

PIIPILI ISO TŌM
TAKELAYA

Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of Benin

PIIPILI USO TOM TAKELAYA

Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of Benin

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023
ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377

Contents

FRT	1
Kancaalaya	2
Luw	11
Lefii	24
Kokalopyo	40
Kusəsutu Lelopyo	74
Yosuwee	85
Paasənlaa	90
Luuti	106
Samiyeehi I	110
Samiyeehi II	138
Awulaa I	163
Awulaa II	192
Kutəsutu I	220
Kutəsutu II	249
Isətəlası	282
Nehemii	292
Isətəe	307
Soopu	314
Yontu	360
Atuwa	476
Ləmayasee tu	498
Yontu Taa Yontu	506
Isayii	514
Selemii	570
Wula	573
Isekiyeehi	582
Taniyeehi	631
Osee	644
Soweehi	657
Aməəsı	661
Apitiyaası	671
Yonaası	673
Misee	675
Nahum	683
Hapakuku	687
Sofoni	691
Asee	696
Sakalı	698
Malasi	709
Matiyee	712
Maləku	751
Luku	776
Yohaani	817
Tillaa Təmlə	832
Lom	844
Kələntı I	854
Kələntı II	870
Kalati	880
Ifeesu	886

Filipov	892
Kolosi	897
Tesalonikı I	901
Tesalonikı II	905
Timotee I	907
Timotee II	911
Titv	915
Filemōj	918
Hepəla	919
Saakı	932
Piyεε I	937
Piyεε II	942
Yohaani I	945
Yohaani II	949
Yohaani III	950
Yuti	951
Kukulutu	953
OTH	971

Piipili Iso Təm Takəlaya
Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of Benin
[dop]

© 1999 SIM

Piipili Iso Təm Takəlaya

Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of Benin
[dop]

Traduction par
© 1999 SIM

Première édition imprimée
1999, SIM

Édition électronique
2017, Wycliffe Bible Translators, Inc.
www.Wycliffe.org

www.ScriptureEarth.org

License Creative Commons

Attribution - Pas d'Utilisation Commerciale - Pas de Modification 4.0 non transposé (CC BY-NC-ND 4.0).

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.fr>

KANCAALAYA Kutubtu

Kancaalaya takolaya taa coneye te naaki pe tona pe kancaalaya. Antulinya na i taa nyem nman kancaalaya, na yelaa nman kancaalaya, na Iso yelaa Iseyeli nyoma kancaalaya. Pe waali ile, isonaya tu pesi na te cekona antulinya wei i taa te we isento te, na yolv lonte nte leye antulinya taa? Pepe too ke antulinya yelaa fei tona na lelen? Yelaa ka pesi na pa tayan antulinya? Pe waali ke Iso tayan isona pu ya antulinya yelaa nyon te, na i yaa Iseyeli nyoma caa Apalaham. Inu i suna Iso piitim na Iso seeto kite.

Isona pa faya Kancaalaya takolaya to:

Antulinya na kancaalaya yelaa nman titite 1-2

Kancaalaya yelaa kreenu na Kayini na Apeeli pa tom titite 3-5

Lom waasoyu ke Nowee waatu titite 6-10

Papeeli kutuluyu sosoo nman titite 11

Iso yaawa Iseyeli nyoma caa Apalaham titite 12:1-25:18

Apalaham payal Isaaka na i saali Yakoru pa tom titite 25:19-37:1

Yosefu tom na Yakoru na i nyoma ke Icipiti titite 37:2-50:26

PE TENA PE KANCAALAYA

Isa lapu ke antulinya na yelaa

- 1 Waatu wei Iso caala isotonnyu na tetu ke lapu taceci to.
- 2 Tetu nti tu we kpete ke te fei taroyu te fei nayo, na tenku lumaj nyon waasa pe too na sakretuy nyalaa, na pe kaasi na Iso heelim naa maki lom too.
- 3 Ntana Iso to si: Pe naaki, lena pe soo nau.
- 4 Iso lanje heena pe naakoyu mpu te, lena i faya-wi na sakretuy.
- 5 Mpyule Iso ha pe naakoyu mpu tayo hete si ilim taa, na i ha sakretuy si aho. Pe kraya tana na pe suna taanaya, na pe kraya aho na pe nyaali to, pe krenta koyaku kancaalaya nyonku.
- 6 Ilena Iso to si: Patoma i wee isotaa, lena pe faya isotonnyu taa lom na ate nyom.
- 7 Ilena pe la mpu.
- 8 Ntana i ha patoma inayi hete si isotonnyu. Pe kraya tana na pe suna taanaya, na pe kraya aho na pe nyaali to, pe krenta koyaku naale nyonku.
- 9 Mpyoy Iso toma si: Ate lom i krenti lona payale taa na pe yele puylaya tetu. Ilena pe la mpu.
- 10 Kelena Iso ha-tayi hete si tetu, na i yaa lomnaa mpe si tenkuna, na i lanje hee.
- 11 Ntana Iso to si: Tetu i lulasi konyonnyom mpi pe we telekoleku tayo waani waani isu tun na nyutu na pe lulayi pe pee na a we nyon. Ilena pe la mpu.
- 12 Mpyoy tetu lulasa-wayi waani waani, na Iso lanje hee.
- 13 Pe kraya tana na pe suna taanaya, na pe kraya aho na pe nyaali to, pe krenta koyaku tooso nyonku.
- 14 Mpyule Iso toma si: Koko si i wee isotaa na si faya ilim na aho, na koyey na pusi na lonje na yoluma,
- 15 na si naaki tetu, lena pe la mpu.
- 16 Koko si sosoonsi naaleye i lapa, na kokolaya toki kawulaya ke ilim na naale nyonka ke aho. Na i la isotonnyasi to.
- 17 Mpyoy Iso to si tana isotaa na si naaki tetu too,
- 18 na si toki kawulaya ke ilim na aho, na si faya ilim na sakretuy.
- 19 Pe kraya tana na pe suna taanaya, na pe kraya aho na pe nyaali to, pe krenta koyaku liyiti nyonku.
- 20 Mpyoy Iso toma si: Weesuyu nyom i su lomnaa taa na sumasi naa kolayi isotaa.
- 21 Ilena Iso la lom taa tylon na pe taa weesuyu nyomnaa ke waani waani, na sumasi tona, na i lanje hee,
- 22 na i kooli-tayi kopantu na i to si: I luv na i huki na i su tenkuna, na sumasi naa huki tetu too.
- 23 Pe kraya tana na pe suna taanaya, na pe kraya aho na pe nyaali to, pe krenta koyaku kakpasi nyonku.
- 24 Mpyoy Iso toma si: Tetu i lulasi weesuyu nyom tana waani waani isu tola na taale wontu na ate nyamanyamana tona, lena pe la mpu.
- 25 Wontuna mpe pa tana i lapa, paa tola paa taale wontu paa ate nyamanyamana, na i lanje hee.

²⁶ Ǻpɔ́yú Iso tɔma si: Tɔ́ ɲmá yulɔ na í wee isu tá tɛtɛɲɛɲ na í tɔyɔ kawulaya ke wontu tɛna tɔɔ, paa tiina paa sumasi paa nti.

²⁷ Kɛlena í ɲmá yulɔ isu í maɲamaɲa í wee tɔ. Apalu na alɔ ke í ɲmá-wee isu í wɛɔ tɔ

²⁸ na í kooli-weɲɛ kɔpantu. Ilena í heeli-wee si: I lɔɔ na í huki na í sú tetu na í pəsi-ti na í tɔyɔ kawulaya ke tiina na sumasi na aɛ wontu tɛna tɔɔ na í paasəna-tɔ.

²⁹ Mɔ́ tɔyɔnaɲa nté kunyɔnyɔm na tɲɲ tɛna pee.

³⁰ Wontu na sumasi na weesuyɔ nyəm tɛna tɔyɔnaɲa nté nyutu kɔɔkɔɔkɔtɔ tɛna. Ilena pɔ́ lá mpɔ.

³¹ Mpɔyɔɔɛ Iso nyənaa na í lanɲɛ hee səsəm. Pə kpaɲa tanaɲ na pɔ́ suna taanaɲa, na pɔ́ kpaɲa ahoɔ na pɔ́ nyaali tɔ, pə kɔpenta kɔyaku naatoso nyəɲku.

2

¹ Iɛna Iso lapa isəttaa na aɛ na pə taa weesuyɔ nyəmnaa tɛna tɔyɔɔɛ.

² Kɔyaku naatoso nyəɲku wule ke Iso tɛɛsa í tɛma, ilena í heesi naatosompɔyɔɔɛɲa nyəɲku wule.

³ Pə tɔɔ ké Iso koola-kuyɔ kɔpantu na í faɲasi-ku na ku mpaasi ku ké í nyəɲku.

⁴ Iɛna Iso lapa isətɔnyɔ na aɛ tɔyɔɔɛ.

Iso tɲɲ taale

Waatu wei Taca Iso lapa aɛ na isətɔnyɔ tɔ,

⁵ nyutu taa tiika nakəli ka taa fɛi tetu tɔɔ, pɔ́sɔ́ nyiilaya nakəli ka taa nyɔɔki. Mpi tɔ, Taca Iso tɔ́a yeləta si tɛv í nu. Pəyɛɛ yulɔ nɔyɔɔɛv í taa fɛi si í hala tetu.

⁶ Ama nikaɲa kpaakayaana na pɔ́ niyitiyi tetu tɛna.

⁷ Ǻpɔ́yú Taca Iso kpaɲa tetu na í lá yulɔ, ilena í woso yulɔ muna tɛɛ ké weesuyɔ heelim. Tənaɲale yulɔ sɔv feesuyɔ.

⁸ Ilena í lá tɲɲ taale ke Iteni taa ké ilim təlule tɔɔ, na í su yulɔ inəxi tɔ taa.

⁹ Ntɛna Taca Iso yeɛ na tɲɲ kɔpaɲ nyɔ Iteni taa tənaya waani waani na í pee tɔyɔɔ na leɲɲ. Na tɲɲ ɲku kɔ pee haaki weesuyɔ tɔ, na kɔpantu na isayatu pə cəkənaɔ nyəɲku ka sɛɲa heku taa.

¹⁰ Na pɔ́yɔ nakəli keɛ ká faya Iteni taa na ká niyitiyi tɲɲ taale na ká hela pusi liyiti ke Iteni waali.

¹¹⁻¹² Kancaalaya nyəɲka hətɛ nté Pisiɲ, keɛ ka cəna Hafila tetu nti tɔ taa wɔla kɔpaɲ na tulaalu kɔpaɲ na liyitee pəɛ kɔkɔpɛtəɛ pə wee tɔ.

¹³ Pɔ́yɔ naale nyəɲka hətɛ nté Kihɔɲ na keɛ ka cəna Kusi tetu tɛna.

¹⁴ Na tooso nyəɲka hətɛ nté Tikili, keɛ ka kɔpɛɲna na ilim təlule tɔɔ ké Asilii tetu taa. Pɔ́yɔ liyiti nyəɲka hətɛ nté Ifəlati.

¹⁵ Ǻpɔ́yú Taca Iso su yulɔ ke Iteni taale ɲítɛ tɔ taa si í hala na í paasəyənə-tɛ.

¹⁶ Kɛlena í tɔ yulɔ si: N pəsəxi na ɲ tɔyɔ taale tɲɲ tɛna pee.

¹⁷ Ama kɔpantu na isayatu pə cəkənaɔ tɔyɔ pee paasi ké n kaa tɔɲ. Pɔ́pɔtɔ fɛi leɲɲ, kɔyɔɲku ɲ tɔyɔ-yɛ isu n sɛpa.

¹⁸⁻²⁰ Tetu ke Taca Iso ka lapa taale wontu tɛna, na sumasi tɛna, na í lá na tɛ polo yulɔ kin si í nyi hɛla nna í ká ha-ti tɔ, na anəxi pa yaaki-ti. Ǻpɔ́yú yulɔ hawa tɔla tənaya hɛla, na taale wontu na sumasi tɛna. Ama í ta hiki sənɔv wei í muna-ti tɔ. Mpɔ́yú í tɔma si: Pə fɛi si yulɔ í caya í tike ke mpɔ.

²¹ Ilena Taca Iso lá na tom kpa yulɔ na í too isu í sɛpa, na í ləsi í səntaaya ɲɲka na í waasi nantu ke ka lonte.

²² Ntɛna í məɲna səntaaya ɲka í ka ləsa apalu taa tɔ na í ɲmana alɔ na í cɛla-ti.

²³ Tənaɲale yulɔ tɔma si:

Aɲhaa, má na inɛ tɔ kaana nantu na mɔwa.

Mpi tɔ, ma taa ké pa ləsa-ti, ilé í hətɛ nté alɔ.

²⁴ Pə tɔɔ ké apalu ka yeɛ í caa na í too na í na í alɔ pá caya na pá pəsi yulɔ kolum.

²⁵ Yulɔ na í alɔ pa tənaya kɔɛla ke pa naaleɲɛ, pɔ́sɔ́ fɛɛɛ natəli tɛ fɛi-wee.

3

Iso tɔyɔnyɔ ke Atam na í alɔ

¹ Taale wontu nti tɔ tɛna Taca Iso lapa mpɔ tɔ, tom kəlɛna tɔ tənaya acilayatu. Mpɔyɔɔɛ kɔyaku nakəli tom pəsasa alɔ si: Iɛ tampana Iso yɔyɔtɔaasi í taa tɔyɔ taale tɲɲ tɛna pee yaa?

² Kɛlena alɔ náa cɔ si: Aai, tɔ tɔ́ki haləm tɲɲ tɛna pee ké.

³ Ama pə kaasuyɔ tɔyɔ ɲku kɔ wɛ haləm heku taa tɔ kɔ pee tɔ, Iso tɔma si: I taa tɔɲ-yɛ, pɔ́sɔ́ í taa tokina-yéyé tokinaɔ maɲamaɲa, pɔ́ taa kɔɔ na í sí.

⁴ Mpɔyɔɔɛ tom nɔyɔ təkpaɔ si: Ii səkɔ se.

⁵ Ama Iso nyámá sí kuyaku ŋku í tɔŋa-ye, mə ise kuliyi ké isu unu í weu tɔ, na í nyámá kɔpantu na isayatu.

⁶ Alɔ nawa sí tuyu ŋku kɔ nyənuyɔ we teu, pécó kɔ pee we isesεεmle na a kuliyi yɔlaa ise. Ntɛna í kooli-kú na í tɔyɔ, na í kaasi na í cɛla í paalu na ílé í tɔyɔ tɔtɔ.

⁷ Tɔnayaɛ pə kula pa naaleye mpɔ pa ise na pá cɛkəna sí pa we tapakpɛla. Iɛna pá caa hatu kɔwalatu natəli na pá tɔyɔli.

⁸ Pə keesa taanaya ile Iso Tacaa pɔla í taale tɔɔ ké cɔɔw nté na pá nu í nɔyɔ. Iɛna yɔlu na í alɔ pá sé na pá ŋmɛli taale tuŋ heku taa.

⁹ Ama Iso Tacaa yáá yɔlu sí: Leye n wɛna ye?

¹⁰ M̀p̀r̀ỳỳ í cɔwa sí: Ma nu nyá nɔyɔ ke taale taa iɛna sɔyɔntu kpa-m na má sé na má ŋmɛli. Mpi tɔ, ma we tapakpɛte.

¹¹ Tɔnayaɛ Iso Tacaa nɔyɔ təkpaɔv sí: Awe heelina-ŋ sí n we kpɛte? N tɔyɔ tuyu ŋku unu maá kisina-ŋ tɔyɔ?

¹² Kɛlɛna yɔlu sí: Ma tɔyaa yáá, ile alɔ wei unu í ha-m tɔ unu í cɛlɛna-m na má tɔyɔ.

¹³ Ntɛna Iso Tacaa pɔɔsi alɔ sí: Pepe tɔɔ ké nyá lapa mpɔ? Alɔ nɔyɔ təkpaɔv sí: Tɔm tusəna-m na má tɔyɔ.

¹⁴ M̀p̀r̀ỳỳ Tacaa tɔma tɔm sí:

Timpi n lapa mpɔ tɔ, pu kpaɔi nyá yule tɔɔ ké kpaakpaale na pá kəli wontu təna, nyá lotu tɔɔ ké n ká tuuki nɔɔnɔ na n tókɔ tetu, haləna nyá səm.

¹⁵ Maá tɔ patule ke nyá na alɔ mə heku, na nyá lɔluyɔ nyámá na í lɔluyɔ nyámá pa heku, paa nɔŋti nyá nyuyɔ na nyáá ló pɛle pa nɔkikite.

¹⁶ Iɛna Iso tɔ alɔ sí:

Maá sɔɔsi-ŋ wɔsasi ke nyá ahontotɔ waatu, na nɔyɔ í ká lɔlɔna, na n ká nyuləyi nyá paalu ké teu. Ama ílé í ká la nyá sɔsɔ.

¹⁷ Iɛna í pəsəna apalu tɔɔ sí: Timpi n nuna nyá alɔ na n tɔyɔ tuyu ŋku maá kisina-ŋ tɔ. Ma tɔnɔyɔ tetu ke mpusi ké nyá maɔamaɔa nyá tɔɔ.

Wahala na wahala ké na pécó n hiki nyá tɔyɔnaya haləna nyá səm.

¹⁸ Nyutu isayatu ke n ká hala na pécó n hiki nyá hatəmtɔ.

¹⁹ Ye hanaya ta sɔ-ŋ, n kaa hiki icawte na n mɔli.

Haləna kuyaku ŋku paa pi-ŋ tetu nti paa ŋmana-ŋ tɔ tɔ taa tɔ.

Mpi tɔ, n ké tetu ké, pécó n ká tayanu kolumtu ntəyi pəsuyɔ tɔtɔ.

²⁰ Mpuyule Atam ha í alɔ sí Ifa. Mpi tɔ, unəyɔle yɔlaa təna too.

²¹ Iɛna Iso Tacaa kɔ wontu natəli na í liti-ti na í tɔyɔli Atam na í alɔ.

²² Tɔnaya Iso Tacaa yɔyɔtaa sí: Nɔɔnɔ yɔlu pəsə isu tá taa nəyɔluyɔle kɔpantu na isayatu pə nyam tɔm taa. Pə tɔ tɔ, tɔ taa yele na í tɔyɔ weesuyɔ tuyu pəle na í wɛna weesuyɔ ke tam tɔɔ.

²³ Iɛna Iso tɔyɔni-í Iɛni taale taa sí í sɔu haləm ke tetu nti pa ŋmana-í tɔ.

²⁴ Mpɔ pə lapəna na í tɔyɔni Atam na í sɔu isɔtaa tanlaa na pá tan taale mpaav na pá ŋmɛləsəyi pa layalɛe na á mɔyɔ kəkɔsi ke ŋmɛlɛv ŋmɛlɛv sí nɔyɔlv í taa kpaɔtəna weesuyɔ tuyu.

4

Kayini na Apɛli pa tɔm

¹ M̀p̀r̀ỳỳ Atam nyámá í alɔ Ifa na ílé í lá teu na í lɔli Kayini. Iɛna í tɔ sí: Ma hika apaluɔpəyaya na Tacaa tɔŋ.

² Pəle pə waali ké í lɔla í neu Apɛli.

Apɛli ka ké tiikilu na Kayini ke hátó.

³ M̀p̀r̀ỳỳ kuyaku nakɔli taalu ləsa í hatəmtɔv taa na í lá Tacaa ke kɔtaya.

⁴ Iɛna neu ná kpa í heeŋ taa ké kancaalaya kɔlɔlɔŋ nim nyəŋ na í lá kɔtaya tɔtɔ. Iɛna Tacaa nyəni Apɛli kɔtaya na pá keesəna-í.

⁵ Ama í kisa Kayini nyəŋka. Tɔnayaɛ pə hanə-í teu isu nɔɔhəle taa kəkɔ, na í isɛntaa sɔŋ.

⁶ Iɛna Tacaa pɔɔsi-í sí: Pepe tɔɔ ké nyá isɛntaa sɔŋaa?

⁷ Ye kɔpantu ke n laki, nyá isɛntaa í heɔ. Ama ye isayatu ke n laki, kolumtu nti tɔ papəna nteye nyá nɔnɔyɔ tee isu tɔyɔluyɔ na tɔ tanə-ŋ, na tɔ caa-ŋ kəlyɔv. Ama pəs-í na n kəli-ti.

⁸ Tɔnaya Kayini tɔma í neu sí: Tɔ kpa taale, iɛna Kayini kɔli í tɔɔ ké təna na í kɔ-í.

⁹ Mpuyule Tacaa pɔɔsa Kayini sí: Nyá neu Apɛli wele? Iɛna í cɔ sí: Ma nyámá timpi í wee tɔ? Ma ké ma neu tanla na?

¹⁰ Iɛna Tacaa pɔɔsi-í sí: Pepe lapa mpɔ? Ma nawa nyá neu caləm ke atɛ, na pə wee sí má lɛɛti-ŋ.

11 Nəonəo tətə ká təh̄si-ŋ mpusi ké timp̄i n yelaa na t́é haá nəḡo na t́é li nyá neu caləm ke nyá niŋ taa t́o.

12 Paa n ká hala-təh̄i isəna, n kaa waa pulo. N ká la yem cəlo, n kaa wɛɛna təyaya.

13 M̄p̄oyule Kayini cəwa Tacaa si: Ma saləka kəla-m.

14 Nyəni, sarja ŋ təḡonəyi-m tətə k̄upantə tənɛ tə taa kɛle, ma kaa tasa nyá isəpəle taa ké loos̄yui. Maa pəsi yem cəlo, ma kaa wɛɛna təyaya, na wei í hika-m í k̄u-m.

15 Tənaɣale Tacaa nəḡo tək̄rav si: Aa, ye wei í k̄owa Kayini, isu ma fela p̄ontu ke pə təm naatosomp̄əḡolaya.

16 Ilena Tacaa ḡus̄i Kayini si ye wei í na-í taa k̄u-í.

17 Ntəna í se Tacaa na í polo í caya timp̄i pa yaa si Yemcəlaate təḡo Iteni ilim təlule təo.

Kayini l̄ub̄ȳo nyəma

17 M̄p̄óḡȳ Kayini nyəma í alv na í lá teu na í l̄l̄i Henəki. Ilena í ŋmá icate na í ha-tɛyɛ í p̄əyalv hətɛ.

18 M̄p̄óḡȳ Henəki l̄l̄a Ilaati na Ilaati l̄l̄i Mehuyayɛli na Mehuyayɛli l̄l̄i Metusayɛli, ilena Metusayɛli l̄l̄i Lemeki.

19 Alaa naale ke Lemeki k̄p̄ayaa, kancaalaya nyəŋ hətɛ nté Ata, naale nyəŋ si Sila.

20 M̄p̄óḡȳ Ata l̄l̄a Yapaali. Yapaali un̄i íl̄é í piitim nté m̄pa pa tiikiyi kaləkəŋ na pá s̄uuki coka taa t́o.

21 Il̄é í neu hətɛ nté Yupaali. Yupaali un̄i í piitim nté m̄pa pa mak̄i san̄k̄onaa na pá h̄uləyi həs̄i t́o.

22 Sila íl̄é í l̄l̄əna ntɛyɛ Tupaali-Kayini, wei í luki nyəḡəl̄ȳo k̄usɛɛm̄ȳo na nyəḡəl̄ȳo mayamaya wontu t́o. I neu ke pa yaakaya si Naama.

23 M̄p̄óḡȳ Lemeki t̄oma í alaa Ata na Sila si:

Ma alaa mɛ, í nu ma təm yoo.

Mə taa l̄lv̄ paalv cətəla-m ké na má k̄u-í.

24 Təm naatosomp̄əḡolaya ke paa l̄ɛɛti Kayini k̄ulv.

Ilena pá l̄ɛɛti ma k̄ulv ke təm nutoso na naan̄owa na naatosomp̄əḡolaya.

25 Atam pa tasa apal̄p̄əyaya ke l̄ub̄ȳo ilena Ifa ha-kɛyɛ hətɛ si Sɛɛti, si Tacaa ha un̄əyi apal̄p̄əyaya l̄ɛŋka ke Apɛli wei Kayini k̄owa t́o l̄onte.

26 Sɛɛti ná lapa yulo na í l̄l̄i apal̄p̄əyaya na í ha-ke si In̄əs̄i. Waatu un̄əyi yəlaa caala Iso ké sɛɛv si Tacaa.

5

Atam l̄ub̄ȳo nyəma

1 Atam l̄ub̄ȳo nyəma h̄əla ntə cənɛ. Waatu wei Iso ŋmá yulv t́o, í ŋma-í ké isu í wɛɛ t́o.

2 Apalv na alv ke í ŋmawa na í ha-wɛ si yəlaa na í kooli-wɛyɛ k̄upantə.

3 Atam p̄us̄i lapa nuñowa na hiu na naan̄owa (130) ké ilena í l̄l̄i p̄əyaya na ká k̄p̄aya-í tətɛŋɛl̄ɛŋ na í ha-kɛyɛ hətɛ si Sɛɛti.

4 Sɛɛti l̄ub̄ȳo waali Atam təḡo p̄us̄i nasənaasa (800) na si taa ké í tasa apal̄p̄iya na al̄p̄iya ke l̄ub̄ȳo.

5 Atam p̄us̄i tənə yoosa nasənaasa na nuñowa na hiu na naan̄owa (930) ilena í sí.

6 Sɛɛti p̄us̄i lapa nuñowa na kakpasi (105) ilena í l̄l̄i In̄əs̄i.

7 In̄əs̄i l̄ub̄ȳo waali Sɛɛti təḡo p̄us̄i nasənaasa na naatosomp̄əḡolaya (807) na si taa ké í tasa apal̄p̄iya na al̄p̄iya ke l̄ub̄ȳo.

8 Sɛɛti p̄us̄i tənə yoosa nasənaasa na nuñowa na naan̄owa na naale (912) ilena í sí.

9 In̄əs̄i p̄us̄i lapa nuñowa na naan̄owa ilena í l̄l̄i Kenəŋ.

10 Kenəŋ l̄ub̄ȳo waali In̄əs̄i təḡo p̄us̄i nasənaasa na naan̄owa na kakpasi (815) na si taa ké í tasa apal̄p̄iya na al̄p̄iya ke l̄ub̄ȳo.

11 In̄əs̄i p̄us̄i tənə yoosa nasənaasa na nuñowa na kakpasi (905) ilena í sí.

12 Kenəŋ p̄us̄i lapa nutoso na naan̄owa ilena í l̄l̄i Malalɛli.

13 Malalɛli l̄ub̄ȳo waali í təḡo p̄us̄i nasənaasa na nuɛ (840), na si taa ké í tasa apal̄p̄iya na al̄p̄iya ke l̄ub̄ȳo.

14 Kenəŋ p̄us̄i tənə yoosa nasənaasa na nuñowa na naan̄owa (910) ilena í sí.

15 Malalɛli p̄us̄i lapa nutoso na kakpasi ilena í l̄l̄i Yɛlet̄i.

16 Yɛlet̄i l̄ub̄ȳo waali Malalɛli təḡo p̄us̄i nasənaasa na hiu na naan̄owa (830), na si taa ké í tasa apal̄p̄iya na al̄p̄iya ke l̄ub̄ȳo.

17 Malalɛli p̄us̄i tənə yoosa nasənaasa na nuñowa na naan̄owa na kakpasi (895) ilena í sí.

18 Yɛlet̄i p̄us̄i lapa nuñowa na nutoso na naale (162) ilena í l̄l̄i Henəki.

19 Henəki l̄ub̄ȳo waali í təḡo p̄us̄i nasənaasa (800), na si taa ké í tasa apal̄p̄iya na al̄p̄iya ke l̄ub̄ȳo.

20 Yɛlet̄i p̄us̄i tənə yoosa nasənaasa na nuñowa na nutoso na naale (962) ilena í sí.

- ²¹ Henəki pusi lapa nutoso na kakpası dena í ləli Metusalem.
- ²² Metusalem ləlvəy waalı í təyə pusi ɲmənəy na nənəwa (300), na sɪ taa ké í təɲa Iso ké teu na ílé í wε í waalı, na í tasa apaləpiya na əlvəpiya ke ləlvəy.
- ²³ Í pusi tənə yoosa ɲmənəy na nənəwa na nutoso na kakpası (365).
- ²⁴ Henəki ka təɲa Iso ké teu ké na Iso wε í waalı. Pə kəma na pə keesi dena Iso kpaɣa-ı na í ise, nəyolə ta tasa-ı nav.
- ²⁵ Metusalem pusi lapa nənəwa na nunaasa na naatosompəɣəlaya (187) dena í ləli Lemeki.
- ²⁶ Lemeki ləlvəy waalı í təyə pusi nasətoso na nənəwa na nunaasa na naale (782), na sɪ taa ké í ləla apaləpiya na əlvəpiya.
- ²⁷ Metusalem pusi tənə yoosa nasənəasa na nənəwa na pəɣəlayafeyi nutoso na naənəwa (969) dena í sí.
- ²⁸ Lemeki pusi lapa nənəwa na nunaasa na naale (182) dena í ləli apaləpəyaya
- ²⁹ na í ha-ke sɪ Nowee. Mpi tə, í təmaɣa sɪ inε inı í ká heesəna tá laɲa ke ta ıkaalenaa na tá wahała təma taa ké tetu nti inı Tacaa təɲsa mpusi ké tá tə tə taa cəne.
- ³⁰ Nowee ləlvəy waalı í təyə pusi nasələ dena nənəwa na nunaasa na naənəwa na kakpası (595) na sɪ taa ké í ləla apaləpiya na əlvəpiya.
- ³¹ Lemeki pusi tənə yoosa nasətoso na nənəwa na nutoso na naənəwa na naatosompəɣəlaya (777) dena í sí.
- ³² Nowee pusi lapa nasələ dena nənəwa (500) dena í ləli Sem na Kam na Yefete.

6

Yəlv isayətv

- ¹ Yəlaa kəma na pá huki tetu təə na pá ləli pəelaa.
- ² Mpyóy isətaa yəlaa nawa sɪ pəelaa mpe pa tewa, dena pá kpaɣa pa taa mpa pa səlaa təyə əlaa.
- ³ Ntəna í tó sɪ: Ma feesuyə kaa cəyə yəlv taa ké tam. Mpi tə, í ké yəlv ké. Pə tə tə pə kpaɣav pənente tə í weesuyə tənə tayaləɲ nte pusi nənəwa na hiu (120).
- ⁴ Waatu wei pa ləla pa piya mpe tə pa lapa tookonaa ké na pá kəə na pá tasa tookonaa mpeye ləlvəy, na mpe pa lapəna ləɲtaa akanaa na pa hətə yaa.
- ⁵ Mpyóy Tacaa nawa sɪ yəlaa isayətv teləsa mpələ ke tetu taa, na isayaləmayəsələ tike ke pa wəna paa ifemle nte.
- ⁶ Mpyóy Tacaa laɲle wakəlaa na pə wı-ı səsəm ke mpi pə təə í ɲmá yəlv tə.
- ⁷ Ntəna í tó sɪ: Isı ma kpiisa yəlaa mpa ma ɲmawa təyə tetu tənə təə, pə kpaɣav yəlv na pá polo tətə tə, na sumasi, na atε nyamanyamanaa tənə tə. Ma laɲle wakələna pa ɲmav ké.
- ⁸ Ama Nowee tike ke Tacaa laɲle heenaa.

Nowee waasəy

- ⁹⁻¹⁰ Nowee na í nyəma pa təm ntə. Nowee ka wəna piya tooso ké, Sem, na Kam, na Yefete. Í ka ké kupaɲ ké na í siyisaa na í təɲəyí Iso ké teu ke í waatu taa na Iso wε í waalı.
- ¹¹ Yəlaa ka wakəlaa ké, na pá lakı təmaɣa mvsəɲ ke Iso isentaa.
- ¹² Iso nyəna tetu dena í ná sɪ yəlaa tənə wakəlaa ké.
- ¹³ Mpyólε Tacaa heela Nowee sɪ: Ma tú ma taa sɪ maa wakəli yəlaa tənə, mpe pa suulina isayətv ke antulinya taa. Pə tə tə maa kpiisi pa tənaya tetu təə.
- ¹⁴ Caa təyə kupaɲkə nakulı na ń saakı nyá təyí atakaa pəɣəlvəy səssəw^a na ń tala kə taa ké naɲsi naɲsi, na ń taa-kuvə təyə cələm ke kə taa na kə waalı.
- ¹⁵ Isəna n ká la-ku təyələ, kə tayaləɲ ká wεe meətələnaa nənəwa na nule na naənəwa (150) na kə wəɲ ke meətələnaa hiu na kakpası na kə kuɲkəlvəməɲ ke meətələnaa naənəwa na kakpası.
- ¹⁶ Na ń tɔl-kuvə pətote ke mpiin naale ke ləpətv luyə tεε na nənəɣə ke kə kəɲkəɲ taa. Na ń la-kuvə atε na isə kutuləɲ ke tooso.
- ¹⁷ İlenə máa yele na lvm səsəəm watı tetu təə, na má kú pə tənə mpi pə feesiyi tə. Tetu təə nyəm tənə ká sənə.
- ¹⁸ Ama má na nyá tu pəeli nəyə sɪ maa waasi-ɲ. Na nyana nyá əlv na nyá pəyalaa na nyá poolaa í ká svə kə taa.
- ¹⁹⁻²⁰ Na ń ləsi wontu tənə taa ké apəlv na əlv, na sumasi taa ké mpu na atε nyamanyamanaa taa ké mpu tətə, na tə svə nyá kɪɲ ke atakaa pəɣəlvəy taa na pá yə tə piitim.
- ²¹ Kpaɣa təyənasi nsi nsi mə na wontunaa mpe í ká təkı tə.
- ²² Mpu inəyí Nowee təɲaa na í lá pə tənə mpi Iso tó-ı tə.

^a 6:14 *atakaa pəyəlvəy səssəw*: Tə ta caa sɪ tə teləsi sɪ kpuləy mpi tə, pə taya Nowee caa sɪ í na í samaa pá svə na pá təsi lvm.

7

Nowee suv atakaa pɔɔɔlvɔv taa

¹ Mɔ́póyó Tacaa tãma Nowee si: Nyana nyá tɔyaga tãna í suv atakaa pɔɔɔlvɔv taa. Mpi tɔ, nyá tike ke ma nawa wei í nukãna-m tɔyɔ yãlaa pane pa heku.

² Lãsi wontu nti pa pəsəxi pá lá kɔtaya tɔyɔ apalv na alv ké tãm naatosompɔɔɔlaya. Ilena ñ læsi nti tã fɛi kɔtaya lapãnav tɔyɔ apalv na alv tike.

³ Na ñ læsi sumasi taa ké apalv na alv ké tãm naatosompɔɔɔlaya, na ñ waasi si piitim na si taa tɛ tetv tã.

⁴ Pə taya pɔlv tã, pə kaasa wee naatosompɔɔɔlaya ké na má yele na tev nu ilim na ahoo ke kuyeeɲ nule tãcu, na lum kpiisi yãlaa na wontu tãna.

⁵ Ilena Nowee la pə tãna isu Tacaa heela-i tã.

Lum sãsãem watvɔv

⁶ Pənaɣa ŋka lum waasa tetv tɔ Nowee wena isu piisi nasətoso (600).

⁷ Ilena í na í alv na í pɔyala na í poolaa pá suv atakaa pɔɔɔlvɔv taa na pá fiti lum kówáásəm mpi.

⁸ Mɔ́póyó wontu nti pa pəsəxi pá lá kɔtaya tɔ na nti tã fɛi kɔtaya lapãnav tɔ na sumasi na atɛ nyamanyamaana tãna

⁹ suv atakaa pɔɔɔlvɔv taa ké apalv na alv isu Tacaa ka heeluyv Nowee tã.

¹⁰ Kuyeeɲ naatosompɔɔɔlaya tɛwa ilena lum watv tetv tãna.

¹¹⁻¹² Nowee lulɔv pənaɣa nasətoso nyəŋka isətv naale nyəŋ kuyeeɲ naanɔwa na naatosompɔɔɔlaya nyəŋku wule ke tev anaam nɔyɔlv í pãla ilim na ahoo, haləna kuyeeɲ nule tãcu. Pə caɣa ké isu isətvnyv yawa na atɛ seela náá tvli isu pɔɔɔv sãsãv.

¹³ Kuyaku ŋku kɔ maɣamaɣa ke Nowee na í alv na í pɔyala Sem na Kam na Yefete na í poolaa tooso pa suv atakaa pɔɔɔlvɔv.

¹⁴ Pá na wontu tãnaɣa piitim piitim. Pə kraɣav tãla, na taale wontu, na sumasi, na atɛ nyamanyamaana tãna.

¹⁵⁻¹⁶ Mɔ́póyó wontu tãna súb atakaa pɔɔɔlvɔv taa ké apalv na alv isu Iso ka heeluyv Nowee tã. Ilena Tacaa tãki pa tã.

¹⁷ Kuyeeɲ nule tãcu ké tev nuwa, ilena lum kra na pə kelv atakaa pɔɔɔlvɔv, na pə kraasi-kuyv isətaa.

¹⁸ Lum tãwa sãsãem na pə sú tetv tã na atakaa pɔɔɔlvɔv náá wɛ pə tã tãhɔŋɛ.

¹⁹ Pə tãŋna suyv na pə puki haləna pə waasi pɔɔv sãsãv iɲ í tãna ke antulinya tãna taa.

²⁰ Lum krawa na pə tɛ pɔɔv ke kvŋkvlmɔŋ ke meətəlaana kakpasí.

²¹⁻²² Antulinya taa weesuyv nyəm tãna sərəna, pə kraɣav yãlaa na wontunaa tã.

²³ Mɔ́póyó Tacaa kpiisa weesuyv nyəm tãnaɣa tetv tã. Nowee na í nyəma mpa paa wɛ atakaa pɔɔɔlvɔv taa tɔ pa tike ke pə yɛlaa.

Lum kówáásəm nyəv

²⁴ Mɔ́póyó lum suwa tetv tã ké kuyeeɲ nuɲvwa na nule na naanɔwa (150) tãcu.

8

¹ Iso tá sãv Nowee na wontunaa mpa paa wɛ í kinj ke atakaa pɔɔɔlvɔv taa tɔ pa tã. Ilena í yele na heelim má na lum nyã.

² Na atɛ seela tãki na isətvnyv nyala na tev fɛe kv ta tasa nuw.

³ Ilena lum nyã tetv tã. Kuyeeɲ nuɲvwa na nule na naanɔwa (150) taa ké lum caala pasvɔv.

⁴ Mɔ́póyó atakaa pɔɔɔlvɔv pɔlaa na kú caɣa Alalaa pɔv nyvɔv taa ké isətv naatosompɔɔɔlaya nyəŋ kuyeeɲ naanɔwa na naatosompɔɔɔlaya nyəŋku wule.

⁵ Na lum pasəxi mpv, haləna isətv naanɔwa nyəŋ kuyaku kancaalaya nyəŋku wule nte pə nyv pɔɔv nyãv tã.

⁶ Kuyeeɲ nule tɛwa ilena Nowee tvli atakaa pɔɔɔlvɔv pətote

⁷ na í læsi katəkatvɔv na kú cəvki isətaa ké yem, haləna lum nyã tetv tã.

⁸ Ilena í læsi alukuku si í naa si lum pasa tetv tã yáá isəna.

⁹ Ama alukuku laŋa timpí í tv sopi sopuyv maɣamaɣa tã, ilena í mələna Nowee tã. Mpi tã, lum ká waasa tetv tãna tã ké. Na Nowee siisi na í kra alukuku na í mələna-i í kinj.

¹⁰ Nowee tasa taŋvɔv tãtɔyɔ kuyeeɲ naatosompɔɔɔlaya ilena í læsi alukuku ke tãm naale nyəm.

¹¹ Taanaɣa taanaa ilena ílɛ í mələna Nowee tã na tvyɔv hatv kvŋɛtətɔv tvvna í nɔyɔ. Tãnaɣale Nowee cəkənaa si lum pasa tetv tã.

¹² Nowee tasa taŋvɔv ke kuyeeɲ naatosompɔɔɔlaya tãtɔ, ilena í tasa alukuku ke læsvɔv ke tãm tooso nyəm. Ama alukuku ta tasa mələvɔv.

¹³ Pənaɣa nasətoso na kvlvmaɣa nyəŋka isətv kancaalaya nyəŋ kuyaku kancaalaya nyəŋku ke lum nyãwa tetv tã. Nowee kãla atakaa pɔɔɔlvɔv lɔpvtv ilena í ná si tetv wɔlaa.

- ¹⁴ Isotn naale nyəŋ koyaku hiu wule ke tetu tɔɔ wɔlaa təwaxawaya.
¹⁵ Mɔɔyɔle Iso tɔma Nowee si:
¹⁶ Nyana nyá alu na nyá pəyalaa na nyá poolaa í lu atakaa pəɔɔɔɔyɔ taa.
¹⁷ Na n̄ kpenna wontunaa nti tɔ tɔna. Pə kɔpav tɔla na sumasi na ate nyamanyamanaa tɔna tɔ, tɔ luli na tɔ huki na tɔ yá tetu tɔɔ.
¹⁸⁻¹⁹ Ilena Nowee-we na wontu tɔna pa lu atakaa pəɔɔɔɔyɔ taa.
²⁰ M̄pɔyó Nowee n̄má Tacaa ke kɔtaya tɔlate, ilena í ləsi wontu tɔna nti tɔ muna kɔtaya lapu tɔ na sumasi nsi si muna kɔtaya lapu tɔ si tɔna si taa ké kɔlɔm kɔlɔm isu tɔ piitimnaa wee tɔ na í lá Tacaa ke kɔtaya n̄ka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ.
²¹ Tacaa nu kɔtaya n̄ke ka sɔsɔŋ na í lan̄le hee na í tó si: Ma kaa tasa tetu ke mpusi tɔŋsɔyɔ ke yɔlɔ isayatu tɔɔ isu maa lapu tɔ, na ma kaa tasa weesuyɔ nyəm tɔnaya wakɔlɔyɔ. Mpi tɔ, yɔlɔ ləmayasəle ké isayale ke hatoo í hɔɔv tee ké.
²² Tuutu na kɔmtɔ, watɔ na han̄aya, lɔŋle na yoluma, ilim na ahoɔ pə kaa yeke lapu haləna antulinya polo na í kɔli.

9

Nowee na Iso pa nɔɔɔ pɛɛlɔyɔ

- ¹ M̄pɔyó Iso koola Nowee na í piya ke kɔpantɔ si: ɩ luli na í huki na í sú tetu.
² Ma tó mə niŋ taa ké wontunaa tɔnaya, paa ate nyəntɔ, na sumasi, na tiina, na ate nyamanyamanaa. Pə tɔɔ ké wontu nti tu weena mə sɔyɔntɔ ke sɔsɔm.
³ ɩ pəsəxi na í tɔyɔ wontunaa mpe isu í tɔkoyɔ kɔnyɔnyəm tɔ.
⁴ Ama kɔlɔmtɔ ké si ye í caa kpəntɛ ke tɔyɔv, í lentɔ na caləm lu na pəcɔ. Mpi tɔ, caləm taa ké weesuyɔ wee.
⁵ Ye wei í kɔwa yɔlɔ, maa leeti pɔntɔ, paa yɔlɔ paa wontuyɔ.
⁶ Ye nɔyɔlɔ kɔwa í tɔyɔntəle, yɔlɔ tɔtɔ ká kɔna pɔntɔ. Mpi tɔ, Iso n̄má yɔlɔ ké isu í mayamaɔa í wee tɔ.
⁷ Me mu luli na í huki na í yá tetu tɔna taa.
⁸ M̄pɔyó Iso tasa Nowee na í pəyalaa ke heeluyɔ si:
⁹ Má na-me tu pɛɛli nɔɔɔ na ká wee mpv haləna mə lɔlɔyɔ nyəma ke mə waali.
¹⁰ Na pə kpenna wontu tɔna nti tɔ lí atakaa pəɔɔɔɔyɔ taa tɔ.
¹¹ Ma sukɔ ma nɔyɔ si ma kaa tasa weesuyɔ nyəm kpiisuyɔ ke tetu tɔɔ na lɔm. Pəcɔ lɔm kówáásəm mpi pə kaa tasa kɔntɛ na pə wakəli tetu.
¹²⁻¹³ Ilena Iso tasa si: Ma tɔyi kayalu na í hóləxi tam tɔɔ ké nɔyɔ n̄ka má na-me na weesuyɔ nyəm tɔna na mə waali lɔlɔyɔ nyəma tɔ pɛɛlɔa tɔ.
¹⁴ Má kama na má kpeyela n̄mɔntɔ ke isɔtaa, kayalu ka kayá ké,
¹⁵ ilena pə tɔɔsi-m nɔyɔ n̄ka ma su mə na weesuyɔ nyəm tɔna si lɔm kówáásəm mpi pə kaa tasa kɔntɛ na pə kpiisi weesuyɔ nyəm.
¹⁶ Isotnɔyɔ taa ké kayalu ká kayá, na má nyəna-í ilɛ pə tɔɔsi-m nɔyɔ n̄ka ma su weesuyɔ nyəm tɔna tɔ.
¹⁷ Mpi pə hóləxi nɔyɔ n̄ka ma su-wi tɔyɔle.

Nowee na í pəyalaa pa tɔm

- ¹⁸ Nowee na í pəyalaa mpa pa lu atakaa pəɔɔɔɔyɔ taa tɔyɔle Sem na Kam na Yefete. Kam ilé í lɔlɔna Kanaaŋ.
¹⁹ Nowee piya mpe pa piitim hukina antulinya tɔna.
²⁰ M̄pɔyó Nowee nika tetu haləm na í caali lesɛŋnaa sɔv.
²¹ Ilena í nyɔɔ pə sulɔm na pə kó-í na í wɔyɔsi í wontu na pə yeke-í tapakpɛte ke cokəle taa.
²² Mɔɔyɔle Kanaaŋ caa Kam nawa í caa tapakpɛte, na í nyəni, ilena í polo na í tayasi í taalɔnaa ke awali.
²³ Ntɛna Sem na Yefete pá kɔpaxa kɔpai na pá hɔyɔli-í na pá tɔna waali waali na pá takɔ pa caa. Ilɛ pa ta na í tapakpɛte. Mpi tɔ, waali waali ké pa tɔmnaa.
²⁴ Nowee sulɔm kɔma na pə cé í isɛntɔɔ na í nu nti í pəyalɔ səkpɛlu nyəŋ Kam lapa tɔ.
²⁵ Ilena í tó si:
 Mpusi í tɔŋ Kam pəyalɔ Kanaaŋ na pə lapɔ-í í taalɔnaa yom təkpara.
²⁶ Ma sama Sem Iso Tacaa. Pə la Kanaaŋ ke Sem-we pa yom.
²⁷ Iso í waləsi Yefete tɔhikile, na í caya Sem tɛ, na pə lá Kanaaŋ ke pa yom.

²⁸ Pusi njomnyu na niunwa na niule na naanwa (350) ké Nowee tasa tɔɔu ke lom waasuyu waali.

²⁹ Ipusi tɔna yoosa nasɛnaasa na niunwa na niule na naanwa (950) lɛna í sí.

10

Nowee pɔyalaalɔlvɔnyɔma

¹ Nowee piya Sem na Kam na Yefete pa lɔla piya mpaɔa lom waasuyu waali tɔ pa hɛla ntɔ.

² Yefete ílé í piya ntɔ. Komɛɛ, na Makɔki, na Matayi, na Yafan, na Tupaalɔ, na Meseki, na Tilaa.

³ Komɛɛ ílé í piya nté Asɛkɛnaasi, na Lifa, na Tokaama.

⁴ Yafan piya nté, lisa, na Taasi, na Kitim, na Lutanim.

⁵ Mpe unɔ pa hukina tetu nti lom cɔnaa tɔ tɔ taa isu tɔ naakuyu-we na paa wei na í nsɛmlɛ na í lɔlvɔ tɔ.

⁶ Kam ílé í piya nté Kusi, na Misilayim, na Puti na Kanaan.

⁷ Kusi piya nté Sepa, na Hafila, na Sapɛta, na Lakɛma, na Sapɛteka. Lakɛma piya nté, Sapa, na Tetan.

⁸ Kusi lɔlɛna tɔtɔɔ Nimloti, unɔ í caalɛna tetunaa ke tɔɔu.

⁹ Taca sɛna-í ké na í pɛsi yella taa yellɔ. Pɛ tɔ ké pa tukaya ituule ke waatu unɔ si: Taca í yele na ñ pɛsi yella taa yellɔ isu Nimloti.

¹⁰ Acalɛ wena a tɔ Nimloti tɔɔ kawulaya tɔɔle Papɛɛli, na lɛki, na Akati, na Kalɛne ke Papiloni tetu taa.

¹¹ Tetu nti tɔ taa ké í luwa na í polo Asilii na í njá Ninifi, na Lehopotí-Hiili, na Kela,

¹² na Lesan ke Ninifi na Kela icate sɔsɔle pa heku.

¹³ Misilayim ná lɔlɛna ntɛɛ Lutɔ nyɔma, na Anem nyɔma, na Leharɔ nyɔma, na Nafutu nyɔma,

¹⁴ na Patɛlɔsi nyɔma, na Kasulu nyɔma, na Kafɛtɔ nyɔma. Tɛnaɔa Filiisi nyɔma ná luwa.

¹⁵ Kanaan ílé í kancaalaya pɔyaya nté Sitɔn na naale nyɔn nté Hɛti,

¹⁶ na í lɔlvɔ nyɔma tɔtɔɔle Yɛpusi nyɔma, na Amolii nyɔma, na Kilikasɔ nyɔma,

¹⁷ na Hifi nyɔma, na Alɛki nyɔma na Sini nyɔma,

¹⁸ na Alɛfati nyɔma, na Semalii nyɔma, na Hamati nyɔma. Pɛ waali ké Kanaan lɔlvɔ nyɔma ná yawa.

¹⁹ Na pa tetu toosi nté pɛ kpaɔun Sitɔn ke Keelaa kɛnkɛn taa na pɛ polo Sɔtɔm na Kɛmɔ na Atɛma na Sepoyim halɛna Lesa.

²⁰ Kam unɔ í piya nté, na pɛ keesɛna isu pa lɔlvɔ na pa nsɛma na pa tetu na pa piitimnaa.

²¹ Yefete pa taalu Sem ílé í lɔla piya tɔtɔ na kolɔm unɔɔle lɛɛ na í lɔlvɔ nyɔma caa.

²² I piya mpeɛle lɛam, na Asuu, na Alɛpasati, na Lutɔ, na Alam.

²³ Alam ílé í piya nte, Usi, na Huuli, na Ketɛɛ, na Maci.

²⁴ Alɛpasati ná lɔla Sela na ílé í lɔlɔ lɛɛ.

²⁵ lɛɛ ná lɔla piya naaleɛ, kancaalaya nyɔnka hɛte nté Peleki, yau ke pa yaa mpɔ na pa té taa. Mpi tɔ, waatu unɔ antulinya piitimnaa yawa. ílé í neu hɛte nté Yɔkɛtan.

²⁶ Yɔkɛtan ná lɔlɛna Alɛmotati, na Selɛfi, na Hasamafeti, na Yela,

²⁷ na Hatolam, na Wusaali, na Tikɛla,

²⁸ na Opali, na Apimayeli, na Sapa,

²⁹ na Ofii, na Hafila, na Yorari. Yɔkɛtan piya nté pa tɛnaɔa mpɔ.

³⁰ Pa tɛcaɔale nté pɛ kpaɔun Mesa na pulasi hɔɔlvɔ njku pa yaa si Sefaa tɔ na ilim tɛlule tɔ.

³¹ Sem unɔ í piya nté na pɛ keesɛna pa lɔlvɔ na pa nsɛma na pa tetu na pa piitimnaa.

³² Nowee piya lɔlvɔ nté na pɛ keesɛna pa lɔlvɔ loosi, na pa piitim na mpe unɔ pa taa ké piitimnaa luwa na pá yá antulinya taa ké lom waasuyu waali.

11

Papɛɛli ate na isɔ kutuluyɔ anaam njam

¹ Waatu unɔ í taa yɛlaa tɛna yɔɔtɔɔa nsɛmlɛ kolɔmtɛle.

² lɛna pá lu ilim tɛlule tɔ na pá tala Papiloni tetekɛle sɔsɔle taa na pá siki tɛna.

³ Mpɔyule pa heela tɛma si: I kɔ na tɔ loo pilikinaa na tɔ wɔ-wɛɛ kɔkɔ. lɛna pá lana pilikinaa ke pɛe lonte na pá lana kaaloo ké somtu lonte.

⁴ Na pá tasa yɔɔtɔɔyɔ si: I kɔ na tɔ njá ate na isɔ kutuluyɔ anaam na kó yoosina isɔtɔnyu na tɔ hɛte yaa. lɛ tɔ kaa tasa yau ke yem ké tetu tɛna taa.

⁵ Mpɔyule Taca tiiwa si í naaki icate na ate na isɔ kutuluyɔ njku yɛlaa piya njamawa tɔ.

⁶ lɛna Taca tɔ si: I nawa, pa tɛna isɛntɔ pa ké yɛlaa kolɔmaa ké, na pa kaa nsɛmlɛ kolɔmtɛle. Pa caalɔyɔ isɛntɔ tɔ pulɔpɔ kaa kayati-wɛɛ mpi paa hɔkɔ si pa laki tɔ pɛ taa.

⁷ lɛ maa tii na ma liyiti pa nsɛmlɛ na pá taa nuki tɛma kɔyɔtɔtɔ.

⁸ Ntɛna Taca yasi-wɛɛ antulinya tɛna taa na pá yele pa icate njam.

⁹ Mpu pə yelina na pá ha ɪcate nteye hətə sɪ Papɛɛli. Mpi tɔ, tənaya Tacaa liɣita yəlaa nsəmle, na ɪ yasi-wɛye antulinina təna taa.

Sem lɔlvɔv nyáma

¹⁰ Sem lɔlvɔv nyáma həla ntɔ cənɛ. ɪ lɔlvɔv pusi nunɔwa (100) nyəŋka taa, lɔm waasɔvɔv waali pənaya naale nyəŋka taa ké ɪ lɔla Aləpasati.

¹¹ Aləpasati lɔlvɔv waali ɪ tɔvɔ pusi nasəle na nunɔwa (500) na sɪ taa ké ɪ tasa apalɔpiya na alɔpiya ke lɔlvɔv.

¹² Aləpasati pusi lapa hiu na naanɔwa na kakpasɪ ɪlɛna ɪ lɔli Sela.

¹³ Sela lɔlvɔv waali ɪ tɔvɔ pusi nasəle na tooso (403) na sɪ taa ké ɪ tasa apalɔpiya na alɔpiya ke lɔlvɔv.

¹⁴ Sela pusi lapa hiu na naanɔwa ɪlɛna ɪ lɔli ɪpɛɛ.

¹⁵ ɪpɛɛ lɔlvɔv waali ɪ tɔvɔ pusi nasəle na tooso (403) na sɪ taa ké ɪ tasa apalɔpiya na alɔpiya ke lɔlvɔv.

¹⁶ ɪpɛɛ pusi lapa hiu na naanɔwa na liyiti ɪlɛna ɪ lɔli Pelekɪ.

¹⁷ Pelekɪ lɔlvɔv waali ɪpɛɛ tɔvɔ pusi nasəle na hiu na naanɔwa (430) na sɪ taa ké ɪ tasa apalɔpiya na alɔpiya ke lɔlvɔv.

¹⁸ Pelekɪ pusi lapa hiu na naanɔwa ké ɪlɛna ɪ lɔli Leu.

¹⁹ Leu lɔlvɔv waali ɪ tɔvɔ pusi pəɣɔlayafɛi ɲmɔnɔvɔv na naanɔwa (209) na sɪ taa ké ɪ tasa apalɔpiya na alɔpiya ke lɔlvɔv.

²⁰ Leu pusi lapa hiu na naanɔwa na naale ké ɪlɛna ɪ lɔli Selu.

²¹ Selu lɔlvɔv waali Leu tɔvɔ pusi ɲmɔnɔvɔv na naatosompəɣɔlaya (207) na sɪ taa ké ɪ tasa apalɔpiya na alɔpiya ke lɔlvɔv.

²² Selu pusi lapa hiu na naanɔwa ɪlɛna ɪ lɔli Nahoo.

²³ Nahoo lɔlvɔv waali ɪ tɔvɔ pusi ɲmɔnɔvɔv (200) na sɪ taa ké ɪ tasa apalɔpiya na alɔpiya ke lɔlvɔv.

²⁴ Nahoo pusi lapa pəɣɔlayafɛi hiu na naanɔwa ké ɪlɛna ɪ lɔli Tela.

²⁵ Tela lɔlvɔv waali Nahoo tɔvɔ pusi pəɣɔlayafɛi nunɔwa na hiu (119) na sɪ taa ké ɪ tasa apalɔpiya na alɔpiya ke lɔlvɔv.

²⁶ Tela pusi lapa nutoso na naanɔwa ké ɪlɛna ɪ lɔli Apələm na Nahoo na Halan.

²⁷ Tela lɔlvɔv nyáma həla ntɔ cənɛ. ɪ lɔla Apələm, na Nahoo, na Halan. ɪlɛna Halan náa lɔli Lɔɔti.

²⁸ Ama Halan ná səpa Uu ɪcate taa timpɪ pa lɔla-ɪ tɔvɔ Papiloni tetv taa na ɪ caa Tela ta səta.

²⁹ ɪlɛna Apələm náa kɔɔya Salai, na Nahoo náa kɔɔya Isika caa Halan pɛɛlɔ Milika.

³⁰ Salai ɪlé ɪ ka ké kaalɔlaya ké ɪ fɛi pəɣaya.

³¹ Mpróvɔ Tela kɔɔya ɪ pəɣalv Apələm na ɪ saali Lɔɔti na ɪ poolu Salai na pá lu Uu ke Papiloni sɪ pa puki Kanaan tetv taa. Pa tala Halan ɪcate taa ɪlɛna pá caya təna.

³² Tela pusi təna yoosa ɲmɔnɔvɔv na kakpasɪ (205) ɪlɛna ɪ sí təna.

APĒLAHAM TŪM

12

Apələm luv ke ɪ tetv taa

¹ Mpróvɔ kɔɔyaku nakvli Tacaa heela Apələm sɪ: Lu nyá tetv taa ké nyá nyáma heko ke nyá caa tɔɣaya taa, na ɲ polo tetv nti maa həli-ɲ tɔ tə taa.

² Maa yeke na nyá piitim la səɔɔm na má kooli-ɲ kɔɔpantu, na nyá hətə yaa, na ɲ pəsi kɔɔpantu tiipiiu.

³ Maa kooli kɔɔpantu ke nyá kɔɔpantu koollaa na ma sokɪ mpusi ké mpa pele paa sokɪ-ɲ mpusi tɔ. Nyá tɔɔ ké ate piitimnaa ká hiki nyvɔlɛɲ na pá kooli-wɛye koolɛe kɔɔpana.

⁴⁻⁵ Mpróvɔle Apələm kɔɔya ɪ alv Salai na ɪ taalv pəɣaya Lɔɔti na ɪ wɛnɔv təna na ɪ tɛmlɛ nyáma mpa ɪ hika Halan tɔ na ɪ lu təna usɪ Tacaa ka heeluyɔ-ɪ tɔ na ɪ hɛe Kanaan tetv taa.

Apələm pola Kanaan na Icipiti pə tetvnaa taa

Waatu unɪ ɪ pusi ka wɛ nutoso na naanɔwa na kakpasɪ. ɪ tapa tetv nti ɪlɛna

⁶ ɪ faɣa tɔ taa na ɪ polo Molee tun səɔɔɲ tɛɛ ké timpɪ pa yaa sɪ Sikem tɔ. Waatu unɪ Kanaan nyáma ká wɛnna həɣɔlvɔv ɲku kv taa.

ISEYELI NYƏMA LUU TƏM TAKƏLAYA Kotolotv

Takəlaya kanə ka hətə huləğəna isəna Iso ləsa i yəlaa ke Icipiti yomle taa tō. Toma səsəəna ke i ləsa-na-we, n a i lā kəkələ nyəmnaa na piti təma. Mṛóyó i tana-weye tetv kəpantv taa. Haləna i cəla i yəlv Moisi ke kosəsutv ke naanəwa ké wulaya tetv taa. Si pá tóki-ti na pé hólí si pa səla pa caa Iso wei i ləsa-weye yomle taa tō.

Isəna pa fayə Luu takəlaya tō:

Iso kpawa Moisi ke Iseyeli nyəma tiikilu, na Icipiti nyəma yele-we si pá tē, titite 1:1-15:21
Iseyeli nyəma tapa wulaya tetv taa, Iso kentuyv ke pa tō, titite 15:22-18:27

Iso na i yəlaa Iseyeli nyəma pa nəğə pəlvəy ke Holəpə wulaya tetv taa, na kosəsutv naanəwa, titite 19-24

Iso hula Moisi ke cokəle sikuyv, titite 25-31

Iseyeli nyəma lunuyv ke naule na Iso pááná, titite 32-34

Iso cayalə ke cokəle taa, titite 35-40

ISO LƏSƏYI ISEYELI NYƏMA KE ICIPITI TƏTU TAA

Iseyeli nyəma yomle təyov ke Icipiti

¹ Yakəpə wei pa cuyasaa si Iseyeli tō, i na i pəyalaa mpa pa pola Icipiti ke cayalətv tō, pa ləlv loosi na pa həla ntō.

² Lurəṅ, na Simiyəṅ, na Lefii, na Yuta, na

³ Isakaa, na Sapuləṅ, na Pəncamə,ə,

⁴ na Tan, na Nəfətali, na Katı, na Aseə.

⁵ Yakəpə pəyalaa na i saalənaa mpe pa təna paa we yəlvnyəəṅ nutoso na naanəwa (70) ké. İle i pəyalv ləlv Yosəfəv ná laala-weye Icipiti ke pote.

⁶ Pə waalı ké Yosəfəv na i taalənaa mpa paa pola Icipiti tō pa səpa pa təna.

⁷ Paa na mpu Iseyeli nyəma mpe pa hukə teu təyomyom na pá sú tetv na pa toṅ fəina saala.

⁸ Mṛóyó wulav kofalv nəğəlv ná təğə kawulaya. Ama ilé i ta nyi Yosəfəv.

⁹ Ntəna í koti i yəlaa na i tō-we si: I nyəni, Iseyeli nyəma kəla-tuyv samaa na toṅ, pa we-tuyv asola ké.

¹⁰ Mpu tō, pə weə si tē pəkı yaasi wei tu pasəna-we tō. Pé taa kəə na pé yoosi tá na tá kolontunaa na mpe pá səəna pa tō na pá kəli-tv. İlena pá se na pá tē.

¹¹ Tənayalə Icipiti nyəma tōwa Iseyeli nyəma ke yomle təma wahala nyəna. Na pá kpa a fəṅlaa na pele pá tuyv-weye-yə. Halı Iseyeli nyəma mpe pa ṅmana acaləə wəna pa yaa si Pıtom na Lamsəsı tō. Tənayə Icipiti wulav^a sukı i wontu.

¹² Paa na pa təma anəyi mpu tō, pa təṅna hukuyv ké na pá suyı tetv. İlena Icipiti nyəma tē náá svəkəna-weye səsəm.

¹³⁻¹⁴ Mṛóyó pa tō-weye yomle təma. İlena pele pá lu pa təyi luyv. Mpi tō, cuyv ke pa casaya na pá ṅmaakı pılikinaa, na pá lakı tawa təma təna. Pa tukaya-weye-yəṅ mṛóyó na mvsəṅ.

Icipiti wulav kvyv ke Iseyeli nyəma piya

¹⁵ Həpəla nyəma ka wəna alaa lələsəlaa ke naaləyə. Pa yaa ləlv si Sifəla na ləlv si Puwa. Mpuylə Icipiti wulav yaa-we na i həeli-we si:

¹⁶ İ fəṅyı Həpəla alaa təlvllə na i kvıvı apalvpiya ke saav taa ké kpaakraa. Ama í yeki alvpiya.

¹⁷ Lələsəlaa mpe pele pa nyəṅayana Iso. İlena pá kisi wulav təm nti. İle pa ta kvıv apalvpiya.

¹⁸ Tənayalə wulav yaa-we na i pəəsı-we si: Pepe tō ké u kvıvı apalvpiya mpe?

¹⁹ Ntəna lələsəlaa mpe si: Həpəla alaa fayana Icipiti nyəma ke yoo. Pa apalətv we səğəntv. Pa ləlvıvı pa piya ké na pácó táa takı.

²⁰⁻²¹ Mṛóyó Iso koola lələsəlaa mpeye kəpantv, na í lā na pa piitim tayalı. Mpi tō, pa nyəṅayana-i tō pə tō. İlena Iseyeli nyəma náá hukıyıvı na pá nyəkı toṅ.

²² Mṛóyó Icipiti wulav tōwa Icipiti nyəma təna si: Ye Həpəla alv ləla apalvpyəyayá i təṅst-keye Nılı pəğə ləm. Ama í yeki alvpiya.

2

Moisi ləlvəv na i pəcaatv

^a 1:11 *Icipiti wulav*: Pa yaakvəvıv si Icipiti wulav tō pə taya hətə. Pə hōweə nté si Icipiti wulav na pele pa təm taa. Pə tō ké pə weə si táa tó si wulav yaa Icipiti wulav.

5 Mpuyle Iso toma-i si: Taa kpatena tiika nke yoo. Wogasi nya ntankpala. Mpi to, Iso tetu too ke n sagna mpv.

6 Magale nya caanaa caanaa Apalaham na Isaaka na Yakaru pa Iso.

Soyantu kra Moisi, lena i taku i sentoo si i taa na Iso.

7 Ntena Iso to si: Ma nawa isena ma yelaa taki konyon ke Icipiti to. Peyele ma nuwa wula nna pa nmakallaa tyu-we to. Ma nyema pa wahalana too.

8 Pa too ke ma tiwa si ma cek-weye Icipiti nyema nin taa, na ma pona-weye tetu kupantu nti ta wala na toyonaya na kupantu tana tala yem taho to ta taa. Kanaan nyema, na Hiti nyema, na Amolii nyema, na Filiisi nyema, na Hifi nyema, na Yepusi nyema, pa cagana ta taa.

9 Ma nuwa Iseyeli nyema wula, peyele ma nawa yaasi wei Icipiti nyema nmakaloyana-we to.

10 Mpu to, ma tiliyi-n Icipiti wulav te si n polo na n lasi ma yelaa Iseyeli nyema ke Icipiti taa.

Iso hwlayi i tayi Moisi

11 Mpuyle Moisi cowa Iso si: Magale awe na halu ma puki Icipiti wulav kin si ma lasayi Iseyeli nyema ke Icipiti taa?

12 Kelena Iso si: Maa wee nya waali. Na mpi n ka nyena si ma tiliyina-n toyole si, n ka lasi Iseyeli nyema ke Icipiti na nyana-we i kao na i see-m puvo kone ku too cene.

13 Ntena Moisi si: Pa we teu, ye ma polaa na ma magana-we, na ma heeli-we si pa caanaa Iso tilina-m pa waali. Ie paa pao-si-m nya hate, lena ma co-we suwe?

14 Mpuyle Iso co-i si: Ma hate nte Mawetam. Mpu to, n polaa de n heeli-we si: Tamweelb tilina-m ma waali.

15 Na n cyusi si: Ma caanaa caanaa Apalaham na Isaaka na Yakaru pa Iso Taca tilina-m ma waali. Ma hate nte, halena antulinya polo na i kol. Hate nteye yelaa ka yaaki-m paa waatu wei.

16 Tu, polo pamentaa na n koti Iseyeli sasaa na n heeli-we si: Ma caanaa caanaa Apalaham na Isaaka na Yakaru pa Iso Taca lu ma too na i heeli-m si i na-me na i nyema isena pa nmakaloyi-me to.

17 Na i to i taa si i lasayi-meye wahala tetu taa cene na i pona-meye Kanaan nyema, na Hiti nyema, na Amolii nyema, na Filiisi nyema, na Hifi nyema, na Yepusi nyema pa tetu taa, timpri toyonaya na kupantu tana tala yem taho to.

18 Ye pa nu mpv paa mu-tayi. Ilena n kraya-we na i polo i magana Icipiti wulav na i heeli-i si Hepala nyema ta, ta Iso Taca lu ta too. Mpu to, ha-tyu mpaav na ta polo wulaya tetu taa na ta lapi-i kotasi. Pu magana isu koyeyi tooso tante.

19 Ma nyema si ye pa ta han wulav i kaa yele-me na i tee.

20 Pa too ke maa ho Icipiti nyema nkrany na yaasinaa mpa too pa ta nata to na halu wulav toyoni-meye kotoyonu na i tee.

21 Halu ma yele na Icipiti nyema la-meye kupantu na i taa lu nin kakpasu.

22 Paa Iseyeli alv wei i ka selamu Icipiti alaa mpa pa ke i asamaa na i calo nyema toyo nyayatu kupantu wontu, na wola nyantu, na wontu kususuutu, na i to ma piya too. Mpyo i ka susana Icipiti nyema ke konyon.

4

Iso hwlayi i toy ke Moisi

1 Mpyo Moisi paoa Iso Taca si: Na ye isu Iseyeli nyema ta tona ma tom na pa kisi-m nunav na pa to-m si Taca ta lu ma too ke tiili se?

2 Ntena Taca tami-i si: Pepeye n taka nya nin taa? Mpuyle si: Kpatoyo.

3 Kelena Iso si: Peti-koyu ate. Moisi peta-ku, lena ko pasu tom. Tanya i nmaawa tayayav.

4 Mpyo Taca heela-i si: Siisi na n kra i suka taa.

Moisi siisa na i kra tom ni tacao, lena tom tayanu kpatoyo ke pasuyu ke i nin taa.

5 Ilena Iso si: Mpi n ka holona Iseyeli nyema si pa caanaa Apalaham na Isaaka na Yakaru pa Iso Taca ma ma lu nya too toyole.

6 Mpyo Iso tasa Moisi ke heeluyu si: Nyeki nya nin ke nya lanle taa ke nya toko tee.

Moisi nyoka i nin ke mpv na i kusi-i, de i tuta tonuyu too asilima koton^a waasa i nin tanyale na i seewa tahaii.

7 Kelena Iso si: Malena nya nin ke nya lanle taa.

Moisi koma na i kusi i nin de i malaa kele tamammam isu i ka wev to.

8 Mpuyle Taca toma si: Ye Iseyeli nyema ta tona-n, na n kisi na n la piti tamle kancaalaya nyante na pa ta mu nya tom. N lapa naale nyante tene isu pa mu-ti.

9 Ye pa kreya piti tema ane a naale na pa ka nyuyu na pa kisiyi nya tom na paa nukana-n, de n cosi Nili pyo lom na n peli-wayi tetu too na pa pasu calom.

^a 4:6 **asilima koton:** Mpi Lokpa taa pa yaa si koton kuseemoyo toyo pa yaa cene si tonuyu too asilima koton.

¹⁰ M̄p̄oḡy feŋlaa s̄osaa na s̄əkpema pa lu Icipiti wulaw t̄e na p̄a polo pa heeli Iseyeli nȳoma si: Wulaw si, t̄e taa tasa-meɣe kasaaloka celuȳu.

¹¹ Si m̄ə maɣamaya í ká yel̄əna na í k̄ó. P̄əyele m̄ə pilikinaa kaa seki is̄u í tu ŋmaaki t̄o.

¹² M̄p̄u p̄ə yelina na Iseyeli nȳoma ya Icipiti tet̄u taa si p̄a k̄ɔŋ kasaaloka.

¹³ Na feŋlaa s̄osaa náa caaləȳi-we na toŋ si p̄ə weɛ si p̄a teŋ paa ífemle nte t̄e pilikinaa ke teitei, is̄u too paa celaya-weɣe kasaaloka ke k̄ocel̄o t̄o.

¹⁴ Hal̄əna feŋlaa s̄osaa m̄p̄e p̄a mak̄i s̄əkpema m̄p̄a paa kpawa Iseyeli nȳoma taa t̄o. Si pepe t̄oo k̄e n̄əon̄ə samaa u lak̄i pilikinaa, na p̄ə tak̄i is̄u too paa suw̄ t̄o.

¹⁵ M̄p̄oḡy feŋlaa s̄əkpema m̄p̄e pa pola Icipiti wulaw kin̄ si pa h̄ól̄əȳi-i pa wahala na p̄a wiina-i si: Hai, tá caa, pepe t̄oo k̄e n̄ naas̄əȳi-tuȳu m̄p̄u?

¹⁶ Nȳəni, an̄i tá maɣamaya t̄ə k̄ɔŋna tá kasaaloka. P̄əyele pa caaləȳi-tu si tá pilikinaa í taa seki is̄u tu ŋmaakaya t̄o. P̄əc̄ó pa t̄əŋna-tuȳu map̄u nt̄o. Nȳá ȳelaa t̄əm s̄əp̄aya.

¹⁷ T̄ənaɣale Icipiti wulaw n̄əɣo t̄əkp̄aw si: I k̄e felentunaa k̄p̄itik̄p̄itinaa k̄e, p̄ə maɣamaya p̄ə t̄oo k̄e í waak̄əna si í puki Is̄o k̄e k̄ot̄aya lap̄u.

¹⁸ I k̄ol̄i na í t̄e m̄ə t̄əma taa. N̄əȳol̄o kaa cela-meɣe kasaaloka ke faalaa. P̄əyele í ká ŋmá pilikinaa ke teitei k̄e is̄u í tu ŋmaaki t̄o.

¹⁹ M̄p̄oḡy feŋlaa m̄p̄e pa laŋá wak̄əlaa. M̄p̄i t̄o, pa heela-we si paa ŋmaaki pilikinaa ke paa ífemle nteɣe t̄əc̄oŋŋ is̄u paa suwa t̄o.

²⁰ M̄p̄e pa luk̄aya il̄e pa maɣana Moisi na Al̄əŋ pa taŋa-weɣele.

²¹ Il̄əna p̄a t̄uɔ p̄ele si: Is̄o ká k̄p̄at̄i m̄ə yule t̄oo k̄e k̄p̄aak̄p̄aal̄e. M̄p̄i t̄o, m̄ə lap̄əna na Icipiti wulaw na í waali nȳoma pa luȳu lu-tu. M̄ə tekina tá luȳu si p̄a lent̄i.

²² M̄p̄oḡy Moisi tasa Tacaa ke s̄əl̄əmp̄uȳu t̄ət̄o si: Hai, Tacaa, pepe t̄oo k̄e n̄ lak̄i nȳá ȳelaa t̄aya is̄aȳat̄o? Na pepe t̄oo k̄e n̄ tu tila-m pa waali?

²³ Hatoo k̄uȳaŋku ma heela Icipiti wulaw ke nȳá t̄əm t̄o, í s̄əɣsa Iseyeli nȳoma ke wahala k̄e. P̄əyele nȳá suma, nn l̄ok̄i si n̄ waas̄i-we.

6

¹ M̄p̄oḡy Tacaa c̄əwa Moisi si: N ká ná is̄əna maa la Icipiti wulaw t̄o. Toŋ ke maa lana-i na í ye-le-m̄e na í t̄e. Hal̄i í maɣamaya í ká tu t̄əɣəŋna-meɣe í tet̄u taa si í t̄e l̄əŋ na í we-s̄i.

Is̄o su Moisi ke n̄əɣo si í ká waas̄i Iseyeli nȳoma

² Il̄əna Is̄o tasa Moisi ke heeluȳu si: Ma k̄e Tacaa k̄e.

³ Hal̄i ma h̄ól̄a ma t̄əȳi Ap̄əl̄əham na Is̄aaka na Yak̄əp̄u si maɣale Is̄o Toma t̄əna tu. Ama pa ta nȳi si ma h̄ət̄e t̄əȳəle Mawet̄am.

⁴ Ma na-we t̄ə p̄el̄ə n̄əɣo na má su-we si maa ha-weɣe Kanaaŋ tet̄u nti t̄ə taa pa caya c̄aȳal̄ətu ke is̄ənt̄o t̄o.

⁵ P̄ən̄ənt̄e ma nu yomle nte Icipiti nȳoma tuȳi-we na p̄a wiiki t̄o. Hal̄əna p̄ə t̄əɣs̄i-m n̄əɣo ŋka ma na-we tu p̄el̄əla t̄o.

⁶ P̄ə t̄oo k̄e ma tu Moisi si í heeli-m̄e si maɣale Tacaa. Maa ce-meɣe m̄ə yomle na m̄ə wahala t̄əma taa na má waas̄i-m̄e. Na ma h̄ó Icipiti nȳoma ŋk̄raŋp̄uȳu na ma toŋ s̄əɣs̄əŋ.

⁷ Maa nȳəni-meɣe ma ȳelaa na mí nȳəni maɣa m̄ə Is̄o. Waatu un̄əȳi í ká nȳi si m̄ə Is̄o Tacaa má ma h̄ət̄əȳəna-meɣe Icipiti nȳoma wahala t̄əma an̄i a taa.

⁸ P̄əle p̄ə waali maa p̄ona-meɣe tet̄u nti maa su Ap̄əl̄əham na Is̄aaka na Yak̄əp̄u ke n̄əɣo na tuunaw si maa ha-m̄e na t̄ə p̄əsi m̄ə nȳənt̄o t̄ə t̄ə taa. M̄p̄i t̄o, maɣa Tacaa k̄e.

⁹ M̄p̄oḡy Moisi kp̄aya t̄əm nti na í tel̄əsi Iseyeli nȳoma il̄əna p̄a kisi t̄ə m̄uȳu. M̄p̄i t̄o, pa yomle t̄əma k̄əla-weɣe puw̄.

¹⁰ Il̄əna Tacaa tasa Moisi ke heeluȳu si:

¹¹ Polo Icipiti wulaw kin̄ na n̄ heeli-i si p̄ə weɛ si n̄ ye-le Iseyeli nȳoma na p̄a lu nȳá tet̄u taa.

¹² Nt̄əna Moisi n̄əɣo t̄əkp̄aw si: Iseyeli nȳoma maɣamaya ná tá nuna-m k̄acaŋfana Icipiti wulaw? Hal̄i maa tu p̄əs̄əȳi ȳəɣ̄ət̄aya ke is̄ənt̄o t̄o, p̄ə tu t̄eɣs̄aa k̄el̄e.

¹³ Kel̄əna Tacaa tu Moisi na Al̄əŋ si: I polo m̄ə naale na í maɣana Iseyeli nȳoma na Icipiti wulaw na í heeli-we si, p̄ə weɛ si Iseyeli nȳoma í lu Icipiti taa.

Moisi na Al̄əŋ pa caanaa caanaa h̄əla

¹⁴ Iseyeli nȳoma l̄əl̄əŋ loosi nȳoma c̄əɣs̄ənaa h̄əla nt̄o.

Yak̄əp̄u p̄əyal̄o k̄ancaalaya nȳəŋ Lupeŋ p̄əyalaa nt̄e Han̄əki na Palu na Hes̄əl̄əŋ na Kaami, p̄el̄əȳele Lupeŋ l̄əl̄əŋ loosi nȳoma c̄əɣs̄ənaa.

¹⁵ Simiȳəŋ il̄e í p̄əyalaa nt̄e, Yemuw̄el̄i, na Yameŋ, na Ohati, na Yakeŋ, na Sohaa, na Sawuli. I al̄ə Kanaaŋ nȳəŋ l̄əl̄əna-i í p̄əyal̄o kant̄ək̄aya nȳəŋ un̄e. Simiȳəŋ l̄əl̄əŋ loosi nȳoma c̄əɣs̄ənaa nt̄e.

¹⁶ Lefii p̄əyalaa m̄p̄a pa k̄e í l̄əl̄əŋ loosi nȳoma c̄əɣs̄ənaa t̄o pa we ȳelaa tooso k̄e.

Pa h̄əla nt̄e Kees̄əŋ, na Kehati, na Melali. Lefii un̄i l̄əl̄əŋ p̄usi nt̄e nun̄əwa na hiu na naan̄əwa na naatosomp̄əȳəlaya (137).

19 M̄p̄ógó Tacaa tasa Moisi ke heeluɣu si: Heeli Alɔŋ si kpaɣa nyá kkrátógó na ń hólí-kwɔyɔ Icipiti nyóma lum tɛkparentenaa na pusi na lɔɔŋ p̄ə tɔɔ na p̄ə kpeŋna lucaɣamnaa na tuŋ na kukraməŋ p̄ə p̄ɔɔŋ taa lɔmnaa, na p̄ə p̄əsi caləm. Waatu unɪ caləm ká waasi tetu t̄əna t̄əpai.

20 M̄p̄ógó Alɔŋ kusa kkrátógó na í má p̄əɣɔ lum tɔɔ isu Tacaa ka keesuyu-we t̄əɣɔ Icipiti wulaw na ɪ waali nyóma pa isentaa, na lum t̄əna p̄əsi caləm.

21 Ilena p̄əɣɔ t̄əna tiina sí, na ka lum sɔŋ haləna Icipiti nyóma kpisi p̄ə nyɔɔ. Na paa timpiyi n talɔ tetu t̄əna taa caləm waasəna.

22 M̄p̄ógó Icipiti t̄əwaa lapa teitei isu Moisi-we na pa topotopoto taa. Ilena Icipiti wulaw la lanɣkpusəŋ isu Tacaa ka t̄əm yɔɣɔtuyɔ tɔ, na í kisi nɔɣɔ ŋka paa səlɛma-ɪ tɔ.

23 ɪ ta kpaɣa-ti na í yaa p̄ɔɔ. Ilena í ha lumaya na í suv ɪ t̄əyaya.

24 T̄ənaɣa Icipiti nyóma t̄əna suv hila laasuyu na pá mal̄ɣi p̄əɣɔ si pá hiki lum konyɔnyɔɔm. Mpi tɔ, p̄əɣɔ nyəm taa f̄ei nyɔɔ.

25 Kw̄eyeȳ naatosomp̄ɔɣɔɔɣa t̄əcu k̄é lum p̄əsa caləm.

Wahala naale nyəŋ

26 P̄ə waali k̄é Tacaa t̄əma Moisi si: Polo Icipiti wulaw kin na ń heeli-ɪ si yele ma yələa na pá polo pá la-m t̄əmlɛ.

27 Ye n kisa mp̄u maa yele na saleɛ lu nyá tetu t̄əna taa.

28 A ká huki t̄əyomyom ke p̄əɣɔ taa. Ilena á kpa na á suv wulaw nyá nyá kawulaya t̄əyaya taa, na nyá nan̄ k̄əh̄əntuyɔ taa. A ká kpa nyá kato tɔɔ maɣamaya. A ká suv t̄ət̄əɣɔ nyá waali nyóma t̄eesi taa na samaa nyənsi taa na t̄ət̄əsəle na m̄tu tiisi taa t̄ɔt̄ɔ.

29 Halɪ á ká kpa Icipiti wulaw nyá nyá maɣamaya nyá tɔɔ, na samaa t̄əna tɔɔ, na p̄ə kpeŋna t̄əmlɛ nyóma t̄ɔt̄ɔ.

8

1 M̄p̄ógó Tacaa tasa Moisi ke heeluɣu t̄ɔt̄ɔ si heeli Alɔŋ si: Hólí nyá kkrátógó na pusi na lɔɔŋ na lucaɣamnaa t̄ɔɔ na saleɛ lu Icipiti.

2 Alɔŋ ná hólá ɪ kkrátógó ke mp̄u, ilena saleɛ lu Icipiti lɔmnaa taa na á waasi tetu t̄əna.

3 M̄p̄ógó Icipiti t̄əwaa ná lapa mp̄u na pa topotopoto taa t̄ɔt̄ɔ, na saleɛ lu na á kpa tetu t̄əna taa.

4 Nt̄əna Icipiti wulaw yaa Moisi na Alɔŋ na í t̄ə-we si: ɪ wiina Tacaa na í hat̄ələna saleɛ an̄ɣi má na má yələa. P̄ə waali ɪlɛ maa yele ɪs̄eyeli nyóma na pá polo pá lá ɪs̄ə k̄é kotasi.

5 T̄ənaɣalɛ Moisi cɔ Icipiti wulaw si: Ta caa, l̄əsi nyá maɣamaya ke saa wei n s̄əlaa si má s̄əlɛmɪ ɪs̄ə k̄é m̄ə t̄ɔɔ na í kó saleɛ ke nyana nyá samaa na nyá t̄əmlɛ nyóma m̄ə t̄eesi taa na á m̄əli p̄əɣɔ taa tike tɔ.

6 Kelena wulaw si: Cele ke ma caaki si ń s̄əlɛmɪ ɪs̄ə. Nt̄əna Moisi si: T̄ɔɔ, p̄ə we teu. Maa la mp̄u, ilena p̄əc̄ɔ ń k̄ək̄əna si tá ɪs̄ə Tacaa f̄eiina saala.

7 P̄əp̄ətu f̄ei lelen̄, saleɛ ká lu nyana nyá samaa na nyá t̄əmlɛ nyóma m̄ə t̄eesi taa na á m̄əli p̄əɣɔ taa tike.

8 M̄p̄ógó Moisi na Alɔŋ pa lu Icipiti wulaw t̄é. Ilena Moisi s̄əlɛmɪ ɪs̄ə k̄é saleɛ anɪ á t̄ɔɔ.

9 Ilena Tacaa la isu ɪ s̄əlɛm̄uyɔ tɔ, na saleɛ si t̄eesi taa na taasi t̄ɔɔ na tawa taa.

10 M̄p̄ógó pa kota-yeyɛ huwa huwa. Ilena icate t̄əna s̄əŋ p̄ə f̄ei teu.

11 Icipiti wulaw nawa si ɪ wahala pasaa, ilena í lá lanɣkpusəŋ na í kisi Moisi na Alɔŋ ke nunaw ke teitei isu Tacaa ka yɔɣɔtuyɔ tɔ.

Wahala tooso nyəŋ

12 M̄p̄ógó Tacaa t̄əma Moisi si heeli Alɔŋ si: Ma nyá kkrátógó ke tetu t̄ɔɔ, na m̄usuyɔ p̄əsi p̄ətu na t̄é kpa Icipiti tetu t̄əna taa.

13 Nt̄əna Moisi na Alɔŋ pá lá teitei isu Tacaa heela-we tɔ. Ilena m̄usuyɔ p̄əsi p̄ətu na t̄é waasi yələa na t̄ɔɔ pa t̄ɔɔ k̄é tetu t̄əna taa.

14 Ilena Icipiti t̄əwaa maɣasi isu paa la mp̄u na pa topotopoto taa na pá kpisi. Na p̄ətu náá we t̄əla na yələa pa t̄ɔɔ.

15 T̄ənaɣalɛ t̄əwaa heela Icipiti wulaw si: ɪs̄ə mp̄əle ke c̄əne in̄ɣi yoo.

Paa na mp̄u Icipiti wulaw t̄əka ɪ lanɣkpusəŋ na í kisi Moisi na Alɔŋ ke nunaw ke teitei isu Tacaa ka yɔɣɔtuyɔ tɔ.

Wahala liyiti nyəŋ

16 M̄p̄ógó Tacaa heela Moisi si: Cele kulɪ l̄əŋ ke tanan̄ k̄əp̄an̄k̄u t̄ɛɛ, na ń katɪ Icipiti wulaw ke waatu wei ɪ tiiki p̄əɣɔ tɔ na ń heeli-ɪ si Tacaa má, ma t̄əma si yele ma yələa na pá polo pá la-m t̄əmlɛ.

17 Ye n kisa si n kaa yele-we, ɪlɛ ma yele na kac̄əsi k̄ənaasasi nas̄əli si lu na sí sú Icipiti nyóma t̄eesi taa k̄é tetu t̄əna taa, na sí nyas̄əŋi nyana yələa na nyá t̄əmlɛ nyóma t̄əna.

18 Ama kac̄əsi ns̄i si kaa wiili Kosen̄ tetu taa timpi ma yələa w̄ɛɛ tɔ. T̄ənaɣa Icipiti wulaw ka nyəna si Tacaa má, ma w̄ɛ Icipiti taa c̄əne.

- 19 Maa kenti mə təə ké kprante ke cele, na í kaa na wahala ine.
- 20 M̄p̄óyó Tacaa yelaa na kacəsi kunyasası nasəli lu tuutuuma na sí watı Icipiti wulav na ı təmle nyóma pa téesı taa, na sí wakəli tetu təna.
- 21 Tənaɣale Icipiti wulav yaa Moisi na Aləŋ na í tə-we sı: I polo í lá mə Iso ké kətasi. Ue Icipiti tetu taa ké pə wée sı í la-sı.
- 22 Kələna Moisi na Aləŋ pa cə sı: Tə kaa la-səyɨ cəne. Mpi tə, Icipiti nyóma ká nyəni-səyɨ acaələtu na pá yaɣa-tuyɨ pɛe.
- 23 Pə wée ké sı tó tə kuyeyɨ tooso na tó polo pooluŋ. Uena tó lá tá Iso Tacaa ke kətasi isı ı ka heeluyɨ-tu tə.
- 24 Ntəna Icipiti wulav sı: Maa yele-me na í polo. Ue í taa hatəli pooluŋ ké. Aayee sı, í sələməna-m.
- 25 M̄p̄uyule Moisi nəɣɨ təkpaɨ sı: Ye ma lu cəne, maa sələmı Tacaa na cele ı ká hatələna nyá na nyá təmle nyóma na nyá yələa ke kacəsi sənɛ. Ama kulumtu ké sı ń taa nəeti-tu na ń taɣanı Iseyeli nyóma taɣa taŋuyɨ sı tə taa polo na tə lá Iso ké kətasi.
- 26 Moisi lu Icipiti wulav té uena í sələmı Tacaa,
- 27 na ílɛ ı ləsi kacəsi təna na sí yele Icipiti wulav na ı təmle nyóma na ı yələa, pə ta səə paa kulmɣa.
- 28 M̄p̄óyó Icipiti wulav lapa laŋkpusəŋ tətə na í kisi sı Iseyeli nyóma í taa lu.

9

Wahala kakpası nyəŋ

- 1 M̄p̄óyó Tacaa təma Moisi sı: Polo Icipiti wulav kiŋ na ń heeli-ı sı Hepəla nyóma Iso Tacaa má, ma təma sı yele ma yələa na pá polo pá la-m təmle.
- 2 Ye n wée na n kisiyi na n kaŋ nyuyɨ na ń taŋəyɨ-weyɛ mpɨ,
- 3 maa yele na kusəkɨ isayau nakulı ku kpa Icipiti nyóma təla, na kú ku kraɣanəŋ na kraŋası na yooyoona, na naaŋ, na heeŋ, na pəŋ.
- 4 Ama Tacaa ká fayası Iseyeli nyóma nyəna na a taa natəli nyuyɨ kaa holi-te.
- 5 Pəle pə paasi uena Iso Tacaa su sı cele ke ını ı ka la kəkələ unəyi Icipiti taa.
- 6 Tɛv fema uena Tacaa yele na kusəkɨ naŋ Icipiti nyóma təla tənaya kɔrampəle isı ı ka yəɣətuyɨ tə. Ama Iseyeli nyóma nyəna taa natəli tə nyuyɨ ta holi-te.
- 7 M̄p̄óyó Icipiti wulav pəsəaa na í nu sı Iseyeli nyóma təla taa natəli tə ta sí. Paa na mpɨ pəle pə ta lapi-ı pulɨ. I kama nyuyɨ ke ı laŋkpusəŋ taa na í kisi Iso yələa ke yeluyɨ sı pá tɛe.

Wahala naatoso nyəŋ

- 8 Pə waalı ke Tacaa tasa Moisi na Aləŋ ke heeluyɨ tətə sı: I cosi məsaya taa təloma ke mə ŋkulee taa. Uena í polo wulav té, na Moisi ŋmısi-yeɣe isətaa na Icipiti wulav nyənəyi.
- 9 A ká yá tetu təna taa na á ləli yələa na təla ke mɨla naalı, na á pəsi səmola.
- 10 M̄p̄uyule Moisi na Aləŋ pa cosa təloma, uena pá polo wulav te na Moisi ŋmısi-yeɣe isətaa, na á ləli yələa na təla ke mɨla na á pəsi səmola.
- 11 Mɨla anı a kpəna Icipiti tɔwaa tətəyɨ na á kra-weyɛ teitei isı yələa təna. Haləna pa kpisi Moisi-weyɛ kpətənaɨ.
- 12 M̄p̄óyó Tacaa yelaa na Icipiti wulav səsı nyuyɨ kam ke ı laŋkpusəŋ taa na í kisi Moisi na Aləŋ ke nunav ke teitei isı ı ka heeluyɨ Moisi tə.

Wahala naatosompəɣələɣa nyəŋ

- 13 M̄p̄óyó Tacaa heela Moisi sı: Cele kulı ləŋ ke tanaŋ kɔpaŋku tɛe na ń maɣana Icipiti wulav na ń heeli-ı sı Hepəla nyóma Iso Tacaa má, ma təma sı: Yele ma yələa na pá polo pa la-m təmle.
- 14 Ama pənəntaa ma tu ma taa ké sı maa la wahalanaa mpe pa tənaya nyana nyá təmle nyóma na nyá yələa. Uena pəć ń nyí sı nəɣəlv ta nəɣəsəna-m antulinya təna taa.
- 15 Ye maa sələa maa kɔwa nyana nyá yələa na yulɨkusəkɨ na í saalı yem ké tetu taa.
- 16 Ama ma yela-ŋ na nyá isɛ ke ńp̄óyó sı ń nyí sı ma wəna tɔŋ. Uena ma hətɛ səsı yaav ke tetu təna taa.
- 17 Paa na mpɨ, n wée na ń həŋ nyá tı na ń kisiyi sı ma yələa í taa tɛe.
- 18 Pə təə ké cele isəntə waatɨ, maa yele na təmpɛe tɛv ŋku too Icipiti tu nəɣəlv ta nata tə kú nu.
- 19 Mpɨ tə, kpɛyeli nyá təla na ń cəsı-yeɣe tiili. Ye yələa na təla pa caya taale ke yem na pa ta cəsı, təmpɛe ká ku-we.
- 20 Wulav təmle nyóma taa lələa mu Tacaa təm ntəyi niŋ naale, na pá heeli pa təmle nyóma sı pa na təla pá cəsı tımpi təmpɛe anı a kaa na-we tə.
- 21 Ama lələa ná tá nyana Tacaa təm ntı na pá yele pa təmle nyóma na pa təla ke tawa taa.
- 22 Pə waalı ké Tacaa heela Moisi sı: Hólı nyá kpátóyó na isətaa na təmpuŋ hotı Icipiti tetu yələa na təla təə na pa tawa taa kəhaləm təna taa.

23 Moisi kpaasa i kpatóyó na isótaa ke mpv, ilena Tacaá yele na tev holiyi na kó nasəyi kraññ kraññ. Ilena tãmpriñ lukəna isó na í hotiyi tetv təna tóo.

24 Hatoo pə caalvyo Icipiti tetv ke siv to nəyóló ta nata tãmpriñ un i taka na pə tev nyəyəsuyó ke mpv.

25 Mpróyó tãmpriñ wakəla pə təna mpi pu we tawa taa to, paa yəlaa paa tóla. Pə kaasi na á pyoty kəhaləm na á caati tunj ke yem yem.

26 Kuseñ tĩmpi lseyeli nyóma wée to təna tike ke tãmpriñ ta cətəli póló.

27 Tənayalé Icipiti wulav yáá Moisi na Aləñ na í heeli-we si: Pəñente má lapəna isayatu. Má na ma yəlaa nté tasəkəle nyóma. Isó tike nté tampana təñlú.

28 Hai, í wiina Isó na tãmpree heesi mpv. Maa yele-me na í tee, maa tasəyi-meye tãnyu.

29 Tənayalé Moisi nəyó təkran si: Ye ma luwa icate waali maa teye Isó ké niñ na tev hola na kv tãmpree heesi. Ilena pécó í cekəna si Tacaá tənna antulinya təna.

30 Pəna pə mpv to, ma naa ké si nyana nyá yəlaa í seeki Isó ké acesaacesaa sewa ké, í tá té mə taa.

31 Waatu wei tãmpree kəma mpv to a sulina pa té kponkrontu toñ nyəntv nti pa yaa si leñ to tə hetv tyyv, na pa təyənaya pee nyəñka tóluyv nté, na á wakəli-ye.

32 Ama pə kaasa pa təyənasi lensənaa to pə ta wakəli səle. Mpi to, səle si taa kóləta saa un.

33 Moisi luwa icate waali ilena í teye Isó ké niñ na í wiina-i tãmpree an i təm. Ilena tev na kv hola na tãmpree pə té.

34 Icipiti wulav paasənaa si pə təna pə heewa ilena í na i təmle nyóma pá məli pa nyəñ un i taa isu too ilé.

35 Mpróyó pa kisaá təsayasaya si mpe pa kaa yele lseyeli nyóma na pá lu tetv taa ké teitei isu Tacaá ka heeluyv Moisi to.

10

Wahala pələfei nyəñ

1 Mpróyó Tacaá təma Moisi si: Məli Icipiti wulav té, má yelina si í na i təmle nyóma pá la lanjkpusəñ ke mpv na má lá kəkəlo nyəm təna na pá ná.

2 Ma lapa rńpóyó si n ká keesi nyá piya na nyá saalənaa ke isəna ma lapa Icipiti taa ké kəkəlo nyəm to. Tənaya í ká nyəna si ma ké Tacaá.

3 Mpróyó Moisi na Aləñ pa pola Icipiti wulav té na pá heeli-i si: Hepəla nyóma tá, tá Isó Tacaá təma-tv si tó kəo tó pəsosi-ñ si pəlee ké n ká ló nyá lanjkpusəñ na ní yele i yəlaa na pá polo pá lapi-i təmle?

4 Ye n kama nyuyv ke pə taa, cele i ká kəna kvtolonj ke nyá tetv təna taa.

5 Ku wáási tetv to təwisiwisi, na kó kuyuli konyənyəm na tunj wei tãmpree ka fəewa to.

6 Kvtolonj ká mayali nyana nyá təmle nyóma na Icipiti nyóma təna teesi taa təpampam. Too to, nyá caanaa na pele pa caanaa ta keesita kəkəlo un i taka haləna sanja.

Moisi təma mpv ilena í lu Icipiti wulav té.

7 Icipiti wulav təmle nyóma kotaa na pá təmi-i si: Ta caa, yóló un i ka cəsosi-tv yoo. Pə tóo to, yele-we na pá polo pá lá pa Isó Tacaá ke təmle. Ye pə taya mpv Icipiti nyóma təna ká si.

8 Tənayalé pa tayana Moisi na Aləñ ke yaav ke Icipiti wulav té na ilé i heeli-we si: I polo í lá mə Isó Tacaá ke təmle. I taa i taa ilé si: Awe na awe paa pona?

9 Ntəna Moisi si: Ta təna tu pona. Pə kraayv ifepiya na tá kvkpatəlaa na tá pəyalaa na tá pəelaa to. Na tó kpeñna tá tóla təna. Mpi to, Tacaá acima ke tə puki təyóv.

10 Mpruyóle Icipiti wulav pəsəna-we si: Mə taa si maa yele mə na mə piya na í tee yee? Isó í su-me yaa. Ma nyəmə mə taa layatu ké té.

11 Pə kaa la mpv. Apalaa mə, mə tike í ká pona na í lá mə Isó ké təmle. Mpi i ka sələmi təyóle. Ilena pá təyən i Moisi na Aləñ ke Icipiti wulav te, na pele pá lu.

12 Tənaya Tacaá təma Moisi si: Hóli nyá kpatóyó ke Icipiti tetv to na kvtolonj lu na kv wáási-tv na kó təyó konyənyəm təna mpi tãmpree ka fəewa to.

13 Mpróyó Moisi hola i kpatóyó ke Icipiti tetv təna tóo. Ilena Tacaá yele na heelim luna tev kite na pə má ilim mpi na ahóo təna. Pə kəma na pə nyaali ilé kvtolonj tapayale.

14 Kv kəma tuutuuma ké, na kv wáási tetv təna tóo. Too to, pa ta nata kvtolonj isu mpv pə taka. Pécó pa kaa tasa kv taka ké nav tótó.

15 Kv waasa tetv tənaya na tó məli pilin, na kó təyó nyutu na tunj wei tãmpree ka yelaa to i pee təna. Pə ta səo tyyv nakohi kv hatv yaa nyuliya.

16 Mpróyó Icipiti wulav yaa Moisi na Aləñ ke lonj na í heeli-we si: Ma wakələna mə Isó Tacaá na mə mayamaya tótó.

17 Hai, ma wiikina-me si í tasa-m suulu hóluyv ke təm kolum. I sələmi mə Isó si í hatələna-m səm pəne.

18 Moisi lu Icipiti wulav té ilena í wiina Isó ké kvtolonj təm.

19 M̄p̄ógó Tacaa kee heelim na p̄é mak̄əna toŋ na ilim t̄ətol̄e t̄əə na p̄é paali k̄otolon na p̄é p̄əli k̄u t̄ənaŋa s̄əsəncaasi ten̄ku taa. P̄ə ta s̄əə paa k̄ol̄om̄v̄o ke Icipiti t̄ətu t̄əə.

20 M̄p̄ógó Tacaa to Icipiti wulaw ke lan̄kpusəŋ na i kisi si Iseyeli nȳəma í taa t̄eə.

Wahala p̄əŋlayaf̄ei nȳəŋ

21 M̄p̄ógó Tacaa heela Moisi si: Kus̄i nȳá k̄p̄átóŋ na is̄otaa na s̄əkr̄et̄v̄o taa s̄əkr̄et̄v̄o nyala Icipiti t̄ətu t̄əna taa. Hal̄əna ȳəlaa tok̄iŋina-k̄u.

22 Moisi kusa-k̄uȳ m̄p̄u il̄ena s̄əkr̄et̄v̄o yuŋ nȳəŋk̄ nak̄uli k̄u nyala Icipiti t̄ətu t̄əna t̄əə k̄é k̄uȳeŋ tooso t̄əcu.

23 K̄uȳeŋ tooso un̄i i taa n̄əŋəlv̄ ta keesi i t̄əŋənt̄əle. P̄əyele n̄əŋəlv̄ ta layasi lonte. Ama k̄u taa f̄ei Iseyeli nȳəma h̄əŋəlv̄o.

24 M̄p̄ógó Icipiti wulaw ȳáá Moisi na í heeli-i si: Maa yele-me na í polo í s̄eə m̄ə Is̄ə is̄u i s̄əlam̄v̄o t̄ə. Na í tu n̄əkaa í k̄p̄enna m̄ə alaa na m̄ə piya. Ama m̄ə t̄əla t̄iŋe kaa luna h̄əm.

25 M̄p̄uȳle Moisi si: Il̄ena n̄ c̄ele-t̄v̄o t̄əla n̄na tu la Tacaa ke k̄ətaŋa ŋka k̄ək̄ə lusa ka t̄əna t̄ə na ciik̄uȳ nȳəns̄i na?

26 P̄ə w̄eə k̄é si t̄é k̄p̄aya ta t̄əla t̄əna, t̄ə kaa s̄əə h̄unt̄v̄o. Tu tala t̄əna t̄əŋə tu nȳi t̄əla is̄əna, na n̄na á taka t̄á Is̄ə caa si t̄é lar̄i-i k̄ətaŋa t̄ə.

27 Il̄ena Tacaa tasa Icipiti wulaw ke lan̄kpusəŋ ke t̄v̄o na í kisi si Iseyeli nȳəma í taa t̄eə.

28 Hal̄əna í t̄əŋəni Moisi ke k̄ət̄əŋəni si í lu un̄i i t̄e. Na í t̄əni-i si: La laakali, ye p̄ə c̄əpa-ŋ na n̄ tasa c̄əneŋe m̄əlv̄o maa k̄u-ŋ.

29 M̄p̄uȳle Moisi si: Awusa, n tu ȳəŋətaa k̄é, maa tas̄əŋi m̄əlv̄o.

11

Wahala kant̄əkaya nȳəŋ

1 M̄p̄uȳle Tacaa heela Moisi si: P̄ə kaasa-m̄ wahala kant̄əkaya nȳəŋ. P̄ə waali k̄é paa yele-me na í t̄eə. Hal̄i paa tu t̄əŋəni-m̄eŋe k̄ət̄əŋəni k̄é na í lu c̄əne.

2 M̄p̄u t̄ə heeli Iseyeli nȳəma apalaa na alaa si pá s̄ələmi pa as̄əmaa Icipiti nȳəma ke w̄əla na liŋitee nȳəŋətv̄ p̄ə wontu.

3 M̄p̄ógó Tacaa lapa na Iseyeli nȳəma k̄p̄aya Icipiti nȳəma na nȳv̄o. P̄əc̄ó p̄əle p̄ə paasi, Moisi maŋamaŋa nȳv̄o ka k̄əlaa k̄é, na Icipiti wulaw t̄əml̄e nȳəma na Icipiti ȳəlaa t̄əna t̄əkayana-i.

4 Moisi ka t̄əma Icipiti wulaw ke heeluȳu si Tacaa t̄əma si i k̄á c̄əə Icipiti t̄ətu t̄əə ke ahoə heka

5 na t̄ətu taa kanc̄aalaya piya t̄əna k̄á si. P̄ə k̄p̄ayaw wulaw nȳá, nȳá p̄əŋaya kanc̄aalaya nȳəŋka na p̄ə polo yom alv̄ nȳəŋ wei i nan̄əŋi t̄ə i kanc̄aalaya p̄əŋaya, na p̄ə k̄p̄eŋna t̄əla nȳəns̄i.

6 Na ȳəlaa ka wii l̄əŋaya wula wena too n̄əŋəlv̄ ta wiita t̄ə. P̄əyele n̄əŋəlv̄ kaa tu wii á taka t̄ət̄ə.

7 Ama p̄ə kaas̄v̄o Iseyeli nȳəma h̄əŋəlv̄o taa t̄ə, haya maŋamaŋa kaa tu k̄p̄esi. T̄ənaŋa í k̄á nȳəna si Tacaa má, ma fak̄i Icipiti nȳəma na Iseyeli nȳəma.

8 Il̄ena Moisi tasa si: Waat̄u in̄əŋi Icipiti wulaw t̄əml̄e nȳəma p̄əne pa t̄əna paa k̄əə na pá lun̄ ma t̄eə k̄é ak̄ula si má na ma ȳəlaa t̄é lu. Il̄ena máa lu k̄p̄ak̄paa un̄i.

P̄ə waali k̄é Moisi luna pááná s̄əs̄əna ke Icipiti wulaw t̄e.

9 M̄p̄uȳle Tacaa tasa Moisi ke heeluȳu si: Ye Icipiti wulaw ta nuna-me, il̄e maa tasa k̄ək̄əlv̄ nȳəm p̄ayale lapu ke Icipiti t̄ətu taa.

10 P̄əyele Moisi na Al̄əŋ paa t̄əma-w̄əŋi lapu ke t̄əm p̄ayale na Icipiti wulaw ná. Paa na m̄p̄u Is̄ə k̄á tu-i lan̄kpusəŋ k̄é, na í kisi si Iseyeli nȳəma í taa lu.

12

T̄eəv̄ ac̄ima t̄əŋə

1 M̄p̄ógó Tacaa heela Moisi na Al̄əŋ ke Icipiti taa si:

2 Is̄ətv̄ wei i taa í w̄e is̄ənt̄ə t̄ə, i k̄á w̄eə-m̄eŋe p̄ənaŋa taa is̄ətv̄ kanc̄aalaya nȳəŋ k̄é.

3 M̄p̄u t̄ə, í polo na í heeli Iseyeli nȳəma t̄əna si paa t̄əŋaya yaa paa waav̄ ŋku k̄ó caa iw̄əŋaya yaa p̄inaŋa ke is̄ətv̄ in̄e i k̄uȳeŋ naan̄owa wule.

4 Ye waav̄ nawa si k̄u kaa t̄e k̄p̄ənt̄e, il̄e k̄u na lan̄ku pa kaa na pá nȳi k̄p̄ənt̄e nte paa t̄əŋə na pa t̄e t̄ə.

5 Iw̄əŋaya yaa p̄inaŋa ŋka paa caa t̄ə, kaa w̄eə ap̄əlv̄ nȳəŋka ŋka ka sika p̄ənaŋa k̄ol̄omaŋa t̄əŋə, na k̄á t̄əwa, ka tiili t̄á caami.

6 Na p̄é tala is̄ətv̄ k̄uȳeŋ naan̄owa na liŋiti wule taan̄aya, il̄ena paa Iseyeli t̄ə wei í lent̄i i k̄p̄ənt̄e.

7 Il̄ena paa m̄pa pá lii pa k̄p̄ənt̄e cal̄əm na pá taa t̄əŋaya ŋka ka taa paa t̄əŋə t̄ə ka nan̄əkeelas̄i k̄am̄p̄u k̄p̄at̄əŋ t̄əə na is̄otaa t̄əə.

8-9 Pa w̄əŋəŋi k̄p̄ənt̄e t̄ənaŋa. P̄ə k̄p̄ayaw nȳv̄o na n̄əŋk̄p̄aasi na lotu t̄ə. Pá taa t̄əŋə-ti na t̄ə len̄ yaa pá t̄əsi-ti. Pá t̄əŋə-ti na potopotonaa m̄pa pa taa k̄ok̄os̄əm f̄ei t̄ə, na tuusi hatu nȳan̄ nȳənt̄ə.

10 Ye pa t̄əŋaa na pá k̄p̄isa m̄pi na p̄é f̄e-wi pa w̄ə k̄ək̄ə.

11 Waatu wei pa tãki pã tãgnaya tã, na pá suu pa mpaav wontu ké, na pa ntañkpa ke pa naãhe taa, na pa kpatãñ ke pa niñ taa, na pá tãgn caucav. Mpi tã, pã ké Tacaa Teev acima ké.

12 Ilena Tacaa tasa si: Saña ahoõ aneyẽ maa cãõ Icipiti tetu tãõ na má kú tã kancaalaya piya tãna. Pã kpaçav yãlaa piya na pá polo tãla nyãñsi tã. Pãyele maa kú Icipiti nyãma tun tãna nyãñ tãnaññañ. Ilena paa wei í nyí si má kãna Tacaa.

13 Pã kaasvõ Iseyeli nyãma me tã, mã kampõnaa tãõ calãm ká yvãna mã teesi. Ye ma na-wi ma tee mã tãõ. Isãna maa kenti mã tãõ na ma kaa wakãl-me isu Icipiti nyãma tãgnãle.

14 Mprõgõ Tacaa tasaa si: I ka tãõsãgi kuyaku kũne ku tãõ ké paa pãnaya ñkaya, na í laki-m acima sãõõna na í nyãni-yeyẽ kotaya ke mã waali nyãma tãõ.

Kukvõsvm fei potopotonaa acima

15 Kuyeyẽñ naatosompõgnãgnã tãcu kã í ká tãgnõ potopotonaa mpa pa taa kũkõsvõm fei tã pã acima. Mpv tã, pã kpaça kũkõsvõm fei potopotonaa acima kuyaku kancaalaya nyãñku wule tã, pã fei si kũkõsvõm í weẽ mã taa nõgnõ tãgnaya taa. Ye nõgnõ tãgnõ-wãgnõ kuyeyẽñ unu í taa, isu pa kpiisa pũntv ke Iseyeli nyãma taa.

16 I ká koti kuyaku kancaalaya nyãñku na naatosompõgnãgnã nyãñku wule kã na í seẽ-m. Kuyãñku tã, pã fei si í la tãmlẽ natãli. Ye pã taya mã tãgnãsi saav paasi.

17 Paa pãnaya ñkaya í ka tãki kũkõsvõm fei potopotonaa acima aneyẽ mã waali nyãma tãõ. Na á pãsi-meeyẽ kotaya ñka kaa tãõsi-meeyẽ kuyãñku mã læsa-meeyẽ Icipiti tetu taa ke nõgnõ kũlũmãgnã tãõ.

18 I ká tãki kũkõsvõm fei potopotonaa ke isãtv kancaalaya nyãñ unu í kuyaku naanõwa na liyiti nyãñku wule taanaya, na pá polo kuyaku hiu na kũlũmõgnõ wule taanaya.

19-20 Ye pã tala waatu unu pã fei si mã taa nõgnõ í tãgnõ kũkõsvõm tãgnãgnã, yaa pá tu weẽ pũntv tãgnaya taa. Paa Iseyeli tv yaa caçalv, isu pa kpiisa-i mã taa.

Teev acima taçanvõv

21-22 Mprõgõ Moisi kota Iseyeli nyõvõ nyãma na í heeli-we si: I polo í caa Teev acima iwẽesi, yaa pinasi na í lænti-si na í tiyisi calãm na í lii pã taa ké sañ na í taa nanãgnõ kampv kpatãñ tãõ na isõtaa tãõ. Ye pã tema mpv, nõgnõ í taa tasa tãgnaya ñke ka taa ké luw si í puki tiili, halãna pá nyaali.

23 Mpi pã tãõ tã, Tacaa ka cãõ Icipiti nyãma wakãlvõv. Ie ye í nawa calãm ke mã teesi kampõnaa kpatãñ tãõ, í kaa yele si wakãllv í svv si taa.

24 Mã na mã waali nyãma í ká tãkãna kotaya kaneyẽ tam tãõ.

25 Paa waatu wei í ká svv tetu nti Tacaa ha-me tã tã taa tã, í ká tãkã-keeyẽ mprõgõ.

26 Ye mã piya í pãõsa-me si pã nyõvõ suwe, ile

27 I ká cã-we si: Tacaa Teev acima kotaya ntẽ. Iseyeli nyãma tá, tu wõv Icipiti taa tãgnõ kuyaku nakvli Isõ cãõ pa tetu taa na í wakãl-we. Ama í tee tá tãõ na í waasi-tv.

Iseyeli nyãma nu mpv, ilena pá luñ na pá seẽ Tacaa.

28 Pa tema mpv, ilena pá tee na pá niki nti Tacaa ka heela Moisi na Alõñ tãgnõ lapv.

Wahala naanõwa nyãñ

29 Pã kãma isu ahoõ heka ilena Isõ Tacaa kv Icipiti taa apalvpiya kancaalaya nyãñsi tãna. Halãna pá kpeñna Icipiti wulav sãõõ apalvõpãgnã kancaalaya nyãñka ñka kaa læti í kawulaya kumte tãõ tã. Na pá polo salãka nyãma apalvpiya kancaalaya nyãñsi, na tãla kancaalaya piya apalv nyãñsi tãtv.

30 Ahoõ anu tã, Icipiti wulav na í waali nyãma na Icipiti nyãma tãna femãgnã na pá casãgi kapusi. Mpi tã, tãgnaya fei na ka taa laña sãtv.

31 Tãgnaya wulav yaa Moisi na Alõñ ke ahoõ anu na í tã-we si: Mã na mã Iseyeli yãlaa tãna í lu lãñ ke ma tetu taa na í tee. I polo na í seẽ Tacaa isu í ka sãlãmõgnõ tãõ.

32 Paa mã tãla í kpaça pã tãna isu í ka yãgnõvõgnõ tãõ na í tee í feẽ-m. Ama í sãlãmõ mã Isõ ké si í koolu-m kvpãntv.

33 Icipiti nyãma ka tema pa taa ké si pa tãna paa sãna. Ntãna pá tuli Iseyeli nyãma ke kvtulu si: I lu lãñ ke ta tetu taa.

34 Pã mãgnãgnã pã tãõ ké Iseyeli nyãma kpeñna pa potopotonaa somtu na tã tã nyãñta na pá hãkõ taçalãñ wei í taa pa huçutiyi-we tãgnõ pa kpañnaa taa, na pá sãgnõ na pá tee.

35 Mprõgõ Iseyeli nyãma lapa teitei isu Moisi ka heeluyv-we tã. Pa sãlãmã Icipiti nyãma ke wontu nti pa lupina wõla na liyitee nyãgnõ tã, na wontu kususuutu.

36 Mprõgõ Tacaa lapa na pa nyõvõ tena Icipiti nyãma na pãle pá cãle-weeyẽ mpi paa sãlãmã-we tã. Timpi Iseyeli nyãma kuuna Icipiti nyãma wenaõ tãgnõle.

37 Iseyeli nyãma kula Lamsesi, ilena pá tee Sukõti, na pa taa apalaa ka we isu yãlaa iyisi nasãtõsõ (60000) ke mpv. Alaa na kvkpatãlaa na piya paasi.

38 Pa luw mpv tã pã kpeñna yãlaa mpa pa ta ke Iseyeli nyãma tãgnõ tuutuuma kã na pá tãñ-we. Pã kaasi heej na pãñ na naañ kalãkãñ taa fei nyãnvõvõ.

39 Pa lu mpaav ilena pá tó petepetasí ke pa somtu nti paa kpaɣana Icipiti na tǎ ta kpa ta tǎ. Mpi tǎ, Icipiti nyǎma ka tǎɣona-wɛɛ kǎtǎɣonu kǎ. Pa taa ye le sɪ pa somtu í kpa. Pǎyele pa taa kpaɣa mpaav tǎɣonaɣa.

40 Pusi nasǎle na hiu na naanowa (430) ke Iseyeli nyǎma caɣa Icipiti taa.

41 Pǎ waali kǎ pa luwa nǎɣo kulomaya.

42 Teitei isu Tacaa keeluyu í tom ke ahoó aní na í lǎsi-wɛ tǎ. Mpu tǎtǎɣo mpe na pa lǎlǎɣ paa keeliyi pa tom ke í tǎ kǎ tam kǎ paa pǎnaya ŋka.

Tɛɛv acima tǎɣon kusǎsutv

43 Mǎpǎɣó Tacaa heela Moisi na Alǎɣ sɪ: Tɛɛv acima kusǎsutv nta, pǎ fei sɪ caɣalv wei í ta ke Iseyeli tv tǎ í tǎɣo Tɛɛv acima tǎɣonaya.

44 Ye isu Iseyeli tv ɣapa piitim lǎmpri tv ke yom na í peli-í í pǎsǎyi na í tǎɣo pǎ tǎɣonaya.

45 Pǎ fei sɪ piitim lǎmpri muɔlv ɣaa apaa tv í tǎɣo pǎ tǎɣonaya.

46 Pǎ kaasi ile, tǎɣaya ŋka ka taa pa wɔsa nantv nti tǎɣo paa tǎɣo-ti, pa kaa luna-tǎyi awali. Pǎyele pǎ fei sɪ pá ɣǎki kǎntɛ nte pa kowa mpu tǎ tǎ muwa.

47 Pǎ wɛɛ sɪ Iseyeli nyǎma tǎna tǎpai kǎ tǎɣona Tɛɛv acima aní.

48 Ye isu caɣalv nyulǎna sɪ í ka tǎɣo Tacaa Tɛɛv acima aní, pǎ wɛɛ kǎ sɪ pá peli í na í tǎɣaya taa apalupiya tǎna na pǎcǎ. Ile í pǎsa isu Iseyeli tv ntǎ, í pǎsǎyi na í tǎɣo-í. Tǎfo ye pa ta peli wei, pǎ fei sɪ í kǎpǎtǎna.

49 Iseyeli tv í ta peli, í na caɣalv pa kiiu kulomuyv kǎ.

50 Mǎpǎɣó Iseyeli nyǎma lapa teitei isu Tacaa ka heeluyu Moisi na Alǎɣ tǎ.

51 Koyaku ŋkɔ ku maɣamaɣa ke Tacaa lǎsa Iseyeli nyǎma ke Icipiti taa kǎ nǎɣo kulomaya.

13

Tɛɛv acima tǎo kusǎsutv lentǎnaa

1 Mǎpǎɣó Tacaa ɣáa Moisi na í tǎmi-í sɪ:

2 Iseyeli taa kancaalaya apalupiya tǎna kǎ ma nyǎnsí kǎ. Pǎ kpaɣav yǎlaa piya na pǎ polo tǎla nyǎnsí tǎ, má tǎnna-sɪ. Í nyǎnǎyi-sǎyi ma nyǎm.

3 Ntǎna Moisi heeli samaa sɪ: Pǎ fei sɪ í sǎo koyaku kune uní kv tǎo yoo. Mpi tǎ, kv wule ke Tacaa lǎsa-tv na toŋ sǎsǎɣ ke tǎ yomle taa kǎ Icipiti tetv taa. Mpu tǎ, ye í tǎsǎyi koyaku kune uní kv tǎo í taa tǎɣo potopoto wei í taa wɛ kǎkusum tǎ.

4 Isǎtv wei pa ɣaa sɪ Apiiipi tǎ, í koyaku kancaalaya nyǎŋkv wule ke í luwa.

5 Waatv wei í kǎ sɔv Kanaaŋ, na Hiti, na Amolii, na Hifi, na Yepusi pǎ nyǎma tetv nti tǎ taa tǎɣonaya tǎla tǎho tǎ. Tetv ntǎyi Tacaa ka ɣǎɣotǎna tuunav sɪ í kǎ ha mǎna mǎ caanaa. Ile paa pǎnaya ŋkaya í kǎ tǎki Tɛɛv acima ke isǎtv unɛ í taa.

6 Kǎɣɛɣ naatosompǎɣǎlaya ke í kǎ tǎɣo kǎkusum fei potopotonaa. Naatosompǎɣǎlaya nyǎŋkv wule ilena í sɛɛ Tacaa.

7 Pǎ fei sɪ pá tv keesi kǎkusum ke mǎ taa nǎɣolv í tɛɣɛ kǎɣɛɣ uní í taa kǎ mǎ tetv tǎna taa. Halí mǎpǎɣó pu la pǎ potopoto.

8 Ye í kǎma na í tǎki acima aní, í keesi mǎ piya sɪ mpi Tacaa lapa-mɛɣɛ kǎɣaŋku í lu Icipiti tǎ, pǎ tǎo kǎ í tǎki-ye.

9 Í kǎ tǎki Tɛɛv acima anǎyi sɪ pǎ tǎsǎyi-mɛɣɛ koyaku kune uní kv tǎo kǎ teitei isu kǎyusum mpi í teŋ mǎ tokun na í tamsǎyi mǎ ŋkpalasi taa, sɪ pǎ tǎsǎyi-me, na í kalǎyi Tacaa kusǎsutv ke tam na í nyi-ti tǎ. Tɛɛv acima tǎɣov mpi pu tǎsǎɣǎna-mɛ sɪ Tacaa lǎsǎna-mɛɣɛ Icipiti taa na í toŋ sǎsǎɣ.

10 Paa pǎnaya ŋka, ye pǎ isǎtv í luwa, í lakí nti uní ma tv-mɛɣɛ isǎntv tǎ.

11 Mǎpǎɣó Moisi tasaa tǎtǎ sɪ: Ye pǎ kǎma na Tacaa tana-tǎyv Kanaaŋ tetv nti í ka ɣǎɣotǎna tuunav sɪ í kǎ ha tǎ na tǎ caanaa tǎ.

12 Ile tu ha-í apalupiya kancaalaya nyǎnsí tǎna. Paa tǎla kancaalaya piya apalv nyǎnsí tǎna, uní í tǎnna-sɪ.

13 Ye kpaɣaya kancaalaya pǎɣaya apalvnyǎŋka, ile í layasi-ke na iwǎɣaya ɣaa pinaya, ɣaa í mǎlǎnti ka luyv na kǎ sɪ. Ye pǎ kaasa yǎlv kancaalaya pǎɣaya apalvnyǎŋka ile í layasi-ke na iwǎɣaya.

14 Ye koyaku nakǎli mǎ piya pǎsa-mɛ sɪ pepe tǎo kǎ í lakí mpu. Ile í cǎ-wɛ sɪ: Tv wɛ isu yomaa ke Icipiti kǎ, ilena lǎo lǎsi-tv na í toŋ sǎsǎɣ.

15 Halí pǎ tǎm taa, Icipiti wulav kisa kǎ tǎsǎɣaya sɪ tǎ taa nyǎɣǎlǎna tiili. Ilena lǎo náa kǎ Icipiti nyǎma apalupiya kancaalaya nyǎnsí tǎna, na pǎ kǎnna tǎla nyǎnsí tǎna. Pǎ tǎo maɣamaɣa ke pǎ wɛɛ sɪ tǎ lakí kǎtasi ke kancaalaya piya apalv nyǎnsí tǎna. Ama ye yǎlaa nyǎnsí ile, tǎla ke tǎ layasǎɣǎna.

¹⁶ Kotasí nsi si tósasýana-tuyu nti iní Tacaa tu-tuyu isənto təyo teitei isu kuyusom mpi tu tenj tá tokuj na té tamsəyi tá ŋkpalasi taa tɔ. Pə tənaya mpv pu tósasýana-tu si Tacaa ləsəna-tuyu Icipiti taa na i toŋ səsəŋ.

Isə hɔlvɔv ke i yəlaa ke mpaav

¹⁷ Waatu wei Icipiti wulav yela Iseyeli nyəma na pá tu mpaav tɔ, Isə tá tisi si pá təŋ Metitlanee tenku mpaav, na pá fayana Filiisi nyəma tetu taa. Paa na ku topilaa tɔ. Ulapa mɔpɔyɔ si pə taa koo na Filiisi nyəma lu pa tɔo na sɔyontu kra-we na pá cɔki pa taa na pá məli Icipiti.

¹⁸ Pə tɔo ké Isə yelaa na pá kee na pá fayana wɔlaya tetu taa na pá polo pá lu səsəncaasi tenku. Iseyeli nyəma mpe pa ta lu yem yem. Pa lu nəyo kulomaya ké.

¹⁹ Pa lukaya mpv ilena Moisi kuu Yosəfu mowa na í kpenna. Mpi tɔ, i ka heela i tetunaa ké na isəle kuseemle si Isə í ləsa-weye Icipiti taa pá kpenna i mowa.

²⁰ Mɔpɔyɔ Iseyeli nyəma lu Sukoti na pá polo Itam ke wɔlaya tetu kinj.

LEFII KŌTĒLAA TŌM TAKĒLAYA Kotulutu

Takēlaya kane ka taa ké tē kalāyi si, Iso yaawa i yulu Moisi ke Iso tēsēele taa, na í na-i pá yōyōti. Pē taa tēne uní Iso siwa nōyo si, ye wei í tōka i tōm ntí pūntu ká hiki weesuyu. Iso seye sa i yēlaa ke isēna pē wee si pá la kōtasi ke isēna Iso uní i siwa tō. Pē wee tōtō si pá hatēlēna asilima nyōm tēna, na pá wee tōnanj isu pa Iso uní.

Isēna pa faya Lefii takēlaya tō:

Kōtasi lataa í tēj isēna Iso siwa tō, titite 1-7

Pē wee si pá tōna kōtēlaa, na pēle pá weena yaasi kōpanj, titite 8-10

Paa Iso seēle wei í se tōnyu tō asilima, titite 11-16

Pē wee si pá se kpa nyēntu na Iso seēv isayam, titite 17-27

ISO KŌTASI NA PĒ KUHAAN

Iso kōtaya ŋka kōkō lusa ka tēna tō

¹ M̄p̄yóg Tacaa Iso yaa Moisi na cokēle^a nte pa lapēna pōnj, na Iso na i yēlaa pá suliyi tē taa tō. Uēna í tōm-i si:

² Telēsí Iseyehi nyōma si, ye pa taa nōyulu caa-m kōhaw ke kōnau, i pēsēyi na í kōna nau yaa heu yaa p̄h̄j.

³ Ye nau ke yulu caa lapu ke kōtaya ŋka kōkō lusa ka tēna tō. Uē apalu nyēj wei i tiili tá caamu tōyo i ká ha na Tacaa mu. Cokēle nte tē taa Iso na yēlaa pa suliyi tō tē nōnyō ke i ká pona.

⁴ Uēna í tōm i ninj ke k̄p̄ante nte kōkō lusiyi mp̄u tō tē nyōyu tō. Tacaa ka mu i kōtaya na í husi i sayatu.

⁵ Uēna pōntu lentí k̄p̄ante ke tēsulle cokēle kinj tēna. Alōj lōlyu nyōma kōtēlaa taa nōyulu ká huli k̄p̄ante calēm ke Tacaa. Uēna í ŋmusi-wōyi Iso kōtaya tēlate kōjkomōnj tō ké cokēle nōnyō.

⁶ Saa wei kōtaya latu litiyi k̄p̄ante na í faki-teye pilinjasi

⁷ tōyo kōtēlaa ná tayanāyi kōkō ke kōtaya tēlate tō.

⁸ Uēna pá tōni nantu cōkōnj ke kōkō tō tētēte, na nyōyu na nim cōlō nim cōlō tōtō.

⁹ K̄p̄ante lotu na tē nōjkrāsí tēj nyaalōyu, uēna kōtulu nyayasi pē tēnaya kōtaya tēlate tō. Kōtaya ŋka kōkō lusa ka tēna tōyole. Ka sōsōnj ke Tacaa caaki.

¹⁰ Ye isu heu yaa p̄h̄j ke yulu caaki lapu ke kōtaya ŋka kōkō lusa ka tēna tō. Uē apalonyēj wei i tiili tá caamu tōyo i ká kōna.

¹¹ Uēna í lentí-i Iso cokēle kōjkomōnj taa, ke kōtaya tēlate ilim ntōyōnj tō. Uēna Alōj lōlyu nyōma kōtēlaa taa nōyulu ŋmusi calēm ke kōtaya tēlate kōjkomōnj tō.

¹² Uēna kōtaya latu faya nantu ke tilima. Na í seti nyōyu, na í lēsí nim cōlō nim cōlō. Uēna kōtulu tōni nantu ntōyi kōtaya tēlate kōkō ŋke ka tō tētēte.

¹³ K̄p̄ante lotu na tē nōjkrāsí tēj nyaalōyu, uēna kōtulu huli kōtaya ŋkeye Tacaa, na í nyayasi pē tēnaya kōtaya tēlate tō. Kōtaya ŋka kōkō lusa ka tēna tōyole. Ka sōsōnj ke Tacaa caaki.

¹⁴ Ye sumaya ke yulu caaki lapu ke kōtaya ŋka kōkō lusa ka tēna tō, ihōkaya yaa alukuku ke i ká kōna.

¹⁵ Uēna kōtulu pona sumaya ŋkeye Iso kōtaya tēlate kinj, na í cē ka nyōyu na í nyayasi-kōyu kōtaya kōkō taa. Uēna í nyaasi alukuku calēm na í taana-wōyi Iso kōtaya tēlate kōjkomōnj tō.

¹⁶ Uēna í lēsí luyuticecēko na kv tōyōnaya, na í pēti-kōyu tōlōma nim nyōna tēlōle, ke Iso kōtaya tēlate kōjkomōnj taa, na ilim tēlōle tō.

¹⁷ Uēna í tōki alukuku kenj taa na í hō na í cōli. Uē pē taa yaali. Uēna í nyayasi-i Iso kōtaya tēlate kōkō taa. Kōtaya ŋka kōkō lusa ka tēna tōyole. Ka sōsōnj ke Tacaa caaki.

2

Tōyōnaya kōhaw

¹ Ye isu yulu caa i kōna Tacaa ke tōyōnaya kōhaw, mōlum kōpam ke i caaki. I p̄lōyi pē tō ké nim, na í tōni tulaalo.

² Uēna í pona Alōj lōlyu nyōma kōtēlaa. Pa taa nōyulu cosiyi nim mōlum mp̄ayi ŋkute na í nyayasi pē na tulaalo tēnaya kōtaya tēlate tō. Mp̄i pē kenā kōtōsōm si Tacaa tēna pē tēna. Kōtaya ŋka kōkō lusa ka tēna tōyole. Ka sōsōnj ke Tacaa caaki.

³ Kōhaw ŋku kv kakaasaya pēsēyi kōtēlaa nyōm ké. Mp̄i tō, pē ké katē taa katē pulōpōyu. Pē taya pulo, pē ké kōtaya ŋka pa lapa Tacaa tō, ka kakaasaya ké.

^a **1:1 cokēle:** Cokēle nte tō tōm pa yōyōta cōne tō tē ta ke taale cokēle ke yem. Pōnj ke pa lōwua na pa saaki pē k̄p̄atēj. Pa pēsēyi na pa hetī-te na pa kp̄ili na pa s̄yōli na pa pona tiili na pa tayanī-teye sikuyu.

⁴ Ye pə kə isu potopotonaa loonja taa kəkəsəm fei təʒonaya nakəli, ɫe pa caa mələm kəpam na pə nuɟutina nim, na pə tɔ kakalasi yaa pətepetasi taka, nsi si tə pa yəʒala nim tə.

⁵ Ye isu pətepetaya maɟamaɟa, ŋka pa tɟi nyəʒələbɔ kəwəbɔ tə tə. ɫe mələm mpi pa nuɟutina nim, na pə taa fei kəkəsəm təʒəle pa tɟi.

⁶ Pa pətətəyi pətepetaya ŋke, ɫena pə səsəsi pə taa kə nim tətə. Mṛbɔg pə wee si, pə la təʒonaya kəhəv təm taa.

⁷ Ye isu təʒonaya ŋka pa tənja tə ka kəhəv ɫe, mələm mpi pa nuɟutina nim təʒəle pa caaki.

⁸ Pa təʒanəyi-keɟe, isu pa keesɔyɔ tə. ɫena pə pona təsulle cokəle taa. Pa celəyi kətəbɔ, na ɫe ɪ pona ɫə kətaya tələtə kiŋ.

⁹ ɫena ɪ cosi na ɪ nyagasɪ tə tə si, pə la kətəsəm si, Tacaa tənna pə tənna. Kətaya ŋka kəkə lusa ka tənna təʒəle, ka səsəŋ ke Tacaa caaki.

¹⁰ Kəhəv ŋku kɔ kakaasaya pəsəyi kətələa nyəm kə. Mpi tə, pə kə katə taa katə pələpɔyɔ. Pə taya pələ, pə kə kəhəv ŋku pa ha Tacaa tə kɔ kakaasaya kə.

¹¹ Ye pa təʒanəyi Tacaa maɟa təʒonaya kəhəv si, pa nyagasɪ-kuyɔ kəkə ke ma hətə taa, pə fei si pə tə pə taa kə kəkəsəm yaa tɟi.

¹² Pa pəsəyi na pə ha-m tɟi na kəkəsəm ke waatɔ wei pa pukina-m təʒonaya kalaalaya tə. Ama tɟi na kəkəsəm mṛəyi pə fei si, pə nyagasɪ kətaya tələtə tə si, Tacaa má, má nu pə səsəŋ.

¹³ Ye pa haaki Tacaa maɟa təʒonaya kəhəv, pə wee si pə tó təm kə. Mpi tə, mpi pə hələʒəna si nəʒə ŋka ma na-me tə pələla tə, ka we tam tə. Pə tə kə pə wee si pə tɟi təm ke paa təʒonaya kəhəv ŋku kɔ taa.

¹⁴ Ye yəbɔ ləsəyi ɪ tawa kancaalaya kələləm kəhəv, ɪ wəkɪ^a pə na pə ləɔtɔ kə, na ɪ yətɪ.

¹⁵ Pə waalɪ, ɫena ɪ pəli pə tə kə nim na ɪ tənɪ tulaalɔ. Mṛbɔg pə wee si pa lá təʒonaya kəhəv təm taa.

¹⁶ ɫena kətəbɔ náa cosi pəe kuyətəe anɪ, na ɪ nyagasɪ pə na tulaalɔ tənna. Mpi pə kəna kətəsəm si Tacaa tənna pə tənna. Təʒonaya kəhəv ŋku pa nyagasa Tacaa təʒəle.

3

Nəʒə kələmaja kṛentɔyɔ kətaya

¹ Mṛbɔg Tacaa tasaa si: Ye nəʒələ caa ɪ la-m nəʒə kələmaja kṛentɔyɔ kətaya ke nav. Pə wee si, apalonyəŋ yaa alɔ nyəŋ wei ɪ tiili tá caami təʒə ɪ ká kəna.

² ɫena ɪ tənɪ ɪ niŋ ke kṛəntə nyɔyɔ taa, na ɪ ləntɪ-təɟe təsulle cokəle nənəʒə. ɫena Aləŋ lələbɔ nyəma kətələa taa nəʒələ ŋmusɪ tə caləm ke ɫə kətaya tələtə kəŋkəməŋ tə.

³ ɫena pə nyagasɪ Tacaa ke nim tənna, mpi pə pama lotu tə tə,

⁴ na timpee naale na a nim, na kəŋkəməŋ taa nyəm. Isu pa ləsɔyɔ hələle, na pə kṛenna timpee tə.

⁵ ɫena kətələa tənɪ nantɔ ntəyi ɫə kətaya tələtə kəkə tə. Na pə nyagasɪ-tɪ na kəhəv ŋku kəkə lusa tə. Kətaya ŋka pa nyagasa Tacaa təʒəle. Ka səsəŋ ke ɪ caaki.

⁶ Ye isu heu yaa pəŋj ke yəbɔ lakɪ Tacaa ke nəʒə kələmaja kṛentɔyɔ kətaya. Apalɔ yaa alɔ nyəŋ wei ɪ tiili tá caami təʒə ɪ ká kəna.

⁷ Ye isu heu, ɫe ɪ pona-ɪ təsulle cokəle kiŋ,

⁸ na ɪ tənɪ ɪ niŋ ke heu nyɔyɔ taa, na ɪ ləntɪ-tə kiŋ tənna. ɫena kətələa taa nəʒələ ŋmusɪ heu caləm ke ɫə kətaya tələtə kəŋkəməŋ tə.

⁹⁻¹⁰ ɫena pə nyagasɪ Tacaa ke nim tənna mpi pə pama lotu tə tə. Na timpee naale na a nim na kəŋkəməŋ tə nyəm. Isu pa ləsɔyɔ hələle na pə kṛenna timpee tə, na suka tənna.

¹¹ ɫena kətəbɔ nyagasɪ pə tənaya kəkə ke ɫə kətaya tələtə tə. Təʒonaya kətaya ŋka pa nyagasa Tacaa təʒəle.

¹² Ye pəŋj ke yəbɔ lakɪ kətaya, ɫe ɪ pona-ɪ təsulle cokəle kiŋ,

¹³ na ɪ tənɪ ɪ niŋ ke ɪ nyɔyɔ tə, na ɪ ləntɪ-tə tənna. ɫena kətələa ŋmusɪ ɪ caləm ke ɫə kətaya tələtə kəŋkəməŋ tə.

¹⁴ ɫena pə nyagasɪ Tacaa ke nim tənna mpi pə pama lotu tə tə,

¹⁵ na timpee naale na a nim, na kəŋkəməŋ tə nyəm. Isu pa ləsɔyɔ hələle na pə kṛenna timpee tə.

¹⁶ ɫena kətəbɔ nyagasɪ pə tənaya kəkə ke kətaya tələtə tə. Təʒonaya kətaya ŋka pa nyagasa Tacaa təʒəle. Ka səsəŋ ke ɪ caaki.

Tacaa tənna nim cələ nim calə tənna.

¹⁷ Pə tə kə paa timpiyi ɫeɟeɟe nyəma ká wee, paa waatɔ wei te, pə wee si pə təkɪ kusəsutɔ tənəɟe. Pə fei si pə təʒə kṛəntə nantɔ nim, yaa tə caləm.

^a 2:14 wəkɪ: Wəpɔ mpi pa yəʒətəyi cənə tə, pə nəʒəsənə ke isu pa wəkuyɔ məsi ke Ləkpa taa na pa ŋmajaləyi tə.

4

Kòtɔlv səsə isayatu husuɣv səsɔsɪ

¹ M̀p̀r̀ỳó Tacaá tóma Moisi sí:

² Teləsi Iseyeli nyǝma si, ye pə yókəna nəɣəlv na í lá mpi Tacaá kisaá tə, na í yóki kiiu. Isəna pɔnto ká la tɔɣəlv.

³ Ye kòtɔlv səsə pəntəna, ilena í tasəkəle taana yəlaa təna. Pə wɛɛ sí í la Tacaá ke isayatu husuɣv kɔtaya ke nav apəlv nyəɣ wei í tiili ta caami tə.

⁴ Í pukina nav inəyi təsulle cəkəle nənəɣə. Ilena í tənɪ í ninj ke í nyuɣv taa, na í lentɪ-ɪ Tacaá kinj təna.

⁵ Ilena kòtɔlv səsə kɔɣa kɔɔntɛ caləm na nyənəɣa na í sɔvna cəkəle taa.

⁶ Í liiki pə taa ké mpəle, ilena í ŋmusɪ tɔm naatosompɔɣəlaya, ke Tacaá kinj tənaya cəkəle puɣv kəkayav tə, na pə tə pə tə cənɛ.

⁷ Ilena í taa caləm mpi tɔtɔɣə tulaalv təwətɛ hələɣasi tə ké cəkəle taa təna. Pə waalı, ilena í pəli caləm kəkəasəm ke kɔtaya təlɛtɛ nte tə wɛ cəkəle nənəɣə tə tə tɛɛ.

⁸ Ilena í kəalı kɔɔntɛ nim cəlv nim cəlv təna. Pə kɔɣav pə təna mpi pə pama pə taa lotu tə tə,

⁹ na timpee naale na a nim, na kəŋkəmɛɣ taa nyəm. Isu pa ləsuɣv həle na pá kɔɔntɛna timpee tə.

¹⁰ Lona kəlvɛɛ anəyi pa setəyi nəɣə kəlvɛɛ kɔɔntɛnyu kɔtaya kɔɔntɛ tə. Ilena kòtɔlv səsə nyayasi nantu ntəyi kɔtaya təlɛtɛ tə.

¹¹⁻¹² Pə kaasəyi nantu lentɪ, na tənɣv na nyuɣv, na nənjkraasi, na lotu na pə taa nyəm təna. Ilena pá luna təsikile waalı, ke lonɛ nte pa ləsəna tə mpa na pá ləkɪ təlvma nim nyəna tə. Na pá nyayasi-təyi kəkə ke təlvma huɣule tə.

Iseyeli nyǝma təna isayatu husuɣv səsɔsɪ

¹³ Ye isu Iseyeli nyǝma təna təpai ké pə yókənaa, na pá la mpi Tacaá kisaá tə, na pá yóki í kiiu na pa təna pa təm sí.

¹⁴ Ilena pə kəlv na pá cəkəna. Pə wɛɛ sí pá ləsi nav apəlv nyəɣ ke isayatu husuɣv kɔtaya ké. Pa pukina-ɪ təsulle cəkəle nənəɣə,

¹⁵ Ilena í taa caləm mpi tɔtɔɣə tulaalv təwətɛ hələɣasi tə ké cəkəle taa təna. Pə waalı, ilena í pəli caləm kəkəasəm ke kɔtaya təlɛtɛ nte tə wɛ cəkəle nənəɣə tə tə tɛɛ.

¹⁶ Ilena kòtɔlv səsə cəsi tə caləm na í sɔvna təsulle cəkəle taa.

¹⁷ Í liiki pə taa ké mpəle, ilena í ŋmusɪ tɔm naatosompɔɣəlaya, ke Tacaá kinj tənaya cəkəle puɣv kəkayav na pə tə pə tə cənɛ.

¹⁸ Ilena í taa caləm mpi tɔtɔɣə tulaalv təwətɛ hələɣasi tə ké cəkəle taa təna. Pə waalı, ilena í pəli caləm kəkəasəm ke kɔtaya təlɛtɛ nte tə wɛ cəkəle nənəɣə tə tə tɛɛ.

¹⁹ Ilena í setɪ nim cəlv nim cəlv na í wə kɔtaya təlɛtɛ tə.

²⁰ Teitei isu í ka larv í mayamaɣa í isayatu husuɣv kɔtaya nav tɔɣə í ká lana inɛ. Ilena í la Iseyeli nyǝma tənaya isayatu husuɣv kɔtaya, na Isə tayanɪ-wɛɣɛ-tɪ.

²¹ Pə waalı ilena í pona kɔɔntɛ kəkəasəɣa ke təsikile waalı, na í nyayasi-tɛɣɛ kəkə, isu í ka larv í mayamaɣa í isayatu husuɣv kɔɔntɛ kɔtaya tə. Kɔtaya ŋka ka husəyi Iseyeli nyǝma təna isayatu tɔɣəle.

Nyɣv tɔ səsɔsɪ

²² Ye isu nyuɣv tɔ nəɣəlvɣv pə yókənaa, na í la mpi í Caa Isə kisaá tə. Isu í yəka í kiiu na í təm sí.

²³ Ilena pə kəlv na í cəkəna í isayatu. Pə wɛɛ sí, í la pəɣtɔlvɣv ŋku kv tiili tá caami tɔɣə isayatu husuɣv kɔtaya.

²⁴ Í tənəyi í ninj ke kɔɔntɛ nyuɣv taa ké. Ilena í lentɪ-tɛɣɛ təsulle cəkəle kinj, ke timpi pa lentəyi kɔtasi nsi kəkə lusaa tə sí təla tə. Kɔtaya ŋka ka husəyi isayatu tɔɣəle.

²⁵ Ilena kòtɔlv lii í mpəle ke caləm taa, na í taa-wəyi Isə kɔtaya təlɛtɛ hələɣasi tə, na í pəli kəkəasəm ke tə tɛɛ.

²⁶ Ilena í wə nim cəlv nim cəlv kɔtaya təlɛtɛ tə. Isu pa lakvɣv nəɣə kəlvɛɛ kɔɔntɛnyu kɔtaya kɔɔntɛ tə. Ilena í la nyuɣv tɔ inəyi isayatu husuɣv kɔtaya na Isə tayanɪ-ɪ-tɪ.

Icətɛ tɔ ke yem səsɔsɪ

²⁷ Ye isu yəlv ke yem ké pə yókənaa, na í la mpi Tacaá kisaá tə. Isu í yəka í kiinj taa nakvli, na í təm sí.

²⁸ Ilena pə kəlv na í cəkəna, pə wɛɛ sí í la isayatu husuɣv kɔtaya ke pəɣ alv nyəɣ wei í tiili tá caami tə.

²⁹ Í tənəyi í ninj ke kɔɔntɛ nyuɣv taa ké, ilena í lentɪ-tɛɣɛ timpi pa lentəyi kɔtaya ŋka kəkə lusaa tə ka təla tə.

³⁰ Ilena kòtɔlv lii í mpəle ke caləm taa, na í taa Isə kɔtaya təlɛtɛ hələɣasi tə. Ilena í pəli kəkəasəm ke tə tɛɛ.

³¹ Ilena pá seti kp̄ante nim c̄olo nim c̄olo. Isu pa lak̄oyu n̄əyo k̄olomaya kp̄entoyu k̄otaya t̄ote t̄o, na k̄otul̄ nyagasi n̄antu nt̄əyi k̄ok̄o, na Tacaa nu p̄ə s̄əos̄on̄. Ilena í l̄á p̄əntul̄ ke isayatu hus̄oyu k̄otaya na Is̄o tayani-i-ti.

³² Ye heu ke í s̄əola isayatu hus̄oyu k̄otaya lapu il̄e í k̄ona al̄onyəh̄ wei í tiili t̄á caami t̄o.

³³ I t̄ənȳi í nin̄ ke kp̄ante nȳoyu taa il̄ena í lent̄i-t̄eȳe timp̄i pa lent̄əyi k̄otaya n̄ka k̄ok̄o lusaa t̄o ka t̄ola t̄o.

³⁴ Ilena k̄otul̄ lii í mp̄əle ke cal̄əm taa, na í taa k̄otaya t̄əlate h̄əl̄əhas̄i t̄ə. Na í p̄əli k̄okaas̄əm ke t̄ə t̄e.

³⁵ Ilena pá seti kp̄ante nim c̄olo nim c̄olo. Isu pa lak̄oyu n̄əyo k̄olomaya kp̄entoyu k̄otaya heu t̄o. Ilena k̄otul̄ nyagasi-t̄əyi k̄ok̄o na k̄otaya nȳəntu lent̄i. Ilena í l̄á p̄əntul̄ ke isayatu hus̄oyu k̄otaya na Is̄o tayani-i-ti.

5

Saa wei p̄ə w̄ee si pá la isayatu hus̄oyu s̄əosi t̄o

¹ Saa wei p̄ə w̄ee si pá la isayatu hus̄oyu s̄əosi t̄əȳəlo: Ye isu yul̄ nuwa pa ȳəȳət̄əna tuunav̄ si, í l̄əsi aseeta ke t̄əm n̄ti í nawa na í nȳəma t̄o. Ilena í k̄isi t̄ə ȳəȳət̄əȳu, p̄ə isayatu w̄e í nȳoyu taa k̄é.

² Lent̄i il̄e, ye isu p̄ə ȳok̄əna ȳul̄, na í tokina asilima pul̄up̄. Paa kp̄ante k̄us̄əp̄əle. T̄əȳəya nȳənt̄e, yaa taale nȳənt̄e, yaa nyamanyama n̄əȳəlv̄, í t̄əm s̄əp̄əya, na í p̄əsi asilima t̄u.

³ Ye isu p̄ə ȳok̄əna n̄əȳəlv̄, na í tokina yul̄ asilima naali, na p̄ə pilisi-i. Ilena í k̄əó í c̄ek̄əna, í t̄əm s̄əp̄əya.

⁴ Yaa p̄ə ȳok̄əna n̄əȳəlv̄ȳu tanaav̄ taa, na í tuuna k̄up̄antu yaa isayatu. Ilena í k̄əó í c̄ek̄əna, í t̄əm s̄əp̄əya.

⁵ Ye wei í lapa isayatu n̄ti pa k̄eesa is̄ənt̄o t̄ə t̄ə taa nat̄əli, p̄ə w̄ee si p̄əntu í h̄uli-t̄əyi k̄otul̄, na í t̄isi si í t̄əm s̄əp̄ə.

⁶ Na í k̄ona heu yaa p̄əh̄ na í la isayatu hus̄oyu k̄otaya. Ilena k̄otul̄ lap̄i-p̄ə s̄əosi.

Konyəntvnaa s̄əosi

⁷ Ye yul̄ w̄u heu yaa p̄əh̄ si í lana isayatu hus̄oyu k̄otaya. I p̄əs̄əyi na í caa ihokasi naale yaa alukukunaa naale, na í pona Tacaa t̄əȳəya taa. Ilena í l̄á lelu ke isayatu hus̄oyu k̄otaya, na lelu ke k̄otaya n̄ka k̄ok̄o lusaa t̄o.

⁸ I cel̄əyi k̄otul̄ ke pa naale, na il̄é í h̄ólí Is̄o k̄é isayatu hus̄oyu nȳəh̄ na í ȳok̄i í lumaya. Ama u c̄eki nȳoyu.

⁹ Ilena í cos̄i cal̄əm na í n̄musi-w̄əyi k̄otaya t̄əlate k̄əh̄k̄əməh̄ t̄ə. Ilena í p̄əli k̄okaas̄əm ke t̄ə t̄e. M̄p̄óȳ p̄ə w̄ee si í la isayatu hus̄oyu k̄otaya t̄əm taa.

¹⁰ P̄ə waali k̄é k̄otul̄ lak̄i k̄otaya n̄ka k̄ok̄o lusa ka t̄əna t̄əȳə alukuku naale nȳəh̄, isu pa suw̄ t̄o. Ilena í l̄á p̄əntul̄ ke isayatu hus̄oyu k̄otaya, na Is̄o hus̄i-ti.

¹¹ Ye yul̄ feina alukukunaa naale, yaa ihokasi naale. I p̄əs̄əyi na í pona mol̄əm kiloonaa tooso na í l̄á isayatu hus̄oyu k̄otaya. Ama p̄ə fei si í siti nim, yaa í t̄əni p̄ə t̄ə k̄é tulaalo k̄é. Mpi t̄o, p̄ə k̄é isayatu hus̄oyu k̄otaya k̄é, p̄ə t̄əȳə t̄əȳəna nȳəh̄ka.

¹² I pukina mol̄əm mp̄əyi k̄otul̄, il̄ena il̄é í cos̄i-w̄əyi n̄kute. N̄t̄e t̄ə k̄əna k̄t̄əos̄əm si Tacaa t̄əna p̄ə t̄əna. Ilena í nyagasi p̄ə na k̄otasi lens̄i n̄si si w̄e k̄otaya t̄əlate t̄ə t̄əȳə Tacaa. M̄p̄óȳ p̄ə w̄ee si pá la isayatu hus̄oyu s̄əosi.

¹³ Ilena k̄otul̄ la p̄əntu ke isayatu hus̄oyu k̄otaya na Is̄o hus̄i-i-ti. Ilena k̄okaas̄əm p̄əsi k̄otul̄ nȳənt̄e, isu t̄əȳəna ȳə k̄ohav̄ s̄əosi t̄əm taa.

Tayanoyu s̄əosi

¹⁴ M̄p̄óȳ Tacaa heela Moisi si:

¹⁵ Ye p̄ə ȳok̄əna yul̄, na í s̄əo Tacaa ke cel̄oyu ke í nȳənt̄e, p̄ə w̄ee si í k̄ona iwaav̄ n̄ku kv̄ tiili t̄á caami t̄o, na í l̄á tayanoyu k̄otaya. I l̄əs̄əyi-k̄uȳo kal̄əku taa k̄é, na í mayasi na í ná si kv̄ liȳitee tala isu pa suwa t̄əsulle c̄ok̄əle taa t̄o.

¹⁶ Ilena í fel̄i Is̄o k̄é k̄əml̄e, na í s̄əosi paa kakpas̄i wei í t̄ə k̄é k̄olum. Mpi t̄o, í wak̄əl̄əna Is̄o t̄əȳəya, il̄ena í c̄ela p̄ə t̄əȳəna k̄otul̄. Ilena il̄é í lent̄i kp̄ante, na í la p̄əntul̄ ke isayatu tayanoyu k̄otaya, na Is̄o hus̄i-i-ti.

¹⁷ Paa p̄ə ȳok̄əna yul̄ k̄é na í ȳok̄i Tacaa k̄us̄əs̄utu, í s̄əȳəlaa t̄əȳəȳo.

¹⁸ P̄ə w̄ee si í l̄əsi kal̄əku taa k̄é iwaav̄ n̄ku kv̄ tiili t̄á caami t̄əȳə. I mayasi na í ná si kv̄ liȳitee tala isu pa suwa t̄o. Ilena k̄otul̄ lap̄i-p̄ə isayatu n̄ti p̄ə ȳok̄əna-i na í la t̄o, t̄ə tayanoyu k̄otaya, na Is̄o hus̄i-i-ti.

¹⁹ Tas̄ək̄əle tayanoyu k̄otaya n̄t̄e. Mpi t̄o, yul̄ un̄i í ka wak̄əl̄əna Tacaa k̄é.

²⁰ M̄p̄óȳ Tacaa heela Moisi si:

²¹⁻²² Ye isu pa c̄ela yul̄ ke pul̄up̄ suw̄, yaa í k̄ənta-w̄i, yaa í n̄m̄ula-w̄i, yaa í muyl̄aa k̄é na í h̄iki-w̄i, yaa í tu h̄ii-w̄i na í kp̄ees̄i. Ilena í looli na í tuu, na í tak̄i isayatu isu mp̄ə p̄ə taka, í wak̄əl̄əna Tacaa k̄é, na í t̄əm s̄əp̄ə.

²³⁻²⁴ Ye kuyaku ŋku pə kula ɪ waali, pə wee si ɪ məŋna, yaa ɪ feɪ kɾənte tu ké. Haləna ɪ sɔɔsi paa kakpasɪ wei ɪ tɔɔ ké kulum, na ɪ kɾenti na ɪ cele-ɪ.

²⁵ Pəle pə waali, pə wee si ɪ pona kɔtulɔ ke ɪsayatɔ tayanɔvu kɔtaya ɪwaav ŋku ku tiili tá caamɪ tɔ. ɪ mayasɪ na ɪ ná si ku liyitee tala ɪsu pa siwa tɔ.

²⁶ ɪlena kɔtulɔ la pɔntɔ inəyi ɪsayatɔ tayanɔvu kɔtaya ke Taca kɪŋ. Na ɪlé ɪ husi-ɪ-ti, paa tɔ ké nti.

6

Kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ ka tɔɔ kusɔsɔtu

¹ Mɾóyú Taca tɔma Moisi si:

² Teləsi Alɔŋ na ɪ lulɔvu nyáma ke kɔtasɪ nsi kɔkɔ lusa tɔ, si tɔɔ kusɔsɔtu.

Pə wee si, kɔtaya ŋka ma kɔkɔ lusa mpɔ tɔ, ká wee kɔtaya tɔlate taa ké ahoɔ tɔnaya, kɔkɔ ɪ taa te.

³ Tev feŋ tanaŋ ɪlena kɔtulɔ tɔyɔli kɾonkɾontu toŋ nyəntɔ kamsa, na ɪ suu pə capa, na ɪ kuu kɔtaya ŋke ka tɔlɔma nim nyəna na ɪ huti-yeŋe kɔŋkɔŋ taa tɔna.

⁴ ɪlena ɪ layasɪ wontu na ɪ luna tɔlɔma anəyi tɔsikile waali. Lonte nteye pa ləsəna tɔ mɾaa na pá lɔkɪ tɔlɔma nim nyəna.

⁵⁻⁶ Pə feɪ si kɔtaya tɔlate kɔkɔ ɪ te. Paa ifemle nteye kɔtulɔ ka nyɔtəyi taasi kufasi. ɪlena pɔcɔ ɪ tɔni kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa tɔ ka nantɔ, na nɔyɔ kulɔmaya kɔtaya kɾənte nim cɔlɔ nim cɔlɔ ke pə tɔɔ.

Tɔyɔnaya kɔhav tɔɔ kusɔsɔtu

⁷ Ye tɔyɔnaya kɔhav tɔm taa, ɪle pə kusɔsɔtu ntɔ. Pə wee si Alɔŋ lulɔvu nyáma taa kɔtulɔ nɔyɔlɔ, ká ponna-keŋe Taca ke kɔtaya tɔlate kɪŋ.

⁸ ɪlena ɪ cosɪ mɔlɔm mɾi pa sita nim tɔyɔ ŋkute na tulaalɔ tɔna, na ɪ nyayasɪ kɔtaya tɔlate tɔɔ. Mɾu pə kɛna kutɔsɔm si Taca tɔnna pə tɔna, na ɪ caaki pə sɔsɔŋ.

⁹ Kɔtɔlɔ ká tɔyɔna pə kɔkaasɔm mɾayi ɪsɔ lonte taa ke tɔsulɔ cɔkɔle kɔtaya taa tɔna. Ama pə feɪ si pá tɔsi pə tɔyɔnaya na kɔkɔsɔm ké.

¹⁰ Mɾi tɔ, kɔhav ŋku pa ha ɪsɔ ma tɔ, ku taa ké ma cela-weŋe pa paa tete. Pə ké kate taa kate pɔlɔvu, ɪsu ɪsayatɔ husɔvu, yaa tayanɔvu kɔtasɪ nantɔ.

¹¹ ɪle Alɔŋ lulɔvu nyáma apalɔ nyáma tike ká tɔkəna pə tɔyɔnaya ŋke. Mɾi tɔ, kɔtaya ŋka pa kɔna Taca ke mpɔ tɔ, ka hɔyɔlɔvu ké pa nyəm ke tam tɔɔ ké. Pə tɔɔ ké ye yulɔ kɾai tu wei ɪ ta ke Alɔŋ lulɔvu tu tɔ, ɪ tokinaa, ɪsu ɪ sɔpa.

¹² Mɾóyú Taca tɔma Moisi si:

¹³ Ye pa kɾawa Alɔŋ na ɪ pəyalaa ke kɔtɔlɔ, na pá pəli-weŋe nim, pə wee si pá kɔŋna-m kɔhav ke mɔlɔm kiloona toosoyɔ paa kuyaku ŋku. Hɔyɔlɔvu ke tanaŋ na lenɔk ke taanaŋa.

¹⁴ Paa nyuyti mɔlɔm mɾayi na nim, na pá tó pə petepetaya ke nyəyɔlɔvu kɔwalɔvu tɔɔ. Pə waali ɪlena pá pɔtəti-ke na pá pona kɔtaya tɔlate tɔɔ, na Taca lanɔle hɛna kɔtaya ŋke ka sɔsɔŋ.

¹⁵ Ye waatu nɔyɔlɔ pa kɾa Alɔŋ lulɔvu nyáma taa nɔyɔlɔvu kɔtulɔ sɔsɔ si, ɪ leeti kɔpəŋ lonte. Kɔhav kulɔmɔvu ŋkyɔ ɪ ká kɔna, na ɪ nyayasɪ pə tɔnaya Taca má. Pə ké ma kiiu tam tɔɔ nyəŋku ké.

¹⁶ Ye kɔtulɔ kənnɔ ɪ mayamaŋa ɪ tɔyɔnaya kɔhav, pə wee si pá nyayasɪ pə tɔnaya, pə taa pɔlɔ feɪ tɔyɔ.

ɪsayatɔ husɔvu kɔtaya tɔɔ kusɔsɔtu

¹⁷ Mɾóyú Taca tɔma Moisi si:

¹⁸ Teləsi Alɔŋ na ɪ pəyalaa ke ɪsayatɔ husɔvu kɔtasɪ kusɔsɔtu.

Lonte nte tɔ taa pa lentəyi kɔtasɪ nsi kɔkɔ lusa tɔ, si tɔla tɔyɔ paa lentɪ ɪsayatɔ husɔvu nyənte tɔtɔ. Pə nantɔ ke kate taa kate pɔlɔpɔvu.

¹⁹ Kɔtulɔ wei ɪ lapa pə tɔmlɔ tɔ, tɔsulɔ cɔkɔle kɔtaya taa ké pə wee si ɪ tɔyɔ-təyi lonte nte tɔ wɛna tɔ mɾaa tɔ tɔ taa.

²⁰ Ye yulɔ ke yem ɪ tokinaa, ɪ lepa. Tə caləm ɪ yawa pɔyɔv tɔɔ, lonte kulɔmtɔle níté tɔ taa ké paa nyaali-wi.

²¹ Ye cɔyɔ tiipile taa ké pa tɔsa pə nantɔ, ye pa tɛma pə wee si pá yɔki-teŋe. Ama ye nyəyɔlɔvu kusɛmɔyɔ nyənte taa, ɪle pá nyaali-teŋe teu, na pá kilisina lom ke sɔsɔm.

²² Kɔtɔlɔ na pa tɛsi taa apalaa tike ká tɔyɔna nantɔ nti. Pə taya pɔlɔ, tɔ ké kate taa kate pɔlɔpɔvu.

²³ Ama ye pa sɔvna kɾənte nte tɔ caləm ke tɔsulɔ cɔkɔle taa, na pá lana ɪsayatɔ husɔvu kɔtaya ke ɪsɔ tɔyaya taa, tɔ nantɔ feɪ tɔyɔ tɔtɔ. Pə wee si pá nyayasɪ-təyi kɔkɔ ké.

7

Tayanɔvu sɔsɔ tɔɔ kusɔsɔtu

¹ Μπόγύ Tacaa tasaa si: Tayanoyu sɔɔsi kusəsutu nto. Tə ké kate taa kate pɔlyu.

² Lonte nte tə taa pa lentəyi katası nsi kəko lusaa tɔ, si tala tɔyo paa lenti isayatu husoyu sɔɔsi nyante tɔtɔ. Ilena kətulu ηmusı tə caləm ké kətaya tɔlate kəjkəməη tɔɔ.

³ Ilena pá kəəli kprante nim cɔlɔ nim cɔlɔ təna. Pə krayav pə təna mpi pə pama pə taa lotu tɔ tɔ,

⁴ na timpee naale na a nim, na kəjkəməη taa nyəm. Isu pa ləsyu həəle na pá kprenna timpee tɔ.

⁵ Ilena kətulu nyayası pə tənaya kətaya tɔlate tɔɔ. Tayanoyu kətaya nte.

⁶ Kətəlaa tɛɛsi taa apalaa tike ká tɔyona nantu ntəyi lonte nte tə wəna tə mpa tɔ tə taa. Mpi tɔ, tə ké kate taa kate pɔlyu.

⁷ Tayanoyu kətaya na isayatu husoyu nyəηka pə kusəsutu wə kɔlɔmtɔ ké. Kətulu wei i lapa pə təmle tɔ, unı i tənna pə nantu kukaasətu.

Kətəlaa nyəm

⁸ Ye isu nəyɔlɔ kəna kprante si i laki kətaya ηka kəko lusaa tɔ. Kətulu wei i lapa pə təmle tɔ, unı i tənna tɔnyu.

⁹ Ye pa kəna Iso ke tɔyənaya kəhav, isu potopoto, yaa kakalasi, yaa petepetaya, yaa kutoηəm, ile kətulu wei i lapa pə təmle tɔ, unı i tənna.

¹⁰ Ama pə kaasa tɔyənaya kəhaηη lələη tɔ. Paa nim kusitaya yaa kprate nyəηka, kətəlaa taləyənə pə tənaya teitei.

Nəyɔ kɔlɔmaya kprentyu katası tɔ kusəsutu

¹¹ Nəyɔ kɔlɔmaya kprentyu katası nsi pa laki Tacaa tɔ si kusəsutu nto.

¹² Ye sɛetu kətaya ke pa lapa, pa pukina tətəyɔ kɔkɔsɔm fei kakalasi nsi pa sita nim tɔ, pə petepetasi nsi si tɔɔ pa taa-wi tɔ, na mɔlɔm kɔpam mpi pa nuγutina-wi tɔ pə kakalasi.

¹³ Pəle pə paasi, pa sɔɔsəyi kɔkɔsɔm potopoto ke sɛetu kətaya ηke ka tɔɔ.

¹⁴ Ilena pá ləsi kakalasi nsi si tɔm tooso tɔɔ ké kɔlɔmaya kɔlɔmaya, na pá kpaasi isətəa ke Iso kətaya tɔlate kin. Ilena kətulu wei i ηmusı kprante caləm ke tə kəjkəməη tɔ tɔ, i kraya səle.

¹⁵ Ye sɛetu kətaya kprante nantu ile, pə wɛɛ si kuyaku ηku ku mayamaya ke paa tɔyɔ-ti, pə fei si tɔ fe tɛv.

¹⁶ Ye isu nəyɔlɔ lapa nəyɔ kɔlɔmaya kprentyu sɔɔsi, yaa i ka su nəyɔ, ilena i la pə sɔɔsi, pa pəsəyi na pá tɔyɔ pə nantu ke kuyaku ηku, na pá tɔyɔ pə kukaasətu ke pə tɛv kɔfemuγu.

¹⁷ Pə tɔ tala kuyaku tooso nyəηku wule, ile pə wɛɛ si pá wɔ-təyi kəko.

¹⁸ Wei i tɔyɔ pə nantu ke kuyaku tooso nyəηku wule, Tacaa kaa mɔ i kətaya. Pəyɛle i kətaya kaa waa si tɔtɔ. Pə pəsa kusəyɔtɔ pɔlɔpɔ ké. Ye wei i tɔyaa pə mɔli i nyuy taa.

¹⁹ Ye pə nantu i tokina asilima pɔlɔpɔ, tə fei tɔyɔ tɔtɔ. Kəko ke paa nyayası-ti.

Pə wɛɛ si mpa pa feina asilima tɔ, pa tike paa tɔyona pə nantu.

²⁰ Ye isu nəyɔlɔ wə asilima taa, na pá la Tacaa ke nəyɔ kɔlɔmaya kprentyu kətaya na puntu tɔyɔ, pə wɛɛ si pá ləsi-i İseyeli kpekəle taa.

²¹ Mpu tətəyɔ ye nəyɔlɔ tokina asilima tɔ, paa yulɔ, paa kprante. Ilena puntu tɔyɔ kətaya ηke ka nantu. Paa ləsi-i tətəyɔ İseyeli kpekəle taa.

Iso kisina i yəlaa ke nantu nim na tə caləm tɔyɔv

²² Μπόγύ Tacaa tɔma Moisi si:

²³ Tələsi İseyeli nyəma si: Pə fei si i tɔyɔ pɔlɔpɔ nantu nim. Paa nav yaa heu yaa pəη.

²⁴ Kprante kusəpəle, yaa nte pə krawa na pə cəli tɔ, tə nim fei tɔyɔv. Ama i pəsəyi na i lana-wəyi paa mpi.

²⁵ Ye nəyɔlɔ tɔyɔ tala nna pa laki Tacaa ke kətaya ηka kəko lusaa tɔ ka nantu cəka nim nyəηka, pə wɛɛ si pá ləsi-i İseyeli kpekəle taa ké.

²⁶ Mpu tətəyɔ paa timpiyi i ká çaya, pə fei si i tɔyɔ sumaya yaa wontuyu nakuli ku caləm.

²⁷ Ye wei i tɔyɔ caləm pə wɛɛ si pá ləsi-i İseyeli kpekəle taa ké.

²⁸ Μπόγύ Tacaa tɔma Moisi si:

²⁹ Tələsi İseyeli nyəma ke kusəsutɔnaa pane si: Ye yulɔ lapa nəyɔ kɔlɔmaya kprentyu kətaya, pə wɛɛ si, i ləsi Tacaa paa tete ké, na i cele-i.

³⁰ I mayamaya i niη ká təkəna na i pona Tacaa ke nantu nim cɔlɔ nim cɔlɔ, na lanje si pá nyayası kəko. Ilena i ha lanje nteye Tacaa ke Iso kətaya tɔlate kin.

³¹ Aləη na i pəyalaa pa tətəyɔle nté. Ilena kətulu nyayası nantu nim nyəntu ke kətaya tɔlate tɔɔ.

³² Pə wɛɛ si pá ləsi nəyɔ kɔlɔmaya kprentyu kətaya yule ntəyən nyənte na pá cəla kətulu.

³³ Kətəlaa taa wei i pukina kprante caləm na tə nim ke kətaya tɔlate tɔ tɔ i paa tete nté.

³⁴ Tacaa mayamaya heelina İseyeli nyəma me si, i ləsi nəyɔ kɔlɔmaya kprentyu kətaya kprante yule, na pə lanje na i cəla kətulu Aləη na i ləlyu nyəma. Mpi tɔ, nantu nti tə ké pa paa nyəm ke tam tɔɔ ké.

³⁵ Mpi mpi pa kɔla Tacaa kɔtasi tɔ tɔ, pɛ pɛsɛyi Alɔn na i pɛyalaa pa nyɛm ke kuyanjku pa kraa-wɛye Tacaa kɔtɔyɔ tɛmlɛ taa tɔyɔ.

³⁶ Tacaa tɔna Iseyeli nyɛma si, pɛ cɛla-wɛye kuyanjku pa kraa-wɛye kɔtɔlɛaa na pɛ pɛli pa nyɔɔn taa kɛ nim tɔ. Pɛ wɛɛ si i tɔki kusɛsuto tɛnyɛ tam tɔ kɛ.

³⁷ Kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ, na tɔɔnaya nyɛnka, na isayatu husuɔyɔ nyɛnka, na tasɛkɛle tayanuyɔ nyɛnka, na kɔtɔlɛaa tɛmlɛ taa suu nyɛnka, na nɔyɔ kulumaɣa kɛntɔyɔ pɛ kɔtasi kiin ntɛ.

³⁸ Tacaa suna kiin unɛyi Moisi ke puɔy ŋku pa yaa si Holepu tɔ ku taa. Kuyaku ŋku tɔtɔyɔ i tɔwa Iseyeli nyɛma ke wɔlaya tɛtu taa si, pɛ laki-i kɔtasi nsi.

KƆTƆLƆAA KANCAALAYƆ NYƆMA TƆMLƆ TAA SUU

8

Kɔtɔlɛaa tɛmlɛ taa suu kɔtaya

¹ Mɔrɔyɔ Tacaa tɔma Moisi si:

² Yaa Alɔn na i pɛyalaa ke tɛsulle cokɛle nɔnɔyɔ. Ilena n yele na pɛ kɔna kɔtaya wontu kususuutu, na pɛ nim mpi pa pɛlɔyi nyuɔyɔ taa tɔ. Na pɛ kɔna isayatu husuɔyɔ kɔtaya nau apalu nyɛn, na iwaan naale, na potopotonaa mpa pa taa kɔkɔsum fɛi tɔyɔ cekɔlaya.

³ Ilena n kotɔ Iseyeli nyɛma kɛkɛle tɛna tɔtɔyɔ lonte nɛtɛ tɔ taa.

⁴ Mɔrɔyɔ Moisi lapa isu Tacaa tɔyɔ-i tɔ, na Iseyeli nyɛma kɛkɛle kotɔ tɛsulle cokɛle nɔnɔyɔ.

⁵ Ilena i heeli-wɛ si nti Tacaa suwa tɔyɔlɔ.

⁶ Ntɛna Moisi yele na Alɔn na i pɛyalaa pɛ kɔ na i sɔ-wɛye kɔtaya lum.

⁷ Ilena i suu Alɔn ke pɛtɛɛ toko, na i lɛli-i tampala, na i suu-i capa. Ilena i paa-i kɔtaya pentɛ taka^a, na i tamsi i ŋmusi ke i siyile taa. nɔyɔlɔyɔ, na pɛ paaki pa lanja taa isu kukunaa paaki saalaya ŋka tɔ pɛ taka.

⁸ Ilena i paa-i lanje huluyɔ, na i tɔ ku taa kɛ wala pee taka^a ke naale. Anɔyi pa mayasayana na pɛ nyɛn Iɔ kuyɔyɔtɔ.

⁹ Ntɛna i temi-i nyuɔyɔ saalaya, na i mati ka tɔ kɛ Iɔ kuyusuyɔ. Kɛle ku kɛ wɔla kɛ, na ku wɛ isu tɔyɔ hɛtɔyɔ. I isɛntaa tɔ kɛ i matɛna kuyusuyɔ ŋku, isu Tacaa ka kɛsuyɔ-i tɔ.

¹⁰ Mɔrɔyɔ Moisi kɛyaya kɔtaya nim, na i fɛɛni tɛsulle cokɛle, na tɛ taa wontu tɛna, na tɛ pɛsi Iɔ nyɛm.

¹¹ Ilena i ŋmusi kɔtaya nim ke tɔm naatosompɔyalaya ke kɔtaya tɛlate na tɛ wontunaa tɔɔ. Lum kusanjɛm cɛmse sɔsɔ na pɛ kɛtɛ tɔ kɛ i ŋmusa nim mpi si wontu nti tɛ pɛsi Iɔ nyɛm.

¹² Na i pɛli Alɔn nyuɔyɔ taa kɛ kɔtaya nim, na i pɛsi Iɔ nyɛn.

¹³ Pɛle pɛ waali kɛ i yelaa na Alɔn pɛyalaa kɛtɛna, na i suu-wɛye pa capanaa, na i lɛli-wɛye pa tampalanaa. Ilena i pa-wɛye pa kahusi ke teitei isu Tacaa ka suw tɔ.

¹⁴ Mɔrɔyɔ Moisi yelaa na pɛ kɔna isayatu husuɔyɔ kɔtaya nau apalɔnyɛn. Ilena Alɔn na i pɛyalaa pɛ tɛni nin ke i nyuɔyɔ tɔɔ.

¹⁵ Mɔrɔyɔ Moisi lenta-i, na i lii mpɛle ke i calɛm taa, na i nyɔtɔ Iɔ kɔtaya tɛlate ŋkulɔnɔsi taa hɛlɔnɔsi tɔɔ, na pɛ tayani-tɛ. Ilena i pɛli calɛm kɔkaasɛm ke kɔtaya tɛlate tɛɛ. Isɛna i lapa na kɔtaya tɛlate pɛsi Iɔ nyɛntɛ na pɛ lakɛna-tɛyɛ isayatu husuɔyɔ kɔtasi tɔyɔlɛ.

¹⁶ Mɔrɔyɔ Moisi kɔla nim tɛna, mpi pɛ pama kɛntɛ lotu tɔ tɔ. Paa timpee naale na a nim, na i seti hɔle nɔyɔ, na i nyayasɛ pɛ tɛnaya Iɔ kɔtaya tɛlate tɔɔ.

¹⁷ Pɛ kaasɛyi nau un i tɔnuyɔ na i nantu na pɛ taa lotu, Ilena pɛ luna pɛ tɛnaya tesikile waali, na pɛ nyayasɛ kɔkɔ, isu Tacaa ka suw tɔ.

¹⁸ Mɔrɔyɔ pa kɔna kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ ka iwaau, na Alɔn na i pɛyalaa pɛ tɛni pa nin ke ku nyuɔyɔ tɔɔ.

¹⁹ Moisi lenta-ku, Ilena i ŋmusi ku calɛm ke kɔtaya tɛlate kɛnɔkɔmɛn tɔɔ.

²⁰ Ilena i faya-kuɔyɔ pilinɔsi, na i nyayasɛ pɛ na pɛ nyuɔyɔ na pɛ nim.

²¹ Ilena i nyaali lotu na nɛnɔkraasi ke lum, na i nyayasɛ pɛ na nantu nti tɛ kaasaa tɔyɔ kɔtaya tɛlate tɔɔ. Kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa tɔyɔlɛ. Ka sɔsɔn ke Tacaa caaki.

²² Mɔrɔyɔ Moisi yelaa na pɛ kɔna iwaau naale nyɛnku ŋku paa la kɔtaya na pɛ suu Alɔn na i pɛyalaa ke kɔtɔlɛaa tɛmlɛ taa tɔ. Ilena pɛ tɛni pa nin ke ku nyuɔyɔ tɔɔ.

²³ Mɔrɔyɔ Moisi lenta iwaau ŋku, Ilena i lii ku calɛm na i taa-wɛyi Alɔn ŋkraɔnyɔ nɔyɔn nyɛnku nɔyɔ taa. I taa-wi tɔtɔyɔ i apalɔmpɛle nɔyɔn nyɛntɛ tɔɔ, na i apalɔnɔmpɛle nɔyɔn nyɛntɛ tɔɔ tɔɔ.

²⁴ Ilena i yele na Alɔn pɛyalaa kɔ na i taa calɛm tɔtɔyɔ pa nɔyɔn ŋkraɔn nɔsɔ taa, na pa nɔyɔn apalɔmpee na apalɔnɔmpee tɔɔ. Ilena i ŋmusi calɛm kɔkaasɛm ke kɔtaya tɛlate kɛnɔkɔmɛn taa.

^a **8:7 kɔtaya pentɛ taka:** Wontuyɔ ŋku pa yaa si kɔtaya pentɛ tɔ, ku ke kɔtɔlɛaa toko ^a **8:8 wala pee taka:** Pɛ kɛ kɔtaya wontu nti pa naakayana Iɔ luyɔ nyɛntɛ tɔyɔ. Tɛ ta nyi isɛna pa lakayana-ti tɔ.

¹⁹ Na pá cɛɛɛ-ɪ tɔtɔɔɔ naɔ apalɔ nyɛɛɛ nantɔ nim nyɛntɔ, na heu apalɔ nyɛɛɛ suka, na pɛ taa lotu tɔɔ nim na timpee na hɔɔɛ.

²⁰ Ilena í tɛni nim cɔɔ nim cɔɔ nantɔnaa mɛɛɛ kɛna anɪ a naale a lanja tɔɔ. Ilena Alɔɛ nyagasi nantɔ nim nyɛntɔ ntɛɛi kɔkɔ ke kɔtaga tɛlate tɔɔ.

²¹ Na í ha Tacaa ke lanja anɪ na ntɔɔɛɛɛ yule ke Iɔɔ kɔtaga tɛlate kin ke teitei isɪ Moisi ka keesɔɔɔ-ɪ tɔ.

²² Waatu wei Alɔɛ tɛma isayatu husɔɔɔ kɔtasɪ na nsi kɔkɔ lusa sɪ tɛna tɔ na nɔɔɔ kɔlɔmaga kɛntɔɔɔ nyɛɛɛ ke larɔ, Ilena í kraasi ɪ niɛ na yɛlaa tɔɔ na í tɛɛɛɛ-wei nɔɔɔ kɔɔɔɔka. Ilena í lu Iɔɔ kɔtaga tɛlate tɔɔ na í tɪi.

²³ Mɔɔɔɔ Moisi na Alɔɛ pa sɔɔɔ tɛsulle cɔkɔɛ taa. Waatu wei pa luwa, Ilena pá tɛɛɛɛ yɛlaa ke nɔɔɔ kɔɔɔɔ. Ilena Tacaa teeli na yɛlaa tɛna heku.

²⁴ Tɛnaga kɔkɔ kɔlaa na ká nyaga kɔtaga ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ, na nantɔ nim nyɛntɔ. Yɛlaa tɛna ná mpɔ, Ilena pá yaga lanjɔlɔmle kakiisasi na pá hoti pa isentɔɔ kɛ ate.

10

Lɔyáɔa tɔɔ kɔsɔsɔtɔ

¹ Mɔɔɔɔ Alɔɛ pɛyala naale, Natari na Apihu, pa kraɔa pa tulaalɔ cofolɔnaa na pá hee kɔkɔ na pá tɔ tulaalɔ kɛ ka tɔɔ. Ilena pá lá Tacaa ke tulaalɔ kɔtaga kraɪ nyɛɛɛka. Pa ta tɛɛɛ Iɔɔ na ka suwa tɔ.

² Tɛnaga kɔkɔ nakɛli luna cɔkɔɛ taa, na ká nyaga-wei kraakraa na pa isɛ.

³ Mɔɔɔɔ Moisi tɔma Alɔɛ sɪ: Tacaa tɛma-mɛɛɛ-tɛɛɛ kraalɔɔ ke saa wei ɪ tɛnaga sɪ: Ma caaki kɛ sɪ mpa pa kɛtɔɔɔna-m tɔ, pá nyana ma tɛnɛɛɛ wɛɛtɔ, na pá tɔ-m teeli ke yɛlaa tɛna kin. Ilena sɔɔɔɔ anaam pi Alɔɛ na ɪ su tɔkulum.

⁴ Mɔɔɔɔ Moisi yaa Alɔɛ caa taalɔ Wusiyɛli pɛyala, Mikayɛli na Iisafan sɪ: ɪ polo í kraɔa mɛ tɛtɔnaa mpa pa sɛpa tɔɔ cɔkɔɛ kin, na í luna na í hatɔɔna tɛsikile.

⁵ Ilena pá polo pa lɛsɪ sɛtaa mɛɛ, na pa capanaa ke tesikile waalɪ, isɪ Moisi yɔɔɔɔɔ tɔ.

⁶ Mɔɔɔɔ Moisi heela Alɔɛ na ɪ pɛyala lɛlaa naale, Ilasaa na Itamaa sɪ: ɪ taa yeɛ mɛ nyɔɔɔ sɛɛɛɔɔ, yaa í cɔli mɛ wontu ke Iɔyáɔa tɔɔ. Pá taa kɔɔ na í kɔna mɛ tɔ kɛ sɛm, na Tacaa mu Iɛɛɛli kɛkɔɛ tɛna na pááná. ɪ yeɛ mɛ tɛtɔnaa Iɛɛɛli nyɔma na pá caɔa mpa Iɔɔ kɔna kɔkɔ tɔ pa Iɔyáɔa.

⁷ Alɔɛ pa maɔamaga pá taa hatɔɔna tɛsulle cɔkɔɛ nɔnɔɔ tɛna. Pá taa kɔɔ na pá sí. Pɛ taga pulɔ, kɔtaga nim mpi pa pɛla-mɛ tɔ, pɛ pɛsa-mɛɛ Tacaa tɛmle nyɔma kɛ.

Mɔɔɔɔ Alɔɛ na ɪ pɛyala pa mɔwa Moisi tɔm nti.

Sɔlɔm tɔɛ nyɔm tɔɔ kɔsɔsɔtɔ

⁸ Mɔɔɔɔ Tacaa tɔma Alɔɛ sɪ:

⁹ Pɛ fɛi sɪ nyana nyá pɛyala mɛ taa nɔɔɔɔ í nyɔɔ sɔlɔm, yaa kɔkɔkɔm napɛli, na pɛcɔ́ í sɔɔ tɛsulle cɔkɔɛ taa. Ye í lapa mpɔ, í ká sɪ. Kiiu ŋku pɛ weɛ sɪ mɛ na mɛ lɔlɔɔ nyɔma í ká tɔki tam tɔɔ tɔɔɔɛ.

¹⁰ Ilena pɛcɔ́ í pɛsɪ na í fayasi Iɔɔ nyɔm na kraɪ nyɔm, na asilima na kɔɔam.

¹¹ ɪ taa nyɔɔ-wɪ tɔtɔɔɔ waatu wei ɪ sɛɛsɛɛɛ Iɛɛɛli nyɔma ke kiɛɛ wei ɪ tɛna Tacaa ka hulɔ Moisi na í telɛsɪ-mɛ tɔ.

Kɔtaga nantɔ tɔɔ kɔsɔsɔtɔ

¹² Mɔɔɔɔ Moisi heela Alɔɛ na ɪ pɛyala naale, Ilasaa na Itamaa mpa pɛ kaasa-ɪ tɔ sɪ: ɪ kraɔa Tacaa tɔɔnaga kɔhɔɔ ŋku kɔkɔ nyagaa na kú kaasi tɔ. Ilena í tɔ kɔkɔsɔm fɛi kakalasi, na í tɔɔ-sɛɛɛ Iɔɔ kɔtaga tɛlate kin. Mpi tɔ, pɛ kɛ kate taa kate tɔɔnaga kɛ.

¹³ Iɔɔ lonte kate nyɛntɛ taa kɛ í ká tɔɔ-kɛ. Tacaa tɔɔnaga kɔhɔɔ ŋku ɪ ha Alɔɛ na ɪ piya ke pa paa tete isɪ ɪ ka heeluyɔ-m tɔɔɔɛ.

¹⁴ Tɔla wɛna Iɛɛɛli nyɔma laki nɔɔɔ kɔlɔmaga kɛntɔɔɔ kɔtaga, na pá ha lanje na yule ke Tacaa ke Iɔɔ kɔtaga tɛlate kin tɔ, tɛ pɛsa mɛ paa nyɔm kɛ. Iɛ nyana nyá pɛyala na mɛ alaa nyɔma í ká tɔɔna-tɛɛɛ lonte nanɛɛ nyɛntɛ taa.

¹⁵ Pɛ weɛ sɪ Iɛɛɛli nyɔma í kɔna yule na lanje, na pɛ sɔsɔna nim cɔɔ nim cɔɔ nantɔ. Tɔɔɔ kɔtɔlaa wɔki kɔkɔ ke kɔtaga tɛlate tɔɔ kɛ waatu wei pa tɛma-tɛɛɛ Tacaa ke hau ke kɔtaga tɛlate kin tɔ. Ilena tɛ pɛsɪ nyana nyá pɛyala mɛ nyɛntɔ ke tam tɔɔ isɪ Tacaa yɔɔɔɔɔ tɔ.

¹⁶ Mɔɔɔɔ Moisi pɛɛka pɛtɔlɔɔɔ ŋku pa lapa kɔtaga ke yɛlaa isayatu husɔɔɔ tɔ tɔ kɔ tɔm. Ilena í nu sɪ pa nyagasa-kɔɔ kɔkɔ. Ntɛna í mu pááná na Alɔɛ pɛyala Ilasaa na Itamaa. Mɔɔɔɔ í pɔasa-we sɪ:

17 Pepe taa ké í tá tayo kɔtaɣa ŋke ka nantu ke lonte kate nyante taa? Mpi pə taa tɔ, pə ké kate taa kate tɔɔnaya ké. Taaɔa ka hana-meɣe kpənte nte sɪ í waasi lseyeli kpekəle ke pa kawalaya. Uena í lá pa nyooŋ taa ké isayatu husuɣu kɔtaɣa.

18 I kpənte caləm ta polo Iso tɔɣaya taa, pu wee ké sɪ í tayo tə nantu ke lonte kate nyante taa, isu maa heeluyu-me tɔ.

19 Mpuɣule Alɔŋ cowa Moisi sɪ: Nyəni, saŋa ke ma pəyalaa lapa pa isayatu husuɣu kɔtaɣa, na ŋka kɔkɔ lusa ka təna tɔ. Pəcɔ n nyəma laŋwakəlle nte tə mayana-m tɔ. Maa pəsi na má tayo isayatu husuɣu kɔtaɣa kpənte nantu na? Taaɔa laŋle ká heena-m?

20 Moisi nuwa təm nti, uena í mu-ti.

MPI PƏ KE ASILIMA NA MPI PƏ KE KUPAM TƆ PƏ TƆM

11

Tɔla asilima nyəna na kɔpana pə təm

1 Mpuɣú Taaɔa heela Moisi na Alɔŋ sɪ:

2 I teləsi lseyeli nyəma sɪ, ate tɔla taa, nna nna í ká tayo tɔɣole,

3 nna a acowa faɣaa, na á wena talasi tɔ.

4-6 Ama pə fei sɪ í tayo yooyoɔ, na puɣu namaya, na kpaca. Təla anɪ a wena talasi yaa, de a acowa ta faɣa ké.

7 Pə fei sɪ í tayo afa tɔtɔ. Mpi tɔ, paa í acowa faɣaa tɔ, í feina talaya.

8 Pə wee sɪ í nyəni tɔla anəɣi asilima nyəna ké. I taa tayo-ye. Pəcɔ í taa tokina a kusəpəe ke tokinaɔ mayamaɣa.

9 Ye pə kaasa lɔm taa wontu de, í tayo tiina wena a wena lɔm yaaləŋ na setu tɔ. I kii wena a feina mpu tɔ.

10 Pə kaasɔɣu lɔm təna taa wontu lenti, yaa pə nyamanyamanaa mpa pa feina lɔm yaaləŋ na setu tɔ, pə ké-meɣe acaalətu ké.

11 I nyəni-təɣi asilima, í taa tayo-ti, yaa í tokina tə kusəpətu.

12 I kii lɔm taa wontu təna nti tə feina lɔm yaaləŋ na setu tɔ.

13-19 Sumasi nsi pə wee sɪ í nyəni asilima na í kii sɪ tɔɣuɔ tɔɣole: Yepeleku, na kprimle, na hekəle, na katəkətuɣu, na taataa, na tɔɔnakpeluyu, na kulaalɔɣu, na tintəkəlaya, na semuɣu, na sɪ piitimnaa təna.

20 Pə wee sɪ í nyəni asilima ke nyamanyamanaa mpa pa təna pa wena keŋ na nɔɔheɛ liyiti tɔ.

21 Ama í tayo pa taa mpa pa wena keŋ na nɔɔheɛ liyiti na nɔŋkraasi na pá ŋmaaku tetu tɔ tɔ pa təna.

22 Pa taa mpa í ká tayo tɔɣole cələŋ na í looŋa təna, na kutoləŋ na ku looŋa təna.

23 Pə kaasa lenti nti tə wena keŋ na nɔɔheɛ liyiti tɔ, í nyəni-təɣi asilima pulɔ.

Tɔla na wontu nti tə kusəpətu tokinaɔ pilisiyi yɔlv tɔ

24-25 Wontu lenti wee, ye yɔlv í kraɣa tə kusəpətu, yaa í tu tokina-ti, pə pilisa-í ké. Pə wee sɪ í cətu í wontu kususuutu, na í caya mpuɣú asilima taa, haləna taanaɣa.

26-28 Nti nti pə wee sɪ í nyəni asilima tɔɣole nti tə acowa ta faɣa, na tə feina talasi tɔ. Na nɔɔheɛ liyiti nyəntɔ təna nti tə wena səkpaŋ tɔ. Ye wei í kraɣa tə kusəpətu pə wee sɪ í cətu í wontu na í caya asilima taa, haləna taanaɣa.

29-30 Wontunaa mpa í ká nyəni asilima ke nti nti tə təŋ tə lotu tɔ tɔɣole kutontɔləkpanaa camna^a, na mpiiu, na cimlee, na a piitimnaa, na caŋasi.

31 Wontu səkpetu nti tə taa nti í ká nyəni asilima tɔɣole. Ye wei í tokina tə taa kusəpuɣu, í ká wee asilima taa ké, haləna taanaɣa.

32 Ye tə kusəpuɣu hota wontu nti pa lakəna tɔ tə taa nakuli taa, kule ku pəsa asilima ké. Paa kusaakəm, paa wontu kususuutu, yaa tənɔɣu pulɔpu, yaa huluyu. Paa wontuyu ŋku te, pə wee sɪ pá nyaali-kuyɔ na lɔm na ku caya asilima taa, haləna taanaɣa. Pə waali ke paa nyəni-kuyɔ kupaŋku.

33 Ye cuyɔ tiyaya taa ké tə taa nakuli hotaa. Tiyaya na ka taa nyəm təna, pəsəɣi asilima ké. Pə wee sɪ pa yəki-ke.

34 Ye pa pəla tiyaya ŋke ka taa lɔm ke tɔɔnaya kupaŋka tɔ, kele ka pəsəɣi asilima ké. Yaa pu ke kuyonyoəm kupam, pə pəsəɣi asilima tətəɣo. Paa tiyaya ka ké ŋka.

35 Paa mpi pə tɔ ké wontu tənə tə taa kusəpuɣu hotaa, pu pəsi asilima ké. Ye pə ké potopotonaa məsaɣa, yaa məsaɣa kutəsaya taa ke ku hotaa, pə wee sɪ pá yəki-keɣe. Mpi tɔ, pə ke-meɣe asilima ké, na í ká nyəni-wəɣi asilima.

36 Ama ye isu hite yaa ləko taa ké wontuyu kusəpuɣu hotaa, lɔm kaa pilisi. Ie wei í ka tokina-ku tɔɣole asilima tɔ.

37 Ye isu pee wena pa suwa sɪ pa tuuki tɔ, a tɔ ké wontuyu ŋku ku kusəpuɣu hotaa, a kaa pilisi.

^a 11:29-30 *kutontɔləkpanaa camna*: Pəle pa te mpiiu nɔɣolɔɣu, í weeto na í yaasi we teitei isu fu. Ama í tɔməŋ we isu mpiiu.

³⁸ Ama ye kutatɔɔna ke pa wɔsa lɔm, na wontu nti tɔ taa nakoli kusɔpɔɔɔ hoti pɔ taa, de a pilisaa kele.

³⁹ Ye isɔ kpɔnte nte pa ha-meɣe mpaa si í tɔɔ tɔ, tɔ sɔpa, na nɔɔlɔ tokina-te, í ká wee asilima taa kɛ, halɔna taanaya.

⁴⁰ Wei í sɔɣɔla kpɔnte nté, yaa í tu tɔɔ-te, í ká cɔtɔ í wontu kɛ, na í wee asilima taa, halɔna taanaya.

⁴¹ Pɔ wee si í kii nyamanyamanaa mpaa pa tɔɔ tetɔ tɔɔ tɔɔ, na í nyɔni-weɣe acaalɔtu.

⁴² Paa mpaa pa tuuki, yaa pa tɔɔ nɔɔheɣe liyiti, yaa nɔɔheɣe paɣale tɔ. Pa ke-meɣe acaalɔtu kɛ, pa fei tɔɔɔ.

⁴³ Í taa pilisi mɔ ti na nyamanyamanaa mpe pa tɔna. Í taa telasi mɔ tɔɔi pa asilima. Pɔyele í taa yele na pa asilima tee-me.

⁴⁴ Mpi pɔ tɔ tɔ, maɣale Tacaa mɔ Isɔ. Pɔ wee si í fayasi mɔ ti na í wee tɔnaɔɔ. Pɔ taɣa pulɔ, ma wee kɛ tɔnaɔɔ. Í taa pilisi mɔ ti na nyamanyamanaa mpaa pa tɔɔ tetɔ tɔɔ tɔ.

⁴⁵ Maɣale Tacaa, má lɔsɔna-meɣe Icipiti tetɔ taa si í nyɔnɔni-m mɔ Isɔ. Mpu tɔ, í wee tɔnaɔɔ. Mpi tɔ, ma wee kɛ tɔnaɔɔ.

⁴⁶ Kusɔsɔtu nti í ka tɔki tɔla na sumasi na lɔm taa wontu na tetɔ tɔɔ nyamanyamanaa tɔm taa tɔɔɔ.

⁴⁷ Nti tu fayasɔna-meɣe wontu kɔpantu na asilima nyɔntɔ, na nti tɔ we tɔɔɔ na nti tɔ fei tɔɔɔ tɔ.

12

Asilima keelɔɔ kɔtaɣa ke alɔ lɔlɔɔ waali

¹ Mpuɔ Tacaa tɔma Moisi si:

² Heeli Isɣeli nyɔma si, ye alɔ lapa teu, na í lɔli apalɔpɔɔɔɔɔ. Í asilima kɔyeɔɔ nte naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔɔ, ke teitei isɔ í isɔtu nav kɔyeɔɔ.

³ Uena pá peli pɔɔɔɔ ke kɔyakɔ pɔlefei naanɔwa nyɔɔkɔ wule.

⁴ Pɔ waali, uena alɔ caya kɔyeɔɔ hɔu na naanɔwa na tooso, na í taɣanɔɔi í calɔm asilima. Pɔ fei si í wiili tɔsulle taa, yaa í tokina Isɔ pɔlɔpɔ. Halɔna í asilima kɔyeɔɔ ten.

⁵ Ye alɔpɔɔɔɔ ke alɔ lɔlaa, de í caya asilima taa kɛ cimaasɔnaa naale, isɔ í isɔtu nav waatu. Pɔ waali, uena í la kɔyeɔɔ nutoso na naatoso tɔtɔ na í taɣanɔɔi í calɔm asilima.

⁶ Paa apalɔpɔɔɔɔ, yaa alɔpɔɔɔɔ ke alɔ lɔlaa. Í asilima kɔyeɔɔ ten mpu, uena í caa pɔnɔɔɔ kɔlɔmɔɔa iwɔɔɔɔ si pá la kɔtaɣa nka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔɔ isɔɔɔɔ huɔɔɔɔ kɔtaɣa. Yaa alukuku, yaa ihokaya.

⁷ Kɔtɔlɔ ten kɔtasi nɔɔɔi Tacaa ke lapu uena í la alɔ ke asilima huɔɔɔ kɔtaɣa. Uena Isɔ taɣani í calɔm asilima.

Paa alɔ lɔla apalɔpɔɔɔɔ yaa alɔpɔɔɔɔ kusɔsɔtu nti paa tɔki tɔɔɔ.

⁸ Ye asɔnɔɔ kaa pɔsi na ku hiki iwɔɔɔɔ de, ku caa ihokasi naale yaa alukukunaa naale. Uena pá la sumaya lenka ke kɔtaɣa nka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ, na lenka ke isɔɔɔ huɔɔɔ nyɔnka. Na kɔtɔlɔ lapi-í asilima keelɔɔ sɔsi, de pɔ taɣana-í kele.

13

Yɔlɔ tɔnɔɔ tɔ kɔtamɔ tɔm

¹ Mpuɔ Tacaa heela Moisi na Alɔɔ si:

² Ye mɔlaya, yaa kaav, yaa tɔlɔɔa lu yɔlɔ tɔnɔɔ tɔ, na pɔ pɔsi tɔnɔɔ tɔ asilima kɔtɔɔ. Ue pa pona pɔntɔ ke kɔtɔlɔ Alɔɔ, yaa í pɔɔɔɔ taa nɔɔlɔ kin.

³ Na íle í wiila-í na í ná tɔwile nté tɔ taa limaa na nyɔsɔi huɔlɔm, de kɔtɔɔ asilima nyɔɔkɔ nté. Ue kɔtɔlɔ kpaali kpaakpa si í kɛ asilima tɔ.

⁴ Ye pɔ kɛ tɔlɔɔ yaa taɣanmate, na tɔwile ta lim na nyɔɔɔɔ kɔhɔlɔmɔɔ fei, de kɔtɔlɔ su kɔtɔntɔ na í mpaa ke kɔyeɔɔ naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔɔ.

⁵ Kɔyakɔ naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔɔ nyɔɔkɔ sikiyi uena í tasa kɔtɔntɔ ke wiiluyɔ, ye í nawa si tɔwile nté tɔ we mpu tɔ ta layasi, de í tasa-í suw na í mpaa ke kɔyeɔɔ naatosompɔɔɔɔɔɔɔɔ tɔtɔ.

⁶ Kɔyeɔɔ unɔ í teeɔa de kɔtɔlɔ tasa-í wiiluyɔ ke tɔm naale nyɔm, ye tɔwile nté tɔ sala yem tɔ ta sɔsi de í huɔi si pɔ taɣa kɔtɔɔ, pɔ kɛ lutɔ kɛ, pɔ tɔ tɔ í fei asilima. Uena í cɔtɔ í wontu na í pɔsi kɔpɔɔ.

⁷ Ama ye kɔtɔntɔ tɔwile nté tɔ suw wan ke pɔle pɔ waali de í taɣani mɔlɔɔ ke kɔtɔlɔ kin.

⁸ Ye íle í tasa-í wiiluyɔ na í ná si tɔwile walaa de í huɔi si asilima kɔtɔɔ wenna-í. Ue í kɛ asilima tɔ nté.

⁹ Ye kɔtɔɔ kusɔemɔɔ taka kpa yɔlɔ, pa pukina-í kɔtɔlɔ teɣe.

¹⁰ Ye í wiila-í na í maɣana tute ke ihɔlɔmav na tɔ tɔ na hɔɔ na tɔ nyɔsɔi huɔlɔmɔɔ

¹¹ Ue asilima kɔtɔɔ maɣamɔɔ kele, pɔ fei si pá tasa-í suw ke kpeɔɔ si pa naaki tɔtɔ. Kɔtɔlɔ ká kpaali kɛ si asilima tɔ.

12 Ama ye asilima kotɔŋ lola pee ke yɔlɔ tɔnɔyɔ tɔna ke pɛ kpaɣan i nyɔyɔ na pɛ polo i nɔɔhe tɔ,

13 de kɔtɔlɔ wiili kɔtɔntɔ ke teu, ye i nawa si kɔ waasa i tɔnɔyɔ tɔna de i hɔli si pɛ ta ke asilima. Mpi tɔ, i tɔnɔyɔ tɔna hulɔmma tɔ.

14 Ama kɔyakɔ ŋku pɛ nawa i tɔɔ kɛ hiŋ de i pɛsa asilima tɔ ntɛ.

15 Kɔtɔlɔ kɛ wiilina-i na i kpaali si i kɛ asilima tɔ. Mpi tɔ, inu i hulɔxɔna si i wɛna asilima kɔtɔŋ, na pɛ kɛ asilima kɛ.

16 Ye hiŋ mɛlɔyɔ hulɔbmɛŋ de kɔtɔntɔ mɛli kɔtɔlɔ kiŋ.

17 Ilɛ i wiiliyɔ-i na i nɔ si hiŋ hulɔma tampɔna dena i hɔli si i ta ke asilima tɔ.

18 Ye mɔte kpa yɔlɔ na tɔ waa

19 na pɛ ye le tɔwile na tɔ wɛ ihɔlɔmɔw yaa isɛɛv, pɛ wɛɛ si i nɔ kɔtɔlɔ.

20 Ilɛ i kɛ wiili-i na ye i maɣana pɛ lɔpa tɔwile ke lɔntɛ na pɛ nyɔɔsi hulɔmma, de asilima kɔtɔŋ lukɔna nteyɛ mɔte taa. Kɔtɔlɔ kɛ hɔli si i kɛ asilima tɔ.

21 Ama ye kɔtɔlɔ i wiila-i na i nɔ si tɔwile mɔkaa na pɛ mɛli hulɔbmɛŋ na nyɔɔsi kɔhulɔmasi fɛi de i su kɔtɔntɔ na i mpaa ke kɔyɛɛŋ naatosompɔɔɔlaya.

22 Ye pɛ sɔɔsaa de kɔtɔlɔ hɔli si i wɛ asilima, saa inu de asilima kɔtɔŋ ntɛ.

23 Ye tɔwile ntɛ tɔ ta sɔɔsi de pɛ kɛ mɔte tɔntɔɔlyɔ ntɛ. Pɛ wɛɛ si kɔtɔlɔ i hɔli si i ta kɛ asilima tɔ.

24 Ye kɔkɔ nyɔɔa yɔlɔ na pɛ lɔntɛ taa wɛɛ ihɔlɔmɔw yaa isɛɛv,

25 pɛ wɛɛ si kɔtɔlɔ ka wiili-i, ye i nawa si tɔwile limaa na pɛ nyɔɔsi hulɔmɔ de asilima kɔtɔŋ sɔuna nteyɛ kɔkɔ tɔnyɔyɛ tɔna. Kɔtɔlɔ kɛ hɔli si i kɛ asilima tɔ. Asilima Kɔtɔŋ ntɛ.

26 Ama ye kɔtɔlɔ wiila-i na i tɔ nɔ nyɔɔsi kɔhulɔmasi ke pɛ lɔntɛ taa. Pɛcɔ lɔntɛ ta lim si pɛ tɔŋna tɛm de kɔtɔlɔ su-i na i mpaa ke kɔyɛɛŋ naatosompɔɔɔlaya.

27 Kɔtɔlɔ ka wiili-i kɔyakɔ naatosompɔɔɔlaya nyɛŋku wule ye i nawa si tɔwile wala i tɔnɔyɔ tɔɔ, de i hɔli si i kɛ asilima tɔ. Asilima kɔtɔŋ kɔsɛɛmɔyɔ ntɛ.

28 Ama ye tɔwile ntɛ tɔ saala mpɔ tɔ ta wɛli tɔnɔyɔ tɔɔ, tɔ pɛsa kɔpasɔ, de kɔkɔ hiŋ tɔntɔɔlyɔ ntɛ. Kɔtɔlɔ kɛ hɔli si i ta ke asilima tɔ. Mpi tɔ, pɛ kɛ tɔntɔɔlyɔ kɛ.

29 Ye isu kaav yaa luto^a kpaawa apɔlɔ yaa alɔ nyɔyɔ yaa i tamɔɔa,

30 kɔtɔlɔ ka wiili hiŋ inu na ye i nawa si tɔwile limaa na pɛ nyɔɔsi sɛɛwa atalla, na si tɔ yasɔli de i hɔli si kɔtɔntɔ kɛ asilima tɔ. Kaav ntɛ. Mpɔyɔ pɛ yaa si nyɔyɔ yaa tamɔɔa pɛ asilima kɔtɔŋ.

31 Ye kɔtɔlɔ nawa si kaav hiŋ ta lim pɛcɔ nyɔɔsi pilaa de i su kɔtɔntɔ na i mpaa ke kɔyɛɛŋ naatosompɔɔɔlaya.

32 Kɔtɔlɔ ka wiili-i kɔyakɔ naatosompɔɔɔlaya nyɛŋku wule ye i nawa si kaav ta sɔɔsi, pɛyele nyɔɔsi kɔsɛɛmasi fɛi na hiŋ ta lim

33 de kɔtɔntɔ looli i nyɔyɔ na i sɛki tɔmpi taa kɔtɔŋ wɛɛ tɔ na kɔtɔlɔ tasa-i suw ke tɔm naale nyɛm na i mpaa tɔtɔyɔ kɔyɛɛŋ naatosompɔɔɔlaya.

34 Kɔyɛɛŋ inu i tɛŋ dena i tasa-i wiiluyɔ tɔtɔ. Ye pɛ ta sɔɔsi de i hɔli si kɔtɔntɔ fɛi asilima. I wontu tike ke i kɛ cɔtɔ dena i pɛsi asilima fɛi tɔ.

35 Ama ye pɛle pɛ waali ke kaav sɔw walɔyɔ

36 de i tasa-i wiiluyɔ na ye i nawa si kaav tɔŋna walɔyɔ ke tampɔna, de kɔtɔntɔ kɛ asilima tɔ ntɛ pɛ fɛi si i nɔki pɛɛkɔyɔ ke nyɔɔsi kɔsɛɛmasi.

37 Ye tɔwile ntɛ tɔ taa tɔ sɔɔsi na nyɔɔsi kɔkpɛɛtasi wɛɛ, de kɔtɔŋ tɛmɔyɛle, pɔntɔ fɛi asilima tɔtɔ. Pɛ wɛɛ kɛ si kɔtɔlɔ i hɔli si i fɛi asilima.

38 Ye apɔlɔ yaa alɔ nawa i tɔnɔyɔ tɔɔ kɛ tɔlɔŋasi kɔhulɔmasi

39 de kɔtɔlɔ wiili-i, ye si ta sɛɛ teu de pɛ taya kɔtɔŋ isayɔv ntɛ. Pɔntɔ ta ke asilima tɔ tɔtɔ.

40-41 Ye yɔlɔ nyɔyɔ lɛɛsaa, paa kɔ taa yaa i tokuyɔ taa, i ta ke asilima tɔ nyɔŋlɛɛsɔyɔ ntɛ.

42 Ama ye tɛlɛsɔle taa tɔnyɔa pɛ lɔpa mɔlaya na ka hulɔmɔ isɛɛv de asilima kɔtɔŋ ntɛ.

43 Ye kɔtɔlɔ wiila mɔlaya ŋke na i nɔ ka hulɔma isɛɛv ke tampɔna isu asilima kɔtɔŋ

44 de yɔlɔ inu i wɛna asilima kɔtɔŋ ntɛ, i kɛ asilima tɔ na pɛ wɛɛ si kɔtɔlɔ i hɔli mpɔ. I nyɔyɔ taa kɛ kɔtɔŋ ŋku kɔ kpaawa.

45 Wontu kɔcɔlɔtɔ ke pɛ wɛɛ si asilima kɔtɔŋ tɔ i suu na i ye le i nyɔyɔ ke tayanɔyɔ, na i taku i tantɔŋ tɔ na i kpaalɔyɔ si: Asilima yoo, asilima.

46 Ye asilima kɔtɔŋ i wɛna wei i pɛsa asilima tɔ kɛ, na pɛ wɛɛ si i hatɔlɔna yɔlaa na i caya tesikile waali ke i tike.

Wontu kɔsusuutu tɔɔ hwɛŋkɔsɔlaya

47 Ye hwɛŋkɔsɔlaya yaya tɔlɔŋasi ke heen hɔntɔ wontu kɔsusuutu yaa kɔŋkɔntɔ tɔŋ nyɛntɔ tɔɔ,

48 yaa pɛ pɔɔŋ yaa pɛ kuntunaa yaa kɔŋa yaa tɔnɔŋ wontu tɔɔ.

49 Ilɛna tɔlɔŋasi nsi si wɛ atɔntɔtɛ taka yaa isɛɛv, de pɛ wɛɛ si kɔtɔlɔ i wiili-si.

^a 13:29 *kaav yaa luto*: Cɔne pɛ paasɔna kɔtɔmɛŋ wei i kpaaki yɔlɔ tɔnɔyɔ tɔɔ tɔ tike kɛ. Isu kaav na luto na pɛ looŋa tɔna.

⁵⁰ I teŋ si wiiluyu dena í su honkpɔsulaya tɔlɔŋa wontuyu ŋku na ku mpaa ke kuyeeŋ naatosompɔɔlaya.

⁵¹ Ye kɔtɔlv tasa wiiluyu ke kuyaku naatosompɔɔlaya nyɛŋku wule na í ná si tɔlɔŋa sɔɔsa wanɔ de pɛ ké honkpɔsulaya ŋka pa kaa pɛsi na pá lá na ká té tɔɔɔle. Wontuyu ŋku ku pɛsa asilima pulɔpɔɔle.

⁵² Pɛ wee si kɔtɔlv í nyagasi kɔkɔ ke wontuyu ŋku unɔ ku tɔɔ wee honkpɔsulaya tɔɔɔ. Mpi tɔ, pa kaa pɛsi na pá la na ká té. Pɛ tɔɔ tɔ pɛ wee si pá nyagasi-kuyɔ kɔkɔ ké.

⁵³ Ama ye kɔtɔlv wiilaa na í mayana si tɔlɔŋa ta sɔɔsi wanɔ ke wontuyu ŋku ku tɔɔ,

⁵⁴ de í yele na pá cɔtɔ-kɔ na pá su-kɔ na ku mpaa ke tɔm naale nyɛm tɔtɔɔ kuyeeŋ naatosompɔɔlaya.

⁵⁵ Ye í tasa-kuyɔ wiiluyu ke ku cɔtɔɔ waali na í ná si tɔlɔŋa ta layasi yaasi, paa ka ta wali, paa nyani-kuyɔ asilima ké na pá nyagasi-kuyɔ kɔkɔ. Mpi tɔ, lonte kulɔmtɔle ke pɛ tɔɔ wontuyu taa na ku waali.

⁵⁶ Ye waatu wei kɔtɔlv wiilaa tɔ í nawa si ku cɔtɔɔ waali tɔlɔŋa salaa de í keesana ka lonte taa na í seti.

⁵⁷ Ama ye tɔlɔŋa tayana luw ke wontuyu ŋku ku tɔɔ, pɛ wee si kɔtɔŋ tɔŋna piw nté. Mpu tɔ, wontuyu ŋkuyɔ paa nyagasi kɔkɔ.

⁵⁸ Ye pa cɔta tɔlɔŋa wontuyu na ká husi, pɛ wee si pá tasa ku cɔtɔɔ ke tɔm naale nyɛm ké na pɔcɔ ku asilima té.

⁵⁹ Ye honkpɔsulaya yaya tɔlɔŋasi ke heeŋ hontɔ wontu kosusuutu yaa kpronkpontu tɔŋ nyɛntɔ yaa pɛ pɔɔŋ yaa pɛ kuntunaa yaa kɔŋa yaa tɔnɔŋ wontu tɔɔ. Kusɛsuto nti paa tɔŋ na pá hulɔna si tɔ ké asilima nyɛntɔ yaa kɔpantɔ tɔɔɔle.

14

Polom asilima keelɔɔ kɔtaya

¹ M̀p̀yɔ́ Tacaa tɔma Moisi si:

² Kusɛsuto nti í ká takɔ kuyaku ŋku í laki polom ke í asilima keelɔɔ kɔtaya tɔɔɔ. I pukina-í kɔtɔlv,

³ dena ílé í lu tɔsikile taa na í wiili-í, ye í mayanaa si pɛ tema kɔtɔntɔ,

⁴ de í tɔ-í na í caa sumasi nsi si weɔna si ise na sí feina asilima tɔɔɔ naale na tɔɔ sɔsɔɔ nakɔli ku taasi na heeŋ hontɔ nti pa lii akpaayala kɔseem tɔ na nyulɔɔ ŋku pa yaa si hisɔpɔ tɔ ku piliŋa.

⁵ Pɛ waali dena í yele na pá lentɔ sumasi nsi si taa leŋka ke seelɔ lum heeɔ tɔɔ.

⁶ Ye pa kaasa sumaya ise nyɛŋka de í kpaɔa kele na tɔɔ sɔsɔɔ nakɔli ku taasi, na heeŋ hontɔ nti pa lii akpaayala kɔseem tɔ na hisɔpɔ piliŋa na í ŋmilisi pɛ tɔnaya sumaya ŋka pa kɔwa seelɔ lum heeɔ tɔɔ tɔ ka calɔm taa.

⁷ Ilena í ŋmusi wei unɔ í kɔtɔŋ tema mpu tɔ í tɔɔ ké tɔm naatosompɔɔlaya. I teŋ hulɔɔ si í feina asilima dena í yele sumaya ise nyɛŋka ke ká suv nyutu.

⁸ Ilena unɔ í cɔtɔ í wontu na í hu í tɔnɔɔ tɔɔ nyɔɔsi, na í sɔ lum dena í asilima té. Pɛ waali ké í suvki tɔsikile. Ama í kaa suv í cokɔle taa ké, halɔna kuyaku siki.

⁹ Naatosompɔɔlaya nyɛŋku wule ke í looliyi í nyɔɔ na í tantɔɔ na í isɔhutu na í nyɔɔsi tɔna, na í cɔtɔ í wontu na í sɔ lum. Ie í asilima keelaa kele.

¹⁰ Pɛ takɔ kuyaku pɔlefeɔ naanɔwa nyɛŋku wule dena kɔtɔntɔ wei pɛ waawa mpu tɔ í caa íweesi apɔlv nyɛŋsi nsi si tiili tɔ caamɔ tɔɔ naale na alɔnyɛŋka ŋka ka tiili ta caamɔ tɔɔ kulɔmɔɔ, na kɔhaɔ mɔlvɔm mpi pa nyutina nim tɔɔ kiloona pɔɔlayafeɔ naanɔwa, na nim liitili titite.

¹¹ Kɔtɔlv wei unɔ í laki asilima keelɔɔ kɔtaya tɔ í ká su yulv unɔ na kɔhaaŋ ke tɔsulle cokɔle nɔnɔɔ ke Tacaa kin.

¹² Ilena í kpaɔa íweesi nsi si taa leŋka na í lana-keye tayanɔɔ kɔtaya na nim liitili titite. Ilena í ha Tacaa ke pɛ naaleye m̀p̀yɔ́ kɔtaya tɔlate kin.

¹³ Ilena í ku íwɔyaya ke ísɔ lonte taa timpɔ pa kuyɔ isayatu husuyɔ yaa kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ ka kɔntɔ tɔ. Kɔtɔlv tɔnna tayanɔɔ kɔtaya kɔntɔ isu pɛ wee isayatu tayanɔɔ kɔtaya tɔm taa tɔ. Pɛ ké kate taa kate pulɔɔ.

¹⁴ Ilena kɔtɔlv lii kɔntɔ calɔm taa na í taa wei í tayanɔyi í ti tɔ í ŋkrapɔɔv nɔɔŋ nyɛŋku nɔɔ taa, na í nin nɔɔŋ apɔlvmpɔle na í apɔlvnɔmpɔle nɔɔŋ nyɛntɔ tɔɔ.

¹⁵ Ilena í kpaɔa nim liitili titite níte na í pɔli í nin mpɔtɔŋ taa.

¹⁶ Na í lii í ntantakɔ taa nim mpi pɛ taa ké mpɔle nɔɔŋ nyɛntɔ na í ŋmusi tɔm naatosompɔɔlaya ke ísɔ kɔtaya tɔlate tɔɔ.

¹⁷ Ilena í taa nim mpi pɛ kaasa í nin mpɔtɔŋ taa tɔɔ wei unɔ í tayanɔyi í ti tɔ í ŋkrapɔɔv nɔɔŋ nyɛŋku, na í nɔɔŋ apɔlvmpɔle, na í apɔlvnɔmpɔle tɔɔ timpɔ paa tema isayatu husuyɔ kɔntɔ calɔm ke taav tɔ.

¹⁸ Ilena í pɔle í nin taa nim kɔkaasɔm ke wei í tayanɔyi í ti tɔ í nyɔɔ taa na í lapɔ-í asilima keelɔɔ kɔtaya ke ísɔ kin.

19 Ilena kɔtɔlv lɛsi isayatu husuɔv kucɔɔv na í lɔ pɛ kɔtɔva ke wei í tayanɔyi í ti tɔ í tɔɔ. Pɛ waali ilena í kɔ kɔtɔva ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ ka kpɛnte.

20 Ilena kɔtɔlv la lɛɔ kɔtɔva tɔlate tɔɔ kɛ kɔtɔva ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ na kɔhav nyɛŋka. Pɛ waali ilena í lɔ yɔlv inɔyi asilima keelɔv kɔtɔva na í asilima tɛ.

Polom konyɔntɔ asilima keelɔv kɔtɔva

21 M̀pɔ́yú Tacaa tasa yɔɔtɔvɔv si: Ye polom kɛ konyɔntɔ na í feina sɔsɔm, ile í caa asilima keelɔv iwɛyaya kɔlvɔmɔva ŋka paa ha Tacaa má na pɛ keeli kɔtɔntɔ asilima tɔ. Na í caa mɔlvɔm kɔpam mpi pa nyɔutinɔ nim tɔyɔ kiloonaɔ tooso na nim liitili titite,

22 na ihokasi naale yaa alukukunaa naale. Pɛ taa mpi í ka hiki tɔ. Na pá lana lelv ke asilima keelɔv kɔtɔva, na lelv ke kɔtɔva ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ.

23 Pɛ takɔ kɔyaku pɔlefei naanɔwa nyɛŋkɔ ilena í pona kɔhaan inɔyi kɔtɔlv ke tɛsulle cokɔle nɔnɔyɔ ke Tacaa kin.

24 Ilena kɔtɔlv kɔpaya iwɛyaya na nim na í ha Tacaa.

25 Kɔtɔlv tɛŋ asilima keelɔv iwɛyaya ke lentɔvɔ ilena í lii calɛm taa na í taa asilima tɔ ŋkɔpɔvɔv nɔyɔ nyɛŋkɔ nɔyɔ taa, na í taa tɔtɔyɔ í nin nɔyɔŋ apalɔmpɔle na í apalɔnɔmpɔle nɔyɔŋ nyɛntɛ tɔɔ.

26 Ilena kɔtɔlv pɔli nim ke í ntantakɔ mpɔtɔŋ nyɛŋkɔ taa,

27 na í lii pɛ taa kɛ í nɔyɔŋ mpɔle na í ŋmusi kɔtɔva tɔlate tɔɔ kɛ tɔm naatosompɔɔlaya.

28 Ilena í taa í nin taa nim mpɔyi asilima keelɔv kɔtɔva latɔ nɔyɔŋ ŋkɔpɔvɔv nɔyɔ taa, na í taa-wi tɔtɔyɔ í apalɔmpɔle nɔyɔŋ nyɛntɛ na í apalɔnɔmpɔle nɔyɔŋ nyɛntɛ pɛ tɔɔ ke lona nna a taa paa taawa isayatu husuɔv kɔtɔva kpɛntɛ calɛm tɔ.

29 Ilena kɔtɔlv pɔli í nin taa nim kɔkaasɛm ke yɔlv unɔ í nyɔvɔ taa, na í lapɔ-í asilima keelɔv kɔtɔva ke Tacaa kin.

30 Pɛ waali ilena kɔtɔlv kɔpaya ihokasi yaa alukukunaa mpa kɔtɔntɔ pɛsaa na í kɔna tɔ pa taa kɛ kɔlvɔm

31 na í lapɔ-í asilima keelɔv kɔtɔva na leŋka ke kɔtɔva ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ na pɛ tɔyɔnaya kɔhav. Ilena kɔtɔlv la yɔlv inɔyi asilima keelɔv kɔtɔva ke Tacaa kin.

32 Kusɛsɛntɔ nti pɛ wee si polom konyɔntɔ í takɔ í asilima keelɔv kɔtɔva lapɔ taa tɔyɔle.

Kutuluv tɔɔ hvŋkɔvɔlaya

33 M̀pɔ́yú Tacaa tɔma Moisi na Alɔŋ si:

34 Ye í kɔma na í sɔv Kanaan tetɔ nti ma ha-me tɔ tɛ taa, ilena kɔyaku nakɔli í ná ma yelaa na hvŋkɔvɔlaya tɔlvɔŋ yaya mɔ kutuluvɔv nakɔli kɔ kɔlvɔŋ tɔɔ kɛ tetɔ nti unɔ tu pɛsi mɛ nyɛntɔ ke mpɔ tɔ tɛ taa tɛna.

35 Ile tɔyaya tɔ polo na í heeli kɔtɔlv si í nawa pulɔv í tɔyaya taa na pɛ nɔyɔsɛna isɔ asilima kɔtɔŋ tɔlvɔŋ.

36 Ilena kɔtɔlv yɔɔtɔ na pá laasi kutuluvɔv ŋkɔ kɔ taa wontu tɛna na pɛcɔ í polo tɔlvɔŋ ŋkeye mayasɔvɔ. Ile kutuluvɔv ŋkɔ kɔ taa wontu tɛna kaa pɛsi asilima pulɔv. Pɛ waali kɛ kɔtɔlv mɔlɔyi na í tasa kutuluvɔv ŋkɔ kɔ tɔlvɔŋ ke mayasɔvɔ.

37 Ye ka we atɔntɔtɔte yaa isɛɛv na ká tawa kutuluvɔv ke lɔnte,

38 ile kɔtɔlv luna kutuluvɔv ŋkɔ kɔ nɔnɔyɔ na í tɔki-keye kɔyeɛŋ naatosompɔɔlaya.

39 Kɔyaku naatosompɔɔlaya nyɛŋkɔ sikiyi ilena kɔtɔlv mɔli na í tasa mayasɔvɔ, ye í nawa si tɔlvɔŋ ŋke ka sɔsɔ waŋ ke kutuluvɔv kɔlvɔŋ tɔɔ

40 ile kɔtɔlv yele na pá lɛsi pɛe wena tɔlvɔŋ ŋke ka hikaa tɔ na pá lɔ-yɛye icate waali ke hute taa.

41 Ilena kɔtɔlv yele na pá kaali pɛ taa tɔɔ ke timpɔ paa taawa tɔ na pa lɔ pɛ tetɔ ke hute taa kɛ icate waali.

42 Pɛ waali ilena pá caa pɛe kɔfana na pá lɛtɔ kancaalaya nyɛna lona, na pá lɔ tetɔ na pá tayanu kutuluvɔv ke taav.

43 Ye kutuluvɔv tayanɔvɔv waali ke tɔlvɔŋ tasa luw,

44 ile kɔtɔlv ká mɔli na í tasa mayasɔvɔ, ye í nawa si tɔlvɔŋ ŋke ka sɔsɔaa ile asilima kɔtɔŋ kɔtɛtɛɛv ntɛ. Pá nyɛni kutuluvɔv ŋkɔvɔv asilima.

45 Pɛ wee si pá yɔki kutuluvɔv ŋkɔ, na kɔ pɛe na kɔ lɔpɔtv, na tetɔ nti paa taawa-kɔ tɔ na pá kuu na pá pona icate waali ke hute taa na pá lɔ.

46 Ye wei í sɔv kutuluvɔv ŋkɔ kɔ taa kɛ kɔyeɛŋ naatosompɔɔlaya wei í taa pa tɔka-kɔvɔv mpɔ tɔ, pɔntɔ kɛ asilima tɔ kɛ halɔna taanaya.

47 Wei í hɛnta kɔ taa, yaa í cayaa na í tɔyɔ pulɔ, pɛ wee si í cɔtɔ í wontu kɛ.

48 Ye kɔtɔlv mɔla kutuluvɔv ŋkɔ kɔ taa kɛ kɔtɔŋ mayasɔvɔ na í ná si pɛ kɔpaya saa wei pa taa-kɔ tɔ tɔlvɔŋ ta tasa luw, ile kɔtɔlv hɔli si kutuluvɔv fɛi asilima. Mpi tɔ, kɔtɔŋ tema.

49 Tayaya tayanɔvɔv tɔm taa ile, kɔtɔlv ká caa sumasi naale, na tɔyɔ sɔsɔɔv nakɔli kɔ taasi, na heɛŋ hvntɔ nti pa lii akpaayala kɔsɛɛm tɔ, na tɔyɔ ŋku pa yaa hisɔvɔ tɔ kɔ pilina.

50 Pɛ waali ilena í yele na pá lentɔ sumasi nsi si taa leŋka ke seelɔ lɔm hɛɛv tɔɔ.

⁵¹ Pə waali ilena í kpaɣa tɔyɔ səsəw taasi na hisəpɔ pilinɔ, na heen huntu nti pa lii akpaayala kusɛɛm tɔ, na sumaya lɛŋka, na í lii pə tənaya sumaya ŋka pa kɔwa tɔ ka calɛm taa na sɛɛlɔ lɔm taa, na í ŋmusi kutuluɣu ŋku kɔ tɔɔ kɛ tɔm naatosompɔɔɔlaya.

⁵² Ilɛ í kpiisi kutuluɣu ŋku kɔ asilima nté na wontunaa mpɛ^a.

⁵³ Ilɛna í yeɛ sumaya isɛ nyɛŋka kɛ icatɛ waali na ka sɔw nyutu. Ilɛna í lá asilima kɛɛlɔyɔ kɔtaya kɛ kutuluɣu tɔɔ, ilɛ kɔ pəsa ŋku kɔ fɛuna asilima tɔyɔɛ.

⁵⁴ Kusəsutɔ nti paa tɔki asilima kɔtɔŋ na kaaw na pə loonɔ taa nyɛŋ tɔna

⁵⁵⁻⁵⁶ na hiŋ na lutu na tɔlɔŋasi nsi si teeki kɔkɔ tɔ, yaa huŋkpɔsulaya tɔlɔŋasi nsi si lukɔ wontu kɔsusuutu na kutuluɣ taa tɔ.

⁵⁷ Asilima kɔtɔŋ kɔsəsutɔnaa nté, nti tu huləna saa wei asilima wɛɛ na saa wei a fɛi tɔ.

15

Apalv apalvɔ asilima

¹ Mɔyóy Tacaá tɔma Moisi na Alɔŋ si:

² I tɛləsi Iseyɛli nyəma si ye casaya kpa apalv, lɔm mpi pə kpeŋna-ɪ tɔ pə kɛ asilima kɛ.

³ Ká tu laalaa na ká kpa-ɪ tɛ, paa pə kpeŋna-ɪ yaa pu kpeŋna-ɪ kɛ asilima tɔ kɛ.

⁴ Kɔhəntəŋ wei ɪ təna ɪ tɔɔ apalv inɪ ɪ ká həntɪ yaa kɔcacaɣam təna mpi pə tɔɔ ɪ ká caya tɔ pə pilisaa kɛ.

⁵⁻⁶ Ye wei í tokina ɪ kɔhəntɔyɔ ŋku yaa ɪ caya ɪ tɛcayalɛ, pə wɛɛ si í cɔtɔ ɪ wontu kɛ na í sɔ lɔm na í caya asilima taa haləna taanaya.

⁷⁻¹¹ Ye wei ɪ tokina kɔtɔntɔ inɪ yaa ilé ɪ tokina-ɪ na í ta san, yaa ɪ tɔ nɔyɔlɔ tɔɔ kɛ ntaɣama yaa pɔntɔ tokina pɔlɔ mpi pə tɔɔ kɔtɔntɔ caya tɔ yaa ɪ tu sɔyɔla-wɪ, pə wɛɛ si í cɔtɔ ɪ wontu kɛ na í sɔ lɔm na í caya asilima taa haləna taanaya. Paa kpaɣanɔkpetɛ nte tɔ tɔɔ kɛ ɪ caya na í polo icatɛ tɔ pəsa asilima pɔlɔ kɛ.

¹² Ye cɔyɔ wontuɣu kɛ kɔtɔntɔ inɪ ɪ tokinaa pə wɛɛ si pá yɔki-kɔyɔ. Ama ye tɔyɔ nyɛŋku ilɛ pa nyaali-kɔyɔ lɔm kɛ teu.

¹³ Ye pə tɛma kɔtɔntɔ inɪ, ilɛ ɪ tan kuyɛɛŋ naatosompɔɔɔlaya na í cɔtɔ ɪ wontu na í sɔ sɛɛlɔ lɔm, ilɛ ɪ kɛɛla asilima nté.

¹⁴ Kuyaku pəɛfɛi naanɔwa nyɛŋku takɪ ilena í caa ihokasi naale yaa alukukunaa naale na í pona tɛsulɛ cɔkɔɛ nɔnɔyɔ na í cɛla kɔtɔlɔ.

¹⁵ Na ilé ɪ ləsi sumaya lɛŋka kɛ isayatu huɔyɔ kɔtaya, na lɛŋka kɛ ŋka kɔkɔ lusa ka təna tɔ. Ilɛna í lapɪ-ɪ asilima kɛɛlɔyɔ kɔtaya kɛ ɪ kɔtɔŋ tɔɔ.

¹⁶ Ye yɔlɔ apalvɔ kpema pə wɛɛ si í sɔ lɔm kɛ na í nyənɪ ɪ tɔyɪ asilima tɔ haləna taanaya.

¹⁷ Ye pə taana ɪ wontu kɔsusuutu yaa ɪ tɔnɔyɔ tɔɔ pɔlɔ, pə wɛɛ si í cɔtɔ kɛ na í nyənɪ ɪ tɔyɪ asilima tɔ haləna taanaya.

¹⁸ Ye apalv na alɔ pa kpɛntaa pə wɛɛ si pá sɔ lɔm kɛ, na pá nyənɪ pa tɔyɪ asilima nyəma haləna taanaya.

Alv alvɔ asilima

¹⁹ Ye alv naaki isɔtɔ ɪ pəsa asilima tɔ kɛ haləna kuyɛɛŋ naatosompɔɔɔlaya. Ye wei ɪ tokina-ɪ waatu inɪ pɔntɔ pəsa asilima tɔ tɔtɔyɔ haləna taanaya.

²⁰ Paa nyaalɔyɔ kɛ ɪ həntaa yaa kpɛtɛ tɔɔ kɛ ɪ caya, tɔ pəsəyɪ asilima nyəntɛ kɛ.

²¹⁻²² Ye wei ɪ tokina nyaalɔyɔ ŋku yaa kpɛtɛ nté ɪ ka cɔtɔ ɪ wontu kɛ na í sɔ lɔm na í nyənɪ ɪ tɔyɪ asilima tɔ haləna taanaya.

²³ Ye pɔlɔpɔ tokina kɔhəntɔyɔ ŋku yaa kpɛtɛ nté, ilɛna nɔyɔlɔ náá tokina-wɪ ɪ pəsa asilima tɔ kɛ haləna taanaya.

²⁴ Ye yɔlɔ həntɔyɔna ɪ alv na pə pana si ilé ɪ isɔtɔ naw kuyaku nté, na pə lu na pə tokəna apalv, pə wɛɛ si apalv inɪ ɪ nyənɪ ɪ tɔyɪ asilima tɔ tɔtɔyɔ, haləna kuyɛɛŋ naatosompɔɔɔlaya. Paa kɔhəntɔyɔ ŋku kɔ tɔɔ kɛ paa wɛɛ, kɔlɛ kɔ pəsa asilima kɛ.

²⁵ Ye alv isɔtɔ naw kuyɛɛŋ kəla isɪ ɪ tu naaki tɔ, yaa calɛm kpeŋna-ɪ yem na pə tá kɛ ɪ isɔtɔ naw kuyɛɛŋ, ɪ kɛ asilima tɔ tɔtɔyɔ wɛɛ anɪ a taa kɛ.

²⁶ Kɔhəntəŋ wei ɪ təna ɪ tɔɔ alv inɪ ɪ ká həntɪ yaa kɔcacaɣam təna mpi pə tɔɔ ɪ ká caya tɔ pə pilisaa kɛ.

²⁷ Ye wei ɪ tokina nyaalɔyɔ ŋku yaa kɔcacaɣam mpi, pə wɛɛ si í cɔtɔ ɪ wontu kɛ na í sɔ lɔm na í nyənɪ ɪ tɔyɪ asilima tɔ haləna taanaya.

²⁸ Ye calɛm luw sɛŋaa ilɛ, ɪ tan kuyɛɛŋ naatosompɔɔɔlaya, ilɛ ɪ asilima tɛmayalɛ.

²⁹ Kuyaku pəɛfɛi naanɔwa nyɛŋku takɪ ilena í pona kɔtɔlɔ kɛ ihokasi naale yaa alukukunaa naalɛyɛ tɛsulɛ cɔkɔɛ nɔnɔyɔ.

^a 14:52 Kɔkalətɔ tənɛ tɔ topilaa tɔ, ta lapəna mpɔ si pə sənə kallɔ. Mpi tɔ, tɔ tɛma pə təna isəntɔ pə həla yaaw kɛ kɔkalətɔ 51 taa. Ye tɔ tayaana kpaɣaw kɛ mpɔ pə kalɔyɔ fɛi lɛlɛŋ.

³⁰ Ɔlena kɔtɔlv lɛsɪ sɪ taa lɛŋka kɛ isayatu husuɣu kɔtaɣa, na lɛŋka kɛ ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ. Pɛ waali ɔlena í la alɔ kɛ asilima kɛɛlvɔv kɔtaɣa kɛ Tacaa kɪŋ tɛna na pɛ kɛɛlɪ í asilima.

³¹ M'pɔ́yɔ́ Tacaa tasa Moisi na Alɔŋ kɛ heeluyɔ sɪ: I telɛsɪ lɛɣɛlɪ nyɔ́ma sɪ í taa kpɛtɛna tɛsulle cokɔle kɛ mɔ asilima waatɔnaa. Pɛ́ taa kɔɔ na má ku-me sɪ í pilisa ma tɛcaɣale nte tɔ wɛ mɔ heku taa tɔ.

³²⁻³³ Ye kɔtɔŋ kpɛna apalɔ na lɔm kpɛŋna-i, yaa í apalɔv kpɛmna, yaa alɔ naaki isɔtv yaa kɔtɔŋ kpɛ-i na calɛm kpɛŋna-i, yaa í na apalɔ pa kpɛnta í sanɣuɔv waatu. Kɔsɛsutɔnaa mpa í ká takɪ tɔɣɔɛ.

16

Isayatu husuɣu kuyaku sɔsɔɔv tɔm

¹ Waatu wei Alɔŋ pɔyalaa naale kɔna kɔtaɣa tulaalɔv kpai nyɔŋ na pá sí tɔ, pɛ waali kɛ Tacaa tɔma Moisi sɪ:

² Heeli nyá taalɔv Alɔŋ sɪ í taa suukɪ yem yem kɛ pɔvɔv kɔkakaɣav waali kɛ kate taa kate tɛcaɣale taa kɛ timpɪ lɔɔ atakaa wɛɛ tɔ. Pɛ́ taa kɔɔ na í sí saa wei lɔɔ tiiki atakaa pɔle tɔɔ kɛ isɔŋmɔntu taa tɔ.

³ Pɛ́ tɔɔ tɔ, ye í caaki kate tɛcaɣale taa kɛ suɔv pɛ wɛɛ sɪ í caa isayatu husuɣu kɔtaɣa latɛce kɔfalɔ na kɔtaɣa ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ pɛ íwaav.

⁴ Ɔlena í sɔ lɔm na í suu kɔtaɣa wontu. Isu kpronkprontu tɔŋ nyɔntu kɔmsa, na pɛ toko, na pɛ tampala, na pɛ nyuɣu saalaya.

⁵ lɛɣɛlɪ kpekɔle nyɔ́ma ka cɛɛ-i tɔtɔɣɔ isayatu husuɣu pɛŋtɔlvŋ kɛ naale, na kɔtaɣa ŋka kɔkɔ lusiɣi ka tɛna tɔ ka íwaav.

⁶ Ɔlena Alɔŋ kɔna latɛce na í la kɔtaɣa kɛ í maɣamaɣa í isayatu tɔɔ. I tɛŋ mpɔ ɔlena í la isayatu husuɣu kɔtaɣa kɛ í nyuɣu tɔɔ na í tɔyaya nyɔ́ma nyɔ́ŋ tɔɔ.

⁷ Pɛ́ waali ɔlena Alɔŋ pona pɛŋtɔlvŋ unɪ í naale na í su-i Tacaa isentaa kɛ tɛsulle cokɔle nɔnɔɣɔ.

⁸ Ɔlena Alɔŋ tɔ tɛte kɛ pɛŋtɔlvŋ unɪ í naale í tɔɔ na pɛ́ hɔlɪ-i Tacaa nyɔ́ŋku na ɔlɔɣɔv Asasɛɛlɪ^a nyɔ́ŋku. lɛlaa sɪ lonte wɔlaya nyɔntɛ tɔlɔɣɪ pa yaa mpɔ. lɛlaa sɪ ɔlɔɣɔv isayav nɔɣɔlv wei í caki timpɪ pɛ wɛ sɔɣɔntu tɔɣɔ.

⁹ Ɔlena í lɛsɪ pɛŋtɔlvɔv ŋku tɛte tɔɣaa sɪ ku kɛ Tacaa nyɔ́ŋku tɔɣɔ isayatu husuɣu kɔtaɣa.

¹⁰ Pɛ́ kaasɛɣɪ pɛŋtɔlvɔv ŋku tɛte tɔɣaa sɪ ɔlɔɣɔv nyɔ́ŋku ɔlena í lá isayatu husuɣu kɔtaɣa, na í su-kɔv Tacaa kɪŋ na ku isɛ na samaa isayatu mɔlɪ ku nyuɣu taa, ɔlena pá pona-kɔv wɔlaya tɛtv taa na pá tisi-kɔv ɔlɔɣɔv Asasɛɛlɪ.

^a **16:8 Asasɛɛlɪ:** Ɔlɔɣɔv wei unɪ í tɔm pa yɔɣta cɛne tɔ tɔ ta nyɔ́mɪ-i,

KUKALUYU TAKELAYA Kutulutu

Pa yaaki takelaya kanε si, kokalbyu takelaya. Mpi tε, ka taa kε Iεo heela Alεn na Moisi si pα kala Iseγeli kpeka yεlaa. Tεm naaleγe pa kala Iseγeli nyεma. Kokalbyu Iεnku ke Holepu puyu kin, na pεcε pα pukina tetu nti Iεo ha-we tε tε taa. Pa ta tala tεna. Ilena sεγεnto la-we na tetu nti tε taa suvu. Mpygy Iεo caala-we na pα cεo yem kε pusi nule tεcu kε wloya tetu taa. Pa cεo mpv ulena pα tala Mowapu tetu taa. Tεnaya Iεo tεma Moisi si, i kala Iseγeli nyεma tεtε. Mpygy pa taa Iεlaa nα saala Yaatanι pεγε na ilim tεlule tεo. Ilena Iεlaa nαα tayεnεyi pa ti si pa tεsεyi Yaatanι pεγε nke na pα polo tetu nti Iεo ha-we tε tε taa. Iεo sεγεsa-weγe sεsεm tεtεγo waatu unι.

Iεona pa faya Kokalbyu takelaya tε:

Iseγeli nyεma tayεnεyi pa ti si pa puki Kanaaη tetu, titite 1:1-10:10

Pa cεo yem kε pusi nule ke wloya tetu taa, titite 10:11-21:35

Iseγeli nyεma suvu ke Kanaaη tetu taa, titite 22-36

ISEYELI NYEMA KE HOLEPU WLOYA TETU TAA

Iseγeli nyεma kpeka kokalbyu

¹ Waatu wei Iseγeli nyεma lu Icipiti taa, ulena pεnaya siki. Pε tala naale nyεnka iεtε naale nyεn, kuyaku kancaalaya nyεnku wule, ulena Tacaα heeli Moisi ke Iεo na i yεlaa pa tεsulle cokεle nte pa Iεpεna pεεn tε tε taa kε Sinayi wloya tetu taa si:

² Nyα na Alεn i kala Iseγeli yεlaa, na i tε pa hεla ke takεlasι taa. Na pε keεsεna pa lεlεn na pa tεεsi.

³ Pε kraγau ifepiya mpa pa wεna pusi hiu na waali, na pα mεna pa polo yoou tε. Na pε keεsεna Iseγeli yoolaa tintika.

⁴ Paa kpekεle nte tε lεlεn nyεvu tε i sεsεi mε tεo na pα sεna-me.

⁵ Mpe unι pa hεla ntε: Lureη kpekεle taa nyεn ntε Setewu pεyalu Ilisuu.

⁶ Simiyεn nyεnte taa kε Sulisatα pεyalu Selumεyeli.

⁷ Yuta nyεnte taa kε Aminatari pεyalu Nasεn.

⁸ Isakaa nyεnte taa kε Suwaa pεyalu Netaneyeli.

⁹ Sapulεn nyεnte taa kε Helεn pεyalu Iiyari.

¹⁰ Yosεfu pεyalu Ifεlayim nyεnte taa kε Amihuti pεyalu Ilisama. Yosεfu pεyalu naale nyεn

Manasee nyεnte taa kε Petasuu pεyalu Kamliyeli.

¹¹ Pεncamεε nyεnte taa kε Kitoni pεyalu Apitan.

¹² Tan nyεnte taa kε Amisatα pεyalu Ahiyεsεε.

¹³ Aseε nyεnte taa kε Okεlan pεyalu Pakiyeli.

¹⁴ Katι nyεnte taa kε Teuweli pεyalu Iiyasafi.

¹⁵ Nεfεtali nyεnte taa kε Inan pεyalu Ahila.

¹⁶ Iseγeli lεlεn nyεvu nyεma mpa pa lεsa mpv tεγεle yoolaa nyεvu nyεma tεtε.

¹⁷ Mpygy Moisi na Alεn pa sεsεa apalaa naanowa na naale inεyi pa tεo si pα sεna-we.

¹⁸ Pα koti yεlaa tεnaya iεtε naale nyεn kuyaku kancaalaya nyεnku. Pα tε apalaa mpa pa wεna pusi hiu na waali tε pa hεla ke takεlaya taa, na pε keεsεna pa lεlεn na pa tεεsi.

¹⁹ Holepu wloya tetu taa kε Moisi kala kokalbyu nku, iεu Tacaα ka keεsεvu-tε.

²⁰⁻⁴³ Mpygy pa kala paa Iseγeli kpekεle nte tε lεlεvu, na tε tεεsi nyεma. Na pα tε apalaa mpa pa tala pusi hiu na waali, na pα mεna yoou pote tε pa hεla ke takεlaya taa. Yakεpu pεyalu sεsε Lureη kpekεle ke pa caalεnaa. Pa nyεvu ntε:

Lureη kpekεle nyεma we iyisi nule na naatoso na nasεle na nunowa (46500). Simiyεn nyεma nyεnte ke iyisi pεγεlayafei nutoso na nεmεnyεvu na nunowa (59300). Katι nyεma nyεnte ke iyisi nule na kakpasι na nasεtoso na nule na naanowa (45650). Yuta nyεma nyεnte ke iyisi nutoso na naanowa na liyiti na nasεtoso (74600). Isakaa nyεma nyεnte ke iyisi nule na naanowa na liyiti na nasεle (54400). Sapulεn nyεma nyεnte ke iyisi nule na naanowa na naatosompεγεlaya na nasεle (57400). Yosεfu pεyalu Ifεlayim nyεma nyεnte ke iyisi nule na nasεle na nunowa (40500). Yosεfu pεyalu Iεlu Manasee nyεma nyεnte ke iyisi hiu na naanowa na naale na nεmεnyεvu (32200). Pεncamεε nyεma nyεnte ke iyisi hiu na naanowa na kakpasι na nasεle (35400). Tan nyεma nyεnte ke iyisi nutoso na naale na nasεtoso na nunowa (62700). Aseε nyεma nyεnte ke iyisi nule na kolεm na nasεle na nunowa (41500). Nεfεtali nyεma nyεnte ke iyisi nule na naanowa na tooso na nasεle (53400).

⁴⁴ Moisi na Alεn, na Iseγeli kpeka naanowa na naale lεlεn nyεvu nyεma, pa kala yεlaa na pε lu iεεna tεγεle.

⁴⁵ Iseγeli apalaa mpa pa wena pusi hiu na waali, na pá muna youu pote tó,

⁴⁶ pa kpeṅta iyisi nasətošo na tooso na nasəle na nunuwa na nule na naanowa (603550).

Lefii kpekəle nyóma tamlə

⁴⁷ Pa taa kpeṅna Lefii kpekəle nyóma na pá kala.

⁴⁸ Taca ka kisina Moisi ké si,

⁴⁹ í taa kpeṅti-weyə Iseγeli yooola tó na í kala.

⁵⁰ Ama í yelina-weyə Išo cokəle na tó taa wontu təna na pá paasəxəna. Mpe paa kprakəxəna cokəle na tó taa wontu na pá layasəyi lona, na pá sikiyi na pá cəkəna-te.

⁵¹ Ye Iseγeli nyóma layasəyi lonte, Lefii nyóma mpe paa hetəna-te, na pá pona timpri paa siki tó. Krai tó í kpeṅtənaa isu pa ku-i.

⁵² Paa Iseγeli tó wei, í yooola kpekəle cəlyə í ka siki í tuuta kinj.

⁵³ Ama Lefii nyóma tike ká sikina na pá cəw cokəle. Na pá fenjiyi tó tó, Iseγeli nyóma í taa kpeṅtəna-teye səsəm, na má muna-we na páána.

⁵⁴ Ḿpóyó pa lapa teitei isu Taca ka tóyo Moisi tó.

2

Iseγeli kpeka nyóma pula pa coka na pə keesəna pa lɔlvɔ

¹ Ḿpóyó Taca təma Moisi na Aləɟ si:

² Pə wee si paa Iseγeli tó wei na í yooola pá siki pa kpekəle tuuta kinj, na pá cəw Išo cokəle na pə hatələna-teye mayana.

³⁻⁸ Yuta yooola tintiyile ká weena ilim təhule tó ké pa tuuta kite. Mpa pa muna youu pote tó, pa səsə nté pa kpekəle nyuɟu tó Aminatari pəyalɔ Nasəɟ. Na í yooola ke iyisi nutoso na naanowa na liyiti na nasətošo (74600). Isaka nyóma yooola nyuɟu tó nté Suwa pəyalɔ Netaneyeli. I yooola we iyisi nule na naanowa na liyiti na nasəle (54400). Sapuləɟ nyóma yooola tintiyile nyuɟu tó nté Heləɟ pəyalɔ lliyaɟi. I yooola we iyisi nule na naanowa na naatosomopəyoləɟa na nasəle (57400).

⁹ Yuta yooola tintiyile təna kpeṅta iyisi nunuwa na nunaasa na naatoso na nasəle (186400). Iseγeli yooola looɟa kancaləɟa nyəɟka nté.

¹⁰⁻¹⁵ Lupeɟ nyóma yooola tintiyile ká weena ilim mpətəɟ tó ké pa tuuta kite. Mpa pa muna youu pote tó, pa səsə nté pa kpekəle nyuɟu tó Setewu pəyalɔ llisu. I yooola we iyisi nule na naatoso na nasəle na nunuwa (46500). Simiyəɟ nyóma yooola tintiyile nyuɟu tó nté Sulisatai pəyalɔ Seluməyeli. I yooola we iyisi pəyoləɟafeyi nutoso na ɟmɔnuɟu na nunuwa (59300). Katu nyóma yooola tintiyile nyuɟu tó nté Teuweli pəyalɔ lliyasafi. I yooola we iyisi nule na kakpasu na nasətošo na nule na naanowa (45650).

¹⁶ Lupeɟ nyóma yooola tintiyile təna kpeṅta iyisi nunuwa na nule na naanowa na kulɔm na nasəle na nule na naanowa (151450). Iseγeli yooola looɟa naale nyəɟka nté.

¹⁷ Pəle pə waali ké Lefii nyóma ná təɟəxəna Išo cokəle ke ləb loosi naale, na waali nyənsi naale heku taa. Mpe pa mayamaɟa paa tó nəɟo kulɔmamaɟa ké. Paa wei ké í lonte taa. Na í təɟəɟi í lɔlvɔ nyóma tuuta.

¹⁸⁻²³ Ifəlayim yooola tintiyile ká weena ilim tətəle tó ké pa tuuta kite. Mpa pa muna youu pote tó pa səsə nté pa kpekəle nyuɟu tó Amihuti pəyalɔ llisama. I yooola we iyisi nule na nasəle na nunuwa (40500). Manasee yooola tintiyile nyuɟu tó nté Petasuu pəyalɔ Kamliyəli. Yooola we iyisi hiu na naanowa na naale na ɟmɔnuɟu (32200). Pəncamee yooola tintiyile nyuɟu tó nté Kitoni pəyalɔ Apitaɟ. I yooola we iyisi hiu na naanowa na kakpasu na nasəle (35400).

²⁴ Ifəlayim nyóma yooola tintiyile təna kpeṅta iyisi pələfeyi nunuwa na naanowa na yulɔpəe nunuwa (108100). Looɟa tooso nyəɟka kanə kaa təɟna nteye Lefii kpekəle.

²⁵⁻³⁰ Taɟ nyóma yooola tintiyile ká weena ilim təhule mpətəɟ tó ké pa tuuta kite. Mpa pa muna youu pote tó, pa səsə nté pa kpekəle nyuɟu tó Amisatai pəyalɔ Ahiyese. I yooola we iyisi nutoso na naale na nasətošo na nunuwa (62700). Asee nyóma yooola tintiyile nyuɟu tó nté Okəlaɟ pəyalɔ Pakiyeli. I yooola we iyisi nule na kulɔm na nasəle na nunuwa (41500). Nefətəli nyóma yooola tintiyile nyuɟu tó nté Inaɟ pəyalɔ Ahila. I yooola we iyisi nule na naanowa na tooso na nasəle (53400).

³¹ Taɟ nyóma yooola tintiyile təna kpeṅta iyisi nunuwa na nule na naanowa na naatosomopəyoləɟa na nasətošo (157600). Iseγeli yooola looɟa kantəkəɟa nyəɟka nté. Paa kpekəle nte tó wee tó tuuta waali ké na tó təɟ.

³² Iseγeli kpeka na pa yooola mpa pa kalaa tó, pa kpeṅta iyisi nasətošo na tooso na nasəle na nunuwa na nule na naanowa (603550).

³³ Pa ta kpeṅna Lefii nyóma na pá kala. Teitei isu Taca ka heeluyə Moisi tó.

³⁴ Iseγeli nyóma lakəɟa teitei ké isu Taca ka keesuyə Moisi tó. Paa mpa pa sikəɟa pa tuuta cəlyə. Na pá təɟ isu pa keesuyə pa kpeka na pa lɔlvɔ tó.

3

Lefii kpekale nyáma tãma

¹ Waatu wei Tacaa yãotãna Moisi ke Holẽpu puɣu taa tã, i na i taalu Alõn paa wena piya mpa tãyãlo.

² Alõn pãyalaa ka we liyiti kã. Pa sãso ntã Natari, na pã fãe Apihu, na Ilaaa, na Itamaa.

³ Paa tãma-wẽyẽ kotãlaa kpaã kã. Halãna pã pãli-wẽyẽ kotãya nim ke pa nyõõn taa.

⁴ Ama Natari na Apihu pa sãpa cokãle kin ke Holẽpu wulaya tetu taa. Waatu unãyi pa kãna kãkã kpaã nyãjka ke kotãya tãlate tã. Iã pa taa wẽena apalõpiya. Ilaaa na Itamaa paa wẽna pa caa Alõn kin na pã laki kãtũyũ tãmlẽ.

⁵ Mpõyũ Tacaa tãma Moisi si:

⁶ Yaa Lefii nyãma na ñ sãõõ-wẽyẽ kãtũlu Alõn tã, na pã sãna-i.

⁷ Paa laki pa tãma nna pã tu pã na samaa tãyã tam kã cokãle kin, na pã laki tã tãmlẽ.

⁸ Na pã tãyanãyi tã taa wontunaa. Pã laki tã tãma na Iseyeli nyãma nãyã.

⁹ N kã cela Lefii nyãma ke Alõn na i pãyalaa kã. Na pã pãsi isu Iseyeli nyãma tillaa.

¹⁰ Na ñ fẽn na Alõn na i pãyalaa pa tike pã laki kãtũyũ tãmlẽ. Ye wei i sũũ pã taa, na i tã kã kãtũlu isu pa ku-i.

¹¹ Mpõyũ Tacaa tasa Moisi ke heeluyũ si:

¹² Ma maɣamaɣa ma lãõna Lefii nyãma ke Iseyeli yãlaa lãlaa tãna taa si, pã pãsi ma tãmlẽ nyãma. Na pã lãsti Iseyeli kãcaalaya apalõpiya lonte.

¹³ Kuyanju ma kã Icipiti nyãma kãcaalaya apalõpiya tãna tã, ma su ma tãyi Iseyeli nyãma na pa tãla kãcaalaya apalõ nyãnsi kã. Maɣalẽ Tacaa.

Lefii kpekale kokalvyo

¹⁴ Mpõyũ Tacaa tãma Moisi ke Holẽpu wulaya tetu taa si:

¹⁵ Kala Lefii nyãma na ñ keesãna pa lãlõn na pa tãesi. Pã kraɣau apalõpiya nsi si wena isãtu kũlũm na waali tã.

¹⁶ Iãna Moisi la mpu.

¹⁷ Lefii pãyalaa hãla ntã Keesõn, na Kehati, na Melali.

¹⁸ Keesõn nyãma ntã Lipini na Simeyi. Mpe unũ pa pãõõna pa lãlõn nyõõn nyãma na pã yaaku-wẽyẽ pa hãla.

¹⁹ Kehati nyãma ntã Amõlam na Isaa na Hepõlõn na Wusiyeli. Mpe unũ pa pãõõna pa lãlõn nyõõn nyãma.

²⁰ Melali nyãma ntã Malii na Musi. Mpe unãgãle pa lãlõn nyõõn nyãma. Mpe pa kãna Lefii kpekã nyãma na pã keesãna pa lãlõn.

²¹ Keesõn lãlõn nyãma fãya tãm naalẽyẽ. Lipini nyãjku na Simeyi nyãjku.

²² Kokalvyo waatu, pa hika apalaa na apalõpiya mpa pa wena isãtu kũlũm na waali tãyã, iyisi naatosompãgãla na nasãle na nuũwã (7500).

²³ Mpe unũ pa sikãyãna cokãle waali na ilim tãtũle tã.

²⁴ Layeli pãyalũ Iiyasafi kele pa nyũyũ tã.

²⁵ Kũlũmaa mpe pa paasãyãna cokãle taa na tã waali tã. Na tã tã kũtakũyũ, na tã nãnyã puũyũ kukakãyã.

²⁶ Na kalaa wei i cõõna cokãle na kotãya tãlate tã i pãõõn na i nãnyã nyõõn na pã ñmusi. Mpe pa paasãyãna pã tãnyã mpu.

²⁷ Kehati lãlõn nyãma fãya tãm liyiti kã. Amõlam nyãma, na Isaa nyãma, na Hepõlõn nyãma, na Wusiyeli nyãma.

²⁸ Pa kala pã kraɣau apalaa, na apalõpiya mpa pa wena isãtu kũlũm na waali tã. Pa we iyisi pãlefã na nasãõõ (8600). Pa nyãntã ntã Iã cokãle taa wontunaa paasãna.

²⁹ Cokãle ilim mpãtãj tã kã pa sikaa.

³⁰ Pa nyũyũ tã ntã Wusiyeli pãyalũ Iisafãj.

³¹ Pãle pa paasãyãnãna Iã atakaa, na taapãli, na fãtãlanãa tãsũle, na kotãya tãlatãnaa. Na cokãle taa wontunaa mpa pa lakãna tã. Na pã taa puũyũ kukakãyã.

³² Lefii nyũyũ nyãma taa sãõõ ntã kãtũlu Alõn pãyalũ Ilaaa. Inũ i fẽnyĩna cokãle paasãna tã.

³³ Melali lãlõn nyãma fãya tãm naalẽyẽ: Malii nyãma, na Musi nyãma.

³⁴ Pa kala pã kraɣau apalaa na apalõpiya, mpa pa wena isãtu kũlũm na waali tã. Na pa kãnti iyisi naatosõ na ñmunũyũ (6200).

³⁵ Pa nyũyũ tã ntã Apihayili pãyalũ Suluyeli. Na mpe unũ pa sikãyãna cokãle ilim ntãyõõn tã.

³⁶ Melali nyãma tãmlẽ ntã si pã paasãna cokãle kpatãj kũwalõn, na kukãyãj na tesikãsi, na si tapãj tã nyãgãtu kũtemtu, na pã wontu. Na pã tãna mpi pa lakãna tã.

³⁷ Na kalaa tesikãsi, na si tapãj tã nyãgãtu kũtemtu, na pã kãjkanãsi na pã ñmusi.

³⁸ Cokãle ilim tãlũle tã kã Moisi na Alõn na i pãyalaa paa sikaa. Mpe pa paasãyãna cokãle na Iseyeli nyãma tãna nãyã. Ye kpaã tu i kãpãõõna isu pa ku-i.

³⁹ Lefii nyáma tæna, pæ kpaɣaw apalaa na apaluɓiya mpa pa wena isətu kolum na waali tɔ. Pa krenta isu iyisi hiu na naale (22000). Isu Tacaa ka keesuyu Moisi na Alɔŋ tɔ. Mpyóyú pa kala-we na pæ keesæna pa lulɔŋ.

Pa su Lefii nyáma ke kancaalaya apaluɓiya lona

⁴⁰ Mpyóyú Tacaa tæma Moisi si: Kala Iseyeli nyáma kancaalaya apaluɓiya tæna. Pæ kpaɣaw mpa pa wena isətu kolum na waali tɔ. Uena ñ tó pa hæla ke takælaya taa.

⁴¹ Su Lefii nyáma na pa mpa ke Iseyeli apaluɓiya kancaalaya nyænsi lonte taa. Na ñ su Lefii nyáma tæla na a mpa ke Iseyeli nyáma tæla kancaalaya apalu nyæna lona taa. Tacaa má ma nyæm nté.

⁴² Mpyóyú Moisi kala Iseyeli nyáma kancaalaya apaluɓiya tæna, isu Tacaa tɔyɪ-tɔ.

⁴³ Pæ kpaɣaw mpa pa wena isətu kolum na waali tɔ, na pá tó pa hæla ke takælaya taa. Pa we iyisi hiu na naale na ŋmunuyɔ na nutoso na naanowa na tooso (22273).

⁴⁴ Uena Tacaa tæsa Moisi ke heeluyɔ si:

⁴⁵ Su Lefii nyáma na pa mpa, na pá pæsi ma nyáma ke Iseyeli kancaalaya apaluɓiya lonte taa. Na ñ la mpu tətəyɔ Lefii nyáma tæla, ke Iseyeli nyáma tæla kancaalaya apaluɓiya lonte taa. Maɣale Tacaa.

⁴⁶ Iseyeli apaluɓiya ŋmunuyɔ na nutoso na naanowa na tooso (273) paɣatæna ntɛye Lefii nyáma. Na mpe inæyi pæ wee si pá ya pa nyæŋ.

⁴⁷ Na pá tó paa wei i nyuyɔ tɔɔ ké liyitee nyæɣətu kakpasɪ. Na pæ keesæna Isə cokæle taa liyitee maɣasuyɔ. Paa nyæɣəluɔyɔ ŋku ku yuy ka we cacaa si naanowa.

⁴⁸ Uena pa cæla-yeyɛ Alɔŋ na i pəyalaa, na pá yana kancaalaya apaluɓiya kupaɣatasɪ nyæŋ.

⁴⁹⁻⁵⁰ Mpyóyú Moisi mu Iseyeli nyáma kancaalaya apaluɓiya mpa pa paɣata mpu tɔ. Pa liyitee wena pa yaɣæna-we, isu pa maɣasuyɔ Isə cokæle taa tɔ, a liu nyæɣətu iyaya na ŋmunuyɔ na nuunowa na nutoso na kakpasɪ (1365).

⁵¹ Mpyóyú pa cæla-yeyɛ Alɔŋ na i pəyalaa isu Tacaa ka siu tɔ.

4

Kehati lulɔŋ nyáma tæma

¹ Mpyóyú Tacaa tæma Moisi na Alɔŋ si:

²⁻³ Iŋmaa Lefii kpekæle tɔ Kehati lulɔŋ nyáma mpa pa pusi tala hiu na naanowa, na pæ polo nule na naanowa tɔ pa hæla. Pá kpa mpa pa pæsəyi na pá la tæmle ke Isə cokæle taa tɔ.

⁴ Na pá paasəyæna katɛ taa katɛ wontu.

⁵ Ye pa caa tæsikile ke laɣasuyɔ, ule Alɔŋ na i pəyalaa pa kɔɔ na pá tisi puuyɔ kəkayaw na pá takɪ Isə atakaa tɔɔ.

⁶ Uena pá tæni pæ tɔɔ ké tɔnyu tæeləŋ nyæŋku nakuli. Na pá waasi-i heeŋ huntu puuyɔ ŋku pa lii akpaayala tɔ, na pá sɔsi i kpatəŋ kutəkəŋ.

⁷ Na pá takɪ heeŋ huntu puuyɔ ŋku pa lii akpaayala təyɔ Isə potopotonaa taapəli tɔɔ. Na pá su nyænasɪ, na kəpuna, na poosiyanaa, na fusi nsi pa liisiyina sulum tɔ. Na pá su tətəyɔ potopotonaa mpa pa haaki Isə ké tam tɔɔ tɔ.

⁸ Uena pá waasi-i heeŋ huntu puuyɔ ŋku pa lii akpaayala tɔ na pá tæni pæ tɔɔ ké tɔnyu tæeləŋ nyæŋku nakuli. Uena pá lee taapəli ke kpatəŋ wei pa kpaəkəyæna-tɔ.

⁹ Na pá waasi puuyɔ pooku ke fətəlanaa tæsule na tæ fətəlanaa. Na wontu tæna tɔɔ, isu kpatəlasɪ na tæluma nyænasɪ na nim fusi.

¹⁰ Uena pá tó pæ tənaya tɔnyu tæeləŋ nyæŋku nakuli ku taa, na pá su kpatəle nte pa kpaəkəyæna wontu tɔ tæ tɔɔ.

¹¹ Na pá takɪ akpaayala puuyɔ ke wola kətaya təlæte tɔɔ. Na pá waasi-tɛye tɔnyu tæeləŋ nyæŋku, na pá sɔsi kpatəŋ wei pa kpaəkəyæna-tɛ tɔ.

¹² Uena pa kotɪ isə sɛɛu wontu tæna, nti pa lakæna cokæle taa təyɔ akpaayala puuyɔ taa. Na pá waasi tɔnyu tæeləŋ nyæŋku na pá tæni kpatəle nte pa kpaəkəyæna-tɪ tɔ tæ tɔɔ.

¹³ Na pá hasa kətaya təlæte tɔ tæluma, na pá pə puuyɔ kuseemuyɔ.

¹⁴ Na pá tæni pæ tɔɔ ké wontunaa mpa pa lakæna kətaya təlæte tɔ. Isu cofolona kela ləɣolasi, na səsənsɪ nsi pa kuukina tæluma tɔ. Na poosiyanaa na wontu kulapanatu tæna. Na pá takɪ tɔnyu tæeləŋ nyæŋku ke pæ tɔɔ. Uena pá sɔsi kpatəŋ wei pa kpaəkəyæna-tɛ tɔ.

¹⁵ Ye pæ tala tɛɛu, pæ wee si Alɔŋ na i pəyalaa pá tɛ pæ tənaya takuyɔ. Uena Kehati nyáma kɔɔ na pá kpaɣa. Mpi tɔ, pæ feɪ si pá tokina Isə wontuyɔ nakuli na pæ kɔɔ na pá si. Pele pa tæmle nté cokæle wontu kpaɣaw.

¹⁶ Kətulu Alɔŋ pəyalu Uasaa tæmle nté fətəla səsə nim na tulaalu wəpu. Na paa ifemle nte tə tɔyənaya kuhaw na kətaya nim, na Isə cokæle taa wontu tæna paasəna.

¹⁷ Mpyóyú Tacaa tæsa Moisi na Alɔŋ ke heeluyɔ si:

18-19 I feñ Kehati nyóma ke teu, ke waatu wei pa paasəxəna Iso wontu tó. Pə taa kəə na pə kpiisi-weye Lefii nyóma heku. Mpi tó, pə wee si Aləñ na i pəyalaa pá sɔwna-weye cokəle taa, na pá huləxi paa wei ke wontu nti i ká kraɣa tó.

20 Ye pa sɔwna, na pá loosi loosuyu maɣamaya ke Iso wontu, na pá ta həkəta-ti paa si.

Keesəñ ləlvəñ nyóma təma

21 Mpróyó Tacaa heela Moisi si:

22 Kala Keesəñ ləlvəñ nyóma na pa teesi yəlaa.

23 Ilena í ñmaa apalaa mpa pa pusi tala hiu na naanɔwa na pə polo nule na naanɔwa na pá pəsəxi na pá la Iso cokəle taa ke təmle tó pa həla.

24 Təma wena paa tu-we na pá laki təyole,

25 pəñ wei pa takəxi Iso cokəle tó tó. Na iwaan tənəñ, na tənuyu teeləñ nyəñku ŋku ku waasa pə təna pə tó tó. Na cokəle nənəxo puyuy.

26 Na kalaa puyuy na i nənəxo nyəñku na pə ñmusi, na pá laki pə taa wontu təna təmle.

27 Aləñ na i pəyalaa pa huləxəna Keesəñ nyóma ke pa kolapəm na pa kokraɣam təna na pa paasəxəna-wi.

28 Keesəñ nyóma təma nté Iso cokəle taa. Kətulv Aləñ pəyalv Itamaa ka feñiyina pa təmle tó.

Melali ləlvəñ nyóma təma

29 Mpróyó Tacaa tasa Moisi ke heeluyu si: Kala tətəxo Melali ləlvəñ nyóma na pa teesi nyóma ke

30 pə kraɣav apalaa mpa pa pusi tala hiu na naanɔwa na pə polo nule na naanɔwa tó pa həla na í kra mpa pa pəsəxi na pá la təmle ke Iso cokəle taa tó.

31 Pa təma kolapəe nté cokəle kratəñ kowaləñ, na kəkayəñ, na tesikası, na si tapəñ tee nyəxətv kutemtu,

32 na kalaa tesikası na si tapəñ tee nyəxətv kutemtu, na kanəkanası, na pə ñmusi na pə wontunaa təna. Kətəlaa ká ñmaana wontuyu ŋku paa wei i ka səyəli təy takəlaya taa.

33 Təma wena pə tó Melali ləlvəñ nyóma ke Iso cokəle taa təyole, na kətulv Aləñ pəyalv Itamaa náa feñiyi pa tó.

Lefii kpekəle təmlataa kokalvuy

34-49 Mpróyó Moisi na Aləñ na Iseyeli kpekəle nyuyuy nyóma kala Lefii kpekəle nyóma Kehati, na Keesəñ, na Melali, pa ləlvəñ, na pa teesi apalaa mpa pa tala pusi hiu na naanɔwa, na pə polo nule na naanɔwa tó pa həla. Na pá tu paa wei ke təmle ke Iso cokəle taa. Mpróyó Moisi kala-we isu Tacaa tuxı-tı tó. Ilena Kehati nyóma krentı iyisi naale na nasətosə na nuɔwa na nule na naanɔwa (2750). Keesəñ nyóma ke iyisi naale na nasətosə na hiu na naanɔwa (2630). Melali nyóma ke iyisi toosə na ñmɔlvuy (3200). Ilena pa təna pa krentı iyisi pələfeı naanɔwa na nasələ na nuɔwa na nuɔnaasa (8580). Mpróyó pa hula paa Lefii tó wei ké i təma kolapəe, na i kusəxələm ke teiteı, isu nti Tacaa ka tó Moisi tó.

5

Asilima nyóma ləsvyv ke tesikile

1 Mpróyó Tacaa təma Moisi si:

2 Heeli Iseyeli nyóma si ye kutəñ ŋku ku pilisiyi yulv tó ku kra nəyolv yaa pə wuki yulv apalətv yaa i alətv na ləm kpeñna-i. Yaa pəntv tokina sətv, pə wee si pá ləsi-tı təsikile ké.

3 Paa i ké apalv yaa alv. Pə taa kəə na í pilisi Iso tesikile.

4 Mpróyó Iseyeli nyóma nu Moisi təm nti na pá təyənı asilima nyóma təna.

Isayətv tayənvuy

5 Mpróyó Tacaa təma Moisi si:

6 Teləsı Iseyeli yəlaa si, ye yulv pəntəna i təyənətəle i wakələna Tacaa ké.

7 Pə wee si i tisi isayətv nti i lapə mpv tó. Na í tayəni mpi i wakələna təy kancaalaya, pə waalı ilena í səəsı pə təm kakpası taa kəlvəm.

8 Ye kəntə tó səpa na í feina kəxəpu, ile pa cəla-teye kətulv na ilé i cəla Tacaa. Ilena pəntulv caa isayətv huusuyv iwaav na kətulv la pə səəsı.

9 Ye Iseyeli nyóma kəna Tacaa ke kəhav ŋku na pá cəla kətulv wei, inı i tənna.

10 Yulv í ha mpixi Tacaa, pa celəyi kətulv ké. Na ye pa cəla kətulv ke mpi, i pəsəxi na í sına i ti.

Alv wei i tó pa kpekiyi wasəñkalətv tó pə kiñ

11 Mpróyó Tacaa təma Moisi si:

12 Teləsı Iseyeli nyóma si, ye isu alv laki yem yem.

13 Isu í na apalv nəyolv pa ñmələyi na pá həntəxi. Ile nəyolv ta kəpəl-we.

14 Ye apalw lakəna i alw ke iseseemle, na i kpekixi i tɔɔ si i lapa wasaŋkalətu, na pəyele ilé i fei pə taa.

15 Ile apalw ka pona i alw ke kətulw, na i kpenna molum kiloonaa tooso. Molum mpi pə taa pa ta yəyali nim yaa tulaalw tɔ. Mpi tɔ, pə ké iseseemle kətaya ŋka ka tɔsəyi isayatu tɔyɔ.

16 Ilena kətulw yaa alw inɪ na í səŋ Tacaa isenta.

17 Na í cosi Iso lum ke nyənaya taa, na í cosi cokəle taa tetu na í tó pə taa.

18 Ilena í kəali alw saalaya ke i nyuyɔ taa. Ilena í tó i nin taa ké iseseemle kətaya molum mpi i paalw kənaa tɔ. Na kətulw tɔka lum nyaŋ nyəm mpi pə kəŋna mpusi tɔ.

19 Ilena í yele na alw tuuna. Ilena kətulw tɔmɪ-i si: Ye nyana nɔyɔlɔ í tá hənti, na í pilisi nyá ti. Ile lum nyaŋ nyəm pəne pə mpusi í taa tii nyá tɔɔ.

20 Ama ye n puɣusa nyá paalw na n la wasaŋkalətu.

21 Ile mpusi lum pəne, pə suw nyá taa na pə haɣasɪ nyá lotu na pə ŋmələsi nyá alwɔ na í pəsi kaalɔlaya. Na nyá taapalaa tukuɣuna-ŋ na ituule.

22 Ilena alw náá cɔ si: Pə la isɪ n yɔyɔtɔyɔ tɔ.

23 Ilena kətulw ŋmaɔ mpusi tɔm nti, na í nyaali ŋmaatu na lum nyaŋ nyəm mpi.

24 Ilena í cəla alw ke lum nyaŋ nyəm mpi pə kəŋna mpusi tɔ na i nyɔɔ. Na lum mpi pə tɔ i taa ké laŋwakəlle.

25 Ama kətulw mɔyi alw nin taa ké iseseemle kətaya, na pəcɔ í paɣali-keɣe Tacaa, isɪ kətəlaa laki tɔ. Na í su kətaya təlate. Na í cosi ŋkute nte tə huləyi si Tacaa tənna pə tənna tɔ, na í wə kəkə.

26 Pəle pə waali ké i yeki na alw nyɔɔ lum mpi.

27 Ye tampana si i nawaya na í nyɔɔ-wi, pə haɣasəyi i lotu ké na pə ŋmələsi i alwɔ na í pəsi kaalɔlaya. Na ye nɔyɔlɔ caa si i təŋsi yəlaa ke mpusi, alw inɪ i tɔm ke i ká yɔyɔtɔ.

28 Ama ye í ta ná, pu laki-i pulw. I pəsəyi na í lulɔ piya tɔtɔ.

29-30 Ye apalw kpekixi i alw tɔɔ ké yem yem lakasi taa, pə kətaya nté.

31 Waatu inɪ apalw kin kaa wəe natəli. Ye alw wakəlaa, inɪ i ka nana pə nau.

6

Mpa pa ha pa təyi Iso tɔ pa kiiŋ

1 Mprɔyɔ Tacaa tɔma Moisi si:

2 Tələsi Iseyeli yəlaa si, ye apalw yaa alw í su nɔyɔ si i haaku i təyi Iso təmlə natəli tə taa,

3 pə wəe si í kii sulɔm. Paa lesəŋ sulɔm toŋ nyəm. Pəyele í taa tu təŋ lesəŋ pee lum nyəna yaa kɔwɔlɛɛ.

4 Pə tu fei si í tu təŋ lesəŋ pulɔpɔ.

5 Pəcɔ hɔnɔyɔ kaa kpa i nyuyɔ taa, yaa i tantuyɔ tɔɔ. Pə tənna pu si mprɔyɔ, haləna pə kuyeeŋ su tənaya.

6 Pə fei si í kpətəna sətɔ nɔyɔlɔyɔ waatu inɪ i taa.

7 Paa i caa, yaa i tɔo, yaa i taalw. Mpi tɔ, i tɛma i təyi Tacaa təmlə taa ké hav ké. Na mprɔyɔ i nyɔɔsi kətaya lasi huləyi.

8 I pəsə Iso nyəŋ ke i nɔyɔ suw waatu tənaya.

9 Ye səm tuta nɔyɔlɔyɔ i kəŋkəŋ taa, na pə pilisi i nyɔɔsi yeluyɔ mpi kuyeeŋ naatosomprɔɔlaya ke i cakɪ, Ilena í looli i nyuyɔ.

10 Tɛv feŋ Ilena, í kəna kətulw ke ihokasi, yaa alukukunaa naaleɣe Iso cokəle nənɔyɔ.

11 Ilena kətulw la lelw ke isayatu husuyɔ kətaya, na lelw ke kətaya ŋka kəkə lusa ka tənna tɔ. Na í lapi-i pə kətaya na pə husɪ i tɔɔ ké sətɔ asilima. Ile i asilima tɛmaɣale kuyəŋku.

12 Ilena pɔntɔ tasa i nɔyɔ suw, na í la pənaya kulmaya iwəyaya ke tasəkəle tayanuyɔ kətaya. Pə fei si í kaləna kancalaya kuyeeŋ ke ilé i ka pilisaa tɔ pə tɔɔ.

13 Wei i su mprɔyɔ nɔyɔ tɔ, ye kuyəŋku i kuyeeŋ tɛma, i puki Iso cokəle nənɔyɔ ké.

14 Na í la Tacaa ke kətaya ke iwaaw kulmuyɔ, na pənaya kulmaya iwəesɪ nsi si tiili ta caamu tɔyɔ naale. Apalw nyəŋka ke kətaya ŋka kəkə lusa ka tənna tɔ, na alw nyəŋka ke isayatu husuyɔ kətaya. Na iwaaw ŋku kɔ tiili ta caamu tɔyɔ ciikuɣu nyəŋka.

15 Na í kəna kəkəsɔm fei kakalasi nsi si somtu pa nyuytina nim, na pá tɔ tɔ. Na nsi si tɔɔ pa yɔyɔla nim tɔyɔ təkɔ. Na tɔyɔnaya kəhəw na pə sulɔm mpi paa liisi tɔ.

16 Ilena kətulw pona pə tənaya mprɔyɔ Tacaa, na í lá isayatu husuyɔ kətaya, na ŋka kəkə lusa ka tənna tɔ.

17 Na iwaaw ke ciikuɣu nyəŋka, na pə kəkəsɔm fei kakalasi təkɔ. Pə waali ké tɔyɔnaya kətaya na sulɔm.

18 Ilena nɔyɔ sulɔ looli i nyuyɔ ke cokəle nənɔyɔ tənna, na í tó i nyɔɔsi ke ciikuɣu kətaya kəkə taa.

19 Pə waali Ilena kətulw kpaɣa iwaaw hamuyɔ ŋku pa təsaa tɔ. Na kəkəsɔm fei kakalasi waanu waanu ke tɔm naale, na í tó nɔyɔ sulɔ nin taa ke waatu wei i tɛma i nyuyɔ looluyɔ tɔ.

²⁰ Uena kətulo tayani-təyi Iso ké pəyalvny isu kətəlaa laki tō. Na təyonasi nsi si pəsi i nyənisi. Na pə səəsəna lajle na yule.

²¹ Yulo wei i siki nəyo si i haaki i təyi Iso tō pə səəsi nté. I nəkaa i səəsi pə tō. Ama pə wee ké si i la mpi pə tēna i ka suwa tō.

Koolee kəpana

²² Mpróyó Tacaa tōma Moisi si:

²³ Keesi Alon na i pəyalaa si, koolee nna paa kooliyi Iseyeli nyóma təyole si:

²⁴ Tacaa í kooli-meje kəpantv na í kenti mə tō.

²⁵ Na í nyəni-meje teu na í laki-meje pəlee.

²⁶ Na í wee mə waali na pə caɣana-me.

²⁷ Mpróyó paa yaaki ma həte ke Iseyeli yəlaa tō. Uena máá kooliyi-meje kəpantv.

7

Nyuvv nyóma kətasi

¹ Kuyanjku Moisi tēma Iso cokəle sikuyu, uena í feeni tó na tē taa wontu ke kətaya nim, na kətaya təlate na tē wontu.

² Mpróyó Iseyeli kpeka nyuvv nyóma mpa paa səna kokalvny waatu tō, pa kəna pa kəhaan

³ ke naan naanəwa na naale na keekənaa naatoso. Na pá waasa pa tō. Pə luwa si nyóon nyóma naale caawa naan naale na keeke kolum nté.

⁴ Mpróyó Tacaa tōma Moisi si:

⁵ Mu pa kəhaan uni, na í cəla Lefii nyóma, na pə keesəna paa mpa pa təmle, na pá kprakəyəna cokəle wontu.

⁶ Uena Moisi mu naan na keekənaa mpe na í cəla Lefii kpekəle nyóma

⁷ keesəni ləlvny nyóma ke keekənaa naale, na naan liyiti. Na pə keesəna paa wei i təmle,

⁸ na Melali nyóma ke keekənaa liyiti na naan pəlefei naanəwa. I cəla-weye, na í keesəna pa tēma. Alon pəyalv Itamaa paasəyənana-we.

⁹ Kehati nyóma ná paasəyana kətaya wontunaa ké. Ue i ta cəla-weye keeke, yaa nav. Mpi tō, pu wee si pá həyoləyi-təyi.

Kətaya təlate tvlvny kvəonj

¹⁰ Kuyanjku pa feenaya kətaya təlate, uena ləlvny nyóon nyóma kəna tətəyo pa kvəonj si pa tvləyənə-te.

¹¹ Mpróyó Tacaa heela Moisi si: Nyuvv nyóma ká kəo kolum kolum ké kuyaku kuyaku na pá ha pa kvəonj.

¹²⁻⁸³ Isəna pa təna tēma na pá kəo təyolo:

Yuta kpekəle tv Aminatari pəyalv Nasəni keke kuyaku kancəalaya nyəjku. Isakaa nyənte tv Suwaa pəyalv Netaneyeli ke kuyaku naale nyəjku. Sapuləni nyənte tv Heləni pəyalv Uiyari ke kuyaku tooso nyəjku. Luyəni nyənte tv Setewu pəyalv Uisuu ke kuyaku liyiti nyəjku. Simiyəni nyənte tv Sulisatari pəyalv Seluməyeli ke kuyaku kakpasu nyəjku. Katu nyənte tv Teuweli pəyalv Uiyasafi ke kuyaku naatoso nyəjku. Ifəlayim nyənte tv Amihuti pəyalv Uisama ke kuyaku naatosomopəyoləya nyəjku. Manasee nyənte tv Petasuu pəyalv Kamliyəli ke kuyaku pəlefei naanəwa nyəjku. Pencamee nyənte tv Kitoni pəyalv Apitan ke pəyoləyafəi naanəwa nyəjku. Tan nyənte tv Amisatari pəyalv Ahiyeesə ke naanəwa nyəjku. Asee nyənte tv Okəlan pəyalv Pakiyeli ke naanəwa na kolumvny nyəjku. Nefətali nyənte tv Inan pəyalv Ahila ke naanəwa na naale nyəjku. Mpi mpi pa kənaa təyolə:

Liyitee nyəyələvny nyənəya njka ka yun we kiloo kolum na cacaasi njmunvny na nunəwa tō (1300). Na pə poosiya wei pa njmusəyənə caləm tō. Ué i cacaasi we nasətoso na nunəwa (700). Isəna pa mayasəy Iəo cokəle taa ké liyitee təyo pa keesənaa. Na pá suuli nyənasi nsi si naaleye təyənəya kətaya mələm mpi pa nyutina nim tō. Wəla kəpə, ke cacaasi nunəwa (100). Na tulaalv kəwəpə ke kəpə un i ləpam. Na latee, na iwaav, na pənəya kolumaya iwəyaya si, pa lakəna kətaya njka kəkə lusa ka tēna tō. Na pəntəlvny si pa laki isayətv husuvny nyəjka. Naan naale na iwaan ke kakpasu, na pənəya kolumaya iwəesi ke kakpasu si pa lakəna ciikuyi kətaya.

⁸⁴ Iseyeli kpeka nyóon nyóma hawa kvəonj wei ke kətaya təlate tvlvny wule təyole. Liyitee nyəyətəv nyənasi ke naanəwa na naale. Na poosiyanaa mpa pa njmusəyənə caləm təyo naanəwa na naale. Na wəla kəpənəa ke naanəwa na naale.

⁸⁵ Paa nyənəya njka ka yun we kiloo kolum na cacaasi njmunvny na nunəwa (1300). Na paa poosiya wei ké cacaasi nasətoso na nunəwa (700). Pə kpenta liyitee nyəyətəv kiloonaa hiu na liyiti. Iəu pa mayasəy Iəo cokəle taa tō.

⁸⁶ Paa wəla kəpə wei i ka we cacaasi nunəwa (100) ké. Pə kpenta kiloo kolum na cacaasi njmunvny (1200). Kəpənəa mpe paa suna tulaalv kəwəpə ké.

⁸⁷ Pə kaasi latæcena naanowa na naale, na iwaah ke mpv. Na pənaɣa kolbmaya iweesi ke mpv tət. Si pa lakəna kətaya ŋka kəkə lusa ka təna tə na pə səsəna təɣənaɣa kətaya, na isayatu husuɣo kətaya pəŋtɔlɔŋ ke naanowa na naale.

⁸⁸ Na latæcena ke hiu na liyiti. Iwaah ke nutoso, pəŋtɔlɔŋ ke mpv. Na pənaɣa kolbmaya iweesi ke mpv tət. Si pa laki ciikuɣu kətasi. Kucəəŋ wei pa hawa kətaya tɔlate tɔlvu tət təɣəle.

⁸⁹ Waatu wei Moisi suv cokəle taa ké Iso yəɣotənav tə, i nukaya Iso nəɣo ke isətəa tanɣaa mpa pa we Iso atakaa pile tət tə pa heku ké. Na i yəɣotəɣəna-i.

8

Fətalanaa suv

¹ Mpróɣó Tacaa tama Moisi s:

² Teləsi Alɔŋ si waatu wei n suku fətəla səsə kəkəsɪ naatosompɔɣəlaya un tə, paasəna na pə naaki fətəla səsə un i lolɔ.

³ Ilena Alɔŋ lá isu Tacaa keesuyɔ Moisi tɔ.

⁴ Wɔla tike ke Moisi lapa na pá lu fətəlanaa təsule təna. Pə kraɣav tə tapɔvɔ, haləna tə tomle nte tə nəɣəsəna isu tɔvɔ heɔ tə. Isu Tacaa ka hulə-i tə.

Lefii nyóma təmle taa suvu kətaya

⁵ Mpróɣó Tacaa tama Moisi s:

⁶ Faɣa Lefii nyóma na pa mpa. La-weɣe nyəəŋ tət asilima keelɔvɔ kətaya.

⁷ Nmuisi pa tət ké kətaya lom, na pá hu pa tət hontu təna. Na pá cətə pa wontu, lena pə keelɔ pa nyəəŋ tət asilima.

⁸ Ilena pá kraɣa latæce na kətaya mɔlɔm mpi pa nuɣutina nim tə. Na Moisi náá kraɣa isayatu husuɣo latæce naale nyəəŋ.

⁹⁻¹⁰ Na i koti Iseyeli nyóma təna na Lefii nyóma kɔtəna Iso cokəle nənəɣo. Na Iseyeli nyóma tənɪ pa tət ké niŋ.

¹¹ Ilena Alɔŋ hulɔ Lefii nyóma ke Iso na həɣoləŋ təna, isu Iseyeli nyóma lakuvɔ Iso nyəm tə. Ilena pəle pa laki Iso ke təmle.

¹² Pə waali lena Lefii nyóma tənɪ pa niŋ ke latæcena naale tət na Alɔŋ la-m lelv ke isayatu husuɣo kətaya, na lelv ke kətaya ŋka kəkə lusa ka təna tə. Ie Lefii nyóma isayatu husaa kele.

¹³ Ilena n̄ su Lefii nyóma ke Alɔŋ na i pəyalaa pa isentaa. Na n̄ hul-wɛ na həɣoləŋ təna isu Iseyeli nyóma laki tə.

¹⁴ Na Lefii nyóma pəsi Iso nyóma na pə faɣa pa na pa tɛtənaa.

¹⁵ Pəle pə waali ké paa caali pa təmle ke cokəle taa. Isəna í ká la Lefii nyóma ke nyəəŋ tət asilima keelɔvɔ kətaya, na i hul-wɛ na həɣoləŋ təna isu Iseyeli nyóma laki təɣəle.

¹⁶ Mpróɣó Tacaa tasaa s: Mə keɔa ma nyəm. Mpi tət, ma leeta-meɣe Iseyeli nyóma kancaalaya apalɔpiya lona ké.

¹⁷ Kuyaku ŋku ma kɔwa Icipiti taa yəlaa kancaalaya apalɔpiya tə, pə kraɣav waatu un tə kancaalaya apalɔpiya təna pəsa ma nyəm ké. Paa yəlaa nyənsɪ, paa tɔla nyənsɪ.

¹⁸ Lefii nyóma ke ma leeta Iseyeli kancaalaya apalɔnyənsɪ lonɛ.

¹⁹ Na samaa tilina-weɣe Alɔŋ na i pəyalaa pa kiŋ na pá laki təma na pa nəɣo ke cokəle taa, na Tacaa husɪ samaa isayatu. Pə taa kəə na pá kɔtəna Iso cokəle na í wakəli-we.

²⁰ Mpróɣó Moisi na Alɔŋ na Iseyeli nyóma təna, pa lapa teitei isu Tacaa ka keesuyɔ-weɣe Lefii nyóma təm tə.

²¹ Pa cətə pa wontu na pá sɔ lom. Na Alɔŋ hul-wɛɣe Iso na həɣoləŋ təna isu Iseyeli nyóma laki tə. Na í la-weɣe isayatu husuɣo kətaya, na asilima keelɔvɔ nyəəŋka.

²² Pə waali ké Lefii nyóma caala pa təmle ke Iso cokəle taa. Na Alɔŋ na i pəyalaa pá fenɣi-we. Isəna pa lapa nti Tacaa ka heela Moisi təɣəle.

²³ Mpróɣó Tacaa tasa Moisi ke heeluyɔ s:

²⁴ Mpi pə ké Lefii nyóma nyəntu təɣəlv. Paa Lefii tɔ wei, ye i wɛna pusi hiu na kakpasɪ na waali ke mpv, waatu unəɣi i ka caali Iso cokəle taa təmle.

²⁵ Ilena pá cɛpɪ-i i pusi nile na naanowa nyəəŋka taa.

²⁶ Ye pa cɛpa wei, i pəsəɣi na í səna i tɛtənaa ke Iso cokəle təmle yaa. Ama pa kaa tɔ-i i maɣamaɣa i nyəntɛ ké. Isəna Moisi ká laki Lefii nyóma təmle təm taa təɣəle.

9

Tɛv acima təɣv ke Holɛpv wɔlaya tɛtv taa

¹ Iseyeli nyóma Icipiti taa luu pənaɣa naale nyəəŋka isətə kancaalaya nyəŋ taa, Tacaa tama Moisi ke Holɛpv wɔlaya tɛtv taa s:

² Pə wɛɛ sɪ, Iseyeli nyóma í təɣo Tɛv acima ke kuyaku ŋku ma suwa tə.

³ Isɔto inɛ ɪ kɔyaku naanɔwa na liyiti nyɛŋku wule taanaya ke ɪ ká tɔɔ-ye, ɪsu pa suw pɛ kiinj na pɛ kusɛsɪtu tɔ.

⁴ Ilena Moisi telɛsi tɔm ntɛyi Iseyeli nyɔma.

⁵ M̀pɔ́yɔ́ pa tɔɔ Tɛɛu acima ke kɔyaku ŋkɔvu Holɛpu wɔlaya tetu taa ke teitei ɪsu Tacaa ka keɛsɔvu Moisi tɔ.

⁶ Ama narɛli pa tokina sɛtu na pɛ pilisi-weye kɔyaku ŋku. Iɛ pa ta pɛsi na pɛ tɔɔ Tɛɛu acima, na pɛ polo na pɛ keɛsi Moisi na Alɔŋ si:

⁷ Tɛ pilisa ta ti na sɛtu tɔ, pu kaɣati-tu si tɛ pɔna Tacaa ke kɔhav, ɪsu lelɛa ke kɔyaku ŋku pa suwa tɔ, kɔ wule na?

⁸ Ntɛna Moisi si: ɪ yeɛ na Tacaa hɔli-m ɪsɛna pɛ weɛ si ɪ la tɔ na pɛ́cɔ́.

⁹ M̀pɔ́yɔ́ Tacaa tɔma Moisi si:

¹⁰ Telɛsi Iseyeli nyɔma si, pɛ kraɣan saŋa na pɛ puki tɔ, ye nɔɔɔɔ tokina sɛtu na pɛ pilisi-ɪ, yaa ɪ pola m̀paau ke acima wule,

¹¹ Iɛ ɪ tɔɔ-yeɛ ɪsɔto naale nyɛŋ kɔyaku naanɔwa na liyiti wule taanaya, na kɔtaya ɪwɔyaya na kukɔsum fei kakalasi na tuusi nyan nyɛnsi.

¹² Pɛ tɔɔnaya ɪ taa fe tɛv. Pɛyeɛ ɪ taa yɔki kpɛntɛ muɔɔɔɔ. Pɛ weɛ si ɪ tɔŋ Tɛɛu acima kɔtasi ke teitei kɛ.

¹³ Ama ye nɔɔɔɔ lapa Tɛɛu acima kɔyaku ŋkɔvu awusa, na pɛ tá kɛ si asilima naali, yaa ɪ tɔŋ m̀paau ɪ tɔm sɛpaya. Paa lɛsi-ɪ Iseyeli nyɔma taa kɛ mpi pɛ tɔ ɪ ta kɔna ɪ kɔhav ke pɛ kɔyaku wule tɔ.

¹⁴ Ye mɛ ɪcate taa caɣalɔ tɔki, ɪ ká tɔŋ a kiinj kɛ na a kusɛsɪtu. Kulɔmtu ntɛyi Iseyeli tɔ na caɣalɔ paa tɔki.

Isohmuntu waasa Iso cokale tɔ

¹⁵⁻¹⁶ Kɔyaku ŋku pa sika nɔɔ pɛɛɔvu wontu cokale tɔɔ isoŋmuntu suw waasɔvu ke tɔ tɔ ke tam. Na tɛ muɔi kɔkɔ ke paa ahoɔ nna, halɛna pɛ nyaalɔyi.

¹⁷ Ye ɪ caaki lonte layasɔvu ɪɛ isoŋmuntu keɛli Iso cokale tɔ na ɪ tema ɪɛ tɛ mɛli.

¹⁸⁻¹⁹ Tacaa hulɔŋɛna Iseyeli nyɔma mɛye waatu wei ɪ ká kpɛsi tɔ, na waatu wei ɪ ka siki tɔ. Ye isoŋmuntu leela Iso cokale tɔ, Iseyeli nyɔma nukɛna Iso kɛ. Paa layasɔyi lonte.

²⁰ Paa pɛ kaasa-tɔyi kɔyɛɛŋ ke pɛ́cɔ́ pa we m̀pɔ́yɔ́. Tacaa ka keɛli-tɔyi na pɛ́cɔ́ pɛ kpɛsi.

²¹ Wulee wulee ɪɛna isoŋmuntu caɣa lonte kulɔmtɛle ke taanaya, halɛna pɛ nyaali. Yaa kɔyaku kulɔmɔvu na ahoɔ kulɔmɛɛ. Ye tɛ keɛla kraɣaa ɪɛ Iseyeli nyɔma tɛɛ.

²² Ama ye tɛ nyala m̀pɔ́yɔ́ Iso cokale tɔ kɛ kɔyɛɛŋ naale, yaa ɪsɔto, yaa pɛ tɛɛ mpɔ. Iseyeli nyɔma we m̀pɔ́yɔ́, halɛna tɛ keɛli na pɛ́cɔ́.

²³ Ye pa sika na Tacaa ta tɔ si pɛ kɔli, paa kɔɔɔyi. M̀pɔ́yɔ́ pa lakaya pa tɛma nna Tacaa tu-we na Moisi nɔɔ tɔ.

10

Liyitee nyɛŋɔtu akantɛɛ

¹ M̀pɔ́yɔ́ Tacaa tɔma Moisi si:

² Lu liyitee nyɛŋɔtu ke akantɛɛ naale. Anɔyi paa hɔli na samaa kpɛyeli, yaa kpeka tɔ m̀paau.

³ Waatu wei pɛ hɔla a naale, ɪɛ Iseyeli samaa koti ɪ cɔɔɔɔ cokale nɔnɔɔɔ.

⁴ Ye kulɔmtɛle ke pa hɔlaa, ɪɛ nyɔvu nyɔma tike koti.

⁵⁻⁶ Ye pa hɔla akantɛle na kakiisasi, ɪɛ tɛɛv ntɛ. Pa hulɔyi tɔm kancaalaya nyɛm, ɪɛna Iseyeli kpɛkɛle nte tu sikina cokale ilim tɛɔɔ tɔ tɔ, tɛ tɔ m̀paau. Pa tasɔyi naale nyɛm, ɪɛna ilim m̀pɛtɛŋ nyɛntɛ naá tɔŋ.

⁷ Ye pɛ kɛ si yɔlaa kotuyi, pa kaa hulɛna kakiisasi.

⁸ Alɔŋ pɔyala kɔtɛlaa tike ka hulɔŋɛna akantɛɛ anɪ. Pɛ weɛ si mɛ na mɛ piya piya, ɪ ká tɔki kusɛsɪtu tɔneyɛ tam tɔ kɛ.

⁹ Ye ɪ pola mɛ kolontunaa ke yoonav na pa kɔɔɔyi mɛ tɔ, ɪɛ ɪ hɔli akantɛɛ na kakiisasi ɪɛna Tacaa mɛ Iso má, ma tɔɔsi mɛ tɔ na má waasi-mɛ.

¹⁰ Mpɔ tɔtɔyɔ ɪ ka hulɔyi-yeɛ mɛ ayɔla kɔyɛɛŋ, na mɛ acima nyɛŋ, na mɛ ɪsɔtɔnaa kancaalaya kɔyɛɛŋ, ke waatu wei ɪ lakɪ kɔtasi nsi kɔkɔ lusa si tɔna tɔ na ciikuyi nyɛnsi. Ilena má tɔɔsi mɛ tɔ. Mayale Tacaa mɛ Iso.

HOLɛPU NA Pɛ POLO MOWAPU TɛTU TONɔ

Iseyeli nyɔma kulɔvu ke Holɛpu puɔvu luyi

¹¹ Iseyeli nyɔma Icipiti luw pɔnaya naale nyɛŋka, ɪsɔto naale nyɛŋ kɔyaku hiu nyɛŋku ke isoŋmuntu keɛla Iso cokale tɔ.

¹² M̀pɔ́yɔ́ Iseyeli nyɔma kɔla Holɛpu wɔlaya tetu taa. Iɛna isoŋmuntu tii Palaŋ wɔlaya tetu taa.

¹³ Iseyeli nyɔma kɔla tɔm kancaalaya nyɛm pɔneyɛ, ɪsu Tacaa keɛsɔvu Moisi tɔ.

¹⁴ Yuta yoolaa tintiyile na pa tuuta keɛle nɔɔ tɔ. Aminatari pɔyɔlu Nasɔŋ keɛle pa nyɔvu tu.

15 Isakaa nyóma nyovo to nté Suwaa pəyalv Netaneyeli.

16 Sapulov nyóma nyəh nté Helov pəyalv Iliyari.

17 Mpróyo pa heta cokəle, na Keesəh na Melali pa pəyalaa kpaɣa-te.

18 Ilena Lupəh yoolaa tintiyile, na pa tuuta pá tó pa waali. Pəle pa nyovo to nté Setewu pəyalv Iliisu.

19 Simiyov nyóma nyovo to nté Sulisatav pəyalv Seluməyeli.

20 Kativ nyóma nyəh nté Teuweli pəyalv Iliyasafi.

21 Ilena Lefii to Kehatv ləlvov nyóma mpa pa səɣəla isə seev wontu to pá təh. Na Lefii nyóma ləlaa náá təhə cokəle sikuyv na pá təhə-wə.

22 Ilena Iləlayim yoolaa tintiyile na pa tuuta pá tó pa waali. Pəle pa nyovo to nté Amihuti pəyalv Iisama.

23 Manasee nyóma nyəh nté Petasuu pəyalv Kamliyeli.

24 Pəncamee nyóma nyəh nté Kitoniv pəyalv Apitav.

25 Pə waali ké Təh yoolaa tintiyile nte tə ké waali təhəla tə, tə na tə tuuta tə tó mpaav. Amisatav pəyalv Ahiyesee kéle pa nyovo to.

26 Asee nyóma nyəh nté Okəlav pəyalv Pakiyeli.

27 Nefətali nyóma nyəh nté Inav pəyalv Ahila.

28 Isona Iseyeli nyóma kpesa pa təsikile na pá tó mpaav təɣəle.

Tacaa mayamaya tiikiyi iyəlaa

29 Mpróyo Moisi tama i yəti Matiyav to Leweli pəyalv Hovari si: Tetv nti Tacaa su nəɣo si i haaku-to tə, tə taa ké tə puki. Ile təh-to na tu taləna-h kəpantv nti i laki-to tə.

30 Ntəna ilé i kisi si i mələyi i tetv taa.

31 Mprəyule Moisi si: Taa lə-to. Mpi tə, nyá nyəmna wəlaya tetv taa timpv timpv tu siki tə, təh-to na h hvl-to.

32 Ye h təhə-to, tu taləna-h kəpantv nti Tacaa ka la-to tə.

33 Mpróyo tə kəla Tacaa pəyov cəlv, na tə tó kəyeh tooso. Na Iso atakaa ké ta nəɣo təv si i pəkəyiv-toyv timpv tu siki na tə heesv tə.

34 Ilim taa ké tə kəlaa, na isəhəməntv wə ta nyovəh taa.

35 Tə təkəyana Iso atakaa Ilena Moisi yəɣətəna nəɣo səsəyav si: Tacaa səh nyá naasv taa, na nyá kolontunaa na mpa paa caa-h tə pá yá.

36 Waatv wei pa sukəyav Iso atakaa, Ilena Moisi tasa si: Tacaa kəv, na h cəyav Iseyeli nyóma ta ta həkə. Mpi tə, tə wə pəyale ké, tə fəi kalvov.

11

Iseyeli nyóma ke Tapela

1 Mpróyo kuyakv nakvlv Iseyeli nyóma kəntəna Tacaa, na pááná kpa-i. Na i tisi kəkə na ká nyayav tisikile ké pəcə.

2 Ntəna samaa wiina Moisi təkpe, na ilé i sələməna-weyə Tacaa na kəkə te.

3 Ilena pá ha lonte nteyə hətə si Tapela. Nyayav ké pa yaa mpv na pa te taa. Mpi tə, tənyav Tacaa ka nyayasa pa təsikile.

Iseyeli nyóma kəntəyəna Tacaa

4 Mpróyo kuyakv nakvlv luluvy kpaava cəyala. Ilena pə krenna Iseyeli nyóma mayamaya na pá təyanəyiv kəntəyov si: Tu hiki nantv nté na tə təyov?

5 Aa kai, yəlaa təyov Icipiti taa ké tiina ké faalaa. Na kaama mayamaya na a nəɣəsələnaa mpa pa təkəna ləh tə, na kaarpənaa ké waanv waanv.

6 Ama pə taa pvlv fəi cəne. Manna inəyələ Manna, na tə təh taasv.

7 Manna in i ka nəɣəsəna ké isv pəe kəhvləməe naalv, i wə isv təyov nakvlv kv cələm.

8-9 Ahoov ké cələv kpaakv təsikile, Ilena Manna hoti. Pə nyaaləyiv, Ilena samaa cəv na pá kuuki, na pá nəhəyiv yaa pá səkiv, na pá təsəyiv, yaa pá təyiv kakalası. I ləlev wə ké isv nim kakaləyav.

10 Mprəyule Iseyeli nyóma kota pa tēesv nənəəsəv na pá kəntəyiv, na Moisi ni. Ilena Tacaa pááná hu.

11 Na Moisi ləhə wakəh, na i pəəsiv Iso si: Pepe təv ké ma nyovo səpəna-h, na h tv-m yəlaa pəne pa paasənav na h cəsəyiv-m mpv?

12 Anv pə təyav ma lələna-wə. Na h təh si má nvkiv-wə isv asənyov na má pona-weyə tetv nti n ka su pa caanaa ké nəyov na tuunav sv, n ká ha-wə tə.

13 Yaa ləyev ma kəpələyiv nantv na má cəla samaa wə na i təyov? Mpi tə, pa wiikina-m sv má cəla-weyə nantv na pá təyov.

14 Ma tike ma kaa pəsv pa səɣəla, a tē-m.

15 Ye tampana sv n caa h la-m kəpantv, pə kəla teu sv h kv-m na mpi n ka laki-m isəntə tə. Má taa na ma kənyəntəyələ.

¹⁶ Ntɛna Tacaa cɔ Moisi si: Koti yɛlaa mpa lɛlaa tɔvɔna na pɔ kɛ nyɔvɔ nyɛma tɔvɔ nutoso na naanɔwa. Iɛna nyana-wɛ ɛ kɔɔ ɪ sɔŋ Iɔɔ cɔkɔlɛ nɔnɔvɔ.

¹⁷ Iɛ maɔ tii na mɔ na-ŋ tɛ yɔvɔti tɛna, na mɔ tu-wɛyɛ nyɔ lɛmɔvasɛlɛ. Iɛna pɔ sɛna-ŋ na ɲ taa sɔvɔli samaa sɔvɔla kɛ nyɔ tike.

¹⁸ Iɛna ɲ tɛlɛsi yɛlaa si, ɛ taɣani mɛ tɔvɔi cele tɔɔ. Maɔ ha-mɛyɛ nantu na ɛ tɔvɔ. Mpi tɔ, ma nu isɔna lulunɔ pu-mɛ, na ɛ kɔntɔvɔi, na ɛ tɔŋ si mɛ nɔkɔvɔ lɛlɛŋ kɛ Icipiti tɔ.

¹⁹ Pɔ tɔvɔ kɔvɔkɔ kɔlɔmɔvɔ yaa naale yaa kakpasɔ yaa naanɔwa tike kɛ ɛ kɔ tɔvɔ-ti.

²⁰ Ama isɔvɔ tɔcu kɛ, halɛna tɛ lu-mɛyɛ sɔŋ. Mpi pɔ tɔɔ ɛ lɔwa Tacaa ma wei ma wɛ mɛ hɛkɔ, na ɛ kɔntɔvɔi mɛ Icipiti taa luw tɔɔ tɔ.

²¹ Tɛnɔvɔlɛ Moisi nɔvɔ tɛkɔvɔ si: Yoolaa panɛ pa ta sɛki iyisi nasɛtoso (600.000). Na ɲ mɔvasɔvɔ si n kɔ cɛla-wɛyɛ nantu kɛ isɔvɔ na?

²² Paa tɛ kɔwa ta naaŋ, na ta heeŋ, na ta pɔŋ tɛna. Yaa tɛ kpawa tɛŋku taa tiina tɛna pu haŋvɔvɔna-wɛ.

²³ Ntɛna Tacaa si: Ma toma ta tɔɔ? N kɔ nana nyɔ isɔvɔlɛ kɛ nɔnɔɔ si, pu la mpɔ yaa pɔ kaa la?

Iɔɔ hawa ɪ lɛmɔvasɛlɛ kɛ sɔsaa nutoso na naanɔwa

²⁴ Mɔvɔvɔ Moisi luwa na ɛ tɛlɛsi Iɛyɛli samaa kɛ Tacaa kɔvɔvɔtɔvɔ. Pɔ waali kɛ ɪ kɔta Iɛyɛli nyɔvɔ nyɛma nutoso na naanɔwa, na ɛ puli-wɛ na ɪ cɔɔna Iɔɔ cɔkɔlɛ.

²⁵ Iɛna Tacaa tii isɔŋmɔntɔvɔ taa, na ɛ yɔvɔtɛna Moisi, na ɛ tɔ nyɔvɔ nyɛma mɛ pa taa kɛ Moisi lɛmɔvasɛlɛ. Na pɔ sɔvɔ yɔvɔtɔvɔ isɔ Iɔɔ kɔvɔvɔtɔvɔ tɛlɛsɔlɛ. Iɛ pɔ ta leeli kɛ.

²⁶ Ama nyɔvɔ nyɛma mɛ pa taa naale, Iɛta na Meta pa ta polo Iɔɔ cɔkɔlɛ kin. Ama tɛsikile taa kɛ pa saalaa. Na Iɔɔ tɔ ɪ lɛmɔvasɛlɛ kɛ pa taa na pɔ yɔvɔtɔvɔi, isɔ Iɔɔ kɔvɔvɔtɔvɔ tɛlɛsɔlɛ.

²⁷ Ntɛna ifɛpu nɔvɔlɔ ɪ kpɔvɔ aɛwɛna na ɛ polo ɪ heeli Moisi kɛ nti Iɛta na Meta pa lakɔ tɔ.

²⁸ Mɔvɔvɔlɛ Nuŋ pɔvɔlɔ Yosuwɛ wei ɪ lakɔvɔ Moisi tɛmlɛ kɛ tuu ɪ pɔcaatɔ tɔ, ɪ tɔma si: Ma cɛ heeli-wɛ si pɔ su.

²⁹ Ntɛna Moisi si: N lakɔ-m isɛsɛmlɛ kɛ? Halɔ pɔ cɔvɔ mɔvɔ isɔ Tacaa ɪ tɔ ɪ lɛmɔvasɛlɛ kɛ Iɛyɛli nyɛma tɛna taa, na pɔ la Iɔɔ kɔvɔvɔtɔvɔ tɛlɛsɔlɛ.

³⁰ Iɛna Moisi na Iɛyɛli nyɔvɔ nyɛma mɛ pɔ mɛli tɛsikile.

Tacaa kɔna lɛsi

³¹ Mɔvɔvɔ Tacaa kɔsa heelimɔvɔ na tɛŋku tɔɔ. Na pɔ kɔna lɛsi tuutuuma kɛ tɛsikile hɔvɔlvɔ, na pɔ polo isɔ kɔvɔkɔ kɔlɔmɔvɔ tante, na pɔ cɔɔ tɛsikile. Na si kaa huɔyɛ isɔ mɛɛtɛli kɔlɔm.

³² Ntɛna samaa kuu-sɔvɔi kɔvɔkɔ ŋku, na pɔ ahoo na pɔ tɛv kɔfɛmɔvɔ. Paa wei ɪ ka tɔɔsa pɔcɔ tɔ, pɔ lukɔ-ɪ kilɔnaa iyisi iyisi kɛ. Mɔvɔvɔ pa lɛma-sɔvɔi ilim na pɔ cɔɔna tɛsikile.

³³ Ama Tacaa mɔ pɔɔnɔ na ɛ kɔ Iɛyɛli nyɛma kɛ isɔvɔkɔvɔ, kɛ waatɔ wei pa suukɔvɔ nantu kɛ pa nɔɔsi taa tɔ.

³⁴ Ntɛna pɔ ha lɔnte nɛyɛ hɛtɛ si Kipɔloti-Taafa. Pɔ huwɛɛ ntɛ si luluyɔ pɔlɛaɔ na pa tɛ taa. Mpi tɔ, tɛnɔvɔ pa pima yɛlaa mpa luluyɔ kɔwa tɔ.

³⁵ Iɛyɛli nyɛma lu Kipɔloti-Taafa iɛna pɔ tɛɛ Hasɛlɔti na pɔ siki.

12

Kɔtɔŋ ŋku kv pilisiyi yɔlv tɔ kv kpa Malɔyam

¹ Moisi ka kpɔvɔ Kusi alɔ nɔvɔlvɔvɔ. Iɛna Malɔyam na Alɔŋ pɔ cɔvɔna-ɪ akpɔvɔlɛ ntɛ tɔ tɔm.

² Halɛna pɔ tɔ si: Tacaa yɔvɔtɔvɔvɔna tɔ tɔtɔvɔ. Pɔ tɔvɔ Moisi tike kɛ ɪ yɔvɔtɔvɔna. Iɛna Iɔɔ nɔɔ nu-ti.

³ Ama Moisi nɔ tɔ cɔ natɛli. Mpi tɔ, ɪ ka tɛwɔ aɛ yɛlaa tɛnɔvɔ suulu kɛ.

⁴ Mɔvɔvɔ Tacaa yaa ɛ na Alɔŋ na Malɔyam, na pɔ sulɔ cɔkɔlɛ kin.

⁵ Na ɛ tii isɔŋmɔntɔvɔ taa kɛ cɔkɔlɛ nɔvɔ. Na ɛ yaa Alɔŋ na Malɔyam na pa naale pa polo.

⁶ Na Tacaa tɔ-wɛ si: I nu ma kɔvɔvɔtɔvɔ kɛ tɛu yoo. Yɛ ma kɔvɔvɔtɔvɔ tɛlɛsɔlv ɪ wɛ mɛ hɛkɔ ma hulɔvɔi-mɛ tɔvɔi. Na mɔ lukɔ ɪ tɔɔ na ma yɔvɔtɔvɔvɔna-ɪ toosɛ taa.

⁷ Ama ma yɔlv Moisi nɔ nuna-m tɛu kɛ, na ɛ lakɔ ɪ tɛmlɛ kɛ ma tɔvɔvɔ tɛna taa.

⁸ Ma na-ɪ tɔ yɔvɔtɔvɔvɔna tɛmɔvɔ tɛɛɛɛɛɛ. Ma hulɔvɔi-mɛ tɔ na ɛ naaki ma wɛɛtɔ. Iɛ pepɛ tɔɔ kɛ mɛ tɔ nyana-ɪ, na halɛna ɪ cɔvɔna-ɪ?

⁹ Mɔvɔvɔ Tacaa mɔ pɔɔnɔ na ɛ tɛɛ.

¹⁰ Waatɔ wei isɔŋmɔntɔvɔ kɛlɛ cɔkɔlɛ tɔɔ iɛ, kɔtɔŋ ŋku kv pilisiyi yɔlv tɔ kv waasa Malɔyam tɔɔ kɛlɛ, na ɛ hulɔmaa tɛlɔilɔi isɔ kɔnɔkɔmɔlvɔm. Mɔvɔvɔ Alɔŋ nɔ mɔvɔ.

¹¹ Iɛna ɛ tɔ Moisi si: Hai, suulu Tacaa, tɔ tɔm sɔvɔvɔ. Iɛ taa lɛɛtɔ-tɔvɔ tɔ kɔmɛlɛntɔ salɛka.

¹² Malɔyam ɛ taa wɛɛ isɔ pɔvɔvɔ sɔkɔvɔ ka tɔɔ lotu taa, na pɔ lɔlɔ-kɛ na ka tɔnɔvɔ fɛtiliyi isɛna tɔ.

¹³ Tɛnɔvɔlɛ Moisi wiina Tacaa si: Hai, Tacaa, Suulu, waasi.

¹⁴ Ntɛna Iso si: Ye isɪ i caa ka tɔwa i isentaa kɛ ntayama, pɛ tayɔ kɔyakɔ na kɔ isikile kɛ i cakɪ fɛɛle taa? Mpu tɔ, pɛ wɛɛ si pɛ lɛsi-i tɛsikile kɛ kɔyakɔ na kɔ isikile kɛ. Pɛ waali ɛna pɛ tayani-i yaav.

¹⁵ Mprɔgɔ pa lɛsa Malɔyam kɛ tɛsikile taa kɛ kɔyakɔ na kɔ isikile. Pa mɛlɛna-i tɔgɔ Iseyɛli nyɔma tɔ mpaav.

¹⁶ Na pɛ polo pa siki Palan wɔlaya tetu taa.

13

Fɛɛlɛ naanwa na naale tiluyɔ kɛ Kanaaɲ

¹ Mprɔgɔ Tacaa tɔma Moisi si:

² Lɛsi Iseyɛli kpekɛ nyɔɔɔ nyɔma taa kɛ yɔɔ yɔɔ. Na n tili-wɛ na pɛ fɛɛ Kanaaɲ tetu nti ma haaki-mɛ tɔ.

³ ɛna Moisi kɔsi Iseyɛli nyɔɔɔ nyɔma kɛ Palan wɔlaya tetu taa, isɪ Tacaa kɛɛsɔɔ-i tɔ. Na pɛ polo Kanaaɲ tetu fɛɛɔɔ.

⁴ Fɛɛlɛ mɛ pa kpekɛ na pa hɛla ntɔ: Lupɛɲ kpekɛle taa nyɛɲ ntɛ Sakuu pɔyalɔ Samuwa.

⁵ Simiyɔɲ nyɛntɛ taa nyɛɲ ntɛ Holi pɔyalɔ Safati.

⁶ Yuta nyɛntɛ taa nyɛɲ ntɛ Yefune pɔyalɔ Kalepu.

⁷ Isakaa nyɛntɛ taa nyɛɲ ntɛ Yosɛfɔ pɔyalɔ Ikaali.

⁸ Ifɛlayim nyɛntɛ taa nyɛɲ ntɛ Nun pɔyalɔ Hosee.

⁹ Pɛncamɛɛ nyɛntɛ taa nyɛɲ ntɛ Lafu pɔyalɔ Palɛti.

¹⁰ Sapulɛɲ nyɛntɛ taa nyɛɲ ntɛ Soti pɔyalɔ Katɔyɛli.

¹¹ Yosɛfɔ pɔyalɔ Manaseɛ nyɛntɛ taa nyɛɲ ntɛ Susi pɔyalɔ Katɔ.

¹² Tɔɲ nyɛntɛ taa nyɛɲ ntɛ Kemali pɔyalɔ Amiyɛli.

¹³ Asɛɛ nyɛntɛ taa nyɛɲ ntɛ Mikayɛli pɔyalɔ Setuu.

¹⁴ Nɛfɛtali nyɛntɛ taa nyɛɲ ntɛ Fɔfɛsi pɔyalɔ Napi.

¹⁵ Kati nyɛntɛ taa nyɛɲ ntɛ Maki pɔyalɔ Kuweli.

¹⁶ Mpa Moisi tila Kanaaɲ tɔ pa hɛla ntɛ. Nun pɔyalɔ Hosee kɛ Moisi cɔyusa hɛtɛ si Yosuwɛɛ.

¹⁷ Mprɔgɔ Moisi kɔsa-wɛ na i heeli-wɛ si: I kraɲɔ ilim ntɔɔɔɔ tɔɔ mpaav, na i sɔv pulasi hɔɔɔɔ taa.

¹⁸ Na i fɛɛ tetu nti na tɔ yɔlaa kɛ teu, na i na pa pɔyalɛ na pa tɔɲ tɔnaɲɔ.

¹⁹ Na i na si pa wɛna koloosi acalɛɛ yaa pa fɛina. Na tetu wɛ musɔɲ yaa tɔ sɛpa. Na hɔtɔ wɛɛ yaa tɔ fɛi.

²⁰ I pɔna apalɔtɔ na i kɔna pa tetu kɔɔɔɔɔ. Waatɔ unɔɲi tetu nti tɔ tɔɲ wei pa yaa si lɛɛɛɛna tɔ i kancaalɔɲ nyɔma puki.

²¹ Mprɔgɔ apalaa mɛ pa tɛɛwa na pɛ fɛɛ tetu kɛ pɛ kraɲɔv Siɲ wɔlaya tetu, halɛna Lehɔɔi, kɛ Lepo-Hamati.

²² ɛna pɛ sɔv tetu nti tɔ taa, na ilim mɛɛɛɛɛ tɔɔ. Na pɛ tala Hɛpɛɔɲ kɛ Anaki lɔɔɔɔ nyɔma tookonaɔ tɛ. Pa hɛla ntɛ, Ahimɔɲ na Sesai na Talɛmayi. Paa ɲmawa Hɛpɛɔɲ icatɛ kɛ, na pusi naatosompɔɔɔɔɔ siki, ɛna pɛ ɲmɔ Sowan nyɛntɛ kɛ Icipiti tetu taa.

²³ Pa tala lɛɛɛɛɛ tetɛkɛle taa, ɛna pɛ seti pɛ tuku, na piliɲɔ, na pɛ hɔɔɔɔ yɔlaa naale. Na pɛ kooli tɔɲ wei pa yaa si fiki na kɛlɛnaati tɔ i pɛɛ tɔtɔ.

²⁴ Mprɔgɔ pa ha tɔna unɔɲi hɛtɛ si, lɛɛɛɛɛ tetɛkɛle kɛ tuku ɲku Iseyɛli nyɔma ka setaa tɔ kɔ tɔɔ.

Fɛɛlɛ kɛɛsɔɔ pa mpaav tɔm

²⁵ Kɔyɛɛɛ sika nɛɛ, ɛɛ fɛɛlɛ tamayalɛ, na pɛ mɛli.

²⁶ Moisi na Alɔɲ na Iseyɛli samaa kɔɲ kɛ pa mɛla Katɛɛsi kɛ Palan wɔlaya tetu taa. Na pɛ kɛɛsi-wɛɛ pɛ tɔna mpi pa nawa tɔ pɛ tɔm. Na pɛ hɔli-wɛɛ tetu kɔɔɔɔɔ na pa heeli-wɛ si:

²⁷ Kɔɔɔɔ na tɔɔɔɔɔ tɔna tɔla tɔ taa kɛ tɔhɔ. Halɛna pɛ hɔli-wɛɛ tɔ kɔɔɔɔɔ.

²⁸ Ama kɔɔɔɔ kɛ si tɔ yɔlaa kɛ tɔɲtɔnaa kɛ. Na pa ɲmawa koloosi acalɛɛ sɔsɔɔna. Halɛ tɔ nawa tɔ taa kɛ tooko Anaki lɔɔɔɔ nyɔma.

²⁹ Amaleke nyɔma nɔ cayaɲɔ nteɲɛ ilim mɛɛɛɛɛ tɔɔ, na Hiti nyɔma na Yɛpusi nyɔma na Amoliɲ nyɔma kɛ pulasi hɔɔɔɔɔ. Na Kanaaɲ nyɔma kɛ Metitɛlanɛɛ tɛɲku na Yaatanɔ pɔɔɔ nɔɔɔ.

³⁰ Iseyɛli nyɔma caakɔɲɔ Moisi kɛ kɔntɛnaɔ. ɛna Kalepu sumsi-wɛ, na i yɔɔtɔna tɔma si: Tɔ polo tɔ mɔ tetu nti, tɔ wɛna pɛ tɔma.

³¹ Ama i taapalaa nɔ tɔma si: Tɔ kaa pɛsi na tɔ kra yɔlaa mɛ pa tɔɔ, pa tɛɛ-tɔɲ tɔɲ.

³² Tɔnaɲalɛ pa sɔv kɛɛsɔɔ kɛ mpi pa nawa tetu nti tɔ taa na pɛ la-wɛɛɛ sɔɔɔntɔ tɔ pɛ tɔm si: Tetu nti tɔ kɛ nti tɔ kɔɲi tɔ yɔlaa tɔɔ. Tɔ taa yɔlaa kɛ tookonaɔ kɛ.

³³ ɛna pɛ tɔ kɛlɛna Anaki lɔɔɔɔ nyɔma. Tɔ wɛ isɪ tɔlaa kɛ pa kɔɲ kɛ, na pɛɛ pɛ nyɛnɔɲi-tɔɲ mpu.

14

Samaa kisa kanaaj tetv taa svov

- ¹ M'p'og'og' Iseyeli ny'oma m'apa kapusi ke ahoov t'ona.
² Na pa kont'ona Moisi na Al'oh, na pa t'oh si: Ye tu s'epa Icipiti tetv taa t'ona, pu lapa sana.
³ Pepe too ke Tacaa ka pona-t'ovv tetv nti t'aa, na ta si youu taa. Na kolontunaa kuu ta alaa na ta piya. Pa kala teu si t'oh m'eli Icipiti.
⁴ Hal'ena pa magasi si pa k'paaki wulav, na pa m'eli Icipiti.
⁵ T'onaale Moisi na Al'oh, pa hota pa noosi too ke Iseyeli ny'oma isentaa.
⁶ M'p'og'og'ofen'laa taa naale, Nu'j p'ayalv Yosuwee, na Yefune ny'oh Kal'epv, pa cela pa wontu na lah'wak'alle.
⁷ Na pa t'oh samaa si tetv nti t'oh teu we s'og'ontv.
⁸ K'upantv na t'og'ona t'ala t'oh t'aa ke t'oh. Ye Tacaa lah'le h'ena-tv, i ka s'osi-t'ovv t'oh t'aa ke na i ha-t'ovv-ti.
⁹ Pa too t'oh, i taa k'pa Tacaa too. Yaa i w'ena tetv nti t'oh y'elaa s'og'ontv. Pa tu'j ka lo-w'eye, na t'aa t'elaki-w'eye tom kolvm too. M'pi t'oh, ta Is'oh we ta waali ke. M'pu t'oh, t'oh taa nyana-w'e.
¹⁰ M'p'og'og' samaa y'og'otaa si pa ku-we na p'ee. T'ona Tacaa teeli na pa isentaa ke k'pak'raa ke cok'ale too.

Moisi s'elam'ayi si Is'oh i hu'si samaa isayatv

- ¹¹ M'p'og'og' Tacaa t'oma Moisi si: Ma hulv Iseyeli ny'oma na yaasinaa p'ayale nte ma t'oh. Paa na mpv pa t'oh na-m kisuyv. Paa laki-m naani. Ie paa layasi?
¹² Maa k'piisi-w'e na yulok'os'okv. I'ena ma la na Moisi l'oli na i p'asi piitim s'os'om na t'oh ny'om, na p'oh k'eli Iseyeli ny'oma.
¹³ N'ena Moisi si Icipiti ny'oma cek'ona si, ny'oh t'oh ke n l'as'ona Iseyeli ny'oma ke pa tetv taa.
¹⁴ Pa kaa lah'-t'ayi t'ayasu'v ke tetv t'oh t'oh ny'oma. P'ele pa ny'oma si n we ta waali ke, na n hul'og'it'ovv ny'oh ti. Na t'oh naaki ny'oh t'oma na n k'entiyi ta too. M'pi t'oh, n we ta n'og' too ke is'ohmunt'ovv taa ke, na ahoov i'ena n we is'ohmunt'ovv n'ku ku m'uyi kok'oh t'oh ku taa.
¹⁵ Ye no'ono'oh n k'piisa-t'ovv tom kolvm, piitimnaa m'pa pa nu'wa p'oh t'ona m'pi n lapa t'oh, paa t'oh si,
¹⁶ n k'pisa ny'oh y'elaa pona'v ke tetv k'upantv taa, isv n ka si'v t'oh. Pa too ke n ku-w'eye w'olaya tetv taa.
¹⁷ Ie hai, Tacaa, ma wiikina-n si n hul'oh ny'oh t'oh na n la isv n ka y'og'ot'ovv t'oh si:
¹⁸ Ma'ale Tacaa, ma w'ena suulu ke na ma k'upantv fei t'ona. Ma wiiki isayalataa na k'p'ena. Ama maa haaki tas'ok'ele t'oh ke tam'ana. Ma h'oh asayaa n'k'ra'oh ke na ma k'p'enna pa l'oh'oh loosi tooso yaa liyiti ny'ohka.
¹⁹ Tacaa ny'oh k'upantv t'owa s'os'om. Wii ny'oh y'elaa, isv too n l'as'ovv-t'ovv Icipiti na n laki t'oh.
²⁰ M'p'og'ofe Is'oh n'og'oh t'ek'ra'v si: Maa wii-me, isv n s'elam'ovv t'oh.
²¹ Paa na mpv timpi ma ke weesu'v t'oh, na ma teeli su tetv t'ona t'oh, ma tuukina ma ti si,
²²⁻²³ ma taa n'og'oh kaa s'ovv tetv nti t'oh taa. Pa t'aya p'ulv, i n'awa ma teeli na ma t'oma s'os'ona nna ma lapa Icipiti na w'olaya tetv taa c'one t'oh. Paa na mpv i t'oh na-m magasu'v si, i naaki ma waali. P'eyele i' nuk'ona-m. Pa too ke ma taa n'og'oh kaa keesi tetv nti maa su'wa si maa ha ma caana t'oh. M'pi t'oh, ma t'ona i l'ona-m.
²⁴ Ama ma t'aml'ele t'oh Kal'epv na w'ena l'amayas'ele k'opante. I ta lo ma tom. I ka s'ovv tetv nti i fenja t'oh t'aa. Maa ha-t'ayi i l'oh'ovv ny'oma.
²⁵ Amaleke na Kana'oh ny'oma w'enna t'etek'ale taa. Pa too t'oh, cele i m'eli ma no'oh'ee t'oh na i fayana w'olaya tetv taa ke s'os'ona'asi t'ohku too.

Tacaa h'om ke y'elaa n'k'ra'ovv

- ²⁶ M'p'og'og' Tacaa tasa Moisi na Al'oh ke heeluyv t'oh si:
²⁷ Ma nu'wa Iseyeli ny'oma kont'og'ona-m. Y'elaa kate ny'oma me i kaa h'esi p'oh l'apv.
²⁸ I t'el'osi-w'e si, ma ke weesu'v t'oh ke. Ma tuukina ma ti si maa la-me isv i y'og'otaa t'oh.
²⁹ Ama ma t'ona m'pa pa kalaa na i w'ena isv p'usi hiu na waali t'oh, i ka si. M'pi p'oh t'oh i kont'og'ona-m t'oh.
³⁰ Kal'epv na Yosuwee pa paasi, n'og'oh kaa s'ovv tetv nti maa tu'wa si maa ha ma caana t'oh t'oh t'aa.
³¹ Ye p'oh kaasa ma piya m'pa i t'oh'aya si kolontunaa ka kuu t'oh. P'ele paa t'og'ona tetv nti i footaa t'oh.
³²⁻³³ P'usi nule t'oh ke ma p'ayalaa ka paas'ona pa kal'ek'oh. Na pa t'oh ma kaan'utv sal'aka t'oh. Ama w'olaya tetv taa c'one'v ma lo'oh'oh t'ona ka si.
³⁴ K'oy'eh' nule ke i fenja tetv. Ie p'usi nule ke i ka t'oh ma isayatv sal'aka. Pa lu'wa isv k'oyaku kol'm'ovv p'ona'v kol'm'aya nte. Wa'ovv i'oh'oh i ka cek'ona m'pi ma too kol'ovv hul'oh'oh t'oh.

³⁵ Isəna ma yəɣɔtaa tə, m̄p̄ɔɣú ma la lan̄kpusəɣ nyáma me. Mpi tə í kola ma tə. Isu mə nəɣo na mə suká í səpa wulaya tetu taa cəne.

³⁶ Mpa iní Moisi ka tila tetu feɣuyu na pá footi-ti, na pá yelee na samaa kontəyənə-m tə,

³⁷ Tacaá kú-wɛye kpakpaa na wahala ke pə tə kɛ.

³⁸ Yosuwee na Kaləpə pa tike pa ta səna yələa mpa pa pola tetu feɣuyu tə pa taa.

Maanyəma wɛ waali kɛ

³⁹ M̄p̄ɔɣú Moisi keesa Iseyeli nyáma ke təm nti. Na pa lan̄a wakəli tətəɣɔtəɣo.

⁴⁰ Pə tə kɛ pə fema tanəɣ təhulu, na pá pukina pulasi həɣəlvɔv, na pá təɣ si: Tá təm səpa. Ile pənente tá səlv puwa si tə polo timpi Tacaá hula-tv tə.

⁴¹ Ntəna Moisi si: Pepe tə kɛ í kisiyi Tacaá kusəsutu, í kaa waa.

⁴² I fei mə waali yoo. Ile í taa nəki pote si í yookina mə kolontunaa.

⁴³ Amaleke na Kanaan̄ yoolaa ntə mə nəɣo tə tənə. Pɛle paa kp̄iisi-mɛye. Timpi í kisa Tacaá tə, íl̄ í kaa wɛɛ mə waali.

⁴⁴ M̄p̄ɔɣú pa lapa kan̄kana si pa kpaaki puɣv həɣəlvɔv. Ama Moisi na Tacaá nəɣo pɛelɔv atakaa pa saala təsikile.

⁴⁵ Tənaya Amaleke na Kanaan̄ yoolaa mpa paa wɛ pəɣ taa tənə tə, pa tiwa na pá təɣn̄i-wɛ na pá kú-wɛ, haləna Hooma.

15

Mvləm na nim na svləm pə kətaya

¹ M̄p̄ɔɣú Tacaá təma Moisi si:

² Teləsi Iseyeli nyáma si, waatu wei í ká svv tetu nti ma haaki-mə tə, tə taa si í cakı tə,

³ ye í laki kətasi nsi kəkə lusa si tənə tə yaa ciikuɣu nyənsi yaa nəɣo svv nyənsi. Yaa luɣu kolomvɔv nyənsi yaa acima nyənsi. Nav yaa heu yaa p̄ɣ kɛ í ká lana pə kətaya. Na ma lan̄le həɛna pə səsvɔv.

⁴ Ye wei í kəna í kp̄ente, í ká tən̄i tə tə kɛ təɣnaya kətaya. Isu mvləm mpi pa nuɣutina nim liitili kvləm na titite təɣo kiloona tooso.

⁵ Na í liisi svləm ke liitili kvləm na titite ke paa iwəyaya ŋka ka kətaya ŋka kəkə lusa ka tənə tə, yaa ciikuɣu nyəŋka tə.

⁶ Ye pə kɛ iwaaɔv, íl̄ í səsvi mvləm mpi pa nuɣutina nim liitilinaa naale təɣo kiloona naatos.

⁷ Na svləm ke liitilinaa naale, na Tacaá lan̄le həɛna pə səsvɔv.

⁸ Ye isu nav ke í laki-m kətaya ŋka kəkə lusa ka tənə tə, yaa ciikuɣu nyəŋka, yaa nəɣo svv nyəŋka.

⁹ Í tən̄i kp̄ente tə kɛ mvləm mpi pa nuɣutina nim liitilinaa tooso, təɣo kiloona pəɣɔlavafɛ naanvwa.

¹⁰ Na svləm ke liitilinaa tooso, na Tacaá lan̄le həɛna pə səsvɔv.

¹¹ Ye í laki nav yaa iwaaɔv yaa iwəyaya yaa pinaya ke kətaya, m̄p̄ɔɣú í ká la.

¹² Paa tala isənaya í ká la kətaya. Í ká tən̄i paa nte tə tə kɛ m̄p̄ɔɣú.

¹³⁻¹⁴ Yaasi inəyi Iseyeli nyáma me í ká təɣ na í laki kətasi səsvɔv nyənsi. Na pá kp̄enna mə tetu taa caɣalaa tənə. Mpa pa leelaa na mpa pa ta leeli tə.

¹⁵⁻¹⁶ Kusəsutu kolomtv ntəyi Iseyeli nyáma na caɣalaa í ka təkı teitei, na pá polo mə piya piya. Tacaá má ma faɣasəyi.

Kakalasi kancaalaya nyənsi kətaya

¹⁷ M̄p̄ɔɣú Tacaá təma Moisi si:

¹⁸ Teləsi Iseyeli nyáma si, ye waatu wei í tala tetu nti tə taa ma pukina-mə tə,

¹⁹ íl̄ í kpaɣa tə təɣnaya na í la-m kətaya. Ilena páčó í təɣo.

²⁰ Ilena í cosı mə kancaalaya somtu taa na í tó kakalaya. Na í kraasi-m-ke na isə, isu pa lakvɔv kancaalaya pɛe wena pa mapa tə.

²¹ Na í la-m kətaya ke pə kakalaya kancaalaya nyəŋka. Í ká təkı kusəsutu tənɛɣe tam tə kɛ.

Isayatu nti tə yəkəna yvlv tə tə kətaya

²²⁻²³ M̄p̄ɔɣú Moisi təma si: Ye kuyaku nakvli pə yəkəna me, yaa mə piya piya ke waatu nəɣəlv, ílena p̄ntv yəki kusəsutu nti ma teləsa-mə isəntv tə tə taa natəli, íl̄ í tayanı-ti na kətaya.

²⁴ Ye pə kɛ isayatu nti tə yəkəna yvlv tə na samaa ta nyi pə təm, íl̄ í caa latəce na í la-m kətaya səsvɔv nyəŋka ŋka kəkə lusa ka tənə tə. Na í tən̄i ka tə kɛ mvləm, na svləm, na isayatu hısvvɔv kətaya pəɣtvlvɔv.

²⁵ Kətulo ká la isayatu hısvvɔv kətaya ke Iseyeli nyáma tənə, na pá hısvi mə isayatu. Mpi tə, pə kɛ isayatu nti tə yəkəna-mə təɣo. Na pə tə kɛ í kəna-m kətaya ŋka kəkə lusa ka tənə tə. Na isayatu hısvvɔv nyəŋka.

²⁶ Pu hısvi Iseyeli nyáma tənə isayatu ke. Na caɣalaa mpa pa wɛ mə həkə tə pɛle pa nyəntv. Mpi tə, pə ke isayatu nti tə yəkəna-mə təɣo.

27 Ye yolv kolvm ke pə yvkənaa na í la isayatu, íe pənaɣa kolvmaya pə́j ke í ká kətəna.
 28 Ìena kətvlə la isayatu husvyn kətaya, ke wei inɪ pə yvkənaa na í lá isayatu ke mrv tə. Í tɛj mrv ìena í isayatu huusi.
 29 Paa Iseyeli tv yaa caɣalv ke pə yvkənaa na í pəntu, kusəsutu kolvmtv tənə inəyi í ká tóki.
 30 Ama ye Iseyeli tv yaa caɣalv pəntəna təfaa, isu pa kpiisa-ɪ tetv taa.
 31 Í nyvyn taa ké í kpiisuyv ká məli. Mpi tə, í foota Tacaa təm, na í wakəli í kətvtvtv.

Kvyakv kvheevyn wakəlvyn təm

32 Ḿpóyó waatu wei Iseyeli nyəma tala wɔlaya tetv taa, ìena kvyakv nakvli pá krpəli pa taa nəɣvln na í caaki taasi ke kvyakv kvheevyn wule.
 33 Ìena pá pona-ɪ Moisi na Aləj na samaa təna kin.
 34 Na pá su-ɪ na pá tanj nti Isə ka heeli-we sɪ pá lana-ɪ tə.
 35 Ntəna Tacaa heeli Moisi sɪ: Pə wee sɪ samaa təna í kú pəntv inəyi na pɛe, ke təsikile waali.
 36 Kəlena pá luna-ɪ na pá kv-ɪ na pɛe, isu Tacaa ka heeluyv Moisi tə.

Tokonaə səsaa atvynsa

37 Ḿpóyó Tacaa təma Moisi sɪ:
 38 Tələsi Iseyeli nyəma sɪ, mə na mə ləlvj nyəma í ká kəəki mə tokonaə səsaa ntompee ke atvynsa ké, na í tamsəyi-yeɣe akpaɣala kponkpontu.
 39-40 Ntəyi í ká nyənəyi na í təəsəyi mə kusəsutu təə, na í təkəyi-ti. Ìe í kaa nyuli tvj waanu waanu laau ke mə hvwee w taa. Tənaɣa í ká hvləna sɪ í ká mə nyəma.
 41 Maɣale Tacaa mə Isə, mə ləsəna-meɣe Icipiti tetv taa sɪ má wee mə Isə.

16

Kolee nyəma kvlvyn ke Moisi təə

1-2 Ḿpóyó Lefii kpekəle tv Kehati ləlvyn tv Isaa pəyalv Kolee tvsa Lupəj nyəma tooso. Iiyarɪ pəyalaa Tatan, na Apilam, na Pelee pəyalv Oj na pə səsəna Iseyeli nyəma kvpaɣalaa mpa pa həla yaawa na pá kotiyi kotvɣ təɣə jmvnəvyn na nule na naanvwa (250) na pá kuli Moisi təə.
 3 Ìena pa kotina Moisi na Aləj na pa koo-we sɪ: Wooo, mə nyəntv ná wəpa. Samaa təna ké Tacaa nyəma ké, na í we pa waali. Ìe pəpe təə ké mə həj mə ti sɪ í tɛe ləlaa?
 4 Moisi nu mrv, ìena í hoti í isəntəə.
 5 Na í tś Kolee na í waali nyəma sɪ: Cele tanəj Tacaa ká hólí mpa pa ké í nyəma tə. Na í yele na í kuləsaa krpətəna-ɪ.
 6 Mrv tə, Kolee, nyana nyá waali nyəma í kpaɣa cofolonaa.
 7 Í tə pa taa ké mamala na í wə Tacaa ke tulaalv. Ìe tv ná wei í ká ləsi sɪ í ké í nyəj tə. Ama Lefii piya me mə nyəntv wəpəna.
 8 Ḿpóyó Moisi heela Kolee tətə sɪ: Lefii nyəma me í nu yoo.
 9 Isəna Tacaa ləsa-meɣe Iseyeli nyəma taa sɪ, í krpətəna-ɪ, na í paasəna í təcaɣale nanj nyəntə, na í səkəna-weɣe Isə tə, pə ta təə me?
 10 Kolee, Tacaa tvna nyana nyá tɛtvnaa ke təmlə. Ìena mu pɛəkəyi sɪ pá səsɪ-meɣe kətəlaa nyəna.
 11 Ìe Tacaa təə ké í koləyi, pə taya Aləj. Ìe í ta ke pvlb.
 12 Ḿpóyó Moisi tilaa sɪ pá yaa Tatan na Apilam. Ìena pá kisi pote na pá tə sɪ:
 13 N ləsa-tvyn tetv nti tə taa kvpəntv na təɣənaɣa təla yem təhə tə, na n̄ kəna-tvyn wɔlaya tetv taa. Paa na mrv, pə ta təə-ɣ na n̄ caa sɪ tə nyənəyi-ɣ tá wulav.
 14 Anɪ kvpəntv na təɣənaɣa ta təlɪ cəne. Pə́c n ta tala-tvyn paa wei na í tetv, na ləsej tawa. Taa nyənɪ-tvyn yvlvmaa, tv puki.
 15 Ḿpóyó pááná huu Moisi taa, na pa təm nti. Ìena í heeli Tacaa sɪ: Taa tasa pa kətasi ke mvyn. Ma ta jmakələta pa taa nəɣvln. Pəyele ma ta mvta pa taa nəɣvln kpaɣaya.

Kolee na í waali nyəma pa saləka

16 Ḿpóyó Moisi təma Kolee sɪ: Cele tanəj, nyana nyá waali nyəma í kəə Tacaa isəntaa, na Aləj tətə.
 17 Ìena í na pa jmvnəvyn na nule na naanvwa (250) pá kpaɣa cofolonaa, na pá wə Tacaa ke tulaalv.
 18 Kolee na í nyəma pá tɛj mrv, ìena pá tuusi na pá səj Isə cokəle nənəɣə. Na Moisi na Aləj pɛe pá polo tətə.
 19 Ntəna Kolee səsɪ Iseyeli samaa tənaya í təə ké Isə cokəle nənəɣə.

Ḿpóyó Tacaa teeli ná pa təə

20 Ìena Isə tś Moisi na Aləj sɪ:
 21 Í hatələna-wee, mə caa-weɣe kpiisuyv ke təm kolvm təə ké.

²² Tənaɣale Moisi na Aləŋ pa hota pa nəəsi tɔɔ kɛ kpaakraa. Na pɔ́ má kapuka si: Hai, yəlaa təna ŋmalɔ Isɔ. Kolum wakəlaa, ilena ŋ muɣi samaa təna na pɔ́áná na?

²³ Ntəna Tacaɔ cɔ Moisi si:

²⁴ Heeli samaa na pɔ́ hatələna Kolee na Tatan̄ na Apilam pa təcaɣale.

²⁵ M̄pɔ́yú Moisi pɔla Tatan̄ na Apilam pa cɔlɔ. Na Iseyeli nyɔvu nyóma ke ɪ waali.

²⁶ Na í heeli samaa si: ɪ hatələna asayaa mpe pa coka. Ye wei í tokina pa pulɔpu pa isayatu ká ku-ɪ.

²⁷ Ntəna samaa hatələna Kolee pa coka. Waatu inɪ Tatan̄ na Apilam pa alaa, na pa lɔlvɔ nyóma lɛlaa paa tɛma luw, na pɔ́ səŋ pa nənɔsi.

²⁸ M̄pɔ́yɛle Moisi tɔma si: ɪ ká cekəna teu si maɔ laki pulɔ na ma maɣamaɣa ma toŋ. Ama Tacaɔ tilina-m.

²⁹ Ye yəlaa paŋe pa sɛpa pa maɣamaɣa pa sɛm, lɛ pə taɣa Tacaɔ tilina-m.

³⁰ Ama ye ɪ lapa piti tɛmlɛ na tɛtu haɔ nɔɔ, na tɔ́ li pɔ́ na pa nyəm təna, na pɔ́ tii atɛtɛle taa na pa isɛ, lɛ pələyɛle í ká tona si pa wɔŋa Isɔ.

³¹ Moisi nɔɔ ta tu tiita atɛye, na tɛtu faɣa yem ke pa nəɔheɛ tɛɛ.

³² Na tɔ́ li pɔ́ na pa alaa, na pa piya. Na Kolee waali nyóma na pa nyəm təna.

³³ Na pɔ́ tii atɛtɛle taa. Iseyeli nyóma ta tasa-wɛye nau.

³⁴ Lɛlaa mpa pa kpətəna-wɛ tɔ, pa nu pa kakiisasi ilena pa se. Mpi tɔ, pa nyarɣaya si tɛtu í taa kɔɔ na tɔ́ li mpe tɔtɔ.

³⁵ M̄pɔ́yú Isɔ tisa kəkɔ na ká nyaa yəlaa ŋmunɔvu na nuɛle na naanɔwa (250) wei ɪ lakaya tulaalu kətaya tɔ.

17

Kolee waali nyóma cofolonaɔ

¹ M̄pɔ́yú Tacaɔ tɔma Moisi si:

² Tɛlɛsi Aləŋ pəɣalɔ kɔtɔlv ɪlasaa si, ləsi cofolonaɔ ke kəkɔ taa na ŋ yasɪ mamala. Pa kɛ ma nyəm kɛ.

³ Cofolonaɔ mpe pa kɛ Isɔ nyóma kɛ. Mpi tɔ, pa tɛma-m-wɛye kətaya lapənav. Ama mpa pa tɪ-wɛ tɔ pa sɛpa pa isayatu tɔɔ. Pə tɔɔ tɔ, pə wɛɛ si pɔ́ hɛɛ-wɛ na pɔ́ waasi kətaya tɛlate tɔɔ. ɪlena pɔ́ pəsi Iseyeli nyóma ke pulɔ kuyɔsɔm.

⁴ M̄pɔ́yú kɔtɔlv ɪlasaa kraɣa yəlaa mpa kəkɔ nyaa mpu tɔ, pa nyəɣəlvɔ kɔsɛɛmɔvu cofolonaɔ. Na í lu-wɛ na í waasi kətaya tɛlate.

⁵ Mpu pə hləyənə Iseyeli nyóma si, Aləŋ lɔlvɔ nyóma paasi kraɪ tu nɔɔlv ɪ feina mpaav si í tasa Tacaɔ ke tulaalu wɔpu. Ye wei í lapa mpu, sɛm mpi Kolee na ɪ waali nyóma pa sɛpa tɔ, mpi pu kɔna-ɪ. Isu Tacaɔ ka kraalɔvu Aləŋ na Moisi nɔɔ tɔ.

Yəlaa caɣanav ke Moisi na Aləŋ

⁶ Tɛv fema ilena Iseyeli nyóma təna naali Aləŋ na Moisi ke caɣanav si: ɪ kɔwa Tacaɔ yəlaa.

⁷ M̄pɔ́yú samaa kotina Moisi na Aləŋ. Saa wei pa nyənna Isɔ cokəle tɔɔ, ilena pɔ́ ná nyɔsi nyala timpi Tacaɔ teeli naaki tɔ.

⁸ ɪlena Moisi na Aləŋ pɔ́ polo tɔ isɛntaa.

⁹ ɪlena Tacaɔ tɔ Moisi si:

¹⁰ Hatələna yəlaa mpe, na má kpiisi-wɛye tɔm kolum. Tənaɣa Moisi na Aləŋ pa hota pa isɛntɔɔ.

¹¹ Na Moisi tɔ ɪ taalɔ si: Polo tɛcav na ŋ kraɣa nyá cofolo na ŋ hee kətaya tɛlate tɔɔ kəkɔ. Tú tulaalu kɛ pə tɔɔ, na ŋ la samaa ke isayatu husɔvu kətaya. Mpi tɔ, Tacaɔ mu pɔ́áná kɛ halɪ ɪ tɛma niŋ tɔvu.

¹² M̄pɔ́yú Aləŋ kraɣa cofolo, isu Moisi heeluyɪ-ɪ tɔ. ɪlena í cɔɔ samaa taa, na í ná si pa tɔŋna sɛpu. ɪlena í wɔ tulaalu, na í la-wɛye isayatu husɔvu kətaya.

¹³ M̄pɔ́yú ɪ sɛna mpa pa tɛma sɛpu tɔ, na isɛ nyóma pa heku taa. ɪlena sɛm hɛɛ.

¹⁴ Kolee waali nyóma mpa pa sɛpa ləŋ tɔ pa paasi yəlaa iyisi naanɔwa na liyiti na nasətoso na nuɔwa (14.700) sɛpəna tɔtɔ.

¹⁵ Ntəna Aləŋ məli Moisi kin̄ ke Isɔ cokəle nənɔɔ ke saa wei sɛm hɛɛwa tɔ.

Aləŋ kpátóyú

¹⁶ M̄pɔ́yú Tacaɔ tɔma Moisi si:

¹⁷ Heeli Iseyeli kpeka nyɔŋ nyóma si paa wei í kəna kpátóyú. Pə kpɛntəɣɪ kpɛtəŋ naanɔwa na naale kele. ɪlena í ŋmaa paa mpa pa kpekəle hətɛ ke pa nyəŋku tɔɔ.

¹⁸ Ama Aləŋ hətɛ ke í ká ŋmaa Lefii nyóma nyəŋku tɔɔ. ɪlena paa kpekəle tɔ wei í wɛɛna ɪ nyəŋku.

¹⁹ Ilena Tacaa si: Moisi su kpatəj inəyi Iso cokəle taa ké atakaa kin, ke timpi má na-me tə suliyi tə.

²⁰ Na má ləsa wei, ilé i kpatóyó neyətəyana nté. Ilena má su tənaya ke kontənav mpi Iseyeli nyóma kontəyana-me tə.

²¹ Mpuvle Moisi teləsa Iseyeli nyóma ke təm nti. Na kpeka nyóon nyóma kəna-i pa kpatəj na Aləj nyəjku ka we heku taa. Ilena pə lu kpatəj naanowa na naale.

²² Ilena Moisi su kpatəj inəyi Iso cokəle taa ké atakaa isentaa.

²³ Təv fema, na Moisi suv tə taa, ilé i mayana Lefii kpekəle tv Aləj kpatóyó neyətəa kele. Na kó tó hetv. Haləna kó ləli pee na á puwa.

²⁴ Mpuvó Moisi kuu kpatəj təna, na i pona Iseyeli nyóma na paa wei í na. Ilena paa nyuvv tv wei í kpaɣa i nyəjku.

²⁵ Ntəna Tacaa tasa Moisi ke heeluyv si: Polo n si Aləj kpatóyó ke atakaa kin, na pə təəsí Iseyeli nyóma ke pa kaanuv. Ilena pa kontvuv si tənaya. Ie pa kaa tasa səm.

²⁶ Mpuvó Moisi lapa teitei ké mpv.

Lefii nyóma na kotəlaa pa kvlapəle

²⁷ Mpuvó Iseyeli nyóma təma Moisi si: Nyəni isəna ta təna tə səki na tó təj tə.

²⁸ Tá taa wei í kpatəna Iso təcayale, ilé i si. Tá təna tu səna nté?

18

¹ Mpuvó Tacaa təma Aləj si: Ye nyana nyá ləlvuv nyóma na nyá tətəvnaa Lefii nyóma ləlaa, í wakəla Iso cokəle taa təmle na mə kətvuv nyənte, mə nyóon taa ké pu tē.

² Waatv wei í svuki tə taa ké təmle, iləna í yaa mə tətəvnaa Lefii nyóma na pá wee mə waalı nyóma, na pá səjna-me.

³ Paa la pə təna mpi n ká keesi-weye cokəle paasənav təm taa tə. Ama pə fei si pá tokina Iso pulvuv yaa kotəya təlata. Pə taa kəv na mpe yaa mə taa nəyolv si.

⁴ Pa tike paa səjna-meye Iso cokəle təmle taa. Cayalv nəyolv i kaa kpatəna.

⁵ Ilena mu paasəna tə na kotəya təlata. Ie ma pááná kaa tasa huuv ke Iseyeli nyóma təv.

⁶ Ma ləsa mə taa ké mə tətəvnaa Lefii nyóma. Ilena ma tayəni-meye weye hav si, pá la təmle ke Iso cokəle taa.

⁷ Ama Aləj, nyana nyá ləlvuv nyóma mu la mə kətvuv təmle ke kate taa kate təcayale taa, ké puuvv kukayav waalı. Má haakəna-meye lonte nté. Ye yolv ke yem kpatəna təna, isv pa kv-i.

Kotəlaa tətəyale

⁸ Mpuvó Tacaa təma Aləj si: Nyana nyá ləlvuv nyóma í tənna kətasi nsi Iseyeli nyóma hvləa si si ké ma nyənsi təy tam təv.

⁹ Kate taa kate nyəm mpi pa ta nyayasi kəkə, na pu pəsi mə nyəm ke Iseyeli nyóma kuvəv, na pa kuhav, na pa isayətv husvuv kotəya, na pa tasəkəle tayənvuv nyəjka təna njka paa la-m təyolv. Wontu kate nyəntv nti tə pəsəyi mə na mə piya mə nyəm ké.

¹⁰ Ie mə taa apalaa nyóma tike ká təyona kotəya təyənaya njeye Iso lonte taa.

¹¹⁻¹³ Na pə səəsəna kuvəv wei Iseyeli nyóma paɣala-m, na pə kraasi-m na isə na pá ha-m tə. Paa nim kvəpam, paa svlvv kvəpam, paa təyənaya pee kvəpəna nna a ké tətə kvlvlv kancəlaya nyəm tə. Nyana nyá piya piya mə nyəm nté tam təv. Na mə taa apalaa, na alaa mpa pa we tənəj tə, pa pəsəyi na pá təy.

¹⁴ Na pə təna mpi pə ké ma nyəm tə, pə tayənvv mə nyəm ke pəsuvv tətəy.

¹⁵ Yəlaa na təla kancəlaya apalvpiya nsi pa ha-m tə si pəsa ma nyənsi ké. Ie í ká tayəni yərv ke yəlaa nyənsi na təla nna a ta muna kotəya tə a nyənsi.

¹⁶ Apalvəyaya njka ka wəna isətv kvlv tə, ka liyitēe ká wee nyəyətəv kəkpasi ké na pə keesəna isəna pa mayasvuv Iso cokəle taa tə.

¹⁷ Pə fei si, í tayəni yərv ke nav yaa heu yaa pəj kancəlaya apalvəyaya. Təla anı a ké ma nyəm ké təsiyisiyi. I ká njmusi a caləm ke kotəya təlata təv ké. Na í wə nim cəlv nim cəlvəv kəkə. Na ma lajle heəna pə səsvv.

¹⁸ Ilena a nantv pəsi mə nyəntv. Teitei isv pa lakvuv ciikvuv kotəya, na pá hvləy-i-m lajle na yule ntəyən nyənte, na həyoləj təna isv Iseyeli nyóma laki tə.

¹⁹ Pə təna mpi Iseyeli nyóma hvləy-i-m na həyoləj təna si kuvəv nanj nyəjku tə. Kv pəsa nyana nyá pəyalaa na nyá pəelaa mə nyəjku ké. Pə ké tam təv nyəntv ke mə na mə ləlvuv nyóma ké, tə fei layasvuv.

²⁰ Mpuvó Tacaa tasa Aləj ke heeluyv tətə si: N kaa hiki tətə isv Iseyeli nyóma ləlaa. Ama mayale nyá taale na nyá wənav.

Lefii nyóma nyəm

²¹ Həyoləj naanowa taa kvlvntvuv njku Iseyeli nyóma kəjna Tacaa təy maa cəla Lefii nyóma mpa pa lapa Iso cokəle taa ké təmle tə.

²² Samaa kaa kpẽtəna cokəle. Pə taa kəw na pə pənti na pə si.

²³ Lefii nyóma tike ka lakəna cokəle taa təmlə. Ye pa pəntaa pə wee pa nyəəŋ taa. Pa kaa wee na tetu isu kpeka lenna. I təkɪ kosəsuto tənɛye tam təw.

²⁴ Ama maa cəla-mɛye hatəmɔtu hɔyɔləŋ naanɔwa taa kolɔmɔvuy, ŋku Iseyeli nyóma lapam kotaya na pə kraasi-m na iso tə. Pə təw kə ma heela-mɛ si, í kaa hiki tetu isu kpeka lenna.

²⁵ M̃p̃óyó Taca təma Moisi si:

²⁶ Tələsi Lefii nyóma si, ye Iseyeli nyóma kəna-mɛye pa hatəmɔtu hɔyɔləŋ naanɔwa taa kolɔmɔvuy ŋku ma ha-we tə, ilɛ mu ləsi pə taa kə hɔyɔləŋ naanɔwa taa kolɔmɔvuy tətə na í cɛle-m.

²⁷ Na pə wee isu mə tɛtɔnaa ləsuyv pa hatəmɔtu na pa lɛsɛŋnaa təw tə.

²⁸ Tənaya mə hikiyiina mə kuhav na í kəna-m na í cɛlayi Aləŋ-we.

²⁹ Kocəəŋ wei í təna í hikiyi tə, í taa kə í ká ləsi təpante na í cɛle-m.

³⁰ Ye í təma ləsuyv kə ma nyəm, ilɛ í su mə təyi kəkaasəm. I su mə tɛtɔnaa kaasuyv pa təyi hatəmɔtu na lɛsɛŋnaa tə.

³¹ Təmlə nte í ləkɪ cokəle taa tə tə kofɛlvuy nté. Ilɛ paa timpriyi mə nəkkaa məna mə tɛɛsi nyóma í pəsəyi na í təyɔ pə təyɔnaɔa.

³² Ye í tá ləsi-m təpante, ilɛna pəcɔ í təyɔ kəkaasəm, í pilisa Iseyeli nyóma kotaya kə. Mə təm ká si na pə pəna-mɛye səm taa.

19

Nav kuvɛɛm kotaya təlɔma

¹ M̃p̃óyó Taca təma Moisi na Aləŋ si:

² I tələsi samaa kə kosəsuto tənɛ si, í caa nav kuvɛɛm wei í tiili tá caami, pəcɔ pa ta tota-í krátóyó kuhəlvuy tə.

³ Na í cəla kətɔlvɔ ɪlasaa, na ilé í luna-í təkɪkile waali na pə lɛnti-ma isɛntaa.

⁴ ɪlɛna kətɔlvɔ lii caləm taa kə mpəle kə təm naatosompɔyɔlaya na í ŋmusəyənə cokəle nənəyɔ.

⁵ Na pə wə nav tənaya kətɔlvɔ isɛntaa. Pə krayav kəŋlɛ, na nantu, na caləm, na pə taa lotu tə.

⁶ Na kətɔlvɔ kraya tɔyɔ ŋku pa yaa si sɛɛtəli tə kv taasi, na tɔyɔ ŋku pa yaa si hisəpɔ tə kv piliŋa, na heeŋ hontu nti pa lii akpəayala tə, na í pɛti timpri nav tənə nyayav kə mpɔ tə.

⁷ Pə waali ɪlɛna, í cəwə í wontu na í sə ləm na pəcɔ í sɔv təkɪkile taa. Na í wee asilima taa, haləna taanaya.

⁸ Nav wətv ká cəwə í wontu na í sə ləm na í cəya asilima taa tətə, haləna taanaya.

⁹ ɪlɛna yəlv wei í fɛi asilima taa tə, í kuu nav təlɔma na í pəna lonte kəpante taa kə təkɪkile waali. Na í su-ye na pə lá asilima kɛɛlvuy kotaya ləm. Kotaya ŋkɛ ka we ɪsu isayətv huşuyv nyəŋka kə.

¹⁰ Pə wee si təlɔma kuulu í cəwə í wontu tətəyɔ. ɪlɛna í wee asilima taa, haləna taanaya. Iseyeli nyóma na cəyalaa paa təkəna kotaya kanɛye tam təw.

Asilima kɛɛlvuy kotaya ləm lapənav

¹¹ Ye wei í tokina sətv, í ká cəya asilima taa kə. Haləna kuyaku na kv isikile.

¹² ɪlɛna í ŋmusi í təyi asilima kɛɛlvuy kotaya ləm mpəyi kuyaku tooso nyəŋku, na naatosompɔyɔlaya nyəŋku. ɪlɛna í wee tənəŋŋ. Ye í ta la mpɔ, í we asilima taa kə.

¹³ Pəyele í pilisa Taca təyayə kə. Na í asilima we tam kə í ta ŋmusi í təyi kotaya ləm tə pə təw.

¹⁴ Ye yəlv səpa kutulyu taa, na nəyɔlv sɔv í kin. Yaa pəntu ka tu we tənə. I pəsa asilima tə kə haləna kuyaku na kv isikile.

¹⁵ Paa fulaya, yaa pəlvɔv we tənə na pə tá pá teu. Pə taa nyəm pilisaa tətəyɔ.

¹⁶ Ye pa kv yəlv, yaa í səpa í səm kə nyutu taa. ɪlɛna nəyɔlv tokina paa í məwa yaa í pəlaav. Pəntu pəsa asilima tə kə, haləna kuyaku na kv isikile.

¹⁷ Ye pa caaki asilima tə kə nyaalvuy, nav iní í təlɔma kə pa cosiyi. Na pə tó pəlvɔv taa na pə pəli ləm kəpam.

¹⁸ ɪlɛna wei í fɛi asilima tə, í caa tɔyɔ ŋku pa yaa si hisəpɔ tə kv piliŋa na í lii ləm mpɪ pə taa. Na í ŋmusi cokəle nte tə taa yəlv səpa mpɔ tə. Na pə kɛnna tə yəlaa, na pə wontu, na wei í tokina sətv, yaa í məwa, yaa í pəlaav tə.

¹⁹ Kuyaku tooso nyəŋku, na naatosompɔyɔlaya nyəŋku kə paa lapɪ-í mpɔ. Pə waali ɪlɛna, í cəwə í wontu na í sə ləm. Taanaya nté í asilima tɛŋ.

²⁰ Ye asilima tə ta la mpɔ, paa ləsi-í Iseyeli kpekele taa. Mpɪ tə, í pilisa Taca cokəle kə. Pəcɔ í pəsa asilima tə.

²¹ Iseyeli nyóma ká təkɪ kotaya kanɛye tam təw kə. Ye wei í ŋmusa kotaya ləm, pə wee si í cəwə í wontu kə. Na wei ilé í tokina-wi, í weeki asilima taa kə haləna taanaya.

²² Ye asilima tə í tokina mpɪ, í pilisa-wəyi. Na wei ilé í tu tokina asilima tə, pəntu pəsa asilima tə kə, haləna taanaya.

20

*Melipa lɔm tɔm**(Lɔw 17:1-7)*

¹ Ḿpɔ́yó Iseyeli nyǎma tala Siŋ wɔlaya tetu taa ké isɔtu kancaalaya nyɛŋ taa, na pá siki Kateesi. Tɛnaya Maləyam səpa na pá pimi-.

² Waatu wei samaa laŋa lɔm, ɔlena pá kotina Moisi na Alɔŋ

³ na pá kuuki Moisi nɔyɔ si: Ye Isɔ ka kɛnta ta na ta tɛtunaa ke kɔyɔ, pɔ kɛla teu.

⁴ Pepe tɔɔ ké i kɔna Isɔ yɔlaa taya wɔlaya tetu tɛne tɔ taa cɛne si, tá na tá kaləkəŋ tɔ si?

⁵ I tu ləsa-tuyɔ Icipiti, na í kɔna-tuyɔ lonte isayale tɛne tɔ taa suwe? Pə fɛi haləm, pɛ́cɔ yɔlu kaa hiki tɔŋ kɔlɔbɔŋ, isu fikinaa yaa lɛsɛŋnaa, yaa tuyɔ nakɔli. Anɔ lɔm kɔnyɔnyɔɔm maɣamaɣa ná tu fɛi kɔlɔ.

⁶ Ḿpɔ́yó Moisi na Alɔŋ pa hatələna samaa, na pá polo Isɔ cɔkələ nɔnɔyɔ. Na pá hoti pa isentɔɔ ke ate, na Isɔ teu na pa tɔɔ.

⁷ ɔlena Tacaa tɔ Moisi si:

⁸ Kɛɣa nyá kɛ́tɔ́yó, na nyana Alɔŋ í koti samaa. ɔlena n yɔɔtɔna kɔkɛɛmuyɔ kɔnyɛɛ pa isentaa, na lɔm lu na Iseyeli nyǎma na pa kaləkəŋ pá nyɔɔ.

⁹ Ntɛna Moisi polo na í kɛɣa i kɛ́tɔ́yó isu Tacaa yɔɔtɔyɔ tɔ.

¹⁰ Na í na Alɔŋ pá koti samaa ke kɔkɛɛmuyɔ ŋku Isɔ hɔlaa tɔ kɔ kin, na pá tɔ si: Yɔlaa tɔɔ kɔllaa mɛ, í tu ŋkɛɛŋ. Tu pɛsi na tɔ ləsi kɔkɛɛmuyɔ taa ké lɔm na?

¹¹ ɔlena Moisi kɔsi kɛ́tɔ́yó na í ma kɔkɛɛmuyɔ ke tɔm naale na lɔm kɛɛ sɔsɔm. Na pa na pa kaləkəŋ pá nyɔɔ na pá nyɔɔsi.

¹² Tɛnayaɛ Tacaa kaləna Moisi na Alɔŋ si: Timpi í tá tɛ-m na mə taa, na í faɣasi-m na ma mɛɛ ke Iseyeli nyǎma taa tɔ, i kaa sɔsi samaa ɔnyɛɛ tetu nti ma ha-a-mɛ tɔ tɔ taa.

¹³ Yaasi ɔnɛ i kɔnna ntyɛɛ Melipa lɔm tɔm. Yɔɔu ke pa yaa mɛɛ na pa tɛ taa. Mpi tɔ, Iseyeli nyǎma ka pɛɛka Tacaa na yɔɔu ké. ɔlena í faɣasi i tu na i mɛɛɛ ke pa taa.

Itɔm nyǎma tɔnyɔ ke Iseyeli nyǎma

¹⁴ Ḿpɔ́yó Moisi kɔsa tillaa ke Kateesi, na í tili-wɛyɛ Itɔm wɔlaw kin. Si pá heeli-i si: N nyɔ́má wahalanaa mɛɛ nyá kɔyɔɔiya Iseyeli nyǎma tá tɔ tɔyaa tɔ.

¹⁵ Ta cɔsɔnaa ka pɔləna Icipiti na pá leeli tɔna. Na pɛɛ pá tu-wɛyɛ wahala.

¹⁶ ɔlena tɔ wiina Tacaa si í waasi-tu. ɔlena Isɔ tili isɔtaa tillu na í ləsi-tuyɔ tɔna. Saŋa tɔ tala nyá tetu tɔŋa tɔɔ kɛɛ Kateesi.

¹⁷ ɔlɛ ha-tuyɔ mɛɛɛɛ na tɔ faɣana nyá tetu taa. Tɔ kaa heli nyá haləm yaa nyá lɛsɛŋnaa taa. Pɛ́cɔ tɔ kaa nyɔɔ nyá ləkɔnaa lɔm. Tu siyisi hapəɛ ke ḿpɔ́yó, haləna tɔ tɛsi nyá tetu.

¹⁸ Ntɛna Itɔm wɔlaw si: Ye í sɔv ma tetu taa, maa lu mə yɔɔnaɔ.

¹⁹ Ḿpɔ́yó Iseyeli nyǎma tasaa si: Hai, hapəɛ ke tu tɔŋ. Ye tá yaa tá kaləkəŋ luyɔ wɛ lɔm, tu ya-wəyi. Mɛɛɛɛ tike ke tɔ wiikina-ŋ si nɔ ha-tu na tɔ faɣana nyá tetu taa.

²⁰ Ama Itɔm wɔlaw ta tisi.

Haləna yoolaa tuutuuma lu Iseyeli nyǎma tɔɔ, na pa yɔɔu wontu sɔsɔntu.

²¹ ɔlena Itɔm nyǎma kisina Iseyeli nyǎma si pá taa faɣana pa tɛ. ɔlena pɛɛ pá kɛɛna hɔyɔluyɔ lɛŋku.

Alɔŋ sɔm

²² Ḿpɔ́yó Iseyeli nyǎma kɔla pa tɔna na pá polo Hoo puyɔ luyɔ,

²³ ke Itɔm tetu tɔŋa tɔɔ. Tɛnaya Tacaa heela Alɔŋ na i neu si:

²⁴ Alɔŋ nyá sɔm wɔsaa. N kaa tala tetu nti ma haaki Iseyeli nyǎma tɔ tɔ taa. Mpi tɔ, n ta nuna-m Melipa lɔm cɔlɔ.

²⁵ ɔlena í tɔ Moisi si: Kɛɣa Alɔŋ na i pɛyalɔ ɔlasaa na n kraana-wɛyɛ Hoo puyɔ tɔɔ.

²⁶ N ká wɔyɔsi Alɔŋ kɔtuyɔ wontu na n suu-təyi i pɛyalɔ ɔlasaa. Tɛnaya Alɔŋ ká si.

²⁷ Ḿpɔ́yó Moisi lapa isu Tacaa yɔɔtɔyɔ tɔ. ɔlena pá tɔŋ tɔmaya pa tooso na pá kɛ́ɛ puyɔ ŋku kɔ tɔɔ ké Iseyeli nyǎma tɔna isentaa.

²⁸ ɔlena Moisi wɔyɔsi Alɔŋ wontu, na í suu-təyi i pɛyalɔ. Ḿpɔ́yó Alɔŋ səpa, na Moisi na ɔlasaa pá məli tiuu.

²⁹ Iseyeli nyǎma nuwa si Alɔŋ səpa, ɔlena pá caya i ləyaya ke kɔnyɛɛŋ hiu na naanɔwa.

21

Iseyeli nyǎma kɔlvɔ ke Kanaaŋ nyǎma

¹ Ḿpɔ́yó Kanaaŋ nyǎma aɔwɔlaa taa lɛɔ, wei i wɛ Alati ke ilim mɛɛtəŋ tɔɔ tɔ, i nuwa si Iseyeli nyǎma tɔŋa kɔntɛ na Atalim mɛɛɛɛ. ɔlena pá tii pa tɔɔ na pá kɛ́ɛ pa taa lɛlaa ke saləka nyɔma.

² Ntɛna Iseyeli nyǎma su Tacaa ke nɔɔsi si: Ye n tu-wɛyɛ ta niŋ taa, tu kpiisi pa acaɛɛ tɔnaŋnaŋ.

³ Uena Tacaa mu pa kuvaelomvov, na pa kriisi pa acalee ani a tona. Uena pa ha hoyalvov nkvov hete si Hooma. Ncaale ke pa yaa mpv na pa te taa.

Tvmaa asayaa tom

⁴ Mrovov Iseyeli nyoma kola Hoo puvv, na pa krayana sasencasasi tenku hoyalvov mpaav si pa colayi Itam tetv. Ama pa kpisa kantolvov ke mpaav taa.

⁵ Uena pa niki Iso na Moisi ke kontonav si pepe tao ke pele pa lasa-weye Icipiti taa si, pa si wolaya tetv taa? Tavonaya yaa lum fei, poyele wahala kotovov Manna na lu-weye son.

⁶ Mrovov Tacaa tovva Iseyeli nyoma ke tvmaa asayaa, na pe nyasa pa payale na pa si.

⁷ Tonaayale yelaa lelaa polaa na pa to Moisi si: Te pಂತona nyana Tacaa ke timpri te kontona-me to. Mpv to, wiina-i na i hatelona-tuvv tvmaa mpe. Uena Moisi naa suv-weye selomnav.

⁸ Ntana Tacaa si: I lu tom lesvov ke nyovalvov kuvemvov, na i siki kpatovov kotayalvov nyvov taa. Ye pe nyasa wei na i kusv use na i nyani-ku, pu waa-i.

⁹ Mrovov Moisi lapa isv Tacaa yovovv to. Na pe nyasa wei na i nyana-ku pe waa-i.

Isana pa toma to halona Pisika puvv

¹⁰ Mrovov Iseyeli nyoma tv mpaav halona Opoti.

¹¹ Pa kola tona, uena pa polo Ye-Aralim ke Mowaru ilim telule tao wolaya tetv taa.

¹² Pa lu tonaya na pa polo Seletv lsov nvo.

¹³ Pa kola tonaya na pa polo Alonon pvo nka ka nyvov ve Amoni nyoma te, na ka faki wolaya tetv hoyalvov, na pov ka taki Mowaru nyoma na Amolii nyoma pa tonv to.

¹⁴ Pe tao ke pa yovota Tacaa yovu takolaya taa si: Faheri ke Sufa tetv taa, na Alonon lson

¹⁵ na lson wei i ve Alonon hoyalvov tao ke Mowaru tonv tao to.

¹⁶ Pa lu tonaya uena pa polo Loko colovo timpri Tacaa toma Moisi si: Kreyeli samaa, na ma ha-weye lum to.

¹⁷ Waavv mavv Iseyeli nyoma mava kawovaya si:

Loko lum i luna kawilitasi.

¹⁸ Awulaa na kasavmpiya hulina-i na pa kawulaya kpatov.

Pa lu wolaya tetv taa, uena pa tala Matana.

¹⁹ Pa lu tona na pa polo Nahaliyeli, tona waah ke Pamati.

²⁰ Pa lu tona, uena pa polo Mowaru tetv tetekale ke

Pisika puvv nyvov taa na wolaya tetv tao.

Iseyeli kolvov ke Sihon na Oki

²¹ Mrovov Iseyeli nyoma tilaa na pa heeli Amolii nyoma wulav Sihon si:

²² Yele na te fayana nyv tetv taa. Harole ke tv sivi, halona te tesv nyv tetv. Te kaa heli halam yaa lesenaa taa, yaa te nyov lum.

²³ Ama Sihon ta tisi. Mrovov i kuvv i yoolaa tona, na i katv Iseyeli nyoma ke Yahasi wolaya tetv taa.

²⁴ Mrovov Iseyeli nyoma yovona-i. Na pa leeki i tetv tonaya pe krayav Alonon na pevte tao, na Yavaki na isotaa tao, ke Amoni nyoma tonv koluvv na ilim telule tao.

²⁵ Na pa leeki Hesavonv icate, na pe colv nyona savpna na pa cava.

²⁶ Hesavonv tonaya Amolii nyoma wulav Sihon ka wee. I ka yovona Mowaru wulav kovonv ke, na i leeki i tetv tona. Halona pe yovosina Alonon.

²⁷ Halv yonyoolaa tv-te na yontu si:

I kav Hesavonv na i nmav Sihonv icate na te koluvv.

²⁸ Koko yava Hesavonv.

Ka tula Sihonv icate taa.

Ka nyava Aa ke Mowaru tetv taa.

Ka kpenna Alononv isotaa savaa.

²⁹ Mowaru, nyv tom ve wavyv.

Tuvv Kavasi laalaa me, mav lapa.

Mav pavala sewv, na Amolii wulav Sihonv

naav kpa mav alaa ke yomle.

³⁰ Te tovva Amolii nyoma ke nyoma.

Te wakovv Hesavonv tetv tona, halona Tiponv.

Halona pe polo Nofa na Metava to, te kpivva pa tonaya.

³¹ Mrovov Iseyeli nyoma tavv Amolii nyoma tetv.

³² Na Moisi kuvv fevlav na pa cov Yasee icate. Yoolaa leka-te na te acalee savpna. Pa tavvona Amolii nyoma.

³³ Pe waah ke pa lavasa mpaav na pa mavna Pavanv tao. Mrovov tona wulav Oki na lasa i yoolaa tona na pa polo Iseyeli nyoma yovnav ke italei.

³⁴ Μπόγό Tacaa heela Moisi si: Taa nyana-i. Maa to í na í yoolaa na í tetu tənaya nyá nin taa, na í lana-i isu n lapəna Amolii nyóma wulaw wulaw Sihon wei í ka we Həsəpəh tə.

³⁵ Na Iseyeli nyóma kə Oki na í pəyalaa, na í yoolaa təna. Í ta yele paa kəlum na í weesuyu. Ilena pá ləkki tetu.

ISEYELI NYÓMA KE MOWAPU TETU TETEKƏLE TAA

22

Tvu Palaam na wulaw Palaki pa təm

¹ Μπόγό Iseyeli nyóma tēewa na pá siki Yaatanı kotesəyü tə kə Mowapu tetekəle taa kə Yeliko isəntaa.

²⁻⁴ Tənaya Sipəə pəyalu Palaki wei í təkaya kawulaya ke Mowapu ke waatu inı tə, í nuwa isəna Iseyeli nyóma lapa Amolii nyóma tə. Ilena səyəntə kpa í na í samaa na pá seliyi si, Iseyeli nyóma kəla pəyalə. Μρυυλε Mowapu nyóma təma Matiyah nyóma kupaalaa si: Iseyeli nyóma caa pə tənaya kpiisuyu kə, na pá cəəna-me, isu naah kuntuyu nyutu tə.

⁵ Ilena wulaw tili í yalaa ke Peyəə pəyalu Palaam wei í ka we Petəə ke Ifəlatı pəyö tə tə í kin si, pá heeli-i si: Yəlaa napəli pa luna Icipiti na pá kəə na pá waasi ma tetu təə.

⁶ Hai, kəə na í təhsi-weye mpusi. Pa kəla-m toh. Ntanyı n ká pəsi na í təyənı-weye ma tetu taa. Mpi tə, ma nyəma si, ye n təhsa yulu ke mpusi, yaa n koola-i kəpantv, pə laki kə.

⁷ Μπόγό Mowapu na Matiyah kupaalaa kəenna mpi paa felı pee nalu Palaam tə. Na pá polo í tē na pá heeli-i Palaki kəsələmvtə.

⁸ Ntəna Palaam si: Í sūv ma tē, na kə fema, ile ma teləsi-meye nti Tacaa heela-m tə.

⁹ Ilena Tacaa pəəsi-i si: Mvūlaa mpa pa wəenna nyá tē?

¹⁰ Ntəna Palaam cə-i si: Mowapu wulaw Palaki tilina yəlaa si pá heeli-m si

¹¹ napəli pa luna Icipiti na pá watı-m. Ile kəə na í təhsi-weye mpusi, na ma pəsi-we na má təyənı-we.

¹² Μρυυλε Iəə təma Palaam si: Taa təh-we si n təhsəyi Iseyeli nyóma ke mpusi yoo. Mpi tə, ma tēma-weye kəpantv kooluyu.

¹³ Təv fema iləna Palaam tə Palaki tillaa si: Í kpe mə tē. Tacaa kisa si má taa təh-me.

¹⁴ Ilena Mowapu kupaalaa mpe pá məli na pá heeli Palaki si: Palaam kisa-tuyv təyuyv.

¹⁵ Μπόγό Palaki kusa tillaa kofama na pa taa kə í waalı nyóma. Pəle pa kəla kancaalaya nyóma ke pəyalə na səsəəntv.

¹⁶ Na pá polo pa heeli Palaam si wulaw təma si: Ma kpa nyá yule. Paa pə caala-η isəna, polo na nyana-i í ná.

¹⁷ Pəyele ye n təhsa mpe inəyi mpusi, maa kusi nyá nyuyv na má ha-η pə təna mpi n səəlaa tə.

¹⁸ Ntəna Palaam cə tillaa mpe si: Paa í ká ha-m í liyitee na pə wulanaa təna, pə fei si má lu həm, na má pəntəna ma Iəə Tacaa.

¹⁹ Ile paa na mpu, í sūv cəneye ahoə ane na má ná nti Iəə ká tasa-m heeluyu tə.

²⁰ Μπόγό Tacaa təma Palaam ke ahoə taa si: Ntəh nyá waalı kə yəlaa mpe pa kama? Təh-we, ile nti maa huli-η tə, tə tike ke n ká la.

²¹ Təv fema tanaη, iləna Palaam kpeeli í kpaηaya na í təh Mowapu nyóma.

Palaam na í kpaηaya pa təm

²² Təv fema tanaη, iləna Palaam kpeeli í kpaηaya ələnəyəkə. Na í təmle nyóma ke naale, na pá təh Mowapu nyóma. Ama Tacaa mū pááná na í tēv mpi. Ilena isətəa tillu taηı-i mpaav taa.

²³ Kpaηaya nawa isətəa tillu ke mpaav hekv taa na í kpeewa í layate na í təkə í nin taa, iləna ká helı. Na Palaam ma-ke na í mələna mpaav taa.

²⁴ Μπόγό isətəa tillu tuusa ləb, na í səh mpaav taa kə lesəη tawa koloosi hekv.

²⁵ Kpaηaya na-i iləna ká tili ka ti na koluyə na pə kú Palaam nəəhəle. Ilena í sūv-keye mpuv.

²⁶ Μπόγό isətəa tillu tasa pəte na í səh timpı koloosi kpuła teu na pə fei heluyv na ntəyη yaa mpətəη tə.

²⁷ Kpaηaya na-i, iləna ká həntı. Tənaya pááná kpa Palaam na í həkı-keye kpatóyö.

²⁸ Μρυυλε Tacaa kula kpaηaya nəyö na ká tó Palaam si: Pepeye ma lapa-η na í ma-m halı təm tooso təna?

²⁹ Ntəna Palaam cə si: N nyəna-m yem kə tē. Ye maa təkə layate isəntə maa tēma-η kuyv ke kpaakraa.

³⁰ Kələna kpaηaya si: Anı ma kə nyá kpaηaya kə, na í cakı-m tam. Too tə, ma tēma-η mπόγö lapv na? Paalam si: Aai yoo.

³¹ Μπόγό Tacaa kula Palaam isə na í ná isətəa tillu səha mpaav hekv taa, na í layate ke í nin taa. Tənayalə í hōta í lotu təə kə atē.

³² Ntəna isətəa tillu pəəsi-i si: N mpa nyá kpaηaya ke təm tooso suwe? Ma kəmaya si ma kaki-η mpaav. Mpi tə, ma nyəmə si n puki tēte kə.

³³ Ama nyá kpaŋaŋa na-m na ká heli-m tɔm tooso. Ye pə taŋa mpu maá ku-ŋ na ma yele-ke na ka weesuŋu.

³⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Palaam tɔma isɔtaa tillu si: Ma taa nyi si n taŋa-m mpaav taa si má taa polo. Ma tɔm sɛpa. Ye nyá laŋle ta heena ma pote nté ma mələyi nɔɔnɔ.

³⁵ Ilena isɔtaa tillu si: Təŋ-wɛ. Ama nti ma heeliyi-ŋ tɔ, tɔ tike ke ń ká yɔyɔti. Ntɛna Palaam təŋ tillaa mpe.

Palaam na Palaki pa suluŋu

³⁶ Waatu wei Palaki nuwa Palaam kontɛ ɔna í polo ı səŋuŋu ke Mowapu ıcatɛ nte tɔ we tɛtu toŋa ke Alɛnɔŋ lɔɔv nɔyɔ tɔ.

³⁷ Na Palaki pɔɔsi-ı si: Pepe tɔɔ ké n ta kɔɔ kpaŋraa ke waatu wei ma tila tɔm kancaalaya nyəm tɔ? Yaa n huɔki si ma kpisiyi nyá nyuŋu kusuŋu?

³⁸ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Palaam cɔwa si: Tɔv pənente ma kɔma yaa. Ama maá laki ma luŋu nyəntv ké. Nti Iɔ ká tɔ-m tɔ tɔ tike ke maá yɔyɔti.

³⁹ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ pa naale pa pola Kiliyati-Husoti.

⁴⁰ Na Palaki laa naaŋ na heeŋ na í ha ı waalı nyéma na Palaam.

Palaam tɔlası kɔpantv kooluŋu kancaalaya nyəm

⁴¹ Tɛv fema ɔna Palaki na Palaam pá kpa Pamɔti-Paalı timpi pə loosiyi ıseŋeli tɛsikile hɔyɔlɔyɔ tɔ.

23

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Palaam tɔma Palaki si: Nma-m tɛfɛenle ke tɔm naatosompɔyɔlaya. Na ń cele-m latɛɛnaa na iwaasŋ ke naatosompɔyɔlaya mpɔyɔlaya.

² Ilena Palaki la mpu, na pa naale pá laa latɛɛ na iwaav ke paa lonte nte tɔ taa.

³ Na Palaam tɔ Palaki si:

Səŋ tɛfɛenle cəne na má hatəli. Ntanyı Tacaa ká lu ma tɔv na í heeli-m natəli na ma teləsi-ŋ. Ilena í kpa tontɔŋle tɔv.

⁴ Tənaŋa Tacaa lu ı tɔv, na Palaam tɔ si: Ma ŋmawa tɛfɛenle ke tɔm naatosompɔyɔlaya, na má laa latɛɛ na iwaav ke paa tɛfɛenle nte tɔ tɔv.

⁵ Ilena Tacaa huɔli Palaam ke tɔm nti ı ka yɔyɔti tɔ. Na í tɔmı-ı si: Məli Palaki kiŋ.

⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ ı məla Palaki na ı waalı nyéma pa cɔlv na pá səŋ tɛfɛenle tɔna.

⁷ Kawəyayə ŋka Palaam mara tɔyɔlv:

Mowapu wulav Palaki yaana-m

ilim tɔlvle pɔɔŋ taa ke Siliı,

si má nyaasi ıseŋeli nyéma.

Na má təŋsi Yakərv lɔlvɔv nyéma ke mpusi.

⁸ Iɛ isənaya maá təŋsi mpusi ke wei

Tacaa ta təŋsi mpusi tɔ?

Yaa isənaya maá nyaasi yɔlaa

mpa ı ta nyaasi tɔ?

⁹ Pɔɔŋ tɔv ké ma wɛɛ, na má loosiyi yɔlaa mpe.

Pulası tɔv ké ma wɛɛ na má nyənəyi-wɛ.

Pa fayana piitimnaa lempra ke,

na pa tɛcaŋale wɛna tɔ mpra.

¹⁰ Awɛyɛle ıseŋeli samaa kallv?

Yaa ı cəkəna ı lɔlvɔv nyéma nyuŋu?

Ma sɔvla má na siyisilaa mpe tɔ krentı səm ké,

na pɔ la-m ısu mpe.

¹¹ Mpuvle Palaki pɔɔsa Palaam na piti si: Wetiyile n lapa-m mpu? Ma kɔna-ŋ ké si ń təŋsi ma kolontunaa ke mpusi ɔna nyaá məli na ń kooliyi-wɛyɛ kɔpantv na?

¹² Ntɛna Palaam cɔ si: Tɔlası ké si ma yɔyɔti nti Tacaa tɔ ma nɔyɔ taa tɔ.

Palaam koolee naale nyəna

¹³ Mpuvle Palaki tɔma Palaam si: Kɔv na tɔ layasi timpi n ká ná ıseŋeli nyéma tɔna tɔ. Pə taŋa polv, pəcɔ tike ke n naaki. Tənaŋa n ká təŋsi-m-wɛyɛ mpusi.

¹⁴ Ilena í pona Palaam ke Pisika puŋv luŋu tɛfɛŋle, na í ŋma tɛfɛenle naa tɔtɔyɔ naatosompɔyɔlaya. Na í laa latɛɛ na iwaav ke paa tɛfɛenle nte tɔ tɔv.

¹⁵ Na í tɔ Palaki si: Səŋ tɔna na má polo na má na Iɔ tɔ suli.

¹⁶ Ilena Tacaa tɔ Palaam nɔyɔ taa ké tɔm si í məli na í heeli Palaki.

¹⁷ Palaam məla wulav na ı waalı nyéma pa kiŋ, ɔna ílɛ ı pɔɔsi-ı si: Wentiyile Tacaa heela-ŋ?

¹⁸ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Palaam kpaŋa kawəyayə si:

Sipəv pɔyalv Palaki kuli na n ke ŋkpaŋŋ.

19 Isə tá ké yulv sɪ ɪ looliyi, yaa í layasɪ ɪ kʊsəsutv.
Nti ɪ suwa tɔɔ ɪ laki tətətete.

20 Tacaa koolina yəlaa mpeye kʊpantv,
na máá tɛsəyi,

21 maa pəsəyi na má layasɪ pʊlv.

I we pa waali ké ɪ ta na pa ɪsəyatv, yaa pa tasəkəle.
I ké pa wulav ké na pá wilitiyi-ɪ na lahɬolɔmlɛ.

22 Inɪ ɪ ləsəna-weye Icipiti taa
na tominɪ ɪsu taale nav.

23 Tutv na pee pəsʊv ɪ laki ɪsɛyɛli nyəma ke pʊlv.

Pə tɔɔ ké pa nyənəyi ɪsɛyɛli na pa tɔɪ sɪ:

ɪ naaki mpi Isə lapa-we tɔ.

24 Yəlaa mpe pa we toɪ ké ɪsu tɔɔlaya

ɲka ka cələyi ka tɔɔnaya,

na ká nyɔki ka kʊkʊkʊm caləm,

na pəcɔ́ ká həntəyi tɔ.

25 Ntɛna Palaki tɔ Palaam sɪ: Ye n kaa tɔɲsɪ-weye mpusi, ɪlɛ taa kooli-weye kʊpantv.

26 Kɛlɛna Palaam sɪ: Anɪ ma tɛma-ɲ heeluyv sɪ nti Tacaa tʊv ma nɔɔ taa tɔɔ ma yɔɔtəyi.

Palaam koolɛ tooso nyəna

27 Mprɔ́yɔ́ Palaki yaa palaam sɪ: Tə́ layasɪ lonte lentɛ. Ntanyɪ Isə ká tisi na ɲ tɔɲsɪ-m yəlaa mpeye mpusi.

28 ɪlɛna í kpaana-ɪ Peyɔ́ pʊv tɔɔ timpi yəlaa naaki wɔlaya tɛtv tɔ.

29 Na Palaam tɔ Palaki sɪ: Nma-m tɛfɛɛnɛnaa ke naatosompɔɔlaya, na ɲ caa-m latɛcɛnaa ke naatosompɔɔlaya na heeɲ ke mpv tɔtɔ.

30 ɪlɛna Palaki ɪa mpv na í laa latɛcɛ na ɪwaav ke paa tɛfɛɛnɛ nte tɔ tɔ.

24

1 Mprɔ́yɔ́ Palaam cɛkənaa sɪ Tacaa suwaya sɪ ɪ kooliyi ɪsɛyɛli nyəma ke kʊpantv. ɪlɛ ɪ ta tasa pɛkʊv sɪ ɪ suliyi Isə ɪsu ɪ tu laki tɔ. Ntɛna ɪ keesɪ kpaakraa na wɔlaya tɛtv tɔ.

2 I kʊsa ɪsɛ na í ná ɪsɛyɛli nyəma ke pa tɛsikile, ɪlɛna Isə Feesuyv tii ɪ tɔɔ.

3 Na í ma kawəyaya sɪ:

Peyɔ́ pəyalv Palaam má, ma kʊkraalətv ntɔ.

Pə kula ma ɪsɛ ké.

4 Ma nukɪ Isə kʊyɔɔtɔtv ké,

na má paasəyənə nti Toma təna tv huləyi-m tɔ.

Ye ma sɛɛkɪ-ɪ ɪ huləyi-m ɪ tɔyi.

5 ɪsɛyɛli yəlaa Yakɔv ɪlvɔv nyəma mɛ,

mə coka tewaya pə tu fɛi.

6 Pə caya ké ɪsu ləɔɲ wei ɪ kpeɲ tɔ,

yaa pəɔ kʊteminɪ tɔɔ haləm.

Yaa tinɪ kɔpaɲ wei Tacaa tuuva pəɔ nɔɔ tɔ.

7 Pə caya ɪsu ləm sukuɪv na pə watəyi tinɪ tɛ tɔ.

Pa wulav ká kəli Akaki na pa kawulaya tɛ tɔɲ.

8 Isə ləsəna-weye Icipiti taa, na tominɪ ɪsu taale nav.

Na pá yəkəyi pa kolontunaa mʊwa

na pá cʊtətəyi-weye nyəma.

9 Pa lunjiyi ké ɪlɛna pa həntɪ ɪsu tɔɔlasɪ.

Awe pəsəyi na í kʊsɪ-we na tɔɲ?

ɪsɛyɛli, pə kooli kʊpantv ke nyá kʊpantv koollu.

Pə tɔɲsɪ mpusi ke nyá mpusi tɔɲsəlaa.

10 Tənyale pááná kpa Palaki na í kaləyi na í fiisiyi nin na í tɔɲ sɪ: Ma kəna-ɲ ké sɪ ɲ tɔɲsɪ ma kolontunaa ke mpusi. Təm tooso nyəm ntɔ n kooliyi-weye kʊpantv.

11 Polo ɲ kpe. Maa suwa sɪ maa kʊsɪ nyá nyɔv ké. Ama Tacaa kisaa.

Palaam keesəyi ɪsəna ɪsɛyɛli nyəma ka weɛ teu tɔ

12 Mprɔ́yɔ́ Palaam cəwa Palaki sɪ: Anɪ maa tɛma nyá tillaa ke heeluyv sɪ,

13 paa n ká cɛlɛ-m nyá kawulaya taa liyitee na wɔla təna, pə fɛi sɪ má kpɛsəna Tacaa. Nti tɔ tike í ká tv ma nɔɔ taa tɔɔ maa yɔɔtɔ.

14 Tɔv, nɔɔnɔ maa məli ma yəlaa kinɪ. ɪlɛ kɔɔ na má hulɪ-ɲ mpi ɪsɛyɛli nyəma ká wəkəli nyá yəlaa ke kʊyaku nakulɪ tɔ.

15 Ntɛna í má kawəyaya sɪ:

Peyɔ́ pəyalv Palaam má, ma kʊkraalətv ntɔ.

Pə kula ma ise ké.

¹⁶ Ma nukı İso nyá kuyəyətoto ké,
na má paasəyəna nti n huləyi-m tə.

Ye ma seeki-η n huləyi-m nyá təyi.

¹⁷ Ma loosiyi mpi pu te na pə lá tə, na má nyənəyi-wi.

İsətbləηa ká lu Yakəpu ləlyəy taa.

Wulav ka lu İseyeli taa

na í má Mowapu nyəma ləkpaγasaya

na Seeti ləlyəy nyəma nyəəη taa.

¹⁸ İseyeli nyəma ká İeeki pa kolontunaa

İtəm nyəma tetu Seyii na pá pəsi akanaa.

¹⁹ Yakəpu ləlyəy nyəma kpila pa kolontunaa.

Pa kpiisiyi mpa pə kaasaa təyə pa acalee taa.

Palaam keesuyə ke İseyeli kolontunaa ncaa təm

²⁰ M̄p̄yú Palaam nawa Amaleke nyəma, na í tə sɪ:

Amaleke nyəma ke piitim səsəm ké.

Ama ncaale təkpataa ke pa teesəna.

²¹ İ nawa Keni nyəma, İlena í tə sɪ:

Pə caγana-meyə mə tetu taa ké İsu

Tante pusuyuna kəkpaμuyə tə.

²² Paa na mp̄u kəkə ká niisina mə təcaγale,

na Asilii nyəma náa kuu-meyə yomle.

²³ M̄p̄yú Palaam tasaa sɪ:

Ye İso tə niη, awe wəena weesuyə?

²⁴ Sipi li koteη ke Asilii ηmakəlla lukəna,

na pá wakəli-we na pə kpeηna Hepe ləlyəy nyəma.

Ama pele pa teesəyəna ncaale tətəyə.

²⁵ Palaam təma təmnaa mpeγe yəyətuyə ké, İlena í kpaγa mpaasə na í məli i tetu taa, na Palaki náa məli İlé i te.

25

İseyeli nyəma sɔvə ke laatu taa

¹ M̄p̄yú İseyeli nyəma caγa Sitim na pá na Mowapu alaa pá sɔvə yem yem lakası taa.

² Na pele pá sɔsɪ-weyə tuη laav taa, na halı pá təkı pə təyənəya na pa luηiyi

³ tuyə Paalı ke Peyəə puyə taa. İlena Tacaa páána náa huuna-we.

⁴ Ntəna İso tə Moisi sɪ: Koti İseyeli nyuyə nyəma təna, na η pusi tasəkəle nyəma na tuη ke ma İsentaa ke İlim taa, na pəcs mə kú ma páána ke pa təə.

⁵ M̄p̄yú Moisi təma İseyeli huulaa sɪ: Paa wei í kú Peyəə puyə taa tuyə Paalı luηlaa mpe.

⁶ Waatu wei Moisi na ləlaa pa kota İso cokəle nənəyə na pá wiiki, İle İseyeli tə nəyəlɪ i kəna Matiyəη alɪ n̄tə pa İsentaa təna, na í pəna i te.

⁷ M̄p̄yú İlasaa pəyalɪ kətulɪ Peηhası wei i ké Aləη saalı tə, i kəla samaa taa təna na í cə ηmantaaya,

⁸ na í təη apalɪ na alɪ inı pa waaləyi cokəle taa, na í sə pa naale pa lotu taa ke ηmantaaya na pá sí. İlena yuləkɔsəkɔ keeli İseyeli nyəma təə.

⁹ İle sətəa təma iyisi hiu na liyiti (24.000) ke yoosuyə.

¹⁰ M̄p̄yúle Tacaa təma Moisi sɪ:

¹¹ İlasaa pəyalɪ kətulɪ Peηhası wei i ké Aləη saalı tə, i keela ma páána ke timpi i seesa isəle ke İseyeli nyəma taa İsu má tə. Pə təə ké ma ta kpiisi-we.

¹² Mp̄u tə, heeli-i sɪ, má na-i tu pəeli heesuyə nəyə.

¹³ Na ká wəe í na i piya piya pa təə, na pá pəsi kətəlaa ke tam. Mpi tə, i seesa isəle na ma təmle, na í husı İseyeli nyəma İsaγatɪ.

¹⁴ İseyeli tə wei na i alɪ Matiyəη tə pa kəwa mp̄u tə, i ka ké Salu pəyalɪ Simili ké. Simiyəη kpekəle taa nyuyə tə nté.

¹⁵ Na pá yaaki i alɪ sɪ Kosipi, na alɪ inı i caa sɪ Suuu. İle i ka ké Matiyəη ləlyəy pəγale nyuyə tə ké.

¹⁶ M̄p̄yú Tacaa təma Moisi sɪ:

¹⁷ Tii Matiyəη nyəma təə, na η kpiisi-we.

¹⁸ Pa pəsa mə kolontunaa ke. Mpi tə, pa tusa-me na acilyatɪ ke Paalı, na pa nyuyə tə ləlyəy pəeli Kosipi təm taa. İnəyi pa kəwa yuləkɔsəkɔ waatu taa.

26

Iseyeli kpeka kokalbyo tom naale nyam

- 1 Waatu wei yulukusako nku ku teewa, ilena Tacaα tα Alαη pαyalu kαtulu Ulasαα sι:
 2 Kala Iseyeli yelaa na pα keesαna pa luluη, ke pα kpayau apalaa mpa pa tala pusι hiu na pα muηa youu pote tα.
 3 Mprόy Moisi na Ulasαα pa heela Iseyeli nyάma ke Mowapu teteKa taa kε Yaatanι nαyα ke Yeliko isentaα
 4 sι: Tacaα twα Moisi sι ι kala yelaa mpa pa tαna pa wena pusι hiu na waali tα.
 Iseyeli kpeka nna a luwa Icipiti taa tα a hεla ntα:
 5 Yakαru pαyalu kancaalaya nyηη Lupεη kpekαle, na ilε ι luluβy nyάma ntε Hanαki nyάma na Pula nyάma.
 6 Na Hesαlαη nyάma na Kaami nyάma.
 7 Lupεη kpekαle nyάma ntε, na pa taa kε apalaa iyisi nule na tooso na nasεtoso na nuηuwa na hiu na naanuwa (43.730).
 8 Palu pαyalu Iiyari,
 9 pαyalaa ntε Nemuweli na Tatanη na Apilam. Na Tatanη na Apilam paa kena nyuβy nyάma, ke samaα wei ι kula Moisi na Alαη pa tα tα. Kolee waali nyάma ntε mpe ιnι. Waatu ιnαyι pεle pa kula Tacaα tα.
 10 Mprόy tetu haα nαyα na tε li-we na tε kpeηna Kolee. Kαkα nyαyα lelaα na pa ise ke ηmuηuβy na nule na naanuwa (250). Mpu ιnι pα hula lelaα mpa pα kaasαα tαyα lαη kε.
 11 Paa na mpu Kolee pαyalaa ta sι.
 12 Simiyαη kpekαle nyάma luluη hεla ntα: Nemuweli nyάma, na Yamεη nyάma, na Yakeη nyάma,
 13 na Sela nyάma, na Sawuli nyάma.
 14 Pa taa apalaa we yelaa iyisi hiu na naale na ηmuηuβy (22.200).
 15 Kati kpekαle nyάma luluη hεla ntα: Sefαη nyάma na Haki nyάma na Suni nyάma,
 16 na Osini nyάma na Ili nyάma
 17 na Aloti nyάma na Aleli nyάma.
 18 Pa taa apalaa we yelaa iyisi nule na nasεle na nuηuwa (40.500).
 19-21 Yuta kpekαle nyάma luluη ntα: Sela nyάma na Pεlesi nyάma na Selaι nyάma. Pεlesi nyάma ntε na Hesαlαη nyάma na Hamuli nyάma. Yuta pαyalaa naale Ili na Onαη paa sεpa Kanaαη tetu taa.
 22 Pa taa apalaa we iyisi nutoso na naanuwa na naatoso na nasεle na nuηuwa (76500).
 23 Isakaα kpekαle nyάma luluη ntα: Tola nyάma na Pufa nyάma
 24 na Yepusi nyάma na Similαη nyάma.
 25 Na pa taa apalaa ke iyisi nutoso na liyiti na ηmuηuβy na nuηuwa (64300).
 26 Sapuluη kpekαle luluη nyάma ntα: Seleti nyάma na Iloη nyάma na Yaleyeli nyάma.
 27 Na pεle pa taa apalaa ke iyisi nutoso na nasεle na nuηuwa (60500).
 28 Manasee na Iflαyιm pa kpeka nyάma ntε Yosεfu luluη nyάma tαna.
 29 Manasee kpekαle nyάma luluη ntα: Makii nyάma na ilε ι pαyalu Kalaati nyάma.
 30 Kalaati luluη nyάma ntε na Yesεε nyάma na Heleki nyάma
 31 na Aseliyeli nyάma na Sekem nyάma,
 32 na Semita nyάma, na Hefεε nyάma.
 33 Hefεε pαyalu Selofati nά lula αlαyιa tike kε. Mpeyεle Mala na Nowa na Hokεla na Milika na Tiisa.
 34 Na pa taa apalaa ke iyisi nule na naanuwa na naale na nasεtoso na nuηuwa (52700).
 35 Iflαyιm kpekαle luluη nyάma ntα: Sutela nyάma na Pekεε nyάma na Tahαη nyάma.
 36 Sutela pαyalu Ilaη luluβy nyάma nte ilαη nyάma.
 37 Pa taa apalaa we iyisi hiu na naanuwa na naale na nasεle na nuηuwa (32500). Yosεfu luluβy nyάma ntε kpeka anι a naale.
 38 Pencameε kpekαle luluη nyάma ntα: Pεla nyάma, na Asepeli nyάma na Ahilam nyάma
 39 na Sufam nyάma na Hufam nyάma.
 40 Pεla luluβy nyάma ntε na Aati nyάma na Naamaη nyάma.
 41 Pa taa apalaa we iyisi nule na kakpasι na nasεtoso (45600).
 42 Tαη kpekαle luluβy nyάma ntε Suham nyάma.
 43 Pεle pa taa apalaa we iyisi nutoso na liyiti na nasεle (64400).
 44 Aσεε kpekαle luluβy nyάma ntε: Imαna nyάma na Isefi nyάma na Peliya nyάma.
 45 Peliya luluβy nyάma ntε na Hεpεε nyάma na Malεkayeli nyάma.
 46 Aσεε ka wεna pεεlo na pα yaaki-ι sι Sela.
 47 Pεle pa taa apalaa we iyisi nule na naanuwa na tooso na nasεle (53400).
 48 Nefatali kpekαle luluβy nyάma ntε: Yasiyeli nyάma na Kuni nyάma

⁴⁹ na Yesɛɛ nyáma na Sikem nyáma.

⁵⁰ Pa taa apalaa ka we iyisi nule na kakpası na nasəle (45400).

⁵¹ Iseyeli apalaa təna mpa pa kalaa tɔ, pa krenta iyisi nasətosɔ na kolumaya na nasətosɔ na nunɔwa na hiu na naanɔwa (601730).

Tɛtv talvɔv tɔm

⁵² Ḿpógó Tacaa tɔma Moisi si:

⁵³ Pə weɛ si n̄ tala tɛtv kɛ Iseyeli kpeka na p̄ kɛɛsəna a samaa.

⁵⁴⁻⁵⁶ Tɛtɛ kɛ paa tɔ na pá taləna paa kpekəle nteye t̄ tɛtv. Ilenə pá cɛla kpeka səsəna kɛ tɛtv səsəntɔ na səkpena kɛ səkpetu.

Lefii nyáma kokalvɔv naale nyəŋkɔ

⁵⁷ Lefii kpekəle taa lulɔŋ wei wei pa kalaa tɔyɔle Kɛɛsəŋ nyáma na Kehatı nyáma na Melalı nyáma.

⁵⁸ Pa lulɔŋ taa səkpen n̄tɛ Lipini nyáma na Hepəlɔŋ nyáma na Malii nyáma na Musi nyáma na Kolee nyáma. Amələm caa kɛle Kehatı.

⁵⁹ Amələm kpaɣana Lefii p̄ɛlel Yək̄əp̄etı wei pa lula Icipiti tɔ. Na ílɛ ı lɔl-ı Alɔŋ na Moisi na Maləyam pa tooso.

⁶⁰ Alɔŋ piya n̄tɛ Natari, na Apihu, na Ilasaa, na Itamaa.

⁶¹ Ama Tacaa kɔwa Natari na Apihu kɛ waatɔ wei pa pona-ı kɔtaɣa tɔlatɛ t̄ɔ kɛ tulaalɔ kraı nyəŋ tɔ.

⁶² Pa taa apalaa na alɔpiya mpa pa tala isətɔnaa naale tɔ pa we iyisi hiu na tooso (23000). Pa taa kaləna-we na Iseyeli nyáma Ielaa. Mpi tɔ, p̄ fɛi si pá taləna-weye tɛtv.

Kokalvɔv kɔtəkətv

⁶³ Isəna Moisi na kɔtɔl Ilasaa pa kala Iseyeli nyáma kɛ Mowapɔ tɛtɛkəle taa k̄ɛ Yaatanı nɔyɔ kɛ Yeliko isentaa tɔyɔle.

⁶⁴ Mpa Moisi na kɔtɔl Alɔŋ paa kala tɔm kancaalaya nyəm kɛ Holɛɔ wɔlaya tɛtv taa tɔ pa fɛi n̄ɔn̄ɔ nyáma taa.

⁶⁵ Tacaa ka tɛma-weye heeluyɔ si pa təna paa si wɔlaya tɛtv taa. Ye p̄ taɣa Yefune p̄yalɔ Kalɛɔ na Nun̄ p̄yalɔ Yosuwɛɛ pa tike kɛ p̄ kaasaa.

27

Mpa pə mvna pá tɔyɔ kpancoou tɔ

¹ Ḿpógó Yosɛɛfɔ p̄yalɔ Manasee, na Manasee p̄yalɔ Makii, na Makii p̄yalɔ Kalaatı na Kalaatı p̄yalɔ Hefɛɛ, na Hefɛɛ p̄yalɔ Selofatı. Selofatı unı ı p̄ɛlaa Mala na Nowa na Hókəla na Milika na Tiisa pa poləna

² Moisi na kɔtɔl Ilasaa na Iseyeli kɔpaɣalaa təna kiŋ kɛ Isə cokəle n̄n̄ɔyɔ na pá tɔ si:

³ Tá caa səpa wɔlaya tɛtv taa k̄ɛ ı isayab̄ t̄ɔ, ı ta yele apalɔp̄ayaya. Ama ı fɛi Kolee na ı waalɔ nyáma mpa pa kula Tacaa t̄ɔ k̄ɛ wɔlaya tɛtv taa tɔ pa taa.

⁴ M̄pɔ tɔ, í ha tá na tá caa yəlaa kɛ tɛtv. P̄ taa k̄ɔ na ı h̄ətɛ saalɔ yem. Mpi tɔ, alɔpiya tike kɛ ı lulaa.

⁵ Ḿpógó Moisi hulə Tacaa kɛ pa kɔsələm̄tɔ n̄tɛ.

⁶ Na ílɛ ı t̄ɔ si:

⁷ P̄ɛlaa m̄pɛ pa kɔsələm̄tɔ we teu. ı cɛle-weye pa caa tɛtv kɛ ílɛ ı lulɔvɔ nyáma nyəntɔ kiŋ.

⁸ Pə weɛ si n̄ tɛləsi Iseyeli nyáma si ye alɔpiya tike kɛ yulɔ lulaa na ı si, pá cɛle-səy ı kpancoou.

⁹ Ye ı fɛina alɔp̄ayaya, ıɛ pa cɛla ı kpancoou kɛ ı neu yaa ı taalɔ.

¹⁰ Yaa ye ı fɛina neu yaa taalɔ, ıɛ pa cɛla ı kpancoou kɛ ı caa taalɔ yaa ı neu.

¹¹ Yaa ye ı caa fɛina taalɔ yaa neu, ıɛ pa cɛla ı kpancoou kɛ ı lulɔvɔ nyáma taa wei ı kəla-ı k̄p̄ətənav tɔ. Pə k̄ɛ Iseyeli nyáma kɛ kɔsəsutɔ k̄ɛ ısu ma kɛsɔvɔ-we tɔ.

Yosuwɛɛ lɛtvɔv kɛ Moisi lonte

¹² Ḿpógó Tacaa tɔma Moisi si: Kpa Apalim puyɔ t̄ɔ na n̄ loosi tɛtv n̄tɛ ma haakı Iseyeli nyáma tɔ.

¹³ N ká na-tı yaa. Ama n ká si teitei k̄ɛ ısu nyá taalɔ Alɔŋ.

¹⁴ Pə taɣa p̄ɔlɔ, í tá t̄ɔki ma t̄ɔm kɛ Siŋ wɔlaya tɛtv taa k̄ɛ waatɔ wei samaa yookayana-m tɔ. ı tá faɣası-m na ma mpa kɛ waatɔ wei í sələm̄aya l̄m̄ tɔ. Youu l̄m̄ mpi pa yaana pa tɛ taa si, Melipa kɛ Siŋ wɔlaya tɛtv taa k̄ɛ Kateɛsi t̄ɔ p̄ t̄ɔm kɛ ı yəɣət̄yɔ.

¹⁵ M̄p̄ɔyɔle Moisi c̄ɔwa Tacaa si:

¹⁶ Haı, Isə Tacaa nyá wei n haakı weesuyɔ tɔ, kpa yəlaa pane pa nyuvɔ tɔ,

¹⁷ wei ı ka p̄əsi na ı paasəna-weye paa waatɔ wei tɔ, na pá taa weɛ ısu kaləkɔ ŋku ku lan̄a tiilkilu tɔ.

¹⁸ Mpuwile Tacaa tōma Moisi si: Nuŋ pəyalɔ Yosuwēe kē yɔlɔ wei ɪ taa ma Feesuɣu haɣaa tɔɔ. Yaa-ɪ na ŋ tɔ-ɪ tɔmlɛ ntɛ.

¹⁹ Pona-ɪ kɔtɔlɔ ɪlasaa kɪŋ kɛ ɪseɣɛli nyɔ̃ma tɔna ɪsentaa, na ŋ lapi-ɪ wei ɪ ka lɛɛɪ nyá lonɛ taa tɔ.

²⁰ Pasa-ɪ nyá sɔsɔɔntɔ hɔɣɔlɔyɔ. ɪlɛna ɪseɣɛli nyɔ̃ma nyana-ɪ.

²¹ Kɔtɔlɔ ɪlasaa ká pɛɛkəyana-ɪ Tacaa luɣu nyɔ̃ntɔ na kɔtaya wontu nti pa yaa si wulim na tumim^a tɔ. ɪlɛna unɪ na ɪseɣɛli samaa pá tɔɣɔɣi-ti.

²² Mpuwó Moisi muwa Tacaa tɔm, na í yaa Yosuwēe kɛ kɔtɔlɔ ɪlasaa kɪŋ kɛ ɪseɣɛli nyɔ̃ma tɔna ɪsentaa.

²³ Na Moisi tɔni niŋ kɛ Yosuwēe tɔɔ, na í lapi-ɪ ɪ lonɛ taa lɛɛtɔlɔ ɪsu Tacaa kɛɛsuɣu-ɪ tɔ.

28

Paa kuyaku ŋku ku nyɔ̃ntɔ

¹ Mpuwó Tacaa tōma Moisi si:

² Telɔsi ɪseɣɛli nyɔ̃ma si í pɛasəna na í wɔki-m tɔɣɔnaya kɔtasɪ nsi si sɔsɔɔŋ ma caaki tɔɔ pə waatɔnaa mpa ma suwa tɔ.

³ Paa ifemle nte í ká la Tacaa maɣa kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔɔ. ɪlɛ pənaɣa kɔlɔmɣa iwɛɛsi nsi si tiili ta caamu tɔɔ í ká la-m kɔtaya ŋke. Na pə wɛɛ mpuwó tam tɔɔ.

⁴ Lɛŋka kɛ tanaŋ, na lɛŋka kɛ taanaɣa.

⁵ Na pə sɔsɔɔna mulɔm kiloona tooso, wei pa nuɣutina Olifi nim liitili kɔlɔm na titite tɔ.

⁶ Kɔtaya ŋkɛɣɛ í ká tɛma-m lapu kɛ Holɛɔ puɣu tɔɔ. Ka sɔsɔɔŋ kɛ ma caaki.

⁷ ɪlɛna í tɔni tanaŋ kɔtaya iwəyaya tɔ kɛ sɔlɔm liitili kɔlɔm na titite, na í liisi pəɣɛ cɔkɔle taa.

⁸ ɪlɛna í la taanaɣa nyəŋka kɛ teitei ɪsu tanaŋ tɛɛ nyəŋka. Sɔsɔɔŋ wei ma caaki tɔ ɪ kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔɔɔlɛ.

Kuyaku kuɛɛsuɣu nyɔ̃ntɔ

⁹⁻¹⁰ Pənaɣa kɔlɔmɣa iwɛɛsi naale nsi si tiili tá caamu tɔɔ í ká la kɔtaya ŋkɛɣɛ kuyaku kuɛɛsuɣu wule, na pə sɔlɔm na mulɔm kiloona naatoso, wei pa nuɣutina nim tɔ. Na pə sɔsɔɔna paa kuyaku ŋku ku nyəŋka.

ɪsɔt kuyaku kancaalaya nyəŋku nyɔ̃ntɔ

¹¹ Paa ɪsɔt wei ɪ kuyaku kancaalaya nyəŋku ŋku, í ká la Tacaa kɛ kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔɔ latɛɛnaa kɔfama naalɛɣɛ, na iwaau kɔlɔmɣu, na pənaɣa kɔlɔmɣa iwɛɛsi naatosompɔɣɔlaya nsi si tiili tá caamu tɔ.

¹² ɪ ká sɔsi paa latɛɛ wei ɪ tɔ kɛ mulɔm mpi pa nuɣutina nim tɔɔ kiloona pɔɣɔlayafɛi naanɔwa. Na kiloona naatoso kɛ paa iwaau ŋku ku tɔɔ.

¹³ Na kiloona toosoɔ paa iwəyaya ŋka ka tɔɔ. Kɔtaya ŋka ka sɔsɔɔŋ ma caaki tɔɔɔlɛ.

¹⁴ Paa latɛɛ wei ɪ tɔ kɛ sɔlɔm liitilinaa tooso, na paa iwaau ŋku ku tɔɔ kɛ sɔlɔm liitilinaa naale, na paa iwəyaya ŋka ka tɔɔ kɛ liitili kɔlɔm na titite. Kɔtasɪ nsi í ká la paa pənaɣa ŋkaya ɪsɔt kancaalaya kuyɛɛŋ taa tɔɔɔlɛ.

¹⁵ ɪlɛna í lá pəŋtɔlɔyɔ kɛ ɪɣatɔ huɣuɣu kɔtaya. Na pə sɔsɔɔna paa kuyaku ŋku ku kɔtaya na pə sɔlɔm.

Tɛɛv acima nyɔ̃ntɔ

¹⁶ Mpuwó Tacaa tasaa si: Paa pənaɣa kɔfalaya ŋka ka ɪsɔt kancaalaya nyəŋ, kuyɛɛŋ naanɔwa na liyiti wule í ká tɔɔ Tɛɛv acima na ma hɔtɛ taa.

¹⁷ ɪlɛna ɪsɔt kɔlɔm unɪ ɪ kuyɛɛŋ naanɔwa na kakpasɪ wule í tɔɔ kɔkɔsɔm fɛi kakalasi acima kɛ kuyɛɛŋ naatosompɔɣɔlaya.

¹⁸ Acima anɪ a kuyaku kancaalaya nyəŋku wule, ɪsɔ sɛɛt kɛ í ká kotɪ. ɪ kaa la tɔmlɛ natɔli.

¹⁹ ɪ ká la kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔɔ tɔla wɛna a tiili tá caamu tɔ. ɪsu latɛɛnaa kɔfama naale, na iwaau na pənaɣa kɔlɔmɣa iwɛɛsi kɛ naatosompɔɣɔlaya.

²⁰ ɪ ká tɔni paa kpəntɛ nte tɔ tɔ kɛ kɔtaya mulɔm mpi pa nuɣutina nim tɔ, paa latɛɛ kɔfalɔ wei ɪ tɔ kɛ kiloona pɔɣɔlayafɛi naanɔwa, na kiloona tooso kɛ paa iwaau ŋku ku tɔɔ.

²¹ Na í tɔni paa iwəyaya ŋka ka tɔɔ kɛ kiloona tooso.

²² ɪlɛna í lá pəŋtɔlɔyɔ kɛ ɪɣatɔ huɣuɣu kɔtaya. Na kɔtɔlɔ la-mɛɣɛ pə kɔtaya.

²³ Kɔtasɪ nsi si tɔna si sɔsɔɔyɔna paa tanaŋ ŋku ku nyəŋsi tɔɔ.

²⁴ Acima kuyɛɛŋ naatosompɔɣɔlaya tɛɛu kɛ maa nu paa kuyaku ŋku ku tɔɣɔnaya na sɔlɔm na kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ ka sɔsɔɔŋ.

²⁵ Ma sɛɛt tike kɛ í ká kotɪ kuyaku naatosompɔɣɔlaya nyəŋku ŋku ku wule. ɪ kaa la tɔmlɛ natɔli.

^a 27:21 wulim na tumim: ɪsɔ kɔtaya wontu nti pa naakayana ɪ luɣu nyɔ̃ntɔ tɔɔ pa yaaki mpu.

Komtv acima nyäntv

²⁶ Мрýгý Моиси тæма сi: Пæ таки комtv acima wule, ðena í kóna Tacaa ke тæгънагa кufalагa котасi. I сеетv тike ke í ká koti кuyакo ñку кv wule. I каa la тæмle natæh.

²⁷ I ká la Tacaa ke котaгa ñka кæкo lusa ka тæna na í caaki ka сæсõñ тæгo latæcenaа kufama naale, na iwaav na пæнагa кoлмaгa ивæси naatosomпpõгoлaгa.

²⁸⁻²⁹ Na í тæni paa котaгa ñka ka тæкé тæгънагa котaгa, isu paa isætv wei í кuyакo канcaалагa нyæñку нyæñка.

³⁰ ðena í lá пæñтoлyгv ke котaгa, na pá la-meгe isагatv husyгv котaгa.

³¹ Kotasí sәne sí тәнагa í сәсәгi paa кuyакo ñку кv нyæñка тæ, na пæ тæгънагa, na пæ sulom. Пæ wee sí тәla nna a tiili tá caami тæгo í laki котасi.

29*Kawilitasi kuyaku nyäntv*

¹ Мрýгý Моиси тæма сi: Tacaa сеетv тike ke í ká koti isætv naatosomпpõгoлaгa нyæñ кuyакo канcaалагa нyæñку wule. I каa la тæмle natæh. Na пу la-meгe kawilitasi acima.

² ðena í lá Tacaa ke котасi nsi кæкo lusa sí тæna тo, sí сæсõñ нyәnsí ke тәla wena a tiili tá caami тo. Isu latæce kufalo kolum, na iwaav kolumyгv, na пæнагa кoлмaгa ивæси ke naatosomпpõгoлaгa.

³ I ká сәсәsí paa кpәnte nte тә тәкé котaгa mulom mpi pa нуyutina nim тo. Paa latæce kufalo wei í тæкé kiloonaa пpõгoлaгaфeи naanowa, na iwaav тæкé kiloonaa naatoso.

⁴ Na í тæni paa ивæгaгa ñka ka тæкé kiloonaa naatoso.

⁵ Na í lá Tacaa ke пæñтoлyгv ke isагatv husyгv котaгa, na pá la-meгe пæ котaгa.

⁶ I ká сәсәsí kotasí sәne sí тәнагa paa кuyакo ñку кv котасi nsi кæкo lusa sí тæna тo. Na paa isætv wei í кuyакo канcaалагa нyæñку нyәnsí na пæ sulom na пæ тæгънагa нyәnsí тæ, isu Tacaa ka суv тo. Kотaгa ñka кæкo lusa ka тæna na Tacaa caaki ka сæсõñ тæгoлe.

Isагatv husyгv кuyакo сәсәсõñ нyәntv

⁷ Мрýгý Моиси тасaa сi: Isõ сеетv тike ke í ká koti isætv naatosomпpõгoлaгa нyæñ кuyакo naanowa нyæñку wule, na nõhokotv. Tæmle natæh тæ fei lapv.

⁸ Na í lá котaгa ñka кæкo lusa ka тæna na ká wena сæсõñ тæгo тәla wena a tiili tá caami тo. Isu latæce kufalo na iwaav na пæнагa кoлмaгa ивæси naatosomпpõгoлaгa.

⁹⁻¹⁰ Na í тæni paa котaгa ñka ka тæкé тæгънагa нyæñка. Isu paa isætv wei í кuyакo канcaалагa нyæñку нyæñка.

¹¹ ðena í lá пæñтoлyгv ke isагatv husyгv котaгa. Na í сәсәsí leñku ke isагatv husyгv кuyакo сәсәсõñку нyæñка. Na пæ каasi paa кuyакo ñку кv кæкo нyәnsí na пæ тæгънагa na пæ sulom.

Coka acima nyäntv

¹² Мрýгý Моиси тасaa сi: Isõ сеетv тike ke í ká koti isætv naatosomпpõгoлaгa нyæñ кuyакo naanowa na kakpasí нyæñку wule. Tæmle natæh тæ fei lapv. Na í тæгo Tacaa acima ke кuyæeñ naatosomпpõгoлaгa.

¹³ ðena í lapv-í тәla wena пæ ta caami тæгo котaгa ñka кæкo lusa ka тæna na ka wee сæсõñ тæгo кuyакo канcaалагa нyæñку wule. Isu latæcenaа kufama naanowa na тоoso, na iwaañ naale, na пæнагa кoлмaгa ивæси ke naanowa na liyiti.

¹⁴⁻¹⁵ Na í тæni paa котaгa ñka ka тæкé тæгънагa нyæñка.

¹⁶ ðena í lá пæñтoлyгv ke isагatv husyгv нyæñка. Na пæ сәсәsәna paa кuyакo ñку кv кæкo нyәnsí na пæ тæгънагa na пæ sulom.

¹⁷⁻³⁴ Пæ кpагав кuyакo naale нyæñку na пæ polo naatosomпpõгoлaгa нyæñку тo. I ká la paa кuyакo ñку кv котaгa ke тәla wena a tiili tá caami тæгo. Na пæ сәсәsәna пæ тæгънагa na пæ sulom. Mpi í ká la kotasí ke кuyакo naale нyæñку тæгoлe, latæcenaа naanowa na naale, na iwaañ naale, na пæнагa кoлмaгa ивæси ke naanowa na liyiti, na пæñтoлyгv кoлмoгv.

Kuyako тоoso нyæñку wule ke latæcenaа naanowa na kolum, na iwaañ naale, na пæнагa кoлмaгa ивæси ke naanowa na liyiti na пæñтoлyгv кoлмoгv. Kuyako liyiti нyæñку wule ke latæcenaа naanowa, na iwaañ naale, na пæнагa кoлмaгa ивæси ke naanowa na liyiti, na пæñтoлyгv кoлмoгv. Kuyako kakpasí нyæñку wule ke latæcenaа пpõгoлaгaфeи naanowa, na iwaañ naale, na пæнагa кoлмaгa ивæси ke naanowa na liyiti, na пæñтoлyгv кoлмoгv. Kuyako naatosomпpõгoлaгa нyæñку ke latæcenaа naatosomпpõгoлaгa, na iwaañ naale, na пæнагa кoлмaгa ивæси ke naanowa na liyiti, na пæñтoлyгv кoлмoгv.

³⁵ Acima сәсәsәna ke í ká koti na í тæгo кuyакo пæлeфeи naanowa нyæñку wule. Tæmle natæh тæ fei lapv.

³⁶ I ká la Tacaa ke котaгa сæсõñ нyæñка ke latæce, na iwaav, na пæнагa кoлмaгa ивæси ke naatosomпpõгoлaгa. Пæ fei sí тәla anu a tiili í caami.

- 37 Na í tani paa tate nte tē tō kē kōtaya tōyonaya, na pē solōm mpi pa lakōna tam tō.
- 38 Na í la tōtōyo isayatu hūisūyo kōtaya na í sōasi pē tōnaya paa kuyaku ŋku ku kōkō kōtasi tō, na pē tōyonaya na pē solōm.
- 39 Kōtasi nsi pē wēe si í sōasi kōkō na tōyonaya na solōm na ciikuuyu na luyu kolōmbūyo pē nyōnsi tō kē Tacaa acima kuyaku wule tōyole.

30

- 1 M̄p̄yóḡ Moisi telōsa lseyeli nyōma ke tē tōna nti Tacaa tō-ti tō.
Nōasi suw tō kusāsutv
- 2 Pē waali kē í tasa kpeka nyōn̄ nyōma ke telōsūyo ke Tacaa kuyōyōtvt lentōnaa tōtō si:
- 3 Ye yulv su nōyo si í laki Tacaa ke kōtaya. Yaa í kisiyi pulōpūyo lō tō. Pē fēi si í sēki pē lapv. Pē wēe si í la pē tōna mpi pē luna í nōyo tō.
- 4 Ye isū pēelw wē í caa tōyaya taa, na í su í nōyo ke lō isentaa si, í ká la pulv,
- 5 na cēce nu, na í tá kisina-i. Pē wēe kē si í tōn̄ teitei isū í suw tō.
- 6 Ama ye í kisina-i kuyaku ŋkūyo kpakpaa, ilē í yele pē tōm. Tacaa kaa pōōsi-i. Mpi tō, í caa kisina-i.
- 7 Ye isū pēelw hulina nōyo suw na p̄c̄ó í saa.
- 8 Ilēna í paalv nu-ti na í tá kisina-i pē wēe si í la isū í suw tō.
- 9 Ama ye í kisina-i kuyaku ŋkūyo kpakpaa, ilē í yele pē tōm. Tacaa kaa pōōsi-i.
- 10 Ye isū alv leelu, yaa wēi na í paalv pa yawa tō, í su nōyo. Pē wēe si í la-keye.
- 11 M̄p̄v tō, ye isū alv wēi í wēna paalv tō í su nōyo si í ká la pulv,
- 12 na í paalv tá kisina-i. Isū í lapa isōna í suwa tō.
- 13 Ye í paalv kisina-i kuyaku ŋkūyo kpakpaa, ilē í yele pē tōm. Tacaa kaa pōōsi-i. Mpi tō, apalv kisina-i.
- 14 M̄p̄v tō, ye isū alv caa í su nōyo si í laki pulōpū, í paalv wēna m̄p̄aav si í t̄isina-i, yaa í kisina-i.
- 15 Ama ye í nuwa na í tá kisina-i kuyaku ŋkūyo kpakpaa. Ilē í hulōna í sum ntē si í t̄isaa.
- 16 Ama ye waali waali kē í lan̄le ta hēena í alv si í taa la isū í suwa tō. Ilē Tacaa kaa pōōsi alv, í paalv nyūyo taa kē pu mēli.
- 17 Kusāsutv nti Tacaa suwa alaa na pēelaa pa nōasi suw tōm taa tōyole.

31

- Matiyān̄ nyōma yoonav ke pa isayatu tō*
- 1 M̄p̄yóḡ Tacaa tōma Moisi si:
- 2 Polo na ŋ̄ hō Matiyān̄ nyōma ŋkpan̄yūyo ke isayatu nti pa lapa lseyeli nyōma tō tē tō. Pē waali kē n̄ ká kpe nyá nyōma cōlō.
- 3 M̄p̄yūyē Moisi tōma samaa si: Mē taa lelāa í suu pa yōou wontu na pá polo na pa yōona Matiyān̄ nyōma, na pá lēeti-wē isū Tacaa suw tō.
- 4 M̄p̄v tō, í lōsi paa kpekāle nte tē taa kē yoolaa iyāya (1000).
- 5 M̄p̄yóḡ pa lōsa paa lseyeli kpekāle nte tē taa kē yoolaa iyāya (1000). Ilēna pē k̄penti iyisi naan̄wā na naale (12000).
- 6 Na pá tilina pa tōnaya yōou. Ilēna kōtōlv ilasaa p̄yalv P̄n̄hasi k̄penna lō wontu na tutuun̄ wēi paa hōli na pá caali yōou tō.
- 7 M̄p̄yóḡ pa t̄ii Matiyān̄ nyōma tēto tō, isū Tacaa ka heeluyu Moisi na í telōsi-wē tō, na pá k̄piisi apalaa tōna.
- 8 Pa kōwa tōtōyo Matiyān̄ awulaa kakpas̄i: lfi, na Lekem, na Suuu, na Huuu, na Lēpa, na pē k̄penna Pēyō p̄yalv Palaam.
- 9 Na pá k̄pa salēka ke pa alaa, na pa piya, na pá kuu pa tōla na pa kalēkēn̄ na pa wēnav tōna.
- 10 Na pá sō pa acalē na pa cacakēn̄ ke kōkō.
- 11 M̄p̄yóḡ pa tēena wontu na yōlāa na tōla nna pa kuuwa tō.
- 12 Ilēna pá pona pē tōnaya pa tēsikile ke Mowap̄v tētekāle taa, ke Yaatan̄i p̄yō nōyo, ke Yeliko isentaa. Na pá hūli Moisi na kōtōlv ilasaa na lseyeli kpekāle tōna.
- 13 M̄p̄yóḡ Moisi na ilasaa, na lseyeli nyūyo nyōma lelāa pa luwa tēsikile na pá suli-wē.
- 14 Tōnāyale Moisi m̄v p̄áaná na yoolaa nyōn̄ nyōma. Isū iyisi iyāya (1000) nyōn̄ nyōma, na nuuwa (100) nyōn̄ nyōma m̄pa pa luna yōou tō.
- 15 Na í p̄ōasi-wē si: Pepe tō kē í tá kō alaa?
- 16 Pēyēle í nyōma teu si, Matiyān̄ alaa m̄p̄e Pēyō p̄yalv Palaam puyusaa, na pá sōsi lseyeli nyōma ke isayatu sōsōntv taa, na pá wakēlōna Tacaa ke Pēyō tōm taa. M̄p̄v pē kōnna yōlukōsēku ke lō yōlāa tō.
- 17 Pē tō tō, í kō apalōpiya na alaa m̄pa pa tēma saav tō.
- 18 Ye í nokaa, ilē í su mē tōyī yōmaa ke pēelaa m̄pa pa ta nyōnta apalaa tō.

¹⁹ Pə kaasa mə taa mpa pa kowa yəlaa, yaa pa tokina səttaa tə, paa çaya təsikile waaləyi kuyeyə naatosompəçolaya ké. Ilena pá la asilima keelbyo kətaya ke kuyaku tooso nyəhku wule. Na pá kpehna pa yomaa mpa pa su pa ti tə.

²⁰ Na pá la asilima keelbyo kətaya tətəçə wontu kususuutu na tənəh nyəntu, na pəh huntu nyəntu, yaa nti pa saaka taası tə.

²¹ Pə waali ké kətulv Ilaasa təma apalaa mpa pa pola yoou tə sı kusəsutu nti Tacaa teləsa Moisi təçəle sı:

²²⁻²³ Pə kpaçau wontu nti tu nyaki kəkə tə, isu wəla na liçitee nyəçətu, na nyəçəluvo kusεεmçy, na nyəçəluvo maçamaya, na nyəçətu ləntı. Na wontu nti tə yəkəçı, isu somtu tə. I ká nyaali-tı na kəkə ké na í lii-təçı kətaya ləm taa. Ye kəkə konyayatu, ile í lii tələçə kətaya ləm taa tike.

²⁴ Ye í çəta mə wontu ke kuyaku naatosompəçolaya wule, ile mə asilima keelaa kəle. I sɔv təsikile taa.

Yoou taa wontu kukukuutu talbyo

²⁵ Ḿpóçú Tacaa təma Moisi sı:

²⁶ Nyana Ilaasa, na Iseyeli nyəçəh nyəma, í kala pə tənə mpi í kpaçaa yoou taa tə. Pə kpaçau yəlaa na pə təla tə.

²⁷ Ilena í tala pə taa ké çalı. Yoou potaa ke həçəluvo, na leləa ke ləhku.

²⁸ Na í ləsi yoolaa nyəm təw ké mpi pə ké ma tətəçəle təçə yulv kolum ke yəlaa nasəle na nuuwa (500) təw, na təla ke mpv tətə.

²⁹ Na í çela kətulv Ilaasa.

³⁰ Ye pə kaasa Iseyeli nyəma leləa nyəm, ile í ləsi mpi pə wεε sı, pele pá ləsi təçə yəlaa nule na naanwa təw ké yulv kolum. Na təla ke mpv tətə, na í çela pə tənaya Lefii nyəma mpa pa paasəçəna Içə çəkəle tə.

³¹ Ḿpóçú Moisi na Ilaasa pa lapa teitei isu Tacaa heeluçu-wε tə.

³² Təla wena pa kuuwa kolontunaa té tə, a kaasa heeh na pəh ke iyisi nasətoso na nutoso na naanwa na kakpaı (675000)

³³ na naah ke iyisi nutoso na naanwa na naale (72000)

³⁴ na kpaçası ke iyisi nutoso na kolum (61000)

³⁵ na pəelaa mpa pa ta nyənta apalaa təçə iyisi hiu na naanwa na naale (32000).

³⁶ Heeh na pəh wei pa çela yoolaa tə, í kpenta iyisi h̄mnuçy nuuwa na hiu na naanwa na naatosompəçolaya na nasəle nuuwa (337500).

³⁷ Na pá ləsi Tacaa nyəna ke nasətoso na nutoso na naanwa na kakpaı (675).

³⁸ Naah ke iyisi hiu na naanwa na naatoso (36000) na Tacaa nyəh ke nutoso na naanwa na naale.

³⁹ Kpaçası ke iyisi hiu na naanwa na nasəle nuuwa (30500). Tacaa nyənı ke nutoso na kolum.

⁴⁰ Yəlaa ke iyisi naanwa na naatoso (16000). Tacaa nyəma ke hiu na naanwa na naale.

⁴¹ Ḿpóçú Moisi çela Içə nyəm ke kətulv Ilaasa, isu Tacaa ka heeluçu-ı tə.

⁴²⁻⁴³ Mpi pa çela Iseyeli nyəma leləa tə, pə na yoolaa nyəm pə kolum ké. Heeh na pəh ka wε iyisi h̄mnuçy na nuuwa na hiu na naanwa na naatosompəçolaya na nasəle na nuuwa (337500).

⁴⁴ Naah ke iyisi hiu na naanwa na naatoso (36000).

⁴⁵ Kpaçası ke iyisi hiu na naanwa na nasəle na nuuwa (30500),

⁴⁶ na pəelaa ke iyisi naanwa na naatoso (16000).

⁴⁷ Ḿpóçú Moisi ləsa pəelaa təw ké yulv kolum ke nule na naanwa təw, na təla ke mpv tətə, isu Tacaa ka heeluçu-ı tə, na í çela Lefii nyəma mpa pa paasəçəna Içə çəkəle tə.

Luyv kolumbyo kohaah

⁴⁸ Ḿpóçú yoolaa iyisi iyaya (1000) nyəçəh nyəma, na nuuwa (100) nyəçəh nyəma, pa kota Moisi kiç,

⁴⁹ na pá heeli-ı sı: Tə kala yoolaa səkpema, pa wε pa nəçə taa, nəçəlv ta la asaala.

⁵⁰ Pə təw ké tə kəhna Tacaa ke kohaah ke wəla alukpalisi, na pə kpaı, na kukuwee, na h̄kpaçapəlası, na luv, nti tə hikaa tə sı pá hııı ta isayatu.

⁵¹ Ilena Moisi na kətulv Ilaasa pá mv wəla wontu nti pa kənaa tə.

⁵² Wontu nti yoolaa mpe pa kənaa tə, tə kpenta kiloona nuuwa na nutoso na naanwa.

⁵³ Pə kaasa yoolaa səkpema, ilena paa wei í sına ı təçı wontu nti ı kuuwa tə.

⁵⁴ Ḿpóçú Moisi na Ilaasa pa su wəla wontu nti yoolaa hawa təçə Içə çəkəle taa sı, Tacaa í taa sɔv Iseyeli nyəma təw.

32

Kpeka tooso cayale ke Yaatanu ilim tahlule taa

¹ Lupɛɛ na Katɪ pə yəlaa ka wɛna kaləkəɛɛ səsəɛɛ ke tuutuuma kɛ. ɪlɛna pə cɛkəna sɪ Yasɛɛ tɛtu hɔɔlɔvɔv, na Kalaati tɛtu ka mɔna tala taaɔv.

² Pə taa kɛ pa polaa na pə maɣana Moisi na kətɔlv ɪlasaa na kpeka nyɔɔɛ nyɔma na pə heeli-we sɪ:

³ Atalɔti, na Tipɛɛ, na Yasɛɛ, na Nimla, na Hɛsəpɔɛɛ, na ɪlale, na Sepam, na Nepo, na Peyon pə acalɛɛ kɛ

⁴ Tacaa sɛna ɪsɛyɛli nyɔma na pə mɔ tɛtu nti tɔ, tɔ nyɔma kɛ. Tɛtu nti tɔ mɔna tala tətəkɛle. Pəc tɔ maɣamaya tɔ wɛna kaləkəɛɛ.

⁵ ɪlɛna pə səlɛmɪ Moisi sɪ ɪ ha-wɛyɛ tɛtu nti. ɪ taa tɛsɛna-wɛyɛ Yaatanu waali taa.

⁶ Mɔvɔvɛle Moisi pɔɔsa-we sɪ: ɪsənayalɛ mɔv? Mə tɛtɔvnaa nɔ puki yoo nte na mu caya cənɛ tɔpam na?

⁷ Ye mu cayana cənɛ pu yɔli pɛle pa apalɔv, pa kaa polo tɛtu nti Tacaa ha-we tɔ tɔ taa.

⁸ Yaasi kɔlvɔm ɪnɔyɪ mə caanaa tɛma lapv ke waatu wei ma kɔsa-wɛyɛ Kateesi-Paaneya sɪ, pə polo pa fɛɛ Kanaaɛɛ tɛtu tɔ.

⁹ Pə pola ɪsəkɔli tɛtəkɛle taa na pə cɔɔ-te, na pə mɛli. ɪlɛna pə yɔli ɪsɛyɛli nyɔma apalɔv sɪ, pə taa sɔv tɛtu nti Tacaa ka ha-mɛyɛ hatoo lɔɛ tɔ tɔ taa.

¹⁰ Halɪ Tacaa mu pɔáná ke kɔyaku ɛkɔ na ɪ tuu sɪ:

¹¹ Mə tɛna mpa ɪ lu ɪcipiti na ɪ wɛna pusi hiu na waali tɔ, ɪ kaa na tɛtu nti ma suwa sɪ ma haaki Apələham na ɪsaaka na Yakəpɔv tɔ. Mpi tɔ, ɪ tɔ nuuna-m teu.

¹² Ye pə taya Kenasi ɪlvɔv tɔ Yefune pəyalv Kalepɔv, na Nuɛɛ pəyalv Yosuwɛɛ pa tike paa sɔvna. Pə taya pɔlv, mɛɛ ɪnɪ pa nuuna-m teu kɛ.

¹³ Pə taa kɛ Tacaa mu pɔáná na ɪsɛyɛli nyɔma na pə tɔyɔ pusi nuile tɛcu ke wɔlaya tɛtu taa. Halɛna mpa ɪnɪ ɪsɔ tana kpana mɔv tɔ, pə saali yem kɛ tɛna.

¹⁴ ɪlɛna asayaa mɛ, ɪ caa sɪ ɪ tɔɛɛ mə caanaa ɪkpatɛ na ɪ kusi Tacaa pɔáná ke mə taa.

¹⁵ Ye Lupɛɛ na Katɪ nyɔma mɛ, ɪ tɔ nuuna Tacaa, ɪlɛ ɪ yeki kɛ na mə kɔyɛɛɛɛ tayaɔlv wɔlaya tɛtu taa. ɪlɛ ɪ wakəla ɪsɛyɛli nyɔma nte.

¹⁶ Mɔvɔvɛle apalaa mɛɛ pa kɔtɔvna Moisi na pə tɔ sɪ: Aai yoo, tu ɛmá tɔ kaləkəɛɛ ke tɛcayalɛ, na tɔ tɛsɪ nyɔma ke koloosi acalɛɛ.

¹⁷ ɪlɛna tɔ yəlaa cɔɔsɪ tɛna. Tɛtu nyɔma ɪ taa pəsi-we. Pə waali ɪlɛna tɔ cɔ tɔ yoo wontu tɛcav na tɔ tɛ tɔ tɛtɔvnaa ke nɔyɔ na tɔ pona-wɛyɛ tɛtu nti pa ha-we tɔ tɔ taa.

¹⁸ Paa ɪsɛyɛli tɔ wei ɪ ká caya ɪ tɛtu taa kɛ na pəc tɔ mɛli tɔ tɛ.

¹⁹ Ye tɔ hika tɛtu na pɔyɔ na cənɛ taa, pə taa tasa-tɔyɔ tɛtu hav na pɔyɔ na waali taa.

²⁰ Ntɛna Moisi sɪ: Ye ɪ tɔka ɪsu ɪ yɔyɔtɔyɔ tɔ, na ɪ suu mə yoo wontu, na ɪ tɛsɪ Yaatanu na ɪ polo mə kolontunaa taa, na Tacaa tu-wɛyɛ mə niɛɛ taa,

²¹⁻²² ɪlɛ tɛtu tɛna pəsi mə nyɛntɔ. Waatu ɪnɪ Tacaa yaa mə tɛtɔvnaa taa kaa kpana-mɛ. Pəyɛle ɪsɔ ká yelina-mɛyɛ mə tɛtu tɛnɛ na pɔyɔ na cənɛ taa.

²³ Ama ye ɪ tɔ lá mɔv, ɪ ká pɛntɛna Tacaa, na pə mɛli mə nyɔɔɛɛ taa.

²⁴ Pə wɛ teu, ɪ ɛmá mə nyɔma ke tɛsɪ na mə tala tətəkɛle. Ama ɪ taa sɔɔ nti ma yɔyɔtɔa na má sɪ tɔyɔ tɔkɔyɔ kɛ.

²⁵ Mɔvɔvɛle Lupɛɛ na Katɪ pə nyɔma cɔwa Moisi sɪ: Tu ɪa ɪsu n suw tɔ.

²⁶ Tu yele tɔ alaa na tɔ piya na tɔ kaləkəɛɛ ke Kalaati acalɛɛ taa,

²⁷ na tɔ kɔyɔ tɔ wontu na tɔ polo Tacaa yoo, ɪsu n yɔyɔtɔyɔ tɔ.

²⁸ Mɔvɔvɛle Moisi heela pa tɔm ke kɔtɔlv ɪlasaa, na Nuɛɛ pəyalv Yosuwɛɛ, na ɪsɛyɛli kpeka nyɔɔɛ nyɔma.

²⁹ ɪlɛna ɪ tɔ-we sɪ: Ye Katɪ na Lupɛɛ nyɔma kɔyɔ yoo wontu, na mə na-we ɪ tɛsɪ mə kolontunaa waali, ɪsu Tacaa yɔyɔtɔyɔ tɔ, na ɪ kəli-we, ɪlɛ mu cɛle-wɛyɛ Kalaati tɛtu.

³⁰ Ama ye pa kisa mɔv ɪlɛ Kanaaɛɛ tɛtu ke mə tɛna ɪ ká tala.

³¹ Mɔvɔvɛle Katɪ na Lupɛɛ pə nyɔma tasa yɔyɔtɔyɔ sɪ: Tu ɪa nti Tacaa heela-tɔ tɔ.

³² Tu kɔyɔ tɔ wontu na tɔ polo Tacaa yoo, na pə cɛle-tɔyɔ tɔ tɛtu na Yaatanu na cənɛ taa.

³³ Mɔvɔvɛle Moisi cɛla Katɪ na Lupɛɛ pa kpeka na Yosɛɛfɔv pəyalv Manasɛɛ nyɔntɛ hɔɔlɔvɔv ke Amolii wulav Sihon, na Pasɛɛ nyɔɛɛ Okɪ pa tɛtu na pa acalɛɛ.

³⁴ Mɔvɔvɛle Katɪ nyɔma ɛmawa koloosi ke Tipɛɛ na Atalɔti na Alowɛɛ

³⁵ na Atalɔti-Sofaɛɛ na Yasɛɛ na Yokpaha

³⁶ na Pɛti-Nimla na Pɛti-Halan pə acalɛɛ. Na pə ɛmá tɔtɔyɔ pa tala tətəkɛle.

³⁷ ɪlɛna Lupɛɛ nyɔma ɛmɛ Hɛsəpɔɛɛ na ɪlale na Kiliyatayim

³⁸ na Nepo na Paali-Meyɔɛɛ na Sɪpɛma na pə ha-wɛyɛ hɛla.

³⁹ Mɔvɔvɛle Manasɛɛ pəyalv Makii nyɔma nɔ yoo na Kalaati nyɔma, na pə tɔyɔnɪ Amolii nyɔma na pə caya.

⁴⁰ Pə tɔɔ ké Moisi ná yelina-weyɛ-ti.

⁴¹ Ilena Manasee pəyalv Yayii nyóma náá lɛɛki Amolii nyóma acalɛɛ lenna, na pá ha-ye si Yayii acalɛɛ.

⁴² Pə waali ké Nopa ná lɛɛka Kena icatɛ na pəcolɔ nyəna, na í ha-yeɛɛ ɪ hətɛ si Nopa.

33

Išəna Iseyeli nyóma tɔma pa Icipiti luv waali tɔ

¹ Waatu wei Moisi na Alɔŋ pa lɛsa Iseyeli nyóma ke caasi caasi tɔ, isəna pa tɔma tɔyɔlɔ:

² Tacaa ka heela Moisi ké si ŋmaa timpi timpi í sɛŋaa tɔ, halɪ lonɔ anɪ a hɛla ntɔ.

³ Pənaɣa isɔtu kancaalaya nyəŋ kuyaku naanɔwa na kakpasɪ wule, ke Iseyeli nyóma kɔla Tɛɛv acima tɛv kɔfemuyɪ ke Lamsesɪ na pá tɛɛki Icipiti nyóma isɛntaa təkaa si, pə cɛpa-we.

⁴ Na pɛlɛ pá tɔŋa pa kancaalaya piya mpa Tacaa kɔwa tɔyɔ pim. ɪ lapa ŋpɔyɔ si pa nyɪ si ɪ kɛla pa tɔŋ ke tɔŋ.

⁵ Pa kɔla Lamsesɪ, ulɛna pá siki Sukɔti.

⁶ Pa kɔla Sukɔti, ulɛna pá siki Itam ke wɔlaya tɛtu nɔyɔ tɔɔ.

⁷ Pa kɔla Itam, ulɛna pá polo Pi-Hahiloti ke Paali-Sefɔŋ isɛntaa, na pá siki Mikitɔli pətɛɛ.

⁸ Pa kɔla Mikitɔli, ulɛna pá tɛsi tɛŋku na pá sɔv wɔlaya tɛtu na pá tɔ kɔyɛɛŋ toosoɣo Itam wɔlaya tɛtu taa, na pá tala Mala.

⁹ Mala ke pa kɔlaa, na pá polo Iliim, timpi hila naanɔwa na naale, na paanɪ nutoso na naanɔwa ka wɛɛ tɔ na pá siki.

¹⁰ Pa kɔla Iliim, ulɛna pá siki tɛŋku kɔsɛɛm nɔyɔ.

¹¹ Pa kɔla tɛŋku nɔyɔ, ulɛna pá siki Siŋ wɔlaya tɛtu taa.

¹² Pa kɔla wɔlaya tɛtu taa, ulɛna pá siki Tɔfəka.

¹³ Pa kɔla Tɔfəka, ulɛna pa siki Alusi.

¹⁴ Pa kɔla Alusi, ulɛna pá siki Lefitim timpi pa laŋa lɔm kɔnyɔnyɔɔm tɔ.

¹⁵ Pa kɔla Lefitim, ulɛna pá siki Holɛpɔ wɔlaya tɛtu taa.

¹⁶ Pa kɔla Holɛpɔ, ulɛna pá siki Kipɔloti-Taafa.

¹⁷ Pa kɔla Kipɔloti-Taafa, ulɛna pá siki Haselɔti.

¹⁸ Pa kɔla Haselɔti, ulɛna pá siki Litima.

¹⁹ Pa kɔla Litima, ulɛna pá siki Limɔŋ-Pɛlesɪ.

²⁰ Pa kɔla Limɔŋ-Pɛlesɪ, ulɛna pá siki Lipina.

²¹ Pa kɔla Lipina, ulɛna pá siki Lisa.

²² Pa kɔla Lisa, ulɛna pá siki Kehalata.

²³ Pa kɔla Kehalata, ulɛna pá siki Sefɛɛ pɔyɔ.

²⁴ Pa kɔla Sefɛɛ pɔyɔ, ulɛna pá siki Halata.

²⁵ Pa kɔla Halata, ulɛna pá siki Makelo.

²⁶ Pa kɔla Makelo, ulɛna pá siki Tahati.

²⁷ Pa kɔla Tahati, ulɛna pá siki Tela.

²⁸ Pa kɔla Tela, ulɛna pá siki Mitika.

²⁹ Pa kɔla Mitika, ulɛna pá siki Hasemona.

³⁰ Pa kɔla Hasemona, ulɛna pá siki Moseloti.

³¹ Pa kɔla Moseloti, ulɛna pá siki Pene-Yakan.

³² Pa kɔla Pene-Yakan, ulɛna pá siki Hoo-Kitəkati.

³³ Pa kɔla Hoo-Kitəkati, ulɛna pá siki Yotəpata.

³⁴ Pa kɔla Yotəpata, ulɛna pá siki Apəlona.

³⁵ Pa kɔla Apəlona, ulɛna pá siki Isiyɔŋ-Kɛpɛɛ.

³⁶ Pa kɔla Isiyɔŋ-Kɛpɛɛ, ulɛna pá siki Kateesɪ ke Siŋ wɔlaya tɛtu taa.

³⁷ Pa kɔla Kateesɪ, ulɛna pá siki Hoo pɔyɔ, ke Itɔm tɛtu tɔŋa tɔɔ.

³⁸⁻³⁹ Mɔpɔyɔ Tacaa yelaa na kɔtɔlv Alɔŋ kpa Hoo pɔyɔ taa. Ilena í sí tənaya isɔtu kakpasɪ nyəŋ kuyaku kancaalaya nyəŋku wule, ke ɪ pənaya nunɔwa na hiu na tooso (123) nyəŋka taa. Pa Icipiti taa luv pənaya nule nyəŋka ntɛ.

⁴⁰ Waatu inəŋi Kanaan wulav wei pa yaa si, Ala na ɪ ka wɛ ilim tɔlule mpətəŋ tɔɔ tɔ, ɪ nuwa Iseyeli nyóma tate.

⁴¹ Iseyeli nyóma kɔla Hoo pɔyɔ ulɛna pá siki Saləmona.

⁴² Pa kɔla Saləmona, ulɛna pá siki Punɔŋ.

⁴³ Pa kɔla Punɔŋ, ulɛna pá siki Opoti.

⁴⁴ Pa kɔla Opoti, ulɛna pá siki Ye-Apalim ke Mowapɔ tɔŋa tɔɔ.

⁴⁵ Pa kɔla Ye-Apalim, ulɛna pá siki Tipɔŋ-Kati.

⁴⁶ Pa kɔla Tipɔŋ-Kati, ulɛna pá siki Aləmonɔ-Tipɔlatayim isɛntaa.

⁴⁷ Pa kɔla Aləmonɔ-Tipɔlatayim, ulɛna pá siki Apalim pulasɪ taa ké Nepɔ pɔyɔ isɛntaa.

⁴⁸ Pa kɔla Apalim pulasɪ, ulɛna pá siki Mowapɔ tɛteka taa ké Yaatanɪ kin ke Yeliko isɛntaa.

49 Tənaɣa pa sika pa coka ke Peti-Yesiməti na Apreli-Sitim pə heko taa.

Nti Tacaa suwa Kanaah tetu talɣu tɔ tɔ

50 M̄p̄ɔȳ Tacaa tɔwa Moisi ke Mowapu teteka taa ke Yaatanu pəɣo nɔɣo ke Yeliko isentaa si:

51 Teləsi Iseyeli nyəma si ye i tesa Yaatanu na i suv Kanaah nyəma tetu taa.

52 Pə wee si i tɔɣonu tetu nyəma tənə na i yɔki pɛe yaa nyəɣətu lɛsɛŋ wei i laaku tɔ, na pə təkətələnəa.

53 Na i lɛeki pa tetu nti na i caya. Mpi tɔ, ma ha-meyɛ tɔɣi.

54 Tete kɛ i ká tɔ na i taləna tetu ntəɣi mə kpeka na mə lɔlɔŋ, na i keesəna mə payale.

55 Pə wee si i tɔɣonu tetu nyəma tənaya. Tɔfɔ kukaasaa mələɣi mə kolontunaa kɛ na pá naasəɣi-me, isu sɔwa ke isəpee taa, na nyemá tɔpila ke mə kəŋkəmɔŋ taa.

56 Iɛ meɣe maa lana, isu maa suw si maa la-me tɔ.

34

Iseyeli nyəma tetu toosi

1 M̄p̄ɔȳ Tacaa tɔma Moisi si:

2 Teləsi Iseyeli nyəma si, waatu wei i ká suv Kanaah tetu nti ma haaki-me tɔ tɔ taa tɔ, tɔ toosi nté

3 Siŋ wulaya tɔna na Itəm nyəntu na pətɛe tɔɔ. Na ká kraɣa tenku kusəpu,

4 na ká mələna pəcesi pulasi tontonɔle pətɛe tɔɔ. Iɛna ká polo Siŋ, na ká tiina Kateesi-Paaneya pətɛe tɔɔ. Na ká məli Hasaa-Ataa na Asəmɔŋ.

5 Na ká kee na ká yoosina Icipiti lɔɔv, na ká lu Metitəlanee tenku.

6 Ilim tətule tɔ tɔŋa nté Metitəlanee tenku un.

7 Ilim təlule mpətəŋ tɔ nyəŋka nté tenku kolum un, na Hoo puɣu pə heko taa.

8 Iɛna ká lu Lepo-Hamati na Seta,

9 na ká polo Sifəlɔŋ, na ká lu Hasaa-Inaŋ.

10 Ilim təlule tɔɔ nyəŋka nté pə kraɣav Hasaa-Inaŋ na Sefam tetu həɣlɔɣu tɔɔ.

11 Iɛna ká mələna Lipəla ke Ayiŋ ilim təlule tɔɔ, na ká tɛe pooluŋ na ká polo ka yoosina Kenasaleti kɔtəŋ,

12 na ká polo ka lu Yaatanu lɔɔŋ, na tenku kusəpu. Mə tetu tənasi nté.

13 M̄p̄ɔȳ Moisi teləsa tɔ tənaya Iseyeli nyəma na i tasa-weɣe heeluyɔ si: Tetɔnaa mpa Tacaa tɔma si i tɔ tete na i tala Iseyeli kpeka pəɣələɣafɛi naanɔwa na həɣlɔɣu tɔɣələ.

14-15 Mpi tɔ, Lurɛŋ na Katu pa lɔlɔɣu nyəma na Manasee kpekəle həɣlɔɣu lɛŋku ná tema pele pa nyəntu hikuyɔ ke Yeliko isentaa ke Yaatanu waadi na ilim təlule tɔɔ.

Tetu tallaa nyəŋ nyəma həla

16 M̄p̄ɔȳ Tacaa tɔma Moisi si:

17 Kətulɔ Iɛsaa na Nun pəyalɔ Yosuwɛe paa paasəna tetu talɣu.

18 Pá kra paa kpekəle nte tɔ taa kɛ nyuɣu tɔ wei i ká paasəna-we tɔ.

19 Mpa mpa paa kra mpɔ tɔ pa həla ntu: Yuta kpekəle taa nyəŋ nté Yefune pəyalɔ Kalepu.

20 Simiyəŋ nyəntɛ taa nyəŋ nté Amihuti pəyalɔ Semuweli.

21 Pɛncamee nyəntɛ taa nyəŋ nté Kisilɔŋ pəyalɔ Iɛtati.

22 Təŋ nyəntɛ taa nyəŋ nté Yokili pəyalɔ Puki.

23 Yosɛfu pəyalɔ Manasee nyəntɛ taa nyəŋ nté Ifoti pəyalɔ Hanəyeli.

24 Yosɛfu pəyalɔ naale nyəŋ Ifəlayim nyəntɛ taa nyəŋ nté Sifitaŋ pəyalɔ Kemuweli.

25 Sapuləŋ nyəntɛ taa nyəŋ nté Paanaki pəyalɔ Iɛsafəŋ.

26 Isakaa kpekəle taa nyəŋ nté Asaŋ pəyalɔ Palətəyeli.

27 Asee nyəntɛ taa nyəŋ nté Selomiti pəyalɔ Ahihuti.

28 Nefətali nyəntɛ taa nyəŋ nté Amihuti pəyalɔ Petayeli.

29 Mpa Tacaa ləsa si pá tala Kanaah tetu ke Iseyeli kpeka nyəma tɔɣələ.

35

Lefi nyəma acalɛ

1 M̄p̄ɔȳ Tacaa yəɣota Moisi ke Mowapu tetekəle taa, ke Yaatanu pəɣo nɔɣo ke Yeliko isentaa si:

2-3 Tu Iseyeli nyəma si pá cɛla Lefii nyəma ke acalɛ nna pa ləsa pa tetɔnaa taa tɔ, na pə nənəkila. Na pá caya acalɛe taa na pá tiikiyi pa tɔla ke haləmnaa taa.

4-5 Isəna i ká maɣasi nənəkila anu a wəŋ tɔɣələ: Pə sunav icate koloosi na pé pukina ilim təlule tɔ tɔɣo məetələnəa nasələ na nuɔwaa (500), na ilim tətule tɔ kɛ mpɔ. Pə mpətəŋ na pə ntəɣəŋ tɔ tɔtɔɣo mpɔ. Iɛna i maɣasi paa həɣlɔɣu ŋku ku tɔ kɛ məetələnəa iyaya (1000) iyaya (1000) ke təm liyi na pé cəɔ icate na pé ta.

⁶ Na pá cela Lefii nyóma ke acalee naatoso. A taa ké ye pə yókəna yolv na í ku í təyóntəle í ká tu kpəlvov. Na pə səsosi acalee nule na naale tətə.

⁷ Pə krenta acalee pəlefeí naanovwa na pə nənəkila.

⁸ Paa kpekəle nte tu ha Lefii nyóma ké na pə keesəna tə tetu təv.

Yolvoklaa kpəlvov tətəle acalee

⁹ Mṛóyó Tacaa təma Moisi si:

¹⁰ Teləsi Iseyeli nyóma si, ye í tesa Yaatanu na í suv Kanaan tətə taa,

¹¹ íle í læsi acalee wena í ká la yolvoklaa mpa pə yókənaa tə pa kpəlvov tətəle tə.

¹² Na pəle pa yəlaa í taa læti-we na pá tá hvvta pa təm.

¹³ Acalee naatoso ke í ká læsi.

¹⁴ Tooso na Yaatanu ilim təlule təv, na tooso ke Kanaan tətə taa.

¹⁵ Ye Iseyeli tu yaa cayalu ke pə yókənaa na í kó yolv, íle pəntu se na í polo a taa natəli tə taa, na í tó kpəlvov.

¹⁶⁻¹⁸ Ye nəyolv mpa í təyóntəle ke nyəyəlvov yaa kṛátóy, yaa í yaɣa-i pəle na í si. Í ké yolvokolv ké, pə wee si pá kv-i.

¹⁹ Sətu yolv siyisiyi ká pəkəna kolv na í læti-i.

²⁰⁻²¹ Ye kolv ka təkəna-i na natəli ke í taa, yaa pa wena təma na kolvta, ílena í mapi-i nkumle, yaa í tusi-i, yaa í yaɣa-i pulo na í sí. Í ké yolvokolv ké, pə wee si lætəlv í hika-i í kv-i.

²²⁻²³ Ntanyí pə yókəyəna yolv na í tusi ílv, yaa pəle, yaa pulo fiti í ninj taa na pə yaɣa-i. Pəcs pə taa yoo, yaa í təkə-i na í taa.

²⁴ Íle hvvta ka təy pə kusəsitv ké, na pá hvv pa təm nti.

²⁵ Na pá kenti kolv təv na pá məyənə-i í kpəlvov tətəle, na í saali təna.

Haləna kətvlv səsə wei í lakí təmle ke waatv uní tə í səm.

²⁶ Ama ye í luwa ícate nte tə taa na í təsi tə təy.

²⁷ Na lætəlv hiki-i, í nəkəa í kvov-í ké na í təm ta si.

²⁸ Pə nyovv nte si kolv í cayə kpəlvov tətəle təna, haləna kətvlv səsə səm. Pəle pə waali ké í pəsəyi na í lu na í məli í te.

²⁹ Paa ləye í wee, yaasi unəyi mənə mə piya piya í ká təkí.

³⁰ Í kaa mv yolv kolv m aseeta na í kəna yolvokolv təm. Pə wee si pá tala naale.

³¹ Pə fei si í mv kəhav na í yelev yolvokolv ke kvov. Pə wee si í kv-í ké.

³² Pə fei tətə si í mv kəhav na í tó yolvokolv ke kpəlvov tətəle na kətvlv səsə sí, ílena í mələna-i í te.

³³ Yolvokole pilisiyi tətə ké. Íle pə fei si í pilisi tətə nti tə taa í wee tə. Ye yolv kəwa í təyóntəle, pə wee si pá kó unəyi na pəcs pə kpiisi pə asilima.

³⁴ Pə fei si í pilisi mə tetv. Mpi tə, Tacaa má, ma we mə hekv ké.

36

Pəlaa mpa pa təkí pa nyəma kpancoou tə pa təm

¹ Mṛóyó Yosəfo pəyalv Manasee, na Manasee pəyalv Makii, na Makii pəyalv Kalaati ləlvov nyəyənyə nyəma pola Moisi na Iseyeli kpeka nyəyənyə nyəma kinj

² na pá tə si: Waatv wei Tacaa təwa Moisi si í tə tete na í tala Iseyeli nyəma ke tetv tə, í suwa tətə si, í cela tá tətə Selofati tətə ke í pəlaa.

³ Ama ye pa saawa kpekəle lentə taa, pa tetv pasəyi tá kpekəle nyəntv təv ké na pə səsosi lentv təv.

⁴ Na pá kəma na pá tala cəpə pənəyə, pa nyəntv lu təkpatəa ké tá kpekəle təv na pə səsosi pa nyəntə kvfatə təv.

⁵ Mṛovvle Tacaa heela Moisi si: Teləsi Iseyeli nyəma si Yosəfov ləlvov nyəma wena tampana.

⁶ Ye pa səla wei pa saa-i. Ama pu wee pa kpekəle taa tó ké.

⁷⁻⁹ Íle paa kpekəle nte tə tetv ká cayə tə təcayəle, tə kaa səsosi lentə nyəntv təv. Mṛv tətəyə ye kpekəle natəli tə alv nəyolv í wena tetv pə wee si í saa í caa kpekəle ləlvov tə ké.

¹⁰⁻¹¹ Mṛóyó Selofati pəlaa Mala na Tiisa na Hokəla na Milika na Nowa pa saawa pa caa taalvnaa pəyalaa ke pa kpekəle taa, ísu Tacaa ka keesovv Moisi tə.

¹² Yosəfov pəyalv Manasee ləlvov nyəma nté. Ílena pa tətəna nti pa hikaa tə tá saali pa caa kpekəle taa.

¹³ Kiiy na kusəsitv nti Tacaa teləsa Iseyeli nyəma, na Moisi nəyə ke Mowapv tətəkəle taa, ké Yaatanu nəyə ke Yeliko ísentaa təyəle.

KUSƏSUTU LELVYU TAKƏLAYA Kotolvtu

Takəlaya kanə ka taa ké Moisi ləla kusəsutonaa mpa Iso ka towa Iseyeli nyəma ke Luw takəlaya taa tə. Ka taa tətə wə təmnaa mpa Moisi heela Iseyeli nyəma tə. I təəsa-wə si Iso səəla-weyə səsəm. Haləna i na-wə pá pəeli nəyo ke wulaya tetu taa, na i kenti pa təə. I hula-wə tətə si Iso tike nté Iso, nəyolo i fəi tətə, i ká səəli-ı ké na luyu koləmvyo, na mə ləsaɣa sʊv-ı təmammam, na mə toma təna (6:4-5).

Isəna pa faya Kusəsutu Lelvyo takəlaya tə:

Moisi faaci kancaalaya nyəŋ, titite 1:1-4:43

Moisi faaci naale nyəŋ, titite 4:44-28:68

Moisi faaci tooso nyəŋ, titite 28:69-30:20

Yosuwee lətvyo ke Moisi lonte, titite 31

Moisi kawəyaya, titite 32

Moisi koola Iseyeli nyəma tənaya kəpantu, titite 33

Moisi səm təm, titite 34

MOISI KUYƏYƏTUTU KANCAALAYA NYƏNTU

¹Təmnaa mpa mpa Moisi heela Iseyeli yəlaa tənaya wulaya tetu taa, na pəcə pá tēsəyi Yaatanı pəyo ke Sufi isentaa, na Palan na Tofeli na Lapan na Hasaləti na Ti-Sahari pa heko taa təyolo. ²Pa luw Holepu^a na pá kraya Itəm puyv mpaav tə, kəyeyə naanəwa na koləmvyo ke pa lapa, haləna Kateesi-Paaneya.

³Pa Icipiti luw pənaya nule nyəŋka, isətu naanəwa na koləm nyəŋ kuyaku kancaalaya nyəŋku taa ké Moisi heela Iseyeli nyəma ke nti Tacaa ka tı-ı si i teləsi-wə tə.

⁴Waatu wei i yoowa na i kəli Amolii nyəma wulaw Sihon wei i ka wə Hesəron ıcate taa tə, na Pasan nyəŋ Oki wei i təkaya kawulaya ke Asetaloti na Itəlei pa acalee təə tə.

⁵Saa wei pa wə Mowapu tetu taa, na pá ta tēsəta Yaatanı pəyo təyo Moisi caala kusəsutu tənə tə təm ke sɛyəsuyv si:

Iso ha Iseyeli nyəma ke nəyo si pá tē

⁶Waatu wei tu wə Holepu puyv kin tənə təyo Tacaa yəyotaa si, tə taanə tənə təcəm.

⁷Pə təə tə, tə kpesi na tə polo pulasi həyoləŋ taa timpi Amolii nyəma wəe tə. Na pə cəlo Kanaan nyəma tətənaa taa ké pə krayav Yaatanı kacəka, na pulasi həyoləv, na tətəkəle, na Nekəfi, na tənku Metitelanee imalav ke Kanaan nyəma tetu taa tə. Na Lipan, haləna pəyo səsaya İfəlati.

⁸I nawaa, mə nin taa ké ma tó tetu tənə. Mpu tə, i polo na i mu-ti. Tacaa ka yəyotəna tuunav ké si i ká ha-təyi mə caanaa Apələham na Isaaka na Yakəpu, na pəle pa ləlvyo nyəma tənaya pa waalı.

Moisi kəv ke hvvlaa

⁹Mpəyó Moisi təma si: Maa heela-meyə Holepu puyv kin si maa pəsəyi na má paasəna-meyə ma tike.

¹⁰Mpi tə, Tacaa mə Iso lapaya na i huki, na sarja taa i wə paɣale isu isətəlvəsi.

¹¹Mə caanaa Iso Tacaa i yele na i səsi hukuyv ke təm iyaya (1000). Na i kooli-meyə kəpantu isu i ka suw nəyo tə.

¹²Isənaya maa pəsi ma tike na má səyəli mə səyəla na mə wahalanaa na mə yoon?

¹³I ləsi mə kpekə taa ké ləmayasəe nyəma na mpa pa nyəma yaasi na pa hətə yaawa tə, na má kra-weyə mə nyuyv nyəma.

¹⁴Hali i cə-m si ma kəmayasətu nti tə wə teu.

¹⁵Mpəyó ma kra mpe ıni pa taa ləmayasəe nyəma mpa pa həla yaawa təyo yəlaa iyaya (1000) nyuyv nyəma, na nunəwa (100) nyuyv nyəma, na nule na naanəwa nyuyv nyəma, na naanəwa nyuyv nyəma. Na má kra mpa pə kaasaa tə pa taa ké paa kpekəle nte tə akewenaa.

¹⁶İlena má tó mə təm hvvlaa si yə təm maɣana mə tətənaa ke pa taa pa tike, yaa mə na çayalaa, i welisi tə taa ké teu na i təŋ isəna tampana səŋaa tə, na i hvv-ti.

¹⁷I taa fayasi yəlaa ke mə hvvlənaa taa. Paa tənə paa kənyəntu, pə wəe si i nuna-weyə. I taa see yəlaa. Mpi tə, Iso hətə taa ké i hvvkəna. Nti tə wə-meyə katə ıle i kəna-ti na má nu.

¹⁸Waatu inəyi ma tu-meyə nti nti i ká la tə.

Fenlaa tiluyv ké Kanaan tetu taa

^a 1:2 **Holepu:** Holepu na Sinayi hətə koləmtəle ke.

19 Pə waali kə tə kola Holəpu puɣu isu Tacaa ká heeluyu-tu tə, na té fayə wɔlaya tetu anaam asola nyəntu ntu, isu í nyəm tə. Amolii nyóma puɣu mpaav ke tə kpayaa na té tala Kateesi-Paaneya.

20 Halí ma heela-me sɪ í tapə Amolii nyóma puɣu ŋku tá Iso Tacaa ha-tu tɔyɔle.

21 Iso tɔwa tetu tənaya mə niŋ taa ké. Í kulí na í mu-ti na té pəsi mə nyəntu, isu mə caanaa Iso Tacaa ka heeluyu-me tə. Í taa nyá. Pəyele mə laŋa í taa ŋmaa paə pəco.

22 Tənaya mə tənə í korna ma kiŋ na í təŋ sɪ: Té tili apalaa ké tá nɔyɔ tɔɔ, na pá feŋ tetu ntu na pá hólí-tuyɔ mpaav ŋku tu kpayə tə. Na acalée nna nna tu tala tə.

23 Ḿpóyú ma sama mə ləmaɣasɛ anɪ. Ulena má ləsɪ mə kpeka taa ké yulɔ yulɔ ké yəlaa naanɔwa na naale.

24 Mpe unɪ pa tɛɛna na pá fayana puɣu taa. Haləna Isəkəali tetekəle na pá feŋ-tɪ.

25 Ḿpóyú pa koola tetu ntu tə taa kɔlɔlɔm na pá kpeŋna. Na pá keesi-tu sɪ tetu kɔpantu ke tá Iso Tacaa haaki-tu.

26 Paa na mpu tɔ, í lapə laŋkpusəŋ na í kisi tə taa ké pote isu mə Iso Tacaa ka heeluyu-me tə.

27 Haləna í suv kɔntuyɔ ke mə coka taa sɪ: Tacaa u caaki-tu tɔyɔ í ləsa-tuyɔ Icipiti na í kəna-tuyɔ Amolii nyóma tetu taa sɪ pele pá wakəli-tu.

28 Ulena í tasəyi sɪ tə polo le? Mə tɛɛtɔnaa ná yɔla mə apalɔtu sɪ: Tetu ntu tə yəlaa tayalaa ké. Pəyele pa kəla-tu, na pa acalée ké səsəna na a koloosi kaləsəna isətəntuyɔ. Halí tə tu ná a taa ké Anaki tooko lɔlvyo nyóma.

29 Ma heeliyi-me sɪ í taa seliyina-we. Pa təm í taa kpa-meɣe sɔyɔntu.

30 Tacaa mə Iso wei í we mə nɔyɔ tɔɔ tə, í maɣamaɣa í ká yonna mə nɔyɔ. Isu í tɛm lapu na í nana mə ise ke Icipiti

31 na wɔlaya tetu taa tə. Tənaya í paasəna-me isu yulɔ nukuyɔ í pu tɔyɔ mə mpaav tənə taa. Haləna mə tate ke cəne.

32 Paa na mpu tɔ, í tá tó naani ké Tacaa mə Iso.

33 Pəyele unɪ í ka tənayana mə nɔyɔ tɔɔ. Na í pɛəkəyi-meɣe təsɔlɛnaa ke mə təntɛ waatv. Na í huləyi-meɣe kəko ke ahoɔ, na í naaki mpaav. Ílim ulena í weɣe ŋmɔntuyɔ taa na mí təŋəyi.

34 Tacaa ní mə kɔntuyɔ, ulena pááná kpa- na í yɔyɔtu na í tuu sɪ:

35 Yəlaa mə í kəla isayatu. Pə tɔɔ ké pa lɔlvyo loŋa kanɛ, ka taa nɔyɔlɔ kaa suv tetu kɔpantu nti ma tuuwa sɪ ma ha mə caanaa tə.

36 Ye pə tayə Yefune pəyalɔ Kaləpu paasi. Í na í lɔlvyo nyóma ke máá ha tetu nti í feŋa mpu tɔyɔ timpɪ í nuana-m teu tə.

37 Tacaa mɔna Moisi yaya pááná ke mə tɔɔ, haləna í tɔ sɪ ma kaa felɪ nɔɔhəle ke tetu ntu tə taa.

38 Ama Nuŋ pəyalɔ Yosuwɛe wei í ké ma təmlɛ tu tɔ í tike í ká pona. Maa səsəsi- apalɔtu. Mpi tɔ unɪ í ká yelina na tetu ntu tɔ pəsi Iseyeli nyóma nyəntu.

39 Mə piya mpa pa ise ta nyaaləta isəntə, na í təŋ sɪ kolontunaa ká pááná tə, mpe páá sɔvna tə taa. Mpi tɔ, mpeɣe máá ha-tu, na té pəsi pa nyəntu.

40 Ama mí keesi ise na í fayana wɔlaya tetu taa, na í polo tenku kɔsɛɛm.

41 Tənaya í cowa sɪ: Hai, tá təm səpəna Tacaa. Pəntɛntu tu kpa pa tɔɔ na tó yonna-we isu tá Iso yɔyɔtuyɔ tə. Mpuylɛ paa mə taa wei í kpayə í yoou wontu na í ləli na í maɣasɪ mə taa sɪ í ká kpa pulaya tələv.

42 Kəna Tacaa sɪ má heeli-me sɪ: Í taa kpa mə kolontunaa tɔɔ sɪ í yookina-we. Mpi tɔ, ma feɪ mə həkɔ. Í taa yele na pele pá ku-me.

43 Maa tɛma-meɣe-təyi heeluyu. Ama í tá ké ŋkpaŋuyɔ, na í kisi Tacaa təm na í kpa puɣu nyuyɔ taa təkaa.

44 Kəna Amolii nyóma mpa unɪ paa we puɣu taa tənə tə pá lu mə tɔɔ, na pá tó mə waali isu tuŋ. Na pá ku-meɣe pə kpayav Ítəm tə, haləna Hooma.

45 Í kəma na í məli na í wiina Tacaa ulena, ílé í kisi nuw.

46 Mpu pə yelina na í caya Kateesi-Paaneya na pé taanɪ səsəm.

2

1 Ḿpóyú tə məlaa na tó kpayə tenku kɔsɛɛm mpaav ŋku ku pukina wɔlaya tetu taa tə, isu Tacaa ka yɔyɔtuyɔ tə. Na té cəɔ Ítəm puɣu taa na pé taanɪ.

Iseyeli nyóma təntɛ ke ilim təlule tɔɔ tətɔnaa taa

2 Kələna kuyaku nakoli Tacaa tə-m sɪ:

3 Ama í tu cəɔwa puɣu kɔnɛ tɛcam. Pə tɔɔ tə, í ha mə ise na ilim ntəyɔŋ tɔɔ.

4 Í heeli yəlaa sɪ í tənna mə kəyɔpiya Isav nyóma mpa pa we Ítəm^a tə pa tetu tonja tɔɔ. Pele pa tɛɛ ká sɔvna-me yáá. Ama í la-we na laakali,

5 í taa kpa pa tɔɔ. Ma kaa ha-meɣe tetu ntəyi paa hɔyɔliim sɪ í felɪ nɔɔhəle maɣamaɣa. Mpi tɔ, ma tɛma Ítəm puɣu ŋkuyɔ Isav ke hav sɪ kó pəsi í puɔlɔ.

^a 2:4 **Ítəm:** Seyii na Ítəm hətɛ kolumtələ ké.

6 Pə wee si i yana mə liyitee ke təyonaya na ləm mpi i ká təyo na i nyəo tə.
 7 Mpi tə, Tacaa mə Iso koola-meyə kupantə ke mə niŋ təma təna taa ké. Pəyele i nyəma təntə nte i təŋ wəlaya tətə anaam inə i taa tə tə tə. Pəntə taa, pusi nule keke mə Iso Tacaa inə i we mə waali, na i tá la-ŋ pulb.

8 Mpróyó tə cəla Isau nyəma mpreye Itəm na tətəkəle mpraav na llati na Isəyən-Kepee nyəhku tətə. Ilena tət tē na tətəŋna Mowapu wəlaya tətə təo.

9 Mpróyó Tacaa heela-m si: I taa kpa Mowapu nyəma təo si mənə-we i yoo. Mpi tə, ma kaa ha-meyə pulvyu pa tətə taa. Ləotl ləlvyo nyəma Mowapu nyəma ke ma hawa Aa icate si pá nyənəyi pa puləpu.

10 Imim nyəma ka caɣana icate nte tətə taa ké hatoo ləŋ. Paa we paɣale ké na pá ké tookonaa isu Anaki nyəma, na pá we tonj.

11 Lelaa ná nyənəya-weye Lefayi nyəma ké isu Anaki nyəma. Ama Mowapu nyəma ná yaakaya-weye Imim nyəma.

12 Holi nyəma ka caɣana Itəm icate taa ké hatoo ləŋ taa. Ilena Isau nyəma náá kpiisi-we na pá mɔ pa tətə, isu Isəyeli nyəma ka mɔyɔ pa nyəntə nti Tacaa ha-we tə.

13 Pənente i kuli na tətə tətə Seletl ləu isu Tacaa ká heeluyə-tu tə. Ilena tət tətə Seletl ləu.

14 Tə kulvyo Kateesi-Paaneya tə pusi pələfəi nule ke tətə təwa, na pácsó tət tətə Seletl ləu hku. Pə lapa mpróyó si pa tənə mpra pa ké yoolaa ke waatə inə tə, pə ləsi pa loonja tənə na pá sí isu Tacaa ka yəyətuyə tə.

15 Mpróyó Tacaa tə yoolaa mpreye niŋ na i ku-we. Haləna pa kpekəle tənə tə.

16 Yoolaa mpe pa səpa pa tənəya pa kpekəle taa,

17 Ilena Tacaa heeli-m si:

18 Nəənəo ké i ká tətə Mowapu tətə tonja, na i təŋna Aa icate,

19 na i kpeətəna Amoni nyəma tətə. Ama i taa kpa Mowapu nyəma təo si mə na-we i yoo. Mpi tə, ma kaa ha-meyə pulvyo pa tətə taa. Ləotl ləlvyo nyəma Amoni nyəma ke ma ha-ti si pá nyənəyi pa puləpu.

20 Yəlaa nyənəya tətə ntəyi Lefayi nyəma nyəntə ké. Mpi tə, mpe inə paa wənna tətə taa ké hatoo ləŋ na Amoni nyəma yaaki-weye Samsumi nyəma.

21 Paa we paɣale ké na pá ké tookonaa, isu Anaki nyəma, na pá we tonj. Mpróyó Tacaa kpiisa-we na Amoni nyəma nəyo na pá ləeti pa lonte.

22 Mpróyó Tacaa ka lapa Isau ləlvyo Itəm nyəma mpra paa we Seyii tə. Waatə inəyi i kpiisa Holi nyəma na pa nəyo na i təyən-we na i su Itəm nyəma ke pa lonte ke haləna saŋa.

23 Mpróyó Kafətəo Filiisi nyəma ná luwa na pá təyən. Afi nyəma mpra paa caɣa acalisi taa haləna Kasa ke Metitelanee tənku nəyo tə, na pá ləeti pa lona taa.

24 Pə waali ké Tacaa təma si: I kuli na i tətə Alənəŋ ləu. Ma tuyi Amolii tu Sihon wei i ké Həsəpəŋ nyəma wulav tə, na i tətə ke mə niŋ taa. I yoonə-i na i ləkki i tətə.

25 Pə kpaɣav saŋa tə, maə yele na antulinya piitimnaa nukl mə səyontə na pá nyaŋna-mə. Ye pa ni mə taŋ pa sɔv seluyə na laŋwakəlle.

Wulav Sihon tətə ləkkyoŋ

26 Keteməti wəlaya tətə taa ké ma tila Həsəpəŋ wulav Sihon kinə na ayeenēe təm si:

27 Ha-tuyə nəyo na tətə təŋ mpraav kulmɔyɔ na tətə faɣana nyá tətə taa, tətə kaa heli tiili.

28 Ta liyitee ke tu yana təyonaya na ləm mpi tu nyəo tənə tə na tətə tē.

29 Isau nyəma mpra pa we Itəm həyəlvyo taa tə na Mowapu nyəma mpra pa we Aa nyəhku taa tə pa ha-tuyə mpraav na tətə faɣana pa tətə taa. Pə waali ké tu tətə Yaatanl pəyo na tətə polo tətə nti Tacaa ta Iso haaku-tə tətə taa.

30 Ama Tacaa lapa wulav Sihon ke laŋkpusəŋ na i kisi si tətə taa təŋna i tē. Iso lapa-i mpróyó si i tu-i tá niŋ taa na tətə təyo i tətə isu pə wev saŋa isəntə tə.

31 Mpróyó Iso heela-m si: Saŋa waali ma təwa wulav Sihon na i tətə ke mə niŋ taa ké, i ləkki-ti.

32 Ilena Sihon na i yoolaa tənə pá lu si pa yookina-tuyə Yahasi.

33 Ama Tacaa tá Iso tu-i tá niŋ taa na tətə kú i na i piya na i yəlaa tənə.

34 Ilena tət ləkki i acalēe tənə, na tətə kpiisi apalaa na alaa na piya. Mpi tə, Tacaa təŋsa-weye mpusi ké.

35 Ama təla na acalēe nna tətə ləkka mpu tə a taa wontunaa ke tá kpaɣaa na tətə suna tá ti.

36 Pə kpaɣav Aləwēe ke Alənəŋ ləu nəyo na icate nte tətə we tətəkəle taa tə, haləna Kalaati tə, tətə ta kpiisi kolunja icate natəl. Tacaa tá Iso tu a tənəya tá niŋ taa ké.

37 Ama tətə ta tokina Amoni nyəma tətə ké. Paa nti tətə mala Yarəki ləu na puɣu taa acalēe, na lona nna a tənə ta Iso Tacaa kisina-tu tə.

3

¹ M̄p̄óyó t̄ə k̄p̄aɣa m̄p̄aaɯ na t̄ə k̄p̄ana Pasaŋ t̄ə. ɪlena t̄əna wulaw Oki na ɪ ȳlaa t̄əna pa lu ta t̄ə sɪ pa yookina-t̄ȳu ɪt̄əlei.

² Nt̄ena Tacaɯ heeli-m sɪ: ɪ taa nyana-ɪ. Ma t̄ȳu ɪ na ɪ ȳlaa na ɪ tet̄u t̄ənaɣa mə niŋ taa. ɪ lana-ɪ ɪsu ɪ lap̄əna Amolii nȳəma wulaw Sihon wei ɪ ka we Həsəp̄əŋ ɪcat̄ə taa t̄ə.

³ Tampam p̄əle na t̄ə ɪs̄ə Tacaɯ tasa wulaw Oki na ɪ ȳlaa t̄ənaɣa t̄ə niŋ taa k̄é t̄ȳu, na t̄ə kv-we. Pa taa n̄ȳəɷu ta fiti.

⁴ M̄p̄óyó t̄ə l̄eeka pa acal̄ee t̄əna, paa k̄ul̄umt̄əle t̄ə ta fiti. A ka we acal̄ee n̄utoso k̄é. P̄ə k̄p̄aɣaw Al̄əkp̄əɪ h̄əɷɷɷȳu t̄əna t̄ə na Pasaŋ tet̄u taa timpi Oki t̄əkaɣa kawulaya t̄ə.

⁵ Paa ŋmawa acal̄ee an̄əȳi teu k̄é, na a koloosi kulaa na a Kam̄p̄onaa ke nȳəɷətu. P̄ə kaasa lenna t̄ət̄əȳo tuutuuma, a f̄ei koloosi.

⁶ M̄p̄óyó t̄ə kp̄iisa pa t̄əna ɪsu t̄ə lap̄u Həsəp̄əŋ wulaw Sihon acal̄ee taa t̄ə. Na t̄ə k̄ú ap̄alaa na alaa na piya. Mpi t̄ə, Tacaɯ ka t̄əŋsa-weɣe m̄pusi k̄é.

⁷ Ama p̄ə yela t̄əla na acal̄ee taa wontu ɪlena t̄ə t̄ə suna t̄ə t̄i.

Kalaati tet̄u tal̄ȳv

⁸ M̄p̄óyó p̄ə lap̄a waatu ɪnɪ ɪ taa, na t̄ə l̄eeki Amolii awulaa naale tet̄u. M̄p̄e ɪnɪ paa w̄ena Yaatanɪ ilim t̄əl̄ule t̄ə k̄é. Pa tet̄u nt̄é p̄ə k̄p̄aɣaw Al̄ən̄əŋ ɪs̄ə t̄ə, hal̄əna H̄eem̄əŋ p̄ȳu.

⁹ Sit̄əŋ nȳəma ná yaakaɣa-k̄ȳu sɪ Siliȳon. Na Amolii nȳəma ná yaaki-k̄u sɪ Senii.

¹⁰ Oki kawulaya acal̄ee nna t̄ə l̄eekaa t̄əȳəle pulasi taa tet̄ək̄əle acal̄ee t̄əna. Na Kalaati na Pasaŋ tet̄u t̄əna hal̄əna S̄al̄əka na ɪt̄əlei p̄ə t̄ə.

¹¹ Wulaw Oki tike ka k̄ena Lefayɪ nȳəma kakaasaya. ɪ s̄ətu atakaa k̄é nȳəɷɷȳu k̄é, na ɪ taȳal̄əŋ we m̄eet̄əl̄ənaa liȳiti na h̄əȳɷȳu, na ɪ wan̄ ke m̄eet̄əl̄ənaa naale. Halɪ ɪ we Am̄oni nȳəma ɪcat̄ə s̄əs̄əle Lap̄a taa.

¹² Waatu wei t̄ə l̄eeka tet̄u nt̄i ɪlena má ha Lup̄əŋ na Katɪ nȳəma ke p̄ə k̄p̄aɣaw Al̄uw̄ee tet̄u, na p̄ə c̄ə Al̄ən̄əŋ ɪs̄ə t̄ə, na p̄ə k̄p̄eŋna Kalaati p̄ȳu h̄əɷɷȳu acal̄ee.

¹³ ɪlena má c̄əla Manasee k̄p̄ək̄əle h̄əɷɷȳu ɪŋk̄u ke Kalaati tet̄u k̄vkaas̄ətu na Oki kawulaya nȳənt̄u t̄əna ke Pasaŋ tet̄u taa. P̄ə yaakaɣa Al̄əkp̄əɪ nȳənt̄u na Pasaŋ nȳənt̄u ke Lefayɪ nȳəma tet̄u k̄é.

¹⁴ M̄p̄óyó Manasee k̄p̄ək̄əle taa t̄ə Yayii l̄eeka Al̄əkp̄əɪ tet̄u ke Pasaŋ taa. Hal̄əna Kesuli nȳəma na Maakatɪ nȳəma pa tet̄u t̄əna. ɪlena p̄ə layasi-yeɣe h̄əte sɪ Yayii acal̄ee, na p̄ə yaaki-yeɣe m̄p̄óyó hal̄əna saŋa.

¹⁵ Nt̄ena má há Manasee k̄p̄ək̄əle t̄ə Makii ɪl̄ȳu nȳəma ke Kalaati h̄əɷɷȳu.

¹⁶ Na Lup̄əŋ na Katɪ p̄ə nȳəma ke Al̄ən̄əŋ na Kalaati p̄ə heku h̄əɷɷȳu. T̄ə t̄əna nt̄é Al̄ən̄əŋ ɪs̄ə na p̄ə t̄e t̄ə. T̄ə na Am̄oni nȳəma pa nȳəŋka nt̄é Yar̄əki ɪs̄ə.

¹⁷ ɪlim t̄əȳəle t̄ə t̄əna ná mala Yaatanɪ tet̄ək̄əle ke K̄enesaletɪ ɪl̄əɣam̄ na t̄əŋku k̄v̄əp̄u p̄ə heku taa k̄é. Hal̄əna ilim t̄əl̄ule t̄ə k̄é Pisika p̄ȳu ɪȳu.

¹⁸ Waatu ɪnɪ ɪ taa k̄é Moisi heela-we sɪ: M̄ə ɪs̄ə Tacaɯ t̄ə mə niŋ taa k̄é Yaatanɪ ilim t̄əl̄ule tet̄u sɪ t̄ə p̄əsi mə nȳənt̄u. ɪle mə taa yoolaa t̄əna ɪ k̄p̄aɣa mə yoou wontu na ɪ t̄e ɪs̄eȳeli nȳəma ke n̄ȳə.

¹⁹ M̄ə alaa na mə piya na mə kal̄ək̄əŋ tike k̄á c̄ayana acal̄ee nna ma ha-m̄e ɪs̄ənt̄ə t̄ə a taa. Mpi t̄ə, mə nȳəma sɪ ɪ w̄ena kal̄ək̄əŋ tuutuuma.

²⁰ P̄ə w̄ee sɪ ɪ s̄əna mə t̄eet̄unaa ke m̄p̄óyó. Hal̄əna ɪs̄ə yele na p̄ele p̄ə hiki pa tet̄u ɪsu mə hik̄ȳu mə nȳənt̄u ke Yaatanɪ p̄əȳo na waali c̄əne t̄ə. Waatu ɪn̄əȳi paa mə taa wei ɪ k̄á m̄eli ɪ maɣamaya ɪ tet̄u nt̄i Tacaɯ ha-ɪ t̄ə t̄ə.

²¹ M̄p̄óyó Moisi t̄əma Yosuw̄ee sɪ: N nana nȳə ɪs̄əp̄ee ke p̄ə t̄əna mpi Tacaɯ mə ɪs̄ə lap̄əna Amolii awulaa naale ɪnɪ t̄ə. M̄p̄u ɪnɪ t̄ət̄əȳo Tacaɯ ka lana awulaa m̄pa pa t̄əna n ka yooona p̄əȳo waali t̄ə.

²² ɪ taa nyana-we. Mpi t̄ə, Tacaɯ mə ɪs̄ə k̄á yooona na mə n̄ȳə.

Moisi kaa s̄v̄ Kanaaŋ tet̄u taa

²³ Waatu ɪnɪ ɪ taa k̄é ma wiikayana Tacaɯ sɪ:

²⁴ ɪs̄ə Tacaɯ, nȳə t̄əŋ na nȳə s̄əs̄ənt̄u ke n̄ h̄ula nȳə t̄əmle t̄ə má. Mpi t̄ə, paa ɪs̄ətaa yaa at̄e, nȳə saala n̄ȳəɷu ɪ f̄ei sɪ ɪ k̄eek̄əna nȳə t̄əma s̄əs̄əna, yaa nȳə k̄əkol̄ə nȳəm̄naa pane.

²⁵ ɪle hau ɪs̄ə, ma k̄pa nȳə yule. Yele na má t̄əsi Yaatanɪ na má na tet̄u k̄v̄əp̄ant̄u nt̄i, na t̄ə pulasi na Lip̄əŋ p̄əŋ.

²⁶ M̄p̄óyó Tacaɯ taa k̄p̄ana-m mə maɣamaya mə nȳəȳu t̄ə, na ɪ kisi-m n̄unaw. Hal̄əna ɪ t̄ə-m sɪ: Ma kawa. Taa tasa-m ȳəɷənt̄əw ke t̄əm nt̄i.

²⁷ K̄eli na n̄ k̄pa Pisika p̄ȳu nȳəȳu taa na n̄ k̄v̄əsi ɪs̄e na n̄ nȳəni na n̄ c̄ə. Ama ma kaa yele na n̄ t̄əsi Yaatanɪ ke t̄əȳu maɣamaya k̄é.

²⁸ Ama t̄əl̄əsi Yosuw̄ee ke ma kulap̄əle na n̄ s̄əsi-ɪ ap̄al̄ətu. Mpi t̄ə, ɪnɪ ɪ k̄á t̄əna ȳəlaa paneȳe n̄ȳə na ɪ tana-weɣe tet̄u nt̄i n ka nawa m̄p̄u t̄ə.

²⁹ P̄ə k̄p̄aɣaw waatu ɪnɪ t̄əȳə t̄ə c̄aȳa tet̄ək̄əle taa t̄ənaɣa P̄eti-Peȳəɷ ɪs̄ənt̄aa.

4

Moisi seyesəyi İseyeli nyəma si pá tóki Iso kosəsuto

¹ Mpróyó Moisi tasaa si: Pənente İseyeli nyəma me í nu kosəsuto na kotótoto nti ma seyesəyi-me to. I laki-ti na pá ha-meyə weesuyu. İlena í mu tetu nti mə caanaa Iso Tacaa haaki-me to.

² Ama pə wee ké si í tóki Tacaa mə Iso kosəsuto isu ma keesuyu-meyə-ti to. I taa səsı yaa í pasa pulyu tə to.

³ I nana mə isəpee ke mpi Tacaa lapa yəlaa mpa pa lunja tuyu ŋku pa yaa si Paalı-Peyəo to. I ta yele-we na pa weesin.

⁴ Ama mə nyəkələna Tacaa mə Iso, İlena í yele-me na mə weesin ke haləna saŋa.

⁵ Ma seyesa-meyə kosəsuto na kotótoto isu Tacaa Iso to-m to si, í tóki-ti na í laki tetu nti í puki muyu to tə taa.

⁶ Ye í tóka-ti na í laki-ti, piitimnaa ləlaa mpa paa nu tə təm to páa nyəni-meyə ləmayasəe nyəma na layatnaa na pá tŋ-me si: Ama piitim səsəəm pəne pə wəna ləmayasəe na layatu.

⁷ Pəpəto fei leleni piitim səsəəm napəli pə fei na pá wəna tuyu na kó nukəna-we isu tá Iso Tacaa nukuyuna taya saa wei tə wiikina-ti to.

⁸ Yaa piitim səsəəm mpi pə wəna kotótoto na kosəsuto na tə təŋa teu isu nti ma təŋna-meyə teləsyu ke saŋa isənto to?

Holepu puyu toə təm kukulutu

⁹ Ama kulomtu ké si í feŋ teu na í tóki pə təna mpi í nana mə isəpee to. I taa səo tə taa kulomuyu. Ama í keesi-təyi mə piya na mə saalənaa.

¹⁰ I təsı kuyaku ŋku í səŋa mə Iso Tacaa isəntaa ké Holepu puyu kin na İlé í heeli-m si má koti mə təna, na İlé í teləsi-meyə í təm na í kpələmi í nyamnav na í seyesı mpróyó mə luluy nyəma to.

¹¹ Mpróyó í tuusaa na í kpətəna puyu luyu, na kule kó təŋna kəkə muyu ke kemkem. Na isəŋmuntu susaa na səkpətuyu nyalaa.

¹² Tacaa yəyətayana-meyə kəkə ŋke ka taa ké, na í nuki í nəyə. Ama u naaki-ti, í nəyə tike ke í nukaya.

¹³ Mpróyó í hula-meyə mə na-ti mə nəyə pələyü na í to-me si í tóki í kosəsuto naanəwa. Na í ŋma-təyi pəe kraatanaa naale to.

¹⁴ Waatu inu í taa ké Tacaa to-m si má huli-meyə kosəsuto na kotótoto, na í təkəyi-təyi teu ke tetu nti tə taa í sũki si tə pəsi mə nyəntu to.

Tuŋ təm laakali lapənav

¹⁵ I taa səo si kuyanju Tacaa yəyətayana-meyə Holepu puyu toə to í nəyə tike ke í nuwa, í ta na í mayamaya.

¹⁶ İe pə taa kəo na í wakəli mə ti na tuyu nakoli kv lupu, paa apalı yaa alu ləesyü.

¹⁷ Paa atə kpəntə natəli, yaa sumaya.

¹⁸ Paa tətə wontu, yaa tinte natəli tə ləesyü si í seeki.

¹⁹ İ feŋ teu, pə taa kəo na í kusı mə ise si í tekiyi İlim, yaa isəto, yaa isətoluŋası pə taa puly, yaa í laa-wi. Antulinya yəlaa ləlaa ke mə Iso Tacaa yela təle tə taa.

²⁰ Ama me İle, inu í ləsəna-meyə İcipiti mamala taa si, í pəsi í yəlaa təsiyisiyi isu í wəw saŋa isənto to.

²¹ İlena í mənə maya pááná ke mə nyuyü toə. Haləna í tuu si ma kaa təsi Yaatanı na má feli nəohəle ke tetu kupantu nti í haaki-me si tə pəsi mə nyəntu to tə taa.

²² Ye ma İle Yaatanı pəyə na cəne toə ké maa si ma kaa təsi-ke. Ama mu təsi na tetu kupantu nti tə pəsi mə nyəntu.

²³ Mpu to, í feŋ mə təyi teu na í taa kəo na í səo nəyə ŋka mə na mə Iso Tacaa í pələa to. Na pá kəo na nəyəl lu tuyu na í layası Iso lonte si í lunjiyi. Mpi to, Iso kisina-meyə pə tənaya mpróyó.

²⁴ Tacaa mə Iso we ké isu kəkə ŋka ka nyaki pə təna təmelemele to. Pəcə í kisa pa kpı í na tuyu nakoli.

²⁵ Ye í taŋa tetu nti tə taa na í ləli piya na saalənaa, í taa wakəli mə ti na tuŋ lupu yaa mpi Tacaa kisa təyə lapu, na pá kraası í pááná.

²⁶ İsətoluyü na tetu nté ma aseeta nyəma. Ye í lapa mpu, isu səm kpiisa-meyə ləŋ ke tetu nti tə taa í puki cəyale ke Yaatanı waalı to, í kaa taŋŋi təna.

²⁷ Tacaa ká yası-meyə piitimnaa taa ké, na pá kaası-meyə pəciuu tike ke təna.

²⁸ Tənaya í ká lunjiyi yəlaa saaka taası na pəe wənaya tuŋ to. Pəcə tuŋ inu u naaki, u nuki, u tóki, u nu pulyu səsuyü.

²⁹ Təna tətəyo í ká pəeki Tacaa mə Iso. Ama ye í pəkəna-ti na isəle kosəemle na mə ləsaŋa sũ-ti təmamam í ká na-ti.

³⁰ Pə təna mpi ma keesa-me isənto to, ye pə mayana-me na í sũ ləŋwakəlle taa, İle í taŋanı Tacaa mə Iso ké nunau.

31 Mpi tɔ, ɪ kɛ pətɔtɔtɛ tɔ kɛ. ɪ kaa lɔ-mɛ yaa ɪ wakəli-mɛ, yaa ɪ sɔɔ nɔɔsi nsi ɪ ka su mə caanaa na tuunaw tɔ si tɔɔ.

Iseylɪ nyɔ́ma nyvlelɛŋ

32 ɪ mayasɪ mə taa na ɪ na si, too Iso lapu yɔlv kɛ tetu tɔɔ na pɛ sɪna saŋa tɔ, ɪ pɛɛki antulinya tɔna taa na ɪ na si, kəkɔlv nɔɔlv ɪ tema lapu isu mɛ ɪ taka na nɔɔlv nu?

33 Yɛlaa napəli pa tema Iso nɔɔv nuw kɛ kəkɔ taa isu mə nukvɔv isəntɔ tɔ, na pɔntɔnaa wɛna weesɪŋ na?

34 Too tɔ, tɔvɔ nakvli kv tema piitim napələɣi ləsɔvɔv kɛ lemɔi hekv na mayasɛŋ na kəkɔlv tɔma na piti nyəna na sɔɔntɔ nyəna na yoo isu Tacaa mə Iso lapu-mɛɣɛ Icipiti tetu taa na ɪ nana mə isəpɛɛ tɔ?

35 Mə tu kɛna pɛ tənaya mpv pɛ aseeta nyɔ́ma. Mpi tɔ, ɪ cəkənaa si Tacaa tike kɛna mə Iso pɛ ta kaasi nɔɔlv.

36 Hatoo isɔtaa kɛ ɪ seɣesəna-mɛ si ɪ nyi. ɪlena ɪ hɔli-mɛɣɛ ɪ kəkɔ sɔsaya kɛ tetu tɔɔ na ɪ nu ɪ nɔɔv kɛ ka taa.

37 ɪ sɔla mə caanaa kɛ na ɪ ləsi pa lɔlvɔv nyɔ́ma kɛ pa waaki na ɪ ləsi-mɛɣɛ ɪ mayamaya kɛ Icipiti taa na ɪ tɔŋ sɔsɔŋ.

38 ɪ tɔɔntəna mə nɔɔv kɛ piitimnaa mpa pa kəla-mɛɣɛ paɣale na toma tɔ. Na ɪ kra-mɛ na ɪ lɛɛti pɛle pa lona taa, si pa tetu ɪ pəsi mə nyəntɔ isu ɪ naakvɔv saŋa isəntɔ tɔ.

39 ɪ nyi saŋa kuyako kɔnɛ na ɪ tɔki mə taa si Tacaa tike ntɛ Iso kɛ isɔtaa na atɛ, nɔɔlv ɪ fɛi tɔtɔ.

40 Na ɪ tɔŋɔɣi ɪ kusəsuto na ɪ kvɔtɔtɔ isu mə hɔlvɔv-mɛɣɛ saŋa isəntɔ tɔ. ɪlena pɛcɔ mənə mə piya ɪ nu leleŋ na mə weesɔvɔv tayali teu kɛ tetu nti ɪ haaki-mɛɣɛ isəntɔ tɔ tɔ taa.

Yɔlvkɔlaa kpəlvɔv tətvlɛ

41 Mɔvɔ́yó Moisi læsa acalɛɛ tooso na Yaatanɪ ilim tɔlɛ tɔɔ.

42 ɪlena pɔ pəsi-yɛɣɛ yɛlaa mpa pɛ yɔkəɔna na pɔ kvɔi pa tɔɔntɔlɛnaa tɔ pa kpəlvɔv tətvlɛ.

43 Lɔpɛŋ nyɔ́ma kpəlvɔv tətvlɛ ntɛ Pɛsɛɛ ɪcɛtɛ kɛ wɔlaya tetu tɔntɔŋlɛ tɔɔ. Kati nyɔ́ma nyəntɛ ntɛ Lamɔti kɛ Kalaati tetu taa. Manaseɛ nyɔ́ma nyəntɛ ntɛ Kolanɛ kɛ Pasanɛ tetu taa.

MOISI KUYOYOTUTU NAALɛ NYɛNTU

44-45 Kiinɛ na kvɔtɔtɔtɔ na kusəsutɔnaa mpa Moisi tɛləsa Iseylɪ nyɔ́ma kɛ pa Icipiti taa luw waaki tɔɔlv.

46 Yaatanɪ pɔɔv na ilim tɔlɛ tɔɔ kɛ tɛtɛkɔle taa kɛ Pɛti-Pɛyɔɔ isɛntaa kɛ pɛ tənaya mpv pɛ lapa. Amolii nyɔ́ma wulav Sihonɛ wei Moisi-wɛ pa ŋmakəlaa tɔ ɪ tetu taa kɛlɛ.

47 ɪlena pɔ læɛki ɪ tetu na pɔ kɔpɛŋna Pasanɛ wulav Oki nyəntɔ. Awulaa mɛpɛ pa naalɛ paa wɛnna Yaatanɪ pɔɔv waaki na ilim tɔlɛ tɔɔ.

48 Pa tetu ka pəna mɔvɔ́yó pɛ kraɣav Alwɛɛ kɛ Alənəŋ ləɔv nɔɔv tɔ. Haləna Siyɔŋ pɔvɔv ŋku pa yáa si Hɛɛmɔŋ tɔ.

49 Ntɔɣəle mpv na Yaatanɪ pɔɔv na ilim tɔlɛ tɔɔ. Haləna tɛŋku kɔsərv, na pɛ polo pɔvɔv Pisika lɔvɔv.

5

Kusəsuto naanvwa

1 Mɔvɔ́yó Moisi kota Iseylɪ nyɔ́ma tɔna na ɪ tɔ-wɛ si: ɪ nu kusəsuto na kvɔtɔtɔtɔ nti ma tɛləsəɣi-mɛɣɛ saŋa isəntɔ tɔ. ɪ kpɛləmi-ti na ɪ tɔki-tɔɣi teu na ɪ laki.

2 Tá na Tacaa tá Iso tɔ pɛɛla nɔɔv kɛ hatoo Holɛrv pɔvɔv.

3 Na ka ta kɛ tá caanaa mpa pa tema sərv tɔ pa tike pa tɔm. Ama na tá mpa tɔ wɛna tá isɛ kɛ saŋa isəntɔ tɔ tá nyəntɔ tɔtɔɔ.

4 Tənaya kəkɔ mɔkaya pɔvɔv, na Tacaa yɔɔtəna-mɛɣɛ ka taa na ɪ nukɪ ɪ nɔɔv.

5 Haləna ɪ na-kɛ na sɔɔntɔ kra-mɛ na ɪ kpisi kv tɔɔ kɛ kɔv. ɪlena má səŋ mə na Tacaa mə hekv, na má tɛləsi-mɛɣɛ nti Tacaa yɔɔtəna tɔ si:

6 Maɣale mə Iso Tacaa, má ləsəna-mɛɣɛ Icipiti tetu taa kɛ mə yomle taa.

7 ɪ taa nyəni nɔɔlvɔv Iso tɔtɔ.

8 Pɛcɔ ɪ taa lu pɔlv læsɔvɔv si ɪ laaki. Paa mpi pɛ wɛ hatoo isɔtaa yaa atɛ cəne yaa lɔm tɛɛ tɔ.

9 ɪ taa luŋ tuŋ un, yaa ɪ lapɪ-tɛmlɛ natəli. Mpi pɛ tɔɔ tɔ, mayalɛ mə Iso Tacaa. Ma kisa si ɪ taa kvɔi má na tɔvɔv nakvli. Ye wei ɪ kisa-m, ma lætəɣi-ɪ na má kɔpɛŋna ɪ piya, na pa saalənaa. Na pɛ polo pa lɔlɔŋ loosi isu tooso yaa liyiti.

10 Ama wei ɪ caaki-m na ɪ tɔkɔɣi ma tɔm tɔ, ma kooliyi ɪlɛɣɛ kɔpantɔ kɛ na pɛ polo ɪ lɔlvɔv loosi iyisi iyisi.

11 ɪ taa yaaki mə Iso Tacaa má ma hətɛ kɛ yem yem. Mpi tɔ, ma kaa yele wei ɪ yaaki ma hətɛ kɛ yem yem tɔvɔv saləka tɔvɔv.

12 ɪ paasəna kuyako kvhɛsɔvɔv kɛ teu na ɪ nyəni-kvɔv ma nyəŋkv isu ma heela-mɛ tɔ.

13 Mə tɛmlɛ kvɛɛŋ ntɛ naatoso, na ɪ taa kɛ ɪ ká la mə tɔma tɔna.

¹⁴ Ama naatosomprəxəlaya nyəŋku keŋa mə Iso Tacaa kuyaku kuhəsəvyo. Təmlə natəli tə fei lapu ke ku wule. Paa mə mayamaya, yaa mə pəyalaa yaa mə pəelaa, yaa mə yomaa, yaa mə mublaa mayamaya. Paa mə naan yaa mə kpanjasi, yaa mə tala taa natəli. Pə wee si mə yomaa í heesi kuyaku ŋkuy isu me.

¹⁵ I təəsi si mə mayamaya í ka ké yomaa ke Icipiti tetu taa ké ríróyó, na mə Iso Tacaa uní í ləsi-me na í toŋ səsəŋ. Pə təó ké ma tu-me si í taku kuyaku Kuhəsəvyo ŋku.

¹⁶ I seeki mə caanaa na mə toonaa isu mə Iso Tacaa tu-me tó. Ulena mə weesuyu tayalı na í cayana mə təyi tetu nti í ha-me tó tə taa.

¹⁷ I taa ku yulb.

¹⁸ I taa la wasanjalətu.

¹⁹ I taa ŋmul.

²⁰ I taa yəyoti nti í tá ná təyó nəyolb tó.

²¹ I taa nyuli mə təyontəle alu, yaa í təyaya, yaa í taale, yaa í yom yaa í nav yaa í kpanjaya, yaa í pulpu.

²² Saa wei puɣu mukaya kəkə, na isəŋmuntə na səkpətyu nyalaa tó, kusəsutu tənəye Tacaa sukayana nəyó səsaya ke ka taa, na mə samaa təna nu, í ta səsəsi natəli. Ulena í ŋmaa-təyi pəe kraatanaa naale tó, na í cələ-m.

Isə kuyəyotv teləsvlu Moisi

²³ Waatu wei í nu Iso nəyó ŋkəye səkpətyu tēe, na puɣu náá təŋna kəkə ke muɣu tó, mə luləŋ nyəŋ nyəma na mə taa səsaa təna kɔtəna-m, na pá yəyoti si:

²⁴ Ta Iso Tacaa hulá-tuyv í teeli na í səsəntu na tə nu í nəyó ke kəkə taa. Saŋa nté tə nawa si Iso yəyotəyena yulb na í tá si.

²⁵ Ue nəəntə pepe tó ké pə wee si tó si? Mpi tó, kəkə səsaya kanə kaə nyaya-tuyv, ye ta Iso təŋna-tuyv yəyotənaa isu tə səpa.

²⁶ Tampana tó, yulb wei ké Iso weesuyu tu tema yəyotənaa ke kəkə taa isu ta nukuyv isəntə tó na puntu wəna weesuyu?

²⁷ Pə tó tó, Moisi, kɔtəna Tacaa na ŋ nu í kuyəyotv, na ŋ teləsi-tv na tó mó na tó lá.

²⁸ Mɔróyó Tacaa cəwa si: Ma nuwa yəlaa mpe pa kusələmutə. Pa wəna tampana.

²⁹ Ue ye páá wééná ləmayasəle tənə inəyi tam na pá nyəŋna-m na pá təkəyi ma kusəsutu, halí pá na pa piya paa heesa tam tó.

³⁰ Mpu tó, Moisi polo na ŋ heeli-we si: Paa wei í məli í cacaku tēe.

³¹ Ama Moisi nyaa caya ma kiŋ na má keesi-ŋ tə təna nti ma caa si ŋ tu-we tó, na kɔtətu na kusəsutu nti n ká seye-si-we tó, na pá təkí-təyi tetu nti ma ha-we tó tə taa.

³² Mɔróyó Moisi təma si: I paasəna teu na í lakú nti nti pə su-məye mpv tó. I taa hələna ŋwaan yaa mpələ.

³³ Mpaav ŋku Tacaa mə Iso hulá-me tó ku taa ké í ká təŋ teitei. Ulena mə weesiŋ tayalı na í heesi tetu nti í haaki-me tó tə taa.

6

Kusəsutu taa səsəntv

¹ Mə Iso Tacaa kiŋ na kusəsutu na kɔtətu nti í təma si má seye-si-me təyolb. Ntəyi í ká təkí tetu nti pə ha-me tó tə taa na í lakú.

² Mpu pu yelina na í nyəŋna-í na mə na mə piya na mə saalənaa í təkí í kusəsutu na í kɔtətu təna na mə weesiŋ tayalı.

³ Mpu tó, Iseyeli nyəma me í nu-ti na í lakú-ti. I ká cayana mə ti na í lulə na í huki səsəm isu mə caanaa Iso Tacaa ka heeluyv-me tó. Saa inəyi í təma si í ká ha-məye tetu nti tə taa təyənaya na kɔpantu təna təlaa təhə tó.

⁴ Iseyeli nyəma me í nu. Tacaa tike nté tá Iso, nəyolb fei tətə.

⁵ I ká səl-i ké na luyv kolumuyv, na mə ləsasi sɔv-í təmmam, na mə toma təna.

⁶ I taa səó í kusəsutu nti ma tuyv-məye saŋa isəntə tó, tə taa kolumuyv.

⁷ I huləyi-təyi mə piya, pécó paa í we təyaya, yaa í təŋ mpaav, yaa í həntaa, yaa í kulaa, í kpələməyi-ti.

⁸ I tamsi-təyi mə niŋ taa na mə tokuŋ taa, na í taa səó-ti.

⁹ I ŋmaa-təyi mə kutuluyv kampənaa na mə acaləe nəntəsí tó.

Pə fei si Iseyeli í səó í Iso tó

¹⁰ Tacaa mə Iso ká səsí-məye nəntəó ké tetu nti í ka heela mə caanaa Apələham na Isaaka na Yakəpu si í ka ha-we tó. Na í təyó acaləe səsəna ke faalaa,

¹¹ na a taa tēesi na si taa suwa wontunaa kɔpama mpa í tá suuli tó. Na ləkənaa mpa í tá huli tó, na lesəŋ na Olifi tuŋ wei í tá tuu tó í tawa.

¹² Waatu wei í ká təyó na í haya tó í la laakalı na í taa səó Tacaa wei í ləsə-məye Icipiti tetu taa ke yomle taa tó í tó.

¹³ Tacaa mə İso ké í ká nyan̄na, inəyi í ká lakı təmle na í tuukina í həte.

¹⁴ Pə fei si í təŋ yəlaa mpa pa həku taa í we mpu tə pa tuŋ.

¹⁵ Mpi tə, mə İso Tacaa kisa kərəv. İ pááná ká huuna-me na í kpiisi-meye tetu təə.

¹⁶ İ taa mayası Tacaa mə İso si í naaki í waalı isı í ká lapu Masa tə.

¹⁷ İ təŋ í kiin̄ na í kusəsuto na í kütütütü nti í tu-me tə

¹⁸ na tampana na í lakı mpi pə we-ı teu tə. İlena í nu lelen̄ na í təyo tetu kəpampantu nti í heelina mə caanaa na tuunav si í ka ha-me tə.

¹⁹ Haləna í təyonı mə kolontunaa təna ke mə nəyo təə isı í yəyətuyü tə.

²⁰ Ye kuyaku nakulı mə piya pəssa-me si: Pepe təə ké ta İso Tacaa su-meye kiin̄ na kusəsuto na kütütütü tənə?

²¹ İle í ká ca-we si: İcipiti wulav ka təkəna-tuyü yomaa ke í tetu taa, İlena Tacaa ce-tu na í ton̄.

²² Tə nawa piti təma səsəna na kəkələ nyəna səyontu nyəna nna í cəsəna İcipiti nyəma na İcipiti wulav na í yəlaa təna tə.

²³ İlena í ləsi-tuyü təna na í pona tetu nti tə taa í ka heela tá caanaa na tuunav si í ká ha-tu tə.

²⁴ M̄p̄ȳó í tu-tu si t̄ə t̄əki í kusəsuto təna na t̄ə nyan̄na-ı na t̄ə nukı lelen̄ ke tam. İlena í su t̄ə weesin̄ isı í lapu san̄a isəntə tə.

²⁵ Ye tə tən̄ȳı í kusəsuto tənaya teu isı í suu tə, í lan̄le ká həena ta təntə ké.

7

İseyli nyəma ké İso yəlaa

¹ M̄p̄ȳó Moisi tasaa si: Waatu wei Tacaa ká təyonı piitimnaa səsəom ton̄ nyəm naatosompəyələya, İlena í cəle-meye pa tetu. Ntəyəle Hiti na Kilikası na Amolii na Kanaan̄ na Peliisi na Hifi na Yepusi pə tetənaa.

² İ ká t̄ə piitimnaa mpeye mə nin̄ taa na í kəl-ı-we, na í kpiisi-we. Pə fei si í weena pa pətətəle na mə na-we í p̄eeli nəyo nakəl.

³ Mə na-we í taa k̄penti akpayale taa. İ taa ha mə p̄eela ke pa pəyalaa, yaa í caa pa p̄eela ke mə pəyalaa.

⁴ Mpi tə, ye í lapa mpu, isı pa tolisa mə piya na p̄ele pá təŋ tuŋ. İlena Tacaa mu-me na pááná na í ku-meye k̄rak̄paa.

⁵ Ama pə wee ké si í wakəlı pa tələlena, na í yəki p̄e kələlaana, na í setı pa tesikası na í nyayası pa tuŋ ke kəkə.

⁶ Mə İso Tacaa nyən̄ȳı-meye í nyəma ké. İni í ləsəna-me si í p̄əsi í yəlaa ke antulinya piitimnaa həku.

İso t̄əka teu ke í nəyo p̄eelyü

⁷ Pə taça isı í t̄e piitimnaa tənaya payale təyo Tacaa luçu su-me na í ləsi-me. Halı meyele piitim sək̄pem ke l̄mpı taa.

⁸ Ama í luçu we-meye na í s̄əli si í t̄əki nəyo n̄ka í ka su mə caanaa tə. Na í ce-meye İcipiti wulav yomle taa na í ton̄ səsəŋ na í ləsi-me.

⁹ Pə wee si í nyı si Tacaa tike nt̄é İso. İ t̄əka í nəyo suu ké na í paasəyən̄a mpa pa s̄ələyi-ı na pá t̄ək̄ȳı í kusəsuto tə haləna pa l̄əlv̄n̄ loosi iyaya (1000).

¹⁰ Ama í h̄əŋ mpa paa caa-ı t̄ə pa n̄k̄p̄əŋ ke k̄rak̄paa, na í kpiisiyi-we.

¹¹ Mpu tə, í t̄əki kiin̄ na kusəsuto na kütütütü nti ma tu-meye san̄a isəntə tə na í lakı-tı.

¹² Ye í nukı Tacaa kütütütü na í t̄ək̄ȳı-tı na í lakı-tı Tacaa mə İso ká t̄əki nəyo p̄eelyü na k̄p̄əntu nti í ka su mə caanaa na tuunav tə.

¹³ İ ká s̄əli-me na í kooli-meye k̄p̄əntu ke tetu nti í ka heelina mə caanaa na tuunav si í ká ha-me tə t̄ə taa. İlena mə na mə t̄əla í hukı. Na t̄ə l̄əli-meye t̄əyonaya p̄e na nim na s̄əlm̄.

¹⁴ İso ká kooli-meye k̄p̄əntu na p̄ə k̄əlı piitimnaa təna. Pa kaa na mə t̄eȳe kaalələya, paa ap̄əlv̄ yaa əlv̄ yaa t̄əte.

¹⁵ Tacaa ká hatələna-meye İcipiti taa k̄ət̄əm̄əŋ isayan̄ inı í t̄əna. Ama í ká tu-ı mpa paa caa-me tə.

¹⁶ İ ká kpiisi piitimnaa təna mpa Tacaa ká t̄ə mə nin̄ taa t̄əyo, í taa weena pa pətətəle. P̄ə́s̄ p̄ə fei si í t̄əŋ pa tuŋ, t̄əf̄ə p̄ə k̄paa-me isı kat̄əka na p̄ə ku-me.

Tacaa kentiyi í yəlaa

¹⁷ Ntanyı í ká mayası mə taa si piitimnaa mpe pa t̄e-meye payale. İ kaa nyı isəna í ká la na í t̄əyonı-we tə.

¹⁸ İ taa nyana-we. İ t̄əs̄ı p̄ə t̄əna mpi mə İso Tacaa lapa İcipiti wulav na İcipiti tetu təna tə.

¹⁹ İ n̄ána mə isəp̄əle ke wahalanaa mpa í tu-we tə, na piti t̄əma na kəkələ nyəna wena í lapa na í ləsi-meye İcipiti tetu taa na toma tə. Mpu inı t̄ət̄əyo í ká lana piitimnaa mpa pa s̄əyontu í wena mpu tə.

²⁰ Tacaa mə İso ká tu-weye tontonyam̄əŋ, na paa pa taa l̄elaa ká fiti na pá n̄məli, í ká ku pa t̄əna.

21 Pə tōo ɪe, ı taa nya-we, mə ɪsə səsə wei pa nyaŋna tō ı we mə waalı kē.
 22 ı ka təyənı piitimnaa mpeye pəcə pəcəyö. ı kaa kpiisi-weye nəyö külbmaaya. Pə taa kəə na taale wontu huki tetü taa na tē küli mə tōo.
 23-24 Mə ɪsə ká tó pa na pa awulaa kē mə nin taa, na pa tēə svəkəna-me, haləna ı kpiisi-we. Pa kaa kpaaya mə tōo kē nyulvyö. Pəyele nəyölv kaa tasa pa awulaa mpe pa həla ke tōosvyö.
 25 ı ká wə pa tıŋ kusaakəŋ ke kəkə. Ama ı taa nyulı pə tōo wula na liyitee ke kəəlvvyö. Mpi tō, pə kē mə ɪsə Tacaa ke mpusi kē. Pıı kpa-meye ısu katəka na pə kü-me.
 26 Pə fei sı ı svəna mpusi nyəm mpi pə taa pölvvyö mə teesi taa, na pə pəsi-meye mpusi nyəma. Pə wee sı ı nyənı-wəyi acaalətv kē na ı kisi-wı na ı wakəli-wı.

8

ıseyeli nyəma layatv tasvyö ke wvlaya tetv taa

1 Mpröyö Tacaa tasaa sı: Pə wee sı ı tōki ma kusəsutö nti ma sı-meye saŋa ıəntə tə na ı lakı-tı. Mpv pıı lana na ı weena weesuyü na ı huki. Na ı tōyö tetv nti ma heela mə caanaa na tuunav sı maa ha-me tō.
 2 ı tōəsi təntē nte mə ɪsə Tacaa ma ma tu-meye wvlaya tetv taa kē pusi nule təcu tō tē tōo. Ma tu-meye konyöŋ ŋkvyö sı ma naaki sı ı caaki ma kusəsutö təkvyö yáa ı caaki.
 3 Konyöŋ ŋkü kü waalı kē nyəyəsı líı-me, haləna ma tōo-me na manna. Mə caanaa yaa mə taa nəyölv taa nyı təyənaya ŋke. Ma lapa mpröyö sı ı cekəna sı pə taya təyənaya tike ke yulv ka hikina weesuyü. Ama na təm nti tē lukəna ɪsə nəyö taa tətəyö.
 4 Na mə təntē katatəlaya ŋkeye pusi nule ıni, mə wontu kususuutu ta cəli. Pəcə mə nəəhe ta mvlı.
 5 Pə wee kē sı ı cekəna kē sı mə ɪsə Tacaa ma ma həŋ mə ŋkpaŋvyö kē ısu yulv seyesvyö ı pəyaya tō.
 6 ı tōki ma kusəsutö na ı təŋ ısu ma caaki tō, na ı nyaŋna-m.

ısə kpaaləyi ıseyeli nyəma sı pá təlv ı təm ke tetv kəpantv taa

7 Mpi tō, mə ɪsə Tacaa ma maa yele na ı svə tetv kəpantv taa. Pusi kpeŋ tē taa kē na lvm seelaa huki yem kē teteka na pulası taa. Na luna ke paa tımpi.
 8 Na tē taa tətəyö təyənaya na tıŋ külvöŋ ısu wei pa yaa sı ləseŋnaa na fikinaa na kəlenatiyee na olifinaa tō pə tawa na tıŋ nım.
 9 Təyaya ı ká təyö na ı haya. ı kaa laŋ pölvvyö. Na ı ləsəyi nyəyətə ke pəe taa, na nyəyəlvyö küseemvyö ke pulası taa.
 10 ı weekəna təyənaya ke mpröyö atələfö, ılena ı seeki mə ɪsə Tacaa ke ı na təmle ke tetv kəpantv nti ı ha-meye mpv tō tē tōo.
 11 ı la laakalı pə taa kəə na ı səə Tacaa mə ɪsə ma ma tōo, na ı yele ma kiin na ma kusəsutö na ma kvötvötv nti ma hvla-meye saŋa ıəntə təyö lapv.
 12 ı ká kəə na ı weena mə tı na ı tōki na ı haki. Haləna ı ŋmá teesi kəpaŋı na ı caya.
 13 Mə təla təna ká huki na ı weena liyitee, na wvlanaa, na mə wenav təna səsəyı tam.
 14 ı kpa mə tı, na pə taa kəə na ı lá kalampaanı na ı səə Tacaa ma ma tōo. Pəcə ma cəpəna-me na ma ləsi-meye ıcipiti yomle taa.
 15 Má tiikina-meye wvlaya tetv anaam ısayav ıne ı taa kē pəceŋnaa na pəcesi həkv taa. ı kəma na ı tala wvlaya taa na lvm fei tō, má tvləna seelv tōo kē kəkpaŋvyö təŋ nyəŋkv taa.
 16 Ma caləna-meye manna wei mə caanaa taa nyı tō. Ma tu-meye konyöŋ ŋkvyö sı ma naaki mə waalı. ılena ma la-meye kəpantv.
 17 Pə fei sı ı mayası mə taa sı mə təŋ na mə nin ke ı lapənaa na ı hiki wenav mpi.
 18 ı tōəsi sı mə ɪsə Tacaa hana-meye təŋ na ı hiki pə təna. Na nti ı lakı-meye saŋa ıəntə tə nti tē səsəyənə təŋ ke nəyö ŋka ı na mə caanaa paa pəelaa tō.
 19 Ye ı səəwa Tacaa ɪsə má ma tōo na ı təŋəyi tıŋ na ı lakı-tı təmle na ı lunyı-ı, ma heeliyi-me təfoö ke saŋa sı ı lepaya.
 20 Pəpətv fei leleŋ ye ı kisa mə ɪsə Tacaa ke nunav, ı leki kē ısu piitimnaa mpa ı təŋa kvvyö ke mə ıəntaa ıəntə tō.

9

ısə təsəyi ıseyeli nyəma kaanvtv tō

1 Mpröyö Moisi təma sı: ıseyeli nyəma me, ı ke nkpəŋŋ. Saŋa ı tesəyi Yaatanı kē sı ı təyənı piitimnaa mpa pa kəla-meye payalə na təŋ tō. ılena ı tōyö pa acaləe səsəəna wena a kolooı kaləsəna ıəntaa tō.
 2 Tətv nti tē yəlaa kiiwaya na pa kē tookonaa. Mpeyele Anaki nyəma mpa pa pvyölvəyi sı nəyölv ta tala ı yoonə-we tō.

³ Ama í cekəna teu sɪ mə lso Tacaa ká tɛna-mɛyɛ nɔyɔ ke ɪ maɣamaɣa, isu kəkəkə mɔkɔvɔ nyɪw tɔ. Na í wakəli-wɛ na pá huɔ. Ilena míi ɲmili pa tɔɔ na í tɔyɔni-wɛ na í ku-wɛyɛ kɔakɔraa isu ɪ ka heeluyɔ-mɛ tɔ.

⁴ Waatu wei mə lso Tacaa ká tɔyɔni piitimnaa mɛyɛ mə nɔyɔ tɔɔ tɔ, í taa maɣasi mə taa sɪ mə siɣisuyɔ tɔɔ ké lso haaki-mɛyɛ tetu tənɛ. Mpi tɔ, piitimnaa mɛpɛ pa isayatu tɔɔ ké lso tɔyɔnəyi-wɛyɛ mə nɔyɔ tɔɔ.

⁵ Pə taɣa mə siɣisuyɔ na mə tampana tɔyɔvɔ tɔɔ ke í mɔyi pa tetu. Ama piitimnaa mɛpɛ pa isayatu tɔɔ ké Tacaa tɔyɔnəyi-wɛyɛ mə nɔyɔ tɔɔ. Iso lapa mɔpɔyɔ sɪ pə la isu ɪ ka heeluyɔ na tuunav ke mə cəsɔnaa Apələham na Isaaka na Yakɔvɔ tɔ.

⁶ I nyi teu sɪ, pə taɣa mə tampana tɔyɔvɔ tɔɔ ké ɪ ha-mɛyɛ tetu kɔpantɔ tənɛ sɪ tɔ pəsɪ mə nyəntɔ. Mpi tɔ, mə maɣamaɣa í wɛ kanjana ké.

Wɔla navle lɛsɔvɔ

⁷ I tɔɔsɪ teu ke isəna í kraasa Tacaa pááná ke wɔlaya tetu taa tɔ. Hatoo mə luɔ ke Icipiti haləna mə tate ke cəne tɔ, í kuləxi Tacaa tɔɔ ké.

⁸ Holɛvɔ pɔvɔ luyɔ ke í kraasa Tacaa pááná na ílɛ í taa huuna-mɛ na í maɣasi sɪ ɪ kɔyi-mé.

⁹ Waatu inəxi mə kra pɔvɔ taa sɪ Tacaa cələyi-m pɛɛ kraatanaa mpa pa tɔɔ í ɲmaa nɔɔsɪ nsi mə na-ɪ ɪ pɛɛlaa tɔ pə tɔm tɔ. Haləna má saali tənaya kɔyɛɲ nule təcu ma ta tɔyɔ ma ta nyɔɔ.

¹⁰ Mɔpɔyɔ Tacaa cɛla-m pɛɛ kraatanaa naale mpa pa tɔɔ ɪ maɣamaɣa ɪ ka ɲmaawa kusəsuto tənə nti ɪ heela-mɛyɛ kəkəkə taa ké kɔyakɔ ɲku í kota pɔvɔ luyɔ tɔ.

¹¹ Kɔyɛɲ nule waali ké Tacaa cɛla-m nɔyɔ pɛɛlvɔvɔ pɛɛ kraatanaa mɛpɛ pa naale.

¹² Ilena í tɔ-m sɪ: Kulɪ təwaka na ɲ tii ləɲ. Mpi tɔ, ma yəlaa mpa ma ləsa Icipiti taa tɔ pa wakəlaa. Pa ta taanɲ mpaav ɲku ma hulə-wɛ tɔ ku taa. Haləna pa lu nyəɣəlvɔvɔ ke tɔyɔ na pá tɔɲna laav.

¹³ Mɔpɔyɔ Tacaa tasa yɔyɔtɔvɔvɔ sɪ: Ma naaki sɪ yəlaa panɛ pa ké kanjana nyəma ké.

¹⁴ Yelɛ na má ku-wɛ na ma husi pa hətɛ ke tetu taa. Na má lá na ɲ huki na ɲ pəsɪ piitim səsɔɔm na ɲ kəli-wɛyɛ paɣalɛ na toɲ.

¹⁵ Mɔpɔyɔ mə məla tiuu na pɔvɔ mɔyi kəkəkə ke mɔvɔ, na nɔyɔ pɛɛlvɔvɔ kraatanaa mɛyɛ ma niɲ taa.

¹⁶ Ma kusa isɛ, ilena má ná sɪ tampana í pəntəna mə lso Tacaa. I tá leeli mpaav ɲku inɪ ma hulə-mɛ tɔ ku taa. Haləna í lu nyəɣəlvɔvɔ ke navle na í lunɲyi.

¹⁷ Tənaya ma pɛta pɛɛ kraatanaa mɛyɛ atɛ na pá yəkɪ mə isɛntaa.

Moisi wiikina lso ke wɔla navle tɔm taa

¹⁸ Mɔpɔyɔ mə hota Tacaa tɛɛ na má saali tənaya kɔyɛɲ nule. Ma ta tɔyɔ ma ta nyɔɔ, ke isayatu tənə nti lɛyɛli nyəma lapa lso na pə kraasi ɪ pááná tɔ tɔ tɔ.

¹⁹ Pə taɣa pɔlvɔ, waatu wei má nawa Tacaa paana huu mə tɔɔ, haləna má maɣasi sɪ ma kɔyi-mɛ tɔ sɔyɔntɔ kra-m. Ama Tacaa nu ma kusələmɔtɔ tɔtɔ na í lá isu ma sələmaa tɔ.

²⁰ Tacaa mɔv Aləɲ na pááná tətɔyɔ, halɪ ɪ caakaya ɪ ku-ɪ. Ilena má wiina-ɪ ílɛ í tɔɔ.

²¹ Mɔpɔyɔ mə pɛta mə isayatu kulɔlvɔm navle nteyɛ kəkəkə taa, na má nan-ɛ na má pəli tɔ mɔlvɔm ke ləɔv ɲku ku kɔpɛɲ pɔvɔ taa tɔ ku taa.

²² Mɔv tətɔyɔ í ka kraasa Tacaa pááná ke Tapeela na Masa na Kipəloti-Taafa.

²³ Pə kɔma na í kusi-mɛ sɪ í polo Kateesi-Paaneya na í tɔyɔ tetu nti ɪ ha-mɛ tɔ. Ilena í kulɪ ɪ tɔɔ na í kisi ɪ nɔyɔ ke nuɔ. Pəcɔ í tá tu-ɪ naani.

²⁴ Hatoo saa wei ma nyəma-mɛ tɔ, í kuləxi Tacaa tɔɔ ké, ɪ nukəna-ɪ.

²⁵ Tacaa caakaya-mɛyɛ kpiisuyɔ, ilena má hoti ɪ nɔɔhɛ tɛɛ ké kɔakɔraa ke kɔyɛɲ nule təcu.

²⁶ Na má wiina-ɪ sɪ: Hai Tacaa lso, taa ku-wɛ. Pa ké nyá yəlaa mpa n yarəna nyá toɲ səsɔɲ na ɲ lasi-wɛyɛ Icipiti taa na nyá niɲ tɔyɔ.

²⁷ Tɔɔsɪ nyá tɛmlɛ nyəma Apələham na Isaaka na Yakɔvɔ pa tɔɔ. Taa nyənɪ yəlaa panɛ pa kaanɔtɔ na pa nyarɲ na pa isayatu.

²⁸ Pəcɔ pə taa kɔɔ na Icipiti nyəma tɔ sɪ: Tacaa ɪ pəsəxi sɪ í tana-wɛyɛ tetu nti ɪ ka síí ɪ nɔyɔ sɪ ɪ ká ha-wɛ tɔ tɔ taa. Yaa ɪ taa caaki-wɛ tɔyɔ ɪ ləsa-wɛ sɪ ɪ pukina wɔlaya tetu taa na í kó.

²⁹ Pəcɔ pa ké nyá yəlaa mpa n ləsa Icipiti tetu taa na nyá toɲ səsɔɲ tɔyɔ.

10

lso hulə suulu ke lɛyɛli nyəma

¹ Mɔpɔyɔ Tacaa heela-m sɪ: Saaki pɛɛ kraatanaa ke naale, isu kancaalaya nyəma, na má kraana pɔvɔ taa ké í kin, na má ká pə atakaa ké taasi.

² Teləsi kancaalaya nyəma mpa ma yəkkaa tɔ pa tɔɔ tɔm ke kɔfama tɔɔ ilena má su-wɛyɛ atakaa taa.

³ Mɔpɔyɔ mə caa kɔpɛɲkɔpɛlasi toɲ nyənɪ na má ká atakaa, na má saaki pɛɛ kraatanaa, na má kraana-wɛyɛ pɔvɔ taa.

⁴ ɪlena Tacaa teləsi pa tɔɔ ké kusəsuto naanɔwa wei ɪ ka kɛɛsa kəkɔ taa ké kuyanɟu mə tɔna í kɔta puɣu luɣu tɛɛ tɔ, na í cɛlɛ-m.

⁵ ɪlena má tii na má tó pɛɛ kraatanaa mpeɣɛ atakaa wei ma saaka mpɔ tɔ ɪ taa. Na á wɛ tɔna isu Tacaa ka heela-m tɔ.

⁶ Mɔ́rɔ́yó ɪsɛyɛɪ nyóma kula Pene-Yakanɟ ləkənaa cɔlɔ na pá tɛɛ Mosela. Tɔnaya Alɔn səpa na pá pimi-ɪ na ɪ pɛyalu ɪliyasaa kraɣa ɪ kɔtɣu tɔmlɛ.

⁷ Pa kula tɔna, ɪlena pá tɛɛ Kukota. Pa líí tɔna na pá polo Yopɔta. Tetu nti tɔ taa ka wɛ lɔm ké.

⁸ Waatu ɪnəɣi Tacaa faɣa Lefii lɔlɣu nyóma na pa mpaa, na í tó-wɛ sɪ pá səɣələɣi ɪsɔ atakaa na pá sɔvki ɪ cɔkələ taa na pá laki-ɪ tɔmlɛ na pá kooliɣi yɔlaa kɛ kɔpantɔ na ɪ hətɛ kɛ halɔna saɟa.

⁹ Mpɔ pá yelina na Lefii nyóma feina haləm isu pa tɛɛtɔnaa. ɪɛ Tacaa ka heela-wɛɣɛ sɪ ɪnəɣələɣɛ pa nyəm.

¹⁰ Mɔ́rɔ́yó má caɣa puɣu taa tɔtɔɣɔ kuyɛɛn nule, na Tacaa tasa muɣu kɛ nti ma səlɔma-ɪ tɔ, na í lɔ mə kɔɣu tɔm.

¹¹ Halɔna í tɔ-m sɪ má polo na má tɛɛ samaa kɛ nɔɣɔ na pá tɔɣɔ tetu nti ɪ ka heela pa caanaa na tuunav sɪ ɪ ká ha-wɛ tɔ.

Mpi Tacaa caana ɪ yɔlaa tɔ

¹² ɪsɛyɛɪ nyóma mɛ, mpi Tacaa caaki tɔɣələ sɪ í nyana-ɪ na í tɔɟ ɪ mpaan tɔna taa ké teitei na í sɔlɪ-ɪ na í lapɪ-ɪ tɔmlɛ na mə lotu tɔna na mə ləsaya tɔna.

¹³ Tacaa caa ké sɪ í tókɪ ɪ kusəsuto na ɪ kiin wei ma hulɔ-mɛɣɛ saɟa isəntɔ tɔ. Na pɔ yele na í caɣana mə ti tɔpɛlɛkɛtɛɛ.

¹⁴ ɪnɪ ɪ tɔnna isɔtɔnəɟ ɪnɪ ɪ tɔna, na tetu na pɔ tɔna mpi pə wɛ tɔ taa tɔ.

¹⁵ Pɔ́cɔ mə caanaa tike kɛ Tacaa luɣu sɔwa. Pə waadɪ ké pa piya mɛ, ɪlena í ləsi-mɛɣɛ piitimnaa tɔna taa, isu í naakɣuɣ saɟa isəntɔ tɔ.

¹⁶ Mpɔ tɔ, í layasi hatoo mə nyama taa təkpaɔa, í taa tasa lanɟkɔpusəɟ.

¹⁷ Mpi tɔ, Tacaa kɛɛ sɔsaa taa sɔsɔ, na ɪ tike nté ɪsɔ. ɪ ké tɔɟtɔ wei pa nyɔkəɣi tɔɣɔ. ɪ faɣasəɣi yɔlaa. Pəyɛɛ ɪ paa feina kɔhəv isu yɔlɔ na pɔ́cɔ ɪ ha tampana.

¹⁸ ɪnɪ ɪ taɣanəɣəna sulav na leɛlu pa tɔm. Pəyɛɛ ɪ sɔlɔ muɔlɔ ké na í caləɣi-ɪ na í suuki-ɪ wontu.

¹⁹ Pə tɔɔ ké pə wɛɛ sɪ mɛ tɔtɔ mí sɔlɪ muɔlaa. Mpi tɔ, mə maɣamaɣa í ka ké muɔlaa kɛ Icipiti tetu taa ké.

²⁰ Tacaa mə ɪsɔ ké í ká nyana, na ɪ tike kɛ í ká sɛɛ na mə ləsaya sɔv-ɪ, na í sukɪ mə nɔsɪ na ɪ hətɛ.

²¹ ɪ tike nté mə ɪsɔ, ɪnəɣi í ká saɟ. Pɔ́cɔ ɪnɪ ɪ lapɔna-mɛɣɛ tɔma sɔsɔna sɔɣɔntɔ nyəna wɛna ɪ nana mə isəpɛɛ tɔ.

²² Mə cɔsɔnaa tiwa Icipiti tɔ pa wɛ yɔlɔnyɔɔɟ nutoso na naanɔwa tike ké. Ama Tacaa lapa na í huki.

11

ɪsɔ sɔsɔantɔ

YOSUWEE TĒMA TAKĒLAYA Kotolotv

TakĒlaya kanĕ ka taa kĕ pa keesayi isĕna Moisi waali tv Yosuwee pona Iseyeli nyĕma na pĀ leeki Kanaanj tetv tō. Isō ka tĕma yoyotv na ī su Iseyeli nyĕma caanaa caanaa si, ī kĀ ha pana pa waali nyĕma ke tetv nti. Pĕ tō kĕ Isō we pa waali na pĀ yoonā pa kolontunaa. Na pa na Yosuwee pĀ leeki Kanaanj tetv.

TakĒlaya taa loonj sasaya ņka pĕ weē si paa wei ī tōki tōyle titite 24:15... I lēsī wei ī caa ī sēē tōyo sanjā... Tōfo ye pĕ kaasa ma na ma waav nyĕma ile, Tacaa ke tĀā sēē. Yosuwee yoyotĕna tōm tōne.

Isĕna pa faya Yosuwee takĒlaya tō:

Iseyeli nyĕma tayanayi pa ti si pa suvki Kanaanj tetv taa, titite 1-5

Kanaanj tetv leekvov, titite 6-12

Tĕtv talvov ke Iseyeli kpeka nyĕma, titite 13-22

Yosuwee kvoyotvov kantākaya nyĕntv, titite 23-24

Yosuwee leetvov ke Moisi lonte

¹ Mpvōy kuyakv nakvli Isō tĕmle tv Moisi sĕpa. Tĕnaya Tacaa tōma Moisi waali tv Yosuwee, wei ī kĕ Nuvj pĕyavv tv sī:

² Nyĕni, Moisi sĕpa. Ile pĕnĕntĕ nyaa kvli, na ņ tō yĕlāa paneyĕ nōyo, na ī tĕsi Yaatanu pōyo kanĕ. Na ī svv tetv nti ma ha Iseyeli nyĕma mĕ tō tĕ taa.

³ Isu maa svv Moisi ke nōyo tō, ye mĕ nōhāle ī felā timpī mĕ tetv kĕ.

⁴ Mĕ tetv ntĕ pĕ sunav wulaya tetv, na pĕ polo Lipanj pōoj tō. Na pĕ kraja Ifĕlati pōyo sasaya, na pĕ kpejĕna Hiti nyĕma tetv tĕna tō. Na pĕ yoonsina Metitelanee tenju.

⁵ Kolontunaa tĕna ka seeki-ņ kĕ, halĕna ņ svv pvōyō. Mpi tō, maa weē nyā waali kĕ, isu maa we Moisi kinj tō. Ma kaa lō-ņ, pĕyle mĕ kaa hatĕlĕna-ņ paa pĕcō.

⁶ Mpv tō, tōyo apalvov, na ņ nyōō tvj. Pĕ taya pvov, nyaa yelina na yĕlāa panĕ pĀ tōyo tetv nti maa heela mĕ caanaa na tuunav sī maa ha-mĕ tō.

⁷ Ama kvlvmtv kĕ si, nyaa tōyo apalvov, na ņ nyōō tvj te. Tōki mĕ kvsvsvtv tĕna nti ma tĕmle tv Moisi tĕlĕsa-ņ tōyo tvj tĕvņj, na ņ laki-ti tĕtetete. Taa nyĕnna ņwaaj yaa mpĕle. Waatv inĕyi n kĀ waa nyā kvlapĕm tĕna taa.

⁸ Kvsvsvtv takĒlaya kanĕ kĀ taa fĕte nyā nōyo tōō. Kalĕyi ka taa tōm ke ilim na ahoo, na ņ tĕj-tĕyi tv. Waatv inĕyi pv lana-ņ. Pĕcō n kĀ waa pĕ tĕna mpi n laki tō pĕ taa.

⁹ Matĕj ma heela-ņ sī ņ tōyo apalvov na ņ nyōō tvj na? Mpv tō, taa nyā. Pĕyle taa sele paa pĕcō tōtō. Pĕ taya pvov, nyā Isō mĀ, maa weē nyā waali kĕ paa timpiyi.

Yosuwee tayanayi Yaatanu tĕsvov tĕm

¹⁰ Mpvōy Yosuwee tōma Iseyeli nyvov nyĕma sī:

¹¹ I svv tĕsikile taa, na ī heeli samaa sī pĀ caa mpaaav tōyĕnasī. Mpi tō, kvyej tvsoo ī tĕewa tv tĕsi Yaatanu, na tĕ polo na tĕ leeki tetv nti Tacaa ta Isō ha-tv tō.

¹² Mpvvyle Yosuwee heela Lvpej nyĕma, na Katu nyĕma, na Manasee yĕlāa hōyolvov lejku nyĕma sī:

¹³ I tōsv nti Moisi ka heela-mĕ tō sī, heesvov ke Tacaa caakĕna-mĕ, na ī ha-mĕye tetv tōne.

¹⁴ Ile mĕ alaa, na mĕ piya, na mĕ tĕla tike kĀ cayana pōyo na cĕne tōō. Ama pĕ kaasvov apalaa yoolaa mĕ tō, pĕ weē sī mĕ tĕsi mĕ tĕtvnaa cōlvov na ī tĕ-weyĕ nōyo na ī sĕna-we.

¹⁵ Halĕna waatv wei mĕ Isō Tacaa kĀ yele na pĕle pĀ heesi isu mĕ na tetv tōne inī tĕ pĕsi mĕ tĕna mĕ nyĕntv tō. Pĕ waali kĕ ī kĀ mĕli mĕ tetv nti Tacaa tĕmle tv Moisi ha-mĕ isĕntv tō tĕ taa kĕ Yaatanu ilim tĕhile tōō cĕne.

¹⁶ Mpvōy pa cōwa Yosuwee sī: Tv la teitei isu n tvyov-tv tō. Paa timpiyi n tila-tv, tv polo kĕ.

¹⁷ Pĕyle tv nuna-ņ tv kĕ, isu tv nukayana Moisi tō. Isō ī weē nyā waali, isu ī ka wev Moisi waali tō.

¹⁸ Ye pĕ cĕpa wei na ī lā kanjante, na ī tō sī ī kaa tĕj nti n tv-tv tō isu pa kv-i. Ama nyaa nyōō tvj kĕ na ņ tōyo apalvov.

2

Yosuwee tiliyi feņlāa naale ke Yeliko

¹ Mpvōy Yosuwee kvsa feņlāa naaleye mukaya ke Sitim timpī paa sikaa tō sī: I polo na ī feņ Kanaanj tetv nti na Yeliko icate. Pa tala icate ntĕ, ilĕna pĀ svv apalaa tĕna alv nōylvv ī tĕye ahoo. Pa yaa alv inī sī Lahapi.

² Mpuuyele yelaa tayasa Yeliko wulaw si: Iseyeli yelaa komna nteye tetu fenjuyu. Halena pa suv cæneye aho0 ane.

³ Tænaya, wulaw tillaa na í heeli Laharí si: Yelaa mpa inu pa we nyá teye mpu to, pa ké tetu fenjlaa ké. Mpu to, læsi-weye cæne.

⁴ Mpuuyele alu inu í nmesa apalaa mpe pa to0, na í c0 wulaw tillaa si: Tampana yaa, yelaa mpe pa tala ma te. Ama ma ta nyi-we si le nyóma to.

⁵ Aho0 yuwa na pá tækæyi ícate n0næyo, ilena pá lu. Ma ta nyi nku pa tæhaa to. Ye í tæha pa waali ke lænl0n, í ká hiki-we.

⁶ Pæyele Laharí ka kpaasa fenjlaa mpeye í kutuluyu pata to0 ké, na í nmesu-weye nmonto nti pa yaa si læn^a to tæ te. yaa si læn. Pa luvki-tæyi p00n ké Isu kpronkrontu, na p0 p00n na p0 tokonaa ké liyitee wontu ké.

⁷ Mpuuyele wulaw tillaa kraa mpaau nku pa tesæy0na Yaatanu p0yo to, na pá se fenjlaa waali. Ilena tanjaa tayanu ícate n0næyo ke tækuyu.

⁸ P0 waali ké Laharí kpa fenjlaa col0 na p0c0 pá too, na í to-we si:

⁹ Ma nyóma si Tacaa towa tetu tæneye m0 nin taa. M0 s0y0ntu suv ícate tæne t0 nyóma ké na pá seliyi.

¹⁰ T0 nuwa is0na, waatu wei í lu Icipiti taa to, Is0 fay0 Sæsncaasi tenku lom taa, na mu tee puylaya to0 to. T0 nuwa t0t0yo, is0na í kowa Amolii nyóma awulaa s0saa Sihon na Oki, na í wak0li pa ny0m t0naya p0yo waali to.

¹¹ T0 nu-ti, ilena ta apalaw le-tu, na tá tee suvk0na-me. Mpi to, m0 Is0 Tacaa tike nté is0taa na ate p0 to.

¹² P0nente ma wiikina-me si, í tuuna Tacaa si í ká h0lí ma caa t0yaya ke suulu isu ma hulbyu-me to.

¹³ Í la mpi pu to-m naani si í kaa kv ma caa, na ma too, na ma taal0naa, na ma k0y0naa, na ma newaa na pa ny0mana t0na to.

¹⁴ Mpuuyele apalaa mpe pa c0-i si: Ye n ta tayasi tá t0m tá s00lu puwaya si t0 si m0 s0m, na p0 k0ma na Tacaa to tá nin taa ké tetu tæne tu la-n k0pantu ké, t0 kaa kpalu nyá k0c00.

¹⁵ Mpuuyele Laharí tisa apalaa mpe na nm0naya na í kutuluyu p0tote. Mpi p0 to0 to, ku we ícate kolunja to0 ké.

¹⁶ Ilena í heeli-we si: Í t0n puvu mpaau, p0 taa k00 na mpa pa sewa m0 waali to pá suli-me. Í nmeli puvu taa t0naya k0y0en tooso na m0 waali selaa t0na te m0lbyu. P0le p0 waali, íe í ká t0 m0 mpaau.

¹⁷ Nt0na apalaa mpe pa tomi-i si: Ny0ni, is0na n ká la na t0 t0k0na tuunau mpi n yelaa na t0 tuuna t0y00.

¹⁸ Waatu wei tu suv tetu tæne t0 taa to, t0 mayana n towa nm0naya k0s0emaya na nyá p0tote nte n tisina-to is0nto to. Na n k0ta nyá caa, na nyá too, na nyá taal0naa na nyá newaa, na nyá caa l0lbyu nyóma t0naya nyá t0yaya taa.

¹⁹ Ama ye p0 c0pa pa taa wei na í lu nyá t0yaya taa, puntu s0m ká wee í nyu0v to0m ké, p0 taya tá ny0nto. T0f0, ye mpe inu pa taa n0y0lu nyu0v hola-i, íe p0 ké ta to0m.

²⁰ Ama ye n tayasa ta to0m, íe ta kaa t0ki tá n0yo suv to0to.

²¹ Ilena alu inu í c0 si: P0 la isu í y0y0tuyu to.

Ilena alu yele fenjlaa na pá te. Mpu0y0 í to nm0naya k0s0emaya na í p0tote.

²² Apalaa mpe pa tala p00n taa, ilena pá nmeli t0naya k0y0en tooso. Halena mpa paa sewa pa waali to, pá p0eki-weye h0y0lbyu nku kv t0na kv taa, pa ta na-we. Ilena pá m0li k0ete.

²³ Mpu0y0 fenjlaa mpe pa m0laa na pá tii puvu, na pá tesu Yaatanu. Ilena pá kpe na pá keesi Yosuwee ke p0 t0na mpi p0 mayana-we to.

²⁴ Na pá y0y0ti t0to si, p0p0tu fei lelen, Tacaa towa tetu t0naya ta nin taa ké. Halena t0 yelaa t0na tee suvk0na-t0yu.

3

Yaatanu p0yo tesvuy

¹ Tev fema tanan t0hulu, ilena Yosuwee na Iseyeli nyóma pá kvli Sitim, na pá tii Yaatanu n0yo, na pá caya t0na na pá tan saa wei paa tesu to.

² K0y0en tooso teewa, ilena Yosuwee to nyu0v nyóma si: Í c00 t0sikile,

³ na í heeli samaa si ye p0 k0ma na í ná k0t0laa s0y0la Is0 Tacaa n0y0 p0elbyu atakaa, íe paa wei í lu na í hu í waali.

⁴ Ama í taa suli-i k0t0nanu ké, m0 na-i í hat0l0na t0ma isu kilom0est0li kvlum. Inu í ká hul0y0ana-meye mpaau. Mpi to, í ta t0yta-ku.

⁵ Mpuuyele Yosuwee heela yelaa si: Í la ny00n to0 asilima keelbyu k0taya ke cele to0. Mpi to, Tacaa ka la-meye piti t0ma.

^a 2:6 læn: læn, pa te nmonto ton ny0nto nat0l0yi pá

6 Teu fema, ilena Yosuwee heeli kotelaa si: I səyəli Iso atakaa na í tee samaa ke nəyo. Ilena pəle pá la mpv.

7 Mpróyó Tacaa tōma Yosuwee si: Saŋa ke maa caalı nyá nyonyo kusyoy ke Iseyeli nyóma isentaa. Ilena pə́cɔ́ pá nyi si maa wee nyá waalı, isu maa wev Moisi waalı tɔ.

8 Ie heeli kotelaa mpv pa səyəla Iso atakaa tɔ si: Ye í tala Yaatanı, ıle í tisi mə nəəhe ke ləm taa na í səy mpv.

9 Tənaɣa Yosuwee tōma Iseyeli nyóma si: I tuusi na í koo na í nu Tacaa təm.

10 Mpróyó í ká nyəna si Weesyuy tu Iso we mə heko taa, na inı í ká təyənəyənə Kanaaŋ nyóma, na Hiti nyóma, na Hifi nyóma, na Peliisi nyóma, na Kilikaa nyóma, na Amolii nyóma, na Yepusi nyóma.

11 I nyəni, tetv tənə tu Tacaa Iso nəyo pəeloyv atakaa ká tee mə nəyo tɔ, na í tesı Yaatanı pəyo ke mə isentaa.

12 I ləsi Iseyeli nyóma kpeka naanowa na naale taa ké yulv yulv.

13 Pə kōma na kotelaa mpv pa səyəla tetv tənə tu Tacaa atakaa tɔ pá lii pa nəəhe ke ləm taa, pu faɣa, na pé yele kpente. Na isətaa tɔ nyəm koo na pé su səsom.

14 Mpróyó yəlaa lu təsikile si, pa tesəyí pəyo. Na kotelaa mpv paa səyəla Iso atakaa tɔ pəle pa we lol.

15 Paa pənaya ŋka kumtv waatv tənaya pəyo suyi na ká watəyi kvtəminj. Pə kōma na kotelaa mpv inı pa səyəla Iso atakaa tɔ pa nəəhe tii ləm taa,

16 Ilena pə́ cə. Na mpi pə lukayana isətaa tɔ tɔ pə səy, na pə su səsom ke Atam te^a timpi pa yaa si Saatanj tɔ pə kəŋkəŋ taa. Ilena ləm mpi pəle pə kpeŋayana tenku kusərv tɔ tɔ, pəle pə cə. Na yəlaa tesəna Yeliko tɔ tɔ. naalı a həla ké. Ie nəonoo a lona cəkənav we kate.

17 Iseyeli nyóma tənə tesyoy ke mpróyó wulaya tɔ, na atakaa səyəllaa náá səŋa mpróyó tetv puylayə nyəntv tɔ ké pəyo pəle taa. Haləna pa tənə pá te tesyoy.

4

Pee naanowa na naale kuluyu

1 Iseyeli nyóma tənə tēma Yaatanı ke tesyoy ke mpv, ilena Tacaa tɔ Yosuwee si:

2 Ləsi pa kpeka loosi taa ké yulv yulv.

3 Ilena ŋ heeli-we si: I kuli pəle pəle ke timpi inı kotelaa səŋa isəntə təca tɔ. Na í kpeŋna timpi í ka svv saŋa ahoov anə tɔ.

4 Mpyulə Yosuwee yaawa yəlaa naanowa na naale inı.

5 Ilena í tɔ-we si: I polo Iso Tacaa atakaa nəyo tɔ ké pəyo taa, na í kuli pəle pəle ke mə nyooŋ tɔ.

6 Pee anı a ká təəsəyənə-meyə mpi Iso lapa-meyə isəntə tɔ. Ye pə kōma na mə piya pəosi-me si pəe anə a laki we?

7 I ká cə-we si waatv nəyolv kotelaa tesayana Iso atakaa ké Yaatanı na Tacaa yele na ləm cə na pá tesı. Ie pəe anə a ka təəsəyənə-meyə pə təm ke təm tɔ.

8 Mpyulə apalaa naanowa na naale inı í lapa teitei isu Yosuwee ka keesyoy-we tɔ. Pa kula pəle pəle ke pa kpeka nyooŋ tɔ, isu Tacaa ka heeluyv-we tɔ. Ilena pá kpeŋna-ye na pá su timpi paa siki ahoov anı tɔ.

9 Mpróyó Yosuwee caa pəe naanowa na naale tɔtɔ, na í kaa kaŋmaaya ke pəyo pile taa, timpi kotelaa ka səyəla Iso atakaa na pá səŋaa tɔ. Na a we tənaya haləna saŋa.

10 Mpróyó Iso atakaa səyəllaa səŋa pəyo taa ké mpv. Haləna yəlaa te nti Iso Tacaa ka heela Yosuwee si í teləsi-we tɔ tɔ lapv, isu Moisi ka keesyoy-tɔ. Pə tēma mpv, ilena samaa tesı ləŋləŋ.

11 Pə kōma na samaa tənə te tesyoy, ilena Iso atakaa səyəllaa ŋmaa pa nəyo tɔ.

12 Mpróyó Luperj na Katı nyóma, na Manasee kpekəle həyoloyv nyóma, tee samaa nəyo tɔ na pá təkə pa yooov wontu, isu Moisi ka heeluyv-we tɔ.

13 Mpróyó Iseyeli nyóma yoolaa luwa Tacaa isentaa, isu yəlaa iyisi nule (40000) na pá suuwa yooov wontu. Na pá pukina Yeliko tɔ ké timpi tetv we thəntav tɔ.

14 Kuyakv ŋkuyv Tacaa tōwa Yosuwee ke teeli ke Iseyeli nyóma tənə isentaa. Ilena pá nyarŋna-ı, haləna ı səm. Isu pa nyarŋayana Moisi tɔ.

15 Mpróyó Tacaa tōma Yosuwee si:

16 Heeli kotelaa mpv pa səyəla Iso atakaa tɔ si pá lu pəyo taa.

17 Ilena Yosuwee náá heeli-weyə mpv.

18 Too isu Iso atakaa səyəllaa kpeesyoy pa nəəhe ke pəyo pəle taa na pá su kvtenj tɔ, ilena ləm məli kprakraa na pə su na pə watı pəyo kvteminj, isu pu wev tɔ.

19 Pa isətv kancaalaya nyəŋ kuyeyŋ naanowa wule ke Iseyeli nyóma lu pəyo taa, na pá polo pá siki timpi pa yaa si Kilikaa təyo Yeliko ıcate na ilim təlule tɔ.

^a 3:16 **Atam te:** Atam te na Saatanj pə ké acaləe kopəne

²⁰ Kilikaa tənaya Yosuwee ηmawa pεε naanowa na naale wei paa kula pəyo taa tō.
²¹ Mpyule i heela Iseyeli nyóma si: Ye kuyaku ηku mə piya pəsa-me si pεε ane a nyuy suwe?
²² Ile í ká keesi-we si tu tesa Yaatanu ke wulaya ké.
²³ Pəpətu fei lelen, kuyaku nakuləyi. Taca ta Iso lapa na Yaatanu nyoo na tó tesu, isi i ka təm lapu ke Səsencaasi tenjku taa tō.
²⁴ Taca lapa řpóyo si ate yəlaa təna í nyi si i wena toma. Ilena taa nyahna-i tam.

5

¹ Tetu nti pa yaaki si Amolii tō, tō awulaa təna mpa pa wena Yaatanu ilim tətəle tō tō, na Kanaah awulaa mpa pa křətəna Metitelanee tenjku tō. Pa təna pa kōma na pá nu si Taca lapa na pəyo nyoo na pá tesu. Ilena pa apalotu yəli-we, na Iseyeli nyóma təm la-weye səyəntu ke katatəlaya.

Iseyeli nyóma peləyiv ke Kilikaa

² Mpyule Taca tōma Yosuwee ke waatu unu i taa si: Caa pεε seesi na ř peli Iseyeli piitim kofam pəne.

³ Ntəna Yosuwee peli-weye teitei, isi Taca ka yəyətəy təyo pulaya ηka pa yaa si: Peləyiv pulaya tō ka tō.

⁴⁻⁵ Waatu wei Iseyeli nyóma luwa Icipiti tō pa pela apaləpiya təna mpa pa tala yoou pote tō. Ama pele pa tənaya mpu pa səpa wulaya tetu taa. Pəle pə waali pa tasa apaləpiya mpa ya ləlyu tō pa ta peli pəle. Mpi pə tō Yosuwee pela-we təyole.

⁶ Mpi tō, Iseyeli nyóma kisa Iso ké nunaw ké, Ilena pá cəo wulaya tetu taa ké pusi nule təcu, na pa taa apaləpiya mpa paa tala yoou pote ke pa Icipiti luw waatu tō pá sí pa təna. Mpu inəyi Taca ka yəyətəna tuunaw si pa taa nəyol kaa keesi tetu kopantu nti tə taa təyənaya təla yem təhə tō. Tənaya i ka suwa pa caana ke nəyo si i ká ha-we.

⁷ Ile pa piya ke Iso ləeta pa lonte. Pə tō ké Yosuwee pela-we. Mpi tō, pa taa peli-weye mpaaw taa.

⁸ Pa təma pa loəha tənaya peləyiv, Ilena pá caya pa təcayale, haləna pá waa-we.

⁹ Ntəna Taca tō Yosuwee si: Saŋa nté ma keela mə nyooŋ tō ké mə Icipiti feele.

Ilena pá ha təne inəyi hətə si Kilikaa (Pakelaa). Na pá yaaki-teye řpóyo haləna saŋa.

Təev acima kancaalaya nyəna təyov ke Kanaah

¹⁰ Mpyule Iseyeli nyóma sika Kilikaa ke timpi tetu we ihəntaw təyo Yeliko kin. Ilena pá təyo Təev acima ke tənaya isətu kuyeyη naanowa na liyiti wule taanaya.

¹¹ Təev acima tev kufemuyi ke pa caala tetu təyənaya ke təyov, na potopotona mpa pa taa kəkəsum fei tō. Ilena pá wə təyənaya pεe na pá salu tōtō.

¹² Kuyənkuyu manna yela hotuyu pa ta tasa-i nau. Pə křayaw waatu unu təyo Iseyeli nyóma suv tetu təyənaya ke təyov.

Taca yoolaa nyuyv tv

¹³ Kuyaku nakoli Yosuwee we Yeliko cəlo, na í kusu ise, Ile í ná apalu nəyoləyule na i niŋ taa ké layate. Řpóyo i pola i kin na í pəəsi-i si: N ké tá nyəŋ yaa tá kolontu?

¹⁴ Mpyule apal unu i nəyo təkřav si: Aai, ma ké Taca yoolaa nyuyv tv ké, nəənəo ké ma kōma. Tənyale Yosuwee hota i tεe, na í se-e na í pəəsi-i si: Na wentiyile n kōmnaa?

¹⁵ Keləna Taca yoolaa nyuyv tv tō Yosuwee si: Wəyəsü nyá ntaŋkřala. Mpi tō, timpi taa n səŋa mpu tō, pə we kate ké.

Ilena Yosuwee la mpu.

6

Iseyeli nyóma ləkəyov ke Yeliko icate

¹ Yeliko nyóma ka təkə pa icate ké na pá kaləsi Iseyeli nyóma tō. Nəyol u suuki, pəcó nəyol u luki.

² Řpóyo Taca heela Yosuwee si: Ma tvyi icate təne tə wulan na tə yoolaa apalaa tənaya nyá niŋ taa.

³ Mpu tō, yoolaa mə, í tō na í cəəna icate nteye təm kuləm. Ilena í laki řpóyo paa kuyaku ηku. Haləna kuyeyη naatoso təcu.

⁴ Kətəlaa naatosompəyolaya ká tεe Iso atakaa səyəllaa nəyo tō. Na paa wei na i tutuyu. Pə taku kuyaku naatosompəyolaya nyəŋku wule, Ilena í cəo icate ke təm naatosompəyolaya. Na kətəlaa náa təŋna pa tutuyη huləyov.

⁵ Pə kōma na í nu tutuyη wiiwa na í cuyusi, Ile yəlaa təna křenti na pá yaya apaləkakiisasi na icate kolunja ti. Ilena paa Iseyeli tv wei í tiŋ pa tō ké křakřaa.

⁶ Mpyule Yosuwee kota kətəlaa na í heeli-we si: I křaya Iso atakaa na mə taa yəlaa naatosompəyolaya náa təkə paa wei na i tutuyu na í tεe nəyo.

⁷ Uena Yosuwee heeli samaa si: I to na í cəo ıate. Na yoou wontu təkəlaa ke Iso atakaa nəyo təo.

⁸ Yosuwee terna yəlaa ke ııprıyo heeluyı, uena kətəlaa naatosompəyəlaya ını í naalı tənte, na pı hüləyi pa tutuuy. Na Iso atakaa kə pa waalı.

⁹ Uena yoou wontu təkəlaa ke tutuuy hulla nəyo təo. Na waalı nyəma təyeyı Iso atakaa na pə haıa mpv.

¹⁰ Uena Yosuwee heeli samaa si: I taa kiisi, pəcə mə taa nəyəlv nəyo taa í taa lu paa fəy mayamaya. Haləna koyanıku maa heeli-me si í kiisi to.

¹¹ Mə na Iso atakaa ı ká cəo ıate ke təm kolum. Uena í məlı tesikile na í həntı.

**ISEYELI
PAASƏNLAA
TOM TAKƏLAYA
KUTULUTV**

Takəlaya kanə ka taa ké tə naaki isəna Iseyeli nyəma yela Isə ké Kanaah tetv taa tə. Pa nəyo təw tu Yosuwee səpa. Ile pa feina paasənlv. Paa wei i lakaya isəna i caaki təyo. Ama waatu wei pa nuiki pa isayatu səh ilena pá keesəna Isə təw na pá wii. Isə naaki pa pətətəle, ilena i ləsəyi paasənlaa na pá waasəyi-we.

Isəna pa faya Paasənlaa takəlaya tə:

Iseyeli nyəma sɔv ke Kanaah na Yosuwee səm, titite 1:1-2:10

Iseyeli paasənlaa, titite 2:11-16:31

Iseyeli nyəma liyituyu, titite 17-21

Iseyeli nyəma cayav ke Kanaah tetv taa

¹ Yosuwee səm waah ké Iseyeli nyəma pəsə Tacaa si pa nyəh pa kpeka taa nte tu yonna Kanaah nyəma ke kancaalaya tə.

² Ntəna Tacaa si: Yuta nyəntə ké. Mpi tə, pələ pa nih taa ké ma tu tetv.

³ Mpuyle Yuta kpekəle nyəma təma Simiyəh kpekəle nyəma si: I kəw na i səna-tv na té yonna Kanaah nyəma na té leeki tetv nti Tacaa ká ha-tv tə. Ye tə təma təna, ile táá kəw na té səna-me na té leeki mə nyəntv.

Mpuyle Simiyəh nyəma polaa na pá səsə: Yuta nyəma təw,

⁴ na pá tē yoo. Ilena Tacaa tv Kanaah nyəma na Peliisi nyəma ke pa nih taa, na pá kó yəlaa iyisi naanəwa (10000) ké Peseke icate taa.

⁵ Mpuyo pa mayana wulav Atoni-Peseke ke Peseke icate taa, na pá yonna-i. Isəna pa kələna Kanaah nyəma na Peliisi nyəma təyələ.

⁶ Ilena wulav se na pá təyən-i na pá kra-i na pá seti i apalvmpēe na i apalvəmpēe.

⁷ Mpuyle wulav un i təma si: Ma mayamaya maa seta yəlaa nutoso na naanəwa apalvmpēe na pa apalvəmpēe ke mpuyo, na má tək i cəyelas i hotiyi na pá caləsəyi. Mpi maa lapa təyo pə fəlyi-m.

Ilena pá pona Atoni-Peseke ke Yosalem na í ca h na í si təna.

⁸ Mpuyo Yuta nyəma yonna Yosalem nyəma, na pá kv-we na pá sə icate ke kəko na pá leeki-te.

⁹ Pə waah ké pa polaa na pá yonna Kanaah nyəma mpa paa wē pulas i taa, na ilim mpətəh təw ké tetekəle taa tə.

¹⁰ Ilena pá polo na pá yonna Kanaah nyəma mpa pa wē Hepələh timp i pa yaakaya si Alapa tē tə. Na pá kv Sesayi nyəma, na Ahimāh nyəma, na Taləmayi nyəma.

¹¹ Pa təma təna, ilena pá polo pá yonna Tepii timp i pa yaakaya si Kiliyati-Sefēe tə pə nyəma.

¹² Mpuyo Kalepv təma si: Ye wei i yonna Kiliyati-Sefēe nyəma na í kəli-we maa ha-i ma pələ Akəsa na í la alb.

¹³ Tənayələ Kalēpv neu tənəyv nyəh Kenas i pəyalv wei pa yaa si Otiniyēe tə, i yonna icate nté tə nyəma na Kalepv ha-i i pələ Akəsa na í la alb.

¹⁴ Akəsa saawa, ilena í tə i paalv si: Maa sələmi ma caa ke tetv natəli. Alv un i tiina i kraḡaya təw, ilena i caa pəsə-i si: Alaafəya kələ?

¹⁵ Mpuyle alb nəyo təkpa v si: Hai, la-m kvpantv na í ha-m hila. Mpi tə, tetv nti n ha-m mpuyo ilim mpətəh təw tə fēi lvm.

Ilena i caa Kalēpv náa ha-i hila wena a wē pə tēe tə, na isətaa nyəna.

¹⁶ Mpuyo Moisi yəti luləyv nyəma Keni nyəma na Yuta nyəma pa luwa Yeliko, na pá polo pá caya Yuta Alaati ilim mpətəh təw ké wəlaya tetv taa ké Amaleke nyəma tetv taa.

¹⁷ Mpuyle Yuta nyəma, na Simiyəh nyəma pa polaa na pá yonna Kanaah nyəma mpa pa wē Sefati tə na pá təyo pa tetv, na pá yəki icate tənəhəh. Na pá ha-te si Hooma. Ncaale ke pa yaa mpv na pa tē taa.

¹⁸ Pələ pə waah ké Yuta nyəma mpe pa tasa Kasa, na Asəkələh, na Ikoləh acalēe ke leekvəv, na pá kvəna wena a cəna-ye tə.

¹⁹ Tacaa ka wē pa waah ké haləna pá leeki pulas i tetv təna. Ama tetv thəntav taa nyəma ke pa ta pəs i. Mpi tə, pələ paa wena yoo kekenaa nyəyətə nyəma ké.

²⁰ Ilena pá ha Kalēpv ke Hepələh icate, isv Moisi ka yəyətəv tə. Mpi tə, un i təyonna Anaki ləlvəh nyəma tooso wei i ka wē təna tə.

²¹ Pəncamēe nyəma ta pəs i na pá təyən i Yepusi nyəma mpa paa wē Yosalem tə, pá na-we pa wəna mpv.

22-23 Μῦρόγυ Ἰφάλαγῖμ κρεκᾶλε na Manasee nyənte pa polaa na pá yoona Peteeḷi timpi pa yaakaya Lusi tō, na Tacaa sənə-wē. Feŋlaa ke paa caaləna tiluyu ke Peteeḷi taa.

24 Pele pa talaa na pá sulina apalu nəγəlv, ɫena pá tərni-i si: Həli-tuyv timpi tō ɫate koloosi topilinaa tō, tu nyi nyá tō.

25 Μῦρόγυ apalu ɫi i hula-weyē təsυle. ɫena pá svu na pá kú ɫate yəlaa təna. Ama pa yela apalu ɫi na i təyaya nyəma təna.

26 Pə waali ké apalu ɫi i pola Hiti nyəma tetu taa, na í ημά ɫate na í yaa-te si Lusi, na pá yaaki-teye ḡpóγy haləna saŋa.

27 Manasee nyəma ná tá pəsi na pá təyoni Peti-Seyay nyəma, na Taanakı nyəma, na Təwə nyəma, na Ipeleyam nyəma, na Mekito nyəma, na pə acaləe wena a cəna-yē tō. Kanaay nyəma ka we tənaya tam ké.

28 Paa na waatu wei Iseyeli nyəma kəma na pá yoo toŋ ke teu tō pa ta pəsi na pá leeki pa koloosi acaləe. Ye pə taya səkpəna paasi.

29 Ἰφάλαγῖμ nyəma ná tá pəsi na pá təyoni Kanaay nyəma mpa pa wē Kesee tō, pa na-wē pa wenna.

30 Sapuləŋ nyəma ná tá pəsi na pá təyoni Kanaay nyəma mpa pa wē Kitələŋ na Nahalah tō. Ama təma ké pa tu-wē na pá na-wē pa wē mpu.

31 Asee nyəma ná tá pəsi na pá təyoni Ako nyəma, na Sitəŋ nyəma, na Alarv nyəma, na Akəsiri nyəma, na Heləpa nyəma, na Afiki nyəma, na Lehopi nyəma.

32 Pə tō ké pá na Kanaay nyəma pa caya pele pa tetu taa.

33 Nefətali nyəma ta pəsi na pá təyoni Kanaay nyəma mpa pa wē Peti-Semesi na Peti-Anati tō. Ama təma ke pa tu-wē na pá na-wē pá wēe.

34 Μῦρόγυ Amolii nyəma təyona Tan nyəma, na pá kpa pulasi taa. Pa ta ye-le-wē na pá caya tetu ihəntav taa.

35 ɫena Amolii nyəma saali Haa-Helesi puyv taa na Ayaləŋ na Saaləpim. Ama waali waali ké Ἰφάλαγῖμ nyəma, na Manasee nyəma ηmakəla-wē na pá tu-weyē təma.

36 ɫəm nyəma tetu toŋa fayana Pəcesi tontəŋle tō ké Sela na ilim təlule tō.

2

Tacaa kaləyana i yəlaa

1 Μῦρόγυ kuyaku nakəli Tacaa isətəa tillu luna Kilikaa, na í polo timpi pa yaa si Pokim tō. Na í tō Iseyeli nyəma si: Ma ləsa-meyē Icipiti na má pona-meyē tetu nti tə taa maa heela mə caanaa na tuunav si maa ha-me tō. Halı má yəyoti na má si si ma kaa yəki má na me ta nəyō pəeluyv.

2 Na ma heela-me si mə na tetu tənə tə nyəma í taa pəeli nəyō nakəli. Pə wēe ké si í yəki pa tuŋ. Paa na mpu tō, í tá nu ma təm. ɫe pepe tō ké í lapa mpu?

3 Pə mayamaya pə tō ké ma heeliyi-me təfoo si ma kaa təyənəyi tetu tənə tə yəlaa na mu təŋəyi. Ama ma na-wē í ká wenna mpu, na pa tuŋ pəsi-meyē katəsi.

4 Waatu wei Tacaa isətəa tillu təma təm ntəyi yəyətuyv, ɫena Iseyeli nyəma tɫi nəəsi na pá wiiki.

5 Pə tō ké pa ha lonte nteye həte si Pokim. Wiilaa teye pa yaa mpu na pa te taa. Μῦρόγυ pa lapa Tacaa ke kətasi.

Yosuwee səm

6 Waatu wei Yosuwee taa sətə tō, ḡpóγy i yela Iseyeli nyəma ke Sikem, ɫena paa wei í məli i tetu nti i hikaa tō tə taa.

7 Iseyeli nyəma lapa Tacaa təmle ké, haləna Yosuwee səm. Na pá seesi isəle ke mpu, na nyuyv nyəma mpa pa nana pa isəpəle ke təma səsəna wena Tacaa lapa-wē tō, pele pa polo pa si tətō.

8 Tacaa təmle tō Yosuwee pusi yoosa nunəwa na naanəwa (110) ɫena í si.

9 ɫena pá pimi-i tetu nti pa ha-i tō, tə taa ké Timnati-Helesi ke Ἰφάλαγῖμ pulasi taa ké Kaasi puyv taa ké ilim ntəyən tō.

10 Μῦρόγυ Yosuwee pəle nyəma təna səpa tətō. Ama kəfaləŋ yəlaa ná táa cəkəna Tacaa, na təma səsəna wena i ka lapa Iseyeli nyəma tō.

Iseyeli nyəma ləwa Isə seev

11 Μῦρόγυ Iseyeli nyəma lapa mpi pə ta maya Tacaa tō. Pa laakaya tuŋ wei pa yaa si Paalənaa təyō.

12 Pa ləwa pa caanaa Isə Tacaa wei i ləsa-weyē Icipiti tō. ɫena pa laakali məli piitimnaa mpa pa hekv pa wē mpu tō pa tuŋ tō, na pá luŋji-i. Təyaya pa kosəna Tacaa pááná.

13 Pa lə-i ké na pá laaki tuŋ apalu nyəŋ wei pa yaaki si Paalənaa tō, na əlv nyəŋ wei pa yaa si Asətətənaa tō.

14 Μῦρόγυ Tacaa taa huuna Iseyeli nyəma, na í ye-le-wē na leəkəlaa leeki pa nyəm təna. Na í tu-weyē pa kolontunaa niŋ taa na pá kəli-wē.

¹⁵ Paa waatu wei kē pa sula youu Tacaa yeki kē na pēle pá tǝǝǝni-wē. Isu i ka tēm-wēye heeluɣu na tuunav tǝ. Tǝnayaɣe pa laŋa wakǝlaa tǝtǝǝtǝǝ.

¹⁶ Kēna Tacaa náá kpaaki pa taa kē paasēnlāa si pēle pá waasi-wēye lēkǝlaa mpe pa niŋ taa.

¹⁷ Ama Iseɣeli nyǝma kisa pēlye nuunav na pá laaki tuŋ na pá luŋiyi-i. Tǝnaya pa yelina pa caanaa mpa pa tǝŋaya Iǝ kusǝsutu tǝ pa mpaav kē lǝŋ, na pá kisi-wēye kēenav.

¹⁸ Paa waatu wei kē Tacaa kpa-wēye paasēnlǝ, i wē puntu unu i waali kē na i yaki-wēye pa kolontunaa niŋ taa, halǝna i sǝm. Pǝpǝtǝ fēi lēlǝŋ, ye pǝ kǝma na pa ŋmakǝllǝa nyǝŋsǝyi pa isē na pá salǝmǝyi, pa pǝtǝtǝle kpaaki Tacaa kē.

¹⁹ Ama pǝ kǝŋ na paasēnlǝ si, ilena pá tǝǝǝni isayatu taa kē mǝlǝɣu, na pǝ kǝli pa caanaa. Na pá laaki tuŋ na pa luŋiyi-i. Na pá tǝka tam kē pa kanǝkante, na pa yaasi isayav.

Tacaa mayasǝyi Iseɣeli nyǝma si i naa pa waali

²⁰ Mǝpǝyǝ kuyaku nakǝli: Tacaa taa huuna Iseɣeli nyǝma na í tǝ si: Yǝlaa panē pa yǝka ma nǝǝǝ ŋka ma na pa caanaa tu pēlǝa tǝ, na pá kisi-m nuunav.

²¹ Mǝv tǝ, ma kaa tǝǝǝni piitimnaa mpa Yosuwēe taa tē tǝǝǝnǝɣu na pǝcǝ í sǝki tǝ, pa taa kolǝm.

²² Piitimnaa mpeye maa nana Iseɣeli nyǝma waali si paa nuuna-m na pá tǝŋ ma luɣu nyǝntu isu pa caanaa lǝpǝ tǝ yaa isǝna.

²³ Mǝpǝyǝ Tacaa yela piitimnaa mpa i taa tu Yosuwēe niŋ taa si i tǝǝǝni tǝ na pá hēesi. I ta hulina pa tǝǝǝnǝɣu.

3

¹ Mǝpǝyǝ Tacaa yela piitimnaa mpeye tǝǝǝnǝɣu si i mayasǝǝna Iseɣeli nyǝma mpa pa taa nyi pá na Kanaaŋ nyǝma pa yooŋ tǝna tǝ.

² Tacaa caakaya kē si mpa unu pa taa nyi youu kē mǝv tǝ, pá nyi-ku.

³ Piitimnaa mpa pu kaasa tǝǝǝnǝɣu tǝǝǝle Filiisi nyǝma acalee kakpasi, na Kanaaŋ nyǝma tǝna, na Sitǝŋ nyǝma, na Hifi nyǝma mpa pa wē Lipaŋ pǝɣu taa kē pǝ kraǝav Paali-Hēemǝŋ pǝɣu na pǝ polo Lepo-Hamati tǝ.

⁴ Mpe inǝyi Tacaa caakaya si i naakǝna Iseɣeli nyǝma waali si paa tǝki kusǝsutu nti i ka yelaa na Moisi tu pa caanaa tǝ yaa pa kaa tǝki.

⁵ Mǝv pǝ yelina na Iseɣeli nyǝma wē Kanaaŋ nyǝma na Hiti nyǝma na Amolii nyǝma na Peliisi nyǝma na Hifi nyǝma na Yǝpusi nyǝma pa hekǝ.

⁶ Pēle pa haakaya-wēye pa pēlǝa na pá laki alaa, na mpe pá haaki pēlye pa nyǝma, na pá laaki pa tuŋ.

ISEYELI PAASENLAA

Otiniiyē

⁷ Mǝpǝyǝ Iseɣeli nyǝma lapa mpi pǝ ta maya Tacaa tǝ. Pa kisa Iǝ kē sēev na pá laaki tuŋ wei pa yaaki si Paalǝnaa na Aselanaa tǝ.

⁸ Mǝpǝyǝ Tacaa taa huuna-wē na í tu-wēye Mesopotami wulav Kusaaŋ-Lisatayim niŋ taa. Na ilē i ŋmakǝli-wēye pusi pǝlǝfēi tǝcu.

⁹ Kēlena pá wiina Tacaa si i ya-wē. Ilena ilē i lǝsi Kalǝv neu tǝnǝɣu nyǝŋ Kenasi pǝyalv Otiniiyē si i waasi-wē.

¹⁰ Mǝpǝyǝ Tacaa Feesuyu tii i tǝǝ, na í polo í yooŋa wulav Kusaaŋ-Lisatayim na í kǝli-i.

¹¹ Ilena Iseɣeli nyǝma hēesi pusi nile tǝcu. Pǝ waali kē Otiniiyē sǝpa.

Ihuti

¹² Mǝpǝyǝ Iseɣeli nyǝma tasa lǝpǝ kē mpi pǝ ta maya Tacaa tǝ. Ntēna ilē i yele na Mowapǝ wulav Ikolǝŋ kolǝ pa tǝǝ.

¹³ I polaa kē na í sǝsǝi Amoni nyǝma na Amaleke nyǝma pa tǝǝ, na pá yooŋa-wē na pá lēeki Yeliko icate.

¹⁴ Pusi pǝlǝfēi hiu tǝcu kē Mowapǝ wulav ŋmakǝla-wē.

¹⁵ Pa wiina Tacaa, ilena í kra pēncamē kǝkǝle taa tǝ Kēlaa pǝyalv mǝpǝtǝ Ihuti si i waasi-wē. Kēlena Iseɣeli nyǝma cēla Ihuti kē kusǝsǝ si i pona Mowapǝ wulav.

¹⁶ Ntēna Ihuti caa layate nte tǝ wē lǝŋ kē taa na waali, na tǝ tayala isu mǝpiŋ naale tǝ, na í susi-tēye i tokonaa tēe na i ntǝǝŋ tǝǝ.

¹⁷ Mǝpǝyǝ cēla wulav kē i kusǝsǝ. Apalv unu i ka kē kuyasǝlv kē tǝmam.

¹⁸ I tēma-i celǝɣu kē mǝv, ilena í na yǝlaa mpa paa kǝna kusǝsǝ ŋku tǝ pá lu.

¹⁹ Pa kǝma na pá tala pēe wēna pa sika Kilikaa cǝlv na pá laaki tǝ, ilena Ihuti mǝlǝna i waali, na í polo wulav kiŋ si: Hai, tá caa, maa wēna faaciya nakǝli si ma naaki-ŋ má na-ŋ tá tike.

Ilena wulav lǝsi tǝmlē nyǝma tǝna.

²⁰ Ate na isǝ naŋ ŋku ku niɣita teu tǝ ku taa kē i ka wēe. Ntēna Ihuti kǝpǝtǝna-i na í tǝmi-i si: Tacaa heela-m tǝm si má heeli-ŋ.

Tənaçale wulaw kəla i təcaçale.

²¹ İlena İhuti kpeɛ i layate na mpuɔ na i sɔ wulaw lotu taa.

²² Na tɛ suv tɛ tɛna, na pɔ kpeɲna kɔpɔtɔgɔ, na i yeɛ-tɛye mpu na nim waasɪ tɛ tɔɔ.

²³ İ tɛma mpu, İlena i İluna waali tɔɔ, na i tɔki na i kalɛsi.

²⁴ İ tɛwa İlena tɛmlɛ nyɔma polo pa maçana pɛ kalɛsa mpu. İlena pɔ tɔ pa taa sɪ wulaw luki i awali kɛ.

²⁵ Mpuçyɔ pa taɲaa na pɔ kɔ i fei tɔlvɔ. İlena pɔ polo pɔ tɔli pa maçamaçaa na pɔ maçana pa caa hɛnta aɛ na i sɛpa.

²⁶ Waatv wei pa taɲa mpu tɔçɔ İhuti sewa na i tɛɛ pɛɛ tɔçɔkɛɛ, na i polo i ɲmɛli Seyila.

²⁷ İ tala İfɛlayim pɔɔɲ taa, İlena i yaçaa apalv tutuçu, na i kɔti İseyeli nyɔma na i tɔ-wɛye nɔçɔ na pɔ tii pulasi.

²⁸ İlena i tɔ-we sɪ: İ tɔç ma waali. Mpi tɔ, Tacaa tɔ mɔ niɲ taa kɛ mɔ kolontunaa Mowapu nyɔma kɛ.

İlena pɔ polo na pɔ nyala-wɛye Yaatanɪ tɛtɛsɔkɛ, nɔçɔlv ta fiti.

²⁹ Kuyanjku pa kv Mowapu yoolaa taa yoolaa ke yɛlaa iyisi naanɔwa (10000) kɛ nɔçɔlv ta tɔli.

³⁰ Pɔ kpaçav waatv İnu tɔçɔ İseyeli nyɔma ɲmakɛla Mowapu nyɔma na tɛtv heɛsɪ puɪsɪ nuɲaasa tɔcu.

Samkaa

³¹ Anati pɔçalv Samkaa İɛtɛna İhuti lonte taa. İnu i kɔna Filiisi nyɔma ke yɛlaa nasɔtoso (600) na nav kɔpɔtɔgɔ. İlɛ i waasa İseyeli nyɔma tɔtɔçɔ.

4

Tepola na Palaki

¹ İhuti sɛpa, İlena İseyeli nyɔma tasa lapv ke mpi pɔ ta maçaa Tacaa tɔ.

² Mpuçyɔ Tacaa tɔ-wɛye Kanaaɲ nyɔma wulaw Yaɛɲ wei i tɔkaya kawulaya ke Hasɔ tɔ i niɲ taa. İ youu wulaw ke pa yaakaya Sisela na i wɛ Halosɛ-Koyim.

³ Yaɛɲ İnu i youu keɛkenaa ka wɛ nasɛnaasa na nuɲɔwa (900) kɛ. Mpuçyɔ i nyɲsa İseyeli nyɔma İse ke puɪsɪ İhiu tɔcu. İlena pɛɛ pɔ wiina Tacaa sɪ i waasɪ-wɛ.

⁴ Lapitɔti alv Tepola ka kenaa İso kuyçɔtɔtv telɛsɔlv na i İhɔki İseyeli nyɔma ke pa tɔmnaa ke waatv İnu i taa.

⁵ Pɛtɛɛli na Lama pa hekv taa İmpɪ pa yaa sɪ Tepola Paav ke İfɛlayim puçv taa tɔçɔ alv İnu i pukaya na i cakɪ, na i taçanɔçɪ İseyeli nyɔma tɔmnaa.

⁶ Mpuçyɔ kuyakv nakɔli Tepola İnu i İtila Apinowam pɔçalv Palaki kiɲ ke Ketɛɛsɪ ke Nɛfɛtali tɛtv taa, na i heɛli-sɪ: İseyeli İso Tacaa tɔma sɪ İ ɲɛsɪ Nɛfɛtali na Sapulɔɲ pɛ nyɔma taa kɛ apalaa iyisi naanɔwa (10000) na İ pona-wɛye Tapɔɔ puçv tɔɔ.

⁷ Maa yeɛ na Yaɛɲ yoolaa wulaw Sisela kuu i yoolaa na i keɛkenaa nyçɔtɔ nyɔma na pɔ İu Kısɔɲ İso taa sɪ pa yookina-ɲ, İlena mɔ tɔ-wɛye nyɔ niɲ taa.

⁸ Tənaçale Palaki cɔwa Tepola sɪ: Ye ma na-ɲ tu pona, İle maa polo. Ama ye n kaa polo, İle maa puki.

⁹ Mpuçyɔ Tepola sɪ: Ma na-ɲ tu polo yaa. Ama paa n tala İmpɪ nɔçɔlv kaa sa-ɲ kɛ. Mpi tɔ, alv niɲ taa kɛ Tacaa kɔ tɔ Sisela.

İlena Tepola kɔli na i na Palaki pɔ tɛɛ Ketɛɛsɪ.

¹⁰ Mpuçyɔ Palaki kpeçela Nɛfɛtali na Sapulɔɲ nyɔma, na yɛlaa iyisi naanɔwa (10000) tisi sɪ paa tɔçɪ-i, na Tepola maçamaçaa nɔɔ polo tɔtɔ.

¹¹ Keni tɔ Heɛɛ ka façana Keni nyɔma İlelaa mpa pa kɛ Moisi yɛti Hoɔpɔri pɔçalaa tɔçɔ. İlena i polo i İiki Saananim İtuɲ sɔsɔɲ tɛ kɛ Ketɛɛsɪ kiɲ.

¹² Mpuçyɔ Sisela nuwa sɪ Apinowam pɔçalv kpawa Tapɔɔ puçv tɔɔ.

¹³ İlena i kɔti i yoolaa nasɛnaasa na nuɲɔwa (900) kɛ Halosɛ na pɔ tɛɛ Kısɔɲ İso taa.

¹⁴ Ntɛna Tepola tɔ Palaki sɪ: Polo pa tɔɔ, saɲa ke Tacaa tɔçɪ Sisela ke nyɔ niɲ taa, na i maçamaçaa i kɔ wɛɛna nyɔ waali.

Mpuçyɔ Palaki İtiwa Tapɔɔ puçv na i waali kɛ yoolaa iyisi naanɔwa (10000).

¹⁵ Pa İnika youu, İlena Tacaa yeɛ na Sisela yoolaa na i keɛkenaa pɔ kuu-tɛ. Halɛna Sisela İlu i keɛke taa, na i se nɔçɛɛ.

¹⁶ İlena Palaki tɔ i kolontunaa na pa keɛkenaa waali, na i tana-wɛye Halosɛ. Na i heɛli pa yoolaa tɛna pɔ ta sɔɔ paa İlvçɔv pɔçaya.

¹⁷ Mpuçyɔ Sisela sewa na i polo Keni tɔ Heɛɛ alv Yaçɛɛ tɛ. Mpi tɔ, wulaw Yaɛɲ yɛlaa na Heɛɛ nyɔma paa wɛ tɔma na İleɲ kɛ.

¹⁸ İlena Yaçɛɛ İlu na i sɔɲ Sisela na i tɔmɪ-sɪ: Ta caa, suv ma tɛ cɔɛɛ, taa nyana puɔlv.

Sisela suwa Yaçɛɛ cɔkɛle taa, İlena i hɛntɪ na alv İnu i waasɪ i tɔɔ kɛ puçv.

¹⁹ Mpuçyɔ apalv İnu i tɔma-sɪ: İlvkɔtv tɔka-m kɛ, İa-m İlmaya na mɔ nyɔɔ.

Iləna alv cosi naaləm ke huluyu taa na í ha-i na í nyoo, na í tayani-i puuyu waasuyu.

²⁰ Mpuvle Sisela tōma alv uní si: Səŋ cokəle nənəyo, na wei í pəsə-ŋ si nəyolv we cəne? Ilə n cə si, aai.

²¹ Sisela ka kawəya tətəyo təyo, iləna í too isu í səpa. M'pógó Yəyee k'paya pəŋ cokəle kaŋkanaya na kaŋkanuyv, na í k'pətəna-i təhee na í keesəna í lək'payasaya təo na í ká na í k'pəna tətə na Sisela si.

²² Pə waali ké Palaki sewa Sisela waali na í tala Yəyee tē na Yəyee lu na í tōmi-i si. Koo, ma huli-ŋ yolv wei n pəkəyi tə.

Palaki sūv cokəle taa, iləna í mayana í hənta atē təcəmm, na k'pátógó tūv í lək'payasaya taa na í səpa.

²³ Kuyaku ŋkuyv Iso yelaa na Iseyeli nyóma kəli Kanaaŋ wulav Yareŋ.

²⁴ M'pógó Iseyeli nyóma kaasa pa təyi teu na təhee təhee pá koo pá tēsəna Kanaaŋ wulav ke kuyv.

5

Tepola pa akaitv kawəya

¹ Kuyaku ŋku Tepola na Apinowam pəyalv Palaki pa kəla Sisela təyo pa mapə kawəya si:

² Iseyeli nyūv nyóma pona samaa ke yoo.

Í sa Tacaa.

Samaa yooŋa luyv kolvūv.

Í sa Tacaa.

³ Awulaa səsaa me, í nu yoo.

Awulumpiya me, mu welisi yoo.

Ma saŋ Iseyeli Iso Tacaa.

⁴ Tacaa luna Seyii puŋv,

iləna tətə sūv seluyv.

Í lu Itəm tətə taa,

iləna tēv náá nu.

⁵ Sinayi puŋv sela səsəm ke Tacaa isəntaa,

pəŋ sela təpəŋ ke Tacaa isəntaa.

⁶ Anati pəyalv Samkaa pəle taa

yəlaa caasi ya yem ké tətə taa ké.

Yəyee pəle taa,

təntaa təŋaya m'paaŋ k'pai nyəŋ ké.

⁷ Iseyeli nyóma taa feina nyūv tv,

kəna Tepola kəli í naasi taa.

Pa taa feina aka nəyolv

iləna pa too Tepola kəli.

⁸ Tui ke Iseyeli nyóma ləsaa

iləna yoo náá tii tək'pili.

Yoolaa tuutuuma me, k'pálógó fei.

Yoolaa samaa me, ŋmantaaya fei.

⁹ Iseyeli nyūv nyóma me, ma sama.

Luyv kolvūv yoolaa me, ma sama.

Í sa Tacaa.

¹⁰ Awulaa səsaa me, í pəsəna laakali.

Apila me, í pəsəna laakali.

Konyəntvnaa mu pəsəna laakali.

¹¹ Lum lulaa í sa Iso ké í k'pantv təo.

Í samí-i k'pantv nti í lapa Iseyeli tə tə təo.

Iseyeli caya təpamm tó í samí-i.

¹² Tepola, Tepola kəli na í waasi.

Kəli na í ma kawəya.

Apinowam pəyalv Palaki kəli.

Kəli, na í cə Iseyeli saləkətvnaa.

¹³ Kaasəlaa ná kəla akanaa.

Tacaa yelaa na má kəli akanaa.

¹⁴ [fəlayim nyóma pola tətəkəle taa.

Pəncamee nyóma pola tətəkəle taa.

Awulaa səsaa luna Makii.

Yoolaa akewenaa ná luna Sapuləŋ.

¹⁵ Isakaa nyuɣu nyǎma tǎŋa Terola na Palaki.

Isakaa yoolaa sɔɔsa Terola pa tɔɔ,
pa kɛnta tǎnte na pá polo tetekǎle taa.

Pǎ na pǎ mpɔ tɔ, Lureŋ nyǎma ná paasəna tǎmnaa hǎm ké.

¹⁶ Lureŋ nyǎma paasəna kalǎkǎŋ wula nuw suwe?

Pa paasəna tǎmnaa hǎm ké.

¹⁷ Kati nyǎma ta kɔɔ, pa saala Yaatanɪ waali.

Taŋ nyǎma ta kɔɔ, pa saala kɛɛlǎŋ taa.
Asee nyǎma ta kɔɔ, pa saala teŋku nɔɣɔ.

¹⁸ Sapuləŋ nyǎma ná tisaa na pá mɔ sǎm.

Nɛfǎtali nyǎma ná tisaa na pá polo tǎyoole.

¹⁹ Awulaa sɔsaa lu yooɔ.

Kanaaŋ awulaa lu yooɔ.

Pa luwa si pa yookina Tanaki.

Pa yookina Tanaki kɛ Mekito lum nɔɣɔ.

Pa laŋa wontu.

Pa wu liyitee.

²⁰ Isɔtulŋasɪ maɣamaɣa ná yooɔwa,
hatoo si mpaasŋ taa kɛ si yooɔa Sisela.

²¹ Kisəŋ lɔɔɔ tɔɣɔ kolontunaa.

Ləŋtaa Kisəŋ lɔɔɔ kɛiisa-wɛ.

Tǎ kaasɪ ta ti na tǎ nyɔɔ toŋ.

²² Selaa tɔwa casǎle.

Pa kɛpaŋəŋ aɔɔwa wiina nteɣe kɛkakatam kɛkakatam.

²³ Tacaa isɔtaa tillu si pá tǎŋsi Melosi ɪcatɛ kɛ mpusi.

Si pá tǎŋsi tǎ yǎlaa kɛ mpusi,

pa ta lu Tacaa yooɔ.

Pa ta kɔɔ si pa sǎŋna Tacaa yoolaa taa yoolaa.

²⁴ Pá kooli Yagɛɛ kɛ kɔpantɔ.

Pá kooli Keni tɔ Hɛpɛɛ alɔ kɛ kɔpantɔ.

Pá kooli-ɪ kɔpantɔ kɛ cɔka taa alaa taa.

²⁵ Sisela sǎləma Yagɛɛ kɛ lum na ílé ɪ cɛlé-ɪ naaləm.

Tete naaləm kɛ ɪ ha-ɪ kalav taa.

²⁶ Yagɛɛ kɛpaɣa kaŋkanɔɣa na mpǎle,

na í cɔ kaŋkanɔɣu na ŋwaasŋ,

na í ka Sisela nyuɣu na í tɔli pǔbɔɣɔ.

ɪ kamɔɣa na í yǎki nyuɛmpɔɣɔlaɣa.

²⁷ Sisela yela ɪ ti na ɪ hoti alɔ tɛɛ tǎmaai.

ɪ hǎnta atɛ tǎcǎmm na í sǎpa.

²⁸ Sisela too taŋaa na í nyǎnǎŋəna pǎtote.

Na í nǎŋəsəɣi si: Pepe tǎ kɛ

Sisela kɛkɛ ta tala ləŋ?

²⁹ Alaa lǎmaɣasɛɛ nyǎma ná cɔ-ɪ.

ɪni ɪ lɛla pa kɔcɔcɔtɔ nti si:

³⁰ Isǎntɔ yoolaa kuu wontuŋ kɛ,

na pá talǎɣi, ɪnɛɣe pɛɛɔ yaa pɛɛlaa naale.

Sisela kɛ pɔɔɣɔ kɔpəŋkɔ yaa pǔəŋ naale.

Na máa paa pɔɔɣɔ kɔsɔpɔɣɔ

yaa pǔəŋ naaleɣe ma luɣu tɛɛ.

³¹ Tacaa kolontunaa í sǎki mpɔ.

ɪ taapalaa náa teeki kǎkǎ ɪsu ilim lukɔɣu tɔ.

Pǎle pǎ waali lseyɛli tɛtɔ hɛɛsa pusi nule tǎcu.

6

¹ M̄p̄óȳ Iseyeli nyóma tasa lapu ke mpi pə ta maga Tacaa tó. Ilena ílé í tu-weyɛ Matiyah nyóma nin̄ taa ké pusi nule təcu.

² Matiyah nyóma cəsa-weyɛ səsəm ké. Ilena Iseyeli nyóma se na pá cəsı pulası taa, na kukraməȳ pəəȳ taa.

³ Ye Iseyeli nyóma í tuuki pa tawa, íe Matiyah nyóma, na Amaleke nyóma, na ilim təlule tə təntaa pa krenti na

⁴ pá wati-wɛ, na pá wakələyi pa kəhaləm, haləna pá tala timpi pa yaa sı Kasa tó. Paa kaasəyi pulb sı pele pá təȳ. Na pá kɛɛna pa təla na pá kraaki.

⁵ Pa kəɛayana pa kaləkəȳ na pa cəka ké. Pa na pa yooyooana paa we pəyale ké isu kutolon, pa fei kaluȳ. Pa watəyi Iseyeli tətó ké na pá wakələyi-ti.

⁶⁻⁷ Iseyeli nyóma təyona pa təyi teu ke Matiyah nyóma nin̄ taa ké. Ilena pá wiina Tacaa sı í waası-wɛ.

⁸ Ntəna Tacaa kra-weyɛ Iso kuyəyətutó tələsəl, na ílé í heeli-wɛ sı: Iseyeli Iso Tacaa yəyətəa sı ma ləməna-meyɛ Icipiti nyóma taa.

⁹ Má waasəna-meyɛ Icipiti nyóma nin̄ taa, na má təyoni mpa pa cəsəyana-mɛ tó, na má ha-meyɛ pa tətó.

¹⁰ Haləna má heeli-mɛ sı, məyale mə Iso Tacaa. Ie í taa nyana Amolii nyóma mpa pa tətó taa í wɛ isəntó tó pa tuɲ. Ama í ta nuna-m.

Tacaa ləsa Ketiyəȳ sı í waası Iseyeli nyóma

¹¹ M̄p̄óȳ Tacaa isətəa tillu kəma Ofəla na í cəȳ Apiyeseɛ ləlyuɲ tu Yowası haləm taa ké tuȳ nakulı kó tɛɛ. Na Yowası pəyulu Ketiyəȳ ɲmela lɛsɛɲ tənyasəle, na í makı təyənaya sı Matiyah nyóma í taa na-ı.

¹² Təɛayale isətəa tillu lu í təo na í təmı-ı sı: Yoolaa taa aka nyá, Tacaa wɛ nyá waalı.

¹³ Keləna Ketiyəȳ nəȳ təkpaɲ sı: Aai, ma cɛ, ye Tacaa ka wɛ tá waalı, pepe təo ké tə təkı wəhalanaa paɛɛ? Na lɛyɛ piti təma nna a təm tá caanaa kɛesa-tu sı í lapa-weyɛ waatu wɛı í ləsa-weyɛ Icipiti tó a wɛɛ? Pəpətu fei leleɲ, Tacaa lə-tuȳ, na í tu-tuȳ Matiyah nyóma nin̄ taa.

¹⁴ M̄p̄uȳle Tacaa pəsəna Ketiyəȳ təo na í təmı-ı sı: Pona toma wena n wəna mp̄u tó, na í waası Iseyeli nyóma ke Matiyah nyóma nin̄ taa. Ma məyamaɲa ma tiliyina-ɲ.

¹⁵ Ntəna Ketiyəȳ sı: Hai, Tacaa, maa waası Iseyeli nyóma na ma wɛ? Mpi tó, tá təyaya ta ke puluȳ Manasee ləlyuɲ nyóma taa. Pəcó ma tu ké pəyaya ntó.

¹⁶ M̄p̄uȳle Tacaa sı: Maa wɛ nyá waalı ké, na í təlɛki Matiyah nyóma isu yulu kəlom.

¹⁷ Ilena Ketiyəȳ sı: Ye mp̄u la na má nyı təkɛlekele sı Tacaa nyá, nyá yəyətəyənana-m.

¹⁸ Səȳ na má kəna-ɲ kucəu na pəcó n̄ tɛɛ.

Tacaa sı: Polo na n̄ kəo.

¹⁹ Ketiyəȳ polaa, Ilena í kó pəfate na í təsi na í tu potopotonaa mpa pa taa kəkəsəm fei təȳ səsəm. Ilena í kuuli nantu ke tokiya taa, na yom ke nyanaya taa na í pona Iso isətəa tillu ke tuȳ səsəȳku ɲku kó tɛɛ.

²⁰ Ilena isətəa tillu təmı-ı sı: Polo na n̄ sı nantu na potopotonaa ke kukramuȳ kune kó təo na n̄ pə yom.

Ilena Ketiyəȳ la mp̄u.

²¹ M̄p̄óȳ Tacaa isətəa tillu tokina nantu na potopotonaa mpe na í kɛátuȳ. Ilena kəkə lu kukramuȳ taa na ká nyaya pə təna. Na isətəa tillu náa muki yem.

²² Təɛayale Ketiyəȳ cəkənaa sı Tacaa isətəa tillu ké. Ilena í yaya kapuka sı: Hai, ma təm təma. Ma nawa Iso isətəa tillu isəntaa.

²³ Ama Tacaa ná təma-ı sı: Nyá laɲle í taa wakəli, n̄ kaa sí se.

²⁴ M̄p̄uȳle Ketiyəȳ ɲmawa Tacaa ke kətaya təlɛte, na í ha-tɛyɛ hətɛ sı Tacaa heəsəyənə laɲa. Kətaya təlɛte nté tə wɛ haləna saɲa ke Apiyeseɛ nyóma icatɛ Ofəla taa.

Ketiyəȳ yəka tuȳ Paalı tələale

²⁵ M̄p̄óȳ Tacaa heela Ketiyəȳ ke ahoo anı sı: Kra nyá caa latəcɛ kufalɲ, na n̄ tasa naale nyəȳ wɛı í wəna pusi naatosompəȳɛȳ tə. Ilena n̄ yəkı nyá caa tələale na n̄ kɛɛsı tesika ɲka pa laakı tó.

²⁶ Ilena n̄ ɲma-m kətaya təlɛte ke puȳ kune kó nyuȳ taa na n̄ kraɲa tesika ɲke ka taası na n̄ lana kətaya ɲka kəkə lusa ka təna tó na latəcɛ naale nyəȳ.

²⁷ Ilena Ketiyəȳ ləsi í təmle nyóma ke naanəwa, na í lá isu Tacaa kɛesa-ı təȳ ahoo. Mpi tó, í nyahayana í caa təyaya nyóma na icatɛ yələa ké.

²⁸ Pə fema na icatɛ nyóma kulı tanaȳ tɛ təhulu, Ilena pá məyana pa yəka tuȳ na pá kɛɛsı tesika. Na pá lá latəcɛ naale nyəȳ ke kətaya ɲka kəkə lusa ka təna təȳ kətaya təlɛte nte pa ɲmawa tó tə tó.

²⁹ M̄p̄uȳle pa pəsə təma sı: Awe məyamaɲa lapəna mp̄u?

Icatɛ nyóma cəkənaa sı Ketiyəȳ lapəna mp̄u.

³⁰ İlena pá tó í caa Yowası sı: Ləsi nyá pəyalı na tó ku-ı. Mpi tó, ı yoka təlaale, na í kpesı pəcəlo tesika.

³¹ Mpuşule apalı ını ı cəwa mpe ını sı: Mə nyəntı suweye tıyı ıku ku təm taa? Ye pə cəpa wei sı ı seəkəna ku tó, ısu pıntı səpa na pəcə pə nyaalı. Ye ku ke tıyı, ku yoo ku mayamağa ku yoo. Mpi tó, ku təlaale ke pa yəkaa.

³² Ku yaku ıkuşu pa ha Ketiyən ke həte sı: Yelupaalı. Pə nyuşu nté sı: Paalı í yoo ı tı yoo. ı təlaale ke pa yəkaa.

Ketiyən pəkəyi İso luşu nyəntı

³³ Mpuşú ku yaku nakúli Matiyən nyəma, na Amaleke nyəma, na ilim təlulə tó təntaa kotaa, na pá tesı Yaatanı na pá polo pá pulı Sisilee tetekəle taa.

³⁴ İlena İso Feesuşu tii Ketiyən tó na í yağa apalı tutuşu sı Apiyese ləbuşu nyəma í tı ı waalı.

³⁵ Na í tili tətəyo Manasee nyəma kin sı apalaa í lu na pá tı ı waalı, na í yaa Asee nyəma, na Sapulən nyəma, na Nefətali nyəma, na pa təna pá səəsı ı tó.

³⁶ Mpuşule Ketiyən təma İso sı: Ye tampana sı nyá tən ke maa waasəna İseyeli nyəma ısu n ka yəşətuşu tı.

³⁷ Tó, maa pə heu kənle ke Kataya taa. Ye cəlv kpa-teye ahoó na ate náa wəlaa, ıle tənaya maa nyəna sı nyá tən ke maa waasəna İseyeli nyəma.

³⁸ İlena pá la mpuşú teitei. Təw fema tanən na Ketiyən nyaası kənle nté, ılena ləm lu na pá su poosiya.

³⁹ Ntəna í tó İso sı: Hai, yele má tasa-ı natələyi pəşəşu. Taa mu-m na páána. Ma caa sı n tasa-m puşuşu huşuşu ke təm kuləm. Pənente cəlv í kpa tətı tó tike, na kənle náa wəlaa.

⁴⁰ İlena İso mu Ketiyən nəş ke ahoó anı na kənle náa wəli na cəlv kpa tətı tó tike.

7

Ketiyən yoolaa ımunuşu na nuşwa (300) təm

¹ Mpuşú Ketiyən na ı yoolaa pa kəla lən ke tanən nakúli na pá polo pá pulı Halotı hite nəş, na Matiyən nyəma náa puləna ilim ntəşən tó ké Molee pulaya cəlo.

² İlena Tacaa tó Ketiyən sı: Nyá yoolaa kəla təş, ma kaa tı Matiyən nyəma ke nyá nıñ taa, na pá kə na n sı nyá tı sı nyá tən ke n lapənaa.

³ Mpu tó, heeli-we sı, səşəntunaa í məli təyağa. Mpuşule yəlaa iyisi hiu na naale (22000) məlaa, na pá kaası yəlaa iyisi naanəwa (10000) tike.

⁴ Mpuşú Tacaa təma Ketiyən sı: Nyá yoolaa kəla təş tət. Tiina-weye ləş nəş, na ma mayamağa má təşı potaa na cayalaa.

⁵ Yoolaa tii təna, ılena Tacaa heeli-ı sı: Fağa mpa paa tí ləm na nıñ ısu hası tó, na pa mpa. Na mpa paa luş akula na pá nyə tó na pa mpa.

⁶ Mpuşú pa taa yəlaa ımunuşu na nuşwa (300) tiwa ləm ısu hası. Pə kaasa mpa ılena pəle pá luş akula na pá nyə.

⁷ Ntəna Tacaa heeli Ketiyən sı: Yoolaa ımunuşu nuşwa wei ı tiwa ləm tó mpe pa nıñ taa ké maa tı Matiyən nyəma na pá waası İseyeli nyəma. Pə kaasa mpa tó, paa wei í məli ı te.

⁸ Mpuşú Ketiyən sıwa yəlaa ımunuşu na nuşwa (300) ını na í mu kpentaa təşənası, na pa tutuşu na pəle pá məli təyağa.

Na Matiyən nyəma náa sika tetekəle taa ké mpe pa pətəe.

Pə hula İseyeli nyəma sı paa la akanaa

⁹ Mpuşú Tacaa heela Ketiyən ke ahoó anı sı: Kulı na n tii Matiyən nyəma tesikile taa. Mpi tó, ma tı-weye nyá nıñ taa ké.

¹⁰ Ye səşəntı we-ı na tiıu, ıle n kpenna nyá təmle tı Pula.

¹¹ N ká nu pa kuşəşətuşu, ılena pá səəsı-ı apalıtu.

Ntəna í na Pula pá cən na pá polo pá tala tətənle kancaalaya nyəntə.

¹² Na Matiyən nyəma, na Amaleke nyəma, na ilim təlulə tó təntaa pilina tetekəle təna ısu kutolon, na pa yoşəşənaa náa we ısu ləm nəş kanşəşə, pa fei kaluşu.

¹³ Ketiyən pa tala mpu, ıle nəşəlv keesəyi ı taapalı nté toosee sı: Ma toosaa kele sı ma ná potopoto nəşəlv^a na í pilimiyi tá tesikile na í yooa cəkəle na í pəsi-teye kpentəlası.

¹⁴ Mpuşule ı taapalı nəş təkpa sı: İşəna İseyeli tı Ketiyən ká kəli-tı təş n na mpu. İso təma ı taa ké sı ı tıyi tá tənaya ı nıñ taa.

¹⁵ Ketiyən nu toosee anı a kuşəşətuşu, ılena í həntı ate na í see İso. İlena í məli ı yoolaa kin na í tó sı: ı nyəkı na í kulı. Tacaa tıwa Matiyən nyəma ke mə nıñ taa ké.

Matiyən nyəma sewa yem yem

^a **7:13 potopoto nəşəlv:** Potopoto nəşəlv, pəle pa te təşəşəna pəe naalı a potopotona ke pa keesəyi cənə.

16 Ǿpɔyɔ Ketiyɔŋ faɣa yoolaa ŋmɔnɔyɔ na nuɔɔwa (300) inɔyɔ kpekə tooso, na ɨ cɛla-wɛyɛ tutuɔŋ na hɛɛŋ sɨ pɔ pə kahulasɨ tɔɔ.

17 ɩɛna ɨ tɔ-wɛ sɨ: ɨ nyənəŋəna-m yoo. Ye tɔ tala pə tɛsikile na mɔ lapa isəna mpi ɩɛ ɨ la mɔv.

18 Ye ɨ nuɔwa mɔ na ma hɔɣɔlɔyɔ nyɔma tɔ hula tɔ tutuɔŋ, ɩɛ mu huli mɔ nyəŋ tɔtɔ na pɔ cɔɔ na pɔ ta. Na ɨ kɛntɨ na ɨ yɔɣɔtəna nɔɣɔ sɔsaya sɨ: Tacaɔ na Ketiyɔŋ pə nyɔma ntɛ tɔ.

19 Pə tapa ahoɔ hɛka ke waatu wei tanlaa layasəyɔ tɛma ɩɛ Ketiyɔŋ na ɨ yoolaa nuɔɔwa (100) kpekəle, pə tala kolontunaa tɛsikile tənaya tɔɔ kɛɛ. ɩɛna pɔ huli pə tutuɔŋ na pɔ yɔkɨ pə hɛɛŋ.

20 Ǿpɔyɔ kpekə naale wei pə kaasaa tɔ, ɩɛ ɨ lapa mɔv tɔtɔ, na pɔ tɔkɨ kahulasɨ na niŋ mpɔtəŋ na tutuɔŋ ke niŋ ntɔɣɔŋ taa, na pɔ yɔɣɔtəna nɔɣɔ sɔsaya sɨ: Tacaɔ na Ketiyɔŋ paa tɔɣɔna.

21-22 Ǿpɔyɔ pə tənə pə tama kolontunaa tɛsikile na pɔ səŋə pə təsəŋɩɛnaa ke mɔv, na pɔ tɔŋna tutuɔŋ hɔlɔyɔ. ɩɛna Tacaɔ lɔ na acufu sɔv Matiyəŋ nyɔma yoolaa taa, na pɔ sɔv kiisuyɔ, na pɔ kɔyɔ tɔmɔɣə pə taa pə tike. Ǿpɔyɔ pə yawa na pɔ se na lɛlaa mɔlənə Peti-Sita ke Seleta tɔɔ. Haləna pɔ tala tɩmpi pə yaa sɨ Apɛɩ-Mehola ke Tapaa cɔɔ tɔ.

23 ɩɛna pɔ yaa ɩsɛyɛɩ kpekə ɩɛna, Nɛfətali nyɔma, na Aseɛ nyɔma, na Manasee nyɔma tənə na pɔ tɔɣɔnɨ Matiyəŋ nyɔma.

24 Ǿpɔyɔ Ketiyɔŋ tilaa na pɔ heeli ɩfəlayim nyɔma ke pɔɔŋ taa sɨ: ɨ tii lɔŋ na ɨ cɛ Matiyəŋ nyɔma na ɨ tan-wɛyɛ Yaatanɨ tɛtəsəle haləna Peti-Pala.

ɩɛna ɩfəlayim nyɔma nɔɔ la mɔv.

25 ɩɛna pɔ kɔpə Matiyəŋ awulaa naale Olɛpɨ na Sɛpɨ. Na pɔ kɔ Olɛpɨ ke Olɛpɨ kɔkɔpamɔyɔ tɔɔ, na pɔ kɔ Sɛpɨ ɩɛyɛ Sɛpɨ tənayaasəle. ɩɛna pɔ tayanɨ kolontunaa waali ke tɔyɔ. Ǿpɔyɔ pə pona Ketiyɔŋ ke awulaa mpɛ pə nyɔɔŋ ke Yaatanɨ waali.

8

ɩfəlayim nyɔma pɔáná mɔyɔ

1 Ǿpɔyɔ ɩfəlayim nyɔma pɔɔsa Ketiyɔŋ na pɔáná sɨ: Waatu wei n pukaya Matiyəŋ nyɔma yoonav tɔ pə lapa isəna na ɨ ta yaa-tɔv.

Haləna pɔ na-ɨ pɔ yoo tɔ tɔɔ kɛ sɔsɔm.

2 Mpɔyɔɩɩ ɨ pɔɔsa-wɛ sɨ: Pepe taa kɛ mɔ na-mɛ tɔ kɛɛsəyɔ? Tɔyɔ pee kancaalaya nyənə u takɨ leɩɛŋ ke kantəkaya nyənə. Pə tapɔyɔ ntɛ sɨ: Mpi mu lapa tɔ, pə tɛɛ mpi tɔ lapa tɔ tɔɛyacaya.

3 ɩsɔ yɛlaa na ɨ kɔ Matiyəŋ awulaa Olɛpɨ na Sɛpɨ. Mpɔ tɔ, pepe taa kɛ mɔ na-mɛ tɔ kɛɛsəyɔ? Ketiyɔŋ yɔɣɔta mɔv, ɩɛna ɩfəlayim nyɔma pɔáná hɛɛ.

Ketiyɔŋ ke Yaatanɨ ilim tɔlule tɔɔ

4 Ǿpɔyɔ Ketiyɔŋ pə tɛsa Yaatanɨ na pɔ kawa tɔtɔɣɔtɔyɔ. Paa na mɔv na pɔ tayanɨ pə kolontunaa waali ke tɔyɔ.

5 Pə tala Sukɔtɨ, ɩɛna Ketiyɔŋ tɔ ɨcɛtɛ nyɔma sɨ: ɨ ha ma yoolaa ke tɔɣɔnaya, pə nu-wɛyɛ. Mpi tɔ, tɔ tɔŋna Matiyəŋ awulaa Sɛpə na Saləmuna ke tɔɣɔnɔyɔ kɛ.

6 Mpɔyɔɩɩ ɨcɛtɛ nyɔyɔ nyɔma pɔɔsa-ɨ sɨ: Pepe tɔɔ kɛ n caa sɨ tɛ cɛɩ-ŋ tɔɣɔnaya na ɨ ta kɔpata Sɛpə na Saləmuna?

7 Tənayaɩɩ Ketiyɔŋ nɔɣɔ təkɔpav sɨ: Tacaɔ ɨ tɔwa Sɛpə na Saləmuna ke ma niŋ taa, maa cɔɩ-mɛ na wɔlaya tɛtɔ taa sɔwa na sɔsɔnnaa.

8 ɩɛna pɔ tɛɛna Penuwɛɩ, na Ketiyɔŋ səlɛmɨ kɔlɔmɩntɔ ntɔyɔ ɨcɛtɛ nyɔma, na pɛɩ pɔ cɔ-ɨ teitei ɩsu Sukɔtɨ nyɔma.

9 Ǿpɔyɔ Ketiyɔŋ heela-wɛ sɨ: Ye ma lapa aka na mɔ mɔlaa, maa yɔkɨ mɔ ɨcɛtɛ taa atɛ na ɩsɔ kutuluɔyɔ sɔsɔv.

10 Sɛpə na Saləmuna pə yoolaa paa wɛ Kaləkɔɔ, na pɔ kaasa-wɛyɛ iyisi naanɔwa na kakpasɨ (15000). ɩsəna pɨ kaasa ilim tɔlule tɔntaa tɔɣɔɩ. Mpi tɔ, Ketiyɔŋwɛ pə tɛma yɔlaa iyisi nuɔɔwa na hiu (120000) ke kɔyɔ.

11 ɩɛna ɩsɛyɛɩ nyɔma kɛɩ mɔpaaŋ ŋku ilim tɔlule tɔntaa tɔŋəyɔ tɔyɔ Nɔpə na Yopowa pə ilim tɔlule tɔɔ, na pɔ kɔpɩ pə kolontunaa. Pɛcɔ pɛɩ paa nyɔma sɨ pə lu-tɔyɔ.

12 ɩɛna Matiyəŋ awulaa Sɛpə na Saləmuna pɔ se. Ama ɩsɛyɛɩ nyɔma tɔɣɔna-wɛ na pɔ kɔpə-wɛ na kolontunaa kpekəle tənə ɩaŋə pəsi.

13 Ketiyɔŋ pə luna yooɔ na pɔ kɔpɩ, ɩɛna pɔ kɔpaya Heɩsɨ ɨkɔkɔpav mɔpaaŋ.

14 Ǿpɔyɔ ɨ kɔpə Sukɔtɨ ɨfɛpɩ nɔɣɔɩ na ɨ pɔɔsɨ-ɨ, ɩɛna ɩɛ ɨ ŋpaa-ɨ ɨcɛtɛ ɨntɛ tɔ nyɔyɔ nyɔma hɛla. Pə wɛ yɔlaa nutos na naanɔwa na naatɔsompɔɣɔlaya.

15 Pə waali kɛ Ketiyɔŋ pɔlaa na ɨ mayana Sukɔtɨ nyɔma na ɨ tɔ-wɛ sɨ: ɨ tɔɔsɨ nti ɨ ka tɔv-m sɨ paa pə nu ma yoolaa ɨ kaa ha-wɛyɛ tɔɣɔnaya sɨ ma ta kɔpata Sɛpə na Saləmuna tɔ. Tɔv, mpɛyɛɩ ma kɔpə cənɛ.

16 ɩɛna ɨ caa wɔlaya tɛtɔ taa sɔwa na sɔsɔnnaa na ɨ hɔna Sukɔtɨ nyɔyɔ nyɔma ŋkɔpɩŋ.

17 ɩɛna ɨ yɔkɨ Penuwɛɩ ɨcɛtɛ taa atɛ na ɩsɔ kutuluɔyɔ na ɨ kɔ yɔlaa.

18 Pə waalı kə Ketiyəŋ pəssa Sepa na Saləmuna si: Yəlaa mpa pa kəwa Nəpəə tə pa we isəna təə? İlena pə cə si: Pa nəğəsəna-ŋ kə. Pa cəŋa kə isı wulaw piya.

19 Mprəyölə Ketiyəŋ si: Ma taalbnaa kə, ma na-we ta too kələm. Ma tuukina Tacaa si ye í taa kú mpe inı, ma mağamağaya ma taa ku-me tətə.

20 İlena í tə ı pəyalw kancaalaya nyəŋ Yetee si: Polo ní ku-we.

21 Ama pəyaya ta pəsi na ká kusı ka layate. Mpi tə, kaa kəla kəəsuɣ, ilena səyənɔw we-ke.

22 Ntəna Sepa na Saləmuna pə tə Ketiyəŋ si: Ku-tuyə nya mağamağaya, yuləkpaşw təmlə kə.

Mprəyú Ketiyəŋ kəwa awulaa mpe pa naale, na í wəyəsı pa yooyoonaa luuŋ tee kawulaya wəla təlanaa.

Ketiyəŋ səm

22 Mprəyú İseyeli nyəma təma Ketiyəŋ si: Təyə tá təə kə kawulaya, nya waalı kə nya piya na pele pa piya. Mpi tə, nya yarəna-tuyə Matiyəŋ nyəma niŋ taa.

23 Ntəna Ketiyəŋ si: Aaı, pə taya má yaa ma pəyaya nakəli kaa təyənə mə təə kə kawulaya. Ama Tacaa kele mə wulaw.

24 İle nti ma sələməyı-me təyələ si paa mə taa wei í ha-m kukuule nte ı hika kolontunaa te tə. Matiyəŋ nyəma ka kə İ səmayeli nyəma, ile paa wəna kukuwee kə.

25 İlena pə tisi si paa cələ-ı na luɣu kələmuyə.

Mprəyú Ketiyəŋ pəwa toko na pə pətəyı pa ŋkraŋyarəlası nsəyı pə təə.

26 Na kukuwee anı á lu isı kiloonaa hiu. Na pəcəş pə kaası kacəka kukuwee isı ŋkraŋyarəlası, na tokonaa kəşeeəma kəpama mpa Matiyəŋ awulaa suukaya tə, na pa yooyoonaa təlanaa.

27 İlena Ketiyəŋ ləw kətəlaa toko wei pa pəəsəyənə Tacaa ke təm tə na í tó wəlanaa mpeye ı təə, na í si Ofəla icate taa. Mprəyú İseyeli nyəma şw toko inəyı laaw na í pəsi Ketiyəŋ na ı təyaya nyəma ke katəka.

28 Pə kpaɣaw waatw inı təyə İseyeli nyəma ŋmakəla Matiyəŋ nyəma, pa ta tasa pa təyı hikuɣu. İlena tətə heəsı pusi nıde təcı. Haləna Ketiyəŋ na ı səm.

29 Mprəyú Ketiyəŋ məla ı te na í cəŋa təna.

30 ı pəyalaa ka we nutoso na naanəwa kə. Mpi tə, ı ka wəna alaa pəyalə kə.

31 ı alw səkpəlu nyəŋ wei ı ka we Sikem tə ı lula-ı araləpəyaya, pa yaa-ke si Apimeləki.

32 Kpətəlaya kupaŋka ke Ketiyəŋ səpənəna na pə pimi-ı ı cəşw səşw Apiyeesə pəlaaw taa ke timpı paa pima ı cəa Yowası təyə Ofəla icate taa.

33 Ketiyəŋ səpa mpu, ilena İseyeli nyəma tayanı tuŋ laaw taa kə mələyɣ, na pə laaki pa tuyə ŋku pa yaa si Paalı-Poli tə.

34 Pa ta təəsı pa ləw wei ı yapa-weyə kolontunaa mpa pa cəənə-we tə pa niŋ taa tə.

35 Paa na Ketiyəŋ ka ləpa pa təə kə teu tə, pa taa nəyəlɔw ta təəsı ı təyaya nyəma təə.

9

Apimeləki pəsa Sikem wulaw

1 Mprəyú Ketiyəŋ pəyalw Apimeləki pola ı ikpenaa ke Sikem na í tə pə na ı too lələyɣ nyəma təna şı,

2 pə pəəsı icate nyəma si: ı cəa si Ketiyəŋ piya nutoso na naanəwa ı təyənə mə təə kə kawulaya yaa yələ kələm? İle í təəsı si mağale mə kəyɣpu.

3 Ntəna ı ikpenaa polo na pə heeli təm ntəyı Sikem icate nyuyə nyəma. İlena pələ pə tə pa taa si paa səena ı təə. Mpi tə, ı kə pa yələ kə.

4 İlena pə ləşı pa tuyə ŋku pa yaa si Paalı-Peli tə ku kutuluɣu taa kə liyitee nyəyətə nutoso na naanəwa na pə ha-ı. Anəyı ı fəla tetelataa, na mʊşəŋtənaa, na pə tó ı waalı.

5 İlena pə polo ı cəa təyə Ofəla, na í kú ı tətənaa nutoso na naanəwa inı ı tənaya kəkpaamuyə kələmuyə təə. Pa taa səkpəlu kələm Yotam tike sena na ı ŋməli.

6 İlena Sikem na yooola te yəlaa tənə koti na pə polo icate tuyə kulələaw tee, na pə kpaalı si Apimeləki pəsa wulaw yoo.

Yotam sɛe yəlaa ke isə

7 Yotam nu mpu, ilena ı kpa puyə Kalisim nyuyə taa na ı kiisi si: Sikem nyəma mə, ye í caaki si İşə ı nuna-me, ile í ke ŋkraŋŋ.

8 Kuyakw nakələyı tuŋ təwa si ı kpaaki wulaw. İlena í tə tuyə ŋku pa yaa si Olifi tə si: Tu kpa-ŋ tá wulaw.

9 Tənəyalə Olifi təma ı taapalaa si: Ma yeke nim mələyɣ nté na İşə na yəlaa pa laŋa heəna-m ilena má kuɣı ma tı si ma təkı tuŋ təə kə kawulaya na?

10 Mprəyölə tuŋ yaa ŋku pa yaa si fiki tə si: Kəə na təş kpa-ŋ tá wulaw.

11 Tənəyalə fiki si: Ma yeke ma pee leleŋ nyənə anəyı lələyɣ ntəna má kuɣı ma tı si ma təkı tuŋ təə kə kawulaya na?

- ¹² ɪɛna ɪ yaa tʊyʊ ŋku pɑ yaa sɪ lɛsɛŋ tɔ sɪ: Nyaa kɔɔ na tɔ kpa-ŋ tɑ wulaw.
- ¹³ Ntɛna kulɛ kɔ cɔ sɪ: Ma yeki sɔlɔm puuu ntɛ sɪ: ɪsɔ na yɛlaa pɑ yɔlɔna-m, ɪɛna mɑ kuyʊ ma tɔyɪ yem sɪ ma tɔki tun tɔɔ kɛ kawulaya na?
- ¹⁴ Pɔ waali kɛ tun tɛna kɛntaa na ɪ mayana sɔwa hotiya na ɪ tɔ-kɛ sɪ: Kɔɔ na tɔ kpa-ŋ tɑ wulaw.
- ¹⁵ Ntɛna sɔwa hotiya tɔ-wɛ sɪ: Ye tampana sɪ ɪ caa mɑ la mɔ wulaw, ɪ kɔɔ na ɪ cɔɔsɪ mɔ tɛnaya ma ɪsotom taa. Ye pɔ taya mpɔ kɔkɔ kɑ luna ma sɔwa taa, na kɑ nyaya na kɑ kɛntɛna Lipaŋ tun sɔsɔɔŋ.
- ¹⁶ Mɔpɔyɔ Yotam tasaa sɪ: ɪsu mɔ kpaalɔyʊ sɪ Apimeleki keɛ mɔ wulaw tɔ tampana ntɛ? Ketiyɔŋ lapa-meyɛ tɛma sɔsɔɔna wɛna tɔ ɪ tɔɔsa a tɔɔ na ɪ la ɪ na ɪ tɔyaya nyɔma kɛ kopantɔ na?
- ¹⁷ Ma caa yoo mɔ yoo na ɪ sɪ mɔ sɔm na ɪ waasi-meyɛ Matiyɔŋ nyɔma ninɪ taa.
- ¹⁸ ɪɛna saŋa mu lu ɪ nyɔma waali, halɛna ɪ kɔ ɪ piya nutoso na naanɔwa kɛ kɔkpaɔmuyʊ kulɔmuyʊ tɔɔ. ɪɛna ɪ kpa Apimeleki kɛ Sikem wulaw sɪ ɪlɛ ɪ kɛ mɔ kɔyɔpɔ. Pɛcɔ Ketiyɔŋ yom alɔ nyɔŋ pɔyaya ntɛ.
- ¹⁹ Ama ye kopantɔ kɛ ɪ lapa Ketiyɔŋ na ɪ tɔyaya nyɔma, ɪɛ Apimeleki ɪ hɛɛsɪ mɔ laŋa na mu hɛɛsɪ ɪ nyɔntɛ.
- ²⁰ Ye pɔ taya mpɔ kɔkɔ ɪ luna Apimeleki taa na kɑ nyaya Sikem na yoolaa tɛ yɛlaa, na kɔkɔ lu pɛɛ pɑ kin na kɑ nyaya Apimeleki.
- ²¹ Yotam tɛma mpɔ, ɪɛna ɪ se ɪ tɛtɔ Apimeleki na ɪ polo ɪ ŋmɛli Peela.
- Sikem nyɔma kɔla Apimeleki tɔɔ*
- ²² Apimeleki tɔyɔ kawulaya kɛ ɪsɛyɛli kɛ piisɪ tooso.
- ²³ Pɔ waali kɛ ɪsɔ yɛlaa na Sikem nyɔma taa kɛntɛna tɛma. ɪɛna Sikem nyɔma kulɪ Apimeleki tɔɔ.
- ²⁴ Pɔ lapa mɔpɔyɔ sɪ ɪ tɛtɔnaa mpa Sikem nyɔma ka sɔna-ɪ na pɑ ku tɔ, pɑ sɔm ɪ mɛli ɪ na-wɛ pɑ nyɔɔŋ taa, na pɔ lɛstɪ-ɪ.
- ²⁵ Pɑ caakaya sɪ pɑ hiki Apimeleki, ɪɛna pɑ pona yɛlaa kɛ pulasɪ taa na pɑ pɑpɪ tɛna, na mpaav tɔntɔ wei ɪ tɛeki, ɪɛ pɑ lɛɛki ɪ wontu. Mɔpɔyɔ wulaw nu-tɪ.
- ²⁶ Mɔpɔyɔ koyaku nakoli ɪpɛti pɔyalɔ Kaali na ɪ tɛtɔnaa pɑ pola Sikem, na ɪcate nyɔma la-weyɛ naani.
- ²⁷ ɪɛna pɑ polo pɑ kɔɔli tun wei pɑ yaa sɪ lɛsɛŋnaa tɔ na pɑ lɑ pɔ sɔlɔm na pɑ nyɔɔ, na pɑ ŋmaali. Na pɑ sɔv pɑ tɔyɔ kutuluɔyɪ taa, na pɑ tɔyɔ na pɑ nyɔɔ tɔtɔ. ɪɛna pɑ tun Apimeleki.
- ²⁸ Halɛna Kaali tɔ sɪ mpaɔa Sikem nyɔma? Na pɛpɛ tɔɔ kɛ tu nyana Apimeleki? Awe nyɔma-ɪ? Ntɔŋ Ketiyɔŋ pɔyalɔ kɛɛ? Sepuli kɛɛ ɪcate nyɔyɔ tɔ, ta kaa nuɔna-ɪ. Mɔ cɔsɔ Hamoo wei ɪ kɛ mɔ kɛkɛɛ nyɔyɔ tɔ tɔyɔ pɔ wɛɛ sɪ ɪ se.
- ²⁹ Ye maa kɛna ɪcate nyɔyɔ tɔ, maa tɔyɔna Apimeleki kɛ. Apimeleki ɪ tayani ɪ yoolaa na ɪ kɔna na ma na-wɛ tɔ yoo.
- ³⁰ ɪcate nyɔyɔ tɔ Sepuli nu Kaali tɔm nti, ɪɛna ɪ pɑnɑ huu.
- ³¹ Na ɪ tili mukaya na ɪ heeli Apimeleki sɪ: Kaali na ɪ tɛtɔnaa pɑ kɔma Sikem na pɑ yoosiɔi nyɑ na ɪcate nyɔma.
- ³² Mpɔ tɔ, pɔ wɛɛ sɪ nyɑ na nyɑ yɛlaa ɪ polo ahoo na ɪ pɑpɪ-ɪ tawa taa.
- ³³ Na cele tananɪ ɪ tii ɪcate tɔɔ kɛ ilim luw waato, na ɪ na ɪ nyɔma pɑ lukɪ nyɑ tɔɔ, ɪɛna nɪ nyɪ ɪsɔna nɪ kɑ lana-wɛ tɔ.
- ³⁴ Mɔpɔyɔ Apimeleki faya ɪ yɛlaa kɛ tɔm liyiti na pɑ polo pɑ pɑpɪ Sikem ɪcate waali.
- ³⁵ Waato wei Kaali luwa na ɪ sɔŋ ɪcate nɔnɔyɔ, ɪɛna Apimeleki na ɪ yɛlaa pɑ lu tɔŋmelle.
- ³⁶ Kaali na-wɛ, ɪɛna ɪ heeli Sepuli sɪ: Nyɔni, yɛlaa watɔyɔ pulaya na pɑ tiiki yɛɛ. Ntɛna Sepuli nɔyɔ tɛkpaɔ sɪ: Pulaya ɪsotom kɛ n yaa sɪ yɛlaa na?
- ³⁷ Kaali ta tisi, ɪɛna ɪ tɔ sɪ: Nyɔni, yɛlaa tiikina na hɛkɔ taa pulaya tɔɔ. Na tintiyile lɛntɛ nɑ tɛsɔyɪ pɛɛ pɔsɔlɛaa tɔyɔ kulɔlɛaa mpaav.
- ³⁸ ɪɛna Sepuli tɔ sɪ: Tasa kɛsuyɔ ɪɛ. Matɔŋ n tɔŋaya cɔnɛ sɪ: Aweyɛ pɑ yaa Apimeleki na tɑɑ nukɔna-ɪ? Tɔɔ, ɪ na ɪ yɛlaa mpa n tɔɔkaya tɔ pɑ kɔŋna ntɛ. Polo nyɑ na-ɪ ɪ yoo ɪɛ.
- ³⁹ Mpɔyɔlɛ Kaali tɛɛwa Sikem nyɔma kɛ nɔyɔ na pɑ na Apimeleki pɑ naali yoo.
- ⁴⁰ Apimeleki sɔv ɪ tɛɛ, ɪɛna unɪ ɪ kuu-tɛ na pɑ tɔ tɛma waali, na pɔ ku yɛlaa kɛ sɔsɔm na pɛcɔ pɑ takɪ ɪcate nɔnɔyɔ.
- ⁴¹ ɪɛna Apimeleki polo na ɪ caya Aluma na Sepuli nɑɑ tɔyɔni Kaali na ɪ tɛtɔnaa sɪ pɑ taa mɛli Sikem taa.
- ⁴² Tɛv fema, ɪɛna Sikem nyɔma tayani pɑ tɪ sɪ pɑ puki tawa taa na pɑ tayasi-tɔyɪ Apimeleki.
- ⁴³ ɪɛna ɪ faya ɪ yoolaa kɛ kɛka tooso, na pɑ pɑpɪ tɛna. Waato wei ɪ nɑ Sikem nyɔma lu ɪcate nɔnɔyɔ, ɪɛna ɪ tii pɑ tɔɔ kɛ kɛkpaɔ.
- ⁴⁴ Ntɛna Apimeleki na kɛkɛɛ lɛntɛ pɑ polo na pɑ tanɪ ɪcate nɔnɔyɔ sɪ kolontunaa ɪ mɛli ɪcate taa, na kɛkɛɛ naalɛ nyɔntɛ nɑɑ nyala yɛlaa kɛ tawa taa, na pɑ ku-weyɛ sɔsɔm.

⁴⁵ Na Apimeleki yoonaa icate ke ilim na pə tem, na í ku tə yəlaa, na í wakəli-te na í leeki-te. Ulena í njmusi tə taa ké tam.

⁴⁶ Waatu wei Sikem ate na iso kutuluɣu yəlaa ná mpv, ulena pá polo pa təna na pá suu tɣv Paati-Peli koloŋa kutuluɣu taa.

⁴⁷ Ulena Apimeleki nu si pa polaa na pá njmeli təna.

⁴⁸ M̀p̀r̀ỳg̀ ı pona ı yoolaa ke Saluməŋ pulaya tə, na í kpaɣa laale na í seti tɣv piliŋa na í həɣəli-ke. Ulena í heeli-we si: ʔla isu ma lapu tɣv ləŋ.

⁴⁹ Ulena paa wei í seti ı piliŋa na pá tv ı waali na pá pona taasi na pá kaa tɣv kutuluɣu nəɣv, na pá tv kəkə. Isəna Sikem ate na iso kutuluɣu yəlaa səpa tɣvle. Apalaa na alaa mpa pa səpa təna tv pa tala isu yəlaa iyaya (1000) ke mpv.

Apimeleki səm

⁵⁰ Apimeleki lu təna, ulena í polo Tereesi icate na í nyala-te na í leeki-te.

⁵¹ Tə taa ka we ate na iso kutuluɣu toŋ nyəŋku nakuli. Ulena icate apalaa na alaa na nyvɣv nyəma polo na pá suu ku taa na pá təkı nənəɣv, na pá kpa nyvɣv taa na pá ɣaya.

⁵² M̀p̀r̀ỳg̀ Apimeleki kɾətəna kutuluɣu njku ku nənəɣv si ı tɣv kəkə.

⁵³ Ulena alv nəɣəlv ı yaya ı nyvɣv taa ké nem na kó tvli.

⁵⁴ M̀p̀r̀ỳg̀le ı təma ı yoou wontu təkvl sv: Kpɛɛ nyá layate na ń tɛɛsi-m. Pá taa kəw na pá yəɣəti sv alv kəna-m.

Ulena ifepu unı ílé ı sə Apimeleki ke layate na í sí.

⁵⁵ Iseyeli nyəma nawa sv ı səpa. Ulena paa wei í məli ı tɛ.

⁵⁶ Isəna Iso feləna Apimeleki ke isayətv nti ı lapu ı caa, na í ku ı tɛtənaa nitoso na naanwa tɣvle.

⁵⁷ Pəyele Iso yelaa na pá felı Sikem nyəma ke pa isayətv ke teitei isu Yotam ka təŋsvvə-weye mpusi tv.

10

Iseyeli nyəma paasənlaa ləlaa: Tola na Yayii

¹ Apimeleki səpa, ulena Isakaa kpekəle taa tv Puwa pəyalv Tola náá kvl. Toto saali kɛle. Tola unı ı waasəna Iseyeli nyəma. Samii icate taa ké ı ka we Ifəlayim pəvŋ nyəvŋ taa.

² Pusi hiu na tooso təcu ké Tola paasəna-we. ı səpa, ulena pá pimi-ı Samii icate taa.

³ M̀p̀r̀ỳg̀ Kalaati tv Yayii ná lɛɛta Tola lonte na í paasəna Iseyeli nyəma ke pusi hiu na naale.

⁴ ı pəyalaa ka we yvlv nyəvŋ hiu na naanwa ké. Paa wei na ı kpaŋaya na ı icate ke Kalaati həɣəlvv taa. Halı pa təŋna təna-weye yaav sv Yayii acalee.

⁵ ı səpa ulena pá pimi-ı Kaməŋ icate taa.

Amoni nyəma yookina Iseyeli nyəma

⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ Iseyeli nyəma tasa lapv ke mpi pə ta maɣa Tacaa tv. Pa suu Paalənaa na Asətətənaa ke laav. Pa laa tətəɣv Silli nyəma, na Sitəŋ nyəma, na Mowəv nyəma, na Amoni nyəma, na Filiisi nyəma pa tvŋ. Pa ləwa Tacaa ké təkpataa, paa tasəɣı-ı seu.

⁷ Ntəna Tacaa mv-we na rááná na í tv-weye Filiisi nyəma na Amoni nyəma niŋ taa.

⁸ Pə kpaɣav waatu unı tɣv pa suu Iseyeli nyəma mpa pa we tɛtv nti tə taa Amolii nyəma ka we Kalaati ke Yaatanı waali tɣv nyvutuyv, na pá tɣv-weye wahala.

⁹ Halı Amoni nyəma tɛsi Yaatanı na pá yoonaa Yuta nyəma na Pɛncamee nyəma na Ifəlayim nyəma. Ntəna Iseyeli nyəma laŋle wakəli səsəm.

¹⁰ M̀p̀r̀ỳg̀ pa wiina Tacaa sv: Ta Iso, tə wakələna-ŋ ké. Mpi tv, tə yela-ŋ na tə laaki Paalənaa.

¹¹ Ulena Tacaa náá pəvst-we sv: Waatu wei Icipiti nyəma, na Amolii nyəma, na Amoni nyəma, na Filiisi nyəma,

¹² na Sitəŋ nyəma, na Amaleke nyəma, na Mawəŋ nyəma, pa tv-meye wahala na í wiina-m tv, ma ta waasi-me?

¹³ Paa na mpv mə lə-m na í laaki tvŋ pə tə mə kisa ı ma tasəɣı-meye waasvɣv.

¹⁴ ı polo na í yaa tvŋ wei í ləsa na í laaki tv, na ílé ı waasi-meye mə laŋwakəlle waatu.

¹⁵ M̀p̀r̀ỳg̀ Iseyeli nyəma tasaa sv: Hai, Tacaa, tə wakələna-ŋ ké. Lana-tvŋv isəna n sələaa tv. Ama waasi-tvŋv saŋa tət.

¹⁶ M̀p̀r̀ỳg̀le pa ləwa pa tvŋ wei paa laakaya tv, na pá məli pa Iso sɛv taa. Ulena pa wahalanaa tv la Iso ké pətətəle.

¹⁷ M̀p̀r̀ỳg̀ Amoni nyəma polaa na pá pulı Kalaati nyəma həɣəlvv taa. Na Iseyeli nyəma náá təŋna m̀p̀r̀ỳg̀ lapv ke Misipa.

¹⁸ Ulena kpekə yəlaanaa na pa nyvɣv nyəma mpa pa we Kalaati tv pá pəvst təma sv: Tá taa awe ká tɛ́n-á-tvŋv nəɣv, na í yoonaa Amoni nyəma? Wei í polaa pəvst ká pəsi Kalaati nyəma nyvɣv tv.

11

Yefete pása Iseyeli nyóma nyuvv tv

¹ Yooola taa yoolu nǎǎwǎw ı ka wenna Kalaati, pa yaa-ı sı Yefete, na ı caa sı Kalaati, ı too ke apalaa tǎna alv.

² ı Caa ını ı alv lelv ka lǎla-ı apalvpiya tǎtǎǎw. Sǎle sı kǎma na sı lǎ yǎlaa ılena sı tǎǎwı Yefete sı: N kaa na ta caa kpancoou. Mpi tǎ, n kǎ ta caa nyutu taa pǎyaya kǎ.

³ Mǎrǎyǎ Yefete sewa ı newaa mǎe na ı polo na ı caǎa Tǎru tetv taa. ılena yǎlaa mǎa pa we ısu ını tǎ pǎ kotı ı kın na ı na-we pǎ lukı kǎlv.

⁴ Pǎ taarjaa, ılena Amoni nyóma kǎw na pǎ yookina Iseyeli nyóma.

⁵ Yoou kǎma na kǎ haı ılena Kalaati sǎsaa polo Yefete waalı kǎ Tǎru tetv taa

⁶ sı: Kǎw na ń tee-tuvv nǎǎw na tǎ polo tǎ yooona Amoni nyóma.

⁷ Tǎnǎyale Yefete sı: Matǎı mǎ taa kpana-m na ı tǎǎwı-m ma te? ılena laıwakǎlle maǎana-me na ı kǎı ma waalı suwe?

⁸ Ntǎna sǎsaa sı: Tǎ kǎmǎa sı ń kǎw na ń tee-tuvv nǎǎw na tǎ yooona Amoni nyóma na ń la tǎ na Kalaati nyóma tǎ nyuvv tv.

⁹ Kele na ı cǎ-we sı: ı mǎlǎna-m sı tǎ yooona Amoni nyóma na Tacaa ı tv-weǎe ma nıı taa, maa la mǎ nyuvv tv na?

¹⁰ Mǎrvvle sǎsaa sı: Yee, tu la mǎv. Tacaa kele tǎ aseeta tv.

¹¹ Mǎrǎyǎ Yefete tǎıa Kalaati sǎsaa na yǎlaa kpa-ı pa nyuvv tv, na pǎ tv yooola tǎnǎa ı nıı taa. ılena Yefete lelı tǎ tǎna ntı ı na sǎsaa pa yǎǎtǎa na pǎ sı tǎǎo Tacaa ısentaa.

Tǎmnaa mǎa Yefete heela Amoni nyóma tǎ

¹² Mǎrǎyǎ Yefete tilaa na ı pǎwı Amoni wulav sı: Ma na-ıı suwe na ń kǎw na ń yookina ma yǎlaa?

¹³ Ntǎna ıle ı cǎ sı: Iseyeli nyóma luv Icipiti tǎ pa leeka ma tetv ke pǎ kǎyav Alǎnǎı tǎ. Halǎna pǎ polo Yǎpǎkı na Yaatanı.

¹⁴ Mǎrǎyǎ Yefete tasa tiluvv na pǎ heeli Amoni nyóma wulav sı:

¹⁵ Pǎ tǎya Mowarv nyóma na Amoni nyóma tetv ke Iseyeli nyóma leekaa.

¹⁶ Mpi tǎ, Iseyeli nyóma luv Icipiti tǎ, wǎlaya tetv taa kǎ pa tǎma, halǎna pǎ tala Sǎsǎncǎası Tenkv. Pǎ waalı kǎ pa mǎlǎna Kateesi.

¹⁷ Tǎnǎa pa tilaa na pǎ sǎlǎmı ıtǎm wulav sı: Ha-tuvv mǎrav na tǎ fayana nyǎ tetv taa. Ama ıle ı kısaa. ılena pǎ sǎlǎmı Mowarv nyóma na pele pǎ kısı mǎv tǎtǎ. ılena pǎ saalı Kateesi.

¹⁸ Pǎle pǎ waalı kǎ pa kǎyav wǎlaya tetv mǎrav na pǎ cǎalı Mowarv na ıtǎm pa tetv na pǎ lu Mowarv ılim tǎlıle tǎw. ılena pǎ sıkı Alǎnǎı lǎw nǎǎw tǎna, pa ta sǎv Mowarv tetv taa. Mpi tǎ, pele pa tetv tǎıa ntǎ pǎǎw ıke.

¹⁹ ılena Iseyeli nyóma tılı na pǎ heeli Amolii wulav Sihǎı wei ı tǎkǎya kawulaya ke Hesǎpǎı tǎtǎ tǎ sı ı yele-we na pǎ fayana ı tetv taa na pǎ tee timpi pa puki tǎ.

²⁰ Sihǎı na tǎ lǎ Iseyeli ke naanı sı ı yele-we na pǎ fayana ı tǎ. ılena ı kotı ı yooola na pǎ yooona-we.

²¹ ılena Iso Tacaa tv-weǎe Iseyeli nyóma nıı taa na pele pǎ kǎlı-we na pǎ leeki pa tetv tǎnǎa hǎǎlvvıv ıkv ko taa.

²² Pǎ kǎyav Alǎnǎı tetekǎle na pǎ polo Yǎpǎkı lǎw tǎ, na pǎ kelı ılim tǎlıle tǎw wǎlaya tetv halǎna pǎ polo Yaatanı.

²³ Iseyeli nyóma Iso Tacaa hana ı yǎlaa tǎya nǎǎw sı tǎ leeki Amolii nyóma tetv. ılena nyaa caakı sı n tǎǎanı-tǎı leekuvv na?

²⁴ Tetv ntı nyǎ tuvǎ Kemǎsı ha-ıı tǎ nyǎ kısı-tı? Mǎv tǎtǎǎw tǎ wǎna mǎrav sı tǎ tǎǎo tetv ntı ta Iso Tacaa ha-tv tǎ.

²⁵ Sıpǎw pǎyalv Palakı wei ı kǎ Mowarv nyóma wulav sǎsǎ tǎ, ıle ı wenna tǎı. Pǎyele ı ta yooona Iseyeli nyóma. Na aweǎe nyǎya tǎna.

²⁶ Pıı sı ıımǎıııv na nıııwǎ (300) kele Iseyeli nyóma caǎa Hesǎpǎı na Alǎwee na pǎcǎlv acalǎe taa na acalǎe nna a we Alǎnǎı lǎw nǎǎw tǎ a taa. ıle pepe tǎw kǎ ı taa leeki-weǎe tetv ntǎı waatu ını ı taa?

²⁷ Pǎ tǎya mǎ pǎntǎnana-ıı. Ama nyǎ wakǎlǎna na mǎ, halǎna ń yookina-m. Tacaa wei ı huıkǎna yǎlaa ke tǎm tǎ, ı hvv ta na-me ta tǎm ke saııa.

²⁸ Paa na mǎv Amoni wulav ta yaa Yefete tǎm ntǎı pǎlv.

Yefete sı nǎǎw

²⁹ Mǎrǎyǎ Tacaa Feesuvv tıı Yefete tǎw, na ı cǎw Kalaati na Manasee tetv. Pǎ waalı kǎ ı polo Mısıpa ke Iso kın ke Kalaati tetv taa, na ı tee Amoni nyóma ke yooonav.

³⁰ ılena ı sı Tacaa ke nǎǎw sı: Ye n tv Amoni nyóma ke ma nıı taa,

³¹ kǎncǎalaya pǎlv wei ı kǎ lu ma sǎııuvv tǎǎw maa la-ıı kǎtǎya ıka kǎkǎ nyǎya ka tǎna tǎ.

- ³² Μπρόγυ Yefete ηmaa Amoni nyóma tonja na í yoonə-wə na Tacaa tu-weyε ι ninj taa.
- ³³ Ilena í kəli-wə na í Iεeki acalεε hiu ke pə kpaγay Alowεε, na pə cə Mini tə. Haləna Apeeli-Kəlanim. Iseyeli nyóma ku-weyε səsəm ké, Ilena pá tii təfε.
- ³⁴ Waatu wei Yefete məlaya ι te Misipa, Ilena ι pεelo lu ι səhnyu na í makı akilima na í paaki. I tike ke ι ka lbla, ι feina apalupiya yaa alupiya lensi tətə.
- ³⁵ I loosa-ι, Ilena ι lanje wakəli. Haləna í cəli wəntu na ι tə si: Haı, ma pu, n kəhna ma nyəyυ taa ké mpusi na í pəsəyi ma laakali suwe? Ma tεma ma nəyo siw ke Tacaa, pə fei si maa tuli tapəh.
- ³⁶ Μπρυε ι pεelo cəwa si: Ye n ka si Tacaa ke nəyo, lana-m isu n ka suw tə. Mpi tə, Isə ná lapa ilé ι nyəntu na í Iεeti nyá kolontunaa Amoni nyóma na nyá nəyo.
- ³⁷ Ilena í sələmi ι caa si: Yele na má na ma taapalaa tə kpa pulaya taa ké isətunaa naale na má wii. Mpi tə, ma səki na má ta saata.
- ³⁸ Ilena Yefete tisi si í polo na í la isətunaa naale. Μπρόγυ ι na ι taapalaa pa kpa pulasi taa na í wii. Mpi tə, ι səki na í ta saata.
- ³⁹ Isətunaa naale tεma, Ilena í məli ι caa kin na ilé ι lana-ι isu í ká suw nəyo tə, na í sí na í ta nyənta apəb. Pə kpaγay waatu unı təyo Iseyeli alaa səw wula ke
- ⁴⁰ paa pənaγa ηkaya kuyεη Iiyiti Iiyiti ké Kalaati tu Yefete pεelo tə.

12

Ifləyım nyóma na Yefete pa yoou

- ¹ Μπρόγυ Ifləyım nyóma kulaa na pá tεsi Yaatanı na pá polo Safəh, na pá tó Yefete si: Pepe tə kə n polaa na í yoonə Amoni nyóma ke nyá tike na í tá yaa-tu si tə tu-η ninj? Mpu tə, tu sə nyá təyaya ke kəkə.
- ² Ilena Yefete cə-wε si: Amoni nyóma caakaya ma na ma yəlaa na yoou ké. Haləna tə yaa-mε si í kəu na í səna-tu na í kisi.
- ³ I kisa mpu, Ilena ma si ye səm səm. Ilena má tεsi tonja na má yoonə Amoni nyóma na Tacaa tu-weyε ma ninj taa. Təw, pepe tə kə í kəma-m yoonəv ke pənente?
- ⁴ Ifləyım nyóma ka tuw Yefete-weyε si: I sewa tá tεye na í cəsi Manasee nyóma kin. Tənaγale Yefete kpeγela Kalaati nyóma na pá polo pá yoonə-wε na pá kəli-wε.
- ⁵ Ilena Kalaati nyóma cε-weyε timpi timpi pa tesəhəna Yaatanı tə. Ye nəyolo kəma na í nəγəsəna Ifləyım tu, Iε pa pəsi-ι si: N ké Ifləyım tu ke? Ye ι cəwa si aai.
- ⁶ Iε pa təmi-ι si: Mpu tə, yəyətı si cipoleti. Ilena ilé í pəntı si sipoleti. Mpi tə, pele paa pəsəyi həte nte tə yaau ke teitei. I pəntəyi mpu, Ilena pá ku-ι kpaakraa ke Yaatanı tətεsəle təna. Ifləyım yəlaa iyisi nule na naale (42000) səpəna tənaya waatu unı.
- ⁷ Μπρόγυ Yefete paasəna Iseyeli nyóma ke pusi naatoso. Ilena í sí na pá pimi-ι ι cate koləlle Kalaati taa.

Iseyeli nyəyυ nyóma leləa: Iprəsəh na Iləh na Apətəh

- ⁸ Yefete waali ké Petəlehem tu Iprəsəh ná paasəna Iseyeli nyóma.
- ⁹ I Iəla apalupiya ke hiu na naanəwa na alupiya ke hiu na naanəwa. Μπρόγυ ι hawa ι pεelaa ke kpeka lenna nyóma na í caa ι pəyalaa ke alaa ke kpeka lenna nyóma tətə. Pusi naatosompəyolaya ke ι tiika Iseyeli nyóma.
- ¹⁰ Pə waali ké ι səpa na pá pimi-ι Petəlehem.
- ¹¹ Iprəsəh waali ké Sapuləh tu Iləh ná paasəna Iseyeli nyóma ke pusi naanəwa.
- ¹² I səpa, Ilena pá pimi-ι Ayaləh ke Sapuləh tetu taa.
- ¹³ Iləh waali ke Pilətəh tu Hilili pəyaləv Apətəh ná paasəna Iseyeli nyóma tətə.
- ¹⁴ I Iəla apalupiya nule na ι saaləna ke hiu na naanəwa na pá cakı kpaγasi nutoso na naanəwa. Ilena Apətəh paasəna Iseyeli nyóma ke pusi pələfei naanəwa.
- ¹⁵ I kəma na í sí, Ilena pá pimi-ι Pilətəh ι cate taa ke Ifləyım həyələyυ taa ké Amaleke nyóma tetu taa.

13

Samsəh ləlyυ

- ¹ Μπρόγυ Iseyeli nyóma tasa lapv ke mpi pə ta maγa Tacaa tə. Pə tə kə ilé ι tu-weyε Filiisi nyóma ninj taa ké pusi nule təcı.
- ² Təh ləlyυv taa tu nəyolv ι ka wenna Sola, na pá yaaki-ι si Manəwa. I əb ka ké kaalblaya ké ι fei pəyaya.
- ³ Μπρόγυ kuyakv nakəli Tacaa isətəa tillu lu əb unı ι tə, na í təmi-ι si: Ma nyóma si n ké kaalblaya, Iε n fei pəyaya. Paa na mpu tə, n ká la teu na í Iəli apəlpəyaya.

⁴ Mpu tɔ, pə kpaɣav pənente tɔ, taa nyɔɔ sɔlbm yaa konyɔnyɔɔm kɔkɔkɔm napəli. Pəyele taa tɔɣɔ mpi lɔɔ kisina-me tɔ.

⁵ Mpi tɔ, n ka la teu na í lɔli apalɔpəyaya. Hɔnɔɣu kaa kra ka nyɔɣu taa. Pə taya pɔlv, hatoo ka too lotu taa ké ka ké lɔɔ nyəɣka, na nke kaa caaləna lseyeli nyáma hetuɣv ke Filiisi nyáma niŋ taa.

⁶ Ilena alv polo na í keesi i paalv si: lɔɔ yɔlv nɔɣɔlv i luna nteye ma tɔɔ, i nyənyɔv we sɔɣɔntɔ ké isu lɔɔ isɔtaa tillu. Ma ta pɔɔsi-i timpi i lunaa tɔ. Pécɔ ílé i ta tu heeli-m i hətɛ.

⁷ Hal i heela-m si maa la teu, na má lɔli apalɔpəyaya. Ie pə kpaɣav pənente tɔ, má taa tasa sɔlbm ke nyɔɔv, yaa konyɔnyɔɔm kɔkɔkɔm napəli. Pécɔ má taa tɔɣɔ mpi lɔɔ kisina-tv tɔ. Mpi tɔ, pəyaya nke ka ké lɔɔ nyəɣka ke hatoo ka too lotu taa ké, haləna ka səm.

⁸ Mpuɣle Manɔwa sələma Tacaa si: Hai, Tacaa, ma wiina-ŋ si í mələna nyá yɔlv wei n tila tá kiŋ tɔ na í seye-tuɣv nti nti tu təŋ pəyaya nka un i tu lɔli tɔ ka tɔm taa tɔ.

⁹ Ilena lɔɔ mu Manɔwa kəsələmɔtv, na í mələna isɔtaa tillu ke alv un i kiŋ, na pə pana i we i tike ke taale, i paalv fei.

¹⁰ Ilena í lɔɣɔ i təŋ i paalv kiŋ na í yaa-i si: Kɔɔ ləŋ, yɔlv wei un i ka luwa ma tɔɔ ké kuyaku nakɔli tɔ, i tayaŋa məlvɣv tɔtɔ.

¹¹ Ilena Manɔwa təŋ i alv na pá polo yɔlv un i kiŋ na í tɔm-i si: Tete waalv nyá yɔɣɔtəna na ma te alv na? Ilena ílé si: Nn maya.

¹² Ntəna Manɔwa si: Ye pə kɔma na pə la mpv, pepe na pepeye tu la pəyaya nke ka tɔm taa, na tə yele we?

¹³ Keləna Tacaa isɔtaa tillu si: Pə wee ké si nyá alv í kii mpi na mpi ma kisina-i tɔ.

¹⁴ Pə fei si í tɔɣɔ lesɛŋ pɔlv. Pécɔ í taa nyɔɔ sɔlbm yaa konyɔnyɔɔm kɔkɔkɔm napəli. Pəyele í taa tɔɣɔ mpi lɔɔ kisina-me tɔ. I təŋ pə təna mpi ma tv-i mpv tɔ.

¹⁵⁻¹⁶ Manɔwa taa cəkəna si Tacaa isɔtaa tillu, Ilena í tɔm-i si: Caya na tɔ la-ŋ pəfate ke mɔvllɛ. Ntəna ílé si: Paa ma caya ma kaa tɔɣɔ tɔɣɔnaya. Ie ye n sɔləa n la Tacaa ke kətaya nka kəkɔ nyaya ka təna tɔ.

¹⁷ Ilena Manɔwa tɔm-i si: Heeli-tuɣv nyá hətɛ, na pə kɔma na tɔm nti n heela-tv tɔ tɔ la, Ie tu sa-ŋ.

¹⁸ Keləna isɔtaa tillu si: Ma hətɛ we piti ké. Pepe tɔɔ ké n caa tə nyəm?

¹⁹ Mpuɣy Manɔwa kpaɣa pəfate na i kɔhav na í lá Tacaa wei i lakv piti təma tɔɣɔ kətaya ke kɔkpaɣv tɔɔ. I na í alv pa təŋna nyənyɔv ke mpv, na

²⁰ kəkɔ náa mɔvi kətaya tɔlate, Ie pa ná Tacaa isɔtaa tillu nté na í təŋəvi kəkɔ nke na í kraaki. Ilena pá hoti ateyɛ pa isɛntɔɔ.

²¹ Waatv inəɣle Manɔwa na i alv pa cəkəna si Tacaa isɔtaa tillu. Ie i ta tasa pa tɔɔ ké luv tɔtɔ.

²² Ntəna Manɔwa heeli i alv si: Hei, lɔɔ ké tə nawa yoo, isu tə səpa.

²³ Mpuɣle i alv cɔ-i si: Ye Tacaa ka caakaya-tuɣv kɔɣv, i taa mv ta kətaya nka kəkɔ nyaya tɔ na tɔɣɔnaya nyəɣka. Pəyele i taa hulv-tuɣv pɔlv na í heeli-tuɣv natəli.

²⁴ Mpuɣy Manɔwa alv lɔla apalɔpəyaya, na í ha-keɣe hətɛ si: Samsəŋ. Pəyaya təŋna puw na Tacaa kooliyi-keɣe kɔpantv.

²⁵ Mpuɣy Tacaa Feesuyv tiiva i tɔɔ ké tɔm kancaalaya nyəm ke waatv wei i ka we Tan təkikile ke Sola na lɔtawəli pa hekv tɔ.

14

Samsəŋ kookali kancaalaya nyəm

¹ Mpuɣy kuyaku nakɔli Samsəŋ pola Timna, na í ná Filiisi pɛələ nɔɣɔlv na i luyv svb-i.

² I kpaɣa, Ilena í heeli i nyáma ke i tɔm si: Ma nawa Filiisi pɛələ nɔɣɔlvɔv Timna, ma caa si í caam-i.

³ Mpuɣle i nyáma cɔ-i si: Isu n ta na pɛələ nté nyá piitim nyáma taa na nyá yələa taa, na í puki si n caaki Filiisi nyáma mpa pa ta nyi lɔɔ tɔ?

Tənaɣale Samsəŋ si: In i wənna-m teu. Mu caam-i te.

⁴ Ama i nyáma ná tá nyi si Tacaa niŋ we pə taa si pa pəyaya í hikina Filiisi nyáma na təna. Mpi tɔ, pɛlə paa nmakəla lseyeli nyáma ke waatv inəyi.

⁵ Mpuɣy Samsəŋ na i nyáma pa pola Timna, pa kɔma na pá tala icate nyáma lesɛŋ tuŋ tawa, Ie tɔɣɔlaya kɔfalaya nyusaa kele na í helv si i naaki. Ilena ká tili i waali.

⁶ Mpuɣy Tacaa Feesuyv tii Samsəŋ tɔɔ na í kra-ke, na í cəli təkpu isu pinaya. Pécɔ í təŋaya niŋ kpeɛ ké. I ta heeli i nyáma ke mpi i lapa tɔ.

⁷ Ilena í polo na í na pɛələ pá lá faaci. Pɛələ un i ka we-i teu ké.

⁸ Pə lapa wee naale, Ilena Samsəŋ mələvi Timna si i kraakəvi i tan, na í helv si i naaki tɔɣɔlaya nka i ka kowa tɔ. Ilena í mayana tuŋ sɛsɛkɛ ke tɔɣɔlaya nke ka taa na setasi.

⁹ Ӏena í cosi setaxa ke í ninj taa na í tǫki na í tǫeki na í katı í nyǫma na í ha-we na pá tǫxǫ. Ama í ta heeli-we sı tǫxlaxa kǫsǫpaxa taa ké í hika tunj unı.

Samsǫnj su Filiisi nyǫma ke isǫsule

¹⁰ Mǫpǫyǫ cǫce pola pǫelǫ tǫ, na Samsǫnj la akpaxale acima ke tǫna, isı ifepiya lakı tǫ.

¹¹ Filiisi nyǫma na-ı, Ӏena pá yaa ifepiya ke hiu na naanǫwa sı pá na-ı pa cakı.

¹² Mǫpǫyǫle Samsǫnj sı: Ma sukı-meɣe isǫsule. Ye í pǫsaa na í kǫpɣe-teɣe acima kǫyɛɛnj naatosompǫxlaxa unɛ í taa, maa ha paa wei ke toko kǫcacaxanav na acima nyǫnj.

¹³ Ye pǫ tayaxa mpǫ paa mǫ taa wei í ka hana mayaxa toko kǫcacaxanav na acima nyǫnj. Ntɛna pɛle pá cǫ-ı sı: Su nyǫ isǫsule na tǫ nu.

¹⁴ Ӏena Samsǫnj sı:

Kǫtǫtǫɣǫm luna tǫxlǫ taa.

Na lelenj nyǫm luna tǫnj tǫ taa.

Pepeɣe?

Halǫna kǫyɛɛnj tooso siki ifepiya ta nyǫnta kǫcǫcǫtǫ.

¹⁵ Mǫpǫyǫ pá tǫma Samsǫnj alv ke kǫyaku liɣiti nyǫnjku wule sı: Puɣusi nyǫ paalv na í heeli-tǫyǫ kǫkǫpǫpǫyɛtǫv, tǫfǫ tu sǫ nyǫ na nyǫ caa tǫyaxa nyǫma ke kǫkǫ. Pǫ tayaxa í yaa-tǫyǫ sı í hǫlǫsǫɣı-tǫ.

¹⁶ Kelɛna Samsǫnj alv polo í kinj na wula na í tǫmı-ı sı: Nyǫ luɣı ta sǫv-m. Pǫcǫ nn tu caaki-m. Pǫ tǫǫ ké n sı ma nyǫma ke isǫsule na nı tǫ heeli-m kǫkǫpǫpǫyɛtǫv. Mǫpǫyǫle Samsǫnj sı: Hai, paa ma nyǫma mayamaɣa ma ta heeli pǫle, kacaxfana nyǫ na?

¹⁷ Mǫpǫyǫle alv musǫna-ı na isǫlǫm ke nǫpǫyǫ acima kǫyɛɛnj tǫna. Pǫ nu-ı, Ӏena í heeli-ı kǫyaku naatosompǫxlaxa nyǫnjku wule. Ӏena alv nǫá tayaxı í tǫ ifepiya ke kǫpǫpǫaa.

¹⁸ Mǫpǫyǫle ifepiya pǫlaa na pá heeli Samsǫnj ke kǫkǫpǫpǫyɛtǫv na pǫcǫ ilim tǫ sı:

Pepe kǫla tunj nim ke lelenj?

Na pepe kǫla tǫxlaxa ke tǫnj?

Ӏena í cǫ sı:

Ye í taa halǫna ma alv ke nav nyǫm,

í taa nyı kǫkǫpǫpǫyɛtǫv nti.

¹⁹ Tǫnaxale Tacaa Feesuyı tii Samsǫnj tǫǫ na í tǫe Asǫkalǫnj na í kv apalaa hiu na naanǫwa na í wǫɣǫsı pa tokonaa, na pa acima wontu, na í cǫla mpaxa pǫ kǫpɣaxa isǫsule tǫ. Ӏena í mǫli í caa tǫ na pǫánǫ.

²⁰ Mǫpǫyǫle pa ha Samsǫnj alv ke ifepu wei í sǫna Samsǫnj ke í akpaxale taa tǫ.

15

Samsǫnj lɛetǫɣı Filiisi nyǫma

¹ Pǫle pǫ waalı ké Samsǫnj pǫla í alv nav ke kǫmtǫ waatǫ, na í kǫpenna-ı pǫfate. Ӏena í tǫ sı: Ma sǫuki ma alv nanj taa. Ama í yǫti kisina-ı,

² na í tǫ sı: Ma huǫwa sı nyǫ taa kǫpana-ı ké. Ӏena má ha-ı nyǫ taapalv. Ӏe í neu ta kǫli-ı teu? Kǫpaxa Ӏɛɣe kǫɣǫ lonte.

³ Tǫnaxale Samsǫnj pǫsǫnaa sı: Ye ma lɛeta Filiisi nyǫma ke isayatu ke pǫnɛntaa pá taa tǫ sı ma caala-we yoo.

LUUTI TOM TAKĒLAYA Kutvltv

Iseyeli nyóma paasənlaa waatu taa ké Luuti tòm lapa. Tə kaləyi takəlaya taa si Luuti wei inı ı ka ké piitim ləmpı tı tı, ı sɔwwa lso piitim taa. ı lapa lso ké kɔpantı na ı paalɔ sɔlv piitim nyóma tɔtɔ. lso ləstəyi kɔpantı ke mpa pá laki-təyi ləlaa tɔyɔ. Yaasi inı ı lapa na Luuti na ı paŋ pá caɣana pa tı. Təm tənə tɔ hɔləyənə-tuyɔ isənə lso ləsa piitim ləmpı tı na ı susı-ı Yuta piitim nyóma taa tɔ. Halı piitim ləmpı tı inı ı lɔləna na pə lɔlı lseyeli wulaw səsɔ Tafiti na tá Waasɔlv səsɔ Yesu Kilisiti.

Isənə pa faɣa Luuti takəlaya tɔ:

Noyomii tɔwa ı taa si ı mələyi Petələhem, titite 1

Luuti na Poosi pa sulaa, titite 2-3

Poosi həma Luuti ke leelu, titite 4

İlimeleki na ı nyóma pa wahala

¹ Ḿpóyɔ nyɔɔsı anaam nɔyɔlv ı luwa lseyeli tetv taa ké waatu wei Paasənlaa nyənaya yəlaa tɔtɔ. Mpu pə lapənə na Yuta tetv ıcate Petələhem apalv nɔyɔlv na ı alv na ı pəyalaa naale pa polo Mowarv tetv taa na pá cɔɔsı tənə.

² Pa yaakaɣa apalv inı si İlimeleki na ı alv si Noyomii, na ı pəyalv kancaalaya nyəŋ si Maləŋ na naale nyəŋ si Kiliyɔŋ. Paa ké İfələta lɔlvuy nyóma ké.

³ Tənaya Noyomii paalv İlimeleki səpa na pə yelev ı na ı pəyalaa naale.

⁴ Ḿpóyɔ pəle pa kpaɣa Mowarv alaa. Pa yaa ləlv si Opa, na ləlv si Luuti. Pa caɣa tənə isı piisı naanvwa.

⁵ İlena Maləŋ na Kiliyɔŋ pəle pa si tɔtɔ, na pə yelev Noyomii ke ı tike.

Luuti təŋvuy ke ı paŋ

⁶⁻⁷ Ḿpóyɔ kɔyaku nakvlı Noyomii nuwa Mowarv taa si Tacaa paasənə lseyeli nyóma na ı ha-weye tɔyənaya. İlena ı kɔlv si ı kpeŋ. ı na ı poolaa naale pa tı mpaav si pa mələyənə Yuta tetv taa.

⁸ Ntəna Noyomii tɔ ı poolaa mpe si: Paa wei ı kpe ı calaya. Tacaa ı la-meɣe kɔpantı isı mə larv na na ma sɔlvnaa tɔ.

⁹ lso ı ha-meɣe apalaa na ı heesı pa teesı taa.

İlena Noyomii la-weɣe pəlapa wulee na pəle pá tvlı nəɔsı na pá wii təkpuo.

¹⁰ Ḿpóyɔ pa təma pa paŋ si: Aai yoo, tı təŋı-ŋ ké na tɔ polo nyá nyóma tɔ.

¹¹ Tənaya Noyomii cɔwa si: ı məlı ma pəelaa. Pepe tɔtɔ ké ı təŋəyi-m? Piya ta kaasi ma taa si ı ká saa-sı.

¹² Mpu tɔ, ı məlı. Ma sula piıv, ma kaa tasa saav. Na ye ma tı teələyi pəyaya ntəna má kɔtəna apalv ke ahoɔ ane a maɣamaɣa, na má lɔlı apalvpiya,

¹³ İle ı yelev apalaa saav nté na ı taŋ mpe inı na pá la yəlaa na ı saa-we? Aai, ma pəelaa, ma laŋle wakələna-meɣe. Mpi pə tɔtɔ Tacaa hɔla-m mpəle ké.

¹⁴ İlena Noyomii poolaa mpe pa tasa nəɔsı tvlvuy tɔtɔ na pá wii səsəm. Ḿpóyɔ wei pa yaa si Opa tɔ ı lapa ı paŋ ké pə lapa wulee na ı məlı kɔpente. Ama Luuti ná nyəkələna Noyomii.

¹⁵ Tənayale Noyomii təma Luuti si: Nyənı, nyá taaralv məla ı nyóma na ı atetvnaa pa cɔlv, nyaa məlı mpu tɔtɔ.

¹⁶ Ntəna Luuti cɔ-ı si: Taa caalı-m si má yelev-ŋ na má məlı. Nyá təpote ma təpote, nyá təcaɣale ma nyəntə, nyá piitim ká wee ma nyəm, nyá lso ká wee ma nyəŋ.

¹⁷ Tımpı n ka si tı tənaya maasi na pá pi-m. Ye ma na-ŋ tı yawa na pə tá keɔna səm paasi. Tacaa ı lana-m isənə ı sɔləaa tɔ.

¹⁸ Noyomii nawa si Luuti seesa isəle si ı ká təŋı-ı ké ı ká təŋı-ı, İlena ı yelev-ı caalvuy.

¹⁹ İlena pá kɔpenti na pá tee Petələhem. Noyomii pa talaa İlena ıcate tənə alaa yəpələyi ı təm si: İsu Noyomii kelev?

²⁰ Ntəna ı nɔyɔ təkpaıv si: ı taa yaa-m Noyomii, ı yaa-m Mala. Mpi tɔ, Toma tənə tv wakəla ma laŋle ke səsəm ké.

²¹ Ma teekaya waatu wei tı pə caɣana-m ké. İlena Tacaa mələyənə-m ma niŋ kakpaı, ı laŋle ta heɔna-m. Toma tənə tv mpa-m kɔpátıyɔ, İle pepe tɔtɔ ké ı tasəyi-m Noyomii ke yaav?

²² Isənə Noyomii na ı poolu Mowarv tı Luuti pa məlvuy lapa tɔyɔle. Pa tala Petələhem taa İle pa caaləyi kɔmtv nté.

2

Luuti caləsvyo ke kumkum

¹ Noyomii paalv yəlv nəyəlv i ka wenna. Apalv un i sov toŋ kə na i wena nyovv. Pa yaakaya-i si: Poosi na i kə liimeleki ləlvv tv.

² M'p'og'v kuyakv nakəli Luuti təma Noyomii si: Maa kpa taale na má caləsi kumkum kə kəpaŋ nəyəlv i haləmv taa. Ntəna i cə-i si: Polo, ma pəelə.

³ Uəna Luuti kpa taale natəli tə taa na i təŋəŋi kəntaa na i caləsvəŋi. Səse ləe Poosi taale nté.

⁴ M'p'og'v kuyakv ŋkv Poosi kpa taale ke kəntaa cəlv na i sēe-wē si: Tacaa i wēe mə waali. Na pəle pá tisi si: Iso i kooli-ŋ kəpantv.

⁵ M'p'ovlə Poosi pəəsa təmlə tv wei i feŋŋi kəntaa təv tv si: Le tv ke asaav inē?

⁶ Kələna təmlə tv cə-i si: Mowapv tv kə, i na Noyomii pa kəmvna.

⁷ I sələma-tvovv si i təŋəŋi kəntaa na i caləsi na i təəsvəŋi ləətv nti nti pə səəwa tv. Hatoo tanəŋ tē i kəmv na i luvv tv nəənvə tike nté i hēesa təmv kəlvv.

⁸ Uəna Poosi tasa Luuti ke layatv si: Taa kəli si i puki nəyəlv taale taa ke caləsvovv. Cəŋa ma təmlə nyəma alənyəma kŋv cəv.

⁹ Nyəvəŋi tŋm'p' pa kəŋ tv na i təŋ pa waali. Ma heela ma təmlə nyəma apalənyəma si pá taa kayati-ŋ. Ye ləkətv i kpa-ŋ n polo həyaya taa na i nyəə ləmv m'p'i pá luwa tv.

¹⁰ Təvayələ Luuti hənta Poosi ke atə na i tv si: Isəvayə pə ləpa na i pəəsəvəna-m na i ləki-m kəpantv, an i mayə mvəlv?

¹¹ Kələna Poosi cə-i si: Pa kēesa-m pə təna m'p'i n ləpa nyá pəŋ kə nyá paalv səmv waali tv. Na isəna n yəla nyá caa na nyá too na nyá tətə nti tə taa pa ləla-ŋ tv, na i polo yələa m'p'a n taa nyi tv pə tē tv.

¹² I sēŋeli Iso Tacaa wei n kəma si n tvv i kəlvv tv i lēti-ŋ m'p'i n ləpa tv təcuvv.

¹³ Uəna Luuti cə si: Hai, ma cə n pəəsəna-m teu kə. M'p'i tv, nyá hēəsəna ma ləŋlə na i yəvətvəna-m isv i ka nyəma-m. Paa na m'p'v tv, ma ta haŋna nyá təmlə tv nəyəlv.

¹⁴ Pə kəma na pə tala tvəvə uəna Poosi tv Luuti si: Kəv tə tvəv. Cəsiŋi tvəvəvayə na i liiki tuusi taa.

Uəna Luuti cəŋa kəntaa cəlv, na pá cəsi-i pēe wena pa tvŋaa tv na i tvəv na i həŋa na pə kaasi na i sv.

¹⁵ Uəna i kəli caləsvovv, na Poosi heeli i təmlə nyəma si: I yele na Luuti caləsi camnaa kila tətə, i taa təŋi-i.

¹⁶ I yeki ləətv lentv na i təəsvəŋi, i taa kaləna-i.

¹⁷ M'p'og'v Luuti caləsa taale i tē tə taa haləna taanəŋa. Uəna i má na pēe mayana isv kiloonaa hŋv na naənvə.

¹⁸ Na i kpaŋa na i kpeena na i həli i pəŋ. Uəna i ləsi tvəvəvayə ŋka kaa kaasaa tv na i cələ-i tətə.

¹⁹ M'p'og'v Noyomii pəəsa-i si: Lēŋv n caləsa saŋa? Awe taale ke n kpaŋa? Iso i kooli kəpantv ke wei un i pəəsəna-ŋ tv.

Uəna Luuti si: Pa yaa-i si Poosi.

²⁰ M'p'og'v Noyomii təma si: Ma nyəma si Tacaa ləpa weesŋ nyəma təŋa kəpantv na ta sətəa tətə. Iso i kooli apalv inəŋi kəpantv.

Apalv un i kə tá ləlvvə nyəma taa ləlv wei i pəsvəŋi na i pəəsəna-tv tvəv.

²¹ Kələna Luuti si: Halv apalv un i heela-m kə si má təŋəŋi i təmlə nyəma na má caləsvəŋi, haləna i kəmv tv tə tē.

²² Ntəna Noyomii si: Pə wē teu ma pəelə, təŋ m'p'e. Ye nəyəlv taale taa pa tvəvəvəŋi-ŋ kə.

²³ M'p'og'v Luuti saala Poosi təmlə nyəma kŋv ke m'p'v na i caləsvəŋi, haləna kəmv tv tē. Na i na i pəŋ pá wē m'p'e.

3

Noyomii təŋəvəvə ke Luuti asasaale

¹ M'p'og'v Noyomii təma i poolv si: Ma pəelə, ma caa kə si i hiki təcayələ na i hēesi.

² Ntəŋ i nyəmə si nyana Poosi wei un i təmlə nyəma i kəma tv i kə tá yəlv kə. Taanəŋa kəv pə makv i tvəvəvayə ke katəŋa taa.

³ M'p'v tv, sə ləmv, tv tulaalv, suu nyá wəntv kəpantv. Uəna i tii katəŋa taa. Ama yele na i tē tvəvə uəna i na-ŋ.

⁴ Pələ pə waali uəna i feŋ na i ná i təhəntəle, uəna i kēli^a i nəəhēe təv na i hənti. I mayəmayə i ká heelina-ŋ nti i ka la tv. caaki si Poosi i həmi-i leelv.

⁵⁻⁶ M'p'og'v Luuti cəwa si: Maa la isv n heeluyv-m tv. Uəna i tē.

^a 3:4 **Kēli:** Kēli nəəhēe təv hōwēe nté si Luuti

⁷ Poosi tɔyaa na í nyɔɔ na í lanje hulɔmɪ, lɛna í polo í hɛntɪ tɔyɔnɔyɔ huɔyule kite. Ntɛna Luuti polo tɔhɛɛ kɛ waatu wei í toowa tɔ na í kɛɛlɪ í nɔɔhɛ tɔɔ na í hɛntɪ.

⁸ Apalu unɪ í nyama na í fe ahoɔ heka na í nyɔmɪ lɛna í maɔana alɔ hɛnta í nɔɔhɛ tɛɛ.

⁹ lɛna í pɔɔsi sɪ: Aweyɛ-i?

Ntɛna Luuti cɔ sɪ: Maɔa nyá pɛɛlɔ Luuti kɛ. Hai, waasi-m. Mpi tɔ, nyá wenna mpraav sɪ n̄ ya-m.

¹⁰ lɛna Poosi tɔmɪ-i sɪ: Tacaɔa í kooli-ŋ kɔpantu, ma pɛɛlɔ. Nyá yaasi kantɔkaya nyɔŋ unɛ í hulɔyɔna isɛna n matɛna nyá paŋ yɔlaa tɔ na pɔ́ kɛlɪ kancaalaya nyɔŋ. Mpi tɔ, n ta pɛɛki ifepiya liyitee nyɔ́ma yaa konyɔntɔnaa.

¹¹ Mpu tɔ, ma pɛɛlɔ taa nɔyɔsi. Mpi n caaki tɔ mpɔyɪ maɔ la-ŋ. Mpi tɔ, icate yɔlaa tɛna nyɔ́ma sɪ n kɛ alɔ kɔpaŋ.

¹² Tampana pɔ wɛɛ sɪ má ya-ŋ yaa, ilɛ nɔyɔlɔ na nyá paŋ pa lɔlɔyɔ kɛla kaav kɛ ma.

¹³ Sɔɔ cɔnɛ, yɛ pɔ fema maɔ pɔɔsi-i na má ná sɪ í ká ya-ŋ yaa isɛna? Ye í luɔyɔ fɛi ilɛ, ma tuukina Tacaɔa sɪ maɔ ya-ŋ. Hɛntɪ mpu na pɔ nyaali.

¹⁴ lɛna Luuti hɛntɪ mpɔyɔ́ Poosi nɔɔhɛ tɛɛ. Poosi taa caaki sɪ nɔyɔlɔ í nyɪ sɪ Luuti kɔma kataya taa. Pɔ tɔɔ kɛ í kɔsa-i saa wei pɔ wɛ tɔŋmentɛŋmentɛ tɔ sɪ nɔyɔlɔ í taa nyɔmɪ-i.

¹⁵ lɛna Poosi tɔmɪ-i sɪ: Hɛtɪ nyá tekɛntɛ na n̄ tɔkɪ-i teu.

lɛna í maɔasi tɔyɔnɔyɔ pɛɛ isɪ kiloona naanɔwa na kakpasɪ na í sɔkɪ-i. lɛna unɪ í kpa icate taa.

¹⁶ Luuti mɛla í paŋ cɔlɔ lɛna í pɔɔsi-i í mpraav alaafɔyɔ tɔɔ.

Mpɔyɔ́ Luuti kɛɛsa-i isɛna apalu unɪ í paasɛna-i tɔ.

¹⁷ Na í tasa sɪ: Halɪ unɪ í hana-m tɔyɔnɔyɔ pɛɛ anɛ a tɛna sɪ pɔ́ fɛi sɪ má mɛlɪ nyá kin kɛ nin kakpasɪ.

¹⁸ Tɔnɔyale Noyomii sɪ: Ma pɛɛlɔ caya tɔpamm, na n̄ ná isɛna pu tɛɛsɛna tɔ. Mpi tɔ, yɛ apalu unɛ í ta na tɔm tɛnɛ tɔ tɛnɔyɔ kɛ saŋa u hɛɛsɔyɪ.

4

Poosi hɔŋ Luuti kɛ leelu

¹ Mpɔyɔ́ Poosi lu nɔnɔyɔ timpɪ pa huɔkɪ tɔm tɔ na í caya. Ilɛ llimɛɛkɪ lɔlɔyɔ tɔ wei í tɔm í ka yɔyɔtaɔ sɪ pu wɛɛ sɪ í waasi sɛtu tɔyɔyɔ yɔlaa tɔ í tɛɛ kɛɛ. lɛna í yaa-i sɪ: Apan nyá, kɔɔ n̄ caya.

lɛna apalu unɪ í polo.

² Mpɔyɔ́ Poosi sɛŋsa icate sɔsaa kɛ naanɔwa. Pa kɔma na pá caya

³ lɛna í tɔ wei unɪ pu wɛɛ sɪ í waasi sɛtu tɔyɔyɔ yɔlaa tɔ sɪ: Noyomii wei í luna Mowapu tɔ í pɛɛtɔyɪ tá yulɔ llimɛɛkɪ tɛtu.

⁴ Ilɛ ma heeliyɪ-ŋ sɪ, n̄ ya-tɔyɪ icate nyɔ́ma na sɔsaa pa isɛntaa. Ye n ka ya-tɪ ilɛ n ya-tɪ. Ye nyá luɔyɔ fɛi ilɛ n heeli-m na má cɛkɛna. Mpi pɔ tɔɔ tɔ, nyɔyale nɔyɔ tɔ, nyá waali kɛ má.

Ntɛna ilɛ í cɔ-i sɪ: Tɔɔ, ma niwa.

⁵ Kelɛna Poosi sɪ yɛ n ka ya-tɔyɪ Noyomii nin taa ilɛ n kɛnna sɔlɔ unɪ í leelu Mowapu tɔ Luuti na n̄ hɔ. Pɔ́ taa kɔɔ na sɛtu hɛtɛ saali na í tɛtu pɔsi nɔyɔlɔ nyɔntɔ.

⁶ Mpuɔyɛ apalu unɪ sɪ: Ye mpu ma maɔamaɔa ma kaa pɛsi na má ya-tɪ. Pɔ́ taa kɔɔ na ma wɛnɔv saali. Mpu tɔ, ya-tɪ na ma nɔyɔ, ma kaa pɛsi.

⁷⁻⁸ lɛna í wɔyɔsɪ í ntaŋkpatɛ na í cɛla Poosi. Pu wɛ lɔŋtaɔ kɛ lɛyɛlɪ nyɔ́ma kin tɔ, yɛ pa yapa pulɔ yaa pa layasa tɛtu mpɔyɔ́ pa lakaya sɪ pɔ́ hólɪ sɪ pɔ́ tɛma.

⁹ Ntɛna Poosi tɔ sɔsaa na samaa sɪ: Mɛyɛɛ ma aseeta nyɔ́ma kɛ saŋa sɪ ma yapa Noyomii nin taa kɛ pɔ́ tɛna mpi pɔ́ kɛ llimɛɛkɪ na í pɔyalaɔ Kiliyɔŋ na Malɔŋ pa nyɔm tɔ,

¹⁰ na má kɛnna Malɔŋ leelu Mowapu tɔ Luuti na má hɔ na má kɔsi sɛtu hɛtɛ. Pɔ́ taa kɔɔ na tɔ saali yem kɛ í icate kolulɛ na í yɔlaa taa. Mɛyɛɛ aseeta nyɔ́ma kɛ saŋa.

¹¹ Mpuɔyɛ nɔnɔyɔ yɔlaa na sɔsaa pa tɔma sɪ: Tɔ́ kɛ aseeta nyɔ́ma. Tacaɔa í kooli kɔpantu kɛ alɔ wei í sɔkɪ nyá tɔyɔyɔ kɛ isɛntɔ tɔ, na í nɔyɔsɛna isɪ Lasɛɛlɪ na Leyaa mpa pa lɔla lɛyɛlɪ piitim yɔlaa tɔ. Hólɪ nyá tɔŋ kɛ nyá lɔlɔyɔ taa na n̄ la na nyá hɛtɛ yaa Pɛtɔlɛhɛm.

¹² Piitim mpi Tacaɔa ká hana-ŋ na asaalo unɛ tɔ, pɔ́ huki na pɔ́ nɔyɔsɛna isɪ Yuta na í alɔ Tamaa pa pɔyalo Pɛɛsi tɔyɔyɔ.

Poosi kɔyav kɛ Luuti

¹³ Mpɔyɔ́ Poosi kɔyav Luuti na í na-i pá kɔrɛtɪ na Tacaɔa yɛɛ na í la teu na í lɔlɪ apalɔpɔyɔyɔ.

¹⁴ Mpɔyɔ́ Pɛtɔlɛhɛm icate alaa sɛɛ Noyomii na pá tɔŋ sɪ: Tɔ́ sama lɔɔ isɪ í ha-ŋ yulɔ wei í ka waasi-ŋ tɔ. Pɔ́yɛɛ í hɛtɛ ká yaa lɛyɛlɪ taa.

¹⁵ Pɔyɔyɔ kanɛ kaa kpaasɛna nyá tɔŋ na ká tɛ-ŋ nyá kpatɔlaya waatu. Pɔ́ tɔyɔ pulɔ, nyá poolu wei í sɔla-ŋ teu na í tɛɛ-ŋ apalɔpiya naatosompɔyɔlaya tɔ unɪ í lɔlɔna-kɛ.

¹⁶ lɛna Noyomii mu-kɛ na í nɔkɪ-kɛ na í paasɛna-kɛ isɪ í kulɔlaya.

¹⁷ Μπρὺβλε πα εὐὸ αλαα ἡα-κεγε ἡῆτε σι: Οπετι, να πὰ τῶη σι πα λὺλα Νογομῖι κε ἀραὺρῶγαγα. Tafiti caa Sese caa κελε Οπετι.

Tafiti cōsōnaa hēla

¹⁸ Tafiti caanaa luluγυ nyōma ntō, pō kraγau Πελεσι τῶ. Πελεσι λὺλῶνα Ηεσῶλη,

¹⁹ να Ηεσῶλη λὺλ Lam, να Lam λὺλ Aminatari,

²⁰ να Aminatari λὺλ Nasōη, να Nasōη λὺλ Salōma,

²¹ να Salōma λὺλ Poosi, να Poosi λὺλ Οπετι,

²² να Οπετι λὺλ Sese, να Sese λὺλ Tafiti.

SAMIYĒLI TOM TAKĒLAYĀ KANCAALAYĀ NYĒŊKA Kutubtu

Samiyēli wei i hāte pa ha takēlaya kane tō, i ka kē Iso kuyōtōtō telēsulo kē. Tēma sāsōna naaleye Iso eela-i. Tetu takūyo tōm, na isēna i ká seyesi Iseyeli nyōma na pá see Iso tike tō pē tōm. Ulena pē kaasi isēna paa nyōni Iso tike ke pa wulaw mayamaya tō. Ama Iseyeli nyōma kisaa na pá kpa awulaa. Kancaalaya nyōŋ nte Sayuli. Ulé i waali kē Tafiti.

Isēna pa fayā Samiyēli I takēlaya tō:
Samiyēli paasēnaw ke Iseyeli nyōma, titite 1-7
Sayuli tōyōw ke kawulaya, titite 8-10
Sayuli ta tō teu ulena Iso kisi-i, titite 11-15
Tafiti na Sayuli pa tōm, titite 16-30
Sayuli na i pəyalaa pa sēm ke yoo taa, titite 31

Samiyēli too Ana tōm

¹ Apalu nəyōw i ka wenna Sufi tetu taa kē Ifəlayim puyō taa, na pá yaaki-i si Uəkana. Pa yaa Uəkana caa si Yelowam, na Yelowam caa si Ilihu, na Ilihu caa si Tohu, na Tohu caa si Sufi. Uleye Ifəlayim tō.

² Uəkana unu i alaa ka we naaleye. Pa yaaki lelw si Ana na lelw si Penina. Penina ka wēna piya. Ama Ana ná fēina.

³ Apalu unu i kraakaya Iso seew ke Silo ke paa pənyaya ŋkaya, na í haaki Toma tēna tō Tacaa ke kuhaan. Na Ilii pəyalaa Hofini na Penhasi paa kēna Tacaa kōtēlaa ke waatu unu.

⁴ Ye kuyāŋku Uəkana í lapa kōtaya, i haaki i alw Penina na i pəyalaa na i pēlaa ke cōka cōka kē. Ulena í ha Ana uleye cōkasi naale. Mpi tō, paa na Tacaa lapa-i kaalōlaya tō, i luyu ka suu-i kē.

⁵ Ulena í ha Ana uleye cōkasi naale. Mpi tō, paa na Tacaa lapa-i kaalōlaya tō, i luyu ka suu-i kē.

⁶ I yōtōŋ ná tuwkaŋa-i kē si pē haŋ-i si Tacaa lapa-i kaalulaya.

⁷ Mṛyōy pi we paa pənyaya ŋka. Paa waatu wei kē pa kraaki Tacaa təyaya taa te, Penina tuwkaŋa-i mṛyōy.

⁸ Na i paalu Uəkana náa tōm-i si: Pepe tōw kē nyá lanje wakōlayi, na í wiiki na í kisiyi tōyōnaya ke mpu? Ma ta kēli-ŋ piya naanōwa?

⁹ Pa tēma tōyōw na nyōw ke Silo, ulena Ana kōli na í krətəna kōtulo Ilii. Ulé i ká caya kpelaya tōw kē Iso təyaya nōnəkrəte kē.

¹⁰ Ana lanje ka wakēla sōsəm kē tətōyōtōyō. Ulena í səlēm Tacaa na wula,

¹¹ na í su nəyōw si: Toma tēna tō Tacaa, ye n nyōna nyá tēmlē tō má, ma wahala, na í tōwō si ma tōw na í ha-m apalu pəyaya, maa ha-ŋ-keye halēna ka sēm. Hūnuyō kaa kpa ka nyuyō taa.

¹² I taanŋa mṛyōy Iso tēsəlēməle, ulena Ilii nyōni i nəyō tərīŋŋ.

¹³ Ana səlēmaya i luyu tēe kē, na i ntompēe nyərətəy, ulē i nəyō u nukī. Ilii nyōma si solum kuyōna-i.

¹⁴ Ulena í tōm-i si: Pəlee kē nyá solum ká ce nyá tōw? La na nyá solum ce nyá tōw.

¹⁵ Ntēna Ana si: Hai, ma ce, ma ta nyōw solum napəli. Ama ma lanje wakōlona sōsəm na má hóləyí Tacaa ke ma lotu.

¹⁶ Taa nyōni nyá pēelw maya tetelatw. Ma nəyōse na ma wahala telēsəna mpələ, na má yōyōtəy mṛyōy halēna saŋa.

¹⁷ Ntēna Ilii si: Iso í hēesi nyá lanje na í mu nyá səlēmōtō.

¹⁸ Ulena Ana si: Na nyá tōŋ taa. Ntēna Ana polo na í tōyō na i isentaa hēti.

¹⁹ Tēw fema, ulena Uəkana pá kōli lōŋ na pá see Iso, ulena pá kpe Lama.

Samiyēli lwbv na i pəcaatw

Mṛyōy Uəkana nyōmá i alw Ana na Tacaa mu i səlēmuyō.

²⁰ Ulena Ana la teu na í lōli apalu pəyaya, na í ha-keye hāte si Samiyēli. Si Tacaa ke unu i səlēmā-i.

²¹ Pənyaya sikaa, ulena Uəkana na i nyōma tēna pá polo Silo si, i lakī paa pənyaya ŋka ka kōtaya na í la isu i ka suw i nəyō tō.

²² Ana kisa pote na í tō i paalu si: Ye pəyaya cəpa hāte, ulē maa pona-ke na má huli-keye Tacaa na ká saali tənaya tam tōw.

²³ Mṛyōy ulē i paalu cə-i si: Pə we teu. La isēna pə ha-ŋ tō. Yele na ká ce hāte na pəcō. Ama Tacaa í la isēna i ka suwa tō.

Ulena alw caya na í paasəna i pəyaya na ká kōw na ká ce hāte.

²⁴ Pə waali kē i kraaya-ke na í caa latəce wei i wēna pusi tooso tō, na mōlōm cēmse, na solum huluyō, na i pona Silo ke Tacaa təyaya taa. Waatu unu tō pəyaya kōsaa kē.

²⁵ Μπόγυό πα κυ λατῆε να πά ρονα Ιλιν κε πῶγαγα.

²⁶ Ιλενα Ανα σι: Κααφαλα μα σε, η τῶσα μα τῶ? Μαα κῶμα νυά κιν εῖνε να μά σῆλῆμι Τααα.

²⁷ Πῶγαγα καλεγε μα σῆλῆμαγα να Τααα μυ μα κῶσῆλῆμυτο.

²⁸ Του, μα ααα μαα εεε-ι Τααα κε ἡλῆνα ι σῆμ.

Ιλενα Ιλῆκανα τῶγαγα νυῶμα τῆνα ἡῆντι Ισο κε ατε να πά σεε-ι.

2

Ana seeki Taaca

¹ Μπόγυό Ανα sama Ισο σι:

Μα γῶσῆλῆμα Τααα wei ι waasa-m τῶ.

Ι ἡλῆσα μα λαηε.

Ι κῶσα μα νυῶγυ, να ι ἡ-m toma.

Να μα νῶγυ κῶλιγῆνα μα κῶλοντῆναα.

² Τααα tike wenna τῆναηη.

Ι tike nté kentulu

ι paasi Ισο νῶγῶλβ ι φει τῶτῶ.

³ Ι yeke kalampaanu,

να ι yeke isacau tῶm.

Τααα νυῶμά πῶ τῆναγα.

Ιι yeke isayato nateli.

⁴ Τααα cepe tonṭonaa τῶη.

Ama acamaa ná nyῶo tonṭ.

⁵ Ι τῶ ἡγαλαα σι πά πῆεκι mpi paa yana τῶγῆναγα τῶ,

να ι sῶσι κῶνυῶντῆναα κε τῶη.

Ι lapa na kaablaya loli tῶm naatosompῶgῶlaya.

Ιλενα alullu náa laṭ.

⁶ Τααα kuyona, unu ι feesiyina.

Ιm ι tisiyina atetale taa, να ι lῶsῶyi.

⁷ Ιm ι tῶγῆνα κῶνυῶντῶτῶ γαα τῶη.

Ιm ι tisiyina lelaa να ι kῶsῶyi lempra.

⁸ Τααα kῶsῶyi laṭlu κε ατε mῶsῶyῶ taa,

να ι kῶsi κῶνυῶντῶ κε hute taa,

να ι caγasi pá na sῶsaa,

να πά kaa teeli kumte.

Ιm ι tῆnna tetu kite,

να τῶ τῶ κέ ι siwa antulinya.

⁹ Ι tiikiyi ι γῶλαα να ι kentiyi pa τῶ.

Ama ι yeke na asayaa leki sῶkpetuyu tee.

Ισο akatu paa feina tῶnuyῶ taa adafāya.

¹⁰ Τααα ka tisi ι kolontunaa τῶ κέ calanaa,

πα κῶη saaluyῶ κε yem kῆ.

Ιnῶgῶle kateṭa tῆna huṭlu sῶsῶ.

Ι ká kpa wei ι lῶsaa tῶγῶ wulau, να ι tu-ι tonṭ.

¹¹ Μπόγυό Ιλῆκανα πα mῆλα kṣente, να πῶγαγα náa saali Τααα tῶmle taa κέ κῶτῶλβ Ιλιν κιν.

Kotlu Ilii pῶyalaa isayatonaa

¹² Ιλιν πῶyalaa ka κέ tetelataa κέ, πα τα paasῆna Ισο κέ paa pῶcῶ.

¹³ Nti nti pa lakaya samaa tῶgῶlῶ: Ye nῶgῶlῶ ἡa Ισο κέ kuhau, κῶτῶλβ tῶmle τῶ puki saa wei pa tῶsa kuhau nantu tῶγῶ, να ι tῶka kela tooso lῶgῶlaya sῶsaya.

¹⁴ Ι taku ilena ι sῶ tiipee taa, να πῶ sῶpa nantu κε isῆna, ι lῶsῶyi κέ να ι pona κῶτῶλβ. Μπόγυό πα lakaya Iseyeli nyῶma tῆna mpa pa pukaya Silo τῶ.

¹⁵ Hali tῶmle τῶ puki kῆna pῶcῶ pá wῶ tῶte nim, να ι tῶ wei ι lapa kῶtaya τῶ si: Cela κῶτῶλβ κε ι nantu να ι tonṭ ι ti. Ιi caa kῶtῶsῶtu. Leṭ κε ι caaki.

¹⁶ Ye kῶtaya latu toma si: Yeke na pá wῶ kṣante nim ilena ní cosi timpi n caaki τῶ. Ιε tῶmle τῶ cῶ si: Aai, ye n ta cele-m nῶnῶ, ma lekeṭna tonṭ.

¹⁷ Isayato sῶsῶntῶ nṭῶyi Ιλιν πῶyalaa kῶkayana pa ti tῶm κε Ισο isentaa. Mpi τῶ, πα νυῶναγα Τααα kῶtaya κε yem kῆ.

¹⁸ Paa na Samiyeeli ka kῶsῶsaa τῶ, ι lakaya Ισο tῶmle κέ να ι suuwa kῶtῶlaa tokiya taka ṭka pa luṭwa kṣonkṣontu tonṭ nyῶntῶ τῶ.

Samiyeeli nyῶma

¹⁹ Ye pῶnaya sikaa na Ana pa puki kῶtaya lapu, ι nyalῶyi toko κέ να ι kṣeṭna Samiyeeli.

²⁰ Haləna Ilii kooliyi Ana na i paab ke kopantv si: Tacaa í la na í hiki piya na sí læeti ŋka n ha-i isəntv tɔ ka lonte.

Ilena pá məli pa te.

²¹ Tacaa we Ana waali, ilena í la teu na í lɔli apalopiya ke tooso, na alopiya ke naale.

Na pəyaya Samiyeeli náá tɔŋna puw ke Isə təmle taa.

Ilii kaləna í pəyalaa asayaa

²² Ilii ka kpatəlaa ké təkunŋkɔŋku. Na í nukɔ mpi mpi í pəyalaa lakayana Iseyeli nyóma təna tɔ. Na isəna pa həntayana alaa mpa pa lakaya təmle ke Isə təyaya nənəyɔ tɔ.

²³ Ilena í tɔ-we si: Pepe tɔw ké í lakɔ yaasinaa mpe pa takanaa? Yəlaa tayasəyi-m mə isayətɔnaa ké.

²⁴ Aai, ma pəyalaa, í yele mpv, mə təmnaa mpa Iseyeli yəlaa heeliyi-m mpv tɔ pa fei teu.

²⁵ Ye yulv pəntəna í tɔyɔntəle, ntanyi Isə ka wii pɔntv. Ama ye Tacaa ke pɔntv pəntənaa, íe əwe sɛɛna í tɔw?

Ama pa ta nuna pa caa nəyɔ. Mpi tɔ, Tacaa ka sɔɔlaa si í kuyi-weye.

²⁶ Na pəyaya Samiyeeli náá tɔŋna puw, na í we yəlaa na Isə ké teu.

Isə yəyɔta Ilii təyaya nyóma saləka tɔm

²⁷ Mpóyɔ Isə yulv nəyɔlv í pola Ilii kiŋ na í heeli-i si: Tacaa yəyɔtaa si ma hulv ma təyi mə cəɔv Aləŋ, ke waatv wei í na í nyóma paa we Icipiti wulav tɛyɛ yomle taa tɔ.

²⁸ Na í lulvɔv nyóma ke ma ləsa Iseyeli kpeka təna taa si, pá la ma kətəlaa, na pá suuki kətəlaa toko na pá kraaki ma kətaya təlate tɔw na pá wəki tulaalɔnaa. Haləna má hulv-i timpri í ká cosi kətaya ŋka kəkə nyaya ka təna tɔ ka kɔntɛ tɔw na í tɔyɔ tɔ.

²⁹ Pepe tɔw ké í nyənəyi yem ke ma kətasi na ma kəhav ŋku ma siwa si pá lakəna ma təyaya taa tɔ? Íle isənaya pə lapa si Ilii í seeki nyá piya na pé kəli ma? Na í tɔki Iseyeli nyóma tɔyɔnasɔ kɔpəŋsi nsi pa lapa kətasi tɔ, na í yooki cəncəməŋ?

³⁰ Nyəni Iseyeli Isə Tacaa ma, maa siwa si, nyá caa təyaya na nyá lulvɔv nyóma təna ká lakəna ma kətɔyɔ təmle ke tam tɔw. Ama pənəntɛ ma kó təle. Mpi tɔ, wei í tɔyɔ-m teeli tɔyɔ maa tɔ teeli, na má nyəni yem ké wei í kpeɛna-m tɔ.

³¹ Nn naaki kuyeyɛŋ tɔŋna kəntɛ, wei í taa maa kpiisi nyá ífepiya na nyá lulvɔv taa nyóma. Halɔ akpatulv kaa weɛ nyá təyaya taa.

³² N ká ná kolontu kəma na í caya ma təcəyale, na í paaləna kɔpantvnaa mpa Tacaa lapa Iseyeli tɔ. Nyá təyaya ká taəŋəna akpatulv.

³³ Paa na mpv maa yele nyá nyóma taa nəyɔlv na í isɛ ke ma kətaya təlate, na í tɔyɔ nyá isɛ na í wakəli nyá laŋle. Ama nyá təyaya nyóma təna ká səkəna pa tɔŋ ké.

³⁴ Kuyakv kɔlvɔmɔyɔv ke nyá pəyalaa Hofini na Pənhasi paa si. Íle tənaya í ká nyəna si tampana ke ma yɔtəyi.

³⁵ Maa kra ma təyi kətulv kɔpəŋ, wei í təŋəyi ma luɔy tɛɛ nyəntv ke teitei tɔ, na má ha-i lulvɔv kɔpəŋku, na í lakɔ wulav wei ma ləsaə tɔyɔ təmle ke tam tɔw.

³⁶ Ye pə tu kaasa wei ké nyá lulvɔv taa, pɔntv ká hənti kətulv inəyi atɛyɛ si: Ha-m liyitee na tɔyɔnaya. Halɔ í sələmi-i tɔtɔ si: Tu-m kətɔyɔv təmle natəlɔ tə taa, na má hikina ma tɔyɔnaya na təna.

3

¹ Pəyaya Samiyeeli ka we kətɔyɔv təmle taa ké Ilii kiŋ ké.

Isə kra Samiyeeli ke í kuyɔyɔtɔtv teləsvlv

Waatv inɔ Tacaa taa yɔyɔtəyənə yəlaa ke teitei. Pəyɛle í taa hóləyí yəlaa ke mpi pu tɛ na pé lá tɔyɔ kotokoto.

² Waatv inɔ tɔ, Ilii isɛ caakaya yulvɔmɔyɔv nté, u naaki teitei. Mpóyɔ í hənta í təhəntəle ke ahoov naalɔ.

³ Na Samiyeeli hənta Isə atakaa cəlv, na pá ta teesita fətəlanaa ke tefemle.

⁴ Mpóyɔ Tacaa yaawa si: Samiyeeli, na Samiyeeli cə si: Maɔalɔ.

⁵ Ilena í kraɔa asewa na í polo Ilii kiŋ, na í tɔ si: N yaa-m tɔ maɔalɔ. Ntəna Ilii si: Ma ta yaa-ŋ se. Polo í hənti.

Ilena Samiyeeli məli na í hənti.

⁶ Mpóyɔ Tacaa tasa-i yaav si: Samiyeeli. Ilena í polo Ilii kiŋ na í tɔ si: N yaa-m tɔ, maɔalɔ. Ntəna Ilii si: Ma ta yaa-ŋ se. Ma pəyalɔ, polo í hənti.

⁷ Samiyeeli ta nyi si Tacaa yaakəna-i. Mpi tɔ, ílé í ta yɔyɔtətana-i.

⁸ Mpóyɔ Tacaa tasa Samiyeeli ke yaav ke tɔm tooso nyəm. Ilena Samiyeeli polo Ilii kiŋ si: N yaa-m tɔ maɔalɔ.

Tənayale Ilii cəkənaa si Tacaa yaakəna pəyaya.

¹⁶ Mpuvule apalv un i heela Ilii si: Təyoole ke ma sewa na má kəw saŋa. Ntəna Ilii si: Pepe lapu ma pəyalv?

¹⁷ Ntəna apalv un si: Filiisi nyóma heela Iseyeli nyóma ke səsəm na Iseyeli nyóma se. Halu nyá pəyalaa naale Hofini na Penhasi pa səpa. Pəyele pa ləeka Iso atakaa.

¹⁸ Mpi si apalv un i ka keesəyi-i Iso atakaa təm, de Ilii pəsa nyayai kele na kpeləya ke nənəyo təna, na i luyv peli na í si. Mpi tə, i ka kpatəlaa ké na í yasəlaa. Pusi nule təcu ke i paasəna Iseyeli nyóma.

¹⁹ Ilii pəyalv Penhasi alv ka we həyo ké, na í puwa tətəyotəyo. Waatu wei i nuwa Iso atakaa ləkəyo təm, na i paŋ na i paalv pa səm, lena ləlyəyo wəsaɪ tuti-i kpaakpa na í sopi na í lul.

²⁰ I caakaya tənəyo kpisuyv lena i kin alaa təmi-i si: Təki nyá ti, apaləpu ke n ləlaa.

Amā alv ta cə, pəcə i ta tu paasəna.

²¹ Pə waali ké i ha-keye hətə si: Ikarəti.

Hətə nte tə hūwəe nte si: Iso teu kula Iseyeli. Mpi tə, pa ləeka Iso atakaa, pəcə i paŋ na i paalv pa səpa.

²² Mpuvule si: Pa ləeka Iso atakaa tə Iso teu kula Iseyeli taa ké.

5

Iso atakaa we Filiisi nyóma te

¹ Mpuvú Filiisi nyóma kpaɣa Iso atakaa ke Ipene-Isee, na pá pona-i Asətəti.

² Pa kpaɣa-i mpv, lena pá si-i pa təyo Takəŋ kəŋkəŋ taa ké kv kutuluyv taa.

³ Tev fema tanaŋ təhulu, de Asətəti nyóma maɣana pa təyo Takəŋ hota i isentəw kele Iso atakaa kite, na pá kpaɣa-i na pá mələna-i təcəyale.

⁴ Tev fema tətə, lena pá maɣana Takəŋ tasa hotuyv ke i isentəw ké Iso atakaa kite na i nyuvv na i nin pə pelaa, na pá we nənəkpete, na pá kaasi i pilimile.

⁵ Pə təw ké haləna saŋa Takəŋ kətəlaa, na kv laalaa təna mpa pa we Asətəti tə, ye pa sovki təyo kutuluyv ŋkv kv taa, paa feləyi nənəkpete.

⁶ Mpuvú Tacaa twa Asətəti nyóma ke nin na í wakəli-we na caləmpaya.

⁷ Pa nawa mpv, lena pá tə si: Iseyeli Iso atakaa kaa caya tá te. Mpi tə, un i tona ta na ta təyo ke nin.

⁸ Mpuvú Asətəti nyóma tilaa na pá yaa Filiisi nyóma awulaa kakpasɪ na pá pəsi-we si: Isənaya tu lana Iseyeli Iso atakaa? Ntəna pəle si: I pona-i Kati.

Lenā Asətəti nyóma pona Iso atakaa ke Kati.

⁹ Pa təma Iso atakaa ke ponaŋ ke Kati, lena Tacaa tv icate təna təw ké nin, na səyəntə səsəntəv kpa-we. I wakəla icate yəlaa təna na caləmpaya. Pə kpaɣav səsaa na pá polo piya tə.

¹⁰ Mpuvú pa pona Iso atakaa ké Ikoləŋ, lena pəle pá svv kapusi marv si: Pa kəna Iseyeli Iso atakaa ké tá tē si i kv ta təna.

¹¹ Mpuvú Ikoləŋ nyóma na tasa tiluyv na pá koti Filiisi awulaa təna na pá tə-we si: I mənəna Iseyeli Iso atakaa ke i təcəyale. I taa kv tá na ta yəlaa.

Mpi tə, Tacaa ka twa Ikoləŋ nyóma ke nin na təŋ ké, na səm səyəntə pu icate təna yəlaa.

¹² Ləlaa ta si yaa, de caləmpaya təkə-weye. Lenā icate təna tvli nəyo, na tē wii təkpo na pá kpa isotaa.

6

Iso atakaa kpeenav

¹ Isətənaa naatosəmpəyoləya ke Iso atakaa caya Filiisi nyóma tetv taa.

² Lenā pá yaa pa kətəlaa, na pa nalaa na pá pəsi-we si: Isənaya tu lana Tacaa atakaa? Pepeye tu kpeenna-i?

³ Ntəna pa kətəlaa na pa nalaa tə si: Ye í mələyəna Iseyeli Iso atakaa, í taa mənəna-i kpete. Amā í ha Iso ké isayətv hūsvəyo kvəcəw. Ue waatu inəyi í ká nyi mpi pə təw i ta kvəsa i nin ke mə təw tə, na í waasi-me.

⁴ Mpuvú Filiisi nyóma pəsa si: Pepenaa ke tu ha-i?

Lenā pa kətəlaa na nalaa si: Wəla paɣa kakpasɪ, na wəla mpiyaa kakpasɪ na pá keesəna Filiisi awulaa kakpasɪ. Mpi tə, kvətəŋ kvləmvyv kpaŋa mə na mə awulaa.

⁵ Pə wee si, í la caləmpaya ləesəŋ, na mpiyaa mpa pa təkɪ mə tawa tə pa ləesəŋ, na pá ná si í cəkəna Iso təŋ. Ntənyɪ i kaa tasa mə na mə tvŋ na mə tetv ke nin təyo.

⁶ Pepe təw ké mə caa si í la kanəna, isv Icipiti wulav na Icipiti nyóma paa lapv tə? Tacaa tv-weye wahala ké. Haləna pá yele Iseyeli nyóma na pá tēe.

⁷ Təw, pənente í saaki keke kofalv, na í caa naaŋ totonaa naale wei i wəna piya tə. Pə wee naaŋ wei pa ta haləna tə. I tv-i keke un, na í kpeena i nawee ke təyaya.

8 Uena í kpaɣa Tacaa atakaa na í tu keeke taa. Uena pə kaasi na í tu atakiya nakəli ka taa ké wontunaa mpa í lapa si í lakɪ lso ké kucɔɔ ke mə isayatu tɔɔ tɔ. Uena í su lso atakaa kəŋkəŋ taa, na í yelee naaŋ na í tee.

9 Uena í nyəŋəŋəna-i, ye í kpaɣa toŋa mpaau na Peti-Semesi tɔɔ, ile Tacaa lapəna nteye-tuyɔ isayatu nti. Ye pə taya mpu, ile tə nyəmayale si pə mayana-tuyɔ yem kelee, pə taya lso lapəna.

10 Mpuɔyle pa caa naaŋ totonaa na pá tu keeke. Uena pá təkɪ í nawee ke təyaya.

11 Uena pá tó lso atakaa ke keeke taa, na pá tó atakiya taa ké wɔla mpiyaa, na pə paɣa, na pá su atakaa kəŋkəŋ taa.

12 Tənyale naaŋ kpaɣa Peti-Semesi mpaau ke kpaɣaa, na í toŋ na í wiiki í ta heləna ntɔɔŋ yaa mpətəŋ. Uena Filiisi awulaa təŋ í waali haləna Peti-Semesi toŋa.

13 Peti-Semesi nyəma ka we tetekelee taa na pá kəŋ. Pa loosa lso atakaa, uena pa laŋa hɔlɔmi.

14-15 Keeke tala Yosuwee haləm ke Peti-Semesi, uena í səŋ kɔkpaɔmuyɔ nakoli kɔ kiŋ ke təna. Uena Lefii nyəma tisi Tacaa atakaa na atakiya ŋka ka taa ka we wɔla wontu tɔ, na pá su pə tənaya kɔkpaɔmuyɔ ŋkɔ kɔ tɔɔ. Mpuɔy pa faya keeke kpatəŋ na pá lá Tacaa ke kətaya ŋka kəkɔ nyaya ka təna tɔ na naaŋ inɪ. Uena Peti-Semesi nyəma la Tacaa ke kətaya ŋka kəkɔ nyaya ka təna tɔ na kətasi lensi.

16 Filiisi awulaa kakpasɪ ná mpu, uena pá məli lkolon ke kuyaku ŋkɔ kɔ mayamaya.

17-18 Wɔla paɣa kakpasɪ ke pa ha Tacaa ke kucɔɔ ke pa isayatu tɔɔ, na pə keesəna pa acalee nyuyɔ. Paa kolonja acalee, paa nna a feina kolooosi tɔ. Asətati ke kolɔmtəle, na Kasa ke kolɔmtəle, na Asəkaləŋ ke kolɔmtəle, na Kati ke kolɔmtəle, na lkolon ke kolɔmtəle. Kɔkpaɔmuyɔ ŋkɔ kɔ tɔɔ pa su Tacaa atakaa ke mpu tɔɔyle pə təna mpi pə lapa tɔ pə aseeta tɔ. Ku we Yosuwee haləm taa ké haləna saŋa ke Peti-Semesi.

19 Mpuɔy Tacaa kowa Peti-Semesi nyəma ke yəlaa nutoso na naaŋwaa. Mpi pə tɔɔ tɔ, pa nyəna lso atakaa taa. Uena pə wakəli icate nyəma laŋa ke səsəm, na pá caɣa ləyɔɣa.

20 Tənyale Peti-Semesi nyəma toma si: Awe pəsəyəna na í səŋ Tacaa lso naŋŋtu inɪ isentaa? Leye tu pona atakaa inɪ na í hatələna-tɔ?

21 Mpuɔy pa tilaa na pá heeli Kiliyati-Yeyalim nyəma si: Filiisi nyəma kəna Tacaa atakaa. I kə na í kpaɣa-i na í pona mə te.

7

1 Mpuɔy Kiliyati-Yeyalim nyəma polaa na pá kpaɣa Tacaa atakaa na pá pona-i na pá su Apinatari təyaya taa ké pulaya tɔɔ. Na í kotɪ í pəyalɔ llaaa si í paasəna-i.

SamiyeeI paasənan ke lseyeli nyəma

2 Hatoo kuyayŋku pa suw Tacaa atakaa ke Kiliyati-Yeyalim tɔ, pə leelaa ké. Pusi hiu təcu sikina. Mpuɔy lseyeli nyəma təna wiina Tacaa ke pusi nsi si taa si í waasi-we.

3 Mpuɔyle SamiyeeI toma lseyeli nyəma təna si: Ye lotu kolɔmtɔ ke í mələna Tacaa kiŋ, ile í yelee tuyɔ Asətati laan na í lɔ tunj wei inɪ í ceela mpu tɔ. Uena í pona mə ləmayasəe ke Tacaa tɔɔ na lotu kolɔmtɔ, na í la í tike ke təmlɔ. Ue í ká hətɪ-meyə Filiisi nyəma niŋ taa.

4 Ntəna lseyeli nyəma lɔ tunj kuceeliŋ Paalənaa na Asətati wei pa laakaya tɔ na pá sɛɛ Tacaa tike.

5 Mpuɔy SamiyeeI yaa lseyeli nyəma si: I kotɪ Misipa na má sələməna-meyə lso.

6 Ntəna pá kotɪ Misipa təna ke kuyaku ŋkɔ. Uena pá həkɔ nɔɔsi na pá tɔ si: Tə wakələna Tacaa. Mpuɔy pa lu lɔm na pá pəli-wəyɪ Tacaa isentaa si pə hɔli si lso ka husi pa isayatu. Uena SamiyeeI tayani pa təmnaa.

7 Mpuɔy Filiisi nyəma nuwa si lseyeli nyəma kota Misipa, uena pa awulaa kakpasɪ kpeyeli pa yoolaa na pá polo-weyə yoonav. lseyeli nyəma nu mpu, uena sɔɔŋntɔ kpa-we na pá tɔ SamiyeeI si:

8 Taa heesi Tacaa sələmuyɔ ke ta tɔɔ, haləna í ya-tuyɔ Filiisi nyəma niŋ taa.

9 Uena SamiyeeI kpa heu ifate na í la Tacaa ke kətaya ŋka kəkɔ lusa ka təna tɔ, na í sələmi-i si í waasi lseyeli nyəma na ilé í mv.

10 Saa wei SamiyeeI lakaya Tacaa ke kətaya ŋka kəkɔ lusa ka təna tɔ uena Filiisi nyəma polo na pá niki-weyə yoonav. Tənaya Tacaa yelaa na tɔv nasi-we na pá se yem yem. Mpuɔy lseyeli nyəma kəla-we.

11 Mpuɔy pa lu Misipa na pá tɔɔni Filiisi nyəma na pá kv-we. Haləna Peti-Kaa pə tee.

12 Uena SamiyeeI su pəle ke Misipa na Səŋ pa heko taa, na í tɔ si: Tacaa toŋna-tuyɔ waasuyɔ ke haləna saŋa. Uena í yaa-te si lrene-lsee. Pəle kuwaasəle ke pa yaa mpu.

13 Tənaya lso tisiina Filiisi nyəma təfe. Tacaa kayataya-weyə, pa ta tasa lseyeli nyəma tɔɔ ké kpaɣ haləna SamiyeeI səm.

14 Mpuɔy lseyeli nyəma leeka pa acalee nna Filiisi nyəma ka tɔɔaa tɔ. Pə kpaɣaw lkolon na pə suna kati tɔ, na pə tətənaa təna. Uena heesuyɔ suw lseyeli nyəma na Amolii nyəma pa heko.

- ¹⁵ Samiyeeli paasena Iseyeli nyóma ke m̄pógú haləna i səm.
¹⁶ I cəəkaya paa pənaya ŋkaya Peteei na Kilikaa na Misipa kə na i huuki pa təmnaa.
¹⁷ Ilena i mələxi i te Lama t̄mpri i ŋma Tacaa ke kətaya təlata tə, na i paasəyena Iseyeli nyóma ləlaa.

8

Iseyeli nyóma caaki wulaw

- ¹ Waatu wei Samiyeeli kpatəlaa, ilena i kra i pəyalaa ke Iseyeli paasənaa.
² Samiyeeli pəyalə kancaalaya nyəŋ hətə nté Soweei, na naale nyəŋ si Apiya. Peesepa ke paa wee na pá laki pa təmle.
³ Pəyolaya isələ taa kə Samiyeeli pəyalaa mpe pa nyənaya. Pa ta təŋ i krate. Na pá muxi kucoəŋ na pá keeki tampana.
⁴ M̄pógú Iseyeli nyoyu nyóma kotaa na pá polo Samiyeeli kin ke Lama.
⁵ Na pá təm-i si: Nyəni, n kpatəlaa. Pəyele nyá pəyalaa u təŋəyi nyá krate. Pə tə tə, pənəntaa kra-tuy wulaw, na i huuki tá təm isu piitimnaa payale wena tə.
⁶ Isu pa yəyətuy si: Kra-tuy wulaw na i huuki ta təm tə, Samiyeeli lanje ta heena-ti. Ilena i sələmi Tacaa.
⁷ M̄puyule Tacaa cə-i si: Nuna yəlaa ke tə təna nti pa yəyətuyi tə. Mpi tə, pə taya nyaya pa ləaki. Ama maya pa ləaki si má taa təyə pa tə kə kawulaya.
⁸ Isu pa lakuy-m hatoo kuyanjku ma ləsa-weye Icipiti na pə suna sarja tə. M̄pógú pa laki nyá tətə. Pa lə-m kə, na pá laaki tunj.
⁹ Mu pa kusələm̄tə. Ama kraali-weye teu na ŋ la na pá cəkəna mpi pə wee si paa la pa wulaw na mpi ilé i ka la-we tə.

Mpi mpi yəlaa ka la wulaw tə

- ¹⁰ M̄puyule Samiyeeli lapa isu Tacaa keesuy-i tə.
¹¹ M̄pógú Samiyeeli heela samaa si: Wulaw in i ka la-meye mpi mpi təyolə. I ká kraya mə pəyalaa na i la-weye i yoolaa, na pá paasəyena i yoou keekena. Ilena ləlaa ke krayanəŋ cəyalaa, na ləlaa kraəkəyi asewa ke i nəyo tə kə waatu wei i luki tə.
¹² I ká kra ləlaa ke yoolaa iyaya (1000) nyoyu nyóma, na ləlaa ke nule na naanowa nyoyu nyóma. Ləlaa ka haləyi i tawa na pá kəŋ, na ləlaa náá luki yoou wontu na pə keekena.
¹³ I ká la mə pələaa ke mutə saalaa, na potopotonaa tulaa, na tulaalənaa lataa.
¹⁴ I ka kraya mə tawa kəpana na i cəla i təmle nyóma.
¹⁵ Na i kraya mə kuhələm na mə lesəŋ tunj kələləm həyoləŋ naanowa taa kələmuyə, na i cəla i waali nyóma na i təmle nyóma.
¹⁶ I ká kraya mə təmle nyóma apalə nyóma, na alə nyóma, na mə təla wena i lakəna təma tə na i lakəna.
¹⁷ In i ka krayanə mə huntu wontu həyoləŋ naanowa taa kələmuyə, na mu pəsi i yomaa.
¹⁸ Waatu inəyi i ká wiikina Tacaa ke mə wulaw in i təm. Ama ilé i kaa niu.
¹⁹ M̄pógú samaa kisa Samiyeeli təm nti na pá tə si: Aa, pə wee si tə weena wulaw kə.
²⁰ Na tə wee isu piitimnaa ləlaa. I ka huuki tá təm na i teeki-tuy nəyə na i la tá yoolaa wulaw.
²¹ Ilena Samiyeeli teləsi təm ntəyi Tacaa.
²² Ntəna Tacaa si: Nuna-we na ŋ kra-weye wulaw. Pəle pə waali kə Samiyeeli təma Iseyeli nyóma si paa wei i kpe.

9

Sayuli na kraŋasi kolepas i pa təm

- ¹ Pəncaməe tū nəyolə i ka wənna, na pá yaa-i si, Kisi, na i caa si Apiyei. Ilé i cəsonaa nté Selo na Pekolat i Afiya. Apalə in i ka wəna alaafəya kə na kpelikpeka.
² I ka wəna pəyalə na pá yaa-i si Sayuli. I səŋa ifepu kə, na i tē Iseyeli ifepiya tənaya teu. Pəcə i tē-weye nyoyu.
³ M̄pógú kuyaku nakoli Kisi kraŋasi alənyənsi toolaa. Ilena i tə i pəyalə Sayuli si: Kraya təmle tū nəyolə na nyá na-i i pəeki kraŋasi nsi.
⁴ M̄pógú pa fayana Ifəlayim puy taa, na pá tēsi Salisa tətə, pa ta na-si. Ilena pá polo Saalim tətə taa, si fəi təna. Na pá cə Pəncaməe tətə, kpe.
⁵ Pa kəma na pá tala Sufi tətə taa, ilena Sayuli tə i təmle tə si: Kə tə məli, pə taa kə na ma caa cə kraŋasi təm na i nəyəsəyi ta nyəntu.
⁶ Kelela təmle tə tə Sayuli si: Isə yolə nəyolə i we icate tənə tə taa cənə. I nyoyu kəlaa kə, na tə təna nti i yəyətuyi tə tə laki m̄pógú. Tə polo na tə na-i. Ntanəyi i ká huli-tuy mpaav ŋku tu təŋ tə.
⁷ Ntəna Sayuli pəəsi si: Na ye tə puki, pəpəye tu kraŋəna na tə ha Isə yolə in? Mpi tə, kətəyolə təma ta hulunj taa. Pəyele tə fəina kuhav nakoli si tu cəle-i. Yaawe?

⁸ M̀p̀r̀òỳ t̃əml̃e t̃o c̃oʋa s̃i: Ma t̃oʋa ma t̃o c̃əneɣe liɣitee nỹəỹoɩya. Maa ha-keɣe Ĩs̃o ỹoɩ na í h̃oɩ-t̃oɣ̃o t̃a m̃paaṽ.

⁹⁻¹¹ M̀p̀r̀òỳ Sayuli ñəɣ̃o t̃əkr̃aṽ s̃i: K̃oɣ̃am k̃é, t̃ə polo.

Il̃ena p̃á t̃ee ícate nte t̃ə t̃aa Ĩs̃o ỹoɩ ka w̃ee t̃o. Pa kraakaya ícate t̃o, ile pa sula p̃eelaa nt̃é na p̃á t̃iiki p̃əɣ̃o. Nt̃ena p̃á p̃əəs̃i p̃ele s̃i: Nal̃o w̃e ícate t̃aa?

(Pu w̃e l̃əɲta t̃o, pa yaakaya Ĩs̃o k̃oɣ̃oɣ̃o t̃o t̃el̃əsoɩ k̃é s̃i nal̃o. Na paa waatu wei k̃é ñəɣ̃oɩ caa Ĩs̃o k̃é p̃əəs̃oɣ̃o ke nat̃əɩ, pa t̃əɲ k̃é s̃i, t̃ə polo nal̃o t̃ə).

¹² Il̃ena p̃eelaa m̃pe s̃i: Ee, í w̃e ícate t̃aa. M̃pi t̃o, saɲa ke í k̃oɣ̃ma s̃i ỹolaa lak̃i k̃oɣ̃a ke tontonɲe t̃o. Í polo l̃əɲ.

¹³ Í k̃á maɣana-í na p̃ə́c̃ó í kra t̃əɣ̃o. P̃ə t̃əɣ̃a p̃oɩ, pa taɲa-í k̃é s̃i í t̃əɲs̃i k̃oɣ̃a ke ñəɣ̃o k̃oɣ̃aɲka. Il̃ena p̃ə́c̃ó m̃pa pa yaawa t̃ə p̃á t̃əɣ̃o. Í polo t̃əkr̃u, í k̃á maɣana-í na p̃ə́c̃ó í tee.

Sayuli na Samiyeeɩ pa suluɣ̃u

¹⁴ Il̃ena Sayuli p̃á t̃ee. Pa s̃oɩ ícate t̃aa, ile Samiyeeɩ luwayale s̃i í kraaki t̃əkt̃əɩ ke tontonɲe t̃o, na p̃á sulina-í.

¹⁵ K̃oɣ̃aɣ̃o ɲku k̃o yaakaya na p̃ə f̃eɲ na Sayuli tak̃i t̃o, Tacaɣ̃a ka c̃əpa Samiyeeɩ ke s̃əkr̃ab̃oɣ̃o s̃i:

¹⁶ Cele waatu uñeɣe maa yeɩ na P̃encamee t̃o ñəɣ̃oɩ í k̃o, na í kra-í ma ỹolaa Ĩseɣ̃eɩ nỹəma wulaw na í p̃əɩ-í nim, na í waasi-w̃eɣe Filiisi nỹəma niɲ t̃aa. M̃pi t̃o, ma nu pa kapusi, il̃ena má nỹəna pa t̃o.

¹⁷ P̃ə k̃oɣ̃ma na Samiyeeɩ loosi Sayuli ke kraakraa, il̃ena Tacaɣ̃a heeli-í s̃i: Wei m̃i í t̃əm maa heela-ɲ s̃i í k̃á t̃əɣ̃o ma ỹolaa t̃o k̃é kawulaya t̃əɣ̃e.

¹⁸ M̀p̀r̀òỳ Sayuli k̃r̃ət̃əna Samiyeeɩ ke ñəɣ̃o na í t̃əm-í s̃i: Ha, la suulu na í h̃oɩ-m nal̃o t̃əɣ̃a.

¹⁹ M̃p̃oɣ̃oɩe Samiyeeɩ s̃i: Maɣale nal̃o. Tee-m ñəɣ̃o na t̃ə kra t̃əkt̃əɩ ke tontonɲe t̃o, na má na-me t̃ə t̃əɣ̃o. K̃o fema, ile ma c̃ə-ɲ nỹá k̃oɣ̃əso t̃oɣ̃naa, il̃ena í k̃pe.

²⁰ Saɲa k̃oɣ̃eɲ tooso k̃oɩ nỹá kraɲasi l̃əpa t̃o. Taa ñəɣ̃ə-s̃i t̃əm, pa hii-s̃i. Ama s̃əsoɣ̃o t̃o nt̃é s̃i nỹá na nỹá caa t̃əɣ̃a ke Ĩseɣ̃eɩ nỹəma t̃əna t̃eel̃əɣ̃i.

²¹ Nt̃ena Sayuli c̃ə s̃i: Ma k̃pek̃əle k̃ena s̃əkr̃ete ke Ĩseɣ̃eɩ t̃aa. P̃ə́c̃ó ma l̃oɩɣ̃o nỹəma ta niina is̃əle ke P̃encamee k̃pek̃əle t̃aa. Ile pepe t̃o k̃é ñ heeliɣ̃i-m m̃pu?

²² M̃p̃oɣ̃oɩe Samiyeeɩ kraɣa Sayuli na í t̃əml̃e t̃o na í s̃oɩna-w̃eɣe kutuluɣ̃u t̃aa, na í su-w̃eɣe t̃əɣ̃al̃e k̃oɣ̃ante ke t̃əɣ̃olaa h̃ek̃u t̃aa. P̃ele paa w̃e is̃u ỹolaa hiu na naaɣ̃oɣ̃a ke m̃pu.

²³ Il̃ena Samiyeeɩ t̃o m̃to saal̃o s̃i: K̃oɣ̃a c̃əka ɲka maa heela-ɲ s̃i í h̃iina ka m̃pa t̃o.

²⁴ M̃p̃oɣ̃oɩe m̃to saal̃o l̃əsa yule t̃əcu na í t̃o Sayuli. Nt̃ena Samiyeeɩ t̃o s̃i: T̃əɣ̃o-t̃i, nỹaɣ̃a pa suwa saa wei ma yaa samaa t̃o.

Il̃ena p̃á k̃r̃eɲt̃i na p̃á t̃əɣ̃o k̃oɣ̃aɣ̃o ɲku.

²⁵ Pa lu t̃əkt̃əɩ ke tontonɲe t̃o na p̃á t̃ii ícate t̃aa, il̃ena p̃á lá faaci ke kutuluɣ̃u pata t̃o.

Samiyeeɩ kra Sayuli ke Ĩseɣ̃eɩ wulaw

²⁶ K̃o fema, il̃ena Samiyeeɩ k̃oɩ tanaɲ tee k̃é saa wei haya ỹuɣ̃i ka t̃o, na í yaa Sayuli s̃i: K̃oɩ na má l̃əsi-ɲ m̃paaṽ.

Il̃ena p̃á t̃u m̃paaṽ ke pa naale.

²⁷ Pa luɣ̃aɣ̃a ícate, il̃ena í t̃əm-í s̃i: Heeli nỹá t̃əml̃e t̃o s̃i í tee-t̃oɣ̃o ñəɣ̃o.

T̃əml̃e t̃o teeɣ̃a, il̃ena Samiyeeɩ t̃o Sayuli s̃i: P̃əñenta s̃əɲ na má heeli-ɲ Tacaɣ̃a t̃əm ile.

10

¹ M̃p̃oɣ̃oɩe Samiyeeɩ l̃əsa nim na k̃ralipiya, na í p̃əɩ Sayuli nỹoɣ̃o t̃aa, na í wayali-í na í t̃o s̃i: Tacaɣ̃a l̃əs̃əna-ɲ s̃i í la Ĩseɣ̃eɩ nỹəma wulaw.

² Ñ yekuɣ̃u-m saɲa is̃ənt̃o t̃o, ñ k̃á maɣana apalaa naale ke Laɣ̃eɩ p̃əlaaṽ k̃iɲ ke P̃encamee nỹəma t̃əɲa t̃o ke Sełəsa. Paa heeli-ɲ s̃i pa nawa kraɲasi ñsi ñ p̃ək̃aɣ̃a t̃o. Hal̃i nỹá caa yela kraɲasi t̃əm na í ñəɣ̃əsi m̃ə t̃əm na í t̃əɲ s̃i: Is̃ənaɣ̃a maa la ma p̃əɣ̃al̃o t̃əm?

³ Í luki t̃əna na í tala T̃əp̃ə t̃əɣ̃o s̃əsoɣ̃o tee, il̃ena í sulina apalaa tooso na p̃á puki k̃oɣ̃a lap̃o ke Pet̃eeɩ. L̃el̃o t̃əka pinasi tooso, na l̃el̃o ke potopot̃o kakalasi tooso, na l̃el̃o náá t̃əka s̃oɩm huluỹu.

⁴ Paa p̃əəs̃i nỹá alaaf̃oɣ̃a t̃o, na p̃á ha-ɲ potopot̃onaa naale, na í m̃o pa niɲ t̃aa.

⁵ Ñ luki t̃əna na ñ tala Ĩs̃o pulaya, ke timpi Filiisi nỹəma yoolaa t̃əsikile w̃ee t̃o, is̃u ñ s̃oɩki ícate t̃o, ñ k̃á sulina Ĩs̃o k̃oɣ̃oɣ̃o t̃o t̃el̃əsoɩa k̃pek̃əle na p̃á luna t̃əkt̃əɩ ke tontonɲe t̃o, na p̃á mak̃i c̃əməɲ na akilima na p̃á hul̃əɣ̃i h̃əsi na p̃á paaki na p̃á saɲ Ĩs̃o.

⁶ Tacaɣ̃a Feesuɣ̃u ka t̃ii nỹá t̃o, na nỹá na-w̃e í k̃r̃eɲt̃i na í paa na í sa Ĩs̃o, na p̃ə laɣ̃asi-ɲ na í w̃ee is̃u ỹoɩ kofal̃o.

⁷ Ye yaasinaa pane pa tee nỹá t̃o, ile í la nti t̃ə w̃e lap̃o t̃o. M̃pi t̃o, Tacaɣ̃a w̃e nỹá waali k̃é.

⁸ P̃əle p̃ə waali, il̃ena í tee-m ñəɣ̃o na í polo Kilikaɣ̃a na má s̃əɲ nỹá waali na má lá k̃oɣ̃asi ñsi k̃oɩ nỹaɣ̃a s̃i t̃əna t̃o na ciikuɣ̃u nỹəɲka. Il̃ena í taɲ k̃oɣ̃eɲ naatosomp̃əɣ̃oɣ̃a na má k̃oɩ na má h̃oɩ-ɲ nti ñ k̃á la t̃o.

9 Too isu Sayuli hav siyile si i teeki to, Iso Feesuyu layasa-i kele, na i na pa tənaya kuyako ηku, isu Samiyeeh ka keesuyu-i to.

10 Pa tala Kipeya, de Iso kuyəətəto teləsəlaa cana lu i sənyu nte, na Iso Feesuyu tii i tō na i suv paale ke pa heku tana na i san ηso.

11 Yəlaa mpa paa nyəma-i hatoo loh to, pa na i na Iso kuyəətəto teləsəlaa pa laki mpu, dena pa pəəsəyi tənaya yəlaa taa si: Pepe mayana Kisi pəyalə Sayuli ye? Ie i paaki na i san Iso tətəyo?

12 Mpuyle Kipeya tu nəyolə nəyo təkpa si: Na aweyele pa caa? Iena pə pəsi yəlaa ke ituule si: Sayuli na Iso kuyəətəto teləsəlaa pa paakəna na pə san Iso?

13 Sayuli tema paale na Iso sam ke mpu, dena i kra təkətəle ke tontorje tō.

14 Mpuyo i caa səkpeli nəyolə i pəsa i na təmle to si: Leye i ka polaa ye?

15 Kelena i cə si: Tə pola krajası pəkuyə to ta keesi-si, dena tə polo Samiyeeh kin. Ntəna ié si: Keesi-m nti Samiyeeh heela-η to.

16 Mpuyle si: I heela-tuyə təfoo si pa nawa krajası.

Ama i ta heeli i caa səkpeli ke nti Samiyeeh ka heela-i si i ká təyo kawulaya to.

Tete kra Sayuli si i təyo kawulaya

17 Mpuyo Samiyeeh kota Iseyeh nyəma ke Iso təyaya taa ké Misipa.

18 Na i heeli-we si Iseyeh Iso Tacaa yəətəa si: Má ləəna Iseyeh nyəma meye Icipiti, na má ya-meye pa na piitimnaa mpa pa ηmakəla-me to, pa niη taa.

19 Na sanη mə ləki mə Iso ma wei, ma yapa-meye mə cəəsənaa na mə wahalanaa taa to. Haləna i təη-m si má kra-meye wulaw. Təw, pənente i lu Tacaa isəntaa isu mə kpeka na mə ləbη wee to.

20 Mpuyle Samiyeeh yaa Iseyeh kpeka tənaya kəlbm kəlbm. Iena pə kra Pəncamee nyənte.

21 Ntəna i yaa Pəncamee kpekəle ke ləbηy ləbηy, na pə kra Matilī nyəηku. Pə waali ké i yaa yəlb yəlb, na pə kra Kisi pəyalə Sayuli, na pə pəeki-i pa ta na-i.

22 Mpuyo pa tasa Tacaa ke pəəsuy si: Na pəntu inu i kəma cəne? Iena Tacaa si: Inu i ηmələna nteye wontu huyle waali.

23 Mpuyo yəlaa kraja sewa na pə polo pə kpe Sayuli təna. Pa tana-i samaa taa to, i te pa tənaya nyuyə ké.

24 Mpuyle Samiyeeh heela yəlaa təna si: Ii naaki wei inu Tacaa ləsa təyolə. I na nəyolə pa ta nəyəsı ta taa cəne.

Iena yəlaa təna wiliti si: Mə na tetu.

25 Mpuyo Samiyeeh keesa samaa ke pa na wulaw pa təma, haləna i ηmaa-təyi takəlaya taa, na i si-təyi Iso atakaa kin. Pə waali, dena i yası yəlaa na paa awe kpe i te.

26 Mpuyo Iso to yoolaa kpelikpeka nyəma napəli pa taa, na pə wee Sayuli waali na i kpe i te Kipeya tətə.

27 Paa na mpu tetelataa ka wee na pə təη si: Isənaya iné ié i ká la na i waasi-tu? Na pə footiyi-i. Pécə pa ta ha-i kocəəw nakoli. Ama Sayuli ná tá kraja-ti na i yaa si pəlv.

11

Sayuli yoona Amoni nyəma na i kəli-we

1 Mpuyo waatu nəyolə Amoni wulaw Nahası na i yoolaa, pa polaa na pə siki Yapeesi ke Kalaati. Mpuyle Yapeesi nyəma təna təma-i si: Tá na-η tə pəeli nəyo na tə laki-η təmle.

2 Tənayəle Nahası təma si: Ye i tisaa na má wəyəsı mə təna mə ntəyəη ise na pə to Iseyeh tənaya fəele, de má na-me tə pəeli nəyo.

3 Keləna Yapeesi nyuyə nyəma to si: Ha-tuyə kuyəη naatosompəyolaya na tə tili Iseyeh tetu təna taa. Ye nəyolə fəi si i waasi-tu, de tə ha-η tá ti.

4 Mpuyo tillaa pola Sayuli tēye Kipeya na pə heeli-təyi yəlaa. Iena pə tui nəsı na pə wii təkpo.

5 Ie Sayuli luna taale nte na i we i naan waali, na i pəəsı si: Pepe lapa na yəlaa wiiki mpu? Iena pə keesi-i nti Yapeesi tillaa yəətəa to.

6 I nuwa mpu, dena Iso Feesuyu tii i tō na i páná huu səsəm.

7 Tənaya i kra naan naale na i set-i tilima, na i tilina Iseyeh tetu təna taa si: Ye pə cəpa wei na i tá təη Sayuli na Samiyeeh pa waali ke yoo taa, mpuyo paa lana pəntu naan.

Iena Tacaa səyəntu kra yəlaa, na pə təna pə tēe yoo ke nəyo kəlbm, isu yəlb kəlbm.

8 Mpuyo Sayuli kala i yoolaa ke Peseke, na Iseyeh nyəma lu iyisi ηmənuyə na nuwəwa (30000) na Yuta nyəma ke iyisi hiu na naanəwa (3000).

9 Mpuyo i tilaa si pə heeli Yapeesi nyəma si, cele ilim sikuyu ke paa na nyuyə. Tillaa heela təm ntəyi Yapeesi nyəma, dena pəle pa lanη hee.

10 Na pə heeli Amoni nyəma si: Cele tu peti-meye tá ti na i lana-tuyə isəna pə ha-me to.

¹¹ Μπόγυ Sayuli fayá i yoolaa ke tòm toosoγo tefemle, na pá watí Amoni nyóma tásikile ke waatu wei háya yoyi ka tu tó, na pá kó-weye mπόγó halóna ilim sikuyu. Pə sɔɔ mpa mpa ilena pele pá ya yem yem.

¹² Pa tɔγo akaitu ke mpv, ilena yólaa pɔɔsi Samiyeeli si: Awe tɔnɔya si Sayuli kaa tɔγo tá tɔɔ ké kawulaya ye? I ləsi yólaa mpe na té kó-we.

¹³ Ntəna Sayuli si pá taa kó nɔγolɔv saŋa. Mpi tɔ, kɔyako kɔneye Tacaá waasa Iseyeli nyóma.

¹⁴ Μπόγυ Samiyeeli yaa-we si: I kɔɔ na tó polo Kilikaa na tó si kawulaya.

¹⁵ Ilena pa təna pá polo təna, na pá kpa Sayuli ke wulav ke Iso atakaa kin, na pá la kɔtaya ŋka kɔkɔ nyaga ka təna tɔ na ciikuyu kɔtaya. Ilena Sayuli na Iseyeli nyóma təna pa la acima sɔsɔna.

12

Samiyeeli lapa Iseyeli nyóma ke faaci

¹ Mpvɔle Samiyeeli tɔma Iseyeli nyóma si: Ma niwa mə kɔsələmɔtu na má kpa-meγe wulav.

² Pənente u naaki mə wulav wei i ka tɛeki-meγe nɔγo tɔγɔle. Ma ile ma kpatəlaa, ma hɔlɔsa nyɔsi, ma pɔyalaa lapa sɔsaa. Hatoo ma iwaasətu ke ma lapa mə nyɔvɔv tɔ halóna saŋa.

³ Má səŋna ntɛye cəne, ye ma wakəlona nɔγɔv, yaa ma lɛeka pɔntɔ nav, yaa i kraŋaya. I yɔγɔti-təyi Tacaá na wulav wei i ləsaa tɔ pa isentaa cəne. Mə taa aweye ma muγulaa, yaa mə taa aweye ma ŋmakəlaa? Awe cəlona-m kɔhəv na má taku i waali? Pɔntɔ i yɔγɔti na má feli-i.

⁴ Ilena yólaa cɔ Samiyeeli si: Aai, n ta muγuli-tv, n ta ŋmakəli-tv. Pəcɔ n ta mv nɔγɔv kɔhəv na í taku i waali.

⁵ Ilena Samiyeeli tasa si: Tacaá na wei i ləsaa si i kraa-meγe wulav tɔγɔle tá aseeta nyóma ke saŋa, si ma ta tɔγo mə taa nɔγɔv pɔlv cəcəka. Ilena pá cɔ-i si: Ee, mpeyele ta aseeta nyóma.

⁶ Ilena Samiyeeli si: Tacaá wei i yelaa na Moisi na Alɔŋ pá ləsi mə caanaa ke Icipiti taa tɔγɔle aseeta tv.

⁷ Tɔv, pənente í kɔɔ na má keesi-meγe kɔpantənaa mpa i lapa mə caanaa tɔ, na má tayani mə tòm.

⁸ Yakərv na i nyóma pa pola Icipiti tɔ, pə waali ké təna nyóma ŋmakəla-we. Ilena mə caanaa mpe pá wiina Tacaá si í waasi-we. Ntəna ílé i ləsi Moisi na Alɔŋ na í tili-we na pá ya-weye Icipiti taa, na pá kəna-weye tetv təne tə taa cəne.

⁹ Pəle pə waali ké mə caanaa mpe pa sɔɔ Tacaá tɔɔ, na ílé i tv-weye Filiisi nyóma na Hasɔɔ yoolaa wulav Sisela, na Mowarv wulav pa niŋ taa na pá yoona-we.

¹⁰ Μπόγυ pa wiina Tacaá tɔtɔ si: Tə wakəlona-ŋ. Mpi tɔ, tó lə-ŋ na tó laaki Paalənaa na Asətənaa. Ya-tɔγv ta kolontunaa niŋ taa, na tó la-ŋ təmlɛ.

¹¹ Ilena Tacaá ləsi Ketiyɔŋ na Petar na Yefete, na maya waali waali, na tó ya-meγe mə kolontunaa niŋ taa na í caya təpamm na heesvɔv.

¹² Waatu wei Amoni wulav Nahasi yookayana-me tɔγo í tɔma-m si má kpa-meγe wulav. Pəyele Tacaá mə Iso kele mə wulav ke waatu un.

¹³ Ii naaki mə wulav wei í pɛekaa na í ləsi tɔγɔle Tacaá kpa-me.

¹⁴ Ye í nyaŋna Tacaá na í lak-i təmlɛ na í nukəna-i, na í ta kpeesəna nti i tv-me tɔ, na mə na mə wulav í təŋəyi-i mə larŋa ká hee.

¹⁵ Ama ye u nukəna-i na í kpeesa i tòm i ká tv-meγe niŋ isu i ká tɔγv mə caanaa tɔ.

¹⁶ Tɔv, pənente í səŋ mpv, na í ná piti təmlɛ nte Tacaá ká la mə heko taa tɔ.

¹⁷ Pə taya lɔŋle taa ké tə we isəntɔ? Mpv tɔ, maa sələmi Tacaá na í yele na tev holi na kɔ nu. Waatu unəyi í ká nyi si timpi i sələma wulav tɔ, mə tòm səpəna Tacaá ké.

¹⁸ Təŋayale Samiyeeli sələma Tacaá na tev holi na kɔ nu kɔyako ŋkɔ kɔ mayamaγa. Ilena Tacaá na Samiyeeli pa tòm la samaa ke sɔγəntv.

¹⁹ Mpvɔle samaa tɔma-i si: Sələmi nyá Iso Tacaá ke ta tɔɔ na pé taa kɔɔ na tó si. Mpi tɔ, tə nawa si tə sɔsaa tasəkəle ke ta isayətv tɔɔ ké timpi tə sələma wulav tɔ.

²⁰ Ntəna Samiyeeli si: I taa nyá, paa na í lapa isayətv nti tɔ, pə taa ci-me si í kisiyi Tacaá ké. I lapi-i təmlɛ na mə lotu təna.

²¹ I taa təŋ tun. Mpi tɔ, ílé i kaa pəsi na í waasi-me yaa í tu səna-me. Pə taya pɔlv, i feina i ti.

²² Tacaá ná kaa lə-me. Mpi tɔ, i hətə ke səsəle ké, i tv i taa ké si i pəsəyi-meγe i yólaa.

²³ Ye ma yela mə tɔ ke sələmɔvɔv mpusi í təŋi-m. Maa seγesi-meγe mpi pə we teu na pé siyisaa tɔ na í la.

²⁴ I nyaŋna Tacaá, na í lapi-i təmlɛ ke teu na lotu kɔlɔmtv. Mə mayamaγa í nawa toma wena i huləyi mə heku tɔ.

²⁵ Ama ye í tɔka mə isayətv, mə na mə wulav í ká si.

13

¹ Waatu wei Sayuli tayo kawulaya to i pusi ka we... Pøyele i ka tema kawulaya tayo ke pusi naaleye Iseyeli taa.^a tom. Ama Piipilinaa lelaa ná towa si Sayuli pusi ka we nule.

² M'p'ógó Sayuli læsa yoolaa iyisi toosoyo (3000) Iseyeli taa. Uena í su i kinj ke pa taa yølaa iyisi naaleye (2000) Mikimasí na Peteeli puvo taa. Uena í ceta yølaa iyaya (1000) ke i pøyalv Sonatanj ke Kipeya ke Pencamee taa. Pø kaasa mpa uena í yasi pele na paa wei í mæli i te.

³ M'p'ógó Sonatanj yoka Filiisi yoolaa tæsikile ke Kipeya, uena pele pá nu. Ntena Sayuli tili na pá huli tutuuñ ke Iseyeli tæna taa si Hepøla nyøma í lu youu.

⁴ Iseyeli nyøma tæna nuwa si Sayuli yoka Filiisi yoolaa tæsikile. Uena Filiisi nyøma taa kpaakæna-we. Uena yølaa lu youu na pá koti Sayuli kinj ke Kilikaa.

⁵ M'p'ógó Filiisi nyøma kotaa si pa yookina Iseyeli nyøma, na pa youu keekena ke iyisi hiu na naanowa (30000) na pa kpaanəñ çayalaa ke iyisi naatoso (6000). Pa yoolaa ka we paçalé ké isu lum nəyo kanyəña, pa fei kaluvu. M'p'ógó pa polaa na pá puli Mikimasí ke Peti-Afenj ilim tælu le tæ.

⁶ M'p'ógó Iseyeli nyøma lanja wakølaa tətəyətəyo. Mpi tə, pa kolontunaa tee-weye paçalé tøyamyam. Uena pa taa lelaa ηmeli kəkpaanəñ pəəñ taa, na lelaa ke ləkənnaa taa, na lelaa ke pulasi taa, na lelaa ke hətu taa.

⁷ Uena lelaa náa tæsi Yaatanu na pá polo Katu na Kalaati.

Waatu unu tə na Sayuli náa we Kilikaa, na yølaa mpa paa we i kinj tə pa seliyi.

⁸ M'p'ógó Sayuli tanja wee ke naatosompəyolaya, isu Samiyeeli ka heeluyu-i tə. Paa na mpv Samiyeeli ta kəə ləñ. Uena yølaa suv yav.

⁹ Tənaçale Sayuli tama si: I kəna-m kətəya ηka kəkə nyaya ka tæna tə na ciikuçu nyəñka wontu. Uena í la kətəya ηka kəkə nyaya ka tæna tə.

¹⁰ I kəma isu i tæçəyi, le Samiyeeli tapayale. Na Sayuli polo i sənyuv.

¹¹ Mpuvule Samiyeeli pəəsa-i si: Pepeye n lapa ye?

Uena Sayuli çə si: Ma nawa si samaa tənja yav. Pəcó n ta kəə isu n ka suwa tə. Pøyele Filiisi nyøma ná sika Mikimasí.

¹² Kəlena má maçasi ma taa su, Filiisi nyøma ka tii ma tə ke Kilikaa çəne, na má ta sæləmæta Taca. Pø tə ké pə çaalə-m si má la kətəya ηka kəkə nyaya ka tæna tə.

¹³ Tənaçya Samiyeeli tæma Sayuli si: N lapa kumeləntu ké. N ta təkı nti Taca nyá ləçə su-η tə. Təçə, Taca ka nyəmaçya si nyá kawulaya ká wee tam tə ké Iseyeli taa ké.

¹⁴ Ama pənente ka kaa tasa leeluyu. Taca læsa i luçu tee nyəñ na í kpa-i wulan ke i yølaa tə. Mpi tə, n ta təkı mpi i ka tə-η tə.

¹⁵ Pø waali ke Samiyeeli kəla Kilikaa, na í polo Kipeya ke Pencamee tetv taa. M'p'ógó Sayuli kala yølaa mpa paa we i kinj tə, na pá lu yølaa nasətoso (600).

¹⁶ I na i pøyalv Sonatanj na pa çəlv yølaa paa sika Kepa ke Pencamee tetv taa ké. Uena Filiisi nyøma náa siki Mikimasí.

¹⁷ M'p'ógó Filiisi yoolaa mpa pa wakølayi lelaa wontu tə, pa lu tintika tooso. M'p'ógó kancaalaya nyəntə mæləna Ofəla tə ké Suwaali tetv taa.

¹⁸ Uena naale nyəntə náa mæləna Peti-Holonj tə, na tooso nyəntə náa kpaçya tənja mpaav ηku kə tiiki Sənsəməñ tetekəle taa ke wulaya tetv tə tə.

¹⁹ Waatu unu tə, koolu fei Iseyeli nyøma te. Mpi tə, Filiisi nyøma taa tisiyi si Hepøla nyøma í lu laçalé na ηmantaasi.

²⁰ Filiisi nyøma teye pa pukaya na pá kpaləyi akuñ, na pa cikanaa, na pa lawa, na pa tetv kəçasəñ

²¹ Ke waatu wei wontunaa mpe pa ləñ səki tə. Pa kpalaya ké na pá feləyi liyitee nyəçəlvu kolomvu ke wontu səketu tə, na nyəçəlvəñ naaleye səçəntu tə.

²² Kuyaku ηku youu tiwa tə, Sayuli na i pøyalv Sonatanj pa tike paa wenna youu wontu. Pø kaasa yølaa mpa paa we pa kinj tə, pele pa taa nəçəlv feina ηmantaçya yaa laçate.

²³ M'p'ógó Filiisi yoolaa polaa si pa tançəyi Mikimasí mpaav.

14

Sonatanj luw ke Filiisi yoolaa kpekəle təç

¹ M'p'ógó koyaku nakul Sonatanj tæma ifepu wei i təkəyi i youu wontu tə si: Kəə na tə tæsi Filiisi yoolaa tæsikile nte tə wenna too çəne tə tə.

Ama Sonatanj ta yele na i çaa nu-ti.

² Na Sayuli náa çaya Kipeya tənja tə ké tçuçə nakul kə tee ké Mikəlvəñ. Na yoolaa mpa paa we i kinj tə, pa tala isu yølaa nasətoso (600) ke mpv.

^a 13:1 pusi: Hepøla taa ilə, lonte tæne tə taa pa ta yoyoti pusi

³ Ahitupi pəyalu Ahiya ka kena kətulu ke waatu un. Na í suu kətəlaa toko wei pa pəəsəyəna Tacaa ke təm tə. Tacaa kətulu Ilii wei i ka we Silo tə i pəyalu keke Penhasi, na ílé i Ivləna Ikarəti. Ikarəti neu nté Ahitupi. Ile yəlaa ta nyi si Sonatanj pola tiili.

⁴⁻⁵ Mpaau ŋku Sonatanj tənaya si í puki Filiisi nyəma yoolaa təkikile tə, ku we kəkraməŋ naale heku ké. Lenku nəyo keesəna ilim ntəyən təo ké Mikimasí isentaa. Pa yaaki-ku si Posee. Lenku nəyo náá keesəna ilim mətəyən təo ké Kəpa isentaa, na pá yaaki kule si Sene.

⁶ Ḿpóyó Sonatanj təma i yoou wontu təkulu si: Kəo na tət te si Filiisi nyəma ma ta nyi isənaa mpe pa təkikile. Ntanyí Tacaa ká yooona tá nəyo. Mpi tə, pə fei Tacaa ke kate si í yooona samaa tuutuuma nəyo, yaa yəlaa pəco nəyo.

⁷ Kelena Sonatanj yoou wontu təkulu tə si: La isəna pə maɣa-ŋ tə. Polo tə polo, ma we nyá waali ké.

⁸ Ḿpuyole si: Təw, tə pukuyuna pa təw isəntə tə paa na-tu.

⁹ Ile ye pa təma si: I caɣa təna na tət kəo. Ile tə səŋ tá təsəŋle təkpi.

¹⁰ Ama ye pa təma-tu si: I tə na í kəo. Ile t́áá kpa pa təw. Mpi tu nyəna si Tacaa tu-weye tá niŋ taa təyole.

¹¹ Ilena pá yele na Filiisi nyəma na-we na pá tə si: I nyəni, Hepəla nyəma luna nteye ṕóyó ŋku ku taa paa ŋməlaa tə.

¹² Ḿpuyole pa tasaa si: I kəo cəne na tət la-me na í təyo na í haɣa.

Ntəna Sonatanj tə i yoou wontu təkulu si: Təŋ ma waali. Mpi tə, Tacaa tu-weye Iseyeli nyəma niŋ taa ké.

¹³ Ilena pá tə pa niŋ təw na pá kpa. Ḿpóyó Sonatanj na kpiita-we na í pətəyi. Ilena yoou wontu təkulu náá teesəyi na í təŋəyi.

¹⁴ Yəlaa hiu ke Sonatanj pa kəwa pa kancaalaya yoou ŋku ku taa ké pəle nyəy taa tənaya kelikiya kulmaya taa.

¹⁵ Ḿpóyó səyontu kpa Filiisi nyəma mpa paa we tawa taa tə. Ilena təkikile taa yoolaa na mpa pa wakələyi lelaa wontu tə, pá suw seluyu. Ḿpóyó tetu selaa, na kanija kpa yəlaa.

¹⁶ Ḿpóyó Sayuli feŋlaa mpa paa we Kipeya ke Pencaməe tetu taa tə, pa na acufu tiwa Filiisi nyəma taa, na pá seeki yem yem.

¹⁷ Tənaya Sayuli təma i yoolaa mpa paa we i kinj tə si: I kala yəlaa na tət ná si awe feina tá taa.

Pa kala yəlaa Ilena pá maɣana si Sonatanj na i yoou wontu təkulu pa feina.

¹⁸ Ntəna Sayuli tə kətulu Ahiya si: Heeli na pá kəna Iwə atakaa.

(Mpi tə, ílé i ka we kuyaku ŋkuy Iseyeli nyəma kinj ké).

¹⁹ Sayuli tənna yəyotuyu ke mpu tə na acufu kəkəte tənna səsəyó ké. Ilena í tə kətulu si: Səŋ na pəcó.

²⁰ Ḿpóyó Sayuli na yoolaa pa kpeyelaa na pá polo təyoolle. Ilena pá maɣana acufu tiwa Filiisi nyəma taa, na pá lonj təmaɣa laɣalee.

²¹ Tənaya Hepəla nyəma mpa paa we Filiisi yoolaa taa na pa səŋna-we tə, pa sewa na pá məli Sayuli na Sonatanj pa kinj.

²² Ḿpóyó Iseyeli nyəma mpa pa ŋməla Iʔəlayim puy taa tə, pəle pa nuwa Filiisi nyəma sewa təm. Ilena pa tu pa waali ké təyoolle taa.

²³ Isəna Tacaa yelaa na Iseyeli nyəma la akanaa ke kuyaku ŋku təyole.

Iseyeli yoolaa waasəyi Sonatanj

Ayuli pa yooowa ḿpóyó haləna Peti-Afeŋ waali.

²⁴ Ḿpóyó nyəyosí pu Iseyeli nyəma ke kuyaku ŋku. Mpi tə, Sayuli ka yəyotaa ké na í tuu si: Ye wei i təyo pulb ke saŋa, na ma ta leetəta ma kolontunaa, mpusi ká təŋ pəntu. Pə təo ké pa taa nəyolb ta təŋ puləy ilim na pə tem.

²⁵ Ḿpóyó yəlaa təna tala hətəy ŋku ku taa tuŋ nim we atəye yem tə.

²⁶ Tuŋ ka təwa setasi ke hətəy ŋku ku taa ké na nim kpenj. Ama nəyolb ta kpaasəna i nəyo kinj. Mpi tə, yəlaa seekaya nəyo ŋka pa suwa tə.

²⁷ Ama Sonatanj ná t́áá nyi si i caa kisiina yəlaa, na tuunaw si nəyolb í taa təŋ pulb. Ḿpóyó i lii i kpatóyó ke tuŋ nim taa na í niisi na pə ce isentəo.

²⁸ Ḿpuyole samaa taa nəyolb təma-i si: Hei, nyá caa yəyotaa na í tuu si: Ye pə cəpa wei na í təyo saŋa mpusi we i təo ké. Pəcó nyəyosí tu nu tá tənaya.

²⁹ Sonatanj nuwa mpu, Ilena í cə si: Ma caa wakəla yəlaa ké. I nyəni ma təŋuy tuŋ na pə ce ma isentəo təkəlekele tə.

³⁰ Ye isu saŋa yəlaa ka təyo mpi pa leeka pa kolontunaa niŋ taa tə, pa t́áá ku Filiisi nyəma na pə kəli isəntə?

³¹ Ḿpóyó pa ku-weye kuyaku ŋkuy pə kraɣaw Mikimasí na pə polo Ayaləŋ tə. Na nyəyosí pu Iseyeli nyəma ke səsəm.

³² Ilena pá tii kolontunaa təla təo, na pá lentí-ye na pá səŋ a caləm təw na pá təyo a nantu.

³³ M̄p̄óyó pa tayasa-tayɪ Sayuli si: N nawa yɛlaa wakələna Tacaa tɔ. Pa tɔyɔ nantu na tɔ caləm. Ntɛna í tɔ si: I lapa kotakɛsətu kɛ. Mpu tɔ, í pilimi piw na ma tɔɔ cənɛ.

³⁴ M̄p̄óyó í tasaa si pá cɔɔ pa heeli samaa si: Paa wei í kɔna í nav yaa í heu na í kó cənɛ na í tɔyɔ. Tɔfɔ í taa tɔyɔ nantu na tɔ caləm kɛ mpɔ na í wakələna Tacaa.

M̄p̄óyó paa wei í lapa m̄p̄óyó ahoɔ anɪ.

³⁵ Uɛna Sayuli ŋma Tacaa kɛ í kancaalaya kɔtaɣa tɛlatɛ.

³⁶ M̄p̄uyɔlɛ í tɔma yɛlaa si: Tɔ polo Filiisi nyɔ́ma waali na ahoɔ na tɔ kó pa tɛna na tɔ kuu pa wontu haləna pə nyaali. Tɔ taa sɔɔ paa kɔlɔm. Uɛna pɛlɛ pa cɔ si: La isəna pə maya-ŋ tɔ.

Ntɛna kɔtɔlv si: Tɔ səlɔmɪ lɔɔ kɛ cənɛ na pɔcɔ.

³⁷ M̄p̄óyó Sayuli pɔɔsa lɔɔ si: Ye tɔ tɔɣa Filiisi nyɔ́ma waali n ká tɔ-wɛyɛ tá niŋ taa?

Ama Tacaa ta cɔ waatu unɪ.

³⁸ Uɛna Sayuli tɔ nyɔyɔ nyɔ́ma si: Mə tɛna í koti cənɛ na tɔ pɛkɪ na tɔ ná wei í lapa isayatu tənɛyɛ saŋa tɔ.

³⁹ Ma tuuna Tacaa wei í waasəyɪ Iseyeli nyɔ́ma tɔ si, paa ma pəyalv wakələna. Isu í sɛpa.

Ama nɔyɔlv ta cɔ-ɪ si pɔlv.

⁴⁰ Uɛna í tɔ samaa si: Mə tɛna í mələna hɔyɔlvɔv kɔnɛ na pɔ kaasi má na Sonataŋ na cənɛ tɔɔ. Uɛna pɛlɛ pa cɔ si: La mpi pə maya-ŋ tɔ.

⁴¹ M̄p̄óyó Sayuli səlɔma Tacaa si: Iseyeli lɔɔ, hɔlɪ-tɔyɔ tampana.

Uɛna pá tɔ tɛtɛ na pɔ kpa í na í pəyalv.

⁴² M̄p̄uyɔlɛ si: I tɔ má na ma pəyalv tá tɔɔ kɛ tɛtɛ.

Uɛna pɔ kpa í pəyalv.

⁴³ Ntɛna Sayuli si: Heeli-m mpi n lapa tɔ.

Ntɛna Sonataŋ cɔ si: Ma tɛŋa tuŋ nim kɛ pɔcɔ. Mayalɔ, ma sɔɔlv piwa si má si.

⁴⁴ Kɛlɛna Sayuli tɔ si: Sonataŋ, ye n ta si Tacaa í lana-m isəna í sɔɔlaa tɔ.

⁴⁵ Ntɛna samaa tɔ Sayuli si: Pɛpɛɛ, Sonataŋ ká si yaa? Aaɪ yoo, mpusi í polo pooluŋ. Pə fɛi si í nyɔyɔ taa nyɔ́laya kɔlvɔmaya mayaɣaya í lɛ. Mpi tɔ, í nɔyɔ kɛ Tacaa waasəna Iseyeli nyɔ́ma kɛ saŋa.

Isəna samaa yapa Sonataŋ na í tá si tɔyɔlɛ.

⁴⁶ Uɛna Sayuli yelɛ Filiisi nyɔ́ma kɛ tɔyɔnyɔyɔ, na pɛlɛ pá mɔlɪ pa tɛ.

Sayuli kəlvɔv na í tɔyɔɣa nyɔ́ma pə tɔm

⁴⁷ Sayuli tɔyɔ kawulaya kɛ Iseyeli taa. Uɛna í yooɔna í kolontunaa tənaya hɔyɔlɔŋ tɛna taa. Paa Mowarɔ nyɔ́ma, paa Amoni nyɔ́ma, paa Itɔm nyɔ́ma, na Sopa awulaa, na Filiisi nyɔ́ma. Paa timpɪyɪ í talaa tɛ, unɪ í tɔkəna akaitv.

⁴⁸ I hɔla tonɪ na í yooɔna Amaleke nyɔ́ma. I fita Iseyeli nyɔ́ma kɛ mpa pa wakələyaa-wɛ tɔ pa niŋ taa.

⁴⁹ Sayuli pəyalaa ntɛ Sonataŋ na Isefi na Maləkisuwaa. I pɛlɛlaa wɛ naalɛ, kancaalaya nyɔ́ŋ ntɛ Melari na səkɛlu si Mikaaɪ.

⁵⁰ I alv ntɛ Ahimaasi pɛlɛ Ahinowam. I yoolaa sɔsɔ ntɛ í caa səkɛlu Nɛɛ pəyalv Apənɛɛ.

⁵¹ Sayuli caa Kisi na Nɛɛ caa Apənɛɛ pɛlɛ pa caa kɛlɛ Apəyɛɪ.

⁵² Sayuli yooɔna Filiisi nyɔ́ma kɛ m̄p̄óyó na tonɪ na tonɪ, haləna í səm. Ye í loosa yɔlv tonɪ tɔ yaa kpɛlikɛkɛ tɔ, í tɔyɔ-ɪ í yoolaa taa kɛ.

15

lɔɔ lɔv kɛ Sayuli

¹ M̄p̄óyó Samiyeeɪ tɔma Sayuli si: Maya Tacaa tilaa, na má kpa-ŋ Iseyeli nyɔ́ma wulav na má pɔlɪ-ŋ nim. Mpu tɔ, kɛ ŋkraŋŋ na í nu.

² Tacaa Toma tɛna tɔ yɔyɔta si unɪ í ká lɛɛti Amaleke nyɔ́ma kɛ pa caanaa isayatu. Mpi tɔ, paa tɔka Iseyeli nyɔ́ma kɛ mpaav kɛ waatu wei pɛlɛ pa luna Icipiti tɔyɔ.

³ Pə tɔɔ tɔ, polo na í kó Amaleke nyɔ́ma na í kpiisi pa nyəm tɛna. Taa sɔɔ pa pɔlvɔv cəcəka. Paa apalaa, paa alaa, paa piya, na ahɔlvɔmnaa na tɔla tɛna.

⁴ M̄p̄uyɔlɛ Sayuli kota í yɛlaa na í kala-wɛyɛ Telayim. Uɛna Iseyeli yoolaa nɔɔhɛ tɔntaa lu yɛlaa iyisi ŋmɔnyɔv (200000) na Yuta nyɔ́ma kɛ iyisi naanɔwa (10000).

⁵ Uɛna pá polo Amaleke nyɔ́ma ícɛtɛ na pá papɪ-wɛyɛ tɛtɛkɛlɛ taa.

⁶ M̄p̄óyó pa tilaa na pá heeli Keni nyɔ́ma si pá lu Amaleke nyɔ́ma tɛ. Pə taa kɔɔ na pá kv na pá kɛŋna-wɛ. Mpi tɔ, pa caanaa nyɔyɔ ka tɛna Iseyeli nyɔ́ma kɛ waatu wei pɛlɛ pa luna Icipiti tɔyɔ. Uɛna Keni nyɔ́ma lu.

⁷ M̄p̄óyó Sayuli yooɔna Amaleke nyɔ́ma kɛ pə kpaɣav Hafila tɔ, na pɔ polo Suuu kɛ Icipiti ilim tɔlɔlɛ tɔɔ.

⁸ Uɛna í kpa pa wulav Akaki na í isɛ na í kv yɛlaa tɛna tɛcaɣacaya.

⁹ M̀p̀róyó Sayuli na i yoolaa pa yela wulav na i ise, na tala kopampana, na wontu kopantónaa. Ama mpi pə taa fei teu na tala acamisi tike ke pa kowa.

¹⁰ M̀p̀róyó Tacaa heela Samiyeeɫi si:

¹¹ Ma lanje wakələna Sayuli kawulaya krau ké. Mpi tó, i lo-m na i kisi ma tɔm ke təkoyu.

Kelena Samiyeeɫi lanje wakəli tətəyətəyó, na í wiina Tacaa ke ahoó təna.

¹² Təv fema tanaŋ, ɫena Samiyeeɫi kòli si i puki Sayuli ke səhəyuy. Ntəna pá heeli-i si: Sayuli pola Kameeli na í ŋma akele nɔyɔlv si pə tɔəsəyi-i i akaitv tɔv. Pə waali, ɫena í tənə Kilikaa.

¹³ Samiyeeɫi tənə i waali ké tənə, ɫena Sayuli sɛɛ-i si: Tacaa í kooli-ŋ kopantv. Na í tasa si: Ma lapa teitei ké isv Isə ka yəyətəyv tɔ.

¹⁴ M̀p̀rɔyɔle Samiyeeɫi pɔssa-i si: Na naaŋ na heeŋ wula nna ma nukv isəntv tɔ, leye aɛ a lunaav?

¹⁵ Ntəna Sayuli si: Yəlaa tɔəsəna Amaleke nyəma tala kopana taa si pa lakv nyá Isə Tacaa ke kucəv. Pə kaasa mpi tɔ, tə kpiisa pəle pə tənə.

¹⁶ M̀p̀róyó Samiyeeɫi tɔma si: Su, na ma heeli-ŋ nti Tacaa heela-m ahoó ane tɔ. ɫena Sayuli si: Yəyət.

¹⁷ M̀p̀rɔyɔle Samiyeeɫi si: Paa na n ka nyənayə nyá təyi pəyayə tɔ, Tacaa ləsa-ŋ na í kra-ŋ Iseyeli nyəma wulav na í pəli-ŋ nim.

¹⁸ Tacaa təmna-ŋ si, ń polo na ń yoonə Amaleke asayaa mpe, na ń kpiisi-wɛ.

¹⁹ ɫe pepe tɔv ké n ta nuna i nɔyɔ, na ń kraɣə pa wontunaa təkɛv na ń pəsiv isayav ke i isəntaa?

²⁰ Ntəna Sayuli cə si: Ma nuna i nɔyɔ ke teu ke, na má yoonə Amaleke nyəma isv i ka yəyətəv tɔ. Ma kpiisa-wɛ na má kəna pa wulav na i ise.

²¹ Ama yəlaa tɔəsəna pa tala taa ké kopana si, pa lakv Tacaa nyá Isə ké kətayə ke Kilikaa.

²² Ntəna Samiyeeɫi si: Tacaa ta səli kətasi nsi kəkə nyayə si tənə tɔ isv i səlvuyv si yulv í nuna-i tɔ se. I tɔm nunav kəla-i teu ke iwaəŋ kopəŋ kətasi lapv.

²³ Mpi tɔ, kpeɛnav ké Isə ké isayətəv ke teitei ké isv tivv. I nyənəyi kanjante ke teitei isv tivv laav. Timpi nyá lo Isə Təm tɔ, ɫé i ka lo-ŋ tətəyɔ na ń lanj kawulaya.

²⁴ M̀p̀rɔyɔle Sayuli cəwa si: Tampana ma wakələna Isə. Mpi tɔ, ma wakəla nti i tv-m tɔ. Pəcəv ma ta nuna nyá tɔm. ɫe yəlaa ke ma sewa na má nuna-wɛ.

²⁵ Hai, pənəntə ma wiina-ŋ si ń tayanv ma isayətəv na ń məli na má həntv Tacaa ke atə.

²⁶ Ntəna Samiyeeɫi si: Maa mələyi. Mpi tɔ, ń lo Tacaa tɔm. ɫé i lo nyayə, n ta ke Iseyeli wulav tɔtɔ.

²⁷ Samiyeeɫi ha siyile si i tɛeki, ɫena Sayuli kra i capa ntopmɔle na tó cɛ.

²⁸ Kelena Samiyeeɫi si: Aŋha, m̀p̀róyó Tacaa lapa nyá kawulaya ke sanja, na í ha wei i kəla-ŋ teu tɔ.

²⁹ Tacaa keɫe Iseyeli tɔŋ. I ta ke yulv si i looliyi, yaa i layəsəyi.

³⁰ Ntəna Sayuli tasa si: Ma wakəlaa yaa, ɫe hai, ma wiikina-ŋ si ń kɔsv ma nyəyɔv ke Iseyeli nyəma na pa səsaa pa isəntaa. Hai, məli na má həntv nyá Isə Tacaa ke atə.

³¹ M̀p̀rɔyɔle Samiyeeɫi məlaa na Sayuli həntv Tacaa ke atə.

³² ɫena Samiyeeɫi tɔ si: I kəna-m Amaleke nyəma wulav Akakv. Akakv tənə pote na lanjholomle, na í mayəsəyi i taa si: Pəpətv fei lelenj, səm səyɔntv yawa.

³³ M̀p̀rɔyɔle Samiyeeɫi tama si:

Isv nyá layatə pem alaa ke piya tɔ.

Mpv unv tətəyɔ nyá too ká lanj pəyayə ke alaa taa.

ɫena Samiyeeɫi setv-i tərɔtvɔtɔv ke kətayə tələtə isəntaa ké Kilikaa.

³⁴ M̀p̀róyó Samiyeeɫi məla i tɛyɛ Lama, na Sayuli náa kpe Kipeya.

³⁵ Samiyeeɫi na i səm i ta tasa məlvuyv si i naakv Sayuli. Mpi tɔ, i wiikayə i tɔv ké timpi Tacaa lanje wakələna i kawulaya krau təyɔ.

16

Samiyeeɫi kra Tafiti ke kawulaya na í pəli-i nim

¹ M̀p̀róyó Tacaa tɔma Samiyeeɫi si: N kaa yeɫe Sayuli tɔv ké wula ke mpv? Ma lo-i ké. I ta ke Iseyeli nyəma wulav tɔtɔ. Suuli nyá həlvuyv ke nim, na má tili-ŋ Pətələhem tv Seseɛ tɛ. Ma nawa i pəyalaa taa ké wei maa kra wulav tɔ.

² Ntəna Samiyeeɫi si: Isənayəle maa la na má polo mpv? Sayuli í nuwa i ká kv-m. Kəna Tacaa si: Kpeŋna nav ifatə, ń talaa, ɫe n tɔ si: Ma kəmayə si ma lakv Tacaa ke kətayə.

³ Yaa Seseɛ ke kətayə tələtə. ɫe maa hul-ŋ wei n ka kra wulav na ń pəli nim tɔ.

⁴ M̀p̀róyó Samiyeeɫi tɛɛ Pətələhem isv Tacaa ka kɛɛsvuyv tɔ. ɫatə səsaa na-i na səyɔntv kra-wɛ. ɫena pá kraɣə asewa na pá səŋi-i na pá pɔssv-i si: Alaafəyə keɫe ń kəma?

⁵ ɫena í cə si: ɛɛ alaafəyə ké. Ma kəmayə si ma lakv Tacaa ke kətayə. I tayanv mə tv na í kəv kətayə tələtə.

M̀p̀róyó i yaa Seseɛ na i pəyalaa si pá tayanv pa tv na pá kəv kətayə tələtə.

6 Apalu inu i taya nyoma suv krapaa, na Samiyeli na i pavalu Iiyari, lena i mayasi i taa si: Isento wei Taca lása taylor cene.

7 Kelena Taca to Samiyeli si: Taa nyeni too, na taylor. Pa taya inoyi ma lása, ma paasayona too isu yulu. Ama lotu taa ke ma nyenoyi.

8 Mporoy Sese ya Apinatari na i koo. Iena Samiyeli to si: Pa taya inoyi Taca lása.

9 Na Sese ya Samma, lena Samiyeli taa si: Taca ta lési inu too.

10 Mporoy i ya i pavalaa naatosomporoyala inu i tona, na Samiyeli to si: Taca ta lési pa taa naylor.

11 Iena Samiyeli paasi Sese si: Nyá pavalaa tona nte? Mporoy si pa kaasa tonyu, kule ku pola ntiyile ke. Nena Samiyeli si: Tili i waali. Mpi to, to kaa caali kotaya tonyaya tonyu na i ta kanta.

12 Nena pa tili i waali. I isentaa ka hetaa ke na pa luwa, na i wena alafaya. Nena Taca to Samiyeli si: Inoye, kuli na ni peli-i nim ile.

13 Mporoy Samiyeli kraya nim na heloyu na i peli-i i taalnaa isentaa. Tona Taca Feesuyu tii Tafiti too ke pa kraya koyanju to na pa puki.

Iena Samiyeli naa kuli na i mali i te Lama.

14 Mporoy Taca lása i Feesuyu ke Sayuli taa, na i to-i lamayasale isayale na to caasayi-i.

15 Nena i tamle nyoma tomi-i si: Nyeni, Taca to nyá taa ke lamayasale isayale na to caasayi-i.

16 Mpu to, wulaw, yele na to peki-ny yulu wei i nyama camoyu mapu ke teu to. Ye lamayasale isayale i kula nyá too, ile i ma-ny camoyu na pa heesi nyá lanje.

17 Mporoye Sayuli si: Pa we teu. I peki-m koyan na i kona.

18 Tona ye tamle nyoma taa naylor toma si: Ma nawa Petelehem to Sese pavalaa taa naylor, na i nyama camoyu mapu ke teu. Peco i kii ifepu ke na i we kpelikpeka, na i nyama yoo toma. Poyele i nyama tom yoyoyu ke. I yoyoyu yem yem, na i isentaa luwa, na Taca we i waali.

19 Mporoye Sayuli tila na i heeli Sese si: Kona-m nyá pavalu Tafiti wei i tiikiyi heen to.

20 Nena Sese caa koyaya, na i soki-keye tonyaya, na solom hulun, na pafate na i tilina Tafiti si i pona Sayuli.

21 Tafiti talaa na i suv Sayuli tamle taa, lena ile i luyu lapi-i na i kra-i i yoo wontu tokulu.

22 Nena Sayuli tili na pa heeli Sese si: Ma luyu lapa nyá pavalu inu, yelina-m-i.

23 Waato wei lamayasale isayale i koma Sayuli taa, ile Tafiti kraya camoyu na i mapu-i na pa ce i to na i lanje hee.

17

Koliyati na Tafiti pa tom

1 Mporoy Filiisi yoolaa kotaa, na pa puli Soko ke Yuta tetu taa, na Aseka pa heku taa ke Ifesi-Tamim si, pa yookina Iseyeli nyoma.

2 Na Iseyeli yoolaa na pa caa Sayuli, pa koti na pa puli Ila tetekale taa si, pa yookina pa kolontunaa.

3 Poy luyu ke Filiisi nyoma ka pulaa, na Iseyeli nyoma ke poyu lenku luyu na tetekale ke pa heku taa.

4 Mporoy Filiisi yoolaa taa yoolu naylor i luwa na i sahy heku taa. I teyele Kati na pa yaaki-i si Koliyati. I taylor we isu metelona tooo ke mpu.

5 Nyayoyu kusemoyu yoo kahuka ke i pama, na i suu ku toko. Toko inu i yun we isu kilonaa nutoso ke mpu.

6 Pa kaasi na i suu-koyu i nohe too, na i hoyola pa nmantaaya sakpelaya.

7 Na i nmantaaya sasaya kratoyu yun we isu sayata kratole. Na nmantaaya kakpana yun isu kilonaa naatosomporoyala. Na i kpaloyu tokulu naa tohy naylor too.

8 Mporoye i sanya na i holiyina Iseyeli yoolaa tintika si: Pepe too ke i luwa na i puli yoo? I ta nyi taa si, maya Filiisi to, na meye Sayuli yomaa? I lési apalu na ma na-i to suli.

9 Ye i pasaa na i ku-m, to pasi ma yomaa. Ama ye ma pasaa na ma ku-i, i ka ta ta yomaa.

10 Na i taa si: Sanya ke ma to Iseyeli nyoma. I lési yulu na ma na-i to yoo.

11 Sayuli na i yoolaa pa nu mpu, lena pa nyá na sayontu anaam naylor i kra-we.

12-14 Yuta Petelehem Ifelayim kpekale to wei pa ya si Sese to, i kratela teu ke Sayuli waato taa ke. I ka wena pavalaa pefe naanowa na pa taa sasaa tooo. Iiyari na Apinatari na Samma pa tona Sayuli ke yoo. Pa yaakaya pa tonyu si Tafiti.

15 I lukaya Sayuli teye na i puki Petelehem na i tiikiyi i caa heen.

16 Koliyati sanya heku taa ke tanan na taanaya ke, koyey nule tocu na i holiyina Iseyeli nyoma si pa lési apalu na i na-i pa yoo.

17 Mporoy koyaku nakoli Sese toma Tafiti si: Mu pee kotonje mayasaya kane, na potopotona naanowa me, na ni pona nyá taalnaa ke tayoole taau.

18 Ye pə kaasa waakasənaa naanəwa inε, ile n cεla yoolaa iyaya (1000) nyūyū tū. Na n nā nyā taalunaa na pá cεla-ŋ pulb mpi maa lana naani sɪ pa wena pa weesɪŋ tū.

19 Pa na Iseyeli nyǝma lɛlaa na Sayuli pa wenna lla tetekəle taa, sɪ pa yookina Filiisi nyǝma.

20 Mprǝgǝ Tafiti yelina i heen kaləku ke tarjɔ. Uena í kuli tanaŋ kɔpaŋku tɛɛ na í kraɣa i səɣəla na í tɛɛ, isu i caa ka kɛɛsuyu-i tɔ. I tala tǝyoole, ile yoolaa luwayale sɪ pa puləyi na pá yoo, na pa kiisi youu kakiisasi.

21 Mprǝgǝ Filiisi nyǝma na Iseyeli nyǝma pa pulaa na pá nyənəyi təma.

22 Uena Tafiti nyǝtɔ mpi i ka kənaa tǝɣə wontu ferjɔ. Uena í kraɣa asewa na í sɔv yoolaa loosi taa na í sɛɛ i taalunaa.

23 I tǝŋna-wɛɣɛ yǝɣǝtənan ke mpɔ, ile yoolaa taa yoolu Koliyati luwayale na í holiyiina Iseyeli nyǝma ke kɔlbmtɔ nti na Tafiti nu.

24 Iseyeli nyǝma təna na-i, uena sǝɣəntɔ kra-wɛ na pá tuliyi tarəŋ.

25 Mprǝgǝ yəlaa yǝɣǝta sɪ: I nawa apalɔ unɪ i lukuyɔ isəntɔ tɔ, Iseyeli nyǝma taya i kəŋ kɔtuyɔ. Ye wei í pəsə-i na í ku-i, wulav ká sɔsɪ pɔntɔ ke tɔŋ. I ka ha-i i pɛɛɔ. Pəyele í ká cɛ i tǝyaya tənaya lampuu.

26 Mprǝgǝ Tafiti pǝsa i cɔlɔ nyǝma sɪ: Ye wei i kɔwa Filiisi tɔ unɪ na í kɛɛli Iseyeli nyǝma fɛɛle pɛpɛɣe paa lapɪ-i yee? Ile Filiisi ma ta nyɪ isə unɪ i kɛ we na í tɔuki Iso weesuyɔ tɔ yoolaa tintika kɛ mpɔ?

27 Mprǝgǝ yəlaa lɛla təm kɔlbmtɔ nti.

28 I taalɔ sɔsɔ Iliyari nu i yǝɣǝtǝɣəna yəlaa. Uena í taa huɔ kraɣa na í tɔmɪ-i sɪ: N caa wɛyɛ cənɛ ye? Aweye n yelina nyā kaləkiya ke nyutɔ taa? N kɛ tetelatɔ na kalampaaɔ tɔ kɛ. Ntəŋ youu kɛ n kəma ferjuyɔ yaa?

29 Kɛlena Tafiti sɪ: Ha, ma lapa wɛ? Pə ta mɔna sɪ má pǝsɪ mpɔ?

30 Uena i yele ilɛ, na í ŋmaa lɛɔ, na pá cɔ-i teitei isu təm kancaalaya nyəntɔ.

31 Mprǝgǝ pa tɛləsa Tafiti kuyǝɣǝtɔtɔ ke Sayuli, na ilɛ í tili na pá yaa-i.

32 Ntəna Tafiti tɔ sɪ: Ta caa, nəɣəɔɔ larjɛ í taa təna Filiisi tɔ unɪ. Maa polo na má na-i tɛ yoo.

33 Kɛlena Sayuli tɔ sɪ: Aai, n kǝsa pəyaya, n kaa pəsɪ na n yoonaa Filiisi tɔ unɪ. Mpi tɔ, ilɛ i təmle ntɛ youu kɛ too i kɔluyɔ tɔ.

34 Tafiti sɪ: Ta caa, waatɔ wei ma tiikaya ma heen tɔ, ye tǝɣəlaya yaa wontuyɔ nakɔli ku luwa na kó kra heen,

35 ma tǝɣəŋəyi-kuyɔ, na má kra-kɔ, na má ma-kɔ, na má lɛɛki heu kɛ kɔ nəɣə taa. Ye kɔ tila ma waalɪ, ile ma ləlɪ kɔ luyɔ tɛɛ na má kó.

36 Mprǝgǝ ma kɔkaya tǝɣəlasɪ na wontunaa lentɪ. Mpɔ unɪ tǝtǝɣə maa la Filiisi ma ta nyɪ isə inɛyɛ timpɪ i tɔv Iso weesuyɔ tɔ yoolaa tintiyile tɔ.

37 Uena Tafiti tasa sɪ: Tacaa wei i yapa-m taale wontu səkpaŋ taa tɔ, i ka ya-m tǝtǝɣə Filiisi tɔ unɪ i niŋ taa. Kɛlena Sayuli tɔ sɪ: Təv, polo, Tacaa í wɛɛ nyā waalɪ.

38 Mprǝgǝ Sayuli suu Tafiti kɛ i youu wontu, na í pamɪ-i nyǝɣəlyɔv kɔsɛɛmuyɔ kahuka.

39 Uena í kraɣa Sayuli laɣate na í ləlɪ na í maɣasɪ təntɛ. Mpi tɔ, too tɔ i ta suuta wontu nti. Mprǝgǝ i təma sɪ: Ta caa, maa pəsəyi wontu tənɛ. Ma ta maləna-ti. Uena í wǝɣɔsɪ.

40 Uena í kraɣa i kraǝtǝgǝ, na i pəntɔluyɔ, na í tǝsɪ pɛɛ kɔsotɛ kakpasi kɛ ləw taa, na í tɔ i ntiyile huluyɔ taa. Uena í tɛɛ Koliyati waalɪ.

41 Mprǝgǝ Koliyati kpətəna Tafiti kɛ pəcɔ pəcɔ. Na i kpaluyɔ təkɔlɔ kɛ i nəɣə tǝw.

42 I ná Tafiti kɛ teu, uena í kpɛɛna-i i taa isu pəyaya ŋka ka səŋa teu na ka isɛntaa luwa tɔ.

43 Mprǝgǝ i kpɛɛsa-i sɪ: Ma kɛ haɣa yaa we na n kəŋ ma kin na kraɣəŋ? I tɛma i tun kɛ yaav, na i tǝŋsɪ Tafiti kɛ mpusinaa, uena

44 í tɔmɪ-i sɪ: Kəw cənɛ na má tɔ nyā nantɔ ke kpɛlin na taale wontu.

45 Mprǝgǝ Tafiti cɔ-i sɪ: Laɣate na ŋmantasɪ kɛ nyā təkaa na n kəŋna ma waalɪ. Ama ma kəŋ nyā waalɪ na Tacaa Toma təna tɔ Iseyeli yoolaa Iso wei n tɔwəwa tɔ i tɔŋ taa kɛ.

46 Saŋa, í ká tɔ-ŋ ma niŋ taa, na má ku-ŋ, na ma setɪ nyā nyūyū. Na má tɔ Filiisi yoolaa nantɔ kɛ kpɛlin na taale wontu. Uena tɛtɔ təna nyɪ sɪ Iseyeli nyǝma wena Iso na í waasəyi-wɛ.

47 Na samaa inɛ i təna i cəkəna tɔtɔ sɪ pə taya laɣate yaa ŋmantaaɣa tike kɛ Tacaa yakəna. Mpi tɔ, inəɣəle akanaa caa. I ka tɔ-mɛyɛ tǝ niŋ taa.

48 Koliyati həma i tɪ sɪ i sɔuki Tafiti tɛɛ, uena ilɛ í kraɣa asewa kɛ ləŋ na í səŋɪ-i.

49 Na Tafiti ləsɪ pəle kɛ huluyɔ taa, na í tɔ pəntɔluyɔ taa na í tɔ. Mprǝgǝ i yaya Koliyati tokuyɔ taa, na tɛ caŋ na í fala i nəɣə tǝw təmɔɔ.

50 Pə lapa Tafiti kəla Koliyati na pəntɔlpəle ntɛ na í ku-i. Pəyele i ta təkɪ laɣate.

51 Mprǝgǝ Tafiti kraɣa asewa na í polo Koliyati kin. I kpɛɛ i laɣate uena í tɛɛsɪ-i, na í setɪ i nyūyū. Filiisi nyǝma nawa sɪ pa aka səpa, uena pá kuu-tɛ.

⁵² Μπόγυ Yuta na Iseyeli nyóma yaga yóou kakiisasi, na pá tóχου-wε na pá tiina-wεye tetekele taa. Halóna pá súv Ikolon nyóma nónoasi tεε. Na pá ku-wεye mpw na Salayim mpaav, halóna Ikolon na Katí pə acalεε.

⁵³ Kεlena Iseyeli nyóma mǎli Filiisi nyóma tāsikile na pá kuu wontunaa.

⁵⁴ Μπόγυ Tafiti pona Koliyati nyóvυ ke Yosalem. Ilena í súv í tóχυ í yóou wontu.

Sonataη na Tafiti pa hoka taapalle

⁵⁵ Waato wei Tafiti pukaya Koliyati yoonav tó, Sayuli pǎssa í yoolaa wulav Apǎnee sí: Awe pǎyalo ke ifepu inε iní ye? Ntεna ilé sí: Hai, ta caa, na má sǎηna nteye cǎne, ma ta nyi.

⁵⁶ Μρυóυλε Sayuli sí: Pǎssi na η nyi í caa.

⁵⁷ Tafiti tεma Koliyati ke kóvυ na í kpaγa nyóvυ na í mǎli. Ilena Apǎnee kpaγa-í na í pona Sayuli kin.

⁵⁸ Ilena í pǎssi-í sí: Ifepu nyá, awe pǎyalo ke-η? Μρυóυλε Tafiti sí: Ma caa kele nyá pǎyalo Petεlehεm tυ Seseε.

18

¹ Tóo ísu Tafiti tεma Sayuli ke yóχotǎnav ke mpw tó, Sonataη luyυ súv-í kele ísu yem na kpeεe.

² Kóvako ηku kó maγamaγa ke Sayuli súv Tafiti ke í tǎγaya taa. Tafiti ta tasa í caa tεye mǎluyυ.

³ Μπόγυ Tafiti na Sonataη pa pεεla nóχυ sí pa taapalle í wεε tam tǎo. Mpi tó, Sonataη luyυ ka súv Tafiti ke teu ké.

⁴ Μπόγυ Sonataη ha Tafiti ke í kpaí, na í tokonaa. Na í ha-í tǎtóχυ í layate na í tǎov na í tampala.

⁵ Μπόγυ Sayuli kpa Tafiti ke yoolaa nyóvυ tυ. Mpi tó, paa timpíχυ í tila-í yóou, í lakí aka ké. Ilena yǎlaa tǎna na wulav waali nyóma luyυ la Tafiti.

Sayuli cεηóχυ Tafiti na kóvυ

⁶ Waato wei Tafiti ka kówa Koliyati tó, mπόγυ Iseyeli nyóma luna yóou, Ilena pa acalεε tǎna taa alaa lu Sayuli sǎηvυ. Ilena pá makí wontu, na pá yookí yontu na pá paaki, na pá wilitíχυ.

⁷ Μπόγυ pa tυ kawǎyaya sí:

Sayuli kówa yǎlaa iyaya (1000) ke huγule.

Tafiti ke iyisi naanówa (10000) ke huγule.

⁸ Μπόγυ yontu nti tǎ ta maγa Sayuli na páaná kpa-í sǎsǎm. Mpi pǎ tǎo tǎ pa yookí sí, Tafiti kówa na pǎ tεε-í. Ye mpw kawulaya krátóχυ tike nté pǎ kaasa-í mύvυ.

⁹ Pǎ kpaγav hatoo kóvako ηku na pǎ puki tó, Sayuli súv Tafiti kele íse cυluyυ.

¹⁰ Tεv fema íε, Iemayāsǎle ísayale nte Tacaa tυ Sayuli tó, tǎ kulóna-í kele. Ilena í yóχotǎχυ yem yem ke tǎyaya taa ísu kpaηtυ, na í ηmantaaγa ke í nin taa. Tafiti ná makaya cǎmυvυ ísu í tu lakí-í tó.

¹¹ Μπόγυ Sayuli maγasa í taa sí: Ísu ma kama-í ηmantaaγa na kutuluyυ. Ilena í lóχo-í keye tǎm naale, na Tafiti náá fεεkí-keye mpw.

¹² Ilena Sayuli súv Tafiti ke nyamnav. Mpi tó, Tacaa ka yela Sayuli ké na í wεε Tafiti waali.

¹³ Ntεna Sayuli Iási Tafiti ke í tǎyaya taa na í kpa-í yoolaa iyaya (1000) nyóvυ tυ, na í pukina-wεye yóou.

¹⁴ Na Tacaa wε Tafiti waali na í waaki í yóou tǎna taa.

¹⁵ Sayuli ná mpw, Ilena sǎχontυ sǎssi-í kpaυ.

¹⁶ Ama Iseyeli na Yuta pǎ nyóma luyυ ka wε Tafiti ke teu. Mpi tó, iní í ka kεna pa nyóvυ tυ, na í pukina-wεye yóou na í lakí aka.

Tafiti kpaγa Sayuli pεεló Mikaali

¹⁷ Μπόγυ Sayuli tama Tafiti sí: Ye n lapa ma tǎmle ke teu na kpelikpεka na η yookí Tacaa yóou. Maa ha-η ma pεεló kancaalaya nyǎη Melapí na η ía alv. Na Sayuli yóχotǎχυ í taa sí: Tǎnaya Filiisi nyóma ká kóna-í. Ma nin kaa kpa í tǎo.

¹⁸ Tǎnayaεle Tafiti cǎwa sí: Maγale awe? Na ma caa tǎyaya nté ηkaya Iseyeli taa? Na halí máá lakí wulav yǎti?

¹⁹ Pǎ tala waato wei sí Tafiti kpaκǎχυ Melapí, Ilena pá ha-í Apεεli-Mεhola tυ Atǎlǎyeli.

²⁰ Μρυóυλε Sayuli pεεló naale nyǎη Mikaali luyυ súv Tafiti. Ilena pá tayasi wulav na pǎ maγa-í teu.

²¹ Μπόγυ í tυ í taa sí: Ma haaki-í Mikaali ké. Í kin ke pυ kpa-na-í katǎka nyǎm, na Filiisi nyóma hiki-í na pá ku-í. Μπόγυ Sayuli tasa Tafiti ke heeluyυ ke tǎm naale nyǎm sí: Saηa n ká pǎsi ma yǎti.

²² Na í sǎsi í waali nyóma sí: Í heeli Tafiti ke mukaya sí, wulav lanje hεεna-η teu ké. Pǎcǎ í waali nyóma luyυ súv-η. Pǎ tǎo tǎo, kpaγa í pεεló inǎχυ pǎnεntε.

²³ Pa heela Tafiti ke mpw, Ilena ilé í tó sí: Sí yulv í la wulav yǎti tó, pǎ wε nyóvυ ké. Ama ma ta tala pǎlv, pǎcǎ ma ke konyontυ ké.

²⁴ Μπόγυ pa kεεsa wulav ke nti Tafiti cǎwa tó.

²⁵ Ntɛna í tɔ sɪ: Mpi ma caa sɪ Tafiti í suu ma pɛɛlɔ tɔɔ tɔɔlɛ sɪ, í kɔ́ Filiisi nyɔ́ma ke nunuwa (100). Ilena í kɔ́na-m pa hɛnnɔ́sɪ, na pɛ́ lɛɛti ma kolontunaa.

Na Sayuli lɔ́ki keɛ sɪ ntanyɪ pa hiki Tafiti na tɛna na pɔ́ ku-i.

²⁶ Wulaw waali nyɔ́ma heela Tafiti ke mpɔ, Ilena ílɛ í tisi sɪ í ká la wulaw yɛti.

²⁷ M̀pɔ́yɔ́ Tafiti kɔ́ɔa í yoolaa na í polo na í ku Filiisi nyɔ́ma ke yɛ́laa n̄munuɔyɔ (200), na kɔyako n̄ku pa suwa tɔ́ ku ta tata. Na í pona pa hɛnnɔ́sɪ na í kala-sɪ tɛɔ́n̄ɔn̄ na í cɛla wulaw ke tɛitei isu ílɛ í caakaya tɔ, na í pɛ́sɪ í yɛti. Ilena wulaw ha-í pɛ́ɛlɔ Mikaali na tɛ́lasi.

²⁸ M̀pɔ́yɔ́ Sayuli cɛkɛ́naa tɛ́foo sɪ Tacaá wɛ Tafiti waali. Pɛ́ kaasi Mikaali ná sɔ́la-i teu.

²⁹ Ilena í nyaɔ́na Tafiti, na í pɛ́sɪ í kolontu ke halɛna í sɛm.

³⁰ Filiisi awulaa lukaya Iseyeli nyɔ́ma ke koluu kɛ́, na Tafiti ka kɔ́kayana-wɛ na pɛ́ kɛ́li Sayuli yoolaa nyuɔyɔ nyɔ́ma lɛ́laa. Ilena í hɔ́tɛ tɔ́n̄na yaaw na pɛ́ puki.

19

Sayuli tɔɔn̄ɔn̄ ke Tafiti

¹ M̀pɔ́yɔ́ Sayuli tɔ́ma í waali nyɔ́ma tɛna, na í pɛ́yalɔ Sonatan sɪ pɔ́ kɔ́ Tafiti. Ama Sonatan luɔyɔ ná suu Tafiti ke teu, Ilena í tayasi-sɪ sɪ:

² Ma caa lɔ́ki sɪ í ku-n̄ yoo. Mpɔ́ tɔ, cele tanan̄ la laakali, kɔ́a taale na n̄ n̄mɛli.

³ Má luwa maa polo ma caa kin̄ ke taale nte tɔ́ taa n̄ wɛ mpɔ́ tɔ, na má yɔɔ́tɛna-i nyá tɔm, í yɔɔ́tɛa suwe ílɛ ma kɛ́sɪ-n̄.

⁴⁻⁵ M̀pɔ́yɔ́ Sonatan sama Tafiti ke í caa Sayuli kin̄ sɪ: Paapa, nyá kolɔ́ko ke Tafiti un̄ í lɔ́kaya. Halɛna í la í weesuɔyɔ ke awusa na í ku Koliyati. Í lapa na Iseyeli nyɔ́ma kɛ́li pa kolontunaa tɛ́ɔayacaya, na nyá maɔamaya n̄ na mpɔ́ na nyá lan̄ɛ holom̄. Mpɔ́ tɔ, pepe tɔɔ kɛ́ n̄ ka ku-i muson̄ ke yem ke mpɔ́? Taa wakɛ́lɛna-i. Mpi tɔ, ílɛ í ta wakɛ́lɛna nyá.

⁶ Mpɔ́yɔ́lɛ Sayuli nuna í pɛ́yalɔ na í yɔɔ́tɛ na í tuuna Tacaá sɪ: Ma kaa ku Tafiti.

⁷ Ilena Sonatan̄ yaa Tafiti na í kɛ́sɪ-i pɛ́ tɛna. Ilena í mɛ́n̄a-i Sayuli kin̄ na í laki tɛ́ma nna tuu í lakaya tɔ.

Mikaali waasa Tafiti

⁸ M̀pɔ́yɔ́ yooɔ taa kolɔ́yɔ ke Iseyeli nyɔ́ma na Filiisi nyɔ́ma hɛko taa. Ntɛna Tafiti yooɔna-wɛ na í kɛ́li-wɛ tɛ́ɔayacaya, na í tɔɔn̄i.

⁹ Ilena Tacaá tɔ Sayuli ke lɛ́mɔ́ɔsɛ́lɛ isayale na í caya í tɔ́yaya taa. Na í tɔ́ka n̄mantaaya ke í nin̄ taa,

¹⁰ na Tafiti náá tɔ́n̄a-i cɛ́muɔyɔ maɔɔ. M̀pɔ́yɔ́ í maɔasaa sɪ í yakɪ Tafiti ke n̄mantaaya na í kɔ́na kutuluyɔ. Ama ílɛ í fɛɛ-ke. Ilena ká yaya kutuluyɔ, na Tafiti se ahoo an̄i.

¹¹ Mpɔ́yɔ́lɛ Sayuli tila yɛ́laa sɪ pɛ́ fen̄ Tafiti tɔ́yaya. Ye ku fema tanan̄, ílɛ pa ku-i. Kɛna í alb̄ Mikaali heeli-i sɪ: Ye n̄ ta se ahoo anɛ, cele ísɛ́ntɔ n̄ sɛpa.

¹² Ilena Mikaali lɛ́sɪ Tafiti na pɛ́tote na í se. Pɛ́ lapa í tɔ́laa kɛ́lɛ.

¹³ Pɛ́ waali kɛ́ Mikaali kɔ́ɔa yɔ́ɔ lɛ́sɛ́yɔ n̄ku pa saakaa tɔ, na í husɪ kato tɔɔ na í tu pɛ́j̄ tɔ́nyɔ ke nyuɔyɔ cɔ́ɔ, na í takɪ puɔyɔ.

¹⁴ Pɛ́ kɔ́ma na Sayuli tili sɪ pɔ́ kɔ́a-i, Ilena Mikaali heeli-wɛ sɪ pɛ́ wuki-i.

¹⁵ Mpɔ́yɔ́lɛ Sayuli mɛ́lɛna tillaa sɪ pɔ́ polo pɔ́ na-i, na pɔ́ kɔ́na-i na í kuhɛ́ntɔyɔ na un̄ í ku-i.

¹⁶ Yɛ́laa mɛ́pɛ pa mɛ́laa ílɛ sɛsɛ yɔ́ɔ lɛ́sɛ́yɔ n̄tɛ́, na pɔ́ tu pɛ́j̄ hɛntɔ ke ku nyuɔyɔ.

¹⁷ Ilena Sayuli tɔ́ Mikaali sɪ: Pepe tɔɔ kɛ́ n̄ puɔyusa-m na n̄ yɛ́le na ma kolontu fiti?

Kɛna Mikaali nɔ́ɔ tɛ́kɔɔ sɪ: Tafiti tɔ́ma-m kɛ́ sɪ ye ma ta yɛ́lɛ-i í ká ku-m.

Tafiti na Sayuli ke Nayɔti

¹⁸ Mpɔ́ pɛ́ lapɛ́na na Tafiti se na í polo Samiyeeli kin̄ ke Lama na í kɛ́sɪ-i pɛ́ tɛ́na mpi Sayuli lapa-i tɔ. Ilena í tɔ́n̄ Samiyeeli ke Nayɔti na í caya tɛna.

¹⁹ Mpɔ́yɔ́lɛ pa tayasa Sayuli sɪ: Tafiti wɛ Nayɔti ke Lama cɔ́ɔ.

²⁰ Ilena í tili sɪ pɔ́ kɔ́a-i. M̀pɔ́yɔ́ tillaa maɔana Iɔ́ kɔ́yɔ́tɔtɔ tɛ́lɛ́sɛ́laa kɔ́kɛ́lɛ ke tɛna na Samiyeeli ke pa nyuɔyɔ tɔ. Tɛ́naɔa Iɔ́ Feesuɔyɔ tii tillaa mɛ́pɛ pa tɔ, na pɔ́ suu paale na Iɔ́ sam.

²¹ M̀pɔ́yɔ́ pa tayasa Sayuli ke tɔ́m nti. Ilena í tili kɔ́fama, na pɛ́lɛ pɔ́ paaki na pɔ́ san̄ Iɔ́. Na í tasa lɛ́laa ke tiluyɔ ke tɔ́m tooso nyɔ́m, na pɛ́lɛ pɔ́ paaki na pɔ́ san̄ Iɔ́.

²² M̀pɔ́yɔ́ Sayuli kɔ́pɛsɪ í maɔamaya na í polo Lama. Í tala lɔ́kɔ́ sɔ́sɔ wɛi í wɛ Seku cɔ́ɔ tɔ́ Ilena í pɛ́sɪ sɪ: Lɛ́yɛ Samiyeeli na Tafiti pa wɛɛ? Ntɛna pɔ́ cɔ́-i sɪ: Pa wɛ Nayɔti.

²³ Sayuli kɔ́ɔa Nayɔti mpaaw, Ilena Iɔ́ Feesuɔyɔ tii í tɔɔ, na í tɔ́n̄ na í paaki na í san̄ Iɔ́, halɛna í tala tɛna.

²⁴ Í tala Samiyeeli pa kin̄, Ilena í wɔ́ɔsɪ wontu na í paaki na í san̄ Iɔ́ ke mpɔ́. Halɛna í hɛntɔ atɛyɛ ílim na pɛ́ tɛm na ahoo tɛna. Pɛ́ tɔɔ kɛ́ yɛ́laa pɔ́sɛ́yɔ tɛ́ma sɪ: Sayuli ná wɛ Iɔ́ kɔ́yɔ́tɔtɔ tɛ́lɛ́sɛ́laa taa tɔ́tɔyɔ?

20

Sonatanj seekəna Tafiti tō

¹ M̄p̄yóg Tafiti sewa Nayətí ke Lama kin na í polo í mayana Sonatan na í p̄əs̄s̄-i s̄i: Ma lapa we? Pepeye ma wakəlaa? Isayatu ntiyi ma lapa nyá caa na í p̄eekəyi ma weesuɣu?

² Tənaɣale Sonatanj c̄owa s̄i: Iso í pona poolun. Pəpət̄o k̄é, n̄ kaa s̄i. Ma caa u laki pulv cəcəka na í n̄m̄es̄i-m. Ie p̄ə f̄ei s̄i í la m̄p̄v na má tá nu.

³ M̄p̄vuȳe Tafiti c̄owa s̄i: Nyá caa cəkənaa s̄i n̄ caaki ma t̄əm ke teu. Ntanyí i mayasa i taa k̄é s̄i n̄ taa nu-ti na p̄ə k̄ə na nyá lan̄le wakəli. M̄p̄v t̄o, ma tuukina Taca na nyá mayamaɣa s̄i p̄ə kaasa-m p̄əcəɣo na má s̄i.

⁴ M̄p̄yóg Sonatanj t̄oma-i s̄i: Maa la-ŋ p̄ə t̄əna mpi n̄ s̄əlaa t̄o.

⁵ Nt̄ena Tafiti s̄i: Cele nt̄é is̄ətv̄ kofalv̄ acima. P̄u w̄eɛ s̄i ma na wulav̄ t̄ə t̄əɣona. Paa na m̄p̄v t̄o, yele ma kpa taale na má n̄m̄eli. Haləna kuyaku tooso nyəŋk̄v̄ taanaɣa.

⁶ Ye nyá caa p̄əsa ma t̄ə, ile n̄ heeli-i s̄i: Tafiti wiina-m s̄i má yele-i na í ləɣo i t̄əyi i t̄e Petələhem. Pa laki i t̄əyaya taa k̄é p̄ənaɣa k̄ətaɣa.

⁷ Ye i t̄oma s̄i p̄ə w̄e teu, ile nyá p̄əyalv̄ má, ma kaa nyana pulv̄ t̄ə. Ama ye i p̄áaná huuwa, ile nyi kpakpaa s̄i nyá caa t̄ema i taa k̄ele s̄i i laki-m isayatu.

⁸ M̄p̄v t̄o, la-m k̄upant̄o ke teitei is̄u n̄ ka suw̄ nyá n̄ɣo ke Taca isentaa t̄o. Na ye ma tu lapa isayatu nat̄əli, kv̄-m nyá mayamaɣa. Pepe t̄ə k̄é n̄ ká n̄əki-m nyá caa kin̄ ke ponau?

⁹ Kelena Sonatanj s̄i: Mpusi í polo poolun, na mpi maa nu s̄i ma caa l̄əki nyá weesuɣu l̄əsv̄v̄v̄ na má n̄m̄es̄i-ŋ t̄o.

¹⁰ M̄p̄yóg Tafiti p̄əsa-i s̄i: Ye nyá caa lan̄le ta h̄eɛ awe ka heeli-m?

¹¹ Nt̄ena Sonatanj yaa-i s̄i: K̄ə na t̄ə lu na t̄ə kpa taale.

Ilena pa naale pa kpa taale.

¹² M̄p̄yóg Sonatanj t̄oma Tafiti s̄i: Is̄eyeli Iso Taca ke ma aseeta tv̄. Ie maa na ma caa ke cele, yaa celen̄kufe. Ye i lan̄le h̄eɛna-ŋ na má t̄i tili na p̄ə heeli-ŋ,

¹³ Taca í kv̄-m. Paa i tv̄ i taa s̄i i ká tu la-ŋ isayatu maa heeli-ŋ. P̄əc̄ó maa yele-ŋ t̄ə, na n̄ t̄ena alaaf̄aya. Taca í w̄eɛ nyá waali, is̄u i ka wev̄ ma caa waali t̄o.

¹⁴ Na ye maa w̄eɛna weesuɣu, ile n̄ la-m k̄upant̄o nti Iso lapa-ŋ t̄o na paa ma tu s̄əpa,

¹⁵ na p̄ə k̄ə na Taca kpiisi nyá kolontunaa t̄ənaɣa kolvm̄ kolvm̄, taa yele ma t̄əyaya ke k̄upant̄o lapv̄.

¹⁶ P̄ə t̄aya pulv̄, Sonatanj na Tafiti paa su n̄ɣo k̄é na ye Tafiti na i t̄əyaya nȳəma pa ȳəka-ke Taca ká yele na i kolontunaa l̄eɛti-w̄e.

¹⁷ M̄p̄yóg pa tasa t̄əmaɣa n̄əs̄s̄i suw̄. Mpi t̄o, Sonatanj ka s̄əla-i k̄é is̄u yem na k̄p̄ete.

¹⁸ Na Sonatanj t̄əmi-i s̄i: Cele nt̄é is̄ətv̄ kofalv̄ acima. P̄u ná s̄i n̄ f̄ei. Mpi t̄o, nyá t̄əc̄ayale ká w̄eɛ k̄p̄ete.

¹⁹ N ká polo kuyaku tooso nyəŋk̄v̄ wule na n̄ n̄m̄eli kan̄maɣa n̄ka ka kin̄ n̄ ka t̄ema n̄m̄el̄v̄v̄v̄ t̄o.

²⁰ Maa t̄ə nȳəma tooso, na p̄əle nt̄é t̄ə kin̄ t̄ə, is̄u ma na pulv̄.

²¹ Ilena má tili iwaas̄əle nat̄əli s̄i t̄ə p̄eeki-ȳe. Ye ma heela-te s̄i nȳəma nt̄é ma t̄ə ma t̄ə c̄əne. K̄p̄aya-ȳe na n̄ k̄ona. Ie n̄ k̄ə, taa nyá, nat̄əli t̄ə f̄ei k̄ele. Na Iso, maa looliyi.

²² Ama ye ma t̄oma iwaas̄əle s̄i nȳəma nt̄é nyá n̄ɣo t̄ə, ile n̄ t̄eɛ. Taca t̄əɣəŋəyi-ŋ kele.

²³ Taca kele má na-ŋ tá aseeta tv̄ ke tam̄ t̄ə, ke t̄əm nti t̄ə ȳəɣata is̄ənt̄o t̄ə t̄ə taa.

Tafiti sewa

²⁴⁻²⁵ M̄p̄yóg Tafiti sewa na í n̄m̄eli taale. P̄ə tala is̄ətv̄ kofalv̄ acima taanaɣa ilena wulav̄ c̄aya i t̄əc̄ayale ke kolun̄ja kite ke t̄əɣv̄. Ap̄ən̄e ná c̄aya i k̄əŋk̄əŋ taa, na Sonatanj ke isentaa, na Tafiti t̄əc̄ayale ke k̄p̄ete.

²⁶ Wulav̄ ta ȳəɣəti s̄i pulv̄v̄v̄v̄ kuyaku n̄kv̄. Mpi t̄o, i huɣkaya s̄i ntanyí isayatu nat̄əli t̄ə mayana-i k̄é na i kaa k̄ə acima.

²⁷ Tev̄ fema is̄ətv̄ kofalv̄ kuyaku naale nyəŋk̄v̄ wule na Tafiti f̄ei t̄ə. Ilena Sayuli p̄əs̄s̄i p̄əyalv̄ s̄i: Pepe t̄ə k̄é Seseɛ p̄əyalv̄ un̄ i ta k̄ə t̄əɣv̄ ke tete na san̄a?

²⁸ Nt̄ena Sonatanj s̄i: I s̄əl̄əma-m s̄i yele-m na má polo Petələhem.

²⁹ Ma taalv̄ heela-m s̄i ma nȳəma laki k̄ətaɣa ke ta te. Ye n̄ k̄é ma taapalv̄ yele-m na má l̄əɣo ma ti na má ná ma taalv̄naa. P̄ə t̄ə k̄é i f̄ei t̄ət̄əɣəle c̄əne.

³⁰ Tənaɣale Sayuli p̄áaná huuwa na í t̄o s̄i: Alv̄ tet̄elat̄o p̄əyaya nyá. Ma ta nyi taa s̄i nyá camna kele Seseɛ p̄əyalv̄? Nyá na nyá too m̄ə f̄eɛle k̄é.

³¹ Nyi s̄i ye Tafiti w̄ena i weesuɣu, asola taa k̄é nyá na nyá kawulaya í w̄eɛ. M̄p̄v t̄o, tili na p̄ə k̄ona-mi-i, p̄ə w̄eɛ s̄i í s̄i k̄é.

³² M̄p̄vuȳe Sonatanj p̄əsa i caa s̄i: I lapa we na p̄ə k̄uyv̄-i?

³³ Ilena Sayuli l̄əɣo Sonatanj ke n̄m̄antaɣa. Tənaɣale Sonatanj cəkənaa s̄i i caa t̄ema i taa s̄i i k̄uyi Tafiti.

³⁴ Μπόγύ ι yela τῶγῶ κε ισῶτῶ κῶfabῶ κῶyakuῶ naale nyῆrῶkῶ ηῶkuῶ na ί κῶlῶna pῶána. Mpi τῶ, ι larῶle wakῶlῶna Tafiti ke sῶsῶm ke mpi pῶ τῶ ι caa tῶv-ι τῶγῶ.

³⁵ Tῶv fema tanaῆ, ilena Sonataῆ na iwaasῶle natῶli pῶ polo timpῶ ι na Tafiti paa γῶγῶta na pa su tῶ.

³⁶ Ilena ί heeli iwaasῶle si: Polo na ή tῶssῶ nyῆmῶ nna maa tῶ tῶ.

Iwaasῶle tῶewa, ilena Sonataῆ tῶ nyῆmῶ ke tῶ nῶγῶ tῶ.

³⁷ Iwaasῶle tῶma isῶ tῶ takῶ nyῆmῶle cῶlῶ, ilena Sonataῆ kῶeesῶ-te si: Isῶ hatoo nyῶ nῶγῶ tῶ kῶ nyῆmῶle wῶe?

³⁸ La lῶῆ taa sῶῆ.

Μπόγύ iwaasῶle tῶssa nyῆmῶ na tῶ kῶna.

³⁹ Sonataῆ na Tafiti pa naale pa nyῆmῶ mpi pῶ lakῶ tῶ, iwaasῶle ná tá nyῶ.

⁴⁰ Ilena Sonataῆ cῶla iwaasῶle ke ι youu wontu si tῶ kῶreena.

⁴¹ Iwaasῶle tῶewa, ilena Tafiti lu ι tῶῆmῶle ke kaῆmaaya waali, na ί hῶntῶ Sonataῆ ke atῶye tῶm tooso. Μπόγύ pa kῶipa tῶma na pῶ wii tῶkῶroo, na Tafiti wula wῶ.

⁴² Ilena Sonataῆ tῶmῶ-si: Polo, Isῶ ί wῶe nyῶ waali. Ilena ί yele na má na-ῆ na ta lῶlῶvῶ nyῆma tῶ tῶkῶ nῶγῶ ηῶka tῶ suwa τῶγῶ tam tῶ.

21

¹ Μπόγύ Tafiti kῶlaa na ί tῶe na Sonataῆ náá mῶli icate taa.

Tafiti pote ke kῶtῶlv Ahimelekῶ te

² Μπόγύ Tafiti pola Nopi ke kῶtῶlv Ahimelekῶ te. Ilé ι loosa-ι, ilena ί kῶpaya asewa na sῶγῶntῶ na ί sῶῆ-ι na ί pῶssῶ-ι si: Alaafaya keῶ na ή tῶ nyῶ tike ke mpῶ, na nῶγῶlv fῶi nyῶ waali?

³ Ntena Tafiti si: Wulav kῶssῶna-m na tῶm kῶῆmesῶtῶ natῶli. Ye pῶ kaasa ma yῶlaa ilῶ, má na peῶ tῶ nyῆmῶ tá suluyῶ waatῶ.

⁴ Kῶtῶtῶγῶm napῶli pῶ fῶi? Ha-m potopotonaa kakῶrasi, yaa tῶγῶnaῆ ῆka n wῶna tῶ.

⁵ Ntena kῶtῶlv si: Ma fῶna potopotonaa napῶlῶyi yem. Isῶ nyῆma wῶnna. Ye nyῶ yῶlaa ι ta tῶkina alaa, ilῶ ma cele-ῆ peῶ.

⁶ Ntena Tafiti nῶγῶ tῶkῶv si: Paa tῶ lukῶ ta luw ma yῶlaa wῶ tῶnaῆ kῶ. Halῶ saῆa tá luw pῶne pῶ ta ke sῶkῶem isῶntῶ tῶ pῶ tῶesaa keῶ.

⁷ Ilena kῶtῶlv ha Tafiti ke potopotonaa. Mpi τῶ, pa tike pa wῶnna na mpῶye pa lῶsaa si pa layasῶyi kῶfama.

⁸ Pῶ pamna Sayuli tiikilaa nyῶvῶ tῶ nῶγῶlv ι ka wῶ tῶna. Pa yaaki apalῶ inῶ si Towekῶ. I kῶ Itῶm tῶ, na pa tῶka ι tῶs si ί la Isῶ sῶev kῶtaya nakῶli.

⁹ Μπόγύ Tafiti pῶssa Ahimelekῶ si n wῶna ῆmantaya yaa layate na ή cele-m? Mpi τῶ, wulav tilitῶ tῶm kῶetῶla-m, ilῶ ma ta kῶpaya layate yaa youu wontuyῶ nakulῶ.

¹⁰ Ntena kῶtῶlv si: Filiisi tῶ Koliyati wei n kῶwa lla tetekῶle taa tῶ, ι layate ke pa mῶela saalaya, na pῶ si kῶtῶlv toko waali. Ye n caa n kῶpaya-te, tῶ tike tῶ wῶna cῶne. Ntena Tafiti si: Cele-m-te tῶ fῶna saala.

Tafiti pote ke Katῶ

¹¹ Μπόγύ Tafiti tayana sewa ke kῶyakuῶ ηῶkuῶ, na ί polo wulav Akisi tῶye Katῶ.

¹² Ntena Akisi waali nyῆma tῶ si: Isῶ tetῶ wulav Tafiti keῶle inῶ inῶ? Pῶ taya ι na Sayuli ke pa tῶna yontῶ na pῶ paaki si:

Sayuli kῶwa yῶlaa iyaya (1000) ke huῶule,

na Tafiti náá kv iyisi naanῶwa (10000) ke huῶule.

¹³ Tafiti mayasa tῶm ntῶyi ι taa. Ilena wulav Akisi tῶm lapῶ-ι sῶγῶntῶ ke sῶsῶm.

¹⁴ Μπόγύ ι pῶsa isῶ kῶraῆtῶ, na ί lakῶ yem yem kῶ pa isῶntaa, na ί ῆmaaki kampῶnaa tῶ na ί yele na ι ntayama kῶpῆ ι tantuyῶ tῶ.

¹⁵ Kelena Akisi tῶ ι waali nyῆma si: I nawaya si pῶ lakῶ yῶlv inῶyi yeleye. Ilῶ pepe tῶ kῶ ί kῶpaya-ι na ί kῶῆna-m?

¹⁶ Isῶ ma laῆa kῶraῆtῶnaa ntῶ na ί kῶῆna-m inῶ inῶ si ί lakῶ yem yem na má naaki-ι? I ta mῶna ί svῶ ma tῶyaya taa.

22

Tafiti pῶsa yῶlaa kῶpekῶle nyῶvῶ tv

¹ Μπόγύ Tafiti sewa Katῶ, na ί polo na ί ῆmῶli Atulam kῶkῶpamuyῶ pῶγῶ taa. Mpῶyule ι tῶetῶnaa na ι tῶyaya yῶlaa tῶna nuwa. Ilena pῶ polo ι kinῶ.

² Pῶ kῶpayaῶ mpa pa laῆa wakῶlaa tῶ, na kῶma nyῆma, na nῶγῶsῶe nyῆma, pa kotina ι kinῶ, isῶ yῶlaa nasῶle (400) ke mpῶ, na ί pῶsi pa nyῶvῶ tῶ.

³ Tῶnaya Tafiti luwa na ί polo Misipa ke Mowapῶ tetῶ taa, na ί sῶlῶmῶ tῶna wulav si: Yele na ma caa na ma too pῶ kῶ na pῶ cῶssῶ nyῶ te. Halῶna má cῶkῶna mpi Tacaá kῶ la-m tῶ.

⁴ Μπόγός Tafiiti pona i nyóma mpere Mowapu wulaw kinj. Ilena pá caya tənaya waatu wei i tōhna cōsuyv tō.

⁵ Μπόγός Iso kyōyōtōtō teləsulv Katī heela Tafiiti si: Lu tēcōsōle tēna na í polo Yuta tetv taa. Ilena í se na í polo Heletī hōtuyv taa.

Sayuli kyōv ke Nori katōlaa

⁶ Μπόγός kyōyōv nakulī Sayuli caya Kipeya tontōhje tōó ké tuyv nakulī kv tēē. I hmantāyā ke i niñ taa, na i waalī nyóma tənaya i kinj.

⁷ Tənaya i tōma-we si: Ntōh Pēncamēē nyóma mē, í tēh mē taa si Seseē pəyalv Tafiiti ká ha mā tənaya tūh tawa, na í kpa mā tənaya nyuyv nyóma yeē?

⁸ Ye pá taya mpv, pepe tōó ké mā tēna tēpai i krenta nōyō ke ma tōó. Mē taa nōyōlv i tu cēki-m sākpaluyv ke mā pəyalv na Tafiiti pa nōyō pēlvōv tōm? Pepe tōó ké mā taa nōyōlv kaa tu tōyō ma wahala. Na í keēsī-m isēna ma pəyalv yōōsiyi ma na mā tēmle tv tō. Halī ilē í nyēki-m katōsi isu i tōhna lapv ke halēna saha tō.

⁹ Pə pamma Towēki Itōm tv ka we Sayuli waalī nyóma taa. Mpuyōle i cōwa si: Ma nawa Tafiiti pola Nori ke Ahitupi pəyalv Ahimeleki kinj.

¹⁰ Halī ilē i pōōsi Tacaa si, pepere Tafiiti ká la. Na Ahimeleki ha Tafiiti ke tōyōnaya na í cēle-i Koliyati layate.

¹¹ Μπόγός Sayuli tila Nori na pá yaa kōtōlv Ahimeleki, na i tōyāyā kōtōlaa tēna na pá polo.

¹² Ilena í tō Ahimeleki si: Ke hēkrahē. Na ilē i tō si: Ma nuwa, ta caa.

¹³ Μπόγός i tōma si: Pepe tōó ké nyá na Tafiiti í krenta nōyō ke ma tōó? Halēna hē ha-i tōyōnaya, na layate. Na hē yōyōtēna Tacaa ke i tōm, na í kōlī ma tōó na í nyēki-m katōsi, isu í tōhna lapv ke saha isēntō tō?

¹⁴ Ntēna kōtōlv cō si: Nyá waalī nyóma taa awe ká keēsēna i tōyī nyá yōtī Tafiiti. I nukēna-hē na i nyuyv kōla nyá tōyāyā taa ké.

¹⁵ Pə taya saha ke mā caala Tacaa ke yōyōtēnav ke i tōm. Ye ma na-i tá nōyō pēlvōv tōm, taa sukī tōlēyē má na mā tōyāyā nyóma tá taa nōyōlv i nyuyv taa. Ma ta nyi-tēyī paa pēca.

¹⁶ Μπόγός Sayuli tōma Ahimeleki si: Isu ma kōwa nyá na nyá caa tōyāyā nyóma tēna.

¹⁷ Ilena Sayuli tō i yoolaa mpa paa sōha i kinj tō si: I kv Tacaa kōtōlaa. Mpi tō, pa nyóma teu si Tafiiti seekaya ké. Ilena pá na-i pá lá nōyō kolōmāyā na pá kisi-m heeluyv.

Ama pēle pa kisa Tacaa kōtōlaa ke kyōv.

¹⁸ Ntēna Sayuli tō Towēki Itōm tv si: Nyaa kv-we.

Ilena Towēki kv kōtōlaa mpe pa nuwaasa na kakpasī, na pá suuwa kōtāyā wōntu.

¹⁹ Μπόγός Sayuli kōwa tōtōyō Nori icate yōlaa tēna. Pə kpayav apalaa, na alaa, na piya tēna, na ahulōmnaa na tōla tō.

²⁰ Ama Ahitupi pəyalv Ahimeleki pəyalv Apiyataa hēmēlaa na í se na í polo Tafiiti kinj.

²¹ Μπόγός i tayasa-i si: Sayuli kōwa Tacaa kōtōlaa.

²² Μπόγός Tafiiti tōma si: Kyōyōhku ma nawa Towēki ke tēna tō, māa nyōma mpv si i kaa lah Sayuli ke tayasuyv. Má yelina ntēyē pa kv nyá caa tōyāyā nyóma tēna.

²³ Caya ma kinj cāne, taa nyá. Ye wei i pēkēyī nyá weesuyv pə we isu ma nyōhko ke pōntv pēkēyī, māa paasēna-hē.

23

¹ Μπόγός pa tayasa Tafiiti si: Filiisi nyóma yōona Keila nyóma na pá kuu tōyōnaya ke kpeeh taa.

² Mpuyōle Tafiiti sēlōma Tacaa na í pōōsi-i si: Pə weē si má polo má yōona Filiisi nyóma mpe? Ntēna Tacaa si: Eē, polo na hē yōona-we, na hē waasi Keila nyóma.

³ Mpuyōle Tafiiti yōlaa pōōsa-i si: Yuta cāneyēle tē weē tē ta kisi cāyav na sōyōntv. Halī mπόγός tu puki Keila ke Filiisi nyóma suluyv na?

⁴ Tafiiti tasa Tacaa ke yōyōtēnav, ilēna Tacaa cō si: Kōlī na hē tēē Keila. Mpi tō, ma tv Filiisi nyóma ke nyá niñ taa ké.

⁵ Μπόγός i kpayā i yōlaa na í polo Keila na í yōona Filiisi nyóma. I kv-weyē sōōm na í kōlī-we, na í lēki pa tōla. Pə lapa Tafiiti waasa-weyēle.

⁶ Pēcō waatu wei Ahimeleki pəyalv Apiyataa ka sewa na í māyana Tafiiti tō, na í tōka kōtōlaa toko wei pa pōōsēyōna Tacaa ke tōm tōyō.

⁷ Sayuli nuwa si Tafiiti pola Keila, ilēna í tō si: Isō caa i tv-i ma niñ taa ké. Mpi tō, i kōma na í tēki i tēyī icate nte tē wēna kolōhja na kampōnaa na kōkalēsēh kōpah tō tē taa.

⁸ Ntēna Sayuli koti i yoolaa tēna na pá polo Keila si pa nyala Tafiiti na i yōlaa.

⁹ Tafiiti nu isayōtv nti Sayuli tōhna māyasuyv ke i taa ké mpv, ilēna í tō kōtōlv Apiyataa si: Kōna toko wei pa pōōsēyōna Tacaa ke tōm tō.

10 ɓena Tafiiti sɔlɔmɩ Iseyeli Iso Tacaa na ɩ pɔɔsi-ɩ si: Ma nuwa si Sayuli kɔŋ ɩcate yɔkɔyɔ ke ma maɣamaɣa ma nyɔyɔ tɔɔ.

11 ɩ ká kɔɔ tampana ɩsu ma nuw tɔ? Ye ɩ kɔrna Keila nyɔma ká tu-m ɩ ninj taa? Hai, Iseyeli Iso Tacaa, ɩa suulu na ń heeli-m. Ntɛna Tacaa si: Ee, ɩ ká kɔɔ.

12 ɓena Tafiiti si: ɓe Keila nyɔma ká tu ma na ma yɔlaa ke ɩ ninj taa? Tacaa si: Ee, paa tu-me.

13 Ɔpɔyɔ Tafiiti na ɩ yɔlaa pa lu Keila ke kpakpaa na pá tee tiili. Pa we ɩsu wɔɓnyɔɔŋ nasɔtosɔ (600) ke mpɔ. Sayuli nuwa si Tafiiti sewa, ɩle ɩ ta tasa pote tɔtɔ.

14 ɓena Tafiiti saali pɔyɔ taa kɛ kɔkɔpamɔyɔ pɔyɔyɔ taa na Sifi wɔlaya tetu tɔɔ. Sayuli pɛekaya-ɩ tam kɛ. Ama Iso ta tu-ɩ ɩ ninj taa.

15 Ɔpɔyɔ Tafiiti nawa si Sayuli pɛekɔyɩ si ɩ ku-ɩ. ɓena ɩ saali Sifi wɔlaya tetu hɔtɔyɔ taa.

16-17 Waatu inɔyɩ Sonatɔŋ pola Tafiiti kinj ke tɔna na ɩ sɔɔsi-ɩ apalɔtu si: Taa nyana pulɔ, Iso we nyá waali, na ma caa kaa tokina-ŋ. ɩ nyɔmá teu tɔtɔ si nyaa tɔyɔna Iseyeli nyɔma tɔɔ kɛ kawulaya, na maɣale nyá waali nyɔŋ.

18 ɓena pa naale pá kɔrenti na pá pɛeli nɔyɔ ke Tacaa ɩsentaa. Ɔpɔyɔ Tafiiti saala hɔtɔyɔ taa, na Sonatɔŋ náá kpe ɩ te.

Sayuli tɔyɔnɔyɩ Tafiiti

19 Ɔpɔyɔle Sifi nyɔma pola Sayuli kinj ke Kipeya na pá heeli-ɩ si: Tafiiti ŋmela ta teye Hakila pɔyɔ hɔtɔyɔ taa, kɛ kɔkɔpamɔŋ taa kɛ wɔlaya tetu ilim mpɔtɔŋ tɔɔ.

20 Tɔ nyɔmá si n caa n kra-ɩ. Mpɔ tɔ, kɔɔ tɔ kra-ɩ na tɔ ceɩ-ŋ.

21 Tɔnayaɩe Sayuli tɔma si: Timpi ɩ wɛna ma pɔtɔtɔle ke ɩsɛntɔ tɔ, Tacaa ɩ kooli-meɣe kupantu.

22 Mpɔ tɔ, ɩ polo na ɩ tasa pɛekɔyɔ ke timpi ɩ wee tɔ, na wei ɩ maɣamaɣa ɩ na-ɩ tɔ. Mpi tɔ, pa heela-m si ɩ acilayatu we sɔyɔntɔ.

23 ɩ pɛeki teu na ɩ cekeɔna lɔna nna nna a taa ɩ ŋmelɔyɩ tɔ. ɩ wɛɛna naani, ɩlena ɩ kɔɔ na má na-me tɔ polo. Ye tetu taa cɔɔɣe ɩ wee, maa pɛeki Yuta nyɔma tɔna taa na má na-ɩ.

24 ɓena pá tee Sayuli ke nɔyɔ na pá polo Sifi. Ama Tafiiti na ɩle ɩ nyɔma pa we Mawɔŋ wɔlaya tetu taa kɛ tɛtɛkɔle taa kɛ Yuta wɔlaya tetu ilim mpɔtɔŋ tɔɔ.

25 Ɔpɔyɔ Sayuli na ɩ yɔlaa pa pola Tafiiti pɛekɔyɔ. ɓena nɔyɔɓɔ tayasi-tɔyɩ Tafiiti na ɩ tii pɔyɔ na ɩ polo ɩ caɣa Mawɔŋ wɔlaya tetu taa. Sayuli nu mpɔ, ɩlena ɩ tɔŋ ɩ waali kɛ tɔna.

26 Na ɩ na ɩ nyɔma pa we pɔyɔ hɔyɔɓyɔ tɔɔ, na Tafiiti na ɩ nyɔma na leŋku tɔɔ. Ɔpɔyɔ pa sewa kpakpaa si pa fitiyɩ Sayuli. Ama ɩle na ɩ yɔlaa paa tema Tafiiti-weyele tam si pa kraaki-wee.

27 Tɔnaya tillu kɔma na ɩ heeli Sayuli si: Kɔɔ lɔŋ, Filiisi nyɔma wata tetu.

28 Ntɛna ɩ mɔli Filiisi nyɔma waali. Pɔ tɔɔ kɛ pa ha tɔnaya hɔte si pa ya tɔma kɔkɔpamɔyɔ.

24

Tafiiti kisa Sayuli ke kɔyɔ

1 Ɔpɔyɔ Tafiiti kula tɔna na ɩ polo Anj-Ketii kɔkɔpamɔyɔ pɔyɔyɔ taa na ɩ caɣa tɔna.

2 Sayuli luna Filiisi nyɔma tɔtɔyɔnɩe, ɩlena pá tayasi-ɩ si Tafiiti we Anj-Ketii wɔlaya tetu taa.

3 Ɔpɔyɔ Sayuli tɔɔsa yoolaa taa yoolaa ke iyisi tooso (3000) ke Iseyeli tetu tɔna taa, na ɩ polo Tafiiti pɛekɔyɔ. Halɔna ɩ tala taale pɔŋtɔɓɔŋ kɔkɔpamɔyɔ.

4 Ɔpɔyɔ pa tala heeŋ tɔtɛkɔle nte tɔ we mpaaw nɔyɔ tɔ. Kɔkɔpamɔyɔ pɔyɔyɔ nakuli ku we tɔna. Ntɛna Sayuli sɔɔ ku taa si ɩ luki hɔm, na Tafiiti na ɩ yɔlaa pa ŋmela lɔlɔ ke pɔyɔyɔ kolomɔyɔ ŋku ku taa.

5 Tɔnayaɩe Tafiiti yɔlaa welɔta-ɩ si: Nyɔleleŋ ntɛ yaa, Tacaa ka tema-ŋ heeluyɩ si ɩ ká tu nyá kolontunaa ke nyá ninj taa. Tɔɔ, lana-ɩ ɩsɔna n caa tɔ.

6 ɓena Tafiiti kɔli tɔheɩ na ɩ cooli Sayuli caɣa ntompɔle.

7 Ɔpɔyɔ ɩlanje ŋmaawa mpi pɔ tɔɔ ɩ lapa mpɔ tɔ.

8 ɓena Tafiiti tɔ ɩ yɔlaa si: Iso ɩ taa yeɩe na má tokina ma sɔsɔ. Mpi tɔ, Tacaa lɔsɔna-ɩ na ɩ kra-ɩ wulaw.

9 Tɔm ntɔyɩ Tafiiti tɔŋna ɩ yɔlaa si pá taa ku Sayuli. Pɔ waali kɛ Sayuli luwa na ɩ tu ɩ mpaaw.

10 Ɔpɔyɔ Tafiiti pɛle pa luwa tɔtɔ, na pá kɔɛsi Sayuli si: Hai, ma caa wulaw.

11 Sayuli pɔsa ɩ waali, ɩlena Tafiiti hɛnti-ɩ ate.

12 Na ɩ pɔɔsi-ɩ si: Pepe tɔɔ kɛ n nukɩ nti yɔlaa looliyi si ma caaki nyá wakɔɓyɔ tɔ ye?

13 Pɔ tayɔ mpɔ se. Mpi tɔ, saŋa n nana nyá ɩsɔpɔle ntɛ ɩsɔna Tacaa tu-ŋ ma ninj taa tɔ. Yɔlaa sɔsa-m si má ku-ŋ. Ama má kisina si pɔ fei si má tu ma sɔsɔ tɔɔ kɛ ninj. Mpi tɔ, Tacaa lɔsɔna-ŋ na ɩ kra-ŋ wulaw.

14 Tɔɔ, ma caa, nn naaki nyá toko ntompɔle ntɛ ma ninj taa, ye maa nɔkaa maa ku-ŋ. Ama timpi ma coola nyá toko tike na má tɔ ku-ŋ tɔ, nyɩ si ma taa u kraakɔna-ŋ. Pɔyele ma ta sɔlɔna-ŋ ɩsɔyatu. Ama nyá nyɔkɔna-m katɔsi si n caa ń lɔsi ma luɣu tee. Pɔyele ma ta wakɔlɔna-ŋ natɔli.

15 Tacaa ká huɔna má na-ŋ ta tɔm na ɩ leeti-ŋ. Ama ma kaa kraasi nyá tɔɔ kɛ ninj.

- ¹⁴ Pa tuka ituule si: Isayalataa lakəna isayatu. Mpu in, tətəyo ma kaa tokina-ŋ.
- ¹⁵ Ma ta tu talu haya kusəpaya, yaa ipela, na halɪ Iseyeli wulaw taka təyonəyi-m mpv.
- ¹⁶ Tacaa ká huuna má na-ŋ tá təm na í seena ma tə. Í ká ha-m tampana, na í ya-m nyá nin taa.
- ¹⁷ Tafiiti tema yəyətəyo ke mpv, uena Sayuli pəsə si: Ue ma pəyalə Tafiiti nəyo ke ma nukɪ mpv?
- Uena Sayuli tulɪ nəyo na í wii təkpu.
- ¹⁸ Na í tə si: Nyayale tampana tə, ma təm səpəna. Mpi tə, má lapəna-ŋ isayatu na í leeti-m kəpantə.
- ¹⁹ Kəpantə nti n lapa-m təyo n keesa saŋa isəntə. Mpi tə, Tacaa tə-m nyá nin taa na í kisi-m kəyo.
- ²⁰ Ye yulə sula i kolontu i kəyo-í kə, u yeki-í. Tacaa í leeti-ŋ kəpantə nti n lapa-m saŋa kəyaku kəne tə.
- ²¹ Pənente ma nyəma si nyayale wulaw. Iseyeli kawulaya təna ká wee nyá nin taa.
- ²² Mpu tə, yəyətə na í tuuna Tacaa si, n kaa ku ma ləlyəyo nyəma ke ma səm waalɪ. Pəyele n kaa kpiisi ma hətə ke ma caa təyaya taa.
- ²³ Uena Tafiiti tuuna mpv. Mpuyle Sayuli məla krente. Uena Tafiiti náá məli i kəkraməyo púyó taa.

25

Napaali leev

- ¹ Mpuyo kuyaku nakulɪ Samiyeeli səpa. Uena Iseyeli nyəma koti na pá caɣa i ləyaya, na pá pimi-í tɛ Lama. Waatu inəyi Tafiiti kulaa na í polo Palan wəlaya tətə taa.
- ²⁻³ Kalepu ləlyəyo taa apalə toŋ tə nəyolə i ka wenna Mawəŋ. Uena i təmle nyəma náá we Kameeli na pá lakɪ i təmle. Í heeŋ ka we iyisi tooso (3000) na páŋ ke iyaya (1000). Apalə in i hətə ntɛ Napaali, na í alə si Apikaali. Alə in i ka we ləməyasee kə na í isentaa luwa. Ama i paalə ná kə yulə nyəməŋ tə na isayatu. Kameeli ke paa we waatu in na pá kəkɪ pa heeŋ hontə.
- ⁴ Tafiiti pələ paa we wəlaya tətə taa. Uena Tafiiti nu si Napaali kəkɪ i heeŋ hontə.
- ⁵ Uena í kəsi ifepiya naanəwa si, pá polo Kameeli ke Napaali tɛ, na pá se-e si: Ma se-e-ŋ.
- ⁶ Iso í ha nyá təyaya na nyá nyəm tənaya alaafəya.
- ⁷⁻⁸ Í heeli-í tətə si: Ta na nyá tiikilaa tu wenna Kameeli. Tə ta la-weye isayatu natəlɪ. Pəcə pa tala taa natəlɪ tə ta le. Ye n caa, n pəsəsi-təyi nyá təmle nyəma na í nə. Tə, ma nuwa si pa təŋna nyá heeŋ hontə kə tə, lanhuləmle kuyaku ke ma nyəma pola nyá tɛ. Ma wiikina-ŋ si í ha má na ma nyəma ke mpi n wena si n haaki-tə tə.
- ⁹ Ifepiya mpe pa tala Napaali tɛ, uena pá keesi-í Tafiiti təmnaa mpe na pá taŋa i kucəcətə.
- ¹⁰ Tənyale Napaali holaa si: Tafiiti yaa. Ma ta nyi wei pa yaa mpv tə. Kayana yoma mpa pa seeki pa caanaa na pá cəkɪ yem tə pa wiisa pəyalə kə.
- ¹¹ Ue ma kaa kpaɣa təyənaya na ləm na nantə nti ma lapa təkpetekpete ke ma təmle nyəma tə, na má cələyi yem cəlaa.
- ¹² Tənyale Tafiiti pəyalaa pəsəna pa waalɪ. Pa kpeema uena pá keesi-í təmnaa mpe pa təna.
- ¹³ Ntəna Tafiiti si: Paa wei í ləlɪ i layate ke i tənaya taa.
- Uena Tafiiti pəyalaa ləlɪ pa layaləe na i mayamaya í cə i layate tətə. Yəlaa isə nasəle (400) tona i waalɪ, na pə kaasi yəlaa ŋmənyəyo (200) na pələ pa taŋa wontu.

Apikaali sənyəyo ke Tafiiti

- ¹⁴ Mpuyo Napaali pəyalaa taa nəyolə cəpa i alə Apikaali ke səkraləyo si: Tafiiti kusəna nteye i pəyalaa ke wəlaya tətə taa si pá kə pá se-e ta caa. Ntəna í nyaasi-we.
- ¹⁵ Pəcə waatu wei tana yəlaa mpe tu we wəlaya tətə taa tə, pa lapa-təyo kəpantə ke teu kə. Pa ta la-təyo isayatu natəlɪ. Pəcə ta pəlyəpə ta le.
- ¹⁶ Mpe pa kentina ta tə kə tam na tɛ tiikiyi ta kaləkəŋ.
- ¹⁷ Mpu tə, nyi isəna n ká la tə. Mpi tə, pa tema ta caa na i nyəm təna pə tomle tam kə. Pəyele i nyəməŋ katatəlaya tə, paa ta taa nəyolə yəyətəna-í i kaa nu.
- ¹⁸ Tənyale Apikaali kpaɣa pətopotonaa ke ŋmənyəyo (200). Uena i kpaɣa sələm huləŋ naale, na heeŋ wei pa tema təsyəyo təyo kakpasɪ. Í kpaɣa tətəyo pəe kətonjəe isə saaki, na leseŋ pəya ke nuuwa (100), na fikinaa pəya ke ŋmənyəyo (200), na í həkə kraŋasɪ tə.
- ¹⁹ Uena í tə i təmle nyəma si: Í tɛ-e-m nəyo na má təŋ mə waalɪ.
- Ama Apikaali ta heeli i paalə kə natəlɪ.
- ²⁰ Mpuyo i kpa i kraŋaya tə na í kpaɣa pulasɪ mpaaw. Uena i na Tafiiti na í lə i nyəma pá sulɪ kpaakraa.

21 Na pááná kpa Tafiti na í mayası i taa sı: Isu ma tanþyυ apalı inε i nyəm tənaya wɔlaya tetu taa tɔ, ma iwile tənə tu-m ləm nté yem. Pəyele i nyəm taa pɔlv ta le. Ulena í fel-m isayatu ke ma kɔpantu lonte.

22 Ye pə nyaalaa na má ta kpiisita i na i yəlaa tənə Isə í kɔ-m.

23 Apikaalı loosa Tafiti, ulena í tii i kpanaya tɔw ke ləŋ, na í hənti-i atε.

24 Ulena í tasa i nəðheε teε ké hotuyu na í tɔ sı: Hai, ma ce, má wakələna. Ile yele na nyá pɛelɔ má, má yəçotı na í nu.

25 Taa kraya ma paalı inı i təm na n yaa-tı sı pɔlv. Pa yaakuyu-i sı Napaalı tɔ, pə nyuyυ nté sı kpanu. Ḿpóyó i tu wε teitei. Má tá nana mpa n tilaa tɔ na pə lá mpu.

26 Ma ce, Tacaa kpana nyá nin sı n taa leeti nyá kolontunaa. Ma tuuna nyá na Tacaa sı Isə ká wakəli nyá kolontunaa na nyá isayalataa ke isı Napaalı.

27 Hai, ma ce, mɔ kɔcɔɔv ŋku ma kəna-ŋ isəntɔ tɔ na í tala nyá yəlaa.

28 Taa nyəmı ma isayatu, Tacaa ká tu-ŋ kawulaya na ká wεε tam. Mpi tɔ, nyá paasəçəna na Tacaa yooı. Pəçɔ nəçɔlv kaa kɔ nyá təm.

29 Isə ká ŋmɛsı nyá weesıyε ke təkulakula. Ye nəçɔlv kula nyá tɔw sı i kuyυ-ŋ i kaa na-kɔ. Ama i ká lɔ nyá kolontunaa ké isı pa təkuyυ pəntəlvpeε tɔ.

30 Ye pə kɔma na Tacaa la-ŋ kɔpantu nti i ka sı-ŋ tɔ, na í kpa-ŋ İseyeli nyəma wulav,

31 İle n kaa wii nyá tı sı n kɔwa tulum, yaa n leeta nyá təçı nyá kolontunaa. Hai, ma ce, ye pə kɔma na Isə la-ŋ kɔpantu, İle n tɔwı ma tɔw.

32 Mpuçule Tafiti təma Apikaalı sı: Ma sama İseyeli Isə Tacaa wei i kusa-ŋ na í səŋı-m sanŋ isəntɔ tɔ.

33 Na má seε nyá tətəyɔ isəna n lapa ləmayasεε, na í kpa ma nin na má tá kɔ na má leeti tɔ.

34 Ma tuukina Tacaa wei i kpa ma nin sı má taa la-mεçε isayatu tɔ sı, ye n taa səŋı-m ləŋ, mpi sı pu nyaalaya tɔ, pə taa kaası Napaalı na i yəlaa taa nəçɔlv.

35 Ulena Tafiti mɔ Apikaalı nin taa ké mpi i ka ha-i tɔ. Ulena í təmı-i sı: Taa nyá, məli nyá te, ma nu nyá təm, ma hɔla-ŋ suulu.

Napaalı səm

36 Apikaalı məla təyaya, İle i mayana i paalı təkı kele na í nyəçkı isı wulav, na sɔlvəm kɔ-i na í ŋmaaləçı. İle i ta heeli-i natəli təfi, haləna pə fe tanəŋ.

37 Tεv fema na i sɔlvəm ce i tɔw, ulena i alv keesı-i pə tənə. Ḿpóyó i lanŋε ceɓa katatəlaya, na pə məli-i tɔvluyυ.

38 Kuyεεŋ lapa isı naanɔwa, ulena Tacaa yele na í teesi səpu.

39 Ḿpóyó Tafiti nuwa sı Napaalı səpa. Ulena í tɔ sı: Ma seε Tacaa wei i seεna ma tɔw ké isayatu nti Napaalı lapa-m tɔ tə taa tɔ. Isə inı i kpana ma nin sı má taa wakəli, na í leeti Napaalı ke i mayamaya.

Pə waalı ké Tafiti tilaa sı i həŋ Apikaalı ke leelu.

40 Tillaa tala alv inı i tεçε Kaməeli, ulena pá heeli-i sı: Tafiti tilina-tuyυ nyá kın sı i həŋı-ŋ leelu.

41 Mpuçule Apikaalı hənta-wεçε atε na í tɔ sı: Maa pəsı ta caa yom, na má kəçkı i təmle nyəma nəðheε ke ləm.

42 Ulena Apikaalı kɔli kɔkɔpaa na í kpa i kpanaya tɔw. Na i pɛelaa kakpəsı wei i lakaya-i təmle təçɔ i waalı, na i təŋ Tafiti təmle nyəma na i pəsı Tafiti alv.

43 Tafiti ka tema Sisilee tɔ Ahinowam ke kɔpav ke alv. I alaa lapa naale.

44 Pə kaasa i kancaalaya alv Mıkaalı tɔ, İlé i caa Sayuli ka leeka-i ké na í ha Kalım tɔ Layisi pəyalv Paləti.

26

Tafiti kisa Sayuli kuyv tətɔ

1 Ḿpóyó kuyakv nakulı Sifi nyəma pola Sayuli kın ke Kipeya na pá heeli-i sı: Tafiti polaa na í ŋməli Hakıla pulaya tɔw ké wɔlaya tetu isəntaa.

2 Tənayale Sayuli kɔlaa, na í kraya İseyeli yoolaa taa yoolaa ke iyisi tooso (3000) na pá polo Tafiti pɛekuyυ ke Sifi wɔlaya tetu taa.

3 Pa talaa, ulena pá siki Hakıla pulaya tɔw ké mpaav nəçɔ. Ḿpóyó Tafiti nuwa sı Sayuli təŋa i waalı ké tənə.

4 Ulena í tili feŋlaa na pá mayana sı tampana.

5 Ḿpóyó Tafiti pola pa təkıle tənaya kɔkɔpaa. Ulena í ná Sayuli na i yooı wulav Apəneε pa təhəntəle. Sayuli na həntaya heku taa ké, na yoolaa náá həntaa na pá cəna-i.

6 Ḿpóyó Tafiti pəsa Hiti tɔ Ahimeleki, na Seluya pəyalv Sowapı neu Apəsayı sı: Mə taa awe caa sı ma na-i tɔ polo Sayuli pa təkıle? Ntəna Apəsayı cə-i sı: Maa təŋı-ŋ.

7 Mpuçule pa kɔla ahoɔ anı na pá polo pa mayana Sayuli hənta heku taa na í tookı. I ŋmantayaa ka sika i nyuyυ tɔw ké, na Apəneε na yoolaa pa həntaa na pá tamı-i kotaya.

⁸ Tənaɣale Apəsayi təma Tafiiti si: Saŋa nté Tacaa tɔwa nyá kolontu ke nyá niŋ taa. La suulu na ní yele na má kámi-ɪ ɲmantaaya ke təm kuləm tike təkɔŋ na má kɔna tetu.

⁹ Ntəna Tafiiti si: Taa ku-ɪ yoo. Ye yulɔ kɔwa Tacaa kələsɔ, Iso ɪ yeki pɔntɔ.

¹⁰ Ma tuukina si, Tacaa tike wenna mpaaw si í ku-ɪ. Ntanyɪ ɪ kuyaku ká tala na í sí ɪ səm, yaa pá ku-ɪ tayoole.

¹¹ Sí má tó niŋ ke Tacaa kələsɔ tɔ tɔ, Iso í pona mpusi ke pooluŋ. Ʋe kraɣa ɪ ɲmantaaya na ɪ ləm fulaya na tɔ tɔ.

¹² Tafiiti pa kraɣa wontu nti na pá tɛ tɔ, nəɣɔlɔ ta fe na í nu pa tan yaa í na-we. Mpi tɔ, Tacaa lapaɣa na pá tɔo isu pa sɛpa.

¹³ M̀p̀r̀ỳỳ Tafiiti pa pola pooluŋ na pá kra pulaya lɛŋka tɔ.

¹⁴ Ʋena ɪ kpɛɛsi Apənɛɛ na yoolaa lɛmpa si: He hee, ɪ nu taa? Ntəna Apənɛɛ si: Nyaya aweɣe na ní holiɣi wulaw tɔ kɛ mpɔ ye?

¹⁵ Kelena Tafiiti cɔ-ɪ si: Nyana awe í maya apalɔtɔ ke Ʋɛɣɛli taa? Pepe tɔ kɛ n ta feŋ nyá caa wulaw tɔ kɛ teu? Tɔɔ, nəɣɔlɔ polaa si í kuyi-ɪ.

¹⁶ Ama nti n lapa mpɔ tɔ tɔ ta kɛɛsi yoo. Ma tuukina Tacaa si timpí í tá feŋ mə caa wei Tacaa ləsaa tɔ ɪ tɔ tɔ, í mɔna səm ke mə tənaya. Nyəni, wulaw ɲmantaaya na ɪ ləm fulaya ŋka kaa we ɪ nyuyɔ tɔ tɔɣɔlɔ cənɛ.

¹⁷ M̀p̀r̀ỳỳ Sayuli nyəmá Tafiiti nəɣɔ na í pɔɔsi si: Ma pəyalɔ Tafiiti nəɣɔ ke ma nuiki mpɔ? Ʋena í cɔ si: Hai, ma caa wulaw, ma nəɣɔ kɛ.

¹⁸ Ta caa, pepe tɔ kɛ n tɔɣɔnəɣi-m mpɔ? Ma lapa-ŋ we? Ntiɣi ma pəntəna-ŋ?

¹⁹ Hai, ta caa, ke ŋkraŋŋ na ní nu ma təm. Ye Tacaa tuna-ŋ si ní tɔɣɔni-m, Ʋe kɔhɔw ka heɛsi ɪ laŋɛ. Ama ye yəlaa səsəɣəna-ŋ, Tacaa í tɔŋsi-weɣe mpusi. Mpi tɔ, pa tɔɣɔnəɣi-m kɛ sí má lu Iso tetu taa, na má polo tuŋ tɔlaalɛ.

²⁰ Ama maa caaki si ma si lɛlaa tɛ. Pepe tɔ kɛ n pɛɛkəɣi-m isu isesəlɔw, yaa isu pa tɔɣɔnuyɔ ləyaya ke pulasi taa tɔ?

²¹ M̀p̀r̀ỳỳle Sayuli cɔwa si: Ma wakəlaa kɛ. Məlɪ ma pəyalɔ. Ma kaa tasa-ŋ isayatu ke lapɔ. Mpi tɔ, n ta ku-m. Má lapəna isayatu səsəɔntɔ isu kɔmɛləmuyɔ.

²² Kelena Tafiiti si: Ta caa, nyá ɲmantaaya ntɔ cənɛ. Nyá yəlaa taa nəɣɔlɔ í kɔɔ í mu.

²³ Tacaa í felɪ mpa pa təŋa siyisuyɔ na pá lá kɔpantɔ tɔ. Mpi tɔ, saŋa ɪ tu-ŋ ma niŋ taa kɛ. Ʋena má kisi si ma taa tokina wulaw wei Tacaa ləsaa na í kra tɔ.

²⁴ Isu saŋa ma yela-ŋ kuyɔ tɔ, Tacaa í la maya mpɔ tɔtɔ, na í fiti-m wahalanaa təna taa.

²⁵ Ntəna Sayuli si: Ma pəyalɔ, Iso í kooli-ŋ kɔpantɔ na ní waa pə təna pə taa.

M̀p̀r̀ỳỳ Sayuli məla kpente na Tafiiti náá tɛ ɪ nyəŋku.

27

Tafiiti kpɔluyɔ tuyɔ ke Filiisi nyəma tɛ

¹ M̀p̀r̀ỳỳ Tafiiti maɣasa ɪ taa si: Kuyaku nakulɪ Sayuli tɛŋ na í ku-m yoo. Ʋe sana keke si má polo má tɔ kpɔluyɔ ke Filiisi nyəma tetu taa. Waatɔ ɪnəɣi ɪ ká yele-m pɛɛkuyɔ ke Ʋɛɣɛli tetu taa cənɛ. Ʋe ma fita ɪ niŋ taa keke.

² Pə tɔ kɛ ɪ na ɪ yəlaa nasətoso (600), pa kɔlaa. M̀p̀r̀ỳỳ pa təŋna Mawəki pəyalɔ Akisi wei ɪ kɛ Katɪ nyəma wulaw tɔ ɪ tɛ.

³ Ʋena pá kraɣa pa alaa, na pa piya, na pá polo pá caɣa təna. Paa na Tafiiti na Ʋé ɪ alaa naale, Sisilee tɔ Ahinowam, na Kamɛli tɔ Apikaadi wei ɪ kɛ Napaadi leelu tɔ.

⁴ Sayuli nuwa si Tafiiti tɔ kpɔluyɔ ke Katɪ, Ʋena í yele-ɪ pɛɛkuyɔ.

⁵ M̀p̀r̀ỳỳ kuyaku nakulɪ Tafiiti təma wulaw Akisi si: Hai, ta caa, ye n lapa-m naani, Ʋe n nyəni ɪcaliya nakələɣi nyá tetu taa cənɛ na má caɣa təna. Tɔfɔ pə fei si má na-ŋ tɔ caɣa nyá kawulaya ɪcate taa kɛ mpɔ?

⁶ Ʋena Akisi hulɪ-ɪ ɪcate nte pa yaa si, Sikəlaki tɔɣɔ kuyaku ŋku ku maɣamaɣa. Pə tɔ kɛ ɪcate nté tɔ pəsa Yuta nyəma wulaw nyəntɛ ke haləna saŋa.

⁷ Pənaɣa na isətɔnaa liɣiti tɔcu ke Tafiiti caɣa Filiisi nyəma tetu taa.

⁸ Tafiiti pa lukaɣa kɔluw ke Kesuli nyəma, na Kiiisi nyəma, na Amaleke nyəma kɛ. Mpi tɔ, piitimnaa mpe paa caɣana hatoo ləŋ taa kɛ Suli kəŋkəŋ taa. Haləna pə polo Ʋcipiti tetu taa.

⁹ Pa kɔkaya yəlaa tənaya həɣɔluyɔ ŋku ku taa kɛ. Pə kraɣaw apalaa na alaa tɔ. Ʋena pá kraɣəɣi pa tɔla na pa nyəm na pá pukina Akisi.

¹⁰ Ye Ʋé ɪ pɔɔsa-ɪ si: Leye ɪ pola mə kɔluw ke saŋa? Ʋe ntanyɪ ɪ looli si Yuta tetu ilim mpətəŋ tɔ. Yaa ɪ tɔ si Yelameli tetu taa, yaa Keni tetu taa kɛ tɔ polaa.

¹¹ Tafiiti ɪ yeki apalɔ yaa alɔ na ɪ weesuyɔ, si pə taa kɔɔ na pá taɣasɪ Akisi ke nti ɪ lakɪ tɔ. Ʋəna Tafiiti lakaya saa wei ɪ ka we Filiisi nyəma tetu taa tɔɣɔlɛ.

¹² Akisi ka lapa Tafiiti ke naani kɛ teu kɛ na í təŋ si: Nɔɔnɔ Ʋɛɣɛli nyəma taa kraana Tafiiti. Mpɔ tɔ, tɔlasɪ ɪ ká pəsi ma təmle tɔ ke tam tɔ kɛ.

28

1 M̄p̄ógó Filiisi nyóma kota pa yoolaa tintika si pa yookina Iseyeli nyóma. Ilena Akisi p̄oosi Tafiiti si: Nt̄oh̄ n nyóma si nyana nyá ȳelaa i ka s̄əna-m na té yooona Iseyeli nyóma na?

2 Nt̄ena Tafiiti c̄o-i si: N ká nana nyá is̄əp̄əle ke nti ma la t̄o. K̄elena Akisi si: Waatu in̄əyi ma yele na í tan̄əyi ma maɣamaɣa ke tam t̄oo.

Sayuli k̄əɣonəh̄ s̄əsv̄əy

3 Samiyeehi ka t̄ema s̄əp̄ə na Iseyeli nyóma pimi-i i te Lama. Halí pá c̄aya i l̄əyaya. P̄əyele Sayuli ka t̄əɣona k̄əɣonam̄əh̄ s̄əs̄əlaa, na pee p̄oos̄əlaa t̄ənaya i t̄etu taa k̄é.

4 M̄p̄ógó Filiisi yoolaa kotaa na pá siki Sunem, na Sayuli náá koti Iseyeli nyóma t̄əna na pá siki Kilip̄owa.

5 Sayuli nawa kolontunaa yoolaa paɣale, ilena s̄əɣont̄u k̄pa-i na í seliyi is̄u l̄om taa k̄pate.

6 Ilena í ȳəɣ̄ət̄əna Tacaa. Ama ilé i ta c̄o-i. Paa toosee taa, paa k̄ət̄əlaa maɣas̄əȳə taa. P̄əyele Iso k̄əȳəɣ̄əɣ̄ət̄ə t̄el̄əs̄əlaa n̄əɣ̄əb̄ i ta heeli-i si p̄əb̄.

7 Nt̄ena í t̄ó n̄əɣ̄ə si pá p̄əek̄i-i al̄ə wei i s̄əsv̄əyi k̄əɣonam̄əh̄ t̄ə na in̄u i polo i kin̄. Ilena i waali nyóma heeli-i si: Al̄ə n̄əɣ̄əb̄ i w̄e An-T̄əoo na í s̄əsv̄əyi.

8 Ahoɣ yuwa ilena Sayuli layasi wontu, na í k̄paɣa apalaa naale na pá polo al̄ə in̄u i kin̄. M̄p̄ógó Sayuli t̄oma-i si: Ma caa si n̄ yaa-m at̄etu wei ma k̄eesi-ŋ t̄ə na í heeli-m na nȳəȳə t̄əm.

9 M̄p̄ógó al̄ə p̄oos̄ə-i si: Nt̄əh̄ n nȳəmá si Sayuli t̄əɣona k̄əɣonam̄əh̄ s̄əs̄əlaa, na pee p̄oos̄əlaa t̄ənaya i t̄etu taa? Ile pepe t̄oo k̄é n nȳəki-m kat̄əka si n̄ k̄pa-m na pá k̄o-m.

10 Nt̄ena Sayuli ȳəɣ̄əti na í tuu si: Na Iso, p̄əb̄ ka la-ŋ.

11 Nt̄ena al̄ə p̄oos̄ə-i si: Aweye n caa si má yaa? Sayuli si yaa Samiyeehi.

12 Waatu wei al̄ə nawa Samiyeehi, ilena í má kapuka na í t̄ó Sayuli si: Hei, s̄es̄ə nȳəɣale Sayuli na í p̄uyusu-m mp̄o?

13 Nt̄ena wulaw n̄əɣ̄ə t̄əkr̄əp̄ə si: Nyá lan̄le í taa t̄o. N na p̄əb̄əȳə? Nt̄ena al̄ə si: At̄etu n̄əɣ̄əb̄əȳə ma naaki na í luk̄əna t̄etu t̄e.

14 Ilena í p̄oos̄ə-i si: I s̄ent̄aa w̄e is̄əna t̄oo? Al̄ə si: K̄əkr̄əp̄əb̄ə k̄é, na í suu c̄apa.

T̄ənaya Sayuli c̄ek̄ənaa si Samiyeehi, na í h̄ənt̄i-i at̄e.

15 M̄p̄əȳəle Samiyeehi p̄oos̄ə Sayuli si: Pepe t̄oo k̄é n caal̄əyi-m mp̄o? Nt̄ena Sayuli si: Ma t̄əm t̄əmaɣa. M̄pi t̄o, Filiisi nyóma k̄oma-m yoonav. P̄əyele Iso u tas̄əyi-m ȳəɣ̄ət̄ənav. Paa toosee taa, paa Iso k̄əȳəɣ̄əɣ̄ət̄ə t̄el̄əs̄əlaa u heeliyi-w̄eȳe ma t̄əm. P̄ə t̄oo k̄é ma yaa-ŋ si n̄ heeli-m nti p̄ə w̄e si ma la t̄o.

16 Nt̄ena Samiyeehi p̄oos̄ə-i si: Tacaa l̄ə-ŋ na í p̄əsi nyá kolontu, ilena n̄ yaaki má suwe?

17 Is̄u Tacaa ka heela-ŋ na ma k̄eesi-ŋ t̄əȳə i laki-ŋ. I l̄eeka nyá kawulaya na í ha-k̄eȳe Tafiiti.

18 N ta t̄əki Tacaa t̄əm na n̄ k̄piisi Amaleke nyóma. Mp̄o p̄ə t̄oo k̄é Tacaa laki-ŋ m̄p̄ógó san̄a.

19 Cele i ká t̄ə nyana Iseyeli nyóma t̄əna ke Filiisi nyóma niŋ taa, na nyana nyá piya i ká la sol̄ənaa.

20 M̄p̄ógó Samiyeehi t̄əm nti t̄ə s̄əsa Sayuli ke watu na í yele i t̄i na í fala at̄e t̄əmb̄əb̄ is̄u taav. M̄pi t̄o, i taa t̄əȳə p̄əb̄əȳə k̄ȳəak̄ə ŋk̄ə na ahoɣ t̄əna, il̄e i t̄ənb̄əȳə ka hoowaya.

21 M̄p̄əȳəle al̄ə in̄u i p̄əla Sayuli kin̄ na í maɣana-i na s̄əɣont̄u p̄u-i m̄p̄ógó katat̄əlaya. Ilena í t̄əmi-i si: Ta caa, nyá p̄əel̄ə má, ma nuna-ŋ teu na má m̄ə s̄əm na má lá nti n heela-m t̄o.

22 Mp̄o t̄o, yele má ha-ŋ t̄əɣonaya ke p̄əc̄ə na n̄ t̄əȳə, na p̄ə c̄e nyá is̄ent̄ə na n̄ t̄ó nyá m̄p̄aa.

23 Ilena Sayuli kisi si i kaa t̄əh̄ p̄əb̄. M̄p̄ógó Sayuli waali nyóma na al̄ə in̄u pa kaana-i, hal̄əna í k̄əo i k̄əli at̄e na í c̄aya k̄əh̄ənt̄əȳə t̄oo.

24 M̄p̄ógó al̄ə k̄pa nav ifate nte t̄ə yas̄əla teu t̄əl̄əp̄əl̄əp̄i t̄əȳə l̄əh̄, na í k̄o na í t̄ə p̄ət̄əp̄ət̄asi.

25 Ilena í c̄ela Sayuli na i waali nyóma na pá t̄əȳə. M̄p̄ógó pa k̄əla ahoɣ an̄i na pá k̄p̄e.

29

Filiisi nyóma t̄əɣənȳəȳə ke Tafiiti

1 M̄p̄ógó Filiisi nyóma kota pa yoolaa ke timpi pa yaaki si, Afeka t̄ə na Iseyeli nyóma náá koti pa nyóma ke Sisilee hite n̄əȳə.

2 Ilena Filiisi awulaa na yoolaa nun̄əwa (100) k̄p̄ək̄əle, na iyaya (1000) k̄p̄ək̄əle pa t̄ə na pá t̄e. P̄ə kaasa Tafiiti na ilé i nyóma na Akisi ke waali.

3 Nt̄ena Filiisi yoolaa s̄əsa p̄oos̄ə Akisi si: H̄ep̄əla nyóma m̄p̄e pa caa w̄eȳe c̄əne?

K̄elena Akisi si: Iseyeli wulaw t̄əml̄e t̄ə Tafiiti k̄é t̄é. I w̄əw̄ ma kin̄ t̄ə p̄ə tan̄aa k̄é. P̄əc̄ó ma ta keesi-i na is̄əyat̄iya nak̄əl̄əyi hal̄əna san̄a.

4 T̄ənaya pa m̄ə Akisi na p̄áaná na pá t̄əmi-i si: M̄əl̄əna-i lon̄te nte t̄ə taa n ka hul̄ə-i si í c̄aya t̄o. I taa t̄əh̄ t̄á waali ke t̄əȳoole, na p̄ə k̄əo na yoou han̄ ilena í p̄əsi ta kolontu. N ta nyi taa si ta ȳəlaa pan̄eȳe i ká k̄ə, ilena p̄ə ciiki i na i caa?

5 Mat̄əh̄ Tafiiti in̄əyi paa yookayana yontu na paale si: Sayuli k̄əwa ȳəlaa iyaya (1000) ke huɣule.

Tafiiti náá kó iyisi naanowa (10000) ke huɣule.

⁶ Mpuɣule Akisi yaa Tafiiti na i tami-i si: Ma tuuna Tacaa si n ké tampana tɛɣlɔ ké, na ma nyulaxi si má na-ŋ tɛ puki yoo. Mpi tɔ, hatoo n kɔm ma kin na pɔ suna sanja tɔ, ma ta nata isayatiya nakɛlɛɣi nyá kin. Ama Filiisi awulaa lɛlaa u caakɛna-ŋ.

⁷ Mpu tɔ, mɛli tɛhɛɛ, pɛ taa kɔɔ na n la mpi pɛ ta maya-we tɔ.

⁸ Ntɛna Tafiiti si: Ta caa, wulav, ilɛ pepeye ma lapa? Tuu ma kɔm nyá kin cɛne na pɔ suna sanja tɔ, isayatu ntiyi n nawa ma kin na pɛ fei si má na-ŋ tɛ polo yoo?

⁹ Mpuɣule Akisi si: Natɛli tɛ fei ma kin, halɔ n tu we maya teu ké isu lɔɔ tillu. Ama awulaa sɛkɛpema mpe pa tɔmna si pɛ fei si tá na-ŋ tɛ polo yoo.

¹⁰ Mpu tɔ, nyá na mpa i lu Sayuli kin na i kɔɔ tɔ, cele tanaŋ ye pɛ nyaalaa i kuli lɔŋ na i tɛɛ.

¹¹ Tɛv fema, ilɛna Tafiiti-we pá kuli lɔŋ na pá mɛli timpi paa wɛɛ tɔ. Ilɛna Filiisi nyáma náá polo Sisilee.

30

Tafiiti yoonav ke Amaleke nyáma

¹ Mpuɣó Tafiiti na i yɛlaa pa tala pa tɛcaɣale ke kuyaku tooso nyɛŋku wule. Ilɛna pá mayana Amaleke nyáma wata Yuta na ilim mpɛtɛŋ tɔɔ, na pá sɔ Sikɛlaku icate.

² Ilɛna pá kra alaa na sɔsaa na piya mpa paa wɛ tɛ taa tɔ. Pa kuu pa tɛnaya na pá tɔna mpaav. Ama pa ta kv pa taa nɔɣɔlv.

³ Tafiiti na i yɛlaa pa tala icate taa, ilɛna pá mayana pa sɔpa-tɛɣɛ kɔkɔ. Mpuɣó pa kra pa alaa na pa alɔpiya na pa apalɔpiya ke yomle.

⁴ Mpuɣó pa tula nɔɔsi na pá wii tɛkpuo isu pa saki pa saki.

⁵ Pa kreŋna Tafiiti alaa naalɛɣɛ na pá kraɣa. Sisilee tu Ahinowam na Kameɛli tu Apikaali wei i ké Napaali leelu tɔ.

⁶ Mpuɣule Tafiiti lanle pɛsa katatɛlaya. Mpi tɔ, i yɛlaa ka wɛna-i na hɔwɛɛ nyar nyɛna ke pa piya tɔɔ ké. Halɔ pá kuli si pa yakɛ-i pɛɛ. Ilɛna Tacaa sɔɔsi-i apalɔtv.

⁷ Ilɛna Tafiiti tɔ Ahimeleki pɛyalɔ Apiyataa wei i ké kɔtɔlv tɔ si: Kɔna-m kɔtɛlaa toko wei pa pɔɔsɛɣɛna Tacaa ke tɔm tɔ.

Apiyataa pona-i,

⁸ ilɛna i pɔɔsi Tacaa si: Ye ma tɛŋa kolontunaa mpe maa hiki-we? Tacaa si: Tɔɣɔni-we n ká hiki-we na n waasi yɛlaa mpe.

⁹ Ilɛna Tafiiti na i yɛlaa nasɛtoso (600) pá tu pa waali. Pa tala Pɛsɔɔ lɔɔv

¹⁰ Ilɛna yɛlaa ŋmunɔvu (200) saali tɛna. Mpi tɔ, pa sula kav. Pɛ kaasa nasɛle (400), ilɛna pɛle na Tafiiti pá tɔɣɔtv.

¹¹ Mpuɣó pa sula Icipiti tu nɔɣɔlv, na pá pona-i Tafiiti kin na pá ha-i tɔɣɔnaya na lum.

¹² Pa ha-i tɔtɔɣɔ fiki pɛɛ kɔwɔlɛɛ paɣalɛ, na lɛsɛŋ kɔwɔlv paɣa ke naale, na i tɔɣɔ na i lá alaaɣaya. Mpi tɔ, kuyɛɛŋ tooso ke i ta tɔɣɔ i ta nyɔɔ.

¹³ Ntɛna Tafiiti pɔɔsi-i si: Awe tɛna-ŋ na leyɛ n lunaa? Kɛlena ilɛ si: Ma ké Icipiti tu ké, Amaleke tu nɔɣɔlv i ka tɛkɛna-m yomle. Sanja taa kuyɛɛŋ tooso kɔlv pɛ wukaya-m na i lɔ-m tɔ.

¹⁴ Ta watɛna Kɛleti nyáma tetu ilim mpɛtɛŋ hɔɣɔlv tɔɔ ké Yuta tetu taa, na Kalepu tetu, na tɔ sɔ Sikɛlaku icate.

¹⁵ Ntɛna Tafiiti si: N ka pona-m yoolaa mpe inu pa kin na?

Kɛlena yom cɔ si: Tuuna lɔɔ hɛtɛ si n ka kɔ-m. Pɛyɛle n ka cele-m ma caa, ilɛna pɛcɔ má pona-ŋ pa kin.

Tafiiti kɔwa Amaleke nyáma

¹⁶ Apalɔ inu i kraɣa Tafiiti na i pona-i na pá mayana Amaleke nyáma ke sɔsɔm ke tɛna, na pá tɔki na pá nyɔɔki na pá paaki. Wontu nti paa lɛɛka Filiisi nyáma na Yuta nyáma tɔ tɔɔ ké pa lakaya mpu.

¹⁷ Mpuɣó Tafiiti ku-wɛɣɛ tanaŋ ŋku. Halɛna tɛv kɔfemuyɔ taanaya, pa taa nɔɣɔlv ta fiti. Ye pɛ taya ifepiya nasɛle (400) wei i caɣa yooyoonaa na i se tɔ.

¹⁸ Mpuɣó i lɛɛka pa tɛna mpa Amaleke nyáma ka kpawa tɔ, na i alaa naale.

¹⁹ Tafiiti lɛɛka pa piya tɛnaya tɛɛɛɛɛ, na pa wontunaa mpa kolontunaa ka kuuwa tɔ.

²⁰ Na i lɛɛki Amaleke nyáma tɔla tɛna na a tiikilaa yɔɣɔtɛɣi si: Tafiiti tɔla ntɔ cɛne.

²¹ Pa kɔma pa tala yɛlaa ŋmunɔvu (200) ŋku ku kawa na kó saali Pɛsɔɔ lɔɔv nɔɣɔ tɔ, ilɛna pɛle pá polo-wɛɣɛ sɛŋɔvu, na Tafiiti kpɛtɛna-we na i sɛɛ-we.

²² Mpuɣule mpa paa tɛŋa Tafiiti tɔ, pa taa tetɛlataa na asayaa pa tama si: Timpi pane pa ta pɛsi na pá polo kolontunaa tɛkɔlv tɔ, ka kaa ha-wɛɣɛ mpi tɛ hika tɛna tɔ pɛ taa pɔlv. Ama pa alaa na pa piya tike ke paa kɛli na pá tɛɛ.

²³ Ntēna Tafiiti si: Apalaa me, í taa la mpu. Mpi tō, Tacaā yaṗəna-tu na í tó tá niñ taa ké ta kolontunaa na í ha-tuyu pə tēna isəntə.

²⁴ Nəɣəlv kaa mʊ mə tɔm nti.

Ile pə wēe ké si mpa pa pola təyoole tō,

na mpa pa taŋa wontu tō pá tala wontunaa mpeye teitei.

²⁵ Pə kpaɣav kuyaku ŋku na pə puki tɔɔ Iseyeli nyóma suv m̄póyó lapu, na pə pəsi isu kiiu.

²⁶ Pa məla Sikəlaki, ilena Tafiiti cosi kolontunaa wontu nti pa hika mpu tō tə taa, na í ha Yuta nyuyv nyóma na í taapalaa si: Tacaā kolontunaa ke tə leekaa na tə cosi na tə ha-me.

²⁷ Mpa mpa í hawa tɔɔle, Peteele nyóma, na Lama nyóma ke Nefeki wəlaya tetu taa, na Yatii nyóma,

²⁸ na Alowee nyóma, na Sifiməti nyóma na Isəteməwa nyóma,

²⁹ na Lakaali na Yelameli acalae nyóma na Keni nyóma,

³⁰ na Hooma nyóma na Pəə-Asaŋ nyóma na Ataki na Hepələŋ nyóma,

³¹ na timpi timpi Tafiiti na í yəlaa paā cəəsaa tə pə nyómanaa.

31

Sayuli səm

¹ Waatu iní í taa ké kuyaku nakuli, Filiisi nyóma yoona Iseyeli nyóma, na pá tɔɔni-we na pá ku-weyə Kilipəwa puyv taa.

² Ilena pá tó Sayuli pa waali na pá ku í pəyalaa Sonataŋ na Apinatapu na Maləkiśuwa.

³ M̄póyó pə wiisina Sayuli na pá yaɣa-í nyóma ke teu.

⁴ Ilena í tō í yoou wontu təkulv si: Kpəe nyá layate na í tēesi-m. Pə taa kəə na Filiisi ma ta nyi isənaa mpe pá kəə pá tēesi-m na pá paana-m.

Amā sɔɔntu kpa yoou wontu təkulv na í kisi. Tənaɣale Sayuli sika í layate na í yele í ti na í hoti tə təə.

⁵ Yoou wontu təkulv ná mpu, ilena íle í hoti í nyənte təə ké mpu tətə na í si.

⁶ Sayuli na í pəyalaa tooso, na í yoou wontu təkulv, na í yəlaa tēna pa səpəna kuyaku ŋku.

⁷ M̄póyó Iseyeli nyóma mpa paā we Sisilee ləəv waali, na Yaataní pəɣə waali tō, pa niwa si Sayuli na í pəyalaa pa səpa na Iseyeli yooola seeki. Tənaɣa pəle pa lu pa acalae taa na pá se tətə. Ilena Filiisi nyóma polo na pá caya tēna.

⁸ Təv fema, ilena Filiisi nyóma polo si pa kpaəkəyi sətəa wontu. M̄póyó pa maɣana Sayuli na í pəyalaa tooso pa səpa Kilipəwa puyv taa.

⁹ Ilena pá seti Sayuli nyuyv na pá wəɣəsi í yoou wontu. Pə waali ké pa yasa təm kopantu ntəyi Filiisi nyóma tetu taa, na pa tuŋ kutulunɣ taa na yəlaa tēna ni.

¹⁰ Ilena pá si Sayuli wontu ke tuyv Asətəti kutuluɣu taa. M̄póyó pa kama Sayuli maɣamaya ke icate nte pa yaa si Peti-Seyan tə tə koluŋa təə.

¹¹ Waatu wei Yapeesi nyóma niwa isəna Filiisi nyóma lapa Sayuli tə.

¹² M̄póyó apalaa taa apalaa kotaa, na pá tə ahoə tēna na pá polo Peti-Seyan na pá ləsi Sayuli na í pəyalaa, na pá pona-weyə Yapeesi na pá wə-weyə kəkə.

¹³ Ilena pá ləsi pa mowa na pá pi tuyv nakuli ku tēe. Ilena pá həkə nəəsi ke kuyeyə naatosompəɔlaya.

SAMIYEELI TOM TAKELAYA NAALÉ NYEHKA KUTULUTU

Samiyeeli takelaya naale nyehka taa ké pa keesəyi Iseyeli wulav səsə təm. Inı ı teena awulaa tənaya nyəy kulyu na tonj. Pa keesa tətəy ı ıcantu, na isəna ı hota isayatu səsəntu taa tə. ı səsəntu lentı nté, ı cekəna ı isayatu ntu tətəm. İlena í tisi sı tə fei teu, na í sələmi İso ké suulu, na ilé ı wii-ı.

İsəna pa fayə Samiyeeli II takelaya tə:

Tafiiti pəsa Yuta kpekəle wulav, titite 1-4

Tafiiti kawulaya ké Iseyeli nyəma təna tə, titite 5-20

Tafiiti kawulaya kantəkaya pusi, titite 21-24

Tafiiti nu Sayuli səm

¹ Sayuli səm waalı ké Tafiiti luna Amaleke nyəma təkule na í məli Sikəlaku na í caya tənaya kuyeyə naale.

² Kuyaku tooso nyəykw wule ké nəyolw sewa Sayuli pa təkikile na í cəla ı wontu na lajwakəlle, na í pəla ı nyuyt taa ké tetu. ı tala Tafiiti, iləna í həntı-ı atə.

³ Mpyuyule Tafiiti pəsa-ı sı: N luna le? İlena Selu cə sı: Iseyeli nyəma təkikile ké ma sewa.

⁴ Ntəna Tafiiti sı: Heeli-m mpi pə lapa tə. Keleəna Selu sı: Iseyeli nyəma sewa pa kolontunaa na pa taa pəyale səpa. Halı Sayuli na ı pəyalw Sonataj pəle pa səpa tətə.

⁵ Mpyuyule Tafiiti pəsa ifepu wei inı ı kəna-ı təm ntu tə sı: Sayuli na Sonataj pa səpa yaa, awe heela-ıj?

⁶ Ntəna ifepu inı sı: Ma mayana Sayuli səhna ı ĩmantaaya ké Kilipowa pyuy taa ké na kolontunaa yosu kekeleəna kpeyetəna-ı.

⁷ ı pəsa ı waalı na í na-m iləna í yaa-m na má polo.

⁸ Ntəna ı pəsa-m sı: N ké le tu? Ma sı: Ma ké Amaleke tu.

⁹ Keleəna í tə-m sı: Paa na ma tənəna feesuytu tə kəw ĩ teesi-m. Ma isentəw tənəna piluytu ké.

¹⁰ Təw, ta caa, ma nawa sı paa ma yela-ı ı kaa la weesuytu, iləna maa ku-ı. Keəna má wəyəsı ı ntenuytu na ı kpalaya na má kəna-ıj.

¹¹ Tənyale Tafiiti kpa ı təw wontu kususuu tu na í cələna lajwakəlle na ı cəlo nyəma náa la mpu tətə.

¹² Mpyuyə pa wii Sayuli na Sonataj, na Iseyeli nyəma caya pa ləyaya na pá həkə nəəsı haləna taanaya.

¹³ Mpyuyule Tafiiti tasa ifepu wei ı kəna-ı təm ntu təy pəsaşuy sı: Nyá sı n ké le tu yee? İlé sı: Ma caa ké Amaleke tu ké na í caya cəyalətu ké Iseyeli.

¹⁴ Keleəna Tafiiti sı: İsənaya pə lapa na ĩ ma kanjante na ĩ kó İso kuləw.

¹⁵ Mpyuyə ı yaa ı yəlaa taa nəyolw na í heeli-ı sı: Ku Amaleke tu inı. İlena ilé ı kulı na í ku-ı.

¹⁶ Mpyuyule Tafiiti sı: Nyá səm í wəe nyá təm. Mpi tə, nyá nəyə pəetəna-ıj, timpri n yəyətəa sı n kó Tacaa kuləw tə.

Tafiiti wiiki Sayuli na Sonataj pa səm

¹⁷⁻¹⁸ Ləyaya wula nna Tafiiti wiiwa Sayuli na ı pəyalw Sonataj pa təw na pá ĩmaa-yeyə Siyisuytu Tənjw takelaya taa təyolw. Tafiiti caaki sı paa Yuta tu wei í nyı-yə.

¹⁹ Iseyeli yoolaa taa yoolaa kpisa nantw ké pulası taa. Halı akanaa taa akanaa hotina nté.

²⁰ ı taa heeli-təyi Katı nyəma.

Pəyele í taa yəyoti-təyi Asəkələj mpaaj taa.

Pə fei sı Filiisi ma ta nyı isənəna alaa na pa pəelaa

ı ĩmaaləna-tı.

²¹ Kilipowa pulası kaa tasa ihunte ké nav.

Pəyele sı kaa na təw tətə.

Sı tetu təna í sı.

Tənaya akanaa kpaləj wakəlaa.

Pa kaa tasa Sayuli kpaləy wə nim saləy.

²² Sonataj u təkı nyəmlə na í tii atə.

Pəyele Sayuli náa kpeeki layate na tə məli yem.

Pa kōwa kolontunaa tuutuuma ké.

²³ Sayuli na Sonatan pa luuŋ ka sūv tōmaga.
Pa kṛenta kolōm ké mṛpógó halēna pa sēm.
Pa lṛṛlṛṛ lapv tēe ṛmakāle.
Pəyele pa kēla tōyolasi ké tonj.

²⁴ Iseyeli alaa mē, í wii Sayuli.
Imi í suukayana-meŋe wontu kōpantv,
na í tōyí mē tōó ké kacōka nyēmnaa.

²⁵ Akanaa taa akanaa hota təyoole.
Sonatanj kṛisa tənōyō ké pulasi taa.

²⁶ Ma ceu Sonatanj, nyá sēm tōm wu-m ké.
N ka sōla-m ké na pō kēli isu alv,
na n heesəyí ma lṛṛle.

²⁷ Yoolaa taa yoolaa səpa.
Akanaa lepa yem.

2

Pa kpa Tafiti ke Yuta wulav ke Hepəlonj

¹ Pəle pə waali ké Tafiti pōosa Tacaa si: Má mēli Yuta? Tacaa si: Ee, mēli. Na icate nte tō taa ké maa caŋa? Ntēna Tacaa si: Polo Hepəlonj.

² Mṛpógó Tafiti kṛaŋa í alaa naale, Sisilee tv Ahinowam na Kameeli tv Apikaali wei í ké Napaali leelu tv na í kṛeṛna.

³ Na í yēlaa mpa paa we í kinj tō, na pa alaa na pa piya na pá polo pá caŋa Hepəlonj.

⁴ Ilēna Yuta nyóma polo na pá kpa Tafiti ké wulav ké Yuta taa.

Mṛpógó pa heela Tafiti si Yarēsi Kalaati nyóma pimna Sayuli.

⁵⁻⁶ Ntēna í tili si pá heeli-we si: Tacaa í kooli-meŋe kōpantv na í felī-meŋe timpí í pima mē caa Sayuli tō. Ilē maa sōosi-meŋe kōpantv lapv.

⁷ Mṛv tō, Yarēsi nyóma í kaasi mē ti na í nyōō tonj. Mpi tō, mē caa Sayuli səpa tō maŋa Yuta nyóma su í lonte ké Yuta taa.

Pa kpa Isəpaali ke kawulaya ke Iseyeli tōo

⁸ Ama Nēe pəyalv Apəneē wei í ké Sayuli yoolaa nyūyū tv tō í seena Sayuli pəyalv Isəpaali na í pona-í Mahanayim,

⁹ na í kpa-í wulav ké Kalaati nyóma na Asee nyóma na Sisilee nyóma na Ifəlayim nyóma na Pēncameē nyóma tōō. Iseyeli tētō tēna wulav ké í kpa-í.

¹⁰ Waatv wei pa kpa Isəpaali ké Iseyeli nyóma wulav tv í pusi ka we nule. Ilēna í tōyō kawulaya ké pusi naale. Yuta kṛekəle nyóma tike ka wenna Tafiti waali.

¹¹ Pusi naatosompṛəyolaya na isōtōnaa naatoso tōcu ké Tafiti tōyō kawulaya ké Yuta kṛekəle nyóma tōó ké Hepəlonj icate taa.

Yuta nyóma na Iseyeli nyóma pa yooi ke Kapawənj

¹² Mṛpógó Nēe pəyalv Apəneē na Isəpaali pa yēlaa lu timpí pa yaa si Mahanayim tō na pá polo Kapawənj nyóma tōō.

¹³ Mṛpəyule Seluya pəyalv Sowapí na Tafiti yēlaa pa tv mpaav, na pá polo pá suli Kapawənj lile nəyō, lelāa na kotenj kōne lelāa na kōne.

¹⁴ Ntēna Apəneē tō Sowapí si: Ta ifepiya taa napəli pá suli na pá yoo na tē nyēni. Sowapí si: Ee, pá polo.

¹⁵ Ilēna Pēncameē ifepiya naanōwa na naale lu Isəpaali yēlaa taa, na naanōwa na naaleŋe Tafiti nyóma taa.

¹⁶ Ilēna pá suli naale naale na paa awe tōki í tōyōntəle nyūyū na pá sō tēma kəṅkōmənj taa ké laŋalee na pá hoti na pá si. Mṛpəyule pa ha Kapawənj cōlv tēne inəyí hətē si: Laŋalee kuseṛtēe tē.

¹⁷ Pəle pə waali ké acufu tiíwa na halí Tafiti yēlaa kv Apəneē pa yēlaa ké teu.

¹⁸ Sowapí na í newaa Apəsayi na Asayēli paa we pa tēna, na Asayēli ka pəsa sewa ké isu nam.

¹⁹ Mṛpógó í tv Apəneē waali si í kuyí-í.

²⁰ Ntēna Apəneē pəsi na í pōosi si: Asayēli tōyōnəŋəna-m mṛv? Ilēna í cō si: Ee, maŋa.

²¹ Mṛpəyule Apəneē si: Tó nyá ntəyōnj yaa nyá mṛpətənj tōo ifepiya taa nəyōlv waali na ṛ kpa-í na ṛ lēeki í wontu.

Ama Asayeele ta tisi mpv.

²² Ilena Apənee tasa-i yəgətuyv si: Məli ma waali yoo. Təfə, ye ma ku-ŋ maa heeli nyá taalv Sowapɪ suwe?

²³ Paa na mpv tə Asayeele ta nu. Tənaɣale Apənee cula-i ŋmantaaɣa ke i lotu taa, na waali tə na ká lu na i sí kpaakraa. M̀p̀r̀óỳ pa təna mpa pa tala Asayeele təsəte təna tə pa səŋaa.

²⁴ Ilena Sowapɪ na Apəsayi pá tó Apənee waali, pə kəma isu ilim tuyi ile pa tala Kipeya-Amma tontorje nte tə we Kija isentaa ke Kapawəŋ wulaya tetv mpaav taa təyole.

²⁵ M̀p̀r̀óỳle Pəncamee nyəma tasa kotuyv ke Apənee kin ke pulaya nakəli ka nyuvv taa.

²⁶ Ntəna Apənee kpeesɪ Sowapɪ si: Kuyv kaa si tənaya ke mpv? N ta nyi taa si pə kaa tēsəŋa kəpantv? Heeli nyá yəlaa ke ləŋ si pá yele pa tētənaa kuyv ke mpv.

²⁷ Kələna Sowapɪ tuuna Tacaa na i yəgətɪ si: Ye n taa yəgətɪ isəntə, yəlaa ka təgəna-meɣe m̀p̀r̀óỳ haləna pə fe.

²⁸ M̀p̀r̀óỳ Sowapɪ hula tutuyv na yoolaa səŋ na pá yele Iseyeli nyəma ke təgənyv na yoonav.

²⁹ Ilena Apənee na i yəlaa pá tə m̀p̀r̀óỳ aho tənaya tetekele taa na pá tesɪ Yaatanɪ na pá faɣana Pitələŋ taa haləna pá tala Mahanayim.

³⁰ Sowapɪ lina Apənee tətəgənlə na i kala yoolaa ilena í maɣana yəlaa pəyolayafei hiu fei Tafiti yəlaa taa na pə səsəŋa Asayeele.

³¹ Ama Tafiti nyəma ka kəwa yəlaa ŋmuvv na nuuvwa na nutoso (360) ke Pəncamee na Apənee pa yoolaa taa.

³² M̀p̀r̀óỳ Sowapɪ-we pa kraɣa Asayeele na pá pimi-i i caa pələav taa ké Petələhem. Ilena pá tə aho təna, pə kəma isu pə nyaaləyɪ ile pa tala Hepələŋ.

3

¹ Tafiti yəlaa na Sayuli nyəma pa yoo taŋa səsəm ké, na Tafiti na i nyəma pa toŋ səsəyɪ na Sayuli yəlaa toŋ náá səki.

*Tafiti piya nsi i lola Hepələŋ tə
(Kətəsətv I 3:1-4)*

² Piya mpa Tafiti alaa lola-i Hepələŋ taa tə pa həla ntə, pa yaa kancaalaya nyəŋ si Aməŋəŋ i too kele Tafiti alv Sisilee nyəŋ wei pa yaa si Ahinowam tə.

³ Naale nyəŋ si Kiliyari, ilé i too kele Kameeli tə Napaali leelu Apikaali. Tooso nyəŋ si Apəsələm, ilé i too kele Kesuli wulav Taləmayi pəelə Maaka.

⁴ Liyiti nyəŋ si Atoniya, ilé i too kele Hakiti. Kakraasi nyəŋ si Sefatiya, ilé i too kele Apitali.

⁵ Naatoso nyəŋ si Itəleyam, ilé i too kele Ikəla. I piya nsi i lola Hepələŋ təyole.

Pə yoosa Apənee na Isəpaali

⁶ Tafiti yəlaa na Sayuli nyəma pa yoo taa ké Apənee ná taɣana i təyɪ teu ke Sayuli təyaya taa na i nyə toŋ.

⁷ M̀p̀r̀óỳ kuyaku nakəli Isəpaali kaləna Apənee si: Pepe təw ké n sʊna Aya pəelə Lisipa wei ma caa Sayuli ka kraɣaa tə?

⁸ Tənaɣale pááná kra Apənee ke səsəm na í tə si: Ma ta ke mənəafiki tʊ si ma lukɪ Sayuli yəlaa waali se. Ma təŋa kəpantv larv ke nyá caa Sayuli nyəma na i taaralaa. Ma ta tu-ŋ Tafiti niŋ taa. Ilena saŋa ŋ kaləgəna-m si ma lapa isəgətv ke alv təm taa.

⁹⁻¹⁰ Ma tuukina Iso si isu ma lapa teitei isu Tacaa ka heeluyv Tafiti na tuunav si i ká cəle-i Sayuli kawulaya na í kra-i Iseyeli na Yuta pə wulav ke pə kraɣav Taŋ na pə sɪna Pəesepa tə. Ye pə taɣa mpv Iso í ku-m.

¹¹ Isəpaali ta cə Apənee ke paa təmuyv kolumuyv. Mpi tə, i nyaŋaɣana-i ké.

Apənee təŋuyv ke Tafiti

¹² M̀p̀r̀óỳ Apənee tilaa na pa heeli Tafiti si: Nyá niŋ taa ké pə tə tetv. Mpv tə, tə pəeli nəgə. Maa səna-ŋ na tə keesi Iseyeli nyəma təna isə na nyá təw.

¹³ M̀p̀r̀óỳle Tafiti si: Pə we teu, ma na-ŋ tu pəeli nəgə yaa. Ama kolomtə ké si ye n ta kəna ma alv Mikaali n kaa keesi ma isəle taa ké.

¹⁴ Ilena Tafiti tili na pá heeli Isəpaali si í cəle-i i alv Mikaali wei i təw i suu Filiisi nyəma hənəəsɪ nuuvwa (100) tə.

¹⁵ Ntəna Isəpaali tili na pá mv alv ke i paalv Layisi pəyalv Patiyeele kin.

¹⁶ Na i paalv təŋəyɪ i alv waali na wula, haləna timpɪ pa yaa si Pəhulim tə. Kələna Apənee təgəni-i si: Polo ŋ məli. Ilena í məli.

¹⁷ M̀p̀r̀óỳle Apənee na Iseyeli nyuvv nyəma pa caɣaa na í tə-we si: Hatoo ləŋ Tafiti ké í caakaɣa si í kra mə wulav,

¹⁸ pə tala i kraav nté. Mpi tə, Tacaa yəgətəa si: Ma təmlə tʊ Tafiti niŋ ke maa fitina Iseyeli nyəma ke pa kolontunaa na Filiisi nyəma niŋ taa.

19 Ilena Apənee heeli-təyi Pəncamee nyóma na í teləsi Tafiiti ke nti nti Iseyeli nyóma na Pəncamee kpekəle təna pa caɣaa na pá mayasi tə.

20 Apənee tala Tafiiti te tə na yəlaa hiu ke i waali ké, na ílé i la-weye muolle ke teu.

21 Mpuyle Apənee təma Tafiiti si: Hai, ta caa, ma polo na má kpeyeli Iseyeli nyóma təna na má kəna na nyá na-we í pəeli nəɣo, Ilena í təɣo kawulaya ke tetu təna təo isu n caaki tə.

Ilena Tafiiti ce Apənee na i kpeena laɣholómle.

Sowari kowa Apənee

22 Mpuýó Sowari na Tafiiti yoolaa pa luna kuluu na pá kuuwa kolontunaa wontu ke sasəm. Ile pa ta mayaana Apənee ke Hepəloh. Tafiiti təma-i yeluyu na í təna laɣholómle.

23 Sowari na yoolaa pa talaa, Ilena pa taɣasi-i si: Apənee kəma wulaw kiŋ na wulaw ye-le-i na í kpeena laɣholómle.

24 Kəlena Sowari polo wulaw kiŋ na í pəəsəyi-i si: Ta caa, Apənee kəma nyá kiŋ na í ye-le-i na í kpe yaa?

25 Aní n nyóma i təo, i kəma-ŋ feɣuyu ké si i nyəŋ nyá laɣatu na pə təna mpi n laki tə.

26 Sowari lu Tafiiti te, Ilena í tili Apənee waali ke krapkaa na pá hiki-i Sila ləkə kiŋ na pá məŋna-i, Tafiiti ná tá nyi pə taa pəlu.

27 Apənee talaa Ilena Sowari həmi-i na í luna kpeena isu i welətəyi-i təm, na í sə i lotu taa ké səyaya na í si. I leeta-i kuyu mpi i ka ku i neu Asayeele təɣəle.

28 Tafiiti nu-ti Ilena í tə si: Taca nyóma si Nee pəyalu Apənee səm təm fei má na ma kawulaya tá təo təto.

29 I səm təm í wee Sowari na i caa təyaya nyóma pa təm. Pə təo tə Sowari ləlyu taa kaa laŋ casaya tə, yaa tənuyə təo asilima kutəŋ tə, yaa icam, yaa wei i səpəna laɣate tə, yaa nyəɣətu.

30 Apənee ka kowa Sowari na Apəsayi pa neu Asayeele ke Kapawəŋ ke yoo taa təɣo pəle pa leeta-i.

31 Tənaɣale Tafiiti təma Sowari na i waali yəlaa təna si: I cəli mə wontu na laɣwakəlle na í suu fələtənaa taka na i wii Apənee səm.

Pa pukayana-i pim, Ilena Tafiiti təŋ na í polo pəlaau təo.

32 Pa pima Apənee ke Hepəloh, Ilena wulaw Tafiiti tulu nəɣə na í wii i pəlaau təo təkpuo, na yəlaa təna wii mpu təto.

33 Mpuyle wulaw tasa-i wula si:

Apənee n səpa mpu isu kumelen suwe?

34 Aní pa ta həkə nyá niŋ ke ŋmusi.

Pəyele pa ta həkə nyá nəəhe ke alukpala.

Pəcó n hotaa isu isayav.

Mpuýó yəlaa təna tasa-i wula

35 na pá pona Tafiiti ke təɣənaɣa ke ilim taa. Tənaɣale Tafiiti tuuwa si: Ye ma təŋa pəlu na ilim ta tuta Iso í ku-m.

36 Yəlaa nu wulaw kulaputo nti Ilena pa laŋa heena-ti.

37 Ilena Iseyeli yəlaa cəkəna koyaku ŋku si pə taɣa wulaw yelina na pá kó Apənee.

38 Mpuyle Tafiiti heela yəlaa si: Iseyeli nyóma yoolaa wulaw səso hotina saŋa isəntə.

39 Paa na Iso ləsa-m si má la wulaw tə, ma ké icam ké, na Seluya pəyalaa mpe pa kəla isayatu. Iso í fele-we na pá keesəna pa isayatu.

4

Paana na Lekapii pa kowa Isəpaali

1 Sayuli pəyalu Isəpaali nuwa si Apənee səpa Hepəloh, Ilena pá yəli-i na Iseyeli nyóma təna laŋa pəsi katatəlaya.

2 Isəpaali ka wəna i kuluu nyuyə nyóma ke naale ké. Pa yaa lelu si Paana na lelu si Lekapii pa caa kele Pəncamee tə Liməŋ wei i we Peləti tə. Mpi tə, icate nté pa nyənaɣa-təye Pəncamee nyóma nyəntə ké.

3 Peləti nyóma ka sewa na pá cəsi Kitayim na pá pəsi təna nyóma haləna saŋa.

4 Sayuli pəyalu Sonatəŋ ka wəna apəlpəyaya na pa yaa-ke si Məfiraali. Kuyaku ŋku ka caa Sonatəŋ na Sayuli pa səpa təɣo ka nukulu seekayana-ke na ká hoti ka nəəhe təo na pá kaani-ké. Waato iní tə, kaa wəna pusi kakpasi.

5 Mpuýó Lekapii na Paana pa pola Isəpaali təyaya ke ilim taa ké waato wei Isəpaali ná həntaa si i heesəyi tə.

6-7 Pa keesəna ilim heka ké na pá cəsi na pá suu təyaya isu pa pola təɣənaɣa pəe krayav, na Isəpaali hənta naŋ taa na í heesəyi. Ilena pá ku-i na pá seti i nyuyə na pá kraya-ku na pá fayana Yaataní tətəkəle taa ké aho təna.

⁸ Μπόγυό πα πονα-κυγυ Tafiti ke Hepəloh na pá heeli-i si: N naaki nyá kolontu Sayuli wei i preekəga-η kygy to i pəyaly Isəpaali nyugy nto? Hai, ta caa wulaw, Isə ləetəyəna Sayuli na i luləy nyəma na nyá nəyɔ.

⁹ Μπυυλε Tafiti cəwa si: Ma tuuna Tacaa wei i yapa-m asola anı a nəyɔ taa to si,

¹⁰ γυλο wei i ka kəma na í heeli-m Sayuli səm, na ílé i maγasəyı i taa si ma lanje ká heena-tı to, ma yelaa ké na pá kpa-i na pá ku-i. Ma si i təm heeluyu kasəyaya nté.

¹¹ Halı mπόγύ asayaa ka polo na pá maγana γυλο ke i təyayə taa ké i təhəntəle na pá ku-i tulum na? Isənaya pu la na má kaa ləeti-we na má kpiisi-weyə tetu təɔ?

¹² Ntəna Tafiti to i yəlaa si: I ku-we. Uəna pá seti pa niη na pa nəəheə na pá pusi-weyə tuη təɔ ké Hepəloh lule nəyɔ. Na pá pi Isəpaali nyugy ke Apəneə pəlaaw taa ké Hepəloh.

5

Tafiti pəsa Iseyeli na Yuta pə wulaw

(Kvətəsvto I 11:1-3)

¹ Μπόγύ Iseyeli kpeka təna kota Tafiti kiη ke Hepəloh na pá təm-i si: Ta na-η ta caləm kuləməm ké.

² Paa hatoo waato wei Sayuli ka ké ta wulaw to, kuləm nyá inı η paasayana Iseyeli yoolaa. Tacaa ka təma-η heeluyu ke mπόγύ si η paasəna Iseyeli nyəma na í lá pa wulaw.

³ Μπόγύ Iseyeli səsaa kota Tafiti kiη ke Hepəloh na pá na-i pá pəeli nəyɔ ke Tacaa isəntaa na pəle pá pəli-i nim na í pəsi Iseyeli wulaw.

⁴ Tafiti pusi ka we hiu na naanəwa ke waato wei pa kpa-i wulaw to. Μπόγύ i təyɔ kawulaya ke pusi nule.

⁵ I təyɔ kawulaya ke Hepəloh ke Yuta nyəma təɔ ké pusi naatosompəyɔlaya na isətənaa naatoso, na Yosalem ke Yuta na Iseyeli pá kəkrentuyɔ təɔ ké pusi hiu na naanəwa na tooso.

Tafiti ləeka Yosalem

(Kvətəsvto I 11:4-9; 14:1-2)

⁶ Μπόγύ waato nəyɔlu Tafiti na i yoolaa pa pola Yosalem ke Yepusi nyəma mpa pa ké tetu nyəma to pa yoonaw. Tənayale pəle pa təma-i si: N kaa pəsi na í sɔv ta icate taa. Paa yuləmaa na kaakalasi paa pəsi na pá tan-me. Pə nyugy nté si icate we toη, Tafiti kaa pəsi na í sɔv tə taa.

⁷ Ama Tafiti ləeka kolonja səsaya icate na í kanta na pá ha-təyɔ hətə si Tafiti tə.

⁸ Kuyaku ηkyuγ Tafiti təma i yoolaa si: Ye wei i caa si í yoonə Yepusi nyəma punto í təη ləm siluyɔ na í kó ma kolontunaa kaakalasi na yuləmaa mpa pa wonayə-m to. Pə təɔ ké pə pəsa ituule si: Kaakalaya yaa yuləm kaa sɔv Tafiti təyayə taa.

⁹ Μπόγύ Tafiti ləeka kolonja səsaya icate nté na í caya tə taa na í ha-tə si: Tafiti tə. Uəna í ηmá kolonja na Milo na í səsəsi kutulun na pə taa təɔ.

¹⁰ Uəna Tafiti toη səsəyı na pé puki na Tacaa Isə Toma təna to we i waali.

¹¹ Μπόγύ Tiiη wulaw Hilam pona Tafiti ke təmle nyəma na kponkpolonaa kupama na kaafəntanaa na pəe saakəlaa na pá ηmá Tafiti ke kawulaya təyayə.

¹² Tənayə i cəkənaa si Tacaa kpa-i Iseyeli nyəma wulaw. Pəyale i kusə i kawulaya nyugy ke i ka səla i yəlaa Iseyeli nyəma to pə təɔ.

Tafiti piya mpa i ləla Yosalem to

(Kvətəsvto I 3:5-9; 14:3-7)

¹³ Tafiti tala Yosalem uəna í kpaγa alaa na pəle pá ləli-i piya ke təna.

¹⁴ Pa həla nté Saməwa na Sopari na Natəη na Saləməη

¹⁵ na Ipaali na Iliuwa na Nefeki na Yafiya

¹⁶ na Iliisama na Iliyata na Ilifeleti.

Tafiti kəlyy ke Filiisi nyəma

(Kvətəsvto I 14:8-16)

¹⁷ Μπόγύ Filiisi nyəma nuwa si pa kpa Tafiti ke Iseyeli nyəma wulaw. Uəna pá polo pa tənaya i waali. Tafiti nu mpu, uəna í sɔv kolonja icate taa.

¹⁸ Filiisi nyəma talaa, uəna pá watı Lefayim tətəkəle taa.

¹⁹ Uəna Tafiti pəsəsi Tacaa si: Má polo Filiisi nyəma waali? N ká to-weyə ma niη taa? Tacaa si: Eə, polo, maa to-weyə nyá niη taa.

²⁰ Μπόγύ Tafiti pola Filiisi nyəma kiη ke timpi pa yaa si Paali-Pelasim to na í ku-we. Uəna í to si: Tacaa heə-m mpaaw ke ma kolontunaa caηa taa isu ləm fakuyɔ akola səsəna to.

Pə təɔ ké i ha lonte ntəyɔ hətə si Isə mpaaw təfayale.

²¹ Filiisi nyəma sewa na pa yele pa tuη uəna Tafiti na i yəlaa pa kpaγa na pá wə kəkə.

²² Μπόγύ Filiisi nyəma tasa watuyɔ ke Lefayim tətəkəle si pa yookina Iseyeli nyəma.

²³ Tafiti p̄osa Tacaa, ɔlena Tacaa heeli-i si: Taa pona pa isentaa t̄o. Ce na ń luna pa waali t̄o ké tuluna ke tunj taale isentaa.

²⁴ Ye n k̄oma na ń nu yelaa n̄oh̄ee ke tunj unu i taa isu yoolaa n̄oh̄ee, ɔle n tii pa t̄o ké kpakpaa. Mpi t̄o, Tacaa teena-n̄ n̄ȳo si i yookina Filiisi nȳoma.

²⁵ M̄p̄óḡ Tafiti lapa isu Tacaa heela-i t̄o, na í k̄o i kolontunaa ke p̄e kpayan Kera t̄o hal̄ena Kesee.

6

Tacaa atakaa ponav ke Yosalem

(Kvt̄as̄v̄n I 13:4-14)

¹ M̄p̄óḡ Tafiti tasa Iseyeli yoolaa taa yoolaa ke kpeyeluyu ke yelaa isu iyisi hiu na naan̄owa (30000).

² ɔlena pá tee timp̄i pa yaa si Paala t̄ȳo Yuta si pa kpak̄əyi Īso atakaa. Tacaa Toma t̄ona tu t̄onna atakaa unu na í t̄oki kawulaya ke is̄otaa tanjlaa t̄o.

³⁻⁴ M̄p̄óḡ pa kpayan Īso atakaa ké Apinatari teye pulaya t̄o na pá tu-i keeke kofalw taa, na Apinatari p̄yalaa Ahiyo ke l̄ol̄ na Yusa ke k̄n̄k̄n̄ t̄o na pá paas̄əȳona-i.

⁵ Na pá mak̄i wontu na h̄əsi na Tafiti na i nȳoma pá paaki.

⁶ Pa tala t̄əfall̄e nte t̄o we timp̄i pa yaa si Nak̄əj t̄o, ɔlena naan̄ kp̄ilisi keeke na Īso atakaa tanj hotuyu na Yusa temi-i.

⁷ T̄ənaɣale Tacaa mu-i na p̄áán̄a na í kv̄-i t̄ənaɣa atakaa kite ke mpi p̄e t̄o i ta nyana Īso atakaa tokinau t̄o.

⁸ Ama Tafiti lanje ta h̄eena Yusa kv̄ȳu mpi, na pá ha lonte nteye h̄ete si Yusa t̄ək̄ole. Na pá yaaki-teye m̄p̄óḡ hal̄ena saɲa.

⁹ M̄p̄óḡ s̄əȳənt̄o kpa wulan na í t̄o si: Ye mp̄u maa p̄əsi ma pona Īso atakaa ke ma teyele?

¹⁰ ɔlena Tafiti kisi Īso atakaa ponav ke i te na í pona-i Kat̄i tu wei pa yaa si Opeti-It̄əm t̄o i te.

¹¹ Na atakaa c̄aya apalu unu i teye is̄ot̄onaa tooso. ɔlena Tacaa náa kooli íle na i t̄əȳaya nȳoma t̄ənaɣa kv̄ənt̄o.

Īso atakaa ponav ke Yosalem

(Kvt̄as̄v̄n I 15:25-16:3)

¹² ɔlena pá t̄aȳasi Tafiti si Tacaa koola Opeti-It̄əm na i nȳoma t̄ənaɣa kv̄ənt̄o ke Īso atakaa t̄o. Nteɲa wulan polo Opeti-It̄əm te na i kpayan Īso atakaa na pá pona i te na an̄maala.

¹³ Atakaa s̄əȳəllaa í k̄p̄esa n̄oh̄ee naatoso na alaaf̄əya, ɔle k̄ət̄əlaa la nau na n̄awle nim nȳənt̄e ke k̄at̄aya.

¹⁴ ɔlena Tafiti fel̄i paale ke teu ke atakaa isentaa na í suuwa k̄ət̄əlaa toko tike.

¹⁵ M̄p̄óḡ i na Iseyeli nȳoma t̄əna pa pona Tacaa atakaa ke Yosalem na akant̄ee na lan̄h̄əlm̄le kakiisasi.

¹⁶ Pa t̄əj̄na Īso atakaa s̄ənt̄əv̄ ke wulan ɔcate taa, ɔle Tafiti al̄w Mikaali Sayuli p̄eɔ s̄əj̄na p̄ət̄ote nte na í ná i paaki na í n̄maaki atakaa isentaa. M̄p̄óḡ Mikaali tu Tafiti ke i taa.

¹⁷ Pa tana Īso atakaa ɔlena pá su-i i lonte taa ké c̄ək̄əle nte Tafiti ka lapa t̄o t̄ə taa, na pá lá k̄ət̄asi n̄si k̄ək̄ə lusa si t̄əna t̄o na ciikuyu nȳənsi.

¹⁸ Pa t̄ema k̄ət̄asi n̄s̄əyi lapu ɔlena Tafiti kooli yelaa t̄ənaɣa kv̄ənt̄o ke Toma t̄əna tu Tacaa h̄ete taa.

¹⁹ ɔlena Tafiti tala apalaa na alaa mpa paa kota t̄əna t̄ȳo t̄əȳənaɣa. Paa wei ke potopoto, na nant̄ȳu, na s̄əlv̄m, na pá k̄pe.

²⁰ Tafiti m̄əla t̄əȳaya si i kooliɣi i nȳoma ke kv̄ənt̄o, ɔlena Mikaali lu na í s̄əj̄i-i na í t̄əm̄i-i si: Ama Iseyeli wulan teeli in̄eɣe saɲa p̄əp̄əto ké. N w̄əȳasa nȳá kawulaya wontu na ń paaki nȳá waali nȳoma yomaa al̄w nȳoma isentaa isu ȳəlv̄ ke yem.

²¹ Nteɲa Tafiti c̄ə-i si: Tacaa wei i kisa nȳá c̄aa na í l̄əsi-m si má la Iseyeli nȳoma wulan t̄o i isentaa ké ma paawa.

²² Ma c̄aa ma pasa ma ti na má p̄əsi k̄p̄ete na pá k̄əli mp̄u. Paa na mp̄u t̄o, ma nȳəȳu ká k̄əli yomaa al̄w nȳoma mpa n̄ ȳəȳət̄əyi t̄o pa isentaa ké.

²³ Sayuli p̄eɔ Mikaali na i s̄əm t̄o i ta l̄əli p̄əȳaya.

7

Īso suwa n̄əȳo ke Tafiti na i t̄əȳaya nȳoma

(Kvt̄as̄v̄n I 17:1-15)

¹ Tacaa yapa wulan ke i kolontunaa niɲ taa, ɔlena í m̄əli i kawulaya t̄əȳaya kofalaya taa na h̄eəs̄ȳu.

² M̄p̄óḡ kv̄ȳaku nak̄əli i t̄oma Īso kv̄ȳəȳət̄əto t̄el̄əs̄əlv̄ Natan̄ si: P̄ə ta m̄ona si máa wee kutuluyu kv̄əp̄əj̄ku taa na Īso atakaa náa wee c̄ək̄əle taa.

³ Ntēna Natanj cə wulaw si: Polo na ű la pə tēna mpi n maγasəγi nyá taa tō. Mpi tō, Tacaa we nyá waali ké.

⁴ Ahoο yuwa űlena Tacaa tō Natanj si:

⁵ Polo na ű heeli ma pəyalw Tafiti si pə taγa un i ka űmana-m təγaγa űka ka taa maa caγa tō.

⁶ Hatoo ma ləswyγ Iseyeli nyóma ke Icipiti taa na pə sūna sanja tō ma ta swta kutuluyγ taa. Cokəle taa ké ma we mpv.

⁷ Too ma na Iseyeli nyóma tē luw tō, ma ta pəəsəta pa nywγy nyóma mpa ma ləsaə tō pa taa nəγəlw si pepe tōw ké pa ta űma-m kutuluyγ kwəűkəv.

⁸ Mpv tō, heeli ma pəyalw Tafiti si Toma tēna tō Tacaa má, ma γəγətəa si ntiγile taa ké ma kraγa-i heej waali si í la ma Iseyeli nyóma wulaw

⁹ na máa we i waali ké i təntə tēna taa. űlena má kpiisi i kolontunaa tēna na má kosi i nywγy isu atə səsaa ləlaa.

¹⁰ űlena má ha ma Iseyeli nyóma ke təcəγale si pá caγa teu na pəlw í taa pəγeli-we. Yəlaa asayaa í taa təγə pa isə,

¹¹ isu saa wei maa kra paasənlaa ke ma yəlaa Iseyeli nyóma tōw tō. Pəyele ma γapa-i i kolontunaa tēna niγ taa si í heesi. Tacaa si: Pəntv un i ka sūna-m təγaγa, pə taγa Tafiti ká űmana-ke.

¹² Ye pə tala nyá kwəγakv na n səpa űe maa ləsi nyá piya mpa n lwəna nyá tapwγv tō pa taa nəγəlw na má kra-i wulaw.

¹³ In i ká űmana-m təγaγa na maa yele na i kawuləγa kumte wee tam tōw.

¹⁴ I ká nyənəγi-m i caa na maa nyənəγi-i ma pəγaγa. Ye i pəntəna-m maa hə i kraűwγy isu pa lakwγv pəγaγa tō.

¹⁵ Ama ma kaa yele-i pəelee həlwγy isu ma lapw Sayuli na má lw-i na má ləeti-ű i lonte tō.

¹⁶ Nyá kawuləγa na nyá kumte na nyá piitim pu wee tam tōw ké.

¹⁷ Nti nti Isə heela Tafiti na Isə kwəγəγətətə teləswlw Natanj nəγə təγəle.

Tafiti seew ke Isə

(Kwtəswtə I 17:16-27)

¹⁸ Mpvwle Tafiti pola Isə cokəle taa na í γəγətəna Isə si: Hai, Tacaa ta Isə, má na ma təγaγa tē ké we na ű kwəna-m timpi taa ma we isəntə tō?

¹⁹ Pəle pə paasi na ű tasəγi ma təγaγa siw təm na? Ye pə taγa Isə, γəlw kaa pəsi na í γəγətə mrv pə taka.

²⁰ Wentiyi ma taka ma wəna si ma heeliγi-ű? N nyəma-m ké.

²¹ Nyá maγaməγa n səlwəna na ű la təma səswəna ane, na ű kuli-m təm tənə tē tōw isu n ka γəγətəγv tō.

²² Tacaa Isə n ké Səsw ké. Mpi tō, nəγəlw ta nəγəsəna-ű. Ye tə keesəna nti un tə nuna ta űkraűű tō nəγəlw i fei isu nyá.

²³ Piitim napəli pə fei na pə nəγəsəna nyá yəlaa Iseyeli nyóma mpa n kəma na ű ya si tə pəsi nyá nyóma na nyá hətə yaa na ű la-twγv piti təma na kwəkwə nyəm na ű ya-twγv Icipiti taa na ű təγəni piitimnaa ləlaa na pa twj.

²⁴ Na tə pəsi nyá nyóma ke tam tōw, na nyaa pəsi ta Isə.

²⁵ Mpv tō, Tacaa Isə yele na təm nti n γəγətə ma na ma təγaγa tá tōw tē tá la na tē wee mrvəγv tam tōw.

²⁶ Nyá hətə í wee səswəle na yəlaa pəwəly tam si: Iseyeli nyóma Isə keke Toma tēna tō Tacaa na ű paasəγəna ma təγaγa.

²⁷ Mpi tō, Tacaa Iseyeli nyóma Isə, nyá tūna nyá təm ke ma űkraűű taa si n ká su ma təγaγa. Pə tōw ké ma kaasa ma ti na má səlwəni-ű səlwəwγv kwə.

²⁸ Tacaa Isə, n ké Isə ké. Na ű γəγətə nti n lak-i-təγi. Nyá keesəna-m nyá kwəpantv tənə tē təm.

²⁹ Kooli ma təγaγa ke kwəpantv na ká wee tam tōw isu n γəγətəγv tō, na kwəpantv nti tē wee ka tōw ké tam.

8

Tafiti kəla i kolontunaa ləlaa

(Kwtəswtə I 18:1-13)

¹ Pəle pə waali ké Tafiti tasa Filiisi nyóma ke yoonaw na í űmakəli-we na í lək i pa icate səswəle nte pəle paə təγaə tō.

² Mrvəγv Tafiti yoonə Mowəpw nyóma na í kra-wəγe yomle. űlena í husi-wəγe atə, na pá kala yəlaa tooso, űe pa kw naale. Pá kala yəlaa tooso, pa kw naale. Pə kaasa mpa űlena pele pá laki Tafiti ke təmle na pá feləγi-i lampuu.

³ Mrvəγv Tafiti yoonə Lehəpi pəyalw Hatəseə wei i ké Səpa wulaw tō na í kəli-i waatv wei ílə i kulaa si i mwγi lfəlati pəγə nəγə tətə tō.

⁴ Uena Tafiiti leeeki i kpaɣanəŋ ɔaɣalaa iyaya na nasətosə na nuɔnɔwa (1700) na yoolaa nɔɔhɛ tɔntaa kɛ iyisi hiu (20000), na i seti kpaɣanəŋ tɔna nɔɔhɛ hola na pɔ kaasi isu yoou keɛkenaa nuɔnɔwa (100) kpaɣanəŋ tiɛ.

⁵ Mɔpɔgɔ Tamasi Siliɪ nyɔma pola wulaw kɛ sɔnaw, uena Tafiiti kɔ pɛɛɣe yoolaa iyisi hiu na naale (22000).

⁶ Na i pona yoolaa kɛ Tamasi Siliɪ taa, na ɪcate nyɔma laki-i tɔmlɛ na pɔ fɛɛɣi-i lampuu. Paa timpiyi Tafiiti polaa, Tacaɔ kentayaa i tɔɔ kɛ.

⁷ Uena Tafiiti kpaɣa Hatəsee yoolaa kpaɣəŋ wola nyəŋ na i pona Yosalem.

⁸ Mɔpɔgɔ Tafiiti kuu nyəɣəɔɔɔ kuseemuyɔ nyəɣəɔɔ kɛ sɔsɔm kɛ Hatəsee acalɛ nna pa yaa si Peta na Pelotayi tɔ a taa.

⁹ Mɔpɔɔɔ Hamati wulaw Tou nuwa si Tafiiti kɔwa Hatəsee yoolaa tɔna.

¹⁰ Ntɛna i tili i pɔyalɔ Yolam kɛ Tafiiti tɛ si: Polo na n sɛɛ-i na n sam-i timpi i pɔsaa na i kpili Hatəsee na i nyɔma na i kɔ-wɛ tɔ. Mpi tɔ, Tou yookaɣana Hatəsee kɛ. Uena Solam pona liyitee nyəɣəɔɔ na wola na nyəɣəɔɔɔ kuseemuyɔ kɛ hɛɛsi hɛɛsi.

¹¹ Mɔpɔgɔ Tafiiti su nyəɣəɔɔ ntɛɣi Tacaɔ isu i ka suɔ liyitee nyəɣəɔɔ na wolanaa mpa i leeɛka piitimnaa mpa i yoonaa na i kɔɔ tɔ.

¹² Isu Siliɪ nyɔma na Mowarɔ nyɔma na Amoni nyɔma na Filiisi nyɔma na Amaleke nyɔma na Sopa wulaw Hatəsee na i nyɔma.

¹³ Isəna Tafiiti lapɔ na i nyɔɔ kɔɔ tɔɔɔ.

Tafiiti kɔla Siliɪ nyɔma na i mɔɔɔ kpente, uena i kɔ Itam nyɔma kɛ yɔlaa iyisi pɔɔɔ hiu (18000) kɛ timpi pa yaa si Tam tɛtɛkɔle taa tɔ.

¹⁴ I kɔla Itam nyɔma uena i su yoolaa kɛ pa tɛtɔ tɔna taa na ɪcate nyɔma laki-i tɔmlɛ. Paa timpiyi Tafiiti polaa, Tacaɔ kentayaa i tɔɔ kɛ.

Tafiiti waali nyɔma hɔla

(Kvɔɔsɔtɔ I 18:14-17)

¹⁵ Tafiiti tɔɔ kawulaya kɛ Iseyeli nyɔma tɔna tɔɔ kɛ na i tɔɔɔ tampana na i paasəɣəna-wɛ.

¹⁶ Seluya pɔyalɔ Sowari kɛ yoolaa nyɔɔ tɔ, na Ahiluti pɔyalɔ Yosafati kɛɛ takɔɔsi sulɔ.

¹⁷ Ahitupi pɔyalɔ Satɔki na Apiyataa pɔyalɔ Ahimeleki kɛɛ kɔtɔlaa.

¹⁸ Selaya kɛɛ takɔɔsi ŋmaalɔ na Yoyata pɔyalɔ Penaya kɛɛ yoolaa mpa pa tajaɣa wulaw tɔ pa nyɔɔ tɔ. Tafiiti pɔyalaa ntɛ sɔpaapənaa.

9

Mefipaali pote kɛ Tafiiti tɛ

¹ Mɔpɔgɔ kuyaku nakuli Tafiiti pɔɔsaa si pɔ ta kaasi Sayuli tɔɔɔ tɔ nyɔɔɔ na mɔ lapɔ-i kɔpantɔ kɛ Sonataŋ tɔɔ?

² Sayuli tɔɔɔ tɔmlɛ tɔ nyɔɔɔ i ka wɛ tɔna na pɔ yaaki-i si Sipa. Mɔpɔɔɔ pa kpaɣa apalɔ unɔ na pɔ pona-i Tafiiti kin. Uena wulaw pɔɔsi-i si: Nyɔɔ pa yaaki si Sipa? Apalɔ unɔ i tisaɔ,

³ Uena wulaw pɔɔsi-i si: Pɔ ta kaasi Sayuli tɔɔɔ tɔ nyɔɔɔ na mɔ lapɔ-i kɔpantɔ kɛ Isɔ tɔɔ? Ntɛna apalɔ unɔ si Sonataŋ pɔyalɔ wɛɛ na pɔ kaana-i.

⁴ Ntɛna wulaw si: I wɛ le? Sipa si: I wɛ Amiyeli pɔyalɔ Makii tɛɣe timpi pa yaa si Lo-Tapaa tɔ.

⁵ Uena wulaw tili na pɔ kɔna-i.

⁶ Sonataŋ pɔyalɔ Mefipaali tala Tafiiti tɛ uena i hɛnti-i aɛ. Mɔpɔgɔ i yaa i hɛtɛ uena i sɛɛ si: Maɣalɔ ta caa.

⁷ Ntɛna wulaw si: Taa nyɔ, ma caa ma la-ŋ kɔpantɔ kɛ nyɔ caa Sonataŋ tɔɔ. Maa cɛɛ-ŋ nyɔ cɔsɔ Sayuli tɔtɔnaa tɔna na mɔ na-ŋ tu tɔkɔna tɔntɔmlɛ kɛ tam.

⁸ Mɔpɔgɔ Mefipaali tasa hɛntɔɔ kɛ aɛ na i tɔ si: Hai, ta caa, maɣalɛ awe, ma wɛ isu haya kɔsəpaɣa kɛ na n paasəɣəna-m mɔ unɔ?

⁹ Kɛɛna wulaw yaa Sipa na i heeli-i si: Ma cɛɛɣi nyɔ caa Sayuli na i tɔɔɔ nyɔma nyɔm tənaya Mefipaali.

¹⁰ Nyɔ na nyɔ piya na nyɔ tɔmlɛ nyɔma i kɔ halɔɣi-i kɛ na i taa laŋ kɔhalɔm. Ue ma na-i tu tɔkɔna tɔntɔmlɛ kɛ tam.

Pɔɔɔ Sipa ka wɛna piya naanɔwa na kakpasɔ kɛ, na tɔmlɛ nyɔma kɛ hiu.

¹¹ Ntɛna Sipa cɔ wulaw si: Ta caa, maa la teitei kɛ isu n heela-m tɔ. Uena Mefipaali suɔ wulaw kin kɛ tɔɔɔ isu i maɣamaɣa i kɔɔɔ.

¹² Mefipaali ka wɛna pɔɔɔ sɔkpaɣa nakɔli na pɔ yaa-ke si Mika. Mɔpɔgɔ Sipa tɔɔɔ nyɔma tɔna pɔsa i tɔmlɛ nyɔma.

¹³ Yosalem kɛ i ka wɛɛ. Mpi tɔ, i na wulaw pa tɔkayana. Pɔɔɔ pɔ kaana Mefipaali nɔɔhɛ naaleɣe.

10

Tafiiti kəlvu ke Amaleke nyəma na Silii nyəma (Kv̄təəsv̄tə I 19:1-5)

- 1 Pəle pə waalı kə Amoni wulaw Nahası səpa na ı pəyalu Hanuŋ ɽeeti ı lonte taa.
- 2 Mpuvule Tafiiti tōma sı: Maa ɽeeti Hanuŋ ke kōpantv̄ ke nti ı caa ka lapa-m tō. ɽlena ı tili sı pə sɛe-ı ı caa ləyaya. Təmle nyəma tala Amoni nyəma tetv̄ taa,
- 3 ɽlena tetv̄ nti tə awulaa səkpema tō pə wulaw Hanuŋ sı: N nyəma sı ləyaya sɛev̄ tō kə Tafiiti tila ı yəlaa na? I tila-weye sı pə feŋ ta ıcate na pə nyi-te na pə wakəli-te.
- 4 Tənaɽale Hanuŋ kpa Tafiiti tillaa mpe na ı hv̄ pa tantəŋ ke nnyenyekəŋ, na ı seti pa tokonaa na pə kpa pa tapanəəsi. ɽlena ı yele-we.
- 5 M̄p̄v̄ȳ feele kpa-weye səsəm. Tafiiti nu mpi pa lapa-we tō, ɽlena ı tili sı pə saalı Yeliko haləna pa tantəŋ nyō, ɽlena pəc̄ pə kpe.

Amoni nyəma na Silii nyəma pa yoonav (Kv̄təəsv̄tə I 19:6-19)

- 6 M̄p̄v̄ȳ Amoni nyəma cəkənaa sı Tafiiti haɽa-we na pəána ke pa ısaɽatv̄ nti tə tō. ɽlena pə polo Pɛti-Lehorı na Sopa Silii nyəma kiŋ na pə kpaɽa yoolaa apaa nyəma ke iyisi hiu (20000), na Maaka wulaw tɛye yoolaa iyaya (1000), na Topi nyəma tɛye yoolaa iyisi naanōwa na naale (12000).
- 7 Tafiiti nu mpv̄, ɽlena ı tili ı yoolaa nyv̄v̄ tv̄ Sowarı na yoolaa apalaa təna.
- 8 Mpuvule Amoni nyəma luwa na pə puli pa ıcate nənəɽō, na Sopa na Pɛti-Lehorı Silii nyəma na Topi na Maaka pə yəlaa nāá we tawa taa na pa mpa.
- 9 ɽlena Sowarı cəkəna sı ı ká yoo taa na waalı. M̄p̄v̄ȳ ı ləsa ıseɽeli yoolaa taa yoolaa na pɛle pə yookina Silii nyəma.
- 10 Pə kaasa mpa ɽlena ı yelina pɛleɽe ı neu Apisayi sı pɛle pə yoonaa Amoni nyəma.
- 11 Na ı heeli-ı sı: Ye Silii nyəma ı kpila-m, ɽle n kəə na ı sənə-m, yaa ye Amoni nyəma kpilina nyá, ɽle máá kəə na má sənə-ŋ.
- 12 Təɽə apalv̄tv̄ na tə kaası ta təɽi ta yəlaa na ta ıso acalee tō. ɽle Tacaá ı la ı luɽy nyəntv̄.
- 13 M̄p̄v̄ȳ Sowarı na ı yəlaa pa sv̄v̄ Silii nyəma tɛe sı pə yookina-we na pɛle pə tv̄ casəle.
- 14 Amoni nyəma ná nawa sı Silii nyəma sewa, ɽlena pɛle pə tv̄-te na pə sv̄v̄ ıcate. ɽlena Sowarı məli na ı kpe Yosalem.
- 15 Silii nyəma nawa sı ıseɽeli nyəma kəla-we, ɽlena pə koti pa yoolaa tōtv̄.
- 16 M̄p̄v̄ȳ wulaw Hatəsee tilaa na pə yaa ıfəlati pəɽo waalı Silii nyəma lɛlaa na ı yoolaa wulaw Sopaki kpaɽa-we na pə tɛe Helam.
- 17 Pa heela-təɽi Tafiiti, ɽlena ı koti ıseɽeli yoolaa təna na pə tɛsı Yaatanı na pə polo Helam. M̄p̄v̄ȳ Silii nyəma taɽana pa ti na pə na Tafiiti pə sulı na pə yoo.
- 18 Ama pa kuu-tɛye ıseɽeli nyəma ısentaa, na Tafiiti kv̄ yoou kɛkɛnəaa nasətoso na nuŋv̄wa (700) paasənlaa na kraɽanəŋ ɽayalaa ke iyisi nule (40000) na ı kv̄ pa yoou wulaw Sopaki.
- 19 M̄p̄v̄ȳ Hatəsee waalı awulaa səkpema nawa sı ıseɽeli nyəma kv̄ pa yəlaa ke səsəm, ɽlena pə polo na pə na-we pə ciiki na pə laki-weye təmle. Silii nyəma ta pəsi tōtv̄ sı pə sənə Amoni nyəma.

11

Tafiiti na Pasepa pa təm

- 1 Pənaɽa sika na pə tala waatv̄ wei awulaa tɛeki yoou tō, ɽlena Tafiiti kv̄sı ı yoolaa wulaw Sowarı na ıseɽeli yoolaa təna sı pə polo pə kv̄ Amoni nyəma təna na pə lɛeki lapa ıcate. Ama Tafiiti maɽamaɽa ta polo.
- 2 M̄p̄v̄ȳ kv̄yaku nakv̄li Tafiiti luŋa təhəntəle ke taanaɽa, na ı cəeki kutuluɽȳ pata tō. ɽle ı loosa alv̄ nəɽv̄ ı səeki lum nte, na ı ısentaa luwa pə tu fei.
- 3 M̄p̄v̄ȳ ı tilaa na pə pəəsı tō. ɽlena pə cə-ı sı ıliyam pɛelə Pasepa kə. I paalı kele Hiti tv̄ Yulii.
- 4 Ntəna ı tili na pə pona-ı alv̄ ıni na ı sv̄v̄nə-ı na ılé ı məli ı tɛ. Pəyele ı ka tɛma ısetv̄ nav̄ nte kpaakraa na ı la asilima kɛelvȳv̄ kətaɽa.
- 5 Alv̄ nawa ı ti na teu ɽlena ı tili na ı heeli Tafiiti.
- 6 Mpuvule Tafiiti tilaa na ı heeli Sowarı sı ı yele Hiti tv̄ Yulii na ı kəə. ɽlena Sowarı nāá yele Yulii.
- 7 Yulii kəma ɽlena Tafiiti pəəsı-ı Sowarı na yoolaa na yoou pa alaafəya tō.
- 8 M̄p̄v̄ȳ Tafiiti heela Yulii sı: Polo nyá tɛ na ı hɛɛsı. Yulii luwa ɽlena wulaw lapı-ı kv̄cəəv̄ na pə pona-ı.
- 9 Ama ılé ı ta sv̄v̄ ı tɛ. I na wulaw taŋlaa pə həntəna nənəɽo tɛɛ.

¹⁰ M̄p̄r̄óyú p̄a tayasa-təxi wulaw na ílé i p̄óósi-i si: An̄i n luwa m̄p̄raaw k̄é. Íle pepe t̄óó k̄é n ta s̄ov̄ t̄əyaya?

¹¹ M̄p̄r̄óyú Yulii c̄ə-i si: Is̄ó atakaa na Yuta na Íseɣeli nȳóma t̄əna h̄əntəxi c̄oka taa k̄é. Ma caa Sowap̄i na i waali nȳóma ná we nyutu taa. Ílena máá s̄ov̄ ma t̄əyaya taa na má t̄əȳo na má nȳó, na má h̄ənt̄əna ma alu na? Ma tuuna-ŋ si ma kaa la m̄p̄u.

¹² Nt̄əna Tafiti heeli-i si: T̄óó, h̄eesi saŋa, cele íle maa yeke na í m̄li.

Ílena Yulii caɣa.

¹³ M̄p̄r̄óyú Tafiti yaa-i i t̄e na í t̄əȳo na í nȳó na p̄é k̄u-i. Paa na m̄p̄u, ahoó yuwa t̄ə, i ta polo i t̄e, í na taŋlaa pa h̄ənt̄əna.

¹⁴ Tev̄ fema ílena Tafiti ŋmaa Sowap̄i ke tak̄əlaya na í tilina-keɣe Yulii maɣamaɣa

¹⁵ si pá t̄el̄əsi-i timp̄i yoou haŋa teu t̄ə na pá yeke-i na pá k̄u-i.

Pasepa paalb Yulii s̄əm

¹⁶ Sowap̄i nyala ícate, ílena í p̄ona Yulii ke timp̄i yoolaa taa yoolaa taŋaa t̄ə.

¹⁷ M̄p̄r̄óyú ícate nȳóma luwa na pá yooa Sowap̄i na i nȳóma na pá k̄u Tafiti yoolaa paɣale na pá k̄p̄eŋna Yulii na pá k̄u t̄ə.

¹⁸ Ílena Sowap̄i ŋmaa Tafiti ke tak̄əlaya na í keesi-i p̄ə t̄əna m̄pi p̄ə lapa t̄əyoole t̄ə.

¹⁹ M̄p̄r̄óyú Tafiti l̄ela tillu ke heeluyu si: Ye í keesa wulaw ke ta cak̄əle t̄əm ke c̄əne,

²⁰ nt̄anyí p̄ááná ka k̄p̄a-i na í ȳəȳəti si pepe t̄óó k̄é t̄ə s̄ov̄ ícate t̄e si t̄ə yookina-t̄e. An̄i t̄ə nȳəmaɣa si ícate nȳóma t̄əki nȳómá.

²¹ M̄p̄r̄óyú alu ka k̄ona Ketiȳəŋ p̄əyalu Apimeleki. T̄ep̄eesi ícate t̄e k̄é i ka s̄ov̄ m̄p̄u na alu yaɣa-i namle h̄əȳəlyu na koluŋa nȳoyu taa. Íle pepe t̄óó k̄é t̄á k̄p̄ət̄əna koluŋa ke m̄p̄u? Íle n c̄ə-i si nȳá p̄əyalu Yulii ná s̄əpa t̄ə.

²² M̄p̄r̄óyú tillu keesa Tafiti ke nti Sowap̄i keesa-i t̄ə si:

²³ Kolontunaa m̄p̄e pa k̄p̄ila-tuȳu. Pa lu-tuȳu k̄uluw ke tawa taa na taa t̄əȳəni-we na t̄ə tana-weɣe pa ícate n̄ənȳo.

²⁴ Ílena koluŋa t̄ə s̄əŋlaa náá t̄ə-tuȳu nȳómá na pá k̄u ta taa paɣale. Halí nȳá p̄əyalu Yulii ná s̄əpa t̄ə.

²⁵ T̄ənȳəle Tafiti c̄əwa tillu si: Polo na í heeli Sowap̄i si, paa p̄ə k̄owa i ȳəlaa t̄ə p̄ə taa k̄əli-i caalyu. P̄ə we k̄é si í polo ícate t̄ə na t̄əŋ na í k̄əli-t̄e. Nyaa polaa í t̄asa-i m̄p̄r̄óyú apal̄tu.

²⁶ Yulii alu nuwa si i paalb s̄əpa, ílena í wii-i.

²⁷ L̄əȳəya t̄əma, ílena Tafiti t̄ili na í k̄p̄aya alu na í l̄uli-i apalb p̄əyaya. M̄p̄r̄óyú Tafiti kolar̄ətu nti t̄ə ta maɣa Tacaa.

12

Nataŋ heeliyi Tafiti ke i sal̄əka tuȳu t̄əm

¹ M̄p̄r̄óyú Tacaa t̄ila Is̄ó k̄uȳəȳot̄o t̄el̄əs̄ul̄ Nataŋ ke Tafiti k̄iŋ na í heeli-i si: Apalaa nap̄əli paa wena naale ke ícate kolumt̄əle taa, l̄el̄u ke t̄əŋ t̄ə na l̄el̄u ke konȳənt̄u.

² T̄əŋ t̄ə un̄i i ka wena naaŋ na heeŋ ke s̄əs̄əm p̄ə f̄eí nȳənȳu.

³ Hewaya kolum̄aya ke konȳənt̄u náá wena na í t̄əki, na ká na i piya pa wee na pá t̄əki na pá nȳəki t̄ənt̄əmle, na ká h̄ənt̄əxi i tate taa na í nȳənȳə-i ke isi i p̄eé.

⁴ M̄p̄r̄óyú k̄uyak̄u nak̄əli ik̄əm k̄əma t̄əŋ t̄ə un̄i na í la i t̄əla p̄ət̄ət̄əle, na í kisi a taa k̄é l̄əsȳu si i lak̄əna ik̄əm un̄əȳi m̄v̄ulle. Na í k̄p̄a konȳənt̄u hewaya ŋke na í k̄u-i.

⁵⁻⁶ T̄ənȳəle Tafiti p̄ááná huuwa k̄p̄ak̄p̄aa t̄əfaa na í t̄ə si: Ma tuuna Tacaa si yul̄ wei un̄i i lapa m̄p̄u t̄ə p̄ə wee si í f̄eí heeŋ liȳiti ke yaasi wei i lapa m̄p̄u na í f̄eina p̄ət̄ət̄əle t̄ə. P̄əyele p̄ə t̄u m̄na pá k̄u-i k̄é.

⁷ Nt̄əna Nataŋ si: Nȳəȳəle yul̄ un̄i. Íseɣeli Is̄ó Tacaa ȳəȳot̄aa si un̄i i k̄p̄ana-ŋ Íseɣeli nȳóma wulaw na í ya-ŋ Sayuli niŋ taa

⁸ na í ha-ŋ t̄əyaya na alaa na í t̄ə nȳá niŋ taa k̄é Íseɣeli nȳóma na Yuta nȳóma. Ye n ka heela-i si p̄əle p̄ə ta t̄ə-ŋ i ka s̄əsa-ŋ.

⁹ Pepe t̄óó k̄é n nȳəna Tacaa t̄əm ke yem na í la m̄pi p̄ə ta maɣa-i t̄ə? N k̄u Yulii na Amoni nȳóma layate, na í k̄p̄aya i alu.

¹⁰ Timp̄i n nȳəna-i yem ke m̄p̄u na í k̄p̄aya Yulii alu t̄ə, yoou kaa hat̄əl̄əna nȳá t̄əyaya t̄ə.

¹¹ M̄p̄r̄óyú Tacaa tasaa si: Maa yeke na nȳá piya taa n̄əȳəlu wak̄əli nȳá lan̄le. Maa ha n̄əȳəlyu nȳá alaa ke nȳá isentaa na ílé i s̄ov̄na-we na ílim na p̄ə is̄əle.

¹² Nȳá ŋm̄elaa k̄é na n la n̄əȳəlu ta na. Ama ílim taa k̄é maa la ma nȳənt̄u na Íseɣeli nȳóma t̄əna na.

¹³ T̄ənȳəya Tafiti t̄əma si: Ma wak̄əl̄əna Tacaa k̄é. Ílena Nataŋ náá t̄əm̄-i si: Tacaa husa nȳá isayatu, n kaa t̄asa s̄əm.

¹⁴ Ama timpi n yelaa na Tacaa kolontunaa kra i tɔɔ na pɔ ni pɔnto tɔ, pɔyaga nka pɔ lula-ŋ tɔ ŋke kaa sɛna.

¹⁵ M'pɔgɔ Isɔ kuyɔgɔtɔtɔ telɔsulɔ Nataŋ kpema i tɛ.

Pasepa pɔyaga sɔm

M'pɔgɔ Tacaa yelaa na kotɔŋ sɔsɔɔ nakulɔ ku kra Yulii leelu pɔyaga ŋke.

¹⁶ M'pɔgɔ Tafiti hɔka nɔgɔ na i sɔlɔmɔ Tacaa ke pɔyaga ŋke ka tɔɔ. Ateye i hɛntaya paa ahoonna, nyaalɔyɔ fɛi.

¹⁷ Ilena i tɔyaga sɔsaa kaana-i sɔ i kulɔ atɛ i ta tisi. Pɔcɔ i kisa tɔgɔɔ.

¹⁸ Ilena pɔyaga sɔ kuyaku naatosompɔgɔlaya nyɔŋku wule. Ama Tafiti waali nyɔma nyamma-i ka sɔm tɔm ke heeluyɔ. Mpi tɔ, pa maɔasaya pa taa kɛ sɔ, wɔsasi taa keɛ tɔ yɔgɔtayaana-i ta cɔ, ka laalaa na kɔ sɔ i sɛntɔ tɔ ye tɔ heela-i i lanje kɔ tɛsɔ wakɔlɔyɔ tɔtɔgɔtɔgɔ.

¹⁹ Ie Tafiti nuwa pa welɔtɔyɔ tɔmayale, ilena i cɛkɔna sɔ pɔyaga sɔpa. Ntɛna i pɔɔsɔ-we sɔ: Ka sɔpaya? Pɛle sɔ: Ɛɛ.

²⁰ Tɔnayaɛ Tafiti kɔla atɛ na i sɔ lɔm na i layasi wontu. Ilena i sɔw Tacaa tɔyaga taa na i hɛntɔ-i atɛ. I mɛla tɔyaga ilena i yɔgɔtɔ na pɔ kɔna-i tɔgɔnaya na i tɔgɔ.

²¹ M'pɔyɔle i waali nyɔma pɔɔsa-i sɔ: Wenti n lapa mpɔ tɔ, tɔ tapɔyɔ suweyeɛ? Pɔ tɔka pɔyaga ke kotɔku ka ta sata ilena n mɛli n wiiki na n kisiyi tɔgɔɔ. Pɔ mɛlaa na pɔyaga sɔ ilena n kulɔ na n naali tɔgɔɔ na?

²² Ntɛna Tafiti cɔ-we sɔ: Ma wiikaya na mɔ hɔkɔyɔ nɔgɔ ke mpɔ tɔ na mɔ tɛɛlɔyɔ kɛ sɔ ntanyɔ Tacaa kɔ nɔ na pɔtɔtɔɛɛ na i waa-ke.

²³ Tɔw, nɔɔnɔɔ ka sɔpa tɔ, pɛpɛ tɔɔ kɛ maa tasa nɔgɔ hɔkɔyɔ? Anɔ ma kaa pɔsɔ na mɔ tɔgɔnɔ-keye kɔsɔyɔ. Ama mɔ tɛna na mɔ polo ka kin. Tɔfɔ ka fɛi sɔ ka tasɔyɔ mɔlɔyɔ ke ma kin tɔtɔ.

Salɔmɔŋ lɔlɔyɔ

²⁴ M'pɔgɔ Tafiti heesa i alɔ Pasepa lanje na i kpɔtɔna-i na i lɔlɔ apalɔpɔyaga na i ha-keye hɔtɛ sɔ Salɔmɔŋ, na Tacaa luyɔ sɔw-keye teu.

²⁵ Ilena Tafiti cɛɛ-keye Isɔ kuyɔgɔtɔtɔ telɔsulɔ Nataŋ na ilɛ i ha-keye hɔtɛ sɔ Tacaa sɔɔla-i.

Lapa icate leekɔyɔ

(Kɔtɔsɔsɔ I20:1-3)

²⁶ Tafiti yoolaa wulaw Sowari ka tama Amoni nyɔma icate sɔsɔɛɛ Lapa. Waatu wei i leeka-te

²⁷ ilena i tili na pɔ heeli Tafiti sɔ: Ma tɛesa lɔm hɔgɔlɔyɔ icate ke leekɔyɔ.

²⁸ Mpɔ tɔ, kpɛyeli yoolaa mpa pɔ kaasaa tɔ na nɔ kɔɔ na nɔ mu-te. Pɔ taa kɔɔ na mɔ sɔw tɔ taa na pɔ mɔli-m sam.

²⁹ M'pɔgɔ Tafiti kpɛyela yoolaa na pɔ kra Lapa tɔɔ na pɔ leeki-te.

³⁰ Ilena Tafiti kuli tɔ wulaw kawulaya ntenuyɔ. Wula ke pa lupɔ-ku, ku yun we isɔ kiloonaa hiu na naanɔwa na liɔiti ke mpɔ, na pɔ tɔ ku tɔɔ kɛ liɔitee pɛɛ. M'pɔgɔ pa tema-kuyɔ Tafiti nyɔyɔ na i kuu icate taa kɛ wontu tuutuuma tɔtɔ.

³¹ Pɔ kaasa icate yɔlaa ilena i tɔ lɛlaa ke kaafɛntanaa tɔmle na lɛlaa ke nyɔgɔtɔ halɛnau na lɛlaa ke tawa tɔma na lɛlaa ke pilikinaa wɔpɔ. M'pɔgɔ Tafiti lapɔna Amoni icate tɔna. Ilena i na i yɔlaa pɔ mɔli Yosalem.

13

Tafiti piya acaalɔw

¹ Pɔɛ pɔ waali acaalɔw lapa wulaw tɛ. Tafiti pɔyalɔ Apɔsalɔm ka wɛna neu alɔ nyɔŋ nɔgɔlɔ na pɔ yaaki-i sɔ Tamaa na i iɛntaa liwa teu. M'pɔyɔle Apɔsalɔm neu yɔtɔtɔ nyɔŋ wei pa yaa sɔ Amɔnɔŋ tɔ i luyɔ sɔw Tamaa iɔ.

² Amɔnɔŋ ka sɔɔla i neu inɔyɔ halɛna i caŋ i tɔ i tɔyɔ kotɔŋ ke i tɔm taa. Mpi tɔ, pɛɛlɔ inɔ i taa nyɔ apalɔ, ilɛ pu we Amɔnɔŋ ke kate sɔ i tokina-i.

³ Amɔnɔŋ taapalɔ ntɛ Tafiti taalɔ Samma pɔyalɔ Yonatarɔ. Ilɛ i ka kɛ yɔlɔ layatɔ kɛ.

⁴ M'pɔgɔ ilɛ i pɔɔsa-i sɔ: Pɛpɛ tɔɔ kɛ halɔ nyɔyaga wulaw pɔyalɔ taka na paa tanaŋ ŋku nɔŋ tɛaasi ke mpɔ? M'pɔyɔle sɔ: Ma sɔɔla ma taalɔ Apɔsalɔm neu Tamaa kɛ.

⁵ Ntɛna Yonatarɔ sɔ: Cɛsɔ isɔ pɔ wuki-ŋ, na nyɔ caa i kɔma-ŋ wiiluyɔ, ilɛ n tɔmɔ-i sɔ i yeɛ na nyɔ neu Tamaa kɔɔ na i lɔ tɔgɔnaya ke nyɔ iɛntaa na i tɔ-ŋ na nɔ tɔgɔ.

⁶ M'pɔgɔ Amɔnɔŋ cɛsaa sɔ pɔ wuki-i na i hɛntɔ na wulaw polo-i wiiluyɔ. Ilena Amɔnɔŋ sɔlɔmɔ wulaw sɔ: Hai, ma caa sɔ ma neu Tamaa i kɔɔ cɛnɛ na i tɔ-m kakalasi naale na i cɛɛ-m na mɔ tɔgɔ.

⁷ Ntɛna Tafiti tili na pɔ heeli Tamaa sɔ i polo i taalɔ Amɔnɔŋ nan taa na i lapɔ-i tɔgɔnaya.

⁸ M'pɔgɔ Tamaa pola Amɔnɔŋ nan taa na i maɔana Amɔnɔŋ hɛntaa, na Tamaa la somtu na i huyuti na i tɔ kakalasi,

⁹ ke tɔnɛ inɔ na i kuuli na i sɔ Amɔnɔŋ na i kisi tɔgɔɔ. Ilena Amɔnɔŋ tɔ Tamaa sɔ: Lɛsɔ yɔlaa tɔna, na pa tɔna pɔ li.

¹⁰ Mpuvle Amənonə təna Tamaa si: Kəna-m təyənaya ηkeye nanə taa na mā təyo ile. Ilena Tamaa kraγa kakalası nsi na í pona Amənonə nanə taa.
¹¹ Pəelə su-i təyənaya, ilena Amənonə təkı i ninə taa na í təmi-i si: Ma neu, kəə təə suv.
¹² Ntəna pəelə si: Aai, taa wakəli-m ma taalv. Iseyeli nyəma u lakı mpv. Ile taa la acaalətv nti.
¹³ Ye n lapa mpv leyə maə su ma fəelə? Pəyle nyáá pəsi Iseyeli taa acaaləh taa ləhku. Polo n sələmi wulav, paa pə la isəna i ka tisi na mā saa-η.
¹⁴ Ama Amənonə ta nuna-i. Mpuv i kpiə Tamaa na toη na í wakəli-i.
¹⁵ Tənaya Amənonə luyv lu-i na i taa kpana-i na pə kəli isv i ka səla-i tə, na í təyən-i si í lu.
¹⁶ Ntəna pəelə ma kapuka si: Ha, n təyənəyi-m mpv tə n səsəyi isayəto ke nti n təma-m lapv tə tə təə ké.

Ama Amənonə ta nu.

¹⁷ Mpuv i yaa təmlə tv na í heeli-i si: Təyənı əlv inə na í lu na n kaləsı nənəyo.
¹⁸ Ilena təmlə tv ləsi-i awalı na í təkı na í kaləsı.
Pəelə un i ka suu ηkpalası capa kucəcəlv ké isv əwulaa pəelaa mpa pa ta saata tə pa suuki tə.
¹⁹ Tənayəle Tamaa cəla i capa na í tv i nyvvo taa ké təloma na í te nyvvo na í makı kapusi na í təkı.

²⁰ Tamaa taalv Apəsəlv m na-i, ilena í pəsı-i si: Nyá taalv Amənonə wakəla-η ke? Ma neu, su. Taa sulı təm ntəyi kraγav na n yaa-təyi pəlv, nyá taalv ké.

Ilena Tamaa saalı Apəsəlv təyaya taa isv katayəlaya.

²¹ Mpuv wulav nu pə tənaya mpv na páná kra-i səsəm.

²² Ilena Apəsəlv haya Amənonə na i taa. I tasəyi-i yəyətənav ke mpi pə təə i wakəla i neu tə.

Apəsəlv kəwa Amənonə

²³ Pusi naale sikaa ile pa kəkı Apəsəlv heeη hntv nté timpı pa yaa si Paalı-Hasə təyo Iləlayim. Ilena Apəsəlv yaa wulav pəyalaa tənaya təyov.

²⁴ Mpuv i polaa na í heeli wulav si: Ta caa, pa kəkı ma heeη hntv. Ile ma caaki si nyana nyá waalı nyəma təna í kəə na té təyo pə acıma.

²⁵ Ilena wulav tə si: Aai, ma pəyalv, ta təna tə kaa polo, pə taa kəə na té svki-η səyəla ke yem.

Mpuv Apəsəlv caala-i, ilena wulav kisi təsayaşaya na í lapı-i pə lapa wulee.

²⁶ Ntəna Apəsəlv si: Ile yele na ma neu Amənonə təη-tv. Wulav si: Pepe təə ké n caa si í polo nyá te?

²⁷ I caala wulav ke teu, ilena ilé i yele na i pəyalaa təna polo. Haləna pə kreηna Amənonə mayamaya.

²⁸ Mpuv Apəsəlv heela i təmlə nyəma si í paasəna teu, na pə kəma na Amənonə haya svlv m na mā heeli-mə si í kv-i, ile í kv-i, í taa nyá, ma heelina-mə. Mpv tə, í kaası mə ti na í təyo apalətv.

²⁹ Waatv wei Amənonə haya svlv m, ilena Apəsəlv təmlə nyəma la teitei isv i ka heeluyv-we tə. Na wulav pəyalaa təna kvı na paa wei í kra i kraηaya təə na í se.

³⁰ Mpuv pa tayasa wulav ke krakra si Apəsəlv kəwa i pəyalaa təna pə ta kaası paa svlv m. Pəyle pəle pa we mpaav na pá təηa krepte.

³¹ Tənayəle wulav kəla krakra na laηwakəlle na í cəli i wontu na í həntı ate na i waalı nyəma náá cəli pəle pa nyəntv tətə.

³² Mpuv Tafiiti taalv Samma pəyalv Yonatarı təma si: Ta caa, Amənonə tike ke pa kəwa, pə taya nyá pəyalaa təna. Apəsəlv ka haya-i na i taa ké timpı i ka wakəla ilé i neu təyo.

³³ Ile wulav, taa huγuti lotu si nyá pəyalaa təna səpəna, Amənonə tike ké.

³⁴ Mpuv Apəsəlv sewa.

Wulav taηlv kusa isə ke krakra, ile i na samaa na i waalı təə kele pəyv cəlv mpaav taa.

³⁵ Tənayəle Yonatarı təma si: Aηha, wulav, nyá pəyalaa tapəna nté isv ma heeluyv-η tə.

³⁶ Yonatarı nəyo ta tiita ate, ile wulav pəyalaa tapayəle, na pá tvlı nəəsi na pá wii təkpo na wulav na i waalı nyəma pəle pa luki isəlv m.

³⁷⁻³⁸ Apəsəlv ka sewa tə Amihuti pəyalv Taləmayı wei i ka ké Kesuli wulav tə i təye i ka polaa na í cəya pusi tooso. Na Tafiiti náá wiiki i pəyalv Amənonə təə ké tam.

³⁹ Wulav kəma na í heesi i ti laηle ke Amənonə səm təə, ilena í yele Apəsəlv kvv təm ke pəkəyv.

14

Apəsəlv məlvv ke Yosəlv m

¹ Mpuv Tafiiti yoolaa nyvvo tv Sowarı cəkəna si wulav haya Apəsəlv na páná.

² Ilena í tili timpı pa yaa si Tekəwa tə na pá kəna-i əlv layəto nəyəlv na í heeli-i si: Cesi isv nyá laηle wakəlaa na n suu ləyaya wontu isv yəlv cakəyv ləyaya na pə taηı tə, ile taa saγalı nim.

³ Na í keesi-i təm nti i ka yəyətı wulav kiη tə.

⁴ M̄p̄óyó alu inu i pola wulaw te na í hoti i tee na í to si: Hai, ta caa, ya-m.

⁵ Ntēna wulaw si: Pepe lapa ye? Ntēna alu si: Hai, ta caa, ma paalu s̄əp̄aya na p̄ə yele-m leelu.

⁶ P̄əyele maa wēna apal̄əpiya ke naale. M̄p̄óyó si yoo taale, n̄əȳəlu f̄ei si í loli-si. Ilenā lelu k̄o i taapalu.

⁷ T̄ənȳəle ma nȳəma t̄əna kulaa na pá s̄əŋ ma t̄əo si má yele na pá k̄o kul̄o. Si p̄aa kul̄o inu i ka k̄p̄ayana i caa wēnaw, isu pa k̄o-i. Is̄əle kul̄omt̄əle nte tu kaasa-m t̄əȳəle pa t̄əes̄əyi nan̄t̄uȳo. P̄ə kaa kaasi ma paalu k̄é p̄əȳaya ŋka p̄aa yaak̄əna i h̄əte t̄əȳo t̄ətu taa.

⁸ Ntēna wulaw si: K̄pe nȳá te na má paas̄əna nȳá t̄əm.

⁹ M̄p̄uȳule alu c̄ə-i si: P̄aa mpi p̄ə lapa p̄ə w̄ee ma na ma caa t̄əȳaya ta t̄əm p̄ə taa w̄ee nȳá na nȳá t̄əȳaya m̄ə nȳənt̄o.

¹⁰ M̄p̄uȳule wulaw t̄əma si: Ye n̄əȳəlu laki nȳá t̄əm ke t̄əm nti t̄ə taa, ile n k̄əna-i ma kin, i kaa tasa-ŋ tokinaw.

¹¹ Ntēna alu tasa si: Ta caa wulaw, tuuna nȳá Is̄ə Tacaa si yulu l̄eet̄ulu inu i kaa k̄o ma p̄əȳaya na p̄ə yele ncaale. M̄p̄óyó wulaw ná tuuwa si: Na Is̄ə, n̄əȳəlu kaa k̄p̄aya nȳá p̄əyalu t̄əo k̄é nȳul̄uȳo.

¹² M̄p̄uȳule alu si: Hai, Tacaa, yele na má tasa t̄əm̄uȳo kul̄om̄uȳo ke ȳəȳət̄uȳo. Ilenā wulaw si: Ȳəȳəti.

¹³ Kelēna alu t̄ə si: Na pepe t̄əo k̄é n caa n wak̄əli Is̄ə ȳəlaa ke m̄p̄o? Mpi t̄ə, nȳá k̄əna nȳá ti t̄əm ke timpi nn caaki si ŋ m̄əl̄əna nȳá p̄əȳaya ŋka n t̄əȳənaa t̄ə.

¹⁴ Ta t̄əna tu si teitei k̄é isu pa p̄əlȳəlu l̄um ke ate na p̄ə f̄ei k̄p̄aw t̄ə. Ama Is̄ə naa k̄uȳi, ílé i caaki k̄é si pá h̄lí suulu ke wei pa l̄owa t̄ə na pá m̄əl̄əna-i.

¹⁵ Tacaa, n̄əə̄n̄ə ma k̄əm is̄ənt̄ə t̄ə, ma ta k̄əo yem, nȳá ȳəlaa nyaas̄əna-m. P̄ə t̄əo k̄é ma k̄əma si má ȳəȳət̄əȳəna-ŋ na ntanyi n ka tisi.

¹⁶ N k̄á m̄o ma t̄əm na ŋ ya-m m̄pa pa l̄uki si pá k̄piisi ma na ma p̄əȳaya si t̄ə taa na Is̄ə k̄p̄anc̄oou t̄ə pa niŋ taa.

¹⁷ Ma t̄ə ma taa si nȳá t̄əm ka yele na má h̄eesi. Mpi t̄ə, Tacaa, n w̄ee k̄é isu Is̄ə is̄ətaa tillu. N faki k̄opant̄o na is̄əȳat̄u. Nȳá Is̄ə Tacaa i w̄ee nȳá waali.

¹⁸ M̄p̄óyó wulaw t̄əma alu si: Taa ŋm̄esi-m nti ma p̄əes̄əyi-ŋ is̄ənt̄ə t̄ə. Alu si: Ȳe, ȳəȳəti ma c̄ə.

¹⁹ Ilenā wulaw si: Is̄ənt̄ə Sowari n̄əȳə f̄ei t̄əm t̄əne t̄ə taa? Ntēna alu si: Hai ta caa wulaw, ma tuukina-ŋ si nt̄əŋk̄p̄es̄əȳa f̄ei. Tamp̄ana yaa, nȳá t̄əmle t̄ə Sowari t̄əna-m t̄əmle t̄əne na í heeli-m t̄ə t̄əna nti ma ȳəȳət̄əyi is̄ənt̄ə t̄ə.

²⁰ Sowari tuka ituule ke m̄p̄óyó si n k̄á c̄ək̄əna na ŋ m̄əl̄əna Ap̄əs̄al̄əm. Mpi t̄ə, n k̄é l̄əmaȳas̄əle t̄ə k̄é na ŋ nȳəmá p̄ə t̄əna mpi p̄ə laki t̄ə isu Is̄ə is̄ətaa tillu.

²¹ P̄əle p̄ə waali k̄é wulaw t̄əma Sowari si: T̄əm nti t̄ə t̄əma, polo na ŋ k̄əna Ap̄əs̄al̄əm.

²² T̄ənȳəle Sowari hota wulaw n̄əə̄h̄ee t̄ee k̄é k̄p̄ak̄p̄aa na í kooli-i k̄opant̄o. Ilenā í t̄ə si: Hai, Tacaa, saŋa nt̄ə ma nawa si n h̄ula-m suulu ke timpi n tisuȳu ma t̄əm t̄əne t̄ə.

²³ M̄p̄uȳule Sowari t̄ee Kesuu na í k̄əna Ap̄əs̄al̄əm ke Yosalem.

²⁴ Kelēna wulaw si: Ap̄əs̄al̄əm í c̄aya i t̄əȳaya taa, má na-i ta is̄ə í taa suli.

Ilenā Ap̄əs̄al̄əm m̄əli i t̄əȳaya, i na wulaw p̄aa naaki t̄əma.

Taftiti na Ap̄əs̄al̄əm pa ciikuȳu

²⁵ N̄əȳəlu ta haŋna Ap̄əs̄al̄əm ke teu ke l̄seyeli t̄əna taa. I ŋmat̄u t̄əna ka t̄əw̄aya, i tiili f̄ei p̄aa k̄p̄ətiya maȳamaya.

²⁶ I ka wēna nȳəəsi ke s̄əs̄əm k̄é, na pu w̄ee si pá h̄um̄-i-i p̄aa p̄ənaŋa ŋka. Mpi t̄ə, i nȳəəsi í k̄əma si w̄e yun̄ k̄é. Ye pa h̄uma-i si yun̄ w̄eeki kiloonaa naale na h̄əȳəlȳə isu wulaw maȳas̄əlaȳa w̄e t̄ə.

²⁷ Ap̄əs̄al̄əm l̄ola apal̄əpiya tooso na al̄əp̄əȳaya kul̄əmaȳa. Pa yaa-ke si Tamaa, ka is̄ənt̄aa ka luwaȳa.

²⁸ M̄p̄óyó Ap̄əs̄al̄əm c̄aya pus̄i naaleye Yosalem. Ie í na wulaw p̄aa keesiyi t̄əma.

²⁹ Ilenā i yaa Sowari si i t̄il̄iyi-i wulaw kin na ílé i kisi, na í tasa-i yaa ke t̄əm naale nȳəm na ílé i kisi t̄ə.

³⁰ Ntēna Ap̄əs̄al̄əm t̄ə i t̄əmle nȳəma si: Sowari taale nt̄ə ma nȳənt̄ə k̄əŋk̄əŋ taa, í polo na í s̄ə-t̄eȳe k̄əko.

Ilenā p̄ele pa polo na pá s̄ə-t̄eȳe k̄əko.

³¹ M̄p̄uȳule Sowari pola Ap̄əs̄al̄əm t̄əȳaya taa na í p̄əəsi-i si: Pepe t̄əo k̄é nȳá t̄əmle nȳəma s̄əpa ma taale ke k̄əko?

³² Kelēna Ap̄əs̄al̄əm si: Ma tila nȳá waali k̄é t̄əm p̄aȳale si ŋ k̄əo na má tili-ŋ wulaw kin na ŋ p̄əəsi-i si pepe t̄əo k̄é i tila ma waali ke Kesuu? Pu k̄əla teu si má saali t̄əna. Ma caa si ma na wulaw t̄é ná na ye ma lapa-i is̄əȳat̄u nti i k̄o-m.

³³ M̄p̄óyó Sowari ná polaa na í heeli-t̄əyi wulaw. Ilenā wulaw yaa Ap̄əs̄al̄əm na í k̄əo na í h̄ənt̄i wulaw ke ate na ílé i waȳali-i.

15

Ap̄osalom kolv̄v̄v̄ ke wulaw t̄o

¹ P̄le p̄ waali k̄e Ap̄osalom hika youu keeke na krayan̄h̄ na tan̄laa ke nule na naan̄owa (50).
² Tan̄h̄ tan̄h̄ ke Ap̄osalom lukāya l̄h̄ na í puki ícate n̄n̄oȳo s̄s̄aya m̄p̄aa k̄p̄eeh̄a, ye n̄oȳo hika t̄om s̄i í puki wulaw teye h̄v̄le, ðe í yaa-í na í p̄oosi-í s̄i: ícate n̄teye n̄ l̄una? Ye ðe í c̄o-í s̄i: Ma k̄e Íseyeli k̄p̄ek̄ale t̄ene t̄o t̄o

³ ðe í t̄om-í s̄i: Nȳani, n̄ wena tampana k̄e. P̄c̄o ye n̄ pola wulaw te n̄oȳo kaa paas̄ena-ñ.

⁴ Kasa, ye maa k̄ena h̄v̄v̄l̄ n̄t̄o, ma k̄ih̄ n̄t̄e t̄om nȳoma ka k̄on̄aya na ma tayan̄h̄i pa t̄omnaa.

⁵ Ye ȳv̄l̄ í k̄p̄et̄aȳana-í s̄i í h̄ant̄aȳi ate ðe í k̄p̄ipi-í na í waȳali-í.

⁶ M̄p̄oȳo Ap̄osalom lak̄aya Íseyeli nȳoma t̄ena m̄pa pa puk̄aȳana t̄omnaa ke wulaw te t̄o. Na Íseyeli nȳoma lan̄a h̄eek̄aȳana-í k̄e.

⁷ P̄on̄aya l̄iyiti nȳeh̄ka taa k̄e Ap̄osalom t̄ama wulaw s̄i: Tacaa, yele na má polo Hep̄el̄h̄ na má lá k̄ot̄aya ñka maa s̄i Tacaa ke n̄oȳo s̄i maa lap̄i-í t̄o.

⁸ M̄pi t̄o, waatu wei maa we Kesuu t̄oȳo ma s̄i Tacaa ke n̄oȳo s̄i ye í yelaa na má m̄l̄i Yosalem, in̄aȳi maa la t̄emle.

⁹ N̄t̄ena wulaw s̄i: Polo.

Ílena Ap̄osalom kul̄i na í tee Hep̄el̄h̄.

¹⁰ M̄p̄oȳule Ap̄osalom tila tillaa ke muk̄aya ke Íseyeli tet̄o t̄ena taa s̄i ye pa nu tutuȳu ðe pa ȳoȳti s̄i: Ap̄osalom kele wulaw na í we Hep̄el̄h̄.

¹¹ Yosalem nȳoma ka s̄i-í ȳelaa ñ̄m̄v̄v̄v̄ (200) p̄ele pa nuna-í teu k̄e, pa ta cek̄ana n̄ti í h̄ok̄aa t̄o.

¹² Waatu wei Ap̄osalom lak̄aya k̄ot̄asi, ðlena í tili na pá yaa Kilo t̄o Ahitofeli wei í ka k̄e Tafiti s̄apaari t̄o. M̄p̄oȳo samaa huka s̄s̄om ke í k̄ih̄ na pá t̄ñ̄na wulaw ac̄aya ke caȳau.

Tafiti sewa ke Yosalem

¹³ M̄p̄oȳo n̄oȳo k̄oma na í c̄i Tafiti ke s̄ek̄pal̄v̄v̄v̄ s̄i: Íseyeli ȳelaa keesa ise na Ap̄osalom t̄o.

¹⁴ Ílena Tafiti ȳoȳti í waali nȳoma t̄ena m̄pa paa we í k̄ih̄ ke Yosalem t̄o s̄i: Í kul̄i na t̄é se, t̄of̄o Ap̄osalom u yeke-t̄v̄. Í la t̄eav̄, ye p̄e taȳa m̄p̄u í k̄á tuti-t̄v̄ na í kv̄ ícate nȳoma t̄ena.

¹⁵ N̄t̄ena wulaw waali nȳoma t̄o s̄i: Ee, Tacaa tu la t̄é t̄ena n̄ti n̄ heeliȳi-t̄v̄ t̄o.

¹⁶ M̄p̄oȳo wulaw na í taȳaya nȳoma t̄ena pa luwa, na í kaasi alaa naan̄owa s̄i p̄ele pá tan̄ taȳaya.

¹⁷ Wulaw lu m̄p̄u ðlena í ȳelaa t̄ena t̄v̄ í waali na pá s̄eh̄ taȳaya kant̄ek̄aya nȳeh̄ka k̄ih̄.

¹⁸ M̄p̄oȳo í t̄emle nȳoma t̄ena na í tan̄laa t̄ena t̄v̄-í hekv̄, na Kat̄i yoolaa náá k̄oo ȳelaa nas̄etos̄o (600) na pá tee-í n̄oȳo.

¹⁹ M̄p̄oȳo wulaw p̄oosa Kat̄i yoolaa nȳv̄v̄v̄ t̄v̄ Ítaȳi s̄i: Pepe t̄oo k̄e m̄ k̄oma ta k̄ih̄ t̄ot̄o? Í m̄l̄i Ap̄osalom c̄ol̄o. M̄pi t̄o, m̄ k̄e c̄oos̄elaa k̄e í ta k̄e tet̄o nȳoma.

²⁰ An̄i n̄oñ̄oo kele í tara, ðlena máá k̄rak̄aȳi-m̄eye k̄rak̄raa na má c̄ok̄ana. P̄c̄o ma maȳam̄aya ma ta nȳi ma t̄ep̄ote. M̄p̄u t̄o, í m̄l̄i. Tacaa í paas̄ena-me na í la-m̄eye k̄up̄ant̄o.

²¹ T̄on̄aȳale Ítaȳi c̄o wulaw s̄i: Ma tuuna Ís̄o na nȳá s̄i: Timpi n̄ ka polo t̄o t̄on̄aya tu polo, paa s̄om maȳam̄aya tu s̄i.

²² N̄t̄ena wulaw t̄o Ítaȳi s̄i: Ye m̄p̄u tee n̄oȳo.

Ílena Ítaȳi na í ȳelaa t̄ena na í piya t̄ena pá tee n̄oȳo.

²³ M̄p̄oȳo wulaw na í ȳelaa pa t̄v̄ m̄p̄aa na pá teeki. Ye í tala ícate n̄te, t̄ale t̄é ȳelaa p̄h̄i is̄el̄om na pá mak̄i kapusi. Ílena wulaw náá tee Set̄el̄h̄ l̄oov̄ na í ȳelaa náá t̄ñ̄na wulaya tet̄o t̄oo.

²⁴ K̄ot̄v̄l̄ Sat̄ok̄i na Lefii nȳoma m̄pa pa s̄ȳel̄aya Ís̄o atakaa t̄o paa we t̄ene in̄i t̄ot̄o. M̄p̄oȳo pa s̄i Ís̄o atakaa na Ap̄iyataa s̄eh̄aa na ȳelaa t̄ñ̄na luw ke ícate taa.

²⁵ Ílena wulaw t̄o Sat̄ok̄i s̄i: M̄ñ̄na Ís̄o atakaa ke ícate taa. Ye Tacaa k̄á h̄v̄l̄i-m̄ suulu, í k̄á m̄el̄ona-m̄ na maa tasa-í nau ke í lon̄te taa.

²⁶ Ama ye í ka t̄o s̄i: Aai, maa caaki-ñ, ðe í la-m̄ is̄ena í caaki t̄o.

²⁷ M̄p̄oȳo wulaw tasa Sat̄ok̄i ke heeluȳu s̄i: Nȳana nȳá p̄ȳal̄v̄ Ahimaasi na Ap̄iyataa p̄ȳal̄v̄ Yonatan̄ í m̄el̄ona lan̄h̄ul̄omle ke ícate taa na í feñ̄ȳi.

²⁸ T̄u tan̄ wulaya tet̄o p̄oȳo t̄etes̄el̄enaa, na má nu ícate alaaf̄aya t̄om.

²⁹ M̄p̄oȳo Sat̄ok̄i na Ap̄iyataa pa m̄el̄ona Ís̄o atakaa ke Yosalem na pá c̄aya t̄ena.

Tafiti tila feñ̄lu

³⁰ M̄p̄oȳo Tafiti taka í is̄ent̄oo ke saal̄aya na í wiiki na í k̄paaki Olifinaa pulaya t̄oo k̄e n̄oñ̄ee k̄p̄ete. Na í waali nȳoma náá tak̄i p̄ele pa is̄ent̄oo na pá wiiki m̄p̄u t̄ot̄o.

³¹ Ílena pá k̄oo pá heeli wulaw s̄i Ahitofeli t̄ñ̄na Ap̄osalom. N̄t̄ena Tafiti s̄i: Hai, Tacaa, wak̄eli Ahitofeli laȳatu.

³² Waatu wei Tafiti tala pulaya nȳv̄v̄v̄ taa timpi pa seeki Ís̄o t̄o, ðe í taap̄al̄v̄ na í laȳatu tas̄v̄l̄o Akii t̄o Husaȳi k̄om̄aȳale na lan̄wak̄elle na í capa c̄elaa na í nȳv̄v̄v̄ na tet̄o.

³³ N̄t̄ena Tafiti s̄i: Ye n̄ t̄eh̄ȳi-m̄ p̄e kaa waasi-m̄.

³⁴ Məli ıcatə taa na ń heeli Apəsələm sı n ka ké ma təmlə tı ke ləŋ ké, ıle nəsənə caa sı ń nyənəyi inəyi nıya caa. Waatu inəyi n ka wakəli layatı nti Ahitofeli tasəyi-ı tı.

³⁵ Pələ pə paasi kətələa Satəkı na Apıyataa pə wə tənaya. Ye n nı nıtiyi Apəsələm pə tō n polo ń heeli-wə.

³⁶ Pə pəyalaa Ahimaası na Yonatan pə wə tənaya, n ka tili-wə na pə kə pə heeli-m.

³⁷ Mıpóyú Tafıiti taapalı Husayı məla ıcatə taa ké waatu wei Apəsələm kəma tı.

16

Tafıiti taapalaa na ı kolontunaa

¹ Waatu wei Tafıiti tēe Olifınaa pulaya nyuyı taa ké pəcə, ıle Mefıpaalı təmlə tı wei pə yaa sı Sıpa tı ı kata-ı kēle na ı kpaŋası naale. Na pə həkə sı tō ké potopotonaa ńmənuyı (200) na lēsēŋ kəwulı pəya kə nıunwa (100) na tıŋ pēe ləm nyəna kə tukur nıunwa (100) na solum huluyı.

² Mıpóyú wulav pəssa-ı sı: Pepeye n lakəna? Ntəna Sıpa sı: Nyá təyaya nyəma ka cakı kpaŋası. Ifepıya təyənaya nté potopotonaa na tıŋ pēe ane. Mpa pə kawa wulaya tetı taa, ıle pə kəna solum pəpeye ləkətı.

³ Mıpóyú Tafıiti pəssa-ı sı: Leye Mefıpaalı wēe? Mıpuyule sı: Mefıpaalı pola Yosələm sı lseyeli nyəma ı cēle-ı ı cəwə Sayuli kawulaya kə pənente.

⁴ Ntəna wulav təmı-ı sı: Mefıpaalı nyəm təna pəsa nyá nyəm.

Mıpuyule Sıpa hənta Tafıiti kə atə na ı tı sı: Haı, tá caa wulav, ma sama, hulı-m suulu kə mpı.

Simeyi tənsəyi Tafıiti kə mpusi

⁵ Tafıiti tala Pahulim ıle Sayuli ləwuyı tı wei pə yaa sı Kelaa tı ı pəyalı Simeyi lıwəyalə na ı tənsəyi-ı mpusi.

⁶ İlena ı ləyı ı na ı waalı nyəma tənaya pēe. Pəyele ıle ı yələa na ı yoolaa ka tı-ı həkı ké.

⁷ Simeyi nyaasaya Tafıiti ké sı: Polo polo ń tēe, yuləkulı na ısayav nyá.

⁸ Tacaa ı məŋna Sayuli wei ı kawulaya n lēkkaa tı na ı təyaya nyəma pə səm təm kə nyá nyuyı taa. Pə tō ké İso lēka nyá kawulaya na ı cēla-kēye nyá pəyaya. N pəsuyı yem ké ıəntı na ń cəkı tı nyá ısayav fələyənə-ŋ. Mpi tı, n ké yuləkulı kē.

⁹ Mıpóyú Seluya pəyalı Apısayı təma wulav sı: Pepe tō ké haŋa kanə ka tıukı tá caa wulav kə mpı? La suulu na ń yele na má setı ı nyuyı.

¹⁰ Ntəna wulav sı: Sowarı na ı neu Apısayı mə təm suwe? Ye ı tıukı-m İso heelına-ı sı ı tıw-m. İle awe ká kpeəsəna-ı sı pepe tō?

¹¹ Mıpuyule Tafıiti təma ı waalı nyəma təna na Apısayı sı: Ma tapuyı tēe pəyaya ná tá kısı ma weesuyı kə pəkəyı, halı mıpóyú Pəncamēe tı na? ı yele-ı na ı tıw-m. Tacaa hana-ı pə mpaav.

¹² Ntanyı Tacaa ká ná ma wahala na ı lēetı-m kəpantı kə mpusi ıne ı lonte.

¹³ Mıpóyú Tafıiti na ı yələa pə tıyıtı pə mpaav na Simeyi náa wə puyı kəŋkəŋ tō na ı təŋna wulav mpusi tənsuyı na ı ləkı-ı pēe na ı kəsəyi mısuyı na ı tō.

¹⁴ Wulav na ı yələa pə tala Yaatanı nəyı ılena pə heesı təna.

Husayı təŋa Apəsələm

¹⁵ Mıpóyú Apəsələm na lseyeli samaa təna pə sıw Yosələm taa na Ahitofeli kə ı waalı.

¹⁶ Waatu wei Tafıiti taapalı Husayı tala Apəsələm ılena ı sēe-ı sı: Mə na tetı, mə na tetı.

¹⁷ Ntəna Apəsələm pəssı-ı sı: Anı nyá taapalı nté ma caa. Pepe tō ké n ta təŋ ıle?

¹⁸ Ntəna Husayı cə sı: Wei Tacaa na yələa pane na lseyeli nyəma təna ləsaa təyı ma caa təŋuyı.

¹⁹ Pə tı wēe sı ı pəyalı nyaya maa la təmlə kə teiteı ısu maa lapı nyá caa kə təmlə tı. Mıpóyú maa la nyá.

Apəsələm na Tafıiti alaa pə təm

²⁰ Mıpóyú Apəsələm təma Ahitofeli sı: ı maŋası na tē ná mpi pə wə lapı tı.

²¹ Kələna Ahitofeli sı: Sıvna nyá caa alaa mpa ı yələa sı pə tıŋ təyaya tı. Waatu inəyi lseyeli nyəma təna ká ná sı n pəsa nyá təyi nyá caa kolontı. İlena nıya waalı nyəma náa nyəw tıŋ.

²² Mıpóyú pə sika Apəsələm kə cəkəle kə kawulaya təyaya pata tō. Na ı na ı caa alaa pə sıw lseyeli nyəma təna ısentaa.

²³ Layatı nti Ahitofeli tasaya Apəsələm kə waatu ıntı tı tu wēe teiteı kē ısu İso yəyətəyənə. Paa Tafıiti maŋamaŋa mıpóyú pı wēe.

17

Husayı na Ahitofeli pə layatı tasuyı fayav

¹ Mıpóyú Ahitofeli təma Apəsələm sı: Yele na má ləsi yoolaa kə yələa iyısı naanwa na naale (12000) na má tı Tafıiti waalı kə ahoı ane.

² Ntanyı maa kpəl-ı tiılı na ı kawa na ı yələa ya, ılena má ku-ı ı tike.

³ Ilena má kuu yélaa tēna na má kōna-ŋ. Nyá kolontu í sēpa, pa tēna pa mēlaxi nyá kin ké na yélaa hēesi.

⁴ M̄pógó Apəsəlóm na Iseyeli səsaa tēna pa laŋa hēena tōm nti.

⁵ Ama Apəsəlóm sisa tē taa, ilena í tō si: I yaa Husayi na tē nu ílé í nyənto.

⁶ Husayi kōma, ilena í heeli-í Ahitofeli kuyəyətoto na í pəsəsi si: Tu la mpu yaa isəna? Nyáa yəyətí nyá nyənto.

⁷ Ntēna Husayi si: Ahitofeli kuyəyətoto tənə tē ta tēŋ pənente.

⁸ Nyá maɣamaɣa n nyóma si nyá caa na í yélaa pa ké apalaa ké. Pécó pa we páána ké isu yəlb kɔakuyəb təyolaya pəyaya na ká we isəna tō. Nyá caa ké yoolu ké. Ii həntəyí yem ké ahoó.

⁹ Pə nəkāa isənto í ŋmela ləw yaa tiili taa ké, na ye pa kó tá taa lelāa, yélaa í nuwa paa tō si Apəsəlóm waali nyóma kpisāa.

¹⁰ Halí səyənto kpa tá taa apalaa mpa pa we apaləto isu təyolasi tō. Mpi tō, Iseyeli nyóma tēna nyóma si nyá caa ké aka. Pəyele í wēna yoolaa taa yoolaa.

¹¹ Mpu tō, ma tasəyí-ŋ layatō si ŋ kotí Iseyeli nyóma tənaya tuutuuma. Pə kɔaxəb Təŋ na pə polo Pēsepa tō. Ilena nyana wē í polo nyá caa ké yoonəw.

¹² Tu maɣana-í tiili na tē hoti í tōw isu tēw. Ilé í na í yélaa pa taa nəyəlb kaa fiti.

¹³ Ye pa sewa, na pá sūw icatē natəli tē taa, ilé Iseyeli nyóma tēna pona ŋmusi na pá tuu icatē nté na pá tiina ləw. Halí pə kaa kaasi kolonjya.

¹⁴ M̄pógó Apəsəlóm na Iseyeli yélaa tēna tōma si: Husayi nyənto lapa sana na Ahitofeli nyənto.

Pəyele Tacaā ná tō í taa ké si í wakələyí Ahitofeli layatō tasəyū mpuyí na pə kōna mpusi ké Apəsəlóm tōw.

Tafiiti sewa na í tēsi Yaataní pəyó

¹⁵ M̄pógó Husayi polaa na í heeli kətəlaa Satəki na Apiyataa ké layatō nti Ahitofeli tasa Apəsəlóm na Iseyeli səsaa tō, na layatō nti uní í tasa-wē tō.

¹⁶ Si pá tili ləŋ na pá heeli Tafiiti si í taa sūw ahoó aneyə Yaataní tətəkəle taa tēna. Pə taa kōw na í na í waali nyóma tēna pá wēe asola taa.

¹⁷ Yonatanŋ na Ahimaasi pēle pa we hite nəyó ké icatē waali si nəyəlb í taa na-wē. M̄pógó tēmlé tō alə nyəŋ nəyəlb í polaa na í heeli-wē si: I polo mə maɣamaɣa na í heeli-təyí wuləw Tafiiti.

¹⁸ Ama ifepu nəyəlb ná na-wē na í polo í tayasi Apəsəlóm. Mpe pa cəkənaa si pa na-wē, ilena pá se ləŋ na pá polo Pəhulim icatē ké apalə nəyəlb í tē na pá ŋmélí í ləkə taa.

¹⁹ M̄pógó alə nəyəlb kɔaxa puyəw na í takí ləkə tōw na í le kutəyəw pēe, si nəyəlb í taa cəkəna si puləw wē tēna.

²⁰ Ntēna Apəsəlóm tēmlé nyóma sūw təyaya ŋkə ka taa na pá pəsəsi alə ké Ahimaasi na Yonatanŋ pa tōw. Alə si: Pa tēsa ləw.

Tēmlé nyóma pəkəaa pa ta na puləw, ilena pá məli Yosalem.

²¹ Pa tēewa, ilena Ahimaasi na Yonatanŋ pá lu ləkə taa na pá polo pá heeli Tafiiti si: Kuli na ŋ tēsi pəyó ké ləŋ, na pá kēesi-í nti Ahitofeli kēesa Apəsəlóm si pá la Tafiiti-wē tō.

²² Tənaya Tafiiti na í yélaa pa kula kɔakpaa na pá tēsi Yaataní. Pə kōma si pə nyaaləyí tō pə ta kaasi nəyəlb. Pa tēsa pa tēna.

²³ Ahitofeli nawa si pa ta mu í tōm, ilena í kuli na í kpeeli í kɔaxaya na í kpe í tē. I heela í təyaya nyóma ké nti tē wē lapu tō, ilena í tó í təyí ŋmənaya na í sí na pá pimi-í í caa pələaw taa.

Tafiiti ké Mahanayim

²⁴ Tafiiti pa tala Mahanayim, ilé Apəsəlóm na Iseyeli yélaa mpa pa təyaya í waali tō pa tēsa Yaataní kēle.

²⁵ Apalə wēi pa yaa si Amasa təyó Apəsəlóm lēeta yoolaa wuləw Sowari lonte. Amasa uní í caa ké Iseyeli tō ké na pá yaa-í si Yēte. I too kēle Nahasi pēləw Apikaali, ílé í neu nté Sowari pa too Seluya.

²⁶ M̄pógó Apəsəlóm-wē pa sika Kalaati tətō taa.

²⁷ Tafiiti pa tala Mahanayim, ilena Amoni tətō icatē Lapa tō Nahasi pəyaləw Sopi, na Lo-Tapaa tō Amiyeli pəyaləw Makii, na Kalaati tətō icatē Lokelim tō Paasilayi

²⁸ pa pona Tafiiti-wēyē kühəntəŋ na cəmsenaa na hēesi, na təyənaya pēe, na muloḃm, na pēe kotonjēe, na soona ké loosi naale.

²⁹ Na tuŋ nim na naanin na heeŋ, na waakasənāa. Mpi tō, pa təyaya ké si ikaale na nyəyəsí na ləkəto pə pu-wēyē wulaya tətō taa ké.

18

Apəsəlóm na í yoolaa pa kpisuyú

¹ M̄pógó Tafiiti kota í yoolaa na í kpa pa taa ké yoolaa iyaya (1000) nyuyəw nyóma na nuḃuwa (100) nyuyəw nyóma.

² Ulena í cela Sowari ke tintiyile, na Sowari neu ke tintiyile, na Katu tu Itayi ke tintiyile na í to si: Má na-me tu pona yoo.

³ Tənaɣale samaa təma-i si: Aai, pə fei si ní lu. Mpi tə, paa pə kəla-tu na tə se nəɣəlv u paasəɣəna-tu. Paa ta taa yəlaa həɣəlvu səpəna awusa. Ama nyá we ké isu ta taa yəlaa iyisi naanəwa (10000). Mpu tə, pə kəla teu si ní saali icate taa na pə kəla-tu ile n səna-tu.

⁴ Ntəna wulaw si: Təv, maa la nti tə maɣa-meɣe teu tə.

Ulena wulaw səh nənəɣo na yəlaa luki iyisi iyisi na nuunəwa nuunəwa.

⁵ Mpróy wulaw təma Sowari na Apisayi na Itayi si: I nyəni ma isentaa na í la ma pu Apəsaləm tərəmm.

Ulena yəlaa təna nu mpu.

⁶ Mpróy Tafiti yəlaa polaa si pa yookina Apəsaləm-weɣe Ifəlayim hətuɣu taa.

⁷ Yəlaa iyisi hiu (20000) təcu ke Tafiti nyəma kowa Apəsaləm nyəma taa.

⁸ Mpróy yoo yawa tetu təna taa. Hətuɣu təɣo yəlaa mpaɣa kuyaku ŋku tə pə kəla mpa layate təɣaa tə.

Sowari kowa Apəsaləm

⁹ Mpróy Apəsaləm tuta i təxi Tafiti yəlaa taa na í caɣa kpaɣanu. Ulena kpaɣanu seena-i na í susi-i tuɣu səsəlv nakuli ku pilinasi taa, na i nyəsəsi həkəna-si na í susi na kpaɣanu náa tɛɛ.

¹⁰ Nəɣəlv ná mpu, ulena í heeli Sowari si: Ta caa, ma nawa Apəsaləm na í susina tuɣu.

¹¹ Ntəna í təmi-i si: N na-i ile pepe təw ké n ta ku-i tənaya kpaɣaa. Halu maa ha-ŋ liyitee nyəɣətu naanəwa kele na tampara.

¹² Mpróy apalw unu i cəwa si: Paa liyitee nyəɣətu iyaya (1000) ke n tu ha-m ma niŋ kaa kpa wulaw pəyalw təw. Mpi tə, tə nuwa nti wulaw heela nyá na Apisayi na Itayi si í la laakali na unu i pəyalw Apəsaləm tə.

¹³ Paa maa lapa kaanutu na má ku-i, wulaw ka nu-təxi. Nyá maɣamaya n taa waasi-m.

¹⁴ Ntəna Sowari si: Maa səŋəxi nyá kin ke yem.

Ulena í kpaɣa ŋmantasi tooso na í polo í yaya-səyi Apəsaləm fulaya təw. Mpi tə, ílé í taa sətə.

¹⁵ Mpróy yoolaa naanəwa wei i təkaya Sowari yoo wontu tə pa tama Apəsaləm na pá tɛɛsi-i kuyv.

¹⁶ Mpróy Sowari hulə tutuɣu na yəlaa koti na pá hɛɛsi pa kolontunaa təɣənuɣu.

¹⁷ Ulena pá kpaɣa sətv na pá peti pbróy nakuli ku taa ké hətuɣu taa na pá kaa i təw ké kaŋmaaya təkəle, na Apəsaləm yoolaa təna se na paa wei í məli i tɛɛ.

¹⁸ Waatu wei Apəsaləm ka wəna i isə təɣo i yelaa na pá ŋma-i akele ke wulaw tetəkəle taa ké Yosalem kin, na í yaa-i si Apəsaləm akele, si unu i fei apalwəyaya tə paa yaakəna i hətə. Na pá yaaki-i mpróy haləna saŋa.

Tafiti nuwa Apəsaləm səm

¹⁹ Mpróy Satəki pəyalw Ahimaasi təma si: I yele na má ləɣo ma ti na má pona wulaw ke təm kupantu si Tacaa ha-i tampara na í yari-i i kolontunaa niŋ taa.

²⁰ Ntəna Sowari to si: Pə taya nyaa heelina wulaw ke təm kupantu ke saŋa. Mpi tə, i pəyaya səpəna.

²¹ Ulena Sowari tə Itiyopii tu si: Polo na ní heeli wulaw ke mpi n nawa tə.

Ntəna Itiyopii tu hənti-i ate na í tú casəle.

²² Mpróy Ahimaasi tasa Sowari ke təm si: Paa pu la isəna yele na má se Itiyopii tu waali. Sowari si: Ma pəyalw, pepe nyuɣu təw ké n caa pote? N kaa waa pə taa se.

²³ Ahimaasi si: Paa pu la isəna pə weɛ si má polo ké. Ulena Sowari si: Təw, polo.

Mpróy Ahimaasi kpaɣa tetəkəle mpaaw na í polo í laali Itiyopii tu.

²⁴ Waatu unu Tafiti ka caɣa nənəsi naale heku na í taŋaa. Mpróy taŋlv kpa nənəɣo nyuɣu taa, ulena i loosi nəɣəlv i seeki i tike na í kəŋ.

²⁵ Ulena í má kapuka na í heeli wulaw, na apalw unu i təŋna sewa na í kəŋ. Ntəna wulaw si: Ye i tike i seekina təm kupantu ke i kəŋna.

²⁶ Mpróy taŋlv tasa ləlv ke nav na í seeki na í kəŋ. Ulena í má kapuka na í heeli nənəɣo taŋlv si: Nəɣəlv ná kəŋna nteɣe i tike təkəŋ tətə. Wulaw si: Təm kupantu tətəɣo ílé i kəŋna.

²⁷ Mpuɣole taŋlv si: Kancaalaya nyəŋ sewa nəɣəsəna Ahimaasi sewa ké. Ntəna wulaw si: Yəlv kupan ké, na təm kupantu ke i kəŋna.

²⁸ Ahimaasi talaa, ulena í má kapuka si: Alaafəya ké yoo, ta caa.

Ulena Ahimaasi hənti wulaw ke ate na í təmi-i si: Nyá ləw Tacaa wei i yapa-ŋ nyá kolontunaa mpa pa kolayaa nyá təw təɣole teeli tu.

²⁹ Ntəna wulaw pəsəsi-i si: Apəsaləm wəna alaafəya?

Ahimaasi si: Ma nawa samaa tuutuuma ke waatu wei Sowari tila-tv tə, ile ma ta nyi mpi pa lakaya tə.

³⁰ Wulaw si: Nyáá sɛhna kpeeha tɔɔ cɛne.

Uena Ahimaasi kee na í sɛh.

³¹ Itiyopii to tala kprakaa, uena í tɔ si: Ta caa, tɔm kɔpanto ke ma kɔhna-ŋ. Saŋa Tacaá ha-ŋ tampana na í ya-ŋ mpa pa kulayaa nyá tɔɔ tɔ pa niŋ taa.

³² Ntɛna wulaw pɔɔsi-ɪ si: Na Apɛsalɔm wɛna alaafaya? Uena í tɔ si: Ta caa, nyá kolontunaa tɛna na mpa pa lukɛna-ŋ asalaw tɔ pɔ wɛɛ isɪ Apɛsalɔm.

19

Taftiti laŋwakalle

¹ Mprɔ́yɔ wulaw laakali pɛsaa na í kraaki ate na isɛtaa kutuluɣu taa na í wiiki na í yɔɔtɛyi si: Hai, ma pu Apɛsalɔm, ma pu Apɛsalɔm. Ye maa sɛpɛna nyá lonte pɛ taa kɛh teu? Ma pu Apɛsalɔm, hai, ma pu.

² Mprɔ́yɔ pa polaa na pá heeli Sowari si wulaw wiikina nté na í huɣutiɣi lotu ke Apɛsalɔm tɔɔ.

³ Uena kuyaku ŋku ku laŋhulɔmlɛ pɛsi laɣaya ke yɛlɛa taa. Mpi tɔ, yɛlɛa nukaya pa yɔɔtɛyi si wulaw caɣa ɪ pɛyaya laɣaya.

⁴ Fɛɛɛ lapa yɛlɛa na yooɔ ŋku pa yooɔa tɔɔ, uena pá suɔ ɪcate taa tɛhɛɛ.

⁵ Na wulaw náá haka ɪ isɛntɔɔ ké saalaya na í kiisiɣina nɔɔɔ sɔsaya si: Hai, ma pu Apɛsalɔm, hai, ma pu, hai, ma pu.

⁶ Mprɔ́yɔ Sowari suɔ wulaw kin ke nan taa na í tɔm-ɪ si: Saŋa n tɔyi fɛɛɛ ke nyá tɛmlɛ nyɔ́ma mpa pa yapa nyá na nyá pɛyɛlɛa na nyá pɛɛlɛa na nyá alaa tɔɔ.

⁷ Mpa paa caaki-ŋ tɔɔ n sɔɔlɛa na nyá taa kraakɛna mpa pa caaki-ŋ tɔ. N lakɔyɔ isɛntɔ tɔ pɛ hulɔɣi ké si n nyɛnɛyi nyá yooɔlɛa na pa nyɔyɔ nyɔ́ma ke yem. Pɛ lakɪ-m isɪ ye taa sɛpɛna na Apɛsalɔm wɛna ɪ weesuyɔ pu kɛla-ŋ teu.

⁸ Mpu tɔ, kulɪ na ŋ lu na ŋ yɔɔtɛna yɛlɛa na pa laŋa hɛɛ. Ma tuukina Tacaá si ye n ta lu pɛ kaa kaasi paa yolo kulɔm ke nyá kin ke ahoɔ anɛ. Na mpi pɛ tɛma-ŋ mayanaw ke hatoo nyá pɛcaatɔ tɔ pu la sana na nɔɔnɔɔ nyɛntɔ.

⁹ Mprɔ́yɔ wulaw kulaa na í caɣa nɔnɔɔ. Na pá heeli yɛlɛa si ɪ luwa na í caɣa nɔnɔɔ. Uena pa tɛna pá polo ɪ kin.

Taftiti mɔlɔyɔ ke Yosalem

Waatu unɪ ɪ taa Apɛsalɔm nyɔ́ma ka tɛma sewa na paa wei í mɛh ɪ tɛ.

¹⁰ Mprɔ́yɔ Iseyeli tɛtu yɛlɛa kpeka tɛna laŋa ta hɛɛ na pá tɔŋ si: Wulaw yapa-tɔyɔ tá kolontunaa na Filiisi nyɔ́ma niŋ taa na nɔɔnɔɔ í seeki ɪcate ke Apɛsalɔm tɔɔ?

¹¹ Apɛsalɔm wei tɛ lɛsaa na tɛ kra wulaw tɔ, ilɛ ɪ sɛpa yooɔ taa, ilɛ pepe tɔɔ ké tɛ kaa mɛlɛna Taftiti?

¹² Mprɔ́yɔ wulaw Taftiti nu tɛ tɛna nti Iseyeli nyɔ́ma yɔɔtɛyi tɔ. Uena í tili kɔtɛlɛa Satɔki na Apiyataa si pá pɔɔsi Yuta nyɔyɔ nyɔ́ma si: Pepe tɔɔ ké pa wɛɛ na pá niɣitiɣi ma mɛlɛnaw tɔm taa?

¹³ Anɪ mɛɣɛɛ ma yɛlɛa na má na-mɛ tɔ kaa calɔm. Ilɛ pepe tɔɔ ké lɛlɛa ŋmaaki ta tɔɔ?

¹⁴ I heeli Amasa tɔtɔ si má na-ɪ tɛ kaana calɔm, na unɪ ɪ ka lɛɛtɛna Sowari lonte taa na í pɛsi yooɔlɛa wulaw. Ye pɛ ta la mpu Iɔɔ í ku-m.

¹⁵ Mprɔ́yɔ Taftiti pɛsa Yuta nyɔ́ma tɛna na pá wɛɛ isɪ yolo kulɔm. Uena pɛɛ pá tili na pá heeli-ɪ si í na ɪ nyɔ́ma pá mɛh.

¹⁶ Mprɔ́yɔ wulaw mɛlɛa na í tala Yaatanɪ pɔɔɔ.

Taftiti kentiɣi Simeyi tɔɔ

Uena Yuta nyɔ́ma polo Kilikaa na pá sɛhɪ-ɪ na pá tɛsɛna-ɪ Yaatanɪ pɔɔɔ.

¹⁷ Mprɔ́yɔ Pencameɛ to Simeyi wei ɪ ká tɔy wulaw na í wɛ timpi pa yaa si Pahulum tɔ, ɪ laɔy ɪ ti na í na Yuta nyɔ́ma pá polo wulaw Taftiti sɛhɔyɔ.

¹⁸ I waalɪ ka wɛ Pencameɛ nyɔ́ma ke yɛlɛa iyaya (1000) na Sayuli tɛmlɛ tu Sipa, na ɪ pɛyɛlɛa naanɔwɛ na kakpasi, na ɪ tɛmlɛ nyɔ́ma ke hiu, na pá tɛsi Yaatanɪ ke wulaw isɛntaa.

¹⁹ Krulɔyɔ ŋku paa cɛla wulaw si ɪ tɛsɛna tɔ kɛɛ ku tɔhna ɪ tɔyaya nyɔ́ma ke tɛsɛnaw.

Waatu wei Taftiti caakaya tɛsɔyɔ, ilɛ Simeyi kɔmayɛɛ na í hɛntɪ-ɪ ate.

²⁰ Na í tɔ si: Hai, tá caa wulaw, taa tɔki isayatu nti maa lapa-ŋ kuyaku ŋku n lukaya Yosalem taa tɔ. Hai, ku-tɛyi nyá taa.

²¹ Ma nyɔ́ma si ma wakɛla-ŋ. Pɛ tɔɔ ké ma caala luw ke Yosɛfu kpeka taa na má kɔɔ-ŋ sɛhɔyɔ.

²² Ntɛna Apisayi cɛ Taftiti nɔɔɔ tɔɔ si: Pɛ wɛɛ si pá ku Simeyi ké. Mpi tɔ, ɪ ka tɛhɛsa Tacaá kulɛsu ke mpusi.

²³ Mprɔ́yɔ Taftiti pɔɔsa Apisayi na ɪ taalɔ Sowari si: Mɔ tɔm suwɛ? Pepe tɔɔ ké ɪ caalɔyɪ-m mpu? Ma tayana Iseyeli kawulaya taa ké mɔlɔyɔ ké. Ilɛ pɛ fɛi si pá ku nɔɔɔlɔyɔ saŋa.

²⁴ Uena wulaw heeli Simeyi na tuunaw si: N kaa si.

Tafiiti na Mefipaali pa ciikuɣu

²⁵ M̀p̀r̀òỳò Sayuli saali Mefipaali pola wulaw saɓɓuɗu tɔtɔ. I laɗle ka wakɔla Tafiiti sewa tɔɔ ḱe, ile i ta paasɛna i nɔɔheɛ yaa i tantuɗu. Pɛyele i ta cɔtɔ i wontu ke pɛ kraɗau koyaku ŋku wulaw lu Yosalem icate taa na pɛ suna koyaku ŋku i mɛlaa tɔ.

²⁶ Wulaw kɔma, ilena i pɔɔsi-i si: Mefipaali, pepe tɔɔ ḱe n taa tɛɓi-m?

²⁷ Ilena i tɔ si: Hai, ta caa, ma tɔmle tɔ pɔntɛna-m. Ma si i kpɛli-m ma kraɗaya si ma ḱe icam, na mɔ caɗa-ke na mɔ tɛɓi-ɗ.

²⁸ Ilena i la-m kɔlɛmɔtɔ ke nyɔ kɛɗ. Nyɔ tu we isu Iso isɔtaɔa tillu ḱe, la mpi pɛ we-ɗ teu tɔ.

²⁹ Pɔpɔtu fei leleɗ, ma caa tɔɗaya tɛna muɗa sɔm ḱe. Paa na mpɔ n yelaa na mɔ weɛ nyɔ na mpa i tɔki tɔ pa heku. Ma feina mpaaw si mɔ pɔɔsi natɛli se.

³⁰ M̀p̀r̀ùỳùle wulaw si: N kɔlɔɗi yɔɗɔtuɗu. Ma tɛma suw si nyɔ na Sipa i kɔ tala tetu ile.

³¹ Ntɛna Mefipaali si: Sipa i tu kraɗa pɛ tɛna. Ma caa wulaw n mɔlɔɗi nyɔ tɔɗaya taa ile ma paa ye.

Tafiiti laki Paasilayi ke kɔpantu

³² M̀p̀r̀òỳò Kalaati tɔ Paasilayi kɔmna Lokelim na i su wulaw na pɔ tɛsi Yaatanu.

³³ Paasilayi unu i pusi ka we nunaasa ḱe. I ka sɛna wulaw ke waatu wei i ka we Mahanayim tɔɗo na tɔɗɔnaɗa. Mpi tɔ, i ka wɛna liyitee ke sɔsɔm ḱe.

³⁴ M̀p̀r̀ùỳùle wulaw tɔma Paasilayi si: Ma na-ɗ tɔ polo Yosalem na mɔ tɔɗ-ɗ tɛna.

³⁵ Tɛnaɗale Paasilayi pɔɔsa wulaw si: Pɛ kaasa-m pusi isɛna na mɔ si na mɔ tɛɓi-ɗ Yosalem?

³⁶ Saɗa taa, ma pusi we nunaasa ḱe. Maa pɛsɔɗi na mɔ nyi tɔɗɔnaɗa yaa kɔnyɔnyɔɔm leleɗ. Pɛyele maa nyɛɗi yonyoɔlaa apalaa na alaa pa yontu faɗau. Ile pepe tɔɔ ḱe maa kɔɔ na pɛ tuɗu-ɗ sɔɗɔla ke yem.

³⁷ Pepe tɔɔ ḱe n laki-m kɔpantu nti tɔ taka? Maa tasa-ɗ suw na mɔ tɛsɛna Yaatanu.

³⁸ Mpi ma caa si n la-m tɔɗɔle si mɔ mɔli na mɔ si ma icate taa timpi pa pima ma caa na ma too tɔ. Ama kraɗa ma pɛyalu Kimham na i pɛsi nyɔ nyɛɗi na n laɗi-i kɔpantu nti n caaki tɔ.

³⁹ Ntɛna wulaw si: Pɛ we teu, Kimham i tɛɓi-m na n heeli-m pɛ tɛna mpi n caana-i tɔ na mɔ laɗi-i.

⁴⁰ Tafiiti yɔlaa tɛna tɛsa Yaatanu pɔɗɔ, ilena wulaw nɔɔ tɛsi na i wayali Paasilayi na i kooli-i kɔpantu, na ilɛ i mɔli i tɛ.

⁴¹ M̀p̀r̀òỳò Yuta nyɔma na Iseyeli hoɗɔɗuɗu su wulaw na i na i yɔlaa na Kimham pɔ tɛɛ.

Yuta nyɔma na Iseyeli nyɔma pa yooɗu

⁴² Ntɛna Iseyeli nyɔma tɛna kotina wulaw na pɔ pɔɔsi-i si: Pepe tɔɔ ḱe tɔ tɛtɔnaa Yuta nyɔma ŋmɔla nyɔ na nyɔ yɔlaa na pɔ mɔlɛna-me?

⁴³ M̀p̀r̀ùỳùle Yuta nyɔma tɛna nɔ cɔwa si: Mpi tɔ, ta yɔɓ ḱe. Ile pepe maɗamaɗa haɗɔɗɔna-meɗe pɛ taa? Wulaw ta tɔ-tɔ. Pɛyele i ta ha-tuɗu pɔɓɔ.

⁴⁴ Tɛnaɗale Iseyeli nyɔma cɔwa si: Paa i ḱe mɔ nyɛɗi tɔ, tɔ kɔla-meɗe tɔm naanɔwa. Mpi tɔ, tɔ caalɛna maɗasɔɗu si tɔ wulaw i mɔli. Ile pepe tɔɔ ḱe i nyɛna-tuɗu yem ḱe mpɔ?

Ama Yuta nyɔma nɔ holaa na pɛ kɔli Iseyeli nyɔma.

20*Sepa kɔɓɓu ke Tafiiti tɔɔ*

¹ Waatu unu i taa ḱe Pɛncamee apalɔ tetelatu nɔɗɔɓɔ i ka wɛnna Kilikaa na pɔ yaa-i si Sepa, na i caa si Pikili. M̀p̀r̀òỳò koyaku nakoli i hɔla apalɔtutuɗu na i tɔ si:

Tɔ na Tafiiti tɔ ta kaa.

Pɔcɔ i kaa ha-tuɗu pɔɓɔ.

Paa Iseyeli tɔ wei i mɔli i cokɔle taa.

² M̀p̀r̀ùỳùle Iseyeli nyɔma tɛna sewa Tafiiti na pɔ tɔ Sepa waali. Ama Yuta nyɔma nɔ tɔ lu pa wulaw waali. Pa na-i pa tɔmna m̀p̀r̀òỳò hatoo Yaatanu, halɛna Yosalem.

³ M̀p̀r̀òỳò wulaw mɔla i tɔɗaya taa ḱe Yosalem, na i kuu alaa mpa i kɔ yelaa si pɔ taɗ tɔɗaya tɔ na i tɔki-weɗe kutuluɗu nakoli kɔ taa na pɔ taɗ-we, na pɔ paasɛna-we. Ama u kpɔtɔɗɔna-we. Pa tɔka-weɗe m̀p̀r̀òỳò na pɔ weɛ isu leelaa halɛna pa sɔm.

Sowari koyɓ ke Amasa

⁴ M̀p̀r̀òỳò wulaw tɔma Amasa si: Pu laki koyɛɛɗi tooso tɔ, yaa-m Yuta nyɔma na nyɔ na-we i kɔɔ.

⁵ Ilena Amasa tɛɛ. Ama koyɛɛɗi wei wulaw ka tɔ-i tɔ i tɛɛwa na pɔcɔ i mɔli.

⁶ Tɛnaɗale wulaw tɔma Apisayi si: Sepa ka la-tuɗu isayatu na pɛ kɔli Apɔsalɔm. Pɛ tɔɔ tɔ kraɗa ma yɔlaa na n tɛɗ i waali. Pɛ taa kɔɔ na i tala acalɛɛ toɗi nyɛna na i fiti-tɔ.

⁷ M̀p̀r̀òỳò Apisayi kraɗa Sowari yooɔlaa na wulaw taɗlaa na yooɔlaa taa yooɔlaa tɛna na pɔ tɔ Sepa waali.

⁸ Pa kōma na pá kpeyētēna Kapawōh piw de Amasa sēha-weyele. Na Sowari lēla i layate ke i tokonaa tō na té we tē syute taa. I tōhaga mpv ilena layate hoti*fa*^a kpee layate.

⁹ M̄p̄ógó Sowari sē-e si: N we alaafēya aparinya?

Ilēna Sowari kra Amasa tantvōv na i niñ ntōvōh si i wayalēyi-i.

¹⁰ Amasa ta paasēna layate nte tu we i niñ lēlōh taa tō. Ilēna Sowari sō-teye i lotu taa ké tōm kolōm na i taa pōnto luli ate na i si kpakpa.

Sepa kolvōv ke Tafiti tōo su tōnaya

M̄p̄ógó Sowari na i neu Apisayi pa to Sepa waali.

¹¹ Ilēna Sowari yoolaa taa nōvōlv caḡa Amasa kin tēna na i tōh si: Mpa pa we Sowari na Tafiti pa tōo to pōntōnaa í tēh Sowari.

¹² Na Amasa náá tōhna i calēm taa ke pilimuyū ke hapāle tōo. Yoolu in i nawa si yēlaa tēna kōh na pá sēhēyi ilēna í tuli Amasa na í pona hapāle kpeeha na í tak-i pēcekāle.

¹³ I lēsa-i mpaav taa tēna ilēna pa tēna pá tēh Sowari na pá tōvōni Sepa.

¹⁴ Ilēna Sowari fayana Iseyeli kpeka tēna taa na í mēlōvōna timpi pa yaa si Apēeli-Pēti-Maaka na i caa lōlvōv nyōma tēna koti na pá tō i waali.

¹⁵ M̄p̄ógó Sowari-we pa tama Sepa ke icate nté tē taa na pá ḡmá pōlv na pá kolv isu kolvōh. Ilēna yēlaa tēna casa icate kolvōh kite tēe si pa pētēyi-ke.

¹⁶ M̄p̄ōvōle alv kpelikpeka to nōvōlv mpa kapuka na kolvōh taa si: Hai, hai, ma wiikina-me si í heeli Sowari si ma caa ma heeli-i tōm.

¹⁷ Sowari k̄p̄ētēna-i ilēna alv pōōsi-i si: Nyaga pa yaa Sowari? Si yeē maḡa. Alv si: Hai, nu ma tōm. Sowari si: Yōḡōti.

¹⁸ Ntēna alv si: Pē tu we lōhṡaa de ye nōvōlv wēna tōm i kōh Apēeli icate taa cōnevē na icate nyōma tasa-i layatu de pē tema.

¹⁹ Mpi tō, tá icate we teu ké na tē taa we tēpamm ke Iseyeli tēna taa. Ilēna nyaa caaki si n wakēli Iseyeli taa acalēe tōo? Pepe tōo ké n caa si n wakēli kpancoou ḡku Tacaa ha-to tō?

²⁰ Ntēna Sowari si: Mpusi í polo poolv, maa pēekēyi icate tēne tē wakēlvōv se.

²¹ Aai, pē fei mpv. Ama Iḡalayim pōvōv taa to wei pa yaa si Sepa to in i kolēna wulav Tafiti tōo. I cele-m unv i tike ilēna má yele mō icate na má tēe. Ntēna alv in si: Paa lōvō-ḡ i nyvōv na kolvōh.

²² M̄p̄ōvōle alv pola icate nyōma kin na layatu na pá sēti Sepa nyvōv na pá lōvō-kōvōv Sowari na kolvōh. Tēnāvāle Sowari hula tutuvōv na i yasv yēlaa na paa awe kpe i tē na in i mēli Yosalem ke wulav kin.

Tafiti waali nyōma hēla

²³ Sowari kele Iseyeli yoolaa tēna nyvōv to. Yoyata pōvōlv Penaya kele wulav tanḡaa nyvōv to.

²⁴ Atolam kele lampuu mūlaa nyvōv to, na Ahiluti pōvōlv Yosafati kele Takēlasv sulv,

²⁵ na Sefam kele si ḡmaalv. Satōki na Apiyataa kele kōtēlaa.

²⁶ Na Yayii to lla kele Tafiti Sōpaari.

21

Kapawōh nyōma na Sayuli tēyaga nyōma tōm

¹ M̄p̄ógó nyōvōsi luwa pusi tooso ke Tafiti waato taa. Ilēna Tafiti pōōsi Tacaa ilēna Tacaa to si: Sayuli na i tēyaga nyōma pa yulokole tōo ké. Mpi tō, pa kōwa Kapawōh nyōma.

² M̄p̄ógó wulav yaa Kapawōh nyōma si i yōḡōtēvōhna-we. Pa taa ké Iseyeli nyōma, Amolii nyōma kakaasaya ké. Ilē Iseyeli nyōma ka suwa pa nōvōv ké si pa kaa kv-we. Paa na mpv Sayuli ka nyarhaga ké si pá taa kōo na pá pōsi Iseyeli nyōma na Yuta nyōma pa kolontunaa. Ilēna í lv si i kōyi-we.

³ M̄p̄ógó Tafiti pōōsa Kapawōh nyōma si: Isēnaya pē weē si má tayān na pēcō í kooli Tacaa yēlaa ke kōpantu?

⁴ M̄p̄ōvōle Kapawōh nyōma cōwa si: Liyitee yaa wōla kaa tayān tá na Sayuli na i tēyaga nyōma ta tōm. Pēyele taa caaki si ḡ kō Iseyeli to nōvōlv. Ntēna wulav si: Ilē pepe maḡamaya ke i tu caaki má la-me tēkpeḡ?

⁵ Ilēna pá cō si: Timpi Sayuli wakēla-tvōv sōōm na í tó i taa si i kpiisiyi-tv tēkpatāa ke Iseyeli tētō taa tō,

⁶ mpv tō, pá cela-tvōv i piya taa ké yēlaa naatosompōvōlāya na té pusi-we na tūh ke Tacaa isēntaa ke Sayuli icate taa. Ntēna wulav si: Maa cele-meyē-we.

⁷ M̄p̄ógó wulav kisa Sayuli saali Mēfipaali tōo ké nōōsi nsi í na ilē i caa Sonatan paa pēela Tacaa isēntaa tō si tōo.

^a **20:8 Layate hoti:** Hēpēla Piipili taa pa telōsaa si layate hotaa. Kōlēski Piipili taa ná wēe si: ...ilēna i

⁸ Ilena wulaw kra Aya p̄eelo Lisipa ka lola piya nsiyi Sayuli t̄o. Pa yaa lelo si Al̄omoni na lelo si Mefiposeti, na p̄e s̄os̄ona piya kakpas̄i wei Sayuli p̄eelo Mikaali ka lola Ap̄eeli-Mehola tu Paasilayi p̄yalu Atiliyeele t̄o,

⁹ na í cele-weye Kapaw̄on nȳoma na pá pusi-weye tuñ t̄o ké Tacaa isentaa ké pulaya t̄o, na pá sí pa naatosomp̄ox̄olaya in̄ex̄i saa wei pa caal̄ex̄i k̄omtu t̄o.

¹⁰ M̄p̄ox̄ó Sayuli leelu Lisipa kraya f̄ol̄et̄o taka na lañwak̄alle na í p̄o k̄okram̄ox̄u t̄o ké s̄etaa cal̄o ké k̄omtu caal̄ox̄u waatu hal̄ona t̄eñ nuw, na í t̄ox̄on̄ex̄i sumasi ké ilim si sí taa t̄ox̄o-we. Na í t̄ox̄on̄ex̄i m̄p̄ox̄ó taale wontu ke aho.

¹¹ M̄p̄ox̄ó pa heela Tafiti ke mpi Lisipa lapa t̄o.

¹² N̄t̄ena Tafiti tili Yapeesi nȳoma t̄eye Kalaati tetu taa na pá cele-i Sayuli na í p̄yalu Sonatan pa m̄wa. M̄pe in̄i paa ñmul̄ona-yege Peti-Seyan nȳoma kataya taa timp̄i Filiisi nȳoma ka ku-weye Kilip̄owa na pá pusi t̄o.

¹³ Pa kraya Sayuli na Sonatan pa m̄wa ke t̄ena ilena pá kuu ȳelaa naatosomp̄ox̄olaya in̄i í nȳona t̄oto.

¹⁴ Ilena pá pi Sayuli na í p̄yalu pa m̄wa ke Sela icate taa ké Pencamee tetu taa ké Sayuli caa Kisi p̄elaa taa.

M̄p̄ox̄ó ȳelaa lapa p̄e t̄ena mpi wulaw tu-we si pá la t̄o. P̄ale p̄e waali ké Iso pááná heewa tetu nȳoma t̄o.

Filiisi nȳoma yoonaw
(*K̄ut̄os̄utu I 20:4-8*)

¹⁵ M̄p̄ox̄ó Filiisi nȳoma yoonaa Iseyele nȳoma t̄oto. Ilena Tafiti na í yoolaa pá polo na pá yoonawe na ikaale kra-i.

¹⁶ N̄t̄ena tooko wei pa yaakaya Isipi-Pen̄ep̄i t̄o í mayasi í taa si í k̄ó Tafiti. Paa lupa í ñmant̄aaya ke nȳox̄ol̄ox̄u k̄oseem̄ox̄u ké na ka yun̄ seka kiloonaa liyiti ké p̄eoc̄o, na í lola í t̄onaya taa ké layate kufate.

¹⁷ M̄p̄ox̄ó Seluya p̄yalu Apisayi pola Tafiti waasox̄u na í ku Filiisi t̄o. T̄onayale Tafiti ȳelaa kisina-i na tuunaw si: P̄e fei si ñ t̄asa-t̄ox̄u t̄on̄ox̄u ke yoo. P̄e taa k̄oo na pá ku Iseyele nȳoma n̄ox̄o t̄o t̄o.

¹⁸ P̄e waali ké pa na Filiisi nȳoma pa tasa yoo ke K̄opi. T̄onaya Hosa tu Sipekaa k̄owa tooko Safi.

¹⁹ M̄p̄ox̄ó pa na Filiisi nȳoma pa tasa yoo t̄ot̄ox̄o k̄opi na Pet̄olehem tu Yalii p̄yalu Ilanan̄ ku Kat̄i tu Koliyati wei í ñmant̄aaya ka we isu sayata kpat̄ele t̄o.

²⁰ Pa tasa yoo ke Kat̄i na tooko n̄ox̄ol̄u í ka w̄e t̄ena na í m̄pee na í n̄om̄pee we naatoso, p̄e k̄renta hiu na liyiti.

²¹ M̄p̄ox̄ó í tuñ Iseyele nȳoma, ilena Tafiti taalu Samma p̄yalu Sonatan̄ ku-i.

²² Apalaa m̄pe paa ké Kat̄i tookonaa ké. Tafiti na í yoolaa pa k̄ona-we.

22

Tafiti kaw̄ayaya
(*Yontu 18*)

¹ Waatu wei Tacaa yapa Tafiti ke Sayuli na í kolontunaa lelaa ñiñ taa t̄ox̄o Tafiti sama Iso na yontu si:

² Tacaa kele ma k̄okram̄ox̄u na ma t̄eoc̄os̄ale toñ nȳente, nȳá waas̄ox̄ona-m.

³ Nȳayale ma Iso na má c̄os̄ox̄ona-ñ. Nȳayale ma k̄ral̄ox̄u na toñ wei í waas̄ox̄i-m t̄o. Na ma t̄eoc̄os̄ale nte t̄e we p̄ox̄u taa t̄o, na ma k̄p̄ol̄ox̄u t̄ot̄ule.

N ké ma waas̄ol̄u, ñ yak̄i-m m̄s̄ont̄onaa ñiñ taa.

⁴ Ma sama Tacaa na kawilitaya. Nȳá yar̄ona-m kolontunaa ñiñ taa.

⁵ S̄em tama-m ké isu lum s̄os̄om̄ hola, na p̄e nȳaas̄ox̄i-m isu p̄usi s̄os̄onsi.

⁶ At̄et̄ale ka h̄oka-m t̄e ñm̄usi ké. Na s̄em náá tuti-m na p̄e puluyu.

⁷ Ma yaa Tacaa ke ma lañwak̄alle waatu si ñ waasi-m.

Ma kiisaa na ñ nu ma n̄ox̄o ke nȳá t̄ayaya taa.

⁸ P̄ááná kra Iso na tetu sele,

- na isətənuɣu kite ciɣiti,
na pəŋŋ náá sele ɪ kila tee.
⁹ Kəkə nyəsisi luna Iso nyá muna tee,
na ń tə kəkə mamala na nəɣə.
¹⁰ N lumsa isətənuɣu na ń tii,
na nyá nəhəe tee ké isəŋmuntɣu kpusəŋ nyəŋku.
¹¹ Isətaa təŋlu kpaɣana-ŋ na ń kələɣi hontu,
na heelim tee kəna-ŋ.
¹² N taka nyá təɣi səkrətɣu,
na ŋ we tɣu ŋmuntɣu tee.
¹³ Nyá nyalaməle tee-ŋ nəɣə
na tə təkki mamacəɣəlasɪ.
¹⁴ Isətaa Iso Səsə nəɣə nu
isətaa ké isu tɣu hola.
¹⁵ N tə ma kolontunaa ke nyəmə na ń yasi-we.
N tisa pa təw ké calanaa na pá se yem yem.
¹⁶ Tacaá ń mu pááná na ń woso nyá muna tee,
na tɛŋku tɛtu nyu na pə ná antulinɣa kite.
- ¹⁷ Ilena ń tisi nyá niŋ na isətaa
na ń ləsi-m lum səsəəm taa.
¹⁸ Na ń ya-m kolontunaa toŋ nyəma
mpa ɪni pa tee-m tə pa niŋ taa.
¹⁹ Ma wahala wule ke pa tuta-m.
Ilena Tacaá waasi-m.
²⁰ N səəla-m təɣə n waasa-m si má caɣana ma ti.
- ²¹ Ma tɛŋa tampana təɣə n lapa-m mpɔ,
ma kusiɣisim lapu kasəɣaɣa nté.
²² Ma tɛŋa Tacaá təm ké,
ma ta wakələna-ŋ.
²³ Ma tɛŋa nyá kusəsitu təɣə.
Ma ta yəki nyá kiiu nakəli.
²⁴ Ma luyu fei taali nəɣəlu,
təɣə ma kpa ma təɣi isəɣətu tələte.
²⁵ Ilena Tacaá felɪ-m ma tampana tɛŋuɣu təw.
Ma kusiɣisim lapu kasəɣaɣa nté.
- ²⁶ Kupaŋtu ke Tacaá n feləɣi tə latu,
na ń tɛŋ tampana na ń lana a tɛŋlu.
²⁷ Yəlu í we tənəŋŋ ńpəɣə n laki-ɪ,
Ilena ń kisi isəɣəw.
²⁸ N waasəɣi tɛpasəlaa,
Ilena ń tisiɣi kalampaaŋi nyəma na isə culuɣu.
²⁹ Tacaá keke ma nyaaləm,
na ń keeləɣi ma səkrətɣu.
³⁰ Nyá toŋ ke ma ŋmaakəna
kolontunaa koloosi na má suki.
- ³¹ Tacaá nyá kulaputu we ké təcŋŋ,
na nyá kuyəɣətu fei sika.
N kentiɣi mpa pa cəsəɣəna-ŋ tə isu kpáləɣə.
³² Tacaá nyá tike təkŋ nté Iso.
Ta Iso tike təkŋ nté kəkpaŋuɣu
ŋku ku kentiɣi-tu tə.
³³ Nyəɣale ma kolunɣa ɪcatə toŋ nyəŋka.
Na ń tiikiɣi-m mpaaw kusiɣisuyu taa.
³⁴ Na ń yeki na má pəsəɣi sewa ke pulasi təw
isu nam na naani.
³⁵ N faləsa ma niŋ na yosu,
na má nyi təw toŋ nyəŋku təw.
³⁶ N yapa ma nyuɣu na pə wee isu kəkentuyu.

Na ma pəsi səsə ke nyá kúpantə təə.

³⁷ Nyá hasəyənə ma nəəhe tēē.

Pələpə u tuuliyi-m.

³⁸ Ma təyənəyi ma kolontunaa na má wakələyi-we.

Ye ma ta kpiisi-we maa mələyi.

³⁹ Ma wakələyi-weye na má kpiisi-we, na pá wee ma nəəhe tēē, paa tasəyi kələyü.

⁴⁰ Nyá haakəna-m yoou təy, na ŋ yeki na ma kolontunaa həntəyi-m atē.

⁴¹ N yeki na pá seeki-m, na má wakələyi-we tənəhəhə.

⁴² Pa caaki pa taa na pa waali paa naa waasəlu.

Ilena pa wiina Taca na ilé i kisi cəu.

⁴³ Ma nuçutiyi-we na pá pəsi müsəyü.

Na má felé-we na pá pəsi isü mpaav afəla.

⁴⁴ N yapa-m ma yəlaa nəəhəntə taa,

na ŋ su-m kəhəsi yəlaa nyəyü tə.

Yəlaa mpa ma taa nyi tə pa lapa-m təmlē.

⁴⁵ Kpai nyəma piya seekina-m,

na má nyəna-weye isəle pa nuiki ké.

⁴⁶ Pa nantə tiliyi ké,

na pá lukəna pa təhmelle na seluyü.

⁴⁷ Taca wənna.

Nyayale ma kəkpaṃyü ŋku kə kentiyi-m tə maa sa-ŋ.

Ma tala ma Iso ma waasəlu.

⁴⁸ Nyá ləetəyənə na ma nəyü.

Na ŋ tisiyi piitimnaa ke ma tēē.

⁴⁹ Nyá fitiyina-m ma kolontunaa niŋ taa,

na ŋ laki na má kələyi-we,

na ŋ yakı-m müsəhətu niŋ taa.

⁵⁰ Pə təə ké maa sa-ŋ piitimnaa taa

na má pəyü nyá hətē.

⁵¹ N tūyi nyá wulaw ke akaitə səsəəntə.

Na ŋ la kúpantə ke nyá kələsə na Tafiti,

na ilé i piitim nyəma ke tam təə.

23

Tafiti kantəkaya kuyəyətə

¹ Yəntu nti Tafiti təkəna yoou təyələ:

I nu Seseə pəyalə Tafiti nəyü.

Taca kəsəna ma nyəyü.

Yakəpə Iso ləsəna-m na i kra-m wulaw.

Mayale Isəyeli yəlaa yonyoolu kəpəh.

² Taca Feesuyü tūwa kə təm ke ma taa

na ma yəyətəna kə nəyü.

³ Isəyeli Iso yəyətəa.

Isəyeli nyəma kentulu nyá nyá heelina si:

Wulaw wei i təhəyi tampana

na i təkı yəlaa təə ké kawulaya

na Iso səyəntə tə,

⁴ i we tētei ke isü isətənyü cəkuyü tanəh

na ilim lu təyeyei tə.

Na pə laki na konyənyəm nyəəki

təv nuw waali.

⁵ Məpəyü Iso n koola ma təyaya ke kúpantə.

Ma na-ŋ tə pəela tam təə nəyü ké,

na ŋ tayani-keye teu na ŋ nyəmə ka təə.

N ka ya ma nyɔɔ na ń la-m kɔpantɔ tɛna.

⁶ Ama Iso nyá footilaa ná we isu sɔwa kulɔlɔna ké.

Paa tokiyina-yeɛe niɲ kpete.

⁷ Kpátóyɔ yaa ɲmantaaya ke pa kpakəɣəna-ye na pá wɔ-yeɛe kɔkɔ ke a lonte taa.

Tafiiti yoolaa sɔsaa həla
(*Kvɔɔsɔvɔ I 11:10-47*)

⁸ Tafiiti yoolaa sɔsaa mpa pa lakaya i tɛmlɛ tɔ pa həla ntɛ. I yoolaa sɔsaa tooso taa sɔsɔ ntɛ Hakəmoni tɔ Isopaali. Inɪ i kɔna yooɔ kulɔmɔyɔ taa ké yoolaa nasənaasa (800).

⁹ Isopaali waali ké Tooto pəyalɔ Ahowa saali Iiyasaa. Iseyeli yəlaa tooso wei na Tafiiti paa tama Filiisi nyáma na pá yooɔna-we na Iseyeli yoolaa náá seeki kulum kulum tɔ pa taa lɛɔ.

¹⁰ Iiyasaa kɔ Filiisi nyáma ke kɔyakɔ nakuləɣi katatəɔɔa ké, haləna i niɲ nyəkəɔlɛna laɣate. Kɔyakɔ ɲkɔyɔ Tacaɔ yapa Iseyeli nyáma ke teu na apalɔ inɪ i nɔɣɔ. Haləna Iseyeli yoolaa təɲəɣi i waali na pá tɔsəɣi sətəa yooɔ wontu.

¹¹ Iiyasaa waali ké Halaa tɔ Akee pəyalɔ Samma. Ḿpóyɔ Filiisi nyáma kota timpi pa yaa sɪ Lehii tɔ sɪ pa yooɔna Iseyeli nyáma, ɪlɛna pɛɛe pa se.

¹² Ama Samma sɔv soona naali a taale taa ké tɛna na i yooɔna Filiisi nyáma na í kɔ-we na Tacaɔ ya Iseyeli nyáma ke teu.

¹³ Ḿpóyɔ yoolaa hiu na naanɔwa wei i təɲəɣa Tafiiti tɔ pa taa tooso pola i kiɲ ke Atulam kɔkɔpamɔyɔ ṕóyɔ taa ke kɔmɔtɔ waatɔ. Na Filiisi yoolaa náá sika Lefayi nyáma tɛtɛkəɛ taa.

¹⁴ Na Tafiiti náá we kɔluɲa ɪcate taa na Filiisi yoolaa náá sika Petəlehɛm.

¹⁵ Ḿpɔyɔɛ Tafiiti tɔma sɪ: Ma nyiɔla Petəlehɛm ɪcate nənɔɣɔ hite taa lɔm ké isu yem na kpete.

¹⁶ Təɲəɣalɛ yoolaa sɔsaa tooso inɪ pa fayana Filiisi nyáma tɛsikile na pá lu Petəlehɛm hite ɲtɛ tɔ taa lɔm na pá pona Tafiiti. Ama i kisa pə nyɔɔ na í mələna-wɪ na í liisi Tacaɔ.

¹⁷ ɪlɛna í tɔ sɪ: Hai, Tacaɔ, pə fei sɪ má nyɔɔ lɔm pəne. Mpi tɔ, pə we isu yoolaa pane pa caləm ké. Pa weesɪɲ ke pa lapa awusa.

ɪlɛna Tafiiti kisi lɔm mpa pə nyɔɔ.

Təmlɛ sɔsəɔɛ nte yoolaa tooso inɪ i lapa təɣɔɛ.

¹⁸ Sowapɪ neu Apisayi keɛe yoolaa hiu na naanɔwa inɪ i taa nyɔɔv tɔ. Inɪ i kɔna kolontunaa ɲmɔmɔyɔ nuɔnɔwa (300) na ɲmantaaya, ɪlɛna i nyɔɔv kɔli.

¹⁹ Inɪ i ka tɛna pa hiu na naanɔwa taa halɪ i la pa nyɔɔv tɔ. Paa na mɔv i ta tala kancaalaya yoolaa tooso.

²⁰ Ḿpóyɔ Kapəseli tɔ Yoyata pəyalɔ Penaya, apalɔ inɪ i nyɔɔv ka kɔla i kookalənaa tɔɔ ké. Inɪ i ka kɔna Mowapɔ yoolaa sɔsaa naale. Kɔyakɔ lɛɲkɔ i tii hite taa na í kɔ təɣɔɔa ke watɔ waatɔ.

²¹ Kɔyakɔ nakulɪ i na Icipiti yoolu tooko nɔɣɔɔ pa sulina na inɪ i tɔka kpátóyɔ na ɪɛɣe ɲmantaaya. Ḿpóyɔ i lɛka tooko inɪ i ɲmantaaya na í kɔna-i.

²² Mpi Penaya lapa na i nyɔɔv kɔli yəlaa tooso inɪ i taa təɣɔɛ.

²³ Inɪ i tɛna pa hiu na naanɔwa inɪ. Ama i ta tala tooso kancaalaya nyəɲ ké. Ḿpóyɔ Tafiiti kpa-i i taɲɔla nyɔɔv tɔ.

²⁴ Yoolaa sɔsaa hiu na naanɔwa taa lelɛa ntɛ Sowapɪ neu Asayɛɛli, na Petəlehɛm tɔ Tooto pəyalɔ ɪlanəɲ,

²⁵ na Halotɪ nyáma Samma na Ilika,

²⁶ na Pelɛtɪ tɔ Helesɪ, na Tekɔwa tɔ ɪkɛsɪ pəyalɔ ɪla,

²⁷ na Anatɔtɪ tɔ Apiyɛsɛɛ, na Husa tɔ Mɛpunayi,

²⁸ na Ahowa tɔ Saluməɲ, na Netofa tɔ Malayɪ,

²⁹ na Netofa tɔ Paana pəyalɔ Helepi, na Pencameɛ tɔ Lipayi pəyalɔ ɪtayɪ ke Kipeya,

³⁰ na Pilatəɲ tɔ Penaya, na Hitayɪ ke Kaasi lɔɔv nɔɣɔ

³¹ na Pɛtɪ-Alapa tɔ Apiyaləpəɲ, na Pahulim tɔ Asəmafɛtɪ,

³² na Saaləpəɲ tɔ Iiyapa, na Yasɛɛ pəyalɔ lɛɔv Yonatanɲ,

³³ na Halaa tɔ Samma na Halaa tɔ Salaa pəyalɔ Ahiyam,

³⁴ na Makatɪ tɔ Ahasapayi pəyalɔ ɪlifeletɪ, na Kilo tɔ Ahitofelɪ pəyalɔ Iliyam,

³⁵ na Kamɛɛɪ tɔ Hesəlayɪ, na Alapɔ tɔ Paalayɪ,

³⁶ na Sopa tɔ Natanɲ pəyalɔ Ikaali, na Katɪ tɔ Pani,

³⁷ na Amoni tɔ Selekɪ, na Pelɔtɪ tɔ Nalayɪ mpa pa təkaya Sowapɪ yooɔ wontu tɔ,

³⁸ na Yetɛɛ nyáma ɪla na Kalɛpɔ,

³⁹ na Hiti tɔ Yulii. Tafiiti yoolaa sɔsaa tɛna kɔpɛnta yəlaa hiu na naanɔwa na naatosompəɣɔlaya.

24

Kukaluvu na yulokosaku

(Kutuosutu I 21:1-6)

¹ Mpróyú Tacaa prááná tasa Iseyeli nyéma ke huunaw, na í tó Tafiti taa sí í kala Iseyeli nyéma na Yuta nyéma.

² Ilena Tafiti tó í yoou wulaw Sowari sí: Coo Iseyeli kpeka tēna ke pē kraγaw Tanj na pē polo Peesepa tó na í kala yēlaa na má nyi pa nyoyu.

³ Mpruyule Sowari sí: Tacaa í la na Iseyeli yēlaa huki tōm nuunowa (100) na í ná. Ue pepe tō ké n tu kalayi yēlaa?

⁴ Ntēna wulaw sí: Sowari í kala ke í kala. Ilena Sowari polo na í kala Iseyeli yēlaa.

⁵ Mpróyú í tesa Yaatanu na í polo í siki timpí pa yaa sí Alowee tōγw icate nte tē we Katí tetekāle taa tō tē ntōyōñ tō ke Yasēe colō.

⁶ Mpróyú pa pola Kalaati tetu taa na pá polo Hiti nyéma tetu taa na Katēesi na Tanj-Yaanj ke Sitōñ colō,

⁷ na pá polo Tiií kolunja icate taa na Hifi nyéma na Kanaanj nyéma pa acalēe taa na pá tēesēna Yuta ilim tētule ntōyōñ tō ké Pēesepa.

⁸ Mpróyú pa cō tetu tēna na pá mēli Yosalem. Ue pē yoosa isōtōnaa pōγolayafēi naanowa, na kuyēñ hiu.

⁹ Ilena Sowari heeli wulaw sí: Iseyeli yoolaa we yēlaa iyisi nasēnaasa (800000) na Yuta nyéma ke yoolaa iyisi nasēle na nuunowa (500000).

Iso hōma Tafiti ηkpannyv

(Kutuosutu I 21:7-17)

¹⁰ Tafiti tema kukaluvu ηku uē í lanje wakēlaa kēle na í tó sí: Tacaa, ma lapa mpw tō ma wakēlaa kē, uē wii-m ma isayatu nti. Ma lapa komelēntō kē.

¹¹ Mpróyú Tacaa heela Tafiti layatu tasēlu Iso kuyōγōtōtu telēsulu Katí sí:

¹²⁻¹³ Polo í heeli Tafiti sí ma sí wahalanaa tooso sí í lāsí wei í sōlaa tō. Nyōγōsí í lu-í pusi naatosompōγōlaya, yaa í se í kolontunaa ke isōtōnaa tooso, yaa yulokosaku í lūna kuyēñ tooso? Wulaw í cō-m na má heeli Tacaa. Tafiti fema tananj tēe uēna Iso kuyōγōtōtu telēsulu cōw.

¹⁴ Ntēna Tafiti cō-í sí: Ma lanje pēsaa kē. Ue Tacaa ke tē pēta ta ti. Sana uní í hō ta ηkpannj na mpi yulu ka hōm-í tō. Mpi tō, Tacaa pētōtēle tōwāya.

¹⁵ Mpróyú Tacaa yēlaa na yulokosaku sūw Iseyeli taa kē hatoo tananj tēe na pá polo waatu wei í síwa tōγw pē kraγaw Tanj na pá polo Pēesepa tō, na yēlaa iyisi nutoso na naanowa (70000) sí.

¹⁶ Isōtaa tillu tiikāya Yosalem icate tōw sí í wakēlayi-te, uēna Tacaa yele í prááná na í heeli-í sí: Yele mpw, pē maγanaa.

Waatu uní tō na isōtaa tillu we Yepusi tō Alafēna tēfalle.

¹⁷ Tafiti nawa isōtaa tillu na í kuyi yēlaa uēna í tō Tacaa sí: Hai, má wakēlōna, yēlaa mpē pa ta la pulō. Kō má na ma caa tōyāya nyéma.

Tafiti ηmá Tacaa ke kōtāya tēlate

(Kutuosutu I 21:18-26)

¹⁸ Mpróyú Iso kuyōγōtōtu telēsulu pola Tafiti kinj ke kuyaku ηku na í tōm-í sí: Polo Alafēna tēfalle na í ηmá Tacaa ke kōtāya tēlate.

¹⁹ Ilena Tafiti polo isí Tacaa heeluγu-í tō.

²⁰ Mpróyú Alafēna luwa na í loosi wulaw na í waali nyéma na pá puki í tē, uēna í polo na í hēnti-í atē.

²¹ Ilena í pōōsí wulaw sí: Hai, tá caa, alaafēya kēle? Kēlena wulaw sí: Ma kōñ kē sí ma yakí nyá tēfalle na má ηmá Tacaa ke kōtāya tēlate na mpusi unē í kēli yēlaa tōw.

²² Ntēna Alafēna sí: Ta caa, kraγa-te na í la kōtasi nsi n nōkaa tō. Kraγa naanj unē na í hēti akuγyū kpatōñ na í la kōtāya ηká kōko lusaa tō.

²³ Pē tēnāya í ha wulaw na í tōm-í sí: Nyá Iso Tacaa í mō nyá sēlēmnyu.

²⁴ Tēnāyalē wulaw cō-í sí: Aai, maa yana liyitee kē, ma kaa ha Tacaa ke mpi pē tō ma ta wu tō.

Ilena Tafiti felí tēfalle na naanj pē tōw kē liyitee nyōγōtu nule na naanowa.

²⁵ Mpróyú í ηmawa kōtāya tēlate na í la Tacaa ke kōtāya ηka kōko lusaa tō na ciikuγyū nyēni. Ilena Tacaa prááná hēe na mpusi kēli Iseyeli tetu taa.

AWULAA TOM TAKELAYA KANCAALAYA NYENKA Kotoluto

Awulaa takelaya kancalaya nyenka taa ke pa keesayi Iseyeli wulav Tafiti poyalv Salvmoh kawulaya toyov tom. Kancalaya taa, i toha Iso luyv nyentv ke na i kawulaya la teu pa tu fei. Ama alaa helosa-i tuj laav tom taa ke waali waali. Ilena Iso faya i kawulaya ke tom naale. Iseyeli nyoma ke hoyolovv na Selopowam kele pa wulav. Na Yuta nyoma ke hoyolovv na Lopowam kele pa wulav.

Isona pa faya Awulaa I takelaya to:

Tafiti kawulaya tem, titite 1:1-2:12

Salvmoh kawulaya toyov, titite 2:13-11:43

Salvmoh kawulaya faya, titite 12:1-14:20

Iseyeli awulaa naale youu na pa ciiku, titite 14:21-22:53

Atoniya nyulayi kawulaya

¹ Mporov Iseyeli wulav Tafiti kpatelaa takukukuku, na pa takayi-i pohn pu hanayi-i.

² Ntena wulav waali nyoma to si: Ta caa wulav, tu caa-ij peelo wei i ta nyenta apalv to na i paasana-ij, na i hentayi nya kenhon taa. Pu hanij-ij.

³ Ilena pa peeki Iseyeli tetv tona taa ke peelo telu, na pa hiki Sunem tv hoyolv. Pa yaa-i si Apisaki. Ilena pa pona-i wulav.

⁴ Peelo un i isentaa ka luwaya takpara. Mporov i paasana wulav. Ama wulav ta nyemi-i apalv na alv.

⁵⁻⁶ Mporov Hakii poyalv Atoniya, Apesalom neu yotote nyeh lapa kalampaani, si un i ka toyona kawulaya. I isentaa ka luwaya. Pecs too i kolvov to, i caa ta kalona-i paa tom kolvm si pulv. Mporov koyaku nakoli i caa youu keekena, na krapaneh cayalaa, na i tanjaa ke nule na naanowa.

⁷ Mporov i nawa Sowari, na kotolv Apiyataa, na pele pa lanja heena i tom nti.

⁸ Ama kotolv Sataki, na Yoyata poyalv Penaya na Iso koyoyotv teloslv Natan, na Simeyi, na Leyi, na Tafiti tanjaa fei Atoniya too.

Natan na Pasepa pa yoyotayi Salvmoh kawulaya tom

⁹ Mporov koyaku nakoli Atoniya yelaa na pa kv heen, na naan kofan nim nyeh ke Solleti pale nte to we hite kenhon taa to to too. Na i la acima. Ilena i yaa i newaa na Yuta nyoma mpa pa laki wulav ke tamle toyv toyv.

¹⁰ Ama Atoniya ta yaa i neu yotote nyeh Salvmoh, na Iso koyoyotv teloslv Natan na Penaya na wulav tanjaa.

¹¹ Mporovle Natan polaa na i pohn Salvmoh too Pasepa si: N nuwa si Hakii poyalv Atoniya paha wulav na? Peyele ta caa Tafiti na ta nyi-ti.

¹² Mpu to, yeke ma tasa-ij layatv ke isona n ka ya nyana nya poyalv Salvmoh ma nyohn to.

¹³ Polo n na wulav ke lon, na n pohn-i si: Hai, ta caa wulav, isv n heela-m na tuunav sv, nya poyalv Salvmoh ka toyona kawulaya, na i leeti nya kumte too? Ie pepe too ke Atoniya taki kawulaya?

¹⁴ Ie ma mayamaya maa kav waatu unayi ma kin, na ma soosi nya tom too.

¹⁵ Mporovle Pasepa sov wulav nan taa. Wulav ka kpatela soosm ke, na Sunem tv Apisaki paasayana-i.

¹⁶ Ilena Pasepa henti wulav ke ate. Na wulav pohn-i si: Alaa faya kele?

¹⁷ Ntena Pasepa co si: Ee alaa faya ke. Hai, ta caa, n ka heela-m na n tuuna nya Iso Taca si, ma poyalv Salvmoh ka toyona kawulaya, na i leeti nya kumte too ile?

¹⁸ Tov, noonoo Atoniya takona nte, pecs n ta nu.

¹⁹ Ipara kotaya ke naan, na heen, na naan kofan nim nyeh ke soosm. Na i la acima, na i yaa nya poyalaa tona, na kotolv Apiyataa, na yoolaa wulav Sowari. Ama i ta yaa nya poyalv Salvmoh.

²⁰ Hai, ta caa, nyaya Iseyeli nyoma tona nyenayi si n hulv-weye wei i ka leeti nya kumte too ke nya sam waali to.

²¹ Ye pa toyv mpu, waatu wei n kon n si to, yelaa ka lu ma na ma poyalv Salvmoh ke kolonja.

²²⁻²³ Waatu wei alv un i toha mporov yoyotv toyv pa heela wulav sv Natan koma. Ilena Natan sov na i henti wulav ke ate.

²⁴ Na Natan pohn wulav sv: Ta caa, nya heelina Atoniya si i toyv kawulaya na i caya nya kumte too?

²⁵ Mpi tɔ, saŋa ɪ kɔma na ɪ lɔ kɔtaɣa ke naaŋ, na heeŋ, na naaŋ kɔfaŋ nim nyəŋ ke sɔsɔm. ɪ yaa nyá pəyalaa tɔna, na yoolaa nyuɣu nyɔma na kɔtɔlv Apiyataa, na pá na-ɪ pá tɔɣa na pá nyɔɔ na pá wilitiɣi sɪ: Atoniya nyana tetu.

²⁶ Ama ɪ ta yaa kɔtɔlv Satɔki, yaa Yoyata pəyalu Penaya, yaa nyá pəyalu Salbməŋ.

²⁷ ɪle, tá caa nyá heelina-ɪ sɪ ɪ ká tɔɣə kawulaya ke nyá sɔm waali na ń ŋmesɪ-tu?

Tafiiti kpa Salbməŋ ke kawulaya

²⁸ Ntɛna wulaw tɔ sɪ: ɪ yaa-m Pasepa.

ɪlena Paseya məli.

²⁹ Ḿpóyó wulaw tɔma sɪ: Ma tuukina Tacaa wei ɪ waasa-m ma laŋwakəlle tɔna taa tɔ.

³⁰ Saŋa maɣamaɣa maa la nti maa tɛma yɔɣɔtɔyɔ na má sɪ ɪseɣeli ɪsɔ Tacaa ɪsɛntaa sɪ, nyá pəyalu Salbməŋ ká tɔɣəna kawulaya, na ɪ caya ma kumte tɔɔ ké ma sɔm waali tɔ.

³¹ ɪlena Pasepa hɛnti wulaw ke ate na ɪ tɔ sɪ: Hai, tá caa, nyana tetu.

³² Ḿpɔɣɔle wulaw Tafiiti tilaa na pá yaa-ɪ kɔtɔlv Satɔki, na ɪsɔ kuyɔɣɔtɔtv teləsɔlv Natan, na Yoyata pəyalu Penaya na pá kɔɔ.

³³ Na wulaw tɔ-we sɪ: ɪkɔti yoolaa mpa pa lapa-m naani tɔ na ɪ caya sɪ Salbməŋ ke ma kawulaya kraŋaya tɔɔ na ɪ pona-ɪ Kihəŋ hite.

³⁴ Tɛnaɣa kɔtɔlv Satɔki na ɪsɔ kuyɔɣɔtɔtv teləsɔlv Natan paa pəli-ɪ nim, na pá kra-ɪ ɪseɣeli nyɔma wulaw. ɪlena pá hɔli tutuɣu na pá wiliti sɪ: Salbməŋ, mə na tetu.

³⁵ ɪlena mu təŋ ɪ waali, na Salbməŋ kɔɔ ɪ caya ma kawulaya kumte tɔɔ, na ɪ tɔɣə kawulaya ke ma lonte. ɪnəɣi ma kpawa ɪseɣeli na Yuta pə wulaw.

³⁶ Tɛnaɣale Penaya cɔwa sɪ: ɪsɔ ɪ kɔna mɔv. Nyá Caa ɪsɔ yɔɣɔtɔna-tɪ na nyá nɔɣɔ.

³⁷ ɪle ɪsɔ ɪ weɛ Salbməŋ waali, ɪsu ɪ ka wev nyá waali tɔ. Na ɪ kɔsɪ Salbməŋ nyuɣu na pə kəli-ŋ.

Pa kpa Salbməŋ ke kawulaya

(Kɔtɔsɔtv I 29:21-25)

³⁸ Ḿpóyó Satɔki na Natan na Penaya na wulaw taŋlaa pa caya sɪ Salbməŋ ke kawulaya kraŋaya tɔɔ, na pá pona-ɪ Kihəŋ hite.

³⁹ ɪlena Satɔki kpaya nim na həlvɔy ke ɪsɔ cəkəle taa, na ɪ pəli-wəɣɪ Salbməŋ, na ɪ kra-ɪ wulaw. Ḿpóyó pa həla tutuɣu, ɪlena yɔlaa tɔna wiliti sɪ: Salbməŋ nyana tetu.

⁴⁰ ɪlena yɔlaa tɔna tv ɪ waali na pá kpɛena-ɪ na həsɪ, na pá kiisiɣina laŋhɔlvmlɛ. Həlɛna tetu nyamsəɣɪ.

Salbməŋ həlvɔy Atoniya ke suulu

⁴¹ Atoniya na ɪ nyɔma pɛle pa tɛsaya tɔɣɔv, ɪle pa nu Salbməŋ pa kəkɔte nté. Na Sowapɪ nu tutuɣu, na ɪ pɔɔsɪ sɪ: Pepe tɔɔ ké ɪcate cəkaa na kəkɔte nyala mɔv?

⁴² Pa tɔŋna yɔɣɔtaɣa ke mɔv, ɪle Apiyataa pəyalu Yonatan tapayale. ɪlena Atoniya tɔmɪ-ɪ sɪ: Sov, mpi tɔ, n ke yulv wei ɪ wɛna nyuɣu tɔɣə. ɪsɛntɔ tɔm kɔpantɔ ke n kɔnaa.

⁴³ Kɛlena Yonatan sɪ: Aaɪ yoo, tá caa wulaw tɔna Salbməŋ ke kawulaya.

⁴⁴ ɪ tɔma Satɔki, na Natan, na Penaya, na taŋlaa sɪ, pá caya sɪ Salbməŋ ke kawulaya kraŋaya tɔɔ.

⁴⁵ Na Satɔki na Natan pá pəli Salbməŋ ke nim ke Kihəŋ hite, na pá kra-ɪ wulaw. Tɛnaɣa ɪcate yɔlaa lɔnaa, na pá kiisiɣina laŋhɔlvmlɛ. Mpi pə cɔka ɪcate taa tɔɣəle.

⁴⁶ Hali Salbməŋ ná tɛma kawulaya kumte tɔɔ ké caya le ké.

⁴⁷ ɪlena wulaw Tafiiti waali nyɔma polo na pá sɛɛ-ɪ, na pá tɔ sɪ: Tá caa, nyá ɪsɔ ɪ kɔsɪ Salbməŋ nyuɣu na pə kəli ɪsu nyá. ɪ kawulaya ɪ kəli nyá nyəŋka. ɪlena wulaw hɛnti ɪsɔ ké atɛɣɛ ɪ kato tɔɔ.

⁴⁸ Na ɪ tɔ sɪ: Ma sɛɛ ɪseɣeli ɪsɔ Tacaa, wei ɪ yɛlaa sɪ má ná ma lonte taa lɛtɔlv tɔ.

⁴⁹ Tɛnaɣale sɔɣɔntɔ kpa Atoniya yɔlaa tɔna, na pá kulɪ na pá ya yemyem.

⁵⁰ ɪlena Salbməŋ tɔm kpa Atoniya ke sɔɣɔntɔ, na ɪ polo na ɪ tv kɔtaɣa tɔlate ke kpɔlvɔy sɪ, pá taa lɛtɪ-ɪ.

⁵¹ Ḿpóyó pa polaa na pá heeli Salbməŋ sɪ: Nyá tɔm kpa Atoniya ke sɔɣɔntɔ ke sɔsɔm, na ɪ polo ɪ tv kɔtaɣa tɔlate ke kpɔlvɔy. ɪ tɔma sɪ: Ye Salbməŋ ta tuuna sɪ ɪ kaa kɔ-m, ma kaa lu cəne.

⁵² Ntɛna Salbməŋ sɪ: Ye u hɔŋ ɪ ti, pɔlvɔv kaa tokina-ɪ paa pɛcɔ. Ama ye ɪ laki kalampaaŋi, ɪsu ɪ sɛpa.

⁵³ Ḿpóyó wulaw Salbməŋ tila yɔlaa na pá ləsi-ɪ tɔna. ɪlena Atoniya polo ɪ hɛnti Salbməŋ ke ate, ɪlena wulaw tɔmɪ-ɪ sɪ: Kpɛ nyá tɛ.

2

Tafiiti kantəkaya kuyɔɣɔtɔtv na ɪ sɔm

¹ Pə kpɛɣɛtɛna wulaw Tafiiti sɔm, ɪlena ɪ heeli ɪ pəyalu Salbməŋ sɪ:

² Ma wɔle pɔwa. Mɔv tɔ, kaasi nyá ti na ń lɔ ɪsu yulv.

³ Tɔki Tacaa nyá ɪsɔ tɔm ke teu. Laki ɪ luɣu nyɔntɔ ke tam, na ń tɔŋɣɪ ɪ kɔsɔsɔtv, na ɪ kɔtɔtɔtv, ɪsu pa ŋmaav Moisi kiŋ takəlaya taa tɔ. Waatv ɪnəɣi n ká waa pə tɔna mpi n laki tɔ pə taa.

⁴ Ɔlena Tacaa lá isu i ka su-m tó si, ye ma piya tɔ́na laakali, na pá tɔ́nɔ́yi ma kusɛsɛtu na lotu kɔlɔmtɔ, na pa lɛsaɣa suu-i teu, mpe paa tɔ́kɔna ma kawulaya ke tam ké ma sɛm waali ké Iseyeli taa.

⁵ Pɛle pɛ paasi, n nyámá nti Seluya pɛyɛlɔ Sowapɛ lapa-m tɔ. Isəna i kɔwa Iseyeli yoou nyɔyɔ nyáma Nɛɛ pɛyɛlɔ Apɛnɛɛ, na Yetɛɛ pɛyɛlɔ Amasa tɔ. Yoou heɛu waatu ke i kɔwa yɛlaa mpe, na pɛ kó i yoou nyɔyɔ.

⁶ Mpu tɔ, lana nyá layatu. Taa yele-i na í sí sɛm kɔpam.

⁷ Pɛ kaasa Kalaati tu Paasilayi pɛyɛlɔ tɔ, tɔki pɛɛɣɛ teu, na í calɛsɛyi-we. Mpu yó pɛle pa paasayana maya waatu wei nyá taalɔ Apɛsalɔm tɔyɔnaya-m tɔ.

⁸ Kelaa pɛyɛlɔ Simeyi wei i we Pahulim ke Pɛncamɛɛ tɛtu taa tɔ, ílé i tɔnɔsa-m mpusi ké teu ke kɔyaku njku ma pukaya Mahanayim tɔyɔ. Pɛ waali ké i sɛnɔa-m Yaatanɛ nɔyɔ ke ma mɛlaya tɔ, na má tuuna Tacaa si ma kaa ku-i.

⁹ Pɛnɛntɛ taa hɔli-i suulu. N ké yɔlɔ layatu ké. N nyámá isəna n ká lá na paa i kpatɛlaa tɔ, í sí sɛm isayam tɔ.

Tafiiti sɛm na i pɛyɛlɔ lɛɛtɔyɔ ke i lonte
(Kɔtɔsɔtu I 29:26-28)

¹⁰ Pɛ waali ké wulaw Tafiiti sɛpa, na pá pimi-i timpɛ pa yaa si, Tafiiti tɛ tɔ.

¹¹ Pusi nɔle tɛcu ké Tafiiti tɔyɔ kawulaya ke Iseyeli tɛna tɔ. I tɔyɔ pusi naatosompɔyɔlaya ke Hɛpɛlɔn, na Yosalem ke pusi hiu na naanɔwa na tooso.

¹² Mpu yó Salɔmɔn lɛɛta i caa Tafiiti lonte na i kawulaya la teu pɛ tu fɛi.

Atoniya sɛm

¹³ Mpu yó Hakii tu pɛyɛlɔ Atoniya pola Salɔmɔn too Pasepa kin, na Pasepa pɔɔsi-i si: Alaafɔya kele? Na í cɔ si: Eɛ.

¹⁴ Na í tasa si: Faaci nɔyɔlɔyɔ ma kɔmnaa. Ntɛna alɔ si: Yɔyɔti.

¹⁵ Ɔlena Atoniya tó si: Ntɔn n nyámá si má tɛnna kawulaya njke, na maya Iseyeli tɛna kraakaya wulaw. Ama ma laɔna na pɛ mɛli ma neu tɔ. Mpi tɔ, Tacaa cɛlɛna-i ké.

¹⁶ Pɛnɛntaa ma sɛlɔmɔyi-n pɔlɔ. Ɔle taa pɛ-m-wi. Alɔ si yɔyɔti.

¹⁷ Mpu yó si: Heeli wulaw Salɔmɔn si í ha-m Sunem tu Apisaki na má lá alɔ. Ye nyaa yɔyɔtɛna i kaa kisi.

¹⁸ Ɔlena Pasepa tó si: Pɛ we teu, maa heeli-i.

¹⁹ Mpu yó Pasepa pola wulaw kin si i heeliyi-i Atoniya tɔm. Wulaw na-i, Ɔlena í kɔli na í sɛni-i, na í hɛnti-i atɛ. Ɔlena í mɛli i kumte tɔ. Na pá su toto ké kawulaya kpɛlaya, na wulaw ntɔyɔn tɔ na toto caɣa.

²⁰ Ntɛna toto si: Ma kɔma-n natɔlɔyi sɛlɔmɔyɔ ke pɛcɔyɔ, taa kisina-m. Salɔmɔn si: Hai, nyaa sɛlɔmi, ma kaa kisi.

²¹ Mpu yó si: Yele na nyá taalɔ Atoniya kraɣa Sunem tu Apisaki.

²² Mpu yó Salɔmɔn si: Pepee? Pepe tɔ ke nyá caa si i kraɣa-i? Anha, Ɔle sana n ka sɛlɔmaa si má cɛle-i kawulaya. I ké ma taalɔ ke te. Mpi Apiyataa na Sowapɛ pa kooliyi tɔyɔle.

²³ Tɛnayaɛ wulaw Salɔmɔn yɔyɔtaa na i tuu si: Ye ma ta ku Atoniya ke tɔm tɛne tɔ tɔ, Tacaa í ku-m.

²⁴ Ma tuuna Tacaa wei i tɔ má na ma tɔyaya nyáma ke kawulaya, na í lɛɛti-m ma caa lonte tɔ si, isu saɔa ma kɔwa Atoniya.

²⁵ Ɔlena Salɔmɔn tili Yoyata pɛyɛlɔ Penaya na í ku Atoniya.

Salɔmɔn tɔyɔnɔyi Apiyataa ke Yosalem

²⁶ Ye Apiyataa, wulaw heela ilɛyɛ si: Kpɛ nyá tɛ Anatɔti. N muna sɛm yaa, Ɔle ma kaa ku-n saɔa ké. Mpi tɔ, n paasəna Isɔ atakaa ké ma caa Tafiiti waatu taa. Halɔ nyá na ma caa Tafiiti í tɔyɔna pɛ wahala.

²⁷ Mpu yó Salɔmɔn lɛsa Apiyataa ke kɔtɔyɔ tɛmlɛ taa. Ɔlena pɛ la isu Tacaa ka yɔyɔtɔyɔ llii tɔyaya nyáma tɔ ké Silo tɔ.

Salɔmɔn yɛlaa na pá kó Sowapɛ

²⁸ Waatu wei Sowapɛ nuwa Atoniya sɛm na Apiyataa tɔyɔnɔyɔ, Ɔlena í se na í suu Isɔ cokɛle taa, na í tó kpɔlɔyɔ ke kɔtaya tɛlatɛ kin. Mpi tɔ, i ka we Atoniya tɔ ké. Ama i taa tɔn Apɛsalɔm ké.

²⁹ Ɔlena pá tayasi wulaw si Sowapɛ suu Isɔ cokɛle taa, na í tó kpɔlɔyɔ ke kɔtaya tɛlatɛ.

Ntɛna wulaw tili Yoyata pɛyɛlɔ Penaya si: Polo na í ku-i.

³⁰ Penaya polaa, Ɔlena í tó Sowapɛ si: Wulaw tama si í lu. Ntɛna Sowapɛ si: Hai, cɛnɛyɛ ma caa si má si.

Mpu yó Penaya mɛlaa na í heeli wulaw ke nti Sowapɛ yɔyɔtaa tɔ.

³¹ Kelenā wulaw sɪ: Polo na ń ku-ɪ tɛna ɪsu ɪ yɔɔtɔvɔ tɔ, na ń pimi-ɪ. Ue n keela mǎ na ma caa tɔyaya ta nyɔvɔ tɔɔ kɛ yɔlaa mpa ɪ kɔwa mɔsɔɲ tɔ, pa mpusi kele.

³² ɪ nyɔvɔ taa kɛ Tacaa kǎ mɛɲna yɔlaa kɔpama naale wei ɪ kɔwa tɔ pa sɛm tɔm. Paa ɪseyeli yoolaa wulaw Apɛneɛ, na Yuta yoolaa wulaw Amasa.

³³ Mpe unɪ pa sɛm tɔm kǎ mɛli Sowapɪ na ɪ piitim nyɔma pa nyɔɔɲ taa kɛ tam tɔɔ kɛ. Ama Tacaa kǎ yele na Tafiiti lulɔvɔ nyɔma, na ɪ tɔyaya nyɔma mpa paa leetɔyɪ ɪ kawulaya taa tɔ, pǎ heɛsɪ tam tɔɔ.

³⁴ Mprɔyɔ Penaya kɔwa Sowapɪ na ɪ kpeena-ɪ ɪ cacaku tɛɛ, na ɪ pimi-ɪ.

³⁵ ɪlena wulaw kpa Penaya kɛ yoolaa wulaw kɛ Sowapɪ lonte. Na ɪ kpa Satɔki kɛ kɔtɔlv kɛ Apiyataa lonte.

Salwmɔɲ yelaa na pǎ kɔ Simeyi

³⁶ Mprɔyɔ kɔyakɔ nakɔli wulaw yaa Simeyi na ɪ tɔmɪ-ɪ sɪ: Nma tɔyaya kɛ Yosalem taa na ń caya. Pɛ feɪ sɪ ń lu sɪ ń puki tiili.

³⁷ Ye kɔyakɔ ŋku pɛ cɛpa-ŋ na ń lu, na ń tɛsɪ Setɔlɔɲ lɔɔv, na ń hika mpi, n yapa.

³⁸ Ntɛna Simeyi sɪ: Hai, tǎ caa wulaw, maa la ɪsu n yɔɔtɔvɔ tɔ.

ɪlena Simeyi caya Yosalem taa na pǎ leeli.

³⁹ Pɪsɪ tooso sɪkaa, ɪlena Simeyi tɛmle nyɔma naale se na pǎ polo Katɪ wulaw Maaka pɔyalɔ Akisi tɛ.

⁴⁰ Waatɔ wei Simeyi nuwa sɪ ɪ tɛmle nyɔma we Katɪ, ɪlena ɪ kpɛɛli ɪ kpaɲaya na ɪ polo ɪ tɛmle nyɔma waali na ɪ kɔna-we.

⁴¹ Mprɔyɔ pa tayasa Salwmɔɲ sɪ Simeyi pola Katɪ na ɪ kɔɔ.

⁴² Ntɛna wulaw yaa-ɪ na ɪ pɔɔsɪ-ɪ sɪ: ɪsu mǎ kisina-ŋ tɛsayaɔaya, na mǎ yele na ń tuuna Tacaa sɪ, ye kɔyɔŋku ń luwa na ń polo tiili n kǎ sɪ na? Halɔna ń cɔ-m sɪ, pɛ we teu n nuwa?

⁴³ Pepe tɔɔ kɛ n ta tɔki nyǎ tuunav na ń kpɛɛna nti mǎ kisina-ŋ tɔ?

⁴⁴ N nyɔmǎ nyǎ taa kɛ ɪsayaɔv nti n lapa ma caa Tafiiti tɔ, Tacaa kǎ leetɔna-ŋ.

⁴⁵ ɪlena ɪ kooli maa kɔpantɔ na ɪ sɪ Tafiiti tɔyaya kɛ tam tɔɔ.

⁴⁶ Mprɔyɔ wulaw kusa Penaya na ɪ kɔ Simeyi.

ɪlena kawulaya nǎ sɔv tɔɲ sɔɔsɔvɔ kɛ Salwmɔɲ niŋ taa.

3

Salwmɔɲ kpakɔyɪ Icipiti wulaw pɛɛlɔ

¹ Mprɔyɔ Salwmɔɲ kpaya Icipiti wulaw pɛɛlɔ. ɪlena akpayale ntɛ tɔ kpeɲti awulaa mpe pa naale. Ntɛna Salwmɔɲ pona alɔ unɪ na ɪ su-ɪ Tafiiti tɛyɛ Yosalem. Halɔna ɪ tɛɛsɪ kawulaya tɔyaya, na ɪsɔ tɔsɛɛle na ɪcɛtɛ kolɔɲa kɛ ŋmaɔ.

²⁻³ Salwmɔɲ ka sɔlaa Tacaa kɛ na ɪ tɔɲɔyɪ ɪ caa Tafiiti ɪkpaɛɛ. Paa na mpɔ tɔ, lona payale taa kɛ ɪ na yɔlaa pa lakaya pa kɔtasɪ kɛ waatɔ unɪ. Mpi tɔ, pa ta ŋmata Tacaa kɛ ɪ tɛsɛɛle.

*Salwmɔɲ sɔlɔmɔyɪ ɪsɔ kɛ lɔmayasɛɛ
(Kɔtɔsɔvɔ II 1:2-13)*

⁴ Mprɔyɔ kɔyakɔ nakɔli Salwmɔɲ pola Kapawɔɲ kɛ kɔtaya lapɔ. Tɛtv tɔna taa kɔtaya tɔlatɛ sɔsɔɔle ntɛ tɔna. Halɪ Salwmɔɲ lapa tɔnaya kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ.

⁵ Kapawɔɲ tɔnaya Tacaa lu Salwmɔɲ tɔɔ kɛ ahoɔ kɛ toosee taa, na ɪ tɔmɪ-ɪ sɪ: Sɔlɔmɪ-m mpi n caa tɔ.

⁶ Ntɛna Salwmɔɲ sɪ: Kɔpantɔ sɔsɔɔntɔ kɛ n lapa ma caa Tafiiti, kɛ timpɪ ɪ tɔɲa tampana na lotu kulɔmtɔ, na ɪ lakɪ kɔpantɔ tɔ. Halɪ n ha-ɪ apalɔpɔyaya, na kele kǎ leɛtɪ ɪ lonte taa, ɪsu pɛ wev saɲa ɪsɛntɔ tɔ.

⁷ Hai ma ɪsɔ Tacaa, mayale n kraɲaa na ń leɛtɪ ma caa lonte taa. Anɪ ma kɛ pɔyaya kɛ na hɔlɔm na nɔyɔ.

⁸ Pɔyele nyǎ yɔlaa kɔlɔsaa mpa pa tɔɔ ma tɔki kawulaya tɔ, pǎ we tuutuuma kɛ pa feɪ kalɔvɔ.

⁹ Mpɔ tɔ, ha-m layatɔ, na kɔpantɔ na ɪsayaɔv pɛ cekɛnaɔ. ɪlena mǎ pɔsɪ na mǎ paasɛna nyǎ yɔlaa samaa tuutuuma ɪnɛ.

¹⁰ Mprɔyɔ Tacaa laɲle heɛna Salwmɔɲ sɔlɔmɔyɪ ŋku.

¹¹ Ntɛna ɪ tɔ sɪ: Timpɪ n sɔlɔma layatɔ sɪ n tɔɲɔyɔna tampana, n ta sɔlɔmɪ weesɔyɪ kɔtayaɔlvɔ, yaa wɛnaɔ, yaa nyǎ kolontunaa ɪ sɪ tɔ.

¹² Maa tɔ-ŋ layatɔ na nyɔm mpi toɔ nɔyɔlv ta hikita tɔ. Pɛcɔ nɔyɔlv kaa tasa-wɔyɪ hikuyɔ tɔ.

¹³ Pɔle pɛ paasi, maa ha-ŋ mpi n ta sɔlɔmɪ tɔ. Wɛnaɔ na teeli, wulaw nɔyɔlv ɪ kaa nɔyɔsɛna-ŋ, halɔna nyǎ sɛm.

¹⁴ Ye n tɔɲ ma mpaɲ taa, na n tɔka ma kɔtɔtɔvɔ na ma kɔsɛsɪtv, ɪsu nyǎ caa Tafiiti, ɪɛ maa yele na nyǎ weesɔyɪ tayalɪ.

¹⁵ Salwmɔɲ fema, ɪɛ sɛsɛ toosee nte. ɪlena ɪ mɛli Yosalem, na ɪ lǎ ɪ waali nyɔma tɔnaya acima.

Salbməŋ hɔvkəna ləmayasɛɛ

¹⁶ M̄p̄óyú kɔyaku nakoli apalaa təna alaa napəli pa pola wulaw tɛyɛ naale.

¹⁷ Ilena pa taa lɛlv tɔ si: Hai, má la-ŋ kaafala tá caa. Ma na alv inɛ tə wenna tɛyaya kɔlvmaya taa, na má lɔli apalɔpɛyaya.

¹⁸ Kɔyɛŋ naale tɛwɔ, ilena unɪ í lɔli apalɔ tɔtɔ. Na ta naale tɔ wɛɛ m̄p̄u. Kpai tɔ nɔɔlv tɔ sɔsɔ ta tɔɔ.

¹⁹ M̄p̄óyú í hanta í pɛyaya tɔɔ kɛ ahoɔ na ká sí.

²⁰ Ilena í kpaɣa ma pɛyaya na í husi í kəŋkəŋ taa, na í husi kɔsɛpaya ke ma kəŋkəŋ taa, na máá tɔŋna tom.

²¹ Pə nyaalaa si má cɛlɛyí pɛyaya ke hətɛ, ilena má mayana sətɔ. Ma nyəna-keɣɛ teu, ilena má cɛkəna si pə taya ma nyəŋka.

²² Tənaɣalɛ alv lɛlv si: Aai yoo, ma pɛyaya ntɛ weesuɣu nyəŋka, nyá nyəŋka ntɛ kɔsɛpaya.

Ntəna kancaalaya nyəŋ si: Pəpɔtu kɛ. Nyá pɛyaya sɛpəna, ma nyəŋka ntɛ weesuɣu nyəŋka.

Ilena pá naali m̄p̄óyú hɔm ke wulaw isɛntaa təna.

²³ Ntəna wulaw tɔ si: Lɛlv ná tɔŋ si, ma pɛyaya ntɛ weesuɣu nyəŋka, nyá nyəŋka ntɛ kɔsɛpaya. Inɛ ílɛ si, pəpɔtu kɛ, nyá pɛyaya ntɛ kɔsɛpaya, ma nyəŋka ntɛ weesuɣu nyəŋka.

²⁴ Tɔv, ye m̄p̄u í kəna-m layatɛ.

Pa pona wulaw kɛ layatɛ,

²⁵ Ilena í tɔ si: I faɣa weesuɣu nyəŋka ke calɪ na í tala-wɛɣɛ hɔɣɔlvɔ hɔɣɔlvɔ.

²⁶ Tənaɣalɛ pə lapa weesuɣu pɛyaya too taa kɛ pɔlvɔvɔ í pɛyaya tɔm, na í tɔ si: Hai, wulaw cɛlɛ-ɪ pɛyaya ŋkɛ, taa kv-ke.

Ntəna alv lɛlv si: Yɛɛ, sɛtɪ-ke, na ta naale tɔ laŋ.

²⁷ M̄p̄óyú wulaw si: I cɛla kancaalaya nyəŋ ke pɛyaya, í taa kv-ke, ka too kɛlɛ.

²⁸ M̄p̄óyú Iɣɛyɪ nyáma təna nu wulaw hɔvlɛ ntɛ, na pá ná si, Tacaa tɔ-ɪ layatɔ, na í təŋyɪ tampana na í hɔvkəna. Ilena pá nyəŋna wulaw.

4

Salbməŋ tayanəyɪ í kawulaya

¹ Iɣɛyɪ təna tɔɔ kɛ wulaw Salbməŋ təkaya kawulaya.

² I waali nyáma hɔla na pa təma ntɔ. Satəki pəyalɔ Asaliya kele kətɔlvɔ.

³ Sisa pəyalɔ Iliholefi na Ahiya pɛlɛyɛlɛ takəlasɪ ŋmaalaa. Ahiluti pəyalɔ Yosafatɪ kele takəlasɪ silɔ.

⁴ Yoyata pəyalɔ Penaya kele yoolaa wulaw. Satəki na Apiyataa kele kətɔlaa.

⁵ Natəŋ pəyalɔ kancaalaya nyəŋ Asaliya kele kɔmatəŋnaa nyɔvɔvɔ tɔ. Naale nyəŋ Sapu kele wulaw kɔpəyalɔ.

⁶ Ahisaa kele kawulaya tɛyaya nyɔvɔvɔ tɔ. Apita pəyalɔ Atonilam kele tɔlasɪ təma nyɔvɔvɔ tɔ.

⁷ Salbməŋ ka wɛna kɔmatəŋnaa nyɔvɔvɔ nyáma ke naanɔwa na naalɛɣɛ Iɣɛyɪ tɛtɔ təna taa kɛ. Pə wɛɛ si paa wɛi í cɛla wulaw na í kawulaya tɛyaya nyáma pa isɔtɔ kɔlvɔm tɔɣɔnaya ke pənyaya taa.

⁸ Halɪ pa hɔla na pa tɛtɔnaa hɔla ntɔ. Huuu pəyalɔ kɛ Ifəlayim pəɔŋ taa.

⁹ Teke pəyalɔ kɛ Makatɪ, na Saaləpim, na Pɛtɪ-Sɛmɛsɪ, na Iləŋ-Pɛtɪ-Hanaŋ tɛtɔ taa.

¹⁰ Hɛsɛtɪ pəyalɔ kɛ Alupɔtɪ ɪcɛtɛ taa. Ilɛ í ka təna Soko na Hɛfɛɛ tɛtɔ təna.

¹¹ Apinatapɪ pəyalɔ ka təna nteɣɛ Tɔɔɔ pəɔŋ hɔɣɔlvɔvɔ təna. Ilɛ í ka kpaɣana Salbməŋ pɛlɔ Tafa.

¹² Ahiluti pəyalɔ Paana ka təna Taanaki, na Mekito, na Pɛtɪ-Seyan tɛtɔ təna. Hɔɣɔlvɔvɔ ŋkɔ kv kɔpəna Saatan kɛ Sisilɛ tarɔvɔvɔ tɛɛ kɛ pə kpaɣav Pɛtɪ-Seyan tɔ, na pə polo Apɛlɪ-Mehola, haləna Yəkəneyam.

¹³ Lamətɪ tɔ Kɛpɛɛ pəyalɔ ka təna Kalaatɪ tɛtɔ təna, na Manasɛɛ pəyalɔ Yayii acalisi tənaya Kalaatɪ tɛtɔ taa, na Aləkəpɪ hɔɣɔlvɔvɔ ke Pasaŋ, na pə koloosi acalɛɛ sɔsɔna nɔtosɔ, wɛna pa təkə nyəɣɔtɔv kɔsɛm̄tɔ tɔ.

¹⁴ Itoo pəyalɔ Ahinatapɪ təna Mahanayim tɛtɔ.

¹⁵ Asimaatɪ təna nteɣɛ Nɛfətali tɛtɔ, ilɛ í kpaɣa tɔtɔɣɔ Salbməŋ pɛlɔ lɛlv Pasəmatɪ.

¹⁶ Husayɪ pəyalɔ Paana təna Asɛɛ na Pɛyalɔtɪ pə tɛtɔ.

¹⁷ Paluya pəyalɔ Yosafatɪ təna nteɣɛ Isakaa tɛtɔ.

¹⁸ Ila pəyalɔ Simeyɪ kele Pɛncamɛɛ nyəntɔ.

¹⁹ Ulii pəyalɔ Kɛpɛɛ kele Kalaatɪ tɛtɔ na pə kɔpəna Amolii nyáma wulaw Sihon, na Pasaŋ wulaw Okɪ pa tɛtɔ. Pəcɔ pə kaasi kɔmatəŋnaa nyɔvɔvɔ tɔ lɛlv ke Yuta tɛtɔ taa.

²⁰ Yuta na Iɣɛyɪ pə yəlaa ka wɛ pəyalɛ kɛ isɪ kanyəŋa, na pá təkɪ na pá nyɔkɪ na pa laŋa hɛɛwa.

5

1 Salomɔŋ ka ŋmakɔlɔna tetu tɔnaya waatu un. Pɔ kɔɔyaa Ifɔlati pɔɔɔ, na pɔ yoošina Filiisi nyɔma tetu, halɔna Icipiti tetu tɔŋa tɔ. Na tetu nti tɔ nyɔma felɔyɔ Salomɔŋ kɛ lampuunaa, halɔna i sɔm.

2 Paa ifemle nte tɔɔŋaɔɔ ŋka Salomɔŋ na i tɔyaya nyɔma pɔ tɔki tɔɔɔ. Mɔlɔm kɔnyaaɔɔm tɔɔŋaɔɔ pɔyɔlayafɛi naanɔwa, na mulum kukɔɔsɔm kɛ tɔɔŋaɔɔ pɔlefɛi hiu.

3 Na naaŋ wei pa tɔ tɔɔŋaɔɔ kɔɔŋaɔɔ na i lɔ nim tɔyɔ naanɔwa, na naaŋ wei pa lɔsa ntiyile taa tɔyɔ hiu, na heeŋ kɛ nuunɔwa (100). Pɔcɔ pɔ kaasi namɔŋ waani waani kɛ tɔm tooso, na kampee kɔɔna.

4 Salomɔŋ ŋmakɔlayana pɔɔɔ Ifɔlati ilim tɔtɔle tetu tɔna. Pɔ kɔɔyaa Tifɔsa na pɔ polo Kasa tɔ, na pa awulaa tɔna. Ilena i cayaana i tɔyɔ tetɔnaa mɔpa pa cɔɔna-i tɔ pa taa.

5 Yuta na Iseyeli nyɔma tɔna ka cayaana pa tɔyɔ, na paa wei i halɔyɔ tɔyɔ wei pa yaa si lɛsɛŋnaa na fikinaa tɔyɔ isɔna i caaki tɔ, halɔna Salomɔŋ sɔm.

6 Salomɔŋ ka wɛna yoo kɛkɛnaa kɔɔyaaŋ kɛ iyisi nule (40000) na kɔɔyaaŋ kɔcacaɔyaaŋ kɛ iyisi naanɔwa na naale (12000).

7 Kɔmatanɔna nyoo nyɔma naanɔwa na naale ka paasayanana wulav tɔyaya tɔɔŋaɔɔ tɔm. Paa wei na i isɔtɔ, pulu taa laŋɔyɔ.

8 Pa kɔŋyana tɔɔŋaɔɔ pɛe, na camtɔ kɛ kɔɔyaaŋ, na tɔla wɛna a laki tɔma tɔyɔ timpɔ wulav ka wɛe tɔyɔ teitei kɛ isu paa kɛesa-wɛ tɔ.

Salomɔŋ tɛe yɔlaa tɔnaya lɔmayasɛ

9 Mɔpɔyɔ Iɔ ha Salomɔŋ kɛ nyɔm na layatɔ sɔsɔɔntɔ na i nyɔ yaasinaa kɛ waani waani, pɔ fɛi kalɔyɔ.

10 I kɔ kɔla ilim tɔlɔle tɔ laalɔpuna na Icipiti nyɔma tɔnaya nyɔm kɛ.

11 I na yulɔ nɔyɔlɔ pa taa kɛsɔyɔ nyɔm. Hali i tɛe Iɔlɔhi tɔ Itan na Mahɔɔli pɔyala Hemaŋ na Kalɔkɔli na Taata. I hɔte yaawa piitimnaa mɔpa pa cɔɔna-i tɔ pa taa kɛ.

12 Atɔwa iyisi toosoyɔ (3000) Salomɔŋ tukaa na i lu yontunaa iyaya (1000).

13 Salomɔŋ yɔyɔtɔ tɔyɔ sɔsɔŋ kɔɔpamɔŋ tɔm, na i kɔɔna nyulisi nsi si nyɔɔki kutulɔyɔ kila tɔ si tɔm na i yɔyɔtɔ. Na i yɔyɔtɔ tɔla, na taale wontu, na sumasi na ate nyamanyamaana na tiina pɔ tɔm.

14 Antulinya awulaa yɔlaa tɔna kɔŋaya kɛ na pɔ nukɔ Salomɔŋ nyɔm tɔm.

Iɔ tɔsɛle ŋman tɔm tayanɔyɔ

(Kɔtɔsɔtɔ II 2:2-15)

15 Tii wulav Hilam nuwa si Salomɔŋ kɛ pa kɔa kawulaya, na pɔ lɛeti i caa Tafiiti lonte, ilena Hilam tili i waali nyɔma si pɔ sɛe-i. Mpi tɔ, i ceu ntɛ Tafiiti.

16 Mɔpɔyɔle Salomɔŋ tilaa na pa heeli Hilam si:

17 Ma caa Tafiiti ta pɔsi na i ŋmɔ Iɔ Tacaa kɛ tɔsɛle. Mpi tɔ, i kolontunaa ka tama-i kɛ, na pɔ yookina-i tam. Halɔna Iɔ ye le na i kɔli-wɛ.

18 Ama pɔnɛte ma Iɔ Tacaa yelaa na ma heesi pɔ tɔna pɔ taa. Ma fɛi kolontu, pɔcɔ mɔpsi nɔyɔlɔ i fɛi.

19 Hali mɔ mayasi ma taa si maa ŋmɔ Iɔ Tacaa kɛ tɔsɛle. Mɔpɔyɔ Iɔ ka heela ma caa si: Nyɔ pɔyaya ŋka kaa lɛeti nyɔ lonte tɔ ŋke kaa ŋmana-te.

20 Mɔpɔ tɔ, ye le na ma tɔmlɛ nyɔma mayana nyɔ nyɔma, na pɔ seti-m tɔyɔ sɔsɔŋ wei i wɛ Lipaŋ tɔ. Ilena n heeli-m isɔna maa fɛli nyɔ tɔmlɛ nyɔma tɔ. Mpi tɔ, nɔyɔlɔ ta nyɔ tɔyɔ setuyɔ, isu Fenisii nyɔma mɔpɛ.

21 Hilam nu mɔpɔ, ilena i laŋle hɔlɔmɔ sɔsɔm na i sa Iɔ si: Tacaa kɛle teeli tɔ. In i hana Tafiiti kɛ pɔyaya nyɔntɔ inɛ si, i tɔyɔ kawulaya.

22 Ilena i tili na i heeli Salomɔŋ si:

Ma nuwa nti n tilaa si pɔ heeli-m tɔ. Maa la teitei isu n caa tɔyɔ tɔyɔ sɔsɔŋ in i tɔm taa.

23 Ma tɔmlɛ nyɔma kɔ kɔyaa-i na pɔ tiina tenku nɔyɔ. Iɛ kɛesi-m timpɔ n caa-i tɔ. Na mɔ tɔ-i lum taa, na i tala tɔna, ilena n kɔyaa. Mpi ma caa si n fɛli-m tɔyɔle ma kawulaya tɔyaya nyɔma tɔɔŋaɔɔ.

24 Mɔpɔyɔ Hilam hawa Salomɔŋ kɛ tɔyɔ sɔsɔŋ kɔɔŋaɔɔ inɔyɔ isɔna Salomɔŋ caaki tɔ.

25 Ilena Salomɔŋ nɔa haaki-i paa pɔnaya ŋkaɔyaa tɔɔŋaɔɔ pɛe kɛ tɔɔŋaɔɔ kɛ iyisi naatosɔ (6000) na olifinaa nim kɔpam kɛ liitilinaa iyisi pɔlefɛi naanɔwa (8000).

26 Tacaa ka hawa Salomɔŋ kɛ nyɔm kɛ isu i ka heeluyɔ-i tɔ. Ilena heesuyɔ kɔɔ i na Hilam pa heku na pɔ pɛeli nɔyɔ.

Salomɔŋ tayanɔ tɔlasɔ tɔma

(Kɔtɔsɔtɔ II 1:18; 2:1,16-17)

27 Mɔpɔyɔ Salomɔŋ lɔsa Iseyeli nyɔma tɔna taa kɛ tɔmlɛ lataa kɛ yɔlaa iyisi hiu na naanɔwa (30000).

²⁸ Na pá puki Lipañ ke yəlaa iyisi naanowa naanowa (10000) ké isətv isətv, na pá laki təmle ke pa nyovu tv Atonilam kiin. Ilena pá kpeñ pa teye isətvnaa naale naale na pá heesəyi.

²⁹ Pə kaasa səyella ke yəlaa iyisi nutoso na naanowa (70000) na pəe saakəlaa ke yəlaa iyisi nunaasa (80000) ké puyv taa.

³⁰ Pəcə pá kaasi kumatəñnaa səsaa waali nyəma ke iyisi tooso na ηmθnuyv na nunowa (3300). Salbməñ ka suna-we si pá feñjiyi təmle nyəma tō.

³¹ M̄p̄yú wulav tōma si pá ləsi pəe səsəəna kəpəna nna pa saakaa tō, na pá suna Išo təseele kite.

³² M̄p̄yú Salbməñ təmle nyəma, na Hīlam təmle nyəma, na Pipələsi ıcate nyəma pá saaka pəe anı na kponkpolonaa mpa paa ηmana Išo təseele tō.

6

Išo təseele ηmav

(Kvtəəsvtv II 3:1-14)

¹ M̄p̄yú Salbməñ caala Išo təseele ηmav təmle ke Iseyeli nyəma İcipiti taa luu pəñaya nasəle na nunaasa (480) nyəñka taa. Salbməñ kawulaya pəñaya liyiti nyəñka nté na isətvnaa naale.

² Kutuluɣu ηku Salbməñ ηmá Tacaa tō ku tayaləñ we meətələnəa hiu na naanowa, na ku wañ ke meətələnəa naanowa, na ku kəñkəlvməñ ke meətələnəa naanowa na kakpası.

³ Nañ səkpəluɣu ηku n takı na pəcə í te Išo təseele maɣamaɣa taa tō, kulə ku tayaləñ we meətələnəa naanowa ké teitei isu Išo təseele wañ wəv tō. Na ku wañ tō ké meətələnəa kakpası.

⁴ Na pá tō ku pətəlee ke nyəəətv.

⁵ M̄p̄yú ı maləsəna Išo təseele, na ı nañ lələ nyəñku koloosi na awalı tō ké ate na isə kutuluɣu na pə cə. Ku kutuluɣu we naale, ate nyəñku paasi.

⁶ Ate na isə kutuluɣu ate nyəñku wañ we meətələnəa naale na həyəlɣv. Kancaalaya nyəñku ke meətələnəa tooso. Pə tō nyəñku ke meətələnəa tooso na həyəlɣv. Išo təseele kolunə yaşəlaya fei kuləmaɣa. Ka yaşəla pə teē ké na ká ηmukəna isə. Pa ηma-keɣe m̄p̄yú na pá sekeɣı si pá hiki lona wena a taa paa təni ate na isə kutuluɣu patanaa kpatəñ tō.

⁷ Paa təma pəe wena pa ηmaakayana Išo təseele ke mpu təɣv saakvuyv ké. Pə tō ké pa ta lana laale, yaa maaləto, yaa nyəəlvuyv nakələyi ηmav waatv.

⁸ Išo təseele ilim m̄p̄ətəñ tō ké ate na isə kutuluɣu ate nyəñku nənəəsi ka wenna. Na tənaya pa lapa ate na isə kutuluɣu ı təkpaie nte yəlv kpaaki na ı cəəki kilikite tō.

⁹ Pa təma-ı ηmav, ilena pá tō ı patanaa ke tuñ kupañ kpeñkpełası.

¹⁰ Ate na isə kutuluɣu ηku pa maləsəna Išo təseele koloosi ke mpu, na pə cə tō, ku kəñkəlvməñ ka we meətələnəa naale na həyəlɣv həyəlɣv. M̄p̄yú pa təna patanaa kpatəñ ke Išo təseele kolunə tō.

¹¹ M̄p̄yú Tacaa tōma Salbməñ si:

¹² Isu n ηmaakvuyv-m Išo təseele tənə isəntv tō, ye n təña ma kiin, na n təkəyi ma kutətv, na ma kəsəstv, maa la-η nti maa su nyá caa Tafiiti tō.

¹³ Maa kəə na má caya ma yəlaa Iseyeli nyəma heku, ma kaa lə-we.

Išo təseele taa tayənyv

¹⁴ Pa təma Išo təseele ηmav, isu Salbməñ ká keesvuyv-we tō. Ilena

¹⁵ pá mati kpeñkpełası toñ nyənsı ke kutuluɣu koloosi tō na pə taa tō ké pə kpaɣav ate na pə yoošina pata tō, na pá pə-sı tətəɣv ate.

¹⁶ Ilena pá cəsi Išo təseele ke meətələnəa naanowa na pá kaɣa kpeñkpełası toñ nyənsı si pa suki Išo atakaa. Ilena pá ha tənaya həte si təcayale kate taa kate nyəntə.

¹⁷ Ilena pá kaasi Išo təseele maɣamaɣa ke meətələnəa hiu.

¹⁸ Kpeñkpełası toñ nyənsı tike waasəna Išo təseele taa tō. Pu naaki pəe wena pá ηmana-te tō. Ilena pá ləsi kpeñkpełası tō ké yaayəna na tuñ nilı ı pəe fotoonaa.

¹⁹ Ilena pá tayanı kate taa kate təcayale nté si pa suki Išo atakaa.

²⁰⁻²¹ Kutuluɣu ηku ku tayaləñ na ku wañ ka we meətələnəa naanowa naanowa ké. Na pá pə wəla ke ku taa, na Išo təseele taa tətō. Ilena pá kaɣa wəla alukpala ke ku nəɣv. Na pá su təna tətəɣv kotaya tələte nte pa kama taasi na pá waasi-teɣe wəla tō.

²² Išo təseele təna na kətaya tələte ke pa pəwa wəla.

²³⁻²⁶ M̄p̄yú pa saaka tuyv ηku pa yaa si Olifi təɣv isətaa tanlaa mpa pa yaa si Selupəñnaa tō pa ləesəñ naale na pə kəñkəlvməñ ke meətələnəa kakpası si pa suki Išo atakaa cəlv. Paa wei ı keñ naale tayaləñ kpeñtəyi meətələnəa kakpası kakpası.

²⁷ M̄p̄yú pa su-weɣe kate taa kate kutuluɣu heku taa, na pá hevi pa keñ na pa kənəəsi naale suli heku taa. Na ıne ı nyəñka yoošina kutuluɣu na cəne, na ıne na cəne.

²⁸ Ilena pá waasi-weɣe wəla.

²⁹ Μήρύγυ πα λῆσα ισῶταα ταηλαα, na paaj fotoonaa na yaayenaa ke kutuluγy koloosi tēna taa na si waali.

³⁰ Na pá waasi wola ke Iso tῆsele na kate taa kate tῆcayale pῆ ate.

³¹ Ilena pá saaki Olifi tῆy ke Iso atakaa kutuluγy nῆnῆy kampῆ ke kῆtῆkῆj naale. Paa saaka-i tuusola kakpasī kῆ, na í we isenta na isῶtaa tῶ.

³² Μήρύγυ πα λῆσα í tῶ kῆ isῶtaa ταηλαα, na paaj fotoonaa, na yaayenaa, na pá waasi isῶtaa ταηλαα na paaj ke wola.

³³ Tῆy ηku iní tῆtῆy pa saaka Iso tῆsele kampῆ. Ie tuusola liγiti tike ke pa tῶ ílé.

³⁴ Kῆtῆkῆj naaleγe pa saaka-i. Paa kῆtῆkῆy ηku ke kpiliγi tῆm naale.

³⁵ Ilena pá lῆsi pῆ tῶ kῆ isῶtaa ταηλαα, na paaj fotoonaa na yaayenaa, na pá waasi pa tῶ kῆ wola.

³⁶ Pῆ waali kῆ pa ηmá Iso tῆsele tῆy kolujῆ na pῆe kusaakee loosi tooso, na kpenkpelasi tῆj nyῆnsi ke looηa kolumῆy na pῆ cῶ na pῆ tῶ.

³⁷ Salbmῆj kawulῆy pῆnῆy liγiti nyῆjka ke pa isῶtῆ naale nyῆj taa kῆ pa si Tacaa Iso tῆsele kite.

³⁸ Salbmῆj kawulῆy pῆnῆy naanῶwa na kolumῆy nyῆjka isῶtῆ pῆlefei naanῶwa nyῆj taa kῆ pá tῆesa Iso tῆsele ηmav. Na tῆ we teitei isῆ paa keesa-wῆy tῆ tῆm tῶ.

Iso tῆsele ηmav pusi kpena naatosompῆyῆy nῆ.

7

Salbmῆj kawulῆy tῆyῆy ηmav

¹ Μήρύγυ Salbmῆj ηmawa í maγamῆy í tῆyῆy. Pusi sika naanῶwa na tooso, íe í tῆma-keγe.

² Kutuluγy ηku pa yaakaya si, Lipaj hῆtῆy tῆy Salbmῆj caalῆna ηmav. Ku tῆyῆj we meῆtῆlῆnaa nule na naanῶwa na ku waj ke meῆtῆlῆnaa hiu na kakpasī. Ku kῆjkolmῆj ke meῆtῆlῆnaa naanῶwa na kakpasī. Paa tῆma ke pata kpenkpelasi tῆj nyῆnsi na tesikasī kῆpῆnsi ke loosi liγiti tῆy pa yaakaya-kuγy mῆy.

³ Kpenkpelasi tῆj nyῆnsi nule na kakpasī ke pa kaγaa, ílena pá tῆni pata kratῆj. Paa looηa ηkῆy kpenkpelasi naanῶwa na kakpasī, na sí lu loosi tooso na sí tῆna tesikasī tῶ.

⁴ Pῆ kaasi na pá tul pῆtolee loosi tooso tooso kῆ kutuluγy ηku ke kῆjkaῆj naale tῶ, na á nyῆnῆy tῆma.

⁵ Ilena pá tῆli ke kῆjkaῆj naale tῶ kῆ nῆnῆnsi kootanaa nyῆnsi ke tooso tooso na sí nyῆnῆy tῆma.

⁶ Ilena pá ηmá akelenaa kutuluγy na ku tῆyῆj ke meῆtῆlῆnaa hiu na kakpasī, na ku waj ke meῆtῆlῆnaa naanῶwa na kakpasī. Ku na ke akelenaa na ke sakaya. Ku we kῆ isῆ kutuluγy ηku pa ya si Lipaj hῆtῆy tῶ.

⁷ Μήρύγυ πα ηmawa kawulῆy kraaj tῶtῶ. Tῆnῆy Salbmῆj huokῆy tῆm na í hῆlῆy tampana. Ilena pá pῆ ke tῆnῆy kpenkpelasi tῆj nyῆnsi, ke pῆ kraγav ate tῶ, na pá yoosina pata.

⁸ Pa ηmawa í kutuluγy kusῆsῆnsi ke mῆrῆy teitei kῆ Lipaj hῆtῆy kutuluγy waali na waav leηku taa.

Ilena Salbmῆj ηmá kutuluγy leηku ke mῆrῆy teitei kῆ í alv Icipiti wulav pῆel.

⁹ Pῆe kusaakee kupampana ke pa ηmawa pῆ tῆnῆy mῆy, na pῆ koloosi ke too kite tῆe halῆna ke imaale. Pa saaka-γῆe a taa na a waali kῆ teitei kῆ isῆ paa keesa tῶ.

¹⁰ Kukramῆj kῆpῆj wῆi í tῆyῆj we meῆtῆlῆnaa kakpasī kakpasī na liγiti liγiti tῆy pa suna kite.

¹¹ Ilena pá ηmana pῆe kusaakee na kpenkpelasi tῆj nyῆnsi.

¹² Ilena pá ηmá kolujῆ sῆsῆy na pῆe loosi tooso, na kpenkpelasi looηa ke teitei isῆ pa ηmav tῆy ηka n takī na n tῆlῆsi Iso tῆsele taa tῶ, na pῆ taa tῶ kolujῆ.

Koolu Hilam tῆma

(Kῆtῆsῆtῆ II 2:12-13)

¹³⁻¹⁴ Koolu nῆyῆl í ka wenna na pá yaaki-i si Hilam, í caa ke Tiii tῶ, na í too ke Nefῆtali kῆkῆle taa tῶ, íe í too iní ka kῆ leelu. Apalv iní í ka nyῆmá nyῆyῆtῆ kusῆemtv lupu ke teu kῆ. Pῆ tῶ kῆ wulav Salbmῆj tilaa sí í kῶ na í lupi-i wontunaa.

Nyῆyῆlῆy kusῆemtv akelenaa

(Kῆtῆsῆtῆ II 3:15-17)

¹⁵ Hilam lupῆna nyῆyῆlῆy kusῆemtv akelenaa ke naale. Pa kῆjkolmῆj we meῆtῆlῆnaa pῆyῆyῆy naanῶwa. Pa yasῆyῆy ke meῆtῆlῆnaa naatosῶ.

¹⁶ Ilena í lu kahusi taka kῆ nyῆyῆlῆy kusῆemtv ηku na í tῆni akelenaa mῆe pa nyῆj taa. Paa ηku ke wenna meῆtῆlῆnaa naale na hῆyῆlῆy.

¹⁷ Na Hilam lu caηῆm wontu ke tῆm naale. Lentī we isῆ puluγy, lentī isῆ yῆm na atῆyῆsa, na í tῶ paa akele wῆi í kahuka tῶ kῆ naatosompῆyῆy.

18 Uena i lu canjem wontu, isu tugu nakoli ku pee taka, na i tu-yeye akelenaa kahusi pulun inu i too ke loosi naale na pa taki.

19 Na pa tasa canjem wontu naaleye lupu, ta nagesana isu yaayenaa, na ta tayalaj we meetelanaa naale naale, na pa tani paa akele wei i too.

20 Paa lapa canjem puluruna ke krayama krayama ke akele kahuka too ke puluyu na tuw pee leeseh njomnyu (200) loosi naale.

21 Mpyog pa sika akelenaa mpeye Iso taseele nonyo. Lelo na ntayaj too, na pa ha-i hote si Yakej. (Pe nyuyu nte si Iso nyosoyi na pa te taa). Na pa ha mpotaj too nyaj ke hote si Poosi. (Pe nyuyu nte si unajale toj tu, na pa te taa).

22 Ie Hilam tema akelenaa mpe pa lupu nte.

Nyagelvu kuseemvu nyampaani
(Kutassutu II 4:2-5)

23 Mpyog pa lupa nyagelvu kuseemvu ke nyampaani anaam taka ke ikulutav, na pa pelaji lum, isu lule. Nyampaani inu i waj we meetelanaa kakpasi na i kujukolomaj ke meetelanaa naale na titite. Na i ikulutav too we meetelanaa naanowa na kakpasi.

24 Na pa lasi nyuto nateli ta pee fotoonaa ke nyampaani too ke i lupu waatu, na pa too na pa ta. Paa meeteli wei ke pee hiu.

25 Uena pa lu nyagelvu kuseemvu ke naaj leeseh naanowa na naale, na pa puli-i tooso tooso ke tom liyiti. Lelaj nyenajena ilim tuluje, lelaj na pa totule, lelaj na pa ntayaj na lelaj na pa mpotaj. Uena pa tani nyampaani inaji naaj leeseh inu i too.

26 Nyampaani inu i krusaj we ke isu yulu ntantaku waj. Na i ntompee isu poosya, na a nagesana isu yaayenaa. Nyampaani inu i taki isu lum liitilinaa iyisi nunaasa (80000).

Nyagelvu kuseemvu kekenaa

27 Mpyog pa lupa nyagelvu kuseemvu ke lum kekenaa ke naanowa. Pa tayalaj na pa waj ke meetelanaa naale naale. Pa kujukolomaj ke meeteli kolom na hajelvu.

28 Pa lupa nyageto ke, uena pa tani ta too ke lentu.

29 Na pa lasi tale ta too ke tjalasi na latacena na isotaa tanjaa fotoonaa. Na pa la mpu totajo lentu too, na pa susi canjem atyusa taka ke fotoonaa mpe pa patee na pa isotaa.

30 Paa keeke wei i ka wena nyagelvu kuseemvu krataj naaleye, na ta too ke papale liyiti. Na pa tamsana krataj inaji nyageto liyiti isu noohe taka ke njukulajasi taa. Ie noohe ani na keeke pu ke nyagelvu kolomvu ke. Ama a ta tee atyusa ke tayalaj.

31 Uena pa la puluru isu papote taka na ta tapvu ke koota na ta kolaa na pa tani nyampaani. Ta waj seka paco si pa la meeteli kolom. Uena pa lasi ta too ke fotoonaa.

32 Keeke tee ke i papale liyiti wee. A kujukolomaj ke mpiin tooso, na a nyageto krataj na keeke pa tamsa kolom.

33 Paa lupa keeke inu i papale ke teitei ke isu yosu keeke nyana. Pa kraya a mayamaya na akrataj, na a nyagelvakpasi, na a tiipee to, nyagelvu kuseemvu ke pa lupa.

34 Nyageto nti ta we isu keeke noohe taka ke i njukulajasi taa to, pa kpenta nyagelvu kolomvu ke.

35 Paa keeke wei i too ka we papote taka, na ta waj ke mpiiu kolomvu. Na nyagelvu kuseemvu kukotaj na ku hajelasi taka-te. Nyageto nti na keeke mayamaya pa kpenta kolom.

36 Uena pa lasi isotaa tanjaa, na tjalasi, na paaj fotoonaa ke kukotaj na nyageto hajelasi nsu si too. Na pa lasi atyusa fotoonaa na pa too na pa ta.

37 Pa lupa kekenaa mpe na naanowa ke teitei ke. Paa wei ke nyagelvu kolomvu itamsav, na pa waj na pa tayalaj na pa weetu we teitei.

38 Mpyog pa lupa cemsenaa sosaa ke naanowa na pa tani kekenaa mpe pa too. Paa cemse wei i kujukolomaj we meetelanaa naale, na paa wei i taki lum tonoonaa polefi naanowa.

39 Uena pa su lum kekenaa kakpasi ke Iso taseele na ilim mpotaj njukulaja hajelvu taa.

Iso taseele nyageto wontu
(Kutassutu II 4:7-5:1)

40 Mpyog Hilam tema cemsenaa na cemsisi nsi pa njusajena calom to, na teloma hajelasi, na pa tona mpi Salomaj ka tu-i si, i la Iso taseele taa to.

41-42 Pe krayav akelenaa naale, na pa kahusi na si canjem wontu, isu si too pulun tom naale, na pulun inu i too tugu pee nasale (400). Paa akele wei ke loosi naale.

43 Na lum kekenaa naanowa, na pa too cemsenaa naanowa totu.

44 Na nyampaani anaam wei pa tona latacena naanowa na naale too to.

45-47 Na wontu nti pa kuukina teloma to, na pa

lɔyɔlasɪ na pɔɔsiyanaa mpa pa ηmusəyɔna caləm tɔ. Nɔyɔlv ta nyɪ nyəyɔlvɔv kɔsɛɛmɔvɔv tuutuuma wei Hilam lupa Iso tɛsɛɛɛ wontunaa mpe na ɪ sɔtɪtɪ tɔ, tɔ nyɔvɔ. I lapa-təyɪ teitei kɛ ɪsu Salɔmɔŋ kɛɛsɔ-ɪ tɔ. Yaatanɪ tɛtɛkɛɛ taa acalɛɛ nna pa yaa sɪ Sukɔtɪ na Saatanŋ tɔ a hɛkɔ taa kɛ pa lupa-tɪ, na pɔ tɔ-təyɪ Tacaa tɛsɛɛɛ taa.

⁴⁸ Mɔpɔyɔ Salɔmɔŋ lapa na pɔ lu wɔla nyəmnaa na pɔ tɔ Tacaa tɛsɛɛɛ taa: Isu tulaalɔnaa tɔwɔtɛ, na taapɛli wei ɪ tɔɔ pa sukɪ Iso potopotɔnaa tɔ. ⁴⁹⁻⁵⁰ Na fɛtɛlanaa kpelee naanɔwɔ, na pɔ su-wɛyɛ kate taa kate kutuluɔv ɪsɛntaa. Kakpasɪ na ntɔyɔŋ tɔɔ, kakpasɪ na mpɛtɛŋ tɔɔ. Na pɔ lu fɛtɛlanaa maɔamaya na pa tɔɔ canɔm na pa kɔpɛtɔlɔŋ tɔm naalɛ. Na pɔ lu cɛmsɛnaa na pɔɔsiyanaa mpa pa ηmusəyɔna caləm tɔ, na kɔpɔnaa, na cofolonaa, na kampɔnaa mpa pa tɔka tɛcaɔalɛ kate taa kate nɔnɔyɔ tɔ, pa nyəyɔtɔ na Iso tɛsɛɛɛ kampɔnaa nyɛntɔ tɔtɔ.

⁵¹ Waatu wei Salɔmɔŋ tema Tacaa tɛsɛɛɛ ηmav, ɪlena ɪ kɔpaya mpi ɪ caa Tafiiɪ ka suwa Tacaa tɔ na ɪ tv pɛ tɔnaya Iso tɛsɛɛɛ kɔpancoov kutuluɔv taa. Pɛ kɔpaya wɔla, na liyitee nyəyɔtɔ, na wontu lentɛnaa kɛ mpɔ.

8

Iso atakaa suw ke Iso tɛsɛɛɛ taa
(Kɔtɔɔsɔtv II 5:2-6:2)

¹ Waatu wei Salɔmɔŋ tema Iso tɛsɛɛɛ kɛ ηmav, ɪlena ɪ koti Iseyɛli kɔpayaɔlaa, na pa kɔpɛka, na pa lɔlvɔŋ nyɔvɔ nyɔma kɛ Yosalem sɪ, pɔ kɔpaya Iso atakaa kɛ Tafiiɪ tɛ, timpɪ pa yaa sɪ Siyɔŋ tɔ, na pɔ pɔna Iso tɛsɛɛɛ taa.

² Mɔpɔyɔ Iseyɛli nyɔma tɔna kɔta wulav tɛyɛ pa ɪsɔtv naatosompɔyɔɔɔɔɔ nyɔŋ kɛ cɔka acima tɔyɔv.

³ ɪlena Iseyɛli kɔpayaɔlaa sɪ kɔtɔlaa mpa pa sɔyɔla Iso atakaa tɔ.

⁴ Mɔpɔyɔ kɔtɔlaa na Lefii nyɔma pa kɔpaya Iso atakaa, na pɛ cɔkɛɛ, na pɛ wontu.

⁵ ɪlena wulav Salɔmɔŋ na Iseyɛli nyɔma mpa paa kotina Iso atakaa tɔ, pɔ lɔ kɔtaya kɛ heɛŋ na naaŋ tuutuuma pɛ fɛi kalɔvɔ.

⁶⁻⁷ Pɛ waali kɛ kɔtɔlaa sɔvna-ɪ kate taa kate tɛcaɔalɛ kɛ ɪ lɔnte kɛ ɪsɔta tɔŋlaa kɛŋ tɛɛ, na pɔ kenti ɪ na ɪ kɔpɛtɛŋ wei pa kɔpɛkɔyɔna-ɪ tɔ ɪ tɔɔ.

⁸ Kɔpɛtɛŋ unɪ ɪ ka taɔalaa kɛ. Halɔna ye n wɛ Iso tɛsɛɛɛ taa, n naaki-ɪ kɛ. Ama ye awali tɔɔ, ɪɛ nn naaki-ɪ. Mɔpɔyɔ pɛ wɛ halɔna saŋa.

⁹ Moisi kɔsɛsɔtv pɛɛ kɔpɛatanaa naalɛ wei Iso ka cela-ɪ Holepɔv pɔyɔv tɔɔ tɔ, pa tike pa wɛnna pɛ taa. Waatu unɔyɪ ɪ na Iseyɛli nyɔma paa pɛɛla nɔyɔ kɛ pa Icipiti lu waali.

¹⁰ Waatu wei kɔtɔlaa luna Tacaa tɛsɛɛɛ taa, ɪlena ɪsɔŋmɔntɔv haɔa kutuluɔv taa.

¹¹ Halɪ kɔtɔlaa ta pɛsɪ kɔtvɔv tɔmlɛ. Mpi tɔ, Tacaa teu ka suna Iso tɛsɛɛɛ.

¹² Mɔpɔyɔ Salɔmɔŋ mapɔ kapuka sɪ:

Halɪ Tacaa nyaa tɔmna sɪ,
sɔkɔpɛtvɔv taa kɛ n kɔ caɔa.

¹³ Ama ma ηma-ŋ Iso tɛsɛɛɛ
nte tɔ taa n kɔ caɔa tam tɔɔ tɔ.

Iso tɛsɛɛɛ tvlvɔv faaci
(Kɔtɔɔsɔtv II 6:3-11)

¹⁴ Mɔpɔyɔ Salɔmɔŋ kɛɛsɔna kotilaa tɔɔ na ɪ sɛɛ-wɛ.

¹⁵ ɪlena ɪ tɔ sɪ: Ma sɛɛ Iseyɛli Iso Tacaa. Mpi tɔ, n lapa teitei kɛ ɪsu n ka suw ma caa Tafiiɪ kɛ nɔyɔ tɔ sɪ,

¹⁶ hatɔɔ kɔyɔkɔv ηku unɪ n lɔsvɔv nyɔ yɔlaa Iseyɛli nyɔma kɛ Icipiti taa tɔ, n ta lɔsɔta pa acalɛɛ taa natɔli sɪ pɔ ηma-ŋ nyɔ tɛsɛɛɛ na n caɔa. Ama Tafiiɪ kɛ n lɔsaa sɪ ɪ la pa wulav.

¹⁷ Halɪ ɪlɛ ɪ maɔasaya sɪ ɪ ηmaaki-ŋ tɛsɛɛɛ.

¹⁸ Ama Iso nyɔ n tɔma-ɪ sɪ: N maɔasɔvɔv mpɔv tɔ, pɛ wɛ teu yaa,

¹⁹ ɪɛ nyɔ pɔyɔɔa maɔamaya kɔ ηmana-m, pɛ taɔa nyɔ.

²⁰ Mpɔyɔlɛ Tacaa tɔka ɪsɛna ɪ ka suwa tɔ, na mɔ lɛɛtɪ ma caa lɔnte taa kɛ Iseyɛli nyɔma kawulaya kumte tɔɔ, na mɔ ηmɔ Iso tɛsɛɛɛ tɔnɛ.

²¹ Halɔna mɔ la nyɔ atakaa tɛcaɔalɛ. I taa kɛ nɔyɔv ηka nyɔ na ta caanaa ɪ pɛɛla pa Icipiti taa lɔsvɔv waatu tɔ, ka pɛɛ kɔpɛatanaa wɛɛ.

Salɔmɔŋ sɔlɔmvɔv sɔsɔv
(Kɔtɔɔsɔtv II 6:12-40)

22 Pə waali ké Saloməŋ səŋa kətaɣa təlatə kite ke Iseyeli samaa isentaa na í kpaasi i nin na í sələmi Iso si:

23 Hai, Tacaa, Iseyeli Iso. Iso nəɣəlb i fei isu nyá. Paa isətənuɣu taa ké hatoo isətəa, paa tətə təw ké ate cəne. N səəla mpa pa laki nyá təmlə na lotu kolombtu təɣo, na n laki-weyə isəna n ka suwa to.

24 Mpu inəɣi n lapa mpi n ka su ma caa Tafiiti təɣo saŋa.

25 Hai Tacaa Iseyeli Iso, la tətəɣo nəɣo ŋka n ka su-i to si, ye i lolbuɣu nyəma toma teu isu inu i təm to, mpe paa təkəna kawulaya ke i waali ké tam na pá kaasəyi təmaga Iseyeli yəlaa təw.

26 Hai, ma wiikina-ŋ si n la nəɣo ŋka n ka su ma caa to.

27 Ile tampana Iso pəsəyi na í caya ateyele? Mpi to, paa isətənuɣu na ku təwəŋ to, i ta maya ku taa. Pəyele Iso təseele nte ma ŋma-ŋ to, tə ta haŋna mpu.

28 Hai, Tacaa, paa na mpu keesi nyá ise na ma təw, na n nu ma wiinaw na ma yaaw mpi ma yaaki-ŋ saŋa isəntə to.

29 Kuli nyá ise na n paasəna kutuluɣu koneye ilim na ahoo. Mpi to, tənaya n toma si n ká caya. Ile nu ma kəsələmvtu.

30 Nu yaaw mpi ma na nyá yəlaa Iseyeli nyəma tə yaaki-ŋ cəne to. Hai, nu ta kəsələmvtu ke isətəa timpri n wee to, na n husi tá isayatu.

31 Ye nəɣəlb pəntəna i təɣəntəle, ilena pa yaa-i si í kəw Iso təseele təne tə taa na í tuuna kətaɣa təlatə isentaa si i ta na.

32 Hai, Tacaa, nu pa təm ke hatoo isətəa, na n fayasi-we, na n ku tasəkəle to təm, na n hūli tampana to.

33 Yaa ye pə kəma na Iseyeli nyəma wakələna-ŋ, ilena pa kolontunaa kəli-we, na pá kəw Iso təseele taa cəne si, n tayani-we, na pá see-ŋ na pá wiina-ŋ.

34 Ile hai, Tacaa, nu pa təm ke hatoo isətəa, na n tayani pa isayatu, na n məŋna-weye pa tətənaa mpa n ka ha pa caanaa to. Mpi to, pa ké nyá yəlaa ké.

35 Yaa ye pa wakələna-ŋ na n yele na teu wuli-we na pá cekəna mpu. Ilena pá keesəna Iso təseele təne tə təw, na pá sələmi-ŋ, na pá see-ŋ, na pá pasa pa ti, na pá tayani timpri pa wakələna-ŋ to.

36 Ile Tacaa, nu pa təm ke hatoo isətəa, na n husi pa isayatu. Mpi to, pa ké nyá yəlaa ké, na nyá təmlə nyəma. Pə waali, ile holi-weye isəna paa to teu to. Ilena n yele na teu nu tətə nti n ha-we si tə pəsi pa nyəntə to tə təw.

37 Yaa ye yuləkəsəku luna, yaa kutəɣəw məənaa, yaa ku səpa, yaa kutolon yaa nyəɣəsi luna, yaa kolontunaa səbna Iseyeli nyəma kolooosi acaləe taa na pá ŋmakələyi-we. Paa wahala nəɣəlb, yaa kutəŋ nakuli ku tu kəmma,

38 na pə haŋ nyá yəlaa Iseyeli nyəma, na pa taa nəɣəlb nu i isayatu səŋ na í keesəna nyá təseele təne tə təw na í wiina-ŋ, na í teye-ŋ nin.

39 Ile hai, Tacaa, nu i təm ke nyá təcayale ke hatoo isətəa, na n tayani paa wei i təwakəlle na n keesəna i təntə. Mpi to, nyá nyəmna paa wei i lotu.

40 Laki-weye mpu, ilena pəle pá seeki-ŋ tam ké tətə nti n ha pa caanaa to tə taa.

41-42 Yaa ye n tu nyá yəlaa Iseyeli nyəma nu nyá hətə teu təm, na toma səsəna wena n lakəna to, na pá lu pa te na pá səsəsi Iseyeli nyəma təw, na pá kəw Iso təseele taa cəne na pá sələmi-ŋ.

43 Ile Tacaa, nu pa təm ke nyá təcayale ke hatoo isətəa, na n la-weye pa kəsələməm. Mpu pu yelina na ate yəlaa təna nyi-ŋ, na pá seeki-ŋ isu nyá yəlaa Iseyeli nyəma seekuɣu-ŋ to. Paa nyi to to si Iso təseele nte ma ŋma-ŋ to, tə ké nyá nyəntə təkpataa.

44 Yaa ye n tu nyá yəlaa Iseyeli nyəma si pá yoona pa kolontunaa, na pá keesəna nyá icate koləsəle təne na Iso təseele nte ma ŋma-ŋ isəntə to, pa təw na pá sələmi-ŋ. Ile hai, Tacaa

45 nu pa wiinaw ke hatoo isətəa na n waasi-we.

46 Yaa ye pə kəma na pá wakələna-ŋ. Mpi to, yəlb nəɣəlb i fei si u wakələyi. Ntanyi n ká mu-we na pááná, na n yele na n kolontunaa kəli-we, na pá kpa-weye yomle, na pá pona-weye pa acaləe taa ké pəcəlo pəcəlo yaa poolun yaa.

47 Ilena pá pəsəna laakali ke təna si pa wakələna-ŋ, pa lapa isayatu, pa təm səpa.

48 Ilena pá sələmi-ŋ na pa lotu tənaya timpri inu pa we mpu to. Na pá keesi pa ləmayasəe na nyá icate təne na Iso təseele nte ma ŋma-ŋ isəntə to pa təw, ke tətə nti n ha pa caanaa to tə taa cəne.

49 Ile hai, Tacaa, nu pa wiinaw ke nyá təcayale ke hatoo isətəa, na n waasi-we.

50 Ilena n tayani timpri pa wakələna-ŋ to, na n yele na pa kolontunaa na pa pətəətəle.

51 Pəpəto fei, pa ké nyá piya ke hatoo kuɣaŋku n ləsa-weye Icipiti wahala səsə taa təɣo.

52 Hai, Tacaa Iso, nukɪ sələməŋ wei má na nyá yəlaa tu sələməyi-ŋ paa waatu wei to.

53 Mpi to, nyá ləsəna-tɣu piitimnaa təna heku si tə pəsi nyá nyəma isu n yeluyə na nyá təmlə to Moisi heeli-weye saa wei n ləsa ta caanaa ke Icipiti taa to.

⁵⁴ Kótaya tɔlate kite ke Salómɔŋ ka luŋaa, na í kpaasi ɪ niŋ na isɔtaa, na í wiikina Tacaa. ɪ tɛma, ɪlɛna í kɔlɪ

⁵⁵ na í kooli samaa wei ɪ ka kɔta tɛna tɔɔɔ kɔpantɔ sɪ:

⁵⁶ Ma sɛɛ Tacaa nyá wei n yɛlaa na nyá yɛlaa ɪsɛyɛli nyɔ́ma hɛɛsi, ɪsu n ka yɔɔtɔyɔ tɔ. Pɔpɔtɔ fɛi lɛlɛŋ, n lapa teitei ké ɪsu n ká suw nyá nɔɔ kɔpɔŋka na nyá tɛmlɛ tɔ Moisi nɔɔ tɔ.

⁵⁷ Ta ɪsɔ Tacaa wɛɛ ta waali, ɪsu n ka wɛw ta caanaa caanaa waali tɔ. Taa lɔ-tɔ. Pɔ́sɔ taa yɛlɛ-tɔyɔ waasɔyɔ.

⁵⁸ Yɛlɛ na tɔ́ nɪkɛna-ŋ tam, na tɔ́ tɔŋ nyá mpaan taa ɪsu n caaki tɔ, na tɔ́ tɔki nyá kiin, na nyá kɔsɛsɔtɔ, na nyá kɔtɔtɔtɔ nti n ka tɔ ta caanaa caanaa tɔ.

⁵⁹ Tacaa ɪsɔ tɔ́sɔɔyɪ ma wiinau pɔ́nɛ pɔ́ tɔ́ ké ilim na ahoɔ, na n sɛŋna nyá yɛlaa taya paa kɔyaku ŋku.

⁶⁰ Ḿpɔ́yɔ atɛ yɛlaa tɛna ká nyɛna sɪ, Tacaa tike nté ɪsɔ, nɔɔlɔ fɛi tɔ́.

⁶¹ Na mɔ́ lɛsasɪ náá suu-ɪ teu tɛmamam na í tɔkɔyɪ ɪ kiin, na ɪ kɔsɛsɔtɔ, ɪsu í lakɔyɔ saŋa ɪsɛntɔ tɔ.

Kɔtasɪ nsi pa lapa Tacaa tɔ

(Kɔtɔ́sɔtɔ II 7:4-10)

⁶² Ḿpɔ́yɔ wulaw Salómɔŋ na ɪsɛyɛli nyɔ́ma tɛna mpa paa kɔta tɛna tɔ, pa lapa Tacaa ké

⁶³ ciikuyɔ kɔtasɪ ké naan iyisi hiu na naale (22000) na heen na pɔ́ŋ ké iyisi nunɔwa na hiu (120000) ké Tacaa tɛsɛlɛ tɔlɔyɔ tɔ.

⁶⁴ Kɔtasɪ ta maya nyɔ́lɔyɔ kɔsɛmɔyɔ kɔtaya tɔlate tɔ́ ké kɔyaku ŋku. ɪlɛna Salómɔŋ yɛlɛ na pá lá kɔtasɪ nsi kɔkɔ lusa sɪ tɛna tɔ na tɔɔŋaya nyɛnsɪ na ciikuyɔ nyɛnsɪ nim cɔlɔ nim cɔlɔ ké ɪsɔ tɛsɛlɛ taya tɔ.

⁶⁵ Waatu ɪni ɪ taa ké Salómɔŋ na ɪsɛyɛli samaa tuutuuma wei ɪ luna tɛtɔ tɛna taa tɔ. Pɔ́ krayaw Lepo-Hamati halɛna pɔ́ suna ɪcipiti lɔɔ tɔ, pa tɔɔ cɔka acima ké kɔyɛɛŋ naatosompɔyɔlaya.

⁶⁶ Kɔyaku pɔ́lɛfɛi naanɔwa nyɔ́ŋku wule ké wulaw yasa ɪsɛyɛli nyɔ́ma. ɪlɛna pá polo pá sɛɛ-t, na paa wei í kpe ɪ tɛ na lanhɛlɛ. Mpi tɔ, Tacaa lapa ɪ tɛmlɛ tɔ Tafiti na ɪ yɛlaa ɪsɛyɛli nyɔ́ma ké kɔpantɔ.

9

Tacaa lu Salómɔŋ tɔ́ ké tɔm naale nyɔ́m

(Kɔtɔ́sɔtɔ II 7:11-22)

¹ Waatu wei wulaw Salómɔŋ tɛma ɪsɔ tɛsɛlɛ na ɪ kawulaya tɔyaya na pɔ́ tɛna mpi ɪ caakaya tɔɔɔ ŋmau tɔ.

² ɪlɛna, Tacaa lu ɪ tɔ́ ké tɔm naale nyɔ́m ké teitei ɪsu ɪ ka luu ɪ tɔ́ ké Kapawɔŋ tɔ.

³ Na í yɔɔtɔ sɪ: Ma nuwa nyá wiinau, ɪlɛ ɪsɔ tɛsɛlɛ nte n ŋmá ɪsɛntɔ tɔ́ tɔ́ pɔ́sa ma nyɛntɛ. Maa wɛɛ tɔ́ taa ké tam na má paasɛna-tɛ, na má laki-mɛyɛ kɔpantɔ ké tam.

⁴ Ye nyaa tɔ́ma teu na lotu kɔlɔmtɔ, ɪsu nyá caa Tafiti, na n tɛŋɔyɪ ma kiin na n tɔkɔyɪ ma kɔtɔtɔtɔ nti ma tɔ-ŋ tɔ,

⁵ ɪlɛ maa yɛlɛ na nyá kawulaya nyɔ́ tɔŋ ké tam tɔ́ ké ɪsɛyɛli nyɔ́ma taa. Ḿpɔ́yɔ maa su nɔɔ ké nyá caa Tafiti sɪ, ɪ lɔlɔyɔ taa nyɔ́ma ká tɔkɛna ɪsɛyɛli nyɔ́ma tɔ́ ké kawulaya ké ɪ sɛm waali.

⁶ Ama ye nyana nyá yɛlaa na nyá lɔlɔyɔ nyɔ́ma í lɔ-m, na í kisi ma kɔsɛsɔtɔ na ma kiin wei ma tɔ-mɛ tɔ, na í mɔ́lɛna tuŋ tɔ́ na í laaki-ɪ.

⁷ ɪlɛ maa kpiisi-mɛyɛ tɛtɔ nti ma ha-mɛ ɪsɛntɔ tɔ́ tɔ́ tɔ́, na má ló ɪsɔ tɛsɛlɛ nte ma pɔ́sa ma nyɛntɛ ɪsɛntɔ tɔ, na yɛlaa tɛna wɔŋ-mɛ na pá paana-mɛ.

⁸ Waatu ɪnɔyɪ yɛlaa ka tɛŋɔyɛna ɪsɔ tɛsɛlɛ nte tu te teu ké mpɔ́ tɔ́ tɔ́ kin, na sɔɔntɔ kra-wɛ na pá la-wɛyɛ piti, na pá pɔ́sɔyɪ pa ti sɪ: ɪlɛ pɛpɛ tɔ́ ké Tacaa lapa tɛtɔ tɛnɛ na ɪsɔ tɛsɛlɛ tɛnɛyɛ mpɔ́?

⁹ ɪlɛna pá cɔ-wɛ sɪ: ɪsɛyɛli nyɔ́ma lɔwa pa ɪsɔ Tacaa. ɪni ɪ lɛsɛna pa caanaa ké ɪcipiti teu taa. ɪlɛna pá tɛŋɔyɪ tuŋ. Pɔ́ tɔ́ ké ɪsɔ tɛŋsa-wɛyɛ mpusinaa mpɛ pa tɛna.

Salómɔŋ tɛma

(Kɔtɔ́sɔtɔ II 8:1-18)

¹⁰⁻¹¹ Tiin wulaw Hilam ka hana wulaw Salómɔŋ ké taasi kɔpɔŋsɪ tɛna, na wɔlanaa tɛna mpa ɪ nyulaya sɪ ɪ ŋmaakɛna tɔ. Pusi sika hiu na Salómɔŋ tɛ ɪsɔ tɛsɛlɛ na ɪ kawulaya tɔyaya ké ŋmau. ɪlɛna í ha Hilam ké acalɛ hiu ké Kalilee tɛtɔ taa.

¹² Ḿpɔ́yɔ ɪ lu Tiin na í kɔ́ acalɛ anɔyɪ nau. Ama ɪ lanɛ ta hɛɛ.

¹³ Ntɛna í tɔ́ sɪ: Ma taapɔlɔ Salómɔŋ, acalɛ nna n ha-m ɪsɛntɔ tɔ́ a ta nii ɪsɛlɛ. Pɔ́ tɔ́ ké halɛna saŋa pa suw hɔɔlɔyɔ ŋkɔyɔ yaaw sɪ: Tɛtɔ ta nii ɪsɛlɛ.

¹⁴ Pɔ́yɛlɛ wula tɔ́nɔnaa tooso na hɔɔlɔyɔ ké Hilam ka tilina Salómɔŋ.

¹⁵ Tɛlasɪ tɛma ké wulaw Salómɔŋ ka tɔwa yɛlaa na pá ŋmá ɪsɔ tɛsɛlɛ na ɪ kawulaya tɔyaya, na Milo, na Yosalem koloosi. ɪlɛna pá ŋmá Hasɔɔ na Mɛkito na Kesɛɛ pɔ́ acalɛ.

16 Icipiti wulaw ka yoonaa Kesee icate k e, na   k  Kanaah ny ma mpa paa we t  taa t  na   s -teye k k . P  waali k  Icipiti wulaw peelo saa wulaw Salom h ilena Icipiti wulaw ha Salom h ke icate nte.

17 P  t  k  Salom h tayana-teye  mav, na    m  t t yo P ti-Holon-P tee ny h,

18 na Paala na Tamaa ke wulaya tetu h yolbu taa.

19 Na acal e wena a taa   sukaya   t y nasi t . Na wena a taa   sukaya yoou keek naa, na krayan h t . Na Salom h  m  p  t na mpi   caa t yo Yosalem icate taa maayama, na Lipan puyv taa na   tetu t na taa.

Is na Salom h ka tayana telasi t ma an  t y lo.

20 Waatu in    taa, y laa mpa pa taa k  Iseyeli ny ma t  pa we tetu taa k . Isu Amolii ny ma, na Hiti ny ma, na Peliisi ny ma, na Hifi ny ma, na Yepusi ny ma.

21 Iseyeli ny ma taa p si na p  ku-we t yo pa kaasaa. Mpeye Salom h towa telasi t ma, na p  laki  p y  hal na sanja.

22 Ama p  kaasa Iseyeli ny ma t , wulaw ta tv peleye t ma ke mpv. Peleyele   waali ny ma, na   yoolaa s saa, na s krema, na yoou keek naa na krayan h paas nlaa.

23 M p y  t mle paas nlaa kra t ma lataa kpeka ny bu ny ma ke nas le na nuuwa na nule na naanwa (550) na p  feyixi Salom h t mle lataa.

24 Waatu wei Salom h alv Icipiti ny h lu Tafiti te, na   s v t yaya  ka   paalv  ma-t   ka taa, ilena wulaw tayanu lonte nte na    m  t ya  ka pa yaana pa te taa si Milo t .

25 Paa p naya  ka t m toosoyo Salom h lakaya Taca ke k tasi nsi k k  lusa si t na t , na ciikuyv ny nsi ke k taya t late nte    ma-t t  t . M p y    lakaya t ma wena a t  p   m  Iso t seele nte t .

26 Ilena Salom h yele, na p  saaki k ul h ke Is y h-Keree, ke  la col yo tenku k seem n y  ke  tm tetu taa.

27 M p y  Hilam pona Salom h ke k ul h saalaa k pama, na p  s hna   ny ma.

28 Ilena pa t na p  polo Ofii tetu taa na p  kraya wola ke kiloona iyisi naanwa na naale (12000) na p  pona Salom h.

10

Sapa wulaw alv ny h pola Salom h wiiluyv

(K t s tv II 9:1-12)

1 M p y  Sapa tetu wulaw alv ny h nuwa Salom h h te yaav. Ilena   polo si   p s y -t  tmnaa kate ny tv, na   n    ny m t naya.

2 Alv in    tala Yosalem taa t , na   yomaa ke tuutuuma, na yooyoonaa n   s y la tulaal naa, na wolanaa, na liyitee p e ke tuutuuma. Ilena   p s  Salom h ke t mnaa mpa pa t na   ka tayana t .

3 Na Salom h c  t  t na,   ta s o kolom y .

4 M p y  alv in    nuua    k rayv ke salom h ny m t m, na   si   kawulaya t yaya  ka    mawa t .

5 Na t y naya  ka pa saakaya t . Na yaasi wei Salom h ka tayanna   waali ny ma na p  laki t ma t . Na kut y v na k ny ny m tallaa wontu. Na k tasi nsi pa lakaya Taca ke Iso t seele taa t , na p  la Sapa wulaw in y  piti na p  m t    n y .

6-7 Ntena wulaw alv ny h in    t  si: Pa keesa-m ny  ny m t m ke hatoo ma te. Ama ma ise taa nata,  e ma ta mv-ti. Ama n  n  ma nawa si tampana ke pa heela-m t c ny . Ny  ny bu kol y  na ny  ny m teewa isu paa keesa-m t  tayamyam.

8 Ny  waali ny ma na ny  t yaya ta y laa t na lapa ny lelen k . Mpi t , pa we ny  kin   na p  nuki ny m t m ke tam.

9 Ma sama ny  Iso Taca wei   l sa-ny si   t y  kawulaya ke Iseyeli taa t . Iso s la   y laa ke tam t  t y    kra-ny pa wulaw, na   tv-ny si   t y  tampana na   laki k siyisim.

10 P le p  waali k  Sapa wulaw in    hawa Salom h ke wola t n naa tooso na h olbu na tulaalv ke s s m, na liyitee p e t t . Too t , n y lv ta nata tulaalv isu  p y  Iseyeli taa.

11 M p y  wulaw Hilam k ul h pola Ofii tetu taa na p  k na wola, na k ny kelasi k p ny  nas h na liyitee p e.

12 K ny kelasi n y  Salom h yelaa na p  kaya Iso t seele taa na   kawulaya t yaya taa t t . Ilena p  kaasi na p  saaki yonyoolaa ke sanj naa. Too t , n y lv ta nata Iseyeli taa k  k ny kelasi na si t v tala mpv p  taka.

13 M p y  Salom h hawa alv in y  p  t na mpi   nawa na   s l m  t . Na   lap -t k c ny  t t y  is na   p saa t . Ilena wulaw alv ny h in  na   waali ny ma p  m li pa tetu taa.

Salom h t y t m

(K t s tv II 1:14-17; 9:13-28)

- ¹⁴ Paa pənaɣa ŋka wɔla kiloonaa iyisi hiu (20000) ke pa kəŋna wulaw Salɔmɔŋ.
- ¹⁵ Ilena pə́cɔ́ pə́ kaasi mpi taatə́laa fɛlaya-i wontunaa tə́ tə́, na lampuunaa mpa i kumataŋnaa səsaa, na Laalupunaa awulaa fɛlaya-i tə́.
- ¹⁶ Ḿpóyó wulaw Salɔmɔŋ yelaa na pá lu wɔla kpaləŋ ke ŋmɔnɔyɔ (200). Paa ŋku ku tɔyɔ wɔla kiloonaa naatoso.
- ¹⁷ Kpaləŋ səkpeŋ ke ŋmɔnɔyɔ nuɔnɔwa (300). Paa ŋku ku tɔyɔ wɔla kiloo kɔlɔm na titite. Na pá su kutuluɣu ŋku pa yaa si Lipaŋ hɔtɔyɔ tɔ ku taa.
- ¹⁸ Na wulaw yele na pá saaki kawulaya kpelaya na tuu kela, na pá tó ka tə́ kə́ wɔla.
- ¹⁹ Ḿpóyó pa lapa təkpaɛ ke kumlee naatoso ke tə́ma tə́, na pá su kpelaya ŋké. Paa saaka-keɣe na pá tɔ tətéesile kukulukulle, na pá tó tɔyɔlasi lɛsəŋ ke ŋkpalasi təsule.
- ²⁰ Na tɔyɔlasi lɛsəŋ naanɔwa na naaleɣe kumlee ani a tə́. Naatoso ke ntɔyɔŋ tə́, na naatoso ke mpətəŋ tə́. Wulaw nɔyɔlɔ i ta saakəta kawulaya kpelaya ŋke ka taka.
- ²¹ Wɔla ke paa lupa Salɔmɔŋ tɔyaya taa lɔm poosiyanaa tə́na, na Lipaŋ hɔtɔyɔ kutuluɣu taa wontunaa kətəsətɔ.
- ²² Wulaw ka wena i maɣamaɣa i kpaləŋ kə́. Na i na Hilam nyəŋ pá puki pooluŋ. Paa pusi tooso wei, pa kəŋna wɔla na liyitee nyəgətu, na tuu kela, na təkpaaləŋ na kacəka sumasi səsənsi nasəli.
- ²³ Salɔmɔŋ ka tɛɛ antulinya tə́na awulaa tənaya tɔŋ kə́ na nyəm.
- ²⁴ Pəpɔtu fɛi leleŋ, Iso ka ha-i nyəm kə́ na yə́laa lukəna paa timpi na pá kəŋ-i təmnaa pə́sɔyɔ.
- ²⁵ Paa pənaɣa ŋka, yə́laa mpe pa kəŋayana-i kucəŋ ke liyitee wontu, na wɔla, na wontu kɔsusuutu, na yoou wontu, na tulaalɔnaa, na kpaɣanəŋ, na kraŋasi.
- ²⁶ Ḿpóyó Salɔmɔŋ kpeɣela i yoou kəkɛnaa, na pə́ kpaɣanəŋ, na pə́ lu kəkɛnaa iyaya na nasə́ (1400), na kpaɣanəŋ iyisi naanɔwa na naale (12000). Ilena Salɔmɔŋ cosi pə́ taa na í su i kɛŋ ke Yosalem. Pə́ kaasa nti lena pá su tə́ɣe timpi timpi paa tayanaa si paa su-ti tə́.
- ²⁷ Salɔmɔŋ kawulaya waatu, liyitee ka we Yosalem taa kə́ isu pɛɛ. Na pá kaasi na kpeŋkpelasi kraŋasi ná tə́i yem isu tuŋ kraŋi nyəŋ wei i nyəkɔi tətəkə́le taa tə́.
- ²⁸ Icipiti na Silisii pə́ acalɛɛ taa kə́ paɣatə́laa pukaya na pá yakɔ wulaw ke kpaɣanəŋ na pá kəŋna.
- ²⁹ Liyitee nyəgətu nasətoso (600) ke pa yakaya Icipiti yoou kəkɛnaa. Ilena pá ya kpaɣanəŋ ke nyəgətu nuɔnɔwa na nule na naanɔwa (150). Paɣatə́laa kɔlɔmaa mpe pá yakayana na pá pukina Hiti awulaa na Silii nyə́ma.

11

Salɔmɔŋ ta təŋ Iso luɣu nyəntu (Kətəsətɔ II 11:18-12:1)

- ¹ Icipiti wulaw pɛɛlɔ paasi, Salɔmɔŋ tasa piitimnaa kraŋi nyəm paɣale alaa kelɔyɔ kə́. Paa Mowapu nyə́ma, paa Amoni nyə́ma, paa Itəm nyə́ma, paa Sitəŋ nyə́ma, paa Hiti nyə́ma.
- ² Pə́yele Tacaɔ ka tɛma Iseɣeli nyə́ma ke kisinaw ke piitim kraŋi nyəmnaa mpe pa təm kə́ si, pá na we pá taa kraɣa tə́ma pə́cɔ́ pa taa saa tə́ma. Pə́ taa kə́ na pɛle pá susi-weɣe pa tuŋ laaw taa. Ama Salɔmɔŋ luɣu ná su piitim kraŋi nyəm mpi pə́ alaa kə́.
- ³ Haləna í kraɣa awulumpiya alaa ke nasətoso na nuɔnɔwa (700), na alaa lelɛa ke ŋmɔnɔyɔ na nuɔnɔwa (300). Mpe unɔ pa tolisina-i səsəm.
- ⁴ Tampana tə́ pə́ kə́ma na Salɔmɔŋ kpatəli, lena i alaa mpe pá susi-i tuŋ laaw taa. Haləna í yele i Iso Tacaɔ ke səlɔyɔ na lotu kɔlɔmtɔ isu i caa Tafiiiti.
- ⁵ Ḿpóyó Salɔmɔŋ laa Sitəŋ nyə́ma tɔyɔ alɔ nyəŋku Asətati na Amoni nyə́ma tɔyɔ isayaw Milikom.
- ⁶ Tənaya i lapəna mpi pə́ ta maɣa Tacaɔ tə́. Mpi tə́, u tasəyi-i nuɔnɔ ke teu isu i caa Tafiiiti.
- ⁷ Waatu unɔ i taa kə́ Salɔmɔŋ ŋmá Mowapu nyə́ma tɔyɔ isayaw Kemasi ke kutuluɣu ke pulaya tə́ kə́ Yosalem isentaa, na í ŋmá Amoni nyə́ma tɔyɔ isayaw Milikom kutuluɣu tətə́.
- ⁸ Na í ŋmá mpu tətə́yɔ i alaa mpa pa ta nyi Iso tə́ pa tuŋ si pá wakɔ-i tulaalɔnaa, na pá laaki-i.
- ⁹⁻¹⁰ Təm naaleɣe Tacaɔ Iseɣeli Iso ká lu Salɔmɔŋ tə́, na í heeli-i təsɔyisɔyɔ si: Taa luŋ tuŋ. Ama Salɔmɔŋ tá nuɔna Tacaɔ, lena Tacaɔ náa mu-i na pááná.
- ¹¹ Na í yə́gəti-i si: Timpi ń tə́ma mpu pə́ taka na ń kisi ma kəsə́sətɔ na ń yəkɔi ma na-ŋ ta nə́yɔ pɛɛlɔyɔ tə́faa tə́, maa lɛkɔi nyá kawulaya na má cɛla-keɣe nyá waali nyə́ma taa nə́yɔlɔ.
- ¹² Paa na mpu nyá caa Tafiiiti tə́ maa kaa la-ŋ mpu, haləna nyá səm. Ama nyá pə́yaya ke maa lɛkɔi kawulaya.
- ¹³ Tafiiiti kɔlɔm unɔ na Yosalem icatɛ nte má ləsaa tə́, pa tə́ tətə́yɔ maa kaasi-i kpékə́le kɔlɔmtə́le.

Salɔmɔŋ kolontunaa

- ¹⁴ Ḿpóyó Tacaɔ lapa na Itəm awulumpu Hatati lu Salɔmɔŋ ke kolonɔ.

15-16 Waatu nɔɔɔlo Tafiti ká yosna Itɔm nyóma na í kəli-wɛ. Ilɛna ɪ yoolaa wulaw Sowari na ɪ yoolaa pá polo Iseyeli nyóma mpa pá sɛpa tɔyoole tɔyɔ pim. Ḿróyú pá caya tɛnaɣa isɔtɔnaa naatosompɔyɔɣa, na pá kɔ Itɔm apalaa na pá kɛnna apaluɔiya.

17 Waatu inɪ Hatati ka kɛ pɔyɔɣa. Ḿróyú ɪ na ɪ caa tɛmlɛ nyóma Itɔm nyóma napəli pá sewa na pá polo Icipiti.

18 Pa kɔla Matiyan, ilɛna pá fayana Palan wɔɣa tɛtu taa. Pa kɛɛɛna apalaa napəli na pá pona Icipiti. Ntɛna Icipiti wulaw ha Hatati kɛ tɔyɔɣa na tɛtu, na í heeli-ɪ sɪ: Maa tɔɔ-ɲ.

19 Icipiti wulaw lapa Hatati kɛ kɔpantɔ kɛ. I ha-ɪ ɪ alɔ Tapənesɪ neu na í la alɔ.

20 Ḿróyú alɔ inɪ ɪ lɔla apaluɔpɔyɔɣa na Hatati ha-kɛɛɛ hɛtɛ sɪ Kenupa. Ka cɛpa hɛtɛ, ilɛna Tapənesɪ mu-kɛ na í tɔɔ-kɛɛɛ wulaw tɔyɔɣa taa.

21 Waatu wei Hatati niwɔa sɪ Tafiti na ɪ yoolaa wulaw Sowari pá sɛpa, ilɛna í sɛlɔmɪ Icipiti wulaw sɪ: Yele na má mɛli ma tɛtu taa.

22 Ntɛna Icipiti wulaw pɔɔsɪ Hatati sɪ: Pepeye ní lanɔ ma kiɲ na ní nyulɔyɪ kɛntɛ? Mɔyɔɔlɛ sɪ: Ma ta lanɔ pulɔ yaa. Ilɛ yeɛ-m na má mɛli tɛ.

23 Ḿróyú Iso yelaa na Salɔmɔɲ wɛɛna kolontu lɛɔ. Ilɛyɛɛ Iliyata pɔyɔɔlɔ Lesɔɲ wei ɪ ka sewa ɪ caa Hatatɛsɛ wei ɪ kɛ Sopa wulaw tɔ.

24 Waatu wei Tafiti ka kɔwa Hatatɛsɛ yoolaa tɔyɔ Lesɔɲ kɔta tɛtɛlataa kɛ ɪ kiɲ, na í pɛsɪ pa nyɔyɔ tɔ na pá polo Tamasi na pá caya tɛna, na í caɲ ɪ tɔki kawulɔɣa

25 kɛ Silii tɛtu taa. I lapa Iseyeli nyóma kolontu kɛ Salɔmɔɲ kawulɔɣa pɔsɪ tɛnaɣa, na í footiyi-wɛ na í laki-wɛɛɛ isayɔtɔ isɪ Hatati.

Solopɔwam kɔɔyɔ kɛ wulaw tɔɔ (Kɔtɔɔsɔtɔ II 9:29-31)

26-27 Salɔmɔɲ ka wɛna tɛmlɛ tɔ nɔɔɔlo na pá yaaki-ɪ sɪ Solopɔwam. I tɛyɛɛ Seleta kɛ Ifɔlayim tɛtu taa. Pa yaa ɪ caa sɪ Nepa, na ɪ too sɪ Seluya, ɪ too inɪ ɪ kɛ leelu. Ḿróyú kɔyaku nakulɪ, Solopɔwam kɔla Salɔmɔɲ tɔɔ.

Waatu wei Salɔmɔɲ ɲmaakɣa Milo*fa* na Tafiti tɛ kolɔɲa tɔ, ^a sɔɔsɪ tɔyɔ pa yaa mɔ.

28 Solopɔwam ka kɛ ifɛpu kɔpɔɲ kɛ. Wulaw paasɛna mɔ sɪ ɪ laki ɪ tɛmlɛ kɛ tɛu, ilɛna í kpa-ɪ Ifɔlayim na Manasee pa kɛkɛa tɛlasɪ tɛmlɛ nyóma fɛɲlu.

29 Ḿróyú kɔyaku nakulɪ, Solopɔwam luna Yosalem, na í na Iso kɔyɔɔtɔtɔ tɛlɛsɔlɔ wei ɪ wɛ Silo na pá yaaki-ɪ sɪ Ahiya tɔ pá sulɪ mpaasɔ taa kɛ pa naaleɛ nyɔtɔ taa, na Ahiya suu kpaɪ kɔfalɔ.

30 Tɛnaɣalɛ Ahiya cɛla ɪ kpaɪ kɛ hɔyɔlasɪ naanɔwa na naale.

31 Pə waali kɛ í tɔma Solopɔwam sɪ: Mɔ hɔyɔlasɪ naanɔwa. Mpi tɔ, Iseyeli Iso Tacaɔ yɔɔtɔaa sɪ: Ma tɔɲna Salɔmɔɲ kawulɔɣa lɛkɔyɔ sɪ, ma cɛɔyɔ-ɲ na ní tɔyɔ kawulɔɣa kɛ Iseyeli kɛkɛa naanɔwa tɔɔ.

32 Kɛkɛlɛ kɔlɔmtɛlɛ kɛ maa kaasi-ɪ ma tɛmlɛ tɔ Tafiti na Yosalem ɪcɛtɛ pa tɔɔ. Mpi tɔ, tɔ tike kɛ ma lɛsa Iseyeli tɛtu tɛna taa.

33 Mpi pə tɔɔ ma laki mɔ tɔ, Iseyeli nyóma lɔ-m na pá lunɲ Sitɔɲ nyóma tɔyɔ alɔ nyɔɲku Asɛtati, na Mowarɔ nyóma tɔyɔ Kɛmɔsɪ, na Amonɪ nyóma tɔyɔ Milikom. Iseyeli nyóma kisa mpaasɔ ɲku maa hula-wɛ tɔyɔ tɔyɔyɔ. Pa ta la nti tɔ kɛsɛna-m tɔ. Pəyɛɛ pa ta tɔki kɔsɛsɔtɔ na nti nti ma tɔ-wɛ tɔ, isɪ Tafiti lakɔɣa tɔ.

34 Paa na mɔ tɔ kaa lɛɛki Salɔmɔɲ niɲ taa kɛ kawulɔɣa. Maa nyɔnɔyɔ-ɪ ɪ yɔlaa wulaw kɛ tam kɛ, halɛna ɪ sɛm. Maa la ɲpɔyɔ ma tɛmlɛ tɔ Tafiti wei ma lɛsaa, na í tɔki ma kiɲ na ma kɔtɔtɔtɔ tɔ ɪ tɔɔ.

35 Ama Salɔmɔɲ pɔyɔɔlɔ kɛ maa lɛɛki awulumpiitu, na má cɛla nyá, na ní tɔyɔ Iseyeli kɛkɛa naanɔwa tɔɔ kɛ kawulɔɣa.

36 Paa na mɔ maa yelina ɪ pɔyɔɔlɔ kɛ kɛkɛlɛ kɔlɔmtɛlɛ. Ilɛ pɪ la na Tafiti tɔyɔɣa tɔ wɛɛ kawulɔɣa taa kɛ Yosalem ɪcɛtɛ nte ma lɛsaa sɪ pá sɛɛ-m tɔ tɔ taa.

37 Ḿróyú Tacaɔ tasaa sɪ: Solopɔwam, maa cɛɛɛ-ɲ kawulɔɣa isɪ n sɔɔlaa tɔ, na ní tɔyɔ Iseyeli kɛkɛa naanɔwa tɔɔ.

38 Ye ní tɔkɔyɔ ma kɔyɔɔtɔtɔ, na ní tɔɲɔyɔ mpaasɔ ɲku ma hulɔyɔ-ɲ tɔ, na ní laki mpi pə kɛsɛna-m tɔ, na ní tɔɲɔyɔ ma kiɲ na ma kɔtɔtɔtɔ, isɪ ma tɛmlɛ tɔ Tafiti. Ilɛ maa wɛɛ nyá waalɔyɔ tam na nyá lɔyɔyɔ nyóma ká tɔki kawulɔɣa kɛ tam, isɪ Tafiti nyóma. Maa cɛɛɛ-ɲ Iseyeli kɛkɛa naanɔwa na naale,

39 na pá ná na pə wɪ-wɛ. Ama pə kaa wɛɛ ɲpɔyɔ tam.

40 Ḿróyú Salɔmɔɲ pɛɛkaa sɪ ɪ kɔyɔ Solopɔwam. Ilɛna Solopɔwam se na í polo Icipiti wulaw Sisaki tɛ na í tɔ-ɪ kɔpɔyɔ. Halɛna Salɔmɔɲ sɛm.

41 Pa kɛsɛa Salɔmɔɲ tɔm lɛntɛnaa na ɪ kɔlapɛm tɛna, na ɪ nyɔm tɛnaɣa takɔɣa ɲka pá yaa sɪ, Salɔmɔɲ Tɔm takɔɣa tɔ ka taa.

^a 11:26-27 *Milo*: Pulasi heku taa lompoyɔ ɲku pa suulaa sɪ Yosalem patɛma í

⁴² Pusi nuile tæcu ké Saluməŋ təyɔ kawulaya ke Iseyeli nyəma təna təw ke Yosalem.

⁴³ Saluməŋ kəma na í sí, ilena í pəyalw Ləpəwam ləeti í lonte taa.

12

Iseyeli nyəma kotuyu ke Sikem

(Kutəəsvto II 10:1-15)

¹ Məpəyɔ kuyaku nakəli, Iseyeli ilim ntəyən təw kpeka kota Sikem, ilena Ləpəwam polo, sí pá kpaaki-í wulaw.

² Waatu iní tə, Nepa pəyalw Solopəwam wei í ká sewa wulaw Saluməŋ na í cəəsi Icipiti tə, í we tənaya tam. Inuwa Sikem kotuyu ŋkə ku təm, ilena í tó í taa sí, í ká saali təna.

³ Ama pa tila í waali, na í kəw na í na ilim ntəyən təw kpeka pá yəyoti Ləpəwam sí:

⁴ Nyá caa ka ku-tuyə təlasí təma ké, na tɛ feləyi-í lampuuna. Ile ye nyaa waasi-tə na í sukí-tuyə tá səyala ani, tá səəlu piwa sí tɛ nyəni-ŋ tá wulaw.

⁵ Məpəyɔle Ləpəwam sí: Iyele má maɣasi ma taa, na cele na ku fe í kəw na má na-me tɛ ná.

Ilena ilim ntəyən təw kpeka nyəma tɛɛ.

⁶ Ntəna Ləpəwam pəəsi səsaa mpa paa we í caa cələyɔ waatu wei ílé í ká wəna í weesyuu tə sí: Suweye má cə yəlaa mpe?

⁷ Səsaa sí: Ye n hula-we sí nyá səəlu piwa sí n ká paasəna-we, na í yəyətəna-weye təm kupantu, nyaya paa nyəni pa wulaw ke tam təw.

⁸ Ama Ləpəwam ta mu səsaa təm nti. Ilena Ləpəwam polo í pəəsi í malanaa ifepiya mpa pa we iní í kin tə sí:

⁹ Yəlaa mpe sí má pasa-weye səyala nna ma caa ka sukə-we tə. Ile má cə-we suwe?

¹⁰ Məpəyɔle í ifepu təyəntələnaa mpe pá təma sí: Cə-we sí, mpaəlm ta kisi-weye təyəw, kacəŋfana pəyɔ na?

¹¹ Səyala wəna maa sukí-me tə, a ká kəli ma caa nyəna. Pəcɔ təpila ke ma caa ka casa-me. Ama alukpala ke maa casa-me.

¹² Məpəyɔ Solopəwam na yəlaa pa mələ Ləpəwam kin ke kuyəɛŋ tooso wule, isuu í ka heeluyuwə tə.

¹³ Məpəyɔle wulaw kisa layatu nti səsaa ka tasa-í tə. Ilena í holina

¹⁴ samaa, isuu í ifepu təyəntələnaa ká seysesə-í tə sí: Eɛ, ma caa ká sukə-meye səyala yuŋ nyəna. Ama maa sukí-meye wəna a tɛɛ mpə tə. Pəcɔ təpila ke ma caa ka casa-me. Ama alukpala ke máa casa-me.

¹⁵ Ilena Ləpəwam kisi samaa ke nuna. Ile Tacaə ka lapəna mpə sí pə la teitei isuu í ká heeluyuu Isə kuyəyətutu tələsəw Ahiya ke Silo sí í tələst Solopəwam tə.

Kawulaya fayaw

(Kutəəsvto II 10:16-11:4)

¹⁶ Waatu wei Iseyeli nyəma cəkənaa sí wulaw kisa pa təm ke muyə, ilena pá təmí-í sí:

Tana Tafiti tə feina natəli.

Tana-í tə kaa we?

Iseyeli nyəma me,

mí kəw taa məli tá tɛ.

Tafiti ləbyəw tə nyá,

nyaa təyɔ nyá kawulaya.

Ilena pá yá.

¹⁷ Yuta tetu yəlaa tike nyənayana Ləpəwam ke pa wulaw.

¹⁸ Paa na mpə, na í tili təlasí təma nyəyɔw Atolam ke Iseyeli nyəma mpa pa we ilim ntəyən təw tə pa kin. Ilena pəle pá yaya Atolam ke pəe na pá kú. Məpəyɔ Ləpəwam kpa í kəkeke taa ké kpaakraa na í se na í polo Yosalem.

¹⁹ Isəna ilim ntəyən təw Iseyeli nyəma kısına Tafiti ləbyəw nyəma kawulaya təyɔle. Na rəpəyɔ pə we haləna saŋa.

²⁰ Waatu wei pa nuwa sí Solopəwam məlaa, ilena pá koti pa taa pa tike. Na pá yaa-í na pá kpa-í Iseyeli kpeka təna wulaw. Yuta kpekəle tike ta luna Tafiti təyayə nyəma waali.

²¹ Waatu wei Ləpəwam tala Yosalem, ilena í koti Yuta na Pəncaməe pə yoolaa taa yoolaa ke iyisi nuna na nunaasa (180000) sí: I polo na í yoonə Iseyeli nyəma na pá məyɔna-m ma kawulaya.

²² Ama Isə heela í kuyəyətutu tələsəw Semaya sí: Polo í heeli

²³ Ləpəwam na Yuta na Pəncaməe pə yəlaa sí:

²⁴ Tacaə yəyətəa sí: I taa polo Iseyeli nyəma yoonəw. Mpi tə, pa ké mə tɛɛtənaa ké. Má yelina sí pə la isuu pə lapəw tə.

Paa wei í məli í tɛ. Pa nu Isə Təm nti, ilena pá heɛ.

25 M̄p̄oḡȳ Solop̄owam ημά koloosi na í c̄əna Ifəlayim pulası taa ıcate Sikem na í c̄aya. P̄əle p̄ə waali ké ı kula Sikem na í ημά koloosi na í c̄əna Penuweli ıcate.

Solop̄owam isayatu

26-27 M̄p̄oḡȳ Solop̄owam mayasa ı taa sı: Ye Yosalem ke yəlaa t̄əna ká puki na pá laki k̄otasi ke Taca a t̄əs̄eəle taa, p̄ə k̄əη na ma kawulaya yəlaa luuη s̄ov pa caa k̄op̄əη Yuta wulaw L̄op̄owam. İlena pa k̄u-m na pá t̄əηı-ı.

28 M̄p̄oḡȳ ı yelaa na pá lupı-ı wula nawee l̄eəs̄əη naale, na í hulı ı yəlaa sı: Hatoo í poluyu Yosalem ke İso s̄eəv t̄ə p̄ə taan̄aa t̄ecam. İle u naaki mə İso wei ı l̄əsa-meȳe İcipiti tetu taa t̄əȳəlo.

29 İlena pá siki l̄eəs̄ov̄u l̄eηku ke Pet̄eeli, na l̄eηku ke Tan̄.

30 İsəna Solop̄owam tolisa yəlaa na pá la isayatu t̄əȳəle. Na yəlaa tuutuuma náá pona l̄eəs̄ov̄u naale nyəηku ke Tan̄.

31 İlena Solop̄owam yele na pá ημά tuη kutuluη, na í kpa yəlaa kpai nȳəma mpa pa ta ke Lefii nȳəma t̄əȳə k̄ətəlaa.

32 Na pá su acima ke pa isətu p̄əlefei naan̄owa nyəη kuȳeəη naan̄owa na kakpası wule, isı acima wena pa t̄əkaya Yuta t̄ə. Na ı mayamaya í l̄á k̄otasi ke wula nawee l̄eəs̄əη wei ı yepa na pá lu t̄ə ı t̄ə. Na í t̄ó k̄ətəlaa mpa ı kpaawa t̄əȳə t̄ək̄ətəlena. Mpi ı lapa Pet̄eeli t̄əȳəle.

Pet̄eeli k̄otaya t̄əlate mpusi t̄əηs̄ov̄u

33 M̄p̄oḡȳ waatu n̄əȳəlo Solop̄owam l̄əsa isətu p̄əlefei naan̄owa nyəη kuȳeəη naan̄owa na kakpası nyəηku wule, na í l̄á İseyeeli yəlaa ke acima ke Pet̄eeli. Na í l̄á k̄otasi ke ı mayamaya ke acima anı a t̄ə.

13

1 M̄p̄oḡȳ İso kusa ı kuȳəȳətu t̄ələsul̄u n̄əȳəlo ke Yuta tetu taa, na í tala Pet̄eeli ke waatu wei Solop̄owam is̄əle s̄eəna k̄otasi nsi k̄əko lusa sı t̄əna t̄əȳə lapu t̄ə.

2 M̄p̄oḡȳ İso kuȳəȳətu t̄ələsul̄u t̄əηsa k̄otaya t̄əlate ke mpusi wei Taca ká heela-ı sı í t̄əηsı-te t̄ə sı: K̄otaya t̄əlate nyá, k̄otaya t̄əlate nyá, nu. İso ȳəȳəta sı, paalulı apalop̄əȳəȳə ke Tafiiti luluȳu taa, na pá ha-keye h̄əte sı Sosiyasi. Kaa w̄ə k̄otaya t̄əlate nyá nyá t̄ə ké tuη k̄ətəlaa mpa pa w̄əkaya tulaal̄onaa ke nyá t̄ə t̄ə, na ká kpenna yəlaa m̄wa na ká w̄ə.

3 M̄p̄oḡȳ İso kuȳəȳətu t̄ələsul̄u tasaa sı: K̄otaya t̄əlate ká ȳəki na t̄ə t̄ə t̄əlu ma yaası. Waatu in̄əȳı í ká nyı sı Taca ȳəȳət̄əna tampana.

4 Waatu wei wulaw Solop̄owam nuwa nti İso kuȳəȳətu t̄ələsul̄u ȳəȳəta Pet̄eeli k̄otaya t̄əlate t̄əm t̄ə, İlena í h̄ólı İso kuȳəȳətu t̄ələsul̄u ke mp̄əle, na í má kapuka sı: İ kpa apal̄u inı.

T̄ənaya Solop̄owam ηkpalaya t̄wala na ká saalı mp̄u. İ tá p̄əsı na í kooti-ke.

5 M̄p̄oḡȳ k̄otaya t̄əlate ȳəka kpaakraa inı, na t̄əlu ma yaası teitei isı İso kuȳəȳətu t̄ələsul̄u ká keəs̄ov̄u t̄ə.

6 Nt̄ena wulaw t̄ə İso kuȳəȳətu t̄ələsul̄u ke t̄əne inı sı: Hai, la suulu na n̄ wiina Taca nyá İso sı, í husı ma isayatu, na í waa-m ma ηkpalaya.

İlena İso kuȳəȳətu t̄ələsul̄u wiina Taca, na wulaw ηkpalaya məli isı kaa w̄ev t̄ə.

7 Mp̄ov̄ule wulaw t̄əma İso kuȳəȳətu t̄ələsul̄u sı: K̄ə na t̄ə polo t̄əȳəȳə na n̄ nȳə lo m, na má la-η ıkont̄o.

8 İlena İso kuȳəȳətu t̄ələsul̄u c̄ə wulaw sı: Ma sama. Ama ma n̄əh̄əle kaa feli nyá te. M̄p̄oḡȳ pu la sı ma t̄əηa pul̄. Paa nyá w̄enav̄ h̄əȳəlȳov̄u ke n̄ ha-m ma kisaa.

9 P̄əle p̄ə paası Taca kisina-m sı má taa t̄əȳə. P̄əc̄ó má taa nȳəə pul̄ov̄u c̄əne. P̄əyele ye má kula kpente, má taa t̄əη ηku maa t̄əηaa na má k̄ə t̄ə.

10 İlena İso kuȳəȳətu t̄ələsul̄u kpaaya mpaav̄ k̄ofalov̄u na í məli kpente.

İso kuȳəȳətu t̄ələsul̄u liyituȳu na ı s̄əm

11 İso kuȳəȳətu t̄ələsul̄u k̄əkp̄at̄ul̄u n̄əȳəlo ı ká w̄enna Pet̄eeli. M̄p̄oḡȳ ı p̄əyalaa polaa na pá keəsı-ı p̄ə t̄əna mpi Yuta İso kuȳəȳətu t̄ələsul̄u k̄əma na í l̄á pa te t̄ə. Na mpi í na wulaw p̄ə t̄əs̄ənaa t̄ə.

12 Mp̄ov̄ule c̄eəe p̄əəs̄a-we sı: Lé t̄ə ké ı kpemnaa?

Nt̄ena Pet̄eeli İso kuȳəȳətu t̄ələsul̄u p̄əyalaa polo na pá c̄ek̄əna timpi t̄ə í t̄eənaa t̄ə.

13 İlena pa caa sı: İ kp̄eeli-m kpaηaya.

İlena pá kp̄eeli-ı na í kpa.

14 M̄p̄oḡȳ ı kpaaya mpaav̄ kulom̄ov̄u ηku Yuta İso kuȳəȳətu t̄ələsul̄u ká t̄əηaa t̄ə, na í hiki-ı. Mpi t̄ə, il̄é ı ká hees̄aya t̄uȳu s̄əs̄əv̄ nakulı k̄u t̄eə ké. İlena í p̄əəsı-ı sı: Nyayale İso kuȳəȳətu t̄ələsul̄u wei ı luna Yuta t̄ə? İlé sı: Yee, maya.

15 Mp̄ov̄ule sı: T̄ə məli na n̄ nȳəə lo m.

16 K̄el̄ena il̄é ı c̄ə-ı sı: P̄ə fei sı má məli na má t̄əȳə pul̄ov̄u t̄əna.

17 Iso kisina-m ké təkpataa si, ma taa təj puluɣu təna. Pécó pə fɛi si má təj mpaav kolumɣu ŋku na má kpe.

18 Ntəna Iso kuyəɣotutu teləsulu kəkpatulu caali-si: Ma maɣamaɣa ma ké Iso kuyəɣotutu teləsulu tətəɣo isu nyá. Tacaá tilina i tillu na í heeli-m si má mələna-ŋ na má la-ŋ ikəntu.

Sese ile kaloolaya nté.

19 M̀póyú Yuta Iso kuyəɣotutu teləsulu inu í təŋa-i na pá məli.

Yuta Iso kuyəɣotutu teləsulu səm təm

20 Pa təŋna təɣu, lɛna Tacaá heeli Peteeɪ Iso kuyəɣotutu teləsulu kəkpatulu inəɣi təm. lɛna

21 í má kapuka na i tɔ i muulu si: Tacaá yəɣotaa si, n kisa nti ma tu-ŋ təɣo təkuyu.

22 Mpi tɔ, n kəma cəne na n təɣo na n nyɔɔ. Pécó maa kisina-ŋ ké si puluɣu í taa kpa nyá nɔɣo taa. Pə tɔɔ ile, n ká si haɣa səm.

23 Pa tɛma təɣu na nyɔɔ, lɛna kəkpatulu inu í kpeeli i taaralu ke kraŋaya,

24 na ílɛ i tu mpaav. M̀póyú təɣolaya lu i tɔɔ na ká ku-i na ká peti mpaav taa, na ká na kraŋaya pá tu-i heku.

25 Mpatontaa maɣana mpɔ na pá tala Peteeɪ icate taa, lɛna pá yəɣoti. Kəkpatulu

26 wei i ká yaa Yuta Iso kuyəɣotutu teləsulu ke təɣu tɔ i nu mpɔ, lɛna í tɔ si: Yuta Iso kuyəɣotutu teləsulu ké. Inu i kisina Tacaá kusəsutu ke təkuyu. Pə tɔɔ ké Iso yelaa na təɣolaya ku-i teitei isu i ká heela-i tɔ.

27 lɛna kəkpatulu tɔ i pəyalaa si: I kpeeli ma kraŋaya.

lɛna

28 í kraɣa-ke na í polo na í maɣana sətu ke mpaav taa. Na kraŋaya na təɣolaya ke pa lona taa. Ama ka tá təɣo-i, pəyele ka ta kpa kraŋaya.

29-30 lɛna kəkpatulu inu í kraɣa-i na í tənɪ i kraŋaya tɔɔ, na í məŋna Peteeɪ, na í pimi-i pa təɣaya pələav taa, na pá lá ləɣaya. lɛna i na i piya pa wii-i si: Aa, kasa, səm ta nyi.

31 Ləɣaya tɛma, lɛna kəkpatulu heeli i pəyalaa si: Ye ma səpa í pi-m tá təɣaya pələav ŋku ku taa təna.

32 Mpi tɔ, Tacaá tila-i na nɔɣo isayaa ŋka si í təŋsi Peteeɪ kətaya təlɛte, na Samalii acalɛ təkətəlɛ waani waani tɔ, i nɔɣo ŋke kaa təɣo ké.

33 Paa na pa kraala Solopɔwam tɔ, i ta nu. Pécó i ta yele kraɔ ke kraɪ kətələa mpa pa səla kətuyu təmle tɔ.

34 Solopɔwam yaasi inu, i sɔsa i təɣaya nyəma tənaya isayatu taa ké. Pə tɔɔ ké pə kpiisa pa təna təcayacaya ke tetu təna taa.

14

Solopɔwam I kawulaya tɛm

1 M̀póyú Solopɔwam pəyalu Apiya hənta wɔsasi ke waatu inu i taa.

2 lɛna wulaw tɔ i alɔ si: Yɔsi nyá ti pa taa nyi-ŋ, na n polo Silo na n maɣana Iso kuyəɣotutu teləsulu Ahiya wei i ká kra-m kawulaya ke lseyeli yələa tɔɔ tɔ.

3 Kraɣa potopotona ke naanɔwa na kakalasi, na tuŋ nim heɛn na n krentəna-i. I ká heeli-ŋ nti tá pəɣaya ká tɛna tɔ.

4 lɛna alɔ la isu i paal heeluɣu-i tɔ, na í polo Iso kuyəɣotutu teləsulu Ahiya tɛɣe Silo. Ilɛ i ka kpatəla teu ké, haləna í yolumi.

5 Ama Tacaá yepa na Iso kuyəɣotutu teləsulu wɛɛna pə nyəm, na í heeli-i nti nti i ká cɔ alɔ inu tɔ.

6 Ahiya nu i taŋ, lɛna í tɔ si: Sɔv yoo, Solopɔwam alɔ. Pepe tɔɔ ké n nəkaa na n laki isu pə taya nyá? Ma tu wɛna laŋwakəlle təm natəli si ma heeliyi-ŋ.

7 Məli na n heeli nyá paal si, lseyeli Iso Tacaá yəɣotaa si: Waatu wei ma kra-ŋ ma yələa lseyeli nyəma wulaw tɔ, n wɛ teitei ké isu paa yulu wei.

8 Tafiiiti təɣaya kawulaya ke ma muwa na má cɛɛ-ŋ. Ama n ta la ma luɣu nyəntu. Pécó n tá təkɪ ma kutututu na n laki ma təmle na luɣu kolumɣu isu Tafiiiti.

9 N lapa isayatu na pə kəli mpa pa laala-ŋ kawulaya təɣu tɔ, na n ha-m siɣile na n kɔsi ma páaná na tuŋ wei n lapa tɔ.

10 Pə tɔɔ ké maa yele na mpusi sɔv nyá təɣaya taa. Maa kpiisi nyá loluɣu nyəma apalaa təna. Pə kraɣav sɔsaa na piya tɔ, na pə saali yem. Isu pa hasuyu nyutu na saŋ tɔ.

11 Ye nyá təɣaya tu wei í səpa təɣaya, hasi ká təɣəna-i. Na wei í səpa taale, kpeɪiŋ náá təɣo. Nti Tacaá yəɣotaa təɣəle.

12 lɛna Iso kuyəɣotutu teləsulu tasa alɔ inəɣi heeluɣu si: Nyaa kuli na n məli təɣaya. N ká kɔo isu n sɔvki icate ile pəɣaya ká si.

13 Nke ka tike kaa nyəna pələav ke Solopɔwam loluɣu taa. Ka tike ka ləɣaya ke lseyeli nyəma ká caya. Mpi tɔ, ka tike ke Tacaá nawa sooci tu.

14 Pæle pæ paasi maã kpa lseyeli wulaw kofalw. Ilé i ká kpiisina Solopowam lolovyo nyóma. Ntu uní tã kómna nteye saŋa isəntɔ.

15 Tacaa ká hɔ lseyeli nyóma ŋkraŋovyo, na paa sele, isu lom taa səsəncanɔ. I ká lɛeki-weyɛ tetɔ kɔpantɔ nti í ha pa caanaa tɔ, na í yasi-we na pá tesɪ Papiloni pɔyo Ifəlatɪ waali. Mpi tɔ, pa sika tun kɔlalaŋ kɛ na pɔ kraasi Tacaa pááná.

16 Pɔ taya pɔlv, Solopowam lupa isayatu nti na í tusi yɔlaa ke tɔ taa tɔ tɔ kofelovyo nté.

17 Ḿpɔ́yó wulaw alw mɛla Tiisa. I sɔv tɔyaya nonokeelasi ilé i pɔyalw heewayale.

18 Ilena pá pimi-i na lseyeli nyóma tɔna caya i lɔyaya ke teitei isu Tacaa ká yoyotɔna Iso kuyoyotɔto teləsɔlv Ahiya nɔyo tɔ.

19 Pa keesa Solopowam tɔmnaa lentɪ ke lseyeli awulaa takɔlaya taa. Ka taa kɛ pa keesa isəna i yooowa, na isəna i tɔyo i kawulaya tɔ.

20 I tɔyo kawulaya ke pusi hiu na naale ilena í si. Ḿpɔ́yó i pɔyalw Natari lɛeta i lonte taa.

*Yuta wulaw Lɔpɔwam kawulaya
(Kɔtɔsɔtv II 12:1-16)*

21 Waatu wei Salomɔŋ pɔyalw Lɔpɔwam tɔyo kawulaya tɔ, i lolovyo pusi wɛ nule na kɔlvmaɔa. I too ka kɛ Amoni tv na pá yaa-i si Naama. Pusi naanɔwa na naatosomɔpɔyɔlaya ke i tɔyo i kawulaya ke Yosalem ke Yuta tetɔ taa. Tɔnaya Iso ka lɛsaa si paa sɛeki-i.

22 Ḿpɔ́yó Yuta kɔekɔle nyóma tasa larɔ ke mpi pɔ ta maɔa Tacaa tɔ. Pa lupa isayatu na i pááná kuli, na pɔ kɔli isu pa cəsənnaa ka larɔ tɔ.

23 Pɛle pá ŋmá təkətɔle tɔtɔyo, na pá siki pɛɛ, na pa ká kankanasi ke pulasi nyɔɔŋ taa hɔtv tɛɛ.

24 Hali alaa na apalaa ka lakaya wasanjalətv ke lona anɪ a taa kɛ, na acaalətv isu piitimnaa mpa Tacaa tɔyɔnaa na mɔɔe pá caya tɔ.

25 Lɔpɔwam kawulaya pɔnaya kakpasi nyɔŋka taa kɛ Icipiti wulaw Sisaki pɔlaa na í yooona Yosalem.

26 Ḿpɔ́yó Sisaki koosa Iso təsɛɛle na kawulaya tɔyaya kɔpancoo tɔna. Ilena pɔ tí kəlɔna wɔla kɔpələŋ wei Salomɔŋ ka lupa tɔ.

27 Ḿpɔ́yó wulaw Lɔpɔwam lupa nyəŋəlvyo kuseemvɔyo kɔpələŋ, na í lɛeti wɔla nyəŋ unɪ i lonte, na í cɛle-i kawulaya tɔyaya tanlaa nyovyo nyóma.

28 Ye wulaw í puki Iso təsɛɛle, ilé tanlaa su-i na kɔpələŋ unɪ. Ye pa tɛma, ilé pa mɔŋna-i i tɔcayale.

29 Pá keesa Lɔpɔwam tɔm lentɔnaa ke Yuta awulaa takɔlaya taa.

30 I na Solopowam pa yookaya tam kɛ.

31 I sɔpa, ilena pá pimi-i pa tɔyaya pɔlaaw taa kɛ Tafiiti tɛ. I ikpenaa nté Amoni nyóma. Pa yaaku i too si Naama. I pɔyalw Apiyam lɛetɔna i lonte taa.

15

*Yuta wulaw Apiyam tɔm
(Kɔtɔsɔtv II 13:1-3,22-23)*

1-2 lseyeli wulaw Solopowam kawulaya pɔnaya pɔlefɛi hiu nyɔŋka taa kɛ Apiyam tɔyo kawulaya ke Yosalem, ke Yuta tetɔ taa kɛ pusi tooso. Pa yaakaya i too si Maaka. I too unɪ i ka kɛ Apisalɔm pɛɛlv.

3 Ḿpɔ́yó Apiyam tɔŋa i caa nɔdheɛ taa. I ta tɔŋ i cəsɔ Tafiiti ikpate. Páćɔ í ta sɔlv i Iso Tacaa na lotu kɔlvmtɔ.

4 Paa na mɔv Tacaa ha-i pɔyaya ŋka kaa lɛeti i lonte tɔ, si Tafiiti tɔyaya í taa saali yem. Pəyele Yosalem í weɛ tam kɛ kawulaya icate səsəle ke Tafiiti tɔɔ.

5 Mpi tɔ, unɪ i larɔna mpi pɔ maɔa Tacaa ke teu tɔ. I ta wakəli Iso kvsəsutɔ natəli. Ye pɔ taya Hiti tv Yulii tɔm taa.

6 Lɔpɔwam ná yookayana Solopowam ke tam kɛ.

7 Pa keesa Apiyam tɔm lentɔnaa ke Yuta awulaa takɔlaya taa. Ilé i maɔamaya i yooona Solopowam tɔtɔyo.

8 I sɔpa, ilena pá pimi-i Tafiiti tɛ na i pɔyalw Asa lɛeti i lonte taa.

*Yuta wulaw Asa tɔm
(Kɔtɔsɔtv II 14:1-2; 15:16-19; 16:1-6,11-14)*

9 lseyeli wulaw Solopowam kawulaya pɔnaya hiu nyɔŋka taa kɛ Asa pɔsa Yuta wulaw.

10 I tɔyo kawulaya ke Yosalem ke pusi nule na kɔlvmaɔa. I nese kɛle Apisalɔm pɛɛlv Maaka.

11 Ḿpɔ́yó Asa lupa mpi pɔ maɔa Tacaa tɔ, isu i cəsɔ Tafiiti.

12 I tɔyɔna apalaa na alaa mpa pa laki wasanjalətv ke təkətɔlɛnaa tɔyo tetɔ taa. I wakəla tun kɔlalaŋ wei i cəsənnaa ká lupa tɔ.

13 Haləna í ləsi i nese Maaka ke i alvkawulaya taa. Mpi tɔ, ilé i ka sika tɔyɔ isayaw ŋku pa yaa si Asela tɔyo. Ḿpɔ́yó Asa tɔma si pá kɔpɛsi tɔyɔ ŋku na pá wɔ-kvɔv Setələŋ lɔɔv nɔyo.

¹⁴ Paa na wulaw inɪ ɪ sɔɔla Tacaa na lotu kolɔmtɔ tɔ, ɪ ta wakəlɪ təkətələnaa mpa paa we tetu taa tɔ.

¹⁵ Ama ɪ yelaa na pá kɔna Iso tɔsɛɛle taa ké wɔla, na liyitee nyəgətu, na wontunaa lɛmpa mpa ɪ na ɪ caa paa hawa Tacaa ke kucɔɔw tɔ.

¹⁶ Asa yookayana Iseyeli wulaw Pasa ke tam ké.

¹⁷ M̀p̀r̀ỳg̀ kuyaku nakulɪ Asa polaa na ɪ niki Yuta ke yoonaw. Ulena ɪ nmaaku Lama ɪcate ke koluɲa sɪ Asa na Yuta nyɔ́ma pa taa yeləna hɔgɔlvɔ nkuɲv isəna pa sɔɔlaa tɔ.

¹⁸ M̀p̀r̀ỳg̀ Asa kooosa Iso tɔsɛɛle na kawulaya tɔyaya kpancoou wolanaa tɔna, na ɪ tilina ɪ waali nyɔ́ma, sɪ pá pona Silii wulaw Tapilimonɔ pɔyavɔ Pɛni-Hatati. Ulé ɪ cɔsɔ kele Hesiyo. Sɪ pá cele-ɪ na pá heeli-ɪ sɪ:

¹⁹ Ma ha-nɔ kucɔɔw nkuɲv sɪ ma na-nɔ tɔ pɛɛli nɔgɔ, na nyana Iseyeli wulaw ɪ ya, na ulé ɪ ləsi ɪ yoolaa ke ma tetu taa.

²⁰ M̀p̀r̀ỳg̀ Pɛni-Hatati mɔ Asa tɔm nti, na ɪ kusɪ ɪ yoolaa na pá polo pá yoonaa Iseyeli nyɔ́ma, na pá lɛkɪ pa acalɛɛ, Yon, na Tan, na Aɔɔɛli-Pɛti-Maaka, na Kinelee hɔgɔlvɔ na Nɛfətali tetu kokaasətu tɔna.

²¹ Pasa nu mpu, ulena ɪ yele Lama ɪcate koluɲa nmau na ɪ mɛli na ɪ caya Tiisa.

²² M̀p̀r̀ỳg̀ Asa kota Yuta nyɔ́ma tɔna, pɔ ta sɔɔ ulɔgɔv pɔyaya, na pá kuu pɛɛ na taasi nsi Pasa ka kaawa sɪ ɪ nmaakəna Lama ɪcate koluɲa tɔ sɪ, pa taɲanəgəna timpi pa yaa sɪ, Pɛncamɛɛ-Kɛpa na Misipa pa acalɛɛ tɔ.

²³ Pa kɛsa Asa tɔm lentənaa, na ɪ apalɔtv tɔm, na pɔ tɔna mpi ɪ lapa tɔ. Na acalɛɛ wena ɪ taɲanaa tɔ, pɔ tɔm ke Yuta awulaa takəlaya taa. Pɔ kɔɔɔɔtəna ɪ sɔm, ulena kutəɲ kpa ɪ nɔntaaləɲ.

²⁴ ɪ sɔpa, ulena pá pimi-ɪ pa tɔyaya pələav taa ké Tafiti tɛ. M̀p̀r̀ỳg̀ ɪ pɔyavɔ Sosafati lɛɛta ɪ lonte.

Iseyeli wulaw Natari tɔm

²⁵ Yuta wulaw Asa kawulaya pənaya naale nyəɲka taa ké Solopɔwam pɔyavɔ Natari tɔgɔ kawulaya ke Iseyeli taa ké pusi naale.

²⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ ɪ lapa mpi pɔ ta maya Tacaa tɔ. ɪ tɔma tɔntɛ isayalɛ ke teitei, isu ɪ caa wei ɪ tɔsa Iseyeli nyɔ́ma ke isayatu taa tɔ.

²⁷ Ulena Isakaa kɔɔkɔle tu Ahiya pɔyavɔ Pasa caya Iseyeli wulaw Natari acaya na ɪ ku-ɪ. Waatu mɔyɪ Natari na ɪ yoolaa pá nyala Filiisi nyɔ́ma ɪcate Kipetəɲ.

²⁸ Ulena Pasa náá pəsɪ wulaw, na Asa we ɪ kawulaya pənaya tooso nyəɲka ke Yuta.

²⁹ ɪ tɔgɔ-keɔɔ kɔɔkɔraa, ulena ɪ yele na pá kó Solopɔwam tɔyaya nyɔ́ma tɔna. ɪ tá yele paa kulom ke ɪ lulɔgɔ taa ke teitei isu Tacaa ká yɔgɔtəna Iso kuyɔgɔtɔtv teləsulv Ahiya nɔgɔ ke Silo tɔ.

³⁰ Solopɔwam lapa isayatu na ɪ teləsi-tɔyɪ Iseyeli nyɔ́ma tɔgɔ pɔ kpaasa Tacaa pááná ke sɔsɔm.

³¹ Pa kɛsa Natari tɔm lentənaa ke Iseyeli awulaa takəlaya taa.

³² Yuta wulaw Asa yookayana Iseyeli nyəɲ Natari ke tam ké.

Iseyeli wulaw Pasa tɔm

³³ Yuta wulaw Asa pənaya tooso nyəɲka taa ké Ahiya pɔyavɔ Pasa tɔgɔ Iseyeli tɔna tɔɔ ké kawulaya. Tiisa ɪcate taa ké ɪ tɔgɔ-keɔɔ pusi hiu na liyiti.

³⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ ɪ mayamaya ɪ lapa mpi pɔ ta maya Tacaa tɔgɔ teitei isu Solopɔwam ka tusuyɔ Iseyeli nyɔ́ma ke tun laav taa tɔ.

16

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ Tacaa kusa Hanani pɔyavɔ Iso kuyɔgɔtɔtv teləsulv Yehu sɪ ɪ polo ɪ heeli Pasa sɪ:

² Ma kpa-nɔ ma yəlaa Iseyeli nyɔ́ma wulaw tɔ, n ké yulv ke yem ké. Ama n tɔɲa Solopɔwam ikɔɔtɛ na n tusi Iseyeli nyɔ́ma ke tun laav taa na pá kusɪ ma pááná.

³ Pɔ tɔɔ ké maa yele na nyá na nyá tɔyaya nyɔ́ma ɪ saali yem. Isu maa lapv Nepati pɔyavɔ Solopɔwam na ɪ nyɔ́ma tɔ.

⁴ Ye nyá tɔyaya tv wei ɪ sɔpa tɔyaya, hasɪ ká tɔgɔna-ɪ, na wei ɪ sɔpa taalɛ, kpelinɔ náá tɔgɔ.

⁵ Pa kɛsa Pasa tɔm lentənaa na ɪ apalɔtv tɔm na pɔ tɔna mpi ɪ lapa tɔ. Pɔ tɔm we Iseyeli awulaa takəlaya taa.

⁶ ɪ sɔpa, ulena pá pimi-ɪ Tiisa, na ɪ pɔyavɔ lla mɛli ɪ lonte taa.

⁷ Waatu wei Tacaa ka kusa Iso kuyɔgɔtɔtv teləsulv Yehu tɔ, tɔm naalɛyɛ ɪ heela-ɪ sɪ ɪ polo ɪ teləsi Pasa. Kancalaya ulɛ, Pasa lapa mpi pɔ ta maya Tacaa tɔ, na pá kusɪ ɪ pááná ke teitei isu Solopɔwam na ɪ lulɔgɔ nyɔ́ma. Naale nyəntɔ nté isəna Pasa ka kuyv Solopɔwam tɔyaya nyɔ́ma tɔ.

Iseyeli wulaw lla tɔm

⁸ Yuta wulaw Asa kawulaya pənaya hiu na naatoso nyəɲka taa ké Pasa pɔyavɔ lla ná tɔgɔ ɪ nyəɲka ke Iseyeli taa ké pusi naale.

⁹ M̄p̄óȳ ɪ yoolaa s̄s̄aa taa l̄ɛlv Simili, wei ɪ paas̄əȳəna yooɪ keɛkɛnaa h̄əȳɔlv̄ȳv̄ l̄ɛŋk̄v̄ t̄ɔ, ɪ k̄ɔla wulav̄ t̄ɔ. Na wulav̄ wei keawulaya t̄əȳaɪa nȳɔv̄v̄ t̄v̄ Al̄əsa t̄ɛȳɛ Tiisa na ɪ nȳɔk̄i na p̄́ k̄v̄ȳɪ-ɪ.

¹⁰ M̄p̄óȳ Simili polaa na ɪ k̄v̄-ɪ na ɪ l̄ɛk̄i kumte. Asa kawulaya p̄́n̄aya hiu na naatosomp̄əȳɔlaya nȳəŋka taa k̄́ p̄́ lapa mp̄v̄.

¹¹⁻¹² Waatu wei ɪ mv̄-keɛȳ mp̄v̄, ɪl̄ɛna ɪ k̄v̄ Pasa t̄əȳaɪa nȳ́ma t̄əna. ɪ ta s̄ɔ nȳɔlv̄, paa s̄s̄ɔ paa p̄́ȳaɪa. Paa ɪ nȳ́ma yaa ɪ taapalaa taa nȳɔlv̄. P̄́ lapa teitei k̄́ ɪsv̄ Tacaa k̄́ heeluȳv̄ ɪs̄v̄ k̄v̄ȳɔt̄v̄v̄ tel̄əsv̄lv̄ Yehu na ɪ ȳɔȳɔt̄i t̄ɔ.

¹³ Pasa na ɪ p̄́ȳalv̄ ɪla p̄́ tusa ɪs̄ȳɛli ȳ́l̄aa ke t̄v̄j̄ laav̄ taa na p̄́ kraas̄i ɪs̄v̄ Tacaa p̄́án̄á t̄əȳv̄ p̄́ lapa na Simili k̄v̄-wei mp̄v̄.

¹⁴ Pa keɛsa ɪla t̄vm̄ lent̄ənaa ke ɪs̄ȳɛli awulaa tak̄əlaya taa.

ɪs̄ȳɛli wulav̄ Simili t̄vm̄

¹⁵ Yuta wulav̄ Asa kawulaya p̄́n̄aya hiu na naatosomp̄əȳɔlaya taa, Simili t̄əȳv̄ ɪs̄ȳɛli taa k̄́ kawulaya ke Tiisa ɪcate taa k̄́ k̄v̄ȳɛŋ naatosomp̄əȳɔlaya. Waatu ɪn̄əȳɪ ɪs̄ȳɛli nȳ́ma polaa s̄i pa yookina Filiisi nȳ́ma ɪcate K̄ipet̄əŋ.

¹⁶ Nt̄ɛna yoolaa nu s̄i Simili k̄ɔla wulav̄ t̄ɔ, na hal̄əna ɪ k̄v̄-ɪ. T̄ən̄aya p̄́a k̄p̄ɛnta nȳɔv̄ ke t̄əȳoole t̄əna na p̄́ kra yoolaa nȳɔv̄v̄ t̄v̄ Omili ke ɪs̄ȳɛli wulav̄ ke kraɔkraa.

¹⁷ ɪl̄ɛna Omili na ɪ yoolaa p̄́ k̄v̄l̄ K̄ipet̄əŋ na p̄́ polo p̄́ nȳala Tiisa.

¹⁸ Simili nawa s̄i pa l̄ɛka ɪcate, ɪl̄ɛna ɪ sv̄v̄ kawulaya t̄əȳaɪa kutuluȳv̄ nak̄v̄l̄i k̄v̄ taa na ɪ t̄v̄-k̄v̄ȳv̄ k̄k̄ɔ na k̄́ nȳaya-ɪ k̄v̄ taa t̄əna.

¹⁹ Simili lapa mpi p̄́ ta maɪa Tacaa t̄əȳv̄. ɪ t̄əŋa Solop̄wam wei ɪ k̄́ tusa ɪs̄ȳɛli nȳ́ma ke t̄v̄j̄ laav̄ taa t̄ɔ ɪ k̄p̄at̄ɛ taa, p̄́ t̄ɔ k̄́ p̄́ lapa mp̄v̄.

²⁰ Pa keɛsa Simili t̄vm̄ lent̄ənaa, na ɪs̄əna ɪ k̄ɔla wulav̄ t̄ɔ t̄əȳv̄ ɪs̄ȳɛli awulaa tak̄əlaya taa.

²¹ ɪ s̄əm waal̄i k̄́ ɪs̄ȳɛli nȳ́ma faȳa t̄vm̄ naal̄ɛ. L̄ɛlaa s̄i p̄́ kra Kinat̄i p̄́ȳalv̄ Tipini ke wulav̄. L̄ɛlaa s̄i Omili ke paa kra.

²² Ama Omili ȳ́l̄aa k̄́l̄a t̄ɔv̄v̄ ke Tipini nȳ́ma. P̄́ k̄ɔma na Tipini s̄i, ɪl̄ɛna Omili náá t̄əȳv̄ kawulaya ke ɪs̄ȳɛli nȳ́ma t̄əna t̄ɔ.

ɪs̄ȳɛli wulav̄ Omili t̄vm̄

²³ Yuta wulav̄ Asa kawulaya p̄́n̄aya hiu na naan̄w̄a na k̄v̄l̄m̄aya nȳəŋka taa k̄́ Omili t̄əȳv̄ ɪs̄ȳɛli taa k̄́ kawulaya ke pus̄i naan̄w̄a na naal̄ɛ. Tiisa ke ɪ caal̄əna caɪav̄ ke pus̄i naatoso.

²⁴ P̄́ waal̄i k̄́ ɪ pola Seme kin̄ na ɪ ya Samalii pulaya ke liyitee nȳəȳətv̄v̄ iȳisi naatoso (6000) na ɪ ŋma ɪcate na ɪ ha-t̄ɛȳɛ t̄ɔ t̄v̄ Seme h̄ət̄ɛ s̄i Samalii.

²⁵ Ama Omili lapa mpi p̄́ ta maɪa Tacaa t̄ɔ, na p̄́ t̄ɛ awulaa mp̄a mp̄a pa laala-ɪ t̄ɔ.

²⁶ ɪ t̄v̄ma Solop̄wam wei ɪ tusa ɪs̄ȳɛli nȳ́ma ke t̄v̄j̄ laav̄ taa t̄ɔ, ɪ k̄p̄at̄ɛ taa k̄́ teitei k̄́ na p̄́ k̄v̄s̄i Tacaa paana.

²⁷ Pa keɛsa Omili t̄vm̄ lent̄ənaa, na ɪ k̄v̄lap̄vm̄ na ɪ apalv̄tv̄v̄ nti ɪ h̄v̄l̄aa t̄ɔ, p̄́ t̄vm̄ ke ɪs̄ȳɛli awulaa tak̄əlaya taa.

²⁸ Waatu wei ɪ s̄əpa, ɪl̄ɛna p̄́ pimi-ɪ Samalii. ɪl̄ɛna ɪ p̄́ȳalv̄ Akap̄i l̄ɛt̄ɪ ɪ lonte.

ɪs̄ȳɛli wulav̄ Akap̄i t̄vm̄

²⁹ Yuta wulav̄ Asa kawulaya p̄́n̄aya hiu na naan̄w̄a na k̄v̄l̄m̄aya nȳəŋka taa k̄́ Omili p̄́ȳalv̄ Akap̄i t̄əȳv̄ kawulaya ke Samalii, ke ɪs̄ȳɛli t̄əna t̄ɔ k̄́ pus̄i hiu na naal̄ɛ.

³⁰ M̄p̄óȳ ɪ lapa mpi p̄́ ta maɪa Tacaa t̄ɔ, na p̄́ k̄əl̄i awulaa mp̄a pa laala-ɪ t̄ɔ.

³¹ P̄́ t̄əȳaɪa Solop̄wam ɪs̄aȳat̄v̄ t̄ike ke Akap̄i keɛnaa. ɪ pola Sit̄əŋ nȳ́ma t̄ɛȳɛ na ɪ kraɪa t̄əna nȳ́ma wulav̄ ɪpaal̄i p̄́ɛlv̄ Sesap̄ɛli ke alv̄. Hal̄əna ɪ l̄v̄j̄ p̄́ɛl̄ pa t̄v̄ȳv̄ Paal̄i na ɪ laa-k̄v̄.

³² ɪl̄ɛna ɪ ŋm̄á Samalii ɪcate taa k̄́ k̄v̄ kutuluȳv̄ na p̄́ t̄ək̄ət̄ɛl̄ɛ.

³³ Na ɪ s̄iki k̄v̄ alv̄nȳəŋk̄v̄. ɪ k̄v̄sa Tacaa ɪs̄ȳɛli ɪs̄v̄ p̄́án̄á k̄́ na ɪ k̄v̄lap̄v̄tv̄v̄, na p̄́ k̄əl̄i awulaa mp̄a pa t̄əna pa laala-ɪ t̄ɔ.

³⁴ Waatu ɪn̄i ɪ taa k̄́ apalv̄ nȳɔlv̄v̄ wei pa yaa s̄i, Hiyeɪi ke Pet̄ɛɪi t̄ɔ ɪ ŋmawa Yeliko ɪcate. Ama nti Tacaa ka ȳɔȳətv̄na Nun̄ p̄́ȳalv̄ Yosuw̄ee nȳɔv̄v̄ t̄ɔ, t̄ɔ lapa m̄p̄óȳv̄ teitei k̄́. Hiyeɪi p̄́ȳalv̄ kancaalaya nȳəŋ Apilam s̄əpa waatu wei pa hula ɪcate nt̄ɛ t̄ɔ kutuluj̄v̄ k̄ila t̄ɔ. ɪl̄ɛna ɪ p̄́ȳalv̄v̄ naal̄ɛ nȳəŋ Seku náá s̄i waatu wei pa t̄v̄ t̄ɔ kamp̄v̄naa t̄ɔ.

17

ɪs̄v̄ k̄v̄ȳɔt̄v̄v̄ tel̄əsv̄lv̄ ɪlii kraal̄əȳi wv̄laya t̄vm̄

¹ Apalv̄ nȳɔlv̄ȳv̄ pa yaakaya ɪlii. ɪ k̄́ ɪs̄v̄ k̄v̄ȳɔt̄v̄v̄ tel̄əsv̄lv̄, na ɪ w̄ɛ Tisipe ɪcate taa ke Kalaat̄i t̄ɛtv̄ taa. M̄p̄óȳv̄ k̄v̄ȳak̄v̄ nak̄v̄l̄i, ɪ heela wulav̄ Akap̄i s̄i: Ma tuuna ɪs̄ȳɛli ɪs̄v̄ Tacaa wei ɪ t̄vm̄le ma lak̄i t̄ɔ. C̄əlv̄v̄ kaa kra pus̄i nsi s̄i k̄əŋ t̄ɔ s̄i taa. M̄p̄óȳv̄ pu la s̄i t̄ɛv̄ k̄́ nu. Hal̄əna má t̄aȳan̄i s̄əlv̄m̄ȳv̄ na p̄́c̄ó.

ɪlii ke Keli l̄əv̄v̄ nȳɔv̄

² P̄́ waal̄i ke Tacaa t̄v̄ma ɪlii s̄i:

- 3 Se na n polo ilim tɔlule tɔɔ kɛ Yaatanɩ pɔɔɔ waali, kɛ Keli lɔɔɔ nɔɔɔ na n n̄mɛli tɔna.
- 4 N ká hiki lum kɛ lɔɔɔ taa tɔna na n̄ nyɔɔ. Maa heeli katɔkatɔɔ na í kɔna-ŋ tɔɔɔɔɔ.
- 5 M̄pɔɔɔ Ilii tɛɛ Keli lɔɔɔ nɔɔɔ tɔna, isu Tacaa ka heela-i tɔ, na í caɔa.
- 6 Ilena katɔkatɔɔ kɔɔɔna-i tɔɔɔɔɔ na nantɔ kɛ tanan̄ na taanaɔa na í tɔki na í nyɔɔki lɔɔɔ lum.

Ilii na Salepɔta leelu pa tɔm

- 7 Pɔ kɔma na pɔ kɛɛsi, Ilena lɔɔɔ lum nyɔɔ. Mpi tɔ, tɛv ta nu tetɔ tɔna taa.
- 8 Ntɛna Tacaa tɔ Ilii si:
- 9 Polo Salepɔta icate taa kɛ Sitɔɔ cɔlɔ, na n̄ caɔa tɔna. Ma heela tɔna leelu si í la-ŋ tɔɔɔɔɔ.
- 10 M̄pɔɔɔ Ilii tɔ Salepɔta mpaav. I kɔma isu í sɔvki icate, Iɛ í mayana alɔ leelu nɔɔɔɔɔɔɔ na í caaki taasi. Ilena í yaa-i, na í sɛlɛm-i si: Ha-m lum kɔnyɔnyɔɔm.

11 Alɔ tɛɛ lum waali, Ilena Ilii taɔan-i yaa na í tɔm-i si: La suulu kɔɔɔtɔna-m tɔɔɔɔɔ kɛ pɔɔɔ.

12 Ntɛna alɔ si: Ma tuuna Tacaa nyá Iɔ si ma feina tɔɔɔɔɔ. Mulumaya kaasana-m ŋkute taa isɛntɔɔ nyɔnaɔa taa, na nim kɛ heeu taa. Ma kɔmayale si ma caaki tuputu na má tɛɛsi calɔsɔvɔ. Ilena má na ma pɔɔɔɔ tɔ tɔɔ na tɔ tan̄ sɔm.

13 Ntɛna Ilii si: Taa nɔɔɔsi, polo na n̄ la isu n̄ yɔɔtɔvɔ tɔ. Ama caalana-m tɔɔɔɔɔ kɛ pɔɔɔ na n̄ kɔna-m. Pɔ waali, Ilena n̄ la nyá na nyá pɔɔɔɔ mɔ nyɔɔɔ.

14 Pɔpɔtɔ fei lelen̄, Tacaa Iɛɔɔɔ Iɔ suwaya si nyá mulɔmaya na nyá nimaya pɔ kaa tɛ. Halana í yele na tɛv nu tetɔ tɔɔ.

15 M̄pɔɔɔ alɔ polaa na í la isu Ilii ka heela-i tɔ. Na pá tɔɔ na pɔ kaasi-wɛɛɛ tɔɔɔɔɔ kɛ tampana na pɔ leeli.

16 Mulɔmaya ŋkɛ ka tá tɛ nyɔnaɔa taa, pɔcɔ nimaya ná tá tɛ heeu taa tɔtɔ. Teitei isu Tacaa ká heela-i na Iɔ kɔyɔɔtɔtɔ telɔsɔlɔ nɔɔɔ tɔ.

Ilii feesuɔu kɛ leelu pɔɔɔɔ

- 17 Pɔɛ pɔ waali kɛ pɔ wu alɔ leelu pɔɔɔɔ ŋkɛɛɛ teu, halana ká can̄ ká sí.
- 18 M̄pɔvɔɔ kɛ tɔɔ tɔma Ilii si: Iɔ kɔyɔɔtɔtɔ telɔsɔlɔ, pɛɛɛ tɔɔ kɛ n̄ lapa-m mpɔ? N kɔma na n̄ kuli ma isayatu tɔɔ na n̄ hólí Iɔ, na pɔ kɔ ma pɔɔɔɔ.
- 19 Na pɔɔɔɔ wɛ alɔ nin̄ taa. Keleɔna Iɔ kɔyɔɔtɔtɔ telɔsɔlɔ si: Cele-m-kɛ.
- Ilena Ilii kraana-kɛɛɛ isɔtaa kutuluɔu taa timpí í hantɔɔ tɔ, na í huɔi-kɛɛɛ í kato tɔɔ.
- 20 Ilena í sɛlɛm-i Tacaa si: Hai, Tacaa, ma Iɔ, alɔ inɛ í mu-m í tɛɛɛ nin̄ naalɛɛɛ. Iɛ n̄ caa si n̄ kɔ í pɔɔɔɔ na n̄ lɛɛɛ-i lan̄wakɔlle na?

21 M̄pɔɔɔ Ilii hanta ka tɔɔ kɛ tɔm tooso, na í tasa si: Hai, Tacaa, ma Iɔ, ma wiikina-ŋ si n̄ ha pɔɔɔɔ kanɛɛɛ weesuɔu.

- 22 M̄pɔɔɔ Tacaa mu Ilii kusɔlɔmɔtɔ, na í feesi pɔɔɔɔ ŋkɛ.
- 23 Ilena Ilii mɔɔna-kɛɛɛ alɔ kɛ pɔɔɔɛ kutuluɔu taa na í tɔ si: Nyá pɔɔɔɔ fema.
- 24 Ntɛna alɔ si: Pɔnɛtɛɛɛɛ ma cekɔnaa si n̄ kɛ Iɔ kɔyɔɔtɔtɔ telɔsɔlɔ. Na nti nti n̄ yɔɔtɔɔ tɔ, Tacaa heeliyina-ŋ-ti.

18

Ilii kpaalaa si wvlaya tɛɔ

1 Wɔlaya leela sɔsɔm, na ká tala ka pɔnaɔa tooso nyɔɔka. Ilena Tacaa heeli Ilii si: Polo wulav Akarɩ tɛ na n̄ heeli-i si, maa yeɛ na tɛv nu.

- 2 M̄pɔɔɔ Ilii pola wulav tɛɛɛ Samalii, na nyɔɔɔsi han̄a teu kɛ waato un̄i.
- 3 Ilena wulav yaa kawulaya tɔɔɔɔ nyɔvɔ tɔ Opatiya. Apalɔ un̄i í sɛɛkaya Iɔ kɛ teu kɛ.
- 4 Waato wei wulav alɔ Sesapɛɛli kɔkaya Tacaa kɔyɔɔtɔtɔ telɔsɔlɔ tɔ, Opatiya un̄i í ka waasana pa taa nuɔɔwa (100), na í ŋmɛsi-wɛɛɛ kɔɔka nule na naaɔwa kɛ kɔkɔɔmɔɔ pɔɔɔ taa. Na í celɔɔi-wɛɛɛ tɔɔɔɔɔ na lum.

5 M̄pɔɔɔ Akarɩ yaa Opatiya na í tɔ si: Tɔ cɔɔ tetɔ tɔna taa hila na lɔɔɔ tɔɔ. Ntanyí tu ná tiiliyi nyuɔtɔ na tɔ tɔ kɔɔɔɔn̄ na tá kɔɔɔsi. Iɛ tɔ kaa kɔ tá tɔla.

6 Ilena pá hólí timpí timpí paa wei í ká cɔɔ tɔ. Na Akarɩ náá tɛɛ í lɛɛɛɛ. Na Opatiya náá tɛɛ í nyɔɔkɔ.

7 Opatiya lu mpaav, Ilena í sulina Iɔ kɔyɔɔtɔtɔ telɔsɔlɔ Ilii kɛ kɔkɔɔ, na í nyɔm-i. Ilena í hantɔ-i aɛ, na í pɔɔsi-i si: Tacaa, nyɔɔɔɔ Ilii?

- 8 Ilii si: Eɛ, maya. Polo n̄ heeli nyá caa Akarɩ si n̄ na-m.
- 9 Ntɛna Opatiya si: Iɛ isayatu ntiyi ma lapa na n̄ tɔv-m Akarɩ nin̄ taa? Sɔm taa kɛ n̄ tiiliyi-m mpɔ.

10 Ma tuuna nyá Iɔ Tacaa si Akarɩ tila yɔlɔa kɛ antulinya piitimnaa tɔna taa, si pá pɛɛki-ŋ. Ye pa tala mpa pa tɛ, na pɛɛ pá tɔ si pa ta na-ŋ, Iɛ í tɔ si pɛɛ pa wulav í tuuna Iɔ.

11 Ilena nɔɔnɔ nyaa tasɔɔ si má polo ma heeli-i si n̄ kɔɔ yaa?

12 Ama ye ma hatələna-η, Tacaa Feesuyu ká kpaγa-η na kú tɛna timpi ma ta nyi tɔ. Uena máá polo na má keesi-təyi Akarɪ. Pa kaa na-η, ile paa kú má. Pəyele ma seeki Iso ké teu ke hatoo ma pəcaatu ké.

13 Tacaa, pa ta keesi-η isəna ma ηmesa Iso kuyəγətutu teləsəlaa nunuwa (100) ke kpeka nule na naanuwa ke kukpaməη pəəη taa tɔ? Haləna má cɛle-weyɛ təyənaya na lom ke waatu wei Sesapɛeli kukaya-wɛ tɔ.

14 Uena nənənə́ hí təη sɪ má polo má heeli Akarɪ sɪ ma na-η tɔ, ɪ ká ku-m ké.

15 Ntɛna Ilii sɪ: Ma tuuna Tacaa Toma təna tɔ wei ɪ təmle ma laki tɔ, sɪ saηa maγamaya ma polo Akarɪ tɛ.

Ilii pote ke Akarɪ tɛ

16 Ḿpóγú Opatiya polaa na ɪ keesi Akarɪ ke tɔ təna. Uena Akarɪ polo Ilii səηuyɔ.

17 Akarɪ na-ɪ, uena ɪ tɔ sɪ: Nyá kəna Iseyeli yəlaa tɔ́ ké mpusi.

18 Ntɛna Ilii sɪ: Pə taya má, nyaya. Mpi tɔ, nyana nyá təyaya nyəma ɪ kisa Tacaa kɔtɔtutu ke təkuyɔ, na ɪ laaki Paalənaa.

19 Ama tili nənənə́ na pá koti Iseyeli yəlaa ke ma kin ke Kameeli puγɔ tɔ́, na pə kɛnna tɔyɔ Paali kuyəγətutu teləsəlaa nasəle na nule na naanuwa (450) na ku alɔnyəηku nyəma nasəle (400) mpa Sesapɛeli təkɪ tɔ.

Ilii na Paali kuyəγətutu teləsəlaa ke Kameeli puγɔ taa

20 Ḿpóγú Akarɪ kota Iseyeli kpeka təna, na Iso kuyəγətutu teləsəlaa ke Kameeli puγɔ tɔ́. Pa kotaa, uena

21 Ilii lu samaa isentaa na ɪ tɔ sɪ: Pəlee ké ɪ ká heesi yelɛyɛle ine? Ye Tacaa Iso maγamaya ke ɪ seeki, ɪ seɛ-ɪ. Yaa ye tɔyɔ Paali ké ɪ caaki, ile ɪ laa kɔle.

Ama samaa taa nəγɔlu ta cɔ.

22 Ntɛna Ilii tasa sɪ: Ma tike təkəη ma kəna Tacaa kuyəγətutu teləsulu. Ama tɔyɔ Paali kuyəγətutu teləsəlaa ná wɛ nasəle na nule na naanuwa (450).

23 Pá kəna ma na-weyɛ latəce latəce, na mɛrɛ pá kú pa nyəη na pá tənɪ kətaya təlɛte taasi tɔ́. Ama pá taa musɪ kəkɔ.

24 Uena pá sələmɪ pa tɔyɔ, na máá sələmɪ ma Iso tɔ́tɔ. Wei ɪ nyəη ká tisi kəkɔ na ká nyaya kətaya ηke tɔyɔle səsɔ.

Uena samaa təna tisi sɪ, pə wɛ teu.

25 Ntɛna Ilii tɔ Paali kuyəγətutu teləsəlaa sɪ: ɪ ləsɪ latəcənaa mɛrɛ pa taa lɛlu na ɪ caali. Mpi tɔ, mə kələna paγale. Pə waali, uena ɪ sələmɪ mə tɔyɔ na kú tisi kəkɔ.

26 Ḿpóγú pa mu latəce na pá kú, na pá hiisi, na pá tó kətaya təlɛte tɔ́, na pá sələməyi pa tɔyɔ sɪ: Hai, Paali, cɔ-tɔ. Na pá paaki na pá caəkəna pa kətaya təlɛte, haləna ilim sikuyɔ. Ama Paali ta cɔ-weyɛ paa təmuyɔ kɔlɔmuyɔ.

27 Ilim sikuyɔ waali ké Ilii wəηa-wɛ sɪ: ɪ kiisi səsəm, isəntɔ ku hɔwɛɛ tɛna tiiliyi, yaa isəntɔ polɔɔ təm caaləna-ku. Yaa ntanyɪ ku pola mpaas, yaa ku tooki, ile ɪ feesi-ku.

28 Ḿpóγú pa səsəa kooɔ, na pá saki pa təyi pa layalɛɛ, na pa ηmantaaɪ, isɪ pa tu laki tɔ. Haləna caləm kɛrɛη.

29 Ilim sika, uena pá səsɪ kooɔ isɪ kpaηtɔnaa, na pá yaaki pa tɔyɔ, haləna ilim kpiluyɔ kətasi lapɔ waatu. Ama pə ta cɔ-weyɛ paa təmuyɔ kɔlɔmuyɔ. Pəcɔ́ pə ta hólɪ-weyɛ yaasi nəγɔlu.

30 Ḿpóγú Ilii kota yəlaa ke ɪ kin. Uena ɪ tayanɪ Tacaa kətaya təlɛte nte pa yəkaa tɔ.

31 Ḿpóγú ɪ kula pɛɛ naanuwa na naale, na pə keesəna Yakəɔɔ lɔluyɔ nyəma. Yakəɔɔ inəyi Tacaa ka heelaa sɪ, paa yaa-ɪ sɪ Iseyeli.

32 Pɛɛ anəyi ɪ ηmana Tacaa ke kətaya təlɛte. Na ɪ heɛ lonte na ɪ cəna-tɛ. Lonte nté tɔ́ təkɪ isɪ lom liitilinaa hiu na naanuwa ké mpɔ.

33 Ḿpóγú ɪ tayanɪ taasi ke kətaya təlɛte tɔ́, na ɪ hiisi latəce na ɪ tənɪ.

34 Uena ɪ t́ mpa paa wɛ təna tɔ sɪ: ɪ lu lom heesi liyiɪ na ɪ pəl nantu na pə taasi tɔ́.

Pa lapa mpɔ, uena Ilii sɪ: ɪ lɛli təm naale nyəm. Ilii sɪ: ɪ tasa təm tooso nyəm.

Uena pá lu lom na pá pəlɪ mpɔ.

35 Uena lom kɛrɛ. Haləna pə su lonte nte ɪ ka heɛwa na ɪ cəna kətaya təlɛte tɔ.

36 Pə kəma na pə tala waatu wei pa laki ilim kpiluyɔ kətasi tɔ, uena Iso kuyəγətutu teləsulu Ilii kɛrətəna kətaya təlɛte na ɪ tɔ sɪ: Hai, Tacaa Apələham na Isaaka na Yakəɔɔ pa Iso. Hɔli saηa sɪ nyayalɛ Iseyeli nyəma Iso, na maγalɛ nyá təmle tɔ. Nyá təmna sɪ má la isəntɔ.

37 Tacaa, mu ma sələmuyɔ. Hai, mu ma sələmuyɔ. Yəlaa pane pá nyi sɪ, nyayalɛ Iso Tacaa. Nyá caəkəna sɪ ɪ məηna-weyɛ tampana nna pa təyaya hatoo ləη tɔ a taa.

38 Ḿpóγú Tacaa tisa kəkɔ na ká nyaya kətaya nantu, na pə taasi, na pɛɛ, na tɛtu, na ká kɛnna lonte taa lom.

39 Iseyeli nyəma ná mpɔ, uena pá hənɪ pa tənaya a tɛ na pá má kapusi sɪ: Hei, Tacaa kɛle Iso maγamaya. Inəyale Iso maγamaya.

40 Ἐρώγῳ Ilii tōma-we si: I kra Paali kuyōgōtōtu telēsēlaa tēna, nōgōlv i taa fiti.
Pa kra-we, ilena pā tiina-weye Kīsōh lōōv nōgō na i lentī-weye tēna.

Teu kōnte

41 Pē waali kē Ilii tōma Akarī si: Polo ḡ tōgō na ḡ nyōō. Mpi tō, ma nukī teu taj.
42 Wulav tēewa, ilena Ilii kra Kamēeli puḡv nyḡv taa, na i hēntī Tacaa kē ate. Ilena i tō i nyḡv
kē i yoo taa.
43 Ἐρώγῳ i tōma i waali tēḡlv si: Kra na ḡ nyēnna tenku hōgōlv tō.
I waali tēḡlv krawa na i kōō, ilena i heeli-i si: Pōlv fei.
Tōm naatosompōgōlaya kē i tila-i mpv, na i nyēnōyī.
44 Naatosompōgōlaya nyēm kē tēmle tv mēlaa na i yōgōti si: Ma nawa isōḡmōntiya luna tenku
taa, na ká kraaki, ka ta kēli yōlv ntantaku.
Ntēna Ilii tōmī-i si: Polo ḡ heeli Akarī si i krēli i krayanōḡ na i tii lōḡ, teu i taa tēki-i.
45 Ilena teu kra teu, na kō hukī sōsōm na wulav we i kēkē taa na i kpen Sisilee.
46 Ἐρώγῳ Ilii lēla i tampala na Tacaa ha-i tōma. Ilena i kraya asewa kē Akarī kēkē nōgō tōō,
halēna pā svv icate.

19

Ilii apalōtv lōv

1 Ἐρώγῳ Akarī kēesa i alv Sesapēeli kē pē tēna mpi Ilii lapa tō. Na isēna i kōwa Paali kuyōgōtōtu
telēsēlaa tō.
2 Ilena Sesapēeli tili na pā heeli Ilii si: Ye cele isēntō taka ma ta kō-ḡ teitei isv n kuyō Paali
kuyōgōtōtu telēsēlaa mpē tō, tuḡ i hō ma ḡkrapōyōv na wahala sōsō nōgōlv.
3 Ἐρώγῳ sōgōntv kra Ilii, na i kraya i tēmle tv na pā se na pā polo Pēesepa kē Yuta tetv taa, na
i yele i tēmle tv kē tēna.
4 Ilena i tō kōyaku kōlvmpv kē wōlaya tetv taa na i cōya tiikasi nasēli si tēe, na i sēlvēmi sēm si:
Hai, Tacaa, pē nu-m, kraya-m mpv. Mpi tō, ma ta kēli ta caanaa kē teu.
5 Ilena Ilii hēntī tēna na i tōō. Na isōtaa tillv nōgōlv i kōō na i mā i tōō, na i feesi-i si: Kōli na ḡ
tōgō.
6 Ilii fema, ilena i māyana pēpēpētaya pūwa pēle tōō, na lvm fulaya. I tēma tōgōv na nyōōv, ilena
i tayani hēntv.
7 Ἐρώγῳ Tacaa tillv kōma na i mā i tōō na i tōmī-i si: Kōli na ḡ tōgō. Mpi tō, nyā mpasv tayalaa
kē.
8 Ilii kōlaa na i tōgō, ilena i hiki alaafōya na i tō ilim na aḡōō kē kuyēḡ nule tōcu. Halēna i tala
Isō puḡv Holēpu.

Ilii apalōtv nyōōv

9 Ilii tala Holēpu puḡv taa, ilena i svv kōkrapmōyōv puḡv taa kē aḡōō, na Tacaa pōōsi-i si: N laki
weye cāne?
10 Ἐρώγῳ Ilii si: Hai, Tacaa Isō, Tōma tēna tv, ma sēesa isēle na nyā tēmle kē. Ama Isēyeli nyōma
yōkēna nyāna-we mē nōgō pēlvōv. Na kōtaya tēlatēnaa, na pā kō nyā kuyōgōtōtu telēsēlaa. Ma
tike kē pē sōōwa, na pa tv tōḡna pēekōyōv si pā kv-m.
11 Ntēna Tacaa si: Lv na ḡ kra puḡv tōō na ḡ sōḡ ma isēntaa, na mā tō na mā tēe.
Pē tasaa ḡ heelumuyv nakōli kv hōkaa kēle na kv fakī pōōḡ. Ama Tacaa fei pē taa. Pēle pē
waali kē tetv selaa, Tacaa fei pē taa tōtō.
12 Tetv seluyv mpi pēle pē waali kē kōkō nā hōkaa. Tacaa fei kēle ka taa tōtō. Pē waali kē
heelimāya nakōli ka fetaa, na Ilii nu ka taj.
13 Ilena i takī i isēntōō kē i kra na i lv na i sōḡ kōkrapmōyōv pōōgō nōgō. Na i nu pē tasa-i pōōsvyōv
si: Ilii n laki weye cāne?
14 Ntēna i cō si: Hai, Tacaa Isō, Tōma tēna tv, ma sēesa isēle na nyā tēmle kē. Ama Isēyeli nyōma
yōkēna nyāna-we mē nōgō pēlvōv na kōtaya tēlatēnaa, na pā kō nyā kuyōgōtōtu telēsēlaa. Ma
tike kē pē sōōwa, na pa tv tōḡna pēekōyōv si pā kv-m.
15 Ἐρώγῳ Tacaa tōma Ilii si: Mēli nyā nōōhe tōō. Polo Tamasi na ḡ kra Hasayeli kē Silii nyōma
wulav.
16 Ilena ḡ polo na ḡ kra Nimsi pōyālv Yehu kē Isēyeli nyōma wulav. Na ḡ kra Safa pōyālv
Ilisee kē Apēli-Mehola kē Isō kuyōgōtōtu telēsēlv wei i ká lēeti nyā lōnte taa tō.
17 Hasayeli i kpisa mpā pa tōm, ḡ Yehu nāá kō pēle. Yehu i kpisa mpā, ḡ Ilisee nāá kō pēle.
18 Ama maā yele yēlaa iyisi naatosompōgōlaya (7000) mpā pa ta luv tōyō Paali na pā mvsi-kv
tō, na pa weesiv.

Ilii lōsvyōv kē i waali tēḡlv Ilisee

¹⁹ Ilii kola tēna, ulena í polo í maɣana Safa pəyalu Ilisee na pa haləɣəna naaŋ naanəwa na naale. Na Ilisee təkə naanəwa na naale nyəŋ. Ulena Ilii kɾətəna-ɪ na í loɣo ɪ təw kə kɾaɪ.

²⁰ Mɾóɣó Ilisee lə akuɣu təya, na í kɾaya Ilii waali kə asewa na í təmu-ɪ sɪ: Haɪ, yele-m, na má polo na má lá ma caa na ma too kə pə lapa wulee. Ulena má kəw na má təŋi-ŋ. Ntəna Ilii sɪ: Polo. Ma ta təŋi-ŋ se. N̄ kəw.

²¹ Ulena Ilisee məli ɪ naaŋ kəhaləŋ cəlo, na í kɾa-ɪ na í la kətaya, na í kɾaya akuɣu kɾatəŋ na í tayaŋəna kəkə na í təsɪ nantə. Ulena í ha ɪ cəlo nyəma na pá təɣo. Ulena í təŋ Ilii, na í pəsɪ ɪ pəyalu.

20

Silii nyəma na Samalii nyəma pa yooɪ

¹ Mɾóɣó kuyaku nakoli, Silii wulaw Pɛni-Hatati kɾeyela ɪ yoolaa, na pa kɾayaŋəŋ, na pa yooɪ kəkəkənaa. Na pa cəlo awulaa hiu na naanəwa na naale. Na pá polo Samalii nyəma kə yoonaw.

² Mɾóɣó Silii wulaw tilaa na pá heeli Iseyeli wulaw Akarɪ sɪ:

³ Cele-m nyá liyitee, na nyá wula, na nyá alaa na nyá piya mpa pa kəla alaafəya tə.

⁴ Ntəna Iseyeli wulaw tili sɪ pa heeli-ɪ sɪ: Má sama. Ule ma maɣamaɣa kə ma ha-ŋ, na pə kɾenna ma kəwənam.

⁵ Mɾóɣó Pɛni-Hatati tasa tiluɣu kə təm naale nyəm. Na pá polo pá heeli Akarɪ sɪ: Pɛni-Hatati sɪ pə taya nyá liyitee na nyá wula na nyá alaa na nyá piya tike kə ɪ caaki.

⁶ Akarɪ nyɪ teu sɪ cele isəntə waatə ma tili ma yəlaa na pá yaɪ nyá kawulaya təyaya, na nyá waali nyəma nyəŋsɪ taa, na pá kɾaya nyá wontunaa kəpantə.

⁷ Mɾóɣó Iseyeli wulaw kota tətə nyuyə nyəma təna na í tə-we sɪ: Mə maɣamaɣa ɪ nawa təkɾataa sɪ isayatu kə me ɪnɪ ɪ pəkəkəŋə-tə. Pə təw kə ɪ tilaa sɪ má cele-ɪ ma alaa, na ma piya, na ma liyitee, na ma wula. Pəcɔ ma ta tu kisina-ɪ pulə.

⁸ Ntəna nyuyə nyəma na ɪcate təna yəlaa tə sɪ: Taa tisi na n̄ nuna-ɪ.

⁹ Mɾóɣó Akarɪ heela Pɛni-Hatati tillaa sɪ: ɪ heeli-ɪ sɪ ma cəlaya-ɪ mpi ɪ ka sələma kancaalaya təɣo. Ama mpi ɪ pəkəkəŋ nəwəwə tə, ma kisaa yoo.

¹⁰ Mɾuyule Pɛni-Hatati tasa tillaa tooso nyəma kə tiluɣu na pá heeli Akarɪ sɪ: Ye ma ta yəki Samalii ɪcate təmuɣumuyə, na ma yoolaa cosɪ tə tətə kə pa ŋkulee taa na pá kɾenna. Tun ɪ tə-m wahala.

¹¹ Kələna Iseyeli wulaw sɪ: Pa tuka ituule sɪ, pa kuyɪ təɣolaya kə na pəcɔ pá paana ka kəŋle.

¹² Pa pona Pɛni-Hatati kə təm ntɪ tə na pá maɣana ɪ na awulaa lempa kə coka taa kə na pá nyəwəki sələm. Mɾóɣó ɪ təma ɪ yoolaa sɪ: ɪ tayaŋə mə tɪ na í niki yooɪ. Ulena pələ pá la mɾə.

Akarɪ akatv

¹³ Mɾóɣó Iso kuyəɣətətə teləsələ nəɣəl ɪ polaa na í maɣana Iseyeli wulaw Akarɪ, na í tə sɪ: Tacaɪ sɪ má heeli-ŋ sɪ yoolaa tuutuuma wei n naaki isəntə tə, maɪ tə-weye nyá niŋ taa kə sanja maɣamaɣa. Ulena pəcɔ n̄ nyɪ sɪ maɣale Tacaɪ.

¹⁴ Ntəna Akarɪ pəcɔ sɪ: Awe toŋ taa kə pu tona-weye ma niŋ taa? Tacaɪ sɪ: Yoolaa kofama mpa kəmatanəna səsaa kɾaya tə mɾə pa toŋ taa kə.

Akarɪ sɪ: Na awe ká caaləna yooɪ? Iso kuyəɣətətə teləsələ sɪ: Nyaya.

¹⁵ Mɾóɣó Akarɪ kala yoolaa mɾə, pa we yəlaa ŋmənuyə na hiu na naanəwa na naale (232). Ulena í kala Iseyeli yoolaa təna. Pələ pa we yəlaa iyisi naatosompəɣolaya (7000).

¹⁶⁻¹⁷ Ulena yoolaa mɾə pá tii kolontunaa təw kə ilim sikuɣu waatə. Pɛni-Hatati na ɪ awulaa pa təŋna sələm lipu kə coka taa. ɪ kusa feŋlaa sɪ pá ná mpi pə lakɪ tə. Ulena pələ pá heeli-ɪ sɪ: Samalii yoolaa tema luw kə.

¹⁸ Ntəna í yəɣətə sələm təm sɪ: Ye ciikuɣu kə pa kəŋ, ulə í kɾa-we na pa isə. Yaa ye yooɪ kə pa tu kəŋ í kɾa-we na pa isə tətə.

¹⁹ Mɾóɣó yoolaa kofama mɾə na Iseyeli yoolaa, pa lu ɪcate taa,

²⁰ na paa wei ɪ kə kolontu. Ama Silii nyəma kuu-te na Iseyeli nyəma tə pa waali. Ulena Pɛni-Hatati na lələ pá caya kɾayaŋəŋ na pá se.

²¹ Isəna Iseyeli wulaw yooɪna Silii nyəma na í kɾiisi pa kɾayaŋəŋ na í wakəli pa yooɪ kəkəkənaa, na í pələ pa niŋ kə səsəm təɣole.

²² Mɾóɣó Iso kuyəɣətətə teləsələ məlaa na í heeli Iseyeli wulaw sɪ: Kaasi nyá tɪ na n̄ maɣasɪ teu kə mpi n ká la tə. Mpi tə, Silii wulaw na ɪ yoolaa paa məli pəntə isəntə waatə sɪ pa yookina-ŋ.

Akarɪ akatv tətə

²³ Mɾóɣó kuyaku nakoli, Silii wulaw waali nyəma təma-ɪ sɪ: Iseyeli nyəma Iso kə pəwə nyəŋ kə. Pə təw kə pa kəla-tə. Mɾə tə, tə polo tə yoonə-weye tətəkələ taa. Isu tə kəla-we.

²⁴ Ləsɪ awulaa mɾə na n̄ ləɛtɪ pa lona taa kə kəfəŋənaa.

²⁵ Ulena n kpaɣa yoolaa kofama isu mpa pa sɛpa tɔ, na n caa kpaɣanɛŋ na yooɔ keɛkenaa, isu lɔŋ nyɔ̄ma. Ulena tɔ suli Iseyeli nyɔ̄ma ke tɛtɛkɛ taa. Isu tɔ kɔla-wɛ.

Mpɔ́yɔ́ Pɛni-Hatati mo mpe uni pa tɔm nti.

²⁶ Pɛnaya sikaɔ isu mpɔ, ulena i kala i yoolaa na i kpaɣa-wɛ na i pona Afɛki ke Iseyeli nyɔ̄ma yoonav.

²⁷ Mpɔ́yɔ́ Akarɪ ná kala i yoolaa, na pá polo pa kolontunaa ke yoonav. Na pá siki kpeka naale, isu pɔ́ŋ kalakisi. Na Siliɪ nyɔ̄ma náa waasa tɛtu tɛna.

²⁸ Mpɔ́yɔ́ Iɔ kuyɔɔtɔtu telɛsɔlɔ mɛla Iseyeli wulav kin na i tɔ si: Tacaɔ yɔɔtɔaa si timpi Siliɪ nyɔ̄ma tɔma si, maya pɔɔŋ taa Iɔ tɔ, maa tu-wɛyɛ nyá nin taa. Ulena pá nyi si mayale Tacaɔ.

²⁹ Mpɔ́yɔ́ pa sika tɔma kin ke kuyɛɛŋ naatoso tɛcu na pá nyɔ̄nɔyi tɔma. Ulena pá yoo naatosompɔɔlaya nyɔ̄ŋku wule. Mpɔ́yɔ́ Iseyeli kv Siliɪ yoolaa ke iyisi ninɔwa (10000) ke kuyaku kolumɔyɔ.

³⁰ Pɛ kaasa yoolaa iyisi hiu na naatosompɔɔlaya (27000) wei ulena pɛle pa kuu-tɛ. Ulena pá suv Afɛki icatɛ taa, na icatɛ kolunɔ ti na pɛ nyɔ̄ki-wɛ.

Akarɪ yela Siliɪ wulav ke kuyɔ

Ama Pɛni-Hatati ná pɛsaa na i se na i ŋmɛli icatɛ taa kutuliya nakɛli ka taa.

³¹ Mpɔ́yɔ́ i waali nyɔ̄ma polaa na pá heeli-i si: Tɛ nuwa si Iseyeli awulaa wɛna yɔlaa pɛtɔtɛ kɛ. Ule tu takɪ fɔlɛtɔnaa na tɔ tɔ ta luuŋ tɛɛ kɛ ŋmusi, na tɔ polo tɔ mayana Iseyeli wulav, ntanyɪ i kaa kv-ŋ.

³² Mpɔ́yɔ́ pa taka pa lanwakɛllɛ wontu nti, na pá tu pa luuŋ tɛɛ kɛ ŋmusi na pá polo Iseyeli wulav cɔlɔ na pá heeli-i si: Nyá yom Pɛni-Hatati wiikina-ŋ si n taa kv-i. Ntɛna Akarɪ si: Ha, i ta si taa? Hɔɔ, ma taapalɔ kɛ tɛ.

³³ Tɛnayaɛ Siliɪ wulav tillaa mapa kapuka si: Ha, nyá taapalɔ ke? Akarɪ si: I polo i kɔna-i.

Ulena Pɛni-Hatati lu na i kɔɔ, na Akarɪ kpaasi-i i keɛkɛ taa.

³⁴ Ulena i tɔ Akarɪ si: Maa mɛlɔna-ŋ acalɛɛ wɛna ma caa ká lɛɛka nyá caa tɔ. Ye n nɔkaa n pɛɛtɔna Tamasi nyɔ̄ma kɛ nyá tɛtu kolɔlɔm isu ma caa pɛɛtayana Samalii nyɔ̄ma tɔ. Ulena Akarɪ si: Ule má na-ŋ tu pɛɛli nɔyɔ, na má yeɛ-ŋ na n kpe.

Pa tɛma nɔyɔ pɛɛlɔyɔ ulena Akarɪ yeɛ Pɛni-Hatati na i tɛɛ.

Iɔ lanle ta heɛna Akarɪ yaasi

³⁵ Mpɔ́yɔ́ Iɔ kuyɔɔtɔtu telɛsɔlaa taa nɔyɔlɔ tɔma i tɔyɔntɛle si: Tacaɔ yɔɔtɔaa si n ma-m. Ama ilɛ i ta tisi.

³⁶ Ntɛna i tɔ si: Timpi n kpeɛna Iɔ kuyɔɔtɔtu tɔ, ye n kola kpente, tɔyɔlaya ká katɪ-ŋ na ká kv-ŋ.

Kɔrapɔpɔle na i tɛɛ na i suli tɔyɔlaya na ká kv-i.

³⁷ Mpɔ́yɔ́ kolɔm uni i pola lɛlɔ kin, na i tɔm-i si: Ma-m.

Ulena ilɛ i mapɪ-i na calɔm lu.

³⁸ Ulena i hɔko saalaya ke i nyɔyɔ na i polo i ŋmɛli mpaav ŋku akarɪ ká tɛŋ tɔ kv nɔyɔ.

³⁹ Waatu wei wulav tɛɛkaya, ulena Iɔ kuyɔɔtɔtu telɛsɔlɔ ma kapuka si: Ha, Tacaɔ, ma isɔle ka sɛɛna yooɔ kɛ. Ulena nɔyɔlɔ lu na i kɔna-m yom si má tɔki-i. Na i heeli-m si ye i fitaa paa kv-m. Yaa ma felɪ-i liyitee nyɔ̄yɔtu iyisi tooso (3000).

⁴⁰ Tɔv, pɛ kɔma na ma isɔle sɛɛ teu, ulena yom náa se. Ntɛna Iseyeli wulav si: Ha, n kv nyá ti tɔm kɛ tɛ.

⁴¹ Tɛnaya apalɔ uni i kɔla i isɛntɔɔ saalaya, na wulav cɛkɛna si i kɛ Iɔ kuyɔɔtɔtu telɛsɔlaa taa nɔyɔlɔ.

⁴² Mpɔ́yɔ́ Iɔ kuyɔɔtɔtu telɛsɔlɔ si, Tacaɔ yɔɔtɔaa si: Timpi ma tɔma si pá kú yɔlɔ, na Akarɪ n yeɛ-i na i tɛɛ tɔ, nyaa sɛna i lonɛ, na Iseyeli yɔlaa si yɔlɔ uni i nyɔ̄ma lonɛ.

⁴³ Mpɔ́yɔ́ wulav Akarɪ lanle ta heɛna tɔm nti, na i mɛli i tɛ na pááná.

21

Akarɪ yelaa na pá kv Napɔti

¹ Pɛle pɛ waali, apalɔ nɔyɔlɔ i ka wɛna Sisilee, na pá yaa-i si Napɔti. I wɛna tuŋ wei pa yaa si lɛsɛŋ tɔ i taalɛ ke Iseyeli wulav tɔyaya cɔlɔ.

² Mpɔ́yɔ́ kuyaku nakɔli wulav tɔma Napɔti si: Cɛɛ-m nyá lɛsɛŋ taalɛ nte tɔ wɛ ma tɔyaya cɔlɔ tɔ, na má hala tuusi. Maa layasi-ŋ nte tɔ kɔla mpɔ tɔ. Yaa ye n tu sɔɔlaa, ma felɪ-ŋ pɛ liyitee.

³ Ntɛna Napɔti si: Tacaɔ i pona mpusi kɛ poolun, na mpi maa cɛɛ-ŋ kpancoosu ŋku ma caanaa yelina-m tɔ.

⁴ Mpɔ́yɔ́ Akarɪ lanle ta heɛna Napɔti tɔm nti, na i haya pááná, na i polo i hɛntɪ i kato tɔɔ, na i ha yɔlaa ke siyile na i kisi tɔyɔv.

⁵ Ntɛna i alɔ pɔɔsi-i si: Pepe lapa na n kisi tɔyɔv?

⁶ Mpuvule si: Ma yovota Napoti ke Sisilee ke si i cele-m i lesen taale, na ma feli-i liyitee, yaa ye i caaki ma layasi-i kofate na i kisi.

⁷ Kelena Sesapeeli si: Pove, nton n soaki si ni ke Iseyeli wulaw na? Kuli na ni tayo. Maa cele-n Napoti taale.

⁸⁻¹⁰ Ilena alv nu i nmaa Sisilee icate nyovu nyoma ke leetolona na Akapi hate taa si: I koti samaa ke nahokoto kotuyu, na i to Napoti si i paasana kotuyu nku. Ilena i pona tetelataa napoleyi i kin na pa suu-i tom si, i tansa iso na wulaw ke mpusi. Ilena pa luna-i icate waali na pa ku-i na pee. I tema mpv, lena i to wulaw koyosom, na i tilina Sisilee icate nyovu nyoma, na pa sosaa si pa paasana-ti.

¹¹ Ilena pele pa la teitei isu Sesapeeli tuyu-weye i leetolona taa to.

¹² Pa kota samaa ke nahokoto kotuyu na pa to Napoti si i paasana-ku.

¹³ Mpuvuy tetelataa naale koma kotuyu taa tona, na pa to si: Napoti tansa iso, na wulaw ke mpusi. Tete isu saja to, pa luna-i icate waali na pa yaga-i pee na pa ko.

¹⁴ Mpuvuy nyovu nyoma tilaa na pa heeli Sesapeeli si pa kowa Napoti na pee.

¹⁵ Waatu wei alv nu i nu mpv, lena i heeli i paalv si: Polo ni kraya taale nte Napoti ka kisa-n peetanav to. I sapa.

¹⁶ Mpuvuy Akapi pola kpakpaa, na i kraya taale nte.

Akapi na i alv pa sam tom

¹⁷ Mpuvuy Taca heela iso koyovototo telosulu Ilii wei i ke Tisipe icate to to si:

¹⁸ Polo Iseyeli wulaw teye Samalii. I we Napoti taale nte i leskaa to ta taa.

¹⁹ Ye n talaa ile n tom-i si: Taca yovotaa si n ko yob nte, na ni kao i wontu tayo na? Timpi taa hasi niisa Napoti calom to, tanaya su niisi nya nyom toto.

²⁰ Ilii tala Akapi kin lena i paasi-i si: Ma kolontu n komaya? Iso koyovototo telosulu si: Yee ma koma. Timpi nya lanle heena mpi pa ta maya Taca to pa lapv to.

²¹ I toma si: Maa kpisi nyana nya lolovu nyoma tona. Pa krayav sosaa na piya to.

²² Maa la nya taya nyoma ke teitei isu maa lapv Solopwam na Pasa pa nyehi to. Mpi to, n kala i paana ke kusovu. Peco n tusa Iseyeli nyoma ke laatu taa.

²³ Mpuvuy Ilii tasaa si: Nyalv Sesapeeli nyantu wee toto. Hasi ka tona-i Sisilee kolona kite.

²⁴ Pale pa paasi, ye nya taya to wei i sapa taya, hasi ka tona-i. Na wei i sapa taale, kpelin tayo ile.

²⁵ Too to, nyalv ta lata mpi pa ta maya Taca to, isu Akapi. I alv Sesapeeli tosana-i.

²⁶ I na nyalv pa ta maya acaalavu. Mpi to, i laakaya tun ke teitei ke isu Amalii nyoma, mpa Taca tona na pa fee Iseyeli nyoma to.

Akapi lanle wakolona i yaasi

²⁷ Akapi nu mpv, lena i lanle wakeli sosom. Na i cali i wontu na lanwakalle, na i suu folotona taka na i hentayona. Na i hoko nayo, na i ton nahale nahale.

²⁸ Mpuvule Taca heela Ilii si:

²⁹ Timpi akapi lanle wakela katataya ke isantu to. Maa tasayi mpusi konav ke i taya to ke i kawulaya waatu. Ama i payalv waatu taa ke maa la mpv.

22

Lamoti icate lekovv tom

(Kutavstv II 18:1-3)

¹ Mpuvuy pusi naale tewa, yovu ta kao Iseyeli na Silii nyoma pa heko.

² Panya tooso nyajka taa ke Yuta wulaw Sosafati pola Iseyeli wulaw Akapi ke nav.

³ Pavele Akapi ka tema i waali nyoma ke heeluyv si: I nyoma teu si ta tona Lamoti icate ke Kalaati tetv taa. Ie pa fe si i la sika na ta lekovv ke Silii nyoma.

⁴ Mpuvule Akapi pava Sosafati si: N kao kao na ni sana-m na to leeki-te?

Sosafati si ma na ma yoolaa na ma krayanay ta soolv puwa si tu sana-n.

Iso koyovototo telosala papotona kaloolaya

(Kutavstv II 18:4-11)

⁵ Paa na mpv, lena Sosafati si: Paasi Taca na peco.

⁶ Mpuvule Iseyeli wulaw kota i Iso koyovototo telosala. Pa we yulvnyovay nasale (400) ke mpv, na i paasi-we si: Pa wee si ma polo ma leeki Lamoti icate ke Kalaati tetv taa yaa ma yele? Ntena Iso koyovototo telosala si: Polo, Taca ka tu-weye nya nin taa.

⁷ Paa na mpv Sosafati ta nyolv-ti. Ilena i paasi si: Pa ta kaasi Iso koyovototo telosulu nyalv, wei i ka yovotona-tuyv Taca to?

⁸ Ntena Akapi si: Teu, imila payalv Misee wee. Ama maa caaki-i ke. Mpi to, isayatu ke i heeliyi-m tam.

Ntena Sosafati ma kapuka si: Paa yagotayi Iso koyagotutu telosulo ke mpw.

⁹ Mporoy Akari yaa kawulaya tayaga tamle tu nyalu, na i tili-i si: Polo na n yaa Misee ke lah.

¹⁰ Awulaa mpe pa naale pa suu pa kawulaya wontu ke, na pa caya pa kpelasi tao ke Samalii tam teshule calo. Ilena Iso koyagotutu teloselaa kraalayi pa tamnaa.

¹¹ Kenaana payalu wei pa yaakaya si Setekiya to, i ka ke pa taa lelu ke. I ka lupa i tayi nyageluyu hah ke na i tayi si: Hah une i hulayena toh wei n ka kelena Silii yoolaa to.

¹² Mporoy Iso koyagotutu teloselaa lelaa na yagota tam kulumbu nti tato si: Ta caa, polo n leeki Lamoti icate ke Kalaati tetu taa. Taca a ka tu-teye nya nin taa ke na n pasi-te.

*Misee kraala Akari kpisuyu
(Kotowsuto II 18:12-27)*

¹³ Mporoy tillu wei i pola Misee waali to i heela-i si: Iso koyagotutu teloselaa tana krenta nayo ke, na pa heeliyi wulaw si i ka la aka. Pa tao to, nyana-we i krenta nayo.

¹⁴ Ntena Misee si: Ma tuuna Taca a si, nti Iso ka heeli-m toyo maa yagoti.

¹⁵ I tala wulaw kin, ilena wulaw pooti-i si: Misee, te polo na te leeki Lamoti icate yaa te taa polo? Ntena Misee si: Ma ta tani-ny se. Polo, Taca a ka tu-teye nya nin taa ke.

¹⁶ Mporoye wulaw si: Aweye n suwa si i potalayi-ny na paco n telosi-m tam nti Taca a heela-ny to?

¹⁷ Ntena Misee si:

Ma nawa Iseyeli yoolaa yawa yem ke poy taa,

isu heen wei i feina tiikilu to.

Ilena Taca a yagoti si, pa feina wulaw.

Yoo tuema, paa wei i kpe.

¹⁸ Kelena Akari pasena Sosafati tao si: Ntoh maa heela-ny si isayatu tike ke i heeliyi-m tam?

¹⁹ Mporoy Misee tasaa si: Taw, nu Taca a tam. Ma na-i na i caya i kawulaya kumte tao, na i isotaa tillaa sehha na pa tu-i heko.

²⁰ Ilena i pooti-we si: Awe ka polo na i tusi Akari si i leeki Lamoti icate na pa ku-i? Ine si i nyantu nto. Ine ile si ile i nyantu nto.

²¹ Mporoye feesuyu nakoli ku kulaa si nku ku polo. Taca a si: Isanaya n ka la?

²² Mporoy si nku ku tu Akari koyagotutu teloselaa taa ke poyto. Taca a si: Taw, polo na n la mpw.

²³ Ilena Misee taa si: Ntagale, Taca a yelina si pa to nya koyagotutu teloselaa taa ke poyto. Taw mpusi ke i caa i kana-ny.

²⁴ Tanayale Sitekiya kratana Misee, na i maru-i katana na i pooti-i si: Taca a Feesuyu luna ma taa, na ku kaw na ko heeli-ny yaa?

²⁵ Mporoye Misee si: Koyaku nku n ka se na n hmeli nya nan lkatelokaya taa ile, koyan koyule n ka tisi.

²⁶ Ilena Akari to i tamle nyoma taa nyalu si: Kra Misee na n ceta icate nyuyu tu Amoh, na wulaw payalu Yowasi.

²⁷ Heeli-we si ma toma si i tu-i salaka, na i haaki-i potopoto halyiya na lom. Halena ma kana tayoolo na alafaya.

²⁸ Mporoye Misee co-i si: Ye si n konna alafaya, ile pa taya Taca a heelina-m tam si ma yagoti.

*Wulaw Akari sam
(Kotowsuto II 18:28-34)*

²⁹ Mporoy Iseyeli wulaw na Yuta nyeh pa pola Lamoti ke yoonaw.

³⁰ Ilena Akari to Sosafati si: Ma yosayi ma ti na ma polo yoo. Ama nyaa suu nya kawulaya wontu.

Ilena Akari la mpw.

³¹ Poyele Silii wulaw ka heela i yoo kekena nyuyu nyoma hiu na naanowa na naale ke si, pa taa paasana yoolaa sakpema yaa sasa. Ama pa peeki Iseyeli wulaw.

³² Pa tao ke waatu wei Silii yoolaa nyuyu nyoma mpe pa na Sosafati, ilena pa to i waali. Mporoy i mara kapuka.

³³ Ilena pele pa cekana si pa taya Akari, na pa mali.

³⁴ Mporoy Silii yoolaa taa nyalu i to nyamle ke yem. Ilena te polo na te yaga Akari ke timpi taa i yoo toko feewa to. Ilena i to i keke saalu si: Kee na te mali, pa hika-m.

³⁵ Ama koyaku nku yoo lapa toh ke, na kolontunaa toh-a yoonaw. Ilena nyalu naa taka Akari, na calam kreh i keke taa. Pa taanaa ilena Akari hee.

³⁶ Ilim tokaya, ilena pa yaga kakisaya ke tesikile taa si paa wei i kpe.

³⁷ Mpi to wulaw fei.

Ilena pa kreena Akari ke Samalii na pa pimi-i.

³⁸ Waatu wei pa nyaalaya wulaw keke ke lule taa, ilena hasi niisi i calam, na apalaa tana alaa naa saki tana, isu Taca a ka kraalaa to.

³⁹ Pa keesa Akarɪ tɔm lentɔnaa, na ɪ kɔlapɛm ke Iseyeli awulaa takɔlaya taa, paa isɛna ɪ ɪmá kawulaya tɔyaya na ɪ lá canɛm ke pɛ taa na tuuɲ kela tɔ. Na isɛna ɪ ɪmá ɪ tɔɣi acaleeɛnaa tɔ.

⁴⁰ Akarɪ sɛpa, ɪɛna ɪ pɔyalɔ Ahasiya lɛɛti ɪ lonte taa.

Yuta wulav Sosafati tɔm
(*Kvɔɔsɔtv II 20:31-21:1*)

⁴¹ Akarɪ kawulaya pɛnaya liɣiti nyɛɲka taa kɛ Asa pɔyalɔ Sosafati tɔɣɔ kawulaya ke Yuta.

⁴² Sosafati lɔlɔɣɔ pusɪ ka we hiu na naanɔwa na kakpasɪ ke waatɔ ɪnɪ. Mɔ́ɔ́ɔ́ ɪ tɔɣɔ kawulaya ke pusɪ hiu na kakpasɪ ke Yosalem. ɪ too keke Sili pɛɛɔ Asupa.

⁴³ Sosafati tɔntɛ ka siyisaa kɛ, na ɪ keekɛna ɪ caa Asa, na ɪ lakɪ mpi Tacaa caaki tɔ.

⁴⁴ Ama ɪ ta wakɛli tɔkɔtɛɛnaa. Yɔlaa pukaya kɛ na pá lakɪ tɔla ke kɔtaya na pɛ tulaaɔnaa.

⁴⁵ Sosafati na Iseyeli wulav paa we leleɲ kɛ.

⁴⁶⁻⁴⁷ Pa keesa Sosafati tɔmnaa lentɔnaa ke Yuta awulaa takɔlaya taa. Paa isɛna ɪ lapa apalɔtɔ tɔ, na ɪ yooɲ. Na isɛna ɪ tɔɣɔna apalaa, na alaa mpa paa kaasa ɪ caa waatɔ taa, na pá lakɪ wasaɲkalɔtɔ ke tɔkɔtɛɛnaa taa tɔ.

⁴⁸ Waatɔ ɪnɪ ɪ taa, wulav taa fɛi ɪtɔm tɛtv taa. Ama Yuta wulav kpaakayana-weye kɔmatan sɔsɔ.

⁴⁹ Mɔ́ɔ́ɔ́ Sosafati saaka kpulɛɲ sɔsɔɲ ke Isiyɔɲ-keɛɛ sɪ pá puki Ofi ke wolanaa cɔɔ. Ama lum tɔɣɔ kpulɛɲ ke Isiyɔɲ-keɛɛ kiɲ ɪɛ pa ta pɛsɪ pa tɛmle.

⁵⁰ Mɔ́ɔ́ɔ́ Akarɪ pɔyalɔ Ahasiya tɔma Sosafati sɪ: Ma kpulɛɲ saalaa ká tɛɲɔɣi nyá nyɔ́ma. Ama Sosafati ta tisi.

⁵¹ Sosafati sɛpa, ɪɛna pá pimi-ɪ pa tɔyaya pɔlaav taa kɛ Tafiti tɛ. Na ɪ pɔyalɔ Solam lɛɛti ɪ lonte.

Iseyeli wulav Ahasiya tɔm

⁵² Yuta wulav Sosafati kawulaya pɛnaya, naanɔwa na naatosomɔpɔɔɔlaya nyɛɲka taa kɛ, Akarɪ pɔyalɔ Ahasiya tɔɣɔ kawulaya ke Iseyeli taa kɛ Samalii ke pusɪ naale.

⁵³ Mɔ́ɔ́ɔ́ ɪ lapa mpi pɛ ta maya Tacaa tɔ. ɪ keɛna ɪ caa na ɪ too, na Solopɔwam wei ɪ tɔsa Iseyeli nyɔ́ma ke tuɲ laav taa tɔ.

⁵⁴ ɪ luɲa tɔɣɔ Paali kɛ na ɪ laa-ko, na ɪ kpaasi Iseyeli ɪsɔ Tacaa pááná ɪsɪ ɪ caa.

AWULAA TOM TAKELAYA NAALE NYEJKA Kutulutu

Yuta nyéma na Iseyeli nyéma tom ke pa keesəyi takelaya kane ka taa. Pa keesəyi ka taa ké isəna Iso yəlaa lo Iso na pa suv tuŋ laatu taa tó. Ilena Iso náa yele na Asilii nyéma yona-we. Kolontunaa kuu pa yəlaa na pa wenau təna na pa acalee pəsi ncaaa. Pə yela Yuta nyéma tike ilena pele pa tayani laatu taa ké heluyə tətə. Mpyógó Papiloni wulaw na koma na í kuu pele na í tēna.

Isəna pa fayə Awulaa II takelaya tó:

Wulaw Saloməŋ kawulaya fayaw, titite 1-17

Yuta kawulaya tom, titite 18-24

Papiloni wulaw yəkuyə ke Yosalem Iso təsəele, titite 25

Ahasiya səm tom heeluyə

¹ Waatu wei Akari səpa, ilena Mowapu nyéma kisi si Iseyeli nyéma í taa tasa kawulaya təyow ke pa tó.

² Mpyógó kuyako nakoli, wulaw Ahasiya lu i kawulaya ate na iso kutuluyə nyowu taa, na í hoti na pə ku-i səsəm. Ilena í tili si: I polo í yaa lkoləŋ nyéma tuyə Paali-Sepu. I pəəsi-ku si maa si yaa maa kuli?

³ Ntəna Tacaa isətəa tillu nəyolə i kosi Ilii si: Polo na í pəəsi wulaw tillaa mpe si, isu Iseyeli Iso fəi kele na í puki lkoləŋ nyéma tuyə ke pəəsuyə na?

⁴ Pə tó, isu wulaw səpa, i kaa kuli.

Ilena Ilii náa polo isu Tacaa kusuyə-i tó.

⁵ Mpyógó tillaa məla kprakpaa. Ilena wulaw pəəsi-we si: I mələa suwe?

⁶ Ntəna pele si: Apalu nəyolə i katəna-tu si, tə məli na tə heeli-ŋ si Tacaa pəəsəyi-ŋ si: Isu Iseyeli Iso fəi kele na í puki lkoləŋ nyéma tuyə ke pəəsuyə na? Pə tó tó, isu n səpa n kaa kuli.

⁷ Kelela wulaw si: Apalu wei i heela-meyə tam nti tó, isəna tó ké i wee?

⁸ Mpyógó tillaa mpe si: Yooyoonaa hontə toko ke i suuwa, na í ləla tampala ke i tənaya taa.

Ntəna wulaw ma kapuka si: Hei, Iso kuyəyətətə teləsulə Ilii ké.

Ahasiya mayasəyi si í kpa Ilii

⁹ Mpyúle wulaw kusa yoolaa nule na naanowa, na pa nyowu tu si: I kpa hatoo pyu nyowu taa, timpi Ilii ka wee tó, na í kpa-i. Pele pa tala i kin, ilena pa nyowu tu tó si: Iso kuyəyətətə teləsulə yowu, wulaw si í tii loŋ.

¹⁰ Ntəna Ilii si: Timpi ma ké Iso kuyəyətətə teləsulə tó, ma sələməyi si, kəkə í luna isətəa, na ká nyaya nyana nyá yoolaa.

Ilena kəkə tiina iso, na ká nyaya-we.

¹¹ Mpyógó wulaw tasa kusuyə ke yoolaa leləa nule na naanowa, na pa nyowu tu si: I polo Ilii waali. Ilena nyowu tu tó-i si: Iso kuyəyətətə teləsulə yowu, wulaw si í tii loŋ təcaw.

¹² Ntəna Ilii si: Timpi ma ké Iso kuyəyətətə teləsulə tó, ma sələməyi si kəkə í luna isətəa, na ká nyaya nyana nyá yoolaa.

Ilena Iso tisi kəkə ke kprakpaa, na ká nyaya-we.

¹³ Mpyógó wulaw tasa yoolaa nule na naanowa kusuyə ke tom tooso nyəm, na pa nyowu tu. Nyowu tu tala Ilii kin, ilena i luŋ akula na i wiina-i si: Hai, Iso kuyəyətətə teləsulə, kenti má na ma yəlaa ta tó.

¹⁴ Ma nyəmá si kəkə luna isətəa na ká nyaya yoolaa kancaalaya nyéma na pa nyowu nyéma naale. Ile hai, taa kəna taya mpusi un.

¹⁵ Mpyógó Iso isətəa tillu heela Ilii si: Təŋ-we, taa nyá.

Ilena Ilii təŋ-we na í tii.

¹⁶ Na í tó wulaw si: Tacaa yəyətəa si, timpi n kusa tillaa si, pá polo pá pəəsi lkoləŋ nyéma tuyə Paali-Sepu ke tom, isu Iso fəi Iseyeli taa tó, n kaa kuli, isu n səpa.

¹⁷ Mpyógó Ahasiya səpa tampana isu Tacaa ka heeluyə Ilii tó. Ama i taa fəina apaləpəyaya. Ilena i neu Solam ləeti i lonte. Yuta wulaw Sosafati pəyalə Solam kawulaya pənaya naale nyəjka taa kele.

¹⁸ Pa keesa wulaw Ahasiya tom ləntənaa tənaya Iseyeli awulaa takelaya taa.

2

Iso kpaya Ilii na Ilisee ləeti i lonte

- ¹ Waatu wei pə kəma na Tacaa kraɣa Ilii na kacuculaya tɔ, isəna pə lapa tɔɣɔɔ.
Kuyaku nakuləɣi Ilii na Ilisee pa lu Kilikaa na pá təɣəɣi təma.
- ² Pə kəma na pə kɛɛsi ɔlɛna Ilii tɔ Ilisee si: Tacaa tiliɣi-m Petɛɛli. ɔaɣa cəne, na má kəɔ.
Ntɛna Ilisee si: Ma tuukina Tacaa si ma kaa yeɛ-ɲ.
ɔlɛna Ilii na Ilisee pá polo Petɛɛli.
- ³ Mpróɣó təna Iso kuyɔɣotutu teləsəlaa pɔɔsi Ilisee si: Saɲa Tacaa krapəkəɣi nyá caa tɔ, n nyəmá mpu? Ilisee si: Ǝɛ, ma maɣamaɣa ma nyəmá mpu. Mi taa heeli-m.
- ⁴ Mpróɣó Ilii tasa tɔm si: Tacaa tiliɣi-m Yeliko. ɔlɛ cəɣa cəne, na má kəɔ.
Ntɛna Ilisee tuu si: Ma tuuna Tacaa si, ma kaa yeɛ-ɲ.
ɔlɛna Ilii na Ilisee pa təna pá tɛɛ Yeliko.
- ⁵ Kɛɛlɛna təna Iso kuyɔɣotutu teləsəlaa pɔɔsi Ilisee si: Saɲa Tacaa krapəkəɣi nyá caa tɔ, n nyəmá mpu? Ilisee si: Ǝɛ, ma nyəmá mpu. Mi taa heeli-m.
- ⁶ Mpróɣó Ilii tasa-i heeluyi si: Tacaa tiliɣi-m Yaatanu nɔɣo. ɔaɣa cəne, na má kəɔ.
Ntɛna Ilisee tuuna Tacaa si: Ma kaa yeɛ-ɲ.
ɔlɛna Ilii na Ilisee pá tɛɛ tənaya pa təna.
- ⁷ Mpróɣó Iso kuyɔɣotutu teləsəlaa isu nule na naanɔwa təɲa-we, na pá səɲ taaləm. Na Ilii na Ilisee pɛɛ pa we kuteɲ tɔɔ.
- ⁸ ɔlɛna Ilii wəɣɔsi i kraɲ na í ma lɔm tɔɔ, na pə heɛ mpaav. Na pá tó kanyəɲa tɔ na pá tɛsi.
- ⁹ Pa naale pa tɛsaa, ɔlɛna Ilii pɔɔsi Ilisee si: Pepeɣe n caa si má la-ɲ na pəcɔ Tacaa kraɣa-m?
Ntɛna Ilisee si: Ma caa si má hiki nyá feesuɣu toma ke tɔm naale.
- ¹⁰ Mprɔɣule Ilii si: Mpi pə we kate tɔɣo n sələməɣi. Paa na mpu tɔ, ye Tacaa yelaa si ní ná ma təkraɣale, ɔlɛ n hika mpi n sələməɣi tɔɣɔɔ. Ama ye pə taɣa mpu, ɔlɛ n laɲaa kɛɛ.
- ¹¹ Ilii na Ilisee pa təɲna mpu, ɔlɛ kəkɔ kɛɛke na pə kraɣanəɲ pə yasa-wɛɣɛ. Na kacuculaya kraɣa Ilii ke krapkaa.
- ¹² Ilisee ná mpu, ɔlɛna í sɔv kapusi mpu si: Hai, ma caa, hai, ma caa. Iseyeli kɛɛke na i saalb tɛɛwa.
Ilii tɛɛwa na pə saali ɔlɛna Ilisee cəli i wontu ke tɔm naale na laɲwakəlle.
- ¹³ Pə waali kɛ i kraɣa kraɲ wei Ilii pɛta-i tɔ, na í məli na í səɲ Yaatanu pɔɣo nɔɣo.
- ¹⁴ Mpróɣó Ilisee mapa kraɲ inəɣi lɔm tɔɔ, na í kiisi si: Ilii Iso Tacaa we le?
ɔlɛna lɔm faɣa, na Ilisee tɛsi.
- ¹⁵ Mprɔɣule Yeliko Iso kuyɔɣotutu teləsəlaa mpa paa səɲa taaləm tɔ, pa loosa mpi Ilisee lapa mpu tɔ. ɔlɛna pá tɔ si: Toma wɛna a ka we Ilii taa tɔ, nɔɔnɔɔ a məla Ilisee kin. ɔlɛna pá səɲi-i, na pá luɲi-i,
- ¹⁶ na pá tɔ si: Tə wɛna yəlaa apalɔtu nyəma nule na naanɔwa. Tu tili-we na pá pɛɛki nyá caa. Ntanyi Tacaa Feesuɣu kraɣa-i mpu tɔ, ku pɛta-i puɣv nakvli ku nyuɣu taa, yaa tɛtɛkəle taa kɛ tiiliɣi.
ɔlɛna Ilisee kisi si pá taa tili.
- ¹⁷ Pa caala-i teu, ɔlɛna í caɲ na í tisi, na pá tili pa yəlaa nule na naanɔwa na pá pɛɛki Ilii ke kuyɛɛɲ tooso, pa ta na-i.
- ¹⁸ Pa məlaa na pá maɣana Ilisee ke təna, ɔlɛna í tó si: Maa heela-me si í taa polo.
- Ilisee taɣanəɣi Yeliko lɔm*
- ¹⁹ Mpróɣó Yeliko nyəma təma Ilisee si: Hai, ta caa, ta ɔcate we teu. Ama tə lɔm wakələɣi alaa, na pá laki na tala hələsəɣi*fa*.^a
- ²⁰ Ntɛna Ilisee si: I tɔ tɔm ke nyanaya kofalaya taa, na í kəna-m.
Mpróɣó pa kəna-i.
- ²¹ Ilisee mowa tɔm mpi ɔlɛna í polo na í tɔ-wəɣi hite taa na í tɔ si: Tacaa si ma taɣana mə lɔm. Pə kaa tasa mə yəlaa na mə tala ke wakələɣv.
- ²² ɔlɛna lɔm mpi pə la teu ke haləna saɲa kɛ teitei isu Ilisee yɔɣotuyv tɔ.
- Piya tuɔwa Ilisee na sí sí*
- ²³ Mpróɣó Ilisee lu Yeliko na i kraaki Petɛɛli. ɔlɛna piya lu ɔcate taa na sí tuvki-i si: Nyunlɛsuyv kra, nyunlɛsuyv kra.
- ²⁴ Ntɛna Ilisee pəsi na í təɲsi-səɣi mpusi, na taale wontu isayatu nti pa yaa si Wusi tɔ, tó lu naale na tó cəli piya nule na naale.
- ²⁵ Pəle pə waali kɛ Ilisee kpawa Kamɛli puɣv taa. I lu təna, ɔlɛna í məɲna Samalii.

3

Iseyeli wulav Solam tɔm^a 2:19 hələsəɣi: Piipiliinaa lelaa na teləsaa si: Lɔm kɛ isayam na tetv ke kaalɔloya.

¹ Yuta wulaw Sosafati kawulaya pənaɣa, pələfɛi hiu nyəŋka taa ké, Akarɪ pəyalɔ Solam tɔɔɔ ɪ kawulaya ke Iseyeli taa ké Samalii, ke pusi naanɔwa na naale.

²⁻³ M̄p̄ógó ɪ lapa mpi pə ta maya Tacaa tɔ. ɪ keena Solopwam wei ɪ tusa Iseyeli nyəma ke tɔɔ laaw taa tɔ. Ama ɪ isayatu ta tala ɪ caa na ɪ too pa nyəntu ké. Mpi tɔ, ɪ kpɛsa pələ kulalaale nte ɪ caa ka sika tɔɔɔ Paali tɔ.

Iseyeli na Mowapu pa yoo

⁴ Mowapu wulaw Mesa ka tɔkaya heej ke tuutuuma ké. Paa pənaɣa ŋka pə weɛ si ɪ feli Iseyeli wulaw ke lampuu ke ɪweɛsi iyisi nuɔwa (100000), na ɪwaan ke iyisi nuɔwa (100000) na ɪ huɔtu.

⁵ Ama waatu wei Iseyeli wulaw Akarɪ sɛpa na Solam lɛɛti ɪ lonte taa, ɪlena Mesa kɔli ɪ tɔɔ.

⁶ M̄p̄ógó Solam cɔɔ Iseyeli tetu tɛna, na ɪ kala ɪ yoolaa.

⁷ ɪlena ɪ tili na ɪ heeli Yuta wulaw Sosafati si: Mowapu wulaw kɔla ma tɔɔ. Kɔɔ ɪ sɛna-m na tɔ yooɔa-ɪ. Sosafati si: Má na ma yoolaa na ma kpaɣanəŋ tá sɔɔɔ puwa si tu sɛna-ŋ.

⁸ ɪlena Sosafati tili na pá pɔɔsi-ɪ si: Le tɔɔ ké tu tɛŋna? Mpuɔle si: Tá tɛŋna ɪtəm wɔlaya tetu taa.

⁹ M̄p̄ógó Iseyeli na Yuta na ɪtəm pa awulaa tu mpaaw, na pá tɔ kuyɛɛŋ naatosompɔɔɔlaya. ɪlena pá laŋ lɔm si pá cɛla pa yoolaa na pa kpaɣanəŋ.

¹⁰ Ntɛna Solam ma kapuka si: Hei, ta tɔm tɛmaɣa. ɪsɔ kɔnna ta toosoɔɔ cəne si ɪ tɔɔɔ-tɔɔɔ Mowapu nyəma niŋ taa.

¹¹ M̄p̄ógó Sosafati pɔɔsaa si: ɪsɔ kuyɔɔtɔtu tɛlɛsɔlu nɔɔɔɔ ɪ fɛi cəne si ɪ pɔɔsi-tɔɔɔ Tacaa ke tɔm? ɪlena ɪseyeli wulaw yoolaa nyuɔu tu nɔɔɔɔ ɪ cɔ si: ɪlisee wei na ɪlii paa tɛŋaya tɛma tɔ, ɪ we cəne.

¹² Kɛlena Sosafati si: Pə we teu, apalɔ ɪni ɪ ka keɛsɛna-tɔɔɔ mpi Tacaa caana-tu tɔ.

M̄p̄ógó awulaa tooso ɪni ɪ pola ɪlisee kiŋ ke kpaɣaa.

¹³ Ntɛna ɪsɔ kuyɔɔtɔtu tɛlɛsɔlu pɔɔsi Iseyeli wulaw si: Pepe tɔɔ ké n kɔma na ɪ caaləɔ-ɪ m mpu? Polo na ɪ pɔɔsi nyá caa kuyɔɔtɔtu tɛlɛsɔlaa yaa nyá too nyəma. Kɛlena wulaw si: Aai, Tacaa kɔnna ta toosoɔɔ cəne si ɪ tɔɔɔ-tɔɔɔ Mowapu nyəma niŋ taa.

¹⁴ Mpuɔle ɪlisee tasaa si: Ma tuuna Tacaa Toma tɛna tu wei ɪ tɛmlɛ ma lakɪ tɔ si, Yuta wulaw Sosafati tɔɔ ké ma cɔɔki, tɔfɔ ma taa kɛna-ŋ.

¹⁵ Tɔɔ, ɪ kɔna-m yonyoolu nɔɔɔɔ ke nɔɔnɔɔ.

Yonyoolu suɔ ɪ cəmuɔu mapu, ɪlena ɪsɔ toma tii ɪlisee tɔɔ

¹⁶ na ɪ tɔ si: Tacaa yɔɔtɔaa si ɪ huli hila pəɣalɛ ke ɪlɔɔ kɔnɛ ku taa.

¹⁷ ɪ kaa nu tɛn yaa ku heelim pə taŋ. Pɔcɔ lɔm ká su ɪlɔɔ kɔnɛ. Na mɛna mə yoolaa na mə kalakəŋ na mə tɔla wɛna a sɔɔlɔɔɔ wontu tɔ ɪ nyɔɔ.

¹⁸ ɪlɛ pɔcɔɔlɛ tɛna. Halɪ Tacaa ká tɔ mə niŋ taa ké Mowapu tetu.

¹⁹ ɪ ká yɔki pa koloosi acalɛɛ kɔpana, na ɪ seti pa tɔɔ kɔlɔɔŋ tɛna. ɪ ká suuli pa hila tɛna, na ɪ lɔɔ pɛɛ ke pa tawa taa, na ɪ wakɛli pa kɔhalɔm.

²⁰ Tɛu fema ɪsu waatu wei pa lakɪ tanan kɔtasɪ tɔ. ɪlɛ pa nawa lɔm luna ɪtəm kɛlɛ, na pá wataa na pá kɔŋ.

²¹ Waatu wei Mowapu nyəma ná nuwa si, awulaa mpe pa tooso kɔŋ-weɣe yooɔaw, ɪlena pá suu apalaa tɛna mpa pa mɔna yooɔu pote tɔ, na pá su-weɣe tetu tɔŋa tɔɔ.

²² Tɛu fema, ɪlɛ pa ná ilim ɪlɛmɔɔ ke lɔm mpi pə taa kɛlɛ na pə sɛɛwa ɪsu calɔm.

²³ ɪlena pá má kapuka si: Heɣeɣeɣe, awulaa tooso ɪni pa yooɔa tɛmaɣa pa taa pa tike ké na pá kɔ tɛma na pa calɔm kpe, ɪ loosi yee. Tá polo tɔ kuu pa wontunaa.

²⁴ Waatu wei pa tala Iseyeli nyəma tɛsikile, ɪlena pɛlɛ pá lu pa tɔɔ, na pá ku-we, na ɪlɛlaa se. ɪlena pá tɛŋ pa waali na pá suu pa tɛtu taa na pá la-weɣe nananəŋa.

²⁵ M̄p̄ógó pa yɔka pa acalɛɛ, na pá lɔɔ pa tawa taa ké pɛlɛ pɛlɛ, na pə wakɛli pa kɔhalɔm. Na pá suuli pa hila, na pá seti pa tɔɔ kɔlɔɔŋ tɛna.

Ama Kii-Helesi ɪcate tike ke pa ta tokina. Paa na mpu, ɪlena pɛntɔlɔŋ lɔɔlaa polo na pá ta-tɛɣe kotaya.

²⁶ Mowapu wulaw cɛkɛnaa si ɪ kaa tɔli-ti, ɪlena ɪ kpɛyeli ɪ layalɛ yoolaa nasɛtoso nuɔwa (700) si, pá faɣana ɪtəm tɔɔ na pá lu. Ama pa ta pɛsi.

²⁷ M̄p̄ógó Mowapu wulaw yaa ɪ pəyalɔ kancaalaya nyəŋ, wei pu weɛ si ɪ lɛɛti ɪ lonte tɔ na ɪ ku-ɪ, na ɪ la ɪ tɔɔ ke kɔtaya ke ɪcate kɔluŋa tɔɔ. Iseyeli nyəma ná mpu, ɪlena sɔɔɔntɔ kpa-weɣe katatɔlaya, na pá məli pa tɛ.

4

¹ Iṣo kuyọ́yọ́tótó telṣṣlṣl nṣọ́yọ́l ı ká sṣṣṣna na í yele leelu. Ḿp̄yóyó kuyakó nakólı ı polá Ilisee kın̄ na í t̄mı-ı sı: Ta caa, ma paalb ka ké Iṣo t̄mle tó ké. I sṣṣṣ, ilena ı k̄mle tó k̄o sı ı k̄p̄ak̄x̄ı ta piya naale ke yomaa. Ile hai, s̄na-m.

² Nt̄ena Ilisee p̄ṣı-ı sı: Pepeye n caa sı má la-ḡ? Heeli-m mpi n w̄ena t̄o. Alṣ sı: Ma f̄ına polṣ c̄c̄c̄ka. Nımaḡa kaas̄na-m nyan̄aḡa taa.

³ K̄elena Ilisee sı: T̄o, polo nyá as̄maa c̄l̄o na ḡ k̄antı pa kın̄ ke nyan̄ası ke s̄s̄om.

⁴ Il̄ena nyan̄a nyá piya í s̄oṣ m̄a n̄an̄ taa, na í t̄k̄ı m̄a t̄o, na ḡ p̄l̄ax̄ı nımaḡa ḡkeḡe nyan̄ası taa na p̄ṣı sı na ḡ sukı.

⁵ Ḿp̄yóyó alṣ t̄ewa na í polo na í na ı piya pá t̄k̄ı pa t̄o. Na ı piya cel̄x̄ı-ı nyan̄ası, na í suulıyı nim.

⁶ P̄a keesaa, ilena í t̄o ı p̄ȳaḡa l̄ḡka sı: Cel̄e-m nyan̄aḡa.

Ama nyan̄ası t̄ena suwa. Il̄ena p̄ȳaḡa t̄o sı: P̄a ta kaası nak̄l̄ı. Il̄ena nim náá yele luṣ.

⁷ Il̄ena alṣ polo na í heeli Iṣo kuyọ́yọ́tótó telṣṣlṣl ke mpi p̄a lapa t̄o. Na í l̄e ı t̄o sı: Polo na ḡ p̄eetı nim mpi na ḡ f̄elı nyá k̄ema. Ye p̄a kaasa-ḡ w̄ena, il̄e nyan̄a nyá piya í t̄ȳo.

Ilisee ke Sunem alṣ toḡ tu te

⁸ Ḿp̄yóyó waat̄o nṣọ́yọ́l Ilisee t̄ḡna Sunem ıcat̄e taa. Alṣ toḡ tu nṣọ́yọ́l ı ka w̄e t̄ena. Il̄ena alṣ ın̄ı í caalı-ı sı ı polo ı te na í nȳo lum. P̄a t̄o ké ye Ilisee ı t̄ḡna t̄ena t̄o, ı hel̄x̄ı alṣ ın̄ı ı te na í t̄k̄ı.

⁹ K̄elena kuyakó nakólı alṣ ın̄ı í t̄o ı paalb sı: Ma nȳomá teu sı ap̄alṣ wei ın̄ı ı k̄oḡ t̄á te t̄o, ı ké Iṣo kuyọ́yọ́tótó telṣṣlṣl s̄s̄o ké.

¹⁰ T̄ó ḡma-ı kutuluḡu ke ta nȳḡku p̄ata t̄o. T̄ó su-ı k̄oḡnt̄oḡu, na taap̄elı, na k̄p̄el̄aḡa, na f̄at̄ela. Ye k̄oḡḡku í t̄ena c̄ne, ı helı na í s̄oṣ.

¹¹ Ḿp̄yóyó kuyakó nakólı Ilisee t̄ek̄aḡa na í helı kutuliya ḡke ka taa na í s̄oṣ.

¹² Il̄ena í t̄ılı ı t̄mle t̄o Kehasi sı: Polo ḡ yaa alṣ t̄ȳaḡa t̄o ın̄ı. Alṣ k̄oma na í s̄eḡ kutuluḡu nṣọ́y.

Il̄ena ¹³ Ilisee t̄o Kehasi sı tel̄sı-ı sı: N lapa-t̄oḡu k̄oḡant̄o ke s̄s̄om, il̄e pepeye taa la-ḡ? T̄a ȳoḡotı nyá t̄m ke w̄ulan yaa yoolaa nȳoḡu t̄o kın̄ na? Alṣ sı: Ma sama. Ile ma ta laḡ p̄l̄oḡu ma nȳóma taa.

¹⁴ Nt̄ena Ilisee p̄ṣı Kehasi sı: Pepeye tı lapı-ı? Kehasi sı: I f̄ına ap̄alṣp̄ȳaḡa. P̄aȳele ı paalb k̄p̄at̄elaa.

¹⁵ M̄p̄oḡule Ilisee sı: T̄o, yaa-ı.

Alṣ m̄elaa

¹⁶ Il̄ena Ilisee t̄o sı: P̄an̄aḡa ká sikiḡı ısu ıs̄ant̄o taka teitei t̄o, n ká n̄k̄ı ap̄alṣp̄ȳaḡa.

Nt̄ena alṣ ma kap̄uka sı: Hei, Iṣo kuyọ́yọ́tótó telṣṣlṣl, taa puḡusu-m yoo.

¹⁷ Ḿp̄yóyó alṣ ın̄ı ı lapa teu, na í lolı ap̄alṣp̄ȳaḡa, ke waat̄o wei teitei Ilisee ká keesaa t̄o.

Sunem alṣ p̄ȳaḡa fem

¹⁸ Ḿp̄yóyó p̄ȳaḡa ḡke ká lapa ḡolṣ. Il̄ena kuyakó nakólı ká t̄ḡ ka caa waalı ké taale ke t̄ok̄nt̄e.

¹⁹ P̄a tasaa, il̄e ka m̄apa kap̄uka nt̄e sı: Waai, paapa, ma nȳoḡu, ma nȳoḡu.

Nt̄ena c̄c̄e k̄oṣı ı t̄mle nȳóma taa nṣọ́yọ́l sı: Pona-keḡe ka too kın̄.

²⁰ T̄mle t̄o tana p̄ȳaḡa ke ka too, na toto n̄k̄ı-keḡe ı n̄oḡhe t̄o. P̄a k̄oma ilim sikuyı, il̄ena ká hee.

²¹ Il̄ena í k̄paana-keḡe kutuluḡu ḡku ku taa Ilisee k̄oḡ na í h̄ant̄ax̄ı t̄o. Na í huṣı-keḡe Ilisee kato t̄o, na í t̄k̄ı n̄oḡx̄o. Il̄ena í k̄pa taale

²² Na í t̄o ı paalb sı: Cel̄e-m t̄mle t̄o na k̄p̄an̄aḡa alonȳḡka. Ma l̄k̄ı ma t̄ax̄ı Iṣo kuyọ́yọ́tótó telṣṣlṣl te, na má k̄o.

²³ Nt̄ena ı paalb p̄ṣı-ı sı: Alaaf̄aya kele n puki Iṣo kuyọ́yọ́tótó telṣṣlṣl t̄eḡe saḡa na? Anı p̄a t̄aya ısoṣ kufalṣ acıma, yaa kuyakó k̄oḡes̄oḡu. Nt̄ena alṣ sı: Alaaf̄aya ké.

²⁴ Il̄ena alṣ t̄ó t̄mle t̄o sı: Polo t̄o polo. Ye ma ta t̄ó sı ḡ s̄ḡ, taa s̄ḡ yoo.

²⁵ M̄p̄oḡule pá t̄ó Kam̄elı m̄paab, na pá polo Ilisee t̄é. Waat̄o wei Ilisee loosa-ı poolṣṣ, il̄ena í heeli ı t̄mle t̄o Kehasi sı: Alṣ wei ı lakı-t̄oḡu ık̄ont̄o ke Sunem t̄ȳole.

²⁶ S̄ḡḡı-ı na ḡ p̄ṣı ı na ı paalb, na ı p̄ȳaḡa, pa alaaf̄aya t̄o.

Kehasi s̄ḡḡa-ı, il̄ena alṣ c̄o-ı sı: Alaaf̄aya ké.

²⁷ Alṣ tala Ilisee kın̄ ke p̄oḡu taa, il̄ena í hotı Ilisee t̄e, na í k̄pa ı n̄oḡhe, na Kehasi maḡası ısu ı t̄ȳoḡṣı-ı. Nt̄ena Ilisee sı: Yele-ı, ı lanḡe wak̄elaa ké. Ama T̄acaa ta yele sı ma nyı mpi p̄a t̄o t̄o.

²⁸ M̄p̄oḡule alṣ m̄apa kap̄uka ke k̄p̄ak̄p̄aa sı: Ta caa, nt̄oḡ ma taa s̄el̄amı-ḡ p̄ȳaḡa? Halı ma t̄u kisaa ké sı ḡ taa puḡusu-m.

²⁹ Nt̄ena Ilisee t̄o Kehasi sı: K̄p̄aḡa ma k̄p̄at̄óyó na ḡ l̄oḡ nyá t̄ax̄ı Sunem t̄eab. Taa s̄ḡ m̄paab taa sı n s̄eekı nṣọ́yọ́l, yaa p̄ont̄o s̄eekı-ḡ. Ye n talaa, il̄e n t̄enı k̄p̄at̄óyó ke p̄ȳaḡa ıs̄ent̄o.

³⁰ Ḿp̄yóyó p̄ȳaḡa too t̄oma Ilisee sı: Ma tuukina T̄acaa sı ye n ta k̄olı, ma m̄l̄ax̄ı ma tike.

Il̄ena Ilisee k̄olı na í t̄ḡı-ı.

³¹ Kehasi ná laala-we, ilena í tēni Ilisee kpatóyó ke pəyaya isentəo. Ama pəyaya ta tu kuyóli kuyólyu maɣamaɣa. Ḿpóyó Kehasi mǎlaa na í heeli Ilisee si: Pəyaya ta fe.

³²⁻³³ Ilisee talaa na í sɔv kutuluɣu taa, na í maɣana pa husa-keɣe ḿpóyó í kato təo na ka səpa. Ilena í təkɪ í təo na í sǎləmɪ Isə.

³⁴ Ilena í papɪ pəyaya təo, na pa nǎosi na pa ise na pa niŋ ke təma təo, na ka tənuyv taɣani haŋuyv.

³⁵ Ilena Ilisee kuli na í təŋ na í cəkəna kutuluɣu, na í taɣani ka təo ké luŋuyv. Ḿpóyó pəyaya cimsa kɾakɾaa ke təm naatosompəɣolaya, na ká kuli ise.

³⁶ Tənaya Ilisee tila Kehasi si: Polo n̄ yaa pəyaya too.

Toto kəma, ilena Ilisee təmɪ-ɪ si: Kəo n̄ mu nyá pəyaya.

³⁷ Ḿpóyó alv hənta Ilisee ke ate. Ilena í kɾaɣa í pəyaya na í tɛɛ.

Tuusi nsi si fei tɔyov tɔ

³⁸ Ḿpóyó nyɔɔsi waatu taa, kuyaku nakuli Ilisee kəma Kilikaa, na í koti Isə kuyɔɔtɔv tɛləsəlaa ke í kiŋ. Ilena í tɔ í təmle tɔ si: Təsi tiyaya səsaya na n̄ hili-weɣe tuusi.

³⁹ Ḿpóyó pa taa lelo yela tuusi ke haləm taa, na í maɣana aloolaya nakəli, na í kooli ka pee, na í həkɔ í toko taa, na í kəo na í peli-ye na í təsi. Ama nɔɔləv ta nyɪ-ye.

⁴⁰ Tuusi puwa na pá tɔ yəlaa na pá təŋ. Ilena pá má kapusi si: Hei, Isə kuyɔɔtɔv tɛləsəlv, tuusi nsi səv ké.

Nɔɔləv ta pəsi na í tɔɣ.

⁴¹ Ḿpóyó Ilisee təma si: I kəna mələm. Pa kənaa, ilena í tó tuusi nsi si taa na sí lá tɔɣov. Ilena Ilisee heeli í təmle tɔ si: Tv yəlaa.

Tiipile taa tuusi ta ke səv tətɔ.

Isə kuyɔɔtɔv tɛləsəlaa nunwa (100) caləsvy

⁴² Ḿpóyó kuyaku nakuli, apalv nɔɔləv í luna Paal-Salisa. Na í kɾenna Isə kuyɔɔtɔv tɛləsəlv ke í kuhələm kalaalasi. Isu tɔɣonaya pee potopotonaa ke hiu, na pee kotonɛe ke huluyv taa. Ḿpóyó Ilisee təma í təmle tɔ si: Tala pa tənaya tɔɣonaya ŋke.

⁴³ Ntəna təmle tɔ si: Ma taləɣi kanɛ inəɣi yəlaa nunwa (100) na pə tala pa le? Ilisee si: Nyaa tala-we te. Tacaa yɔɔtəa ké si, paa tɔɣo na pá haɣa na pə kaasi.

⁴⁴ Ḿpóyó təmle tɔ tala tɔɣonaya ŋkeɣe í taapalaa. Na pá tɔɣo na pá haɣa na pə kaasi, isu Tacaa ka yɔɔtɔv tɔ.

5

Asilima kutəŋ tv Naamanj waav

¹ Silií tɛtv wulav ka wenna í yooola nyɔv tɔ, na pá yaaki-ɪ si Naamanj. Apalv inɪ í ka ké yoolu ké. I na í yooola pa tɔŋ taa ké Tacaa ka yelaa, na Silií nyəma kəli. Haləna pa wulav saŋɪ-ɪ. Ama asilima kutəŋ ka wenna-ɪ.

² Pəcə waatv nɔɔləv, Silií nyəma ka lu Isɛɣeli nyəma ké koluv. Ilena pá kɾa Isɛɣeli pɛeliya nakəli na Naamanj alv tiliyi.

³ Mɾuyule kuyaku nakuli pɛeliya ŋke ka heela ka too si: Hai, kasa. Ye isu ta caa ka pola Samalii Isə kuyɔɔtɔv tɛləsəlv cəlv, ilé í ká waa-ɪ asilima kutəŋ ŋkuyv ləŋ ké.

⁴ Ḿpóyó Naamanj heela wulav ke pɛeliya ŋke ka təm nti.

⁵ Wulav si: Təv, pə we teu. Maa cɛle-ŋ lɛtəli na n̄ kɾenna Isɛɣeli wulav.

Naamanj tɛkaya, ilena í kɾenna liɣitee nyəɣəlyv ke kiloonaa ŋmɔnuyv na nunwa (300).

⁶ Ḿpóyó í pona lɛtəli, na í cɛla Isɛɣeli wulav. Pa ŋmaa í taa si: Má kusəna ma yooola nyɔv tɔ Naamanj na takəlaya kanɛ si, n̄ waa-ɪ í asilima kutəŋ.

⁷ Isɛɣeli wulav təma-keɣe kalvyv, ilena í cəli í wontu, na í má kapuka si: Ha, ilɛ ma ké Isə na má kuyi yəlaa na má feesiɣi-we? I nawa Silií wulav kəna-m kutəntv si má waa-ɪ tɔ. Ma nɔɔv ke í pɛkəɣi mɾv yoo.

⁸ Waatv wei Isə kuyɔɔtɔv tɛləsəlv nuwa si Isɛɣeli wulav cəla í wontu, ilena í tili si pá pəosi-ɪ si: Pɛpe təo ké pə caala-ŋ mɾv pə taka? Yele-ɪ na í kəo ma kiŋ, na í nyɪ si tampana Isə kuyɔɔtɔv tɛləsəlv we Isɛɣeli taa.

⁹ Ḿpóyó Naamanj kɾaya í keɛke, na í kɾayanəŋ, na í polo í səŋ Ilisee təyaya nɔɔv.

¹⁰ Ntəna Ilisee tili nɔɔləv si pá heeli-ɪ si: Polo n̄ ŋmilisi nyá təyi Yaatanɪ pəɣo taa ké təm naatosompəɣolaya. Pu tɛ-ŋ təkɾatakɾata.

¹¹ Tənayle Naamanj tv mɾpav na páná, na í təŋ si: Pəwe, maa nyəma si Isə kuyɔɔtɔv tɛləsəlv ká lu í maɣamaɣa ké, na í səŋ ma isentaa, na í sǎləmɪ í Isə Tacaa, na í tokina timpɪ taa kutəŋ we tɔ na í waa-m.

¹² Ilɛ Tamasi pusi Apana na Paapaa pa ta kəli Isɛɣeli ləŋ. Ye ma caaki maa yaaki təna na pə waa-m?

Ilɛna Naamaŋ ha siyile na í teeƙɛna pááná.

¹³ M̀p̀r̀ỳỳl̀ɛ̀ ɪ̀ t̃ɛml̃ɛ̀ nỹ́ɛ́m̃à se ɪ̀ waal̃i na pá p̃ɔ̀s̃ɪ-ɪ̀ sɪ: Ta caa, ye Ĩs̃ɔ̀ k̃ỹɔ̀ỹɔ̀t̃ɔ̀t̃ɔ̀ t̃ɛl̃ɛ̀s̃ɔ̀l̃ɔ̀ ka tu-ŋ̀ t̃ɛml̃ɛ̀ s̃ɔ̀s̃ɔ̀l̃ɛ̀ nat̃ɛ̀l̃ɪ̀ sɪ ñ́ l̃a, ñ́ ká k̃p̃ɪs̃aa? Ụ̀l̃ɛ̀ p̃ɛp̃ɛ̀ t̃ɔ̀ k̃é ɪ̀ t̃ɔ̀m̃a sɪ ñ́ ỹa l̃ɔ̀m̃ na p̃é waa-ŋ̀, na ñ́ k̃ɪs̃ɪỹ?

¹⁴ Ilɛna Naamaŋ tisi na í tii Yaatanɪ p̃ɔ̀ỹɔ̀ l̃ɔ̀m̃ taa, na í ŋ̀m̃ɪl̃ɪs̃ɪ ɪ̀ t̃ɔ̀ỹɪ̀ t̃ɔ̀m̃ naatosomp̃ɔ̀ỹɔ̀l̃ɔ̀ỹa, ɪ̀s̃ɪ Ụ̀l̃ɛ̀s̃ɛ̀ heela-ɪ̀ t̃ɔ̀. Ụ̀l̃ɛ̀na ɪ̀ k̃ɔ̀t̃ɔ̀ŋ̀ t̃ɛ, na ɪ̀ t̃ɔ̀ñỹɔ̀ m̃ɛ̀l̃ɪ̀ t̃ɛs̃ɔ̀t̃ɔ̀s̃ɔ̀t̃ɔ̀, ɪ̀s̃ɪ p̃ɔ̀ỹaɣ̃a s̃ɛ̀k̃p̃ɛl̃ɔ̀ỹa.

¹⁵ M̀p̀r̀ỳỳl̀ɛ̀ Naamaŋ na ɪ̀ nỹ́ɛ́m̃a pa m̃ɛ̀l̃a k̃p̃aƙp̃aa k̃ɛ Ụ̀l̃ɛ̀s̃ɛ̀ t̃ɛ, na í t̃ɔ̀ sɪ: P̃ɛñɛnt̃ɛ̀ ma nỹ́m̃á sɪ Ĩs̃ɔ̀ ñɔ̀ỹɔ̀l̃ɔ̀ f̃ɛɪ̀ t̃ɛt̃ɔ̀ taa k̃é t̃ɪl̃l̃ɪ̀, ɪ̀s̃ɪ Ĩs̃ɛ̀ỹɛ̀l̃ɪ̀ Ĩs̃ɔ̀. Ụ̀l̃ɛ̀ ma s̃ɛ̀k̃ɛna-ŋ̀ na wontu t̃ɛñɛ.

¹⁶ Ama Ụ̀l̃ɛ̀s̃ɛ̀ tuuwa sɪ: Na Ĩs̃ɔ̀ w̃ɛɪ̀ ɪ̀ t̃ɛml̃ɛ̀ ma lakɪ t̃ɔ̀, ma kaa mu p̃é taa pul̃ɔ̀.

M̀p̀r̀ỳỳl̀ɛ̀ Naamaŋ caala-ɪ̀, ɪ̀l̃ɛ̀na Ụ̀l̃ɛ̀s̃ɛ̀ k̃ɪs̃ɪ.

¹⁷ Ilɛna Naamaŋ t̃ãs̃a sɪ: Ñ́ k̃ɪs̃a ma k̃ɔ̀haham t̃ɔ̀, ỹɛl̃ɛ̀ na má c̃ɔ̀s̃ɪ m̃ɛ̀ t̃ɛt̃ɔ̀ k̃ɛ p̃ɛɔ̀, ɪ̀s̃ɪ k̃p̃aŋas̃ɪ naal̃ɛ̀ s̃ɔ̀ỹɔ̀l̃a. M̃p̃ɪ̀ t̃ɔ̀, Ĩs̃ɛ̀ỹɛ̀l̃ɪ̀ Ĩs̃ɔ̀ t̃ɪk̃ɛ k̃ɛ maa lakɪ ɕiikuɣu k̃ɔ̀t̃ɔ̀ỹa na k̃ɔ̀t̃ɔ̀ỹa ŋ̀ka k̃ɔ̀k̃ɔ̀ l̃usa ka t̃ɛna t̃ɔ̀.

¹⁸ Ama k̃ɔ̀l̃ɔ̀m̃t̃ɔ̀ k̃ɛ ma s̃ɛ̀l̃ɛ̀m̃ɔ̀ỹɪ̀ sɪ T̃aƙaa í w̃ɪɪ-m̃. Ye ma caa S̃ɪl̃ɪɪ wulaw̃ s̃ɔ̀uk̃ɪ ɪ̀ t̃ỹɔ̀ỹ Lim̃ɔ̀ŋ kutuluỹu taa sɪ ɪ̀ laaki, maa s̃ɪ-ɪ̀. Hai, T̃aƙaa t̃aỹañɪ-m̃ nt̃ɪ nt̃ɪ.

¹⁹ M̀p̀r̀ỳỳl̀ɛ̀ Ụ̀l̃ɛ̀s̃ɛ̀ sɪ: K̃p̃ɛ, Ĩs̃ɔ̀ í s̃ɪ-ŋ̀.

Ilɛna Naamaŋ t̃ɔ̀ m̃p̃aaɔ̀.

Kehasi k̃ɔ̀p̃ɔ̀nt̃ɔ̀ỹɔ̀

Naamaŋ t̃ɛɛwa ɪ̀ ta tu hat̃ɛl̃ɛt̃a s̃ɔ̀s̃ɔ̀m̃. Ilɛna

²⁰ Kehasi m̃aỹas̃ɪ ɪ̀ taa sɪ: Ma caa k̃ɪs̃a S̃ɪl̃ɪɪ t̃ɔ̀ŋ̀ t̃ɔ̀ ɪ̀ ɪ̀ wontu nt̃ɛ̀ ỹɛm̃. Na Ĩs̃ɔ̀, ɪ̀s̃ɪ ma se ɪ̀ waal̃ɪ na má mu pul̃ɔ̀p̃ɔ̀.

²¹ Nt̃ɛna í se apal̃ɔ̀ ɪ̀ waal̃ɪ. Naamaŋ p̃ɔ̀s̃aa na í na-ɪ̀ m̃p̃ɔ̀, ɪ̀l̃ɛ̀na í lu ɪ̀ k̃ɛk̃ɛ taa na í ŋ̀maa at̃ɛ. Ụ̀l̃ɛ̀na í s̃ɔ̀ŋ̀ɪ-ɪ̀ na í p̃ɔ̀s̃ɪ-ɪ̀ sɪ: Alaaf̃ɔ̀ỹa k̃ɛl̃ɛ?

²² M̀p̀r̀ỳỳl̀ɛ̀ sɪ: Alaaf̃ɔ̀ỹa k̃é. Ma caa k̃ɔ̀s̃ɛna-m̃ sɪ Ĩs̃ɔ̀ k̃ỹɔ̀ỹɔ̀t̃ɔ̀t̃ɔ̀ t̃ɛl̃ɛ̀s̃ɔ̀l̃ɔ̀a k̃p̃ɛk̃ɛl̃ɛ nỹ́ɛ́m̃a naal̃ɛ̀ l̃una If̃ɔ̀l̃aỹɪm̃ pul̃as̃ɪ taa, na pá k̃ɔ̀ɔ̀ ɪ̀ t̃ɛ. Sɪ ñ́ ha-w̃ɛỹɛ̀ l̃iỹít̃ɛɛ̀ nỹ́ɛ́ɔ̀t̃ɔ̀ kil̃ɔ̀ɔ̀naa h̃ɪu na naañɔ̀wa, na ac̃ɪma wontu k̃ɛ naal̃ɛ̀.

²³ Nt̃ɛna Naamaŋ sɪ: Ye l̃ɛ̀ ma c̃ɛl̃ɛ-ŋ̀ kil̃ɔ̀ɔ̀naa nut̃ɔ̀s̃ɔ̀.

Ilɛna Naamaŋ kaana Kehasi na Naamaŋ t̃ɔ̀ nỹ́ɛ́ɔ̀t̃ɔ̀ nt̃ɔ̀ỹɪ̀ hul̃uñ taa na í h̃ɔ̀k̃ɔ̀. Na í c̃ɛl̃ɛ-ɪ̀ t̃ɔ̀t̃ɔ̀ỹɔ̀ ac̃ɪma wontu, na í s̃ɔ̀k̃ɪ ɪ̀ t̃ɛml̃ɛ̀ nỹ́ɛ́m̃a naal̃ɛ̀ na pá t̃ɔ̀ŋ̀na Kehasi.

²⁴ Pa tala pul̃aỹa nak̃ɛl̃ɪ̀, ɪ̀l̃ɛ̀na Kehasi mu hul̃uñ na wontu na í s̃ɔ̀ṽna ɪ̀ t̃ɛ. Ụ̀l̃ɛ̀na Naamaŋ t̃ɛml̃ɛ̀ nỹ́ɛ́m̃a náá m̃ɛ̀l̃ɪ̀.

²⁵ Waatu w̃ɛɪ̀ Kehasi m̃ɛ̀l̃a ɪ̀ caa k̃ɪŋ̀, ɪ̀l̃ɛ̀na Ụ̀l̃ɛ̀s̃ɛ̀ p̃ɔ̀s̃ɪ-ɪ̀ sɪ: L̃ɛỹɛ̀ ñ́ l̃uñaa? M̀p̀r̀ỳỳl̀ɛ̀ sɪ: Ta caa, ma ta polo t̃ɪl̃ɪ se.

²⁶ Nt̃ɛna Ụ̀l̃ɛ̀s̃ɛ̀ sɪ: Saa w̃ɛɪ̀ apal̃ɔ̀ ɪ̀ na-ŋ̀ na í lu ɪ̀ k̃ɛk̃ɛ taa na í ŋ̀maa at̃ɛ t̃ɔ̀, p̃é h̃ɔ̀l̃a-m̃ k̃é t̃ɛ. Ụ̀l̃ɛ̀ p̃é ta t̃a t̃a sɪ ñ́ h̃ɪk̃ɪ wontu k̃ɔ̀p̃añt̃ɔ̀ na l̃iỹít̃ɛɛ̀, na ñ́ ỹana Ol̃ɪf̃ɪñaa na l̃ɛs̃ɛŋ̀naa t̃awa, na t̃ɔ̀l̃a na ỹɔ̀maa apal̃ɔ̀nỹ́m̃a na al̃ɔ̀nỹ́m̃a.

²⁷ P̃é t̃ɔ̀ t̃ɔ̀, Naamaŋ k̃ɔ̀t̃ɔ̀ŋ̀ ká m̃ɛ̀l̃ɪ̀ nỹ́ana nỹ́a l̃ɔ̀l̃ɔ̀ỹɔ̀ nỹ́ɛ́m̃a m̃ɛ̀ t̃ɔ̀ k̃é tam t̃ɔ̀.

Waatu w̃ɛɪ̀ Kehasi lu Ụ̀l̃ɛ̀s̃ɛ̀ k̃ɪŋ̀ ɪ̀l̃ɛ̀na as̃ɪl̃ɪma k̃ɔ̀t̃ɔ̀ŋ̀ waas̃ɪ ɪ̀ t̃ɔ̀ñỹɔ̀ t̃ɛna na í h̃ɔ̀l̃ɔ̀m̃ɪ t̃ɛl̃al̃al̃a ɪ̀s̃ɪ k̃p̃ɔ̀ñk̃p̃ɔ̀m̃ɔ̀l̃ɔ̀m̃.

6

Laale k̃ɔ̀l̃ɛp̃ɪl̃ɛ̀ h̃ɪu

¹ M̀p̀r̀ỳỳl̀ɛ̀ k̃ỹaƙɔ̀ nak̃ɔ̀l̃ɪ̀ Ĩs̃ɔ̀ k̃ỹɔ̀ỹɔ̀t̃ɔ̀t̃ɔ̀ t̃ɛl̃ɛ̀s̃ɔ̀l̃ɔ̀a k̃p̃ɛk̃ɛl̃ɛ nỹ́ɛ́m̃a pola Ụ̀l̃ɛ̀s̃ɛ̀ k̃ɪŋ̀ na pá t̃ɔ̀m̃ɪ-ɪ̀ sɪ: Ta caa, ta kutuluỹu ŋ̀ku k̃ɔ̀ taa t̃ɔ̀ k̃ɔ̀t̃ɪỹɪ̀ t̃ɔ̀ ku tak̃ɪ-t̃ɔ̀.

² Ụ̀l̃ɛ̀ ye l̃ɛ̀ na t̃ɔ̀ t̃ɪɪ Yaatanɪ p̃ɔ̀ỹɔ̀ ñɔ̀ỹɔ̀, na paa w̃ɛɪ̀ í s̃ɛt̃ɪ taau, na t̃ɔ̀ s̃ɪk̃ɪ kutuluỹu l̃ɛŋ̀k̃ɔ̀. Ụ̀l̃ɛ̀s̃ɛ̀ sɪ: ɪ̀ polo.

³ M̀p̀r̀ỳỳl̀ɛ̀ pa taa l̃ɛ̀l̃ɔ̀ p̃ɛs̃ɛnaa sɪ: Ta caa, ta na-ŋ̀ tu p̃ɔ̀na. M̀p̀r̀ỳỳl̀ɛ̀ sɪ: P̃é w̃ɛ t̃ɛu, maa t̃ɛŋ̀-ɛɛ̀.

⁴ Ụ̀l̃ɛ̀na pa t̃ɛna pá t̃ɪɪ Yaatanɪ p̃ɔ̀ỹɔ̀ ñɔ̀ỹɔ̀ na pá s̃ɛt̃ɪ tuŋ̀.

⁵ Pa taa l̃ɛ̀l̃ɔ̀ s̃ɛt̃aỹaa ɪ̀ taau, ɪ̀l̃ɛ̀na laal̃ɛ̀ h̃ɔ̀l̃ɪ na t̃ɔ̀ hot̃ɪ l̃ɔ̀m̃ taa. Nt̃ɛna apal̃ɔ̀ ɪ̀ má k̃ap̃uka sɪ: H̃ɛɪ ta caa, ma l̃ɛpa. Laal̃ɛ̀ k̃ɔ̀k̃ɛnt̃ɔ̀l̃ɛ̀ k̃é.

⁶ M̀p̀r̀ỳỳl̀ɛ̀ Ụ̀l̃ɛ̀s̃ɛ̀ p̃ɔ̀s̃ɪ-ɪ̀ sɪ: L̃ɛ taa k̃é t̃ɔ̀ hot̃aa?

Apal̃ɔ̀ ɪ̀ h̃ɔ̀l̃a-ɪ̀, ɪ̀l̃ɛ̀na í s̃ɛt̃ɪ t̃ỹɔ̀ỹ p̃ɪl̃ɪŋ̀a na í l̃ɔ̀ỹɔ̀ t̃ɛna ɪ̀, na laal̃ɛ̀ k̃p̃a l̃ɔ̀m̃ t̃ɔ̀ k̃é k̃p̃aƙp̃aa.

⁷ Nt̃ɛna Ụ̀l̃ɛ̀s̃ɛ̀ sɪ: K̃p̃aỹa-t̃ɛ.

Ụ̀l̃ɛ̀na apal̃ɔ̀ ɪ̀ s̃ɪs̃ɪ na í k̃p̃aỹa-t̃ɛ.

Ụ̀l̃ɛ̀s̃ɛ̀ k̃p̃a S̃ɪl̃ɪɪ ỹool̃aa

⁸ Waatu w̃ɛɪ̀ S̃ɪl̃ɪɪ wulaw̃ ỹook̃aỹana Ĩs̃ɛ̀ỹɛ̀l̃ɪ̀ nỹ́ɛ́m̃a t̃ɔ̀. M̀p̀r̀ỳỳl̀ɛ̀ k̃ỹaƙɔ̀ nak̃ɔ̀l̃ɪ̀, í na ỹool̃aa nỹ́ɛ́m̃a nỹ́ɛ́m̃a, pa c̃aỹaa na pá l̃ɛs̃ɪ t̃ɪmp̃ɪ paa s̃ɪk̃ɪ t̃ɔ̀.

⁹ Ama Ụ̀l̃ɛ̀s̃ɛ̀ t̃ɪl̃aa na pá k̃ɛɛs̃ɪ Ĩs̃ɛ̀ỹɛ̀l̃ɪ̀ wulaw̃ k̃ɛ l̃ɔ̀na ñna ñna a taa p̃é f̃ɛɪ̀ sɪ pá polo t̃ɔ̀, sɪ S̃ɪl̃ɪɪ ỹool̃aa w̃ɛ t̃ɛna.

- ¹⁰ Ilena Iseyeli wulaw tili i yoolaa na pá feñ Iona anu.
Tóm payale ke pá lapa mpw, na Ilisee náá keesayi Iseyeli wulaw, na ílé í nyəñ i tonté.
- ¹¹ M'pógó pá hañja Silií wulaw, na í koti i yoolaa nyoyu nyáma, na í tó-we si: Mənaafiki we ta taa, na í tayasayi Iseyeli wulaw. I kuli i waali.
- ¹² Ntəna i yoolaa nyoyu nyáma taa Iəlu si: Mənaafiki fei tá taa yoo. Ama Ilisee teləsəyəna wulaw, ke nti nti n yəgətəyi nyá nañ kəhəntəyü taa tó.
- ¹³ Kəlena Silií wulaw tó-we si: I polo na í nyi timpi Ilisee weé tó, na í kpa-i.
Pele pa koma Iəna pá heeli-i si i we Totan.
- ¹⁴ M'pógó Silií wulaw tila yoolaa tuutuuma, na keekənaa, na krayanəñ, na pá polo pá nyala icate.
- ¹⁵ Təu fema tanañ təhulu, na Ilisee təmlə tu lu, Iəna í ná yoolaa, na keekənaa, na krayanəñ tama icate. Ilena í má kapuka si: Hei, ta caa, tə ləpa. Tu təñ ħku?
- ¹⁶ M'puyəle Ilisee si: Taa nyá. Mpa pa we ta waali tó pa kəla-weye payale.
- ¹⁷ Pə waali, Iəna í sələmi Iəo si: Hai, Tacaa, kuli i se na í ná.
- ¹⁸ M'pógó Tacaa kula i se, na í ná kəkə keekənaa, na pə krayanəñ waasa pulaya tó.
- ¹⁹ M'pógó Silií yoolaa suv tonté, na pá tiikina Ilisee tó. Ilena Ilisee sələmi Iəo si: Yuləsi pa ise. Ntəna Silií yoolaa yolumi isu Ilisee sələmuyü tó.
- ¹⁹ Ilena Ilisee tó-we si: I toolaa ké, pə taya cəneye pa hula-mə. I təñ-i-m na má pona-meyə wei í preekəyi tó i kinj.
M'pógó Ilisee pona-weye Samalii.
- ²⁰ Pa suv icate taa, Iəna í sələmi si: Tacaa kuli pa ise na pá ná Iə.
Silií yoolaa ise kulaa, Iəna pá cəkəna si Samalii icate taa ké pa weé.
- ²¹ Waatu wei Iseyeli wulaw nawa yoolaa mpe, Iəna í pəosi Ilisee si: Ma ku-weye, ma caa?
- ²² Ilisee si: Aa, yoo. Pu weé tó, ye yoolaa krawa yomaa, paa kuyə-we. Iə cali-we na pá təyo na pá nyoo, Iəna í yele-we na pá məli pa wulaw kinj.
- ²³ M'pógó Iseyeli wulaw lapa-weye muulle təkpetekpete, na pá təyo na pá nyoo. Ilena í yele-we na pá məli pa caa tə. Pə krayaw hatoo waatu un təyo yoolaa ħmulaa yela Iseyeli tetu taa ké suv.
Samalii nyəyosi
- ²⁴ M'pógó waatu nəyəl, Silií wulaw Pəni-Hatati kreyela i yoolaa, na pá polo pá nyala Samalii icate.
- ²⁵ Ilena nyəyosi anaam lu tə taa. Na halí pá pəetəyi krayaya nyoyu ke liyitee nyəyətu nuñaasa na pa tə təyənaya pee naali a ħkute ke liyitee nyəyətu kakpasí.
- ²⁶ M'pógó koyaku nakoli Iseyeli wulaw tənaya icate koluña tó. Ilena alw nəyəl í má kapuka si: Hai, ta caa waasi-m.
- ²⁷ Ntəna wulaw si: Ye Tacaa ta waasi-ñ, maa pəsəyi. Pə ta kaasi pulu, paa təyənaya pee paa solum.
- ²⁸ Pepeye n caa?
Alw si: N nawa alw iné? Tete waali ké i tóma si: Tə təyo ma pəyaya, ye pə fema, Iə tu téesi i nyəñka.
- ²⁹ M'pógó tə təsa ma pəyaya ħke na tə təyo. Təu fema na má tómi-i si, í kəna i nyəñka na tə təyo, Iəna í ħmesí-ke.
- ³⁰ Wulaw nu alw təm nti, Iəna í cəli i wontu na lañwakəlle ke koluña tó təna. Ilena yəlaa ná si i ka suu fələtənaa taka ké pə tē.
- ³¹ Ilena wulaw má kapuka si: Ye ma ta seti Ilisee nyoyu ke sanja Iəo í tu-m wahala səsə.
Ilisee kpaala nyəyosi tēm
- ³² Ilisee na icate səsaa pa we i tə na pá təñna kotuyü. Iə wulaw kusa nəyəluyəle, na un i tənəyi waali. Tillu ta tu tata, Iəna Ilisee heeli səsaa mpe si: Yuləkəlu ílé i kusəna nteye nəyəl si i kəo í seti ma nyoyu. I təkí nənəyo, í taa yele na í suv. Ii tu nukí i mayamaya i nəñhe tən ke tillu waali.
- ³³ Ilisee nəyo ta tiita atə, Iə wulaw yəgətəa kele si: Tacaa kəñna-tuyü mpusi iné. Iə pepeye tu tasa tēləyü ke i kinj?

7

¹ M'pógó Ilisee cəwa si: Tacaa yəgətəa si cele isəntə taka, liyitee nyəyəlyu kuləmuyü ke paa ya molum kiloonaa naanəwa na naale, yaa təyənaya pee kiloonaa hiu na liyiti ke Samalii koyaku taa.

² M'pógó Iseyeli wulaw yoou wontu təkəlu nəyo təkpa si: Paa Tacaa ká tūl isəntənyu ke pəñ na kotəyü pee luli, pu la isu n yəgətəyü təyəle? Ntəna Ilisee si: N ká ná ná nyá isəpəle. Ama n kaa waa pə taa ké.

Silií yoolaa sewa, na nyəyosi tēm

³ Asilima kutəŋ nyəma liyiti nəyolb i ká wenna Samalii icate nənəyɔ, na awali tɔɔ. Mɔɔyule pa tɔma tɔma si: Ye tɔ caya cənɛ, isu tɔ sɔpa yem.

⁴ Tɔɔ, anɪ ye tɔ tɔma si tɔ sɔbki icate taa, tu si nyɔyɔsi kɛ, tɔyɔnaya fɛi. Tɔ tu caya cənɛ, pɔ taa pɔ taa inɛyɪ. Pɔ tɔɔ ilɛ, tɔ tii kolontunaa tɛsikile. Ye pa tu ku-tu awusa.

⁵ Pɔ taanaa, ilɛna pɔ tii Silii nyəma tɛsikile pa ta nu nəyolb taŋ.

⁶ Silii yoolaa ká nuwa kɔkɔtɛ natəlɔyɪ, isu yoolaa tuutuuma, na pa kɛkɛnaa na pɔ kɔɔyənəŋ taŋ. Ntɛna pɔ heeli tɔma si: Isəntɔ Isɛyɛli wulaw fɛla Icipiti na Hiti pɔ nyəma kɛ liyitɛ kɛ, na pɔ kɔŋ-tuyɔ yoonav.

⁷ Ilim tukaya, ilɛna Silii yoolaa se na pɔ yele pa coka, na pa kɔɔyənəŋ na pa kɔɔɔasi.

⁸ Asilima kutəŋ nyəma liyiti inɪ i tala Silii nyəma tɛsikile na pɔ sɔv cɔkɛle natəlɔ tɔ taa, na pɔ tɔyɔ na pɔ nyɔɔ. Ilɛna pɔ kuu liyitɛ na wɔla na wontu kususuutu, na pɔ polo pɔ ŋmɛsi tiili. Ilɛna pɔ mɛli na pɔ sɔv lentɛ taa, na pɔ kɔɔyɔ wontunaa kɔɔpantɔ kɛ waanɪ waanɪ, na pɔ polo pɔ ŋmɛsi tɔtɔ.

Asilii yoolaa sewa na nyɔyɔsi tɛ

⁹ Mɔɔyɔ pa tɔma si: Isu tɔ hikuyɔ tɔm kɔɔpantɔ kɛ sɔŋa isəntɔ na tɔ suna ta ti tɔ pɔ fɛi teu. Ye tɔ yɛlaa si pɔ nyaaɪ na pɔcɔ tɔ heeli-tu, Isɔ ká hɔ ta ŋkɔɔyɔyɔ. Tɔ polo tɔ heeli-tɔyɪ wulaw tɛ.

¹⁰ Mɔɔyɔ asilima kutəŋ nyəma mɔɔe pa sɔv icate taa, na pɔ yaa yoolaa mɔɔa pa taŋyɔyɔ icate nənəyɔ tɔ, na pɔ heeli-wɛ si: Tɔ pola Silii yoolaa tɛsikile ntɛ tɔ na nəyolb. Pɔcɔ tɔ ta tu nu yɔlb nəyolb taŋ. Kɔɔyənəŋ na kɔɔɔasi tike kɛ pa tamsaa, na coka wɛ kɔɔtɛ.

¹¹ Ilɛna icate nənəyɔ taŋlaa mɔɔe pɔ yaa nəyolb, na pɔ tilina-tɔm ntɔyɪ wulaw tɛ.

¹² Mɔɔyɔ wulaw kula ahoɔ heka, na i tɔ i waali nyəma si: Ma nyəma Silii nyəma mɔɔe pa taa laɔatɔ. Pa nyəma si nyɔyɔsi pu-tu. Pɔ tɔɔ kɛ pa lu pa tɛsikile na pɔ polo pɔ ŋmɛli tawa taa si, ye tɔ lu icate taa, ilɛ pa kɔɔa-tu na tɔ isɛ. Na pɔ sɔv icate taa tɔtɔ.

¹³ Mɔɔyɔ wulaw waali nyəma taa nəyolb ná tɔma si: Tɔ lɛsi kɔɔyənəŋ kakɔasi na tɔ tilina yɔlaa napɛli, na tɔ ná mɔɔi pɔ lakɪ tɔna tɔ. Paa tɔ tu yɛla-wɛ, paa si teitɛi kɛ isu icate taa yɔlaa tɔna.

¹⁴ Ilɛna wulaw cɛla yooɔ kɛkɛnaa naalɛyɛ yoolaa, na pɔ polo Silii nyəma kɛ pɛkɔyɔ si pa naa.

¹⁵ Mɔɔyɔ pa tɔŋa pa nɔɔhɛɛ, halɛna Yaatanɪ pɔyɔ. Na pɔ hiiki wontunaa tuutuuma wei Silii nyəma lɔna mɔɔaav si, pɔ kaasi-wɛ tɔfayafaya na pɔ se lɔŋlɔŋ tɔ. Ilɛna pɛkɛ pɔ mɛli na pɔ heeli-tɔyɪ wulaw.

¹⁶ Mɔɔyɔ icate nyəma lu kɔɔkɔaa, na pɔ tii Silii nyəma tɛsikile, na pɔ kuu wontu. Halɛna yɔlaa pɛɛti mɔlɔm kiloonaa naanɔwa na naalɛ, yaa tɔyɔnaya pɛɛ kiloonaa hiu na liyiti kɛ liyitɛ nyɔyɔyɔ kɔlɔmuyɔ, isu Taca ka heeluyɔ-wɛ tɔ.

¹⁷ Mɔɔyɔ wulaw kusa i yooɔ wontu tɔkɔlɔ wei i tɔyɔyɔ-tɔ tam tɔ, si i polo na i fɛŋ na i ná mɔɔi pɔ lakɪ kɔyɔkɔ taa kɛ icate nənəyɔ tɔ. Ama samaa wei i ka wɛ tɔna tɔ, i paa-tɔ nɔɔhɛɛ na i sí. Mɔɔyɔ Isɔ kɔyɔyɔtɔ tɛlɛsɔlɔ Ilisee ka yɔyɔta waatu wei Isɛyɛli wulaw kɔma na i mayana-tɔ.

¹⁸ Waatu wei Ilisee ká heela wulaw si: Cɛle isəntɔ waatu paa pɛɛti tɔyɔnaya pɛɛ kiloonaa hiu na liyiti, yaa mɔlɔm kiloonaa naanɔwa na naalɛyɛ liyitɛ nyɔyɔyɔ kɔlɔmuyɔ kɛ Samalii kɔyɔkɔ taa tɔ.

¹⁹ Yooɔ wontu tɔkɔlɔ inɪ i cɔna si: Paa Taca ká tɔli isɔtɔnuyɔ kɛ pɔŋŋ na kutɔyɔv pɛɛ luli, pu la isu n yɔyɔta tɔyɔlɛ? Halɪ Ilisee tam-tɔ si: N ká ná ná nyá isɔpɔlɛ, ilɛ n kaa waa pɔ taa kɛ.

²⁰ Na tampana mɔɔyɔ pɔ lapa. Icate nənəyɔ samaa fɛla-tɔ kɛ na i sí.

8

Sunem alb tɔm tɔnaya

¹ Mɔɔyɔ kɔyɔkɔ nakɔli, Ilisee tɔma Sunem alb wei i pɔyɔyɔ i ka feesaa tɔ si: Nyana nyá tɔyɔyɔ nyəma, i lu cənɛ. I polo timpi i caaki tɔ na i caya. Mɔɔi tɔ, Taca caa i kɔna nyɔyɔsi kɛ Isɛyɛli tɛtu taa kɛ pusɪ naatosompɔyɔlaya.

² Ilɛna alb inɪ na i nyəma pɔ polo pɔ caya Filiisi nyəma tɛtu taa. Pusɪ naatosompɔyɔlaya kɛ pa caya isu Isɔ kɔyɔyɔtɔ tɛlɛsɔlɔ kɛ heeluyɔ-tɔ.

³ Pusɪ nsɪ si sika, ilɛna pɔ mɛli pa tɛtu taa. Ilɛna pɔ pɔɔsi wulaw kɛ pa tɔyɔyɔ na pa tawa tɔm.

⁴ Waatu inɪ i taa kɛ wulaw yɔyɔtɔyana Ilisee tɔmlɛ tɔ Kehasi. Na i pɔɔsi-tɔ si: Kɛɛsi piti tɔma nna Ilisee ka lapa tɔ.

⁵ Ilɛna i kɛɛsɔyɪ-tɔ pɔyɔyɔ ŋka Ilisee ka feesaa tɔ ka tɔm. Ilɛ alb na i pɔyɔyɔ ŋkɛ pa tala wulaw tɛyɛlɛ, na pɔ pɔɔsɔyɪ-tɔ pa tɔyɔyɔ na pa tawa tɔm. Ntɛna Kehasi si: Anhaa, ta caa, alb inɛ i pɔyɔyɔ kanɛyɛ Ilisee ka feesaa.

⁶ Mɔɔyɔ wulaw pɔɔsa alb na alb kɛɛsi-tɔ pɔ tɔna. Ilɛna i heeli i yɔlaa taa wei i wɛna naani kɛ teu tɔ si: Paaɔna alb inɪ i tɔm nti. Pá mɔŋna-tɔ i nyəm tɔna. Pá cɛlɛ-tɔ i tawa kɔlɔm kasɔyɔyɔ kɛ pɔ kɔɔyav tɔo i fɛi tɔ.

Ilisee na Hasayɛli pa tɔm

7 Μπόγύ waatu nɔɔɔɔɔ, Iiisee pola Tamasi. Ilena pɔ pana pɔ wukaɣa Siliɪ wulaw Peni-Hatati. Ilena í nu sɪ Iɔ kuyɔɔɔtutu telɔsulu kɔma icate taa.

8 Ilena í kusi ɪ waali tɔ Hasayeli sɪ: Pona Iiisee ke kɔcɔɔɔ. Pɔɔsɔna-ɪ sɪ: Ma sɪ yaa ma kɔli?

9 Μπόγύ Hasayeli sɔɣɔla Tamasi taa kɔpampam kɛ yooɔoona nule sɪ ɪ haaki Iiisee. I tala Iɔ kuyɔɔtutu telɔsulu kin, Ilena í tɔ sɪ: Nyá pɔyalɔ Siliɪ wulaw Peni-Hatati kɔsɔna-m sɪ, má kɔɔ má pɔɔsɪ-ɪ sɪ ɪ ká sɪ yaa ɪ ká kɔli?

10 Ntɛna Iiisee sɪ: Polo na n̄ heeli-ɪ sɪ, ɪ ká kɔli. Ama Tacaa hɔla-m sɪ, paa pu la isɔna ɪ ká sɪ.

11 Μπόγύ Iiisee isɛntaa layasa kpakpaa, na í nyɔni Hasayeli tɔpɪɪɪɪ na í naali wula.

12 Ntɛna Hasayeli sɪ: Pepe lapa ta caa?

Μρυυɔle Iiisee sɪ: Ma tɛma nau ke isɔna n̄ ká sɔ kɔkɔ ke Iseyeli nyɔma koloosi acalɛ tɔ. N ká lɛntɪ pa ifɛpiya, na n̄ felɪ pa piya ke nɔɔhɛɛ, na n̄ yɔki ahusitona lotu.

13 Kɛlena Hasayeli sɪ: Haya kɔhɔlɔmɔɣa má, leyɛ ma nawa pɔ tɔɪ? Iiisee sɪ: Tacaa heela-m sɪ n ká pɔsɪ Siliɪ nyɔma wulaw.

14 Μπόγύ Hasayeli kɔpɛma, Ilena wulaw pɔɔsɪ-ɪ sɪ: Iɔ kuyɔɔtutu telɔsulu heela-ɪ suwe? Μρυυɔle sɪ: I heela-m kɛ sɪ n ká kɔli.

15 Ama tɛw fema, Ilena Hasayeli lii kunti ke lom na í takɪ wulaw isɛntɔ na í sí. Ilena unɪ ɪ tɔɣ kawulaya ke ɪ lonte.

*Yuta wulaw Solam tɔm
(Kvɔɔsɔtu II 21:2-20)*

16-17 Iseyeli wulaw Akarɪ pɔyalɔ Solam kawulaya pɔnaya kakpasɪ nyɔɪka taa kɛ Yuta wulaw Sosafati pɔyalɔ Solam, ná tɔɣ Yuta kawulaya ke Yosalem taa kɛ pusi pɔlɛfɛi naanɔwa. I lɔlɔɣ pusi wɛ hiu na naanɔwa na naale ke waatu unɪ.

18 Μπόγύ ɪ tɔma teitei isɪ Iseyeli awulaa Akarɪ wɛ. Halɪ unɪ ɪ tu kɔɣana ílɛ ɪ pɛɛɔ, na í la mpi pɔ ta maɣa Tacaa tɔ.

19 Paa na mpɔ Tacaa ta tisi na í wakɔli Yuta kawulaya. Mpi tɔ, ɪ ka tɛma ɪ tɔmlɛ tɔ Tafiiti ke heeluyɔ kɛ sɪ, nyá lɔlɔɣ nyɔma ká tɔki kawulaya ke Yosalem ke tam na pá kaasɔɣɪ tɔma.

20 Yuta wulaw Solam unɪ ɪ waatu taa kɛ Itɔm nyɔma kɔla ɪ tɔɔ, na pá kpa pa tɔɣɪ pa wulaw.

21 Μπόγύ Solam na ɪ yoolaa na pa yooɔ kɛkɛnaa, pa pola-wɛɣɛ yooɔna ke Sayii tɛtu taa. Ilena pɛɛ pá ta-wɛɣɛ kotaya. Ama ahoo naali mpɛ pa tii Itɔm nyɔma mpa paa tama-wɛɣɛ kotaya tɔ pa tɔɔ na pá yooɔna-wɛ. Ilena Yuta yoolaa se na pá kɔpɛ.

22 Pɔ kɔɣau waatu unɪ tɔɣ Itɔm nyɔma lu Yuta nyɔma niɪ taa, na pá wɛɛ pa ti tɔɔ.

Μπόγύ Lipina icate nyɔma ná lapa mpɔ tɔtɔɣ waatu unɪ ɪ taa.

23 Pa kɛesa Solam tɔmnaa lɛntɔnaa ke Yuta awulaa takɔlaya taa.

24 Waatu wei ɪ sɔpa, Ilena pá pimi-ɪ pa tɔɣaya pɔlaa taa kɛ Tafiiti tɛ.

*Yuta wulaw Ahasiya tɔm
(Kvɔɔsɔtu II 22:1-6)*

25-26 Iseyeli wulaw Akarɪ pɔyalɔ Solam kawulaya pɔnaya naanɔwa na naale nyɔɪka taa kɛ Yuta wulaw Solam pɔyalɔ Ahasiya ná pɔsa wulaw ke Yosalem ke pɔnaya kɔlɔmɔɣa tike. I lɔlɔɣ pusi ka wɛ hiu na naale ke waatu unɪ ɪ taa. I too ka kɛ Iseyeli wulaw Omili lɔlɔɣ taa tɔ, pa yaaki-ɪ sɪ Atalii.

27 Ilena í tó isayatu taa kɛ teitei isɪ ɪ alɔ lɔlɔɣ nyɔma Akarɪ wɛ. Na í lá mpi pɔ ta maɣa Tacaa tɔ.

28 Μπόγύ Solam na Ahasiya pa lapa nɔɣɔ kɔlɔmɔɣa, na pá polo Siliɪ wulaw Hasayeli ke yooɔna ke Lamɔti icate ke Kalaati tɛtu taa, na pá kó Solam.

29 Ilena í mɔli Sisilee sɪ pá larɪ-ɪ kɔɔɛ. Μπόγύ Yuta wulaw Ahasiya pola-ɪ sɛɛɔ.

9

Pa kpa Yehu ke kawulaya

1 Μπόγύ kɔɣako nakɔli, Iiisee yaa Iɔ kuyɔɔtutu telɔsɔlaa taa sɔkpelu nɔɔɔɔ, na í tɔmi-ɪ sɪ: Mu nim kate nyɔm pɔnɛ, na n̄ lɔɣ nyá ti tɔcau ke Lamɔti ke Kalaati tɛtu taa.

2 Na n̄ maɣana Sosafati pɔyalɔ Yehu, unɪ ɪ kɛna Nimsi saali. Ye n talaa ulɛ n yaa-ɪ ɪ tike ke nanɪ nakɔli kɔ taa.

3 Ilena n̄ pɔli nim ke ɪ nyɔɣu taa. Ilena n̄ heeli-ɪ sɪ: Ma kpa-ɪ Iseyeli wulaw. N̄ tɛma mpɔ, n tɔli nɔnɔɣ na n̄ se kpakpaa.

4 Μπόγύ Iɔ kuyɔɔtutu telɔsulu sɔkpelu unɪ ɪ tɛɛwa Lamɔti ke Kalaati tɛtu taa.

5 I tala tɔna, Ilena í maɣana Iseyeli yoolaa nyɔɣu nyɔma kotaa. Ntɛna í tó sɪ: Ta caa, ma caa ma na-ɪ tɔm. Ilena Yehu sɪ: Ta taa awɛ? Iɔ kuyɔɔtutu telɔsulu sɪ: Nyá maɣamɔɣa.

6 Μπόγύ Yehu kɔlaa na í pona-ɪ tɔɣaya, na Iɔ kuyɔɔtutu telɔsulu pɔli ɪ nyɔɣu taa kɛ nim. Na í tɔmi-ɪ sɪ: Iseyeli Iɔ Tacaa yɔɣɔta sɪ, má kpana-ɪ sɪ n̄ pɔsɪ ma yɔlaa Iseyeli nyɔma wulaw.

⁷ Na í kó nyá caa kɔpəŋ Akarɪ lɔlɔyɔ nyáma təna. Ɔlɛ pə lɛɛta Ɔsɔ kɔyɔyɔtɔtɔ tɛlɛsɔlaa na ma tɛmlɛ nyáma mpa mpa Sesapɛɛli kɔwa tɔ pa sɛm nté.

⁸ Maa kv Akarɪ tɔyɔɔa apalaa tənaya. Paa piya paa səsaa.

⁹ Maa lana ɪ yɔlaa ké ɪsu ma lapəna Nepatɪ pəyalɔ Solopuwam na Ahiya pəyalɔ Pasa pa nyáma tɔ.

¹⁰ Pə kaasa Sesapɛɛli tɔ, nəyɔlɔ kaa pimi-ɪ. Hasɪ ká tɔxəna-ɪ Sisilee haləm taa.

Ɔsɔ kɔyɔyɔtɔtɔ tɛlɛsɔlɔ tɛma mɪpɔyɔ yɔyɔtɔyɔ, ɪlɛna ɪ tɔlɪ nənɔyɔ na ɪ se.

¹¹ Mɪpɔyɔ Yehu luwa na ɪ məli ɪ taapalaa kɪŋ, na pɛɛlɛ pá pɔɔsi-ɪ sɪ: Pɔlɔpɔ lapaya? Wentiyi kraŋtɔ ɪnɪ ɪ caakəna-ŋ ye? Yehu sɪ: Ɔɔ, pə taya natəli se. Anɪ ɪ nyámá Ɔsɔ kɔyɔyɔtɔtɔ tɛlɛsɔlaa mpe pa tɔɔ.

¹² Ɔ taapalaa sɪ: N cəsəyi ké. Heeli-tɔyɔ nti ɪ heela-ŋ tɔ. Yehu sɪ: Ɔ heela-m tɔmnaa payalɛ ké. Ɔlɛna ɪ heeli-m ma maɔamaɔa ma nyəntɔ sɪ, Tacaa tɔma sɪ ɪ kra-m Ɔsɛyɛli wulaw.

¹³ Tənayalɛ pa təna pa wɔyɔsa pa kraɪnaa, na pá pɔ-wɛyɛ kumte tɔɔ na Yehu caya, na pá hulɪ akantəɛlɛ na pa təna pá wiliti na pá tɔ sɪ: Yehu, mə na tɛtɔ.

Yehu kɔyɔn kɛ Solam na Ahasiya

¹⁴⁻¹⁵ Waatɔ nəyɔlɔ Ɔsɛyɛli yoolaa təna ka taŋa Lamotɪ ɪcətɛ kɛ Silii wulaw Hasayɛli tɔɔ. Halɪ pá kó Solam na ɪ polo Sisilee na pá fɛkɪ-ɪ.

Yosafatɪ pəyalɔ kɛɛlɛ Yehu, pəyɛɛlɛ Nəmsi saali kɛɛlɛ. Pa tɛma Yehu kɛ kawulaya kraɔ, ɪlɛna ɪ kɔli Solam tɔɔ. Na ɪ tɔ ɪ taapalaa sɪ: Ye ɪ wɛ ma tɔɔ, ɪɛ ɪ taa yɛɛlɛ na nəyɔlɔ fiti na ɪ polo Sisilee, na ɪ heeli nti tɔ lapa cənɛ tɔ.

¹⁶ Ɔ tɛma mɔpɔ, ɪlɛna ɪ kra ɪ kɛkɛ tɔɔ na ɪ tɛɛ Sisilee. Tənaya Solam həntaa, na Yuta wulaw Ahasiya polo-ɪ wiiluyɔ.

¹⁷ Mɪpɔyɔ Sisilee kutuluyɔ səsəɔɔ nyɔyɔ taa taŋlɔ loosa Yehu na napələyi ɪ waali. Ɔlɛna ɪ tili na pá heeli wulaw sɪ: Ma loosa napəli na pá kəŋ. Ntɛna wulaw sɪ: Tili kraɔyənɔ cayaɔ na ɪ səŋ-wɛ na ɪ pɔɔsi-wɛ sɪ: Alaafəya kɛɛlɛ?

¹⁸ Ntɛna kraɔyənɔ cayaɔ náá tɛɛ na ɪ pɔɔsi-ɪ sɪ: Wulaw sɪ má pɔɔsi-mɛ sɪ alaafəya kɛɛlɛ? Ntɛna Yehu pɔɔsi-ɪ sɪ: Nyá tɔm suwɛyɛ pə taa? Tɔ ta waali.

Mɔpɔyɛɛlɛ kutuluyɔ səsəɔɔ taŋlɔ sɪ: Tillu sula-wɛ na ɪ saali təna.

¹⁹ Ɔlɛna Solam tili kraɔyənɔ naalɛ nyəŋ na ɪ suli-wɛ, na ɪ pɔɔsi-wɛ tɔtɔ sɪ wulaw sɪ: Alaafəya kɛɛlɛ? Ntɛna Yehu pɔɔsi-ɪ sɪ: Nyá tɔm suwɛyɛ pə taa? Tɔ ta waali.

²⁰ Ɔlɛna taŋlɔ sɪ: Tillu naalɛ nyəŋ sula-wɛ, na ɪ saali təna. Pəyɛɛlɛ pa nəyɔ tɔɔ tɔ caya ɪ kɛkɛ ké ɪsu kraŋtɔ, pə kaa laŋ Yehu.

²¹ Tənayalɛ wulaw yɛlaa na pá kɛɛɛli ɪ kɛkɛ na ɪ kra. Na Yuta wulaw Ahasiya naa kra ɪ nyəŋ tɔɔ tɔtɔ. Ɔlɛna pá suli Yehu kɛ Napətɪ haləm kɪŋ kɛ Sisilee.

Yuta wulaw Solam sɛm

²² Mɔpɔyɛɛlɛ wulaw pɔɔsa Yehu sɪ: Alaafəya wɛɛ? Ntɛna Yehu sɪ: Anɪ n nyámá teu sɪ nyá tɔɔ Sesapɛɛli wɛɛ na ɪ tɔŋa tuŋ laaɔ na toɔotoɔo tɛma. Ɔlɛna ɪ pɔɔsəyi-m sɪ: Alaafəya wɛɛ?

²³ Tənaya Solam pəsaa na ɪ seeki na ɪ kiisiyi sɪ: Ahasiya se yoo, ɪ lukɪ ma waali ké.

²⁴ Mɪpɔyɔ Yehu yɛla nyəmɛ kɛ kraakraa, na ɪ yaya-tɛyɛ Solam asəŋkɛkɪŋ həkɔ taa, na ɪ tɔlɪ ɪ fulaya. Ɔlɛna ɪ hotɪ ɪ kɛkɛ taa təkɔpɪlim.

²⁵ Ntɛna Yehu yɔyɔtɪ ɪ sənɔlɔ Pitikaa sɪ: Kraɔa-ɪ na ɪ pɛtɪ Napətɪ haləm taa. Tɔɔsi nti Tacaa ka heela ɪ caa Akarɪ kɛ kɔyənku ta naalɛ tɔ caya kraɔyənəŋ na tɔ sukɪ-ɪ tɔ

²⁶ sɪ: Tɛtɛ ma nawa ɪsəna n kɔwa Napətɪ na ɪ pəyalaa tɔ. Ɔlɛ ma tuuki sɪ, ɪsu ma həma Solam ŋkraŋyɔyɔ kɛ taalɛ nté tɔ taa. Ɔlɛna Yehu tasa sɪ: Pə tɔɔ tɔ, kraɔa-ɪ na ɪ pɛtɪ taalɛ nté tɔ taa ké tɛitɛi ɪsu Tacaa ka heeluyɔ-ɪ tɔ.

Yuta wulaw Ahasiya sɛm

(Kɔtɔsɔtɔv II 22:7-9)

²⁷ Waatɔ wei Yuta wulaw Ahasiya nawa Solam sɛm, ɪlɛna ɪ seeki na ɪ məlɔyənəna Pɛtɪ-Kaa həyɔlɔyɔ tɔɔ. Na Yehu náá tɔ ɪ waali, na ɪ tɔ ɪ taapalaa sɪ: Ɔ kó ɪlɛ tɔtɔ. Mɪpɔyɔ pa yaya-ɪ nyámá, na ɪ wɛ kɛkɛ taa, na ɪ kraaki Kuuli kɛ Ɔpələyam cɔlɔ. Paa na mɔpɔ, na Ahasiya se na ɪ tala Mekito na ɪ sí təna.

²⁸ Ɔlɛna ɪ tɛmlɛ nyáma tɔ-ɪ kɛkɛ taa, na pá pona-ɪ Yosalem. Na pá pimi-ɪ pa tɔyɔɔa pəlaaɔ taa kɛ Tafiti tɛ.

²⁹ Akarɪ pəyalɔ Solam kawulaya pənaya naanəwa na kɔlɔm nyəŋka taa ké Ahasiya ka pəsə Yuta wulaw.

Sesapɛɛli sɛm

³⁰⁻³¹ Mɪpɔyɔ Sesapɛɛli nuwa tɔ təna nti tɔ lapa tɔ. Ɔlɛna ɪ ɪlɔv ɪ nyɔɔsi, na ɪ tó kacəka wontu, na cəlaənaa. Yehu talaa na ɪ sɔvki ɪcətɛ taa na alɔ ɪnɪ ɪ na-ɪ, ɪlɛna ɪ má kapuka sɪ: Wulaw kɔlɔ Simili nyá. Alaafəya wɛɛ?

- 32 Yehu kosa ise, dena i ma kapuka si: Awe wenna ma too?
- Mpóyó kawulaya tayaɣa taa apalaa naani nyóma napələxi naale, na tooso nyónna pətote.
- 33 Ntɛna Yehu tɔ-wɛ si: I lɔyɔ alu un na pətote.
- Uena apalaa mpe pá tusi Sesapeeli, na í hoti na Yehu təɣ i tɔɔ na keeke. Na caləm ya kolonja na kɔraɣanəɲ tɔɔ.
- 34 Mpóyó Yehu sɔv kawulaya tayaɣa taa, na í tɔyɔ na í nyɔɔ, na í tɔ i taapalaa si: I pi alu mpusi tu un. Mpi tɔ, i ka ké wulav pɛɛɔ.
- 35 Pa luwa Sesapeeli pim, dena pá maɣana nyɔmpɔxɔlaya na ntantakəɲ na nɔntaaləɲ tike.
- 36 Pa mələaa na pa heeli-təxi Yehu, dena í tó si: Mpóyó Tacaa ka heela Tisipe Isɔ kuyɔɔtɔtu teləsulo Ilii na i yɔyɔti si: Hasí ká tayamí Sesapeeli ke Sisilee haləm taa.
- 37 Na pa lɔ i timpi wɛ kaasaa tɔyɔ haləm taa, isu pa hutuyu hute tɔ. Nɔyɔlv kaa nyəm-i.

10

Akarɪ tayaɣa nyóma kɔyɔ

- 1 Akarɪ lɔlvɔy nyóma ka wɛ nutoso na naanɔwa ké Samalii taa ké. Mpóyó Yehu ŋmaa lɛɛtəli ke icate nyɔyɔ nyóma na tɔ sɔsaa, na mpa pa tɔwa si pa seɣesəxi Akarɪ lɔlvɔy nyóma mpe tɔ si:
- 2 Mə paasəyənə na wulav lɔlvɔy nyóma piya. Na í wɛna keekɛnaa, na kɔraɣanəɲ, na yooɔ wontu na í wɛ kolunja icate taa. Mpu tɔ, ye í hika takələɣa kane,
- 3 lɛ í nyəm wulav lɔlvɔy nyóma mpe pa taa, na í kpa wulav ke wei i pəsəxi, na í mona kawulaya tɔ na í kentiyi i na i lɔlvɔy nyóma pa tɔɔ.
- 4 Mpuɔule sɔyɔntɔ kpa pa tənə na pa təɲ təma si: Tayale mpa? Awulaa naale ná tá pəsi-i kacanjana tá na?
- 5 Uena wulav tayaɣa nyɔyɔ tu, na icate sɔsɔ na sɔsaa, na seɣesələa pa heeli Yehu si: Tə ké nyá təmle nyóma ké. Ile nti n ká tu-tɔ tɔyɔ tu la. Tu tasəxi nɔyɔlvɔy kɔrav. La mpi pə maɣa-ŋ tɔ.
- 6 Mpóyó Yehu ŋmaa-wɛɣe lɛɛtəli naale nyəɲ si: Ye í ká wɛɛ ma waali na í təkəxi ma kutɔtɔtu, lɛ í seti wulav lɔlvɔy nyóma tənə nyɔɔɲ, na í kɔna-m cele isəntɔ teitei.
- Pəyele Samalii wulav lɔlvɔy nyóma nutoso na naanɔwa ka wɛ icate yələa sɔsaa kin na pá tɔkɪ-wɛ.
- 7 Waatɔ wei sɔsaa mpe pa nawa Yehu lɛɛtəli, dena pá koti wulav lɔlvɔy nyóma nutoso na naanɔwa un. Na pá siki pa nyɔɔɲ ke təkəɲ taa, na pá pona Yehu ke Sisilee.
- 8 Mpóyó tillu heela Yehu si: Pa kɔna nyɔɔɲ un. Uena Yehu tó si: I kaa-i huwa naaleɣe icate nɔnɔyɔ. Haləna pé nyaali.
- 9-10 Tɛv fema tanəɲ, lɛna í lu icate nɔnɔyɔ, na í tó samaa si: Mə paa fɛi təm tənə tə taa, maɣale təm tu. Mpi tɔ, má kuləna Solam tɔɔ na má kv-i. Ama pane pa tənə isəntɔ, awe ná kó pɛɛ? Mpu tɔ, ma caa si í nyi si nti Tacaa yɔyɔta Akarɪ na i lɔlvɔy nyóma tɔɔ tɔ, tə ta saali yem. I yooɔa-təxi isu i ka heeluyɔ Isɔ kuyɔɔtɔtu teləsulo Ilii na i yɔyɔti tɔ.
- 11 Mpóyó Yehu kɔwa Akarɪ lɔlvɔy nyóma mpa pə kaasaa na pá wɛ Sisilee tɔ. Paa i waali nyóma tənə, na i lulətanəa, na i kotələa, i ta yele paa kuləm.

Yuta awulumpiya kɔyɔ

(Kvətəsɔtu II 22:8)

- 12 Mpóyó Yehu tɔ Samalii mpaav, na í tala Tiikilaa təsikile.
- 13 Uena í suli Yuta wulav Ahasiya lɔlvɔy nyóma na í pɔɔsi-wɛ si: I ké le nyóma ke ye? Pɛɛ si: Tə ké Ahasiya lɔlvɔy nyóma ké. Tə kɔma Sesapeeli piya na pa lɔlvɔy nyóma mpa pə kaasaa tɔyɔ seɔv ké.
- 14 Tənaɣale Yehu mapə kapuka si: I kpa-wɛ na pa ise.
- Uena Yehu taapalaa kpa-wɛ, na pá lenti-wɛɣe Tiikilaa təsikile ləkɔ kin, na pá pɛti-wɛɣe ləkɔ un i taa. Pa wɛ yələa nule na naale, nɔyɔlv ta fiti.

Yehu suluyɔ ke Yonatari

- 15 Mpóyó Yehu təma pəɔɔ, lɛna í ná Lekapii pəyalv Yonatari na í kəɲna i tɔɔ. Uena í seɛ-i na í pɔɔsi-i si: N wɛ ma tɔɔ isu ma wɛv nyá tɔɔ tɔ? Uɛ si: Eɛ. Yehu si: Ye mpu tə ha təmaɣa niɲ.
- Pa təma təmaɣa niɲ hav, lɛna Yehu kpaɣa-i keeke taa
- 16 na í tó si: Təɲi-m na í ná isəna ma luyɔ sɔv Tacaa təmle lapu tɔ.
- Uena Yehu kpaɣa-i i keeke taa.
- 17 Waatɔ wei pa tala Samalii lɛna Yehu tɛɛsi kuyɔ ke Akarɪ lɔlvɔy nyóma, mpa paa kaasa tənə tɔ. I kv-wɛɣe teitei ké isu Tacaa ka heeluyɔ Isɔ kuyɔɔtɔtu teləsulo Ilii tɔ.

Yehu kuyɔ ke Paali laati

- 18 Mpóyó Yehu kɔta Samalii nyóma na í tó si: Wulav Akarɪ ka laawa tuyɔ Paali ké. Ama maa laa-i na pə kəli mpu.

19 Ilena Yehu tó si: I koti Paali unu i kotélaa, na i koyogótoto teléselaa, na laalaa ténaya ma kin. Pó taa sò nýòlv. Ma laki tóvò ñkúvò acíma ké. Mpu tó, ye wei i fei isu pa ku-i.

Acilayatu ke Yehu lakaya mpu si i hiki tóvò ñkúvò laalaa tēna.

20 Pó tóo ké i kota yálaa ke Paali kotuyu sósóv.

21 Ilena pá tili Iseyeli tēna taa na kú laalaa koti, pó ta sòo paa kulóm. Na pá su kutuluýu.

22 Ḿpógó Yehu tóma tóvò ñkúvò ku paasənlaa si: I cela laalaa ténaya pa wontu kúsusuutu.

23 Pó waali ké Yehu na Lekapii pəyalv Yonataru pa sòv tóvò kutuluýu taa, na pá pəósi ku laalaa tēna si: Ntəv i wena naani ké teu si Iseyeli isò sēelv nýòlv i ta siti mə taa cəne?

24 Mpu tó, na Yehu su yoolaa nunaasa na awali tóo. Na i heela-we si: Maa tó tóvò laalaa ténaya mə nin taa. Ye wei i yela kulóm na i fiti púntv ká si i lonte. Ḿpógó i na Yonataru pa polaa na pá la ciikuyv kotaya na kotaya ñka kəkó lusa ka tēna tó.

25 Pa tēma mpu, ilena Yehu heeli yoolaa na pa nyóvò nyóma si: I sòv na i kó pa tēna. Nýòlv i taa fiti na i lu.

Ḿpógó pa ku-we na pá ló-we na awali tóo. Ilena pá sòv kutuluýu ñkúvò ku nan ləlv nyəvku taa

26 na pá ləsi tesikasi kulalaasi na awali, na pá wó kəkó.

27 Na pá yókí pələ kusikile na kutuluýu, na pá pəsi icate hute ke haləna sanja.

Iseyeli wulav Yehu tóm

28 Ḿpógó Yehu kpiisa tuj laav ke Iseyeli kawulaya taa.

29 Paa na mpu tó, i lapa isayatu ke teitei isu Solopowam. Solopowam ka tusina Iseyeli nyóma na pá laa wola nawee ke Peteev na Tanj.

30 Ḿpógó Tacaa tóma Yehu si: Ma sama, n lapa nti maa suwa si maa həna Akaru na i təyaya nyóma pa ñkparvòv tó. Pó tóo ké nyá piya piya ká ləeti nyá lonte taa, na pá təkí kawulaya na pá kaasəv tēma. Haləna pa ləlvv loosi ke liyiti.

31 Ama Yehu ta təv Isə Tacaa kiin ke teu na lotu kulómtv. I ta ló tuj laav mpi pə taa Solopowam ka tusa Iseyeli nyóma tó.

32 Waatv unu i taa ké Tacaa yelaa na Siliw wulav Hasayeli sòv Iseyeli nyóma tətó tóvò.

33 Na pá ləki Yaatanu ilim təlule tóo na Aləwəe tətó na ilim ntəvòv tóo nyəntv. Pə krayav Kalaati na Pasav pa tətó nti tə taa Lupəv na Katu na Manasee pə nyóma ka wəe tó.

34 Pa kəesa Yehu təmnaa lentənaa, na i kolapəm, na i apalv tv təm ke Yuta awulaa takəlaya taa.

35-36 I tóvò kawulaya ke pusi pələfei hiu ke Samalii ke Iseyeli taa. I səpa, ilena pá pimi-i Samalii. Ilena i pəyalv Sowakasi ləeti i lonte.

11

Yuta wulav əlv nyəv Atalii tóm

(Kotəsətv II 22:10-12)

1 Waatv wei Yuta wulav Ahasiya too Atalii nuwa si i pəyalv Ahasiya səpa, ilena i kó wulav təyaya nyóma tēna.

2 Pa kukaya mpu, ilena Solam pəelv Yosepa, Ahasiya neu, la kookalv na i ñmulv i taalv pəyaya Sowasi. Na i seena na i ñmésu i na i nókòlv ke Isə təsəele nan kohəntvòv nakulv ku taa. Atalii ta nyi ka tóo, haləna ká fiti kolaa mpe.

3 Ḿpógó pa saala Isə təsəele taa tənaya pusi naatoso, na Atalii təkí kawulaya.

Pa kpa Sowasi ke kawulaya

(Kotəsətv II 23:1-21)

4 Pənaýa naatosompəvəlaya nyəvka taa ké kətvlv Yoyata kota wulav tanjlaa, na tanjlaa ləlaa nyóvòv nyóma, na i pona-wəvə Isə təsəele taa. Na i na-we pá pəelv nəvə na tuunav, na i hvli-wəvə wulav pəyalv.

5 Ilena i tə-we si: I faya mə taa mpa pa laki təmle ke koyako kohəesəvòv wule tó, pa taa ké kpeka tooso. Kancaalaya nyəntv i tanj wulav təyaya.

6 Naale nyəntv ke Suuv nənəvə, na tooso nyəntv ke tanjlaa waali nənəvə tətó. Kpeka anu a tooso, á ká tanəvəna wulav təyaya, na á kaasəv tēma.

7 Pə kaasa mə kpeka səsəna naale, wei u laki təmle ke koyako kohəesəvòv wule tó. Pəle paa tanjna Isə təsəele ke timpv wulav kufalv wəe tó.

8 Yoolaa tēna ká təkí pa yoov wontu ke pa nin taa ké, na wulav i wə timpv, pa wə i waali. Ye yulv kpa tv i kpatəna-we pá ku-i.

9 Ḿpógó tanjlaa nyóvòv nyóma lapa teitei isu kətvlv Yoyata ká heeluyv-we tó. Pa kota yoolaa mpa pa laki təmle ke koyako kohəesəvòv wule tó, na mpa paa laki koyako ñkúvòv təmle tó, na pá polo Yoyata kin.

10 Ḿpógó Yoyata cela-wəvə wulav Tafiti ñmantaasi, na i kraləv wei i ka wə Isə təsəele taa tó.

11 Ilena yoolaa pulv Isə təsəele isəntaa ñkulunja kane, na pá polo ləvka, na pá tanja wulav.

¹² M̄p̄ógú Yoyata læsa Sowasi na pá temi-i kawulaya ntenyuu. Na pá cele-i kiinj takəlaya, na pá pəli i nyuyv taa ké nim, na pá kra-i wulaw. Ilena yəlaa təna svu pa ninj taa ké mapv na pá wilitiyi na pá seeki-i si: Mə na tetv wulaw.

¹³ Waatv wei Atalii nu tanjlaa na samaa kəkote n̄tē, ilena í polo pa kinj ke Iso təseele taa.

¹⁴ M̄p̄ógú i loosa pəyaya ke awulaa təsəh̄le. Na wulaw waali nyóma, na akantee hullaa səhja ka kinj, na pá huləyi akantee na samaa náa n̄maaləyi. Tənyaya Atalii cəla i wontu, na í ma kapuka si: Waali luw n̄tē, waali luw n̄tē.

¹⁵ Yoyata ta səali si pá kv-i Iso təseele taa. Pə tōw ké i tōma nyuyv nyóma si: I læsi-i kpeehja, na wei í təhja-mē, ilē í kó p̄untu.

¹⁶ Ilena pá læsi Atalii na pá pona-i kawulaya təyaya krajanəh̄ nənəyō na pá kv-i.

¹⁷ M̄p̄ógú Yoyata lapa na Tacaa, na wulaw, na samaa, pa p̄eeli n̄yō sv, p̄ə la na pá p̄əsi i nyóma. Na í la tōtv na wulaw na samaa pá p̄eeli n̄yō l̄eh̄ka.

¹⁸ M̄p̄ógú samaa polaa na pá yəki t̄yō Paali kutuluuyv, na kotas̄i t̄əlatenaa na p̄ə l̄eesəh̄. Na pá kó p̄ə kətulv Matan̄ ke kotas̄i t̄əlatenaa kinj. Pə waali ké Yoyata krawa mpa paa tan̄ Iso təseele tō.

¹⁹ M̄p̄ógú Yoyata kota yoolaa nyuyv nyóma, na wulaw tanjlaa, na tanjlaa l̄elaa, na samaa təna si pá kraja wulaw ke Iso təseele taa, na pá su-i na pá t̄əhja tanjlaa nənəyō, na pá pona-i kawulaya təyaya taa. Waatv wei Sowasi cəya kawulaya kumte tōw,

²⁰ Ilena pa təna pa n̄maaləna l̄əh̄h̄əlm̄le.

Ilena icate cəya t̄əpamm ke Atalii s̄əm waali.

12

Yuta wulaw Sowasi t̄əm

(Kv̄t̄əsv̄tv II 24:1-3)

¹⁻² Iseyeli wulaw Yehu p̄ənyaya naatosomp̄əyōlaya nyəh̄ka taa ké Sowasi l̄uluyv p̄usi ná yoosa naatosomp̄əyōlaya tōtv. Ilena í t̄yō kawulaya ke Yosalem icate taa ké Yuta tetv taa ke p̄usi n̄ule. I tōw ka ké P̄eesepa tv ké, na pá yaaki-i si Sipiya.

³ M̄p̄ógú Sowasi lapa mpi p̄ə m̄aya Tacaa t̄yō haləna i s̄əm. Mpi tō, Yoyata ka seyses-i teu ké.

⁴ Paa na mpv i ta wakəli t̄ək̄t̄ələn̄aa, yəlaa pukaya tam ké na pá laaki na pá w̄əki tulaalbn̄aa.

Sowasi tayana Iso təseele

(Kv̄t̄əsv̄tv II 24:4-14)

⁵⁻⁶ M̄p̄ógú kv̄yakv̄ nakv̄li Sowasi tōma k̄ət̄əlaa m̄p̄e si: Pə w̄eē ké si, liyitee paasən̄laa í kpeyeli liyitee nna pa k̄əh̄na Iso təseele taa si pá lana t̄əml̄e tō. Yaa Iso təseele lampuu, yaa wena pa hana luɣv k̄əlm̄əyuv tō, na pá t̄ayanna timpi timpi p̄ə n̄əyəsən̄aa tō.

⁷ Haləna p̄ə tala Sowasi kawulaya p̄ənyaya hiu na tooso nyəh̄ka, k̄ət̄əlaa ta t̄ayən̄əta Iso təseele tiili.

⁸ M̄p̄ógú wulaw yaa k̄ət̄əlv̄ Yoyata, na i taarpalaa na í p̄əsv̄i-w̄e si: Pepe tōw ké i t̄a t̄ayani Iso təseele? Pə tōw tō, liyitee paasən̄laa kaa tasa-m̄eȳe-ȳeȳe c̄əlyuv. Paa su-ȳeȳe na pá t̄ayanna Iso təseele n̄tē.

⁹ M̄p̄ógú k̄ət̄əlaa tisaa si pa kaa tasa liyitee m̄yuv ke paasən̄laa kinj. P̄əc̄ə pa kaa paasən̄a Iso təseele t̄ayən̄yuv.

¹⁰ M̄p̄ógú k̄ət̄əlv̄ Yoyata caa atakaa n̄ȳəlv̄, na í tv̄li-i p̄ógúv na í su k̄ət̄əya t̄əlate kinj ke Iso təseele nənəyō n̄t̄əȳəh̄ tō. Ilena í t̄ó k̄ət̄əlaa nənəyō tanjlaa si ye wei í k̄əna Iso təseele liyitee, ilē pa tv̄-ȳeȳe atakaa in̄i i taa.

¹¹ P̄ə suwa ilē pa yaa wulaw takəlas̄i n̄maalv̄, na k̄ət̄əlaa nyuyv tv, na pá m̄ayas̄i-ȳe.

¹² Pá nyóm̄a wena a nyuyv, ilē pa c̄əla-ȳeȳe t̄əma lataa tōw f̄eh̄laa, na p̄eē pá f̄eli t̄ayən̄laa, na kaaf̄ənt̄ənaa,

¹³ na tetv n̄malaa, na p̄eē saak̄əlaa. Ilena pá yana taasi na p̄eē kv̄saak̄eē, na pá f̄eli k̄əma lenna nna pa t̄yō p̄ə t̄əm taa tō.

¹⁴ Pa ta kraja liyitee an̄i a taa, na pá luna Iso təseele c̄əms̄ən̄aa yaa seesi, yaa nyanas̄i n̄si pa n̄m̄is̄əȳəna caləmv̄ tō, yaa akantee, yaa pá l̄ú w̄la p̄ul̄əsv̄, yaa liyitee nȳəȳəlv̄yuv p̄ul̄v.

¹⁵ T̄əml̄ataa nyuyv nyóm̄a ke pa c̄əlȳi, na p̄eē pá lak̄əna mpi p̄ə w̄e lapv tō.

¹⁶ Yəlaa mpa pa f̄el̄əyi t̄əml̄e nyóm̄a tō, paa f̄eh̄ȳi-w̄e. Mpi tō, pa laku teu ké.

¹⁷ Liyitee nna yəlaa k̄əh̄na pa kv̄p̄ənt̄əh̄ k̄ət̄əya l̄ont̄e tō, k̄ət̄əlaa ke pa c̄əlȳi alē, paa t̄ȳv-ȳeȳe atakaa in̄i i taa.

Sowasi kawulaya t̄ənyaya

(Kv̄t̄əsv̄tv II 24:23-27)

¹⁸ Waatv in̄i i taa ké Silii wulaw Hasayeli polaa, na í yoona Katv icate na í l̄eeki-t̄e. Ilena í m̄ayas̄i i taa si i kpaaki Yosalem tōw.

¹⁹ Tənaγale Sowasi kpeγela unɪ na ɪ cəsənaa Yuta awulaa, ɪsu Sosafati na Solam, na Ahasiya, paa lapa mpiyi Tacaa ke kucəəw tɔ, na wula wei pa sɪwa Iso təsele na kawulaya təyaya kpancoəŋ taa tɔ, na ɪ tilina na pá cɛla Hasayeli. Ilena ílé ɪ yele Yosalem ke yoonau.

²⁰ Pa keesa Sowasi tɔmnaa lentənaa tənaya Yuta awulaa takəlaya taa.

²¹⁻²² M̀p̀r̀óỳ ɪ waali nyəma kula ɪ tɔw, na pa taa naale Simeyati pəyalw Yosapati, na Somee pəyalw Yehosapati pa ku-ɪ Pɛti-Milo ke Sila mpaaw taa. Ilena pá pimi-ɪ pa təyaya pəlaaw taa ké Tafiti te. Ilena ɪ pəyalw Amasiya leeti ɪ lonte.

13

Iseyeli wulaw Sowakasi tɔm

¹ Yuta wulaw Ahasiya pəyalw Sowasi kawulaya pənaya hiu na tooso nyəŋka taa ké, Yehu pəyalw Sowakasi tɔγɔ Iseyeli kawulaya ke Samalii, ke pusi naanɔwa na naatosompɔɔlaya.

² M̀p̀r̀óỳ ɪ lapa mpi pə ta maya Tacaa tɔ. ɪ keena Solopɔwam wei ɪ tusa Iseyeli nyəma ke laaw taa tɔ ɪ isayaw.

³ Ilena Tacaa mu-we na pááná, na ɪ tu-weye Sili wulaw Hasayeli ninj taa. Pə waali, na ɪ tase-weye tɔγɔ ke Hasayeli pəyalw Pɛni-Hatati ninj taa tɔtɔ, na pá taanɪ səsəm.

⁴ Ama Sowakasi sələma Tacaa si ɪ ku ɪ pááná. Ilena Iso nyəni ɪsəna Sili wulaw cəsə-we tɔ,

⁵ na ɪ kusi waasəwə nəγəw na ɪ hɛti-weye pa ninj taa. Pə kpaγaw waawɔ unɪ tɔγɔ pa caγana heesɔyɔ ɪsu too paa wɛw tɔ.

⁶ Paa na mpɔ, pa keena Solopɔwam na ɪ təyaya nyəma pa tunj laaw, na pá yele tɔγɔ alɔnyəŋku tesika kolalaaya ke Samalii ɪcaw taa.

⁷ Sili wulaw ka nanja Sowakasi yoolaa tənaya, na pá kaasi-ɪ pəcɔ tike. Kpaγanəŋ caγalaa nule na naanɔwa, na kekeena ke naanɔwa, na yoolaa ke iyisi naanɔwa (10000).

⁸ Pa keesa Sowakasi tɔm lentənaa, na ɪ kolapəm na ɪ apalɔtɔ tɔm ke Yuta awulaa takəlaya taa.

⁹ Waawɔ wei ɪ səpa, ɪlena pá pimi-ɪ Samalii na ɪ pəyalw Sowasi leeti ɪ lonte.

Iseyeli wulaw Sowasi tɔm

¹⁰ Yuta wulaw Sowasi kawulaya pənaya hiu na naanɔwa na naatosompɔɔlaya nyəŋka taa ké, Sowakasi pəyalw Sowasi pəsa Iseyeli wulaw ke Samalii taa. Na ɪ tɔγɔ pusi naanɔwa na naatosɔ.

¹¹ M̀p̀r̀óỳ ɪ lapa mpi pə ta maya Tacaa tɔ. ɪ keena Solopɔwam wei ɪ tusa Iseyeli nyəma ke tunj laaw taa tɔ.

¹² Pa keesa Sowasi tɔm lentənaa ke Iseyeli awulaa takəlaya taa. Pə kpaγa ɪ kolapəm na ɪsəna ɪ yoonaa Yuta wulaw Ahasiya na apalɔtɔ tɔ.

¹³ Waawɔ wei ɪ səpa, ɪlena pá pimi-ɪ Samalii ke Iseyeli awulaa pəlaaw taa. Ilena ɪ pəyalw Solopɔwam leeti ɪ lonte.

Iso kɔyɔɔtɔw teləswɔ Ilisee səm

¹⁴ M̀p̀r̀óỳ kɔtəŋ nakɔli ku kpa Ilisee. ɪ caakaya səm, ɪlena Iseyeli wulaw Sowasi polo ɪ wiiluyɔ, na ɪ ɪunɪ ɪ tɔw na ɪ wiiki, na ɪ má kapuka si: Hai, ma caa, Iseyeli keeke na ɪ saaw.

¹⁵ Ntəna Ilisee si: Caa tɔw na nyəma.

Ilena wulaw caa na ɪ kɔna.

¹⁶⁻¹⁷ Ntəna Ilisee si: Tɔli ilim təlule tɔw pətote.

Ilena wulaw tɔli. Ilisee si: Kpaasi nyá tɔw.

Wulaw kpaasa ɪ tɔw ɪlena Ilisee tənɪ ɪ ninj ke wulaw nyəŋ tɔw, na ɪ tɔm-ɪ si: Tó. Wulaw tɔwa, ɪlena Ilisee ma kapuka si: Nyəmle tənɛ tə huləγəna ɪsəna nɪ ká kəli Sili yoolaa na nɪ ku-weye Afeki tɔ.

¹⁸ M̀p̀r̀óỳ Ilisee tasa wulaw ke heeluyɔ si: Kpaγa nyəma lenna.

Wulaw kpaγa nyəma, ɪlena Ilisee si: Tó ate.

Ilena wulaw tó ateyɛ tɔm tooso, na ɪ yele mpɔ.

¹⁹ Ntəna pááná kpa Ilisee na ɪ tɔ si: Aa, kasa, ye n ká tɔwa tɔm kakpasɪ, yaa naatoso n ká kəla Sili nyəma nté tənəŋnaŋ. Tɔw, tɔm tooso tike nte n ká kəli-we.

²⁰ M̀p̀r̀óỳ Ilisee səpa na pá pimi-ɪ.

Pənaya sika, ɪlena Mowapɔ yoolaa ŋmulaa swɔki Iseyeli tetɔ taa.

²¹ Kɔyaku nakɔli napəli pa səγəla pa sətu na pá pukina pim. ɪle pa sulina ŋmulaa mpe pa kpekəle natələγəle. Ilena pá lɔγɔ pa sətu ke Ilisee pəlaaw taa na pá se. Sətu hota Ilisee mɔwa tɔw, ɪlena sətu fe na ɪ kəli na ɪ səŋ.

Sili nyəma kəlvɔ

²² Sili wulaw Hasayeli ka ŋmakəla Iseyeli nyəma ke Sowakasi kawulaya waawɔ tənaya.

²³ Ama Tacaa nyəna pa pətətəle ke nəγɔ ŋka ɪ na Apələham, na Isaaka, na Yakɔɔw paa pəelaa tɔ ka tɔw, na ɪ yele-weye kpiisuyɔ. Waawɔ unɪ tɔ, ɪ ta yelita si kolontunaa ɪ kpa-we na pá pona pooluj tiili.

²⁴ Siliu wulaw Hasayeli səpa, ilena i pəyalu Peni-Hatati leeti i lonte taa.

²⁵ Mpróyó Iseyeli wulaw Sowasi leeka Iseyeli acalee nna Hasayeli ka təyo Sowakasi tó. Təm toosoyo Sowasi yoonna Peni-Hatati, na i leeki i acalee təna.

14

Yuta wulaw Amasiya təm

(Kvtoosuto II 25:1-4, 11-12, 17-28; 26:1-2)

¹ Iseyeli wulaw Sowakasi pəyalu Sowasi kawulaya pənaya naale nyəjka taa ké, Yuta wulaw Sowasi pəyalu Amasiya, ná leeta i caa lonte taa.

² I ləlyə pusi ka we hiu na kakpasí. Mpróyó i təyo kawulaya ke pusi pəyolayafei hiu na naanowa, ke Yosalem ke Yuta taa. I too teyele Yosalem təna, na pá yaaki-i si Yowatarj.

³ Mpróyó i lapa mpi pə maya Tacaa tó. Ie i ta tala i cəso Tafiiti ké. I lapa teitei ké isu i caa Sowasi.

⁴ I ta wakəli təkətəlenaa, yəlaa tənə pote ké na pá laaki na pá wəki tulaalənaa.

⁵ Waatu wei Amasiya lapa na i kawulaya caya teu, ilena i kó i waali nyəma mpa paa kowa i caa Sowasi tó.

⁶ Ama i yela kəlaa piya, isu Tacaa yepu na pá ŋmaa Moisi kiuu taa tó si: Pa kaa ku pəyaya ke ka caa isayatu tó.

⁷ Amasiya kolum inu i kəna Itəm yoolaa iyisi naanowa (10000) ké təm tetekele taa, na i leeki Sela icate. Na i ha-teye hətə si Yəkətəeli. Na pá yaaki-teye mpróyó haləna saŋa.

⁸ Mpróyó i tilaa na i heeli Iseyeli wulaw Sowakasi, wei i ké Yehu saali tó si: Kəo na tə suli yoo.

⁹ Ntəna Sowasi cə-i si: Lipaŋ puyə tó tiika səwa nyəjka ka sələma tuyə səsəu si kó ha i pəyalu ké ku pəle. Mpróyó taale wontuyə nakəli ku təma səsəu tó na kó puyəti-i. Ilena Sowasi tasa si:

¹⁰ N nyəma si n kəla Itəm nyəma təyole n təkí nyá tantəŋ yee? Təo, cəyana təle tə tike yaa. Təfo, ye má na-ŋ tə sulaa, pu kəna nyana nyá yəlaa mə tó ké pulaya.

¹¹ Ama Amasiya ta mɔ Sowari təm ntu. Mpróyó Sowasi kraja i yoolaa, na Amasiya náá kraja i nyəma na pá suli Peti-Semesi ke Yuta tetu taa.

¹² Ilena Iseyeli nyəma kəli Yuta nyəma, na pá se na pá kpe.

¹³ Mpróyó Iseyeli wulaw Sowasi kra Yuta wulaw Amasiya ke Peti-Semesi na i təkí-i. Ilena i polo Yosalem na i kó koləŋa ke púyó ke mɛɛtələnaa ŋmɔnuyə (200) ké Ifəlayim nənəyó kin. Haləna ŋkulurja taa nənəyó.

¹⁴ Mpróyó i kuu wəla na liyitee nyəyətə na wontunaa kupama mpa paa we Isə təsele na kawulaya təyaya pə kpancoŋ taa tó, na i kra yəlaa na i pona Samalii.

¹⁵ Pa kəesa Sowasi təm lentənaa ke Iseyeli awulaa takəlaya taa. Pə kraŋaw i kulapəm na i apalətu na isəna i yoonna Yuta wulaw Amasiya tó.

¹⁶ Sowari səpa, ilena pá pimi-i Samalii ke Iseyeli awulaa pəlaaw taa, na i pəyalu Solopəwam leeti i lonte.

¹⁷ Pusi naanowa na kakpasí ke Yuta wulaw Amasiya tasa təyəw, ke Iseyeli wulaw Sowasi səm waali.

¹⁸ Pa kəesa Amasiya təm lentənaa ke Yuta awulaa takəlaya taa.

¹⁹ Mpróyó waatu nəyolə yəlaa kəla Amasiya tó ké Yosalem taa, na i se na i polo Lakisi. Ama pəle pa tənə-i təna na pá ku-i.

²⁰ Ilena pá kəna-i na kəeke na kraŋanəŋ pəyale, na pá pimi-i pa təyaya pəlaaw taa ké Tafiiti te.

²¹ Ntəna Yuta nyəma kra Amasiya pəyalu Asaliya ke wulaw, na i leeti i caa lonte taa. Asaliya ləlyə pusi ka we naanowa na naatosə ke waatu inu.

²² Asaliya inu i leekəna Ila icate, ke i caa səm waali, na i tayan-teye ŋmaa.

Iseyeli wulaw Solopəwam II, təm

²³ Yuta wulaw Amasiya kawulaya pusi naanowa na kakpasí nyəjka taa, Iseyeli wulaw Sowasi pəyalu Solopəwam pəsa wulaw ke Samalii. Na i təyo kawulaya ke pusi nule na kolumaya.

²⁴ Mpróyó Solopəwam lapa mpi pə ta maya Tacaa tó. I we laatu nti tə taa i akpele tusa Iseyeli nyəma tó.

²⁵ Ilena i leeki Iseyeli tetu tənaya pə kraŋaw Lepo-Hamati, haləna pə polo Ləcayam tenku ke teitei, isu Iseyeli Isə Tacaa ka heeluyə Amitayi pəyalu Isə kuyəyətə tələsulə Yonaasi ke Kati-Hefe tó.

²⁶ Mpróyó Tacaa nawa isəna pə kəla Iseyeli nyəma tó. Pəcə paa yulə kolum təkəŋ, fei si i ká waasi-wə.

²⁷ Ama i taa səali si i kpiisi-wə. Pə tó ké i yela na Sowasi pəyalu Solopəwam waasi-wə.

²⁸ Pa kəesa Solopəwam təm lentənaa ke Yuta awulaa takəlaya taa. Pə kraŋaw i kulapəm, na i apalətu ke yoo taa, na isəna i leeka Tamasi na Hamati pə acalee tó.

²⁹ Waatu wei i sapa, ilena pá pimi-i Samalii ke Iseyeli awulaa pølaav taa, na i pøyalv Sakali læti i lonte.

15

Yuta wulav Asaliya tøm

(*Kvtæsvtv II 26:3-4,21-23*)

¹ Iseyeli wulav Solopwam kawulaya pønaya hiu na naatosompøøloya nyøjka taa, Amasiya pøyalv Asaliya pøsa Yuta wulav

² ke Yosalem taa na i tøyv pusì nule na naanøwa na naale. Waatu inì, i løløyv pusì ka we naanøwa na naatoso. I too ka ké tæna tv, na pá yaaki-i sì Yekoliya.

³ Asaliya lapa Tacaa luyv tæ nyæntv ké, isu i caa Amasiya.

⁴ Paa na mpv tv, i ta wakøli tøkøtølenaa, yølaa tøjv pote ké, na pá laaki na pá wøki tulaaønnaa.

⁵ Mþóýv Tacaa høma wulav njkavøyv na asilima kvøj. Ilena pá su-i kpeejv ke tiili, haløna i søm. I pøyalv Yotam wei i ka ké kawulaya tøyava nyøv tv tv, inì i ka paasayana na kawulaya.

⁶ Pa keesa Asaliya tøm lentønnaa tæna ke Yuta awulaa takølaya taa.

⁷ Waatu wei i sapa, ilena pá pimi-i pa tøyava pølaav taa ké Tafiti tæ, na i pøyalv Yotam læti i lonte.

Iseyeli wulav Sakali tøm

⁸ Yuta wulav Asaliya pønaya pølefæi naanøwa nyøjka taa ké Solopwam pøyalv Sakali pøsa Iseyeli wulav ke Samalii ke isøtvnaa naatoso.

⁹ I lapa mpi pø ta mavv Tacaa tøyv teitei, isu i cøsønnaa, na i we tam ké laatu nti tæ taa Nepati pøyalv Solopwam tusa Iseyeli nyøma tv.

¹⁰ Mþóýv apalv wei pa yaa sì Yareesi tv, i pøyalv Salum kv-i Ipøeyam, na i læki kawulaya.

¹¹ Pa keesa Sakali tøm lentønnaa ke Iseyeli awulaa takølaya taa.

¹² Pø lapa teitei keelè isu Tacaa ka heeluyv Yehu tv sì, i løløyv nyøma ká tøki kawulaya ke i waali, na pø tala pa løløyv loosi liyiti.

Iseyeli wulav Salum tøm

¹³ Yuta wulav Asaliya pønaya pøølayafæi nule nyøjka taa ké Yareesi pøyalv Salum pøsa Iseyeli wulav ke isøtv kolvm ke Samalii taa.

¹⁴ Mþóýv apalv wei pa yaa sì Kati tv, i pøyalv Menahem luvvna Tiisa na i kæø Samalii, na i kv-i na i læki i kawulaya.

¹⁵ Pa keesa Salum tøm lentønnaa ke Iseyeli awulaa takølaya taa. Paa isøna i kvla Sakali tv tv.

¹⁶ Mþóýv Menahem yøona Tapuva nyøma, na i kpiisi pa na Tiisa høølvøyv nyøma. Na i yøki ahusitønnaa lotu sì, pa ta tvl-i icate nønøyv.

Iseyeli wulav Menahem tøm

¹⁷ Yuta wulav Asaliya pønaya pøølayafæi nule nyøjka taa ké Kati pøyalv Menahem pøsa Iseyeli wulav ke Samalii ke pusì naanøwa.

¹⁸ Mþóýv i lapa mpi pø ta mavv Tacaa tv, haløna i søm. I we tam ké laatu nti tæ taa Nepati pøyalv Solopwam ka tusa Iseyeli nyøma tøyv.

¹⁹ Waatu nøyv Asilii wulav Puli svv Iseyeli tv tv taa. Ilena Menahem ha-i lixitee nyøøtv ke tvønnaa hiu na naanøwa sì, ilé i sønna-i na i nyøsv i kawulaya ke teu.

²⁰ Lampuu ke i tvwa Iseyeli nyøma ke føyv, na tvønnaa tv lixitee nyøøtv nule na naanøwa naanøwa, na pøcø i hiki-yæ. Pa tæma Asilii wulav ke føyv, ke isøna ilé i caaki tv, ilena i kpe.

²¹ Pa keesa Menahem tøm lentønnaa ke Iseyeli awulaa takølaya taa.

²² Waatu wei i sapa tv, i pøyalv Pekahiya lætvna i lonte taa.

Iseyeli wulav Pekahiya tøm

²³ Yuta wulav Asaliya kawulaya pønaya nule na naanøwa nyøjka taa, ké Menahem pøyalv Pekahiya pøsa Iseyeli wulav ke Samalii ke pusì naale.

²⁴ Mþóýv i lapa mpi pø ta mavv Tacaa tv. I we tam ké laatu nti tæ taa Nepati pøyalv Solopwam tusa Iseyeli nyøma tøyv.

²⁵ Ilena apalv wei pa yaa sì Lemaliya tv, i pøyalv Peka wei i paasayana Pekahiya yoolaa tv, i kpayv Kalaati yoolaa ke nule na naanøwa, na pá polo pa kv-i kawulaya tøyava kutuluyv nakvl kv taa. Ilena Peka læki kawulaya.

²⁶ Pa keesa Pekahiya tøm lentønnaa ke Iseyeli awulaa takølaya taa.

Iseyeli wulav Peka tøm

²⁷ Yuta wulav Asaliya kawulaya pønaya nule na naanøwa na naale nyøjka taa, Lemaliya pøyalv Peka pøsa Iseyeli wulav ke Samalii ke pusì hiu.

²⁸ Mþóýv i lapa mpi pø ta mavv Tacaa tv. I we laatu nti tæ taa Nepati pøyalv Solopwam ka tusa Iseyeli nyøma tv.

²⁹ Peka kawulaya waato taa ké Asilii wulaw Tekəla-Falasaa ləeka Yon na Apəeli-Pəti-Maaka na Yanuwa, na Keteesi na Hasəə, na í təyə Kalaati na Kalilee na Nefətali pə tetuuaa təna, na í kpa pə yəlaa ke yomle.

³⁰ M̄p̄óy apalb wei pa yaa si Ila tə, í p̄əyab Osee kula Peka təə na í ku-i, na í ləkki kawulaya ke Yuta wulaw Asaliya p̄əyab Yotam kawulaya pənaɣa hiu nyəŋka taa.

³¹ Pa kəesa Peka təm lentənaa təna ke Iseyeli awulaa takəlaya taa.

Yuta wulaw Yotam təm

(Kətəəsutə II 27:1-3,7-9)

³² Iseyeli wulaw Lemaliya p̄əyab Peka kawulaya pənaɣa naale nyəŋka taa ké, Yuta wulaw Asaliya p̄əyab Yotam ləeta í caa lonte.

³³ Ilena í la pusi naanuwa na naatoso ke Yosalem taa. Waato iní í ləbɔy pusi we hiu na kakpasí. Í too keke Sataki pəelə Yelusa.

³⁴ M̄p̄óy Yotam lapa mpi pə ta maɣa Tacaa tə, isú í caa Asaliya.

³⁵ Pəyele í ta wakəli təkətəlena. Yəlaa pukaya tam ké na pá laaki, na pá wəki tulaalbuua.

Yotam ŋmana ləə təsele nənəyɔ səsaya.

³⁶ Pa kəesa Yotam təm lentənaa ke Yuta awulaa takəlaya taa.

³⁷ Í kawulaya waato ke Tacaa yəlaa, na Silii wulaw Lesəe na Iseyeli wulaw Peka pá yoona Yuta nyəma.

³⁸ Yotam səpa, lena pá pimi-i pa təyaya pəlaav taa ké Tafiiti tə. Na í p̄əyab Ahasi ləeti í lonte taa.

16

Yuta wulaw Ahasi təm

(Kətəəsutə II 28:1-27)

¹ Iseyeli wulaw Lemaliya p̄əyab Peka kawulaya pənaɣa naanuwa na naatosomp̄əyolaya nyəŋka taa ké, Yotam p̄əyab Ahasi pəsa Yuta wulaw.

² Ilena í lá pusi naanuwa na naatoso ke Yosalem. Waato iní í wəna pusi hiu. Ama í ta la mpi Tacaa səlaa tə, isú í ləŋce Tafiiti.

³ Í mələa ké na í kəena Iseyeli awulaa kulapəle isayale. Haləna í caŋ na í laa í p̄əyab ké tɔyə ke teitei isú acaalətu nti tətə nyəma lakaya ləŋ na Tacaa təyən-i-wə na pə fəe Iseyeli nyəma tə.

⁴ Na pá laaki tala na pá wəki pə tulaalbuua ke təkətəlena, na pulasi nyəəŋ taa hətu tē.

⁵ M̄p̄óy waato n̄əyab Silii wulaw Lesəe, na Iseyeli wulaw Peka pa polaa na pá yoona Yuta wulaw Ahasi, na pá nyala Yosalem icate. Ama pa ta pəsi-i.

⁶ Waato koləm iní í taa ké Silii wulaw iní í təyona Yuta nyəma ke Ila icate taa. Na í ha-təye Itəm nyəma, na pəle pá caɣa tənaya haləna saŋa.

⁷ M̄p̄óy Ahasi tilaa na í heeli Asilii wulaw Tekəla-Falasaa si: Hai, kəə na ŋ ya-m Silii na Iseyeli pa awulaa nin taa. Mpi tə, ma we ké isú nyá təmle tɔ yaa nyá pəyaya.

⁸ M̄p̄óy í kuu ləə təsele na kawulaya təyaya kpancoŋ taa ké wula na liyitee nyəətu, na í la Asilii wulaw ke kəcəəu.

⁹ Ntəna Asilii wulaw la teitei, isú Ahasi sələma-i tə. Í polaa na í yoona Tamasi icate, na í ləkki-tə, na í kpa tə yəlaa na í pona Kii. Pə yela wulaw Lesəe, lena í kó ílé.

¹⁰ M̄p̄óy Ahasi pola Tamasi ke Tekəla-Falasaa nav. Ntəna í ná kətaya təlata ke Tamasi tɔy kutuluɣu taa, na í ləsi tə fotoo na tə wəetu ke teitei, na í pona Yosalem kətulo Wuliya.

¹¹ Ilena Wuliya ŋmá kətaya təlata kofate ke teitei isú Ahasi tilina-i tə, na í tē na pəcə wulaw məli Yosalem.

¹² Waato wei wulaw luna Tamasi, lena í polo í maɣamaya na

¹³ Í la ciikuyu na təyənaya pə kətasi na kətasi nsi kəkə lusaa tə. Na í liisi sələm, na í ŋmusi pə caləm ke kətaya təlata təə.

¹⁴ Pə waali ké wulaw layasa Tacaa kətaya təlata nyəəlbɔy kəsəemɔy nyəntə nte tu we kofate na ləə təsele pa həku taa ké nənəyɔ tə. Ilena í su-təye kofate řtə tə waali na ilim ntəyən təə.

¹⁵ Ilena wulaw tə kətulo Wuliya si: Saŋa waali, kətaya təlata kofate təə ké ř ká lakú tanan na taanaya pə kətasi nsi kəkə lusaa tə, na pə təyənaya na pə sələm nyənsi, na ř ŋmusəyi pə caləm. Paa wulaw kətasi, paa samaa nyənsi. Ye pə kaasa nyəəlbɔy kəsəemɔy kətaya təlata kəpəntə təm íle, tələye maa pəkəyənə ləə luɣu nyəntə.

¹⁶ M̄p̄óy kətulo Wuliya lapa teitei isú Ahasi yəyotuy tə.

¹⁷ Ilena wulaw həti ləə təsele ləm kəkənaa nyəətu na pa ləm cəmsənəa. Na í tisi ləm nyampəani anaam wei í ka we latəcənəa naanuwa na naale ləesəŋ təə tə na í su atə.

¹⁸ M̄p̄óy wulaw yaka í təcayale nte pa yaa si, kuyaku kuhəsəy kumte təy ləə təsele taa, na í təkí pə nənəyɔ ŋka í suvəna tə si, pə la Asilii ke teu.

¹⁹ Pa kəesa Ahasi təm lentənaa ke Yuta awulaa takəlaya taa.

²⁰ Waatu wei i sapa, uena pa pimi-i pa tayaya pəlaav taa ké Tafiiti te. Na i pəyalv Isekiyas i leeti i lonte taa.

17

Iseyeli wulav Osee tam na Samalii leekvov

¹ Yuta wulav Ahasi kawulaya pənyaya naanowa na naale nyəhka taa ké, Ila pəyalv Osee pəsa Iseyeli wulav ke Samalii taa. Uena i təyo pusi pəyolayafei naanowa.

² Mporog i lapa mpi pə ta maya Tacaa tə. Ama i nyəntv ta tala Iseyeli awulaa mpa pa laala-i tə.

³ Waatu nəyolv Asilii wulav Saləmanasaa yoonav na i kpili-i, na i feləyi-i lampuu ke paa pənyaya hka.

⁴ Ama pə keesaa, uena i kvl Asilii wulav tə, na i kisi-i lampuu felovv. Uena i tili Icipiti wulav kin ke Sayii si ilé i sənav. Pə kəma na Saləmanasaa cekəna mpv, uena i kra Osee na i tó saləka.

⁵ Pə waali ké i na i yoolaa pa wata Samalii, na pá tam-i kotaya ke pusi tooso.

⁶ Osee kawulaya pənyaya pəyolayafei naanowa nyəhka taa ké Asilii wulav leeka Samalii. Na i pona Iseyeli nyəma ke i te, na i su-weye Hala na Kosan pa həyoləh taa ké Harəw pəyə nəyə, na Metii acaləe taa.

Mpi pə wakəla Iseyeli kawulaya tə

⁷ Iseyeli nyəma pəntəna Iso Tacaa wei i waasa-weye Icipiti wulav nin taa, na i ləsi-weye i tetv taa təyə, na pá laa tuv.

⁸ Pa mv piitimnaa mpa Tacaa təyənna na pə fe-we tə pa kolapəle, na yaasinaa asayaa mpa Iseyeli awulaa krayaa tə.

⁹ Isu nti nti pa Iso kisa tə tə yəyotvov. Hal pa hmá pa təkətəlenaa ke paa timpriyi. Pə krayav acalisi taa, na pa kolooosi acaləe səsəəna taa tə.

¹⁰ Pa sika pəe na tesikas kolalaasi ke pulasi nyəəh taa hətv te.

¹¹ Na pá laaku tuv ke teitei isu piitimnaa mpa Tacaa təyənna na pə fe mpe tə. Isaytv ntəyi pá lapa, uena pááná kra Iso.

¹² Paa na i ká kicina-weye tuv laav tə pa ta nu təle.

¹³ Pəyele Tacaa ka kpaala Iseyeli na Yuta nyəma na Iso kuyəyotv teləsəlaa waanv waanv nəəsi ke si: Pá yele pa isaytv mpaan na pá mv i kosəsutv na nti nti i tv-weye i Təmv taa tə. Ntəyi i ka cəla i kuyəyotv teləsəlaa na pá heeli pa ləhənna.

¹⁴ Paa na mpv Iseyeli nyəma kisa nti Iso kuyəyotv teləsəlaa heela-we təyə nuv, na pá lá lanhpəsəh ke teitei, isu pa ləhənna ka kisuyv pa Iso Tacaa ke naanv tuv tə.

¹⁵ Pa lə Iso kiin na nəyə hka i na pa cəsənaa paa pəlaa tə, na kpaalvov mpi i ka kpaala-we tə. Iseyeli nyəma matəna kra nyəma tuv, na pa mayamaya pá pəsi kra nyəma. Na pá təh piitimnaa mpa Iso ka kicina-we tə pa ikpate.

¹⁶ Pa lapa awusa ke pa Iso Tacaa kiin, na pá lú nawee naale leesəh, na pá siki tesika kolalaaya, na pá luvivi isətolənasv, na tuv Paal.

¹⁷ Haləna pá laa pa piya ke tuv, na pá lakv topotopo təma, na pá ha pa təyi mpi pə ta maya Tacaa tə pə taa, na pə kraasi ilé i pááná.

¹⁸ Pə təw ké Tacaa taa huuna Iseyeli yəlaa. I ta səlvi si i tasa-weye nav ke i isentaa. Uena pə yele Yuta kpekəle tike.

¹⁹ Ama Yuta nyəma ná kisa pa Caa Iso kiin na pá kraya Iseyeli nyəma yaasi.

²⁰ Pə təw ké Iso kpənta Iseyeli nyəma təna na i lə, na i tv-weye kolontunaa nin taa, na pəle pá kuu-we na pá hatələnav.

²¹ Waatu wei Tacaa ka faya Yuta nyəma na Iseyeli nyəma tə Solopəwam ke pa kpawa Iseyeli nyəma wulav. Uena Solopəwam kisi Tacaa, na i tusi-weye isaytv səsəəntv taa.

²² Pə krayav waatu unv təyə pa svv Solopəwam isaytv ke keenav.

²³ Pə təw ké Tacaa ta səlvi si i tasa-weye nav. Uena i yele na Asilii nyəma kuu-we na pá we təna. Uena pə la teitei isu Iso kuyəyotv teləsəlaa ka yəyotvov tə.

Samalii cayalaa təmv

²⁴ Mporog Asilii wulav kəna Papiloni, na Kuta, na Afa, na Hamatv, na Sefafayim pə yəlaa, na i su-weye Iseyeli nyəma lonte ke Samalii, na pəle pá caya.

²⁵ Waatu wei yəlaa mpe pa svv təna tə, paa seeki Tacaa. Uena Tacaa pona təyolasi na sí kó pa taa yəlaa payale.

²⁶ Mporog pa heela Asilii wulav si: Yəlaa mpa n pona Samalii tə, pa ta nyi tetv nti tə Iso ke seev. Uena Iso pona təyolasi na sí kv-we.

²⁷ Ntəna wulav si: I məhna Iseyeli kətəlaa taa nəyolvov Samalii, na i hól yəlaa mpəye Iso seev.

²⁸ Kəna Samalii kotolv nəyolv i məli Peteevi, na i seyesv təna yəlaa ke Tacaa seev.

²⁹ Mporog Samalii taa cayalaa mpe, paa wei i lupa i te tuv, na pá su acaləe wəna a taa paa cayaa tə a təkətəlenaa mpa Iseyeli nyəma ká hmawaa tə pa taa.

³⁰ Papiiloni nyóma ná Saaka pa tʉyɔ Sukəti-Penoti lɛɛsɔyɔ, na Kuta nyóma ke pɛle pa nyəhkw Nɛɛkaali, na Hamati nyóma ke pa nyəhkw Asima.

³¹ Afa nyóma ke pa nyəhkw Nipasi na Taataki. Haləna Sefafayim nyóma náá laa pa piya ke pa tɔŋ Atalameleki, na Anameleki.

³² Pəyele Tacaa seɛlaa nté. Ilɛna pá kpa pa taa lɛlaa ke pa tɔŋ kətəlaa na pá paasəyənə pa kətasi.

³³ Kulumaa mpeyele Isə seɛlaa. Pəyele paa wei i tɔŋna i te tɔyɔ ke laav.

³⁴ Haləna saŋa isəntə, laatu ntəyi pɛle pa təkəa, paa seeki Tacaa. Pəyele paa təhəyi i kiinj, yaa i kusəsutɔ nti nti i ká tɔwa Yakəɔw wei i cɔyusaa si lseyeli tɔ, i lɔlɔyɔ nyóma tɔ.

³⁵ Paa na mpu tɔ, Tacaa na Yakəɔw lɔlɔyɔ nyóma pa pɛla nəyɔ ké. Na í su-weyɛ kiinj si pá taa laa tɔŋ. Pəyele pa taa lɔŋ i tɛɛ. Pá taa lapɔ-i təmle natəli.

³⁶ Tacaa ma wei ma ləsa-meyɛ Icipiti taa, na ma tɔŋ səsəŋ tɔ, ma tike ke í ká seɛ na í laki kətasi.

³⁷⁻³⁸ Paa ifemle nteye í ká təkəyi ma kusəsutɔ, na ma kətətɔtɔ, na ma kiinj wei ma ŋmaa-mɛ tɔ. I taa səsə nəyɔ ŋka má na mɛ tɔ pɛlaa tɔ. Na pə tu kələna tɔŋ laav təm.

³⁹ Mə Isə Tacaa má ma tike ke í ká seɛ. Mpi tɔ, ma tike ma pəsəyənə na má waasi-meyɛ mə kolontunaa niŋ taa.

⁴⁰ Ama yəlaa mpe pá kisa nuw, na pá laki isɔ too paa lakaya tɔ.

⁴¹ Mpróyɔ pa kprəkaya Isə na tɔŋ laav, na pa piya tənə náá wɛ pə taa ké haləna saŋa.

18

Yuta wulav Isekiyasí tɔm
(*Kvtəsɔtv II 29:1-2; 31:1*)

¹ Iseyeli wulav Ila pəyalɔ Osee kawulaya pənaya tooso nyəŋka taa ké, Ahasi pəyalɔ Isekiyasí pəsa Yuta wulav.

² Ilɛna í təyɔ pusi pəyɔlafafi hiu na naanɔwa ke Yosalem taa. Waatu inɔ i pusi ka wɛ hiu na kakpasi. I too kɛle Sakali pɛle Api.

³ Mpróyɔ Isekiyasí lapa mpi pə maya Tacaa təyɔ teitei, isɔ i lɔŋce Tafiti.

⁴ Ilɛna í wakəli təkətələnaa, na í yəki pɛɛ kusikee, na í seti tesikasi kolalaasi. Na í yəki nyəyɔlɔyɔ kusɛɛmuyɔ tɔm wei Moisi ka lupa tɔ. Mpi tɔ, haləna waatu inɔ, Iseyeli nyóma laakaya tɔm inəyi, na pá yaaki-i si: Nehukətəa.

⁵ Mpróyɔ Isekiyasí lapa Iseyeli Isə Tacaa ke naani, na pə kəli isɔ Yuta awulaa mpa paa laala-i na mpa pa təŋa i waali tɔ.

⁶ I tamsəna Tacaa ke mpróyɔ, i ta heli. Na í təhəyi kiinj wei Isə ka tɔwa Moisi tɔ.

⁷ Isə ka wɛ i waali ké, na í waaki i kolapəm tənə taa. I kula Asilii nyóma tɔ, na í fiti pa niŋ taa.

⁸ Pəle pə paasi, na í təyɔni Filiisi nyóma, na í tana-weyɛ Kasa tetɔ taa, na í lɛki pa kolooosi acalɛ na pa təfɛŋlɛnaa.

Samalii icate lɛkɔyɔ tɔm

⁹ Yuta wulav Isekiyasí kawulaya pənaya liyiti nyəŋka, na Iseyeli wulav Osee kawulaya pənaya naatosompəyɔlaya nyəŋka taa ké, Asilii wulav Saləmanasə kɔma, na í nyala Samalii icate.

¹⁰ Pusi tooso sika, ilɛna í lɛki icate nté. Isekiyasí kawulaya pənaya naatosə nyəŋka taa kɛle. Pəyele Osee kawulaya pənaya pəyɔlafafi naanɔwa taa kɛle.

¹¹ Ilɛna Asilii wulav pona Iseyeli nyóma ke i te, na í su-weyɛ Hala, na Kosan hɔyɔlɔŋ taa ké pəyɔ Harəɔ nəyɔ, na Metii acalɛ taa.

¹² Iseyeli nyóma mɛ í kisa nti mɛ Isə Tacaa má ma tɔ-mɛ tɔ, na í wakəli ma na-mɛ ta nəyɔ pɛlɔyɔ, na í kisi kiinj wei maa cɛla Moisi ke təkuyɔ tɔ. Pə tɔ ké ma yɛlaa na pə tənə isəntə pə mayana-mɛ.

Asilii nyóma watɔyɔ ke Yosalem
(*Isayii 36:1; Kvtəsɔtv II 32:1*)

¹³ Isekiyasí kawulaya pənaya naanɔwa na liyiti nyəŋka taa ké Asilii wulav Senakelipi kɔma, na í yoonə Yuta kolooosi acalɛ tənə, na í lɛki-yɛ.

¹⁴ Ntɛna Isekiyasí tiili na pá heeli Asilii wulav ke Lakisi si: Ma tɔm səpənə-ŋ, taa yoonə-m, yɛ n caa maa fɛl-ŋ.

Ilɛna Asilii wulav si Isekiyasí í fɛl-i liyitee nyəyɔtɔ kiloona iyisi pəyɔlafafi naanɔwa (9000) na wɔla kiloona ke nasənəasa na nuwəwa (900).

¹⁵ Mpróyɔ Isekiyasí kuu Isə təsɛɛle na kawulaya təyaya kpancoŋ tənə.

¹⁶ Haləna í kəli wɔlanə mpa paa lapənə Isə təsɛɛle nənəsi ke caŋəm tɔ, na í cɛla pə tənaya Asilii wulav.

Asilii yoolaa nyɔyɔ tɔ faaci
(*Isayii 36:2-22; Kvtəsɔtv II 32:9-16*)

17 M'p'og'oo Asilii wulaw kusa Lakisi ke yoolaa ny'og'oo ny'oma s'oso, na yoo'u wontu paas'enu, na yoolaa paas'enu, na yoolaa kpek'ale s'os'ole na i tili-weye Yuta wulaw Isekiyasi kin ke Yosalem. Pa talaa, ilena pa s'eh lule l'oo is'otaa ny'og'oo kin ke cat'elaa taale hap'ale t'oo,

18 na pa p'oo si: T'ee caa t'ee na wulaw. Ilena kawulaya tayaya ny'og'oo tu Hilikiya p'ayalv liyakim, lu pa s'eh'og'oo, na i waali ke tak'elasi n'maalv Sep'ena, na wulaw tom y'og'oot'ulv Asafi p'ayalv Yowa.

19 M'p'og'oo Asilii yoolaa ny'og'oo tu t'oma si: I heeli Isekiyasi si Asilii wulaw s'oso p'oo's'og'oo-i si: Pepeye n laki na n taaki?

20 Aweye n taaki na n kol'og'oo ma t'oo? N ta nyi si kokoole u tol'og'oo t'og'oo?

21 Icipiti wulaw ke n t'ee'og'oo yaa? Ue i we ke isu k'rate yaak'og'oo, na paa wei i k'pawa pe hee-i t'oo.

22 Paa pu la is'ena, n ka co-m ke si ma Iso Tacaa ke n laki na n taaki. P'eyele Isekiyasi kol'om ny'aa n wak'el'ona t'ok'ot'el'ena, na t'el'ael'ena, na n heeli Yuta y'elaa si Yosalem kot'aya t'elate t'oo tike ke pa s'ee-i.

23 P'ee t'oo t'oo, ny'aa na ma caa Asilii wulaw i su p'oo si. Ye n ka hiki k'pagan'eh cayalaa, il ma ha-n k'pagan'eh iyisi naale (2000).

24 Icipiti ny'oma ke n t'ee'og'oo si pele paa ha-n k'pagan'eh na keeke'naa. P'eyele n kaa p'ee ma caa yoolaa ny'og'oo ny'oma taa s'ek'pelu mayamaya.

25 P'ele pe paasi Asilii wulaw ta k'onta c'one, na i y'oonaa t'et' t'one na i wak'el-ti na pa ta ke Tacaa lu'yu ny'ant'v. Halv Iso mayamaya tu hana-i p'ee m'p'aa.

26 M'p'og'oo liyakim, na Sep'ena, na Yowa pa c'era Asilii yoolaa paas'enu n'og'oo t'oo si: Taa y'og'oot'ena-t'og'oo Hep'ela tom. Y'og'oot'ena-t'og'oo Alaamee tom, na icate kol'uja t'oo y'elaa i taa nu.

27 N'ena yoolaa paas'enu p'oo si: N ny'oma si ma na ma wulaw Isekiyasi ma tike ma t'oo ke ma caa y'og'oot'og'oo tom t'one? Ama na m'pa pa we kol'uja t'oo, na ma na-we i ka te na i t'og'oo ma p'ont'v, na i ny'oo ma hem t'og'oo.

28 Ilena yoolaa paas'enu naa k'p'et'ena y'elaa na i y'og'oot'ena Hep'ela tom taa si: I ke n'k'pan'eh na i nu yoo. Asilii wulaw s'oso y'og'oot'aa si:

29 I taa yele na Isekiyasi t'usi-me yoo. I kaa p'ee na i l'esi-me'ye ma nin' taa.

30 Tacaa ke i t'ee'og'oo si i ka la na ma taa p'ee ma icate, il mu taa nu.

31 I taa nuna Isekiyasi yoo. Ama i nu Asilii wulaw ny'ant'v, na i p'ee-i ma tu. Il paa wei i ka t'og'oo i l'ese'eh na i fikinaa tawa. Na i ny'oo i l'ok'oo lom.

32 Halv i ka te na i k'oo na i k'paga-me, na i p'ona-me'ye ma t'et'v k'upant'v t'one t'ee n'og'os'ole taa. T'ayaya t'og'ona'ya na sol'om na nim na tun' p'ee we s'os'om. Il i kaa si c'one'ye yem. M'pu t'oo, i taa nuna Isekiyasi ke t'imp'i i t'og'oo si Tacaa ka waasi-me t'oo, i t'us'og'oo-me'ye.

33 Icate nat'eli t'ee t'og'oo pa p'ee na ko waasi ko y'elaa ke i nin' taa.

34 Hamati, na Aapa, na Sefafayim, na Hena, na Afa pa tun' waasa-we'ye we? Awe p'os'aa na i tan'-t'og'oo Samalii t'el'ee'ok'ee?

35 Tun' un' i t'ona i taa nak'oli ku ta k'pa i nin' ke ku t'et'v t'oo. Il is'ena'ya Tacaa ka p'ee na i tan'-i si i taa l'ee'ki Yosalem?

36 Pa t'ona m'pa paa we t'ona t'ee pa taa n'og'oolv ta co paa f'eh. Isu wulaw Isekiyasi ka heelu'yu-we t'oo.

37 M'p'og'oo liyakim, na Sep'ena, na Yowa pa c'ela pa wontu na lan'wak'alle. Ilena pa polo wulaw kin na pa kee's'i p'ee t'ona m'pi Asilii yoolaa paas'enu y'og'oot'aa t'oo.

19

*Wulaw tila Iso kuy'og'oot'v tel'os'ulv kin
(Isayii 37:1-7)*

1 M'p'og'oo waatu wei Isekiyasi nu tom nti, ilena i cel'v i wontu t'ot'v na lan'wak'alle. Na i suu l'ayaya ny'ant'v, isu f'ol'et'onaa taka, na i polo Iso t'ee'eele taa.

2 T'ayaya i k'usa liyakim, na Sep'ena, na kot'elaa taa s'os'aa si pa polo Am'ati p'ayalv Iso kuy'og'oot'v tel'os'ulv Isayii t'ee, na pa l'ayaya wontu ke m'pu.

3 Na pa heeli-i si: Wulaw Isekiyasi kus'ena-t'v si t'ee k'oo si, s'aha p'ee h'oma un'v i n'k'pan'og'oo, na ta lan'ha wak'eli t'et'og'oot'og'oo. T'ee wee ke isu l'ol'og'oo tak'og'oo alaa si pa l'oli, il toma f'ei si pa l'ol'ona pa piya t'oo.

4 Asilii wulaw kus'ena n'te'ye i yoolaa paas'enu si i k'oo na i t'uv Iso wees'uy'v tu. Halv, ye Tacaa, ny'aa Iso ka nu i kot'og'oo n'ku, na i h'ee i n'k'pan'og'oo. Ny'aa sel'om-i i y'elaa m'pa pa kaas'aa t'ee pa t'oo.

5 Waatu wei Isekiyasi tillaa heela Isayii ke m'pu,

6 ilena Isayii co-we si: I polo na i heeli ma caa si, Tacaa y'og'oot'aa si ny'aa lan'eh i taa n'maana kot'og'oo n'ku Asilii wulaw waali ny'oma t'uv-m t'oo.

7 Ma ye'ele na pa yaa-i na tom nat'eli, na i k'pe. Ilena n'og'oolv ku-i.

*Senakelipi nyaas'og'oo l'emp'i
(Isayii 37:8-13; Kut'os'ovv II 32:17)*

⁸ Μπρόγυ Asilii yoolaa paasənɔ nuwa si i caa kɔla Lakisi na í polo í nyala Lipina. Ilena í polo í kinj ke təna.

⁹ Tənaɣa pa heela Asilii wulaw si Itiyopii wulaw Tilaka pola-i yoonaw. Ntəna Asilii wulaw tilina Isekiyasí ke lɛɛtəli si pá pəəsɪ-i si:

¹⁰ N taaki Iso si i ká kaɣati-m Yosalem tələkəle yaa? N ká tɔsi nyá ti yoo.

¹¹ Anɪ n nuwa teu ke isəna ma kpiisa tetɔnaa tɔ. Ilena n hɔvki si n ká tɔli-ti?

¹² Awulaa mpa pa kaasa-m tɔ, waatu wei pele pa kəkaya Kosan, na Halan, na Lesefi, na Iteni nyəma ɪcate səsəole Telasaa tɔ, mpe unɪ pa tuɪ ta pəsi na í kenti pa acalɛɛ.

¹³ Təəsi mpi pə maɣana Hamati, na Aarpati, na Layii, na Sefafayim, na Hena, na Afa awulaa tɔ.

*Isekiyasí Iso sələmvɔ
(Isayii 37:14-20)*

¹⁴ Waatu wei Isekiyasí tɛma Asilii wulaw lɛɛtəli unəɣi kalvɔv, ilena í pona-i Iso təsɛɛle taa, na í hɔli-i Tacaa.

¹⁵ Ilena í sələmi Iso si: Hai, Iseyeli Iso Tacaa, wei nyá n caɣa isətəa tanlaa ke kpaɣanɔ tɔ, nyá tike nté Iso ké antulinya təna taa. Nyá lapəna isətəa na atɛ.

¹⁶ Hai, Tacaa, ke nkpaɪɪ na n nu na n paasəna kɔtɔvɔ nkɔ Senakelipi tillaa tɔv weesyɔ tɔ nyá tɔ.

¹⁷ Tampana Asilii awulaa kɔwa piitim lempɪ, na pá kpiisi pa tetɔ təna,

¹⁸ na pá wɔ pa tuɪ ke kəkɔ. Mpi tɔ, taasi yaa pɛɛ ke yəlaa ka saaka kusaakɔ pə taɣa Iso nyá.

¹⁹ Ie hai, Tacaa, ta Iso waasi-tɔvɔv Senakelipi niɪ taa. Ilena antulinya awulaa təna nyɪ si nyá tike nté Iso.

*Isayii tələsəɣi wulaw ke Tacaa tɔm
(Isayii 37:21-35)*

²⁰ Μπρόγυ Isayii polaa na í tələsɪ Isekiyasí si: Iseyeli Iso Tacaa si, ma nuwa sələmvɔv nkɔ n sələma-m Asilii wulaw Senakelipi tɔm taa tɔ.

²¹ Ie tɔ nkpaɪɪ na n nu:

Yosalem ɪcate kpeena-ɪ ké,

na tɔ paakəna-ɪ.

²² Halɪ Iseyeli Iso Nanɪɪtɔ maɣalɛ

n kpesinaa, na n tɔv

na n toosi isɛ na?

²³ N tila tillaa

na pá tɔv Tacaa má.

Halɪ n tɔ si nyá yooɔ kɛkɛnaa

tuutuuma tɔ ké n kpaɪa Lipan pɔvɔ,

na n seti Lipan tuɪ səsəɔɪ kɔpaɪ.

Aaiyee si, n ká kpa comcom nəɣɔ taa

ke hətɔvɔv kɔpaɪkɔ taa.

²⁴ Nyá si n hula ləkɔ, pəcɔ n nyəɔ lelaa lɔm.

Nyá yoolaa ká felɪ Icipiti tetɔ tɔ ké

nəhɛɛ na pa pusi nyəɔ.

²⁵ Senakelipi, n ta nyɪ taa si

má lapəna yaasinaa paɪɛ na má su too lɔɪ.

Ilena má təhəɣi na má lakɪ nənɔɔ.

Má tɔna-ɪ si n la na koloosi acalɛɛ pəsi ncaa.

²⁶ Səɣəntɔ pu a taa yəlaa,

na pá pəsi isɪ nkpaɪətɪtɪlee nyəma.

Pa nəɣəsəna ké isɪ tawa nyuɔv,

isɪ tɛtɛka taa nyuɔv kɔləkələkəɔv.

Yaa kutulɔɪ tɔv nyuɔv nti tə wɔləɣi

na tɔ ta tɛnta nyəɔ tɔ.

²⁷ Ie ma nyəma-ɪ ké təyelele.

Ye n caɣaa, yaa n luki, yaa n sɔvki, ma nyəma.

Ye n mv-m na pááná ma nyəmaɣa.

²⁸ N tu mv-m na pááná ntɔ,

na n lakɪ-m na kalampaaɪ.

Pə tɔv ké maa nkpaɪ-ɪ isɪ

pa tɔkɔvɔv wontɔvɔv muna tɛɛ ké

kukuule, yaa kpaɣanɔkpaɪ tɔ.

Mpaav ŋku n tɛŋaa na n kɔɔ tɔyɔ
maa kpeenana-ŋ.

²⁹ Isekiyasi, maa heeli nyaɣa mpi maa la tɔ. Tɔɣɔnaɣa pee aɛɛla ke í ká tɔyɔ pɛntɔ na pɛnte. Ama pɛnaɣa tooso nyɛŋka taa ké í ká pɛsi na í tuu tɔɣɔnaɣa na í kó-ké. Na í hala mɛ leɛɛŋnaa, na í kooli-wɛ.

³⁰ Pɛ kaasi mpa na pa ise ke Yuta taa tɔ, pee paa wɛɛ ké isu tɔyɔ kaŋyɔyɔ ku lila ke tetu taa na kó lulɛyɔ teu tɔ.

³¹ Pɔpɔtɔ fɛi leleŋ, pɛ kaasi Yosalem taa ké ise nyáma.

Mpɔyɔ Isayii tasaa si: Isɛna Tacaa ká lana í sɔɔlyɔ sɔsɔŋku tɔyɔɛ.

³² Tacaa si, Asilii wulaw kaa pɛsi na í lo hapɛɛ, na í sɛŋ tɔ tɔ na í kenti í kpaluyɔ, na í tó nyámá ke ɛate taa, na í sɔv tɔ taa.

³³ Tacaa má, ma yɔyɔtɔyɔna si ye í tɛŋa mpaav ŋku na í kɔɔ cɛnɛ, ŋkuyɔ í ka tɛŋ na í kpe, í kaa sɔv cɛnɛ.

³⁴ Maa kenti Yosalem tɔɔ, na má waasi-ɪ ma tɛmlɛ tu Tafiti tɔɔ, na pɛ kɔsi ma nyɔyɔ.

*Asilii yoolaa sewa, Senakelipi sɛm
(Isayii 37:36-38; Kutɔɔsvu II 32:21-22)*

³⁵ Ahoɔ yuwa, lɛna Isɔ isɔtaɔa tillu tii Asilii yoolaa tɛsikile, na í kó yoolaa iyisi nunɔwa na nunaasa na kakpasi (185000). Tɛv fema, lɛna ise nyáma maɣana sɛtaɔa sɛlɛtaɔa.

³⁶ Mpɔyɔ Senakelipi kɛsa tɛsikile, na í polo ɛate sɔsɔɛ Ninifi taa, na í ɔaya tɛna.

³⁷ Lɛna kuyaku nakuli, í sɔv í tɔyɔ Nisɛlɔki kutuluyɔ taa ke laɔtɔ, na í pɔyalaa taa naale, Atalamɛɛki na Salɛsɛ pa ku-ɪ. Lɛna pá sɛ na pa polo Alalaa tetu taa. Lɛna í piya taa lɛŋka Asahatɔŋ lɛtɪ í lɔnte.

20

*Isekiyasi wɔsasi na í Waav
(Isayii 38:1-8; Kutɔɔsvu II 32:24)*

¹ Mpɔyɔ kutɔŋ sɔsɔɔv nakuli ku kpa Isekiyasi ke waatu nɔyɔlv. Lɛna Isɔ kuyɔyɔtɔtu telɛsɔlv Isayii polo í wiiluyɔ na í heeli-ɪ si: Tacaa yɔyɔtaɔa si, n kaa kɔli. Ilɛ tayanɪ nyá tu.

² Ntɛna Isekiyasi kɛɛsi ise na kolɔŋa tɔɔ na í sɛlɛmɪ Isɔ si:

³ Hai, Tacaa, tɔɔsi si ma tɔma nyá isɛntaa ké na lotu kolumtu. Na má lakɪ tam ké mpi pɛ wɛ-ŋ teu tɔ.

Lɛna Isekiyasi tulɪ nɔyɔ na í wii tɛkpoo.

⁴ Isayii kɔla wulaw kiŋ isu í ká lu taya tɔɔ, lɛna Tacaa tɔmɪ-ɪ si:

⁵ Mɛli ma yɛlaa wulaw Isekiyasi kiŋ na í heeli-ɪ si: Nyá cɔsɔ Tafiti Isɔ Tacaa má ma nuwa nyá kusɛlɛmɔtu, na má ná nyá isɛlɔm. Pɛ tɔɔ tɔ, cɛlɛŋkufɛ maa waa-ŋ, na halɪ í tasa Isɔ tɛsɛɛɛ taa ké pote.

⁶ Maa sɔɔsi-ŋ pusi naanɔwa na kakpasi, na má fiti nyá na Yosalem nyáma ke Asilii nyáma niŋ taa. Na má kenti ɛate tɛnɛyɛ ma tɛmlɛ tu Tafiti tɔɔ, na pɛ kɔsi ma nyɔyɔ.

⁷ Mpɔyɔ Isayii naja fiki pee, na í taa wulaw timpi wuki-ɪ tɔ na pɛ waa-ɪ.

⁸ Ntɛna wulaw pɔɔsi Isɔ kuyɔyɔtɔtu telɛsɔlv si: Pepeye Tacaa ká hulɪ-m, na má nyɛna si cɛlɛŋkufɛ pɛ waa-m, na má polo Isɔ tɛsɛɛɛ taa?

⁹ Isayii si: Tacaa ká la pulɔ, na í hulɛna-ŋ si, í ká la nti í suwa tɔ. Ilɛ n caa si isotom waaci í polo tɛkpale isɛntaa, yaa pɛ mɛli waali?

¹⁰ Mpɔyɔ Isekiyasi si: Isotom pote ke isɛntaa fɛi kate. Ma caa ké si pɛ mɛli waali.

¹¹ Ntɛna Isayii sɛlɛmɪ Tacaa na í mɛlɛna isotom na waali waali ke tɛkpale kumlee naanɔwa.

*Papiloni wulaw tillaa kɔntɛ ke Isekiyasi tɛ
(Isayii 39)*

¹² Mpɔyɔ Papiloni wulaw Melotaki-Palataŋ nuwa Isekiyasi wɔsasi. Lɛna í tilina í waali nyáma ke kɔcɔɔv na lɛɛtɛli si pá pɔna-ɪ.

¹³ Na Isekiyasi mu-wɛ na í cɔna-wɛyɛ kutuluy wei í taa pa sukɪ wontunaa kɔpantɔ tɔ. Isu liyitee nyɔyɔtɔ, na wɔla, na tulaalɔnaa, na sɔsɔvɛ nimnaa tɔ. Na í hólí-wɛyɛ í yooɔ wontu tɛsɛɛɛ, na pɛ tɛna mpi pɛ wɛ tɛna tɔ. I ta ŋmɛsi-wɛyɛ pulɔ. Paa í kawulaya tɛna, yaa í tɔyaya taa.

¹⁴ Pɛ waali ké Isɔ kuyɔyɔtɔtu telɛsɔlv Isayii polaa na í pɔɔsi Isekiyasi si: Lɛyɛ yɛlaa mpe pa lunaɔ? Na wɛyɛ pa caaki? Isekiyasi si: Pa luna hatoo Papiloni ké.

¹⁵ Isayii si: Pepeye pa nawa nyá kawulaya tɔyaya taa? Isekiyasi si: Ma hula-wɛyɛ pɛ tɛnaya. Ma ta ŋmɛsi-wɛyɛ ma kpancooɔ.

¹⁶ Ntɛna Isayii si: Tacaa yɔyɔtaɔa si:

¹⁷ Pɛ tɛna mpi awulaa mpa pa laala-ŋ tɔ, pa kaasaa na í maɣana tɔ, kuyako nakuli Papiloni nyáma ká kɔɔ na pá kuu-wi. Pɛ kaa kaasi-ŋ pulɔ.

¹⁸ Hali paa kpa nyá lɔlvɔv nyóma narəli, na pá la-wɛyɛ yəlaa kataasi, na pá tu-wɛyɛ Papiloni wulav kawulaya təyaya təmlɛ taa.

¹⁹ M̀p̀ɔ́yó Isekiyasí cɔwa sí: Ma sama.

Ilɛna Isekiyasí tasa sí: Isɔ́ í tu nyəntí na í kenti tá tɔɔ, na tɔ cayaana hɛsɔvɔv, haləna ma sɛm te.

²⁰ Pa kɛɛsa Isekiyasí tɔm lenti kɛ Yuta awulaa takəlaya taa. Paa í aralɔtv tɔm, na isəna í lapa lule, na í huli lɔɔv na í kɔna Yosalem icate taa kɛ lɔm tɔ.

²¹ Waatv wei í sɛpa, ilɛna í pəyalv Manasee lɛtí í lonte taa.

21

Yuta wulav Manasee tɔm

(Kv̀t̀ɔ̀s̀v̀t̀v̀ II 33:1-10,18-20)

¹ Manasee lɔlvɔv pusí naanɔwa na naale nyəŋka taa kɛ́ í pəsa Yuta wulav. Ilɛna í lá pusí nule na naanɔwa na kakpasí kɛ́ Yosalem. Pa yaakaya í too sí Hefisi-Pa.

² M̀p̀ɔ́yó Manasee lapa mpi pə ta maya Tacaa tɔ. Í kɛɛna piitimnaa mpa Tacaa təyɔnaa na pə fɛɛ-wɛ tɔ, pa lakasi isayasí.

³ Hali í tayavɔv ŋmav kɛ́ təkɔtəlɛnaa mpa í caa Isekiyasí náa yɔkaa tɔ. Í ŋmá tɔvɔv Paali təlaalɛnaa, na í saaki tesika kɔlalaaya, isɔ́ Iseyɛli wulav Akarɔ́ larɔv tɔ, na í lunjivi isɔ́tɔlvɔvasí.

⁴ Na í ŋmá təlaalɛnaa lɛmpa kɛ́ Yosalem Isɔ́ təsɛɛle nte Tacaa ka tɔma sí uní í ká caya tɔ tɔ taa.

⁵ Na í sikí isɔ́tɔlvɔvasí təlaalɛnaa kɛ́ Isɔ́ təsɛɛle taasi naale tɔɔ.

⁶ Haləna í laa í pəyalv kɛ́ tɔvɔv, na í lá topotopo tɔma aní a tɔna, na í sɔsí kɔyɔnaməŋ. Mpi pə ta maya Tacaa tɔyɔ́ í lakaya tam. Ilɛna pə kpa ilɛyɛ páná.

⁷ Na í saaki tɔvɔv alɔnyəŋkɔv Asela lɛsɔvɔv na í sí Isɔ́ təsɛɛle taa. Pəyɛle Tacaa ka tɔma Tafiti na í pəyalv Salɔmɔŋ kɛ́ heeluyú sí: Yosalem icate nte ma lɛsa Iseyɛli kpeka naanɔwa na naale taa tɔ tɔ Isɔ́ təsɛɛle taa kɛ́ ma caya tam kɛ́ ma yəlaa hɛkɔ.

⁸ Ye Iseyɛli yəlaa təkəyi ma kusəsutv, na ma kiŋ wei ma təmlɛ tv Moisi cɛla-wɛ tɔ, ma kaa yele na pá təyɔv-wɛyɛ tɛtv nti ma ha pa cəsɔnaa tɔ tɔ taa.

⁹ Ama Yuta nyóma kisa Tacaa kɛ́ nuɔav. Hali Manasee ná yelaa kɛ́ na pa isayavɔv kəli, isɔ́ piitimnaa mpa Tacaa kpiisaa na pə fɛɛ mpe tɔ.

¹⁰ M̀p̀ɔ́yó Tacaa heela í kuyɔyɔtvɔtv teləsəlaa sí pá heeli Manasee sí:

¹¹ N lapa acaalətv. N tɔma isayavɔv taa na pə kəli ləŋ Amolii nyóma. Haləna ní túsí Yuta nyóma kɛ́ tɔŋ laav taa.

¹² Pə tɔɔ kɛ́ maya Tacaa Iseyɛli Isɔ́, ma kɔna alaamali nɔyɔlvɔv Yosalem na Yuta nyóma. Paa wei í nu-ti pu sɔsí-í watv.

¹³ Maa hɔ Yosalem nyóma ŋkrajɔv, isɔ́ ma larɔv Samalii na Akarɔ́ lɔlvɔv nyóma tɔ. Maa kpiisi icate yəlaa, isɔ́ pa nyaalɔvɔv nyaɔaya təcɛɛɛɛ na pá pá tɔ.

¹⁴ Maa lɔ yəlaa mpa pə kaasaa tɔ. Maa tu-wɛyɛ kolontunaa niŋ taa, na pɛle pá kuu pa na pa wontu.

¹⁵ M̀p̀ɔ́yó maa la. Mpi tɔ, hatoo kuyajku mə cəsɔnaa lu Icipiti tɔ, haləna sarja, pa ta yele mpi pə fɛi teu tɔyɔ larɔv, na ma páná kraasɔvɔv.

¹⁶ M̀p̀ɔ́yó Manasee lapa mpi pə ta maya Tacaa tɔ, na í túsí Yuta nyóma kɛ́ laav taa, na ma yəlaa kɔpama tuutuuma tɔtɔyɔ icate tɔna taa.

¹⁷ Pa kɛɛsa Manasee tɔm lenti kɛ́ Yuta awulaa takəlasí taa. Paa í kɔlarəpɛm na í tɔŋ laav tɔm.

¹⁸ Waatv wei Manasee sɛpa, ilɛna pá pimi-í kawulaya təyaya haləm mpi pa ya sí Wusa haləm tɔ pə taa, na í pəyalv Amoŋ lɛtí í lonte.

Yuta wulav Amoŋ tɔm

(Kv̀t̀ɔ̀s̀v̀t̀v̀ II 33:21-25)

¹⁹ Amoŋ lɔlvɔv pusí hiu na naale nyəŋka taa kɛ́ í pəsa Yuta wulav. Ilɛna í tɔyɔ pusí naaleye Yosalem. Í too kɛle Yopa tv Halu pɛɛlv Mesuleme.

²⁰ M̀p̀ɔ́yó í lapa mpi pə ta maya Tacaa tɔ, isɔ́ í caa Manasee.

²¹ Í kɛɛna-í tɛitɛi kɛ́, na í laaki tɔŋ isɔ́ ilɛ́ í ka larɔv tɔ.

²² Amoŋ lɔwa í cəsɔnaa Isɔ́ Tacaa maya, í ta tɔ isɔ́ ma caaki tɔ.

²³ M̀p̀ɔ́yó kuyakv nakulí Amoŋ waalí nyóma kɔla í tɔɔ, na pá kɔ-í í kawulaya təyaya taa.

²⁴ Ama Yuta nyóma ná kú mpa pa kɔ-í tɔ. Ilɛna pá kpa í pəyalv Sosiyasí kɛ́ wulav.

²⁵ Pa kɛɛsa Amoŋ tɔm lenti kɛ́ Yuta awulaa takəlaya taa.

²⁶ M̀p̀ɔ́yó pa pima-í í pəlaav taa kɛ́ Wusa haləm taa. Na í pəyalv Sosiyasí lɛtí í lonte taa.

22

Yuta wulav Sosiyasí tɔm

(Kv̀t̀ɔ̀s̀v̀t̀v̀ II 34:1-2)

1 Sosiyasi lolovyo pusi pølefei naanowa nyøhka taa ké i pøsa Yuta wulaw ke Yosalem taa ké pusi hii na naanowa na kulomaya. I too keke Posika tv Ataya pøelo Yetita.

2 Mpróyo Sosiyasi lapa mpi pø maya Tacaa tó. I tóma teitei ké isu i løyce Taffiti, i ta lu i ikpate taa.

*Kotulv səsə hii kiiu takəlaya
(Kvtəəsvtv II 34:8-18)*

3 Mpróyo koyaku nakuli Sosiyasi kusa takəlası ηmaalb Asaliya pəyalb Safan, Mesulam saali keke si: Polo Iso təsele,

4 na n heeli kotulv səsə Hilikiya si kala Iso təsele liyitee wena kotəlaa nənəyo tanjlaa kpeyelaa tó.

5-6 Na n cəla-yeyce təma lataa tə fenjlaa, mpa pa tayanəyi Iso təsele tó, na pá felı saakəlaa, na tetó ηmalaa, na təma lataa lejlaa. İlena pá yana taasi na pəe kusaake wena paa tayanna tó.

7 Taa pəəsi-we si pá keesi mpi pa lapənaa tó. Mpi tó, yəlaa mpe pa lakı teu ké.

8 Kotulv səsə nu mpu, İlena í heeli Safan si: Ma hika kiiu takəlaya ke Iso təsele taa. İlena kotulv cəla Safan ke takəlaya ηke, na íle í kala.

9 İlena Safan məli na í heeli wulaw si: Kotəlaa kooosa Iso təsele atakaa taa liyitee na pá cəla təmlataa fenjlaa.

10 İlena Safan tasa si: Kotulv səsə Hilikiya cələna-m takəlaya kanə.

Mpróyo Safan kala takəlaya ηkeye wulaw.

*Sosiyasi pəasa Iso koyəyotv tv teləsvlv əlvnyəη Huləta
(Kvtəəsvtv II 34:19-28)*

11 Waatv wei wulaw nu kiiu takəlaya ηke ka təm, İlena í lanjle wakəli na í cəli i wontu.

12 Mpróyo i yaa kotulv səsə Hilikiya, na Safan pəyalb Ahikam, na Mikaya pəyalb Akəpəə, na takəlası ηmaalb Safan, na i waali nyəma taa lejlv wei pa yaa si Asaya tó, na í tó-we si:

13 İ polo í pəəsi Tacaa ke má na Yuta yəlaa ta təm, na takəlaya ηka pa hii isəntə tó ka koyəyotv tó. Pəpətv fei lelen, ta cəsonaa ta təkı kusəsıtv nti pa ηmaa ka taa tó. Pə tó ké Tacaa pááná ka huuna-tvyv səsəm.

14 Mpróyo apalaa kakpası inı i pola Iso koyəyotv tv teləsvlv əlvnyəη Huləta tēye Yosalem kpekəle kofate taa. Alv inı i paalv keke Tifa pəyalb Salum, Hala saali. İle i paasayanana kotəlaa wontu kususuutu. Mpróyo apalaa mpe pa keesa pa təm ke Huləta.

15 Ntəna Huləta tó-we si, pá teləsi wulaw si Tacaa təma si:

16 Maa yelev na mpusi kəə Yosalem na i yəlaa pa tó, isu pa ηmaav takəlaya kanə ka taa tó.

17 Mpi tó, pa lə-m na pá laaki tvj. İlena pa lakası nsi si kpa-m pááná. Pə tó ké ma pááná huuna icate tənəye səsəm, a ta tiita.

18 Ye pə kaasa wulaw ile, İseyeli Iso Tacaa heeliyi-i si, isu i nuw takəlaya ηke ka taa təm ke teu,

19 na nti ma yəyətə Yosalem na i yəlaa pa təm tó, tv tēəsəna səyəntv. Halı tē pəsi mpusi təm. İle ma nawa isəna nyá lanjle wakəlaa na n cəli nyá wontu na n pəli isəlv m tó, maa mv nyá kusələmv tv.

20 Pə tó ké maa yelev na n si səm kopam, na pá pi-η nyá pəlaav taa. N ka na mpusi wei maa kona Yosalem nyəma tó tó.

*Sosiyasi na Iso pa nəyo pəelvyv
(Kvtəəsvtv II 34:29-32)*

Mpróyo kotulv səsə Hilikiya na i taapalaa, pa polaa na pá heeli təm ntəyi wulaw Sosiyasi.

23

1 Mpróyo wulaw kota Yuta na Yosalem pə nyovyo nyəma tənaya i kinj ke kpakpaa.

2 Na pá na pa samaa pá polo Iso təsele. Pə krayav kotəlaa, na Iso koyəyotv tv teləsəlaa na yəlaa təna, paa mpa. İlena wulaw kala-weyce kiiu takəlaya ηka pa hiiwa tó.

3 Pəle pə waali ké wulaw səya i kumte tó ke Iso təsele taa. İlena í na Tacaa pá pəeli nəyo, na samaa tisi si mpe paa təkı Tacaa kiinj, na i kusəyesətv, na i kotətv tv, na luyv koləmv yo, na lotv koləmv tv. Na pá lakı pə təna mpi pa ηmaa takəlaya ηke ka taa tó.

*İso seev tayanvvyv ke Yuta taa
(Kvtəəsvtv II 34:3-5)*

4 Pəle pə waali ké wulaw təma kotulv səsə Hilikiya, na i waali nyəma, na kotəlaa mpa pa tanəyi Iso təsele nənəyo tó si: I lə tvyv Paali na Asela na isətvlvnyasi wontu kulaləatv təna. İlena pá wə-təyi kəkə ke Yosalem icate waali ke Setəlvηj tetekəle taa, na pá cosi pə təlvma na pá pona Pətəeli.

5 Mpróyo Sosiyasi təyənə tvj kotəlaa mpa Yuta awulaa ká kpawa tó. Mpe pa fəenəyənə təkotəlenaa mpa pa wə acaləe nna a cəna Yosalem tó a taa tó. Mpi tó, tvyv Paali, na ilim, na isətv, na isətvlvnyasi waanı waanı tənaya pa fəenayaa.

6 Ilena pá læsi Iso tæsele taa ké Asela tesika kulalaaya, na pá wə-keye Yosalem waali ke Setəlnj tetəkəle taa, na pá nyaya təkpaata. Ilena pá ŋmusi pə təluma ke pəlaaŋ taa.

7 M̀p̀róyó Sosiyasi yoka Iso tæsele colə kutuluŋ wei i taa pa laki wasanjkalətu tə. Tənyaɔ alaa ná lɔuki tɔyɔ Asela kətaya wontu.

8 Pə waali ké Sosiyasi kɔna Yuta acaləe kətəlaa təna, na í wakəli pa təkətələnəa mpa pa taa pa fəɛɛɛnaa na pá wəki tulaalɔnaa tə. Pə krayaw Kera na pə polo Pɛɛsəpa tə. Na pá yəki təlaalənəa mpa paa wə Yosalem icate nənɔsi tə. Na təlaale nte tu wə icate nyɔyɔ tɔ Yosuwa nənɔyɔ tə. Ye ŋ sɔuki icate nyá niŋ mpətəŋ tə.

9 Ama kətəlaa mpa pa fəɛɛɛnaa tuŋ təkətələnəa tə, pa ta ha-wɛye mpaaw si pá la kətasi ke Tacaa kətaya tətəle tə ké Yosalem. Ama pá na kətəlaa lələa pa təkayana potopotonaa mpa pa taa kəkɔsɔm fəi tə.

10 M̀p̀róyó Sosiyasi wakəla təlaale Tofe timpi yəlaa wəkayə pa piya ke tɔyɔ Mələki ke Hinom tetəkəle taa tə.

11 Na í wakəli tətəyɔ krayanəŋ ləɛsəŋ wei Yuta awulaa ka hawa na pá si Iso tæsele nənɔyɔ kutuluɔyɔ taa ké akewe Netan-Mələki təyaya colə tə. Na Sosiyasi wə í kəkənəa ke kəkə tətə.

12 Na í yəki təlaalənəa mpa Yuta awulaa ka ŋmawa Ahasi kutuluɔyɔ pata tə tə təpətəpətə. Na mpa wulaw Manasee ŋmawa Iso tæsele taasi naale tə tə. Na í lə pə hɔyɔlasi ke Setəlnj tetəkəle taa.

13 Na Sosiyasi wakəli təkətələnəa mpa Salɔməŋ ka ŋmawa Olifinaa pulaya ilim mpətəŋ tə hɔyɔlɔyɔ ke Yosalem isəntaa tə. Paa Sitəŋ nyəma tɔyɔ alɔnyəŋku isayaw Asətati, na Mowarpu nyəma tɔyɔ isayaw Kəməsi, na Amoni nyəma tɔyɔ isayaw Milikom.

14 Na Sosiyasi yəki pəe kusikəe, na í sətə tesikasɔ, na í waasi təlaalənəa tə ké yəlaa mɔwa.

*Iso seɛw tayanɔyɔ ke Iseyeli taa
(Kɔtəɔsɔtu II 34:6-7)*

15 M̀p̀róyó Sosiyasi wakəla Petəeli təkətəle, nte Nepa pəyalɔ Solopuwam ka ŋmawa na í tusi Iseyeli nyəma ke laatu taa tə. Sosiyasi wəpa tesika ke kəkə, na í yəki təlaale tənəŋnəŋ.

16 Sosiyasi təŋna m̀p̀róyó lapu təyɔ i loosa pəlaaŋ ke pulaya tə, na í tili yəlaa na pá kuu mɔwa na pá wə-yeɛe kəkə ke təkətəle na tɛ pilisi, isu Tacaa kuyɔyɔtɔtu tələsɔlɔ ka kpaalɔyɔ tə.

17 Mpuɔle Sosiyasi tasa pəɔsɔyɔ si: Pəlaaw pələ nteye ma loosiyi isəntə?
Iləna icate yəlaa cə si: Yuta Iso kuyɔyɔtɔtu tələsɔlɔ wei i ka kpaala nti tə təna n lapa təkətəle tənə tə i pəlaaw ké.

18 Ntəna Sosiyasi si: I yele Iso kuyɔyɔtɔtu tələsɔlɔ inɔ i pəlaaw ŋku. Nəyɔlɔ í taa tokina-ku. Mpu pə lapəna na pá yele Iso kuyɔyɔtɔtu tələsɔlɔ inɔ na Samalii nyəŋ pa mɔwa.

19 M̀p̀róyó wulaw Sosiyasi yoka təkətələnəa, mpa Iseyeli awulaa ka ŋmawa Samalii acaləe taa, na pá laaki na pá kɔsi Tacaa pááná tə. Teitei isu i lapu Petəeli tə.

20 Na í lentɔ pa kətəlaa mpa pa fəɛɛɛnaa təkətələnəa mpe tə. Na í wə pə tə ké yəlaa mɔwa. Pə waali ké Sosiyasi mələ Yosalem.

*Yuta nyəma təyɔw ke Təɛw acima
(Kɔtəɔsɔtu II 35:1,18-19)*

21 M̀p̀róyó Sosiyasi tama Yuta nyəma təna si: I təyɔ mə Iso Tacaa Təɛw acima. Isu paa kəɛsɔyɔ nɔyɔ pəɛɛɛlɔyɔ takəlaya taa tə.

22 Pəpətɔ fəi lələŋ, pə krayaw hatoo paasənlaa waatu, na pá polo Yuta na Iseyeli pa awulaa waatu tə, pa ta təyɔta Təɛw acima isu mpu pə taka.

23 Sosiyasi kawulaya pənaya pələfəi hiu nyəŋka taa ké pa təyɔ-i m̀p̀róyó Yosalem taa.

*Sosiyasi kawulaya kətəkətə
(Kɔtəɔsɔtu II 35:20-27; 36:1)*

24 M̀p̀róyó Sosiyasi kpiisa Yosalem na Yuta təna taa ké pəe pəɔsələa, na kəyənəŋ susələa. Na í wakəli kulalaam, na ləɛsəŋ, na laatu wontu lentənəa, isu pa kəɛsɔyɔ kiŋ takəlaya ŋka kətɔlɔ Hilikiya hiwiwa Iso tæsele taa tə, ka taa tə.

25 Too tə, wulaw nəyɔlɔ i ta cayata isu Sosiyasi, na í sələa Tacaa na lotu kuləmtɔ na í ləsayə sɔv-i təmammam. Isu pa kəɛsa Moisi kiiu taa tə. Pəyele pa kaa na wulaw nəyɔlɔyɔ mpu tətə.

26 Isəna Manasee ka kɔsa Tacaa pááná ke Yuta tə tə a ta tii.

27 Pə tə ké Iso tama si: Isu ma yeluyɔ na kolontunəa kuu Iseyeli nyəma tə. Mpu tətəyɔ maa yele na pá kuu Yuta, ma taa na-wɛye ma isəntaa. Maa lə Yosalem icate nte maa ləsaat tə, na Iso tæsele nte maa tama si paa sɛeki-m tə taa tə.

28 Pa kəɛsa Sosiyasi təm lentɔ ke Yuta awulaa takəlaya taa.

29 Sosiyasi waatu taa ké Icipiti wulaw Neko na i yoolaa pa pukayə Asilii nyəma waasɔyɔ ke Ifəlati kiŋ. M̀p̀róyó Sosiyasi kulaa si i kayatəyɔ-wɛ. Iləna pá ku Sosiyasi ke Mekito ke youu kancaalaya nyəŋku taa.

³⁰ Ǻpóyú í waali nyáma tu-í keeke taa, na pá pona-í Yosalem na pá pimi-í í p̄laau taa. P̄ waali ké Yuta nyáma kpawa Sosiyasi p̄yalu Sowakasi ke wulaw, na í leeti í caa lonte taa.

Yuta wulaw Sowakasi t̄m
(*Kvt̄asv̄tv̄ II 36:2-4*)

³¹ Sowakasi l̄l̄v̄ȳu p̄n̄aya hiu na kakpasi nȳn̄ka taa ké í p̄sa Yuta wulaw. Ilena í la is̄t̄onaa tooso ke Yosalem taa. I too keke Lipina tu Iimeya p̄eelo Hamutali.

³² Ǻpóyú Sowakasi lapa mpi p̄e ta maya Tacaa t̄o, isu í c̄as̄onaa.

³³ Ilena Icipiti wulaw Neko kra-í na í pona yomle ke Lip̄la ke Hamati tet̄v̄ taa, na í kawulaya su t̄n̄aya. Ǻpóyú Neko tu Yuta nyáma si pá fel-í lampuu ke liyitee nȳȳētu kiloonaa iyisi tooso (3000), na wola ke kiloonaa hiu na naan̄wa.

³⁴ P̄ waali ké Icipiti wulaw Neko kra Sosiyasi p̄yalu Iiyakim si í leeti í caa lonte. Na í layasi-í h̄ete si Sowakim. P̄ kaasa Sowakasi, ilena í pona-í Icipiti na í sí t̄na.

³⁵ Ǻpóyú Sowakim t̄wa í ȳelaa na pá fel̄ȳi lampuunaa na p̄ kees̄ena pa kuhikim. Ilena Sowakim naa fel̄i Icipiti wulaw ke mpi í p̄as̄aa t̄o. Ye tet̄v̄ tu í fel̄a í nȳem, ile Sowakim náa pona Icipiti wulaw ke liyitee na wola wei Icipiti wulaw p̄as̄ȳi t̄o.

Yuta wulaw Sowakim t̄m
(*Kvt̄asv̄tv̄ II 36:5-8*)

³⁶ Sowakim l̄l̄v̄ȳu p̄n̄aya hiu nȳn̄ka taa ké í p̄sa Yuta wulaw ke Yosalem. I too keke Luma tu Petaya p̄eelo Seputa.

³⁷ Sowakim lapa mpi p̄e ta maya Tacaa t̄o, isu í c̄as̄onaa.

24

¹ Sowakim kawulaya waatu ke Papiloni wulaw Nepukanesaa, na í yoolaa pa wata Yuta tet̄v̄ na pá ɲmak̄eli Sowakim. Ama p̄usi tooso sikaa, ilena í kol̄i pa t̄o.

² Ǻpóyú Tacaa k̄ona Sowakim ke Papiloni, na Silií, na Mowar̄u, na Amoni yoolaa, na pá wak̄eli na pá ɲmul̄i Yuta nyáma. Isu Is̄o ka heeluȳu í k̄oȳoȳot̄v̄ t̄el̄es̄elaa na pá ȳoȳv̄i t̄o.

³⁻⁴ P̄e taɲa p̄ol̄v̄, Manasee ka wak̄ela s̄as̄m ké. I k̄ó ȳelaa k̄op̄iɲ ke mus̄v̄ɲ, na isayatu suv̄ Yosalem taa ké s̄as̄m. Ilena Tacaa náa kisi-weye suulu hul̄v̄ȳu, na í yele na mpusinaa m̄pe pa k̄oɲ-we. Mpi t̄o, í taa caaki si í tasa-weye í isentaa ké nau.

⁵ Pa keesa Sowakim t̄m lent̄onaa ke Yuta awulaa tak̄elaya taa.

⁶ Waatu wei Sowakim s̄ep̄a, ilena í p̄yalu Sowakeɲ leeti í lonte taa.

⁷ Ama Icipiti wulaw ná t̄a náki liuv̄. Mpi t̄o, Papiloni wulaw ka leeka-í tet̄v̄onaa m̄pa í k̄á t̄ȳo l̄oɲ t̄ȳo. P̄e kraɲau Icipiti tet̄v̄ ton̄a na p̄e s̄una íf̄elati p̄ȳo t̄o.

Yuta wulaw Sowakeɲ t̄m: Ȳelaa kuuu kancaalaya nȳem
(*Kvt̄asv̄tv̄ II 36:9-10*)

⁸ Sowakeɲ l̄l̄v̄ȳu p̄usi p̄ele fei hiu nȳn̄ka taa ké í p̄sa Yuta wulaw. Ilena í lá is̄t̄onaa toosoȳo Yosalem. I too keke Yosalem tu Ilenatari p̄eelo Nehuseta.

⁹ Ǻpóyú Sowakeɲ lapa mpi p̄e ta maya Tacaa t̄o, isu í caa.

¹⁰ Waatu un̄i í taa ké Papiloni wulaw Nepukanesaa yoolaa polaa na pá nyala Yosalem icate.

¹¹ Ǻpóyú í mayamaya í k̄oma saa wei í yoolaa nyala icate ke mp̄v̄ t̄o.

¹² Ilena wulaw Sowakeɲ, na í too, na í waali nyáma, na í akewenaa, na í ȳelaa m̄pa í wena naani t̄o, pá lu na pá polo pá ha Nepukanesaa ke pa ti. Ilena íle í la-weye yomaa ke í kawulaya p̄n̄aya p̄elefeí naan̄wa nȳn̄ka taa.

¹³ Ǻpóyú Nepukanesaa kuu Is̄o t̄es̄eele na kawulaya t̄ȳaya p̄e krancooɲ t̄na. Na í ȳok̄i wola wontu nti Salbm̄ɲ ka lupa na pá lak̄ona Is̄o t̄es̄eele taa t̄o, isu Tacaa ka ȳoȳv̄ȳu t̄o.

¹⁴ Na pá kuu Yosalem nyáma t̄na, na akewenaa s̄as̄aa na nȳv̄ȳu nyáma. Na pá lu ȳelaa iyisi naan̄wa (10000). Pa ta kal̄ena can̄em t̄ema lataa na koolaa. Na p̄e yeke k̄onȳv̄nt̄onaa tike.

¹⁵ Na í kraɲa t̄t̄ȳo Sowakeɲ, na í alaa, na í ȳelaa m̄pa í wena naani t̄o, na Yuta nȳv̄ȳu nyáma na í pona Papiloni.

¹⁶ Ȳelaa k̄op̄ama iyisi naatosomp̄ȳolaya (7000) ke í kraɲaa. Na can̄em t̄ema lataa, na koolaa ke ȳelaa iyaya (1000). M̄pa pa m̄v̄na yoou t̄ȳo í kraɲa mp̄v̄ na í pona Papiloni.

¹⁷ P̄e waali ké Nepukanesaa kra Sowakeɲ ikpele Mataniya ke wulaw. Na í layasi-í h̄ete si Setesiyasi.

Yuta wulaw Setesiyasi t̄m
(*Selemii 52:1-3; Kvt̄asv̄tv̄ II 36:11-12*)

¹⁸ Setesiyasi l̄l̄v̄ȳu p̄usi hiu na kul̄m̄aya taa ké í p̄sa Yuta wulaw. Ilena í lá p̄usi naan̄wa na kul̄m̄ ke Yosalem. I too keke Lipina tu Iimeya p̄eelo Hamutali.

¹⁹ Ǻpóyú wulaw un̄i í lapa mpi p̄e ta maya Tacaa t̄o, isu í caa Sowakim.

²⁰ Ilena Tacaa mu pááná na í kóna mpusi ke Yuta na Yosalem pə nyéma tɔɔ, na í lo-weyɛ pooluŋ.

25

Nepukanɛsaa lɛkɔvɔn ke Yosalem (Selemii 39:1-7; 52:3-11)

Mpóyó Setesiyasi kula Papiloni wulaw Nepukanɛsaa tɔɔ. ¹ Ilena Papiloni wulaw Nepukanɛsaa na í yoolaa, pá polo Yosalem na pá ta-tɛyɛ kotaya. Pa loma harɛle taka ké na pá cɔɔ-tɛyɛ Setesiyasi kawulaya pənaɣa pɔɣɔlayafɛi naanɔwa nyɛŋka, isɔtu naanɔwa nyɛŋ kuyaku naanɔwa nyɛŋku wule.

² Na pá polo í kawulaya pusi naanɔwa na kɔlɔm nyɛŋka.

³⁻⁴ Mpóyó nyɔɣɔsi anaam luwa Yosalem icate taa. Yɔlaa u naaki tɔɣɔnaɣa. Ilena Papiloni nyéma tɔɔ icate koluŋa ke póyó, ke isɔtu liyiti nyɛŋ kuyaku pɔɣɔlayafɛi naanɔwa nyɛŋku wule. Paa na Papiloni nyéma ka tama Yosalem tɔ, Setesiyasi na í yoolaa pa pɛsaa na pá tɔŋna wulaw haləm nɔnɔɣo ke koloosi naale heku. Na pá kraɣa Yaatanɪ tetekɛle mpraau, na pá se ahoɔ.

⁵ Ama Papiloni nyéma tu Setesiyasi waali na pá kra-ɪ Yeliko tetekɛle taa. Ilena í yoolaa ye-ɪ í tike.

⁶ Mpóyó pa kra-ɪ yomle na pá pona-ɪ Papiloni wulaw kin ke Lipɔla. Tənaɣa pa huɔna-ɪ tɔm.

⁷ Na pá kó í piya ke í isentaa. Pɔle pə waali, ilena pá wɔɣɔsi í ise, na pá hɔkɛ-ɪ na pá pona-ɪ Papiloni.

Yosalem nyéma kuuu naale nyəm (Selemii 39:8-10; 52:12-30; Kɔtɔɔsvɔtu II 36:17-21)

⁸ Mpóyó Papiloni wulaw tanlaa nyɔvɔ tu, wei í ké wulaw waali nyɛŋ na pá yaaki-ɪ sɪ Nepusalatan tɔ, í sɔv Yosalem taa ké Nepukanɛsaa kawulaya pənaɣa pɔɣɔlayafɛi naanɔwa nyɛŋka, isɔtu kakpasɪ nyɛŋ, kuyaku naatosompɔɣɔlaya nyɛŋku wule.

⁹ Ilena í nyagasi Isɔ tɛsɛle na kawulaya tɔyaya. Na pá tu kəlɔna nyɔvɔ nyéma nyɛŋsi.

¹⁰ Na í yoolaa yɔki Yosalem icate.

¹¹ Pə waali ké Nepukanɛsaa tɛsɛa kuuu ke icate taa yɔlaa, mpra paa hawa Papiloni nyéma ke pa ti tɔ, na canɛm tɔma lataa mpra pu kaasaa tɔ.

¹² Ilena Nepukanɛsaa yele kɔnyɔntɔnaa sɪ pɛle pá halɛɪ tɔɣɔnaɣa na lɛsɛŋnaa.

¹³ Mpóyó Papiloni nyéma yɔka akelenaa mpra paa we Isɔ tɛsɛle nɔnɔɣo tɔ, na pá kɔɔli nyɔɣɔlvɔvɔ kɔsɛɛmɔvɔ. Na pá kraɣa pə lɔm kɛkɛnaa, na pə nyampaaɪ anaam wei pa sɪ Isɔ tɛsɛle taya tɔ tɔ, na pá tɛna Papiloni.

¹⁴ Na pá kɛɛŋna tɔtɔɣo nyɔɣɔlvɔvɔ kɔsɛɛmɔvɔ wontu nti pa lakəna Isɔ tɛsɛle taa tɔ. Isu nti pa kuukina tɔlɔma tɔ, na pə lɔɣɔlasɪ na kɔtɔlɔŋ na kɔɔɔnaa.

¹⁵ Mpóyó wulaw tanlaa nyɔvɔ tu kraɣa wula na liyitee nyɔɣɔlvɔvɔ wontu. Na cofolɔnaa na cɛmsɛnaa mpra pa ŋmusəɣəna caləm tɔ.

¹⁶ Nyɔɣɔlvɔvɔ kɔsɛɛmɔvɔ ŋku Salɔmɔŋ ka larəna Isɔ tɛsɛle wontu, na tɔ maɣamaya tɔ nyɔntu tɔ. Isu lɔm nyampaaɪ anaam, na lɔm kɛkɛnaa tɔ, ku tɔɔwa sɔsɔm ké.

¹⁷ Akelenaa mpra pa kɔŋkɔlvɔmɔŋ ka we mɛɛtɔlɔnaa pɔɣɔlayafɛi naanɔwa naanɔwa ké. Paa wei í nyɔvɔ taa ké nyɔɣɔlvɔvɔ kɔsɛɛmɔvɔ canɛm kahuka ke mɛɛtɔli kɔlɔm na titite. Na pə puluɣu na ku tɔɔ ké tɔvɔ nakɔli ku pɛɛ taka.

¹⁸ Mpóyó Papiloni tanlaa nyɔvɔ tu kra kɔtɔlvɔ Selaya, na í waali tu Sefaniya, na kɔtɔlaa mpra pa tanɔɣi Isɔ tɛsɛle nɔnɔɣo tɔ.

¹⁹ Na í kra kɔtɔɣo yoolaa nyɔvɔ tu, na wulaw tɔyaya nyéma narɔlɔɣi kakpasɪ. Na takɔlasɪ ŋmaalu wei í kraɔɣi yoolaa kɔfama tɔ, na Yuta icate nyéma ke nitoso. Pa tɔnaɣa mpu Yosalem taa ké paa weɛ.

²⁰ Ilena Napusalatan pona-weyɛ Papiloni wulaw kin ke Lipɔla.

²¹ Na Papiloni wulaw ku-weyɛ kraakraa ke Hamatɪ tetu taa tɔna.

Isəna pa pona Yuta nyéma ke hatoo Papiloni tɔɣɔle.

Yuta tetu nyɔvɔ tu Kɛtaliya tɔm (Selemii 40:7-41:18)

²² Mpóyó Papiloni wulaw Nepukanɛsaa kaasa Yuta yɔlaa ke pɔcɔɣo tetu taa. Ilena í kra Ahikam pəyalvɔ Kɛtaliya, Safan saali ke pa nyɔvɔ tu.

²³ Yuta yoolaa nyɔvɔ nyéma, na pa yɔlaa mpra pa ta ha pa tɔvɔi Papiloni nyéma tɔ, pa nu nti Nepukanɛsaa tu í taa ke mpu tɔ. Ilena pá polo Kɛtaliya kin ke Misipa. Nyɔvɔ nyéma mpeɣele Netaniya pəyalvɔ Isəmayɛli, na Kaleya pəyalvɔ Yohanana na Netofa tu Tanehumɛti pəyalvɔ Selaya na Maaka tu Yasaniya.

²⁴ Mpóyó Kɛtaliya tɔma pa tɔna na tuunaɔv sɪ: I taa nyana Papiloni nyéma. I caya tetu taa na í nukəna-we te, í ká waa.

²⁵ Isəṭənaa naatosompəɣolaya sikaa, ɔlena awulumpu Nataniya pəyalə Isəmayeli, ɔlisama saali kele. M̄p̄ȳȳ Isəmayeli kraɣa yəlaa naanəwa na í polo Misipa na í kó Ketaliya na Yuta nyəma na Papiloni nyəma mpa paa wɛ i kiŋ tə.

²⁶ M̄p̄ȳȳle səɣəntu kra ɔcate nyəma na Papiloni təm, na nyuɣu nyəma tó sɪ p̄ə taa kəə na pá lɛti-wɛ. ɔlena pá se na pá polo Icipiti.

Sowakeŋ saləka tɔlvɣu
(*Selemii 52:31-34*)

²⁷ Yuta wulav Sowakeŋ saləka pənaya hiu na naanəwa na naatosompəɣolaya nyəŋka sikaa, ɔlena ɔfil-Melota p̄əsi Papiloni wulav. M̄p̄ȳȳ í tɔla Sowakeŋ ke p̄ə ɔsəṭə naanəwa na naale nyəŋ kuyaku hiu na naatosompəɣolaya nyəŋku.

²⁸ ɔlena í lapɪ-i kɔpantv. ɪ kra-i awulaa lem̄pa mpa pa wɛ Papiloni tə pa nyuɣu tɔ.

²⁹ Na pá wəɣəsɪ i saləka wontu, na i na Papiloni wulav pá təkɪ təntəmle.

³⁰ Na Papiloni wulav paasəɣəna-i paa kuyaku ŋku, haləna i səm.

**ΚΥΤῶΣΤΥ
ΤΑΚΕΛΑΥΑ ΚΑΝΚΑΑΛΑΥΑ ΝΥῆΗΚΑ**

Κυτῶστυ

Κυτῶστυ τακέλαυα κανκααλαυα νυῆηκα κανε κα τaa κέ πα κeesῶγι Iseyeli nyóma lólŋ loosi tŃm na Tafiiti kawulaya tŃyŃm tŃm. Pa κeesῶγι ka τaa tŃtŃyŃ Iso tŃyaya ŋmav tayanyŃyŃ tŃm tŃtŃ. Takélaya ŋmaadŃ hulŃyŃ-tŃ sŃ Iso seetu ŋté pŃ tŃna pŃ kite.

Isana pa faya KytŃŃstŃ I takélaya tŃ:

Atam lŃlaa na pŃ lŃlŃ Tafiiti, titite 1-9

Tafiiti kawulaya tŃyŃyŃ tŃm, titite 10-29

ΛΥΛΥΗ ΛΟΟΣΙ ΤΑΜΣΥΥ

PŃ kpayav Atam na pŃ polo Isav lŃlyŃv tŃ

- ¹ Atam pŃyaly keke Seti, Seti pŃyaly keke InŃŃsŃ.
 - ² InŃŃsŃ pŃyaly keke Kenanŋ, Kenanŋ pŃyaly keke Malaleyeli, Malaleyeli pŃyaly keke YeletŃ.
 - ³ YeletŃ pŃyaly keke HenŃki, HenŃki pŃyaly keke Matusalem, Matusalem pŃyaly keke Lemeki.
 - ⁴ Lemeki pŃyaly keke Nowee, Nowee pŃyalaatŃ Sem na Kam na Yefete.
 - ⁵ Yefete pŃyalaatŃ KŃmee, na MakŃki, na Matayi, na Yafanŋ, na TuraalŃ, na Meseki, na TilasŃ.
 - ⁶ KŃmee pŃyalaatŃ AsŃkŃnaasŃ, na TifatŃ, na Tokaama.
 - ⁷ Yafanŋ pŃyalaatŃ IlisŃ na TaasisŃ, na Kitim, na Lotanim.
 - ⁸ Kam pŃyalaatŃ Kusi, na Misilayim, na Puti, na Kanaanŋ.
 - ⁹ Kusi pŃyalaatŃ Sepa, na Hafila, na SarŃta, na LakŃma, na SarŃteka. LakŃma pŃyalaatŃ Sapa, na Tetanŋ.
 - ¹⁰ TetŃ taa wulaw kancaalaya nyŃŋ Nemloti caa keke Kusi tŃtŃ.
 - ¹¹⁻¹² Luti, na Anem, na Lehari, na Nafutu, na PatŃlŃsŃ, na Kasulu, na KafŃtŃŃ nyŃma mpa pa kŃ Filiisi nyŃma tŃ pa casŃ keke Misilayim.
 - ¹³⁻¹⁵ Kanaanŋ pŃyaly kancaalaya nyŃŋ ntŃ SitŃŋ. SitŃŋ waalŃ kŃ HetŃ. PŃyele Yepusi nyŃma, na Amolii nyŃma, na KilikasŃ nyŃma, na Hifi nyŃma, na AlŃkiti nyŃma, na Sini nyŃma
 - ¹⁶ na Afati nyŃma, na Semalii nyŃma, na Hamati nyŃma casŃ keke.
 - ¹⁷ Sem pŃyalaatŃ Ilam, na Asuu, na AlŃpasati, na Luti, na Alam, na Usi, na Huuli, na Ketee, na Meseki.
 - ¹⁸ AlŃpasati pŃyaly keke Sela, Sela pŃyaly keke Ipee.
 - ¹⁹ Piya naaleye Ipee lŃlaa, pa yaa kancaalaya nyŃŋka sŃ Peleki. PŃ nyŃyŃ ntŃ sŃ fayav. Mpi tŃ, Ń waatu taa kŃ ate yŃlaa fayaa. Pa yaa Peleki neu sŃ YŃkŃtanŋ.
 - ²⁰ YŃkŃtanŋ pŃyalaatŃ AlŃmotati, na Selefi, na Hasamafeti, na Yela.
 - ²¹ Na Hatolam, na UsalŃ, na TikŃla,
 - ²² na IpaalŃ, na Apimayeli, na Sapa.
 - ²³ Na Ofii, na Hafila, na Yorari. YŃkŃtanŋ pŃyalaatŃ pa tŃnaya mpu.
 - ²⁴ Sem pŃyaly keke AlŃpasati, AlŃpasati pŃyaly keke Sela.
 - ²⁵ Sela pŃyaly keke Ipee, Ipee pŃyaly keke Peleki, Peleki pŃyaly keke Lewu.
 - ²⁶ Lewu pŃyaly keke Selu, Selu pŃyaly keke Nahoo, Nahoo pŃyaly keke Tela.
 - ²⁷ Tela pŃyaly keke ApŃlam wei pŃ kŃma na pŃ cuŃyusi sŃ ApŃlaham tŃ.
 - ²⁸ ApŃlaham pŃyalaatŃ Isaaka na IsŃmayeli.
 - ²⁹ Pa lŃlŃŋ nyŃma hŃla ntŃ.
- IsŃmayeli pŃyaly kancaalaya nyŃŋ ntŃ NepayŃti, NepayŃti waalŃ kŃ Ketaa, na AtŃpeleli, na Mipisam.
- ³⁰ Na Misema, na Tuma, na Masa, na Hatati, na Tema.
 - ³¹ Na Yetuu, na Nafisi, na KetŃma. IsŃmayeli nyŃma ntŃ.
 - ³² ApŃlaham alŃ naale nyŃŋ Ketula nŃ lŃla-Ń Similanŋ na YŃkŃsanŋ na Metanŋ, na Matiyanŋ, na Isepaki, na Suwa. YŃkŃsanŋ pŃyalaatŃ Sapa na Tetanŋ.
 - ³³ Matiyanŋ piya ntŃ Ifa na Ifee, na HanŃki, na Apita na IlŃta. Ketula lŃlyŃyŃ nyŃma ntŃ pa tŃnaya mpu.
 - ³⁴ ApŃlaham lŃlŃna Isaaka. Isaaka nŃ lŃla Isav na Iseyeli.
 - ³⁵ Isav pŃyalaatŃ IlifasŃ na Leweli na Yewusi na Yayelam na Kola.
 - ³⁶ IlifasŃ pŃyalaatŃ Temanŋ na Omaa na Sefi na Katam na KenasŃ na Timna na Amaleke.
 - ³⁷ Leweli pŃyalaatŃ Nahati na Sela na Samma na Misa.
 - ³⁸ Seyii pŃyalaatŃ Lotanŋ na Sopali na SipeyŃŋ na Ana na TisŃŋ na Isee na Tisanŋ.
 - ³⁹ Lotanŋ pŃyalaatŃ Holi na Homam na Ń neu alŃnyŃŋ ntŃ Timna.
 - ⁴⁰ Sopali pŃyalaatŃ Aliyanŋ, na Manahati, na IpaalŃ, na Sefi, na Onam. SipiyŃŋ pŃyalaatŃ ntŃ Aya, na Ana.

⁴¹ Ana pəyalu keke Tisəŋ, Tisəŋ pəyalu keke Haməlan, na Isepaŋ, na Itəlan, na Keləŋ.

⁴² Isee pəyalaa nté Pilehaŋ, na Safaŋ, na Yakaŋ. Tisaŋ pəyalaa nté Usi, na Alaŋ.

Itəm nyáma awulaa na pa nyuɣu nyáma
(Kancaalaya 36:31-43)

⁴³⁻⁵⁰ Awulaa mpa pá təkaya kawulaya ke Itəm tetu taa na pá kaasəyi təma, na pə́cɔ́ Iseyeli nyáma təkí pa kawulaya tɔ́ pa həla ntɔ́. Tinaɓa tetu tu Peyɔɔ pəyalu Pəla. Pəla səpa, iləna Posola tetu tu Sela pəyalu Yorapí náá təyɔ́. Pəle pə waali ké Teməŋ tetu tu Husam na Afi tetu tu Petati pəyalu Hatati. Iní ɪ yoonna Matiyəŋ tetu nyáma ke Mowarɔ tetu taa na í kəli-wɛ. Na Masələka tetu tu Saməla na Lehopoti tetu tu Sawuli ke pəyɔ́ nəyɔ́. Na Akəpɔɔ pəyalu Paali Hanəŋ, na Payi tetu tu Hatati wei í kɓaya Matələti pɛelɔ Matapeeli tɔ́, Me-Sahapí saali keke.

⁵¹ Wulaw Hatati səm waali ké ləliŋ nyuɣu nyáma təkaya kawulaya ke Itəm tɔ́. Hali pəle pa həla nté Timna, na Aləfa, na Yeteti,

⁵² na Oholipama, na Ila, na Pinonəŋ.

⁵³ Na Kenasi, na Teməŋ, na Mipisaa,

⁵⁴ na Makətəyeli na Uam. Itəm ləliŋ nyuɣu nyáma nté.

2

Yakəpɔ pəyalu Yuta ləliŋ nyáma

¹ Yakəpɔ wei pá cuɣusaa si Iseyeli tɔ́, ɪ pəyalaa həla ntɔ́. Lupəŋ, na Simiyəŋ, na Lefii, na Yuta, na Isakaa, na Sapulaŋ.

² Na Taŋ, na Yosəfɔ, na Pəncamɛɛ, na Nəfətali, na Katí, na Asee.

³ Yuta ná hika apaluɓiya tooso na Kanaəŋ tetu tu Suwa pɛelɔ. Pəlyeɛle Eeli, na Onəŋ, na Sela. Ama kancaalaya tɔ́ Eeli lapa mpi pə ta maya Tacaə ke paa pəcɔ́ tɔ́. Iləna Iso ku-ɪ.

⁴ Pə waali ké Yuta hikina ɪ poolu Tamaa ke apaluɓiya naale tɔ́tɔ́. Pəlesi, na Sela. ɪ pəyalaa tənə kɓenta kakpasí.

⁵ Pəlesi pəyalaa nté Həsələn, na Hamuli.

⁶ Sela pəyalaa nté Simili, na Itaŋ, na Hemaŋ, na Kaləkətí, na Tala. Pa kɓenta kakpasí.

⁷ Kaami pəyalu keke Akaa. Iní ɪ ká kɓayana mpi Tacaə ká kisaa si pá taa su pa tɪ tɔ́. Iləna Iso náá təŋsi-weyɛ mpusi.

⁸ Itaŋ pəyalu keke Asaliya.

⁹ Həsələn pəyalaa nté Yelameyeli, na Lam, na Kalepɔ.

¹⁰ Lam pəyalu keke Aminatari, Aminatari lələna Yuta kɓekəle nyuɣu tu Nasəŋ.

¹¹ Nasəŋ pəyalu keke Saləma, Saləma pəyalu keke Poosi.

¹² Poosi pəyalu keke Opeti, Opeti pəyalu keke Seseɛ.

¹³ Iləna Seseɛ náá ləli piya naatosompəyolaya. Hali pa həla ntɔ́, isu pa təŋa təma tɔ́. Iliyari, na Apinatari, na Samma,

¹⁴ na Netaneyeli, na Latayi,

¹⁵ na Osem, na Taffiti.

¹⁶ Pa newaa alənyəma nté Seluya, na Apikaali. Seluya pəyalaa nté Apisayi, na Sowari, na Asayeli. Pa kɓenta tooso.

¹⁷ Pəyaya kələmaga ke Apikaali ná ləlaa, pa yaa-ke si Amasa. Ka caa keke Iəməyeli tu Yetɛɛ.

¹⁸ Həsələn pəyalu Kalepɔ ná hika piya liyiti na ɪ alə Asupa. Kancaalaya nyəŋka ke aləpəyaya, pa yaa-ke si Yeliyətí. Keke ka waali ké apaluɓiya tooso. Yesɛɛ, na Sopari, na Atəŋ.

¹⁹ Asupa səpaya, iləna Kalepɔ kɓaya Ifələta ke alə, na í ləli-ɪ apaluɓəyaya, na í ha-ke si Huuu.

²⁰ Mɓóyú Huuu ná ləla Ulii, na Ulii ləli Pəsələli.

²¹ Həsələn ləliŋ pusi sika nutoso, iləna í kɓaya Kalaati caa Makii pɛelɔ, na í ləli apaluɓəyaya na í ha-ke si Sekuri.

²² Sekuri iní ɪ pəyalu keke Yayii. Yayii ka tənna acalɛɛ hiu na toosoɣo Kalaati tetu taa.

²³ Ama Kesuu na Alam pə awulaa lɛka Yayii acalɛɛ na Kena ɪcatɛ sɔsɔlə, na pə cɔlɔ acalɛɛ na á kɓenti nutoso. Makii ləliŋ nyáma ka wenna tənɛ iní.

²⁴ Aɓiya pəalə Həsələn səpəna, iləna Kalepɔ tasa Ifələta ké kɓətənaw na í ləli apaluɓəyaya na í ha-ke si Asuu. Asuu iní ɪ ŋmana Tekowa ɪcatɛ.

²⁵ Mɓóyú Həsələn pəyalu kancaalaya nyəŋ Yelameyeli ləla piya pəyale. Sɔsɔ nyəŋ nté Lam. Lam waali ké Puna, na Oləni, na Osem, na Ahiya.

²⁶ Iləna Yelameyeli kɓaya Atala tɔ́tɔ́, na í ləli Onam.

²⁷ Lam pəyalu kancaalaya nyəŋ Yelameyeli piya nté Maasi, na Yaməŋ, na Ikɛɛ.

²⁸ Onam pəyalaa nté Sammayi, na Yata. Sammayi pəyalaa nté Natari, na Apisuu.

²⁹ Mɓóyú Apisuu kɓaya Aɓihayili na ilé ɪ ləli-ɪ Apaŋ na Moliti.

³⁰ Natari pəyalaa nté Seleti, na Apayim. Ama Seleti ná səpa ɪ fɛina pəyaya.

³¹ Apayim pəyalu keke Iseyi, Iseyi pəyalu keke Sesəŋ, Sesəŋ pəyalu keke Alayi.

- ³² Sammayi taalv Yata pəyalaa nté Yetee, na Yonatan. Ama Yetee ná səpa i feina pəyaya.
³³ Yonatan piya nté Peleti, na Sasa. Yelameyeli lubyo nyóma nté.
³⁴⁻³⁵ Alupiya tike ke Sesanj ká lulaa. Uena í ha í pɛɛlo lelu ke í yom Icipiti to Yaaha, na ílé í luhl apalupəyaya na í ha-ke sí Atayi.
³⁶ Atayi pəyalv kele Natan, Natan pəyalv kele Sapati,
³⁷ Sapati pəyalv kele Ifalal, Ifalal pəyalv kele Opeti.
³⁸ Opeti pəyalv kele Yehu, Yehu pəyalv kele Asaliya.
³⁹ Asaliya pəyalv kele Helesí, Helesí pəyalv kele Uasa.
⁴⁰ Uasa pəyalv kele Sisimayi, Sisimayi pəyalv kele Salum.
⁴¹ Salum pəyalv kele Yekamiya, na Yekamiya pəyalv kele Uisama.
⁴² Yelameyeli taalv Kalepv pəyalv kancaalaya nyəh nté Mesa, Mesa pəyalv kele Sifi. Naale nyəh nté Malesa, Malesa pəyalv kele Hepəloh.
⁴³ Hepəloh pəyalaa nté Kola, na Tapuwa, na Lekem, na Sema.
⁴⁴ Sema pəyalv kele Laham, Laham pəyalv kele Yəəkowam, Lekem pəyalv kele Sammayi.
⁴⁵ Sammayi pəyalv kele Mawəh, Mawəh pəyalv kele Peti-Suu.
⁴⁶ M̄póyú Kalepv tasa Ifa ke krayav na í luhl Halan, na Mosa, na Kasesi. Uena Halan náá luhl apalupəyaya na í ha-keye hətə tətə sí Kasesi.
⁴⁷ Yatayi pəyalaa nté Lekem, na Yotam, na Kesanj, na Peleti, na Ifa, na Saafu.
⁴⁸ M̄póyú Kalepv tasa Maaka ke krayav tətə, na í luhl Sepɛɛ, na Tilana.
⁴⁹ Pəle pə waahí kɛ í tasa Saafi ke lubyo. Uena Saafu náá luhl Matəmana, na Sefa. Sefa pəyalaa nté Makəpena, na Kipeya. Pəle pə paasi Kalepv lula alupəyaya na í ha-ke sí Akəsa.
⁵⁰ Kalepv lubyo nyóma lelaa həla ntə, í pəyalv kancaalaya nyəh HUUU alv Ifəlata pəyalaa wɛ tooso kɛ. Sopali wei í ηmawa Kiliyati-Yeyalim icate tə,
⁵¹ na Saləma wei í ηmá Petəlehəm icate tə, na Halefi wei í ηmá Pete-Ketee nyəntə tə.
⁵² Sopali lubyo nyóma nté Halowe nyóma, na Menuhoti nyóma taa lelaa.
⁵³ Kiliyati-Yeyalim lubyo nyóma nté Iti tətə nyóma, na Puti tətə nyóma, na Sumati tətə nyóma, na Miselayi tətə nyóma mpa pa caya m̄póyú Sola na Isətawəli həyoləh taa tə.
⁵⁴ Saləma lubyo nyóma nté Petəlehəm nyóma, na Netofa nyóma, na Atəloh-ti-Peti-Yowari tətə nyóma, na Manaha tətə nyóma lelaa, na Sola tətə nyóma lelaa.
⁵⁵ Na pə səəsəna takəlasí nyəntaa ləloh nyóma mpa pa wɛ Yapeesi icate taa tə. Isu Tilati tətə nyóma, na Simati tətə nyóma. Mpe uní pa kɛ Lekapii tətə nyóma cəso Hamati lubyo nyóma Keni tətə nyóma kɛ.

3

Tafiti lubyo nyóma

- ¹ Tafiti pəyalaa mpa í lula Hepəloh tə pa həla ntə. Í alv Sisilee tə Ahinowam pəyalv Amənoh kele kancaalaya tə. Amənoh waahí kɛ í alv Kaməeli tə Apihayili pəyalv Taniyeli.
² Tooso nyəh nté í alv Maaka, Kesuu tətə wulav Taləmayi pɛɛlo pəyaya Apəsəlom. Liyiti nyəh nté í alv Hakii tətə tə pəyalv Atoniya.
³ Kakpasí nyəh nté í alv Apitali pəyalv Sefatiya. Naatoso nyəh nté í alv Ikəla pəyalv Itəleyam.
⁴ Pusi naatosompəyolaya na həyoləyɛ ηku í təyɔ kawulaya ke Hepəloh təyɔ í lula-wɛ. Pəle pə waahí kɛ í təyɔ kawulaya ke Yosalem ke pusi hiu na naanəwa na tooso.
⁵ Í lula tənaya piya tətə. Í alv Pasepa Amiyeli pɛɛlo ná lula-í apalupiya liyiti. Pɛɛɛɛle Sima, na Sopari, na Natan, na Salbməh.
⁶⁻⁸ M̄póyú í lula piya pəyolayafɛi naanəwa tətə. Pɛɛɛɛle Ipa, na Uisawa, na Uipeleti, na Noka, na Nefeki, na Yafiya, na Uisama, na Uiyata, na Uifeleti.
⁹ Pəle pə paasi í alaa lelaa ná lula-í apalupiya tətə, na alupəyaya pa yaa kele sí Tamaa.
¹⁰ Salbməh kololaa siyisiyi kele Ləpəwam, na Apiya, na Asa, na Sosafati.
¹¹ Na Solam, na Ahasiya, na Sowasi,
¹² na Amasiya, na Asaliya, na Yotam.
¹³ Na Ahasi, na Isekiyasi, na Manasee,
¹⁴ na Aməh, na Sosiyasi.
¹⁵ Sosiyasi pəyalv kancaalaya nyəh nté Yohanah, naale nyəh nté Sowakim, tooso nyəh nté Setesiyasi, na liyiti nyəh nté Salum.
¹⁶ Sowakim pəyalaa nté Yekoniya na Setesiyasi.
¹⁷ Yekoniya wei Papiloni nyóma kuuwa tə í pəyalaa nté Seyatiyeli,
¹⁸ na Maləkilam, na Petaya, na Senasaa, na Hosama, na Hosama, na Netapiya.
¹⁹ Petaya pəyalaa nté, Solopapɛɛli na Simeyi. Solopapɛɛli pəyalaa wɛ naaleye. Mesulam, na Hananiya, na alupəyaya, pa yaa kele sí Selomiti.
²⁰ Pəle pa waahí kɛ piya kakpasí tətə. Hasupa, na Ohel, na Pelekiya, na Hasatiya, na Yusapu-Heseti.

²¹ Hananiya pəyalaa nté Pelatiya, na Yesaya na pə səsəna Lefaya, na Alənan, na Opatiya, na Sekaniya, pa pəyalaa.

²² Piya naatoso ke Sekaniya ná lūlaa, mpeyele Semaya, na Hatusi, na Ikaali, na Paliya, na Neyaliya, na Safati.

²³ Neyaliya ná lūla piya tooso, Iliyohenayi, na Hisikiya, na Asəlikam.

²⁴ Iliyohenayi ná lūla piya naatosompəyolaya. Hotafiya, na Iliyasipi, na Pelaya, na Akupi, na Yohanaj, na Telaya, na Anani.

4

Yuta lūlvə nyəma ləlaa həla

¹ Yuta lūlvə nyəma ləlaa həla nté Pelesi na Hesəlon, na Kaami, na Huuu, na Sopali.

² Sopali pəyalv Leyaya pəyalv keke Yahati. Na Yahati náá lūli Ahumayi, na Lahati. Sola lūlvə nyəma cəsənaa nté.

³⁻⁴ Ifafəla pəyalv kancaalaya nyəh Huuu wei i ηmá Petəlehem icate tə i pəyalaa nté Itam, na Sisileyeli, na Isema, na Itəpasi, na aləpəyaya, pa yaa-ke si Hasəleponi. Pəle pə waali ké i lūla Penuweli wei i ηmá Ketəw icate tə na Isee wei i ηmá Husa nyəntə tə.

⁵ Asehuu wei i ηmá Tekowa icate tə i ka wəna alaa naale ké. Kancaalaya nyəh nté Hela, naale nyəh ke Naala.

⁶ Naala lūla-i apaləpiya liyiti ké. Ahusam, na Hefee, na Temini, na Ahasetali.

⁷ Hela ná lūla-i apaləpiya tooso ké. Seleti, na Sohaa, na Itənan.

⁸ Kəsəi pəyalaa nté Anupi, na Sopena. Kuləm inəyəle Halum pəyalv Ahaleheli lūlvə nyəma cəsə.

⁹ Yareesi nyuvv ká kulaa ké na pə kəli i taalvnaa. Pəyele i too nawa wahala ke i lūlvəvə waatu ké. Ilena í ha-i si Yareesi.

¹⁰ M̄p̄óyú i sələma Iso si: Iseyeli Iso, koolu-m korantv na í səsəi ma kəwənam na í kenti ma təw ké nyá niŋ na í hatələna-m mpusi na wahala. M̄p̄óyú Iso ha-i m̄pi i sələmaa tə.

¹¹ Supa taalv Kelupi pəyalv keke Mehii. Mehii nyəh nté Isetəh.

¹² Na Isetəh nyəma nté Peti-Lafa, na Paseya, na Tehina. Tehina ηmana Nahasi icate. Ilena pəle pa lūlvəvə nyəma caŋa Leka.

¹³ Kenasi pəyalaa nté Otiniyee, na Selaya. Otiniyee nyəma nté Hatati na Meyonotayi.

¹⁴ Meyonotayi pəyalv keke Ofəla. Selaya pəyalv keke, caŋəm təma lataa cəsə Yopari wei i ká wə caŋəm nyəma tətəkəle taa tə.

¹⁵ Yefune pəyalv Kalepv nyəma ná wə tooso. Ilu, na Ila na Naam. Kenasi caa keke Ila.

¹⁶ Yahaleleli pəyalaa nté Sifi, na Sifa, na Tiliya, na Asaleli.

¹⁷⁻¹⁸ Isəla pəyalaa nté Yetee, na Meleti, na Ifee, na Yaləh. M̄p̄óyú Meleti kraya Icipiti wulav pəelə Pitiya, na í lūli Miləyam, na Sammayi, na Isepa wei i ηmawa Isetaməwa icate tə. Meleti ka wəna Yuta alv wei i lūla-i Yeleli wei i ηmá Ketəw icate tə, na Həpəe wei i ηmawa Soko icate tə, na Yekotiyeli wei i ηmawa Sanəwa icate tə.

¹⁹ M̄p̄óyú Hotiya kraya Naham neu nəyolə. Pa lūlvəvə nyəma nté Kaami nyəma mpa pa huka Keila, na Maakati nyəma mpa pa huka Isəteməwa tə.

²⁰ Siməh pəyalaa nté Amənan na Linna na Pəni-Hanan, na Tiləh. Iseyi lūlvəvə nyəma nté Sohəti na i pəyalv.

²¹ Yuta pəyalv Sela lūlvəvə nyəma nté Eeli wei i ηmá Leka icate tə, na Layeta wei i ηmawa Malesa icate tə, na kronkprontu toŋ nyəntv pəh lūvlaa mpa pa wə Peti-Asepeya tə.

²² Sela keke Yokim na Kosepa nyəma na Yowasi na Salafi nyəma mpa pa kraya Mowarv alaa na pəcə pá məli Lehem tə pa cəsə. Təm tənə tə pənaa ké.

²³ Pa lūlvəvə nyəma nté tiisi ηmalaa mpa paa wə Netayim na Ketela na pá laki wulav ke təmlə tə.

Simiyəh lūlvəvə nyəma

²⁴ Simiyəh pəyalaa nté, Menuweli na Yaməh, na Yalipi, na Sela, na Sawuli.

²⁵ Sawuli lūlvəvə nyəma siyisiyi keke Salum na Mipisam, na Misema.

²⁶ Misema nyəma nté Hamuweli na Sakuu, na Simeyi.

²⁷ Simeyi ná lūla apaləpiya naanəwa na naatoso na aləpiya naatoso. Ama i taalvnaa ná tá lūli səsəm. Pə təw ké Simiyəh kpekəle nyəma ta tala Yuta nyəma ke pəyale.

²⁸⁻³² Pa acaləe səsəna, na pəcolə səkpəna wəna a taa paa wəe na pəcə Tafiti tək i kawulaya tə a həla nté Pəsepa, na Molata, na Hasaa-Suwali, na Pila, na Isema, na Tola, na Petuyeli. Na Hooma, na Sikəlaki, na Peti-Maləkapəti, na Hasaa-Susim, na Peti-Pili, na Salayim. Pa acaləe lenna nté Itam, na Ayəh, na Liməh, na Tokəh, na Asəh.

³³ Na pəcolə acaləe, haləna Paalati. Pa acaləe nté na pa lūlvəvə.

³⁴⁻³⁸ Simiyōn lōlōn nyōma hēla ntō. Mesopari, na Yamōlekū, na Amasiya pəyalu Yosari, na Sowēli, na Selaya pəyalu Yosipiya pəyalu Yehu. Asiyeli saali kēle, na Iiyohenayi, na Yakopa, na Yesohaya, na Asaya, na Atiyeli. Na Yesimiyeli, na Penaya, na Yetaya lōlōxu tō Allon saali Sifyei pəyalu Sisa, na Simili, na Semaya. Pa huka sōsōm kē.

³⁹ Ilena pā yā na pā polo tetēkōle ilim tēlule tōō kē Ketōō cōlōxu pa heen tiikuxu.

⁴⁰ Mprōyō pa mayana nyutu kōpant na tetu walaa, na pā cayana pa ti. Kam lōlōxu nyōma ka cayana tetu nti tē taa kē hatoo lōj.

⁴¹ Yuta wulaw Isekiyasī pōale taa kē mpe un pa kōma na pā yōona Kam nyōma na pā kpiisi-we tōnanjaj, na mpe pā caya tōnaya halēna saja. Mpi pē tōō tō, nyutu ka we tōnaya si pa tōla í tōxu.

⁴² Simiyōn lōlōxu nyōma lelāa isu yēlāa nasāle na nunōwa (500) nā krawa Itōm puyō taa. Mpeyēle Iseyi pəyalāa liyiti Pelatiya, na Neyaliya, na Lefaya, na Usiyeli.

⁴³ Mprōyō pa kōwa Amaleke nyōma mpa pu kaasaa na pā cōōsi tōna tō, na mpe pā caya na pa lōlōxu nyōma we tōnaya halēna saja.

5

Lupēj lōlōxu nyōma

¹⁻² Lupēj ká kēna Yakōpō pəyalu kancaalaya nyōj. Ama waato wei í sōna í caa alaa taa lelu, ilēna í neu Yosēfu pəsi kancaalaya tu. Paa na mpō Lupēj neu Yuta lōlōxu nyōma ntē sōsaa. Halu pēle pa taa lelu tōyōna Iseyeli kawulaya.

³ Lupēj pəyalāa ntē, Hanōki, na Palu, na Hesōlōj, na Kalimi.

⁴ Sowēli pəyalāa ntē Semaya, na Kōki, na Simeyi,

⁵ na Mīka, na Leyaya, na Paali,

⁶ na Peela. Kantākaya nyōj inōyōle Lupēj nyōma nyuyō tō wei Asilii wulaw Tekōla-Falasaa ka krawaa na í pōna í tē tō.

⁷ Peela tetōnaa mpa pa kē pa lōlōj nyuyō nyōma na pā tu-weye takōlaya taa tō pa hēla ntō. Kancaalaya nyōj ntē Yeyieli, naale nyōj kē Sakali,

⁸ tooso nyōj kē Sowēli saali kōlōlōxu Sema, na Sema saali Anasi pəyalu Pēla.

Lupēj nyōma ka wenna tetu nti tē we Aluwēe na ilim mpōtōj na Nepo puyō na Paali-Meyōj icate na ilim ntōyōj tōō tō.

⁹ Pa tēcayale na ilim tēlule tōō kēle pē krawau Papiloni pōyō Ifōlati nōyō kē timpi wōlaya tetu caalōyī tō. Mpi tō, pa tōla ka tōōwa sōsōm kē Kalaati tetu taa kē.

¹⁰ Paa yōona Hakili nyōma kē Sayuli pōale taa kē na pā kōli-we. Ilena pā polo pā caya Kalaati ilim tēlule hōyōlōj tōna taa.

Kati lōlōxu nyōma

¹¹ Kati lōlōxu nyōma ka cayana Lupēj nyōma kōjōj taa kē ilim ntōyōj tōō kē Pasañ tetu taa, halēna Salika tetu ilim tēlule tōō.

¹² Sowēli lōlōj nyōma ntē kancaalaya nyōma. Naale nyōma ntē Safañ lōlōj nyōma, pēle pa waali kē Yanayi, na Safati.

¹³ Pēle pē paasi pē kaasa lōlōj naatosompōyōlaya nyōj nyōma. Pēlēyēle Mikayēli, na Mesulam, na Sepa, na Yolayi, na Yakanj, na Siya, na Ipee.

¹⁴ Paa kē Apihayili lōlōxu nyōma kē. Apihayili cōsōnaa siyisiyi hēla ntē Huli, na Yalōwa, na Kalaati, na Mikayēli, na Yesisayi, na Yato, na Puusi.

¹⁵ Pa nyuyō tō ntē Kuni saali Aritiyeli pəyalu Ahi.

¹⁶ Kati lōlōxu nyōma ka cayana Kalaati na Pasañ pa tetōnaa na pē hōyōlōj taa na pē suna Salōj tētiikile tōnaya.

¹⁷ Yuta wulaw Yōtam na Iseyeli nyōj Solopōwam pa pōale taa kē pa tōwa Kati kpekōle nyōma pane pa hēla kē takōlaya taa.

¹⁸ Lupēj na Kati pa kpeka na Manasee kpekōle hōyōlōxu ka wēna yoolaa taa yoolaa kē iyisi nule na liyiti na nasōtōso na nunōwa na nuōso (44760) kpekōle. Pa nyōmá kralōj na layalē yaa tōōj tōm kē teu. Na pa sōōl puwa si pā yoo.

¹⁹ Mprōyō pa yōona Hakili nyōma na Yetuu na Nafisi na Nōtari pa lōlōj nyōma.

²⁰ Ilena pā wiina Išo na naani si í waasi-we. Ilena Išo mpō pa sēlōmuyō na pā kōli Hakili nyōma, na pa cōlō nyōma.

²¹ Na pā kuu pa tōla, yōoyōōnaa kē iyisi nule na naanōwa (50000) na heen na pōj kē iyisi ŋmōnyō na nule na naanōwa (250000). Krawasi kē iyisi naale (2000) na pā kpa yēlāa iyisi nunōwa (100000) kē salōka.

²² Na Išo sōna-we na pā kō kolontunaa payale tōtō. Ilena mpe pā caya Hakili nyōma tetu taa. Halēna waato wei kolontunaa krawa mpe pa mayamaya tō.

Manasee lōlōxu nyōma mpa pa we Yaatanī waali tō

²³Manasee kpekale hoꝝoꝝu leŋku nyóma ka caꝝana tetu taa ké pə kraꝝau Pasan haləna Paali-Heeməŋ. Na pə polo Senii na Heeməŋ pɔꝝu tɔ, paa we payale ké.

²⁴Pa lɔbɔŋ nyɔɔɔ nyóma həla nté Ifee na Iseyi, na Uiyeli, na Asəliyeli, na Uəmeyə, na Hotafiya, na Yatiyeli. Pa tənaya mɔꝝu paa ké yoolaa kopama ké na pa nyɔɔɔ kulaa.

²⁵⁻²⁶Mpɔꝝú Manasee kpekale hoꝝoꝝu leŋku nyóma mpe, na pə sɔɔsəna Lupeŋ na Katu kpeka nyóma, pá lɔwa pa caanaa caanaa Isə na pá laaki piitimnaa mpa Isə tɔɔnəna na mpe pá kɔɔ na pá caꝝa tɔ pele pa tuŋ. Pə tɔɔ ké Isə yelaa na Asilii nyóma wulaw wei pa yaa sɔ Pulɔ na pá cuyusi-sɔ Tekəla-Falasa tɔ, í na ɪ yoolaa pá watɔ kpeka anɪ a tetu na pá kuu-we na pá pona Halasɔ ke Harəɔ pɔꝝo nɔꝝo ke Hala tetu ke Kosan tətəkəle taa. Tənaya pa we haləna sanja.

Lefi kotəlaa sɔsaa lɔbɔŋ nyóma

- ²⁷Lefii pəyalaa nté Keesəŋ na Kehatɔ, na Melali.
- ²⁸Kehatɔ nyóma nté Aməlam, na Isaa, na Hepələŋ, na Usiyeli.
- ²⁹Apalɔpiya naale na alɔpəyaya kɔlbmaɔa ke Aməlam lulaa. Mpeyele Aləŋ, na Moisi, na Maləyam. Aləŋ pəyalaa nté, Natari, na Apihu, na Ilasaa, na Itamaa.
- ³⁰Ilasaa pəyalɔ kele Pənhasɔ, Pənhasɔ pəyalɔ kele Apisuwa,
- ³¹Apisuwa pəyalɔ kele Puki, Puki pəyalɔ kele Usi.
- ³²Usi pəyalɔ kele Selaya, Selaya pəyalɔ kele Melayɔtɔ.
- ³³Melayɔtɔ pəyalɔ kele Amaliya, Amaliya pəyalɔ kele Ahitupɔ.
- ³⁴Ahitupɔ pəyalɔ kele Satəkɔ, Satəkɔ pəyalɔ kele Ahimaasi.
- ³⁵Ahimaasi pəyalɔ kele Asaliya, Asaliya pəyalɔ kele Yohanəŋ.
- ³⁶Yohanəŋ pəyalɔ kele Asaliya. Na Asaliya unɪ ɪ ka kena katolɔ ke Yuta nyóma Isə təsəele nte Saləməŋ ŋmawa tɔ tə taa.
- ³⁷Asaliya pəyalɔ kele Amaliya, Amaliya pəyalɔ kele Ahitupɔ.
- ³⁸Ahitupɔ pəyalɔ kele Satəkɔ, Satəkɔ pəyalɔ kele Salum.
- ³⁹Salum pəyalɔ kele Hilikiya, Hilikiya pəyalɔ kele Asaliya.
- ⁴⁰Asaliya pəyalɔ kele Selaya, Selaya pəyalɔ kele Yosataki.
- ⁴¹Tnɪ na Yuta na Yosalem pə yəlaa ke Isə yelaa na Nepukanəsaa pá kuu na pá tɛna pa te.

6

Lefi lɔbɔŋ nyóma lelaa

- ¹Lefii pəyalaa nté Keesəŋ, na Kehatɔ, na Melali.
- ²Keesəŋ pəyalaa nté Lipini na Simeyi.
- ³Kehatɔ pəyalaa nté Aməlam, na Isaa, na Hepələŋ na Usiyeli.
- ⁴Melali pəyalaa nté Malii, na Musi. Lefii kpeka wena a kpeyelaa na pə keesəna pa caanaa tɔɔle.
- ⁵Keesəŋ lɔbɔɔ nyóma siyisiyi kele Lipini, na Yahatɔ, na Simma,
- ⁶na Yowa, na Itoɔ, na Sela, na Yeyatəlayi.
- ⁷Kehatɔ pəyalaa nté Aminatari, na Kolee, na Asii,
- ⁸na Uəkana, na Apiyasafi, na Asii.
- ⁹Na Tahatɔ, na Uliyeli, na Osiyasi, na Sawuli.
- ¹⁰Uəkana pəyalaa nté Amasayi, na Ahimətɔ.
- ¹¹Ahimətɔ lɔbɔɔ nyóma nté Uəkana, na Sofayi, na Nahatɔ,
- ¹²na Uiyari, na Yelowam, na Uəkana.
- ¹³Samiyeli pəyalɔ kancaalaya nyəŋ nté Soweli, na naale nyəŋ nté Apiya.
- ¹⁴Melali lɔbɔɔ nyóma siyisiyi kele Malii, na Lipini, na Simeyi, na Usa,
- ¹⁵na Sima, na Hakiya, na Asaya.
- ¹⁶Mpɔꝝú Tafiiti krawa Lefii lɔbɔɔ nyóma lelaa ke yonyoolaa ke pə kraꝝau waatu wei pa su Isə atakaa ke cokəle taa ke Yosalem tɔ.
- ¹⁷Cokəle nté tə nənɔꝝo tənaya mpe unɪ pa yookaya pa yontu, usu paa su-we tɔ, na pácɔ Saləməŋ ŋmaaki Yuta nyóma Isə təsəele ke Yosalem.
- ¹⁸Mpa paa ké təmlə lataa tɔ pana pa pəyalaa nté. Kehatɔ lɔbɔɔ tɔ nté yonyoolu Hemaŋ na Hemaŋ caa kele Soweli na Soweli caa kele Samiyeli.
- ¹⁹Samiyeli caa kele Uəkana, Uəkana caa kele Yelowam, Yelowam caa kele Uiyeli, Uiyeli caa kele Towa.
- ²⁰Towa caa kele Sufi, Sufi caa kele Uəkana, Uəkana caa kele Mahatɔ, Mahatɔ caa kele Amasayi.
- ²¹Amasayi caa kele Uəkana, Uəkana caa kele Soweli, Soweli caa kele Asaliya, Asaliya caa kele Sefaniya.
- ²²Sefaniya caa kele Tahatɔ, Tahatɔ caa kele Asii, Asii caa kele Apiyasafi, Apiyasafi caa kele Kolee.
- ²³Kolee caa kele Isaa, Isaa caa kele Kehatɔ, Kehatɔ caa kele Lefii, Lefii caa kele Yakəɔɔ.

²⁴ Yonyoolaa kpekāle naale nyānte nyūyū tū Asafi ka wenna Hemanj ntōyōj tōo. I caa kele Pelekiya, Pelekiya caa kele Sima.

²⁵ Sima caa kele Mikayēli, Mikayēli caa kele Paseya, Paseya caa kele Malēkiya.

²⁶ Malēkiya caa kele Itāni, Itāni caa kele Sela, Sela caa kele Ataya.

²⁷ Ataya caa kele Itanj, Itanj caa kele Simma, Simma caa kele Simeyi.

²⁸ Simeyi caa kele Yahati, Yahati caa kele Keesōj, Keesōj caa kele Lefii.

²⁹ Yonyoolaa kpekāle tooso nyānte nyūyū tū Melali lōlyū tū Itanj kā wenna pa mpōtōj tōo. Itanj caa kele Kisi, Kisi caa kele Apiti, Apiti caa kele Maluki.

³⁰ Maluki caa kele Hasapiya, Hasapiya caa kele Amasiya, Amasiya caa kele Hilikiya.

³¹ Hilikiya caa kele Amsi, Amsi caa kele Pani, Pani caa kele Semee.

³² Semee caa kele Malii, Malii caa kele Musi, Musi caa kele Melali, Melali caa kele Lefii.

³³ Pa tētōnaa Lefii nyāma lelāa kā lakayana tōma lenna tōnaya Yuta nyāma Iso tasele taa.

³⁴ Alōj na i lōlyū nyāma pa tōmle ntē tōla na tulaalōnaa pō kōtasi lapu. Mpe pa tike pa paasayana na Iso wonu ke Iso tasele taa, na pā lakū Iseyeli nyāma isayatu tayanyūyū kōtasi ke teitei isu Iso tōmle tū Moisi ka siw tōo.

³⁵ Alōj pāyalu kele Ilaaa, Ilaaa pāyalu kele Penhasi, Penhasi pāyalu kele Apisuwa.

³⁶ Apisuwa pāyalu kele Puki. Puki pāyalu kele Usi, Usi pāyalu kele Selaya.

³⁷ Selaya pāyalu kele Melayōti, Melayōti pāyalu kele Amaliya, Amaliya pāyalu kele Ahitupi.

³⁸ Ahitupi pāyalu kele Satōki, Satōki pāyalu kele Ahimaasi.

Lefii nyāma acalēē

³⁹ Tētū hōyōlōj wei i taa Alōj piitim nyāma mpa pa kē Kehati lōlyū nyāma tō paa weē tōyōlō. Mpeye pa tōwa tete na pā caali-weyē pa tētū celvyū.

⁴⁰ Pa cela-weyē Yuta tētū icate Hepōlōj na tō nōnōkila tētiikile.

⁴¹ Ama Yefune pāyalu Kalēru ke paa tēma celvyū ke tawa taa acalēē na pō halōmnaa.

⁴²⁻⁴⁵ Alōj lōlyū nyāma yōlōkōlāa tēcōsōlōnaa na pō nōnōkila tētiikilēnaa mpa paa hikaa tōyōlō Hepōlōj, na Lipina, na Yatii, na Isōtemōwa, na Hilēj, na Tepii, na Akan, na Pētū-Semēsī. Pēncamēē kpekāle hōyōlyū taa nyāma hōla ntē Kēpa, na Alemētī, na Anatōti. A kpeṅta acalēē naanōwa na tooso.

⁴⁶ Pa tōwa tete na pā ha Kehati lōlōj yōlāa lelāa ke acalēē naanōwa wei tōyōlō. Ifōlayim, na Tanj, na Manasee kpekāle hōyōlyū lējku ŋku ku wenna ilim tōtōle tōo tō.

⁴⁷ Na Keesōj lōlōj yōlāa nāā hiki acalēē naanōwa na tooso tōtōyō Isakaa nyāma, na Asee nyāma, na Nefātali nyāma, na Manasee kpekāle hōyōlyū lējku nyāma mpa pa we Pasaṅ tō pa tētū taa.

⁴⁸ Tētē kē pa tōwa na pā ha Melali lōlōj yōlāa ke acalēē naanōwa na naale. Lūpēj nyāma na Kati nyāma na Sapulōj nyāma pa tētōnaa taa kē a weē.

⁴⁹ Lefii lōlōj nyāma ke Iseyeli nyāma hawa acalēē anī na a nōnōkila halōmnaa.

⁵⁰ Tētē kē pa tōwa na pā talōna Yuta na Simiyōj na Pēncamēē pa tētōnaa taa acalēē nna a tōm paa yōyōtāa tō.

⁵¹⁻⁵⁵ Yōlōkōlāa tēcōsōlōnaa acalēē nna Kehati lōlōj yōlāa hikaa tō a hōla ntō. Ifōlayim tētū taa nyāma ntē Sikem ke pulasi hōyōlyū taa, na Kesēē na Yōkōneyam na Pētē-Holōj na Ayalōj, na Kati-Limōj. Manasee kpekāle hōyōlyū lējku nyāna ntē Anēē na Pileyam. Acalēē anī na a nōnōkila halōmnaa ke pā cela-we.

⁵⁶⁻⁶¹ Acalēē nna Keesōj kpekāle yōlāa hikaa tōyōlō, Manasee kpekāle hōyōlyū lējku taa nyāna ntē Kolanj na Asōtalōti ke Pasaṅ taa. Isakaa tētū taa nyāna ntē Ketēēsī na Tapōlati na Lamōti, na Anem. Asee tētū nyāna ntē, Masaali, na Apōtōj, na Hukōki, na Lehōpi. Nefātali tētū taa nyāna ntē Ketēēsī ke Kalilēē taa na Hammōj na Kiliyatayim. Acalēē anī na a nōnōkila halōmnaa ke pa hawa.

⁶²⁻⁶⁶ Lefii tū Melali lōlōj nyāma lelāa nā hika acalēē nna tōyōlō. Sapulōj tētū taa nyāna ntē Limmono na Tapōō. Lūpēj tētū taa nyāna nna a we Yaatanū pōyō waali ke Yeliko isēntāa tōyōlō. Pesēē ke wōlōyā tētū hōyōlyū taa, na Yahasi, na ketēmōti, na Mefaati. Kati tētū taa nyāna ntē Lamōti ke Kalaati taa, na Mahanayim na Hēsōpōj na Yaseē. Acalēē anī na a nōnōkila halōmnaa ke pa hawa.

7

Isakaa lōlyū nyāma

¹ Apalōpiya liyiti kē Isakaa lōlāa. Mpeyele, Tola, na Pufa, na Yasupi, na Similōj.

² Tola lōlōj na pa nyōōj nyāma ntē, Usi, na Lefaya, na Yeliyeli, na Yamayi, na Iṅsōsam, na Semuweli. Paa kē kpelikpeka nyāma ke pa yōlāa taa kē. Na paa we iyisi hiu na naale na nasōtoso (22600) ke Tafiiti waatu taa.

³ Usi pāyalu kele Isalahiya. Isalahiya pāyalāa Mikayēli, na Opatiya, na Sowēli, na Isiya paa kē lōlōj nyōōj nyāma.

⁴ Yoolaa nyōōh nyōma ka we apalaa iyisi hiu na naanōwa na naatoso (36000) ké, na pa faɣa-we na pá kéesəna pa luloh na pa teesi. Pəyele paa wena alaa na piya payale ké.

⁵ Isakaa kpeka yōlaa kpelikpeka nyōma lelāa mpa pa həla we kōkaluyō takəlaya taa tō pa we yulohyōōh iyisi nunaasa na naatosompəyōlaya (87000) ké.

Pencamee na Nefətali pa luluyō nyōma

⁶ Apaluyiɣa tooso ke Pencamee lulaa. Mpeyele Pēla, na Pekēe, na Yetiyayeli.

⁷ Pēla nāá wena piya kakpasí ké. Mpeyele, Isəpəh, na Usi, na Usiyeli, na Yelimōti, na Ili. Paa ké kpelikpeka nyōma ké. Mpe pa pəsəna pa luloh nyōōh nyōma. Na pa həla we kōkaluyō takəlasí taa ké yulohyōōh iyisi hiu na naale na hiu na naanōwa na liyiti (22034).

⁸ Pekēe piya nté, Semila, na Yowasi, na Iliyesee, na Iliyohenayi, na Omili, na Yelemōti, na Apiya, na Anatōti, na Alemeti. Pa tənaya mpv

⁹ paa ké kpelikpeka nyōma ké. Mpe pa pəsəna pa luloh nyōōh nyōma. Pa həla we kōkaluyō takəlasí taa ké yulohyōōh iyisi hiu na ηmuhuyō (20200).

¹⁰ Yetiyayeli pəyalu kele Pilehanj. Pilehanj piya nté Yewusi, na Pencamee, na Ihuti, na Kenaana, na Setan, na Taasisi, na Ahisaha.

¹¹ Yayeli piya mpe pa tana, paa ké kpelikpeka nyōma ké. Mpe pa pəsəna pa luloh nyōōh nyōma na pa taa ka we yoolaa iyisi naanōwa na naatosompəyōlaya na ηmuhuyō (17200). Na pa soolb puwa si pá yoo.

¹² Iii*fa* pəyalaa nté Supim na Hupim. Ahēe pəyalu kele Husim. ^a

¹³ Nefətali pəyalaa nté Yasiyeli, na Kuni, na Yesee, na Salum. Pila saalənaa nté.

Manasee luluyō nyōma

¹⁴ Manasee piya nté Asəliyeli, na Makii. Mpeye i alu naale nyōh Silii tō lula-i. Ilena Makii nāá lul Kalaati.

¹⁵ Mṗóyó Makii cáá alaa ke Hupim na Supim. I cá wena neu ké na pá yaak-i si Maaka. Makii cá wena pəyalu naale nyōh na pá yaak-i si Selofati. Aluyiɣa ke Selofati ná lulaa.

¹⁶ Mṗóyó Makii alu Maaka tasa apaluyəyaya ke luluyō na í yaa-ke si Pelesi. I tasa leŋka, ləna í yaa kele si Selesi. Ntəna Selesi nāá lul Ulam na Lekem.

¹⁷ Ulam pəyalu kele Petanj.

Makii pəyalu Kalaati wei i ké Manasee saali tō i luluyō nyōma nté.

¹⁸ Kalaati neu alu nyōh Hammoleketi ná lələna nteye Isoti na Apiyesee, na Mala.

¹⁹ Semita pəyalaa nté Ahiyanj, na Sekem, na Liki, na Aniyanj.

Ifəlayim Luluyō nyōma

²⁰ Ifəlayim kōlōlāa nté Sutela, na Peleti, na Tahati, na Uata, na Uata,

²¹ na Sapati, na Sutela. Ifəlayim pəyalaa lelāa nté Isee na Uati. Mpe paa mayasəna si pa leekəyi Kati həyōluyō taa nyōma kaləkəh na pələ pá kō-we.

²² Mṗóyó Ifəlayim caya ləyaya na pá leeli na i nyōma kōo i puɣusuyō.

²³ Pəle pə waali í tasa i alu ke nyōm na í lul apaluyəyaya na í ha-ke si Peliya*fa*. Mpi tō, i təyaya ka we wahala taa ké. ^a

²⁴ I lula aluyəyaya tōtō, pá yaa-ke si Sela. Nke cá ηmana Peti-Holoh isōtaa na pətee na Usanj-Sela.

²⁵ Peliya kōlōlāa nté Lefa, na Lesefi, na Tela, na Tahanj,

²⁶ na Lataj, na Amihuti, na Ilisama,

²⁷ na Nunj, na Yosuwee.

²⁸ Acalēe nna Ifəlayim nyōma hikaa si pá caya təyole Peteele na pə cōlo acalēe. Na Naalanj na ilim təlule tō, na Kesee na pə cōlo acalēe na ilim tətule tō. Na Sikem, na Aya pə heku taa həyōluyō na pə cōlo acalēe.

²⁹ Manasee luluyō nyōma acalēe nté Peti-Seyanj, na Taanakii, na Mekito, na Tōō, na pə cōlo acalēe.

Yakəpu pəyalu Yosēefu luluyō nyōma acalēe nté.

Asee luluyō nyōma

³⁰ Asee pəyalaa nté Iməna, na Isefa, na Isefi, na Peliya. Pa neu alu nyōh nté Sela.

³¹ Peliya pəyalaa nté Hepee na Maləkəyeli. Maləkəyeli ηmana Piisayiti icate.

³² Hepee pəyalaa nté Yafəleti, na Semee, na Hotam, na pa neu alu nyōh Suwa.

³³ Yafəleti pəyalaa nté Pasaki, na Pimali, na Asefati.

³⁴ Semee pəyalaa nté Ahi, na Loka, na Hupa, na Alam.

³⁵ I neu Hotam pəyalaa nté Sofa, na Iməna, na Selesi, na Amali.

³⁶ Sofa pəyalaa nté Suwa, na Haanefee, na Suwaali, na Peeli, na Iməla.

³⁷ Pesele, na Hoti, na Samma, na Silesa, na Itəlanj, na Peela.

^a **7:12 Iii:** Pə caya isi yolo kolom inəyi pa yaa si Ili ke Kotōsoto I 7:7 taa. ^a **7:23 Peliya:** Peliya hətə hōwee nte si: I təyaya we wahala taa.

³⁸ [τῶλῃ] πῶγᾱλᾱ ντέ Yefune, na Pisepa, na Ila.
³⁹ Ulla πῶγᾱλᾱ ντέ Ala, na Hanəyeli, na Lisiya.
⁴⁰ Asee ləlvəy nyəma nte pa tənaya mpw. Paə kə nyəəy nyəma kupaampama kə, na pā wena kpelekpeka. Pa nma pa həla ke yoolaa kəkaləyə taa si pa taa we yoolaa yulonyəəy iyisi hiu na naatoso (26000).

8

Pencamee ləlvəy nyəma ləlaa həla

¹ Pencamee πῶγᾱλᾱ ka we kakpası kə. Kancaalaya nyəy nte Pela, Pela waalı kə Asəpəeli, Asəpəeli waalı kə Ala,

² Ala waalı kə Noha, Noha waalı kə Lafa.

³ Pela πῶγᾱλᾱ ντέ Ataa, na Kelaa, na Apihuti.

⁴ Na Apisuwa, na Naaman, na Ahowa,

⁵ na Kelaa, na Sefufan, na Hulam.

⁶ Ihuti πῶγᾱλᾱ ντέ Kera icate nyəma tēsi nyəəy nyəma. Mpyəy pa pona-weye Manahati na ton. Pa həla nte,

⁷ Naaman, na Ahiya, na Kelaa. Usa na Ahihuti pa caa kele Kelaa. Inı i tiikina-weye pa kuuu waatu.

⁸ Mpyəy Salayim təyona i alaa naale, Husim, na Paala. Pə waaləy i kpaɣa Mowapw

⁹ tetu taa kə əlv ləlv, pa yaa-i si Hotesu. Ie i ləlvna Yopari, na Sipiya, na Mesa, na Maləkam,

¹⁰ na Yewusi, na Sakiya, na Miima. I πῶγᾱλᾱ pəsəna ləlvnyəəy nyəma.

¹¹ Salayim əlv Husim ka ləlv-i piya naaleye kancaalaya kə. Mpeyele, Aritupı, na Iəpaalı.

¹² Iəpaalı πῶγᾱλᾱ ντέ Həpəe, na Misam, na Semeti. Semeti nmana Ono, na Loti pə acaləe na pə cəlv nyəna.

¹³ Mpyəy Ayaləy ləlvnyəəy nyəma Peliya, na Sema pa təyona Katı nyəma.

¹⁴⁻¹⁶ Peliya πῶγᾱλᾱ ντέ Ahiyo, na Sasaki, na Yeleməti, na Sepatiya, na Alati, na Itee, na Mikayeli, na Isepa, na Yoha.

¹⁷⁻¹⁸ Iəpaalı πῶγᾱλᾱ ντέ Sepatiya, na Mesulam, na Hisəki, na Həpəe, na Isemelayi, na Isəliya, na Yopari.

¹⁹⁻²¹ Simeyi πῶγᾱλᾱ ντέ Yakim, na Sikəli, na Sapəti, na Iliyenayi, na Siletayi, na Iliyeli, na Ataya, na Pelaya, na Similati.

²²⁻²⁵ Sasaki πῶγᾱλᾱ ντέ, Isepan, na Ipee, na Iliyeli, na Apətəy, na Sikəli, na Hanan, na Hananiya, na Iam, na Anetotiya, na Ifətəya, na Penuweli.

²⁶⁻²⁷ Yelowam πῶγᾱλᾱ ντέ Sameselayi, na Sehaliya, na Ataliya, na Yalesiya, na Iliya, na Sikəli.

²⁸ Pa kpeka ləlvnyəəy nyəma nte na pə keesəna pa waatənaa, na pā we Yosalem taa.

²⁹ Kapawəy icate nmanə na i əlv Maaka paa caɣa Kapawəy icate nte tə taa kə.

³⁰ I πῶγᾱλᾱ kancaalaya nyəy həte nte Apətəy. I πῶγᾱλᾱ ləlaa həla nte Suuu, na Kisi, na Paalı, na Natari,

³¹ na Ketəə, na Ahiyo, na Sekəe,

³² na Mikəloti. Sima caa kele. Pəne inı pa caɣa pa nyəma kin ke Yosalem kə isı pa tetənaa.

Sayuli ləlvəy nyəma

(Κυτῶστυ Ι 9:39-44)

³³ Nee πῶγᾱλᾱ kele Kisi, na Kisi πῶγᾱλᾱ kele Sayuli. Sayuli πῶγᾱλᾱ ντέ Sonatan, na Maləkiyuwa, na Apinatari, na Isepaalı.

³⁴ Sonatan πῶγᾱλᾱ kele Melipaalı. Melipaalı nyəy nte Mika.

³⁵ Mika πῶγᾱλᾱ ντέ Pitəy, na Meleki, na Taleya, na Ahası.

³⁶ Ahası πῶγᾱλᾱ kele Yowata. Yowata πῶγᾱλᾱ ντέ Aleməti, na Asəmafəti, na Simili. Simili πῶγᾱλᾱ kele Mosa.

³⁷ Mosa πῶγᾱλᾱ kele Pineya, Pineya πῶγᾱλᾱ kele Lafa, Lafa πῶγᾱλᾱ kele Ilasaa, Ilasaa πῶγᾱλᾱ kele Aseeli.

³⁸ Aseeli πῶγᾱλᾱ we naatoso, pa həla nte Asəlikam, na Pokulu, na Isəmayeli, na Seyaliya, na Opatiya, na Hanan.

³⁹ Aseeli neu nte Iseki. Iseki πῶγᾱλᾱ kancaalaya nyəy nte Ulam, naale nyəy nte Yewusi, tooso nyəy nte Ilifeleti.

⁴⁰ Ulam πῶγᾱλᾱ ke kpelekpeka nyəma kə na tətəlaa. Pa wena piya na saalənaa ke səsəm. Pa təna pa we yulonyəəy nuuəwa na nule na naanəwa (150).

Pencamee nyəma taa kə pa təna isəntə pa wee.

9

¹ Mpyəy pa tw Iseyeli nyəma həla ke pa awulaa takəlası taa isı pa kpeka təyā təma tə.

Yosalem nyáma tòm

Yuta nyáma wakələna Iso, lɛna Papiloni nyáma kuu-wɛ.

² Iseyeli nyáma ke yem, na kotələa, na Lefii nyáma, na Iso təsele taa təmlataa caaləna məlvu ke pa icate taa, na pá mu pa tetvnaa.

³ Yuta nyáma, na Pəncamee nyáma, na lʔəlayim nyáma, na Manasee nyáma taa yəlaa mələna Yosalem taa na pá caɣa.

⁴ Yuta kpekəle tɔ Utayi ka wɛɛ, Utayi caa keke Amihuti, Amihuti caa keke Omili, Omili cəɔ keke Imili, Imili cəɔ cəɔ keke Pɛlesu kpekəle tɔ Pani.

⁵ Sela kpekəle tɔ Asaya wei i kɛ pa lɔlvu kancaalaya pəɣaya tɔ í na i pəyalaa paa wɛɛ.

⁶ Na kpekəle nté tɔ tɔ Yeuweli ka wɛɛ tɔtɔ. Yuta nyáma mpa paa wɛ Yosalem tɔ paa wɛ yɔlvnyɔɔn nasətosə na nunaasa na naanwa (690).

⁷ Pəncamee kpekəle taa tɔ Salu ka wɛɛ. Salu un i caa keke Mesulam. Mesulam caa keke Hotafiya, Hotafiya cəɔ keke Hasenuwa.

⁸ Na Yelowam pəyalv lʔəneya, na Usi pəyalv lla. Mikili saali keke. Na Sefatiya pəyalv Mesulam, Leweli saali keke. Pəɔɔ lʔəna saali kɔləlvu tɔtəyɔle.

⁹ Pa təna paa kɛ pa lɔlvn nyɔɔn nyáma kɛ. Pəncamee nyáma mpa paa wɛ Yosalem tɔ paa wɛ yɔlvnyɔɔn nasənaasa na nunaasa na nule na naanwa na naatosə (956).

¹⁰ Kotələa loonə taa nyáma nté Yetaya, na Yoyalipi, na Yakɛj,

¹¹ na Yuta nyáma Iso təsele paasənlv Asaliya. Asaliya cəɔnaa nté Hilikiya, na Mesulam, na Sətəki, na Melayəti, na Ahitupi,

¹² na Ataya. Ataya cəɔnaa nté Yelowam, na Pəsehuu, na Maləkiya, na pá kaasi tɔtəyɔ Masayi. Masayi cəɔnaa nté Atiyeli, na Yasela, na Mesulam, na Mesilemiti, na lmeɛ.

¹³ Na pá səɔsəna kotələa lɛlaa na pa lɔlvn nyɔɔn nyáma. Pa wɛ yɔlvnyɔɔn iyaya na nasətosə na nunaasa na nutosə (1760). Pa tənaya mpv pa kɛ kpelikpeka nyáma kɛ, na pá paasəyənə Yuta nyáma Iso təsele təmlɛ.

¹⁴ Lefii nyáma loonə taa tɔ nté Semaya, na i cəɔnaa nté Hasupi, na Asəlikam, na Melali kpekəle tɔ Hasapiya.

¹⁵ Na pá kaasi tɔtəyɔ Pakəpakaa, na Hɛlesi, na Kalali, na Mataniya. Mataniya cəɔnaa nté Mika, na Sikəli, na Asafi.

¹⁶ lɛna pá kaasi tɔtəyɔ Opatiya, na ilé i cəɔnaa Semaya, na Kalali, na Yetutun. Na Asa pəyalv Pelekiya, wei i kɛ lɛkana saali, na i wɛ həyɔlvu ŋku kv tamsəna Netofa icate tɔ kv taa tɔ.

¹⁷ Nəɔɔsi tanlaa taa ka wɛ nyvɔ tɔ Salum na i newaa Akupi, na Taləmən, na Ahimən.

¹⁸ Pa lɔlvu nyáma lakəna təmlɛ ke haləna saŋa ke wulav nənəyɔ ŋka ka wɛ ilim təlule tɔ. Pa cəɔnaa ka tanɣana Lefii nyáma təsikile nənəsi.

¹⁹ Kolee pəyalv Salum, Apiyasafi saali wei i kɛ Kolee saali kɔləlvu tɔ, na Kolee un i təyaya nyáma lɛlaa pá fənɣana təsulle nənəyɔ isu pa cəɔnaa ká fənɣu Tacaa yəlaa təsikile tɔ.

²⁰ lɛnaa pəyalv Pənhasi ka kəna pa nyvɔ tɔ ke ləŋ. Mpi tɔ, Tacaa ká wɛ i waali kɛ.

²¹ Meseleliya pəyalv Sakali ka kəna təsulle nənəyɔ tanlaa taa lɛlv tɔtɔ.

²² Nənəsi tanlaa mpa paa ləsa tɔ pa kɛnta yɔlvnyɔɔn ŋmɔlvu na naanwa na naale (212). Paa ŋmaawa pa həla ke pa acalee taa kɛ. Na Tafiti na Iso kuyəyətɔ tɔlɔlv Samiyeli pa lapənaweyɛ naani na pá tɔ-weyɛ təma anɪ.

²³ Mɔyú pa tɔka Tacaa təsele nənəsi tanvɔ təmlɛ na pá tɔlɔyɛ təma.

²⁴ lɛna pá su tanlaa nyvɔ nyáma ke Iso təsele kəŋkəmən liyiti nənəsi tɔ. Paa ilim təlule həyɔlvu na pə tətɔle nyəŋku, na pə ntəyən nyəŋku na pə mpətən nyəŋku.

²⁵ Tanlaa lɛlaa náa wɛ pa acalee taa kɛ na pá keesəyi na pá kən waatu waatu na pá səɔsəyi pa tɔ na pá sənaweyɛ tanvɔ ke kuyɛn naatosompəyɔlaya mpəyɔlaya.

²⁶ Tanlaa nyvɔ nyáma liyiti ka wɛ tam kɛ tətənle. Mɔyɛle Lefii nyáma mpa pa paasayana Yuta nyáma Iso təsele kutulv lɛlən na pə kɛncəyɔn tɔ.

²⁷ Iso təsele kɪŋ ke pa hənɣaya. Mpi tɔ, mpɛ pa fənɣina-tɛ na pá tɔlɔyɛ tɔ nənəsi ke paa tanən ŋku.

²⁸ Lefii tanlaa lɛlaa təmlɛ nté Iso sɛv wuntu nti pa kənɣana na nti pa kɛkayaa tɔ tɔ kalvu.

²⁹ Lɛlaa paasayana nyanasi kokaasasi na kotaya wuntu na mvlm na svlm na nim na tulaalvnaa pə tɔm.

³⁰ Ama kotələa tike sitayana tulaalvnaa.

³¹ Kolee kpekəle tɔ Lefii tɔ Salum pəyalv kancaalaya nyən Matitiya keke təyənaya kəhav kakalasi tɔlv.

³² Kehati kpekəle taa Lefii nyáma lɛlaa tɔkayana kotaya potopotona, mpa pa haaki Iso kɛ paa kuyaku kəhɛsvu ŋku tɔ.

³³ Lefii lɔlvu nyɔɔn nyáma mpa pa paasayana yontu tɔ pa tɛsi ka wɛ Yuta nyáma Iso təsele kutulv lɛlən taa kɛ. Pa feuna təmlɛ lɛntɛ. Mpi tɔ, ilim na aho ke pa lakaya təmlɛ.

³⁴ Lefii lɔlvn nyɔɔn nyáma nté na pá keesəna pa waatvnaa, na Yosalem taa ke páa wɛɛ.

Sayuli tɔyaga nyɔma
(*Kotòsɔtɔ I 8:29-38*)

- ³⁵ Kapawɔn ɛcate nmalɔ Yeiyeɪ na ɪ alɔ Maaka paa caɣa Kapawɔn ɛcate taa ké.
³⁶ ɪ pɔyalɔ kancaalaya nyɔn hɔtɛ ntɛ Apɔtɔn. ɪ pɔyalaa lelɔ ntɛ Suuu, na Kisi, na Paali, na Nɛɛ, na Natari,
³⁷ na Ketɔ, na Ahiyo, na Sakali, na Mikɔloti.
³⁸ Simam caa kelɛ Mikɔloti. Pɔnɛ inɪ pa caɣa pa nyɔma kin ké Yosalem ké, isɪ pa kpekɔ yɔlaa.
³⁹ Nɛɛ pɔyalɔ kelɛ Kisi, Kisi pɔyalɔ kelɛ Sayuli, Sayuli pɔyalaa ntɛ Sonatan, na Malɔkisuwa, na Apinatari, na Isepaali.
⁴⁰ Sonatan pɔyalɔ kelɛ Melipaali, Melipaali pɔyalɔ kelɛ Mika.
⁴¹ Mika pɔyalaa ntɛ Pitɔn, na Meleki, na Taleya.
⁴² Ahasi pɔyalɔ kelɛ Yayela, Yayela pɔyalaa ntɛ Mosa
⁴³ na Mosa pɔyalɔ kelɛ Pineya, Pineya pɔyalɔ kelɛ Lefaya, Lefaya pɔyalɔ kelɛ Ulasaa, Ulasaa pɔyalɔ kelɛ Aseeli.
⁴⁴ Aseeli pɔyalaa wɛ naatoso. Pa hɔla nte Asɛlikam, na Pokulu, na Isɔmayeli, na Seyaliya, na Opatiya, na Hanan.

ISEYELI WULAU TAFIITI TɔM

10

Sayuli sɔm
(*Samiyɛli I 31:1-13*)

- ¹ M̀p̀r̀ɔ̀ỳ kuyaku nakɔli Filiisi nyɔma yosaa Iseyeli nyɔma, na pá tɔɣɔn-wɛ. Na pá kó pa taa pɔyalɛ kel Kilipɔwa pɔyɔ taa, na lelɔ nɔ́a se.
² Ilena pá tó Sayuli pa waali na pá kó ɪ pɔyalaa Sonatan na Apinatari, na Malɔkisuya.
³ M̀p̀r̀ɔ̀ỳ pɔ wiisina Sayuli na tɔtɔlaa kpɔli-ɪ na pá yaɣa-ɪ nyɔmá.
⁴ Ilena í tó ɪ yosuu wontu tɔkɔlɔ sɪ: Kpɛɛ nyá layate na ń tɛɛsɪ-m. Pɔ taa kɔɔ na Filiisi nyɔma mpa pa ta nyɪ Isɔ tɔ pá kɔɔ pa tɛɛsɪ-m na pá paana-m.
 Ama sɔɣɔntɔ kpa ɪ yosuu wontu tɔkɔlɔ na í kisi. Tɔnɔyalɛ Sayuli sika ɪ layate na í yele ɪ ti na í hoti tɔ tɔɔ.
⁵ Yosuu wontu tɔkɔlɔ nawa sɪ ɪ caa sɔpa, Ilena í hoti ɪ nyɔntɛ tɔɔ tɔtɔ na í sí.
⁶ Isɔna Sayuli na ɪ pɔyalaa tooso pa kpɛntɔ sɔm tɔɣɔle. Na kawulaya tɔyaga nyɔma sɪ tɔnɔya.
⁷ M̀p̀r̀ɔ̀ỳ Iseyeli nyɔma mpa paa wɛ tɛtɛkɛle taa tɔ, pa nuwa sɪ Sayuli na ɪ pɔyalaa pa sɔpa, na yoolaa ya. Ilena pá se na pá yele pa acalɛɛ na Filiisi nyɔma polo na pá caɣa.
⁸ Tɔw fema na Filiisi nyɔma polo sɛtaaa wontu tɔɔsɔyɔ. Ilena pá maɣana Sayuli na ɪ piya tooso kel Kilipɔwa pɔyɔ taa.
⁹ M̀p̀r̀ɔ̀ỳ pa kraɣa Sayuli yosuu wontu na pá seti ɪ nyɔyɔ na pá kpɛena. Ilena pá yasɪ pɔ tɔm kel pa tɛtu taa, na pa tunj tɛɛ, na yɔlaa taa.
¹⁰ Pɔ waali ké pa sɪ ɪ yosuu wontu kel pa tunj taa nakɔli kɔ kutuluɣu taa. Ilena pá pusi ɪ nyɔmpɔɣɔlaya kel pa tɔyɔ Takɔn kutuluɣu taa.
¹¹ M̀p̀r̀ɔ̀ỳ Yarɛɛsɪ nyɔma kel Kalaati tɛtu taa nuwa pɔ tɔna mpi Filiisi nyɔma lapa Sayuli tɔ.
¹² Ilena ɛcate taa apalaa lu na pá polo pá kraɣa í na ɪ piya na pá kɔna Yarɛɛsɪ na pá pi-wɛyɛ tɔyɔ sɔsɔɔ tɛɛ na pá hɔkɔ nɔɔsɪ kel kɔyɛɛn naatosompɔɣɔlaya.
¹³⁻¹⁴ Sayuli ta tɔki Tacaɔ kusɔsɔtɔ pɔyɛle ɪ yɛla Isɔ ké yɔɣɔtɔnɔn na í sɔsɪ kɔɣɔnɔn na í yɔɣɔtɔna atɛ tɔ tɔɣɔ ɪ sɔpa. Tacaɔ kɔ-ɪ m̀p̀r̀ɔ̀ỳ, Ilena í cɛla kawulaya kel Seseɛ pɔyalɔ Tafiiti.

11

Tafiiti kawulaya kpav
(*Samiyɛli II 5:1-3*)

- ¹ M̀p̀r̀ɔ̀ỳ Iseyeli yɔlaa tɔna kɔta Tafiiti kin kel Hepɔlɔn na pá tɔmɪ-ɪ sɪ: Tɔ ké calɔm kɔlɔmɔm na tɔɣɔnyɔ kɔlɔmɔyɔ ké.
² Hatoo waatɔ wei Sayuli ka ké wulau tɔ, nyaa kɛna Iseyeli yoolaa nyɔyɔ tɔ. Halɪ Tacaɔ nyá Isɔ tó sɪ, nyaa tɔɣɔna ɪ yɔlaa Iseyeli nyɔma tɔɔ ké kawulaya.
³ M̀p̀r̀ɔ̀ỳ Iseyeli sɔsaa tɔna pola Tafiiti kin kel Hepɔlɔn na pá na-ɪ pá pɛɛli nɔyɔ kel Tacaɔ kin. Ilena pá kpa Tafiiti kel Iseyeli wulau kel teitei isɪ Isɔ ka heeluɣu Samiyɛli na í yɔɣɔtɔ tɔ.
Tafiiti lɛkɔyɔ kel Yosalem
(*Samiyɛli II 5:6-10*)
⁴ M̀p̀r̀ɔ̀ỳ Tafiiti na Iseyeli nyɔma tɔna pa polaa sɪ pa nyalɔɣi Yosalem. Pa yaakaya ɛcate ntɛ sɪ Yɛpusi, na Yɛpusi nyɔma ka wɛnna tɔ taa.
⁵ Ntɛna pá tó Tafiiti sɪ: N kaa sɔtɔ tɔ ɛcate taa.

Paa na mpw na Tafiti náá lēeki Siyōn koluŋa icate. Ilena pá ha-teye hōte si Tafiti te.

⁶ Tafiti ka yōyōtaa ké si: Ye wei i laala Yepusi to ke kōyo pōntu ká lana yoolaa nyūyū tu. Ntēna Seluya pəyalb Sowari laali yoonaw, na í pəsi yoolaa nyūyū tu.

⁷ Ilena Tafiti caya koluŋa icate taa. Pə tōó ké pa ha-te si Tafiti te.

⁸ M̀p̀ỳỳ i ḡmawa na í cōō icate ke pə kpaɣaw Milo tō na pə cōō na pə ta. Ilena Sowari náá tayanəxi icate kakaasaya.

⁹ Ilena Tafiti toj sōōəxi na pə puki. Mpi tō, Iseyeli Isō ka we i waali ké.

Tafiti yoolaa
(Samiyēli II 23:8-39)

¹⁰ Iseyeli yēlaa tēna ka kpana Tafiti ke wulaw, isū Tacaa ka yōyōtuyō tō. Ilena pēle pá nuna-i teu ke i kawulaya waato tēna. Hal i yoolaa sōsaa hēla ntō.

¹¹ I yoolaa nté: Yoolaa hiu na naanōwa kpekəle nyūyū to Hakəmoni tu pəyalb Isepaali. Kuyaku nakuli un i ká sulina yēlaa ḡmōnyū na niunōwa (300) na ḡmantaaya ke yōou kolōnyū taa, na í kó pa tēna.

¹² Isepaali waali ké Ahōwa tu Toto pəyalb Ilasaa. Ilasaa ka kēna kpelikpeka nyōma tooso taa lēlo.

¹³ In i ka wēnna Tafiti kin ke Pa-Tamim ke waato wei Filiisi nyōma luwa Iseyeli nyōma ke yoonaw na pēle pá se kolontunaa tō. Təyōnaya pēe taale natēl tu we tēna.

¹⁴ Na i na i yoolaa pá səḡ haləm hēku taa, na pá yōona Filiisi nyōma, na Tacaa yele na Iseyeli nyōma kēl pa kolontunaa.

¹⁵ M̀p̀ỳỳ kuyaku nakuli yēlaa hiu na naanōwa kpekəle yēlaa tooso pola Atulam kōkpaḡnyū p̀ỳỳỳ cōlo, na pá maɣana Tafiti. Mpi tō, Filiisi nyōma ka puła Lefayi nyōma tetekəle taa ké.

¹⁶ Na Tafiti náá we koluŋa icate taa ké i təḡmelle na Filiisi nyōma nyūyū tu sōsō we Petələhem.

¹⁷ M̀p̀ỳỳ lukōto kpa Tafiti na í tō si: Awe kəḡna-m Petələhem icate nənəyō ləko ləm na má nyōō?

¹⁸ Ntēna yoolaa tooso fayana Filiisi nyōma yoolaa taa na pá polo pá cōsi ləko un i taa ləm na pá pona Tafiti. Ama i kisa pə nyōō, na í pəli-wəxi ateyē Tacaa.

¹⁹ Ilena í tō si: Ma Isō, ma fēina mpaaw si má nyōō ləm pəne.

Pə we isū mpa pa lapa pa weesin ke awusa na pa polo pə luɣu tō pa caləm ké.

Kookali wei yoolaa tooso un i lapa təyōle.

²⁰ Yēlaa hiu na naanōwa kpekəle nyūyū tu Sowari neu Apisayi. Kuyaku nakuli un i yoonna kolontunaa ḡmōnyū na niunōwa (300) na ḡmantaaya na í ku-we. Tənaya i hikina nyūyū ke yēlaa hiu na naanōwa kpekəle taa.

²¹ Tōm naaleɣe i nyūyū kōlaa. Haləna í pəsi pa nyūyū tu. Ama i ta haḡna yēlaa tooso kpekəle ké.

²² Na Karəseli tu Yoyata pəyalb Penaya. Yoolaa taa yoolu wei i lapa kookalənaa paɣale tō i saali. In i ka kōna Mowarū yoolaa sōsaa naale. M̀p̀ỳỳ kuyaku ləḡku i tii hite taa ké watu waato ke saa wei teu təmpreε kraakpaacaw hotaya tō na í ku təyōlaya.

²³ In i ka kōna Icipiti tooko nəyōlb. Tooko un i təyāləḡ we mēstələnna naale na həyōlyū ke mpw. I ḡmantaaya yasəlaya we isū kpalantaaw. M̀p̀ỳỳ Penaya yōona tooko un i kpatōyō, na í lēeki i ḡmantaaya ke i nin taa na í kōna-i.

²⁴ Kookalənaa mpa Penaya lapa təyōle na i nyūyū kul i yoolaa hiu na naanōwa taa.

²⁵ Paa na Penaya nyūyū kōla yoolaa hiu na naanōwa kpekəle taa tō, i ta haḡna yēlaa tooso kancaalaya nyəḡ kpekəle. Ilena Tafiti su Penaya ke kawulaya təyaya tanḡaa nyūyū tu.

²⁶ Ilena pá kaasi yoolaa lēlaa, isū Sowari neu Asayēli na Petələhem tu Toto pəyalb Ilanəḡ

²⁷ na Haloo tu Samoti na Paləḡ tu Helesi,

²⁸ na Tekōwa tu Ikesi pəyalb Ila. Na Anatōti tu Apiyeseε,

²⁹ na Husa tu Sipikayi, na Ahōwa tu Ilayi.

³⁰ Na Netofa nyōma Malayi na Paana pəyalb Heleti,

³¹ na Pencameε tetu Kipeya tu Lipayi pəyalb Itayi, na Pələtəḡ tu Penaya.

³² Na Kaasi ləōō taa tu Hulayi na Peti-Alapa tu Apiyel,

³³ na Pahulim tu Asəmafeti, na Saaləpəḡ tu Iliyapa.

³⁴ Na Hasem pəyalb Kisəḡ, na Halaa nyōma Sakee pəyalb Yonatan,

³⁵ na Halaa tu Sakaa pəyalb Ahiyam, na Uu pəyalb Ilifali.

³⁶ Na Mekela tu Hefεε, na Paləḡ tu Ahiya,

³⁷ na Kamεeli tu Hεsəlo, na Isəpayi pəyalb Naalayi,

³⁸ na Natəḡ neu Sowεeli, na Hakili tu pəyalb Mipaa.

³⁹ Na Amoni tu Seleki, na Pələti tu Nala wei i tōkaya Seluya pəyalb Sowari yōou wontu tō,

⁴⁰ na Yetεε təyaya nyōma Ila na Kalepū.

⁴¹ Na pá kaasi Hiti tu Ulii na Alayi pəyalb Sapati, na

42 **Λυρεη** κρεκαλε **νυγυ** **νυάμα** **ταα** **λελυ** **Sisa** **πəyalu** **Atina**, **na** **pə** **səəsəna** **yoolaa** **hiu** **na** **naanəwa**.

43 **Na** **Maaka** **πəyalu** **Hanan**, **na** **Meter** **tu** **Yosafati**,

44 **na** **Asətaləti** **tu** **Usiya**, **na** **Alowεε** **tu** **πəyalaa** **Sama**, **na** **Yeiyei**.

45 **Na** **Simili** **πəyalaa** **Yetiyayeli**, **na** **i** **neu** **Tisi** **tu** **Yoha**,

46 **na** **Mahafa** **tu** **Iliyei**, **na** **Iənam** **πəyalaa** **Yelipayi**, **na** **Yosafiya**, **na** **Mowapu** **tu** **Itəma**,

47 **na** **Sopa** **nyəma** **Iliyei**, **na** **Opeti**, **na** **Yasiyei**.

12

Tafiti camnanaa kancaalaya nyəma ke Sikəlakı

1 **Waatu** **wei** **i** **taa** **Tafiti** **seekaya** **Kisi** **πəyalu** **Sayuli** **na** **i** **ημελəyi** **tə**, **yoolaa** **taa** **yoolaa** **napəli** **pa** **pola** **i** **kin** **na** **pə** **səhna**-i.

2 **Pá** **na** **pa** **təəh** **na** **pa** **pəntələh**. **Pa** **nyəmə** **pə** **təu** **na** **ηwaaη** **na** **mṗəle**.

Sayuli **cəsə** **Pencamεε** **κρεκαλε** **taa** **nyəma** **mṗa** **pa** **pola** **Tafiti** **kin** **təhəle**

3 **Kipeya** **tu** **Sema** **πəyalu** **νυγυ** **tu** **Ahiyeseε**. **Na** **i** **neu** **Yowasi**, **na** **Asəmafeti** **πəyalaa** **Yesiyeli**, **na** **Pele**, **na** **Anatəti** **icəte** **nyəma** **Pelaka**, **na** **Yehu**.

4 **Na** **yoolaa** **hiu** **na** **naanəwa** **κρεκαλε** **νυγυ** **nyəma** **taa** **lelu** **Karawəh** **tu** **Iəmaya**.

5 **Na** **Ketela** **nyəma** **Iəmeya**, **na** **Yasiyei**, **na** **Yohanah**, **na** **Yosapati**.

6 **Na** **Halufu** **nyəma** **Iusayi**, **na** **Yeliməti** **na** **Peyaliya**, **na** **Semaliya**, **na** **Sefatiya**.

7 **Na** **Kola** **luləhu** **nyəma** **Iəkana**, **na** **Isiya**, **na** **Asaləli**, **na** **Yoweseε**, **na** **Yasopam**.

8 **Na** **pə** **səəsəna** **Ketə** **tu** **Yelowam** **πəyalaa** **Yowela**, **na** **Sepatiya**.

9 **Mṗógó** **lelaa** **ná** **lí** **Kati** **κρεκαλε** **taa**, **na** **pá** **polo** **Tafiti** **kin** **ke** **i** **təhmelle** **ke** **wolaya** **tətu** **taa**. **Paa** **ké** **yoolaa** **kəpama** **mṗa** **pa** **nyəmə** **yoosu** **təhə**, **na** **pá** **nyəmə** **kraləh** **na** **ηmantası** **pə** **təm**. **Pa** **wəna** **apalətu** **isu** **təhəsi**, **na** **pá** **nyəmə** **ləhəh** **lapu** **isu** **naməh** **ke** **puhu** **taa**.

10-14 **Paa** **wε** **yəlaa** **naanəwa** **na** **naaleye**. **Halı** **pa** **həla** **nté** **Isee**, **na** **Opatiya**, **na** **Iiyari** **na** **Misemana**, **na** **Iəmeya**, **na** **Atayi**, **na** **Iliyei**, **na** **Yohanah**, **na** **Iəsapati**, **na** **Iəmeya**, **na** **Makəpanayi**.

15 **Kati** **κρεκαλε** **nyəma** **nté**. **Paa** **ké** **yoolaa** **νυγυ** **nyəma** **ké**. **Pa** **taa** **səkpelu** **ka** **wε** **ké** **isu** **yəlaa** **nunəwa** (100) **na** **səsə** **isu** **yəlaa** **iyaya** (1000).

16 **Mṗe** **paa** **təsəna** **Yaatanı** **puhə** **ke** **pənaɣa** **isətu** **kancaalaya** **nyəh** **taa**. **Waatu** **ıni** **ka** **su** **teu** **ké** **na** **ká** **lu**. **Uəna** **pá** **polo** **na** **pá** **təhəni** **mṗa** **paa** **caya** **ilim** **təhile** **na** **pə** **tətle** **tə** **tətəka** **taa** **tə**.

17 **Mṗógó** **Pencamεε** **na** **Yuta** **kreka** **nyəma** **pola** **Tafiti** **təhmelle** **na** **pá** **mayana**-i.

18 **Ntəna** **i** **səh**-**wε** **na** **i** **tə**-**wε** **sı**: **Ye** **Iəmayasəle** **kəpante** **ke** **i** **kəhna** **ma** **kin** **sı** **i** **səhna**-**m**, **ıle** **má** **mə**-**mε** **na** **lotu** **kələmtu**. **Amə** **ye** **i** **kəh** **ma** **kələmtə** **lapu** **ké** **sı** **i** **tə**-**m** **ma** **kolontunaa** **nıh** **taa**. **Pəyele** **ma** **ta** **wakəli** **pəlu**. **Ile** **ta** **cəsənaa** **Iso** **i** **wεε** **ta** **aseeta** **tu** **na** **i** **həu** **ta** **təm**.

19 **Mṗu** **həle** **Iso** **Feesuyu** **tii** **yoolaa** **hiu** **na** **naanəwa** **κρεκαλε** **νυγυ** **tu** **Amasayi** **tə** **na** **i** **má** **kapuka** **sı**:

Sesee **πəyalu**, **tá** **na**-**η** **ké**.

Tə **wε** **nyá** **waalı** **ké**.

Nyana **mṗa** **pa** **səhna**-**η** **tə**.

I **wε** **alaafəya** **taa** **ké**.

Mṗi **tə**, **nyá** **Iso** **səhna**-**η**.

Mṗógó **Tafiti** **mə**-**wε** **na** **i** **tə**-**wεye** **νυγυ** **nyəma** **təma** **ke** **i** **κρεκαλε** **taa**.

20 **Mṗógó** **Manasee** **κρεκαλε** **nyəma** **pola** **Tafiti** **kin** **ke** **waatu** **wei** **i** **məla** **Filiisi** **nyəma** **tə** **sı** **pa** **yookina** **Sayuli** **tə**. **Ile** **tampəna** **tə**, **Tafiti** **na** **i** **yoolaa** **pa** **ta** **səna** **Filiisi** **nyəma**. **Filiisi** **nyəma** **ka** **təhəna** **Tafiti**-**wεye** **sı** **pə** **taa** **kə** **na** **Tafiti** **məli** **i** **caa** **kəpəh** **tə** **na** **i** **tu** **mṗe** **ıle** **i** **nıh** **taa**.

21 **Waatu** **wei** **Tafiti** **pukaya** **Sikəlakı** **təhə** **Manasee** **nyəma** **ná** **pola** **i** **kin**. **Pa** **həla** **nté** **Atəna**, **na** **Yosapati**, **na** **Yetiyayeli**, **na** **Mıkayeli**, **na** **Yosapati**, **na** **Ilihu**, **na** **Manasee** **yoolaa** **iyaya** **νυγυ** **tu** **Siletayi**.

22 **Pa** **tənaɣa** **mṗu** **paa** **ké** **yoolaa** **kəpama** **ké**. **Uəna** **pá** **lá** **Tafiti** **yoolaa** **νυγυ** **nyəma** **na** **pá** **səna**-**i** **teu**.

23 **Paa** **kuyaku** **ηkuyə** **yəlaa** **kəhaya** **na** **pá** **səsəyi** **Tafiti** **yoolaa** **tə** **na** **pá** **səhna**-**i**. **Mṗu** **pə** **lapəna** **na** **i** **yoolaa** **tə** **səsəm** **isu** **Iso** **yoolaa**.

Mṗa mṗa pa pola Tafiti sənav ke Hepələh tə

24 **Yoolaa** **kəpama** **mṗa** **pa** **pola** **Tafiti** **kin** **ke** **Hepələh** **sı** **pa** **celəyi**-**i** **Sayuli** **kawulaya**, **ısu** **Tacaa** **ka** **yəhətəhu** **tə** **pa** **nyəh** **ntə**.

25 **Yuta** **κρεκαλε** **taa** **yoolaa** **wε** **iyisi** **naatosə** **na** **nasənaasa** (6800) **na** **pa** **kraləh** **na** **pa** **ηmantası**.

26 **Simiyəh** **nyəma** **ke** **yoolaa** **kəpama** **iyisi** **naatosompṗəyolaya** **na** **nunəwa** (7100).

27 **Lefi** **nyəma** **ke** **iyisi** **liyiti** **na** **nasətəso** (4600).

28 Ἀλῆη λῶλυῶ τυ νῦῶῶ τυ ῶῶῶα na ι waali nyῶma ke iyisi tooso na nasῶto na nunῶwa (3700).

29 Ἰῆνα πῶ kaasi ifepu Sataki wei ι ka kῆ yoolu kupan tῶ, na ι maḡamaḡa ι λῶλυῶ νῦῶῶη nyῶma hii na naale.

30 Na Pɛncamɛɛ kpekale nte tῆ kῆ Sayuli nyῶnte tḡḡ iyisi tooso (3000). Pa taa paḡale lakaya Sayuli λῶλυῶ nyῶma ke tḡmlɛ.

31 Ifɛlayim kpekale taa kῆ yoolaa kupama iyisi hii na nasῶnaasa (20800). Pa tῆna pa νῦῶῶη kula pa λῶλυῶ taa kῆ.

32 Manasee kpekale hḡḡḡḡḡ ḡku ku wena ilim tῶtῶle tῶ tḡḡ iyisi pῶlɛfɛi hii (18000). Paa lῶsa yῶlaa mpɛɛ kulῶsu kῆ sɪ pῶ polo pῶ kpa Tafiti ke wulaw.

33 Isakaa nyῶma taa kῆ yoolaa νῦῶῶη nyῶma ke ḡmunῦῶ (200), na pa waali nyῶma. Pa tῆna pa nyῶmῶ isῶna Iseyeli nyῶma laki tῶ.

34 Sapulῶη nyῶma taa kῆ yῶlaa mpa pa nyῶmῶ youu ke teu tḡḡ iyisi nule na naanῶwa (50000). Pa wena youu wontu tῆna, na pῶ laki teu.

35 Nɛfῶtali nyῶma ke νῦῶῶη nyῶma iyaya (1000) na pῶ yoolaa ke iyisi hii na naanῶwa na naatosompḡḡḡḡḡ (37000) na pῶ tῶka kpalῶη na ḡmantaaasi.

36 Na Tḡη nyῶma taa kῆ yoolaa mpa pa sῶḡḡ piwa sɪ pῶ puli youu tḡḡ iyisi pῶlɛfɛi hii na naanῶwa na nasῶtooso (28600).

37 Na Asee nyῶma taa kῆ yoolaa mpa pa nyῶmῶ youu ke teu na pa sῶḡḡ piwa tḡḡ iyisi nule (40000).

38 Kpeka wena a we Yaatanu ilim tḡlule tῶ, isu Lupɛη, na Katu, na Manasee hḡḡḡḡḡ λɛηku nyῶma tḡḡ yoolaa iyisi nunῶwa na hii (120000) na pῶ wena youu wontu tῆna.

39 Yoolaa mpɛ pa tῆna pa polῶna Hɛpῶlῶη na luḡu kolῶmῦῶ, na pῶ kpa Tafiti ke Iseyeli wulaw. Iseyeli nyῶma lɛlaa lanjle hɛɛwa sɪ ι tḡḡ kawulaya ḡkῆ.

40 Mῶpῶḡ pa caḡa Tafiti kin ke kuɛɛη tooso, na pῶ tḡḡ na pῶ νῦῶῶ mpi pa taapalaa lapa tῶ.

41 Pῶle pῶ paasi, pῶcῶḡ pῶcῶḡ kpeka, isu Isakaa na Sapulῶη na Nɛfῶtali pῶ nyῶma nῶ sḡḡḡḡḡḡḡ mῶlῶm, na kakalasi, na tῦη wei pa yaa sɪ fikɪ na lɛsɛη tῶ ι pɛɛ kuwῶlɛɛ, na sulῶm na nim na pῶ kῶηna. Halῶna pῶ kῶna tῶtḡḡ naan ηa hɛɛη. Mpi tῶ, tῶtῶ tῆna taa yῶlaa tῆna lanj ka hulῶmaa kῆ.

13

*Isῶ atakaa ponaw ke Yosalem
(Samiyɛɛli II 6:1-11)*

1 Mῶpῶḡ Tafiti na yῶlaa iyaya (1000) νῦῶῶη nyῶma, na nunῶwa (100) νῦῶῶη nyῶma, na νῦῶῶη nyῶma lɛlaa pa lapa kotuḡu.

2 Na Tafiti heeli pa tῆna sɪ: Ye pῶ maḡa-me, na Tacaa lanjle hɛɛwa, de tῆ tili lῶη ke ta nyῶma mpa pa kaasa Iseyeli tῶtῶ taa tῶ pa waali. Ἰῆna πῶ tu kῶlῶna kῶtῶlaa na Lefii nyῶma mpa pa we hḡḡḡḡḡ wei ι cῶna-tῶ tῶ ι taa tῶ. Tῆ yaa-we na pῶ kῶ.

3 Ἰῆna tῆ kῶna Isῶ atakaa kῆ tῆ tɛ. Mpi tῶ, tῆ taa paasῶna ι tῶm ke Sayuli waatu.

4 Mῶpῶḡ tῶm ntɪ tῆ maḡa yῶlaa tῆna na pa tῆna pa tisi sɪ pῶ la mῶ.

5 Ἰῆna Tafiti koti Iseyeli tῶtῶ tῆna yῶlaa ke pῶ kpaḡan Icipiti tῶtῶ tῶna na ilim mpῶtḡη tῶ tῶ. Halῶna Lepo-Hamatɪ ke ilim ntḡḡḡḡḡ tῶ sɪ, pῶ polo pῶ kpaḡa Isῶ atakaa kῆ Kiliyati-Yeyalim.

6 Mῶpῶḡ Tafiti na Iseyeli nyῶma pa polῶ Paala timpi pa cuḡusaa sɪ, Kiliyati-Yeyalim tḡḡḡ Yuta tῶtῶ taa sɪ pa kpaḡḡḡ Isῶ atakaa. Atakaa inɪ ι tῶ ka we isῶtaḡ tanjlaa lɛsῶη. Atakaa inɪ ι isentaa kῆ pa sɛɛkaya Isῶ.

7 Apinatari tɛɛ atakaa inɪ ι ka weɛ. Mῶpῶḡ pa tῶ-ι kɛɛkɛ kῶfalῶ taa na Usa na Ahiyo pῶ hῶη-ι.

8 Ἰῆna Tafiti na Iseyeli nyῶma tῆna pa hulɪ pa lanjḡḡḡḡḡ na luḡu kolῶmῦῶ, na pῶ yooki yontu na cῶmῶη, na sanjḡḡḡḡ, na akilimanaa, na kpaηkpaηnaa, na akantɛɛ.

9 Waatu wei pa tala Kitῶη tῶfalle, Ἰῆna naan cɛɛ Isῶ atakaa ke pɛtῶḡ. Tῆnaḡa Usa siisaa na ι tɛ Isῶ atakaa.

10 Mῶpῶḡ Tacaa mῶ Usa na pῶḡḡḡ ke timpi ι mapa lanjle na ι tokina Isῶ atakaa tῶ, na ι ku-ι tῶnɛ inḡḡḡ kpaḡraa.

11 Mῶpῶḡ Tafiti lanjle ta hɛɛna isῶna mpi Tacaa kuḡḡ Usa ke mῶ tῶ. Ἰῆna ι ha lonte ntɛɛɛ hῶtɛ sɪ Pɛlɛsɪ-Usa. Usa tῶkῶle ke pa yaa mῶ na pa tɛ taa. Na pῶ yaaki-tɛɛɛ ḡpῶḡḡ halῶna sanjḡ.

12 Kuḡaku ḡkuḡḡ Isῶ tῶm lapa Tafiti ke sḡḡḡntῶ na ι tῶ sɪ: Pῶ fɛi sɪ mῶ pona Isῶ atakaa kῆ ma tɛ.

13 Tafiti ta pona Isῶ atakaa kῆ ι tɛɛɛ kuḡaku ḡku, Katu tῶ Opeti-Itam tɛɛɛ ι su-ι.

14 Na atakaa caḡa tῆnaḡa isῶtῶnaa tooso. Ἰῆna Tacaa kooli apalῶ inɪ na ι tḡyaya na ι nyῶm tῆnaḡa kupantu.

14

*Tafiiti cayale ke Yosalem**(Κοτώστυ Ι 3:5-9; Samiyeli II 5:11-16)*

¹ Μπόγύ Tiii wulaw Hilam kusa yelaa na pá polo Tafiiti ke σεε, na í hana-ι κρηκκpelasi kupaηsi na पेε saakelaa, na kaafentanaa, si pá ημα-ι kawulaya tayaya.

² Uena Tafiiti cekhena si Tacaa mayamaya kpana-ι Iseyeli wulaw. Na ι kawulaya tonj tɔhna sɔɔsyu ke Iso yelaa tɔɔ.

³ Μπόγύ Tafiiti kpaγa alaa lelaa ke Yosalem na í loli apalɔpiya na alɔpiya.

⁴ Halι ι pɔyalaa mpa ι lula tɔna tɔ pa hɛla ntɔ: Samɔwa, na Sopari, na Natan, na Salɔmɔh,

⁵ na Ipaα, na Iliuwa, na Uɔpeleti,

⁶ na Noka, na Nefeki, na Yafiya,

⁷ na Ulasama, na Peeliyata, na Ulefeleti.

*Tafiiti kɔlvu ke Filiisi nyɔma**(Samiyeli II 5:17-25)*

⁸ Filiisi nyɔma nuwa si Tafiiti tɔγɔ kawulaya ke Iseyeli tɔna tɔɔ, uena pá polo-ι yoonaw. Tafiiti ná ní mpu, uena í sɔh-we.

⁹ Μπόγύ Filiisi nyɔma wata Lefayi nyɔma tetekele.

¹⁰ Uena Tafiiti pɔɔsi Iso si: Má polo má yoono Filiisi nyɔma na? N ká tu-weye ma ninj taa? Ntɛna Tacaa si: Polo na η yoono-we. Maa tu-weye nyá ninj taa.

¹¹ Μπόγύ Filiisi nyɔma tuusaa na pá tala Paali-Pelasim. Tɔnaya Tafiiti ku-we na í tɔ si: Tacaa hɛɛ ma kolontunaa taa ké ikpate na ma ninj. Isi lɔɔv fakuvu harɔle tɔ.

Pɔ tɔ ké pa ha tɔne inɔhi hɛte si: Paali-Pelasim. Pɔ nyuvu nté si akpaa hɛɛlu, na pa te taa.

¹² Filiisi nyɔma seekaya, uena pá yeke pa leesɔh kulalaah. Μπόγύ Tafiiti tɔma si pá sɔ leesɔh kulalaah inɔhi kɔkɔ.

¹³ Μπόγύ Filiisi nyɔma tayana Lefayi tetekele ke wátɔγɔ.

¹⁴ Ntɛna Tafiiti tasa Tacaa ke yɔγɔtɔnaw, na Iso cɔ-ι si: Taa polo pa tɔɔ na pa waali tɔɔ. Ama ce-we na η kɔtɔna-weye tinj taale hɔtɔvu nɔγɔ.

¹⁵ Ye n nuwa yelaa nɔɔhɛ ke tinj nyɔɔh taa, uɛ n tii pa tɔɔ ké kɔakpaa. Mpi tɔ, waatu inɔγɔle ma kɔma si ma yookina Filiisi nyɔma ke nyá nɔγɔ tɔɔ.

¹⁶ Μπυγλε Tafiiti lapa teitei isi Tacaa heeluyu-ι tɔ, na Iseyeli nyɔma yoono Filiisi nyɔma ke pɔ kpaγaw Kapawɔh tɔ, halɔna Kesɛɛ.

¹⁷ Pɔ kpaγaw waatu inɔ tɔγɔ Tafiiti hɛte yaawa tetɔnaa tɔna taa, na Tacaa yeke na piitimnaa tɔna nyahna-ι.

15

Iso atakaa ponaw ke Yosalem

¹ Μπόγύ Tafiiti ηmawa teesi ke timpi pa yaa si Tafiiti te tɔ. Uena í tayanu lonte natɔh na í siki Iso cɔkɔle si paa siu Iso atakaa.

² Uena í kpaali si: Lefii nyɔma tike tɔkɔh ká sɔγɔlɔna Iso atakaa. Mpeye Iso lɔsaa si paa paasɔγɔna-ι tam tɔɔ.

³ Μπόγύ Tafiiti kɔta Iseyeli nyɔma tɔnaya Yosalem si pá pona Iso atakaa ke timpi pa tayana ι lonte tɔ.

⁴ Uena í koti Alɔh lɔlvu nyɔma kɔtɔlaa na Lefii nyɔma.

⁵ Kehati lɔlvu nyɔma ka we yelaa nunɔwa na hiu (120) ké, pa nyuvu tɔ nté Uliyeli.

⁶ Melali lɔlvu nyɔma ke ηmɔnɔvu na hiu (220), pa nyuvu tɔ ke Asaya.

⁷ Keesɔh lɔlvu nyɔma ke nunɔwa na hiu na naanɔwa (130), pa nyuvu tɔ nté Sowɛɛli.

⁸ Pɔsafah lɔlvu nyɔma ke ηmɔnɔvu (200), pa nyuvu tɔ nté Semaya.

⁹ Hɛpɔlɔh lɔlvu nyɔma ke nunaasa, pa nyuvu tɔ nté Uleeli.

¹⁰ Usiyeli lɔlvu nyɔma we nunɔwa na naanɔwa na naale (112), pa nyuvu tɔ nté Aminatari.

¹¹ Μπόγύ Tafiiti yaa kɔtɔlaa Satɔki, na Apiyataa, na Lefii nyuvu nyɔma, Uliyeli, na Asaya, na Sowɛɛli, na Semaya, na Uleeli, na Aminatari.

¹² Na ι tɔ-we si: Mpa me, ι ké Lefii nyuvu nyɔma tɔ, mɔ na mɔ waali nyɔma ι la nyɔɔh tɔɔ asilima keelɔvu kɔtaya na ι polo na ι kpaγa Iseyeli Iso atakaa na ι kɔna-ι lonte nte tɔ taa ma tayana-ι tɔ.

¹³ Mpi tɔ, mɔ taa fei, waatu wei tɔ pola ι kpaγaw ke kancaalaya tɔ. Pɔyele tɔ ta tu pɔɔsi Tacaa si pulv, isi pu mɔnaa tɔ. Pɔ tɔ ké Iso kú tá taa yulv.

¹⁴ Μπόγύ kɔtɔlaa na Lefii nyuvu nyɔma pa lapa nyɔɔh tɔɔ asilima keelɔvu kɔtaya, na pá polo si pa kɔkɔγɔ Iso atakaa.

¹⁵ Πλενα Λεφii νυόμα κπαγα ι κπατəη τaa, na πá ηəγəλι pa aσəηκπεκiη τə κέ teitei usu Tacaa ka κεεσυυ Moisi τə.

¹⁶ Πλενα Ταφιiti heeli Λεφii νυουυ νυόμα si: Ί πuλι mə τεετənaa waali. Πελε paa yooona yontu na Saηkənaa na cəməη na κpeηkpeηηnaa na λaηηuλəmlə səsəəle.

¹⁷ Ντεna Λεφii νυόμα πuλι Sowεeli πəyalə Ηεmaη, na íle ι ταapaλυ Pelekiya πəyalə Asafi, na pa τεεtu Mελali λəλυυ tu Kusaya πəyalə Itaη pa waali.

¹⁸ Πó kaasi पेले pa waali νυόμα Λεφii νυόμα λeλαa mpα pa ké nənəəsi paasəηlaa τə, usu Sakali, na Peni, na Yasiyeli, na Semilaməti, na Yehiyeli, na Uni, na Iiyari, na Penaya, na Maaseya, na Matitiya, na Ilifəlehu, na Mikineya, na Opeti-Itəm, na Yeiyeli.

¹⁹ Yonyoolaa Hemaη, na Asafi, na Itaη, पेले pa makayana nteye nyəəəlyuy kuseemuyə κpeηkpeηηnaa mpα pa wiiki teu τə.

²⁰ Sakali, na Asiyeli, na Semilaməti, na Yehiyeli, na Uni, na Iiyari, na Maaseya, na Penaya पेले pa makι cəməη wei ι we nəsəi kuyollasi τə.

²¹ Matitiya, na Ilifəlehu, na Mikəneya, na Opeti-Itəm, na Yeiyeli, na Asasiya पेले pa makayana nteye ηmusi pəlefei naanowa saηkənaa na yonyoolaa yooki yontu.

²² Λεφii νυόμα νυουυ tu Kenaniya kele Iso atakaa κπαγαυ səsə na í paasəəəna. Mpi τə, ι nyemá pə təm ke teu.

²³ Na Pelekiya na Iləkana पेलेγελε nənəəsi taηlaa, na pə wee si πá saη atakaa kite.

²⁴ Na nənəəsi taηlaa λeλαa Opeti-Itəm na Yehiya. Pə kaasa kətəlaa Sepaniya na Yosafati na Netaneyeli na Amasayi na Sakali na Penaya na Iiyesee τə, पेले pa hulayana nteye akantee ke Iso atakaa nəyə τəə.

*Iso atakaa tate ke Yosalem
(Samiyeli II 6:12-19)*

²⁵ Μπόγú Ταφιiti na Iseyeli səsaa na yoolaa νυουυ νυόμα pa κπαγα Iso atakaa ke Opeti-Itəm te na λaηηuλəmlə.

²⁶ Iso kentayaa Λεφii νυόμα mpα pa səəəla Iso atakaa τəyə. Πeνα πá la kətayə ke latəcənaa naatosompəyəlaya, na iwaasη naatosompəyəlaya.

²⁷ Ταφιiti na Λεφii νυόμα mpα pa səəəla atakaa τə, na wontu mataa, na səəəllaa νυουυ tu Kenaliya paa suu kpronkpontu toη nyəntə wontu ké. Pə kaasi na Ταφιiti suu kətəlaa capa ke pətete.

²⁸ Μπόγú Iseyeli νυόμα təna kpaana Iso atakaa, na πá makι niη τaa, na κpeηkpeηηnaa, na saηkənaa, na cəməη, na πá huλəyι tuuuη na akantee.

²⁹ Pa təηna Iso atakaa ke sounaw ke wulaw icate τaa, ile Ταφιiti əly Mikaali, Sayuli पेलेsəηna pətote nté, na í ná Ταφιiti paakəna λaηηuλəmlə. Μπόγú ι nyəna-ι yem ké ι τaa.

16

¹ Μπόγú pa pona Iso atakaa na πá su-ι cokəle nte Ταφιiti ka sikaa τə tə τaa. Πeνα πá lá Iso ké kətasi nsi kəkə lusa si təna τə na nəyə kuləmayə kpeηtyuy nyənsi.

² Ταφιiti tēma kətasi nsi si lapu lēna í kooli samaa ke kopantə na Tacaa hətə τaa.

³ Πeνα í tala apalaa na əlaa ke təyənayə. Paa wei ke potopoto kəkulutu na nantuyə na tyuy ηku pa yaa si lesəη tu kə pee kəwələe kakalaya.

*Λεφii νυόμα Iso samtu yontu
(Yontu 96; 105:1-15; 106:1,47-48)*

⁴ Μπόγú Ταφιiti təwa Λεφii təmlə νυόμα ke təmlə ke Iso atakaa kiη si πá sēe Iseyeli Iso na πá tu-ι teeli na πá sam-ι.

⁵ Asafi kele pa paasəηly na Sakali nά səηna-ι. Yasiyeli na Semilaməti na Yehiyeli na Matitiya na Iiyari na Penaya na Opeti-Itəm na Yeiyeli पेले pa makayana nteye cəməη na saηkənaa, na Asafi nά makι κpeηkpeηηnaa.

⁶ Na kətəlaa Penaya na Yasiyeli पेले πá huλəyι akantee ke tam ké Iso atakaa nəyə τəə.

⁷ Kuyakə ηku kə wule ke Ταφιiti caala Asafi na ι ταapaλaa ke tyuy si πá sa Tacaa. Πeνα πá sam-ι si:

⁸ Ί sa Tacaa, í yaa ι hətə.

Ί tēlasi piitimnaa tənayə ι kookalənaa.

⁹ Ί yoo-ι yontu na cəməη.

Ί yəyətι ι tēma kəpəna təm.

¹⁰ Mə laηa í hēena Iso nanηtu unι ι hətə.

Me mpα í pəkəyι-ι τə, mə laηa í huλəmi.

¹¹ Ί kēśəná Tacaa Toma tēna tu τəə.

Ί pəkəyι tam si í sēe-ι.

¹²⁻¹³ Tacaa təmlə tu Iseyeli λəlyuy νυόμα me.

Yakopu piya me mpa Iso lésaa to.
 I tóosi i tēma sósóona tó.
 Na kókóló nyəmnaa mpa i lapa to,
 na i huule pə tó.

¹⁴ Inəyəle Tacaa, inəyəle tá Iso.
 Inəyəle tetu tēna huunlu.

¹⁵ I tóosi i nəyo pēlvu tam nyəjka tó.
 I nəyo siu we inəyó,
 hali luləŋ loosi iyaga.

¹⁶ Nəyo ŋkeye i siu Apələham.
 Na i heeli-təyi Isaaaka na tuunau.

¹⁷ I siu-təyi Isəyeli nyəma ké isu kəsəsitu.
 Na tə wee-we isu nəyo pēlvu tam tó nyəm.

¹⁸ Isu i ka heeluyu-we to si,
 i ká ha-weye Kanaaŋ tetu.
 Pa na pa luləvu nyəma pa kpancoou nté.

¹⁹ Waatu inu i taa to,
 pa taa fei payale,
 pəyele paa ké cəyalaa ke tetu taa ké.

²⁰ Pa lukaya piitimnaa taa ké na pá puki ləmpri kinj.
 Na pá luki kawulasu taa na pá puki yəlaa ləlaa kinj.

²¹ Ama Iso ta yele si nəyolu i tu-weye wahala.

Hali Iso kaləna awulaa ke pa nyuyu tó si:

²² Laakali na yəlaa mpa ma lésaa to,
 na mpa pa teləsəyi ma kuyəotutu to pa tokinau.

²³ Antulinya tēna yəlaa me, i yoo Tacaa ke yontu.
 I kpaaləyi paa ifemle nte si Tacaa kele waasolu.

²⁴ I heeli yəlaa tənaya i teeli təm,
 na i yəoti i tēma kupaŋa təm ke yəlaa kinj.

²⁵ Tacaa kəla akəŋna tənaya sósóontu.
 I feina saala.

²⁶ Piitimnaa tuŋ tēna we kpete ké.
 Ama Tacaa lapəna isətənvu.

²⁷ I teu na i sósóontu we səyəntu.
 I we toŋ ke i təcayale taa na i haaki laŋhuləmlə.

²⁸ Tetu tēna yəlaa, i kəo na i sa Tacaa.
 I hólí i teu na i toma.

²⁹ I kəo na i sa i teu na i kəna-i mə kəhaaŋ.
 I hənti Tacaa ke ateye saa wei i hóləyí i
 tənəŋŋ weeto to.

³⁰ Antulinya tēna yəlaa me i seliyina-i.
 Tetu caya teu ké tu nyəyələyi.

³¹ Isətənvu laŋle i hóləmi,
 na tetu náá yəoli.
 Na pá heeli yəlaa tēna si Tacaa kele wulau.

³² Teŋku na i taa nyəm tēna i kala kəkəte.
 Tawa na a nyəm tēna, i yəoli.

³³ Hətu taa tuŋ, i kiisina laŋhuləmlə ke Tacaa kinj.
 Mpi to, i kəŋ kawulaya təyóu ke tetu taa.

³⁴ Tacaa ké kupaŋ ké, i samu-i.
 Pəyele i səsolvu fei tənaya.

³⁵ I wiikina-i si:
 Tacaa waasolu Iso, hai, waasi-tu.
 Ya-tuyu piitimnaa kpaŋ nyəm niŋ taa.
 Kpəyeli-tu na tó yaa nyá hətə naŋŋ nyəntə.
 Na ta laŋa hēna nyá samtu.

³⁶ I sēe Isəyeli Iso Tacaa ke tam.
 Ilena samaa tēna tisi si Iso i kəna mpu. I sa Tacaa.

³⁷ M'p'og'og' Tafiti toma Asafi na i taapalaa t'ena si: I caya Iso atakaa kin, na i laki ma yontu tama ke tam ke paa koyaku nku, isu pa siw to, i taa yele.

³⁸ Uena i l'osi Opeti-Itom na i luluy taa ke y'elaa p'olefei nufoso na naanowa, na pe sas'ena Yetutun p'yalu Opeti-Itom, na Hosa, na pa laki nan'asi tan'yu tamle.

³⁹ M'p'og'og' Tafiti to kotolu Sataki na i luluy taa kot'elaa si: I paas'ena Iso cok'ole nte to we Karaw'ej tak'otole to.

⁴⁰ Ma tamle nte si i laki kot'aya nka k'oko lusa ka t'ona toyo tan'ej na taanaya. Na i laki kot'asi nsi pa keesa k'iu nku Taca hawa Iseyeli ny'oma to ko taa to.

⁴¹ Ma na Heman, na Yetutun, na l'elaa mpa pa l'asaa si pa san Taca ke i s'oluy tam ny'ejko to to.

⁴² Heman na Yetutun pa tamle nte akantee huluy na k'pek'pek'naa mapu. Na wontu lent'anaa nti pa yookayana Iso Tam yontu to. Uena Yetutun p'yalaa ke nan'asi tan'jaa.

⁴³ Pa waali ke paa wei i k'pema i te. Na Tafiti naa k'pe na i see i ny'oma.

17

Nataj na Tafiti pa tom (Samiyeli II 7:1-17)

¹ Tafiti caya i kawulaya taa, uena koyaku nakoli i to Iso koy'ototo tel'elolu Nataj si: Pa ta m'na si ma we kutuluyu nku pa lap'ona k'pek'pelasi kop'ansi to ko taa, na Taca atakaa naa we cok'ole nte pa lap'ona p'oj to to taa.

² N'ena Nataj co wulaw si: Polo na n' la pa t'ona mpi n magas'ayi ny'aa taa to. Mpi to, Taca we ny'aa waali ke.

³ Ahoo yuwa, uena Taca to Nataj si:

⁴ Polo na n' heeli ma p'yalu Tafiti si, pa taya un i ka n'mana-m t'ayaya nka ka taa maa caya to.

⁵ Hatoo ma l'eluy Iseyeli ny'oma ke Icipiti taa, na pe suna san'a to, ma ta c'ayata kutuluyu nakoli ko taa. Cok'ole taa ke ma we na ma l'agas'ayi lona.

⁶ P'ele pa paasi too ma wev Iseyeli ny'oma waali to, Paas'elaa p'ayale ke ma to ma y'elaa paas'ana. P'eyele ma ta kal'ona pa taa n'olob si i ta n'mana-m kutuluyu kop'anku.

⁷ Mpu to, heeli ma tamle to Tafiti si: Toma t'ona to Taca ma, ma y'og'otaa si, ntiyile taa ke ma k'pa-n heej waali si n' la ma Iseyeli ny'oma wulaw.

⁸ Na ma we ny'aa waali ke ny'aa t'ante t'ona taa, na ma k'piisi ny'aa kolontunaa t'ona na ma k'osi ny'aa ny'uy isu ate sasaa l'elaa.

⁹ Uena ma ha ma Iseyeli ny'oma ke t'acayale si pa caya teu na pulob i taa p'eyeli-we, na y'elaa asayaa i taa toyo pa ise.

¹⁰ Isu saa wei maa k'pa Paas'elaa ke ma y'elaa Iseyeli ny'oma to to. Maa tisi ma kolontunaa t'ona t'efe. Ma heeliyi-n si Iso ma, maa yele na n' weena luluy ny'oma ke ny'aa waali.

¹¹ Ye pa tala ny'aa koyaku na n' s'epa, ile maa l'asi ny'aa piya mpa n l'elona ny'aa tan'yu to pa taa n'olob, na ma k'pa-i wulaw.

¹² Inu i ka n'mana-m t'ayaya na ma yele na i kawulaya kumte we tam to to.

¹³ I ka ny'anyi-m i caa, na ma ny'anyi-i ma p'yalu. Ma ka lo-i, isu ma lob wulaw wei i laala-n to.

¹⁴ Ma k'pana-i ma y'elaa wulaw ke tam to ke ma t'ayaya taa na ma kawulaya taa, na i t'ayaya kawulaya ton kaa ciyiti.

¹⁵ Nti nti Iso heela Tafiti na Nataj n'oyo toyo.

Tafiti sal'omuyv (Samiyeli II 7:18-29)

¹⁶ M'p'oyule wulaw Tafiti pola Iso cok'ole taa, na i y'og'ot'ona Iso si: Hai, Taca Iso ma na ma t'ayaya to ke we na n' k'ejna-m timpi taa ma we is'anto to?

¹⁷ P'ele pa paasi na n' y'og'ot'ayi is'ena ma t'ayaya ka t'ees'ena cele to pe tom? N laki-m ke isu ma ke y'olob sas' n'olob, ma Iso Taca.

¹⁸ Ma feina koy'ototo ke teeli wei n to-m to i to to. Mpi to, ma ke ny'aa tamle to ke, na n' ny'ama-m.

¹⁹ Taca, n s'ola-m toyo n lapa kop'ant'ona pane pa t'ona si ny'aa sas'ontu tam to ny'antu i na.

²⁰ Taca n'olob ta n'agas'ana-n. Ye to t'ees'ena nti un to nuna ta n'k'pan'j to, Iso n'olob i fei isu ny'aa.

²¹ Piitim nap'eli pe fei na pe n'agas'ana ny'aa y'elaa Iseyeli ny'oma mpa ta n k'oma na n' ya Icipiti ny'oma n'mak'eluy taa na n' la-tuy ny'aa y'elaa to. Lakasi kop'ansi na s'oy'nto ny'ansi ke n t'oy'anna piitimnaa ke ny'aa y'elaa ta ta n'oyo to na ny'aa h'ete yaa, na pe waasi-to.

²² Na te p'asi ny'aa ny'oma ke tam to to, na nyaa p'asi ta Iso.

²³ P'enant'ee Taca la isu n y'og'ot'uy to. Yoosi n'oyo nka n su ma na ma t'ayaya ny'oma toyo tam.

²⁴ Pa la teitei, isu n y'og'ot'uy to. Uena ny'aa h'ete la sas'ole ke tam to to na y'elaa y'og'ot'uy si: Taca Toma t'ona to nte Iseyeli ny'oma Iso. Yele na ny'aa tamle to ma ma t'ayaya ny'oo ton.

²⁵ Μπι τῶ, μα ἰσο, νιά ἠολῆνα-μ σι ν κά ἡα-μ ἠολῶυ νυῶμα να πᾶ λῆετι kawulaya τaa. Πῶ τῶ κέ μα πῶσα να μά σῶλῆμᾶγι νιά κῆν.

²⁶ Ηαι, Τασα, νγαλαε ἰσο, νιά σῆνα νιά τῆμλε τῶ μαγα νῶγο κυραῆκα ἠκε.

²⁷ Νιά κoolina μα τῶγαγα νυῶμα κε κupaντῶ σι μα ἠολῶυ νυῶμα κά τῶκι kawulaya κε tam κε νιά ἰsentaa. Ἰε νιά κoollee aῆι a ka τῆν-weye tam τῶ.

18

Tafiti tayo piitimnaa lelaa tetv
(Samiyeli II 8:1-14)

¹ Πῶε πῶ waaḷi κέ Tafiti yoonaa Filiisi νυῶμα να ἰ κῆλ-we να ἰ λῆεκι Katu icate να πῶ cῶλ νυῶμα.

² Να ἰ yoonaa Mowapu νυῶμα τῶτῶ να ἰ κῆλ-we να πᾶ felayi-lampuu.

³ Μπῶγῶ ἰ yoonaa Siliu wulaw Hatatasee wei ἰ we Sopa να ἰ τῶκι ἰ kawulaya κε Hamati ἠῶγῶλῶυ τῶ τῶ. Waatu ἠῶγι Hatatasee caakaya σι ἰ τῶκι Ἰῶlati ἠῶγῶλῶυ tetv.

⁴ Να Tafiti λῆεκι yoou κεεκεναα ἰγαγα (1000) να κpaγaῆῆη cayalaa κε iyisi naatosompolaya (7000) να yoolaa nῶḥee νυῶμα κε iyisi hiu (20000) να ἰ su ἰ ti ἰsu κpaγaῆῆη nuuwa (100). Πῶ kaasa wei ἰena ἰ seti ἰ tῆna ἰ nῶḥee hola.

⁵ Μπῶγῶ Tamasi Siliu νυῶμα pola wulaw κε sῆnav. Ἰena Tafiti ku peleye yoolaa iyisi hiu να naale (22000).

⁶ Ἰena Tafiti σι yoolaa κpeka κε Tamasi κε Siliu τaa να ἰ τῶκι pa τῶ na πᾶ felayi-lampuu. Να Τασα kentiyi Tafiti τῶ κέ timpi timpi ἰ pukaya τῶ.

⁷ Ἰena ἰ κpaγa Siliu wulaw Hatatasee tarḷaa wola κpalῆη να ἰ pona Yosalem.

⁸ Μπῶγῶ Tafiti kuu νyῶγῶλῶυ κῶσεμῶυ νyῶγῶτῶ κε sῶsῶm κε Hatatasee acalῆe nna pa yaa σι Tipati να Kun τῶ a τaa. Nyῶγῶτῶ ntayi Sabmῶη κpaγa waaḷi waaḷi να ἰ lu ḷῶm nyampaani anaam, ἰsu ḷule να akelenaa να ἰso taseele τaa wontu lentῆnaa.

⁹ Μπῶγῶλε Hamati wulaw Tou nuwa σι Tafiti kowa Sopa wulaw Hatatasee yoolaa.

¹⁰ Ἰena ἰ tili ἰ pῶyalῶ Hatolam σι ἰ see wulaw Tafiti να ἰ sam-i. Ἰsῆna ἰ yoonaa Hatatasee να ἰ κῆλ-ἰ τῶ. Μπῶγῶ Hatolam κpeḷḷna Tafiti κε wola wontu να ἰyitee νyῶγῶτῶ να νyῶγῶλῶυ κῶσεμῶυ νyῶτῶ.

¹¹ Ἰena Tafiti σι Τασα κε wola να ἰyitee νyῶγῶτῶ nti pa λῆeka piitimnaa lempanaa κῆη τῶ. Ἰsu Ἰtῶm να Mowapu να Amoni να Filiisi να Amaleke πῶ νυῶμα.

¹² Μπῶγῶ Seluya pῶyalῶ Apisayi yoonaa Ἰtῶm νυῶμα κε Tῶm tetekῶle τaa, να ἰ kῶ pa τaa yῶlaa iyisi pῶlefei hiu (18000).

¹³ Να ἰ su yoolaa κpeka κε Ἰtῶm νυῶμα te να Tafiti τῶκι pa τῶ na Τασα kentiyi ἰ τῶ κέ timpi timpi ἰ pukaya τῶ.

Tafiti waaḷi nyῶma ḥala
(Samiyeli II 8:15-18)

¹⁴ Tafiti tayo kawulaya κε Ἰseyeli νυῶμα tῆna τῶ κέ να ἰ τῆῆγι tampana να ἰ huokῆna yῶlaa tῆna.

¹⁵ Seluya pῶyalῶ Sowari κελε yoolaa νyῶυ τῶ. Ahiluti pῶyalῶ Yosafati κελε takῶlasi sulῶ.

¹⁶ Ahitupi pῶyalῶ Satῶki να Apiyataa pῶyalῶ Apimeleki κελε kῶtῶlaa. Safesa κελε takῶlasi ἠmaalῶ.

¹⁷ Yoyata pῶyalῶ Penaya κελε wulaw tarḷaa νyῶυ τῶ. Tafiti pῶyalaa maγamaγa ntῆ ἰ sῆnlaa sῶsaa.

19

Tafiti tillaa fele tyv
(Samiyeli II 10:1-5)

¹ Μπῶγῶ waaḷu nῶγῶλῶ Amoni νυῶμα wulaw Nahasi sῆpa να ἰ pῶyalῶ λῆετι ἰ lonte.

² Μπῶγῶλε Tafiti tῶma σι: Μαα λῆετι Nahasi pῶyalῶ Hanuḷi κε κupaῆτῶ nti ἰ caa ka lapa-m τῶ. Ἰena Tafiti tili tillaa σι πᾶ polo πᾶ see-ἰ ἰ caa lῶyaya. Tafiti tillaa tala Amoni νυῶμα tetv τaa.

³ Ἰena tetv nti tῶ awulaa sῶkpema τῶ Hanuḷi σι: N huḷi σι lῶyaya seev τῶ κέ Tafiti tila ἰ yῶlaa na? Ἰ tila-weye σι πᾶ feḷi tetv να πᾶ nyi-ti να πᾶ λῆεκι-ti.

⁴ Ntῆna Hanuḷi kpa Tafiti tillaa να ἰ looli pa tantῶη, να ἰ seti pa wontu κε hatoo pa tapanῶsῶ κῆη. Ἰena ἰ tῶyῶn-we,

⁵ να πᾶ tῆena fῆele. Μπῶγῶ Tafiti nu ἰ tillaa tῶm nti. Ἰena ἰ kῶsi yῶlaa σι: Ἰ sῆη-we να ἰ heeli-we σι πᾶ saali Yeliko να pa tantῶη nyῶ, Ἰena pῶcῶ πᾶ tala tῶyaya.

Ἰseyeli nyῶma yoonav κε Amoni nyῶma να Siliu nyῶma
(Samiyeli II 10:6-19)

⁶ Μπόγυ Αμονι νυόμα na pa wulaw Hanuη pa cekəna fεελε nte pa tu Tafiti tə. Uena pá kpaγa Mesopotami isətaa Siliη nυόμα, na Maaka na Sopra nυόμα, pə yoolaa ke apaa, na pa youu keekena na pa kpaγanəη çayalaa. Uena pa fel-weye liyitee nyəətu ke tənənaa hiu na naanəwa.

⁷ Na pá çaa youu keekena ke iyisi hiu na naanəwa na naale (32000). Uena pá kpaγa Maaka wulaw na i yoolaa ke apaa. Μπόγυ pele pa polaa na pá puli Metepa çəb. Na Amoni nυόμα náa lu pa acalee taa, na pá puli youu.

⁸ Tafiti nu mpv, uena í kvsi i yoolaa wulaw Sowari na i yoolaa taa yoolaa təna.

⁹ Μρυγυλε Αμονι νυόμα luwa na pá puli icate səsəde nəγə. Na awulaa mpa pa kəma-weye sənaw tə pele pá puli həyəlvu leηkə ke tawa taa.

¹⁰ Uena Sowari cekəna si i ká yoo taa na waali. Μπόγυ i ləsa Iseyeli yoolaa taa yoolaa na pele pá yookina Siliη nυόμα.

¹¹ Pə kaasa yoolaa kpekəle lente, uena í çele təleye i neu Apisayi na pele pá puli Amoni nυόμα isenta.

¹² Na Sowari heeli Apisayi si: Ye Siliη nυόμα í kpila-m, de n kəw na n sənə-m. Yaa ye Amoni nυόμα kpilina nyá, de máá kəw na má sənə-η.

¹³ Təγə apalutv na tə kaasi ta təyi ta yəlaa na ta Iə acalee təw. Ue Iə í la i luγv nyəntv.

¹⁴ Μπόγυ Sowari na i yəlaa pa svv Siliη nυόμα tee si pá yookina-we na Siliη nυόμα tú çasəle.

¹⁵ Amoni nυόμα nawa Siliη nυόμα tu çasəle. Uena pele pá se Sowari neu Apisayi na pá svv icate. Uena Sowari náa məli Yosalem.

¹⁶ Siliη nυόμα nawa si Iseyeli nυόμα kəla-we. Uena pá kvsi tillaa si pá polo pá ləsi pa tətənaa mpa pa we lfəlati pəγə waali tə. Pa nyvγv tu nté Hatatəsee yoolaa nyvγv tu səsə Sofaki.

¹⁷ Pa heela-təyi Tafiti, uena í koti Iseyeli yoolaa təna na pá təsi Yaatan, na pá kpətəna-we na pá puli pa isenta. Μπόγυ Siliη nυόμα tii pa təw.

¹⁸ Ama Iseyeli nυόμα ná tú pa waali na pá se. Uena Tafiti na i nυόμα pá kú kpaγanəη na i keekena ke iyisi naatosompəyolaya (7000) na yoolaa nəhəe nυόμα ke iyisi nuile (40000) na pá kú yoolaa nyvγv tu Sofaki tətə.

¹⁹ Waatu wei awulaa mpa Hatatəsee ka ηmakəlaa tə pa nawa si Iseyeli nυόμα kəla-we, uena pá polo na pá na Tafiti pá çiki na pá çele-i pa tu. Pə kpaγaw waatu un tə Siliη nυόμα u caaki Amoni nυόμα ke sənaw.

20

*Sowari Iekvγv ke Lapa icate
(Samiyeli II 11:1; 12:26-31)*

¹ Pənaγa sikaa na pə tala waatu wei awulaa teeki youu tə. Μπόγυ Sowari kuu yoolaa na pá polo pá kv Amoni nυόμα. Na pá tá Lapa icate si pa yookina-te. Na Tafiti náa çaya Yosalem.

² Μπόγυ Sowari yoonə Lapa nυόμα na í wakəli icate.

³ Uena pá kuu tə taa wontunaa, uena Tafiti kpaγa wəla ntenuyv ηkv ku we Amoni nυόμα tγv Milikom təw. Ntenuyv ηkv kv yvη ka we isv kiloonaa hiu na naanəwa ké mpv. Paa twwa kv təw ké liyitee pəle. Μπόγυ pa tema-kvγv Tafiti nyvγv.

⁴ Pə kaasa icate yəlaa, uena í tu-weye wahala təma. Ləlaa ke tuη çayalaa, na ləlaa ke pəe saakəlaa, yaa taakukulası setəlaa. Μπόγυ Tafiti lapəna Amoni icate təna. Uena í na i yəlaa pá məli Yosalem.

*Filiisi nυόμα yoonav
(Samiyeli II 21:18-22)*

⁴ Pəle pə waali ké Iseyeli nυόμα pola Filiisi nυόμα yoonav ke Kesee. Waatu inəyi Husa tu Sipikayi kəwa Lefayi tooko Sipayi na pə tisi Filiisi nυόμα.

⁵ Youu leηkə taa ké Yayii pəyalv Ulanη kəwa Katı tu Koliyati neu Lamii. I ηmantaaγa kpatóγv yasəlaya we isv sayata kpatəle.

⁶ Μπόγυ pa tasa youu leηkv suluγv ke Katı. Tənaγa pá nawa kolontu tooko nəγəlv i ké Halafa lulγv tu. I mpee na i nampee we naatoso naatoso. A kpənta hiu na liyiti.

⁷ Apalv un i çaa Iseyeli nυόμα ke təm, uena Tafiti taalv Samma pəyalv Sonataη kv-i.

⁸ Tafiti na i yoolaa pa kəna Filiisi icate Katı tookonaa mpe.

21

*Kəkalvγv na yvlkəsəkv
(Samiyeli II 24:1-9)*

¹ Μπόγυ kvγakv nakəli Satani maγasaa si i tγvi Iseyeli nυόμα ke wahala. Uena í tusi Tafiti si í kala Iseyeli nυόμα.

² Ntēna Tafiiti tō Sowapī na yooṁ nyuṁ nyóma lēlaa si: I polo í kala Iseyeli tetu tēna yēlaa, na má nyi pa nyuṁ.

³ Ntēna Sowapī cō-i si: Hai, ta caa, Išo í la na Iseyeli nyóma huki tōm nunōwa (100). Sapa isəntō pa tēna pa ké nyá ifalaa ké. Ie pepe tō ké n caa si ḥ nyi pa nyuṁ, na ḥ sōsi Iseyeli nyóma ke isayatu taa?

⁴ Ntēna wulaw si í kala ke í kala. Ilena Sowapī náá cōo Iseyeli tetu tēna na í kala yēlaa na í mēli Yosalem.

⁵ Na í heeli wulaw si Iseyeli yoolaa we iyisi iyaga ke tōm iyaga, na iyisi nunōwa (110000) na Yuta nyóma ke iyisi nasəle na nutoso na naanōwa (470000).

⁶ Sowapī lanje ka wakəlōna wulaw tōm ntəyi. Ie í ta kala Lefi na Pēncamēe nyóma.

*Išo hōma Iseyeli nyóma ḥkpaṁṁ ke Tafiiti isayatu tōo
(Samiyēli II 24:10-17)*

⁷ Mṛóyō Tafiiti yaasi uní í ta maṁa Išo, na ílē í hō Iseyeli nyóma ḥkpaṁṁ.

⁸ Ntēna Tafiiti səlēmí Išo si: Tacaa, ma lapa mpv tō, ma wakəlaa ké. Ie wii-m ma isayatu ntí. Ma lapa kōmēlentō ké.

⁹ Mṛóyō Tacaa heela Tafiiti layatu tasəlv Išo kuyōyōtoto teləsōlv Katí si:

¹⁰ Poló ḥ heeli Tafiiti si ma su wahalanaa tooso si í ləsi pa taa kolōm na má kōna-i.

¹¹ Mṛóyō Katí pola Tafiiti kiṁ na í pəōsi-i si: Tacaa si weye ḥ ləšəyi?

¹² Nyōyōsi í lu pusí tooso? Yaa ḥ se nyá kolontunaa ke isətvnnaa tooso? Yaa Išo í tili isətaa tillu na í pəli yulokəsəkv ke kuyēṁ tooso ke Iseyeli tetu tēna taa? Maṁasi nyá taa na ḥ cō na má heeli wei í tila-m tō.

¹³ Ntēna Tafiiti cō-i si: Ma lanje pəśaa ké. Pə kəla-m teu si má pēti ma təyi Tacaa niṁ taa. Sana uní í hō tá ḥkpaṁṁ na mpi yolv ká hōm-i tō. Mpi tō, í pətətəle tōwəya.

¹⁴ Ilena Išo kōna yulokəsəkv, na Iseyeli nyóma si yēlaa iyisi nutoso na naanōwa (70000).

¹⁵ Mṛóyō Tacaa tila isətaa tillu wei í kuyí tōyō Yosalem. Isətaa tillu talaa isu í ká niki kuyō, ilēna Išo layasi hōwēe na í səṁsi-i si: Yele mpv pə maṁanaa.

Waatv uní ilē, isətaa tillu we Yepusi to Olənanṁ təyōnəya tēmate ntē.

¹⁶ Tafiiti kusa isē, ilēna í ná isətaa tillu ke atē atē na í kpeləsəyi í layatē na Yosalem tō. Mṛóyō í na səśaa mpa paa suu ləyaga fəlvətnaa taka tō pa hōta pa isəntō.

¹⁷ Ntēna Tafiiti si: Hai, ma wakəlōna. Mpi tō, má yəyōtəna si pá kala kōkalōv. Yēlaa pənē pa taa nəyōlv ta la taalı nəyōlv. Mpv tō, pu wēe si má na ma təyaga nyóma tá tō ké Išo í tu niṁ.

*Tafiiti ḥmawa Tacaa ke kōtəya təlate
(Samiyēli II 24:18-25)*

¹⁸ Mṛóyō Tacaa isətaa tillu heela Katí si: Heeli Tafiiti si polo timpi Olənanṁ makí í təyōnəya tō na ḥ ḥmá Tacaa ke kōtəya təlate.

¹⁹ Ilena Tafiiti tēe, isu Tacaa heeluyv Katí si í heeli-i tō.

²⁰ Olənanṁ na í pəyalaa liṁiti paa wēnna tēna, na pá makí pa təyōnəya. Mṛóyō pa ná isətaa tillu ilēna pá se na pá ḥmēli.

²¹ Tafiiti tala tēna na apəlv uní í na-i, ilēna í lu katəya taa na í polo na í hənti-i atē.

²² Ilena Tafiiti tōm-i si: Pēstəna-m nyá katəya na má fel-iṁ na má ḥmá Tacaa ke kōtəya təlate, na yulokəsəkv kōnē kō su tənəya.

²³ Ntēna Olənanṁ si: Hai, tacaa, kpaṁa na ḥ lana mpi ḥ caakí tō. Ma keēke keēle na pə naanṁ, fəya keēke na ḥ la katəya taasi. Kpaṁa naanṁ na təyōnəya na ḥ la katəya. Ma ha-iṁ pə tēna.

²⁴ Ilena wulaw tō si: Aai yoo, ma caa ma fel-iṁ pə liyitee ké, taa ha-m. Maa caa si má la Tacaa ke kōtəya ke nyá nyōm, yaa pəlv mpi pə tō ma ta wu tō.

²⁵ Mṛóyō Tafiiti fēla Olənanṁ ke wula nyəyōtv nasətvoso (600) ke katəya ḥke ka tō.

²⁶ Ilena Tafiiti ḥmá Tacaa ke kōtəya təlate ke lonte ntē tē taa. Na í la kōtasi nsi kōkō lusa si tēna tō na nəyō kolōmaga kpəntōv nyōnsi. Na í səlēmí Išo na Išo tisi kōkō na ká nyaga í kōtasi.

²⁷ Mṛóyō Tacaa tōma isətaa tillu si: Məḥna nyá layatē ke tə suyute taa.

²⁸ Mṛóyō Tafiiti cəkənaa si Tacaa mōwa í səlēmōv ke Yepusi to Olənanṁ katəya taa tēna. Ilena Tafiiti lakí tənəya kōtasi.

²⁹ Waatv uní to Išo cōkəle nte Moisi ka lapa wōlāya tetu taa tō na pə katəya təlate pu we Kapawəṁ təkətəle ké.

³⁰ Ama Tacaa isətaa tillu layatē tōm ka kpawa Tafiiti ke səyōntv. Ie í ta pəsi na í tala tēna si í sēki-i.

22

¹ Pə tō ké Tafiiti tənəya si: Cəneye paa ḥmá Tacaa tēsēle na kōtəya təlate nte tē tō Iseyeli nyóma ka lakí kōtasi tō.

Tafiiti lōpυ sι ι ημαακι Iso taseele

² M̄p̄oḡo Tafiiti tōma sι: I koti Iseyeli taa cayalaa. Uena Tafiiti tυ-weyε tēmle sι p̄a saaki p̄ee wena paa ηmana Iso taseele tō,

³ na í tayani nyəḡətu tuutuuma wei paa luna kam̄p̄onaa nyómá kókamεε tō na nyómá kukolisee nna pa t̄l̄əȳəna n̄on̄os̄i tō na í kaa nyəḡəluvu kuseem̄yυ ke tuutuuma tōtō.

⁴ Na í kaa taasi k̄op̄əns̄i nsi Sit̄əη na Tii nyómá k̄əηayana-ι t̄əḡo tuutuuma.

⁵ Tafiiti maγasaya ι taa k̄e sι: Ma p̄əyalv Salom̄əη k̄e p̄əyaya, ι ta nyanta p̄ulv. P̄əyεle p̄ə wεε sι p̄a ηmá Iso taseele n̄t̄εyε na t̄ə taa wεena saala k̄e tetv t̄əna taa. M̄pυ tō, maa tayani mpi p̄ə wεε sι paa lana tō. P̄ə tō k̄e ι tayana wontunaa payale na p̄ác̄o í sι.

Tafiiti tv Salom̄əη sι ι ηmá Iso taseele

⁶ M̄p̄oḡo Tafiiti yaa ι p̄əyalv Salom̄əη na í tυ-ι sι ι ηmá Iseyeli Iso Tacaa ke ι taseele.

⁷ Na í heeli-ι sι: Ma pu, maa t̄owa ma taa k̄e sι maa ηmá Iso Tacaa ke timpi paa s̄εε-ι tō.

⁸ Ama Iso c̄o-m sι ma sula ȳəlaa k̄yυv ke yooυ taa. P̄ə tō k̄e p̄ə f̄ei sι m̄a ηmá-ι timpi paa s̄εεki-ι tō.

⁹ Ma p̄əyaya k̄ulblaya kaa wεε yoolu isυ m̄a. Kaa la h̄εεs̄yυv t̄o k̄e. Iso m̄a ma kaa yele na ma p̄əyalv kolontunaa m̄pa pa c̄əna-ι t̄o p̄a yona-ι. Hali ι h̄əte n̄t̄e Salom̄əη. P̄ə nyuyv n̄t̄e sι h̄εεs̄yυv t̄o. Maa yelee k̄e na Iseyeli nyómá h̄εεs̄i na p̄a cayana pa t̄əyι ι kawulaya waatv t̄əna taa.

¹⁰ Inι ι ka ηmana-m timpi paa s̄εεki-m tō. Maa nyən̄əyι-ι ma p̄əyalv, na íl̄e í nyən̄əyι maγa ι caa. Maa yelee na ι kawulaya la t̄əη ke Iseyeli ke tam tō.

¹¹ N̄t̄ena Tafiiti t̄asa sι: Ma pu, nyá Iso Tacaa í s̄əna-η na í p̄əsi na í ηmá-ι timpi paa s̄εε-ι tō. Isυ ι ȳəḡətuvy nyá t̄ə tō.

¹² I t̄ə-η layatv na í c̄ek̄əna k̄op̄antv na isayatv ke waatv wei ι ka t̄v Iseyeli nyómá ke nyá nin̄ taa tō. Uena í p̄əsi na í t̄aki ι kiiv.

¹³ Ye n̄ t̄ək̄əyι k̄us̄əs̄utv na k̄ot̄ot̄otv nti ι hula Moisi na ι c̄ela Iseyeli nyómá tō na í lak̄i-ti, n̄ ká waa p̄ə t̄əna p̄ə taa. T̄əḡo apalutv na í nȳə t̄əη, taa nyana p̄ulv, p̄ác̄o taa sele.

¹⁴ Ma kaasa ma t̄i na m̄a kaa wolanaa m̄p̄aya Tacaa taseele ηmav t̄ə t̄o, pa t̄e t̄ən̄ənaa iyisi tooso (3000). Liȳitee nyəḡətu ná t̄e t̄ən̄ənaa iyisi h̄iu na naan̄owa (30000). Na p̄ə kaasi nyəḡəluvu kuseem̄yυ na nyəḡəluvu maγamaya ke tuutuuma. Ma t̄ema k̄p̄əηk̄p̄elas̄i na p̄ee ke tayan̄yυv na m̄a s̄i. N̄ p̄əs̄əyι na í s̄əsi p̄ə t̄ə t̄o.

¹⁵ N̄ ka wεena t̄ema lataa payale, paa ηmalaa na saak̄elaa na nin̄ t̄ema lataa lel̄aa.

¹⁶ N̄ wena wolanaa na liȳitee nyəḡətu na nyəḡəluvu kuseem̄yυ na nyəḡəluvu maγamaya ke tuutuuma. Ue s̄v̄ nyá t̄əmle taa. Tacaa í wεe nyá waal̄i.

¹⁷ P̄əle p̄ə waal̄i k̄e Tafiiti t̄owa Iseyeli nyuyv nyómá t̄əna sι p̄a k̄ə p̄a s̄əna ι p̄əyalv Salom̄əη.

¹⁸ Na í t̄o sι: Tacaa m̄ə Iso wε m̄ə waal̄i k̄e, na í yelee na tetv t̄əna caȳa t̄əp̄am̄m ke hatoo waatv wei ι t̄ə ȳəlaa kancaalaya nyómá ke ma nin̄ taa tō. M̄p̄e pa p̄əs̄əna n̄t̄εyε Tacaa na ι ȳəlaa pa t̄əmle nyómá.

¹⁹ M̄pυ tō, í s̄εεs̄i is̄əle na lotu kolom̄tv na í p̄εeki Tacaa m̄ə Iso na í ηmá-ι timpi paa s̄εε-ι tō, na í s̄i ι atakaa na wontu kat̄e nȳəntv ke t̄əna.

23

Lefii nyómá t̄əma

¹ Tafiiti k̄pat̄əla teu, Uena í k̄pa ι p̄əyalv Salom̄əη ke Iseyeli wulav.

² Na í kot̄i Iseyeli nyuyv nyómá t̄əna na k̄ət̄elaa na Lefii nyómá.

³ M̄p̄oḡo pa kala Lefii nyómá apalaa m̄pa pa p̄us̄i wε h̄iu na naan̄owa na waal̄i tō. Pa wε ȳəlaa iyisi p̄əlefei nule (38000).

⁴ Uena Tafiiti l̄əs̄i pa taa k̄e ȳəlaa iyisi h̄iu na liȳiti (24000) sι p̄a f̄eηȳi Iso taseele ηmav na ȳəlaa iyisi naatoso (6000) ke nyuyv nyómá na tam h̄ul̄aa.

⁵ Ȳəlaa iyisi liȳiti (4000) k̄e n̄on̄os̄i tan̄laa. Ȳəlaa iyisi liȳiti (4000) náá san̄ Iso na c̄əməη wei Tafiiti yelaa na p̄a lu tō.

⁶ Uena p̄a faȳa Lefii nyómá ke k̄p̄eka na p̄ə k̄εεs̄əna pa l̄ul̄əη nyuyv nyómá, isυ Lefii p̄əyalaa K̄εεs̄əη na Kehat̄i na Melali.

⁷ K̄εεs̄əη piya n̄t̄e Lat̄əη na Simeyi.

⁸ Lat̄əη ná l̄ula piya tooso k̄e. Yehiyeli na Setam na Sow̄eel̄i.

⁹ Simeyi ke piya tooso, Selomiti na Hasiyeli na Halan̄. Lat̄əη p̄əyalaa l̄ul̄əη nȳəəη nyómá n̄t̄e.

¹⁰ Simeyi íl̄e ι piya wε liȳiti t̄ət̄o, Yahat̄i, na Sisa na Yewusi na Peliya.

¹¹ Yahat̄i kele kancaalaya nȳəη, na Sisa ke naale nȳəη. Yewusi na Peliya pa ta hiki piya ke s̄əs̄əm. Uena p̄a k̄p̄enti-wε isυ l̄ul̄əyυv kol̄m̄yυv.

¹² Kehat̄i l̄ula piya liȳiti k̄e. Am̄əlam na Isaa na H̄ep̄əl̄əη na Wusiyeli.

¹³ Amelam piya nté Alon na Moisi. M̀p̀r̀ỳg̀ỳ pa ləsa Alon na ɪ lɔlɔyɔ nyóma ke tam tɔɔ sɪ pa tike pá paasəna kate taa kate tɔcayale na pá lakɪ Tacaa ke tulaaɔlɔnaa kɔtasɪ na ɪ tɔmlɛ na pá kooliyi yɔlaa ke nɔɔsɪ kɔpənɪ na Tacaa hətɛ taa.

¹⁴ Moisi ké Isɔ yulɔ ké, paa na mpɔ ɪ piya wɛ Lefii lɔlɔyɔ nyóma taa ké ɪsɪ yɔlaa ke yem.

¹⁵ ɪ pəyalaa nté Keesəm na Iiyesɛɛ.

¹⁶ Keesəm pəyalɔ kɛlɛ Sepuwɛlɪ.

¹⁷ Pəyaya kɔlɔmɔɔa ke Iiyesɛɛ lɔlaa ɪ ta tasa nakəlɪ. Pa yaa-ke sɪ Lehapiya. Ama Lehapiya pəyalaa wɛnna pəyalɛ.

¹⁸ Isaa pəyaya nté Selomiti.

¹⁹ Hɛpəlɔn pəyalɔ kancaalaya nyəŋ nté Yeliya. Naale nyəŋ nté Amaliya, tooso nyəŋ nté Yasiyɛlɪ, na liyiti nyəŋ ke Yekamam.

²⁰ Usiyɛlɪ pəyaya kancaalaya nyəŋka nté Mika, na naale nyəŋka ke Isiya.

²¹ Melali piya nté Malii na Musi. Ilena Malii náá lɔlɪ piya naale, Ilaasaa na Kisi.

²² M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Ilaasaa ná sɛpa ɪ ta hiki apalɔpəyaya. Alɔpiya tike ke ɪ hikaa. Ilena ɪ caa newaa pəyalaa náá kpaya-wɛ.

²³ Piya toosoɔyɔ Musi na Lɔlaa. M̀p̀ɛ̀ỳɛ̀lɛ Malii na Itɛɛ na Yelemɔti.

²⁴ Lefii lɔlɔyɔ nyóma nté na m̀p̀ɛ̀ỳɛ̀lɛ pa nyɔɔŋ nyóma na pə́ kɛɛsəna ɪsəna pa tu pa hɛla ke kɔkalɔyɔ takɔlaya taa tɔ. Pa pɔsɪ takɪ hiu hiu tɔyɔ pa caalɔyɪ Tacaa tɔmlɛ ke Isɔ tɛsɛɛlɛ taa.

²⁵ Tafiti ka yɔyɔta mpɔ sɪ Isɛyɛlɪ Isɔ Tacaa yɛlaa na yɔlaa hɛɛsɪ na ɪ maɔamɔɔa ɪ wɛ Yosalem taa ké tam.

²⁶ ɪlɛ Lefii nyóma kaa tasa Isɔ cokɔlɛ na ɪsɔ sɛɛv wontu tənaya lona layasɔyɔ.

²⁷ Ilena pá ŋmaaki pa hɛla ke waatu wei pa takɪ pɔsɪ hiu hiu tɔ. Isɪ Tafiti ka sɔw tɔ.

²⁸ Na Alon lɔlɔyɔ nyóma náá tɔyɔ-wɛyɛ tɔmlɛ ke Isɔ tɛsɛɛlɛ taa na pə́ pətəma taa na pá tayanɔyɪ kɔtaya wontu na pá lakɪ pə́ ɪsɔ sɛɛv təma lenna.

²⁹ Isɪ Isɔ pɔtɔpɔtonaa tɔyɔ, na kɔtɔyɔv ŋku pa lakɪ kɔtaya tɔ pə́ mɔlɔm m̀p̀ɪ pa tɔyɪ kɔkɔsɔm fɛɪ kakalasi na kakalasi nsi pa tɔyɪ nim taa tɔ, na tinte pə́ mɔlɔm tayanɔyɔ. Na pá fenjiyi sanəyanaa na maɔasɔlasɪ pə́ tɔɔ.

³⁰ Pə́ wɛɛ sɪ yonyoolaa í wɛɛ tam ké tanəŋ na taanaya, na pá saŋ Tacaa na pá kɔsɪ ɪ nyɔyɔ.

³¹ Na kɔtɔlaa lakɪ-ɪ kɔtasɪ nsi kɔkɔ lusa sɪ tənə tɔyɔ kuyakɔ kɔhɛɛsɔyɔ wule, na ɪsɔtɔ kuyakɔ kancaalaya nyəŋkɔ, na acima lenna wule. M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Lefii nyóma ká lakɪ pa təma ke tam ké Tacaa ɪsɛntaa ɪsɪ pa tu-wɛ tɔ.

³² Paa paasəna Isɔ cokɔlɛ na kate taa kate nəŋ. Ilena pa tɛtɔnnaa Alon pəyalaa náá lakɪ Isɔ tɔyaya taa təma.

24

Kɔtɔlaa kpeka

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ pa faɔa Alon lɔlɔyɔ nyóma ke kpeka kpeka. Piya liyiti ké ɪ ka lɔlaa. M̀p̀ɛ̀ỳɛ̀lɛ Natari, na Apihu, na Ilaasaa, na Itamaa.

² Ama səm kɔla Natari na Apihu na pá yele pa caa. Pə́cɔ pa feina pəyalaa. Pə́ tɔɔ ké pə́ yɛla Ilaasaa na Itamaa pá tike na pa lakɪ kɔtɔyɔ tɔmlɛ.

³ Pə́lɛ pə́ waali ké Tafiti na Ilaasaa lɔlɔyɔ tɔ Satɔki, na Itamaa lɔlɔyɔ tɔ Ahimelɛki, pa faɔa kɔtɔlaa ke kpeka na pə́ kɛɛsəna pa təma.

⁴ Ilena pá ná sɪ Ilaasaa nyóma kɔla pəyalɛ ke Itamaa nyóma. Pə́ tɔɔ ké pa faɔa Ilaasaa nyóma ke lɔlɔŋ kpeka naanɔwa na naatoso, na Itamaa nyóma ke kpeka pə́lɛfɛɪ naanɔwa na pa nyɔyɔ nyóma.

⁵ Tɛtɛ ké pa tɔwa na pá kpəna kɔtɔlaa na Isɔ tɛsɛɛlɛ tɔmlɛ lataa ke Ilaasaa na Itamaa pa lɔlɔŋ taa.

⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Lefii kpekaɛ tɔ Semaya pəyalɔ Netanɛyɛlɪ wei ɪ ké takɔlasɪ ŋmaɔlɔ tɔ, ɪ ŋmaa pa hɛla ke wulaɔ na nyɔyɔ nyóma, na kɔtɔlɔ Satɔki na Apiyataa pəyalɔ Ahimelɛki na kɔtɔlaa na Lefii lɔlɔyɔ nyɔyɔ nyóma pa ɪsɛntaa. Təm naale naalɛyɛ pa tɔ tɛtɛ ké Ilaasaa lɔlɔyɔ nyóma tɔɔ, na Itamaa lɔlɔyɔ nyóma tɔɔ ké tɔm kɔlɔm kɔlɔm.

⁷⁻¹⁸ Kpeka nyɔyɔ nyóma m̀pa pa tɔ tɛtɛ na pá kpa tɔ pa hɛla ntɔ:

1. Yoyalipi
2. Yetaya
3. Halim
4. Sewolim
5. Maləkiya
6. Miyamɛŋ
7. Hakɔsɪ
8. Apiya
9. Yesuwa
10. Sekaniya

- 11. Iiyasipi
- 12. Yakim
- 13. Hupa
- 14. Yesepari
- 15. Pilaka
- 16. Imee
- 17. Hesii
- 18. HapiseSi
- 19. Petahiya
- 20. IsekiyeEli
- 21. Yakerj
- 22. Kamuli
- 23. Telaya
- 24. Maasiya

¹⁹ Isəna pa pūla kpeka yəlaa ke pa təmle tō tōyole, si pā təj pa caa Aləj kosəsuto na pā keesəna tsəna Iseyeli Isə Tacaa ka su-i tō, na pā suv Isə tāsēle taa ké təmle lapu.

Lefii nyóma lelāa hēla

²⁰ Lefii nyóma lelāa nyūyū nyóma hēla ntō cəne. Aməlam lūbyū nyóma nté na Supayeli. Supayeli nyóma nté na Yetiya.

²¹ Lehapiya nyóma taa kancaalaya tō nté Isiya.

²² Isaa lūbyū nyóma nté na Selomoti, Selomoti nyóma nté na Yahati.

²³ Həpəlanj pəyalv kancaalaya nyəj nté Yeliya, naale nyəj ke Amaliya, na tooso nyəj ke Yasiyeli, na liyiti nyəj ke Yekamam.

²⁴ Usiyeli pəyalv kele Mika. Mika lūbyū taa tō nté Samii.

²⁵ Mika in i neu Isiya lūbyū taa tō nté Sakali.

²⁶ Melali pəyalaa nté Malii, na Musi, na Yasiya.

²⁷ Melali lūbyū nyóma mpa i pəyalv Yasiya lulaa tōyole Soham, na Sakuu na Ipili.

²⁸⁻²⁹ Malii pəyalaa ka we naaleye, Ulasaa na Kisi. Ama Ulasaa ná feina pəyalv. Kisi pəyalv kele Yelameyeli.

³⁰ Musi pəyalaa nté Malii na Itēe na Yelimoti.

Lefii lūbyū nyóma nté.

³¹ Aləj lūbyū nyóma ka tona tete na pā kpa pele tətəyō wulav Tafiti na Satōki na Ahimeleki na kotəlaa nyūyū nyóma pa kin. Na pā lá rúpóy taalōnaa na newaa.

25

Yonyoolaa kpeka

¹ Múpóy Tafiti na Isə seev kpeka nyūyū nyóma, pa kpa Asafi, na Hemanj, na Yetutunj, pa lūbyū nyóma na pa mpaas si, pā yoo Isə Təm yontu na sanjōnaa, na cəməj, na kpejkepejnaa. Təmle nté tə lataa hēla nté:

² Asafi wei i yookaya Isə Təm yontu isu wulav ka heeluyū-i tō. In i paasayana i pəyalaa Sakuu, na Yosēfu, na Netaniya, na Asalela.

³ Yetutunj pəyalaa nté Ketaliya, na Seli, na Yesaya, na Simeyi, na Hasapiya, na Matitiya. Pa naatoso in, pa caa wei i yookaya Isə Təm na sanjō na i sanj-i tō, in i paasayana-we.

⁴ Hemanj pəyalaa nté Pukiya, na Mataniya, na Usiyeli, na Sepuweli, na Yelimoti, na Hananiya, na Hanani, na Iiyata, Kitaliti, na Lomameti-Isee, na Yosepekasa, na Maloti, na Hotii, na Mahasiyoti.

⁵ Hemanj pəyalaa nté pa tənaya mpu, na in i ka kena wulav nalv na i tēləsəyi-i Isə kuyəotutu. Apaləpiya naanōwa na liyiti na aləpiya liyiti ke Isə hawa apalo in i pā kōsi i nyūyū.

⁶ Isə tāsēle taa ké mpe in pa caanaa Asafi, na Yetutunj, na Hemanj pa paasayana-we, na pā yooki yontu na kpejkepejnaa, na cəməj, na sanjōnaa, isu wulav ka suv tō.

⁷ Yonyoolaa səsaa mpe na pa kpekəle taa nyóma, mpa paa hulv Tacaa sam yontu ke mpu tō, paa we yəlaa pəlefe i ħmōnyū na nunaasa na naanōwa (288) ké.

⁸ Tete ké pa tōwa na pā kpa pa tēna. Pa ta fayə ifepiya, na akpatəlaa, yaa yonyoolaa nyəntaa na kpeləməlaa.

⁹⁻³¹ Kpeka nyəj nyóma mpa pa tō tete na pā kpa tō pa hēla ntō:

- 1. Asafi pəyalv Yosēfu
- 2. Ketaliya
- 3. Sakuu
- 4. Isəli
- 5. Netaniya
- 6. Pukiya

- 7. Yesalela
- 8. Yesaya
- 9. Mataniya
- 10. Simeyi
- 11. Asaleh
- 12. Hasapiya
- 13. Supayeh
- 14. Matitiya
- 15. Yelemoti
- 16. Hananiya
- 17. Yosepekasa
- 18. Hanani
- 19. Maloti
- 20. Iiyata
- 21. Hotii
- 22. Kitliti
- 23. Mahasiyoti
- 24. Lomameti-Isēē

Paa kpekale nyogu to wei na i kpekale nyogu nyoma pa we yalaa naanowa na naale ke.

26

Nōnōssi tanjaa kpeka

¹ Nōnōssi tanjaa ka wena pa kpeka ke. Kolee lulugu to Kolee payalu Meselemya, Asafi saali
² payalaa we naatosompayolaya. Pa hēla nto isu pa kēla tēma to. Sakali, na Yetiyayehi, na Sepatiya, na Yataniyehi.

³ Ilam, na Yohanah, na Iiyohenayi.

⁴ Opeti-Itam nyoma we pālefei naanowa. Pa hēla nto, isu pa kēla tēma to. Semaya, na Yosapoti, na Yowa na Sakaa, na Netaneyehi.

⁵ Amiyehi, na Isakaa, na Pewulitayi. Iso ka koola Opeti-Itam ke kupanto ke.

⁶ I payalu Semaya payalaa ka ke yoolaa taa yoolaa ke pa lulugu taa ke. Mpi to, paa ke kpekale nyoma.

⁷ I payalaa mpeyele Otini, na Lefayehi, na Opeti, na Ilasapoti, na pā sōsōna pa newaa Iihu na Semakiya, paa ke yoolaa taa yoolaa ke.

⁸ Opeti-Itam ni i lulugu nyoma na pa payalaa mayamaya na pa lulugu nyoma lelala ka ke yoolaa taa yoolaa ke. Pa tēna paa we yalaa nutoso na naale.

⁹ Meselemya payalaa na i newaa kpekale nyoma ka ke yoolaa taa yoolaa ke pāle fei hiu ke.

¹⁰⁻¹¹ Melali lulugu to Hosa payalaa ntē liyiti, isu pa kēla tēma to, pa taa sōsō ntē Simili, na Hilikiya, na Tepaliya, na Sakali. Paa na Simili taa ke kancaalaya payaya to, i caa ka hana- i lonte ntē. Hosa payalaa na i newaa pa kpekale tēna we yalaa naanowa na tooso.

¹² Kpeka ani a nōnōssi tanjaa nyōn nyoma, na a yalaa pa lakaya pa tēmlē ke Iso tēsēle taa ke.

¹³ Mpyōyō sōsaa na ifeipyi pa to tete na pā tala nōnōssi kotanasi ke teitei na pā keesōna pa lulug, pa ta fayasi nōyōb.

¹⁴ Pa mayasa mpu lena pā kra Selemiya na i caya ilim tēmlē tō nōnōyō. Na pā su i payalu Sakali wei i kē layatu tasōb kupan tōyō ilim ntōyōn tō nyōhka.

¹⁵ Ilena pā su Opeti-Itam ke ilim mpōtōh tō nyōhka. Na i payalaa nāā feniyi wontu tēsule kutulu.

¹⁶ Supim na Hosa pa tanjōhōna ilim tētōle nōnōyō hka pa yaa si, Saleketi to. Mpaau kōkprakrau taa kē kele ka weē.

Isōna paa faya kpeka wena a tanjaya nōnōssi tōyōb:

¹⁷ Lefii nyoma naatosō nā tanjaya ilim tēmlē nōnōyō ke paa kōyako hku. Na yalaa liyiti nāā tanjōy pō ntōyōn tō nyōhka ke paa kōyako hku. Na yalaa liyiti nāā tanjōy ilim mpōtōh tō nōnōyō ke paa kōyako hku. Na yalaa liyiti tōtōyō wontu tēsule ke naale naale.

¹⁸ Na yalaa liyiti ke ilim tētōle tō kōhōn taa kutulu yu kusōsōyō kin ke hapāle cōb. Na naale na kutulu yu mayamaya cōb.

¹⁹ Kolee na Melali pa lulug taa tanjaa kpeka ntē.

Lefii nyoma tēma lena

²⁰ Lefii nyoma lelala paasayana Iso tēsēle kpancooh, na wontunaa mpa pa lakēna Iso tēmlē to.

²¹ Keēsōh lulugu to Latan lulugu nyōn nyoma hēla ntē Yehiyehi

²² na i piya. Ilena Setam na i neu Sowēehi, pā paasōyōna Iso tēsēle kpancooh.

²³ Pē kaasa Amēlam na Isaa na Hēpōhōn na Usiyehi, pa lulug kpeka taa to,

²⁴ Moisi pəyalu Keesəm luləvu tu Sepuweli ka kena kpancooh tanlaa nyūvu tu.

²⁵ Luləvu ŋku ku taa ké Iiyeseē weē. Iiyeseē inəgəle Keesəm neu pəyalu. Iiyeseē pəyalu Lehapiya luləna Yesaya, Yesaya luləna Yolam, na Yolam náá lulu Sikəli, na Sikəli náá lulu Selomiti.

²⁶ Selomiti na i newaa pa paasayana wontunaa mpa pa hawa Iso tō. Paa wulav Tafiti na i lulə nyōōh nyəma na yoolaa iyaga (1000) nyūvu nyəma na nuuwa (100) nyūvu nyəma na yoolaa nyūvu nyəma ləlaa.

²⁷ Mpe inu paa ha Tacaa ke wontunaa mpa pa hika yoo taa təgə sɪ pa tayanəna Iso təsesele.

²⁸ Pə tənə mpi Iso kuyəgətəvu tələsəlu Samiyeele na Kisi pəyalu Sayuli na Nee pəyalu Apənee na Seluya pəyalu Sowari-we paa hawa Iso tō, Selomiti na i newaa pa nyənayana pə tō.

²⁹ Isaa pəyalu Keniya na i pəyalaa pa paasayana Iseyeli tətə təmnaa na huule.

³⁰ Hasapiya na Həpələŋ luləvu taa yəlaa iyaga na nasətosə na nuuwa (1700) mpa pa təma we teu na pa nyūvu kulaa tō, mpe pa fəŋayana Iseyeli tətə nti tu we Yaatanu ilim tətəle tō tō, na pá paasəyənə tətə na Iso sɛɛu pə təm.

³¹ Yeliya ka kena Həpələŋ nyəma luləvu nyūvu tu. Tafiti kawulaya pənaya nule nyəŋka taa ké pa tənə luləvu ŋku ku loosi, na pá hiki Kalaati tu Yasee ke i luləvu nyəma mpa pa təma we teu na pa nyōōh kulaa tō.

³² Mpyóyó Tafiti ləsa luləvu ŋku ku taa ké yoolaa taa yoolaa ke iyisi naale na nasətosə na nuuwa (2700) na i səsə Yeliya tō. Pa tənaya mpu pa ké luləh nyōōh nyəma ké sɪ pa paasəyənə Luperə na Katu kpeka na Manasee kpekəle həyələvu ŋku ku wəna pəyə waali tō tō, pa tətə na pə Isosele təm.

27

Yoolaa tayanvu

¹ Iseyeli nyəma mpa pa lakaya wulav təmle təgəlu. Pa taa ka we luləh nyōōh nyəma, na yoolaa iyaga (1000) nyūvu nyəma, na yoolaa nuuwa (100) nyūvu nyəma, na tətə təm paasənlaa. Pa təmle nté yoolaa faɣan na pá laki isətə isətə ke pənaya taa na pá kaasayɪ təma. Paa kpekəle nteye yəlaa iyisi hiu na liyiti (24000).

²⁻¹⁵ Nyūvu nyəma mpa pa paasayana-we tō pa həla ntə. Isətu kancaalaya nyəh nyəma nyūvu tu nté Pələsi luləvu tu Sapitiyele pəyalu Yasopam. Inu i ka kena i kpekəle taa yoolaa səsaa nyūvu tu. Isətu naale nyəh nyūvu nyəma nté Ahowa tu Totayi na pə səsənəna i waali tu Mikələŋ. Isətu tooso nyəh nyəma nyūvu tu nté kətəlu səsə Yoyata pəyalu Penaya. Penaya inu i ka ké yoolaa hiu na naanəwa kpekəle taa ləlu ke waatu wei i pəsa nyūvu tu təgə. I pəyalu Amisapatu ka muna i kpekəle na i paasəyənə. Isətu liyiti nyəh nyūvu nyəma nté Sowari pəyalu Asayeele. Pəle pə waali ké i pəyalu Sepatiya. Isətu kakpasɪ nyəh nyūvu tu nté Isəla luləvu tu Samuti. Isətu naatosə nyəh nyūvu tu nté Tekəwa tu lkesi pəyalu Ila. Isətu naatosompəyələyaya nyəh nyūvu tu nté Ifəlayim kpekəle tu Helesɪ ke Paləŋ. Isətu pələfəi nyəh nyūvu tu nté Sela luləvu tu Husa tu Sipikayi. Isətu pəyələyafəi nyəh nyūvu tu nté Anatəti tu Apiyeseē ke Pəncamee kpekəle taa. Isətu naanəwa nyəh nyūvu tu nté Netofa tu Malayi ke Sela luləvu taa. Isətu naanəwa na kuləm nyəh nyūvu tu nté Ifəlayim kpekəle tu Penaya ke Pelatəŋ. Isətu naanəwa na naale nyəh nyūvu tu nté Netofa tu Helitayi ke Otiniyee luləvu taa.

Kpeka nyōōh nyəma

¹⁶ Iseyeli kpeka nyōōh nyəma ka wəna pa səsaa, halɪ pa həla ntə. Luperə kpekəle taa nyəh nté Sikəli pəyalu Iiyeseē, Simiyəŋ kpekəle taa nyəh nté Maaka pəyalu Sefatiya.

¹⁷ Lefii kpekəle nyəh nté Kemuweli pəyalu Hasapiya. Aləŋ luləvu nyəma nyəh nté Satəki.

¹⁸ Yuta kpekəle nyəh nté Tafiti taalənaa taa ləlu Ilihu. Isakaa nyəma nyəh nté Mikayeele pəyalu Omili.

¹⁹ Sapuləŋ nyəma nyəh nté Opatiya pəyalu Isemaya. Nefətəli nyəma nyəh nté Asəliyele pəyalu Yeliməti.

²⁰ Ifəlayim nyəma nyəh nté Asasiya pəyalu Osee. Manasee kpekəle həyələvu ŋku ku wəna ilim tətəle tō tō, kulə ku nyəh nté Petaya pəyalu Soweele.

²¹ Na həyələvu ŋku ku wəna ilim tətəle tō ké Kalaati tətə taa tō ku nyəh nté Sakalɪ pəyalu Itoo. Pəncamee kpekəle tu nté Apənee pəyalu Yasiyeli.

²² Təŋ kpekəle tu nté Yeloyam pəyalu Asaleli.

Iseyeli kpeka səsaa nté.

²³ Tafiti taa kala ifepiya mpa pa wəna pusi hiu yaa pa seka mpu tō. Mpi tō, Tacaa ka təmayə sɪ i ká yele na Iseyeli nyəma huki isu isətəlvɛɛsɪ.

²⁴ Seluya pəyalu Sowari ka caala kəkəlvəvu ŋku, ilɛ i taa tɛ-kuyə. Mpi tō, Tacaa mu-we na pánáa ke yaasi inu i tō. Mpu pə lapənə na pá tá tú Iseyeli nyəma nyūvu ke wulav Tafiti təma takələyaya taa.

Tafiti təmle nyəma səsaa ləlaa

- ²⁵ Atəyeli pəyalv Asəmafeti ka keña kawulaya kpancoou tō nyənlv.
Na Osiyasi pəyalv Sonatanj kele acalē səsəna na səkpena na cacakəŋ tē təyənasi təsule na yoolaa tətanjlenaa təyənasi təsule nyənlv.
- ²⁶ Kəluṛi pəyalv Isəli kele tetv taa hataa paasənlaa nyovv tv.
²⁷ Lama tv Simeyi kele turj wei pa yaa si lesəŋ tō i paasənlv.
Sefam tv Sapəti kele lesəŋ turj un i solum paasənlv.
- ²⁸ Pəti-Ketee tv Paali-Hananj kele turj wei pa yaa si Olifinaa na Sikomōō tō pə paasənlv. Na Yowasi kele nim təsule paasənlv.
- ²⁹ Saləŋ tv Sitalayi ka paasayanana təna naan.
Atəlayi pəyalv Safati kele teteka taa naan kotiiikin paasənlv.
- ³⁰ Isəmayeli tv Opili kele yooyoonaa pasənlv.
Melono tv Yetiya kele kpanasi alonyənasi paasənlv.
- ³¹ Hakili tv Yasisi kele heeŋ na pəŋ pə paasənlv.
Yəlaa mpa pa paasayana wulav nyəmnaa tō pa həla nté.
- Tafiiti cəlv nyəma*
- ³² Tafiiti caa neu Yonatanj ka ké yolv layato ké na í wena nyəm. In i ka keña wulav layato tasəlv. Hakəmoni tv Yehiyeli kele wulav piya seyesəlv.
- ³³ Ahitofeli ka ké wulav layato tasəlv tətō. Na Aləkii tv Husayi kele i taarpalv na i taa təm nyəntv.
- ³⁴ Mpa pa ləeta Ahitofeli lonte taa təyələ Penaya pəyalv Yoyata na Apiyataa. Sowari kele wulav yoolaa təna nyovv tv.

28

Tafiiti hvləyi si Saləmən ká ləeti i lonte taa

- ¹ Mṛóy wulav Tafiiti kota Yosalem ke Iseyeli nyovv nyəma təna. Paa kpeka nyəŋ nyəma na yoolaa tintika iyaya (1000) iyaya (1000) nyəŋ nyəma, na nuṛuwa (100) nuṛuwa (100) nyəŋ nyəma na wulav na i pəyalaa pa təla na tawa tō nyənlaa nyəŋ nyəma. Na kawulaya təyaya taa tamlataa nyəŋ nyəma. Na yoolaa taa yoolaa, na mpa pa nyəŋ kola tō.
- ² Ilena wulav kolv na í səŋ na í tō si: Ma yəlaa na ma taarpalaa mē, maa huṛwa si maa ŋmá Isə təsēle na má su Isə atakaa wei i ké i nōohē təsule tō. Halv ma tu tēma pə tənaya tayanvovv.
- ³ Ama Isə heela-m si, pə taya máa ŋmana-i təyaya ŋka ka taa paa sēeki-i tō. Mpi tō, ma ké yoolu ké na ma ləsa yəlaa payale feesinj.
- ⁴ Pə na pə mpv tō, maŋa Iseyeli Isə ləsa ma caa ləlvovv nyəma taa si má na ma ləlvovv nyəma tə tōki kawulaya ke tam ké Iseyeli təna tō. Yuta ke i ka tōwa awulumpiitu ke hatōo ləŋtaa, na í ləsi i kpekəle taa ké tá ləlvovv nyəma. Ilena i ləsi maŋa ma caa təyaya taa si má la Iseyeli kəkrentvovv wulav.
- ⁵ Tōv, nōonō, ilē Saləmən ke i ləsa ma piya tuutuuma inē i taa si í ləeti ma lonte taa, na í təy Taca Kəwulaya ke Iseyeli nyəma tō.
- ⁶ Isə heela-m təfoō si: Nyá pəyalv Saləmən ke ma ləsa si i ŋma-m Isə təsēle, na í həl ma taasi təna. I ká nyənəyi-m i caa, na maa nyənəyi-i ma pəyalv.
- ⁷ Ye i tōka ma kəsəsitv na ma Kutōtv na í laki-ti, isv ma lakvovv sanj taa isəntv tō, maa yele na i kawulaya wē tam tō.
- ⁸ Pənente ma taarpalaa mē, í tō mə təyi Taca kəsəsitv kpeləmṛovv təm taa, na Isə wei i nuiki mə təm tō, í na i yəlaa Iseyeli nyəma təna pá naaki. Mṛóy tetv kəpantv tənē tv pəsi mə na mə waali nyəma mə tetv ke tam tō.
- ⁹ Pə kaasa ma pəyalv Saləmən nyá tō, pēeki na ŋ nyi Isə wei ma lapa təmle tō, na ŋ sē-i na lotu kolvntv, na luṛu kolvntvovv. Taca nyənəyi yəlaa lotu taa ké na í cəkəyənə pa huwē təna. Ye n pēkəyi-i, i ká yele na ŋ na-i. Ama ye n lə Isə, ilē i ləkti-ŋ tam tō ké.
- ¹⁰ Nōonō n cəkənəna si nyaya Taca ləsa si ŋ ŋma-i i təyaya ŋka ka taa paa sēeki-i tō. Mpv tō, kaasi nyá ti na ŋ svv təmle taa.

Tafiiti hvləyi Saləmən ke isəna i ka ŋmá Isə təsēle tō

- ¹¹ Mṛóy Tafiiti cəla Saləmən ke isəna paa ŋma Isə təyaya tō pə fotoonaa, paa Isə təsēle na pə cəlv kutulv, na kpancoou kutulvovv, na isətaa nanj na pə tē nyəŋkv na Isə atakaa nyəŋkv.
- ¹² Na Tafiiti cəla Saləmən tətəyō pə təna mpi i caakaya ŋmav tō pə fotoonaa, isv Isə təsēle taasi həlvovv na pə kutulv wei i cəna-si tō. Na kutulv wei i taa paa su kpancoou na Isə wontu tō.
- ¹³ Mṛóy Tafiiti cəla Saləmən tətəyō kətəlaa, na Lefii nyəma, pa kpekəle nyəma həla, na təma wena paa la Isə təsēle taa tō, na tə taa wontu həla tətō.
- ¹⁴ Haləna Tafiiti keesi Saləmən ke wəlanaa na liyitee nyəyətō pə kiloonaa isəna isəna i ká caa na í luna pə wontunaa mpē isv pa lakəna-ti tō.
- ¹⁵ Na pə kpenna wəla kəkə kpatəŋ, na pə tō wəla fətəlanaa, na liyitee nyəyətō kəkə kpatəŋ na pə fətəlanaa nyəntv, isv pa lakəna-ti tō.

¹⁶ Na Tafiti cela Salomōn ke wola na pē māyana isēna paa lu taapōlēnaa mpa pa tōo pa sukū Iso potopotonaa tō. Na í cēle-í tōtōyo liyitee nyāyētō sī pá la taapōlēnaa.

¹⁷ Na í cēle-í wola wei paa lu kela lōyōlasī nsi pa lakēna nantō tō, na poosiyanaa mpa pa ḡmūsāyōna calēm tō, na wola māyamaḡa fusi na wola na liyitee nyāyēlyōyō pē cēmsēnaa. Na Tafiti keesi Salomōn ke paa wontuyū ḡku kv yūḡ.

¹⁸ Na í cēle-í wola māyamaḡa na pē māyana isēna paa lu tulaalōnaa tēwōtē tō. Na í keesi-í isēna paa la Iso keeke tō. Ilena pē tu kēlēna isōtaa tanḡlaa leēsēḡ wola nyōḡ na pá lōpa pa kenj ke Iso atakaa tōo.

¹⁹ M̄pōyō Tafiti tōma sī: Pē tēna isētō pē we takōlaya ḡka Tacaa cela-m tō ka taa. Tēnaya pá keesa teu tēcēiceī kē isēna paa la tōma anī tō.

²⁰ Ilena Tafiti tasa sī: Ma pōyalō, kaasi nyá tu na ḡ nyōō toḡ na ḡ sōv tēmle taa. Taa nyá, pēcō taa sele. Ma Iso Tacaa ká wee nyá waali kē, í kaa lō-ḡ. Halēna í tēsēle tēmle tēna yoosi.

²¹ Kotōlaa na Lefii nyōma mpa pa faḡa kpekā kpekā sī pa lakī Iso tēsēle taa tēmle tō pa we nyá waali tōtō. Pēle pē paasi yōlaa mpa pa nyōmá tēmle lapv ke teu na luḡy kolōmḡyōv na pá we Iseyeli nyōma na pa nyōyō nyōma taa tō, paa tēḡ nti n ka yōyōti tō.

29

Iso tēsēle ḡman kvcōḡ

¹ M̄pōyō wulaw Tafiti yōyōta samaa taa sī: Ma pōyalō Salomōn ke Iso lēsaa sī í leeti ma lonte. Ile í kē pōyāyā, í ta nyōnta pulō. Pōyēle tēmle sōsōale ke pē tu-í. Mpi tō, pē taya yōlv ke í ḡmaaki kutuluyū. Ama Iso Tacaa kē.

² Ma kaasa ma tēyī teu kē, na má kpeyeli mpi mpi paa ḡmana Iso tēsēle tō. Paa wola, na liyitee nyāyētō, na nyāyēlyōyō māyamaḡa, na pē kuseemḡyō, na kpenkpelasi, na liyitee pēe kvkpeeteē, na kacōka nyōna nna a teeki kōkō tō. Na nna a wēna ḡmalōm ke waani waani tō. Na pēe kvhōlōmēe ke sōsōm.

³ Ye pē kaasa ma māyamaḡa ma wēnav isū wola na liyitee nyāyētō, ile ma haaki-ti sī pá ḡmana ma Iso tēsēle. Ma sōsōyī-tēyī pē tēna mpi ma tēma tayanḡyōv sī pá ḡmana Iso tēsēle nte ma sōala teu tō pē tōo.

⁴ Maa ha Ofii tetō nyōma wola ke tōnōnaa nūnōwa (100) na liyitee nyāyētō kvpantō ke tōnōnaa ḡmōnḡyōv na nūle (240) na pá matī Iso tēsēle kolōosi tōo na pē taa tōo.

⁵ Tōo, nōnōō awe ká ha Tacaa ke wola yaa liyitee nyāyētō na luḡy kolōmḡyōv. Ilena caḡēm tēma lataa lu Iso tēsēle taa wontū?

⁶ M̄pōyō Iseyeli kpekā na pē teesi nyōyō nyōma na yoōlaa iyāyā (1000) nyōyō nyōma na nūnōwa (100) nyōyō nyōma na wulaw tēmīlataa nyōyō nyōma tisaa sī paa hana luḡy kolōmḡyōv,

⁷ ke wola tōnōnaa nūnōwa na nūtosō na naanōwa (170), na wola nyāyētō ke iyisi naanōwa (10000), na liyitee nyāyētō ke tōnōnaa ḡmōnḡyōv na nūnōwa (300) na waali, na nyāyēlyōyō kvseemḡyōv isū tōnōnaa nasōtosō (600), nyāyēlyōyō māyamaḡa ke tōnōnaa iyisi tooso (3000) na pá lana Iso tēsēle tēmle.

⁸ M̄pōyō lelāa ná cela liyitee pēe ke Keēsēḡ lōlvōyō tu Yehiyeli sī pá tō Iso tēsēle kvrancoōu taa.

⁹ Lotu kolōmtō ke mpe inī pa tēna pa hana pa kvcōḡ na pa lanḡ hūlōmaa. Wulaw Tafiti māyamaḡa lanḡe ka hūlōmaa kē pē tu fei.

Tafiti Iso sālōmḡyō

¹⁰ M̄pōyō Tafiti sama Iso kē Iseyeli samaa tēna kin sī: Hai, Yakōpō Iso Tacaa, yōlaa í saḡi-ḡ tam tōo.

¹¹ Nyāyāle sōsō na toḡ tu na teeli tu na tam tōo tu. Nyá tēna isōtaa na atē nyōm tēna. Nyāyāle kawulāyā tu na pē tēna pē tō.

¹² Nyá haakēna wēnav na ḡ tūyī teeli na ḡ ḡmakēla pē tēna. Nyá ninj taa kē toḡ na pēsuyō wee sī ḡ la na paa awe nyōyō kvli yaa í nyōō toḡ.

¹³ Pē tōo kē ta Iso tē saḡi-ḡ na tē puyōlvayī nyá hōtē sōsōale.

¹⁴ Ma na ma yōlaa tē ta ke pulō. Pēcō pē taya tá toḡ taa kē tē pēsaa na tē ha-ḡ kvcōḡ inē. Nyá hana-tūyō pē tēna. Mpi n ha-tō tōyō tē haaki-ḡ.

¹⁵ Tá na tá caanaa tē we-ḡ teitei kē isū mvōlaa na caḡalaa, na tá weesiḡ we atē cāneyē isū isōtom, naani nāyōlv í fei.

¹⁶ Ta Iso Tacaa tē kaa wontū ke huḡyule sī tē ḡmaaki timpī tu seeki-ḡ tō, na nyá hōtē Naḡḡ nyōntē taa. Nyá tēna pē tēnaya mpō.

¹⁷ Hai, ma Iso, ma nyōmá sī n māyāsōyī yōlaa lotūnaa taa hōwee kvḡmēleē na ḡ saḡ tampana tēḡlaa. Na lotu kolōmtō ke ma hana-ḡ ma wēnav. Ma nawa nyá yōlaa kotaa sī pa haaki-ḡ mpō tōtō na lanḡhōlvmlē.

¹⁸ Hai, ta caanaa Apōlaham na Isaaka na Yakōpō pa Iso Tacaa, yele na nyá yōlaa lōmāyāsēē wee nyá tōo kē tam kē mpō.

¹⁹ Ηα μα πəyalɔ Salɔmɔŋ ke lotu kolɔmtɔ na í tɔki nyá kɔsɔsɔtu na nyá kɔsɛɣɛsɔtu na nyá kiinj na í laki-í. Í ŋmá kutuluyu ŋku kɔ tɔmlɛ ma tayana ísɔntɔ tɔ.

²⁰ Μπόγύ Tafiiti tasa kotilaa ke heeluyu tɔtɔ si: Í sɛɛ mə Iɔ Tacaa ke í na tɔmlɛ.

Ílena pa tɔna pá luŋ akula na pá sɛɛ pa caanaa Iɔ Tacaa na pá hɔnti pa wulav ke atɛ.

Tafiiti sɔm na Salɔmɔŋ kawulaya

²¹ Μπόγύ tev fema tanaŋ, ílena pá la Tacaa ke kɔtasí nsi kɔkɔ lusa sí tɔna tɔ, na nɔɣɔ kolɔmaya kɔɔntuyɔ nyɔnsí ke latɛcɛnaa iyaya (1000), na íwaan ke iyaya (1000), na íwɛɛsí ke mpɔ tɔtɔ na pá sulɔm. Halɔna Iɛɣɛlí nyɔma tɔna mpa pa kotaa tɔ pá tɔɣɔ kɔtaya tɔɣonaya na pá tala-wɛ.

²² Ílena pá tɔɣɔ kɔɣakɔ ŋkɔ na pá nyɔɔ Tacaa ísɛntaa na lanɣhɔlɔmlɛ sɔsɔɔlɛ. Na pá tasa Tafiiti πəyalɔ Salɔmɔŋ ke kawulaya kɔɔv ke tɔm naale nyɔm. Na pá pɔli-í nim na Tacaa hɛtɛ taa. Na pá pɔli nim ke Satɔki tɔtɔ, na ílɛ́ í pɔsí kɔtɔlɔ sɔsɔ.

²³ Μπόγύ Salɔmɔŋ kɔɔwa Tacaa Kawulaya kumtɛ tɔɔ na í lɛɛtí í caa Tafiiti lonte, na í kawulaya tɔŋ teu na Iɛɣɛlí nyɔma tɔna tɔna-í.

²⁴ Ílena tetɔ tɔkɔlaa na yoolaa na Tafiiti πəyalaa lɛlaa nuna-í.

²⁵ Μπόγύ Tacaa sɔɔsa í nyɔɣɔ ke kɔsɔɣɔ ke Iɛɣɛlí nyɔma tɔna ísɛntaa. Na í yele na í kawulaya hɛtɛ yaa na pá kɔlí ísɔ mpa pa laala-í Iɛɣɛlí kawulaya kumtɛ tɔɔ kɛ caɣalɛ tɔ.

²⁶ Iɛɣɛlí nyɔma kɔkɔɔntuyɔ tɔɔ kɛ Sɛsɛɛ πəyalɔ Tafiiti ká tɔɣa kawulaya.

²⁷ Í tɔɣa Hɛpɔlɔŋ ícatɛ tɔɔ kɛ pɔsí naatosɔmpɔɣɔlaya. Yosalem ícatɛ tɔɔ kɛ pɔsí hiu na naanɔwa na toosɔ, na sí kɔɔnti nɔlɛ.

²⁸ Í sɔpɔna kɔɔatɔlaya kɔɔanɣa kɛ, na tɔŋ na teeli. Ílena í πəyalɔ Salɔmɔŋ lɛtí í lonte.

²⁹ Pa ŋmaa wulav Tafiiti tɔm kancaalaya na tɔ tɔnaya ke nalɔ Samiyɛlí na Iɔ kɔɣɔɣɔtɔtɔ tɛlɔsɔlɔ Natɔŋ na Katí pa takɔlasí taa.

³⁰ Sí taa kɛ pa kɛɛsa í kawulaya na í teeli na í tɔma pá tɔm. Na pá tɔna mpi pá lapa Iɛɣɛlí taa, na Kawulasí lɛnsí taa tɔ.

KUTŌSUTU TAKĒLAYA NAALE NYĒŊKA Kotolutu

Pa keesayi takelaya kane ka taa totōyo Tafiiti pəyalu Salbməŋ kawulaya tōyōu tōm. Iso seeu tōm kēna pə tēna pə kite. Pə tōō kē takelaya ŋmaab keesayi Salbməŋ ŋmav ke Iso tēsele na Lefii kotelaa kpaŋ tōm, na Yuta awulaa lelāa tayanuyo ke iso seeu, na iso seelaa Teeu acima tayanuyo na isēna pa hiiwa kiij takelaya tō.

Isēna pa faya Kutōsuto II takelaya tō:

Salbməŋ kawulaya tōyōu na Iso tēsele ŋmav, titite 1-9

Iso seeu tayanuyo na Yosalem nyāma kuuu tōm, titite 10-36

ISEYELI WULAU SALBMƏŊ TŌM

¹ Mṛōyō Tafiiti pəyalu Salbməŋ nyōosa i kawulaya. I Iso Tacaa ka we i waali kē na i kusəyi i nyuyo.

*Salbməŋ sələma Iso kē ləmayasēe
(Awulaa I 3:4-15)*

² Mṛōyō kuyaku nakoli Salbməŋ kota Iseyeli nyāma tēna. Ilēna pə tu kəlēna yoolaa iyaya (1000) nyōōŋ nyāma, na nuuŋwa (100) nyōōŋ nyāma, na tōm huulaa na lulōŋ nyōōŋ nyāma.

³ Ilēna í na pa tēna mpa paa kota i kin tō pá polo tēfēenle nte tē we Karawōŋ tō. Mpi tō, tēnaya Iso tamle tō Moisi ka lapa cokəle nteye wulaya tetu taa tō tu wee.

⁴ Waatu unī Tafiiti ka tēma Iso atakaa kpaŋav ke Kiliyatī-Yeyalim na í pona-i Yosalem. Na í su lonle nte tē taa i ka tayanā-i tōyō cokəle taa.

⁵ Ama i su nyōōluyō kuseemuyō kotaya tēlate ke cokəle isentaa. Nteye Ulii pəyalu Pəsələli wei i kē Uu saali tō i ka lupa.

Tēnaya Salbməŋ na i waali nyāma tēna pa polaa na pá pōosi Iso.

⁶ Nyōōluyō kuseemuyō kotaya tēlate nte tu we tēsulle cokəle kin tēna tō tē tōō kē Salbməŋ lapa Tacaa ke kōtasi nsi kəko nyaya si tēna tōyō iyaya (1000).

⁷ Mṛōyō Tacaa lu i tōō kē ahoō anī na í tōm-i si: Sələmi-m mpi n caa si ma ha-ŋ tō.

⁸ Ntēna Salbməŋ cō-i si: Kōpantō ke n lapa ma caa Tafiiti na ŋ yele si má lēti i lonle taa.

⁹ Mpu tō, Tacaa Iso, la nōyō ŋka n ka su ma caa Tafiiti tō. Mpi tō, piitīm mpi pə tōō n kpa-m wulau tō pə yēlaa we paŋale kē isu kanyōŋa.

¹⁰ Ilē la suulu na ŋ ha-m ləmayasēe na nyēm na má cəkəna kawulaya tōyōu ke yēlaa paŋe pa tōō. Ye pə taya mpu nōyōlō kaa pəsi nyā yēlaa samaa inē.

¹¹ Ntēna Iso cō Salbməŋ si: Timpi n ta sələmi-m wēnaw, yaa teeli, yaa nyā kolontunaa í si, yaa weesuyo kutayaluyō, ilēna ŋ sələmi-m ləmayasēe na nyēm si ŋ pəsi na ŋ tōyōna kawulaya ke ma yēlaa mpa pa tōō ma kpa-ŋ wulau tō.

¹² Maa ha-ŋ ləmayasēe na nyēm mpi, na wēnaw, na teeli, na pə kəli awulaa tēna. Paa kypəma, paa nyā waali nyāma.

¹³ Mṛōyō Salbməŋ kōla cokəle cōlō tēnaya Karawōŋ tēfēenle na í mēli Yosalem na í tōyō Iseyeli nyāma tōō kē kawulaya.

*Salbməŋ toŋ na i wēnaw pə tōm
(Awulaa I 10:26-29; Kutōsuto II 9:25-28)*

¹⁴ Mṛōyō Salbməŋ kpeyela i yoou keekēnaa na pə kpaŋanəŋ na pə lu keekēnaa iyaya na nasələ (1400), na kpaŋanəŋ iyisi naanōwa na naale (12000). Ilēna í su pə taa lentī ke i kin ke Yosalem. Pə kaasa ntī ilēna pá su tēlye timpi timpi paa tayanāa si pá su-ti tō.

¹⁵ Salbməŋ kawulaya waatu liyitee ka we Yosalem taa kē isu pēe. Na pá kaasi na kpeŋkpelasi kōpansī náá tōli yem isu tunj wei pa yaa si Sikomōō na í nyōōki tētekələ taa tō.

¹⁶ Icipiti na Silisii pə acalēe taa kē paŋatēlaa pukaya na pá yaki Salbməŋ kpaŋanəŋ na pá kōŋna.

¹⁷ Liyitee nyōōtō nasətosō nasətosō (600) ke paŋatēlaa yakaya Icipiti yoou keekēnaa. Ilēna pá yaki kpaŋanəŋ ke nyōōtō nuuŋwa na nule na naanōwa naanōwa (150). Pa yakaya na pá pēetəyōna mpu totōyō Hiti na Silii pə awulaa.

*Salbməŋ tayanəyi Iso tēsele ŋmav tōm
(Awulaa I 5:15-32; 7:13-14)*

¹⁸ Mṛōyō Salbməŋ tō i taa si i ká ŋmá Tacaa ke i tēsele na i kawulaya tōyaya.

2

1 M̄p̄oḡȳ Salom̄on̄ c̄aa wontu s̄əȳəllaa ke ȳəlaa iyisi nutoso na naan̄owa (70000), na p̄ee saak̄əlaa ke iyisi nunaasa (80000) si p̄á la t̄əml̄e ke p̄uȳo taa. Na ȳəlaa iyisi tooso na nas̄ətos̄o (3600) fen̄iyi pa t̄ə.

2 N̄t̄ena Salom̄on̄ tili na p̄á heeli T̄īi wulaw Hilam si: Tilina-m̄ k̄pen̄k̄pelasi k̄opān̄si nsi n̄ ka tilina ma c̄aa Tafiti na í n̄mana í t̄əȳaya t̄ə.

3 Ma t̄on̄a Is̄ə Tacaa ke kutuluȳo n̄m̄av k̄é si p̄aa w̄əki-í tulaal̄onaa na p̄á haaki-í potopotonaa ke kotamsa. Na p̄á laki-í kotasi nsi k̄əko lusa si t̄əna t̄əȳo tanan̄ na taan̄aya, na k̄uȳeɛɛ̄n̄ k̄uh̄eɛs̄əɛ̄n̄, na is̄ətonaa k̄uȳeɛɛ̄n̄ kancaalaya nȳəɛ̄n̄, na Tacaa acima k̄uȳeɛɛ̄n̄ l̄el̄əɛ̄n̄. T̄əml̄e ke p̄ə t̄o Is̄eyeli nȳəma ke tam t̄ə.

4 M̄pi t̄ə, kutuluȳo n̄ku ma c̄aa n̄m̄av t̄ə k̄é s̄əs̄əo k̄é. P̄ə t̄aya p̄ul̄o, ta Is̄ə k̄əla t̄uȳ t̄ən̄aya s̄əs̄ənt̄o k̄é.

5 P̄aa na m̄p̄u t̄ə, n̄ȳəɛ̄l̄o u p̄əs̄əȳi na í n̄ma-í t̄əc̄aȳal̄e. P̄ə t̄aya p̄ul̄o, is̄ət̄ənȳu na ku t̄əo t̄əna, ku ta tala-í. P̄ə t̄ə k̄é ma mayama ma h̄əɛ̄n̄ ma t̄i si ma n̄maaki-í t̄əc̄aȳal̄e. Ama timp̄i p̄aa s̄eeki-í na p̄á laki-í kotasi t̄əȳo.

6 M̄p̄u t̄ə, Hilam tilina-m̄ wei í nȳəma w̄ula na liyitee nȳəȳəɛ̄l̄o na k̄us̄eɛm̄uȳo na nȳəȳəɛ̄l̄o mayama p̄ə t̄ayan̄ȳu t̄ə. Na í nȳəma t̄əȳo p̄əɛ̄n̄ k̄us̄eɛm̄əɛ̄n̄ c̄əɛ̄n̄əɛ̄n̄, na k̄us̄eɛm̄əɛ̄n̄ mayama, na ak̄paayala nȳəɛ̄n̄ t̄ayan̄ȳu na fotoonaa l̄əs̄uȳu t̄ə. Ilena p̄ənt̄o na ȳəlaa m̄pa ma c̄aa Tafiti l̄əs̄aa na p̄á w̄e Yosalem na Yuta tet̄o taa t̄ə p̄á lá t̄əml̄e n̄t̄é.

7 Nȳə t̄əml̄e nȳəma í seti-m̄ Lipan̄ p̄uȳo taa t̄uȳ k̄opān̄. M̄pi t̄ə, pa nȳəma p̄ə t̄əml̄e ke teu k̄é. Ma nȳəma k̄á polo na p̄á s̄əna-w̄e.

8 Ilena p̄á k̄p̄ent̄i na p̄á seti-m̄ k̄pen̄k̄pelasi ke s̄əs̄əm̄. M̄pi t̄ə, Is̄ə t̄əs̄eɛl̄e nte ma n̄maaki t̄ə t̄u t̄ə s̄əs̄əm̄ k̄é na t̄ə tewa.

9 Maa c̄əla t̄uȳ set̄əlaa m̄p̄eɛ̄ m̄ul̄om̄ t̄ən̄ənaa iyisi naatos̄o (6000), na t̄əȳon̄aya p̄ee t̄ən̄ənaa iyisi naatos̄o (6000), na sul̄om̄ ke liitilinaa iyisi nas̄ənaasa (80000), na nim̄ ke m̄p̄u t̄ə.

10-11 M̄p̄oḡȳ T̄īi wulaw Hilam c̄ə Salom̄on̄ na tak̄əlaya si: Ma s̄eɛ Is̄eyeli Is̄ə Tacaa wei í lapa is̄ət̄əna na at̄e, na í ha Tafiti p̄əȳaya nȳəȳə l̄əmayas̄eɛ̄ na nȳəm̄ na layat̄o si n̄ n̄ma-í Is̄ə t̄əs̄eɛl̄e na nȳə kawulaya t̄əȳaya t̄ə. Tacaa s̄əla í ȳəlaa t̄əȳo í k̄pa-ɛ̄n̄ pa wulaw.

12 Maa tilina-ɛ̄n̄ apal̄o wei pa yaa si Hulam-Api t̄ə. Apal̄o un̄ í nȳəma n̄iȳ t̄əma k̄é na í w̄ena layat̄o.

13 I too ke Tan̄ k̄p̄ek̄əle t̄ə k̄é, na í c̄aa ke T̄īi t̄ə. M̄pi m̄pi p̄ə t̄əml̄e í nȳəma t̄əȳəle, w̄ula na liyitee nȳəȳəɛ̄l̄o, na k̄us̄eɛm̄uȳo na nȳəȳəɛ̄l̄o mayama, na p̄ee na k̄pen̄k̄pelasi na p̄əɛ̄n̄ wei pa s̄eɛs̄aa t̄ə, na k̄us̄eɛm̄əɛ̄n̄ c̄əɛ̄n̄əɛ̄n̄ na wei pa lii ak̄paayala t̄ə, na k̄ron̄k̄p̄ontu t̄on̄ nȳənt̄o p̄əɛ̄n̄ p̄ə t̄ayan̄ȳu. I nȳəma t̄əȳo l̄eɛs̄əɛ̄n̄ saak̄uȳo t̄ə. Paa t̄əml̄e nteɛ̄ n̄ t̄o-í laki k̄é. I na nȳə nȳəma na m̄pa nȳə c̄aa wulaw Tafiti l̄əs̄aa t̄ə p̄aa lana.

14 P̄ən̄ente tacaa, tilina-t̄uȳo t̄əȳon̄aya p̄ee na sul̄om̄ na nim̄ m̄pi p̄ə t̄əml̄e n̄ ȳəȳot̄aa t̄ə.

15 Tu polo Lipan̄ p̄uȳo taa, na t̄ə seti t̄uȳ wei í t̄əna n̄ c̄aa t̄ə, na t̄ə h̄əko-í na t̄ə t̄ə ten̄ku taa na p̄ə tala Safa. Ilena n̄ ȳele na p̄á k̄p̄aya na p̄á p̄ona Yosalem.

16 M̄p̄oḡȳ Salom̄on̄ kala c̄aȳalaa t̄əna m̄pa paa w̄e Is̄eyeli taa t̄ə, na p̄ə k̄eɛs̄əna k̄okal̄uȳo n̄ku í c̄aa Tafiti ka lapa t̄ə. Paa w̄e ȳəlaa iyisi nun̄owa na nule na naan̄owa na tooso na nas̄ətos̄o (153600).

17 M̄p̄oḡȳ Salom̄on̄ l̄əs̄a wontu s̄əȳəllaa ke iyisi nutoso na naan̄owa (70000), na m̄pa pa saak̄əȳi p̄ee ke p̄uȳo taa t̄əȳo iyisi nunaasa (80000), na m̄pa pa t̄uȳi l̄el̄aa ke t̄əma na p̄á fen̄iyi a t̄ə t̄əȳo ȳəlaa iyisi tooso na nas̄ətos̄o (3600).

3

*Is̄ə t̄əs̄eɛl̄e n̄m̄av
(Awulaa I 6:1-38)*

1 M̄p̄oḡȳ Salom̄on̄ s̄u Tacaa t̄əȳaya n̄m̄av ke Moliya pulaya t̄ə. T̄ən̄aya Is̄ə ka li í c̄aa Tafiti t̄ə, na Tafiti t̄ayan̄i l̄onte ke Yepusi t̄u Ol̄ənan̄ kataya taa.

2 Salom̄on̄ kawulaya p̄ən̄aya liyiti nȳəɛ̄n̄ka, is̄ənt̄o naale nȳəɛ̄n̄ k̄uȳaku naale nȳəɛ̄n̄ku wule ke í caala-keɛɛ̄ n̄m̄av.

3 Kutuluȳo n̄ku Salom̄on̄ n̄maaki m̄p̄u t̄ə, ku t̄ayal̄əɛ̄n̄ w̄e m̄eɛt̄əl̄ənaa hiu na naan̄owa, na ku wan̄ ke m̄eɛt̄əl̄ənaa naan̄owa.

4 Ilena p̄á lá k̄paan̄ na is̄ənt̄aa t̄ə. Ku wan̄ w̄e m̄eɛt̄əl̄ənaa naan̄owa k̄é teitei, is̄u Is̄ə t̄əs̄eɛl̄e, na ku k̄uȳk̄ul̄om̄əɛ̄n̄ ke m̄eɛt̄əl̄ənaa nutoso. Na p̄á waasi ku taa k̄é w̄ula mayama.

5 Ilena p̄á waasi Is̄ə t̄əs̄eɛl̄e mayama t̄ə k̄é k̄pen̄k̄pelasi k̄opān̄si. Na p̄á p̄o si t̄ə k̄é w̄ula, na p̄á la p̄ə t̄ə k̄é paan̄ na aluk̄palisi p̄ə fotoonaa.

6 M̄p̄oḡȳ pa lapa kutuluȳo n̄k̄uȳo kacaka na liyitee p̄ee. Paafayim tet̄o taa k̄é pa hika w̄ula wei pa lakayana t̄ə.

7 Na pá waasi-*i* kutulu^u kpatə^h na ku nənəkpete na ku kampɔnaa na ku maɣamaɣa ku tɔɔ. Na pá ləsi isɔtaa taŋlaa leesə^h tɔtɔ.

8 Ḿróyó pá ñmá kate taa kate na^h, ku taɣalə^h ka we meətələnnaa naanɔwa ke teitei, isu Isɔ təsɛɛle wa^h, na ku wa^h ke meətələnnaa naanɔwa tɔtɔ. Uena pá maⁱ ku taa tɔɔ ké wɔla maɣamaɣa ke tɔnənnaa hiu.

9 Wɔla nyómá wena pa larənaa tɔ a ka we kiloo hɔ̀ɔlyu. Na pá waasi wɔla tɔtɔyɔ isɔtaa kutulu^h taa.

10 Ḿróyó pá lupa isɔtaa taŋlaa leesə^h naale na pá waasi-*i* wɔla na pá su kate taa kate kutulu^u taa.

11-13 Paa sə^hsa isɔtaa taŋlaa ke təma tɔɔ ké na pa ise hana nənɔyɔ na pá he^hta pa ke^h. Na pa kenɔɔsi naale sulⁱ he^hku taa, na le^hsi yoosina kutulu^u. Keluyu kolɔmɔyɔ we meətələnnaa naale na hɔ̀ɔlyu. Ke^h liyiti kɔrɛnta meətələnnaa naanɔwa.

14 Na pá lu^h kɔrɔ^hkɔrɔntu tɔ^h nyəntu nti pa lii akpaaya, na kuseemtu, na kuseemtu cə^hɔɔ^h tɔyɔ pɔyɔ kəkakaya. Na pá ləsi ku tɔɔ ké isɔtaa taŋlaa leesə^h.

Nyɔ̀ɔlyu kuseemɔyɔ akelenaa na kɔtaɣa tɔlate
(Awulaa I 7:15-22)

15 Ḿróyó pá ñmá akelenaa sɔsaa naaleɣe Isɔ təsɛɛle isɛntaa. Pa taɣalə^h we meətələnnaa naanɔwa na naatosompɔɔlaya. Na pá la pa nyɔ̀ɔ^h taa ké kahusi taka, na si taɣalə^h ke meətələnnaa naale na hɔ̀ɔlyu.

16 Ḿróyó pá lupa alukpalisi isu nsi si we Isɔ təsɛɛle tɔ na pá tu-səyⁱ akelenaa mpe pa nyɔ̀ɔ^h taa. Na pá lu^h tɔyɔ nakulⁱ ku pee leesə^h ke nu^hnwa (100) na pá tó alukpalisi taa.

17 Uena pá siki akelenaa naale inəyⁱ cemace ke Isɔ təsɛɛle nənɔyɔ. Pa yaaki ntɔyɔ^h nyə^h si, Isɔ nyɔ̀ɔsəyⁱ, na mpətə^h nyə^h si, inəyɔle tɔ^h tu.

4

1 Ḿróyó pá lupa nyɔ̀ɔlyu kuseemɔyɔ kɔtaɣa tɔlate. Tə taɣalə^h na tə wa^h ke meətələnnaa naanɔwa naanɔwa, na tə kɔ^hkolɔmə^h ke meətələnnaa kakpasⁱ.

Isɔ təsɛɛle taa wontu
(Awulaa I 7:23-26)

2 Uena pá lu^h nyɔ̀ɔlyu kuseemɔyɔ ke nyampaani anaam taka na í kulutaa. I wa^h we meətələnnaa kakpasⁱ, na i kɔ^hkolɔmə^h ke meətələnnaa naale na titite. I kulutau tɔɔ we meətələnnaa naanɔwa na kakpasⁱ.

3 Uena pá ñmaa latəcɛnaa leesə^h ke nyampaani unⁱ i luy^u tɛe ké i lupu waatu na pə cɔɔ na pə tɔ loosi naale. Paa meətəⁱ wei ke leesə^h hiu.

4 Uena pá lu^h nyɔ̀ɔlyu kuseemɔyɔ ke naa^h naanɔwa na naale. Pə na nyampaani inəyⁱ nyɔ̀ɔlyu kolɔmɔyɔ na pá pulⁱ-i tooso tooso ke təm liyiti. Na lum nyampaani ke i tɔɔ. Naa^h lelə^h nyə^hnəyɔna ilim təlule, lelə^h na pə tətəle. Na lelə^h na pə ntɔyɔ^h, na lelə^h na pə mpətə^h, na i tapə^h nyə^hnəyⁱ təmaɣa nyampaani tɛe.

5 Nyampaani kɔrɛsə^h we ké isu yul^u ntantaku wa^h. Na i tompee isu poosiya, na á nəyəsəna yaayena. Nyampaani unⁱ i təkⁱ isu lum liitilinaa iyisi nu^hnwa na hiu (120000).

6 Ḿróyó pá lupa lum kusanəm cemsɛnaa ke naanɔwa. Na pá su kakpasⁱ na Isɔ təsɛɛle ntɔyɔ^h taa na kakpasⁱ na tə mpətə^h taa. Pa taa ké pa nyaalaya kɔrəna wena pa lakaya kɔtaɣa ŋka kəkɔ lusa ka təna tɔ. Nyampaani anaam taa lum ke kɔtəlaa sɔkaya.

Isɔ təsɛɛle wontu nyɔ̀ɔyɔ nyəntu
(Awulaa I 7:40-51)

7 Ḿróyó pá lupa fətəla kpatə^h naanɔwa ke wɔla, isu isəna pa keɛsa-we tɔ. Na pá su Isɔ təsɛɛle ke cemace. Kakpasⁱ na ntɔyɔ^h na kakpasⁱ na mpətə^h.

8 Na pá saaki taapələnnaa naanɔwa na pá su-weyɛ cemace tɔtɔ. Kakpasⁱ na ntɔyɔ^h na kakpasⁱ na mpətə^h.

Na pá lu^h wɔla poosiyaana mpa pa ŋmusəyɔna caləm tɔyɔ nu^hnwa (100).

9 Na pá lá kətəlaa kolaɣa, na taɣa sɔsaya. Na pá waasi ka kətəkə^h ke nyɔ̀ɔlyu kuseemɔyɔ.

10 Isɔ təsɛɛle ntɔyɔ^h ŋkulurɔa caləyɔ paa su lum nyampaani anaam na ilim mpətə^h na pə təlule hɔ̀ɔlyu tɔɔ.

11 Waatu wei Hulam tɛsa təluma nyənasi na a ləyɔlasi, na caləm poosiyaana ile, i təma Isɔ təsɛɛle təma wena wulaw Saləmə^h ka tu-*i* tɔ a lapu nté.

12-13 Pə kpaɣu akelenaa naale na pa kahusi, na si ca^həm wontu. Isu si tɔɔ pulu^h təm naale, na si tɔɔ tɔy^u pee fotoonaa nasəle. Paa akele wei ke loosi naale.

14 I ka lupa tɔtɔyɔ keɛkɛnaa taka,

na pə tō lōm cəmsənaa səsaa.

¹⁵ Na nyampaani anaam wei pa təna latəcənaa
lēsəŋ naanōwa na naale tō tō.

¹⁶ Na təlōma nyənasi na pə ləŋolasi na nantu nyənasi.

Nyəŋəlyu kuseemuyi ke Hulam-Api lapəna wontunaa mpa pa təna Saluməŋ ka tu-i si i lu
Tacaa Iso təseele taa tō, na i sotiti-ti.

¹⁷ Yaatanu tetekəle taa kə pa pəla nyəŋətu ke cuyi taa, na pə lu wontu nti tə tənaya Sukoti na
Seletata pa heku taa.

¹⁸ Wontu tuutuuma ke Saluməŋ yelaa na pə lu. Nəŋəlu kaa nəkɪ si i nyəŋ nyəŋəlyu kuseemuyi
kiloonaa isəna pə tōyaa tō.

¹⁹ Mṗyó Saluməŋ lapa na pə lu wola wontunaa na pə tó Tacaa təseele taa.

Iso tulaalōnaa təwəte wola nyənte,
na taapəlōnaa mpa pa tō pa sukɪ Iso potopotonaa tō.

²⁰ Na wola kəkɔ kratəŋ

na pə fətəlanaa mpa pa muyi kate
taa kate nan isentaa tō, isi paa kēsuyi-we tō.

²¹⁻²² Na pə lu wola tətəŋ pə tō caŋəm

na pə krətələŋ tōm naale.

Na cəmsənaa na poosiyanaa mpa
pa ŋmusəŋəna caləm tō.

Na kəpənaa, na cəfolonaa,
na kamṗonaa mpa pa təkə kate taa kate nan
nənəŋ tō, na Iso təseele nyəma tōtō.

5

¹ Waatu wei Saluməŋ tema Iso təseele ŋmav, ulena i kōna mpi i caa Tafiti ka ha Tacaa tō. Paa
liyitee nyəŋətu, na wola, na wontunaa lentənaa. Na i su pə tənaya Iso təseele kpancoou taa.

*Iso atakaa suw ke Iso təseele taa
(Awulaa I 8:1-13)*

² Waatu wei Saluməŋ tema Iso təseele ŋmav, ulena i koti Iseyeli kṗayalaa na pa kpeka na pa
ləlɔŋ nyuyi nyəma ke Yosalem. Na i tu-we si pə kṗaya Iso atakaa kə Tafiti te timpi pa yaa tōtō si
Siyəŋ tō, na pə pona Iso təseele taa.

³ Mṗyó Iseyeli nyəma təna kota wulav tɛŋe pa isətu naatosompəŋolaya nyəŋ ke acima təŋəu.

⁴ Iseyeli kṗayalaa kotaa, ulena Lefii nyəma kṗaya Iso atakaa

⁵ na pə pona Iso təseele taa. Na kətəlaa sənə-we na pə pona cokəle na tə taa wontunaa.

⁶ Ulena wulav Saluməŋ na Iseyeli nyəma mpa paa kotina Iso atakaa tō, pə lə kətəya ke heeŋ na
naaŋ tuutuuma pə fei kaluyi.

⁷⁻⁸ Pə waali kə kətəlaa sūna Iso atakaa ke kate taa kate nan taa kə i lonte ke isətəa tanjaa keŋ
tɛɛ. Na pə kenti i na i kratəŋ wei pa krakəŋəna-i tō i tō.

⁹ Kratəŋ inu i ka tayaalaa kə. Haləna ye n krətəna puyi kəkakayav n naaki-i kə. Ama ye n
hatəlaa n kaa na-i. Mṗyó pə we haləna sanja.

¹⁰ Kusəsutu pɛɛ kpaatanaa naale ke Iso ka cela Moisi ke Holepɔ puyi tō. Waatu unəyi Iso na
Iseyeli nyəma paa pɛɛla nəŋə ke pa Icipiti luw waali. Pɛɛ anu a tike a ka wenna atakaa taa.

¹¹ Mṗyó kətəlaa luha Iso təseele taa. Kətəlaa təna mpa paa we təna tō pa lapa nyəŋ tō asilima
keeluyi kətəya kə. Ilɛ pa ta kɛəsəna isəna kpeka tɛŋə təma tō.

¹² Ulena Lefii nyəma mpa pa kə wontu mataa, isi Asafi, na Heməŋ, na Yetutuy. Na pa
pəyalaa, na pa ləlyu nyəma leləa mpa pa suu kṗəŋkṗontu tɔŋ nyəntu wontu tō, pə sənə kətəya
təlatɛ ilim təlule tō na pə təkə krɛŋkrɛŋnaa, na cəməŋ na sanjōnaa. Ulena kətəlaa mpa pa
nyəma akantɛɛ həluyi tō pə sənə pa kin ke yəlaa nuunōwa na hiu (120).

¹³⁻¹⁴ Mṗyó wontu mataa na yonyoolaa pa kṗəntaa na pə san Iso na yontu si: I sa Tacaa, mpi
tō i kə kṗəŋ. I səluyi we tam tō. Mṗyule Iso teu nawa Iso təseele taa. Na isəŋmuntə nyala na
kətəlaa kṗisi pa təmle lapu.

6

¹ Mṗyule Saluməŋ sama Iso si:

Hai, Tacaa, səkṗetuyi taa kə n ka sələa na ŋ caya.

² Ama ma ŋma-ŋ təyaya ŋka ka taa n ka caya tō.

Lonte ŋtɛ tə taa kə n ka wɛɛ tam tō.

*Iso təseele tɔluyi faaci
(Awulaa I 8:14-21)*

³ Iseyeli nyóma tóna ka kotaa ké na pá sǎhaa. Mǎróyó Salómǎh kéesǎna pa tóo na í kooli-weyé kupantu.

⁴ Iléna í tó si: Ma sama Iseyeli Isó Tacaa. Mpi tó, toma ke n laréna teitei isu n ka siw ma caa Tafiti ke nǎyó tó si:

⁵ Hatoo kǎyǎhku n lésuyó nyá yélaa ke Icipiti taa tó, n ta léséta pa acalée taa natéli si pá hǎma-ǎ nyá tǎséele na hǎca. Pǎyele n ta kpa yólv nǎyólv na í mpaá si pǎnto í la nyá yélaa wulav.

⁶ Ama Yosalem icate ke n lésaa si n ká caǎa. Na hǎ lǎsi Tafiti si í la nyá yélaa wulav.

⁷ Mǎróyó Salómǎh tasaa si: Halí ma caa Tafiti mayasaa si í hǎmaaki kutuluyú na Tacaa Iseyeli nyóma Isó hǎte taa.

⁸ Ama Tacaa tǎma-i si: N mayasuyó nyá taa ké mpó tó pǎ we teu.

⁹ Ilé pǎ tǎya nyá mayamaya n ká hǎmana kutuluyú hku. Ama nyá pǎyaya kolólaya ká hǎmana-ku na ma hǎte taa.

¹⁰ Mǎróyó Salómǎh tasaa si: Tacaa tóka iséna í ka siwa tó, na má léeti ma caa Tafiti lonte taa ké Iseyeli nyóma kawulaya kumte tóo. Na má hǎmá Isó tǎséele tǎne na Tacaa Iseyeli nyóma Isó hǎte taa.

¹¹ Haléna má su Isó atakaa uní í taa ké nǎyó hka Isó na tǎ caanaa pa pǎelaa tó ka pǎe kraatanaa.

*Salómǎh sǎlǎmuyó sǎsǎw
(Awulaa I 8:22-53)*

¹²⁻¹³ Salómǎh ka lupa nyǎyólvuyó kúseemuyó kumte taka ké, na í su tǎya héko taa. Tǎ tayalǎh na tǎ wan ka we teitei ké. Mǎetǎlénaa naale na hǎyólvuyó hǎyólvuyó. Tǎ kǎhkolómǎh ke mǎetǎli kolóm na titite. Mǎróyó í kraawa tǎ tóo, na í lun kotílaa tǎna isentaa ke kǎtǎya tǎlate kǎhǎhǎ taa tǎna. Na í kraasi í níh na isó na í sǎlǎmi si:

¹⁴ Hai, Tacaa, Iseyeli nyóma Isó. Isó nǎyólv í fei isu nyá. Paa isǎtǎnuyó taa, paa tǎtu tóo ké ate cǎne. N sǎla mpa pa laki nyá tǎmle na lotu kolómǎtǎ tǎyó, na hǎ laki-weye iséna n ka siwa tó.

¹⁵ Mǎróyó n taka nǎyó hka n ká su ma caa Tafiti tó, na sǎha hǎ yoosi nti n ka yǎyótǎna nyá nǎyó tó na nyá tǎh.

¹⁶ Hai, Tacaa Iseyeli Isó, la tǎtǎyó nǎyó hka n ka su ma caa Tafiti tó. Si ye í lǎlvuyó nyóma tǎma teu isu uní í tǎm tó, mpǎe paa tǎkǎna kawulaya ke í waali ke tam tóo. Na pá kaasǎyí tǎmaya Iseyeli yélaa tóo.

¹⁷ Hai, Tacaa Iseyeli Isó, la nǎyó hka n ka su ma caa Tafiti tó.

¹⁸ Ilé tampana Isó pǎsǎyí na í caǎa yélaa héko ke ateyéle? Mpi tó, paa isǎtǎnuyó na ku tǎmǎhǎ tó, í ta maya kǎ taa. Pǎyele kutuluyú hku ma hǎma-i tó kolé ku ta hǎhǎna mpó.

¹⁹ Hai, Tacaa, paa na mpó kéesi nyá isé na ma tóo. Nu nyá tǎmle tó má ma wiinav na ma yaav.

²⁰ Kulí nyá isé na hǎ paaséna kutuluyú kǎneye ilim na ahoo. Mpi tó, tǎnaya n tǎma si n ká caǎa. Nu nyá tǎmle tó má ma kusǎlǎmǎtǎ.

²¹ Nu yaav mpi nyá tǎmle tó ma na nyá yélaa Iseyeli nyóma yaaki-ǎ cǎne tó. Hai, nu ta kusǎlǎmǎtǎ ke isǎtaa tímpi n wee tó, na hǎ husi tǎ isayatu.

²² Ye nǎyólv wakǎléna í tǎyǎntǎle na pá caali-i, si í tuuna. Iléna pǎnto kǎo kutuluyú kǎne ku taa na í tuuna kǎtǎya tǎlate.

²³ Niina pǎnto ke isǎtaa na hǎ hǎuna nyá tǎmle nyóma na hǎ kó tasǎkǎle tǎ tǎm na pǎ mǎli í nyuyó taa. Iléna hǎ kéesǎna kupǎh kupantu na hǎ ha-i tampana.

²⁴ Yaa ye pǎ kǎma na Iseyeli nyóma wakǎléna-ǎ. Iléna pa kolontunaa kǎli-we, na pá layasi na pá mǎli nyá kǎh na pá tǎ nyá hǎte ke teeli. Iléna pá sǎlǎmi-ǎ na pá wiina-ǎ kutuluyú kǎne ku taa cǎne.

²⁵ Ilé hai, Tacaa, nu pa tǎm ke hatoo isǎtaa, na hǎ tǎyaní nyá yélaa Iseyeli nyóma isayatu. Na hǎ mǎhǎna-weye pa tǎtǎnaa mpa n ka ha pa na pa caanaa tó.

²⁶ Yaa ye pa wakǎléna-ǎ, na hǎ yele na tǎv wǎli-we na pá cǎkǎna mpó. Iléna pá kéesǎna kutuluyú kǎne ku tóo na pá sǎlǎmi-ǎ na pá sǎe-ǎ, na pá pǎsa pa tí na pá tǎyaní tímpi taa pa wakǎléna-ǎ tó.

²⁷ Ilé Tacaa, nu pa tǎm ke hatoo isǎtaa, na hǎ husi pa isayatu. Mpi tó, pa ké nyá yélaa ké na nyá tǎmle nyóma. Ilé hǎli-weye iséna paa tó teu tó. Iléna hǎ yele na tǎv nu tǎtu nti n ha-we si tǎ pǎsi pa nyǎnto tó.

²⁸ Yaa ye yǎlvokǎvokǎ luna, yaa kǎtǎyǎv mǎónaa yaa ku sǎpa. Paa kutolǎh yaa nyǎyósi luna, yaa kolontunaa sǎvna Iseyeli nyóma kolóosi acalée taa na pá hǎmakǎli-we. Paa wahala nǎyólv yaa kǎtǎh nakǎli ku tí kǎmna,

²⁹ na pá ha-ǎ nyá yélaa Iseyeli nyóma na pa taa nǎyólv nu í isayatu sǎh, na í kéesǎna nyá kutuluyú kǎne ku tóo, na í wiina-ǎ, na í tǎye-ǎ níh.

³⁰ Ilé hai, Tacaa, nu í tǎm ke nyá tǎcayǎle ke hatoo isǎtaa na hǎ tǎyaní paa wei í tǎwakǎlle na hǎ kéesǎna í tǎntǎ. Mpi tó, nyá tǎke n nyǎmna paa yǎlv wei í lotu.

³¹ Laki mpó, iléna Iseyeli nyóma tó isu n sǎlaa tó, na pá seekí-ǎ tam ké tǎtu nti n ha pa caanaa tó tǎ taa.

³² Ye isu kpai to wei i ta ke Iseyeli to to i nu nyá hāte sāsōale na nyá toŋ wei n lakēna to i tam, na i luna tetu poolun na i kōo kutuluyu kōne ku taa si i sālēmāyi-ŋ.

³³ Ie Tacaa, nu i tam ke nyá tēcaŋale ke hatoo isōtaa, na ŋi lapi-i i kusālēmām. Mpu pu yelina na ate yēlaa tēna nyi-ŋ na pá seeki-ŋ, isu nyá yēlaa Iseyeli nyōma seekuyu-ŋ to. Paa nyi tōto si kutuluyu ŋku ma ŋma-ŋ to ku kē nyá nyēŋku tēkpaata.

³⁴ Yaa ye n tō nyá yēlaa Iseyeli nyōma si pá yoona pa kolontunaa. Ilena pá keesēna nyá icate kolēsāle tēne tē kutuluyu ŋku ma ŋma-ŋ isēntō to ku tōo na pá sālēm-i-ŋ. Ie,

³⁵ nu pa wiinau ke hatoo isōtaa na ŋi waasi-we.

³⁶ Yaa ye pē kōma na pá wakēlōna-ŋ. Mpi to, yulu nōŋōlo fei si u wakēlōxi. Ntanyi n ka mu-we na pááná, na ŋi yele na pa kolontunaa kēli-we, na pá kpa-we, na pá pona-weŋe kolontunaa acalēe taa ke pē colō pē colō, yaa poolun taa.

³⁷ Ye pa pēsēna laakali ke icate nte tē taa pa pona-we to, na pá mēli nyá tēe na pá wiina-ŋ tetu nti tē taa pa we mpu to na pá tō si pa pēntaa, pa lapa mpi pē fei teu to, pa lapa isayatu.

³⁸ Ilena pa mēli nyá tēe na pa lotu tēna na pa lāsasi tēna ke tetu nti tē taa pa pona-we to. Na pá keesi pa lēmāyasee na nyá icate tēne na kutuluyu ŋku ma ŋma na nyá hāte isēntō to ku tōo kē tetu nti n ha pa caanaa tō tē taa cāne.

³⁹ Ie hai, Tacaa, nu pa wiinau ke nyá tēcaŋale ke hatoo isōtaa. Na ŋi waasi-we na ŋi tayanu timpi pa wakēlōna-ŋ to.

⁴⁰ Ma Iso kuli nyá ise na ŋi kē ŋkraŋŋ na ŋi nu sālēmuyō ŋku ma sālēmāyi-ŋ nōōnō isēntōyō cāne to.

⁴¹ Hai, Tacaa Iso, kōli na ŋi tēŋ nyá atakaa wei i hulōxi nyá toŋ to, na ŋi kōo nyá tēhesēle cāne. Nyá kōtēlaa í suu nyuyō yaru isu toko. Na nyá yēlaa kupama náá hólí pa lanjholōmlē na pa lelenj.

⁴² Tacaa, Iso, taa lo wulau wei n lāsaa to. Tōosi kupantu nti n ka lapa nyá yulu Tafiiti to tē tōo.

7

Iso tāsēle tuluyō kōtasi (Awulaa I 8:62-66)

¹ Waato wei Salbmōŋ tēma sālēmuyō ŋku, Ilena kōkō tiina isō na ká nyāŋa kōtāŋa ŋka kōkō lusiŋi ka tēna to na nōyō kolōmāŋa krentōyō nyēŋsi. Ilena Tacaa teeli su Iso tāsēle.

² Halēna kōtēlaa kpiisi tē taa suu. Mpi to, Tacaa teeli ka su tē taa kē.

³ Mpyōŋ Iseyeli nyōma tēna nawa kōkō tiina isō na Iso teu ke Iso tāsēle taa. Ilena pá hoti pa isēntō ke taya tōo. Na pá see Tacaa na pá samu-i i kōpantu na i sālōyō tam nyēŋku tōo.

⁴ Mpyōŋ wulau na Iseyeli nyōma tēna pa lapa kōtasi ke Tacaa.

⁵ Naaŋ iyisi hiiu na naale (22000), na heeŋ ke iyisi niunōwa na hiiu (120000). Isēna wulau na yēlaa tēna pa tula Iso tāsēle tōŋle.

⁶ Kōtēlaa ka sēŋa pa tēsēŋlēnaa kē. Na Lefii nyōma náá makí wontu nti Tafiiti ka saaka Iso to. Na pá saŋna Tacaa ke i sālōyō tam nyēŋku tōo na yontu nti Tafiiti ka hula-we to. Na kōtēlaa náá puila pa isēntaa na pá hulōxi akantēe na yēlaa tēna sēŋa isō.

⁷ Kōtasi ta māŋa nyāŋōyō ku sēemuyō kōtāŋa tēlate tōo kē kōyaku ŋku. Ilena Salbmōŋ yele na pá tayanu Iso tāsēle kōtāŋa hekō taa na pá lá kōtasi nsi kōkō lusa si tēna to. Na tōŋōŋa nyēnsi, na ciikuyō nyēnsi na nim colō nim colō ke tēna.

⁸ Waato inu i taa kē Salbmōŋ na Iseyeli samaa tuutuuma, mpa pa luna tetu tēna taa kē pē kpaŋau Lepo-Hamati halēna pé suna Icipiti lōu na pōtēe tō to, pa tōŋa cōka acima.

⁹ Ilena pá koti kotuyō sāsōu ke acima kōyaku pōlēfei naaŋōwa nyēŋku. Na pá tōŋō kōtāŋa tēlate tuluyō acima ke kōyēŋ naatosompōŋōlāŋa, na cōka nyēna ke kōyēŋ naatosompōŋōlāŋa tōto.

¹⁰ Pē waali kē wulau yasa Iseyeli nyōma ke isōto naatosompōŋōlāŋa nyēŋ kōyaku hiiu na tooso nyēŋku wule. Ilena pá kpēna lanjholōmlē. Mpi to, Tacaa lapa kōpantu ke Tafiiti na Salbmōŋ na i yēlaa Iseyeli nyōma.

Tacaa tasa Salbmōŋ tōo kē Iw (Awulaa I 9:1-9; Kotāosoto II 1:7-12)

¹¹ Waato wei wulau Salbmōŋ tēma Iso tāsēle na i tōŋaŋa ke ŋmau, na mpi i ka tō i taa si i laku Iso tāsēle na i māŋamāŋa i tōŋaŋa pē taa to.

¹² Ilena Tacaa lu i tōo kē ahoō na i tōm-i-si: Ma nu nyá sālēmuyō na má tisi na má lēsi lonte tēne si pá laku-m kōtasi.

¹³ Ye isu kuyaku nakoli ma tēka isōtōnyo na tey yele nuu, na má kōna kutoloh na kó wakēli tetu, yaa ma tisi yulukusoko ke ma yēlaa tōo.

¹⁴ Ye ma yēlaa mpa pa yaaki ma hēte tō, pa pasa pa ti na pá sēlōmi na pá pēekēyi-m. Ye pa yela pa mpaah isayah, maa nuna-wēye hatoo isōtaa, na má wii-wēye pa isayato na má tayani pa tetu.

¹⁵ Pē krayau pēnente tō, maa kuli ise na má ke ŋkrahoyu na má nuiki sēlōmēh wei i tēna pa sēlōmēyi-m lonte tēne tē taa ta.

¹⁶ Má lēsōna-te na má pēsī-teye ma nyante si maa wēe tē taa ké mē hēku ke tam tō na má fenjiyi tē tōo, na má laki-mēye kupantu.

¹⁷ Pē kaasa nyá tō, ye n tōh teu, isu nyá caa Tafiti, na ŋ laki pē tēna mpi ma tōyō-ŋ tō.

¹⁸ Ie nyi si maa yele na nyá awulumpiitu la tōh isu nāyō ŋka maa síi nyá caa Tafiti si, i loloyō nyōma ká tōkēna i kawulaya na pá kaasēyi tēmaya Iseyeli nyōma tōo tō.

¹⁹ Ama ye i kisa má na ma kiŋi na ma kusēsuto na í laaki tuij na í luŋjiyi-i.

²⁰ Ie maa lēeki tetu nti ma ha-me tō, na má lō Isō tēsēele nte pa yaakēna ma hēte tō. Ilena piitimnaa tēna paana Iseyeli nyōma na pá wōh-we.

²¹ Waatu wei yēlaa ká tōhēyana Isō tēsēele nte ti tewa teu ke mpv tō tē kin tō, sōyantu ká kra-we na pá pōsōyi pa ti si: Ie pepe tōo ké Tacaā wakēla tetu na Isō tēsēele tēneye mpv?

²² Ie paa cō-we si: Iseyeli nyōma lōwa pa Isō Tacaā wei i lōsa pa caanaa ke Icipiti tetu taa tō. Na pá matēna tuij na pá luŋjiyi-i na pá sēeki-i. Pē tōo ké Isō kōna mpusinaa pane pa tēnaya pa tōo.

8

Salwōh tēma (Awulaa I 9:10-28)

¹ Pusi hiu yōosaa, ile Salwōh tēma Tacaā Isō tēsēele na i mayamaya i tēyaya ŋmav nté.

² Mṛpōyó i tayāna ŋmav ke acalēe nna Tiii wulav Hilam ka ha-i tō, na í su Iseyeli nyōma.

³ Pē waali ké i yōona Hamati-Sōpa pē acalēe na í lēeki-ye.

⁴ Ilena í ŋmá Tatēmōo icate ke wōlaya tetu taa, na acalēe nna a tēna i ka ŋmá Hamati hōyōlōyō taa tō, na í suku i tōyōnaya.

⁵ Mṛpōyó i ŋmawa Peti-Holoh icate isōtaa nyānte na pōtēe nyānte. Acalēe anī a ka ké kolōosi nyēna ké na pá tu a nōnōsi ke kōkalēsōh,

⁶ na Palati icate na acalēe tēna nna a taa pa sukāya wontu na á ké Salwōh nyēna tō. Na nna a tēna a taa pa sukāya yōou kēekēnaa na krayanōh tō. Na Salwōh ŋma pē tēna mpi i sōlāa tōyō Yosalem icate taa, na Lipah tetu taa na tetu tēna nti tē taa i tōkaya kawulāya tō.

⁷ Piitim lēmpi nyōma mpa pa ta ke Iseyeli nyōma tō, isu Hiti nyōma, na Amolii nyōma, na Peliisi nyōma, na Hifi nyōma, na Yepusi nyōma, paa kaasa tetu taa ké.

⁸ Iseyeli nyōma taa kpiisi pa tēna. Mpeye Salwōh ka tō tēlasi tēma, na pá tōhā-yeye lapu ke halēna saja tōtō.

⁹ Ama pē kaasa Iseyeli nyōma tō, wulav ta tu pēleye tēma ke mpv. Pēleye i yoolāa, na pa sōsaa, na yōou kēekēnaa na krayanōh pē paasēnlaa.

¹⁰ Mṛpōyó wulav Salwōh kra nyōyō nyōma ke ŋmōnyōyō na nule na naanōwa (250) si pá fenjiyi samaa wei i lakāya tēmle tō.

¹¹ Ilena Salwōh lēsī i alu Icipiti wulav pēelo ke Tafiti icate taa, na í caya tēyaya ŋka pa ŋma-i tō ka taa. Mpi tō, i tōhaya ké si: Pē fei si ma alu mayamaya í caya Iseyeli wulav Tafiti tēyaya taa. Pē taya pulu, kutuluh wei i taa pa su Isō atakaa tō i ké Isō nyōh tōtōyō.

¹² Isō tēsēele ŋmav tēma tōyō Salwōh suv Tacaā ke kōtasi nsi kōkō lusa si tēna tōyō lapu, ke kōtaya tēlate nte i ka ŋma-i tō tē tōo ké Isō tēsēele isentaa.

¹³ Teitei isu Moisi suv paa kuyaku ŋku kō kōtaya lapu tōo tō. Pa lakāya kōtasi ke kuyaku kōhēsōyō wule ké. Na isōtu kufalo kuyaku kancaalaya nyōhku, na pōnāya taa acima sōsōona kōyēh, isu kōkōsum fei potopotōnaa acima, na Pentakōnta acima na Cōka nyēna.

¹⁴ Salwōh tēhāa ké isu i caa Tafiti ka yōyōtōyō tō. Ilena í kra kōtēlāa kpeka na Lefii nyōma mpa pē wēe si pá sah Tacaā ke paa kuyaku ŋku na pá sōsi kōtēlāa tōo ké pa tēma taa tō, na nōnōsi tēhāa na pē kēsēna pa tēma ke paa nōnōyō ŋka. Isōna Isō yulu Tafiti ká suwa tōyōle.

¹⁵ Salwōh ta cōlō tē taa natēli. Paa kōtēlāa yaa Lefii nyōma yaa krancooh tēm taa.

¹⁶ Isōna Salwōh tayāna i tēma tōyōle. Pē krayau kuyaku ŋku pa si Isō tēsēele kite tō, halēna kuyaku ŋku pa tēma-te tō. Kutuluhu ŋku kō tēmle tēma teu ké.

¹⁷ Mṛpōyó Salwōh pola sēsēncāasi tēhku nāyō icate ke Isiyōh-Kepēe, na Ilati icate ke Itōm tetu taa.

¹⁸ Ilena wulav Hilam tilina-i kpulōh na i saalaa kupama, mpa pa ke Fenisii nyōma tō na pá na Salwōh nyōma pá polo Ofii tetu taa na pá kraya wōla tēsēnāna isu naanōwa na tooso na waali na pá pōna i tē.

9

Sapa wulav alv nyəŋ pote ke Salvməŋ wiiluyu (Awulaa I 10:1-13)

¹ M̄p̄óyó Sapa tetu wulav alv nyəŋ nuwa Salvməŋ hətə yaav. Uena í polo Yosalem si i p̄oosəyi- i t̄omnaa katə nyəntu, na í na i nyəm tənaya. I waali samaa ka we tuutuuma ké. Yooyoonaa səyəla tulaabnaa na wola ke s̄osəm, na liyitee p̄e. Uena wulav alv nyəŋ un i p̄oosi Salvməŋ ke t̄omnaa mpa i ka tayanaa t̄o.

² Na ílé í c̄ə t̄ə t̄əna i ta s̄əə paa kulom̄yuv.

³ M̄p̄óyó alv un i nuwa i ŋkraŋyuv ke Salvməŋ ləmayasəe t̄əm, na í sá i kawulaya t̄əyaya ŋka i ŋmawa t̄o.

⁴ Na t̄əŋəyaya ŋka pa saakaya t̄ə, na i waali nyəma t̄əsv̄olenaa, na kot̄əyov na konyənyəom tallaa wontu kususuutu. Na í ná t̄ot̄əyov isəna wulav na i ȳəlaa pa p̄uləyi na pá kraaki Iso t̄əs̄eɛle t̄ə, na p̄ə lapi- i p̄iti na p̄ə m̄oti i n̄əyov.

⁵⁻⁶ Nt̄ena wulav alv nyəŋ un i t̄ə si: Pa k̄eɛsa- m nyá ləmayasəe t̄əm ke hatoo ma tetu taa. Ama ma is̄e taa nata, l̄e ma ta m̄v- ti. P̄əȳele p̄u ké tampana ké. Hal i pa ta tu heelim nyá ləmayasəe h̄əȳolvuv. P̄ə t̄eɛwa is̄u paa k̄eɛsa- m t̄ə t̄əcayacaya.

⁷ Nyá waali nyəma na nyá t̄əyaya taa ȳəlaa t̄əna nuwa l̄el̄en ké. M̄pi t̄ə, pa we nyá k̄in na pá nuk̄i ləmayasəe t̄əm ke tam.

⁸ Ma sama nyá Iso Taca w̄ei i l̄əsa- ŋ si n̄ t̄əyov kawulaya na i h̄ətə ke l̄əȳel̄i nyəma t̄ə t̄ə. Iso un i s̄əola i ȳəlaa ké, na i caa si pá w̄eɛ tam t̄ə. P̄ə t̄ə ké i kra- ŋ pa wulav na i t̄v- ŋ si n̄ t̄ə tampana na n̄ laki k̄osiȳisim.

⁹ P̄əle p̄ə waali ké Sapa wulav un i hawa Salvməŋ ke wola ke t̄əŋənaa tooso na h̄əȳolvuv na tulaab ke s̄osəm, na liyitee p̄e t̄ot̄ə. Too t̄ə n̄əȳov ta nata tulaab is̄u m̄p̄óyó l̄əȳel̄i taa.

¹⁰ M̄p̄óyó wulav Hilam t̄əm̄le nyəma na Salvməŋ nyəma mpa paa pola Ofii t̄ə, pa k̄əna wola na kraŋk̄elasi k̄əraŋsi na liyitee p̄e.

¹¹ Kraŋk̄elasi k̄əraŋsi ke wulav Salvməŋ ka lapa Iso t̄əs̄eɛle, na i kawulaya t̄əyaya t̄əkp̄ale. Na pá saaki- si t̄ot̄əyov san̄k̄ənaa na c̄əməŋ ke yonyoolaa. Too t̄ə, pa ta nata p̄ulv is̄u m̄p̄óyó Yuta tetu taa.

¹² M̄p̄óyó Salvməŋ hawa alv in̄əyi p̄ə t̄əna m̄pi i nawa na i s̄ələm- i t̄ə. Haləna p̄ə t̄eɛ is̄u alv ka ha un t̄ə. Uena wulav alv nyəŋ un na i waali nyəma pá m̄əli pa tetu taa.

Salvməŋ toŋ t̄əm (Awulaa I 10:14-29)

¹³ Paa p̄əŋaya ŋka, wola t̄əŋənaa hiu ke pa k̄əŋna wulav Salvməŋ.

¹⁴ Uena p̄əc̄ó p̄ə kaasi m̄pi m̄pi taat̄əlaa f̄el̄əȳa- i wontunaa t̄ə t̄ə. Na wolanaa na liyitee nyəŋəntu n̄ti i tetu h̄əȳəŋ nyəŋ nyəma na laalupunaa awulaa ná f̄el̄əȳi- t̄ə.

¹⁵ M̄p̄óyó wulav Salvməŋ ȳəlaa na pá lu wola k̄ositu ke k̄raləŋ ke ŋm̄on̄yuv (200). Paa ŋku k̄v t̄əȳa kiloonaa naatoso.

¹⁶ Na k̄raləŋ s̄əkp̄er̄ ke ŋm̄on̄yuv nuw̄əwa (300). Paa ŋkuv̄ȳ nyəŋəntu kiloonaa tooso. Uena pá su kutuluyv ŋku pa yaa si Lipaŋ h̄əȳov t̄ə k̄v taa.

¹⁷ Na Salvməŋ ȳele na pá saaki kawulaya k̄p̄elaya na tuu k̄ela, na pá t̄ó ka t̄ə ké wola mayamaya.

¹⁸ Na pá su- k̄eɛɛ kumte nte t̄ə w̄ena kumlisi k̄v̄krakp̄asi naatoso t̄ə t̄ə t̄ə. Uena pá t̄v- k̄eɛɛ n̄əh̄e t̄əs̄ule ke wola. Paa saaka- k̄eɛɛ na pá t̄ó t̄ətesile kukulukulle, na pá t̄ó t̄əȳolasi l̄eɛsəŋ ke t̄ə ŋk̄alasi t̄əs̄ule.

¹⁹ Uena pá l̄á t̄əȳolasi l̄eɛsəŋ naan̄w̄ə na naal̄eɛ kumlee an̄i a t̄ə. Naatoso ke n̄t̄əȳəŋ t̄ə, na naatoso na m̄p̄əŋ t̄ə. Wulav n̄əȳov i ta saak̄əta kawulaya kumte n̄t̄ə t̄ə taka.

²⁰ Wola ke paa lupa Salvməŋ t̄əȳaya taa l̄vm̄ poosiyanaa t̄əna, na Lipaŋ h̄əȳov kutuluyv taa wontunaa kot̄əs̄əv. Liyitee nyəŋəntu ná t̄áá f̄eina teeli n̄əȳəŋ Salvməŋ waato taa.

²¹ Wulav ka w̄ena i k̄p̄uləŋ ké, na Hilam nyəŋ saalaa ȳel̄əȳəna- i. Paa p̄usi tooso w̄ei, pa k̄əŋna wola, na liyitee nyəŋəntu, na tuu k̄ela, na t̄əkp̄aaləŋ, na k̄ac̄əka sumasi s̄os̄əns̄i nas̄əli.

²² Salvməŋ ka t̄é antulinya t̄əna awulaa t̄əŋaya toŋ ké na ləmayasəe.

²³ P̄əp̄əv̄ f̄ei l̄el̄en, Iso ka ha- i ləmayasəe ké. Na awulaa l̄uk̄əna paa timpi na pá k̄əŋi- i t̄əŋnaa p̄oos̄ȳov.

²⁴ Paa p̄əŋaya ŋka, ȳəlaa m̄p̄e pa k̄əŋayana- i k̄v̄c̄əŋ ké, na liyitee wontu, na wola, na wontu k̄v̄susuutu, na yoou wontu, na tulaabnaa, na kraŋəŋəŋ, na kraŋasi.

²⁵ Salvməŋ ka w̄ena yoou k̄eɛk̄enaa kraŋəŋəŋ ke iyisi liyiti (4000) ké. Kraŋəŋəŋ k̄v̄c̄əyaȳ ke iyisi naan̄w̄ə na naale (12000) w̄ei Salvməŋ ka siw̄a acal̄eɛ nna a taa i yoou k̄eɛk̄enaa ka w̄eɛ t̄ə, na l̄el̄əŋ ke i c̄əŋəyov Yosalem icate taa.

²⁶ Salvməŋ ka ŋmak̄əla awulaa t̄əŋaya. Mpa pa tetu p̄əwa p̄ə kraŋəŋəŋ p̄əyov s̄əsayə l̄f̄elat̄i t̄ə. Haləna Filiisi nyəma tetu na p̄ə yoosina Icipiti nyəma nyəntu toŋa.

27 Salomɔn kawulaya waatu to, liyitee nyəgətu ka we Yosalem taa ké isu pɛɛ. Na pə kaasi na kpenkpelasi kɔpansi náá tóli yem, isu pa te tuŋ wei pa yaaku si Sikomɔɔ na í nyɔki teteɔle taa to.

28 Icipiti na tetɔnaa lenti ke paɔatəlaa pukaya na pá kəŋna Salomɔn ke í kraɔanəŋ.

Salomɔn sɔm
(Awulaa I 11:41-43)

29 Pa kɛɛsa Salomɔn tɔm lenti, pə kraɔav tə kancaalaya na tə tənaya tɔɔ takəlasɔ nsi pa yaa si Iso kuyɔɔtutu teləsulu Natani təma takəlaya to ka taa. Na nti pə hula Silo tu Ahiya to pə takəlaya taa, na Yeto kɔnanatu nyəŋka taa. Takəlaya kantəkaya nyəŋka nke ka taa ké pa kɛɛsəyi Nepati pəyalu Solopɔwam wei í ké Iseyeli wulaw to í tɔm.

30 Pusi nule təcu ké Salomɔn tɔɔ kawulaya ke Iseyeli kɔkrentuɔv tənə yəlaa tɔɔ ké Yosalem.

31 I kɔma na í sí, ilena pá pimi-í í caa kin ke Tafiiti te. Ilena í pəyalu Lopɔwam lɛɛtu í lonte taa.

YUTA AWULAA TɔM

10

Iseyeli nyəma kotuyu ke Sikem
(Awulaa I 12:1-15)

1 Mɔpɔy Lopɔwam pola Sikem. Mpi to, tənaya Iseyeli kpeka nna a wenna ilim ntəɔŋ tɔ to, a kotaa si a kraaki-í wulaw.

2 Waatu inu to, Nepati pəyalu Selopɔwam wei í ka sewa wulaw Salomɔn na í cɔɔsi Icipiti to í we tənaya tam. I nuwa Sikem kotuyu nku kɔ tɔm, ilena í lu Icipiti na í kpe.

3 Mɔpɔy pa tila í waali na í kɔɔ na í cɔɔsi Iseyeli tetu ilim ntəɔŋ kpeka tɔɔ, na pá yɔɔtu Lopɔwam si:

4 Nyá caa ka lakaya-tuyv isu yomaa, ye nɔɔnɔ nyaa pasa ta səɔla wena a nu-tuyv isəntə to, tá sɔɔlu puwa si tɔ la-ŋ tɔmlɛ.

5 Mɔpɔyɛ Lopɔwam si: I tan na kuyɛɛŋ tooso tɛɛ, ilena í kɔɔ na tɔ ná.

Mɔpɔy yəlaa tɛɛwa.

6 Ntəna Lopɔwam pɔɔsi sɔsaa mpa paa we í caa cɔɔɔɔ waatu wei ilé í ka wena í weesuɔv to si: Suweye má cɔ yəlaa mpe?

7 Nti pa cɔ-í tɔɔle si: Ye n laki yəlaa mpeye kɔpantu na ní muɔi-weye teu na ní yɔɔtəyənə-wɛye tɔm leleŋ nyəntu. Paa wɛɛ nyá tɔmlɛ nyəma ke tam tɔɔ ké.

8 Ama Lopɔwam ta mu sɔsaa layatu tasuyv mpi. Ilena í polo í pɔɔsi í malanaa ifepiya mpa pa we inu í kin to si:

9 Yəlaa mpe si má pasa-wɛye səɔla nna ma caa ka sɔka-we to. Ilɛ má cɔ-we suwe?

10 Mɔpɔyɛ Lopɔwam ifepu tɔyɔntəlenaa mpe pa tɔma si: Cɔ-we si, mpalum ta kisi-mɛye tɔyɔv, kaaŋfana pɔɔv na?

11 Mpu to, səɔla yuŋ nyəna ke ma caa ka sɔka-mɛ, maa sɔɔsi-mɛye səɔla lenna tɔtɔ. Hikasi ke ma caa hɔmna mə nkrəŋŋ. Ama maa hɔ mə nyəŋ na hikasi nsi si tɔɔ we nyəmə tá.

12 Mɔpɔy Selopɔwam na yəlaa pa məla Lopɔwam kin ke kuyɛɛŋ tooso wule, isu í ka heeluɔv-we to.

13 Na wulaw kisi layatu nti sɔsaa ka tasa-í to, na í holina yəlaa

14 Isu ifepiya ka tasuyv-í layatu to si: Səɔla yuŋ nyəna ke ma caa ka sɔka-mɛ. Maa sɔɔsi-mɛye səɔla tɔtɔ. Hikasi ke ma caa hɔmna mə nkrəŋŋ. Ama maa hɔ mə nyəŋ na hikasi nsi si tɔɔ we nyəmə tá.

15 Mɔpɔy wulaw Lopɔwam kisa yəlaa kɔsələmɔtu. Ilɛ Tacaɔ Iso ka lapəna mpu. Ilena pə lá isu Iso ka suw Iso kuyɔɔtutu teləsulu Ahiya ke nɔɔv si í teləsi Selopɔwam to.

Kawulaya fayav
(Awulaa I 12:16-25)

16 Waatu wei ilim ntəɔŋ tɔɔ Iseyeli nyəma cəkənaa si wulaw kisa pa tɔm ke muɔv, ilena pá tɔm-í si:

Tá na Tafiiti tə feina natəli.

Ta na Seseɛ pəyalu tə kaa we?

Paa wei í kpe í tɛ.

Tafiiti lɔlɔv tu nyá,

nyaa paasəna nyá kawulaya.

Ilena pa ya.

17 Yuta tetu tike yəlaa nyənayana Lopɔwam ke pa wulaw.

18 Paa na mpu na í tili teləsi təma nyɔv tu Atolam ke Iseyeli nyəma mpa pa we ilim ntəɔŋ tɔɔ to pa tɛ. Ilena pɛle pá yayə Atolam ke pɛɛ na pá kɔ. Mɔpɔy Lopɔwam kpa í kɛɛɛ tɔɔ ké kpaɔpaa na í se na í polo Yosalem.

¹⁹ Isəna ilim ntəyən təə nyəma kisina Tafiiti ləlvəy nyəma kawuləya təyələ. Na ĩrəpəy pə we haləna saŋa.

11

¹ Waatu wei Ləpəwam tala Yosalem, ləna í koti Yuta na Pəncaməe pə yoolaa taa yoolaa kə iyisi nuuəwa na nuuəasa (180000) sɪ pá polo pá yoonaa Iseyeli nyəma na pá məŋna-ı ı kawuləya.

² Ama Isə heela ı kəyətətə tələsulə Semaya sɪ:

³ Heeli Saləmən pəyalə Ləpəwam wei ı kə Yuta wulav tə, na Iseyeli nyəma təna mpa pa we Pəncaməe na Yuta tətə taa tə sɪ:

⁴ Tacaa yəyətə sɪ í taa yoonə mə məyamaɣa mə tətənaa. Má yelina sɪ pá la ısu pə lapə mpə tə. Paa wei ı məli ı tē.

Pa nu Tacaa təm nti, ləna pá kó pa páána kə Selopəwam təə.

Ləpəwam ĩmav kə koloosi acaləe

⁵ Waatu wei Ləpəwam caɣa Yosalem taa, ləna í ĩmá koloosi na í cəəna Yuta acaləe ləna.

⁶ Pə kpaɣav Pətələhem, na Itam, na Tekowa.

⁷ Na Pətı-Suu, na Soko, na Atulam.

⁸ Na Katı, na Malesa, na Sifi.

⁹ Na Atolayim, na Lakisi, na Aseka.

¹⁰ Na Sola, na Ayaləŋ, na Hepələŋ tə. Yuta na Pəncaməe pə koloosi acaləe ntē.

¹¹ ĩrəpəy Ləpəwam ĩmá koloosi kəpaŋsı na í cəəna-yə. Na í su nyəy nyəma kə a taa. Na í nyəki təyənəy na ĩm na sələm.

¹² Acaləe anı paa nte tə taa ka we kraləŋ kə na ĩmantası. Na a tən tə kə ı kawuləya taanə Yuta na Pəncaməe pə tətə taa.

Ləfi nyəma na kətəlaa pa təna Ləpəwam təə

¹³ ĩrəpəy Iseyeli tətə təna kətəlaa na pə Ləfi nyəma pa polaa na pá krentəna Ləpəwam.

¹⁴ Paa yela pa nyəmnaa kə pəcələ pəcələ acaləe taa kə. ləna pá polo Yosalem kə Yuta kawuləya taa. Mpi tə, Selopəwam taŋəy-wəy sɪ pá taa la Tacaa kəyətə təmlə.

¹⁵ Tampana təə, Selopəwam ka kpaɣa ı məyamaɣa kə pəŋtələŋ, na nawee ləesəŋ wei pa laakəyā təkətələnaa taa tə pə kətəyā nyəma kə.

¹⁶ ləna Iseyeli kpeka yələa təna mpa pa luɣy ka we pa ıə səv kə teu tə, pá təŋ Ləfi nyəma waalı kə Yosalem sɪ pa lakı pa caanaa Isə Tacaa kə kətasi.

¹⁷ Na pá səna Yuta kawuləya na Ləpəwam nyəə tən. Pa təma Tafiiti na Saləmən pa ıkpate taa kə ĩrəpəy pısi tooso kə.

Ləpəwam ləlvəy nyəma

¹⁸ ĩrəpəy Ləpəwam kpaɣa Tafiiti pəyalə Yeliməti pələ Mahalatı. Mahalatı too kələ Seseə pəyalə İliyarı na ı əlv Apıhayılı pa pələ.

¹⁹ ləna Mahalatı ləli-ı apaləpiya tooso. Yewusi, na Semaliya, na Saham.

²⁰ Pələ pə waalı kə Ləpəwam kpaɣa Apəsələm pələ Maaka. Na ı ləli-ı apaləpiya liyiti. Apiya, na Atayı, na Sisa, na Selomiti.

²¹ Ama Ləpəwam ka səəla Maaka na pá kəli ləlaa. Ləpəwam əlaa səsaə ka we pələfəi ĩu na səkpema kə nutoso. ı ləla apaləpiya kə pələfəi ĩu na naənuəwa na əlpəpiya kə nutoso (60).

²² ĩrəpəy Ləpəwam kusa ı əlv Maaka pəyalə Apiya nyəy, na Apiya pəsi ləlaa nyəy tə. Mpi tə, Ləpəwam caakəyā kə sɪ Apiya ı təyə kawuləya.

²³ ləna Ləpəwam la layatə, na ı yası ı pəyalaa ləlaa kə Yuta, na Pəncaməe pə koloosi acaləe taa. Na ı cələ-wəy təyənəy kə səsəm, na əlaa kə tuutuuma.

12

Icipiti wulav Sisakı yoonav kə Yuta

(Awulaa I 14:25-28)

¹ Waatu wei Ləpəwam kawuləya caɣa teu na ı yoo tən ləna ı lə Tacaa kiin, na ı yələa təna náa la mpə tətə.

²⁻³ Ləpəwam kawuləya pənəyā kəpəsı nyəŋka taa kə Icipiti wulav Sisakı polaa na ı yoonaa Yosalem. Pa yoo kəkənəa ka we ıyāy na ĩmənəy (1200). Na kpaɣanəŋ caɣələa kə iyisi nutoso (60000). Na Lipii na Suki na İtiyopii pə yoolaa kə tuutuuma. Ləpəwam na Yuta nyəma pa lə Tacaa tə pə kasəyā ntē.

⁴ Icipiti wulav ıni ı ləka Yuta koloosi acaləe kə, haləna ı tala Yosalem.

⁵ ləna Isə kəyətətə tələsulə Semaya polo na ı məyana Ləpəwam na Yuta nyəy nyəma pa kota Yosalem. Waatu ınəyı Sisakı kpeyətəa. ləna ı heeli-wə sɪ: Tacaa təma sɪ, timpı ı lə-m tə, maa tə-məy Icipiti wulav Sisakı ĩnə taa.

⁶ M̄p̄oḡo wulaw L̄op̄owam na nȳoḡo nȳoma pa ná pa tasəkəle na pá t̄o si: Tacaa kele tamprana tu.

⁷ Tacaa ná mp̄u, ɪlena í tayani Semaya ke heeluyi si: Timpi pa ná pa tasəkəle t̄o, ma k̄o ma pááná ke pa t̄o. Ma kaa tasa-weye kpiisuɣu. Ma waasi-weye n̄on̄o. Ma kaa tu Yosalem ke Sisaki niŋ taa na í wakəli-te.

⁸ Paa na mp̄u t̄o, ma yele na Icipiti wulaw ŋmakəli-we. Waatu inɪ paa cekəna si ye yul̄o p̄eta-m ɪ ti, p̄ə faɣana ye ɪ p̄eta ɪ t̄əyi aɛ awulaa.

⁹ M̄p̄oḡo Icipiti wulaw Sisaki yoonaa Yosalem nȳoma, na í koosi Is̄o t̄əsele na kawulaya t̄əyaya kpancoou t̄əna. ɪlena p̄ə tu kələna wola kpaləŋ wei Salum̄əŋ ka lupa t̄o.

¹⁰ M̄p̄oḡo wulaw L̄op̄owam lupa nȳəḡəloɣo kusem̄uɣo kpaləŋ, na í ɪseti wola nȳəŋ inɪ ɪ lonte. Na í c̄ele-ɪ kawulaya t̄əyaya tanlaa nȳoḡo nȳoma.

¹¹ Na wulaw í puki Is̄o t̄əsele, ɪle tanlaa polo na pá kraya kpaləŋ inɪ na pá s̄una-ɪ. Ye pa t̄əma, ɪle pa m̄əŋna-ɪ ɪ t̄əcayale.

¹² P̄ə t̄o k̄é Tacaa pááná hee L̄op̄owam t̄o, na í yele-weye kpiisuɣu. Mpi t̄o, ɪ ka nawa ɪ tasəkəle na í t̄isi. ɪlena kop̄ant̄o wee Yuta taa.

*L̄op̄owam kawulaya t̄əyaya
(Awulaa I 14:21-24,29-31)*

¹³ M̄p̄oḡo wulaw L̄op̄owam t̄əȳo kawulaya ke Yosalem taa k̄é ɪ l̄ob̄oḡo p̄usi nule na kol̄omaya nȳəŋka taa. P̄usi naan̄owa na naatosomp̄əȳolaya ke ɪ t̄əȳa kawulaya ŋke. Na í nȳəosi ɪ kawulaya ke teu. I too ka k̄é Amoni t̄o, na pá yaa-ɪ si Naama. Yosalem ke Tacaa ɪs̄əa Yuta t̄ətu taa si paa s̄ek̄i-ɪ.

¹⁴ M̄p̄oḡo L̄op̄owam lapa mpi p̄ə f̄ei Tacaa ke teu t̄o. ɪ ta lana lotu kol̄omt̄o si ɪ nȳi ɪ luyi nȳənt̄o.

¹⁵ Pa keesa L̄op̄owam t̄əm kancaalaya na t̄ə t̄əȳa ke Is̄o k̄əȳoḡət̄o t̄əl̄əsul̄o Semaya na nal̄o ɪtoo pa t̄əma tak̄əlas̄i taa. T̄əȳa pa ŋmaa l̄ob̄ŋ loosi. L̄op̄owam na Selop̄owam pa yookaya tam k̄é.

¹⁶ Waatu wei L̄op̄owam s̄əpa, ɪlena pá pimi-ɪ Tafiiti t̄ə. ɪlena ɪ p̄əyal̄o Apiya ɪseti ɪ lonte.

13

*Apiya kawulaya
(Awulaa I 15:1-8)*

¹ ɪseɣeli wulaw Selop̄owam kawulaya p̄ənaya p̄ələf̄ei hiu nȳəŋka taa k̄é Apiya p̄əsa Yuta nȳoma wulaw.

² ɪlena í t̄əȳo p̄usi tooso k̄é Yosalem. ɪ too kele Kipeya t̄u Uliyeli p̄əel̄o Mikaya.

Apiya na Selop̄owam pa yookayana t̄əmaȳa.

³ M̄p̄oḡo Apiya kraya ɪ yoolaa taa yoolaa ke iyisi nas̄əle (400000) si ɪ yookina Selop̄owam. Na Selop̄owam tayani ɪ nȳoma ke iyisi nas̄ənaasa (800000) si ɪ suliyi-ɪ.

⁴ M̄p̄oḡo Apiya krawa Semalayim pulaya t̄o k̄é ɪf̄əlayim p̄əŋŋ taa. ɪlena í holina Selop̄owam na ɪseɣeli nȳoma si: ɪ nu ma t̄əm yoo.

⁵ ɪ ta nyi taa si Tafiiti na ɪ l̄ob̄oḡo nȳoma ke ɪseɣeli Is̄o Tacaa t̄əwa kawulaya ke tam t̄o, pu layas̄əyi.

⁶ P̄əyele Nepati p̄əyal̄o Selop̄owam ná k̄ola ɪ caa Salum̄əŋ wei ɪ t̄əml̄e ɪ lakaya t̄o ɪ t̄o.

⁷ M̄p̄oḡo yul̄oyemnaa na t̄ət̄ələtaa kotina Selop̄owam na pá la na í k̄əli Salum̄əŋ p̄əyal̄o L̄op̄owam. Mpi t̄o, L̄op̄owam ká k̄é p̄əyaya k̄é, ɪ ta nyi pul̄o ɪle ɪ ta p̄əsi na í s̄əŋ pa ɪsentaa.

⁸ ɪlena n̄əŋn̄ə m̄u caaki si í yoonaa kawulaya ŋka Tacaa t̄əwa Tafiiti l̄ob̄oḡo nȳoma t̄o. ɪ lapa yoolaa k̄p̄ək̄əle s̄ə̄s̄əle. P̄əyele í t̄əka wola nawee nna Selop̄owam lupa t̄o, na í laaki.

⁹ ɪ t̄əȳəna Tacaa k̄ət̄ələa Al̄əŋ l̄ob̄oḡo nȳoma, na Lefii nȳoma, na í k̄pa m̄ə t̄əyi k̄ət̄ələa, ɪsu t̄ət̄ənaa l̄ənt̄i ȳələa lap̄o t̄o. Ye wei ɪl̄é í k̄əna lat̄əce, na ɪwaan̄i naatosomp̄əȳolaya, ɪ p̄əsa tun̄i k̄ət̄əlo nt̄é mp̄u.

¹⁰ Ama tá ɪle, Is̄o Tacaa tike ke tá nȳəŋəyi, t̄ə ta k̄p̄əs̄əna-ɪ. Na Al̄əŋ l̄ob̄oḡo nȳoma nt̄é Tacaa k̄ət̄ələa na Lefii nȳoma náá lak̄i pa t̄əma.

¹¹ Tanan̄i na taanaya k̄é t̄ə lak̄i k̄ət̄əsi nsi k̄əko lusa si t̄əna t̄o. Na t̄ə w̄əki tulaalunaa ke k̄ət̄əȳa t̄ələte t̄o. Na t̄ə suk̄i Is̄o potop̄otonaa ke ɪ taap̄əli t̄o. Na t̄ə mus̄əyi f̄ət̄əla s̄ə̄s̄ə ke taanas̄i. Tá lak̄i teu ke Tacaa t̄əml̄e k̄é. Ama m̄ə kisina-ɪ.

¹² T̄əu, p̄ən̄ente Tacaa kele tá nȳoḡo t̄u. Na ɪ k̄ət̄ələa nt̄o, si pá hul̄əyi yoou tutuȳu, na m̄ə na-ɪ ɪ suliyi. ɪle ɪseɣeli nȳoma m̄ə, í taa yoonaa m̄ə c̄əs̄ənaa Is̄o Tacaa. Mpi t̄o, í kaa kraya ɪ t̄o k̄é nyul̄oḡu.

¹³ Waatu in̄əyi Selop̄owam faɣa ɪ yoolaa taa, na pá polo pa pap̄i Yuta nȳoma waali. Na ɪ yoolaa ɪləaa na ɪsentaa t̄o, na p̄ə tu-weye heko.

¹⁴ Yuta nȳoma p̄əsaa ɪle, pa cek̄ənaa kele si paa yoo taa na waali. Nt̄əna pá wiina Tacaa si í waasi-we. Waatu wei k̄ət̄ələa yaya tutuun̄i,

- ¹⁵ Ilena pa yoolaa kiisi. Tənaɣa Tacaa yelaa na Selopowam na Iseyeli nyəma pa tuli tapəh.
- ¹⁶ Na pá se na Iso tu-wexɛ Yuta nyəma niŋ taa.
- ¹⁷ Ḿpóyó Apiya na i yoolaa pa kəla-we təkpataa, na pá ku pa yoolaa taa yoolaa ke iyisi nasəle na nuɔnwa (500000).
- ¹⁸ Iseyeli nyəma ná kpisa mpɔ tɔ na Yuta nyəma náá tɔɣo akaitu. Mpi tɔ, pa cəsənaa Iso Tacaa ke pa tɛlaya.
- ¹⁹ Ḿpóyó Apiya tɔɣona Selopowam, na í leeki Peteeɩ, na Yesana, na Ifələŋ na pə colɔ acalɛnaa.
- ²⁰ Haləna Apiya səm, Selopowam ta tasa i toŋ kɔpəh taa ké məlvu. Ama Tacaa tɛsəna-i kuyv ké.
- ²¹ Ilena Apiya toŋ náá səsəyi na í kpaɣa alaa naanowa na liyiti. Ḿpóyó i lola apalvpiya ke hiu na naale, na alvpiya ke naanowa na naatoso.
- ²² Apiya təm lentu we takəlaya ŋka pa yaa si Iso kuyvətutu tɛləsɔlv Itoo kotāosutu takəlaya tɔ ka taa. Ka taa ké pa keesa i kulapɔtu na i təma.
- ²³ Apiya səpa, Ilena pá pimi-i Tafiiti tɛ, na i pəyalv Asa leeti i lonte.

14

*Asa kawulaya kancaalaya
(Awulaa I 15:9-11)*

- Ḿpóyó tetu ɔaɣa təpamm ke Asa kawulaya waatu ke pusi naanowa. ¹ Ḿpóyó Asa lapa mpi pə we teu na pə maya Iso Tacaa tɔ.
- ² I kpɩisa təfɛnɛnaa na timpi timpi cefelinaa laaki tɔ. Na í yəki pɛɛ kusiike, na í seti tesikasi kulalaasi.
- ³ Na í tó Yuta nyəma si pá sɛɛ pa cəsənaa Iso Tacaa na pá təkɩ i kiuu na i kəsəsutu.
- ⁴ Asa ka kpɩisa cefelinaa talaalɛnaa təna, na tulaalv təwətɛnaa tənaya Yuta acalɛ təna taa ké. Ilena i kawulaya ɔaɣa təpamm.
- ⁵ Nəɣəlv ta yoonaa Asa ke pusi nsɩ si taa. Mpi tɔ, Tacaa mayamaya ka yelina na í heesi. Heesuyv pusi nsɩ si taa ké Asa tayaana Yuta acalɛ lɛna.
- ⁶ Asa təma Yuta nyəma si: Tə ŋmá kolooosi na tə cəna acalɛ anɩ na tə tó kokaləsəh. Mpi tɔ, tə tɔka ta Iso Tacaa təm ke teu, na í yele na tá tetu we tá niŋ taa na tə heesi.
- Ntəna pá sɔv təmlɛ taa na pá tó tə nyuɣv.
- ⁷ Asa yoolaa Yuta kpekəle nyəma mpa pa təkaya kpaləŋ səsəŋ na ŋmantaaɩ tɔ, paa we iyisi ŋmɔnyu na nuɔnwa (300000) ké. Na Pɛncameɛ nyəma ke iyisi ŋmɔnyu na nuɔnaasa (280000) na pá tɔka kpaləŋ səkpeŋ, na pá nyəma təŋ təm. Pa tənaya mpɔ, paa ké yoolaa taa yoolaa ké.
- ⁸ Ḿpóyó Itiyopii tu Sela kra Yuta nyəma tɔ, na i yoolaa ke iyisi iyaya (1000000). I yooov keekɛnaa ke ŋmɔnyu na nuɔnwa (300). Haləna í tala Malesa icate.
- ⁹ Na Asa na i yoolaa pá piɩl Sefata tɛtəkəle taa ke Malesa kiŋ.
- ¹⁰ Ntəna Asa wiina Iso Tacaa si: Hai, Tacaa pə fɛi-ŋ katɛ si ń waasi icamiya isɩ toŋ tu. Mpɔ tɔ, kɔ na ń waasi-tu. Mpi tɔ, nyaya tə tɛləyi. Nyá hətɛ taa ké tə kpaaki yoolaa tuutuuma inɛ i tɔ. Hai, Tacaa nyayalɛ tá Iso, taa yele si yulv í kəl-ŋ.
- ¹¹ Ḿpóyó Tacaa yelaa na Itiyopii yoolaa tuli tapəh, na pá se Asa na i yoolaa.
- ¹² Ilena pɛle pá tó pa waalɩ na pá tana-wexɛ Kelaa. Na pá ku-wexɛ tuutuuma, na pə pɛli pa niŋ. Mpi tɔ, Tacaa kɔna-we na i yoolaa nəɣo. Na Yuta nyəma náá kuu pa wontu ke səsəm.
- ¹³ Na pá leeki Kelaa colɔ acalɛ təna. Mpi tɔ, Tacaa sɔyantu ká piɩ a taa yəlaa ké. Ḿpóyó pa kuu a wontu ke tuutuuma.
- ¹⁴ Ilena pá kolɩ tiikilaa piitim tɔ, na pá kuu heeŋ na yooyoonaa ke səsəm. Na pá məlv Yosalem.

15

*Asa tayanvyv ke Isəsɛɛle
(Awulaa I 15:12-15)*

- ¹ Ḿpóyó Iso Feesuyv koləna Oteti pəyalv Asaliya.
- ² Ilena í lu na í polo í mayana Asa na í heeli-i si: Hai, tá caa wulav. Yuta nyəma, na Pɛncameɛ nyəma me í nu ma təm. Ye í we Tacaa waalɩ, ílɛ í ká weɛ mə waalɩ ké ḿpóyó. Ye í pɛkəyi-i i ká yele na í na-i. Ama ye í lv Iso, ílɛ í ká lo-mɛ tɔtɔ.
- ³ Iso yela Iseyeli nyəma tɔ, pə leelaa ké. Kətolv nəɣəlv i fɛi si i ká sɛyɛsɩ-we. Pəyɛle pa fɛina kiuu.
- ⁴ Ama pa məla Iseyeli Iso Tacaa kiŋ na laŋwakəlle, na pá pɛkɩ-i na í yele na pá na-i.
- ⁵ Waatu inɩ i taa, yulv u pəsəyi na í polo tiili na í mələna weesuyv. Piɩ ké wahala waatu ke tetu yəlaa tənaya.
- ⁶ Piitim lɛmpɩ ná kuyv lɛmpɩ ké. Na icatɛ lɛntɛ náá kó lɛntɛ. Mpi tɔ, Tacaa ciyitaya yəlaa ké na wahalanaa təna.
- ⁷ Ama mu nyəo toŋ, í taa yele na mə apalvto yoolv. I ká hiki mə təmlɛ kasəyaya.

8 Waatu wei wulav Asa nu Iso kuyogotvto telasvlo Asaliya tōm nti, lēna i kaasi i ti na i kpiisi Yuta na Pēncamee pa tetv tōna taa tuŋ. Na i la mpv tōtōg acalē nna i ka lēka Ifēlayim pōŋ taa tō a taa. Pē waali, lēna i taŋani Tacaa kōtaya tēlate nte tu we Iso tēsēle tō.

9 Mprōg wulav kota Yuta na Pēncamee nyōma tōna, na Ifēlayim na Manasee na Simiyōŋ pē nyōma mpa paa kōma na pā caya pa tē tō. Pa nawa si Tacaa we i waali, lēna pā polo i kin.

10 lēna pā koti Yosalem ke Asa kawulaya pusi naanōwa na kakpasi nyōjka isōto tooso nyōj taa.

11 Kōyanku pa talaa, lēna pā lā Tacaa ke kōtaya ke tōla nna pa kpa kolontunaa kin tō. Naan ka we nasōtos na nuōwa (700) na heer ke iyisi naatosompōgōlaya (7000).

12 Mprōg pa su pa nōg si paa taŋani Iso kē seev na lotu kolōmtv. Na pa lēsaya svv pa cōsōnaa Iso Tacaa ke teu.

13 Ye wei i ta taŋani Iseyeli Iso Tacaa ke seev, isu pa kv-i. Paa apav, yaa av, yaa sōsō, yaa pōyaya.

14 lēna pā tuuna nōsi sōsōnsi na pā huli tutuuv na akante na pā wiliti.

15 Mprōg Yuta nyōma tōna lanle hulmōna pa lotu kolōmtv tuunav mpa. Na isōna pa taŋana pa Isosele na luyv kolōmuv tō. Na Tacaa mv na i yele na tetv hēsiv.

16 Mprōg Asa lēsa i tōo Maaka tō kē i av kawulaya tōŋ. Mpi tō, Maaka ka sika tōv, isayav ŋku pa yaa si Asela tōg. Ntēna wulav tō si: I kpesi tōv ŋku na i yōki-kv na i wō-kōv Setōlōŋ lōōv nōg.

17 Paa na wulav un i sōla Tacaa na lotu kolōmtv tō, i ta wakēli tēkōtēlēnaa mpa paa we Iseyeli tetv taa tō.

18 Ama i yelaa na pā kōna Iso tēsēle taa kē wōla, na liyitee nyōgōv, na wontunaa lempa mpa i na i caa paa hawa Tacaa tō.

19 Yōu ta tasa kōlvv, halēna Asa kawulaya pōnaya hiu na naanōwa na kakpasi nyōjka.

16

Asa yoonav ke Iseyeli wulav Pasa (Awulaa I 15:16-22)

1 Asa kawulaya pōnaya hiu na naanōwa na naatosō nyōjka taa kē Iseyeli wulav Pasa pola Yuta tetv yoonav. lēna i svv kolōŋa ŋmav, na i cōkōna Lama icate si Yuta nyōma i taa pēsi na pā svv yaa pā luki.

2 Mprōg Asa cosa wōla na liyitee ke Iso tēsēle na kawulaya kpancoov pē taa. Na i tilina Tamasi ke Silii wulav Pēni-Hatati si:

3 Ma na-ŋ tē pēli nōg, isu tā caanaa ka lapa tō. Ma ha-ŋ kōcōv ŋkōv si tē pēli nōg. lēna nyā na Iseyeli wulav i yā, na ilē i lēsi i yoolaa ke ma tetv taa.

4 Mprōg Pēni-Hatati nā mv Asa tōm nti, na i kōsi i yoolaa na pā polo pa yōona Iseyeli nyōma, na pā lēki pa acalē. Isu Yōŋ, na Tōŋ, na Apēli-Mayim. Na pē kpenna Nefētali acalē tōna nna a taa pa sukaya wontu tō.

5 Pasa nu mpv, lēna i yele Lama icate kolōŋa ŋmav.

6 Mprōg Asa kota Yuta nyōma tōna pē ta sōv paa ilōgōv pōyaya. Na pā kuu pē na kpenkpelasi nsi i ka kaawa si i ŋmaakōna Lama icate kolōŋa tō si, pā taŋani timpī pa yaa si Kēpa na Misipa tō.

Asa tōka salōka ke Iso kuyogotvto telasvlo Hanani

7 Waatu un i taa kē Iso kuyogotvto telasvlo Hanani pola Yuta wulav Asa kin, na i kalōna-i si: N kisa Tacaa ke pēkōv, na ŋ sōli si Silii wulav i tō-ŋ nin tō. N lēsa Silii yoolaa ke nyā nin taa kē.

8 Itiyōpii na Lipii nyōma ka kē yoolaa sōsaa kē. Pa kēkēnaa na pa krayōŋ fēi kalōv. Paa na mpv, n lapa Tacaa ke naani. lēna Tacaa tō-weye nyā nin taa.

9 Tacaa nyōnōy i tetv tōna taa kē na i sōŋna mpa pa yekina-i pa tōy i teu tō. Ama pōnentē ŋ lapa kolōlentō kē. N kaa tasa yōu ke lanvōv tōtō.

10 Mprōg Iso kuyogotvto telasvlo tōm nti tē wu Asa. lēna i tō-i salōka. Na i svv tetv nyōma lēlaa ke kōyōŋ tōv ke waatu un.

Asa kawulaya tōnaya (Awulaa I 15:23-24)

11 Pa kēsā Asa tōm ke pē krayav tē kancaalaya, na tē tōnaya tōg Yuta na Iseyeli pē awulaa takōlasi taa.

12 Mprōg kōtōŋ isayav nakvli, kv kpa i nōhēe ke i kawulaya pōnaya pōgōlayafēi nule nyōjka taa. lēna i yele Tacaa ke sōlōmuv si i waasi-i na i polo lokotulonaa kin.

13 Mprōg Asa sōpa i kawulaya pōnaya nule na kolōmaya nyōjka taa.

14 lēna pā pimi-i i pōlaŋ wei i ka hula Tafiiti icate taa tō i taa lēŋku taa. Paa tōwa kv taa kē tulaalunaa pōyale kē, isu tulaav lataa lakōv tō. Na pā wō tulaalunaa tōtōg sōsōm ke i lōyaya tō.

17

Sosafati kawulaya na i tāmle kōpante

¹ Mōpōyō Yuta wulav Asa pōyalv Sosafati tōyō kawulaya ke i caa lonte na i nyōōsi i kawulaya ke Iseyeli nyōma tōō.

² Ilena i su yoolaa kpekā ke Yuta koloosi acalēē tēna taa. Na i kawulaya acalēē nna i caa Asa ka Iēēka Ifōlayim nyōma tō a taa tōō.

³ Tacaa ka we Sosafati waali kē. Mpi tō, Sosafati tōma i cōō Tafiiti ikpate taa kē i kawulaya kancaalaya kē, i ta laa tōyō Paali.

⁴ Ama i caala i tōyō si i nyō i cōō Tafiiti Iō luyū nyōntv, na i tōki i kiinj. I ta kēēna Iseyeli awulaa.

⁵ Ilena Tacaa la na Sosafati kawulaya la tōj na Yuta nyōma haaki kōcōj, na i svv tōj ke teu na teeli.

⁶ Na Sosafati lanle hēēna Iō tāmle lapv na i kpiisi Yuta kawulaya taa kē tōkōtōlēna na pō tuj.

⁷ Mōpōyō i kusa i akewēnaa sōōō ke i kawulaya pōnaya tooso nyōjka taa, na i tili-we si pā seyeēsi Yuta acalēē yōōō ke Iō kiinj. Tillaa mpē pa hōla ntē Pēni-Hayil, na Opatiya, na Sakali, na Netaneyeli, na Mikaya.

⁸ Na Lefii nyōma pōyōlayafei naanōwa su-we. Pele pa hōla ntē Semaya, na Netaniya, na Sepatiya, na Asayēeli, na Semilamōti, na Yonatan, na Atoniya, na Topiya, na Topi-Atoniya. Na kōtōōōō naale, Iisama na Yolam.

⁹ Mōpōyō pa kōēēna Tacaa kiūi takōlaya na pā cōō Yuta acalēē na pā seyeēsi icate yōōō tēna.

Sosafati tōj

¹⁰ Mōpōyō Tacaa sōyōntv kpa piitimnaa mpā pa cōōna Yuta tō pa kawulasī tōnaya sōōōm. Iē pa ta yōōna Sosafati.

¹¹ Halōna Filiisi nyōma ha-i kōcōj na pā fel-i lampuu ke iijitee. Laalupunaa nā kōna-i iwaaj ke iyisi naatosompōyōlaya na nasōtoso na nunōwa (7700), na pōjntōlvj ke mpv tōō.

¹² Mōpōyō Sosafati tōj sōōōō na pō puki. Sosafati jmā Yuta taa kē acalēē na tōyōnāsī tōsule.

¹³ Na i wēēna wontu ke sōōōm ke Yuta acalēē taa. Na i yoolaa taa yoolaa ke Yosalem taa.

¹⁴ Pele pa kpekā ntō na pō kēēōna pa lōlvj. Yuta kpekāle taa sōōō ntē yoolaa taa yoolaa iyisi jmōntōlvj na nunōwa (300000) nyōyō tō Atōna.

¹⁵ Atōna waali kē yoolaa iyisi jmōntōlvj na nunaasa (280000) nyōyō tō Yohanan.

¹⁶ Na yoolaa iyisi jmōntōlvj (200000) nyōyō tō Sikāli pōyalv Amasiya. Amasiya sōōōōna na i svv Tacaa tāmle taa.

¹⁷ Pēncameē kpekāle taa kē yoolaa taa yoolaa tōtōōō iyisi jmōntōlvj (200000) nyōyō tō Iliyata.

¹⁸ Iliyata waali nyōj ntē yōōō wontu tōkōōōō iyisi nunōwa na nunaasa (180000) nyōyō tō Yosapatī.

¹⁹ Mpa paa kē wulav yoolaa ke Yosalem taa tōyōle. Na pō sōōōōna mpā i ka su koloosi acalēē taa kē i kawulaya tēna taa tō.

18

Sosafati na Akapī pa nōyō kulōmāya lapv (Awulaa I 22:1-4)

¹ Wulav Sosafati ka svv tōj kē na i wēna teeli. Mōpōyō i caa i pōyalv kē Iseyeli wulav Akapī pēēlv ke alv.

² Pūsi cōōwa pōcō, Ilena Sosafati pōlv Akapī tēyē Samalii. Mōpōyō Akapī kōwa hēēj na naaj ke tuutuuma si i saakōna i na i waali nyōma. Pē waali kē i kaana Sosafati si i sōōō i tō na pā pōlv pā yōōna Lamōti icate ke Kalaati.

³ Iseyeli wulav Akapī sōlēma Yuta wulav Sosafati si: Tō pōlv na tō yōōna Lamōti ke Kalaati.

Ilena Sosafati cō Akapī si: Ma na-j tō kē kulōm kē mēē. Ye nyā yōōō kulaa, ma nyōma sōōlv pūwāyā.

Iō kōyōyōtōtv telōōōōō pōpōtvnaa (Awulaa I 22:5-12)

⁴ Paa na mpv, Ilena Sosafati si: Pōōō Tacaa na pōcō.

⁵ Mōpōyōlē Iseyeli wulav kōta i Iō kōyōyōtōtv telōōōōō. Pa we yōlvnyōōōj nasōlē (400) ke mpv. Na i pōōōsi-we si: Pē wēē si tō pōlv tō Iēēki Lamōti icate ke Kalaati yaa tō yēlē? Ntēna pēlē si: I pōlv, Tacaa kā tō-tēyē nyā njj taa.

⁶ Paa na mpv Sosafati ta nyōlv-ti. Ilena i pōōōsi si: Pē ta kaasi Iō kōyōyōtōtv telōōōōō wei i ka yōyōtōna-tōyō Tacaa tō?

⁷ Ntēna Akapī si: Eē, Imōla pōyalv Mīsee wēē yaa. Ama maa caaki-i kē. Iēyato ke i heeliyi-m tam.

Ntēna Sosafati mā kapuka si: Paa yōyōtōyō Iō kōyōyōtōtv telōōōōō ke mpv.

⁸ M'p'og'og' Akari yaa kawulaya t'ayaga tamle to n'og'ob, na i tili-i si: Polo n' yaa Miseen ke lonh.
⁹ Awulaa mpe pa naale pa suu pa kawulaya wontu ke na pa caya pa kpelasi tao ke Samalii tam t'ehoule colo, na Iso kuyog'otutu teloselaa kraalayi pa tamnaa.

¹⁰ M'p'og'og' Kenana payalu wei pa yaakaya si Sitekiya to i ke pa taa lelu ke. Inu i ka lupina i t'ayi nyag'alyu h'eh na i ton si: H'eh ine i hulag'ena ton wei n' ka kelena Silii yoolaa to.

¹¹ M'p'og'og' Iso kuyog'otutu teloselaa lelaa na yag'ota tam kolomtu nti toto si: Ta caa, polo n' leeki Lamoti icate ke Kalaati. Taca ka tu-teye nya nin taa ke na n' p'asi-te.

*Miseen kraalyn ke Akari kpisuyu
(Awulaa I 22:13-28)*

¹² M'p'og'og' tillu wei i pola Miseen waali to i heela-i si: Iso kuyog'otutu teloselaa t'ena krentaa ke na pa heeli wulan si i ka la aka. Pe tao to, nyana-we i krenti nyag'.

¹³ N'ena Miseen si: Ma tuuna Taca si nti ma Iso caa t'og' maa yag'oti.

¹⁴ Miseen tala wulan kin, lena wulan p'osi-i si: Miseen, to polo na to leeki Lamoti icate, yaa ma taa polo? N'ena Miseen si: Ma ta ton-me se. I polo. Taca ka tu-teye ma nin taa ke.

¹⁵ M'p'og'og' wulan si: Aweye n' siwa si i p'olayi-n na p'oc' n' telosayi-m tam nti Taca heela-n to?

¹⁶ N'ena Miseen si:
Ma nawa Iseyeli yoolaa yawa yem
ke p'oh taa, isi heeh wei i feina tiikilu to.
I'ena Taca yag'oti si, pa feina wulan.
Pa wei i kpe.

¹⁷ Kelena Akari p'os'ena Sosafati tao si: N'oh maa heela-n si isag'atu tike ke i heeliyi-m tam?
¹⁸ M'p'og'og' Miseen taca si: Tao, i nu Taca tam. Ma na-i na i caya i kawulaya kumte tao. Na is'ataa tillaa s'ehaa na pa tu-i hek.

¹⁹ M'p'og'og' i p'osa-we si: Awe ka polo na i t'osi Iseyeli wulan Akari si i leeki Lamoti icate na pa ku-i? Ine si i ny'antu nto. Ine ile si i ny'antu nto.

²⁰ M'p'og'og' feesuyu nakuli ku kulaa si nku ku polo. Taca si: Is'ayaga n' ka la?

²¹ M'p'og'og' si, nku ku tu Akari Iso kuyog'otutu teloselaa taa ke p'op'oto. Taca si: Tao, polo na n' la mpu.

²² I'ena Miseen taca si: N'og'ole, Taca yelina si pe to nya Iso kuyog'otutu teloselaa taa ke p'op'oto. Taf, m'pusi ke i caa i k'ona-n.

²³ T'ayag'ale Sitekiya k'p'et'ena Miseen na i mapi-i katan'a na i p'osi-i si: Taca Feesuyu luna ma taa na ku heeli-n yaa?

²⁴ M'p'og'og' Miseen si: Kuyaku nku n' ka se na n' n'eme nya nan lok'et'el'ok'aga taa ile, kuyaku n'kuyule n' ka tisi.

²⁵ I'ena Akari to i tamle ny'oma si: I kra Miseen na i cela icate ny'ogu to Am'oh, na wulan payalu Yowasi.

²⁶ I heeli-we si pa tu-i sal'oka na pa haaki-i potopoto h'og'oliya na lom. Na hal'ena ma k'onna t'ayoule na alaaf'aya.

²⁷ M'p'og'og' Miseen co-i si: Ye n' k'onna alaaf'aya, ile pe t'aya Taca heelina-m tam si ma yag'oti.

*Wulan Akari sam ke yoo taa
(Awulaa I 22:29-40)*

²⁸ M'p'og'og' Iseyeli wulan Akari na Yuta ny'oh Sosafati pa pola Kalaati tetu icate Lamoti ke yoonav.

²⁹ I'ena Akari to Sosafati si: Ma y'os'ayi ma ti na ma polo yoo. Ama nya suu nya kawulaya wontu.

I'ena Akari la mpu.
³⁰ P'ayele Silii wulan ka heela i yoo kekenaa ny'ogu ny'oma si pa taa paas'ena yoolaa sakrema yaa s'osaa. Ama pa p'eki Iseyeli wulan.

³¹ Pe tao ke waatu wei Silii yoolaa ny'ogu ny'oma mpe pa na Sosafati, i'ena pa hu pa taa si Iseyeli wulan. Na pa tam-i si pa yookina-i. Ama Sosafati yaa Iso si i yapi-i. Na Iso Taca waasi-na i yele na kolontunaa meli.

³² Kolontunaa cek'enna si pe t'aya Akari, i'ena pa meli.

³³ M'p'og'og' Silii to n'og'ob i to ny'amle ke yem, na to yaga Akari ke timp'i taa i yoo toko fee-i to. I'ena i to i keke saalu si: Kee na to meli pe hika-m.

³⁴ Ama kuyaku nku yoo lapa ton ke. M'p'og'og' Iseyeli wulan s'eha iso ke i keke taa, hal'ena taanaga. Na Silii yoolaa ny'ehayi mpu. Ilim tok'aga, i'ena wulan hee.

¹ M̄p̄óyó Yuta wulaw Sosafati kpema i te Yosalem na alaaſaya.

² Ilena Hanani p̄ayalu Yehu wei i ké Išo k̄yoḡotutu t̄el̄sul̄u t̄o, í polo i s̄əh̄yuȳ na í p̄oos̄-i s̄i: P̄epe t̄o k̄é n̄ polaa s̄i n̄ s̄əh̄na yul̄u is̄ayaw? Paa s̄oal̄əyi wei i caaki Tacaa t̄o s̄e. N̄ lapa mp̄u t̄o Išo taa k̄pana-ŋ k̄é.

³ Paa na mp̄u n̄ lapa teu ke timpi n̄ k̄piisa tuŋ ke tetu taa t̄o. P̄əyele n̄ ha nyá t̄əyi Išo luɣu nȳantu t̄əh̄yuȳ taa.

⁴ P̄ə k̄p̄ayaw waatu un̄ t̄o, Yosalem taa k̄é Sosafati saalaa. I ta m̄əli Iseyeli. M̄p̄óyó Sosafati c̄o tetu taa k̄é p̄ə k̄p̄ayaw P̄eesepe, na Iŋəlayim pulasi h̄oɣul̄uȳ taa t̄o, s̄i i m̄əl̄əȳəna Yuta nȳəma ke pa caanaa Išo Tacaa kin̄.

⁵ Ilena í k̄pa h̄uulaa ke Yuta kawulaya koloosi acal̄e t̄əna taa.

⁶ Ilena í heeli-w̄e s̄i: I la laakali na m̄ə t̄əml̄e. Mpi t̄o, p̄ə t̄aya ȳəlaa t̄o k̄é í h̄uuk̄i m̄ə h̄uul̄e. Ama Išo t̄o k̄é. I maɣamaya i k̄a w̄e m̄ə waali k̄é p̄ə taa.

⁷ Mp̄u t̄o, í nyana Tacaa ke s̄os̄əm na í feŋ m̄ə t̄əml̄e t̄o. Mpi t̄o, Tacaa Išo lan̄le u heek̄əna mpi p̄ə ta siɣisi t̄o, yaa ȳəlaa faɣas̄yuȳ yaa k̄uc̄oos̄ muɣu na tampana t̄o tak̄uȳ.

⁸ M̄p̄óyó Sosafati tasa k̄paw ke Lefii nȳəma, na k̄ət̄əlaa, na Iseyeli l̄ub̄əh̄ nȳəh̄ nȳəma ke Yosalem taa s̄i p̄á h̄uuk̄i ȳəlaa t̄əmn̄aa na Tacaa h̄əte taa. Na p̄á t̄aȳan̄əyi icate ȳəlaa yooŋ.

⁹ Ilena í t̄o-w̄e s̄i: P̄ə w̄e k̄é s̄i í nȳəh̄na Tacaa ke teu, na í lak̄i p̄ə t̄əna t̄əc̄əh̄ŋ na luɣu kol̄om̄uȳ.

¹⁰ Ye m̄ə nȳəma m̄pa pa w̄e acal̄e taa t̄o pa k̄əna-m̄eɣe t̄əm s̄əsoant̄o. Isu yul̄okule yaa yooŋ t̄əm, na p̄é k̄é k̄iui, yaa k̄us̄əsutu, yaa k̄ut̄ut̄u, yaa kol̄ap̄ut̄ənaa wak̄əl̄uȳ t̄əm. Ile í kilisi-w̄eɣe-ti. Ile m̄ə na-w̄e m̄ə t̄əm kaa s̄əna Tacaa, na íle i mu-m̄e na p̄á n̄.

¹¹ K̄ət̄ul̄u s̄əso Amaliya k̄a feŋiɣina m̄ə Išo s̄eɣu t̄əma t̄əna t̄o. Na Is̄əmayeli p̄əyalu Sepatiya wei i k̄é Yuta kawulaya nȳuȳu t̄o t̄o, íle í feŋiɣi m̄ə t̄o k̄é tetu t̄ak̄uȳ t̄əm taa. Ye p̄ə kaasa Lefii nȳəma, ile p̄eɣeɣe h̄uul̄e t̄əma lataa. I kaasi m̄ə ti na t̄əml̄e. Tacaa w̄e k̄upant̄u lataa waali k̄é.

20

Kolontu yoonaw ke Yuta nyəma, Sosafati sələmvɔ

¹ P̄əle p̄ə waali k̄é Mowapu nȳəma, na Amoni nȳəma, na Meuni nȳəma lel̄aa pa kol̄aa s̄i pa yookina Sosafati.

² M̄p̄óyó pa heela wulaw s̄i: Yoolaa tuutuuma luna It̄əm tetu taa k̄é ten̄ku k̄us̄əp̄u k̄əh̄k̄əh̄ taa, na p̄á k̄əh̄ nyá waali. Pa w̄e Hasas̄əh̄-Tamaa timpi pa yaa s̄i An̄-Ketii t̄o.

³ S̄əɣənt̄u pu Sosafati, ilena í t̄ó Yuta kawulaya ȳəlaa t̄ənaya n̄əh̄k̄ot̄u s̄i i yoḡot̄əȳəna Tacaa.

⁴ M̄p̄óyó tetu t̄əna taa acal̄e kotaa s̄i pa wiina Tacaa s̄i í s̄əna-w̄e.

⁵ Ilena Sosafati na Yosalem nȳəma, na Yuta nȳəma lel̄aa pa koti Išo t̄əsele t̄aya kofalaya t̄o.

⁶ Ilena Sosafati s̄əl̄əmi Išo s̄i: Ha, tá c̄əsoŋna Išo Tacaa wei nyá n̄ t̄əki kawulaya ke is̄ətaa, na n̄ ti piit̄imnaa t̄əna t̄o. Nȳayal̄e t̄əh̄ tu na p̄əs̄əlv̄. N̄əɣlv̄ u p̄əs̄əh̄i na í s̄əh̄ nyá isentaa.

⁷ Ta Išo nyá, nyá t̄əɣəŋna tetu t̄əne t̄ə ȳəlaa, na n̄ ha-t̄əyi nyá taarp̄əlv̄ Ap̄ələham l̄ub̄uȳu nȳəma t̄aya tam t̄o.

⁸ Na tá c̄əsoŋna c̄aya t̄ə taa, na p̄á ŋmá-ŋ kutuluȳu na p̄á t̄o s̄i:

⁹ Ye isu n̄ h̄əma tá ŋk̄p̄əh̄yuȳ, na wahala n̄əɣlv̄, isu yooŋ, yaa yul̄ok̄us̄əku, yaa nȳəɣosi, tu k̄ə t̄ə s̄əh̄ kutuluȳu k̄əne ku kin̄ ke nyá isentaa. Mpi t̄o, nyá h̄əte w̄e ku taa k̄é. Tu yaa-ŋ ta lan̄wak̄əlle taa s̄i n̄ waasi-t̄o. Ilena nyaa nu na n̄ waasi-t̄o.

¹⁰ T̄əv̄, n̄əsoŋ nȳəni is̄əna Amoni nȳəma, na Mowapu nȳəma, na It̄əm nȳəma, yookuȳənt̄u t̄o. P̄əyele waatu wei tá c̄əsoŋna lu Icipiti t̄o n̄ kisina-w̄e s̄i p̄á taa faɣana piit̄imnaa m̄pe pa t̄əv̄əna taa. Ilena p̄ele p̄á k̄e na p̄á yele-w̄eɣe k̄uȳ.

¹¹ Ama tá k̄uc̄oos̄ p̄əsa ik̄rat̄əle. P̄ele pa t̄əɣəŋəyi-t̄uȳu tetu n̄ti n̄ ha-t̄o t̄ə t̄ə taa.

¹² Tacaa Išo, h̄ə pa ŋk̄p̄əh̄yuȳ. T̄ə k̄é acamaa ke kolontunaa tuutuuma un̄e i isentaa k̄é. T̄ə ta nyi is̄əna t̄ə lá t̄o. P̄ə t̄o k̄é t̄ə k̄eesa is̄e na nyá t̄o.

¹³ Yuta nȳəma t̄əna, na pa alaa na pa piya paa s̄əh̄na Išo t̄əsele kin̄.

Yuta nyəma akatv

¹⁴ M̄p̄óyó Tacaa Feesuȳu kol̄əna Lefii tu Sakali p̄əyalu Yasiyeli ke samaa taa t̄əna. Sakali un̄ i caa kele Penaya. Penaya caa kele Yeiyeli. Yeiyeli caa kele Asafi l̄ub̄uȳu tu Mataniya.

¹⁵ N̄t̄əna Yasiyeli yoḡot̄əna n̄əɣo s̄əsaɣa s̄i: Yuta na Yosalem ȳəlaa m̄e, í t̄ó ŋk̄p̄əh̄ ke teu. Ilena p̄ə tu k̄əl̄əna wulaw Sosafati nyá. Tacaa s̄i, í taa nyá. P̄əc̄ó yoolaa tuutuuma un̄e i t̄əm í taa la-m̄eɣe s̄əɣənt̄o. P̄ə t̄aya m̄ə t̄əm ke yooŋ ŋku. Ama Tacaa nȳənt̄u k̄é.

¹⁶ Cele í k̄á polo m̄ə kolontunaa t̄o. Pa t̄əh̄na n̄teɣe k̄paw na yaayenaa m̄paav̄. I k̄á suli-w̄eɣe t̄et̄ək̄əle nȳuȳu ke Yeluweli wolaya tetu kin̄.

¹⁷ Yuta na Yosalem ȳəlaa m̄e, í kaa n̄əki m̄ə kolontunaa m̄pe pa yoonaw. Mu s̄əh̄ m̄ə t̄əseh̄le. I k̄á ná is̄əna maa waasi-m̄e t̄o. I taa nyá. P̄əc̄ó s̄əɣənt̄o í taa la-m̄e. Cele í polo pa t̄o, maa w̄e m̄ə waali.

¹⁸ M̄p̄yóḡ Sosafatí h̄anta Tacaa ke ate. Na Yuta na Yosalem yelaa náá h̄anti mp̄u t̄oto, na pá see Iso.

¹⁹ P̄a waali k̄é Lefii l̄ob̄ȳo nȳéma Kehatí na Kolee pa koolaa na pá sá Iseyeli Iso Tacaa na n̄oosi s̄os̄ōnsi.

²⁰ Teu fema tanan̄ tee, ilena pá t̄ú pa t̄enaya Tekowa wolaya tetu m̄p̄aav. Pa t̄eekaya, ilena Sosafatí t̄o-we si: Yuta na Yosalem nȳéma me, í ke nk̄pan̄j. Í la m̄a Iso Tacaa na í k̄oȳoȳotutu tel̄es̄elaa ke naani. Í nȳoo ton̄, na í lá akanaa.

²¹ M̄p̄yóḡ Sosafatí na samaa pa k̄pentaa na pá tel̄esi yonyoolaa ke yoolaa n̄ȳo t̄oo. Na pá san̄ Tacaa Iso na yontu si: Í sa Tacaa, í s̄ool̄ȳo fei t̄enaya.

²² Pa k̄paya yontu nt̄ayi mp̄u, ilena Tacaa tisi acufu ke Amoni nȳéma, na Mowar̄u nȳéma, na Itom nȳéma, m̄pa in̄i paa pukaya Yuta nȳéma yoonav t̄o pa heku taa. Na pá k̄ú t̄emaya pa taa pa tike.

²³ Amoni nȳéma na Mowar̄u nȳéma ná kula It̄am nȳéma t̄oo k̄é na pá k̄o-we t̄eayacaya. P̄a waali k̄é pa k̄ú t̄emaya s̄os̄om.

²⁴ Waatu wei Yuta nȳéma k̄pa tont̄on̄je t̄oo timpi pa loosiyi wolaya tetu t̄o. Ilena pá nȳonna pa kolontunaa t̄oo. Ama s̄etaa tike ke pa nawa na pá sel̄etaa. Paa k̄olum í ta fiti.

²⁵ M̄p̄yóḡ Sosafatí na í yelaa pa nika kolontunaa tala ke kuuu ke tuutuuma, na wenav, na wontu kosusuutu, na liȳitee nȳem. P̄u k̄ela t̄oo, íe k̄oȳeȳe toosōyo pa kuuwa, pa ta tu tem.

²⁶ Ilena pá kotí k̄oyaku liȳití nȳen̄ko wule ke Pelaka kopantu t̄okoole tet̄ek̄ele taa. M̄pi t̄o, t̄enaya pa koola Tacaa ke kopantu. Ilena pá ha lonte nt̄eȳe h̄ate si kopantu kooluȳu tet̄ek̄ele, na pá yaaki-t̄eȳe m̄p̄yóḡ hal̄ena san̄ja.

²⁷ M̄p̄yóḡ Yosalem nȳéma na Yuta nȳéma lel̄aa, na pa nȳuȳo t̄u Sosafatí pa t̄ú m̄p̄aav, na pá m̄eli Yosalem na lan̄hol̄omle. P̄a t̄aya pul̄b t̄oo, Tacaa yapa-weye pa kolontunaa niȳ taa k̄é.

²⁸ M̄p̄yóḡ pa s̄u icate na c̄om̄en̄ na san̄k̄unaa na akant̄e han̄ja. Na pá polo Tacaa t̄es̄ele taa.

²⁹ Waatu wei piitim l̄emp̄i nȳéma lel̄aa nuwa si Tacaa Iso yoon̄a Iseyeli nȳéma kolontunaa. Ilena í tam̄ k̄pa pa t̄enaya s̄oȳontu.

³⁰ Ilena Sosafatí t̄oȳo í kawulaya t̄epam̄m. M̄pi t̄o, Iso ka yelaa k̄é na tetu t̄ena h̄eesi.

*Sosafatí kawulaya t̄enaya
(Awulaa I 22:41-51)*

³¹ M̄p̄yóḡ Yuta wulav Sosafatí t̄oȳo kawulaya ke í l̄ob̄ȳo p̄usi hiu na naan̄owa na kak̄pas̄i nȳen̄ka taa. Yosalem icate taa k̄é í t̄oȳa kawulaya ke p̄usi hiu na kak̄pas̄i. Í too k̄ele Sili p̄ēel̄o Asupa.

³² Í t̄ont̄e ka siȳisaa k̄é, na í t̄en̄ȳe í caa Asa ik̄pate na í lak̄i m̄pi Tacaa caaki t̄o.

³³ Ama í ta wak̄eli t̄ok̄ot̄el̄enaa. P̄a t̄oo k̄é í yelaa l̄es̄aya taa s̄u Iso is̄u pa caanaa.

³⁴ Pa k̄eesa Sosafatí tam̄ kancaalaya, na t̄o t̄enaya ke Hanani p̄aȳal̄o Yehu tak̄el̄aya taa. Nk̄eȳe pa s̄ota Iseyeli awulaa tak̄el̄aya taa.

³⁵ M̄p̄yóḡ Yuta wulav Sosafatí na Iseyeli wulav is̄aȳav Ahasiya pa k̄pentaa.

³⁶ Ilena pá maȳasi na pá saaki k̄p̄ul̄en̄ ke Isiyon̄-K̄ep̄ee teesan̄ taa. Na pá pukina-í poolun̄.

³⁷ Ama Malesa t̄u Totafa p̄aȳal̄o Iso k̄oȳoȳotutu tel̄es̄ol̄o Iliyes̄e heela Sosafatí si: Timpi n̄ k̄pent̄ana Ahasiya t̄o, Tacaa k̄á wak̄eli m̄pi n̄ lapa t̄o.

Ilena l̄om̄ t̄oȳo k̄p̄ul̄en̄ in̄ȳe tam̄pana, í ta tala tiili.

21

¹ Waatu wei Sosafatí s̄ep̄a, ilena pá pimi-í pa t̄oȳaya p̄el̄aav taa k̄é Tafiiti t̄e. Na í p̄aȳal̄o Solam l̄eti í lonte.

*Solam kawulaya
(Awulaa II 8:16-24)*

² Solam ka wena newaa m̄pa í na-we pa kaa caa k̄olum t̄oȳo. Pa h̄ela nt̄e Asaliya, na Yehiyeli, na Sakali, na Asaliyahu, na Mikayeli, na Sefatiya.

³ Pa caa ka ha-weye wenav ke s̄os̄om k̄é. Paa liȳitee, paa wola, na liȳitee wontunaa. Ilena í t̄o-weye Yuta acal̄e fen̄ȳu. Na í k̄pa pa taal̄o Solam si í l̄eti í lonte ke kawulaya t̄oȳo taa.

⁴ P̄a k̄oma na kawulaya s̄u Solam niȳ taa k̄é teu na í k̄á lila, ilena í k̄ó í newaa t̄ena, na í waali nȳéma lel̄aa ke kawulaya taa.

⁵ Waatu wei í t̄oȳa kawulaya t̄o, í p̄usi we hiu na naan̄owa na naale. Na í c̄aya ka taa k̄é p̄usi p̄olefei naan̄owa k̄é Yosalem taa.

⁶ M̄p̄yóḡ í tama is̄aȳav taa k̄é teitei is̄u Iseyeli awulaa, Akar̄i na í l̄ob̄ȳo nȳéma. M̄pi t̄o, Akar̄i p̄ēel̄o ke í ka t̄okaa. Solam lapa m̄pi p̄e t̄a maya Tacaa t̄o.

⁷ Paa na mp̄u t̄o, Tacaa ta s̄ool̄i si í k̄piisi Tafiiti l̄ob̄ȳo nȳéma. P̄a t̄aya pul̄b, Iso na Tafiiti paa p̄eela n̄oosi k̄é si í l̄ob̄ȳo nȳéma k̄á t̄ok̄ena kawulaya k̄é tam̄ t̄oo k̄é Yosalem.

⁸ Yuta wulav Solam in̄i í waatu taa k̄é It̄am nȳéma kula í t̄oo, na pá k̄pa pa t̄oȳi pa wulav.

⁹ M̄p̄óyó Solam k̄p̄aya i yoolaa s̄əsa, na i yooú k̄eek̄ena a t̄əna na pá tii It̄əm nȳəma m̄pa paa tama-w̄eɣe kot̄aya t̄ə pa t̄ə, na pá k̄əli-w̄e.

¹⁰ P̄ə k̄p̄ayav̄ k̄uyaku ŋku t̄əȳo It̄əm nȳəma c̄əpa Yuta nȳəma, na pá c̄ayana pa ti.

M̄p̄óyó Lipina icate ná kisa cei t̄ət̄əȳo waatu in̄i i taa. Na pá fiti Solam nin̄i taa. M̄pi t̄ə, Solam ka kisa i c̄əšənaa Is̄ə Tacaa ke nunav̄ t̄əȳo p̄ə lapa m̄p̄u.

¹¹ Solam ka ŋmawa t̄un̄j t̄ək̄ət̄ələnaa ke Yuta p̄əš̄n̄j taa k̄é. M̄p̄u p̄ə tusina Yuta na Yosalem p̄ə ȳəlaa na pá lo Is̄ə na pá laaki paa t̄əȳo ŋku.

¹² M̄p̄óyó K̄uyaku nakoli Is̄ə k̄uȳəç̄ət̄ət̄u t̄ələs̄ulo Ilii ŋmaa Solam ke tak̄ələya si: Nȳá c̄əš̄ə Tafiti Is̄ə Tacaa ȳəç̄ət̄aa si, n̄i ta t̄əŋ nȳá c̄aa Sosafati na i c̄aa Asa m̄pa pa k̄é Yuta awulaa t̄ə pa ik̄pate.

¹³ Hal̄i n̄ m̄ləaa k̄é na ŋ̄i k̄p̄aya Is̄əȳeli awulaa yaasi. Na ŋ̄i k̄osi Yuta na Yosalem p̄ə ȳəlaa k̄un̄ȳul̄ȳu, na pá k̄eəs̄əna t̄un̄j t̄ə, is̄u Akap̄i l̄ul̄ȳu nȳəma. Hal̄əna ŋ̄i k̄ó nȳá newaa. P̄əç̄ó p̄ele pá k̄əla-ŋ̄i teu.

¹⁴ P̄ə t̄ə k̄é Tacaa k̄á t̄ə nȳá ȳəlaa na nȳá p̄əyalaa na nȳá alaa na nȳá nȳəm t̄ənaya wahala s̄əš̄o.

¹⁵ Lotu kut̄əŋ is̄ayav̄ nak̄əl̄əç̄i i k̄á t̄ú nȳá maç̄amaya. Na k̄ó s̄əš̄əç̄i paa k̄uyaku ŋku. Hal̄əna nȳá taa lotu li.

¹⁶ M̄p̄óyó Tacaa tula Filiisi nȳəma na Laalupunaa m̄pa pa c̄əš̄əna Itiyopi nȳəma t̄ə, na pá yooona Solam.

¹⁷ Na pá s̄əv̄ Yuta, na pá kuu p̄ə t̄əna m̄pi p̄u w̄e kawulaya t̄əȳaya taa t̄ə. Na pá k̄pa wulav̄ piya na i alaa ke yomaa. I p̄əȳaya s̄əkp̄ələya Ahasiya tike ke p̄ə s̄əwaa.

¹⁸ P̄əle p̄ə waali k̄é Tacaa t̄ú Solam ke lotu kut̄əŋ ŋku k̄o f̄ei waav̄ t̄ə.

¹⁹ P̄usi sika is̄u naale ke m̄p̄u, il̄ena i kut̄əŋ ŋku k̄ó yas̄i i lotu na t̄é lu, na i s̄əna w̄usasi s̄əš̄əš̄ni. Ama i ȳəlaa ta w̄o i l̄əȳaya wule ke tulaal̄ənaa, is̄u pa lap̄u i c̄əš̄ənaa t̄ə.

²⁰ Solam l̄ul̄ȳu p̄usi hiu na naan̄əwa na naale nȳəŋka ke i t̄əç̄əna kawulaya. Yosalem taa k̄é i t̄əȳa i kawulaya ke p̄usi p̄ələf̄ei naan̄əwa. Waatu wei Solam s̄əpa t̄ə n̄ȳəlu ta wii-i. Tafiti t̄əȳe pa p̄ima-i. Il̄e p̄ə t̄əȳa kawulaya p̄əlaav̄ taa.

22

Ahasiya kawulaya

(Awulaa II 8:25-29; 9:27-29)

¹ M̄p̄óyó Yosalem nȳəma k̄pa Solam p̄əyalv̄ s̄əkp̄elu Ahasiya ke kawulaya na pá l̄əç̄ti i c̄aa lonte taa. P̄ə t̄əȳa p̄ulv̄, Laalupunaa k̄p̄ek̄əle nat̄əli tu s̄óv̄ Yuta yoolaa t̄əȳe, na pá k̄ó Ahasiya taal̄ənaa t̄əna. P̄ə t̄ə k̄é Ahasiya hika kawulaya na i t̄əȳo.

² Ahasiya l̄ul̄ȳu p̄ənaya hiu nȳəŋka taa k̄é i t̄əȳo kawulaya ke Yosalem ke p̄ənaya kul̄əmaȳa. I too ka k̄é Omili l̄ul̄ȳu t̄ə k̄é. Pa yaaki-i si Atalii.

³ M̄p̄óyó Ahasiya t̄əma t̄ənt̄e is̄ayale ke teitei is̄u Akap̄i l̄ul̄ȳu nȳəma. M̄pi t̄ə, i too tasayana-i layatv̄ is̄ayav̄ n̄ti.

⁴ Il̄ena i la m̄pi p̄ə ta maya Tacaa t̄əȳo teitei, is̄u Akap̄i l̄ul̄ȳu nȳəma. M̄pi t̄ə, m̄p̄e paa k̄ena Ahasiya layatv̄ tas̄əlaa ke i c̄aa s̄əm waali si p̄ə t̄usi-i.

⁵ Hal̄əna pá tasa-i layatv̄ si, i polo i s̄əš̄əš̄ Akap̄i p̄əyalv̄ Solam wei i k̄é Is̄əȳeli wulav̄ t̄ə i t̄ə. Na pá yooona Silīi wulav̄ Asayeli ke Lamoti icate taa k̄é Kalaati t̄ətu taa. Yooú ŋku k̄o taa k̄é Silīi nȳəma yaya Solam.

⁶ Il̄ena i m̄əli Sisilee si pá lap̄i-i k̄əç̄e. Il̄ena Yuta wulav̄ Ahasiya polo i alaaf̄əya nav̄. M̄pi t̄ə, i sal̄əmaȳaa k̄é.

⁷ M̄p̄óyó Tacaa lapa na Solam alaaf̄əya nav̄ m̄pi p̄ə k̄əna Ahasiya ke s̄əm. I tala k̄p̄ak̄p̄aa, il̄ena i na Solam pá polo Nimsi p̄əyalv̄ Yehu kin̄j. P̄əȳele Tacaa ka t̄əma il̄əç̄e kawulaya k̄p̄av̄ k̄é na i t̄v̄-i si i k̄o Akap̄i l̄ul̄ȳu nȳəma t̄əna.

⁸ M̄p̄óyó Yehu sula Ahasiya taalv̄ piya m̄pa pa k̄é Yuta nȳəv̄u nȳəma na pá k̄é wulav̄ t̄əml̄e lataa t̄ə. Na i k̄ó pa t̄əna is̄u Is̄ə ka suw̄ t̄ə.

⁹ P̄ə waali k̄é Yehu tilaa na pá p̄eç̄i Ahasiya na pá k̄pa-i Samalii timp̄i i ka ŋməlaa t̄ə na Yehu k̄v̄-i. Il̄ena pá pimi-i. M̄pi t̄ə, i ka k̄é wulav̄ Sosafati wei i nuikayana Tacaa na lotu kul̄əmt̄v̄ t̄ə i l̄ul̄ȳu t̄ə k̄é.

Ama Ahasiya l̄ul̄ȳu t̄ə n̄ȳəlv̄ taa m̄v̄na kawulaya t̄əȳo.

Atalii t̄əȳo ke kawulaya

(Awulaa II 11:1-3)

¹⁰ Waatu wei Ahasiya too Atalii nuwa si i p̄əyalv̄ s̄əpa. Il̄ena i t̄v̄ i taa si i k̄á k̄o Yuta wulav̄ t̄əȳaya nȳəma t̄əna.

¹¹ Pa k̄okaya wulav̄ nȳəma ke m̄p̄u, il̄ena Solam p̄eç̄ə Yosepa, k̄ət̄ul̄v̄ Yoyata alv̄, in̄i i k̄ena Ahasiya neu. M̄p̄óyó alv̄ in̄i i lapa k̄ookal̄i, na i ŋmul̄i i taalv̄ p̄əȳaya Sowasi, na i seena na i ŋməsi k̄á na ka n̄k̄olo ke Is̄ə t̄əš̄eç̄e nan̄j k̄v̄h̄ənt̄əȳu nak̄oli k̄o taa. Atalii ta nȳi ka t̄ə. Hal̄əna k̄á fiti kulaa m̄p̄e.

12 M̄p̄oḡȳ Sowasi na i tō feŋlaa pa saala Iso taseele taa tēnaya pusi naatoso. Na Atalii nāá tēŋa kawulaya tōyō.

23

Sowasi kawulaya tōyō
(Awulaa II 11:4-20)

1 Pēnaya naatosom̄p̄oḡȳlaya nyēhka taa kē kōtōlv̄ Yoyata kaasa i ti, na i nā yoolaa sōsaa, Yelowam̄ p̄aylv̄ Asaliya, na Yohanaŋ p̄aylv̄ Isōmayeli, na Opeti p̄aylv̄ Asaliya, na Ataya p̄aylv̄ Maaseya, na Sikeli p̄aylv̄ Ilasafati.

2 M̄p̄oḡȳ pane un̄i pa cō Yuta kawulaya taa kē acalē tēna taa, na pā yaa Lefii nyōma na lseyeli lōlv̄ nyōŋ nyōma, na pā na-we pā polo Yosalem.

3 Yēlaa mpe pa tēna pa kota m̄p̄oḡȳ Iso taseele taa, ilena pā krenti nōyō ke wulav̄ tōm̄ taa, na Yoyata heeli-we si: Pui mōnaa kē isui wulav̄ p̄aylv̄ Sowasi ine i tōyōna kawulaya. Isu Tacaa ka suv̄ Tafiiti lōlv̄ nyōma tō tō.

4 M̄p̄u tō, isōna i ká la tōyōlv̄. Waatv̄ wei kōtēlaa na Lefii nyōma pa suv̄ki Iso taseele taa kē tēmlē lav̄ ke kuyakv̄ kōheesv̄yō wule tō, i ká faya yēlaa ke kpeka tooso kē, kpekāle kancaalaya nyēntē ká tan̄ Iso taseele nōnōs̄i.

5 Na kpekāle naale nyēntē ke kawulaya tōyaya. Na tooso nyēntē ke Kite nōnōyō. Ilena yēlaa tēna nāá sēŋa Iso taseele taya tō.

6 Kōtēlaa na Lefii nyōma pa tike pa wenna m̄p̄aav̄ si pā suv̄ Iso taseele taa. Mpi tō, mpeye paa tōwa. Pē kaasa yēlaa mpa tō pēle pā saali awal̄, isui Tacaa suv̄ tō.

7 Lefii nyōma lēlaa ka tōka pa yōou wontu ke pa niŋ taa, na pā tv̄ wulav̄ ke hēkō na pā tēhēȳ-i. Ye pē cōpa wei na i mayasi si i suv̄ki Iso taseele taa, paa kv̄-i.

8 M̄p̄oḡȳ Lefii nyōma na Yuta nyōma tēna lapa isui kōtōlv̄ Yoyata ka tōyō-we tō. Na paa nyōyō tv̄ wei i koti i yēlaa. Paa mpa pa caalēyi pa tēmlē ke kuyakv̄ kōheesv̄yō wule tō, yaa mpa pa tēesēyi-te tō. Mpi tō, Yoyata ta ha nōyōlv̄ hēesv̄yō ke pē wule ntē.

9 M̄p̄oḡȳ Yoyata cēla yoolaa sōsaa ke ŋmantaasi, na Tafiiti kpalōŋ wei i ka we Iso taseele taa kē waani waani tō.

10 Ilena i puli yēlaa tēnaya Iso taseele ntōyōŋ ŋkulun̄a na pē yōosina m̄p̄rōtēŋ nyēhka ke kōtaya tēlate, na kutuluŋu pa kōŋkōŋ taa. Na pa sōlv̄ puiwa si pā ta wulav̄ ke kōtaya. Na paa wei na i ŋmantaaya ke i niŋ taa.

11 M̄p̄oḡȳ pa luna Sowasi, na pā pam̄-i kawulaya kahuka, na pā cēle-i takōlaya. Ilena Yoyata na i p̄ayalaa pā pēli i nyōyō taa kē nim na pā kra-i wulav̄. Tēnaya yēlaa tēna naala kawilitaya na pa seek̄-i si: Mōna tetu wulav̄.

12 Waatv̄ wei Atalii niwa samaa kōkōte, na pa sewa na pa kawilitasi ke m̄p̄v̄. Ilena i polo pa kin̄ ke Iso taseele cōlv̄.

13 M̄p̄oḡȳ i loosa wulav̄ kofalv̄ sēŋa Iso taseele akele cōlv̄yō nōnōyō, na yoolaa sōsaa na akantēē hōllaa we i kin̄. Na samaa nāá ŋmaalēyi, na yonyoolaa nāá hōlv̄yi akantēē. Na wilitilaa nāá keesēŋēna soo mataa. Tēnaya Atalii cēla i wontu, na i má kapuka si: Waali luv̄ ntē, waali luv̄ ntē.

14 Yoyata ta sōlv̄ si pā kv̄ Atalii ke Iso taseele cōlv̄ tēna. Pē tō kē i tōma yoolaa nunōwa (100) nyōyō nyōma si pā lēsi-i kpeeh̄a. Wei i tēŋa-we, ilē pa kv̄ p̄untō.

15 Ilena pā lēsi Atalii na pā pōna-i kawulaya tōyaya krayanōŋ nōnōyō, na pā kv̄-i.

16 M̄p̄oḡȳ Yoyata na samaa na wulav̄ pa pēla nōyō si: Tacaa nyēnōȳi-tōyō nyā yēlaa.

17 Ilena yēlaa tēna polo pā yōki tōyō Pāali kutuluŋu, na pē kōtaya tēlate, na pē tun̄. Na pā kō pē kōtōlv̄ Matan̄ ke pē kōtaya tēlate isēntaa.

18 Pē waali kē Yoyata tōwa Lefii kōtēlaa si pā fēŋiȳi Iso taseele tō. Tafiiti naa faya-weye kpeka kē, na pā laki kōtasi nsi kōkō lusa si tēna tōyō Iso taseele taa. Isu pa keesv̄yō Moisi kiiu taa tō. I ka tv̄-weye si pā laki-te na yōŋkraama.

19 M̄p̄oḡȳ Yoyata su tan̄laa ke Iso taseele nōnōyō si, asilima tv̄ nōyōlv̄ i taa suv̄.

20 Pēle pē waali ke Yoyata kota yoolaa nyōyō nyōma, na kupayalaa, na sōsaa, na samaa tēna, na pā kraya wulav̄ ke Iso taseele taa, na pā tēŋna nōnōyō sōsaya na pā pōna-i kawulaya tōyaya taa. Pa su wulav̄ ke i kumte tō, ilena

21 pa tēna pa lan̄a hōlv̄m̄i na pā ŋmaali.

Pa kōwa Atalii ke m̄p̄v̄, ilena icate caya tēpamm̄.

24

Sowasi tayanv̄yō ke Iso taseele
(Awulaa II 12:1-17)

1 Sowasi lōlvuɔv pusī naatosompɔəɔlaɣa nyəŋka ke ɪ tɔɣa kawulayɔa ké Yosalem taa ké pusī nule. I too ka ké Peseɓa tv na pa yaa-ɪ sɪ Sipiya.

2 Mɔ́póyó Sowasi lapa Tacaa luyɔ tɛɛ nyəntv ke kətvlv Yoyata weesuyɔ pusī təna taa.

3 Ilena Yoyata yele na wulav kraɣa alaa naale, na í lōlɔ apalvpiya na alvpiya paɣale.

4 Pəle pə waali ké waatu nɔɔlv Sowasi maɣasa ɪ taa sɪ ɪ ká tayavɪ Išo təsele.

5 Ilena í koti kətəlaa na Lefii nyəma na í heeli-we sɪ: I cəokɪ Yuta acalɛ taa ké paa pənaya ŋka, na í muɣi liyitee ke Iseyeli nyəma kiŋ, na í tayanəna mə Išo təsele.

Ama Lefii nyəma ná tá paasəna ləŋ.

6 Pə təw ké wulav yaa kətvlv səsə Yoyata, na í pəəsɪ-ɪ sɪ: Pepe təw ké n ta caali Lefii nyəma na pá muɣi Yuta na Yosalem pə yəlaa kiŋ ke liyitee, ɪsɪ Tacaa təmlɛ tv Moisi na Iseyeli nyəma ka suv tv. Na pá tayanəna Išo kutuluyɔ ŋku kv taa we nɔɔv pɛlvbuɔv takəlasɪ tv?

7 Mpi tv, alv isayav Atalii na ɪ waali nyəma pa yela Išo təsele ké na tə wakəli. Haləna pá kraɣa Išo wontu ke Išo təsele taa, na pá laana tvɣv Paali.

8 Mɔ́póyó wulav Sowasi yəɔtvaa na pá saaki atakaa, na pá su-ɪ Išo təsele nənəɔv na awalɪ təw.

9 Ilena pá kpaali Yosalem na Yuta kawulayɔ təna taa sɪ, paa Iseyeli tv wei í kəna lampuu wei Išo təmlɛ tv Moisi ka suwa waatu wei pa tesayɔ wlaya tv tv.

10 Mɔ́póyó nyvɣv nyəma, na samaa təna tərpaɪ pona pa lampuu na lanhulvmlɛ. Haləna atakaa su.

11 Waatu wei pa pukina atakaa ké Lefii nyəma sɪ pá wiili ɪ taa na wulav nɔɔv, Ilena pá maɣana liyitee ke səsəm. Na wulav takəlasɪ ŋmaalv na kətvlv səsə təma paasənlv pá hutɪ. Na pá məŋna atakaa ke ɪ lonte. Pə kraɣav waatu un tv, yaasi unəɣɪ pa lakayɔ paa ifemle nte, na pá hikiyɪ liyitee ke tuutuuma.

12 Mɔ́póyó wulav na Yoyata pa cəla liyitee anəɣɪ təmlɛ nyvɣv nyəma. Ilena pəle pá kraɣa pɛɛ saakəlaa, na kaafəntanaa, na nyəɔlvbuɔv na pə kvseemvɣv pə lutaa sɪ, pá tayanəna Išo təsele na tə lá teu.

13 Ntəna təmlataa niki pa təma na pa nyəv təna. Na pá tayavɪ Išo təsele ke teu na tə məli ɪsɪ tv wule taa.

14 Waatu wei təma təma, Ilena a nyvɣv nyəma kəna liyitee kəkaasɛɛ, na pá cəla wulav na Yoyata. Na pá lv wontu ntv pa lakəna Išo təsele taa tv. ɪsɪ Išo sɛɛv wontu, na kətvyv nyəntv, na wəla na liyitee nyəɔtv kəpvnaa. Pa lakayɔ kətasi nsi kəkv lusa sɪ təna tvɔv Išo təsele ké, haləna Yoyata səm.

Sowasi wakəlaəna Išo

15 Mɔ́póyó Yoyata kpatəla teu təkunhkvku. I pusɪ yoosa nuɔvwa na hiu na naanvwa (130) Ilena í sí.

16 Ilena pá pimi-ɪ kawulayɔ pəlaav taa ké Tafiiiti tɛ. Mpi tv, ɪ ka lapa kvpantv ke Iseyeli taa ké na í kvsv Išo na ɪ təsele pə nyvɣv.

17 Yoyata səm waali ké Yuta nyvɣv nyəma polaa na pá maɣana Sowasi na pá samɪ-ɪ. Ilena ílé í nu pa təm ntv.

18 Mpu pə lapəna na Iseyeli nyəma lə Tacaa təsele təm. Na pá yele pa cəsənaa Išo ké sɛɛv, na pá laaki tesikasɪ na tvŋ lələŋ. Mɔ́póyó isayavɔ ntv tv yelaa na Tacaa mva Yosalem na Yuta nyəma na páána.

19 Pə waali ké Išo kpa ɪ kvɔɔvətvtv tələsəlaa sɪ pá hólí-weɣɛ pa isayavɔ ntv. Ama pa taa nɔɔlv ta nuna-we.

20 Mɔ́póyó Išo Feesuyɔ kvləna Yoyata pəyalv kətvlv Sakali. Na í səŋ samaa taa, na í yəɔtv sɪ: Išo yəɔtvaa sɪ pepe təw ké u təkəɣɪ ma kiŋ? Təw, timpri í lə-m tv, í kaa waa. Maa lə-me tv tv.

21 Tənaya yəlaa pəela nɔɔv ke kətvlv Sakali təw. Na wulav yele na pá yaɣa-ɪ pɛɛ ke Išo təsele katayɔ taa.

22 Wulav ka səwaa kvpantv ntv Yoyata ka lapa-ɪ tv. Na í yele na pá kó ɪ pəyalv Sakali. Waatu wei Sakali caakayɔ hɛɛv, Ilena í má kapuka sɪ: Tacaa ná ntv pa laki-m ɪsəntv tv, na n̄ hə pa ŋkpaŋŋ.

Sowasi kawulayɔ tənaya

(Awulaa II 12:18-22)

23 Pənaya sika, Ilena Sillii nyəma yoolaa polo Sowasi ke yoonav, na pá watɪ Yuta na Yosalem ɪcatɛ. Ilena pá kv nyvɣv nyəma na pá tilina pa wontu tənaya pa wulav ke Tamasi.

24 Sillii yoolaa taa wɛɛ paɣalɛ. Yuta nyəma ka ləwa pa caanaa Išo tvɔv ílé ɪ tv-weɣɛ Sillii yoolaa mpe pa niŋ taa. Saləka wei Tacaa tvwa Sowasi tvɔlv.

25 Mɔ́póyó Sillii nyəma tɛwaa na pá yele-ɪ wahaha səsə taa, na ɪ waali nyəma kvli ɪ tv na pá kv-ɪ ɪ kato təw ké kətvlv Yoyata pəyalv səm təw. Na pá pimi-ɪ Tafiiiti ɪcatɛ taa. Ie pə tvɔv kawulayɔ pəlaav taa.

²⁶ Mpa pa kula Sowasi tōo tōyole Amoni alu Simeyati pəyalu Sapati. Na Mowarū alu Siməlitu pəyalu Yosapati.

²⁷ Pa ŋmaa Sowasi pəyalaa həla na tōmnaa mpa Iso kuyōyōtotu teləsulu ka yōyōta i tōo tō. Na Iso tāsēle tayanuyu tōm ke takəlaya ŋka pa yaa si, Awulaa kuşeyesətu takəlaya tō ka taa. Sowasi pəyalu Amasiya lēetəna i lonte ke i sēm waali.

25

Amasiya kawulaya (Awulaa II 14:1-7)

¹ Mprōyō Amasiya tōyō kawulaya ke i luluyū pusi hiu na kakpasi nyēŋka taa. Yosalem ke i tōyō kawulaya ke pusi pəyōlayafēi hiu na naanūwa. I too ka kē Yosalem tu kē, na pā yaaki-si Yowatanj.

² Amasiya lapa mpi pə maŋa Tacaa tō yaa, ama i ta lana i lotu tənaya.

³ Waatu wei Amasiya kawulaya caŋa teu, ilena i kō i waali nyōma mpa paa kuwa i caa Sowasi tō.

⁴ Ama i yela pa piya. Isu Tacaa yepu na pā ŋmaa Moisi kiiu taa tō si: Pa kaa ku cecē kē i pəyaya isayatu tōo. Yaa pā kō pəyaya ke ka caa nyəntu tōo. Ama wei i lapa isayatu tō, unu i ká səna.

⁵ Mprōyō Amasiya kota Yuta na Pencamee pa kpeka nna a tōo i təkaya kawulaya tō pə apalaa. Ilena i kpa yoolaa kpeka nyōŋ nyōma na pə keesəna pa luluj. Ilena pā kala mpa pa pusi wē isu hiu tō. Na pā hiki yəlaa iyisi ŋmōnyu na nunūwa (300000), mpa pa muna yooi pote na pā nyōma ŋmantaasi na kpaləŋ pə tōm tō.

⁶ Mprōyō Amasiya kraŋa Işeyeli nyōma yoolaa taa yoolaa ke apalaa iyisi nunūwa (100000), na i felu pa tōo kē liyitee nyōyətu isu tōŋnənaa tooso.

⁷ Ama Iso kuyōyōtotu teləsulu nəyolu i kama na i heeli-i si: Ta Caa, pə fei si Işeyeli yoolaa i təŋi-ŋ. Mpi tō, Tacaa kaa səna mpe unu.

⁸ Ye nyana-wē i polaa, paa ŋ ká yoo isəna, isu Tacaa yelaa na ŋ se nyá kolontunaa. I tike i wenna toŋ si i la na ŋ kəli yaa ŋ kpisi.

⁹ Ntəna Amasiya pəasi Iso kuyōyōtotu teləsulu si: Na isənaya maa la liyitee nna a təna ma təma feluyū tō a tām? Iso kuyōyōtotu teləsulu si: Tacaa pəsəŋi na i lēeti-ŋ-yē na pə kəli mpu.

¹⁰ Mprōyō Amasiya mələna Işeyeli yoolaa. Pa taa ka haŋna Yuta nyōma kē, na pā kpəna pāáná səsəna.

¹¹ Ilena Amasiya tōyō apalutu na i kraŋa i yoolaa na pā tē tōm tetekəle taa. Na i kō Itəm yoolaa ke iyisi naanūwa (10000).

¹² Na pā kpa yoolaa iyisi naanūwa (10000) ləlu na pa isē, na pā kraana-weyē pulaya tōo. Ilena pā tusi-weyē ipilisaw taa, na pā hoti pa təna na pā sí.

¹³ Waatu inəŋi Işeyeli yoolaa mpa Amasiya ka tōyōnaa si, pā taa təŋi-i yooi tō, pa wata Yuta acalēe wena a wē Samalii na Pəti-Holonj pa heku taa tō. Na pā kō yəlaa iyisi tooso (3000) na pā kuu pa wantu ke tuutuuma.

Sowasi yoonaw ke Amasiya (Awulaa II 14:8-14)

¹⁴ Waatu wei Amasiya luna Itəm nyōma təyoole na akaitu, ilena i kpənna Itəm nyōma tuŋ na i laaki na i wəki-i tulaalənaa.

¹⁵ Mprōyō Tacaa mu Amasiya na pāáná na i tili Iso kuyōyōtotu teləsulu nəyoluyū i kiŋ. Na ilé i pəasi Amasiya si: Pepe tōo kē n təŋəŋi tuŋ wei i ta pəsi na i ya i yəlaa ke nyá niŋ taa tō?

¹⁶ Tənaya wulaw cəpa Iso kuyōyōtotu teləsulu nəyō tōo na i pəasi-i si: Ilə ma kra-ŋ si ŋ la kawulaya taa tōm tasəlu na? Ye nn caaki má nyəŋsi nyá isē su.

Mprōyō Iso kuyōyōtotu teləsulu suma. Ilena i tayanu kraŋaw si: Ma nyōma si Iso tō i taa si i ká ku-ŋ. Mpi pə tōo n lapa yaasi unu i taka, na ŋ kisi ma tōm tō.

¹⁷ Mprōyō Amasiya caa i layatu tasələa. Ilena i tili na pā heeli Yehu pəyalu Sowakasi pəyalu Sowasi si: Ma na-ŋ tē sulī na tē yoo.

¹⁸ Ntəna Sowasi co-i si: Lipanj puŋu tōo səsəu ka sələməna tuŋu səsəu si: Ha ma pəyalu kē nyá pēelə. Mprōyō taale wontuyū nakulī ku tōma səsəu tōo na kō puŋuti-i.

¹⁹ Na Sowasi tasa si: Pepe tōo kē n həŋ nyá ti si n kəla Itəm nyōma? N lakī kalampaani kē yem kē. Pu kəla teu si ŋ caŋa nyá tē. Pepe tōo kē n caa si má na-ŋ tē yoo na nyá na Yuta nyōma i lá asalaw ke yem?

²⁰ Ama Amasiya ta nu. Ilə Iso caakaya kē si i kō i na i yoolaa ke timpi pa sōu Itəm tuŋ ke laaw tō.

²¹ Mprōyō Sowasi na Amasiya pa yoolaa sula yooi ke Pəti-Semesi ke Yuta tetu taa.

²² Ilena Işeyeli nyōma kəli Yuta nyōma na pā se na pā kpe.

²³ M̄p̄óyó wulaw Sowasi kpa Yuta wulaw Amasiya ke Peti-Semesi na í kəli-í. Ilena í polo Yosalem na í kú koluŋa ke p̄óyó ke meətələnnaa ŋm̄nuyó (200) cəw ke Ifəlayim nənəyɔ na ŋkuluŋa nyəŋka pə heko taa.

²⁴ M̄p̄óyó Sowasi kuu wola na liyitee nyəyətunaa, na wontunaa k̄p̄antunaa mpa paa we Iso təsəele taa ké Opeti-Itəm kin tɔ. Na kawulaya tɔyaya kpancooŋ. Na í kuu yəlaa tɔtɔ, na í pona Samalii.

Amasiya kawulaya tənaya
(Awulaa II 14:15-20)

²⁵ Pusi naanowa na kakpasi ke Amasiya tasa tɔyɔ ke Iseyeli wulaw Sowasi səm waali.

²⁶ Pa keesa Amasiya təm lentɔ ke pə kpaɣaw tə kancaalaya na tə tənaya tɔyɔ Yuta na Iseyeli pa awulaa takəlaya taa.

²⁷ Waatu wei Amasiya kisa Tacaa tɔyɔ yəlaa kula í tɔw ké Yosalem. Ilena kuyaku nakoli Amasiya se na í polo Lakisi. Na pá tɔŋi-í tənə na pá ku-í.

²⁸ Pə waali ké pa tu-í keeke taa na kpaɣanəŋ pəyalə hɔ, na pá polo pá pimi-í pa tɔyaya pəlaaw taa.

26

Osiyasi kawulaya
(Awulaa II 14:21-22; 15:1-3)

¹ Waatu wei yəlaa kpa Amasiya pəyalə Osiyasi ke kawulaya ke í caa lonte tɔ, í pusi we naanowa na naatoso.

² Iní í leekəna Ilati icate ke í caa səm waali, na í tayan-í tɔyɔ ŋm̄nuyɔ.

³ Osiyasi lɔlɔyɔ pusi naanowa na naatoso nyəŋka taa ké í tɔyɔ kawulaya ke Yosalem taa ké pusi nile na naanowa na naale. I too ka ké Yosalem tɔ ké na pá yaaki-í si Yekoliya.

⁴ M̄p̄óyó Osiyasi lapa mpi pə maɣa Tacaa tɔ isi í caa Amasiya.

Osiyasi təntə kɔpantə na isayalə

⁵ Sakali na í səm tɔ, í seɣesaya Osiyasi ke Iso nunaɔw ké. Na Osiyasi kaasəyi í ti si í cəkəna Tacaa luɣu nyəntɔ. Na Iso náa yele na í waali.

⁶ M̄p̄óyó Osiyasi pola Filiisi nyəma ke yoonaw na í yəki Katɔ na Yarəne na Asətətɔ pə acaləe koloosi. Ilena í tayan-í acaləe ke Asətətɔ na Filiisi nyəma hɔyɔlɔyɔ taa.

⁷ Na Iso sənə-í í na Filiisi nyəma na Kuu-Paali Laalupunaa na Meuni nyəma pa yoonaw taa.

⁸ Haləna Amoni nyəma náa fələy-í lampuunaa.

Osiyasi nyuyɔ kulaa ké na pá tala Icipiti tɔtɔ tɔŋa.

⁹ M̄p̄óyó í ŋmá ate na iso kutuluy səsəŋ ke Yosalem icate koluŋa ŋkuluŋa nənəyɔ, na tətəkəle taa nyəŋka, na koluŋa təkəŋle, na í nyəsɔ kutuluy inəyi teu.

¹⁰ Na í ŋmá tətəŋlenaa ke wulaya tɔtɔ hɔyɔlɔyɔ taa. Na í huli ləkənaa pəyalə. Mpi tɔ, í ka wena kaləkəŋ pəyalə ke tətəkəle na tɔtɔ ihəntaw taa ké. Pəcɔ í wena hataa na tuŋ wei pa yaa si lesəŋnaa tɔ í paasənlaa. Mpi tɔ, í ka sɔla haləm ké.

¹¹ Osiyasi paasayana yoolaa mpa pa nyəma yoo tɔyɔ. Na í faɣa-weyə kpeka na pá keesəna kəkəlyɔ ŋku wulaw waali nyəma taa ləw Hananiya ka tɔ takəlasɔ ŋmaals Yeiyele na təma tayanlu Maaseya tɔ.

¹² Yoolaa taa yoolaa mpe pa lɔlɔyɔ nyəŋka ke wə iyisi naale na nasətoso (2600) ké.

¹³ Mpe pa paasayanana yoolaa iyisi ŋm̄nuyɔ na nuɔwə na naatosompəyɔlaya na nasəle na nuɔwə (307500). Pa sɔlɔw puwa si pa yookina wulaw kolontunaa.

¹⁴ Ye pa tɔkɔl yoo wulaw celəy-í-weyə kpaləŋ ké, na ŋmantaasi, na yoo kahusi, na pə tokona, na tɔŋ, na pəntɔlɔpɔe.

¹⁵ M̄p̄óyó nyəntɔ nɔyɔlɔ í lupa Osiyasi ke yoo maləfənaa səsəa napəli taka na pá su-weyə ate na iso kutuluy na koloosi ŋkuluŋasi taa. Pa təkəna-weyə nyəma na pa ləkəna pɔe kuyasələe. Iso sənə-í teu ké na í tɔŋ səsəyɔ na pá puki pooluy.

¹⁶ Ama í tɔŋ iní í səsə-í təhəm taa. Ilena pá wakəli-í na í yele í Iso Tacaa tɔŋuy ke teu. Haləna kuyaku nakoli í sɔw í maɣamaɣa ke Iso təsəele taa si, í wəki tulaalunaa ke kətaya tətəle.

¹⁷ M̄p̄óyó kətɔlɔw səsə Alaliya, na í waali nyəma ke nunaasa mpa pa wena apalɔtɔ ke teu tɔ, pa tɔŋa í waali.

¹⁸ Ilena pá səŋ wulaw isəntaa na pá təm-í si: Ta caa, n feuna mpaaw si n wə Iso ké tulaalunaa. Aləŋ lɔlɔyɔ nyəma mpa pa kpaawa kəlyɔ təmle tɔ, pɔle pa təmle ké. Mpu tɔ, lu, n tɔŋa wakəlyɔw ké. Pə kaa kusi nyá nyuyɔ ke Tacaa isəntaa.

¹⁹ Waatu iní tɔ, na Osiyasi təkə tulaalɔw cofolo ke í nin taa si í wəki. Tənayalə í mɔ kətəlaa na pááná. M̄p̄óyó kətəŋ ŋku ku pilisiyi yulɔ tɔ ku lu í tokuyɔ taa ké kpaakraa ke Iso təsəele taa. Na kətəlaa səŋa kətaya tətəle kite tənə na pá nyənyəyi.

²⁰ Kətuln səsə Asaliya na lələa pa ná wulav ke mpu, ləna səyəntu pu-we na pá ləsi-ı kpaƿpaa. I mayamaɣa ı nawa sı Tacaa tu-ı niŋ, ləna ı se ləŋ ke İso təsele taa.

Osiyası kawulaya tənaya
(*Awulaa II 15:5-7*)

²¹ Mpuɣó wulav Osiyası pəsa asilima kətəŋ tu, haləna ı səm. İlena ı caɣana ı tike ke ı kətəŋ ŋku ku tə. I feina mpaav sı ı məli İso təsele taa. Ntəna ı pəyalv Yotam wei ı nyənaya kawulaya təyaya tə tə, ı paasəyənə tetu yələa.

²² Aməti pəyalv İso kuyəyətutu teləsulv İsayii ŋmaa Osiyası təm kancaalaya na tə tənaya ke takələya taa.

²³ Waatu wei Osiyası səpa, ləna pá pimi-ı awulumpiya pələav taa. Ama pa ta pimi-ı pa təyaya nyəŋku taa ké ı asilima kətəŋ tə. İlena ı pəyalv Yotam ləfti ı lonte.

27

Yotam kawulaya
(*Awulaa II 15:32-38*)

¹ Yotam ləlvu pusi hiu na kakpası nyəŋka taa ké ı təyə kawulaya ke Yosalem ké pusi naanwə na naatoso. I too kələ kətuln Satəki pələ. Pa yaakaya-ı sı Yelusa.

² Mpuɣó Yotam ləpa mpi pə maya Tacaa tə. I lakaya teitei ké isu ı caa Osiyası. İle ı ta sūv İso təsele taa ké. Paa na mpu tə, yələa ta layası pa tənte.

³ Yotam ŋmana İso təsele isətəa nənəyə na ı nyəsı koluŋa lona pəyale ke Ofeli həyəlvyu taa.

⁴ Mpuɣó ı ŋmawa acaləe ke Yuta pulası taa. Na kutuluŋ toŋ nyəŋ na tətəŋlənəa ke hətəŋ taa.

⁵ Mpuɣó Yotam yoonə Amoni nyəma na ı kəli-we. Na pələ pá feli-ı liyitee nyəyətə ke tənənəa tooso, na tənəyaya pəe ke tənənəa iyisi naatoso (6000).

⁶ İlena Yotam toŋ səsəyı na pá puki. Mpi tə, ı tənaya İso Tacaa ke teu ké.

⁷ Pa kəesa Yotam yoonə na ı təma pə təm ke İseyeli na Yuta pə awulaa takələya taa.

⁸ Yotam ləlvu pənaya hiu na kakpası nyəŋka taa ké ı təyə kawulaya. Yosalem ke ı təyə kawulaya ke pusi naanwə na naatoso.

⁹ Waatu wei ı səpa, ləna pá pimi-ı Taffiti tə. İlena ı pəyalv Ahası ləfti ı lonte.

28

Ahası kawulaya təyav
(*Awulaa II 16:1-6*)

¹ Ahası ləlvu pənaya hiu nyəŋka taa ké ı təyə kawulaya ke Yosalem ke pusi naanwə na naatoso. I ta la mpi pə maya Tacaa tə, isu ı cəsə Taffiti.

² Ama İseyeli awulaa ke Ahası kənəa. Haləna ı lu təyə Paalı ləesəŋ.

³ Na ı wəpı-ı tulaalbnəa ke Hinom tətəkələ taa. Na ı wə ı piya ke kəkə, isu acaalətu nti piitimnəa lakaya na Tacaa tənə-ı-we na pá fəe İseyeli nyəma tə.

⁴ Na Ahası laa cefelinaa təkətələ ke pulası nyəŋ taa ke hətə təe. Na ı wə pə tulaalbnəa.

⁵ Mpuɣó İso Tacaa tu Ahası ke Siliı wulav niŋ taa na ı yoonə-ı. Na pá kuu Ahası yoolaa tuutuuma ke yomle, na pá tənəa Taması. Na İso tu Ahası tətəyə Lemaliya pəyalv İseyeli wulav Peka niŋ taa. Na ıle ı wakəli-ı tənəŋnəŋ.

⁶ Yuta yoolaa taa yoolaa iyisi nuunwə na hiu (120000) ke Peka kəwa kuyakv koləmvu. Mpi tə, Ahası kisa ı cənəna İso Tacaa tə pə tə.

⁷ Mpuɣó İfəlayim tu Sikəli ná kəwa wulav pəyalaa taa ləlv Maaseya na Asəlikam wei ı ké kawulaya təyaya nyuvu tə tə. Na wulav waalı tu mayamaɣa İləkana.

⁸ İlena İseyeli nyəma kpa pa tətənəa Yuta nyəma əlaa na piya ke yələa iyisi ŋmunvuyə (200000). Na pá kuu pa wontu ke tuutuuma na pá tənəa Samalii.

⁹ Tacaa kuyəyətutu teləsulv nəyəl v ı ka we Samalii na pá yaakı-ı sı Otəti. Mpuɣó Otəti lu İseyeli yoolaa sənyuv, na ı heeli yoolaa sı: Mə caanəa İso Tacaa mənə Yuta nyəma na páánə təyə ı tu-weyə mə niŋ taa. İlena miı kó yələa ke səsəm isu taale wontu na İso nu.

¹⁰ Pələ pə paası ı caa sı ı tú yomle ke Yuta na Yosalem nyəma, əpalaa na əlaa. Pə taya mə tı təm nté ı caa kuyə ke mə İso Tacaa isəntaa?

¹¹ Mpu tə, ı nu ma təm na ı yele Yuta nyəma mpe. Ye pə taya mpu, Tacaa páánə ká huuna-me.

¹² Mpuvule İseyeli nyuvu nyəma lələa ná kisa-we na təm nti. Pəntənəa nté Yohanəŋ pəyalv Asaliya, na Mesileməti pəyalv Pelekiya, na Salum pəyalv Yehisikiya, na Hatəlayı pəyalv Amasa.

¹³ İlena pá tə-we sı: I taa kənə saləkətnəa mpeye cənə. I caaki sı Tacaa ı nyənı-tuvu asayaa ke pa təm taa ké, na pá səsı-tuvu tasəkələ. Pəyete tə təma-təye wənəv, na Tacaa mu-tv na páánə.

¹⁴ Tənaya yoolaa həta saləkətnəa mpeye kpaƿpaa ke tənə nu. Na pá kisi pa wontu nti paa kuuwa təyə nyuvu nyəma na samaa tənə isəntaa.

¹⁵ M'p'ógú yəlaa mpa pa ləsaas si pá paasəna təmlə íté tə pa səsəsa saləkətənaa ke əpəlvə. Haləna pá ləsi pa wontunaa mpa paa kuuwa tə pa taa ké tokonaa na ntanjkrəla na pá cəla mpa pa lajəna tə. Na pá ha pa tənaya təyənaya na ləm, na pá lá mpa pə kəwa təyə kəəle. Na pá cəyəsí mpa paa pəsəyi təntə təyə k'ənjəsí tə. Na pá pona pa tənaya paaj ícate Yeliko ke pa tətənaa cəlv. Iləna mpe pá məl Samalií.

Ahasí sələmvyə ke Asilií sənəv

(Awulaa II 16:7-20)

- ¹⁶ M'p'ógú Yuta wuləv Ahasí tēeka Asilií wuləv ke waatv íni í taa si: Kəv na í sənə-m.
¹⁷ Mpi tə, Itəm nyəma ka yookəyana-í tətəyə, na pá kraakí í yəlaa ke yomle.
¹⁸ Iləna Filiisi nyəma náá watí Nekefí ke Yuta həyəlvyə taa, na Pəti-Seməsí, na Ayələj, na Ketələtí, na Soko, na Timna na Kimso na pə cəlv acələe, na pá cəyə a taa.
¹⁹ Isəna Tacaa həmna Yuta nyəma njəpənyəv ke wuləv Ahasí wei í ta təkí Tacaa təm, na í tusi í yəlaa na pá kisi Isə təyək.
²⁰ M'p'ógú Asilií wuləv Tekələ-Falasa kisa Ahasí ke sənəv na í nyənsí í isə na pə t-í piti taa.
²¹ Iləna Ahasí kuu Isə təsəele na kawuləyə təyəyə na í waalı nyəma wənəv tənə na í ha Asilií wuləv. Ama í ta waa pəlv.
²² Paa na pə t-í Ahasí ke piti taa tə, í tənə Tacaa ke kisuyə ké.
²³ Na í laakí Tamasi nyəma tunj wei í lapa na í kpisi tə. Na í tənə si: Tunj waasəyənə Silii nyəma. Ilə maad laa-í na í waasi má tətə. Ama kələməj íni í wakələyənə í na í yəlaa.
²⁴ M'p'ógú Ahasí kpeyəla Isə təsəele taa kətəyə wontu, na í yəkí-tí na í təkí tə nənəəsi. Pə waalı ké í sika təkətələnaa ke Yosalem mpatəe tənə taa.
²⁵ Na í njmá tələalənaa tətəyə í kawuləyə acələe tənə taa. Na í wəkí í tunj ke tulaalənaa, na í kraasəyi í cəsənəa Isə Tacaa pááná.
²⁶ Pa kəesa Ahasí təm na í təma. Na í lakasi kancaaləyə na si tənəyə ke Yuta na Isəyeli pa awulaa takələsi taa.
²⁷ Waatv wei í səpa, iləna pá pimi-í Yosalem. Ilə pə təyə awulaa pələav taa. M'p'ógú í pəyalv Isəkiyasí ləeta í lontə taa.

29

Isekiyasí kawuləyə na Isə təsəele tayanvyə

(Awulaa II 18:1-4)

- ¹ M'p'ógú Isekiyasí pəsa wuləv ke í ləlvəv pusi híu na kakrasí nyəjka taa. Yosalem ke í təyə kawuləyə ke pusi pəyələyə fəi híu na naanəwa. Isekiyasí tō kələ Sakalı pələv Apí.
² Iləna Isekiyasí la mpi pə mayə Tacaa tə. Isu í lənjə Tafiiti.
³ Haləna Isekiyasí tulí Isə təsəele nənəəsi ke í kawuləyə pənəyə kancaaləyə nyəjka taa, na í tayaní-tə.
⁴ M'p'ógú í kota kətələa ke ilim təlulə nənəyə tēe.
⁵ Na í tə-wə si: Lefii ləlvəv nyəma mə, í nu ma təm. Í la mə na Isə təsəele mə nyəvəj təv asilima kəelvyə kətəyə. Í laasi tə taa acaalətv wontu nti tə wəe tə, na í tayaní-tə.
⁶ Tá cəsənəa ta təj Isə Tacaa ke teu. Pəc'ó pa lapa mpi pə ta mayə-í tə. Pa kpeesa-í na pá kisi Isə təsəele ke nyənəyə, na pá ha-í siyile.
⁷ Haləna pá təkí tə nənəəsi, na təkəkəsi tē. Na pá yelev tulaalənaa na kotasí nsi kəkə lusa sí tənə təyə ləpə ke Tacaa ke tə taa.
⁸ Tənəyə Tacaa ná mv pááná na Yosalem na Yuta, na í yelev-wəyē wahala taa, na yəlaa wənjyi-wē. Na pa təm wē səyənəv na t'ə səsəyi watv isu í naakvyə na mə isəpēe tə.
⁹ Pə təv ké tá caanaa səpa yooú taa, na tá alaa na tá piya pəsi yoma.
¹⁰ Ilə ma caa sí má na Isə t'ə pələv nəyə. Na í pááná katataləyə nyənə wənə í muna-tv t'ə á hēe.
¹¹ Ma yələa mə, í taa wēe mpa paa paasəyənə tə. Mpi tə, mēyē Tacaa ləsaas sí í sənə í kin na mə səlv pu sí í lapí-í təmlə na í wəpí-í tulaaləv ké í hətə taa.
¹² Lefii nyəma mpa pa polaa təyəkə Kehatí ləlvəv nyəma. Amasayi pəyalv Mahatí, na Asaliya pəyalv Sowēli. Na Melali ləlvəv nyəma. Apiti pəyalv Kisi. Na Yehalelélí pəyalv Asaliya, na Keesəj ləlvəv nyəma. Simma pəyalv Yowa, na Yowa pəyalv Iteni,
¹³ na Iləsəfəj ləlvəv nyəma. Simli na Yeyieli, na Asafí ləlvəv nyəma. Sakalı na Mataniya,
¹⁴ na Həmanj ləlvəv nyəma. Yehiyeli na Simeyi, na Yetutunj ləlvəv nyəma. Semaya na Usiyeli.
¹⁵ M'p'ógú pa kpeyəla pa ləlvəv nyəma tənə na pá la-wəyē nyəvəj təv asilima kəelvyə kətəyə. Pə waalı ké pa lapa mpv tətəyə Isə təsəele, isu Tacaa ka suu na wuləv heeli-wē tə.
¹⁶ M'p'ógú kətələa svə kutuluyə taa, na pá tayaní. Na pá kuu kv taa asilima wontu na pá luna təyə tə. Iləna Lefii nyəma náá k'pəyə-tí na pá lə Setələj tətəkələ taa ké ícate waalı.

17 Isoto kuyako kancaalaya nyehku wule ke pa caala Iso taseele ke tayanyu. Pə tala kuyako pəlefe nyehku ile pa tala i kraahj taa kele. Na pá tayani i tənaya kuyeej pəlefe tətə. Ilena təmle te isoto kuyeej naanowa na naatoso wule.

18 Pə waali ké Lefii nyéma pola wulaw Isekiyası te, na pá heeli-i sı: Tacaa wulaw, tə tayana Iso taseele na kotası nsi kəko lusa sı tənə tə sı təlate. Na pə wontu tənə na Iso potopotonaa taapəli. 19 Ye pə kaasa Iso wontu nti wulaw kaanuto Ahası ka pilisa i kawulaya waato tə, tə tayana təle na tə sı-ti na tə mpaə. Ntəyele kətaya təlate isentaa.

Isekiyası mələnaw ke iso seew na kotası

20 Tev fema tanañ təhulu, ilena wulaw Isekiyası koti ıcate səsaa. Na í na-we pá polo Iso taseele.

21 Na pá kpenna latəcənna, na iwaan, na iweesi, na pəñtəlonj ke naatosompəyələya mpəyələya sı, pa lakı kotası ke wulaw təyaya nyéma na Iso taseele na Yuta nyéma pa isayatu tayanyu tə. Məpəyə Isekiyası təma Aləñ ləlvəy nyéma kətəlaa sı: I la kotası nsəyi Tacaa kətaya təlate tə.

22 Ilena pá caaləna latəcənna ke lentəy na pá tiyisi caləm na pá ñmusi-wəyi kətaya təlate tə. Na pá lentı tətəyo iwaan, na iweesi, na pá la mpu tətə.

23 Pə kaasa pəñtəlonj, ilena pá pona-i wulaw na samaa pa kinj na pá tənı i tə ké pa ñij.

24 Ilena kətəlaa lentı na pá ñmusi caləm ke kətaya təlate tə sı, pə husı Iseyeli nyéma tənə isayatu. Mpi tə, Iseyeli nyéma tənə tə ké wulaw yelaa na pá lá kətaya ñka kəko lusa ka tənə tə, na isayatu husəy nyəñka.

25 Məpəyə wulaw sí Lefii nyéma ke Iso taseele taya tə na kpeñkpeñnaa na cəməñ na sañkənaa. Isu Tafiti na Iso kuyəyətə tələsəlaa Katı na Natəñ pa suw tə. Tacaa heelayana Iso kuyəyətə tələsəlaa mpe na pá tələsəyi.

26 Na Lefii nyéma caya pa təcayəle. Na cəməñ wei Tafiti ka yelaa na pá lu tə, na kətəlaa náá huləyi pa akantee.

27 Ilena Isekiyası tə sı: I la kotası nsi kəko lusa sı tənə tə. Saa wei pa caalaa, ilena pá tó Tacaa ke yontu na akantee na cəməñ wei Iseyeli wulaw Tafiti lupa tə.

28 Məpəyə samaa tənə həntə ate. Na yonyoolaa náá təñna yontu na pa cəməñ maru, na akantee huləy, haləna kətaya təm.

29 Waatu wei pə tənə pə təma, ilena wulaw na i cəlo nyéma tənə lunj akula na pá həntı ate.

30 Ilena wulaw na səsaa pá tə Lefii nyéma sı: I sa Tacaa tətə, na mə yontu nti Tafiti na Iso kuyəyətə tələsəlu Asafi paa lupa tə. Məpəyə Lefii nyéma yoona lañhəlməle. Pə waali ké pa həntə ate na pá se Tacaa.

31 Ntənə wulaw Isekiyası tə samaa sı: Isu í hav mə təyi Tacaa ke pənente tə, í kəna nəyo kuləmaya kpentəy na samtu pə kəhaan ke Iso taseele taa.

Ilena kotilaa kəna təla na pá lá kotası nsi. Haləna luçu kuləməy nyéma tənə la kotası nsi kəko lusa sı tənə tə.

32 Latəcənna nutoso na naanowa na iwaan niunowa (100) na iweesi ñmənəy (200) ke pa lapəna kotası nsi kəko lusa sı tənə tə.

33 Na naan ke nasətoso (600) na heej na pəñ ke iyisi tooso (3000) na pá lá kotası lensı.

34 Kətəlaa mpa paa wee tə, pa fei payəle. Ie pa ta pəsi na pá liti kotası nsi kəko lusa sı tənə tə sı təla tənə. Pə tətə ké pa tətənaa Lefii nyéma ləlaa sənə-we na pá teesi pa təmle. Haləna kətəlaa ləlaa la nyəñj tətə asilima keeləy kotası. Mpi tə, Lefii nyéma ka kəla sələy ke pa ti tayanyu na pə kəli kətəlaa.

35 Kotası nsi kəko lusa sı tənə tə sı tuutuuma na pə səsənə suləm mpi pa hawa tə pə paasi, pu wee sı pa pona kətaya təlate tətə ké nəyo kuləmaya kpentəy kotası nantu nim cəlo nim cəlo.

Isona pa sı Iso seew ke Iso taseele taa təyəle.

36 Məpəyə Isekiyası na yəlaa tənə pa lañj huləmənə mpi Iso hula-we sı pá la tə. Mpi tə, pə lapa lañ ké.

30

Tev acima təyov

1-5 Məpəyə wulaw Isekiyası na i kəpayalaa, na Yosalem nyéma tənə pa kotaa sı, pa naaki sı paa pəsi na pá təyo Teew acima ke pənaya isəto naale nyəñ taa yaa isənə. Mpi tə, kətəlaa mpa paa lapa nyəñj tətə asilima keeləy kətaya tə, pa fei payəle. Pəcə yəlaa taa koti Yosalem. Ie pa taa pəsi na pá təyo-i təyov nəyo taa. Mpuvle ləmayasəle ñtə tə macya wulaw na i yəlaa. Na pá tisi na pá koti Iseyeli nyéma tənə sı, pá kpeyeli Yosalem na pá təyo Teew acima. Mpi tə, yəlaa mpa paa təyo-i isu pa suwa tə, pa we pəcəyo. Tənyəle wulaw kusa tillaa na pá cəo Iseyeli na Yuta tətə tənə ke pə kpəyav ilim ntəyəñ na pə mpətəñ tə. Na pá yaa yəlaa na pá polo Iso taseele na pá təyo acima anı na Iseyeli Iso Tacaa hətə taa. Halı Isekiyası tu ñmaa ləetələnna na í yaa kpəka wəna pə kaasənə ilim ntəyəñ tətə tə.

⁶ M̄p̄óḡo wulaw na i kupaɣalaa pa to niŋ ke takelasɪ taa. Na tillaa yasɪ tetu t̄ena taa si: Iseyeli nȳoma mpa me i fita Asilii yoolaa niŋ taa t̄o, i m̄eli Ap̄el̄aham na Isaaka na Yak̄oɔu pa Iso kinj. Na Iso k̄a m̄eli m̄o kinj.

⁷ I taa keena m̄o caanaa na m̄o tet̄onaa mpa pa ta nuna pa c̄os̄onaa Iso Tacaɔ t̄o. Ilena Iso wak̄eli-we isu i naakuȳo t̄o.

⁸ I taa la kaan̄ut̄onaa isu m̄o c̄os̄onaa. I nuna-i na i m̄eli Iso t̄aseele nte i tayaŋa tam t̄o t̄o t̄o t̄o. Na i p̄asi i t̄emle nȳoma. Ie Iso p̄aana s̄os̄ona wena i m̄ona-me t̄o a k̄a hee.

⁹ Ye i m̄ela Tacaɔ kinj, kolontunaa mpa paa k̄uú m̄o nȳoma ke yomle t̄o, paa yele-we na p̄a m̄eli c̄ane. Ye mu kees̄ona Tacaɔ t̄o, íle i kaa lo-me. P̄e taya p̄olu, i k̄e kupaŋ k̄e na i we suulu.

¹⁰ M̄p̄óḡo tillaa c̄owa If̄elayim na Manasee pa tetu acalae taa. Hal̄ona Sapul̄onj kpek̄ale taa. Ama ȳelaa tuw-weye na p̄a wonj-we.

¹¹ Paa na mp̄u, Asee na Manasee na Sapul̄onj pa kpek̄a ȳelaa lel̄aa nawa pa isayatu, na p̄a m̄eli Yosalem.

¹² M̄p̄óḡo Tacaɔ t̄o Yuta nȳoma ke n̄oɔo kul̄omaya na p̄a t̄onj wulaw na nȳoɔo nȳoma pa kus̄es̄utu isu i ka ȳoɔt̄uȳo t̄o.

Isekiyasɪ t̄aki Teev acima

¹³ M̄p̄óḡo samaa tuutuuma n̄oɔlu i kota Yosalem ke p̄onaya is̄oto naale nȳonj, na p̄a t̄oɔo K̄ok̄osum fei potopoto acima.

¹⁴ Ilena p̄a s̄ov kpes̄uȳo ke icate taa t̄elaal̄enaa. Na p̄a k̄p̄enna tulaal̄onaa t̄ow̄at̄enaa, na p̄a lo Set̄ol̄onj t̄et̄ek̄ale taa.

¹⁵ M̄p̄óḡo pa k̄owa Teev acima wontu ke is̄oto kul̄om unu i k̄uyeeŋ naan̄owa na liyiti wule. Kot̄elaa na Lefii nȳoma paa we asilima taa. Ilena feele k̄pa-we na p̄a lá nȳonj t̄o asilima keel̄uȳo kot̄aya. Na p̄a lá kot̄asi nsi k̄oko lusa si t̄ena t̄oɔo Iso t̄aseele.

¹⁶ Pa paas̄ona pa t̄ema ke tam k̄e isu Iso ȳolu Moisi k̄iui wev t̄o. Na Lefii nȳoma náá cel̄eȳi kot̄elaa ke kot̄aya t̄ala cal̄om. Na p̄ele p̄a p̄el̄eȳi kot̄aya t̄elate t̄o.

¹⁷ Samaa taa ȳelaa paɣale taa la nȳonj t̄o asilima keel̄uȳo kot̄aya si p̄a la Tacaɔ t̄emle. P̄e t̄o k̄e Lefii nȳoma paas̄aȳana t̄ala lent̄uȳo ke mpa pa taa m̄ona si p̄a la kot̄aya t̄ema ke Tacaɔ h̄ete taa t̄o pa lona taa.

¹⁸ If̄elayim, na Manasee, na Isakaa, na Sapul̄onj pa kpek̄a ȳelaa taa paɣale ta lata nȳonj t̄o asilima keel̄uȳo kot̄aya. P̄eyle pa t̄ema Teev acima t̄on̄onaya ke t̄oɔo. Anu p̄e kisina-weye Iso T̄om taa. M̄p̄óḡo Isekiyasɪ s̄el̄om̄ona-we si:

¹⁹ Hai, t̄a c̄os̄onaa Iso Tacaɔ, wii mpa pa kaas̄eȳi pa ti na lotu kul̄omtu si p̄a nyi nȳa luȳu nȳontu t̄o. Paa pa ta la ti tayaŋuȳo kot̄aya.

²⁰ Ilena Tacaɔ mu Isekiyasɪ s̄el̄om̄uȳo, na i yele pa ŋkpaŋuȳo h̄om.

²¹ M̄p̄óḡo Iseyeli nȳoma caya Yosalem ke k̄uyeeŋ naatosomp̄oȳolaya, na p̄a t̄aki k̄ok̄osum fei potopotonaa acima na lan̄hul̄omle. Na Lefii nȳoma na kot̄elaa pa sanj Tacaɔ ke paa k̄uyako ŋku na c̄om̄onj han̄aa.

²² Ilena Isekiyasɪ k̄paasi Lefii nȳoma mpa pa laki Tacaɔ t̄emle na luȳu kul̄omuȳo t̄o pa apal̄otu. K̄uyeeŋ naatosomp̄oȳolaya t̄ecu k̄e ȳelaa t̄akaya acima t̄on̄onaya, na p̄a laki n̄oɔo kul̄omaya k̄rent̄uȳo kot̄asi na p̄a sanj pa caanaa Iso Tacaɔ na yontu.

²³ M̄p̄óḡo samaa mayasaa si p̄a s̄os̄i acima k̄uyeeŋ ke naatosomp̄oȳolaya t̄ot̄o. Na p̄a la mp̄u na lan̄hul̄omle.

²⁴ Mpi t̄o, Isekiyasɪ ka c̄ela samaa ke lat̄ec̄enaa iyaȳa (1000), na heeŋ ke iyisi naatosomp̄oȳolaya (7000). Na kupaɣalaa náá cele-i lat̄ec̄enaa iyaȳa (1000) na heeŋ ke iyisi naan̄owa (10000). P̄ele p̄e paasi kot̄elaa tuutuuma lapa nȳonj t̄o asilima keel̄uȳo kot̄aya.

²⁵ Ȳelaa t̄ena lan̄ja ka heena, paa Yuta nȳoma, na kot̄elaa na Lefii nȳoma. Hal̄ona p̄e k̄p̄enna Iseyeli tetu ilim n̄t̄onj t̄o nȳoma mpa paa k̄oma acima t̄o t̄o. Na mpa pa t̄ema Yuta taa k̄e c̄aȳan t̄o.

²⁶ Yosalem taa ȳelaa lan̄hul̄omle ka wena t̄e mpaa k̄e. Mpi t̄o, p̄e k̄p̄aȳan Iseyeli wulaw Tafiiti paɣalu Sal̄om̄onj p̄ole taa, na p̄e k̄oo waatu unu t̄o. Pa ta t̄oȳota acima anu a taka k̄e icate taa.

²⁷ P̄e t̄ema ilena Lefii kot̄elaa k̄oli na p̄a wiina Iso si: Kooli samaa ke k̄upantu. M̄p̄óḡo Iso nu pa kus̄el̄omtu na i mu pa n̄os̄i ke i t̄ocayale taa.

31

Isekiyasɪ tayaŋaȳi Iso t̄aseele taa t̄ema

¹ Waatu wei acima t̄ema, ilena Iseyeli nȳoma t̄ena c̄oo Yuta acalae taa. Na p̄a ȳoki p̄e kul̄alaana, na p̄a seti p̄e tesikasɪ, na p̄a ȳoki cefelinaa t̄ek̄ot̄el̄enaa. Na p̄a la mp̄u t̄ot̄oȳo Yuta tetu t̄ena taa. Na Pencamee na If̄elayim na Manasee pa kpek̄a taa. Ilena paa wei i m̄eli i te.

² Mpróyó Isekiyasí faya kətəlaa na Lefii nyóma ke kpeka. Na í tó paa wei ké í təmlə ke Iso təseele taa. Pa təmlə nté sɪ pá paasəna kətasi nsi kəkə lusa sɪ təna tə. Na nəyɔ kulbmaya kpeɲtuyɔ nyənɪ na yontu na Tacaa samtu.

³ Mpróyó wulaw ləsa í maɣamaɣa í liyitee taa, na í yana tanan na taanaya kətasi nsi kəkə lusa sɪ təna tə sɪ wontu. Na pə kpeɲna kuyaku kəhesuyɔ wule kətasi. Na isəto kuyaku kancaalaya nyənku nyənɪ, na acima lenna nyənɪ, isɪ pa keesuyɔ Tacaa kiiu taa tə.

⁴ Ilena wulaw tó Yosalem yəlaa təna sɪ: Í cəla kətəlaa na Lefii nyóma ke pa paa nyəm. Ilena pele pá ha pa təxi pa təma taa, isɪ pa keesuyɔ Tacaa kiiu taa tə.

⁵ Wulaw heela-weyə mpu, ilena Iseyeli nyóma tuutuuma kəna pa kəhaləm kancaalaya kələləm, na suləm, na ním, na tuɲ ním, na təyənasi lensənaa, na pa həyələɲ naanɔwa taa kulbmuyɔ.

⁶ Mpróyó Yuta acaləe lenna na Iseyeli nyóma tətə, ná pona pa kəwənəm həyələɲ naanɔwa taa kulbməɲ. Paa naan, paa heeɲ, paa kucəɲ wei pa ha pa Iso Tacaa tə. Na pá kaa huwa anaamnaa ke waanɪ waanɪ.

⁷ Isəto tooso nyəɲ taa ké pa caalaa, na pá tɛ naatosompəɲalaya nyəɲ taa.

⁸ Isekiyasí na kəpəɲalaa pa pəlaa na pá ná mpi yəlaa kənaa tə. Ilena pá sɛe Iseyeli Iso Tacaa na í yəlaa.

⁹ Mpróyó wulaw pəsa kətəlaa na Lefii nyóma ke kucəɲ unɪ í təm.

¹⁰ Ilena Satəki luluyɔ tɔ kətəl Asaliya cə sɪ: Hatoo kuyənku yəlaa caala kəna ke pa kəhaləm kəhəw tə, təyənaya taki-tuyɔ. Haləna pə kaasi səsəm. Pə taya pəl, Tacaa koola í yəlaa ke kəpəntu ké. Hal kəkəasəm kaana cənə.

¹¹ Ilena wulaw tɔ sɪ: Í ɲmá wontu təsule ke Iso təseele kɪɲ. Pa təma ɲmav, ilena

¹² pá pona tənaya pa kucəɲ na həyələɲ naanɔwa taa kulbmuyɔ, na Iso nyəm na pá su teu. Na pá kpa Lefii tɔ Konaniya ke paasənɪ, í waali tɔ nté Simeyi.

¹³ Mpróyó Isekiyasí, na Iso təseele nyuyɔ tɔ, na kətəl səsə Asaliya, na Konaniya na Simeyi pa kpa pa waali nyóma. Mpeyɛle Yehiyeli, na Asasiya, na Nahati, na Asayeli, na Yelimətɪ, na Yosapəti, na Iliyeli, na Isəmakiya, na Mahati, na Penaya.

¹⁴ Mpróyó pa tó Lefii tɔ Iməna pəyalu Kolee wei í tanaya Iso təseele ilim təlule nənəyɔ tɔ sɪ í muɲi kucəɲ wei pa lakaya Iso tə, na í faya kate nyəm na kate taa kate nyəm.

¹⁵ Ie í waali nyóma təma nté sɪ pá tala təyənasi ke pa tɛtənaa ke teu. Paa səsaa paa səkpema na pə keesəna pa təma kpeka ke acaləe nna a taa kətəlaa wɛe tə.

¹⁶ Pə taya apalaa mpa pa təna pa həla pa ɲmaawa tə pa tike pa talayana. Ama na apaləpiya mpa paa wəna pusi tooso tooso təyɔ. Na mpa pa kəɲaya pa Iso təseele taa ké paa ifemle nte na pá laki Iso sɛɛv təma na pə keesəna pa kpeka təyɔ.

¹⁷ Paa keesəna kətəlaa lulɲ ké na pá tó pa həla. Na Lefii tɔ wei í wəna pusi hiu, ilə pa tɔ í nyəntə. Na pə keesəna í təmlə na í kpekaɛ.

¹⁸ Pa na pa lulɲ nyóma təna həla ke pa ɲmaakaya. Paa alaa, na apaləpiya, na alupiya. Na pa cələ nyóma mpa pa pəsəxi na pá təyɔ Iso kucəɲ unɪ tə.

¹⁹ Ama pə kaasa Aləɲ luluyɔ nyóma kətəlaa mpa paa wɛ kətəlaa acaləe cələ cacakəɲ tɛe tə. Pɛle paa ləsa yəlaa ke paa icatə nte tə taa ké. Na pá taləxi təyənaya na Lefii nyóma mpa pa həla pa ɲmaawa tə.

²⁰ Isekiyasí təɲa tampana ke í kawulaya təna taa ké, na í laki kəpəntu, na í Iso Tacaa lanɲe həɛna-ɪ.

²¹ Waatu wei í caala Iso təseele na Iso sɛɛv tayanuyɔ, na í hóləyí yəlaa sɪ pá təɲ Tacaa kiɲ, na í cááləyí í tɪ sɪ í nyɪ Iso na lotu kulbmɔ ilena Iso yeɛle na í waaki.

32

Senakelipi wata Yuta kawulaya (Awulaa II 18:13; Isayii 36:1)

¹ Mpróyó wulaw Isekiyasí nuna Iso na í la teu. Ntəna Asilii wulaw Senakelipi na í yoolaa pá watɪ Yuta koloosi acaləe sɪ pa lɛkəxi-yɛ.

² Isekiyasí nawa sɪ Senakelipi kəɲ, na í maɣasəxi sɪ í ka yoona Yosalem,

³ ilena í heeli í yoolaa nyuyɔ nyóma na í tanɲaa sɪ pá təkɪ lum sɛɛlaa mpa pa wɛ icatə waali tə. Na pele pá mɔ í təm ntɪ.

⁴ Mpróyó samaa kotaa na pá təkɪ sɛɛlaa təna. Na sɛɛv wei í kpeɲaya tɛtu tɛe ləw taa tə. Pa lapa ɲpróyó sɪ ye Asilii nyóma í kəma pá taa hiki lum ke səsəm.

⁵ Mpróyó Isekiyasí nyəɔ tɔɲ, na í tayanɪ icatə kolɔɲa ɲka kaa yəkəa tə. Na í ɲmá ka təw ké təfɛɲlenaa. Na í ɲmá kolɔɲa lɛɲka na pə taa təw. Na í tayanɪ Milo. Na í lu ɲmantaaɪ na kpaləɲ ke səsəm ke Tafiiti tɛ.

⁶ Pə waali ké Isekiyasí kpa yoolaa nyuyɔ nyóma sɪ pá paasəna icatə.

Iləna Isekiyası koti yəlaa tənəya ıcate pətəma taa, na í tasa-wəye layətu sı:
 7 I taa nyá, í nyəə tən, na í kaası mə tu. I taa selina Asilii wulav, na í yoolaa tuutuuma. Pəpətv fəi lelen, tə wəna tən na pə kəli-ı.

8 Mpi tə, ı yoolaa tike ke ı wəna. Ama ta Iso Tacaa ká yoonə tá nəyə na í ya-tv.
 Ḿpóyó wulav təm nti tə waasa ıcate yəlaa təna.

Təm nti Senakelipi heela Yosalem nyəma tə
 (Awulaa II 18:17-37; Isayii 36:2-22)

9 Pə waalı kə Asilii wulav Senakelipi na ı yoolaa pa tama Lakisi ıcate. Tənəya Isekiyası kusa ı yoolaa nyəy nyəma napəli sı pá polo pá pəəsı Isekiyası na Yuta na Yosalem pə nyəma sı:

10 Aweye í taaki, na í çaya Yosalem ıcate taa na táa tama-teye kotəya?
 11 Isekiyası puyusiyi-me sı mə Iso Tacaa ká ləsi-məye ma niñ taa tv ı təsəyi-məye. Isu nyəçəsi na ləkətv kə mə təna.

12 Ntəñ Isekiyası ını ı kəna təkətəlenaa na Tacaa kətəya tələtənaa, na í heeli Yuta na Yosalem pə nyəma sı pá lakı pa kətəsi ke kətəya tələtə kolumtəle təə, na pá wəki tulaabnaa na?

13 I tá nyı mpi ma na ma yoolaa na ma mayəmaçya tə ləpa ate yəlaanaa tv taa? Piitimnaa mpe pa taa nəyəlv tıyvtə ta kayəti-tv sı tə taa tv niñ ke pa tetv təə.

14 Ma yoolaa kpiisa tetənaa mpa tv, pa taa nəyəlv ıkəntə ta pəsi na té yá tə yəlaa. İle isənəya mə Iso ná lakı na í ləsi-məye ma niñ taa?

15 I taa yelev na Isekiyası looliyi na í təsi-məye mpu. I taa mv ı təm. Ma lələyi sı tıyvtə nakəli kə ta pəsi na kó ya kə piitim yaa kə kawuləya nyəma yaa kə tetv ke ma çəsənaa niñ taa, yaa ma nyəñ taa. Mpu ını tətəyə mə Iso kaa waası-me tətə.

16 Ḿpóyó Asilii wulav tillaa tıwəwa Iso Tacaa na ı təmle tv Isekiyası.

Asilii wulav kotıyvtə ke Tacaa
 (Awulaa II 19:14-19; Isayii 37:14-20)

17 Asilii wulav ka ηmaa ləstəli kə na í footi İseyeli Iso Tacaa sı: Ate piitimnaa tıñ tv pəsi na í ləsi ı yəlaa ke ma niñ taa. Mpu tətəyə Isekiyası Iso kaa pəsi na í ləsi ı yəlaa tətə.

18 Ḿpóyó Asilii wulav tillaa yəçətəna nəyə çəsəya ke Hepəla təm taa sı: Mpa pa çaya Yosalem kolunçə təə tv çəçəntv í kpa-we, na pa apəlv tv le. Na í ləkəki ıcate təhəe.

19 I yəçətəya Yosalem Iso kə isı ı yəçətəyvtə piitimnaa lələa tıñ wei yəlaa lupa kulupu tv.

Asilii nyəma sewa, na pa wulav səm
 (Awulaa II 19:15,35-37; Isayii 37:15,36-38)

20 Ḿpóyó wulav Isekiyası na Aməti pəyalv Isayii wei ı kə Iso kuyəçətətv tələsəlv tv pa wiina Tacaa sı: Waası-tv.

21 İləna Iso kəna Silii nyəma tesikile taa kə isətəa tillu na í kó yoolaa taa yoolaa təna na nyəyvtə nyəma. İləna Asilii wulav məli ı tetv taa na fəele. Ḿpóyó kuyəku nakəli Asilii wulav svv ı tıyvtə kutuluçu taa, na ı piya koləblası kə-ı.

22 İšəna Tacaa yapa Isekiyası na Yosalem yəlaa ke Asilii wulav na kolontunaa lələa niñ taa təyələ. İləna í yelev na pá həsə pə təna pə taa.

23 Ḿpóyó yəlaa payələ kəna Tacaa ke kəhaəñ, na Yuta wulav Isekiyası ke kəçəñ. Na piitimnaa mpa pa çəsəna-we tv pá nyəñna wulav.

Isekiyası Kawuləya təm
 (Awulaa II 20:1-21; Isayii 38:1-8; 39)

24 Waatv ını ı taa kə kotəñ isəçəv nakəli kə kpa Isekiyası. İləna í wiina Tacaa, na ilé ı huli-ı na yaası nəyəlv sı ı ká waa-ı.

25 Ama Isekiyası ta sa Iso kə kəpəntənaa mpe pa təə. Halı ı həma ı təyi na Tacaa náa mv ı na Yosalem na Yuta nyəma na pááná.

26 İləna Isekiyası na ı yəlaa pá ná pa wakəlvəyvtə. İle Tacaa ta tasa-wəye pááná mənəv ke ı kawuləya waatv taa.

27 Isekiyası ka wəna kə, pəçó ı hətə yaawa. Ḿpóyó í ηmá kutuluñ na í su pə taa kə liyitee nəyəçətv, na wəla, na liyitee pəe, na səçəsvñ nimnaa, na kpaləñ, na liyitee wontunaa lentv.

28 Na í ηmá tətəyə kotəçəñ, na sulvm, na nim, pə təsulə na kaləkəñ tətəyələ na tətəsələ.

29 Haləna í ηmá acaləe, na í su naəñ, na heeñ, na pəñ pə kaləkəñ. Mpi tə, Iso ka ha-ı wənəv kə tuutuuma kə.

30 Isekiyası ını ı kəəna Kihəñ lvm səeləv wei ı wə isətəa tv, na í la ləəv na lvm kpeñna ilim tətəlv təə kə Tafiti tə.

Isekiyası waakəya ı kuləpəm taa kə.
 31 Pə təə kə waatv wei Pəpiloni tetv təkələa kusa pa yəlaa sı pá polo pá ná Isekiyası tetv taa təma səçəsəna tv, Iso yelə-ı na í təñ ı luyv nyəntv sı ı naaki ı waalı.

³² Pa keesa Isekiyasi tom lenti ke Amoti pəyalu Iso koyəçətutu teləsulu Isayii konanatu takəlaya taa, na Yuta na Iseyeli pa awulaa nyəjka taa. Ka taa ké pa keesəyi isəna i tənte lapa Iso ké teu tō.

³³ Waatu wei Isekiyasi səpa, ilena pá pimi-i Tafiiti luləyü nyəma pəlaau həçəlyü isətəa nyəjku*fa* taa. Ilena Yosalem nyəma la i ləyaya na pá yəələna-i. Na i pəyalu Manasee ləeti i lonte taa. ^a

33

Manasee kawulaya
(Awulaa II 21:1-18)

¹ Manasee luləyü pusi naanəwa na naale nyəjka taa ké i pəsa Yuta wulaw. Ilena i təyo pusi nuile na naanəwa na kakpası (55) ke Yosalem taa.

² Mprəyó i lapa mpi pə ta maya Tacaa tō. I keena piitimnaa mpa Iso ka təçənaa na pə fəe-we tō pa lakaşı isayasi.

³ Haləna i tayani ηmaw ke təkətələnaa mpa i caa Isekiyasi naa yəkaa tō. Na tuη wei pa yaa sı Paalənaa tō i təlaalənaa, na i saaki tesika kuləlaaya na i luηiyi isətuləyasi.

⁴ Na i ηmá təlaalənaa lempra ke Yosalem Iso təsəele nte Tacaa ka tōma sı unı i ka çaya tə taa ké tam tō.

⁵ Na i siki isətuləyasi təlaalənaa ke Iso təsəele taası naale tō.

⁶ Haləna Manasee wó i piya ke kəkə ke tūyü Hinom teteçələ taa. Na i lakı tutu na topotopo pə təma anı a təna, na i svsi kəçənaη. Mpi pə ta maya Tacaa təyo i lakaya tam. Ilena pə kpa Iso ke pááná.

⁷ Na i saaki tūyü na i sı Iso təsəele taa. Pəyele Tacaa ka təma Tafiiti na i pəyalu Saləməη ke heeluyı sı: Yosalem icate nte ma ləsa Iseyeli kpeka təna taa tō tē Iso təsəele taa ké maa çaya tam ké ma yəlaa həku.

⁸ Ye Iseyeli yəlaa təkəyi ma kusəsutu na ma kiη wei Moisi hula-we tō, ma kaa yele na pá təçəni-weye tetu nti ma hawa pa çəsənaa tō tē taa.

⁹ Ama Manasee ná yelaa ké na Yuta na Yosalem yəlaa isayatu kəli isı piitimnaa mpa Tacaa kpiisaa na pə fəe mpe tō.

¹⁰ Mprəyó Tacaa yəçətəna wulaw na i yəlaa. Ama pa taa nəçəlu ta ke ηkpaηyü.

¹¹ Kəna i yele na Asilii wulaw yooola nyūyü nyəma kəə, na pá kpa Manasee na pá tō i nəçə taa ké ηkpaşı, na pá həkə-i alukpala ke teu, na pá tēna Papiloni.

¹² Mprəyüle Manasee lanje wakələa na i pasa i təyi səsəm na i wiina i caanaa Iso Tacaa sı:

¹³ Nyəni ma pətətəle. Ilena Iso mu i kusələmütu na i mənəna-i Yosalem ke i kawulaya taa. Pə kpaçau waatu unı təyo Manasee çəkənaa sı Tacaa tike nté Iso.

¹⁴ Pəle pə waalı ké Manasee ηmawa kolūη kəkulaya ke Tafiiti te na icate waalı tō. Na ká təçəna Kihəη lum səelu ilim tətule tō, na ká malı Setələη teteçələ na Ofeli, haləna tiina nəçəyç. Mprəyó i sı yooola səsaa ke Yuta kolooši acaləe taa.

¹⁵ Na i ləsi tūyü Kusaakuyü ηku i ka sika Iso təsəele taa tō. Na i yəki cefelinaa təkətələnaa mpa i ka ηmawa Iso təsəele pulaya tō na Yosalem tō, na i lə pə həçələη ke icate waalı.

¹⁶ Ilena i ηmá Tacaa ke kətaya tətate, na i lá nəçə kuləmaya krentuyü na samtu pə kətasi. Na i tō Yuta nyəma sı: I sēe Iseyeli Iso Tacaa.

¹⁷ Paa na mpv tō, yəlaa lakaya Iso Tacaa tike ke kətasi ke təkətələnaa ləlaa taa ké tetu taa.

¹⁸ Pa keesa Manasee tom lenti ke Iseyeli awulaa təna takəlaya taa. Paa sələmuyü ηku i sələma Iso na təmnaa mpa Iseyeli Iso Tacaa heela Iso koyəçətutu teləsulu na pá heeli-i tō.

¹⁹ Paa isəna Iso mūwa i kusələmütu tō, na i isayatu tōm. Na isəna i ηmawa cefelinaa təkətələnaa na i siki pə ləesəç tō. Na isəna i nawa i maçamaya i isayatu tō, pa keesa pə tənaya Hosayi təma takəlaya taa.

²⁰ Manasee səpa, ilena pá pimi-i i maçamaya i te. Ilena i pəyalu Aməη ləeti i lonte taa.

Aməη kawulaya
(Awulaa II 21:19-26)

²¹ Aməη luləyü pusi hiu na naale nyəjka taa ké, i pəsa Yuta wulaw ke pusi naaleye Yosalem.

²² Na i lá mpi pə ta maya Tacaa tō, isı i caa Manasee. I laa i caa tuη.

²³ Pəyele i ta na sı i wakələna Tacaa isı i caa ka nav ilé i isayatu tō. Halı unı i nyəntu tēe iləye.

²⁴ Mprəyó wulaw Aməη waalı nyəma kula i tō na pá ku-i i təyaya taa.

²⁵ Ama Yuta nyəma kōwa mpa pa ku-i mpv tō. Ilena pá ləeti i pəyalu Sosiyasi ke i lonte.

^a 32:33 Iso^{taa} pəlaav: Yuta nyəma huliyi pəlaav ké ilena pə taa ké pəlaaη na i pula təma tō, isı ate na iso kutuluyü.

34

*Sosiyası kawulaya na Iso seew tayanwɔv
(Awulaa II 22:1-2; 23:4-20)*

¹ Sosiyası lɔlvɔv pusi pələfɛi naanɔwa nyɛŋka taa kɛ, ɪ pəsə Yuta wulav. Yosalem taa kɛ ɪ caya pusi hiu na naanɔwa na kolɔmɔya.

² Mɔpɔgɔ ɪ lapa mpi pə maɣa Tacaa tɔ. ɪ tɔma teitei kɛ ɪsu ɪ lɔŋce Tafiiti, ɪ ta lu ɪ ɪkpatɛ taa.

³ ɪ kawulaya pənaya pələfɛi naanɔwa nyɛŋka taa tɔ, na ɪ tɔŋa ifepu kɛ. Waatɔ inɪ ɪ taa kɛ ɪ caala ɪ lɔŋce Tafiiti Iso luɣu nyɛntɔ kɛ pɛkɔvɔ. Pusi liyiti tɛewa, ɪlɛna ɪ sɔv cefelinaa təkɔtələnaa na pə tunj na pə tesikasɪ kɛ kpɪisuyɔ kɛ Yosalem na Yuta pə taa.

⁴ Pa yɔka tɔvɔ Paali təkɔtələnaa kɛ ɪ isentaa na pə tulaalɔ təwɔtɛ nte tə wɛ pə tɔ tɔ. Na pə seti tesikasɪ na pə wakəlɪ tunj waanɪ waanɪ tənəŋnəŋ. Na pə pəsɪ mɔlvɔm na pə pəlɪ ɪ laalaa pələaŋ tɔ.

⁵ Na pə wɔ tunj kɔtələa mɔwa kɛ pa kɔtasɪ tɔlatɛnaa tɔ. Isəna Sosiyası taɣana Yuta na Yosalem tɔvɔlɛ.

⁶ Pələ pə waalɪ kɛ Sosiyası cɔɔwa Manasee, na ɪfələyim, na Simiyɔŋ, na Nefətali pə kpekɔ taa, na pə cɔlɔ hɔvɔlɔŋ taa.

⁷ Na ɪ yɔki tələalɛnaa na tulaalɔnaa təwɔtɛ kɛ ɪsɛyɛli kpekɔ tənə taa. Na ɪ faɣa tesikasɪ na tunj kɛ hɔvɔlasɪ. ɪlɛna ɪ məlɪ Yosalem.

*Kɔtvɔl səsɔ kulusa kiiu takələya tɔ
(Awulaa II 22:3-10)*

⁸ Mɔpɔgɔ Sosiyası kawulaya pənaya pələfɛi hiu nyɛŋka, kɔvɔkɔ nakɔli, Sosiyası tɔŋna Yuta tɛtv Iso seew na Iso tɛsɛɛlɛ kɛ taɣanɔvɔ. ɪlɛna ɪ tɔ Asaliya pəyalɔ Safan, na ɪcɛtɛ paasanɔlv Maaseya, na wulav tɔm yɔvɔtɔlv Yowakasɪ pəyalɔ Yowa sɪ: ɪ polo ɪ taɣanɪ ma Iso Tacaa tɛsɛɛlɛ ŋmaɔ.

⁹ Mɔpɔgɔ apalaa mɔpɛ pa pona kɔtvɔl səsɔ Hilikiya kɛ Iso tɛsɛɛlɛ liyitee nna Lefii nyɔma taŋlaa ka mɔwa Manasee, na ɪfələyim, na ɪsɛyɛli kpekɔ lɛnna, na Yuta na Yosalem nyɔma pa kiŋ tɔ.

¹⁰⁻¹¹ ɪlɛna pɛlɛ pa cɛlɛ-yɛɣɛ tɔma nyɔvɔ nyɔma mɔpa pa paasayana Iso tɛsɛɛlɛ taɣanɔvɔ tɔ sɪ: ɪ yana pɛɛ, na lɔtasɪ. Na ɪ fɛli ŋmalaa, na kantaa, na tɔma lataa. Na pə ŋmaa kutulɔŋ lɛlɔŋ wei Yuta awulaa ka yelaa na ɪ hoti tɔ.

¹² Lefii tɔ Melali lɔlvɔv nyɔma Yahati, na Opatiya, na Kehati lɔlvɔv nyɔma Sakali, na Mesulam, pa paasayanana tɔma nyɔma, na pə lakɪ pa tɔma kɛ teu. Lefii nyɔma lɛlaa mɔpa pa nyɔma cɛmɔŋ mɔvɔ tɔ,

¹³ pɛlɛ pa makayana mɔpaav wontu na sɔvɔllaa tɔŋna. Na pa taa lɛlaa nɔ́a paasayana pa tɔma waanɪ waanɪ lataa. Na takələsɪ ŋmaav na tɔma taɣanɔvɔ na nɔnɔɔsɪ taŋvɔv.

¹⁴ Waatɔ wei pa kɔvɔkayaa liyitee nna paa suwa atakaa taa kɛ Iso tɛsɛɛlɛ taa tɔ. ɪlɛna kɔtvɔl Hilikiya maɣana Tacaa kiiu ŋku ɪ ka heela Moisi na ɪ ŋma tɔ kv takələsɪ.

¹⁵ Mɔpɔgɔ ɪ heela takələsɪ ŋmaalɔ Safan kɛ ka tɔm na ɪ cɛlɛ-ɪ kɛ.

¹⁶ Safan nɔ́ pona-kɛyɛ wulav, ɪlɛna ɪ kɛsɛna ɪ tɔma tɔm sɪ: Nyá tɔmlɛ nyɔma tɔma tɔma wɛna n ka hɔla-wɛ tɔvɔ lɔvɔ.

¹⁷ Na kɔtələa nɔ́ koosa Iso tɛsɛɛlɛ atakaa liyitee na pə cɛla tɔma nyɔvɔ nyɔma na tɔma lataa.

¹⁸ ɪlɛna Safan tasa sɪ: Halɪ kɔtvɔl səsɔ Hilikiya cɛla-m takələya.

Mɔpɔgɔ Safan naala-kɛyɛ kalvɔv kɛ wulav.

*Sosiyası yɔvɔtɔna Iso kɔvɔvɔtɔtvɔ tɛləsɔlv alɔnyəŋ Huləta
(Awulaa II 22:11-20)*

¹⁹ Waatɔ wei wulav nu kiiu takələya ŋkɛ ka tɔm, ɪlɛna ɪ larŋlɛ wakəlɪ na ɪ cɛli ɪ wontu.

²⁰ Mɔpɔgɔ ɪ yaa Hilikiya, na Safan pəyalɔ Ahikam, na Mika pəyalɔ Apətəŋ, na takələsɪ ŋmaalɔ Safan, na ɪ waalɪ nyɔma taa lɛlv Asaya na ɪ tɔ-wɛ sɪ:

²¹ ɪ polo ɪ pɔsɪ Tacaa kɛ ma na ɪsɛyɛli kakaasaya na Yuta yɔlaa tɔ tɔm, na takələya ŋka tɔ hika ɪsɛntɔ tɔ kɛlɛ ka tɔm tɔtɔ. Mpi tɔ, tɔ cɔsɔnaa taa tɔki kɔsɔsɔtvɔ nti pa ŋmaa ka taa tɔ. Pə tɔ kɛ Tacaa pááná ka huuna-tɔvɔ sɔsɔm.

²² Mɔpɔgɔ Hilikiya na ɪ taapalaa pa pola Iso kɔvɔvɔtɔtvɔ tɛləsɔlv alɔnyəŋ Huləta tɛyɛ Yosalem kpekəle kɔfatɛ taa. Huləta paalɔ kɛlɛ Tokehati pəyalɔ Salum, Hasəla saalɪ. Salum inɪ ɪ paasayanana kɔtələa wontu kususuuu. Mɔpɔgɔ apalaa mɔpɛ pa kɛesa pa tɔm kɛ Iso kɔvɔvɔtɔtvɔ tɛləsɔlv.

²³ Ntɛna Huləta tɔ-wɛ sɪ: ɪ tɛləsɪ wulav sɪ ɪsɛyɛli Iso Tacaa tɔma sɪ:

²⁴ Maa yelɛ na mpusi kɔɔ Yosalem na yɔlaa pa tɔ ɪsu pa ŋmaav takələya kanɛ ka taa tɔ.

²⁵ Mpi tɔ, Yosalem yɔlaa lɔ-m na pə laaki tunj. ɪlɛna pa lakasɪ nsɪ sɪ kpa-m pááná. Pə tɔ kɛ ma pááná huuna ɪcɛtɛ tɔnɛyɛ sɔsɔm a ta tiita.

²⁶ Yɛ pə kaasa wulav ɪlɛ, ɪsɛyɛli Iso Tacaa heeliyɪ-ɪ sɪ: ɪsu n nuɔ takələya ŋkɛ ka taa tɔm kɛ teu, na

27 nti ma yəgəta Yosalem na i yəlaa pa təw tə. Na í ná nyá təkəkəlle, na í layası na í cəli nyá wontu na lanwakəlle na í pəli isəlum tə, maə mu nyá kusələmtə.

28 Maə yele na í sí səm kupam, na pá pi-ŋ nyá pəlaau taa. N kaə na mpusi wei i ká kəw Yosalem ɪcəte na tə yəlaa təw tə.

*Sosiyası na Iso pa nəyo pəeləyən kofam
(Awulaa II 22:20-23:3)*

Mpóyó kótulu səsə Hilikiya na i taapalaa pa polaa na pá heeli mpóyó wulau.

29 Mpóyó wulau kota Yuta na Yosalem pə nyuyə nyəma tənaxa i kiŋ ke kpaƿpaa.

30 Na pá na pa samaa pá polo Iso təsəele, na kətəlaa, na Lefii nyəma, na paa yəlaa mpa. Ilena wulau kala-weyə kiŋu takəlaya ŋka pa hiiwa Iso təsəele tə.

31 Pəle pə waali ké i səŋa i kumte təw ké Iso təsəele taa, na í na Tacaa pá pəeli nəyo. Na samaa tisi si mpe paa tək i kiŋ na i kusəyəsətu, na i kətətətə, na luyə kolumbuyo, na lotu kolumtu. Na pá laki pə tənə mpi pa ŋmaə takəlaya ŋke ka taa tə.

32 Mpóyó wulau yelaa na pa tənə mpa pa we Yosalem tə pá tək i nəyo ŋke, na Pəncaməe kpekəle nyəma. Pə kpaƿau waatu un təyo Yosalem yəlaa tənə nəyo ŋka pá na pa cəsənəa Iso pa pəelaa tə.

33 Ilena Sosiyası ku acaalətu nti yəlaa lakaya Iseyeli tətə tənə taa tə, na í cáalı-we si pá sɛɛ pa Iso Tacaa. Mpu pə təw ké pa taa nəyələ ta yele Tacaa tənyuyə, haləna Sosiyası səm.

35

*Sosiyası tək i Təɛɛ acima
(Awulaa II 23:21-23)*

1 Mpóyó Sosiyası təyo Təɛɛ acima ke isətu kancaalaya nyəŋ kuyeyəŋ naanəwa na liyiti nyəŋku wule, na pá kó pə iwɛɛsi.

2 Ilena í tó kətəlaa ke pa təma na í səsəi-weyə apalətu si: I paasəna Iso təsəele.

3 Na í heeli Lefii nyəma mpa pa sɛyəsəyi samaa ke kiŋ na pá laki Tacaa təmle tə si: I su Iso atakaa ké Iso təsəele nte Iseyeli wulau Tafiiti pəyalə Saluməŋ ŋmawa tə tə taa. I taa tasa-i həyəluyə. Pənəntə í paasəna mə Iso Tacaa təmle, na i yəlaa Iseyeli nyəma.

4 I faya mə taa isu mə lələnə na mə təmle kpeka weu tə, isu Tafiiti na i pəyalə Saluməŋ pa kɛsəyən takəlaya taa tə.

5 Na í tayani mə yəlaa kpeka na í polo Iso təsəele taa, na í səna Iseyeli nyəma lələa, na pə kɛsəna isəna pa faya pa lələnə tə.

6 Pə wee ké si í la Təɛɛ acima kətasi. Mpu tə, í la nyəŋ təw asilima kɛləyən kətaya, na í paasəna mə tɛtənaa, na acima la teu isu Tacaa kɛsəyən Moisi tə.

7 Mpóyó Sosiyası ləsa i mayamaya i kalakəŋ taa ké iwɛɛsi na pinasi iyisi hiu na naanəwa (30000) na í ha Iseyeli nyəma mpa paa kətəa tə si pá lana Təɛɛ acima kətasi, na naəŋ ke iyisi tooso (3000).

8 Ilena i waali nyəma náa ha samaa na kətəlaa na Lefii nyəma ke təla tətə. Na Iso təsəele paasənləa, Hilikiya, na Sakali, na Yehiyeli pəle pá ha kətəlaa ke iwɛɛsi na pinasi ke iyisi naale na nasətoso (2600), na naəŋ ke ŋmənuyə na nūnəwa (300) si pá lana Təɛɛ acima kətasi.

9 Ilena Lefii nyuyə nyəma Konaniya na i newaa na Semaya na Netaneyeli na Hasapiya na Yeyiyeli na Yosapat i pəle pá ha pa tɛtənaa ke iwɛɛsi na pinasi ke iyisi kakpas i (5000) na naəŋ ke nasəle na nūnəwa (500).

10 Isəna pa tayana acima təyələ. Kətəlaa ná səŋa pa təsəŋle ké, na Lefii nyəma ke pa kpeka taa isu wulau ka suw tə.

11 Ilena pá lənti iwɛɛsi na pinasi, na pá cələyi kətəlaa ke caləm na pá pələyi kətaya tələte təw. Ilena Lefii nyəma náa liyti wontu tənəŋ.

12 Mpóyó pa su təla na a mpa, ilena pə tu kələna latəcənəa mpa pə wee si pá la Tacaa ke kətaya ŋka kəkə lusa ka tənə tə. Na pə kɛsəna isəna Iseyeli nyəma lələnə fayaa təyo teitei, isu pə weu takəlaya ŋka Moisi cəlaa tə ka taa tə.

13 Na pá wə Təɛɛ acima iwɛɛsi isu pa tu laki tə. Pə kaasa kətasi təla lənnə, ilena pá təsi-yeyə tiipee na sələpanaa yaa wontu lənti taa. Na pá pona Iseyeli nyəma tənaxa ləŋ.

14 Pə waali, ilena Lefii nyəma paasəna kətəlaa na pa mayamaya pa nyəm. Aləŋ ləluyə nyəma kətəlaa wəkayana kətaya ŋka kəkə lusa ka tənə tə na nim cələ nim cələ kətasi lənsənəa. Pə təw ké Lefii nyəma ná lakaya təyənaxa.

15 Asafi ləluyə nyəma yonyoolaa ná we pa təma taa, isu Tafiiti na Asafi paa sɛyəsəyə tə. Na wulau layatu tasələa Hemanə na Yetutuŋ na nənəsəi tanjlaa ke pa nyənə taa. Pa taa nəyələ ta kul. Mpi tə, Lefii nyəma lələa lakaya pəleyə təyənaxa tətəyo.

16 Isəna pa tayana Tacaa acima ke kuyaku ŋku təyələ. A təyənə na a kətasi lapu lapa teitei ké isu Sosiyası suw tə.

17 Tεευ acima anı ı waalı ké Iseyeli nyéma kotilaa təna təyo kəkəsəm fei potopotonaa acima ke kuyeeη naatosompəyəlaya.

18 Too pə kpaγau Iso kuyəyətətv teləsəlv Samiyeełi waatə tə, Iseyeli wulav nəyəlv ı ta tayanəta acima ısu kətəlaa na Lefii nyéma na Yosalem na Yuta nyéma na Iseyeli nyéma leləa sənəv Sosiyası na pá lá tə.

19 Sosiyası kawulaya pənaya pəlefeı hiu nyəηka taa ké pa təyo Tεευ acima anı.

*Sosiyası kawulaya tənaya
(Awulaa II 23:28-30)*

20 Mıpóyú waatə nəyəlv Sosiyası terna Iso təseele tayanəv. İlena İcipiti wulav Neko kpaγa ı yoolaa na í təηna Kaakemisi ke İfəlatı pəyə tə na pá polo yoo. Ntəna Sosiyası mayası ısu í kaγati-we.

21 İlena Neko tili na í pəsəsi Yuta wulav sı: N tanəyi-m suwe? Pə taya nyaya ma kəη yoonəv. Ama ma kolontu ləlv ké. Halı Iso heela-m sı má la təcav. Mpu tə, Iso we ma waalı ké. Ye n kaγata-m ı ká kv-η.

22 Paa na mpv Sosiyası ta nu. Pəó Iso mayamaγa heelina-ı təm nti. Mıpóyú Sosiyası yusa ı ti na ı polo Mekito tetəkəle taa sı pá yoo.

23 İlena nəyəlv hiki-ı nyəmlə ke təyoole təna. Na í tó ı təmlə nyéma sı: İluna-m ma niki wəsası ke teu ké.

24 Na təmlə nyéma ləsi-ı ı kəeke taa na pá tv-ı ləlv taa na pá kpeena Yosalem na í sí təna. Na pa pimi-ı ı cəsənəa pələav taa na Yuta na Yosalem nyéma wii-ı.

25 Mıpóyú Iso kuyəyətətv teləsəlv Selemii wii-ı ləyaya wula. Na pə kpaγa kuyəηku na pá suna sarηa tə yonyoolaa apəlv nyéma na əlv nyéma yooki-təyi. Halı tə we ləyaya wula takəlaya taa.

26-27 Sosiyası təm lentı, pə kpaγav tə kancaalaya na tə tənaya tə, tə we Iseyeli na Yuta awulaa takəlaya taa. Ka taa ké pa kəsəyi ısəna Sosiyası təηa Tacaa kiin ke teu tə.

36

*Sowakası na Sowakim na Sowakeη pa kawulası
(Awulaa II 23:30-24:17)*

1 Mıpóyú Yuta tetə nyéma kpawa Sosiyası pəyalv Sowakası ke wulav na pá ləeti ı caa lonte ke Yosalem taa.

2 Sowakası ləlvəv pusi hiu na tooso nyəηka taa ké ı təyo kawulaya ke ısətənaa tooso ke Yosalem.

3 İcipiti wulav Neko kusa-ı kawulaya kpəlaya təo ké Yosalem, na í tó Yuta nyéma sı pá felı-ı lampuu ke İiyitee nyəyətəv kiloonaa iyisi tooso (3000) na wəla ke kiloonaa hiu na naanəwa.

4 Pə waalı ké pa kpa Sowakası neu İliyakim ke Yosalem na Yuta pə wulav, na pá layası-ı hətə sı Sowakim. İlena pá tənəna ı taalv Sowakası ke İcipiti.

5 Sowakim ləlvəv pusi hiu na kakpası nyəηka taa ké ı pəsə wulav ke Yosalem taa ké pusi naanəwa na kəlvəm. İlapa mpi pə ta maγa ı Iso Tacaa tə.

6 Mıpóyú Papiloni wulav Nepukanəsaa na ı yoolaa pa wata Yuta tetə. Na pá kpa Sowakim na pá həkə-ı əlvkpala ke teu na pá tənəna-ı Papiloni.

7 Na pá kuu tətəyo Iso təseele taa wontunaa pəyalə na pá pona Nepukanəsaa kawulaya təyaya taa ké Papiloni.

8 Sowakim təm lentı we Iseyeli na Yuta pə awulaa takəlaya taa. Ka taa ké pa kəsə ı acaalətv lakaşı nsi sı taa ı tv ı ti, na mpi pə mayana-ı tv. İpəyalv Sowakeη ləetəna ı lonte taa.

9 Sowakeη ləlvəv pusi pəlefeı naanəwa*fa* nyəηka taa ké ı pəsə wulav ke Yosalem ke ısətənaa tooso na kuyeeη naanəwa. İlapa mpi pə ta maγa Tacaa tə. ^a

10 Pənaya sikaə, İlena Nepukanəsaa kuu Sowakeη na Iso təseele taa wontu səsəəntv, na í pona Papiloni. İlena í kpa Sowakeη ləlvəv tv ke Yosalem na Yuta pə wulav.

*Setesiyası kawulaya na Yosalem ıcate kuuu
(Awulaa II 24:18-25:21; Selemii 39:1-10; 52:1-27)*

11 Setesiyası ləlvəv pusi hiu na kəlvəmaγa taa ké ı pəsə Yuta wulav ke pusi naanəwa na kəlvəmaγa ke Yosalem.

12 Mıpóyú ılapa mpi pə ta maγa ı Iso Tacaa tə. Haləna Iso yəyətəna-ı na Iso kuyəyətətv teləsəlv Selemii nəyə na í kisi ı ısaγatv ke nav.

13 Paa na Nepukanəsaa kálapa na Setesiyası tuuna Tacaa ke í na Nepukanəsaa ınu pa nəyə pəlvəv təm taa tə, Setesiyası kəla Nepukanəsaa təo na í lá lanjpusəη na í kisi Iseyeli Iso Tacaa tē ké məlvəv.

^a 36:9 pusi pəlefeı naanəwa: Awulaa II 24:8 taa pa yəyətə təna sı pusi pəlefeı hiu.

¹⁴ Na pá κρηνα κηθάλα νυβυυ νυόμα na samaa, na pá luləsəyi isayatu, na pá laki piitim lempu nyóma acaalətu təna. Na pá pilisi Tacaa Iso təseele ke Yosalem.

¹⁵ Pa cəsənaa Iso Tacaa kusa tillaa ke təm paɣale si: ʔ polo í yəɣətəna-we na ma nəɣo.

¹⁶ Ama Iseyeli nyóma foota-we na pá wonj Iso kuyəɣətutu teləsəlaa, na pá kisi Iso Təm. Ilena Tacaa náa mu-we na ráána ke katatəlaya, a feina kəəle.

¹⁷ Iso yelaa ké na Papiloni wulav na í yoólaa pa wati-we, na í tu-weye pa ninj taa na pá ku Iseyeli yoólaa. Halı pá κρηνα Iso təseele taa, ı ta kenti ifepiya na pəelaa na apalaa na kəkpatəlaa pa taa nəɣəlu təə.

¹⁸ Mpyóyú pa kuu Iso təseele wontu səsəəntu na səkpətu təna, na kpancoou. Na pá kpaɣa wulav na ı waali nyóma pa nyəm na pá pona pə tənaya Papiloni.

¹⁹ Ilena pá nyaxasi Iso təseele na kawulaxa təyaxa ke kəkə. Na pá yəki Yosalem ıcate kolunja na wontu kəpantu.

²⁰ Mpa yoou kpisaa təɣo Papiloni wulav kuuwa, na pá pəsi ı yoma, na pá κρηνα wulav luləyυ nyóma. Haləna Peesi nyóma kəntə.

²¹ Mpyóyú pə lapa isi Tacaa ka heeluyυ Iso kuyəɣətutu teləsulu Selemii ke təm nti na ı kpaalı tə si: Nəɣəlu kaa ɣaxa tətə taa ké pusi natoso na naanəwa. Haləna tə heesuyυ waatu té. Ilena pə leeti heesuyυ waatunaa mpa pa taa paasəna tə.

Silusi mpaav hav si pá ημά Iso təseele

²² Peesi wulav Silusi kawulaxa pənaya kancaalaxa nyəjka taa ké Tacaa tu ı taa si ı ká yele na təm nti Iso kuyəɣətutu teləsulu Selemii ka yəɣətəa tə tó lá. Haləna í tú Silusi taa si ı kpaaləna nəɣo səsaya ke ı kawulaxa təna taa, na pá ηmaa takəlası taa si:

²³ Peesi wulav yəɣətəa si, isətəa Iso Tacaa tú ma ninj taa ké tətə təna kawulası. Haləna í tó-m si má ηma-ı Iso təseele ke Yosalem ke Yuta tətə taa. Mə təna mpa me í ké ı yəlaa tə í məli Yosalem. Mə Iso Tacaa í si-me.

ISƏTƏLASI TOM TAKƏLAYA

Kutuluvtu

Tə naaki takəlaya kanə ka taa si, Peesi wulaw səsə Silusi hawa Yuta nyəma ke nəxo si, pá məli pa te Yosalem. Ye pa məlaa ile pa tayani ηmav ke Iso təseele. Ama Yuta nyəma kolontunaa laja ta heena Iso təseele nité tə tayanvyu.

Takəlaya kanə ka taa seyesvyu səsəvu ləηku nté si, Iso yəlaa í layasi layasvyu mayamaya. İlena pə kaasi na pá tś təntə kəpante.

Isəna pa faya Isətəlası takəlaya tə:

Yuta nyəma məlvyu kancaalaya nyəm, titite 1-2

Iso təseele tayanvyu na tə tulvyu, titite 3-6

Isətəlası na Yuta nyəma lələa pa məlvyu, titite 7-10

Wulaw Silusi ha nəxo si pá tayani ηmáv ke Iso təseele

¹ Mpróy Tacaa tu í taa si í yoosiyi tom nti í ka yəxətəna Iso kuyəxətətu teləsəlu Selemii nəxo təxo Peesi wulaw səsə Silusi kawwulaya pənaɣa kancaalaya nyəηka taa. İlena Iso tu Silusi taa si í kpaali í kawwulaya taa na pá ηmaa takəlası taa si,

² Peesi wulaw Silusi yəxətəa si: Isətəa Iso Tacaa təna ma niη taa ké antulinya təna kawulası, na í tu-m si má tayani ηmav ke í təseele ke Yuta tetu taa ké Yosalem.

³ Mə taa mpa pa kenə í yəlaa taa lələa? Iso í wee pəntunaa waali na pá polo Yosalem ke Yuta na pá ηmá Tacaa İseyeli Iso ké təyaya. Iso unı í wenna Yosalem.

⁴ Timpi timpi İseyeli nyəma wee tə, pə nyəma í ha-weye liyitee na wəla na wontu lenti na təla, na luyi kəlvənyu kəcəəη na pá pəna Yosalem na pá təyanəna Iso təseele ke ηmav.

⁵ Mpróy Yuta na Pəncamee pə ləlvəη nyəəη nyəma, na kətəlaa na Lefii nyəma, na pa təna mpa pa taa Tacaa Iso ka təwa si pá polo Yosalem tə pa svu pa təyi tayanvyu si pa təkı.

⁶ İlena pa calə nyəma ha-weye nyəəlvəvyu kəpəηku na wəla pə wontu, na wontu kəpəntə lenti na təla. Iso təseele nyəntu nti paa hana luyi kəlvənyu tə tə paasi.

⁷ Mpróy wulaw səsə Silusi kota Tacaa kətəyaya wontu na í mələna Yosalem. Nepukanəsaa ka kuuna-təyi Iso təseele na í si-təyi í mayamaya í tvyu kutuluvyu taa.

⁸ İlena wulaw heeli kpancoou tə nyənlə Mitəletati si: Cəla wontu ntəyi Yuta nyvyu tu Seesepasaa.

⁹ Wontunaa mpa í cəla-ı təyələ wəla pələntənəa hiu na naanəwa na liyitee nyəəlvəvyu nyəma ke iyaya (1000), na seesi ke pəxəlayafəi hiu na naanəwa.

¹⁰ Na wəla cəmsənəa ke hiu na naanəwa, na liyitee nyəəlvəvyu toη nyəηku cəmsənəa ke nasələ na naanəwa (410), na wontu lenti ke iyaya (1000).

¹¹ Pə kəpəntə wəla na liyitee nyəəlvəvyu pə wontu ke iyisi kakpası na nasələ (5400). Mpróy Seesepasaa na lələa pa kpaɣa wontu nti na pá məli Yosalem.

2

İseyeli nyəma mpa pa luna Papiloni tə pa həla

¹ Yuta tetu həyəlvəvyu nyəma mpa wulaw Nepukanəsaa ka kuuwa tə pa həla ntə. Pa taa payələ mələna Yosalem na Yuta tetu taa, paa wei ké í cate taa.

² Mpa pa kpaɣa-we na pá mələna təyələ Solopəreeli, na Yesuwa, na Nehemiya, na Selaya, na Ləlaya, na Motokayi, na Pilisan, na Misipaa, na Pikifayi, na Lehum, na Paana. İseyeli ləlvəη nyəma na pa yəlaa həla ntə.

³ Paləsi ləlvəvyu nyəma we iyisi naale na nuəwə na nutoso na naanəwa na naale (2172).

⁴ Səfatiya nyəma ke ηmənyu na nuəwə na nutoso na naanəwa na naale (372).

⁵ Ala nyəma ke nasətoso na nuəwə na nutoso na naanəwa na kakpası (775).

⁶ Pahatı-Mowarəp nyəma ke iyisi naale na nunaasa na naanəwa na naale (2812). Yesuwa na Yowarəp pa ləlvəvyu nyəma nté.

⁷ İlam nyəma ke iyaya na ηmənyu na nule na naanəwa na liyiti (1254).

⁸ Satu nyəma ke nasənəasa na nuəwə na nule na kakpası (945).

⁹ Sakayi nyəma ke nasətoso na nuəwə na nutoso (760).

¹⁰ Pəni nyəma ke nasətoso na nule na naale (642).

¹¹ Pəpayı nyəma ke nasətoso na hiu na tooso (623).

¹² Asəkati nyəma ke iyaya na ηmənyu na hiu na naale (1222).

¹³ Atonikam nyəma ke iyaya na nutoso na naatoso (666).

¹⁴ Pikifayi nyəma ke iyisi naale na nule na naanəwa na naatoso (2056).

- 15 Ateŋ nyóma ke nasəle na nule na naanowa na liyiti (454).
- 16 Ateŋ nyóma ke pəlefeŋ nunowa. Yehisikiya ləlvəy nyóma nté.
- 17 Pesayi nyóma ke ŋmənəy na nunowa na hiu na tooso (323).
- 18 Yola nyóma ke nunowa na naanowa na naale (112).
- 19 Hasum nyóma ke ŋmənəy na hiu na tooso (223).
- 20 Kipaa nyóma ke nunaasa na naanowa na kakpası.
- 21 Petəlehəm icate nyóma ke nunowa na hiu na tooso (123).
- 22 Netofa icate nyóma ke nule na naanowa na naatoso.
- 23 Anatatı icate nyóma ke pəlefeŋ nunowa na hiu na naanowa (128).
- 24 Asəmafeti icate nyóma ke nule na naale.
- 25 Kiliyati-Yeyalim na Kefila na Peeləti pa acaləe nyóma ke nasətoso na nunowa na nule na tooso (743).
- 26 Lama na Kəpa pa acaləe nyóma ke nasətoso na hiu na kolum (621).
- 27 Mikiması nyóma ke nunowa na hiu na naale (122).
- 28 Petəli na Ayi pə nyóma ke ŋmənəy na hiu na tooso (223).
- 29 Nepo nyóma ke nule na naanowa na naale.
- 30 Makpisi nyóma ke nunowa na nule na naanowa na naatoso (156).
- 31 Pam lelv nyóma ke iyəa na ŋmənəy na nule na naanowa na liyiti (1254).
- 32 Halim nyóma ke ŋmənəy nunowa na hiu (320).
- 33 Loti na Hatiti na Ono pə nyóma ke nasətoso na nunowa na hiu na kakpası (725).
- 34 Yeliko icate nyóma ke ŋmənəy na nunowa na nule na kakpası (345).
- 35 Senaa icate nyóma ke iyisi tooso na nasətoso na hiu na naanowa (3630).
- 36 Kətəlaa kpekə ntə. Yesuwa ləlvəy nyóma Yetaya tēsı nyóma wə nasənaasa na nunowa na nutoso na naanowa na tooso (973).
- 37 Imee ləlvəy nyóma ke iyəa na nule na naanowa na naale (1052).
- 38 Pasehuu nyóma ke iyəa na nasəle na nule na naatosompəyoləy (1247).
- 39 Halim ləlvəy nyóma ke iyəa na naanowa na naatosompəyoləy (1017).
- 40 Lefii nyóma kpekə ntə. Hatafəy ləlvəy nyóma Yesuwa na Kətəməyeli pəle pa nyóma wə nutoso na naanowa na liyiti.
- 41 Iso tēsēle yonyoolaa ntə. Asafi ləlvəy nyóma wə pəlefeŋ nunowa na hiu na naanowa (128).
- 42 Iso tēsēle nənəəsi tərllaa ntə. Salum, na Ate, na Taləmən, na Akupi, na Hatita, na Sopayi, pa ləlvəy nyóma wə pəyoləyafəi nunowa na nule (139).
- 43 Iso tēsēle taa təma lataa səkpəma ləlvəy nyóma nté Siha, na Hasufa, na Tapawəti,
- 44 na Kəlsı, na Siyaha, na Patəŋ,
- 45 na Lepəna, na Hakapa, na Akupi,
- 46 na Hakapı, na Samlayi, na Hanar,
- 47 na Kiteli, na Kahaa, na Leyaya,
- 48 na Leser, na Nekota, na Kasam,
- 49 na Usa, na Paseyi, na Pesayi,
- 50 na Asəna, na Meunim, na Nefusim,
- 51 na Pakəpuki, na Hakufa, na Haluu,
- 52 na Pasilutı, na Mehita, na Haasa,
- 53 na Paakəsi, na Sisela, na Tema,
- 54 na Nesiya, na Hatifa.
- 55 Salumən təmle lataa ləlvəy nyóma nté Sotayi, na Sofeleŋi, na Peluta,
- 56 na Yaala, na Taakən, na Kiteli,
- 57 na Sefatiya, na Hatil, na Pokeleti-Hasepayim, na Ami.
- 58 Iso tēsēle taa təmle lataa səkpəma na Salumən təmle lataa ləlvəy nyóma kpekə ŋmənəy nunowa na nunaasa na naanowa na naale (392).
- 59 Mpa pa luna Papiloni ke Tel-Mela, na Tel-Hası na Kelupı, na Atar, na Imee tə pa ta pəsi na pá kēsı teu ke pa ləlvəy nyóma na pa cəsonaa təm sı pə huli sı pa ké lseyeli nyóma.
- 60 Pa təna paa ké Telaya, na Topiya, na Nekota pa ləlvəy nyóma ké. Paa wə nasətoso na nule na naanowa na naale (652).
- 61 Kətəlaa ləlaa ka wə ké isı mpa pa ta pəsi na pá hólı sı pa ké lseyeli nyóma tə. Mpeyeli Horaya na Hakəsi teu ke pa ləlvəy nyóma na pa cəsonaa təm sı pə huli sı pa ké lseyeli nyóma.
- 62 Paa pəkə mpe inı pa həla ke kətəlaa nyəna taa ké pa ta na. Pə təo ké pa nyəna-weyə asilima nyóma na pá kisina-wə sı pá taa la kətəlaa təmle.
- 63 Mıpəy kəfəne məyamaɣa kisina-wə sı pá taa təy Iso kəhav, hələna kətəlv nəyəlv ı məyastı wala pəe taka nna pa paakəna Iso luyə nyəntv tə na í na na pəcə.

⁶⁴ İseyəli nyəma mpa pa luna Papiloni tə pa krenta iyisi nule na naale na ηmənuy nınuwa na nutoso (42360).

⁶⁵ Pa taa kaləna təmlə nyəma apalaa na alaa mpa paa wə iyisi naatosompəyəlaya na ηmənuy na nınuwa na hiu na naanuwa na naatosompəyəlaya (7337) tə. Pa taa ka wə yonyoolaa apalv nyəma na alv nyəma ke ηmənuy (200).

⁶⁶ Na krayanəη ke nasətos na nınuwa na hiu na naanuwa na naatoso (736), na krayanəη kərəsəη*fa* ke ηmənuy na nule na kakpası (245). ^a wə heku na heku kə. İ ta kə krayanv, pəçə İ ta ke krayaya.

⁶⁷ Yooyoonaa ke nasələ na hiu na naanuwa na kakpası (435), na krayası ke iyisi naatoso na nasətos na nınuwa na hiu (6720).

⁶⁸ Waatu wei pa tala Yosalem timpi İso təseələ wəe tə, İlena lələη nyəəη nyəma lələa ha kucəəη na luɣu koləmuy sı pə ηmana İso təseələ ke tə lonte kərəntə taa.

⁶⁹ Mprəyó pa hawa isəna pa pəsaa tə sı pə ηmana İso təseələ. İlena pə lu wula nyəətu iyisi nutoso na koləm (61000), na İlyite nyəətu kiloonaa iyisi naale na nasələ na nınuwa (2500). Na pə ha tətəyə kətələa capanaa nınuwa (100).

⁷⁰ İlena kətələa na Lefii nyəma na mpa pa səηna İso təma tə, na yonyoolaa na nənəəsı tərηlaa na İso təseələ taa təmlə lataa səkpema çaya acaləe nna pa ha-wə tə a taa.

3

Yesuwa na Solopapəeli pa tayanəyi İso sevu

¹ Mprəyó pə tala isətə naatosompəyəlaya nyəη, İlena İseyeli nyəma təna mpa paa məla acaləe taa tə pə koti nəyə kolməyā ke Yosalem.

² İlena Yosataki pəyalv kətəlv Yesuwa, na İ tətətnaa na kətələa lələa, na Selatəyeli pəyalv Solopapəeli, na İ lələyü nyəma pa niki İso kətəyā tələte ke ηmav sı pa lakı kətəsı nsi kəkə lusa sı təna tə, İsu pa kəsəyü İso yəlv Moisi kiηη taa tə.

³ Paa na pa çəlv piitimnaa çakəyā-wəyē nyaasvyü tə, pa ηmawa kətəyā tələte ke tə lonte taa na pə lakı Tacaa ke kətəsı nsi kəkə lusa sı təna təyə tə tə ke tanəη na taanaya.

⁴ Pə waalı kə pa təyā çəka acıma İsu paa kəsəyü tə na pə lakı kətəyā ηka kəkə lusa ka təna təyə təm isəna paa suwa paa kuyaku ηku tə.

⁵ Pə krayav waatu İni təyə paa sūv paa kuyaku ηku kv kətəsı larv ke tam, na nsi pa lakı paa isətə wei İ kancaalaya kuyaku tə, na Tacaa acıma kuyəeη nyənsı, na luɣu koləmuyü nyənsı.

⁶ Mpv pə yelina na pə çaalı kətəsı nsi kəkə lusa sı təna təyə larv ke Tacaa ke isətə naatosompəyəlaya nyəη kuyaku kancaalaya nyəηkv wule, na pə ta tu suta İso təseələ kufatə kite.

⁷ Pəle pə waalı kə pa çaa təmlə nyəma sı pə saakəyi taası na pəe na pə felı-wə. İlena pə çela Sıtəη na Tiiı nyəma ke təyənaya na konyənyəəm na nim sı pələ pə tılina-wəyē kpenkpelası kərəηsı na tərηku taa sı pə tala Safaη. Pəesı wulav çəçə Silusi hana-wəyē pə mpaav.

⁸ Mprəyó pa məla Yosalem taa, na pənaya naale nyəηka isətə naale nyəη siki. İlena Selatəyeli pəyalv Solopapəeli, na Yosataki pəyalv Yesuwa, na İ tətətnaa kətələa lələa, na Lefii nyəma mpa pa luna Papiloni tə, pa niki təmlə na pə ləsi. Lefii nyəma mpa pa tala İsu pusı hiu na waalı tə sı pə paasəna İso təseələ ηmav.

⁹ Mprəyó Lefii tə Yesuwa na İ pəyalaa na İ tətətnaa, na Hotafiya lələyü tə Katəməyeli na İ pəyalaa pa krenta nəyə na pə mv İso təseələ təmlə lataa paasənav. Na Henatati lələyü nyəma Lefii nyəma sənə-wə.

¹⁰ Waatu wei İso təseələ ηmalaa su kite, İlena pə kəna kətələa na pə suu pa kətəyā wontu na Lefii nyəma mpa pa kə Asafi lələyü nyəma tə na akantəe na çəməη na pə saη Tacaa İsu İseyeli wulav Tafiiı ka suw tə.

¹¹ İlena pə saη Tacaa na pə puyələyı-ı na pə yooki yontu na pə kaasəyi təma sı: Tacaa wə teu, na İ səəlyv ke İseyeli feı tənaya. Mprəyó samaa nə puyəla-ı tətə na kawilitası səçəənsı. Mpi tə, pa su pa İso təseələ kite.

¹² Mprəyó kətələa na Lefii nyəma pəyalə na lələη nyəəη nyəma kəkpatələa mpa paa nyəma İso təseələ kərəntə tə pa wiiwa təkpoə ke saa wei pa tərηna kufatə kite ke suw tə. Ama lələa nə wilitaya kə na larηləvmle çəçəle.

¹³ Halı yəlv İ pəsəyi na İ faya lələa larηləvmle na kawilitası na lələa wula. Mpi tə, pa makaya kapusı səçəənsı kə na pə niki pooluη.

4

Yuta nyəma kolontunaa səηsa İso təseələ ηmav

^a 2:66 *krayanəη kərəsəη*: Pa yoosa krayanv na krayaya na pə ləli mpi təyə pa yaa mpu. İ

¹ M̄p̄r̄ȳḡ İseyeli nyəma kolontunaa nuwa si, Yuta na Pencamee pə nyəma kəmna Papiloni, na pá ģmaaki timpı paa see Tacaa İso t̄o.

² İlena pá polo na pá maġana Solopapeeli na l̄l̄b̄l̄j̄ nȳəəj̄ nyəma na pá t̄o-we si: T̄á luġu wee si t̄ó s̄əna-meġe İso t̄əsele ģt̄e t̄ə ģmau. Ta maġamaya t̄ə seeġaya İso kol̄um un̄əġi na t̄ə lakı-ı k̄ətasi ke hatoo k̄oġanġu Asilii wulav Asalat̄əġ k̄əna-t̄uġu ç̄əne t̄o.

³ Ama Solopapeeli na Yesuwa na İseyeli l̄l̄b̄l̄j̄ nȳəəj̄ nyəma İleaa pa ç̄əwa si: P̄ə ta m̄əna si í s̄əna-t̄u na t̄ə ģma t̄á İso ke t̄əsele. Ta tike tu ģmana-ı. Mpi t̄o, p̄ə k̄é t̄á İso Tacaa t̄əsele k̄é. P̄eesi wulav s̄əso Silusi maġamaya ka si ģp̄r̄ȳḡ.

⁴ M̄p̄r̄ȳḡ kolontunaa mpe pa maġasaa si pa nyaas̄əġi Yuta nyəma na p̄ə ȳəli pa apal̄tu na pá yele İso t̄əsele ģmau.

⁵ Hal̄əna pá ha wulav waali nyəma ke liyitee si pá wak̄əli Yuta nyəma t̄əml̄e ke p̄ə k̄p̄aġav P̄eesi wulav Silusi p̄əle hal̄əna p̄ə tala Taliyusi waatu.

Pa kula Yuta nyəma waali ke wulav Atak̄əsesee ġiġ

⁶ M̄p̄r̄ȳḡ Yuta nyəma kolontunaa ģmaa Atak̄əsesee ke tak̄əlaya ke ı kawulaya kancaalaya waatu na pá suu Yosalem na Yuta t̄etu nyəma ke t̄əm.

⁷ İlena Piselam, na Mit̄əletati, na Tapeyeli, na pa taapalaa pá ģmaa wulav Atak̄əsesee t̄ət̄o na Alaamee t̄əm taa na t̄ə ģmaatu p̄ee.

⁸ M̄p̄r̄ȳḡ h̄əġəlȳġu ģku ku k̄əf̄əneē Lehum na ı tak̄əlası ģmaal̄u Simesayi pa ģmaawa wulav Atak̄əsesee t̄ət̄əġo Yosalem t̄əm si:

⁹ Taya h̄əġəlȳġu k̄əf̄əneē Lehum na ı waali t̄u Simesayi, na t̄á taapalaa mpa ta t̄ə we T̄iġ, na Afasataki, na Taapeli na Afalasi, na İleki, na Papiloni, na Susi, na Teha, na İlam p̄ə h̄əġəlj̄əġ taa t̄o.

¹⁰ Na ȳəlaa İleaa mpa Asilii wulav s̄əso İlel̄ As̄ənapaa ka k̄p̄aġaa na í si Samalii acal̄ee taa na İf̄əlati p̄əġo t̄etu k̄əkaas̄ətu nti t̄ə wena ilim t̄ət̄əle h̄əġəlȳġu t̄ə t̄o na lent̄əna t̄o.

¹¹ Pa tak̄əlaya ģke ka taa t̄əm nt̄e si: Tacaa wulav Atak̄əsesee, taya nyá t̄əml̄e nyəma mpa pa wena İf̄əlati p̄əġo k̄ət̄əġ na ç̄əne t̄ə t̄o.

¹² Ta heeliġina-ġ si Yuta nyəma mpa pa lu nyá t̄e t̄o pa tala Yosalem ç̄əne na pa taa wee si pa taġan̄əġi ȳəlaa as̄əġaa na t̄ə k̄əllaa ıcat̄e nt̄eġe ģmau. Halı pa t̄əma kol̄uġa kite ke taġan̄əġu na pá ģmaaki.

¹³ Tacaa, nyi teu si ye ȳəlaa pan̄e pa ģmá pa ıcat̄e na t̄ə koloosi, ıcat̄e nyəma kaa tasa lampuunaa f̄el̄bu na liyitee kaa wee kawulaya k̄pancoou taa.

¹⁴ P̄ə t̄ə k̄é ta mpa t̄ə lapa nȳəlelj̄əġ na t̄ə k̄é nyá t̄əml̄e nyəma t̄o, ye t̄ə nȳən̄əġi is̄əna paa t̄uġona-ġ t̄o p̄ə wuiki-t̄u. İle t̄ə maġas̄əġi k̄é si

¹⁵ ģ p̄eeki nyá ç̄əanaa tak̄əlası k̄əp̄əġsi taa, n ká maġana si ıcat̄e t̄əne t̄ə ȳəlaa k̄é as̄əġaa k̄é. Tuu t̄ə t̄ə ȳəlaa ta heesi wulav s̄əso na h̄əġəlȳġu k̄əf̄əneē ke wak̄əlȳġu, na t̄ə ȳəlaa kul̄əġi t̄əma t̄ə k̄é tam k̄é. P̄ə maġamaya p̄ə t̄ə k̄é t̄ə ȳəkaa.

¹⁶ Tacaa, t̄ə k̄p̄aal̄əġi-ġ si, ye ıcat̄e t̄əne na t̄ə koloosi p̄ə ģmawa, n kaa p̄əsi İf̄əlati p̄əġo h̄əġəlȳġu k̄əne.

Wulav Atak̄əsesee k̄v̄ç̄əç̄əv̄

¹⁷ Wulav s̄əso ģmaawa k̄əf̄əneē Lehum na ı tak̄əlası ģmaal̄u Simesayi na pa taapalaa mpa pa si Samalii na İf̄əlati p̄əġo k̄ət̄əġ t̄etu taa t̄o si: Ma nyəma m̄e, ma see-m̄e.

¹⁸ Tak̄əlaya ģka ı ģmaa-m t̄o pa t̄el̄əsa-ke na pa k̄ala-m.

¹⁹ Ma ȳəlaa na pa p̄eeki ıcat̄e nt̄e t̄ə t̄əm na pá ná tampana si hatoo t̄o, Yosalem ıcat̄e nyəma kul̄əġi awulaa t̄ə k̄é tam k̄é.

²⁰ P̄ə kaasa ıcat̄e ģt̄e t̄o, awulaa nap̄əli pa t̄əġayana kawulaya na pá ģmak̄əlj̄əġi h̄əġəlȳġu ģku ku nyəma, na pá muġi-weġe lampuunaa na pá f̄el̄əġi-we na p̄əç̄ó pá suki pa t̄etu taa.

²¹ M̄p̄u t̄o, í heeli Yuta nyəma si pá s̄əġ na má hawa n̄əġo ile p̄əç̄ó paa ģmá.

²² İ paas̄əna teu yoo, í taa too t̄əm nti t̄ə t̄ə. P̄ə taa k̄ə na pá tasa-t̄uġu wak̄əlȳġu t̄ət̄o.

²³ Too is̄u Lehum na ı tak̄əlası ģmaal̄u Simesayi na pa taapalaa pa kal̄əġu wulav tak̄əlaya t̄o, pu lakı-weġe l̄əġ. T̄ənaġa pa pola k̄p̄ak̄p̄aa na pá ç̄áalı Yuta nyəma na t̄əm nti t̄ə t̄əġ si pá yele ģmau.

Pa taġan̄əġi İso t̄əsele ke ģmau

²⁴ M̄p̄r̄ȳḡ Yosalem İso t̄əsele ģmau s̄əġaa hal̄əna p̄ə tala P̄eesi wulav Taliyusi kawulaya p̄ənaya naale nȳəġka.

5

¹ M̄p̄r̄ȳḡ k̄oġaku nak̄uli İso k̄oġəġət̄utu t̄el̄əs̄ulu Asee na İtoo p̄əġal̄u İso k̄oġəġət̄utu t̄el̄əs̄ulu Sakalı pa polaa na pá ȳəġət̄əna Yuta na Yosalem nyəma na İseyeli İso n̄əġo.

² İlena Selat̄əyeli p̄əġal̄u Solopapeeli na Yosataki p̄əġal̄u Yesuwa pá niki İso t̄əsele ģmau ke Yosalem, na İso k̄oġəġət̄utu t̄el̄əs̄əlaa s̄əna-we.

³ Tənağale İfəlatı pəyo həyölvüv küfəne Tatənaı, na Seta-Posənaı, na pa taapalaa pa polaa na pa pəəsi Yuta nyəma sı: Awe ha-meyə mpaav sı í ħmá İso təsele na koloosi?

⁴ Pə wee sı í heeli-tuyv mpa mpa pa ħmaaki isəntə tə pa həla.

⁵ Ama İso we Yuta nyuyv nyəma waalı, de pa ta pəsi pá sənsı pa təmlə, hələna pá heeli wulav Taliyusi ke pə təm na í cə-we.

Yuta nyəma kolontunaa kula pa waalı

⁶ Takəlaya ħka İfəlatı tetu küfəne Tatənaı na Seta-Posənaı na í taapalaa həyölvüv nyəə ħnyəma pa ħmaa wulav səsə Taliyusi təyölə

⁷ Sı:

Tacaa wulav səsə Taliyusi, tə se-e-ħ, nyana tetu.

⁸ Tə pola Yuta ke İso təsele təħmale na tə mağana pa təħna-teye ħmav na pəe kusaakee. Pa kama kpeħkpelası ke koloosi taa. Pa təmlə tewaya, na tə təħna lapv ke ləħləħ.

⁹ Məpəyú tə nawa nyuyv nyəma na tə pəəsi-weye wei í ha-weye nəyo sı pá ħma İso təsele na pə koloosi tə.

¹⁰ Halı tə pəəsə-weye mpa pa ké təmlə nyuyv nyəma tə pa həla sı tə ħmaaki na tə kəna-ħ.

¹¹ İlena pá cə-tv sı: Tə ké isətəa na ate pə İso təmlə nyəma ké. Tə kusəyi İso təsele nte İseyeli wulav səsə nəyölv í ka ħmawa ləħtaa təyo.

¹² Ama tá caanaa kusa isətəa İso páána na ílé í tv-tuyv Papiloni wulav Nepukanəsaa ħiħ taa na í wakəli İso təsele ħté, na í kuu yəlaa na í tēna í te.

¹³ Pə waalı ké wulav Silusi ná ha nəyo ke ílé í kawulaya pənağa kancaalaya nyəħka taa sı tə tağanı-teye ħmav.

¹⁴ Nepukanəsaa ná kuu İso təsele ħté tə taa wəla na nyəətv kəpantv na pə wontu ké, na í pona Papiloni na í su í tuyv kutuluğv taa. Ama wulav səsə Silusi ná kpağv-tı na í cəla Sesepasaa wei í kpawa Yuta küfəne tə.

¹⁵ Na í heeli-ı sı: İ polo í ħma İso təsele nteye tə lonte kəpənte taa. İlena pá su wontu ntəyi pə taa.

¹⁶ Məv pə ləpəna na Sesepasaa polo Yosalem na í taalı İso təsele kite. Pə kpağav waatv ııv tə pa təmlə təħna pote ké. Ama pə ta tēnta.

¹⁷ Pəntə ta caa, yele na pá pəeki Papiloni kawulaya takəlası taa na tə ná sı Silusi ha nəyo ke tampana sı pá ħma Yosalem İso təsele ħté yaa isəna. Ye n tēma məv, de n heeli-tuyv ntı n mağasaa tə.

6

Wulav Taliyusi kvəcətv

¹ Məpəyú wulav səsə Taliyusi tv yəlaa sı pá pəeki Papiloni ıcate taa ké timpı pa sıkı ləħ takəlası na wontu kəpantv tə.

² Ama Metii həyölvüv koləħa ıcate İpatanı taa ké pa hii takəlaya nakəli na pá ħmaa ka taa sı:

³ Wulav Silusi ka kpaala í kawulaya pənağa kancaalaya nyəħka taa sı, paa tağanı İso təsele ħmav ke tə kite kəpənte təv ké Yosalem na pá lakı tə taa ké kətasi. Tə kəħkulməħ ká wee məetələnaa ħıu na naənvwa na tə wəħ ke məv tətə.

⁴ Paa ħma pəe kusaakee ke cəesi tooso ké, na kpeħkpelası ke cəeğa. Kawulaya kpancoov liyitee ke paa lana.

⁵ Wula na nyəətv kəpantv wontu nti wulav Nepukanəsaa ka kpağa Yosalem İso təsele taa na í pona Papiloni tə, paa məħna-tı na pá sı-təyi tə lona taa.

⁶ Məpəyú Taliyusi ħmaa takəlaya ke İfəlatı pəyo tetu nyuyv tv Tatənaı na Seta-Posənaı na pa taapalaa həyölvüv nyuyv nyəma sı: İ yele təm ntı.

⁷ Pə wee sı pá yele Yuta nyəma ké təpamm na pá ħma İso təsele. Tetv tv na Yuta nyuyv nyəma í səna na pá ħma-teye tə lonte kəpənte taa.

⁸ Ma caa sı í səna-weye tə ħmav taa, na í feħ na í ləsəyi kawulaya kpancoov taa lampuunaa mpa yəlaa fəlaa tə na í cələyi-we, na təmlə í taa səħ.

⁹ İ paəsəna teu na í cələyi Yosalem kətəlaa ke mpi pa nyuləyi tə, ısu latəcənaa na ıwaəħ na ıweəsi nsi pa lakəna kətasi ke isətəa İso tə, na təyənaya na təm na ħim.

¹⁰ Waatv ınyəyi paa pəsi na pá lakı İso ké kətasi nsi sı we-ı səssəħ tə, na pá sələməna wulav səsə má na ma pəyalaa.

¹¹ Ye wei í ta təħ ma təm təne, maa yele na pá ləsi í təyaya tesika na pá sıkı na pá həkə-ı ka nyuyv taa na pá pəsi í təyaya ke hute.

¹² Ye wulav nəyölv yaa piitim nəpəli pə caa pə yəki İso təsele ħté yaa pə kisi ma təm, İso wei ııv ı we Yosalem tə ııv ı ka həna pəntv ħkpaħyöv. Taliyusi má, ma suna məv. İ təħ tə tēna tətətete.

¹³ Məpəyú İfəlatı pəyo tetu nyuyv tv Tatənaı na Seta-Posənaı na pa taapalaa pa təħa Taliyusi təm ntəyi teitei.

Isə təsele tulvı

14 Mırgı Isə kuyçotıtı teləsul Asee, na İtoı pəyalı Isə kuyçotıtı teləsul Sakalı pa tasa Yuta nyəma ke apalıtı na pá teesi Isə təsele İmam na alaafəya, isı İseyelı Isə ka suw na Peesı awulaa səsaa Silusi na Taliyusi na Atakəsesee paa yəçotıyo tə.

15 Mırgı pa teesa Isə təsele İmam ke pa te isətv Ataa kuyeyı tooso wule ke Taliyusi kawulaya pənya naaotoso nyəhka taa.

16 İlena Yuta nyəma təna, paa kətəlaa na Lefii nyəma İleaa mpa pa luna Papiloni tə, pa təyo Isə təsele tulvı acıma na İlhılmıle səsəole.

17 Na pá la Tacaa ke kətaya ke wule nteye İatəçena nınıwa (100), na İwaah ke İmınuvı (200), na İweesi ke nasəle (400), na pəhtılvı ke naanıwa na naale. Paa İseyelı kpekəle nteye kolumıyo, sı Isə í hıısı pa təna pa İsayato.

18 Mırgı pa faya kətəlaa na Lefii nyəma ke kpeka na pá keesəna pa təma ke Isə təmle taa kə Yosalem ke teitei isı pa keesıyo Moisi takəlaya taa tə.

Yuta nyəma təkı Teev acıma

19 Mırgı pa təna mpa pa luna Papiloni tə pa təyo Teev acıma ke pa pənya naale nyəhka isətv kancaalaya nyəh taa.

20 Na kətəlaa na Lefii nyəma pa krentı na pá la nyəh tə asılıma keelıyo kətaya na pa təna pá wee tənəh. İlena Lefii nyəma kv pa na kətəlaa na İseyelı nyəma pa tə kə Teev acıma İweesi isı pa tu lakı tə.

21 Mırgı mpa pa luna Papiloni tə, na mpa pa kisa cefelitu na pá krentəna pa teetına ke İseyelı Isə seev taa tə pa təna pa təyo Teev acıma.

22 Pə waalı kə pa təyo kıkısum fıi kakalası acıma ke kuyeyı naaotosmpəçəlaya na İlhılmıle. Pa İlhılmıle nyıyo nté sı Tacaa ka lapa na wılav İlhıle heena-we. Mıv pə hana-weye apalıtı na pá niki Isə təsele İmam.

7

Kotlv Isətəlası təm

1-6 Peesı wılav səsə Atakəsesee kawulaya waatı taa kə nıçəlvı wei pa yaa sı Isətəlası tə í luna Papiloni. İ ka kə Selaya pəyalı kə, í lılvı nyəma nté kotlv səsə Aləh, na İlasaa, na Pənhası, na Apısuwa, na Puki, na Usı, na Selaya, na Melayətı, na Asalıya, na Amaləya, na Ahıtupı, na Satəkı, na Salum, na Hılıkıya, na Asalıya. Isətəlası ka nyəma takəlası kalvıyo kə na í nyəma İseyelı Isə kiihı wei İlé í ka hıla Moisi tə. Tacaa ka lapa na Isətəlası nyıyo kılı, na í sələma wılav ke mpi İlé í la-wı.

7 Waatı wei İseyelı yəlaa, na kətəlaa, na Lefii nyəma, na yonyoolaa, na Isə təsele nıçəsı tarılaa, na pə təmle nyəma səkpema məla Yosalem ke Atakəsesee kawulaya pənya naaotosmpəçəlaya nyəhka taa.

8 Təyo Isətəlası tala Yosalem ke pa kiihı ke isətv kıkpası nyəh taa.

9 Isətv kancaalaya nyəh kuyakı kancaalaya nyəhkv ke í ka suwa sı í ká kılı Papiloni. İlena Isə kenti í tə na í tala Yosalem ke isətv kıkpası nyəh kuyakı kancaalaya nyəhkv.

10 Isətəlası ka seesa isəle na Tacaa təm kalvıyo kə, na tə taa welısuıyo, na í təkə-tı na í seyeşəyi İseyelı nyəma ke Isə kiihı na í kəsəsıto.

Təma nna Atakəsesee tv Isətəlası tə

11 Takəlaya İhka wılav Atakəsesee İmma kotlv Isətəlası wei í ke Tacaa kiihı na í kotıtoıyo pə tə təyle sı:

12 Maya awulaa wılav Atakəsesee, má İmmaana takəlaya kaneyə isətəta Isə kiihı nyəntı kotlv Isətəlası.

13 Ma caa sı pá yelev ma teıv təna İseyelı nyəma mpa pa sələ Yosalem pote tə na nyana-we í tee. Pə krayav Isə təmle sənlaa na kətəlaa na Lefii nyəma tə.

14 Ma mayamaya na ma layatı tasələ naaotosmpəçəlaya tə İlıyına-ı Yosalem ke Yuta teıv taa na İ ná isəna yəlaa paasəyəna nyá Isə wei í kiihı n təkə nyá İııhı taa tə í təm tə.

15 Pəyele tu cəle-ı wıla na İlyıtee nna má na ma layatı tasələ tu ha Isə wei í təsele we Yosalem taa tə.

16 Na İ krentəna tətəyo İlyıtee na wıla wei Papiloni hıyoılvıyo nyəma caawa na nna İseyelı nyəma na kətəlaa na Isə təmle sənlaa hana İlyı kolumıyo sı pá tayəna Isə təsele tə.

17 Ye n tala təna n ká yana İatəçena, na İwaahı yaa İweesi, na pə təna mpi n ka İana hatəmıto kotası na sılvım pə nyənəsi ke mə Isə kətaya tələte tə kə Yosalem tə.

18 Pə waalı İle nyana nyá taapalaa í ká İana İlyıtee na wıla kəkəasv ke isəna Isə ká İhıı-mə tə.

19 İlena İ sı Isə təsele taa kə Isə nyənəsi nsi pa cəla-ı tə.

20 Ye pə wee sı İ taa pılvıyo yarv ke pə təm taa, İle kawulaya kpancoou taa kə n ká İəsi na İ yana.

²¹ M̄p̄óyú wulav səsə Atakəsesee tasaa si: Ma t̄ȳi İfəlati p̄əȳo ilim tətəle t̄ə tət̄o k̄p̄ancooŋ nyəma t̄əna si ye isətəa İso kiñi nyəñt̄o k̄ət̄ul̄v İsətəlası í s̄əlama mpi pá lap̄i-i-wəȳi teitei.

²² Pá cəla-i liyitee nyəə̄t̄u ke t̄əñnəna tooso, na t̄əȳənaɣa ke t̄əñnəna iyisi hiu na naan̄wa (30000), na sulum ke liitilinaa iyisi liyiti (4000), na nim ke liitilinaa ke iyisi liyiti (4000) t̄ət̄ə, na t̄əm ke isəna pa s̄əlaa t̄ə.

²³ Paa la isu İso taa İso kees̄uȳu i t̄əs̄eəle t̄əm t̄əȳo teitei ké, p̄əc̄s̄ p̄ə taa k̄əə na İso muna ma maɣamaɣa yaa ma l̄əlv̄uȳ nyəma yaa ma t̄ət̄o nyəma na pááná.

²⁴ P̄əle p̄ə paasi t̄ə k̄p̄aaləyi k̄p̄ancooŋ nyəma t̄əna si p̄ə f̄ei si pá mu lampuu ke k̄ət̄əlaa yaa Lefii nyəma yaa yonyoolaa yaa İso t̄əs̄eəle n̄əñn̄əs̄i t̄əŋlaa yaa İso t̄əs̄eəle t̄əml̄e nyəma s̄əkp̄ema taa n̄əȳəlv̄u.

²⁵ Isətəlası nyaa la isu İso wei i l̄əmaɣas̄eə n̄ w̄əna t̄ə, na í k̄p̄a m̄p̄a paa huək̄əna p̄əȳo ilim tətəle t̄ə nyəma m̄p̄a pa t̄əna pa nyəma nyá İso kiñi t̄ə, na m̄p̄a p̄əle pa ta nyəmi-i t̄ə, í h̄ul̄i-w̄əȳe-i.

²⁶ Ama ye wei í kisa İso na wulav pa kiñi ke t̄əkv̄uȳu pa h̄ə i ĩk̄p̄aŋuȳu isu p̄ə m̄onaa t̄ə. Paa kv̄uȳu, paa t̄əȳəñuȳu, paa i w̄əna w̄ə l̄əkv̄uȳu, yaa sal̄əka t̄uȳu.

Isətəlası s̄eəv ke İso

²⁷ M̄p̄óyú Isətəlası s̄eəwa İso si: Ma s̄eə ta Səsə İso Tacaa ke timp̄i n̄ t̄əwa wulav səsə taa si í k̄v̄s̄i Yosalem İso t̄əs̄eəle nyuȳu t̄ə.

²⁸ Tacaa n̄ lap̄a-m̄ kv̄əp̄ant̄u ke wulav na i laɣat̄v̄ tas̄əlaa na i waalı nyəma s̄əsaa pa is̄əntaa. İlena nyá kent̄uȳu mpi p̄ə s̄əs̄s̄i maɣa ap̄al̄v̄t̄u, na má k̄p̄eyeli İseyeli nyuȳu nyəma t̄əna, na má na-w̄e t̄ə polo Yosalem.

8

Isətəlası taapalaa

¹ M̄p̄óyú Isətəlası ȳəȳət̄aa si: Má na ȳəlaa m̄p̄a t̄ə lu Papiloni na t̄ə polo Yosalem ke wulav səsə Atakəses̄eə kawulaya waat̄o taa t̄əȳəle:

² Penhası l̄əlv̄uȳu t̄v̄ Kees̄əm, na İtamaa l̄əlv̄uȳu t̄v̄ Taniȳeəli, na Tafiti l̄əlv̄uȳu t̄v̄ Hatusi,

³ na Sekaniya p̄əyalaa taa l̄əlv̄u na Pal̄əki l̄əlv̄uȳu t̄v̄ Sakalı na il̄e i l̄əlv̄uȳu taa ȳəlaa ke n̄un̄wa na n̄ul̄e na naan̄wa (150).

⁴ Na Pahatı-Mowapu l̄əlv̄uȳu t̄v̄ Selaya p̄əyal̄v̄ İliyohenayı na p̄ə s̄əs̄əna ȳəlaa ĩm̄un̄uȳu (200).

⁵ Na Satu l̄əlv̄uȳu t̄v̄ Yasiyeli p̄əyal̄v̄ Sekaniya na ȳəlaa ke ĩm̄un̄uȳu n̄un̄wa (300),

⁶ na Atini l̄əlv̄uȳu t̄v̄ Yonatan̄ p̄əyal̄v̄ İp̄eti na ȳəlaa ke n̄ul̄e na naan̄wa,

⁷ na İlam l̄əlv̄uȳu t̄v̄ Ataliya p̄əyal̄v̄ Yesaya na ȳəlaa n̄utos̄o na naan̄wa,

⁸ na Sefatiya l̄əlv̄uȳu t̄v̄ Mikaȳeəli p̄əyal̄v̄ Sepatiya na ȳəlaa n̄unaasa,

⁹ na Yowapı l̄əlv̄uȳu t̄v̄ Yehiyeli p̄əyal̄v̄ Opatiya, na ȳəlaa ĩm̄un̄uȳu na p̄ələf̄ei hiu (218),

¹⁰ na Pani l̄əlv̄uȳu t̄v̄ Yosifiya p̄əyal̄v̄ Selomiti na ȳəlaa n̄un̄wa na n̄utos̄o (160),

¹¹ na Pepayi k̄p̄ek̄əle t̄ə Pepayi p̄əyal̄v̄ Sakalı na ȳəlaa p̄ələf̄ei hiu na naan̄wa,

¹² na Asakati l̄əlv̄uȳu t̄v̄ Hakatan̄ p̄əyal̄v̄ Yohan̄an̄ na ȳəlaa ke n̄un̄wa na naan̄wa (110),

¹³ na Atonikam l̄əlv̄uȳu nyəma kant̄əkaɣa nyəma İl̄ifelet̄i na Yehiyeli na Semaya na ȳəlaa n̄utos̄o,

¹⁴ na Pikifayi l̄əlv̄uȳu nyəma Utayi na Sakuu na ȳəlaa n̄utos̄o na naan̄wa.

Yosalem pote m̄p̄aav tayanuȳu

¹⁵ M̄p̄óyú Isətəlası tasaa si: Ma k̄p̄eyela ȳəlaa t̄ənaɣa l̄əv̄ ĩku kv̄ t̄əȳəȳəna Ahafa t̄ə kv̄ n̄əȳə na t̄ə siki t̄ənaɣa kv̄ȳeŋ tooso. T̄ənaɣa ma paas̄ənaa si s̄ən̄laa na k̄ət̄əlaa paa w̄e p̄ə taa. Ama Lefii t̄v̄ n̄əȳəlv̄u i f̄ei.

¹⁶ N̄t̄əna má t̄v̄ t̄əml̄e ke nyuȳu nyəma İliȳeəeə na Al̄əȳeli na Semaya na İl̄ənatan̄ na Yalıpı na İl̄ənatan̄ na Nat̄an̄ na Sakalı na Mesulam na kiñi s̄əȳəs̄əlaa naale. Yoyalıpı na İl̄ənatan̄

¹⁷ na má heeli-w̄e si: İ polo Kasifiya nyəma nyuȳu t̄v̄ İtoo te na má kees̄i-m̄eȳe n̄ti í ká heeli í na i taapalaa na İso t̄əs̄eəle s̄ən̄laa m̄p̄a pa w̄e t̄əna t̄ə. İlena í k̄əna-t̄uȳu t̄ə İso t̄əs̄eəle t̄əml̄e lataa.

¹⁸ M̄p̄óyú t̄ə İso k̄ənt̄a t̄ə t̄əə na pá p̄əs̄i na pá k̄əna Malii na Lefii pa l̄əlv̄uȳu t̄v̄ Selepiya. Yak̄ərv̄u p̄əyal̄v̄u kele, i p̄əyalaa na i newaa pa w̄e p̄ələf̄ei hiu.

¹⁹ İlena p̄ə s̄əs̄s̄i Melali l̄əlv̄uȳu t̄v̄ Hasapiya na Yesaya na i newaa na pa p̄əyalaa, pa w̄e hiu.

²⁰ Na pá k̄əna tot̄əȳo ȳəlaa ĩm̄un̄uȳu na hiu (220) m̄p̄a pa l̄əsa İso t̄əs̄eəle s̄ən̄laa s̄əkp̄ema taa t̄ə. M̄p̄e ĩn̄əyi Tafiti na i taapalaa paa c̄əla Lefii nyəma.

²¹ M̄p̄óyú ma t̄əma si t̄ə h̄ək̄ə n̄əs̄s̄i ke t̄ə t̄ənaɣa Ahafa l̄əv̄ n̄əȳə t̄əna, na p̄ə h̄ól̄i si t̄ə pasa ta t̄əȳi ta İso is̄əntaa, na il̄e i ȳele na t̄ə na t̄ə nyəma na t̄ə wont̄u na t̄ə m̄p̄aav la t̄əu.

²² P̄u w̄e-m̄ f̄eəle si má ȳəȳət̄i wulav na i ȳele na yoolaa na k̄p̄əȳən̄əȳ c̄əyalaa su-t̄uȳu t̄ə kolontunaa t̄əə. Ama t̄ə heela-i t̄əfoo si t̄ə İso kent̄iȳi i ȳəlaa t̄əna t̄əə ké, na i m̄uȳu pááná na m̄p̄a pa l̄əki-i t̄ə.

²³ M̄p̄óyú t̄ə h̄əka n̄əs̄s̄i na t̄ə s̄ələmi İso si i waasi-t̄v̄ na il̄e i mu t̄ə kv̄s̄ələm̄v̄t̄u.

²⁴ P̄ə waalı ké ma k̄p̄əȳə k̄ət̄əlaa s̄əsaa taa ké naan̄wa na naale, na p̄ə s̄əs̄əna Selepiya na Hasapiya na pa taapalaa ke naan̄wa.

25 İlena má mağası pa isəntaa ke liğitee nyəğətu na wəla na wontu kəpantu nti wulav səsə na i layato tasəlaa na i waalı nyəma na tetu taa İseyeli nyəma ka hawa si pá ηmana tá İso təsele tə.

26 Na má cele-wəye liğitee nyəğətu ke tənənəa hiu na tə wontu ke tənənəa tooso, na wəla ke tənənəa tooso tətə,

27 na wəla cəmsənəa ke hiu, pa liğitee wə isu wəla nyəğətu iyayə, na nyəğəlvu kuşeməvu həəsi nsi si tewa isu wəla na si muyi kəkə təyə naale.

28 Məpəğy ma heela-wə si: Teitei isu mə kevu İso təmle lataa tə, mpə tətəyə wontu tənə tə ké İso nyəntu. Liğitee na wəlanəa pə ké luyə kuləmvu kuçəv ηku yəlaa lapə mə cəsənəa İso Tacaa təyə.

29 İ paasənəa krancoou ηkəvu teu, haləna Yosalem. İ tala tənə ulə i mağası-təyi kətəlaa səsəa na Lefii nyəma na ləlvə nyəəy nyəma pa isəntaa ké İso təsele kutuləy lələy taa.

30 Məpəğy kətəlaa na Lefii nyəma pa paasənəa wəla na liğitee nna pa mağasa mpə tə, na wontu kəpantu nti na pá pona-təyi Yosalem ke ta İso təsele taa.

Isətəlası-wə pa tate ke Yosalem

31 Məpəğy tə kula Ahafa ləvə nəçə ke isətə kancaaləyə nyəy kuyeyə naanəwa na naale nyəηku wule na tə tē Yosalem. Tá İso ka wə tá waalı ké tá mpaav tənə taa ké na i təyənəyi tá kolontunaa na ηmulaa mpa pa cəsəyi-tu tə.

32 Tə tala Yosalem ilənə tə həəsi kuyeyə tooso.

33 İlena tə mağası liğitee nyəğətu na pə wontu kəpantu ke kuyəku liğiti nyəηku wule ke tá İso təsele taa na tə cəla Uliya pəyalv kətəlv Meleməti wei na Penhası pəyalv İlasaa paa wəe tə, na Lefii nyəma Yesuwa pəyalv Yosapatı na Pinuwi pəyalv Noyatiya.

34 Məpəğy pa kala pə tənə na pá mağası na pá ηmaa.

35 Pa tənə mpa pa luna Papiloni tə mpe pa lapənə İso ké kətəsi na İseyeli nyəma tənə həte taa ké latəcənəa naanəwa na naale na iwaəy ke niinaasa na naanəwa na naatosə, na pá la kətəsi nsi kəkə lusa si tənə təyə iwəəsi nutosə na naanəwa na naatosompəçəlayə, na isayətv huşəvu nyənsi ke pəηtvəlvə naanəwa na naale. Tacaa ke pa wəpa wontu nti tə tənə.

36 Pələ pə waalı ké pa kəesa nti wulav təwa İfəlati pəçə na ilim tətəle tə tetu nyəəy nyəma tə. İlena pələ pá sənə İseyeli nyəma ke İso təsele ηməv təm taa.

9

Yuta nyəma pəyalə kpaçav ke kpaı alaa

1 Pələ pə waalı ké nyəy nyəma napəli pa kəma na pá heeli-m si paa İseyeli nyəma yaa kətəlaa yaa Lefii nyəma, pa ta fayana tetu nyəma ma ta nyi isənəa, pa kəena acaalətv nti Kanaəy nyəma na Hiti nyəma na Peliisi nyəma na Yəpusi nyəma na Amoni nyəma na Mowəpə nyəma na İcipiti nyəma na Amolii nyəma pa lakı təyə.

2 İseyeli nyəma na pa piya pa kpaçə piitimnəa mpe pa taa ké alaa ké, haləna pəna kpaı nyəma mpe pa piitim siti. Pə təyə nyəy nyəma na səsəa mpe pa caalənəa kətəkəesətv ntəyi lapə.

3 Waətv wei ma nu təm nti, ilənə ma ləyē pəsi na má cəli ma kpaı na ma wontu, na má kpəsi ma nyəsəi na ma tantəyə na ma təli tamayə

4 ke mpə, haləna saa wei pa lakı taanəyə kətəyə tə. Məpəğy İseyeli nyəma mpa pa tənə pa nyəçayə si İso ká hə mpa pa luna Papiloni tə pa ηkpaınyəy ke pa isayətv tə tə, pa kəma na pá kotinə-m.

Isətəlası sələmənav ke asayaa

5 Məpəğy ma kula taanəyə kətəyə waətv na ma ləyēpəsəle hətə, na ma təv na ma wontu kəçələtv nti, na má luy akula na má tēyə ma İso Tacaa ke niy

6 na ma sələm-i si: Hai, ma İso, ma ləyē wakəlaa ké, fəele u tisiyi si má kuşı ma isə na má nyənı-η. Hai, tá isayətv kaa huçule ké na tə kaləsənə isətənyəy na tə liki-tu.

7 Toə pə kpaçav tá caanəa pəsəle taa na pə sına saŋa tə tə lapə isayətv səsəəntu ké. Pə təv ké əwulaa kpaı nyəma ηmakəla tə na tá əwulaa na tá kətəlaa na pá yoonə-tu na pá kuş tana tá wontu isu saŋa pə wəv isəntə tə.

8 Ama nəçəv Tacaa tá İso nyə, nyə hula-təyə pəlele ke wəe naale na h yele si tá taa kəkaasaa i məli na pá çayə nyə tetu taa na h cə-təyə tá yomle na tá isəntaa həti na tə fəesi təfəv.

9 Tampanə təv, tu ké yomaa ké, ulə tá İso nyə, n ta lə-tv. Nyə yelina na Pəəsi əwulaa səsəa na tá pətəçəle na pá yele si tə məli tə wule taa, na tə kuşı nyə təsele ncaale na tə wənə təcəsəle kəpantə ke Yosalem na Yuta taa.

10 Tv, tá İso, wentiyi tu tasa yəçətvu ke tənə tə təv? Tə taa təkı nyə kuşəsutə

11 nti n teləsə-tv na nyə kuşəçətv teləsəlaa nəçə tə. Halı n ka kpaala-tv si tetu nti tə taa tə puki mpə tə tə ké asilimə ké. Tə yəlaa ké acaaləy ké, ilənə pá suuli-təyi acaalətv.

¹² Pəcə tə taa ha tá pəelaa ke tetu nti tə yəlaa piya yaa té caa pa pəelaa ke tá pəyalaa. Pəyele té taa pəeki pa alaafəya yaa isəna pu çayana-we tə. Waatu inəyi tu pəsi yəlaa tonjunaa, na tetu tənə tə nyəma pəsi tá na tá piya tá nyəm.

¹³ Hai, Tacaa, tá yaasi isəyan na tá kawalaya səsaya kənnə-tuyv wahala inə, paa na mpv n ta keəsəna tá isəyatv na n feli-tv. Halı taya n kaasaa na n mələna-tuyv çənə.

¹⁴ İle isənaya tu tayanı kisuyv ke nyá kəsəsitv na tá na acaaləh piitim mpv té kprakəyi təma? Ye tə lapa mpv, n kaa mv páná na n kpiisi-tv?

¹⁵ Saņa isəntə, kupantv səsəntv ke n lapa-tv, na n yele sı tá taa kokaasaa í wəena weesinj. Tə səhna nteye nyá isəntaa na tá isəyatv, pəcə pə fei sı n yele yolv ke mpv na ı weesuyv.

10

Yuta nyəma təyənuyv ke krai alaa

¹ Waatu wei Isətəlası ná lunə İso təsele isəntaa na í sələməyi na í wiikina İso sı í waasi-we, İlena İseyeli nyəma tuutuuma, apalaa na alaa na piya pá kotina-ı, na pá wii təkproo.

² Mpvóy İlam löluyv tv Yehiyeli pəyalv Sekaniya təma Isətəlası sı: Tə pəntəna İso ké səsəm ke timpı tə kraya alaa krai nyəma təy. Paa na mpv tə İseyeli nyəma wəe na pá teələyi.

³ İle pə wəe sı té su nəsı ke İso isəntaa na té təyənı alaa mpv pa təna na pa piya. Tu təh layatv nti nyana mpv í təhəyi İso kəsəsitv ke teu tv í tasa-tv təy. Pə wəe sı té təkı İso kiiu ké.

⁴ Mpv tv, kulı na n təkı təm ntəyi nin naale. Ta səolv puwa sı tu wəe nyá waalı, taa la sika.

⁵ Mpvóy Isətəlası kulaa na í tv kətəlaa nyuyv nyəma na Lefii nyəma na İseyeli nyəma təna sı: İ su nəsı sı í ká təh nti Sekaniya yəyətə tv. İlena pa təna pá su mpv.

⁶ Mpvóy Isətəlası kula İso təsele kataya taa na í polo İliyasıpi pəyalv Yohanəh te na í çaya. İ lanje wakələna ı taapalaa isəyatv səsəntv ke katatəlaya, haləna í kisi təyənaya na lvm.

⁷ İlena pá heeli Yosalem na Yuta tetv təna taa sı mpv pa luna Papiloni tv, pá koti Yosalem.

⁸ Ye kuyəh tooso teəwa na nuyolv tə polo isv nyuyv nyəma na sosaa pa suw tv, isv pa ləeka pəntv wənav təna na pá ləsi-ı ləlaa taa.

⁹ Kuyəh tooso inı ı taa ké Yuta na Pencaməe apalaa pola Yosalem ke isətv pəyolayafəi nyəh kuyaku hiu nyəhkv wule, na pá koti İso təsele kataya taa na pa təna pá seliyi təm nti tə tv. Pəcə pə kaasi tev təhə nuw tv.

¹⁰ Mpvuyv Isətəlası kulaa na í tv-we sı: İseyeli nyəma mə, í krayav krai alaa mpv tv, í lapa isəyatv səsəntv ké. İsayatv ke í səsəyi tá yəlaa nyəntv tv.

¹¹ Pənentə pə wəe sı paa wei í ná kawalaya nka ı lapa tá çəsənaa İso Tacaa tv, na í təkı ı luyv nyəntv na məna tetv tənə tə nyəma í taa kaa pulv, na í kisi mə alaa mpv.

¹² Ntəna kotilaa təna krentı na pá yəyətəna nəyç səsaya sı: Tampana ke n yəyətə, tu la isv n yəyətuyv tv.

¹³ Pəyele tə wə pəyalə, anı pə ké yoluma ntə, pə fei sı té səh nıpvóy awalı. Pə kaasi ile pə tayə kuyaku kolumuyv yaa naale taa ké tá təm ká tayanı. Mpv tv, tá pəyalə wənaa tə taa.

¹⁴ Mpv tv, tá nyuyv nyəma í səhna İseyeli nyəma təna nəyç na pá su mpv pa kraya krai alaa mpv təy kuyaku nku paa polo pá na pa acaləe səsaa na pə hıvllaa pa kin tv. İlena té paasəna təm nti, haləna Tacaa həsı ı páná səsəna ke tá tv.

¹⁵ Mpvóy pa təna pa mv təm nti. Ama Asayəli pəyalv Yonatan na Tikifa pəyalv Yasiya pa kisinə. İlena Mesulam na Lefii tv Sapətayi pá sənə pa tv.

¹⁶ Pa təna mpv pa luna Papiloni tv pa mv-təyi mpv, İlena kətvlv Isətəlası ləsi paa löluyv nku kv taa ké nyəh nyəma, na mpv inı pá çaya isətv naanıwa nyəh kuyaku kancaalaya nyəhkv wule sı pa tayənəyi təm nti tə təna.

¹⁷ Mpvóy pa təma krai alaa mpv pa təm hıvv ke pənaya naale nyəhka isətv kancaalaya nyəh kuyaku kancaalaya nyəhkv wule.

Yuta nyəma mpv pa kraya krai alaa tv pa həla

¹⁸ Kətəlaa mpv pa kraya çefelinaa təyölə Yesuwa löluyv nyəma na ı newaa, Yosatakı pəyalaa, Maaseya, na İliyesə, na Yalıpi, na Ketaliya.

¹⁹ Mpvóy pa tisaa na pá kisi pa alaa mpv na pá lá İso kətaya ke ıwaav na İso hısv pa isəyatv.

²⁰ İməc löluyv nyəma Hanani, na Sepatiya,

²¹ na Halim löluyv nyəma Maaseya, İliya, na Semaya, na Yehiyeli, na Usiya,

²² na Pasəhuu löluyv nyəma İliohenayi, na Maaseya, na İməyeli, na Netaneyeli, na Yosapatı, na İlasaa.

²³ Lefii nyəma taa ka wə Yosapatı, na Simeyi, na Kelaya wei pa yaa tətə sı Kelita tv, na Petahiya, na Yehuta na İliyesə.

²⁴ Yonyoolaa taa ké İliyasıpi. Nənəsı təhlaa taa ké Salum, na Telem, na Ulii.

²⁵ İseyeli nyəma ləlaa taa ka wə Palısv löluyv nyəma, Lamiya, na İsiya, na Maləkiya, na Miyaməh, na İlasaa, na Maləkiya, na Penaya,

- 26 na Uam lələvny nyóma, Mataniya, na Sakalı, na Yehiyeli, na Apəti, na Yeleməti, na Iliya,
 27 na Satu lələvny nyóma, Iliyohenayi, na Iliyasipi, na Mataniya, na Yeloməti, na Sapati, na Asisa,
 28 na Pepayi lələvny nyóma, Yohanə, na Hananiya, na Sapayi, na Atəlayi,
 29 na Pani lələvny nyóma, Mesulam, na Maluki, na Ataya, na Yasupi, na Seyalı, na Yeleməti,
 30 na Pahati-Mowarə lələvny nyóma, Atəna, na Kelalı, na Penaya, na Maaseya, na Mataniya, na Pəsələli, na Pinuwi, na Manasee,
 31 na Halim lələvny nyóma, Iiyeseə, na Isiya, na Maləkiya, na Semaya, na Simon,
 32 na Pencameə, na Maluki, na Semaliya,
 33 na Hasum lələvny nyóma, Matenayi, na Matata, na Sapati, na Iifeleti, na Yelemayi, na Manasee, na Simeyi,
 34 na Pani lələvny nyóma, Maatayi, na Aməlam, na Uweli,
 35 na Penaya, na Petiya, na Keluhu,
 36 na Faniya, na Meleməti, na Iliyasipi,
 37 na Mataniya, na Matenayi, na Yasayi,
 38 na Pani, na Pinuwi, na Simeyi,
 39 na Selemiya, na Natə, na Ataya,
 40 na Makənatəpayi, na Sasayi, Salayi,
 41 na Asələli, na Selemiya, na Semaliya,
 42 na Salum, na Amaliya, na Yosəəfə,
 43 na Nepo lələvny nyóma, Yeyeli, na Matatiya, na Sapati na Sepina, na Yatayi, na Sowəeli, na Penaya.
 44 Pənə inı pa tənə pa kpağana əlaə kpaı nyóma, halı pa taa lələə na ləla piya.

NEHEMII TOM TAKĒLAYA KUTULUTV

Nehemii ka kĕ Pĕesi wulaw Atakĕsesĕe kawulaya taa akewe saso kĕ. Ilena wulaw ha-i mpaav si i polo Yosalem na i paasana tetu tokuyv tom. I na kotvls Isĕtĕlasi pa lapĕna nayo kulbmaya ke tetu tokuyv tĕmle taa.

Pĕ waał ulena Nehemii layasi Isĕ sĕev ke timpĭ timpĭ pĕ taa tĕj tĕ.

Isĕna pa faya Nehemii takĕlaya tĕ:

Nehemii mĕlvuyv ke Yosalem, titite 1:1-2:20

Pa tayana Yosalem koloosi nĕmav, titite 3:1-7:72

Pa kala Isĕ Tom takĕlaya, titite 8:1-10:40

Nehemii tĕma lenna, titite 11:1-13:31

¹ Hakaliya pĕyalv Nehemii tom ntĕ.

Nehemii nuwa Yosalem tĕm

Wulaw Atakĕsesĕe kawulaya pĕnaya hiu nyĕjka ke pa isĕtv wei pa yaa si Kisileu tĕ i taa, Nehemii mĕ, maa we Susi icate sĕsĕle taa.

² Ma tĕtv lelv Hanani na lelĕa pa luna Yuta na mĕ pĕasi-weye Hepĕla nyĕma mpa pa luna Papiloni tĕ, na Yosalem pa tom.

³ Mĕpĕyĕ pa cĕ-m si: Hepĕla sĕsaa mpa pa luna Papiloni tĕ, pa caya Yuta. Ama wahala na konyĕj taa kĕ pa we. Yosalem icate tom ile, tĕ koloosi yĕ pĕyĕle kĕ, na kĕkĕ nĕa nyaya icate kampĕnaa.

Nehemii sĕlvmyv ke Yuta nyĕma tĕ

⁴ Waav wei ma nu tom nti, ulena ma lanje wakĕł kuyĕej payale, na mĕ wiiki, na mĕ hĕkĕyi nayo. Ilena mĕ sĕlvmyv isĕtaa Isĕ si:

⁵ Hai, isĕtaa Isĕ sĕsĕ, wei nyĕ pa nyajna tĕ. N lakv isĕna n su nyĕ nayo tĕyĕ nyĕ kusĕsuto tĕkĕlaa kĕ. Pĕcĕ n n lukv nyĕ sĕllĕa waał.

⁶ Hai, keesi ise na tĕ tĕ, na n kĕ nyĕ njkrajj na n nu nti nyĕ tĕmle to mĕ, ma sĕlvmyv-ij tĕ. Ma sĕlvmyv-ij ilim na ahoĕ ke nyĕ yĕlaa lsejelv nyĕma tĕ, tĕ tĕ si, n tayani tĕ isayatv. Mĕ na ma cĕsĕnaa tĕ wakĕłna-ij kĕ.

⁷ Tĕ kisa nyĕ kusĕsuto na kiij wei n cĕla nyĕ tĕmle to Moisi na i tĕlĕsi-tv tĕ.

⁸ Tĕasi nti n ka heela Moisi na i keesi-tv tĕ si: Ye i tĕ nuna-m, maa yasi-meje piitim kra nyĕm taa.

⁹ Ama ye i pĕsĕna laakali ke tĕna, na i tĕki ma kusĕsuto, na i lakv-ti. Paa pĕ pona-meje tetu tĕnaya, mĕ kĕna-meje lonte nte ma lĕsaa si mĕa caya tĕ taa tĕ.

¹⁰ Taca, tĕ kĕ nyĕ yĕlaa na nyĕ tĕmle nyĕma kĕ. Tayn yarĕna nyĕ ton na nyĕ kĕlvuyv sĕsĕv.

¹¹ Ma wiikina-ij si, n nu sĕlvmyv njku mĕ na nyĕ nyĕma lelĕa tĕ kusĕyĕna nyĕ nyuyv na lanjulmle tĕ. La na wulaw cĕ-m kĕpantv na mĕ waa ma tĕmle taa.

Waav unv i taa, maa kĕ wulaw konyĕnyĕom paasĕlv.

2

Wulaw ha Nehemii ke mpaav si i mĕł Yosalem

¹ Mĕpĕyĕ wulaw sĕsĕ Atakĕsesĕe kawulaya pĕnaya hiu nyĕjka ke pa isĕtv Nisanv kuyakv nakvl wulaw caya tĕyĕv, na mĕ tĕyĕ-i svlm. Ma lanje ka wakĕlaa kĕ. Pĕcĕ i ta nata-m mpu.

² Ntĕna i pĕasi-m si: Pepe wakĕla nyĕ lanje? Anv pu wukv-ij. Pepe nĕyĕsĕe kuyvna-ij?

Tĕnayaļe sĕyĕntv anaam kra-m.

³ Ilena mĕ cĕ-i si: Hai, ta caa wulaw, mĕna tetv. Ta icate nte tĕ taa pa pima ma cĕsĕnaa tĕ, tĕ pĕsa ncaale. Tĕ kampĕnaa nyaya kĕkĕ. Iļe isĕnaya ma lanje kaa wakĕłi?

⁴ Mĕpĕyĕ wulaw pĕasa-m si: Pepeje n caa si mĕ la-ij?

Tĕnaya ma sĕlvmyv isĕtaa Isĕ kĕ kraakraa.

⁵ Ilena mĕ cĕ wulaw si: Hai, tĕ caa, la suulu na n ha nyĕ tĕmle tv maya nayo, na mĕ mĕł Yuta tetv icate taa timpĭ pa pima ma cĕsĕnaa tĕ, na mĕ tayani-teje nĕmav.

⁶ Mĕpĕyĕ i pĕasa-m si: Kuyĕej isĕnaya n kĕ tĕ nyĕ mpaav? Na saa wei kĕ n kĕ mĕłi?

Ilena mĕ heeli-i ma kuyakv kumĕlvuyv, na i ha-m mpaav si mĕ tĕe.

⁷ Na mĕ tasa si: Hai, ta caa, nĕma Iļelatv pĕyĕ ilim tĕtvle tĕ nyuyv nyĕma ke takĕlasi, na pĕ ha-m mpaav na mĕ polo Yuta.

⁸ Na pá rúmaa tətəγə kawuləγa hətəη nuyəv tu Asafi, na í caa-m kpeηkpeɫasɪ nsi maá láná koləŋa kutuluγu ŋku ku we Isə təsəele kin tə ku kampunaa, na ɪcate koləŋa, na ma kutuluγu kuhəntəvəv.

Mróγó wulav lapa-m takəlasɪ nsi. Mpi tə, Tacaa ka we ma waali ké.

⁹ Na má polo na má cəla lfəlatɪ pəγə ilim tətəvle təə nuyəv nyəma ke takəlasɪ nsi. Ma waali ké yoolaa nuyəv nyəma, na kraγəŋəη caγalaa mpa ɪ ka cəla-m tə.

¹⁰ Waatu wei Holon tu Sanəpala na ɪ waali tu Amonɪ tu Topriya pa nu ma kəntə, ɪe pa laŋa ta hee paa pəcə. Mpi pə təə nəγəlv kəŋ si ɪ paasəna lseyel nyəma na pə caγana-we tə.

Nehemii cəv ke ɪcate koloosi

¹¹ Ma tala Yosalem, ɪlena má caγa kuyeyη tooso tərəmm.

¹² Ma ta heeli nəγəlvəv mpi Isə tə-m si má la ɪcate taa tə. Pə waali ké ma tu mpaav ke ahoo, na ma waaləγɪ napələγɪ pəcə. Ma ta kpenna tətə natəli. Ye pə taya kraŋəγa ŋka ma caγaa tə.

¹³ Ahoo heka ke ma lí ɪcate taa, na Tetekele nənəγə, na má polo Təm səsə hite, na Hute nənəγə pə kin. Na má wiili Yosalem koləŋa ke teu, na má ná si ka yá pəγəle. Pécó kəkə ná nyəγa ka kampunaa.

¹⁴ ɪlena má mələna Hite nənəγə na wulav lule pə kin. Ama ma kraŋəγa ŋka ka təə ma caγaa tə, ka ta hiki mpaav si ká tē.

¹⁵ Ahoo anəγɪ ma tesa Setələŋ ləv na má nyənəγɪ koloosi. ɪlena má məli na má sʊna Tetekele nənəγə.

¹⁶ Mpu tə, ɪcate səsaa ta nyɪ timpi ma polaa tə, yaa mpi ma lapa tə. Pə taya pulv, ma taa heeli Yuta nyəma, yaa kətəlaa, yaa ɪcate səsaa, yaa hʊlaa, yaa təma nuyəv nyəma napələγɪ natəli.

¹⁷ Ama ma təma-weyə si: ɪnawa wahala wei ɪ taa tə wee tə. Yosalem pəsa ncaale, na ɪ nənəvsi nyəγa kəkə. ɪ kəə tə tayanɪ Yosalem koləŋa ŋmau na tá fəele yá.

¹⁸ Mróγó ma keesa-weyə isəna ma Isə waasa-m na nti wulav səsə ná heela-m tə. Ntena pá má kapusi ke kpaakraa si: Tə sʊ təmlə taa, tə ŋmá ɪcate.

Kelena pá tayanɪ pa ti na apəlvəv si pá lakɪ təmlə kəpante ŋtə.

¹⁹ Ama waatu wei Sanəpala na Topriya na Laalupu Kesəm pa ní mpu, ɪlena pá sʊv-tuyə wonə na pá footiyi-tu na pá pəsəvɪ-tu si: Pepeye ɪ lakɪ təna? ɪ caa ɪ koləγɪ wulav təə kele yee?

²⁰ Ntena má cə-we si: Isətəa Isə mayaməγa ká hana-tuyə pə toŋ. ɪ təmlə nyəma tá taa niiki ɪcate ŋmau ké. Ama mə feina mpaav si ɪ weena puləv ɪcate taa, yaa ɪ weena toŋ nuləγɪ tə təə. Mə taa nəγəlv feina tə taa ké mpi paa yaakəna ɪ həte tə.

3

Yuta nyəma tayanəγɪ ŋmau ke Yosalem koloosi

¹ Mróγó kətəlv səsə Iiyasiri, na ɪ taapalaa kətəlaa ləlaa pa sʊv təmlə, na pá kpenti na pá ŋmá heeη nənəγə. Pa təma-keγe fəenuyə, ɪlena pá tó ka kampunaa. Na pá tayanɪ na pá cəv na pá tala Meya ate na isə kutuluγu, haləna Hananəyeyeli nyəŋku.

² Pa kəŋkəŋ taa ké Yeliko nyəma ná lakəγa təmlə. Pa waali ké Imili pəγəlv Sakuu.

³ Mróγó Senaa nyəma ná ŋmawa Tiina nənəγə. Pa tu kampv kpatəŋ ɪlena pá tu kampv pee, na pə kəkələsəŋ.

⁴ Mpa pa lakəγa təmlə ke pa kəŋkəŋ taa təγəle Uliya pəγəlv Melemoti. Hakəvsi saali kéle. Pa waali ké Pelekiya pəγəlv Mesulam. Mesəpəli saali kéle. Pəle pa waali ké Paana pəγəlv Satəki.

⁵ Pəle pa waali ké Tekəwa nyəma mpa pa səsaa kisaa si má taa kəmti-we tə, pəle pa kəma.

⁶ Mróγó Paaseya pəγəlv Yoyata, na Pesotiya pəγəlv Mesulam pa ŋmawa Yesana nənəγə. Pa tu kampv kpatəŋ ɪlena pá tó kampv pee na pə kəkələsəŋ.

⁷ Mpa pa lakəγa pa kəŋkəŋ taa ké təmlə təγəle Kapawəŋ tu Melatiya, na Melonoti tu Yatəŋ, na Kapawəŋ na Misira pə nyəma ləlaa. ɪfəlatɪ pəγə waali nuyəv tu yəlaa ntə.

⁸ Haləγa pəγəlv koolu Usiyeli ka wenna pə ləlv. Pa waali ké tulaəlv latv Hananiya. Waatu wei pa tala timpi koləŋa kəla wəŋ tə, saa inəγəle pa təma pa təmlə ke Yosalem taa.

⁹ Pa kəŋkəŋ taa ké Huuu pəγəlv Ləfaya wei ɪ ké Yosalem həγəlvəv ləŋku nuyəv tu tə ɪ lakəγa təmlə.

¹⁰ Pəle pa waali ké Halumafɪ pəγəlv Yetaya ná paasəγana ɪ təγəγa isəntaa həγəlvəv. ɪlena Hasəpəneya pəγəlv Hatusi náá təŋ kpaakraa.

¹¹ Halim pəγəlv Maləkiya, na Pahati-Mowəpə pəγəlv Hasuri, pəle pa lakəγana nteyē təmlə ke Məsasi ate na isə kutuluγu həγəlvəv taa.

¹² Pa kəŋkəŋ taa ké Halohesi pəγəlv Salum wei ɪ ké Yosalem həγəlvəv ləŋku nuyəv tu tə, ɪ na ɪ pəlelaa pa lakəγa pa nyəntə.

¹³ Mróγó Hanuŋ na Sanəwa ɪcate nyəma pá ŋmá tetekele nənəγə. Pa təma, ɪlena pá tó kampunaa na kəkələsəŋ. Na pá tayanɪ koləŋa ke halɪ məetələnaa nasəle na nuŋəwa (500), na pá tala Hute nənəγə.

¹⁴ Lekarpii pəyalu Maləkiya wei i kə Peti-Kelem həyəlvəyü nyəyü tū tō, inu i ηmana Hute nənəyō. I tēma, ilēna i tō kampūnaa na pə kukaləsəŋ.

¹⁵ Kəli-Hose pəyalu Saluŋ wei i kə Misipa həyəlvəyü nyəyü tū tō, inu i ηmana Hite nənəyō. I tēma na i lō, ilēna i tō kampūnaa, na kukaləsəŋ, na i tayani Yosalem koluŋa ke pə keesənau Silowee lule kin tō, na wulaw tuij taale, na təkpalē nte tē tiikina Tafiiti tē tō pə həku.

¹⁶ Pa waali kə Asəpuki pəyalu Nehemii wei i kə Peti-Suu həyəlvəyü ləŋku nyəyü tū tō, i lakaya təmle ke Tafiiti pələaŋ isentaa. Haləna lule nte pa hula kuhulu tō, na pə polo kawulaya tarjlaa təcəyale.

¹⁷ Lefii nyəma lapəna nteyē təmle ke pə ləlo. Pələyē Pani pəyalu Lehum, na Hasapiya wei i kə Keila həyəlvəyü na i nyəŋku pə nyəyü tū tō.

¹⁸ Pa waali kə Henatati pəyalu Pafayi wei i kə Keila həyəlvəyü ləŋku nyəyü tū tō,

¹⁹ na Yesuwa pəyalu Isē wei i kə Misipa nyəyü tū tō. Inu i tayanaŋana yoou wontu təsule həyəlvəyü ke timpi koluŋa lapa ŋkuluŋa tō.

²⁰ Pē i kəŋkəŋ taa kə Saŋayi pəyalu Paaluuki. Inu i lakayana təmle na toŋ ke həyəlvəyü ŋku ku we koluŋa ŋkuluŋa na kətəlo səsō Iiyasiŋi təyaya pə həku tō.

²¹ Pa waali kə Uliya pəyalu Meleməti wei i kə Hakəsəi saali, na i lakaya təmle ke pə krayau Iiyasiŋi təyaya nənəyō, haləna pə suna ka tənaya tō.

²² Kətələa mpa pa luna Yosalem tō, mpe pa lakayana təmle ke pa waali.

²³ Pəncamēe na Hasupi pələ pa tayanaŋa həyəlvəyü ŋku ku we pa təyaya isentaa tō. Na Maaseya pəyalu Asaliya wei i kə Ananiya saali tō, ilē i lakaya təmle ke i təyaya kəŋkəŋ taa.

²⁴ Henatati pəyalu Pinuwi nā ηmaakayana Asaliya təyaya na koluŋa ŋkuluŋa pə həku taa.

²⁵ Wusayi pəyalu Palaali kele koluŋa ŋkuluŋa, na atē na isō kutuluŋu səsəu ŋku ku we kawulaya təyaya isentaa tō, pa həku ke yoolaa tətəŋle katəya cəlo. Pa waali kə Palosi pəyalu Petaya

²⁶ na Isō təsēle təmle nyəma səkpema mpa pa we pulaya taa tō, pa lakaya təmle ke pə krayau atē na isō kutuluŋu tō, haləna ləm nənəyō ke ilim təlule tō.

²⁷ Təkowa nyəma nā lakaya pa nyəntē ke atē na isō kutuluŋu səsəu, haləna pulaya koluŋa pə isentaa.

²⁸ Kətələa nā lakaya pa nyəntē ke krayanaŋ nənəyō kē, paa wei na i lonte ke i təyaya nənəyō.

²⁹ Na Imēe pəyalu Sataki nāa lakaya pə ləlo tətəyō i təyaya isentaa, na pə səsəna Sekaniya pəyalu Semaya wei i tənəyō ilim təlule nənəyō tō,

³⁰ na Selemiya pəyalu Hananiya na Salafi pəyalu naatosō nyəŋ Hanuŋ wei i tayanaŋa həyəlvəyü ləŋku tō. Pē i kəŋkəŋ taa kə Pelekiya pəyalu Mesulam. Pē i lakayana timpi i ka we tō pə isentaa.

³¹ Pa waali kə koolu Maləkiya, wei i lakaya təmle ke Isō təsēle təmle lataa səkpema na taatələa pa təyaya ke Mifikati nənəyō. Haləna ŋkuluŋa taa atē na isō kutuluŋu isentaa.

³² Koolaa lələa na taatələa pa lakayana pa tēma ke pə krayau tēna tō, haləna heeŋ nənəyō pə həku taa.

Kolontunaa nyuləyi si pá sən̄si təmle

³³ Waatu wei Sanəpala nuwa si Yuta nyəma tā, tē nika tā koluŋa ηmau, ilēna i mu pááná ke katatələya. Na i won̄yi-tu.

³⁴ Na i yəyətəyi i taapalaa Samalii yoolaa kin si: Pəpəyē Yuta acamisi nsi si caa lapu? Paa tē pa təmle nteyē saŋa na pá lá pa Isō kē kətasi na? Paa tu pəsi na pá kuli pəe nna kəkō pima tō na pá tayani-yē?

³⁵ Tənəyale Amoni tu Topiya nā cəwa i kəŋkəŋ taa si: Nmatu ntiyile tēna ye? Taale haŋa maŋamaŋa i ηmaana pa pəe koluŋa ŋke ka tō ka yele tim na?

³⁶ M̄p̄ȳȳ ma mapa kapuka si, hai, Tacaa Isō nu isəna pa won̄yi-tu tō? Məŋna pa footuŋu ke pa nyəŋ taa. Yele na kolontunaa kpa-weyē yomle na pá lēki pa wontu.

³⁷ Taa wii pa pətətəle na ŋ tayani pa isayatu. Tə ηmaaki koluŋa təyō pa tūki-tu isəntō.

³⁸ Isəna tē lapa təmle ke ta koluŋa ηmau tōm taa təyole. Hal i tē ηmā na tē cəw na ká kpa isu kaa weu tō pə həku taa. Mpi tō, paa wei i ka nika təmle kē na lotu kələmtō.

4

¹ Ama waatu wei Sanəpala, na Topiya, na Laalupunaa, na Amoni nyəma, na Asətəti nyəma pa nuwa si tē tēŋa Yosalem koluŋa ηmau na pəyələe tēŋa təkuyō, ilēna pááná kpa-weyē katatələya.

² Na pá lá nəyō kələmaga ke pa tēna si pa kəŋ Yosalem taa, na pá lá na pə cəki.

³ M̄p̄ȳȳ tē sələma tā Isō na tē su tarjlaa ke ilim na ahoō si, kolontunaa i taa tii tā tō na tiili.

⁴ Paa na mp̄ tō, na Yuta nyəma nāa tēŋ si:

Təmle nyəma kawa pənenteyē tətəyətəyō,

pəc̄c̄ ncaale kəla kaau.

Tə káá pəsi na té te koloosi səne si ημαυ.

⁵ Tá kolontunaa ná maγasəyi ké si mpe paa tii ta təw ké kuyaku nakoli tə kaa nyi. Na pá kpiisi-tu na tá təmle su tənaya.

Nehemii suu yoou wontu ke təma lataa

⁶ Mpróyó tá tətənaa Yuta nyóma ləlaa mpa paa we kolontunaa həyöləη taa tə, pa kəma təm naanəwa, na pá kpaaləyi-tu si: Asola wəe, í kəw tá te.

⁷ Mpróyó ma siwa lələη yoolaa kpeka na pa ηmantası na pa təηη ke koluηa kafəηη taa.

⁸ Ma cəkəna pa yaasinaa ke mpu, ləna má yəyətəna səsaa na hυlāa, na pa tənə mpa paa we tənə tə si: Ƴ taa nyana mə kolontunaa, í təəsı si Ƴacaa kələ səsə na təη tu. Ƴ yooηa mə tətənaa, na mə pəyalaa, na mə pələa, na mə alaa, na mə tēesı nyóma nəəsı.

⁹ Mpróyó tá kolontunaa cəkənaa si, tə nuwa pa isayətu təm nti. Pəyele Ƴə lapa na pá kpisi nti pa caakaya tə. Ƴlənə tá tənə táa məli koluηa təηmale na té niki ta təmle.

¹⁰ Pə kraγaw kuyaku ηku təyə na ma taapalaa taa həyöləyυ kolomuyυ só təma lapu. Na ləlaa náá təkə ηmantası, na kpaaləη, na təηη, na pá suu yoou wontu. Ƴlənə nyuyυ nyóma náá fəηiyi yələa tənə təw.

¹¹ Na pələ pá paasəna koluηa ημαυ. Na wontu səyəllaa náá təkə pa səyələ na niη ıne, na yoou wontu na niη lələη.

¹² Na ηmalaa náá ləla pa layələe ke pa tusı taa, na pá təηa koluηa ke tayənyuyυ. Na nəyölə náá təηəyi ma waalı, na ı səələ puwa si ye pə ciyıtəa, ı yaya apəlbətutuyυ.

¹³ Mpróyó ma təma səsaa na hυlāa na pa tənə mpa paa wəe tə si: Koluηa təmle kaasa səsəm. Pəyele ka itayalaw təw ké wəe na té hatələna təma.

¹⁴ Paa timpiyi í wəe na í nuı tutuyυ, ıle í kotina-m na tá Ƴə yooηa tá nəyə.

¹⁵ Mpróyó tə lakaya təmle ke pə kraγaw tefemle tə. Haləna ahoο, na tá taa ləlaa təkə ηmantası.

¹⁶ Waatu inəyi ma heelaya nyuyυ nyóma si paa wei í suu ı kpekələ kiη ke Yosalem taa ké ahoο, na pá fəηiyi tá təw na pá lakı təmle ke ılim taa.

¹⁷ Pə kaasa má na ma taapalaa, na ma təmle nyóma na tənəlaa mpa paa we ma waalı tə. Ye pə taya tə caa ləm səu, tu wəyəsəyi tá wontu.

5

Nehemii sənsuyυ ke kamuyulası

¹ Mpróyó kuyaku nakoli, apalaa na alaa pa ləηa wakələna pa tətənaa Yuta nyóma ləlaa.

² Na pa taa ləlaa təη si: Tana tá pəyalaa na tá pələa tə wəe payələ ké. Təyənaya u takı-tu. Ƴe tə caa si té hiki təyənaya na té təyə na té taa si.

³ Ƴlənə ləlaa náá təη si: Pə wəe si té su tá tuη wei pa yaa si ləseηnaa tə ı tawa na tá tēesı ke təluma ke saa wei tə nyuləyi təyənaya ke nyəyəsı waatu tə.

⁴ Na ləlaa náá təη tətə si: Pə caala-tu si té kəntı liyitee ke tá tawa təw ké na pəcə té pəsi na té fəli wulaw lampuu.

⁵ Pəyele tə ké piitim koləməm ké. Tá piya ta fayana tá taapalaa nyəηsi. Tə tuyi yomle ke tá pəyalaa na tá pələa. Halı pa taa payələ pasaa. Anı tá təη təma. Pəcə tá tawa pəsə ləlaa nyəna.

⁶ Ma ní təmnaa mpe, ılena ma páána huu səsəm.

⁷ Na má tó ma taa si maa kaləna səsaa na hυlāa ke timpi pa tuyi pa tətənaa ke səyələ səsəəna tə. Ƴlənə má kotı-wəe.

⁸ Na má tə-wəe si: Tə yapa tá tətənaa Yuta nyóma mpa pa kpa yomle tə, ısu tá təη wəe tə. Ƴlənə nəəənə mu tayənəyi-wəyε pəetuyυ, pəcə tá yələa ké.

Mpróyó pa suma, pa ta na kucəcətυ.

⁹ Na má tasa si mə təm səpaya, pu wəe ké si í wəeηa Ƴə səyəntυ. Ƴlənə í fiti tá kolontunaa kotuyυ.

¹⁰ Yələa kənta ma maγamaγa ma kiη ke liyitee na təyənaya. Ƴsu tá cəlw nyóma na tá taapalaa lapu tə. Ƴe té kisi si pá taa fəli-tu.

¹¹ Saηa maγamaγa í məηna mə kəma nyóma ke pa haləm, na pa tuη wei pa yaa si Olifinaa tə ı tawa, na pa tēesı. Ƴ kisi kasəyaya ηka pu wəe si pá cəla-mε tə. Paa liyitee, yaa təyənaya, yaa söləm, yaa nım.

¹² Mpróyó pa cəwa si: Tu la nti n hula-tu tə, tu mələna-wəyε pa nyəm, tə kaa pəəsı-wəyε pulb.

Ƴlənə má kotı kətələa na má yele na pá tuu si paa la ıəəna pa siwa tə.

¹³ Pə waalı ké ma fiyta ma capa na má tə si: Mpróyó Ƴə ká fiyiti mpa pa kaa təη ısu pa yəyətuyυ tə. Na í ləəki-wəyε pa tēesı na pa wənəu na pá yele-wəyε kpeɛtε. Ƴlənə samaa cə si: Ƴə í kəna mpu. Na pa tənə pá sa Ƴacaa na pá təkı ısu pa yəyətuyυ tə.

¹⁴ Hatoo kuyəηku wulaw Atakəsəseε kpa-m Yuta nyóma nyuyυ tu ke pə kraγaw ı kawulaya pənaya hiu nyəηka, haləna hiu na naanəwa na naale nyəηka tə. Pə yooa puı naanəwa na naale kələ. Paa má, yaa ma tətənaa, tá taa nəyölə ta təyə səəsəəntu tətəyələ.

¹⁵ Mpa pa laala maya səsəntu təvə tə, pa caalaya yəlaa ké, na pele pá celəyi-weyə təvəna, na sulum na liyitee nyəvətə ke nule. Haləna pa təmlataa muyuliyi samaa. Ama Iso səvəntu təvə ile ma ta la mpv.

¹⁶ Ma mayamaya ma lapa təmlə ke kolunja nman təvə ké. Ma ta lu si má ya tetu ke faalaa ke ma səsəntu təvə. Ma na ma taapalaa mpa tə lakaya kolunja nman təmlə tə, pele pa ta la mpv tətə.

¹⁷ Paa na mpv tə, ma na Yuta hvulaa nuvəwa na nule na naanəwa (150) tə takayana. Na pé səsəna piitimnaa mpa pa cəvəna-tə tə pa muvəlaa mpa pa kəvəya-tə tə.

¹⁸ Paa kvayakv nju ma liyitee ke ma yakəna nav na pá kv, na heej kvəvə ke naatoso, na kampəe. Na paa kvəvəvə naanəwa wei í tēwa pa kəvəna-m solum ke tuutuuma. Paa na mpv tə, ma ta pəvəsi pá cele-m mpi pu wēe si má mv tə. Mpi tə, kolunja nman ké samaa ke təmlə səsəvə ké.

¹⁹ Hai, ma Iso, təvəsi kopəntu nti ma lapa yəlaa pəvə tə, na í la-m nyá pēvəe.

6

Kolontunaa luki tətə si pá wakəli

¹ Mpvóy Sanəpala na Topiya na Laalupu Kesem na tá kolontunaa ləlaa nuwa si, ma nmanwa icate kolunja, pə ta kaasi kafəvə. Pəvele waatu inu tə, ma ta tuta kampvnaa.

² Ntəna Sanəpala na Kesem pá tili na pá yaa-m si má na-wē tə suli Kefilim ke Ono tetekəle taa. Pa taa ka wēe ké si pa lakv-m isavətu.

³ Ama ma cə-wē si ma niñ təkəna təmlə, ma kaa pəsi na má polo. Ye ma tēwa tə saaləyi ké.

⁴ Təm liyiti ké pa yaa-m na máa cə-weyə kolvmtu nti.

⁵ Təm kakpasv nyəm ke Sanəpala tilina í taapalaa taa nəvəlvvə takəlaya ke nəholo.

⁶ Na pá nman ka taa si: Tə nuva nulaa mpa pa ta ke Yuta nyəma tə, isv Kesem-wē si, nyana nyá taapalaa í luki ké si í kolv tətə. Pə təvə ké n nmanakv kolunja si n pəsi pa wulav.

⁷ Hai pa yəvətə tətə si n kvəwa Iso kvəvətəvəvə teləsəlaa, na pá heeli-ñ si nyavəle Yuta wulav. Ilev wulav səsə kaa lav-təyi nuv ke nəvəvə. Mpv tə, kəvə na má na-ñ tə ná.

⁸ Ntəna má cə-í na má tilina si: Nyá mayamaya n loolina pə tənaya mpv. Natəli tə ta ke tampana.

⁹ Pəvətə fəi lelev, pa tənə pa ləvaya si pa nyaasəyi-tv na tá apəlvvə yəvə, ləvəna tə yelev təmlə.

Hai, Taca, yelev na má kaasi ma təyi ma təmlə taa.

¹⁰ Mpvóy kvayakv nakvli ma pola Telaya pəvəlv Semaya tē, Metəpəli saali kelev. Mpi tə, í ta pəsi na í kəvə ma tē. Kəvəna í tə-m si: Təvə sv Iso təsəvəle taa na tə təkvi ta təvə ké teu. Ye pə taya mpv, ma kolontunaa ká kəvə ahoov na pá kv-m.

¹¹ Ilevəna máa cə-í si: Ma tēvə má se. Pəlev pə paasi ye ma svv Iso təsəvəle taa, ma kaa la yvəlv. Aa, ma kaa svv tənə.

¹² Ma nyəma teu si pə taya Iso heelina-í nti í heela-m mpv tə. Sanəpala na Topiya pa fəlvəna-í liyitee si í yəvətə mpv.

¹³ Pə təvə ké pə fəi si səvəntu í kvə-m na má təvə í səvəsevə na má pəvəvəna Iso na pé kv ma nyvəv na pé tə-m fəvəle.

¹⁴ Hai, ma Iso, təvəsi nti Topiya na Sanəpala na Iso kvəvətəvəvə teləsəlvəlv alv nyəvə Noyatiya na Iso kvəvətəvəvə teləsəlaa ləlaa pa lapa tə. Na isəvəna pa caa pá tv-m səvəntu tə.

¹⁵ Mpvóy kolunja tēma pa isəvə wei pa yaa si luvvli tə í kvəvəvəvə hiu na kakpasv wule. Kolunja təmlə kvəvəvəvə lí nule na naanəwa na naale.

¹⁶ Waatu wei ta kolontunaa mpa pa cəvəna-tv tə pa nu-ti, ləvəna səvəntu kvə-weyə səsəvə. Mpvóy pa pəvətəvə tēma na pá cəkəvəna si Iso tvv taa ké tə ləvəvəna təmlə ntv.

¹⁷ Waatu inu í taa ké Yuta nyvəvə nyəma na Topiya pa nmanakaya təmayə takəlavsi ke səsəvə.

¹⁸ Ilev tampana təvə Yuta nyəma pəvəle lavja ka heevəna-í ké. Mpi tə, Yuta tv Ala pəvəlv Sekaniya ka ha-í pēvəlv. Pəvele í mayamaya í pəvəlv Yohanəv ka kvəvə Pelekiya pəvəlv Mesulam pēvəlv.

¹⁹ Pa sanəvəvə-í ma kvv ké, na pá tavasəyi-í ma təm. Topiya mayamaya ná nmanakaya-m takəlavsi ké si səvəntu í kvə-m.

7

Pa sív tanjlaa ke icate taa

¹ Waatu wei kolunja tēma na pá tv kampvnaa, ləvəna pá sv nəvəvəsi tanjlaa, na yonyoolaa, na Ləfvi nyəma ke pa tēma taa.

² Ilevəna má cəlvə Yosəlem icate paasəvəvə ke ma neu Hanani na kolunja icate yoolaa nyvəvə tv Hananiya. Maa wəvəna-í naani ké, pəvəlv í təvəvəvə Iso na pé kvli ləlaa.

³ Mpvóy ma heela-wē si: Pə wēe si ilim í lu ké na pé kvə na pəvəlv í tvli icate nəvəvəsi. Taanaya, ləvəna í təkvi-si na pəvəlv si tanjlaa kvli pa tēma taa. Yosəlem icate nyəma ləlaa tanjəvi na ləlaa paasəvəvəna pa kutuluv kila.

Yuta nyáma mpa pa mæla Palesætini tetv taa to pa hæla

- 4 Paa na Yosalem icate ká walaa tó, tó taa yólaa fei payale. Páós pa taa ñmá kutuluy leleñ.
- 5 M̄póyó ma Iso heela-m na má koti icate sásaa na hvólaa na yólaa lelaa si pá kala yólaa. Ilena má willi takólaya ñka ka taa mpa pa luna Papiloni ke kancaalaya to pa hæla ka wée to, halí pa keesa ka taa si:
- 6 Iseyeli lóly nyáma mpa Papiloni wulav Nepukanesaa ka kpawa to, pa taa payale mælaña Yosalem na Yuta tetv taa. Paa wei i mæla i mayamaaya i icate taa.
- 7 Mpa pa kóna-wé toýale Solopareeli, na Yesuwa, na Nehemiya, na Asaliya, na Laamiya, na Nahamani, na Motokayi, na Pilisan, na Misipelet, na Pikifayi, na Nehum, na Paana. Pa lóly kpeka nto na yólaa pee nyóñ.
- 8 Palosi lóly taa ké yólaa iyisi naale na nuñwa na nutoso na naañwa na naale (2172).
- 9 Sefatiya nyéñku taa ké ñmñnyu na nuñwa na nutoso na naañwa na naale (372).
- 10 Ala nyéñku taa ké nasétoso na nuñe na naañwa na naale (652).
- 11 Pahati-Mowapu nyéñku taa ké iyisi naale na nasénaasa na pølefei hiu (2818). Yesuwa na Yowari pa lóly nyáma nté.
- 12 Ilam nyéñku taa ké yólaa iyaga na ñmñnyu na nuñe na naañwa na liyiti (1254).
- 13 Satu nyéñku taa ké yólaa nasénaasa na nuñe na kakpasí (845).
- 14 Sakayi nyéñku taa ké yólaa nasétoso na nuñwa na nutoso (760).
- 15 Pinuwi nyéñku taa ké yólaa nasétoso na pølefei nuñe na naañwa (648).
- 16 Pepayi nyéñku taa ké yólaa nasétoso na pølefei hiu na naañwa (628).
- 17 Asékati nyéñku taa ké yólaa iyisi naale na ñmñnyu na nuñwa na hiu na naale (2322).
- 18 Atonikam nyéñku taa ké yólaa nasétoso na nutoso na naatosompøýolaya (667).
- 19 Pikifayi nyéñku taa ké yólaa iyisi naale na nutoso na naatosompøýolaya (2067).
- 20 Ateñ nyéñku taa ké yólaa nasétoso na nuñe na naañwa na kakpasí (655).
- 21 Hisikiya lóly tv Atee nyéñku taa ké yólaa pølefei nuñwa.
- 22 Hasum nyéñku taa ké yólaa ñmñnyu na nuñwa na pølefei hiu na naañwa (328).
- 23 Pesayi nyéñku taa ké yólaa ñmñnyu na nuñwa na hiu na liyiti (324).
- 24 Halifi nyéñku taa ké yólaa nuñwa na naañwa na naale (112).
- 25 Kapawñ icate yólaa ke nuñaasa na naañwa na kakpasí.
- 26 Petèlehem na Netofa pø yólaa ke pølefei nuñwa na nuñaasa na naañwa (188).
- 27 Anatati nyáma ke pølefei nuñwa na hiu na naañwa (128).
- 28 Peti-Asemafeti nyáma ke nuñe na naale.
- 29 Kiliyati-Yeyalim na Kefila na Peloti nyáma ke nasétoso na nuñwa na nuñe na tooso (743).
- 30 Lama na Kera nyáma ke nasétoso na hiu na kolum (621).
- 31 Mikimasí nyáma ke nuñwa na hiu na naale (122).
- 32 Petèli na Ayi pø nyáma ke nuñwa na hiu na tooso (123).
- 33 Nepo icate lenté nyáma ke nuñe na naañwa na naale.
- 34 Ilam lelv lóly nyáma ke iyaga na ñmñnyu na nuñe na naañwa na liyiti (1254).
- 35 Halim lóly nyáma ke ñmñnyu na nuñwa na hiu (320).
- 36 Yeliko icate nyáma ke ñmñnyu na nuñwa na nuñe na kakpasí (345).
- 37 Loti na Hatiti na Ono pø acalé nyáma ke nasétoso na nuñwa na hiu na kolum (721).
- 38 Senaa icate nyáma ke iyisi tooso na nasénaasa na nuñwa na hiu na naañwa (3930).
- 39 Kátalaa kpeka nto. Yesuwa lóly nyáma taa lelv Yetaya yólaa we nasénaasa na nuñwa na nutoso na naañwa na tooso (973).
- 40 Imee lóly nyáma we iyaga na nuñe na naañwa na naale (1052).
- 41 Pasehuu lóly nyáma ke iyaga na ñmñnyu na nuñe na naatosompøýolaya (1247).
- 42 Halim lóly nyáma ke iyaga na naañwa na naatosompøýolaya (1017).
- 43 Lefii nyáma kpeka nto. Hatéfa lóly nyáma Yesuwa na Katámeyeli pa lóly nyáma we nutoso na naañwa na liyiti.
- 44 Iso tæsele yonyoolaa kpeka nto. Asafi lóly nyáma we pølefei nuñwa na nuñe na naañwa (148).
- 45 Nónóosi tanjaa kpeka nto. Salum, na Atee, na Talémñ, na Akupi, na Hatita, na Sorayi, pa lóly nyáma we pølefei nuñwa na nuñe (138).
- 46 Iso tæsele tæmle lataa sækpema lóly nyáma nté Silha, na Hasufa, na Tapawoti.
- 47 Na Kelosi, na Siya, na Patñ.
- 48 Na Lepana, na Hakapa, na Salamayi.
- 49 Na Hanan, na Kíteli, na Kahaa.
- 50 Na Leyaya, na Lesen, na Nekota.

51 Na Kasam, na Usa, na Paseya.

52 Na Pesayi, na Meunim, na Nefusesim.

53 Na Pakəpuki, na Hakufa, na Haluu.

54 Na Paasiliti, na Mehita, na Haasa.

55 Na Paakəsi, na Sisela, na Tema.

56 Na Nesiya, na Hatifa.

57 Saloməŋ təmlə nyəma ləlvəŋ kpekə nté Sotayi, na Sofeleti, na Pelita.

58 Na Yaala, na Taakəŋ, na Kíteli.

59 Na Sefatiya, na Hatili, na Pokeleti-Hasepayim, na Aməŋ.

60 Iso təseelə taa təmlə lataa na Saloməŋ təmlə nyəma pa kpekta ŋmənəyə na nunəwa na nunaasa na naanəwa na naale (392).

61 Mpa pa luna Papiloni acalee Tēeli-Mela, na Tēeli-Haasa, na Kelupri-Atəŋ, na Imee tə, pa ta pəsə na pá keesi pa cəsonaa ləlvəŋ loosi sɪ pə hólí tampana sɪ pa ké Iseyeli nyəma.

62 Pa tənə pa kpekta nasətoso na nule na naale (642). Pa ləlvəŋ nyəma nté Telaya, na Topiya, na Nekota.

63 Kətələa lələa ka we ké isu mpa pa ta pəsə na pá hólí sɪ pa ké Iseyeli nyəma tə. Mpeyele Hopaya, na Hakəsi, na Paasilayi. Mpi pə təə pa yaakaya kantəkaya nyəŋ uneyə mpə təyələ sɪ i kpaɣa Paasilayi pələa taa ləlvə.

64 Paa pəkə mpe inɪ pa həla ke kətələa nyənə taa ké pa ta ná. Ilena pá nyənə-weyε asilima nyəma. Pə təə ké pa kisina-we sɪ pá taa la kətələa təmlə.

65 Mpróyó kufənεε maɣamaya kisina-we sɪ pá taa təyə Iso kəhav. Haləna kətəlvə nəyələ í maɣasɪ wala pəe taka nna pa naana Iso luyə nyəntə tə na pəcó.

66 Iseyeli nyəma tənə mpa pa luna Papiloni tə pa kpekta iyisi nule na naale na ŋmənəyə na nunəwa na nutoso (42360).

67 Pa taa ka we təmlə nyəma apalaa na alaa ke iyisi naatosompəyələɣa na ŋmənəyə na nunəwa na hiu na naanəwa na naatosompəyələɣa (7337). Na yonyoolaa apalə nyəma na alə nyəma ke ŋmənəyə na nule na kakpasɪ (245).

68 Na yooyoonaa nasələ na hiu na naanəwa na kakpasɪ (235), na kraŋasɪ ke iyisi naatoso na nasətoso na nunəwa na hiu (6720).

69 Ləlvəŋ nyəŋ nyəma taa lələa hawa kucəŋ sɪ pá taɣanɪ ŋmav ke Iso təseelə. Na tətə kufənεε náá ha wəla nyəyətə iyaya (1000), na poosiisi nsɪ pa ŋmusəyənə caləm təyə nule na naanəwa, na kətələa capanaa ke nasələ na nunəwa na hiu na naanəwa (530), sɪ pá lana Iso təseelə təmlə.

70 Ləlvəŋ nyəŋ nyəma lapa kucəŋ wei tə i kpekta wəla nyəyətə ke iyisi hiu (20000), na liyitee nyəyətə ke kiloonaa iyaya na nunəwa (1100).

71 Ilena Iseyeli nyəma lələa ha wəla nyəyətə iyisi hiu (20000). Liyitee nyəyətə ke kiloonaa iyaya (1000). Kətələa capanaa ke nutoso na naatosompəyələɣa.

72 Mpróyó kətələa, na Lefii nyəma, na nənəsɪ taŋlaa, na yonyoolaa, na yələa isu Iso təseelə taa təmlə lataa səkpema na Iseyeli nyəma lələa tənə, pa caɣa paa wei ké i ɪcate taa.

Isətəlasɪ kaləyɪ kiiu takələɣa ke samaa taa

Waatu wei pə tala isətə naatosompəyələɣa nyəŋ, ilena paa Iseyeli tə wei í luna i ɪcate taa na í kəə.

8

1-2 Mpróyó isətə inɪ i kuyaku kancaalaya nyəŋku wule, pa kota nəyə koləmaya ke Yosalem taa ké ləm nəŋyə isentaa. Na pá tə Iso Təm nyəntə Isətəlasɪ sɪ: Kona takələɣa ŋka Tacaɣa cəla Moisi sɪ í teləsi Iseyeli nyəma tə. Ilena kətəlvə Isətəlasɪ luna-keɣε apalaa na alaa, na piya mpa pa tala pulə cekənəv tə pa samaa taa.

3 Na í kala takələɣa ŋke na nəyə səsaya ke tənε inəyɪ tanəŋ tεε. Haləna ilim sikuyə, na pa tənə pá ké ŋkraŋŋ ke teu.

4 Paa kama kpatəŋ ké isu kumte taka, na Isətəlasɪ səŋ pə təə ké kotuyə ŋku ku taa. I ntəyən təə ké Mattitiya, na Sema, na Anaya, na Uliya, na Hilikiya, na Maaseya. I mpətəŋ təə ké Petaya, na Mikayeli, na Maləkiya, na Hasum, na Hasepatana, na Sakali, na Mesulam.

5 Isətəlasɪ təsəŋle kulaa ké na yələa tənə naaki-ɪ. Waatu wei i kula takələɣa, ilena samaa tənə səŋ iso.

6 Mpróyó Isətəlasɪ sεε Tacaɣa Iso səsə, na pa tənə pá cə sɪ: Iso í mv, Iso í mv. Na pá tiyisa niŋ na isətəa. Pə waalɪ, ilena pá hənɪ atε na pá sεε Tacaɣa.

7 Pa kulaa, ilena Lefii nyəma, na Yesuwa, na Pani, na Selepiya, na Yaməŋ, na Akupi, na Sepetayi, na Hotiya, na Maaseya, na Kelita, na Asaliya, na Yosapati, na Hanəŋ, na Pelaya pá suw-weyε kiiu ŋkuyə sεyεsuyə.

⁸ Pa kalaya kiiu takəlaya ηkeɣe na pə nukɪ teu, na pá kilisiyi pə hówesi sɪ paa wei í cekəna.

⁹ Yəlaa təna nu təm nti, ilena pá niki wula. Pə tɔɔ ké kufənee Nehemii, na Iso Təm nyəntu kətəlv Isətəlasɪ, na Lefii nyəma mpa pa kilisaya-wɣe Iso Təm nti tɔ, pa təma-wə sɪ: Kuyaku kɔnɛ kv ké Iso nyəŋku ké, ilɛ pə fɛi sɪ í huɣutiɣi lotu na í wiiki.

¹⁰ Ntəna Isətəlasɪ tasa sɪ: ǀkpe mə tɛəsi, na í tɔɣɔ teu na í nyɔɔ kɔnyənyɔɔm kɔpam, na í ha mpa pa laŋaa tɔ. Mpi tɔ, kuyaku kɔnɛ kv ké Tacaa nyəŋku ké. Mə laŋa í taa wakəli. Tacaa ká hɛəsi mə laŋle na í ha-mɣe tɔŋ.

¹¹ Na Lefii nyəma tɔtɔ náa puɣusiɣi-wɛ sɪ: ǀsu, Iso kuyaku ke saŋa ké. Mə laŋa í taa wakəli.

¹² Mpróyó pa təna pa kɛpema na pá tɔɣɔ na pá nyɔɔ, na pá ha mpa pa laŋaa tɔ na pá ŋmaali. Mpi tɔ, pa nuwa seɣesɔyɔ ŋku pa seɣesa-wɛ tɔ.

Coka acima

¹³ Mpróyó kuyaku leŋku Iseyeli lɔlvɔŋ nyɔɔŋ nyəma təna, na kətəlaa na Lefii nyəma pa kotina Iso Təm nyəntu Isətəlasɪ sɪ: Kilisi-tuyɔ Iso Təm ke teu.

¹⁴ Kiiu ŋku inɪ Iso ka hula Moisi tɔ, kv taa ké pa nawa timpi pa heela Iseyeli nyəma sɪ pá caya coka taa ké coka acima anɪ a kɔyɛɛŋ taa ké isətu naatosompɔɔloya nyəŋ taa tɔ.

¹⁵ Paa kpaali acima anɪ a tɔm ke acaleɛ təna taa ké, na pə kɛpenna Yosalem. Ilɛna icatɛ nyəma kpa puɣɔ taa na pá peli tuyɔ ŋku pa haləyi na pá yaaki-kv sɪ Olifinaa tɔ kv piliŋasi. Na kv nəɣəsəle wei í wɛ taale tɔ kv nyənsɪ, na tuŋ kɔlvəpəŋ piliŋasi na tiikasɪ na paɔvntu na pá lɔ coka.

¹⁶ Mpróyó Iseyeli nyəma polaa na pá peli piliŋasi na pá lɔki coka. Lɛlaa ke pa kutuluy patanaa tɔɔ, lɛlaa ke nɔnɔɔsɪ tɛɛ, lɛlaa ke Iso təsɛle kataya taa, lɛlaa ke lvm nɔnɔyɔ na Ifəlayim nyəŋka tɛɛ.

¹⁷ Ilɛna Iseyeli nyəma təna mpa pa luna Papiloni tɔ pá lɔ coka na pá caya. Pa laŋhɔlvmlɛ ka wɛ sɔɣɔntv. Mpi tɔ, tɔo pə kraɣav Nuŋ pəyalv Yosuwɛ waatv tɔ, Iseyeli nyəma ta tasa acima anəyi tɔyɔv.

¹⁸ Pa kalaya Iso Təm ke paa kuyaku ŋkuyv, acima kɔyɛɛŋ inɪ ɪ naatosompɔɔloya taa ké. Ilɛna pá təkəna kɔtuyv sɔsɔɔv ke kuyaku pələfɛi naanɔwa nyəŋku wule, isɪ paa sɪw pə kiiu tɔ.

9

Samaa laki pa isayatu tisuyv kətaya

¹ Mpróyó isətu kɔlvɔm inɪ ɪ kɔyɛɛŋ hiu na liɣiti wule, Iseyeli nyəma kota nəhəkɔtv. Pá suuwa laŋwakəlle wontu, na pá pəla pa nyɔɔŋ taa ké tɛtv.

² Na Yuta nyəma faɣana kpaɪ nyəma na pá wɛɛ kɛpɛŋa na pá tisiɣi pá na pa cəsənaa pa isayatu.

³ Mpróyó pa səŋa kaləfuna a tooso tɔtɔ na pá nukɪ pa Iso Tacaa kiiu. Ilɛna pá tasa-ɪ həntuyɔv ke atɛɣe kaləfuna a tooso tɔtɔ na pá sələməyi-ɪ suulu.

⁴ Na Lefii nyəma, na Yesuwa, na Pani, na Katəməyeli, na Sepaniya, na Puni, na Selepiya, na Pani, na Kenani pá kvli na pá sələməna nɔɔsɪ sɔsɔɔnsɪ sɪ Tacaa Iso í waasi-wɛ.

⁵ Pə waali ké Lefii nyəma na Yesuwa, na Katəməyeli, na Pani, na Hasapəneya, na Selepiya, na Hotiya, na Sepaniya, na Petahiya pɛle pa cəna nəɣɔ sɔsaya sɪ: ǀkvli na í sɛɛ Tacaa mə Iso na í laki mpróyó tam tɔɔ.

Iso sələmuyv sɔsɔɔv

Paa wei í sa nyá hətɛ sɔsɔɔle,
tə sɔsɔɔntv kəla yulv hówɛɛ təna.

⁶ Ilɛna samaa sa Iso sɪ:

Nyá tike təkɔŋ ntɛ Tacaa,
nyá lapəna isətənyɔv sɔsɔɔv,
na isətəlvŋasi, na tɛtv,

na tɔ taa nyəm təna, na tɛŋkuna
na pa taa nyəm təna.

Nyá haakəna paa kɔŋmaŋmam mpiɣi weesuɣu.

Na isətəta tɔŋ nyəma təna həntəyi-ŋ atɛ.

⁷ Tacaa Iso, nyá yaana Apəlam

na ń ləsi-ɪ Uu icatɛ taa ké
Papiloni tɛtv taa na ń cuɣusi-ɪ hətɛ sɪ Apəlaham.

⁸ ǀtəntɛ kɛəsəna-ŋ teu,

ilɛna nyana-ɪ í pɛɛli nəɣɔ na ń

yəɣɔtɪ na ń su sɪ

n ká ha-ɪ Kanaaŋ nyəma, na Hiti nyəma,

na Amolii nyəma, na Peliisi nyəma,

na Yəpusi nyəma, na Kilikasɪ nyəma pa tɛtvnaa,

na ɪ lɔlvɔv nyəma caya.

N ké siyisilu təχə n təkə nyá kusəsutu.

⁹ N nawa tá cəsənaa wahala ke Icipiti,
na isəna pa yaakaya-η si n waasi-weye Səsəncaasi tenku nəχə tə.

¹⁰ N lapa kəkələ nyəmnaa səsəm ke

Icipiti wulav na i waali nyéma,
na i tetv təna yəlaa.

Ulena nyá hətə yaa səsəm ke haləna saηa.

Mpi tə, n nyémá kalampaanu wei pa lakaya tá cəsənaa tə.

¹¹ N faɣa lom ke calí kə

Iseyeli nyéma isentaa na pá tesí nəəhəe.

N tusa pa waali təηlaa ke luməη səsəη taa,

na pá tii təsii isu pəle.

¹² I səηmuntəχə ke pa nyənaɣa,

na pá təηəχi ilim taa.

Ulena kv kəkə náa naaki-weye ahoə na pá təηna.

¹³ Isəttaa ké n tiinaa na n yəχətəna-weye Sinayi puɣə taa.

Na n tu-weye kətutətə na kusəsutu kəsiyisitu

na kiη na kəseyəsətə tampana nyəntə.

¹⁴ Ulena n hūlí nyá təmlə tə Moisi ke

kuyaku kəhəsəχə təkəχə təm,

na ilé i kəesi-wə.

Na n hulí-weye kiū təm lentənaa.

¹⁵ Na n kó pa nyəχəsi na isəttaa təχənaɣa.

Na n tūli kəkəpaməχə taa lom na n kəna pa lukətə.

Na n yele na pá leeki tetv nti n ka su nəχə

na tuunav si n ká ha-wə tə.

¹⁶ Ama tá cəsənaa lapa kalampaanu

na pá kulí nyá təə. Pa ləχə nyá kusəsutu

na pa lumaya waali.

¹⁷ Pa kisa-təχi təkəχə,

pá səə piti təma nna n lapa-wə tə.

Pa lapa laηkrisəη si,

pa mələχi pa yomle taa ké Icipiti.

Ama Isə nyá wiiki pətəətəle,

na n wəna suulu, nn məχi pááná ke ləη,

na nyá kəpantə wə səχəntə, ilə n ta lə-wə.

¹⁸ Paa na waatə wei pa lupa navle na pá təη si:

Tá Isə wei i ləsa-təχə Icipiti taa təχəle.

Pa saɣataya-η səsəm ké.

¹⁹ Nyá suulu katatəlaya təə,

n ta lə-weye wəlaya tetv taa,

na isəηmuntəχə ta yele-weye

mraav hūlvəχə ke ilim taa.

Pəyele kv kəkə ná tá yele-weye nav ke ahoə.

²⁰ N ha-weye nyá ləmayasəe,

na n tasa-weye layatə.

N ha-weye manna na pá təχə na lom na pá nyəə.

²¹ Pusi nuile təcu ké n paasəna-weye

wəlaya tetv taa ké pa təntə taa, pa ta laη pəlv.

Pa kususuu tu ta sí, pəyele pa nəəhəe ta muli.

²² N tó pa niη taa ké piitimnaa na awulaa,

na pá leeki tetvnaa mpa pa cəəna-wə tə,

isə Həsəpəη tetv wulav Siηəη,

na Pasəη tetv nyəη Oki.

²³ Na n ha-weye piya ke paɣale,

isə isətəlvəsi,

na n pona-weye Kanaaη tetv nti n ka heela

pa cəsənaa si pá polo pá leeki tə tə taa.

²⁴ Pa səv tə taa ké tampana, na pá təχə-ti.

Na n təχəni Kanaaη nyéma na mpe pá ηmakəli-wə.

Pa lapəna həχəlvəχə ηkv kv yəlaa na kv awulaa

ke isəna pa caa tə.

25 Pa leeka koloosi acalee na muson tetu,
na tēsi na si taa suna wēnau, na lōkōnaa mpa
pa tema huluyu tō. Na tui wei pa yaa si lēseinaa
na Olifinaa tō na lelōh.
Nyá pēlee tō ké pa tōyaa
na pá haɣa na pé caɣana-we.

26 Paa na mpu pa lapa isətoosile nyóma.
Pa kola nyá tō. Pa kisa nyá kiin,
pa kó nyá kuyəɣotutu teləsəlaa.
Pele pa caalayaana-we si pá mələna nyá tō si,
pa tonte ta keesi.

27 M̄póyó n tu-weye kolontunaa nin taa,
na pele pá tōki pa ise. Pa lanja wakəlaa,
deɣa pa keesəna nyá tō na ní nu pa taij.
Ileɣa nyá səluyu tō ní tilina-weye yəlaa,
na pá leeki-weye pa kolontunaa n̄makuluyu taa.

28 N̄ tema-weye ləsyu ke
n̄makəlla nin taa ké kpaakraa,
deɣa pá taɣani-n̄ pəntənaɣ.
Na ní taɣani-weye kolontunaa
səkraɣ taa ké pətuyu.
Na pá taɣani-n̄ wiinaɣ na ní nu,
na ní taɣani-weye waasuyu ke
təm paɣale ke nyá səluyu tō.
29 Nyá caala-we si pá tēh nyá kiin.
Ama isəcaɣ pu mpe, deɣa pá kisi
nyá kusəsutu na nyá kətututu.
Pə́c̄s̄ tə haaki tə tēhlaa ke weesiɣ ké.
M̄póyó pa kisa nyá nunau
na pá lá lan̄kpusəh na pá kōli nyá tō.

30 Pusi paɣale ke n paasəna-we,
nyá Feesuyu Nan̄jtu koləna
nyá kuyəɣotutu teləsəlaa,
na pá yaa-we na nyá nəɣə. Ama pa ta nu,
deɣa ní tu-weye piitim kraɣ nyəm nin taa.

31 Paa na mpu, nyá səluyu katatəlaya tō,
n ta kpiisi-we. Pə́c̄s̄ n ta lə-we.
Mpi tō, Iso nyá n sələyi ké na ní ké suulu tu.

32 Ta Iso nyá, n ké səsə ké
na ní we tōh na səɣəntu, na ní
təka tá na-n̄ ta nəɣə pēluyu ke teu.
Paasəna wahalanaa mpa tə tōki tə,
paá tá cəsənaa, na tá awulaa,
na tá nyuyu nyóma, na tá kətəlaa,
na tá Iso kuyəɣotutu teləsəlaa,
na tá maɣamaɣa ke pə kraɣau Asilii
awulaa pəle taa na pé suna saɣa tō.

33 Pə tənaya mpu pə taa,
n paasəna-tuyu teu ké.
Ama taɣale tetelataa.

34 Tá cəsənaa, na tá awulaa,
na tá nyuyu nyóma na tá
kətəlaa ta tōki nyá kiin,
pa kisa nyá kusəsutu na
kpaaluyu mpi n kpaala-we təɣə.

35 Paa na n kata-weye nyá kupaɣtu na ní su-weye tetu
səsəntu muson nyəntu taa na pá tōki kawulaya tō,
pa ta kisi isayatu lapu si pá paasəna nyá təmle.

36 Saɣa taa tə pəsa tetu n̄ti n ha

tá cāsōnaa tō tē yōmaa ntē.
 Pəyele n ka ha-weye təyi sī
 pá yōlōna tē kolōlōm na tē kōpantō.
³⁷ Awulaa mpa pa niñ taa n tō-tō tō,
 mpeye tetō nti tē lōlōyi kōpantōnaa ke sāsōm.
 Mpi tō, tē pōntōna-ŋ tō pē tōō.
 Pa lakōna tá maḡamaḡa tá tōla ke isōna pa sōōlaa tōyo,
 na tē wē laḡwakōlle sōsōōle taa.

10

Yōlaa tō pa təyi kiij təḡyō

¹ Mḡōyō Iseyeli nyōma tasaa sī: Wahala wei i maḡana-tō tō, i tōō ké tō tō tá taa sī, tu təḡ nyā kiij, halōna tē ŋmaa-ti. Tá nyōyo nyōma, na tá Lefii nyōma, na tá kotōlaa pa tuna niñ.

² Halī niñ tōlaa mpe pa hēla ntō: Hakaliya pəyalō kōfēnē Nehemii, na Sitekiya.

³ Na Selaya, na Asaliya, na Imeya.

⁴ Na Pasehuu, na Amaliya, na Malōkiya.

⁵ Na Hatusi, na Sepaniya, na Maluki.

⁶ Na Halim, na Melemōti, na Opatiya.

⁷ Na Taniyēli, na Kinetōŋ, na Paaluuki.

⁸ Na Mesulam, na Apiya, na Miyamaŋ.

⁹ Na Maasiya, na Pilikayī, na Semaya. Pa tənaya mpu kotōlaa.

¹⁰⁻¹⁴ Lefii nyōma taa ké Asaniya pəyalō Yesuwa, na Hatati lōlōyo tō Pinuwi, na Katōmōyeli, na pa taapalaa. Na Sepaniya, na Hotiya, na Kelita, na Pelaya, na Hanaŋ. Na Mika, na Lehoŋi, na Hasapiya, na Sakuu, na Selepiya, na Sepaniya, na Hotiya, na Pani, na Pininu. Pa tənaya mpu Lefii nyōma.

¹⁵⁻²⁸ Nyōyo nyōma ntē Palōsi, na Pahati-Mowapo, na Ilam, na Satu, na Pani. Na Puni, na Asōkati, na Pepayi, na Atoniya, na Pikifayi, na Ateŋ, na Ateē, na Hisikiya. Na Asuu, na Hotiya, na Hasum, na Pesayi, na Halifi, na Anatōti, na Nepayi, na Makəpəyasi. Na Mesulam, na Hesii, na Mesesapeli, na Satōki, na Yatuwa, na Pelatiya, na Hanaŋ, na Ananiya, na Osee. Na Hananiya, na Hasupi, na Halohesi, na Pila, na Sopeki, na Lehum, na Hasapōna, na Maaseya. Na Ahiya, na Hanaŋ, na Anaŋ, na Maluki, na Halim, na Paana.

²⁹ Na pō sōōsi pele pa tōō ké tetō nyōma lelāa na kotōlaa, na Lefii nyōma, na nōnōōsi taŋlaa, na yonyōōlaa. Na Isō tēsēele taa tēmle lataa na tá mpa tē faḡana tetō taa caḡalaa ke Papiloni pōnaŋ waatō tōna na tē tōka Isō kiiu ke teu tō. Na tá alaa na tá apalōpiya na alōnyōma mpa pa isē nyaalaa tō.

³⁰ Tá na tá taapalaa kōpama tē su tá nōōsi ké na isōle kōsēmle sī tu tō kiiu ŋku Isō tēmle tō Moisi cela-tō tō kv taa. Tu tōki Tacaa kōsēsutō na i kōtōtōtō.

³¹ Na tē su tá nōōsi sī tē kaa ha tá pēlāa ke yōlaa mpa paa wē tetō taa ké Papiloni pote waatō tō. Pōcō tē kaa caa pa pēlāa ke tá pəyalaa.

³² Ye yōlaa mpe pa pēetəyi tōḡnaya, paa pōlōyo kuyako kōhēsōyo wule, yaa acima wule, tē kaa ya pē taa pōlv. Paa pusi naatosompəḡōlaya wei, tu yele tetō na tē hēsēi na tē kisi sī pá taa caali nōḡlvō sī i felī i kāmle.

³³ Tu tō tá ti sī, paa wei i felī liḡitee nyḡḡōlvō ŋku kv yuŋ wē cacaa sī liḡiti tōyo, paa pənaya ŋkaya Isō tēsēele tēmle tōō.

³⁴ Liḡitee anəyi paa yana Isō potopotōnaa, na kotāya ŋka kōkō lusa ka tōna tō ka wontu, na tōḡnaya kōhaŋ ŋku paa kōna paa ifemle nte tō. Na kotāsi nsi pa laki kuyako kōhēsōyo wule tō, na isōtō kōlvō acima na acimanaa lelāa nyōnsi. Na kotāsi nsi Iseyeli nyōma ká la pa isayātō taḡanlvō tō tō, na pá tayanōna liḡitee anī tōtōyo Isō tēsēele.

³⁵ Kotōlaa tá, na Lefii nyōma na samaa, tete ké tē tōwa na tē faḡana tá lōlvō na tē su waatōnaa mpa tu ha kpenkpelasi, na tē kōna Isō tēsēele ke paa pənaya ŋka isu pa keesa kiiu taa tō. Na tē pōna taasi nsi paa wōna kotāsi ke tá Isō Tacaa kotāya tēlate tōō tō.

³⁶ Tē suwa sī paa pənaya ŋka tu pōna Isō tēsēele taa ké tá tawa na tá tuŋ kolōlvōm.

³⁷ Tu ha Isō ké tá kancaalaya apalōpiya, na tá tōla nyōnsi, isu pa keesa Isō kiiu taa tō. Paa naaŋ, yaa heeŋ, yaa pōŋ na tē cela kotōlaa mpa pa laki Isō tēmle ke Isō tēsēele taa tō.

³⁸ Tu cosi tá kōhalēm kalaalasi taa na tē cela-wē. Paa tuŋ pee, paa sōlvōm, paa nim, na tē su Isō tēsēele sōsōōle kutulūŋ lelōŋ taa. Lefii nyōma ká tōḡna nteye tá tetō kolōlvōm hōḡlōŋ naanōwa taa kolōlvōyo. Mpe paa cōōna timpīwe tē wēe tō, na pá ləsi hōḡlōŋ inī.

³⁹ Alōŋ lōlvōŋ kotōlaa taa nōḡlvō ká tēŋ Lefii nyōma ke waatō wei pa mvyi hōḡlōŋ naanōwa taa kolōlvōyo tō. Ilēna Lefii nyōma nāá ləsi pē taa tōtōyo hōḡlōŋ naanōwa taa kolōlvōyo na pá pōna Isō tēsēele ke kpancoou kutulūŋ taa.

⁴⁰ Iseyeli nyóma na Lefii nyóma paa pona tǝyonaɣa na sulom kofam na nim pǝ kǝtaɣa ke Iso tǝsele kutulun taa. Kutulun ini i taa ké pa sukǝ wontu, na kǝtǝlaa tǝmlataa na nǝnǝsi tarjlaa na yonyoolaa náa caki.

Waato ini tǝ kaa yele Iso tǝsele ke yem.

11

Yuta nyóma mpa pa mǝla Yosalem taa tǝ pa hǝla

¹ Mǝpóyó nyóon nyóma caɣa Yosalem taa. Pǝ yela samaa wei, ilena pá kalǝyi yǝlaa naanowa naanowa, na pá lǝsǝyi kulom kulom wei pa tǝ tete na pǝ kra tǝ si, pǝle pá polo Iso icate Yosalem taa na pá caɣa. Pǝ kaasa pǝyǝlayafei naanowa naanowa wei tǝ, ilena pá polo tetu taa acalǝe lenna taa na pá caɣa.

² Ilena pa lanja heena mpa pa ha pa tǝyi kraakraa si, pa puki pá caɣa Yosalem taa tǝ.

³ Tetu hǝyǝlǝh nyóon nyóma ná caɣa Yosalem ké, ilena Iseyeli nyóma lelaa, na kǝtǝlaa, na Lefii nyóma, na Iso tǝsele tǝmlataa sǝkpema, na Salumǝh tǝmlataa luluyǝ nyóma náa caɣa paa wei na i tǝcaɣale.

⁴ Paa na mpu tǝ, Yuta na Pencamee pǝ yǝlaa lelaa caɣa Yosalem.

Yuta yǝlaa taa nyóma hǝla nté, Pǝlesi piitim tu Ataya, na ilé i luluyǝ tu Malaleyeli, na Sefatiya, na Amaliya, na Sakali, na Usiya.

⁵ Na Sakali luluyǝ tu Siloni na ilé i luluyǝ tu Maaseya, na Yoyalipi, na Ataya, na Hasaya, na Koli-Hose, na Paaluuki.

⁶ Pǝlesi luluyǝ nyóma kǝnta nasǝle na pǝlefei nutoso na naanowa (468) kele Yosalem taa. Pa tǝnaya mpu pa ké kǝpeli kǝpeka nyóma.

⁷ Pencamee nyóma taa ka we Yesaya luluyǝ tu Salu na ilé i luluyǝ tu Itayeele, na Maaseya, na Kolaya, na Petaya, na Yoweti, na Mesulam.

⁸ Na Karayi, na Salayi. Pencamee nyóma kǝnta nasǝnaasa na nunowa na pǝlefei hiu na naanowa (928).

⁹ Sikǝli pǝyalǝ Soweele ká kǝna pa nyuyǝ tu, na Hasenuwa pǝyalǝ Yehuta kele icate wulaw waali tu.

¹⁰ Kǝtǝlaa taa nyóma nté Yoyalipi pǝyalǝ Yetaya na Yakeh.

¹¹ Na kǝtulǝ sǝsǝ Ahitupi luluyǝ tu Selaya, na Selaya luluyǝ nyóma Melayoti, na Satǝki, na Mesulam, na Hilikiya.

¹² Na pǝ sǝsǝna pa luluyǝ nyóma nasǝnaasa na hiu na naale (822). Mpa pa paasǝyǝna Iso tǝsele taa tǝma tǝ na Malǝkiya luluyǝ tu Ataya, na Ataya luluyǝ nyóma Pasehuu, na Sakali, na Amsi, na Pelaliya, na Yelowam.

¹³ Na pǝ sǝsǝna luluyǝ nyóon nyóma hmǝnuyǝ na nule na naale (242) mpa pa ké i nyóma tǝ. Na Imee luluyǝ tu Amasesayi, na Amasesayi luluyǝ nyóma Misilemǝti, na Asayi, na Asaleli.

¹⁴ Na pǝ sǝsǝna yoolaa taa yoolaa nunowa na pǝlefei hiu na naanowa (128), mpa pa ké i nyóma tǝ. Pǝle pa nyuyǝ tu nté Haketolim pǝyalǝ Sapitiyeli.

¹⁵ Lefii nyóma taa ka we Puni luluyǝ tu Semaya, na Semaya luluyǝ nyóma Hasapiya, na Asǝlikam, na Hasupi.

¹⁶ Na pǝ sǝsǝna Lefii nyuyǝ nyóma Sapǝtayi, na Yosapati mpa pa paasǝyǝna Iso tǝsele waali tǝma tǝ.

¹⁷ Na Asafi luluyǝ tu Mataniya na Mataniya luluyǝ nyóma Sapǝti, na Mika wei i caalǝyi samtu yontu ke Iso sǝen waato tǝ, na Mataniya newaa taa lelu Pasukiya wei i we Mika waali tǝ na Yetutun luluyǝ tu Apǝta, na Apǝta luluyǝ nyóma Kalali na Samowa.

¹⁸ Lefii nyóma kǝnta hmǝnuyǝ na nunaasa na liyiti (284) ké Iso icate taa.

¹⁹ Pǝ kaasi nǝnǝsi tarjlaa Akupi, na Talǝmǝh mpa na pa luluyǝ nyóma pa paasǝyǝna nǝnǝsi tǝ. Pa kǝnta nunowa na nutoso na naanowa na naale (172).

²⁰ Pǝ kaasi Iseyeli nyóma lelaa, na Lefii nyóma na kǝtǝlaa, paa wei i ka we i tǝcaɣale ke Yuta acalǝe taa.

²¹ Iso tǝsele taa tǝmlataa ka we Yosalem icate hǝyǝluyǝ hki pa yaa si Ofeli tǝ ko taa, na Siha, na Kisepa pá paasǝyǝna-we.

²² Yosalem taa Lefii nyóma nyuyǝ tu nté Mika luluyǝ tu Usi, na Usi luluyǝ nyóma Mataniya na Hasapiya na Pani. Pani ka ké Asafi luluyǝ tu ké. Mpe paa kǝna Iso tǝsele taa yontu paasǝnlaa.

²³ Yonyoolaa tǝnaya Iso kawulaya taa kosǝtu ké. Na isǝna paa su-we si pá la pa tǝma ke paa ifemle nte tǝ.

²⁴ Yuta pǝyalǝ Sela luluyǝ tu Mesapeli pǝyalǝ Petahiya ka kǝna Iseyeli nyóma nyuyǝ tu ke Pǝesi nyóma kawulaya taa.

Yuta nyóma mpa pa fei Yosalem taa tǝ

²⁵ Yuta kǝpeka luluyǝ nyóma lelaa ka caɣa tawa taa ké Kiliyati-Aapa, na pǝ colǝ acalisi, na Tipǝh na pǝ colǝ nyǝnsi na Yekapǝseyeli, na pǝ colǝ nyǝnsi.

- 26 Na Yesuwa, na Molata, na Pɛti-Peleti.
 27 Na Hasaa-Suwali, na Pɛsepa na pə ɔɔɔ acalɛɛ.
 28 Na Sikəlaki na Mekona na pə ɔɔɔ acalɛɛ.
 29 Na An-Liməŋ, na Sola, na Yaamuti.
 30 Na Sanowa, na Atulam, na pə ɔɔɔ acalɛɛ, na Lakisi na pə ɔɔɔ acalɛɛ, na Aseka na pə ɔɔɔ acalɛɛ. Mpu tɔ, pə kpaɣan Pɛsepa ke ilim mpətəŋ tɔɔ na pə polo Hinom tɛtɛkələ ke ilim ntəɣɔŋ tɔɔ tɔɣo paa ɔaɣaa.
 31 Pɛncamɛɛ kpeka lɔɔŋ nyəma ka ɔaɣana Kɛpa na Mikimasɩ na Aya na Pɛtɛɛɩ na pə ɔɔɔ acalɛɛ.
 32 Na Anatɔti, na Nopi, na Ananiya.
 33 Na Hasəɔ, na Lama, na Kitayim.
 34 Na Hatiti, na Sepoyim, na Nepalati.
 35 Na Loti, na Ono na niŋ tɛma lataa tɛtɛkələ.
 36 Lefii kpeka lenna lɩ Yuta taa na a sɔb Pɛncamɛɛ nyəntɛ taa.

12

Kɔtəlaa na Lefii nyəma pa həla

- 1 Kɔtəlaa na Lefii nyəma mpa na Selatəyɛɩ pəyalɔ Solopapɛɛɩ na Yesuwa pa luna timpi paa pona-wɛ tɔ pa həla ntɔ. Selaya, na Imeya, na Isəla.
 2 Na Amaliya, na Maluki, na Hatusi.
 3 Na Sekaniya, na Lehum, na Melemɔti.
 4 Na Itoo, na Kinetəyi, na Apiya.
 5 Na Miyamɛŋ, na Maatiya, na Pilika.
 6 Na Semaya, na Yoyalipi, na Yetaya.
 7 Na Salu, na Amoki, na Hilikiya, na Yetaya. Pane unɩ pa tənna paa kɛ Lefii nyəma na kɔtəlaa nyɔɔŋ nyəma ke Yesuwa pɔɔɛ taa kɛ.
 8 Lefii nyəma taa yəlaa ntɛ Yesuwa, na Pinuwi, na Katəməyɛɩ, na Selepiya, na Yehuta, na Mataniya. Mataniya na i tayaɣa yəlaa pa yookaɣana samto yontu.
 9 Na Lefii nyəma mpa paa wɛ pa kin na pə laki Isə tɛmlɛ tɔ pɛɛ pə ɔɔɔ.
 10 Yesuwa lɔɔnna Yoyakim, na Yoyakim lɔɔ Iiyasipi, na Iiyasipi lɔɔ Yoyata.
 11 Na Yoyata lɔɔ Yonatan, na Yonatan lɔɔ Yatuwa.
 12 Kɔtɔɔ sɔsɔ Yoyakim pɔɔɛ taa kɔtəlaa lɔɔŋ nyɔɔŋ nyəma həla ntɔ. Selaya lɔɔɣu tɔ ntɛ Melaya, na Imeya lɔɔɣu tɔ ntɛ Hananiya.
 13 Isəla lɔɔɣu tɔ ntɛ Mesulam, na Amaliya lɔɔɣu tɔ ntɛ Yohanan.
 14 Na Meliku lɔɔɣu tɔ ntɛ Yonatan, na Sepaniya lɔɔɣu tɔ ntɛ Yosɛɛfɔ.
 15 Na Halim lɔɔɣu tɔ ntɛ Atəna, na Melayɔti lɔɔɣu tɔ ntɛ Hələkayi.
 16 Na Itoo lɔɔɣu tɔ ntɛ Sakali, na Kinetəŋ lɔɔɣu tɔ ntɛ Mesulam.
 17 Na Apiya lɔɔɣu tɔ ntɛ Sikəli, Pilitayi lɔɔɣu tɔ ntɛ Miniyani, na Motiya.
 18 Na Pilika lɔɔɣu tɔ ntɛ Samowa, na Semaya lɔɔɣu tɔ ntɛ Yonatan.
 19 Na Yoyalipi lɔɔɣu tɔ ntɛ Matənayi, na Yoyata lɔɔɣu tɔ ntɛ Usi.
 20 Na Salayi lɔɔɣu tɔ ntɛ Kalayi, na Amoki lɔɔɣu tɔ ntɛ Iɛɛ.
 21 Na Hilikiya lɔɔɣu tɔ ntɛ Hasapiya, na Yetaya lɔɔɣu tɔ ntɛ Netaneyeli.
 22 Kɔtəlaa sɔsaa Iiyasipi, na Yoyata, na Yohanan, na Yatuwa pa waatɔnnaa taa kɛ pa ηmaa Lefii lɔɔŋ nyɔɔŋ nyəma, na kɔtəlaa pa həla ke takəlasɩ taa. Haləna Pɛɛsɩ wulaw sɔsɔ Taliyusi kawulaya waatu.
 23 Paa ηmaaawa Lefii lɔɔɣu nyɔɔŋ nyəma həla tɔtɔɣo Kutəɔsɔtu takəlaya taa. Uɛ Iiyasipi saali Yohanan pɔɔɛ taa tike ke pə sunaa.
 24 Lefii nyɔɔŋ nyəma Hasapiya, na Selepiya, na Katəməyɛɩ pəyalɔ Yesuwa, na Lefii nyəma lɛlaa paa sɛŋna na pə yooki Isə sam yontu. Pə tala pa nyəntɔ, ulɛna pə lɩ teitei isu Isə yɔɔɔ Tafiiti ka sɛyɛsɔyɔ tɔ.
 25 Nənəɔsɩ tanlaa Mataniya, na Pakəpukiya, na Opatiya, na Mesulam, na Taləməŋ, na Akupi pa tɛmlɛ ntɛ sɩ pə feŋ wontu tɛsulɛnnaa mpa pa wɛ Isə tɛsɛɛɛ nənəyɔ tɔ.
 26 Yesuwa pəyalɔ Yoyakim, Yosataki saali, na tɛtu nyɔyɔ tɔ Nehemii na kiiu nyəntɔ kɔtɔɔ Isətəlasɩ pa pɔɔɛ taa kɛ pa lakaya pa tɛma.

Yosalem kolunɩ tɛm sɔsɩ

- 27 Waatu wei pa tɛma icatɛ kolunɩ ke ηmau, ulɛna pə yaa Lefii nyəma tənaya timpiwɛ paa wɛɛ tɔyɔ Yosalem, na pə lɩ acima na lanhulɔmlɛ, na samto yontu, na kɛŋkɛŋnaa, na cəməŋ, na sanjɔnnaa.
 28-29 Na yonyoolaa luna acalɛɛ nna paa ηmawa pə cɔnnau Yosalem, na Netofa ɔɔɔ, na Pɛti-Kilikaa ke Kɛpa na Asəmafɛti hɔyɔlɛŋ taa tɔ.

³⁰ Ἐπιπέδω κῶσταλα να Λεφί νυῶμα πα λαπα νυῶη τῶ asilima κεελυυ κῶταγα. Να πά koti yəlaa təna si, pele pá lá mpw tətə. Uena pá lá mpóyú koluḡa na ka nənəsi.

³¹ Tənaγa Nehemii má, ma kpaasa Yuta nyuyú nyῶma ke koluḡa tῶ, na má faγa yonyoolaa ke təm naale. Na kancaalaya kpekəle náá məḡna ntəγəḡ tῶ ké koluḡa tῶ, na Hute nənəγə kin.

³² Pele pa waali ké Hosaya na Yuta nyuyú nyῶma həγəlyuy ləḡku pa təḡaγa.

³³ Pə waali ké Asaliya, na Isəla, na Mesulam,

³⁴ na Yehuta, na Pəncamee, na Semaya, na Imeya.

³⁵ Pele pa waali ké κῶσταλα akanteε təkəlaa, na Sakuu, na Asafi pa ləlyuy tῶ Sakali, na Mikaya, na Mataniya, na Semaya, na Yonatan.

³⁶ Na ι tεtənaa Semaya, na Asaleli, na Milalay, na Kilalay, na Maayi, na Netaneyeli, na Yehuta, na Hanani, pele pa təḡaγi na pá təkə caməḡ wei Iso yəly Tafiiti ka lupa tῶ. Kiiu nyəntῶ Isətəlası kele kpekəle nı́tə tə nyuyú tῶ.

³⁷ Pa tala hite nənəγə ke Tafiiti te tontonle isentaa, uena pá kpa koluḡa tῶ. Haləna ləmnaa nənəγə ke icate ilim təhule tῶ.

³⁸ Ἐπιπέδω yonyoolaa naale nyῶma mələna mpəle tῶ, uena má na samaa həγəlyuy ləḡku tῆ təḡ pa waali na Məsasi akele cəly, na tῆ lu timpı koluḡa lapa iwalaḡ tῶ.

³⁹ Na tῆ təḡna Ifəlayim nənəγə isətəa tῶ na tῆ tala Yesana nənəγə na tiina nyəḡka. Tə tεε Hananeyeli akele na nunəwa (100) nyəḡ na tῆ tεε heeḡ nənəγə na kətaḡaγa.

⁴⁰ Uena yonyoolaa kpeka naale səḡ Iso təsεεle kin, na má na hῶlaa mpa paa we ma waali tῶ táá səḡ tῶtῶ.

⁴¹ Na κῶσταλα Iiyakim, na Maaseya, na Miniyameḡ, na Mikaya, na Iiyohenayi, na Sakali, na Hananiya pá hῶlyi akanteε.

⁴² Maaseya, na Semaya, na Ulasaa, na Usi, na Yohanatḡ, na Maləkiya, na Uam, na Isεε paa weε tῶtῶ. Na Isələhiya paasəγəna yonyoolaa na pa yontu nuki.

⁴³ Ἐπιπέδω kuyatḡku Iso lapa na pa təna pa laḡa hῶləməna acima ke teu, na pá lá kətasi ke səsəm. Haləna pə kpeḡna Yosalem taa alaa na piya tῶtῶ, na pele pa laḡa hῶləmi. Na pa aḡmaala kəkəte nuki pooluḡ.

Lefii nyῶma na κῶσταλα pa paa nyəm

⁴⁴ Ἐπιπέδω waatῶ kuləm unı ι taa pa kpa yəlaa mpa paa feḡyi tuḡ kancaalaya kəlyləm, na kəhaləm həγəlyəḡ naanəwa taa kuləm təsıle tῶ. Mpe unı pa təmle ntε si pá kpeγeli κῶσταλα na Lefii nyῶma pa təγənaγa ḡka ká lukəna nənəkila haləm taa tῶ. Uena Yuta samaa laḡle heεna κῶσταλα na Lefii nyῶma pa təma.

⁴⁵ Mpi tῶ, pa paasayana pa Iso təmle ké. Na pá laki nyῶη tῶ asilima κεελυυ κῶtasi. Na yonyoolaa, na nənəsi taḡlaa tῶtῶ náá təḡaγi wulaḡ Tafiiti na ι pəyalə Saləməḡ pa kəsəsıto.

⁴⁶ Tampana tῶ pə kraγəw hatoo Tafiiti na Asafi pa waatῶ tῶ, yonyoolaa nyῶη nyῶma paasayana Iso sam na ι sεε pə yontu ké.

⁴⁷ Solopareeli na Nehemii pa waatənaa taa tῶ, Isεγeli nyῶma celayaa yonyoolaa na nənəsi taḡlaa ke pa paa nyəm, na pá celəyi Lefii nyῶma ke pa Iso kəkəḡ. Na pele pá celəyi Aləḡ ləlyuy nyῶma κῶσταλα ke pa paa nyəmnaa.

13

Nehemii feesiγi Iso sεε

¹ Waatῶ unı ι taa ké pa kala samaa ke Moisi takəlaya. Uena pá tala lonte nte tῆ taa pa ḡmaawa si Amoni nyῶma na Mowapu nyῶma pa kaa sῶ mpa pa sεεki Iso tῶ pa kpekəle taa tῶ.

² Tampana tῶ, pele pa taa mῶ Isεγeli nyῶma na pá ha-weγe təγənaγa na kənyənyəəm. Haləna Mowapu nyῶma náá felı Palaam ke liγiteε si, ι tḡsi Isεγeli nyῶma ke mpusi. Ama tῶ Iso ná laγasa mpusi inəyi koolεe kəpana.

³ Waatῶ wei Isεγeli nyῶma níı mpw, uena pá tῶ pa taa si pa təγənaγi pa kpekəle taa ké kpa nyῶma.

⁴ Na pəcós pə takı mpw tῶ, kətəly Iiyasipi ke paa kpawa si, ι paasəγəna Iso təsεεle kutuluḡ ləḡ. Pəyele Iiyasipi lələta kele Topiya.

⁵ Pə tῶ ké Iiyasipi hula Topiya ke Iso təsεεle kutuluγy səsəəw ḡku kv taa pa suwa kətəγəw ḡku pa hawa tῶ, na tulaab, na Iso təsεεle wontu na κῶσταλα paa tete na təγənaγa, na suləm kofam, na nim pə həγəlyəḡ naanəwa taa kəlymənyuy ḡku Lefii nyῶma, na yonyoolaa, na nənəsi taḡlaa pa tῶ tῶ.

⁶ Pə lakaya mpw tῶ ma fei Yosalem. Ma pola Pəpiloni wulaḡ səsə Atakəsεεε tεγe ι kawulaya pənaγa hiu na naanəwa na naale nyəḡka taa. Pə lapa weε naale, uena wulaḡ ha-m nəγə

⁷ na má məli Yosalem. Ἐπιπέδω ma nawa isəna Iiyasipi hawa Iso təsεεle kutuluγy ləḡku ke Topiya tῶ, pə fei teu.

⁸ Tənaγa pááná huu ma taa na má ləγə Topiya wontu na awalı tῶ.

⁹ ʔlena má yele na pá nyaali kutulun ʔnəxi teu, na pá məhna ʔ taa ké ʔso təsele wontu na kohaaj na tulaalənaa.

¹⁰ Ma nuwa tətə si paa cələxi Lefii nyəma ke pa paa nyəm. Pə tətə ké pele pa yela pa təma na pá məli haləm taa, na yonyoolaa náá lá mpə tətə.

¹¹ ʔlena má kaləna huɔlaa ke ʔsəna pa ləwa ʔso təsele tə. Kena má koti yonyoolaa na Lefii nyəma na pá məli pa təma taa.

¹² Mpróyú Yuta nyəma suw ponaw ke təxənaɣa pee, na suləm kəfam, na nim pə həyoləj naanəwa taa kələmuyə ke pə kutulun taa.

¹³ ʔlena má kpa kətulə Selemiya na takələsi ɣmaalə Satəki na Lefii tə Petaya na pə səsəna Sakuu pəyalə Hanaj, Mataniya saali si pá feñixi kutulun ʔni. Mpi tə, yəlaa ka lapa-weyə naani ké, na pá təmlə nté kohaaj taluyə ke pa taapalaa.

¹⁴ Hai, ma ʔso, tətəsi pə təna mpi ma lapa tə. Taa sətə ʔsəna ma ləpa ʔso təsele təmlə na ʔso sətə pə tətə tə.

¹⁵ Waatu ʔni ʔ taa ké ma nawa Yuta taa ké yəlaa, na pá nyaasəxi pa lesejnaa ke kuyaku kəhesuyə wule. Na lelaa náá səxəla təxənaɣa na pá sukə pa kpañasi ke suləm, na lesejnaa, na fikinaa, na wontunaa lentə ke mpə na pá pukina Yosalem. ʔlena má kpaali-we si: ʔ taa peeti puluyə kuyaku kəhesuyə wule.

¹⁶ Pəle pə paasi, Tiii nyəma mpa pa we Yosalem tə, pele pa kəñayana tiina, na wontu lentə, na pá pətəxəna ʔcate nyəma na Yuta nyəma ke kuyaku ɣkə kə wule.

¹⁷ Mpróyú ma kaləna Yuta səsaa si: ʔ nawa ʔsəxətə nti í lakə tə yaa í tá ná? ʔ kuyə kuyaku kəhesuyə nyuyə ké.

¹⁸ Mə cəsənaa lapa mpróyú. Pə tətə ké Tacaa həma tá na tá ʔcate tá ɣkpañuyə. ʔlena míi səsəxi ʔso pááná kraasuyə ke ʔseyelə tətə.

¹⁹ Pə kpaɣaw kuyəñkə təxə ma yelaa na pá təkəxi Yosalem nənəəsi ke ilim tuyə waatu, na pəcə kuyaku kəhesuyə caaləxi, na pá tuləxi-si na pəcə kə təj. Na má su ma taapalaa napəli si pá feñ na nəxələ ʔ taa sənə taatəle natələxi kuyaku kəhesuyə wule.

²⁰ Mpróyú pətətə nyəma təna luna pa taatə ke Yosalem kolujə kite, na pá suw ahoə ke təm kələm yaa naale.

²¹ Tənaɣalə ma pəsə-we si: Pepe tətə ké í cakə ʔcate kolujə kite? Na má kpaali-we si: Ye í tasa mpə, ma kpa-me.

Pə kpaɣaw waatu ʔni tə, pa ta tasa məluyə ke kuyaku kəhesuyə wule.

²² Mpróyú ma təma Lefii nyəma si: ʔ la nyəəj tətə asilima kələyə kətəɣa. ʔ polo í feñ ʔcate nənəəj, na yəlaa təj ʔsəna ʔso suwa kuyaku kəhesuyə tətə tə.

Hai, ma ʔso kəpañ, tətəsi ma tətə ké nti ʔni tə taa, na ʔ wii ma pətətəle.

²³ Waatu ʔni ʔ taa tətəxə ma nawa si, Yuta nyəma kpaɣa Asətətə na Amoni na Mowapə nyəma alaa.

²⁴ Na pa piya həyəluyə yəxətəxi Asətətə nyəma təm. Mpa pá we piitim mpi pə taa, pəle pə təm ke pele pa piya yəxətəxi. Pa taa nəxələ taa nukə Yuta nyəma təm.

²⁵ Mpróyú ma kaləna-we, na má təñsi-weyə mpusi. Haləna má má lelaa, na má kpesi pa nyəsəsi. Na má yele na pá tuuna si: Tə kaa ha tá pələaa ke cefelinaa. Pəyele tá pəyalaa kaa kpaɣa-we, yaa tá maɣamaya tətə.

²⁶ Na má pəsəsi-we si: Pə təɣa mpə pə tusina wulaw Saləməj ke ʔsəxətə taa? Pəyele ʔ ka kələ piitimnaa awulaa tənəɣa, na ʔso sətəla-ʔ na í kpa-ʔ ʔseyelə wulaw. Paa na mpə tə, alaa ta kpisi ʔdeyə pətuyə ke ʔsəxətə taa.

²⁷ Tə caa si tətə tasa niw si, í kpaakəxi cefelinaa na í pəntəxəna Tacaa ke mpə.

²⁸ Yoyata pəyalaa taa lelə wei ʔ ké kətulə səsə ʔliyasipi saali tə ʔ ka ké Holəj tə Sanəpala yətə ké. Pə tətə ké ma ləsa-ʔ Yosalem taa.

²⁹ Hai, ma ʔso, taa sətə ʔsəna pa wakələxi kətəɣa na nəxə ɣka nyana kətəlaa na Lefii nyəma í pələaa tə.

³⁰ Mpróyú ma lapa samaa ke nyəəj tətə asilima təna kələyə kətəɣa. Na má kpaasi kusəsutə nti tə huɔləxi kətəlaa na Lefii nyəma pa təma tə tətə.

³¹ Na má su tətə si: ʔ haaki taasi ke pə kuyəj taa, na í kəñna tetə kancaalaya kələləm tətə. Hai, ma ʔso, tətəsi ma tətə na ʔ la-m kəpantə.

ISƏTɛɛ TɔM TAKɛLAYA Kɔtɔlɔtɔ

Takɛlaya kanɛ ka taa kɛ pa kɛɛsɛyi Yuta nyɔma mpa pa pona Papiloni tɔ pa tɔm. Papiloni nyɔma cɔɔsa Yuta nyɔma mpeye halɛna pɔ lɔki si pɔ kpiisi-wɛ. Ama Iso tɔ tisi. I yapa Yuta nyɔma na Isətɛɛ niŋ.

Isəna pa faya Isətɛɛ takɛlaya tɔ:

Isətɛɛ pɛsa wulav, titite 1:1-2:23

Hamaj kɔlɛyi Maatosee tɔ, titite 3:1-5:14

Hamaj sɛm, titite 6:1-7:10

Yuta nyɔma kɔlɔyɔ kɛ pa kolontunaa, titite 8:1-10:3

Wulav Aselusi acima

¹ Wulav Aselusi*fa* tɔkayana kawulaya kɛ waato inɛ i taa. Pɛ kpaɣav Entɛ na pɔ polo Itiyopii tɔ, pɛ hɔyɔlɛh niɛnɔwa na hiu na naatosompɔɔlaya (127) tɔ. ^a pa yaaki tɔtɔ si Sɛɛlɛsɛsi.

² Susi icatɛ sɔsɔlɛ taa kɛ Aselusi kawulaya kumte ka wɛɛ.

³ Mɔrɔyɔ i kawulaya pɛnaya tooso nyɛhka taa, i lapa acima kɛ i waali nyɔma, na i akewenaa sɔsaa, na Pɛɛsi na Metii nyɔma, pɛ yoolaa nyɔyɔ nyɔma, na kɔfɛnɛnɛna na kɔmatariɛna sɔsaa.

⁴ Isɔtɔnaa naatoso tɛcu kɛ i lapa acima anɛ. Aselusi hɔla i wɛnɔv sɔsɔv, na i sɔsɔntɔ pɛ fɛi yɔyɔtɔyɔ.

⁵ Pɛlɛ pɛ waali kɛ i tasa acima lapɔ tɔtɔyɔ Susi icatɛ heele taa yɔlaa tɛna. Pɛ kpaɣav sɔsaa na sɛkrɛma, na pɛ polo piya tɔ. Koyaku na kv isikile kɛ i lapa acima kɛ kawulaya nɔnɔyɔ tɛɛ taya tɔ.

⁶ Paa kayɔ pɔɔh kɔpɔh kɔhɔlɔmɔh kɛ. Na wei pa lii akpaayala tɔ, na ŋmusi kɔsɛmasi. Na pɔ tamɛna liyitɛɛ nyɔyɔtɔ kukuwɛɛ na pɛɛ kɔhɔlɔmɛɛ akɛlɛna. Pa siwa wɔla na liyitɛɛ nyɔyɔtɔ pɛ katɔnaa taka kɛ pɛɛ kɔpɔna nna a wɛna ŋmalɛm waani waani tɔ a taya tɔ.

⁷ Wulav ka puu sɔlɔm kɛ sɔsɔm kɛ na luɔyɔ kɔlɔmɔyɔ. Iɛna pɔ cɛki wɔla poosiyanaa waani waani taa, na pɔ celɛyi yɔlaa.

⁸ Paa wei i nɔka isɛna tɔ, mɔrɔyɔ i nyɔɔki. Paa tanɛyi nɔyɔlɔ. Mpi tɔ, wulav ka ha nɔyɔ kɛ si wei i nyɔɔki isɛna pɔ cela-i mɔv.

⁹ Mɔrɔyɔ wulav alɔ Fasiti nɔ lapa i alɔtɔyɔntɔlɛnɛna kɛ acima tɔtɔyɔ kawulaya tɔyaya taa.

Wulav alɔ Fasiti teeli pasɔyɔ

¹⁰ Mɔrɔyɔ koyaku naatosompɔɔlaya nyɛhku wule, wulav Aselusi haya sɔlɔm. Iɛnɛ hɔlɔmaa iɛna i yaa i tɔmlɛ lataa yɔlaa kataasɛ naatosompɔɔlaya. Mehumaŋ na Pisita na Haapona na Pikita na Apakɛta na Setaa na Kaakasi.

¹¹ Na i heeli-wɛ si: Ma alɔ Fasiti i tayanɛ i ti na i te i kawulaya ntenɔyɔ na i lu ma isɛntaa. Na akewenaa sɔsaa na samaa pɔ nɔ i teu. Mpi tɔ, i isɛntaa ka luwaya pɛ fɛina saala.

¹² Ama Fasiti nɔ kisa luw isɛ wulav siw tɔ. Tɛnaya pɛ haŋa wulav kɛ sɔsɔm, na i pɔnɔnɔ huu.

¹³ Mɔrɔyɔ wulav yɔyɔtɔna isɔtɔlɔhɔsi nyɛntaa. Pa nyɛmɔ kawulaya tɔm hɔvɔ na pɛ kiɛh kɛ. Pɔcɔ pa kɛ layatɔ tasɔlaa.

¹⁴ Mpeyele Pɛɛsi na Metii yɔlaa, Kaasena na Setaa na Atɛmata na Taasisi na Mɛɛsi na Maasena na Memukanɛ. Paa kɛ wulav akewenaa naatosompɔɔlaya kɛ. Pa nyɛmɔ i lotu kɛ na pɔ laki i kawulaya taa kɛ tɛma sɔsɔna.

¹⁵ Mɔrɔyɔ i pɔɔsa-wɛ si: Wulav mɔ, ma tilaa na pɔ heeli Fasiti kɛ tɔm na i kisi tɔ mɔyɔ. Iɛ ye pa kɛɛsɛna kiɛh pɛpɛye pɛ wɛɛ si pɔ lapɛ-i?

¹⁶ Tɛnayaɛ Memukanɛ cɔwa wulav na i akewenaa sɔsaa si: Pɛ taya nyɔ tike kɛ Fasiti nyɛna yem. Ama i kɛɛhna nyɔ akewenaa sɔsaa, na nyɔ tɛtɔ taa yɔlaa tɛnaya.

¹⁷ Pɛlɛ pɛ paasi alaa tɛna kɔ telɛsi-tɛyi tɛma. Iɛna pɔ nyɛni pa paalaa kɛ yem si: Wulav ka yaawa i alɔ na i kisi pote.

¹⁸ Saŋa mayamaɔa Mete na Pɛɛsi pɛ akewenaa sɔsaa alaa ka ni-tɛ. Iɛna pa paalaa yɔyɔtɔyi na pɔ kɛɛsɛyi-wɛ na pɔnɔnɔ kpa-wɛ.

¹⁹ Tɔv, Tacaɔ, ye ma tɔm lapa-ŋ teu, iɛ n yeɛ na pɔ ŋmaa Mete na Pɛɛsi kiɛh wei i layasɛyi tɔ, i takɛlaya taa si, Fasiti i taa tasa nyɔ kiɛh kɔntɛ. Iɛna wulav kpaɣav alɔ kɔfalɔ wei i mɔna pɔ kɔsi i nyɔyɔ tɔ.

²⁰ Ye nyɔ kawulaya sɔsaya kanɛ, ka taa yɔlaa tɛna ni tɔm tɛnɛ, iɛ alaa kɔ nuna pa paalaa. Paa pa kɛ sɛkrɛma yaa sɔsaa.

^a **1:1 Aselusi:** Papiloni wulav kɛ pɔ yaa mɔv na kɔlɔm inɛyi

21 M̄p̄óyó t̄óm nti t̄ə lapa wulav na ı akewenaa ke lelenj, na wulav la isu Memukanj yóyótyu t̄ə.
 22 İlena ı ĩmaa leet̄elənaa na paa həȳəlyu ĩku kv̄ k̄on̄əj na kv̄ ĩmaast̄ə taa. M̄p̄óyó ı tilina ı kawulaya t̄ətu t̄əna taa si, paa apalu wei ı ke s̄os̄ə ke ı t̄əyaga taa ké, na ı ns̄əmle ke paa ȳəȳəti.

2

Isətee p̄əsa wulav alb

1 Waatu wei wulav p̄ááná h̄eewa, İlena ı maγası ı alb Fasiti t̄əm ke ı taa. Na is̄əna ı suwa si ı laki-ı t̄ə.

2 M̄p̄óyó ı t̄əmle nȳəma ná mp̄u İlena pá t̄ə si: Taaaa, pá p̄eeki-ıj p̄eelaa mp̄a pa ta nȳənta apalaa na pa l̄əm luwa t̄ə.

3 Mp̄u t̄ə, kpa akewenaa ke kawulaya həȳəlj̄ə t̄əna taa, na pá koti p̄eelaa telaa mp̄a pa ta nȳənta apalaa t̄ə. Alaa kawulaya t̄əyaga taa ké paa koti p̄eelaa mp̄eȳe Susi ıcat̄e taa. İlena yulb katar̄ə Heke wei ı paas̄əȳəna-we t̄ə ı cele-weȳe mpi mpi paa lak̄əna kac̄əka t̄ə.

4 Na ye nȳá luγu ı s̄ub pa taa wei, İle n̄ k̄p̄aya-ı na ń leeti Fasiti lonte taa.

M̄p̄óyó t̄əm nti t̄ə maγa wulav na ı la mp̄u.

5 Yuta t̄ə n̄ȳəly ı ka wenna Susi ıcat̄e taa, na pá yaa-ı si Maatosee. ı ka ké P̄encamee k̄p̄ek̄əle t̄ə, na ı c̄əs̄ənaa nt̄é Kisi na Simeyi na ı caa kele Yayii.

6 ı na Yuta wulav Yekoniya na lel̄aa ke Papiloni wulav Nepukan̄esaa ka kuuwa na ı pona ı t̄ə.
 7 M̄p̄óyó Maatosee caa neu na İlé ı alb pa s̄əpa, na p̄ə yele sulav ke p̄eel̄ə. Pa yaa-ı si Hatasa na pá c̄uȳusi-ı si Isətee. ı is̄əntaa ka luwaya p̄ə feina. İlena Maatosee k̄p̄aya-ı na ı t̄ə-ı.

8 Waatu wei pa k̄paala wulav t̄əm nt̄əyi mp̄u, İlena pá koti p̄eelaa ke Susi ıcat̄e taa, na Isətee t̄ətu. Na pa paas̄ənl̄ə yulb katar̄ə Heke feñiyi pa t̄ə.

9 M̄p̄óyó Isətee t̄əm lapa apalu n̄ȳəyi teu. İlena Isətee k̄p̄aya-ı na nȳuȳu. T̄ənyaga ı ha-ı k̄p̄ak̄p̄aa ke kac̄əka wontu, na ı ĩh̄uli-ı waau k̄p̄anj̄u ke alaa t̄əyaga taa, na ı cele-ı kawulaya t̄əyaga paas̄ənl̄aa alb nȳəma ke naatosomp̄əȳəlaya.

10 Ama Isətee ta yele na pá nyi si ı ké Yuta t̄ə, teitei isu Maatosee ka kisina-ı t̄ə.

11 Maatosee pukaya alaa t̄əyaga n̄n̄ȳəȳə t̄əe ké na ı naaki Isətee alaaf̄əȳə, na is̄əna pa laki-ı t̄ə.

12 P̄u wee ké si paa p̄eel̄ə wei ı la kac̄əka ke p̄ənyaga t̄əcu isu paa suw alaa t̄ə. Nim mpi pa yaa si miili t̄əȳə pa caal̄əyi saγal̄əȳu ke is̄ət̄ənaa naatos̄o. P̄ə waali na pá saγal̄ə l̄əmp̄ənaa t̄əȳə is̄ət̄ənaa naatos̄o l̄əlv. Pa t̄əj̄ mp̄u t̄əȳə p̄eelaa mp̄e pa puki wulav kin̄ na pá kaas̄əyi t̄əma.

13 Ye p̄eel̄ə wei ı kola t̄əev, ı n̄əka mpi pa cel̄əyi-ı ké na ı k̄p̄eñ̄ə.

14 Taanaya taanaya ké pa pukaya na kv̄ fema t̄ənan̄j, İle pa polo alaa t̄əyaga naale nȳəñka ĩka ka taa yulb katar̄ə Saas̄əkasi feñiyi-we t̄ə. Na ye wulav ta nyuli wei na ı yaa ı h̄əte, İlé u tas̄əyi t̄ənyaga m̄əlȳu.

15 K̄uyan̄ku p̄ə tala Apihayili p̄eel̄ə Isətee pote t̄ə. Isətee ka ké Maatosee neu wei ı ka t̄əkaa isu ı kolul̄ə t̄əȳə. Isətee ta p̄eeki si ı k̄p̄ak̄əyi pul̄əȳu yem. Ama Heke keesa-ı mpi mpi t̄ə, p̄ə t̄ike ke ı k̄p̄ayaa. Isətee t̄əm ka we pa t̄əna mp̄a pa naakaya-ı t̄əȳə teu ké.

16 Wulav Aselusi kawulaya p̄ənyaga naatosomp̄əȳəlaya nȳəñka taa ké pa s̄ubna Isətee ke kawulaya t̄əyaga taa, ke pa is̄ət̄ə naan̄w̄əa nȳəñ wei pa yaa si Tepe t̄ə ı taa.

17 M̄p̄óyó wulav luγu s̄ub Isətee na p̄ə k̄əli ı alaa t̄əna. İlena wulav ĩh̄uli Isətee ke p̄eel̄ee na suulu na p̄ə k̄əli p̄eelaa l̄əmp̄a t̄əna. M̄p̄óyó Aselusi kpa Isətee ke wulav albnȳəñ ke Fasiti lonte taa, na ı tem-ı kawulaya nt̄enuȳu.

18 M̄p̄óyó wulav lapa acima ke Isətee t̄ə. İlena wulav yaa ı waali nȳəma na akewenaa s̄əsa. ı c̄əpa ı t̄ətu yalaa ke lampuu, ı lapa-weȳe kv̄c̄əñ na luγu kol̄əlm̄əȳu na kawulaya t̄əj̄.

19 Waatu wei paa kota p̄eelaa ke t̄əm naale nȳəm t̄ə, Maatosee ka we wulav t̄əmle taa ké t̄əna.

20 Ama Isətee ka t̄əka nti Maatosee ka kis̄əna-ı t̄əȳə. ı ta yele na pá nȳəñ-ı si ı ké Yuta t̄ə. Mpi t̄ə, ı seeki Maatosee ke isu ı ka w̄ev ı t̄ə t̄ə.

Maatosee waas̄əȳu ke wulav

21 Waatu wei Maatosee ka we wulav t̄əmle taa ké mp̄u t̄ə. Kuyaku nakul̄i, kawulaya t̄əyaga n̄n̄əsi t̄əñl̄aa Pikit̄əj na Teleki pa mv̄ wulav na p̄ááná, na pá caakaya-ı niñ t̄əȳə.

22 Maatosee nu mp̄u, İlena ı tayasi Isətee, na İlé ı heeli-t̄əyi wulav.

23 Pa t̄əj̄ə t̄əm nti t̄ə n̄ədh̄ee, İlena pá maγana-t̄əyi mp̄u. M̄p̄óyó pa pusa apalaa asayaa mp̄e pa naale na t̄əȳu. İlena wulav yele na pá ĩmaa t̄əm nt̄əyi ı kawulaya kv̄t̄əst̄əv̄ə tak̄əlaya taa.

3

Haman̄j taa k̄panav ke Yuta nȳəma

1 M̄p̄óyó p̄əle p̄ə waali wulav Aselusi k̄osa Akaki t̄ə Hametata p̄əyal̄ə Haman̄j nȳuȳu na ı k̄pa-ı ı waali t̄ə.

² Ɔlena wulaw su si i kawulaya taa akewenaa tɛna i hɛnti Haman ke ate na pɔ sɛɛ-i. Ama Maatosee nɔ kisa mpɔ inɔ pɔ larɔ.

³ Mɔrɔyɔ akewenaa lelɔa pɔɔsa-i si: Pepe tɔɔ kɛ nn laki isu wulaw suwa tɔ?

⁴ Paa kuyaku ŋkuyɔ pa pɔɔsaya-i mpɔ. Ɔlena i cɔ-we si: Ma kɛ Yuta tɔ. Ntɛna pɔ tayasi-tɔyɔ Haman si pa naaki si i kɔ la isɛna.

⁵ Haman cɛkɛnaa si Maatosee u hɛntɔyɔ-i ate, Ɔlena i pɔɔnɔ huu.

⁶ Haman niwa si Maatosee kɛ Yuta tɔ, pɔ tɔɔ kɛ i caakaya si i kpiisi i na i yɛlaa Yuta nyɔma lelɔa mpɔ pa we Aselusi kawulaya tɛna taa tɔ. Si i ku Maatosee tike tɔ, tɛle tɔ ta maya-i.

⁷ Mɔrɔyɔ Aselusi kawulaya pɛnaya naanɔwa na naale nyɛŋka isɔtɔ kancaalaya nyɛŋ wei pa yaa si Nisanj tɔ i taa Haman mayasa pɛle nte pa yaa si pulim tɔ, si i nyɛŋ kuyaku ŋku i kɔ kpiisi Yuta nyɔma isu i mayasɔyɔ i taa tɔ. Ɔlena pɔ tɔyɔ pa isɔtɔ naanɔwa na naale nyɛŋ wei pa yaa si Ataa tɔ.

Haman mayasɔyɔ si i kpiisi Yuta nyɔma

⁸ Mɔrɔyɔ Haman tɔma wulaw si: Yɛlaa napɛli pa wenna nyɔ tɛtɔ hɔyɔlɛŋ tɛna taa. Pa wɛna pa mpɔa kɛ, pa yaasi ta nɔyɛsɛna yɛlaa lelɔa. Pɔyɛle paa tɔyɛŋ nyɔ kiɛŋ. Ɔle pɔ ta mɔna si nɔ yele-we.

⁹ Ye pɔ maya-ŋ Ɔle n ha nɔyɔ na pɔ kpiisi-we. Ɔle ma kaa lanj pɔ liyitee nyɛyɛtɔ ke tɔɔnɛnaa ŋmɔnyɔ nuɔnɔwa (300) na mɔ cɛla kawulaya liyitee paasɛnlaa na pɔ tɔ kpancoou taa.

¹⁰ Mɔrɔyɔ wulaw lɛsa i kukuule nte i yɔsɔyɛna tɔ na i cɛla Yuta nyɔma kolontu Haman.

¹¹ Ɔlena i tɔm-i si: Ma ha-ŋ yɛlaa mpɛ na pa liyitee, lana-weyɛ isɛna n caa tɔ.

¹² Mɔrɔyɔ Haman kota wulaw takɛlasɔ ŋmaalaa ke isɔtɔ kancaalaya nyɛŋ kuyɛɛŋ naanɔwa na tooso wule. Ɔlena pɔ ŋmaa takɛlasɔ ke tɛtɔ fɛŋlaa na kɔmatariɛna sɔsaa na nyɔyɔ nyɔma. Mɔrɔyɔ pa tɛlɛsɛna paa piitim mpi pɔ taa, na pɔ tɔ wulaw hɛtɛ na i kuyɔsɔm.

¹³ Mɔrɔyɔ pa tilina lɛɛtɛlɛnaa mpɛyɛ tillaa ke pa tɛtɔ tɛna taa si pɔ kpiisi Yuta nyɔma tɛna tɔpaɔ. Pɔ kpaɔaw kɔkpaɛtɛlaa na piya tɔ. Ɔlena pɔ kuu pa wɛnɔv tɛnaya kuyaku kolɔmɔyɔ taa kɛ pa isɔtɔ naanɔwa na naale nyɛŋ Ataa kuyɛɛŋ naanɔwa na tooso wule.

¹⁴ Pɔ wɛɛ si pɔ tɛlɛsɔ lɛɛtɛlɛnaa mpɛ pa tɔm ke paa tɛtɔ hɔyɔlɛŋ ŋku kɔ yɛlaa kɛ, na paa wei i sɔɔlɔ pɔ kuyaku ŋku kɔ wule.

¹⁵ Mɔrɔyɔ tillaa tɛna asewa isu wulaw ka heeluyɔ-we tɔ na pɔ kraali tɔm ntɔyɔ Susi icate taa. Wulaw na Haman pa caɔaa na pɔ nyɔɔki, Ɔlena tɔm nti tɔ cɔki icate.

4

Maatosee sɛlɔmɔyɔ ke Isətɛɛ si i sɛna-we

¹ Maatosee niwa pɔ tɛna mpi pɔ laki tɔ. Ɔlena i cɛli i wontu na lanjwakɛlle na i suu lɔyaya nyɛntɔ. Na i pɛli i nyɔyɔ taa kɛ tɔlɔma, na i cɔɔ icate na i maki kapusi.

² Mɔrɔyɔ i pola kawulaya nɔnɔyɔ na i sɛŋ tɛna. Mpi tɔ, pa kisina lɔyaya wontu suulaa ke nɔnɔyɔ ŋkɛyɛ.

³ Paa tɛtɔ hɔyɔlɛŋ ŋku kɔ taa kɛ wulaw tɔm nti tɔ talaa, Yuta nyɔma lanj wakɛlɔyɔ kɛ tɔtɔyɔtɔyɔ. Na pɔ hɔkɔyɔ nɔɔsi na pɔ wiiki na pa payɛle suuki lɔyaya wontu, na pɔ hɛntɔyɔ tɔlɔma taa.

⁴ Mɔrɔyɔ Isətɛɛ tɛmlɛ nyɔma alɔnyɔma na yɛlaa kataasi pa polaa na pa heeli Isətɛɛ ke Maatosee lanjwakɛlle tɔm. Ɔlena sɔyɔntɔ kpa Isətɛɛ ke sɔsɔm na i tilina Maatosee ke wontu, si i wɔyɔsi i lɔyaya nyɛntɔ. Ɔlena Maatosee kisi.

⁵ Tɛnaya Isətɛɛ yaa katarɛna Hataki wei wulaw ka cɛla-i si i laki-i tɛmlɛ tɔ na i tili-i si: Polo nɔ pɔɔsi Maatosee si pepe larɛna.

⁶ Mɔrɔyɔ Hataki pola Maatosee kiɛ ke kawulaya tɔyɔyɔ nɔnɔyɔ tɛnaya icate patɛma taa.

⁷ Ɔlena Matosee kɛɛsi-i pɔ tɛna mpi pɔ mayana-i tɔ. I kɛɛsa-i tɔtɔyɔ liyitee isɛna Haman su i nɔyɔ si, ye i luna Yuta nyɔma tɛkɛle i kɔ tɔ wulaw kpancoou taa tɔ.

⁸ Ɔlena Maatosee cɛle-i Yuta nyɔma kuyɔ tɔm nti pa kraala Susi taa tɔ pɔ takɛlaya si: Cɛla Isətɛɛ na nɔ kɛɛsi-i pɔ tɛna. Si polo wulaw kiɛ na nɔ wiina-i na nɔ sɛlɔm-i suulu ke Yuta nyɔma tɔm.

⁹ Mɔrɔyɔ Hataki polaa na i heeli Isətɛɛ ke Maatosee tɔm nti.

¹⁰ Tɛnaya Isətɛɛ mɛŋna Hataki si i heeli Maatosee si:

¹¹ Pɔ kpaɔaw wulaw tɛmlɛ nyɔma tɛna, na i tɛtɔ hɔyɔlɛŋ yɛlaa tɛna tɔ, pa nyɛmɔ si paa apɛlɔ yaa alɔ sɔɔna wulaw taya tɔɔ na pɔ ta yaa-i, sɛm kɛ. Ama wei wulaw kɔ hulɔ i wɔla kpɔtɔyɔ si i yaa-i tɔ i paasi kɛ. Pɔyɛle ma kuyɛɛŋ hiu na naanɔwa kɔlɔ wulaw ta yaata-m i cɔlɔ.

¹²⁻¹³ Tɛnaya Maatosee tilaa si pɔ heeli Isətɛɛ si: Taa hɔv si nyɔ tike n kɔ fitina sɛm si n we wulaw tɔyɔyɔ taa tɔ pɔ tɔ yoo.

¹⁴ Ama ye ń kisa tɔm tənɛ tɔ paasənaɗ, pu waasi Yuta nyáma. Iɛ nyá na nyá tɔyaya nyáma ma tənaya nté. Halɪ ntanyi pə mayamaɗa pə tɔ kɛ n pəsa wulaw alɗ.

¹⁵ Mprɔ́yó Isətee tilaa si pa heeli Maatosee si:

¹⁶ Polo ń koti Yuta nyáma mpa pa we Susi tɔ pa tənna na pá həkɔ nɔɔsi ke ma tɔ kɛ kuyeyɛn tooso. I taa tɔyɔ í taa nyɔɔ, paa ilim paa ahoɔ. Ma na ma tɔmlɛ nyáma alɗnyéma taa həkɔ nɔɔsi ke mpu tɔtɔ. Paa na kiiu weɛ tɔ, maa sɔw wulaw tɔɔ, na ye maa si ma si.

¹⁷ Mprɔ́yó Maatosee tɛwa na í la pə tənna mpi Isətee heela-ɪ tɔ.

5

Isətee yaa wulaw na Haman ke tɔyɔ

¹ Mprɔ́yó pa nɔhəkɔtɔ kuyaku tooso nyɛnkɔ wule, Isətee suu ɪ kawulaya wontu na í polo na í səŋ wulaw taya tɔɔ. Na wulaw náa caya ɪ kawulaya kumte tɔ kɛ nɔnɔkeelasi.

² Waatu wei wulaw na Isətee na í səŋna mpu, ilɛna Isətee nyɔyɔ te na wulaw huli-ɪ ɪ wula kprátúyó na Isətee polo í tokina kɔ nɔyɔ taa.

³ Mprɔ́yó wulaw pɔɔsa-ɪ si: Alaafaya keɛ? Heeli-m mpi n caaki tɔ, paa ma kawulaya hɔyɔlɗyɔ maa ha-ŋ.

⁴ Ntɛna Isətee cɔ si: Hai, ma cɛ, alaafaya kɛ. Ma caa kɛ si nyana Haman í kɔɔ ma tɛyɛ saŋa na í tɔyɔ.

⁵ Mprɔ́yó wulaw tila kprakaa ke Haman waali si pá polo Isətee tɛyɛ tɔyɔw isu ilɛ ɪ nyulɗyɔ tɔ. Ilɛna pá tɛɛ.

⁶ Pa nyɔɔkaya sɔlɔm ke waatu wei ilɛna wulaw pɔɔsi Isətee si: Pepeye n nyulɗyɔ yee? Paa ma kawulaya hɔyɔlɗyɔ, maa ha-ŋ.

⁷⁻⁸ Mprɔ́yó Isətee si: Hai, ma cɛ, nti ma nyulɗyɔ teu tɔyɔkɛ si cele nyana Haman í kɔɔ ma tɛyɛ tɔyɔw tɔtɔ. Iɛ maa heeli-ŋ nti tɔ weɛ tɔ.

Haman caaki Maatosee kɔyɔ

⁹ Mprɔ́yó Haman luna Isətee tɛyɛ kuyaku ŋkɔ na laŋhulɔmlɛ sɔsɔɛ. Ilɛna í mayana Maatosee ke wulaw tɔyaya nɔnɔyɔ, ama Maatosee ta kuli yaa í nyɔyɔlɛ si ɪ sɛɛki Haman, ilɛna pááná huɗ Haman.

¹⁰ Ilɛna í kpa ɪ ti na í kpe na í tili na pá yaa ɪ taapalaa na ɪ alɗ Seɛɛsi.

¹¹ Mprɔ́yó Haman sama ɪ ti na ɪ wɛnaɗ sɔsɔɔm na ɪ pɔyalaɗ kɔpiŋ. Na teeli wei wulaw tɔ-ɪ na í kpa-ɪ ɪ akewɛnaɗ na ɪ waali nyáma pa nyɔyɔw tɔ.

¹² Pɛɛ pə paasi, na í tasa si: Ma tike təkɔŋ kɛ Isətee lɛsaa si ma su wulaw na tɔ tɔyɔ ɪ tɛ. Pɛ́ɔ cele ma na wulaw tɔ tasɔyɔ Isətee tɛyɛ mɔlɗyɔ na tɔ tɔyɔ tɔtɔ.

¹³ Ama ma mayana Yuta tɔ Maatosee ke wulaw tɔyaya nɔnɔyɔ. Ilɛna ma laŋle wakɛli na má sɔɔ tənɛ inɪ tɔ tənna tɔ tɔɔ.

¹⁴ Mprɔ́yó Haman alɗ Seɛɛsi na ɪ taapalaa tənna tɔma si: Pá saaki tesika na ká kuli isu mɛɛtɔlɛnaa hiu na kakpasɪ. Ilɛna cele tanan ŋ sɛlɛmi wulaw na pá pusi Maatosee na-ke. Iɛ nyana wulaw í ká polo tɔyɔw na laŋhulɔmlɛ.

Tənaya tɔm tənɛ tɔ maya Haman, na í lá na pá saaki tesika.

6

Wulaw kusɔyɔ ke Maatosee nyɔyɔ

¹ Mprɔ́yó ahoɔ anɪ wulaw ta pəsi na í too. Ilɛna í yele na pá kɔna kɔtɔɔsɔtɔ takɔlaya na pá kala-ɪ-kɛ.

² Tənaya pa mayana ka taa si: Maatosee ka kula wulaw tɔyaya tanlaa Pikitan na Tɛɛki pa waali. Waatu inɔyɔ pɛɛ pa caakaya wulaw ke niŋ tɔyɔ.

³ Keɛna wulaw pɔɔsi si: Na pepeye pa kusɔna Maatosee nyɔyɔ ke mpu inɪ pə tɔɔ? Ntɛna tɔmlɛ nyáma si pa ta laɪ-ɪ pulɗ.

⁴ Mprɔ́yó wulaw pɔɔsaa si: Awe wɛ taya tɔɔ?

Iɛ pu pana Haman ka polaa si ɪ sɛlɛmɔyɔ wulaw si pá pusi Maatosee na tesika ŋka paa saakaa tɔ.

⁵ Ntɛna tɔmlɛ nyáma heeli wulaw si: Haman səŋna taya tɔɔ. Ilɛna wulaw si: I sɔw.

⁶ Haman sɔwɗa ilɛna wulaw pɔɔsi-ɪ si: Ye wulaw caa ɪ kusɔ yulɗ nyɔyɔ, pepeye paa laɪ-ɪ?

Mprɔ́yó Haman huɔwɗa ɪ taa si: Ma nyɔyɔw ke ɪ caa kusɔyɔ.

⁷ Ntɛna í cɔ wulaw si:

⁸ Tacaɗ, cɛɛ-ɪ nyá kawulaya wontu, na nyá kprayanɗ wei pa tema ntenuyu tɔ.

⁹ Ilɛna nyá akewɛnaɗ taa nɔyɔlɗ suu-ɪ wontu nti na í cayaɗ-ɪ kprayanɗ tɔɔ. Ilɛna í cɔɔna-ɪ ɪ cɛtɛ nɔnɔsi tɛɛ, na í kpraalɔyɔ si: Iɪ naaki isəna wulaw laki yulɗ wei ɪ nyɔyɔ ɪ kusɔyɔ tɔ.

¹⁰ M̄p̄r̄ȳḡ wulaw t̄oma Haman̄ s̄i: K̄p̄aḡa wontu ke n̄ōn̄ō na k̄p̄aḡan̄, is̄u n̄ ȳoḡot̄aa t̄o. Polo n̄ la m̄p̄r̄ȳḡ Yuta t̄o Maatosee, wei i we ma t̄emle taa k̄e ma n̄ōn̄ȳo t̄ee t̄o. Taa s̄ō mpi n̄ ȳoḡot̄aa t̄o p̄ t̄aa pul̄b.

¹¹ T̄on̄aya Haman̄ k̄p̄aḡa wontu na k̄p̄aḡan̄ na i suu Maatosee. Ilena í c̄ōna-i ícate n̄ōn̄ōs̄i t̄ee k̄e k̄p̄aḡan̄ t̄ō. Na í k̄p̄aal̄ȳi l̄ōl̄o s̄i: Ii naaki ís̄ena wulaw laki yul̄b wei i nȳuȳu i kus̄ȳȳi t̄o.

¹² P̄ waali k̄e Maatosee m̄ela wulaw n̄ōn̄ȳo kin̄. Ilena Haman̄ náá se na í suu i t̄ayaḡa na í taka i ísent̄ō na lan̄wak̄elle s̄ōs̄ōle.

¹³ M̄p̄r̄ȳḡ i k̄eesa i al̄b S̄el̄eesi na i layat̄u tas̄elaa t̄on̄aya mpi p̄e maḡana-i t̄o. Ilena pele pá t̄om̄-i s̄i: Maatosee wei i ísent̄aa p̄e suu-ḡ t̄isuȳu ke ísent̄ō t̄o, i k̄e Yuta t̄o k̄e. N̄ kaa k̄p̄aḡa pul̄b̄ȳu i t̄ō, n̄ k̄p̄isaa k̄e.

¹⁴ Pa t̄oḡna m̄p̄r̄ȳḡ ȳoḡot̄uȳu ile wulaw tillaa k̄om̄aȳale na pá yaa Haman̄ ke k̄p̄ak̄p̄aa s̄i í na wulaw pá polo Isǎtee t̄eȳe t̄oȳu.

7

Haman̄ k̄uȳv

¹ M̄p̄r̄ȳḡ wulaw na Haman̄ pa pola Isǎtee t̄eȳe t̄oȳu.

² Waatu wei pa c̄aȳa sul̄om̄ nȳōō ilena wulaw p̄ōōs̄i Isǎtee ke kolom̄tu nti i ka p̄ōōsa-i tete t̄o s̄i: Pepeye n̄ nyul̄ȳi yee? Paa ma kawulaya h̄ȳōl̄ȳu maa ha-ḡ.

³ M̄p̄uȳule Isǎtee s̄i: Hai, ma ce, ma nyul̄ȳi k̄e s̄i n̄ ȳa má na ma ȳelaa t̄á wees̄in̄.

⁴ P̄ t̄aya pul̄b, pa p̄eeta-t̄o s̄i pa lent̄ȳi na pá k̄piisi-t̄u. Ye paa p̄eeta-t̄uȳu s̄i t̄o t̄oȳo yomle, maa sum̄aya ma taa n̄oki na má kayat̄ȳi-ḡ.

⁵ M̄p̄r̄ȳḡ wulaw p̄ōōsa Isǎtee s̄i: Pepee, awe maḡas̄ena m̄p̄r̄ȳḡ i taa? Le-t̄u?

⁶ N̄tena Isǎtee s̄i: Tá kolontu s̄ōs̄ō in̄ȳōle isayaw Haman̄ in̄e.

T̄on̄aya Haman̄ t̄on̄ȳu l̄bla pee ke wulaw na Isǎtee pa ísent̄aa t̄ona.

⁷ Ilena wulaw kol̄ona p̄ááná ke t̄et̄oȳole na í lu n̄ōn̄ȳo t̄ee k̄e t̄uȳ t̄ee. Haman̄ cek̄onaa s̄i i t̄om̄ t̄ema, ilena í saali Isǎtee kin̄ na í wiikina-i s̄i: Waasi-m.

⁸ Wulaw luna awal̄i na í suu, ile i maḡana Haman̄ lun̄a Isǎtee t̄eaȳale nt̄e. M̄p̄uȳule wulaw map̄a kapuka s̄i: P̄e k̄p̄eḡna ma al̄b na n̄ k̄p̄iki íleȳe ma ísent̄aa c̄one t̄oto?

Wulaw n̄ȳo t̄a tu tiita ate. Ilena t̄emle nȳóma h̄ok̄o Haman̄ ísent̄ō. M̄p̄r̄ȳḡ pa h̄ok̄aya m̄pa p̄e wee s̄i pá k̄o t̄o.

⁹ M̄p̄r̄ȳḡ t̄emle nȳóma taa lelu wei pa yaa s̄i Hapona t̄o i heela wulaw s̄i: Haman̄ ka saaka tesika na ká kul̄i m̄eet̄el̄onaa hiu na kakpasi ke i n̄ōn̄ȳo t̄ee s̄i, i pusiḡi Maatosee wei i ka waasa-ḡ t̄o. Ilena wulaw s̄i: Pa pusi-i t̄ona.

¹⁰ Ilena pá pusi-i na tesika ḡka i ka saaka Maatosee t̄ō t̄o. Ilena wulaw p̄ááná t̄ii t̄afe.

8

¹ M̄p̄r̄ȳḡ wulaw Aselusi hawa Isǎtee ke Yuta nȳóma kolontu Haman̄ t̄ayaḡa na i nȳom̄ t̄ona ke k̄uȳako ḡkv. Ilena Isǎtee hul̄i wulaw ke Maatosee s̄i in̄i i lul̄ȳu t̄o ke-i. N̄tena wulaw náá yaa Maatosee

² na í cele-i kukuule nte i ka mu Haman̄ kin̄ t̄o, na Isǎtee su-i Haman̄ t̄ayaḡa paas̄en̄lo.

Wulaw s̄anav ke Yuta nȳóma

³ M̄p̄r̄ȳḡ Isǎtee tasa wulaw ke ȳoḡot̄on̄av. I hota i n̄ōōhe t̄ee k̄e na wula na í wiina-i s̄i: S̄eḡsi isayatonaa m̄pa Akaki t̄u Haman̄ ka t̄ayana Yuta nȳóma t̄ō t̄o.

⁴ Ilena wulaw hul̄i Isǎtee ke i wula k̄p̄at̄óȳḡ na í kul̄i na í s̄eḡ i ísent̄aa.

⁵ Na í t̄o s̄i: Hai ma ce, ma caa s̄i n̄ yele na pá ḡmaa na pá s̄eḡsi t̄om̄ nti Akaki t̄u Hametata p̄ȳal̄b Haman̄ ḡmaawa s̄i, pa k̄o Yuta nȳóma m̄pa pa we nȳá kawulaya tet̄u t̄ona taa t̄o.

⁶ Ma kaa p̄esi na má nȳon̄ȳi ma ȳelaa s̄om̄ ke m̄pu.

⁷ M̄p̄r̄ȳḡ Aselusi c̄o Isǎtee na Yuta t̄u Maatosee s̄i: Ii naa ma ha Isǎtee ke Haman̄ t̄ayaḡa. Ma yelaa na pá pusi-i na tesika ke timpi i t̄u Yuta nȳóma t̄ō k̄e nin̄ t̄o.

⁸ M̄pu t̄o, ma kaa p̄esi na má layasi t̄om̄ nti pa suna ma h̄ete na pá t̄u ma k̄uȳos̄um̄ t̄o. Ie í ḡmaa leet̄eli ke ís̄ena í caaki s̄i pá waasi Yuta nȳóma t̄o. I ḡmaa-i na ma h̄ete taa na í t̄u ma k̄uȳos̄um̄.

⁹ M̄p̄r̄ȳḡ Maatosee k̄ota wulaw tak̄elasi ḡmaalaa ke k̄uȳako ḡkv ku maḡam̄aya. P̄u k̄e pa ís̄ot̄o tooso nȳeḡ Sifan̄ k̄uȳako hiu na tooso nȳeḡku wule k̄e. Ilena pá ḡmaa tak̄elasi ke Yuta nȳóma na tet̄u feḡl̄aa, na tet̄u h̄ȳōl̄eḡ nin̄uwa na hiu na naatosomp̄ȳoḡol̄aya (127). P̄e k̄p̄aḡan̄ hat̄oo Ent̄i hal̄ena Itiyopii t̄o, p̄e k̄om̄ataḡnaa s̄os̄aa na nȳuȳu nȳóma ke pa ḡmaawa na pá tel̄es̄ona paa piitim̄ mpi p̄e taa. Na Yuta nȳóma t̄om̄ taa t̄ot̄o.

¹⁰ Wulaw Aselusi h̄ete ke pa ḡmaanaa na pá t̄u i k̄uȳos̄um̄. Ilena tillaa c̄aȳa i k̄p̄aḡan̄eḡ sewa nȳeḡ na pá p̄ona leet̄el̄onaa m̄peye tet̄u t̄ona taa.

¹¹ Leeətələnaa mpe pa taa tənaya wulaw ha nəyo ke tetu təna taa Yuta nyəma si: I kpeyeli na i tanj. Paa piitim mpi pə yəlaa i kəma-meye yoonaw i ku-we, na i kpejna pa alaa na pa piya na i kuu pa wənaυ.

¹² Isətu naanowa na naale nyəh Ataa kuyaku naanowa na tooso nyəhku wule maɣamaɣa ke i ká la mpu inəyi tetu təna taa.

¹³ Pu wəe si pá teləsi leeətələnaa mpe pa təm ke paa tetu həyoləyo ηku ku yəlaa ké, na pécó Yuta nyəma səolə pu na pá leeeti pa kolontunaa ke kuyaku ηku ku wule.

¹⁴ Tillaa nu wulaw təm ntəyi mpu lena pá kpa kawulaya kraɣanəh təo na pá həkə na pá tee. Ḿpóyó pa heela təm nti tətəyo Susi icate taa.

¹⁵ Ḿpóyó Maatosee lu wulaw te, na i suu kawulaya wontu na pá lii-təyi akpaayala na tə huləmaa, na kroηkrontu toj nyəntu capa koseem na i tema wula ntenuyu. Ilena Susi icate nyəma wiliti.

¹⁶ Ḿpóyó pə heesa Yuta nyəma lanja ke səsəm na pá nu lelen na pə kosi pa nyuɣo.

¹⁷ Ḿpóyó wulaw təm nti tə tala paa tetu həyoləyo ηku, na paa icate nte tə taa. Ilena Yuta nyəma lanja huləmi katatəlaya na pá lá acima. Ḿpóyó səyontu kpa piitim lempi nyəma na pa taa paɣale mo Yutaito.

9

Yuta nyəma leeətyo

¹ Waatu wei pə tala pa isətu naanowa na naale nyəh Ataa kuyaku naanowa na tooso nyəhku wule, isu tetu nyəma ká ηmakəli Yuta nyəma isu wulaw ka suu tə. Ilena pá laɣasi na Yuta nyəma məli-weye ηmakəlyo.

² Ḿpóyó Yuta nyəma kəta paa icate nte tə taa ké tetu təna taa, na pá tanj na pá yoonə mpa pa puki pa kuyə tə. Ama Yuta nyəma təm lapa yəlaa ke səyontu ke teu. Pa taa nəyolə ta pəsi na i la-weye pulə.

³ Ḿpóyó Maatosee təm lapa səyontu ke akewenaa səsaa, na tetu feŋlaa, na kumatəjnaa səsaa, na kawulaya taa nyuɣo nyəma, na pá seena Yuta nyəma təo.

⁴ Mpi tə, Maatosee nyuɣo ka kula i təmle taa ké na i hətə yaa na pá tala tetu həyoləh təna taa, na i toj səsəyi tam.

⁵ Ḿpóyó Yuta nyəma kəwa pa kolontunaa tənaya səsəm, na pá lana mpa paa caaki-we təyo isəna pa səlaa tə.

⁶ Pa kowa yəlaa nasəle na nuɣowa (500) ke Susi icate taa.

⁷⁻¹⁰ Ḿpóyó pa kowa Yuta nyəma kolontu Hametata pəyalə Haməh pəyalaa naanowa. Pa həla nté Pasanetata, na Taləfəh, na Asəpata, na Polata, na Ataliya, na Alitata, na Paamasetə, na Alisayi, na Alitayi, na Fəyesata. Ie pa ta kuu pa wənaυ.

¹¹ Ḿpóyó pa heela wulaw ke kuyaku ηku ku maɣamaɣa ke yəlaa isəna pa kəwa Susi icate taa tə.

¹² Ilena wulaw heeli Isətee si: Yəlaa nasəle na nuɣowa (500) ké Yuta nyəma kəwa Susi icate taa tike, na pə səsəna Haməh pəyalaa naanowa. Isəntə pa kaə lanj kuyə ke səsəm ke tetu həyoləh leləh taa. Ye n nyuləyi puləpu tətə, le n sələmi-m, maa ha-η-wi.

¹³ Ilena Isətee si: Hai, ma ce, ma caa ké si ŋ ha Yuta nyəma ke kuyaku ke cele isu sanja na pá pusi Haməh pəyalaa naanowa wei pa kəwa mpu tə na tunj.

¹⁴ Ḿpóyó wulaw ha nəyo na pá kraali ḿpóyó Susi icate taa na pá pusi-we na tunj.

¹⁵ Pə fema pa isətu Ataa kuyeeh naanowa na liyiti nyəhku wule, lena Susi icate taa Yuta nyəma ku yəlaa ηmənuyə nuɣowa (300). Ama pa ta kuu pa wənaυ.

¹⁶ Ḿpóyó tetu həyoləh leləh taa Yuta nyəma kətaa na pá tanj pa kulaa. Haləna pá ku pa kolontunaa na mpa paa caa-we tə pa taa ké yəlaa iyisi nutoso na naanowa na kakpası (75000). Ie pa wənaυ ke pa ta kuu.

¹⁷ Pa isətu naanowa na naale nyəh kuyaku naanowa na tooso wule ke pə lapa mpu. Pə fema naanowa na liyiti nyəhku lena pá lá kuləye acima kuyaku səsəw.

¹⁸ Ama kuyaku naanowa na tooso na liyiti taa ké Susi icate taa Yuta nyəma ná kətaa na pá ku pa kolontunaa. Ilena pá lá naanowa na kakpası nyəhku ke acima kuyaku səsəhku.

¹⁹ Pə təo ké ye pə tala pa isətu naanowa na naale nyəh Ataa, kuyaku naanowa na liyiti nyəhku wule, acaləe səkpena taa Yuta nyəma lakı acima ké na pá haaki təmaɣa kuəwəh.

Acima kətəwəe

²⁰ Ḿpóyó Maatosee ηmaa kuyeeh inı i təm na i tilina Yuta nyəma mpa paa we tetu təna taa tə. Paa pəcəlo pəcəlo nyəma, paa pəooluη nyəma.

²¹ Na i si su: Paa pənəya ηka i ká təyo mə isətu naanowa na naale nyəh Ataa kuyaku naanowa na liyiti na naanowa na kakpası wule ke acima.

²² Mpi pə tɔɔ tɔ, kuyeyɛɛ ɪnəyi Yuta nyóma fita pa kolontunaa. Isətu ɪni ɪ taa ké pa lanwakəlle pəsa lanhulomle na pa wahala náá pəsi kɔpantu. Pə tɔɔ ké pə wɛɛ sɪ pá tɔyɔ acima ke kuyeyɛɛ ɪni na pá ha pa təma na kɔnyɔntɔnnaa ké kɔcɔɔɛɛ.

²³ Ḿpóyó Yuta nyóma mɔwa nti Maatosee ɲmaawa tɔ na pá su sɪ: Tí lakɪ ɲ́póyó paa pənaɣa ɲka.

²⁴ Ntɛna Maatosee tɔɔsɪ-wɛ sɪ Akakɪ tɔ Hametata pəyalɔ Hamanɲ wei ɪ ké Yuta nyóma kolontu tɔ ɪ ka tɛma ɪ taa ké sɪ ɪ kpiisiyi-tɔ. Haləna ɪ maɣasɪ pəle nte pa yaa sɪ Pulim tɔ, na ɪ sɪna ta kɔyɔ kɔyaku.

²⁵ Ama Isətee ná wulaw, ɪlɛna ɪlé ɪ ɲmaa, na isayatu nti Hamanɲ ka tɔ ɪ taa ké Yuta nyóma tɔɔ tɔ, tɔ mɔli ɪ nyɔyɔ taa. Pə tɔɔ ké pa pusa ɪ na ɪ pəyalaa na tuɲ.

²⁶ Pə tɔɔ ké pa ha kuyeyɛɛ ɪnəyi pəle maɣasɔyɔ hətɛ sɪ Pulim. Ḿpóyó pa kɛɛsəna lɛɛtəli taa tɔm, na nti tu maɣana-wɛ tɔ. ɪlɛna

²⁷ pá sɪ sɪ pá na pa piya na Yuta tapəsəlɛɲ paa tɔki acima ke kuyeyɛɛ ɪnəyi paa pənaɣa ɲkaya teitei ɪsu Maatosee sɪw tɔ.

²⁸ Pə wɛɛ sɪ tɛtu təna taa Yuta nyóma təna na pa waali lɔlɔɲ nyóma paa tɔki Pulim acima anɛɣɛ tam tɔɔ ké, pa kaa sɔɔ a tɔɔ.

²⁹ Ḿpóyó Isətee na Yuta tɔ Maatosee pa tasa lɛɛtəli naale nyəɲ ke ɲmaa sɪ pə sɔɔsɪ kancaalaya nyəɲ ke tɔɲ ke Pulim tɔm taa.

³⁰ Aselusi tɛtu hɔyɔlɛɲ nɪnɔwa na hiu na naatosompɔyɔlaya taa (127), Yuta nyóma ke pa ɲmaa lɛɛtəlɛnaa mpe sɪ pə ha-wɛɣɛ alaafəya.

³¹ ɪlɛna pa na pa waali lɔlɔɲ nyóma pa tɔki Pulim acima anəyi kuyeyɛɛ wei Isətee na Maatosee pa sɪ-wɛ tɔ. Pa yɔyɔta nəhɔkɔtu na wula nna paa wii na pə fɛɛ acima kuyeyɛɛ ɪni tɔ pə tɔm.

³² Ḿpóyó Isətee lapɔ na Pulim acima pəsi pɔlɔ sɔsɔəm. ɪlɛna pá ɲmaa-təyi takəlaya taa.

10

Maatosee waasɔyɔ ke Yuta nyóma

¹ Ḿpóyó wulaw Aselusi tɔ lampuu ke tɛtɔnaa mpa pa təna ɪ tɔyaa tɔ pa yəlaa, haləna pə kɔpɛnna tɛtu nti ɪɔm cɔɔnaa tɔ.

² Pa kɛɛsa Aselusi təma lɛnna nna a huləyi ɪ tɔɲ na ɪ pəsɔyɔ tɔ, na ɪsəna ɪ kɔsa Maatosee nyɔyɔ tɔ pə tɔm ke Metii na Pɛɛsɪ awulaa takəlaya taa.

³ Yuta tɔ Maatosee ka kɛna wulaw waali tɔ təkɔpɛm. ɪ paasayana ɪ Yuta nyóma ke teu ké. ɪlɛna pɛle pá tɔyɔna-ɪ na pa luɣu sɔv-ɪ teu.

SOOPU TOM TAKELAYA Kutulutu

Takelaya kanε ka taa kε pa keesεyι apalε wei pa yaa sι Soopu tο ι tοm. I ka tοma teu kε ι feina isayatiya. Halεna ulεyοv nάa tο sι Isο ha Soopu tεyε ι tonte we teu. Mpyyυ Isο yelaa na pε mayasi Soopu na pε kpiisi ι piya, na ι wenav tεna, na ι alaaɸaya tοtο. Paa na mpυ Soopu ta lο tεnη. Ama ι cekεnaa kε sι Isο kelε pε tεna pε tυ na ι lakι isεna ι caaki tο. Pε waah kε Isο mεnηna Soopu ke ι wenav mpi pu kpiisaa tο pε tεnaya tοm naale.

Isεna pa ɸaya Soopu takelaya tο:

Soopu tοm tεε kutulutu, titite 1-2

Soopu na ι taapalaa tooso, titite 3-31

Ilihu kuyεyεtutυ, titite 32-37

Isο kuyεyεtutυ, titite 38:1-42:1-6

Kutεkεtυ, titite 42:7-17

Satanι mayasuyυ ke Soopu ke tοm kancaalaya nyεm

¹ Apalε nεyεlε ι ka wenna Wusi tetυ taa, na pά yaaki-ι sι Soopu. Apalε unι ι feina kawaliya, ι tεnεyι tampana, ι nyanηna Isο, na ι cεlεyι isayatu.

² Soopu ka lula apalεpiya ke naatosompɸεyεlaya kε, na pεelaa tooso.

³ I wena tεmle nyεma ke tuutuuma. Yooyoonaa nά we iyisi tooso (3000), naaη kuhaleη ke nasεle na nunwa (500). Kpanasι nά we nasεle na nunwa (500), heeη ke iyisi naatosompɸεyεlaya (7000). Apalε unι ι nyuyυ ka kεlεna kulvyo ke ilim tεlule tetυ taa.

⁴ Ye ι pεyalaa ι keesaa, pa lakι acima kε na pά kaasεyι tεma. Pa yaaki pa newaa alυ nyεma tooso, na pά cεaki tεma te na pά tεki na pά nyεaki.

⁵ Ye pa cεε pa tεna pa te na pά cuyusi, ile Soopu koti ι piya na ι la-weyε nyεεη tεε asilima keelvyo kεtaya. Ku feη tananη, ilena ι kulε lεη, na ι lά paa wei ι nyuyυ taa kε kεtaya ηka kεkε lusa ka tεna tο. Mpi tο, Soopu mayasaya ι taa kε sι, ntanyι ι piya tuwa Isο na sι wakεlεna-ι sι lotu taa. Mpyyυ ι lakaya tam.

⁶ Mpyyυ kuyaku nakulι isεtaa yεlaa*ɸa* pola Tacaa kinη, na Satanι we pa heku. ^a ι yεyεtaa kε sι Isο pεyalaa. Ama tά tuwa sι isεtaa yεlaa.

⁷ Ntεna Tacaa pεεsι-ι sι: N luna le?

Satanι sι: Ma luwaya sι ma cεaki tetυ.

⁸ Kelena Tacaa sι: Isεntε n ta laη ma tεmle tυ Soopu ke nav. I feina saala kε ate. I feina kawaliya, ι tεnεyι tampana, ι nyanηna-m, na ι cεlεyι isayatu.

⁹ Mpyyυle Satanι nεyε tεkpav sι: Yem tεε kε Soopu nyanηna-η?

¹⁰ N kenta ι na ι yεlaa na ι wenav pa tεε, na η kooli ι kulapεm ke kupantυ. Halεna ι tεla hukι katatεlaya ke tetυ taa tο se.

¹¹ Tεε, tο ninη ke Soopu wenav tεε na η nά. Ye ilε ι ta tuv-η ile ma yele nεyε.

¹² Mpyyυle Tacaa tεma Satanι sι: Ma tuwa Soopu kowεnam ke nyά ninη taa. Ama taa tokina ι mayamaya kε. Ilena Satanι yele Tacaa na ι tεε.

¹³ Mpyyυ kuyaku nakulι Soopu pεyalaa, na ι pεelaa, pa we pa taalυ te, na pά tεki na pά nyεaki.

¹⁴ Iε tεmle tυ nεyεlε pola Soopu kinη ntε na ι heeli-ι sι: Tε halayana naaη ntε na kpanasι nάa tεki tεna.

¹⁵ Tεnayaλε Sapa nyεma tii tά tεε, na pά kό tεmle nyεma lelaa, na pά kuu tεla. Ma tike ma fitina na mά kεε sι ma heeliyι-η.

¹⁶ Tεmle tυ unι ι nεyε ta tu tiita ate ile tεmle tυ lelυ nά kamayale, na ι tο sι: Tεv tii heeη kalεkεη na tεmle nyεma pa tεε, na pά kό pa tεna. Ma tike ke pε sεawa na mά kεε sι ma heeliyι-η.

¹⁷ Tεmle tυ unι ι nεyε ta tu tiita ate, ile tεmle tυ lelυ kamayale na ι tεnη sι: Papiiloni ηmulaa kpeka tooso tii tά tεε. Ilena pά kό tεmle nyεma na layate, na pά kuu yooyoonaa. Mά tike ke pε sεawa na mά kεε sι ma heeliyι-η.

¹⁸ Tεmle tυ unι ι nεyε ta tu tiita ate, ile tεmle tυ lelυ kamayale na ι heeli Soopu sι: Nyά pεyalaa na nyά pεelaa ka kota pa taalυ te na pά tεki na pά nyεaki.

¹⁹ Ilena kacuculaya sasaya nakulι kά ma kutuluyυ ηkulunasi liyiti na tεnη, na kό kpesι na kό takι-we na pά sι. Ma tike ke pε sεawa na mά kεε sι ma heeliyι-η.

²⁰ Tεnayaλε Soopu kulaa na ι cεlι ι toko, na ι looli ι nyuyυ. Mpyyυ ι hεnta Isο kε ate na ι saalι mpyyυ ι isεntεε.

²¹ Ilena ι tο sι:

^a 1:6 **isεtaa yεlaa:** Cεne ile tε tεnη nasaala tοm Piipilinaa taa nεyεluyυ. Iε

Kpete ke ma too lola-m,
na kpete totoyo maa mali tetu tee.
Tacaá haana, kolbm un i kraayana.
Mpu to, maa see-i ké.

²² Pə təna mpi pə mayana Soopu ke mpə to, i ta pəntəna Iso ké pə taa. Pécó i ta yəyət-i isayatu.

2

Soopu mayasuyv təm naale nyəm

¹ Mpyó kuyaku nakoli isətaa yəlaa pola Tacaá kinj tətə, na Satanu we pa heku.

² Ntəna Tacaá pəəs-i si: N luna le?

İlena Satanu cə-i si: Ma luwaya si ma cəki tetu.

³ Kələna Tacaá si: Isəntə n ta lanj ma təmle tv Soopu ke nav. İfeina saala ké ate. İfeina kawaliya, i təhəyi tampana, i nyañna-m, na í cələyi isayatu. İlena Iso tasa si: Satanu nyá yelina na má tó Soopu ke wahala ke yem. Ama íle i kisa kwakələm ké təsayasaya.

⁴ Tənyale Satanu nəyə təkran si pa tuka ituule si: Pa haa púyó ké na kole kó ha. Yolv wəna mpi tayo i kuyi na í yana i weesuɣu.

⁵ Təv, Iso tó ninj ke Soopu tənuyv na i muwa təə na í na. Ye i ta tv-ŋ, ile ma yele nəyə.

⁶ Ntəna Tacaá heeli Satanu si: Təv, ma tv Soopu ke nyá ninj taa. Ama taa tokina i weesuɣu ké.

⁷ Mpyó Satanu yela Tacaá na í tee. İlena í tó Soopu ke hinj isayaj ke pə kraayv i nyuyv na pə tii i nəntələj tə.

⁸ İlena Soopu caya təloma taa, na í hiki tataya na í kaaləyənə i ti.

⁹ Mpyó Soopu alv təma-i si: N seesa isəle si í taa wakələna Iso suwe? Tv-ı, na í si na í heesi.

¹⁰ Ntəna Soopu cə-i si: Alv nyá, n yəyətəyi mpv isı kranjtv suwe? Ye Iso ka lakaya-tuyv kəpantv na tá lanj heewa. İ kəma na í laki-tuyv isayatu tə kisi?

Paa na Soopu wahala inəyi mpv to, i ta pəntəna Iso ké natələyi i yəyətaya taa.

Soopu taapalaa tooso təm

¹¹ Soopu ka wəna taapalaa tooso ké. Mpeyele Temaj tv İlifasi, na Suha tv Pilitati, na Naama tv Sofaa. Pa nuwa Soopu wəsasi təm, ilena pá polo si pa wiiliyi-i na pá caya i kinj na pá heesi i lanje.

¹² Pa loosa Soopu ke pooluj na pá wı-i nyəm. Pa krətəna-i na pá cəkəna-i, ilena pá tvli nəəsı, na pá cəli pa tokonaa, na pá ŋmusi pa nyəñj taa ké tetu.

¹³ İlena pá caya ateye ilim na ahoos ke kuyeyej naatosompəyolaya. Pa ta yəyətəna-i natəli ke i wəsasi nsi si katatəlaya təə.

SOOPU NA İ TAAPALAA TOOSO

(Titite 3-31)

3

Soopu wula

¹⁻² Pə waali ké Soopu tvuwa i kuyaku kolbvuyv na wula si:

³ Pə husi ma kuyaku kolbvuyv,
na ahoos nna pa yəyətə ma ləlvuyv təm tə.

⁴ Pá nyəni-kuyv səkrətvuyv nyəñkv.
İsətaa Iso í taa pəəsı ku təm.

Pəyele nyaaləm napəli pə taa nyaali-ku.

⁵ İsoptom na atətəle səkrətvuyv í pəəsı ku təə.

Na isəñmuntuyv kəkkrətvuyv waasi-kó,
yaa ilim sí na pə yu isı ahoos.

⁶ Ahoos anı á kəli lenna ke səkrətvuyv.

Pá taa tasa-yəye kalənav ke isətonaa, yaa pənayə taa.

⁷ Ahoos anı, á saali kaaləlaya ke tam təə.

A taa nu lanjhələmle kawilitaya nakəli tətə.

⁸ Təwaa mpa pa nyəmə kuyeyej ke mpusi təñsvuyv,
na pá kraasəyi tvm səsə*fa* pááná tə.

Pá təñsi ahoos anəyi mpusi. ^a (Təlaakəñ) kəna táá teləsi si tvum səsə.

⁹ Səkrətvuyv í waasi tvlomalvuyv təə,

na ahoos anı á tanj ilim na á wıı.

Pécó á taa loosi pə nyaaləm.

¹⁰ Mpi tə, a ta kayati ma ləlvuyv,

^a **3:8 tvm səsə:** Piipili yaawa wontuyv kone si (Lefiyatan) na Nasaala taa, yaa

na saŋa má naaki wahala səsə ure.

¹¹ Pepe təw kə ma taa sí na pə́cə pá ləl-m,
yaa ma taa hɛɛ ma luw waatu?

¹² Pepe təw kə pə ha-m too,
na i su-m i təw na má mus-i?

¹³ Isəntə tə, maa həntaa təpamm ke pəlaav taa,
na má tooki, na má hɛɛsəyi.

¹⁴ Ma na awulaa səsaa na tetu nyəwə nyəma,
mpa pa ŋmaaki tɛɛsi səsənsi tə,

¹⁵ yaa awulumpiya mpa pa wɛna wɔla
na pá suuliyi liyitee ke tɛɛsi taa tə.

¹⁶ Maa wɛ isu pə hɔlɔsuyv
pəyaya na ká ta ná ilim tə.

¹⁷ Isayav yeki i isayav ke pəlaav taa.
Tənya mpa pa kawa katatəlaya tə,
pa hɛɛsəyi tam təw.

¹⁸ Saləkatonaa təna wɛ hɛɛsuyv taa ke tənaya.
Paa tasəyi ŋmakəllaa hól ke nuu.

¹⁹ Səkpelu na səsə pa wɛ kɔlv m ke tənaya.
Pəyele pə ceki yom na i caa.

²⁰ Pepe təw kə Isə yeki na wahala nyəma naaki ilim?
Na i haaki lanwakəlle nyəma ke weesuyv?

²¹ Pa taŋa səm, na pəle pu kəŋ.
Na pá pɛɛkəyi-wəyi teu isu liyitee.

²² Yɔlv wei i lanjə ká hɔlv mənə
na i ŋmaadi si i hika pəlaav?

²³ Wei i mpaav ŋmɛlaa
na Isə tama-i kotəya tə yáa?

²⁴ Ma təwəyaya nté feesiŋ tisyuyv,
na má mələyi pə fɛi tənaya,
isu lvm kpenuyv tə.

²⁵ Ye ma tó ma taa ke pɔlvrv səyontv pə kəŋ kə.
Mpi ma seeki təwə ma naaki.

²⁶ Ma ta nyi təpamm yaa alaafəya
yaa hɛɛsuyv təm.
Ama cəsɛɛ watəyənə-m.

4

Ilifasi kyəyotv

¹ Mpróyó Teməŋ tv Ilifasi təma Soopu si:

² N ká pəsi na n kantəli na má
yəwətəna-ŋ?

Mpi tə, təm wɛ ma taa kə,
maa pəsəyi na má su.

³ Nyá seyesəna yəlaa paɣale.
Pəyele n nyəmá acamaa ke apalv tv səsəyuv.

⁴ Nyá tasayana layav ke mpa pa caa hotuyv tə,
na n kusəyi mpa səwəla nyəkəa tə.

⁵ Pə maɣana nyá, lɛna nyá apalv tv
yəwəyi na n huɣutiɣi lotu na?

⁶ Isu n nyaŋayana Isə kə na pə waasəyi-ŋ?
Na nyá təntɛ kɔpantɛ náa tɔy-ŋ naani?

⁷ Huv nyá taa, too tə,
n nawa pə kpiisa kɔpama, yaa tampana tɛŋlaa na?

⁸ N nyəmá teu təsiyisiyi si,
ye yɔlv hala kɔtakɛsəm yaa i tuu wahala,
mpv inəyi i kəŋ kvm.

⁹ Isə wosa pə yəlaa ke heelim na pááná,

na pə wakəli-wε na pə kpiisi-wε.

¹⁰ Pa holiyi ké isu təyolasi,
na Tacaa təkəyi-wε na í pələyi pa kela.
¹¹ Ye təyolasí í laha təyənaya sí səki ké,
na sí piya náá yá yem.

¹² Pə wələta ma ηkraηoyu taa
ké təm ke mukaya tee
¹³ ké ahoο taa ké saa wei toosee asayee
kəη na tom píi yəlaa to.

¹⁴ Səyontu wato pəla-m təyuluyulb,
na ma tənuyu təna seliyi.
¹⁵ Heelim feta ma ísentaa na ma
tənuyu təna lul kacəncəmpəyolasí.
¹⁶ Ma naakaya nəyulb səηaa, ma ta nyəmi-i.

Uena ma nu pəntu miitiyi sí:
¹⁷ Yulb pəsəyi na í təη tampana isu weye Iso kin?
Yaa í pəsəyi na í wεε tənəηη isu í ηmalu na?

¹⁸ Ye Iso tá lá naani ké í təmlε nyəma,
na í naaki isətaa tillaa kin ke kawalaya.
¹⁹ Kacanfanə mpa í ηmana cəyη na pa tənəη ké tetu,
na í yəkuyu fεi kate isu sonsompee to?
²⁰ Iso nanəyi-wεye isu mulum ke kuyaku kuləmyu.
Paa saalı tam, nəyulb u tu paasəyənə.
²¹ Pa weesuyu ηmusi cεpa.
Uena pá sí pa feina ləmayasεε.

5

¹ Ilifasi sí: Soopu ma kapuka na í ná sí
nəyulb ká cə-η?
Isətaa tillaa nanηη nyəma taa awe təə ké n ká keesəna?

² Ləmayasεε fεi to rááná kuyi-i ké.
Uena isəsεemle náá kó kumεleη.

³ Ma nawa pə lakəna kumεleη.
Mpyóyó ma koola ku təyaya ke mpusi ké kraakraa sí:
⁴ Nəyulb í taa waasi ku piya.
Sí təm í sí tənəηηηη ke təhəule.
⁵ Nyəyətunaa í təyə kumεleη kumtu.
Paa na səwa kalaa wεε to, pá lεeki-ti.
Ləηlaa í kuu ku wənav.

⁶ Kutakεεsəm u lukəna ate.
Pəyele pə taya tetu tee ké wahala nyəəkəna.
⁷ Ama pə tó yulb ké sí í təyə wahala,
isu mamacəyolasí kuluyu isətaa to.

⁸ Ye maya Soopu, Iso ké maa towa kpəlyu,
na má pəti-i ma təm.
⁹ I kulapəm təwəya,
yulb kaa pəsi pə cəkənav,
yaa í nyi pə nyuyu.
¹⁰ Iso yekina na tεv nukí
tetu təə, na tawa nyəəkí.
¹¹ I kusəyi mpa pə pasaa təyə,
na í hεεsəyi ləyaya nyəma laha.
¹² I wakəlayi mpi acilayatu nyəma suki sí pa lakí to.
I səηsəyi pa kulapəm ke pa niη taa.
¹³ I kraaki nyəntaa na pa acilayatu.
Pa kpelikpeka layatu tasuyu u waasəyi pəlb.
¹⁴ Ilim na pə isəle ke pa tutiyi isu
səkrətuyu wεε,

na pá hakəyi isu ahoos yuwa.

¹⁵ Ama Iso ná ləsəyi icam ke səm taa,
na í waasəyi-t toŋ tɔ niŋ taa.

¹⁶ I tɔyi konyəntu taa ké tɛlɔyɔ,
na í təkəyi isayalataa təna nɔsɔ.

¹⁷ Wei í ŋkraŋyɔ Iso həŋ tɔ, í nu leleŋ ké.
Ile taa kisi Toŋ təna tɔ sɛɛsɔyɔ.

¹⁸ Iso lakəna yɔlɔ tɔ ké hiŋ na í tɔ-í kəle.
Iní í kuyɔna na í waasəna í niŋ.

¹⁹ Paa waatu wei ké í yakí-ŋ
wahalanaa na asola taa,
na isayatu natəli tə kaa maɣana-ŋ.

²⁰ I ká waasi-ŋ nyəɣɔsɔ waatu.

Na í ya-ŋ səm nəɣɔ taa ké yooɔ taa.

²¹ Paa pa caya nyá acaya pɔ kenti nyá tɔ ké.
N kaa nyana pɔlɔyɔ wahala waatu.

²² Nyəɣɔsɔ na wahala pə təm ká la-ŋ woŋa.

Pəyele n kaa nyana taale wontu.

²³ Pɔ kenti nyá tawa ke wakəllaa.
Paa pɛe kɔlɔlɔɣəna, yaa taale wontu.

²⁴ Alaafəya ká wɛɛna nyá təyaya təna taa,
na krənte natəli tə kaa laŋ nyá kalakəŋ taa.

²⁵ Nyá piya na nyá lɔlɔyɔ nyəma ká huki,
isu tawa taa nyutu.

²⁶ N ká kpatəli teu ke təkɔŋkɔŋku
na pə́cɔ́ n̄ sɔ́ púúyú.

Teitei isu təɣənaɣa pɔkɔyɔ na pə́cɔ́ pá kó tɔ.

²⁷ Tə pɛɛkaa na tə ná mpi təɣəle.

Nyaya pə wɛɛ sɔ́ n̄ nu-ti na n̄ cəkəna-ti.

6

Soopu kɔcɔtɔ

¹ Mɔnyɔle Soopu cɔwa sɔ:

² Ye pɔ wɛ pəsɔyɔ sɔ pá maɣasɔ
ma wɔsasi na ma wahala tɔsɔ,

³ pɔ kəla lɔm nəɣɔ kanyəŋa ke yuŋ.

Pə tɔ ké pə yəɣətəyi-m yem yem.

⁴ Toma təna tɔ yaya-m nyəma,
na a sɔtɔ sɔs-m.

Na Iso sɔɣəntɔ pɔ-m.

⁵ Kraŋaya u wiiki ka təɣənaɣa kɔraŋka kin.

Pəyele nau u mətəyi nyutu tətəɣəle.

⁶ Yɔlɔ u pəsəyi na í təɣə akɔfɔ pɔlɔpɔ.

Pəyele yate lɔm kɔhɔlɔməm səpa yem ké tətətɔtɔ.

⁷ Mpi pɔ wɛ maɣa acaalətu na ma taa krətəyənə tɔ,
mpəɣəle ma təɣənaɣa*fa*.^a

⁸ Hai, ye Iso ka mɔkaya ma kɔsɔlɔmɔtɔ
na í la-m mpi ma tɛləyi tɔ.

⁹ Ye í ka tisaya sɔ í tələkí-m,

na í kɔsɔ í niŋ kəkentiŋ ke ma tɔ.

¹⁰ Maa paana laŋhɔlɔmlɛ,
na má nyə tɔŋ ke wahalanaa pane pa taa.
Ma ta cələsi Iso Nanŋtɔ kuyəɣətɔtɔ ke tiili.

¹¹ Pepe tɔ ké maa tɛli na má fɛina toŋ?

Yaa má tasa taŋyɔ na ma tomle tama?

^a 6:7 Hepəla taa loŋa kane ka nuw wɛ kate.

12 Μα toma ta ke pøle
 γαα nyøølvu kuøømnyu nyøna.
 13 Μα feina toη nuh,
 pøó ma feina wei i ká γa ma nyvu to.
 14 Pø weε si konyøntøvu taapalu i lapi-i kopantu ké.
 Pø taa koo na i ló Toma tønna to.
 15 Ama ma taapalaa yoola ma apalvu
 ké isu løu ηku ku laa nyøvu to.
 16 Waato wei teu tampeε
 hooki ilena løη nu i su.
 17 Haηaya køη ilena i nyoo.
 Na ilim nyaya ilena løη wøli.
 18 Lukøtu puki mpatøntaa ilena pá yele
 pa mpaav na pá su nyuuto na pá le na pø saali.
 19 Tema tøntaa na Sapa nyøma pa yasøyi ise
 na pá pøekøyi lom na isøle kuøømle.
 20 Pa tala løu, ilena pø yegeti-we,
 na fele kra-weye pa isøle øøøøvu tøm.
 21 Μα taapalaa me i we-m
 teitei ké isu løu ηku.
 I naaki ma wahala na øøøntu pu-me.
 22 Μα ta øøømi-meye pulv,
 γαα si i ha-m køhav nakøli.
 23 Υαα i fiti-m kolontunaa niη taa,
 γαα i waasi-m ηmakøllaa niη taa.
 24 I øøøsi-m, maa su na má nu.
 I høli-m timpri ma wakølaa to.
 25 Yølv nuhi tampana kuyøøøtu ké na i tisi.
 Ama ma taapalaa kalønau náa waasøyi pulv.
 26 I maγasøyi si i footi ma kuyøøøtu
 na i nyøni yem ké naani fei to má na?
 27 Hal i tøk i tete ké sulau tøø
 na i kpeηøøna mæ ceu maγamaγa na i pøetøyi.
 28 I nyøni-m teu
 na i ná, maa looliyi-me.
 29 I su, køtakøøøm i taa koo,
 I su, mpi to, ma we ma tampana taa ké.
 30 Maa yøøøøyi isayatu,
 pøyele køwakøøtu u lukøna ma nøø.

7

Soopu kuyøøøtu tøø

1 Yølv weεv ke ate øøne weε ké isu yoolu.
 Ilena i kuyøøη náa we isu
 wei i laki tømle na pá feλøyi-i to.
 2 I we teitei ké isu yom pøekøvu isøtom si i øøøsi,
 γαα tømle to konyøntu taηøvu i køfeλøvu to.
 3 Mpu nu tøtøø ma kpancoøø nte wøøøø isøtønaa.
 Ahoø wahala nyøna ke pø øøla-m ma paa tete.
 4 Ye ma høntaa, ma pøøøøyi ma tøyi si,
 pølee ké maa køli?
 Ye pø ta fe løη ilē
 høweε kra nyøna øøøøyi-m ké, haløna pø nyaali.
 5 Hiη tølasi na sonsompøø waasa ma tønna.
 Ma tønøvu γá pøøøøe na lom kpeη.
 6 Μα weesøyu u laa tøm,
 isu sayata lølv kpeηkpoloku.
 Ye ku kpeηkpeøtuγu i tema ku tønaya nte.

7 Hai, Iso taa sɔɔ si ma weesuɣu ké heelim.

Ma ise kaa na kɔpantu tɔtɔ.

8 Iso wei i feɲiɣi ma tɔɔ tɔ,

pə kaasa pəcɔ i kaa tasa-m nav.

Maa saali yem na í pɛki-m na í wu.

9 Isu isɔɲmɔntɔyɔ yaakɔyɔ na kɔ saali yem tɔ.

Ípɔ́yó yɔlɔ tiiki atetəle taa, u tasəyi
kpaɔ.

10 Pəcɔ u mələyi i təyaya taa.

Ue kele kaa tasəyi-i nyəm.

11 Pə tɔɔ ké ma kaa su.

Ma laakali pəsaa ké.

Pə wee si má yəɣɔti.

Ma laɲle kəla wakəɔyɔ,

maa hɔli-teɣe.

12 Məɣa teɲku,

yaa i taa tɔm sɔsɔ,

na Iso n feɲiɣi ma tɔɔ ké mpɔ?

13 Ye ma tɔma si ma kato ká heesi ma laɲle,

na ma kɔhəntɔyɔ náá kó ma pááná.

14 Ue n nyaasi-m na toosee asayee.

N hɔla-m yaasinaa, na səɣɔntɔ sɔsɔntɔ kpa-m.

15 Hai, ye n ka ləla ma luɣu tee, pu kəla-m teu.

Səm lapa-m sana, na taasi tɛm katatəlaya pəne.

16 Pə nu-m, ma kaa tu wee tam.

Ma weesuɣu ta ke pɔlɔ, yele-m təhee.

17 Yɔlɔ ké we na n tɔyɔna-i mpɔ pə taka?

Na n keɲna-i mpɔ suwe?

18 N cɔɔki i tɔɔ ké paa tanaɲ ɲku.

Na n maɣasəyi-i paa waatɔ wei?

19 Pəlee ké n ká kɔsi nyá isəle ke ma tɔɔ?

Na ma tu lipu ntaɣaməte maɣamaɣa?

20 Yəlaa tɔɔ cɔɔlɔ,

ye ma pəntaa weye ma wakəɔna-ɲ?

Pepe tɔɔ ké n siyisina ma tɔɔ ké nyá nyəmá?

Na má pəsi-ɲ isu səɣəla?

21 Pepe tɔɔ ké n kaa yele ma isayatu təm?

Na n tee ma kɔpəntɔyɔ tɔɔ?

Pə taya pɔlɔ,

maa hənti nɔɔnɔ ké tetɔ taa.

N ká pɛki-m n kaa na-m.

8

Pilita kuyəɣɔtɔ

1 Ípɔ́yó Suha tɔ Pilita tɔma Soopu si:

2 Pəlee ké n ká heesi nyá yəɣɔtaya ɲke?

Nyá kuyəɣɔtɔ ká wee isu heelim sɔsɔm na?

3 Ha, n teɲ nyá taa si

Iso Toma təna tɔ keeki siyisuyɔ yaa tampana ke?

4 Ye nyá piya wakəɔna Iso,

i fɛləyi-səyi si isayatu ké.

5 Ama ye nyaa keesəna Iso tɔɔ

na n tekəyi Toma təna tɔ ke niɲ,

6 ye n seesa isəle na n təɲəyi tampana,

Iso paasəɣəna-ɲ ké na í ha-ɲ

təcaɣale nte tə mɔna-ɲ tɔ.

7 Halɔ nyá wɛnau nɔɔnɔ nyəm ká

kəli kancaalaya nyəm ke tɔɔ.

8 Ρῶσι λῆν νυῶμα,
 na ḥ tḁki pēle pa caanaa layatu tasuyu.
 9 Μπι τῶ, tete tete κε pḁ lula τά,
 tḁ ta nyi pḁlv.
 Ta weesuγu u laa tēv κε cāneye isu isotom.
 10 Ama pēle paa tasa-η layatu
 κε timpi timpi pa nyḁmá τῶ.
 11 Μολυγ*fa* u sḁηḁγi timpi lom fēi τῶ.
 Pḁyele sāsancanḁa u hatələγḁna nikayḁ. ^a cāne.
 12 Lom í nyḁḁwa ka wuləγi kē,
 na pá ta tu setəta-ke si, pá lana pḁlv.

13 Μρύγυ Iso τῶ sḁlaa tēesḁḁna,
 na i kisilaa tēelvγu náa saaləγi yem.
 14 Pa naani ceki kē isu kpronkponu,
 na pa nyuyu tətule náa wē isu acayanyatuyu.
 15 Ye pa nyəka pa tēesi τῶ si lenḁiyi kē.
 Pa nyəkələγḁna-sḁγi teu ilena sí yəki.

16 Pa wēe kē isu tuyu sḁηuyu
 ilim taa kē teu,
 na cələm τῶ ku taa
 na ku tiikasi κε haləm tḁna τῶ.
 17 Ku kan ku lila kē na á lēγētḁna pēe huγule,
 na á hikiγi nikayḁ κε kukraməη hēku.
 18 Ama ye pa kpēsḁ-kuγu ku lonte taa,
 de tḁna nyḁma kpēsḁ si mpē pa taa naaki-ku.
 19 Yulv isu mpḁ tḁnaya nté.
 Kḁfalv ká kuləna i lonte taa.

20 Iso u ləki tampana tḁηlv,
 pḁyele i kaa sḁna isayalat.
 21 Iso tḁη í yele na ḥ wḁη,
 na ḥ kpaləsḁna lanḁhulvmlē.
 22 Ama nyá kolontunaa ká tḁγḁna fēelē,
 na pḁ yəki asayḁ tēesi.

9

Soopu nyəntv

1 Μρύγυ Soopu cḁwa si:
 2 Ρῶpḁto fēi leleη,
 ma nyḁmá teu si ḥpḁγḁ pḁ wēe.
 Isḁnaya yulv ká la na í wēe Iso kē teu?
 3 Ye n caaki-i na yosu, i pḁsi-η tḁmnaa iyayḁ.
 Ama n kaa cḁ paa kulvḁmuyv.
 4 I kē tḁη taa tḁη tḁ kē,
 na lḁmayasēe tḁna tv.
 Nḁγḁlv kaa kraasi i tḁγi i τῶ, na pḁntḁ lu tḁsoolii.
 5 I layasḁγi pḁḁḁj κε lonḁ kē,
 pḁḁḁj u nyḁη.
 Na í pḁsḁγi-i krentḁlasḁ na pááná.
 6 I ciγitiγi tḁto κε
 hatoo tḁ kite tēe, na tḁ akelenaḁ seliyi.
 7 Ye i yḁγḁtḁna ilim pu lukti.
 I taaləγi isḁtvlnḁasi τῶ kē.
 8 I tike i hētḁγḁna isḁtvnuyv
 na í tḁη tḁηku hola τῶ.
 9 Na í la isḁtvlnḁasi nsi tḁ yaaki si,

^a 8:11 *Molyv*: Pēle pa te molyv yaa pa te sāsancasḁi κε pa kēesḁγi

isətv í si na má təyo təyaya tə,
 na haya na kpaasa na yulu.
 Na kantuyu na ku piya na lensi tətə*fa*. ^a nsi Ləkpa nyəma nyəmə tə.
¹⁰ I kulapəm ke səsəəm kə pə fəi cəkənav,
 pə́cś í piti təma fəi kaləyo.

¹¹ Paa í tēna ma cəlv ma kaa na-í,
 pə́cś ma kaa nyí í tēv.
¹² Ye iní í kpaayana aweyele leekəlv?
 Yaa awe ká təna si: Kai?
¹³ Ye Iso mv pááná a heesəlv fəi.
 Pə kpeɲna tɛɲku taa təyəlvyo səsəv
 Lahapɪ*fa* na ku waali nyəma tənaya,
 na pá həntəyi-í atə. ^a

¹⁴ Na təm ntiyi maa
 cə-í yaasi iné í taa?
¹⁵ Paa maa tu wena tampana, maa cəəki.
 Pēlele ke pə wēe si má sələmi ma huɲlv.
¹⁶ Paa ma yaa-í kə ná í cə-m,
 ma ta sa si í nuwa ma nəyo.
¹⁷ I heelim səsəəm pətə-m atə,
 na í fetili-m hiɲ hiɲ ke yem.
¹⁸ I wakəlvəi ma laɲle kə.
 I yeki-m si má feesi.

¹⁹ Ye toɲ ke ma tēlvəi,
 Iso kēle toɲ tv.
 Yaa ma caa ma hólí ma tampana,
 awe ká tu ha-m-yé?
²⁰ Paa maa wēena tampana,
 ma nəyo ká kəna ma təm.
 Yaa ma tewa teu, ɲke kaa kəna-ti.
²¹ I le ma tu tewa teu na?
 Ma mayamaɲa ma ta nyi.
 Ma weesuyu lu-m səɲ kə.
²² Pə təna pə wē-m teitei kə.
 Pə taya pulv,
 Iso kuyi yulvpaɲ na isayav kə.
²³ Wahala í kəma kpaakraa, na í kó telaa,
 Iso ná wəɲiyi pa laɲwakəlle tənaya.
²⁴ Iso tona tətə ke isayav niɲ taa.
 Ilena í takí huɲlaa isəntəv.
 Ye pə taya iní awe ká lana mpu?

²⁵ Ma pusi tēki lelvəv kə isu selu.
 Si muka yem kə, ma ta nu leleɲ.
²⁶ Si tēwəya təlvi, isu səsəncasí kpuɲvyo,
 yaa isu hekəle tiluyuu í təyonaɲa waali tə.

²⁷ Ye ma tó ma taa si maa səv
 ma taa pááná təv, na má yele
 laɲwakəlle na ma isəntaa hetí,
²⁸ Ie ma laɲle cəkəna ma wahala tənaya.
 Ma nyəmə teu si, Iso kaa ha-m tampana.
²⁹ Ma təm ká səna.
 Ie pepe təv kə maa nəki na má caali ma ti?
³⁰ Paa maa səna kpaləkpam, na má kilisina tēv lvm.
³¹ I tayanəyi-m afəla taa kə pətəyo kə,
 na ma wontu mayamaɲa pəsi-m kusəyotə pulvəv.

^a 9:9 Isotoləɲasi səne si nyəm wē kate, pə təv kə tə towa təm.

^a 9:13 Lahapɪ: Ləɲtaa nyəma mola taa kə pa yoyotəyi coco iné í

³² Iso tá ké yólv isu má si i ká cə-m,
yaa má yaa-i nənəyo.

³³ Nəyólv fei si i ká suv má na-i
tá hekv taa, na í loli-tv.

³⁴ Iso su kpatúyú ŋku n makəna-m tə,
na nyá səyóntv heesi-m cəəsuyv.

³⁵ Ie maa yəyətəna-ŋ ma kaa nyá.
Ama pə taɣa mpuyólv.
Maa pəsəyi pylv.

10

Soopu kuyəyətətv tətə

¹ Soopu si: Weesuyv lu-m səŋ ké.

Maa wii ma ti təm.

Ma lanje kəla wakəlvv, ma kaa tasa sum.

² Iso, maa heeli-ŋ si, taa kv ma təm.

Ama heeli-m mpi pə təv n yookina-m tə.

³ Pə we-ŋ teu si ŋ ŋmakəli

má wei n ŋmawa tə,

na ŋ yele na pə lana asaɣaa na?

⁴ Aní n naaki na pə kəli yəlaa,

na ŋ maɣasəyi na pə kəlxv-wə.

⁵ Iso nyá weesuyv topila isu yólv nyəŋkv ké?

Yaa nyá pusi teeki isu yólv pəyaya nyənsi?

⁶ Pepe təv ké n pəkəxv ma tasəkəle

na ŋ feŋiyi si ŋ kuli ma isayətv təv?

⁷ Aní n nyəmə si ma ta wakəli,

pəcó nəyólv kaa ya-m nyá niŋ taa.

⁸ Nyá niŋ ŋmana ma təna,

na ŋ caa si n wakəlxv-m.

⁹ Iso təvsi si, nyá ŋmana-m, isu cvyv.

Ie n ká tayani-m yəkvv na má pəsi msvyv na?

¹⁰ Nyá ŋmayana-m ma too taa,

isu naaləv kiiku yv fulaya taa tə.

¹¹ Nyá lapəna-m mɔwa na hola,

na ŋ waasi pə təv ké nantv, na ŋ suu-m tənvv.

¹² Iena ŋ la-m pəleɛ,

na ŋ ha-m weesuyv na ŋ feŋiyi kv təv.

¹³ Ama ma nyəmə nyá ləmaɣasɛ wena

n ka ŋmɛsa nyá lotu taa tə.

¹⁴ N feŋiyi ké si, ye n nawa ma wakəlaa

ile n kisi-m suulu hólóyú.

¹⁵ Ye ma wakələna-ŋ ma lepaya,

paa ma təm tewa, nyvvyv kama ŋpóyú.

Na wahala ni-m na fele kvv-m.

¹⁶ Ye ma kusa nyvvyv ile n tv ma waali,

isu təxəlaya, na ŋ kvləxi ma təv na piti təma.

¹⁷ Na ŋ kəŋna-m aseeta nyəma

mpa paa caaki-m tə, na nyá pááná səsəyi ma təv.

Na ŋ kpetəlxv-m na wahalanaa.

¹⁸ Pepe təv ké Iso ləsa-m ma too lotu taa?

Isəntə maa səpa nəyólv ta na-m.

¹⁹ Paa teɛna pələav taa ké kpakpaa,

na pə weɛ isu pa ta loli-m.

²⁰ Ma weesuyv kuyɛŋ kaasa-m pəcó tike ntə.

Ie Iso, yele-m mpv na má

yələna weɛ pəcó wei i kaasa-m tə.

²¹ Iena pəcó má polo atətəle taa.

Ma kaa tasa məlvv ké cəne.

Tetu nti tə taa ké səkpetuyv anaam wεε.
 22 Səkpetuyv tetu wεε ké isu ahoο.
 Isotom səsəəm ké, pulv ta təη.
 Ilena nyaalam náá wεε isu pə yukuyv tə.

11

Sofaa nyəntv

1 Mprógú Naama tv Sofaa cəwa Soopu si:
 2 Nyá yəgətaya kekeke tə, pə wεε si má cə.
 Pə taya yəgətaya nyəm ke yulv təm teekina.
 3 Nyá nələleη u təkəyi yəlaa nəosi.
 N kaa pəsi n wəη nəgəlv na pá tá tv-η fεεε.
 4 Hali n tu yəgətaya si nyá təm tewa,
 si n ta wakələna Iso.

5 Hai, ye isu Iso ka kulayaa
 nəgə na í tu yəgəti.
 6 Hali í ka hola-η í nyəmtv tete.
 Tə tεε yulv layatv tə.
 Tənyaya n ka nawa si Iso u
 pəsəyi nyá isayatv təna tə.

7 N pəsəyi na n magasi Iso lotu taa təm
 na n cəkəna Toma təna tv iní í səsəntv na?
 8 Tə kəla isətənyv ke kəηkoluməη.
 Yulv kaa keesi tə tənaya,
 tə tεε atətəle ke luməη.
 Yulv kaa cəkəna tə təm ke səsəm.
 9 Iso səsəntv nti tə kəla tetu
 ke təv, na tá kəli tēηku ké wəη.

10 Ye Iso kpa tasəkəle tv
 yaa í yaa-í nənəgə, awe kpresiyina?
 11 Pə taya pulv, Iso nyəmá yulvymnaa ké.
 Pəyele pə fεi-í kate si í ná pa kawalaya.
 12 Mpi ləmagasεε fεi tv ká hiiki layatv tə,
 taale kraηaya lola təyaya nyəηka.

13 Ama pə kaasvuyv Soopu nyá tə,
 keesəna Iso tə, na n tεyε-í niη.
 14 Hatələna mpi pə ta siyisi tə.
 Taa yele na isayatv wεε nyá təyaya taa.
 15 Waatv inəyi n ká təη na n kusa nyvuyv.
 Pulvəv kaa keε-η, yaa pə la-η səgəntv.
 16 Ilena n səv nyá wahala tə, isu ləm křemna.
 17 Waatv inəyi nyá weesuyv kuyεεη
 ká wεε təcəcεi, isu ilim sikuyv.
 Na nyá səkpetuyv cé isu pə nyaalvyv tə.
 18 Ilena n cayana nyá ti na n tεeləyi tətə.
 N kaa wεεna fεεε natəli, na n tooki teu.
 19 Nəgəlv kaa wakəli nyá təm.
 Hali yəlaa pəyalε ká pεeki si n səna-wε.
 20 Ama asayaa isε ká nyəη ké.
 Pa heεsvuyv ká su tənaya, na pá təη səm tike.

12

Soopu nyəntv

1 Mpruyε Soopu cəwa si:
 2 Pəwε! Ama í wεna yulv ləmagasεε yoo!
 Mə səm waali, a kaa tasa wεεv.
 3 Má magamaya ma wεna nyəmtv ke
 rīpógú isu mε, í tá tεε-m.

Pa aawe ná pəsəyi na í yəçəti isu me.

⁴Ma pəsa yəlv wei i taapalaa paakəna təyo.
Pəyele ma yaakəna ləw si i cə-m.
Ma siyisaa ké ma fei kawalaya.

⁵Me mpa pə caɣanaa tə, mə footiyi wahala tu ké.

Ḅrúyó pá tusiyi wei i ceɲləyi tə.

⁶Nmɔlaa na ləw pááná kraasəlaa,
caɣana pa təyi pa tɛɛsi taa ké.

Mpe pa toɲ nté pa ləw.

⁷⁻⁸Pəəsi sumasi na təla na

tiina a ká seɣɛsi-ɲ,

na tətə huli-ɲ tətə.

⁹Kəɲmaɲmam mpi pə ta nyəna si,

Tacaa niɲ lapəna pə təna?

¹⁰ɪni i təkəna i kulapəm təna weesuyu,

na yəlaa təna feesiɲ ké i niɲ taa.

¹¹Isu ɲkraɲyɔ nukuyɔ təm kuyəçətətə tə,

Ḅrúyó nəyó ná niiki təçənaɲa leleɲ.

¹²Akpatəlaa na mpa pa puusi təwə tə,

pa wəna ləmaɣasɛɛ na nyəm ké.

¹³Amə Tacaa kéle ləmaɣasɛɛ na nyəm maɣamaɲa tu,
na laɲatv tasəlv na toɲ tv.

¹⁴Ye i yəka mpi, nəyəlv kaa ɲmá,

ye i təkə wei, nəyəlv kaa tuli-i.

¹⁵Ye i kpa tɛv, ɪlɛ wəlaɲa wuli.

ɪ tula-ku, ɪlɛ ləm wakəli tətə.

¹⁶ɪ wəna toma ké na í nyəmá a lapənav,

na í təkə letaa na mpa pa tolisiyi ləlaa tə.

¹⁷ɪ yeki na pá kuuki tətə nyuyɔ nyəma, na pá tɛəkəna.

ɪ wakəlayi huula ləmaɣasɛɛ.

¹⁸Na í ceki kuhəkəm mpi awulaa ka
həka yəlaa tə, na í həkəyi pa maɣamaɲa.

¹⁹ɪ yeki na pá kuuki kətəlaa,

na í pəsəyi toɲtənaa mpa pə caɣana

teu təyɔ kɛntəlasɪ.

²⁰ɪ təkəyi nəleleɲ nyəma nəəsi,

na í kuyi akpatəlaa ləmaɣasɛɛ.

²¹ɪ yeki na pá footiyi səsaa,

na í yəkəyi ɲmakəlla toɲ.

²²ɪ ceki pa səkrɛtyɔv anaam ké,

na í kəna nyaaləm kɛ atətəle səkrɛtyɔv taa.

²³ɪ yeki ké na piitimnaa huki,

ɪna í wakəli-wɛ na í yasɪ-wɛɣɛ poolɲ,

ɪna í kpiisi-wɛ.

²⁴ɪ kuyi pa nyuyɔ nyəma laɲatv,

na pá cəəkɪ yem ké nyutu taa,

pa feina təpote.

²⁵Pa hakəyi yem ké səkrɛtyɔv tɛɛ,

nyaaləm fei, na pá ceɲləyi yem isu

mpa sələm kəwa tə.

13

Soopu nyəntv tətə

¹Mpuyəle Soopu tasaa si: Ma tɛma nti

ma yəçətəyi təyɔ niw

na ma ɲkraɲyɔv, na má na-ti na ma isəpəle,

na má cəkəna-ti.

²Ma maɣamaɲa ma nyəmá nti

mə nyəmə mpu təχə, mə tá tee-m.

³ Ama Toma tənə tu Iso ké ma yəχətəχəna
na má hóləyi-i ma konyəχ.

⁴ Mə ké aceśaaeesaa fetaa ké,
pəpətu tike ke í maχasəyi.

⁵ Ye í ka suma, í ka nəχəsəna
ləmaχasəe nyəma nté.

⁶ I ke ηkraηη na í nu
má konyəwiina na ma konyəχətətu.

⁷ Kalooləχa na təm kəkəkəetə
ke í ká seena Iso təχ?

⁸ Iso təχ ké mə caaki si í seena?

⁹ Na ye í feηa-me í ká sa-me?
Iso tá ké yəlu si pa puχusiyi-i.

¹⁰ Ye mukəχa tee ké í
seəkəna í təχ, isu í kaləna-me.

¹¹ I səsəəntə u tilisiyi mə pəntə na
í təm kra-meχe səχəntə səsəəntə?

¹² Mə konyəχətətu we ké isu təluma.
Na mə kəmaχasətə náá wee isu cəχə.

¹³ I su, í yelee na ma yəχəti,
ye ma tu tənna nti ntəχələ.

¹⁴ Ma səəlu puwəχa si ye mpi mpi.
Paa ma weesuyə luwa.

¹⁵ Iso í nəkaa í kə-m, ma ta təη pəlu.
Ama ma təntə teu nyuləχə ke maə ləsi.

¹⁶ Ye pə tu lapa mpu pə waasa-m ké.

Mpi tə, isəχəu u kəpətəχəna Iso.

¹⁷ Təχ, í ke ηkraηη ke teu
na í nu ma konyəχətətu.

¹⁸ Ma səəlu puwa si mə ləsəyi ma tí nyuləχə.
Ma nyəmə si ma təm tena.

¹⁹ Ye nəχəlu caa si í huηna-m,
ile ma su na má sí.

²⁰ Hai, ma Iso,
yaasinəa naale tike ke ma caa í la-m,
na nyá kiη səηəχə í taa la-m katə.

²¹ Kusí nyá niη ke ma təχ,
nyá səχəntə í taa la-m katatələχa.

²² Ilena í pəəsi-m na má cə-η,
yaa má yəχəti na nyaa cə-m.

²³ Isəχətənaa isənəχa ma lapa?
Həli-m ma təpəntələ.

²⁴ Pepe təχ ké nyá isəntaa tá hətəna-m,
na í nyənəyi-m isu nyá koləntə?

²⁵ Aní ma we ké isu kaawuləχa,
yaa nyuliya ηka heelim kəpəkəyi tə,
na í təχənəyi-m?

²⁶ Pə təχa pəlu, η ηmaaki ma təm isəχətə
na í fələyi-m ma pəcaatə kəpəntəχə suwe?

²⁷ N tə-m nkeyelee suwe,
na í feηiyi ma kolapələ?

Na í ηmaaki ma nəntaaləχə wei
ma fəla kanyəηa taa təχə takələχa taa.

²⁸ Na ma tənəχə náá tasəyi isu taaw,
yaa isu ηkraηm məkəχə wəntə kususuutu tə.

1 Yulo pəyaya weesuɣu we ké tətɔpi,
na kó na cəɔsɛɛ ke kutamsa.

2 I luki ké isu tɔɣu hétóɣó na í lontili,
na í muki kɔakɔraa isu isotom.

3 Iso nn kusəyi isəle ke ma tɔɔ.
Pəyele n̄ yaaki-m huule.

4 Wulee nəɣulu ləsa kɔpam ke isayam taa?
Pɔntu fei.

5 Anɪ Iso tema yulu isətɔnaa ke kalɔvu
na í su i kuyɛɛɛɛ.

Iso n̄ tema yulu weesuɣu tənaya ke piw i kaa ŋmaa ka tɔɔ.

6 Pə tɔɔ tɔ, kusɪ nyá isəle ke yulu tɔɔ na í heesi,
na i lanje tu hɔlɔmi, isu apaa tɔ ke taanaya.

7 Tɔɣu wɛna tɛɛlɔvu ké, ye pa seta-ku,
ku nəɣeti na kó hɛləyi piliŋasi kɔfasi.

8 Paa ku lila kɔratəla tɛtu taa, na ku kite sí.

9 Ye ku nuwa lumaya tan̄ ku
taɣanəyi nəɣetɔvu ké na
kó hɛli piliŋasi kɔfasi isu tiika.

10 Ama yulu səki ké, na i toma su tənaya.
Ye i tisa feesuɣu, i we le tɔtɔ?

11 Tɛŋku lum pəsəyi na pə pasa,
na pusi nyəm náa nyɔɔ na sí wɔli.

12 Mpu tɔtɔɣo yulu ká hɛnti, i kaa tasa kulɔvu.
I kaa tasa fem na pəcɔ isətɔnɔvu muki.

I kaa kuləna i tom tɔɔ.

13 Ye Iso ka tisaya,

i ka ŋmɛsa-m atɛtəle taa,

na í takɪ ma tɔɔ, haləna í kó i pááná.

Ilena í su-m saa wei i ká taɣanɪ-m kɔpantu lapu tɔ.

14 Ye isu yulu ka səkaɣa na í taɣanɪ
fem maa we tan̄ɔvu taa ké ma təmle kuyɛɛɛɛ təna.

Haləna kuyaku ŋku i ká taɣanɪ-m kusɔvu tɔ.

15 Ilɛ waatu wei Iso kɔŋman̄mam má,
ma təm ká nyɪli-i na í yaa-m tɔ ma kaa cɔ.

16 Ama saŋa ilɛ,

Iso isəle kaa wɛɛ má ma tɔɔ,

na í kaləyi ma nəhɛɛ.

17 I suuwa ma isayatu ke huluyu nakɔli ku taa ké,
na í taali ma kawalaya tɔɔ təkɔpam.

18 Ama isu pɔ́ɔ́ŋ yɔkɔɣu

na pə layasəyi kukɔpaməŋ ke lona,

19 na lum náa niisiyi pəle,

na tɛv náa kuuki tɛtu tɔ.

Mpɔ́ɔ́ɔ́ n̄ wakələyi yulu tɛɛlɔvu.

20 N̄ tii yulu tɔɔ ké na n̄ wakəli i isentaa,

na n̄ tɔɣəni-i na í tɛɛ na pə saali.

21 Paa yulu piya nyɔvu kulaa

yaa pə tu-səyi fɛɛɛɛ yulu u naaki pɔlu.

22 Mpi pə təm yulu nukəna tɔɣɔle

i mayamaya i tənɔvu wɔsasi na i lan̄wakəlle.

15

Ilifasi nyəntv tɔtɔ

1 Mpɔ́ɔ́ɔ́ Teməŋ tu Ilifasi cəwa Soopu si:

2 Yulu ləmayasɛɛ tu isu nyá taka,
kaa yɔɣətəyi təm kɔpi nyəntv,
yaa í həŋ i təyi yem ké mpu.

³ Nyá kaluyu we kpete ké,
pə taa fei kawaaya.

⁴ Iso nyamnav mayamaya
na i seev kite ke n wakəlayi yoo!

⁵ Nyá isayatu təm ke nyá nəyo yəyətəyi.
Pəyele acilayatu nyəma kuyəyətutu ke n kpaaya.

⁶ Nyá nəyo huləyəna nyá isayatu.
Nyá ntompee kuyəna nyá təm pə taɣa má.

⁷ Nyaya pə taaləna luluyu na?
Yaa n laala pulasi ke ilim nav?

⁸ N niwa Iso layatu tasuyu,
na n hii layatu ke nyá tike na?

⁹ N ta tee-tuyu nyəm,
pəcɔ n ta cekəna pulu
na pə we-tuyu səkpetyu.

¹⁰ Ta taa cəne we nyuɣhuləməy nyəma,
na akpatəlaa mpa pa tee nyá caa ke səsəntu tə.

¹¹ N nyənəyi yem ké Iso laɣhɛsəle təm
nti i teləsəyi-ɲ tərəmm na tá nəosi təy?

¹² Pepe təo ké nyá rááná huuki mpv,
na n culəyi-tuyu ise?

¹³ Iso ké n muna rááná,
na n yəyətəyi təmnaa mpe?

¹⁴ Yulu u pəsəyi na í wee
tənaɲ yaa í siyisa teu ke Iso.

¹⁵ Paa isətəa tillaa mayamaya Iso feina-weye naani.
Pəyele isətənyu fei tənaɲ.

¹⁶ Kacəɲfana yulu isayav na acaaluyu
ɲku ku maləna isayatu isu lom nyəəu tə?

¹⁷ Təo, Soopu ke ɲkraɲɲ na má seyeɣi-ɲ
na má keesi-ɲ nti ma nawa tə.

¹⁸ Nti ləmayasɛe nyəma niwa
pa caanaa kiɲ na pá hólí tə.

¹⁹ Pa tike ke Iso ka hawa tetu,
kpai tu nəyulu i ta siti pa heku.

²⁰ Isayav we isənyəɲle taa ké
i weesuyu pusi tənaya, haləna i səm.

Pəyele pa kala ɲmakəllu pusi tənaya.
²¹ Səyəntu təm ke pa niuki.

Pa ti cayanav waatu taa ké wakəllu ká tii pa təo.
²² I naaki layate cəɲəyi-i,

ile u teeləyi si i ká fiti səkpetyu.
²³ I pəkəyi təyənaya,

na í nyəmə si səkpetyu kuyaku taɲa-i.
²⁴ Laɲwakəlle na nəyəsɛe

pə tuyu-i səyəntu səsəntu ké.
Pə tiiki i təo ké isu wulan səəlu

pukuyu si i teeki yoo tə.

²⁵ Pə taɣa pulu, i kusa niɲ si i maki Iso.
I caaki si i kuləyi Toma təna tu təo.

²⁶ Halu i hika apalətu si í kuli Iso təo,
na í kenta i təyi i kpaluyu

kpusəɲ nyəɲku.

²⁷ I kiɲwaya na í weɲa alaafəya.

28 Acalee kuyokee na teesi nsi si taa yølaa
luwa na sí caa yøkuyø tø, si taa ké i ká caya.

29 I kaa tasa wenaυ hikuγυ na pø leeli,
pøcø pø kaa tasa-i lapønaυ ke tetu tø.

30 I kaa fiti sækpetuyø.

I we ké isυ køkø nyakuyø tuyø pilijasi tø,
Isø ká woso-i i heelim na pø kpiisi-i.

31 Ye kpete ke i tu naani, i tusa i tøyi.

Mpi tø, kpete nteγele i kasayaya.

32 Halı pu la mpø na pøcø pø tala i søm.
Teitei isυ pilija lanuyø cøløm na ká sí tø.

33 I ká wee ké isυ tuyø ηku pa yaa si, leseη tø,
kø akaa tøkuyø na á ta pita tø.

Yaa isυ ηku pa yaa si, Olifi tø kø hetø luluγυ tø.

34 Isayau tøyaya ká pøsi kaalulaya,
leηa køkø náa nyaya muγullu tēcayale.

35 Isayatu ke i haki na i lvi kulømtu nti.

I lotu taa ké mpi pu tosi-i tø pø piki.

16

Soopu nyøntu

1 Mpyøγø Soopu cøwa si:

2 Tam ké ma niiki tømnaa panewe.

Mø tøna í ké lanja heesølaa
mpa pa køηna wahala tøyø.

3 Pølee ké tøm kpete

nyøntu nti tu su tønaya?

Pepe tø ké páána síta nyá kucøcøtu taa?

4 Ye maa wenna isυ me,

ma pøsøγi má yøγøti mpø tøtøyø, halı pø tee mpø.

Mø tøm lapa-m pøtøtøle, na má kpeeti nyuyø.

5 Halı maa kpaasa mø apaløtu,

na ma køyøγøtøtu na pø heesi mø lanja.

6 Paa maa yøγøti yaa ma suma,

ma wahalanaa kaa si tønaya, yaa pá tu pasø.

7 Halı Isø, tøy,

nøønø n yøka ma toma na η kpiisi ma tøyaya tøna.

8 Ma cølo nyøma caaløγi-m ké.

Na wei i yasøγi ma isayatu tø,

í pøsi ma aseeta tu na í kuløγi ma tøy,

na í kaløγøna-m ma isentaa.

9 Ma koløntu ciuløγi-m ise, na í kpasøγi mpee,

na í tiiki ma tøy na páána, na í cøløγi-m.

10 Yølaa haawa nøsi tēcāaa, na ma tøy,

na pá tøk-i-m na pá makı ma løkpaasi.

Pa pøela nøγø ke ma tøy.

11 Isø tu-m kutakeesøη ké

na í pøti-m asayaa niη taa.

12 Maa we heesuyø taa ké na η pøsi ma lanje.

N kpa ma lumaya ké na η pøli-m,

na η keesøγøna-m na η tøkı nyá nyømá.

13 Nyá nyømá anı a tama-m kotaya ké

na á tølı ma lotu na pøtøtøle fei,

halı ma kancølaya kpe ate.

14 A tiiki ma tøy ké isυ

yøolu na á tuløγi-m pøη.

15 Ma suu fələtə takanaa mpa pa ké ləyaya wontu təyo,
na má pilimiyi atə.

16 Wula seesa ma ise ké na á moli,
na atətəle səkrətyu taku ma isəhutu tə.

17 Anı ma ta la mʊsəy,
pácó ma ta sələməna mənəafikitv.

18 Hai, tətʊ, taa pi-m.
Ye le na ma kakiisaya nukı tam.

19 Pə kpaɣav nənənə tə,
isətənyu taa ké ma aseeta tʊ wɛɛ.
Wei ı cəkı-m tə hatoo isətəa ké ı wɛɛ.

20 Ma taapalaa ná paakəna-m ké.
Ama Isə ké ma tekiyiina isəlm.

21 Ma caa sı nəɣəlv í seena ma tə,
na Isə naaki isı yulv lakuyv ı taapalv tə.

22 Mpi pə tə tə, pa kala ma weesuyv pıstı.
Maa təy mpaav ŋku na ma tɛɛ tə, kuməlvuyv fɛı.

17

Soopu kvcəcətv tətə

1 Mpróyú Soopu tasaa sı:
Ma feesıy likı. Ma kuyey tɛy na pələav taŋa-m.

2 Wɔŋlaa tama-m ké na pá tʊvki-m,
na ma kpisiyi tom ke aho.

3 Hai, Isə səy nyá mayamaɣa ke
ma nəy tə ké huɓle taa.

Ye pə taɣa nyá, ma feına nəɣəlv.

4 N kenta pa ləmayasɛɛ tə ké,
n kaa ye le sı pá kəh.

5 Pa wɛɛ ké isı pa tukuyv ituule sı:
Yulv yaa ı taapalaa na pá tala ı tɔyənaya,
na ı piya náa taŋ na sı niy woli.

6 Maya yələa yookina yontu,
na pá təkı ma isəntaa ké ntayama.

7 Wahala wakəla ma isəntaa,
na má pəsı isı ıleemuyv.

8 Kusiyisim təŋlaa naaki ma wəsası,
pa nəy taa fɛı kete.

Kɔpama kuləyi asayaa tə.

9 Tampana təŋlv ná kama nyuyv ke ı mpaav taa ké.
Na wei ı feına kawalaya tə, ı toŋ səəsəyi.

10 Ma taapalaa, í kə mə təna.

Maa naaki mə taa ké ləmayasɛɛ tʊ.

11 Ma kuyey tɛwa, na pə kpeŋna
təma nna a pəle ma tʊwa tə.

Mpi ma nyuləyi səsom ke hatoo ma taa tə pə wakəla.

12 Mpe pa yaaki aho ke ilim ké,

na səkrətyu ı nyalaa ıle,
pa təy sı pə caa nyaaluyv.

13 Atətəle ke ma taŋa sı
má sʊv má həntı tə səkrətyu taa.

14 Pələav nyayale ma caa,
sonsompee mɛyɛle ma too na ma kəy.

15 Ma feına tətɛlle tətə,
na pə tı nii isəle.

16 Maa kpeŋna-tɛyɛ na má tiina sətəa tɛ,

na má həntəna mʊsʊɣʊ taa.

18

Pilita nyəntv

- 1 M'p'ógó Suha tv Pilita tōma sɪ:
 2 Waatu wei k'é í ka su y'ɔɔtaya,
 na í k'paya ləmayasɛɛ.
 ɪlɛna t'ɔ y'ɔɔtɪ t'əm k'ɔpantv.
 3 ɪ suma sɪ Soopu í nyənɪ-tʊɣʊ heɛɲ suwe?
 Pepe t'ɔ k'é í nyənəɣɪ-tʊɣʊ k'umɛɛmɛɲ?
- 4 Soopu ɪsu n huɣutuɣu lotu kɛ mpʊ na p'ááná t'ɔ,
 n huɔ sɪ ny'á t'ɔ k'é p'ə l'ɔ t'ɛtv
 na k'ɔk'pamɛɲ k'pɛsɪ na í layasɪ lonə na?
- 5-6 ɪsayaɔ t'ɛyaya taa k'ək'ɔ
 ka tɛ k'é na ka nyaləmɛɛ m'ukɪ.
- 7 ɪsəna í ka t'ɔɲayana naani t'ɔ pɪ pasa.
 ɪlɛna í mayamaya í taa layatu náá yelɛ na í hoti.
 8 M'pɪ t'ɔ, puluɣu taa k'é í n'ɔɔhɛɛ t'iiwa,
 na í t'ɔɲ k'ɔ k'p'alahuuɲ t'ɔɔ.
 9 Kat'ɔka k'á k'p'a í n'ɔntaalɣʊ
 na ka ɲm'usɪ náá h'ɔk'ɔ-ɪ.
- 10 Puluɣu pɪma atɛɣɛ,
 na k'ɔnyəpəm kɛ í mp'aaɔ taa.
 11 S'ɔɣəntv s'ɔs'ɔntv k'p'aa-ɪ na paa tɪmpɪɣɪ,
 na t'ɔ t'ɔɲɣɪ-ɪ n'ɔɔh'ɛɛ n'ɔɔh'ɛɛ.
- 12 Paa í ka k'é t'ɔɲ tv,
 ny'ɔɔsɪ k'á lu-ɪ k'é na í s'ɔv k'ɔnyəɲ taa.
 13 K'ɔt'ɔɲ ɪsayaɔ t'ɔɣ'ɔ í nantv kɛ
 p'ə k'p'ayaw í nɪɲ na í n'ɔɔh'ɛɛ t'əna t'ɔ.
- 14 Pɪ l'əsi-ɪ na t'ɔɲ kɛ í t'ɛ tɪmpɪ
 í ɔayana naani t'ɔ, na p'ə p'ona-ɪ s'ət'aa wulav t'ɛ.
 15 ɪ t'ɛyaya ta kɛ í ny'əɲka t'ɔt'ɔ,
 yulv p'əs'əɣɪ na í s'ɔv ka taa.
 Pa ɲm'usa ka taa k'é k'ək'ɔ mamac'əɣ'ɔlasɪ.
 16 ɪlɛna í p'əsɪ ɪsu tʊɣʊ s'əkuɣʊ t'ɔɔ
 k'v lɪla na p'ə y'ooɪna k'v pɪlɪɲasɪ t'ɔ.
- 17 ɪ h'ətɛ k'á saalɪ t'ɛtv t'əna taa.
 N'ɔɣ'ɔlv kaa t'ɔsɪ í t'ɔɔ.
 18 Paa l'əsi-ɪ nyaaləm taa na í s'ɔv s'əkpɛtʊɣʊ taa,
 na p'á tu l'əsi-ɪ t'ɛtv.
- 19 ɪ kaa yelɛ p'əyaya, yaa l'ɔlvʊ tv,
 yaa p'ə kaasɪ n'ɔɣ'ɔlv na í ɪsɛ kɛ í t'əɔayalɛ.
 20 ɪlɪm t'əlɪlɛ, na p'ət'ət'ɔlɛ ny'áma k'á nu
 í wak'əlɣʊ t'əm, na p'ə s'usɪ-w'ɛɣɛ watv.
 21 ɪsəna k'ɔtakɛɛs'əɲ t'ɛɛsɪ k'á t'ɛɛsəna t'ɔɣ'ɔlɛ.
 M'p'a pa ta nyɪ l'ɔ t'ɔ pa l'ontɛ nt'ɛ.

19

Soopu nyəntv

- 1 M'p'ógó Soopu c'owa sɪ:
 2 P'ələɛ k'é í k'á h'ɛɛsɪ-m
 k'ɔnyəɲ tʊɣʊ na má k'uy'ɔɣ'ɔt'ɔt'ɔ?
 3 T'əm naan'ɔwa k'ɛɛɪ í t'ɛma-m k'ɔtʊɣʊ,
 p'ə f'ɛɪ-mɛɣɛ f'ɛɛɛ sɪ í ɔ'ɔs'əɣɪ-m mpʊ?

4 Ye tampana ma tu lapa isayatu,
ma nyuyv taa ké pə teŋ.

5 Isu i hōŋ mə ti na kalampaanu na
i mayasəyi si ma kawalaya konyōŋ ke ma tōki tō,

6 ama i nyi si Isō kpana-m
i puluyu taa, na i tuyv-m konyōŋ.

7 Ye ma wiiki si pa laki-m musōŋ,
nəyōlv u cōōki.

Na má yaaki si pá waasi-m,
nəyōlv u seekəna ma tō.

8 Isō kaŋa ma mpaav, ma pəsəyi teev.

I yela-m səkpetyōv taa, na ma hakəyi.

9 Isō kōwa ma hətē yaav,
na i kōōli ma teeli ntenuyu.

10 Isō wakəla-m pə təna pə taa ké,
na i kpesi ma teelvuyv isu tuyv, na má sí.

11 Isō pááná səsōna huuna-m
na i nyənəyi-m i kolontunaa taa lelv.

12 I yulokolaa kpeka krenta nəyō na pá kōō ma tō,
na pá siki na pá cōōna-m.

13 Isō hatələna-m ma teetunaa,
na ma asəmaa ná yaaki na pá yeki-m.

14 Ma cəlv nyóma na ma lolətanaa
ná sōō ma tō.

15 Ma təyaya taa mōvlaa na ma təmle nyóma
ná yuyv-m na pá nyənəyi-m kpai tv.

16 Paa ma yaa ma təmle tv
na má wiina-i, u cōōki-m.

17 Ma lu sōŋ ke ma alv maŋamaŋa ké.
Ma pəyalaa ná nyəŋəsa-m.

18 Pə kpeŋna piya na ye ma koləyi de si wonjiyi-m.

19 Ma taapalaa kopama mpa ma sōōlaa tō,
pa lu-m luŋu na pá koləyi ma tō.

20 Ma luna pəcemteyē.

Ma tema taasi təkōŋəkōŋō.

21 Ma taapalaa me, hai, i nyəni ma pətōtəle.

Isō tōna ma tō ké niŋ.

22 Pepe tōō ké i tuyv-m konyōŋ isu Isō?

Isəna i tv-m wahala tō, pə ta nu-meyelē?

23 Hai, ye isu paa ŋmaawa
ma kuyōyōtōtv tənɣe takəlaya taa.

24 Isu paa ŋmaa-ti na nyəmle ke kukpamuyv tō,
na pá piisi, na tē wee tam tō, tē taa husi.

25 Ma nyómá teu si ma tōō seenlv wəna
i weesuyu.

Inu i ká yəyōtəna na pə su tənaya ke ate cəne.

26-27 Paa pə kōōla ma nantv na pə yele mōwa tike,
maa ná Isō na ma isəle ké,

i kaa wee-m mōvl.

Mpi ma sōōlaa tōyōle,

hali pu laki-m lōŋ.

28 I ká pōōsi mə ti si isənaya i ká kolv
ma tōō, na i hiki təwaanle na i huōna-m?

29 I la laakali, na pə taa kōō na layate tala mə maŋamaŋa.

Mpi tō, mə kawalaya mōna səŋ ké.

I nyi si huole tanja-me.

20

Sofaa nyəntv

¹ Mṛóyó Naama tv Sofaa tōma Soopu si:

² Nyá tōm wakəla ma laŋle,

leŋa pu laki-m ləŋ si má cə.

³ Ma nuwa isəna n kaləna-m na í tuv-m tə.

le ma nyəmá kəcəcətv ke ma ləmaɣasɛ taa.

⁴ Ma nyəmá teu si pə kpaɣav

hatoo kyaŋku ləɔ su yolo ke atɛ tə,

⁵ asayaa akatv u leeliyi.

Pəyele pa aŋmaala ná we tənyosi ké.

⁶ Paa isayav nyuvu ká kulɪ isəna,

na kv tokiyina isəŋmuntv.

⁷ I tɛsəyəna ké isu i maɣamaɣa i pʊntv.

leŋa mpa pa naakaya-i tə pá pəəsəyi si: I temna-we?

⁸ Isayav saaləyi yem ké isu toosee.

Pa kaa tasa-i nav.

⁹ Mpa pa naakaya-i tə, pa kaa tasa-i nav.

Pəyele i kaa weɛ i lonte taa.

¹⁰ Isayav ká məŋna wɛnav ŋku i ka hikina mʊsvəŋ
təɔ kv nyəma.

Na konyəntvnaa náa watɪ i piya.

¹¹ I ka wɛna ifepile ké na alaafəya.

Ama i ká kpɛnna pə tənaya mpu na í svvna pṛóyó.

¹² Isayav ka we-i leleŋ ké təkulvkvulo.

leŋa í ŋmɛsi-təyi i nsəmle tɛɛ.

¹³ Na í kisi tə ləv na í ŋmɛsi-təyi teu,

na tə we i tantahaav taa.

¹⁴ Ama i təɔnaya ŋke ka leleŋ

ká pəsi paasəle sətə ke i lotu taa.

¹⁵ I ka lipa lelaa wɛnav ŋku tə,

ləɔ ká caalɪ-i na í tə-kv na i nəɔ.

¹⁶ Mpi i mʊvkaya tə pə ké paasəle sətə ké,

na ntɪ tu kvna-i.

¹⁷ Isayav kaa tasa nav ke naaləm na tuŋ

nim mpi pə kpɛŋ isu pusi na ləŋ tə.

¹⁸ Wɛnav ŋku i taataa na í konti haŋaya na í hiki tə,

i kaa təɔ-kv, i ká məŋna-kv.

¹⁹ Mpi tə, i muɣula acamaa na í lə-we.

I lɛka pa kutulvŋ, i ta ŋma-weɣɛ paa kvlvkvv.

²⁰ I wɛnav luluyv ka we səyəntv.

I kaa pəsi na í kpa pə taa pvl.

²¹ Isayav liki pə tənaya pvləp u fitiyi.

Ama i laŋhvləmlɛ kaa leelina.

²² Haɣanaya anaam taa ké laŋwakəllɛ ká tii i tə,

pə təna pu tv-i wahala ké.

²³ Waatv wei tv i ká liki mpu təɔ

Tacaa ká tisi i tə ké i pááná kəkə,

isv tev təmpɛɛ, na á yaɣa-i isv nyəmá.

²⁴ Ye i fita nyəɣəlvv maɣamaɣa yoo v wontv,

nyəɣəlvv kvɛɛmʊv təv ke paa tona-i na pá yaɣa-i.

²⁵ I kpa kəkə nyəmlɛ nte

tə tvla i tənvv na i həle tə.

Ilɛna sɛm tii i tɔɔ kɛ kpaakraa.

²⁶ Sɔkprɛtuɔu ke i tɛɛna, na kɔkɔ ŋka nɔɔlo
ta lu tɔ ká nyaga i maɣamaɣa.

Ilɛna ká kprɛɛna mpi pɔ kaasa i tɛ tɔ.

²⁷ Isɔtɔnɔɔu í kɛɛli yulu mɛ i isayatu tɔɔ,
na tɛtu náá kuli i tɔɔ.

²⁸ Isɔ páná ká kuu i tɔyaga wɛnau tɛnaga,
a kɔyako wule kɛ isu lom.

²⁹ Isɛna Isɔ suwa isayalataa si paa tɛɛsɛna tɔɔɔɔ.

21

Soopu nyɛntu

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ Soopu cɔwa si:

² I ke ŋkraɛɛɛ ke teu na í nu ma tɔm.

Pɔɔɔ pɔ hɛɛsɔɔɔna ma lanɛɛ.

³ Ma kra mɔ yule,

í yele na ma yɔɔɔɔ.

Ye ma tɛma ilɛ mɔ pɔsɔɔi na í wonɛi-m.

⁴ Anɛ pɔ tɔɔɔ yulu ke ma wiikina.

Ilɛ pɛpɛ tɔɔ kɛ ma suulu kaa tɛ?

⁵ I nyɛmɛ ma tɔm taa,

pu la-mɛɛɛ ha, na í kra nɔɔsi.

⁶ Ye ma maɣamaɣa ma huɔ mpi pɔ makɛna-m tɔ
pɔ tɔm, ma lanɛɛ wakɔɔɔɔ kɛ na má seliyi.

⁷ Pɛpɛ tɔɔ kɛ Isɔ yeki na asayaa wɛna weesuyu na tɔɛ,
halɛna pá kpatɔɔɔɔ?

⁸ Pa lulɔɔ nyɔma sɔvki tɔɛ ke pa kin

na pa saalɛnaa puki na pá naaki.

⁹ Pɔ cayanau-wɛɛɛ pa tɛɛsi taa kɛ.

Pa ta nyi sɔɔɔntu tɔm.

Pɔɔɔɔ Isɔ u maɛi-wɛɛɛ kpatɔɔɔɔ.

¹⁰ Pa naaɛ wɛna alaafɔɔa kɛ,

na í kraaki teu na í lulɔɔɔ u hɔɔɔɔɔɔ.

¹¹ Pa yeki pa piya kɛ na si kraɔɔɔɔ

asewa isu heɛɛ, na si ŋmaalɔɔɔna lanɛɛlomɛɛ.

¹² Pa yooki yontu na akilimanaa,

na sanɛnaa, na hɛsi, na pá nukɛ leɛɛ.

¹³ Pa yɔɔɔɔɔɔ aɛɛ cɛɛɛɛ mpu,

ilɛna pá tii atɛtɛɛ taa na hɛɛsɔɔɔ.

¹⁴ Pɔcɔ pa tɔɔɔɔ Isɔ kɛ si í tɛɛ í kaasi-wɛ.

Mpɛ pa paa fɛina i luɔɔ nyɛntu ke nyɛm.

¹⁵ Halɛna pá tɔɛ si:

Awɛɛɛ Toma tɛna tu,

na tɔ́a lakɛ-i tɔmɛ?

Ye tɔ yaa-i, pɔ waasi-tɔɔɔ we?

¹⁶ Pɔ tɔɔɔ mpɛ pa tɛnaa pa ti cayanau tɔm.

Asayaa lɛmaɔaɛɛ u kpatɔɔɔɔna Isɔ.

¹⁷ Anɛ sɛm u tutiyi-wɛɛɛ tam tam.

Pɔɔɔɔ wahala u wakɔɔɔɔ-wɛ.

Pɔcɔ Isɔ u muɔɔ-wɛ na páná.

¹⁸ Yɔɔɔa kooliyina-wɛɛɛ isayatu

si heelim í kpaɔa-wɛ isu nyutu yaa muɔɔɔ kpetɛ.

¹⁹ Isɔ u fɛɛɛɛ isayau pɔyaga ke ka caa isayatu.

Pɔ tɔɔɔ pɔyaga ŋkraɛɛɛ ke

Isɔ ká hɔ na cɛɛɛ nu pɔ taa.

²⁰ Pɔ wɛɛ kɛ si Toma tɛna tu í mu asayaa mpɛ

na pááná na pá ná pa wakəlvu.

²¹ Ye pa weesih tema cəne,
pa piya təm u tasəyi-weye nav tətə.

²² Pa kaa nəki təleye Iso ke hvləvu.

Mpi tə, mɪ i hvəkəna isətəa tillaa maɣamaɣa.

²³⁻²⁴ Nəɣəlv ɪe, pə caɣana-i ké

na í təkɪ teu, i feina nəɣəsɛɛ,

u kpatələyi ləŋ,

na i wɛna təlvu, haləna i kantəkaya kuyaku.

²⁵ Ama nəɣəlv ná səkəna i nəɣə na ka nyah,

i ta yəələna kɔpantə natəli.

²⁶ Pa tənəpa mpv mvsəvu taa ké paa hənti

na sonsompee waasi pa tə.

²⁷ Ama, ma nyəmá mə taa layətv,

na hɔwɛɛ nna í hvəkɪ ma tə tə.

²⁸ I pəsəyi sɪ toŋtɔnaa

na asayaa mpe pa tɛɛsɪ wɛ le?

²⁹ ɪe í tá pəsɪ mpatəntaa

na í cəkəna mpi pa nawə na pá yəɣəti tə?

³⁰ Pə kentiɣi isayəv təw ké asaala

kuyaku ké, na pə cəlv-i na Iso pááná.

³¹ Awe ká pəsəna-m təntɛ nte ma təŋ tə tə təw?

Na í lɛɛti-m ma isayətv?

³² Paa pona-i təpinte ké,

na pá feŋiɣi i pəlaav tə.

³³ Yəlaa təna tɣəna caŋa na pá təŋəyi

i waalɪ, na pá kooliɣi-i sɪ: Tɛtv í la-ŋ kaafala.

³⁴ Mɛ ɪe, təm kpaɪ nyəntv kɛ í hɛɛsəɣəna ma laŋle.

Mə kvəcətv təna ké kvəsvtv ké.

22

ɪlifasi nyəntv

¹ Mpróy Temaŋ tv ɪlifasi cəwa Soopu sɪ:

² Iso u tɛɛləyi yəlv sɪ í waasi-i.

Ama ye yəlv wɛna nyəvu taa maɣasəm, i təyi i wɛɛkɪ teu.

³ Na yəlv í siɣisaa yaa i tewa təkpaataa,

wɛye pə waasəyi Toma təna tv?

⁴ Pə taya nyá isəsɛɛle teu təw ké

i həŋ nyá ŋkraŋvɔv na í hvəkəna-ŋ.

⁵ Nyá kawalaya katətəlaya na nyá isayətv

tam nyəntv təw ké Iso həŋ nyá ŋkraŋŋ.

⁶ Mpi tə, n məkaya nyá tɛɛtvnaa wontv

kɛ təlvma kɛ mvsəŋ, na pə yeki-wɛye kpeɛɛ.

⁷ N pɛma lvm na təɣənaɣa

kɛ wei ləkətv na nyəɣəsi ka puwa tə.

⁸ Yəlv toŋ tv na kalampaaŋ tv

ka tənna tɛtv, na í caɣə tə taa.

⁹ N təɣəna leɛlu kɛ niŋ kakpasɪ, n pɛla sulav niŋ.

¹⁰ Pə təw ké katəsi tama-ŋ

na səɣəntv anaam náa tuti-ŋ.

¹¹ Səkrɛtvɔv nyala nyá təw,

nn naana tiili, lvm səsəvm lipa-ŋ.

¹² Iso wɛ hatoo isətəa ké na í tɛɛ

isotlonjasi tɔɔ, na í nyənəyənə sɪ nyɔɔŋ taa.

¹³ Ilena nyaa mayasəyi sɪ Iso tá nyi pulu.

I kaa pəsi na í tee isəŋmuntɔ tɔɔ

na í huuna-tuyɔ afe.

¹⁴ Iso tɔŋ isətənyɔ ntompee tɔɔ,

na ŋmuntɔ taka ɪ tɔɔ, u naana tiili.

¹⁵ N caa sɪ ŋ təŋ

asayaa mpaav kɔpənnyɔ ke?

¹⁶ Pə tɛma-weye kpriisuyɔ ké, na pə waatv ta tata,

isu lom kuukuɔyɔ kolunɔ tɔ.

¹⁷ Haləna yəlaa mpe pá təŋ

Iso Toma təna tv sɪ: Yele-tv tɔpamm.

Weye n pəsəyi na ŋ la-tv?

¹⁸ Pəyele imɪ ɪ ka haɣasəna pa teesi nyəma ke tɔŋ.

Iso í pona asayaa ləmayasɛɛ anəyi poolunɔ.

¹⁹ Yəlaa kɔpama na mpa pa fei tɔm tɔ,

paaná pa wakəlyɔ na pá won-ye.

²⁰ Pə wakəla pa kolontunaa

na kəkɔ nyayɔ pa wɛnaw.

²¹ Tɔv, nyá na Iso í ciiki na pə heɪ-tɔŋ.

Waav inəyi n ká nu lelenɔ.

²² Mu ma kuseyɛsətv na

ŋ tɔkɪ ma tɔm ke nyá lotu taa.

²³ Ləsi mpi pə ta siyisi tɔyɔ nyá te,

na ŋ məli Toma təna tv tee na í tayanɪ-tɔŋ.

²⁴ Lɔ nyá wɔla kɔpampɔŋ ke

ateye ləv pɛɛ hekv taa.

²⁵ Ilena Toma təna tv pəsi nyá wɔla,

na nyá liyitee hɔwa.

²⁶ Waav inəyi ɪ ká pəsi nyá lelenɔ kɔpɔŋ

təlɪle na ŋ tekəyi-tɔŋ niŋ.

²⁷ N ká sələməyi-tɔŋ na í nukɪ,

na ŋ yoosiyi nti n ka yɔyɔtaa na ŋ su tɔ.

²⁸ Paa ntiyi n suwa, n waaki ké,

na nyá mpaav hulomɪ.

²⁹ Mpi tɔ, Iso tisiyi kalampaanɪ nyəma ké.

Ilena í waasəyi wei ɪ pasəyi ɪ ti tɔ.

³⁰ Iso ká waasi wei ɪ ta ke isayav

tɔyɔ ɪ tənəŋŋ wɛtv tɔɔ.

Paa tasəkəle tv ɪ waasəyi-tɔ ké.

Sɪ í tɔ tənəŋŋ taa,

ilena pə ya ɪ nyuyɔ.

23

Soopu nyəntv

¹ Mpyóyó Soopu cɔwa sɪ:

² Nɔɔnɔv tɔ, ma wɔla pəsa pááná ké.

Ilena ma wahala náá təkəyi ma feesinɔ.

³ Hai, ye maa nyəamá Iso te,

maa pola ɪ tɔcayale ké.

⁴ Maa hula-tɔŋ ma tampana.

Mpi tɔ, tɔmnaa su ma nɔyɔ taa ké.

⁵ Halɪ maa nyəamá nti ɪ cəkayam tɔ

na ma cekəna nti ɪ heelayam tɔ.

6 Ue i ká kaasi i taa toma si i koləxi ma təə?
 Aa, i ká ke ŋkraŋyɔv kə na í nu ma kɔyɔtɔtɔ.
 7 Ue i ká ná si i kolontu inu i
 təŋəxi tampana, ilena í ná si i təm huɔlv
 ka ce-m tam təə.

8 Paa ma pola ilim təlule, i fei,
 yaa ma məŋna pə tətule maa keesiŋi-i.
 9 Paa ma pəkəna ilim ntəŋəŋ təə, maa naaki-i.
 Yaa ma kəena pə mpətəŋ təə, i fei loosuŋu.

10 Pəyele i nyəmə mpraav ŋku ma krayaa tə.
 Paa i maŋasa-m ma lu kə təsoolii, isu wula kopəŋ.

11 I nəntaaləŋ taa kə ma təkaya ma nyəŋ.
 Ma təŋa i mpraav ke mprəyɔ ma ta heli.

12 Ma ta lo i nəŋə taa kəsəsutɔ.
 Ma pəta ma təxi i luŋu nyəntu taa kə.

13 Ama ye i tu ntiŋi i taa,
 u yeki-ti. Nti i səolaa tə ntəxi i laki.

14 Nti i ka siwa ma təə təŋə i laki-m,
 I ká si lentənaa ke mpɔ tətə.

15 Pə təə kə ma apalutɔ leki ləo kin.
 Ye ma kraya huwɛɛ ile səŋəntu kraaki-m.

16 ləo Toma təna tu yəkəna ma apalutɔ
 na í tu-m səŋəntu səsəntu.

17 Mpi tə, pə taya səkrɛtɔv ŋku kɔ waasa ma təə tə,
 ŋku kɔ wakələna-m.

24

Soopu nyəntu tətə

1 Mprəyɔ Soopu tasaa si:
 Pepe təə kə ləo Toma təna tu ta si kuyako
 ŋku i nyəntaa ká na-i na í huəkəna təə?

2 Pəyele yəlaa tuusiŋi pa tetu toosi,
 na lələa náá tiikiŋi kaləkəŋ kəŋmɔləŋ.

3 Pa ləkəxi sulav ke i kraŋaya,
 na pá kraya leelu nav ke təluma.

4 Ulena pá sulixi konyəntɔnaa ke mpraav taa,
 na pá yəkəxi-we na pá tusiŋi.

Na pá caaləxi-we si pá ŋmələxi.

5 Pa pəsa isu taale kraŋasi ke nyutu taa kə.

Tanəŋ ahula ke pa lukɔ na pá puki
 pa piya təŋəŋaya pəkəŋv ke wɔlaya tetu nti tə taa fei cayav tə.

6 Tətəlatu taale taa kə pa kəŋ.

Ulena pá kunti isayav tuŋ wei pa yaa si ləseŋnaa tə.

7 Pa həntəxi ahoɔ ke kpete kə, kutakəm fei.

Pa feina sayatanaa ke saa wei watu kraaki tə.

8 Təv nukɔ-wɛŋɛ pulasi taa kə.

Təsule fei.

Ulena pá cəsəŋəna kəkraməŋ.

9 Pa kələxi sulav ke həla təə,

na pá ləkɔ-i na təŋ.

Ulena pá kraəkəxi konyəntɔnaa tokonaa ke təluma.

10 Pə waali ulena pá tu-wɛŋɛ təntə ke kpete, wontu fei.

Na pá sukəxi-wɛŋɛ təŋəŋaya ke nyəŋəsi.

11 Pa mɔləxi tɔv ŋku pa yaa si Olifi tə kɔ pee nim,
 na pá nyaasəxi tɔv ŋku pa yaa si ləseŋ tə kɔ pee lɔm na lukətu.

12 Acalɛ taa yəlaa mpa pə kɔwa

na mpa pa caaki səpu tɔ,
pa mɔləyi na pá makɪ kapusi na pá pɛɛkəyi sɪ pá waasi-we.
Ama Taɔaa naa paasəyɔna acaalətu nti.

¹³ Lempa ná ké mpa paa caaki nyaaləm tɔ.
Ani pa ta nyi Iso mpaan,
pɛ́cɔ́ paa tu tɔɔyɔi-i.

¹⁴ Tefemle ke yulokulo koləyi
na í kó wahala tu na konyəntu,
na ahoɔ yu, ɔlena í tee ŋmuləm.

¹⁵ Apalo wasanƙali feŋyi səkpetuyɔ taa ké,
na í takəyi i isentɔɔ ké pɛɛkəle
na í tɔɔ si: Nɔyɔlo kaa na-m.

¹⁶ Ahoɔ ke ŋmulɔ yɔkəyi kutuluyɔ na í ŋmulɔ.
Ilim taa, ɔlena í təkɪ i tɔyɪ i te.
I ta nyi isəna nyaaləm weɛ tɔ.

¹⁷ Paa tanaŋ ŋku kɔ ké mɔpɛɛ səm səkpetuyɔ ké.
Mpi tɔ, pa nuɪi pə sɔyɔntu sɔsɔntu.

¹⁸ Isayau weɛ ké isu lom teɛkuyɔna kaawɔlaya tɔ.
I tɔcaɔale ké mpusi nyɔnte ke tetu taa ké,
i kaa tasa tuŋ wei pa yaa
sɪ leseŋnaa tɔ i taale mpaav ké tɔɔyɔ.

¹⁹ Teitei isu wɔlaya
na haŋaya nyɔkuyɔ teɔ tɔmpɛɛ lom tɔ.
Mɔ́yó atetəle teɛkəna isayau.

²⁰ I tɔo kulɔlo ká sɔɔ i tɔɔ.
Pa kaa ŋmaa i hətɛ ke tiili.
Ile pə pɛla isayau nté isu tɔyɔ.

²¹ Mpi tɔ, i tɔyɪ wahala ke kaalɔlaya ké,
na í kisiyi kɔpantu lapu ke leelu.

²² Aai, Iso tɔɔ tɔɔ,
i yeki ké na musɔntɔnaa weesɪŋ taɔaləyi.
Pa taɔanəyi pa nɔɔhɛ tɔɔ ké sɔɔyɔ,
pəyele pa taa teɛləyi weesuyɔ.

²³ Iso yeki na pá caɔana pa ti.
Ama i feŋyi pa tɔnte taa.

²⁴ Laasaya tɔɔ ké yɔlaa
mɔpɛ pa sɔɔyɔ, ɔlena pə saali.
Na pá kpili nyɔɔŋ, isu tɔyɔ hɛtɔyɔ wɔluyɔ tɔ.
Na pá lontili, isu pa setuyɔ lɔluyɔ tɔ.

²⁵ Awe ka kpɛɛsəna-m sɪ pə taɔa mpu?
Awe ká pəsi ma tɔm ke kpɛte?

25

Pilita nyəntu

¹ Mɔ́yó Suha tɔ Pilita cɔwa Soopu sɪ:

² Iso kɛle tɔɔ sɔsɔŋ sɔyɔntu nyɔŋ tu.
I haaki hɛɛyɔ na tɔma ké hatoo isɔtaa.

³ Awe pəsəyi na í kala i samaa?
Yaa awe u naakəna i nyaaləm?

⁴ Yulo kaa pəsi na í siyisi
yaa í weɛ Iso tɔnaŋŋ.

⁵ Paa isɔtu maɔamaɔa, yaa
isɔtulɔasi, sɪ fei Iso tɔnaŋŋ.

⁶ Kacanƙana yulo pəyaya
ŋka ká we isu atantaaliya tɔ?

26

Soopu nyəntv

¹ Mpyəle Soopu cəwa si:

² Pəwe! Ama n nyəmə icam sənəv,
n nyəmə wei i feina toma tə i tem.

³ Ama n nyəmə ləməyasəe fei tv ke layətv
tasəyv, na n hələyi nyəm səsəəm.

⁴ Aweye n yəyətəyi təmnaa mpe?
Na awe tu tənə-təyi nyá taa?

Isə toŋ ke pə tənə pə təə

⁵ Sətəa seliyi pa təcayəle taa ké hatoo ləm tēe.

⁶ Mpi tə, Isə naaki atətəle taa ké təcəicəi.
Pəyele pə keela púyú səsəəv ŋku kv təə ké,
pəlv tá kenti-i.

⁷ Inu i pəna isətənyəv ke yem taa,
na í susi antulinya ke kpete taa.

⁸ Inu i hayasəna tēv ləm ke isəŋmōntv taa
na t́ lá yun, pácó t́ kaa ya.

⁹ Inu i takəyənə i kumte təə
ké isəŋmōntv isu saaləya.

¹⁰ I pu ŋmaaləya ke tēŋku təə,
na í cəə na í ta.

Haləna ṕ sūna səkretəyv na nyaaləm pə tənəya.

¹¹ Ye Isə holaa, səyəntv kpaakú
isətənyəv akelenaa ké na pá seliyi.

¹² I toŋ ke i selisiyina tēŋku.
Ilena í wakəli isəcəv na i layətv.

¹³ I feesiŋ keela isətənyəv təə.
Ilena i niŋ náá tūli tūm səsə wei i seekəya tə.

¹⁴ Pə tənəya mpv i təma nyaləmle nté,
na t́ nukú a təŋ ke pəcə pəcə.
Ile awe ká pəsi i toŋ kəkətə səsəəle ke nuw?

27

Soopu nyəntv tətə

¹ Mpyəle Soopu kpaaya i konyəwiina si:

² Ma tuukina weesuyv tv Isə Toma tənə tv.
Wei i pēŋi-m tampana, na í wakələyi ma laŋle tə.

³ Ye ma weesuyv kaasaa,
na Isə feesiŋ wē ma muna tēe.

⁴ Ma ntompēe kaa yəyətí isayətv.
Pəyele ma nsəmle kaa ləsi pəpətv tōm natəli.

⁵ Mpusi í polo pooluŋ, na mpi maa ha-məyē tampana tv.
Haləna ma səm, ma kaa kisi hōlvəv sɪ ma feina taali.

⁶ Ma t́ka ma tampana ké, ma kaa yele.
Pəyele ma kuyēŋ tōm fēi-m fēle ke ma taa.

⁷ Ṕ pəsi ma kolontv ke isayəv,
na ṕ pəsi ma təə kullv ke wei i feina tampana tə.

⁸ Ye Isə tama isayəv tomle
na í ləsi i weesuyv,
pepeyē i tasəyi tēlvəv?

⁹ Ye laŋwakəlle māyənə-i Isə kaa nu i wula.

¹⁰ Pu wēe sɪ Toma tənə tv ke
i laŋle í hēena na í sələməyi-i tam.

11 Maa seʒesi-meʒe Iso mpaan tɔm
 na kaa nmesi-meʒe mpi pə pəle Toma tənə tɔ tɔwa tɔ.
 12 Ama pa tənə pa nyəmá nti tə wɛɛ tɔ.
 Iɛ pepe tɔ kɛ pa yɔɔtəyi tɔm kpete nyəntɔ?

Kawaaya ŋka kaa leeliyi tɔ

13 Mpi Iso Toma tənə tɔ suwa si yulɔ isayau tete,
 na mvsɔntɔ kpancoou tɔɔɔɛ si:

14 Ye ɪ piya hukaa, yooú ká kɔna-wɛ.

Pəyele tɔɔnaya kaa tala pa piya piya.

15 Yulɔkusəku ká kɔna mpa pu sɔɔ tɔ,
 pa leelaa kaa wii-wɛ.

16 Ye ɪ kaawa liyitee isɪ kanyəŋa,
 na wontu isɪ afəla.

17 Siyisilu ka suuna-ti,
 na yulɔ kɔpan náá tɔɔ ɪ liyitee.

18 ɪ tɔyaya wɛ kɛ isɪ huu huukuɔu tɔ,
 yaa isɪ tanɔ sikuɔu cɔkəle tɔ.

19 ɪ hɔntɔyɔ waatɔ, ɪ kɛ liyitee tɔ.

Ama ɪ ká feŋ tɔ, á mɔka yem.

20 Lanwakəlle tutiyi-ɪ kɛ isɪ lɔm,
 na kacuculaɔa náá kpaɔa-ɪ ahoɔ taa.

21 Iim təhule heelim ləsəɔnə-ɪ
 ɪ tɔɔayale na tɔŋ, na pə keli na pə tɛɛna.

22 Pa tɔɔki-ɪ nyəmá kɛ na pətɔtəle fei,
 na ɪ kaasəyi ɪ ti si í se.

23 Iɛna ɪ nalaa kpasəyi amukɔŋ ke ɪ tɔm,
 na pá huləyi kacɔyɔlasɪ.

28

Ləmayasɛ kɛ Iso kɔcɔɔn

1 Tɔ nyəmá liyitee nyəɔtɔ təhulle,
 na timpi pa nyaaləyi wɔla tɔ.

2 Tɛtɔ tɛɛ kɛ pá ləsəyi nyəɔlɔyɔ.
 Iɛna pá ləsi kɔsɛɛmɔyɔ ke pəle taa.

3 Nyəɔtɔ hullaa pukina fətəla kɛ
 na pá pɛɛki timpi timpi kəla
 luməŋ tɔɔ pɛɛ wɛna a ŋmɛla atətəle taa tɔ.

4 Pa huliyi púyú kɛ na pá hatəlɔna yəlaa tɔɔayale.
 Nɔɔhɛɛ kpisiyi sənau,

ɪɛna pə susi-wɛyɛ yem taa, na pə fiisiyi-wɛ.

5 Tɛtɔ nti tə tɔ pa haləyi tɔɔnaya tɔ
 pə ɔaya kɛ isɪ kəko pəsa-təyi kɛntəlasɪ
 ke tə kite tɛɛ.

6 Timpi tɛtɔ nti tə pɛɛ wɛɛ tɔɔ pa hikiyi
 liyitee pəle nte tə wɛ pooku tɛle tɔ, na wɔla mɔlɔm.

7 Cəlɔ ta nyi púyú ŋku kɔ mpaau.

Pəyele yepɛleku tá loosi-kó.

8 Taale wontuɔu aka nɔɔɔɔ,
 yaa tɔɔɔaya ta təŋta-kɔ.

9 Yulɔ paasi tɔna kɔkɔpamɔyɔ ke niŋ,
 haləna ɪ kɛsəyi pɔŋ na ɪ kila tɛɛ,
 na ɪ pəsəyi-ɪ kɛntəlasɪ.

10 Na ɪ huliyi kɔkɔpamɔyɔ taa kɛ pɔŋ,
 na ɪ naaki kɔ taa kɔpampam na ɪ isəpəle.

11 Na ɪ tɔɔki lɔm təkɛntɛna kɛ akəla,
 na ɪ pukina mpi pə ŋmɛlaa tɔɔ nyaaləm taa.

12 Ʋe leye ləməyasəe ná wəe?

Nyəm təcaɣale ke le?

13 Ʋulə ná tá nyi pə teu.

Pəyele pə tu fei yəlaa tetu taa.

14 Póóyó anaam si: Ləməyasəe fei ma taa.

Tenku si: Ləməyasəe fei ma cəɔ.

15 Paa yakı-ye na wula yaa liyitee.

16 Pəyele paa layasəxəna-ye

na Ofii tetu wula, yaa liyitee pəe

kəkpeete na pooku nyəna.

17 Pa kaa keəsəna-ye na kraləpa yaa wula.

Pəyele pa kaa pəsi na pá layası-ye

na wula kəpampəŋ həyaya.

18 Paa keəsəxəna ləməyasəe ke

pəxolası, yaa kraləpa nyinininyini.

A kəla teu ke luto pəe nna a wə liyitee tə.

19 Itiyopii liyitee pəle nte tə wə

Kasasaŋa tə tə ta haŋna-ye.

Pəyele wula kəpampəŋ məyamaɣa ı keəsəxəna-ye.

20 Ʋe leye ləməyasəe ná lukəna?

Yaa nyəm təcaɣale ke le?

21 Ləməyasəe ŋmela weesuɣu nyəm tənaya,

suması ı loosiɣi-ye.

22 Səm na póóyó səsəŋku pa təŋ si:

Tə nu pa ɣəɣotəɣi a təm ke kənu ké.

23 Isə tike nyəmna a mpaav na a təcaɣale.

24 Mpi tə, ı naaki ké na pə tala tetu tənaya.

Pəyele ı cəkəna pə təna mpi pə wəe tə.

25 Waatv wei ı tuwa heelim ke

təŋ, na ı pu tenku tənasi tə.

26 ı su tev ke kv waatvnaa na kv lona,

na ı hēe mpaav ke tev nyəxəsvu na kv calanaa.

27 Waatv unəɣi ı nawa ləməyasəe na ı məyası-ye,

na ı su a kite na ı sa-ye.

28 Tənaya ı suwa yəlaa si:

Ləməyasəe nté Taca a Isə nyamnav,

na isayatu yepu nté nyəm.

29

Sooru təm kantəkaya nyəntv

1 Ḿpóóyó Sooru kpaɣa ı kənyəwiina si:

2 Pepe mələxəna-m isu too ıɔ,

saa wei Taca a feŋaɣa ma tə,

3 na ı fətəla mɔɣi ma nyuvu taa tə.

Ma təŋaɣana ı nyaaləm ke ahoə ké.

4 Ye pu məlayana-m ma wule taa,

ısu waatv wei Isə yaakaya-m ı taapalv,

na ı feŋiɣi ma təyaya tə tə.

5 Toma təna tv ka wə ma kɪŋ,

na ma piya tv-m həkə.

6 Naaləm ka tələna-m ké təhə,

na nim kpeŋ pə tənayaasəle ke kəkpaɔvuvu tə.

7 Waatv wei ma luki nənəɣə tee si,

ma cakı ıcate səsaa təcaɣale tə.

8 Ye pa na-m, ıfeɣiya ná hēləɣi ké,

na kəkpatəlaa náá kuləɣi na pá səŋəɣi.

⁹ Kupaalaa na sunaaya yooṭaaya,
na pa kraaki noosi.

¹⁰ Awulaa magamaaya na sunaaya ke,
na pa nsoma matona pa tantahaaj.

¹¹ Mpa pa nukaya ma tom to, pa yaakaya-m leleni nuḷo ke.
Mpa pa naakaya-m to, pa lasayi ma aseeta.

¹² Mpi to, ye konyontu wiiki ma waasayi-i ke.
Ma seḥna sulau wei i feina paasani to.

¹³ Mpa pa caaki sepu to,
pa kooliyi-m kopantu ke,
na ma heesayi leelaa laja.

¹⁴ Siyisuyu ke ma suuwa isi toko,
na tampana tonyu, isi capa na kahuka.

¹⁵ Maa wee ke isi yolum isele.
Maa wee isi kaakalaya noohale.

¹⁶ Magale konyontona caa.
Ma paasayana mpa ma ta nyi to, pa tom ke teu.

¹⁷ Ma yokayi asayaa tamasi,
na ma woyosayi tonyaya ke pa kela taa.

¹⁸ Ma tonyaya si maa kpateli ke takunjunju.
Maa si ma tante taa isi sumaya.

¹⁹ Ma wee ke isi tonyu ŋku ku lila kama lom taa,
na colon niyitiyi ku pilinasi ke aho to.

²⁰ Ma teeli ka wee tam ke i kaa si,
na ma toma isi too ŋku ku nyoo teu to.

²¹ Yalaa nukaya ma tom ke,
na pa taja na pa myi ma layatu tasuyu na pa suma.

²² Pa nukaya ma tom ke pa tonyaya.
Ye ma tema yooṭu nyolu u caaki nateli.

²³ Yalaa tonyaya-m ke, na pa haawa
noosi isi pa tonyu teu to.

²⁴ Ma myulayana-weye, de paa tonyu.
Peyele paa pasayi na pa wakeli ma isentaa hetonyu.

²⁵ Maa kena pa nyonyu to,
na ma holayi-weye mpaaw ŋku paa tonyu to,
na ma we isi wulau ke i kpekale yalaa taa.
Ma heesaya lajwakalle nyoma laja.

30

Soopu tom kantakaya nyantu toto

¹ Mpyoo Soopu tasaa si:
Ama noono de,
piya wonjiyina-m.
Paa nyajna ma kpatelaya.
Peyele pa caanaa taa tala si,
ma tu-weye hasi nsi si fejiyi ma kalakery to si taa.

² Pepeye pa tony waasayi?
Ani pa kaa tu pəsi na pa kpateli.

³ Nyoozi, na laonyu pu-we,
na pa te taasi, na pa seeki lona nna pa kpiisa
too la na a wola to, a taa.

⁴ Pa kresayi tuusi hatu ke hotisi kila.
Pa tonyaya nte pa te tiikasi naseli si lila.

⁵ Pa tonyonyi-weye yalaa taa,
na kokoole, isi ŋmulaa.

⁶ Pa tacyale nte teteka sasoona koteminy tee,

na pɛɛ tɛɛ, na kɔkɔɔmɔɔ pɔɔɔ taa.

⁷ Sɔwa hotisi tɛɛ kɛ pa mawa tɛtim tɛtim,
na yɛlaa nuki pa wula.

⁸ Pa kɛ tetelataa, na nyɔɔɔ fɛinaa,
na pɔ tɔɔɔnɔɔ-ɔɔɔ tɛtu taa.

⁹ Nɔɔɔɔ maɔa pa cakɔna, na pɔ yookina-m yontu.

¹⁰ Pa taa kɔɔakɔna-m na pɔ haaki-m siyile,
hali pɔ tɔɔki-m ntayama.

¹¹ Iso pasa-m na i mɔɔɔna-m aɛ.
Iɛna pɔ kɔɔsi pa ti kɔɔɔ, na pɔ nyɔɔnɔɔ-m yem.

¹² Ma ntɔɔɔɔ tɔɔ kɛ pa kɔɔɔɔ.

Pa tɔɔɔ-m katɔɔ si pɔ pɛti-m na pɔ pɛkɔɔɔ
mɔɔɔ si pɔ hiki-m na pɔ wakɔli-m.

¹³ Pa tɔka ma mɔɔɔ na pɔ luki
ma wakɔɔɔɔ. Nɔɔɔɔ u sɔɔɔna-ɔɔ.

¹⁴ Pa tapaya isi pɔɔɔɔ sɔɔɔɔ ke pa sɔɔnaa,
na pɔ kɔɔɔɔɔɔ tɔmaɔa tampana tɔɔ.

¹⁵ Sɔɔɔntu kɔɔakɔ-m kɛ na pɔ kɔɔisi
ma teeli isi heelim.

Ma nyɔɔɔ yapɔ na salaa, isi isɔɔmɔntu.

¹⁶ Nɔɔɔɔ ma weesuɔu caaki liu kɛ,
ma ɔɔ wahala kɔɔɔɔ taa.

¹⁷ Pɔ sɔɔɔɔ ma mɔwa taa kɛ,
paa ahoɔ mɔa heesɔɔɔ wɔsasi.

¹⁸ Iso kɔa ma toko taa na toma,
na i lɔla ma capa luɔu tɛɛ.

¹⁹ Iɔɔɔ-m afɔla taa.

Ma pɔsa tɔlɔma na mɔsɔɔɔ.

²⁰ Iso ma yaaki-ɔ, nn saɔ cɔɔ.

Pɔɔɔ n sɔɔa ma kɔɔkɔɔ taa,
nn tu nyɔɔnɔɔ-m.

²¹ N tɔɔɔ-m kɔɔɔɔ na pɔtɔtɔɔɔ fɛi,
n cɔɔsɔɔɔ-m na nyɔ tɔɔ.

²² N yelaa na heelim sɔɔɔm kɔɔa-m.

N yelaa na ma seliɔi kacuculaya sɔsaya taa.

²³ Ma nyɔmɔa tɛu si sɔm tɛɔɔ n pukina-m.
Weesin nyɔmɔa tɔpote ntɛ.

²⁴ Ye yɔɔ caaki lepu, u tɛkɔɔɔ niɔ?

Wei i ɔɔ wahala taa tɔ,
u wiiki na i yaa si pɔ sɔna-i?

²⁵ Ma wiikaya wahala nyɔmɔa tɔɔ kɛ,
na mɔa wɛna kɔɔɔntɔnaa pɔtɔtɔɔɔ.

²⁶ Tɔɔaɔnaa, na nyaaɔm ke maa tɔɔa.

Iɛna sɔkɔɔɔɔ na wahala nɔa maɔana-m.

²⁷ Wahala kɔɔɔɔ tutuɔu-m kɛ,
na ma laakali pɔsɔɔi kɔtamsa.

²⁸ Ye ma tɔɔ sɔkɔɔɔɔ, nɔɔɔɔ u heesɔɔɔ ma laɔɔɔ.

Ye ma sɔɔa samaa taa wula kɛ.

²⁹ Ma pɔsa isi taale hasi taapalu kɛ,
yaa taataanaa camna.

³⁰ Ma tɔnɔɔɔ piliɔi kɛ,

na kɔ litiɔi. Pɔ sɔɔɔɔ ma mɔwa taa, na a wɔɔɔɔ.

³¹ Ma saɔku pɔsa sɔm nyɔɔ kɛ,
na ma hɔlaya nɔa hulɔɔi sɔm yontu.

31

Soopu kantakaya nyantu toto

¹ Ma su ma t̄yɪ n̄ɔɔ na tuunav si,
má taa nȳm̄i p̄eel̄ n̄ɔɔlv̄ na má nyul̄-i.

² Ye p̄a t̄aya mp̄v̄, ma feina kpancoou,
yaa ma paa nȳm̄ nap̄eli.
Maa tan̄ si Toma t̄ena tv̄ í tilina-m na is̄otaa?

³ Kotak̄ees̄əɣ̄ ke p̄a wak̄əl̄əɣ̄i,
na wahala náá mayana wak̄əllaa.

⁴ Iso nȳm̄á ma mp̄aah̄ na ma t̄onte t̄ena.

⁵ Ma ta t̄o mp̄aav̄ kolooluȳu taa.
P̄əyele ma ta la acilaȳatu nat̄əli.

⁶ Iso mayasi-m na nȳá mayas̄əlaȳa kusiyisaya.
N ká ná si ma ta wak̄əli tiili.

⁷ Ye ma yela mp̄aav̄ kusiyisuȳu,
yaa ma is̄e yelaa na má nyul̄i ma lotu taa,
na má pilisi ma ti na isaȳatu nat̄əli.

⁸ Ile n̄ɔɔlv̄ í t̄əɣ̄ə ma kuh̄al̄əm
na pá k̄p̄esi mpi ma s̄əwa t̄ə.

⁹ Ye ma nyula lelv̄ alb̄,
yaa ma tu c̄əɣ̄a alb̄ ke ma t̄əɣ̄ont̄əle n̄on̄əɣ̄ə t̄eɛ.

¹⁰ Ile ma nȳəɣ̄ í p̄əsi n̄ɔɔlv̄ t̄əmle tv̄,
na paa ap̄alv̄ wei í lana-i is̄əna i caaki t̄ə.

¹¹ P̄ə t̄aya pulv̄,
mp̄v̄ un̄i p̄ə k̄é acaal̄ətv̄ s̄əs̄əont̄ə k̄é.

P̄ə w̄eɛ si paa h̄uul̄v̄ wei, í h̄ə p̄ə lat̄v̄ ŋk̄raɣ̄v̄.
¹² Ye is̄u maa lapa mp̄v̄ ma isaȳatu ka p̄əsa k̄ək̄ə k̄é
na ká nȳaya ma w̄enav̄ t̄ena.

¹³ Ye is̄u ma nȳəna ma t̄əmle tv̄ ap̄alv̄ yaa
al̄on̄ȳəɣ̄ ke yem̄ k̄é h̄uule taa, na má tá ha-i tampana.

¹⁴ Ile waat̄v̄ wei Iso ká k̄əɣ̄ə f̄eɣ̄uȳu na í p̄əəsi-m t̄ə,
wentīȳi maa c̄ə?

¹⁵ Mpi t̄ə, Iso kul̄um wei un̄i
i lapa-m ma too lotu taa t̄ə,
un̄i i lap̄əna p̄ele t̄ə.

¹⁶ Ma ta p̄e acamaa ke mpi pa nyul̄əɣ̄i t̄ə.
P̄əyele ma ta yele na leelu is̄e nȳəɣ̄.

¹⁷ Ma ta t̄əɣ̄ət̄ə ma m̄ot̄iya
ke ma tike na má p̄é sul̄av̄.

¹⁸ Hatoo ma p̄əcaat̄v̄ ke ma na sul̄av̄ t̄ə puwa,
is̄u ȳolv̄ na i caa.
Ma paas̄əɣ̄əna leelu ke too i h̄əɣ̄v̄ t̄eɛ k̄é.

¹⁹ Ye ma nawa n̄ɔɔlv̄ na í c̄əək̄i,
na í feina wontu,

yaa k̄on̄ȳənt̄v̄ lan̄a kotak̄ov̄v̄,
²⁰ ma haaki-i ma heeɣ̄ h̄v̄nt̄v̄ k̄unti k̄é,
na í tak̄i na p̄ə haɣ̄i-i na í s̄eɛ-m.

²¹ Ye is̄u t̄əm h̄uul̄aa s̄əna-m
na má nyaasi sul̄av̄ n̄ɔɔlv̄,

²² ile p̄ə k̄p̄esi ma ŋk̄pal̄əɣ̄a
ke ma as̄əɣ̄k̄peku t̄ə, na ká p̄eli ma ŋkul̄uɣ̄a taa.

²³ Mpi t̄ə, ma nȳaɣ̄na Iso mp̄usi k̄é,
maa p̄əs̄əɣ̄i na ma s̄əɣ̄.

Ma feina ma t̄əɣ̄i Iso s̄əs̄əont̄v̄ kin̄.

²⁴ Ma ta tv̄ ma naani ke w̄ula t̄ə.

Pəyele ma ta pəti ma təyi liyitee nyəxəlvu.

²⁵ Pə taya ma wənav səsəom
yaa mpi ma hikaa təxə ma tu naani.

²⁶ Ye ma nawa ilim na pə nyaaləm teu,
na má nyəni isətu, na ílé i teəkəna i cañəm.

²⁷ Pə puɣusi-m ma lotu taa
na má nyəni-wé, isu ləə, yaa má sɛɛ-wé.

²⁸ Ye ma lapa mpv, pə ké isayatu səsəontu ké,
pə muna hovlaa í tu-m saləka.
Mpi tə, ma lu ləə waaləyi.

²⁹ Ma lanje ta heena ma kolontu wahala.

Pəyele ma ta ηmaaləna i konyantəyole nte tə mayana-i tə.

³⁰ Ma ta tisi si ma nsəmlé í sələmi
ma kolontu in i səm na tɛ pənti.

³¹ Ma təyaya nyéma yəxətəyi si
nyəlv fei wei i ta təyə ma tɛyɛ nantu na í nyəxəsi tə.

³² Mvəlv u həntəyi awalí ké ma tɛ.
Ma tələyi ma nənəyə ke mpatəntu ké.

³³ Ma ta ηmɛsi ma kawalaya, isu ləlaa lakvu tə.
Yaa má kisi ma tasəkəle tisuyi.

³⁴ Ma ta nyana samaa, yaa yəlaa kətvyu
na má su na má yele nənəyə ke təñna.

³⁵ Hai, awe hikiyi-m wei i ká nuna-m tə?

Ma kantəkaya kyəxətutu ntu.
Toma təna tɔ í cə-m na í hvli-m nti
ma kolontu ηmaawa ma tə tə.

³⁶ Maa te ma nyvɣv ke ma kolontu kəñmañmaatu ntəyi,
isu ntenuyu, na má layali-təyi ma asəñkpekij tə.

³⁷ Maa heeli ləə ké ma kvlapəle təna təm
na má polo i kij təkaa, isu awulumpu.

³⁸ Ye ma taale wiiki si pə lɛeti-m
na tə taa awasa pələyi isələm.

³⁹ Ye ma təyə a kvləlv ke faalaa,
na má muɣuli a nyéma kəpəma.

⁴⁰ Ue ma kətutuum í yele nyəv,
na səwa na nyutu isayatu lɛeti.

Soopu kyəxətutu tənaya ntu.

ILIHU KYƏXƏTUTU

(Titite 32-37)

32

¹ Mpróyó Iifasi na Pilita na Sofaa, pa yela Soopu ke cəv ke timpi i nyənəyi i təyi yulu kəpañ tə.

² Ntəna pááná hañ Ilihu, wei i ké Pusi kpekəle tɔ Lam ləlvu tɔ Palakəli pəyalv tə. Mpi tə,
Soopu təñ si ləə nyənəyi inəyi siyisilu.

³ Pə kaasi i taa hañna i taapalaa tooso ké. Mpi pə tə pa ta pəsi na pá cə Soopu ke natəli tə.
Paa na mpv, pa kó i təm.

⁴ Ilihu ka kəna i taapalaa taa səkpəlu. Pə tə ké i suma na pə təkəna-i yəxətaya.

⁵ I kəma na í ná si apalaa tooso in i lanja kvcəcətu, ləna pááná hañ-i səsəom.

Ilihu hvləyi i kvəcətu kvətoluyi

⁶ Mpróyó Ilihu təma si:

Meɣe səsaa

na maya pəyaya təxə ma selaya si,
má taa hvli-meɣe ma nyəmtu səsəontu.

⁷ Kəkrətəlaa na mpa pa pusi təwa tə,
mpɛyɛ pə wɛɛ si pá sɛyɛsi ləmayasɛ təm.

⁸ Təm tampana təə, feesuyu ŋku kə
Toma tənə tʉ nyəŋkə tə, ŋku kə wənə yulə taa
na kə haakɪ-ɪ nyəm.

⁹ Pə taya pusi payalə tʉyona yulə kə ləmayasɛɛ.
Pəyele pə taya kəkpatəlaa tike nyəmna kusiɣisim.

¹⁰ Pə təə kə ma təŋ si, ɪ kə ŋkraŋŋ
na má tətə, má kilisi-mɛyɛ ma nyəm təm.

¹¹ Má kema ŋkraŋŋyʉ kə mə ləmayasɛɛ taa,
ɪlɛ ma tɔŋaa kə si,
mə kuyɔyɔtʉtʉ ɪ tɛ.
Haləna ɪ tɛ mə təm mayasuyʉ kə teu kə hatoo mə lotu taa.

¹² Ma nu mə təm kə teu kə.
Ama nəyɔlʉ ta kəli Soopu na təm.
Pəyele nəyɔlʉ ta pəsɪ na ɪ cə Soopu kuyɔyɔtʉtʉ.

¹³ ɪ taa tʉ si:
Tə hika ləmayasɛɛ.
Isə tike ka kələnə-ɪ, pə taya yulə.

¹⁴ Pə taya maya Soopu yɔyɔtaa,
ɪlɛ ma kaa cə-ɪ mə kuyɔyɔtʉtʉ.

¹⁵ Səyɔntʉ kra-mɛ, ɪ laŋa kuyɔyɔtʉtʉ,
u tasəyɪ cəʉ.

¹⁶ Maa tɔŋaa kə ɪsɪ ɪ ká yɔyɔtʉ.
Ama ɪ suma yem na ɪ kpisi cəʉ.

¹⁷ ɪlɛ ma cə na má huli-mɛyɛ
nti ma hʉkɪ tə.

¹⁸ Təm su ma lotu kə,
na feesuyʉ caaləyɪ-m si má yɔyɔtʉ.
¹⁹ Təm kraakɪ ma taa, ɪsɪ pa suukuyʉ sʉlʉm kə
pə hululʉ kofan taa, na pə caa pə yasi-ɪ tə.

²⁰ Maa kuli ma nəyɔ kə, na má yɔyɔtʉ,
na má cə, ɪlɛna pəcə pə heena-m.

²¹ Ma kaa sɛɛna nəyɔlʉ təə,
yaa má cɛsɪ mə taa nəyɔlʉ.

²² Pə taya pʉlʉ, ma ta nyɪ cɛsuyʉ.
Ye ma tʉ lapə mɔpʉ,
ma ŋmalʉ ká kəli-m ləŋ kə.

33

Ilihu kuyɔyɔtʉtʉ tətə

¹ Mɔpʉyɔ Ilihu tasaa si:
Pənɛntɛ Soopu kə ŋkraŋŋ, na ń nu ma kuyɔyɔtʉtʉ.

² Nəənɔə ma kuliyɪ ma nəyɔ,
na ma nsəmle yɔyɔtʉ.

³ Hatoo ma lotu taa siyisuyʉ təm kə maa yɔyɔtʉ.
Tampana siyisiyɪ tike kə ma nəyɔ ká yɔyɔtʉ.

⁴ Isə Toma tənə tʉ feesuyʉ ŋmana-m,
na kə haakɪ-m weesuyʉ.

⁵ Ye ŋ pəsəyɪ ŋ cə-m,
tayanɪ nyá tɪ na má na-ŋ tə suli.

⁶ Isə nyənəyɪ ma na-ŋ kə kʉlʉm kə,
cuyʉ tətəyɔ pa ŋmana má.

⁷ Mɔpʉ tə, taa nu ma səyɔntʉ na pə liyiti-ŋ
na ma səsəəntʉ kəli-ŋ.

⁸ Soopu yɔyɔta ma ŋkraŋŋ taa,
na má nu ɪ nəyɔ si:

⁹ Ma wɛ tənəŋŋ kə, ma ta la kawalaya,

yaa isayatu natəli ke paa pəco.

¹⁰ Paa na mpɔ, Iso hikiyi timpri i ká kaləna-m
na í nyəni-m i kolontu tɔ.

¹¹ I kayatəyi-m na í fenjiyi
ma tənte təna taa.

¹² Soopu, n faina tampana.

Mpi tɔ, Iso kəla yulu təcaɣaɣa ké.

¹³ Pepe tɔo ké n caa n yoona Iso?

Mpi tɔ, yulu u pəsəyi na í cɔ i kɔyɔɔtɔ təna.

¹⁴ Wulee Iso yɔɔtəyənə yaasi ləlu ké.

Uena wulee í yɔɔtəna ləlu.

Paa na mpɔ yəlaa u laki laakali.

¹⁵ Waatu wei yəlaa hantəyi ahoɔ,

na pá too isu pa səpa tɔyɔ

Iso yɔɔtəyənə-weye pa tooseenaa taa.

¹⁶ I luki pa tɔo na sɔyɔntɔ kra-we,

na í yɔɔtəyənə-weye pa ŋkraŋ taa.

¹⁷ Uena í kee yulu ke i kulapɔtɔ taa,

na í su tənaya ke yulu kalampaanu.

¹⁸ Mɔbɔyɔ i waasəyi yəlaa ke səm taa,

na í yaki-weye nyəmá nɔyɔ taa.

¹⁹ Iso kraaləyi yulu na wɔsasi nsi

si husa-i na í luki i tɔnɔyɔ taa ké kutamsa tɔyɔ.

²⁰ Uena mɔtɔ lu-i luɣu,

na pə kraŋna tɔyənaya ŋka i sɔla teu tɔ.

²¹ Uena í té taasi ke katatəlaya,

na í yele nyuyɔ tike.

²² Waatu inu i we pəlaav nɔyɔ tɔo ké təcomlaa,

na i weesuyɔ ke səm niŋ taa.

²³ Ama ye isətaa tillaa iyaya taa kɔlɔm

wei i səŋna yəlaa, na í huləyi yulu ke

i kulapəle tɔ, i we i kin,

²⁴ isətaa tillu inu í wii yulu inu i pətəɔtəle,

na í sələmi Iso si:

Yari-i. Taa yele na í tii pəlaav taa.

Ma hika mpi maa layasəna i weesuyɔ tɔ.

²⁵ Uena yulu inu i tɔnɔyɔ məli kv wule taa,

na í pəsi isu i ifepile waatu.

²⁶ Uena í sələmi Iso, na Iso nu na í ná i teu

na laŋhɔlɔmlə, uena Iso náa ha-i i tampana.

²⁷ Uena í yooki yontu ke yəlaa kin si:

Maa pəntaa ké na má wakəli tampana.

Ue pa ta lana-m isu pə mɔnaa tɔ.

²⁸ Iso yapa ma ləsayə si ká taa suv

pəlaav taa. Maa tasa nyaaləm ke nav tɔtɔ.

²⁹ Pə tənaya mɔbɔyɔ Iso laki yulu

ke tɔm naale, halɔ pə polo tɔm tooso.

³⁰ Uena í ləsi-i pəlaav taa, na í yele na weesuyɔ nyəma nyaaləm na i tɔo.

³¹ Soopu, pə wee si n nuna-m ké.

Ke ŋkraŋ na má yɔyɔti.

³² Ye n wena nɔyɔ ŋka n ká cəna tɔ,

n yɔyɔti, maa ha-ŋ tampana.

³³ Ye n faina natəli ule n su,

na n nu na má hɔli-ŋ ləmayasəe tɔm.

34

Ilihu kalənav ke Soopu

- ¹ Μρύγύ Ilihu tasa yəçətyəv sɪ:
² Ləmayasεε nyóma me,
 í nu ma kuyəçətyəv,
 nyəntaa me í ke ηkpaηη.
³ Pə taɣa yəvə, ηkpaηtyəv nukəna təmnaa,
 isu nsəmle nukəv təçənaɣa leleη tə.
⁴ Tə læsɪ tá təχɪ mpi pə siχɪsaa tə.
 Tə cəkəna tá taa ké mpi pə we teu tə.
⁵ Soopu sɪ:
 Ma siχɪsaa ké. Ama Iso pɛηɪ-m tampana.
⁶ Paa na ma tampana təηtyəv tə,
 pa nyənəχɪ-m pəpəv ké.
 Anɪ ma ta pəntɪ.
 Pəyele ma hiη fɛɪ waav.
⁷ Yəvə nəçəv ɪ fɛɪ isu Soopu
 na í nyəçki kutəv ke ləm təle.
⁸ Na í təη mpa paa təηtyəv siχɪsuyəv tə
 pa kpekəle taa, na í na asayaa pá kaakɪ mpaav.
⁹ Haləna í təη sɪ paa yəvə caa sɪ
 í weε Iso ké teu,
 weye ɪ waakɪ pə taa.
¹⁰ Ləmayasεε nyóma me í nu ma təm
 Iso u lakɪ kawalaya.
 Pəyele Toma təna tv u lakɪ mpi pə ta siχɪsɪ tə.
¹¹ Mpi yəvə lapa təçə ɪ lætətyəv-ɪ.
 ɪ fɛlətyəv paa wei ké isəna pə muna a təçə.
¹² Aaɪ yoo, tampana təə, Iso u lakɪ isayətv.
 Toma təna tv inɪ u wakələtyəv siχɪsuyəv.
¹³ Ye pɪ we mpu,
 awe cələna-ɪ tətəv sɪ í paasəna-tɪ?
 Yaa awe tv-ɪ sɪ í paasəna antulɪnya təna?
¹⁴ Ye Iso ka hυkayə ɪ tɪ təm tike,
 ɪ ka mv ɪ feesɪη ke yələa kiη.
¹⁵ Təfə weesuyəv nyəm təna ka səpa
 təm kuləm təə ké, na yəvə pəsɪ tətə.
¹⁶ Soopu ye n wena layətv,
 ke ηkpaηη na n nu ma təm.
¹⁷ Wei ɪ ké siχɪsuyəv kolontu tə,
 ɪ ká pəsɪ na í təkɪ tətə na?
 ɪε isənaya nyá mayasəχɪ sɪ
 n kə Siχɪsilu Toη tv təm?
¹⁸ ɪ tike ɪ wenna mpaav sɪ,
 í yaa awulaa səsaa sɪ asayaa na awulumpiya sɪ wakəllaa.
¹⁹ Iso u façasəχɪ awulumpiya.
 Pəyele u paasəçəna liçitee nyóma,
 na pə kəli konyəntənaa.
 Mpi tə, pa təna pa ké ɪ niη kulapəm ké.
²⁰ Səsaa səki ké na pə saalətyəv,
 ahoə taa ké pa səki kpaakraa.
 Pəyele pa kpesəχɪ ηmakəlləv ké təheε.
²¹ Iso nyənəχɪ yəvə mpaan tənaya,
 na í naakɪ ɪ təntε.
²² Səkpətyəv yaa atətəle natəli tə fɛɪ
 nte tə taa asayaa pəsəχɪ na pá ηməli tə.

23 Iso paa feina si í paasəna yulv
na pə leeli na pəcó í yaa-i huule.
24 Paa í ta feŋ toŋtənaa, í wakələyi-weye,
na í leeti pa lona taa ké kufama.
25 Mpi tə, í nyəmə pa kulapəle ké.
Ahoó ke í kusəyi-we na í tələki-we.
26 Na í maki-we isu asayaa,
na yəlaa naaki.
27 Pə taɣa pulv, pa kisa-i ké,
pa ta pəsi na pá cəkəna í mpaan.
28 Pa lapa na konyəntənaa
na wahala nyəma wii na Iso náá nu.
29 Ye Iso hawa nəɣələyυ heesəyυ
awe ká ku pəntə təm?
Ye í taka í isentə, awe na-i?
Im í feŋiyina piitimnaa na yəlaa pa tə.
30 I ləki m̄p̄yó si isayav í taa təyó kawulaya
na í pəsi isu katəka ke yəlaa.

31 Ye pəntə heela Iso si:
Pu tusa-m ké,
ma kaa tasa isayav ke lapv.
32 Ma pəntaa ké, íe Iso seye-si-m.
Ma lapa mpi pə ta siyisi təyó, íe ma kaa ləli.
33 Isu Soopu, n kisuyu
nti Iso siwa tə.
Mpu tə, n maɣasəyi si pə wee si
Iso í tə pəntə ke saləka?
Timpi pə wee si nyá maɣasəyəna na
ń siki pə taɣa nəɣələ tə,
huli-tuyv nyá nyəm.
34 Ama yəlaa mpa pa wəna huwee tə,
na ləmaɣasəe nyəma təna, mpa pa nukí
ma təm tə paa heeli-m si:
35 Soopu yəɣətəyi ké, í ta nyi pulv,
yaa í feina ləmaɣasəe.
36 Soopu maɣasəyυ í taa si tənaya.
Mpi tə, í təm kucəcətv we ké isu
yəlaa mpa pa ta siyisi tə.
37 Pə taɣa pulv,
í kuləyi Iso tə, na pə səsəyi í isayav tə.
Hal í ká teesəna sika tuyv ké tá taa.

35

Iihu kyəɣətətv tətə

1 M̄p̄yó Iihu tasaa si:

2 Soopu, n pəsəyi na ń ha nyá təyi tampana
na ń yəɣətí nyá siyisuyv təm ke Iso k̄iŋ na sika fei?
3 Mpi tə, n tasaa si:
Ye ma pəntaa yaa ma ta pənti pepeye ma waaki?
4 Maa krenti nyá na nyá taapalaa na má cə-me.
5 Nyəni isətənyv, na ń paasəna isəŋmuntv,
tə kəla-ŋ k̄iŋkuluməŋ.
6 Ye n lapa isayav, weye pə wakələyi Iso?
Yaa n kula í tə ké təm paɣale,
pu tokiyina ílé.
7 Ye n təŋəyi tampana,

ile pepeyele n hawa Iso?

Yaa weye Iso muvi nya niñ taa?

⁸ Yulu isu nyaga isayatu wakelaxi,
na siyisuyu waasi nya taxantale.

⁹ Ye isu ηmakøllaa køla tøø, yølaa maki kapusi kè.

Ye musøhtønnaa køla payale,

ile yølaa yaa si pá waasi-we.

¹⁰ Ama pa taa nøølv u pøøøxi Iso wei i lapa-i,

na i tuxi yølaa taa kè lanhølvømlø yontu

na pá yooki ahoø tø si: N we le?

¹¹ Iñ i seysesøxøna-tø, na pø køli taale wontu.

Pøyele i tasøxi-tuxø lømayasøe na pø køli sumasi.

¹² Pa yaawa Iso, na í kisi cøø

ke asayaa kalampaanu tø.

¹³ Pøpøtu føi lelen,

pa koo yem kè Iso u nuku.

Tøma tønna tv u paasøxøna.

¹⁴ Paa Soopu n tøn si nn nuku Iso tan tø

Iso nyøma nya tøm tønaxa, nyaa keñna-i.

¹⁵ Iñ tuxi saløka na pääná.

Pøyele u paasøxøna yølaa isayatu.

Ile pø taya si u naaku.

¹⁶ Soopu nya nøøø taa tøm we yem kè,

na ñ lølæsøxi tøm nti tø taa føi layatu tø.

36

Ilihu nyøntv tøø

¹ Mpyøý Ilihu tasaa tøø si:

² Soopu, søñ pøcø na má seyses-i.

Mpi tø, ma ta yøøti Iso nyøntv tønna.

³ Hatoo pooluñ ke maa hiki ma nyøm
mpi maa hana ma ηmalv ke tampana tø.

⁴ Tampana ma kuyøøtøtu taa føi pøpøtu.

Ma wei ma yøøtøxøna-i isøntø tø,

ma wøna naani kè ma nyømtv tøø kè.

⁵ Iso kè pøøølv kè, ile u løøki tampana tønlv.

I layatu tøma tøø kè i wøna pøøøv ηku.

⁶ Iñ yeki isayav na i weesuyu.

Ama i siyisiyi kønøøntønnaa tøm.

⁷ Iñ yeki siyisilaa kè nyønøv.

Hali i cayasøxi-weyø awulaa kumlee tøø kè,

na í kusøxi pa nyøñ ke tam tøø.

⁸ Iso tuxi asayaa ke alukpala kè na wahala tøki-we.

⁹ I høløxi-weyø pa tøma, na pa kawalaya.

Ke waato wei pa laki kalampaanu tø.

¹⁰ Iso yeki na pá nuku køkpaaløtv

ke pa ηkpaññ taa, na í tuxi-we si

pá cølv mpi pø tá siyisi tø.

¹¹ Ye pa kema ηkpaññ na pá peti pa tøxi

Iso, ile pø cayana-we na pá nu lelen ke

pa weesuyu kuyøññ na pø puñi taa.

¹² Ye pa kisa nuw,

ile ηmantayaa sø-we na pá sí pa nyøm lanøv tøø.

¹³ Yølaa asayaa ha pa tøxi pääná taa kè.

Paa wiikina Iso si í waasi-weyø

saa wei i tugi-weye alukpala to.

¹⁴ Pa səkəna pa ifepile

na pə səsəyi-weye wasaŋkalənaa*fa* tō. ^a apalaa na alaa mpa pa laaku tuŋ na pa laku pə wasaŋkalətu tōyo.

¹⁵ Ama Iso yaku wahala tu, na i wahala kē,
lɛna i kraal-i na i wɔsasi.

¹⁶ Waato nɔɔɔɔ Iso ka ləsa-ŋ wahala taa kē,
na i su-ŋ timpi pu caɣana-ŋ na ŋ wee nyá ti tō
na ŋ taku tɔɔnasi kupampansi tō.

¹⁷ Ama ye n huuki nyá huule isi asayaa nyənte,
lɛ huule na pə ŋkraŋɔɔ hɔm ká kra-ŋ kē.

¹⁸ Taa yele na rááná sɔsi-ŋ Iso wɔŋa taa,
na ŋ puɣusi nyá ti si n ká ya Iso na kuhav səsəɔɔ.

¹⁹ Nyá kakiisaya, yaa paa nyá toŋ səsəɔŋ
ta tala si pə ləsi-ŋ laŋwakəlle taa.

²⁰ Taa ŋmakəli muɔlaa na ŋ lɛeti
pa lona taa kē nyá lulɔɔ nyéma.

²¹ La laakali, taa kɛsəna isayatu tō.

Pə maɣamaɣa pə tō kē n we wahala taa.

Iso səsəɔntu

²² Iso huləyi i səsəɔntu na i toŋ taa kē.

Nɔɔɔɔ ta nyi sɛɛsɔɔɔ isi un.

²³ Awe huləna-i mpaav ŋku i ka təŋ tō,

na awe ká mana i laŋle taa,

na i heeli-i si: N lapa mpi pə tá siyisi tō?

²⁴ Tōɔsi na ŋ sa i təma nna yəlaa saŋ
pa yontunaa taa, na pá puɔləyi-yɛ tō.

²⁵ Yəlaa təna loosiyi-yɛɛ puɔluŋ kē
na pá nyənəyi-yɛɛ teu.

²⁶ Iso tōwa katatəlaya kē
na pə tɛɛ ta nyəmtu tō.

I puɔsi fɛi kalɔɔɔ.

²⁷ Inu i cosiyina lɔm na i yele

na heelim nyəɔ-wi,

na i pəsi-wəyi teu.

²⁸ Ulena isəŋmuntɔ náy yele na teu nu yəlaa tō.

²⁹ Awe nyəŋna isəŋmuntɔ tənte,
na teu hola kɛ isətənuɔ taa?

³⁰ Inu i kɛeləɔna i nyaaləm tō

na pə ná na pə cəna-i.

Ulena i taɣani takɔɔ kɛ tɛŋkunaɔ lumaŋ tō.

³¹ Yaasinaɔ mpeɛɛ i huukəna yəlaa

na i celəyi-weɛɛ tɔɔnaya kɛ tuutuuma.

³² I kraakəyi teu cala kɛ i niŋ taa kē,

na i ləɔ-i timpi i caaki tō.

³³ Teu hola kɛ i huləɔna si ku kəŋ,

na kaləkəŋ maɣamaɣa nukɛ ku taŋ.

37

¹ Ma laŋle cɛpəna teu ŋkuɔ katatəlaya kē,
haləna ma laŋle lu tə lonte taa.

² I kɛ ŋkraŋŋ na i nu Iso nɔɔɔ taŋ.

I welisi teu na i nu i nɔɔɔ yuŋ.

³ Isətənuɔ təna taa kē i nɔɔɔ nukɛ.

Ulena i yele na teu ŋméləsi,

na pə tala tetu tənasi.

^a **36:14** wasaŋkalənaa: Wasaŋkalətu nti tə teləsa cəne tō. Hepəla taa lɛ pə kē

4 Pəle pə waali, ləna tev holi na Iso nɔɔɔ nu.
 lle i ta tasa tev ηmeləsuyv sənsuyv ke waatu un.

5 Isəna Iso yɔɔtəyənə i nɔɔɔ tɔ,
 pə teu we sɔyɔntv.

Təma səsəɔna wena tə ta nyi tɔyɔ i laki.

6 Inu i tənna si tev tɔmpɛɛ kpaakpraacav*fa*

i nu tetv tɔɔ. ləna í tɔ tev si

kɔle kó nu na pə kpeɲna tev səsəɔv. ^a tɔmpɛɛ kpaakpraacav. Pə we teitei ké isu kpaakpraacav na
 pə hulɔma mpv. lle tɔmpiisi hotiyina na pə kaaki ateye huwa.

7 Inu i sənsəyənə yəlaa tənə təma.

lənə pá cəkəna si un i ηmana-we.

8 Taale wontu mayamaya ná svuki tə təcəsəle ké,
 na tə svuki tə tana taa na tə ηmeləyi.

9 Kacuculaya ná lukəna ilim ntɔyɔɲ ké,
 na watv náá luna pə mpətəɲ.

10 Ye Iso í feesa lvm tɔɔ, pə kii ké isu tɔmpələ.

11 I hayasəyi nikaya ke ηmuntv taa ké.

lənə tev ηmeləsəyi ηmuntv nti tə taa.

12 Inu i yekina na isəηmuntv cəɔki na tə laki

pə tənə mpi i tv-ti tɔyɔ tetv tɔɔ.

13 Tev ηkuyv Iso hənna i tetv ηkraɲyuv.

Kɔlvɔmuyv ηkuyv i lakəna-təyi kvɔpantv.

14 Soopu, ke ηkraɲyuv ke tɔm tənə tə taa
 na n̄ welisi na n̄ cəkəna Iso təma səsəɔna.

15 N nyəmá isəna Iso laki i təma an,

na isəna i tisiyi calanaa na isəηmuntv taa tɔ?

16 N cəkəna isəna isəηmuntv səɲa teitei tɔ?

Pə ké Iso wei i ké nyəntv mayamaya tɔ i təmle ké.

17 Isənaya pə lapa na ye ilim
 mpətəɲ heelim kvhaɲəm makɪ tetv tɔɔ,
 n̄ nuiki hanaya ke nyá wontu taa?

18 N pəsəyi na n̄ la isəηmuntv ke isətəa

na tə weɛ tɔɲ isu nyəyɔlvuyv tin?

19 Soopu huli-tuyv nti

tu heeli Iso tɔ.

lle tu tasəyi

natələyi yɔɔtəyuv ke tá kaanyəmtv tɔɔ.

20 Maa pəsəyi na ma kéesəná Iso tɔɔ

ké saa wei ma yɔɔtəyənə-i tɔ.

Pə fei si má heeli-i na pəcɔ́ í cəkəna.

21 Ye pə keesaa na ηmuntv takɪ nyaaləm tɔɔ,
 pu tasəyi nav.

Pə waali, ləna heelim má, na pə keeli pə tɔɔ.

22 Ilim ntɔyɔɲ tɔɔ ké nyaaləm lukəna

na pə we isu wɔla. Iso teu mpi

pə cəɔna-i tɔ, pə we sɔyɔntv.

23 Tu pəsəyi na tə kpətəna Toma tənə tv səsə,

na tampana təɲlv un, i ké siyisuyv tó ké.

li muɣuliyi nɔyɔlv.

24 Pə tɔɔ ké pə weɛ si, yəlaa í nyana-i.

Ama i paa feina mpa pa yaa pa təyi ləmayasɛɛ nyəma tɔ.

TACAA ISO KUYOYOTUTU

(Titite 38:1-42:6)

^a 37:6 tev tɔmpɛɛ kpaakpraacav: Mpi pa yaana nasaala taa si (neesɪ) tɔyɔ tə teləsaa si tev

38

¹ Μῦθός Τασαα cɔwa Soopu ke kacuculaya taa si:

² Aweyele pɔntɔ wei unɪ ɪ kɔŋna səkɔɔtɔyɔ
ke nti ma suwa na má laki tɔ tɔ taa,

na tɔmnaa mpa pa feina huwɛɛ tɔ?

³ Tɔv, tɔki nyá ti isu apalɔ.

Ma pɔasi-ŋ tɔm na ní cɔ-m.

Isɔ ké antulinya taa nyəm mpi pu yɔyɔtɔyi tɔ pɔ tɔ

⁴ Leye n ka we waatɔ wei ma sukaya

antulinya kite tɔ.

Ye n nyəmá tampana n cɔ-m.

⁵ Awe puwa antulinya unɪ ɪ tɔnasɪ?

N nyəmá pɔntɔ na?

Yaa awe mayasəna-ɪ na ŋmənaɔa?

⁶ Awe caaləna kite tɛɛ pɔle ke suw?

Yaa pepe tɔv ké kite nité tɔ sɔŋaa?

⁷ Waatɔ unɔyi tanaŋ isɔtɔlvŋasɪ yookaɔa yontu,

na isɔtaa yɔlaa náá wilitiyina laŋhɔlvmlɛ.

⁸ Awe tɔka tenku lɔm na kampɔnaa

ke saa wei pɔ lu tɛtɔ tɛɛ na pɔ ŋmaa tɔ?

⁹ Waatɔ wei ma suu-wɔyi isɔŋmɔntɔ ke toko,

na má taki-wɔyi ihunte tɔ.

¹⁰ Na má pu-wɔyi tɔnaɔa,

na má tɔv kɔtəkɔyɔ na kɔkaləsuyɔ.

¹¹ Na má huli-wɪ sɪ pɔ sɔŋ tɔna, pɔ taa tuusi,

tɔnaɔa pɔ hola kalampaanɪ ká suua.

¹² Tɔo n wev tɔ, n tɛma tanaŋ ke ŋmakɔlvɔ,

yaa ní huli tefemle ke tɔ lonte na?

¹³ Yaa tefemle nité tɔ kpa tɛtɔ ntompee

na tɔ ciyiti asayaa ke teu na?

¹⁴ Ilena tɛtɔ layasɪ wɛɛtɔ isu

pa yɔsuyɔ cɔyɔ tɔv tɔ,

na pɔ tɔna pɔ wɛɛ kacɔka isu pɔuyɔ tɔv?

¹⁵ Tefemle nyaaləm kɔŋ,

lena asayaa kɔlvapɔtɔ fiyini na pɔ pelɪ pa nin.

¹⁶ Tɔo tɔ, n tɛma tenku taa ké tiuu

haləna ní tala ɪ seela taa?

Yaa n cɔwa ɪ lumaŋ sɔsɔŋ taa?

¹⁷ Pa tɛma-ŋ sɔm nɔnɔsɪ ke hɔlvɔ na?

Yaa n nawa atɛtɔle nɔnɔsɪ?

¹⁸ Yaa n tɛma mayasuyɔ ke tɛtɔ wan tɔm na?

Ye n nyəmá pɔ tɔnaɔa mpɔ n keɛsɪ-m.

¹⁹ N nyəmá nyaaləm tɛɔayale mpaav na?

Na leye səkɔɔtɔyɔ ná wɛɛ?

²⁰ N pəsɔyi na ní pona-wɔyi pɔ lonte taa.

Yaa ní tana-wɔyi timpi pɔ wɛɛ tɔ?

²¹ N nyəmá. Mpi tɔ,

waatɔ unɪ ɪ taa pa tɛma-ŋ lɔlvɔ.

Páɔɔ nyá pusɪ tɔwa.

²² N tɛma pote na n ná tɛv tɔmpɛɛ

na a kraakpaacav tɛɔayale na?

²³ Laŋwakəlle waatɔ, na yooɔ kuyɛɛŋ tɔv

ké ma su-yɛyɛ mpɔ.

²⁴ N nyəmá mpaav ŋku nyaaləm tɔŋyɔ tɔ?

N nyəmá timpi tɔv ilim tɔlule

heelim makəna tɛtɔ tɔv tɔ?

25 N nyámá wei í heewa teu ke ku mpaav to?

Na wei í hee teu ñmeləsuyu
na ku calanaa ke pa nyəñku to?

26 N nyámá wei í yeki na teu niiki
wɔlaya tetu nti tə taa nɔyɔlo fei to?

Yaa wei í kɔŋna teu ke wɔlaya tetu nti tə taa yɔlaa fei to?

27 Na wei í yeki na lom haɣa wɔlaya tetu,

na nyutu na kɔnyɔnyom mpi pə we
tələkələku to pə nyɔ tə tɔɔ to?

28 Teu wena caa ke?

Yaa awe luləɣəna aŋkpələe?

29 Lom tɔmpɛɛ*fa* yaa cɔləw nyəna wena tɔo ke? ^a na pə niyitaa to tetɔnaa mpa pa taa we watu
ke teu to aŋkpələe maɣamaɣa kiiki ñpɔyɔ.

30 Mpi pə pəsəɣəna pɔɣɔ lom isu pələ,

na pə kii tenju tɔɔ nyəm təkpaŋasan.

31 N pəsəɣi na ñ həkɔ isətɔlonɔasi*fa*

nsi pa yaa si kantuyu na ku piya to. Yaa ñ hetu nsi
pa yaa si haɣa na kpaɔa na yɔlo to. ^a

32 Nyá ləsəɣəna tɔlɔmalɔyɔ ke ku waatu?

Yaa n tiikiɣi isətɔlonɔasi nsi

pa yaa si isətu í si na má tɔɣɔ tɔyaya to?

33 N nyámá kiinj wei isətɔnuyɔ tɔŋəɣi to?

Na isəna tetu wee na pə tɔŋ tə taa to?

34 Yaa n yɔɣɔtəɣəna isəŋmɔntɔ

na teu nu katatəlaya na?

35 Nyá yaakəna teu ñmeləsuyɔ

na pə cɔɔki-ŋ si mpəɣələ,

na ñ tiliyi-wi?

36 Awe tɔna ləmaɣasɛ ke hatoo yɔlo lotu taa?

Na awe tɔna layatu ke ləmaɣasɛ taa*fa*? ^a nuw we kate ké, lelaa ná huɔki si tola naale ke pa
yɔɣɔtəɣi mpv. Isu kampaav na Icipiti tetu taa sumaya ŋka pa yaa si ipii to.

37 Awe kaləyi isəŋmɔntɔ na í ləmaɣasɛ?

Yaa í huti isətɔnuyɔ taa lom hulɔŋ

38 ke waatu wei tetu kiwiwa isu nyəɣələyɔ

na tampaɣa nyəkələna təma to?

Isə kele tɔyaya wontu na taale nyəntv pə tv

39 Nyá kpaakəna tɔɣɔlaya alɔ nyəŋka ke ka tɔɣɔnaya,

yaa ñ calɔ tɔyɔlasɔ piya, na sí haɣa?

40 Waatu wei si sɔpa si lona taa,

yaa si papa nyutu tɛɛ to?

41 Awe caləɣəna katəkətəŋ ke waatu wei í piinj

lanəɣi tɔɣɔnaya na í wiikina-m na í yeləməɣi to?

39

1-2 N nyámá taale pəŋ na naməŋ

husi isətɔnaa na?

Nyá feŋjiɣina í tɔɔ

ké saa wei lɔlɔyɔ wɔsasi tɔpa-ɪ to?

Yaa n tu nyámá í lɔlɔyɔ waatu?

3 ɪ sɔpiɣi ké na í lɔləyi í piya.

Iləna í heesəɣi wɔsasi.

4 Na í piya wena alaafəya na sí piuki nyutu taa.

Kɔyako nakɔli, iləna sí tɛɛ.

Su tasəɣi məlɔyɔ.

5 Awe hetəna taale kpaŋaya

^a 38:29 Lom tɔmpɛɛ: Lom tɔmpɛɛ yaa cɔləw nyəna. Isu lom kiikuyɔ isu pələ ^a 38:31 isətɔlonɔasi: Isətɔlonɔasi wena paa ŋka na ka hətə ké. ^a 38:36 ləmaɣasɛ taa: Mpi tə teləsaa si lotu taa na ləmaɣasɛ taa to, tɔməŋ inɪ ɪ

na í yele-ké sí ká tée?

⁶ Má lapəna ka təcayale ke wulaya tetu
nti tə we tənyəŋŋ tə tə tə.

⁷ Sí wəŋiyi ɪcəte taa kəkəte ké.

Pəyele sɪ nɪkɪ cɛcɛ hola.

⁸ Pulaya tə ké sí caaki sí sí hiki sí təɔnaya,
na sí pɛəkəyi nyutu kulekəkətu.

⁹ Taale nau ká kəɔ sí n̄ lana-ɪ təmle
yaa í həntɪ nyá tala tətəɔle kin ke ahoɔ na?

¹⁰ N ká tu ɪ luyɪ tɛ kɛ ɪmənaya,
yaa í h̄o akuɣu na waalɪ tə, na í hɛɛ kpɛɛsɪ na?

¹¹ N ká lapɪ-ɪ naani ké ɪ tomiŋ səsəŋ tə,
na n̄ yelina-ɪ nyá təma sí í paasəna?

¹² Yaa nyá kumtu ke n̄ ká yelina-ɪ sí í kpeena təyaya,
yaa ɪ kuu pɛe ke kataya taa?

¹³ Taataanaa hətəyəna pa keŋ na laŋholumle ké,
na í nəɔsəna ɪsu kulaalɔyɔ nyəŋ.

¹⁴ Waatu wei taataa tɔyi ɪ yala na í takɪ-yeyɛ
ilim kəkə kanyəŋa sí á tiisi tə,

¹⁵ ɪ səkɪ ké sí taale wontuyɪ nakolɪ
kɪ fɛɪ-yeyɛ nəhəle na á yəkɪ.

¹⁶ ɪ təkəyi ɪ piŋ ké na toŋ, ɪsu pə taya ɪnɪ ɪ tənna.
ɪ fɛɪ səɔntɔ sí ɪ wahala ká la yem.

¹⁷ Mpi tə, ma ta tu-ɪ ləmayasɛɛ
yaa layatɔ ke saa wei ma ɪma-ɪ tə.

¹⁸ Ama waatu wei ɪ kuləyi sewa tə,
ɪ paa fɛɪna kraɣanɔ na ɪ cayalɔ.

¹⁹ Nyá tona kraɣanɔ ke tomiŋ na?
Yaa nyá tona ɪ luyɪ tɛ kpɛɛm?

²⁰ Nyá yekina na í ɪmaaki ɪsu lakəle
na í wiikina apalɔtɔ na səɔntɔ kraaki kolontu na?

²¹ ɪ haləyi acəwa ke tɛtəkəle taa,
na ɪ laŋle hɛɛna ɪ toŋ.

ɪlena í ɪmaa kolontu nəɔ tə ké yoou taa.

²² ɪ fɛɪ səɔntɔ,
pəcɔ ɪ nyəŋna pulɔ,
ɪ tuliyi tapəŋ ke kolontu layate kin.

²³ ɪ təɔ cəyalɔ ɪmantaaya, na ɪ layate pə muɣɪ kəkə,
na ɪ kəkə náá ceyətəyi ɪ tə.

²⁴ Tutuyɪ wiiki na pé nyayalɪ-ɪ teu
na í kpisi ɪ təyi kraɔ, ɪlena í tu casəle.

²⁵ Tutuyɪ wiiki, ɪlena í yaya apaləkakiisaya təwarapa.
Too pooləŋ taa ké ɪ nɪkɪ yoou taŋ
na yoolaa səsaa hola na pa kakiisasi.

²⁶ Nyá layatɔ ke ɪmakəle kuləyəna
na tə hətəyi tə keŋ na ilim mpətəŋ tə?

²⁷ Nyá haana cəɔɔ səsə ke nəɔ sí
í kuləyi, yaa í tɔyi ɪ tantɛ ke pulaya taa?

²⁸ Kəkraməŋ taa ké ɪ cakɪ na í sɔkɪ
kəkramɔyɔ kəkulɔyɔ nyɔyɔ taa,
tɪmpi nəɔɔɔ ɪ takɪ tə.

²⁹ Hatoo nyɔyɔ taa tənaya ɪ wɛɛkɪ,
na í loosiyi ɪ təɔnaya na í cəŋəyi-ke.

³⁰ ɪ piŋ nyəkɪ caləm ké
na tɪmpi wontu kusəputɔ wɛɛ təɔ ɪ cakɪ.

¹⁻² Μρύγύ Τααα Τομα τένα τυ γόγυθένα Soopu na í pòss-i s:

N suukayam-təm tə, n ká tasa-m kutuyə na?

N yookayana-m tə, n wena kucəcətu tətə?

³ Μρυγυλε Soopu cəwa Τααα s:

⁴ Ma kəla pəciuu, wentiyi ma cə?

Maə takı ma nəγə təw kə ma niη kə.

⁵ Ma təma γόγυθuyə kə təm kuləm,
maə tasəyi natəli.

Ma cəwa təm naale,
ile maə tasəyi natəli.

Soopu nyənaγi təyi Iso

⁶ Μρύγύ Τααα cəwa Soopu kə kacuculaya taa s:

⁷ Təw, təkı nyá ti isu apəb

na má pòss-iη na í cə-m.

⁸ Kuyam n caa s: í kə ma təm

na í wəna tampana na í huli s: ma ta siyisi?

⁹ N tala-m toma na?

Yaa nyá γόγυθaya wə isu təw hola,
yaa isu ma nyəηka?

¹⁰ Təw, suu nyá təyi nyuyə kuluyə na səsəntə
na í takı nyá təyi tēw səsəəm na teeli.

¹¹ Mu rááná na kalampaanı nyəma.

Nyənı-wəyε isε na í məηna-wəyε atε.

¹² Nyənı-wəyε təm kuləm na pə lumsi-wε.

Nəηti asayaa kə təm kuləm.

¹³ Nmesı pa tənaya tətə tεε.

Təkı-wəyε atətəle taa.

¹⁴ Pəleyεle maə sa-η.

Mpi tə, n hika akatə kə nyá təη təw.

Cutaya təm

¹⁵ Nyəna Cutaya,

má ηmana-ké tətə, isu yulə.

llena ká təkı nyutə isu naw.

¹⁶ Ka tənaya taa kə ka təη wεε.

Alaafəya haya ka lotəna taa.

¹⁷ Ka suka na təη kə isu tuyə səsəw,

na ka tala hola leyεta təma taa.

¹⁸ Ka mɔwa caya kə isu nyəγəlyuyə kucεεmuyə foofoo.

Ka kəηkoolası nəγəsəna nyəγəlyuyə kratəη.

¹⁹ Nkεyεle ma kulapəm taa kancaalaya nyəm*fa*.

Ma lapəna-kε na má tə-kεyε layatε. ^a pa caa γόγυθuyə tə. Mpi pa yaa cəne s: layatε tə, wontuyə
kune kə kela təm kə pa γόγυθəyi.

²⁰ Pəwη luləyənə ka təγnaya.

Tənaya taale wontu ηmaaləyi.

²¹ Kacəka nyutə isotom tεε kə ka həntəyi.

Tənaya səsəncaası ləpa lɔcayam nəγə.

²² Nyutə ntı tə tεε kə ka wεε,

ləw nəγə nyutə tə-kεyε hεkə.

²³ Paa pəγə səsaya suwa kaa nəγəsəyi.

Yaa Yaatanı pəγə lum sɔuna ka nəγə taa,

ka cayana naanı kə.

²⁴ Nəγəlu kaa kɔtəna-kε na ka isε s: í kraa-kε.

Pəyεle pa kaa kra-kεyε katəka s: pa tuləyi ka muna.

Nyuv təm

²⁵ N pəsəyi na í kra nyuw*fa* na kulaya na?

^a 40:19 Loonja kane ka nuw wε katε na hepəla taa, tə ta nyı mpi kpem

Yaa ku nsæmle ke í pæsæyi na í həkə ηmənaya? ^a tɔm səsə wei pa yaa si coco tə, isu pa tənɔyɔ si tɔyɔlɔyɔ tə.

²⁶ N ká pəsɪ na í sɔsɪ səsəncəŋa ke ku mɪna tɛɛ?
Yaa n ká pəsɪ na í tɔlɪ kɔ tamaya na kulaya?

²⁷ N mayasæyi si ku wiina-η na pə leeli
yaa ku yɔyɔtəna-η təpamm ke?

²⁸ Nyana-ku í ká pɛɛlɪ nɔyɔ na?
Yaa n ká kpa-kuyɔ yomle ke tam təɔ?

²⁹ N ká liyilina-ku isu sumaya na?
Yaa n ká tamsɪ-kuyɔ ηmənaya,
na nyá pɛɛlaa liyiliyina?

³⁰ Tiina kpalaa kaa pɛɛtɪ-ku.
Pəyele taatəlaa ná kaa tala-ku.

³¹ N ká pəsɪ na í waasɪ kɔ
tənɔyɔ tənaya ηmantaaɪ na?
Yaa ku nyɔyɔ ke n ká sɔ lum taa
wontu səsəntɔ kulaya?

³² Ye n kpa ku təɔ,
ɪɛna í tɔsɪ yoo tɔm,
n kaa tasa nyɔlɔyɔ.

41

¹ Ḿpóyó Taaɔa tasaa si:
Ye yɔlɔ tɔŋa-ku pə tusa-ɪ ké.
I kəŋ na í loosi-kuyɔ loosuyɔ mayamaya tə,
ɪ pæsæyi kɛntəlasɪ ké.

² Yɔlɔ nɔyɔlɔ ɪ kraŋɔyɔ ta tala si
í kɔlɪ nyɔɔ ηkɔ ku təɔ.
Ḿpɔ tətɔyɔ nɔyɔlɔ kaa mayasɪ si
ɪ kulæyi maya ləɔ ma təɔ.

³ Awe kəntəna-m na pə wɛɛ si má fɛlɪ pɔntɔ?
Ma tənna pə tənna mpi pə wɛɛ tɔtɔ təɔ.

⁴ Ma kaa su yɔyɔtɔyɔ ke ku tənɔyɔ təɔ nyəm tɔm.
Isu ku nɔɔhɛɛ na ku tɔŋ na ku teu pə tɔm.

⁵ Awe kula ku təɔ pɔyɔlɛɛ na kó naakɪ?
Yaa awe ká sɔv ku nɔyɔ taa?

⁶ Awe haana ku nɔɔlɛ íté na tɔŋ?
Ku kela tɔm wɛɛ sɔyɔntɔ ké.

⁷ Ku siyile taa pɔyɔlɛɛ wɛɛ ké isu
pa tamsa kpaləŋ ke təntəmlɛ,
na pə nyɔɔ isu pa taala kutaalɔ.

⁸ A matəna təmaya teu ké təkɔpam.
Heelim mayamaya ɪ pæsæyi na pə sɔv a hɛkɔ taa.

⁹ Pɔyɔlɛɛ anɪ a nyɔkələna təmaya teu
ké na á kɛntɪ kulɔm, ṕóyóy fɛɪ.

¹⁰ Ye ku cimsaa, kəkɔ lukɪ ké.
Ku ɪɛ nɔyɔsəna isu tanəŋ ilim yaakuyɔ tə.

¹¹ Na kəkɔ mamatəsəŋ lukəna ku nɔyɔ,
na mamacəyɔlasɪ náá kulæyi.

¹² Kəkɔ nyɔɔsɪ lukəna ku mɪna tɛɛ ké
isɪ tɪyaya wasuyɔ məsaya təɔ na huluyɔ kraakɪ tə.

¹³ Ku feesiŋ wɛɛ ké isɪ ηmala kəkɔ
na mamatəsuyɔ lukəna ku nɔyɔ.

¹⁴ Ku luyɔ taa ké tɔŋ wɛɛ.
ɪɛna wei í ná-ku ɪ tɛɛ sɔvki.

^a 40:25 nyɔɔ: Wei ɪnɪ pa yaa si nyɔɔ tə, pə pæsæyi na pə wɛɛ si

15 Kɔ tɔnɔvɔ tɔɔ pɔɔlɛ tamsaa kɛ,
na ɔ kɛnti kɔlɔm, na pɔ wɛɛ toma, pɔ ciyitiyi.

16 Kɔ nyamɛ wɛ tɔŋ kɛ isɔ pɔɛ.

Tɔ wɛ toma kɛ isɔ nem*fa*. ^a tɔɔ wɛ teitei kɛ na a tɔna tɔma tɔɔ, na pɔ cɔɔsɛyi isɔta nyɔntɛ na kɔɔtɔyɔ.

17 Ye kɔ kɔlaa, sɔɔntɔ kraaki
alaafɔya taa alaafɔya nyɔma kɛ,
na pa apalɔvɔ yɔɔli na pɔ seeki.

18 Paa pa sɔpa-kɔyɔ layatɛ pɔ sɔvki.

Mɔv tɔtɔɔ, na ŋmantaaɔi na nyɔmá.

19 Nyɔɔlɔvɔ wɛ-kɔyɔ teitei kɛ isɔ keemaya.

Na nyɔɔlɔvɔ kɔsɛɛmɔyɔ náá wɛɛ-kɔ isɔ
taav kɔvɔkɔyɔ.

20 Paa tɔɔnɔyɔi-kɔ na nyɔmá.

Pɔyele pɔntɔlvɛɛ ná wɛ-kɔyɔ isɔ nyɔvɔ.

21 Akalɔvɔ wɛ-kɔyɔ isɔ keemaya,
na kɔ nukɔ ŋmantaaɔi wɔla na kɔ wɔŋiyi.

22 Kɔ lotu tɔɔ wɛ kɛ isɔ tataaɔi kɔsɛŋtasɔ,
na kɔ teeki na kɔ yeki afɔla tɔɔ kɛ ikɔatɛ isɔ akuyɔ.

23 Kɔ pɔsɛyi tɛŋku lom kɛ isɔ tiyaya wasɔyɔ tɔ,
na kɔ ciyitiyi-wɔ, isɔ tulaalɔ na kɔɔlɔpa.

24 Kɔ yeki ikɔatɛ na waali kɛ, na tɔ teeki kɔkɔ.
Iɛna kɔhulɔŋ kɔli tɛŋku tɔɔ, isɔ akɔatɔlvɔ nyɔɔɔi.

25 Kɔ fɛina tɔ kɛ atɛ cɔnɛ.

Pɔyele pɔ ŋma-kɔyɔ sɔ kɔ taa nu sɔɔntɔ.

26 Taale wontu fɛi-kɔyɔ sɔɔntɔ.

Nkɔvɔlɛ wontu sɔsɔntɔ taa sɔsɔntɔ wɔlavɔ.

42

Soopu tisaa si i kɛ ɔcam

¹ Mɔvɔyɔ Soopu cɔwa Tacaa si:

² Ma nyɔmá si n pɔsɛyi pɔ tɔna.

Ye n tɔwa mpi pɔ pɔɛ n laki-wɔyɔ.

³ Má takayaana nti ma suwa na má laki tɔ tɔ tɔɔ,

na kɔyɔɔtɔvɔ nti tɔ taa fɛi lɔmayasɛɛ tɔ.

Tampana ma yɔyɔta kɛ, ma taa cekɔna.

Tɔma sɔsɔna wɛna Iɔ lapa tɔ a tɛɛ-m kɛ.

Iɛ ma taa nyɔyɛ.

⁴ Iɔ ke ŋkraŋŋ na má yɔyɔtɔ.

Maa pɔɔsɔ-ŋ na n cɔ-m.

⁵ Paa yɔyɔta Iɔ tɔm kɛ

na má nuwa ma ŋkraŋyɔvɔ.

Ama nɔnɔ kɛ ma na-i na ma isɔpɔɛ.

⁶ Pɔ tɔɔ kɛ ma nyɔyɔta ma ti.

Ma pasa ma ti na má caya tɔvɔ na tɔlvɔma taa.

ISO Mɛɛna soopu kɛ i wule taa

⁷ Waavɔ wei Tacaa tɛma Soopu kɛ yɔyɔtɔnɔvɔ kɛ mɔv, Iɛna i tɔ Temɔŋ tɔ Iɛfasɔ si: Ma mu nyá na nyá taapalaa naale na pɔáná kɛ. Pɔ taya pɔlvɔ, i ta tɔŋ tampana na i yɔyɔtɔ ma tɔm, isɔ ma tɔmɛ tɔ Soopu lapa tɔ.

⁸ Pɔ tɔɔ tɔ, i caa latɛcɛnaa naatosɔmpɔyɔlaya, na iwaan kɛ mɔv tɔtɔ. I mayana Soopu na i la mɔ nyɔŋ tɔ kɛ kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ, na i sɔlɔmɔna-mɛ. Iɛ Soopu tɔɔ, ma kaa hɔ mɔ ŋkraŋyɔvɔ na pɔ kɛsɛna mɔ kraŋyɔvɔ lakasi. Mpi tɔ, i tá tɔŋ tampana na i yɔyɔtɔ ma tɔm isɔ ma tɔmɛ tɔ Soopu lapa tɔ.

⁹ Mɔvɔlɛ Iɛfasɔ, na Pilita, na Sofaa pa polaa na pɔ la isɔ Tacaa heela-wɛ tɔ, na Iɛ i mu Soopu sɔlɔmɔvɔ.

^a 41:16 **nem:** Pɛɛ pa tɛ nyɔma nama fɛi isɔ tá nyɔna. Nem na namɛ pa

¹⁰ Soopu tɛma ɱpɔ́yú i taapalaa ke sɛlɛmɛnɔv, ɱɛna Tacaa mɛlɛna Soopu ke i wule taa. ɱpɔ́yú Iɛɔ ha-i i wɛnɔv ŋku i ka wɛna tɔ kv tɔm naale.

¹¹ ɱɛna Soopu taalɔnaa, na i newaa alɔnyɛma, na apalɔnyɛma, na mpa paa nyɛma-i hatoo lɔŋ tɔ, pá kɔɔ i tɛyaya taa na í na-we pá tɔyɔ. ɱɛna pá wii i kɔnyɔŋ, na pá sɔɔsi-i apalɔv ke wahalanaa mpa Tacaa ka tɔ-i tɔ pa tɔɔ. Pɛ waali ké paa wei i ha-i pa te liyitee nyɛyɛlɔyɔ na wɔla kukuule.

¹² ɱpɔ́yú Tacaa koola Soopu pusi kantɔkaya nyɛnsi ke kɔpantɔ, na pɛ kɛli kancaalaya nyɛnsi. I ka wɛna heeŋ ke iyisi naanɔwa na liyiti (14000), na yooyoonaa ke iyisi naatoso (6000), na naanŋ kɔhalɔŋ ke iyaya (1000), na kraŋasi alɔnyɛnsi ke iyaya (1000).

¹³ ɱpɔ́yú Soopu lula apalɔpiya ke naatosomɔyɔlaya, na alɔpiya ke tooso.

¹⁴ ɱɛna í yaa kancaalaya pɛɛɛɛ si Yemima (Alukuku), na naale nyɛŋ si Kesiya (Yaaye), na tooso nyɛŋ si Kelaa-Hapuki (Cɛlavfulaya).

¹⁵ Tetɔ tɛna taa, alaa napɛli pa taa fei na pá tewa isi Soopu pɛɛlaa mpe. ɱpɔ́yú pa caa ha-wɛyɛ pa kpancoou ke teitei isi pa taalɔnaa.

¹⁶ Pɛle pɛ waali ké Soopu tasa pusi nunɔwa na niule (140) ke tɔyɔv. Halɛna í ná i piya piya, na sɛle si piya piya.

¹⁷ Soopu pusi tɔɔwaya, na í kpatɛli teu tɛkɔŋkɔŋku, ɱɛna í sí.

YONTU NTI PA YOONA ISO HETE TO TE TAKELAYA Kutulutu

Takelaya kane ka ke Yontu na Iso selamuyu ke. Na nmaalaa waanu waanu nmaana-tayi pusi payale taa. Ilena lseyeli nyama koti-ti na pa lakana-tayi pa Iso taseele.

Iso Tam Yontu nti ta we mpa mpa ke. Lenti ke Iso samto yontu ke Iso taseele. Lenti ke Iso selamuyu si i sana na i kenti i yalaa too na i ya pa nyoyu. Lenti ke kopantay tisuyu ke si Iso i tayanu pa tawakalle. Lenti si pa seena Iso ke i na tamle ke i koola-weye kopantu to pa too. Lenti de, pa wiikina Iso si i ho pa kolontunaa nkpanyoyu.

Yesu mayamaya towa yontunaa lempa ke i seyesoyu taa. Ilena Noyo Siw Kofalaya nmaalaa to-tayi pa takelasi taa, halena sana yontunaa mpe pa ke Iso seelaa pulu kopam ke.

Yontu numwa na nule na naanwa (150) nu isana pa faya-ti toyolo.

Kancaalaya nyantu, titite 1-41

Naale nyantu, titite 42-72

Tooso nyantu, titite 73-89

Liyiti nyantu, titite 90-106

Kakpasu nyantu, titite 107-150

TAKELAYA KANCAALAYA NYEJKA

1

(Yontu 1-41)

Lelej nuw mayamaya

¹ Lelej nulo nte yolo wei u tanyayi asayaa layato tasoyu, na u laku mpa pa kisiyi Iso nyantu to pa kolapale to. Peyele i na Iso wonjlaa paa caku to.

² Ama Taca kuseyesato huləsəyana i lanje, na i kalayi-ti na i mayasayi ta tam ke i taa ke ilim na aho.

³ I we ke isu toyu nku pa sawa kacaka taa na ku lolayi ko waatonaa to. Ku hatu u lontiliyi.

⁴ Ama asayaa na fei mpu.

Pa we ke isu lootu nti heelim kpakayi to.

⁵ Pa too ke pa kaa tol-tayi Iso huule wule. Na wakallaa na kaa soy Iso yalaa kpekale taa.

⁶ Mpi to, Taca paasəyana siyisilaa ke.

Ilena wakallaa mpaau naa wakelayi-we.

2

Wulaw wei Iso lasaa to

¹ Pepe too ke piitimnaa coka pa taa,

na yalaa naa huuki howee kra nyana ke mpu?

² Na awulumpiya naa soosayi ate awulaa too si, pa kolayi Taca na i kolasu pa too na pa yoonawe.

³ Na pa taji si pa ce pa hokoto na pa lu nmakeloyu taa.

⁴ Ama Taca na we i kumte too ke isotaa ke na i wonjiyi-we.

⁵ Na i nyaasayi-we na i paana, na i kalayi si:

⁶ Ma lesana ma wulaw na ma kra-i Siyoyu pyoyu nanj nyenku taa.

⁷ Maa yas nti Taca suwa to.

I heela-m si: Nyayale ma payalo, sana ke ma lola-ji.

⁸ Si ma selam-i piitimnaa na i ha-m, na antulinya tana pasu ma nyam.

⁹ Maa nmakeli-we na nyayeloyu kpatoyu, na ma faya-weye hoyalasi isu heev.

¹⁰ Awulaa i kraya lmayasee, na ate soosa naa nu

kpaalɔvɔ.

¹¹⁻¹² Si pá peti pa tɛyi Tacaa
na pá nyaŋna-i na pá nyi i sɔsɔɔntɔ tɔɔ,
na pá wiliti na pá hɛnti-i atɛ.
Pé taa kɔɔ na í mɔna-we na pááná na pá le.
Mpi tɔ, i pááná u laa kpaɔ.
Leleŋ niɔlaa nté pa tana mpa pa cɔɔsɛyi i tɛɛ tɔ.

3

Kolontunaa cɔɔna Tafiti ke kotaya

¹ Tafiti yontu.

Pa keɛsa tɔ taa ké isana i seekaya i pɔyalɔ Apɛsalɔm tɔ.

² Hai Tacaa, ma kolontunaa tɔɔwaya.

Mpa pa kulɛyi ma tɔɔ tɔ, pa hukaa ké.

³ Pa yɔɔtɛyi ma tɔm na pá tɔŋ si:

Isɔ kaa sɛna-ŋ.

⁴ Ama Tacaa, nyaɣalɛ ma kpaŋtɛ,
nyá tɔyɔna-m teeli na í kusɛyi ma nyɔyɔ.

⁵ Ye ma yaa-ŋ si í waasi-m,
n cɔɔki nyá pɔyɔ naŋŋ nyɛŋku tɔɔ ké.

⁶ Ma hɛntɛyi na má tooki na má feŋ tɔ,
Tacaa paasɛɣɛna-m.

⁷ Maa nyaŋna kolontunaa iyisi iyisi wei i tama-m kotaya tɔ.

⁸ Hai Tacaa, kɔɔ.

Ma Isɔ, ya-m.

N maki ma kolontunaa nɔɔsi ké na í holiyi pa kela.

⁹ Tacaa nyá tike n waasɛɣɛna.

Kooli nyá yɔlaa ke kɔpantɔ.

4

Tacaa kisuyi ke tɔm tɔyɔ

¹ Tafiti yontu nti pa yɔona saŋku na tɛ we Yonyoolaa
nyɔyɔ tɔ yontunaa taa tɔyɔɔ.

² Hai, Isɔ cɔ-m waatɔ wei ma wiikina-ŋ tɔ.

Nyaɣalɛ ma tampana halɔ.

Nyá waasɛna-m maa weɔ laŋwakɛlle taa tɔ.

Nyɛni ma pɛtɔtɔle na í nu ma kusɛlɛmɔtɔ.

³ Mpa me mɔ pɛɛkɛyi si í cayana-m na í tɔv-m mɔsɔŋ tɔ,
pɔlee ké mi hɛɛsi ma nyɔyɔ kɔyɔ na kaloolaya?

⁴ I nyi si Tacaa lapa-m pɛɛlee sɔsɔna ké.

Ye ma yaa-i si í waasi-m i nukɔ.

⁵ I sele, ile i taa pɛnti.

I pona lɛmɔɣasɛɛ ké mɔ tɛhɛntɛlɛnaa ké ahoɔ na í caya tɛtiyitiyi.

⁶ I peti mɔ tɛyi Tacaa na í lapi-i kɔtasɔ nsi sɔ tɛŋaa tɔ.

⁷ Paɣalɛ wiikina si:

Awe ka ye le na tɔ nu leleŋ?

Tacaa nyɛni tá tɔɔ na ise kɔpana.

⁸ Ama n tɔ ma taa ké laŋhɔlɔmle na pá kɛli

mpeɣɛ waatɔ wei pa wɛna pa tɔyɔnaya

na pa sɔlɔm tuutuuma tɔ.

⁹ Ma hɛntɛyi ké na má tooki teu.

Mpi tɔ, Tacaa tike kentiyina ma tɛcayalɛ.

5

Isɔ sɛnav pɛɛkɔyɔ

¹ Tafiiti Yontu nti pa yoonā hāsī na tē we
Yonyoolaa nyūyū tū yontunaa taa tōyōlō.

² Hai, Tacaa, nu ma kuyōyōtōtō na ma mōla.

³ Nyayale ma wulav sōsō na ma Isō.

Nu ma yaav na ma wiinav ke

⁴ tanan tēē, hai Tacaa.

Pə nyaaləyi tōyō ma keesəyāna nyā tō na ma tanjaa.

⁵ N ta ke Isō wei i lanjle heekəna isayatu tō.

Isayav u hikiyi lonte kē nyā tē.

⁶ Nyā luyi fēi kalampaanī nyāma.

Pəyele nn caaki mpa pa pēekəyi lēlaa na isayatu tō.

⁷ N kpiisiyi kaloolutōnaa kē,
na nyā taa kraakəna yōlōkōlaa na ŋmulaa.

⁸ Ama nyā kōpantō sōsōntō tō
ma pəsəyi ma sūv nyā tē na sōyōntō
na ma lanj nyā tāsēle isentaa.

⁹ Tacaa tiiki-m nyā tampana taa kē ma kolontunaa tō,

na ŋ krali mpaav na mā tən.

¹⁰ Pə fēi sī yōlv í la naani na pa kuyōyōtōtō.

Wakəlvuy tike hōwēe hayana pa taa.

Pa nōyō taa we isū pəlaav ŋku kō kulaa tō.

Na pá tsvəyi yəlaa na pa nsəma.

¹¹ Hai Isō kō tasəkəle nyəma mpe pa tōm

na ŋ yelev na pa mayamaɣa pa katōsī kra-wē.

Mpi tō, pa isayatu kəla tōv.

Pəyele pa koləyi nyā tō.

¹² Ile mpa pa pəta-ŋ pa tī tō pa lanja ká hēē

na pá wēē ŋpūyū tam na ŋ kentiyi pa tō

na nyā sōllaa yōlōyāna-ŋ.

¹³ Tacaa, ŋ kooliyi kōpantō ke nyā nuntaa kē,

na nyā pēleē kentiyi-weyē kpante.

6

Tacaa waasvuy ke wahala waatu

¹ Tafiiti yontu nti pa yoonā ŋmuusi pəlefēi sanjko
na tē we yonyoolaa nyūyū tū yontunaa taa tōyōlō.

² Hai, Tacaa, n mu-m na pááná tō
taa hō ma ŋkraŋvuy.

³ Hai, Tacaa, ma tonj tēma na ma ka tətōyōtōyō.

Waa-m, mpi tō, ma mōwa taa saləyi kē.

⁴ Pəlee kē nyā taa ká heesi-m kpanav?

Ma lanjle wakəlaa kē tətōyōtōyō.

⁵ Hai, Tacaa mēli na ŋ ya-m.

Waasi-m nyā kōpantō tō.

⁶ Pə taya pōlv, sətū u tōsəyi nyā tōm.

Pəcō nōyōlv u sanj-ŋ atətəle taa.

⁷ Mōla kuyōna-m na mā pələyi isəlvōm ke

ma kuhəntōyū tō kē paa ahoo nna.

⁸ Wula mōlsa ma isē kē na aa tasəyi nav.

Ma kolontunaa lapəna-m mpv.

⁹ Isayalataa mē, í tēē í wesi-m.

Mpi tō, Tacaa nu ma wula.

¹⁰ I nu ma wiinav na í mu ma sələmōyū.

¹¹ Pə liyiti ma kolontunaa tēna na sōyōntō kraa-wē,

na pá pəsəyāna pa waali ke kraakraa na fēle na pá seeki.

7

Tacaa seenav ke i nyəŋ təə

¹ Tafiti kawəyaya ŋka i wiikayana Tacaa ke i kolontu
Pencamee tɔ Kusi tɔm tɔyɔlɔ.

² Tacaa, nyayale ma kentulu.
Ya-m, waasi-m ma konyontɔlaa ninj taa.

³ Pá taa cəli-m isu tɔyɔlasɔ.
Nɔyɔlɔ kaa lɛeki-m pa ninj taa na í ya-m.

⁴ Hai, ma Iso Tacaa,
ye ma ninj taa we isayatu,
⁵ ye ma lapa ma taapalu nɔyɔlvɔvɔ isayatu,
yaa ma lɛeta wei i ŋmakələyi-m mʊsɔŋ tɔ.

⁶ Ile ma kolontu í tɔyɔni-m na í kpa-m
na í feli-m ate na í kv-m na ma teeli sɔ.

⁷ Hai Tacaa, mɔ ma kolontunaa na pááná.
Kvli pa tɔɔ na n waasi-m.

Nyá haana tampana, feŋ ma tɔɔ.
⁸ Piitimnaa í caɣa na pá cɔɔna-ŋ
na nyaa kpa nyá kumte tɔɔ na n ŋmakəli-we.

⁹ Hai Tacaa, nyá wei n huukəna piitimnaa tɔ,
kɛɛsəna ma siyisuyu na n ha-m tampana.

¹⁰ Səŋsi asayaa kawalaya na n sɔɔsi siyisilaa ke ton.
Nyá nyəmna yəlaa lotunaa taa huwɛɛ təna.
Nyayale Iso na n tənəyi tampana.

¹¹ Nyayale ma kentulu,
na n waasəyi tampana tənlaa.
¹² N tənəyi tampana ke nyá huɔle taa ké
na n mvyi asayaa na pááná ke tam.

¹³ Ye pa kisa layasvɔvɔ,
n saləyi nyá layate ké na
n pá nyá tɔɔv na n tɔ-weɣe nyəmá.

¹⁴ Yoo wonu kəkəkɔtɔ ke n tayanəyi
na n tantəyi kəkə nyəmá.

¹⁵ Ikaale ke kolontu hayaa,
na acilayatu wuki-i.
I ka lɔli kaloolaya.
¹⁶ Wei í hula pɔvɔvɔ na í waləsi-kvɔvɔ teu ke lelɔ tɔɔ,
i maɣamaɣa i hotiyina kv taa.

¹⁷ I kawalaya na i mʊsɔŋ mələyi i nyvɔvɔ taa ké.
¹⁸ Maa sa Tacaa ke i siyisuyu tɔɔ.
Na má yoo yontu na má tala isɔtaa Iso Sɔɔɔ.

8

Iso səsəntu na yvɔvɔ nyvɔvɔ kvsvɔvɔ

¹ Tafiti yontu nti pa yookina Katɔ nyáma saŋkv
na tɔ we yonyoolaa nyvɔvɔ tɔ yontunaa taa tɔyɔlɔ.

² Hai, Iso Tacaa,
nyá hətɛ í yaa tɛtɔ təna taa.
Na má saŋ nyá teu mpi pə kəla isɔtaa nyəm tɔ.

³ Ahulɔmnaa na pəcəncələm maɣamaɣa ná saŋi-ŋ.
Na pə we isu kolunja icate ke n ŋmawa na n cɔɔsi
nyá kolontunaa, na n təkəyi nyá tɔɔ kullaa nɔɔsi.

⁴ Saa wei ma nyənəyi nyá isɔtənvɔvɔ ŋku n ŋmawa
na isɔtɔ na isɔtɔlvɔŋasi nsi n su si lona taa tɔ.

5 Ie ma pɔɔsɛyi ma ti si:
 Yulu kɛ we na n tɔɔsɛyi i tɔm?
 Yaa yulu pɛyaya tu kɛ we na n paasɛyɛna-kɛ?
 6 N lapa-i kɛ na i sɛki-ŋ pɛɔ,
 na n tu-i teeli na n kusi i nyɔyɔ.
 7 Nyá tɔna-i si i ŋmakali wontu nti n lapɛna nyá niŋ tɔ
 na n tu pɛ tɛnaya i nɔɔhɛɛ tɛɛ.
 8 Pɛ krayan naaŋ na heeŋ na pɛŋ
 na pɛ kpeɪŋna taale wontu.
 9 Na sumasi na tiina
 na tɛŋku taa nyɛm tɛna tɔ.
 10 Hai, Iso Tacaɔ,
 nyá hɛɛ yaawa tetv tɛna taa kɛ.

9

Iso paasɛnav ke kɔnyɔntɔnaa na wahala nyɔma

1 Tafiti yontu nti pa yookina nɔyɔ sɛkpelaya
 na tɛ we yonyoolaa nyɔyɔ tv yontunaa taa tɔyɔɔ.
 2 Hai, Tacaɔ maa sa-ŋ na ma lotu tɛna,
 na má yɔyɔti nyá tɛma kɔpampɛna tɛna tɔm.
 3 Nyaya maa yɔɔlɛna na lanɔhɔlɔmle na má wiliti,
 na má yoo isɔtaa Iso Sɔsɔ nyaya yontu.
 4 Ma kolontunaa tula tapɛŋ
 na pá seliyi nyá isentaa na pá hotiyi.
 5 N taɔana ma tɔm na n ha-m tampɛna.
 Siyisuyu ke n tɛŋɛyi na n hɔokɛna nyá kumte tɔɔ.
 6 N hɔŋ piitimnaa ma ta nyi isɔnaa mpe pa ŋkpaŋŋ kɛ,
 na n wakɛlɛyi asaɔaa mpe,
 na n huɔɛyi pa hɛla ke tam tɔɔ.
 7 Pɛ kpiisa-we na pá lá yem kɛ tam tɔɔ,
 na pa acalee pɛsi kpentɛlasi,
 nɔyɔɔ u tɔɔsɛyi a tɔɔ.
 8 Ama Tacaɔ ka tɔyɔna kawulaya ke tam tɔɔ.
 I siwa i huɔle kumte.
 9 In i huɔkɛna antulinya yɔlaa na siyisuyu,
 na i tɛŋɛyi tampɛna u faɔasɛyi piitimnaa.
 10 Tacaɔ kentiyina mpa lɛlaa muɔuliyi tɔ
 na pá tɔɔsɛyi i kin ke pa lanɔwakalle waatɔnaa.
 11 Hai Tacaɔ, mpa pa nyɛmá nyá hɛɛ tɔ,
 pa tɔyɔ-ŋ naani kɛ.
 Mpi tɔ, nn lɔki mpa pa pɛɛkɛyi-ŋ tɔ.
 12 I yoo Tacaɔ wei i kumte we Siyɔŋ tɔyɔ yontu,
 i kpaali i kookalɛnaa tɔm ke piitimnaa taa.
 13 Mpi tɔ, i ká lɛɛti yulɔkɔlaa,
 na i tɔɔsi wahala nyɔma tɔɔ,
 u sɔki pa wiinau tɔm.
 14 Hai Tacaɔ, nyɛni ma pɛtɔtɔle,
 na n na wahala wei ma kolontunaa tɔyɔ-m tɔ.
 Lɛsi-m sɛm nɔyɔ taa.
 15 Waatu inɛyi maa yoo nyá samtv tɛnaya Siyɔŋ nyɔma taa.
 Na má yɔɔlɛna nyá waasuyv tɔm.
 16 Piitimnaa hota pɔyɔy ŋku pa hulaa tɔ kv taa kɛ.
 Pa puluyv ŋku pa maɔamaya pa nyɛpa tɔ ŋku kv kpana-we.
 17 Tacaɔ hula i ti na i tɛŋɛyi tampɛna na i huɔkɛna.

Yulv isayav kpa i tægi i mayamaya i katoka taa.

18 Asayaa na piitimnaa mpa pa tæna pa sœ Isœ tœ tœ, paa malv atetæle taa.

19 Ama Isœ nâ kaa sœ wahala nyœma tœ. Konyontunaa teelovvœ nâ kaa saali paa pœlee.

20 Hai, Tacaa kuli, yulv i taa tœvœ nyâ tœ. Kœna mpa pa ta nyi-ŋ tœvœ nyâ isentaa na ŋ hœuna-we.

21 Yele na sœvœntvœ kpa-we, na ŋ hvli-we svœ pa kœ yœlaa ke yem.

10

Sœlœmvvœ svœ Isœ i hvli tampana

1 Hai, Tacaa, pepe tœ kœ ŋ hatœlaa, na ŋ ŋmœsœvi nyâ tægi lanwakœlle kovœeiŋ?

2 Isayav muvuliŋi konyœntvœ kœ na kalampaaŋi. Yele na pa mayamaya pa katœsvœ kpa-we.

3 Isayav hœŋ i ti na i konyulovvœ hvwœe kœ. Na i tœki kasœyava asilima nyœŋka. Na i vœŋiŋi Tacaa na i tvœki-i.

4 Isayav lœmayasœe ntœ kalampaaŋi. I yœvœtœvi svœ: Isœ u hœŋ yulv ŋkpaŋvœvœ, pœyele Isœ tu fei.

5 I kulœpœm lakvœ teu ke paa waatu wei kœ. Isœ nyâ hvvœle kœla-i poolvœŋ i ta œekœna. Nœvœ taa heelim ke n hvsiŋi nyâ kolontunaa tœna svœ ŋ kpiisi-we.

6 Isayav makvœ i lanŋle taa svœ: Pœlvœvœ kaa œiyiti-m. Wahala kaa mayana-m paa pœlee.

7 Mpusi tœŋsvœvœ na tœm loolvœvœ na tvœsvœvœ na œilavœtvœ tœm na isayavtvœ wœnna i nœvœ taa.

8 Acalisi kvœŋ ke i ŋmelœvi na i œŋœvi wahala nyœma na i kvœŋi mvœsvœŋ.

9 I wœ i tœŋmelle kœ isvœ tœvœlavœ ke ka lœntœ taa.

Na i œŋœvi svœ i kpa konyœntvœ na i tvœ-i i pulvœvœvœ taa.

10 I papœvi kœ na i tvœŋ wahala nyœma ke i sœkpaŋ taa.

11 I taa kœle svœ Isœ sœœki na i kœœsœvi i isœ u nyœnœvi paa pœœvœ.

12 Hai, Tacaa Isœ kuli na ŋ waasvœ taa sœ wahala nyœma tœ.

13 Pepe tœ kœ isayav vœŋiŋi-ŋ na i tvœŋ svœ: Isœ kaa hœ ma ŋkpaŋvœvœ se.

14 N nyœnœvi na ŋ naakvœ konyœntvœ wahala, na i nœvœsœe svœ ŋ paasœvœna-i.

Nyava i pœtœvi i ti, pœœvœ nyâ waasœvœna sulavœ.

15 Pœli isayav niŋ na ŋ pœœsvœ-i i kavalava tœ nœvœlvœ i taa tœœsvœ i tœm.

16 Tacaa nyavœle wulavœ ke tam tœ. N kâ kpiisi piitimnaa kpaŋi nyœm tœnavœ tetvœ taa kœ.

17 N nœki konyœntunaa sœlœmvvœ kœ, na ŋ kvœŋ ŋkpaŋŋ na pa tœ na ŋ haakvœ-wœvœ œpalvœtvœ.

18 N ha suluvœaa na mpa pa muvulœa tœvœ tampana. Uœna ŋ pœ yœlaa mpa pa ŋmana tetvœ tœvœ mpaavœ svœ pa ŋmakœli lœlaa.

11

Tacaa kiŋ təcəsəle

¹ Tafiiti yontu nti tə wε yonyoolaa
nyɔɔɔ tɔ yontunaa taa tɔɔɔ.

Tacaa kiŋ ke ma təcəsəle wεε.
Ile isənaya mə heeliyi-m sɪ má se
na má ηmeli pəŋ taa isu sumaya.
² Pə taya pɔɔɔ, asayaa pama pa tɔɔ
na pá tɔ nyəmle ke hika tɔɔ
sɪ pa tɔɔki səkpɔɔɔ taa ké yalaa kɔpama tɔɔ.
³ Ye kiŋ saala yem,
Isɔ kəsəsutɔ tɔŋlɔ pəsəyi we?

⁴ Isɔtaa ké Tacaa kumte wεε,
na i wε i təsεεle naŋŋ nyante taa cənε.
I naaki yalaa ke timpi pa wεε tɔɔɔ,
na i nyəmá pa kɔlapale.
⁵ Tacaa nyəma siyisilaa ké.
Ama i taa kpaana asayaa na mɔsɔntɔnaa.
⁶ I yeki na kəkɔ pεε na pə heelim tii pa tɔɔ.
Pa paa tete nté.
⁷ Mpi tɔ, Tacaa ké siyisilu ké
na i sɔɔla kɔsiyisim.
Siyisuyɔ tɔŋlaa ká na-i na pa isəpee.

12

Tacaa təkɔɔ ke i nɔɔsi suw

¹ Tafiiti yontu nti pa yookina ηmɔsi pələfεi naanɔwa saŋku
na tɔ wε yonyoolaa nyɔɔɔ tɔ yontunaa taa tɔɔɔ:

² Hai, Tacaa waasi,
nyá yalaa tɔŋa saalɔɔ ké.
Mpa pa mɔna pá la-wεye naani tɔ pa tɔŋna pasɔɔɔ.
³ Yalaa caɔanaw tike ke paa wei i laki,
pa lotu wε naale naaleye na pá looliyina pa ntompee.
⁴ Tacaa kpiisi tɔsɔlaa
na kalampaani nyəma tɔna.
⁵ Na mpa pa tɔŋ si: Tá nsəmle nté tá tɔŋ,
tá tənna tá ntompee.
Awe ka ηmakəli-tɔ?

⁶ Mɔɔɔ Tacaa tɔma sɪ:
Kɔnyɔntɔ wei pa ləkəyi tɔ
na wahala tɔ wei i mɔləyi tɔ
pa tɔɔ maa kɔli na má ya
mpa pa caa tɔ pa nyəŋ.

⁷ Tacaa kɔyɔɔtɔtɔ wε ké təcεiεi isu liyitee nyəɔɔɔɔɔ
ηku pa tɔ kəkɔ taa na pá nyaali tɔm naatosompɔɔɔɔɔɔɔ.
⁸ Tacaa, nyáá tɔki nɔɔsi nsi n suwa sɪ
n ká kenti-tɔɔ tam ké yalaa mpe tɔ.
⁹ Asayaa mpe pa cɔɔki paa timpiyi,
na isayatu tɔka yalaa tɔna.

13

Niŋ təkɔɔ ke Tacaa

¹ Tafiiti yontu nti tə wε yonyoolaa
nyɔɔɔ tɔ yontunaa taa tɔɔɔ.

² Hai, Tacaa, waatu wei ké n ka yele
ma tɔɔ sɔɔɔ ke tam ké mpɔ?

Na n̄ yele-m nyá ti ημεσυχυ?
³ Ləməyasəe na nəγəsəe kuyu-m tam ké.
 Na ma kolontu náá təkɪ ma təɔ.
⁴ Hai, Taca ma Iso,
 nyəni-m na n̄ cə-m,
 na n̄ cə ma isentəɔ.
 Na má taa too səm tom.
⁵ Na ma kolontunaa í taa tə sɪ pa kəlaa,
 na ma patanaa náá paana ma cɛɲlɔyɔ.
⁶ Nyá kɔpantu ke ma tɛɛlɔxi,
 na ma yɔɔlɔxəna nyá waasuyɔ.
 Taca ma yoo-η yontu ke
 kɔpantu nti n lapa-m tə tə təɔ.

14

*Yəlaa kɔpama na pa Iso ké antulinya isayav taa
 (Yontu 53)*

¹ Tafiti yontu nti tə we yonyoolaa
 nyuyɔ tɔ yontunaa taa tɔγɔɔ.
 Kɔmɛlɛməɲ məyasəyənə ɪ taa sɪ Iso fɛɪ.
 Yəlaa mpe pa wakəlaa ké na pá lakɪ acaalətu,
 kɔpantu latɔ fɛɪ.
² Hatoo isətəa ké Taca nyənəyənə atɛ yəlaa
 sɪ ɪ naakɪ sɪ ləməyasəe tɔ nəγɔɔ ɪ pɛɛkəxi ɪ sɛɛv na.
³ Pa tənə pa yela ɪ mpaav ké na pá wakəli.
 Kɔpantu latɔ fɛɪ pa taa, pa kɔlvɔm.
⁴ Taca sɪ: Kawalaya lataa tənə fɛɪna ləməyasəe.
 Pa pəsa ma yəlaa isɪ tɔγɔnaya na pá təkɪ pa sɛɛkɪ-m.
⁵ Tənaya pa selina sɔyɔntɔ ke səsəm.
 Mpi tə, Iso ká wɛɛ mpa pa nukəna-ɪ tə pa waali.
⁶ Kɔnyɔntənəa tɛɛlvɔ ke í caakɪ wakəlvɔ.
 Ilɛ Taca keɛ pa kɔlvɔyɔ tətɔɛ.
⁷ Hai, ma kooliyi ké sɪ
 Iseyeli nyəma waasuyɔ í lina Iso kin ke Siyɔɲ puyɔ taa
 ké waatu wei Taca ká mənɲa ɪ yəlaa mpa pa kuuwa tə.
 Yakəpɔ lɔlvɔ nyəma Iseyeli nyəma
 ká ηmaaləna laɲhɔlvɔmɛ səsəɔɛ.

15

Isəseetv nti Taca caakəna ɪ yəlaa tə

¹ Tafiti yontu.

Hai, Taca awe mɔnna nyá təsɛɛle taa sɔvɔ?
 Na pɔntɔ caɲa nyá Siyɔɲ pulaya naɲɲ nyənka təɔ?
² Yɔlv wei ɪ kin pa kaa na isayatu na í tənəxi kɔsiyisim
 na í yɔγətəxi tampana wɛna ɪ nyəmá ɪ lotu taa tɔγɔ.
³ Pə tɛ yɔlv ɪ cakəna lɛlaa.
 Pəcɔ ɪ lakɪ isayatu ke ɪ tɔγɔntəle yaa í tv-ɪ fɛɛɛ.
⁴ Yɔlv ɪ taa kpaakəna mpa Iso ɪ caakɪ tɔγɔ.
 Ama ɪ tɔyɔna mpa pa nyənɲa Taca tə.
 Ye yɔlv ɪ sɪ nəγɔ ɪ layasəxi-ke, pa pɪ caalɪ-ɪ isəna.
⁵ Ye nəγɔlv kənta ɪ kin ke liyitee ɪ pɛɛkəxi kasəyaya.
 Pə tɛ yɔlv kaa mɔ kɔhəv na í ləsɪ pəpətv aseeta
 na í kɔ tampana tɔ təm.

Pɪ cɛɲlɔxi wei ɪ təkə yaasinə mpe tə.

16

Wei pə yapa səm nəγə taa tɔ ɪ laɪhʊlɔmlɛ

¹ Tafiiti yontu.

Hai, Iso, kenti ma tɔɔ,
nyá kinj ke ma caa ma cɔɔsi.

² Ma heela Tacaa si: Nyagale ma caa,
nyá kinj tike ke ma nukɪ lelenj.

³ Iso yalaa mpa pa we tetɔ taa tɔγə ma caaki teu.

⁴ Yalaa luləsəyi tunj ké na pá tənəyi kpaɪ nyənj.
Ma kaa laa tunj yaa má tu yaa ɪ həla na ma nəγə.

⁵ Tacaa, nyagale ma paa tete,
n haaki-m mpi ma nyuləyi tɔ.
N tɔka mpi pi maɣana-m cele tɔγə nyá ninj taa.

⁶ Ma paa tete kɔpampante nte ma hikaa tɔγɔle,
ma laɪle həena nyá kɔhaham mpi.

⁷ Ma sɛɛ ma laɣatɔ tasɔlɔ Tacaa.
Paa ahoɔ taa pə sɛyɛsəyi-m ma taa ké.

⁸ Ma naaki Tacaa ke tam ké.
Maa cɛnjəyi, mpi tɔ, n we ma kəɲkəɲ taa.

⁹ Pə tɔɔ ké ma həesaa maa nyənjna pɔlɔpɔ,
na ma laɪle hʊlɔmmaa na má yɔlɔyi.

¹⁰ Mpi tɔ, n kaa pɛtɪ-m atɛtɛle taa.
Yaa n yele si nyá kɔsɔlɔ má,
má tu sɔɲ pəcɔ maɣamaɣa.

¹¹ Nyá hʊləyana-m weesuyɔ mpaav
nyá kinj ke laɪhʊlɔmlɛ sɔsɔle weɛ.

Na n haaki lelenj tam nyənj.

17

Wahala tɔ sələmɔyɔ ke Iso

¹ Tafiiti sələmɔyɔ ke Iso.

Hai, Tacaa, ke ɲkraɲɲ na n nu ma sələmɔyɔ,
na ma wiinaɔ, na n yele na pá tɔɲ tampana ke ma tɔm taa.
Kaloolaya feɪ ma nəγə taa.

² Nyaa teesina ma tɔm.
Mpi tɔ, n tənəyi tampana ke pə taa ké.

³ Ye n kɔma ma kinj ke ahoɔ
na n wiili too ma lotu taa,
n kaa na ɪsəyatɔ.

Ma taa tɔm na ma kɔyɔɔtɔtɔ ké kɔlɔm ké.
⁴ Nyá kɔyɔɔtɔtɔ ke ma tɔka ma lakasi taa,
ma ta tɔɲ mɔsɔɲtɔnaa mpaav.

⁵ Nyá nyəɲkɔ ke ma nyɔɔnaa,
maa həlɔyi.

⁶ Hai, Iso, nyaga ma yaaki.
Mpi tɔ, n nukɪ.
Ke ɲkraɲɲyɔ na ma tɔɔ na n nu ma kɔyɔɔtɔtɔ.

⁷ Wati-m nyá kɔpantɔ.
Nyá waasəyana mpa pa tɔyɔ-ɲ kɔlɔyɔ
tɔγə pa kolontunaa ninj taa.

⁸ Kenti ma tɔɔ ɪsu ɪsɛle taa pəyaga.
Na n ɲmɛsi-m nyá kɛɲ tɛɛ.

⁹ Ke ma kolontunaa asayaa
ɲmakəlla mpa pa tama-m tɔ pa tɔɔ.

¹⁰ Pa feina pətɔtɛle,
pa yɔyɔtəyi kalampaanɪ tɔm.

11 Pa tama-m ké na pá we ma waali təkpan,
 na pá feñjiyi si pá peti-m ate.
 12 Isu təyɔlasɪ cɛŋɔyɔ si
 si cələyi si təyɔnaya tɔ.

13 Tacaa kuli pa tɔɔ na ní pəsi-weye kpɛntɔlasi.
 Ya-m isayatu niŋ taa na nyá layate.

14 Tacaa kpiisi-we na nyá niŋ.
 Na pə ləsi mpi pə ké pa taa nyəm tɔyɔ weesuyu nyəm taa.
 Na ní nyɔɔsi-weye nyarŋ lum mpi n su-we tɔ.
 Pa piya í nyɔɔ na pə ku pele na pá kaasi pa saalɔnaa.
 15 Ye ma de, maa ná nyá isɛntaa ké ma tampaŋa tɛŋyɔ tɔɔ.
 Na má fema ma nyəni-ŋ isəna ma caa tɔ.

18

*Wulav lapa aka na í sarŋ Iso ké pə tɔɔ
 (Samiyɛli II 22:1-51)*

1 Tacaa tɛmlɛ tɔ Tafiiti yontu nti í samna Iso ké saa wei Iso
 waasa-í Sayuli na í kolontunaa lɛlaa tana niŋ taa tɔ.
 Nti tə wenna yonyoolaa nyɔyɔ tɔ yontunaa taa cənɛ si:

2 Tacaa, ma luyɔ sɔv-ŋ ké,
 nyayale ma toŋ.

3 Nyayale ma kəkpaŋyɔ na ma tɔcɔsəle toŋ nyənte,
 nyá waasəyənə-m, nyayale ma Iso na ma cɔsəyənə-ŋ.
 Nyayale ma kpálɔyɔ na toŋ wei í waasəyi-m tɔ.

4 Ma sama Tacaa na kawilitaya.
 Nyá yarəna-m kolontunaa niŋ taa.

5 Səm ka tu-m alukpala ké,
 na pə nyaaasəyi-m isu pəyɔ isayaa.

6 Atɛtɛle ka həkə-m tə ŋmusi ké
 na səm náá tuti-m na pə puluyɔ.

7 Ma yáá Tacaa ke ma larŋwakalle waatɔ si í waasi-m.
 Ma kiisaa na í nu ma nɔyɔ ke í təyaya taa.

8 Pááná kpa Iso na tɛtɔ sele,
 na pɔɔŋ náá sele too í kila tɛɛ.

9 Iso tɔwa kəkə na ka cəyɔlasɪ na í nɔyɔ
 na ka nyɔɔsi luna í muna tɛɛ.

10 Iso lumsa isɔtɔnyɔ na í tii.
 Na í nɔɔhɛ tɛɛ ké isɔtɔnyɔ kpɛsəŋ nyarŋku.

11 Iso caya isɔtaa tillu tɔɔ na í kələyi hontɔ,
 ke heelim tɔɔ.

12 Iso taka í təyi səkpɛtɔyɔ
 na í we tɛv ŋmɔntɔyɔ kəkɛɛtɔyɔ tɛɛ.

13 Iso nyaləmɛle tɛɛ-í nɔyɔ na tɔ yasəyi isəŋmɔntɔ
 na tɔ ləkɪ tɛv tɔmpɛɛ na kəkə cəyɔlasɪ.

14 Isɔtaa Iso Sɔsɔ nɔyɔ nu
 isɔtaa ké isu tɛv hola.

15 Iso tɔwa ma kolontunaa ke nyəmá na í yasi-we.
 Na í tisi pa tɔɔ ké calanaa ke səsəm na pá se yem yem.

16 Tacaa mu pááná na í woso í muna tɛɛ,
 na tɛŋku tɛtɔ nyu na pə ná antulinya kite.

17 Uena í tisi í niŋ na isɔtaa
 na í ləsi-m lom səsəm taa.

18 Na í ya-m ma kolontunaa toŋ nyéma
 mpa pa tɛɛ-m tɔ pa niŋ taa.

19 Ma wahala wule ke pa tuta-m,
 Uena Tacaa waasi-m.

20 Iso sɔɔla-m tɔyɔ í waasa-m

sɪ má cayaŋa ma ti.

21 Ma tɛŋa tampana tɔɔɔ n lapa-m mpɔ,
ma kɔsiyisim lapɔ kasəyaya nté.

22 Ma tɛŋa Tacaa tɔm ké,
ma ta wakələna-i.

23 Ma tɛŋa nyá kɔsəsutu tana tɔɔɔ.
Ma ta yɔki nyá kiiu nakɔli.

24 Ma luyɔ fɛi taali nɔɔɔɔɔ,
tɔɔɔ ma kra ma tɔyi isayatu tɔlate.

25 Ilena Tacaa leeti-m ma tampana tɛŋuyɔ tɔɔ.
Ma kɔsiyisim lapɔ kasəyaya nté na n nyámá.

26 Kɔpantɔ ke n felayi tɔ latɔ.
Na n tɛŋ tampana na n lana a tɛŋɔ.

27 Yɔɔɔ í we tɛnaŋŋ rɛpuyɔ n laki-i.
Ilena n kisi isayaw ke i isayatu tɔɔ.

28 N waasayi tɔpasɔlaa.

Ilena n tisiyi kalampaanɔ nyóma.

29 Ma Iɔ Tacaa yekina na ma nyaalɔm naaki.
Na pɔ kelayi ma sɔkretuyɔ.

30 Nyá tɔŋ ke ma ŋmaakəna kolɔŋa ɪcate,
na má sɔɔ na má tuti ma kolontunaa.

31 Tacaa nyá kolapɔtu we ké tɔɔŋŋ.
Na nyá kuyɔɔtɔtu fɛi sika.

N kentiyi mpa pa cɔsəyəna-ŋ tɔ isɔ kpáluyɔ

32 Tacaa nyá tike təkɔŋ nté Iɔɔ.

Ta Iɔɔ nyá tike təkɔŋ nté
kɔkramuyɔ ŋku kɔ kentiyi-tɔ tɔ.

33 Nyá haakəna-m toma.
Na n tiikiyi-m mpaav kɔsiyisuyɔ taa.

34 Na n yeki na má pəsəyi sewa na naani
ke pulasɔ tɔɔ isɔ nam.

35 N faləsa ma niŋ na yooɔ,
na má nyi tɔɔ tɔŋ nyəŋkɔ tɔɔ.

36 N yapa ma nyuyɔ na pɔ weɛ isɔ kɔkentuyɔ.
Nyá tɔŋ teesiyi-m na má weɛna toma.

37 Nyá hasəyəna ma nɔɔhɛɛ tɛɛ,
pɔɔɔpɔ u tuuliyi-m.

38 Na má tɔɔŋŋayi ma kolontunaa na má kraaki-we,
má ta wakəli-we maa mɔlayi.

39 Na má huɔi-weɔɛ aɛɛ,
na pá we ma nɔɔhɛɛ tɛɛ paɔ tasəyi kɔɔɔɔɔ.

40 Nyá haakəna-m yooɔ tɔŋ
na n yeki na ma kolontunaa hɛntəyi-m aɛɛ.

41 N yeki na ma kolontunaa seeki-m
na má wakəlayi-we tɛnaŋŋŋŋ.

42 Pa wiiwa nɔɔɔɔɔ ta waasi-we.
Na pá yaa Iɔɔ, Iɔɔ tá cɔ.

43 Ma nyɔta-weɔɛ na pá pəsɔ isɔ
mɔsuyɔ ŋku heelim kraakəyi tɔ.
Na má felɔ-we isɔ hapəɛ tɔɔ afəɛ.

44 N yapa-m ma yəlaa nɔhɔntɛ taa
na n sɔ-m piitimnaa nyuyɔ tɔ,
na yəlaa mpa ma taa nyi tɔ pá laki-m tɔmlɛ.

45 Ye ma nyəna-weɔɛ isəɛɛ,
pa nuna-m ké.

Kraɔ nyóma piya seekina-m.

46 Sɔ naani leki-səyi na sɔ seliyi
sɔ kolooɔi acalɛɛ taa na sɔ luki.

47 Tacaa nyá weenna.
 Nyayale ma kókpamoyu ŋku kó kentiyi-m tó, maa sa-ŋ.
 Maa tala ma Iso ma waasulo nyá.
 48 Nyá leetayana na ma nayo,
 na ŋ tisiyi piitimnaa ke ma tee.
 49 Nyá yakana-m ma kolontunaa niŋ taa
 na ŋ laki na má kelayi-we.
 Na í yaki-m musoŋ tu niŋ taa.
 50 Pə tóo ké maa sa-ŋ piitimnaa taa,
 na má poyuli nyá haŋe.
 51 N tɔyi nyá wulav ke akaitu səsəntu,
 na ŋ la kopantu ke nyá kuləsu Tafiti,
 na íle í piitim nyóma ke tam tóo.

19

Tacaa kɔŋmaŋmam hɔlvɔv ke í teeli

1 Tafiti yontu nti tə we yonyoolaa
 nyoyu tu yontunaa taa tɔyolo.
 2 Isotənyu hɔlɔxəna Iso nyá teeli
 na kó kpadəyi nyá kulapəle.
 3 Wɔle seɣesəyana lentə ke tə təm.
 Na ahoó náá heeliyi lenna ke a təm.
 4 Pu yəɣətəyi si yolo í nu pə nayo.
 5 Paa na mpu, pə təm cəəki antulinya tənasi tənaya.
 Iso sika ilim ke cokəle ke isətəa ké.
 6 Pə we ké isu akpəyalu lukoyona í naŋ taa tó,
 na í tɔyi mpaau na laŋhɔlɔmle isu aka.
 7 Pə lukəna antulinya tənaya kaneyə,
 na pə tələna leŋka.
 Pɔlvɔv u fitiyi pə haŋaya.
 8 Tacaa nyá kiin we ké təvɔŋŋ,
 na í haaki toŋ na weesuɣu.
 Tacaa nyá kusəsutu ta siti tə we ké təvɔŋŋ.
 Tə kuliyi mpa pa ta nyi pɔlv tə pa isə.
 9 Tacaa nyá kutotutu siyisaa ké na tə
 heesəyi mpa pa nukəna-ti tə pa laŋa.
 Nyá kiin siyisaa ké təkpaata,
 na í kuliyi isə.
 10 Tacaa nyamnav tewaya,
 yəlaa ka nuna-ŋ mpuɣv tam tóo.
 Nyá kusəsutu we tampana ké na tə siyisaa.
 11 Tə kəla wɔlanaa kɔpampama ke teu.
 Na tə kəli tuŋ setaya nim nyəŋka mayamaya ke lelen.
 12 Nti tə seɣesəyana nyá təmlə tu má.
 Tə təkoyu taa ma waaki ma weesuɣu taa ké.
 13 Nəyɔlv u cəkəyana í tasəkəle.
 Wii maya timpí ma ta cəkəna tə.
 14 Kenti-m kalampaaní nyóma,
 pa taa ŋmakəl-m.
 Waatu inəyi maa te teu na ŋ fiti-m kɔpəntoyu isayav.
 15 Mɔ ma kuyəyotutu na nti ma mayasəyi ma lotu taa tó.
 Hai, Tacaa, nyayale ma waasulo
 na ma kókpamoyu ŋku kó kentiyi-m tó.

20

Wulav təo sələmoyu

1 Tafiti yontu nti tə we yonyoolaa

nyuyv to takelaya taa tɔɔɔ.

² Hai, Tacaa í mu nyá kusələmuto ke nyá lanwakəlle wule.
Yakəpu Iso iní i kenti nyá tɔɔ.

³ Na í lu i tɔyaya taa ké Yosalem ke
Siyəŋ puɔv taa na í kɔɔ nyá waasuyv.

⁴ I tɔɔsi nyá kɔtasí təna tɔɔ,
na í mu nsi kəkɔ lusa sí təna tɔ.

⁵ I ha-ŋ mpi n sɔɔla teu tɔ,
na í la mpi n caaki tɔ.

⁶ Ie tá lanja ká heena nyá nyuyv yavv tɔm.
Mpi tɔ, tá Iso hətə taa ké tə pəsəna akanaa.
Tacaa í la pə təna mpi n sələməyi tɔ.

⁷ Pənente ma nyəma sí Tacaa
waasəyi wulav wei n ləsaa tɔɔ,
na í cə-i nyá tɔyaya taa ké hatoo isətaa.
Nyá toŋ səsəŋ waasəyana.

⁸ Paɣale ná teeləyi pa yoou kraɣanəŋ ké,
na lelaa ke pə kekeena.

Ama tá ile, tá Iso Tacaa ke tá nyənəyi.

⁹ Mpe iní pa nukiyi ké na pá hotiyi.
Ilena taa səŋa iso taca.

¹⁰ Hai, Tacaa, waasi wulav.
Cə-tuyv waatu wei tə yaaki-ŋ tɔ.

21

Wulav teelvuyv ke Tacaa

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa
nyuyv to yontunaa taa tɔɔɔ.

² Tacaa wulav lanje heena nyá toma səsəna ké.
Na í ŋmaaləyana nyá waasuyv pə feina.

³ Mpi i luyv sɔɔlaa tɔɔ n ha-i,
n ta pəmi-i i kusələməm.

⁴ N koola-i kɔpantv ke tuutuuma.
N tema-i wola ntenuyu.

⁵ I sələma-ŋ weesuyv na í ha-i,
na kv tayalı teu.

⁶ N waasa-i na i teeli tɔɔ səsəm.
Na í suu-i teu na səsəntv.

⁷ N kooliyi-i kɔpantv ke tam tɔɔ ké,
na í we i kin na i lanje huləməyi.

⁸ Wulav pəta i təyi Tacaa ké.
Na isətaa Iso Səsə kɔpantv tɔɔ,
pə kaa cəŋi-i.

⁹ Hai, wulav, nyá nin i wee nyá kolontunaa
na mpa paa caa-ŋ tə pa tɔɔ.

¹⁰ Kuyayku n kəŋ tɔ,
n ká tə-weɣe kəkɔ səsaya taa ké.
Tacaa n ká kpiisi-weɣe na páná,
na kəkɔ nyaya-we.

¹¹ Na í kpiisi pa ləŋ tənaya
tətv taa yəlaa taa.

¹² Paa həkɔ isayətv sí pa laki-ŋ,
ile pa kaa pəsi.

¹³ N ká tə-weɣe nyá nyəmə
na í təyoni-we na pá se.

¹⁴ Tacaa huli nyá toŋ səsəŋ.

lɛna táá yoo-ŋ yontu na tá sa nyá toŋ tɔm.

22

Wei pa lɔwa tɔ i waasɔyɔ

¹ Tafiti yontu nti pa yookina tefemle nam luyɔ,
na tá wɛ yonyoolaa nyɔyɔ tɔ yontunaa taa tɔyɔɔ.

² Hai, ma Isɔ yooɔ,
pepe tɔɔ ké n lɔ-m?

N hatəlɛna-m suwe,
na nn nuiki ma wula sɪ n̄ waasi-m?

³ Hai, Isɔ, ma wiikina-ŋ ilim ilim nn cɔɔki,
na ahoo ahoo maa hikiyi tom.

⁴ Paa na mpɔ nyayale Isɔ Nanŋɛtɔ
wei lseyɛli nyáma san tɔ.

⁵ Nyayá tá cəsənnaa tɔwa naani
lɛna n̄ ya-wɛ.

⁶ Pa wiina-ŋ na n̄ ya-wɛ,
pa pɛta-ŋ pa ti tɔ fɛɛɛ ta tɔyɔ-wɛ.

⁷ Ama ma pəsá ké isɔ atantaabɔ pə taya yɔɔɔ,
na yɛlaa tɛna tɔuki-m na pa footiyi-m.

⁸ Pa tɛna mpa pa naaki-m tɔ pa tuluyɔ-m ntompee
na pá hooki-m isɛ na pá footiyi-m sɪ:

⁹ Ntɔŋ Tacaa ké n pɛta nyá ti yaa,
Tacaa i ləsi-ŋ pə taa.

Ntɔŋ Tacaa sɔɔla-ŋ yaa,
Tacaa i waasi-ŋ.

¹⁰ Tacaa, nyá ləsənna-m ma tɔɔ taa,
na n̄ papəsi-m i həla tɔɔ na naani.

¹¹ Hatoo ma həɔv tɛɛ nyá tɔɔ ké ma wɛɛ,
na n̄ ké ma Isɔ.

¹² Taa hatəlɛna-m ma wahalanaa waatɔ,
nyayale ma sɛnɔ nɔyɔɔ fɛi.

¹³ Ma kolontunaa tama-m ké isɔ latɛɛnnaa,
pa tɔ-m həkɔ ké isɔ taale naan̄ keesasi.

¹⁴ Pa haaki nɔɔsɪ na ma tɔɔ ké isɔ tɔyɔlaya
calɔyɔ ka tɔyɔnaya na ká nyusɛyɪ tɔ.

¹⁵ Ma toma temaya isɔ lɔm kpɛŋyɔyɔ atɛ tɔ,
na ma tɛtantɛnaa taa cé.

lɛna ma apalɔv hoo ma taa isɔ keetu.

¹⁶ Ma luyɔ tɛɛ wɔlaa ké tɔpuyɔpuyɔ,
na ma nsəmle matɛna ma tantahaav.
N su-m mɔsɔyɔ taa ké isɔ ma tema sɛpɔ.

¹⁷ Asayaa kpɛkɛle tama-m ké.

Hasɪ nsɪ sɪ tɔ-m həkɔ.

Pa tɔla ma niŋ na ma nɔntaalɔŋ kɛ pɔɔŋ.

¹⁸ Ma wɔlaa ké na má yeɛ mɔwa tike
na ma kolontunaa nyənɛyɪ-m tɛcɔɔɔ.

¹⁹ Pa tala ma wontu.

lɛna pá tɔ tɛtɛ ké ma kpai tɔɔ.

²⁰ Hai, Tacaa, taa hatəlɛna-m.

Nyayale ma toŋ.

Kɔɔ ma waasɔyɔ kɛ lɔŋ.

²¹ Ya-m layatɛ nɔyɔ taa.

Ləsi-m hasɪ nsɪ sɪ kɛla taa.

²² Waasi-m tɔyɔlasɪ nsɪ sɪ nɔyɔ taa,
na taale naan̄ inɪ i həŋ taa.

Hai, nu ma kosələmətu.

²³ Maa heeli nyá tòm ke ma camnanaa,
na má sa-ŋ samaa taa.

²⁴ Tacaa yəlaa me í sam-i-
Yakəpu ləlvəy nyáma me í to-i teeli.
Iseyeli nyáma me í se-e-i.

²⁵ Mpi to, Tacaa nn footiyi wahala tu nəyəlv
yaa n nyəni-i səkpeli
pəcə nn haaki-i siyile.
Ama ye wahala tu wiina-ŋ, n nukí kɛ́.

²⁶ Tacaa nyá koləpotu tike ke ma saŋ samaa taa.

Iləna ma la-ŋ kotasí nsi
maa su nəyə təyə nyá seelaa isentaa.

²⁷ Konyəntunaa ka təyə na pá haya.
Tacaa nyá pəkəlaa í sa-ŋ.
Na pá cayana-weye tam.

²⁸ Tetu tənasi tənə yəlaa ka huv
Tacaa nyá tòm na paa keesəna nyá təə.
Na atə yəlaa tənə luŋ nyá tɛɛ.

²⁹ Mpi to, Tacaa nyayale wulav səsə.
Na n takí kawulaya ke piitimnaa tənə təə.

³⁰ Tetu taa toŋtunaa tənə ká təyə na pá hənti-ŋ atə.
Na yəlaa tənə mpa paa tɛ na pá si to paa luŋ-i-ŋ akula.

³¹ Pa ləlvəy nyáma ká la-ŋ təmle
na pá heeli nyá tòm ke pa waalı piya.

³² Na pele pa keesi pele pa piya ke
isəna n waasa nyá yəlaa to.

23

Tacaa kele ma tiikilu

¹ Tafiti yontu.

Isə nyá tiikiyina-m,
maa laŋəyi pəlv.

² Pə təə kɛ́ n pukina-m nyutu
koləkəkəkətu taa na má heesəyi.

Na n yeki na má heesəyi ləm mpi
pə we təpam tə pə colə.

³ N tayanəyi ma toŋ kpaasuyə
na n pukina-m mpaav kosiysisuyu taa si, nyá hətə í yaa.

⁴ Paa ma toŋ səkpətuyə anaam taa,
maa nyar si pəlvəp ká la-m.

Mpi to, Tacaa n we ma waalı tə se.

N tiikiyi-m na n kentiyi ma təə na pá tuyə-m naani.

⁵ Tacaa, paa ma kolontunaa kiŋ,
n muyə-m kɛ́ na n pələyi ma nyuyə taa kɛ́ səsəŋ nim,
na n suk-i-m təyənaxa təkpetəkpete.

Na n suuliyi ma iyaya konyənyəyə təpam.

⁶ Tampana təə, n lak-i-m kəpantu kɛ́
na n sələyi-m haləna ma weesuyu kuyeyé tɛ́.
Ma na-ŋ tu krenti teu kɛ́, haləna ma səm.

24

Tacaa kele antulinya wulav səsə

¹ Tafiti yontu.

Tacaa nyá tənna antulinya tənə na i taa yəlaa
na pə tənə mpi pə we i taa to.

² Nyá suna antulinya kite ke tenku na

lumnaa tōō na ŋ tōka-i.

³ Awe taka ká kpana Tacaa nyá pulaya
 ŋka ka tōō pa sɛɛki-ŋ tō?
 Na pɔntu suw nyá tɛɛayale nanŋ nyɛntɛ nté tɛ taa?
⁴ Mpa pa kisa isayato lapu na pa lotu wɛ kolumto
 na pá tá ha pa tɛyi tun laaw na pɔpɔtu nɔɔsi suw tɔgo.
⁵ Tacaa lanle ka heɛna-we na í waasi-we,
 na í kooli-weye kɔpantu.
⁶ Yɛlaa mpe unɪ pa takanaa sɛɛkəna Tacaa.
 Yakɔpu lulɔyo nyáma siyisiyi mpa pa pəsəyi
 na pá kɔɔ ɪ isenta tɔgɔle.

⁷ Tam tōō nɔnɔɔsi me í toli tɔyelele,
 na teeli wulaw suw.

⁸ Aweyele teeli wulaw unɪ?
 Tacaa ton tɔ wei ɪ ké yoon taa aka tɔgo.

⁹ Tam tōō nɔnɔɔsi me í toli tɔyelele,
 na teeli wulaw suw.

¹⁰ Aweyele teeli wulaw unɪ ye?
 Ate na isɔtaa Tacaa kéle teeli wulaw.

25

Husi ma tɔwakəlle na ŋ hɔlv-m nyá luɣu nyɛntɔ
¹ Tafiti yontu.

Tacaa nyá tōō ké ma keesəɣana.
² Ma Iso nyaga ma peta ma ti.
 Taa yele-m na fɛɛle tɔgo-m.
 Yaa ma kolontunaa paana-m.
³ Mpa pa tɔgo-ŋ naani tɔ
 pa kaa wɛɛ ma nyáma taa.
 Ama nyá waali lulaa ká nyasəna pa mpee ke kela.

⁴ Hɔlv-m nyá mpaaw na má nyi-ku,
 na ŋ sɛɣɛsi-m mpi n caa ma la tɔ.

⁵ Tiiki-m nyá tampana taa,
 na ŋ sɛɣɛsi-m-ye.

Mpi tɔ, Iso nyá, nyá yakəna-m.
 Nyaga ma tɛɛlɔyi tam.

⁶ Tacaa, tɔɔsi si hatoo tɔ n ké kɔpan ké,
 na ŋ sɔɔlɔyi yɛlaa.

⁷ Taa tɔɔsi ma ifepile kɔpəntəŋ na ma isayato tam.
 Ama nyəni ma pətɔtəle na ŋ tɔɔsi ma tōō
 ké nyá kɔpantu tōō.

⁸ Tacaa n ké kɔpan ké na ŋ siyisaa.
 Pə tōō ké n hulɔyi pəntəlaa ke mpaaw.

⁹ N teesiyi mpa pa ise pa tɔki tɔ pa tɔm ké.
 Na ŋ hulɔyi-weye nyá luɣu nyɛntɔ.

¹⁰ Mpa pa təkəyi Tacaa nyá nɔɔsi pɛɛlɔyo na nyá kusəsitu tɔ
 pa naaki nyá mpaan təna taa ké sɔɔlɔyo na kɔpantu ké.

¹¹ Hai, Tacaa husi ma isayato
 sɔsɔntɔ ke nyá hətɛ tōō.

¹² Ye yulɔ nyanŋna Tacaa,
 Tacaa hulɔyi-i mpaaw ŋku ɪ ká təŋ tɔgo.

¹³ Pə yulɔ wɛɛki leleŋ taa ké.
 Uɛna ɪ piya náá tɔgo tɛtɔ.

¹⁴ Tacaa heeliyi puntu ke ɪ lotu ké,
 na í hulɔyi-i nɔgo pɛɛlɔyo təma.

¹⁵ Tacaa ke ma tekiyi tam.
 Mpi tɔ, unɪ ɪ ka ləsəna-m
 katəka ŋka ka kpa-m tɔ ka taa.

16 Hai, hulo-m nyá peelee na ní keesana ma too.
Mpi to, ma ké katayalaya ké, na kunyontoyolu.
17 Nəyasee səsəyi ma lotu taa ké.
Ləsi-m ma lahwakəlle taa.
18 Nyəni ma kunyən na ma wahala
na ní hısi ma kwpəntən tana.
19 Nyəni ma kolontunaa pəyale,
na isəna pa taa hanəyənə-m səsəm to.
20 Kenti ma weesuyu to na ní ya-m,
na má taa la maa nyəma,
ke isəna ma peta-ŋ ma ti to pə to.
21 Nyaga ma teelayi si ní yele na má tən siyisuyu
na má taa wakəlena nəyolu.
22 Hai, Iso, ya Iseyeli nyəma
ke pa lahwakəlle tana taa.

26

Yulwpaŋ yaav ke Tacaa

¹ Tafiti yontu.

Tacaa, ha-m tampana.
Mpi to, ma yaasi tewaya,
pəyele ma peta-ŋ ma təyi təkpaata.
Ma ta heli.
2 Mayasi-m na ní wiili ma lotu taa,
na ní yasi ma ləmayasee taa na ní ná.
3 Ma naaki nyá kwpantu na ma ise,
na má tən nyá tampana taa.
4 Maa tənəyi pəpətunaa,
pəyele ma na mənəafikinaa tu tən.
5 Ma taa kpaakəna isayalataa kpekəle ké.
Pəyele maa kpətəyənə nyənə fəinaa.
6 Tacaa, maa saŋ ma niŋ na pə huli si ma ké kwpəŋ,
na má cə kotaya təlate,
7 na má seeki-ŋ na má saŋ nyá kookalənaa.
8 Tacaa ma səola nyá təyaya ké.
Nyá təcəyale tənaya nyá teeli naaki.
9 Taa kpenti má na asayaa ke təkule,
yaa má na yuləkulaa tá weesiŋ ləsyu.
10 Mpa pa laki kawalaya na
pá paaləyi kwhaŋ isayaŋ to.
11 Ma yaasi tewaya.
Nyəni ma pətətəle na ní ya-m.
12 Ma səŋaa ké təcə,
maa see Tacaa ke samaa taa.

27

Tacaa kiŋ cəsyu

¹ Tafiti yontu.

Tacaa nyayale ma fətəla na ma nyuəyú yátu.
Ma kaa nyana nəyolu.
Nyá kentiŋina ma weesuyu to,
pələpə kaa səsə-m watu.
2 Ye asayaa kəŋ ma cəlyu isı taale wontu,
mpə paa hotina atə na pə wakəli-wə.
3 Paa yoolaa tama-m kotayaa səyənə fəi-m.
Paa pa səsə-m yoonəv ma wənə Iso ké naani.
4 Kuləmtu ke ma sələməyi Tacaa na má səki tə to.

Pə wεε si má caya nyá tɔ́yaya taa ké haləna ma səm,
na má sa ka teu na má yɔ́lənə lso wεεv.

⁵ Na ń ɲmɛsi-m nyá tɔ́yaya taa,
na ń kenti ma tɔ́ ké wahala waatu.

Na ń su-m kɔ́kɔ́mɔ́v tɔ́ si pɔ́lv í taa hiki-m.

⁶ Waatu inəyi maa kəli ma kolontunaa mpa pa cəɔna-m tɔ́,
na má sa-ɲ nyá tɔ́yaya taa na má la-ɲ kɔ́tasɪ,
na má yoo-ɲ yontu na má tala-ɲ.

⁷ Tacaɔ nyəni ma pətɔ́təle,
na ń nu saa wei ma yaaki-ɲ tɔ́.

⁸ Ma tɔ́sa nti n suwa si má kɛɛsəna nyá tɔ́ tɔ́.
Tacaɔ pə tɔ́ ké ma kɛɛsəyənə nyá tɔ́.

⁹ Iso nyá waasəyənə-m.
Taa ha nyá seɛlv maya siyile yaa ń lə-m na páná.

¹⁰ Paa ma too na ma caa pa lə-m,
Tacaɔ, nyá mɔ́yona-m.

¹¹ Tacaɔ, hɔ́lv-m mpaav ɲku n caa má təɲ tɔ́.
Mpi tɔ́, ma kolontunaa yookina-m.

Tiiki-m kusiɲisuyu taa.

¹² Taa yelev na ma kolontunaa
lana-m isəna pa caaki tɔ́.

Mpi tɔ́, pəpətv aseeta nyáma mpe,
pa nyaasəyi-m ké.

¹³ Ye ma taa wɛɛna naani ké
Tacaɔ kɔ́pantv tɔ́ ké atɛ cəne,
isənaya maa lapa?

¹⁴ Təɲ Tacaɔ,
kaasi nyá ti
na ń tɔ́vɔ́ apalvtɔ́.
Təɲ Tacaɔ.

28

Səm nɔ́vɔ́ taa tv səlɔ́mɔ́v

¹ Tafiiti yontu.

Tacaɔ nyaya ma makɪ kapusi na má yaaki,
ma kentulu, taa təkɪ nyá ɲkpaɲɲ.
Ye n ta cə-m, ma wε ké isu wei pa tisiyi pəlaav taa tɔ́.

² Waatu wei ma makɪ kapusi na má yaaki-ɲ
na má hɔ́ləyi niɲ na nyá tɛcaɲale
naɲɲ nyəntɛ tɔ́ tɔ́, nu ma wiinav.

³ Taa kaa má na kawalaya nyáma
na isayalataa kɛ kɔ́pátvɔ́v kolɔ́mɔ́v.
Pa kɔ́vɔ́vɔ́tv wε leleɲ ké,
na pa taa na seɛsi.

⁴ Fɛlv-wɛyɛ pa isayatu fɔ́tv
na ń kɛɛsəna pa acilayatu təma.

Lɛɛti-wɛyɛ pa kulapəle.

⁵ Paa laki laakali na nyá kulapətv na nyá təma.
Wakəlv-wε tənəɲnaɲ, pá taa tasa kulɔ́vɔ́.

⁶ Tacaɔ, ma seɛ-ɲ
isəna n nu ma wula tɔ́.

⁷ Nyayale ma tɔ́ɲ na ma kɔ́kentuyɔ́.
Nyaya ma tɔ́yi naani na ń waasəyi-m,
na ma wε laɲhɔ́lvɔ́mɛ taa na má saɲi-ɲ na yontu.

⁸ Nyá kentiɲina nyá yalaa na tɔ́ɲ,
na ń waasəyi nyá kuləsv na u nyəɲna pɔ́lv.

⁹ Waasi nyá yálaa tá na ní kooli-tuyó kúpantu.
Tiiki-to na ní paasəyənə-tuyó tam təw.
Mpi tə, nyá tənna-tv.

29

Tacaa nəyó

¹ Tafiiti yontu.

Isətaa nyéma me í sa Tacaa.
Í puyuli Tacaa teeli na í səsəwntv təm.

² Í sa Tacaa hətə səsəwle
na í hənti-í ateyə
saa wei í hóləyi í tənəŋŋ weətv tə.

³ Isə teeli tv yekina na təv tiliyi.
Iní í holiyiina lumnəa təw.

Isə ŋmakəla ləm səsəwəm ké.
⁴ Tacaa nəyó nukəna toŋ ké na səsəwntv.

⁵ Nyá nəyó pələyi tuŋ səsəwŋ ké.
Nyá pələyənə Lipaŋ tuŋ səsəwŋ.

⁶ N laki na Lipaŋ puyó ŋmaaki isu latəce kufəlv.
Na Həeməŋ nyəŋkəv isu taale nav kufəlv.

⁷ Tacaa nyá nəyó lakəna na təv ŋmeləsəyi.

⁸ Na ka ciyitiyi Kateesi wəlaya tətə.

⁹ Nyá nəyó lakəna na naməŋ lələyi,
na ká yeki na hətv tuŋ kpaaləyi təkpaalakpala.

Na pa tənə pa kpaaləyi Tacaa təyaya taa ké isətaa sɪ
Isə keke teeli tv təkpaapa.

¹⁰ Nyá kawulaya tətəyole nté ləm səsəwəm təw.
Tənaya n ká təkí-keyə tam təw.

¹¹ Tacaa ha toŋ ke nyá yálaa
na ní kooli-weyə kúpantu
na ní yele na pá həsi.

30

Tacaa haaki weesuyu kufəlvv

¹ Tafiiti yontu nti pa yoo
Isə təsəele tvlvv waatv təyəlv.

² Hai, Tacaa, ma sama-ŋ.
Mpi tə, nyá ləsənə-m luməŋ taa.
N ta səwli sɪ ma kolontunaa í paana-m.

³ Ma Isə Tacaa,
ma wiina-ŋ, iləna ní waa-m.

⁴ Ma nəwəle ka wəv pəlaav taa tə,
nyá ləsənə-m sətəa té na ní ha-m weesuyu.

⁵ Mpa me í səwla Tacaa tə í yoo-í yontu.
Í sɛɛ-í na í samí-í í tənəŋŋ weətv təw.

⁶ Í pááná wə laasaya təw tike ké.
Iləna í kúpantv ke yəlv weesuyu tənə.
Taanaya ke yəlv wiiki na kv fe tanəŋ
iləna í wəŋ na í kpałəstí.

⁷ Waatv wei maa cayana ma tí tə,
ma həkayə ké sɪ pəlvv kaa la-m.

⁸ Tacaa nyá kúpantv təw ké n ka yəlaa
na má səŋ teu təca isu puyó.
N kəma na ní ha-m siyile iləna pə liyiti-m.

⁹ M̄p̄ȳȳ ma mapa kapusi na
 má wiina-ŋ na má p̄oosi-ŋ si
¹⁰ ye ma səpa na má tii p̄laav taa weye n waaki?
 Yulu í p̄sa tetu í tasayi-ŋ sam yaa í kpaali
 nyá kopantu t̄t̄ȳ?
¹¹ Taca, ke ŋkpaŋŋ na ŋ waasi-m,
 Taca koo na ŋ ya-m.

¹² M̄p̄ȳȳ n layasa ma laŋwakalle ke laŋhul̄mle,
 na ŋ w̄ȳosi ma layaya wontu na ŋ suu-m acima nȳnt̄o.
¹³ Waatu in̄ȳi maa yoo-ŋ yontu,
 ma kaa su, Taca, ma Iso,
 maa saŋi-ŋ tam ké.

31

Naani t̄ȳȳ ke Taca

¹ Tafiti yontu nti t̄e we yonyoolaa
 nȳȳȳȳ t̄o yontunaa taa t̄ȳolo.

² Taca nyaya ma t̄ȳi k̄p̄ol̄ȳȳ,
 taa ye-le-m na f̄e-le t̄ȳo-m.
 Waasi-m nyá tampana t̄ŋȳȳ t̄o.
³ Ke ŋkpaŋȳȳ na ŋ waasi-m l̄ŋ.
 P̄si ma k̄okent̄ȳȳ t̄ŋ nȳŋk̄o na má ná nȳȳȳ.

⁴ Mpi t̄o, nyá kentiŋina-m
 na ŋ we isi ma kolun̄a icate.
 N ká tiiki-m na ŋ paas̄ana-m nyá h̄ete t̄o.

⁵ Fiti-m puluȳȳ ŋku pa nȳpa-m t̄o k̄o taa.
 Mpi t̄o, nyayale ma kentilu.

⁶ Nyá nin̄ taa ké ma p̄et̄ȳi ma ti t̄akpataa.
 Nyayale Iso Taca tampana t̄o,
 n ká waasi-m.

⁷ Ma taa kpaak̄ana mpa pa mat̄ana t̄ŋ k̄pai nȳŋ in̄i t̄ȳo.
 Ama nyaya ma p̄eta ma ti.

⁸ Nyá kopantu t̄o ké ma we laŋhul̄mle na aŋmaala p̄e taa.
 Mpi t̄o, n nawa ma wahala na ŋ nyi ma n̄ȳs̄e t̄o.

⁹ N kaa p̄eti-m kolontu nin̄ taa.
 N ká ce-m ké na ŋ ye-le na má saŋ ma n̄ohe t̄o.

¹⁰ Wula nu ma ise na má tala ma t̄enaya.
 Hai, Taca, nȳani ma p̄et̄ot̄ale,
 ma we laŋwakalle taa ké.

¹¹ N̄ȳs̄e t̄oka ma weesȳȳ na ma p̄usi ké.
 Ma isayatu t̄ŋna ma toma na p̄e caam̄ȳi-m.

¹² Ma kolontunaa na p̄e k̄p̄eŋna
 ma as̄maa p̄sa-m w̄ŋja p̄ol̄p̄ȳȳ.
 Na ma t̄m we ma taapalaa ke s̄ȳŋnt̄o.
 Na pá na-m awal̄ pa seeki-m.

¹³ Ma p̄sa ké isi nȳnaya kuȳokaya.
 Na pá s̄o ma t̄o isi s̄et̄o.

¹⁴ Ma nuwa nti ȳl̄aa ȳȳot̄ȳi ma t̄o t̄o.
 S̄ȳŋnt̄o tama-m kotaya ké.
 Pa cak̄i ma t̄o si pá l̄asi ma weesȳȳ.

¹⁵ Ama Taca, nyaya ma p̄eta ma ti.
 Nyayale ma Iso.

¹⁶ Nyá nin̄ taa ké mpi maa t̄e-s̄ana t̄o p̄e wee.
 Fiti-m ma kolontunaa na ma konȳnt̄olaa.

¹⁷ Nyá is̄nt̄aa í h̄et̄ana nyá tamle t̄o maya teu
 na ŋ ya-m nyá kopantu t̄o.

¹⁸ Taca taa t̄o-m f̄e-le ke waatu wei ma yaaki-ŋ t̄o.

Ama ma kolontunaa ka tɔɔna-te.

Pə weɛ sɪ pə tisi-weye atətəle taa
na pə nyala pa nɔɔsɪ.

¹⁹ Yele na footilaa pəpɔtɔnaa
mpɛ pə pəsi kamumusi.

Mpi tɔ, tampana tɔɔlaa ke
pa holiɣina na kalampaani.

²⁰ Pəpɔtɔ fei leleɲ,
kɔpantɔ sɔsɔntɔ ke n su mpa pa nyɔɲna-ɲ tɔ.

Yɔlaa tɔna naaki sɪ,
mpa pa tɔɔ-ɲ kɔpɔɔɔ tɔɔ n haaki-tɪ.

²¹ Pa cɔsɔɣɪ nyá kin ke mpɔ
ilena n kenti pa tɔɔ sɪ,

kolontunaa í taa tɔ-weye konyɔɲ.

²² Tacaa ma seɛ-ɲ.

Pu tama-m ké isɪ ɪcate.

Ilena n huli-m nyá kɔpantɔ
na n la-m piti tɔmlɛ.

²³ Ma laɲle ka wakɔlaa ké,
hali ma mayasaya sɪ pə lɔsa-m nyá kin.

Ilena n nu ma wiinav.

²⁴ Tacaa yɔlaa me í sɔli Tacaa.

Mpi tɔ, Tacaa fenɣi mpa pa tɔkɔɣɪ ɪ tɔm ke teu tɔɔɔ.

Ilena í leetɔɣɪ kalampaani nyɔma na páná.

²⁵ Mə tɔna mpa me í tɔɣɪ Tacaa ke naani tɔ,
í tɔɔ apalɔtɔ na í nyɔɔ tɔɲ.

32

Wei Iso husa ɪ isayatu tɔ ɪ laɲhɔlvɔmle

¹ Tafiiti yontu.

Leleɲ nɔlv nté wei ɪ isayatu Iso husaa
na í wii-ɪ ɪ kɔpɔntɔɲ tɔ.

² Leleɲ nɔlv nté wei Tacaa u yeki sɪ
ɪ isayatu í mɔli ɪ nyɔɔ taa tɔ.

Pəyele cɛsɔɔ fei ɪ ləmayasɛ taa.

³ Ye ma ɲmɛsa ma isayatu,

mayá tɔ wakɔlɔɣɪ.

Na má mɔlɔɣɪ ilim na pə tɛm.

⁴ Mpi tɔ, ilim na ahoo ke

n hɔɲaya ma ɲkpaɲɔɔ na pə nu-m.

Ma toma tɛma isɪ tɔɔ ke wɔlaya tɛtɔ taa ké lɔɲle.

⁵ Ma mayasaa sɪ ma huli-ɲ ma isayatu,

ma ta ɲmɛsɪ-ɲ ma kɔpɔntɔɲ.

Ilena nyaa husɪ-m tɔ tɔna.

⁶ Pə tɔɔ ké nyá yɔlaa tɔna ka sɔlɔmɔɣɪ-ɲ

na paa waatɔ wei wahalanaa

wata-we isɪ lɔm, pu takɪ-we.

⁷ Nyaya ma cɔsɔɣɔna,

na n hatɔlɔɣɔna-m laɲwakɔlle.

Na má ɲmaalɔɣɔna ma nyɔɔ yavɔ.

⁸ Mɔpɔɔ Tacaa cɔ-m sɪ: Ma seɣɛsɪ-ɲ

na má huli-ɲ mpaav ɲku n ká tɔɲ tɔ.

Na má paasɔɣɔna-ɲ na má tasɔɣɪ-ɲ layatu.

⁹ Taa la kɔmɛlɛntɔ isɪ kpaɲavɔ,

yaa kpaɲaya ɲka pa keɛkɔna kpaɪ tɔ.

Ilɛ natɔli tɔ kaa mayana-ɲ.

10 Isayau we wahalanaa payale taa ké.
 Ilena Tacaa náá pələyi kupantu ke wei
 i tɔyi-i naani tɔ.
 11 Siyisilaa me, í yɔələna Tacaa na í ŋmaali.
 Na tampana tɛŋlaa me mə tɛna
 mu wilitina laŋhɔlɔmlɛ.

33

Antulinya ŋmalɔ Isɔ samtu

1 Siyisilaa me í yɔələna Tacaa.
 Isɔ samtu mɔna tampana tɛŋlaa.
 2 I samu-i na cəmɔyɔ,
 na í tala-i na ŋmisi naanɔwa nyəŋku.
 3 I yoo-i yontu kɔfatu,
 na mə cəməŋ na mə nɔɔsi kuli isɔtaa.
 4 Mpi tɔ, Tacaa nyá kuyɔyɔtɔtɔ ké tampana ké,
 na nyá kulapɔtɔ tɛna huləyana mpɔ.
 5 N sɔəla siyisuyu na tampana tɛŋyɔ ké.
 Tacaa kɔpantu suwa tetɔ taa ké.
 6 Təmɔyɔ ke n yɔyɔtaa,
 na pə la isɔtɔnyɔ
 na ilim na isɔtɔ na isɔtɔlɔŋasi náá wɛɛ.
 7 N kpeyela tɛŋku lɔm ke tɛntəmle.
 Na í tɔ lɔmnaa sɔsɔm ke kotikotɔŋ taa.
 8 Tetɔ tɛna í nyana Tacaa,
 na tɔ taa yɔlaa tɛna sele nyá kin.
 9 Mpi tɔ, í yɔyɔtaa pə laki ké.
 N kula nɔyɔ si mpi pə wɛɛ,
 pəle pə wɛɛ.
 10 Tacaa n wakələyi tɛma nna
 piitimnaa siwa si pa laki tɔyɔ,
 na í hetəyi nti pa həkəyi tɔ.
 11 Ama tɛma nna Tacaa n siwa na
 í tɛŋyɔ na í laki tɔ a we tam ké.
 Na í hɔka nti tɔle tɔ wɛɛ nɔpɔyɔ pusi pusi.
 12 Lelen nulaa nté piitim mpi
 pə nyənəyi Tacaa ke pə lɔ tɔ.
 Na yɔlaa mpa n ləsaa si nyá nyəma tɔ.
 13 Tuu isɔtaa ké Tacaa n wɛɛ na
 í nyənəyi na í naaki yɔlaa tɛna.
 14 Nyá tɛayale taa ké n wɛɛ na
 í kɛŋna atɛ nyəma tɛna tɔɔ.
 15 Nyá ŋmana pa tɛna na
 í tɔ-wɛyɛ cəkənaɔ ləmaɔasɛɛ
 na pulɔ lapɔ yaa pə kisuyɔ ləmaɔasɛle.
 Na pá fɛŋyi pa tɛma.
 16 Pə taya yoolaa tuutuuma ke
 wulav təkəna yooɔ.
 Pəcɔ tomin naa waasəyi yoolu.
 17 Pə taya yooɔ kpayanɔ toma yaa
 i alaafəya yakəna i cayalɔ.
 18 Ama Tacaa nyá isəle ná we mpa
 pa nyanɔna-ŋ na pá tɛələyi
 nyá kupantu tɔ pa tɔɔ ké.
 19 Na í ləsəyi-wɛyɛ sɛm taa.
 Na í paasəyana-wɛyɛ nyɔyɔsi
 waatɔ na pá wɛna weesuyɔ.
 20 Tacaa nyaya tá tɛələyi.

Nyá waasəxəna-tu na
ń kentiyi tá tə.

²¹ Nyá təw kə tə wε lanhəlómle taa.

Na tá wəna-ŋ naani.

²² Tacaa, la-tuyə nyá kəpantu isu
tá tɛlvəy-ŋ tə.

34

Tacaa waasa-m ma səyontu təna taa.

¹ Tafiti yontu kə waatu wei ɪ pola Filiisi nyəma
wulaw Apimeleki tɛ na ɪ pəsi isu kəmelɛŋ
na ilé ɪ təyənɪ-tə.

² Ma sa Tacaa kə paa waatu wei kə.

Ma nəyə taa kə nyá samtu ka wεε tam.

³ Ma sa-ŋ mpi n lapa-m tə pə təw.

Konyəntəyolaa ɪ nu na ɪ yəwɪ.

⁴ Tə kɛntɪ na tə tala Iso na tə sɛɛ-t.

⁵ Tacaa, ma yaa-ŋ ń cə-m,

na ɪ waasi-m ma səyontu təna taa.

⁶ Ye yəlv tekiyi Tacaa pəntu isəntaa hətəyi kə
na fɛɛle ya ɪ təkuyɪ taa.

⁷ Ye wahala tu ɪ wiina Tacaa,

ɪ nukɪ kə na ɪ yapi-ɪ ɪ nəyəsɛ təna taa.

⁸ Isətaa tillu wε yəlaa mpa pa nyəŋna

Tacaa tə pa waali kə.

Na ɪ ləsəyi-wεyɛ asola taa.

⁹ ɪ mayasi na ɪ ná isəna

Tacaa wε leleŋ tə.

Leleŋ nulə nté yəlv wei

ɪ tuyɪ Tacaa kə kəlvəy tə.

¹⁰ Tacaa nyəma me, ɪ nyəŋna-t.

Pəlvəpɪ u lanjəyi mɪpɪ unɪ pə lataa.

¹¹ Halɪ təyolasi piya mayamaya wiiki nyəyosi kə.

Ama Tacaa pɛɛkəlaa náa lanjəyi kəpantu.

¹² Ma pəyalaa ɪ nu ma təm na

má həlɪ-mɛyɛ mpi pa yaa Tacaa səyontu tə.

¹³ Mə taa nəyəlv caa sɪ ɪ waa ɪ weesyɪ taa

na ɪ pusi təyalɪ na ɪ nu leleŋ na?

¹⁴ Pə wεɛ sɪ ɪ kpa mə nəwɪ

na ɪ yele cayanaw na kaloolaya.

¹⁵ ɪ se isayətu na ɪ la kəpantu.

Na ɪ pɛɛki mə na lelaa mə leleŋ

na isəle kəseɛmlɛ.

¹⁶ Tacaa isəle wε siyisilaa təw kə

na ɪ kema ŋkrapɪyɪ na pa təw.

¹⁷ ɪ haaki asayaa kə siyile kə.

Na ɪ kpiisi pa həla mayamaya kə

tɛtu taa na pá səw pa təw.

¹⁸ Ye siyisilu ɪ wiiwa Tacaa nukɪ kə.

Na ɪ waasi-t ɪ nəyəsɛ təna taa.

¹⁹ Ye ɪ lanjɛ wakəlaa ɪ wε ɪ waaləyi.

Na ye pə nu-t ɪ waasi-t.

²⁰ Wahalanaa payəle makəna siyisilu,

ama Tacaa waasəyi-t pa təna pa taa.

²¹ Na ɪ feŋiyi ɪ tənuyə təna təw sɪ

ɪ mɔwa taa natəlɪ tə taa pɛlɪ.

²² Isayətu kuyəna tə tu.

lɛna mpa pa cakɪ siyisilu acaya tə

pele pá ná pə nav.

²³ Tacaa yaki ı təmle nyéma ké.
 Ilena pa təna mpa pa tɔyɪ-ı kɔpɔɔyɔ tɔ
 pa fitiyi ŋkpaŋyɔ hɔm.

35

Siyisilu wei pa yaa hovle tɔ ı wula
¹ Tafiiti yontu.

Hai, Tacaa huɔna ma nɔɔ ke ma kolontunaa
 na n̄ yoona mpa pa yookina-m tɔ.

² Co nyá kɔ́alɔyɔ na nyá yoou wontu,
 na n̄ kɔɔ ma waasɔyɔ.

³ Kpɛɛ nyá ŋmantaaɔa
 na ma kɔnyɔntɔlaa tɔɔ.

Heeli-m sɪ n ka ya ma nyɔyɔ.

⁴ Tɔ fɛɛɛ ke ma weesɔyɔ ləsɔlaa
 na pɔ́ liyiti-we.

Mpa pa həkəyi sɪ pá la-m ɪsayatɔ tɔ,
 pá məli waalɪ na pá ká nyɔɔŋ.

⁵ Pɔ́ yasɪ-we ɪsu heelim kpaɔa nyulɔyɔ ke
 waatɔ wei Tacaa ɪsɔtaa tillu tɔɔnɔyɪ-we tɔ.

⁶ Na səkɔɔtɔyɔ na sɔtu weɛ pa mpaav taa
 ke waatɔ wei Tacaa ɪsɔtaa tillu we pa waalɪ tɔ.

⁷ Mpi tɔ, mɔsɔŋ ke pa nyɔpa-m katɔka,
 na pá huli ma mpaav taa ké pɔyɔ sɪ má hoti.

⁸ Wakɔlɔyɔ ı tuti-we na pa mayamaɔa pa katɔka kpa-we,
 na pá hoti pa pɔyɔ taa na pá lá asaala.

⁹ Ama ma laŋle ká hɔlɔməna Tacaa
 na má yɔɔləna nyá waasɔyɔ.

¹⁰ Ilena má yɔɔtɔ ma taa sɪ,
 Tacaa fɛina saala.

N waasɔyɔ kɔnyɔntɔɔɔlɔ ke tɔŋ tɔ niŋ taa.

Na n̄ waasɪ wahala tɔ na kɔnyɔntɔ ke wei ı
 tɔki pa ɪsɛ tɔ ı niŋ taa.

¹¹ Pɔpɔtɔ aseeta nyéma pɔɔsɔyɪ-m
 ɪsayatɔ nti ma ta nyɪ tɔ.

¹² Na pá lɔɔki-m.
 Ma pəsa kɔcɔɔ fɛləyi nyarŋ ké.

¹³ Pəyele saa wei pə wɪkɔɔa mpe tɔ
 ma suukɔɔa ləyɔɔa wontu ké na má həkəyi nɔɔɔ,
 na má sɛləməyi ɪsɔ na nyɔyɔ kama sɪ pɔ́ waa-we.

¹⁴ Ma nyənaya-weye ma newaa yaa ma taapalaa ké,
 na pa tɔm wakɔlɔyɔ ma laŋle.

Na má tɔŋ nɔɔhɛle nɔɔhɛle.

Na ɪsɛ kama aɛɛ ɪsu
 ma tɔɔ kɔlɔlɔ sɔpəna.

¹⁵ Ilena mpe pá wɔŋiyi maya saa wei ma cɛŋləyi tɔ.
 Na pá pɛɛləyi ma tɔɔ ké nɔɔɔ.

Kpai nyéma mpa ma ta nyɪ tɔ,
 paɔ hɛɛsɔyɔ ma tɔm ke kapusi mapɔ.

¹⁶ Pə cɔpa-m na pá wɔŋ na pá kpaləsi.
 Na pá nyɪki-m kela na páána.

¹⁷ Tacaa waatɔ wei ké n ká hɛɛsɪ-m nyənɔyɔ na ɪsɛ?
 Kenti-m tɔɔlɔsɪ nsɪ na n̄ ya-m sɪ səkpaŋ taa.

¹⁸ ɪle maa sa-ŋ kotilaa taa.
 Na má sɛɛ-ŋ yɔlaa samaa taa.

19 Taa yele na ma kolontunaa mpe
pá paana ma wahala.
Mpa iní pa taa kpaana-m musorj tó,
pa yele tamaya ise cəpəlvu ke ma təm.

20 Paa yəɣətəyi təm kɔpantu
pəyele pa cakəna yəlaa mpa
pa we təpamm tɔɣo tam.

21 Pa haaki pa nɔɔsi na ma tɔ
na pá wɔnjyi na pá kpaləsəyi si:
Tə na-ŋ ké na tá isəpile təkəlekele.

22 Taa, n nawa mpi pə lapa tɔ,
Taa hatələnə-m, pəyele taa su.

23 Hai Taa, kuli na ní ha-m tampana,
ma caa Iso, seena ma tɔ.

24 Keesəna isəna nyá siyisuyu wee tɔ
na ní ha-m tampana.

Na pá yele-m paanav.

25 Taa yele na pá tɔ si:

Tə hika-i na tə tɛ i təm.

26 Fəele í kpa pa təna mpa pa larja heena
ma wahala na pá kvləyi ma tɔ tɔ na pá liyiti-we.

27 Mpa pa larja heena ma tampana hav tɔ
pá yəələnə larjəlvmlɛ,
na pá yəɣətəyi tam si:
Taa wei i caana i təmlɛ tɔ na
heesvɔv tɔɣo tu taləyi tam.

28 Maa se-ŋ nyá siyisuyu tɔ,
na má sanj-ŋ kvyeŋ təna.

36

Iso kin nte weesuyu təlule

1 Taa təmlɛ tɔ Tafiti yontu nti
tə we yonyoolaa nyvɔv tɔ yontunaa taa tɔɣəlv.

2 Ma cəkəna Iso tɔ kullv kvɔɣətɔtɔ,
si: Iso sɔɣəntɔ ta ke maya pulvɔv.

3 Pə puɣusiyi-i ké si i ké kɔpanj
ilɛ u cəkəɣəna i isayatu si í kisi-ti.

4 I kvɔɣətɔtɔ təna ke kaloolaya na kvɔvɔtɔ ké.
I fɛi ləmaɣasɛɛ, pəcɔ i ta nyi kɔpantu larv.

5 I təhəntəle ke i maɣasəyi
mpi pə ta siyisi tɔ pə təm,
na í təŋəyi mpaav ŋku kv fɛi teu tɔ,
u ləki isayatu.

6 Taa nyá kɔpantu walaa ké isu isətənvɔv
na nyá teu náa kaləsəna isərmvntɔv.

7 Nyá siyisuyu kaawaya isu pulasi.
Na nyá kɔmɔɣasvɔv náa lumaa isu tɛŋku.

Nyá waasəɣəna yəlaa na tɔla.

8 Hai, Iso nyá kɔpantu tewaya.

Na yəlaa ŋmələyi nyá tɛɛ.

9 Nyá təyaya taa wɛnav ke n haɣasəyi-we,
na ní yeki na pá nyɔki nyá kɔpantu isu lvm.

10 Nyá kin ke weesuyu seelv weɛ.
Na tə naakəna nyá nyaalam.

11 Taa la kɔpantu ke mpa pa nyəma-ŋ tɔ
na mpa pa təŋəyi tampana tɔ.

¹² Kalampaanu tu í taa feli-m nõohæle.

Pæyele isayau í taa tøyoni-m.

¹³ Í naaki yælaa asayaa tema
hotuyu na pá pæsi kpentelasí
paa pæsæyi kolvoyu.

37

Nyá taa í taa kpana asayaa læsvyvu

¹ Tafiti yontu.

Yolv nyá, nyá taa í taa kpana isayalataa yoo.

Taa tu nyuli pa kawaaça.

² Pa kõη lontiluyu ké isu nyutu,
na pá woli isu nyutu kolekælekætu wolvoyu tó.

³ Ha nyá tøyi Tacaa na ní laki kúpantu,
ile n ká caya mə tetu taa na alaafæya.

⁴ Yele na Tacaa pæsi nyá leleη tælule,
ile í ká ha-η mpi n nyulæyi tó.

⁵ Peti-ı nyá weesuyu na ní nyænæyi ı tike
ile ı ká la mpi pə we lapu tó.

⁶ I ká yelee na nyá siyisuyu ná isu nyaadəm
na nyá tampana ná isu ilim ke pə sikuyu waatu.

⁷ Caya təpamm na ní teelæyi Tacaa na suulu.
Taa mu pááná na mpa pa waaki pa isayatu taa tó.

⁸ Lə-yə, na ní yelee taa hançaya.
Taa kónti, isayatu ke pə lölæyi.

⁹ Pıi kpiisi isayalataa ké,
ıləna Tacaa teellaa náá tøyu tetu.

¹⁰ Pəcəçə pə kaasaa na isayau saalı yem.
N kõη n nyəni ı lonte taa,
n kaa na ı ikpatə.

¹¹ Ama təpasəlaa ká tøyona tetu
na pá cayana pa ti təpeleketəe.

¹² Isayau cakı siyisilu acaya ké,
na ı nyasæyi ı tøyi kela.

¹³ Ama Tacaa ná wəηiçi-ı ké.
Mpi tó, ı nyəmə sı hovle kuyaku ká kəə.

¹⁴ Asayaa ná kpeeki pa layaləe ké na pá pan pa təəη
sı pa kuvı konyəntənaa na wahala nyəma
mpa pa təηæyi mpaau kəsiyisuyu tó.

¹⁵ Ama pa maçamaya ke pa layaləe ká sə
na pa təəη peli.

¹⁶ Siyisilu wənaυ pəciimaya kala teu
ke asayaa paçalə nyəηku tuutuuma.

¹⁷ Mpi tó, Tacaa n pelæyi pa niη ké
ıləna ní paasəyəna siyisilaa.

¹⁸ N nyəmə mpa pa təη isu ləə səlaa tə pa təə ké
na mpi n ká ha-wə tə, pıi pæsi pa nyəm ke tam təə.

¹⁹ Fəelə kaa tøyə-wəçə wahala waatu taa.
N ká ha-wəçə hayanaya ke nyəçəsi waatu.

²⁰ Asayaa kõη lepu ké.
Tacaa kolontunaa ká saalı ké
isu nyutu hetu yaa kəkə nyəçəsi.

21 Ɔsɔyav kɛntɛyi kɛ ɯ fɛlɛyi.
 Ama siyisilu nɔ haakɛna luyɯ kɔlɔmɔyɯ.
 22 Mpa Tacaa kooliyi kɔpantɔ tɔ
 mpe pa tɛnna tetɔ.
 Ɔlɛna pɔ kpiisiyi mpa ɯ tɛnsɛyi mpusi tɔ.
 23 Ye ɯ Ɔlanle hɛɛna yɔlɔ tɛntɛ,
 ɯ hasɛyi ɯ nɔɔhɛɛ tɛɛ kɛ.
 24 Paa ɯ tu hotaa ɯ saalɛyi aɛ.
 Ɔ tɔkɛyi ɯ nin taa kɛ na ɯ kɔsi-ɯ.

25 Tɔɔ ma kɔlɔyɔ tɔ,
 halɛna ma kpatɛlaya,
 ma ta nata pɔ lɔwa siyisilu,
 yaa pɔ sɔsa ɯ piya kɛ tɔɔnaya sɛlɔmɔyɔ taa.
 26 Ɔ haakɛna luyɯ kɔlɔmɔyɔ kɛ tam kɛ
 na Ɔsɔ kooliyi ɯ piya kɛ kɔpantɔ.

27 Kisi ɔsɔyav na n Ɔlakɛ kɔpantɔ
 ɯlɛ nyɔ piitim kɔ wɛɛ tetɔ taa kɛ tam.
 28 Mpi tɔ, siyisyɯ kɛ Tacaa n sɔɔlaa.
 Pɛyɛle nn lɔkɛ nyɔ yɔlaa.
 N kentiyi pa tɔɔ kɛ tam kɛ.

Ama n kɔ kpiisi asayaa piitim.
 29 Siyisilaa kɔ tɔɔna tetɔ
 na pɔ caya tɔ taa kɛ tam.

30 Lɛmayasɛɛ tɔm kɛ siyisilaa yɔɔtɛyi
 na pɔ kraalɛyi tampana tɛnyɔyɔ.
 31 Pa Ɔsɔ kiinj wɛ pa lotu taa kɛ,
 pu cɛɛlɛyi-wɛ.

32 Ɔsɔyav cɛɛɛyi siyisilu kɛ
 na ɯ pɛɛkɛyi ɯ kɔyɔ.
 33 Ama Tacaa ɯ yeki sɯ ɔsɔyav ɯ kra siyisilu kɛ ɯ sɛkpan taa.
 Yaa siyisilu tɔm ɯ sɯ tɛhuɔle taa.

34 Tɛɛlɛ Tacaa na n tɛɛɛyi ɯ mpaav.
 Ɔ ka kɔsi nyɔ nyɔyɔ na n tɔɔyɔ tetɔ
 na ɯ kpiisi asayaa na n nɔ.

35 Maa nawa ɔsɔyav na ɯ nɛmakɛlɛyi.
 Na ɯ pu sɔsɔm ɯsɯ tɔyɔ kɛ Lipan
 tetɔ kɔpantɔ taa.
 36 Ama ma mɛla tɛna ɯlɛ maa tasɛyi-ɯ nau,
 na mɔ pɛɛkɛ na mɔ wɯ paya.

37 Nyɛnna mpa pa tɛɛɛ ɯsɯ Ɔsɔ sɔɔlaa
 na pɔ tɛɛɛyi tampana tɔ.
 Wei ɯ caaki ɯ na lɛlaa pa lɛlɛɛ tɔ,
 ɯ wɛɛkɛna lɔlɔyɔ nyɔma kɛ.
 38 Pu wakɛlɛ ɯsɔyalatɛ tɛnaya,
 na pɔ kpiisi pa lɔlɔɛ.

39 Tacaa yakɛna siyisilaa.
 Na ɯ kentiyi pa tɔɔ kɛ wahalanaa waatɔ.
 40 Ɔm ɯ waasɛyɛna-wɛ na ɯ tɛɛ-wɛ.
 Na ɯ fitiyi-wɛyɛ asayaa nin taa na ɯ yakɛ-wɛ.
 Mpi tɔ, inɛyi pa tɔ kɔlɔyɔ.

38

Kɔtɛntɔ wei ɯ nyɛma ɯ tɔwakɛllɛ tɔ ɯ sɛlɔmɔyɔ
 1 Tafiiti yontu nti

pa tɔɔsəyɛna Iso tɔɔ tɔyɔlɔ.

²Tacaa taa hɔ ma ŋkraŋyɔyɔ
yaa ŋi tu-m salɛka na pɔ́áná.

³Mpi tɔ, nyá nyámá yaga-m ké,
na nyá niŋ yuŋ tii ma tɔɔ.

⁴Nyá pɔ́áná tɔɔ,
ma tɔnyɔyɔ fei tɔvɔŋŋ.

Ma kɔpɔntɔyɔ tɔɔ,
alaafɛya fei ma mɔwa taa.

⁵Ma isayato kɛla-m kɔŋkɔlɔmɔŋ.
Na tɔ nu-m isu sɛyɛla sɔsɔɔna.

⁶Ma hiŋ taa lapa kɔsɔyɔtɔ ké na pɛ wuki.

Ma kɔmɛlɛntɔ kasɛyaya nté.

⁷Wɔsasi kɔkɛla-m ké na má kawa katatalaya.
Lɔŋwakɛllɛ taa ké ma tɔŋ kɔyɛŋ tɔna.

⁸Wɔsasi sɔsɔɔnsi salɛyɛna ma tɔnaya taa.

Pɔlɔpɔ fei tɔvɔŋŋ ké ma tɔnyɔyɔ taa.

⁹Pɔ yɔka-m ké tɔnaŋnaŋ ma fei toma.

Na ma lɔŋwakɛllɛ yeŋi na má mɔlɛyɔ.

¹⁰Tacaa n nyámá ma kɔnyulɛm ke teu.

Pɛyele n nyámá ma mɔla.

¹¹Ma lɔŋle tɔɔki ké na ma toma tɛŋ.

Ma ise náá tu tɛŋ nav.

¹²Ma taapalaa na ma asɛmaa seeki ma wahala.

Na ma cɔlɔ nyáma hatɛlɛyɛna-m.

¹³Mpa pa pɛɛkɛyɔ ma sɛm tɔ pa nyɛki-m katɔsi

ɔlɛna mpa paa caa-m na kɔpɔntɔ tɔ
pá yɔyɔtɛyɔ isayato na tɔm kɔtɔsɔtɔ ke tam.

¹⁴Ama ma pɛsa ntam ké maa nuki,
yaa kamumuka maa yɔyɔtɛyɔ natɛli.

¹⁵Ma we ké isu ntam,

maa cɔɔki natɛli.

¹⁶Ma Iso Tacaa nyaga ma tekiyi,

na má tɔŋaa si ŋi cɔna ma nɔyɔ.

¹⁷Hali ma sɛlɛma-ŋ si ŋi taa yeŋe na pá paana-m.

Yaa pá kɛɛsɛna ma cɛŋlɔyɔ na pá kɔli ma tɔɔ.

¹⁸Mpi tɔ, ma cɛɛ fiyinuɔyɔ ké,

na ma wɔsasi tɔɔsɛyɔ-m pɔ tɔm.

¹⁹Ma tisa ma kɔpɔntɔyɔ ké

na kɔ tɔm caalɛyɔ-m.

²⁰Ma kolontunaa wɛna alaafɛya ké na toma.

Mpa pa footiyɔ-m mɔsvɔŋ tɔ,

pa payalɛ we sɔyɔntɔ.

²¹Isayato ke pa lɛɛtɛyɔ-m ma kɔpɔntɔ lonte.

Ma pɛɛkɛyɔ kɔpɔntɔ tɔyɔ paa caaki-m.

²²Ma Iso Tacaa, taa lɔ-m.

Pɛyele taa hatɛlɛna-m poolɔŋ.

²³Ma caa, ma nyɔyɔ yáto,

kɔɔ lɔŋ ke ma waasuyɔ.

yontunaa na Yetutun nyənto taa təɣɔɔ.

² Maa tɔwa ma taa ké sɪ maa feŋ ma tɔnte tɔɔ,
na má taa pəntəna ma nɔɣɔ.
Maa kpa ma nɔɣɔ ke waatɔ wei isayato ká wee ma kin tɔ.
³ Pə tɔɔ ké ma suma isu kamumuka.
Ama ma lanje wakəlaa na ma wɔsasi sɔɔsi.
⁴ Nəɣəsɛ pi-m na á nyaga ma taa
isu kəkɔ na má mələyi.
Ntəna pə caali-m sɪ má sələmi sɪ:

⁵ Taca keesi-m saa wei ma weesuɣu ká te tɔ.
Kɔyɛɛŋ isənaya pə kaasa-m.
Yelee na má nyɪ isəna ma we tətantaa tɔ.
⁶ Ma weesuɣu taɣaləŋ we ké isu ntantakɔ wan.
Pəyele kɔ ta ke-ŋ pɔɔɔ.
Yəlaa təna we ké isu heelim.
⁷ Yɔɔ cɔɔki ké isu isotom,
na í tanjəyi isu heelim,
na í kaaki wənaw huwa.
Ama í ta nyɪ kɔ kuulu.

⁸ Taca, pənente pepeye ma tasəyi teelɔɣɔ?
Nyaga maa teeli təkpaata.
⁹ Waasi-m ma kawalaya təna taa.
Taa yelee na kɔmeleməŋ wori-m.
¹⁰ Pənente ma sumaya,
maa kuliɣi nɔɣɔ.
Mpi tɔ, nyá yelina na má wee yaasi inɛ í taa.
¹¹ Hai, yelee-m mapɔ ke mpɔ.
Ma təm ká te nyá nin taa.
¹² Yɔɔ isayato ke n hɔŋna í ŋkpaŋɔɣɔ,
na n wakələyi í weesuɣu ŋku
í sɔɔla teu tɔ isu sonsompəle
wakələɣɔ tɔɣɔ pile tɔ.

¹³ Hai, Taca ke ŋkpaŋŋ na n nu,
ma kɔsələmɔtɔ na ma kapusi.
Ma isələm təm í taa kisi-ŋ pətətəle lapɔ.
Mpi tɔ, ma ké mɔɔɔ ke nyá tɛɣe,
isu ma cɔsɔnaa.

¹⁴ Kusɪ nyá isɛ ke ma tɔɔ
na n yelee na má feesi
na pəcɔ má tɛɛ na pə saali.

40

*Paa wei í nyɪ pə təna mpi n lapa-m tɔ
(Kɔkalətv 14-18: Yontu 70:2-6)*

¹ Tafiiiti yontu nti tə we yonyoolaa nyɔɣɔ tɔ
yontunaa taa təɣɔɔ.

² Taca ke ma teela təkpara.
Na í keesəna ma tɔɔ na í nu ma kapusi.
³ Pɔɔɣɔ anaam wei í ké
səm katantamaya tɔ í taa ké í kpɛɛ-m.
Na í sənisi-m kɔkpaŋɔɣɔ tɔɔ,
na má tɔŋna naani.
⁴ Ta lɔ tɔna ma nɔɣɔ taa ké
yontu kɔfatɔ sɪ má saŋna-ɪ.
Pəɣale nuwa na pá ná mpɔ.
lɛna pá nyajna Taca na pá tɔ-ɪ naani.

⁵ Lelen nulo nté wei i towa
Tacaa ke naani takpataa tɔ.
I paa feina kalampaaɔi nyáma na pɔpɔtonaa.

⁶ Ma Iso Tacaa n lapa tɔma sɔsɔɔna ke,
tá tɔɔ ké n feina saala.
Ma caakaya a tɔm yɔɔtɔyɔ
ile a kala payale.

⁷ Pɔ taya kɔtaya isu isayatu husuyɔ nyɛnka
yaa nka kɔkɔ lusa ka tɔna tɔ yaa kuhav ke n sɔɔlaa.
Ama nkrɛnɛn ke n tu-m si má nu nyá tɔm.

⁸⁻⁹ Pɔ tɔɔ ké ma tɔma si:
Mayalɔ, ma caa má la nyá luyɔ nyɛntɔ.
Isu pɔ wɛv kiiu takɛlaya taa tɔ.
Na má tɔkɛyi nyá kiiu ke hatoo ma lotu taa.

¹⁰ Siyisuyɔ tɔm ke ma kpaalɛyi
samaa tuutuuma taa si:
Tacaa nyá waasɛyɛna.

Maa sunɛ, nyá mayamaɔa n nyɛmá mpɔ.
¹¹ Maa nmesɛyi isɛna n yapa-m tɔ,
na nyá kɔpantɔ nti n laki tam tɔɔɔ samaa taa.
Ama ma kpaalɛyi ké si nyayale ma waasɔlv.

¹² Tacaa n ta kisi nyá pɔtɔtɔle ke lapɔ.
Nyá kɔpantɔ na nyá taa teu kentiɔina-m tam.

¹³ Wahalanaa watɛyɛna-m na paa timpiyi.
Pa fei kaluyɔ, ma kawalaya fɔtɔ felɛyɛna-m.
Pa tike ke ma naaki.

Pa payale kala isu nyuyɔ taa nyɔɔsi.
Pɔ tɔɔ ké ma apalɔv lepa.

¹⁴ Hai, Tacaa,
la suulu na n kɔɔ lɔn na n ya-m.

¹⁵ Mpa pa caaki ma wahala na ma sɛm tɔ,
pá kpisi na feele kpa-we na pá tisi-we tɔfe.

¹⁶ Mpa pa wonɔyi-m na pá kpalɛsɛyi tɔ,
pa feele i tu-wɛyɛ sɔyɔntɔ.

¹⁷ Nyá pɛɛkɔlaa tɔna í
yɔɔlɛna-n na lanɔhɔlvmlɛ.
Mpa pa caaki si n ya-we tɔ,
pa talɛyi-n tam si:
Tacaa kele sɔsɔ.

¹⁸ Ma ké kɔnyɔntɔ ké na wahala tv.
Ama Tacaa tɔɔsɛyi ma tɔm.
Nyayale ma waasɔlv na ma sɛnlv.
Ma Iso, waasi-m taa taani.

41

Kɔnyɔntɔyɔlv Iso sɔlamvyɔ

¹ Tafiti yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa nyuyɔ tv
yontunaa taa tɔyɔlv.

² Lelen nulo nté wei i paasɛyɛna acamaa tɔ.
Mpi tɔ, Tacaa lɛsɛyi-i wahala taa ké
kɔyaku isayav wule ké.

³ Iso kentiɔi pɔntɔ weesuyɔ tɔɔ ké,
na í cayana lanɔhɔlvmlɛ ke tetɔ tɔɔ.
Iso u yeki na yolv unɔ í hoti i kolontunaa sɛkpan taa.

⁴ Tacaa paasɛyɛna-i i wɔsasi waatu ké,
na i feki-i.

⁵ Ma kɔyɔyɔtɔtv nté si: Ma pɛntɛna Tacaa,

ile nyəni ma pətətəle na n̄ waasi-m.

⁶ Ma kolontunaa pəsəyəna na mʊsɔŋ si:
Pəlee k̄e n̄ ká si na pá sɔɔ nyá tɔɔ?

⁷ Ye pa taa nəyɔlv kɔma ma wiiluyɔ
pɔpɔtv tɔm k̄e i yɔyɔtəyi si i hiki
timp̄i i ka cayana-m tɔ.

⁸ Mpa paa caa-m tɔ pa kotiyi k̄e na
pá welətəyi ma isayato tɔm si:

⁹ Kutəŋ isayav husəna-i,
i kaa kuli.

¹⁰ Halı ma taapav kɔparŋ wei
má na-i tɔ nukaya tɔma tɔm
na t̄ t̄k̄i ma mʊtv tɔ
i kola ma tɔɔ.

¹¹ Hai, Taca a nyəni ma pətətəle,
na n̄ kʊsi-m na má leeti-wɛ.

¹² Mpi pu huli si n̄ sɔɔla-m tɔyɔle
waatv wei ma kolontunaa ká yele koou
si mpe pa kala-m tɔ.

¹³ N paasəna-m ma tampana tɔŋyɔv tɔɔ,
na n̄ si-m nyá isentaa k̄e tam tɔɔ.

¹⁴ Taca a Iso wei nyá n̄ k̄e Iseyeli nyéma
Iso tɔyɔle teeli tv.
Iso i kɔna mpv.

TAKELAY A NAAL E NYEŋKA

42

(Yontu 42-72)

Wei i hatalana Iso t̄sɛɛle tɔ i wula

¹ Kolee yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa nyɔyɔ tv
yontunaa taa tɔyɔlv.

² Iso lɔkɔtv pukvɔv nam na i tɔŋyɔi lɔm akpaa tɔ,
n̄pɔyɔ ma pɛkəyi Taca a.

³ Ma nyiləyi weesuyɔ tv Iso nyaya.
Pəlee k̄e maa kɔɔ nyá t̄e na má na-ŋ?

⁴ Isalɔm k̄e ma t̄k̄i ilim na ahoo.
Mpi tɔ, pa pəsəyi-m tam k̄e si:
Leye nyá Iso un̄ i wɛɛ?

⁵ Halı pə lapa na má t̄səyəna laŋwakəlle k̄e
isəna samaa tɔkaya-m hekɔ na laŋhɔlvmlɛ sɔsɔle,
na t̄ pukina Iso t̄yayɔ tɔɔ,
na pá wilitiyi na pá saŋi-i tɔ.

⁶ Pepe tɔɔ k̄e ma laŋle wakəlayi ma ti tɔm t̄t̄ɔ?
Pə kəla teu si má t̄ɛli ma Iso
na má t̄asa-i sam t̄t̄ɔ.
Inəyɔle ma waasɔlv Iso.

⁷ Hai, Taca a, ma laŋle wakəlaa k̄e t̄t̄yɔt̄yɔ.
Pə t̄t̄ɔ k̄e ma t̄səyi nyana Yaatanı tetv m̄ t̄m,
na nyá sɛɛlaa na Hɛɛməŋ pɔyɔv na Miseyaa pulasi t̄m.

⁸ N yelaa na wahalanaa tɔŋyɔi
təmayɔ ma tɔv isv lɔm hola.
Pa waasa ma t̄t̄ɔ k̄e t̄əwisiwisi.

⁹ Taca a, la-m kɔpantv k̄e ilim.
Ilena má yoo-ŋ yontu k̄e ahoo,
na má saləmi-ŋ.
Mpi tɔ, nyá haana-m weesuyɔ.

10 Ma kentulu Iso,
 n sɔɔ ma tɔɔ suwe na pɔ nuki-m?
 Na n̄ yele ma kolontunaa na pɔ n̄makɛlɛyɪ-m?
 11 Pa kɔtɔyɔ nu-m kɛ tɛkpɛtɪ
 na pɔ yɔɔtɛyɪ ilim na pɛ tɛm sɪ:
 Leye nyá Iso inɪ ɪ weɛ?

12 Pepe tɔɔ kɛ ma lanje wakɛlɛyɪ ma tɪ tɔm tɔtɔ?
 Pɛ kɛla teu sɪ má tɛɛli ma waasɔlv Iso,
 na má tasa-ɪ sam tɔtɔ.

43

1 Hai, Iso, sɛɛna ma tɔɔ kɛ
 mpa pa ta nyɪ-ɲ tɔ pa tɔm taa,
 na n̄ ha-m tampana.
 Ya-m pɔpɔtɔnaa na asayaa ninj taa.
 2 Nyaxale ma kentulu,
 n kisiyɪ-m suwe?
 N yelaa na pɔ nuki-m
 na ma kolontunaa n̄makɛlɛyɪ-m suwe?
 3 Hɔli-m nyá nyaalɛm na nyá tampana
 na á pona-m nyá tɛɛayɛ
 kɛ nyá pɔyɔ nanj nyɛɲku tɔɔ.
 4 Ile maa kpɛtɛna nyá kɔtaya tɛlate tɛna.
 Mpi tɔ, nyaxale ma lahjɔlvmlɛ na ma ayɔɔlɛɛ.
 Hai, ma Iso maa sɛɛ-ɲ na ma sanjku.

5 Pepe tɔɔ kɛ ma lanje wakɛlɛyɪ ma tɪ tɔm tɔtɔ?
 Pɛ kɛla teu sɪ má tɛɛli ma Iso
 na má tasa-ɪ sam tɔtɔ.
 Inɛyɛle ma waasɔlv Iso.

44

Tacaa kentuyɔ sɔlɛmɔyɔ

1 Kolee yontu nti tɛ we yonyoolaa nyɔyɔ tɔ
 yontunaa taa tɔyɔlv.
 2 Hai, Tacaa, tá caanaa kɛɛsa-tɔyɔ
 mpi n lapa-weyɛ tɔɔ lanjta tɔ
 na tɛ nuna tá n̄kpaɲɲ.
 3 N tɔyɔna piitimnaa yɛlaa na n̄ su-we.
 N kɔwa yɛlaanaa na pɔ walɛna-we.
 4 Pɛ taya pa toɲ na pa yoou wontu yarɛna-we,
 na pɔ lá na pɔ tɔyɔ tetɔ.
 Ama nyá toɲ na nyá weɛv kɛ pa waali lapɛna mpɔ.
 Mpi tɔ, n ka sɔɔla-weyɛ.
 5 Hai, Iso, nyaxale ma wulav,
 nyá yekina na Yakɔpɔ kɛlɛyɪ.
 6 Nyá toɲ kɛ tɛ pɛsɛyɛna tá kolontunaa kɛ kpɛntɛlasɪ,
 na tɛ fɛlɛyɪ-weyɛ nɔɔhɛɛ na nyá hɛtɛ.
 7 Tɛ ta tɔ tɔ tɔɔ kɛ naani.
 Pɛyɛle tɛ ta tanj tá layate sɪ tɛ waasi-tɔyɔ pɔlv.
 8 Mpi tɔ, nyá yakɛna-tɔyɔ tá kolontunaa ninj taa
 na n̄ tɔyɪ mpa paa caaki-tɔ tɔyɔ fɛɛle.
 9 Tacaa tɔ tɔyɔ-ɲ teeli kɛ paa kɔyako n̄kuyɔ.
 Tɪ sɛɛki-ɲ tam kɛ.
 10 Paa na mpɔ n lɔ-tɔ na n̄ tɔ-tɔyɔ fɛɛle,
 na n̄ kisi tá yoolaa waali kɛ weɛv.
 11 N yelaa na tɛ se tá kolontunaa,
 na pɛle pɔ kuu tá wontu.
 12 N pɛta-tɔyɔ pa ninj taa kɛ ɪsɪ tɔla kɛ tɔkɔle

na tɔ́ yá yem ké lɛlaa tɛ.

¹³ N lɔ́ nyá piya taya alɛha ké yem ké
n ta waa tá tɔ́ ké pɔ́lɔ.

¹⁴ N yelaa na tá ɔ́lɔ nyáma tɔ́uki-tɔ,
na pá paana-tɔ na pá wɔ́ɔɔɔ-tɔ.

¹⁵ Taya piitimnaa yookina yontu,
na yalaa náá tuliyi-tɔɔ ntompee.

¹⁶ Paa kuyaku ŋkuyɔ fɛɛɛ kraaki-m
na pá laki-m tokuyɔ

¹⁷ Kɛ waatɔ wei ma nukɪ
kolontu kɔ́tɔɔ na ɪ sayatɔɔ tɔ.

¹⁸ Wahalanaa pane pa tɛna pa makɛna-tɔɔ.
Pɛyele tɔ ta sɔ́ nyá tɔ́.

Pɛɔ tɔ ta wakɛli tá na-ŋ tá nɔ́ɔ pɛɛɔɔ.

¹⁹ Anɪ tɔ ta lɔ-ŋ yaa tá hatɛlɛna nyá mpaau.

²⁰ Paa na mpɔ n naŋta-tɔɔ
lonte nte pa lɔ́wa tɔ ta taa ké
taale hasɪ tɛɔɔɔɔɔ.

Na ní yeɛ na sɛm sɛkɛtɔɔ nyala tá tɔ́.

²¹ Ye tu sɔ́wa tá Iɔ́ tɔ́,

yaa tɔ sɔ́ tɔɔ kɛ laau,

²² n taa kpisi pɛ nyɛm.

Mpi tɔ, n nyɛma pɛ tɛna mpi

pɛ wɛ yɔ́lɔ lotu taa tɔ́ɔ.

²³ Nyá tɔ́ ké pa kuyi-tɔɔ paa kuyaku ŋku,
na pá lakɛna-tɔ ɪsu pa pukuyuna heu kɛ tɔ́kɔɛ tɔ.

²⁴ Hai, Taa n tooki suwe?

Fe na ní kɔ́li, taa lɔ-tɔɔ tam tɔ́.

²⁵ Pepe tɔ́ ké n sɔ́ tá wahala

na tá laɔ́wakɛlle tɔ́

na nn caaki tá nyɛnɔ́ɔ?

²⁶ Mpi tɔ tɔ́ hota tá lotu tɔ́ ké mɔ́sɔ́ɔ taa ké.

Hai, kɔ́li na ní waasi-tɔ.

²⁷ Hɛti-tɔɔ nyá kɔ́pantɔ tɔ́.

45

Wulav akpaxale yontu

¹ Kɔ́lee yontu nti tɔ́ ké sɔ́lɔɔ nyɛntɔ
na pá yookina ɔ́mɛɔ na tɛ wɛ yonyoolaa
nyɔ́ɔ tɔ yontunaa taa tɔ́ɔɔ.

² Tɔ́m kɔ́pantɔ haɔa ma taa ké sɪ má yɔ́ɔɔɔ.
Wulav kɛ ma yoo ma yontu.

Maa yoo-tɔ́ɔ na ɔ́ɔɔɔ ɪsu takalaya ŋmaalu kɔ́pɔɔ.

³ N tɛ́ɛ apalaa tɛnaɔa ɪɛntaa luw,

na ní yɔ́ɔɔɔɔna ɔ́ɔɔɔ.

Iɔ́ koolaa-ŋ kɔ́pantɔ kɛ tam tɔ́ ké.

⁴ Yoolaa taa yoolu,

lɛli nyá layatɛ.

Ntɛyele nyá teu na nyá teeli.

⁵ Kpa nyá yoo kɛkɛ taa na nyá sɔ́sɔ́ntɔ,

na ní hɔ́li tampana tɔ́ɔɔ na ní sɛɛna acamaa tɔ́.

Nyá tɔ́ɔ ɪ nána nyá kookalɛnaa sɔ́saa taa.

⁶ Tɔ́ nyá nyɛmá kɔ́sɛɔtɛ

na ní yaɔa nyá kolontunaa nyama

na ní mɛɔna-wɛɔ nyá tɛɛ.

⁷ Hai, Iɔ́, nyá kumte wɛ tam tɔ́ ké.

Tampana kɛ n tɔ́ɔɔ na ní tɔ́kɛna nyá kawulaya.

⁸ N sɔ́la siyisuyɔ kɛ na ní kisi ɪɔ́ɔɔ.

Pə tɔɔ kɛ nyá Isɔ ləsa-ŋ nyá taapalaa taa,
na pá pəli-ŋ kɔtaya nim.

⁹ Na tulaabnaa waani waani sɔɔsɔŋ ke nyá wontu tɔɔ.

Na laŋhɔlɔmlɛ yonkpaama kɔlɔyi,
nyá kutuluŋ wei pa lapa canɛm na tuuŋ kela tɔ ɪ taa.

¹⁰ Awulaa pɛlɛaa wɛ kawulaya tɔyaya taa alaa taa.

Wulav alonyəŋ səŋa nyá ntɔyɔŋ tɔɔ
na í tɔwa wɔlanaa kɔpama.

¹¹ Ma pɛɛlɔ ke ŋkpaŋŋ ke teu
na ń kɛɛsɪ ɪsɛ na ma tɔɔ.

Sɔɔ nyá yɛlɛaa na nyá caa tɔyaya pə tɔɔ.

¹² Wulav ləsaɣa í sɔv-ŋ nyá teu tɔɔ.

ɪnəyɛle nyá sɔsɔ, luŋɪ-ɪ atɛ.

¹³ Tiɪi ɪcatɛ nyáma mpa pa wɛna liyitee
na pɔ kəli lɛlɛaa tɔ,

paa pɛɛki sɪ ń hɔli-wɛyɛ pɛɛlɛɛ,

ɪlɛna pá ha-ŋ kɔcɔɔŋ.

¹⁴ Wulav pɛɛlɔ tewaya təkpaɔa kɛ kawulaya tɔyaya taa.
Wontu ntɪ pa lɔbna wɔla tɔyɔ ɪ suuwa.

¹⁵ Pa sɔpa-təyi ŋmaləm paɣalɛ kɛ.

Ntəyi ɪ suuki na pɛɛlɛaa sɪ-ɪ na pá pona wulav kin.

¹⁶ Na pá sɔukəna-ɪ na kawilitasɪ ke wulav tɔyaya.

¹⁷ Hai, wulav, kuyaku nakɔli nyá piya

í kpaɣa nyá cɔsɔnaa kawulaya kumte,

na ń la-wɛyɛ antulinya tana awulumpiya.

¹⁸ Ama máa tɔsɔsɔyi nyá hətɛ ke paa waatu wei kɛ.

ɪlɛna yɛlɛaa tɛna saŋɪ-ŋ tam tɔɔ.

46

Pə tɛna pə tv Isɔ wɛ tá waali

¹ Kɔlee yontu nti pa yookina nəyɔ kɔyɔllaya na tɛ wɛ
yonyoolaa nyɔyɔ tv yontunaa taa tɔyɔlɔ.

² Isɔ keɛle tá tɛcɔsɔlɛ na tá nyɔyɔ tɔtɔlɛ.

ɪnəyɛle waasɔyɔ ŋku ku laŋəyi laŋwakəllɛ waatu tɔ.

³⁻⁴ Pə tɔɔ kɛ paa tetu ká sele

na pɔɔŋ yɔɔlɔyi na í tiiki lɔm tɛɛ

yaa lɔm hola kaləyi kəkɔtɛ na á wasəyi

na á kɔlɔyi na á ciyitiyi pɔɔŋ, tu nyan.

⁵ Pəyɔ nakəli ka wɛnna na ka lɔm hɛɛsəyi

Isɔ ɪcatɛ nyáma laŋlɛ.

Isɔtaa Isɔ Sɔsɔ tɛcayalɛ nanŋ nyɛntɛ ntɛ.

⁶ Isɔ wɛ tɛ taa ɪlɛ pɔlɔpɔ ɪ ciyitiyi-tɛ.

ɪ ka waasɪ-tɛyɛ na pɛcɔ ilim ɪɪ.

⁷ Ye Isɔ kula ɪ nəyɔ tɔɔ piitimnaa tɛɛ sɔvki kɛ,

na kawulasɪ náa seliyi,

na sɔyɔntɔ náa píi tetu na tɛ yɔɔlɔyi na tɛ tiiki.

⁸ Atɛ na isɔtaa pə tv Tɛcaa wɛ tá waali kɛ.

Yakɔpɔ Isɔ keɛle tá kɔkɛntuyɔ.

⁹ ɪ kɔɔ na í ná sɔyɔntɔ tɛma wɛna

Tɛcaa lapa tetu tɔɔ tɔ.

¹⁰ ɪɪ ɪ kɔyɔna yooŋ nyɔyɔ ke hatoo antulinya tɛnasɪ tɔɔ,

na í pɛlɔyi pə tɔɔŋ na pə ŋmantaasɪ,

na í wɔ kpaɔlɛŋ ke kɔkɔ.

¹¹ Isɔ sɪ: Yɛlɛaa í hɛɛsɪ yooɔ na pá cɛkəna sɪ ma kɛ Isɔ.

Má ŋmakəlɛna tetu na tɛ piitimnaa.

¹² Atɛ na isɔtaa tv wɛ tá waali kɛ.

Yakɔpu Iso keɛ tá kɔkentuyu.

47

I wiliti Tacaa wulav sɔsɔ

¹ Kolee yontu nti tɔ wɛ
yonyoolaa nyɔyɔ tɔ yontunaa taa tɔyɔɔ.

² Yɔlaa mɛ mɔ tɔna í wilitiyi,
na í makɪ niŋ taa kɛ tá Iso.

³ Mpi tɔ, pɔ tɔna pɔ tɛɛ svokɛna
Tacaa Isɔtaa Iso Sɔsɔ kɛ.

Inɔyɔɛ tɛtɔ tɔna wulav sɔsɔ.

⁴ Inɪ í tɔyɔna tá niŋ taa kɛ yɔlaa,
na í tɔ tá nɔɔhɛɛ tɛɛ kɛ piitimnaa.

⁵ Yakɔpu nyɔma taya í sɔɔlaa
na í lɛsɪ tá tɛtɔ na tá lanja hɛɛwa.

⁶ Kawilitasɪ na tutuyɔ wula kɛ
Iso Tacaa kpana í kumte tɔɔ.

⁷ I yoo Tacaa kɛ yontu.

Inɔyɔɛ tá wulav, í samɪ-ɪ.

⁸ Iso keɛ tɛtɔ tɔna wulav.

I samɪ-ɪ na yontu kɔpantɔ taa kɔpantɔ.

⁹ Iso caya í kumte nanŋ nyɔntɛ tɔɔ kɛ

na í tɔkɪ piitimnaa tɔɔ kɛ kawulaya.

¹⁰ Piitimnaa awulumpiya sɔsɔ Apɔlaham Iso yɔlaa tɔɔ.

Mpi tɔ, mɪ í tanna atɛ awulaa na pɛsɔlaa tɔna

na í tɔkɪ pa tɔna pa tɔɔ kɛ kawulaya.

48

Wulav sɔsɔ ɪcate

¹ Kolee yontu ntɔ.

² Tacaa kɛ sɔsɔ kɛ,
í mɔna samtɔ tɔna kɛ í ɪcate taa kɛ
í pɔyɔ nanŋ nyɔŋkɔ tɔɔ.

³ Siyɔŋ pɔyɔ ŋkɔ kɔ tewaya
na kɔ hɛɛsɔyɪ tɛtɔ tɔna yɔlaa lanja.

Kɔ wɛnna ilim ntɔyɔŋ tɔɔ kɛ,
kɔ taa kɛ wulav sɔsɔ ɪcate wɛɛ.

⁴ Tacaa wɛ tɔ taa kɛ na í kentiyi tɔ tɔɔ
na pɔ kɛɪ tɔ kolɔŋa tɔŋ nyɔŋka.

⁵ Awulaa kotaa na pá kɔɪ Siyɔŋ tɔɔ.

⁶ Pa nawa ɪcate ɪɛna sɔyɔntɔ
anaam kpa-wɛ na pá tɔ casɔɛ.

⁷ M'pɔyɔ sɔyɔntɔ tuta-wɛ na pá niki tɛnɛ inɔyɪ
seluyɔ ɪsu lɔɔyɔ wɔsɔsɪ tutuyɔ alɔ tɔ.

⁸ Yaa ɪsu ilim tɛɪɪɪɪ heelim
yɔkɔyɔ kɔpɔɔŋ sɔsɔŋ tɔ.

⁹ Nti tu nuwa kɔnu tɔ,

tɔ na-tɪ na tá ɪsɔpɔɛ

kɛ Tacaa pɔ tɔna pɔ tɔ Iso ɪcate taa.

¹⁰ Hai, Tacaa tɔ hɔv nyá kɔpantɔ tɔm
kɛ nyá tɛɛɛɛ taa.

¹¹ Iso nyá samtɔ nuɪkɪ tɛtɔ tɔnasɪ taa kɛ.

Siyɪsuyɔ kɛ n tɔŋyɪ na ŋ hɔɔyɔna nyá tɔŋ.

¹² Pa yɔɔɔyɪ Siyɔŋ pulaya taa kɛ,

na Yuta acalɛɛ náá wɛ aŋmaala taa kɛ
nyá tampana huɔɛ tɔɔ.

13 Ɔ tɔ na í cɔɔ Siyɔŋ ɪcɔtɛ taa
na í kala ɪ tɔtɔŋlɛ kutuluŋ.
14 Ɔ paasɛna tɔ koloosi na sɪ tɔŋ
na í ká kɛsɪ mə piya sɪ:
15 Ɔsɔ kɛlɛ tá Ɔsɔ kɛ tam tɔɔ.
Ɔni í ká tiikiyina-tuyɔ halɛna tá sɛm.

49

Yɔlv sɔki niŋ kakpasɪ kɛ

¹ Kɔlee yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa nyɔyɔ tɔ
yontunaa taa tɔyɔlv.

² Antulinya taa yɛlɛa mɛ,
mə tɛna í kɛ ŋkpaŋŋ.

³ Sɔsɔa, na sɛkpɛma,
na liyitee nyáma,
na kɔnyɔntunaa mɛ,

⁴ Ɔmɔyɔsɛɛ tɔm kɛ mə yɔyɔtɔyɪ,
na mə taa kɔmɔyɔsɔtɔ wɛna hɔwɛɛ kɛ sɔsɔm kɛ.

⁵ Mɔ welisiyi teu kɛ ituule taa kɛ,
na má tɛlɛsɔyɪ-tɛ na cɔmuyɔ.

⁶ Pɛpɛ tɔɔ kɛ maa tasa nyam kɛ wahala waatu
kɛ saa wei mə kolontunaa ká ta-m
na pá tuyɔ-m wahala tɔ.

⁷ Pɔ liyitee tuutuuma kɛ pa tɔ naani
na pá hɔŋ pa tɪ na pa wɛnɔv katatɛlaya.

⁸ Ama pa taa nəyɔlv fɛina tɔŋ sɪ
í ya Ɔsɔ cɔlɔyɔ ɪ tɔyɔntɛlɛ weesuyɔ
yaa ɪ mɔyɔmɔyɔ ɪ nyɔŋkɔ.

⁹ Yɔlv lɛsɔyɔ kɛla liyitee,
paa pɛ lá isɛna nəyɔlv kaa pɛsɪ ka yapɔ.

¹⁰ Pɔ hɔvki sɪ paa fiti pɛlaav pa kaa sɪ?

¹¹ Tampana tɔɔ, paa n kɛ nyɛntɔ yaa kɔmɛlɛŋ,
n ká sɪ kɛ, na n yelina lelɛa kɛ nyá wɛnɔv.

¹² Paa pa hawa pa tɛtɔ kɛ pa hɛla
pɛlaav tike ká tɛna na kɔ pɛsɪ

pa tɛcɔyɔlɛ tam tɔɔ nyɔntɛ.

¹³ Yɔlv sɔsɔɔntɔ kaa sɔsɔsɪ ɪ weesuyɔ kɛ tɔyɔlɔŋ.

Ɔ wɛ tɛnɔyɔ kɛ tɛitɛi kɛ isɪ kpɛntɛ.

¹⁴ Yɛlɛa mɛpɛ pa tɔyɪ pa tuyɪ naani
na pá nyɔnɔyɪ pa kɔyɔyɔtɔtɔ tike kɛ tampana nyɛntɔ.

¹⁵ Ɔlɛ mpi pa kɔŋ tɛɛsɛnɔv tɔyɔlv.

Pɪ keeti-wɛyɛ isɪ heeŋ

na pɛ sɔsɪ atɛtɛlɛ taa

na sɛm pɛsɪ pa tiikilu.

Na pɛ siyisina-wɛyɛ pɛlaav tɛpɛŋpɛŋ na pa teu sɪ.

Atɛtɛlɛ taa kɛlɛ pa tɛcɔyɔlɛ.

¹⁶ Ama Ɔsɔ ká ya-m atɛtɛlɛ taa tɛna,
na í lɛsɪ-m.

¹⁷ Paa yɔlv wɛnɔv tɔŋna hukuyɔ na í sɔvki tɔŋ
nyá lɔŋlɛ ɪ taa pɛlɪ.

¹⁸ Ɔ kaa kpɛnna pɛ taa pɔlvɔyɔ ɪ sɛm wule
na í pɔna atɛtɛlɛ taa.

¹⁹ Pɔyɛlɛ ɪ yaakaya ɪ tɔyɪ
lelɛŋ nɔlv kɛ na í wɛna ɪ isɛ.

Na í saŋ ɪ tɪ sɪ pɛ tɔŋ teu.

²⁰ Paa na mpɔ, pɛ wɛɛ kɛ sɪ,
í polo timpɪ ɪ caanaa wɛɛ

na paa naaki nyaalam to.

²¹ Yulu pasayi na i weena sasoontu,
ye i feina lamayasae i weeki tanaya ke
teitei ke isu kpante.

50

Isò kòh sɪ i hvòkɪ i hvòlɛ

¹ Asafi yontu.

Isò Toma tana tu Tacaa yaaki tetu tanaya
pə kpayav ilim talule na pə tətule to.

² Siyən ɪcatɛ nte tə tewa təkpataa to
tə taa ké Isò teeki kəkò.

³ Ta Isò kòh ké,
ilɛ pə taya təpamm.

Kəkò wɛ i nəyò tɔ̀ ké na ká niisiyi pə tana.
Heelim isayam cɔ̀na-i ké.

⁴ Isò hvòkàna i yəlaa na
í yaa isòtənyo na tetu ke aseeta.

⁵ Isò si: I koti ma nyəma mpa
ma na-we tə pɛɛla nəyò sɪ
paa nuna-m na pá lá pə kɔ̀taya to.

⁶ Isòtənyo í yəyɔ̀ti sɪ Tacaa má ma siyisaa ké.
Mpi to, mayalɛ hvònlɔ̀.

⁷ Isò si: Ma yəlaa Isɛyeli nyəma í ke ɲkpaɲɲ
na ma kaləna-me, ma ké mə Isò ké.

⁸ Maa kaləna-mɛyɛ,
ilɛ pə taya ma kɔ̀tasɪ tɔ̀,

í tá tu hɛɛsɪ-m səlɛyɛ lapu,
⁹ ma kaa mu, maa caa mə latəɛnaa
yaa má kpeɛɲ tɛɛ pəɲtulɔ̀ɲ krau.

¹⁰ Mpi to, má tənna hɔ̀tu tɛɛ wontu tana
na pulasɪ taa nyəntɔ̀ tanaya iyisi iyisi.

¹¹ Na pə sumasɪ tana,
atɛ wontunaa tana ké ma nyəm ké.

¹² Paa nyəyɔ̀sɪ wɛ-m, maa pɔ̀ɔ̀səyi.
Mpi to, antulinya na i nyəm tana má tənna.

¹³ Wulee ma tɔ̀yò latəɛnaa nantu
na má nyəɔ̀ pəɲtulɔ̀ɲ caləm na?

¹⁴ Pə taya tɔ̀yɔ̀naya kɔ̀hav ke ma caaki.
Ama sɛɛtu ke ma pɔ̀ɔ̀səyi.

I təɲəyi na í laki isəna
í ka siwa isətaa Isò Səso maya nɔ̀sɪ to.

¹⁵ Na ye í wɛ laɲwakəllɛ taa í yaa-m na má waasɪ-me
na í tu-m teeli.

¹⁶ Maa pɔ̀ɔ̀sɪ asayaa sɪ:
I kaləyi ma kiɲ na má na-me tá nəyò pɛɛlyo təm
wɛ mə nɔ̀sɪ taa sɪ pə waasɪ-mɛyɛ wɛ?

¹⁷ Ilena má sɛyɛsəyi-me na u nukɪ
na I ləkɪ ma təm.

¹⁸ I tənəyi ɲmulaa tɔ̀ ké,
na í sɔ̀səyi wasaɲkalənaa tɔ̀.

¹⁹ Isayato ke mə nɔ̀sɪ yəyɔ̀təyi
na u nyarɲna kaloɔ̀laya.

²⁰ Na í cakɪ mə tɔ̀yɔ̀ntələnaa acaya,
na í kpeɲyəɲna mə mayamaɲa mə newaa.

²¹ Mpi í lapa tɔ̀yɔ̀lɛ,
na í hvòkɪ sɪ má su na?

Yaa í maaŋasəyi mə taa si,
maa təŋ mə ikpatə.
Maa kuli mə təo ké
na má kuli mə acaalətu təna təo na í ná.

²² Mə təna mpa me í səəki ma təo tə í ke ŋkraŋŋ.
Pə taa kəo na má cəli-me na nəyolə kaa waasi-me.

²³ Ma sɛɛtu nté wei í kusəyi
ma nyuyə ke teu tə.
Na wei í nukəna-m tə,
pəntə ke ma waasəyi.

51

Sələmuyə si pə husi isayatu

¹ Tafiti yontu nti tə we yonyoolaa nyuyə tu
yontunaa taa təyolə.
² Tə taa ké Tafiti keesəyi waatu wei í na Ulii alə Pasepa pa lapa
Wasəŋkalətu, na Iso kuyəyətətə teləsəb
Nataŋ polo na í kaləna-í tə pə təm.
Yontu ntəyələ si:

³ Hai, Iso, nyəni ma pətətəle ke nyá kupantu təo.
Husi ma kawaləya ke nyá suulu səsə təo.

⁴ Nyaaɪ ma isayatu təkpatəkpata,
husi ma təpəntəle na má weɛ tənəŋŋ.

⁵ Mpi tə, ma nyəma ma kawaləya təo,
ma naaki ma təpəntəle ke tam.

⁶ Nyá tike ke ma pəntənəa,
mpi tə, ma lapa mpi pə fəi-ŋ teu tə.
N wəna tampana ke timpi n huəkəna-m təyə,
n ta wakəli tiili.

⁷ Ma ké kawaləya tə ke hatoo kuyəŋku
ma too haɣa-m təyə.
Isayatu taa ké í ləla-m.

⁸ Ama n caa ké si tampana í weɛ ma lotu taa.
Tə ləmaɣasɛɛ ke hatoo ma taa.

⁹ Husi ma isayatu na má weɛ tənəŋŋ.
Nyaaɪ-m na má kəli kponkpo molum ke huləmuyə.

¹⁰ Kees-í m ləŋhuləmlɛ səsəle təm,
lɛna ma wei ma ləŋle ka wakəlaa tətəyətəyə tə
tə huləmi təlɔilɔi.

¹¹ Kees-í nyá isɛ, taa nyəni ma isayatu,
husi ma təwakəllənəa.

¹² Hai, Iso tə ma taa ké ləmaɣasələ nəŋŋ nyəntɛ.
Ləɣasi-m kufalə na má nukəna-ŋ na lotu kəlbəmtə.

¹³ Taa lə-m na má hatələna-ŋ,
yaa í ləsi nyá Feesuyə Nəŋŋtə ke ma taa.

¹⁴ Mələna-m ma nyuyə yəpə ləŋhuləmlɛ,
tə ma taa ké nunaɔ ləmaɣasələ.

¹⁵ ɪlɛna má huli pəntəlaa ke nyá mpaan
na pə təŋəyi na pə tayan-í keesuyə na nyá təo.

¹⁶ Hai, ma nyuyə yatə Iso, ləsi-m səm*fa* taa,
na má kpəaləna ləŋhuləmlɛ ke nyá waasuyə təm. ^a

¹⁷ Tacaɔ kuli ma nəyə na má sa-ŋ.

¹⁸ Ye nyá luɣu ka we kətasi maa lapa-ŋ.

^a 51:16 *ləsi-m səm*: Lɛlaa huəki si ntanyi yontu tə caa si Iso í cɛp-í yolokole nte un-í lapa tə tə taa.

Paa nsi kəkə lusa si təna tə si maɣamaɣa,
n ta sɔɔli.

¹⁹ Hai, Iso kətaya ŋka ka we-ŋ teu na ŋ caaki tɔɔle si
yulɔ laŋle na i laakali i wakələna i isayatu.

²⁰ La nyá kɔpantɔ ke Siyɔŋ nyáma
ke nyá pɛɛɛ tɔɔ.

Na ŋ ŋma Yosalem kolooosi.

²¹ Waatu inɔɣi n ká sɔɔli kətasi nsi
n suwa si pá la-ŋ tɔ, na nsi kəkə lusa si təna tɔ.
Ilena pá la-ŋ kətasi ke lataɕenaa
ke nyá kətaya tɔlate tɔɔ.

52

Yulɔ wei i tɔ naani ké i wenav tɔ

¹ Tafiiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa nyuɣu tɔ
yontunaa taa tɔɔɔ.

² Tɔ taa ké pa keɛsɔyi isəna

Itəm tɔ Toweki taɣasa

Sayuli si Tafiiiti pola Apimeleki tɔ.

Yontu ntɔɔle si:

³ Tɔŋ tɔ nyá, n yɔɔləɣəna nyá isayatu ke mpɔ suwe?

N ta nyi taa si Iso kɔpantɔ we tam tɔɔ?

⁴ Nyá nsəmle na lɔŋ isu hɔnɔɣu,

na ŋ tɔsɔɣəna lelaa.

⁵ N sɔɔla isayatu na pá kəli kɔpantɔ,

na ŋ caaki pəpətu na pá kəli tampana.

⁶ Na nyá laŋle heɛna təm təna nti tɔ wakələɣi tɔɔ.

Tɔ təna tɔ ké kɔkɛkɛtɔ ké.

⁷ Pə tɔɔ ké Iso ká wakəli-ŋ tam tɔɔ.

I ká ləsi-ŋ nyá tɔ na i tɛɛna,

na i kɔpɛsi-ŋ weesuyi nyáma tɔ na i tɔɣɔni-ŋ.

⁸ Siyisilaa ká na-i na sɔɣəntɔ kpa-we.

Paa wonɔ-i na pá tɔŋ si:

⁹ Ye yulɔ kisa Iso ke kɔpɔɔɣu tɔɣu

na i ha i tɔyi liyitee nna i wakəla lelaa na i hiki tɔ,

isəna i tɛŋna tɔɔle.

¹⁰ Ama ma we Iso tɔɣaya taa ké isu

tɔɣu heɔ nyəŋku.

I kɔpantɔ taa ké má ha ma tɔyi tam tɔɔ.

¹¹ Ma sanɔ-ŋ tam tɔɔ ké pə təna mpi n lapa tɔ pə tɔɔ,

na má kpaalɔyi nyá yəlaa isɛntaa si,

n ké kɔpaŋ.

53

*Yəlaa kɔpama na pa Iso ke antulinya isayav taa
(Yontu 14)*

¹ Tafiiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa nyuɣu tɔ
yontunaa taa tɔɔɔ.

² Kɔmɛɛmɛŋ maɣasɔɣəna i taa si Iso fɛi.

Yəlaa mpɛ acaalɔtɔ ke pa laki,

kɔpantɔ latɔ fɛi.

³ Hatoo isɔtaa ké Taaɔa nyənɔɣəna atɛ yəlaa

si i naaki si ləmaɣasɛ tɔ nɔɣɔɔ i pɛɛkəyi-i?

⁴ Pa təna pa yela i mpaav ké na pá wakəli.

Kɔpantɔ latɔ fɛi pa taa paa kolum.

⁵ Isagalataa mpe pa kaa nu.
Pa paa ma yalaa isu tɔɔnaya na pá tɔki paa seeki-m.

⁶ Tɔnaya paa selina sɔɔntu pɛcɔ sɔɔntu fei.
Isɔ ká ku mpa pa kulayi i tɔɔ tɔ na í lo.
Paa tɔɔ fele, mpi tɔ, Isɔ lo-we.

⁷ Hai, ma kooliyi ké si lseyeli nyáma waasuyɔ
í luna Isɔ puyɔ taa ké waatu wei
Taa ká mɛnna i yalaa mpa paa kuuwa tɔ.
Yakɔpu luluyɔ nyáma lseyeli nyáma ká
ɛmaalɛna laɛhɔlɔmle sɔsɔle.

54

Konyɔntɔɔlo yaaki si pá waasi-i

¹ Tafiti yontu nti pa yookina sanjku
na tɔ we yonyoolaa nyuyɔ tɔ takalaya taa tɔɔlo.
² Tɔ taa ké pa keesayi isɛna Sifi nyáma pola
Sayuli kin na pá tayas-i si
Tafiti ɛmela pa tetɔ taa tɔ.
Yontu ntɔɔle si:

³ Hai, Isɔ, ya-m nyá hɛtɛ tɔɔ,
na í hɔli ma tampana na nyá tɔɔ.

⁴ Hai, Isɔ nu ma kuyɔtɔtɔ.
Ke ɛkraɛɛ na í nu ma kusɛlɛmɔtɔ.

⁵ Mpi tɔ, kra nyáma kula ma tɔɔ,
na pá sɔli ma weesuyɔ lɛsuyɔ na musɔɛɛ
pa paa feina-ɛ.

⁶ Ama nyaa waasɛna-m,
nyayale Taa, na í paasɛɛna-m.

⁷ Isayatu í mɛli ma kolontunaa nyɔɔɛ taa
na í takɛ pa nɔɔsi ke nyá tampana tɔɔ.

⁸ Maa la-ɛ kɔtaya na lotu kulɔmɔ
na má sa nyá hɛtɛ.

Mpi tɔ, Taa n ké kraɛ ké.

⁹ N fita-m nɔɔsɛ tana taa ké,
na má nyɛnɛyi ma kolontunaa kpisuyɔ.

55

Wei i waali pa luwa tɔ i sɛlɔmuyɔ

¹ Tafiti yontu nti pa yookina sanjku na tɔ we
yonyoolaa nyuyɔ tɔ yontunaa taa tɔɔlo.

² Hai, Isɔ ke ɛkraɛɛ na í nu ma kusɛlɛmɔtɔ.
Taa kisi ma wiinaw ke nuw.

³ Nu ma tam na í cɔ-m,
nɔɔsɛɛ pua-m na má cɔki yem na má huyutiɛi lotu.

⁴ Mpi tɔ, ma kolontunaa nyaasayi-m ké,
na asayaa náa ɛmakɛlayi-m na pá malɛɛna
ma nyuyɔ taa ké wahala na pá we ma waali na páána.

⁵ Ma laɛle wakɛla sɔsɔm ké,
na sɛm sɔɔntu pu-m.

⁶ Sɔɔntu sɔsɔntu kra-m ké,
na má seliyi.

⁷ Ma nyulaya isu ye maa wɛna keɛɛ isu alukuku,
maa kula hɔntu na má hɛɛsi.

⁸ Maa sewa na má polo pooluɛ
na má caya timpi nɔɔlo fei tɔ.

9 Maa sewa ləŋ ke kacuculaŋa
na heelim səsəəm na má cəsü.

10 Taca, líyítí ma kolontunaa, pá taa nuna təma.

Mpi tə, mvsəŋ na ıyoosile tike ke ma naaku ıcate taa.

11 Yooü cəkəna tə koloosi ke ilim na ahoü.

Kəpəntəŋ na acilayatu suna tə taa.

12 Yvvlkule we tə taa ké.

Pəyele ŋmüləm na tsvyü náá laŋəŋi.

13 Ye pu ké kolontu tvvkəna-m pə taa la-m pulv.

Yaa ye ma pata ka kulayana ma tō maa ŋmela-i.

14 Ama ma na wei tə kaawa na ma tvyuna-i təŋə,
ı ké ma taapalv na ma ceu ké.

15 Ma na-i tu we təma na leleŋ ké,
na tá na samaa tə puki Iso təsele taa.

16 Səm í tuti ma kolontunaa,

na pá tii atətəle taa na pa ise.

Mpi tə, isayatu suna pa taa.

17 Iso ké maa wiina,

na inı ı ká waasəna-m.

18 Tanəŋ na ilim taa na taanaya ke ma wiiki

na í nuki ma nəŋə.

19 Inı ı ká yana-m na í yele na má heesi.

Mpi tə, mpa pa kuləŋi ma tō tə pa we payale ké.

20 Iso wei inı ı ká wulav ke too tam tō tə,

í nu na í pasa-we.

Yəlaa mpé paa layasəŋi,

pəcə paa nyəŋna Iso.

21 I tv ı taapalaa mpa í na-we pa we leleŋ təŋə niŋ.

Na í wakəli nəŋə ŋka ı ka pəelaa tə.

22 I nəŋə na leleŋ ké isı tuŋ na ı taa na kəkə,

na ı faacinaa tewa, ılena ı taa na sapəlası.

23 Pəti nyá nəŋəsəe tənaya Taca niŋ taa, na í paasəna-ŋ.

ı yeki sı sıyısulu í cəŋli.

24 Ama Iso n ká yele na yəlaa mpə

pa tii pəlaav tapvyü tē.

Yvvlkəlaa na ŋmılaa ná kaa haŋa

pa pusi hekv na pəcə pá sı.

Ama nyaya ma pəta ma ti.

56

Kvnyəntəŋəlv pəta ı təŋi Iso

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa

nyvyü tv yontunaa taa təŋəlv.

Yontu ntəŋi pa yookina alukuku wei ı we

pooluŋ tuŋ səsəŋ tō tə ı luŋu.

Tə taa ké Tafiiti keesəŋi isəna Filiisi nyáma

səŋsa-i Katı tə pə təm.

Yontu ntəŋəle sı:

² Hai, Iso nyəni ma pətətəle, pa huluyü-m ké.

Kvyeeŋ təna pa yookina-m ké, na pá caaləŋi-m.

³ Kvyeeŋ tənaya ma kolontunaa we ma waalı.

Pa we payale ké, na pá yookina-m.

⁴ Ye kvyakv ŋku səŋəntv í kpa-m,

nyaya ma tvŋi naanı.

5 Ma saŋ Iso ké i tòm kuyogotutu tɔɔ,
na ma tu-i naani na sɔyɔnto fei.
Pepeye yulo pəsəyi na í la-m?

6 Paa kuyaku ŋkuyu pa tɔyɔ-m konyɔŋ,
na pá huuki ma tɔɔ ké isayatu.

7 Pa lapa nɔyɔ kolɔmaga si pa ceŋəyi-m na pá naasəyi-m
na pá huliyi ma ikpate ke paa timpri ma puki tɔ.
Mpi tɔ, pa caa ma weesuyu ləsuɔ tɔ.

8 Pa kaa pəsi pa fitina isayatu nti pa laki tɔ.
Hai, Iso, peti yɔlaa mpeye ate na páná.

9 N tema ma təkpaalətu mpaav ke cekənav
suu ma isəlm ke nyá tənuyɔ huluɔyɔ taa.
Nmaa pə tɔm ke nyá takəlaya taa.

10 Ye ma mapa kapuka na nyá tɔɔ,
ma kolontunaa ná mələyana pa waali ké,
ma nyəma si Iso nyá, n we ma tɔɔ.

11 Ma saŋ Iso ké i tòm kuyogotutu tɔɔ.
Ma sama Tacaa ke i tɔm tɔɔ.

12 Inəyi ma laki naani, maa nyarŋa pɔlv.
Pepeye yəlaa pəsəyi na pá la-m?

13 Hai, Iso pə wee si má la isu ma siw nɔyɔ tɔ,
de nyana təmle kɔtaya ke maa la-ŋ.

14 Mpi tɔ, n waasa-m sɛm taa ké,
si ma tɔ nyá isentaa ke weesuyu nyəma nyaaləm taa.

57

*Tafiti sələməyi isətaa Iso səsɔ
(Kvkalətu 8-12: Yontu 108:2-6)*

1 Tafiti yontu nti tə we yonyoolaa nyuyɔ tu
yontunaa taa na pá yaaki-ti si:

Taa kv tɔyɔlv.

Tə taa ké Tafiti keesəyi isəna i sewa Sayuli na í
ŋmeli kvkpaɔmuyɔ puyɔyɔ taa tɔ pə tɔm.

Yontu ntəyale si:

2 Hai, Iso nyənɔ ma pətɔtəle yoo,
nyənɔ ma pətɔtəle.
Mpi tɔ, nyá kin ke ma pəkəyi ma təcəsəle.

Maa ŋmeli təna, na n kenti ma tɔɔ,
haləna wahalanaa pane pá te.

3 Isətaa Iso səsɔ ke ma yaaki.
Im i lapəna-m pə təna.

4 I ká waasi-m na hatoo isətaa,
na í liyiti wei i tu ma waali tɔ,
na í la-m i kvpantu.

5 Mpa pa heku ma wee tɔ
pa tɔki yəlaa ké isu tɔyɔlasɔ.
Pa kela seŋtaa ké isu ŋmantaasi na nyəma,
na pa nsəmle na ləŋ isu layate.

6 Hai Iso, nyá səsɔnto í kəli isətənyɔ ke koloyɔ,
na nyá teu na tetv təna tɔɔ.

7 Paa hula puyɔ ke ma mpaav taa ké,
na kv lumsu-m.
Ulena pá nyi-m katəka.
Ama kolɔmaa mpe pa hotina ka taa.

8 Hai Iso, ma nyɔɔ toŋ,
maa sa-ŋ na má puyvli-ŋ.

⁹ Ma læsaɣa, fe,
ma cæmʊyɔ na ma saŋku í fe,
maa fe na pécɔ pɔ nyaadi.

¹⁰ Tacaa maa sa-ŋ yɛlaa taa,
na má pʊyʊli-ŋ piitimnaa taa.

¹¹ Mpi tɔ, nyá kɔpantɔ sɔsɔntɔ tapa isɔtɔnʊyɔ ké,
na nyá teu náá tɛɛ isɔŋmuntɔ tɔɔ.

¹² Hai Isɔ, kpaasi nyá tɛyi isɔtɔnʊyɔ tɔɔ,
na nyá teeli na tetɔ tɛna taa.

58

Isɔ we tetɔ tɔɔ na í huɔkɛna

¹ Tafiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa nyʊyɔ tɔ
yontunaa taa na pá yaaki-ti si:
Taa kɔ tɔyɔɔ.

² Yɛlaa mɛ sum taa ké í ká huɔlɛna tampana na?
Mʊyɔ í tɛŋɛyi siyisuyɔ na í huɔkɛna?

³ Tɛfaa ké í lakɛna isayɔtɔ ké tetɔ tɔɔ,
na í laki mʊsɔŋ.

⁴ Hatoo asayaa hɔɔv tɛɛ ké pa wakɛlaa,
na pɔpɔtɔnaa náá leki na pécɔ
pa luki pa toona lotu taa.

⁵ Pa we sɔtɔ ké isɔ tɔmaa,
yaa isɔ paasɛle ntam wɛi í tɛkɛyi ŋkraŋŋ tɔ.

⁶ Isɔ paasɛle nte ti nuuki tʊv yontu tɔ,
paa tɔwaa taa aka.

⁷ Hai, Isɔ holi pa kela ké pa nɔɔsi taa,
Tacaa yɛki tɔyɛlasɔ tamasi.

⁸ Pá muki yem isɔ lɔm kpeŋyɔyɔ tɔ.
Ye pa tɔ nɔyɔlɔyɔ nyɛmá, á pɛsi kpeɛɛ.

⁹ Pá si na pá yɔɔli yem isɔ atantaalɔ.
Na pá wɛɛ isɔ pɛ huɔlɛsɔyɔ pɛyayaa,
na ká tá keesi ilim tɔ.

¹⁰ Pa sɔwá tɔŋ kaa la hɔtɔ,
na pécɔ Isɔ kpɛsi-í isɔ kacuculayaa,
paa a wɔlaa yaa á na a lɔm, pɛ ta kɔ pɔlɔ.

¹¹ Yɔlɔpɔŋ laŋle ká huɔlɔmɔ
waatu wɛi Isɔ ká læɛti asayaa tɔ
inɔ í ká tɔ pa calɛm taa.

¹² Waatu inɛyi yɛlaa tɛna ká tɔ si:
Yɛlaa kɔpama wɛna pa kasɛyayaa,
Isɔ wɛ atɛ na í huɔkɛna.

59

Isɔ waasi-m mpa paa caaki-m tɔ pa niŋ taa

¹ Tafiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa nyʊyɔ tɔ
yontunaa taa na pá yaaki-ti si:
Taa kɔ tɔyɔɔ.

Tɔ taa ké Tafiiti kɛɛsɛyi isɛna Sayuli tilaa si
pá feŋ í tɛyayaa na pá ku-í tɔ.

Yontu ntɛyɛle si:

² Ma Isɔ waasi-m ma kolontunaa niŋ taa,
kenti ma tɔɔ ké mpa paa caa-m tɔ pa tɔɔ.

³ Waasi-m mpa pa pɛɛkɛyɛna-m isayɔtɔ tɔ pa niŋ taa,
ya-m yɔlɔkɔlaa mpe pa nɔyɔ taa.

⁴ Asaɣaa mpeyele na pá ceŋɣi-m,
yulokulaa mpe pa caa pa tii ma tɔɔ ké.
Tacaɔ anɪ ma ta la isayatu nateli,
pəyele ma ta sekɪ ma kulapəle.

⁵ Paa na ma ta la pulɔ tɔ,
pa kpakəyi sewa na pá taɣanəyi pa ti.

Hai, Iso fe na ń kɔɔ ma kin na ń ná.

⁶ Tacaɔ atɛ na isɔtaa pə tɔ,
Iseyeli Iso nyá,
kuli na ń waasi-m mpa pa ta nyi-ŋ tɔ pa niŋ taa,
kisina waali lulaa mpeye nyá kupantu.

⁷ Paa taanaya ŋkaya pa kəŋ
isu hasi tintiyile.
Pa casəyi kapusi na pá cɔəkəna icate.

⁸ Isayatu suna pa nɔɔsi taa tɔpam,
na pa kuyɔɔtɔtɔ wɛ isu layaleɛ.
Pa tɔŋ si awe ká nuna pa tɔm?

⁹ Ama Tacaɔ nyá wonjiyi-weye,
na ń paakəna mpa pa ta nyi-ŋ tɔ pa təna.

¹⁰ Paa pa tɔŋ ká wɛɛ isu cəne na lé,
Iso nyayale ma kentulu.

¹¹ Ma Iso kupan ń ká kɔɔ ma cɔɔ,
na ń huli-m ma kolontunaa na pá wakəla-wɛ.

¹² Taa ku-weye lɔŋ,
na pá kɔɔ na ma yəlaa sɔɔ nyá tɔŋ tɔɔ.
Ama ciyiti-we na tɔŋ ilɛna ń pɛti-wɛ.
Tacaɔ, nyayale tá kəkentuɣu.

¹³ Pá kula pa nɔɔ tɔɔ te, pa wakəla-ŋ ké.
Pa mayamaya pa kalampaanɪ katəka í kpa-wɛ.
Mpi tɔ, kutuɣu na kaloolaya tike ke pa laki.

¹⁴ Kpiisi-we na páána na pá taa tasa-weye nau.
Ile antulinya təna ká nyi si
Iso Sɔsɔ wɛ Iseyeli taa.

¹⁵ Paa taanaya ŋkaya pa kəŋ isu hasi tintiyile.
Pa casəyi kapusi na pá cɔəkəna icate.

¹⁶ Na pá pɛkəyi paa timpɪyi tɔɣonaya.
Pu takɪ-weye teu ilɛna pá sɔu mɔla.

¹⁷ Maa sa nyá tɔŋ ké,
na ma kpaali nyá kupantu ke tanan tɛɛ.
Mpi tɔ, ń ke-m tɛcɔsɔle tɔŋ nyəntɛ ké
na ma kentulu ke lanwakəlle waatu.

¹⁸ Maa sa ma kentulu nyaya.
Hai, Iso nyayale ma tɛcɔsɔle,
ma Iso nyá kupantu wɛ sɔɣontɔ.

60

*Iso nukɪ ɪ yəlaa mpa pə kəlaa tɔ pa wula
(Kvkalətv 7-14: Yontu 108:7-14)*

¹ Tafiiiti yontu nti ɪ yoona
saŋku si ɪ seye-səɣəna tɔɣɔɔ.

² Tə taa ké Tafiiiti kɛsəyi isəna ɪ yoona
Siliɪ nyáma mpa paa wɛ Mesopotami
na Sopa pə tɛtu taa tɔ.

Pa məlaya kpente ilɛna Sowapɪ náa ku Itəm tɛtu
yooola ke iyisi naanɔwa na naaleye (12.000) tɔm tɛtekəle taa.
Yontu ntəyale si:

³ Hai, Iso, nyá lona-tu na tó yá yem yem.

Heesi nyá pááná na n̄ m̄n̄na-tu.

⁴ N ciyita tetu na tó yá p̄ȳolee,
nyala-ye, t̄f̄o t̄o t̄n̄na seluyu ké.

⁵ N mayasa nyá ȳalaa tá na ton̄,
na n̄ caali-tu na tó nȳo solum k̄ok̄ok̄om.

⁶ N hula nyá k̄upama ke yaasi wei pá nawa,
ile pa se kolontu nyamá kut̄t̄ona t̄o.

⁷ Hai, c̄o-tu na n̄ k̄o tá waas̄ȳu,

ilena n̄ yá nyá kus̄ollaa tá, na nyá ton̄.

⁸ Iso ȳȳota i t̄s̄ēēle nan̄n̄ nȳante taa si:

Maa t̄ȳona akaitu.

Maa tala Sikem icate,

na má faȳa Suk̄oti tet̄ek̄ale ke h̄ȳol̄n̄.

⁹ Má t̄anna Kalaati na Manasee.

If̄alayim keke ma youu kahuka.

Yuta keke ma kawulaya k̄p̄at̄ȳu.

¹⁰ Mowapu keke tiyaya n̄ka ka taa ma s̄o lum t̄o.

Maa l̄asi It̄om t̄o ké aseeta

na p̄ h̄uli si má t̄anna-i.

Maa yaya youu kakiisasi ke Filiisi nyáma t̄o.

¹¹ Awe ká pona-m It̄om na í c̄ēle-m

pa kolun̄a icate?

¹² Ye p̄e taya Iso nyá, awe?

P̄eyle nyá l̄o-tu, n̄ f̄ei tá yoolaa waali.

¹³ K̄o n̄ s̄ana-t̄ȳu tá kolontu t̄om taa.

Mpi t̄o, ȳalaa waas̄ȳu ké heelim ke yem ké.

¹⁴ Ye Iso n̄ we tá waali t̄o laki akanaa ké.

Nyaa nan̄t̄ona tá kolontunaa.

61

Ma s̄ola nyá t̄ȳaya taa cayale ke tam t̄o

¹ Tafiiti yontu nti t̄o we yonyoolaa nȳȳu t̄o
yontunaa taa na pá yooki-ti na san̄ku t̄ȳol̄o.

² Hai, Iso nu ma wula,

na n̄ ké n̄k̄pan̄n̄ na ma kus̄alam̄to.

³ Ye p̄e k̄oma na má kp̄isi,

pa ma we tetu t̄anaya,

isu ma yaa-n̄ si n̄ waasi-m.

Pona-m t̄ēc̄ōs̄ale nte ma kaa p̄asi na má tala t̄o.

⁴ Mpi t̄o, nyayale ma kentulu,

na ma kolun̄a icate ke kolontu kin̄.

⁵ Nyá t̄ēye ma caa cayau ke tam t̄o,

na má c̄ōsi nyá t̄ēe.

⁶ Mpi t̄o, hai, Iso nyá nuk̄ana ma koolee

na n̄ haaki-m mpa pa nyan̄na-n̄ t̄o pa kpancoou.

⁷ K̄paasi wulau wees̄ȳu na iso,

na í p̄usi tayali na p̄e polo l̄ul̄n̄ loosi loosi.

⁸ I wēe kawulaya kumte t̄o ké tam t̄o,

na nyá k̄upanto waas̄ȳi-i.

⁹ Ie maa p̄ȳȳuli nyá h̄ete ke tam.

Na má lá isu maa suw n̄ȳo t̄ȳo paa kuyaku n̄ku.

62

Maa wēe Iso k̄n̄k̄n̄ taa t̄p̄amm

¹ Tafiiti yontu nti t̄o we yonyoolaa nȳȳu t̄o

yontunaa taa isu Yetutunj keesoyu tɔyɔɔ.

² Iso ké ma peta ma ti.

Imi i kinj ke ma nyoyu yapu lukana.

³ Inəyale ma kɔkɔramoyu na má tɔyɔ-i kɔɔloyu

ma nyoyu yapu nté, na ma kolunja ɔcate.

Pɔɔɔpu u ceɲɲəyi-m i kinj.

⁴ Pəlee ké mə tana í ká yele kɔɔntoyu

na í huliyi yobɔ si í kɔyɔ-i?

Iso kolunja weeloyu tɔ,

yaa kalaa wei i seliyi tɔ?

⁵ I kɔɔnta nɔyɔ si í tusi-i i tacaɲale səsɔɔle taa.

Pəpətu we-meɲe teu ké,

mə nɔɔsi ké í kooliyina kɔpantu

na mə lotu taa na mpusi.

⁶ Iso kinj tike ke maa pɛeki heesoyu.

Mpi tɔ, imi i yekina na má teeləyi.

⁷ Inəyale ma kɔkɔramoyu na má tɔyɔ-i kɔɔloyu.

Ma nyoyu yapu nté,

na ma kolunja ɔcate.

Pɔɔɔpu u ceɲɲəyi-m i kinj.

⁸ Iso yakana ma nyoyu na í tɔyɔ-m teeli.

Imi i kentiɲina ma tɔɔ na toɲ,

Iso kéle ma kɔɔloyu tətɔle.

⁹ Hai, yəlaa me, í peti-i mə təyi paa waatu wei,

na í tɔɔ-i mə lotu,

Iso kéle tá kɔɔloyu tətɔle.

¹⁰ Tampana tɔɔ,

yəlaa tɔm cekənav we kate ké,

pa we ké isu ɔleeməɲ.

Pa tana pa fei yunj ke sanəya tɔɔ.

¹¹ I taa ha mə təyi mɔsɔɲ taa,

i taa teeli wenav mpi pa leekana toma tɔ.

Paa wenav hukiyi, i taa cela-wəyi mə ti.

¹² Iso yəyɔtaa na í leli na má nu si,

inəyale toma tɔ.

¹³ Taca nýá tike nté kɔpən

na í feləyi paa wei isu i lapa tɔ.

63

Iso kɔpantu kala weesuyu ke teu

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa

nyoyu tɔ yontunaa taa tɔ.

Tə taa ké Tafiiti keesa i caɲale tɔm ke Yuta wulav tetɔ taa.

² Hai, Iso, nyayale ma Iso,

ma pɛekəyi-ɲ ké,

ma ləsaya nyuləyi-ɲ ké,

na má teɲ taasi ke nýá tɔɔ ké wɔlaya

tetɔ nti tə taa lom fei tɔ.

³ Nýá təyaya taa ké ma nyəna-ɲ teu

na má ná nýá toɲ na nýá teeli.

⁴ Mpi tɔ, nýá kɔpantu kala weesuyu ke teu.

Maa kpaali nýá samto.

⁵ Nyaya maa see ma weesuyu tana,

na má sələməyana nýá hətə.

⁶ Maa haya ké isu ma tɔyɔ nim tɔyɔnaya kɔpənka.

Ulena má yoo-ɲ yontu na laɲhɔlɔmle.

7 Ye ma hantaa, ma tɔɔsɛyi nyá tɔm ké,
na ma mayasɛyi-tɛyi ma taa ké ahoɔ tɛna.

8 Nyagale ma waasɔlv, ma lahje heena
nyá keŋ isotom taa caɣale.

9 Ma tamsɛna-ŋ ké na luɣu kolomɔvu,
nyá tonj waasɛɣɛna-m.

10 Mpa pa lukɪ ma weesuyi læsvu tɔ,
pá wakɛli-weye læŋ na pá susi-weye tɛtu lumanj taa.

11 Pá kv-weye isayakvu na pá waasi taale hasi.

12 Ilena wulav náa yɔɔlɛɣɛna Iso.
Wei i ka tuuna Iso hæte tɔ pɔntu ká samɪ-ɪ ké.
Mpi tɔ, pu tɛki pɔpɔtɔnaa nɔɔsi.

64

Iso kɔla nsɛma asayɛɛ

1 Tafiiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa
nyɔvu tɔ yontunaa taa tɔɣɔlv.

2 Hai, Iso nu ma nɔɣɔ ke waatu wei ma mɔlɛyi tɔ.
Kenti-m kolontu wei i nyaaɛɣi-m tɔ.

3 Fiti-m isayatu nti asayaa taɣana ma tɔɔ tɔ,
na ní hatɔlɛna-m nti yɔlaa wakɛllaa mayasɛyi ma tɔɔ tɔ.

4 Pa nɔɔsi na læŋ ké isu laɣate nte pa salaa tɔ,
na pa tɔm isayatu wuiki isu nyɛmá.

5 Yɔlaa kɔpama ke pa tɔɔki pa nyɛmá ke mukaya.
Paa heeliyi-we na páɔɔ pá tɔ-we,
páɔɔ sɔɣɔntɔ fei-we.

6 Pa kaasɛyi pa tɛyi pa isayatu tɛmlɛ taa ké,
na pá mayasɛyi isɛna paa nyi pa katɔsi tɔ,
na pá tɔŋ si nɔɣɔlv kaa na-si.

7 Isayatu ke pa mayasɛyi.
Na pá tɔŋ si tá sɔɔlv puwa.
Tɔ tɔwa mpi tu la tɔ pɔ pɔlɛ.
Yɔlv lotu we lumanj ké.

8 Ilena Iso náa tɔ-weye nyɛmá,
na í yaga-weye kpaakraa.

9 Pa kɔyɔɣɔtɔtɔ huna-we,
pa tɛna mpa pa naaki-we tɔ
pa kɔɔɛtɛyi nyɔɔŋ.

10 Sɔɣɔntɔ kpa yɔlaa tɛna
na pá kpaalɛyi mpi Iso lakɪ tɔ,
na pá cɛkɛɣɛna i kolapɔlɛ hɔwɛɛ.

11 Siyisilu í yɔɔlɛna Tacaa na í tɔyi-ɪ kɔpɔlv.
Pa tɛna mpa pa tɔŋɛyi tampana tɔ pá sa pa ti.

65

Iso mvnaa si pá samɪ-ɪ

1 Tafiiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa
nyɔvu tɔ yontunaa taa tɔɣɔlv.

2 Hai, Iso, tu sa-ŋ Siyɔŋ taa ké na naani,
na tɛ lá isu tɔ suw tá nɔɔsi tɔ.

3 Nyá nukɛna sɛlɛmɛŋ.
Nyá cɔlɔɣɔ yɔlaa tɛna ká kɔɔ.

4 Tá kawalaya tɛɛ-tɔvu tonj ké.
Ama nyaa husɛna-ke.

5 Lelɛŋ nulu nté wei n læsaa na ní yaa
si í caɣa nyá tɔyaga taa ké nyá isɛntaa tɔ.

Tu tɔɔɔ nyá tɔyɔɔa nɔnɔ nyɛnka taa kɔpantu na tɛ hayɔ.

⁶ Tá nyɔyɔ yátu Iɔ nyá kɔpantu tɔɔ ké
n nuki tá kɔsɛlɛmɔtu,
na n lɔki-tɔyɔ kɔkɔlɔ nyɛmnaa.
Nyɔɔa tɛtu na lɔm pɛ tɛnasɔ yɛlaa tɛɛlɔyɔ.

⁷ Iɔ nyá suna pɔɔn na nyá tɔn,

na n suu nyá tɔyɔ toma.

⁸ Na n hɛɛsɔyɔ tɛnku na i hɔla pa kɔkɔtɛ,
na yɛlaa nyɛntɛ tɔtɔ.

⁹ Antulinya tɛnasɔ tɔɔ nyɛma ná
nyá kɔkɔlɔ nyɛm na pá nɔyɛsɔyɔ,
na lanɔhɔlɔmɛ náá kɔyɔ ilim
tɔtɔlɛ na pɛ tɛlɔlɛ nyɛma.

¹⁰ N paasɔna tɛtu na n yele na tɛv nu-tɔyɔ sɔsɔm,
na n kaa-tɔyɔ kɔpantu na lɔm su Iɔ lɔɔn.

Na n yele na tɛtu wɛɛ mɔsɔn

ke teu na tɔyɔnɔyɔ náá lɔki.

¹¹ N yɔyɔlɔyɔ lɔm ke awasa na n yɔkɔyɔ tampɔyɔ,
n yeki na tɛv nu na pɛ hɔv,

na n kooli kɔpantu ke pɛ mɛhoo.

¹² N kɔsɔyɔ pɛnɔyɔ nyɔyɔ na nyá kɔpantu,

na kɔpantu kɔpɛn nyá mpaav taa.

¹³ Tɛv nuwa wɔlɔyɔ tɛtu,

na pulasɔ lanɔ náá hɔlɔmɛ.

¹⁴ Kalɔkɔn waasa tɔtɔyɔlɛ,

na kɔtɔyɔv náá nyala tɛtɛka taa.

Lanɔhɔlɔmɛ kakiisɔsɔ na yontu nuki.

66

Waasɔlv Iɔ samtv

¹ Yontu nti tɛ wɛ yonyoolaa nyɔyɔ tu
yontunaa taa tɔyɔlɔ.

Atɛ yɛlaa mé,

mɛ tɛna í wiliti Iɔ na lanɔhɔlɔmɛ.

² I yoo i hɛtɛ samtv yontu,

na i tɔ-i teeli na mé samtv.

³ I heeli Iɔ sɔ:

Nyá tɛma ke sɔsɔɔna.

Kolontunaa naaki nyá tɔn sɔsɔɔn,

ɔlɛna pá yeki kalampaani.

⁴ Tɛtu yɛlaa tɛna hɛntɔ nyá nɔɔhɛɛ tɛɛ ké,

na pá yooki lanɔhɔlɔmɛ yontu na pá san nyá hɛtɛ.

⁵ I kɔɔ na i ná Iɔ tɛma,

i lakasɔ ke sɔsɔɔnsɔ ké.

Yɛlaa tɔyɔ i lɔki-sɔ.

⁶ Iɔ yɛlaa na tɛnku lɔm nyɔɔ,

na pɛ yele tɛtu pɔyɔlɔyɔ na yɛlaa tɔ nɔɔhɛɛ.

Tɛnɔyɔ tá lanɔ hɛɛna-i.

⁷ Iɔ toma ke i nɔmakɔlɔna tam tɔɔ.

Na í fɛnɔyɔ piitimnaa na i ɔɛ

sɔ tɔɔ kɔllaa í taa tɛsa i tɔɔ ké kɔlɔyɔ.

⁸ Yɛlaa mé í sa tá Iɔ,

í samɔ-i na mé nɔɔsɔ nu.

⁹ Iɔ haana-tɔyɔ weesɔyɔ,

na í kɛntɔyɔ tá tɔɔ sɔ pɛ taa ɔɔ-tɔ.

¹⁰ Hai, Iɔ, nyá mayasɔna-tɔ na n tɔyɔnɔ-tɔ,

isu pa wəkoyu lixitee nyəgəlyu sɪ kɔ té tɔ.

¹¹ Iso n yelaa na wahala mayana-tv,
na n̄ yele na laɲwakəlle kəli-tv.

¹² Iso yelaa na yəlaa təyɔ tá tɔɔ,
tə tɔma kəkɔ na lɔm pə taa.

lɛna Iso n̄ ləsi-tv na n̄ tana-tuyv tɔpante taa.

¹³ Maa sɔvna nyá təyaya ke kotasɪ
nsi kəkɔ lusa sɪ təna tɔ,

na má lá nəsɪ nsi maa sɪ-ɲ tɔ.

¹⁴ Nsi maa kula nəyɔ ke ma wahala waatv na má su tɔ.

¹⁵ Maa la-ɲ kataya ŋka kəkɔ lusa
ka təna təyɔ heeɲ nim nyəɲ,

na ɪwaanɲ,

na latəɛnɛaa na pəɲtɔlvɲ.

¹⁶ Mə təna mpa me í nyaɲna Tacaa tɔ,
í kɔɔ na má keesɪ-meyɛ mpi Iso lapa-m tɔ.

¹⁷ Ma mpa kapuka na Iso tɔɔ na ma nəyɔ,
na má samɪ-ɪ na ma nsəmle.

¹⁸ Ye ma taa ka we ɪsayaɔv

Iso taa nuɲa-m.

¹⁹ Ama Iso nuwa ma nəyɔ

na í ké ŋkpaɲɲ na í nu ma wiinaɔ.

²⁰ Iso kele sɔsɔ,

ɪ ta lɔ ma sələmvuyv,

pəyele ɪ ta pɛ-m kɔpantv.

67

Yəlaa təna í sa Iso

¹ Yontu nti tə we yonyoolaa nyuyv tv
yontunaa taa na pá yookina sanɲkɔ təyɔlv.

² Hai, Iso nyəni tá pətɔtəle na n̄ kooli-tuyv kɔpantv,
nyá ɪsentaa teu í ná tá tɔɔ.

³ lɛna pá nyɪ nyá mpaan ke tetv taa,
na pá hɔli nyá nyuyv yavv tɔm ke piitimnaa təna.

⁴ Hai, Iso, yəlaa í sa-ɲ,

pa təna pá tv-ɲ teeli.

⁵ Piitimnaa laɲa í hɔlvɔmɪ na pá ŋmaali.

Mpi tɔ, siyisuyv ke n̄ təɲəɲɪ na n̄ hɔvkəna yəlaa,

na n̄ tiikiyi piitimnaa ke tetv taa.

⁶ Hai, Iso, yəlaa í sa-ɲ,

pa təna pá tv-ɲ teeli.

⁷ Tetv lɔla tə kɔlvɔm.

Ta Iso kooliyi-tuyv kɔpantv ké.

⁸ Iso kooliyi-tuyv kɔpantv,

na antulinya tənasi təna yəlaa nyaɲna-ɲ.

68

Iso akatv yontu

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa
nyuyv tv yontunaa taa təyɔlv.

² Iso kɔli na nyá kolontunaa ya yem.

Mpa paa caaki-ɲ tɔ, pá se nyá ɪsentaa.

³ Yele na asayaa mpe pá saali yem ke

Iso ɪsentaa, ɪsu nyəsɪ saluyv tɔ,

yaa ɪsu keetu hookuyv kəkɔ taa tɔ.

⁴ lɛna siyisilaa laɲa náa hɔlvɔmɪ na pá ŋmaali.

5 **I** yoo Iso ké yontu na í sa í hâte,
í hee-í mpaav, un í fayana tete ka taa na í kōj.
I hâte nté Tacaá, í yóolú í isentaa.

6 Inəyale suluwaa caa, na leelaa paasənlo.
Mpyu Iso we í tacyale nanj nyante taa tana.
7 **I** haaki katayalasi ke teesi,
na í yeki na salakatunaa heesayi.
Asayaa tike ke í yeki wulaya taa.

8 Hai, Iso, waatu wei n lu nyá yalaa nəyo tō tō,
waatu wei n tee pa lolo ke wulaya tetu taa tō,
9 tetu selaa ké, na isotonvuy pəsi lum.
Sinayi pyu sela Iseyeli Iso nyá, nyá isentaa.
10 Hai, Iso, n yelaa na ten kopanku nu,
na ní mənna nyá kpancoou ŋku ku tema tō.
11 Hai, Iso, nyá yalaa lapa pa tacyale ke tetu taa.
Lonte nteye n tayana wahala nyəma ke nyá kopantu tō.

12 Tōmuyv ke Tacaá yəyotaa.
Tōm kopantu kōntaa ná ké kpekale səsəle.
13 Kolontunaa awulaa kpekale tu casəle.
Ilena alaa mpa pa we təyaya tō pá tala wontu kukukuutu.
14 **I** ká hanti mə cacakəj tee na í heesayi,
na liyitee waasa alukuku keŋ tō,
na wula kopanj waasa í honto tō*fa*? ^a
15 Waatu wei Toma tana tu yasa awulaa ke tetu taa tō,
tetu hulmaa ke isu kponkpontu.

16 Hai, Pasanj pyu ké Iso nyəŋku ké,
na kō hela tōm payale.
17 Pepe tō ké pyu kuheluyv laki isesemle,
ke ŋku Iso lasaa si í ka caya tam tō tō?
Tənyaya Tacaá ká caya haləna tənyaya.
18 Iso wena yoo keekenaa ke iyisi iyisi ké,
Tacaá we pa heku, na Sinayi náa we Iso təsele taa.
19 N kpejna yalaa mpa pa kpawa tō na ní kpaana,
yalaa ke pa lapa-ŋ kuvəv*fa*.
Tōo kullaa mayama ká caya nyá kin. ^a

20 Tacaá kele səsə ke paa kuyaku ŋku,
un í paasəyənana tu na í waasayi-tuyv
saa wei pa ŋmakələyi-tu tō.
21 Iso ké wei í waasayi-tu təyō.
Tacaá Iso un í wenna toma si í fiti-tuyv səm taa.
22 Ama Tacaá ká yəki í kolontunaa nyəəj,
í ká yəki mpa pa we isayatu taa tō pa nyompəyolasi.

23 Tacaá yəyotaa si: Maa lasi
ma kolontunaa ke Pasanj pyu taa na má kōna.
Maa lasi-weye tenku lum tee na má kōna.
24 Na ní felí pa caləm taa ké nəhəe,
na nyá hasi təyō-we.
25 Hai, ma Iso, ma wulav,
pa nawa nyá cana ke nyá təyaya taa.
26 Yonyoolaa nté nəyo tō,
pa waaləyi wontu mataa,
heku taa ké aləpiya mpa pa makí akilimisi tō.
27 **I** sa Iso ké təkotilena taa.

^a **68:14** Looŋa kane ka nuw we kate. Ile lelaa hooŋi si Iseyeli nyəma ile, alukuku kele Iseyeli na wula na liyitee nna a tee kəko ke mpu tō, a holəyi pa akaito. Wənav ŋku yoolaa kuuki təyoole taa tō. ^a **68:19** kuvəv: Lelaa ná hooŋi si pə hōwee nté si pa ha Iso ké kuvəv. Looŋa kane ka hōwee we kate.

Iseγeli lɔlɔŋ nyáma me í sa Tacaa.
 28 Ma tənuyɔ Pɛncamɛɛ kpekale nté ma nɔyɔ tɔ,
 na pá kaasi Yuta na Sapulɔŋ na Nefətali pə awulumpiya.
 29 Ma Iso caa ké si í wɛɛ toŋ.
 Hai, Iso, sɔɔsi toŋ ke mpi n lapa-tɔ tɔ.
 30 Nyá tasele taa ké n wɛɛ,
 na n tɔki kawulaya ke Yosalem tɔɔ.
 Awulaa ká kɔna-ŋ kɔcɔŋ.
 31 Nyaaɔi Icipiti wei í ké səsəncaasi tɛɛ wontuyɔ tɔ.
 I wɛ ké isɔ latəcɛnaa kaləku na í ŋmakələyi yəlaa.
 I pasa i ti na í haaki-ŋ liyitee nyəγətu.
 32 Sɔsaa ká luna Icipiti na pá kɔɔ.
 Itiyopii nyáma ná kɔŋ na pá tekəyi Iso ké niŋ.
 33 Ate kawulasi me í yoo Iso ké yontu.
 I sa Tacaa.
 34 I yoo yontu ke wei i wɛ isəŋmɔntɔ
 tam tɔɔ nyəntɔ tɔɔ na í kɔŋ tɔ.
 I yəγɔtəγəna nté na toŋ.
 35 I nyi Tacaa toŋ.
 I sɔsɔntɔ wɛ Iseγeli tɔɔ ké,
 na i toŋ wɛ isɔtaa.
 36 Hai, Iso, pa nyarŋna-ŋ nyá təyaya taa ké.
 Iseγeli nyáma Iso haaki i yəlaa ke toŋ na pəsuyɔ.
 Iso keke teeli tɔ.

69

Səɔlɔyɔ ŋku ma sɔəlana Iso tasele tɔ

1 Tafiiiti yontu nti tə wɛ yonyoolaa nyuyɔ tɔ
yontunaa taa na pa yookina cəmuyɔ*fa* təγəɔ. ^a

2 Hai, Iso, waasi-m,
 lum suna ma luyɔ tɛɛ ké.
 3 Pə tisa-m katantamaya taa ké, pi səŋəyi.
 Ma hota lum lumaŋ taa ké na pə hola tɛkəna-m.
 4 Ma kiisaa na ma luyɔ tɛɛ wɔli, na má ká.
 Ma teka ma Iso na ma isɛ caŋ a pəγɔlɔŋ taa.
 5 Mpa pa taa kpaana-m mɔsɔŋ tɔ pa kəla
 ma nyuyɔ taa nyɔɔsi ke payale.
 Mpa pa caa si má la yem tɔ pa ké toŋtɔnaa ké,
 ma kolontunaa mpe pa feina tampaŋa.
 Mpi ma ta kpaɔa tɔ mpəyi pə wɛɛ si má məŋna.
 6 Hai, Iso, n nyəmə má kumelɛntɔ,
 na ma kɔlapəle isayale fei-ŋ ŋmesaya.
 7 Ma tɔm í taa kpa mpa pa tɔ-ŋ naani təγɔ fɛɛle.
 Hai, Iseγeli nyáma Iso Tacaa,
 ma tɔm í taa liyiti mpa pa pɛkəyi-ŋ tɔ.
 8 Mpi tɔ, nyá tɔɔ ké pa tuuki-m,
 na fɛɛle wɛ ma isɛntaa.
 9 Ma pəsa isɔ mɔsɔl ke ma newaa,
 yaa kpaɔtɔ ke ma təyaya nyáma.
 10 Mpi tɔ, ma isəle sɛɛna nyá təyaya
 təmlɛ ké isɔ yem na kpeɛ.
 Na nyá kɔtuyɔ pəsi ma nyəŋku.
 11 Ma isəlɔm lukiyi yem ké na má həkəyi nɔyɔ,
 paa na mpɔ kɔtuyɔ ke pə kəŋna-m.
 12 Paa ma suu ləyaya wontu,
 ma pəsa wei pa tuliyi ntompɛe təγɔ.

^a 69:1 cəmuyɔ: Lelaa huuki si pa yona yontu luyɔ ŋku pa yaa si hetuyɔ tɔ.

13 Μα τὸμ κε πα γῶγῶτῶγι κυγεεη τaa,
na solonyɔɔlaa náá yookí-tḗgi yontu.

14 Hai, Taa, nyaga ma tekiyi ma seləməyɔ taa,
hɔlɔ-m suulu na n̄ mɔ.

Cə-m nyá kɔpantu tɔɔ, na n̄ ya ma nyɔyɔ.

Mpi tɔ, nyá nyɔyɔ yapu we naani ké.

15 Kpee-m afala taa, á taa tasa-m lipu.

Ya-m lɔm lumaŋ səsəŋ na ma kolontunaa

mpa paɔ caa-m tɔ pa niŋ taa.

16 Lɔm hola í taa teena-m,

páɔ luhəyaga í taa li-m.

Taa yele na pəlaav suli ma tɔɔ.

17 Taa, cə-m, mpi tɔ, nyá kɔpantu tɔɔwa səsəm ké.

Keesi nyá ise na ma tɔɔ ké nyá suulu səsɔ tɔɔ.

18 Taa kisi nyənuyɔ na nyá təmlɛ tɔ má ma tɔɔ.

Hai, cə-m lɔŋ, ma we laŋwakəlle taa ké.

19 Kpətəna-m, waasi-m,

ya-m ma kolontunaa tɔɔ.

20 N nyəma ma fεεle na isəna pə pasa-m tɔ.

N naaki ma kolontunaa tənaga.

21 Kutɔyɔ wakəla ma laŋlɛ ké na pá tɔ-m kutəŋ.

Ma taŋaa si pá nyənɪ ma pətətələ

yaa pá puyusi-m ma ta na.

22 Pa sitiŋi sətɔ ke ma tɔyɔnaga taa.

Na pá haaki-m lɔm konyəŋəm si má nyɔɔ na ma lɔkɔtɔ sí.

23 Pa acima na pa kətasi tɔyɔnaga í pəsi-weyε

katəka ŋka kaa kpa-we tɔ.

24 Pa isɛntɔɔ í nyala təkpaŋ na pá taa tasa nau,

pa saləməyənə wahala ke tam.

25 Mɔ-we na nyá pááná səsəŋna na a kəkɔ tala-we.

26 Pá kpiisi pa tɔcayale.

Nəyɔlɔ í taa weε pa teesi taa.

27 Wei í ŋkpaŋyɔyɔ n̄ hɔma tɔyɔ mpe pa tɔ konyəŋ,

na pá γῶγῶτῶγι mpa Iso nyá n̄ ka tɔwa konyəŋ tɔ pa wahala tɔm.

28 Leeti-weyε pa isayatu,

taa hɔli-weyε nyá suulu.

29 Pá huɪ pa həla ke weesuyɔ takəlaya taa,

pá taa ŋmaa pa həla ke siyisilaa nyənə taa.

30 Ma ké konyəntɔ ké na má təkɪ wahala.

Hai, Iso nyá yapu ká kenti ma tɔɔ.

31 Hai, Iso, maa sa nyá həte na yontu,

na má puyɔli nyá səsəntɔ ke ma samtɔ taa.

32 Taa paɔ pələ pə kəla-ŋ teu ke ma ha-ŋ nau,

yaa latəce alaafəya nyəŋ.

33 Mpa pa pasəyi pa ti tɔ,

paɔ ná ma yapu na pa laŋa hɔlɔmɪ.

Iso waasuyɔ pəkəlaa mɛ,

mə weesuyɔ í tayali.

34 Mpi tɔ, Taa n̄iki konyəntunaa nɔɔsi ké.

ɪ lakɪ awusa ke í yəlaa kɔpama mpa pa we saləka taa tɔ.

35 Isoɔta na atɛ í samɪ-i,

na tɛŋkuna na pə taa nyəmnaa puyɔli-i.

36 Taa ka waasi Siyəŋ icatɛ,

na í tayani Yuta acalɛ ke ŋmaɔ,

ɪ yəlaa ká mɔ-ye na á pəsi pa nyənə.

37 A ka pəsi í təmlɛ nyáma piya kpancoou,

na mpa pa sɔɔla í həte tɔ pa caya a taa.

70

Tacaa koo loŋ
(Yontu 40:14-18)

¹ Tafiti yontu nti ta we yonyoolaa
nyuɔv tu yontunaa taa na pa tɔsɛyɛna Iso tɔ tɔyɔlɔ.

² Hai, Iso, koo na ni heti-m.
Tacaa koo loŋ na ni waasi-m.

³ Mpa pa caa ma sam to feele i pu-we na pe liyiti-we.
Mpa ni pa lanle heena ma konyɔŋ to
pa ka nyɔɔŋ na pa mɛŋna waali.

⁴ Mpa pa lakaya-m anyanƙa to
feele i pu-we na pa se.

⁵ Mpa pele pa peekayi Iso nya to,
pe cayana-we na pa lanja hulumi.
Na mpa pele pa soola nya nyuɔv yaru to,
pa yɔyɔtayi tam si Tacaa keke soso.

⁶ Ma ke konyɔntu ke na ma we ate.
Hai, ma Iso, koo ma waasɔv ke loŋ.
Nyayale ma waasɔv na ma hetɔv.
Tacaa taa leeli.

71

Tacaa, taa lo-m, nɔɔnɔ ma kpatɔlaa ke

¹ Tacaa, nyaya ma tɔyi kpɔlvɔv,
taa yele na ma lanle wakali.

² Waasi-m na ni ya-m nya siyisuyu tɔɔ,
ke nya ŋkpaŋɔv na ma tɔɔ na ni sɛna-m.

³ Nyayale ma kokpamɔv ŋku ma cɔsɛyɛna
na ma tɔyi kpɔlvɔv ke tam to.
Nyayale ma kokpamɔv, na ma kolunja icate.

⁴ Ma Iso fiti-m isayav niŋ taa,
fiti-m wei u tɛŋayi tampana
na i ke nyamɛŋ to to niŋ taa.

⁵ Tacaa Iso, nyaya ma teelayi,
nyaya ma peta ma tɛyi hatoo ma pɛcaatu.

⁶ Hatoo ma too lotu taa nyaya ma tekiyi,
nya lesɛna-m ma too taa,
nyaya ma saŋ tam.

⁷ Ma ke kɔkɔlɔ nyam ke yɔlaa payale ke.
Nyayale ma kpɔlvɔv tɔtɔle toŋ nyante.

⁸ Nyá samtu yontu tike i wee ma nɔyɔ taa.
Pe wee si ma yɔyɔtayi nya teeli tam ke paa ifemle nte.

⁹ Taa lo-m, nɔɔnɔ ma kpatɔlaa ke.
Waatu wei ma toma pasayi to taa lo-m.

¹⁰ Ma kolontunaa yɔyɔtayi ma tam ke.
Mpa pa ceŋayi ma weesuyu to pa laki tamaya saawala si:

¹¹ Iso lo-ŋ ke, tɛ tɛŋi-ŋ na tɛ kra-ŋ.
Ma feina nɔyɔlɔ si i leeki-m pa niŋ taa.

¹² Hai, Iso, taa hatɔlɛna-m.
Ma Iso koo loŋ na ni waasi-m.

¹³ Pa tana mpa pa suuki-m tam to,
pe liyiti-we na pa saali yem,
na feele tɔyɔ mpa pa caa ma lepu to.

¹⁴ Ie maa teelayi tam,
na ma saŋi-ŋ na ma lelayi.

¹⁵ Na ma nɔyɔ yɔyɔtayi nya siyisuyu
na nya nyuɔv yaru tam ke paa koyaku ŋku.

Mpi to, ma ta nyi pe tɛnasi.

¹⁶ Maa yɔyɔti nya tama sosoona tam Tacaa Iso,

na má tóosi nyá siyisuyu tike tòm.

¹⁷ Hai, Iso, hatoo ma pəcaatu ke n seyesa-m, haləna saŋa nyá teu tòm ke ma kpaaləyi.

¹⁸ Paa ma kpatəlaa təkun̄kunjku, ma Iso taa lə-m.

Ue maa kpaali kofalan̄ yəlaa ke nyá tòm na má heeli cele piya ke nyá toŋ tòm.

¹⁹ Hai, Iso, nyá siyisuyu fei tənaya.

Pəcə n lapa kəkələ nyəmn̄aa, nəyol̄u ta nəyəsəna-ŋ.

²⁰ N yelaa na tś ná wahalanaa na laŋwakəlle ke katatəlaya, n ká yele na má weena weesuyu, na n̄ ləsi-m puyə səsəw taa.

²¹ Tayan̄i ma nyuyə ke kusuyə, heesi ma laŋle.

²² Ue Iso maa sa-ŋ na cəmyuyə na má yoo nyá teu tòm ke yontu.

Na má tala lseyeli Nan̄ŋ to nyá na saŋku.

²³ Maa tala-ŋ na yontu, na má wiliti-ŋ na ma nəyə

si n yapa ma nyuyə.

²⁴ Ma nəyə ka yəyətəyi paa kuyaku ŋkuyə nyá siyisuyu tòm.

Mpa pa pəkəyi ma lepu tə feele pu-weye na pə liyiti-we.

72

Wulav təw sələmuyə

¹ Saləmən̄ŋ kun̄maŋmaatu.

Hai, Iso, ha wulav ke nyá hūle, na n̄ ha wulav pəyalə ke nyá tampana tənuyə ləmayasəle.

² Uena í tənəyi tampana na kusiyisim

na í hūkəna nyá yəlaa konyəntənaa.

³ Pəw̄ŋ na pulasi í kəna yəlaa ke heesuyə na tampana tənuyə.

⁴ Wulav í ha tampana ke yəlaa konyəntənaa

na í waasi wahala nyáma,

na í wakəli pa ŋmakəllaa.

⁵ Ue paa nyaŋna-ŋ, haləna kuyan̄ku ilim ká yele nyayav na isətu náá yele nav tə.

⁶ Wulav in̄i í ká wee ké isu teu ŋku ku nukuyə taale nte tə nyutu pa halaa tə.

Yaa isu teu səsəw nukuyə haləm tə.

⁷ Pu cayana siyisilaa ke kuyaku ŋku.

Na pá wee heesuyə səsəw̄ŋku taa, haləna kuyan̄ku isətu ka si tənaya tə.

⁸ I ká təyə kawulaya ke pə krayav ten̄ku na pá suna lelu tə, na pá kraya pəyə səsaya haləna antulinya tənaya tə.

⁹ I kolontunaa ká hənti-í ate na í patanaa mpe pá niisi m̄suyə.

¹⁰ Taasisi tetu na tetu nti ləm cənaa tə pə awulaa ka fehi lampuunaa.

Sepa na Sapa pə nyáma náá lap̄i-í kucəw̄ŋ.

¹¹ Awulaa təna ká hənti-í ate, na piitimnaa təna náá laki-í təmle.

¹² Ulena iní i waasi konyönto wei i wiikina-i tó
na wahala tǝǝlv wei i feina sǝnlv tǝ.

¹³ Wulaw ká weena ɪcam na konyöntǝǝlv
na mpa pa pasǝyi pa ti tǝ pa pǝtǝtǝle,
na í yá pa weesin.

¹⁴ Wulaw ká ya pa weesin ke ɲmakǝlvv na mǝsvɲ nin taa.
Mpi tǝ, pa ké-i pulv sǝsǝm ké.

¹⁵ Paa weena weesuɲ na pá ha-i Sepa nyǝma wola.

Paa sǝlmǝyi lǝ ké i tǝǝ ké tam ké,
na pá kooliyi-i kopantv ke paa kǝyakv ɲku.

¹⁶ Tǝǝnaya halǝm ka waasi tetv taa
na pé kpeɲna pulasí nyǝɲ taa.

Na ka pee ciyitiyi isv Lipɲ tɲ sǝsǝɲ,
na yǝlaa hukí acalǝe taa isv nyutv ke tawv taa.

¹⁷ Wulaw hǝtǝ ká wee tam tǝǝ ké,

halǝna kǝyanɲku ilim ka sv tǝnaya tǝ.

Na pá kooliyi tǝmaya kopantv na pá yaakǝna i hǝtǝ,
na piitimnaa yaaki-i leleɲ nvlv.

¹⁸ Taaɲa lǝǝ, wei nyá n ké lseyeli nyǝma lǝǝ tǝǝlv teeli tv,
nyá tike n lakǝna kǝkǝlv nyǝmnaa.

¹⁹ Nyá hǝtǝ sǝsǝle nté teeli nyǝntǝ ke tam tǝǝ.

Nyá teu í waasi tetv tǝna taa.

lǝǝ í kǝna mpv, lǝǝ í kǝna mpv.

²⁰ Sese pǝyalv Tafiti sǝlmǝɲv tǝnaya ntǝ.

TAKELAYA TOOSO NYEIKKA

73

(Yontu 73-89)

Asayaa teu

¹ Asafi yontu nti tǝ we yonyoolaa
nyvɲ tv yontunaa taa tǝǝlv.

lǝǝ tewa lseyeli nyǝma mpa pa lotu taa tewa tǝǝ.

² Paa na mpv pǝcǝɲv pǝ kaasaa sv pé co-m yaa pé tuu-m.

³ Mpi tǝ, ma naaki asayaa heesǝyi, ulena
má laki-weye isesǝmle.

⁴ Mpi tǝ, paa naaki wahala nǝǝlv halǝna pa sǝm,
na pá nukí pa nantv taa alaafǝya.

⁵ Paa naaki wahalanaa mpa lelǝa naaki tǝ,
pǝyele pu makǝna-we isv yǝlaa lelǝa.

⁶ Kalampaaní wenna isv pa lulvɲv,
na mǝsvɲ náa wee isv pa kacǝka wontuɲv.

⁷ Pa cayana pa ti na pá toosiyi yǝlaa ke ise,
na pa lǝmayasǝe naaki kpakpaa.

⁸ Isayatu tǝm ke pa yǝǝtǝyi,
na pá wonjiyi lelǝa,

na pá hǝɲ pa ti na pá keeki tampana.

⁹ Pa koolí ké na pǝ takí isǝtǝnɲv,
na pá wakǝlyi tetv na pa nsǝmle.

¹⁰ Pǝ tǝǝ ké pa tǝna pa keesǝna pa tǝǝ,
na pá nyǝǝkí pa kǝyǝǝtvtv ke lum tǝle.

¹¹ Na pá tǝɲ sv isǝnaya lǝǝ ká cekǝna-ti.
Isǝnaya isǝtaa lǝǝ ká cekǝna-ti?

¹² Mpvɲv asayaa wee,
pǝ cayana-weye tam ké,
na pá kaaki pa wenav.

¹³ Mpv tǝ, yǝm tǝǝ kele ma tayana ma lotu taa,
na má sarɲ ma nin ke isayatu lapv tǝm taa.

14 Paa kuyaku nkuyu pa maki-m,
na pá tuyu-m wahala ke paa tanaŋ ŋku.
15 Ye maa tama si ma yəyoti isu mpe,
halı maa luwa nyá piya piitim waalı.
16 Ma mayasaa si má huɔ pə tɔɔ na má cəkəna.
Ama pə tanaŋa mpɔ pə kəla kate.
17 Halı kuyaku ŋku ma sɔɔ Isə təyaya taa
təyɔ ma cəkəna mpi pə taŋa asaya tɔ.
18 Mpaan wei ı taa pu tuu-we təyɔ n suku-we
si pá hoti timpi pu wakəli-we tɔ.
19 Ilena pá wakəli-weye tɔm kolum tɔɔ,
na pə kpiisi-we na pa tɔm tɛsəna səyontu.
20 Taca a, ye n kola pa tɔɔ ile pa muki
isu yulu feŋuyu na ı toosee saalı yem tɔ.
21 Waato wei ma taa ka we nyan
na ma lanje wakəli səsəm tɔ.
22 Maa ké kumelen ké, ma taa cəkəna pulɔpu.
Maa we teitei ké isu kpante ke nyá isentaa.
23 Paa na mpɔ ma na-ŋ ké tam ké,
n kra-m nyá nin ntəyən taa.
24 Nyá layatu tasuyu ke n ka tiikina-m.
Pə waalı n ka mu-m nyá teeli taa.
25 Aweye ma wena isətaa, ye pə taya nyá?
Nyá lakəna na má niuki lelen ke ate.
26 Paa ma nantu yaa ma nyamle kpisaa.
Isə kele ma nyəm na ma kpuluyu tətule ke tam tɔɔ.
27 Pa tana mpa pa hatəna-ŋ tɔ pa leki ké,
na n wakəlyi pa tana mpa paa nukəna-ŋ tɔ.
28 Ye ma, Isə kpətanau wenna-m teu.
Taca Isə kin ke ma tuyi kpuluyu.
Ilena má keesi ı tama tana.

74

Isə yaav ke isətaseele ncaale taa

¹ Asafi yontu nti tə we yonyoolaa
nyuyu tu yontunaa taa təyɔlɔ.

Hai, Isə, pepe tɔɔ ké n ləkı-tuyu tam tɔɔ?
Na n muyi pááná na nyá yəlaa ta?
² Tɔɔsi nyá yəlaa mpa n hika too ləŋtaa
na n ya-we si pá pəsi nyá kpante tɔ pa tɔɔ.
Tɔɔsi Siyən puɔy ŋku ku tɔɔ n lapa nyá te tɔ ku tɔm.

³ Kɔɔ na n ná lona anı,
pə wakəlyi-yege tam ké.
Kolontu wakəla nyá təyaya taa.
⁴ Nyá kolontunaa kiisiyina nteye timpi n sulaya-tu tɔ,
haləna pá tu pa kuyosəm.
⁵ Pá na pa lawa ké na pa lon
isu taasi setəlaa ke hətuyu taa.
⁶ Na pá faki leesən na pá yəkəyi lelen.
⁷ Pa tu kəkə ke nyá taseele
na pá yəki na pá wakəli timpi nyá hətə wee tɔ.
⁸ Nti pa maki pa lanja taa təyɔle si,
pá wakəli-tuyu tɔm kolum tɔɔ.
Paa wə kəkə ke lona nna a taa
Isə na yəlaa pa suliyi tɔ.
⁹ Tu tasəyi nav ke mpi pə huləyi si Isə wee tɔ.
Isə kuyəyotutu teləsəlaa ná fei tɔtɔ.
Ta taa nəyɔlɔ ta nyi isəna pu taanı tɔ.

10 Hai, Iso Tacaa,
 pãlee ké kolontunaa ká heesi nyá hãte kutuɔɔ?
 Pãlee ké paa heesi-teye footuyu?
 11 Pepe tão ké n suma,
 na nn san nyá nin ntãɔɔn kusuyu si n ma?
 12 Hai, Iso, nyãgãle ma wulãu ke too lãntaa,
 nyá waasãɔna tetu taa.
 13 Nyá ton ke n fayana tenku
 na n yãki lom tee tumaa sãsaa nyãɔɔn.
 14 N yãka tum sãso Lefiyatan nyuɔɔu na n peti-
 wulãya tetu taa yãlaa si pá tãɔɔ.
 15 Nyá hulina lom seelaa na n hee lãɔn
 na n yelee na pusi nsi su nyãki tã si lom nyãɔɔ.
 16 Nyãgãle ilim taa na ahoɔ pã tu.
 Nyá lapãna ilim na isãtu.
 17 Nyá suna tetu toosi tãna
 na n lá wãtu waatu na yoluma.

18 Tacaa tãɔsi si kolontu kolãyi nyá tão,
 yãlaa kumelãmãɔn inu i wonãyi-ɔn.
 19 Taa peti nyá yãlaa kũpama weesiɔn ke taale wontu.
 Taa são nyá kũnyãntũnaa tão ké tam tão.
 20 Tãɔsi nyá nãɔɔ pãelũɔu tão.
 Mpi tã, mũsũɔn nyãmnaa suna icate sãkpetãɔn taa.
 21 Taa yelee na mpa pa ise pa tãki tã pá tãena lanwakãlle.
 Ama kũnyãntũnaa na wahala nyãma í san-ɔn.
 22 Hai, Iso, tãɔsi na n paasãna kutuɔɔu ŋku
 kumelãmãɔn inu i tũuki-ɔn paa kuyaku ŋku tã.
 23 Taa são nyá kolontunaa wula tão,
 na kakiisãsi nsi pa kiisiyãna-ɔn tam tã si tão.

75

Tacaa kele hvũb

1 Asafi yontu nti i yoowa si: Taa ku
 na tã we yonyoolaa nyuɔɔu tũ yontunaa taa tãɔɔlã.

2 Hai, Iso tã sama-ɔn.
 Tacaa Iso tã sama-ɔn.
 Tu yãɔɔti nyá tam na
 tã kpaalu nyá teu sãsãɔm.

3 Tacaa si: Maa su waatu nãɔɔlã,
 na má hvũna siyisuyũ.
 4 Tetu na tã taa nyãm tãna ká sele.
 Ama má sukãna-tãyi tã kila tão.
 5 Na má heeli mpa pa san pa ti tã si: I yelee mpu,
 na asayaa si: I taa hã mã ti.
 6 I taa hã mã ti,
 í taa yãɔɔti kalãmpãani tãm.
 7 Sãsãɔntũ u kãɔna ilim tãlũle yaa pã tãtũle,
 yaa wulãya tetu taa.
 8 Ama Iso nyãmna,
 í nãkaa i kpaasi lãlu na í tisi lãlu.

9 Tacaa tãka kãpu na í suna i páánã solum,
 i ká ce-wãyi ate asayaa tãna,
 na paa nyãɔ pã tãna na pá kpeɔna tãyãtu.

10 Ma kaa yelee Yakãpu Iso Tãm yãɔɔtũɔu,
 na pã yontu yoo.
 11 Maa yãki asayaa ton tãna.
 Ama tampana tãɔnlaa ton ka pikãna.

76

Isɔ wakələyi yoou ke Siyɔŋ taa

¹ Asafi yontu nti pa yookina cəmuɣo
na tá wɛ yonyoolaa nyɔɣo tɔ yontunaa taa tɔɣɔɔ.

² Isɔ hula ɪ təyi Yuta,
ɪ hæte yaa lɛyeli taa.

³ ɪ cokəle wɛ Salɛm ké,
na ɪ təcayale ke Siyɔŋ taa.

⁴ Tənaya ɪ pɛla yoou wontu:
Isu nyəmá na kpələŋ na layalɛɛ na wontu lenti.

⁵ Hai, Isɔ, sɔsɔntɔ nté yaa?
N kəla tam tɔɔ pɔɔŋ tana.

⁶ Yoolaa taa yoolaa mpe pə caama-wɛyɛ,
pa toowa tom kantəkaya nyəm,
pa ta pəsi na pá yoo na pá fiti.

⁷ Yakɔɔ Isɔ, waato wei n nyaasa-wɛ tɔ,
pə yɛyɛta pa kpaɣanəŋ na ɪ cayalaa ké.

⁸ Hai, n ké sɔsɔ ké,
n muɣi pááná na awe kpətəna-ŋ?
⁹ Hatoo isɔtaa ké n yɔyɔta nyá huɔle tɔm,
na sɔyɔntɔ kpa tetɔ na tɛ caya tɛpamm.

¹⁰ Waato inəyi n kulaa si n huɔkəna
na ní waasi ate konyɔntɔɣɔlɔaa.

¹¹ Ye nyá taa huɔwa,
yɔɔ tɔyɔ-ŋ teeli ké,
paa ɪ wɛ pááná sɔsɔna taa.

¹² ɪ su mə Isɔ Tacaɔ ke nɔɔsi na í lá-si.
Mpa pa cɔɔna Isɔ Sɔsɔ inɪ tɔ,
pá kəna-ɪ kɔcɔɔŋ.

¹³ Isɔ ləsəyi awulumpiya kalampaani ké
lɛna pé tisi-wɛ tɛfɛ.
Ate awulaa seliyina-ɪ ké.

77

Ma səlɛməyi Isɔ ləŋtaa kɔpantɔ ke laŋwakəlle kɔyɛɛŋ taa

¹ Yetutum si Asafi yontu nti tɔ wɛ
yonyoolaa nyɔɣo tɔ yontunaa taa tɔɣɔɔ.

² Maa wiina Isɔ na má heeli-ɪ ma tɔm,
maa wiina-ɪ na í ké ŋkpaŋyɔɣo na ma tɔɔ.

³ Ye ma laŋlɛ wakəlaa,
ma pɛɛkəyi Tacaɔ ké,
na má tɛkəyi-ɪ niŋ ke ahoɔ, hɛɛsɔyɔ fɛi,
ma luɣi fɛi si pá puɣusi-m.

⁴ Ye ma tɔɔsa Isɔ tɔɔ ma nəyəsəyi ké,
ye ma kpaɣa ləmayasɛɛ lɛ ma apalɔtɔ yɔɔli.

⁵ Tacaɔ, nn tisiyi si má kpəti isəle,
na pé cɔɔsəyi-m, ma nɔyɔ taa fɛi kete.

⁶ Ye ma huɔ puɔi kancaalaya nyənsi
na kɔyɛɛŋ wei ɪ tɛɛwa tɔ ɪ tɔm,

⁷ ma tɔɔsəyi ma yontunaa tɔm ke ahoɔ ké,
na ma mayasəyi hatoo ma taa
na má pɛɛkəyi ma huɔwɛɛ taa.

⁸ Tacaɔ n ká lɔ-tɔyɔ tam tɔɔ?
Nyá paa kaa wɛɛna-tɔ?

⁹ N yela-tɔyɔ kɔpantɔ lapɔ ke tam tɔɔ?
N kaa tasa-tɔyɔ natələyi heeluyɔ ke paa wulee?

¹⁰ Isɔ tá sɔɔ tá pətɔtəle tɔɔ,
pəyɛle ɪ ta mu pááná na í yeɛ ɪ suulu huɔɔyɔ.

11 Ma yəgəta ma taa si mpi pə tʉyʉ-m wahala təgəle si, Isətaa Isə Səso u tasəyi-tʉyʉ paasənav.

12 Ma təssa Tacaə təma təo. Mpi tə, ma ta səo nyá ləh̄taə kʉpantʉ səsəəntʉ təo.

13 Maa yəgəti nyá kʉlapʉtʉ təna təm, na má kʉesi nyá təma səsəəna təm.

14 Hai, Isə nyá mpaav wɛɛ ké tənəh̄h̄. Tʉyʉ kʉlalaav ŋku kʉ haŋna-ŋ səsəəntʉ?

15 Nyagale Isə wei i laki piti təma tə, n hola nyá tʉŋ kʉ yəlaa taa.

16 Nyá tʉŋ kʉ n yəpəna nyá yəlaa Yakəpʉ na Yosɛɛfʉ pa lʉlʉyʉ nyáma.

17 Hai, Isə, lum na-ŋ na səyəntʉ kpa-wi, na pá sele na pá kʉɛŋna hatoo pə tapʉyʉ tɛɛ.

18 Ntəna tɛv kʉɛ isʉ ləŋ lum na kʉ holiyi. N təkʉ nyá nyəmə kʉ paa timpʉ.

19 Tɛv nyəgəsʉyʉ nyaləmɛle naaki antulinya kʉ hola anɪ a taa, na səyəntʉ pʉ tɛtʉ na tɛ seliyi.

20 Tenku lum hɛkʉ taa ké n hɛɛ nyá təyi mpaav, nəgəlv u nyəŋ kʉ lonte.

21 Moisi na Aləŋ kʉ n kpaawa isʉ tiikilaa na pá paasəyənə nyá yəlaa.

78

Iseyeli nyáma təm fɛi səov

1 Asaf, yontu nti pa yookaya na tɛ wɛ yonyoolaa nyʉyʉ tʉ yontunaa taa təgəlo.

Ma yəlaa í nu ma kʉsɛyəsətv, í tʉ ŋkpaŋh̄ na í nu ma kʉyəgətv.

2 Isə ké maa sɛɛ-mɛ, na má kʉesəna-mɛyɛ ləŋ taa təm.

3 Nti tá caanaa kʉesa-tʉ na tɛ nu na tɛ nyi-ti tə.

4 Pə fɛi si tɛ ŋmɛsi-təyi tá piya. Tu kʉesi tá piya piya kʉ Tacaə samtv təm. Na i toma na piti təma wɛna i lapa tə pə təm.

5 Isə tʉwa kʉtʉtʉtʉ na í sʉ kiiu kʉ i yəlaa kʉ Iseyeli taa.

Na kiih̄ unɪ í hʉlɪ tá cəsənaa si pɛle pá sɛyɛsi-təyi pa piya.

6 Ilena pɛle pa piya nyi-ti, na səlɛ si təwa ɪɛ si sɛyɛsi-təyi si piya.

7 Ilena pá tʉ Isə ké naani pa taa səo i təma təo, na pá təkʉ i kʉsəsʉtv.

8 Iɛ pa kaa təŋ pa caanaa ikpate. Pɛle paa ké kaanʉtʉnaa na təo kullaa piitim ké.

Pa fɛi naani, páco paa tənəyi Isə ké tɛu kʉ pa ləmɔgəsɛɛ taa.

9 Ifalayim lʉlʉyʉ nyáma mpa pa ké tətʉlaa tə, pa sewa yooʉ kʉ kʉ wule.

10 Pa tá təkʉ pá na Isə pa nəgə pɛɛlʉyʉ. Pa kisa i kiih̄ taa təntɛ.

11 Pa səowa Isə kookalənaa na i təma səsəəna wɛna i ka yɛlaa na pá ná tə.

12 Isə ka lapa kəkəlo nyəmnaa kʉ Icipiti həgəlvʉyʉ ŋku pa yaa si Sowah̄ tʉ kʉ taa ké pa cəsənaa isɛntaa ké.

13 Isə faya lum na pá yɛle-wɛyɛ mpaav na pá tɛɛ

na í kaa-wəyɪ huɣule isu kolunja.

14 Isəŋmuntɔvɔ hɔlayana-weyɛ mpaav kɛ ilim taa,
ɔlɛna kv mɔvɪ kəkək kɛ pa ahoov nna.

15 Isə faya kɔkɔpamvɔvɔ kɛ wɔlaya tɛtv taa
na í yelev na pá nyəv tɛtv tɛɛ lɔm.

16 Isə lapa na lum seelaa luna kɔkɔpamvɔvɔ taa
na pə kpe isu pusi.

17 Ama tá caanaa tɔŋa isətaa Isə səsə kɛ pəntənav
na pá kuləyɪ Isə tɔv kɛ wɔlaya tɛtv taa tɛna.

18 Tá caanaa mayasa Isə kɛ pa taa sɪ pa naa ɪ waali,
kɛ timpɪ pa səlɛma-ɪ tɔɣɔnaya isu pa səlɛlaa tɔ.

19 Haləna pá tvɔ Isə sɪ: Nn pəsəyɪ na ń cali-tvɔv
tɔɣɔnaya kɛ wɔlaya tɛtv taa.

20 Tampana n mapa kɔkɔpamvɔvɔ na lɔm kpe,
na pə hɛɛ ləvɔŋ yaa.

Iɛ n pəsəyɪ na ń ha nyá yəlaa kɛ tɔɣɔnaya na nantv na?

21 Mɔvɔvɔ Tacaa n nuwa na pááná kra-ŋ
na nyá taa haŋna Isɛyɛli nyáma isu kəkək,

22 kɛ timpɪ pa ta tɛ-ŋ na pa taa tɔ.

Pa ta la naani kɛ nyá waasvɔvɔ tɔm.

23 Mɔvɔvɔ n yəɣətana isəŋmuntv
na ń tvli isətənvɔvɔ taa nənəvsi.

24 Na ń yelev na Manna*fa* hoti pa tɔv isu tɛv sɪ pa tɔvɔ.
Isətaa tɔɣɔnaya kɛ n ha nyá yəlaa kɛ mpv. ^a

25 Isətaa tillaa tɔɣɔnaya kɛ n ha-we,
na pá tɔvɔ na pá haya.

26 Mɔvɔvɔ Isə n yelev na ilim tɛlvle heelim má,
na ń kəna ilim mpətəŋ tɔv nyəm na nyá tɔŋ.

27 Na ń lá na nantv tii pa tɔv isu mɔsvɔvɔ.
Sumasi tuutuuma kɛ n kəna-we

isu tɛŋkuna nəsɪ kanyəŋa.

28 N lapaya na sɪ hoti tá caanaa təsikile
na sɪ cəvna pa tɛcayale.

29 Tacaa ha-weyɛ mpi pa nyulaya tɔ.

Iɛna pá tɔvɔ na pá haya katatəlaya.

30 Tá caanaa tɔɣɔnaya ka we pa nəsɪ taa kɛ,
pa lulun ja tv sətə,

31 ńpɔvɔvɔ Isə táa huuna-we na í kv
Isɛyɛli ifepiya taa ifepiya.

32 Paa na mpv tɔ, pa ta tvna nyá kəkəkəv nyəmnaa
na pá tɔŋa isayətɔnaa kɛ lapv.

33 Mɔvɔvɔ n kpiisa-we na heelim,
na ń tisi wahala kɛ pa tɔv kɛ kpakpaa,
na ń sɪ pa weesɪŋ tənaya.

34 Waatv wei səm kəŋ tá caanaa ɔlɛna pá keesəna Isə nyá tɔv
na pá pɛɛkəyɪ sɪ ń kenti pa tɔv.

35 Na pá təvsi sɪ n kɛ pa kɔkɔpamvɔvɔ.
Isətaa Isə səsə kɛ pa waasvɔvɔ.

36 Ama pa ntompee kɛ pa puyusayana-ŋ
na pá looliyɪ-ŋ na pa nsəma.

37 Pa taa tɛŋ-ŋ na pa taa kɛ teu,
pəyele pa ta təkɪ nyá na-we mə nəvɔ pɛɛlvɔvɔ.

38 Paa na mpv, nyá suulu tɔv,
n wiiki isayalataa pətətəɛɛ,

nn wakəɔyɪ-we.

N kpa nyá təyɪ tam kɛ,

nn haaki nyá təyɪ nyá pááná tɛna taa.

39 Na ń təvsi sɪ ta caanaa kɛ yəlaa kɛ yem kɛ.

^a 78:24 **Manna:** Tɔɣɔnaya ŋka Isə hawa Isɛyɛli nyáma kɛ wɔlaya tɛtv taa tɔ. Saa unayɪ pa luwa Icipiti yomle taa na pa puki Kanaŋ nyəntv taa.

Pa ké heelim mpi pə tɛeki pə kaa məli təyɔ.

- 40 Tá caanaa kula nyá tɔɔ ké wɔlaya tetu taa
na pá kpaasəyi nyá pááná tɔ pə fɛi kalɔyɔ.
41 Pa ta heesi Iso nyaga mayasuyɔ si pa naaki nyá waali,
na pá kpaasəyi lseyeli Iso Nanɲi tɔ nyá nyá pááná.
42 Pa ta tɔɔsi Iso nyá nyá ton tɔɔ
na isəna n ka yapa-weye kolontu niɲi taa tɔ.
43 Ta caanaa sɔɔ piti təma wena n ka lapa Icipiti tetu taa
na kəkɔlɔ nyəmnaa mpa n lapa Sowari hɔyɔlɔyɔ taa tɔ.
44 N pəsa Icipiti nyəma pusi lom ke caləm
na pá wu si lom ke nyɔɔ.
45 Na ń kəna-weye kacəsi sɔtu nyənsi
na sí nyɔɔ pa caləm.
Na salɛɛ, na alɛ a wakəli-we.
46 Na ń tɔ pa tawa na pa hatəmɔtɔ ke kutolon.
47 Na ń yele na tɛv isayav na tɔmpɛɛ
wakəli pa lɛsɛɲ tɔɲ na tɔɲ kololon lɛlɛɲ.
48 Na tɛv tɔmpɛɛ kɔ pa tɔla
na kɔ nasɪ pa kaləkəɲ.
49 Mpuɲ Iso nyá n mu Icipiti nyəma na pááná sɔsəɔna
na nyá taa huuna-we na pa laɲa wakəli,
na ń tilina-weye isɔtaa tillaa wakəllaa kpekəle.
50 N haɲa-we na nyá pááná ke mpuɲɔ,
pə taya səm tike ke n tɔ-we.
Ama n sɔsa-weye wahala taa na pa isɛ.
51 Na ń kɔ Icipiti nyəma
apalɔpiya kancaalaya nyənsi təna.
Kam lolɔyɔ nyəma iwule
kancaalaya nyəntɛ səpəna mpu.
52 Mpuɲ n tiika nyá yəlaa na ń tɛɛna-we isɪ
pa ləsuɲ heɛɲ ke kaləkɔ taa tɔ,
na ń tiiki-weye wɔlaya tetu taa isɪ tɔla.
53 N pona-weye na naani, sɔyɔntɔ fɛi-we,
na tɛɲku li pa kolontunaa.
54 Pə waali ké n pona-weye nyá tetu nanɲi nyəntɔ taa
ké puɲɔ ɲku n mɔwa tɔ kɔ tɔɔ.
55 Na n tɔyɔnɪ Kanaari piitimnaa na n tala
yəlaa ke pa tetu na ń su lseyeli
kpeka yəlaa ke pa tɛsi taa.
56 Paa na mpu tɔ pá mayasa isɔtaa Iso Sɔsɔ nyá
na pá kɔli nyá tɔɔ,
pa ta tɔki nyá kɔsəsutɔ.
57 Pa hatələna Tacaa nyá na
pá pəsi tetelataa isɪ pa caanaa.
Pa yɔəlɔyɪ apalɔtɔ ké isɪ
tɔɔ ɲku kɔ hika fitaa tɔ.
58 Tá caanaa kɔsa Iso nyá nyá pááná na pa tɛfɛɛnlenaa
na pá kɔsi nyá isɛsɛɛmle na pa tɔɲ.
59 Iso n nu mpu lɛna pə kɔsi nyá pááná
na ń kpiisi lseyeli nyəma na ton.
60 Na ń lɔ nyá tɔyaga ɲka ka taa
n ka we nyá yəlaa hɛkɔ ke Silo tɔ.
61 Na ń yele na kolontunaa lɛeki nyá atakaa
wei i hɔlɔyɪ nyá ton na nyá teeli tɔ.
62 Lɛna ń mu pááná na nyá yəlaa,
na ń yele na pá kɔ-we.
63 Yooɔ kɔwa ta caanaa ifepiya,
pa pɛlɛaa ta hiki mpa paa saa tɔ.
64 Pa kɔwa pa kətəlaa ke yooɔ taa,
pa leelaa ta wii-we.

⁶⁵ Μῦϋου Τααα η κολαα ισυ τομτοου,
 γαα σὺλυμ κεκὺου γοολαα τaa γοου ισηνῶο τῶ.

⁶⁶ Να η κὺ νῦά κολοντunaa ηα πᾶ τῶηα σεωα,
 ηα η ἡ-ωεγε φεελε κε τaa τῶο.

⁶⁷ Παα ηα μῖου η λῶωα Ὑοσεεφὺ τῶγᾶγᾶ,
 η τa λᾶσι Ἰφᾶlayim κῖεκαλε νῦᾶμα μῖε.

⁶⁸ Αμα Ὑῦτα κῖεκαλε ηα Σιγῶη
 ϋου κε η σῶλαα ηα η λᾶσι.

⁶⁹ Να η ημα νῦά τᾶσεελε ηα τῆ κὺλι σῶσᾶμ
 ηα τῆ ωεε τῶη ισυ τετὺ ητι η συ τaa τῶο τῶ.

⁷⁰ Να η λᾶσι νῦά τᾶμλε τῶ Ταφιτι.
 Ντιγἰλε τaa κῆ η πολaa ηα η κῖαγᾶ-ι.

⁷¹ Καλᾶκὺ ωααλι κῆ η κῖαγᾶ-ι.
 Σι ἰ πᾶσι ἰ γᾶλαα Ἰσεγἰλι νῦᾶμα
 μῖα η σῶλα τευ τῶ πα τἰικυλου.

⁷² Ταφιτι ηά τἰικα-ωεγε
 ηα lotu κὺλυμτῶ ηα λᾶμαγᾶσεε.

79

Taαα, τῶ hotaa κῆ, κῶο τᾶ ωαασὺου

¹ Ασαφι yontu ητι τῶ ωε γονγoolaa
 νγὺου τῶ yontunaa τaa τῶγῶο.

Ηαι, Ἰσῶ, κῖα νῦᾶμα wata νῦά τε,
 ηα πᾶ wakᾶlayi νῦά τᾶσεελε ηαηη νγᾶητε.

Πα πᾶσα Ὑοσαλεμ κε ηααale κᾶημααγᾶ.

² Πα κὺ νῦά τᾶμλε νῦᾶμα ηα πᾶ πῆτι
 κῖελιη ηα ταale wonту.

³ Να νῦά γᾶλαα κῖαπama calᾶm κῖε ηα πᾶ εῶηηα Ὑοσαλεμ ιαate,
 ηῶγῶο τa κῶο σι ἰ πἰ-ωε.

⁴ Τῶ πᾶσα μῖυσι πὺλυου τᾶ εῶο νῦᾶμα κῆ,
 ηα μῖα πα εῶηηα-τῶ τῶ πα wonηἰγἰ-τῶ
 ηα πᾶ तुliyi-τῶου ηtompee.

⁵ Ηαι, Τααα, πᾶlee κῆ νῦά τᾶά κᾶ ηεεσι-τῶου κῖαηαυ
 ηα νῦά πᾶᾶηά yele-τῶου ηγᾶγᾶυ ισυ κῶκῶ?

⁶ Πἰῦἰmnaa ηα kawulasἰ ησι σι τa ηγἰ-η
 ηα συ σεεκι-η τῶ, ησῶγἰ πἰ ωεε σι η ἡμῶηα πᾶᾶηά.

⁷ Μῖπἰ τῶ, πα κῦυ Ἰσεγἰλι νῦᾶμα wonту,
 ηα πᾶ wakᾶli πα τᾶαγᾶle.

⁸ Ταα τᾶοσι τᾶ ἰσαγᾶτῶ κῖαῖητῶ τῶο.
 Αμα νγᾶηἰ τᾶ πᾶτᾶτᾶle ηα η κῶο τᾶ κἰη κε λῶη.

Μῖπἰ τῶ, τῶ ωε wahala τaa κῆ.

⁹ Ηαι, ωαασἰ-τῶ, τᾶ νγὺου Ὑᾶτῶ Ἰσῶ,
 ηα πᾶ τῶ νῦά ηᾶτε κε τεeli.

Ὑα-τῶ ηα η κῖαἰσι τᾶ ἰσαγᾶτῶ κε νῦά ηᾶτε τῶο.

¹⁰ Πεπε τῶο κῆ πἰῦἰmnaa κᾶ πᾶσῶγἰ σἰ:

Λεγε πα Ἰσῶ ηηἰ ἰ mᾶλᾶηα?

Πᾶ ωεε κῆ σἰ η λῆετἰ-ωεγε
 νῦά τᾶμλε νῦᾶμα sᾶm κε τᾶ ἰσηηηα ηα πᾶ ηά.

¹¹ Κε ηκῖαηη ηα η ηηυ salᾶkatῶηaa wula,
 ηα η ῦᾶ μῖα πα κῖου πᾶle πα τῶωα τῶ ηα νῦά τῶη σῶσῶηη.

¹² Τααα, φῆli τᾶ εῶο νῦᾶμα κε κῖουτῶ ηκῦ
 πα τῶ-η τῶγῶ τᾶm ηαatosomπῶγῶlaya.

¹³ Αμα τᾶ κῆ νῦά γᾶλαα κῆ.

Ταγᾶle κᾶλᾶκὺ ηα ηγᾶγᾶle τἰικυλου.

Τἰ σεεκι-η τaa τῶο κῆ ηα τῆ σαηἰ-η.

80

Ἰσεγἰλι τἰικυλου νῦά, ηυ

¹ Asafi yontu kotɔɔsɔtɔ nti pa yookina saŋku
na tá wɛ yonyoolaa nyɔyɔ tɔ yontunaa taa tɔyɔlɔ.

² Hai, Iseyeli nyáma tiikilu, ke ŋkpaŋɛ.
Nyá tiikiɣina nyá yɔlaa isɔ kalɔkɔ.
Isɔtaa taŋlaa tɔɔ ké nyá tɔcaɣale wɛɛ, huli nyá ti.

³ Huli nyá tɔŋ na ní kɔɔ ní waasi-tɔyɔ
Ifalayim na Pɛncamɛɛ na Manasee pa isɛntaa.

⁴ Hai, Isɔ kɔsi-tɔ na ní keɛsi nyá isɛ
na tá tɔɔ na pé ya-tɔ.

⁵ Hai, Iseyeli Isɔ Tɔcaa,
pálee ké nyá tía ká yelee kpanav ke nyá yɔlaa sɔlɔmɔŋ?

⁶ Nɔɔsɛɛ ke n calɔyi nyá yɔlaa
na isɔlɔm kɔyɔ-wɛɣɛ sɔlɔm nyɔm
na pé telɔsɔyi mpɔle.

⁷ Nyɔlaa na tá pɔsi mpi pɔ yooɔiyi
tá na tá cɔlɔ nyáma tɔ.

Na tá kolontunaa náa wɔŋiyi-tɔ.

⁸ Isɔtaa na atɛ pɔ tɔ Isɔ kɔsi-tɔ.
Keɛsi nyá isɛ na tá tɔɔ na pé ya-tɔ.

⁹ N kɔpɛsa lɛsɛŋ tɔyɔ ke Icipiti
na ní tɔyɔni yɔlaa na ní sɔ-kɔ.

¹⁰ Na ní tayanɔ-kɔ na kɔ tɛɛ
na kɔ sú tetɔ.

¹¹ Kɔ waasa pɔɔŋ ke kɔ isɔtom,
na kɔ pilinasi wɛ isɔ Isɔ tɔŋ sɔsɔɔŋ.

¹² Ilena kɔ pilinasi heli na sí polo tenku
na kɔ akpaa ke pɔyɔ sɔsɔyɔ.

¹³ Pepe tɔɔ ké n pɛla kalaanaa si
mpatɔntaa í wakɔli-kɔ?

¹⁴ Hɔtɔyɔ taa teelee ka tɔyɔ-kɔ,
na taale wontu náa pɔsi-koyɔ tɔ tɔyɔnaya.

¹⁵ Atɛ na isɔtaa pɔ tɔ Isɔ kɔɔ.
Kɔsi nyá isɛ ke isɔtaa tana na ní nyɔni.

Paasana lɛsɛŋ tɔyɔ kɔnɛ.

¹⁶ Kenti mpi nyá niŋ sɔwa tɔ
na apalɔpɔyaya ŋka n lɛsa nyá ti tɔ.

¹⁷ Mpa pa seta-kɔ na pa wɔ-kɔ tɔ,
nyaaɔi-wɛ na pá saali yem.

¹⁸ Tɔni nyá ŋkpalɔŋa ke yɔlɔ pɔyaya ŋka n lɛsaa
na ká wɛ nyá ntɔyɔŋ tɔ tɔ ka tɔɔ.

¹⁹ Iɛ tɔ kaa tasa-ŋ hatɔlɔnav.

Yelee na tá wɛɛna weesuɣu na tá yaaki nyá hɔtɛ.

²⁰ Hai, Tɔcaa, atɛ na isɔtaa pɔ tɔ,
keɛsi nyá isɛ na tá tɔɔ na pé ya-tɔ.

81

Ye ma yɔlaa ka nuna-m

¹ Asafi yontu nti pa yookina saŋku na tá wɛ
yonyoolaa nyɔyɔ tɔ yontunaa taa tɔyɔlɔ.

² I yoo tá kentilu Isɔ ké yontu na laŋhɔlɔmlɛ.
I wiliti Yakɔpɔ Isɔ ké laŋhɔlɔmlɛ kawilitaya.

³ I yoo-i yontu na akilimanaa
na cɔmɔŋ na saŋkɔnaa.

⁴ I huli tutuuy ke isɔtɔ kɔfalɔ acima koyakɔ wule,
na i hɔlɔmɔŋ acima nyɔŋku wule.

⁵ Mpi tɔ, pɔ ké Iseyeli nyáma ke kiiu ké.

Mpi Yakobu Iso suwa tɔyɔle.

⁶ Nti ɪ tɔ Yosɛɛfu lɔlɔyɔ nyɔma ke
waatu wei ɪ tii Icipiti nyɔma tɔ tɔyɔle.

Ma nuwa nɔyɔ ŋka ma ta nyi tɔ si:

⁷ Ma tisa sɔyɔla yun nyɔna ke nyɔ nyɔyɔ taa na mɔ si,
na nyɔ nin yele tɔku yun nyɔŋku.

⁸ Lanwakalle mayana-ŋ na ŋi mɔ kapuka na mɔ ya-ŋ,
na mɔ cɔ-ŋ tɔv hɔla taa.

Na ma mayasi-ŋ si ma naa nyɔ waalɔyɔ Melipa lɔm cɔlɔ.

⁹ Ma yɔlaa ɪ nu ma kɔkpaalɔv.

Ye lɛyɛli yɔlaa ka nukayana-m,

¹⁰ tɔyɔ kɔlalaav taa wɛɛ mɔ tɛ.

Pɔyɛle ɪ taa lun tɔyɔ nakulɔ.

¹¹ Mayale Taca mɔ Iso wei ɪ lɔsa-mɛyɛ

Icipiti tɛtɔ taa tɔ.

ɪ ha mɔ nɔɔsi na mɔ suuli-si.

¹² Ama ma yɔlaa mɛ ɪ ta nu ma nɔyɔ.

lɛyɛli nyɔma ta nuɔna-m.

¹³ Uɛna mɔ mɔ yɛle-mɛyɛ mɔ lanɔkɔpɔsɔŋ un ɪ taa.

Na ɪ tɔŋ mɔ mayamaɔ mɔ layatɔ.

¹⁴ Hai, ye ma yɔlaa lɛyɛli nyɔma ka nukayana-m
na pɔ tɔŋ ma mpaav taa.

¹⁵ Maa tisa pa kolontunaa tɛfɛ ke nɔɔnɔɔ
na mɔ kulɔ pa tɔɔ.

¹⁶ Uɛ Taca mɔ, ma kolontunaa kɔ yɛle pa ti hɔm
na lɛyɛli nyɔma mɛ mu cayaɔna mɔ tɔyɔ tam tɔɔ.

¹⁷ Waatu unɔyɔ maa calɔyɔ-mɛyɛ tɔyɔnɔyɔ kɔpɔŋka
na mɔ cɛle-mɛyɛ kɔkpaɔmɔyɔ taa tun na ɪ haɔa.

82

Iso haana yɔlaa tɔnaya tampana tɔŋyɔv

¹ Asafi yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa
nyɔyɔ tɔ yontunaa taa tɔyɔlɔ.

Iso sɔŋa ɪ kotuyɔ taa kɛ isɔtaɔ nyɔma heku
na ɪ hulɔyɔ tampana tɔŋyɔv.

² Pɔlee kɛ ɪ kɔ yɛle yɔlaa faɔasɔyɔ ke huɔle taa,
na tasakɔle nyɔma ke tampana hav?

³ ɪ tɔŋ tampana ke ɪ cam na sulav pa tɔm taa.

Na ɪ ha kɔnyɔntɔyɔlɔ na kɔnyɔntɔ ke pa tampana.

⁴ ɪ waasi ɪ cam na kɔnyɔntɔyɔlɔ,
ɪ fiti-wɛyɛ asayaa sɔkpaŋ taa.

⁵ Ama ɪ ta nyi pulɔ,
pɔyɛle ɪ cɛkɔyɔna pulɔ,

sɔkpaŋyɔ taa kɛ ɪ tɔŋ.

Uɛna tɛtɔ kila tɔna seliyɔ.

⁶ Maa tɔmaya si ɪ kɛ Iso Sɔsɔ lɔlɔyɔ nyɔma.

Hali ɪ tu kɛ isɔnaa.

⁷ Paa na mpɔ tɔ,

ɪ kɔ si kɛ ɪ su yɔlaa,

na ɪ hoti ɪ su paa awulumpu wei.

⁸ Hai, Iso kulɔ na ŋi huɔna antulinya.

Mpi tɔ, n kɛ piitimnaa tɔna tɔ kɛ.

83

Iso yɔlaa mpa piitimnaa lɛlaa tɔyɔ kɔnyɔŋ tɔ pa sɔlɔmɔyɔv

¹ Asafi yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa

nyuyv tu yontunaa taa tɔɔɔ.

² Hai, Iso, taa sú, taa heesi.
Pəyele taa caya yem.

³ Nyá kolontunaa ta caya tɔpamm,
mpa paa caaki-ŋ tɔ pa kusa nyɔɔŋ.

⁴ Pa caku nyá yalaa acaya na acilayato,
pa kotiŋi na pá yɔɔɔtəyi mpa pa tɔɔ n kenta tɔ pa tɔm.

⁵ Na pá yaaki tɔma si pá kpiisi
Iseyeli nyáma ke piitimnaa heku,
na nɔɔɔɔ ɪ taa tasa pa hətə ke tɔɔsuyv.

⁶ Nya kolontunaa kɔnta kɔlɔm na
pá pɛli nyá tɔɔ kɛ nɔɔɔ.

⁷ Mɔpɛyele Itɔm nyáma na Isəmayeli nyáma
na Mowavv nyáma, na Akaa na Kɛpaali pə nyáma.

⁸ Na Amoni nyáma na Amaleke nyáma
na Filiisi nyáma na pá sɔɔsəna Tiii nyáma tɔtɔ.

⁹ Asilii nyáma mayamaya ná sɔɔsa pa tɔɔ
na pa kuli Lɔɔti lɔlɔyv nyáma tɔɔ.

¹⁰ Hai, Iso lana-we isu n ka lapv Matiyavv nyáma
na Sisela na Yavɛv ke Kisɔv lɔɔv nɔɔɔ tɔ.

¹¹ Pa kv-weye Haloti na pə la tɛtɔ ke mɔsɔŋ.

¹² La pa awulumpiya isu Olɛv na Sɛv,
na ń lá pa awulaa tɔna isu Sepa na Saləmunaa.

¹³ Mpi tɔ, pɛle paa yɔɔɔtəyana si
pa lɛkəyi Iso tɛcayalɛna.

¹⁴ Ma Iso, la-we isu kacuculaya
yaa nyutv nti heelim kɔkəyi tɔ.

¹⁵ Yaa isu kɔkɔ mɔkɔyv hɔtɔyv tɔ
yaa ka mɔkɔyv puyv nyutv tɔ.

¹⁶ Yele nyá tɔv heelim tɔɔvni-we
na nyá kacuculaya anaam lá na pá sele.

¹⁷ Taca yele na fɛle kpa-we,
na pá pɛki nyá hətə.

¹⁸ Pá liyiti-we na pá tɔ-weye sɔɔvntv taa kɛ tam tɔɔ.
Pá tɔ-weye fɛle na pá lé.

¹⁹ Ilɛna pa cəkəna si nyá tike ke pa yaa si Taca.
Nyayale isɔtaa Iso sɔsɔ ke tɛtɔ tɔna taa.

84

Mpa pa puki Yosalem ke isɔsɛv tɔ pa yontu

¹ Kolee nyáma kɔkəle yontu nti pa yookina Katv tɔ cəmvuyv
na tɛ we yonyoolaa nyuyv tu yontunaa taa tɔɔɔ.

² Hai, Taca, pə tɔna pə tɔ,
nyá tɛcayale tewaya hali.

³ Pvi laki-m lɔv si má svv Taca tɔyaya taya tɔɔ
na má sá Iso weesyv tɔ na lanholɔmlɛ kawilitasi.

⁴ Sumpwɔw wɛna ɪ tɛcayale,
na kɛvkehilaya ke tante nte

tɔ taa ka tɔyi ka piivv tɔɔ
nyá kɔtasi tɔlate kiŋ.

Hai, ma wulav na ma Iso.

Taca, pə tɔna pə tɔ.

⁵ Lelɛv nulaa ntɛ mpa pa we nyá tɔyaya taa tɔ,
paa savv-ŋ tam tɔɔ kɛ.

⁶ Mpa pa tekivi-ŋ tɔɔɔle lanholɔmlɛ nyáma,
nyá hasəvna pa nɔɔhɛ tɛ.

⁷ Waatv wei paa tɛsəyi Paka*fa* tɛtɛkəle tɔ,
Iso ká pəsi-tɛye hila nyəntɛ,

na salan tev kooli-teye kopantu. ^a

⁸ Pa ton sɔsɔyɪ pa tante taa ké,
na pá kɔtɔyɛna timpɪ paa sɛŋ Iso
isɛntaa ké Siyɔŋ tɔ.

⁹ Hai, Taa, aɛ na isɔtaa pɔ tu nu ma kɔsɛlɛmɔtu.
Yakɔpɔ Iso ke ŋkɔɔŋyɔ.

¹⁰ Hai, Iso, nyagale tá kɔpante,
nyɛni wei n lɛsaa tɔ ɪ isɛntaa.

¹¹ Kuyako kolɔmɔyɔ ɔayɔ ke nyá tɔyaya taa
lapa sana na kuyɛɛŋ iyaya (1000) ɔayɔ ke kɔpɪ taa.
Ma sɔɔlaa sɪ má sɛŋ ma Iso tɔyaya nɔnɔyɔ
na mpi maa ɔaya isayatu nyɛŋka taa tɔ.

¹² Taa nyá hɛla nté ilim na kɔpante.
Nyá haana pɛɛɛɛ na teeli.
Nn pɛŋ kopantu natɛɔyɪ mpa
pa ton siyɪsuyɔ taa tɔ.

¹³ Aɛ na isɔtaa pɔ tu Taa,
wei ɪ tekɪyɪ-ŋ tɔyɔɛ lanholɔmlɛ tu.

85

Taa yɔyɔtɔyɪ hɛsɔyɔ tɔm

¹ Kolee nyɔma kɔkɛle yontu nti tɔ we
yonyoolaa nyɔyɔ tu yontunaa taa tɔyɔɔ.

² Hai, Iso, n hɔla nyá tetu ke pɛɛɛɛ ké,
na n mɛŋna Yakɔpɔ nyɔma mpa kolontunaa ka kuuwa tɔ.

³ N kpiisa nyá yɛlaa isayatu
na n tayanɪ pa tɔwakɛllɛna.

⁴ N kɔ nyá pááná sɔsɔna tɛna
na n hɛɛsɪ-yɛyɛ tá tɔɔ.

⁵ Hai, tá waasɔɔ Iso mɛŋna-tu isu tu wɛv tɔ,
na n kɔ nyá pááná ke tá tɔɔ.

⁶ Nyá taa ká kɔpaa-tuyɔ tam tɔɔ
na n tɔki-tu na nyá taa na pɔ polo
lɔlɔŋ loosi loosi na?

⁷ N kaa ha-tuyɔ weesuyɔ
na tɔ yɔɔlɛna-ŋ?

⁸ Taa yele na tá ná nyá kopantu
na n yá tá nyɔyɔ.

⁹ Iso Taa kuyɔyɔtɔtu ke ma nukɪ.
Mpi tɔ, hɛsɔyɔ tɔm ke n yɔyɔtɔyɛna nyá yɛlaa
na mpa pa nukɛna-ŋ tɔ sɪ pa taa mɛli kɔmɛɛntɔ taa.

¹⁰ Nyá nyɔyɔ yapɔ kɔtɔna mpa pa nyɛŋna-ŋ tɔyɔ
ɪɛna pɔ kɔna nyá teeli ke tá tetu taa.

¹¹ Kopantu na tampana tɛŋyɔ pɔ sulaa,
na hɛsɔyɔ na siyɪsuyɔ pɔ wayali tɛma.

¹² Tampana tɛŋyɔ lukɛna tetu tɛɛ ké,
ɪɛna siyɪsuyɔ náá luna isɔtaa.

¹³ Taa maɔamaɔa ká kɔna kopantu
na tá tetu náá lɔlɪ tɔ kolɔlɔm.

¹⁴ Tampana tɛŋyɔ we nyá nɔyɔ tɔɔ ké
na á hɛɛki-ŋ ɪkɔpate ke mpaav taa.

86

Ma yaaki-ŋ ma lanwakɛlle taa

^a **84:7 Paka:** Wula ke pa yaa mpɔ na pa te taa.

¹ Sələmuyv ηku kv we Tafiiti yontu takəlaya taa tə.

Hai, Tacaa ke ηkraηuyv na ma tə na η cə-m.
Mpi tə, ma ké konyəntv ké na wahala tv.

² Ma ké kupaη ké, kenti ma tə.
Ma Iso, ma ké nyá təmle tv ké,
ma peta-η ma ti, waasi-m.

³ Tacaa nyəni ma pətətəle.
Nyaya ma wiikina paa ifemle nte.

⁴ Nyá tə ké ma keesənaa.
Ue heesi nyá təmle tv ma, ma laηle.

⁵ Tacaa, n ké kupaη ké,
na η hvləyi suulu.
Nyá kupantv təwa mpa pa yaaki-η tv pa tə.

⁶ Tacaa ke ηkraηuyv na ma kvsələmvtv
nu ma wiinau.

⁷ Ma yaaki-η ma laηwakəlle kuyeeη taa ké.
Mpi tə, n nukv ma nəy.

⁸ Hai, Tacaa, lkənte natəli tə ta nəyəsəna-η,
pəyele nəyəlv u pəsəyi na í la nyá təmle natəli.

⁹ Piitinnaa mpa pa təna n ηmawa tə,
paa kə na pá hənti-η ate,
na pá tv nyá hətə ke teeli.

¹⁰ N ké səsə ké, na n lakv kəkəlv nyəm,
nyá tike nté tampana Iso.

¹¹ Hai, Tacaa hvl-m nyá mpaη,
maa tv nyá tampana taa.

Tv ma taa na má weəna nyá səyəntv.
¹² Tacaa, ma Iso maa sa-η na lotv kolumtv,
na má tvy nyá hətə ke teeli ke tam tə.

¹³ Nyá kupantv təwa ma tə ké,
na η yakv ma ləsaη ke atətəle lumaη taa.

¹⁴ Hai, Iso, kalampaanv nyéma kəla ma tə,
mvsəntunaa kpekəle caaki ma weesuyv ləsyv.

¹⁵ Ama Tacaa, nyá ké suulu tv ké,
na η weəna pətətəle.

Nn mvyv pááná ke ləη,
nyá kupantv təwa,
na n lakv isəna n suwa tə.

¹⁶ Nyəni ma pətətəle na η keesəna ma tə,
ha nyá təmle tv maηa tvη.
Ma ké nyá nyəη ké waasi-m.

¹⁷ La-m mpi pə hvləyi nyá kupantv tə,
ma kolontunaa í ná na pə tv-weye feele.
Mpi tə, nyá waasəyəna-m na η heesəyi ma laηle.

87

Yəlaa təna icate mayamaya kele Siyəη

¹ Kolee nyéma kpekəle yontu nti tə we
yonyoolaa nyv tv yontunaa taa təyəlv.

Tacaa nyá suna Siyəη icate ke puvη naηη nyəη tə.

² Nteye n kəla səlvv ke
Yakəpv nyéma acaləe təna taa.

³ Teeli təm ke pa yəyətəyi
Iso icate nyá, nyá tə.

⁴ Mpa pa nyəma-m tv pa isentaa ké
ma yaaki Icipiti na Papiloni na

Filiisi na Tiii na Itiyopii pə nyáma.
 Tetwnaa mpe pa taa ké pə lula-we.
 5 Ama ye Siyən ɪcate ɪle tə taa ké
 pə lula yəlaa təna.
 Isətaa Isə Səso yəɔtəna-ti.

6 Tacaa kaləɣi yəlaa na ɪ ŋmaaki si:
 Siyən kéle paa wei ɪ ɪcate mayamaɣa.

7 Hai, Isə ɪcate nyá, yonyoolaa na paalaa
 pa krentəna na pa yəɔtəɣi nyá teu təm.

88

Wei səm kpeɣetənaa tə ɪ sələmɣu

1 Kolee nyáma kpekəle yontu nti tə we
 yonyoolaa nyɔɣu tɔ yontunaa taa,
 na tə ké laŋwakəlle nyəntu nti
 Isəlahi tɔ Hemaŋ yooowa təɣələ.

2 Tacaa Isə, ma nyɔɣu yátu,
 ilim na ahoɔ ke ma wiikina-ŋ.

3 Mu ma kəsələmɔtə ke nyá kɔpantə təɔ.
 Ke ŋkraŋɣu na ń nu ma wiinau.

4 Mpi tə, wahala nu-m ké,
 na má kpeɣetəna səm tətəɣetɣe.

5 Ma we mpa pa tiiki pəlaau taa tə pa looŋa taa ké.
 Ma we ɪsu yulə wei ɪ feina toŋ tə.

6 Sətaa heko ke ma həntaa
 na má nəɣəsəna ɪsu mpa pa kowa na pá husi
 pəlaau taa na pə fayə nyana-we,
 na nn təɔsəɣi pa təm tə.

7 Pɔɣu lumaŋ nyəŋku taa ké n pəta-m,
 səkpətɔɣu taa ké pɔɣu anaam taa.

8 Nyá pááná tii ma tə ké
 na á ta-m ɪsu lum hola.

9 N hatələna-m ma cewaa
 na ń pəsi-m ɪsu acaalətu

pulə ke pa ɪsəntaa.
 Pə təkə-m pə fei luu.

10 Wahala nyəŋsa ma ɪse ké.

Paa ifemle nteye ma yaaki-ŋ Tacaa,
 na má təkəɣi-ŋ niŋ.

11 Sətaa ke n lakɪ piti təma na?

Paa kuli na pá sa-ŋ?

12 Sətaa yəɔtəɣi nyá kɔpantə təm ke pa tɣeɣe?
 Yaa nyá teu təm ke pa yəɔtəɣi atətəle taa?

13 Nəɣələ ta nyi nyá kəkələ
 nyəmnəa təm ke səkpətɔɣu taa.
 Pəyele pa ta nyi nyá siɣisuyu təm ke
 tetu nti tə taa yəlaa wəna ləsəw tə.

14 Hai, Tacaa, nyəɣa ma yaaki si ń waasi-m
 na má sələməɣi-ŋ paa tanaŋ ŋku.

15 Tacaa, pepe tə ké n lə-m
 na nn caaki si ń na-m?

16 Ma ké konyəntu ke hatoo ma pəcaato ké
 na má we səm nəɣə taa,
 na má təkɪ səɣəntu nti n tu-m tə tə wahala.
 Pə pəsa ma laŋle ké.

17 Nyá pááná huuna-m ké ɪsu kəkə,

na nyá sɔɔɔntɔ sɔsɔɔntɔ wakələyɪ-m.

¹⁸ A liki-m paa ifemle nteye isɪ lum
na á watəyɪ-m na paa timpi.

¹⁹ N hatələnə-m ma cewaa na ma taapalaa təna,
səkpetɔyɔ kɛ pə yelina-m.

89

Nɔɔsɪ nsi pa su Tafiti tɔ sɪ wɛ le?

¹ Isəlahi tɔ Itəy yontu.

² Tacaa nyá kɔpantɔ təm kɛ maa yooki yontu kɛ tam,
na ma heeliyɪ nyá tampana tənyɔyɔ təm kɛ paa pəlee.

³ Mpi tɔ, ma yɔɔtəa sɪ:

Nyá kɔpantɔ wɛ tam tɔ kɛ na tɔ sika isətənyɔyɔ taa.

⁴ Ma na ma təmle tɔ Tafiti wei ma ləsaa tɔ tɔ pɛela nɔyɔ
halənə má yɔɔtɔ na má tuu sɪ:

⁵ Maa yelee na nyá kawuləyɔ wɛ tam,
na má lɛɛtəyɪ ka taa kɛ nyá lɔlɔyɔ nyáma.

⁶ Hai, Tacaa, isətənyɔyɔ hɔlɔyənə nyá teu
na nyá kɔpantɔ kɛ samaa taa.

⁷ Awe pəsəyɪ na í kɛəsənə Tacaa nyəyɔ isətəa?

Nyá pəyalaa taa awe nəyəsənə-ŋ?

⁸ Isɔ n kɛ sɔsɔ kɛ isətəa samaa taa kɛ,
na pa tənə mpa pa cənə-ŋ tɔ pa nyənə-ŋ.

⁹ Hai, Tacaa, atɛ na isətəa pə tɔ,
awe wɛ isɪ nyá?

Toma na teu pə tɔ-ŋ heko.

¹⁰ Nyá ŋmakələnə tɛŋku na ɪ kalampaani,
n heəsəyɪ ɪ lum kɛ waatɔ wei pə kɔlɔyənə pááná tɔ.

¹¹ Nyá nanjənə Icipiti isɪ sətɔ,
na ŋ yasɪ nyá kolontunaa na nyá ninj tɔŋ.

¹² Nyá tənna isətənyɔyɔ na tetɔ.
Nyá sɪna antulinyə na ɪ taa nyəm tənə.

¹³ Nyá lapənə ilim ntəyɔŋ na pə mpətəŋ
na Təpɔ na Heeməŋ pɔŋ sən nyá hətɛ.

¹⁴ Nyəyɔlɛ tɔŋ sɔsɔŋ tɔ,
nyəyɔlɛ pəsɔyɔ sɔsɔŋku tɔ.

¹⁵ Nyá kawuləyɔ kite nté tampana tənyɔyɔ na sɪyɪsɪyɔ
na kɔpantɔ na teu kɛ nyá nɔyɔ tɔ.

¹⁶ Yələa mpa pa nyəmá nyá
akantələ wula təyɔlɛ lelenj nɔlɔa,
nyá isentaa kɛ pa wɛ tam.

¹⁷ Pa lanjɛ heɛnə nyá hətɛ kɛ kɔtamsa,
na pá sən pa tɪ na nyá sɪyɪsɪyɔ.

¹⁸ Pa tɔŋ teeli kɛlɛ nyá,
nyá kɔpantɔ kpəəsəyənə tá tɔŋ.

¹⁹ Tacaa kelee tá kɔkəntuyɔ,
Isɛyɛlɪ nanjɪ tɔ nté tá wulav.

²⁰ Kuyaku nakɔlɪ n yɔɔtənə
nyá kɔsɔɔlɔ kɛ toosee taka taa sɪ

n ha nyá tɔŋ kɛ aka,
na ŋ tɔɔ ifepu kɛ yələa taa.

²¹ N hika nyá təmle tɔ Tafiti,
na ŋ ləsɪ-ɪ na ŋ pəlɪ-ɪ kɔtəyɔ nim.

²² N ká sənə-ɪ na tɔŋ,
na ŋ pəsɪ-ɪ yɔlɔ tɔŋ tɔ.

²³ Kolontu kaa tuti-ɪ,
yɔlɔ isayav ná kaa pəsɪ-ɪ.

²⁴ Nka nanjɪ ɪ kolontunaa kɛ ɪ nɔyɔ tɔ,

na n̄ má mpa paa caaki-ɪ tɔ.

²⁵ N ká lapi-ɪ nyá kɔpantɔ,
na ɪ toŋ kpaakəna nyá hətɛ.

²⁶ N ká tɔ ɪ niŋ taa ké tenku,
na n̄ yele na ɪ pəsi pusi.

²⁷ Halɪ n ká yaa-ɪ na ɪ tɔ si:

Nyagale ma caa Iso na ma nyɔɔyɔ yaru kɔkɔpamɔyɔ.

²⁸ Uena nyaa pəsi-ɪ nyá pəyalɔ kancaalaya nyəŋ
wei ɪ ké atɛ awulaa sɔsaa təna taa sɔsɔ tɔ.

²⁹ N ká su-ɪ kɔpantɔ ke tam tɔɔ,

pəyele nɔɔɔ ŋka nyá na-ɪ

ɪ pɛlaa tɔ ka kaa layasi.

³⁰ N ká yele na ɪ lɔlɔyɔ nyəma wɛɛ tam tɔɔ,

na ɪ kawulaya náá leeli isɪ isɔtɔnyɔ.

³¹ Ye ɪ lɔlɔyɔ nyəma lɔwa nyá kiin

na pá kisi nyá kusəsutɔ ke tɛŋnyɔ,

³² ye pa kisiyi nyá kɔtɔtɔtɔ

na paa təkəyi nyá kusəsutɔ,

³³ ɪlɛ n ká caa kɔátɔyɔ na n̄ hɔna pa ŋkɔpɔnyɔ

na n̄ má-wɛɛɛ pa isayatu tɔɔ.

³⁴ Ama n kaa pɛ-wɛɛɛ nyá kɔpantɔ,

pəyele n kaa pɛ-wɛɛɛ nyá teu.

³⁵ N kaa yɔki nyá nɔɔɔ pɛɛlɔyɔ.

Pəyele n kaa layasi nti n yɔɔtɔaa tɔ.

³⁶ N tɛma tuunaw na nyá tənəŋŋ wɛɛtɔ,

n kaa pəsi n̄ looli Tafiiti.

³⁷ Tafiiti lɔlɔyɔ ka wɛɛ tam tɔɔ ké,

na ɪ kawulaya kumte wɛɛ nyá isɛntaa isɪ ilim.

³⁸ Na ɪ leeli isɪ isɔtɔ,

mɪ ɪ kɛna aseeta tɔ kɔpɔŋ wei ɪ wɛ isɔtɔnyɔ taa tɔ.

³⁹ Paa na mpɔ pááná kpa-ŋ na n̄ lɔ wulaw wei n ka lasaa

na n̄ pɔli nim tɔ na n̄ yele-ɪ na ɪ hoti.

⁴⁰ N yɔka nɔɔɔ ŋka nya na nyá tɛmlɛ tɔ ɪ pɛlaa tɔ

na n̄ wakəlɪ ɪ ntenuyu na n̄ lɔ-kɔyɔ atɛ.

⁴¹ N yɔka ɪ koloosi toŋ nyənsɪ təna,

na n̄ pəsi ɪ koloosi acalɛ ke ncaa.

⁴² Mpatəntaa təna kuuki ɪ wontu ké,

na ɪ cɔlɔ nyəma paakana-ɪ.

⁴³ N kpaasa ɪ kolontunaa apalɔtɔ,

na n̄ la na mpa paa caaki-ɪ tɔ pa laŋa hɛɛ.

⁴⁴ N kɔwa ɪ yoou wontu lɔŋ.

Pəyele n ta sənə-ɪ yoou taa.

⁴⁵ N lɛɛka ɪ kawulaya toŋ,

na n̄ pəsi ɪ kumte ke kɛntəlasi ke atɛ.

⁴⁶ N pasa ɪ ɪfɛpile pusi,

na n̄ tɔ-ɪ fɛɛɛ.

⁴⁷ Hai, Taca, pəlee ké n ká hɛɛsɪ nyá tɔyi ŋmɛsɔyɔ?

Na nyá pááná kpaasɔyɔ isɪ kəkɔ?

⁴⁸ Tɔɔsɪ ma tɔm, yɔlɔ weesɔyɔ kɛla topi ké,

pə nəɔsənə ké isɪ n ŋma yɔlɔ ke sɪ n pəsəyi-ɪ yem.

⁴⁹ Yɔlɔ nɔɔɔlɔ ɪ fɛɪ sɪ ɪ kaa sɪ.

Awe pəsəyana na ɪ yá ɪ tɔyi atɛtɛlɛ taa?

⁵⁰ Taca, lɛyɛ nyá lɔŋtaa kɔpantɔ

nti n ka su Tafiiti ke nɔɔɔ tɔ tɔ saalaa?

⁵¹ Taca tɔɔsɪ mpusi wei nyá tɛmlɛ nyəma tɔyɔ-m tɔ,

tɔɔsɪ sɪ ma nukə yɛlaa samaa.

⁵² Hai, Taca tɔɔsɪ kɔtɔyɔ ŋka nyá kolontunaa

tɔuki nyá ləsəlɔ tɔntɛ tɔɔ tɔ.

⁵³ Taca hətɛ sɔsɔlɛ ntɛ teeli nyəntɛ ke tam tɔɔ.

Isò í kóna mpv, Isò í kóna mpv.

TAKELAYALIIYITI NYEŊKA

90

(Yontu 90-106)

Yulv we tənaya, Isò ná we tam tōō

¹ Isò yulv Moisi kusələmōtv.

Hai, Tacaa, nyá kəna tá kpolvɔv
tətule ke too ləŋtaa.

² Na pácə pá lakí antulinya na pulasí tə,
nyá kəna Isò na n ká wee rúpɔvɔ tam tōō ké.

³ Nyá mələŋanana yalaa ke ate mvsɔvɔ taa,
na n tən-we sɪ: I məli timpí í ka lunaa tə.

⁴ Mpi tə, pusi iyaya (1000) we-ŋ ké isu kuyaku ŋku
ku tɛwə na ku kaa tasa məlvɔv tə,
yaa ahoō nna a tɛwə tə a həyɔlvɔv.

⁵ N kpiisiyi yalaa ké isu toosee wena
pə feŋɔvɔ tanan na á saali yem isu nyuto tə.

⁶ Nyuto tɔvɪ hetv ke tanan tɛe ké na tə pu.
Ilena taanaya tə lontili na tə wɔli.

⁷ Nyá pááná kpiisiyi-tɔvɔ
na nyá taa kpaɔ nyaasəyi-tv.

⁸ N ləsəyi tá isayətv ke patəma taa ké,
na n suki nyaaləm taa ké tá kŋmesətv.

⁹ Nyá pááná səsəona lakí ké na tá kuyeeŋ saaləyi yem,
na tá pusi nya saləyi yem isu yulv nəŋə.

¹⁰ Tá weesuyv pusi nté nutosonnaanōwa.

Ye mpa pa kəla alaafəya, ilɛ pa nyənsɪ yoosi nunaasa.
Ama konyəŋ na wahala tike ke yulv waaki pə taa.

Weesuyv tɛeki ləb ké na taa kələyi
hontv na tə kpatəŋəna səm.

¹¹ Tacaa, awe nyəmna nyá tən na nyá pááná pə təm?
Nəŋəlv u nyaŋna-ŋ sɪ í nyɪ nyá pááná təm ke teu.

¹² Huli-tɔvɔ tá kuyeeŋ kalvɔv.

Waato inəyi tu hii layətv.

¹³ Hai, Tacaa, heesɪ-tɔvɔ pááná mɔnav ke mpv.

Nyənɪ nyá təmle nyáma tá,
tá pətətəle na n kéesəná tá tōō.

¹⁴ La-tɔvɔ nyá kɔpantv səsəontv ke tá tanan tɛe.

Ile tu caɣana ləŋhəlvmlɛ ke tá weesuyv tənə.

¹⁵ Pusi pəyalɛ taa ké n hɔma tá ŋkpaŋvɔv.

Ile heesɪ tá ləŋa ke pusi pəyalɛ
isu nsi sɪ taa tə na wahalanaa tə.

¹⁶ La nyá yomaa taya nyá təmle,
na tá lulvɔv nyáma na nyá səsəontv.

¹⁷ Hai, Tacaa, ta Isò la-tɔvɔ nyá kɔpantv,
na n yele na tá niŋ təma leeli.

Ɛɛ, yele na á leeli.

91

Isò keke tá kpolvɔv tətule

¹ Yulv wei ɪ tɔvɪ isətaa Isò səsə ke kpolvɔv tə,

Toma tənə tv tɛe ké ɪ heesəyi.

² Pə wee sɪ pɔntv í yəŋɔtɪ Tacaa sɪ:

Nyayalɛ ma kpantɛ nte ma cəsəŋəna tə.

Nyayalɛ ma Isò na má tɔvɪ-ŋ naani.

³ Tacaa nyá fitiyina yulv ke puluyv konyəpɔvɔv taa,
na yulvkəsəku na ku wakəlvɔv taa.

4 Na n kenti i tɔɔ na í tu-η kpɔlɔyɔ,
 ɪsu kampaɣa ke ka too keŋ tee.
 Nyá kopantu we ké ɪsu kɔ́alɔyɔ kɔkentuɣu.
 5 Yɔlɔ kaa nyana ahoo sɔyɔntɔ,
 yaa nyámá kutətəna ke ilim taa.
 6 Yaa yɔlɔkɔsəku ŋku ku cɔɔki səkɔpɔyɔ tee tɔ,
 yaa ɪsəna ku teeɔyɔ yəlaa ke ilim heka tɔ.
 7 Paa yəlaa iyaya (1000) səpa nyá kəŋkəŋ taa,
 yaa paa yəlaa iyisi naanɔwa (10000) səpəna
 nyá ntɔyɔŋ tɔɔ, pɔlɔpɔ kaa la-η.
 8 Kuli nyá ɪse na í ná ɪsəna
 ɪsɔ fɛlɔyɔ asayaa tɔ.
 9 Hai, Tacaa keke nyá kpɔlɔyɔ tətɔle,
 ɪsɔtaa ɪsɔ sɔsɔ ke n cɔɔsəyəna.
 10 Wahala nɔyɔlɔ kaa maɣana-η,
 pəcɔ mpusi nɔyɔlɔ kaa kɔtəna nyá təyaya.
 11 Mpi tɔ, Tacaa ká tu i ɪsɔtaa tillaa ké si
 pá feŋi-η nyá mpaan təna taa.
 12 Na páa te-η pa niŋ taa si pəle
 natəli tɔ taa cɔ-η.
 13 Na paa n fɛla tɔyɔlaya yaa paasəle
 yaa wontuɣu ɪsayu yaa tɔm,
 pɔlɔpɔ kaa la-η.

14 Tacaa si: Timpi n sɔla-m tɔ maa waasi-η,
 na má kenti nyá tɔɔ ké n nyámá ma hətɛ tɔ pə tɔɔ.
 15 N ka yaa ma hətɛ na má cɔ-η,
 na má wee nyá waali ké laŋwakəlle waatu,
 na má waasi-η na má tayani nyá nyɔyɔ ke kɔsɔyɔ.
 16 Maa yeke na nyá weesuyɔ tayali
 na má yá nyá nyɔyɔ.

92

Tacaa, pa sarŋi-η tɔ pa lakɪ teu ké

¹ Kuyaku kɔhɛsɔyɔ wule yontu.

2 Pə we teu ké si tɔ sa Tacaa nyá,
 na tɔ yoo yontu ke ɪsɔtaa
 ɪsɔ sɔsɔ nyá nyá hətɛ taa.
 3 Na tɔ kpaali nyá kopantu ke tanaŋ tee,
 na nyá teu tɔm ke ahoo.
 4 Tɔ sa-η na ŋmusɪ
 naanɔwa caməŋ na sarŋkɔnaa.
 5 Hai, Tacaa, nyá kɔlapəm hɛsəyɪ ma laŋle ké,
 na má yooki nyá niŋ təma tɔm ke yontu na laŋholɔmlɛ.
 6 Hai, Tacaa, nyá təma ké sɔsɔna ké,
 na nyá ləmaɣasɛe ké yuŋ nyəna.
 7 Kɔmɛleŋ u cɛkəyəna tɔle,
 pəyele ləmaɣasɛe fɛi tu naa paasəyəna.
 8 Asayaa hukiɣi ké ɪsu nyutu,
 na ɪsayatu lataa náa puki.
 Ama wakəlɔyɔ tam tɔɔ nyəŋku tarŋna-we.
 9 Hai, Tacaa, nyá ké ɪsɔtaa
 ɪsɔ sɔsɔ ke tam tɔɔ ké.
 10 Ye pə kaasa nyá kolontunaa, pele paa le ké.
 Pa təna mpa pa lakɪ ɪsayatu tɔ paa ya yem.

11 Taale nau toma ke n ha-m,
 na í pəli ma tɔɔ ké nikaɣa nim.
 12 Ma naaki ma kolontunaa kpisuyɔ,
 na má nukɪ asayaa mpa pa caaki-m

təm tə pa kiisuyu.

¹³ Tampana təŋlaa pɪki kɛ ɪsu paan,
na pá kuləyi ɪsu Lipaŋ tuŋ səsəŋ.

¹⁴ Pa we kɛ ɪsu tɔyɔ ŋku pa tuu
ɪsɔ təsɛɛle kataɣa taa tɔ,
na pá pɪki teu ke tá ɪsɔ Tacaa té.

¹⁵ Paa kpatələɣa waatu,
pa tɔŋa lɔlvɔyɔ kɛ,
na pá we tɛlekɔlekɔ ke teu na alaafəya.

¹⁶ Mpu pə hɔlɔyɔnɔ təkɛlekele sɪ Tacaa siyisaa.
ɪ ta kɛɛ tiili, ɪnəyɔle ma kukpamuyɔ.

93

Tacaa kɛle wulav

¹ Tacaa n kɛ wulav kɛ na ń suu teu,
na ń ləla toma ke nyá tənaya taa ɪsu tampala.
Mpu tətɔyɔ tetv sənɔa tɛca tu seliyi.

² Hatoo ləŋtaa kɛ n sɪ nyá kumte ke teu,
na ń we tam tɔɔ.

³ Hai, Tacaa, pusi kɔsa nɔɔsɪ
sɪ kɔsa sɪ nɔɔsɪ na sɪ hola wula nu.

⁴ Na pá kəli lɔm səsəom tɔŋ nyəm nɔyɔ,
na pá kəli tɛŋku hola səsəona.
Tacaa kɛle tɔŋ tɔ ke hatoo ɪsɔtaa.

⁵ Nyá kɔsəsutv nté tampana təsiyisiyi.
Nyá təsɛɛle ke nanŋ nyəntɛ haləna antulinya tɛm.

94

ɪsɔ kɛ kawalaya nyəma leetvɔ

¹ Hai, ɪsɔ nyayale leetvɔ.
Leetvɔ ɪsɔ, huli nyá ti.

² Antulinya huɔlvɔ nyá, kɔli
na ń leeti kalampaani nyəma ke pa kolapɔtvɔ.

³ Hai, Tacaa, asayaa mpe paa weɛ mpuyɔle?
Mpe paa weɛkəna nteye akanaa ke mpv?

⁴ Pa yɔyɔtəyi təm kɛ na kalampaani
na pá pɛɛkəyi lɛlaa wakəlvɔyɔ.

⁵ Tacaa, pa ŋmakələyi nyá yəlaa kɛ,
na pá muyuliyi mpa pa kɛ nyá nyəma tɔ.

⁶ Pá lentəyi mɔsvɔŋ ke leelaa na muɔlaa
na pá kɔyi suluwaa.

⁷ Na pá tɔŋ sɪ Tacaa u naaki,
Yakɔpɔ ɪsɔ u paasəyona.

⁸ Kɔmɛləmən mɛ í la laakali,
ləmayasɛɛ fɛinaa mɛ,
pəlee kɛ í ká hii layatv?

⁹ Tacaa wei ɪ tɔ yəlaa ke ŋkpaŋŋ tɔ, ɪ nukɪ kɛ.
ɪsənaya ɪ ká tɔ ɪsələ na u naaki?

¹⁰ ɪsənaya ɪ naasəyi piitimnaa
na í kaa hɔ asayaa ŋkpaŋŋ?

ɪnu ɪ sɛyɛsəyona yəlaa,
ɪɛ ɪsənaya ɪ ká laŋ nyəm?

¹¹ Tacaa nyamá yɔlv hɔwɛɛ ke
teu sɪ a we kpeɛɛ.

¹² Hai, Tacaa, nyɔlelen tɔ nté wei n sɛyɛsəyi
nyá kiiv na ń hɔŋ ɪ ŋkpaŋyɔv tɔ.

¹³ ɪ ká cəyɔ tɛpamɪ ke kuyɛɛŋ ɪsayan taa,

haləna pá huli asayaa pəəŋ.

¹⁴ Pə taya pəlv, Tacaa u ləkı ı yəlaa.

I kaa yelee mpa pa ké ı nyəma tə.

¹⁵ Mpi tə, paa huəna ké na pə keesəna tampana təŋvəv.

Pa təna mpa pa təŋəvı tampana tə pa laŋa ka heəna-tı.

¹⁶ Awe ká seəna ma təə ké asayaa mpe pa təm taa?

Awe ká səna-m mpa pa lakı isayavı tə pa təm taa?

¹⁷ Ye Tacaa taa waasi-m,

isəntə maa təma wəvəv ke

timpı pə suma tətıyıtıyı tə.

¹⁸ Paa waatv wei ke ma təma sı ma caa hotuyv,

Tacaa nyá kəpantv tenjı-m ké.

¹⁹ Saa wei nəyəsəe pı ma lotv tə,

nyá heesəna ma laŋle na ı hüləsi-tə.

²⁰ Nyana huəlaa asayaa mpa pa wakələvı kiin

na pá kəŋna wahala tə ı kaawayə?

²¹ Sıyısılaa ke pa wakələvı

na pá kuyı mpa pa ta la pəlv tə pa təm.

²² Ama Tacaa kelee kəkpaŋvəv

ŋku ma cəəsəyənə tə.

²³ Pa maɣamaɣa pa isayavı ke ı ká məŋna pa nyəəŋ taa,

na ı wakəli-wə na koləmtv nti.

95

Isə cəlv pote waatv

¹ I kəə na tə yoo Tacaa ke laŋhəlvmlə yontu,
tə sa tá waasəlv wei tə tıvı kəlvəlv tə.

² Tə polo ı isəntaa na tə seə-ı,
na tə wilitı-ı na laŋhəlvmlə yontu.

³ Mpi tə, Tacaa nyayale Isə səsə.

Nyayale wulav səsə wei ı ŋmakələvı tıvı təna tə.

⁴ Nyá niŋ taa ké atə luməŋ təna wəe

na pəəŋ səsəəŋ təna ke nyá nyəm.

⁵ Nyá tənna tenjku,

halı nyá tu lapəna-ı.

Kəlvmlə nyá n lapəna tetv na nyá niŋ.

⁶ I kəə na tə luŋ tá ŋmalv Tacaa ke akula,

na tə həntı-ı atə.

⁷ Pə taya pəlv, nyayale tá Isə.

Tayale nyá yəlaa, nyayale tiikılu.

Tə wə ké ısu nyá niŋ kaləkv.

Ye ı nu Isə má ma kuyəvətəv ke saŋa,

⁸ ı taa la laŋkpusəŋ ısu mə caanaa ka lapv

Melıpa na Masa ke wəlaya tetv taa tə.

⁹ Tənaya mə caanaa maɣasa-m sı pa naakı ma waalı,

paa na pa nana pa isəpəle ke mpi ma lapa tə.

¹⁰ Pııı nule təcu ké ma luɣv lu piıtım pəne,

haləna ma tv ma taa sı yəlaa mpe pa lepaya,

paa nyəŋ ma mpaəŋ.

¹¹ Mpuv páná kpa-m na má tuu sı:

Pa kaa svv ma heesvəv taa.

96

Wulav wei ı kəŋ tə ı yontu kəfatv

(Kvtəsətv I 16:23-33)

¹ I yoo Tacaa ke yontu kəfatv,

atə yəlaa mə mə təna ı yoo Tacaa ke yontu.

² I yoo Tacaa ke yontu na ı sa ı hətə,

na ı kpaələvı paa kuyakv ŋkuyv ı nyvəv yapv təm.

³ I yəvətı piıtımnaa taa ké ı teeli təm

na í yǝǝtɪ yǝlaa tǝna taa kǝ́ ɪ teu tǝm.

⁴ Tacaa n kǝ́ sǝsǝ́ kǝ́ na n mǝna pá sa-ŋ.
Nyá tǝm wǝ sǝǝntɪ kǝ́ na pá tǝɛ tuŋ tǝna.

⁵ Mpi tǝ, piitimnaa tuŋ tǝna wǝ kǝtǝ kǝ́.
Ama Tacaa nyá lapǝna isǝtǝntɪyɔ.

⁶ Teu sǝsǝm naaki nyá tǝǝ kǝ́,
na teeli sǝsǝ náá wǝ nyá tǝyaya taa.

⁷ Piitimnaa yǝlaa mǝ í tu Tacaa kǝ teeli,
í tu Tacaa kǝ teeli na í kǝsɪ ɪ nyɔyɔ.

⁸ ɪ sa Tacaa kǝ ɪ hǝtǝ tǝǝ.
ɪ kǝna mǝ kǝhaham na í sɔvna ɪ taasi tǝǝ.

⁹ ɪ hǝntɪ Tacaa kǝ atǝyǝ saa wei
ɪ hulǝyɪ ɪ tǝnanŋ wǝɛtu tǝ.
Atǝ yǝlaa mǝ mǝ tǝna í sele ɪ isǝntaa.

¹⁰ ɪ heeli piitimnaa tǝna sɪ
Tacaa kǝlǝ wulav.
Mpu tǝtǝyǝ tǝtu sǝŋaa tǝca, tu seliyi.
Tacaa tǝŋyɪ tampana kǝ́ na í huǝkǝna yǝlaa.

¹¹ ɪ sǝtǝntɪyɔ lanŋlǝ í hulǝmɪ na tǝtu yǝǝli,
tǝŋku na ɪ taa nyǝm tǝna í sǝɛ.
¹² Tawa tǝna í wǝɛ acima taa,
na hǝtɪyɔ taa tuŋ tǝna kiisina lanŋhulǝmlǝ,
¹³ kǝ Tacaa isǝntaa.
Mpi tǝ, ɪ kǝŋ sɪ ɪ huǝna tǝtu tǝna.
ɪ kǝ́ tǝŋ tampana na í huǝna antulinya na ɪ yǝlaa.

97

Tacaa kǝlǝ wulav, lanŋhulǝmlǝ í wǝɛ tǝtu tǝna taa

¹ Tacaa tǝki kawulaya, tǝtu tǝna í yǝǝli.
Tǝtǝnaa mpa lǝm tama kotaya tǝ pa payalǝ í yǝǝli.

² ɪ sǝŋmǝntɪyɔ na sǝkǝtɪyɔ tama-ɪ kotaya,
na ɪ kumte náá caya siyisuyu na tampana tǝŋyɔ tǝǝ.

³ Kǝkǝ wǝ ɪ nǝyǝ tǝǝ kǝ́
na kǝ́ nyaki ɪ kolontunaa na kǝ́ cǝǝkǝna-ɪ.

⁴ ɪ ŋmǝlǝsǝyɪ nyaalǝm na pá naaki antulinya,
na atǝ yǝlaa naaki na pá seliyi.

⁵ Tǝtu tǝna tu í kǝtǝtǝna pǝǝŋ,
ɪ huǝki kǝ́ ɪsu keetu.

⁶ ɪ sǝtǝntɪyɔ kǝpaalǝyɪ ɪ tampana
na yǝlaa tǝna naaki ɪ teu.

⁷ Tuŋ lunŋlaa na mpa pa hulǝsǝyɪ tuŋ
na lanŋlǝ tǝ, pa tǝki fǝɛlǝ kǝ́.
Tuŋ tǝna hǝntǝyɪ ɪ sǝ́ kǝ́ atǝyǝ.
⁸ Siyǝŋ ɪ catǝ nyǝma nu-tɪ na pa lanŋa hulǝmɪ,
na ɪ yuta acalǝɛ náá wǝ ayǝlǝɛ taa
kǝ́ nyá huǝlǝ tǝǝ, haɪ, Tacaa.

⁹ Mpi tǝ, Tacaa nyayalǝ isǝtǝa ɪ sǝ́ sǝsǝ́ kǝ́ tǝtu tǝna taa.
N kǝla tuŋ tǝnaya sǝsǝǝntɪ kǝ́ tǝcayacaya.

¹⁰ Mpa mǝ́ í sǝǝla Tacaa tǝ,
mǝ́ taa í kǝpana isayatu.
ɪ sǝ́ kǝntiyɪ ɪ kǝpama tǝǝ kǝ́,
na ɪ yakɪ-wǝyǝ asayaa niŋ taa.

¹¹ Tampana tǝŋlaa tǝnna nyaalǝm,
na mpa pa lotu taa tǝwa tǝyǝ lanŋhulǝmlǝ.

¹² Siyisilaa, mǝ́ lanŋa í hulǝmǝna Tacaa,
na ɪ sa ɪ tǝnanŋ wǝɛtu.

98

I wiliti Tacaa wei i kəŋ tə

¹ I yoo Tacaa ke yontu kofatu,
mpi tə, i lapa kəkələ nyəmnaa,
na i nyəm na i Isətu toŋ.

² Tacaa n hula nyá yaru təm
na n kuli nyá tampana təŋyɔ tə na piitimnaa ná.

³ N təsa Iseyeli nyəma tə na n la-weye teu na kəpantu.
Tetu tənasi təna nawa tá Isə nyɔyɔ yaru təm.

⁴ Ate yəlaa me mə təna i yoo Tacaa ke laŋhələmle yontu.
I sam-i na yontu na i wilitina laŋhələmle.

⁵ I yoo Tacaa samtu
i yoo-i-ti na cəməŋ.

⁶ I tə Tacaa wulav ke yonkpaama na laŋhələmle,
na akantee na tutuuŋ.

⁷ Təŋku na i taa nyəm təna i cə,
na tetu na tə taa nyəm ŋmaələna laŋhələmle.

⁸ Pusi i wiliti
na pəəŋ təna ná krenti na i yoo yontu ke Tacaa.

⁹ Mpi tə, Tacaa kəŋ si i huona tetu təna.
I ka təŋ tampana na i huona antulinya,
na i huona yəlaa ke teitei.

99

Tacaa ke wulav, na i we tənəŋŋ

¹ Tacaa n təkı kawulaya ké, na yəlaa seliyi.
N caya isətaa tənlaa heku na tetu seliyi.

² Tacaa nyayale səsə ke Siyən taa,
Nyá tee na yəlaa təna.

³ Pa see nyá hətə səsəle kate nyəntə,
tə ké nəŋŋ nyəntə ké.

⁴ Pa see wulav nyá wei n səla siyisuyu tə nyá toŋ,
nyá nyəsəyənə tampana təŋyɔ.
N lakı kəsıyısım na mpi pə
we teitei təyɔ Iseyeli taa.

⁵ I puɔhi Tacaa ta Isə,
na i luŋ i nəhəe təsule,
i ké nəŋŋ tə ké.

⁶ Moisi na Aləŋ mpa paa we Isə nyá nyá kətələa taa tə
na Samiyeli wei i ka we mpa
pa sələmaga-ŋ tə pa heku tə,
pa sələma Tacaa nyá na n mu.

⁷ Isəŋmuntuyɔ taa ké n yəyətayana-we
na mpe pá təkəyi nyá kəsəsuto na kiiu ŋku n su-we tə.

⁸ Tacaa tá Isə, n mu pa kəsələmtə.
Nyayale pa Isə, na n wiiki-we.
Ama n tə-weye saləka ke pa isayatu tə.

⁹ I sa Tacaa ta Isə na i luŋ
i pulaya nəŋŋ nyəŋka tə.
Mpi tə, tá Isə Tacaa wee ké tənəŋŋ.

100

Tə ké i yəlaa

¹ Samtu yontu.

Tetu təna yəlaa me
i sa Tacaa na laŋhələmle.

² I la Tacaa ke tæmle na laɲhɔlɔmle.

I koo i isentaa na yonkpaama.

³ I nyi si Tacaa keke Iso.

Ini i ŋmana-tu, inu i tanna-tu.

Tə kɛ i yɔlaa kɛ, taɣale i kalaku.

⁴ I sɔvna Iso tɔsɛɛle nɔnɔkeelasɔ na samtu.

I sɔv i taɣa tɔɔ na yontu.

I sɛɛ-i na i sa i hɛɛ.

⁵ Tacaa kɛ kɔpaɲ kɛ,

na i kɔpantu we tam tɔɔ.

I teu we ŋpɔvɔ na pə puki lɔvɲ loosi loosi.

101

Wulav su i nɔvɔ ke Iso isentaa si i ká tɔɲ siyisuyu

¹ Tafiiiti yontu.

Kɔpantu na tampana tɔɲvɔvɔ pə yontu ke ma yoo.

Tacaa nyaya ma yoo-ti.

² Maa kaasi ma ti na mpaav kɔsiyisuyu.

Pəlee kɛ n ká koo ma kin?

Maa tɔna lotu kɔlɔmtɔ ke ma tɔɣaya taa.

³ Ma kaa ha isayam ke mpaav,

ma taa ká kpaakəna mpa pa kisiyi pa Isoɛɛle tɔvɔ.

Pa Isoɛɛle ŋtɛ tə kaa matana-m.

⁴ Nyamle isayale ká hatəlana-m,

maa caaki si ma na isayav tɔ kaa pɔlv.

⁵ Maa wakəli wei i cakəna i tɔvɔntəle ke mukaya tɔ.

Pəyele maa caaki kalampaanu tɔ.

Na wei i lotu taa suwa pɔpɔtɔ tɔ.

⁶ Maa nyənu tɛtv taa kɔpama tɔɔ kɛ,

na pá caya ma kɔɲkɔɲ taa.

Wei i tɔɲ mpaav kɔsiyisuyu taa tɔvɔle ma tæmle tɔ.

⁷ Wei i ha i tɔyi ŋmuləm taa tɔ u cakɔ ma tɔɣaya taa.

Wei i looliyi tɔ i kaa sɔɲ ma isentaa.

⁸ Paa tanaj ŋku maa wakəli tɛtv taa asayaa tənaya.

ŋpɔvɔ maa kpiisina Tacaa icate

taa kɛ mpa pa lakɔ isayav tɔ.

102

Laɲwakəlle tv tɛlvɔv

¹ Kɔnyɔntɔvɔlv səlɔmɔvɔ

ke waatu wei pə kəlana-i

na i wiikina Tacaa tɔ.

² Tacaa nu ma wiinav na

ŋ mɔ ma kɔsəlɔmɔvɔ.

³ Taa yeke ma tɔɔ kɛ nyənnav ke ma laɲwakəlle waatu.

Ke ŋkpaɲvɔvɔ na ma tɔɔ kɛ kɔvaku ŋku

ma yaaki-ŋ si ŋ waasi-m tɔ. Co-m lɔɲ.

⁴ Pə taɣa pɔlv, ma kɔvɛɛɲ mɔkəyi kɛ isɔ nyɔɔsi

na ma saali yem isɔ kəkɔ nyakɔvɔvɔ tuputu tɔ.

⁵ Ma wɔlaa kɛ isɔ nyutu nti pa setaa tɔ.

Ma tu sɔkɔ ma tɔvɔnaya tɔvɔv.

⁶ Mɔla nu-m teu kɛ,

na má tɛ taasi təkɔɲkɔɲ.

⁷ Ma nəvəsəna kɛ isɔ wɔlaya tɛtv taa sumaya.

Ma wɛɛ kɛ isɔ ncaa taa sumaya.

⁸ Ma sũuki maa tooki.

Ma we k e isu sumaya ŋka
ka we ka tike ke l putu t o t .

⁹ Paa ifemle nte ma kolontunaa tũuki-m k e,
na pa taa kraana-m na p  y g t y 
na p  tuuki na p  yaaki ma h te.

¹⁰ Tetu ke ma t ki t g naya lonte
na ma is lum pal yi ma k ny ny om taa.

¹¹ Ny  p  n  kraana-m.

Ny  taa huuna-m na ŋ kres -m na ŋ l g  pooluŋ.

¹² Ma k y eŋ t ŋa tuusuŋu k e isu isotom t ek y  t ,
na m  w l yi isu nyutu.

¹³ Ama Tacaa, ny  t k na kawulaya ke tam t o.

Waali l l ŋ loosi t na k  t osi ny  t o.

¹⁴ N k  k li ny  naasi taa na ŋ wii Siy ŋ ny ma k ny ŋ.

P  taya pulu, waatu talaa k e.

K y aku ŋku n ka la-weŋe p ele t  ku kamayale.

¹⁵ Ny  t mle ny ma ta, t  s la ny  icate k e.

T  wak laa, t  ncaa we-tuŋ p t t le.

¹⁶ Piitimnaa k  nyana Tacaa h te
na tetu taa awulaa t na nyana i teeli.

¹⁷ Tacaa tayan  Siy ŋ icate ke ŋmau,
na ŋ h li ny  teeli ke t  taa.

¹⁸ Tacaa keŋ ŋkraŋuŋu na k ny nt g lu k s l m tu k e.

Ii kisiŋi i s l m y .

¹⁹ P  ŋmaa-t y  waali l l ŋ t o.

Y laa mpa pu ŋma t , paa sa Tacaa.

²⁰ Tacaa we i t nanŋ t cayale k e na i ny n yi.

Hatoo is taa k e i wee na i ny n yi tetu t o.

²¹ Si i nuk  sal kat naa wula.

Si i waas yi mpa paa ku t .

²² Uena y laa kraali Tacaa h te ke Siy ŋ taa
na p  sam -i Yosalem taa.

²³ Y laa t na k  koti t nt mle.

Piitimnaa k  koti na p  luŋ Tacaa.

²⁴ I y ka ma toŋ ke mpaav taa k e
na i pasa ma k y eŋ.

²⁵ Ma t ma si: Ma Is  ny  wei n we tam t o t ,
taa k ali-m ma k y eŋ heku taa.

²⁶ Hatoo l ŋtaa k e n si tetu kite,
is t ny  k e ny  niŋ k lap m k e.

²⁷ Ny  we tam t o k e.

Ama p le pu saali yem.

P  k ŋ tem k e isu wontu k susuutu,
na ŋ laŋasi-wi isu toko, uena p  laŋasi-wi.

²⁸ Tacaa ny  we tam t o k e ŋr y ,
ny  pusi feina t naya.

²⁹ Ny  t mle ny ma t ,
t  piya k  t g na tetu,
na pa l l ŋ ny ma toŋ s s y  ny  isentaa.

103

Ma seeki Tacaa ke i na t mle

¹ Tafitti yontu.

Ma saŋ Tacaa k e.

Ma saŋ ny  h te nanŋ ny nte k e na ma lotu t na.

² Ma saŋ Tacaa k e.

Ma kaa s o ny  k pantu nat li.

- ³ Nyá huusəxəna ma isayatu təna,
 na ŋ waaki ma kutəməŋ təna.
⁴ Nyá yakəna-m pəlaav taa,
 na ŋ hólóyí-m suulu na ŋ laki-m kúpantu.
⁵ N kpaasəyi ma toŋ ke ma kpatəlaya waatu,
 na ŋ mələyənə-m ifepile taa isu hekəle.
⁶ Tacaa nyayale tampana halə.
 Nyá tayənəyənə mpa pa ise pa təkí tə pa təm.
⁷ Nyá hóləna Moisi ke nyá mpaan,
 na ŋ hólí lseyeli nyóma ke nyá kookalənaa.
⁸ Tacaa ke suulu na pətətəle tə kέ,
 nyá kúpantu we səyontu.
 Pəyele nn muyi pááná ke ləŋ.
⁹ Nn kaləyi kutamsa,
 pəyele nn təkəyənə yulə ke nyá taa kέ tam təə.
¹⁰ Nn laki-tu na n kέésəyənə tá isayatu.
 Pəyele nn feləyi-tuyə tá kawalaya.
¹¹ Isu isətənyu kəŋkoləməŋ wev tə
 řnyu n laki mpa pa nukəna-ŋ təyə kúpantu.
¹² Isu ilim təlule na pətətəle hatələnəv təma tə,
 řnyu n hatələyənə-tuyə tá kawalasi.
¹³ Isəna cecə wəna i piya pətətəle tə,
 řnyu Tacaa n wəna mpa pa nyaŋna-ŋ tə pa nyəntə.
¹⁴ Mpi tə, n nyəmá mpi pə ŋmana-tu tə.
 N ta səə si tə kέ musuyə.
¹⁵ Yulə kəyeyəŋ we kέ isu nyuluyə.
 I tuyə hetu kέ isu taale taa nyuluyə.
¹⁶ Waatu wei heelim maki-kv iləna kv sadı yem,
 na pá wu kv lonte ke nyəm.
¹⁷ Ama Tacaa nyá kúpantu leeliyi tam təə kέ
 mpa pa nyaŋna-ŋ tə pa kiŋ,
 na nyá tampana təŋnyu pəsəyi pa piya piya nyəm.
¹⁸ Ye pa təkə nyá nəyə pəeluyə na pá təsəyi
 nyá kusəsutv təə na pá laki-ti.
¹⁹ Isətənyu taa kέ Tacaa n ŋmawa nyá kumte
 na ŋ təkí kawulaya ke pə təna pə təə.
²⁰ Isətəa tillaa mpa me i we toŋ səsəəŋ
 na i laki Isə kətətətə tə, i sa Isə,
 na i nukəna i nəyə taa təm.
²¹ Tacaa samaa me mpa mə təna i kέ i təmle nyóma
 na i laki i kusələm tə, i samı-i.
²² Tacaa kəŋmaŋmama me i samı-i i kawulaya təna taa.
 Ma saŋ Tacaa.

104

Nmalv Isə nyana təmle

¹ Ma saŋ Tacaa kέ.

- Ma Isə nyá səsəəntv fei tənaya.
 N suu teu səsəəm kέ.
² N suu nyaaləm kέ isu kpaı,
 na ŋ lə isətənyu isu cokəle.
³ Hatoo isətəa nyuyə taa kέ n ŋma nyá təcayale.
 Isəŋmuntv nté nyá yooou kəkəkə na heelim təkəkəna-ŋ.
⁴ Heelim nté nyá tillaa
 na nyá təmle tə nté kəkə.
⁵ N sí tətə ke tə kite təə kέ teu kέ.
 Puləpə kaa ciyiti-təyi paa pəcə.

6 N waasa tenku ké tē tō isu kpa
na lum náá kpa pulasi.

7 Ama n nyaasa-wi na pé se,
pə ní nyá tēv hola na pé tv casəle.

8 Uena pulasi nyu na teteka náá lum
lona wena n ka siwə tə a taa.

9 N píi lum ke tənaya si pé taa nmaa ka tō
na pé kō pə taa tetv waasvuv.

10 Nyá tənəna lum seela ke lōv
na pé kpev pulasi hekəv.

11 Tənaya taale wontu tana nyōki
na taale kpanasi náá kvi si lukətv.

12 Uena sumasi svuki lōv in i kvtēmin tūv tō
na si wiiki pilinasi tō.

13 Hatō nyá isətaa tənaya n yeki na tēv nukv pōv tō,
na tetv náá hakv nyá tēma kvlvlm.

14 N yeki na nyutv nyōki si pé waasi tōla
na tūv náá nyōki si pə waasi yvl.

N lapa mrvv si tetv í lvi
mpv pə haakv yvl ke weesvuv tō.

15 N lapa svlv si pé hēsv yvl lanje.

Na n la nim si pə tayanəvi isentaa.
Uena mvtv náá ha yvl ke alaafəya.

16 Taca nyá tuuna Lipav tūv sōsōv.
I hikivi lum mpv i caakv tō.

17 Tūv in i tō ké sumasi səkpesi tvv si tana
na sumasi sōsōnsi náá cakv i tō.

18 Taale pəntvlv təcayale ntē pōv sōsōv tō
na pvv namisi náá cakv kkvpməv tē.

19 N lapa isətv ke si í fəva kvvəv,
ilim nyəmə pə tvv waatv.

20 N kvvna səkpevtv uena pé yv,
na hvvtv taa wontu svv tə tēma taa.

21 Tvvlasi kvfasi nyusəvi si tvvnaya waalv
na sí sələmv. Iso nyaya si kvtvv.

22 Waatv wei ilim lukv uena
sí məlv na sí hvntv si pōv taa.

23 Uena yvl náá lv na í tēv i tēlv
na í la-tēv mpv haləna taanaya.

24 Hai, Taca, nyá kvlpəle tōwa pavale ké,
na ləmayasēv ke n ləpəna pə tēna.

Nyá kvpampam suna tetv taa.

25 Tenku kōlv tēlele, i fēv tənaya,
na i taa wontu sōsōntv na səkpetv cōkv,
tə fēv kalvv.

26 I taa tōtv kvvləv sōsōv ná kvpaakv na í tiiki,
na tvv sōsō Lefiyatav wei n lapa si n liyilivina tenku hola taa tō.

27 Nyaya wontu ntī tə tēna tə tēləvi
si n caləvi-təvi tə tvv waatv.

28 N ha-tv ilē tə mv.

N kula nyá niv ilē kvpantv tōləna-tv.

29 N ha-təvi sivile ilē tə svv seluvv.

Ye n lasa tə fēsv ilē tə hēv na tə pəsv atē mvsvv.

30 N mələna tə fēsv ilē tə tayanv kvlv
na tə tēna tē pəsv kvfam ke tetv tō.

31 Taca nyá tev í wēv tam tō,

na n̄ yə̀ləna nyá kəlapəm.

³² N̄ nyəna tətʉ tə seliyi ké,
na ye n tokina pəəŋ ɪle nyəəsɪ nyala ɪ təə.

³³ Tacaa nyaga ma yoo yontu haləna ma səm
ma Iso ké ma saŋ haləna ma tənaga suw.

³⁴ Ma yontu ɪ la-ŋ teu Tacaa,
nyaga ma yə̀ləyənə.

³⁵ Pəntələa ɪ saali yem ke tətʉ təə,
asayaa ɪ taa tasa wəəw.

Tacaa, ma saŋ-ŋ ké.

ɪ sa Tacaa.

105

Isə kəpantʉ təm

(Kəkəlatʉ 1-15: Kətəəsʉtʉ 1 16:8-22)

¹ ɪ sa Tacaa, ɪ yaa ɪ hətə.

ɪ yə̀yətɪ ɪ kookələnaa təm ke yələa taa.

² ɪ yoo-ɪ yontu na ɪ sɛɛ-ɪ na cəməŋ.

ɪ yə̀yətɪ ɪ təma səəsəna təm.

³ ɪ sa mə təyɪ ɪ hətə naŋŋ nyəntə təə.

Tacaa pəkələa mə mə laŋa ɪ hələmənə-ɪ.

⁴ ɪ kɛsəna Tacaa Toma tənə tʉ təə,

ɪ pəkəyɪ tam sɪ ɪ wɛɛ Iso ɪ sɛntaa.

⁵⁻⁶ Tacaa təmle tʉ Apələham ləlyəy nýəma mə.

Yakəpʉ piya mpa mə Iso ləsaa tə.

ɪ təəsɪ ɪ təma səəsəna təm,

na ɪ piti təma na ɪ huɔle pə təm.

⁷ Tacaa nyagalə tá Iso

na n̄ huɔkəna tətʉ tənə.

⁸ Nn səəki nyá nəyɔ suw təə ké paa pəcə.

Nyá təm wɛ n̄pʉyʉ haləna ləlyəy loosi iyaga (1000).

⁹ N ká təkɪ nəyɔ ŋka n ka suwa Apələham tə

na n teləsɪ ka təm ke Isaaaka na tuunaw.

¹⁰ Nəyɔ ŋkɛyɛ n su Yakəpʉ.

N cəla-kɛyɛ lɛyɛli ke tam təə.

¹¹ N heela-ɪ sɪ:

Maa tala Kanaaŋ tətʉ ke nyana nyá ləlyəy nýəma

na tə pəsɪ mə paa nyəm.

¹² Saa unɪ tə, lɛyɛli yələa mə ɪ fɛɪ payalə ke paa pəcə.

Pəyɛle ɪ caga tətʉ taa tə pə ta leeli.

¹³ Na ɪ puki piitimnaa taa

na ɪ cəəki kawulasɪ taa.

¹⁴ Ama Iso tá tisi sɪ piitim napəli pə təyɔ mə ɪ sɛ,

halɪ ɪ naasɪ awulaa payalə ke mə n̄yʉy təə.

¹⁵ Na ɪ tə sɪ: ɪ taa tokina ma kələsaa.

ɪ taa la ɪ sayatʉ ke

ma kʉyɔyətʉ tələsələa.

¹⁶ M̄pʉyʉ Iso yələa na nyəyəsɪ lu tətʉ taa,

na təyənaga laŋ.

¹⁷ ɪ lɛna Iso teləsɪ yʉlʉ ke mə nəyɔ təə.

Yʉlʉ m̄yəlɛ Yəsɛɛfʉ wei ɪ taalʉnaa pɛɛtaa tə.

¹⁸ Pa tʉwa ɪ nəəhɛ taa ké ŋkpəsɪ

na nyəyəlʉy ke ɪ luɣu tɛɛ.

¹⁹ Haləna pə tala waatʉ wei Tacaa ka suwa tə.

ɪ lɛna Tacaa təm hʉli sɪ ɪ ka wɛna tampana.

²⁰ M̄pʉyʉ wulaw hawa nəyɔ sɪ pa hetɪ-ɪ.

Wei ɪ təkɪ kawulaya ke yələa tənə təə tə sɪ, pá cɛpɪ-ɪ.

21 Na wɔlan kpa Yosɛɛfu ke ɪ tɔyaga tɔɔ nyɛnɔ

na Yosɛɛfu paasɔyana wɔlan nyɛm tɛna,

22 si ɪ sɛyɛsi ɪ waali nyɛma isi ɪ caaki tɔ
na ɪ huli lamayasɛɛ ke ɪ layatu tasɛlaa kɔpɛma.

23 Mɔvɔvɔ Yakɔvɔ pola Icipiti tetu taa.

Mɔvɔvɔ Iseyɛli polaa na ɪ caya Kam *fa* tetu taa. ^a

24 Uena Tacaa ɲ yele na nyá yɛlaa huki katatɛlaya
na pá kɛli pa kolontunaa ke tonj.

25 Na n layasi Icipiti nyɛma ke
hɔwɛɛ na pa taa kpana nyá yɛlaa.

Na pá la-wɛyɛ nyɛmɛn na pá muɣuli-wɛ.

26 Mɔvɔvɔ n tila nyá tɛmlɛ tɔ Moisi
na Alɔn wei n ka lɛsaa tɔ.

27 Na pá la piti tɛma na kɔkɔɔ nyɛm na tonj
ke Kam nyɛma tetu taa.

28 Uena ɲ yele na sɛkɔɔtɔvɔvɔ nyala na ahoɔ yu.

Pa taa nɔyɔɔ tɔ kɔɛɛsɛna Tacaa kɔyɔyɔtɔtɔ.

29 Na ɲ pɛsi lum ke calɛm,
na ɲ kɔ pɛ taa tiina.

30 Mɔvɔvɔ salɛɛ luwa Icipiti tetu taa kɛ katatɛlaya
na á sɔv pa awulaa nanj kɔhɛntɛn taa.

31 Uena Tacaa ɲ yɔyɔti na kacɔsi kɔnyasasi
na pɔtɔ lu pa tetu tɛna taa.

32 Na ɲ yele na tɛmpɛɛ nu-wɛyɛ tɛv lonte
na calanaa tii pa tetu taa na tɛ nyaga kɔkɔ.

33 Na ɲ wakɛli pa tunj wei pa yaa si fiki
na lɛsɛnnaa tɔ.

Na ɲ pɛli pa hɔyɔɔvɔvɔ taa tunj.

34 Mɔvɔvɔ Iɔɔ n tasa yɔyɔtɔvɔvɔ na kɔtolonj
lu kɔ fɛi kalɔvɔ.

35 Na kɔ kpiisi pa tawa tunj pɛɛ
na tetu tɛna nyutɔ.

36 Mɔvɔvɔ Iɔɔ kɔwa pa tetu taa kancaalaya piya tɛna.

Nsi si kɛna pa kancaalaya piya nsi pa lɔla pa ifɛpile waatɔ tɔ.

37 Uena Iɔɔ ɲ lɛsi nyá yɛlaa na liyitee na wɔla.

Nɔyɔɔ taa seliyi mpaav taa kɛ ɪ kɔɔkɛ taa.

38 Pa tɛɛwa Uena Icipiti nyɛma feesi tɛfɔv.

Mpi tɔ, pa tɛɛ sɔvkaɣana-wɛyɛ.

39 Iɔɔnɔmɔntɔvɔvɔ ke Tacaa n kentayaa pa tɔɔ kɛ ilim taa,
Uena nyá kɔkɔ naaki-wɛyɛ ahoɔ.

40 Mɔvɔvɔ Tacaa n mu pa kɔsalɛmɔtɔ na ɲ kɔna-wɛyɛ lɛɛsi,
na ɲ hayasi-wɛyɛ ɪsɔtaa tɔyɔnaya.

41 Uena ɲ tɔli kɔkɔpamɔvɔvɔ na lum kɔɔɔ
wɔlaya tetu taa isi pɔyɔ.

42 N ta sɔɔ nyá tɔm nanj nyɛntɔ nti
n ka heela nyá tɛmlɛ tɔ Apɔlaham tɔ.

43 Mɔvɔvɔ n lɛsa nyá yɛlaa mpa n yaawa tɔ na pa wɛnav
na lanjɔlɔmlɛ sɔsɔɔlɛ na pá wilitiyi.

44 Uena ɲ cɛlɛ-wɛyɛ piitimnaa tɛtɔnnaa
na pɛlɛ pá tɔyɔ yɛlaanaa tɛma kɔlɔlɔm.

45 N lapa mɔvɔvɔ si pá tɛn nyá kiinj
na pá tɔki nyá kɔsɛsɛtɔ.

ɪ sa Tacaa.

^a 105:23 Kam: Kam tetu ke cɛnɛ, pɛ ke Icipiti ke. Pɛ taya tetu kɔfatu natalayɪ yem.

106

Isə tənjəyi tampana, İseyeli nyóma kisa-ye
(*Kvkalətv 1,47-48: Kvtəəsvtv I 16:34-36*)

¹ I sa Tacaa, í sɛɛ-i.

Mpi tɔ, í kɛ kɔpanj.

I kɔpantv wɛ tam tɔɔ kɛ.

² Aweyɛɛ í tɛma sɔsɔɔna tɔm yɔyɔtulv?

Na í samtɔ tɛna kpaallv?

³ Mpa pa tənjəyi tampana na pá lakɪ kɔsiyisim

kɛ tam tɔyɔɛ lelenj nɪlaa.

⁴ Tacaa tɔɔsi ma tɔɔ.

Mpi tɔ, n sɔɔla nyá yɛlaa.

Paasəna-m nyá wei n waasəyi tɔ.

⁵ Waasi-m na má ná nyá ləsəlaa tɛcaɣanav.

İlena má na nyá yɛlaa tá laja heɛ.

Na má na-we tá yɔɔli.

⁶ Tə pəntaa kɛ isɪ tá caanaa.

Tə lapa isayətv, tə lapa mpi pə ta kɛɛsi tɔ.

⁷ Tá caanaa taa cəkəna nyá piti tɛma kɛ İcipiti.

Pa ta tɔɔsi nyá kɔpantɔnaa tuutuuma tɔɔ.

Haləna pá kɔli nyá tɔɔ kɛ təjku kɔsɛɛm nəyɔ.

⁸ Paa na mpv n yapa-weyɛ nyá hətɛ tɔɔ

sɪ nyá tɔj í ná.

⁹ Mpvv n nyaasa təjku kɔsɛɛm na ilɛ í nyɔɔ.

N yɛlaa na nyá yɛlaa tɔ lumanj sɔsɔɔj taa

isɪ wɔlaya tɛtv taa.

¹⁰ N yapa ta caanaa kɛ mpa paa caaki-we tɔ pa niŋ taa.

N hɛta-weyɛ pa kolontu səkpaŋ taa.

¹¹ Lɔm tɔyɔ pa kolontunaa tənaya,

pə ta sɔɔ paa kɔlum.

¹² Tənayale pa tɛma pa taa na nyá tɔm,

na pá sa-ŋ na yontu.

¹³ Ama pa sɔɔ kpaakraa kɛ nyá tɛma,

pa ta taŋ sɪ pá ná a tɛɛsvyɔ.

¹⁴ Mpvv pa nyɪla teu sɪ pá hiki

mpi pa feina tɔyɔ wɔlaya tɛtv taa.

İlena pá caa-ŋ tɔm kɛ tɛtv pooluŋ nyəntv taa.

¹⁵ N ha-weyɛ pa kɔsələməm

na pá tɔyɔ na pá haɣa na pé lu-weyɛ sɔŋ.

¹⁶ Mpvv pa lapa Moisi kɛ isɛsɛɛmlɛ kɛ tɛsikile,

na Alɔŋ wei í kɛ yɔlv naŋŋ tv tɔ.

¹⁷ Tənayale tɛtv haɔ nəyɔ na té li Tatanj nyóma

na té waasi Apilam nyóma tɔɔ.

¹⁸ Kɔkɔ nyaya pa kpekəle,

ka niisa asayaa mpe.

¹⁹ Mpvv pa lupa nyəyɔlvv kɛ naule kɛ Holɛpv pvv tɔɔ,

na pá luŋ na pá sɛɛ-tɛ.

²⁰ Pa kraɣa nav wei í tɔkɪ nyɪtv tɔyɔ,

na pá lɛɛti İə teeli tv nyá nyá lonte taa.

²¹ Pa sɔɔwa pa waasɔlv İə nyá nyá tɔɔ,

pəcɔ nyá lapəna-weyɛ tɛma sɔsɔɔna,

²² kɛ Kam nyóma tɛtv taa,

na piti tɛma kɛ təjku kɔsɛɛm taa.

²³ Mpvv Tacaa nyá n yɔyɔta pa kpiisuɣu tɔm, Moisi paasi.

Ama nyá kɔləsv Moisi tike səŋna na í tɛyɛ-ŋ niŋ

na Isò ku i pááná ke wakəlyu təm taa.

24 Ilena pá lə tetu kəpantu nti Isò nyá n ka ha-we tə.

Pa ta tənə Tacaa nyá nyá nəɣə suu tətə.

25 Ntəna pá kənti pa teesi taa,
na pá kisi Tacaa nyá nyá nəɣə ke nunaɔ.

26 Tənaɣale n kusa niŋ na isə na í tuu
si n ká yeke na pá sí wəlaya tetu taa.

27 Na í yaasi pa ləbɔŋ ke paa timpí,
na í yeke na pá sí ma ta nyi isənaa te.

28 Mpuɣu Iseyeli nyəma luŋa Peyəə nyəma tuɣu Paali.

Ilena pá təɣə nantu nti pa laawa sətaa tə.

29 Pa kpaasa Tacaa nyá pááná na pa koləpətu nti.

Ilena nyaa kəna wahala ke pa təə.

30 Mpuɣu Penhasi kulaa na í taɣani-ti.

Ilena mpusi iní í hee.

31 Mpuɣu Tacaa nyá nyəna yaasi iní si
i we teu ke tam təə.

32 Mpe pa kpaasəna Tacaa nyá nyá pááná ke Melipa lom kiŋ.

Ilena Moisi təɣə pə saləka ke pa nyuɣu təə.

33 Pa nyəŋsa i isə na í kpisi kantəlyu,
Ilena í yəɣəti təm i ta maɣasi.

34 Iseyeli nyəma ta ku Kanaaŋ nyəma isu Tacaa
ka heeluyu-we tə.

35 Ama pa krentəna piitimnaa leləa ké
na pá kreləmi peke pa koləpəle.

36 Haləna pá luŋ pa tuŋ
na peke pá nyi-weɣe katəka na pá hoti ka taa.

37 Na pá laa pa pəyalaa na pa pəelaa ke
peke pa tuŋ.

38 Pa kəwa pa piya ke mʊsəŋ ke Kanaaŋ tuŋ tee
na pa yuləkəle nté tə pilisa tetu.

39 Pa təma lapa-weɣe asilima nyəma
na pa lakasi pəsɪ-we isu wasaŋkalənaa.

40 Mpuɣu Tacaa nyá nyá taa kpaana nyá yəlaa mpa pa ké
nyá kpancoou tə na pá lu-ŋ səŋ.

41 Ilena í tu-weɣe piitimnaa niŋ taa
na peke pa taa kpaana-we na pá ŋmakəli-we.

42 Na pa kolontunaa muyuli-we
na pá tu-weɣe wahala.

43 Təm paɣale ke Tacaa n waasa-we.
Paa na mpu na pá kələxi nyá təə ké tam.

Ilena pá kama nyəŋ ke pa isayatu taa.

44 Mpuɣu Tacaa n nuwa pa wula
na í ná pa laŋpəsəle.

45 Ilena í huɔ nyá na-we mə nəɣə pəelɔyɔ təm.
Na pa təm la-ŋ pətətəle ke nyá kəpantu səsəntu təə.

46 Na í yeke na mpa paa kpa-weɣe yomle tə
pa təm la-weɣe isəkilim.

47 Tacaa tá Isə waasi-tu,
na í ləsi-tuɣu piitimnaa taa na í kpəyeli-tu.

Ilena tə sa nyá hətə naŋŋ nyəntə
na tə pəkɪ teeli ke nyá samtu taa.

48 Iseyeli Isə Tacaa tə sɛɛ-ŋ tam təə.

Yəlaa təna í tisi si Isə í kəna mpu.

I sa Tacaa.

107

(Yontu 107-150)

*Isə waasvlu nyana kookali*¹ I sa Tacaa.

Mpi tɔ, n ké kɔpaŋ,
na nyá sɔɔlvu wɛ tam tɔɔ.

² Mpa Tacaa n waasaa tɔ pá yɔɔti.

Mpa n yapa kolontu niŋ taa tɔ pá tɔ si: Tacaa ké kɔpaŋ.

³ N læsa-wɛyɛ tɛtɔna tɛna taa ké,
pə kpaɣav ilim tɛlɛlɛ na pə tɛtɛlɛ,
na pə ntɔɣɔŋ na pə mpɛtɛŋ tɔ.

⁴ Pa taa lelaa tɔŋaɣa pa tike ké.

Pa tooliyi wɔlaya tɛtu taa.

Paa naaki ɪcate nte tɔ taa paa ɔaya tɔ.

⁵ Nyɔɣasi na lɔkɔtu kɔkaya-wɛ na pa apalɔtu yɔɔlɔyi.

⁶ Mpuvu pa wiina Tacaa nyaya pa laŋwakɛllɛ taa,

na n waasi-wɛyɛ pa apalɔtu yɔɔlvu taa.

⁷ Mpaav kɔpaŋku taa ké n tiika-wɛ.

N tana-wɛyɛ ɪcate nte tɔ taa paa ɔaya tɔ.

⁸ Pá sɛɛ Tacaa nyaya nyá kɔpantu tɔɔ,

na piti tɛma wɛna n lakɪ yɛlaa tɔ a tɔɔ.

⁹ Mpi tɔ, n kɔwa lɔkɔtu nyɛma lɔkɔtu

na n haɣasi nyɔɣɔtɔnaa.

¹⁰ Mpa paa wɛ sɛkɛtɔvu na sɛm nɔɣo taa tɔ.

Paa wɛ wahala taa ké na alukpala kɛ pa nɔɔhɛɛ taa.

¹¹ Mpi tɔ, paa kisa Tacaa nyá nyá tɛm ké.

Pa foota isɔtaa lɔ sɔsɔ laɣatɔ tasɔvu.

¹² Wahala kɛ n nyɛka-wɛ na pá hotiyi.

Nɔɣɔlv fɛi si í waasi-wɛ.

¹³ Mpuvu pa wiina Tacaa nyaya pa laŋwakɛllɛ taa.

Ilɛna n waasi-wɛyɛ pa apalɔtu yɔɔlvu taa.

¹⁴ Na n læsi-wɛyɛ sɛkɛtɔvu na sɛm nɔɣo taa,

na n cɛ pa kɔhɔkɛm.

¹⁵ Pá sɛɛ Tacaa nyaya nyá kɔpantu tɔɔ,

na piti tɛma wɛna n lakɪ yɛlaa tɔ a tɔɔ.

¹⁶ N pɛla nyɔɣɔlvu kɔsɛɛmɔvu kɔtɔkɔvu

na n wakɛli pə kɔkalɛsɛŋ.

¹⁷ Kɔmɛɛmɔŋ yaasi kɔtakɛɛsvu tɔɔ,

pa kawalaya svsa-wɛyɛ wahala taa.

¹⁸ Tɔɣɔnasi tɛna lu-wɛyɛ sɔŋ

halɛna pə pɔna-wɛyɛ sɛm nɔɣo taa.

¹⁹ Mpuvɛlɛ pa wiina Tacaa nyaya pa laŋwakɛllɛ taa

na n waasi-wɛyɛ pa apalɔtu yɔɔlvu taa.

²⁰ Ilɛna n yɔɣɔti na pə waa-wɛ

na n fiti-wɛyɛ sɛm taa.

²¹ Pá sa Tacaa nyaɣa nya kɔpantu tɔɔ

na piti tɛma wɛna n lakɪ yɛlaa tɔ a tɔɔ.

²² Pá la Tacaa nyaya sɛtɔ kɔtasi

na pá kpaali nyá tɛma na kawilitasi.

²³ Mpa paa wɛ tɛŋku taa kɛ kpulɔŋ taa

na pá lakɪ pa taatɛlɛ tɔ.

²⁴ Pɛɛ pa nawa mpi Tacaa nyá n pɛsɛyi lapu tɔ,

na piti tɛma nna n lapa tɛŋku taa tɔ.

²⁵ N yɔɣɔta kɔyɔɣɔtɔ ké na
kacuculaya kɔsi tɛŋku hɔla.

²⁶ Na pá lɔɣo pa kpulɔvu kɛ isɔtaa

na pá tisi-kɔvu lumanj taa,

na pə ɔɔsi-wɛyɛ teu.

- 27 Pá ise pilaa ilena pá sũ seluyu isu sulonyoõlaa
na pa nyãm ke tenku tãna saali yem.
- 28 Mpuõyle pa wiina Tacaa nyaga pa lanwakalle taa
na ñ waasi-weye pa sãõnto taa.
- 29 Ilena ñ sãñsi kacuculaya
na tenku hõla hee tãli.
- 30 Pá lanje heena tenku heev mpi.
Ilena Tacaa tesãna-we na í pona-weye
timpi pa pukaya tã.
- 31 Pá see Tacaa nyaga nyá kũpantõ tãõ,
na piti tãma wena n laki yãlã tã a tãõ.
- 32 Pá sa-ñ timpi yãlã kpeyelã tã
na pá puõvli-ñ sãsãã kotuyu taa.
- 33 Nyá yekina na pusi nyõõki,
na seelãã nãã wõlayi.
- 34 Na ñ pãsaõyi muõõñ tetõ ke tesãpaya
ke tã yãlã kawalaya tãõ.
- 35 N laki na wõlaya tetõ pãsi lule
na lum seelãã wee timpi lum nyõõõsi wee tãõ.
- 36 Na ñ si lanjlaa ke tãna
na pele pá ñmã icate nte tã taa pãã cãya tãõ.
- 37 Na pá tuu tãwa na pá sã tuñ wei
pa yãã si leseñnaa tã na í luli pee ke sãõõm.
- 38 Tacaa n kooliyi-weye kũpantõ kã na pá hukiyi sãõõm,
n ta pãã pa tãla.
- 39 Ilena lanõõv na wahala na kũnyõntõyõle
nyãki lelaa na pá pãã-wẽ.
- 40 Tacaa n yeki na pá footiyi kasayãmpiya.
N yeki na pa cãõki wõlaya tetõ taa, pa fei tã.
- 41 Ama n waasãyi kũnyõntõnaa ke wahala taa,
na pa tãesi huki isu kalãkãñ.
- 42 Yãlã kũpããã naaki Tacaa na pá ñmaalãyi.
Ama isãyatõ tãkãyi nãõõsi.
- 43 Yõlv lãmayãsee tã í la laakãli na yaasinaa mpe
na í pãeki si í cãkãna Tacaa kũpãntõnaa.

108

Tanañ yontu

(Kvkalãtv 2-6: Yontu 57:8-12, 7-14; Yontu 60:7-14)

- 1 Tãfiiti yontu nti tã we yonyoõlãã
nyõõv tã yontunãã tãã tãyõlv.
- 2 Hai, ma Isõ, ma tãma ma tãã si
mã yoo-ñ yontu na ma lotu tãnaãya.
- 3 Ma cãmãñ í fe, maa fe na pãcõ pã nyaali.
- 4 Tacãã, maa se-ñ yãlãã tãã,
na mã yoo-ñ yontu ke piitimnaa tãã.
- 5 Nyá pãelãã kãla isãtõnyõv ke kũlvõv,
na nyá kũpantõ nãã kalããna hatoo isãtaã.
- 6 Hai, Isõ, huli nyá tãõmãñ ke isãtaã.
Nyá teu í ná tetõ tãna tãõ.
- 7 La mpõ ilena pã hãti nyá kũsõõllãã.
Waasã-m na nyá niñ ntõyõñ.
Mv tá sãlãmnyõv.
- 8 Isõ yãõãta i kutuluyu naññ nyãñku tãã si:
Mãã tãyõna akãitõ na mã tãla Sikem icate.
Maa mayãsi Sukõti tetãkãle na ñmãnaãya.

⁹ Má tənna Kalaati na Manasee.

Ifalayim kele ma nyəɣəlvɔv kahuka.

Yuta kele ma kawulɣa kɔ́rátɔv.

¹⁰ Mowapv tɛtv nté ma lvm kvsəsəm tətule.

Itəm nyəntv ke ma ntəŋkpala təsule.

Iləna má kiisiyi yoou kakiisasi ke Filiisi nyáma tɔv.

¹¹ Awe ká pona-m Itəm?

Awe ká tv-m Itəm kolunɔ ɪcətɛ taa?

¹² Pə taɣa lso nyá?

Pəyele nyá lna-tv,

nn tasəyi tá yoolaa ke tənɔv.

¹³ Kɔv na í ya-tvɔv kolontv təm taa,

yulv waasvɔv wɛ kɔtɛ ké.

¹⁴ lso tɔŋ taa tv la kookalənaa ké.

Ini ɪ ká nənɔna tá kolontunaa.

109

Tafiiti tənɣəyi mpusi ké ɪ kolontunaa

¹ Tafiiti yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa nyvɔv tv yontunaa taa tɔvɔv.

lso nyɔɔa ma saŋ, taa su.

² Pə taɣa pulv, yəlaa asaɣaa na tvsəlaa

háa nɔvsi na ma tɔv ké,

na pá yɔɣətəɣəna-m pəpətv təm.

³ Pááná təm ke pa yɔɣətəɣəna-m paa le,

na pá yookina-m mvsɔŋ.

⁴ Paa na ma sɔla-wɛ tɔ,

pa nyənəyi-m pa kolontv ké.

Ama ma sələməyi lso ké.

⁵ Ma laki-wɛyɛ kupantv na mɔpə pá laki-m isayətv.

Ma sɔla-wɛ na mɔpə pa taa kpaakəna-m.

⁶ Ləsi təm hvulv isayətv nɔvɔv

na í kɔv í hvvna ma kolontv.

l kolontunaa taa nɔvɔv í kɔv í suu-ɪ təm.

⁷ Pá kv ɪ təm ke təhvule taa,

lso nyənɪ ɪ sələmɔv ke isayətv səsɔvntv.

⁸ ɪ si ləŋ

na nɔvɔv mv ɪ təmlɛ,

⁹ na ɪ piya pəsi suluwaa

na ɪ alv ke leelu.

¹⁰ Iləna ɪ piya pəsi təkpaaləŋ na pá sələməyi na pá tɔki.

Pá tɔvɔv-wɛyɛ pa ncaa taa.

¹¹ ɪ kəmlɛ tv í kuu ɪ nyəm təna,

na kra nyáma náa wakəli ɪ təmlɛ kvlvlvm.

¹² Nɔvɔv luyv í taa lapɪ-ɪ.

Pəcɔ ɪ suluwaa təm í taa la nɔvɔvɔv isəkilim.

¹³ Pə kpiisi ɪ lvlvɔv nyáma na pa həla saalv yem

ké mpa paa kvli tv pa nɔvsi taa.

¹⁴ Taca, taa sɔv ɪ caana isayətv tɔv.

Pəcɔ taa hvsi ɪ too kawaləɣa.

¹⁵ Taca, taa sɔv ɪ caana isayətv na ɪ too kawaləɣa tɔv.

Taca kpiisi yəlaa mɔpə pa hətɛ ke tɛtv taa.

¹⁶ Pə taɣa pulv, yulv unɪ ɪ ta hvli nɔvɔvɔv suulu.

Pəcɔ ɪ tv wahala tv na konyvntv ke wahala.

Hələna í kv ləŋwakəllɛ tv.

¹⁷ Mpusi ké ɪ ka sɔlaa,

mpusi unɪ í kɔv ɪ nyvɔv taa.

ɪ taa sɔlɪ nɔvɔv kupəŋka,

kele ká hatelána-i.

¹⁸ Mpusi í wee í tǝǝ ísu toko.

Mpusi í sǝǝ í taa ísu lǝm.

Mpusi í pásí ísu ním ke í mǝwa taa.

¹⁹ Mpusi í taki-i ísu toko.

Mpusi í cǝǝ-i na í tá tam ísu tampala.

²⁰ Mǝyǝ Tacaa ka la ma kolontunaa.

Pa kǝfelǝyǝ nté.

Na mpa pa yǝǝtǝyǝ ísayatu ke ma tǝǝ tǝ.

²¹ Tacaa ísǝ la-m mpi pǝ we teu tǝǝ nǝ́ hǝte tǝǝ.

Mpi tǝ, nǝ́ kǝpantu tǝǝwǝya, waasi-m.

²² Ma ké kǝnyǝntǝ ké na wahala tu,
ma wakǝla hatǝǝ ma taa.

²³ Ma tǝǝna saalǝyǝ ke yem ké ísu ísotom

na pá tǝǝnǝyǝ-m ísu filifili wei í wakǝlǝyǝ tǝ.

²⁴ Nǝ́hǝkǝtu pu-m maa pásǝyǝ na má sǝǝ.

Ma tema taasi tǝkǝǝkǝǝ.

²⁵ Ma pásǝ-wǝyǝ mpi pǝ fei teu tǝǝ.

Pa nyǝnǝyǝ-m na pá kreǝtǝyǝ nyǝǝǝ.

²⁶ Waasi-m, Tacaa ma ísǝ.

Ya-m nǝ́ kǝpantu tǝǝ.

²⁷ Yǝlaa mǝe pá nyǝ sí nǝ́ nǝǝ ké.

Tacaa nǝ́, nǝ́ lapǝna mǝǝ.

²⁸ Mǝe pa tǝǝsǝyǝ mpusi ké.

Ama nǝ́ kǝǝlíyǝ kǝpantu.

Ye pa kulaa fele ká kra-we.

Ama nǝ́ tǝmle tu má ma lanle ká hǝlǝmí.

²⁹ Pǝ líyiti ma kolontunaa mpa pa suu-m tǝm tǝ.

Fele í waasi pa tǝǝ ísu toko.

³⁰ Maa pǝyǝlí Tacaa nyǝya na kawilitaya.

Maa sa-ǝ samaa heku.

³¹ Mpi tǝ, n we kǝnyǝntǝ kǝǝkǝǝ taa ké.

Sí n waasǝyǝ-i mpa pa kǝyǝ í tǝm tǝ pa nǝǝ taa.

110

Wulan wei í ké kǝtǝlv tǝ

¹ Tafiti yontu nti tǝ we yonyoolaa
nyǝyǝ tu yontunaa taa tǝǝǝ.

Tacaa ísǝ heela ma sǝsǝ sí:

Caya ma ntǝǝǝ tǝǝ, halána má yele na nǝ́
kolontunaa pásí nǝ́ nǝ́hǝe tǝsǝle.

² Tacaa ká walási nǝ́ kǝpǝtǝyǝ tǝǝ ke Síyǝǝ taa.

Nyaa ǝmakǝlí nǝ́ kolontunaa.

³ Kǝyǝku ǝku n ká yoona nǝ́ kolontunaa tǝ.

Nǝ́ ífǝpǝya apǝlǝtǝ ká kra.

Ílena pá kǝǝ pa tí.

Paa wee ísu tǝfǝmle cǝǝǝ,

na pá kǝǝ nǝ́ pǝyǝ nǝǝǝ nyǝǝku tǝǝ.

⁴ Tacaa tema tuuu í kaa tasa layasǝyǝ.

Í yǝǝtǝa sí:

N ké kǝtǝlv sǝsǝ ke tam tǝǝ ké,

ísu Melǝcisǝtǝǝki.

⁵ Tacaa we nǝ́ ntǝǝǝ tǝǝ ké.

Í ká wakǝlí awulaa ke í páána kǝyǝku wule.

⁶ Iní í hǝǝkǝna na píitimnaa,

na sǝtaa sǝǝtǝ paa tímpí.

Í wakǝlǝyǝ awulaa ke tǝtǝ tǝna taa ké.

7 I nyɔɔki lum ke lɔɔ taa kɛ tɔntɛ waatu kɛ.
Pɛ tɔɔ kɛ i kusɛyi nyɔɔy.

111

Tacaa tɔma sɔsɔna tɔm tɔɔyɔy

1 I sa Tacaa.

Maa sɛɛ Tacaa na ma lotu tɔna
ke tampana tɔŋlaa kpekɛle taa kɛ tɔkotile.
2 Tacaa tɔma nɔ kɛ sɔsɔna kɛ,
na a sɔɔllaa pɛɛkɛyi-yɛ.
3 Nyɔ kɔlapɛm tɔna taa wɛ teeli na teu sɔsɔm kɛ.
Nyɔ siyisuyɔ wɛ tam tɔɔ.
4 Tacaa n yɛlaa si tɛ tɔɔsɛyi nyɔ kɔkɔlɔ tɔma tɔɔ.
N kɛ pɛɛɛɛ tɔ kɛ na pɛtɔtɔɛle tɔ.
5 N haaki tɔyɔnaya ke mpa pa nyɔŋna-ŋ tɔ.
Nn sɔɔki nyɔ nɔyɔ pɛɛlyɔ tɔɔ kɛ paa pɛɔɔ.
6 N hɔla nyɔ yɛlaa ke nyɔ tɔma tɔŋ
ke timpi n cɛla-wɛyɛ piitimnaa lɛlaa tɛtɔ tɔ.
7 Nyɔ kɔlapɛm siyisaa na pɛ tɔŋaa.
Nyɔ kusɛsɛtɔ wɛ naani.
8 Iɔ kusɛsɛtɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.
Tɛ siyisaa kɛ na tɛ tɔŋaa.
9 N hɛta nyɔ yɛlaa
na nyɔ na-wɛ i pɛɛli nɔyɔ ke tam tɔɔ.
Nyɔ hɛtɛ ke sɔsɔɛle kɛ, na katɛ nyɔntɛ.
10 Iɔ nyamnav ntɛ nyɔm kite,
mpa pa tɔka yaasi inɛ tɔ
pa wɛna lamayasɛɛ kɔpana kɛ.
Tacaa teeli wɛ tam tɔɔ kɛ.

112

Tacaa kooliyi kɔpantɔ ke i yɔlaa kɔpama

1 I sa Tacaa.

Lɛɛŋ nɔlɔ ntɛ wei i nyɔŋna Tacaa tɔ.
I lanjɛ hɛɛna Iɔ kusɛsɛtɔ lapɔ kɛ.
2 I kɔɔɔlaa kɔ la sɔsaa ke tɛtɔ tɔɔ.
Iɔ kooliyi kɔpantɔ ke tampana tɔŋlaa piitim.
3 Wɛnɔv na tɛɔayɔnɔv wɛnna pɛ tɛ yɔlɔ tɔyaya taa.
Iɔ lanjɛ hɛɛna-i tam tɔɔ.
4 Kɔkɔ naaki sɛkɛɛtɔyɔ taa kɛ tampana tɔŋlɔ.
Kɔkɔ naaki wei i wɛna suulu na i wɛna lɛlaa pɛtɔtɔɛle,
na i tɔŋyɔi kusiyisim tɔ.
5 Pɛ wɛ teu si yɔlɔ i hɔlɔyɔ suulu na i kɛntɔyɔ.
Pɛ wɛ teu si yɔlɔ i tɔŋ siyisuyɔ na i lakɛna i tɔma.
6 Yɛ n lakɔ mɔp nn cɛŋlɔyɔ.
Pa tɔɔsɛyi siyisilu tɔɔ kɛ tam tɔɔ kɛ.
7 I lanjɛ u tɔɔkɛna lanwakɛllɛ laapaali,
i tɔka i tɔyɔ, Tacaa ke i lakɔ naani.
8 Siyisilu tɔka i tɔyɔ, sɔyɔntɔ fɛi-i.
I ka nyɔni i kolontunaa kpisuyɔ.
9 I haaki kɔnyɔntɔnaa kɛ na i yeki ninj.
Iɔ lanjɛ hɛɛna-i tam tɔɔ kɛ.
Siyisilu tɔŋ sɔɔsɛyi na yɛlaa tɔyɔna-i teu.
10 Iɔayɔv nɔ naaki-i ulɛna pɔɔnɔ kpa-i.
I nyasɛyi i tɔyɔ kɛla na i lɔɔki i apalɔtɔ.
Asayaa kɔnyɔlɔyɔ saalɔyɔ yɛm kɛ.

113

Tacaa paasayɔna mpa pa fɛina pɔlv tɔ

¹ I sa Tacaá.

Tacaá tæmlæ lataa mæ, í samí-í.

I sa Tacaá hæte.

² Tacaá hæte í yaa pæ kpaɣav nænæn tɔ na pɔ polo tam tɔɔ.

³ Pá sɛɛ Tacaá kɛ pæ kpaɣav ilim tælule na pɔ suna pæ tætlæ tɔ.

⁴ Tacaá ŋmakæla piitimnaa tənaya.

I teeli kɔŋkɔlmənɔŋ tɛɛ isɔtɔnɔvɔ.

⁵ Ta Iso Tacaá n feina akpele.

Nyá tæcaɣalɛ nté hatoo isɔtaa.

⁶ N kaŋ nyɔvɔ kɛ na ŋ nyənɪ isɔtɔnɔvɔ na atɛ.

⁷ N kusəyi kɔnyɔntɔ kɛ mɔsɔvɔ taa kɛ, na wahala tɔ kɛ hute taa.

⁸ Si ŋ caɣasɪ pá na nyá yɛlaa kɔpaɣalaa.

⁹ N haaki alɔ kaalɔlaɣa kɛ təɣaya.

Na ŋ lapɪ-ɪ toto laŋhɔlmɛ nyəŋ kɛ ɪ piya hɛkɔ.

I sa Tacaá.

114

Waatv wei Iseyeli nyáma luwa Icipiti tetv taa tɔ

¹ Waatv wei Iseyeli nyáma luwa Icipiti tetv taa tɔ, waatv wei Yakɔpɔ lulɔvɔ nyáma lu piitim lempɪ tɔm yɔɣɔtɛlaa mpɛ pa tɛ tɔ.

² Mpɔvɔ Yuta pəsa Tacaá kɔtaya tɛlate na Iseyeli náá pəsɪ Tacaá tetv.

³ Tenku ná-wé na ilé ɪ se.

Yaatanɪ pəɣɔ ná mɛla waalɪ waalɪ.

⁴ Ulena pɔɔŋ ŋmaa isɪ ɪwaanɪ, na pulasɪ náá ŋmaa isɪ ɪwɛɛsɪ.

⁵ Tenku, n seeki suwe?

Yaatanɪ, ná mɛləɣɪ waalɪ waalɪ suwe?

⁶ Pɔɔŋ, mɛ ŋmaakɪ isɪ ɪwaanɪ suwe?

Pulasɪ, mɛ ŋmaakɪ isɪ ɪwɛɛsɪ suwe?

⁷ Tetv nyáá sele Tacaá isentaa.

Sele Yakɔpɔ Iso isentaa.

⁸ Inɪ ɪ pəsəɣəna kɔkpaɔmɔvɔ kɛ lule, na puw kɛ lom sɛɛlɔ.

115

Iso tike nté teeli tv

¹ Tacaá, taa tv-tɔvɔ teeli.

Taa tv-tv yoo.

Ama tv teeli kɛ nyá hæte.

Mpi tɔ, n kɛ kɔpaŋ na tampana tv.

² Pepe tɔɔ kɛ piitimnaa pɔɔsəɣɪ sɪ:

Lɛɣɛ mɛ Iso unɪ ɪ wɛɛ?

³ Ta Iso wɛ isɔtaa kɛ.

I lakɪ mpi ɪ sɔɔlaa tɔ.

⁴ Ama mpɛ pa tuŋ kɛ wolanaa na liyitee nna yɛlaa niŋ lupa tɔɣɔ.

⁵ Pa tuŋ unɪ ɪ wɛna nɔɔsɪ, ɪɛ ɪ yɔɣɔtɛɣɪ natalɪ.

Páɔ ɪ wɛna isɛ, ɪ naakɪ pɔlɔ.

⁶ I wɛna ŋkpaŋŋ, ɪ nukɪ natalɪ.

Páɔɔ ɪ wɛna muna, ɪ nukɪ sɔŋ.

⁷ ɪ wɛna niŋ, ɪ pəsəɣɪ na í tokina pɔlv.

Páɔɔ ɪ wɛna nɔɔhɛɛ, ɪ tɔŋ.

Pəyele ɪ tu mɔtəɣɪ ɪ luyɔ tɛɛ ké mɔtɔɣɔ mayamaya.

⁸ Mpa pa luki tuŋ ɪni na pá tɔɣɔ-ɪ naani tɔ,
pá wɛɛ ɪsu tuŋ ɪni.

⁹ ɪsɛɣɛli nyáma, í pɛti mə təɣɪ Tacaɔ,
ɪni ɪ teŋna-me na í kentiɣi mə tɔɔ.

¹⁰ Alɔŋ təɣaya nyáma me í pɛti mə təɣɪ Tacaɔ,
ɪni ɪ teŋna-me na í kentiɣi mə tɔɔ.

¹¹ Mpa me í nyaŋna Tacaɔ tɔ, í pɛti-ɪ mə ti.
ɪni ɪ teŋna-me, na í kentiɣi-me.

¹² Tacaɔ ɪ sɔɔki tá tɔm kɛ paa pɔɔɔ.

ɪ ká kooli tá tənaya kɔpantɔ ké.

ɪ ká kooli ɪsɛɣɛli nyáma kɛ kɔpantɔ.

ɪ ká kooli Alɔŋ nyáma kɛ pa nyəntɔ.

¹³ ɪ ká kooli kɔpantɔ kɛ mpa pa nukəna-ɪ tɔ,
paa sɔsaa paa piya.

¹⁴ Tacaɔ í yele na mə lɔlvɔŋ huki.

ɪ la na mə na mə piya í wɛɛ paɣalɛ.

¹⁵ Tacaɔ wei ɪ lapa ɪsɔtɔnɔɣɔ
na atɛ tɔ í kooli-meɣɛ kɔpantɔ.

¹⁶ Tacaɔ tike tənna ɪsɔtɔnɔɣɔ
ɪlena ɪ ha yɔlaa kɛ tetɔ.

¹⁷ Sətaa ɪ pəsəɣɪ na pá sɛɛ Tacaɔ.

Mpa pa wɛ atɛtɛle taa timpi suma tiɣitiɣi tɔ

Paa pəsəɣɪ na pá sɛɛ ɪsɔ.

¹⁸ Ama táá sa Tacaɔ kɛ pə kraɣav nɔɔnɔ tɔ,
haləna tam tɔɔ.

ɪ sa Tacaɔ.

116

Yɔlv wei pə yapa sɔm taa tɔ ɪ səlɔmɔɣɔ

¹ Ma sɔla Tacaɔ ké.

Mpi tɔ, n nukɪ ma nəɣɔ na ma wiinaɔ.

² N kema ŋkraŋɔɣɔ na ma tɔɔ.

Maa səlɔmi-ŋ ké, haləna ma sɔm.

³ Sɔm ka tama-m kotaya ké.

Atɛtɛle sɔɣɔntɔ ná pu-m.

Ma wɛ nəɣəsɛɛ na laŋwakəlle taa.

⁴ Mpuɣɔ ma yáá Tacaɔ nyá hətɛ.

Hai, ɪsɔ ma wiikina-ŋ si, n waasi-m.

⁵ Tacaɔ n wɛna suulu ké na n siyisaa.

Ta ɪsɔ n ké pətɔtɛle tɔ ké.

⁶ Tacaɔ n paasəɣəna acamaa ké.

Maa kɛ wahala tɔ ké, na n waasi-m.

⁷ Ma yɔɣɔta ma taa si, maa hɛɛsi.

Mpi tɔ, Tacaɔ lapa-m kɔpantɔ.

⁸ Nyá yarəna-m sɔm nəɣɔ taa, na n huɪ ma ɪsəlɔm.

N hasa ma nɔɔhɛɛ tɛɛ.

⁹ Maa tɔ Tacaɔ nyá ɪsɛntaa

kɛ weesuyɔ nyáma tetɔ taa.

¹⁰ Paa waatɔ wei maa tama si ma ké wahala tɔ tɔ,
na má wɛna naani ké.

¹¹ Ma ta mayasi teu ɪlena má tɔ si
paa pəsəɣɪ na pá la naani kɛ nəɣɔlv.

¹² ɪsənaya maa lɛɛti Tacaɔ nyaya

kupantu nti n lapa-m tɔ?

¹³ Maa kpaasi waasɔyɔ kupu na iso
na má yaa Taaɔa nyá hɛɛ.

¹⁴ Maa yooɔi nɔɔɔ ŋka ma su Taaɔa nyá tɔɔɔ
nyá yɛlaa isɛntaa.

¹⁵ Taaɔa mpa pa sɔɔla-ŋ tɔ
pa sɛm wuki-ŋ sɔsɔm kɛ.

¹⁶ Hai, Taaɔa, ma kɛ nyá tɛmlɛ tɔ kɛ,
nyá pɛɛlɔ pɛyɛlɔ kele má,
n cɛpa ma kɔhɔkɔm.

¹⁷ Maa lá-ŋ nyana tɛmlɛ kɔtɔɔɔ.
Maa sá-ŋ na má yaa nyá hɛɛ.

¹⁸ Maa yooɔi nɔɔɔ ŋka ma su Taaɔa nyá tɔɔɔ
nyá yɛlaa isɛntaa.

¹⁹ Maa la isɛna maa suwa tɔɔɔ
nyá tɔyɔɔa tɔyɔ tɔɔ kɛ Yosalem taa.

I sa Taaɔa.

117

Piitimnaa tɛna saŋ Taaɔa

¹ Piitimnaa mɛ, í sa Taaɔa.

Yɛlaanaa tɛna í samɛ-t.

² Kupantu nti i laki-tɔ tɔ tɔ tɔwɔɔɔ.

I tampana wɛ tam tɔɔ.

I sa Taaɔa.

118

Kɛɛsi mpi Taaɔa lapa tɔ

¹ I sɛɛ Taaɔa, mpi tɔ, i kɛ kupan.

² I sɛyɛli nyɔma í tɔ si:

I kupantu wɛ tam tɔɔ.

³ Alɔŋ tɔyɔɔa nyɔma í tɔ si:

I kupantu wɛ tam tɔɔ.

⁴ Mpa pa nukɛna Taaɔa tɔ pá tɔ si:

I kupantu wɛ tam tɔɔ.

⁵ Ma lanwakɛlle taa kɛ ma yáá Taaɔa
na í cɔ-m na í waasi-m.

⁶ Taaɔa n wɛ ma tɔɔ kɛ, maa nyan pulɔ.

Yulɔ pɛsɛyi na í la-m wɛ?

⁷ Nyá tɛŋna-m

na má naaki ma kolontunaa kpisuɔu.

⁸ Pɛ kɛla teu si yulɔ í tɔ Taaɔa nyɔɔa kpolɔɔɔ
na mpi i ká pɛti nyá tɔyi yɛlaa tɔ.

⁹ Pɛ kɛla teu si yulɔ í tɔ Taaɔa nyɔɔa kpolɔɔɔ
na mpi i ká pɛti i tɔyi sɔsaa tɔ.

¹⁰ Piitimnaa tɛna ka tama-m kɛ.

Iɛ ma tɔɔɔna-wɛyɛ Taaɔa nyá ton taa.

¹¹ Paa tama-m kɛ na pá watɔyi-m.

Iɛ ma tɔɔɔna-wɛyɛ Taaɔa ton taa.

¹² Paa wata-m kɛ isu tuŋ sɛsɛkɔ.

Ama pa ton tɛma lɔŋ isu kiisi kɔkɔ.

Iɛ ma tɔɔɔna-wɛyɛ Taaɔa ton taa.

¹³ Ma kolontu nyá, nyá tusaya-m kɛ si má hoti.

Ama Taaɔa ná kɔma na í waasi-m.

¹⁴ Taaɔa kele ma ton na ma samtu nyuɔɔ,
nyá yapɛna-m.

15 Siyisilaa wilitiyi.

Mpi to, Iso ha-weye akaitu.

Tampana tɛŋlaa laŋle heewa.

Mpi to, Iso yapa-we.

Tacaa n yapa-to na nyá toŋ.

16 Tacaa n kusa ŋkpaŋɛŋa na iso.

N laɓəna toŋ səsəŋ.

17 Ma kaa tasa səm tətə,

maa weɛna weesuɣu ké.

Maa keesi Tacaa tɛma tɛm.

18 Tacaa n hɔma ma ŋkpaŋɔɣu yáá.

Ama n ta yeke na má si.

19 I tɔli-m tampana tɛŋlaa nɔnɔsi,

na má suu na má sa Tacaa.

20 Tacaa nɔnɔɔ ntə,

ŋkeɣe siyisilaa suukəna.

21 Maa seɛ-ŋ ké, mpi to, n cə-m

na ŋ pəsi ma waasɔb.

22 Pəle nte ŋmalaa kisaa na pá lə tə,

nté tə pəsəna nteɣe pəle səsəle.

23 Tacaa nyá kiŋ ke pə luɛna,

pə ké piti tɛmlə ké.

24 Tacaa nyá laɓəna kuɣaku kɔne.

Ku ké laŋhɔbɔmlə na ayɔla nyəŋku ké.

25 Hai, Tacaa, yeke na pə lana-tu.

Hai, Tacaa, ya tá nyəŋ.

26 Iso í kooli kɔpantu ke wei i kɔŋna Tacaa hətə taa tə.

Hatoo Tacaa tɔyaya ke tə kooliyina-meɣe kɔpantu.

27 Tacaa keke Iso, ŋi i kəkə naakəna-tu.

I tamsi acima kpənte na í pona-teɣe

kɔtaya tɛlate hɛlɔɣo kiŋ*fa*.^a

28 Tacaa, n ké ma Iso ké maa sa-ŋ.

Ma Iso, maa puɣuli-ŋ.

29 I seɛ Tacaa.

Mpi to, n ké kɔpaŋ,

na nyá kɔpantu we tam tə.

119

Yontu nti pa saŋna Iso kusəsutu to

¹ Lelɛŋ nɔlaa nté mpa pa tɔnte tewa

na pá tɔŋ isu Iso kiiu weɛ tə.

² Lelɛŋ nɔlaa nté Iso kusəsutu təkəlaa,

na mpa pa pəkəyi-i na pa lotu təna tə.

³ Pə yəlaa tɔŋ Iso mpaasŋ taa ké.

Paalaki usayato natəli.

⁴ Tacaa n hula nyá kɔtɔtɔtə ké si

yəlaa í paasəna-təyi teu.

⁵ Hai, Iso, yeke na ma tɔnte la teu

ɔlena má pəsi na má təkɔ nyá kiiŋ.

⁶ Ye ma təkə nyá kusəsutu təna,

ma kaa weɛna fɛɛle.

⁷ Pəɣe maa sá-ŋ na lotu kɔlɔmtə

na má kpələməyi nyá kiiŋ kɔpaŋ.

⁸ Ma caa ma la nyá luɣu nyəntə ké,

taa lə-m təkpaataa.

^a **118:27** Kəkəlato tane tə howeɛ we tɔm naaleɣe. Lɛlaa ná tɛləsəyi tɔtə si: I kpaɣa tɔɣo piliŋasi ke mə niŋ taa na í caali acima paale. Na í tə na i cəna kɔtaya tɛlate.

Nya kvsəsutv heesəyi ma laŋle

- ⁹ ʔənaɣa ifepu ká kpeɫəmənə tənəŋŋ tɔntɛ?
 Nyá tɔm təkuyɔ taa ké ifepu ká kpeɫəmənə tənəŋŋ tɔntɛ.
¹⁰ Tacaa, ma pɛɛkəyi-ŋ ké na lotu kolumtv.
 Taa yele na má hatələnə nyá kvsəsutv.
¹¹ Ma tɔka nyá tɔm ke teu ke hatoo ma taa ké,
 sɪ pə taa koo na má pəntənə-ŋ.
¹² Tacaa, ma sɛɛ-ŋ.
 Sɛyɛsi-m nyá luɣu nyəntv.
¹³ Maa yɔyɔti kolum kolum ké
 kvsəsutv nti n suwa tɔ.
¹⁴ Nyá tɔm tənɣv huləsəyi ma laŋle ké
 ʔsu má tənna wɛnəv tənə.
¹⁵ Ma mayasəyi nyá kutɔtɔv tɔm ké.
 Na má kpeɫəməxi nyá kvsɛyəsəv ke teu.
¹⁶ Nyá kvsəsutv ke ma laŋle heekənə
 ma kaa sɔɔ nyá tɔm.

Nya kiin tasəyi-m layəv

- ¹⁷ La nyá təmɫɛ tɔ maya kɔpantv
 ɫɛnə má wɛnə weesuyv na má təkɪ nyá tɔm.
¹⁸ Kuli ma ʔsɛ na má ná nyá kiiv teu.
¹⁹ Ma ké ikəm ke tetv taa ké.
 Taa ŋmɛsi-m nyá kvsəsutv.
²⁰ Ma sɔla nyá kiin ké, na má səki ɪ tɔɔ.
 Ma caa ma kpeɫəmɪ-ɪ paa kɔyakv ŋkɪ.
²¹ N nyaasəyi mpusitɔnə ʔsəcəv nyáma
 mpa pə hatələyənə nyá kiin tɔyɔ.
²² Kɛɛɫɪ ma tɔɔ ké fɛɛɫɛ na footuyv.
 Mpi tɔ, ma tɔka nyá kiin ké.
²³ Paa awulumpiɣa cəɣəv na pá yɔyɔtəyi ma tɔm,
 nyá tɔm ke nyá təmɫɛ tɔ má, ma mayasəyi.
²⁴ Nyá kvsəsutv heesəyi ma laŋle ké.
 Nti tə tasəyənə-m layəv.

Nya kvsəsutv haaki-m weesuyv

- ²⁵ Ma hota atɛyɛ.
 Nyá tɔm ʔ ha-m weesuyv ʔsu n ka yɔyɔtɔyɔ tɔ.
²⁶ Ma keesəyi-ŋ ma kɔlapəɫɛ tɔm.
 Sɛyɛsi-m nyá kvsəsutv tɔm.
²⁷ Hulv-m nyá kvsəsutv tənɣv
 na má mayasɪ nyá teu tɔm.
²⁸ Laŋwakəɫɫɛ nu-m na má pələyi ʔsəlɔm.
 Kusi-m ʔsu n ka yɔyɔtɔyɔ tɔ.
²⁹ Hatələnə-m pəpətv.
 Hulv-m pɛɛɫɛ na má tən nyá kiiv.
³⁰ Tampanə mpaav ke ma ləsaa.
 Maa tən nyá kvsəsutv.
³¹ Nyá kvsəsutv ke maa matənə.
 Tacaa taa yele na pá liyiti-m.
³² Nyá kvsəsutv ke ma nukənə teu.
 Mpi tɔ, n kula ma ʔsɛ.

Maa tən nya kiiv na ma lotu tənə

- ³³ Tacaa hulv-m nyá kutɔtɔv mpaav
 na má təkɪ-tɪ na má tala tənəyɔ.
³⁴ Tacaa ha-m nyəm na má təkɪ nyá kiiv
 na má tənəyi-kv na ma lotu tənə.
³⁵ Yele na má nuna nyá kvsəsutv.
 Mpi tɔ, ma sɔla-təyi.
³⁶ Pona ma hɔwɛɛ ke nyá kvsəsutv kiin.

Taa pona-yeɣe liyitee luluɣu cɔɔ.

³⁷ Ləsi ma ise ke kpai nyəm tɔ.

Taa yele na má paasəna kpai nyəm.

Yelee na má wee nyá luɣu nyənto taa.

³⁸ La nyá tɔmle to maɣa nti

n ka suwa mpa pa nyanɲa-ɲ tɔ.

³⁹ Ma wena feele sɔɣontu ké.

Taa yelee na tɔ maɣana-m.

⁴⁰ Nti ma nyuləɣi səsəm tɔɣɔle nyá kɔtɔtɔ lapu.

N ké siyisilu ké, ha-m weesuɣu.

Maa tɔki nya kiiu ke

⁴¹ Taca nyá kɔpantu i kɔɔ ma tɔ

na ɲ ya ma nyuɣu isu n suw tɔ.

⁴² Na má weena nti maa cɔ ma tɔula tɔ.

Mpi tɔ, nyá kɔyɔɣɔtɔ ke ma lapa naani.

⁴³ Taa ləsi tampa tɔm ke ma nɔɣo taa tɔkpataa.

Nti n maɣasəɣi nyá taa tɔɣo ma taja.

⁴⁴ Maa tɔki nyá kiiu ke

pa kɔyaku ɲkuɣu tam tɔ ké.

⁴⁵ Ma caa má tana ma tɔɣi.

Mpi tɔ, nyá kɔsəsuto ke ma pɛkəɣi.

⁴⁶ Maa heeli nyá kɔsəsuto tɔm ke awulaa,

feelee kaa wee-m.

⁴⁷ Nyá kɔsəsuto ke ma laɲle heena.

Mpi tɔ, ma sɔɔla-tɔɣi.

⁴⁸ Ma nukəna nyá kɔsəsuto ké.

Ma sɔɔla-tɔɣi.

Ma caa ma maɣasi-tɔɣi ma taa ké.

Nyá kɔsəsuto tɔy-m naani

⁴⁹ Tɔɔsi tɔm nti n ka heela nyá tɔmle to má tɔ tɔ tɔ.

Nti tɔ tɔna-m naani.

⁵⁰ Nti tɔ heesəɣəna ma laɲle ke ma wahala taa.

Nyá tɔm kɔpantu haakəna-m weesuɣu.

⁵¹ Paa isəcautonaa wonjiyi-m

ma ta lu nyá kiiu taa.

⁵² Taca ma tɔsəɣi nyá laɲtaa huule tɔm

na pə heesəɣi ma laɲle.

⁵³ Má naaki asayaa mpa pa laɔki nyá kiɲ tɔ,

pááná kpaaki-m ké.

⁵⁴ Nyá kiɲ tɔm ke ma yooki yontu ke timpɪ

ma ké ikɔm tɔ.

⁵⁵ Ma tɔsəɣi nyá hətə ke ahoo

na má tɔkəɣi nyá kɔsəsuto.

⁵⁶ Mpi pə ké ma nyəm tɔɣɔle,

sɪ má tɔkəɣi nyá kɔsəsuto.

Taca huule we teu

⁵⁷ Ma leləɣi sɪ ma nyənto nté sɪ

má tɔɲ nyá kɔyɔɣɔtɔ.

⁵⁸ Ma wiikina-ɲ na ma lotu tana,

nyəni ma pətətəle isu n ka suw nyá nɔɣo tɔ.

⁵⁹ Ma huw ma mpaaw tɔm ke ma taa,

nyá kɔsəsuto ke ma caa tɔɲɔɣu.

⁶⁰ Ma lakɪ nyá kɔsəsuto ke laɲ ké tɔcav.

Ma kaa yelee na tɔ leeli.

⁶¹ Asayaa katəsi tama-m ké.

Ama maa sɔɔki nyá kiiu tɔ.

⁶² Ma kɔləɣi ahoo heka na má sá-ɲ.

Mpi tɔ, nya huule we teu.

63 Μα κέ mpa pa nyaηna-η na pá tókəyi
nyá kusəsutu tɔ pa taapalw kέ.
64 Hai, Tacaα, nyá kɔpantu suna tetv.
Seγesi-m nyá kusəsutu.

Tacaα mapa-m sɪ pə tayani-m

65 Tacaα n lapa kɔpantu ke nyá təmle tu maya,
isu n ka yəγətvyu tɔ.
66 Seγesi-m ləmayasee kɔpana na nyəm.
Mpi tɔ, ma tɛma ma taa na nyá kusəsutu kέ.
67 Lɔη ile ye n ta hɔ ma ηkpaηvyu maa tókəyi nyá təm.
Ama nɔɔnɔɔ ma təηəyi nyá kiη.
68 N kέ kɔpaη kέ na kɔpantu latv.
Hɔlv-m nyá luyv nyəntv.
69 Isəcautnaα pillisiyi-m kέ na pa kaloolaya.
Ama ma tɔka nyá kusəsutu ke na lotu kɔlvmtv.
70 Pa ləmayasee taa toowaya isv nim.
Ilena maa hɔləsəyi laηle na nyá kiuv.
71 Pə we teu sɪ pə pasa-m kέ.
Ilena má cekəna nyá kusəsutu.
72 Nyá nəγɔ taa kusəsutu kəla-m teu ke
wɔla na liyitee wontu tuutuuma.

Tacaα, nyá hvle siyisaa

73 Nyá niη ηmana-m.
Ha-m layatv na má kpeləməna nyá kusəsutu.
74 Mpa pa nyaηna-η tɔ pa naa-m na pa laηle hɔləməyi.
Mpi tɔ, nyá nɔɔsɪ suw ke ma tɛləyi.
75 Tacaα, ma nyəmá sɪ nyá hvle siyisaa kέ.
Nyá tampana təηvyu tɔɔ kέ n pasa-m.
76 Nyá kɔpantu í heesi ma laηle
isu n ka suw nyá təmle tu maya nəγɔ tɔ.
77 Hɔlv-m sɪ n sɔɔla-m na pá ha-m weesuyv.
Mpi tɔ, nyá kiuv ke ma laηle heekəna.
78 Pə liyiti isəcau nyáma mpa pa muγuluyv-m mɔsvη tɔ.
Mpi tɔ, nyá kusəsutu təm ke ma mayasəyi ma taa.
79 Mpa pa nyaηna-η tɔ pá kɔɔ ma kiη
na pá cekəna nyá kusəsutu.
80 Maa la nyá luyv nyəntv na lotu kɔlvmtv.
Ile fɛele kaa təγɔ-m nyá kiη.

Tacaα fityi-m kolontunaa katəsi

81 Ma taηa nyá nyvyu γapv ke tətɛyɛtɛyɛ.
Nyá təm ke ma tɛləyi.
82 Ma ise tɛηna nyá nəγɔ suw kiη kέ,
na má pɔəsəyi sɪ pəlee kέ n ka heesi ma laηle?
83 Ma tɔnvvyu cuka kpasɪ kέ isv kəηle ke nyɔɔsɪ taa.
Ma kaa sɔɔ nyá kusəsutu tɔɔ.
84 Kuyɛη isənaya pə kaasa nyá təmle tu ma?
Waato wei kέ n ká hvvna mpa pa tvyv-m wahala tɔ?
85 Isəcautnaα huliyina ma nəγɔ tɔɔ kέ pɔɔη,
paa təηəyi nyá kiuv ke paa pəcɔ.
86 Nyá kusəsutu təna kέ kusiyisitu kέ.
Pa tvyv-m wahala ke mɔsvη kέ, waasi-m.
87 Pa kaya pa hu-m na pá kv-m
ile maa lɔɔki nyá kusəsutu.
88 Ha-m weesuyv ke nyá kɔpantu tɔɔ,
ilena ma təη nyá kusəsutu.

Tacaα, pə təna pə laki-η təmle

89 Hai, Tacaα, n we tam tɔɔ kέ.

Nyá tòm caya teu ke isóttaa ké.

⁹⁰ Kúpantó nti n lakí tò tu teŋ.

Nyá sùna tetò na tã nyòowa teu.

⁹¹ Nyá kúsásutu tão ké pã tãna pã caya teu ke sanja.

Mpi tò, pã tãna pã lakí-ŋ tãmlẽ.

⁹² Ye ma laŋle taa heena nyá kiinj,

maa lepa ma wahala taa ké.

⁹³ Ma kaa são nyá kúsásutu.

Ntãyi n haakãna-m weesuyu.

⁹⁴ Ma ké nyá nyãŋ ké, waasi-m.

Mpi tò, nyá kúsásutu ke ma pækãyi.

⁹⁵ Asayaa ceŋãyi-m ké sɪ pa kũyũ-m.

Paa na mpũ nyá kúsásutu ke ma keŋna ŋkpaŋŋ.

⁹⁶ Ma nawa tama kũpãna tãna tãnasɪ.

Ama nyá kúsásutu fẽi tãnyã.

Nyá kiinj kãla tuŋ ke leleŋ

⁹⁷ Ma sãola nyá kiiu ke sãsam ké.

Ko tòm ke ma maɣasãyi kũyeen tãna.

⁹⁸ Nyá kúsásutu haaki-m læmaɣasẽe

na pã kãli ma kolontunaa.

Mpi tò, tã we ma kiŋ ke tam tão ké.

⁹⁹ Ma tẽe ma seɣesãlaa tãnyã nyãm.

Mpi tò, nyá kúsásutu ke ma maɣasãyi.

¹⁰⁰ Ma tẽe kũkpatãlaa ke læmaɣasẽe.

Mpi tò, ma tãka nyá kũtũtũ.

¹⁰¹ Ma kisa mpaasŋ isayãŋ taa tãnte

sɪ má pãsi na má tãki nyá tãm.

¹⁰² Maa hatãlãɣãna nyá kúsásutu.

Mpi tò, nyá seɣesãɣãna-m.

¹⁰³ Nyá tãm we leleŋ ke ma tantahaaw taa ké.

Tã kãla tuŋ ke leleŋ ke ma nõɔ taa.

¹⁰⁴ Nyá kúsásutu pãsãɣãna-m nyãnto

na má kisiyi pãpãto tãna.

Tacaa tãm ké fãtãla

¹⁰⁵ Nyá tãm wenna isɪ fãtãla ke ma nõheẽ tẽe

na pã naaki ma mpaas taa.

¹⁰⁶ Ma tuuki sɪ maa tãki nyá kúsásutu.

Maa la isɪ ma tuuwa tã.

¹⁰⁷ Tacaa, pã pãsa-m teu ké.

Ye le na má wenna weesuyu isɪ n yãɔtũyũ tã.

¹⁰⁸ Hai, Tacaa, mv ma sãlẽmũyũ isɪ kũcãũ.

Seɣesi-m nyá kúsásutu.

¹⁰⁹ Ma weesuyu we asola taa ké tam ké.

Ama ma kaa são nyá kiiu tãm.

¹¹⁰ Asayaa nyãki-m katãsi ké.

Ama maa hatãlãɣãna nyá kúsásutu.

¹¹¹ Nyá kũtũtũ ke-m kũpantũ sãsãntũ ke tam tão ké,

tã heesãyi ma laŋle.

¹¹² Ma tũ ma taa sɪ má tãŋ nyá kúsásutu*fa*

halãna ma sãm. ^a

Tacaa ké ma tentu

¹¹³ Ma taa kpaana ataa na a waali yãlaa ké.

Ama ma sãola nyá kiiu.

¹¹⁴ Nyãɣãle ma kũpũyũ tãtũle na ma kentulu.

Nyá kũyãɔtũtũ ke ma tẽelãyi.

¹¹⁵ Asayaa me í hatãlãna-m.

^a **119:112** Looŋja kanẽ ka telãseɣi sɪ ma kaasãyi ma tɪ sɪ má tãŋ nyá kúsásutu. Mpi tò, tã kawãya u teŋ.

Ilɛna má tǎki ma lɔɔ kiinj.

¹¹⁶ Te-m ɛsu n ka siw nyá nɔɔ tɔ na má hiki weesuɣu.

Nyaga ma teelɛɣi, taa tɔ-m fɛɛɛ.

¹¹⁷ Wɛɛ ma tentu na pǎ ya ma nyɔɣu.

Ilɛna ma paasɛna nyá kusɛsuto kɛ tam tɔɔ má taa hɛɛsi.

¹¹⁸ N tɔɔnɛɣi mpa paa tɛnɛɣi nyá kusɛsuto tɔɔ.

Mpi tɔ, pa tɔsɔɣu u waasɛɣi pɔɔ.

¹¹⁹ N lɔɔki atɛ asayaa tɛnaya ɛsu hute.

Pɔ tɔɔ kɛ ma sɔɔla nyá kusɛsuto.

¹²⁰ N tɔ nyá sɔɔntɔ kɛ ma taa na ma tɔnɔɣu seliyi,

na má nyajna nyá huɔɛ.

Tacaa kɛɛ ma tentu

¹²¹ Ma tǎka nyá kiiu na nyá siyisuɣu kɛ.

Taa pɛti-m ma njmakallaa.

¹²² Su nyá tɛmlɛ tɔ maya nɔɔ sɛ n ká sɛna-m.

Taa yelɛ na kalampaaɛ nyáma muɣulu-m.

¹²³ Ma tɛnɛɣi nyá nyɔɣu yapɔ.

Ma tɛnɛɣi akaitɔ nti tɔ tɔm n siwa nɔɔ tɔ

na ma ɛɛ tɛɛ.

¹²⁴ La nyá tɛmlɛ tɔ maya kɔpantɔ,

na n sɛɣɛsi-m nyá kusɛsuto.

¹²⁵ Ma kɛ nyá tɛmlɛ tɔ kɛ, ha-m layatɔ

na má nyí nyá kusɛsuto.

¹²⁶ Tacaa pɔ talaa sɛ n la pɔɔ.

Pa yɔkɛɣi nyá kiiu kɛ.

¹²⁷ Pɔ tɔɔ kɛ ma sɔɔla nyá kusɛsuto

na pǎ kɛli wɔla kɔpampɛɛ.

¹²⁸ Pɔ tɔɔ kɛ ma nyɛnɛɣi nyá kɔtɔtɔtɔ tɛnaya kusiyisito

na ma taa kpaakɛna pɔpɔtɔ.

Ma caa ma tɛnɛɣi nyá kiiu

¹²⁹ Nyá kusɛsuto kɛ kɔpampantɔ kɛ

pɔ tɔɔ kɛ ma tɛnɛɣi-ti.

¹³⁰ Nyá tɔm cɛkɛnɔv kɛnna nyaalam kɛ

tɔ haaki layatɔ kɛ mpa pa lanɛ-ti tɔ.

¹³¹ Ma liki nyá tɔm kɛ na hiluɣu.

Mpi tɔ, ma wɛna nyá kusɛsuto nyɔɔsɛ kɛ.

¹³² Kɛɛsi nyá ɛɛ na ma tɔɔ na n nyɛni ma pɛtɔtɔɛ,

ɛsu n lakɔɣu mpa pa sɔɔla nyá hɛtɛ tɔ.

¹³³ Nyá tɔm í tɔ-m naani.

Taa yelɛ na ɛsayatɔ natɛli tǎ pɛsi-m.

¹³⁴ Waasi-m, yɛlaa caaki pa njmakɛɣi-m.

Ilɛna ma tǎki nyá kusɛsuto.

¹³⁵ Nyá ɛsentaa í hɛtɛna nyá tɛmlɛ tɔ maya teu.

Sɛɣɛsi-m nyá kusɛsuto.

¹³⁶ Waatɔ wei ma naaki sɛ paa tɔkɛɣi nyá kiiu tɔ

ma lukiyi ɛsɔɔm kɛ.

Tacaa kiiu siyisaa

¹³⁷ Hai, Tacaa, n kɛ siyisilu kɛ,

na n tɛnɛɣi tampana kɛ nyá huɔɛ taa.

¹³⁸ Nyá kusɛsuto siyisaa kɛ na tɔ kɛ tampana.

¹³⁹ Waatɔ wei ma naaki ma kolontunaa sɔɔki nyá tɔm tɔ,

pááná sɔsɔna kpaaki-m kɛ.

¹⁴⁰ Nyá tɔm lapa tɔ tɛmlɛ.

Na nyá tɛmlɛ tɔ má, ma sɔɔla-ti.

¹⁴¹ Maya sɛkpelu kɛ,

na nɔɔɔɔ u caaki-m.

Ama ma ta sɔɔ nyá kusɛsuto tɔɔ.

¹⁴² Nyá siyisuɣu kɛ tam nyɛnɛɣu kɛ,

na nyá kiiu ke tampana.

¹⁴³ Lanwakalle na nɔʒasɛɛ pə hika-m.

Ama ma lanje heekəna nyá kiiŋ.

¹⁴⁴ Nyá kəsəsutu siyisina tam tɔɔ.

Ha-m layatu na má wɛɛna weesuyu.

Ma mayasayi nyá kəsəsutu tɔm ke ahoɔ tana

¹⁴⁵ Ma yaaki-ŋ na ma lotu tənaya.

Tacaa cɔ-m lɛna má tɔki nyá kəsəsutu.

¹⁴⁶ Ma yaaki-ŋ, waasi-m.

lɛna ma tɔki nyá kəsəsutu.

¹⁴⁷ Ma kuləyi na pəcɔ pə nyaali

na má səlami si n̄ waasi-m.

Ma tanja tɛɛlvɔvɔ ke nti n ká yɔɔti tɔ.

¹⁴⁸ Maa kpəki isələ, halana pə nyaali

na má mayasi nyá tɔm.

¹⁴⁹ Tacaa n ke kɔpəŋ ké, lɛ nu ma nɔɔɔ,

na n̄ ha-m weesuyu isu n suwa tɔ.

¹⁵⁰ Mpa pa huliyi isayatu waali tɔ pa kpeɣetaa,

na pá hatələɣəna kiiu.

¹⁵¹ Hai, Tacaa, n kpətana-m ké

na nyá kəsəsutu tana ké tampana.

¹⁵² Hatoo ləŋ ke ma nyamá si

n su nyá kəsəsutu ke tam tɔɔ.

Tacaa ya-m nyá kɔpantu tɔɔ

¹⁵³ Nyəni ma wahala na n̄ waasi-m.

Mpi tɔ, maa sɔaki nyá kiiu.

¹⁵⁴ Yoona ma nɔɔɔ na n̄ ya-m,

na n̄ ha-m weesuyu isu n yɔɔtɔvɔvɔ tɔ.

¹⁵⁵ Asayaa kaa na nyɔvɔ yəvɔ.

Mpi tɔ, paa pɛkəyi nyá kəsəsutu.

¹⁵⁶ Hai, Tacaa, nyá sɔɔlvɔvɔ tɔɔwaya.

Ha-m weesuyu isu n mayasaa tɔ.

¹⁵⁷ Ma kolontunaa na ma konyɔntɔlaa tɔɔwaya.

Maa hatələɣəna nyá kiiŋ.

¹⁵⁸ Ma taa kpaakəna waali lulaa

mpa paa təkəyi nyá tɔm tɔɔɔ.

¹⁵⁹ Tacaa nyəni ma sɔla nyá kəsəsutu ké.

lɛ ha-m weesuyu ke nyá kɔpantu tɔɔ.

¹⁶⁰ Nyá tɔm kite nté tampana,

na nyá siyisuyu kiiŋ tana wɛ tam tɔɔ.

Tacaa kiiu sɔɔllaa heesaa ké

¹⁶¹ Awulumpiya tɔvɔ-m wahala ke mɔsvɔŋ.

Ama nyá kɔyɔɔtɔtɔ tike ke ma seliyina.

¹⁶² Ma lanje heekəna nyá nɔɔsi suw ké.

Isu wei i hika wɛnav sɔsɔm tɔ.

¹⁶³ Ma taa kpaakəna pəpətu ké,

na ma nyənəyi-təyi acaalətu.

Ama nyá kiiu ke ma sɔlaa.

¹⁶⁴ Paa kɔyaku ŋku tɔm naatosompɔɔlaya ke ma sɛki-ŋ.

Mpi tɔ nya kiiŋ siyisaa ké.

¹⁶⁵ Mpa pa caaki nyá kiiu tɔ pa heesaa ké.

Wahala nɔɔlv u makəna-wɛ.

¹⁶⁶ Hai, Tacaa, ma tɛɛlvɔvɔ nté si n ká ya-m,

na ma tɔka nyá kəsəsutu.

¹⁶⁷ Ma tanjəyi nyá kɔtɔtɔtɔ ké,

na ma sɔla-təyi teu.

¹⁶⁸ Ma tɔka nyá kɔtɔtɔtɔ ké na nyá kəsəsutu.

Mpi tɔ, n naaki ma mpaan tənaya.

Tacaa nu ma wula

169 Hai, Tacaa, nu ma wula
na n̄ ha-m layatu isu n suw t̄o.
170 Nu ma wiinaw na n̄ waasi-m
isu n suw n̄oɔ t̄o.
171 Ma n̄oɔ í kraali nyá samtu.
Mpi t̄o, n seɣesəɣi-m nyá kusəsutu.
172 Ma nsəmle í yoo nyá n̄oɔ suw t̄am.
Mpi t̄o, nyá kusəsutu ke kusiyisitu ké.
173 Kusí nyá nin̄ na n̄ waasi-m.
Mpi t̄o, nyá kut̄ut̄ut̄u ke ma l̄esaa.
174 Hai, Tacaa, nyá yaru t̄o ké ma səki
nyá kiiu heesəɣəna ma laɲle.
175 Yele má weena weesuyu na má sá-ɲ,
na nyá huɓle waasi-m.
176 Ma ké c̄oɓu ké isu heu kolepu,
p̄eeki nyá t̄amle t̄o má.
Mpi t̄o, maa səeki nyá kusəsutu.

120*Wei pa suu t̄am ke m̄b̄soɲ t̄o í s̄al̄m̄w̄ȳu*

¹ Yosalem kpaw yontu.

Tacaa nyaya ma wiina ma laɲwakalle waatu
na í nu ma n̄oɔ.

² Tacaa waasi-m yalaa p̄p̄ot̄onaa
na tusolaa nin̄ taa.

³ Kawaaya yaa kasəyaya ɲkaya
nsəmle kut̄osale ká ha-ɲ yaa tu k̄ona-ɲ?

⁴ Mpi t̄o haaki-ɲ t̄oɣole yoolu
nyəmə kus̄ɛɲt̄e na mamala.

⁵ Ma ké wahala t̄u ké.

Mpi t̄o, ma na Meseki tetu nyáma kpaí nyáma t̄o wenna.
Ketaa tetu nyáma coka t̄e ké ma wee.

⁶ Hatoo l̄ɔɲ ke ma we mpa
pa taa kpaakəna heesuȳu t̄o pa t̄é.

⁷ Heesuȳu ke ma s̄oɓlaa.

Ama ye ma ȳoɣ̄ot̄əɣi heesuȳu t̄am,
yoo ke mpe pa caaki.

121*Awe p̄as̄əɣi na í tem?*

¹ Yosalem kpaw yontu.

Ma kusa ise na má nyənəɣəna p̄oɲ t̄o.
Leye ma waasuȳu ká luna?

² Tacaa nyá lapəna is̄otaa na ate.

Nyá kin̄ ke waasuȳu ká luna.

³ N kaa tisi s̄i p̄é tuuli nyá yul̄u n̄oɔh̄ale.
N fenjiyi nyá yul̄u t̄o ké nn heesəɣi.

⁴ Tacaa n fenjiyi l̄seɣeli t̄o ké,
tom u kaaki-ɲ, p̄əyele nn tooki.

⁵ Tacaa nyá fenjiyina nyá yul̄u t̄o.

Nyá wenna í waali na n̄ kentiɣi-i.

⁶ Ilim kaa c̄oɓi nyá yul̄u ke ilim taa.

P̄əc̄o is̄ot̄u ná kaa c̄oɓi-i aho.

⁷ Tacaa n ká paasəna nyá yul̄u weesuyu.

Na n fenj̄ í t̄o ké is̄ayatu t̄əna taa.

⁸ Tacaa n ká fenj̄ nyá yul̄u kul̄oɣu waatu na í tate waatu
ke p̄ə kpaɣaw n̄oɓo t̄o, na p̄é polo tam t̄o.

122

Yosalem tɔɔ kɔpantv kooluyv

¹ Tafiiti Yosalem kpaw yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa nyɔyɔ tɔ yontunaa taa tɔɔlɔ.

Ye pa tɔma sɪ tɔ polo Tacaa tɔyaya taa,
ma larhulɔmlɛ wɛ sɔyɔntv.

² Yosalem, nyá nɔnɔkeelasɪ kɛ tɔ sɔŋaa.

³ Yosalem ɪcatɛ nyá, pɔ ŋma-ŋ teu kɛ,
na ŋ tamsa teu tɔkpɛyɛkpɛyɛ.

⁴ Nyá taa kɛ Tacaa kpɛka lɛyɛli nyáma kpaaki
na pá sɔŋ Tacaa hɛtɛ ɪsu pa kiiu wɛɛ tɔ.

⁵ Tɔnaya Tafiiti tɔyaya nyáma kawulaya kumlee wɛɛ
na pá cakɪ a tɔɔ na pá hɔɔki tɔm.

⁶ ɪ sɔlɔmɪ lɔɔ sɪ:

Yosalem hɛɛsɪ.

Mpa pa sɔɔla-ŋ tɔ,

pa larŋá ɪ hɛɛna hɛɛsɔyɔ ŋkɔ.

⁷ Hɛɛsɔyɔ ɪ wɛɛ nyá koloosi taa

na tɔcayanaɔv kɛ nyá tɛɛsɪ kɔpansɪ taa.

⁸ Ma sɔɔlaa sɪ hɛɛsɔyɔ ɪ wɛɛ nyá taa kɛ
ma tɛɛtɔnaa na ma taɔpalaa pa tɔɔ.

⁹ Tá lɔɔ Tacaa tɔyaya tɔɔ kɛ
ma kooliyɪ sɪ pɔ cayaŋa-ŋ.

123

Mpa pa pasa pa ti tɔ pa tarŋyɔ

¹ Yosalem kpaw yontu.

Ma kɔsa ma ɪɛ na má nyɔnɔyɪ Tacaa nyá wei
nyá tɔcayalɛ wɛ ɪsɔtaa tɔ.

² Teitei ɪsu tɔmlɛ nyáma

apalɔnyɔma nyɔnɔyɔv pa caa niŋ

na alɔnyɔma náa nyɔnɔyɪ pa tɔo nyɔŋ tɔ,

ŋɔnyɔv tá ɪɛ kɛɛsɔna tá lɔɔ Tacaa nyá tɔɔ.

Halɔna waatv wei ɪ ká wɛɛna tá pɔtɔtɔlɛ tɔ.

³ Tacaa nyɔni tá pɔtɔtɔlɛ.

Hai, nyɔni tá pɔtɔtɔlɛ.

Mpi tɔ, kɔtɔyɔv kɛla-tɔyɔv piw.

⁴ ɪsɔcɔtɔnaa wɔŋa na
tɔhɔntaa footuyv ni-tɔyɔv.

124

Tacaa wɛ ta waali

¹ Tafiiti Yosalem kpaw yontu.

ɪɛyɛli nyáma ɪ tisi sɪ:

Ye Tacaa ŋ taa wɛɛ tá waali.

² Ye Tacaa ŋ taa wɛɛ tá waali,
awɛ ka waasa-tɔyɔv waatv wei
yɔlaa kota tá tɔɔ tɔ.

³ Paa lipa tá tɔnaya na tá ɪɛ kɛ waatv wei
pa pááná huɔ tá tɔɔ tɔ.

⁴ Ye Tacaa ŋ taa wɛɛ tá waali.

Pusi lɔm ka lipa-tɔyɔv na pɔ hola tɛɛna-tv.

⁵ Hola tɔŋ nyɔna anɪ
a ka tɔyɔ-tɔyɔv.

⁶ Tɔ sɛɛ-ŋ Tacaa n ta tv-tɔyɔv
pa kɛla taa ɪsu tɔyɔnaya tɔ.

7 Tə fitaa ké isu sumaya fituyu
ka kpalu apai taa to.
Apai pelaa na taa fiti.
8 Tacaa nya nmawa ate na isataa.
Nya waasana-tu.

125

Mpa pa lapa Tacaa ke naani to
1 Yosalem kpau yontu.

Mpa pa tuyi Tacaa ke naani to
pa we ké isu Siyoh puvo,
ku nyaxelaxi.
Ku nyoo tonj ke tam too ké.
2 Pooj towa Yosalem icate ke heku ké.
Mpuvo Tacaa n towa nya yalaa ke heku,
ke pa krayan noono to, halana tam too.
3 N kaa tisi si asayaa
i toyo kawulaya ke kupama too.
Pa taa koo na pa ho-weye isayatu lapu taa.

4 Tacaa yele na pa cayana-tu
isu tu lakovo ilim mpoteh too tetu to.

5 Tacaa kpiisi asayaa
na mpaa pa laki mpi pa ta siyisi to.

Heesovo i wee Iseyeli nyoma taa.

126

Wula paa laphulmlé
1 Yosalem kpau yontu.

Waatu wei Tacaa maha mpaa paa kuuwa Siyoh to,
pa lapa-tuyi isu toosee.
2 Mpuvo ta lahá hulmaa
na té woh na té woh na té woh.
Na té wiliti akaitu kawilitaya.
Ilena piitinnaa yoxoxi si:
Tacaa lapa-weye kupantu soosontu.
3 Tacaa lapa-tuyi kupantu soosontu,
ta we lahulmlé taa ké.

4 Tacaa, máhna tá yalaa mpaa paa kuuwa to
isu ilim mpoteh too looh.

5 Mpa pa tuuki pa tawa na isalbm to,
paa kona akaitu kawilitasi ké.

6 Wei i kraakana matutuuna ke taale na wula to,
i ka saxeli i mahowa na i malaxi
tayaya na akaitu kawilitasi.

127

Ye Tacaa i ta nma tayaya
1 Salomoh Yosalem kpau yontu.

Ye Tacaa i ta nma tayaya,
ka nmalaa tana lokana lahá ké.
Ye Tacaa ta feh icate too,
ta fehlu lokana lahé ké.
2 I kulaxi tefemle na i tooki tapule,
na i laki si i hiki mahonaya to,

í lókəna laŋa ké.

Ísə haaki mpw tətəyɔ ɪ səɔlla ké paa pa təŋna tom.

³ Piya kəna wənaw mpi Tacaa haaki si caanaa tɔ,
pa kasəyaya nté.

⁴ Piya mpa yulu hika ɪ fepile waatu tɔ,
pa wɛɛ ké isu yoolu kəəka taa nyəmá.

⁵ Lelenɲ nulu nté yulu wei ɪ suula
pə té nyəmá ké ɪ kəəka tɔ.

Í kaa nyana ɪ kolontunaa ké waatu
wei ɪ yəyətəyana-wɛyɛ ɪcətɛ nənəyɔ tɛɛ tɔ.

128

Tampana təŋlaa təcayanaw

¹ Yosalem kpaw yontu.

Lelenɲ nulu nté nyá wei n nyaŋna Tacaa
na ń təŋ ɪ mpaŋ taa tɔ.

² Nyá laŋle hɛɛkəna nyá niŋ təmle.

Nyá taa hɛɛwa na ń waaki.

³ Nyá alu wɛ nyá təyaya taa ké isu lɛɛɲ tɔyɔ kulɔlɔyɔ.

Na nyá piya náá wɛ tətəyɔle isu Olifi tuŋ.

⁴ Ḿpuyɔ pə kooliyi kɔpantu ké
wei ɪ nyaŋna Tacaa tɔ.

⁵ Tacaa koolɛé ká luna Siyɔŋ taa na á tii nyá tɔɔ.

N ká ná Yosalem təcayanaw.

Haləna nyá weesuyɔ tənaya.

⁶ N ká ná nyá piya piya.

Pəyɛle na lɛyɛli nyəma hɛɛsi.

129

Pa lapa-m isayatu ké səsəm

¹ Yosalem kpaw yontu.

lɛyɛli í tisi si:

Kolontu lapa-m isayatu ké səsəm ké hatoo ma pəcaatu.

² Kolontu lapa-m isayatu ké səsəm ké hatoo ma pəcaatu yáá.

Ama ɪ ta pəsi-m ké.

³ Í mpa ma siyile taa,

na cacası hənti.

⁴ Tacaa ké siyisulu ké.

Í seta asayaa ŋmusi ké setəyi setəyi.

⁵ Pa təna mpa paa caaki Siyɔŋ tɔ

fɛɛle í kpa-wɛ na pá pəsəna pa waali.

⁶ Pá wɛɛ isu kɔtulɔŋ tɔɔ nyutu nti tɔ wɔlɔyi

na tɔ ta tu pita tɔ.

⁷ Tu suyi tɔ kɔpəsəlu ŋkute.

Pəyɛle tu takɪ tɔ həkɔlɔ ké ŋkɔlɔyɔ.

⁸ Mpa pa tɛɛkəna Siyɔŋ taa tɔ í taa sɛɛ-wɛ si:

Tacaa í kooli-mɛyɛ kɔpantu.

Tə sɛɛki-mɛ na Tacaa hətɛ taa.

130

Tacaa wiinaw ké laŋwakalle səsəle taa

¹ Yosalem kpaw yontu.

Hai, Tacaa, ma wɛ puyɔ səsəŋju taa ké na má yaaki-ŋ.

² Tacaa nu ma nəyɔ.

Ke ŋkpaŋŋ na ń nu ma wiinaw.

³Ye n ka sukaya isayatu ke nyá taa,
Tacaa, awe ka wena weesuyu?
⁴Ama nyá tanna isayatu hūsuyu
si pá nyaŋna-ŋ.

⁵Tacaa nyaya ma teeləyi na
má taŋa nyá kuyəyətətə.
⁶Tacaa nyaya ma teeləyi na pá kəli isu
taŋlaa teeləyū tanaŋ tə.
Ee, pə kəla isu taŋlaa teeləyū tanaŋ tə.

⁷Iseyeli nyóma í teeli Tacaa.
Mpi tə, Tacaa kəna kupaŋ.
Pəcə i səəlu piwa tam si í waasi.
⁸Tacaa ká hetəna Iseyeli nyóma
ke pa isayatu təna taa.

131

Ma taa fei kalampaanu ləmayasəle

¹Tafiiti Yosalem kpaw yontu nti tə wə
yonyoolaa nyuyū tū yontunaa taa təyələ.

Tacaa, ma taa fei kalampaanu ləmayasəle yaa isəcaw huwəe.
Maa pəkəyi səsəəntu yaa mpi pə tē-m tə.
²Isə í pona pooluŋ.
Ma wə təpamm kə isu pəyaya ŋka
ka cəpa hətə təyə ka too niŋ taa.
Ma wə təpamm kə isu pəyaya ŋka ka cəpa hətə tə.

³Iseyeli nyóma í tū Tacaa ke naani
ke pə kpaɣaw nəəəə tə, haləna tam təə.

132

Tafiiti icatə Siyəŋ taa timpi Tacaa wəe tə

¹Yosalem kpaw yontu.

Tacaa, təəsɪ Tafiiti na i wahalanaa təna təə.

²Tafiiti inu i yəyətəna na í tuuna Tacaa,
na í su Yakəpu Isə toŋ tū inəyi nəyə si:
³Ma kaa suw ma tə na
má hənti ma kuhəntuyū təə.
⁴Ma kaa yele na tom kaa-m,
yaa ma isəhutu yoosina təma.
⁵Haləna má hiki Tacaa ke lonte
na Yakəpu Isə toŋ tū inəyi təcayəle.

⁶Tə nuwa pa yəyətə Isə atakaa təm ke Ifəlata tetu taa.
Tə mayana-i Yaa tetu həyəluyū taa.
⁷Tə polo Tacaa təcayəle.
Tə luŋ i nəəhəe təsule.
⁸Tacaa kulɪ na n kəə nyá təhəesəle.
Nyana nyá teeli atakaa.
⁹Nyá kətəlaa í suu nyuyū yapu isu wontu
na nyá tampaŋa taŋlaa wilitina laŋhələmlə.
¹⁰Nyá təmlə tū Tafiiti təə,
taa lə wei n ləsaa tə.
¹¹Tacaa təma Tafiiti ke heeluyū na tuunaw.
I kaa məli waah.
I təma si: Nyá tapuyū tē pəyaya ke
maa su nyá kawulaya kumte təə.
¹²Si ye nyá pəyalaa təkə ma nəyə pəeluyū

na kusəsutɔ nti ma seɣesəɣi-we tɔ,
pa pəyalaa ká leetəyana pa kawulaya
kumte tɔ kɛ tam tɔ.

¹³ Tacaa sɔələna na í ləsi Siyɔŋ
sɪ ɪ laku ɪ tacaɣale.

¹⁴ Na í tɔ sɪ: Ma təheesəle nté tam tɔ.
Maa caɣa tɔ taa. Mpi tɔ, ma sɔəla-tɛɣe.

¹⁵ Maa la kɔpantɔ ke Siyɔŋ na má cɛle-ɪ
mpi pu ha-ɪ weesuɣu tɔ.

Na má ha ɪ kɔnyɔntɔnaa ke tɔɣɔnaɣa ŋka paa nyuli tɔ.

¹⁶ Maa kooli kɔpantɔ ke ma kɔtəlaa.

Na ma tampana tɔŋlaa náá wilitina laŋhɔləmlɛ.

¹⁷ Maa la na Tafiiiti lɔlɔɣu taa tu la wulaw sɔsɔ.

Ma tɛma taɣanɔɣu ke fətəla ke wulaw wei ma ləsaa tɔ.

¹⁸ Maa suu wɔlaw kolontunaa ke fɛɛle.

Ama wɔlaw ntenuɣu ká muɣi kəkɔ.

133

Taapalaa cakɔɣu tɔntəmle tɔ pə we teu kɛ

¹ Tafiiiti Yosalem kpaw yontu.

Waatɔ wei taapalaa cakɔɣu tɔntəmle tɔ,
pə we teu kɛ, na pə we leleŋ.

² Pə we kɛ isɪ pa pəla sɔsɔŋ nim ke Alɔŋ nyɔɣu taa,
na pə kpe ɪ tantɔɣu tɔ na pə tii ɪ tokonaa luyɪ.

³ Pə we kɛ isɪ cɔləw lukɔɣuna Heemɔŋ pɔɣu tɔ
na kɔ kpeŋ Siyɔŋ tɔ.

Mpi tɔ, tənaya Tacaa koola kɔpantɔ
na í haaki weesuɣu ke tam tɔ.

134

Tacaa təmle nyáma me mə tənə í samɪ-ɪ

¹ Yosalem kpaw yontu.

Tacaa təmle nyáma me mə tənə í sɛɛ-ɪ.

Mə tənə mpa me ɪ sənɪ ɪ tɔyaya taa ke ahoɔ tɔ í sɛɛ-ɪ.

² ɪ kpaasɪ mə niŋ na Tacaa tɔyaya tɔ
na í sɛɛ-ɪ.

³ Tacaa wei ɪ lapa ate na isɔtaa tɔ
í koolu-ŋ kɔpantɔ na Siyɔŋ.

135

Tacaa kele sɔsɔ

¹ ɪ sa Tacaa.

ɪ sa Tacaa həte.

Tacaa təmle nyáma me í samɪ-ɪ.

² Mpa me ɪ we Tacaa ɪsɔ tɔyaya taa
na ɪ taya tɔ tɔ,

³ í sa Tacaa.

Mpi tɔ, ɪ kɛ kɔpaŋ.

ɪ yooŋa ɪ həte taa,
pə taya pɔlv, ɪ kɛ kɔpaŋ.

⁴ Yakɔpu ke Tacaa ləsaa.

ɪseɣeli ke ɪ pəsə ɪ nyəm.

⁵ Ma nyámá sɪ tá ɪsɔ Tacaa n kɛ sɔsɔ,
n kəla tuŋ tənə.

⁶ Paa mpiɣi n caaki, n laku-wəɣi.

Paa isɔtaa na ate.

Paa teŋkuna taa, paa lumaŋ sɔsɔŋ tɛna taa.

⁷ Nyá kraasəyɛna isɔŋmɔntɔ ke tɛtɔ tɔɔ,
na ŋ tisiyi calanaa na tɛv,
na ŋ ləsəyi heelim ke pə təsule taa.

⁸ Nyá kɔna Icipiti kancaalaya apalɔpiya.

Paa yɛlaa nyənsi, paa tɔla nyənsi.

⁹ Na ŋ lá kəkɔlɔ nyəmnaa na piti tɛma ke Icipiti taa,
si pə sɛyɛsi Icipiti wulav na i nyáma.

¹⁰ N yoonə piitimnaa paɣale,
na ŋ kɔ awulaa toŋtɔnaa.

¹¹ Isu Amolii nyáma wulav Sihon,
na Paɔaŋ nyáma nyəŋ Hoki,
na Kanaaŋ awulaa tɛna.

¹² Ilena ŋ há pa tɛtɔnaa ke Isɛyeli nyáma
na tɛ pəsi pa nyəntɔ.

¹³ Tacaə nyá hətɛ yaaki tam tɔɔ ké.

Lɔlɔŋ lɔlɔŋ ka tɔsəyi nyá tɔɔ.

¹⁴ Mpi tɔ, Tacaə n ká huɔna nyá yɛlaa ké.

N ka wɛna nyá tɛmlɛ nyáma pətɔtɔlɛ.

¹⁵ Piitimnaa tuŋ nté liyitee na wɔla.

Yɛlaa lupəna-i na pa niŋ.

¹⁶ Tuŋ unɪ i wɛna nɔɔsi, u yəɣətəyi.

I wɛna isɛ u naaki.

¹⁷ I wɛna ŋkpaŋŋ, u nukɪ natəlɪ.

I tu fɛina feesiŋ ke i nɔɔsi taa.

¹⁸ Mpa pa luki tuŋ unɪ na

pa tɛna mpa pa tɔyi-i naani tɔ,

pá wɛɛ isɪ tuŋ unɪ.

¹⁹ Isɛyeli nyáma mɛ í sɛɛ Tacaə.

Alɔŋ lɔlɔɣu nyáma mɛ mí sɛɛ-i.

²⁰ Lefii nyáma mɛ í sɛɛ Tacaə.

Mpa mɛ mə nyaŋna-i tɔ í sɛɛ-i.

²¹ I sa Tacaə ke Siyɔŋ taa.

I samɪ-i Yosalem timpɪ i wɛɛ tɔ.

I sa Tacaə.

136

Isɛyeli nyáma waasɔlv kookali

¹ I sa Tacaə, mpi tɔ, i ké kɔpaŋ ké.

Mpi tɔ, i kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ ké.

² I sɛɛ Isɔ wei i kɔla tuŋ tɛna tɔ.

Mpi tɔ, i kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ ké.

³ I sɛɛ Tacaə wei i kɔla tá caanaa tɛna tɔ.

Mpi tɔ, i kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ ké.

⁴ I tike i lakəna kəkɔlɔ nyəmnaa sɔsɔm.

Mpi tɔ, i kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ ké.

⁵ Inɪ i lapəna isɔtɔnyɔ na nyəm.

Mpi tɔ, i kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ ké.

⁶ Inɪ i pəna tɛtɔ ke lɔm tɔɔ.

Mpi tɔ, i kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ ké.

⁷ Inɪ i lapəna isɔtɔlɔŋasi sɔsɔnsɪ.

Mpi tɔ, i kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ ké.

⁸ I lapa ilim si pə tɔyɔ kawulaya ke ilim taa.

Mpi tɔ, i kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ ké.

⁹ Inɪ i lapəna isɔtɔ na isɔtɔlɔŋasi

si sí tɔyɔ kawulaya ke ahoo.

Mpi tɔ, i kɔpantɔ wɛ tam tɔɔ ké.

10 Ɔmɪ ɪ kʊnɑ Icipiti apalɔpiya kancaalaya kɔblasi.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

11 Ɔmɪ ɪ lɛsɛnɑ Iseɣeli nyɔ́ma kɛ Icipiti nyɔ́ma heko.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

12 Ɔ toma sɔsɔɔnɑ kɛ ɪ hulaa.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

13 Ɔmɪ ɪ fayana tenku kɔsɛem kɛ calɪ.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

14 Ɔ lapa na Iseɣeli nyɔ́ma tɔ tenku unɪ ɪ heko taa.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

15 Ɔmɪ ɪ tɛnɛsɛnɑ Icipiti wulav na ɪ yoolaa kɛ lom.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

16 Ɔmɪ ɪ tiikina ɪ yɛlɑɑ kɛ wɔlaya tɛtɔ taa.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

17 Ɔmɪ ɪ yoonna awulaa sɔsɑɑ.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

18 Ɔmɪ ɪ kʊnɑ awulaa toɲ nyɔ́ma.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

19 Amolii nyɔ́ma wulav Sihon kɛ ɪ kɔwa.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

20 Na í kʊ tɔtɔɔ Pasaɲ wulav Oki.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

21 Ɔlɛnɑ í cɛla Iseɣeli nyɔ́ma kɛ awulaa mpɛ pa tɛtɔ.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

22 Na tɔ́ pɛsɪ ɪ tɛmlɛ nyɔ́ma kpancoou.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

23 Ɔ ta sɔɔ tɑ́ tɔɔ kɛ saa wei

pa fɛlayɑɑ-tɔɣɔ nɔɔhɛɛ tɔ.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

24 Ɔmɪ ɪ yarɛnɑ-tɔɣɔ tɑ́ nɪmakɛllaa nin taa.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

25 Ɔmɪ ɪ haana kɔɲmaɲmam tɛnaya tɔɣɔnaya.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

26 Ɔ sa ɪsɔtɑɑ Ɔsɔ,

Mpi tɔ, ɪ kʊpantɔ wɛ tam tɔɔ kɛ.

137

Iseɣeli nyɔ́ma kɛ Papiloni pɔɔɔ nɔɔɔ

1 Tu wɛ Papiloni pusi nɔɔɔ na tɔ́ caɣɑɑ.

Saa wei tɔ́ tɔɔsɛɣɪ Siyɔɲ tɔɔ, ɪlɛnɑ tɔ́ wiiki.

2 Na tɔ́ pusi tɑ́ cɛmɛɲ na tɛnɑ tuɲ.

3 Tɛnaya mpa pa kuu-tɔ tɔ́ pa tɔɲaya-tɔ sɪ:

Ɔ yoo-tɔɣɔ yontu.

Tɑ́ caallɑɑ caakaya laɲhɔlɔmlɛ yontu na pɑ́ tɔɲ-tɔ sɪ:

Ɔ yoo-tɔɣɔ Siyɔɲ yontu.

4 Ɔsɛnaya tu yoo Tacɑɑ yontu kɛ

tɛtɔ kpa nyɛntɔ taa?

5 Hai, Yosalem, ye ma sɔɔ nyɑ́ tɔɔ,

ma nin ntɔɣɔɲ í sɔɔ ma tɔɔ.

6 Ye ma ta tɔɔsɪ Yosalem nyɑ́, nyɑ́ tɔɔ,

yɑɑ nyɑ́ tɔm u hɔlɛsɛɣɪ ma laɲlɛ,

ma nsɛmlɛ í matɛnɑ ma tantahaav.

7 Tacɑɑ, taa sɔɔ mpi Ɔtɔm nyɔ́ma lapa tɔ.

Mpi tɔ, kɔyɑɲku kolontunaa tii Yosalem tɔɔ tɔ.

Pa tɔɲaya kɛ sɪ kpiisi, kpiisi na n̄ kɛɲnɑ kite.

8 Papiloni nyɑ́, pu kpiisi-ɲ nɔɔnɔɔ.

Lɛlɛɲ nulo ntɛ wei ɪ kɑ́ lɛɛtɪ-ɲ

ɪsɑyɑtɔ nti n lapa-tɔ tɔ.

9 Lɛlɛɲ nulo ntɛ wei ɪ kɑ́ kpa nyɑ́ piya

na í naɲtɪ-sɛɣɪ kɔkɔpamɔɣɔ tɔɔ tɔ.

138

Maa sa-η na ma lotu tana

¹ Tafiti yontu.

Tacaa, ma σεε-η na ma lotu tana.
Nu ma κυοχότοτο, ma yoo-η yontu ke
ισόταα τοητόναα ιεηταα.

² Ma lunji nyá taseele nanη nyante taa
ké nyá kupantu na nyá tampana taa.
Mpi to, n lapa na nyá nōosi suw té
na pō tee pō tana.

³ Waatu wei ma yaa-η to n cō-m,
na í to-m apaloto na toη.

⁴ Tacaa, ate awulaa tana ká σεε-η.
Waatu wei paa nu nyá nōχo taa tōm to.

⁵ Paa sa nyá tama na pá yooki si:
Tacaa teeli tōwa sōsōm.

⁶ Tacaa we ισόταα ké,
na í naaki mpa pa pasayi pa ti to.
Na í loosiyi kalampaani nyáma ke
pooluη na í nyama-we.

⁷ Ye ma we lanwakalle taa,
nyá haakana-m weesuηu.
Paa ma kolontunaa páaná ká kpa isana,
n ka waasi-m ké.

⁸ Tacaa n ká la-m mpu,
nyá kupantu fei tanaχa.
Taa lo mpi n ηmana nyá niη to.

139

Tacaa, n nyama-m teu

¹ Tafiti yontu nti tō we yonyoolaa
nyoyu to yontunaa taa tōχolo.

Tacaa, n nyānaxi too ma taa ké na í nyama-m.

² Ye ma caχaa, n nyamá,
yaa ma kulaa, n nyamá.
N naaki too pooluη ke
ma huwee ké na í nyama-ye.

³ N nyamá waatu wei ma tōη yaa ma hanta to,
n nyamá ma mpaanη tana tētete.

⁴ Paa ma ta kulita nōχo n tema nti
ma caa yōχotuxu tōχo nyām taceicei.

⁵ N we ma waali na ma lolé ké,
na í tēnaxi nyá niη ke ma tōo.

⁶ N nyama-m na pō tee caasa.
Ma lanηe huluma katatalaxa.
Maa cekaxana pō tanaχa.

⁷ Leye maa polo na má hatelana nyá lamayasee
yaa leye maa se na má tee na í kaa na-m?

⁸ Ye ma kpa ισόταα n we tana,
ye ma hanta atetale taa,
nyá taa nyá tike.

⁹ Paa ma kola hontu na ma polo ilim tēlule,
yaa ma tesa teηku na ma caχa tana.

¹⁰ Nyá niη ke n ká tiikina-m tana,
na í kpa-m na nyá ntōχōη.

¹¹ Paa ma tama si: Səkpetyu taki-m.
Ahoō ná pəsaxi nyaaləm ké, na pō cōna-m.

¹² Səkrətuɣu maɣamaɣa ta ke-ŋ pulɔ.
Ahoɔ naaki-ŋ ké isɩ ilim,
na səkrətuɣu náá wɛɛ-ŋ isɩ nyaalam.

¹³ Nyá lapəna ma yɔɔɔ pilimile
na ń lɔɔ-m ma too lotu taa.

¹⁴ Ma sɛɛ-ŋ, mpi tɔ, ma ké
kɔŋmaŋmam mpi pə tewa tɔɔ.
Nyá kulapɔtu wɛ teu,
ma nyəmə́ n̄pɔɣu teu.

¹⁵ Waatu wei n ŋmaakaya-m ŋmelau taa
na ń lɔɔki-m ma too lotu taa tɔ,
ma tɔnɔɣu ta ke-ŋ pulɔ kɔŋmesəm.

¹⁶ Waatu wei pə taa ŋmaɣata-m tɔ n naakaya-m,
halɩ n ŋmaa nyá takəlaya taa ké kuyeyɛŋ wei n ha-m tɔ
na i ta caaləta.

¹⁷ Hai, Isɔ, maa cekəyənə nyá ləmaɣasɛɛ.

A tɔwɔɣa pə tu fɛɩ.

¹⁸ Paa ma kaləyi-yɛ a kəla paɣalɛ ke kanyəŋa pee.
Paa ma kalaa na ma kəkələtu tɛ, ma kaa tɛ-ŋ cekənaɔ.

¹⁹ Hai, Isɔ, ma kooliyi sɩ ń kú asayaa.

Hatələna-m yɔɔɔkolaa mpe.

²⁰ Təm isayatu ke nyá kolontunaa yɔɔtəyi nyá tɔɔ,
na pá kpaɣəyi nyá hətɛ na pá looliyina.

²¹ Tacaa ma taa kpaana mpa pa taa kpaana-ŋ tɔɔ.
Maa caaki mpa pa kuləyi nyá tɔɔ tɔ.

²² Ma taa kpaana-wɛyɛ na pə tɛɛ mpələ.
Ma nyənəyi-wɛyɛ ma kolontunaa ké.

²³ Hai, Isɔ, nyənɩ ma taa na ń cekəna ma lotu.

Maɣasɩ-m na ń cekəna ma huwɛɛ.

²⁴ Nyənɩ, yaa ma wɛ mpaau isayau taa?
Tiiki-m nyá mpaau tam tɔɔ nyəŋku taa.

140

Yɔɔɔ wei pa suuki təm tɔ i sələmwɔɔ

¹ Tafiiti yontu nti tə wɛ yonyoolaa
nyɔɣu tɔ yontunaa taa tɔɔɔɔ.

² Tacaa waasi-m yələa asayaa niŋ taa,
na ń kenti-m mɔsɔŋtɔnaa.

³ Isayatu ke pa maɣasəyi pa taa,
na pá pɛɛkəyi yooɔ ke paa kuyaku ŋku.

⁴ Pa niisiyi pa nɔɔsɩ isɩ tɔma.
Akala sɔtu wɛnna pa ntompɛɛ tɔɔ.

⁵ Paasəna-m na má taa hoti asayaa niŋ taa.
Tacaa kenti ma tɔɔ ké mɔsɔŋtɔnaa mpa pa
caa-m pɛtuɣu tɔ pa tɔɔ.

⁶ Kalampaanɩ nyəma nyəpa-m katəka.
Pa nyəpa-m ŋmusɩ na puluŋ ke ma mpaau taa sɩ pa kpaaki-m.
Ulenə pá sɩ kɔhuhum ke mpaau nɔɔɔ.

⁷ Tacaa, nyayalɛ ma Isɔ,
ke ŋkpaŋŋ na ń nu ma wiinau.

⁸ Tacaa Isɔ, nyayalɛ ma nyɔɣu tɔyate tɔŋ nyəntɛ.
N kentiyi ma nyɔɣu tɔɔ ké yooɔ waatu.

⁹ Taa la asayaa luyɩ nyəntɔ,
pəɔ taa yeɛ na pa kɔmaɣasəm lá
na pə kɔɔ na pá hɔ pa ti.

¹⁰ Mpa pa tama-m tɔ,

pa isayatu í hoti pa nyɔɔŋ taa.

¹¹ Pá pəli-wɛɣe kəkə mamala.

Pá tusi-wɛɣe kəkə taa.

Pá pɛti-wɛɣe pɔɔyɔ səsəɔu taa.

Pá taa tasa kulɔyɔ.

¹² Nɔɔleleŋ nyáma í taa caya tɛtu taa.

Paa tɔyɔni asayaa na mɔsɔŋtɔnaa ké, heɛsɔyɔ fɛi.

¹³ Ma nyɛmá teu si Tacaá huɔkəna wahala nyáma tɔm ke teu na í haaki kɔnyɔntɔnaa ke siyisuyɔ.

¹⁴ Tacaá, tampana tɛŋlaa ká sana nyá hɛtɛ na siyisilaa caya nyá isentaa.

141

Tacaá feŋ ma kɔyɔyɔtɔ tɔ

¹ Tafiti yontu.

Tacaá ma yaaki-ŋ, kɔɔ lɔŋ ke ma sɛnav.

Ke ŋkraŋyɔ na ŋ nu ma nɔyɔ ke waatu wei ma yaaki-ŋ tɔ.

² Ma sɛlamɔyɔ í kpa nyá kiŋ isɔ tulaalɔ nyɔɔsi, na ma niŋ kraasɔyɔ wɛɛ-ŋ isɔ taanaya kɔhau.

³ Tacaá feŋ ma nɔyɔ tɔɔ, tɔŋ ma ntompee.

⁴ Taa yele na má huɔki si má la isayatu. Yaa ma na isayalataa tɛ laki tasəkəle tɛma.

Pəyele ma taa tɔ niŋ ke pa acima taa.

⁵ Ye siyisilu maɔpəna-m,

kɔpantɔ ke i caana-m.

Paa i hɔma ma ŋkraŋyɔ,

pə wɛ ké isɔ nim ke ma nyɔyɔ taa,

ma kaa kisi.

Asayaa isayatu kaa sɛŋsi ma sɛlamɔyɔ.

⁶ Pá pɛti pa huɔlaa ke kukpaməŋ taa.

Iɛna pá nu ma kɔyɔyɔtɔ.

Mpi tɔ, tɔ wɛ teu.

⁷ Teitei isɔ pa halɔyɔ na pá faki tɛtu tɔ, ŋpɔyɔ ta mɔwa ka sɔyɔti atɛtɛle nɔnɔyɔ*fa*. ^a

⁸ Tacaá Iɔ, nyá tɔɔ ké ma keɛsɛyi ma isɛ, nyaya ma tɔyi kpɔlɔyɔ, taa yele na má sí.

⁹ Kenti-m katɔsi nsi pa nyəki-m tɔ, na asayaa mpe pa kɔcɔpɔm.

¹⁰ Asayaa í hoti pa maɣamaɣa pa puluŋ taa, na máa fiti.

142

Tacaá kele wahala tɔ kpɔlɔyɔ tɔtvle

¹ Tafiti yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa

nyɔyɔ tɔ takəlaya taa tɔyɔɔ.

Sɛlamɔyɔ ŋku i ka sɛlama kukpamɔyɔ pɔɔyɔ taa tɔ.

² Tacaá ma wiikina-ŋ na nɔyɔ səsaya, na má tekəyi-ŋ niŋ na ma nɔyɔ.

³ Nyaya ma huɔlɔyi ma kɔsɛləmɔtɔ, na má huɔlɔyi-ŋ ma laŋwakəlle.

⁴ Paa ma lɔwa apalɔtɔ, nyá nyəmna ma tɔpote.

Pa nyəpa-m katɔka ke mpaau ŋku maa tɛŋ tɔ kɔ taa.

^a **141:7** Kɔkalɔtɔ tɔne tɔ taa, tɛləsəlaa fɛi nɔyɔ kulɔmaya. Paa wei na i kɔtɛləsɔtɔ ke.

⁵ Nyəni ntəɔŋ tə na ŋ ná nɔɔlɔ ta nyə-m.
Ma kpɔlvɔ tətɔle lepa-m.
Nɔɔlɔ u nɔɔsəŋi ma tɔm.

⁶ Taca nyaya ma yaaki.
Ma yɔɔtəŋi si nyayale ma kpɔlvɔ tətɔle,
nyayale ma paa tete ke weesɪŋ nyáma tɔtɔ taa.

⁷ Ke ŋkpaŋŋ na ŋ nu ma wula.

Mpi tɔ, ma kəla ɪcantu.

Ya-m ma wahala tɔlaa niŋ taa.

Pə taya pɔlv, pa kəla-m tɔŋ.

⁸ Ləsi-m ma saləka taa, na má sá nyá hətɛ.

Waatu wei n ká la-m kɔpantu tɔ,

siyisilaa ká tɔ-m həkɔ.

143

Taca taa yaa-m nɔnɔɔ

¹ Tafiiiti yontu nti tə wɛ yonyoolaa
nyɔvɔ tɔ yontunaa taa tɔɔlɔ.

Taca nu ma sələmɔvɔ,
ke ŋkpaŋŋ na ŋ nu ma wiinau.
Mɔ ma sələmɔvɔ ke nyá kɔpantu na nyá siyisuyɔ tɔɔ.

² Taa yaa nyá tɔmlɛ tɔ maya nɔnɔɔ.

Mpi tɔ, nɔɔlɔ ta siyisi nyá isɛntaa.

³ Ma wɛna kolontu na í tɔvɔ-m wahala.

ɪ fɛlɛŋi-m atɛɛ.

ɪ caalɛŋi-m si má wɛɛ səkɔɔtɔvɔ taa,

isu mpa pa tɛma səpɔ tɔ.

⁴ Ma apalɔtɔ hoowa ma taa ké,

na ma laakali pəsi.

⁵ Ma tɔsəŋi lɔŋtaa kɔyɛɛŋ tɔɔ ké,

na má mayasəŋi nyá tɛma tɛna tɔm,

na má hɔvki nyá niŋ tɛma tɔɔ.

⁶ Ma kpaasəŋi niŋ ke nyá isɛntaa ké.

Ma wɛ nyá isɛntaa ké isu tɔtɔ nti tə kawa tɔ.

⁷ Hai, Taca, cə-m lɔŋ.

Ma tala ma tɛnaya ké.

Taa ha-m siyile, tɔfɔ,

ma wɛɛki isu atɛtɛle taa sɔvɔlaa.

⁸ Heeli-m si n wɛ teu ke hatoo tananŋ tɛɛ.

Mpi tɔ, ma pɛta-ŋ ma tɔŋi.

Yele na má nyi mpaav ŋku kɔ taa maa tɔ tɔ.

Pə taya pɔlv, nyá tɔɔ ké ma səlɛmɔŋ kpaaki.

⁹ Hai, Taca, waasi-m ma kolontunaa niŋ taa.

Nyá cɔlɔɔ ma pɛkəŋi kpɔlvɔ tɔvɔ.

¹⁰ Sɛyɛsi-m nyá luyɔ nyəntɔ lapɔ.

Mpi tɔ, n ké ma ɪsɔ ké.

Nyá Feesuyɔ kɔpaŋkɔ í tiiki-m mpaav kɔhɔlvɔmɔvɔ taa.

¹¹ Taca ha-m weesuyɔ ke nyá hətɛ tɔɔ.

Ləsi-m lanwakalle taa ké nyá siyisuyɔ tɔɔ.

¹² Wakali ma kolontunaa ke nyá kɔpantu tɔɔ.

Yele na ma ŋmakəllaa tɛna le.

Pə taya pɔlv, ma ké nyá tɛmlɛ tɔ ké.

144

Wulav səlɛmɔvɔ

¹ Tafiiiti yontu.

Ma sɛɛ Taca.

Nyagale ma kokpamnyu.

Nyá faləsəyənə ma niŋ na ma mpee ke yoou tɔɔ.

²Ma kɔpantu latu na ma təcɔɔsələ toŋ nyəntɛ nté nyá.

N ké ma waasulu na ma hetulu.

Nyagale ma kpante na má tɔyɔ-ŋ kpɔlɔyɔ.

Na ní tɔyɔ yəlaa ke ma niŋ taa.

³Tacaa, yulu nté we na ní caaki i tam?

Yaa yulu pəyaga nté awe na ní paasəyənə-ke?

⁴Ka ké heelim ké na ka weesuɔyɔ náá we isu isotom teekoyu tɔ.

⁵Tacaa lumsi isətənyu na ní tii,

na ní tokina pulasi na sí mu kəkɔ.

⁶La na teu ηmeləsi na ní yasɔ ma kolontunaa.

Tɔ-weyɛ nyá nyámá na pá yá yem yem.

⁷Loosi nyá niŋ na isətaa na ní heti-m,

na ní ya-m kpai nyəma mpa pa we isu lom

səsəəm tɔ pa asola taa.

⁸Kaloolaya ke pa nɔɔsi yəyətəyi,

na pá kraasəyi pa niŋ ntəyɔŋ na pa tuukina pəpətɔ.

⁹Hai, Isɔ, maa yoo-ŋ yontu kɔfatu,

na má sa-ŋ ηmusi naanɔwa cəmnyu tɔɔ.

¹⁰Nyá waasəyənə awulaa.

Nyá yarəna nyá təmle tɔ Tafiiti ke layate nɔyɔ taa.

¹¹Heti-m na ní ya-m kpai nyəma niŋ taa.

Kaloolaya ke pa nɔɔsi yəyətəyi,

na pá kraasəyi pa niŋ ntəyɔŋ na pá tuukina pəpətɔ.

¹²Ta pəyalaa í weɛ isu tuŋ wei i we tawa taa

na í puki i pəcaatu tɔ.

Ta pɛɛlaa í weɛ isu Isɔ təsɛɛle akelenaa

mpa pa lapa kacɔka ke teu tɔ.

¹³Tá kpeɛŋ í suna təyənasi nsi si tənə,

na tá tɔla náá hukiyi səsəəm

na a we tuutuuma ke tawa taa.

¹⁴Tá naaŋ ifalɛɛ alonyənə í lələyi.

Wahala nɔyɔlu, yaa kolontunaa í taa kuu-tɔ.

Wula í taa weɛ tá hapɛɛ tɔɔ.

¹⁵Lelɛŋ nɔlaa nté yəlaa mpa pa wɛna pə tənaya mpɔ tɔ.

Lelɛŋ nɔlaa nté mpa pa Isɔ kɛɛ Tacaa tɔ.

145

Tacaa kawulaya ké tam tɔɔ nyəŋka

¹Tafiiti samtu Yontu.

Hai, maa sa ma Isɔ,

nyagale ma wulav.

Ma yəyətəyi nyá hətɛ təm ke tam tɔɔ.

²Paa kuyaku ŋkuɔyɔ maa saŋi-ŋ,

na má pɔyɔləyi nyá hətɛ ke tam tɔɔ.

³Tacaa Nyagale səsɔ na ní mɔna samtu,

nyá səsəəntu fɛi tənaya.

⁴Paa lɔlɔyɔ looŋa ŋka ká pɔyɔləyi nyá təma

na ká kpadałyi nyá kookalənaa.

⁵Maa yəyətɔ nyá səsəəntu na nyá teu səsəəm təm

na má yooki nyá səsəəntu yontu.

⁶Paa yəyətɔ nyá toŋ səsəəŋ təm,

na máá kɛɛsi nyá səsəəntu təm.

⁷Paa tɔɔsi nyá kɔpantu səsəəntu təm,

na pá yəyətəyi nyá siyisuyɔ təm na kawilitaya.

8 Tacaa n ké pɛɛɛɛ tɔ ké, na pətətəle tɔ.
 Nn mɔyɪ páná kɛ lɔŋ, pə́cɔ nyá kɔpantɔ tɔwá.
 9 Tacaa n lakɪ kɔpantɔ kɛ yə́laa tənaya,
 na n wɛna nyá kɔŋmanmam tənə pətətəle.
 10 Hai, Tacaa, nyá təma tənə ká sa-ŋ kɛ,
 na nyá tampana tənɔlaa náá sɛɛ-ŋ.
 11 Paa yɔyɔtɪ nyá kawulaya teu tɔm,
 na pá kpaali nyá tɔŋ tɔm.
 12 Na pá hɔlənə yulɔ piya kɛ nyá tɔŋ
 na nyá kawulaya teeli səsɔ tɔm.

13 N təkɪ nyá kawulaya kɛ tam tɔ́ kɛ,
 na nyá ŋmakəɔyɔ náá wɛ paa pəlee.
 Tacaa n təkəyɪ nyá nɔɔsɪ suw kɛ teu kɛ.
 Nyá kulapɔtɔ taa kɛ nyá kɔpantɔ naakəna.
 14 Tacaa n tɛŋ hotɪlaa kɛ,
 na n siyisiyi mpa pa pama tɔ.
 15 Nyaya yə́laa tənə tekiyi
 na n haaki-wɛyɛ tɔyɔnaya kɛ pə waato.
 16 Nyá kuliyina nyá niŋ,
 na n cɛɔyɪ weesɪŋ nyə́ma kɛ pa kɔnyuləm.
 17 Tacaa n siyisa nyá kulapəle tənə taa kɛ,
 na n kɛ pɛɛɛɛ tɔ kɛ nyá təma tənə taa.
 18 Tacaa n wɛ mpa pa yaaki-ŋ
 na isəle kɔsɛɛmlɛ tɔ pa kiŋ kɛ.
 19 Na n lakɪ mpa pa nyəŋna-ŋ tɔ pa kɔsɔɔləm.
 N nuɪkɪ pa wula kɛ, na n yakɪ-wɛ.
 20 Tacaa n paasəyənə mpa pa sɔɔla-ŋ tɔyɔ,
 na n wakəɔyɪ asayaa tənə.

21 Ma nɔyɔ í yoo Tacaa nyá samtɔ tɔm
 na paa yulɔ wei í saŋ nyá hətɛ nanŋ nyəntɛ
 kɛ paa kɔyako ŋkuyɔ tam tɔ́.

146

Tacaa kele acamaa kentulu

1 I sa Tacaa.

Maa sa Tacaa.

2 Nyaya maa sa ma weesuyɔ tənə.
 Maa pɔyɔləyɪ-ŋ ma weesuyɔ tənaya.

3 I taa ha mə təyɪ yə́laa səsaa,
 pa kɛ yə́laa kɛ. Paa pəsəyɪ yulɔ nyɔyɔ yaru.
 4 Pa weesɪŋ tɛŋ kɛ na pá tayani tetɔ kɛ pəsɔyɔ,
 na pa təma wənə a pɛɛ paa tɔwə tɔ á saali yem.

5 Lelenɔ nuɪɔ nté wei ɪ nyənəyɪ Yakəpɔ Isɔ kɛ ɪ waasɔɔɔ
 na ɪ teeləyɪ ɪ Isɔ Tacaa tɔ.

6 Isɔ nyá lapənə isətəa na atɛ,
 na tɛŋku na ɪ taa nyəm tənə.
 Yulɔ pəsəyɪ na í tɔ-ŋ naani kɛ tam tɔ́ kɛ.
 7 N tayənəyɪ mpa pa muyluyɪ tɔ pa təmnaa.
 N haaki nyɔyɔtɔnaa kɛ tɔyɔnaya.
 N hətəyɪ mpa pa həkəa tɔ.
 8 Tacaa nyá kuliyina yulɔmaa isɛ.
 N siyisiyi mpa pa pama tɔ.
 N sɔɔla siyisilaa.
 9 Tacaa nyá kentiyina cayalaa tɔ́,
 na n paasəyənə suluwaa na leelaa.
 Ama n wakəɔyɪ mpi pə pələ asayaa tɔyɪ tɔ.

¹⁰ Tacaa t̄aki kawulaya ke tam t̄o k̄e.
Hai, Siȳəŋ nȳoma me m̄ə Iso we tam t̄o k̄e.
I sa Tacaa.

147

Iso pasuyu t̄əm
¹ I sa Tacaa.

Mpi t̄o, p̄ə we teu k̄e s̄i t̄á sa t̄á Iso.
Nȳá samtu we lelen̄ k̄e na t̄á laki k̄opantu.
² Tacaa tayan̄əyi Yosalem ke ŋmau.
N̄ kpeyeliyi l̄seyeli nȳoma mpa paa kuuwa t̄o.
³ Nya hees̄əȳəna laŋwakalle nȳoma laŋa,
na ŋ h̄ok̄əyi pa hiŋnaa.
⁴ Nȳá kaləȳəna is̄ət̄ol̄ŋas̄i nȳuȳu,
na ŋ ha paa ŋkaya ka h̄əte.
⁵ Ta Iso ŋ k̄e s̄əso k̄e, nȳá toma f̄ei t̄ənaɣa,
p̄əc̄ə nȳá nȳəm f̄ei kees̄uȳu.
⁶ Tacaa n̄ k̄əs̄əyi mpa pa pas̄əyi pa ti t̄əȳo.
Ama n̄ tisiyi asayaa ke ate.

⁷ I s̄ee Tacaa ke nȳá na t̄əml̄e na Yontu.
I sa ta Iso na c̄əmuȳu.
⁸ N̄ waas̄əyi is̄əŋm̄ontu ke is̄ət̄on̄uȳu t̄o.
N̄ tayan̄əyi t̄ev̄ s̄i ku nu tetu t̄o.
Na ŋ laki na nyutu nȳoaki p̄əŋ t̄o.
⁹ N̄ haaki h̄ontu wontu ke t̄ə t̄əȳonaya,
na ŋ cal̄əyi katakat̄əŋ piya ke saa wei s̄i wiiki t̄o.
¹⁰ Tacaa nn̄ ȳələȳəna k̄payan̄əŋ k̄pelekpeka nȳəŋ,
p̄əc̄ə yoolu toma ta ke-ŋ pul̄o.
¹¹ Ama mpa Tacaa caaki t̄əȳəle mpa pa nyaŋna-ŋ
na pá t̄eələyi nȳá k̄opantu t̄o.

¹² Yosalem nȳoma me í sa Tacaa.
Siȳəŋ nȳoma í sa m̄ə Iso.
¹³ Mpi t̄o, Iso nȳoəs̄əȳəna m̄ə kamp̄onaa kokaləs̄əŋ
na í kooliyi-m̄eȳe k̄opantu ke m̄ə icate taa.
¹⁴ Iso haana m̄ə tetu ke hees̄uȳu,
na í haaki-m̄eȳe t̄əȳonaya k̄op̄an̄ka.
¹⁵ Iso ȳəȳot̄əȳəna n̄ti i caaki t̄əȳo tetu t̄o,
na i t̄əm t̄əŋ l̄əŋl̄əŋ.
¹⁶ Iso yeki na t̄ev̄ t̄əmp̄e k̄paakpaaac̄əv̄ hotiyi, na á
h̄ol̄m̄aa is̄i heeŋ h̄ontu, na t̄ev̄ l̄əm kiiki ate na p̄é
h̄ol̄m̄aa is̄i t̄əl̄ma.
¹⁷ Na Iso p̄et̄əyi t̄ev̄ t̄əmp̄iŋ ke ate na a watu k̄pa.
N̄əȳəlu u p̄əs̄əyi na i s̄əŋ a nikaya taa.
¹⁸ Iso ȳəȳot̄əyi d̄ena t̄əmp̄iŋ un̄i í hoo.
I laki na heelim ma, d̄ena l̄əm k̄pe.
¹⁹ Iso heela i ȳəlaa ke i t̄əm.
I s̄i i kiin̄ na k̄əs̄ətu ke l̄seyeli nȳoma.
²⁰ Iso t̄á la r̄iŋȳȳu piitim nap̄əli.
P̄əc̄ə piitim nap̄əli p̄ə ta nyi Iso k̄ot̄ut̄o.

I sa Tacaa.

148

Tacaa samtu ke is̄ətaa na ate
¹ I sa Tacaa.

I sam̄i-i hatoo is̄ət̄on̄uȳu taa,
í sam̄i-i hatoo is̄ətaa.
² Is̄ətaa tillaa me m̄ə t̄əna í sa Iso,
Iso yoolaa me m̄ə t̄əna í sam̄i-i.

3 Ilim na isɔtu í samɪ-ɪ,
isɔtɔbɔɔɔɔɔɔɔɔ me mpa í tee kɔkɔ tɔ í samɪ-ɪ.
4 Isɔtaa isɔtɔnɔɔɔɔ me í sa Iso,
na lɔmnaa mpa me ɪ we isɔtɔnɔɔɔɔ tɔ tɔ mu samɪ-ɪ.
5 Pa tɔnɔɔɔ mpu pá sa Taaɔa hɔte.
Mpi tɔ, Iso yɔɔtɔna na pá ɔma-me.
6 Inɪ ɪ suna-meɔe mɔ lona ke tam tɔɔ,
ɪ su-meɔe kiin, pɔ fei si í yɔki-ɪ.

7 Tetu tɔɔ nyáma me í sa Taaɔa,
tenkuna na pa taa tɔmaa sɔsaa í samɪ-ɪ.
8 Na kɔkɔ na teu tɔmpɔe na ku kpaakpaacav,
na ihunte na teu heelim sɔsɔm me mpa
í laki isɪ ɪ yɔɔtɔɔ tɔ.

ɪ sa Taaɔa.

9 Pɔɔɔ na pulasi me mɔ tɔna,
na tun kɔlɔɔɔɔ na sɔsɔɔɔ tɔna í samɪ-ɪ.

10 Taale wontu na tɔyɔɔ nyɔntɔ,
na ate kututuutu na sumasi.

ɪ sa Taaɔa.

11 Ate awulaa na yɔlaa tɔna,
na awulumpiya na ate huɔlaa tɔna.

ɪ sa Taaɔa.

12 Akpatɔlaa na piya
ifeɔiya na pɔɔlaa ɪ samɪ-ɪ.

13 ɪ sa Taaɔa hɔte.

Mpi tɔ, tɔ tike nté sɔsɔɔe.

Iso sɔsɔntɔ waasa isɔtɔnɔɔɔ na tetu ké.

14 Taaɔa ha ɪ yɔlaa ke tɔɔ ké.

Pɔ tɔɔ ké ɪ yɔlaa kɔpama sanɪ-ɪ.

Iseyeli yɔlaa mpa me ɪ kpɔtɔna-ɪ tɔ í sanɪ-ɪ.

ɪ sa Taaɔa.

149

Yɔlaa kɔpama teeli

1 ɪ sa Taaɔa.

ɪ yoo Taaɔa ke yontu kɔfatu,
í yoo ɪ samtu ke yɔlaa kɔpama kpekɔle taa.

2 Iseyeli nyáma í yɔlɔna wei ɪ ɔma-me tɔ.
Siyɔɔ nyáma í wee aɔmaala taa ke mɔ wulav tɔɔ.

3 ɪ sa Iso hɔte na paale,
í sa-te na akilima na cɔmɔɔɔ.

4 Mpi tɔ, Taaɔa lanɔe heena ɪ yɔlaa meɔe,
na ɪ yakɪ mpa pa pasɔɔɔ pa ti tɔ, na pa nyɔɔɔ kɔlɔɔɔɔ.

5 Yɔlaa kɔpama í wee acima taa na pá tɔ Iso ke teeli.
ɪ wilitina lanɔhulɔmle ke mɔ kɔhɔntɔɔ tɔɔ ké ahoɔ.

6 Iso samtu í wee mɔ nɔɔsi taa,
na layate nte tɔ we lan ke taa na waali tɔɔ mɔ nin taa.

7 Na í leeti piitimnaa lelɔa,
na í tɔ yɔlaa lelɔa ke wahala.

8 Na í hɔkɔ mɔ awulaa ke alukpala,
na pɔle pa waali nyáma ke nyɔɔtɔ.

9 Na í huɔna-weɔe Iso huɔle isɪ pa ɔmaav tɔ,
pɔ ké yɔlaa kɔpama tɔna teeli ké.

ɪ sa Taaɔa.

150

ɪ tɔ Taaɔa ke teeli

1 ɪ sa Taaɔa.

Ƨ sa Ƨso ké Ƨ təsele taa.

Ƨ samɪ-ɪ ɪsɔtaa, tɪmpɪ ɪ toma naaki tɔ.

² Ƨ samɪ-ɪ, ɪ kooƧalənaa tɔɔ,

í samɪ-ɪ, ɪ toŋ ké sɔsɔŋ tɔ pə tɔɔ.

³ Ƨ sa Ƨso na tutuyɔ wula,

í samɪ-ɪ na cəməŋ na saŋkɔnaa.

⁴ Ƨ sa Ƨso na akilima na paale,

í samɪ-ɪ na ŋmusɪ cəmɔyɔ na həlaya.

⁵ Ƨ sa Ƨso na kpeŋkpeŋnaa mpa pa wiiki teu tɔ.

Ƨ samɪ-ɪ na mpa pa wiiki na pá seeki tɔ.

⁶ Weesuyɔ nyəm təna í sa Taa.

Ƨ sa Taa.

ATUWA TAKELAYA KUTULUTU

Takelaya kane ka taa ké pa keesa atuwa na lamayasée tòmnaa. Na pa huləyi-tuyu cecə kupaŋ na pəyalu kupaŋ pa tòm. Na apalu na alu pa cayale ke təyaya taa. Pə seyesəyi-tu tətəyɔ sulnyəole, na acacaaɗe asilima, na kaloolaya, na felentu, na yooou pə tòm. Ilena pə kaasi lona asayee wena tu se tə. Pə wée si yulu lamayasée tu í se lona anu a tənaya.

Isəna pa fayə Atuwa takelaya tə.

- Layatu nti cecə tasəyi kofalanj yəlaa tə, titite 1-9
- Atuwa wena a keesəyi yəlaa wəetu tòm tə, titite 10-29
- Akuuli na Lemuweli pa Atuwa, titite 30-31

1 Tafiiti pəyalu Saloməŋ wei í ké lseyeli wulau tə í atuwa ntu.

Mpi mpi takelaya seyesəyi yəlaa tə.

2-3 Atuwa anu a huləxəna yulu ke tampana taa tənte, na layatu na siyisuyu na kəpantu na í cekəna tòm səsəntu.

4 A kuliyi ifepiya ise na pá wəena nyuyu taa mayasəm. A tasəyi mpa pa ta nyi pulu təyɔ layatu.

5 Nyəntaa mayamaya ná wiiliyi a taa na pá waaki. Na á huləyi layatənaa ke isəna paa la tə.

6 Paa cekəna asəsuna na layatu tòm seyesəlaa atuwa.

7 Isə nyamnav nté nyəm kite. Komeleməŋ u nyaŋna-í na pá kisiyi nyəm kuseyesətu na pə layatu tasuyu.

Layatu tasuyu ke ifepiya.

8 Ma pəyalu taa lə nyá caa na nyá too pa seyesuyu.

9 Pu la na nyá weesuyu té ké isu ntenuyu ke nyuyu taa, yaa huləyu ke luyu tée.

10 Ye asayaa luki si pá tusiyi-ŋ isayatu taa, taa tisi.

11 Yaa pa yaa-ŋ si í cəŋ yəlaa na í ku-wəyɛ mʊsəŋ,

12 na í li pa tana na pa íse isu atətale. Yaa isu mpa pa tiiki pəlaav taa tə.

13 Ilena í kuu pa wontu kəpantu tana na í suuli mə teesi,

14 na paa wei í wəena í paa tete. Si yantəŋa kulmaya ke mə tana í ká krenti.

15 Ma pəyalu nyana-wé í taa kaa mpaav, hatələna timpi pa təŋ tə.

16 Isayatu mpaav ke pa təŋ na yulukole tòm caaləna-wé.

17 Paa nyəki sumaya ke katəka na ká naaki.

18 Ama mpe pa nyəki pa təyi mpi pu co-wé təyɔ, na pá nyəki pa weesin ke katəsi.

19 Yəlaa mpa pa pəkəyi kasəyaya asilima nyəŋka tə pa mpaan nté, na pá kuvi weesin nyəma.

Ləmayasée yaav ke yəlaa

20 Ləmayasée kiisiyiina nteyɛ mpaan taa na kuyeyɛŋ taa.

21 A yəyətəyi yəlaa təsullenaa na kpaaməŋ taa si:

22 Pəlee ké kaanyəmasi ləmayasée ká pu, na sayətəlaa náa lu pə taa, na kpaŋtənaa taa náa ye le kpaŋav ke ləmayasée.

23 Í kəw na í nu ma kalənav, maa tisi mə təw ké ma feesuyu na má hulə-meyɛ ma tòm.

24 Mpi tə, ma yaa-mə na í kisi, na má hulə-meyɛ niŋ si í la laakali í tá la.

25 Mə tana í ləki ma layatu tasuyu na í kisiyi ma kalənav.

26-27 Pə təw ké ye səyəntu na wahala lu mə təw isu kacuculaya, maa worŋ-mə na má paana-mə.

28 Ie í ká yaa-m ma kaa cə, na í pəkɛt-m na í wu.

29 Pu la mʊbúyɛ timpi í kisa nyəm, na í tá ləsi si í nyaŋna Tacaə tə pə təw.

30 Mpi tə, í lə ma layatu tasuyu na í kisi ma kalənav.

31 Mə yaasi kuləlvəm ke í ká təyɔ, na í haɣa mə mayamaya mə layatu tasuyu.

32 Pə taya pulu, komeleŋ lepu kuyəna-ku. Ilena kpaŋtənaa kaanutu náa ye le na pá lé.

33 Paa na mpu wei í nuukəna-m tə pə cakəna-í ké, u nəyəsəyi wahala.

2

Ləmayasée Waasuyu

1 Ma pəyalu ye n muvi ma kuyəyətutu, na n təkəyi ma kusəsutu ke nyá taa.

2 Ye n keŋ ŋkpaŋuyu na ləmayasée kuseyesətu, na n pəsəna laakali ke nyá taa.

3 Ye n yaa nyəm si pə səna-ŋ.

Na n kusi nyá nəyɔ na n yaa nyuyu taa mayasəm.

4 Ye n peekəyi-wi isu liyitee,
 na n caaki-wi na isəle kusεemle isu wenav.
 5 Ile mpw pə taa ké n ká cekəna Tacaa nyamnaw,
 na isəna n ká nyəmi-ı tə.
 6 Mpi tə, Tacaa haakəna lamayasεe,
 na ı nəyɔ taa luki nyəm na nyuyv taa mayasəm təm.
 7 I yeki na tampana tənlaa təhikile u lanjəyi,
 na í kentiyi mpa pa laki siyisuyu tə.
 8 I waasəyi mpa na leləa pa wε lelenj tə,
 na í hasəyi ı yəlaa nəəheε tee.
 9 Waatv inəyi n ká cekəna siyisuyu na mpi pə tənja tə,
 na mpaan wei ı pukina təpante taa tə.
 10 Mpi tə, n ká wεena lamayasεe ke nyá lotu taa,
 na nyəm heεsi nyá lanje.
 11 N ká wεena nyəm na nyuyv taa mayasəm,
 na pu kenti nyá tə.
 12 Na pá ya-η kawalaya mpaav taa,
 na isayətv yəyətəlaa niη taa.
 13 Na mpa pa yela mpaav kusiyisuyu
 na pá kpaɣa səkrətuyv nyənku,
 14 na pa lanje heεkəna isayətv lapv
 na pá yəələyənə isayətv tə pa niη taa.
 15 Mpe inı pa mpaan keewaya
 na pa hapεε náa konlaa.
 16 İlena pá ya-η əlv kpaı tv
 wei ı tvsəyi yəlaa na ı nəlelenj tə ı niη taa.
 17 Wei ı kisa ı paəlv wei ı cəpa ı ciyita
 na í səv İsv nəyɔ pεeluyv tə tə.
 18 Əlv inı ı təyaya wenna səm həyəluyv ké,
 na ı mpaav svvki atətəle taa.
 19 Mpa pa puki ı tε tə pa taa nəyəl v tasəyi məlvuyv.
 Pəyele paa tasəyi weesuyv mpaav ke nav.
 20 Mpw tə, tən yəlaa kupama ikpate,
 na n təkı tampana tənlaa mpaav.
 21 Mpi tə, mpe pa cakəna tətə taa.
 Mpa pa feına kawaliya tə mpe paa wεena tənə.
 22 Ama pu kpiisi asayaa ke tətə taa.
 Pu ləsi İsv ləlaa ke tə taa.

3

Ləmayasεe na İsv nunav təm

1 Ma pəyalv, taa səv ma seyeəyuv. Tókı ma kusəsıtv ke nyá lotu taa.
 2 Ntı tv yelina na n caɣana heεsvuyv, na nyá weesuyv tayalı.
 3 Laki kupantv na n tənəyi tampana. Tamsı-təyi nyá luyv tee isu acıma wontuyv kupənku.
 Tókı-təyi teυ ke nyá lotu taa.
 4 İle İsv na yəlaa paa səəli-η na nyana-we í wεε lelenj.
 5 Pεti nyá təyi Tacaa na lotu kəlvmtv. Taa tənə nyá mayamaya nyá layətv.
 6 Nyənəyi İsv tike ke nyá kulapv tənə taa. İle ı ká huli-η mpaav ηku n ká tən tə.
 7 Taa nyənı nyá təyi nyəntv. Nyáná Tacaa, na n kisi isayətv.
 8 Pu kəna alaafəya ke nyá tənuyv taa na pá heεsi nyá wəsasənəa.
 9 Sεε Tacaa na nyá kəwεnam, na nyá kəhaləm kancəalaya kəlvəlv.
 10 İle nyá kpeen ka sú təyoloyolo, na svlv n náa sú nyá ηkpaan.
 11 Mpw tə, ma pəyalv taa nyənı yem ké Tacaa ηkpaanuyv həm. Pəyele nti ı kpaaləyi-η tə tə taa
 la-η səyəntv.
 12 Yəlv wei Tacaa luyv wεε tə, pəntv ηkpaanuyv ke ı hən. Teitei isu cεεε hənuyv ı pəyaya
 kusəalaya nyənku tə.

Ləmayasεe na təcayanav təm

13 Yəlv wei ı hika ləmayasεe, na í hii layətv təyəlε isu lelenj nılv.
 14 Mpi tə, kawaaya ηka ləmayasεe haaki tə ka kəla liyitee nyənka, na pə kasəyaya kəla wəla ke
 teυ.

15 Lámayasεε kála teu ke liyitee pεε. Wontunaa mpa yulb nyulayi teu tó, tε ta hana lámayasεε aní.

16 Lámayasεε laki kέ na yulb weesuyu tayali, na á ha-i wεnaw na á kusí i nyuyó.

17 Lámayasεε mpaah kέ kópan kέ, na timpí a hulayi yélaa sí pá tó tó pε kóhna hεεsuyó.

18 Lámayasεε wε kέ isu weesuyu tuyó ke mpa pa wεna-yε tóyó. Mpa pa lakána-yε tó pa nukí lelej kέ.

19 Lámayasεε ke Tacaá sína tétó. Iléna í la na isótónuyó wεena toma na i layatu.

20 I nyám ke i hulína póhny sósóhny, na isóhny mntó náá kóhna cóló.

Tacaá kentuyu ke lámayasεε tv

21 Ma páyalo, tóki nyám na nyuyó taa mayasém ke teu. Pá taa hatélana-ny.

22 Mpu pu hana-ny weesuyu na n nu lelej.

23 N ká tóna naani kέ teu kέ, pulupu kaa co-ny.

24 Na n too ahoó ke teu na sóhóntó fεi.

25 N kaa nyana wahala kututu náyólo yaa asayaa.

26 Mpi tó, Tacaá keke nyá naani, na i ká cóló-ny na katósi tóna.

Tóyóntále sóobvy

27 Paa waatu wei kέ n wεna pásuyó, taa kisi kópan tó lapu ke mpa pa laháa tó.

28 Ye n wεna sí n ká sána náyóobvy kpakpaa, taa tóyóni-i na i kpe sí cele.

29 Taa mayasí sí n laki isayatu ke wei i caya nyá kíh na naani tó.

30 Ye náyólo ta la-ny pulupu taa yóona púntó ke músóhny.

31 Taa la músóhny tóna ke isesεεmlε. Pécó taa nyulí pa tóntε.

32 Mpi tó, Tacaá taa kpaakána asayaa kέ. Ama i cewaa nté tampana táhlaa.

33 Tacaá táhsáyí mpusi kέ asayaa tεεsí kέ. Iléna í kooliyí síyísilaa nyáhsí ke kópan tó.

34 I wóniyí mpa pa wóniyí-i tó, na i hulayi pεεléε ke mpa pa pásáyí pa tí tó.

35 Teeli keke lámayasεε nyéma paa tete. Iléna nyuyó fεinaa ke fεéle sósóle.

4

Lámayasεε hikuyu na a tókuyó

1 Ma páyalaa mé, í nu cεcε séyεsuyó na í welisi teu na í nyí lámayasεε.

2 Séyεsuyó kópankó ke ma hulá-mε, í taa ló ma kuséyεsúto.

3 Ma mayamaya maa kέ ma caa páyalo kópan kέ. Páyele ma too ka sóla-m kέ isu páyaya ikpamle.

4 Paapa séyεsáyí-m kέ, na í heeliyí-m sí: Tóki ma tóm ke teu ke nyá lotu taa, na n táháyí ma kusásúto n ká hiki weesuyu.

5 N ká wεena lámayasεε na layatu. Taa la lésóob. Pécó taa ló ma náyó taa tóm natalí.

6 Taa ló lámayasεε, sóol-yε, a ká paasána-ny.

7 Ló na n nyí sí lámayasεε nté puló sósóom na n péeki-yε na nyá wεnaw tóna.

8 Sa-yε a ká kusí nyá nyuyó, wáyali-yε, a ká tu-ny teeli.

9 Pu wεε-ny isu ntenuyó kópankó ke nyá nyuyó taa.

Asayaa tóntε cólvy

10 Ma páyalo nu ma kóyóyótóto na n mu-tí. Iléna nyá weesuyu pusi tayali.

11 Lámayasεε mpaaw ke ma hulá-ny, na má tiiki-ny tampana táhuyó mpaisi taa.

12 Ye n táh pá kaa pékeli-ny. Páyele ye n kpakayi asewa pá kaa co-ny.

13 Tóki séyεsuyó, taa yele-kó, nyóhna-kó, hku kó tónna nyá weesuyu.

14 Taa súv asayaa mpaaw taa. Páyele taa tó kó taa.

15 Taa tó kó taa, cóló-kó na n táh kófalvyó.

16 Ye asayaa ta la isayatu paa tooki. Ye pa ta la na pá co náyólo pa tom yaakí kέ.

17 Mpi tó, isayatu tóyónaya ke pa háyasáyí pa tí, na pá nyóokí músóhny súlom.

18 Síyísilaa mpaaw ná wε isu ílim yaakuyó kite tεε, na pá sósóyí, halána pá síkuyó tó.

19 Ama asayaa mpaaw ná wε sákrétyóyó kέ, paa naakí kócopum.

Tóntε kópan tε wεnaw

20 Ma páyalo, nu ma séyεsuyó na n ke hkpánuyó na ma kóyóyótóto.

21 Nyá isε í taa hatélana-tí, tóki-táyí hatoo nyá lotu taa.

22 Mpi tó, tó haakí weesuyu na alaafáya ke pa tóna mpa pa hika-tí tóyó.

23 Féh nyá nyámle tó na pá káli pá tóna. Mpi tó, tó taa kέ weesuyu sílasi tóna wεε.

24 Hatélana nyá náyó ke kaloolaya tóm, na n kiséna nyá ntómpee ke tóm kókekεεto.

25 Nyá isápee í nyánáyí nyá náyó tó na nyá isáhutu hεtí teu.

26 Tayani mpaaw hku n táháyí tó, na nyá tétóntε tóna wεε naani.

27 Taa heli ntóyóhny yaa mpétáhny. Hatélana isayatu.

5

La laakali na alv tetelatv

- 1 Ma pəyalw welisi ma ləmayasɛɛ taa, ke ŋkraŋɔv na ń nu ma layatv tɔm.
- 2 Waatv inəxi n ká wɛɛna nyɔv taa maɣasəm, na nyá ntompee yɔɔtəxi layatv tɔm.
- 3 Alv tetelatv nɔɔv taa wɛ lelenj kɛ isv tunj setaya yaa tunj nim.
- 4 Ama pə tənaya tɔw wɛ nyanj kɛ isv sɔtv. Pə hɛɛki isv sapələya ŋka ka wɛ lɔŋ ke cemace tɔ.
- 5 Səm taa kɛ alv unv i mpaav puki, na i nɔɔhɛɛ siyisina pələav tɔpɔŋpɔŋ.
- 6 Alv isv mpv i tɔŋxi weesvɔv mpaav, i toolaa kɛ, ama i ta cɛkəna.
- 7 Ma pəyalaa mɛ i nuna-m yoo. I taa hatələna ma nɔɔv taa tɔm.
- 8 Hatələna alv unv i te mpaav. Taa kpətəna i nɔnɔkeelasv.
- 9 Pə taa kɔv na alv unv i tu-ŋ nɔɔlv ninj taa, na pɔntv kó nyá nyɔv na pə wakəl-ŋ.
- 10 Pə taa kɔv na kpai nyáma tɔɔv nyá wɛnav, na pá svbna nyá tɔmlɛ kɔlvɔlv kɛ lɛlv tɔyaya taa.
- 11 Na pá kɔv na nyá tɔnvɔv ká waatv wei n tala nyá tənaya tɔ na ń mɔlɔxi.
- 12 Na ń tó sv: Isənaya pə lapa na ma taa kpana kɔsɛɛsətv, na pá kaləna-m na má kisi?
- 13 Isənaya pə lapa na má tá tɔŋ ma sɛɛsələa kuyɔɔtɔtv, na má tá ke ŋkraŋɔv na pa kɔsɛɛsətv?
- 14 Pə kaasa pəcɔ sv má ná wahalanaa tənə ke yələa na kpeka hekv taa.

Nyá ifɛpile alv sɔlvɔv

- 15 Nyá alv wɛ kɛ isv lɔm kɔpam ləkɔ. Mpv tɔ, nyɔkɔ ləkɔ unv i taa lɔm.
- 16 Pə fɛi sv lɔm mpv pə kpɛŋ yem kɛ awalv na hapɛɛ tɔw.
- 17 Pə wɛɛ sv pə wɛɛ nyá tike nyá nyəm kɛ, pə taa sokina kpai tv nɔɔlv.
- 18 Iso i kooli nyá ləkɔ lɔm ke kɔpantv na ń yɔlənə nyá ifɛpile alv.
- 19 I tewaya isv nasɛm na i ləsaya svv-ŋ. Nyá lanjɛ i hɔlməna i sɔlvɔv ke tam tɔw.
- 20 Ma pəyalv, pepɛ tɔw kɛ n nyulɔxi alv kpai nyən? Na ń caa sv ń wayalv lay wei n ta nyí tɔ i hɔla?
- 21 Nyv sv Tacaa naaki yələa tənə mpaan kɛ. I fɛŋyiv paa yɔlv wei i mpausi.
- 22 Isayav kɔpantvɔv kpaakəna-i isv katəka. I maɣamaya i sayatv kpaakəna-i yomle.
- 23 I ká sv sɛɛsvɔv lanjvɔv tɔw. Uɛna i seliv i kɔmɛlvntv katatələya tɔw.

6

Lɛlv kəma cɔlvɔv

- 1 Ma pəyalv, ye n mɔwa nyá tɔɔntələ kəmlɛ, yaa n sɛŋa nɔɔlv waalv kɛ pə tɔm taa.
- 2 Ye nyá kuyɔɔtɔtv hɔka-ŋ pə tɔm taa, yaa nyá nɔɔv taa tɔm kpə-ŋ isv katəka.
- 3 Pə tɔw tɔ, ma pəyalv ləsv nyá tɔxi pə taa. Mpv tɔ, n hɔta nyá tɔɔntələ ninj taa kɛ. Polo na ń hənti-i atɛ na ń wiina-i.
- 4 Taa tɔw pə tom, yaa ń tv kpəpv isələ.
- 5 Haləna ń fiti isv nam fituvuu tɔtəlv ninj taa tɔ. Yaa isv sumaya lukvɔv ka kpalv ninj taa tɔ.

Felentú cɔlvɔv

- 6 Felentú nyá, polo na ń nyən i tɔlv kɔlapələ na ń wɛɛna ləmayasɛɛ.
- 7 Tɔlv fɛina fɛŋlv yaa nyɔv tv yaa caa.
- 8 Paa na mpv tɔ i caləsəxi tɔɔnaya ke kɔmtv waatv na i nyəkəxi.
- 9 Felentú nyá, pələe kɛ n ká nyəɣəs i həntvɔv na tom?
- 10 Nyá sv n ká tólv nyá tv, na ń tv nyá ninj ke nyá nyɔv na ń tɔw pəcɔ na ń hɛɛsv.
- 11 Waatv unv kɔnyɔŋ ká ta-ŋ mɛlɛmɛlɛ, na wahala tutu-ŋ isv yoolv na i wontv.

Mənaafiki cɔlvɔv

- 12 Yɔlv tetelatv u tɔŋxi tampana. I tɔŋ kɛ na i nɔɔv taa na kaloolaya.
- 13 Isɛ ke i cəpələxi yələa, na i yɔɔtəyənə-wɛ na i nɔɔhɛɛ, na i hatəxi-wɛ na i mpee.
- 14 Isayav wɛnna i taa, na i mayasəxi kawalaya tɔm ke tam, na i tilisiyiv yooŋ.
- 15 Pə tɔw kɛ wakəlvɔv ká tuti-i, na pə wakəl-i tɔm kɔlvɔm tɔw i kaa wɛɛ hiiv.

Yələa mpa Iso luyv fɛi tɔ

- 16-19 Yələa loosi naatoso ke Tacaa taa kpaakəna. Mpeyɛlɛ:
 Isətoosilɛ nyáma, na puɣusilaa,
 na mpa pa kuyv yələa ke mɔsvŋ tɔ,
 na mpa pa maɣasəxi pa lotv taa kɛ nti tɔ fɛi teu tɔ,
 na isayav waalv tɔŋlaa, na pəpətv aseeta nyáma.
 Ama pə kaasa naatosompəyələya nyáma.
 Pɛlɛyɛlɛ cewaa yoozilaa.

Wasanjalətv cɔlvɔv

- 20 Ma pəyalv tóki nyá caa kɔsəsvtv. Taa lɔ nyá tɔw kɔsɛɛsətv.

- 21 Siu-təyi nyá lotu taa ké tam tɔɔ. Tu-təyi nyá luɣu tɛɛ isu kacɔka wontuɣu.
- 22 Tu tiiki-ŋ nyá tɔntɛ taa, na tɛ kenti-ŋ nyá təhəntələ taa, na tɛ yəɣətəna-ŋ waatu wei n feŋ tɔ.
- 23 Mpi tɔ, kɔsəsutu we ké isu fətala. Na seɣesɣu náá wɛɛ isu nyaalam, na kɔkpaalətu náá ké weesuɣu mpaav.
- 24 Tu kisina-ŋ alv isayav, wei i ké nɔɔlɛŋ tɔ tɔ.
- 25 Taa nyuli alv un i teu ké nyá lotu taa. Pəyele taa yele na i usihutu teu hɔ-ŋ.
- 26 Pə tayə pulv, ye apalaa tana alv, təɣənaɣa pəɔ tike ké yulv lɔki ilé i tɔɔ. Ama alv wei i wena paalv tɔ, yulv kɔpaŋ ké i nyəki katɔka.
- 27 Yulv ká tó mamate ké i tɔɔ na i wontu yele nyayav na?
- 28 Yaa i ká tɔ mamala tɔɔ na pə tá nyaɣa i nɔntaaləŋ?
- 29 Mpu tətəyɔ pə wɛɛ na wei i puki i təɣəntələ alv kin tɔ. Wei i tokina alv un i, i ká ná pə nav.
- 30 Paa tɔyi tanaav na nyɔɣətu wei i ŋmulaa si i tɔki tɔ.
- 31 Pəna pə mpu tɔ, ye pa kpa-i i ká felv pə tɔm naatosompəɣalaya. Haləna í cɛla i wɛnav tana.
- 32 Yulv wei i feina nyuɣv tɔ, un i lakəna wasaŋkalətu, na alv wei i pɛɛkəyi i ti na asaala tɔ, un i lakəna mpu.
- 33 Kataasi na kɔtɔyɔ ké i tɛŋna, i fɛɛle kaa tɛ.
- 34 Mpi tɔ, isəɛɛmlɛ ká kusi i paalv pááná. I kaa wɛɛna pətɔtələ ké lɛɛtɔyɔ kuyaku wule.
- 35 I kaa tɛɛli si pá felv pulv, na paa kɔcɔŋ ké paa kaa-i i kaa tisi.

7

Alv wasaŋkali tɔsvɔv ké ifepu

- 1 Ma pəyalv, tóki ma kuyəɣətu, na í suna nyá təyi ma kɔsəsutu.
- 2 Tóki ma kɔsəsutu na í hiki weesuɣu, na í feŋ ma kuseɣesətu tɔɔ isu nyá isəpələ.
- 3 Taa yele na tɛ fiti nyá nin taa. Tóki-təyi hatoo nyá lotu taa.
- 4 Nyəni ləmayasɛɛ isu nyá newaya na layatv isu nyá cɛu.
- 5 Pui hatələna-ŋ alv kpa-i tɔ wei i tɔsvəyi yalaa na i nɔɔlɛŋ tɔ i nin taa.
- 6 Kuyaku nakulv ma səŋa ma kutuluɣu taa, na má nyənəɣəna pətətɛ pɔ́ŋ na awalv tɔɔ.
- 7 Ḿpóyó má ná ifepiya mpa pa ta nyənta pulv tɔ, na pa taa ké ifepu wei i feina nyuɣv tɔ.
- 8 Ḿpóyó i təŋa hapələ na í tala tə kpeɛŋa tɔɔ timpv alv wasaŋkali nɔɣəlv i ka səŋaa tɔ. Iləna í təŋəɣəna alv tɛ tɔ tɔpamm.
- 9 Pui ké taanaya ké, na pə tɛma yulutuɣu na səkɛtɔyɔ tɛma wɛɛv.
- 10 Ilɛ alv nɔɣəlv i səŋəyi-i kɛɛ, na í suuwa isu apalaa tana alv, na acilayatu suwa i lotu taa.
- 11 Pə kula i nyuɣv taa na í kpisi i tɛɣɛ cəɣalɛ.
- 12 Paa hapələ tɔɔ, yaa nənəyɔ tɛɛ, yaa paa lé tɛ, i təŋaa ké.
- 13 Ḿpóyó i kɛtəna ifepu na í kpipi-i na í wayalv-i. Iləna í nyəni i isəntaa təpiniŋ na fɛɛle fɛi, na í heeli-i si:
- 14 Səŋa ma lapa ləw ké nəyɔ kulvmaya kɛntɔyɔ kətaya ŋka tɔo maa siwa si maa la tɔ.
- 15 Pə tɔɔ ké ma luwa si ma səŋəyi-ŋ na má pɛɛki-ŋ. Tɔɔ, ma na-ŋ kɛɛ.
- 16 Ma pəwa ma kato tɔɔ ké Icipiti kɔŋkɔntu tɔŋ nyəntv pəŋ kucɔɔcələŋ kɔpaŋ.
- 17 Na má yəɣəli tulaaləna kɔpama mpa pa yaaki si Miili na Alvwɛɛ na Kanɛɛli tɔ.
- 18 Kɔɔ na tɛ cɛpələna sɔɔlv haləna pá nyaalv. Tá yɔɔli na tɛ nu pə lɛɛŋ ké teu.
- 19 Ma paalv pɔla mpaav pooluŋ nyəŋkɔ, i fɛi təyaya.
- 20 I kɔyaya liyitee na húlúyú ké. Ye isətu ta məŋna kite u kɔŋ.
- 21 Iləna alv un i pəsi ifepu unəyi i yəɣətaya katatələɣa tɔɔ, na í həmi-i i nɔɔlɛŋ tɔɔ.
- 22 Na ifepu suv-i təŋyɔv ké kɔakpaa isu nav wei pa pukina təkələ tɔ. Yaa isu pa həkuyɔ kpaŋtv ké ŋmənaɣa si pa həŋ i ŋkpaŋyɔv tɔ.
- 23 Haləna nyəmlɛ sɔ i hɔələ, isu sumaya huluyuuna tiiv ké apai taa na ká tá nyí si ka weesuɣu ké pui tɛna tɔ.
- 24 Pənəntɛ ma pəyalaa mɛ, í nuna-m, na í ké ŋkpaŋŋ na ma nəyɔ taa tɔm.
- 25 Taa nyuli alv isu mpu na í təŋi-i, na pə kɔɔ na í lé i mpaav taa.
- 26 Mpi tɔ, alv un i huwa yalaa pəɣalɛ ké. Mpa i ka huwa mpu tɔ paa ké tɔŋtɔnaa ké.
- 27 I təyaya ntɛ atətələ mpaav na kó tiiki səm tɛ.

8

Ləmayasɛɛ kawəyaya.

- 1 Ləmayasɛɛ mapa kapuka, na layatv náá kusi tɔ nəyɔ na tɛ yaa.
- 2 Ləmayasɛɛ səŋa tɔŋtɔŋa tɔɔ ké mpaav kin, na hapələ atama taa.
- 3 Ləmayasɛɛ səŋa icatɛ nənəkɛɛlasi na tɛ hapɛɛ tɔɔ

na á kiisiyi sí:

⁴Yálaa piya meye lamayasée má, ma wena.

⁵Komeleməŋ í kpeləmi nyuɔv taa mayasəm.

Layatu lanlaa náá kpeləmi nyəm.

⁶Í nu, təm səsəntv ke ma wena sí ma heeliyi-me,
ma kuliyi ma nəɔv sí ma heeliyi-meyə kusiyisitu.

⁷Pə taya pɔlv, tampana ke ma nəɔv yɔɔtəyi
na isayatu təm wə-m kusɔɔtv ké.

⁸Ma nəɔv kuyɔɔtv tənə siyisaa ké,
kaloolaya yaa təm kəkəkətv fəi pə taa.

⁹Layətənəa nyəma tə tənaya teu ke təcɛɛɛɛ,
na tə siyisa teu ke mpa pa wena nyəm tə.

¹⁰Í pɛkɛ ma kusɛɛsətv na pə kəli liyitee,
na í pɛkɛ nyəm na pə tɛ wɔla kɔpəŋ.

¹¹Mpi tɔ, lamayasée kəla teu ke liyitee pɛɛ.
Liyitee pɔlvv ta tala-ye.

Ləmayasée hɔlvv ke a ti

¹²Ləmayasée má, laakali lapv taa ké ma təcəyale wɛɛ,
ma wena nyəm na nyuɔv taa mayasəm.

¹³Tacaa nyamnəv nté isayatu kisuyv.

Kalampani na isəcəv pə ké isayatu mpaav ké.

Na nəɔv isayaa ké mpi ma kisaa tɔɔ.

¹⁴Má tənna laytu tasuvv na təcəyanəv,
mayale layatu, na ma wena toŋ.

¹⁵Ma toŋ taa ké awulaa tóki kawulaya,
na awulumpiya náá tvyi mpi mpi pə siyisaa tɔ sí yəlaa í la.

¹⁶Ma toŋ taa ké awulaa tóki kawulaya,
na kɔpəyalaa na tetv taa hvɔlaa tənə náá hvəkəna.

¹⁷Ma sɔla mpa pa sɔləyi-m tɔɔ.
Na ma pɛkəlaa naaki-m.

¹⁸Ma kiŋ ke apititv na teeli wɛɛ,
na wənəv kɔleelim na tampana təŋvɔv.

¹⁹Ma kɔlvɔlv kəla wɔla kɔpəŋ ke teu.
Na ma nyəm náá tɛ liyitee.

²⁰Tampana təŋvɔv mpaav taa ké ma təŋ
mpaisi kusiyisav hɛkɔ taa.

²¹Ma su kɔpəntv ke mpa pa sɔla-m tɔɔ.
Na má suuliyi pa kɔpəŋcɔŋ.

²²Maya Tacaa caaləna ŋmav ke ɪ təmlɛ taa
na pəcɔ í lakɪ ɪ təma kɔpənɛɛ.

²³Hatoo tɔ pa ŋma-m ké,
fau na pəcɔ pá ŋmaaki tetv.

²⁴Waatv ɪv tɔ tɛŋku nəɔlv ɪ taa wɛɛ,
pəcɔ lvm seelv nəɔlv ɪ fɛi.

²⁵Pa lɔla-m ké na pəcɔ pá la pɔŋ
na pəcɔ pulasɪ wɛɛkɪ.

²⁶Pəyele Tacaa taa tu lata tetv yaa katəŋasɪ,
yaa antulinya ciyilisi nsi su naaki tɔ sí kancaalaya nyəŋka.

²⁷Ma wɛɛ na pəcɔ Tacaa su isətənvɔv,
na í pu kv tənaya ke kɔna tɛŋku səsɔ pa təsulle.

²⁸Na í tv isəŋmɔntv ke isətəa na tɛŋku seelaa lvm tvli na pə luna toma.

²⁹Waatv ɪv tɔ Tacaa su tɛŋku ke tənasi sí lvm í taa ŋmaa na í pu tetv kite.

³⁰Ma lakaya ɪ kiŋ ke təmlɛ ké, na má hɛsəyi ɪ lanle ke paa kuyakv ŋku. Na má liyiliyi tam na í
naaki.

³¹Na má liyiliyi ɪ tetv tɔv na ma lanle hɛkəna yəlaa.

Nyɔleŋ tv nté wei ɪ nukəna lamayasée tɔ

³²Ma pəyalaa, pənɛntɛ í nuɔna-m.

Mpa pa təŋəyi ma mpaav tɔ pa nu leleŋ ké.

³³Í nu seɛsvɔv í taa lə-kv.

Uena í pəsɪ lamayasée nyəma.

³⁴Yəlaa mpa pa nukəna-m tɔ pa nu leleŋ ké.

Paa ifemle nteye pa feñjiyi ma tayaɗa nənɔɔsi
 na pà tənɗi ka akelenaa.
 35 Mpi tɔ, ye wei í hika-m í hika weesuɗu ké.
 Taaɗa ká huli pɔntu ke suulu.
 36 Ye wei í pəntəyənə-m í təyi í tɔyi wahala.
 Pa tənə mpa paa caaki-m tɔ səm ke pa sɔɔlaa.

9

Ləmayasee yaatu

1 Ləmayasee siina akelenaa naatosompɔɗɔlaya, na á ŋma a tayaɗa.
 2 A kú wontu na á lá tɔɔnaya na á su na á puu sulum.
 3 A tila a təmle nyáma alɔnyəma ke tontoŋa tɔɔ, na pɛle pà yaaki yəlaa si:
 4 Komeleməŋ me, í konna cəne. Ilena pá heeli ləmayasee feinaa si:
 5 Í kɔɔ na í tɔyɔ ləmayasee tɔɔnaya, na í nyɔɔ a sulum.
 6 Í lu komeleməŋ taa na í hiki mə ti. Í tən mpaav ŋku ku takəna layatu cɔɔ tɔ.

Ləmayasee tɔ na wonju

7 Ye n kaləyənə wonju, í footiɗi-ŋ ké. Na ye n seɗeseɗi isayav í tɔv-ŋ.
 8 Taa kaləna wonju na pá kɔɔ na í taa kpana-ŋ. Ama kaləna ləmayasee tɔ í lé í ká sɔɔli-ŋ.
 9 Ha ləmayasee tɔ, na í ləmayasee ká sɔɔsi. Seɗesi siyisilu na í lé í sɔɔsi nyəm.
 10 Iso nyamnaw nté ləmayasee tɔcaalle. Iso yəlaa nyəmtɔ nté layatu.
 11 Ləmayasee ká yele na nyá kɔyeeŋ huki, na nyá weesuɗu pusi sɔɔsi.
 12 Ye n ké ləmayasee tɔ, nyá waakəna. Ye n ké wonju íe nyá nyɔyɔ taa ké pə tɛŋ.

Kumelentv yaatu

13 Kumelentv wɛ ké isu alv kəkote tɔ, wei í ké tulaya na í tá nyí pulv tɔ.
 14 Kɛpete tɔɔ ké alv un í caya í nənəkɛelasi, ke icate tontoŋle tɔɔ.
 15 Ilena í kɛsesəyi teelaa mpa pa kama nyɔŋ na mpaɗ tɔ si:
 16 Ye wei í ké kumelenɗ, í konna cəne. Na í tɔŋ nyɔŋ feinaa si:
 17 Lum kɔŋmɔləm wɛ lelen ké, na ŋmelaw tɔɔnaya náa wɛ teu.
 18 Mpa alv un í yaaki mpv tɔ, pa ta nyi si pə caŋsəyi-wɛye atətəle taa.

10

Yəlaa tɔntɛ atuwa kɔkpeyelee

1 Saloməŋ atuwa. Pəyaya ləmayasee tɔ heesəyi ka caa laŋle ké. Ilena kumelenɗ náa wakəli ku
 too nyənte.
 2 Wɛnaw mpi yulv ta tən tampana na í hiki tɔ pə taa fei kawaaya. Ama siyisuyv yakəna səm
 taa.
 3 Taaɗa u yeke si nyɔɔɔsi í sasəli siyisilu. Ama í pɛŋ isayav ke mpi í nyuləyi tɔyɔ.
 4 Nkɔpasi kɛpɛkuyv susəyi konyɔŋ ké. Ilena təmle lapv laŋlaŋ náa sɔsi tɔŋ.
 5 Yulv wei í nyəkəyi tɔɔnaya ke komtv waatv tɔ, í ké pəyaya ŋka ka mayasəyi ka nyɔyɔ taa tɔyɔ.
 Ama wei í tooki saa un tɔ, í ké fɛele fei tɔ ké.
 6 Kɔpantv koolee wɛ siyisilaa nyɔŋ tɔɔ ké. Ama mɔsɔŋ tɔm tike ke asayaa nɔɔsi yɔyɔtəyi.
 7 Siyisilu tɔɔ tɔɔsuyv kəŋna kɔpantv koolee ké. Ama yulv isayav hətə mayamaɗa ná wakələyi
 ké.
 8 Yulv wei í wɛna ləmayasee ke í taa tɔ, í mɔyi seɗesee ké. Wei í yɔyɔtəyi kumelentv tɔm tɔ í
 tɛesəyənə lepu.
 9 Wei í tɔŋ teu tɔ í təŋna naani ké. Ama wei í tənɗi mpaan kɔkɔŋluŋ tɔ pu kuli í waali.
 10 Wei í cəpələyi íse na layatu tɔ í tɔyi í lelala ke wahala ké. Ama wei í yɔyɔtəyi kumelentv tɔm
 tɔ í tɛesəyənə lepu.
 11 Siyisilu kɔyɔyɔtɔtɔ ké weesuɗu seelv ké. Ama mɔsɔŋ tɔm tike ke asayaa nɔɔsi yɔyɔtəyi.
 12 Pááná kɔsəyi yooú ké. Ilena sɔɔluyv náa husəyi kɔpəntəŋ tənə.
 13 Yulv layatu yɔyɔtaya taa ké pa naana í ləmayasee. Ilena pá natəyi ləmayasee fei tɔ siyile taa
 ké kpatəŋ.
 14 Nyəm ke ləmayasee nyáma ná kaaki wɛnaw təle. Ama komeleməŋ kɔyɔyɔtɔtɔ ná wakələyi
 ké.
 15 Wɛɛntv liyitee kentiɗina í tɔɔ, isu kolunɗa icate tɔŋ nyənte. Acamaa kowakələm nté pa
 konyɔŋ.
 16 Yulɔpəŋ təmle ke weesuɗu pulv ké. Ilena isayav kasəyaya náa ké isayatu pulv.
 17 Wei í tɔsəyi seɗesuyv tɔ tɔ í tənɗi weesuɗu mpaav ké. Ilena wei ílé í sɔki kalənav tɔ tɔ í
 le.
 18 Ye wei í taka pááná tɔɔ í looliyina í nɔyɔ ké. Wei í yɔyɔtəyi lelala tɔm tɔ í ké kumelenɗ ké.

- 19 Wei i yəɔtəyi səsəm tɔ u taana pəntɔyɔ. Ama wei i kpaaki i nəɔɔ tɔ i ké yɔlɔ layatɔ.
- 20 Siyisilu kuyəɔtɔtɔ wɛ teu ké isɔ liyitee nyəɔɔlɔyɔ. Isayaw lotu taa hɔwɛɛ ta ke pulɔ.
- 21 Siyisilu kuyəɔtɔtɔ tiikiyi yəlaa pəɣale ké. Kpanɔnnaa ná səki nyɔyɔ taa mayasəm laɔyɔyɔ tɔɔ.
- 22 Tacaɔ kɔpantɔ kooluyɔ haakəna tonj. Nyá kɔlɔkɔ u takɔ tiili.
- 23 Isayɔto lapɔ wɛ lamayasɛɛ fɛi tɔ ké isɔ aliyila. Ama layɔto tənna lamayasɛɛ.
- 24 Mpi asayaa nyaɔna tɔ mpi pə kɔɔna pa nyɔɔnj tɔɔ. Ulena Isɔ haaki siyisilaa ke mpi pa sələməyi tɔ.
- 25 Isɔ kacuculayɔ tɛɛkɔyɔ tɔ, mɔpɔyɔ asayaa saaləyi. Ama siyisilaa ná sɛɔna teu ke tam tɔɔ.
- 26 Isɔ nyəmən nyəɔyɔyɔ kela, na nyɔɔsi ná tɔyi isɛ tɔ, mɔpɔyɔ felentú ɔɔsəyi i caa.
- 27 Mpa pa nyaɔna Tacaɔ tɔ pa weesin tɔɣaləyi ké. Ulena isayalataa ná səkəna pa tonj.
- 28 Siyisilaa tɛɛlɔyɔ ke laɔhɔlɔmlɛ ké. Ama asayaa tɛɛlɔyɔ ká wakəlɔ.
- 29 Tacaɔ mpaɔv kentiyi mpa pa fɛina kawaliya tɔɔ. Ulena kɔ wakələyi mpa pa lakɔ isayɔto tɔ.
- 30 Pulɔpɔ u selisiyi siyisilu. Ama asayaa ná kaa caya teu taa.
- 31 Lamayasɛɛ təm ke siyisilu yəɔtəyi. Ama paa sɛti isayɔto yəɔtɔlɔ nsəmle.
- 32 Siyisilu kuyəɔtɔtɔ lakɔ kɔpantɔ ké. Ama kɔwakələɔtɔ ke isayaw nəɔɔ ná nyəmá.

11

- 1 Tacaɔ luyɔ fɛi pəpəɔtɔ mayasəlayɔ. Ama mayasalasi nsi si tɛna teu tɔɔ i caaki.
- 2 Kalampaanɔ tɔ tɛna kɔtɔyɔ ké. Ulena wei i pasəyi i ti tɔ i tɛsəna lamayasɛɛ.
- 3 Yɔlɔpən kɔpantɔ tiikiyina-i. Ulena isayaw acilayɔtɔ ná wakəlɔ-i.
- 4 Wenaw fɛina toma naaləyi Isɔ hɔvle wule. Tampana tənnyɔ tike ləsəyənə səm taa.
- 5 Siyisilu kɔpantɔ yekina na i mpaɔv tən. Ulena isayaw isayɔto ná pɛti-i.
- 6 Siyisilu tampana tənnyɔ ləsəyi-i asola tənə nin taa ké. Ulena asayaa konyuləm ná kpaaki-wɛyɛ katəka nyəm.
- 7 Yɔlɔ isayaw i sɛpa i tɛɛlɔyɔ saalaa ké. Ulena isənə i tɛɛlayaa i wenaw tɔ pələ pə saali tɔtɔ.
- 8 Pə ləsəyi yɔlɔpən ke nəɔsɛɛ taa ké. Na pə lɛɛti isayaw ke i lonte.
- 9 Wei i kpɛsəyi Isɔ tɔ i kuyi leləa ké na i nəɔɔ taa təm. Ama nyəm waasəyənə tampana tənlaa.
- 10 Icate yəlaa tókɔ acima ke waatɔ wei siyisilaa waaki tɔɔ. Na pá wilitiyi waatɔ wei asayaa səki tɔ.
- 11 Siyisilaa ná kənna kɔpantɔ ke pa icate taa na icate teeki. Ama asayaa ná wakələyi-tɛ na pa nɔɔsi.
- 12 Wei i tɔvki i tɔɔntələ tɔ, i fɛina nyɔyɔ taa mayasəm ké. Ulena wei i nukɔ pə taa tɔ i sunj.
- 13 Wei i yəɔtəyi leləa təm tɔ, i kuliyi pa waali ké. Ama naani tɔ ná sukɔ pə tənaya i taa.
- 14 Yəlaa í fɛina paasənɔ pa leki yem ké. Ulena layɔto tasələa pəɣale waasəyi-wɛyɛ səsəm.
- 15 Wei i mɔyi lelɔ kama si i feləyi tɔ, i naa pə nav ké. Ulena wei i kisiyi pə lapɔ tɔ i nu lelenj.
- 16 Alɔ telu ke pa sanj, na apalɔ kpelikpeka tɔ ná sɔv tonj.
- 17 Yɔlɔpən waasəyi i təyi. Ulena yɔlɔ isayaw ná tɔyi i təyi wahala.
- 18 Kasəyayɔ ŋka ka fɛi naani tɔyɔ isayaw hikiyi. Ulena kɔsiyisim latɔ ná hikiyi kɔfɛlɔyɔ tampana nyəɔkɔ.
- 19 Tampana tənnyɔ haaki weesuyɔ ké. Ulena isayɔto tənnyɔ ná tɔ səm.
- 20 Tacaɔ nyənəyi isayɔto ke mpa pa lotu taa wɛ isayɔto tɔɔ. Ama i lakɔ kɔpantɔ ke mpa pa tɔntɛ wɛ teu tɔ.
- 21 Pɔ ha asayaa ŋkpanj ké. Ama pɔ ya siyisilaa lɔlɔyɔ nyəm.
- 22 Alɔ telu wei i fɛina lamayasɛɛ tɔ, i wɛ ké isɔ afa wei pa tɔ wɔla tɔ.
- 23 Siyisilaa konyuləm ntɛ kɔpantɔ lapɔ. Ulena asayaa koolɛɛ ná kɔsəyi Isɔ páná.
- 24 Lələa haana luyɔ kɔlɔmɔyɔ ké na pa wenaw sɔsəyi. Na leləa ná lakɔ lɛɛv na pá tɔyi pa təyi konyəɔj.
- 25 Pɔ ha kɔpantɔ ke səsəm ke wei i haana luyɔ kɔlɔmɔyɔ tɔɔ. Ulena lɔm halɔ ləkəɔtɔ ná sí.
- 26 Mpa pa nyəkəyi tɔɔnaya na pá tənə kasəyayɔ səsaya tɔ, yəlaa tənnyəyi-wɛyɛ mpusi ké. Ulena pá kooliyi kɔpantɔ ke mpa pa pɛɛtəyənə-wɛ tɔ.
- 27 Isɔ sanj wei i lɔki kɔpantɔ lapɔ tɔɔ. Ulena wahala makəna isayɔto pɛɛkələa.
- 28 Wei i tɔ naani ké i liyitee tɔ i lepaya. Ama siyisilaa ná pɔki ké isɔ tɔyɔ ŋku kɔ sɛna lɔm nəɔɔ tɔ kɔ hátɔ.
- 29 Wei i ta təkɔ i təyayɔ ke teu tɔ i kaa na kpancoou. Mpɔ tɔtɔyɔ kɔmɛɛɛj pəsəyi lamayasɛɛ tɔ yom.
- 30 Siyisilu kɔlapɔtɔ haaki weesuyɔ ké, na yəlaa tənnyəyi lamayasɛɛ tɔ.
- 31 Pə ta kisi siyisilaa ke lɛɛtɔyɔ ke atɛ, kacənɔfana isayaw na pəntɔlɔ na?

12

- 1 Yɔlɔ wei i tisiyi si pá kaləna-i tɔ i sɔla nyəm ké. Wei u caaki kalənaw tɔ i ké kɔmɛɛɛj.
- 2 Tacaɔ lakɔ kɔpantɔ ke yɔlɔpən ké, na í kɔ acilayɔto tɔ təm.

- 3 Isayato u yeki na yulu nyɔɔ ton. Pɔyele polɔpu naa ciyitiyi siyisilaa.
- 4 Alu kɔpan kɔsɔyi i paalu nyɔpu kɛ. Ama fɛɛlɛ fɛi tu nɔ wɛ kɛ isu suulu kɛ i mɔwa taa.
- 5 Tampana tɔnyɔ tɔm kɛ siyisilaa nɔ maɔasɔyi tam. Ilena asayaa nɔɔ maɔasɔyi mpaau ŋmulɛm tɔm.
- 6 Asayaa kɔyɔɔtɔtu wɛ kɛ isu sɛm katɔsi. Siyisilaa nyɛntu nɔ fitiyi lelaa kɛ sɛm taa.
- 7 Ye pɔ kpiisa isayau pu kaasɔyi pulɔ, ama siyisilaa lulɔyɔ nyɔma nɔ sɔɔa teu.
- 8 Nyɔpu taa maɔasɔm tu kɛ pa sɔɔ yontu taa. Ilena pɔ tɔbki wei i lotu taa wɛ isayato tɔ.
- 9 Pɔ kala teu si yulu i pasa i ti na i wɛɛna tɛmlɛ tu kolum, na mpi i ka hɔ i ti na i lan tɔnyɔɔa tɔ.
- 10 Siyisilu paasɔyɛna i tɔntɛ kɛ. Ama pɛtɔtɛlɛ fɛi isayau lotu taa.
- 11 Tɔnyɔɔa tɔlɛna wei i halɔyi tɔyɔ. Ilena wei i fɛina nyɔpu taa maɔasɔm tɔ i tɔnyɔyi kra i nyɛm.
- 12 Kasɔyayaa asilima nyɛnka kɛ asayaa nɔ nyulɔyi. Ama siyisilaa nɔ waaki.
- 13 Nɔyɔ kɔyɔɔtɔtu taa wɛ katɔka isayaa kɛ. Ama siyisilu nɔ lasɔyi i tɔyi nɔyɔsɛɛ taa.
- 14 Yulu nɔyɔ kɔyɔɔtɔtu yekina na i wɛɛna kɔpantɔ kɛ sɔsɔm. Pɔ fɛlɔyi paa wei kɛ isu i lapɛna i niŋ tɔ.
- 15 Wei i fɛina nyɔpu taa maɔasɔm tɔ i nyɛnɔyi i mpaau kɛ na kɔ siyisa-i. Ama lɛmaɔasɛɛ tu nɔ nuki layatu tasɔyɔ kɛ.
- 16 Kɔmɛlɛŋ hulɔyi kɔ pɔɔnɔ kɛ kraɔkra kɛ. Ama wei i nuki i kɔtɔyɔ na i ŋmɛsɔyi tɔ i kɛ nyɔpu taa maɔasɔm tɔ kɛ.
- 17 Wei i yɔɔtɔyi tampana tɔ siyisuyu kɛ i kraalɔyi, na aseeta pɔpɔtu tu kɛ kaloolaya.
- 18 Tɔm kra i nyɛntu yɔyɔtɔyɔ sɔki kɛ isu layate. Ilena lɛmaɔasɛɛ nyɔma kɔyɔɔtɔtu nɔɔ waasɔyi.
- 19 Tampana yɔyɔtɔyɔ u tɛŋ. Ama kaloolaya naa laaki tɛm.
- 20 Mpa pa tu pa taa kɛ isayatu lapu tɔ pa lotu taa suwa pɔpɔtu kɛ. Ama mpa pa sɛyɛsɔyi hɛɛsɔyɔ tɔm tɔ, pa lanɔ hulɛmɔyi.
- 21 Mpusi nɔyɔlu u makana siyisilu. Ama wahalanaa nɔ nuki asayaa.
- 22 Tacaɔ luyi fɛi loollaa. Tampana lataa kɛ i sɔɔ.
- 23 Nyɔpu taa maɔasɔm tu nɔ ŋmɛsɔyi i nyɛm tɔm kɛ. Ama kɔmɛlɛŋ nɔ yasɔyi kɔ kɔmɛlentɔ.
- 24 Tɛmlɛ latu tɔkɛna kawulaya. Ilena ŋkpalasi kɔkɛkɛlɔ nɔɔ teki lelɛ.
- 25 Nɔyɔsɛɛ nuki yulu kɛ. Ilena tɔm kɔpantɔ hɛɛsi i lanɔ.
- 26 Siyisilu hulɔyi i tɔyɔntɛlɛ kɛ mpaau kɔpanɔkɔ kɛ. Ilena asayaa mpaau nɔɔ tolisi-wɛ.
- 27 Tɔtalɔ felɛntu u wɔsɔyi i nantɔ. Ama yulu wɛnau kɔpam ntɛ tɛmlɛ lapu.
- 28 Siyisuyu mpaau taa kɛ weesuyu wɛɛ, sɛm fɛi kɔ taa.

13

- 1 Pɔyayaa lɛmaɔasɛɛ tu nuki ka caa sɛyɛsɛɛ kɛ. Kalampaani nyɛnka u nuki kalɛnau.
- 2 Yulu kɔyɔɔtɔtu yekina na i tɔyɔ mpi pɔ wɛ teu tɔ. Ama mɔsɔŋ tike kɛ asayaa nɔ lakɛna.
- 3 Wei i fenjiyi i kɔyɔɔtɔtu tɔɔ tɔ i tɔyi i waasɔyi. Ama wei u nyɛŋ i nɔyɔ krau tɔ i wɛ lepu taa kɛ.
- 4 Felɛntu wɛna kɔnyulɔyɔ ŋku ku waasɔyi-i tɔyɔ. Ama pu tɔlɛna tɛmlɛ latu kɛ.
- 5 Siyisilu taa kraana kaloolaya kɛ. Ilena isayau nɔɔ footiyi lelɛ na i tɔyi-wɛyɛ fɛɛlɛ.
- 6 Siyisuyu kentiyina yulu wei i tɔntɛ wɛ teu tɔ. Ilena isayatu nɔɔ kɔ isayau.
- 7 Lɛlaa yaaki pa tɔyi tɔntɔnaa, pɛcɔ pa fɛi pulɔ. Ilena lelɛ nɔɔ yaaki pa tɔyi kɔnyɛntɔnaa na pɔ haɔaa.
- 8 Wɛnau kɛ yulu layasɔyɛna i weesuyu. Ama kɔnyɛntɔ nɔ tɔ nyi tɛlɛ.
- 9 Siyisilu wɛ kɛ isu fɛtɛla wei i naaki teu tɔ. Ilena isayau nɔɔ wɛ isu fɛtɛla wei i fiɔinaa tɔ.
- 10 Kalampaani tike kɛ pa kɔsɔyɛna yoo. Ama mpa pa nuki layatu tasɔyɔ tɔyɔlɛ lɛmaɔasɛɛ nyɔma.
- 11 Ton wei yulu ta laa hikuyu tɔ i pasɔyi kɛ. Ama ton wei yulu hikiyi pɛcɔ pɛcɔ tɔ, un i sɔsɔyɛna.
- 12 Yulu tɛɛlɔyɔ pulɔ na pɔ tɔ lɔ lɔŋ tɔ, i lanɔ wakɛlɔyi kɛ. Ama ye i nyula pulɔ na i la-wi ulɛ i lanɔ hulɛmɔ sɔsɔm.
- 13 Ye pa kraala wei na i tɔ nu i leki kɛ. Ama wei i tɔkɔyi nti pa tu-i tɔ i waaki kɛ.
- 14 Lɛmaɔasɛɛ tu kɔsɔyɛsɔtu haaki weesuyu kɛ. Nti tɔ cɔlɔyɛna yulu kɛ sɛm katɔsi.
- 15 Yulu layatɔ kɛ yalaa tɔyɔna. Ama isayau weesuyu nɔ wɛ katɛ.
- 16 Nyɔpu taa maɔasɔm nyɔma maɔasɔyi pa taa kɛ na pɛcɔ pɔ la pulɔ. Ilena kɔmɛlɛmɛŋ nɔɔ yasɔyi pa kɔmɛlentɔ.
- 17 Tɔm kraallɔ isayau hotiyi wahala taa kɛ. Ilena kɔpan nɔɔ waasi.
- 18 Wei i kisiyi sɛyɛsɔyɔ tɔ, i pasɔyi kɔnyɛntɔ kɛ na pɔ tu-i. Ilena wei pa kalɔyɛna na i suma tɔ i nyɔyɔ kɔlɔ.
- 19 Ye yulu i nyula pulɔ na i hiki-wi pɔ wɛ-i lɛlɛŋ kɛ. Ama kɔmɛlɛmɛŋ nɔ nyɛnɔyi isayatu lɔu kɛ acadɛtɔ kɛ.
- 20 Ye n tɔnyɔyi lɛmaɔasɛɛ nyɔma n lakɛ lɛmaɔasɛɛ kɛ. Ama kɔmɛlɛmɛŋ tɔnyɔ nɔɔ pasɔyi isayau kɛ.

- 21 Isayatu tənəyi tə lataa ké. İlena pá ləetəyi tampana tənlaa ke kəpantu.
 22 Yələpən yekina i ləlyəv nyəma ke i kpancooú ké. İlena siyisilaa náa təyə isayav nyəhku.
 23 Konyəntənaa kən pa tawa taa ké səsəm. İlena muyullaa səki.
 24 Wei u makı i pəyaya tə i ta səəli-keye. Ama wei i səəli i nyəhka tə i makı-keye.
 25 Siyisilu təkı ké na i hakı teu. İlena isayav lotu taa náa səələyana nyəyəsı.

14

- 1 Alb ləmayasəe tə sukı təyaya ké. İlena alb kəmələj náa yəkı-ke na i nıj.
 2 Tampana taa təntu nyanəna Tacaa ké. İlena wei i tənəyi mpaən isayən tə í tıv-i.
 3 Kəmələj kalampaanı təm kəhna-kuyə tipite. İlena ləmayasəe nyəma kuyəyətəv kentiyi-we.
 4 Timpi naən kəhaləj fei tə kprú we kpete ké. Ama təla təmlə taa ké təyənaya təələyana.
 5 Aseeta təv kəpən u looliyi. Ama pəpətəv ke isayav unı íl é pələyi.
 6 Kalampaanı tə kaasəyi i təyi u hikiyi ləmayasəe. İlena yəlv ləyatu náa hiiki nyəm pəcú u wukəna.
 7 Hatələna kəmələj, pə taya i nəyəv taa təm taa ké n ká hikina nyəm.
 8 Nyəyəv taa mayasəm tə ləmayasəe nté sı í cəkəna i mpaav. İlena nyəyəv fəinaa kəmələntə náa tısəyi-we.
 9 Kəmələməj wənəyi təsəkəle təyanəyəv kətaya ké. İlena tampana tənlaa náa lakı təmaya kəpantu.
 10 Ye yəlv lanjə wakələa nəyəlv u pəsəyi na í cosi-tə. Mpv tətəyəv na i lanjhuləmlə.
 11 Pı yəkı asayaa tēsəı ké. İlena siyisilaa cəka náa teeki.
 12 Mpaav hku n nyənəyi kəpənəj tə, kə pəsəyi na kú pəna-ıj səm taa.
 13 Lanjwakəllə pəsəyi na tı tii wənə waatə. İlena lanjhuləmlə tēsəna lanjwakəllə.
 14 Yəlv tətələv təkı i kəlapətəv kasəyaya ké. İlena yələpən náa təyə i kəlapətəv kasəyaya.
 15 Wei i fei hūwēe tə i muyi pə tənə mpi pa heeliyi-i təyə. Ama laakalı tə u kpesəyi nəhəle na i ta mayası i taa.
 16 Ləmayasəe tə seekı isayatu ké na í kisiyi-tı. Ama kəmələj ná lakı ké u mayasəyi. Mpi tə, u nyanəna pəlv.
 17 Wei u laa pááná muyv tə i lakı kəmələntə ké, na wei i kpekiiyi i taa ké isayatu tə, i lakı na lələa taa kpaana-i.
 18 Yələa mpa pa hūwēe ta təyalı tə, pa kawaaya nté kəmələntə. Nyəyəv taa mayasələa teeli kele nyəmtə.
 19 Asayaa ká hənı kəpama ke ateyə, na pá tən siyisilaa nənəəsı sı pele pá mu-we.
 20 Konyəntə taapəlv mayamaya ná kisiyi-i ké. Ama tən təv camnanaa ná we pəyale.
 21 Yəlv wei i footiyi i təyəntəle tə i ké isayav ké. Ama wei i wəna konyəntənaa pətətəle təyələ leləj nūlv.
 22 Yələa mpa pa mayasəyi isayatu ke pa taa tə, pa pəntəyi mpaav ké. İlena mpa pele pa mayasəyi kəpantu tə pá lakı-tı na tampana.
 23 Təma tənə na a kawaaya ké. Ama konyən ke yəyətəya katətələya ná kəhna.
 24 Wənəv nté ləmayasəe nyəma kasəyaya. Ama kəmələməj naa lakı pa kəmələntə taa.
 25 Aseeta təv wei i yəyətəyi tampana tə i yakı weesıj ké. Ama kaloolaya ke pəpətəv ná yəyətəyi.
 26 Wei i nyanəna Tacaa tə i səhəa ké taca. Pə taya pəlv, Tacaa ké i piya kəkentəyüv ké.
 27 Tacaa nyəmnəv haakəna weesuyəv, na pá cələyənə səm katəsı.
 28 Ye yələa í we samaa, wuləv teeli kele. Ye yələa pasaa ile pá wakəli wuləv.
 29 Wei u muyi pááná ke ləj tə i wəna ləyatu səsəntəv ké. Ama wei u laa pááná muyv təv kəmələntə ke i hūləyi.
 30 Ləmayasələ taa hēsəyəv haakəna tənəyəv ke weesuyəv. İlena isəsəmlə náa wə isı muwa taa sūlv.
 31 Ye wei i təkı konyəntənaa isə, pa nmaləv isə ké i tūki. Ye wei i wəna pa pətətəle i kəsəyi isə nyəyəv ké.
 32 Isayatu wakələyi isayav. Ama siyisilaa ná hikiyi təcəəsələ ké, paa səm taa.
 33 Ləmayasəe wə yəlv ləyatu lotu taa ké. İle n kaa na-yeyə kəmələj kınj.
 34 Kusiyisitu tənəyəv kəsəyənə piitım nyəyəv. İlena isayatu lapəv náa tə yələa ke fēelə.
 35 Wuləv saıj i waalı nyəma ləmayasəe ké. İlena í muyi pááná na tətələta.

15

- 1 Təhēe kəcəcətəv hēsəyi pááná ké, na konyasətəv náa kusı-yə.
 2 Ye ləmayasəe təv yəyətəyi, yələa nyuləyi nyəm ké. Ama kəmələntəv təm ke kəmələməj ná yəyətəyi.
 3 Tacaa nyənəyi paa timpiyi, na í naakı kəpama na asayaa.
 4 Təm leləj nyəntəv haakı weesuyəv ké. İlena təm isayatu náa wakələyi lanjə.

5 Kómelenj footiyi ku caa kuseyēsətu ké. Ama wei i lakəna nyūyū taa maγasəm to i nukɪ kalənaυ kɛ.

6 Pə tōləyənə yulupaŋ ké. Ilena kasəyaya asilima nyəŋka náá kəna mpusi.

7 Ləmaγasəe nyəma yōyotəyana nyəmtu ké. Ama kómeləmən ná fəi mpɔ.

8 Tacaα luyū fəi asayaa kotasi. Ama niŋ naaleye i mvyəna tampana tənjlaa kəsələmtu.

9 Tacaα luyū fəi asayaa tənte. Ama i sōla mpa pa tənjəyi tampana tə.

10 Wei i coləyi mpaav tə paa hō i ŋkraŋyū na toŋ. Wei u nukɪ kəkpaalətu tə i ká sɪ.

11 Tacaα ta kisi nyəm ke pūyū səsəu na atətəle. Kacanfanə yulūpiya lotunaa na?

12 Kalampaani tu u caaki pá kaləna-i. Ii tu pukina ləmaγasəe nyəma hōyoluyū.

13 Ləŋhuləmle hetəyi isəntaa ké. Ye ləŋle wakəlaa ləmaγasəle hoowaya.

14 Yulū layətó pəkəyi nyəm ké. Ilena kómelenj ləŋle náá hēna kómeləntu təm.

15 Yulū ləŋle í wakəlaa, kuyeyə tənə ké isayəŋ ké. Ilena ləŋhuləmle tu náá wə acima tam nyənə taa.

16 Pə kəla teu sɪ n̄ wēna pəcə na n̄ nukəna Tacaα. Na mpi n̄ ká wēna toŋ na pə cəsəyi-ŋ tə.

17 Pə kəla teu sɪ pá puγuli-ŋ hōnəm na səluyū. Na mpi paa toŋi-ŋ nau nantu nim nyəntu na táá haŋaya tə.

18 Pááná tu kəsəyi yooú ké, na suulu tu náá hēsəyi yooú.

19 Səwa nyala feləntú mpaav taa ké, na yulupaŋ nyəŋku náá hūlmaα.

20 Ləmaγasəe pəyaya hēsəyi ka caa ləŋle ké. Ama yulū kómelenj ná footiyi i too.

21 Ləmaγasəe fəi tu ləŋle hēkəna i kómeləntu ké. Ilena ləmaγasəe tu náá kama nyūyū ke tənte kupaŋte taa.

22 Ye n̄ lakɪ nyá layatu ke nyá tike n̄ kpisiyi ké. Ama layatu tasəlaa í tō-ŋ ile n̄ waa.

23 Ye yulū í cəwa təm i ləŋle hūlməyi ké. Ye i yōyotə-təyi tə waatu pə leleŋ wə səyōntu.

24 Nyūyū taa maγasəm tə tənjəyi weesuyū mpaav ŋku ku pukina isətəa tōy. Ilena í fiti atətəle ke atə.

25 Tacaα yəkəyi kalampaani tə təyaya ké. Ama i tənjəyi alv leelu tətə toosi.

26 Tacaα luyū fəi hōwēe asayəe. Ama təm kupaŋtu tike wənna-i teu.

27 Liyitee lūluyū tu kəŋna i nyəma tō ké wakəloyū ké. Ama wei i kisiyi kucəŋ isayəŋ tə i wēna weesuyū.

28 Yulū siyisilu maγasəyi ké na pəcə i cə. Ama isayatu təm ke asayaa yōyotəyi.

29 Tacaα hatələnə asayaa ké. Ama i nukɪ siyisilaa sələmən.

30 Isəntaa hetənaυ hēsəyi ləŋle ké. Ilena təm kupaŋtu náá haaki alaafəya ke yulū nantu taa.

31 Wei i kəŋ ŋkraŋyū na í nukɪ kalənaυ mpi pə waasəyi tə, i təcəyale nté ləmaγasəe nyəma kiŋ.

32 Ye n̄ kisiyi sēyēsuyū nyá weesuyū ke n̄ lakɪ awusa. Ama wei i nukɪ kalənaυ tə i wēkəna nyəm ké.

33 Tacaα nyamnaυ səsəyi ləmaγasəe ké. Pə wēe sɪ n̄ pasa nyá təyi na pəcə nyá nyūyū kul.

16

Tacaα wēw ke yulū kolapəle tənə taa

1 Yulū cakəna na í tó i kulapəm pəle. Ama Tacaα lakəna na pə lá yaa pə kpisi.

2 Yulū kolapəle tənə wə-i teu ké. Ama Tacaα nyəmna tampana.

3 Yelina Tacaα ke nyá təma, un̄ í ká lana na pə lá.

4 Tacaα nyəmá mpi pə tō i lapa pə tənə tōy. I nyəmá sɪ i lapa isayav ke huule tō.

5 I luyū fəi kalampaani nyəma. Paa pə lá isəna i ká hō pa ŋkraŋyū ké.

6 Kupaŋtu na tampana tənuyū tō tasəkəle tayənəyi ké. Tacaα nyamnaυ lakəna na yulū cəlv isayatu lapv.

7 Isə ləŋle í hēna yulū tənte, i ciikiyi í na i kolontunaa maγamaya ké.

8 Pə kəla teu sɪ yulū i wēna pəciuu na tampana, na mpi i ká wēna səsəm na pə tá siyisɪ tə.

9 Yulū maγasəyənə i təma kulapəe təm. Ile Tacaα yekina na á lá.

Awulaa təm

10 Wulav yōyotəyənə Isə toŋ ké. Pə fəi sɪ í pənti yōyotuyū ke i huule taa.

11 Tacaα tənna sanəya wei i siyisa teu tə. Maγasəlasi tənə ké i niŋ təmlé ké.

12 Isayatu lapv ké wulav ke acaalətu ké. Mpi tə, siyisuyū nyəsəyənə i kawulaya ke toŋ.

13 Təm kosiγisitu ke wulav caaki, na í sōla mpa pa yōyotəyi tampana tə.

14 Wulav pááná tə pəsəyi na í kó yulū. Ama ləmaγasəe tu hēsəyi-yeyə.

15 Ye wulav isəntaa hetaa, pə haaki i yəlaa ke weesuyū ké, na i kupaŋtu wə isu toomaya teu.

Yulū wēw ke ləlaa kiŋ na i kolapəle

16 Pə kəla teu sɪ yulū í wēna ləmaγasəe, na mpi i ká wēna wola tə. Yaa í wēna layatu na mpi i ká wēna liyitee tə.

17 Siyisilaa mpaav nté isayatu coluyū. Wei i fenjiyi i tənte tō tə, i weesuyū ke i kentiyi.

- 18 Kalampaanu wakələyi yulb ké. Ilena isəcav náá hu-ı.
- 19 Pə kəla teu sı yulb í pasa ı ti, na í na konyəntənaa pá káá, na mpi í na isəcav nyəma paa taləyi kələkəm tə.
- 20 Wei í pəkəkəyi sı í cəkəna təm tə ı lanje huləməyi ké, na wei ílé ı lakı Tacaa ke naani to í nuki lelenj.
- 21 Wei ı lotu taa we lamayasəe to ı ké layatu ké, na isəna təm we lelenj to nıpóyú tə pəsəyi yulb.
- 22 Lamayasəe haaki a wəentaa ke alaafəya ké. Ilena kumələməj náá təkı pa kumələntə wahala.
- 23 Lamayasəe tı mayasəyi ké na pácó í yəyətəyi. Tənaɣa ı təm pəsəyəna yəlaa.
- 24 Təm kəpantı we lelenj ké ısu tıj setaya. Tə we lasəya ke lelenj, na tə haaki tənɣı ke alaafəya.
- 25 Mpraav nku n nyənəyi kəpənku tə, ku pəsəyi na kú pəna-ıj səm taa.
- 26 Nyəyəsı tıyona yulb ke təmlə. Mpi tə, ı hiluyı caaləyana-ı.
- 27 Tətəlatı tıyı isayatu pələ ké, na ı təm náá nyaku ısu kəkə.
- 28 Isayav kəsəyi yooú ké. Ilena katayasəya tı náá fakı cewaa.
- 29 Məsəntı tıyəsı ləlaa ké, na í pukina-weyə mpraav isayav taa.
- 30 Wei ı wiisiyi isə na í kpa məntəna tə, isayatu ke ı caaki. Halı ı tı tema tə lapı.
- 31 Nyəsı kuhələması ké teeli pulɣı. Mpi tə, tampana tənjaa kasəyaya nté weesuyı kotayalɣı.
- 32 Wei ı mɣı pááná ke ləj tə, ı we sana na aka. Na wei ı kpaaki ı tı tə ı kəla wei ı ləkəkəyi acaləe tə.
- 33 Pa mayasəyi pile ké sı pá nyı nti tı kəw tə. Ama Tacaa nyəmna kucəcətı.

17

- 1 Pə kəla teu sı yulb í nyasa mətiya kpete na həsəyı, na mpi paa saaki-ıj təkpetəkpete ke təyaya nka ka taa yooú wəe tə.
- 2 Təmlə to wei ı wəna lamayasələe tə, ı kpaəkəyi pəyaya tətəlatı lonte ké na í hiki ı paa nyəm ke kpancoou taa.
- 3 Kəkə ke pa wiiliyina wəla, na liyitee nyəyəlɣı sı, pa naa ku teu. Ama Tacaa mayasəyəna yəlaa lotunaa.
- 4 Təm nti tə fei teu tıyə isayav kəjna nkpənıj. Na pəpətu náá nuki təm nti tə wakələyi yəlaa tə.
- 5 Wei ı wonjiyi konyəntənaa tə pa nmalı ləw ké ı tıwki. Na wei ı paana ləlv wahala tə, pu hə ı nkpənıyı.
- 6 Saalənaa kəsəyəna kəkpatəlaa nyɣı, na cecənaa náá kəsəyi pa piya nyəj.
- 7 Təm kəpantı ı makı kumələməj. İle isənaya kaloolaya ká maya yulb səsə?
- 8 Ləlaa ná hıwki sı pa kucəw ká tu-weyə nyələlenj, na pá waa pa təma təna taa.
- 9 Wei ı ləkı isayatu nti ı tıyətələ lapa-ı tə, ı pəkəkəyi səlɣı ké. Ama wei ı tıwəsı-təyi ı kuyəyətı taa tə ı fakı taapalaa.
- 10 Kalənav waasəyi yulb layatu ké, na pá kəlı tipila naanəwa ke kumələnj təw.
- 11 Isayatu lapı ke isayav pəkəkəyi. Ama tillı isayav ke paa pəna-ı.
- 12 Pə kəla teu sı n sulina tıyolaya nka ka piya pə kpawa tə, na mpi n ká sulina kumələnj ke saa wei ı kumələntı kulaa tə.
- 13 Wei ı ləkətəyi isayatu ke kəpantı lonte tə, wahala kaa te ı təyaya taa.
- 14 Yooú caalɣı wəe ké ısu akəla tılvı. Kpa nyá tı, taa yele na ku kəw.
- 15 Yulb wei ı haaki tampana to ke təsəkələ, na wei ílé í ha təsəkələ to ke tampana tə. Tacaa taa kpaəkəna pa naaləy.
- 16 Paa kumələnj təkı liyitee sı ku yakı lamayasəe pu waasəyi-ku.
- 17 Ceu huləyi ı səlɣı ke tam ké. Ləlvı tı təmlə nté sı í səna wahala waatu.
- 18 Yulb wei ı feina nyɣı taa mayasəm tə, ı ı saləyəna niıj na í mı ı tıyətələ kəmlə.
- 19 Wei ı səla yooú tə ı səla isayatu ké, na wei ílé ı həj ı tı tə í polo wakələyı taa.
- 20 Yulb isayav kaa na lanjıhulmle. Ilena isayatu yəyətılv náá hotı wahala taa.
- 21 Yulb wei ı lıla kumələnj tə lanjıwakəlle taa ké ı wəe. Kpənıj caa kaa pəsı na í yəwli.
- 22 Lanjıhulmle ké kəwle kəpante ké. Ama lanjıwakəlle ná lakı na mıwa taa wlı.
- 23 Isayav mɣı toko tēe kucəwıj wei ı ká hələsı-ı tampana taa tıyə.
- 24 Lamayasəe we yulb layatu nıyə təw ké. Ilena kumələnj náá nyənəyi hatoo tətı tənaɣa.
- 25 Pəyaya kumələnj wakələyi ka caa lanjle ké, na ká tı ka too kulılv ke nəyəsəe.
- 26 Pə fei sı n pəl kəmlə ke wei ı təm ta sı tə. Yaa n hə wei pa tıyona tə ı nkpənıyı ke ı tampana tənıyı təw.
- 27 Wei ı nyəmá ı tı kpa ke təyətələe tə, ı ké nyəntı ké, na wei ı lamayasələe we təpamm tə, ı ké yulb layatu.
- 28 Paa kumələnj mayamaya sumna ku nəyəsəyəna lamayasəe tı ké. Ye wei ı sula ı nıyə təw ı ké layatu ké.

18

1 Wei i fakana i mpa'a to i konyulam tike ke i preekayi. Ilena i muvi paa'na na lamayasale nyam tana.

2 Komelen lahle u hekana layatu. Ama i mayamaya i huwee huluyu ke i so'laa.

3 Ye isayatu i kama, footuyu kohna, na tetelatatu naa kona feele.

4 Yulu kuyogotutu lumaa ke isu lum sasoom. Ilena lamayasae naa we isu loov seelv lum mpi pa njmaaki to.

5 Pa fei si n nya isayav isale na n pe tampana ke a tu.

6 Komelen kuyogotutu taa sita yoou ke, na i nayo taa tom kohna njkuma.

7 Komelen kuyogotutu wakelayi-kuyv, na ta kraa-kuyv katoka nyam.

8 Katayasatonaa kuyogotutu we ke isu konyuluyv tonyonaya, njka ka tiiki hatoo yulu hiluyu taa to.

9 Felentu na wakello pa ke yulu na i neu ke.

10 Tacaa hae nte kokentim ton nyam. Siyisilu tuyi kroluyv na i naaki nyuyv.

11 Ton tv na nyana'i i wena'v ke kolunja icate ton nyante ke, na i mayasayi si pu kenti i too.

12 Kalampaani pukina yulu ke takpisile ke. Pa wee si n pasa nya tayi na pac'c nya nyuyv kul.

13 Wei i cao tom na i ta nuta-ti to, i huluyi komelento ke, na i yeke na pa wonjiyi-i.

14 Yulu lamayasale waasayi-i kotonj taa ke. Ama ye i apaluv hoowa awe kraasi-ti?

15 Yulu wei i we layatu to i preekayi nyam ke, na lamayasae tv naa ken njkahnj ke nyam tom taa.

16 Kucovv hau huluyi yulu ke mpaan payale ke, na pa yeke na i nyah sasaa.

17 Sumaya lehka i fei lehka kalayi wula ke.

18 Pa mayasayi pile ke na pa heesi yoou, na pa fayasi tonjtonaa.

19 Ye n panta'na nya taapalu, i kpatanav kala kate ke kolunja ton nyahnjka tusuyv. Na ye i yooova, ma krentuyv kala kate ke kutuluyv njku pa kalasana manjkuuli ton nyah to ku taa suuv.

20 Yulu nayo kolobom ke i haki i hiluyv taa.

21 Sam na weesuyv pa we nsamle ninj taa ke. Ye wei i so'la yogotaya i ka toyv ka kolobom.

22 Wei i hika alv, puvnt lahle hulomaa ke. Peelee ke Tacaa lapa-i.

23 Konyontv na yogotayana ninj tekuyv ke. Ilena ton tv naa yogotana toma.

24 Taapalaa wee na pa pukina talette taa yaa. Ama taapalaa lelaa wee na pa kala teu ke neu.

19

1 Konyontv wei i tahnji tampana to, i kala teu ke yulu wei i yogotayi isayatu na i ke komelen tv.

2 Nyam lahuyv fei nayo'v ke teu. Na wei i kpetiliyi pulovv taa to i panta'ni ke.

3 Puvntv aseeta sasayi lelaa ke wahala taa. Ilena pa muvi Tacaa na paa'na.

4 Lijitee tv taapalaa sasasayi ke. Ilena konyontv nyama naa loaki-i.

5 Puvntv aseeta lasulv njkahnjuyv na ku hom ke. Mpu tatyov loollu kaa fiti salaka wei i mona-i to.

6 Yalaa samaa puyusiyi yulu wei i haana lotu kolomtv toyv, pa tana pa camna ke'le wei i haaki kovonj to.

7 Konyontv newaa luyv na luki-i ke. Mpu tatyov i taapalaa na loaki-i. I caa-wee u naa-wee.

8 Wei i so'la nyuyv taa mayasam to i so'la i tayi, wei i toka layatu to i lahle hulomayi ke.

9 Puvntv aseeta lasulv njkahnjuyv na ku hom ke. Ilena kaloolaya to naa le.

10 Pa ta mona si pa cayana komelen ke teu. Mpu tatyov pa ta tu mona si yom i njmakeli awulaa.

11 Yulu wei i preekayi si i cekana to u muvi paa'na ke lah. Peyele i soaki isayatu nti lelaa laki-i toyv na pa kovasayi i nyuyv.

12 Wulav paa'na we ke isu toylaya nyuvuyv to. Ilena i kupantv wee isu anjpa'lee kpaakuyv nyutv to.

13 Poyaya komelen ke wahala ke ka caa ke. Ilena alv tom tv naa wee isu tev lum tusuyv kutamsa to.

14 Nyaa caa sakana na i yelina-nj wena'v na tayaya. Ama Iso haakana alv wei i wena lamayasale to.

1.

15 Felentu tuyona yulu ke tapayun. Peyele hatahnjmulv u naaki tonyonaya.

16 Wei i takayi kovasutu to i weesuyv ke i kentiyi. Ilena wei u fenjiyi i tantv too to ilv i si.

17 Wei i wena konyontv puvntv to, pa we isu Iso ke i kanta'a, i ka fei-i i kupantv ntayi.

18 Kpuli nya poyaya ke saa wei n te'layi si kaa la teu to. Ama taa telasi mpale na n ku-ke.

19 Wei i paa'na telasa mpale to, i mona pa peli-i kamle ke. Ye n tu yela-i mpogyo lapv, n sasaa-i tonj ke si i leli.

20 Nu layatu tasuyv na n mu seyesuyv. Ilena n pasu lamayasae tv.

21 Yulu tuyi tama payale pee ke. Ama Tacaa luyv nyantv lakana.

22 Mpi pa caana yulu toyale i kupantv lapv. Konyontv kala teu ke puvntv.

23 Tacaa nyamn'av haaki weesuyv ke, na yulu hantayi ahoo, na yulu hantayana wahala u kohn.

²⁴ Felentú səsəyi i ninj ke nyənaya taa. Ama u pəsəyi si í kpaasi-i i nəyo taa.

²⁵ Ye pa mapa wonju, kumelen ná mayasəyi ku nyuy taa ké. Ye pa kaləna yulə layatu i pəsəyi nyəntu ké.

²⁶ Pəyaya ŋka ka wakələyi ka caa, na ká təyoní ka too tə, ka ké pəyaya ŋka ka tɔyi fəele təyo.

²⁷ Ma pəyalə, yele seyesuy ŋku ku hatələnə-ŋ nyəm təm təyo nuu.

²⁸ Aseeta to wei i ke kpete tə, i wonjiyi tampana tənuyə ké, na asayaa náa nyuləyi isayatu lapu.

²⁹ Wonjaa təo ké ŋkpaŋyuy həm wəe, na ŋkuma náa wəe kumelen sijile təo.

20

¹ Soləm səsəyi yulə ke kalampaani ké. Ilena soləm toŋ nyəm náa səs-i yoou taa. Ləmayasəe fəi tɔ haakəna i təyi pə taa.

² Wulaw pááná wə ké isu təyalaya nyusuy, wei í kpaasa-yə í ká si.

³ Yoou selu wena teeli ké, kumelen tike kanja nyuy i ke pə taa.

⁴ Háto wei i lapa hatəŋmuləm ke toomaya taa tə, u kuŋ puluyə salan waatu.

⁵ Yulə həwəe wə poolunj ké isu ləm seelaa ke tetu təe. Ləmayasəe tɔ tike pəsəyənə a ləsyuy.

⁶ Yəlaa tuutuuma saŋna pa ti si, leləa í la-wəye naani. Ama pə wə katə si n̄ hiki naani tɔ na tampana.

⁷ Tampana tənju wei i tən teu tə, i waalı piya nyəŋ lapa lelenj ké.

⁸ Wulaw í caya təm huub, i naaki isayatu ke kpaakraa ké.

⁹ Nəyolə u pəsəyi na í yəyoti i taa si i ta pənti. Yaa i lu kəpuntuuy paa taa.

¹⁰ Yunj mayasəlaya yaa təyaləŋ nyəŋka ŋka ka ta siyisi tə, Tacaa nyənəyi-keye acaalətu ké.

¹¹ Apalə pəyaya yaasi taa ké pə naakəna si, ka təntə ká siyisi na tə wəe teu.

¹² Nkpaŋyuy ŋku pa nukəna, na isəle nte pa naakəna tə, Tacaa lapənə pa naale.

¹³ Taa nyuli tom, pə taa kəo na n̄ pəsi konyəntu. Ye n caa si n̄ təyo na n̄ haɣa caya na nyá isə.

¹⁴ Yampayati nəyo taa na pə tusa-m ké. I luki kpeŋna iləna í kpasəyi aməkəŋ.

¹⁵ Wula na pəe nna a pəkəyuy wə katə tə pə təlaa ké təhə. Ama yəlaa ləmayasəe nyəma hikuyu wenna katə.

¹⁶ Ye nəyolə saŋaa si mɔulə í təyo-ŋ kəmle, mu saŋlə capa ke təluma ke n ta nyi mɔulə tə pə təo.

¹⁷ Nmuləm təyonaya wə lelenj ke teu ké. Pə kəsəyi iləna ká pəsi isu pətuwəe ke nəyo taa.

¹⁸ Layatu təsyuy təo ké yulə pəsəyi na í la tama. Ye n caa n tɛe yoou, caya na n̄ mayasi teu.

¹⁹ Katayəsətu kuliyi təm kuŋməsətu təo ké. Cələ yəlaa mpa pa yəyotəyi katatalaya tə.

²⁰ Ye wei i tóu i too yaa i caa, i weesuyu tən ké isu səkpətyu taa kəkə.

²¹ Wei i paala wənaw ke holoholo ke tananj tɛe tə, pə kaa tɛəsənə-wəyi kəpantu ke kooluyu.

²² Taa tə si n lɛtəyi isayatu. Tó Tacaa ke naani i ká waasi-ŋ.

²³ Tacaa luyi fəi mayasəlaya isayaa. I caa saŋəya wei i ta tən tə.

²⁴ Yulə u pəsəyi na í nyi i mpaaw. Tacaa fənjiyina i weesuyu təo.

²⁵ Isu yulə sukuyə nəyo ke ləo si i ká la pulə, na í ta mayasəta si i ká pəsi yaa i kaa pəsi tə, pə ké asola ké.

²⁶ Wulaw ləmayasəe tɔ cəkəyənə asayaa ké, na í ləsəyi-wə na í hən pa ŋkpaŋ na pətəotəle fəi.

²⁷ Yulə ləmayasəle nte kəkə ŋka Tacaa tɔwa yulə taa si ká naaki hatoo i lotu taa tə.

²⁸ Kəpantu na tampana kentiyyina wulaw. Kəpantu ke i təkəna i kawulaya kumte.

²⁹ Tənyuy taa alaafəya kusəyənə ifəpile nyuy, na nyəsi kuhulmasi náa kusi kəkpatələ nyəŋkə.

³⁰ Yulə wei I laki kawulaya tə pə kəole nté hinj, iləna mapu náa tɔ yulə ke ləmayasəe.

21

¹ Wulaw wə Tacaa ninj taa ké na Tacaa lakəna-i isənə i səlaa tə. Isu ləm kpeŋuyi pəyo taa tə.

² Yulə kulapələ tənə siyisa inəyi. Ama Tacaa mayasəyənə paa wei i lotu.

³ Tampana tənuyə na kusiyisim lapu ke Tacaa caaki, na pə kal kətasi.

⁴ Kalampaani na təhəm nté asayaa kulapələ, na mpu uti pə kəna isayatu.

⁵ Pə təoləyənə yulə latu wei i wənə nyuy taa mayasəm təyo. Ama petepete tɔ ná tənna laŋyuy ké.

⁶ Wənaw mpi yulə puuyasaa na í hiki tə pə wə kpete ké. Pu leeliyi, pácó pə kəŋna səm.

⁷ Asayaa mɔsəŋ pukina-wəye təlete taa ké. Mpi tə, pa luyi fəi tampana tənuyə.

⁸ Yulə isayaw mpaaw kuŋlaa ké. Ilena kəpama nyəŋkə náa siyisaa.

⁹ Pə kəla teu si yulə í hanj cokiya taa, na mpi í na alə təm tɔ paa kaa nanj taa tə.

¹⁰ Isayatu lapu ke yulə isayaw pəkəyi, paa i taapalə mayamaya u huləyi iləye suulu.

¹¹ Kalampaani tɔ ŋkpaŋyuy həm taa ké kumelen ná hikiyyina ləmayasəe, na ləmayasəe tɔ náa waa seyesuy ŋku i nuki tə ku taa.

¹² Tampana tɔ ləo fənjiyi pə tənə mpi pə laki asayaa tɛəsí taa təyo, na í tusiyi-wəye wakəlyuy taa.

¹³ Ye konyəntu wiiki na nəyolə təkəyi i ŋkpaŋ, pəntu ká kəo na í wiiki nəyolə kaa cə-i.

- 14 Mukagatete kuvoo ke pa heesayana paana, na hmesau kuvoo naa heesi yoou soso.
- 15 Yulpan lanle heekana tampana tanyu ke. Ilena pa wakali isayalataa.
- 16 Yulu wei i yeki lamayasae mpaau to, sataa kpekale taa ke i ka heesi.
- 17 Wei i soala i mayamaya i lelen nuw to i we lanpu taa ke, na wei i soala solom na nim tanyu to i kaa weena liyitee ke soso.
- 18 Mpa paa ten Iso na pa taa to, na kiinj kisilaa pa taki wahala wei tampana tanyu na kopama kaa na tanyu.
- 19 Pa kala teu si yulu i caya nyutu taa, na mpi i na alu tom to na paana kuvulu paa caya to.
- 20 Layatu hmesayi wontu kopantu ke i teye. Ama kumelen na taki pa tana.
- 21 Wei i pekayi siyisuyu na kopantu lapu to, i weena weesuyu na i tanyu tampana na i nyuyu kulaa.
- 22 Lamayasae to svuki yoolaa taa yoolaa icate taa ke, na i yaki mpi pele paa wena naani to.
- 23 Wei i fejiyi i kuyotutu to, i calayi i ti na wahalanaa ke.
- 24 Kalampaanu to na isotoosile to wonjiyi pa tanyu, na isocau naaki i yaasi tana taa.
- 25 Felentu lanayi i konyulam ilena i si. Mpi to, u caaki tamle lapu na i niy.
- 26 Paa kuyaku nku lelala na paasayana pa tanyutalena nyam nyuluyu. Ama siyisilu na haakana luyu kulomuyu ke.
- 27 Asyaa kohaay ke acalatu ke. Ilena pa tu kala na saa wei pa haakana hwee asayee to.
- 28 Popto aseeta to ka si ke. Ama yulu wei i nuki to, ile i ka yoyotayi tam ke.
- 29 Yulu isayau na nyansayi i sentaa ke. Ilena tampana tanyu naa seesa isale.
- 30 Yulu nyam na i layatu na i lamayasae ta ha-i mpaau si i kisi Taca luyu nyantu.
- 31 Pa kpeelayi yoolaa krayanay ke yoo wule yaa. Ama Taca haakana akatu.

22

- 1 Pa kala teu si nya hate i yaa, na mpi n ka weena wena soso to, pelee kala wula na liyitee nyayato ke teu.
- 2 Liyitee to na konyantu pa we kulom ke. Taca hmana pa tana.
- 3 Nyuyu taa mayasam to loosiyi wahala ke poolu, ilena i hmel. Ama komelemay na laki awusa, ilena pa nuki-we.
- 4 Ye yulu pasayi i ti na i nyanna Taca, pa kasayaya nte wena na teeli na weesuyu.
- 5 Sowa na katasi pa we yulu isayau mpaau taa ke. Ye wei i soala i ti pa wee si i colu-ku.
- 6 Holayi payaya ke mpaau nku kaa ten to. Paa ka koma na ka kpateli ka kaa ye-ku.
- 7 Liyitee to hmakelayi konyantuna ke. Ilena kantelaa naa pasi mpa pa kantayi-we to pa yomaa.
- 8 Wei i tuuwa mpi pa ta siyi to, wahala ke i kun. Na i paana kratoyu ka saali yem.
- 9 Pu tanyi kopantu latu ke noosi kopansi ke. Mpi to, i haaki konyantu ke i tanyu.
- 10 Tanyu wonju, ilena yoo te, na ham na kutuyu si tanyu.
- 11 Yulu i soala wei i lotu taa we tanyu, na i yoyotayi pelee tom to, wulav nte pontu taapalu.
- 12 Taca kentiyi nyam to ke, na i liyitiyi asyaa kuyotutu.
- 13 Felentu kuyotutu nte si: Tanyu we awali. Ka taa koo na ka ku-m hapale to.
- 14 Alu tetelatu kuyotutu ke poyoyu luman nyayku ke. Taca lowa wei to puntu hotiyina ku taa.
- 15 Krayuyu nyona payaya taa. Ie seyesuyu tipilaya ka waasana-ke.
- 16 Ye n muyuliyi konyantu n waasayi-i ke, na wei i haaki ton to, i tanyi i sosayi konyu.

Laakali tamnaa waanu waanu

- 17 Ke hkanay na n nu lamayasae nyama tom, na n taki ma nyam ke nya taa.
- 18 Mpi to, pa we teu si n taki-tanyi nya taa na te wee nya nyoy taa.
- 19 Na pas n to Taca ke naani, ile maa seyesi nya mayamaya ke sanja.
- 20 Ma tasa-ay layatu na lamayasae tom isu hiu na naanowa,
- 21 si pa seyesi-ay tom naani nyantu na tampana nyantu, na n co tampana ke wei i tala-ay to.
- 22 Taa leeki konyantu ke i icantu to. Pas taa muyuli wahala to ke tahule.
- 23 Pa taya pulu, Taca ka seena pa to na i lasi mpa pa leka-we to pa weesiy.
- 24 Taa puki paana to te, pas nya na mosoyu i taa to.
- 25 Pa taa koo na n keena-we na pa pasi-ay isu katoka.
- 26 Taa sva mpa pa siki noosi ke yem, yaa pa muyi lelala koma to pa taa.
- 27 Ye n feina si n fel, paa kus-ay na pa kraya nya kuhantuyu mayamaya.
- 28 Taa tuusi tetu tona kopanyu nka nya caanaa suwa to.
- 29 Awulaa kin ke wei i nyama i tamle lapu ke teu to i caki, u caki krai nyama kin.

23

- 1 Ye n caya yulu soso muti nyanya tee, paasana tanyu nke na n la laakali.
- 2 Ye n kala hiluyu, nyamusu-ku.

- 3 Taa nyəni i təɣonaya kupaŋka teu na ŋ kəli ntagama lipu, ntanyi səm ké.
- 4 Taa kuyi nyá təyi yem na ŋ pəkəyi wənau, yele pə təm huɔ.
- 5 Liyitee mukəyi ké, n ta tu hikita caɣale si, ŋ na-yeɣe nau maɣamaɣa. Pə nəɣəsəna ké isu a wəna kəŋ isu hekale na á kuləyi na á təkki pooluŋ.
- 6 Nyá na lətu i taa kaa. Taa tu nyuli i təɣonaya kupaŋka.
- 7 Mpi tɔ, i taa fəi isu n naakuyi-ɪ mpɔ tɔ. I yaa-ŋ ké si: Kɔɔ na ŋ təɣo yoo. Pácó ye n suɔwa i taa, lɛ sɛɛsi.
- 8 Ye n kɔma ŋ cəkəna mpɔ n ká tɔ i təɣonaya ŋkɛɣe. lɛ nyá təm kupantu yɔɣotɔyɔ mələ yem kɛlɛ.
- 9 Taa heeli kɔmɛlɛŋ kɛ təm, kɔ kaa nyi tə ləmaɣasɛɛ.
- 10 Taa tuusi tɛtɔ toosi kupaŋsi. Pəyele taa sɔv suluwaa tɛtɔ taa.
- 11 Pa wəna tɔɔ sɛɛnɔv tɔŋtɔ ké. lɪ i ká huɔnana-ŋ na pa nəɣo.
- 12 Mv nti pa sɛɣesəyi-ŋ tɔ na ŋ nu nyəm təm.
- 13 Taa kisi nyá pəɣaɣa kɛ sɛɣesuyɔ, tipilaya u kuyi-kɛ.
- 14 Ye n casa-kɛɣe tipilaya, ka weesuyɔ kɛ n yaki atətələ taa.

Cɛɛ layatv tasɔvɔv kɛ i pəyalv

- 15 Ma pəyalv, ye n wəna ləmaɣasɛɛ, ma lanlɛ ká hulɔmɪ ké.
- 16 Ye n təŋəyi tampana kɛ nyá kuyɔɣotɔv taa ma taa hɛɛwaya.
- 17 Taa nyuli asayaa kɛ paa pəcɔ. Ama nyarŋna Tacaɔ kɛ tam.
- 18 Waatv inəyi nyá lanlɛ ká hulɔməna mpi pu maɣana-ŋ tɔ. lɛ nyá tɛɛlvɔv kaa saali yem.
- 19 Ma pəyalv, nyá ká kɛŋkraŋ na ŋ wɛɛna ləmaɣasɛɛ na ŋ təŋ mpaɔv kɔsiyisuyɔ.
- 20 Nyá na sulɔnyɔɔlaɔ na lulutunaa i taa kaa.
- 21 Pə taya pɔlv, sulɔnyɔɔlv na lulutv pa tɛsɛɣəna kɔnyɔŋ ké. lɛna felentunaa náá tɛsɛna pəcɛka suuu.
- 22 Nuuna nyá caa, unɪ i luləna-ŋ. Taa lɔ nyá tɔo kɛ waatv wei i kpatəlaa tɔ.
- 23 Təŋəyi tampana, na ŋ wɛɛna ləmaɣasɛɛ, na ŋ təkəyi sɛɣesuyɔ, na ŋ wɛɛna layatv. Taa wakəli pə taa pɔlv.
- 24 Tampana təŋlv caa yɔɔləyi ké. Wei i lulə ləmaɣasɛɛ tv tɔ i lanlɛ ká hulɔmɪ ké.
- 25 Nyá tɔo na nyá caa pa lanɣa i hulɔmɪ. Alv wei i lulə-ŋ tɔ i yɔɔli.
- 26 Ma pəyalv la-m naani na ŋ təŋ ma kpatɛ.
- 27 Mpi tɔ, alv yeleyɛlɛ tv na lɛlv alv pa wɛ asola ké isu luməŋ pɔbɔɣó. Yaa ləkɔ sɔsɔ wei i nəɣo ta wali tɔ.
- 28 Pa papəyi apalaa kɛ isu ŋmɪlaa. Na pá sɔsɔyi yəlaa kɛ asayaa tɔɔ.

Sulɔnyɔɔlv təm

- 29 Awe isɛ sɛɛna təkau, na i yooki tam na i kaləyi təkɛkɛkɛ, na i wəna hiŋnaa na pə fəina huwɛɛ, na pá laki-ɪ waiyɔ?
- 30 Wei i nyɔɔki sulɔm kɛ kɔtamsa na i pəkəyi sulɔm tɔŋ nyəm situyɔv təɣo.
- 31 Taa nyəni sulɔm teu kɛ pə sɛɛv atɪŋkra taa, na pá wasəyi na pə tɛɛv fəi katɛ kɛ luyɔ tɛɛ tɔ.
- 32 Ama pu tɛsɛna-ŋ nyasuyɔv ké isu tɔm, na pá yaɣa-ŋ isu paasələ.
- 33 N ká naaki təm kɛ yem yem ké isu toosɛ na nyá ləmaɣasɛɛ na nyá kuyɔɣotɔv hɔlv yem.
- 34 Na pá wɛɛ-ŋ isu tɛŋku taa ké n wɛ kpulvɔv nyuyv taa, na pə fiisiyi-ŋ.
- 35 Halɪ n ká yɔɣɔti si: Pa mara-m na pə kɔ-m pə ta wu-m. Pácó ma ta tu nau. lɛ pə cɛ ma tɔɔ na má tasa atɪŋkra.

24

Ləmaɣasɛɛ tv na isayav pa təm

- 1 Taa nyuli asayaa. Pəyele taa sɔɔli si ŋ wɛɛ pa kiŋ.
- 2 Wakəlvɔv təm kɛ pa maɣasəyi, na pa nɔsɔi yɔɣotəyi isayatv təm.
- 3 Nyəm kɛ pa sukəna təɣaɣa kite, na pá ŋma-kɛ na ləmaɣasɛɛ.
- 4 Layatv kɛ ylv suuliyina i kutuluŋ kɛ liyitee wontu na kupantu.
- 5 Ylv ləmaɣasɛɛ tv wəna tɔŋ ké, na nyəntv náá sɔsɔyi kpelikpeka.
- 6 Mpi tɔ, nyuyv taa maɣasəm kɛ n ka yonna yoo. lɛna layatv tasələa paɣale waasəyi-wɛɣɛ sɔsɔm.
- 7 Nyəm təm tɛɛwa kɔmɛlɛŋ ké, kɔ kaa kuli nəɣo kɛ təhɔvle taa.
- 8 Wei i tvyi isayatv pələ tɔ, i pəsəyi acilayatv tv ké.
- 9 Kɔmɛlɛtəm maɣasuyɔv ké isayatv ké, na yəlaa u caa wei i paana lələa tɔ.
- 10 Ye n lɔ apalvɔv kɛ lanwakəllɛ kuyaku wule, nyá tɔŋ kɛ lanwakəllɛ ké.
- 11 Waasɪ mpa lələa hɔŋ na pá pukina təkule tɔ, lɔ na pá taa kɔ-wɛ.
- 12 Ye n tɔma si n ta cəkəna, lɔɔ ná nyəmá pə təna. I fɛŋiyi ké na i fɛləyi paa wei isu i lapa tɔ.
- 13 Ma pəyalv təɣo tuŋ, i wɛ teu ké. Setaya ká wɛɛ lɛlɛŋ kɛ nyá nəɣo taa.

14 Mpu tətəyo ləməyasee ká waasi-ŋ. Ye n təkə-ye, nyá lanje ká hólómí. Ue nyá teeluyó kaa saali yem.

15 Taa ləkəkəna acilayatu ke siyisilu təyaya. Pécó taa yele na í na-ŋ í təcəyale.

16 Paa siyisilu ká hoti təm naatosompəyolaya í kuləyi kė. Ama asayaa ná canşəyi wahalanaa taa kė.

17 Nyá kolontu í hotaa taa won. Pəyele ye í cənłəyi taa yəli.

18 Tacaa taa ká kpana-ŋ na í yele nyá kolontunaa ŋkpanuyó hóm.

19 Nyá taa í taa kpana asayaa. Pəyele taa nyuli-we.

20 Pa kaa waa póluyó cele, pa kəŋ saaluyó kė isı fətəla tenyuyó tó.

21 Ma payalu, nyana Tacaa, na wulaw, taa krentəna mpa pa luki pə tənaya layasuyó tó.

22 Pa wakəlyuyó ká kə kə tələw, nəyóló kaa nyi wahaha wei Isə na wulaw paa tu-we tó.

Ləməyasee nyáma layatu tasuyó lempi

23 Nti ləməyasee nyáma tasa yəyətuyó təyole sı: Pə fei sı ma nyəma-í wée huule taa.

24 Ye huulə hawa tasəkəle tó ke tampana, yəlaa tənə taa kpaana-í kė na pá tərşı-ı mpusi.

25 Mpa pa hən tasəkəle tó ŋkpanuyó tó. Pə cakəna-weye teu kė na paa wei í seeki-we.

26 Yulə tənuyó tampana na í cə təm tó, mpu pə huləyənə taapalle kupante.

27 Taa hulina təyaya wənaw na n feina tawa, yaa mpi n ká təyənə tó.

28 Taa kaləna nyá təyəntəle ke yem, n caa sı n loolina nyá nəyó na?

29 Taa tó sı: Isəna í lapa-m təyó maa lapı-ı. Maa leeti paa wei kė isəna í lapa tó.

Yulə wei í kə felentú tó í təm

30 Mporóyó kuyakó nakoli, ma tənna felentú wei í feina ləməyasee tó, í tuŋ taale kin.

31 Səwa na nyutu isayatu pə nyaləna. Halı í kolunja pəe nyənka ná tima.

32 İlena má nyənı mpi ma ná mpu tó, na má mayası pə təm ke ma taa na pé seyesı-m.

33 Nyá sı n ká təlı nyá tı, na n tó nyá niŋ ke nyá nyuyó, na n too pəcə na n heesi.

34 Waatu inı konyən ká ta-ŋ melemele, na wahaha tutu-ŋ isı yoolu na í wontu.

25

1 Saləmən atuwa lenna nna Yuta wulaw İsekiyası yəlaa kpeyelaa təyóló.

Atuwa lenna

2 Mpi pə tuyı Isə kė teeli təyole timpi í luki ŋmesaw tó, na mpi pə tuyı awulaa ke teeli təyole timpi pa pəkəyi sı, pá cekəna kŋmesəm tó.

3 İsu isətənyuyó kulaa na tetu lim tó, mporóyó awulaa ləməyasee wée.

4 Ye pa tayana liyitee nyəyəluyó, koolu luki-kuyó pulə kupam kė.

5 Mpu tətəyo ye pa təyənə yəlaa asayaa mpa pa we wulaw kin tó, í tənəyi sıyisuyı kė na í kawulaya yó ton.

6 Taa hə nyá təyi wulaw kin. Pəyele taa caya səsə nəyóló í təcəyale.

7 Pə kala teu sı pá kpaasi-ŋ təmle səsəle taa, na mpi paa tisi-ŋ na səsə nəyóló í caya tó.

8 Taa hulina nyá təyəntəle ke nənyəyó yaaw. Pə taa kəw na íle í kulı nyá təw, ile isənaya n ká la?

9 Ye nyá na nəyóló í wənə təm, í tayanı-təyi má taa mə tike. Taa kuli lelo kuheelitó kŋmesətó tó.

10 Ntanyı í ká nu-tı na í kaləna-ŋ, na pá tu-ŋ féele tam nyəntə taa, na pá kó nyá nyuyó.

11 Təm nti pa yəyətə teu tó, tə we kė isı wula wontuyı ŋku pa kəwa liyitee nyəyətó tó.

12 Ye ləməyasee tó kaləyənə yulə na í nuki, pə teu we kė isı wula kukuule yaa wula luluyó.

13 Isəna lum kuniyitim heesəyi yulə lanje ke hanaya waatu tó, mpu tətəyo təm kəntó wei pa tu naani tó í heesəyi í səsə lanje.

14 Wei í kpaaləyi kəhaw təm na í tá ha-ku tó, í we isı tən piluyı na heelim yası-ku təyó.

15 Suulu tó pəsəyi na í layası wulaw həwée. Mpu tətəyo təm lelen nyəntó pəsəyi na tá yókı ton.

16 Ye n hika tuŋ, taa sulı təyó, nyá taa ká kpa na n tó-ı.

17 Taa pukı kətamsa kė nyá taapalu té, pá taa kəw na í nyəyəsı-ŋ na í taa kpana-ŋ.

18 Wei í ləsəyi aseeta pəpətó nyən ke í təyəntəle tó tó, í kuyı yulə tətəyo isı akaluyó yaa layate yaa nyəmlə.

19 Sı n la teteləw ke naani kė lanwakəlle wule tó, pə we asola kė isı n təkəna kete kupelle, yaa n tən tate.

20 Sı n yoo lanwakəlle tó ke yontu tó, pə we kəmləntó kė isı n ləkuyó í toko ke watu waatu, yaa n liisuyı laamii ke í hiŋ taa tó.

21 Ye nyəyəsı í kpa nyá kolontu ha-ı na í təyó. Yaa ləkətó wənə-ı ha-ı lum na í nyəw.

22 Pə taya pulə, n lakuyó mpu tó, pə we kė isı mamala ke n pələyi í nyuyó taa. Pécó Tacaa ká leeti-ŋ nyá kupantó.

23 Isəna ilim ntəyən heelim kənna tən tó. Mporóyó yəyətəyá katatəlaya kusəyi lələa pááná.

24 Pə kala teu sı yulə í hənı cokiya taa, na mpi í na alw təmtó paa kaa nan tó.

- 25 Isəna lum kuniyitim kuvi lokəto tə, mpv tətəxə təm kəpantv nti tə luna tetv poolv tə tə wεε.
- 26 Isəna hite lum cuyətəyi na pá wakəli sεεlv tə, mrvyó isayav wakəlayi siyisilu.
- 27 Pə fεi teu si í təyó tuj ke səsəm, yaa n̄ pεeki teeli ke katatəlaya.
- 28 Icatε nte tə fεina kolunj tə, tə wε kέ isv yvlv wei í ta nyi í ti kpv tə.

26

Komeleməj təm

- 1 Isv wəlaya ta muna yoluma, na tev na kv təmpεε ta muna ləjle kumtv waatv tə, mpv tətəyó kumeləj ta muna pá tu-kuyv teeli.
 - 2 Na isv sumpwəw na kəjkehilaya pa cəəkuyv isətəa tə, mrvyó mpusi wei í ta ke nəyolv nyəj tə u kraaki-ı.
 - 3 Kpəyanv ke pa tuyi kvası na pá casa kpəjaya ke tipila. Ilena pá natəyi kumeləj siyile taa kέ kpatəj.
 - 4 Taa kεena kumeləj kucəcətv, pé taa kəv na nyá mayamaya n̄ nəyəsəna-kv.
 - 5 Ama cə-kv isv kv wεv tə, pá taa kəv na kó nyəni kv təyi ləmayasεε tv.
 - 6 Wei í tiliyina kumeləj ke təm tə, í mayamaya í nəəhεε ke í setəyi na í tuyi í təyi wəhalanaa səsaa taa.
 - 7 Isv pə kuyutuɣu kaakalaya ke isəna tə, mrvyó kumeləj ituule wεε.
 - 8 Wei í san kumeləj tə, í wε kέ isv wei í tamsəyi pəntəlvv na pəle tə.
 - 9 Isv solonyəolv u nyəj saa wei səule səpa í ninj taa tə, mrvyó kumeləj ituule cəkənav wε katε.
 - 10 Təmle nyəyv tv wei í kraəkəyi kumeləməj tεelaa ke í təmle taa tə, í wakəlayi í təmle nyəma tənaya.
 - 11 Isv haya məlvv ka tətə təyov tə, mrvyó kumeləj ləlayi kv kumeləntv.
 - 12 Kumeləj lapa sana na wei í sanj í ti na í layatv na í fεina-tı tə.
- Yvlv wei í kέ felentú tə í təm*
- 13 Felentú kuyəxətətv nté sı: Taale wontuyv isayav wε mpaav taa. Təyolaya wε hapəle təv.
 - 14 Isv kampv cəkuyv í nyəyətə taa tə, mrvyó felentú pəsəyi í kuhəntuyv təv.
 - 15 Ye felentú í sosa ninj ke nyənaya taa, pə wε-ı ıkaale kέ sı í kraası-ı í nəyó taa.
 - 16 Felentú hv kέ sı, í kəla ləmayasεε ke yəlaa naatosompəyolaya wei í yəyətəyana layatv tə.

Atuwa lenna

- 17 Wei í səsəyi í nəyó ke lεlaa təm taa tə, í wε kέ isv wei í lkv sı í kpa haya msvlv njkənj taa tə.
- 18 Isv kumeləj liyiluyuna kəkv yaa nyəmə yaa kəkəkv tə,
- 19 mrvyó yvlv wei í tvsəyi í təxəntəle, na í təj sı tanaav ke ıvı í lakı tə í wεε.
- 20 Taası tεjna na kəkv fiyini, mrvyó ye katayasaɣa tema yovu tεj.
- 21 Amantiina tənna mamala, na taası tənna kəkv. Mrvyó təm tv kəjna yovu.
- 22 Katayəsətənaa kuyəxətətv wεε kέ isv konyuləyv təyənaya njka ka tiiki hatov yvlv hiluyv taa tə.
- 23 Isv pa taakuyv nyəyələm ke cuyv wontuyv təv tə, mrvyó nəələlenj takəyi yvlv taa isayətə təv.
- 24 Təm ləlenj nyəntv ke yvlv takəyana í pááná təv. Ama hatov í taa kaloolaya kέ.
- 25 Paa í yəyətəyi nəyó kvənjka, taa tvna. Mpi tə, í ləmayasεε taa wε acaalətv ke naatosompəyolaya kέ.
- 26 I acilayətəv ke í takəyana í taa hanjaya təv. Ama í isayətə tεj kέ na tə ná.
- 27 Póyó hullu hotiyi kv taa kέ. Ilena pəle kutulle náa məli tə tullu təv.
- 28 Ye n wakəlayi yvlv na nyá kuyəxətətv, nn caa-ı kέ. Na təm koloolutu kəjna wakəlvv.

27

- 1 Taa hə nyá tí na cele təm. Mpi tə, n ta tu nyəm sanj mayamaya nyəntv.
- 2 Taa sa nyá təyi nyá mayamaya. Pə kəla teu sı kpaı tv í sana-ıj.
- 3 Pəle na kanyəna pa wε yuj kέ. Ama kumeləj pááná tεε mrvyó yuj.
- 4 Pááná kvı kέ, na a wε isv pəyó sukuɣv tə. Ama nəyolv u pəsəyi na í kantəli isəsεεmle tv cəlv.
- 5 Ye n kaləna yvlv ke í kin, pə kəla teu ke mənəafiki tv taapalle.
- 6 Nyá taapalv kalənav huləyi kέ sı, n pəsəyi na n̄ lapı-ı naani. Ilena kolontv wəyaləyv náa kέ pyuyusuyv.
- 7 Həyanaya tv kisiyi kέ na í kvεjna tuj. Ilena nyəxətəv náa sa na í kvεjna nyaj nyəm.
- 8 Wei í puki təkpaalətv ke tetv poolv taa tə, í wεε kέ isv sumaya yekuyv ka tante na ká tεε tə.
- 9 Kacəka wontu na tulaaləna hεεsəyana yvlv lanjle. Mrvyó taapalv layatv tasuyv kəla ləlenj ke nyá mayamaya nyá nyəntv.
- 10 Taa lə nyá taapalaa yaa nyá caa nyəma. Wəhala í mayana-ıj taa yelev nyá cəlv tv na n̄ pεeki nyá neu. Wulee wulee nyá cəlv tv kəlayı-ıj waasuyv ke nyá neu poolv nyəj.
- 11 Ma pəyalv, wεena ləmayasεε. Pv huləsv ma lanjle, na ye nəyolv tvvki-m ma kaa wı kucəcətv.

12 Nyuɔɔ taa mayasəm tu loosiyi wahala ke poolonj, lɛna í ηmɛli. Ama kɔmɛlɛnɛj ná lakɩ awusa, lɛna pá nuki-wɛ.

13 Ye nɔɔɔlɔ í sɛnjaa sɩ mɔsɔlɔ í tɔɔɔ-η kɛmlɛ, mu sɛnjɔɔ capa ke tɔlɔma ke n ta nyɩ mɔsɔlɔ tɔ pɛ tɔɔ.

14 Wei í kpɛ́ɛ́sa í tɔɔntɔlɛ na sɛtu ke tanɛj ahula tɛɛ, tɔ pɛsɛyi mpusi kɛ.

15 Alɔ tɔm tu wɛ kɛ isu tɛu lɔm cakɔyɔ tiili na pá tɔsiyi kutamsa tɔ.

16 Sɩ n sɛnɩ alɔ isu mpɔ tɔ, pɛ wɛ kɛ isu yɔlɔ caakɔyɔ sɩ í kpa heelim yaa nim kɔhohoom na ninj tɔ.

17 Nyɔɔɔlɔyɔ ke pa salɔɔɔna ku lɛnku. Mpóyó yɔlɔ na í tɔɔntɔlɛ pa caɔale layasɛyi lɛlɔ yaasi.

18 Wei í paasɔɔɔna tɔyɔ ηku pa yaa sɩ fiki tɔ, inɩ í tɔkɔna ku pɛɛ. Mpóyó tɔmlɛ tu wei í paasɔɔɔna í caa tɔ í nyuɔɔ ká kɔlɩ.

19 Isɔna yɔlɔ naaki í ilɛmɔyɔ ke lɔm taa tɔ, mpɔ tɔtɔyɔ yɔlɔ naaki lɛlɔ taa kɛ inɩ í mayamaya í yaasi.

20 Isɔna atɛtɛlɛ na pɔ́yóy sɔsɔɔηku u nyɔɔɔsɛyi sɛtaa tɔ. Mpɔ tɔtɔyɔ yɔlɔ isɛ u nyɔɔɔsɛyi konyulɛm.

21 Kɔkɔ ke pa mayasɔɔɔna wɔla na liyitee nyɔɔɔlɔyɔ sɩ pa naa ku tɛu. Mpɔ tɔtɔyɔ pu huɔna yɔlɔ na pá kɛɛsɔna isɔna pa yɔɔtɔyɩ í tɔm tɔ.

22 Paa n ka sɔ kɔmɛlɛj ke sɔɔlɛ taa na kú yɔkɩ tɛnanɛnɛj, n kaa wɔɔɔsɩ ku kɔmɛlɛntɔ ke kɔ tɔɔ.

23 Paasɔna nyá kalɛku ke tɛu na n cɛkɔna paa nyá tɔtɛ nte.

24 Pɛ taya pɔlɔ, liyitee u cakɩ tam tɔɔ. Pɔyɛlɛ kawulaya u tɛnjɛyi lɔlɔyɔ kɔlɔmɔyɔ ke tam.

25 Ku tɔla nyuɩto ke tɛtɛkɛlɛ taa, na kɔfatu í nyɔɔkɩ ilɛ n ku pɔɔɔj taa nyɛntɔ.

26 Ilɛ n ká lɔɔ heej huɩntɔ ke wontu kɔsusuutu, na n pɛɛti pɔntɔlɔɔj na n yana taalɛ.

27 Waatu inɔyɩ n ká wɛɛna pɛj hɛlɛm ke sɔsɔm, na n tɔɔna nyá tɔyaya nyáma na nyá tɔmlɛ nyáma alɔ nyáma.

28

1 Isayau seeki yem kɛ́, paa pa ta tɔɔntɩ-ɩ. Ama yɔlɔpɛj wɛna naani kɛ́ isu tɔɔlɔyaa kɔfalaya.

2 Ye tɛtu yalaa lakasi ta kɛɛsɩ, tɔ awulaa wɛ pɔɔale kɛ́. Ama wulau í wɛna lɛmayasɛɛ na layatu, ilɛ tɛtu hɛɛ tɔpamm.

3 Nyuɔɔ tu nyɛmɛj tu wei í tɔkɩ acamaa isɛ tɔ, í nɔɔɔsɔna tɛu ηku ku wakɛlɛyi kɔmtɔ tɔɔɔ.

4 Isɔ kiinj lɔlɔaa sɛnjaa isayau. Ama Isɔ kiinj tɔkɛlɔaa ná mɔyɩ isayau na pɔ́áná.

5 Yalaa asayaa u cɛkɔɔɔna kɔsiyisim tɔm. Ama mpɔ pa pɛɛkɛyi Tacaɔ tɔ pa cɛkɔɔɔna pɛ tɔna.

6 Pɛ kɛla tɛu sɩ yɔlɔ í wɛɛ konyɔntɔ na í tɔntɛ tewa, na mpi í ká wɛɛna liyitee na í tɔntɛ ta siyisi tɔ.

7 Pɔyaya layatu tɛnjɛyi Isɔ kiinj kɛ́. Ama wei ilɛ́ í wɛna cewaa asayaa tɔ í tɔyɩ í caa ke fɛɛlɛ kɛ́.

8 Wei í kɛntɛyi na í sɔɔla kasɔyaya sɔsɔɔηka tɔ, acamaa pɛtɔɔtɛlɛ tu ke í calɛsɛyi.

9 Wei í kisa Isɔ kiinu tɔkɔyɔ tɔ, í kɔsɔlɔmɔtu mayamaya pɛsɛyi Isɔ kɛ́ acaalɛtɔ kɛ́.

10 Wei í hɔlɛyi yalaa kɔpama ke isayatu mpɛɛj tɔ, í hotiyɩ pɔ́yóy ηku í hulaa tɔ ku taa kɛ́. Ama lanɩhulɔmlɛ ke yalaa kɔpama ná waaki.

11 Tɔɔj tu sɛj í tɛyi sɩ í wɛna lɛmayasɛɛ. Ama layatu konyɔntɔ kuliyina í waali.

12 Ye siyisilɔaa tɔkɔna tɛtu, yalaa tɔna wɛ teeli taa kɛ́. Ama ye asayaa muɩna, paa awe see kɛ́ na í ηmɛli.

13 Isayatu ηmɛsɔlɔ pɔlɔpɔ u lakɩ tɛu. Ama Isɔ wiiki wei í kuliyɩ í nyɛntɔ tɔɔ na í kisi-tɩ tɔɔɔ.

14 Wei í wɛ sɔɔntɔ ke tam na isayatu lapɔ tɔɔlɛ nyɔlɛlɛj tɔ. Ama lanɩkpɛsɛj tu ná naaki wahala kɛ́.

15 Nyuɔɔ tu nyɛmɛj tu wei í ηmakɛlɛyi tɛtu yalaa konyɔntɔnaa tɔ, í wɛ kɛ́ isu tɔɔlɔyaa nyuɩsɔyɔ tɔ. Yaa isu nyɔɔɔsɩ puɩkɔyɔ sɔnsɔmɔyɔ na kú caaki kpɛntɛ tɔɔ kɛ́ ηmaa tɔ.

16 Nyuɔɔ tu kɔmɛlɛj lɔlɛsɛyi ηmakɛlɔyɔ tɛma kɛ́. Ama wei í kisiyɩ kasɔyaya kamuyulaya nyɛnka tɔ í pusi sɔɔsɛyi kɛ́.

17 Wei í nyuɔɔ taa lɛlɔ sɔm tɔm wɛɛ tɔ, í seeki í tɛyi na í hoti pɛlaau taa, nɔɔɔlɔ í taa kpa-ɩ.

18 Pɛ kentiyi wei í tɔntɛ tewa tɔ í tɔɔ kɛ́. Ama paa lotu naalɛ tu ka la isɔna isu í lepɔ.

19 Tɔɔntɔyaa tɔɔlɛna wei í halɛyi tɔɔɔ. Ilɛna wei í tɛnjɛyi kpaɩ nyɛm tɔ í wɛ konyɔɔj taa.

20 Pɛ kooliyɩ kɔpantɔ ke wei í wɛna yɔlɔtɔ tɔɔɔ. Ama wei í huliyina wɛnaɔ hikuɩyɩ tɔ pa kaa yele í ηkpaɩyɔ huɩm.

21 Pɛ fɛɩ sɩ ma nyɛma-ɩ í wɛɛ huɔlɛ taa. Paa na mpɔ lɛlaa lakɩ yaasi inɔyɩ mɔtu icawtɛ mayamaya nyuɔɔ tɔɔ.

22 Isɛsɛmlɛ tu huliyɩ wɛnaɔ tɔɔ kɛ́, í ta nyɩ sɩ konyɔɔj ká kpa-ɩ.

23 Wei í kalɔɔna í tɔɔntɔlɛ ke í isɛntaa tɔ, pa sɛɛ-ɩ na pɛ kɛlɩ wei í puɩyusiɩyi tɔ.

24 Wei í ηmulɛyi í caa yaa í too na í tɔɔj sɩ: Pɛ ta ke isayatu tɔ, í na ηmulɔ yɔlɔkɔlɔ pa kɔlɔm kɛ́.

25 Wei í hɔɔj í tɩ tɔ í kɔɔna yooɩ kɛ́. Ama wei í pɛta í tɛyi Tacaɔ tɔyɔ pɛ lakɔna.

26 Wei í lakɩ í layatu ke í tɩkɛ tɔ í kɛ́ kɔmɛlɛj kɛ́. Ama wei í lakɔna lɛmayasɛɛ tɔ í waali kɛ́ pɛ takɛyi.

27 Wei i haaki konyontunaa tō u lan̄əyi p̄ulb. Ama wei u nyənəyi-we tō, mpusi s̄os̄o ka w̄eē i t̄ō k̄é.

28 Ye asayaa i t̄əȳo t̄əto, paa wei i ŋmələyi k̄é. Ye pa saaləyi de siyisilaa náá huki.

29

1 Ȳulb wei i m̄bna pá kaləna-i, na u caaki nuw tō, p̄i wakəli-i k̄rakpaa k̄é, i kaa w̄eē h̄īiu.

2 Siyisilaa í w̄e p̄əyale, samaa lan̄a h̄eewaya. Ama ye nyəm̄əŋtunaa t̄əȳona kawulaya yəlaa pilitiyina wahala k̄é.

3 Wei i nyuləyi si í t̄ona ləmayas̄eē tō, i h̄eēs̄əyi i caa lan̄le k̄é. Ama alaa yeleye le nȳəma t̄əŋlo ná l̄əki i w̄enaw k̄é.

4 Wulaw wei i t̄əŋəyi tampana tō i p̄eek̄əyi i t̄əto l̄əlo pote k̄é. Ama wei i m̄uyi mukaya t̄eē k̄uc̄əŋ tō i wakəlyi-t̄əyi.

5 Wei i pūyusīyi i t̄əȳont̄əle tō, i mayamaya i m̄p̄raaw taa k̄é i t̄uyi kat̄əka.

6 Asayaa p̄əs̄əyi pa isayato yomaa k̄é. Ilena lan̄h̄ul̄bm̄le k̄uyi tampana nȳəma.

7 Siyisilaa nȳəma konyontunaa t̄əm k̄é. Ama asayaa ná feina t̄əle t̄ə nȳəm.

8 Sayat̄əlaa c̄uk̄əȳana icat̄e. Ilena ləmayas̄eē nȳəma náá h̄eēs̄i p̄ááná.

9 Ye layato na k̄um̄el̄əŋ pa laki t̄əm, paa layato m̄u p̄ááná yaa i w̄on̄aa h̄eēs̄uȳo kaa k̄ə.

10 Ȳol̄ok̄ulaa u caaki k̄up̄ama t̄əm. Ama m̄p̄ēȳe tampana t̄əŋlaa ná p̄eek̄əyi.

11 K̄um̄el̄əŋ h̄ól̄áyi k̄u p̄ááná k̄e yem yem k̄é. Ama ləmayas̄eē t̄o ná nȳəma í t̄i k̄p̄aw.

12 Ye wulaw í t̄əŋəyi p̄əp̄əto t̄əm, i waali nȳəma p̄əs̄əyi asayaa k̄é.

13 Konyont̄o na ŋmak̄əll̄u pa k̄é k̄ulum k̄é. Ama Tacaa t̄ona-w̄ēȳe is̄e si p̄á naak̄əna.

14 Wulaw wei i t̄əŋəyi siyisuȳu na í h̄uok̄əna acamaa tō, i kawulaya t̄əŋ s̄ə̄s̄əyi tam t̄ō k̄é.

15 Kalənaw na t̄ip̄ilaya t̄uyi p̄əyaya taa k̄é ləmayas̄eē k̄é. Ama p̄əyaya ŋka ka laki ka luyi nȳənt̄o tō, ka t̄oo k̄e ka t̄uyi f̄eēle.

16 Ye asayaa hukiyi isayato s̄ə̄s̄əyi k̄é. Ama siyisilaa ká ná pa hotuyi k̄e kuyaku nakoli.

17 H̄o nȳá p̄əyaya ŋk̄ap̄əȳu, kaa ye le ná h̄eēs̄i, na nȳá lan̄le h̄eēna-k̄e.

18 Ye Is̄o u ȳəȳəyi si, i ȳəlaa í tel̄ə̄s̄əyi, yəlaa p̄əs̄əyi tetelataa k̄é. Wei i t̄əŋəyi Is̄o k̄īiu t̄əȳəle leleŋ nūl̄b.

19 P̄ə t̄əȳa n̄əȳo taa t̄əm t̄ike k̄e pa h̄əŋna t̄əml̄e t̄u ŋk̄ap̄əȳu, paa i nuwa u laki.

20 Ye n ná ȳulb ȳəȳəyi na u mayas̄əyi, nyi si k̄um̄el̄əŋ lap̄a-i na sana.

21 T̄əml̄e t̄o wei pa ta k̄p̄uli t̄eu k̄e i p̄əcaat̄o t̄o, i t̄əŋ í ŋmak̄əli i caa k̄é.

22 P̄ááná t̄o caaləȳəna yooou, na p̄ááná s̄ə̄s̄ə̄na t̄o náá kaaki isayato.

23 Kalampaan̄i pas̄əyi ȳulb k̄é, wei í pas̄əyi i t̄i t̄o i w̄eēk̄əna teeli.

24 Nm̄ul̄b s̄ənl̄o k̄uyi i t̄i t̄əm k̄é, i nȳəma p̄ə mpusi paa na m̄p̄u i caa tampana ȳəȳəȳu.

25 Ye ȳulb k̄e n selīyina p̄ə k̄é kat̄əka k̄é. Ama ye wei i p̄eta i t̄əyi Tacaa i t̄ola-t̄i.

26 Yəlaa p̄əyale p̄eek̄əȳəna s̄ə̄s̄aa sam̄t̄o. Ama Tacaa h̄ul̄əȳəna paa awe tampana.

27 Siyisilaa luyi f̄ei tetelataa. M̄p̄óȳo asayaa naa caaki k̄up̄ama.

30

Akuuli k̄uȳəȳənt̄o

1 Ap̄al̄b wei pa yaa si Yakee tō, i p̄əyal̄b Akuuli heelina t̄əm s̄ə̄s̄ə̄nt̄o t̄ən̄ēȳe It̄əȳeeli, na It̄əȳeeli na Wukali si: ^a

2 Ma k̄əla k̄um̄el̄ənt̄o k̄e paa awe, p̄ə́c̄o ma feina ȳulb layato.

3 Ma feina ləmayas̄eē, p̄ə́c̄o ma ta nyi nan̄ŋ nȳəma nȳəm.

4 Awe k̄pa isotaa na i t̄ii? Awe t̄əka heelim k̄e i niŋ taa? Awe h̄əka lum k̄e toko taa? Awe suna t̄əto? Pa yaa-i suwe? Na i p̄əyaya h̄əte se? Ye n nȳəma-t̄e heeli-m.

5 N̄ə̄s̄i n̄si si t̄əna Is̄o su-t̄o t̄o si w̄e naani k̄é, ye n s̄ələma-i i kentīyi nȳá t̄ō.

6 Taa s̄ə̄si nat̄ələyi i t̄əm t̄ō, p̄ə́ taa k̄ə na í k̄p̄a-ŋ na í nȳəni-ŋ p̄əp̄əto.

7 T̄əm naal̄ēȳe ma s̄ələm̄əyi-ŋ, la-m-t̄i na p̄ə́c̄o má si.

8 Hat̄ələna-m p̄əp̄əto na t̄əm k̄up̄uȳusutu. P̄ə́c̄o taa ye le ná p̄əsi konyont̄o kutukutu, yaa má s̄u t̄əŋ s̄ə̄s̄ə̄ŋ. Ha-m is̄əna p̄i mayana-m t̄o.

9 Ye ma sula w̄enaw, ntanyi ma ha-ŋ siyile na má t̄o si: Aweȳe Tacaa. Yaa ye ma sula konyəŋ, ntanyi ma t̄eēs̄əna ŋmul̄əm na p̄ə́ k̄ó nȳá nȳuȳu.

10 Taa cayana t̄əml̄e t̄o k̄e i caa kiŋ, i ká t̄əŋsi-ŋ mpusi na í ná p̄ə naw.

11 Yəlaa w̄eē na pá t̄uok̄i pa caanaa, na paa san̄ pa toonaa k̄e paa p̄ə̄c̄o.

12 Yəlaa w̄eē na pá h̄uok̄i si pa w̄e t̄ənan̄ŋ, p̄ə́c̄o pa ta nyaali pa asilima.

13 Yəlaa w̄eē na pá k̄é is̄ətoosile nȳəma, na pá nȳənȳəyi lelaa k̄e yem.

14 Yəlaa w̄eē na pa kela na lan̄ is̄u layal̄eē na s̄eēs̄i, pa s̄ə̄l̄o puwa si pá t̄əȳo wahala nȳəma is̄e na pá k̄piisi konyontunaa k̄e t̄əto t̄ō.

^a 30:1 It̄əȳeeli: H̄ep̄ala taa de t̄ə p̄əs̄əyi na t̄ə tel̄əsi t̄əne in̄i si ma kawaya, hai, Is̄o ma kawaya, na ma toma te.

Atuwa kopileɛ

¹⁵⁻¹⁶ Yalaa weɛ na pá we isu lum tee sunsulɔn, na pá leekayi lelaa nyam na pá tonj si: Ha-tu ha-tu. Polɔpɔnaa tooso wenna paa nyaxasayi, pácɔ pa ta nyi pə maɣanaa.

Kancaalaya nyəŋ nté atətəle.

Naale nyəŋ ke kaabɔlaya.

Tooso nyəŋ ke wɔlaya tətɔ.

Liɣiti nyəŋ ná weɛ tətɔ, lɛɣele kəkɔ.

¹⁷ Ye nɔɣɔɔɔ tɔukɔ i caa na u sanj i too ke nunav, lɔɔv katəkatanj ká wɔɣɔsi i use na hekələnaa tɔɣɔ i nantu.

¹⁸⁻¹⁹ Polɔpɔnaa tooso wenna na pá tɛɛ-m, maa cekəɣəna-we.

Kancaalaya nyəŋ nté hekəle kulɔɣɔ ke isətəa.

Naale nyəŋ ke tɔm lɔɔɔɔɔ ke kukpamɔɣɔ tɔɔ.

Tooso nyəŋ ke kpɔɔɔɔ sɔsɔɔv hapəle ke tenjku taa.

Hali liɣiti nyəŋ weɛ.

lɛɣele mpi pə pukina yɔɔɔ ke alɔ kinj tɔ.

²⁰ Alɔ yeɣeɣe tɔ tenj wasanjalətɔ, ilena i sanj i tɔɣi lum ke teitei isu yɔɔv tenjɣɔ tɔɣɔv na i husi i nɔɣɔ tɔ. Na i tɔ si: Ma ta la isayato natəlɔ.

²¹⁻²³ Polɔpɔnaa tooso pəsəɣəna antulinya ké krentələsi, pácɔ pə fei lapɔ.

Kancaalaya nyəŋ nté yom pəsɔɣɔ wɔlav tɔ.

Naale nyəŋ ke kɔmɛɛɛn sɔkɔɣɔ tonj tɔ.

Tooso nyəŋ ke alɔ wei paa caa tɔ i saav ke apalɔ.

Hali liɣiti nyəŋ weɛ.

lɛɣele təmle tɔ alɔnyəŋ wei i

leekayi i too sɔsɔɔntɔ tɔ.

²⁴ Wontu səkpetu natəlɔ tə we tətɔ tɔ kɛ liɣiti, na nti tə tɛna layatɔ.

²⁵ Kancaalaya wontu nté tɔɔlaa, pa fei tonj pəyele pa kpeɣeliyi pa tɔɣonaya ke lɔnjɛ.

²⁶ Wontu naale nyəntɔ ke namisi, si fei toma, na si tɔɣi si lona ke kukpaməŋ taa.

²⁷ Wontu tooso nyəntɔ ke kɔtolonj, kɔ feina wɔlav. Pácɔ kɔ tənɣi təmaya tintika tintika.

²⁸ Na pá kaasi kanjmaɣa, pa kraaki-keɣe niŋ taa ké. Pácɔ ka sɔvɔki awulaa tɛɛsi taa.

²⁹⁻³¹ Weesuyɔ nyəma tooso wenna na pá tonj isu pa caaki tɔ.

Weesuyɔ tɔ kancaalaya nyəŋ nté

taale wontu tənə caa tɔɣɔlaya.

Kaa seeki nɔɣɔɔ.

Weesuyɔ tɔ naale nyəŋ nté

kampraav fɛɔɔɔna ifɛpile tɔ,

tooso nyəŋ ke pəntɔɔɔɔ.

Hali liɣiti nyəŋ weɛ.

lɛɣele yoolaa wɔlav wei i tɔ i yoolaa ke nɔɣɔ tɔ.

³² Ye nyá kɔmɛɛntɔ ka tɔsənə-ŋ na n hɔ nyá ti, na n kɔɔ na n pəsənə laakali, ilɛ nyi nyá ti kpav.

³³ Pə taya pɔɔɔ, pa ciɣitiyi naaləm kɛ ilena naanim kpa. Ilena pá má muna tɔɔ na caləm kpe. Mpɔ tɔtɔɣɔ pánán kɔsəyi yooɔ.

31

Layatɔ tasɔɣɔ ke wɔlav Lemuweli

¹ Layatɔ nti Masa wɔlav Lemuweli too tasa-i tɔɣɔle si:

² Ma pəyalɔ, nyá wei ma sələmaa na má lɔlɔ tɔ ke ŋkraŋj.

³ Taa cɛla nyá tonj ke alaa. Pəyele taa hɔli alaa mpa pa wakələxi awulaa tɔɣɔ nyá mpaan.

⁴ Pə taya awulaa təmle nté si pá nyɔɔ sulɔm. Pəyele pə fei si awulumpiya náá pɛɛki sulɔm tonj nyəm.

⁵ Pə taa kɔɔ na pá nyɔɔki na pá sɔɔ kiŋj tɔɔ. Yaa pá wakəli kɔnyəntɔnaa mpa pa təm tewa tɔ.

⁶ Mpa sulɔm mɔnnaa tɔɣɔle mpa pa caa səm tɔ, na saləməlaa. Yaa lanjwakəlle sɔsɔle nyəma,

⁷ na pá sɔɔ pa wahala na pa kɔnyəntɔɣɔle tɔɔ.

⁸⁻⁹ Ama ye nyá ilɛ tɔɣɔ nyá kawulaya na siɣisuyɔ, na n sɛɛna kɔnyəntɔnaa, na wahala nyəma, na mpa pa lɔwa tɔ, na mpa paa pəsəyi yɔɣɔtaya tɔ, pa tɔɔ.

Alɔ kopan yaasi

¹⁰ Wei i hika alɔ kopan i kəla kacəka wontu.

¹¹ I paalɔ wənə-i naani kɛ na i tayanəyi i wənəv.

¹² Kɔpantɔ ke i alɔ laki-i, u laki-i kɔwəwɔtɔ haləna i səm.

¹³ Alɔ un i pɛɛkəyi kponkrontu tonj nyəntɔ kɛ, na heenj hontɔ na i laki təmle na lanjɔɔlɔmle.

¹⁴ Poolɔnj ke alɔ un i kəŋna i tɔɣonaya, isu taatəlaa kpɔlən.

- 15 Tefemle ke í koləyi na í caləsi ı nyáma na í tala-wəxe pa təna.
- 16 ı mayasəyi taale təm ilena í ya-te. İlena í tuu ləseɲnaa tuɲ na liyitee nna ı hikaa tə.
- 17 Alɔ ıni ı nikiyi təmlə ké na toɲ ı cakı yem.
- 18 Alɔ ıni ı nyamá sı ı təmlə təɲ teu, na paa ahoɔ ı mʊsəyi fətəla na í lakəna.
- 19 ı cakı yem na folofolo na akpaa fei ı niɲ taa.
- 20 Alɔ ıni ı waasəyi wahala nyáma na í haaki konyəntənaa.
- 21 Paa watɔ talaa ı nəɣəsəyi ı təyaya nyáma təm. Mpi tə, ı təyaya nyáma wəna watɔ wontu kɔpantɔ ké.
- 22 Alɔ ıni ı lɔɔki ı təyi kɔtakəɲ ké, na kponkrontu toɲ nyəntɔ kʊsɛɛmtɔ wontu.
- 23 ı paalɔ ké ıcate səsaa taa tɔ wei ı nyɔɔ kɔlaa təɣɔ. Mpe pa hɔɔkəna ıcate təm.
- 24 ı lɔɔki tampaanaa na wontu ké, na í pɛɛtəɣəna taatələa.
- 25 Toma na nyɔɔ kɔlɔɔ ke ı suuwa ı təɔ, ı nəɣəsəyi cele nyəntɔ.
- 26 Alɔ ıni ı yɔɣətəɣəna ləmaɣasɛ ké, na í tasəyi layatɔ na sɔɔlɔɔɔ.
- 27 Alɔ ıni ı fenjiyi mpi pə laki ı təyaya taa təɣɔ, ı təkı felentɔ təɣənaɣa.
- 28 Alɔ ıni ı piya ná yaaki-ı lanhɔlɔmlə tɔ, na ı paalɔ náa pɔɣɔləyi-ı sı:
- 29 Alaa wɛɛ na pá təɲ teu. Ama nyá tɛɛ pa təna.
- 30 Tənyɔ sɔtuɣu pɔɣusiyi ké, na ısentaa teu náa saaləyi. Ama alɔ wei ı nyanɲna Taca tɔ ı tike ı mɔnna samtɔ.
- 31 Pə wɛɛ sı pá lɛɛtɔ-ı ı wahala sote ke ı təmlə təɔ ké.

LĀMAYASEE TU TŌM TAKĒLAYA Kutubutu

Takēlaya kanē ka taa kē tē naaki lamayasee to tōm. Ama i lamayasee fayana yulu nyēna kē. I hulayi i takēlaya kallaa si yulu i cāyana i ti to pē kē kpete kē. Mpi to, pē taya tāmle toŋ nyēnte taa kē tēcayanaŋ mayamaŋa wēē. Pē taya pulu, pē tana mpi yulu laki atē cāne to pē wē tēnaya kē. Tēnaya ŋi nyēnaa lso tōm cēkēnaŋ wē yulu kē katē. lso tike wēnna tam na un i kusēyana yulu na i kulapēm tēna nyūyū.

lšana pa faya lamayasee to tōm takēlaya to:

Lamayasee to si atē nyēmnaa tōm cēkēnaŋ wē katē, titite 1:1-4:16

Takēlaya to tasayi layatu kē atē nyēm tōo, titite 4:17-10:20

Kutəkətu, titite 11:1-12:14

Pē tana pē wē piti kē na pē cēkēnaŋ wē katē

- ¹ Tafiiti pəyalu lamayasee to wei i kē Yosalem wulav to i tōm nto.
- ² I tōma si pē tana pē wē piti kē na pē cēkēnaŋ wē katē isu yulu lōkuyō si i tiiki heelim to.
- ³ Yulu kukuyō i ti na tōma tēnaya atē cāne to, pēpēye i waaki pē taa?
- ⁴ Luluyō loonja kanē ka sēki kē na loonja lēnka nāa kuli na ká si tōtō, na tetu nāa wē mpv tu layasayi.
- ⁵ Ilim lu kē na pē tū na pē huliŋina pē lonte taa kē mēluyō si pē tasayi luu.
- ⁶ Ilena heelim nāa makī na pē pukina ilim mpətəŋ tōo, na pē mēlana pa ntəyōŋ tōo. Na pē má na pē cōo kilikite, na pē tayanī cuyusuyū.
- ⁷ Pusi tana kpeŋ tenju taa kē. Ama ilē u suyi. Həyōluyō ŋku ku tōo pusi kpeŋna to, kōlōmuyō ŋku ku tōo kē su kpeŋ, si kaa layasi.
- ⁸ Pē tana pē tōŋna lapu kē pu yeki. Nəyōlu u pəsəyi na í to si isələ nyəxəsəyi nyənuyō yaa ŋkpaŋuyō nyəxəsəyi nuu.
- ⁹ Mpi pu wēē to, mpi pu wēēna, na mpi pu lapa to, mpi pu tasəna lapu. Kofam napəli pē fēi antulinyā taa cāne.
- ¹⁰ Paa pulpōp lapa na yēlaa tōŋ si kofam, pələ pu tēma lapu kē pusi nsi si tēewa to, si taa kē na pácó pē takī tá.
- ¹¹ Nəyōlu u tōsəyi mpi pē tēewa hatoo lōŋtaa to pē tōo. Mpv tōtəyō tá waali nyēma ná kaa yele pulpōp si pələ pa waali nyēma í ná.

Nyēm mpi lamayasee to hika i kulapəle taa to

- ¹² Mpiyō lamayasee to tōma si: Ma təyō kawulaya kē lseyeli nyēma tōo kē Yosalem.
- ¹³ Ma ha ma ti si má pēeki teu na lamayasee, na má cēkēna pē tana mpi pē laki antulinyā taa to. Pē kē wahala tāmle nte lso tūyi yēlaa təyō.
- ¹⁴ Ma nyēmá tōma tēna nna yēlaa laki atē to. A tōm na katē kē isu yulu lōkuyō si i tiiki heelim to.
- ¹⁵ Mpi to, yulu kaa siyisi mpi pē kuntilaa to. Pəyele nəyōlu kaa pəsi na í kala mpi pē fēi to.
- ¹⁶ Hali ma hūwā ma taa si ma wēna nyēm na lamayasee kē səsəm na pē tēē Yosalem awulaa mpa pa laala-m to. Pəpəto fēi ma nyēm tōwā səsəm kē na má cēkēna weesuyō tōm.
- ¹⁷ Mpiyō ma suv fayān na luyō kōlōmuyō kē lamayasee na kōmēlentv. Ilena má cēkēna si pələ pē wē katē tōtəyō isu yulu lōkuyō si i tiiki heelim to.
- ¹⁸ Ye yulu leela pulpōp taa, na í cēkēna-wi na í wēēna nyēm. Mpv tōtəyō i lanje ká wakələna-wi na í təyō pē konyōŋ.

2

- ¹ Lamayasee to si: Ma hūwā ma taa si maa yōləna weesuyō na má nu lelen. Ilena má mayana si pələ pē ta waasi pulo.
- ² Wei i nyənəyi weesuyō tōm kē yem to pē kē kōmēlētōm kē. Yaasi un i waasəyi pulo.
- ³ Maa mayasa ma taa si má ha ma təyi sōlōm. Ilena má tōŋna lamayasee, na má pəsi ma təyi kpaŋto. Ilena má cēkēna mpi pē kē kpaŋuyō to. Ilena má mayasi si má ná mpi pē kəla teu si yēlaa í la pa weesinŋ waato kē atē cāne to.
- ⁴ Ma lapa tōma səsəna kē. Ma ŋmawa ma təyi kutuluŋ na má tuu tuŋ wei pa yaa si lēsēŋ to i tawa.
- ⁵ Ma tōwā ma təyi tawa na má sō tuŋ kōkōlənŋ waanī waanī.
- ⁶ Ma hēē pusi na si lōm niyitiyi tuŋ hōtuyō ŋku.

7 Ma yapa yomaa apalaa na alaa na pá lɔlɔ piya ke ma təyaya taa. Ilena má wɛɛna tɔla ke sɔsɔm na pé kəli isɔ mpa pa laala-m Yosalem taa tɔ.

8 Mpróyó ma kuuuwa tɔtɔyɔ hɔyɔlɛn awulaa kpancoon, paa pa wolanaa, paa pa liyitee. Ma kraɣa yonyoolaa apalɔnyɛma na alɔnyɛma. Ma kraɣa alaa ke tuutuuma na pé kəli isɔ yulɔ ká nyulɔ tɔ.

9 Haləna ma nyɔyɔ kuli na pé kəli mpa pa laala-m Yosalem ke wɛɛu tɔ. Paa na mpɔ, ma tɔka ma ləməyəsəe ke mpróyó.

10 Ma ta kisina ma isɛ ke mpi mpi a nyulɔyɔ tɔ. Pəyele ma ta kisina ma təyi lanjɔlɔmlɛ natəli. Mpi tɔ, ma yɔɔlayana ma tɛma tənaya. Mpi pə ké ma nyəm ke ma tɛma tənə taa tɔyɔlɛ.

11 Mpróyó ma nyəna ma tɛma na wahalanaa mpa ma tɔyɔ a lapu taa tɔ. Pə tənə pə wɛ kate ké isɔ yulɔ lɔkɔyɔ sɔ í tiiki heelim tɔ. Kawaaɣa fɛi pɔlɔpɔ taa ké atɛ cənɛ.

12 Mpróyó ma caawa sɔ má cəkəna sɔ, ye yulɔ ke ləməyəsəe tɔ kawaaɣa ŋkaɣa ɪ wɛna na pə kəli kpanɔ na kɔmɛlɛŋ? Ilena má pɔɔsɔ ma tɪ sɪ, wei ɪ ká tɔyɔ kawulaya ke ma lonte tɔ ɪ ká la na í kəli mpa pa laala-m tɔ?

13 Ma nyəmá sɔ ləməyəsəe kəla kpanɔyɔ ke teu. Isɔ nyaalam kəlyɔ səkɔpɛtɔyɔ tɔ.

14 Pə taya pɔlɔ, ləməyəsəe tɔ nyəmá ɪ tɔpote ké. Ilena kpanɔ náá yontiyi yem. Iɛ ma nyəmá sɔ pə kɔŋ pa tənaya kɔpátóyó kɔlɔmɔyɔ kɔpɛntɔyɔ ké.

15 Ilena má tɔ ma taa sɔ, ye pɪ kɔpɛntɔ ma na kpanɔ ke kɔpátóyó kɔlɔmɔyɔ. Iɛ pepe tɔɔ ké ma tɛɛ-ɪ ləməyəsəe. Tələ tə wɛ kate tɔtɔyɔ.

16 Paa ləməyəsəe tɔ, paa kpanɔ, pa naale pa səkɪ teitei ké. Páɔ paa tɔɔsɔyɔ nɔyɔlɔ tɔɔ ké tam tɔɔ na pə kəli lɛlɔ. Ye kuyɛɛŋ í sɪkaa pa sɔɔkɪ pa naale pa tɔɔ ké.

17 Ma nyəɣasa weesuyɔ ké. Mpi tɔ, ma taa kraana mpi yalaa lakɪ atɛ tɔyɔ. Pə tənə pə wɛ kate ké isɔ yulɔ lɔkɔyɔ sɔ í tiiki heelim tɔ.

18 Ma taa kraana tɛma wɛna ma tɔyɔ wahala na má la tɔyɔ. Mpi tɔ, wei ɪ ká lɛɛtɪ ma lonte taa tɔyɔ ma kɔŋ yelinav.

19 Pəyele nɔyɔlɔ ta nyɪ sɔ ɪ ká la ləməyəsəe tɔ yaa kpanɔ. Pəyele pɔntɔ unɪ ɪ ká paasənnə mpi ma tɔyɔ wahala na má lana ləməyəsəe ke atɛ tɔ. Tələ tə wɛ kate tɔtɔyɔ.

20 Ilena ma apalɔtɔ yɔɔlənə tɛmlɛ nte ma lapa atɛ tɔ.

21 Mpi tɔ, ye yulɔ lapa pɔlɔ na ləməyəsəe na í waa pə taa. Ilena í yelina yulɔ wei ɪ ta wɪ pə tɔɔ tɔ. Pə wɛ kate tɔtɔyɔ, pəɔ pə wɪkɪ.

22 Ye mpɔ yalaa kaasuyɔ pa tɪ na pá tɔkɪ wahala na pá kaakɪ yem tɔ, wɛyɛ pa waakɪ atɛ cənɛ?

23 Pa kuyɛɛŋ tənə ke cɔɔsɛ ké. Pa tɛmlɛ ke wahala nyəntɛ. Paa ahoo paa hɛɛsɔyɔ. Tələ tə wɛ kate tɔtɔyɔ.

24 Mpi yulɔ pəsɔyɔ tɔyɔlɛ tɔyɔu na nyɔɔu, na ɪ tɛmlɛ kɔlɔlɔm yɔɔlənəv. Pələ pə ké Iɔ kɔcɔɔu tɔtɔyɔ.

25 Mpi tɔ, ye Iɔ tá ha yulɔ sɔ í tɔyɔ na í nu lelenɪ ɪ kaa ná.

26 Yulɔ wei ɪ wɛ Iɔ ké teu tɔyɔ ɪ haakɪ nyəm na ləməyəsəe na lanjɔlɔmlɛ. Ilena í tɔ isayau sɔ ílɛ ɪ caləsɔyɔ na í kaakɪ kupanɪ. Tələ tə wɛ kate tɔtɔyɔ isɔ yulɔ lɔkɔyɔ sɔ í tiiki heelim tɔ.

3

Paa mpi na pə waatu ké

1 Paa mpi na pə waatu ke atɛyɛ.

2 Lɔlɔyɔ wɛna pə waatu ké, na sɛm na pə waatu. Tɔyɔ sɔu na pə waatu, na kɔ kɔpɛsuyɔ na pə waatu.

3 Kuyɔ wɛna pə waatu ké, na waav na pə waatu. Nmau na pə waatu, na yɔkuyɔ na pə waatu.

4 Wula na a waatu ké, na wonɔ na a waatu. Lanjakəllɛ na tə waatu, na paale na tə waatu.

5 Pɛɛ lɔyɔu waatu wɛɛ ké, na a tɔɔsuyɔ na pə waatu. Wayalɔyɔ wɛna pə waatu, na pé kaasi waatu wei n ká se-wɪ tɔ.

6 Pɛɛkuyɔ waatu wɛɛ ké, na lɛpu na pə waatu. Waatu wei yulɔ ká su pɔlɔ tɔ, na waatu wei ɪ ká lɔ-wɪ tɔ.

7 Cəlɔyɔ waatu wɛɛ ké, na nyalɔyɔ na pə waatu. Sum wɛna pə waatu ké, na yɔyɔtaya na ka waatu.

8 Sɔɔlɔyɔ waatu wɛɛ ké, na pə kaasi taa kpanav waatu. Ilena yooɔu na kɔ waatu, na hɛɛsuyɔ na kɔ waatu.

9 Pepeyɛ tɛmlɛ latɔ waakɪ?

10 Ma nawa kɔlapələ nte Iɔ tɔyɔ yalaa tɔ.

11 Pə tənə mpi ɪ lapa tɔ pə tewa pə waatu ké. Haləna í tɔ yalaa taa ké tam tɔɔ ləməyəsəɛ. Paa na yulɔ ɪ pəsɔyɔ na í cəkəna tɛmlɛ nte Iɔ lapa hatoo kancaalaya na tə tənaya tɔ.

12 Ilena má cəkəna sɔ yalaa fɛina lanjɔlɔmlɛ natəli. Ye pə taya pá ha pa təyi pa tɪ lelenɪ nuw taa ké pa weesɪŋ waatu.

13 Yulɔ tɔkuyɔ na í nyɔɔkɪ na í yɔɔlɔyana ɪ tɛmlɛ kɔlɔlɔm tɔ pə ké Iɔ kɔcɔɔu ké.

¹⁴ Ilena má cekæna si pæ tæna mpi Iso laki to pæ we tam tæw kɛ. Polv ta sɔɔsi pɛcɔ pæ ta pasa. I laki mpɔyɔ si yalaa í nyi í sɔsɔntu.

¹⁵ Mpi pæ laki nɔɔntɔ na mpi pu te na pɛ kɔɔ tɔ, pu tɛma lapv ke hatoo lanj kɛ. Iso lakæna na pɛ lɛlayi.

Pæ tæna pæ tɛsɔyana sɔm kɛ

¹⁶ Mpɔyɔ ma tasa cekænav tɔtɔ si, isayatu tækæna kawulaya ke timpi pu weɛ si pá tɔnj siyisuyu na pá ha tampana tɔ.

¹⁷ Ilena má tɔ si: Iso ká hɔvna isayav na siyisilu kɛ. Mpi tɔ, paa mpi pæ laki pæ waatu kɛ.

¹⁸ Ye pæ kaasa yalaa ile Iso mayasayi-weye si pá cekæna si pa ta káli tala ke pulv.

¹⁹ Pæ kpɛnta yulv na tɔtɛ ke kɔpátɔyɔ kulmɔyɔ kɛ. Feesuyu kulmɔyɔ ke pa wɛna, pa naale paa tɛ na pá si. Yulv ta káli tɔtɛ. Mpi tɔ, pæ tæna pæ cekænav we kate tɔ se.

²⁰ Pa tæna paa tayani tetv nti paa nmaná-we tɔyɔ pæsuyv kɛ.

²¹ Nɔyɔlv kaa pæsi na í hɔvl tɛfoo si yalaa læsasi kpaaki iso na tala nyænsi náa saali atɛ.

²² Tɔnaya ma cekænaa si yulv feina pulv na pɛ tɛɛ si í yɔlæna í tæmlɛ kulvlɔm. Mpi pæ ha-í tɔyɔlɛ. Pæ taya pulv, í kaa pæsi na í yɔlæna cele nyæm na í ta tata tæna.

4

Mpi pæ ta tɔnj yalaa weesij taa tɔ

¹ Mpɔyɔ lamayasɛɛ to tasaa si: Hei í nyæni isæna pa nmakæla yalaa na pá wiiki tɔ. Nɔyɔlv u puki pa puɔyusuɔ. Pa nmakællaa mpɛyele tɔnjtɔnaa. Nɔyɔlv u pæsayi si í waasi-weye pa niñ taa.

² Ma hɔv si mpa pa sɛpa tɔ pa kála lelenj nuv ke weesij nyéma.

³ Ilena pæ tu kælæna mpa pa ta tu lulata tɔ. Mpi tɔ, pa ta nyi isayatu nti yalaa laki atɛ cæne tɔ.

⁴ Ma nawa tɔtɔ si yalaa tɔki wahala kɛ na tæma si pá hiki na pá tɛɛ pa lɛlaa. Pæle pæ we kate tɔtɔyɔ isv yulv lukɔyɔ si í tiiki heelim tɔ.

⁵ Felentú susiyi nkpalasi kɛ na í tɔyɔ í tɔyɔ wakəlvɔv.

⁶ Pæ kála teu si yulv í wɛɛna nkute kulvmtæle na í nuiki lelenj, na mpi í ká wɛɛna nkulee naale na pɛ we kate tɔ.

⁷ Ma nawa tɔtɔyɔ kate lente ke tetv tɔɔ.

⁸ Yulv wɛnna í tike tækɔnj, í feina alv yaa neu, yaa pɔyaya, pɛcɔ í laki tæmlɛ u nyæyæsayi. I caa kɛ si í sɔsɔyɔ wɛnav kɛ tam. Paa na mpv tɔ, na í pɔsɔyɔ í tɔyɔ tam si: Awe tɔɔ kɛ ma wiiki na má kisiyi lelenj nuv. Yaasi iní í kɛ isayav kɛ na í cekænav we kate.

⁹ Pæ kála teu si yalaa naale í kaa, na mpi yulv ka wɛɛ í tike tɔ. Mpi tɔ, pa waaki pa tæmlɛ taa kɛ.

¹⁰ Pæyele pa taa wei í tu hotaa lelv kɔsɔ-í. Ama wei í wɛ í tike tɔ ye í hotaa u naaki kɔsɔlv.

¹¹ Ye yalaa naale í hantaa, pæ hanjayi-weye. Ama pæ kaa hanj wei í wɛ í tike tɔ.

¹² Ye yulv wɛ í tike nmakəllv nmakəlayi-í kɛ. Ama ye pa wɛ naale ile pa pæsi-í. Ifatæle u cekɔ lanj isv nmanaya mayamaya.

¹³ Ifepu wei í ta ke kasayampu na í wɛna lamayasɛɛ tɔ í lapa sana na wulav kɔkɔpatulv kɔmɛlenj nkɔ kɔ kisiyi layatu tasuyv tɔ.

¹⁴ Paa salæka taa kɛ ifepu iní í lunaa si í tɔki kawulaya, yaa pa tu lulá-í kɔnyæntv ke kawulaya taa,

¹⁵ ma naaki si ifepu wei iní í ka tɔyɔ kawulaya ke wulav iní í lonte taa tɔ yalaa tæna ká wɛɛ í waali kɛ.

¹⁶ Yalaa tuutuuma ka wɛɛ í waali kɛ, paa na mpv pɛle pa waali nyéma lanja kaa hulmæna-í. Mpi tɔ, pæle pæ we kate tɔtɔyɔ isv yulv lukɔyɔ si í tiiki heelim tɔ.

Nɔyɔ suw kpai nyæm

¹⁷ La laakali ke waatu wei n puki Iso tɔyaya taa tɔ. Polo si n nu na n wɛɛna Iso sɔyɔntv. Pæ kála teu ke tala kɔtaya nja kɔmɛlenj laki na í ta cekæna si isayatu ke í laki tɔ.

5

¹ Taa hulina yɔyɔtaya ke Iso isentaa na n tá hɔv nyá taa. Pæ taya pulv, Iso wɛ isɔtaa kɛ na nyaa wɛ atɛ. Mpv tɔ, nyá tɔm í taa káli payale.

² Pɔpɔtɔ fɛi lelenj, nɔyæsɛɛ tuutuuma kɔnjna toosee kɛ, na yɔyɔtaya katatəlaya náa kɔnjna kɔmɛlatəm.

³ Ye n su Iso kɛ nɔyɔ, la-ke, taa yele na pɛ leeli. Mpi tɔ, Iso lanjɛ u hɛkæna kɔmɛlemənj. Pæ tɔɔ kɛ pæ wɛɛ si n tɔki nti n siki tɔ.

⁴ Pæ kála teu si n taa su nɔyɔ, na mpi n ká su na n kaa la tɔ.

⁵ Taa yele na nyá kuyɔyɔtɔtv sɔsɔ-ñ isayatu taa. Na pɛ kɔɔ na, pɛ caali-ñ si n heeli kɔtulv si pæ yukæna-ñ. Tɔfɔ Iso ká mɔna-ñ páná na í wakəli nyá kulapəm.

⁶ Toosee katatalaya kɛ tɔm kpai nyæntv ke yem kɛ. Pæ tɔɔ kɛ pæ wɛɛ si n nyana Iso.

Mpəle tɛləsvyv ke sɔsɔntv taa

⁷ Ye timpɪ yəlaa muɣuliɣi konyɔntɔ na pɑ tɔɣi-ɪ tasəkəle, pə taa la-ŋ piti. Mpi tɔ, yulɔ sɔsɔ kentiɣi sɔsɔ ləlv kɛ, na pələ pa wɛna pa sɔsɔ wei ɪ kəla-wɛ tɔ.

⁸ Pə kəla teu sɪ tɛtɔ ɪ wɛɛna wulaw wei ɪ səŋna tawə haləm tɔm taa tɔ. Mpi tɔ, tənaya pa tənə pa tɔɣnaya lukəna. ^a

Isəna liyitee u waasəɣi tɔ

⁹ Liyitee sɔllɔ u nyəɣəsəɣi-yɛ, na wɛnaw sɔllɔ nɑ fɛina kawaaya. Tələ tɔ wɛ piti tɔtɔɣɔ.

¹⁰ Ye wɛnaw ɪ hukiɣi, kɔ tɔɣlaa hukiɣi tɔtɔɣɔ. Wɛɛntaa kawaaya ntɛ pa naakuyɔ pa wɛnaw na pa isɛ tɔ.

¹¹ Təmlɛ latɔ tooki kɛ na ɪ nu lɛlɛŋ, paa ɪ tɔɣɔ pəɔ yaa sɔsəm. Ama wɛɛntɔ wɛnaw katatəlaya u yeki sɪ ɪ too teu.

¹² Yaasi isayaw nɔɣɔlvɔ ma nawa tɛtɔ tɔɔ, inəɣələ isəna yulɔ sukuyɔ liyitee na á tayanɪ ɪ mayamaɣa kɛ wakəlvɔ tɔ.

¹³ Ye ɪ nyuvɔ səpa na ɪ liyitee anɪ á saali, ye ɪ lɔla apalɔpəyaya, niŋ kpete kɛ kɛlɛ ka kəŋ.

¹⁴ Isu ɪ too ka lɔlvɔɣi kpete tɔ, mɪpɔɣɔ ɪ ká sɪ kpete tɔtɔ, ɪ kaa tɔki ɪ təmlɛ pɔlvɔɣi ɪ niŋ taa.

¹⁵ Sɪ yulɔ ɪ sɪ kpete isu ɪ ká kəm tɔ pə kɛ laŋwakəllɛ sɔsɔlə kɛ. ɪ təmlɛ tɔm lapə katɛ kɛ, kawaaya fɛi tɔ taa.

¹⁶ Səkrɛtuyɔ, na laŋwakəllɛ, na nəɣəsɛ tuutuuma, na kɔtəmən, na pááná taa kɛ ɪ wɛɛ, haləna ɪ səm.

¹⁷ Mɔpɔɣɔ ləmayasəe tɔ tɔma sɪ: Nti ma nawa tɔɣələ sɪ yulɔ laŋlə ɪ hɔlməna ɪ kɔtɔɣɔ, na ɪ konyɔnyɔm, na ɪ tɔma tənə nna ɪ laki atɛ tɔ, haləna ɪ səm. Mpi tɔ, ɪ paa tɛtɛ ntɛ tənə.

¹⁸ Mpa pa tənə Isə haaki tɔŋ na wɛnaw sɪ pə kɛ pa nyəm na ɪ yeki-wɛ sɪ pɑ tɔɣɔ na pɑ yɔləna pa təmlɛ tɔ. Mɔv inɪ pə kɛ Isə kɔcɔɔv kɛ.

¹⁹ Mpi pə tɔ tɔ, saa wei Isə tɔɣi yulɔ taa kɛ laŋhɔlvɔmlɛ tɔ, u paasəyənə teu sɪ ɪ weesuyɔ topilaa.

6

¹ Mɔpɔɣɔ ləmayasəe tɔ tɔma sɪ: Ma nawa wahala wei ɪ kəla yulɔ kɛ atɛ cənɛ tɔ.

² Ye isu Isə ha yulɔ ntɛ tɔŋ na wɛnaw na ɪ kɔsɪ ɪ nyuvɔ ɪ ta laŋ pɔlv. Ama ɪ ta ha-ɪ mpaav sɪ ɪ tɔɣɔ-wɪ, ilɛna ɪ yɛlɛ na kpaɪ tɔ nɔɣɔlv ilɛ ɪ tɔɣɔ. Tələ tɔ cəkənaw wɛ katɛ kɛ na laŋwakəllɛ sɔsɔlə.

³ Yaa isu yulɔ lɔləna ntɛyɛ piya nɔnɔwa (100) na ɪ kpatəli teu, ilɛ ɪ ta yɔləna ɪ wɛnaw mɔv na ɪ laŋlə hɔlvɔm, ilɛna ɪ sɪ na pɑ pimi-ɪ. Pəyaya ŋka pə hɔləsaa tɔ ka lapə-ɪ na sənə.

⁴ Pə lɔla pəyaya ŋkɛyɛ yem kɛ na ká məli səkrɛtuyɔ taa na ká hətɛ saali tənə.

⁵ Ka ta tu nau ilim pəyɛlɛ ka ta nyɪ sɪ pə wɛɛ. Ka kəla hɛɛsvyɔ kɛ yulɔ inɪ.

⁶ Sɪ yulɔ ɪ tɔɣɔ pɔsɪ iyisi naalɛ (2000), na kawaaya fɛi pə taa tɔ pɛpɛyɛlɛ ɪ waawa? Anɪ lontɛ kɔlvmtələ taa kɛ pa tənə pa puki.

⁷ Yulɔ iwɔlɛ tənə, ɪ nɔɣɔ pɔɔyɔ tɔ kɛ ɪ lɔki, paa na mɔv ɪ konyulɔvɔ u səki.

⁸ Kawaaya ŋkaya ləmayasəe tɔ wɛna na ɪ tɛɛ kɔmlɛŋ? Na ye konyɔntɔ ɪ nyəmá ɪ ti kaasuyɔ kɛ weesuyɔ tɔm taa, ilɛ ɪ waa wɛyɛlɛ?

⁹ Pə kəla teu sɪ yulɔ ɪ yɔləna mpi ɪ nawa tɔ, na mpi ɪ ká yɔləna ɪ konyuləm tɔ. Pələ pə wɛ katɛ tɔtɔɣɔ isu yulɔ lɔkuyɔv sɪ ɪ tiiki heelim tɔ.

Yulɔ ləmayasəe tɔ wɛ tənaya

¹⁰ Pə tənə mpi pə wɛɛ tɔ, pa tɛma-wəɣi nyəm kɛ hatoo lɔŋ, tə nyəmá teu kɛ mpi pa yaa sɪ yulɔ tɔ, ɪ na mpi pə kəla-ɪ tɔŋ tɔ paa hɔŋ.

¹¹ Ye yɔɣataya ɪ kəla katatəlaya, mɔv tɔtɔɣɔ tɔmnaa payalɛ hɛləɣi. Ilɛ yulɔ kawaaya ntɛ wɛ?

¹² Awe nyəmá mpi pə maya yulɔ kɛ ɪ weesuyɔ waatɔ taa tɔ? Kɔ kuyɛŋ wɛ kpetɛ kɛ isu ilɛmuyɔ. Yaa awe ká heelina-ɪ mpi pu la ɪ səm waali kɛ tɛtɔ tɔ kɛ cele tɔ?

7

¹ Mɔpɔɣɔ ləmayasəe tɔ tasaa sɪ: Yulɔ hətɛ yaakuyɔ tɔ, pə kəla teu kɛ tulaalɔv kɔpən. Pəyɛlɛ ɪ səm kɔyaku kəla teu kɛ ɪ lɔlvɔv nyəŋkɔ.

² Pə kəla teu sɪ yulɔ ɪ sɔv ləyaya təyaya taa, na mpi ɪ ka sɔv acima təyaya taa tɔ. Mpi tɔ, ləyaya tɔsəyənə-tɔ sɪ səm ntɛ paa yulɔ wei ɪ tɔmlɛ. Ilɛ pə wɛɛ sɪ yəlaa ɪ mayasi pə tɔm na pɑ wɛna pa isɛ.

³ Laŋwakəllɛ kəla teu kɛ wɔŋa. Mpi tɔ, tə pəsəɣi na tɛ nyənɔsɪ ɪ isɛntaa, ilɛna tɛ tayanɪ ɪ taa.

⁴ Ləyaya təyaya taa kɛ ləmayasəe tɔ puki, ilɛna ləmayasəe fɛi tɔ ná polo təyaya ŋka ka taa pa ŋmaaləɣi tɔ.

⁵ Pə kəla teu sɪ nɪ nu isəna ləmayasəe tɔ kɔvɔlɔɣi-ŋ tɔ na mpi n ká nu ləmayasəe fɛi tɔ yontu tɔ.

⁶ Pə təɣa pɔlv, ləmayasəe fɛi tɔ wɔŋa wɛ kɛ isu sɔwa yaakuyɔ kɔkɔ taa kɛ tiipilɛ tɛɛ tɔ. Tələ tɔ wɛ katɛ tɔtɔɣɔ.

⁷ Nmakəlvɔv sɔsəɣi ləmayasəe tɔ kɛ kpaŋuyɔ kɛ, na kɔhav asilima nyəŋkɔ ná pəsɪ-ɪ isayaw.

^a 5:8 Pə wɛɛ sɪ wei ɪ səŋna konyɔntɔnaa kɛ pa tawə haləm taa tɔ.

- 8 Tɛmlɛ tɛm kɛla tɛu kɛ tɛ caalɔyɔ. Pɛyɛle suulu kɛla tɛu kɛ kalampaaɩ.
- 9 Taa hulina pɛ́áná mɔyɔ, pɛ́ taya pulɔ lamayasɛɛ fɛi nyáma taa kɛ́ pɛ́áná wɛɛ.
- 10 Taa yɔ́ɔtɩ sɩ: Pepe tɔ́ kɛ́ lɛ́ŋtaa kɛla tɛu kɛ́ nɔ́nɔ́? Pɛ́ taya lamayasɛɛ tɔ kuyɔ́ɔtɩtɩ kɛ́ tɛna.
- 11 Lamayasɛɛ wɛ tɛu kɛ́ isɩ kpancoou, yalaa tɛna pɛ́sɛyi na pɛ́ waa a taa.
- 12 Pɛ́ taya pulɔ, a kentiyi yulɔ na pɛ́ kɛ́li liyitee. Na nyɛm kawaaɣa nté sɩ lamayasɛɛ haaki weesuyɔ kɛ́ mpa pa wɛna-ye tɔ.
- 13 Nyɛni Isɔ kolapɛle, awe pɛ́sɛyɛna na í siyisi mpi ɩ kuntilaa tɔ?
- 14 Yɔ́ɔlɛna lɛ́ŋhulɔmlɛ kɛ́ tɛ́ kuyaku wule. Ye pɛ́ tala lɛ́ŋwakɛ́llɛ kuyaku ilɛ́ n pɛ́sɛna laakali. Mpi tɔ, Isɔ lapɛna pɛ́ tɔm naalɛ́ sɩ yulɔ í taa cɛ́kɛna mpi pu maɣana-ɩ tɔ.
- 15 Ma nawa pɛ́ tɛ́naya m̀pɔ́yó ma weesuyɔ kutɔpuluɣu kɔnɛ́ kɔ́ taa. Tampɛna tɛ́ŋlɔ pɛ́sɛyi na í sɩ ɩ tampɛna tɛ́ŋyɔ taa, na isayau náá wɛ́na weesuyɔ kɛ́ ɩ isayatu taa.
- 16 Taa nyɛni nyá tɛ́yi siyisilu, pɛ́yɛle taa hulɩ nyá tɩ sɩ n kɛ́ lamayasɛɛ tɔ na ń tɛ́lɛsɩ mpɛle kɛ́ pɛ́ taa. Pepe tɔ́ kɛ́ n ka wakali nyá tɩ?
- 17 Pɛ́yɛle taa ha nyá tɛ́yi isayatu taa yaa ń pɛ́sɩ lamayasɛɛ fɛi tɔ. Pepe tɔ́ kɛ́ n ká sɩ na nyá waatu tatata?
- 18 Pɛ́ wɛ tɛu kɛ́ sɩ yulɔ í tɛ́ŋ layatu tasuyɔ pɛ́nɛ pɛ́ tɔm naalɛ́. Mpi tɔ, wei ɩ nyɛŋna Isɔ tɔ, ɩ kaa sɩ mpɛle tɛ́lɛsuyɔ taa.
- 19 Lamayasɛɛ haaki a tɔ kɛ́ tɔŋ kɛ́ na pɛ́ kɛ́li ɩcatɛ nte tɔ́ tɔ́ kɔ́fɛnɛnaa naanɔwa kentaa tɔ.
- 20 Siyisilu fɛi atɛ cɛ́nɛ na í laki kɔ́pantu na ɩ kaa pɛ́ntɩ.
- 21 Taa kɛ́ ŋkpanŋ sɩ n nuki yalaa kuyɔ́ɔtɩtɩ tɛna. Ye nyá tɛmlɛ tɔ́ tɔ́-ŋ taa mɔ́ pɛ́áná.
- 22 Mpi tɔ, nyá maɣamaya n nyɛ́má nyá taa sɩ wulee wulee n tɔ́kɩ lɛ́lɛa.
- 23 Ma maɣasa pɛ́ tɛ́naya mpɔ́ na lamayasɛɛ, halɛna má tó sɩ: Maa sɔ́sɩ lamayasɛɛ. Ilɛ́ ma ta pɛ́sɩ.
- 24 Pulɔpɔ cɛ́kɛ́nau tɔm tɛɛ ma tɔ́ kɛ́. Pɛ́ tɔm kɛ́la lumaŋ tɛ́cuyucuyɔ, nɔ́ɔlɔ kaa pɛ́sɩ na í tala pɛ́ tɛ́naya.
- 25 Ilɛna má sɩ pɛ́kɔyɔ na isɛ́lɛ kɔ́sɛɛmlɛ sɩ má cɛ́kɛna, na má hiki lamayasɛɛ, na má maɣasi ma taa na má nyɩ sɩ isayatu kɛ́ lamayasɛɛ lɛ́ŋyɔ kɛ́, na kpanɔyɔ náá kɛ́ kɔmɛlɛntɩ.
- 26 Ma cɛ́kɛ́naa sɩ alɔ wei ɩ kpaaki isɩ katɔka tɔ ɩ kɛ́la sɛ́m kɛ́ nyɛŋ. ɩ sɔ́lɔyɔ wɛ kɛ́ isɩ puluɣu na ɩ ŋkpalasɩ náá wɛɛ isɩ alukpala. Yulɔ wei ɩ laki Isɔ luyɔ nyɛ́ntɩ tɔ́ unɩ í fitiyina alɔ unɩ. Ilɛna í kpa isayau.
- 27 M̀pɔ́yó lamayasɛɛ tɔ́ tɔ́ma sɩ: Ma nyɛna yaasinaa kɛ́ kulɔm kulɔm sɩ má cɛ́kɛna-wɛ.
- 28 Ma tɩ tɛ́ŋa pa taa kɛ́ pɛ́kɔyɔ ma ta hikita. Apalaa iyaya (1000) taa ma hika apalɔ kulɔm wei ɩ kɛ́ apalɔ na tampɛna tɔ. Ama ma nyɛna alaa tɛna taa, ilɛ́ ma ta hiki paa kulɔm.
- 29 Ilɛ́ nti ma nawa tɔ́ɔlɛ sɩ Isɔ lapa yulɔ kɛ́ na í siyisaa, ilɛna yulɔ náá lá na pɛ́ tɛna pɛ́ lá katɛ.

8

1 M̀pɔ́yó lamayasɛɛ tɔ́ tasaa sɩ: Awe wɛ́nna lamayasɛɛ isɩ má, na pɔ́ntɩ nyɛ́má tɔ́mnaa kilisuyɔ? Yulɔ lamayasɛɛ laki kɛ́ na ɩ isɛ́ntaa hetɩ na pɛ́ tɛ.

Wulav tɔnav tɔm

- 2 Tɔna wulav kuyɔ́ɔtɩtɩ kɛ́ nɔ́ɔyɔ ŋka n ka suwa Isɔ tɔ́ ka tɔ́.
- 3 Taa hulina-ɩ hatɛ́lɛ́nau yaa ń ká nyɔyɔ kɛ́ isayatu natɛ́li tɛ́ taa. Pɛ́ taya pulɔ, mpi wulav sɔ́lɛ́aa tɔ́yɔ ɩ laki.
- 4 Wulav kuyɔ́ɔtɩtɩ nté sɔ́sɔ́ntɩ, awe ka pɔ́sɩ-ɩ sɩ: Pepeye n laki?
- 5 Wei ɩ tɔ́kɛ́yi kɔ́sɛ́sɩtɩ tɔ́ ɩ kaa na wahala nɔ́ɔlɔ. Lamayasɛɛ tɔ́ ká cɛ́kɛna waatu kɔ́maya na yaasi kɔ́pan wei ɩ taa ɩ ká la-tɩ tɔ.
- 6 Pɛ́ taya pulɔ, paa mpi pɛ́ wɛna pɛ́ waatu kɔ́maya kɛ́, na isɛ́na yulɔ ká la-wɩ tɔ. Ama yulɔ wahalanaa tɔm wɛ-ɩ yuŋ kɛ́.
- 7 Pɛ́ taya pulɔ, ɩ ta nyɩ mpi pu la tɔ. Awe ka kɛɛ́sɛ́na-ɩ isɛ́na pu wɛɛ tɔ?
- 8 Yulɔ nɔ́ɔlɔ ɩ ta tɩ ɩ weesuyɔ sɩ ɩ ká sɛ́ŋsɩ-kɔ. Pɛ́yɛle nɔ́ɔlɔ ta kɛ́ sɛ́m kuyaku tɔ. Pɛ́ fɛi sɩ pɛ́ cɛ́ nɔ́ɔlɔ kɛ́ yooɩ ŋkɔ́ kɔ́ taa, pɛ́yɛle isayatu kaa waasi tɔ́ latɔ.

Yulɔwɛɛtɩ tɔ́ maɣasuyɔ

- 9 Ma nawa pɛ́ tɛ́naya mpɔ́, na má maɣasi pɛ́ tɛna mpi pɛ́ laki atɛ tɔ́ pɛ́ tɔm na ma hɔ́wɛɛ tɛna. Waatu nɔ́ɔlɔ ɩ wɛɛ wei ɩ taa yulɔ lɛ́lɔ ŋmakɛ́lɛyi ɩ tɔ́ɔntɛ́lɛ́ sɩ pɛ́ tɔ́-ɩ wahala tɔ. ^a
- 10 M̀pɔ́yó ma nawa pa pɔ́na asayaa kɛ́ pa pɛ́lɛ́aŋ taa na pɛ́ pi-wɛ na pɛ́ mɛ́lɛyi ilɛna pɛ́ sɔ́ mpi asayaa mpɛ́ paa lapa ɩcatɛ taa tɔ. Tɛ́lɛ tɛ́ cɛ́kɛ́nau wɛ́ katɛ́ tɔ́tɔ́yɔ.
- 11 Pu fɛ́lɛ́yi asayaa kɛ́ kpaakpaa tɔ́yɔ isayatu lapɔ́ suwa yulɔpɛ́iya lotunaa taa.
- 12 Isayau pɛ́sɛ́yi na í la isayatu kɛ́ tɔm nuɔ́nɔ́wa (100) na í wɛna weesuyɔ yaa, ilɛ́ ma nyɛ́má tɔ́tɔ́ sɩ mpa pa nyɛ́ŋna Isɔ tɔ́ pa naaki kɔ́pantu. Mpi pɛ́ tɔ́ tɔ́, pa wɛna Isɔ sɔ́ɔ́ntɩ.

^a 8:9 Lɛ́lɛ́ ná hɔ́kɩ sɩ yulɔ wei ɩ ŋmakɛ́lɛyi ɩ tɔ́ɔntɛ́lɛ́ tɔ́ ɩ tɔ́yi ɩ tɔ́yi wahala.

¹³ Ama isayav ná kaa na kɔpantɔ, pəyele ɪ kəŋ saalɔvɔ kɛ ɪsu ɪlɛmɔvɔ, ɪ kuyɛɛŋ kaa tayalı. Mpi tɔ, ɪ nyəŋna ɪso.

¹⁴ Yaasi nəyɔlv ɪ cəkənav wɛnna katɛ kɛ antulinya taa. Wulee wulee kɔpama tɔki wahala kɛ ɪsu asayaa, na asayaa náá nukɪ lelen ɪsu kɔpama. Ma tɔŋ sɪ: Tələ tɔ cəkənav wɛ katɛ tətəyɔ.

¹⁵ Ləŋhɔlvmlɛ kɛ ma puyɔlvɛɪ. Pə tayə pɔlv, yɔlv ləŋhɔlvmlɛ tɛna ntɛ sɪ ɪ tɔyɔ ná ɪ nyɔɔ, na lelen wei ɪ nukɪ tɔ. Mpi ɪ waaki atɛ cənɛyɛ tɛmlɛ nte ɪso ha-ɪ ɪ weesuyɔ tɛna waatɔ taa tɔyɔlv.

¹⁶ Ma tɛma ma tɔyɪ hav sɪ má cəkəna ləmayasəe na má welisi teu kɛ tɛmlɛ nte tɔ lakɪ atɛ cənɛ tɔ taa. Pə tayə pɔlv, paa ɪlim paa ahoo, yɔlv kaa na tom.

¹⁷ Ma nyəna teu kɛ ɪso tɛmlɛ tɛna taa, paa yɔlv ká pɛɛkɪ ɪ tɛmlɛ nte ɪ lakɪ atɛ tɔ taa na ɪ ká, ɪ kaa cəkəna. Paa ləmayasəe tɔ nəyɔlv tɔmna sɪ ɪ ká cəkəna, ɪ kaa pəsɪ.

9

¹ M'pɔyɔ ləmayasəe tɔ tɔma sɪ: Ma mayasa pə tənaya mpɔ pə tɔm kɛ ma taa. Nti ma nawa tɔyɔlv sɪ tampana təŋlaa na ləmayasəe nyəma pa tɛma tɛna wɛ ɪso niŋ taa kɛ. Yɔlv ta nyɪ sɔlvɔv yaa taa kpanav tɔm. Pə tɛna pə wɛ ɪ nəyɔ tɔɔ kɛ.

² Mpɔ tɔ, pə k'pɛnta k'pátúyɔ kɔlvmlɔv kɛ tampana təŋlv na ɪsayalatɔ kɛ, na kɔpəŋ na ɪsayav, na wei ɪ fɛina asillima tɔ na wei ɪ wɛna-ye tɔ, na ɪsɔsɛv kɔtasɪ latɔ na wei ɪ lakɪ-sɪ tɔ. Kɔpəŋ wɛ kɛ ɪsu ɪsayalatɔ, na wei ɪ sukɪ nəyɔ tɔ na wei ɪ wɛna ɪ nəyɔ sɪv sɔyɔntɔ tɔ.

³ ɪsu pə k'pɛntɔvɔv pa tənaya k'pátúyɔ kɔlvmlɔv tɔ pə kɛ ɪsayatɔ kɛ pə tɛna mpi pə lakɪ antulinya taa tɔyɔ. ɪsayatɔ suna yəlaa lotu taa na kɔmɛlvntɔ kɛ pa nyama taa kɛ pa weesɪŋ tɛna taa. Pa tənaya ntɛ atɛtələ taa.

⁴ Wei ɪ k'pɛntəna weesuyɔ nyəma tɔ ɪ tike ɪ tɛɛləyana. Haya ɪsɛ nyəŋka lapa sana na tɔyɔlaya kɔsəpaya.

⁵ Weesuyɔ nyəma ná nyəmá sɪ paa sɪ. Ama sətaa ná tá nyɪ natəlɪ, pa fɛina kɔfɛlvɔv. Mpi tɔ, pa sɔwa pa tɔɔ.

⁶ Pa sɔlvɔv na pa taa haŋaya tɛma wakəlvɔv. Pa kaa hiki pɔlvɔv pə tɛna mpi pə lakɪ atɛ tɔ pə taa.

⁷ Mpɔ tɔ, polo na ń tɔyɔ nyá tɔyɔnaya na ləŋhɔlvmlɛ na ń nyɔɔ nyá sɔlvɔv na ləmayasəlv kɔpantɛ. Mpi tɔ, ɪso ləŋlɛ hɛɛna nyá tɛma kɛ.

⁸ Suukɪ acima wontu kɔhɔlvmtɔ kɛ paa waatɔ wei. Pəyele tulaalɔ ɪ taa ləŋ nyá tɔɔ.

⁹ Yɔɔləna nyá alv wei nyá luɔv sɔwa tɔyɔ nyá weesuyɔ kuyɛɛŋ waatɔ tantaa nyəŋ wei ɪso ha-ŋ atɛ tɔ ɪ taa. Kawaaɔya ŋka n wɛna wahalanaa mpa n tɔki nyá tɛmlɛ taa kɛ atɛ cənɛ tɔ pa taa tɔyɔlv.

¹⁰ Paa kɔlapələ nteyɛ n hikaa sɪ n lakəna nyá niŋ, la-tɛ na nyá tɔŋ. Mpi tɔ, tɛmlɛ yaa hɔwɛɛ huɔv yaa nyəm yaa ləmayasəe tɔm fɛɪ atɛtələ taa timpɪ n puki tɔ.

Ləmayasəe tɔwasəlv na a tək'pɪsɪlv

¹¹ M'pɔyɔ ləmayasəe tɔ tasaa sɪ: Ma nawa antulinya taa sɪ pə tayə mpa pa pəsə sewə tɔ pa tike pa təkəna asewə tɛtɛ. Anɪ yoolaa taa yoolaa tike ɪ lakɪ akanaa. Pəyele pə tayə mpa pa kəla ləmayasəe tɔ pa tike pa wɛɛkəna tɔyɔnaya. Pəcɔ pə tayə layatɔnaa tike wɛɛkəna liyitɛɛ. Pəyele pə tayə nyəntaa tike wɛnna nyɔlelɛŋ. Mpi pə tɔɔ tɔ, nyɔsəpələ yaa nyɔlelɛŋ makəna paa wei kɛ.

¹² Yɔlv ta nyɪ ɪ waatɔ na pə kalɪ tiina nna puluyɔ ɪsayav puuwa tɔ, yaa sumasɪ nsi pa nyəpa na pə kpa tɔ. Səm həkə yəlaa kɛ na pə tutiyɪ-wɛ ɪsu tiina na sumasɪ sənɛ.

¹³ Ma nawa antulinya taa kɛ nyəm nəyəsəlv na pə la-m piti.

¹⁴ ɪcaliyə nakəlɪ kaa wɛnna ka taa yəlaa ta tɔɔ. M'pɔyɔ wɔlvav sɔsɔ nəyɔlv ɪ yoonə-kɛ na ɪ ta-kɛyɛ kotaya. ɪlɛna ɪ ŋma kolɔŋa sɔsaya taka sɪ ɪ hikina ka taa yəlaa.

¹⁵ Apalv ləmayasəe tɔ kɔnyɔntɔ nəyɔlv ɪ ka wɛ ka taa tɛna, na ye ɪcatɛ nyəma ka pola ɪ kinɪ ɪ ka waasa-wɛ na ɪ ləmayasəe anɪ. Ama ɪ kɔnyɔŋ tɔɔ, ɪlɛ ɪcatɛ tɔ nəyɔlv ɪ ta toosi sɪ ɪ polo na ɪ na-ɪ. ^a ɪlɛ nəyɔlv ta tɔsɪ ɪ tɔɔ.

¹⁶ M'pɔyɔ ma tɛma sɪ ləmayasəe kəla teu kɛ toma. Paa na mpɔ pa nyənəyɪ kɔnyɔntɔ ləmayasəe kɛ yem kɛ, nəyɔlv ɪ nukɪ ɪ tɔm.

¹⁷ Ləmayasəe nyəma kuyɔyɔtɔtɔ nti yəlaa nukɪ tɛpamm tɔ tɔ kəla teu kɛ hola nna nyɔv tɔ holiyina nyɔŋ fɛinaa tɔ.

¹⁸ Ləmayasəe kəla teu kɛ yooɔ wontu kɛ. Ama ɪsayav kɔlvmlɔv wakəlvəna kɔpantɔ payalɛ.

10

¹ M'pɔyɔ ləmayasəe tɔ tasaa sɪ teitɛ ɪsu kacəsɪ tɔkoyɔ tulaalɔv taa na pə wakəlɪ-ɪ tɔ, mpɔ tətəyɔ kɔmɛlvntɔ picim wakəlvɔv ləmayasəe na teu.

² Ləmayasəe tɔ hɔwɛɛ siyisina ɪ ntɔyɔŋ tɔɔ kɛ, ɪlɛna nyɔv fɛɪ tɔ hɔwɛɛ náa kɛɛna ɪ mpətəŋ tɔɔ.

^a 9:15 Lɛlaa tɛləsəyɪ sɪ apalv kɔnyɔntɔ waasa ɪcatɛ

³ Ye nyɔyɔfɛi tɔ tɔŋ mpaav taa, i lamayasɛɛ laŋyɔv katatalaya tɔɔ, pɛ laki kɛ na lɛlaa nyɛm-i sɪ nyɔyɔfɛi tɔ.

⁴ Ye nyá sɔsɔ mɔ-ŋ na pááná, taa kisi nyá tɛmlɛ. Mpi tɔ, tɛpamm lakasi cɔlɔxɔna yɔlv kɛ kupantɔyɔ sɔsɔv kɛ.

⁵ Isayatu natələyi ma nawa atɛ na tɛ nɔyɔsɛna isɪ pɛ liyituyuu nyɔyɔv tɔ na i pɛnti pulɔ tɔ.

⁶ Yɔlv kumelɛŋ hikiyi tɛmlɛ sɔsɔlɛ, lɛna liyitee tɔ náá wɛ sɛkpetɛ taa.

⁷ Ma nawa yomaa çaya kpaɣanɛŋ na awulumpiya náá tɔŋ nɔhɛɛ isɪ yomaa.

⁸ Ye wei i hula púúyú i hotiyi kv taa kɛ, lɛna tɔm nyasa wei i caatayi kolɔŋa tɔ.

⁹ Ye wei i laki tɛmlɛ kɛ pɛɛ tɔyɔkɛlɛ a kvyi-i kɛ, lɛna taasi fayalɔ náá wɛ asola taa.

¹⁰ Ye laalɛ tima na pá ta sala-te, ketulu kɛ pɛ nuki tɔm naalɛ. Ama lamayasɛɛ yekina na yɔlv waa.

¹¹ Ye tɔm nyasa i tɔ waatɔ inɪ tɔm tɔ inɪ i tá waa tɔmaa tɔɔv taa kele.

Yɔyɔtaya kɛkɛkɛ cɔlvɔv

¹² Yɛlaa caaki lamayasɛɛ tɔ kvɔyɔtɔtɔ kɛ. Iɛna nyɔyɔfɛi tɔ kvɔyɔtɔtɔ náá wakələyi-i.

¹³ Kumelɛtɔm kɛ i caalɔxɔna, lɛna í tɛkɛna kpaŋyɔv nyɛntɔ.

¹⁴ Nyɔyɔfɛi tɔ lulɛsɔyi kvɔyɔtɔtɔ kɛ. Yɔlv ta nyɪ mpi pu kɔɔ tɔ. Awe ká kɛɛsɪ-i mpi pu tɛ na pá la i sɛm waali tɔ?

¹⁵ Nyɔyɔfɛi tɔ kaakɛna i tɛmlɛ kɛ. Iɪ tu nyɛŋ na í polo icatɛ taa.

¹⁶ Ye tɛtɔ wɛna wulav iwaaɛlɛ na i waali nyáma tɛmlɛ ntɛ hiluyɔ tike, tɛtɔ nti tɛ tɔm wɛ waiyɔ kɛ.

¹⁷ Tɛtɔ nti tɛ nu leleŋ tɔyɔlɛ nti tɛ wulav kɛ kasayampu na i waali nyáma tɛki pa tɔyɔnaya kɛ ka waatɔ sɪ pá hiki toma, pɛ taya acima tɔ.

¹⁸ Felentú wei i ta paasana i kutuluyɔ tayanɔyɔv tɔ kv hotiyi kɛ, na kaakentu nyɛŋkv náá luliyi.

¹⁹ Yɔlv laki tɔyɔnaya kɛ sɪ í tɔyɔ na í nu leleŋ, lɛna sulɔm náá hɛɛsɪ lanjɛ, na liyitee kɛ pa lakɛna pɛ tɛna.

²⁰ Taa tɔv wulav kɛ nyá lotu taa, pɛyɛlɛ taa tɔv liyitee tɔ kɛ nyá nan kvhantɔyɔv taa. Pɛ taya pulɔ, kacɔka heeliyina tɔm.

11

Mɔsɔmasɔ lapv

¹ Pɛti nyá tɔyɔnaya kɛ lom tɔɔ, kvɔyakɔ nakɔlv n ká tɛ na í tayanɪ-kɛyɛ hikuɔyɔ.

² Ha nyá wɛnɔv hɔyɔlvɔv kɛ yɛlaa naatosompɔyɔlɔyɔ yaa pɛlɛfɛi naanɔwa. Mpi tɔ, n ta nyɪ isayatu nti tu mayana-ŋ antulinya taa tɔ.

³ Paa tɛmpɪ tɔɔ kɛ tɔyɔ hotinaa, kv lonɛ taa tɛnaya kv saalɔyi. Ye tɛv i pilaa na ŋmɔntɔyɔv susi kv nuki tɛu kɛ.

⁴ Wei i fenjiyi heelim tɔ u tuuki pulɔ, na wei lɛ i paasɔxɔna isɔŋmɔntɔv kɛ nyɛnɔyɔv tɔ u kvŋ pulɔ.

⁵ N kaa pɛsɪ na í cɛkɛna heelim mpaav. Pɛyɛlɛ n kaa nyɪ isɛna pɛ ŋmaaki pɛyɔyɔ kɛ ka too lotu taa na ka feesiyi tɔ. Mpu tɔtɔyɔ nn pɛsɔyi na í cɛkɛna lɔɔ wei i laki pɛ tɛna tɔ i tɛmlɛ.

⁶ Pɛ tɔɔ kɛ pɛ wɛɛ sɪ í tuu nyá kututuuum kɛ tanan tɛɛ halɛna taanaya, taa hɛɛsɪ. Pɛ taya pulɔ, n ta nyɪ sɪ tanan yaa taanaya kututuuum ká kɛlɛna lapv, yaa pɛ tɛna pu wɛɛ tɛu.

⁷ Ilim naakɔyɔv tɔ pɛ wɛ tɛu kɛ, na isɛ lanjɛ hɛɛkɛna pɛ nyaalam.

⁸ Ye yɔlv weesuɔyɔ tayaɔa pusɪ paɔyale, í sa lɔɔ kɛ sɪ tɛna sɪ tɔɔ. Ama í tɔɔsɪ kɛ sɪ sɛkpetɔyɔv kvyɛɛŋ ká wɛɛ paɔyale. Pɛ tɛna mpi pɛ kvŋ tɔ pɛ cɛkɛnɔv wɛ katɛ kɛ.

Kvɔfalan yɛlaa layatv tasvɔv

⁹ Ifɛpu nyá, yɔɔlɛna nyá ifɛpile kɛ tɛ waatɔ na í nu tɛ leleŋ, tɔŋ isɛna pɛ ha-ŋ nyá lotu taa tɔ, na isɛna nyá isɛ naaki tɔ. Ama tɔɔsɪ kɛ sɪ lɔɔ ká tɛ na í yaa-ŋ hvulɛ kɛ pɛ tɛna pɛ tɔɔ.

¹⁰ Hatɛlɛna nyá nyamle kɛ nɔyɔsɛɛ, na í cɔlɛna nyá tɔnyɔv kɛ wɔsasi. Pɛ taya pulɔ, ifɛpile na tɛ alaafɔya wɛ tɛm kɛ.

12

¹ Ama tɔɔsɪ nyá ŋmalɔv tɔɔ kɛ nyá ifɛpile kvyɛɛŋ taa, na pɛcɔ wɛɛ asayɛɛ na pusɪ nsi sɪ taa n ká tɔ sɪ: Weesuɔyɔ fɛɛ-m leleŋ tɔ sɪ kɔɔ.

² Na pɛcɔ ilim, na nyaalam, na isɔtɔ, na isɔtɔlvŋasi yu nyá tɔɔ, na pɛ wɛɛ isɪ tɛv fɛɛkɔyɔv na isɔŋmɔntɔv tayanɪ lapv tɔ.

³ Waatɔ unɔyi nyá ŋkpalasi nsi sɪ kentiyi-ŋ tɔ sɪ svɔki seluyɔ, na nyá nɔhɛɛ tɔŋ nyɛna nna unɪ a sɔyɔlɔyi-ŋ tɔ á nuki, na nyá kɛla nna a ka wɛ isɪ nanjlaa tɔ á pasa holuyɔ, na á hɛɛsɪ nanjɔyɔ, na nyá isɛ nna a wɛ isɪ pɛtolee nyɛnlaa tɔ á wu nav.

⁴ Saa unɔyi nyá ŋkpaŋŋ tɛkɔyi, na nyá nɔyɔ pasa, na kampaav koou feesiyi-ŋ, na yontunaa tɛna leleŋ sɪ.

⁵ Na ń wu təkpaɛnaa, na mpaav wɛ-ŋ sɔɔɔntɔ, na nyá nyɔɔv hɔlɔmɪ isɪ tɔvɔ ŋku kɔ hɛtɔ hɔlɔmaɔ tɔ. Na nyá nɔɔhɛɛ mɛli-ŋ yuŋ isɪ sɔɔɔla, na tuusi pɛɛ kɔnyɔlɔvɔ sɪ nyá nɔɔɔ taa. Kɔyaku nakɔli ɛna pá pɔna-ŋ nyá kantəkayɔ tɔyayɔ taa na wiɪlaa náá cɔɔki hapɛɛ tɔɔ.

⁶ Tɔɔsɪ nyá ŋmalɔ tɔɔ na pácɔ nyá weesɔyɔ ŋku kɔ wɛ isɪ liyitee nyɔɔɔlɔvɔ ŋmanaya tɔ kɔ cɛ, yaa kɔ yɔki isɪ wɔla hɛɛv yaa lɔm hɔyayɔ kɛ hite nɔɔɔ, yaa kɔ cɛ isɪ pɔpɔtɛ kulɔlɔlɛ cɛkɔvɔ na tɔ hoti lɔkɔ taa tɔ.

⁷ Na pácɔ nyá tɔnɔvɔ pɔsɪ tetɔ nti paa ŋmana-kɔ tɔ, na nyá feesɔyɔ náá mɛli Isɔ wei ɪ ka tɔ-kɔ tɔ ɪ kiŋ.

⁸ Mɔvɔvɔlɛ ləməyasəe tɔ tɔma sɪ pɔ tɔna pɔ wɛ piti kɛ na pɔ cɛkɔnav wɛ katɛ.

Kɔtəkɔtɔ

⁹ Pɔ tayɔ ləməyasəe tike kɛ waasɔ tɔ ka wɛna. ɪ sɛyɛsa yɔlaa kɛ nyɔm tɔm. Pɔyɛɛ ɪ nuwa atuwa na ɪ yasɪ a taa na ɪ tayani a payalɛ.

¹⁰ Ləməyasəe tɔ kaasa ɪ tɔyɪ na ɪ hiki tɔm leɛŋ nyɔntɔ na ɪ tɛɛlɔsɪ-tɔyɪ teitei. Tɔ kɛ tɔm tampana nyɔntɔ kɛ.

¹¹ Ləməyasəe tɔ kɔyɔɔtɔtɔ wɛɛ kɛ isɪ kɔpátɔyɔ kɔsɛŋtɔvɔ ŋku pa keetiɔina naaŋ tɔ, na nyɔmá wɛna kaləkɛŋ nyɔma kama tɔ. Tiikilu kɔlɔm ɪnɪ ɪ kamna-yɛ.^a

¹² Pɔɛ pɔ paasi ɛɛ ma pɔyalɔ, paasɛna sɪ takɔlasɪ payalɛ ŋmaav fɛɪ tɔnaya, na nyɔm pɛɛkɔvɔ katatɔlayɔ kaaki tɔnɔvɔ kɛ.

¹³ Sɛyɛsɔvɔvɔ kɔnɛ kɔ nyɔvɔvɔ ntɛ sɪ ń nyana Isɔ, na ń tɔkɔyɪ ɪ kɔsɛsɪtɔ. Tɛmlɛ nte pɔ tɔ paa yɔlɔ wei sɪ ɪ la tɔyɔɛ.

¹⁴ Isɔ ká huɔna yɔlaa kɛ pa kɔlapɔtɔ tɔna tɔɔ kɛ, paa kɔŋmɛsɛtɔ kɔpantɔ yaa ɪsɔyɔtɔ.

^a **12:11 Tiikilu:** Tiikilu ɪnɛyɛ cɔnɛ, pɔ pɔsɔyɪ na pɔ wɛɛ Isɔ yaa Salɔmɔŋ, haki ɛɛlaa ná tɔŋ sɪ Moisi.

YONTU TAA YONTU Kutuɔtu

Yontu Taa Yontu taa cɛnɛɛ pa keɛsɛɣi wulav Salɔmɔn na i tan pa sɔɔɔɔɔ tɔm. Sɔɔɔɔɔ ɲku ku wɛnna isu ɲku Iso sɔɔɔɔna i yɔlaa kpekɔle tɔ na ɲku Iso yɔlaa kpekɔle sɔɔɔna Iso tɔ.

Isɔna pa faɣa Yontu Taa Yontu takɔlaya tɔ:

- Kancaalaya yontu, titite 1:1-2:7
- Yontu naale nyɛntɔ, titite 2:8-17
- Yontu tooso nyɛntɔ, titite 3:1-5:1
- Yontu liɣiti nyɛntɔ, titite 5:2-6:3
- Yontu kakpasɩ nyɛntɔ, titite 6:4-7:11
- Yontu naatoso nyɛntɔ, titite 7:12-8:4
- Yontu naatosomprɔɔlaya nyɛntɔ, titite 8:5-14

1 Salɔmɔn yontu taa yontu ntɔ.

Sɔɔɔɔɔ nyɔma faaci

(Pɛɛɔ kyɔɔɔɔɔ)

2 Wayali-m wayali-m,

nyá sɔɔɔɔɔ kɔla-m sɔɔɔm.

3 Nyá tulaalɔ sɔɔsɔn kɛ kɔɔɔn kɛ.

Na nyá hɛtɛ náá wɛ isu nim sɔɔsɔn niukɔɔ tɔ.

Pɔ tɔɔ kɛ pɛɛlaa sɔɔɔɔɔ-ɲ.

4 Tɔki ma niɲ taa, kraɣana-m asewa.

Wulav sɔsa-m i kutulɔn taa kɛ.

Tu wɛɛna laɲhulɔmle na tɛ ɲmaali nyá tɔɔ.

Tu yɔɔɔna nyá sɔɔɔɔɔ na pɔ kɔli sɔɔɔm.

Pa sɔɔɔɔɔ-ɲ tɔ pa wɛna tampana kɛ.

5 Yosalem pɛɛlaa mɛ,

pa ma pɩlaa tɔ,

ma tewaya isu Ketaa cɔka,

yaa isu Salɔmɔn cɔka pɔɔɲ.

6 I taa nyana-m si ma kɔla pɩliɲ.

Ilim piisina-m mɔɔ.

Ma taalɔnaa mɔ-m na páána kɛ,

pa tɔ-m si ma tan lesɛɲ tan tawa.

Ile ma ta tan ma maɣamaɣa ma nyɛntɛ.

7 Nyá wei ma lɛsaya sɔɔwa tɔ.

Heeli-m timpi n tiikiyi nyá kalɔku tɔ.

Keɛsi-m timpi n ka heɛsi ilim sikuɣu tɔ.

Ma taa cɔɔ yem kɛ nyá taapalaa kalɔkɔn cɔɔ.

(Tiikilaa kyɔɔɔɔɔ)

8 Alaa telaa taa telu nyá.

Ye n ta nyi ile n tɔn heɛɲ kalɔku nɔɔheɛ.

Tiiki nyá pinasi kɛ tiikilaa cɔka kiɲ.

(Ifɛɔ nyɛntɔ)

9 Ma kusɔɔlaya nyá, nyá teu nɔɔsɔna kɛ isu

pa kɔɔɔɔɔ Icipiti wulav kraɣanɔ alɔnyɔn keɛke na kacɔka tɔ.

10 Nyá lukɔɔɔɔɔ tewa nyá ɲkraɲɔpɔlasi heko kɛ.

Na nyá luɣu náá sɔɔna teu ke luto heko taa.

(Tiikilaa nyɛntɔ)

11 Tu lu-ɲ wɔla ke kacɔka wontu

na pá matɩ tɔ tɔ kɛ liɣitee nyɔɔɔɔ.

(Pɛɛɔ nyɛntɔ)

12 Wulav na i cɔɔ nyɔma pa caya tɔ

na ma tɔɔ tulaalɔ sɔɔsɔn nyalaa kɛ.

13 Ma kusɔɔɔ nyá, n wɛ-m kɛ isu

tulaalɔ miili ke pa su ma hɔla heko.

14 N wɛ-m kɛ isu laalinaa kɔpama tan ke

Aɲ-Ketii lesɛɲ tawa taa.

(Ifepu nyəntv)

15 Ma kusəəlaya nyá, ama n tewa yoo!
Nyá isəpee tewa isu alukukunaa.

(Peeəlo nyəntv)

16 Ma kusəəlv nyá, teu nté yaa.
Tá kuhəntvuy nte katerja nyuto kuləkəkəkətu.
17 Tuj kupaŋ pilinasi nté ta kutuluyu.

2

1 Ma we ké isu Saləŋ tetəkəle yaaye.
Mayale tetv ihəntav taa hetv.

(Ifepu nyəntv)

2 Isu yaaye wev səwa hekv tə,
m̄p̄yóg ma kusəəlaya nyá n we peeəlaa lelaa taa.

(Peeəlo nyəntv)

3 Isu tuyv kutətəyov wev hətuyv tuj taa tə,
m̄p̄yóg ma kusəəlv nyá n we ifepiya lelaa taa.
Nyá isotom taa ké ma nyula caŋav.
Nyá pee we leleŋ ke ma nəyov taa ké.
4 Acima taa ké n pona-m nyá te.
Nyá tuuta wei n kraasa ma nyuyv taa təyole səəlvuyv.
5 N cela-m tuyv ŋku pa yaa si leseŋ tə kv pee
kakalasi na má təyov na pə səna-m.
N ha-m tuyv pee na má muv na pə ha-m toma.
Mpi tə, səəlvuyv kutəŋ kra-m ké.
6 Te ma nyuyv na nyá niŋ mpətəŋ.
Krekəna-m na nyá ntəyovŋ.

(Ifepu nyəntv)

7 Ha, Yosaleŋ peeəlaa me,
ma tuukina naməŋ na nasəŋ si:
I taa paati tá səəlvuyv na pə waatu ta tata.

Ifepu kəntə

(Peeəlo nyəntv)

8 I nu ma kusəəlv nəyov.
I ŋmaakəna nteye pəəŋ na pulasi təə na í kəŋ.
9 Ma kusəəlv nəyəsəna ké isu nasəŋ
yaa kapələŋa kufalaya.
Halí məyəle tá kolujja waali na í nyənəyəna pətote.
10 I yaaki-m si: Ma kusəəlaya nyá.
Kul na ŋ kəə.
11 Mpi tə, yoluma təma.
Tev təma, kv su tənaya.
12 Tawa taa kutəyovŋ tv hetv ke tetv taa.
Yonkraama waatu tapayale.
Ihokaya wiŋwa tá tetv taa.
13 Tuj wei pa yaa si fikinaa kancaalaya nyəŋ təŋa ləlvuyv,
na tuyv ŋku pa yaa si leseŋ tə kv hetv səəsvəŋ náa nyalaa.
Kul na ŋ kəə, ma kusəəlaya kupaŋka.
14 Ma kupaŋka nyáya kukpaməŋ pəəŋ taa.
Nyá wei n we ipilisav taa timpri we kate tə.
Həlv-m nyá isəntaa,
yele na má nu nyá nəyov.
Nyá isəntaa tewaya na nyá yəyotaya we leleŋ.

(Toto nyəntv)

15 I kra taale wontu səkpetu nti tə wakələyí ta leseŋnaa tə.
Pə taya pulv, pa tv hetv.

(Peeəlo nyəntv)

16 Ma tənna ma luyv tē kusəəlv.
Na ilé i tənna má.

Yaayenaa taa ké ɪ tiikiyi ɪ kaləkəŋ.
 17 Ma luyɪ tɛɛ kʊsɔɔlɔ nɔ́á, tɔ pulasi tɔɔ,
 na ń kɔɔ ɪsɪ nasem yaa karpələŋa kɔfalayɔ,
 na pɔ́cɔ́ ahoɔ yu na nikaya kra.

3

Pɛɛlɔ toosiyiina ifepu

(Pɛɛlɔ nyəntv)

1 M̀p̀yó ma toosa ahoɔ sɪ
 ma kʊsɔɔlɔ nté ma pɛɛka kato tɔɔ.
 Na má pɛɛki, na má pɛɛki, ma ta na-ɪ.
 2 ɪlɛna má kʊlɪ na má cɔɔ ɪcate.
 Na má pɛɛki-ɪ nɔ́nɔ́sɪ tɛɛ,
 na hɔpɛɛ tɔɔ, ma ta na-ɪ.
 3 ɪlɛna má sulina taŋlaa mpa pa cɔɔki ɪcate tɔ
 na má pɔ́sɪ-wɛ sɪ:
 ɪ nawa ma kʊsɔɔlɔ na?
 4 Ma polaa sɪ ma tɛɛki pa tɔɔ ɪɛ,
 ma ná ma kʊsɔɔlɔ nté.
 Na má kpiɪ-ɪ na má tɔ́ki-ɪ teu na má pona-ɪ ma too tɛ.
 Na má sʊna-ɪ wei ɪ lɔla-m tɔ ɪ naŋ taa.
 5 Hai, Yosalem pɛɛlaa mɛ,
 ma tuukina naməŋ na nasɛŋ.
 ɪ taa paati tá sɔɔlɔyɪ na kʊ waatu ta tata.

(Pɛɛlɔ nyəntv)

6 Pɛpɛ luna wɔlaya tetv taa na pɔ́ kəŋ
 ɪsɪ wontu pɛɛ tulaalɔ nyɔ́sɪ?
 7 Wulav Salɔməŋ amaka kəŋna.
 Na ɪsɛyɛli yoolaa taa yoolaa nutoso kɛ ɪ waali.
 8 Pa təna pa kɛlɔma yooú kɛ.
 Pa paa layalɛɛ kɛ pa kəŋkəməŋ taa.
 Na pá taŋa asola nna a kəŋ ahoɔ tɔ.
 9 ɪlipaŋ taasi kʊpaŋsɪ kɛ pa saaka
 wulav Salɔməŋ amaka ɪni.
 10 ɪiyitɛɛ nyəŋətu kɛ pa lupa ɪ kpatəŋ,
 na tətɛesile kɛ wɔla.
 Təcaɣalɛ kɛ pʊyɔ kʊsɛɛmɔyɔ kʊpaŋkʊ.
 ɪlɛna Yosalem pɛɛlaa náá pɔ́ pɔ́ taa kɛ
 pɔ́əŋ wei pa sɔ́pəna sɔɔlɔyɔ tɔ.
 11 ɪiyəŋ pɛɛlaa mɛ,
 ɪ lu na ɪ ná wulav Salɔməŋ ntenuyɔ
 ŋku ɪ too tema-ɪ ɪ akpaɣalɛ wule tɔ.
 Kʊ kɛ ɪ laŋhɔlɔmɛ sɔ́sɔ́ɛ kʊyaku kɛ.

4

(Ifepu nyəntv)

1 Ma kʊsɔɔlaya nɔ́á,
 ama n tewa, n tewaya təkpara.
 Nyá ɪsəpɛɛ wɛ nyá tɛkɛntɛ tɛɛ kɛ ɪsɪ alukuku.
 Nyá nyɔ́sɪ hɛnta ɪsɪ pəŋ kaləku tiiki Kalaati pʊyɔ.
 2 Nyá kela hɔlɔmaa kɛ ɪsɪ heeŋ kʊhɔlɔməŋ kaləku
 ŋku kʊ hɔntu pa kɔ́wa na kʊ luna lɔm tənyɔ́ɛ tɔ.
 Paa heu wei na ɪ tompiya, nɔ́yɔlɔ ta laŋ.
 3 Nyá ntompɛɛ wɛ ɪsɪ kʊpaŋkʊntuyɔ kʊsɛɛmɔyɔ.
 Nyá lukpuyutu naaki nyá tɛkɛntɛ tɛɛ
 ɪsɪ pa faya tʊyɔ nakulɪ kʊ pəle kʊsɛɛmɛ.
 Na nyá yɔ́yɔtaɣa na leleŋ.
 4 Nyá luyɔ wɛ kɛ ɪsɪ Tafiiti kutuluyɔ kʊkʊlɔyɔ
 ŋku pa ŋmawa sɪ pa sukɪ yooú wontu tɔ.
 Kʊ taa kɛ pa pusa kpaləŋ iyaya (1000).

Yoolaa taa yoolaa kpaləh kɛ.

⁵ Nyá hɛla naale wɛ kɛ ɛsu nasɛm tompiya naale təkɔyɔ yaayɛnaa hɛkɔ tɔ.

⁶ Maa polo tulaalɔ miili pɔyɔ tɔɔ, na tulaalɔ kɔwɔpɔ pulaxa tɔɔ.

Na pɔcɔ pɔ nyaali na sɔkrɛtɔyɔ yá.

⁷ Ma kɔsɔɔlaya nyá, n tewaxa tɛkrapa.

Nya tiili tá pɛnti paa pɔcɔ.

⁸ Ma tanjiyaxa nyá, kɔɔ.

Kɔɔ na tɔ lu Lipan pɔyɔ taa.

Hatoo Amana, na Senii,

na Hɛɛmɔh pɔ pɔɔh nyɔɔh taa kɛ n ká nyɛni tɛtɛkɛlɛ.

Tɔxɔlasɔ lonɔ wɛ tɛnaya.

Na krooɔh tɛaxayalɛ.

⁹ Ma newaxa, ma tanjiya nyá, n hɛɛsɔyɔ ma lanjɛ kɛ.

Ye n nyɛna-m tɔm kɔlɔm pɔ laki-m teu kɛ.

Ye ma nawa nyá lulɔyɔ pile kɔlɔmtɛlɛ pɔ laki-m lelej.

¹⁰ Ma newaxa, ma tanjiya nyá,

Nyá sɔɔlɔyɔ wɛ teu kɛ.

Nyá sɔɔlɔyɔ kɛla-m sɔlɔm tɛaxayaxaya.

Nyá tulaalɔ sɔɔsɔh tɛɛwa lɛmpa tɛna.

¹¹ Ma tanjiya nyá, tɔh nim kɔɔh nyá ntompee tɔɔ kɛ.

Nyá nsɛmlɛ tɔɔ wɛ ɛsu naalɛm na tɔh nim.

Na nyá wontu sɔɔsɔh náá wɛ ɛsu Lipan tɛtɔ hɔtɔyɔ hɛtɔ.

¹² Ma newaxa, ma tanjiya nyá.

N wɛ kɛ ɛsu halɛm mpi pa lɔpa kalaa tɔ.

Yaa hite nte tɔ tɔ pa sulaa tɔ,

yaa sɛɛlɔ wei i tɔ pa taalaa tɔ.

¹³ Nyá lɔɔh lɔm niyitiyina tɔh taalɛ

nte tɔ pee wɛ lelej kɛ teu tɔ.

Tulaalɔnaa kɔɔpama tɔh nyɔɔki

¹⁴ tɛnaya waani waani kɛ,

na pɔ kɔɔpama kɔsɔɔlaya kɔɔpama.

¹⁵ N wɛ kɛ ɛsu halɛmnaa sɛɛlɔ

yaa lɔm kɔɔpam lɔkɔ.

Yaa lɔm mpi pɔ lukɛna Lipan tontɔh tɔɔ tɔ.

(Pɛɛlɔ nyɛntɔ)

¹⁶ Ilim ntɔxɔh na pɔ mpɔtɔh heelim i kɔli

na pɔ má ma halɛm tɔɔ na pɔ tulaalɔnaa sɔɔsɔh nyala.

Ma kɔsɔɔlɔ nyá sɔɔ nyá halɛm taa,

na n tɔxɔ pɔ pee lelej nyɛna.

5

(Ifɛpu nyɛntɔ)

¹ Ma newaxa, ma tanjiya nyá.

Ma sɔvɔki ma halɛm taa na má caa

ma tulaalɔ miili na tulaalɔnaa lɛlaa.

Maa tɔxɔ ma tɔh sɛtaxa.

Na má nyɔɔ ma sɔlɔm na ma naalɛm.

(Taapalaa nyɛntɔ)

Ma taapalaa mɛ i tɔxɔ na i nyɔɔ.

Sɔɔlɔyɔ i kɔ-mɛ ɛsu sɔlɔm.

Pɛɛlɔ twla nɔnɔyɔ ilɛ, ifɛpu sɔ n ka su-m le

(Pɛɛlɔ nyɛntɔ)

² Ma tookaya yaa, paa na mpɔ má na ma ɛsɛ.

Mpɔyɔ ma nuwa ma kɔsɔɔlɔ nɔyɔ na i laki

kaafala na i tɔh sɔ:

(Ifɛpu nyɛntɔ)

Tɔlɔ-m, ma newaxa, ma kɔsɔɔlaya.

N we-m teu ké isu alukuku,
nyayale ma kupaŋka.
Mpi tɔ, ahoɔ cɔlɔv kpa-m ké na ma nyɔɔsi tɔɔ na lɔm.

(Peeɔ nyɔntɔ)

³ Ma tema ma wontu wɔɔɔsɔvɔ.
Isənayale maa taɣani-tɔyi suuu?
Pɔcɔ ma kɔwa ma nɔɔheɛ.
Ile isənaya maa taɣani-yeɛɛ pilisuɣu tɔtɔ?
⁴ Mɔrɔgɔ ma kɔsɔɔlv sɔsa i niŋ na pɔɔtɛ.
Na ma laŋle taa la tɔnyau.
⁵ Ilena má kɔli si ma tulɔxi ma kɔsɔɔlv,
na ma ntantaku na ma mpee tɔɔ tulaalɔ
taana kampa tɔtɔkɔle.
⁶ Mɔrɔgɔ ma tula ma kɔsɔɔlv, ile i tema teɛv.
Ama i kuyɔɔtɔtɔ wakɔla ma laŋle.
Ilena ma pɛeki-i ma ta na-i.
Na má yaa-i i ta cɔ.
⁷ Mɔrɔgɔ ma sula taŋlaa mpa pa cɔɔki icate tɔ.
Na pá ma-m na pá kɔ-m, na pá leeki ma tekente.
⁸ Hai, Yosalem pɛelaa me, ma wiina-me.
Ye i sula ma kɔsɔɔlv,
i heeli-i si sɔɔlvɔv kɔtɔŋ kpa-m.

(Peeɔla nyɔntɔ)

⁹ Hai, alaa taa telu nyá,
weye nyá kɔsɔɔlv ná teɛwa,
na n wiikina-tɔvɔv mpu?

(Peeɔ nyɔntɔ)

¹⁰ Ma kɔsɔɔlv nyá n seɛwaga tɔkpaŋkpaŋ.
Paa n we yɔlaa iyisi naanɔwa (10000) taa,
pa nyɔŋi-ŋ kraakraa ké.
¹¹ Nyá isenta tɛwaga isu wɔla maɣamaɣa.
Na nyá nyɔɔsi náa yawa tɔpɔlɔpɔlɔ isu pááv hetɔ,
na si pila kilikili isu katɔkatɔvɔ.
¹² Nyá isɔpee we ké isu alukukunaa ké lɔm kɔkɔpɛmim nɔɔɔ.
Na pá yaaki naalɔm taa na pá heɛsɔyi tɔmɔri pɔ tɔɔlɔna-we tɔ.
¹³ Nyá lukɔyutu tɛwaga isu tulaalɔnaa tuŋ taale.
Na nyá ntɔmɔpee we isu yaayɛnaa
mpa pa tɔɔ tulaalɔ miili kɔɔŋ tɔ.
¹⁴ Nyá niŋ we ké isu wɔla kukuwee
nna a tɔɔ pa tu liyitee pɛɛ tɔ.
Na nyá tɔvɔv tɔɔ náa we isu tuu kete kɔsɔtɔle
nte tɔ tɔɔ pa tu liyitee pɛɛ tɔ.
¹⁵ Nyá nɔɔheɛ we ké isu liyitee pɛɛ kɔhɔlɔmɛɛ
akelɛnaa mpa pa taɔɔŋ tɛɛ pa tema wɔla tɔ.
Na nyá nyɔntɔvɔv taa we isu Lipaŋ pɔɔŋ.
Nyá nyɔvɔv kɔlaa ké isu tuŋ sɔsɔŋ, n feina saala.
¹⁶ Nyá kuyɔɔtɔtɔ tɔna na lelen ké.
Na nyá pɔ tɔna pɔ we teu.
Yosalem pɛelaa me,
ma kɔsɔɔlv nté, ma paalɔ kele.

6

(Peeɔla nyɔntɔ)

¹ Alaa taa aɛɛpa nyá,
leye nyá kɔsɔɔlv pɔlaa?
Nkuyɔ i tɔŋaa?
Ta na-ŋ tɔ pɛeki-i.

(Peeɔ nyɔntɔ)

² Ma kɔsɔɔlv n pɔla nyá taale nte tɔ taa tulaalɔ

səəsəŋ nyalaa təγə sɪ n caaki yaayenaa
na ń tiiki nyá kaləku.

³ Má tənna ma kusəəlo nyá na nyá tənna má tətə.
Yaayenaa taa ké n tiikiyi nyá kaləku.

Peele weetu

(Ifepu nyəntv)

⁴ Ma kusəəlaya nyá,

n tewaya isu Tiisa icate.

N we leleŋ isu Yosalem taa cayale.

Ama n we səγəntv isu yooola na pa tuutanaa.

⁵ Keesi nyá ise anɪ a cəəsəyi-m ké.

Nyá nyəəsɪ hənta isu pəŋ kaləku tiiki Kalaati puγv.

⁶ Nyá kela hulumaa ké isu heeŋ kəhuluməŋ kaləku,

ŋku ku luna lom tənyəəle,

na paə heu wei na ɪ tompiya tə.

Nəγəlv ta heləmi.

⁷ Nyá lukpuγutu naaki nyá tekente tee

ké isu pa faya tuγv nakəli ku pile.

⁸ Wulav pəsəyi na ɪ weena taya alaa ke nutoso.

Na asaala ke nunaasa, na saalaa náá fəi kaləγv.

⁹ Ama nyá tike ké nyá too lula alupəyaya na ɪ kəla-ŋ səəlvγv.

Nyayale ma kəpəŋka, n we-m teu ké isu alukuku.

Peeleaa naaki-ŋ na pá yaaki-ŋ laŋhulumle tv.

Na taya alaa na asaala tətə ná saŋi-ŋ.

¹⁰ Alv wei ɪ lukəna mpv na ɪ teeki kəko isu ilim,

na ɪ tewa isu isətv?

Na ɪ we səγəntv isu yooola na pa tuutanaa?

¹¹ Ma tiwa tuŋ pee taale taa

sɪ ma naaki tetekele taa məhoo kufana.

Na má ná sɪ tuŋ wei pa yaa sɪ leseŋ tə ɪ heləyi,

na tuŋ leleŋ tuγi hetv na.

¹² Ma ta cekəna, ama ma konyulvγv pəsə-m ké

isu ma yəlaa kasayampiya yoo keekənaa.

7

(Alaa na peela nyəntv)

¹ Sulamii peele nyá, kəə, kəə,

Kəə, na tə nyəni-ŋ.

Pepe təə ké ɪ nyəŋəyi Sulamii tv?

I we ké isu kpeka naale paale.

(Ifepu nyəntv)

² Awulumpu peele nyá,

ama nyá nəəhe tewa nyá ntəŋkpala taa.

Na nyá tənaya náá we isu lutv nti niŋ təmlə tv lupa tə.

³ Nyá lotu kulutaa ké.

Tə taa u laŋəyi solum səəsəŋ nyəŋ.

Pəyele tə caya ké isu təγəŋaya pee huγule ke yaayenaa heku.

⁴ Nyá həla naale we ké isu nasem tompiya.

⁵ Nyá luγv nəγəsəna isu tuuŋ kela akele.

Nyá isəpee we isu Həsəpəŋ icate nəγv luna.

Na nyá məntə náá səŋa isu Lipəŋ akele,

wei ɪ təə pa feŋiyina Tamasi həγəlvγv tə.

⁶ Nyá nyγv səŋaa ké isu Kaməeli puγv

na nyá nyəəsɪ náá we isu nyaalvγv ŋku

pa lii akpaayala tə.

Pə təkə wulav nəγəlv ke nyá nyəəsɪ kpasɪ taa.

⁷ Ma səəlvγv tv nyá, ama n tewaya.

Nyá nyənvγv taa we teu.

⁸ N səŋaa ké isu pááv.

Na nyá həla náá we isu kpakpatukun.

9 Ma tu ma taa si maã kra páávu ηku.
 Na má seti ku tukun.
 Nyá hëla anu a we-m tətəγə isu leseη tukun.
 Nyá feesiη we-m səsəη isu tγə pee.
 10 Nyá kəγəγətətu we leleη ké isu sələm kəpam.

(Peele nyəntu)

Pə ké ma kusəəlv sələm ké.
 Isu pə kpeηyuy mpa pə kəwa tə pa ntompee tə tə.
 11 Ma kusəəlv tənna-m na i konyuləvə we ma tə.

Ye pa səəla-η pə laηhəlvmlə

(Peele nyəntu)

12 Ma kusəəlv nyá, kəə na tə lu.
 Tu svu acaləe taa ké ahoο.
 13 Uena tə kra leseη tun taale ke tanaη kupaηku
 na tə ná si pa tu hətə na tə yeγəlyi?
 Na tun leleη təwa yaa i ta tə?
 Tənaγa maã hvl-η ma sələvə təna.
 14 Tun wei i kusəyi apalaa konyuləη tə i səsəη kpawa.
 Tə wəna tá nənəsi tēe ké tun pee kəpəna.
 Paa kəpəneε paa kəfana.
 Ma kusəəlv nyá, nyāγa ma su-ye.

8

1 Ye ma na-η tu kaawa too kuləm,
 maã wayaləγa-η awalē kele timpri timpri ma suliyi-η tə.
 lle nəγəlv taa yu-m.
 2 Maã pəna-η na má svsi-η ma too tē na ŋ seγesi-m.
 Na má yele na ŋ nyəə ma sələm səsəη nyəəm.
 Mpi pə ké ma tγə pile nyəəm tə.
 3 Te ma nyəvə na nyá niη mpətəη,
 Kpekəna-m na nyá ntəγəη.
 4 Hai, Yosalem pəelaa mē, ma tuukina-mē.
 I taa paati tá sələvə na pə waatu ta tata.

(Peele nyəntu)

5 Peele wei i kəηna ntē na wəlaya tətə təə,
 na i nyəka i kusəəlv təə?

Səəlvəv təη

(Peele nyəntu)

Tγəv tēe ké ma feesa-η.
 Tənaγa nyá too wei i ləla-η tə i kraγa nyá həγə.
 6 Su-m nyá laηle na nyá ηkpaaləη təə isu kuyəsvəv.
 Mpi tə, Səəlvəv we təη ké isu səm.
 Na isəseεmlə náá we toma isu atətəle.
 Səəlvəv nyəmə ké kəko nyəna ké.
 Ku ké Tacaã kəko ké.
 7 Ləm səsəəm u pəsəyi na pə teesi ku kəko.
 Pəyele pusi səsəənsi kaã li-ku.
 Ye yəlv cəla i təγaγa wənav təna
 si i layasəγəna sələvə, isu pa tuv-i.

(Peele taalvnaa)

8 Tə wəna newaγa əlvnyəηka ηka ka ta luta həla tə.
 Isənaγa tu la kuyaku ηku
 paa yəγətē ká asasaale təm tə?
 9 Ye ka təka ka ti na ká kisi yeleyele,
 tu yəəlvəna-ke na kacəka wontu.
 Ama ye ka pəsa isu yəlaa təna nənəγə,
 tu tək-i-ke na kpeηkpelasi təη nyənsi.

(Peele nyəntu)

10 Ma təka ma təyi, ma fei yeleyele taa.

Ma hēla səŋaa ké isu akelenaa.

Mpu tɔ, ma kusəɔlb nyənəŋi-m wei i kəŋna hɛɛsuyɔ təŋɔ.

(Ifepu nyəntv)

¹¹ M'pɔŋy Saloməŋ tɔma si:

Ma wɛna tuŋ wei pa yaa si lɛsɛŋ tɔ i taale

kɛ timpri pa yaa si Paali-Haməŋ təŋɔ.

Ma yelina-tɛɛɛ taŋlaa,

paaw wei i kəŋna-m tɔ kulɔlbɔm kɛ liyitee nyəŋətu iyayɔ (1000).

¹² Ma tuŋ taale wɛ ma kin ké.

Saloməŋ nyaa kraŋa liyitee nyəŋətu iyayɔ (1000).

Ləsi tɔ taa ké nyəŋətu ŋmɔnuyɔ (200) na ŋ cɛla taŋlaa.

¹³ Nyá wei n wɛ haləm taa tɔ,

nyá taapalaa kema ŋkraŋŋ si pa nukɪ nyá nəŋɔ.

ŋɛ yele na má nu-kɛ.

¹⁴ Ma kusəɔlb nyá kraŋa asewa isu nasɛm yaa

kapələŋa kɛ tulaalɔnaa puyɔ taa na ŋ kɔɔ.

ISO KUYOYOTUTU TELESULO

ISAYII TOM TAKELAYA

KUTULUTU

Iseyeli nyoma korpanteh na pa wahalanaa tom ke Isayii yoyotayi i takelaya kane ka taa. I yoyotayi totoyo isona Iso ke soso ke piitimnaa too to. Poyele Iso heesayi Iseyeli nyoma laja. Na i noosi nsi i suwa si i ka kona waasulo na i waasi-we to. Waatu wei Iseyeli nyoma ka te yomle toayo ke Papiiloni taa lena pa kakaasaya moli Iseyeli taa na pa toyo pa tetu.

Isena pa faya Isayii takelaya to:

Yuta nyoma na piitimnaa pa weetu, titite 1-39

Iseyeli nyoma lajheesole, titite 40-55

Iseyeli nyoma molyu tom, titite 56-66

HAYOLUYU KANCAALAYA NYEHKU

¹ Tom nti pe kulaa na pe holi Amoti poyalo Isayii toyo. Yuta tetu na Yosalem icate pa tom ke. Yuta awulaa Osiyasi na Yotam na Ahasi na Isekiyasi pa paele taa ke i na-t.

Iseyeli yalaa hkranteeleh

² Isotonyo, nu. Tetu, ke hkranh.

Tacaa yoyotayi si:

Hali ma too piya na ma pusi-si,

lena si kulayi ma too?

³ Nau nyoma i tu,

na krahaya naa nyi wei i calayi-ke to.

Ama Iseyeli nyoma na ta nyi polo.

Ma yalaa mpe paa nuki.

Polyu fei tonyeh ke Yuta tetu taa

⁴ Yalaa pentalaa, na asayaa me,

ma tom we waiyo ke.

Piitim nyah nyam na kawalaya piya me,

ma tom we waiyo ke.

Mpi to, i lowa Tacaa na i nyani

Iseyeli Iso Nahy tu ke yem, i ha-i siyile.

⁵ Ma leye i caa si ma tasa mapu?

Pepe too ke i wee na i kama nyonyo na ma too kolyo?

Ani ma nyoon na fetilaa na i toki wahala ke ma taa.

⁶ Peco pe krayau ma nyoon na pe suna ma nontaaloh to,

tiili fei hiiu. Pe fetila-meye na hirnaa,

na tamate lona naaki.

Noyolo ta nyaali-me yaa i to-meye nim,

yaa i hoko ma hij.

⁷ Pe kriisa ma tetu na koko nyaha ma acalee.

Krai nyoma wakelayi ma tetu na i nyonayi.

Pe wakelaa ke isu

waatu wei nyutu taa nyoma ka koma to.

⁸ Yosalem ke pe kaasaa isu cokole ke kaama taa. Yaa

canonyo ke tuij wei pa yaa si leseh to i taale taa,

na yoolaa tama-i kotaya.

⁹ Ye Tacaa Pe tona pe tu i taa kaasi-meye yalaa ke peco,

i ka noyosona ke isu Sotom nyoma.

I ka we isu Komoo nyoma.

Iso seen mpi Iso taa kraakona to

¹⁰ Sotom awulaa me, i nu Tacaa kuyoyotutu.

Komoo yalaa me i ke hkranh na Tacaa kososutu.

¹¹ Tacaa pcosayi si: Pepeye ma lakana ma kotasu tuutuuma,

ma haya ma iwaah na ma nawee kotasu nsi koko

lusaa to si nim. Ma nyosona ma latacena

na ma heen na ma poyotuh calom.

¹² Waatu wei i kon ma kin to awe heela-me si

í felí ma taya tóó?

13 Í yele kawalaya ke mə isətənaa kofama acima taa,
na kuyeyə kəhəesəy na mə kotuy acima taa.

Maa caaki si má ná isayatu,
na kuyeyə səsəy pə situyu.

14 Ma taa kpaakəna mə isətənaa kofama na mə acima ké.
A we-m təlası ké, ma kawa a təm.

15 Waatu wei í tekəyi-m niy tə ma kəesəyi ma ise ké.
Paa í lələsəyi sələməy tə, maa nuki.

Mpi tə, caləm suwa mə niy taa ké.

16 Í só ləm na í lá nyəy tə asilima kəeləy kətaya.

Í yele mpi pə fei teu tə, na isayatu lapu.

17 Í kpeləmi kəpantu lapu,
na í pəkəki tampana tənyəy.

Í paasəna mpa pa ise pa təkı tə.

Í ha sulav ke ı tampana.

Í seena alu leelu tə.

Ye İseyeli nyəma kəlyəy Tacaa tə

18 Mróyú Tacaa təma si:

Í kəə na má na-me tə ciiki.

Ye mə isayatu seewa isu tələm,
tu hulumı isu kayəlv.

Ye tə seewa isu kpancəya,
tu hulumı isu kponjkəpəmləm.

19 Ye ı ka tisaya na í nuna-m,
í ka təya tətə kələləm kəpam.

20 Ama ye í kisa na í kələyi ma tə,
í ká si yoou taa.

Mpi tə, Tacaa yəyətəna.

Yosalem icate tayanəy

21 Isənaya pə lapu na Yosalem icate

kəpante nté tə pəsı wasanjkah?

Pəcó yələa kəpama ka suna tə taa na pá tənyəyi siyisyu.

Ama nəənəy yələkəlaa wenna.

22 Yosalem icate ka we ké isu liyitee.

Ama nəənəy tə pəsa isu pəyələsı.

Pəyele tu nəyəsəna ké isu sələm kəpam,
de nəənəy pə pala ləm.

23 Tə awulaa ké tə kullaa ké, na nyulaa sənlaa.

Pa təna pa sələ kəhaay ké na pá pəkəyi kasəyaya.

Paa paasəyənəna alu leelu təm,

pəcó paa haaki sulav ke ı tampana.

24 Pə tə ké Pə təna pə tu Tacaa wei ı ké İseyeli İso tə ı təma si:

Maa leeti ma kolontunaa, na má weena tampana.

25 Yosalem icate nyá maa tu nyá tə ké niy.

Maa tu-ny kəkə taa isu pa tayanəy liyitee tə
na kəkə nyaya nyá asilima.

26 Maa mənyəna nyá hələa kəpama isu paa wev ləntaa tə,
na nyá layatu təsələa isu paa wev kəncəlaya tə.

Pələ pə waah ké paa yaa-ny icate kəpante na kəsiyisile.

27 Ye Siyəy nyəma layasaa na pá təy mpi pə we teu tə,
İso ká ya-we.

28 Ama pu wakəli asayaa na pəntələa,
na mpa pa bəkı Tacaa tə paa le.

29 Fəele ká kpa-me na tuw wei í lunyi tə.

Tawa wena í fəenəyi tə a ká yele na í təy fəele.

30 Mpi tə, í ká lontili ké isu waatu wei
tuw unı ı hatv təkəy tə.

Í ka té taası isu waatu wei

tuw unı ı lənyəy ləm tə.

31 Yələ tony tə ká pəsı isu nyuliyə,

na i tēma wēe isu mamacəγəlası.
Kəkə ká nyaga í na i tēma ké,
nəγəlv kaa teesi-ke.

2

¹ Tacaa heela tōm ntiyi Amōti pəyalv Isayii təγəlv. Toosee taa ké i heela-i Yuta na Yosalem pa tōm.

Yəlaa tēna ká wēe Yosalem taa
(*Kvkalvyn 2-4; Miseen 4:1-3*)

² Tacaa təγaya wē pəγv tō kē.
Kəyaku nakvli pəγv ŋku kv kulı
na kó caya pəəŋ nyəəŋ taa na kv tēe pulasi.
Piitimnaa tēna ká polo kv tō.
³ Yəlaa pəγale ká polo na pá tō sı: I kəə na tē kpa Tacaa
pəγv tō kē Yakərv Isə təγaya.
Na í hvli-təγv i mpaan na
tē təŋ i ikpate.
Mpi tō, Siyən icate Yosalem taa kē Tacaa kiiu na i
tōm ká luna.
⁴ I ka hvvna piitimnaa na í loli yəlaa pəγale. Uena pá
lu pa laγale ke akvŋ, na pa ŋmantaaı ke lemsenaa.
Piitim napəli pə kaa kvli lemri tō.
Pəcə nəγəlv kaa tasa yovu kreləmvv.
⁵ Yakərv ləlvəγv nyəma me í kəə
na tē tō Tacaa nyaaləm taa.

Tacaa kvyakv kvhvhnvna

⁶ Tacaa ləwa i yəlaa Yakərv ləlvəγv nyəma.
Mpi tō, ilim təhule tō nyəma kvlarvto suna pa hekv.
Pa lakı topotopo isu Filiisi nyəma.
Pəyele pá na kvai nyəma pa kvrentəγi nəəı.
⁷ Wəla na liyitee su pa tetv taa, pa wēnav fei təγaya.
Kvayənəŋ su pa tetv taa, yovu keekənaa fei kalvə.
⁸ Tvŋ kvlalaan su pa tetv taa kē,
pá lvŋiγi mpi pa larəna pa niŋ tō.
⁹ Pə tisa yəlv kē na pə lumsi-i. Tacaa taa wii-wē.
¹⁰ I svv kvkvraməŋ tēe na í ŋmeli tetv tēe.
I hatələna Tacaa səγəntv səsəəntv na i teu səsəəm.
¹¹ Kalampaanı nyəma ká ka nyəəŋ,
na pə tisi isəavtənaa.
Tacaa tike nté səsə ke kvyakv ŋkv.
¹² Mpi tō, Pə tēna pə tv Tacaa sı kvyakv nakvli.
Kv taa kē i ká hvvna kalampaanı nyəma,
na isəavtənaa, na mpa pa hən pa tv tō na í tisi-wē.
¹³ I ka wakəli Lıpaŋ na Pasaŋ pə tvŋ kvkvləŋ tēna.
¹⁴ Na pəəŋ kvkvləŋ na pulasi kvkvlasi tēna.
¹⁵ Na ate na isə kutulvŋ səsəəŋ tēna,
na kolooı səsəəŋı acalē tēna.
¹⁶ Na kvvləŋ səsəəŋ wei i puki Taasıı tō i tēna,
na wontu nti tē tēna pa nyvləγi tō.
¹⁷ Pv tisi yəlaa kalampaanı kē na pa isəcav,
Tacaa tike nté səsə ke kvyakv ŋkv.
¹⁸ Tvŋ kvlalaan tēna ká saalı yem.
¹⁹ Yəlaa ká svv kvkvraməŋ tēe, na tetv tēe sı,
pá hatələna Tacaa tvŋ səsəəŋ na i pááná,
ke waatu wei i ká kəə sı i nyaasəγi tetv tō.
²⁰ Kvyaku ŋkv kv wule yəlaa ká tó pa tvŋ wei pa lvpəna wəla na liyitee nyəγətv təγə seməŋ
na yuuv sı í wakəli-i.
²¹ Kvkvraməŋ lona na i pəγəle taa kē paa svv na pá ŋmeli Tacaa səγəntv səsəəntv na i teu
səsəəm, ke waatu wei i ká kəə na í nyaası tetv tō.
²² I taa ha mə təγi yəlv.
Heelim tike ke pə tv i mvna tēe.

Μῦθ τῶ, ἰ τα κε πολυρῶ.

3

Yuta kawulaya wakəlvyn təm

¹ Ἰ ναακί mpi Tacaa Pə təna pə tu ká ləsi

Yuta tetu na Yosalem icate pə taa təyolə.

Ἰ ká ləsi pə təna mpi pə waasəyi yəlaa ke teu tə.

Pə kpaγaw təyonaγa təna na ləm təna tə.

² Akanaa na yoolaa na huula,

na ləwə kuyəyətutu teləsəlaa

na nalaa na kukpatəlaa.

³ Na yoolaa nuile na naanəwa nyəyyn nyəma na kupaγalaa,

na layatu tasəlaa, na mpa pa laki niη təma na canəm tə,

na topotopo nyəma səsaa.

⁴ Tacaa ká kpa-weye awaasa ke awulaa,

na piya ηmakələyi-we.

⁵ Yəlaa ka muγuliyi təma.

Ifepiya ká kuli kukpatəlaa təw,

na tetelataa ná kuli kupaγalaa təw.

⁶ Halu ləlvyn kuləmvyn tu ká kpa ἰ tətə na ἰ təm-ἰ si:

Nyá wəna toko tə, la ta wulav

na ἵ paasəna samaa yeleyele inə.

⁷ Ama ilé ἰ ká ma kapuka ke kuyako ηku si:

Ma ta ke kəole latu.

Pəyele ma feina təyonaγa, yaa toko ke ma te.

Μῦθ τῶ, ἰ taa kpa-m wulav.

⁸ Yosalem cəηləyi, Yuta hotaa.

Mpi tə, pa kuləyi Tacaa teeli təw ké

pa yəyətəya na pa kulapəle taa.

⁹ Isəna pa isəntaa wəe tə,

mῦθ pə kuyəna pa təm.

Pa laki pa kawalaya ké təkēleele isu Sətam

nyəma paa ηmesəyi. Pa təm wə waiyo ké.

Mpi tə, mpe pa tayənəna pa maγamaγa pa wakəlvyn.

¹⁰ Ἰ yəyətə si: Pu caγana siγisilu.

Mpi tə, ἰ ká təyῶ ἰ təmle kuləlvyn.

¹¹ Ama isəγav təm ná wə waiyo ké, pə kaa caγana-ἰ.

Mpi tə, ἰ wə mpaav isəγav taa ké.

Pu ləeti-ἰ ἰ kulapəle.

¹² Mῦθῶ Tacaa təma si:

Piya ηmakələyənə ma yəlaa.

Alaa təkəna kawulaya ke pa təw.

Pa nyəyyn nyəma tolisiyi-weye

na pá wakələyi mpaav ηku pa təηəyi tə.

Nyəyyn nyəma huənav

¹³ Tacaa kulaa si ἰ kaləyənə ἰ yəlaa.

Ἰ səηaa si ἰ huəkəna-we.

¹⁴ Tacaa yaawa nənəyῶ ke yəlaa nyəyyn nyəma na pa awulaa,

na ἰ tə-we si:

Mə kuntuna ma tuη wei pa yaa si ləseηnaa tə.

Ἰ ləkə konyəntənaa nyəm na ἰ suuli mə tēesi.

¹⁵ Ilə pepe təw ké ἰ fələyi

ma yəlaa ke nəwəe na ἰ

lakəna mῶsvη ke konyəntənaa?

Tacaa Pə təna pə tu yəyətəna mῦθ.

Tacaa kaləyənə Yosalem alaa

¹⁶ Mῦθῶ Tacaa təma si:

Yosalem alaa mē ἰ ké isəcav nyəma ké.

Ἰ təη na ἰ həη luuη.

Mə isəpee nyənyəyyn kusəyi konyuləη.

Ƨ tɔŋ nɔɔhɔle nɔɔhɔle na mɔ nɔɔkpalasi wiiki.

¹⁷ Tacaa ka looli Iseyeli alaa me mɔ nyɔɔŋ na pɔ ye-le-meɣe ŋkoŋkolasi na pɔ tu-meɣe fɛele.

¹⁸ Kuyaku ŋkɔyɔ Tacaa ká wɔyɔsi mɔ kacɔka wontu tɔna. Pɔ kpayau mɔ nɔɔkpalasi na pulun wei í suuki nyɔɔŋ tɔ, na mɔ kacɔka wontu nti tɔ kootaa isi isɔtu kɔfalɔ tɔ.

¹⁹ Na ŋkpanyapɔlasi, na kpasí, na tekentɛnaa,

²⁰ na saalasi kɔtemasi, na nɔɔhɛe taa yɔm, na tampalanaa, na tulaalo kpalɔpanaa, na tɔlanaa.

²¹ Na mɔ mpee tɔɔ kukuwee, na muna tɔɔ nyɔna,

²² na acima wontu, na kpaɔnaa, na tokonaa sɔsaa mpa pa kentiɣi watu tɔ, na saalasi na hulunɔ,

²³ na tokonaa sɔsaa, na toko nyaanaa na nyɔyɔ saalasi, na luɣu tɛe nyɔnsi.

²⁴ Tasɛtu sɔŋ ká leeti tulaalo lonte,

na ŋmɔnaya ke tampala lonte.

Nkoŋkolaya ke nyɔɔsi kɔhɔkasi lonte,

na lɔyáya wontu ke acima nyɔntu lonte.

Ƨ naŋ fɛele na í

taa tokuyu ke kacɔka lonte.

Yosalem alaa leelaa tɔm

²⁵ Layate ká tɔyɔ Yosalem taa apalaa.

Yosalem yoolaa taa yoolaa ká sí tɔyoolɛ.

²⁶ Waatu inɔŋɔ Siyɔŋ icate nɔnɔɔsi

ká wii na sí caya lɔyáya.

Pu kpiisi nɔnɔɔsi, ɔlena sí caya atɛ.

4

¹ Kuyaku ŋkɔyɔ alaa naatosompɔyɔlaya ká kpi apalɔ kulɔm

na pá tɔmɔ-ɔ sí: Ye-le na tɔ pɔsi nyá alaa na pá yaakɔna-tuyɔ

nyá hɛtɛ na pɔ keeli tá nyɔɔŋ tɔɔ mpusi.

Ye pɔ kaasa tá tɔyɔnaya

na tá kɔtɔyɔlɔtu tu paasɔna tá tu.

Yosalem yɔlaa kakaasaya

² Kuyaku ŋku hoole nte Tacaa ká la na tɔ nyɔ tetu taa tɔ, nítɛ tu lana Iseyeli nyɔma kakaasaya na pa teeli. Tetu kulɔlɔm ká la Iseyeli nyɔma kakaasaya sɔsɔɔntu na pa pɔsuyɔ.

³ Yɔlaa mpa me í kaasaa na í we Yosalem taa tɔ, na mpa me í we Siyɔŋ taa tɔ, paa yaa-me sí Iso nyɔma. Mɔ tɔna mɔ hɔla ke Tacaa ŋmaa ɔ takɔlaya taa sí í ká caya Yosalem.

⁴ Tacaa ká nyaali Yosalem pɛelaa asilima na ɔ heelim. Tacaa ká nyaali Yosalem taa calɔm na ɔ heelim mpi pɔ we isi kɔkɔ tɔ.

⁵ Tacaa ká tu isɔŋmɔntu na nyɔɔsi ke Siyɔŋ puyɔ tɔnaya ilim taa, na ku tɔɔ kotilaa tɔna tɔɔ. Ahoɔ í yuwa, ile ɔ tu kɔkɔ ŋka ka mɔyɔ tɔ. Tacaa teeli ká kentina.

⁶ Kɔkentim ká weɛ na pɔ kenti hanɔyaya ke ilim taa, na pɔ kenti tɔtɔyɔ tɔn na ku heelim ke ahoɔ taa.

5

Tacaa lesɛŋ tuyɔ

¹ Ƨ ye-le na má má, ma taaralu ke kawɔyaya. Ma taaralu na lesɛŋ tuyɔ pa kawɔyaya ké.

Ma taaralu ka wɛna lesɛŋ tuyɔ ke tetu

kɔpantu pulaya nakɔli ka tɔɔ.

² Ƨ luka pulaya ŋkeɣɛ na í lɛsi ka pɛɛ tɔna.

ɔlena í sɔ lesɛŋ tuyɔ kɔpaŋku.

Ƨ ŋmá tɔtanɔle kutuluyɔ na í huli tɔnyaasɔle.

Ƨ tɛelaya sí ku lɔli pɛɛ kɔpana ké.

Ama kɔle ku ta lɔli kɔpana.

³ Mɔpɔyɔ ma taaralu tɔma sí:

Tɔɔ, Yuta na Yosalem pɔ nyɔma

í huɔ má na ma lesɛŋ tuyɔ tá tɔm.

⁴ Ma tɛma-kuyɔ pɔ tɔnaya larɔ, má tasa we tɔtɔ?

Ma tɛelayaa sí ku lɔli lesɛŋnaa kɔpama.

ɔle pɛpe tɔɔ ké ku ta lɔli pulɔ kɔpam.

⁵ Nɔɔnɔɔ, maa heeli-meɣe nti maa lana-ku tɔ.

Maa kɔpɛsi ku kalaa na heɛŋ tɔyɔ-ku.

Maa yɔki ku kolunɔ na mpatɔntaa feli-kuyɔ nɔɔhɛɛ.

⁶ Maa ye-le na nyutu isayatu leki-ku.

Nɔ́yɔ́b kaa hala-ti yaa í taɣani-ko.
 Sɔ́wa tuɔ́ na nyutu isayatu ká nyala.
 Ma kaa yelee na teu tasa-kyɔ́ nuu.
 7 Pə təna pə tu Tacaa taale nteyele lseyeli yəlaa.
 Yuta yəlaa meyele leseyi tuɔ́ ɲku i ləsaatə.
 Tampana tənyu ke i teelayaa.
 Ilena mi laki isayatu.
 Pu wee si í təɲ siyisuyu.
 Ilena mi laki kutakeesəm ke paa timpi,
 na yəlaa makɪ karusi na laɲwakəlle.

*Mpa pa kɔsəyi Tacaa pááná tɔ
 (Kɔkalɔyɔ 8-24; 10:1-4)*

8 Mpa pa puləyi teesi ke pa tike tɔ pa tɔm we waiyo ké.
 Mpa pa puləyi tawa ke pa tike tɔ pa tɔm we waiyo ké.
 Pa tɛɲ icate təna, na tɛtu pəsəyi pa nyəntu.
 9 Pə təna pə tu Tacaa,
 yɔ́yɔ́taa na í tuu na má nu si:
 Teesi nsi si təna su wakəli.
 Teesi kɔpanɲi səsənsi nsi su wee kpete,
 nɔ́yɔ́b kaa caya si taa.
 10 Ye wei í hala leseyi tuɔ́ kanɲanasɪ tooso,
 solɔm liitilinaa niile na naanɔ́wa tike ke i ká hiki.
 Wei í tuuwa tɔɲnaɲa pee ke saaki,
 kiloona naanɔ́wa tike ke i ká ku.
 11 Mpa pa pɛəkəyi solɔm tɔɲ nyəɲm ke tanan təhulu,
 na mpa pa nyəki-wəyi tapule na pə kyɔ́-we tɔ,
 pa tɔm we waiyo ké.
 12 Saɲkuna na cəməɲ na akilimanaa na həsi
 pə haɲna na solɔm kyɔ́-we.
 Ama paa paasəyənə mpi Tacaa laki tɔ,
 pə́cɔ́ paa cəkəyənə i niɲ təma.
 13 Pə tɔ́ ke Tacaa yɔ́yɔ́təyi si:
 Paa kuu ma yəlaa.
 Mpi tɔ, pa ta cəkəna pulɔ.
 Pa nyuɔ́ nyəma ká si nyɔ́yɔ́si,
 na samaa náá si lukətu.
 14 Isayii si: Pə tɔ́ ké atətəle haa nɔ́yɔ́ si tə liki
 icate səsaa na səkpema.
 Pa na pa acima aɲmaala, paa tii atətəle taa.
 15 Pu tisi səsaa na səkpema təna təfe.
 Kalampaanɪ nyəma ká ka nyəɔ́ɲ.
 16 Pə təna pə tu Tacaa ká huli i səsəntu
 na í su i luɔ́ nyəntu.
 Iso Naɲɲ tu inɪ i ká huli
 i tənəɲɲ weetu na í kəna siyisuyu.
 17 Icate ncaa taa ké heeɲ ka təkɪ, isu nyutu taa.
 Pinaɲi nsi pa caləyi teu tɔ
 su pɛeki tənaya si tɔ́ɲnaɲa.
 18 I pəsə pəpətu ke ɲmusɪ
 na í haɲna kɔpəntəɲ ke mə waali.
 I haɲ mə kawalaya isu naaɲ na keeke tɔ,
 mə tɔm we waiyo ké.
 19 I təɲ si:
 Tacaa la mpi n caa lapu tɔ́yɔ́ ləɲ na tə ná.
 Me si: Tə caa tə ná mpi mpi lseyeli Iso Naɲɲ tu
 suwa na í təɲəyi na í laki tɔ.
 20 Mpa me í yaa kɔpəntu ke isayatu,
 na isayatu ke kɔpəntu tɔ.
 I yaaki nyaaləm ke səkpətyu,
 na səkpətyu ke nyaaləm.
 I layasəyi leleɲ ke nyanɲ,

na nyah ke leleh tɔ, mə tɔm we wayo ké.

²¹ Mpa me í nyənəyi mə təyi ləməyasɛ
nyəma yaa layatɔnaa tɔ,
mə tɔm we wayo ké.

²² Mpa me í ké tanjkaɔnaa ke solum tənɔɔle tɔ,
mə tɔm we wayo ké.

Mpa me mə yaa mə təyi akanaa ke solum situyu taa tɔ,
mə tɔm we wayo ké.

²³ I haaki tasəkəle tɔ ke tampana
ke kɔhaw tɔ ké huɔle taa,
na í kɔ tampana tɔ tɔm.

²⁴ Pə tɔ ké í ká nyaga kəkə ke
lɔŋ isu kiisi yaa nyutu kɔwɔlɔtɔ.

I ká tasa mə kila tɛɛ, na í saali yem.

Mpi tɔ, í nyəna yem ké Pə təna pə tɔ Tacaa kɔsɛyəsətu.

I foota Iseyeli Iso Nanŋ tɔ kɔyɔɔtɔtɔ.

Tacaa pááná

²⁵ Pə tɔ ké Tacaa pááná kpana í yəlaa.

I teyeta ŋkumle na í má-we.

Ilena pɔɔŋ sele,

na səttaa sɔyɔti hapɛɛ tɔ, isu nyutu.

Paa na mpɔ Tacaa pááná ta hɛɛ.

Tacaa tɔŋna ŋkumle ke teyetuyu ké.

²⁶ Tacaa sika tuuta ke piitim pooluŋ nyəm.

I hula kacɔyɔlaya na í yaa-weyɛ

antulinya tənaya tɔ si pá kɔɔ.

Mpɛyɛle na pá tɔŋna kɔntɛ ke lɔŋlɔŋ.

²⁷ Yoolaa mpɛ pa taa nɔyɔlɔ ta ká yaa í pəntəyi.

Tom ta kaa nɔyɔlɔ, nɔyɔlɔ tampala ta hetɔ,

pə́sɔ́ í ntanjkpala ŋmənaɔa ta fiti.

²⁸ Yoolaa sala pa nyəmá ké,

na pa tɔɔŋ pama.

Pa kraɔanəŋ aɔwɔa we tɔŋ ke isu kɔkraməŋ,

na pa yooɔ kekeɔnaa cɔɔki isu kacucɔlaya.

²⁹ Yoolaa mpɛ pa yooɔ kakiisasi nɔyəsəna ké

isu tɔyɔlaya alɔ nyəŋka wula.

Pa nyusəyi ké isu tɔyɔlasi kufasi.

Pa kraaki pa tɔyɔnasi, nɔyɔlɔ fɛi si í lɛɛkəyi.

³⁰ Kuyaku ŋkɔ,

kəkɔtɛ səsɔɔle ká kɔli mə tɔɔ isu tenku kəkɔtɛ.

I ká nyəna tetu hɔyɔlyɔ tɔɔ,

na í ná səkretɔyɔ na lanwakəlle.

Musuyɔ anaam ká wáási nyaaləm tɔɔ.

6

Isayii sunu ke Iso təmle taa

¹ Osiyasi səm pənaya ke Isayii má, ma ná Tacaa ke toosee taka taa. Ma na-í-ké na í caya í kumte səsɔɔle tɔɔ, na í kraɔi suwa í tɔyaya.

² Na isəttaa tanjlaa napəli, mpa pa wɛna keŋ naatoso naatoso tɔ, pa sɛŋaa na pá cɔɔna Iso. Keŋ naale ká takəna pa isentɔɔ, na naaleɛ pa nɔɔhɛɛ tɔɔ. Ilena pá kuləŋəna naale.

³ Mprɔ́yɔ́ pa yɔyɔtaya na pá cɔɔki tɛma na nɔɔsi səsɔɔnsɔ si:

Pə təna pə tɔ Tacaa kele Nanŋ tɔ Nanŋ tɔ Nanŋ tɔ.

Nyá teu suwa tetu təna taa ké.

⁴ Isəttaa tanjlaa nɔɔsi selaya Iso tɔyaya kite tɛɛ, na nyɔɔsi nyala ka taa.

⁵ Mprɔ́yɔ́ Isayii má, ma tɔma si: Hai, ma tɔm tɛma. Mpi tɔ, ma kuyɔɔtɔtɔ fɛi teu. Ma yəlaa mpa pa hekɔ taa ma wɛɛ tɔ, pɛle pa kuyɔɔtɔtɔ fɛi teu tɔtɔ. Pəyɛle ma nana ma isəpəle ke Pə təna pə tɔ Tacaa wulav.

⁶ Ama isəttaa tanjlaa mpɛ pa taa lelo kula hɔntɔ, na í kɔɔ ma kin. I tɔka í niŋ taa ké mamate nte í ləsa kɔtaya tɔlatɛ tɔ tɔ, na kɔtəlyɔ.

⁷ Ilena í nyɔtɔ ma nɔyɔ na í tɔ si:

Mamate tokina nyá nɔyɔ, nyá isayatu na nyá kawalaya kpiisaa.

⁸ Ntɛna Isayii má, ma nu Tacaa pɔɔsaa si:
Aweye maa tili? Awe ká la tá nɔɔ tɔ tɔ?
Ilena má cɔ si: Maɔalo tili-m.

⁹ M̀p̀r̀ỳỳ ɪ tɔma-m si:
Polo n̄ heeli Isɛyeli yɔlaa si,
paa í nu isɛna, í kaa cekɛna.
Pɔyele paa í nyɛna isɛna í kaa ná.
¹⁰ Ma ku mə ləmayasɛɛ taa, si í taa cekɛna.

Ma tɛka mə ɲkraɲɲ, si í taa nu natəli.
Ma wiisa mə isɛ, si í taa na pɔlv.
Pó taa kɔɔ na í keesɛna ma tɔɔ na má waa-me.

¹¹ M̀p̀r̀ỳỳ Isayii má, ma pɔɔsaa si:
Tacaa, pɔlee ké m̀p̀v un̄ p̄u si tənaya?
Ilena í cɔ-m si:

Waatv wei p̄u kpiisi acalɛɛ na pɔ́ kó yɔlaa,
na tɛɛsi wɛɛ kɔɔtɛ,
na cacakɔɲ wɛɛ kɔɔtɛ, nɔɔlv fɛi tɔ.

¹² Tacaa má maa ləsi tɛtv yɔlaa,
na má pona-wɛɣɛ poolɔɲ,
na pɔ́ kaasi-tɔɣi kɔɔtɛ.

¹³ Ye pɔ́ kaasa ylv kɔlvɔm ke naanɔwa taa,
paa kv ílé tɔtɔ.
Ama p̄u kaasi yɔlaa mɔɔ isv pa sɛtvɔy tɔɣv
na pɔ́ yele kite na tɔ́ nɛɣɛtɔɣi tɔ.
Kite nté tu la akpaalɛ kɔfatɛ nte tɔ́ ké Isɔ nyɛntɛ tɔ.

7

Təm nti Tacaa yɔɔta wulav Ahasi tɔɔ tɔ

¹ Wulav Ahasi waatv ke Asilii wulav Lesɛɲ, na Isɛyeli wulav Peka, Peka un̄ ɪ caa kele Lemaliya.
M̀p̀r̀ỳỳ pa tii Yosalem icatɛ tɔɔ si pa yookina-tɛ, ɪɛ pa ta pɔsi. Wulav Ahasi un̄ ɪ ka kɛna Yotam
pɔyɔlv, na ɪ cɔɔ Osiyasi ka kɛna Yuta wulav.

² M̀p̀r̀ỳỳ pa heela Tafiiti lɔlvɔv tɔ wulav Ahasi na ɪ tɔyaya si, Silii yoolaa kɔma na pá siki
Ífɔlayim taa. Tənaya tɔm nti tɔ́ lapa na wulav na ɪ yɔlaa pá selev isv heelim ciɣituɣv hɔtvɔv
tɔ.

³ M̀p̀r̀ỳỳ Tacaa tɔma Isayii má si: Nyá na nyá pɔyɔlv Seyaa-Yasupi í polo na ɪ ná wulav Ahasi.
Í wɛ isɔtaa lule lɔɔv nɔɔv ke cɔtɔlaa taale hapɔle tɔɔ.

⁴ Heeli-ɪ si caya tɔpamm. Sɔɔntv í taa kra-ɲ, yaa nyá apalbv yɔlɔna Silii tv Lesɛɲ, na
Lemaliya pɔyɔlv pa páná. Pɔ́ taya pɔlv, a wɛɛ ké isv tuputusi naale kɔkɔ.

⁵ Ma nyɛmá si Silii nyɛma, na Peka na Ífɔlayim yoolaa caaki pa kvl nyá tɔɔ. Halí pa tɔma si:

⁶ Tɔ́ kra Yuta nyɛma tɔɔ, na tɔ́ nyaasi-wɛ. Tɔ́ caalv-wɛ na pá tɔɲ-tv. Tɔ́ kra Tapeeli pɔyɔlv ké
wulav na tɔɲ.

⁷ Íɛ Isɔ Tacaa yɔɔtaa si:

Tɔ́ɛ tɔ́ kaa tɔɣv.

⁸⁻⁹ Mpi pɔ́ tɔɔ tɔ, Silii icatɛ sɔsɔlɛ nté Tamasi,
na Lesɛɲ kelev tɔna wulav.

Ífɔlayim nyɛma icatɛ sɔsɔlɛ nté Samalii,
na Peka kelev pɛlev pa wulav.

Pɔ́ kaasa pusi nutoso na kakpasí,
na Ífɔlayim nyɛma saalí yem.

Ye mu ta matɔna Tacaa, mə saalɔɣi yem tɔtɔɣv.

Isɔ wɛ tá kɪɲ

¹⁰ M̀p̀r̀ỳỳ Tacaa heela Isayii si í tɛlɛsi Ahasi si:

¹¹ Sɔlɔmí nyá Isɔ Tacaa maya yaasi wei n ká tɛna nyá taa si ma wɛ nyá waalí tɔ. Paa atɛtɛlɛ
taa ké n caa yaa isɔtaa ké n caaki.

¹² Tənayaɛ Ahasi cɔwa si: Aai yoo, ma kaa sɔlɔmí pɔlvɔv. Ma kaa mayasi Tacaa si ma naa ɪ
waalí.

¹³ M̀p̀r̀ỳỳɛ Isayii cɔ-ɪ si: Tafiiti lɔlvɔv nyɛma mɛ, í nu ma tɔm. Isv í lapv yɔlaa tɔ, pɔ́ ta maya-
mɛyɛlɛ na í caa ɪ kɔɔɲna ma Isɔ?

¹⁴ Τῶν, Τασαά κά ἡλί-μεγεε γαασί νᾶχῶλῶγῶ ἰ μαγαμάγα. Ἰνᾶχῶλε σί: Ἰ νᾶνι, πᾶεῶ wei ἰ τα νᾶντα ἀπαῶ τῶ, ἰ κά ἡγα ἡχῶ, na ἰ ἡλί ἀπαῶπᾶγαγα. Παα ἡα-κεγεε ἡᾶε σί ἡμανιελί. ἡᾶε τᾶνε τᾶ γῶχῶτᾶγι σί Ἰσῶ we tá kíη.

¹⁵ Ἰ τᾶχῶναγα ντέ naanim na τῆη. ἡαῆνα ἰ νᾶι ἰsayatῶ kisuyῶ, na ἰ μῶ κοπαντῶ.

¹⁶ Ἀμα na πᾶcῶ ἀπαῶ πᾶγαγα ἡκε κά νᾶη ἰsayatῶ kisuyῶ, na κοπαντῶ μῶγῶ τῶ. Awulaa mpaa ἡι pa naale pa susῶγι-μεγεε watu ke mpῶ τῶ, pa γᾶλα κά ἡ pa tetῶ.

¹⁷ Ἀμα Τασαά κά κῶνα νᾶνα νᾶ γᾶλα na νᾶ ἡῶγῶ νᾶῶμα mᾶ τῶ κᾶ mpusi. Τοῶ τῶ pa ta nata mpusi ἡᾶγι waatu wei Yuta na Ἰσεγεῆ pa φαγα τῶ. Asilii wulaw κά ἡ mpi τᾶχῶλε.

Kolontunaa watvῶ

¹⁸ Κυακῶ ἡκῶγῶ Τασαά κά γαα kolontunaa na κακῶγῶλαγα. Παα ἡῆνα Ἰcipiti πᾶχῶ Nili na tenku pa atama taa tetῶ taa, na pá kῶῶ, ἰsu καcῶσι.

Παα ἡῆνα Asilii tetῶ ἰsu τῆη seseke.

¹⁹ Πα τᾶνα παα κῶῶ na pá caya ἡῶη wei ἰ lumaa τῶ ἰ taa.

Na kukpamῶη πᾶχῶλεε taa, na sῶwa ἡῶtv taa, na hila tᾶna taa.

²⁰ Κυακῶ ἡκῶγῶ Τασαά κά kᾶnti

Ἰfῶlati πᾶχῶ waali ἡῶnvῶγῶ.

Asilii wulaw tῶm ke pa κεεcῶγι mpῶ.

Ἰ κά κῶῶ na ἰ looli mᾶ νᾶῶη,

na mᾶ tῶnῶη tῶῶ ἡῶntῶ, na mᾶ tantῶη.

²¹ Κυακῶ ἡκῶγῶ παα mᾶ τᾶγαγα ἡκα

kaa tῶ nav alῶnvῶη,

na páη ke naale.

²² Ἰῆνα pá νᾶasῶγι pá naalᾶm ke katatῶlaya.

Mpa mpaa pu kaasi tetῶ taa tῶ,

naanim na τῆη ke paá tῶki.

²³ Κυακῶ ἡκῶ tῶtῶ,

paá pa sῶwa ἡεcῆη τῆη iyaga (1000) ke taale taa,

na pá liyitee ἡ νᾶᾶχῶtῶ iyaga (1000),

paá yele-te na nyutu ἰsayatῶ ἡεki.

²⁴ ἡαἰ γᾶλα κά svῶ tᾶ taa kᾶ na tῶῶη

na νᾶῶmá na pá yeἰ.

Nyutu ἰsayatῶ tᾶna κά suna tetῶ tᾶna taa.

²⁵ Παα pulasi nsi si tῶῶ pa ἡαῶyana akuyῶ tῶ,

nyutu ἰsayatῶ κά nyalᾶna,

pᾶ kaa wee svῶv.

ἡαῆνα pá yeἰi naaη na

ἡeηη ke pá taa na ἰ tῶki.

8

Pa ἡmili kolontu waali, pá kuu wontu ke ἡῶη

¹ Μᾶρῶγῶ Τασαά tᾶma Ἰsayii ma si: Κᾶγα κᾶρατα, na ἡ ἡmaa ἰ τῶ κᾶ ἡmaato kuyasῶῶtῶ na pá naaki teu si: Pá ἡmili kolontu wontu waali, pá kuu wontu ke ἡῶη.

² Ἰῆνα má ἡλί κᾶρατα ἡᾶγι aseeta νᾶῶma naale mpaa ma weἰna naani tῶ. Μᾶρεγεῆ Κοτῶῶ Wuliya na Yepelekiya πᾶyῶῶ Sakali.

³ Μᾶρῶγῶ ma νᾶῶmá ma alv. Ἰ kᾶ Ἰsῶ kuyῶχῶtῶtῶ telῶsulῶ kᾶ. Ἰ ἡpa teu ἡῆνα ἰ ἡλί ἀπαῶπᾶγαγα, na Τασαά tῶ si, má γαα-ke si: Masee Sakali-Hasi-Paasi*fa*. ^a kolontu waali, pá kuu wontu ke ἡῶη.

⁴ Πᾶ τᾶγα pulῶ tῶῶ, mpi si πᾶγαγα κά νᾶη γῶχῶtvῶv si, paapa na nnaa tῶ, pa kuu Tamasi na Samalii pa wenav na pá pona Asilii wulaw.

Asilii yoolaa watvῶ

⁵ Μᾶρῶγῶ Τασαά tasa Ἰsayii maγα ἡeἡῶyῶ tῶtῶ si:

⁶ Μᾶπῶ pá tῶ γᾶλα paἡe pa kisa Silowee

ἡῶῶ ἡῶm mpi pá κᾶηη tᾶpamm,

na pá ἡ ἀπαῶtvῶ ke awulaa ἡεcῆη

na Peka pa tῶm taa tῶ.

⁷ Πᾶ tῶῶ κᾶ maa κᾶaasi Asilii wulaw na ἰ yoolaa pa tῶη.

^a 8:3 *Sakali-Hasi-Paasi*: Λοῶηa kane Hepῶla νᾶῶma tῶm kᾶ. Pᾶ νᾶyῶv ntᾶ si, pa ἡmili

Isu Ifelati pəχə səsəχa ləm na ka hola səsəχə,
na pə watu kutemij tə.

⁸ Asilii nyóma ká watu usu ləm na í li Yuta nyóma,
na pə suna pa luyu tɛɛ.
Paa waləsi pa kutemij ke pa tetu iwalaɔ təɔ.
Isə we tá kij.

Yəlaa təma kra nyəna

⁹ Piitinnaa mɛ, í kiisi yooú kakiisasi,
səχəntu səsəχəntu taja-mɛχɛ.
Mpa mɛ mə we tetu pooluj tə mu ke ŋkraŋj.
Í tayanu mə təχi yooú təɔ,
səχəntu taja-mɛχɛ.

¹⁰ Í həkə na í su, pu saali yem ké,
pəcə paa ntiyi í ká yəχəti, tə kaa la.
Mpi tə, Isə we tá kij.

Pəle kvcopəle

¹¹ Mpróχú Tacaa kra Isayii má, na í kraali-m sɪ má taa
keɛna yəlaa mpe pa yaasi. Nti í yəχətaa təχəle sɪ:

¹² Í taa nyəni waali luw ke mpi
mpe pa nyənəχi waali luw tə.
Í taa nyana mpi pa nyanəna tə,
səχəntu í taa kra-mɛ.

¹³ Pə təna pə tɔ Tacaa tike ke í ká nyəni katɛ pəɔ,
na í nyana-ɪ na í se-ɪ.

¹⁴ Í ké Isə təsele ké.
Ama í ká pəsi tətəχə kəkraməχə
ŋku ku cə Yuta nyóma na Isɛχɛli nyóma tə.
Kələm inu tətəχəle puluyu
na katəka ke Yosalem nyóma.

¹⁵ Pu cə pa pəχale na pá hoti na pə wakəli-we.
Katəka ká puu-we na pá kra-we.

Kəχəntaj səsəχə kisinav

¹⁶ Mpróχú Isayii təma sɪ: Ma tɔχi təm tənɛχɛ pəɔpə taa ké. Maa kaləsi ma kəseχəsətu nti ma
caaki seχəsəχə tə tə təɔ. Ma təŋlaa tike ke maa heeli-ti.

¹⁷ Tacaa ha Yakəpu ləɔlɔχə nyóma ke siχile ke laasəχa təɔ ké. Ile Tacaa ke ma tɛɛləχi na ma tɔχi-ɪ
naani.

¹⁸ Ma na piya mpa Tacaa ha-m təχəɔ. Tə we ké isu Isə kəhələm mpi pə hóləχi Isɛχɛli taa sɪ Pə
təna pə tɔ Tacaa we Siyənə pəχə taa tə.

¹⁹ Ye pa təma-mɛ sɪ: Í pəəsi mpa pa səsəχi na pá yaaki atətənaa, na pa heeliyi cele təm tə. Pa
welətəχi pa luuj tɛɛ ké na pá mətəχi yem. Ile í cə-we sɪ: Pə we teu sɪ tə pəəsi sətəa ke weesij
nyóma təm na? Isə ké tu pəəsi yaa sətəa?

²⁰ Ile í ká cə-we sɪ: Tacaa təm na í seχəsəχə taa ké tu məli. Ye wei í kisa mpə pəntu kaa fe tɛɔ.

Səkpetuy taa təntɛ

²¹ Paa cəɔ tɛtu taa ké,
na ikaale kra-we na nyəχəsi pu-we,
haləna pá tɔv pa wulav na pa Isə.
Ilena pá kraasi pa ɪse na ɪsətəa.

²² Ilena pá tisi-yɛ na atɛ,
na pá ná laŋwakəlle na səkpetuy
na nəχəse səsəχəna.
Ilena pá pəna-weχɛ səkpetuy anaam taa.

²³ Wei í we səkpetuy kəne ku taa tə,
u pəsəχi na í fiti.

Pa ləla-tuy pəχaya

Haɔo ləŋ taa ɪɛ,
Sapuləŋ na Nɛfətali pə həχələŋ nyóma
ka we fɛɛle taa ké.
Ama paa tɛ na pa kəsi nyəχəŋ.
Pə kraχəv tɛŋku wei í we ɪlim təliule tə,

haləna Yaatanu pəɣɔ waali.
Paa na Kalilee timpwiwe muvlaa wee tɔ,
paa kusi nyɔɔŋ ke təna.

9

¹ Yəlaa mpa pa tən səkrɛtɔyɔ taa tɔ,
pa naaku nyaləməle səsɔɔle.
Mpa pa we ahoɔ səkrɛtɔyɔ səsɔɔŋku taa tɔ
nyaləməle tula pɛle pa tɔɔ.
² Tacaa laki na pa lanja hulɔmɔyɔ katatəlaya,
na pa aŋmaala səsɔɔyɔ.
Pa lanja hɛɛki nyá isɛntaa ké isu kumtu waatu.
Yaa isu pa talɔyɔ mpi mpi pa kuu yooɔ taa tɔ.
³ N kɔɔləyɔ sɛɣəla ke nyá yəlaa tɔɔ.
N pɛləyɔ kɔɔtɔyɔ ŋku pa makayana pa siyile taa tɔ.
N pɛləyɔ ŋmakəllɔ tɛpɛte,
isu n ka lapu Matiyah nyəma waatu tɔ.
Mɔɔyɔ n fitiyɔ pa ŋmakəllaa ke saŋa.
⁴ Kɔkɔ ka nyɔɔa yooɔlaa ntanjkɔpala wena
a tanj í nukɔ kav kav tɔ,
na pa tokonaa mpa caləm taanaa tɔ.
⁵ Mpi tɔ, pa lɔla-tɔyɔ pəɣaya.
Pə ha-tɔyɔ apalu pəɣaya.
Isɔ cɛla-keɣe pəsuyɔ.
Ka hɛla nte: Layatu tasɔlu kɔɔraŋ,
Isɔ Tonj tu, Caa Tam tɔɔ nyəŋ, Hɛɛsuyɔ Awulumpu.
⁶ Ka kawulaya tonj ká waləyɔ ké.
Ka kawulaya ká wee hɛɛsuyɔ taa.
Káá lɛɛti Tafiti lonte taa.
Tampana tɛŋyɔ na siyisuyɔ tɔɔ ké ka tonj ká səŋ.
Tacaa Pə təna pə tu tɔwa i taa ké si
i laki pə təna isəntɔ.
Mpi tɔ, i sɔɔla i yəlaa ké.
Pə kɔɔayɔ nɔɔnɔɔ tɔ, haləna pə polo tam.

*Tacaa pááná
(Kɔkɔyɔ 5:25)*

⁷ Mɔɔyɔ Tacaa yɔɔɔta Yakɔɔɔ yəlaa
Isɛyɛli nyəma ke tɔm na tɔ tən-we.
⁸ Yəlaa təna nu mpu.
Pə kɔɔayɔ Ifəlayim nyəma təna na Samalii nyəma tɔ.
Ilena pá yɔɔɔtəna kalampaaɔ si:
⁹ Piliikinaa kolɔŋa tima.
Ama tu ŋma-ke na pɛɛ kɔsaakɛɛ.
Tɔŋ kɔɔai nyəŋ taan pɛlaa.
Tu lɛɛti i lona taa ké tɔŋ tonj nyəŋ taan.
¹⁰ Mɔɔyɔ Tacaa kɔsa mɔ kolontunaa Lesɛŋ
nyəma pááná si pá yooɔna-me.
¹¹ Silii nyəma ntɔ na ilim tɔlɔle tɔɔ,
na Filiisi nyəma na ilim tɔtɔle tɔɔ.
Pa haa nɔɔsi si pa liki Isɛyɛli nyəma me.
Paa na mpu tɔ, Tacaa pááná ta hɛɛ,
i tɔŋna ŋkumle ke tɛyɛtɔyɔ ké.
¹² Isəna Isɔ mpa i yəlaa tɔɔɔle.
Paa na mpu Isɛyɛli nyəma me
i ta mɔli mɔ Isɔ kin.
I ta keesəna pə təna pə tu Tacaa tɔɔ.
¹³ Kɔyaku kulɔmɔyɔ taa ké Tacaa
ká sɛti nyɔyɔ na suka.
Tacaa ká wakəli sɔsaa na səkrɛma.
¹⁴ Layatu tasəlaa na nyɔyɔ nyəma nté isətaa.
Isɔ kɔyɔɔtɔtɔ teləsəlaa pɔɔtɔnaa nté pə tɛɛ.

15 Μπα πα tiikiyi yəlaa me tə pa tolisiyi-meçe,
 na mpa me mə yeki na pá tiikiyi-me tə, mə leki.
 16 Pə təw kə Tacaa kaa kenti mə ifepiya təw.
 Pəyele i kaa wəena mə leelaa na mə suluwaa pətətəle.
 Mpi tə, i kə asayaa ke mə tənaya.
 I laki kawalaya, na i yəçətəyi acaalətu təm.
 Paa na mpu tə, Tacaa pááná ta hee,
 i tənna i nkumle ke teyetuyu kə.
 17 Yəlaa isayatu wə kə isu kəkə nka ka nyaki tə.
 Ka nyaki səwa, ka nyaki hətəy.
 Ka nyəsəsi nyaləyi na si kraaki isətəa təliyiliyi.
 18 Tacaa pə tana pə tu mu pááná,
 a nyaki tətə na yəlaa isu kəkə.
 Nəçəw u yeki i təçəntəle.
 19 Pa nyasəna ntəçəñ təw, pa nyəçəsi ta si,
 pá lina mpətəñ təw pa ta haya.
 Paa wei i tək i təçəntəle wei i ka sənə-t tə.
 20 Manasee na Ifəlayim nyəma pəle pa kwəyi təma təw.
 Ilena pa naale pá krenti na pá kwəi Yuta nyəma təw.
 Paa na mpu Tacaa pááná ta hee.
 I tənna i nkumle teyetuyu kə.

10

Tacaa pááná kraasəlaa *(Kokalvyu 1-4; 5:8-24)*

1 Yəlaa mpa me i suk i nti tə ta siyisi,
 na i təyi kiin na pə wakələyi lelaa tə,
 mə təm wə wayo kə.
 2 I pəñ ma yəlaa konyəntənəa na acamaa ke tampana.
 I lekəyi alaa leelaa na suluwaa ke pa nyəm.
 3 Isənaya i ká la kuyaku kənaasəy wule?
 Waatu wei wakələy ka kəw-me na pooləñ tə,
 Leyə i ká se na i nmel?
 Leyə i ká su mə wənəw?
 4 Pə ta kaasi kuləpəy, pə wəe si təlas i təma
 i koləs i-meçe saləkətuənəa taa kə.
 Yaa i hoti na i sí.
 Paa na mpu tə, Tacaa pááná ta hee.
 I tənna i nkumle teyetuyu kə.

Asilii nyəma tələsa mpəle

5 Mpyóy Tacaa yəçətəa si: Kai, Asilii, nyá kəna
 ma pááná təpíte. Nyayale ma pááná akaləy.
 N kə ma pááná səsəna wontuyu kə.
 6 Nyayə ma kəsaa na n hə ma yəlaa nkrañəy
 ke timp i pa kraasa ma pááná tə.
 Má yelina na n kuu pa wontu na n nmul-ti,
 na n feli-wəçe nəhəe isu afəla.
 7 Ama Asilii nyəma naa hək i mpu.
 Piitimnaa payale wakələy, na pa kəy tike
 ləmayasəe wənna pa taa.
 8 Na pá tən si: Tá yəçəñ nyəñ nyəma kə awulaa kə.
 9 Mpu tətəçə pə lapa Kaləne na Kaakemisi na Hamati na
 Aləpati na Samalii, na Tamasi pa acaləe.
 10 Ma tən ke ma tənə nin ke kawulas i nsi si tən
 kəla Yosalem na Samalii pə nyəñ ke payale tə.
 11 Isəna ma kpiisa Samalii na i tən tə,
 mpu tətəçə ma pəsəyi má kpiisi Yosalem na i tən.
 Ma wəna pə tən.
 12 Waatu wei Tacaa ká te Siyən puyə na Yosalem pa nkrañəy ke həm tə, i ká paasəna Asilii
 wuləw kalampaan i tu. Na isəna i nyəñəyi lelaa ke yem tə.
 13 Haləna i tən si:

Ma maɣamaɣa ma toŋ na ma layato
 ke ma tuusina piitimnaa tetu toosi na má kuu pa wenaɔ.
 Na má toɣɔni awulaa ke pa kumlee tɔɔ isu aka.
 14 Isu sumaya seekuyu na ká yeke tante na yala na pá kuu to,
 m̀p̀róyó ma kuu piitimnaa wenaɔ na pa tetu.
 Nɔyɔlɔ ta ciyiti keluyu,
 yaa í kuli nɔyɔ na í wii piw maɣamaɣa.
 15 Laale ká pəsi na tɔ sa tɔ tɔyɔ tɔ tɔkɔlɔ niŋ taa?
 Yaa kaafənta səyaya ka lana kalampaanɔ ke kaafənta niŋ taa?
 Pə we isu k̀p̀átóyó teyeyiyina nteye ku tɔkɔlɔ,
 na akalɔyɔ náá fiyitiyɔ ku lɔyɔlɔ.
 16 Pə tɔɔ kɛ́ Isɔ Pə tənə pə tu ka yeke,
 na Asilii yoolaa kuyasəlaa tɛ taasi.
 Ilena kəkɔ kuli pa teeli inɔ i taa na ká mu.
 17 Mpi tɔ, Iseyeli nyəma nyaaləm
 ká wee isu kəkɔ.
 Iseyeli nyəma Naŋŋ tu
 ká wee isu kəkɔ kumumuka.
 Kaa nyaya sɔwa ke kuyaku kolumɔyɔ.
 18 Na pə wakəli hətu səsəntu
 na tuŋ tawa təkpataa.
 Ilena Silii nyəma pəsi isu mpa kətəŋ pɛɛnaa tɔ.
 19 Tɔyɔ kolumɔyɔ kolumɔyɔ
 ká kaasəna Asilii hətɔyɔ taa.
 Paa pəyaya səkpelaya ka pəsəyɔ na ká kala-i.

Iseyeli nyəma kakaasaya

20 Kuyaku wee ŋku ku taa Iseyeli yəlaa kakaasaya, mpa me í kɛ́ Yakəpu lɔlɔyɔ nyəma tɔ. I kaa taa Asilii nyəma mpa pa ŋmakəlaya-me tɔyɔ naani tɔyɔ. Ama mə Isɔ Tacaɔ wei í kɛ́ Iseyeli Naŋŋ tu tɔyɔ í ká tu naani.

21 Mə yəlaa kakaasaya ká məli. Yakəpu nyəma me mə kakaasaya ká məli mə Isɔ toŋ tu tɔɔ.
 22 Iseyeli nyəma me, paa mə yəlaa samaa wee isu teŋku nɔyɔ kanyəŋa tɔ, mə taa kakaasaya tike ká mələna Tacaɔ tɔɔ. Pa tɛma mə wakəlyɔ təm ke suw, na pə tu muɔna-meɣe.

23 Tacaɔ Pə tənə pə tu Isɔ ka wakəli tetu tənaya isu i suw tɔ.

I taa nyana Asilii nyəma

24 M̀p̀róyó Pə tənə pə tu Tacaɔ Isɔ tɔma i yəlaa mpa pa we Siyɔŋ puɔy taa tɔ si: I taa nyana Asilii nyəma mpa pa maki-meɣe kpatəŋ tɔ. Pa teyeyiyɔ akan ke mə tɔɔ isu Icipiti nyəma lakaya-meɣe hatoo ləŋ taa tɔ.

25 Mpi tɔ, pəciɔ tike ke pə kaasaa, na ma pááná hee təkpataa. Ilena á huuna Asilii nyəma na á wakəli-wee.

26 Pə tənə pə tu Tacaɔ ká kpaasi i hika na isəttaa, na I casa-keɣe Asilii nyəma isu i ka lapu Matiyan nyəma ke Olepɔ kəkpaɔmɔyɔ tɔɔ tɔ. I ká kpaasi i k̀p̀átóyó na isɔ kɛ́ teŋku tɔɔ. Isu i ka lapu Icipiti nyəma tɔ.

27 Kuyaku ŋkɔyɔ

i ka kɔɔli mə ŋyɔyɔ taa kɛ́ səɣəla wena
 Asilii nyəma ka sɔka-me na á nu-me tɔ.
 Na í fiti ŋmakəlyɔ mpi pa ŋmakəlaya-me tɔ.

Kolontu k̀p̀ətəna Yosalem

28 M̀p̀róyó Asilii nyəma Iɛɛka
 Ayatɔ icatɛ na pá fayana
 Mikəlɔŋ nyəntɛ taa na pá yeke pa wontu ke Mikimasi.

29 Ilena pá fayana kəkpaɔmɔŋ naale heku na pá tɔ si:

Tə siki Kipeya. Səɣəntu pu Lama icatɛ nyəma
 na pá seliyɔ na Sayuli icatɛ Kipeya nyəma seeki.

30 Kalim nyəma me,
 í ma kapusi na Layisa nyəma náá tu ŋkpaŋŋ.
 Ilena Anatəti nyəma náá cɔ,
 pa təm wee kuyɔŋ.

31 Matəmena nyəma seeki.
 Kərim nyəma pɛɛkəyɔ təcɔəsəle.

32 Kolontunaa ká taa Nɔpɔ icatɛ ke

səŋuɣu ke kɔyaku ŋku,
 na pá tɛyɛti Yosalem pulaya Siyɔŋ ke ŋkumle.
³³ Tacaa pə təna pə tɔ ka caati pilijasi na toma.
 I ka seti tuŋ wei i kəla kɔlvɔ tɔ
 na í pɛti aɛ,
 na í tisi wei i tɛɛ lɛlɔŋ tɔ.
³⁴ Paa seti hɔtɔ səsəntu na laale.
 Lipaŋ hɔtvɔ taa tuŋ səsəŋ ka hoti aɛ.

11

Wulav kofalo tɔm

¹ Pəle pə waali ɔle pəliŋa ká heli Sese*fa* kite kɔpəntɛ tɔɔ. Akpaale ká lu i lɔlvɔ lila tɔɔ. ^a
 tɔvɔ kite.
² Tacaa Feesuɣu ká weɛ i tɔɔ ké.
 Ku ha-i ləmaɣasɛɛ na í tiikina i yəlaa.
 Na isəna yɔlv ka pihi təma kɔlapɛ
 na nyəm tɔ na a lapɔ.
 Nku kɔ yekina na yɔlv nyi Isɔ na í weɛna i sɔɣəntɔ.
³ Tacaa nyamnav nté i laŋhɔlvmlɛ.
 I kaa lana tɔm nti i nu kɔnu tɔɣo təmlɛ.
⁴ I ká təŋ siɣisɣu na í huɔna kɔnyəntɔnaa,
 na í təŋ tampa na í yɔɣətəna
 tɛtɔ taa wahala nyóma.
 I kɔyɔɣɔtɔ ke i
 ká mana tɛtɔ yəlaa isu kɔpátɔyó.
 I ká kɔ asayaa na i nɔɣo taa kɔyɔɣɔtɔ.
⁵ Tampa təŋuɣu na kɔpantɔ lapɔ ká pəsi
 isu tampa na í tɔɣɔli.
⁶ Taale haɣa na iwəyaya paa caɣa təntəmlɛ.
 Kprou na piɔaɣa pɛlɛɣɛ təhəntəle kɔlvmtəle.
 Pəyaya səkpɛlaya ká tiikiyina-we.
⁷ Nau na taale wontuɣu ŋku pa yaa si wusi tɔ paa kaa
 nyutu tətɔɣɔle, na pa piya náa hənti təntəmlɛ.
 Nyutu ke tɔɣɔlaya na nav paa tɔɣo.
⁸ Pəyaya aɔhɔlvɔm ka liyili tum púyó tɔɔ.
 Pəyaya səkpɛlaya náa sosi ka niŋ ke akala púyó taa.
⁹ Tacaa puɣu naŋŋ nyəŋku tɔɔ tɔ
 nɔɣɔlv kaa la i tɔɣəntəle ke isayato.
 Pə taya pulɔ, yəlaa ká nyi Isɔ ké na pə su
 tɛtɔ isu lɔm waasɔvɔ tɛŋku lumaŋ tɔɔ tɔ.
¹⁰ Kuyaku ŋku Sese lɔlvɔ tɔ ka səŋna isu
 antulinya yəlaa tuuta.
 Piitimnaa ka kɔɔ si í tasa-weɣɛ layatɔ,
 na Isɔ teeli na timpi taa i weɛ tɔ.

Mpa kolontunaa ka kuuwa tɔ pa məlvɔv

¹¹ Kuyaku ŋku tətɔɣo Tacaa n ká hɔli nyá ton.
 N ká ləsi nyá yəlaa, na ní kəna nyá nyóma kakaasaya.
 Mpa paa we Asilii tɛtɔ, na Icipiti nɔɣoŋ tɛtɔ,
 na Icipiti mpətəŋ tɛtɔ, na Itiyopii tɛtɔ, na Iam tɛtɔ,
 na Papiloni tɛtɔ, na Silii tɛtɔ icate Hamati,
 na tɛtɔ nti lɔm cənaa tɔ.
¹² N ká kpaasi piitimnaa ke tuuta.
 N ká kɔpɛyeli Yuta nyóma na Iseyeli nyóma mpa
 pə kuuwa na pə yaɔi tɛtɔ təna taa tɔ.
¹³ Waato unɔ Ifəlayim nyóma isesɛɛmlɛ ká saali.
 Pu kpiisi Yuta nyóma kolontunaa.
 Yuta nyóma kaa lu Ifəlayim nyóma ke patule.
¹⁴ Paa kɔpənti na pá kpa Filiisi nyóma tɔɔ
 ké ilim tətɔle

^a **11:1 Sese:** Sese ke wulav Tafitti caa ké, i lɔlvɔ ke pa yaaku isu

pɔɔŋ taa. Paa məŋna ilim təlule tɔɔ,
 na pá kuu wɔlaya tɛtu taa nyɔ́ma wontu.
 Paa tɔɔ Itəm na Mowarɔ pə tɛtu na
 pá ŋmakəli Amoni nyɔ́ma nyəntu.
¹⁵ Tacaa n ká yele na Icipiti
 ilim təlule tɔɔ tenku ŋkpalaya lɔm nyɔɔ.
 N ka tɛyɛti kataŋa ke Ifəlati pɔɔɔ,
 na ŋ faya-keye lɔisi naatosompɔɔlaya,
 na nyá nɔɔ heelim kəkɔ nyəm.
 Haləna yəlaa tɔŋ na pá tɛsəyi nɔɔhɛɛ.
¹⁶ Uena pə kaasi hapəle ke yəlaa
 kakaasaya ŋka ka wɛ Asilii tɔ.
 Isu pu kaasɔyɔ lɛyɛli
 nyɔ́ma ke pa nyəntɛ ke hatoo lɔŋ taa tɔ.
 Waatɔ unəyi pa lukaya Icipiti.

12

Isɔ samtv yontu

¹ Kuyaku ŋkuyɔ í ká sa Tacaa na yontu si:
 Hai, Tacaa tɔ sama-ŋ.
 Nyá páná mɔnaa ké. Ama n ku-yeyɛ tá tɔɔ.
 Hɛɛsi tá laŋa.
² Isɔ nyayale tá nyuyɔ yátú.
 Tu tɔ-ŋ naani ké.
 Sɔɔɔntɔ kaa kpa-tɔ.
 Mpi tɔ, Tacaa nyayale tá tɔŋ, na tɔ saŋi-ŋ.
 Nyayale tá waasulɔ.
³ Tu lu lɔm na laŋhulɔmlɛ ke
 nyuyɔ yarɔ sɛɛlɔ taa.
⁴ Kuyaku ŋku ku wule í ká yɔɔɔtɔ si:
 I sa Tacaa, ɪ yaa ɪ hətɛ.
 I kraali yəlaa taa ké ɪ təma təm.
 I tɔɔsi pa təna si Isɔ hətɛ nté səsɔɔle.
⁵ I sa Tacaa na mə yontu.
 Mpi tɔ, Tacaa lapa təma səsɔɔna ké.
 Pə wɛɛ si pá la na antulinya təna nyi mpu.
⁶ Siyɔŋ nyɔ́ma mə í wilitina laŋhulɔmlɛ.
 Mpi tɔ, lɛyɛli Isɔ Nanŋ tɔ wei í wena tɔ,
 ɪ ké səsɔ ké.

13

Papiloni tomle

¹ Papiloni təm nti Tacaa hula Amətɔ pəyalɔ Isayii ke toosee taka taa tɔɔɔlɔ.
² Mɔpɔyú Tacaa yɔɔɔta si:
 I kraasi tuuta ke pɔyɔ ŋku
 ku tɔɔ fɛi pulɔ tɔ ku tɔɔ.
 I tɔ yoolaa ke úúú.
 I hatɔ-weyɛ niŋ si pá sɔuna ŋmakəllaa nənɔɔɔ.
³ Ma mayamaya ma kəmtəyənə yəlaa mpa
 pə tɔ ma niŋ taa tɔ.
 Ma yaawa ma yoolaa taa yoolaa mpa pa yɔɔləyənə
 ma səsɔɔntɔ na pá hɔləyi ma páná tɔ.
⁴ Yəlaa kəkɔtɛ nukɔ pɔɔŋ taa,
 isɔ samaa tuutuuma.
 Piitimnaa kawulasɔ kotaa na pa kəkɔtɛ nukɔ.
 Pə təna pə tɔ Tacaa má ma kaləyi
 ma yoolaa mpa maa yooona tɔ.
⁵ Tacaa na mpa ɪ hɔləyənə ɪ páná tɔ
 antulinya tənasi ke pá luna hatoo poolun taa,
 na pá kɔɔ si pa kpiisiyi tɛtu təna.
⁶ Mə laŋa í wakəli na í wi.

Μπι τσ, Τασα κuyaku κpeγeταα κέ.

Κυ κση κέ ιsu Ισo Toma tēna tu wakəlyu.

⁷ Pə τσ κέ yəlaa apalətu

hoowa na pá pəsi acamaa.

⁸ Səγəntu səsəntu pu-we,

na pá mələntəyi pa ti, isu

luləyu wəsasi takəyu alu tσ.

Na pá nyənəyi tēma na səγəntu.

⁹ Tacaa huule kuyaku κσηna nté.

Κυ wule κε ι κά huhi ι páána səsəna,

ι kaa weena pətətəle.

Κuyaku ηkyu ι ka kpiisi asayaa,

na í pəsi tetu κε wuləya nyəntu.

¹⁰ Isətuləyasi na si loosi tēna kaa tasa liu.

Ilim í lu kprakpa pəle pə si.

Pəyele isətu ná kaa huləmi.

¹¹ Maa hσ antulinya ηkpaηyuyu κε ι kawaləya tσ,

na má hσ asayaa ηkpaηη κε pəle pa kəpəntəη tσ.

Maa tisi mpa pa həη pa ti tσ,

na má yəki ηmakəllaa kalampaanu.

¹² Maa yele na yəlaa laη tetu taa

na pə kəhi isu wula kəpaη.

Paa laη tetu taa na pə kəhi isu Ofii tetu wula.

¹³ Pə τσ κέ Pə tēna pə tu

Tacaa páána səsəna kuyaku

wule ι ka ciyiiti isətənyu,

na tetu náa sele tə kite tσ.

¹⁴ Isu səγəntu kraakəyu nam

na í seeki tσ,

ηpəyú paa wei ι κά se na í mələyəna

ι tetu taa.

Isu heeη laηyuy tiikilu na ι ya tσ,

ηpəyú Papiloni nyəma í κά ya yem yem

na í mələyəna mə yəlaa kin.

¹⁵ Ye pa hika mə taa wei pa cətəti-ι nyəmá,

na pá kra mə taa wei pa ku ilé na laγate.

¹⁶ Paa tətəhi mə piya na pá kuu mə tēsi taa wontu

na pá kpi mə alaa na í nyənəyi.

¹⁷ Mpəyú Tacaa yəγətəa si:

Maa yele na Meti nyəma mu-me na páána.

Paa í ha-weye liγitee, yaa wula, pəle pa kaa nyənna tēna.

¹⁸ Paa yaγa mə ifepiya κε nyəmá, pa kaa cəw əhuləmnna.

Pəyele pa kaa weena piya pətətəle.

¹⁹ Papiloni ka we κέ isu Kalətēe

nyəma kawulasι kacəka puləpu.

Isə κά wakəhi-me, isu ι ka lapu Sətəm

na Kəmə pə nyəma tσ.

²⁰ Pu kpiisi Papiloni tetu κε tam tσ κέ,

nəγəlu kaa we tσ taa.

Paa mpətəntaa maγamaγa, pəle pa kaa hēli,

pəyele tiikilaa na pa kaləkəη pa kaa səη tēna.

²¹ Ama taale wontu κά lēetəna,

na kpiisiη naa səvki mə tēsi taa,

na taataanaa náa pəsi tənaya pa tē.

Ilena pəηtəluη náa ηmaaləyi ncaa taa.

²² Sənsəməη κά səvna mə icate kutuluη kəpaη taa,

na taale hasi κε mə kutuluη wei ι taa

í təkəya na í nyəki tσ.

Pə tēma Papiloni icate kuyaku siu κέ na ku κpeγeταα.

14

Kolontunaa ka kuuwa mpa tɔ pa məlvu

¹ Tacaa ka wii Yakɔɔɔ lɔlvu nyóma me mə pətətəle na í tasa Iseyeli nyóma meye ləsvu na í su-me ye mə maɣamaɣa mə tetu taa. Mvɔlaa ka səsɔsɔ mə tɔɔ na mə na we í caya.

² Piitimnaa lelɔa ká krayana Iseyeli nyóma me na pá məhna-me ye mə te. Na Tacaa tetu tɔɔ tənaya mvɔlaa mpe pa apalaa na pa alaa, paa pəsɔ Iseyeli nyóma me mə yomaa. Í ka kuu mpa paa kuu me tɔ, na í kpa saləka ke mpa paa kpa-me ye saləka tɔ, na í ηmakələxi-we.

Papiloni wulav tənaya

³ Iseyeli nyóma me, Tacaa ka ye le na í heesi mə wahalanaa na mə nəɣəsɛɛ nna yomle toɣ nyəntɛ tənɛ tɔ tu-me tɔ. Ye pə tala waatu inu ilɛ,

⁴ í to Papiloni wulav ke yontu sɔ: A a, ηmakəllɔ mɛla isəna, nyá tənaya nté yaa?

⁵ Tacaa n yəka ηmakəllɔ toɣ na í pɛli í krátóyú.

⁶ Inu í makayana yəlaa ke kutamsa na pááná səsɔna.

Í ηmakələxi piitimnaa.

Pa to ηmakəllɔ inu í waali.

⁷ Tetu tənɔ caya tɔpamm na heesvu.

Yəlaa yooki laɣhɔlvɔmle yontu.

⁸ Lípaɣ tuɣ səsɔɣ laɣle heewa na í tɔɣ sɔ:

Too ηmakəllɔ hotuɣu tɔ, nəɣɔlv ta kɔnta sɔ í setəyi-tv.

⁹ Atətɛle taa nyóma nu ηmakəllɔ nyá

nyá kɔntɛ tɔm na pə nyɔmtəyi-we.

Atətunaa sɔɔlv puwa sɔ pá m-ɣ.

Nyá kɔntɛ yelaa na mpa paa ké awulaa ke tetu taa tɔ

pá kɔləxi pa kumlee tɔɔ ké nyá tɔɔ.

¹⁰ Na pa tənɔ pá yəɣətəyi sɔ:

Nyá maɣamaɣa n pəsɔ icam ke teitei ké isu tá,

na í nəɣəsəna-tv.

¹¹ Nyá cəmɔɣ ke pa makaya na pá puɣɔləɣəna-ɣ.

Nɔɔnɔ n mɛla atətɛle taa.

Nyá kɔhəntvɔ nté tasətv.

Nyá kutakvɔ ke sonsompee.

¹² Tvɔlvɔlvɔ, nyá wei n tee kəkɔ ke tanɔɣ tɔ,

isənaya pə lapa na í hoti atɛ pəcɔ nyá kəlɔna piitimnaa.

¹³ Isu n maɣasaya nyá taa sɔ:

Maa kpa isətɔa, maa tɛ isətɔlvɣasɔ tɔɔ.

Maa su ma kpɛlaya ke puɣv tɔɔ.

Puɣv ηku kv tɔɔ ké tuɣ laki

í kotuɣu ke ilim ntəɣɔɣ tɔɔ.

¹⁴ Halí n təɣaya sɔ:

Maa kpa hatoo comcom nəɣv taa,

maa tɛ isəɣmuntv tɔɔ,

maa weɛ isu isətɔa ləv səsɔ.

¹⁵ Ama pa tusa-ɣ atətɛle taa.

N hota púyú səsɔv taa.

¹⁶ Na pə təmsəyi mpa pa naaki-ɣ tɔ,

na pá nyənəyi-ɣ tɔpɣɣ na pá pəsəyi pa ti sɔ:

Yəlv wei inu í ciyitaya tetv na í cəsəyi

kawulasɔ təɣlə?

¹⁷ Inu í pəsayana antulinya ke wɔlaya tetv,

na í kpiisiyi acalɛɛ,

na í kisiyi saləkətɔnaa cɛɔv na?

¹⁸ Paa piitim mpi pə wulav tooki.

Paa wei í hənta í təyaya taa ké na teeli.

¹⁹ Ama nyá ilɛ, pa l-ɣ ké na í hatəlɔna nyá pələav.

Pa l-ɣ awali ké.

N we ké isu wei pa kɔwa yoo taa tɔ.

N we isu sətɔa mpa pa pɛta

púyú ηku kv taa we pɛɛ tɔ.

N we isu sətɔ wei pa fɛləyi nɔhɛɛ tɔ.

²⁰ Ama nyá kaa polo awulaa lelɔa kiɣ ke pələav taa.

Mpi tɔ, n wakəla nyá tɔ, na í kv nyá yəlaa.

Pa kaa tasa nyá piitim isayam hæte yaav ke paa wulee.

²¹ ¶ tayanu mæ ti,

í kó wulaw un i piya ke pa caanaa isayatu tæ.

Pá taa tasa kulvuv na pá tæyo tetu,

na pá waasi tæ tæ ké acalæe.

²² Mpróyó pæ tæna pæ tu Tacaa yæyotaa si: Maa kuli Papiloni nyéma tæ. Maa kpiisi pa tetu hæte, na pa lulvuj tæna na pa piitim.

²³ Maa la tæ taa ké lvcayam, na má pæsi-tæyi kulaalæj tetu. Na má hasa-ti tækpælækpæli na sanj. Pæ tæna pæ tu Tacaa má ma yæyotæna mpv.

Nmakælvuv tæna su tånaya

²⁴ Mpróyó Pæ tæna pæ tu Tacaa yæyotaa na í tuu si:

Ye ma tæma si mpi pæ la pæle pæ lakæna.

Má su mpi, pæle pu tæyæna.

²⁵ Maa yæki Asilii nyéma tonj ke ma tetu taa,

na má fel-wæye næhæe ke ma póy taa.

Maa fiti ma yælaa ke pa njmakælvuv taa.

Maa kóólí sæyæla wena pa sukæ-we tæyo pa nyænj taa.

²⁶ Mpi ma suwa si maa la tetu tæna tæyæle.

Isæna ma suwa si maa tu piitimnaa tånaya ninj tæyæle.

²⁷ Ye Pæ tæna pæ tu Tacaa í su nti

awe ká yele na tó lá yem?

Yaa ye i kusa njkumle awe ká kpana i ninj?

Tacaa kpaalæyi Filiisi nyéma

²⁸ Wulaw Ahasi sæm pænaya ke Iso kuyæyotutu tælæsul kalæna Filiisi nyéma si:

²⁹ Filiisi nyéma, mæ laña í taa hulomæna kprátóyó njku kó

makaya-mæ tæ ku pælvuv tæm. Mpi tæ, tum kusæpu

taa ké akala ká lu. Uæna tum sæsæ wei i kulæyi huntu

tæ í lu akala taa.

³⁰ Ama Isæyeli kunyæntunaa sæsaa ká

tæyo na pæ tala-we,

na wahala nyéma náá hæesi na paa nyanjna pulv.

Ama maa kv pá na pa lulvuv huolaya nyéma.

Uæna nyæyæsi na kolontu náá

tæsi kuvv ke mpa pu kaasi tæ.

³¹ Koloosi acalæe mæ mæ laña í wakæli na í má kapusi.

Filiisi nyéma kækrentovv tæna apalvtu lepa.

Mpi tæ, nyæyæsi kulæna ilim ntæyænj tæ.

Sæyæntu paa kulvm fei yoolaa mpe pa taa.

³² Wentiyi paa cæ Filiisi nyéma tillaa?

Paa cæ-wæye si: Tacaa mayamaya suna Siyænj.

Tænaya i yælaa kunyæntunaa ka

hiki tæcæssæle naani nyænte.

15

Mowapu nyéma tæ wula

¹ Mowapu nyéma tæ kuyæyotutu ntæ:

Pa yæka Aaa-Mowapu icate

na pá kpiisi-tæye ahoó kulvmæe.

Pa yæka Kii-Mowapu icate

na pá kpiisi-te tæyæ ahoó kulvmæe.

² Tipænj nyéma kpa tæfeenle si pa wiiki.

Mowapu nyéma tula næssi ke Nepo pvvuv taa,

na Matepa icate taa. Pa loola pa nyænj na pa tantæj.

³ Yælaa suu læyaya wontu,

isu fælætænaa taka ke hapæe tæ.

Pa lukiyi isælvvm ke kutuluv patanaa tæ

na nænæssi tæe.

⁴ Hæspænj nyéma na Uale nyéma pa makí kapusi

na Yahasi nyéma náá nuki.

Pæ kpeenna Mowapu yoolaa

na pa apalutv le, na pa huɣutiɣi lotu.

⁵ Ma yaawa si pá waasi Mowapu nyáma.

Pa sewa haléna pá tala Suwaa na lkəla-Selisiya.

Pa kraaki Luhiti tontotje na wula.

Pa casəɣi lanwakəlle karusi ke Holonayim mpaav taa.

⁶ Nimlim hite ləm nyəwə.

Nyutu ləm nyəntv wula tə təna.

Puləp u tasəɣi nyəv.

⁷ Pə təw ké pa kuuki pa nyəm mpi pə kaasa-we tə,

na pá pukina hatoo tuɣ kacəka waali.

⁸ Mowapu nyáma karusi niuki

pa timpiɣi pa tetv taa ké.

Haléna pə tala lkəlayim icate

na liim tetv taa ləko.

⁹ Timəɣ icate pusi ləm we ké isu caləm.

Pəcə i ká tasa-weɣe wahala tuɣ tətə.

I ká yeke na təɣəɣa kəli

Mowapu yəlaa kakaasaya təw.

16

Mowapu nyáma sələməɣi Yosalem nyáma si pá səna-we

¹ I ha tetv nyəɣv tv ke ɪwaav na í tilina-ɪ.

Pə luna Sela icate na pə təɣna wulaya tetv taa,

na pə polo Siyən puɣv taa.

² Mowapu alaa kraaki Aləməɣ ləwv kuteɣ təw na pá tiiki,

isu pa təɣəntv sumaya ke ka tante taa tə.

³ Məpəɣ Mowapu nyáma sələma Yosalem nyáma si:

I tasa-tuɣv laɣatv na í huli-tuɣv tá kəlapəle.

I kenti tá təw ké ilim heka taa,

isu ahoov səkpətuɣv.

I ɣmesɪ ta yəlaa mpa pa tv kəpəluɣv tə,

í taa kuli tá selaa waali.

⁴ I mu Mowapu yəlaa ke mə te.

I ha-weɣe timpi paa cəwsi

na wakəllu í taa hiki-we tə.

Nmakəluɣv na wakəluɣv

na tetv yəlaa nəhəe felvɣv

ká su tənaya ke kəɣaku nakəli.

⁵ Waatv inəɣi pa ləluɣv tv

Tafiiti ká weəna kawulaya kumte.

Tu wee səwəle tam təw nyənte ke

Isə pəlele təw.

I ká təɣəɣi tampana na siɣisuyv na í huəkəna.

Yosalem nyáma kaa pəsi na pá waasi Mowapu nyáma

⁶ Məpəɣ Yuta nyáma təma si: Tə nuwa

pa yəɣətəɣi Mowapu nyáma kalampaanv təm.

Pa yəɣətəɣi tətəɣv pa ti həm

səwəəm təm na pa isəav təm.

Na isəna paa siuki pa təɣi pə cəw tə.

Pəcə pa yəɣətəɣi na pə feina həwəe.

⁷ Pə təw ké Mowapu nyáma huɣutiɣi

lotu ke pa ti təm na pá

wiiki leseɣ kakalasi nsi pa lakaɣa Kii-Helesɪ tə.

Pə pu-weɣe katatəɣa,

iləna pá mələɣi.

⁸ Həsəpəɣ nyáma tawa wakəlaa.

Sipəma leseɣnaa wuləɣi.

Mpe pa ləɣana suləm kəpam,

na pə kəɣi piitimnaa awulaa.

Lesəɣ tawa anɪ a təwəɣa haləna Yasəe tetv.

Lesəɣnaa pilinasi ka helaa ké

na si tee tenku kusəpə waaɫi.

⁹ Pə tɔɔ ké ma na Yasɛɛ nyóma

tə wiiki Sipəma lɛsɛɪnaa tɔɔ.

Na ma lukiyi isəɫm ke Hɛsəpəɪ

na ɫlale pə tɔɔ.

Pa yaga yooɫi kakiisaya ke mə kɔmtɔnaa tɔɔ.

¹⁰ Lanɪhulɔmlɛ na ayɔla tɛma mə tawa taa.

Pəyele nɔyɔɫɔ u tasəyi yontu

yaa aɪmaala ke lɛsɛɪ tɪɪ tawa taa.

Lɛsɛɪ koollaa u tasəyi pə ɫm

nyaaɫyɔ ke tiɪɪ taa.

Ma yɛlaa na lanɪhulɔmlɛ kakiisasɪ su tənaya.

¹¹ Pə tɔɔ ké ma lanɪɛ wakəla hatoo ma taa ké Mowapɔ, na má seliyi isɫ cəɫyɔɫ wula.

Na má huɫutiɪɪ lotu ke

Kii-Helesɪ pa tɔɔ.

¹² Mowapɔ nyóma ká kana pa təfɛenɛ ke pote,

paa wiikina pa tɪɪ. Ama pa kaa waa pɔɫɔ.

¹³ Nti Tacaa ka yɔyɔta hatoo ɫɪɪ ke Mowapɔ tɔɔ tɔyɔɫɛ.

¹⁴ Tacaa yɔyɔtəyi təfoo ké pənɛntɛ sɪ: Pə kaasa pɪsɪ tooso ké teitei. ɫɛna Mowapɔ nyóma teeli sɪ. Paa na pa pəyale nté tɔ, yəlaa pəciimaya tike ke pɪ kaasi-wɛ, pa kaa nii isəɫɛ.

17

Tamasɪ icate nyóma na Iseyɛɫi nyóma pa kawulasɪ pasyɔɫ

¹ Mɪpɔyó Tacaa yɔyɔta Tamasɪ icate tɔm sɪ:

Pɪ kɔɔ tɔ, pa kaa tasa Tamasɪ ke yaav sɪ icate.

Tɪ pəsɪ ncaale huɫule ké.

² Pə ɫɔwa Alowɛɛ acalɛɛ.

Kaləkəɪ hənətəyi a taa tɔpamm,

nɔyɔɫɔ u nyaaɫyɔɫɪ.

³ Pɪ kɔɔɫɪ ɫfəlayim nyóma kɔpantɛ.

Pɪ lɛɛki Tamasɪ nyóma kawulaya.

Na mpi pɪ kaasi Siliɪ nyóma tɔ

pə kaa tɛɛ Iseyɛɫi nyóma nyəm.

Nti Pə tənə pə tɔ Tacaa yɔyɔtəɫ tɔyɔɫɛ.

⁴ Kuyaku ɪkɔ Iseyɛɫi nyóma kaa wɛɛ yɪɪ.

Pəyele paa tɛ taasi.

⁵ Iseyɛɫi ká wɛɛ ké isɫ taale wente pa koma tɔ.

Yaa Lɛfayim tɛtɛkəɫɛ taa taale nte tə wɛ kɔpɛtɛ tɔ.

⁶ Pɪ kaasi Iseyɛɫi yəlaa ke acaləsa ké.

Isɫ pa koɫɫyɔ tɔyɔ ɪkɔ

pa yaa sɪ Olifi tɔ kɔ pɛɛ na pukaya,

na pá kaasi pɛɛ naale na tooso ké

comcom nɔyɔ taa, na pɛɛ liɪiti

na kakpasɪ ke pilɪɪɪɪ tɔ tɔ.

Iseyɛɫi Isə Tacaa má ma yɔyɔtəna mpɔ.

⁷ Kuyaku ɪkɔyɔ yəlaa ka kɛɛsɪ isɛ na Iseyɛɫi Isə Nanɪɪ tɔ wei ɪ ké mə ɪmalɔ tɔ ɪ tɔɔ.

⁸ ɫ kaa tasa tekuyɔ ke mə niɪ kɔɫapəm. Paa tɛlaalɛnaa, paa pa tɔyɔ Asətati na ilim pə lɛɛsɔyɔ.

⁹ Kuyaku ɪkɔyɔ Iseyɛɫi nyóma mə ɪ ká ɫ mə koloosi acalɛɛ. Isɫ Hifi nyóma na Amɔliɪ nyóma ka ɫɔ pa nyəna ke tɔɔ ɫɪɪ taa ké saa wei Iseyɛɫi nyóma mə ɪ lɛɛka-yɛ tɔ. ɫɛna pə kaasi wɔɫaya tɛtɔ tike.

¹⁰ Mpi tɔ, Iseyɛɫi nyóma mə ɪ sɔɔ mə Isə

wei ɪ yapa-mɛ na ɪ kentiɪɪ mə tɔ tɔ.

Haləna ɪ hala tɪɪ kɔɫalaaɪ taale

na ɪ sɔ lɛsɛɪ tɪɪ kɔpɪ nyəɪ.

¹¹ Kuyaku ɪkɔ ɪ sɔ tɪɪ ɪnɪ tɔ,

ɪ sika kalaa na ɪ cəɫna-ɪ.

Tanəɪ ɪkɔ kɔ mayamaya ke tɪɪ

ɪnɪ ɪ tɛɛwa na ɪ tɔ hɛtɔ.

Ama pə tala tɔyɔɫ ɪɫ pɔɫɔpɔ fɛɪ.

Wahala ɪnɪ ɪ taka fɛɪna kɔɔɫɛ.

Piitimnaa cvka pə taa

¹² Pepe tɔɔ kɛ piitimnaa miitiyi,
na pɔ mɔtɔyi isu teŋku.
Piitimnaa cɔka pɔ taa kɛ mpɔ suwe.
Pa kalɔyi kɔkɔte isu lɔm toŋ nyɔm.
¹³ Piitimnaa kalɔyi kɔkɔte kɛ isu lɔm sɔsɔɔm.
Isɔ nyaasɔyi-weye na pɔ hatɔlɔyi pooluŋ.
Isu pɔyɔ heelim kɔakɔyɔ nyutu tɔ.
Yaɔ isu kacuculaya kɔakɔyɔ mɔsɔyɔ tɔ.
¹⁴ Pɔ kɔɔ taanaya de, sɔyɔntɔ anaam.
Ile na pɔ saali yem na pɔ ta nyaalɔta.
Mpa pa ŋmulɔyi tɔ nyɔm na pɔ kuuki-wi tɔ,
mpi paa teesɔna tɔyɔle.

18

Itiyopii nyɔma wakɔlvɔ tɔm

¹ Ha, Itiyopii tetɔ nyɔ.
Nyɔ taa we kɔɔlɔŋ keŋ nyɔŋ
na i pɔla pusi sɔsɔɔnsi taa.
² Nyɔ tiliyi na tillaa ke teŋku tɔɔ,
na pɔ cakɔ sɔsɔncaasi kɔɔlɔŋ taa,
na pɔ tɔŋ lɔm tɔɔ.
Tillaa lɔŋlɔŋ nyɔma me,
i polo tookonaa piitim kiŋ.
Mpe ni pa tɔnɔŋ tɔɔ fei huntɔ.
Yɔlaanaa pooluŋ nyɔma nyaŋna-weye.
Pa kɛ yoolaa piitim kɛ.
Nɔyɔlvɔ u nuki pa nsamle.
Pusi faɔa pa tetɔ taa kɛ.
³ Antulinya yɔlaa, mɔ tɔna mpa me i we tetɔ taa tɔ,
i paasɔna waatu wei pa sikiyi tuuta ke pɔɔŋ taa tɔ.
I ni waatu wei pa hulɔyi tutuyɔ tɔ.
⁴ Pɔ taya pɔlvɔ, Tacaɔ yɔyɔta si:
Ma tɔcayale ke ma weɛ na mɔ nyɔnɔyi tɔpamm.
Isu ilim nyakɔyɔ sɔsɔm tɔ pɔ haŋaya,
yaa isu aŋkɔpɔle haŋaya ke kɔmtɔ waatu.
⁵ Na pɔcɔ pɔ tala kɔmtɔ ke
waatu wei lesɛŋ pɔwa tɔ.
Waatu inɔyi lesɛŋ heɔ pɔsa pee.
Pa setɔyi piliŋasi na asanti kɛ.
Pa setɔyi akpaɔ na hatɔ nti tu waasɔyi tɔ.
⁶ Mɔpɔyɔ paa lɔ Itiyopii nyɔma
na pɔ waasi pɔɔŋ
taa yepelekunaa na taale wontu.
Yepelekunaa kɔ tɔyɔ-weye yoluma,
na taale wontu ke lɔŋle.
⁷ Waatu inɔyi piitimnaa toŋ nyɔm mpi pɔ kɛ tookonaa, na pɔ tɔnɔŋ tɔɔ fei huntɔ tɔ pɔ kɔna
Tacaɔ pɔ tɔna pɔ tɔ maya kɔhaan ke ma tɔcayale kɛ Siyɔŋ pɔyɔ taa. Yɔlaa tɔna nyaŋna piitimnaa
mpɔye, halɔna pooluŋ nyɔma. Pusi faɔa pa tetɔ kɛ.

19

Icipiti nyɔma laŋwakɔlle sɔsɔle

¹ Tacaɔ yɔyɔta ntiyi Icipiti nyɔma tɔɔ tɔ.
Tacaɔ cayaɔna nteye isɔŋmɔntɔ nti tɔ toŋ lɔŋlɔŋ tɔyɔ kɔpayaɔ, na i polo Icipiti.
Icipiti tuŋ kɔlalaan seliyi na yɔlaa apalɔtɔ naa le-we.
² Mɔpɔyɔ Tacaɔ tɔma si:
Maa yeɛ na Icipiti nyɔma kɔli tɔma tɔɔ.
Yɔlvɔ kɔ kɔli i lɔlvɔyɔ tɔ tɔɔ,
na lɔlvɔ kɔli i taapalɔ tɔɔ.
Acaɔle kɔ kɔli tɔma tɔɔ,
na kawulasɔ ke tɔma tɔɔ.
³ Maa yeɛ na Icipiti nyɔma me mɔ lɔmɔyaseɛ le-me,

na má liyiti má layatu. Ilena í pásəna mə tuŋ tɔɔ na í polo mə tuwaa tɛ.

Í ká sɔsɪ kəɣɔnəŋŋ na í pɔɔsɪ pee.

⁴ Maa tu Icipiti nyóma ke ŋmakəllu niŋ taa. Nmakəllu ká tɔɣɔ mə tɔɔ ké kawulaya na toŋ. Pə təna pə tu Tacaa má ma yɔɣɔtəna mpv.

⁵ Nili pɔɣɔ lɔm ká nyɔɔ, na ká wuli təkpaŋsaŋ.

⁶ Nili pɔɣɔ səsaya pusi kəhelasɪ lɔm ká sɔŋ na lɔŋ kəheheɛŋ lɔm náa nyɔɔ. Muloɣu na səsəncəasɪ ká Iontili,

⁷ na pɔɣɔ atama lɔm nyutu təna. Na pə kɛnna pɔɣɔ nɔɣɔ haləm təna, na heelim ma-wɪ

na pə wuli na pə yeke kɛtɛ.

⁸ Tiina kpalaa təna, paa kulasɪ nyətaa, paa puluŋ tulaa, pa laŋa ká wakəli tətɔɣɔtɔɣɔ, na pá te nyɔŋŋ na pá wii təkproo.

⁹ Mpa pa makɪ kɔŋkɔntu toŋ nyəntv na mpa pa lɔkɪ tə pɔɔŋ tɔ, pa laŋa ká wakəli.

¹⁰ Pə nu pɔɔŋ lɔlɔaa.

Pa təna mpa pa təkayana təmlɛ nté tɔ, pa apalɔtu lɛpa.

¹¹ Sowəŋ ɪcatɛ awulumpiya ke ləmayasɛɛ fənaa ké.

Icipiti wulav layatu tasəlaa tasəɣɪ kɔmɛlɔlayatu ke.

Isənaya mə taa yulɔ pásəɣɪ na í tɔ Icipiti wulav sɪ:

Maya nyəntv. Pəyele maya ləŋtaa awulaa lɔlɔɣu tɔ?

¹² Icipiti wulav, nyá nyəntaa mpe pa we le?

Pá kuli nti Pə təna pə tu Tacaa mayasaa na í su Icipiti tɔɔ tɔ na pá hɔli-ŋ de.

¹³ Sowəŋ awulumpiya mə ké kɔmɛlɔməŋ, na Mamfi nyóma mə tɔsəɣɪ mə tu.

Í ké kɛkəka nyɔŋŋ nyóma mpa pa tolisiyɪ Icipiti tɔɣɔ.

¹⁴ Tacaa tisa acufu ke mə taa, na í tolisiyɪ Icipiti ke ɪ kɔlapətu təna taa.

Í lakɪ teitei ké ɪsu sɔlɔnyɔɔlɔ tutuyɪ ɪ tɔtu taa tɔ.

¹⁵ Icipiti tu nɔɣɔlɔ ɪ kaa pásɪ na í la pɔlɔ kɔpam.

Paa toŋ tu, yaa kɔnyəntv, yaa sɔsɔ, yaa səkɛlu.

Icipiti nyóma ká tɛsəna mpi tɔ

¹⁶ Kɔyaku nakɔli, Pə təna pə tu Tacaa ká nyaasɪ Icipiti nyóma mə na niŋ tɔɣv. Sɔɣəntv ká kpa-mɛ na í sele ɪsu alaa.

¹⁷ Yuta tɛtu ká wɛɛ-mɛyɛ sɔɣəntv pɔlɔɣv. Paa waatu wei ké pa yɔɣɔta tə təm, í tɔsəɣɪ nti Pə təna pə tu Tacaa ka suwa sɪ ɪ ka la-mɛ tɔɣɔ. Ilena í seliyɪ.

¹⁸ Kɔyaku nakɔli Icipiti acalɛɛ kakpasɪ ká yɔɣɔtəɣɪ Hɛpəla təm. Paa yɔɣɔti na pá su sɪ: Tə ké Pə təna pə tu Tacaa nyóma. Acalɛɛ anɪ a taa lɛntɛ hətɛ nté ilim ɪcatɛ.

¹⁹ Kɔyaku nakɔli í ká ŋma Tacaa ke kətaya təlɛtɛ ke Icipiti tɛtu taa. Í ká siki-ɪ pələ ke tɛtu toŋa tɔɔ.

²⁰ Ntɛ tu tɔsəɣəna Icipiti nyóma mə sɪ: Pə təna pə tu Tacaa wɛ mə tɛ. Na waatu wei Icipiti nyóma ka yaa Tacaa sɪ: Ya-tɔɣv ta ŋmakəllu niŋ taa tɔ. Iso ká tilina-mɛyɛ waasɔlɔ na ílɛ í hetu-mɛ.

²¹ Waatu inəɣɪ Tacaa ká hɔli ɪ təɣɪ Icipiti nyóma mə, na mu nyɪ Iso wɛɛtu na í sɛɛ-ɪ. Í ká lapɪ-ɪ kɔtasɪ na í ha-ɪ kɔcəŋŋ, na í su-ɪ nɔɔsɪ na í təkɪ-sɪ.

²² Tacaa ká hɔ Icipiti nyóma mə mə ŋkpaŋŋ. Í ká waa-mɛ na mu mələna ɪ tɔɔ. Iso ká muɣɪ mə kɔsələmɔtu na í waa-mɛ.

²³ Kuyaku nakoli hapæle ká lu Icipiti, na té puki Asilii. Icipiti nyóma na Asilii nyóma í ká polo támate, na í krenti na í seeki Tacaa.

²⁴ Kuyaku ŋku lseyeli nyaa səsəsi Asilii na Icipiti pa təə na í la tooso. Tacaa ká kooli tetu tənaya kɔpantu ke lseyeli təə.

²⁵ Pə tənə pə tɔ Tacaa ká kooli tetunaa me mə tooso ké kɔpantu si: Ma kooliyi ma yəlaa Icipiti nyóma ke kɔpantu. Maa kooli Asilii nyóma mpa ma lapəna ma niŋ təyɔ kɔpantu. Maa kooli lseyeli nyóma mpa ma ləsaa təyɔ kɔpantu.

20

Isayii tɔŋ kɔɔte, ntanƙpala yaa wontu fei i təə

¹ Pənaya ŋkeye Asilii wulaw Saləkəŋ kusa i yoolaa wulaw səsə, na í tii Filiisi icate Asətəti təə na í leeki-te.

² Waatu unɪ Tacaa ka tɛma Amətɪ pəyalu Isayii ke tɔm heeluyɔ. I heela-i ké si: Wɔɔsɪ ləyaya wontu, na nyá ntanƙpala. Ƴlɛna í la mɔv na pá yele-i kɔɔte.

Asətəti icate leekuyɔ waatu ke Tacaa yɔɔtəa si:

³ Pə kɔɔnta pusi tooso kələ ma tɔmlɛ tɔ Isayii tɔŋ kɔɔte. Wontu yaa ntanƙpala fei i təə. Mɔv pə huləɣəna Icipiti na Itiyopii pə nyóma ke mpi pu te na pá maɣana-we tə.

⁴ Pə taya pulɔ, Asilii wulaw ká kuu Icipiti na Itiyopii pə ifepiya na pə kɔkɔpatəlaa ké. Wontu yaa ntanƙpala kaa weɛ pa təə. Pu yele-weye kɔɔte ké təyələyəlɪ. Tənaya Icipiti nyóma ká təyɔ feele.

⁵ Waatu unəyi mpa pa tɛlaya Itiyopii nyóma, yaa pa hənaya pa təyi Icipiti nyóma sənaw təə tɔ, pa apalvɔ ká yəəlɪ.

⁶ Kuyaku ŋkuyɔ hɔɣəluyɔ ŋku ku taa tə we isəntə tə, ku nyóma ká yɔɔtɪ si: Ta tɛluyɔ tɛsəna mpi təyɔle. Mɔɔye tɪ huəkaya si tu tɔ kɔɔluyɔ na pá ya-tuyɔ Asilii nyóma niŋ taa. Leyele tu hikina nyuyɔ tutule ke nənənɔ?

21

Papiloni hotuyɔ

¹ Tacaa yɔɔtə niŋyi wɔlaya tetu nti tə we tɛŋku nɔyɔ tə tə tə tə.

Kolontu luna wɔlaya tetu sɔɣəntɔ nyəntɔ taa.

Isu kacuculaya fakuyona Nekɛfi tetu taa tə.

² Pə kula tɔm sɔɣəntɔ nyəntɔ təə na pá hulɪ-m.

Nmakəllɔ, ŋmakəli.

Wakəllɔ, náa wakəli.

Ƴlam nyóma, í tii pa təə.

Mɛti nyóma, mu ta icate.

Tacaa ká su tənaya ke konyəməŋ wei

Papiloni tɔwa piitimnaa tə.

³ Pə təə ké ma lanje wakələyi.

Pə wuki-m ké isu lɔluyɔ

wɔsasi takuyɔ alɔllɔ tə.

Wɔsasi tɔŋ nyənsɪ lakɪ na má nyan,

pu san si má nu.

Ma seliyi, pu san si má ná.

⁴ Ma lanje pəsaa, na sɔɣəntɔ səsəəntɔ kpa-m.

Ahoo nna maa nyulaa tə a pəsa sɔɣəntɔ nyəna.

⁵ Pa pəwa atɛ pəŋ na pá su təyənaya,

na pá təkɪ na pá nyəəki.

Tənayale pa yaya kapuka ke kɔkɔpaa si:

Yoolaa səsaa me, í tayanɪ mə kəkentij.

⁶ Ntɛna Tacaa heeli-m si: Polo nɪ su tanjɔ,

ye i na mpi i yɔɔtɪ.

⁷ Ye i loosa yoo kekekɛnaa na kɔɔyanəŋ hən,

yaa kɔɔnasɪ yaa yooyooŋaa cana.

Ƴlɛ i paasəna na í yɔɔtɪ na pá nyɪ.

⁸ Tənayale tanjɔ yaya kapuka isu təyələyɔ si:

Tacaa ma sənə ma tətanjɛ ke ilim na ahoo ké,

na má fɛŋiyi.

⁹ Pa kəŋna nté na tənə təə,

na pá caya yoo kekekɛnaa

na kɔɔyanəŋ hən.

Ntēna nɔ́ɔlɔ ma kapuka si:
 Papiloni ílé i hotaa, i hotaa.
 I tuij kɔ́lalaaj lɛsɛɔj yɔ́ka
 atɛyɛ i tana tɔ́pɔtɔpɔtɔ.
¹⁰ Ma yɔ́laa mpa me pa mɔ́pa isu mɔ́la ke kataya taa tɔ.
 Nti lɛyɛli Isɔ Tɔ́caa,
 Pə tənə pə tɔ heela-m tɔ́ɔle,
 na mǎá tɛlɛsɔyi-me.

Itam nyɔ́ma wɛ tɔm

¹¹ Tɔ́caa yɔ́ɔta ntiyi Tuma tɔɔ tɔ.
 Nɔ́ɔlɔ yɔ́ɔtənə-m na nɔ́ɔ sɔ́saya na Seyii tetu taa si:
 Tɔ́ɔlɔ, waatɔ́naa isənaya pə kaasa ahoɔ,
 pəlee ké a tɛɔ?
¹² Ilɛna tɔ́ɔlɔ cɔ si:
 Pɔ nyaali yáá.
 Ama pə ta nyaaləta.
 Ye mǎ luyɔ wɛ kɔ́cɔcɔtɔ,
 ilɛ i tasa mǎlɔyɔ ke wulee.

Tetaɔ na Ketaa nyɔ́ma selaa

¹³ Tɔ́caa yɔ́ɔta ntiyi Alarɔ tɔɔ tɔ.
 Ketaa nyɔ́ma me, mǎ na mǎ yooyooɔnaa caasi.
 I polo na i sɔv nyutu taa ké ahoɔ,
 na i ɔ́mɛli tiikasɔ taa.
¹⁴ Tema nyɔ́ma me,
 í sɔ́ɔna lɔm ke selaa mpa lɔkɔtɔ kɔyi tɔ.
 I pɔna-wɛyɛ tɔ́ɔnaya.
¹⁵ Pə taya pɔlv, yooɔ tɔɔ na layalɛ tɔlvɔyɔ,
 na tɔ́ɔɔɔ pam tɔ́ɔnəna-wɛ.
¹⁶ Pə taya pɔlv, pə kaasa pənaya ke teitei, ilɛna Ketaa nyɔ́ma teeli su tənaya.
¹⁷ Yɔ́laa pəciuu tike ke pɔ kaasi i yoolaa taa yoolaa tɔ́tɔlaa taa. Nti Tɔ́caa lɛyɛli Isɔ yɔ́ɔta
 tɔ́ɔle.

22

Yosalem nyɔ́ma kraalɔyɔ

¹ Tɔ́caa yɔ́ɔta ntiyi toosee tɛtɛkɛle tɔɔ tɔ.
 Yosalem, pɛpɛ lapa na nyá yɔ́laa kraaki lɔpɔtɔ tɔɔ?
² Icatɛ kɔ́cɔkɛle, na kɔ́kɔtɛ nyɔ́ntɛ,
 na laɔ́hulɔmlɛ nyɔ́ntɛ nyá,
 nyá sɛtaɔ ta sɛna layatɛ,
 pa kaa si tɔ́yoole.
³ Nyá yoolaa nyɔ́ɔɔ nyɔ́ma tənə sewa,
 tɔ́tɔlaa kra-wɛyɛ salɛka.
 Pa kuu nyá yɔ́laa tənə na pá kɛɛnna
 mpa paa sewa na pá hatɛli tɔ.
⁴ Pə tɔɔ ké ma si í yele-m na má wii wahala
 wei i maɔana ma yɔ́laa tɔ i tɔɔ.
 I taa maɔasi si í puɔusiyi-m.
⁵ Mpi tɔ, sarɔa ke Isɔ pə tənə pə tɔ Tɔ́caa
 tisa ta taa ké acufu na tɔ́ kpisi na pə liyiti-tɔ.
 Larɔwakɛle wula sɔ́sɔna nukɔ
 toosee tɛtɛkɛle taa.
 Kakiisasi kraaki tontɔɔɔ tɔɔ.
⁶ Ilam yoolaa tɔ́ka tɔ́ɔɔ na nyɔ́má.
 Aralaa caya yooɔ kɛkɛnaa taa, kraɔanəɔ wɛɛ.
 Kii nyɔ́ma yoolaa lɛɛki pa kraləɔ.
⁷ Yosalem, nyá tɛtɛka kɔ́pampana taa
 suwa yooɔ kɛkɛnaa na pə kraɔanəɔ.
 Pa puləyi nyá nɔ́nɔ́si si pa yooki.
⁸ Yuta fɛi kɔ́kɛntim tɔɔ.

Kɔ́yaku ɔ́kɔ í kɛɛsi mǎ isɛ

na í nyənəxi yoou wontu.
 Nti pa pɔla kutuluɣu ŋku
 pa yaa si Lipaŋ hətɔɣu tɔ ku taa tɔ.
⁹ I nawa Tafiti ɪcate koluŋa pəɣələe təna.
 I hama ləm ke pə tɛe lule taa.
¹⁰ I kala Yosalem tɛɛsi.
 I ɣaka si taa lɛŋsənaa si
 pə səsɪ koluŋa ke toŋ.
¹¹ I hula lule ke kolooɪ naale həkɔ.
 I hama lule kɔpəntɛ taa ləm.
 Ama í tá kɛɛsi mə use
 na Isə wei ɪ taɣana wahalanaa mpeɣe too ləŋ,
 na í kəna-mɛ tɔ ɪ tɔɔ.
¹² Kuyaku ŋkuɣu Isə Tacaɔ,
 Pə təna pə tu yaa-mɛ si
 í wii na í huɣuti lotu na í looli mə nyɔɔŋ,
 na í suu ləyaya wontu.
¹³ Ama mɛ ɪɛ, pə pəsa-mɛɣe
 laŋhəlɔmlɛ səsɔlə kɛ.
 I kuɣi naaŋ na heeŋ na í liki nantu
 na sɔlɔm na í haki teu.
 Haləna í tɔ si: Tə tɔɣə na tə nyɔɔ ta kpaɣaa.
 Mpi tɔ, cele tu si.
¹⁴ Mɔpɔɣó Pə təna pə tu
 Tacaɔ yəɣɔtaa na má nu si:
 Ma yəɣɔtəɣəna tuunav si
 pə kaa husi mə ɪsəɣatɔ tənɛ,
 ɪsu í səpa.
 Nti Pə təna pə tu Isə yəɣɔtaa tɔɣələ.

Sepəna təm

¹⁵ Mɔpɔɣó Pə təna pə tu Tacaɔ Isə heela Isayii má si má polo na má ná kawulaya təyaya nyuɣu
 tu Sepəna. Má heeli-ɪ si:
¹⁶ N fɛina pɔlɔɣu cəne,
 n nyənəxi nyá təxi we na hali
 n huli nyá təxi pəlaav ke
 ɪsɔtaa kɔkpaɔɣu taa?
¹⁷ N nyənəxi nyá təxi pɔlv səsəəm kɛ.
 Ama Tacaɔ ká kpaɣa-ŋ na í ləɣə-ŋ pooluŋ.
¹⁸ I ká pilimi-ŋ ɪsu pɔlv kɔkuluɔtum ke
 tɛtu kɔwalətu natəli tə taa.
 Tənaɣa n ká si na nyá yoou kɛkɛnaa kɔpama saalɔ.
 Nyá kɛna nyá caa təyaya fɛɛɛ.
¹⁹ Maa ləsə-ŋ nyá təmle taa.
 Maa təɣəni-ŋ nyá tɛcaɣalɛ.
²⁰ Kuyaku ŋkuɣu maa yaa ma təmle tu
 Hilikiya pəyalɔ Iiyakim.
²¹ Maa suu-ɪ nyá caɣa, maa ləli-ɪ nyá tampaɔa,
 na má tu nyá pəsɔɣu ke ɪ niŋ taa,
 na í pəsɪ Yuta na Yosalem nyəma pa caa.
²² Na má cele-ɪ wulav Tafiti lɔlɔɣu nyəma
 kawulaya təyaya nənəɣə nyəmlɛ.
 I tɔlaa, nəɣəlv u təkəxi.
 Pəcɔ í təkəa nəɣəlv u tɔləxi.
²³ Isə ká yelina na í nyɔɔ toŋ ɪsu nyəmlɛ ke
 lonte naani nyəntɛ taa, na í pəsɪ ɪ caa təyaya
 nyəma teeli təhikile.
²⁴ I təyaya nyəma ká nyəkələna-ɪ kɛ na pa yun təna. Tiisi səsənsɪ na tiipee ka nyəkələna-ɪ kɛ
 ɪsu kewee na kəpənaa.
²⁵ Mɔpɔɣó Pə təna pə tu Tacaɔ tɔma si kuyaku ŋkuɣu kaŋkanaɣa ŋka paa kama lonte naani
 nyəntɛ taa tɔ kaa kɛsi. Paa ma-ke na ká kɛɛ. ɪlɛna səɣəla wɛna a təna a ka wɛ ka tɔɔ tɔ á
 wakəli. Mpi tɔ, Tacaɔ má ma yəɣɔtəna.

23

Fenisii tetv wakəlvv təm

¹ Tacaa yəvətə ntiyi Tiii tetv təv tə.

Taasisi icate kṙuləḡ səsəəḡ me í wii.

Mṙi tə, icate wakəlaa,

təyaya fei, təsvule fei.

Hatoo Kitim tetv taa ké təm nti tə lunaa.

² Sitəḡ payatəlaa mṙa me í we teḡku nəvə tə.

Səvəntv í kṙa-me na pə la-meve ha.

Mə tillaa təsəvəna teḡku.

³ Mṙi pa tuukaya na pá təḡvəḡ ləm səsəəm tə,

Sitəḡ nyəma kəḡayana-wi.

Mṙe pa təkayana piitimnaa kasəyaya.

⁴ Fēele í kṙa Sitəḡ icate.

Mṙi tə, teḡku na í hola səsəəna si:

Ləlvəv wusasi ta kṙata-m.

Pəcə ma ta tu lələta.

Pəyele ma ta tətə ifepiya,

ma ta pəsəta pēela.

⁵ Waatv wei Icipiti nyəma ká nu təm nti tə,

paə selina mṙi pṙi maḡana Tiii nyəma tə.

⁶ Teḡku nəvə nyəma me í wii.

Í tēsı teḡku na í polo Taasisi.

⁷ Waiyo! Tiii kəlo?

Icate nte tə leelaa ké.

Yələa ka suwa tə taa ké hatoo ləḡ ké.

Nte tə ḡmakəlayana tetv pooluḡ nyəntv.

⁸ Tiii talaya awulaa ntenḡ ké.

Tə taatəlaa ka we ké isı awulumṙiya.

Pa nyənəvı-weve yələa mṙa pa nyəvḡ

kəla kəlvəv ke antulinya taa tə.

Awe wakəla icate nteve mṙv?

⁹ Pə təna pə tv Tacaa təna ḡpəvəv í taa si

ı wakəlvı isəcəvtənaa mṙa pa səəla teeli tə.

Na í tisi mṙa yələa təvəna tə.

¹⁰ Tiii nyəma me í hala mə tetv.

Mṙi tə, kṙuləḡ səsəəḡ wei í təḡ

teḡku səsə taa tə í fei tətə.

¹¹ Tacaa nyaasa teḡku.

Í selisa kawulası na í tə si:

Pá wakəli Kanaaḡ koloosi acalē.

¹² Í təma si: Sitəḡ weē ké isı pēelə

wei pa kṙiṙa na pá wakəli tə. Nyá acima tēma.

Polo Sipili tetv nti ləm cəənaa tə.

Ama n kaa hēesı tənaya.

¹³ Nyəna Papiloni tetv nyəma, pa fei tətə.

Asilii nyəma ḡma tə taa ké yoolaa kutuluḡ səsəəḡ.

Pa yoonə-tı, na pá yəki tə kawulaya tēesı

na tē pəsı ncaale.

Taalē wontu təvə pa tetv.

¹⁴ Kṙuləḡ səsəəḡ í wii.

Mṙi tə, pa wakəla mə təcəəsəle.

¹⁵ Ilena pá səv Tiii təv ké pusi nutoso na naanəwa, isı wulav kawulaya pusi. Pəle pə waalı ké paə lapı-ı isı pa kēesvəv yəntu taa ké wasaḡkalı təm tə si:

¹⁶ Wasaḡkalı, nyá wei pa səv nyá təv tə.

Kṙaya nyá cəmvəv.

Maki-kv na ḡ cəvki icate.

Yooki yəntu na ḡ lələvı-tı.

Yələa í təsı nyá təm.

¹⁷ Pusi nutoso na naanəwa tēeki, ilena Tacaa yele na Tiii nyəma la wasaḡkalətv na antulinya awulaa təna, na pá hikiyı pə liyitee.

¹⁸ Ama pa kòhikim na pa kasəyaya təna, ká pəsi Tacaa nyəm ké. Pa kaa kaa-yege huɣule, yaa pá su-ye na a mpa. Ama Iso təyaya nyəma ká təyona-ye na pá haya. Paa suuna-yege wontu kupaɲpantv.

24

Tetv təna wakəlaa

¹ I nyəni, Tacaa ká wakəli tetv.

I ká pəsi-təyi wɔlaya nyəntv.

I ká pəsi-təyi kɛntəlasɪ na í wakəli tə yəlaa.

² Wahala kolum ká maɣanna kətɔlv na yəlaa.

Na caa na í yom, na toto na í yom.

Na pɛɛtəlv na wei í yaki tɔ.

Na kəntəlv na wei pa kəntəyi tɔ.

Na kəmlɛ tɔ na wei pa fɛləyi tɔ.

³ Pɪ kpiisi tetv ké təkɔataa,

na pə kuu tə wontu təna təkɔləkɔpəli.

Mpi Tacaa suwa tɔyɔle.

⁴ Tetv we ləyaya taa, na tɔ pəsi ncaale.

Antulinya ná hotaa, na í pəsi ncaale.

Isətənyɔv na tetv pə wakəlaa.

⁵ Yəlaa mpa pa we tetv taa tɔ pa wakəla-ti.

Mpi tɔ, pa yəka kiinj, pa wakəla kəsəsutv.

Pa yəka tam tɔv nɔyɔ pɛɛlvɔv.

⁶ Pə tɔv ké Iso təjisa tetv kɛ mpusi

na pə tɔyɔ-ti.

Tə yəlaa isayətɔ mələyi pa nyɔɔj taa.

Pə kpiisa-we na pə kaasi-weye pəcɔ tike.

⁷ Sulvm kupaɲ ká caɣa ləyaya.

Lesɛj tɔyɔ ká lontili.

Ləjɔlvmlɛ nyəma təna sɔv nəxəseɛ taa.

⁸ Akilimanaa wula kupaɲa suma.

Acima taa wɔjɔ na kɔaləsɔyɔv saalaa.

Cəməj wula ləjɔlvmlɛ nyəna səpa.

⁹ Paa tasəyi sulvnyɔɔle na yontu.

Pəyele sulvm tɔj nyəm ná kpa nyaj kɛ pə nyɔɔlaa.

¹⁰ Icatɛ kɔpɛtɛ nyəntɛ nítɛ tə yəkaa.

Tɛɛsɪ təna təkaa nɔyɔlv ɪ sɔvki.

¹¹ Pa makɪ kapaɲsɪ kɛ hapɛɛ tɔv.

Mpi tɔ, sulvm fɛi.

Ləjɔlvmlɛ fɛi təkɔatəkɔata.

Ajmaala fɛi tetv təna taa.

¹² Wakəlvɔv tike wɛnna icatɛ taa.

Icatɛ nənɔyɔ kapaɲv pɛla yem yem.

Pə yɛla-kɛyɛ ncaale.

¹³ Pə kaa kaasi yəlaa kɛ səsəm kɛ tetv taa.

Isu pa kooluɣu olifinaa pɛɛ

na pɔkaya yaa pa sɛtvɔyɔv

lesɛjɲaa tukuj na pə kaasi acaləsa tɔ.

Ləjɔlvmlɛ kvatəpɔv

¹⁴ Yəlaa kakaasaya ká kuli pa nɔɔsɪ.

Paa wiliti na pá sa Tacaa səsəntv.

Paa yoo yontu na ləjɔlvmlɛ kɛ ilim tətɔle.

¹⁵ Paa sa Tacaa teeli kɛ ilim tɔlule.

Tacaa Isɛyɛli Iso hətɛ ká yaa haləna pə

tala lvm taa tetv na tɛjku nɔyɔ hɔyɔləj taa.

¹⁶ Tə nukɪ pə yooki yontu kɛ hatoo antulinya tənaya tɔv sɪ:

Tampaɲa tɔjlv Iso kɛɛ teeli tɔ.

Ilɛna maa tɔj sɪ: Ma tala ma tənaya,

ma tala ma tənaya. Ma lɛpaya.

Waali lulaa luki waali,

waali lulaa luki waali.

17 Səḡontu səsəntu na púyó
na puluyu pə taja ate yəlaa me.
18 Ye wei í nuwa səḡontu
səsəntu kakiisaya na í seeki
de í hoti púyó taa.
Ye wei í pəsaa na í lə na í lu,
de puluyu náá puu-í.
Teu anaam tɔlaa. Antulinya sela í kite tee.
19 Tətu cələyi, tə ya pəyələe.
Tətu leŋliyi.
20 Tətu taŋtəyi, isu səlɔnyəəlu.
Tə seliyi isu cokəle.
Tə isayatu pəta-ti, tə kaa tasa kulɔyɔ.

Kawulasí səsənsí tomle, Isə kawulaya caalɔyɔ

21 Kuyaku ŋkuyɔ Tacaa ká kulɔ isətəta toŋtunaa tə. Í ká kulɔ ate awulaa səsaa tə, na í naasi-we.

22 Paa kpeyeli-weye təntəmlə ke púyó nakulɔ taa. Paa təkí pa tə kə saləka nɔyɔlu taa. Kuyeyɔ
pəyale sikiyi, de na pá naasi-we.

23 Pii liyiti isətu.

Feele ka pu ilim.

Mpi tə, Pə təna pə tu Tacaa ká təyɔ kawulaya ke Siyɔŋ
puyɔ tə na Yosalem.

Í teeli ká naaki í yəlaa nyoyɔ nyəma isentaa.

25

Tacaa kele tampana təŋlaa təcəsəle

1 Hai Tacaa, nyayale ma isə.

Ma sa-ŋ na má puyɔli nyá hətə.

Pə taya pɔlu, nyá larəna mpi mpi pə we teu ke səsəm tə.

Mpi n suwa hatoo ləŋ tə,

pə cəya teu kə na pə nyəəwa.

2 Pə taya pɔlu, n pəsa icate ke pəe kaŋmaaya.

Tu kə kolɔŋa icate kə.

Kpai nyəma icate səsəle ta ke icate tətə.

Nəyɔlu kaa tasa-teye ŋmau.

3 Pə tə kə yəlaa toŋtunaa ká tu-ŋ teeli.

Nmakəllaa piitim icate ká nyana-ŋ.

4 Nyayale icam təcəsəle.

Nyayale konyəntu kpɔlɔyɔ

tətule ke laŋwakəlle waatu.

Nyá kəna təcəsəle naani nyənte

ke teu səsəw waatu.

Nyayale ta isotom ke haŋaya waatu.

Nmakəllaa páána səsəna we

kə isu teu səsəw nukuyɔ kolɔŋa tə.

5 Yaa isu haŋaya ke wɔlaya tetu taa.

Ama nyá sumsiyi kpai nyəma kəkote,

isu haŋaya teŋyɔ saa wei isəŋmɔntu təkí tə.

Mpúyó n su tənaya ke ŋmakəllaa yontu.

Piitimnaa təna acima

6 Pə təna pə tu Tacaa n ká la piitimnaa tənaya acima

ke puyɔ kəne ku taa.

N ká saa təyənaya kupampaŋka,

na nantɔ kopantɔ, na sɔlɔm kɔpam

mpi pə we təcələcəlɔ tə.

7 Puyɔ ŋku ku tə tənaya

n ká cəlɔ laŋwakəlle saalaya

ŋka ka kənta yəlaa təna tə.

Nke ka takəna piitimnaa təna.

8 Tacaa n ká kpiisi səm ke tam tə.

Isə n ká huɔi yəlaa təna isəlɔm.

N ká kɛɛli tɛtu tɛna taa kɛ
fɛɛlɛ nte nyá yɔlaa ka tɔyaa tɔ.
Taaɔa má ma yɔyɔtɛna.

Iseyele nyáma laɲhulɔmlɛ, Mowapu nyáma wakɔɔyɔ

⁹ Kɔyako ŋkɔyɔ yɔlaa ká yɔyɔti si:
Nyayale ta Isɔ wei tɔ lapa naani tɔ.
Nyá waasɛna-tu.
Taaɔa kɛ tɔ tɔwa naani.
Ta laɲa í hɔlɔmɪ na tɔ yɔɔli.
N yapa-tuyɔ.

¹⁰ Taaɔa n ká tɛni niɲ kɛ puyɔ ŋku kɔ tɔɔ isɔ kokentim.
Ama í ká feli Mowapu kɛ nɔɔhɛɛ kɛ tɛna ni.
Isɔ pa fɛlɔyɔ nyutu kɛ hute pɔ́bɔ́yú taa tɔ.

¹¹ Tɛnaɲa Mowapu ká hólí niɲ na isɔ isɔ lɔm yalɔ.
Paa na mpɔ, Taaɔa ká tisi kalampaaɲi nyáma mpreye tɔfe.
Paa paa kaasi pa tɔyɪ isɛna.

¹² Mowapu ye pɔ kaasa nyá koloosi sɔsɔɔɲsi na toɲ nyɛnsi.
Isɔ ká pɛsi-sɔyɪ kɛntɔlasi.
I ká pɛti-sɔyɪ aɛ mɔsuyɔ taa.

26

Koluɲa icate tɔm

¹ Kɔyako ŋkɔyɔ paa yoo yontu kɛ Yuta tɛtu taa si:
Tɔ wɛna koluɲa icate.

Nyuyɔ yapu kɛ Isɔ lapa isɔ koluɲa na ka pile.

² I tɔli nɔnɔɔsi, í yele na piitimnaa mpa
pa tɔɲɔyɪ tampɔna tɔ pá sɔɔ.
Piitimnaa mpa pa lapa naani tɔ pá sɔɔ.

³ Wei í sɛɲa tɛca kɛ í tayanuyɔ taa tɔ.
N haaki-í hɛɛsuyɔ maɲamaɲa kɛ.
Mpi tɔ, nyaya í tɔ naani.

⁴ I tɔ Taaɔa kɛ naani kɛ tam tɔɔ.
Im í kentiɲina isɔ kɔkɔpamuyɔ kɛ paa waatu wei.
⁵ I tisa mpa paa wɛ kumlee tɔ kɛ hatoo isɔtaa tɔ.
I pɛsa kɛntɔlasi kɛ icate nte pa taa kɛtɔyɔtɛna tɔ.
I tisa-tɛyɛ hatoo aɛyɛ na tɔ tɔyɔ tɛtu.

⁶ Wahala nyáma fɛla-tɛyɛ nɔɔhɛɛ.
Kɔnyɔntɔnaa paa-tɛyɛ nɔɔhɛɛ.

Kantakaya kuyɛɲ taa sɔlɔmuyɔ

⁷ Siyisilu mpaav kɛ tampɔna mpaav kɛ.
N kɛ tampɔna kɛ.

Nyá hɛɛkɛna mpaav ŋku siyisilu tɔɲɔyɪ tɔ.

⁸ Taaɔa, nyaya tɔ tekiyi mpaav ŋku
n hɔla-tu si tɔ tɔɲ tɔ kɔ taa.

Tɔ yaa-ɲ, tɔ sɔlɔmuyɪ-ɲ.

Mpi tɔ nyulɔyɪ tɔyɔɛ.

⁹ Ma nyulɔyɪ-ɲ ahoɔ kɛ,
na má pɛɛkɔyɪ-ɲ hatoo ma lotu taa.

Waatu wei n huɔkɛna tɛtu tɔɔ tɔ.
Antulinya yɔlaa kɛlɔmuyɪ siyisuyɔ tɔɲuyɔ.

¹⁰ Ye pá hulɔyɪ isayav kɛ suulu,
u cɛkɔyɔtɛna tampɔna tɔɲuyɔ tɔm.

I haaki í tɔyɪ isayav taa kɛ
siyisuyɔ tɛtu taa kɛ.

I naaki Taaɔa sɔsɔɔntɔ tɔm.

¹¹ Taaɔa n tɛyɛtiyi niɲ kɛ, íɛ mpre paa naa mpɔ.

Ama paa ná isɛna n paasɔyɔtɛna nyá yɔlaa tɔm tɔ.
Ilɛna fɛɛlɛ pu-wɛ.

Kɔkɔ ŋka n ka tayana nyá kolontunaa tɔ tɔ ká nyaya-wɛ.

¹² Taaɔa nyá haakɛna-tuyɔ hɛɛsuyɔ.

Mpi tɔ, nyá lakɛna tá kulapɛm tɛna na pɔ laki.

13 Tacaa tá Isò,
sàsaa lelaa ka təɣə tá təw kə kawulaya isu nyá.
Ama nyá tike nyá pɛɛɛe təw kə tə yaaki nyá hətə.

14 Mpa pa səpa tə pa kaa fə.

Səttaa kaa kəli.

Mpi tə, n tɔ nin na n kɔ-wɛ.

N kpiisa-wɛ nɔɣɔɔ kaa tɔɔsi pa tɔw.

15 Tacaa n lapa na piitim huki.

Tacaa n waləsa piitim.

N hula nyá teeli.

N waləsa tɛtɔ tənasi kɛ toosi təna taa.

16 Tacaa tə pɛɛka-ŋ ta laŋwakəlle waatu.

N hɔma ta ŋkraŋɔɔ, lɛna tɛ wiina-ŋ si n waasi-tɔ.

17 Tacaa tə lapa nyá isɛntaa kə,

isu lulɔɔɔ takɔɔɔ ahonto tɔ.

I caaki lulɔɔɔ na i wiikina wɔsasi.

18 Mpu tɔtɔɔ na tá,

pu wɛɛ si tɛ lɔli pɔlɔɔɔ.

Lulɔɔɔ wɔsasi kpa-tɔ.

Ama heelim kɛ tɛ lɔlaa.

Tə ta pəsɔ na tɛ kɔna nyɔɔɔ yapu kɛ atɛ.

Pəyele tə ta lɔli yəlaa kɔfama kɛ antulinya taa.

Səttaa feesuyi na isayatu kɔfɛlɔɔ

19 Ma yəlaa mɛ mə səttaa ka fə.

Mə səttaa mpa paa kə ma nyəma tə paa wɛɛna weesuyi.

Mpa mɛ i hənta mɔsɔɔɔ taa tɔ i kɔli.

I yaɣa laŋhɔlɔmɛ kakiisasi.

Mpi tə, mə cɔlɔɔ kɛ tanan nyəŋkɔ.

Tɛtɔ ká məŋna mpa pa səpa tɔ.

20 Ma yəlaa i sɔw mə kutulɔɔ taa,

i təkɔ mə tɔw.

I ŋmɛli tənaya laasaya tɔw.

Haləna Tacaa pááná hɛɛ.

21 Pə taɣa pɔlɔ, Tacaa luki i tɔcayalɛ si,

i fɛlɔɔɔ atɛ yəlaa kɛ pa isayatu.

Kɔyaku ŋkɔ tɛtɔ ká kɛɛli yəlaa

mpa tu kɔwa tə pa tɔw.

Tɛtɔ kaa tasa takɔɔɔ kɛ mpa tɛ kɔwa tɔ.

27

Tɛŋkuna taa tɔm səsɔ kpiisuyi

1 Kɔyaku ŋkɔɔ Tacaa Isò ká kraɣa i layatɛ kpiisəŋ nyəntɛ. Tə kə səsɔɔɛ kə na tə wɛna tɔŋ, na i yoonə tɔm səsɔ wɛi i koota kootiyi kootiyi na i fɛi kraɔ tɔ. I ká yoonə Lefiyatan. Tɔm selu Lefiyatan wɛi i koota kootiyi kootiyi tɔ. I ká kɔ tɔɣɔlɔɔɔ ŋkɔ kɔ cakɔ tɛŋku taa tɔ.

Tacaa na i lɛsɛŋ tɔɔ pa tɔm

2 Kɔyaku ŋkɔɔ paa tɔ si:

I yoo yontu kɛ lɛsɛŋ tɔŋ wɛi i wɛna pɛɛ kɔpana tɔ.

3 Tacaa Isò maɣalɛ tɔŋ mɔ i tanɔ.

Ma pələɔɔ-i lɔm kɛ paa waatu wɛi.

Ahoo na ilim kɛ ma tanɔɔɔ-i.

Pə taa kɔɔ na nɔɣɔɔ sɔw.

4 Ma pááná hɛɛwa.

Ama ye ma maɣana pə taa kə sɔwa na kɔlɔŋ,
maa yoonə-yɛɛ na má nyayasi a tənaya kəkə.

5 Ama ye pa nyəna-m kɔlɔɔɔ tətɔɛ,
na pá yele na má na-wɛ tɛ ciiki na tɛ wɛɛ lɛlɛŋ pə paasi.

Isò ka wii lɛyɛli nyəma na pa ɔcɛtɛ kɔlɔlɔɛ

6 Kɔyɛɛŋ wɛi i kɔŋ tɔ i taa,

lɛyɛli nyəma ká ka lila.

Yakəpu nyəma me í ká neyeti
na í tu hetu.

Í ká suuli antulinya tənaya mə kəbləlm.

⁷ Tacaa n mara lseyeli nyəma isu

n maru mpa pa makaya mpe tə?

N ku-we isu n kəkaya mpa pa ku mpe tə?

⁸ Aai yoo, ama n keesa teu kə na n taγan pa huonau,

na n yeke na kolontunaa kuu-we.

Nyá heelim teena-we isu ilim təlule heelim kuyaku.

⁹ Saləka inu í ká huəna Yakəpu nyəma isayatu.

Mpi pa suulu həlvəy ká ləli təγəle.

Tacaa ká γəki təlaələnaa pəe, na a pəsi mvsəy.

Isu pá γəkvəy tetu kəhəlvəmtə pəe tə.

Təyγ Asela tesikası na pəe kəsikee kaa tasa səhvəy.

¹⁰ Kəlvəna icate wə kpeɛ.

Pa ləwa lonte nteγe.

Pa yela-te isu wəlaya tetu.

Nawee ká təkı nyutu ke təna na á heəsəyi.

A ka kuyuli tiikası piliγası.

¹¹ Waatu wei piliγası wəlvəyi uləna pa pəli-sı,

na alaa náa kpaγa na pá tu kəkə.

Mpi tə, pa ke yəlaa mpa pa feina laγatu təγə.

Wei í lapə-we tə í kaa həli-wəγe suulu.

Kolontunaa ka kuuwa mpa tə pa məlvəy səssəəm

¹² Kuyaku ηkvəy Tacaa ka nyamsı tıγ,

ke pə kpaγav ləlatı pəγə,

na pə polo lciipiti ləvə tə.

Í ká nyamsı tıγ uləna

pá təvəsi lseyeli nyəma-məγe

kəlvəlm kəlvəlm.

¹³ Kuyaku ηkvəy paa həli akantəle səssəle.

Yəlaa mpa paa lepə Asilii tetu taa tə paa kəv.

Na mpa paa yawa lciipiti tetu taa tə paa kəv.

Paa həntı Tacaa ke ate ke puləγa

naηη nyəηka təv kə Yosələm.

28

Tev heelim mpi pə wakəlvəyi Samalii tə

¹ Samalii icate təm wə wəyγo kə.

Tə wə kə isu ntenuγu,

ηku ku wə tətəkəle mvsəy nyənte isətəa tə.

Nkvəy ləlavəyim səlvyəvəlaa həηna pa ti.

Tə kacəka wontu wəe kə isu hətvəy kəlvəntuluyə ke

tətəkəle mvsəy nyənte isətəa.

Mpa səlvm kəwa tə pa icate nte tə təm wə wəyγo kə.

² Tacaa kəsəna nteγele yəlv təγ tu apalətv isu təmpɛɛ

tev səssəv.

Isu kacuculəγa ηka ka wakəlvəyi tə.

Isu tev ηku ku suuliyi ləvə ke lvm tə.

Í ká lana í təγ na í pəti icate ke ate.

³ Paa fəli nəvəe ke ləlavəyim

səlvyəvəlaa ntenuγu isəcav nyəηku.

⁴ Na hətvəy kəlvəntuluyə ηku í lapəna kacəka na ku wə

tətəkəle mvsəy nyənte isətəa tə.

Samalii ka wəe ke isu yəlv

naakvəy Fiki təγv pile kalaaləγa,

na í kooli na í li kpaκpaa təso tə.

⁵ Kuyaku ηku tə, Pə təna pə tu Tacaa ká wəena isu í yəlaa kakaasəγa ntenuγu kacəka nyəηku.

⁶ Inu í ká təna siγisuyə ləməγasəle ke mpa pa cəγa həvle tə. Í ká tu toma ke mpa pa təγəvəyi kolontu na pá tana-ı icate nəvəγə tə.

Səlvyəvəlaa mpa pa wəηiyi Isə kvəγəvətvə tələsəlaa tə

7 Pə kpeɲna kətəlaa na Iso kuyɔɔtɔtu teləsəlaa tətə,
solom lapa na pá cɛɲlɔyi.

Solom ton nyəm tolisiyi-we.

Pa cɛɲlɔyənə solom ton nyəm.

Solom lipa-we, solom ton nyəm tolisa-we.

Pa teləsəyi Iso kuyɔɔtɔtu na pá cɛɲlɔyi.

Pa yɔɔtəyi tɔm na pá sukɪ na pá lɛɲliyi.

⁸ Tɔtu waasəna pa taapələnə tənə tɔ.

Kusɔɔtɔ ke paa timpi, tɔpantɛ fɛi.

⁹ Na pá yɔɔtəyi si:

Aweye Isayii sɛɛsəyi nyəmtɔ?

Aweye inɪ ɪ hulɔyi tɔm si ɪ nyɪ?

Piya mpa pa cɛpa hɛla ke nɔnɔ tɔ

yaa pəkɔlasi?

¹⁰ Mpi tɔ, kusəsutu ntəɣələ kusəsutu*fa*.

Kɔtɔtɔtu ntəɣələ kɔtɔtɔtu.

Saɲa si tənɛ, cele si tənɛ. ^a

¹¹ Tɔv, yəlaa mpa pa kuyɔɔtɔtu ɪ nuɪki tɔ,

na mpa pa yɔɔtəyi nsəma kraɪ nyənə tɔ,

pa tɔm ke Tacaá ká yɔɔtənə yəlaa panɛ.

¹² ɪ ka tɔmɔya si:

Təhɛsələ nɔ,

í yeɛle mpa pa kawa tɔ na pá hɛɛsi.

Lontɛ nte tɔ wɛ tɔpamɪ tɔɣɔlɔ.

Ama pa kisa nuu.

¹³ Na pá tɔ si:

Kusəsutu ntəɣələ kusəsutu.

Kɔtɔtɔtu ntəɣələ kɔtɔtɔtu.

Saɲa si tənɛ na cele si tənɛ.

Pə wɛ nɪpɔyɔ si ye pa ton ɪɛ,

pə co-wɛ na pá hoti alele na pə pɛli-wɛ,

na katəka kra-wɛ na pə tɛɛna-wɛ.

Kite tɛɛ pələ

¹⁴ Pə tɔ tɔ, wonɲaa mɛ,

í nu Tacaá kuyɔɔtɔtu.

Yəlaa nyɔyɔ nyəma mpa mɛ í təkɪ kawulaya ke Yosalem taa tɔ.

¹⁵ ɪ nu, nti mə mayamaya í yɔɔtəyi tɔɣələ si:

Tá na sɛm tə pɛɛla nɔɣɔ.

Tá na atɛtələ tɔ yɔɔtəaa na tɔ su.

Paa wahala səsɔ kəmna ɪ kaa tala-tɔ.

Mpi tɔ, kaloolaya ntɛ tá təcəsələ.

Pəpətu ke tá təɲmelle.

¹⁶ Pə tɔ kɛ Tacaá Iso yɔɔtəyi si:

ɪ naaki, ma sukɪ kite tɛɛ pələ ke Siyən taa.

Nkulunɲa taa pələ*fa* nte pa taɲanaa tɔɣɔ.

Tə kɛ liyitee pələ nte tɔ caya teu tɔ.

Ye wei í tisa tɔ tɔ kɛ yun

ɪ wɛɛkəna toma ke ɪsu nte. ^a si ku la ton.

¹⁷ Tampana təɲyɔ ke ma lakəna na pə siyisi tɛca.

Maa lana siyisuyɔ na pə wɛɛ teitei.

Ama tɔmpɛɛ tɛv ká kuu mə kaloolaya təcəsələ.

Lɔm ká su na pə tɔɣɔ mə pəpətu təɲmelle.

¹⁸ Mə na sɛm mə nɔyɔ pɛɛlɔyɔ ká wakəlɪ.

Mə na atɛtələ mə kuyɔɔtɔtu

na mə kusəsutu kaa taɲɪ.

Kuyaku ŋku wahala səsɔ ká kɔ tɔ,

ɪ ká paa-mɛyɛ nɔhɛɛ.

¹⁹ Paa waatu wei kɛ wahala inɪ ɪ ka kɔ ɪ kraaki-mɛyɛ. Mpi tɔ, tananɲ na ilim taa na taanaya ke wahala ká kɔɲ. Wahala kəkɔtɛ tike ká tɔ-mɛyɛ sɔyɔntɔ səsɔntɔ.

^a **28:10** Iseɣɛɪ nyəma mayasaya Isayii yɔɔtəya ke na pa wonɲɪ-ɪ.
kutuluɣu ŋkulunɲasi taa kɛ

^a **28:16** *Nkulunɲa taa pələ:* Pɛɛ pa te pa tɔyɪ pɛɛ naalɔyɪ

20 Wahala ká wεε kέ isu yulu
kühántuyu wεεkuyó tǽtopi pu takí-í,
yaa í kutakuyó wεεkuyó tǽpεε pu takǽyi tǽ.

21 Tacaá ká sǽη í naasi taa kέ isu
í ka laró Pelasim puyó taa tǽ.
I nantu ká sele
kέ isu Kapawǽη tetekele taa.
I ká la tǽmle nte pa ta nyí tǽ.
I ká yoosi í kulapǽle nte tǽ kέ sǽsǽole tǽ.

22 Pǽnentaa í taa suv lelaa wonǽ taa. Pǽ taa kǽo na mǽ kuhǽkum tayaní nyǽsuyó. Mpi tǽ, pa tǽma suv sí paa wakǽli tetó tǽna. Pǽ tǽna pǽ tó Tacaá Iso kíη ke ma nuna-tí.

Iso lámayasεε na hátó nyǽna

23 I ke ηkpaηη,

I nu ma nǽyó.

I caya tǽtiyitiyi,

I nu ma tǽm.

24 Hátó wei í lukiyina í taale ke kutamsa sí í tuuki?

I kaa kpaǽa í waatónaa
na í paasǽna kpeesi hεεv na awasa.

25 I tǽη halǽm tǽǽanuyó tǽ tuusi pee ke í ηmusǽyi.

Ilena í tuu tǽǽnǽǽa pee ke ipǽǽη tǽo.

I tuuki tǽǽnǽǽa pee ke lona kǽpana na toosi tǽo.

26 Hátó Iso seǽesǽna-í

kusǽsuto nti sí í tǽη.

Iso hulǽna-í tí.

27 Paa makí tuusi nsi pa yaa sí

Nikeeli tǽ sí pee na naaη.

Pǽcǽ pǽ fei sí keeke pǽpǽte

í tǽ tuusi nsi pa yaa sí

Kumǽη tǽ sí pee tǽo.

Ama krátóyú ke pa makǽna-yε.

Kratiya ke pa makǽna tuusi pee.

28 Pa nanǽyi tǽǽnǽǽa pee nyǽηka

na pá la kutǽyó yaa,

ile pǽ tǽǽ tam tǽo kέ pa nanǽyi.

Pa tusiyí keeke pǽpǽlee kέ na pǽ kraǽanǽη.

Ile kraǽanǽη u yǽkǽyi tǽǽnǽǽa pee na í acǽwa.

29 Pǽ tǽna pǽ tó Tacaá kíη ke yaasi ine í lunaa tǽtǽ.

Iso layatǽ tasuyó ke kǽpantǽ kέ, na tǽ tǽǽwa.

29

Yosalem caakaya lepu na Iso waasi-í

1 Hai, Alǽyεeli, Alǽyεeli.

Icǽte nyá nyá tǽm wε waiyo kέ.

Nyá taa kέ Tafiiti sikaa.

N tǽka teu ke paa pǽnǽǽa ηka ka acima.

2 Maa pasa Alǽyεeli icǽte.

Wula na mǽla ká wεε nyá taa.

Icǽte ka pǽsi isu Alǽyεeli:*fa* icǽte. ^a wǽkí kǽtaya nyǽm tǽ. Pǽcǽ pǽ kέ Yosalem hǽte lǽnte.

3 Maa siki na má cǽǽna-η na má ta.

Maa yelee na yoolaa kpeka tǽ-η hεkv.

Maa lo hǽpεε taka na má cǽǽna-η.

4 Pu tisi-η kέ tǽfe,

na nyá nǽyó nukǽna tetó tεε.

Tetó tεε kέ nyá kuyǽǽtǽtǽ ká lukǽna tǽkεmm.

Nyá nǽyó ka lukǽna tetó tεε kέ isu asǽnaadi.

Ilena nyá kuyǽǽtǽtǽ

naa lukǽna musuyó taa kέ iwelǽtao.

5 Nyá kolontunaa paǽao ká wεε kέ isu musuyó.

^a 29:2 **Alǽyεeli:** Alǽyεeli hoWεε wεε sí Iso kǽtaya tǽlate tǽo timpi pa

Pa kɔpiŋ ŋkɔ kɔ nɔʒəsəna ké
 isu lætɔ nti heelim kɔrakəyi tɔ.
 ɪle tɔm kɔlɔm tɔɔ ké pɪ la mɔvɔ,
 pə ka a leeli.

⁶ Pə tənə pə tɔ Tacaa ká kɔɔ nyá waasɔvɔ
 na tɔv hola, na tɔtɔ seluɣu,
 na pə kəkɔte sɔsɔɔle, na kacuculaya,
 na heelim sɔsɔɔm, na kəkɔ kɔmɔmɔka.

⁷ Isu yɔlv toosɣu na pə saali yem tɔ,
 yaa ɪ naakvɔvɔ pɔlvɔvɔ tom taa na pə saali tɔ.

Mrɔ́yó pɪ la piitimnaa tuutuuma tənə
 mɔpɔ pə yookayana Aləyɛɛli ɪcate tɔ.

Pa yookayana-tɛyɛ na pá yəkəyi tə koloosi
 toŋ nyənsi na pá sikiyi na pá cəkəkəna-tɛyɛ,

⁸ teitei isu nyəyɔsi piukvɔvɔ yɔlv
 na í toosi sɪ ɪ tɔŋa tɔyɔv tɔ.

ɪ feŋ ɪlena í mayana ɪ lotu taa koośaa.

Yaa isu ɪvkɔtɔ pɪwa yɔlv

na í toosi sɪ ɪ tɔŋa nyəɔv.

ɪ feŋ ɪlena í mayana ɪ luɣu tɛɛ

wɔlaa na ɪ toma tɛma.

Mrɔ́yó pɪ la piitimnaa tənə tuutuuma wei ɪ ká

kɔɔ Siyɔŋ ɪcate ke yoonav tɔ.

Yɔlvmtɔ na sɔlvkɔle

⁹ Mrɔ́yó Tacaa tasaa sɪ:

Pə la-meɣe piti na sɔyɔntɔ pɪ-me.

ɪ wiisi mə ɪse na í pəsi yɔlvmaa.

ɪ cɛŋlɔyi, ɪle pə taya sɔlvɔm kɔyɔna-me.

ɪ taŋtəyi ɪle pə taya sɔlvɔm toŋ nyəŋm lakəna-me.

¹⁰ Pə taya pɔlv, Tacaa tɔ-meɣe tom ləmayasəle ké.

ɪ yɔlvsa mə ɪse.

ɪsɔ kɔyɔyɔtɔtɔ teləsəlaa ke pə wɛna cənɛ.

ɪ taka mə ɪsɛntɔɔ.

Nalaa tɔm ke pə wɛna cənɛ.

¹¹ Tɔm kukulutu tənə pəsə-meɣe isu pə ŋmaakvɔvɔ takəlaya na pá kpili na pá taalɪ tɔ. Pa cɛləyi
 nyəntɔ sɪ: Kala. ɪlena í cɔ sɪ: Maa pəsəyi, pə taala ka tɔɔ.

¹² Yaa pá cɛla wei ɪ ta nyi tɔ sɪ: Kala, na í cɔ sɪ: Ma ta nyi kalvɔvɔ.

Kɔtutum ta tɛ

¹³ Mrɔ́yó Tacaa yəyɔtaa sɪ:

Waatu wei yəlaa pəne pə yəyɔtəyənə-m tɔ

pə nɔɔsi na pə ntompɛe ke pə saŋna-m.

Ama pə lotu wɛ-m na pɔolɔŋ.

Nyamnav mɔpi pə nyaŋna-m tɔ,

pə ké yəlaa kɔsɛyɛsəto ké.

¹⁴ Pə tɔɔ ké maa la-wɛ tətəyɔ piti təma,

na kəkɔlv nyəŋnaa na pə la-wɛyɛ ha.

Ləmayasɛɛ nyəŋma ləmayasɛɛ ka wakəli.

Layətɔnaa layatɔ ká saali.

Kɔŋmaŋmam ɪ tɔvki pə ŋmalɔ

¹⁵ Yəlaa mɔpɔ pə ŋmɛləyi Tacaa,

na pá ŋmɛsəyi pə kɔlɔpəle tɔ,

pə tɔm wɛ waiyɔ ké.

Səkɔpɔvɔvɔ tɛɛ ké pə lakɪ pə təma na pá tɔŋ sɪ:

Awe naaki-tɔ?

Nəyɔlv ta nyi tá tɔɔ.

¹⁶ Ama mə liyituyɔ tɔɔwa yoo.

Cɔyɔ na kɔ ŋmalɔ paa keɛsəyi pɔlv.

Kɔŋmaŋmam ka yəyɔtɔ ŋmalɔ sɪ:

Pə taya nyá ŋmana-m?

Hɛɛv ka yəyɔtɔ ŋmalɔ sɪ:

N ta nyi p̄ulo?

Layasuyv s̄os̄om

¹⁷ I ta nyi taa?

Pə kaasa p̄əco maɣamaɣa ké.

Lipah h̄otuyv ká p̄əsi tuj taale.

Tuj taale ká p̄əsi h̄otuyv.

¹⁸ Kuyaku ŋkuyv ntamaa maɣamaɣa

ká nu takəlaya taa t̄om.

Yolomaa ise ká kuli

na pá lu s̄əkr̄etuyv s̄os̄ov taa.

¹⁹ Taca a p̄eɛɛe t̄o t̄əpasəlaa

lah̄a ká hul̄əm̄əȳəna na p̄ə s̄os̄əyi.

l̄ena konȳənt̄onaa náá

ȳələȳəna l̄seȳeli nȳəma l̄so nah̄i t̄u.

²⁰ Nmakəllaa kaa tasa w̄eɛv,

won̄l̄aa ká t̄e.

l̄ena pá k̄piisi m̄pa pa tah̄aa s̄i pa laku isayatu t̄o.

²¹ M̄pa pa kuyi l̄elaa t̄om ke huɛle taa t̄o.

Pa nȳəki huɛlaa ke kat̄əsi ke t̄əhuɛle.

Pa t̄əȳənȳəyi siyisilaa na

kawaan̄aya t̄om n̄ti t̄ə f̄eina kite t̄o.

P̄ele t̄ə t̄ə p̄aa saah̄i yem.

²² P̄ə t̄ə k̄é Taca a wei i yapa Apələham t̄o i ȳəȳət̄əyi

Yak̄ərv̄u na i luluyv nȳəma s̄i:

Yak̄ərv̄u kaa tasa f̄eɛle t̄əȳəv.

P̄əyele i kaa ka nȳəȳv.

²³ Waatu wei p̄aa ná p̄ə t̄əna m̄pi ma lapa pa heko t̄o.

Paa nyi s̄i ma k̄é l̄so na pá s̄eɛ-m.

Paa nȳəni ma h̄əte k̄é s̄os̄əle.

Paa nyana-m s̄i ma k̄é Yak̄ərv̄u l̄so nah̄i t̄u.

Mayale l̄seȳeli l̄so.

²⁴ M̄pa feesuyv tolisaa t̄o p̄aa p̄eeki l̄məȳas̄eɛ.

M̄pa pa lah̄a ta h̄eɛ t̄o pu s̄eȳesi-w̄e.

30

L̄məȳas̄eɛ n̄na Taca a lah̄le ta h̄eɛna t̄o

¹ M̄p̄ȳó Taca a ȳəȳət̄aa s̄i:

M̄pa m̄e í k̄é w̄aiyo nȳəma t̄əȳəle

ȳəlaa m̄pa pa kul̄əyi l̄elaa

t̄ə t̄o.

I t̄uyi m̄ə kul̄ap̄əle p̄əle na p̄ə tá luna ma kin̄.

I p̄eɛləyi n̄əsi na p̄ə ta k̄é ma luyv nȳənt̄v,

na p̄ə s̄os̄əyi isayatu ke isayatu t̄ə.

² I t̄v m̄paav s̄i í p̄uki Icipiti,

I ta p̄əsi-m nat̄əli.

I p̄uki s̄i í t̄v Icipiti wulav ke k̄p̄ul̄uyv.

I p̄olaa s̄i í p̄eek̄əyi t̄əc̄əos̄əle ke Icipiti.

³ Ama Icipiti wulav k̄p̄ul̄uyv t̄uyv

ká t̄v-m̄eȳe f̄eɛle.

I t̄ə t̄ə c̄əos̄uyv ká liyiti-m̄eȳe s̄os̄om.

⁴ M̄ə akewenaa s̄os̄aa t̄ema tate ke Sowah̄ icate.

M̄ə s̄əpaap̄ənaa tala Han̄esi icate.

⁵ M̄ə t̄əna í ká t̄əȳə f̄eɛle k̄é na t̄əna nȳəma m̄pe.

P̄ele pa kaa waasi-m̄e, yaa pá s̄əna-m̄e.

Ama f̄eɛle ke í ka t̄əȳə na p̄ə kv̄ m̄ə nȳəȳv.

Icipiti waasuyv nyullaa

⁶ Taca a kal̄əȳəna Nek̄efi wontunaa m̄pa pa w̄e

lah̄wakəlle na n̄əȳəseɛ t̄ə t̄ə taa t̄o.

T̄ənaɣa t̄əȳəlaya al̄onȳəŋka na ap̄al̄onȳəŋka lunaa.

Paas̄əle na t̄om wei i kul̄əyi h̄ont̄v t̄o pa t̄ə t̄ə nt̄é.

Kpanasi ke pa səyələna pa wɛnaw.
 Na yooyooɔnaa ke pa kpancooŋ,
 na pá tɛŋəyənə tetu nti tɛ taa
 na pá pukina si pa haaki piitimnaa mpa pa kaa waasi-we tɔ.
 7 Icipiti waasɔyɔ kɛ kɛtɛ kɛ.
 Pə tɔ kɛ ma yaaki-i si tɔ tiilu kaawaasaya.

Mpi pu kɔɔ tɔ pə tɔm kraalɔyɔ

8 Mprɔyɔ Tacaɔ tɔma Isayii si:
 Pənɛntɛ ŋmaɔ tɔmnaa mɛɛyɛ kraata tɔɔ,
 kɛ Yosalem nyɔma isentaɔ.
 Nmaɔ-təyɔ takələyɔ taa na tɛ wɛɛ tam tɔɔ.
 Haləna kuyaku kantəkaya nyəŋku.
 9 Mpi tɔ, Yosalem nyɔma kɛ tɔɔ kullaa kɛ,
 pa kɛ tɔsələɔ.
 Paa caaki Tacaɔ kiŋ ke nuw.
 10 Ulena pá tɔŋ Iɔ kuyɔyɔtɔtɔ tɛləsələɔ si:
 I taa tɛləsi Iɔ kuyɔyɔtɔtɔ.
 Na pá tɔŋ mpa pa naaki Iɔ Tɔm tɔ si:
 I yele tampana ke naw na í heeliyi-tɔ.
 I looliyi na í heeliyi-tɔ,
 í naaki tɔm kɔtɔsɔtɔ.
 11 I yele mpaɔw kɔpəŋku, í hatələna mpaɔyɔ.
 I ləsi Iseyeli nyɔma Iɔ naŋŋ tɔ kɛ tá heku taa.

Wakəlvɔyɔ ŋku kv fei hiuu tɔ

12 Pə tɔɔ kɛ Iseyeli Iɔ naŋŋ tɔ yɔyɔtəyɔ si:
 Timpi í kisiyi tɔm tənɛ na í haaki mə təyɔ
 mɔsɔŋ na isayato taa na í tisi mə yuŋ tɔ.
 13 Pə tɔɔ kɛ isayato tənɛ tu pəsi-me,
 isu pa huluyɔ koluŋa kɔkuluɔyɔ taa kɛ
 lonɛ na ká pɛli na ká hoti tɔm kolum tɔ.
 14 Ka yəkəyi kɛ təmɔlɔ,
 isu həyaya ŋka pa yəkaa tənəŋŋ tɔ.
 Pə kaa sɔɔ tataya si pá heena kəkɔ,
 yaa pá cosina lɔm ke hite taa.

I caya tɔpamm na í tɔ Iɔ kɛ naani

15 Mprɔyɔ Iseyeli Iɔ Naŋŋ tɔ Tacaɔ yɔyɔtɔɔ si:
 Ye í mələ ma kiŋ na í caya tɔpamm.
 Pu ya mə nyɔɔŋ.
 Ye í caya tɔpamm na í tɔ-m naani í ká hiki toma.
 Ama mə tá sɔɔli mpɔ.
 16 I tɔma si: Aa, tu caya kraɔanəŋ na tɛ se.
 Tampana í ká caya kraɔanəŋ na í se yaa.
 I ká kraɔa asewa na í yɔyɔtɔ si:
 Pɔwɛ, tá kraɔanəŋ seeki yoo.
 Ama mə tɔyɔnlaa ká tɛɛ-mɛyɛ sewa.
 17 Kolontu kolum ká nyaasi mə taa yələɔ iyaya (1000) na pá sele.
 Kolontunaa kakpasɔ ká nyaasi-me na í se.
 Pu kaasi mə taa weesiŋ nyɔma kɛ
 isu tesika ke pɔyɔ nyɔyɔ taa.
 Yaa kuyɔsɔm ke pulaya taa.

Nyɔyɔ yaru waatu

18 Pə tɔɔ kɛ Tacaɔ taŋaa si í laki-mɛyɛ pɛɛɛɛ.
 I ká kuli na í nyənɔ mə pətətəɛ.
 Pə taɔa pɔlɔ, Tacaɔ Iɔ kɛ siyisilu kɛ.
 Pa tənə mpa pa tɛɛləyi-tɔ tɔyɔɛ nyulelɛŋ nyɔma.
 19 Siyɔŋ nyɔma mpa mɛ í wɛ Yosalem taa tɔ,
 í kaa tasa wula.
 Mpi tɔ, ye í mpaɔ kəpuka Tacaɔ ká la-mɛyɛ pɛɛɛɛ.
 Ye í tu nu mə nəyɔ í ká waasi-mɛyɛ.
 20 Tacaɔ ká ha-mɛyɛ tɔyɔnaya kɛ

mə nəγəsee taa.

I ká ha-meγe ləm ke wahala waatu.

Mə seγesəlaa kaa tasa ηmeləγu.

I ká nana mə isəpəle ke mpa pa seγesəγi-me tə.

²¹ Ye í təja ntəγəη γaa mpətəη,

pu yəγətəna-me na waalı si:

Mpaau ntə, í təη-ku.

I təη mpətəη.

²² I ká nyəni asilima ke liyitee

nyəγətu nti tə waasa mə tuj kələlaaη tə tə,

na wəla wei í waasa mə ləesəη tə tə.

I ká lə-ti isu acaalətu pələpu,

na í tə si: I lu cəne.

²³ I sə ká yele na təv nu kətutuum

mpri í təwa tətə taa tə pə tə,

Təγənaγa ηka tətə ká ləli tə,

kaa wəe teu na ká haaki alaafəya.

I ləna mə təla cəki nyutu

kəpantə taa ké waatu in.

²⁴ Naaη na kraηasi nsi si haləγi tə,

su təγə nyutu nti tə taa pa sita təm

na pá fala-ti tə.

²⁵ Ləəη ká təli pəśəη kəkələη tə.

Ləm ká kpe pulasi kəkəlası tə

ké asaləv kəyakə wule.

Tətəηle kutuluη ká ti.

Sətəa tuutuuma ka lu pə taa.

²⁶ Waatu wei Tacaa ká həkə í yələa hiη na í waa-we tə,

isətu ká naaki ké isu ilim.

I ləna ilim təη ná səsı təm naatosompəγəlaγa,

isəv kəγeη naatosompəγəlaγa nyaałəm wəe tə.

Tacaa kəη Asilii nyəma ηkraηəγv həm

²⁷ Hatəo pooluη ke Tacaa nyá maγamaγa n ká luna.

Nyá páána ké səsəna ké.

A wəe ké isu isəηməntəγv yuη nyəηku.

Ye n yəγətəγi nyá ntompēe tə wē páána səsəna ké.

Nyá nsəmle wē isu kəkə ηka ka nyaki tə.

²⁸ Nyá feesin wē ké isu ləv sukuγv na kó kra kətemin,

na kə ləm kra luyt tē tə.

N caa n ciγiti piitimnaa na kəciγituyv kəwakələγv,

na n tə yələa nəəsı taa ké kraγanəkpaı nsi n ká tolisina-wē tə.

²⁹ Ama Yosaleη nyəma me í ká yoo yontu isu pa təkəγv acima ke ahoə tə. I ká wēe laηhələmlə

taa, isu pa hələγv həsı na pá kraaki Tacaa puγv ke lseyelı kəkpaηuγv tə tə.

³⁰ Tacaa n ká yele na nyá nəγə səsaya nu.

N ka həlı isəna n kraasa niη si

n makəna təη na nyá páána

səsəna nna a wē isu kəkə səsaya,

na təv heelim, na kə təmpēe tə.

³¹ Asilii nyəma ká nu Tacaa nəγə, iləna pá seliyi.

N ká ma-wē na nyá krapətəγv səsəv.

³² Tacaa paə waatu wei ke n mpa-wē pu seγesı-wēγe. I ləna pá nu akilimanaa na cəməη təη

ke kraakraa. Tacaa n ká yoona-wēγe na n yele niη.

³³ Hatəo ləη ke pa tayana tənəasələ.

Pa tayana-tēγe wuləv tə.

Tə limaa ké na tə walaa.

Tənəasələ nteγele kəkə na taası tuutuuma.

Tacaa feesin ká nyaya-ı ké isu kəkə lule.

31

Mpa pa pəkəγi waasvəv ke Icipiti tə

¹ Mpəγó Tacaa taśaa si:

Mpa pa tiiki Icipiti si pá səna-we tɔ,
 pa tɔm we waiyo ké.
 Kpaɣanəŋ ke pa tɛɛləyi,
 pa laki yoou keɛkenaa ke naani ke pɛle pa paɣale tɔɔ.
 Pa tɛɛləyi kpaɣanəŋ ɔaɣalaa ke pa tɔŋ tɔɔ.
 Paa saŋ tekuyi ke Iseyeli Iɔ naŋŋ tɔ má.
 Pəyele paa pɛekəyi Tacaá má.
² Pəyele má tɔtɔ ma ké ləmaɣasɛ tɔ,
 ma kəŋna mpusi.
 Má yəɣɔta nti maa laɣasəyi.
 Ma kuləyi isayalataa tɛɛsi tɔɔ.
 Ma wakələyi mpa paa təŋəyi siyisuyi tɔ pa sənau.
³ Icipiti nyəma ke yəlaa ké,
 pa ta ke Iɔ.
 Pa kpaɣanəŋ ké nantu ké,
 i feina toma lenna tɔtɔ.
 Ye Tacaá má ma kɔsa niŋ,
 kentilu seliyi ké.
 Wei pa kentaa tɔ,
 ilé i hotiyi ké,
 na pa təna pá si.

Tacaá tike waasəŋna Yosalem

⁴ Mpróyú Tacaá heela Isayii má si:
 Isu tɔɣɔlaya yaa ka
 pəɣaya kraakuyi ka tɔɣɔnaɣa na ká nyusəyi tɔ.
 Paa tiikilaa kɔtaa na pá kuli ka tɔɔ.
 Pa nɔɔsi u nyaasəyi-ke.
 Pəyele pa paɣale u tɔki ka lanle.
 Mpróyú Ate na isɔtaa tɔ ma,
 maa tii Siyən puɣu tɔɔ,
 maa tii Siyən pulaya tɔɔ na má yoo.
⁵ Isu sumasi hetuyi si keŋ
 na sí takəyi si təpapəle tɔ.
 Mpróyú Ate na isɔtaa tɔ má,
 maa kenti Yosalem tɔɔ
 na má waasi-i na má yaŋi-i.

⁶ Iseyeli piya me i kɔɔ na tɛ mɛli, Tacaá wei tɔ kisaa tɔ i tɛɛ.

⁷ Kuyaku ŋko paa wei i ká lɔ i tuŋ kulalaŋ wɔla nyəŋ na liɣitee nyəɣətu nyəŋ wei i lupina i niŋ tɔ.

⁸ Laɣate nte tɔ ta ke yɔlv nyəntɛ tɔ
 n̄tɛ tu tɔɣɔna Asilii nyəma.
 Laɣate nte yɔlv niŋ ta la tɔ n̄tɛ tu wakələna-we.
 Asilii nyəma ká se laɣate.
 Iseyeli nyəma ka tɔ Asilii yoolaa ke tɔlasɔ təma.
⁹ Mpa paa kentayaa-we isu kɔkpaŋəŋ tɔ paa sena
 lanwakəlle.
 Səɣəntɔ ka pu pa nyɔɣu nyəma ke tuuta tɛɛ.
 Tacaá má ma yəɣɔtəna mpɔ.
 Ma wɛna kɔkɔ ke Siyən taa.
 Ma wɛna mamalukile ke Yosalem taa.

32

Wulan wei i ká laki kɔpantɔ tɔ

¹ Wulan nɔɣɔlv ká təŋəyi
 siyisuyi ke i kawulaya tɔɣɔu taa,
 na awulumpiya náa təŋəyi tampana ke pa tetu tɔkuyi taa.
² Paa wei i ka wɛɛ ké isu tɔcɔɔsɔle ke heelim na
 kpɔlvɔ tətɔle ke tɔv heelim sɔsɔm waatɔ.
 Yaa isu lɔm kpeŋuyi tɔɣɔ wɔlaya tetu taa.
 Yaa isu kɔkpaŋuyi sɔsɔɔv isotom ke ilim tetu taa.
³ Ile nalaa kaa tasa yɔlvmpɔv.

Pəyele nulaa ká ke ηkpaηη.

⁴ Yəlaa nyɔɔη fɛinaa, ká wɛɛna nyɔɔη
na pá suu kpɛlɛmɔyɔ.

Uena matəlaa nsəma hɛti,

na pa nsəma ɛɛsi na pá wɛɛna nɔɔleleη.

⁵ Pa kaa tasa kpaηtu ke yaav si kasayampɔ.

Yaav acilayatu tu si sɔsɔ.

⁶ Pə taya pulɔ, kpaηɔyɔ tɔm ke

kpaηtu yɔyɔtəyɔ.

Kpaηtu tɔyɔ i lotu taa ké isayatu lapɔ tɔm.

I laki asilima na i yɔyɔtəyɔ kaloolaya tɔm ke Tacaav tɔ.

I yeki nyɔyɔtu na i nyɔyɔsi.

I pɛη kɔnyɔnyɔɔm ke wei i səki lɔkɔtu tɔ.

⁷ Acilayatu tu kɔyɔyɔtɔtu kɔyɔ ké.

I mayasəyɔ i taa ké tasəkəle tɔm,

na i tɔsəyɔ wahala tu na kaloolaya.

Paa waavtu wei kɔnyɔntɔ wɛna i tampana tɔ.

⁸ Ama kasayampɔ ná laki mpi pə tewa təyɔ,

na i sɛɛsəyɔ isəle ke pə taa.

Yosalem alaa kpaalɔyɔ

⁹ Alaa mpa me i kəla pamm tɔ,

i kɔli na i nu ma nɔyɔ.

Pɛɛlaa mpa me mu nəyəsəyɔ pulɔ tɔ,

i ke ηkpaηɔyɔ na i nu ma tɔm.

¹⁰ Pə kaasa pənaya na kɔyɛη ke pəcɔ.

Alaa mpa me mə paa fɛi tɔ, i ka sele.

Mpi tɔ, lɛsɛη kooluyɔ kaa la, pəyele kɔmtɔ kaa wɛɛ.

¹¹ Mpa me mə kəla pamm tɔ, sɔyɔntɔ i kpa-me.

Mpa me mu nəyəsəyɔ pulɔ tɔ i sele.

I wɔyɔsi mə wontu na pá yelev-mɛyɛ kpɛtɛ.

I suu ləyaya wontu.

¹² I kpa mə laηa na i wii mə tawa,

nna a ka wɛ teu tɔ a tɔ.

I wii mə lɛsɛηnaa mpa pa lɔlaya tɔ pa tɔ.

¹³ Ama pənente sɔwa na kɔlɔη

pə nyɔɔki ma yəlaa tɛtu taa ké.

Na pə kpaηna mə icate nte tɔ sɔɔla aliyila tɔ

tɔ laηhɔlɔmle tɛsi taa.

¹⁴ I lɔwa kawulaya təyaya.

I yela laηhɔlɔmle icate.

Pulaya na tətəηle kutuluyɔ ká pəsi taale kpaηasi

na kaləkəη tətəyɔle.

Layasɔyɔ sɔsɔm

¹⁵ Kɔyakɔ nakɔli Feesuyɔ ká luna isətəa

na kɔ tii tá tɔ.

Wɔlaya tɛtu ká pəsi tuη taale,

na tuη taale náá pəsi hətɔyɔ.

¹⁶ Uena tampana təηyɔ wɛɛ wɔlaya tɛtu taa,

na siyisuyɔ təηyɔ ke tuη taale taa.

¹⁷ Siyisuyɔ tɛmle nté hɛɛsɔyɔ.

Hɛɛsɔyɔ kɔlɔlɔm nté yɔlɔ u nyarηna pulɔ,

na naani ke tam tɔ.

¹⁸ Ma yəlaa ka caya hɛɛsɔyɔ lonte taa.

I ká caya təcayale naani nyənte taa ké tɛɛsi

nsi si wɛ tɔpamm tɔ si taa.

¹⁹ Ama tɛv tɔmpɛɛ ká pɛti hətɔyɔ.

Pu tisi icate təfe.

²⁰ Nyɔleleη nyáma nté me.

I ká tuuki paa timpɔ na i təηəyɔ lɔm sɔsɔm.

I ká yelev mə naηη na mə kpaηasi

na sí yeləyəna si ti.

33

Isəna pu feli wakəllaa tə

¹ Μρόγύ Tacaa tasaa si:
Nyá wei n wakəłəyi ləlaa
na pa ta wakəli-ŋ tə,
nyá təm we waiyo ké.
N luki ləlaa waali,
na pá ta luta nyá waali.
N tɛŋ ləlaa ke wakəłəyo dɛna pə wakəli nyá.
N tɛŋ ləlaa waali luu,
dɛna pá lu nyá waali.

² Tacaa nyəni tá pətəətəle.
Nyaya tə tɛɛłəyi.
Wɛɛ tá tɔŋ ke pa tanaŋ ŋku.
Wɛɛ tá nyuɔ yátə ke laŋwakəlle waato.

³ Ye yəlaa nuwa nyá taŋ pa seeki ké.
Ŋ kɔlaa ɛ piitimnaa ya.
⁴ Pa kuuki mə wontu ké isu kɔtoləŋ na kɔtəɔu.
Pa huliyi-təyi isu kɔtoləŋ sɛsɛku.

⁵ Tacaa ké səsə ké.
Mpi tə, isətəa ké ɪ təcayale wɛɛ.
ɪ suula Siyən ke kusiɣisim na tampana təŋɔyɔ.
⁶ ɪ yəlaa ká cayana naani ké pa kuyɛɛŋ tənaya.
Ləməɣasɛ na layatə kɛna wɛnəw mpi pə yaki nyuɔyɔ tə.
Tacaa nyamnan nte Siyən kpancoou.

Tacaa waasvɔ

⁷ Akanaa makəna nteɣe kapusi ke awali.
Hɛɛsvɔ təm kəntaa ná wiiki isu pa səki pa səki.

⁸ Hapɛɛ we kɛɛtɛ, nəɣəɔ u təŋəyi.
Nmakəllə yəka nəɣə pɛɛłəyɔ.
ɪ ləwa acaɛɛ.

ɪ tɔɣəna nəɣəɔ.
⁹ Tɛtə we ləyaya taa,
tə wakəłəyi.
Pə liyita Lírəŋ tɛtə,
tə nyəma nəɣəsəyi.
Səɔŋ tɛtəkəle nəɣəsəna wulaya tɛtə.
Pasəŋ na Kameɛli pə pə́səŋ tuŋ ná təkəi.

¹⁰ Μρόγύ Tacaa təma si:
Nəənəɔ ma kuli ma naasi taa.
Nəənəɔ ma kuli.
Nəənəɔ ma huli ma səsəntə.

¹¹ Kiisi ke ɪ haɣaa, ɛ ɪ ká ləli nyutu.
Mə feesin nte kəkə, ŋke kaa nyayana-mɛ.
¹² Kəkə ká nyayana piitimnaa na pə ye le təlɔma.
Isu ka nyakəyɔ səwa nna pa sɛtəa tə.

¹³ Pooləŋ nyəma mɛ, ɪ nu mpi ma lapa tə pə təm,
na pəcəɔ nyəma mɛ, mií nyi ma tɔŋ təm.

¹⁴ Səɣəntə krawa Siyən taa kawalaya nyəma.
Mpa paa tɔɣəna lə tə pa seliyi.
Pa maki kapusi si:

Ta taa awɛ ká cayana kəkə kəniisaya kanɛ ka kin?
Awe pəsəyi na ɪ cayə mamala tam təɔ nyəna anɛ a kin?

¹⁵ Wei ɪ tɔŋ kusiɣisim taa,
na ɪ yəɣətəyi tampana təŋɔyɔ təm tə.
Wei ɪ kisiyi kasəyaya ŋka pa hikiyina musəŋ tə,
na ɪ kisiyi asilima kəcəɔ tə.

Wei ɪ kisiyi isayətu təm nuw tə,
na ɪ wiisiyi isɛ si ɪ taa na kawalaya tə.

¹⁶ Yulə ɪni ɪ təcayale nte tontəŋle təɔ.

I tæcæcsæle nté kókramæŋ sæsæŋ tæe.
I ká wæena tæŋnaŋa ke tam ké.
Pæyele i kaa lanŋ lum.

Yosalem waasvuv

¹⁷ Yosalem nyá ise ká ná wulav ke i teeli tæna taa.

N ká na tetv na tæ tæamæŋ tæna.

¹⁸ N ká tææsi nyá sæŋontv tæ.

Halæna n pææsi nyá ti si:

Takælasí ŋmaalsv na liŋitee mælv
na tætanŋle kutuluŋv feŋlv pa we le?

¹⁹ N kaa tasa kalampaaŋv yælaa mpeŋe nav.

Næŋvlv u nuŋi pa tæm, tæ we sækpeŋv.

Pa ké kra nyóma ké næŋvlv u nuŋi pa tæm.

²⁰ Ama n ká nyæni Sŋvæŋ,

ta acima icate sæsæle.

Nyá ise ká ná Yosalem lonte nte tæ we tæpamm tæ.

Cokæle nte pæ kaa tasa lonte layasvuv tæ.

Pa kaa kpesi tæ kanŋkanasi ke paa pælee.

Pócs tæ ŋmusi taa nakæli kaa heti.

²¹ Tænaŋa Tacaa ka hvl-tv si i ké kvaŋ.

Pu wee pusi sæsænsi hæŋvlvv taa ké.

Timpi læŋ sæsæŋ wee tæ.

Ama yovu kpuŋv sæsæsv nakvli kv kaa tæŋna tæna.

Kpuŋv kvaŋkv kaa tæŋna tæna.

²² Tacaa nyæŋale tá hvvnlv,

nyá tæŋna-tæŋv kiiŋ.

Nyæŋale tá wulav nyá yakæna-tv.

²³ Nyá ŋmusi cæpa,

sv tækæŋi kpuŋv tesika si kv pæŋ i heti.

Waavv inæŋi paa kuvv wontu na pæ kpeŋna mpa pa tæŋ tala tæ.

Paa tala wontu kókukuutu nti na paa wei i hiki i paa tete.

²⁴ Yosalem icate tv næŋvlv kaa tæ si:

Pæ wuki-m.

Yælaa mpa pa we Yosalem taa tæ paa cæ-weŋe pa isayato.

34

Tacaa ká hvvna Itæm nyóma

¹ Piitimnaa me, í kpeŋæna na í nu.

Yælaa me, í ke ŋkvaŋŋ.

Tætv na tæ taa nyæm í nu.

Antulinyv na i kolvlvm tæna í la aseeta nyóma.

² Mpi tæ, Tacaa ká mv páána sæsæna

na piitimnaa tæna.

I taa kpaŋa pa yoolaa tæna.

Tacaa tv i taa si i ká kpiisi-we.

I caa i wakæli-we.

³ Pa læwa pa taa mpa pæ kvwa tæ.

Pa sætaa sæŋaa.

Pa calæm kpeŋ pæŋ tæ.

⁴ Isætvlvŋasi tæna kpesæŋi.

Isætvlvv ká kpili sv nyælvv.

Isætvlvŋasi tæna hotiŋi sv læsæŋ hatv kvvlvltv.

Yaa fiki hatv kvvlvltv.

⁵ Ma layate mv páána ke isætaa.

Tu tii Itæm nyóma tæ.

Itæm nyóma meŋe ma svwa si maa kpiisi.

⁶ Calæm waasa Tacaa layate tæ ké.

Nim matæna-te.

Pæ caŋa sv wæsv na pæŋtvlvŋ pæ calæm.

Na iwaæŋ timpee na pæ nim.

Mpi tæ, pa lapa Tacaa ke kvtaŋa ke Posæla icate taa.

Pa kowa tuutuuma ke Itom tetu taa.
 7 Pa na taale naah pa hotina.
 Təyaya nyəh na latəcənaa pa hotaa.
 Itom tetu nyəowa caləm.
 Nim haya mə katerə.
 8 Taca ləstəy kuyaku ké.
 Pənyaya ŋka i ləstəyəna Siyən
 nyəma nəy təyole.
 9 Itom ləh ləm ká pəsi kaaloo.
 Itom tetu mʊsuy ká pəsi kəkə mamacəyelası.
 Mə tetu ká pəsi ısu kəkə məkuyə kaaloo tə.
 10 Ka kaa tə paa ahoo paa ilim.
 Ká nyəsı ká kuləyi mʊpúy tam təo ké.
 Tetu ká wakəli mʊpúy pısi tənaya.
 Nəyol kaa təhna tənaya paa wulee.
 11 Kpiisuyu na uluyucante paa cəyana.
 Kpiisuwulaya na katəkətyu paa cəy təna.
 Taca ká yəki tə təna na tə saali yem.
 12 Səsə nəyol i kaa wəe sı pá kpa-i wulaw.
 Pı kpiisi tə awulumpiya təna.
 13 Səsənaa ka nyə pa kawulaya téesı taa.
 Kələh na səwa ke pa koloosi acaləe taa.
 Pa acaləe ká pəsi taale hası təsəle,
 na taataanaa lonte.
 14 Wəlaya tetu taa nyəma ká suliyi taale wontu.
 Pəhtuləh ká yaaki təma.
 Ahoo nyaasələa ká pəsi pa lonte ke təna.
 Tənaya paa la pa lonte kuhəsəle.
 15 Tənaya tum ká hēe lonte, na i tu i yala.
 Tum ká pəpi-yəy təna,
 na i kpeyeli i piya ke i kəh kəh taa.
 Tənaya yepeləkunaa təna ka koti naale naale.
 16 I wiili Taca takəlaya taa na i kala.
 Wontu nti tə taa nakul kaa lah.
 Paa tə taa ŋku ku kaa lah.
 Mpi tə, Taca má ma yəyətəna na ma nəyə.
 Ma Feesuyu ká kpeyelina wontu nti.
 17 Tete ke ma təwa na má fəya pa tetu na ma nin.
 Na má tala-wəyε-ti na ŋmənyaya.
 Tu pəsi pa nyəntu ke paa pələe na pá cəy tə taa ké
 tam təo.

35

Taca nyəma ká məli i kin

1 Wəlaya tetu lahle i hələm.
 Kpəhkpante tetu i yəhli.
 Tetu nti ləm ta tala tə tə ŋmaali.
 2 Tə tə hətə.
 Yaayənaa i təhli tetu taa.
 Tə wiliti lah hələmle kawilitası.
 Pı mələna Lipəh tetu ke tə teeli.
 Kaməeli puyə na Saləh tətəkəle
 ká tayani səsəntu ke hikuɣu.
 Paa na Taca lə teeli na i səsəntu.
 3 I la na mə nin kəsəlin kii.
 I la na mə nəhēe acamaa nyəo tən.
 4 Mpa səyəntu kpawa tə,
 i heeli-wε sı:
 I kaası mə ti.
 I taa nyá.
 Mə ləo kəh mə kolontunaa
 fəlyu na mə nəyə.

I maɣamaɣa ɪ ká kǝnna na í waasi-mɛ.

⁵ Waatu inǝɣi yulɔmaa isɛ ká kuli.

Ntamaa ŋkraŋŋ ká tɔli.

⁶ Kaakalaya ká ŋmaa isɪ nam.

Kamumuka nsǝmle ká hetǝna lanhulǝmle.

Mpi tɔ, lɔm ká kpe wɔlaya tetu taa,

Pu heɛ lɔŋ ke tetu nti lɔm ta tala tɔ tǝ taa.

⁷ Timpi yǝlaa loosaya

na pǝ nǝɣǝsǝna isɪ lɔm tɔ pu pǝsi luna.

Lɔm sɛɛlaa ká tɔli lɔkɔtu tetu taa.

Sǝsǝncaasi na mɔlɔɣu ka

nyala timpi taale hasi cakaya tɔ.

⁸ Tǝnaya paa heɛ mpraav.

Mpraav ŋku pa yaaki nanŋ nyǝŋku tɔ.

Kɔpama tike ká tǝŋna-kv, asilima tu nɔɣɔlɔ kaa siti.

Lǝmaɣasɛ fɛi nyǝma ká tǝŋ-kv pa kaa le.

⁹ Tǝɣɔlaya kaa wɛɛ mpraav ŋku kv taa.

Taale wontuɣu isayaɣu nakoli kv kaa tǝŋ-kv.

Pa kaa sulina taale wontuɣu isayaɣu

nakɔlǝɣi mpraav ŋku kv taa.

Mpra pa nyǝŋ Tacaa yapa yomle taa tɔ,

mpe paa tǝŋna kv taa.

¹⁰ Mpra Tacaa hetaa tɔ mpe paa mǝlǝna.

Paa tala Siyǝŋ na akaitu yontu.

Pa lanŋa ká hulɔmɪ tam tǝɔ.

Ayǝla na lanhulǝmle ká kǝɔ.

Wɔsasi na wula ká polo pooluŋ.

36

Asilii nyǝma nyaasǝɣi Yosalem nyǝma

(Awulaa II 18:13,17-37)

¹ Yuta wulav Isekiyasi kawulaya pǝnaya naanɔwa na liyiti nyǝŋka taa, Asilii wulav Senakelipi kɔla Yuta koloosi acalɛɛ tǝɔ na í lɛɛki-ye.

² Mprɔ́y Asilii wulav kɔsa Lakisi icate taa kɛ ɪ yoolaa nyɔɣu tu, na yoolaa taa yoolaa, na í tili-wɛɣɛ Yosalem ke Yuta wulav Isekiyasi kin. Pa talaa ulɛna pá ŋmɛli lule isǝtaa nyǝntɛ lǝɔv kin ke cǝtǝlaa mpraav taa.

³ Ilɛna Hilikiya pǝyalɔ Iliyakim, wei ɪ paasǝɣǝna kawulaya tǝyaya tɔ. Na takǝlasɪ ŋmaadɔ Sɛpǝna, na Asafi pǝyalɔ Yowa, wei ɪ paasǝɣǝna takǝlasɪ tɔ, pá polo pa kin.

⁴ Mprɔ́yɛ yoolaa nyɔɣu tu tǝma-wɛ si: ɪ polo í heeli Yuta wulav Isekiyasi si, Asilii wulav sǝsǝ pǝsǝɣi-ɪ si pɛpɛɣɛ n laki na í taaki?

⁵ N maɣasǝɣi nyá taa si nɔɣɔ taa tǝm taɣanǝɣǝna yooɔ na kó tó yulɔ ke tǝyoole apalɔtu na? Mpru tɔ, aweɣɛ n laki na í taaki, na í kɔlǝɣi ma tǝɔ?

⁶ Icipiti ke n tɛɛɔɣi, ilɛ ɪ wɛ kɛ isɪ sǝsǝncanŋa kɔpɛlaya ŋka ka kɔɣi tɔ. Wei í lapa-keɣɛ naani ka heɛ-ɪ. Mprɔ́y Icipiti wulav laki pa tǝna mpra pa tisiɣi ɪ tǝɔ kɛ yuŋ tɔ.

⁷ Ntanyi n tǝŋ keɛ si mǝ Iso Tacaa ke n tǝwa naani. Pǝyele Iso unɪ ɪ tǝfɛɛɛɛɛnaa na ɪ kǝtaya tǝlatɛnaa ke Isekiyasi kpiisaa. Ilɛna í hólɪ Yosalem icate yǝlaa na Yuta tetu nyǝma si pá sɛɛ Iso kɛ kǝtaya tǝlate tǝnɛ tǝ tǝɔ cǝnɛ.

⁸ Tǝɔ, pǝnɛntɛ nyana ma caa Asilii wulav í pɛɛli nɔɣɔ. Maa ha-ŋ kraɣanǝŋ iyisi naale (2000). Ye n ka pǝsi na í hiki mpra paa caya-ɪ tɔ.

⁹ N ka pǝsi na n tǝɣǝnɪ Asilii wulav tǝmle nyǝma taa sǝkɛɛlu na? Icipiti nyǝma ke n tǝwa naani. Mpi tɔ, pɛɛ pa wɛna yooɔ keɛkɛnaa na pa kraɣanǝŋ cayaɛlaa tɔ pǝ tǝɔ.

¹⁰ N huɔ si pǝ taya Iso luɣu nyǝntɔ ke ma tǝŋaa na má kǝɔ tetu tǝnɛ tǝ wakǝɔɣu na? Tacaa heelina-m si má kpa tetu tǝnɛ tǝ tǝɔ na má wakǝɔɣi-tɪ.

¹¹ Mprɔ́yɛ Iliyakim, na Sɛpǝna, na Yowa, pa tǝma Asilii yoolaa nyɔɣu tu si: Yǝɣǝtǝna-tuɣu Alaamee tǝm taa. Mpi tɔ, tǝ nuki. Taa yǝɣǝtǝna-tuɣu Yuta nsǝmle na yǝlaa mpra pa wɛ icate koluŋa tǝɔ tǝ pá nu.

¹² Ama yoolaa nyɔɣu tu cǝwa si: Pǝ taya mǝ na mǝ caa mǝ tike ke Asilii wulav tilaa si, pá heeli tǝm tǝnɛ. Ama pǝ kɛnna pa tǝna mpra pa caya koluŋa tǝɔ, na paa tɛ na pá tǝɣɔ pa pɔntu na pá nyǝɔ pa hǝm tǝɣɔ.

¹³ Mprɔ́yɛ yoolaa nyɔɣu tu sǝŋaa na í yǝɣǝtǝna nɔɣɔ sǝsaya ke Hɛpǝla tǝm taa si: ɪ nu Asilii wulav sǝsǝ tǝm.

¹⁴ Asilii wulaw yəɣəttaa si: I taa yelee na Isekiyasi tʉsi-mɛ. Mpi tɔ, i kaa pəsi na í waasi-mɛ.

¹⁵ Isekiyasi tʉsəyi-meyɛ si, í la Tacaa ke naani. Si Isə ká waasi-mɛ, si Asilii wulaw kaa lɛki mə icate.

¹⁶ I taa nuna Isekiyasi. Mpi tɔ, Asilii wulaw ná caa ké si, mə na-í i ciiki na í ha-i mə ti. Waatu inəyi paa wei i ka tɔyo tunj wei pa yaa si, lɛsɛn na fikí tɔ pə pee. Paa wei i ká nyɔɔ i ləkɔ taa lum.

¹⁷ Haləna má kɔɔ na má pona-meyɛ tetu nti tɔ we isɪ nyəntu tɔ tɔ taa. Tetu nti tɔ taa we tɔɣonaya pee ké na sɔlɔm. Tɔ taa we kutəɣu ké na lɛsɛn tunj.

¹⁸ Mpu tɔ, Isekiyasi i taa tʉsi-meyɛ yem na í tɔj si: Tacaa ka waasi-mɛ. Piitimnaa tunj ta pəsi na í waasi i yəlaa ke Asilii wulaw ninj taa.

¹⁹ Hamati na Aləpati na Sefafayim, pə acalɛɛ nyəma tunj məla isəna? I ta pəsi na í tɔj Asilii wulaw si í taa lɛki Samalii icate.

²⁰ Tetonnaa mpe pa təna, pa taa nti tɔ tunj yapa-təyi ma ninj taa. Na Tacaa náa yaki Yosalem ke ma ninj taa?

²¹ Ama yəlaa mpe pa suma pa ta cə-i paa təmuyɔ kolumuyɔ. Mpi tɔ, wulaw Isekiyasi ka heelina-we si pá taa cə-i.

²² Ilena Hilikiya pəyalu Iliyakim, wei i ké wulaw təyaya nyuyɔ tu tɔ, na takəlasɪ nmaalu Sepəna na si silu Asafi pəyalu Yowa pa polo wulaw Isekiyasi kinj. Paa cəla pa wontu ké, na lanwakəlle. Mpróyó pa keesa wulaw ke yoolaa nyuyɔ tu kuyɔɣətɔ.

37

*Isekiyasi yəɣətəyəna Isə kuyɔɣətɔtu teləsolɔ Isayii
(Awulaa II 19:1-7)*

¹ Waatu wei wulaw Isekiyasi nuwa pa tɔm nti ilena í cəli i wontu na lanwakəlle, na í suu ləyaya wontu isɪ fələtənaa taka na í polo Tacaa təyaya taa.

² Təyaya i tila kawulaya təyaya nyuyɔ tu Iliyakim, na takəlasɪ nmaalu Sepəna, na kətəlaa taa sɔsɔ. Paa suuwa ləyaya wontu ké isɪ fələtənaa taka. Ilena pá polo Aməti pəyalu Isayii, Isə kuyɔɣətɔtu teləsolɔ kinj,

³ na pá heeli-i si: Lanwakəlle na nkpənyuyɔ hɔm na fɛɛle kuyaku ke sanja ké. Tə wɛɛ ké isɪ alaa mpa pa caaki lələyɔ, ilɛ toma fɛi si pá ləli tɔ.

⁴ Isəntɔ ntanyɪ nyá Isə Tacaa ta lanj nuw ke kutuyɔ nku, Asilii wulaw tilina i pəyalu Lapəsakee na í tʉv Isə weesuyɔ tu tɔ. Ntanyɪ Tacaa nyá Isə ká hɔ i nkpənyuyɔ ke i kuyɔɣətɔtu tɔ. Mpu tɔ, sələməna yəlaa mpa pa kaasaa tɔ pa tɔ.

⁵ Mpróyó wulaw Isekiyasi tillaa mpe pa pola Isayii kinj.

⁶ Ntena Isayii cə-we si:

I polo í heeli mə caa wulaw si, Tacaa tɔma si taa nyana kutuyɔ nku Asilii wulaw tila i yoolaa nyuyɔ nyəma na pá kɔɔ pá tʉv-m tɔ.

⁷ Tacaa si: Maa yelee na Asilii wulaw nu tɔm natəli. Pu tu i taa na í məli i tetu taa, ilena pá ku-i təna.

*Asilii wulaw nyaasuyɔ kofam
(Awulaa II 19:8-13)*

⁸ Mpróyó Asilii yoolaa nyuyɔ tu Lapəsakee nuwa si, wulaw kula Lakisi na í tii Lipina tɔ. Ilena í polo təna na í mayana-i.

⁹ Mpróyó pa heela Asilii wulaw ke tɔm si: Itiyopii wulaw Tilaka polaa si i yookina-i. Asilii wulaw nu mpu, ilena í tili si pá heeli Yuta wulaw Isekiyasi si:

¹⁰ Isɪ n tʉyɔ Isə ké naani si, ma kaa lɛki Yosalem icate tɔ, n tʉsa nyá təyi.

¹¹ Nyá mayamaya n nuwa isəna Asilii awulaa lapəna tetonnaa təna na pá wakəli-ti təkpataa tɔ. Ilena nyaat tɛɛləyi si nyá tike n ka fitina na?

¹² Ma cəsənaa wakəla Kosəj na Haləj na Lesɛfi pə acalɛɛ na Iteni nyəma icate nte tɔ we Telasaa tetu taa tɔ. Piitimnaa mpe pa tunj ta pəsi na í kenti pa acalɛɛ tɔ se.

¹³ Hamati, na Aləpati, na Layii, na Sefafayim, na Hena, na Afa pə acalɛɛ awulaa we le?

*Isekiyasi sələməyi Isə
(Awulaa II 19:14-19)*

¹⁴ Mpróyó Isekiyasi mu takəlaya nka Asilii tillaa kənaa tɔ na í kala. Ilena í kpa Tacaa təyaya taa, na í hul-təyi Tacaa.

¹⁵ Pə waali ké i sələmaa si:

¹⁶ Hai Pə təna pə tɔ Tacaa, Isɛyeli Isə, nyá wei n cəya isətəa tanjlaa tɔ tɔ, nyá tike n kəna tetu kawulasɪ təna Isə. Nyá lapəna isətənyuyɔ na tetu.

¹⁷ Hai, Tacaa ke nkpənyuyɔ na n nu. Tacaa kuli nyá isɛ na n na. Nu kutuyɔ nku Senakelipi tillaa tʉuki Isə weesuyɔ tu nyá tɔ.

¹⁸ Tacaa, tampana yaa, Asilii awulaa kpiisa piitimnaa leləa, na pá wakəli pa tetu.

¹⁹ Halēna pá wə pələ pa tuŋ kólalaŋ ke kəkə, na pá wakəli-ı. Mpi tə, ı kə taası na pəe nna yəlaa niŋ saakaa təyo.

²⁰ Hai, Tacaa Iso, ya-tuyv Senakelipi niŋ taa. Tətu təna kawulası ı nyı sı nyá tike nté Tacaa.

*Isayii tēlāsəyi Tacaa kvacəvəv ke Isekiyası
(Awulaa II 19:20-34)*

²¹ Mpuvle Aməti pəyalv Isayii tilaa, na pá heeli wulav Isekiyası sı, İseyeli Iso Tacaa yəyətəa sı: Ma nuwa sələmuyv ŋku n sələm-m, Asilii wulav Senakelipi təm tə.

²² Halı Tacaa yəyətə Senakelipi sı:
Yosalem ıcatə kəpantə nté tə footiyi-ŋ kə na tó wəŋiyi-ŋ
na tó sələyi-ŋ kasəlası.

²³ Halı İseyeli nanŋ tv ke n kulina nəyo
na ń tvv na ń sayatı?

Na ń nyənəyi-m na kalampaanı?

²⁴ Nyá təmlə nyəma nəyo ke n tvvna-m.
Halēna ń tə sı yoosu kəkəkənaa katatəlaya tə kə
n pəsaa na ń kra pəəŋ nyəəŋ taa.
Na ń tala Lipaŋ ıcatə heele taa.
Na ń setı ı tuŋ kəpampaŋ səəəŋ,
na ń kra na ń tala comcom nəyo taa,
ke hətv səəəntv tēē.

²⁵ Sı nyá hula ləkənaa na ń nyəə pa lum.
Pəyele n ká feli nəəhəle ke
Icipiti pusi təna tə na sí nyəə.

²⁶ Senakelipi n ta nu taa sı má tayəhəna
na má sı nıpvəyo hatoo ləŋtaa?
Nəəəə kele ma yelaa sı pə yoosi
İlena Senakelipi ná pəsəyi koloosi acaləe ke ncaa.

²⁷ A taa yəlaa kə acamaa kə,
səyəntv kra-wə na pə liyiti-wə.
Pa wə kə ısu taale nyutv kəkəkəkətv.
Yaa nti pa tuuwa kutuluŋ tə na wəlaya kv-tı,
na tə ta pıta tə.

²⁸ Ma nyəma-ŋ kə,
paa n caɣaa, yaa n svvki yaa n luki.
Pəyele ma nyəmə saa wei nyá taa kraakəna-m tə.

²⁹ Nyá taa kraakəna-m,
ma nuwa nyá kalampaanı təm.
Pə tə kə maa tv-ŋ muna kukuule.
Maa tv-ŋ ma kraɣavkpası ke nyá nəyo taa.
İlena má mələna-ŋ na mpaav ŋku n kəmmaa tə.

³⁰ Ye pə kaasa Isekiyası nyá, təne ıtv tə la-ŋ ısu kvhəlv. Pəntə na pənte ələla ke ı ká təyo.
İlena pənaɣa tooso nyəŋka ı hala na ı kv na ı sə tuŋ wei pa yaa sı ləseŋnaa tə na ı təyo pə kvlvlv.

³¹ Mpa pı kaası Yuta krekəle taa tə, paa wəe kə ısu tvyv kanvyv lila ke teu na kó ləli pəe tə.

³² Mpi tə, yəlaa kakaasaɣa ká luna Yosalem. Mpa pə səwa tə paa luna Siyəŋ puyv taa.

İsəna Pə təna pə tv Tacaa ká la ı səlvvyv səəəŋkv taa təyələ.

³³ Pə tə kə Tacaa yəyətəyi Asilii wulav sı: N kaa pəsi na ń svv ıcatə nte tə taa. Nyá tətəlaa taa nəyəlv kaa tə nyəmlə ke tə taa. Yaa ı kenti ı tə kə kpələyó na ı kpətəna-te. Pəyele ı kaa lo həpələ taka kə ıcatə nte tə kŋ.

³⁴ ı mpaav kvkəmvv ke ı ká təŋ na ı mələna ı waalı. ı kaa tasa ıcatə taa kə svv. Tacaa má ma yəyətəna mpv.

³⁵ Tacaa sı: Maa kenti ıcatə təne tə tə kə. Maa waası-təye ma na ma təmlə tv Tafiti pa tə.

*Asilii nyəma tēv na Senakelipi səm
(Awulaa II 19:35-37)*

³⁶ Mpvóy Tacaa ıətəa tillu tiıwa Asilii yoovaa təsikile ke əhov anı. İlena ı kv yoovaa iyisi nuvva na nuvaasa na kakpası (185000). Təv fema na mpa pə kaasaa tə pá kvli, ılena pá mayana sı sətaə suwa təsikile.

³⁷ Tənaɣələ Asilii wulav Senakelipi kpəsə ı təsikile na ı məli Ninifi ıcatə taa na ı caɣa təna.

³⁸ Mpvóy kvyakv nakvli ı svv ı tvyv Nisələki kutuluɣv taa na ı təŋa-kvyv lvvɣv. İlena ı pəyalaa Atələmeləki na Saləsə pa kv-ı na layatə na pá se na pá polo Alalaa tətv taa. Ntəna ı pəyalv ləlv Asəhatəŋ ná ləeti ı lvntə taa.

38

Isekiyasí kv̄təŋ na ɪ waav

(Awulaa II 20:1-11)

¹ Mpóyó wusasi kpa wulav Isekiyasí ke waatu unɪ ɪ taa sɪ ɪ səkɪ. ɪlena Iso kuyəyətutu teləsulu Isayii polo ɪ kin na ɪ heeli-ɪ sɪ: Tacaa tɔma sɪ, ye nyá taa we nti n heeli nyá təyaya nyóma. Mpi tɔ, n ká sɪ ké n kaa kulɪ.

² Ntəna wulav keesi ɪse na koluŋa tɔɔ na ɪ sələmi Tacaa ke sələmbuyɔ kɔne sɪ:

³ Hai, Tacaa, ma kpa nyá yule. Tɔɔsi sɪ ma tɔma teu na lotu kolumtu na má lá mpi pə we-ŋ teu tɔ. ɪ tɔma mpɔ ɪlena ɪ wii təkpuo na ɪ pəli ɪsələm.

⁴ Pə waadi ké Tacaa heela Isayii

⁵ sɪ ɪ teləsi wulav Isekiyasí sɪ: Maya nyá cəsɔ Tafiti Iso Tacaa. Ma nuwa nyá kvsələmɔtu na má ná nyá ɪsələm. ɪle maa sɔɔsi-ŋ weesuyɔ pusi ke naanɔwa na kakpasi.

⁶ Maa ya nyá na ɪcətə tənɛye Asilii wulav niŋ taa. Maa kenti tɔ tɔɔ*fa*. ^a kɔkalutɔ 21-22 ke kɔkalutɔ 6 waadi sɪ, pə we ɪsu pa keesuyɔ Awulaa II 20:1-11 taa tɔ.

⁷ Yaasi wei Tacaa ka húləna-ŋ sɪ ɪ ká lá ɪsu ɪ suw təyole sɪ,

⁸ ɪ ká yele na ɪsotom waaci məli waadi waaləxi cacaasi naanɔwa. ɪlena tampana, ɪsotom məli waadi waaləxi timpi tɔɔ pu lunaa təyɔ cacaasi naanɔwa.

Isekiyasí kawəyaya ke ɪ kv̄təŋ waal

⁹ Waatu wei pə wuwa wulav Isekiyasí na pə tɛmi-ɪ na ɪ má kawəyaya ŋka təyolɔ:

¹⁰ Ma huɔkaya sɪ pu kəli-m ké na tɔŋ.

Ma huɔkaya sɪ maa sɪ na hələm na nəyɔ.

Pə we ɪsɪ má tɛɛ.

Maa təŋna səm nɔnɔɔsi.

Pə pɛma-m ma pusi kɔkaasasi.

¹¹ Ma huɔkaya sɪ ma kaa tasa Tacaa ke nav

ke weesuyɔ nyóma tɛtu taa.

Ma kaa tasa yulɔ nəyolɔyɔ nav ke

antulinɔya yələa taa.

¹² Pə ləsa ma weesuyɔ na pə pona pooluŋ

ɪsu tiikilu cokəle.

Pə tama ma weesuyɔ tomle.

Pə kpila ma weesuyɔ ké ɪsu pələbulɔ setuyɔ

səyata kprɔŋkprontu na ɪ kpili-ɪ tɔ.

Pu taanəxi tɔ, n tɛma ma tɔm.

¹³ Pu nyaaləxi tɔ səm kpiisa-m.

Tacaa n yəka ma mɔwa ké ɪsu təyolaya.

Pu taanəxi tɔ, Tacaa n tɛma ma tɔm.

¹⁴ Ma wiikaya ké ɪsu kacayaləfəyaya

lakuyɔ na ká cəəki ɪsətəa tɔ.

Ma mələxi ɪsu alukuku,

na má tekiyi ɪsətəa ké pətəətəle.

Hai, Tacaa, pə nu-m ké, waasi-m.

¹⁵ Suweye ma tasəxi yəyətuyɔ tɔtɔ?

Tacaa yəyətəna-m.

Nyá mayamaya n lakəna.

Maa təna təpasuyɔ ke ma weesuyɔ təna

taa ké ma wahala tɔɔ.

¹⁶ Tacaa, nyá kɔpantɔnaa tɔɔ ké

yulɔ weɪna weesuyɔ.

Tə tɔɔ ké ma feesiyi tɔtɔ.

N ká mələna-m ɪsu ma wule taa,

n ká yele na má weɪna weesuyɔ.

¹⁷ Ma laŋwakəlle pəsəna ntɛye heesuyɔ.

Nyá sələna na n ləsi-m səm púyóy taa.

ɪlena n lɔ ma ɪsəyatɔ təna na waadi.

¹⁸ Mpi tɔ, pə taya atətəle taa nyóma saŋna-ŋ.

Pəyele pə taya səm ká taləna-ŋ.

Mpa pa tiɪwa pələav taa tɔ paa tɛləxi nyá kɔpantɔ.

¹⁹ Weesuyɔ nyóma tike pəsəyənə na pá sa-ŋ,

^a 38:6 Piipili wei pa yaakəna nasaala taa sɪ fəlanjsee kuulanɔ tɔ ɪ towa

isu maya saŋa isəntə.

Cɛɛ hʉləŋəna i piya ke kopantu.

²⁰ Tacaa yapa-m ké.

Tu ma tá cəməŋ ke nyá təyaya taa na í wii teu.

Hələna tá weesin tənaya.

²¹ Mpróyó Isayii təma sɪ:

I naŋ tɔy ɲku pa yaa sɪ fiki tə ku pee

na í taa Isekiyasɪ hɪŋ taa na pə waa-i.

²² Ntəna Isekiyasɪ sɪ:

Yaasi wei ké Tacaa n ká hʉləna-m sɪ,

maa kpa nyá təyaya taa?

39

Papiloni wulaw konte ke Isekiyasɪ te

(Awulaa II 20:12-19)

¹ Waatu kolbm inɪ taa ké Papiloni wulaw wei pa yaa sɪ, Melotaki-Palataŋ, na i caa sɪ Palataŋ tə, i tilina Isekiyasɪ ke kucəəu na takələya. Mpi tə, i ka nuwa i wosasi na i alaafəya hikuyu tɔm ké.

² Mpróyó Isekiyasɪ lanle hʉloma səsəm. Ilena í hól Papiloni tillaa mpeye i wenav tete. Paa liyitee, paa wola, na tulaalbnaa na nim səsəŋ nyəm. I hʉla-we tətəyɔ i yoou wontu təna. Na pə təna mpi pu we i wenav təsule tə. Isekiyasɪ tá ɲməsɪ-weye pʉlʉpʉyɪ i kawulaya təyaya taa.

³ Mpruyule Iə kyəyətutu tɛləsulɔ Isayii pɔla wulaw Isekiyasɪ kin ke pə waadɪ. Ilena í pəsɪ-i sɪ: Suweye yəlaa mpe pa heela-ŋ? Leye pa tu lunaa? Ntəna Isekiyasɪ sɪ: Hatoo Papiloni tətə ke pa lunaa.

⁴ Ilena Isayii tasa-i pəsəyɔ sɪ: Pepeye pa nawa nyá kawulaya təyaya taa? Isekiyasɪ sɪ: Ma kawulaya təyaya taa nyəm tənaya pa nawa. Ma ta ɲməsɪ-weye ma kpancoou nakolɪ.

⁵ Ntəna Isayii tə Isekiyasɪ sɪ: Nu Pə təna pə tɔ Tacaa kyəyətutu.

⁶ Nyəni kuyen kəŋ wei i taa Papiloni nyəma ká kuu pə təna mpi nyá caanaa kaawa na pə we nyá kawulaya təyaya taa isəntə tə na pá kpeena. Pə kaa kaasi pʉlɔ. Tacaa yəyətəna mpu.

⁷ Paa kraya nyá pəyalaa kolɔlaa. Paa pəsɪ-weye kataasi. Paa sɪ-weye Papiloni kawulaya taa.

⁸ Mpruyule Isekiyasɪ cowa Isayii sɪ: Tacaa tɔm ntɪ tə we teu ké. Mpi tə, i mayasaya i taa ke sɪ: Ma na ma yəlaa tu cəyana hɛsɔyɔ ke ma pəle taa.

HOYOLUYU NAALE NYENKU ISEYELI NYEMA LANHEESELE

40

Iseyeli nyəma waasvyv tɔm kpaalvyv

¹ Mpróyó Tacaa yəyətə i yəlaa sɪ:

I puɣusi ma yəlaa í puɣusi ma yəlaa.

² I yəyətəna Yosalem.

I makɪ kapusi sɪ nyá wahala təma təma.

Pəcɔ pa hɪsa nyá isayatu.

Tacaa fela-ŋ nyá isayatu fəətə ke tɔm naale.

³ Nəyolɔ kiisiyina sɪ:

I tayani Tacaa ke mpaav.

I teti tá Iə ké mpaav ke wɔlaya tetu taa.

I tó tá Iə ké hapəle.

⁴ I yəki pəəŋ na pulasi təna.

I suuli tətəka təna.

Tontɔŋa na kɔtaalomɪŋ í pəsɪ tetu kəhəntətu.

Timpi pə kolaa tə pə pəsɪ tətəka səsəəna.

⁵ Ie pu keel Tacaa teeli təə.

Yəlaa təna ká na-i.

Mpi tə, Tacaa nəyɔ yəyətəna.

⁶ Mpróyó nəyɔ kalɪ ka yəyətəna sɪ:

Kiisi.

Ntəna nəyɔ ləŋka cə sɪ:

Ma kiisi suwe?

Kiisi si:

Yəlaa təna wɛɛ kɛ ɪsu nyutu.

Na pa teu ɪsu taale taa hɛtu.

⁷ Tacaa heelim í mara,
nyutu wóləyi kɛ, na hɛtu tɔ.

Tampana tɔ, yəlaa wɛɛ kɛ ɪsu nyutu.

⁸ Nyuluyɔ wóləyi, hɛtuyɔ lontiliyi.

Ama ta ɪsɔ kuyɔɔtɔtu ná wɛ tam tɔɔ kɛ.

Təm kɔpantu

⁹ Yosalem yəlaa mpa me

í kraaləyi təm kɔpantu tɔ.

Í kra puyɔ kɔkɔluyɔ tɔɔ.

Siyɔŋ nyáma í kiisina toma.

Təm kɔpantu kraallaa me,

Í kiisi ɪ taa nyá.

Í kraali Yuta acalee si:

Í nyəni, mə ɪsɔ kɔŋna nté.

¹⁰ Í nyəni Tacaa ɪsɔ kɔŋna nté na toma,

Tacaa toŋ tu-ɪ sɔsɔntu.

Tacaa na ɪ kasɛɛsi kɛ.

Na ɪ təmlɛ kɔlɔlɔm wɛ ɪ nɔɔ tɔɔ.

¹¹ Tacaa wɛɛ kɛ ɪsu tiikilu,

ɪ ká tiiki ɪ kaləkəŋ.

Í ká kpeyeli ɪwɛɛsi kɛ ɪ niŋ taa,

na í kpekɪ-səyi ɪ tɔɔ.

Tacaa ká tiiki heeŋ totonaa

mpa pa wɛna piya tɔ tɔpamm.

Pə təna pə tu sɔsɔntu na ɪ ləmayasɛ

¹² Awe mayasəna tɛŋku lɔm kɛ ɪ ntantaku taa?

Awe mayasa ɪsɔtɔnyu wəŋ na ɪ ntantaku?

Awe mayasa ate tɛtu kɛ ɪmɛsav na ɪ ɪmaya?

Awe mayasa pɔŋ na pulasi kɛ sanəya tɔɔ?

¹³ Awe mayasa Tacaa Feesuyu?

Awe tasəna-ɪ layatu?

Yaa awe seyesəna-ɪ?

¹⁴ Tacaa na awe pa cayana na pɔntu seyesɪ-ɪ?

Yaa awe hɔlənə-ɪ tampana mpaav?

Awe tu ɪsɔ kɛ ləmayasɛɛ,

na í hɔl-ɪ nyəm mpaav?

¹⁵ Nyəni, piitimnaa wɛ Tacaa kɛ ɪsu lɔm lukuyɔ

kpekɪti taa na pə tosi tɔ.

Yaa ɪsu kanyəŋa pile kɛ sanəya tɔɔ.

Tɛtɔnaa mpa lɔm cɔɔnaa tɔ,

pɛlɛ pa wɛ kɛ ɪsu mɔsuyɔ kɔluyɔ tɔ.

¹⁶ Lipaŋ hɔtuyɔ taa taasi u takɪ

kɔtaya tɔlate tɔ kɔkɔ tayanyu.

Ku taa taale wontu payale ta tala si

pa lana-təyi kɔtaya ŋka kɔkɔ lusa ka təna tɔ.

¹⁷ Piitimnaa təna kɛ kpete kɛ Tacaa ɪsɛntaa kɛ.

Pə ta kɛ-ɪ pulɔpɔ nɔɔɔlɔ.

ɪsɔ fɛina saala

¹⁸ Aweyɛ í caa í kɛɛsəna ɪsɔ?

Yaa pɛpɛ lɛɛsuyɔ kɛ í ká lu ɪ lonte?

¹⁹ Koolu lukina tɔyɔ,

ɪlɛna wɔlanaa latu náa waasi-kuyɔ wɔla.

ɪlɛna ɪ tu-kuyɔ liyitee nyəyətɔ alukpalisi si pə la kacaka.

²⁰ Konyəntu wei ɪ kaa pəsi na í hiki mpu tɔ,

taakukulaya ŋka pukasi u pəsəyi tɔyɔ ɪ caaki.

ɪlɛna í ná saakulo kɔpaŋ na í saaki-ɪ

lɛɛsuyɔ ŋku ku ciyitiyi tɔ.

21 Mē í taa nyi-ti taa, yaa í taa nu-ti?
Pa taa huli-meyε-təyi hatoo kancaalaya?
Í taa cekəna tetv kite təm?
22 Iso caya hatoo tetv nyuvu taa,
na tē taa yəlaa náa we isu cələj.
I pəwa isətənyv ké isu puvvυ felefele.
I heta-kuvvυ isu i cokəle si i laki i təcayale.
23 In i pəsəyəna ate awulumpiya ke yem.
Iso pəsəyi antulinya huolaa ke kpete.
24 Mpi si paa səkki-we na pá tuu-we tō.
Mpi si paa nyəkki na pá kan lila ke tetv taa tō.
Taa ta tēma pa tō ké heelim wosuyv na pá wuli.
Na pə kuu-we isu kacuculayə kprakuvvυ nyuliya tō.
25 Mpyó Iso Nanjtu yəyətəa si:
Aweye í keesəyəna-m,
na má na-i tē nəyəsi?
26 I kraasi ise na í nyəni isətəlvnəsi.
Awe lapəna-si?
Wei i laki na si kpekəle təna təj teitei təyō.
I yaaki paa nkayə ka hətē,
na i təj səsəəj na i toma səsəəna,
nakəli kaə lanəyi.

Toma kofana hav ke acamaa

27 Ee, Yakərv, pepe tō ké n yəyətəyi mpv?
Iseyeli pepe tō ké n təj si:
Taa ta nyi mpi pvi mayana-m tō?
Aayee si:
Ma Iso i laki pulv si í seena ma tō.
28 N ta cekəna taa?
N ta nu-ti si Taa Iso kele tam tō tv?
Iso lapəna tetv tənasi təna.
Pvi caaməyi Iso, pəcó u kaaki.
Pəyele Iso nyəm fei cekənav.
29 Iso haaki təj ke mpa pa kawə tō.
Taa səsəyi apalətv ke mpa pə nuwa tō.
30 Ifepiya kaaki na pa toma təj.
Mpa pa kiiwa teu tō pa hotiyi.
31 Ama mpa pa ha pa təyi Taa tō,
pa toma səsəyi ké.
Pa kuləyi ké isu hekələnaa.
Pa kprakəyi asewa paa kaaki.
Pa təj ké pvi nuki-we.

41

Pə wee si Iseyeli nyəma í tv Taa ke naani

1 Mpyó Taa yəyətəa si:
Tetv nti lvm cənaa tō,
na lvm nəyō həyoləj nyəma.
I su na í ke nkənjəj na í nu ma təm.
Yəlaa poolv nyəma me, í təyō apalətv.
I kprətəna na í yəyət.
Tə kprənti na tē polo huole.
2 Má ləsəna ilim təlulε tō ké wei
i təkki akatv ke paa timpv í puki tō.
Má tva i niy taa ké piitimnaa,
má tisina awulaa təfe.
Ma layate pəsa yəlaa ke mvsuvv,
na ma nyəma náa yas-we isu
heelim kprakuvvυ nyutv tō.
3 Ma tv pa waali,
ma faya pa hekə taa, pulv ta tokina-m.

Μπραυ ηku ma ta tēhta tōyo ma kraγaa.

⁴ Awe lapəna mpv un?

Awe yelina na pə kō?

Awe yaana luln yēlaa ke hatoo

kancaalaya si pā hiki weesuyu?

Tacaa má wei ma ké kancaalaya tv tōyo.

Pécs maa wee waali nyóma waali tōto.

⁵ Tetv nti lum cōnaa tō pə nyóma na

lum nāyo hōyōlōh nyóma nawa mpi ma lapa

tō na sōyōntv kra-we.

Antulinya tēnasi nyóma seliyi.

Pa krētōyēna na pā kōh.

⁶ Pa sēhna tēma,

paaw wei i heeliyi i tōyōntəle si: Kaasi nyá ti.

⁷ Tuv lutu ná tasəyi apalvto ke wulanaa paasənlv.

Sotulu ná sēhna sətə tōo matv.

I yōtōyēi nyōyētō tamsuyv tōm

si pə ké tēmlē kōpantē ke,

na i kan lēesuyv na nyómá si kv taa ciyiti.

Nōnō taa la sōyōntv

⁸ Μπρόγ Tacaa yōtōta si:

Ye nyá ilē ma tēmlē tv Iseyeli.

Yakōrv nyá wei ma lēsa

ma taaralv Apələham lulvyv taa tō.

⁹ Nyá wei ma pola tetv tēnaya tōo na má pēeki tō.

Ma yaa-η hatoo katehə tēnasi tōo.

Nyaya maa heelaa si n ké ma tēmlē tv.

Má lēsəna-η, ma kaalōh.

¹⁰ Sōyōntv i taa kra-η, ma we nyá waaləyi.

Taa nāyōsi, mayalē nyá Iso.

Maa ha-η apalvto.

Maa kōo na ma waasi-η.

Maa te-η na ma toh sōsōh.

¹¹ Mpa pa mv-η na pāáná tō,

pv liyiti-we na fēelē tōyo-we.

Pv pasa nyá kolontunaa na pā pəsi kpete.

¹² Mpa pa kulaya nyá tōo na pā pēekəyi-η na yōou tō.

Pv kriisi pa tēna na pā pəsi kpete.

N ka pēeki-we n kaal na-we.

¹³ Mpi tō, mayalē nyá Iso Tacaa.

Ma haakəna-η toh. Ma heeliyi-η si:

Taa nyá. Maa kōo má waasi-η.

Ma kōh nyá waasvyv

¹⁴ Yakōrv atantaaliya nyá,

Iseyeliya nyá, taa nyá.

Maya Tacaa Iso ma yōtōyēyēna.

Ma ké Iseyeli nyóma Nanh tv.

Mayalē wei i waasəyi-η tō.

¹⁵ Maa pəsi-η kpehkpelyu kvfalvyv ηku pa

makəna tōyōnaya na kv tōo na nyómá tō.

N ká yōki pōh, na n nanh-i.

N ká pəsi pulasi isv lōotv.

¹⁶ N ká fala-we na heelim kraγa,

kaaculaya ká yasi-we.

Ilena nyáá yōlōna Tacaa,

na nyáá hiki nyá teeli ke Iseyeli Nanh tv tōo.

Wulaya tetv pəsəyi kacəka tetv

¹⁷ Μπρόγ Tacaa tasaa si:

Wahala nyóma, na konyōntōnaa,

i pēekəyi lum u naaki,

lɛna mə luuŋ tɛɛ wɔli.

lɛ maya Taɔaa maɔ ɔ-mɛ.

Maya lɛyɛli lɔɔ,

ma kaa lɔ-mɛ.

¹⁸ Maa yeɛ na pusi ɔɔɔɔnsi kpe pulasi tɔɔ.

Maa tɔli lum sɛɛlaa kɛ tɛtɛka taa.

Maa pəsi wɔɔɔɔɔ tɛtu kɛ lule,

na lum kpeŋ tɛtu kɔwɔɔɔtu taa.

¹⁹ Maa tuu wɔɔɔɔɔ tɛtu taa kɛ,

tɔŋ tɔŋ nyəŋ wei pa yaa si:

Sɛɛtɛli na akasiya na miili na olifi tɔ.

Maa yeɛ na tɔŋ tɔŋ nyəŋ wei pa yaa si:

Sipɛɛsi na pɛŋ na puwi tɔ í nyɔ timpɛ tɛw fɛi tɔ.

²⁰ lɛna yɔɔɔ tɛna ná na pá ɔkɛna.

Paɔ welisi na pá nu pə taa si,

Taɔaa niŋ lapəna yaasinɔɔ mpe.

lɛyɛli lɔɔ Naŋŋ tɔ má má ŋmana-wɛ.

lɔɔ kɔla tɔŋ tɔɔ

²¹ Mɔpɔyɔ lɛyɛli nyɔma wulɔw Taɔaa yɔyɔtaɔ si:

Piitimnaɔ tɔŋ mɛ í yaa-m nɔnɔyɔ.

í yɔyɔti mə tɔm.

²² í kɔna-ti, í heeli-tɔyɔ mpi pu tɛ na pə kɔɔ tɔ.

Hatoo tɔ, pɛpɛ tɔm kɛ tɔŋ mɛ í tɛma yɔyɔtɔyɔ si pu kɔɔ?

í heeli-tɔ na tɔ fɛŋ pə taa na tɔ ná pə yoosuyɔ.

Yaa í heeli-tɔyɔ mpi pu tɛ na pə kɔɔ tɔ.

²³ í yɔyɔti mpi pu tɛkɛna lapu tɔ pə tɔm.

lɛna tɔ nyi si í kɛ tɔŋ.

í la kɔpantɔ yaa isɔyɔtɔ natɛli.

lɛna tɔ kuli isɛ na tɔ kɛntɛ na tɔ na-ti.

²⁴ Mə wɛ kɛtɛ kɛ, na mə kulapɛ kɛ kɛtɛ.

Ye yulɔ í lɔsa-mɛ pə kɛ acaalɔtu kɛ.

²⁵ Ma lɔsa yulɔ na ilim ntɔyɔŋ, í kɔŋna nte.

Pa yaa í hɛtɛ na ilim tɔlule tɔɔ.

í yaana ntɛyɛ ma hɛtɛ.

í fɛlɔyɛ nyɔyɔ nyɔma kɛ isɛ afɛla.

Yaa isɛ tiisi ŋmalɔ fɛlɔyɔ ɔyɔ tɔ.

²⁶ Awe yɔyɔtɛna-tɔyɛ hatoo kancaalɔyɔ na tɔ nyi-ti,

na tɔ tisi si tampana?

Aaɛ nɔyɔɔ ta kpaali-ti,

nɔyɔɔ ta yeɛ na tɔ nu.

Nɔyɔɔ ta nu tɔm nti tɔ luna mə kin tɔ.

²⁷ Má caalɔna Siyɔŋ kɛ tɔm heeluyɔ.

í naa-ti, u naa-ti.

Ma tilla Yosalem kɛ tillu.

Wei í kɔna Laapaali kɔpɔŋ tɔ.

²⁸ Ma nyɔna tɔŋ ni.

Ma ta na í taa ŋku ku kpaali tɔm tɔ.

Yaa ŋku ku ɔɔ ma kɔpɔɔɔtɔ tɔ.

²⁹ Pa tɛna pa wɛ yem kɛ,

na pa tɛma kɛ kɛtɛ.

Pa tɔŋ kɛ heelim na í wɛ kɛtɛ.

42

Taɔaa tɔmlɛ tɔ

¹ Mɔpɔyɔ Taɔaa taɔaa si:

Ma tɔmlɛ tɔ ntɔ, ma paasɛna-ŋ kɛ.

Nyɔyɔ ma lɔsaɔ na ma lɔsaɔa sɔwɔa.

Ma feesuyɔ wɛ nyá tɔɔ kɛ.

Nyaa kpaalɔna piitimnaɔ kɛ siyisuyɔ tɔm.

² Nyá nɔyɔ kaa kulɛ, yaa í má kapuka.

N kaa yɔyɔti natɔlɔyɛ patɔma taa.

3 N kaa teesi puuyuyu ke səsəncan̄a kupelaya.
 Pəyele n kaa teesi kəkə ŋka ka fiyinaa tō.
 N ká təŋ tampana ké na ŋ yəyoti siyisuyu tōm.
 4 Ye n ta te siyisuyu suw
 ke tetu tō n kaa yelee.
 N ká la m̄pógú haləna
 tetu nti lōm cəənaa tō,
 na tən̄kunaa n̄əsi acalēe nyuləgi nyá kiin̄.

Piitimnaa kəkə ŋka pa naana tō

5 M̄pógú Isə Tacaa wei i lapa isətənyu na í pə,
 na í la tetu na tə taa kuləlōm təna,
 na í ha tə taa nyəm tənaya weesin̄ na pə feesiyi tō,
 i heela yulw wei i ləsaa tō si:
 6 Tacaa má má ləsəna-ŋ si ŋ təŋ siyisuyu.
 Ma təkəyi nyá nin̄ taa na ma paasəna-ŋ,
 na ma na-ŋ na yəlaa tē pēli n̄əy.
 Na ŋ pəsi piitimnaa fətəla.
 7 N ká kuli piitimnaa isē, na ŋ tuli saləka nyóma.
 Na ŋ ləsi səkretuyu tēe nyóma ke təŋmelle taa.
 8 Ma ké Tacaa ké, hal ma hətē nté.
 Ma kaa cəla n̄əyoluy ma teeli.
 Ma kaa cəla ma nyuy kuluy ke tui kulalaan̄.
 9 Kancalaya nyəntu tēma yoooyu.
 Ma kraaləyi-meyē kofatu tōm na pəcó tē kō.

Tacaa waasuy

10 I yoo Tacaa ke yontu kofatu.
 I yoo i samtu yontu ke tetu tənasi tō.
 Tən̄ku tō cəlaa, na i taa nyəm təna.
 Tetənaa mpa lōm cəənaa tō tə yəlaa
 na lōm n̄əsi acalēe nyóma.
 11 Wəlaya tetu na tə acalēe səsəəna yəlaa,
 Ketaa acalisi nyóma í kus̄i m̄ə n̄əsi.
 Mpa me í wē pəəŋ nyəəŋ taa tō,
 í wilitina lan̄hulōmlē.
 12 I tō Tacaa ke teeli.
 I kraali i samtu ke tetu nti lōm cəənaa tō tə taa.
 13 Tacaa n luwaya isu aka.
 N tayanəyi nyá ti isu yoolu.
 Tacaa yaya apalukakiisaya təwəpəpə.
 N hóləyi nyá kolontunaa ke nyá tōŋ.

Mpi pə lapv pəle Tacaa tōwa tō

14 M̄pógú Tacaa yəyotaa si:
 Hatoo tō, ma tōka ma təyi na má suma.
 Ama pənente maa ma kapuka ké,
 isu ahonto wei i luləyi tō.
 Ma mələyi ké, na ma tisiyi feesin̄.
 15 Maa kpiisi pəəŋ na pulasi.
 Maa yelee na pə tui təna wuli.
 Maa layasi pusi səsəənsi.
 Maa la na pusi səsəənsi pəsi tetu nti lōm cəənaa tō.
 Maa la na luna nyəə.
 16 Uena má yelee na yulūmaa tō mpaaw ŋku pa taa nyi tō.
 Na má tən̄na-weyē mpaaisi nsi pa taa cəkəna tō.
 Maa pəsi səkretuyu ke nyaalam,
 na timp̄i tontē wē katē tō pə hənti.
 Mpi maa la təyole, ma kaa lə-wē.
 17 Ama mpa pa ha pa təyi tui
 na pá heeliyi lēsəŋ kusaaŋ na kulupəŋ si:
 Meyele tá isənaa tō.
 Paa tuli tapəŋ na fēelē.

Yəlaa yəlvəmaa na ntamaa

¹⁸ Μπόγύ Τααα τάμα σι:

Ntamaa í nu.

Yəlvəmaa mə, í nyəni na í ná.

¹⁹ Aweyele yəlvəm?

Ye pə taya ma təmlə tʋ.

Aweyele ntam?

Ye pə taya ma tillu wei ma tilaa tʋ.

Aweyele yəlvəm ɪsu wei í hika hɛɛsʋyʋ tʋ?

Aweyele ntam ɪsu ma təmlə tʋ?

²⁰ N nawa yaasināa pəyale.

Ama n ta la laakali.

Pəyele n kema ŋkraŋŋ ke teu.

Ama n ta nu.

²¹ Τααα νύά σιγισυγυ τῶ κέ n caawa si,

n laki kʋsəsutʋ ke sʋsʋontʋ na kʋrampantʋ.

²² Paa na mpʋ, pə kpiisa yəlaa mpɛ,

pə kuu pa wontu.

Pə kra-wɛyɛ ɪsu katəka ke kʋkraɱəŋ pəəŋ taa.

Pa kra-wɛyɛ saləka ke pa təŋmɛllɛnaa.

Pa kuuki pa wontu nəyɔlʋ ta waasi-wɛ.

Pa lɛɛka-wɛyɛ pa nyəm.

Pə́cʋ nəyɔlʋ fɛi si í tʋ si pá fɛli-wɛ.

²³ Mə taa awe ká kɛna ŋkraŋŋyʋ na təmnaa mpɛ?

Awe ká səŋ təkpi si í ká tasa-təyi nuu?

²⁴ Awe tʋ Yəkəpʋ kpiisilaa,

na lɛyɛli ke wontu kuulaa?

Pə taya Τααα wei tə pəntənaa tʋ?

Pa ta sʋəli si pá təŋ í mpaaŋ taa.

Pəyele pa ta nu í kʋsəsutʋ.

²⁵ Pə tʋ κέ í taa huuna lɛyɛli ke katatəlaya.

lɛna yʋʋu tii í tʋ na tʋŋ ke paa pənəyʋ ŋka.

lɛyɛli ta pɛɛki si í cɛkəna pʋlʋ.

Í ta yaa təm ntəyi pʋlvʋy í taa.

lɛna yʋʋu náa kʋ-i.

43

¹ Pənente Τααα yəyətəyi si:

Yəkəpʋ yəlaa mə awe ŋmaɣa-mɛ?

lɛyɛli nyəma mə awe ŋma-mɛ?

Í taa nyana pʋlʋ.

Mpi tʋ, ma yapa-mɛyɛ.

Mə həla ke ma yaana-mɛ.

Í kέ ma nyəma kέ.

² Ye í tɛsəyi lʋm ma wɛ mə waaləyi.

Pusi kaa təyʋ-mɛ.

Pəyele ye í təŋ kəkə taa ka kaa nyaya-mɛ.

Kəkə kaa kʋ-mɛ.

³ Mpi tʋ, maɣale Τααα mə lɔ.

Má kɛna lɛyɛli nyəma Nəŋŋ tʋ.

Wei í waasəyi-mɛ tʋ.

Ícipiti nyəma ke maa fɛli mə lonte.

Maa layasəyənə-mɛyɛ Itiyopii na Sɛpa nyəma.

⁴ Mpi tʋ, í kɛ-m pʋlʋ sʋsʋəm kέ.

Mə nyʋyʋ kʋlaa, na má sʋəla-mɛ.

Ma cɛləyi apalaa ke mə lonte.

Ma layasəyənə yəlaa ke nyá weesuɣu.

⁵ Ma wɛ mə waal kέ, í taa nyá.

Maa kəna mə lʋlvʋy nyəma na tɛv kite.

Maa kəna-mɛ na ilim tətʋle.

⁶ Maa heeli ilim ntəyʋŋ si: Kəna-wɛ.

Maa heeli ilim mpətəŋ si: Taa su-wɛ.

Kəna ma piya na pooluŋ.
Ləsi ma pɛɛlaa na tɛtu tənasi na ń kəna.
7 Pa təna mpa pa yaakəna ma həte,
na ma ŋma-weye ma teeli tɔw tɔ.
Má larəna-we.

Meyele Taca aseea nyóma

8 I yeke na ma yəlaa lu.
Pa ké yolumaa ké, pəyele pa wena ise.
Pa ké ntamaa ké pəyele pa wena ŋkraŋŋ.
9 Piitimnaa təna í kreyeli, yəlaa í koti.
Mə taa awe kraala tɔmnaa mpe?
Mpa pa heelina-tuyɔ kancaalaya nyəntu nti?
Pɔntənaa í hólí pa aseeta nyóma,
pa hólí pa tampana,
na tɔ nu na tɔ tisi si r̄p̄yó.

10 Meyele ma aseeta nyóma.
Taca má ma yəyətəna mpu.
Mə na ma təmle tɔ wei ma ləsa tɔ.
Ilena p̄ó lá na í nyi-ti na í tɛ-m na mə taa.
Na í cəkəna si maɣa.

Isə nɔyɔlv í taa wee na p̄ócs̄ p̄ó taki-m.
Pəyele Isə nɔyɔlv í kaal lu ma waali tɔtɔ.

11 Maɣale Taca, ma paasi,
waasulv nɔyɔlv í fɛi tɔtɔ.

12 Má kraaləna, má waasəna.

Ma heela nti tu kɔw tɔ.
Pə taya mə heku taa tuyɔ kraí nyəŋku nakoli.
Meyele ma aseeta nyóma. Má kɛna Isə.

Taca má ma yəyətəna mpu.

13 Maɣale Isə ké hatoo tam tɔw.
Nɔyɔlv u fitiyi pɔlvuyɔ ma niŋ taa.
Awe ka wakəli mpi ma laki tɔ?

Taca tiliyu ke nɔyɔlv

14 Taca Isɛyeli Isə Nəŋŋ tɔ wei í waasəyi tɔ.
I yəyətəyi si:

Mə tɔw ké ma tiliyi nɔyɔlv si í yooŋa Papiloni.
Maa yeke na lvm tɔyɔ Kaləttee selaa kpuləŋ,
wei í taa pa nukí leleŋ tɔ.

15 Maɣale mə Nəŋŋ tɔ Taca.

Mə wulav wei í ŋmawa Isɛyeli tɔ.

Wɔlaya tɛtu taa mpaav kɔfalvyɔ

16 Maɣale Taca wei í hee hapəle ke tenku taa
na mpaav ke lvm toŋ nyəm taa tɔ ma yəyətəa si:

17 I ləsa yooŋa kɛkɛnaa na pə kraɣanəŋ.

Pa hənta pa təna, pa temaya.

Pa nyayaa ké isi fətəla kponkrontuyi.

18 I taa tɔsi kancaalaya nyəntu tɔw.

Pəyele í taa paasəna kɔpəm tɔm.

19 Yaasi kɔfalv ke ma caaki larv,
halí yaasi uní í caaki larv.

I ta nyəmi-í?

Maa hee mpaav ke wɔlaya tɛtu taa,
na má yeke na pusi səsənsi kpe.

20 Taale wontu ká sa-m.

Pə kraɣav taale hasi na taataanaa tɔ.

Mpi tɔ, maa tú pusi səsənsi ke wɔlaya tɛtu taa
si ma yəlaa kuləsaa í nyɔw.

21 Yəlaa mpa ma ŋmawa ma ti tɔ,
pa sa-m ké.

Isə na Isɛyeli nyóma pa hvole

22 Μρύγύ Τασα γόγταα σι:
 Υάκωρϋ πə ταγα μαγα η γαawa.
 Ισεγελι kawa ma təm.
 23 Πə ταγα μαγα η λαπα κəταγα ηκα κəkə
 lusa ka təna təγə nύά ιweεσι.
 Πə ταγα ma hətə taa ke η λαπα nύά kotasi.
 Ma ta wiina-η si η la-m kotasi.
 Πəyele ma ta caali-η tulaalunaa təə.
 24 N ta ya-m tulaalo na liγitee.
 Πəcό n ta hayasi-m nύά kotasi nim.
 Ama nύά isayato ke η caaləna-m.
 N to-m wahala na nύά kypəntəη.
 25 Ama ma ma tike ma huiəγəna mə isayato
 ke ma səəla-me tə πə təə.
 Ma kaa tasa mə kawalaya təə kέ təəsyu.
 26 Μρϋ tə, keεσι nύά təm.
 Tə suv huule taa.
 Keεσι mpi πə huləγi si η wena tampana tə.
 27 Nύά cəso pəntaa.
 Nύά təm teləsəlaa kula ma təə.
 28 Πə təə kέ ma nyəna Iso təsεele
 nyuγv nyəma ke tetelataa.
 Ma yela Υάκωρϋ na πə wakəli-ι.
 Ma yelaa na pά tov Ισεγελι.

44

1 Μρύγύ Τασα γόγταα σι:
 Ma təmle tv Υάκωρϋ,
 Ισεγελι nύά wei ma ləsaə tə nu pənəntaa.
 2 Τασα wei ι ημαγα-η nύά həəv tεε,
 na ι la-η na ι paasəγəna-η tə ι təma si:
 Ma təmle tv Υάκωρϋ, taa nύά,
 Yesulun*fa* nύά má ləsəna-η. ^a Leluyv 32:15 taa η ká na mpu.
 3 Πə ταγα pəlv, maa pəli lvm ke wəlaya tetv təə.
 Maa la na pusi kpe tə taa.
 Maa tisi ma Feesuyv ke nύά ləlvuyv nyəma təə.
 Maa təηsi nύά piya piya ke nəsəsi kupaηsi.
 4 Paa pu nyuiv həkυ taa isu
 tuη wei ι səηa lvm nəγə tə.
 5 Pa taa nəγəlv ka γόγoti si:
 Ma kέ Τασα nyəη kέ.
 Lelv ká ha ι təγi Υάκωρϋ hətə.
 Ilena lelv náa ηmaa ι niη təə si:
 Ma kέ Τασα nyəη.
 Paa yaaki-η Ισεγελι hətə.

Tuη kolalaη kotvγv

6 Μρύγύ Τασα Ισεγελι wulav wei ι yakι-η
 na ι kέ Πə təna πə tv tə ι γόγταα σι:
 Mayale kancaalaya tv na kantəkaya tv.
 Ma waali, Iso nəγəlv ι fei tətə.
 7 Awe wε isu ma?
 Pənto ι γόγoti na ι keεσι-m
 hatoo kupaηkv ma suwa yəlaa ke tam təə tə.
 Pənto ι γόγoti na ι keεσι nti tv kəə tə.
 8 Taa nύά, πəcό taa sele.
 Isu ma təma-η-təγi heeluyv ke hatoo ləη na?
 N kέ ma aseeta tv kέ.
 Ma paasi Iso nəγəlv ι wεε?
 Πəcό kəkpaμəγv nakvli kv fei.
 Ma ta na πə tv.

^a 44:2 **Yesulun**: Yesulun ke Ισεγελι hətə lente kέ. Ye η kala Kusəsitu

Tuη kulalaaj lutaa

⁹ Tuη kulalaaj lutaa t̄na k̄e k̄pete k̄e.

M̄a kulupum k̄opam u waas̄əyi p̄ulv.

Tuη in̄i i maγamaγa i l̄əs̄əγ̄əna i t̄əyi aseeta.

M̄pi t̄o, u naaki.

P̄ə́c̄ó i ta nyi p̄ulv.

F̄ēle k̄a t̄əγ̄o-i k̄e.

¹⁰ Yulv k̄a lu yaa í saaki t̄əγ̄v,

na k̄v kaa waas̄-i p̄ulv?

¹¹ F̄ēle k̄a k̄pa m̄ə t̄əna m̄pa m̄e í t̄əη̄əyi-i t̄əγ̄o.

Tuη lutaa maγamaγa ná k̄e ȳəlaa k̄e.

M̄ə t̄əna í koti na í k̄əə.

S̄əγ̄ənt̄v ka k̄pa m̄ə t̄əna na f̄ēle p̄u-m̄e.

¹² Koolu set̄əγ̄əna nȳəγ̄əlv̄v,

na í w̄o-k̄əγ̄v k̄ə́k̄ə na í taγ̄an̄i-k̄v.

Na í ma-k̄əγ̄v maal̄ətōo na i toma,

na í la-k̄əγ̄v is̄əna i caa t̄o.

Ye nȳəγ̄əsi k̄pa-i, i f̄ēina toma.

Ye i s̄əəwa l̄əm nȳəəv i p̄əs̄əyi icam k̄e.

¹³ Saak̄ulv ná t̄əyi η̄m̄ənaγa ke t̄əp̄əγ̄əγa t̄əə.

Na í p̄u looηa na η̄maalaya,

na í maγas̄i-ke na maγas̄əlaya.

Ūena í saaki l̄ēes̄əγ̄v is̄u yulv na saak̄əlaya,

na í su-k̄əγ̄v kutuluȳu taa.

ISO KYGYOTUTU TELSELU
SELEMII
TOM TAKELAYA
Kutulutu

Selemii ké Iso kygyotutu telésulu ké na Yuta tetu taa ké i lapa i tæmle ke awulaa Sosiyasi na Yoyakim na Setesiyasi pa pæle taa. I tasa yælaa ke apaluto si pá mæli Iso tæe. Ama pele pa kisa-i nuunaw na pá tu-i wahala na halí pá tæki-i salæka. Pa æla tænyu ŋku ku tæw pa ŋmaawa Iso Tom tæ. Pæ waali ké Papiloni nyæma tama Yosalem icate ulena Yuta nyæma lelæa se na pá polo Icipiti na pá cæsi tæna.

Isæna pa faya Selemii takælaya tæ:

- Isø yaav ke Selemii, titite 1
- Tæm nti Iso yæyæta Yuta na Yosalem pa tæw tæ, titite 2-25
- Selemii tæmle na Yuta na Iseyeli pa waasnyu, titite 26-45
- Isø kygyotutu nti Selemii telæsa piitimnaa tæ, titite 46-51
- Yosalem hotuyu, titite 52

¹ Takælaya kanæ ka taa ké pa keesæyi Pæncamæe kpekæle tu kætulu Hilikiya pæyalu Selemii tæm. I ka wæ Anatotí icate taa ké.

² Mþóyó Tacaa yæyæta-na-i Amon pæyalu Sosiyasi wei i ka ke Yuta wulaw tæ, i kawulaya pænaya naanowa na tooso nyæŋka taa.

³ Tacaa yæyæta-na-i tæyæ Sosiyasi pæyalu Sowakim pæle taa. Sowakim ka kænæ Yuta wulaw. Halæna Sosiyasi pæyalu lelu Setesiyasi, wei i ké Yuta wulaw tæw tæ i kawulaya tænaya ké ka pænaya naanowa na kulbm nyæŋka ke isæw kakpasí nyæŋ taa. Waatw inæyi kolontunaa kuuwaYosalem nyæma.

Isø yaav ke Selemii

⁴ Mþóyó Selemii tæma si Tacaa heela-m si:

⁵ Ma nyæma-ŋ na pæcá pá ŋmaya-ŋ nyá too lotu taa, na má læsi-ŋ na má kpa-ŋ ma kygyotutu telésulu ke piitimnaa taa, na pæcá pá lulæyi-ŋ.

⁶ Ntæna má cæ si: Hai, Tacaa Iso, ma ké pæyaya ké, ma ta nyi yæyæta.

⁷ Uæna Tacaa cæ-m si:

Taa yæyæti si n ké pæyaya. Mpi tæ, pæ wæe si n polo mpa pa kin ma tiliyi-ŋ tæyæ, na n heeli-wæyæ nti ma tu-ŋ tæ.

⁸ Taa nyana-wæ.

Ma wæ nyá waali ké si maa waasi-ŋ. Tacaa má ma yæyæta-na mpu.

⁹ Mþóyó Tacaa kusa i nin na í tokina ma næyæ na í heeli-m si:

Ma tuwa ma tæm ke nyá næyæ taa.

¹⁰ Na í tasa si:

Ma tnyu-ŋ tæmle ke piitimnaa na kawulasí taa ké sanja. Kpæsi, na n pæsi kpentælasí. Yæki na pá pæsi ncaale. Tæyaní ŋmaw na n tuu.

Tnyu pilinæ na tiuu kowasnyu tæm

¹¹ Mþóyó Tacaa pæsa-m si: Pepeye n naaki? Ntæna má cæ si: Ma naaki tnyu pilinæ.

¹² Uæna í tæ-m si: Ama n nawa teu. Ma fenjiyi ma kygyotutu tæw ké si má yoosi-ti.

¹³ Mþóyó Tacaa tasa-m pæsnnyu ke tæm naale nyæm si: Pepeye n naaki? Ma si: Ma naaki tiuu na ilim ntæyæŋ tæw. Na kú wasæyi, na kú kpilisina Tacaa tæw.

¹⁴ Ntæna Tacaa heeli-m si: Hæyælyu ŋknyu wahala ká luna na í watí Yuta tetu yælaa tæna tæw.

¹⁵ Maa yaa hæyælyu ŋku ku kawulasí yælaa, na paa wei í kæw, na í la i tæcayale ke Yosalem nænæsi. Na pá cæna icate koluŋa na pá tii Yuta acalæe tæna tæw.

16 Maa hɔɔna-meɣe mə kawalaya tɔɔ.
 Mpi tɔ, í lɔ-m,
 na í wɔki tuŋ kolalaaŋ ke tulaalɔnaa,
 na í lunjiyi mə niŋ kolupum.
 17 Selemii taɣani nyá ti.
 Kɔli na í teləsi-weɣe nti maa heeli-ŋ tɔ.
 Pa tɔm í taa la-ŋ sɔɣɔntɔ.
 Tɔfɔ maa yeke na í sele pa ísɛntaa.
 18 Ma siki-ŋ isu kolunja ícate.
 Yaa nyɛɣələyɔ mayamaɣa akele.
 Yaa kɔsɛemɔyɔ nyɔŋ,
 ke Yuta awulaa na pa waali nyɔma
 na kɔtɔlaa na ícate yɔlaa pa tɔɔ.
 19 Paa yɔɔna-ŋ.
 Ama pa kaa pəsi-ŋ ké.
 Mpi tɔ, ma we nyá waaləyi si ma waasəyi-ŋ.
 Tacaá má ma yɔɣɔtəna mpɔ.

2

Lum seelɔ lɔv, na pɔɣələe hila huluɣu

1 Mpiyó Selemii tɔma si Tacaá heela-m si:
 2 Polo, kpaali Yosalem nyɔma ŋkpaŋŋ taa si:
 Ma tɔsəyi mə ifepile waatu taa,
 isəna í ka sɔɔla-m,
 na mə ləsaɣa sɔv-m isu taŋ tɔ.
 Waatu inəyi i təŋaɣa-m wɔlaya tetɔ*fa* taa,
 timpi haləm fei tɔ. ^a pa yaa mpɔ. Nɔɣɔlv u haləyi pɔlɔyɔ təna. Yəlaa u tu caku.
 3 Isɛyeli nyɔma me i
 ka ké ma tike ma nyɔma ké,
 na í we isu ma haləm kancaalaya kolɔlvɔm.
 Mpa pa tokayana-me tɔ,
 pa sɔvkaɣa tɔm ké na asalav tiiki pa tɔɔ.
 Tacaá má ma yɔɣɔtəna mpɔ.
 4 Yakɔpɔ lɔlvɔyɔ nyɔma,
 Isɛyeli kpeka nyɔma me,
 í nu Tacaá kɔyɔɣɔtɔv.
 5 Isayatu ntiyi mə caanaa nawa ma kin
 na pá hatələyənə-m,
 na pá təŋəyi kpeɛe nyəm,
 na mə mayamaɣa í pəsəyi kpeɛe?
 6 I tá pəsɔ si: Tacaá we le?
 Má ləsəna-meɣe Icipiti tetɔ taa,
 na má tiiki-meɣe wɔlaya tetɔ taa
 timpi tev fei tɔ.
 Kɔtaalomɔŋ na səm pə wenna,
 yəlaa fei təna.
 Pəyele nɔɣɔlv u təŋəyi mpɔ.
 7 Anɔ má kənnə-meɣe tetɔ nti
 tə we isu tuŋ taale
 tɔ tə taa si í tɔɣɔ tə pee
 na tə kolɔlvɔm kɔpam.
 Ama í kəma uləna í pilisi
 ma tetɔ na í pəsi ma nyəm ke acaaləto pɔlvɔv.
 8 Kɔtɔlaa ná tá pəsɔ si: Tacaá we le?
 Kiiu sulaa mpe pa ta nyi-m.
 Awulaa ná luki ma waali.
 Tɔyɔ kolalaaɔ Paali tɔm ke
 Iso kɔyɔɣɔtɔv teləsəlaa
 ná heeləɣa na pá təŋəyi.
 Pəyele kɔle ku waasəyi pɔlv.

^a 2:2 wɔlaya tetɔ: Tetɔ nti tə taa tev u nuki, pɔlvɔv u nyɔkɔ tɔyɔ

⁹ Pə tɔɔ ké maa hɔuna mə na mə piya tɔtɔ.

Tacaa má ma yəɣətəna mpɔ.

¹⁰ Ƴ polo lɔm taa tɛtɔ nti pa yaa sɪ

Kitim tɔ, na í ná.

Ƴ tili Ketaa tɛtɔ taa na í feŋ teu

na í ná sɪ isəna pə we cəne tɔ,

na təna, pə we kulɔm yee?

¹¹ Ƴ ká ná sɪ too tɔ,

piitim napəli pə ta layasəta pə tuŋ kulalaan,

pa na í ta ke isənaa tɔ.

Ama ma yəlaa layasa má na tuŋ kulalaan.

Pə́cɔ tuŋ inɪ u waasəyi pɔbɔ.

¹² Ƴsɔtənyɔ lanɲɛ í cəna tɔm nti

na kó selina səɣəntɔ.

Tacaa má ma yəɣətəna mpɔ.

¹³ Pə taɣa pɔbɔ,

ma yəlaa me í wakəla tɔm naaleye.

Ƴ lɔwa ma wei ma ke-meɣe

weesuyɔ lɔm sɛɛɔ tɔ.

Ƴlena í huli mə təyi hila wena a yawa pəɣɔlee

na lɔm u cakɪ a taa tɔ.

Ƴseyeli nyə́ma lɔw ke Ƴsɔ

¹⁴ Ḿpɔ́yó Tacaa təma sɪ:

Ƴseyeli nyə́ma me í ké yɔmaa yaa kasayampiya.

Na piitimnaa lelɔa təkɪ mə tɔɔ?

¹⁵ Na pá kiisiyi na pá nyusəyi

mə tɔɔ isɪ tɔɣɔlasi piya.

Na pá kpɪisiyi mə tɛtɔ.

Pa nyayasa mə acalɛe ke kəkɔ, nɔɣɔɔ feɪ.

¹⁶ Na pə́ kpeŋna Mamfi na Taraneesi

pə acalɛe nyə́ma na pá yəkəyi mə nyɔɔŋ.

¹⁷ Ƴ lɔwa má wei ma tiikayə-meɣe

mpaas kɔpəŋkɔ taa tɔ.

Pə tɔɔ ké mpɔ inɪ pə maɣana-me.

¹⁸ Ƴle pəneɛte í puki Ƴcipiti sɪ í lakɪ we?

Nili pəɣɔ səsaya lɔm nyɔɔɔ na?

Yaa í puki Asilii sɪ í lakɪ we?

Ƴfəlaati pəɣɔ səsaya lɔm nyɔɔɔ na?

¹⁹ Mə maɣamaɣa mə isayatu

na mə waali luɔ ká hɔna mə ŋkraŋyɔ.

Ƴlena í ná na í cekəna sɪ

isəna í lɔwa mə Ƴsɔ Tacaa má

na í feuna ma səɣəntɔ tɔ pə ké isayatu ké.

Ate na isətaa pə tɔ Tacaa má ma yəɣətəna mpɔ.

Ƴseyeli nyə́ma lɔw ke Tacaa waali

²⁰ Ḿpɔ́yó Tacaa təma sɪ:

Hatoo ləŋ ke Ƴseyeli nyə́ma me

í fayana-m sɪ í cakɪ mə ti tɔɔ.

Ƴlena í kraaki pulasi tɔɔ,

na tuŋ kuləpəŋ tɛɛ,

na í luŋyi tuŋ na í lakɪ pə wasaŋkalətɔ.

**YOSALEM TƏJ
WULA
TAKƏLAYA
Kətəlvət**

Selemii wiiki, mpi tə, kolontunaa yəka Yosalem ıate ke Yuta nyəma ısayatv tə. I hula-weye mpi pə tə ıate wakəlaa tə. Uena í hólh Yuta nyəma sı ye pá layasaa na pá məli İso tēe ílé í ká waasi-we. Pə taya pulv, í kupantv we tam tə kə tu tēj.

İsəna pa faya Wula takəlaya tə:

- Yosalem nyəma lanwakəlle, titite 1
- Tacaa pəsa ısu Yosalem kolontu, titite 2
- Wahalanaa na tēeluyv, titite 3
- Yosalem wakəlvuy wula, titite 4
- Tacaa məhna-tuyv nyá kın, titite 5

Yosalem ıate pəsa ısu leelu wei pa ləwa tə

¹ Haı, Yosalem ıate nyá wei yəlaa wutaya təyole.

Nyá hətē ka yaawa piitimnaa taa kə.

Nyá ηmakəlayana tetv həyöləη.

Waiyo, nyəni n we nyá tike.

N pəsa ısu leelu.

Pa tv-η yomle təma.

² Wula nté nyá tom ke ahoo,

na ıseləvm lukiyi yem.

Mpa paa səələ-η tə,

pa taa nəyölv fei sı í puɣusiyi-η.

Nyá taapalaa təna lə-η

Pa pəsa nyá kolontunaa.

³ Yomle na wahala taa kə pa tēena Yuta.

Ma ta nyı ısənaa tēye n wee.

N feina nyuyv tətöle.

Nyá konyəntölaa təna tama-η kə.

⁴ Siyəη mpaəη we ləyaya taa kə.

Nəyölv u təηəyi-ı sı í puki acima.

Nənaəsi pəsa ncaa.

Kətəlaa apəlvətə ná ləpa na pá lakı wahala.

ıate pəelaa ná we lanwakəlle taa.

İsənyəηle suna ıate nyá nyá taa.

⁵ Nyá kolontunaa ηmakəla-η kə.

Nyá patanaa lanə heewaya.

Mpi tə, Tacaa həma nyá ηkraηuyv.

Nyá kəpəntəη pəyale tə,

kolontunaa kuuwa nyá piya na pá tuliyi na pá tēekəna.

⁶ Siyəη kpekəle nyəma mə teeli səpa.

Mə nyuyv nyəma ná we ısu

naməη wei í lanə tətəyöle tə.

I kaasəyi í ti na í seeki lakatika nyəma.

⁷ Yosalem, n hota kolontunaa niη taa.

N lanə waasəlaa.

Kolontunaa ná mpv uena pá wəη.

Mpi tə, pə kpiisa Yosalem.

Mpəyöy Yosalem n nawa sı n kə cəlv,

n we feele taa.

Uena n təəsi kəpam mpi pə təna

n ka wena ləη taa tə pə tə.

⁸ İsayatv nti n ka luləsaa tə,

nti tə tə kə n pəsa asilima.

Mpa paa saηaya-η tə, pa məla-η footuyv.

Pele pa nawa sı n we kpete ke nəənə.

Pə wee sı Yosalem n tisi feesin kə na n məhna waalı.

⁹ Yosalem nyá asilima taana nyá capanaa ké.

N ta tæli nti tæ mayana-ŋ isæntæ tæ.

Krisuyu tuta-ŋ ké,

næɔlv fei si i tasæyi-ŋ apalv.

N wiiki si: Hai, Tacaa, nyæni isæna

kolontunaa ŋmakæla-m na má tæki wahala tæ.

¹⁰ Kolontunaa tv niŋ ke ma kpancooŋ tæna tæ.

Hali ma nawa piitimnaa svv Iæ tæsele taa na toŋ.

Pæyele Tacaa ka kisina-weye si:

Pæ fei si pá svv ma yælaa hæv.

¹¹ Yosalem pæ nu-ŋ vena í wiiki

na í pæekæyi tæɔnaɔa.

Hælæna í cæla nyá kupampam si í hiki tæɔnaɔa.

Kelæna í wiina Iæ si:

Hai Tacaa, nyæni isæna pa nyænæyi-m yem tæ.

¹² Mpyó Siyæŋ tæma si: Tæelaa me,

í nyæni na í ná wahala wei ma tæki tæ.

Wahala næɔlv ta næyæsvna i taka.

Tacaa n tomi-i nyá páána sæsvna wule ké.

¹³ Hatoo isætaa ké n tisina kækæ

na ká svv-m na ká tala mvwa.

N nyæpa-m puluyu ke ma nævhe tæ.

N lapa na má tuli tapæŋ.

N yela-m ma nyvɔv tike.

Ma tæki wahala ke paa kvyakv ŋku.

¹⁴ N kvæyela ma isæyav ke nyá niŋ taa.

N lapa-tæyi kpalahuu na í paa

ma luyv tæ na té nu-m.

Ma isæyav yæka ma toŋ na té tv-m ma kolontunaa

mpa pa kæla-m tæ pa niŋ taa.

¹⁵ Tacaa læwa ma yoolaa taa yoolaa mpa maa vena tæ.

N kæna kolontu ke ma tæ si i wakæli ma ifepiya.

Tacaa naŋa Yuta yælaa ké isv lesæŋ ke tænyasæle.

¹⁶ Mpusi inv i tæ ké ma wiiki.

Ma pælæyi isælv na pá leeliyi.

Mpi tæ, puyusulu hatælvna-m ké.

Ini i haakavana-m weesyv.

Pæ yela ma piya ke si tike.

Mpi tæ, kolontu kæla-tvɔv toŋ.

¹⁷ Mpyó Siyæŋ tæka niŋ.

Ama næɔlv fei si í puyusi-ŋ.

Tacaa ha næv ke Yakæv nyá patanaa si pá ta-ŋ kotaya.

Yosalem n pæsa isv hute ke pa isentaa.

¹⁸ Ama Tacaa n vena tampana ké.

Mpi tæ, ma kisa nyá kusæsv.

Yælaa me mæ tæna í nu.

I na ma kvvæntævæle.

Pa kvvwa ma pæelaa na ma ifepiya na pá tæena.

¹⁹ Ma yaava ma tapnaa.

Ama pæle pa lv ma waali.

Ma kvælvæ na ma nyvɔv nyæma sæpa icate taa.

Pa pæekava tæɔnaɔa si pá væena weesyv.

²⁰ Hai, Tacaa nyæni ma lavwakæle.

Ma taa pæsa ké.

Ma lavvæ wakælaa ké.

Mpi tæ, ma kæla nyá tæ ké kvlvv.

Ama lavvæ pæma-m piya ke awali.

Ma tæyava pæsa sæm nyæŋka.

²¹ Pa nu ma wula, ama næɔlv fei si í puyusi-m.

Ma kolontunaa tēna nawa ma wahala wei n tu-m tō,
na pá paakēna-m.
Yele na koyaku ŋku n ka suwa tō ku kōo
na pá leeti-weye ma lonte.
²² Nyēni pa isayato, na ŋ hō pa ŋkraŋŋ
isu n lapa-m ma kaanuto tēna tō tō.
Mōla tike ke ma laki, ma lanje pōsaa kē.

2

Tacaa pōsa isu Yosalem kolontu

¹ Hai, waiyo, Tacaa nyá pááná taa,
n waasa Siyōŋ yēlaa tō kē səkpetuyu sōsōo.
Hatoo isōtaa kē n pētēna Iseyeli teeli ke atē.
Waato wei Tacaa nyá pááná kpawa tō,
n ta tasa tōsuyu si Siyōŋ kē nyá nōheē tēsule.
² Tacaa n lipa Yakōpu tēsi tēna, pētōtōle fēi.
N yōka Yuta koloosi acalēe na pááná.
N pēta-yeye atē.
N wakēla Yuta awulumpiya kawulaya.
³ Tacaa n mu pááná sōsōona ilēna ŋ yōki Iseyeli toŋ.
N kisa-weye waasuyu ke kolontu niŋ taa.
N lupa kōkō ke nyá yēlaa tē na ká nyāya hōyōlōŋ tēna.
⁴ N pama nyá tōo kē isu kolontu.
N hūlēyi nyá toŋ na nyá yēlaa tōo isu pa pata.
N wakēla pē tēna mpi tu nyēnaya
na pá we-toyo teu tō.
Tacaa nyá pááná nyāya Isō
tēsēle ke Yosalem isu kōkō.
⁵ Tacaa n pōsa Iseyeli kolontu kē.
N lipa Iseyeli na ŋ kpēnna i tēsi kōpaŋsi.
N yōka i koloosi acalēe.
Tacaa lūlōsa lanjakōlē
na isēnyōŋle ke Yuta yēlaa taa.
⁶ N yōka Yosalem kolonja isu taale kalaa.
N wakēla ta na-i tá tēsulle.
Tacaa n lapa na yēlaa sōo acima
na kōyēŋ kōhēsōŋ tōo.
N mu pááná na ŋ tu wulav
na kōtōlaa ke fēle.
⁷ Tacaa n kisa nyá kōtaya tōlate.
N lōwa nyá tēsēle.
N tu nyá tēsēle na Siyōŋ
tēsi kōpaŋsi ke kolontu niŋ taa.
Pele pa kiisiyina nteye akaito
kakiisaya ke Isō tēsēle taa
isu acima koyaku.
⁸ Tacaa n tu nyá taa kē si n yōkōyi Siyōŋ kolonja.
N yōka-keye tōkpataa, n ta nyá.
Nn kōsōyi nyá niŋ na ŋ ta yōkōta-kē.
N tu kolonja sōsaya na səkpelaya ke lōyaya taa.
Si naale si yōkaa tēmuyumuyu.
⁹ Icate nōnōsi sūu tetu.
N pēla kōkalēsōŋ, n wakēla-i.
Wulav na i waali nyōma pa we piitimnaa niŋ taa.
Kiin fēi tōtō.
Tacaa nn tasōyi Isō kōyōyōtōtō
telēsōlaa māyama ya ke nyá tōm heeluyu.
¹⁰ Siyōŋ layato tasōlaa í caya atē na í suma.
I pōlēyi tetu ke mā nyuyu taa.
Mō lanja wakēlaa na í sūu lōyaya
wontu isu fōlētōnaa taka.

Yosalem pɛɛlaa, mə kama nyɔɔŋ na aɛ.

¹¹ Ma ɛɛ kana ɛsɔlɔm lukuyu.

Isəkilim pu-m kɛ.

Ma apalɔtɔ hoowa ma yɛlaa wahala tɔɔ kɛ.

Ahulɔmnaa sɛki lɔkɔtɔ kɛ ɛɛɛɛ hɛɛɛ tɔɔ.

¹² Piya wiina si toonaa si:

Leɛɛ tɔɔŋaɔa wɛɛ?

Leɛɛ sɔlɔm wɛɛ?

Si hotiyi mpaɔŋ taa, ɛsu mpa pə kɔ yooɔ taa tɔ.

Si tisiyi feesiŋ na si hɛɛki si toonaa niŋ taa.

¹³ Yosalem, suweye maa heeli-ŋ tɔtɔ?

Nyá na nɔɔɔɔ ɛ ta maya.

Siyɔŋ pɛɛɔ, wentiyi maa hɛɛsɛna nyá laŋɛ?

Nyá wahala tɔɔwaya ɛsu tenku.

Nɔɔɔɔ kaa pəsi na ɛ waasi-ŋ.

¹⁴ Kaloolaya na kpaɛ tɔm kɛ
 ɛsɔ kɔyɔɔtɔtɔ teləsɛlaa mpa
 pa wɛ nyá taa tɔ pa kpaalɔyi.
 Pa ta kuli nyá ɛɛɛɛ tɔɔ,
 si pə taa kɔɔ na kolontunaa kuu-ŋ na pá tɛɛna.

ɛsɔ kɔyɔɔtɔtɔ teləsɛlaa
 kɔkpaalɔtɔ kɛ kɔtɔsɔtɔ kɛ.

¹⁵ Tɛɛlaa tɛna naaki-ŋ

na pá kpaɛɛɛ amɔkɔŋ kɛ

nyá wakɔɔɔɔ kɛ.

Pa hulɔyi kɛɔyɔɔɔɔ na pá paakɔna-ŋ.

Pa yɔɔtɔɔɔ si:

ɛɛɛɛ tɛɛɛɛ pa yaakaya lɔŋ kɛ kɔpante
 na kɔtɛɛɛ na laŋhulɔmɛ nyɔntɛ kɛ tɛtɔ tɛna taa?

¹⁶ Nyá kolontunaa tɛna haaki nɔɔsi na nyá tɔɔ.

Pa kɛtɔyi kakɛtasi, pa kpa nɔmɛɛɛ.

Pa tɔŋ si: Tə tɛma ɛ tɔm.

Kɔyaku ŋku tu tanɔa tɔɔɔɛ.

Tə hika-ɛ kɛ, tə tɔŋna-ɛ nau.

¹⁷ Tacaa n lapa ɛsɛna n ka suwa tɔ.

N lapa ɛsu n ka yɔɔtɔyɔ hatoo laŋta tɔ.

N yɔka nyá yɛlaa kɛ, pɛtɔtɔɛ fɛi.

Kolontunaa naaki Yosalem na pa laŋa hulɔmɔyi.

ɛsɔ kpaasa nyá kolontunaa tɔŋ.

¹⁸ Yɛlaa wiikina Tacaa kɛ hatoo pa lotu taa.

Siyɔŋ kolɔŋa nyá, luki ɛsɔlɔm kɛ ilim

na ahoɔ ɛsu pɔɔɔ.

Taa yeɛ wula, pɛɛɛ nyá ɛsɔlɔm ɛ taa hɛɛsi kpente.

¹⁹ Kɔɔɔ, nyá wula ɛ kpa ahoɔ taa.

Pə kpaɔɔɔ tanɔŋ tɔhulu tɔ.

Hɔɔ Tacaa kɛ nyá lotu.

Tɛɛɛ-ɛ niŋ kɛ nyá piya tɔm.

Pa tɔŋna sɔpɔ kɛ nyɔɔɔsi kɛ hɛɛɛ kpeesi.

²⁰ Hai, Tacaa, nyɛni na n ná, taya n laki mpɔ.

Pə mɔnaa si alaa ɛ tɔɔɔ pa mayamaɔa pa lotu kɔɔɔɔm na?

Pa piya nɛɛɛ pa sɔɔɔa teu.

Pə mɔnaa si pá tɔɔɔ pa piya mpa pa lɔlaa,

na pá paasɛna teu tɔ?

Pə mɔnaa si pá kɔ kɔtɔlaa na ɛsɔ kɔyɔɔtɔtɔ
 teləsɛlaa kɛ Tacaa tɛsɛɛɛ taa?

²¹ Akpaɔtɔlaa na ɛfɛpiya pa hɛnta aɛɛɛ

taɔŋ na tulɔŋasi kɛ hɛɛɛ nɔɔsi.

Pa kɔwa ma pɛɛlaa na ma ɛfɛpiya.

Nyá pááná kuyaku wule ke n ku-wé.

N lenta-weyé pətətəle fei.

²² N yaawa yəlaa səsaa na paa le isu acima wule.

Kuyayku nyá pááná kpawa tə, pə ta səw nəyəlɔ.

Mpa maa təwə na má paasəna teu tə ma kolontu ku-wé.

3

Wahalanaa na laŋheəsəle

¹ Ma ké yulɔ wei ɪ nawa wahala ke teu təyɔ.

Tacaa n mapa-m nyá kkrátúyú na pááná.

² Səkpətuyɔ anaam taa ké n pona-m na ń sɔsi-m.

N ta sɔsi-m nyaaləm taa.

³ Ma tike ke n makɪ na ń leləyi,

paa kuyaku ŋku.

⁴ Ma tema taasi ké təkəŋəkəŋɔ.

N yəka ma mɔwa.

⁵ N tu-m laŋwakəlle na wahala pə taa ké

na pə cəəna-m isu koluyə.

⁶ N yela-m səkpətuyɔ taa ké isu

wei ɪ səpa na pə leeli tə.

⁷ N tama-m koluyə.

N tu-m alukpala yuy nyəna.

⁸ Ma kiisa teu na má wiina-ŋ.

Nn nukɪ ma kɔsələmɔtɔ.

⁹ N təkə ma mpaŋ təna na pəe kuyasələe.

N yela na ma hapəle təntə wə katə.

¹⁰ N feŋiyi-m ké isu wusi cəŋuyɔ

yaə təyələyɔ papuyɔ tə.

¹¹ N ləsa-m mpaaw taa.

N cəla-m həyələsi.

N pəsa-m isu tetu nti pə wakəlaa tə.

¹² N pama nyá təwə na ń siyisina-m.

¹³ N tula ma timpee ke pəŋ na nyá kəkə taa nyəmá.

¹⁴ Yəlaa təna wəŋiyi-m ké.

Pa yookina-m yontu ke ilim na pə tem.

¹⁵ N haɣasa-m nyutu nyay nyəntɔ.

N yela na má nyəwə konyənyəwə nyay nyəm.

¹⁶ N lapa na má salɪ pətuwee na ma kela pəli.

N waasa ma təwə ké təluma.

¹⁷ N hatələna-m heəsuyɔ na ń lə-m.

Ma ta nyi laŋhuləmle leleŋ.

¹⁸ Uena má tə si:

Mpi maa təsəna tə pə tema.

Maa tələyi Tacaa kɪŋ ke pɔlɔ.

¹⁹ Hai, təwə ma konyəntəyələ na ma wahala təm.

Na sətɔ na nyay ləm mpi ma nyəwə tə.

²⁰ Tam ké ma təsəyi pə təwə.

Uena ma apalɔtɔ yələyi.

²¹ Hwəwə nna ma təsəyi ma taa

na a təwə má tələyi təyələ si:

²² Iso nyá kɔpantɔ ta su tənaya.

Pəyele nyá səluyɔ ta te.

²³ Nyá kɔpantɔ wə paa tanaŋ ŋkuyɔ.

Tacaa, nyá teu təwəyɔ.

²⁴ Ma təŋ si: Tacaa kələ ma kpancoou.

Pə təwə ké ma tələyi-ŋ.

²⁵ Tacaa n wə teu ke mpa pa tələyi-ŋ təyɔ.

Na mpa pa keəsəyənə nyá təwə tə.

²⁶ Pə wə teu si yulɔ í su

na í taŋ Tacaa nyá waəsuyɔ.

²⁷ Pə wə teu si yulɔ í mu Iso tələsi ke ɪ pəcaatɔ.

Paa pə we kate.

²⁸ Ye Tacaa n kəna wei ké wahala,
pəntə í su təpamm na í caɣana ɪ mpa.

²⁹ ɪ həntɪ ate na í suli ɪ nəɣə tə,
na í teeləɣɪ sɪ ntanyɪ Tacaa ká waasi-ɪ.

³⁰ ɪ keesi ləkpaɣasaya ke wei ɪ caa-ɪ mapu tə.
ɪ mɔɣɪ kɔtɔɣu.

³¹ Tacaa nn ləkɪ yulu ke tam tə.

³² Ama waatu wei n həŋ yulu ŋkpaŋɔɣu
tə n wɛna ɪ pətətəle ké.

Mpi tə, nyá kɔpantə təwaga.

³³ Pə taya aɣeɛɛ ke n həŋna yulu ŋkpaŋɔɣu
na ń tɔɣɪ-ɪ wahala.

³⁴ Waatu wei í feləɣɪ nəɣeɛ ke

tetu piya saləkətɔnaa təna tə.

³⁵ Waatu wei í pɛŋ tampana tɔ ke ɪ tampana tə,
isətəa Iso səsə naaki ké.

³⁶ Waatu wei í təkɪ yulu ise ke huɔle taa tə,
Tacaa u naaki?

³⁷ Awe ɣəɣətəɣəna na pə lá?

Awe ŋmakələɣəna, pə taya Tacaa?

³⁸ Isətəa Iso səsə nəɣə ke

kɔpantə yaa isəɣatɔ lukəna.

³⁹ ɪle pepe tə ké yulu weesuyɔ tɔ kɔntəɣɪ?

Paa wei í kɔntəna ɪ maɣamaya ɪ kɔpəntəŋ.

⁴⁰ Tə nyəni ta təntɛ ke teu na tə maɣasi tə təm.

Tə mələna Tacaa tə.

⁴¹ Tə sələməna lotu kolumtɔ na tə tɛɣe niŋ
ke Iso wei ɪ we isətəa tə.

⁴² Tu kisa Iso ké nunav ké na tə kɔlɪ ɪ tə.

Ama ilé ɪ ta wii-tɔ.

⁴³ N haɣa-tɔ na pááná ké.

N təɣəna-tɔ na ń kɔ-tɔ,

n ta la pətətəle.

⁴⁴ N kenta nyá tə ké isəŋmɔntɔɣu

sɪ ń taa nu tá kəsələmɔtɔ.

⁴⁵ N pəsa-tɔɣu isɪ nyutɔ nti pa hasaa tə.

Tə pəsa isɪ hute ke piitimnaa lɛlaa taa.

⁴⁶ Ta kolontunaa təna kuliɣi nəəsi,

na pá caaki-tɔɣu təm.

⁴⁷ Tá nyəntɔ nté səɣəntɔ, na isəpille,

na wakələɣu, na mpusi.

⁴⁸ Ma pələɣɪ isələm ke səsəm ke

wahala wei ɪ maɣana ma yələa tɔ ɪ tə.

⁴⁹ Tam ké ma wiiki, heesɔɣu feɪ.

⁵⁰ Ma tanjaa ké sɪ Tacaa

í nyənnə isətəa na í ná.

⁵¹ Mpi pə maɣana ma ɪcate alaa tə,

pə tɔɣu-m wahala ké.

⁵² Mpa pa taa kpaana-m mɔsɔŋ tə,

pa tɔ ma waali ké isɪ sumaya.

⁵³ Pa tusa-m ləkə taa ké na ma ise

sɪ pa ləsəɣɪ ma weesuyɔ.

Pa yaɣa-m pɛɛ.

⁵⁴ Lum waasa ma nyɔɣu.

Hali ma huɔwa sɪ ma lepaya.

⁵⁵ Mpyó ma yaa Tacaa

ke hatoo púyú ŋkɔ kɔ taa.

⁵⁶ N nuwa ma nəɣə,

taa təkɪ nyá ŋkpaŋŋ ke ma feesiŋ tisuyɔ,

na ma laŋwakølle kəpusi.

⁵⁷ Kuyaku ŋku ma yaa-ŋ tɔ, n kɔtəna-m.

N heela-m si: Taa nyá.

⁵⁸ Taa, n seena ma tɔ, n yapa ma weesuyu.

⁵⁹ N nawa isəna pa ku ma tɔm tɔ.

Ile ha-m ma tampana.

⁶⁰ N nawa isəna pa leetəyi-m tɔ.

Pa kuləyi ma tɔ kɛ.

⁶¹ Taa, n nuwa pa kutuyu ŋku pa tuuku-m tɔ.

Na isəna pa caɣa ma acaɣa tɔ.

⁶² N nuwa mpa paa caaki-m tɔ pa kuyəɣototɔ.

Pa huuki tam si paa la-m isayatu.

⁶³ Paa pa caɣaa yaa pa səɣaa, n nyəma.

Maɣa pa tɣona yontu.

⁶⁴ Taa, n ká leeti-weɣe

isəna pa lapa-m na pa niŋ tɔɔ.

⁶⁵ N ká la pa laŋa ke kpusəŋ kɛ.

Nyá mpusi í təŋ-we.

⁶⁶ N ká tɔ pa waali kɛ na rááná

na n̄ kpiisi-weɣe tetɔ tɔ.

4

Yosalem wakəlvu wula

¹ A a, Iso təsele wula teu səpa.

Wula kupaŋ un̄ i cɔlaa.

Iso təsele pɛe yawa yem yem kɛ hapɛe nɔɔsi.

² Waiyo Siyəŋ piya mpa paa tewa isu wula kupaŋ tɔ,

pa pəsa isu cɔvɔ wontu nti cɔvɔ ŋmalaa lapa tɔ?

³ I nyəni, taale hasi,

na cɛləyi si piya ke hələm.

Ama ma yəlaa ná kɛ asayaa kɛ,

pa feina pətətəle isu

taataa ke wɔlaya tetɔ taa.

⁴ Ləkəto pu ahlukmnaa,

pa nsəma matəna pa tantahaŋ.

Piya ná wiiki tɔɣnaya tɔ.

Ile nɔvɔ u haaki-si.

⁵ Mpa pa təkaya teu ke ləŋ tɔ pa laŋaa.

Pa fiyiniyi na rá səki hapɛe tɔ.

Mpa paa we toŋtɔnaa teesi taa tɔ,

pa caləsəyi tɔɣnaya ke hula taa.

⁶ Ma yəlaa kɛkəle nyəma pənta kɔpəntuyɔ.

Ku kəla tɔɔ ke Sotəm nyəma mpa

pə wakəla tɔm kulɔm isu ise cəpəlvu tɔ.

Yɔlv niŋ fei pə taa.

⁷ Ta awulumpiya ka teekaya kəkə kɛ,

isu tev tɔmpɛe.

Hali pa hulməŋ ka teewa naaləm.

Pa tənəŋ ka we iseɛv kɛ

isu kəŋkələməla pəɣələŋ.

Na pa isenta luwa isu

liyitee pəle pooku nyəntɛ.

⁸ Pa məla kəkɛetaa təkilikili

na pə kəli nyəəm ke pənente.

Nɔvɔ u tasəyi-weɣe

nyəəm ke hapɛe tɔ.

Pa tema taasi kɛ təkəŋəkəŋ.

Yɔlv pəsəyi í kala pa muwa.

Pa tənəŋ wɔlaa kɛ isu taasi.

⁹ Mpa layate kɔwa tɔ pa kəla nyələleŋ

ke mpa nyəɣosi kɔwa tɔ.

Nyɔɔsɪ nuɣutuɣu-ŋ kɛ na si caamu-ŋ.

Mpi tɔ, tawa kulblum lanɔa.

¹⁰ Nyɔɔsɪ pu ma yɔlaa.

Hali totonaa tɛsi pa piya kulblasɪ,

nsi pa sɔɔla teu tɔ, na pɔ tɔɔ.

¹¹ Tacaa n muwa nyɔ pɔɔnɔ sɔsɔɔna

na ŋ tala a tɔnɔɔ.

N pɔla nyɔ pɔɔnɔ sɔsɔɔna.

N musa kɔkɔ ke Siyɔŋ taa.

A nyɔɔ Siyɔŋ ɪcate na á kpɛnna tɔ kite.

¹² Antulinya awulaa, na ate yɔlaa taa tu pa taa si

kolontu aka ɪne ɪ ká sɔbna Yosalem nɔnɔɔsi.

¹³ Iɔ kɔyɔɔtɔtu telɔsɔlaa

mɔ kɔpɛntɔŋ tɔ kɛ.

Isayatu nti kɔtɔlaa me í lapa tɔ tɔ tɔ kɛ.

Mɔ kɔna tampana tɔŋlaa ke ɪcate taa.

¹⁴ I tutaya ɪcate taa kɛ ɪsu yulɔmaa.

Mɔ tɔna na calɔm.

Nɔɔɔɔ u pɔsɔɔɔ

na í tokina mɔ wontu maɔamaya.

¹⁵ Ye í kɔŋ, yɔlaa kiisiyi ke si:

I heli, asilima nyɔma.

I heli, í taa kpɛtɔna.

Pa seeki mpu na pɔ cɔɔki yem

ɪlena piitimnaa yɔɔtɔ si:

Pɔ fɛi si í caya ta tɛ.

¹⁶ Tacaa nyɔ maɔamaya n yasɔna-we.

Nn caa ŋ tasa-weɔɔ nav.

Paa tɔyɔna kɔtɔlaa.

Paa nyɔŋna akpɛtɔlaa.

¹⁷ Tá ɪse kana nyɔnɔyɔ si yaa nɔɔɔɔ

ká kɔɔ tá waasɔyɔ kɛ, kpɛtɛ.

Tɔ tanɔa ɪsu tɔ tanɔa si

piitimnaa napɔli pɔ waasi-tɔ.

Pa ta kɔɔ.

¹⁸ Kolontunaa feŋiyi-tɔyɔ,

pa caa tɔ mɔli tá tɛ.

Tu pɔsɔɔɔ na tɔ tɔ ta hapɛɛ tɔɔ.

Tá waatu tɛma, tá tɔnɔɔa wɔsaa.

Tá kuyɛɛŋ tɛma.

Tá tɔnɔɔa kɔŋ.

¹⁹ Tá waali selaa pɔsa lɔŋlɔŋ lapɔ kɛ

ɪsu hekɔlenaa.

Pa tɔyɔnɔyɔ-tɔyɔ pɔɔŋ taa.

Pa nyɔki-tɔyɔ katɔsi ke wɔlaya tɛtɔ taa.

²⁰ Tá wulau wei Tacaa lɔsaa

na í pɔli-ɪ nim tɔ.

Wei ɪ haakaya-tɔyɔ weesuyɔ tɔ,

pa kra-ɪ pa katɔsi taa.

Pɔyele tá yɔɔtɔyɔ si:

ɪni ɪ ká kentina ta tɔ kɛ piitimnaa taa.

²¹ Itɔm nyɔma me,

í nɔkaa mɔ lanɔa í hɔlɔmɪ na í paa.

Usi nyɔma me, Tacaa ká mu-me na pɔɔnɔ.

Mɔ ɪse ká pili na í lu kpɛtɛ tɔyɔlɔyɔli.

²² Siyɔŋ nyɔma me,

mɔ ŋkraŋyɔ hɔm tɔnɔɔa ntɔ.

Pa kaa tasa-meɔɔ kuuu na pɔ tɛna.

Ama Itɔm nyɔma mɔ ŋkraŋyɔ ke

paə hə mə ɪsəɣatv təə.
 ɪsə ká kuli mə kawaləɣa təə ké.

5

Tacaa məŋna-tvɣv nyá kiŋ

- ¹ Tacaa, taa səə mɪpi pə məɣana-tv tə.
 Nyəni, na ń paasəna ɪsəna pa tvɔki-tv tə.
² Kpaɪ nyəma leeka tá tetv.
 Mpa tə ta nyi tə pa caya tá tɛɛsɪ taa.
³ Tá caanaa fɛɪ, na pə yele tá toonaa
 ke leelaa, na taya suluwaa.
⁴ Tə ɣakɪ tá maɣamaɣa tá ləm.
 Tə fɛləɣɪ tá taasɪ.
⁵ Ta konyəntɔlaa we tá waaləɣɪ tam ké.
 Tə kawa tətəɣətəɣə,
 paə yeki-tv sɪ tə hɛɛsɪ.
⁶ Tə tiɣisiɣi ɪcipiti
 na Asilii pə nyəma ke niŋ ké,
 na pəcɔ́ tə təɣə na tə haya.
⁷ Tá caanaa laɾəna ɪsəɣatv.
 Ama pɛle pa səpa.
 ɪlena taa təkɪ tə nyəŋ.
⁸ Yomaə pəsəna ntɛɣe tá caanaa.
 Pəcɔ́ nəɣəlv kaa ɣa-tvɣv pa niŋ taa.
⁹ Tə lakɪ tá weesiŋ ke awusa ke
 wəɣa tetv taa ŋmulaa niŋ taa ké,
 na pəcɔ́ tə hiki na tə təɣə.
¹⁰ Nyəɣəsɪ haŋa tá tənəŋ ké ɪsɪ
 tə we məsasɪ taa.
¹¹ Pa kɪpa Siyəŋ na Yuta acalɛ taa alaa,
 na pɛlaa, na pá wakələɣɪ-we.
¹² Pa pusa wulav waalɪ nyəma na tvŋ.
 Pa ta tvna akpatəlaa ke paə pəcə.
¹³ Namle naŋvɣv nu ɪfepiya.
 Piya ná səɣəla taasɪ na sí seliɣi.
¹⁴ ɪcate səsaa naə tasəɣɪ hvɔle taa ké cəɣalɛ.
 Pəyele ɪfepiya ná hɛɛsa saŋkənaa.
¹⁵ Tá laŋhɔlvmlɛ yawa.
 Ləɣaɣa lɛta tá paalɛ lonte.
¹⁶ Tá teeli səpa.
 Tə pəsa mɪpusi nyəma ké.
 Mpi tə, tə laɾa ɪsəɣatv.
¹⁷ Tá laŋa wakəla səsəm.
 ɪsəlvɔm yuləsəɣɪ tá ɪɛ.
¹⁸ Mpi tə, Siyəŋ pɣv pəsa wəɣa tetv
 na taalɛ hasɪ cəəki.
¹⁹ Ama Tacaa nyəɣalɛ wulav ke tam təə.
 Nyá kawuləɣa fɛɪ tənəɣa.
²⁰ Pepe təə ké n lə-tvɣv tam təə?
 Pepe təə ké n səə tá təə ké tá weesuyv təna?
²¹ Mələna-tvɣv nyá kiŋ na tə pəsɪ
 nyá nyəma təkɪpataa.
 Layasɪ tá weesiŋ ɪsɪ hatoo ɪɛ.
²² Nyá taa weɛ sɪ n ká lə-tv təkɪpataa na?
 N ká mv-tv na pááná na pə tɛɛ mɪpəle na?

ISO KUYOYOTUTU TELISULU
ISEKIYEELI
TOM TAKELAYA
Kutulutu

Isekiyeeli takelaya taa i caalaxana kalenav ke Iseyeli nyoma ke mpi pa too pa pentena Iso to. Pa waali ke i yoyota piitimnaa mpa pa towa Iseyeli nyoma ke konyon to pa huonav tom. Ilena i yoyoti Yosalem hotuytu tom toto. Na isena Iso ka melena Iseyeli nyoma ke pa wule taa to. Ilena i keesi isena Iso taseele kufate ka wee to.

Isena pa faya Isekiyeeli takelaya to:

Iso kalenav ke Iseyeli nyoma, titite 1-24

Iso huonav ke piitimnaa lempi, titite 25-32

Iseyeli nyoma lanheesale tom, titite 33-39

Cele Iso taseele nte pa hula Isekiyeeli to, titite 40-48

Tacaa luw ke Isekiyeeli too

¹⁻³ Pənaaya hiu na naanowa*fa* nyəhka isoto liyiti nyəh kuyako kakpası nyəhku. Pusi pəyalu Isekiyeeli má, maa we Yuta nyoma mpa pa kuuwa to, pa taa ke Kerpa pəyo nəyo. Mpyóy pə lapa-m isu toosee taka, na má ná isətonyuy tulaa. Iseyeli wulav Sowakəhı kuuu pənaaya kakpası nyəhka nté. Iso yoyotəna-m Papiloni nyoma tetu taa ke pəyo Kerpa nəyo na í toh, ti ma too. ^a kətyu təmle to.

⁴ Ma nyənaaya mpv ile ma ná heelim səsəom napəli pə luna ilim ntəyən too kəle. Mpyóy pə kəna isəhmontuyv kpusəh nyəhku nakuli. Na kəko hmeləsəyi na pə cəokı-ku. Ku heku taa we kə isu nyəghəlyv kəsəemuyv ŋku pa sota na pá wə kəko taa to.

⁵ Ilena wontu natəlyi liyiti luna hmontuyv ŋku kə taa tənə, tə nəyəsəna isu yəlaa.

⁶ Paa ŋku ku isəntaa we tom liyiti na keŋ ke liyiti.

⁷ Tə nəohēe ka siyisaa kə, na tə nəntaaləh nəyəsəna isu naule. Na á teeki kəko isu nyəghəlyv kəsəemuyv kusotuyv.

⁸ Tə keŋ liyiti unı, paa ŋku ku tēe na yulv nin. Ile tə nin unı i nyənəyi həyoləh liyiti, isu tə isəntaa na tə keŋ.

⁹ Tə kənəosi ka yoosina təmāya. Ye tə toh tə siyisaa kə tēca, nakuli ku kəsəyü.

¹⁰ Paa tə taa ŋku ku wəna isəntaa ke tom liyiti kə. Yulv isəntaa ka wee, na təyolaya isəntaa na ntəyən too, na nav isəntaa na mpv to, na pəcə pə kaasi həkəle isəntaa.

¹¹ Isotaa too kə tə isəntaanaa na tə keŋ ka fayaa. Ilena keŋ naale náa tokiyina təma, na naale náa taka-tı.

¹² Paa ŋku ku toh kə na ku siyisaa. Na ku puki timpi feesuyv tusiyi-ku to, ku heləyi.

¹³ Wontu ntı tə weetu ka nəyəsəna kə isu kəko mamala. Na tə wee isu kahulası, na kəko ŋke ka cəokı tə heku taa. Tə nyaaləm təowa səsəom kə na tev hmeləsəyulv luki pə taa.

¹⁴ Ilena wontu ntı tə kpaakəyi asewa na tə teeki na tə kəh, isu calanaa tiikuyv to.

¹⁵ Ma təhə nyənuyv ke wontu ntəyi mpv, ile ma nawa paa wontuyv ŋku ku cəlyəle pəpəte kuləmtəle na a tokina atē.

¹⁶ Pəpələe anı a hmatv na a weetu teekaya kəko kə, isu liyitee pəle atəntəote nyəntē. A ka wəna weetu kuləmtv ke a liyiti kə. Ilena a hmatv na a weetu cəya isu a suu təma taa.

¹⁷ Ye a kulə təntē, a kəhkoməh liyiti kə a siyisinaa, aa kəeki.

¹⁸ A kəhkuləməh ka we səyənıv, na tulnhası waasa a təna na pə cəo na pə ta na sı teeki kəko.

¹⁹ Ye wontu ntı tə toh, ile pəpələe náa təhəyi tə kəhkeŋ taa. Ye tə kuləyi atē ile pəpələe náa kulı toto.

²⁰ Timpi feesuyv tusayaa-tı təy to pukaya, na pəpələe kuləyi na a təhəyi. Mpi to, wontu ləmayasəle ka we a taa kə.

²¹ Ye wontu i toh, ile pəpələe toh. Ye tə səhəa, ile a səh. Ye tə kuləyi atē, ile a kulı. Mpi to, wontu ləmayasəle ka we pəpələe taa kə.

²² Wontu ntı tə nyəh too ka ləmayə isu tiŋ taka ke isətaa, na pə tee kəko.

²³ Na wontu ntı tə keŋ naale naale loosa təma too kə isətonyuy ŋku ku tēe tənə. Ilena tə keŋ naale naale ləlv náa taka tə mayamāya tə too.

²⁴ Ye wontu ntı tə kulə təntē, ma nukı tə keŋ kəkəte kə, isu lum səsəom. Yaa isu Toma tənə tv nəyo. Pə kə kəkəte səsəole kə isu yoolaa nyəntē. Waatv wei tə caaki səhyuv, ile tə kpili tə keŋ.

²⁵ Ilena kəkəte lukəna tə nyəh too isətonyuy ŋku ku tēe.

^a 1:1-3 Pənaaya hiu na naanowa: Pə pəsəyi na pə wee pənaaya ŋka Isekiyeeli caala i

26 Isətənuvɔv ɲku ku we wontu nti tə nyəɔɲ tɔɔ kɛ mpɔ tɔ, ku tɔɔ ka we pɔlɔpɔ isu liyitee pɔle nte tə we pooku tɔle tɔ tə kumte. Ilena pɔlɔpɔ lukəna kumte nte tə tɔɔ na pə nɔɣəsəna isu yulɔ isɛntaa.

27 Mɔpɔyɔ ma nawa sɪ yulɔ nɔɣəsɔle ɲtɛ tə teekaya kɔkɔ isu nyɔɣəlɔvɔv kuseemvɔv ɲku pa sɔtaa tɔ. Pə ɔaya kɛ isu kɔkɔ ɔɔna-kv. Pə kɔrayav isu yulɔ nɔɣəsɔle ɲtɛ tə tənayɔ ɔɔlɔ, na pə kɔpa na pə tii tɔ. Ma nawa isu kɔkɔ nyaləmpɔle sɔsɔle na pə ɔɔna-tɛ.

28 Nyaaləm sɔsɔm mɔpi pu we teitei kɛ isu tɛv nukvɔv na kavɔlɔ kavɔ tɔ. Pə kɛ Tacaa teu nɔɣəsɔle kɛ. Ma nɔ mpɔ Ilena mɔ hoti ma isentɔɔ na mɔ nu nɔɣvɔlɔ yɔɔtɔɣəna-m.

2

Iso tiliyi Isekiyeeli ke Iseyeli nyɔma kin

1 Mɔpɔyɔ yulɔ nɔɣəsɔle ɲtɛ tə tɔma-m sɪ: Yulɔ nyɔ, sɔɲ nyɔ nɔɔheɛ tɔɔ na mɔ yɔɔtɔna-ɲ.

2 Pə yɔɔtɔna-m tɔmnaa mɔpɛ tɔɣɔ Feesuɣu svu ma taa, na kɔ yele na mɔ sɔɲ ma nɔɔheɛ tɔɔ. Ilena mɔ nu wei ɪ yɔɔtɔyana-m tɔ ɪ tɔm.

3 Wentɪ ɪ yɔɔtɔyana-m tɔɣɔle sɪ: Yulɔ nyɔ ma tiliyi-ɲ Iseyeli asayaa mpa pa kulɔyi ma tɔɔ tɔ pa kin. Pana pa ɔaanaa pa wakəna-m kɛ. Paa haləna saɲa isəntɔ.

4 Yəlaa mɔpɛ pa kɛ kɔɲkɔpantvnaa kɛ na pa nyama na kɔpusəɲ. Polo pa kin na ɲ heeli-we sɪ, Tacaa Iso yɔɔtɔyi sɪ

5 pa kɛ asayaa kɛ. Ile paa pa nukɪ yaa paa nukɪ, pa kɛ tɔɔ kullaa kɛ. Paa ɔekəna sɪ asayaa we pa hekv.

6 Taa nyana yəlaa mɔpɛ, yaa pa kɔyɔɔtɔtɔv. Paa pa we-m isu sɔwa yaa pɔɔɔsɪ, pə feɪ sɪ ɲ nyana asayaa mɔpɛ pa kɔyɔɔtɔtɔv yaa pa yaasi.

7 Pə weɛ kɛ sɪ ɲ heeli-weɣɛ ma tɔm tɛ, ye pa nuwa yaa pa ta nu, pa kɛ asayaa kɛ.

8 Nu nti ma heeliyi-ɲ tɔ. Taa la isayav isu asayaa mɔpɛ. Haa nyɔ nɔɣvɔ na ɲ tɔɣɔ mɔpi maa ɔele-ɲ tɔ.

9 Ma nyənayɔ mpɔ, Ie ma nawa niɲ ɲtɛ na ɪ siyisina-m, na ɪ taa na takəlayɔ hɔle.

10 Ntɛna pə heɪ-kɛɣɛ ma isentaa tənɛ un, na pə ɲmaa ka taa na ka waalɔ kɛ laɲwakəlle tɔm. Na kɔnyɔwiina na mɔla tɔm kɛ pə taa tɔtɔ.

3

1 Mɔpɔyɔle yulɔ nɔɣəsɔle ɲtɛ tə tɔma-m sɪ: Yulɔ nyɔ tɔɣɔ takəlayɔ ɲke, na ɲ polo ɲ yɔɔtɔna Iseyeli nyɔma.

2 Ilena mɔ haa nɔɣɔ, na yulɔ nɔɣəsɔle ɲtɛ tə yele na mɔ tɔɣɔ takəlayɔ ɲke.

3 Ilena ɪ tɔ-m sɪ: Yulɔ nyɔ tɔɣɔ takəlayɔ ɲka un ma ɔela-ɲ mpɔ tɔɣɔ nyɔ hɪluɣu taa.

Ma tɔɣɔ-ke, Ilena kɔ la ma nɔɣvɔ taa kɛ Ielen, isu tunɣ.

4 Mɔpɔyɔ ɪ tɔma-m sɪ: Polo Iseyeli nyɔma kin, na ɲ heeli-weɣɛ ma tɔm.

5 Mpi tɔ, pə taya yəlaa mpa pa kɔyɔɔtɔtɔv we sɔkɔpɔvɔv. Yaa pa yɔɔtɔyɔ na kate tɔ, pa kin ke ma tila-ɲ. Ama Iseyeli nyɔma kin kɛ.

6 Pə taya yəlaa payale mpa pa kɔyɔɔtɔtɔv we sɔkɔpɔvɔv, yaa pa yɔɔtɔyɔ we kate na nn nukɪ pa tɔm tɔ. Ye isu yəlaa isu mpɔ kin ke maa tila-ɲ, paa nuuna-m.

7 Ama Iseyeli nyɔma luɣu feɪ ma nuunav. Mpi tɔ, pa kisa-m nuunav. Iseyeli nyɔma təna nyɔɔɲ taa wɔlaa kɛ, na pa nyama na kɔpusəɲ.

8 Maa yele na nyɔ isentaa nyɔɲ na ɲ weɛna laɲkɔpusəɲ isu mɔpɛ, na ɲ yooɔa-we.

9 Maa yele na nyɔ nyvɔv taa wɔlɔ isu liyitee pɔle tinɲ tonɲ nyɔntɛ. Haləna tə kəli kɔkɔpɔmɔvɔv ke tonɲ. Paa pa kɛ tɔɔ kullaa piitim tɔ, sɔɣvɔntɔ ɪ taa kɔpa-ɲ, pɔɔɔ taa nyana-we.

10 Mɔpɔyɔ Iso tasa-m sɪ: Isekiyeeli nu tɔmnaa mpa pa təna maa heeli-ɲ tɔ. Tɔkɪ-tɔɣɪ nyɔ lotu taa.

11 Polo ma yəlaa piya mpa pa kɛ yomaɔ tɔ pa kin. Ye paa nuuna-ɲ, yaa pa kaa nuuna-ɲ. Heeli-we sɪ Tacaa Iso yɔɔtɔna.

12 Ilena Feesuɣu kɔraya-m, na mɔ nu ma waalɔyi kɔkɔtɛ sɔsɔle sɪ: I sa Tacaa ke hatoo ɪ tɔɔayale taa.

13 Ilena mɔ nu isəna wontu ken makəna təma tɔ. Pə na pɔpɔleɛ pə kɔpɛnta kɔkɔtɛ sɔsɔle.

14 Mɔpɔyɔ Feesuɣu kɔraya-m na kɔ tɛna-m. Ma laɲle ka wakəlaa kɛ na mɔ kɔpɔyɔlɔyi. Ilena Tacaa tonɲ tii ma tɔɔ.

15 Waatv unɔyi ma tala timpi pa yaa sɪ, Telɪ-Apɪpɪ tɔ. Iseyeli nyɔma mpa pa kuuwa na pɔ we Kɛpaa pɔɣvɔ nɔɣvɔ tɔ pa tɛɣɛle. Ilena mɔ ɔaya pa kin na sɔɣvɔntɔ ke kɔyɛɲ naatosompɔyɔlayɔ.

Isekiyeeli fetɲuɣu ke Iseyeli nyɔma kin

16 Kɔyaku naatosompɔyɔlayɔ nyəɲku ke Tacaa yɔɔtɔna Isekiyeeli ma sɪ:

17 Yulɔ nyɔ maa su-ɲ Iseyeli nyɔma taɲlv. N ka nu ma tɔm na ɲ polo ɲ kɔpaalɔ-we na ma nɔɣvɔ.

¹⁸ Ye isu ma hula isayau si i ka si, na ni ta kraali puntu inu si i layasi mpaau na pe ya i nyovu, puntu ka si. Ie nyaga maa paa si i sam tom.

¹⁹ Ama ye ni kraala isayau na i kisi layasovu, na i si i isayatu taa. Ie n yapa nya ti nyovu.

²⁰ Ye siyisilu yela siyisuyu, na i la isayatu. Maa nyari-katoka na i si. Pe taya pulu, n ta kraali-i. Ie nyovu kaa tasa i siyisuyu tom yovotovu. Ama nyaga maa paa si i sam tom.

²¹ Ye ma kraala siyisilu si i taa panti, na i yele pantovu, ie i kaa si. Mpi to, i nu kraalovu. Ilena pe ya ma nyovu.

Tacaa tovwa Isekiyeeli ke sum

²² Tənaɣa Tacaa tu niŋ ke Isekiyeeli ma ma to to to, na i to-m si: Kuli na ni polo tetekəle taa, na ma yovotəna-ŋ.

²³ Mprɔy ma kulaa na ma polo tetekəle taa. Ilena Tacaa huli i teu isu maa nau Kerpa pɔy nɔy to. Ilena ma hoti ma isentə.

²⁴ Tənaɣa Tacaa Feesuyu suv ma taa, na ko la na ma səŋ ma nɔhɛe to. Ntəna Tacaa heeli-m si: Polo na ni təkɪ nyɔ tɛyɪ nyɔ tɛ.

²⁵ Paa həkɔ-ŋ ŋmusɪ si ni taa tasa pa heko ke luw.

²⁶ Maa yele na nyɔ nsəmle matəna nyɔ tantahaav. N ka pəsi kamumuka, ni kaa pəsi na ni kaləna-wɛ. Mpi to, pa ke to kollaa ke.

²⁷ Ama waatu wei maa yovotəna-ŋ, Ilena ni kuli nyɔ nɔy na ni heeli-wɛ. Tacaa Iso yovotəyɪ si, ye wei i caa i nu. Wei u caa, i taa nu. Mpi to, pa ke to kollaa ke.

4

Yosalem wakəlvu tom

¹ Mprɔy Tacaa tasaa si: Yulu nyɔ kraɣa tetu piliki*fa*. Si-i nyɔ isentaa na ni pu Yosalem icate. a fotoona. Pe to ke Iso si Isekiyeeli i ləsi Yosalem icate fotoo ke piliki to.

² Holi si, pa tama-te na pa ŋma kolonɔ taka si, pa leekəyona-te. Pa lorna hapəle ke icate kolonɔ kite. Pa sika na pa cəna-te. Ilena yooola nyovu nyoma ta-teye kotaya.

³ Kraɣa nyəxəlvu kotəsvu ŋku ku wɛ tətəŋlɔ to. Kaɣo-ku, isu icate kolonɔ ke nyɔ na-te mə heku. Keesi ise na to to na pe leki-te. Ie nya lekəna-te. Mpi pe ke Iseyeli nyoma ke koləlvu tom.

⁴ Hənti nyɔ mpv to, na ni təna Iseyeli nyoma isayatu ke nyɔ to. N ka səyeli pa isayatu ke kuyɛɛŋ wei n ka hənti mpv to i taa.

⁵ Maa yele na ni wɛ tənaɣa kuyɛɛŋ naanvwa fei nasəle (390). Kuyɛɛŋ inu i wenna isu pusi nsi Iseyeli nyoma lapa isayatu to. Isəna ni ka səyeli Iseyeli nyoma isayatu toyle.

⁶ Ye n tema mpv, ie n keesi kəŋkəŋ ntəyɔ nyəŋku to. N ka səyeli Yuta nyoma isayatu ke kuyɛɛŋ nule. Kuyɛɛŋ inu i kəna pusi nule wei Yuta nyoma lapa isayatu to.

⁷ Pe waali Ilena ni keesi ise na Yosalem wei pa leeka mpv to i to. Ni ka huli-teye niŋ kpɛte, na ni heeli-teye ni tu kə to, na ni kaləna-te na Tacaa nɔy.

⁸ Ilena ma həkɔ-ŋ ŋmusɪ, ni taa pəsi na ni keesi kəŋkəŋ ke waatu wei ni ka caɣa təna to.

⁹ Caa təyonaɣa pee nyəŋka piitim liyiti na soona piitim naale. Ilena ni siti pe təna na ni laku təyonaɣa. Nyɔ təyonaɣa ntə kuyɛɛŋ naanvwa fei nasəle (390) wei ni ka hənti kəŋkəŋ koləlvu tom to.

¹⁰ Cacaasi ŋmuvv na hiu (220) ke n ka mayasəyɪ paa ifemle nte, na ni təkɪ. Mpi ni ka təkɪ waatu inu i taa toyle.

¹¹ Paa mayasi lom mpi n ka nyə paa ifemle nte toyo. Pu wɛ paa ifemle nte liitili koləlvu.

¹² N ka la nyɔ təyonaɣa ke isu tinfe taka. Yəlaa puntu huwa ke n ka tayanəna kəkə na ni təsi nyɔ təyonaɣa ke yəlaa təna isentaa.

¹³ Mprɔy Tacaa tasaa si, teitei ke mprɔy Iseyeli nyoma ka toyo təyonaɣa asilima nyəŋka. Piitimnaa mpa pa taa maa yele na pa polo to tənaɣa paa toyo-ke.

¹⁴ Ilena ma yovoti si: Hai, Tacaa Iso, hatoo ma pəcaatu haləna sarɔa ma ta pilisi ma ti. Ma ta toyo pulv ku səpəm yaa mpi pe kpawa na pe cəli to. Pəyele asilima kpəntə natəli tə nantovu ta svta ma nɔy taa.

¹⁵ Ilena Iso cə-m si: Maa layasi-ŋ naarpuntu na ni tayanəna-təyɪ kəkə na ni la to to ke təyonaɣa, pe kaa wɛ yəlaa puntu.

¹⁶ Mprɔy i tasa-m heelivu si: Yulu nyɔ maa yəki təyonasi təsule ke Yosalem taa. Paa mayasəyɪ təyonaɣa na pa təkəna nəyəsɛ, na pa mayasəyɪ lom na pa nyəkəna laŋwakəlle.

¹⁷ Paa laŋ təyonaɣa na lom. Pu nu-wɛ na pa tasəna pa ise ke pa isayatu to.

^a 4:1 tetu piliki: Ləŋta nyoma ŋmaakaya pilikinaa to ke ŋmaatu na pa ləsəyɪ

5

Tacaa ka ho lseyeli nyóma nkpannyu

1 Ḿpóyó Iso tóma Isekiyeeli má sí: Yólo nyá kpaɣa hɔnyu na ní looli nyá nyuɔ na nyá tantuɔ. Ilena ní caa sanáya na ní maɣasi nyóɔsi na ní tala-səyi hɔɔlɔɔh paɣale.

2 Waatu wei nyá hɔntuɔ kuyeyi í tɛma, ile ní kuu hɔɔlɔɔy kancaalaya nyɛhku na ní wɔ kɔkɔ ke icate heku taa. Ilena ní kuu hɔɔlɔɔy naale nyɛhku na ní lo-səyi nyá layate na ní cɔna icate. Ilena ní tasa hɔɔlɔɔy tooso nyɛhku ke kuuu tɔtɔ, na ní n̄musi na heelim kpaɣa. Ilena má kpɛɛ ma layate na má tu sí waali.

3 Ilena ní cosi sí taa ké pɛcɔ, na ní hɔkɔ nyá tokonaa n̄tompee.

4 Pəyele ilena ní cosi sí taa ké pɛcɔ, na ní wɔ kɔkɔ taa, na sí nyaya. Tənya kɔkɔ ká luna na ká nyaya lseyeli nyóma.

5 Ḿpóyó Tacaa Iso má ma yóɔtɔaa sí: Yosalem wei, maa siwa piitimnaa na pa tetu heku taa tɔ, mpi í ka tɛɛsəna tɔɔle.

6 Mpi tɔ, Yosalem nyóma wakəla ma kiin na ma kɔtɔtɔtɔ. Pa ku pa ti tɔm na pə kəli isu mpa pa cəna-we tɔ. Mpi tɔ, pa kisa ma kiin. Pa ta tɔh ma kɔtɔtɔtɔ.

7 Pə tɔɔ ké Tacaa Iso yóɔtɔaa sí: Timpi pa lapa isayatu na pə kəli piitimnaa mpa pa cəna-we tɔ, pəcɔ pa kisa ma kɔtɔtɔtɔ na ma kiin tɔkɔy na pa tɔh piitim lɛmpɛ nyəntɔ tɔ,

8 ma lanje ta heena-we. Maa hɔna-weyɛ piitimnaa mpe pa isɛntaa.

9 Yosalem nyóma lakasi kəla acaalətu. Pə tɔɔ ké maa ho pa nkpannyu ke isəna tɔ, too tɔ, ma ta hɔnta mpu. Pəyele ma kaa tu tasu ḿpóyó hɔm.

10 Pə tɔɔ ké cɛcɛnaa ka tɔyɔ pa piya, na piya náa tɔyɔ sí caanaa ke Yosalem taa. Ye pə kaasa pa pulɔ, ma yele na heelim yasi-wəyi paa timpi. Isəna maa hɔna-we tɔɔle.

11 Tacaa sí: Maya Tacaa Iso weesyuy tɔ ké. Timpi pa pilisa kɔtaya tɔlate na pa tuɔ na pa acaalətu təna tɔ, ma kaa tasa-weyɛ nyulɔy, yaa má wɛna pa pətɔtɔle, yaa ma huli-weyɛ suulu.

12 Yosalem yəlaa hɔɔlɔɔh tooso taa kulɔmɔy ká səna yulɔkɔsəku na nyɔɔsi. Paa ku hɔɔlɔɔy lɛhku ke yoou taa ké pə cənaɔ icate tɔ. Ilena pə kaasi hɔɔlɔɔy lɛhku, ilena ma yele na heelim yasi-ku, na pə pɔna paa timpi. Ilena má tu pa waali na layate.

13 Maa m̄-we na ráána. Maa yele na a kpna a tu na má lɛɛti-we. Waatu inəyi paa cɛkəna sí maya Tacaa má yóɔtəna-we na ráána.

14 Maa yele na icate pəsi kpɛɛ. Tu pəsi mpusi pulɔy piitimnaa mpa pa cəna-we tɔ, na tɛlɛaa pa isɛntaa.

15 Waatu inəyi maa hɔna-we na ráána səsəna. Maa ho pa nkpannyu na tɔh. Pəyele paa pəsi mpusi na fɛɛle pulɔy, mpi lɛlɛaa ka nyənəyəna tɔ. Pɛ susi piitimnaa mpa pa cəna-we tɔyɔ watu. Maya Tacaa má yóɔtəyəna mpu.

16 Maa tɔ-weyɛ nyəma sɔtu nyəna wena a ké nyɔɔsi tɔ, na pá sí. Ilena má yele na pə kpiisi-we. Mpi tɔ, maa sɔsi nyɔɔsi ke pa wahalanaa tɔ. Maa yɔki pa tɔyənaya tɛsɛle.

17 Maa yele na nyɔɔsi na taale wontu isayatu lu-we. Paa lan piya. Yulɔkɔsəku na yoou ka wakəli-we. Maya Tacaa, má yóɔtəyəna.

6

Iso kula laalaa tɔ

1 Ḿpóyó Tacaa heela-m sí:

2 Yulɔ nyá kɛɛsi nyá isɛ na lseyeli nyóma póɔh tɔ na ní yɔyɔti ma tɔm.

3 lseyeli póɔh na pulasi na tɛtɛka na kacəsi nyóma í nu Tacaa Iso tɔm. Maa yele na layate kɔɔ mə tɔ, na má kpiisi mə tɛfɛɛlɛnaa.

4 Maa yɔki mə tɔkɔtɔlɛnaa, na mə ilim lɛɛsəh wei í laaku tɔ. Mə taa lɛlɛaa ka sí pa tuɔ kulalaan kila.

5 Maa sí mə sətɔa ke mə tuɔ kulalaan kila, na má n̄musi mə mɔwa na má cəna-i.

6 Mə acaale təna ká pəsi ncaaa ké. Pɛ kpiisi mə tɛfɛɛlɛnaa. Pɛ yele mə tɔkɔtɔlɛnaa na pə lo-we. Pɛ yɔki mə tuɔ na í saali yem. Mə ilim lɛɛsəh ká yɔki na mə niɔ kulapəm wakəli.

7 Mə taa paɣale ká sí, ilena pəcɔ í cɛkəna sí mayale Tacaa.

8 Paa na mpu maa yele má taa kakaasaya. Pɛle paa fiti layate, paa wɛɛ piitimnaa taa. Waatu inəyi maa yasi-weyɛ piitimnaa taa.

9 Mə taa kakaasaya ka tɔsi ma tɔɔ ké piitimnaa taa, timpi pa kpa-weyɛ yomle tɔ. Mpi tɔ, maa wakəli pa nyama wena a ta layana ma tike tɔ. Na pa isɛ wena pa nyuləna tuɔ tɔm tɔ. Pa mayamaɣa paa nyəəsəna pa tɔyi acaalətu nti pa lapa tɔ tɔ tɔ.

10 Waatu inəyi paa nyi sí ma ké Tacaa. Ile pə taya yem tɔɔ ké ma yelaa, na wahalanaa pane pá mayana-we na pə cɛyiti-weyɛ mpu.

11 Ḿpóyó Tacaa Iso yóɔtɔaa sí: I kpasi mpee na nɔɔhɛɛ na lanwakəlle. Mpi tɔ, lseyeli nyóma lapa isayatu na acaalətu. Yoou na nyɔɔsi na kɔtɔh ká ku-we.

¹² Kutəŋ ka kəna pooləŋ tɔ, na yooŋ nɔ́a kɔ pəcəɔ tɔ. ɪlɛna wei ɪlɛ ɪ weɛ tɔ, kolontunaa ta ɪlɛ, na nyɔɔsi kɔ-ɪ. Maa yeɛ na ma pɔ́áná kpa pa tɔ́ kɛ na pɔ́cɔ a heɛ.

¹³ ɪ ka tɛ na ɪ nyɪ si maɣalɛ Tacaá. Mpi tɔ, mə sətáa ká sɔɔtəna mə tɪŋ kɔlalaŋ na mə təkətɛlɛna. Paa pulasi kɔkulasɪ tɔ́, na pɔ́ŋ tɔ́, na tɪŋ kɔlɔpəŋ hətɔ tɛɛ. Təna weɛ ɪ wəkaya mə tulaalɔnaa kɛ mə tɪŋ na sɔ́sɔŋ nyalaá.

¹⁴ Maa kɔsi nɪŋ na má kpiisi tɛtɔ tənaya. Paa leyɛ ɪ weɛ, pə krayaw wɔlaya tɛtɔ na ilim mpətəŋ tɔ́ tɔ. Na pə polo Lipəla ɪcətɛ kɛ ilim ntɔɔŋ tɔ́ tɔ. Waatɔ inəɣɪ yəlaa ká cəkəna si maɣalɛ Tacaá.

7

Tacaá kpaaləɣɪ mpusi kantəkaya nyəŋ tɔm

¹ Mɔ́pɔ́y Tacaá heela Isekiyeeli má si:

² Yɔlɔ nyá, heeli Iseyeli tɛtɔ yəlaa si, mə tɛtɔ tənə tənaya kəŋ kɛɛ.

³ Mə tomle talaá kɛɛ nɔ́nɔ́. Maa mɔ-mɛ na pɔ́áná. Maa kɛsəna mə mpaŋ na má huɔna-mɛ. Maa sɔki-meyɛ mə acaalətɔ tənə.

⁴ Ma kaa weɛna mə pətɔtɛɛ. Yaa ma hɔli-meyɛ suulu kɛ paa pɔ́cɔ. Ama mə tɔntɛ na mə acaalətɔ tənə wɛna ɪ lakaɣa tɔɔ pɪ fɛli-mɛ. ɪlɛna ɪ cəkəna si maɣalɛ Tacaá.

⁵ Tacaá ɪsɔ má ma yɔɔtəŋ si, wahala ɪkpaɔmle kəŋ ɪ ta nata ɪ taka.

⁶ Pə tɛmaɣalɛ mpusi kantəkaya nyəŋ kəŋna ntɛ. ɪ ka tii mə tɔ́. Halɪ ɪ tapəna ntɛ.

⁷ Tɛtɔ yəlaa waatɔ tɔpa. Lanwakəllɛ kuyaku kreyɛtaa. Lanhɔlɔmle kakiisasi tɛma pɔ́ŋ taa.

⁸ Nɔ́nɔ́ kɛ maa mɔ-mɛ na pɔ́áná. Ma kaa yeɛ na pə leeli. Maa huɔna-meyɛ mə tɔntɛ na mə acaalətɔ tɔ́ na ma lɛɛɪ-mɛ.

⁹ Ma kaa weɛna mə pətɔtɛɛ. Yaa má hɔli-meyɛ suulu kɛ paa pɔ́cɔ. Maa huɔna-meyɛ mə tɔntɛ na mə acaalətɔ tɔ́ na má lɛɛɪ-mɛ. Waatɔ inəɣɪ ɪ ká cəkəna si maɣalɛ Tacaá. Má makəna-mɛ.

¹⁰ Hɔlɛ kuyaku tayanəŋəna ntɛɣɛ kɔ tɪ. Kɔ kɛ wakəɔyɔ nyəŋkɔ kɛ. Mɔsɔŋ tɔŋa tɔɔ, na kalampaanɪ náa hɔlɔɣɪ ɪ tɪ.

¹¹ Mɔsɔŋ wɛ kɛ ɪsu kɔ́atɔ́y ɲku pa hɔŋna mə ɲkpaŋyɔ kɛ mə ɪsɔɣatɔ tɔ́ tɔ. Pɔlɔ ta kaasi-mɛ. Kəkɔtɛ tɛma, ɪ fɛi paɣalɛ tɔ́tɔ. Nɔ́yɔlɔ u tasəɣɪ-meyɛ wɪɪɪ.

¹² Waatɔ tɔŋna kɔntɛ. Wei ɪ yakɪ tɔ ɪ taa yɔ́ɔlɪ. Pəyeɛ pɛɛtɔlɔ lanɣɛ náa taa wakəli. Mpi tɔ, Tacaá mɔ pɔ́áná na pa tənaya.

¹³ Paa pɛɛtɔlɔ wɛna ɪ weesuyɪ ɪ kaa na ɪ kɔpɛɛtəm. Mpi tɔ, ntɪ pa nawa toosee taka taa na pá kɛsɪ yəlaa mɛ mə wakəɔyɔ tɔ́ tɔ, tə lakɪ kɛ tɪ saaləɣɪ. Mə ɪsɔɣatɔ ntɪ ɪ lakɪ tɔ tɔ́ tɔ, mə taa nɔ́yɔlɔ kaa weɛna weesuyɪ.

¹⁴ Paa hɔli akantɛɛ na sɔ́ɔlɔ pɪ. Ama nɔ́yɔlɔ kaa polo yooŋ. Mpi tɔ, yəlaa tənaya ma mɔna pɔ́áná.

Nɔ́yɔlɔ u fɪtɪyɪ ɲkpaŋyɔ hɔm

¹⁵ Yooŋ wɛ awah kɛ, na nyɔɔsi na kutəŋ kɛ tɔyaya taa. Ye wei ɪ kpawa taale, pa kɔ-ɪ yooŋ taa. Wei ɪ saala ɪcətɛ taa, kutəŋ na nyɔɔsi kɔ-ɪ.

¹⁶ ɪlɛna mə taa mpa pə sɔ́wɔa tɔ ɪ seekɪ na ɪ kpaaki pəŋ na sɔ́yɔntɔ ɪsu tɛtɛka taa alukukunaa. ɪ ka mələɣɪ mə kawaləɣa tɔ́ kɛ.

¹⁷ Mə ɲkpaɔsi ka susi yem kɛ toma fɛɪ, na mə tɔna makɪ tɛma.

¹⁸ ɪ ka suu ləyaya wontu kɛ ɪsu fɔlɔtənaa taka, na sɔ́yɔntɔ anaam pɪ-mɛ.

ɪ ka looli mə nyɔ́ŋ na fɛɛɛ tɔcɔkɪ.

¹⁹ ɪ ka lɔ mə liyitee kɛ hapɛɛ tɔ́. Mə wɔla ka pəsi-meyɛ mpusi pɔlɔ.

Mə liyitee na mə wɔla kaa ya-meyɛ Tacaá pɔ́áná kuyaku wule.

ɪ kaa weɛna mpi ɪ ka tɔɔ na ɪ haɣa,

yaa ɪ kɔna mə kɔnyɔlɔŋ tɔ.

Mpi tɔ, mpɔ pə pɛtəna-meyɛ ɪsɔɣatɔ taa.

²⁰ Mə kacɔka wontu kɛ mə lanɣa ká heɛnaa.

Mə wontu ntəɣɪ ɪ lupəna mə acaalətɔ tɪŋ.

Pə tɔ́ kɛ maa yeɛ na ɪ lu-təɣɪ luɣu.

Tacaá má ma yɔɔtəna mpɔ.

²¹ Maa pɛtɪ-təɣɪ ɔɣalaa nɪŋ taa.

Aɛ yəlaa asayaá ka kuu-tɪ na pá pilisi-tɪ.

²² Maa ha-meyɛ siyile, na pá pilisi ma tɔyaya.

Nmɔlaa ka sɔv ka taa na pá kuu ma wɛnəv.

²³ ɪ lu alukpala. Mpi tɔ, yɔlɔkɔlɛ suwa tɛtɔ.

Mɔsɔŋ ná su ɪcətɛ taa.

²⁴ Maa kəna yəlaa mpa pa kəla ɪsɔɣatɔ tɔ.

Paa lɛɛkɪ mə tɛsɪ,

na má su tənaxa ke kalamparaan nyóma ton.

Paa pilisi mə lona kate nyəna.

²⁵ Wakəlyu kəh na í pəkəyi nyuɣu yaru u naaki.

²⁶ Wahalanaa tənəyi təma tōw kē.

Laapaalənaa asayaa təm ke í nuiki paa kuyaku ŋku.

Na í pəəsəyi Iso kuyəɣətətə teləsəlaa si,

pele pá yəɣətə nti pə hulə-we tō.

Kətəlaa ná tá nyi kiiu.

Səsaa ná feina layatu tasuyu napəli.

²⁷ Wulaw na we ləyaya taa kē, na səɣəntə náá pu awulumpiya.

Ulena tetu yəlaa náá seliyi.

Tacaa si: Maa la-meɣe isu mə təntə weɣe tō,

na má huɣna-me isu í muɣnaa tō.

Ulena í nyi si maɣale Tacaa.

8

Laatu ke Iso təsele taa

¹ M̀róyó Iseyeli nyóma kuuu pənaxa naatoso nyəhka. Isoɣu naatoso nyəh kuyaku kakpasɪ nyəhku. Ma na Yuta səsaa tə we ma tē na tē cəɣaa. Ulena Tacaa Iso ton tii ma tōw.

² Ma nyənəaa ɪe, ma ná pəlyuɣe, na pə isəntaa isu yəly. Pə kraɣaw ɪ tənaxa na pə tii tō, pə kē kəkə kē. Pə məla krau tō, pə tee kəkə kē isu pa sota nyəɣəlyu kuɣeɣuɣu.

³ Ulena yəly ɪn ɪ kəsɪ niŋ taka, na í kra ma nyuɣu nyəəsɪ. M̀pəlye Feesuɣu kraɣa-m toosee taka taa. Ku tēena-m Yosalem ke nənəɣə ŋka ka we ilim ntəɣəŋ tō ka kiŋ. Tənaxa paa suwa tuyu ŋku ku kəsəyi Tacaa iseseɣmle tō.

⁴ Ulena má ná Iseyeli Iso teeli. Isu maa tēma-ɪ nau ke tetəkəle taa tō.

⁵ M̀róyó Iso tōma-m si: Yəly nyá kəsɪ isə na ilim ntəɣəŋ tōw.

Ma kuɣa isə na má nyənɪ tənə tōw, ɪe ma ná iseseɣmle tuyu kulaləaw ŋkuyəle, tənaxa kətəɣa tətəle nənəɣə.

⁶ Ulena í tō-m si: N nawa acaalətu nti Iseyeli nyóma laki si ma hatələna ma təyaya tō? Ama n ka na acaalətu səsəntə lenti tōtə.

⁷ M̀róyó ɪ pona-m Iso təsele taya isətəa nyəhka nənəɣə kiŋ. Ma nyənəaa ɪlena má ná rúyó ke kolujə tōw.

⁸ Kələna ɪ tō-m si: Yəly nyá təlɪ kolujə ke rúyó.

Ulena ma təlɪ-ku.

⁹ Ntəna í tō-m si: Səw na í na acaalətu nti pa laki cəne tō.

¹⁰ Ma səwəa ɪlena má maɣana pa ləsa kolujə tōw kē wontu nti tē tuuki tē lotu tōw tō. Na wontu lenti nti tē kē acaalətu tō. Iseyeli nyóma tuŋ tənə ka we pə taa.

¹¹ Ulena Iseyeli nyóma səsaa nutoso na naanəwə səhja fotoonaa mpe pa isəntaa. Na pa taa kē Safaŋ pəyalə Yasaniya. Na paa wei ɪ təkə tulaalə cofolo ke ɪ niŋ taa, na nyəəsɪ kuləyi isətəa.

¹² M̀róyó Tacaa tōma-m si: Yəly nyá í nawa mpi mpi Iseyeli səsaa mpe paa wei ɪ laki ɪ kutuluɣu taa na ɪ nəɣəsəna fotoonaa pane tō? Pa kuyəɣətətə nte si: Tacaa ləwə tetu, ɪe u naaki-tu.

¹³ Ntəna í tasa si: N ká ná acaalətu səsəntə lenti nti pa laki tō.

¹⁴ M̀róyó ɪ pona-m Tacaa təyaya nənəɣə, ke ilim ntəɣəŋ həɣəlyu tōw. Ulena má maɣana alaa cəɣaa na pá wiiki tuyu ŋku pa yaakaya si, Tamusi*^a tō ku səm. ^a pa pona pa tē. Yəlaa təŋ si tuyu ŋku ku keəsəyi na ku səki saa wei pá təŋ kumtə tō. Ulena pa tayan-kuɣu ləlyu ke toomaya waatu. Alaa təŋna-kuɣu wiuu nte cəne si ku səpa.

¹⁵ Ulena Iso tō-m si: N ká ná acaalətu səsəntə lenti nti tē kələ tənə tō.

¹⁶ M̀róyó ɪ səwəna-m Tacaa təyaya taya pə taa nyəhka tōw kē nənəɣə na kətəɣa tətəle pa heku taa. Tənaxa ma maɣana apalaa napələyi hiu na kakpasɪ. Apalaa mpe pa hawa Tacaa təsele ke siyile, na pá nyənəɣəna tē kite tōw, na pá seeki ilim.

¹⁷ Ntəna í tō-m si: Acaalətu nti Yuta nyóma laki cəne isəntə tō pəcəyole? Pə weɣe si pá suuli mʊsəŋ ke tetu na pá kraasəyi ma pááná na? Nyənɪ isənə na kraasəyɣu tuyu pəliŋasɪ ke pa muɣna kiŋ tō?

¹⁸ Ma maɣamaya maa lana-we na pááná kē. Ma kaa hul-weyə suulu. Waatu wei paa kiisina nəəsɪ səsənsɪ ke ma ŋkraŋŋ taa tō, ma kaa nu.

9

Yosalem nyóma ŋkraŋŋu həm

^a **8:14 Tamusi:** Mesopotami nyóma tuyu kulaləaw ke Iseyeli nyóma ceelaa na

¹ Mpuvule ma nuwa Tacaa mapa kapuka sasaya si: Icate nkranvuvu hontaa tona i koo. Paa wei i taki i youu wontu nti i ka wakelana-we to na i koo.

² Ilena ma na apalaa naatoso luna isotaa nonocho. Ilim ntavon havaluvu ke pa lunaa na pa tala. Na paa wei i taka i wontuyu nku i ka wakelana to. Pa taa ka we apalv nonocho, na i suuwa kponkponu ton nyantu wontu, na i leewa nmaalaya ke i tampala too. Ilena apalv un i koo na i sah nyavuluvu kossemvuvu kataya taltate colv.

³ Mpuvuy Iseyeli Iso teeli kola isotaa tanju nonocho wei i too i ka wee to. Ilena i polo kutuluvu nonokpete. Mpuvuy Tacaa yaa apalv wei i ka suu kponkponu ton nyantu wontu na i lee nmaalaya ke i tampala too to.

⁴ Ilena i tamu-i si: Polo Yosalem icate heko taa. Yvsv yalaa mpa pa taki wahala na pa malavu acaalavu tona nti lelala laki to too to, pa tokunj taa.

⁵ Mpuvuy i heela lelala na ma nuki si: I ton kancaalaya nyon waa, na i ko yalaa. I taa weena pa pavotole. Pavele i taa hulv-weye suulu.

⁶ I ko na i kpiisi kokpatalaa, na ifepiya, na paelaa, na piya, na alaa. Ama i taa kvatona mpa pa tokunj taa we kuvvsvm to. Ie i caalana ma tavaya taa.

Mpuvuy pa caalana apalaa sasaa mpa pa caya Iso tavaya nonocho to.

⁷ I suuli ma tavaya ke savaa na pav kvenna taasi too. Ma tavaya i pilisi, i lu. Mpuvuy pa luwa na pa svv icate na pa kvu i too taa yalaa na pa puki.

⁸ Pa tona kvu na ma savva mpu. Ilena ma hoti ma isentoo, na ma ma kapuka si: Hai, Tacaa Iso, n mvuvu pavana ke mpuvuy katatalaya na Yosalem to, n caa n kpiisi Iseyeli nyoma mpa pav kaasaa to pa tona na?

⁹ Ntana i co-m si: Iseyeli nyoma na Yuta nyoma pa isavatu kola too. Tav yavataa ke. Yulokule suna tetu taa, kvivivisim lavu fei icate taa. Mpi to, pa kvavavotv nte si Tacaa ma, ma lo tetu, maa naaki pulv.

¹⁰ Pav too ke ma kaa weena pa pavotole. Yaa ma huli-weye suulu. Maa mavona pa nyon taa ke pa tona.

¹¹ Mpuvule apalv wei i suu kponkponu ton nyantu wontu na i lee nmaalaya ke i tampala too to. Ie i cawa si ma lava nti n ka tv-m to.

10

*Iso hvuluvu ke i tavu Isekiyeeli
(Isekiyeeli 1:1-28)*

¹ Mpuvuy ma nyonava mpu, ilena ma na isotonvuvu ke isotaa tanjaa*fa* nyvuvu taa. Na pulvuvu isu kumte, na tav nyonvuvu taa we isu liyitee pav pavooku nyante. ^a pav pav we lava pavale taa. Ilena pav kaasi Selafevnaa. Isayii 6:2-3 taa tike ke pa yavota pa tam.

² Ilena Tacaa heeli apalv wei i suu kponkponu ton nyantu wontu to si: Polo pavpave nna a we isotaa tanjaa tee to. Covi koko mamala wena a we tona to na a su nyava nin, na n nmuvi-veye icate taa.

Ntana apalv un i tee ma isentaa tona un.

³ Waatu wei apalv un i pola mpu to isotaa tanjaa we Iso taseele ntavon havaluvu too. Mpuvuy isonmuntu su Iso taseele tav isotaa nyonka too.

⁴ Mpuvuy Tacaa teeli kola isotaa tanjaa mpe pa too na i polo Iso taseele nonocho, na i su tav. Mpuvuy isonmuntu su Iso taseele taa.

⁵ Ntana isotaa tanjaa kev kakovte nu mpu, isu Iso toma tona tv yavotava. Halana tav avavali too nyonka.

⁶ Mpuvuy Tacaa tava apalv wei i suu kponkponu ton nyantu wontu to si: Polo n hee koko ke isotaa tanjaa kin ke pavpave tee. Ilena apalv polo na i sah pavpave kin.

⁷ Tavava isotaa tanjaa mpe pa taa lelv kusa nin, na i hee koko na i tv apalv un i nin taa. I mvwa ilena i lu.

⁸ Pulvovnaa ka we ke isu ylv nkpalasi taka ke isotaa tanjaa mpe pa kev tee.

⁹ Ma nyonava mpu, ilena ma na pavpave liyiti ke isotaa tanjaa kin. Paa wei i kin na i pavote, na a nyonvuvu taa njavonvuvu isu liyitee pav nte tav avatavote to.

¹⁰ A liyitavi mpu a ka wena weeto kolvmtv ke. Pav pavote nte tav navavona ke isu tav we lente taa.

¹¹ A kvlavu tonte to, a caaki si a mavona havalonj liyiti un i taa nku kv too a tvvotavi ke aa keesavu. Na a malavona havaluvu nku isotaa tanjaa nyonj sivivinaa na pav havv-ye to, aa keeki.

¹² Tvlvnasi waasa isotaa tanjaa mpe pa tavava tavivivisi na si mvvi koko. Pav kvavav pa sika na pa nkpalasi na pa kev to. Na pav waasi pavpave avu a liyiti na pav co na pav ta to.

^a 10:1 isotaa tanjaa: Isotaa tanjaa mpe pa we loosi naaleye. Selupevnaa wee, na

¹³ M̄p̄r̄ȳḡ ma nuwa pa ha p̄p̄l̄e an̄ax̄i h̄ete si kacuculaya.

¹⁴ Paa wei i isentaa ka wena p̄ mpa k̄e. Kancalaya nȳeh̄ isentaa ka we k̄e isu is̄otaa tanju. Naale nȳeh̄ n̄ax̄as̄ena isu yulb. Tooso nȳeh̄ isentaa n̄a we isu t̄ȳl̄aya. Ilena liyiti nȳeh̄ isentaa n̄a n̄ax̄as̄ena hek̄e.

¹⁵ M̄p̄r̄ȳḡ is̄otaa tanjaa mpe pa kulaa na p̄a tee is̄otaa. Paa we teitei k̄e na wontu nti maa nawa Keraa p̄ȳo n̄ȳo t̄o.

¹⁶ Waatu wei pa t̄eki t̄o, pa p̄p̄l̄e ani a t̄eh̄ȳi-weȳe. Paa pa heta pa ken̄ si pa kul̄ȳi, pa p̄p̄l̄e t̄eh̄ȳi-weȳe m̄p̄r̄ȳḡ.

¹⁷ Ye pa s̄eh̄ȳi a s̄eh̄, na p̄a kul̄ȳi, ile pa k̄p̄enna-ȳe. Mpi t̄o, wontu l̄emayasee ka we p̄p̄l̄e ani a taa t̄t̄ȳo.

Tacaa teeli kulvyn ke Iso t̄asele taa

¹⁸ M̄p̄r̄ȳḡ Tacaa teeli kula n̄on̄k̄pete, na p̄a m̄li is̄otaa tanjaa t̄o.

¹⁹ Is̄otaa tanjaa heta pa ken̄ k̄e na p̄a kul̄i t̄etu t̄o k̄e ma isentaa na pana pa p̄p̄l̄e pa tee. Ilena p̄a polo p̄a s̄eh̄ Tacaa t̄ȳaya n̄on̄ȳo na ilim t̄elule t̄o. Ilena Iseyeli Iso teeli we pa t̄o k̄e is̄otaa.

²⁰ Pa k̄e wontu nti maa nawa Iseyeli Iso tee k̄e Keraa p̄ȳo n̄ȳo t̄ȳo. Ilena m̄a cek̄ena si pa k̄e is̄otaa tanjaa.

²¹ Paa wei i ka wena isentaa ke t̄m̄ liyiti k̄e, na ken̄ liyiti. Na paa wei k̄e yulb n̄k̄palasi.

²² Pa isentaa ka n̄ax̄as̄ena k̄e isu mpa ma nawa Keraa p̄ȳo n̄ȳo t̄o, pa mayamaya. Paa wei i siyisa is̄ena t̄o r̄h̄p̄r̄ȳḡ i siyisa.

11

Yosalem huɓnav ke i kawalaya t̄o

¹ M̄p̄r̄ȳḡ Tacaa Feesuyu pona Isekiyeeli maya ilim t̄elule n̄on̄ȳo. Ilena m̄a mayana apalaa hiu na kakpasi ke t̄ena. Ma nawa pa taa k̄e Asuu p̄yalb Yasaniya na Penaya p̄yalb Pelatiya.

² M̄p̄r̄ȳḡ Tacaa heela-m si: Yulb nȳa, yelaa mpe pa mayas̄as̄ena kawalaya t̄m̄ na pa tas̄ȳi layatu isayatu ke Yosalem icate t̄ene t̄o taa.

³ Pa k̄ȳȳot̄ot̄o n̄t̄e si pa kaa tasa kutulun̄ n̄man hal̄i p̄a polo laasaya t̄o. Icate p̄as̄ena isu tiipile, na t̄ȳale nantu.

⁴ P̄a t̄o k̄e p̄a wee si yulb p̄ȳaya m̄a, ma ȳȳot̄i nti ma nawa pa t̄o t̄o.

⁵ M̄p̄ȳule Tacaa Feesuyu t̄i ma t̄o na ku t̄o-m si ȳȳot̄i si Tacaa ȳȳot̄aa si: Iseyeli nȳoma me, ma nȳoma m̄a taa h̄owe.

⁶ I lulasa yulokule ke icate t̄ene t̄o taa. I suula s̄etaa ke h̄apee t̄o.

⁷ P̄a t̄o k̄e Tacaa Iso ȳȳot̄ȳi si m̄a s̄etaa mpa i suula t̄o taa t̄ȳole nantu, na t̄o mayamaya ke tiipile. Ilena p̄a l̄asi-me na p̄a t̄ena.

⁸ Maa yele na layate nte t̄o t̄m̄ we-meȳe s̄ȳont̄o t̄o t̄e k̄o m̄a t̄o. Tacaa Iso ȳȳot̄ȳana mpu.

⁹ Maa l̄asi-meȳe icate taa, na m̄a t̄o-meȳe k̄pai nȳoma niȳ taa. Maa huɓna-meȳe.

¹⁰ Iseyeli t̄etu toosi t̄o k̄e maa huɓna-me, na m̄a yele na p̄a ku-me na layate. Waatu un̄ȳi i k̄a nyi si mayale Tacaa.

¹¹ Icate t̄ene t̄o kaa p̄asi me isu tiipile. Me m̄a kaa p̄asi isu t̄o taa nantu. Ama Iseyeli t̄etu ton̄a t̄o k̄e maa huɓna-me.

¹² Waatu un̄ȳi i ka nyi si mayale Tacaa. I t̄a t̄eh̄ ma kot̄ot̄o. P̄s̄c̄ i t̄a t̄aki ma kiij̄. Ama piitimnaa mpa pa c̄ona-me t̄o, pa nȳont̄o ke i t̄eh̄ȳi.

¹³ Waatu wei ma ton̄a Iso k̄ȳȳot̄ot̄o tel̄s̄ȳo ke mpu t̄ȳo Penaya p̄yalb Pelatiya s̄epa. M̄p̄r̄ȳḡ ma hota ma isent̄o na m̄a m̄a kapuka si: Hai, Tacaa, Iso. N ka ku Iseyeli nȳoma t̄ena mpa p̄a kaasaa t̄o?

Tacaa k̄p̄eyeliyu ke yelaa mpa p̄a yasaa t̄o

¹⁴ M̄p̄r̄ȳḡ Tacaa heela-m si:

¹⁵ Yulb nȳa, nȳa yelaa mpa pa k̄e Iseyeli nȳoma t̄o na nȳa t̄et̄un̄aa Yosalem nȳoma tas̄ȳi layatu ke mpa kolontunaa kuuwa t̄o si p̄a saali t̄ena. Mpi t̄o, t̄ȳa Tacaa hawa t̄etu t̄ene si t̄e p̄asi t̄a nȳont̄o.

¹⁶ P̄a t̄o t̄o, tel̄si-we si, Tacaa Iso m̄a, ma ȳȳot̄aa si: Paa ma yasa-weȳe t̄etu p̄ȳale taa, na pa wee poolun̄ ke piitimnaa hek̄o t̄o, ma we pa kin̄ ke t̄enaya, isu ma t̄ȳaya taa.

¹⁷ P̄a t̄o k̄e n̄ k̄a heeli-we si: Tacaa Iso m̄a, ma ȳȳot̄aa si maa k̄p̄eyeli-meȳe piitimnaa taa. Maa m̄eh̄na-meȳe timpi pu yasa-me t̄o, na m̄a ha-meȳe Iseyeli t̄etu.

¹⁸ T̄enaya i k̄a polo na i k̄u tun̄ kulalaañ na acaal̄eto t̄ena.

¹⁹ Maa t̄o-meȳe l̄emayasee kul̄omt̄e na huwee kufana. Maa l̄asi m̄a nyama wena a we isu p̄ee t̄o, na m̄a t̄o-meȳe nyama k̄opana.

²⁰ Ilena i t̄eh̄ ma kot̄ot̄o, na i t̄aki ma kiij̄. I k̄a p̄asi ma yelaa, na m̄a p̄asi m̄a Iso.

²¹ Ama mpa pa s̄ola tun̄ na pa acaal̄eto t̄o, maa m̄eh̄na pa t̄ema ke pa nȳon̄ȳ taa. Tacaa Iso m̄a ma ȳȳot̄ana mpu.

Tacaa teeli koluvv ke Yosalem

- 22 M̄p̄óyó isóttaa tanjaa heta ken, na p̄p̄ólee tv pa waali. Na Iseyeli Iso Tacaa teeli we pa tóo ké isóttaa.
- 23 Iso teeli kola icate taa na í polo p̄p̄v v̄hku kv we icate ilim t̄elule tv kv tóo.
- 24 M̄p̄óyó Iso Feesuyv kraava-m ma l̄m̄av̄as̄ee taa. Ilena kv pona-m Iseyeli nyóma mpa pa kpawa tv pa c̄ól̄v̄o Papiloni. Ilena ma toosee taka sv t̄ón̄aya.
- 25 M̄p̄óyó ma keesa mpa kolontunaa kuu mpv t̄v̄v̄o t̄̄ona nti Tacaa h̄v̄la-m tv.

12

Iseyeli nyv̄v̄o nyóma kuuu t̄m̄ kpaalv̄v̄

- 1 M̄p̄óyó Tacaa heela-m sv:
- 2 Yv̄lv̄ nyá, tóo kullaa h̄ekv taa ké n wee. Pa w̄ena ise paa naaki p̄v̄lv̄. P̄eyele pa w̄ena v̄kpaav̄v̄, paa nuki nat̄v̄li. Mpi tv, pa ké v̄kpaanteel̄v̄ nyóma ké.
- 3 Yv̄lv̄ nyá, tav̄ani nyá wontu. Tó mpaav̄ ke ilim na p̄̄̄ is̄ele ke pa isentaa. Lu timp̄i n we mpv tv na n̄ lav̄asi t̄ofate. Ntanyi paa ná sv pa ké tóo kullaa.
- 4 L̄asi nyá wontu ke ilim taa, isv mpaav̄ t̄v̄ntv na pá naaki. Ilena n̄ t̄ee t̄v̄nt̄e ke taanava, isv pa kuukuyv ȳelaa ke yoou taa tv.
- 5 Tv̄li icate koluv̄a ke pa isentaa, na n̄ l̄asi nyá wontu na t̄ona.
- 6 Ilena n̄ s̄ȳeli-t̄i na n̄ lu ahoov̄. Tak̄i nyá isent̄v̄, taa nȳv̄ni ate. Ma caa ké sv n̄ wee Iseyeli nyóma ke kv̄h̄v̄lv̄m mpi p̄v̄ kpaali-we tv.
- 7 M̄p̄óyó ma lava isv Tacaa heela-m tv. Ma lu ilim taa ké, na ma wontu isv mpaav̄ t̄v̄ntv. Ilena taanava má tv̄li koluv̄a ke p̄óyó na n̄v̄. Na má l̄asi-t̄ȳv̄i ahoov̄ taa na má h̄ȳv̄li na pá naaki-m.
- 8 Tv̄v̄ fema lena Tacaa tv-m sv:
- 9 Yv̄lv̄ nyá, tóo kullaa Iseyeli nyóma mpe, is̄v̄nt̄v̄ pa kaa lav̄i-v̄v̄ p̄v̄v̄sv̄v̄ sv p̄ep̄eye n laki mpv?
- 10 Ite c̄v̄-we sv: Tacaa kpaal̄ȳv̄na Yosalem wulav̄ na Iseyeli nyóma mpa pa we t̄ona tv.
- 11 Heeli-we sv n̄ ka p̄asi kv̄h̄v̄lv̄m mpi p̄̄̄ h̄v̄l̄ȳv̄i-we sv paa kuu-we tv. Nti n lava tv, nti tv mav̄anna-we. Kolontunaa ka kuu-we na pá t̄ena yomle.
- 12 Paa tv̄li icate koluv̄a ke p̄óyó. Pa wulav̄ ká lu ahoov̄, na í h̄ȳv̄v̄i v̄ wontu na í taka v̄ isent̄v̄ sv v̄ taa na tetv̄.
- 13 Tacaa sv maa nȳv̄v̄i-p̄ puluyv̄ na má kpa-v̄ kv taa. Maa pona-v̄ Papiloni nyóma tetv̄ taa, v̄ kaa na. P̄eyele t̄onava v̄ ká sv.
- 14 Ilena má yas̄i pa t̄ona mpa pa c̄v̄v̄na-v̄ na pá s̄v̄v̄na-v̄ tv. Maa yas̄i pa tanjaa na pa yoolaa ke paa le.
- 15 Maa yas̄i-weye piitimnaa taa ké tetv̄ pav̄ale taa. Waatv̄ v̄v̄ȳv̄i paa nȳv̄ sv mav̄ale Tacaa.
- 16 Ama maa yelev̄ na pa taa apalaa nap̄v̄li pá fiti yooov̄, na nȳv̄v̄sv̄ na kv̄v̄v̄. P̄ele paa t̄el̄v̄s̄v̄na piitimnaa mpa pa taa paa polo t̄v̄v̄o pa ac̄av̄l̄v̄tv̄ t̄m̄. Ilena pá c̄ek̄v̄na sv mav̄ale Tacaa.
- 17 M̄p̄óyó Tacaa t̄v̄ma-m sv:
- 18 Yv̄lv̄ nyá, t̄v̄v̄o nyá t̄v̄v̄onava na seluv̄ȳ, na n̄ nȳv̄v̄ nyá lv̄m na s̄ȳv̄ntv̄ na seluv̄ȳ.
- 19 Tel̄v̄sv̄ tetv̄ ȳelaa sv Tacaa Iso má ma ȳv̄v̄v̄ta Iseyeli taa Yosalem nyóma t̄m̄ sv, paa t̄v̄v̄o pa t̄v̄v̄onava na s̄ȳv̄ntv̄ na pá nȳv̄v̄o pa lv̄m na seluv̄ȳ. Mpi tv, paa kpiisi pa tetv̄ t̄ona, na t̄̄̄ taa nȳv̄m t̄ona ke t̄̄̄ taa ȳelaa mv̄sv̄v̄ tv̄.
- 20 Paa ȳv̄ki ac̄alee s̄v̄v̄v̄na nna a taa ȳelaa suwa tv na pá kpiisi tetv̄. Waatv̄ v̄v̄ȳv̄le paa nȳv̄ sv mav̄ale Tacaa.

Tacaa kv̄v̄v̄v̄v̄tv̄tv̄ lav̄v̄

- 21 M̄p̄óyó Tacaa p̄v̄v̄sa-m sv:
- 22 Yv̄lv̄ nyá, p̄epe tóo ké p̄̄̄ p̄v̄sa ȳelaa ke itv̄ule sv: Kv̄ȳev̄v̄ t̄ek̄i yem na Iso kv̄v̄v̄v̄v̄tv̄tv̄ tel̄v̄s̄elaa nawa ntiȳi toosee taka taa tv tv laki?
- 23 Mp̄v̄ tv, heeli-we sv mav̄a Tacaa Iso ma ȳv̄v̄v̄v̄ȳv̄ sv maa sv t̄onava ke itv̄ule nt̄̄̄ t̄̄̄ t̄m̄ ke Iseyeli taa. Kv̄ȳev̄v̄ t̄v̄na kv̄nt̄e, toosee taka t̄ona ká la ké isv pa naakv̄ȳv̄-ȳe tv.
- 24 Mpi tv, pa kaa tasa p̄v̄v̄tv̄ toosee taka ke toosuyv̄. Yaa pá naaki t̄m̄ kv̄tv̄sv̄tv̄ ke Iseyeli taa.
- 25 P̄̄̄ tav̄a p̄v̄lv̄, Tacaa má, ma kaa sv. Ye ma ȳv̄v̄v̄ta nti tv la ké, t̄̄̄ kaa leeli. Tóo kullaa me, maa ȳv̄v̄v̄tv̄ t̄m̄ na t̄̄̄ la. Tacaa Iso má ma ȳv̄v̄v̄v̄na mpv.
- 26 M̄p̄óyó Tacaa t̄v̄ma-m sv:
- 27 Yv̄lv̄ nyá, Iseyeli nyóma sv nyá toosee v̄ laki isv n toosuyv̄ tv. P̄eyele ma t̄v̄mnaa mpa n kpaal̄ȳv̄i tv, t̄̄̄ ta ke n̄v̄v̄v̄v̄ nȳv̄ntv̄.
- 28 P̄̄̄ tóo tv, tel̄v̄sv̄-we sv, Tacaa Iso má, ma ȳv̄v̄v̄ta sv, ma kv̄v̄v̄v̄v̄tv̄tv̄ yooosuyv̄ kaa weena waatv̄. Tv̄ yooosi ké isv ma ȳv̄v̄v̄v̄tv̄ tv. Tacaa Iso má ma ȳv̄v̄v̄v̄na mpv.

13

Isò kuyogotutu teləsəlaa pəpətonaa təo kulbyv

¹ Mṛóyó Tacaa heela-m si:

² Yulv nyá, heeli Iseyeli nyáma mpa pa nyənəyi pa təyi Isò kuyogotutu teləsəlaa təyə ma təm. Pa maɣamaɣa pa nyənəv ke pa kraaləyi.

³ Isò kuyogotutu teləsəlaa komeleməŋ wei i təŋəyi i ləmaɣasee na u naaki pulv tə, i təm we waiyo ké.

⁴ Hai, Iseyeli nyáma Isò kuyogotutu teləsəlaa we teitei ké isu taale hasi ke ncaa taa.

⁵ Pa ta polo na pá taɣanı ıcate kolunja pəyoləe. Pəyele pa ta ŋma kolunja na pá cəəna Iseyeli nyáma ıcate si, pu kenti-weɣe Tacaa pááná yooɔ kuyaku wule.

⁶ Pa toosee we kpete ké, na pa nalaa kuyogotutu ke kaloolaya. Pa yəyətəyi si Tacaa yəyətəna. Pəyele ilé i ta tili-we. Ilena pá tuyi pa taa si, ilé i ka la isu pa yəyətuyv tə pəcɔ kpete.

⁷ Pa toosee we kpete ké, na pa nalaa kuyogotutu ke kaloolaya. Pa yəyətəyi si, Tacaa yəyətəna. Pəcɔ ma ta yəyoti.

⁸ Pə təo ké Tacaa Isò má ma yəyətəyi si: I yasa təm kraı nyəntv, i kraala koloolutu. Maa mu-me na pááná.

⁹ Maa tó nin ke Isò kuyogotutu teləsəlaa mpa me í wena toosee kraı nyəna na í naaki kaloolaya təm tə. I kaa wee ma yəlaa kpekəle təo. Pa kaa ŋmaa mə həla ke Iseyeli nyáma nyəna təo. Pəyele í kaa sɔv Iseyeli tətə taa. Tənaɣa í ká nyəna si maɣale Tacaa Isò.

¹⁰ I tolisiyi ma yəlaa ké. Ilena í heeliyi yəlaa si pa heesaa si pə cayana-we. Pəyele pəle pə fei. Ma yəlaa ŋmaakəna kolunja na mu huləsəyi-ke.

¹¹ Heeli kolunja huləsəlaa mpe si, heelim tɔv anaam nəyolv i ká nu. Kolunja ka hoti na tɔv təmpe nyəkı-me.

¹² Waatv wei kolunja ká ti, Ilena pá pəəsi-me si, hulvsuyv mpi i ka huləsa-ke tə pə waasa we?

¹³ Pə təo ké Tacaa Isò má ma yəyətəyi si: Maa kəna tɔv heelim na pááná. Tɔv anaam ka nu, na təmpe hoti na a wakəli pə təna.

¹⁴ Maa yəki kolunja ŋka i huləsa mpuv tə. Kaa ti atə, na pá yele kite. Ilena mə təm tɔv ke ncaa taa.

¹⁵ Maa mu pááná na kolunja na ka huləsəlaa ké. Haləna má tala ma tənaya. Halı maa heeli-me si, kolunja na ka huləsəlaa pa fei təo.

¹⁶ Iseyeli Isò kuyogotutu teləsəlaa fei təo. Mə kraalayaana nti í naaki Yosalem təo tə, na í təŋ si heesuyv wee. Pəyele kule kv fei. Tacaa Isò má ma yəyətəna mpuv.

Topotopo nyáma təo kulbyv

¹⁷ Mṛóyó Tacaa heela-m si: Keesəna Iseyeli alaa təo. Pa kraaləyi pa luyv nyəntv ké. Kraalı-we si mpusi kəŋ.

¹⁸ Yulv nyá, heeli-we si Tacaa Isò yəyətəyi si mpusi we alaa mpa me í nyaləyi saalası na í tuyi yəlaa təna nin taa tə mə təo ké. Na í nyaləyi təkentənaa ke yəlaa təna təyə. I huɔ si í kpiliki ma yəlaa ke mə nin taa, na me mu lu təvŋŋ.

¹⁹ I kuyi ma nyuyv ke ma yəlaa cəlyəy. Təyənaya pee ŋkute na muv həyolaya nyuyv təo ké í lakı mpuv. Tənaya í kuyuna yəlaa mpa pə ta muvna pá si tə. Ilena í yeke mpa pə ta muvna pá weena weesuyv tə. I tɔsəyi ma yəlaa na pəle pá nukı kaloolaya təm.

²⁰ Pə təo ké Tacaa Isò má ma yəyətəyi si: Maa tɔv mə saalası nsi i həkəyana ləlaa təyə nin. Maa ləkı-səyi mə kiŋ na má cəli. Maa waası mpa í kpawa tə.

²¹ Maa ləkı mə təkentənaa na má waası ma yəlaa ke mə nin taa. I taa tasa weev isu katəsi. Ilena í nyı si maɣale Tacaa.

²² Mpi tə, í wakəlyi siyisilaa laŋa na mə kaloolası, pəcɔ pə taya ma. Pəyele í səsəyi asaya ke təŋ. I səŋ si pəle pá yayası na pá weena weesuyv.

²³ I kaa tasa mə toosee kraı nyəna ke toosuyv. Mpuv tə, í kaa tasa natəlyi nav. Maa ya ma yəlaa ke mə nin taa. Waatv inəyi í ká cəkəna si maɣale Tacaa.

14

Tacaa u caaki tuj laav

¹ Mṛóyó Isekiyeeli tasaa si: Kuyaku nakuli Iseyeli səsaa napəli pa kəma ma kiŋ na pá caya.

² Ilena Tacaa tə-m si:

³ Yulv nyá, yəlaa pane pa təkə pa tuj təm ke pa lotu taa ké. Pa su mpi pə səsə-weɣe kawalaya taa təyə pa kiŋ. Ma kaa yeke na pá pəəsi-m natəli.

⁴ Maa teləsi-we si, ye Iseyeli tɔv wei i təkə i tuj təm ke i lotu taa. Ye i su i kiŋ ke mpi pu səsı-kawalaya taa tə. Ilena pəntv kəɔ si i yəyətəyənə Isò kuyogotutu teləsəlv. Maɣa Tacaa, maa cəna pəntv ke i lotu taa tuj tuutuuma təm təo.

⁵ Ilena ma kucəcətv nti tə pəsi Iseyeli nyáma laŋa. Mpi tə, pa səla asilima tuj ké na pá lə-m.

6 Pə tōō ké pə wée si, ma heeli Iseyeli nyóma si, Tacaa Iso yóyótaa si, pá lə tuj na pá məli. Pa há pá acaalətu tənaya siyile.

7 Pə taya pulu, Iseyeli nyóma təna na pé kpeɲna caɣalaa. Ye wei í hatələna-m na í təkə tuj təm ke ɪ lotu taa. Ye ɪ su mpi pu tusi-ɪ kawalaya taa tɔyɔ ɪ kin. Ilena puntu koo Iso kuyóyótu teləsəlu kin si ɪ pəəsəyɪ-m təm natəli. Ie maya Tacaa, ma mayamaɣa ma cəna-ɪ.

8 Maa kuli puntu tōō. I təm ka pəsi yəlaa ke ituule, na ma kpiisi-ɪ ma yəlaa taa. Ilena pá nyɪ si mayale Tacaa.

9 Ye Iso kuyóyótu teləsəlu nəyɔlu ɪ tusa ɪ ti, na í yóyótu təm natəli. Maya Tacaa má tusəna puntu. Maa tu-ɪ nin na má kpiisi-ɪ ma yəlaa Iseyeli nyóma taa.

10 Iso kuyóyótu teləsəlu inɪ, na wei ɪ koma-ɪ pəəsuyɔ tɔ pa təna pa wakələna, na pa naale pa nyóɔɲ taa ké pu te.

11 Ie Iseyeli nyóma kaa tasa tooluyɔ na pá hatələna-m. Pə́cɔ pa kaa pilisi pa ti, na pa kawalaya təna. Paa pəsi ma yəlaa na maa pəsi pa Iso. Tacaa Iso má ma yóyóyə́nə mpu.

Pulu pu kaa səɲsi Iso hvle

12 Ḿpóyó Isekiyeeli tasaa si Tacaa heela-m si:

13 Yulu nyá, ye isɪ tɛtu natəli tə yəlaa ta təkɪ ma təm ke teu ilena pá pəntəna-m. Maa tu pa tōō ké nin na ma wakəli pa tɔyɔnaya təsule. Maa kəna-weye nyóyɔsi, na má kpiisi tɛtu yəlaa na tala.

14 Paa Nowee na Taniyeeli na Soopu pa tooso paa wenna yəlaa mpe pa heku. Pa mayamaɣa pa weesin ke pa tampana təɲuyɔ ká waasi. Tacaa Iso má ma yóyóyə́nə mpu.

15 Ye ma yelaa na taale wontu isayətu lu, tu kpiisi yəlaa na pá ye le tɛtu ke kpeɛ. Yəlaa ka wu tə taa ké təɲnaɔ ke taale wontu nti tə tōō.

16 Ilena yəlaa tooso inɪ í wée tɛtu taa. Maya weesuyɔ tu Tacaa, ma tuukina ma ti si pa kaa pəsi na pá ya apalɔpəyaya yaa alɔpəyaya. Pa nyóɔɲ tike ke paa ya. Tɛtu ká pəsi wɔlaya tɛtu nti tə taa nəyɔlu fei tɔ.

17 Yaa ma yelaa na youu tii tɛtu nti tə taa. Paa kpiisi yəlaa na tala.

18 Ilena yəlaa tooso inɪ í wée tɔ taa. Maya weesuyɔ tu Tacaa, ma tuukina ma ti si, pa kaa pəsi na pá ya apalɔpəyaya yaa alɔpəyaya. Pa nyóɔɲ tike ke paa ya.

19 Yaa maa kəna kɔtəɲ ke tɛtu nti tə taa ma pááná ká huu pa tōō na má tu-weye səm na má kpiisi yəlaa na tala.

20 Ilena Nowee na Taniyeeli na Soopu pá wée pa heku taa. Maya weesuyɔ tu Tacaa má tuukina ma ti si pa kaa pəsi na pá ya apalɔpəyaya yaa alɔpəyaya. Ama pa mayamaɣa pa weesin ke paa ya pa tampana təɲuyɔ tōō.

21 Ḿpóyó Tacaa Iso yóyótaa si, paa ma kəna Yosalem yəlaa tōō ké wahalanaa səsaa mpe pa liyiti isɪ: Youu, na nyóyɔsi, na taale wontu isayətu, na kəsəkɔ si, pé kpiisi yəlaa na tala.

22 Paa na mpu, pu kaasi yəlaa mpa paa fiti tɔ. Apalɔpiya na alɔpiya ka lu pa taa. Paa tala mə kin, ɪ ká ná pa təntɛ na pa koləpələ. Ilena pé heesi mə laɲa ke wahalanaa mpa ma yelaa na pá mayana Yosalem tɔ pa tōō. Na pə təna mpi ɪ ká kəna tə taa tɔ pə tōō.

23 Pu heesi mə laɲa ke waatu wei í ká ná pa təntɛ na pa koləpələ tɔ. Ie í ká nyɪ si pə taya yem tōō ké ma lapa pə təna mpi ma lapa tə taa tɔ. Tacaa Iso má ma yóyóyə́nə mpu.

15

Lesɛɲ tɔyɔ ŋku pa tu kəkɔ tɔ

1 Ḿpóyó Tacaa pəəsə-m si:

2 Yulu nyá, tɔyɔ ŋku pa yaa si lesɛɲ tɔ, pɛpɛye kɔ taasi tɛwa tuj leləɲ nyəɲsi?

3 Pa kaa kpaɣa pə təpəyaya na pá saaki pulu. Yaa pá ləsi kɔ tɛputiya na pá pusi ka tōō ké wontu.

4 Ama kəkɔ ke pa wəkɪ si təna. Pə kpaɣaw si kila na pé suna si nəsəsi tɔ. Pɛpɛye si tasəyɪ waasuyɔ?

5 Anɪ waatu wei si wɛ təcɔɲ tɔ, pa ta lana-səyɪ pulu. Na saa wei kəkɔ ka nyaya-sɪ ile, isənayale. Təmle nteye paa lana-sɪ tətɔ?

6 Pə tōō ké Tacaa Iso má ma yóyóyə́nə si, isɪ pa wəkuyɔ lesɛɲ taasi ke kəkɔ na pá ye ki hətuyɔ taa tuj leləɲ nyəɲsi tɔ, mpu tətɔyɔ maa ho Yosalem nyóma me mə tike mə ŋkpaɲɲ.

7 Maa kuli isələ na má nyəni-me. I huɔ si í fita kəkɔ ké. Ie ŋke kaa nyayana-me. Waatu inəyɪ í ká nyɪ si, mayale Tacaa ke saa wei maa kuli mə tōō tɔ.

8 Maa ye le na tɛtu pəsi wɔlaya nyəntu nti tə taa nəyɔlu fei tɔ. Mpi tɔ, í kisa ma təm təɲuyɔ. Tacaa Iso má ma yóyóyə́nə mpu.

16

Yosalem nyóma nəɣəsəna pəyaya ŋka pa lɔwa tɔ

1 Ḿpóyó Isekiyeeli tasaa si, Tacaa heela-m si:

2 Yulu nyá, hólɪ Yosalem ke ɪ acaalətu təm.

³ Teləsi Yosalem si, maya Tacaas Iso ma toma si nyá təlule nté Kanaan tetu taa. Tənaɣa pa lola-ŋ. Nyá caa ke Amolii to ké, na nyá too ke Hiti tu.

⁴ Pa ta seti nyá cuyute ke nyá ləlyu kuyaku wule. Anu pa ta sə-ŋ lom si pá tiiki-ŋ na təm na n lu. Pəyele pa ta taki-ŋ pəəŋ.

⁵ Nyá təm ta la nəyoluy pətətəle. Nəxəlu ta wii-ŋ na í la-ŋ yaasinaa pane pa taa kolum. Ama pa la-ŋ tawa taa ké nyá kuyaku koluluy wule ké. Mpi to, pa taa kraakayana-ŋ ké.

⁶ Ma teekayana nyá kin ké na má keesi n luki nyá caləm taa. Uena ma seesi isəle si n wena weesuyu ke n wena weesuyu. Paa caləm waasa nyá to to.

⁷ Uena má yele na n loli na n huki səsəm təyomyom. N puwaya na n yasəli na n te teu. Nyá həla pəyalaa ké na nyá nyəsəsi su. Uena n we kpete təyələyəli.

⁸ Ma tasa nyá kin ke tənau, uena má ná si, n tapa acacaale. Uena má hə ma capa ntompəle na má kenti nyá tapakpete to. Mpyó má suwa nəxə si maa layana nyá tike. Uena má na-ŋ tə pəeli nəxə na n pəsi ma nyəŋ. Tacaas Iso má ma yəxətəna mpv.

⁹ Mpyó ma sə-ŋ lom, na má nyaali caləm mpi pu waasa nyá to to. Uena má saɣali-ŋ səsəŋ nim.

¹⁰ Uena má cələ-ŋ wontu nti pa səpa to, na tənyu nəəhulun kəpaŋ, na kponkrontu toŋ nyəntə tampala, na puuy kəpaŋko toko səsə.

¹¹ Mpyó ma tu nyá to ké kacəka wontu. Isu kpası ke niŋ taa, na luluy ke nyá luɣu tēe.

¹² Na nyá muna to kacəka kukuule, na ŋkəpaŋpəlası. Na ntenuyu kəpaŋko ke nyá nyuyv taa.

¹³ Nyá kacəka wontu nté wəla, na liyitee nyəxəlyuy. Kususuutu nté kponkrontu toŋ nyəntə wontu, na pəəŋ kəpaŋ, na nti pa səpa to. Nyá təxənaɣa nté molum kəpaŋ na tuŋ nim. Mpv pə yelina na n te səsəm na n mona kawulaya.

¹⁴ Uena nyá həte yaa piitimnaa taa ké nyá teu mpi pə to. Mpi to, n ka tu tewaya təkpara ke kacəka ŋka má lapa-ŋ to ka to. Maya Tacaas Iso má yəxətəna mpv.

Yosalem we isu apalaa təna alv

¹⁵ Mpyó Tacaas tasaa si: Ama Yosalem n həma nyá ti na nyá teu, na nyá həte yaa. N pəsa apalaa təna alv. N ha nyá təyi tēelaa təna.

¹⁶ N ləsa nyá wontu nti tə cələta teu to. Ntəxi n lapəna kacəka ke nyá təfēenlənnaa, na n la wasaŋkalətu ke pə to. Yaasi un i taka ta lata. Pəyele i kaa tu tasu lapv.

¹⁷ N kraɣa wəla na liyitee nyəxəlyuy kacəka wontu nti ma ha-ŋ to, na n lu tuŋ apalənyəŋ, na n lana wasaŋkalətu.

¹⁸ N kraɣa nyá wontu kəsəpətu nti ma ha-ŋ to, na n taki tuŋ un. N fēena-i ma nim na ma tulaalu.

¹⁹ Təxənaɣa na molum kəpaŋ na nim na tuŋ nim ke ma təkayana-ŋ. Mpxəi n fēenna isu tulaalu kəpaŋ. Tacaas Iso má ma yəxətəna mpv.

²⁰ N kraɣa nyá pəyalaa na nyá pēelaa mpa n ka lola-m to. N ha-wəxə tuŋ si ilé í təxə. Nyá wasaŋkalətu nti tə ta to kələ?

²¹ N laawaa nyá pəyalaa, na n la-wəxə kətaɣa ŋka kəkə lusa ka təna to na tuŋ həte taa.

²² Nyá acaalətu na nyá wasaŋkalətu nti tə taa, n ta təəsi nyá pəcaatu waatu. Saa wei n ka we kpete təyələyəli na n luki nyá caləm taa to.

²³ Mpyó Tacaas Iso yəxətəa si: Yosalem, nyá təma asayee təna waali, nyá təm we waiyo ké təkpataa.

²⁴ N ŋmawa wasaŋkalətu kutuluŋ na təfēenlənnaa ke patəmana təna taa.

²⁵ Paa mpaau ŋku ku nəxə ke n ŋmawa nyá təfēenlənnaa. N ha nyá təyi tēelaa təna. N luləsa nyá wasaŋkalətu, n wakəla nyá teu.

²⁶ N lapa wasaŋkalətu na İcipiti nyəma mpa pa ké nyá cələ nyəma alaafəya nyəma to. N kraasa ma pááná na nyá nyəsəm təma pəyalə.

²⁷ Pə to ké ma kula nyá to na toma. Ma pəta-ŋ təxənaɣa. Ma pəta-ŋ kolontunaa Filiisi nyəma acaləe nna nyá wasaŋkalətu təm we fēele to, pa niŋ taa.

²⁸ N ta nyəxəsi, uena nyá na Asilii nyəma í la wasaŋkalətu tətə. Paa na mpv nyá konyuluy ta si.

²⁹ N waləsa nyá wasaŋkalətu ke Papiloni nyəma taatəlaa tetu taa. Paa na mpv n ta nyəxəsi-ti.

³⁰ Mpyó Tacaas Iso má ma yəxətəa si: Ama Yosalem nyá n wena icantu. N tənaɣa isu wasaŋkali səsə.

³¹ N ŋmaakaya wasaŋkalətu kutuluɣu ke paa mpaau ŋku ku nəxə ké. N ŋmaakaya pə təfēenle ke lona təna taa ké. Pa taa fələyi-ŋ isu wasaŋkalənaa lələa.

³² N wēe ké isu alv wasaŋkali wei i kisiyi i paalu na í təŋxəyi apalaa kraı nyəma to.

³³ Wasaŋkalənaa təna wena pa kəhaw ké. Ama nyá məlaa ké na n haaki nyá taŋnaa ke kəcəəŋ. Uena pá lukəna paa timpı na pá kəŋ nyá kin.

³⁴ Nyá na wasanjkalónaa lēlaa í tá kaa. Mpi tó, nɔ̀yɔ̀lɔ̀ u pɛɛkɛ̀yɛ̀-ɲ. Pəyele nɔ̀yɔ̀lɔ̀ u fɛ̀lɛ̀yɛ̀-ɲ pə liyitee. Nyá mələna na ń fɛ̀lɛ̀yɛ̀ apalaa kɛ tulunja.

³⁵ Pə tɔ̀ tɔ̀, wasanjkalɪ, ɲi Tacaa kɔ̀yɔ̀yɔ̀tɔ̀tu.

³⁶ Tacaa Iso yɔ̀yɔ̀tɛ̀yɛ̀ sɪ: N wakəla nyá wɛnau na ń hɔ̀li nyá tapakpɛte kɛ nyá tɔ̀ɲnaa. Haləna pə kɛɲɛna nyá acaalətu tɲɲ təna kɛ wasanjkalətu taa, na ń ha-ɪ nyá piya caləm.

³⁷ Pə tɔ̀ tɔ̀, maa kotɪ nyá tɔ̀ɲnaa mpa nyá na-we ɪ nuɲkaya leleɲ tɔ̀yɔ̀. Pə kɔ̀yɔ̀yɔ̀ pə təna mpa n sɔ̀lɔ̀a tɔ̀, na mpa nyá taa kraana tɔ̀. Maa kɛyeli-we na paa tɲmpɪ. Paa kɔ̀li nyá tɔ̀, na má yele na pá ná nyá tapakpɛte təna.

³⁸ Maa huɲna-ɲ isu pa huɲkuɲɔ̀na alaa wasanjkalənaa, na mpa pa kɔ̀yɛ̀ yɔ̀lɔ̀a tɔ̀. Iseseeɲle ká kra-m na má mú pááná na má ləsi nyá weesuɲu.

³⁹ Maa tu-ɲ pa ɲɲɲ taa, na pá yɔ̀kɪ nyá wasanjkalətu kutuluɲu. Paa wakəli nyá tɛ̀fɛ̀ɲɲɛnaa, na pá kuu nyá wontu na pá kɔ̀yɛ̀ nyá kəkəkə nyəntu. Ilena pə yele-ɲ kɛtɛ tɔ̀yɔ̀lɔ̀yɔ̀li.

⁴⁰ Paa yele na samaa kɔ̀li nyá tɔ̀. Paa yaɲa-ɲ pɛɛ, na pá sɔ̀-ɲ ɲmantaaɪ.

⁴¹ Paa nyayasi nyá tɛ̀sɛ̀ kɛ kəkə, na pá huɲna-ɲ alaa tuutuuma isɛntaa. Maa su nyá wasanjkalətu kɛ tənaya. Ile n kaa tasa nɔ̀yɔ̀lɔ̀yɔ̀ fɛ̀lɔ̀yɔ̀.

⁴² Maa lana-ɲ na pááná kɛ, haləna á hɛɛ. Ilena má ləsi nyá iseseeɲle kɛ nyá tɔ̀. Na nyá pááná tɛ, a kaa tasa huuu.

⁴³ Mpi tɔ̀, ń ta tɔ̀sɪ nyá pəcaatu waatu təm. N kraasa ma pááná na yaasinaa mɛ pə təna. Maa məɲna nyá tɔ̀ntɛ isayale tənaya nyá nyɔ̀yɔ̀ taa. Ile n kaa tasa nyá kawalaya na nyá acaalətu ntɔ̀yɛ̀ lapɔ̀. Tacaa Iso má ma yɔ̀yɔ̀təna mɔ̀v.

Yosalem wakəlvɔ̀v kəla acalɛɛ lɛnna

⁴⁴ Mɔ̀vɔ̀ Tacaa tasaa sɪ: Atuwa tukɪlɔ̀a ká tukɪna Yosalem kɛ ituule sɪ, toto we isəna tɔ̀, ɲpɔ̀yɔ̀ pɛɛlɔ̀ kɔ̀pəkɔ̀yɛ̀.

⁴⁵ Yosalem n kɛ nyá too pɛɛlɔ̀ kɛ təkɛm. Nyá too ɲɪ ɪ kisina ɪ paalɔ̀ na ɪ piya. I we teitei tɔ̀tɔ̀yɔ̀ isu nyá kɔ̀yɔ̀naa mpa pa kɪsa pa paalaa na pa piya tɔ̀. Pa too ka kɛ Hiti tɔ̀ kɛ, pa caa kɛ Amolli tɔ̀.

⁴⁶ Nyá kɔ̀yɔ̀ wei ɪ we ilim ntɔ̀yɔ̀ɲ tɔ̀ tɔ̀yɔ̀le Samalii na ɪ pɛɛlɔ̀a. Nyá neu wei ɪ we ilim mɔ̀pɛtɔ̀yɛ̀ tɔ̀ tɔ̀yɔ̀le Sətəm na ɪ pɛɛlɔ̀a.

⁴⁷ Pə tɔ̀yɛ̀ pəcɔ̀ tike kɛ n kɛɛna pɛɛ pa tɔ̀ntɛ na pa acaalətu təma. Halɪ ń wakəla nyá tɔ̀ntɛ taa na pə kəli-we.

⁴⁸ Tacaa Iso má maɲa weesuɲu tɔ̀ kɛ. Yosalem nyá neu Sətəm na ɪ pɛɛlɔ̀a pa ta la mpi Yosalem nyana nyá nyəma í lapa tɔ̀.

⁴⁹ Nyá neu Sətəm kawalaya ntɛ sɪ, ɪ ka we kalampɔ̀aɲ kɛ, na ɪ wɛnau tɔ̀wɔ̀a. I na ɪ pɛɛlɔ̀a paa nɔ̀yɔ̀sɔ̀yɛ̀ pɔ̀lv. Ama ɪ taa waasɔ̀yɛ̀ wahala tɔ̀ yaa kɔ̀ɲyɔ̀ntu.

⁵⁰ Pa hɔ̀ma pa tɪ na pá lá acaalətu na má ná, ɪlena má kɔ̀piisi-we.

⁵¹ Yosalem, Samalii ta la nyá isayatu hɔ̀yɔ̀lɔ̀yɔ̀v. Nyá acaalətu kəla payale kɛ ɪ nyəntu. Acaalətu təna nti n lapa tɔ̀, tɔ̀ tɔ̀ kɛ Sətəm na Samalii pa pəsa kɔ̀pama.

⁵² Nyá wei nyá n kukaya nyá kɔ̀yɔ̀ na nyá neu pa tɔ̀m tɔ̀, isayatu ntɔ̀yɛ̀ nyá pəsəna nyá tɔ̀yɛ̀ acaalətu na pə kəli pɛɛ. Isayatu nti tɛ fɛɛle kɔ̀mna ntɛyɛ nyá tɔ̀. Mɔ̀v pə yekina na pɛɛ pá kəli-ɲ siyisuyɔ̀. Pə we kɛ sɪ pə liyiti-ɲ na ń tɔ̀yɔ̀ fɛɛle. Mpi tɔ̀, má huləna sɪ pɛɛ pa tewa.

⁵³ Maa tayanɪ pa acalɛɛ. Paa Sətəm na ɪ cɔ̀lɔ̀ acalisi. Paa Samalii na ɪ cɔ̀lɔ̀ nyəɲsɪ. Halɪ maa tayanɪ-ɲ tɔ̀tɔ̀ isu pɛɛ.

⁵⁴ Pɪ tu-ɲ fɛɛle ɪlena pə kraasɪ nyá kɔ̀yɔ̀ na ɪ neu pa apalətu.

⁵⁵ Nyá kɔ̀yɔ̀ Sətəm na ɪ pɛɛlɔ̀a paa məli isu pa wule taa. Nyá neu Samalii na ɪ lɛ ɪ pɛɛlɔ̀a paa məli isu pa wule taa. Nyaya Yosalem nyana nyá piya í ká məli isu mə wule taa.

⁵⁶ Nyá neu Sətəm təm ka wenna nyá nɔ̀yɔ̀ taa kɛ tam kɛ nyá kalampɔ̀aɲ.

⁵⁷ Ilena pəcɔ̀ pə kuliɲi nyá isayatu tɔ̀. Nyaya pə talaa sɪ Itəm acalɛɛ na pə cɔ̀lɔ̀ nyəna pá wɔ̀ɲ-ɲ. Filiisi nyəna náa tu-ɲ na pá footiɲi-ɲ paa hɔ̀yɔ̀lɔ̀yɔ̀v ɲku.

⁵⁸ Nyá kawalaya na nyá acaalətu məla nyá nyɔ̀yɔ̀ taa kɛɛ. Tacaa má ma yɔ̀yɔ̀təna mɔ̀v.

⁵⁹ Mɔ̀vɔ̀ Tacaa Iso yɔ̀yɔ̀tɔ̀a sɪ: Maa lá-ɲ kɛ isu n nyənyɔ̀ yem kɛ tuunaɔ̀, na ń yɔ̀kɪ nɔ̀yɔ̀ pɛɛlɔ̀yɔ̀ tɔ̀.

⁶⁰ Ama maa tɔ̀sɪ nɔ̀yɔ̀ ɲka má na-ɲ tɔ̀ pɛɛla nyá pɛɛlɔ̀tu waatu tɔ̀. Ma na-ɲ tu pɛɛli tam tɔ̀ nyəɲka.

⁶¹ N ká tɔ̀sɪ nyá tɔ̀ntɛ təm na fɛɛle kra-ɲ, saa wei nyá kɔ̀yɔ̀naa na nyá newaa paa kɔ̀ nyá kɲɲ tɔ̀. Maa ha-ɲ-we na pá pəsi nyá pɛɛlɔ̀a. Ile pə tɔ̀yɛ̀ nɔ̀yɔ̀ pɛɛlɔ̀yɔ̀ tɔ̀.

⁶² Ma na-ɲ tu pɛɛli nɔ̀yɔ̀. Waatu inəyɛ n ká nyɪ sɪ maɲale Tacaa.

⁶³ N ká tɔ̀sɪ tɛtɛ, na ń ká nyɔ̀yɔ̀ na fɛɛle. Pɪ liyiti-ɲ kɛ, n kaa kuli nɔ̀yɔ̀ kɛ saa wei maa huɪ nyá isayatu təna tɔ̀. Tacaa Iso má ma yɔ̀yɔ̀təna mɔ̀v.

¹ M̄p̄ógó Tacaa tasa Isekiyeeli maɣa heeluɣu si:

² Yulɔ nyá, sɛɛ Iseyeeli nyóma ke iso.

³ Heeli-we si maɣa Tacaa Iso ma yóɣotaa si, hekále sɔsɔ nɔɣɔlɔ i wenna nté. I keɲ tɔwɔna na i hontɔ suwa na tə taɣalaa, na tə cɔlɔtaa. M̄p̄ógó i kulaa na i polo Lipan tetu taa. Uena í kɔ tɔɣɔ sɔsɔɔ nakulɔ ku nyɔɣu taa.

⁴ Akpaale nte tə kəla kulɔɣɔ tɔɣɔ i setaa. M̄p̄ógó i pona taatəle tetu natəli tə taa. Uena í su yampayətəlaa icate taa.

⁵ Pə waali ké i caa Iseyeeli tetu taa tɔɣɔ nakulɔ ku pilinɔ. Uena í pona na í sɔ taale nte pa lukaa tɔ tə taa ké lom nɔɣɔ. Isu tɔɣɔ ŋku ku sɔla lom tɔ.

⁶ M̄p̄ógó pilinɔ ŋke ka tɛwɔna na ká pəsi tɔɣɔ ŋku pa yaa si leseɲ tɔ. Uena ku mɛeli, de ku ta kulɔ. Na ku wena heɔ. Ntɛna ku pilinɔsi ha si ise na hekále tɔɔ, na ku lila ke i tɛɛ. Na ku helesəyi pilinɔsi kofasi ke tam.

⁷ Hekále sɔsɔ nɔɣɔlɔ de i ka weɛ tɔtɔ, i keɲ taɣalaa ké na i hontɔ suwa teu. Uena tɔɣɔ ŋku ku lila na ku pilinɔsi keesəna hekále unɔ i tɔɔ si i pəli-kuyɔ lom.

⁸ Tetu kɔpantɔ taa ké pa tuu-kuyɔ lom sɔsɔm kinɔ. Pa tuu-kuyɔ si ku pilinɔsi í su teu, na kó lulɔ na kó pəsi tɔɣɔ ŋku pa yaa si, leseɲ tɔ ku kɔpajku.

⁹ M̄p̄ógó Tacaa Iso si: Pəsəsi-we si, tɔɣɔ ŋku ku la nté? Kancaalaya hekále kaa kpəsi-ku na ku lila na í kooli ku pee, na kɔna ku hatɔ təna pə woli. Pə kaa weɛ si pá lana toma ke sɔsɔm. Yaa yalaa tuutuuma í weɛ na pácɔ pá kpəsi-ku na ku lila.

¹⁰ Pa sɔ-ku yaa, de ku la nté? Ye ilim təlule heelim*fa* mara-ku, ku kaa woli timpi taa ku nyɔ mpɔ tɔ? ^a haɲaya tɔɣɔ. Pə laki na tunɔ na nyutɔ woləyi.

Təm nti tə hɔweɛ kilisuyu

¹¹ M̄p̄ógó Tacaa tɔma-m si:

¹² Pəsəsi tɔɔ kullaa tɔɣaya nyóma mpe si: I ta cekəna tɔm nti? Heeli-weye isəna Papiloni wulaw kəma Yosalem, na í kuu pa wulaw na i waali nyóma, na í pona i tɛ tɔ.

¹³ Uena í kpa kawulaya tɔɣaya tɔ nɔɣɔlɔ na í na-i pá pɛeli nɔɣɔ, na í yele na ilé í su nɔɣɔ na tuunav. M̄p̄ógó i tɛna tetu kɔpayaalaa təna.

¹⁴ Mpɔ pə tisina Yuta kawulaya təfɛ, na ká wu kulɔɣɔ. Paa na mpɔ na pa tɔka pa na-i pa nɔɣɔ pɛelɔɣ ke teu.

¹⁵ M̄p̄oyule wulaw kofalɔ unɔ, i kula wei i kuu tetu yəlaa ke mpɔ tɔ i tɔɔ. Uena í tili Icipiti wulaw cɔlɔ si, ilé í ha-i yooɔ kɔpayaɲ na pə yoolaa ke tuutuuma. Yulɔ wei i lapa yaasi unɔ tɔ, i ka waa na í fiti kéle? Timpi i laalaa na í wakəli pa nɔɣɔ pɛelɔɣ mpi tɔ, i kaa tul-ti.

¹⁶ Ntɛna Tacaa Iso si: Maɣa Iso weesuɣu tɔ ké. Isu pɔntɔ unɔ i səpa wulaw wei unɔ i tɔ-i kawulaya ke mpɔ tɔ i tɛ Papiloni. Mpi tɔ, i yoka í na wulaw unɔ pa tuunav na nɔɣɔ pɛelɔɣ.

¹⁷ Icipiti wulaw kaa pona yoolaa tuutuuma na sɔsɛnaa paɣale. I kaa waasi-i yooɔ taa ké waatɔ wei Papiloni nyóma ká lo hapeɛ taka tɔ. Icate kite ke paa lo na pa huli pəɲ si pa kuyi yəlaa tuutuuma.

¹⁸ Mpi tɔ, i ta nyəni i tuunav ke pɔlɔ. I yoka i nɔɣɔ pɛelɔɣ. Pəyele unɔ i ka yóɣotəna na í su, na í la pə təna. I kaa tasa fituyɔ.

¹⁹ Pə tɔɔ ké Tacaa Iso má ma suwa si, maɣa weesuɣu tɔ ké. Tuunav na nɔɣɔ pɛelɔɣ mpi i nyəna yem isəntɔ tɔ, ma hətɛ ke i ka lapənaa. Maa məɲna pə tənaya i nyuyɔ taa.

²⁰ Maa nyəri-i puluyɔ na má kpa-i ma katəka taa. Maa pona-i Papiloni na má huɔna-i tɔm ke timpi i ta nuna-m tɔ.

²¹ Paa ku i yoolaa taa selaa təna na layate ké. Pə kaasəyi mpa uena pá yasɔ pɛleyɛ tetu təna taa. Waatɔ unəyi paa nyi si maɣa Tacaa má yóɣotəna.

Nəsəsi nsi Tacaa suwa tɔ

²² M̄p̄ógó Tacaa Iso yóɣotaa si: Maa caa tɔɣɔ sɔsɔɔ nyɔɣu taa pilinɔ kofalaya. Maa pɛli hatoo comcom nɔɣɔ taa nyəɲka. Maa pona-keye puyɔ kɔkulɔɣɔ nakulɔ ku tɔɔ na má sɔ-ke.

²³ Iseyeeli puyɔ kɔkulɔɣɔ nakulɔ ku tɔɔ ké maa sɔ-ke. Kaa pu teu na ká heli pilinɔsi na tɔɣɔ la sɔsɔɔ kɔpajku na ku lulɔ pee. Uena sumasi piitimnaa təna kəɔ, na sí cakɔ ku isotom taa na sí heesəyi.

²⁴ Uena taale tunɔ təna nyi si maɣa Tacaa. Má pəsəyəna tɔɣɔ sɔsɔɔ ke tiika, na má pəsi tiika ke tɔɣɔ sɔsɔɔ. Má yekina na tɔɣɔ lom nyəɲku woli. Maa yele na kɔwɔlɔɣ nɔá weɛna lom. Maɣa Tacaa, má yóɣotəna. Maa la ké isu ma yóɣotaa tɔ.

18

Iso huɔkəna paa wei isu i təntɛ weɛ tɔ

¹ M̄p̄ógó Tacaa pəsəsa Isekiyeeli ma si:

^a 17:10 *ilim təlule heelim*: Ilim təlule heelim. Pə ké heelim tɔɲ nyəm mpi pə taa na

² Pepe tɔɔ kɛ Iseyeli nyɔ́ma tukiyi ituule si,

ceceɛnaa sala leɛɛɛɛ akaa.

Ulena pa piya kela nyɔ́ɛ?

³ Taaɛa Iɔɔ mǎ ma yɔ́ɔtɔ́na tuunav si, pɔ́ fɛi si pǎ tasa ituule nteye tukuɔu ke Iseyeli taa.

⁴ Ma tɛna yɔ́laa tɛna weesiɛ. Paa ceceɛnaa nyɔ́ɛ, paa piya nyɔ́ɛ. Wei i lapa isayatu tɔ, unu i kǎ sɛna pɔ́ sɛm.

⁵ Ye isu yulɔ tɔ́ɛɔɔi tampana, na í laki kɔ́pantu na í siyisaa.

⁶ Ii tɔ́ki laatu tɔ́ɔɔnaɔa ke pulasi tɔɔ. Ii lunjiyi Iseyeli nyɔ́ma tunj. Ii wakɔ́lɔɔi i tɔ́ɔɔntɔ́le alb. Ii kɔ́ɔtɔ́ɔna alb ke i asilima kɔ́ɔɛɛɛɛ taa.

⁷ Ii muɔ́yuliɔi, u nɔ́mulɔi. I fɛ́lɔɔi i kɔ́ma. I haaki nyɔ́ɔtɔ́ɔnaa ke tɔ́ɔɔnaɔa, na mpa pa we kpela tɔ́ɔ kɔ́takɛm.

⁸ Ii kɔ́ntɔ́ɔi i liyitee si i hiki kasayaya yaa kawaaɔa. Ii laki mpi pɔ́ ta siyisi tɔ. Ama yɔ́laa naale i lapa tɔm, i tɔ́ɛɔɔi tampana ke tɔ́ taa kɛ.

⁹ Ulena i tɔ́ɛɔɔi ma kiinj, na í laki ma kɔ́tɔ́tɔ́ na kɔ́pantu. Ue unu i siyisina nté. Yulɔ isu mpɔ́ weɛkɛna weesuɔu kɛ. Taaɛa Iɔɔ mǎ ma yɔ́ɔtɔ́na mpɔ́.

¹⁰ Ye isu pɔ́ te yulɔ pɔ́yaya kɛ nɔ́mulɔ na kǎ kɔ́ɔi yɔ́laa. Yaa ka lapa yaasinaa pane pa taa nɔ́ɔɔɔ.

¹¹ Ka kisa ka caa ikpate ke tɔ́ɔɔɔ, na ka tɔ́ki laatu tɔ́ɔɔnaɔa ke pɔ́ɔɔ taa. Ka wakɔ́la ka tɔ́ɔɔntɔ́le alb.

¹² Ka muɔ́yuliɔi wahala nyɔ́ma na kɔ́ɔɔntɔ́naa, na kǎ nɔ́mulɔi. Pɔ́cɔ́ kaa fɛ́lɔɔi ka kɔ́ma. Ka lunjiyi tunj wei i kɛ acaalɔtu ke mpɔ́ tɔ.

¹³ Ye yulɔ isu mpɔ́ kɔ́ntɔ́ɔi i liyitee na í pɔ́ɛkɔ́ɔi kawaaɔa, yaa kasayaya. I huɔ́ki si i kǎ weɛna weesuɔu na? Aai, yoo. Ye i lapa acaalɔtu nti tɔ́ tɔ́na. Pɔ́ weɛ si i isayatu i mɔ́li i nyuɔɔ taa kɛ na í si.

¹⁴ Ye isu yulɔ wɛna pɔ́yalɔ keɛ, na í naaki isayatuɔnaa mpa i caa laki tɔ́ pa tɔ́na. Ue i ta tɔ́ɛɛ i ikpate.

¹⁵ I kisa laatu tɔ́ɔɔnaɔa tɔ́ɔɔ ke pɔ́ɔɔ tɔɔ. Ii lunjiyi Iseyeli nyɔ́ma acaalɔtu tunj. Pɔ́yele u wakɔ́lɔɔi i tɔ́ɔɔntɔ́le alb.

¹⁶ Ii muɔ́yuliɔi nɔ́ɔɔɔ, u nɔ́mulɔi. Ii muɔ́i kɔ́mle tu pulɔɔ tɔ́luma. I haaki tɔ́ɔɔnaɔa ke nyɔ́ɔtɔ́naa, na í haaki wontu ke mpa pa we kpate tɔ.

¹⁷ Ii laki isayatu. Ii pɔ́ɛkɔ́ɔi kawaaɔa yaa kasayaya. I tɔ́kɔ́ɔi ma kɔ́tɔ́tɔ́ na í tɔ́ɛɔɔi ma kiinj. Pɔ́ntɔ́ weɛkɛna weesuɔu kɛ, u sɔ́ki i caa isayatu sɛm.

¹⁸ I caa muɔ́yulina na í nɔ́mulɔ, na í la isayatu ke i yɔ́laa hɛku. Inu i ka sɛna i isayatu sɛm.

¹⁹ I pɔ́ɔsɔ́ɔi si, pepe tɔɔ kɛ pɔ́yalɔ u sɔ́ki cece isayatu sɛm? Mpi tɔ, ue i tɔ́ɛɛ tampana kɛ. I lapa kusiyisim na í tɔ́ki ma kiinj tɔ́na na í laki. Pɔ́ weɛ si i wɛna weesuɔu kɛ.

²⁰ Yulɔ wei i lapa isayatu tɔ unu i ka sɛna. Pɔ́yalɔ kaa si cece isayatu sɛm. Pɔ́cɔ́ cece ná kaa si pɔ́yalɔ nyɔ́ntɔ́ sɛm. Siyisilu tɔ́ki i siyisuɔu fɔ́tɔ́ kɛ. Ulena isayatu náá tɔ́ɔ i isayatu nyɔ́ɛ.

Kɔ́pantu lapa tɔm seyeɔɔyɔ

²¹ Ye isayatu lɔ́wa i isayatu nti i lapa tɔ. Ulena í tɔ́kɔ́ɔi ma kusɛsitu na í tɔ́ɛɔɔi tampana na í laki kusiyisim. I kǎ weɛna weesuɔu kɛ, i kaa si.

²² Paa sɔɔ i kawalaya tɔ́na tɔɔ kɛ. I ka weɛna weesuɔu ke isɛna i tɔ́ɛɛ tampana tɔ́ pɔ́ tɔɔ.

²³ Mɔ́pɔ́ɔ́ Taaɛa Iɔɔ si, pɔ́ taya isayatu sɛm ke ma sɔ́laa. Ama si i layasi tɔ́ntɛ kɛ na í wɛna weesuɔu.

²⁴ Ye siyisilu lɔ́wa i siyisuɔu na í la kawalaya. Ulena í kɛna isayatu acaalɔtu, i kaa weɛna weesuɔu tɔɔ. Iɔɔ kǎ sɔɔ i siyisuɔu tɔɔ kɛ. Mpi tɔ, i ha i tɔ́ɔi kawalaya na kɔ́ɔntɔ́ɔyɔ taa kɛ. Pɔ́ tɔɔ kɛ i ka si.

²⁵ Iseyeli nyɔ́ma yɔ́ɔtɔ́ɔi si Taaɛa mpaav ta siyisi. Ue ma pɔ́ɔsɔ́ɔi Iseyeli nyɔ́ma si, pɔ́ taya mpa pa mpaav ta siyisina ma nyɔ́ɛkɔ́ ke?

²⁶ Ye siyisilu lɔ́wa i siyisuɔu na í la kawalaya na í si ka sɛm. Isayatu nti i lapa mpɔ́ tɔ́ tɔ́ sɛm ke i sɔ́pa.

²⁷ Ye isayatu yela i isayatu nti i lapa tɔ, na í tɔ́ɛɛ tampana na siyisuɔu. I ka weɛna weesuɔu.

²⁸ Ye i nawa si i wakɔ́laa, uena í layasi, i kǎ weɛna weesuɔu kɛ, i kaa sí.

²⁹ Iseyeli nyɔ́ma tɔ́ɛɛ si Taaɛa mpaav ta siyisi. Ue pɔ́ taya mpa pa mpaav ta siyisina ma nyɔ́ɛkɔ́ ke?

³⁰ Pɔ́ tɔɔ kɛ Taaɛa Iɔɔ mǎ ma yɔ́ɔtɔ́aa si maa huɔ́na paa Iseyeli tu wei isu i tɔ́ntɛ weɛ tɔ. Mpɔ́ tɔ, paa wei i yele i kawalaya nka i laki tɔ, na í layasi. Pɔ́ taa kɔɔ na mɔ́ isayatu yele na í le.

³¹ I lɔ́ mɔ́ kawalaya tɔ́naya pɔ́olun. I layasi lɔ́mayasɔ́le kɔ́fate na huwɛɛ kɔ́fana. Pepe tɔɔ kɛ i ka sɔ́li sɛm?

³² Iɔɔ Taaɛa si, ma ta sɔ́li asayaa sɛm. Pɔ́ tɔɔ tɔ, í lɔ́ mɔ́ isayatu na í layasi na í wɛna weesuɔu.

¹ M̄p̄r̄ȳḡ Taaaa heela Isekiyeeli má s̄i má ma kawəyaya ke Iseyeli nyóma awulumpiya t̄o s̄i:

² M̄ə too ka k̄é t̄ȳḡl̄aya ŋka ka w̄ena ka m̄p̄aa ke t̄ȳḡl̄as̄i taa t̄ȳḡo.

T̄ȳḡl̄as̄i kofas̄i heku ke ka h̄əntaa na k̄á t̄əki ka piya.

³ Uena k̄á fal̄əs̄i ka piya taa l̄ɛŋka na kele k̄á p̄əs̄i t̄ȳḡl̄aya ifate nte t̄ə k̄p̄el̄əma t̄ə t̄ȳḡn̄aya c̄əlȳȳu, na t̄ə liki ȳəlaa t̄ə.

⁴ M̄p̄r̄ȳḡ piitimnaa nu pa ȳəḡət̄əȳi ka t̄əm, Uena p̄á k̄p̄a-keye kat̄əka taa, na p̄á t̄u ka muna taa k̄é kul̄aya taka, na p̄á p̄ona-keye Icipiti tet̄u taa.

⁵ T̄ȳḡl̄aya abnȳəŋka ŋke ka cek̄ənaa s̄i ka t̄eela k̄p̄ete. Uena k̄á l̄əs̄i ka piya taa l̄ɛŋka na k̄á la-keye t̄ȳḡl̄aya ifate, k̄p̄elik̄peka nȳəŋka.

⁶ Uena k̄á na l̄ɛŋs̄i p̄á t̄əŋ. Ka k̄p̄el̄əma ka t̄ȳḡn̄aya c̄əlȳȳu, na ka liki ȳəlaa.

⁷ M̄p̄r̄ȳḡ ka ȳəka pa acal̄ee, na pa kawul̄aya t̄eəs̄i. Tet̄u taa ȳəlaa í nuwa ka nȳus̄ȳu Ue pa s̄u s̄el̄uȳu.

⁸ Uena piitimnaa m̄p̄a pa c̄əna-w̄e t̄ə, p̄á luna pa tet̄u h̄əḡl̄əŋ taa na p̄á p̄eeli n̄əḡo ke ka t̄ə. Pa nȳəpa-keye puluȳu na p̄á k̄p̄a-keye pa kat̄əka taa.

⁹ M̄p̄r̄ȳḡ pa t̄u kul̄aya taka ke ka muna taa. Uena p̄á s̄əs̄i-keye t̄ȳḡl̄əȳu s̄əs̄əw̄ nak̄ul̄i kw̄ taa. P̄ə waali k̄é pa p̄ona-keye Papiloni wul̄aw. Uena p̄á t̄əki-keye sal̄əka ke koluŋa ɪc̄ate taa. S̄i pa taa t̄asa ka n̄əḡo nuw̄ ke Iseyeli pulas̄i taa.

T̄uȳu ŋku pa yaa s̄i l̄eŋeŋ t̄uȳu t̄ə kw̄ t̄ə wula

¹⁰ Nȳá too ka w̄e k̄é ɪs̄u l̄eŋeŋ t̄uȳu. Pa s̄ə-k̄uȳu l̄əm n̄əḡo na k̄ó l̄ə na k̄ó l̄v̄li s̄əs̄əm ke l̄əm katat̄əlaȳa t̄ə.

¹¹ Kw̄ p̄il̄iŋas̄i ka w̄ena alaaf̄əya k̄é na s̄i p̄əs̄i kawul̄aya k̄p̄at̄əŋ. Uena s̄i pu na s̄i t̄e t̄uŋ t̄ə. M̄p̄r̄ȳḡ pa sama-k̄uȳu kw̄ p̄il̄iŋas̄i paȳale na kw̄ k̄ŋk̄ul̄əm̄əŋ t̄ə.

¹² T̄ənaŋa p̄ə k̄p̄es̄a-kw̄ na p̄ááná na p̄ə p̄eti at̄e. Ilim t̄əl̄ule heelim mapa kw̄ pee na á w̄v̄li. Uena kw̄ p̄il̄iŋas̄i k̄p̄elik̄peka nȳəŋs̄i ns̄i s̄i p̄eli na s̄i w̄v̄li na k̄ək̄ə nȳaŋa-s̄i.

¹³ N̄əw̄n̄əw̄ w̄ol̄aya tet̄u taa tim̄pi l̄əm f̄eɪ na l̄ək̄ət̄w̄ w̄e t̄əḡo pa s̄ə-kw̄.

¹⁴ M̄p̄r̄ȳḡ k̄ək̄ə luna kw̄ taa na k̄á nȳaya kw̄ p̄il̄iŋas̄i na kw̄ pee. Kw̄ f̄eɪna p̄il̄iŋas̄i alaaf̄əya nȳəns̄i ns̄i s̄i k̄é kawul̄aya k̄p̄at̄ȳḡo t̄ə. Kawəyaya kan̄e ka w̄e k̄é ɪs̄u wula.

20

Tacaa paasəna Iseyeli nyəma

¹ Iseyeli nyəma kuuu pənaɣa naantosompəɣolaya nyəŋka isətu kakpaasi nyəŋ kuyaku naanowa nyəŋku wule, Iseyeli səsaa taa narəli koma. Pa maɣana-m si pa caaki pə nyi Iso luytu nyəntu.

² Ntəna Tacaa Iso heeli-m si:

³ Isekiyeeli pəsəsi Iseyeli səsaa si, maɣa í koma nau na? Ma tuuki si ma ké weesuɣu to ké. Ma kaa yeke na í ná-m. Tacaa Iso má ma ɣəɣətəna mpv.

⁴ Mpróɣo Tacaa Iso tasa-m heeluytu si: Ye n caa n huɔna-weɣe, n huɔna-we, ile heeli-weɣe pa caanaa acaalətu təma.

⁵ Heeli-we si, maɣa Tacaa Iso ma ɣəɣətəna si, kuyəŋku ma ləsa Iseyeli nyəma me to ma kraasa niŋ na má su Yakəpu təɣaɣa ləluɣu nyəma ke nəɣo na ma tuu. Ma hulə-meɣe ma təɣi Icipiti tetu taa. Ma heela-me na isələ kuseemle si, maɣale mə Caa Iso.

⁶ Kuyaku ŋkuytu ma kraasa niŋ na má heeli-me na tuunav si, maa ləsi-meɣe Icipiti tetu taa. Maa pona-meɣe tetu nti maa cəwəna na tə kəla teu to tə taa. Tə taa ké təɣənaɣa na kɔpantu təna tola yem təho.

⁷ Haləna ma heeli-me si, í lə acaalətu nti í nyənəɣi na tə həŋ-me to. I taa pilisi mə ti na Icipiti tuŋ. Maɣale mə caa Iso.

⁸ Mpróɣo í kisa-m nunav na í kuli ma to. Mə taa nəɣəl ta lə acaalətu nti tə həŋ-me to. Pəcə í ta lə Icipiti tuŋ. Ilena maa hiki huwəe si, maa lana-me na páná ke Icipiti tetu taa tənaya, haləna a hee.

⁹ Paa na mpv ma hətə to ké ma lapa mpv si, pə taa kə na pə wakəli-teɣe piitimnaa mpa pa heku í wəe to. Pəcə mpe un pa heku ke ma hulə-meɣe ma ti. Ilena má ləsi-meɣe Icipiti tetu taa.

¹⁰ Mpróɣo ma ləsa-meɣe Icipiti tetu taa. Ma tiika-meɣe wəlaya tetu nti tə taa fei caɣav to.

¹¹ Ma seɣesa-meɣe ma kiŋ. Ma hulə-meɣe ma kətətətu nti pə wəe si, yulu í təkɪ na í wəena weesuɣu to.

¹² Ma ha-meɣe kuyeeŋ kuhesəŋ si, pə huli si, maɣa Tacaa má sɪna-me na mə mpa.

¹³ Mpróɣo Iseyeli nyəma me í kula ma to ké wəlaya tetu taa. I kisa ma kiŋ ke təŋɣu. I lə ma kətətətu nti yulu ka təŋ na í wəena weesuɣu to. I wakəla ma kuyaku kuhesəɣu tənəŋŋəŋ. Pə to ké ma huɔwa ma taa si, maa mu-me na páná təsəɣəsəɣi ke wəlaya tetu taa təna, na ma kpiisi-me.

¹⁴ Paa na mpv ma hətə to ké ma lapa mpv. Pə taa kə na pə wakəli-teɣe piitimnaa mpa pa taa ma ləsa-meɣe Icipiti tetu taa to.

¹⁵ Wəlaya tetu taa tənaya ma kraasa niŋ na má tuu si, ma kaa pona-meɣe tetu kɔpantu nti maa ha-me to tə taa. Tetu nti tə taa ke təɣənaɣa kuyəŋka na kɔpantu təna tolaa təho.

¹⁶ Mpi to, í ləwa ma kətətətu na í kisi ma kiŋ ke təŋɣu. I wakəla ma kuyeeŋ kuhesəŋ. Pə taya pulo, í nyəkələna mə tuŋ kulalaŋ ké.

¹⁷ Ama ma lapa mə pətətəle si, má taa kpiisi-me. Ile ma ta wakəli-meɣe wəlaya tetu taa.

Iseyeli nyəma ta yeke Tacaa ke kisuytu

¹⁸ Mpróɣo ma heela Iseyeli nyəma piya ke wəlaya tetu taa si, í taa təŋ mə caanaa kiŋ. I taa təŋ pa kətətətu, na í pilisi mə ti na pa tuŋ.

¹⁹ Maɣale mə Iso Tacaa, í təŋ ma kiŋ. I paasəna ma kətətətu, na í laki-ti.

²⁰ I nyəni ma kuyeeŋ kuhesəŋ ke ma nyəŋ. Kuyeeŋ un i huləɣəna má na-me ta heku si, yəlaa í nyi si, maɣale mə Iso Tacaa.

²¹ Ilena mu kuli ma to, í ta təŋ ma kiŋ. Pəcə í ta paasəna yaa í təŋ ma kətətətu nti yulu ka təŋ na í hiki weesuɣu to. I wakəla ma kuyeeŋ kuhesəŋ. Ntəna má huɔ ma taa si, maa lana-me na páná ke wəlaya tetu taa ké, haləna a hee.

²² Paa na mpv ma hətə to, ma kra ma ti si, pə taa kə na pə wakəli, ma hətə. Pə taa wakəli-teɣe piitimnaa mpa pa taa maa ləsa-meɣe Icipiti tetu taa to.

²³ Mpróɣo ma tasa niŋ kraasəɣu na má tuu wəlaya tetu taa si, maa yasɪ-meɣe tetənaa kra nyəntu yəlaanaa taa.

²⁴ Mpi to, í taa laki ma kətətətu. Pəyele í ləkɪ ma kiŋ. I wakələɣi ma kuyeeŋ kuhesəŋ. I keesa mə isə na mə caanaa tuŋ kulalaŋ to.

²⁵ Ma tənə-meɣe kətətətu nti tə fei teu to. Kiŋ un u haaki-meɣe weesɪŋ.

²⁶ Ilena ma yeke na í haaki mə kancaalaya piya ke mə tuŋ na pə pilisiyi-me. Maa to-meɣe səɣəntu səsəntu ké si, í cəkəna si maɣale Tacaa.

Tacaa su tənaya ke Iseyeli nyəma laatu

²⁷ Mpróɣo Tacaa toma Isekiyeeli má si: Yulu nyá, heeli Iseyeli nyəma si mə caanaa wakələna-m ké. Mpi to, pa kisa ma nyəntu ke təkuytu.

²⁸ Ma tiika-we na má pona-weye tetu nti maa yəgotəna tuunav si, maa ha-we tə tə taa. Pa tala təna, ləna pá ná pulasi kukulasi təna, na hətu təna. ləna pá fəenəyi na pá laki kətasi nsi si kəsəyi ma pááná tə. Pa wəpa pa tulaalona, na pá liisiyi pa solum.

²⁹ Ntəna má pəəsi-we si: Təfəenəle nte tə taa ké í puki mpu? Pə krayav waatu iní təyo pa ha lona aní si, təfəenəlena na pá yaaki-yege m̀pógó haləna saŋa.

³⁰ Teləsi Iseyeli nyəma si, Tacaá Iso má ma yəgotəyi si: Pə fei si í pilisi mə ti, isu mə caanaa. Yaa í təŋəyi mə acaalətu tuŋ na í layasəyi.

³¹ Timpi í pilisiyina mə təyi mə tuŋnaa ke haləna saŋa təyole, mə kucəŋ hav taa, na isəna í laki mə piya ke kətasi nsi kəkə lusa si təna tə. ləna Iseyeli nyəma huukí si, maa yeke na í yəgotəna-m? Tacaá Iso tuuki si: Ma kaa yeke na í yəgotəna-m.

³² I kaa na mpi í tseləyi tə. Mpi tə í yəgotəyi si, í caa si, í wee isu piitim, yaa tetu lənti yəlaa kpeka. I caa í luŋ tuyo na pəle.

³³ Tacaá Iso má ma yəgotəyi si, ma tuuki si maa təyo mə təo ké kawulaya na toŋ səsəŋ. Maa mu-me na pááná.

³⁴ Maa ləsi-mege piitimnaa taa. Maa ləsi-mege tetonna mpa pa taa í ká yawa tə. Maa kpeyeli-me na ma toŋ səsəŋ, na má mu-me na pááná.

³⁵ ləna ma pona-mege wəlaya tetu taa, na í hatəlena piitimnaa, na má huona-me na tə nyənəyi təma.

³⁶ Teitei isu ma huona mə caanaa ke Icipiti wəlaya tetu taa tə. M̀pógó maa huona-me. Tacaá Iso má ma yəgotəna mpu.

³⁷ Maa caali-me na í wee ma kaləku. I ká təkí ma na-me tá nəyo pələyov.

³⁸ Maa ləsi mə taa ké mpa pa kula ma təo na pá tá nuna-m tə. Na má ləsi-mege tetonna mpa pa taa í caya tə. Ama í kaa məli Iseyeli tetu taa. Waatu inəyi í ká cəkəna si mayale Tacaá.

³⁹ M̀pógó Tacaá Iso yəgotə si paa Iseyeli tu wei í polo na í luŋ i tuŋ. Ama pəle pə waali ké í ká nuna-m. I kaa tasa ma həte wakuləyov na mə kucəŋ na mə tuŋ.

⁴⁰ Ma puyv naŋŋ nyəŋku səsəŋku təo ké Iseyeli nyəma mpa me mə təna i we tetu taa tə, í ká la-m təmlə. Tənyaya maa mu-mege teu. Maa pəkki mə kuhaaŋ na mə kuhələm kancaalaya kulələm, na pə təna mpi í ká ha-m tə.

⁴¹ Maa mu-mege teu, isu kətaya ŋka ka səsəŋ we teu tə. Waatu inəyi maa ləsi-mege tetonna mpa pa taa maa yasa-mege piitimnaa həku tə, na má kpeyeli-me. ləna piitimnaa ná si maya Iso naŋŋtə.

⁴² Waatu wei iní maa kəna-mege Iseyeli tetu nti maa kpaasa niŋ na má tuu si, maa ha-təyi mə caanaa tə, tə taa təyo í ká nyi si, maya Tacaá.

⁴³ Tənyaya í ká təəsi mə tənte na mə lakasi təna nsi í pilisiina mə ti tə si təm. ləna í nyəyəsí mə təyi acaalətu təna nti í lapa tə tə təo.

⁴⁴ M̀pógó Tacaá yəgotə si: Ma həte təo ké maa la. Ma kaa keesəna mə tənte isayale na mə lakasi nsi si fei teu tə. Waatu inəyi Iseyeli nyəma ká nyi si, mayale Tacaá.

21

Tacaá mu pááná na Iseyeli nyəma

¹ M̀pógó Iso təma Isekiyeeli má si:

² Yulv nyá, keesi nyá ise na ilim mpətəŋ həyoləyov təo, na ŋ yəgotəna-ku. Teləsi ku tawa hətuŋ ke Iso kuyəgotətu.

³ Heeli ilim mpətəŋ hətuŋ ke Tacaá má ma kuyəgotətu. Ma yəgotəyi si maa tu-kuyv kəkə. Kaa nyaya tuŋ ləm nyəŋ təna na kəwələŋ. Puləpə kaa teesi-ke. Kaa nyaya pə tənaya hatoo ilim mpətəŋ ké, haləna pə ntəyəŋ.

⁴ Yəlaa təna ká nyi si maya Tacaá. Ma tona kəkə ŋke, na puləpə kaa teesi-ke.

⁵ Ntəna Isekiyeeli má, ma yəgoti si: Ha, Tacaá, pa toŋ maya si atuwa ke ma tukiyi.

⁶ M̀pógó Tacaá təma-m si:

⁷ Yulv nyá, keesi nyá ise na Yosalem icate təo. Yəgoti tə kətaya tələtenaa təo ké isayatu. Yəgoti mpi pu mayana Iseyeli tetu tə.

⁸ Heeli Iseyeli nyəma si, maa kulv pa təo. Maa kpee ma layate ke tə suyute taa na má kó pa təna. Paa asayaa paa kupama.

⁹ Kupama na asayaa pa kpiisuyv təo ké maa kpee ma layate ke tə suyute taa. Maa kó yəlaa tənaya pə krayav ilim mpətəŋ na pə ntəyəŋ təo tə.

¹⁰ Yəlaa təna ká nyi si, maya Tacaá, ma kpee ma layate ke tə suyute taa. Tə kaa tasa mələyov.

¹¹ Yulv nyá, nyá lanle í wakəli səsəm. Wii pa təna pa isentaa.

¹² Ye pa pəsa-ŋ si: Pepe təo ké n mələyi? lə ŋ cə si, ma nuwa təm isayatu ké. Tu la na yəlaa lanə wakəli. Paa susi ŋkpalasi ke yem, na pa apalətu hoo. Pa tona ká makí təma. Nti tə taləna ntə. Tacaá Iso má ma yəgotəna mpu.

Layate ka tayo Iseyeli nyama

¹³ M'p'ógó Isò t'oma Isekiyeeli má sí:

¹⁴ Yulu nyá, yágoti sí, Isò má ma yágotaa sí,

layate layate.

Pa sala-teye na pá sotiti-te.

¹⁵ Y'áaa kuyú t'ò ké pa sala-te.

Pa sotita-teye sí t'ó teeki k'òk'ò.

Tu pásí na t'ó y'ááí?

Ma p'əyalu kawulaya k'pát'ógó footiyi tun t'ənaɣa.

¹⁶ Pa sotita-teye sí pá t'òki-teye niñ taa.

Pa sala-te na pá sotiti-te sí

k'òl'ò í t'òk'í í niñ taa.

¹⁷ Yulu nyá, ma kapuka na ñ wii.

Mpi t'ò, ma y'áaa t'ò ké pa k'p'ee layate.

Iseyeli awulumpiya t'əna t'ò ké pa k'p'ee-te.

Paa k'ú pa t'ənaɣa.

Pə t'ò t'ò, k'pa nyá lañle.

¹⁸ Pə ké maɣasuyú ton nyəñk'ò ké.

T'aaaa má ma yágot'əna mp'ú.

¹⁹ Yulu nyá, t'eləsi Isò kuyágotutu

na ñ ma niñ taa.

Layate í ma t'əm naale, na t'əm tooso.

Layate nte t'ə kuyi katat'əlaya t'ə

nt'é t'ə t'əñəɣ'əna-w'ee.

²⁰ Tə y'òk'əyi y'áaa apalutu ké.

Tə yeki na pá seliyi.

T'aaaa má, ma sí layate k'òk'òk'òle ke

paa n'əñəɣ'ə ñk'aya.

Tə ñmeləsəyi na t'ə s'əəlu puwa sí t'ó k'ó.

²¹ Layate ləñ ny'ənte í lo n'waañ na mp'əle.

Tə k'eesi t'ə n'əɣ'ə na h'əɣ'ələñ t'əna taa.

²² T'aaaa má, maa ma niñ taa t'ət'ə. Maa yele na ma pááná huu. Maa T'aaaa, ma yágot'əna mp'ú.

Kolontunaa tiuu ke Yosalem t'ə

²³ M'p'ógó Isò t'oma Isekiyeeli má sí:

²⁴ Yulu nyá, hee m'p'aañ naale wei P'apiloni wulav ká t'əñ na í k'ənnna í layate t'ə. M'p'aañ un í naale í luna t'etu k'òl'òmt'ə taa ké. Tu kuy'əsum na p'ə h'ól'í-í timp'í paa m'p'aañ ŋku k'ú puki t'ə.

²⁵ Hee m'p'aañ ŋku P'apiloni y'oolaa ká t'əñ na pá t'ala Amoni ny'əma ícate Lapaa t'ə. Na ŋku paa t'əñ na pá t'ala Yuta k'olun'a ícate Yosalem taa t'ə.

²⁶ P'apiloni wulav tak'í mp'ate taa, ilena í s'əñ na í maɣasi pile. Í ká ciyiti ny'əma kut'ət'əna. Í ká p'əəsi tun k'olalañ, na í wiili p'òl'əp'ò h'əəle taa.

²⁷ Í maɣasaa ilena ny'əml'e k'pa Yosalem. M'p'ógó t'ə hota í niñ nt'əɣ'əñ taa. Í ha n'əɣ'ə sí, pá s'əv ícate taa na y'əu k'akiisasi. Pa sí y'əu wontu ke n'əñ'əəsi, na pá lo hap'ee taka ke k'olooi kila na pá hee l'əñ.

²⁸ Yosalem ny'əma me í h'òv'òk'í sí, pile maɣasuyú mpi p'ə kaa k'pa-me. Mpi t'ə, paa t'ema-meɣe n'əəsi s'əv. Ile P'apiloni wulav ná h'ul'əyi-meɣe mə t'əp'ənt'əle. Í h'ul'əyi-me sí í ká kuu-me na í t'əena.

²⁹ Pə t'ò ké T'aaaa Isò yágot'əyi sí, í t'əəs'əyi-m mə kawulaya t'ə. P'əc'ó í kuliyi mə isayatu t'ə, na í h'ul'əyi mə k'əp'ənt'əñ ke mə lakasi t'əna taa t'ə. Í ta yele sí í s'əə mə isayatu t'ə t'ə, kolontunaa ká kuu-me.

³⁰ Ama p'ə kaasuyú Iseyeli wulav nyá t'ə, nyá ké waali lulu s'əs'ə ké. Waatu k'əñ wei í taa nyá t'ənte isayale ká sí t'ənaɣa t'ə.

³¹ Nti maa T'aaaa Isò ma h'ul'əyi t'əɣ'əle sí, pu p'e-ñ mpi p'ə h'ul'əyi sí, n ké awulumpu t'ə. Paa k'əəli nyá n'tenuɣu. Paa kusí m'p'a pa pasa pa tí t'ə pa ny'əñ. Ilena pá t'isi m'p'a pa h'əñ pa tí t'ə.

³² Maa pásí Yosalem ícate ke n'caale taa n'caale. Paa y'òk'í ícate t'əna t'əmp'uy'əmp'uy'ə. Ama p'ə kaa la mp'ú na wei í niñ taa pa tu-te t'ə, í ta k'ənta ké.

Amoni ny'əma yoonaw

³³ M'p'ógó T'aaaa t'oma Isekiyeeli má sí: T'eləsi Amoni ny'əma ke t'əm isayatu nti Isò T'aaaa, má, ma yágot'a pa yaasi wei í t'òk'í Iseyeli ny'əma t'ə í t'ə t'ə. Heeli-w'ee sí: Layate w'ee, na t'ə s'əəlu puwa sí t'ó k'ú-me. Pa sotita-te sí, t'ə teeki k'òk'ò na t'ó k'ó katat'əlaya.

³⁴ Waatu wei mā taŋa toosee kōkpeyeē, na kotelāsətu pəpətu nyəntu tō. Layate səəlu puwa si, tē seti waali lūaa na isayalataa pa nyōŋ. Pəpətu fei leleŋ, mā təntē isayale tənaya waatu tapəna ntu.

³⁵ I mələna mā layalē ke a suyula taa. Maa huona-mege tetu nti tē taa pə ŋma-me tō.

³⁶ Maa mu-me na pāáná səsəəna. Maa woso-yege mā tō isu kəkō. Maa tu-mege asayaa mpa pa nyóma wakəlyu tōm tō pa niŋ taa.

³⁷ Mə caləm ká kpe tetu taa. Kəkō ka nyaga-me na pá sōō mā tō. Mpi tō, maya Tacaa Iso, má yəŋətəna.

22

Yosalem nyóma acaalətu təma

¹ Ḿpógó Tacaa təma-m si:

² Yulu nyá, taŋani nyá ti na ní huona Yosalem icate nte tē taa yulokulaa suwa tō. Taa nyá, la na pá nyi pa acaalətu lakasi.

³ Teləsi-we si, mā kuyona icate yəlaa. Mə taŋanəyana yəlaa wakəlyu waatu. I luki tuŋ kolalaan na í pilisiyi mā ti.

⁴ I ku yəlaa na í pilisi mā ti na tuŋ. Ile mā tōm ka si. Mpu pə yelina na mə kuyeyŋ pasa na mə pusi tē. Pə tōō ké ma yelaa na piitimnaa tōuki-me. Tetu tənə wəŋiyi-mege.

⁵ Mə cəlu nyóma na hatəlaya nyóma ka wəŋ-mege. Mpi pə tōō í pilisa mā ti na mə tetelatətu səsəəyi tō.

⁶ Iseyeli awulumpiya lakəna pa toŋ na pá kuyi yəlaa ke icate taa.

⁷ Yəlaa footiyi pa caanaa na pa toona ke tetu taa. Pa muŋulyi muɔlaa na pá tōki suluwaa na leelaa ise.

⁸ Pa nyənəyi yem ké ma kətaŋa təlataŋa. Pa wakəlyu ma kuyeyŋ kəheesəŋ.

⁹ Icate taa yəlaa me í ha mə təyi cayanau taa. I kuyi təma na í tōki kolalaam təŋnasí ke pulasi taa. I ha mə təyi asilima təma taa.

¹⁰ Lelaa suukəna pa caanaa alaa. Pa kpiki alaa lempra ke pa isətu nau waatu.

¹¹ Lelaa ná laki wasanjalətu na pa təŋəntələnaa alaa. Ulena lelaa náá kekitiyi pa saalənaa, yaa pa na mpa pa kaa caanaa tike yaa toona tike tō.

¹² Tetu taa yəlaa tisiyi na pa feləyi-we na pa kuyi lelaa. I kəntəyi mā liyitee na í taŋaa si pá fel-me na pá təní kasəyaga səsəəŋka. I leekəyi mā təŋəntələnaa na muɔuŋ na í səkí mā caa Iso tōō.

¹³ Maa kusi katanja na Yosalem nyóma me mā tōō. Mpi tō, í pəkəyi kasəyaga asilima nyəŋka na í laki yulokole.

¹⁴ Kuyako ŋku maa kuli mā tōō tō, í ka wəena apalbu na toma na í səŋ? Maa la nti ma yəŋətəna tō.

¹⁵ Maa yasi-mege tetuona mpa í ta nyi tō pa piitimnaa taa. Mə asilima təma ka su tənaya.

¹⁶ I ka wakəli mā ti na Mə isayatu ke piitimnaa lelaa isentaa. Ulena í cəkəna si maya Tacaa.

¹⁷ Ḿpógó Tacaa təma-m si:

¹⁸ Yulu nyá, Iseyeli nyóma pəsa ké isu nyəŋətu nti pa ta taŋani tō. Isu liyitee nyəŋətu, na kusəemtu, na kuhuləmtu, na nyəŋəlyu mayamaya, na sələpa nyəŋku ŋku pa su kuluku taa si, pa taŋanəyi tō.

¹⁹ Pə tōō ké Tacaa má ma Iso yəŋətəyi si: Mə tənə í wə ké isu nyəŋəlyu ŋku pa ta taŋani tō. Ma kpeyliyi-mege Yosalem taa.

²⁰ Teitei isu pa kpeyeluyu nyəŋətu waani waani ke təntəmle ke kuluku taa, na pá huŋuti kəkō na tē hoo tō. Ḿpógó maa kpeyeli-mege ma pāáná səsəəna taa na í hoo.

²¹ Maa kpeyeli-mege təntəmle ke. Maa woso mā tōō ké ma pāáná səsəəna kəkō, na í hoo Yosalem taa.

²² Isu liyitee nyəŋətu hookuyu kuluku kəkō taa tō. Ḿpógó í ka hoo icate taa. Waatu unəyi í ka nyi si, maya Tacaa má mōna pāáná.

²³ Ḿpógó ma tasaa si Tacaa təma-m si:

²⁴ Yulu nyá, heeli Yosalem nyóma si, mə icate wə ké isu tetu nti tē ta nu tō. Ile maa mu-ti na pāáná, na tē wəli təkpaŋalan isu tetu nti tē laŋa ləm tō.

²⁵ Teitei isu təŋlasí nyusəu si təŋnasí waali tō. Ḿpógó mā nyəu nyóma kuyi lelaa, na pá pəsəyi alaa paŋale ke leelaa, na pá kuuki liyitee na wənau.

²⁶ Mə kətəlaa ná yoka ma kiŋ. Pa wakəlyu ma kətaŋa təlataŋa. Paa faŋasəyi mpi pə wə tənəŋŋ na mpi pə ké kraí nyəm tō. Pəyele pa ta nyi asilima nyəm na mpi pə ta ke asilima pəlu tō. Paa paasəyənə ma kuyeyŋ kəheesəŋ. Ulena pá kuyi ma nyəu ke mā heku.

²⁷ Mə nyəu nyóma ná wəe ké isu taale hasi nsi si cələyi si təŋnəya tō. Pa ŋmusəyi caləm, pa tēŋ yəlaa, pa ŋmuləyi pa wənau.

²⁸ Mə İso kuyəətətə teləsəlaa nā wee kē isu ləm mpi pa taaki kutuluğu tō tō. Kpa toosee ke pa naaki, na pā yəətəyi kaloolaya təm. Pa tən si: Tacaa İso yəətəa. Pəyele ma ta yəətə natəli.

²⁹ Məsoy na ηmudəm ke yəlaa laki tətə tənə taa. Pa əəsəyi konyəntənəa na pā muğuliyi muulaa.

³⁰ Ma pəkəyi mə taa kē yəli wei i səolu puwa si i ηma kolunja tō. İ ká səη nənəyo na i paasəna tətə tənə. İ ká sələm-i m si ma taa yəki icate. Ma ta na nəyəli.

³¹ Maa mu-me na pāáná səsəna na má yele na mə lakasi məli mə nyəəη taa. Ma pāáná ká nyəa-me isu kəkə. Tacaa İso má ma yəətəna mpə.

23

Samalii tətə yəlaa wasəηkalətə

¹ Məyó Tacaa təma-m si:

² Yəli nyá, alaa napəli paa wenna naale, pa too ke kuləm.

³ İlena pā lá wasəηkalətə ke İcipiti taa timpī paa wee təyo pa pəelətə waatə. Tənəya pa caala pa pəelətə həla ke wəyaləy, na pā ηmakəli-ye.

⁴ Pa yaakəya kəyo si, Ohola, deyele Samalii tətə. Neu si Oholipa, deyele Yosalem. Má tənna-we, na pā ləl-i m apəlpəiya na aləpiya.

⁵ Ama Ohola nā lapa wasəηkalətə. Pəyele má tənna-i. Mpa n nyulaa təyole nyá cəli nyəma Asilii nyəma. Məyó n ləsa pa taa kē tənnaa.

⁶ Paa kē nyuyə nyəma kē, na təm huulaa səsaa. Pa suukəya wontu kupəmpantə kē. Paa kē ifepiya na pā tewa na pā cakı krayənəη.

⁷ Məyó Ohola nyá luğu lapa Asilii nyəma akewenəa səsaa mpə. N səla-we, na n pilisi nyá ti na pa tən.

⁸ Wasəηkalətə nti n lakəya İcipiti təyo n tuyətəa. Tənəya pa caala nyá pəelətə həla wəyaləy. İlena pā həntənə-η nyá pəelətə taa, na pā pəsi-η wasəηkali.

⁹ Pə tō kē ma tə-η nyá tənnaa Asilii nyəma mpa nyá luğu sətə mpə tə pa niη taa.

¹⁰ Pəle pa kuu nyá pəyalaa na nyá pəelaa. İlena pā wəyoə nyá wontu na pā ku-η na layate. İsəna pə həma nyá ηkəpənyu si alaa ləlaa i ná təyole.

Yosalem icate yəlaa wasəηkalətə

¹¹ Ohola neu Oholipa nā pə tənəya mpə. Ama i konyuləη teləsa mpəle. Oholipa nyá nyəntə tēe nyá kəyo nyəntə.

¹² Nyá cəli Asilii nyəma təm huulaa, na akewenəa səsaa. Pa suuwa wontu kupəntə kē na pā kē ifepiya. Pa təwəya na pā cakı krayənəη, mpəye n tənəya.

¹³ Məyó ma cəkənəa si, nyá pilisa nyá ti tətə. Mə naale mə təntə lapa kuləmtəle.

¹⁴ Oholipa nā səsaa lənti ke nyá wasəηkalətə tō. Kuyaku nakuli n nawa pa ləsa Papiloni nyəma fotoo na ləm kəsəməm ke kolunja tō.

¹⁵ Pa ləla təmpalanəa ke pa tusi taa. Pa tema nyəəη saalasi kuwalasi, pa nəyəsəna isu awulaa. İsu Papiloni nyəma wəu pa tē tō.

¹⁶ Waatə wei Oholipa n ná-weye kəkəpəa təyo n nyula-we. İlena n tili nyá tillaa ke pa tē.

¹⁷ Məyó Papiloni nyəma pəla nyá kiη na nyá na-we i kaa nyaaləy. Na pā pilisi-η na pa wasəηkalətə. N pilisa nyá təyi mpə, ləna nyá taa kəpəna-we.

¹⁸ N ka pəsa nyá təyi wasəηkali kē təkēele. N hula nyá tapəkrəte ke yəlaa. Haləna ma nyəəsi-η isu ma nyəəsyəy nyá kəyo tō.

¹⁹ N lələsa nyá wasəηkalətə kē, na n təsəyi isəna n lakəya nyá təyi nyá pəelətə waatə ke İcipiti tō.

²⁰ Məyó nyá luğu sətəwa nyá tənnaa mpa pa wəna wasəηkalətə luluğu tō. İsu kəpəsi na krayənəη pə wəu tō.

Yosalem nyəma ηkəpənyu hətə

²¹ Oholipa, n təsə isəyətə nti n lapa nyá pəelətə tō. Waatə inəyi İcipiti nyəma wəyaləya nyá həla na pā ηmakəli-ye.

²² Pə tō kē Tacaa İso yəətəyi si: Maa yele na nyá tənnaa tənə mpa nyá taa kəpənaa tō, pā luna paa le na pā kulı nyá tō.

²³ Pə kəpəy Papiloni icate, na Kalətēe nyəma tənə tō. Na Pəkoti na Sowa na Kowa pə tətənəa nyəma. Asilii nyəma tənə ká səsə pa tō. Maa kəyeli ifepiya telaa, na kufənənəa, na təm huulaa səsaa, na yoolaa, na akewenəa səsaa. Pa tənə paa kē krayənəη çayalaa kē.

²⁴ Paa luna ilim ntəyən tō kē, na yoolaa tuutuuma na pa yoou kəkənəa na pə wontu. Paa kenti pa tō kē kəpələη, na yoou kahusi na pā ta-məye kotəya. Maa pəti Papiloni nyəma ke mə təm. Pəle paa kəsənəa pa kiη na pa huəna-me.

25 Maa mu-me na paána, na má yele na mə kolontunaa la-me na musəh. Paa seti mə muna, na mə ηkpaηη. Paa ku mə luluə nyəma na layate. Ilena pa kuu mə pəyalaa na mə pɛlaa. Ye pə kaasa mpa, ɫe pa nyagasi-weye kəkə na pa ise.

26 Paa kuu mə wontu kususuuu, na mə kacəka nyəntu təna.

27 Maa su tənaya ke mə tənte isayale. Na mə wasaηkalətu nti ɪ caala Icipiti taa tə. ɪ kaa tasa Icipiti nyəma ke nyuluə, yaa ɪ huə pa təm.

28 Pə taya puə, maəy Taca, ma yəətəyəna si maa tu-meəy mpa ɪ caaki na mə taa kpaana tə pa niη taa.

29 Taa hanaya ke paa lana-me, na pá kuu mə wenav mpi ɪ kontina hanaya tə, na pə yele-meəy kɛte təyələyəli. Pu kuli mə tətəlatətu na mə wasaηkalətu isayatu na pə fɛɛle tə təyele.

30 M̄p̄óyú paa la-me. Mpi tə, ɪ lapa wasaηkalətu na piitimnaa. ɪ pilisa mə ti na pa tuη.

31 Mə kəyə ikpate ke ɪ təηaa. Pə tə kə maa tu-meəy wahala səsə na páána*fa*. ^a towa pə huwee isu Matiyee 20:22. Fəlansee taa wee si kəpu kə.

32 Taca Isə má ma yəətəy si: ɪ ká təyə wahala səsə kə. Wahala ɪnɪ ɪ walaa kə na ɪ limaa. Wahala ɪnɪ ɪ ka yelina na pá tuəki-me na pá woniηi-me. Wahala ɪnɪ ɪ təowa səsəm kə.

33 Nyá kəyə Samalii wahala ɪnɪ, ɪ ká wu-η na ɪ ku-η. Na ɪ wakəli-η na ɪ tu-η səyəntu.

34 N ká təyə-ɪ kə na ń temi-ɪ. N ká yəki-ɪ həyolasɪ na sí hɛɛ nyá lanje taa. Mpi tə, maəy Taca Isə má yəətəy.

35 Pə tə kə Taca Isə má ma yəətəy si: N səə ma tə. N lə-m na waali tə, nyá wasaηkalətu na nyá isayatu ká məli nyá nyuə taa.

Isə kuyi Samalii na Yosalem pa təm

36 M̄p̄óyú Taca təma Isekiyeeli má si: Yulu nyá, tayanɪ nyá ti na ń huəna Ohola na Oholipa. Pə wee si ń kuli pa acaalətu tə kə.

37 Pa kə alaa yulukalaa kə, na wasaηkalənaa. Tuη asilima nyəη təlaale ke pa lapa wasaηkalətu. Pa laa-ɪ pa pəyalaa mpa paa ləla-m tə.

38 Mpi pa tasa-m lapu təyəle pa pilisa ma kətaya təlate ke kuyaku kuləmuəy ηku. Pa wakəla ma kuyeyη kuhesəη.

39 Waatu wei pa laakaya pa piya ke tuη təyə, pa pola kuyaku kuləmuəy ηkuyə ma kətaya təlate na pá pilisi-te.

40 Haləna pá tili tillaa ke apalaa pooluη nyəma waali. Pɛle pa tə kə pa səwa lum, na pá tó cəlaunaa na kacəka wontu.

41 Ilena pá cəya pa katonaa kəpampama tə, na pa taapələnaa ke pa nəyə tə. Na pá si ma tulaalu na nim ke pə tə.

42 Samaa wei ɪ huəki natəli tə, ɪ kəma ɪ kin na ɪ laki kəkəte. Sapaa wəlaya tetu taa kə pa luna. Pa towa Ohola na ɪ neu pa niη taa kə kpasi, na pa tema-weye ntenin kəpampəη.

43 M̄p̄óyúle ma pəəsa pa taa alə wei ɪ kpatəla wasaηkalətu taa tə si: Nəənə ń ká laki-təyəle? Na paa kəə nyá kin na?

44 Ilena yəlaa kə pa kin isu pa kəηuəy apalaa təna alaa kin tə. M̄p̄óyú apalaa pukaya alaa sakala nyəma Ohola na Oholipa pa kin.

45 Ama apalaa siyisilaa ká huəna-we, isu pa huəkuəyana wasaηkalənaa, yaa mpa pa kuyi yəlaa tə. Mpi tə, pa kə wasaηkalənaa kə, na yəlaa caləm we pa niη tə.

46 Taca Isə yəətəy si: Maa yele na samaa kuli pa tə. Paa kuu pa wontu na səyəntu pu-we.

47 Samaa ɪnɪ ɪ ká yəya-weəy pɛɛ, na pá ku pa na pa pəyalaa na pa pɛlaa na layalɛ, na pa nyagasi pa tɛsi ke kəkə.

48 Isəna maa si isayatu tənaya ke tetu taa təyəle. Ilena pə huəli alaa lɛlaa ke layatu na pá taa təη panɛ pa ikpate.

49 Pa isayatu ká məli pa nyəη taa. Paa səyəli pa tuη laəu kuyəntuəy. Waatu ɪnəyɪ paa nyɪ si maəy Taca Isə.

24

Yosalem nəyəəna taanuse wei kəkətaya kpawa tə

1 M̄p̄óyú Iseyeli nyəma kuuu pənaya pəyəlayafɛi naanowa nyəηka. Isətu naanowa nyəη, kuyaku naanowa nyəηku wule. Taca təma-m si:

2 Yulu nyá tə kuyaku ηkuyə takəlaya taa. Mpi tə, ku wule ke Paponi wulaw ká səu Yosalem taa na ɪ lɛki-te.

3 Yəyətɪ yəlaa tə kullaa mpeəy təm. Maəy Taca Isə má yəətəna-ti si:

Təsi tiyaya,

təsi-ke na ń pəli ka taa kə lum.

4 Tə nantu cəyələη kuəη təna.

^a 23:31 páána: Páána, pə nuw lapa Ləkra nyəma ke kate, pə tə kə tə

Paa yule paa hamuyu,
na n̄ suuli m̄wa k̄p̄ana.

⁵ K̄p̄a kal̄eku taa heu k̄p̄amp̄an̄ nantu.

T̄u taasi ke s̄s̄m̄ ke tiyaga tee,
na p̄ wasa teu.

M̄pi t̄, p̄ wee si m̄wa
mayamaɣa i pu t̄t̄ȳ.

⁶ P̄ t̄o k̄e Tacaa Iso,
m̄a ma ȳȳt̄ȳ si,
yulokule icate t̄m̄ we w̄ayo k̄e.
T̄a n̄ȳs̄ana k̄e is̄u taanuse wei

k̄ok̄ot̄aya k̄p̄awa, na i n̄yaal̄ȳu na kate t̄o.
L̄asi tiipile nantu ke c̄ȳl̄ȳu c̄ȳl̄ȳu.

P̄ taa s̄o paa kul̄m̄ȳu.

⁷ M̄pi p̄ t̄o t̄o, ȳlaa m̄p̄a Yosalem k̄owa t̄o,
pa cal̄m̄ we icate heku taa kuk̄p̄am̄ȳu t̄o k̄e yem.

N̄ȳl̄u ta p̄li-w̄ȳi ate si
p̄a tak̄i-w̄ȳi tet̄u.

⁸ Ma caawa si ma h̄l̄i ma p̄áná s̄s̄ana na má l̄eti.

Il̄ena má n̄m̄isi i cal̄m̄ ke kuk̄p̄am̄ȳu t̄o,
na má yele-w̄ȳi m̄p̄u si n̄ȳl̄u i taa tak̄i-w̄i.

⁹ P̄ t̄o ke Tacaa Iso má,
ma ȳȳt̄ȳ t̄efoo si:

Yulokulaa icate nt̄e t̄o t̄m̄ we w̄ayo k̄e.

M̄pi t̄, maa t̄o t̄o taa k̄e k̄ok̄o s̄s̄aya.

¹⁰ T̄u taasi ke s̄s̄m̄ na n̄ t̄o k̄ok̄o,
t̄asi nantu ke teu na n̄ t̄o tuusi pee. M̄wa i nyaya.

¹¹ T̄eni tiipile k̄p̄ete ke mamala t̄o na t̄o han̄.

T̄a n̄ȳl̄ȳu k̄usem̄ȳu i see,
na t̄o asilima h̄oo t̄o taa,

na t̄o k̄ok̄ot̄aya nyaya.

¹² T̄eakas̄ȳu t̄ena we k̄p̄ete k̄e. K̄ok̄ot̄aya kaa lu yem na p̄o ta kena k̄ok̄o.

¹³ Yosalem nȳoma kawalaya we pa asilima taa k̄e. M̄pi t̄o, ma caakaya si má h̄usi pa asilima.
Ama pa fei t̄enan̄h̄, a kaa tasa h̄us̄ȳu. Maa lana-we na p̄áná k̄e hal̄ena á hee.

¹⁴ Maya Tacaa má ȳȳt̄ȳ t̄ena m̄p̄u. Maa la p̄o t̄enaya, ma kaa nyá. P̄eyele ma kaa weena p̄et̄ot̄e,
yaa má tuli tap̄an̄. Pu h̄uona-m̄ȳe na p̄e k̄e s̄ana m̄a t̄ante na m̄a t̄ema. Tacaa Iso má ma ȳȳt̄ȳ t̄ena
m̄p̄u.

Isekiyeeli c̄ayale ke l̄ayaya

¹⁵ M̄p̄ȳú Tacaa t̄oma-m̄ si:

¹⁶ Yul̄ nyá, maa yele na s̄m̄ keli wei i hees̄ȳi nyá lan̄le t̄o. Ue p̄o fei si n̄ c̄aya l̄ayaya yaa n̄
wii, yaa nyá is̄olum̄ i tu lu.

¹⁷ N̄mes̄i nyá lan̄wak̄elle, taa c̄aya l̄ayaya. Ama te nyá nȳȳu saalaya, na n̄ l̄ee nyá nt̄an̄kp̄ala.
Taa tak̄i nyá isent̄o, p̄eyele taa t̄ȳo l̄ayaya t̄ȳon̄aya.

¹⁸ Isekiyeeli má, tan̄h̄ tee k̄e ma ȳȳt̄ȳ t̄ana ȳlaa. Il̄ena taanaya n̄ke ka mayamaɣa ma alu si.
P̄o fema il̄ena má lá is̄ona Iso h̄ula-m̄ t̄o.

¹⁹ N̄t̄ena ȳlaa p̄oosi-m̄ si, má k̄eesi-w̄ȳe m̄pi ma lak̄i m̄p̄u t̄o p̄o kut̄oluȳu.

²⁰ M̄p̄ȳule ma c̄o-we si, Tacaa heela-m̄ t̄m̄

²¹ si má tel̄esi l̄eyeli nȳoma. Iso si: Maa wak̄eli ma t̄esele. N̄t̄ȳe pa h̄on̄a pa ti na p̄a
h̄ul̄as̄ȳona lan̄a na p̄a s̄ola-te. Paa k̄o pa p̄eela na pa p̄yalaa m̄p̄a p̄o yela Yosalem t̄o.

²² Pa kaa tak̄i pa isent̄o yaa p̄a t̄ȳo l̄ayaya t̄ȳon̄aya.

²³ Pa kaa het̄i pa nȳon̄ saalasi, yaa p̄a w̄ȳosi pa nt̄an̄kp̄ala. Pa lan̄a kaa wak̄eli, yaa p̄a wii.
Ama pa is̄aȳt̄u t̄o k̄e paa n̄ȳosi na p̄a wiiki t̄ema t̄o.

²⁴ Isekiyeeli maya paa k̄ees̄ana na p̄a lá teitei is̄u ma lap̄u t̄o. Waatu wei yaasinaa m̄pe paa la
t̄o, paa nyi si Iso mayale Tacaa.

²⁵ M̄p̄ȳú Tacaa t̄oma-m̄ si: K̄oyaku nak̄eli maa l̄esi Iso t̄esele nte t̄o k̄e m̄a k̄p̄ol̄ȳu t̄et̄ule na i
h̄ul̄as̄ȳi-te na lan̄a t̄o. Lonte n̄t̄ȳe i ka t̄eeȳi na i h̄on̄a m̄a ti. Maa yele na i lan̄ m̄a p̄yalaa na
m̄a p̄eela t̄o.

²⁶ Ue k̄oyaku n̄k̄oyu wei p̄o s̄owa t̄o, i k̄a se na i k̄o na i k̄eesi-m̄ȳe-ti.

²⁷ W̄ule nt̄e t̄o mayamaɣa ke m̄a n̄ȳo k̄a k̄uli na i ȳȳt̄ȳ t̄ena wei p̄o s̄owa t̄o. I kaa tasa sum is̄u
kamumuka. Isekiyeeli nyaa weena is̄u kuh̄ul̄m̄. Il̄ena i c̄ek̄ona si maya Tacaa.

25

Tacaa kaləyana Amoni nyəma

- 1 M̄p̄oḡȳ Tacaa t̄oma Isekiyeeli m̄a si:
- 2 Yul̄ nȳa, keesi use na Amoni nyəma tetu t̄o. Yəḡoti isayət̄onaa m̄pa paa maɣana-we t̄o, pa t̄om.
- 3 Tel̄esi-we si, maɣa Tacaa Iso ma yəḡotaa si í won̄aa na í kpal̄əsi kuyan̄ku ma k̄otaya t̄elate wak̄elaa t̄o. I k̄piisa Iseyeli tetu. Kolontunaa kuu Yuta nyəma na p̄a t̄eena.
- 4 Maa yele na ilim t̄elule nyəma t̄əḡo m̄ə tetu. Paa siki pa t̄əs̄ul̄enaa na p̄a k̄a pa kal̄ək̄əh̄. Paa t̄əḡo m̄ə tetu kol̄ol̄om, na p̄a nȳəo m̄ə naal̄om.
- 5 Maa p̄əsi m̄ə ɪate s̄əs̄əle Lapaa ke yooyoonaa t̄ət̄əḡole. M̄ə tetu t̄əna ka p̄əsi heeh̄ t̄əhees̄ole. Ilena í nyi si maɣale Tacaa.
- 6 Tacaa Iso yəḡotaa si, m̄ə lan̄le heena Iseyeli tetu wahalanaa. I won̄aa na í ηmaali na í footi-weye katat̄əlaya.
- 7 Maa t̄o-meɣe niñ na m̄a yele na piitimnaa l̄elaa l̄eki m̄ə nȳəom t̄əna. Maa k̄piisi-me t̄ək̄p̄ataa k̄e t̄et̄onaa l̄elaa t̄aa. Ilena í nyi si maɣale Tacaa.

Tacaa kaləyana Mowapu nyəma

- 8 M̄p̄oḡȳ Tacaa Iso t̄oma si: Mowapu na Seyii p̄ə nyəma yəḡotaa si, Yuta ȳelaa we teitei k̄e is̄u piitim l̄emp̄i nyəma. Pa ta paɣat̄i.
- 9 P̄ə t̄o k̄e maa yele na kolontunaa tii acal̄e nna a we Mowapu tetu ton̄a t̄o t̄a t̄o. An̄i a kentina pa t̄o. Paa ȳəki-yeɣe kol̄om kol̄om. Paa a t̄aa wena a k̄əla teu t̄o, is̄u P̄eti-Yesim̄əti, na Paali-Meȳəh̄, na Kiliyatayim.
- 10 Maa yele na ilim t̄elule t̄o t̄ontaa t̄əḡo Mowapu*fa* nyəma tetu. Is̄u pa t̄əḡo Am̄əh̄ nyəma nȳənt̄o t̄o. Hal̄i n̄əḡol̄o kaa k̄əo í t̄əsi Mowapu nyəma me m̄ə t̄o. ^a
- 11 Maa t̄əh̄ siȳis̄uɣu k̄e na m̄a lana-me. Ilena í c̄ek̄əna si maɣale Tacaa.

Tacaa kaləyana Itom nyəma

- 12 M̄p̄oḡȳ Tacaa Iso t̄oma si: Itom nyəma me m̄ə tas̄ək̄ele nt̄e, l̄eet̄uȳo mpi í l̄eeta Yuta nyəma t̄o.
- 13 Maa t̄o-meɣe niñ. Maa k̄o ȳelaa na wontu. P̄u k̄piisi-meɣe p̄ə k̄paɣan̄ Tem̄əh̄ ɪate, hal̄əna Tet̄əh̄ nȳənt̄e t̄o.
- 14 Maa yele na Iseyeli nyəma l̄eeti Itom nyəma me na ma p̄ááná. Ilena í c̄ek̄əna ma l̄eet̄uȳo. Tacaa Iso m̄a ma yəḡot̄əna m̄pu.

Tacaa kaləyana Filiisi nyəma

- 15 M̄p̄oḡȳ Tacaa Iso t̄oma si: Mpi p̄ə t̄o t̄o. Filiisi nyəma me í taɣana m̄ə l̄eet̄uȳo. I l̄eeta Yuta nyəma, í nȳəna-weye yem. I p̄eek̄aa si í k̄piisi-we na t̄aa haɣa tam nȳəh̄ka.
- 16 Tacaa Iso si, maa t̄o Filiisi nyəma meɣe niñ. Maa k̄piisi m̄ə t̄əna m̄pa í luna Kaf̄ət̄o tetu na í caɣa ten̄ku n̄əḡo t̄o.
- 17 Maa l̄eeti-meɣe s̄əs̄om, na m̄a h̄ə m̄ə ηkrañ̄ na p̄ááná. Waato wei maa la-meɣe m̄pu t̄əḡo í ka nyi si maɣale Tacaa.

26

Tacaa kaləyana Tiii nyəma

- 1 M̄p̄oḡȳ Iseyeli nyəma kuuu waali, p̄ənaya naan̄owa na kol̄omaya nȳəh̄ka. Is̄əto kuyaku kancaalaya nȳəh̄ko wule. Tacaa heela Isekiyeeli m̄a si:
- 2 Yul̄ nȳa, t̄im̄pi Tiii nyəma won̄a Yosalem ɪate na p̄a kpal̄əsi si, yeɣe, p̄ə tu wak̄ela ɪate nte t̄ə t̄aa ȳelaa t̄əh̄aɣana t̄o. Paa kraɣa t̄ə kol̄ap̄əle, paa tasa ton̄ s̄uub. Mpi t̄o, Yosalem p̄əsa ncaale ke n̄əon̄əo.
- 3 Ma s̄əh̄a Tiii nyəma me m̄ə t̄o k̄e. Maa yele na piitimnaa tuutuuma kol̄i m̄ə t̄o, is̄u ten̄ku lom huukuȳu t̄o.
- 4 Paa ȳəki Tiii ɪate koloosi, na p̄a hu m̄ə ate na is̄ə kutulun̄. Ilena m̄a paali ɪate tetu na p̄ə yele ate k̄ək̄p̄am̄uȳo.
- 5 Tu p̄əsi lonte nte t̄ə t̄aa tiina kpalaa len̄ pa pulun̄ ke ten̄ku t̄aa t̄o. Piitimnaa k̄a t̄əḡona-te. Mpi t̄o, maɣa Tacaa m̄a yəḡot̄əna.
- 6 Ilena p̄a k̄o t̄ə c̄əlo acal̄e na layate. Waato in̄əḡi í ka nyi si maɣale Tacaa.
- 7 Mpi t̄o, Tacaa Iso yəḡotaa k̄e si: Maa yele na ilim nt̄əḡəh̄ t̄ə Papiloni wulaw Nepukan̄esaa, wei í k̄e awulaa wulaw t̄o, í na í kraɣan̄əh̄ na í caɣalaa, na í yoou keek̄enaa p̄a k̄p̄eyeli na p̄a weɣe ȳelaa tuutuuma, na p̄a tii Tiii nyəma t̄o.

^a 25:10 **Mowapu**: Mowapu lonte taa, tel̄əs̄əlaa l̄elaa ná t̄owa si Amoni nyəma.

⁸ Paa kó acalee nna a cɔɔna Tiii icate ke tenku koten tɔɔ tɔ na layate. Kolontunaa ká hee laɔɔ na pá lo hapɛɛ taka, na pá weɛ isu kolunja kukentaya.

⁹ Paa ma pa yooɔ utuule ke mɛ icate kolunja. Paa tusi mɛ aɛ na iso kutulun na pa yooɔ wontu.

¹⁰ Pa kɔɔɔnɔɔnɔɔ tuutuuma muɔɔɔn ká waasi mɛ tɔɔ. I cayaɔa na pa yooɔ keɛɛnaa kɔkɔɛ ká ciyiɔi mɛ kolooɔi. Waatu inɔɔi paa sɔɔna mɛ icate nɔɔnɔɔi, isu pa sɔɔkɔɔɔ icate nte pa lɛɛkaa tɔ tɔ taa tɔ.

¹¹ Paa feli mɛ hapɛɛ tɔna tɔɔ na pa kɔɔɔnɔɔnɔɔ acɔɔwa. Paa kó mɛ icate yɔlaa na layate. Paa peti mɛ tɔlaale akelenaa mpa pa hulɔɔi sɔ i wɛna ton tɔɔ aɛ.

¹² Ilena pá ηmulu mɛ wɛnɔɔ na pá kuu mɛ kataataya wontu. Paa yɔkɔ mɛ icate kolunja, na pá tusi mɛ tɛɛɔi kacɔka nyɔnɔi. Paa peti tenku taa kɛ pɛɛ na pɛ taasi na pɛ tetu.

¹³ Maa su tɔnaya ke mɛ yontu kɔkɔɛ. Pa kaa tasa mɛ cɔmɔɔɔ tɔn ke nuu.

¹⁴ Maa pɛsi mɛ icate ke kukɔɔmɔɔɔ kɔɛɛ nyɔnɔɔ ηku ku tɔɔ pa len tiina pulun tɔ. Nɔɔɔɔ kaa tasa-mɛɛ ηmau. Maa Tacaɔ Iɔ, má yɔɔtɔna.

¹⁵ Mɔɔɔɔ Tacaɔ Iɔ tɔma sɔ: Tiii icate nyá, paa wakɔli-η na pɔ kó nyá taa yɔlaa na pá mɔɔɔɔ acufu inɔ i taa. Ilena tenku nɔɔɔ acalɛ nyɔma sɔɔ seluyɔ.

¹⁶ Tenku nɔɔɔ awulaa tɔna ká kɔli pa kumlee tɔɔ. Paa wɔɔɔi pa kawulaya tokonaa mpa pa sɔɔa tɔ. Ilena sɔɔɔnɔɔ sɔɔɔnɔɔ kra-wɛ na pá caya aɛ, na pá seliyi kɔtamsa. Mpi tɔ, pa lanja wakɔli mɛ nte.

¹⁷ Paa ma kawɔɔɔɔ ke icate nte tɔ tɔm sɔ:

Pɔwɛ, icate sɔsɔɔɛ tɔɛ.

Pɔ wakɔli-te, na pɔ kɔɔi-tɛɛ tenkunaa taa.

Tɔ yɔlaa ka ηmakɔli antulinya taa kɛ.

Mpa pa cɔɔna-te tɔ pa

nukaya tɔ sɔɔnɔɔ kɛ.

¹⁸ Nɔɔnɔɔ tenkunaa nɔɔi yɔlaa

seliyi tɔ wakɔli tɔ kɛ.

Ilena kɔtemiη poolun nyɔɔ

nyɔma tɛɛ sɔkɔi tɔ saaluyɔ tɔɔ.

¹⁹ Mɔɔɔɔ Tacaɔ Iɔ yɔɔtɔa sɔ: Maa pɛsi-tɛɛ ncaale, isu acalɛ lenna, nɔɔɔ kaa caya. Maa yeɛ na tenku lumanj sɔsɔɔɔ lum lu na pɔ li-te.

²⁰ Maa tisi-tɛɛ hatoo atɛtɛ taa na tɔ mayana pusi tɔna sɔta. Tu caya tetu tɛɛ timpi nɔɔsɔna isu lanja ncaɔ tɔɔ, atɛtɔna mpa pa laala-tɛɛ sɔm tɔ, pa kin. Tɔ kaa pɛsi na tɔ tayanɔ mɔɔɔ. Pɔyeɛ nɔɔɔ kaa tasa tɔ taa kɛ cayaɛ, pɔcɔ tɔ kaa tu wɛna lonte ke weesuyɔ nyɔma taa.

²¹ Sɔɔnɔɔ ká pu yɔlaa na mpi pu mayana-te tɔ. Maa kɔɔi-te tɔkɔta. Tɔ kaa tasa wɛɛ, paa pɛkɔ-te pa kaa keesi-te. Tacaɔ Iɔ má ma yɔɔtɔna mpu.

27

Tiii icate ncaale tɔɔ wula

¹ Mɔɔɔɔ Tacaɔ tɔma Isekiyeeli má sɔ:

² Yɔli nyá, wii Tiii icate tɔɔ sɔ:

³ Hei, Tiii, nyá wei n we tenku nɔɔɔ, na nyá na tenku taa tetɔnaa payale í laku taatɛ tɔ. Tacaɔ Iɔ má ma yɔɔtɔɔi sɔ:

N tɔnaya sɔ n tewa tɔmamam ɔɛ?

⁴ Nyá toosi nte hatoo tenku heko taa.

Nyá saakɔlaa saaka-η teu kɛ.

⁵ Senii puɔɔ tun kɔɔnɔɔ ke í saakɔna kɔɔɔɔ.

I caa Lipan tun kɔɔnɔɔ

na í lá tesika sɔsaya.

⁶ Pasaη tetu tun kɔɔnɔɔ ke

í saaka kɔɔɔɔ lɔɔɔɔ nsi

pa hatɔɔna lum tɔ.

I saaka kɔcacaγan na Kɔɔɔɔ tetu

tun na í tɔ pɔ tɔ kɛ tuu kela*fa^a.^a sɔsɔm kɛ.

⁷ Icipiti kɔnɔkɔnɔɔ ton nyɔnɔ ke

í lɔna mɛ kɔɔɔɔ pɔn na í sɔ.

Mɔ pɔn inɔɔi pa nyɔnɔ-mɛɛ poolun.

Sipili tetu pɔn wei pa sɛsɔa

na pá lii akɔɔɔa tɔɔ í taka mɛ kataataya wontu tɔɔ.

⁸ Sítɔn na Alɔfati pɔ acalɛ yɔlaa

^a 27:6 **tuu kela**: Pa tɔwa kɔcacaγan tɔ kɛ tuu kela, pɔ hɔlɔɔi wɛnɔ

nté mə kpiuləḡ saalaa.

Tiiti nyəntaa səsaa nté kpiuləḡ paasənlaa.

⁹ Pīpələsi icate yəlaa mpa pa

nyəma niḡ təma larə na pá we canəm ke teu tə.

Mpe pa paasayana kpiuləḡ pəḡəluḡ ke tayənuḡ.

Tenku kpiuləḡ səsəḡ kəḡaya mə teye.

I taa yəlaa yakı mə kataataya wontu.

¹⁰ Peesi na Luti na Puti pə yoolaa

lakaya nyá yoolaa ke təmlé.

Mpe pa pusayana kraləḡ na yosu kahusi ke təsikilena taa.

Mpu pə kusayana nyá nyuḡ.

¹¹ Mə maḡamaḡa mə yoolaa na Aləfatı icate yəlaa pa feḡayana mə koloosi. Na Kammatı yəlaa náa feḡiyi ate na isə kutulunḡ. I pusaya mə kraləḡ ke kolunḡ ḡka kaa cəəna-me tə ka təə ké. Pəle pa lakayana na mə teu səsəḡyi.

Taatəlaa icate səsəle Tiiti təm

¹² Tiiti, nyá na Taasisi tətə nyəma í lakayana taatəle. Mpi tə, n ka wena kureetəm ke tuutuuma. Uena pəle pá pəetəḡəna-ḡ liyitee nyəḡəw, na nyəḡəluḡ na kusəemuyə na kəhəluḡmuyə sələpa nyəḡku.

¹³ Halı Tiiti nyá na Kələesi na Tupaalı na Meseḡi pə tətə yəlaa maḡamaḡa í lakaya taatəle. Pəle pa layasayana-meḡe yomaa na nyəḡəluḡ kusəemuyə wontu.

¹⁴ Tokaama nyəma ná kəḡayana kəkənəa kraḡanəḡ na asewa nyəḡ. Na kraḡası camnanaa*fa* na pá pəetəḡəna-me. ^a pá ləli mpi tə.

¹⁵ Mə na Tetan tətə nyəma í lakayana taatəle. Na tətəna mpa ləm cəənaa tə pa paḡale nyəma tətə. Pəle pa feləyi-meḡe tuun kela na taasi kəkpeetası nasəli.

¹⁶ Itəm nyəma yakaya mə wontu paḡale ké, na pá feləyi-meḡe liyitee pəe tiḡ atəntətəe na kusəemle, na pəḡə wei pa lii akpaayala tə. Na wei pa səpa tə, na kponḡkponḡ təḡ nyəntə pəḡə, na pəḡəlası.

¹⁷ Yuta na Iseḡeli pə yəlaa pəetayana-meḡe təḡənaḡa pəe ké, na tuḡ na nim, na kəəle.

¹⁸ Taması icate nyəma yakaya mə wontu paḡale na mə kowenam paḡale. Uena pá feləyi-meḡe Hələpəḡ nyəma solum, na Saha nyəma heeḡ hontə.

¹⁹ Hatoo Usalı icate taa ké təḡ na Yafan pa piitimnaa pa yakaya mə kiḡ na pa pəetəḡəna-meḡe nyəḡəluḡ ḡku pa lupa tə. Na tulaalə na nyutu səsəḡ nyəntə.

²⁰ Kraḡanəḡ pəḡə ke Tetan nyəma pəetayana-me.

²¹ Mə na Laalupuna na Ketaa tətə nyuḡ nyəma í lakayana taatəle, pəle pa yakaya mə wontu na pá feləyi-meḡe iwəesi, na heeḡ na pəḡtəluḡ.

²² Mə na Sapa taatəlaa, na Lakəma nyəma í taatayana. Uena pá layasəyi-me na tulaalənaa kəpampama, na liyitee pəe waanı waanı, na wəla.

²³ Mə na Halan na Kanne na Iteni pa acaləe yəlaa í lakayana taatəle. Haləna Sapa na Asuu na Kilimatı pa acaləe nyəma tətə.

²⁴ I pəetayana-weḡe kacəka wontu. Na wontu nti pa lii akpaayala tə. Na nti pa səpa tə. Na pəḡə wei pa pəəki ate tə i kəcəlcəleḡ, na ḡmusı nsi pa ləw teu tə.

Tiiti icate təə wula tətə

²⁵ Tiiti kataataya wontu ke

Taasisi kpiuləḡ səḡəlaya.

Wontu ka su mə teye isı kpiuləḡ ke tenku taa.

²⁶ Mə kpiuləḡ saalaa pəna-meḡe tenku lumən taa ké.

Uena ilim təluḡ heelim wakəli-meḡe təna.

²⁷ Mə kowenam, na mə kataataya,

na mə kureetəm, na mə kpiuləḡ saalaa,

na i təma lataa, na mpa pa paasəḡəna-i

na pa tayənəyi-i tə.

Mə taatəlaa na mə yoolaa mpa pa we mə tə

na mə samaa təna.

Paə hoti tenku lumən taa ké

kuyaku ḡku í ka hoti tə.

²⁸ Kpiuləḡ saalaa ká wii

na tenku nəḡə cəyala náa seliyi.

²⁹ I saalaa təna ká lu pa kpiuləḡ taa,

na i taa təma lataa təna tiı ate.

^a 27:14 *kraḡası camnanaa*: Kraḡası camnanaa isı kraḡaya na kraḡanu pa kraakuyə təma na

³⁰ Ɔ ká wii Tiii ɛcate tɔm
 na laɲwakəlle sɔsɔɔle.
 Ɔ ká pəli mə nyɔɔɲ taa ké tɛtu,
 na í pilimi tɔlɔma taa.
³¹ Ɔ ká looli mə nyɔɔɲ,
 na í suu mə ləyaya wontu nti
 tə we ɛsu fɔlɛtɔnaa taka tɔ.
 Ɔ ká wii mə ɛcate tɔɔ,
 na laɲwakəlle sɔsɔɔle.
³² Ɔ ká wii ləyaya wula
 na laɲpəsəle sɔsɔɔle.
 Ɔ ka ma laɲwakəlle kawəyaya si:
 Tiii ɛcate nyá n taa fɛina saala.
 Ama nɔɔnɔɔ pə wakəla-ɲ tenku heku taa.
³³ Waatu wei nyá tɔyɔnasɪ lukayana tenku taa tɔ,
 piitimnaa payale ke pə caləsaya.
 Nyá kowenam na nyá
 taatəle katatəlaya tɔɔ,
 afe awulaa sɔv toɲ.
³⁴ Nɔɔnɔɔ tenku tɔyɔ Tiii ɛcate
 na tə kataataya wontu.
 Pə kpeɲna pa təna mpa pa kotiyi tə taa tɔ.
³⁵ Tenku nɔyɔ yəlaa təna we
 sɔyɔntɔ sɔsɔɔntɔ taa.
 Pa awulaa seliyi na pa ɛsentaa wakəlaa.
³⁶ Piitimnaa taatəlaa ká kpeɛtəyi nyɔɔɲ
 na sɔyɔntɔ ke Tiii tɔm.
 Mpi tɔ, mpi pə mayana-tɛ to pə tɔm we sɔyɔntɔ.
 Pə wakəla-tɛye tam tɔɔ ké.

28

Tacaa kaləxəna Tiii wulav

¹ Mɔ́pɔ́y Tacaa tɔma-m si:
² Yulɔ nyá, heeli Tiii wulav si, maya Tacaa ɪsɔ, ma yɔyɔtəyi si, Tiii wulav, n hɔɲ nyá ti si,
 nyayale ɪsɔ. N caɲa ɪsɔ tɛcaɲale ke tenkuna heku. Pəyele nyaya yulɔ ké n ta ke ɪsɔ. Ɔlena n nyənəyi
 ɪsɔ luɲu nyəntɔ ke nyá nyəntɔ.
³ Tiii wulav, n hɔvki si, n kəla Taniiyeeli ké.
⁴ Nyá ləmayasɛɛ na nyá layatu tɔɔ, n kaawa wɛnaw. N nyəka wola na liyitee ke nyá kpancooɲ
 taa.
⁵ Nyá ləmayasɛɛ sɔsɔɔna na nyá taatəle tɔɔ, n kaa wɛnaw. Ɔlena pə sɔsi-ɲ kalampaanu taa.
⁶ Pə tɔɔ ké Tacaa ɪsɔ yɔyɔtaaa si, n nyənəyi nyá ti ɪsu ɪsɔ ké.
⁷ Pə tɔɔ ké maa yeke na yəlaa mpa pa kəla musɔɲ tɔ. Pá kɔɔ nyá tɔɔ na pá seti mpi n lapəna
 nyá ləmayasɛɛ kɔpana anɪ tɔ. Ɔlena pá wakəli nyá teu.
⁸ Musɔɲ sɛm ke n ká si tenku heku taa. Paa tisi-ɲ pəlaav taa.
⁹ Ye nyá kɔlaa kɪɲ, n ka yɔyɔti si n ké ɪsɔ. Pəyele n ke yulɔ na? N ké yulɔ ké nyá kɔlaa niɲ taa
 ké, n ta ke ɪsɔ.
¹⁰ N ká si ma ta nyi ɪsɔnaa sɛm ke kraɪ nyəma niɲ taa. Pə taya pɔlv, Tacaa ɪsɔ má ma yɔyɔtəna
 mpv.
¹¹ Mɔ́pɔ́y Tacaa tɔma Isekiyeeli má si:
¹² Yulɔ nyá, ma kawəyaya ke Tiii wulav tɔm. Tu-ɪ yontu si, ɪsɔ ləmayasɛɛ sɔsɔɔna ka yelaa ké
 na n weɛ wei yəlaa keekəna ɪ təma teu sɔsɔɔm taa na ɪ kacəka taa tɔ.
¹³ ɪsɔ taale ɪteni taa ké Tiii wulav nyá n ka wɛɛ. N ka suuwa liyitee pɛɛ anɪ a təna ké. ɪsu
 kɔsɛmle cɔntɔ nyəntɛ na kasasajɔ tin toɲ nyəɲ nyəntɛ na atɔntɔtɛ nyəntɛ na kɔkpeɛtəle na
 pooku nyəntɛ na nte tə we pooku təle tɔ na pooku kaaluula nyəntɛ, na tin atɔntɔtɛ nyəntɛ. N
 tukaya kacəka wontu nti pa lapəna wola tɔ. Koyaku ɲku pə ɲma-ɲ tɔ kɔ tɔɔ ké pa tayana-tɪ.
¹⁴ ɪsɔ si: Maa su-ɲ ké ɪsu ɪsɔtaa tanɲv wei ɪ tee kəkɔ na í ké kentulu tɔ. Ma pɔyɔv nanɲv nyəɲku
 tɔɔ ké n ka wɛɛ. Na n tɔɲ pɛɛ wena a mɔyi kəkɔ tɔ a tɔɔ.
¹⁵ Hatoo waatu wei pa lɔla-ɲ tɔyɔ nyá tantɛ we teu. Haləna koyaku ɲku pə kula nyá ɪsɔyatu
 tɔɔ tɔ.

¹⁶ Nyá taatæle tóoməŋ tóo ké mósəŋ na isayatu haya-ŋ*fa*. Pə tóo ké maa pəsi-ŋ yem tɔ, na má tɔŋəŋ-ŋ Iso pɔyɔ tóo. N ké isətaə təŋlɔ kentulu ké. Maa tɔŋəŋ-ŋ pɛe wena a teeki kəkɔ tɔ a taa. ^a haya-ŋ na n̄ pənti. Maa tɔŋəŋ-ŋ ma pɔyɔ tóo. Maa yele na isətaə təŋlɔ kentulu nyá n̄ saali yem ké pɛe wena á tee kəkɔ tɔ a taa.

¹⁷ N lapa kalampaaŋi ke nyá teu tóo. Nyá hikuyu teeli wakəla nyá ləməyasəe. Maa pəti-ŋ ate. Maa yele na awulaa ləlaa nyəŋi-ŋ.

¹⁸ Nyá kawalaya paɣale na nyá taatæle nte tɔ ta siyisi tɔ pə lapa na n̄ pilisi nyá na Iso mə təsulle. Maa ləsi nyá taa ké kəkɔ ŋka ka nyaki tɔ. Kaa nyaxa-ŋ, na pə yele təluma ke ateyə nyá nalaa təna isəpəle taa.

¹⁹ Səŋəntɔ ka pu pa təna mpa pa nyəma-ŋ piitimnaa taa tɔŋə nyá nyuyɔ tóo. Pə taya pulɔ, pu wakəli-ŋ tam tóo ké, na n̄ pəsi səŋəntɔ pulɔ.

Tacaa kaləŋəna Sitəŋ nyəma

²⁰ M̄pɔyú Tacaa təma-m si:

²¹ Yulɔ nyá, keesi use na Sitəŋ icate tóo. Heeli-teyɛ Iso má ma kuyəŋətɔtɔ.

²² Tacaa Iso má ma yəŋətəa si: Maa kulɔ Sitəŋ nyəma tóo. Maa hólɔ ma teeli ke mə heku. Maa huɔna-me na má hólɔ ma tənəŋŋ wɛɛtɔ ke mə heku. Waatu inəŋəle í ká cəkəna si maɣale Tacaa.

²³ Maa tɔ-meɣe kətəŋ na caləm kpe mə hapɛɛ tóo. Laɣalee ká luna icate həŋələŋ təna, na sətəa hoti tɔ taa. Ilena í cəkəna si maɣale Tacaa.

Iseyeli nyəma caɣana heesuyɔ

²⁴ M̄pɔyú Tacaa təma si: Piitimnaa mpa pa cəŋna Iseyeli nyəma me tɔ, pa kaa tasa-meɣe footuyɔ. Pécɔ pa kaa tasa-meɣe səpɔ na pá kaali-me isu sowa. Waatu inəŋi í ká cəkəna si, maɣa Tacaa.

²⁵ M̄pɔyú Tacaa Iso si: Maa ləsi Iseyeli nyəma meɣe timpi timpi í yawa tɔ. Maa kpeyeli-me, lena má hólɔ ma tənəŋŋ wɛɛtɔ ke mə heku na piitimnaa ná. I ká caɣa tetu nti ma hawa ma təmle tɔ Yakəpɔ tɔ tə taa.

²⁶ I ká caɣana heesuyɔ ke təna, na i ŋmá teesi na i tuu lesəŋnaa. Waatu wei maa huɔna pa təna mpa pa cəŋna-me na pá footuyi-me tɔ lena í caɣana heesuyɔ. Pəleye í ká cəkəna si maɣale mə Iso Tacaa.

29

Tacaa kaləŋəna Icipiti nyəma

¹ M̄pɔyú Tacaa yəŋətəna Isekiyeeli máyá Iseyeli nyəma kuuu pənaya naaŋɔwa nyəŋka isətu naaŋɔwa nyəŋ, kuyaku naaŋɔwa na naale nyəŋku wule, na i tɔ-m si:

² Yulɔ nyá, keesi nyá use na Icipiti wulaw tóo. Yəŋətɔ nti tu maɣana í na i tetu təna tɔ.

³ Tacaa Iso má maa kulɔ Icipiti wulaw nyá nyá tóo. N wɛe ké isu nyuu səsəuu ŋku ku hənta ku pusi taa tɔ. N huɔki nyá taa si, nyá maɣamaya n ləpəna Nili pəŋɔ.

⁴ Maa tɔ nyá tamasi taa ké kulaya, na má matɔ Nili pəŋɔ tiina na nyá setu. Ilena má hə nyá na tiina təna ke pəŋɔ ŋke ka taa.

⁵ Maa ləŋə nyá na nyá pusi səsəunsɔ tiina ke wəlaya tetu taa. N kaa pəsi kuluyɔ, pécɔ nəŋəlɔ kaa kus-ŋ. Maa ha-ŋ ate wontu na sumasi na n̄ pəsi si tɔŋəŋaya.

⁶ Ilena Icipiti nyəma me mə təna í cəkəna si maɣa Tacaa.

Mpi tɔ, mə waasuyɔ ke Iseyeli nyəma, wɛe ké təwaw, isu səsəncəŋa.

⁷ Iseyeli nyəma təkə-ŋ pa niŋ taa, lena n̄ peli na n̄ cəli pa asəŋkpeku təna, na n̄ yəoli pa apalɔtɔ.

⁸ Pə tóo ké Tacaa Iso má ma yəŋətəŋi si: Maa kəna mə tóo ké layate na má kpiisi yəlaa na təla.

⁹ Pu kpiisi Icipiti tetu yəlaa, na pə yele-təŋi kpeɛ.

Mpi tɔ, í təma si mə tənna Nili pəŋɔ, si mə ləpəna-ké.

¹⁰ Pə tóo ké maa kulɔ mə na mə pusi mə tóo. Maa kpiisi mə tetu, na tɔ pəsi ncaale, nəŋəlɔ kaa wɛe. Pə kpaɣaw Mikitəali icate ke ilim ntəŋŋ tóo tɔ. Haləna Asuwəŋ nyəntə ke ilim mpətəŋ tóo, na pə polo Itiyopii tetu təŋa.

¹¹ Yulɔ yaa tətə natəli tɔ kaa felɔ nəəhəle ke tetu nti tɔ taa. Tu wɛe m̄pɔyú kpeɛ ke pusi nule təcu. Pa kaa keesi yulɔ yaa tətə.

¹² Maa la na Icipiti tetu pəsi wəlaya tetu. Pu tɛɛ wəlaya tetuŋnaa təna. Tə acalɛe ká pəsi ncaa na pə kəli acalɛe lenna ke pusi nule təcu. Pusi nsɔ si taa ké maa cáálɔ Icipiti nyəma na pá yá piitimnaa kpa nyəma taa.

¹³ M̄pɔyú Tacaa Iso yəŋətəa si: Pusi nule tɛŋ, lena má ləsi Icipiti nyəma ke timpi timpi pa yawa tɔ, na má kpeyeli-wɛ.

¹⁴ Maa layasi pa wɛɛtɔ. Maa yele na pá məli pa maɣamaya pa tetu nti pa yaaki si Patəlasi tɔ tə taa. Ilena pa caali kawulaya səkpeɣaya.

^a 28:16 tsayato haya-ŋ: Ləlaa teləsəyi si: Nyá taatæle tóoməŋ tóo ké mósəŋ

¹⁵ Pa kawulaya ká la sákpelaya ke leɲsi taa. Pa kaa tasa piitimnaa ke ɲmakəlvu. Maa pasaweɣe na pá taa tɔyɔ piitimnaa.

¹⁶ Iseɣeli nyóma kaa tasa-weɣe naani ke lapu, na pá tekiyi-we, na pá pəntəyi. Ḿróyó paa cekəna si maɣa Tacaá.

Wulaw Nepukanəsaa tɔyɔ Icipiti tetu

¹⁷ Ḿróyó pənaɣa hiu na naatosompɔyɔlaya nyəɲka, isətu kancaalaya nyəɲ kuyaku kancaalaya nyəɲku. Tacaá tɔma-m si:

¹⁸ Yulu nyá, Papiloni wulaw Nepukanəsaa tɔwa i yoolaa ke təmlɛ səsəɔle ke Tiiɪ nyóma tɔm taa ké. Haləna i yoolaa təna nyəɲ taa kpeɲi na pa asəɲkpekinj liti. Ile paa wulaw yaa i yəlaa, pa taa nɔyɔlv ta waa kookali wei pa lapa tɔ i taa.

¹⁹ Pə tɔo ké maɣa Tacaá Isə ma yəyɔtəyi si maa ha Papiloni wulaw Nepukanəsaa ke Icipiti tetu. Ilɛ i ká kuu tɔ wontu na tə wənaw na pá yele-təyi kpeɲe təkpataa. Icipiti tetu ká pəsəna Nepukanəsaa yoolaa kufɛlvu.

²⁰ Tacaá Isə si, maɣa pa lapa təmlɛ ke Tiiɪ tetu taa. Pə tɔo ké ma haaki-weɣe Icipiti tetu.

²¹ Waatu wei mpu un pu tala tɔ, maa səsɔsi Iseɣeli nyóma ke apalɔtu. Ye pə kaasa Isekiyeeli nyá, ilɛ maa ha-ɲ toma na ɲ pəsi na ɲ yəyɔtəna Iseɣeli nyóma. Ilɛna pá wɛɛna naani si, maɣa Tacaá.

30

Tacaá kaləxəna Icipiti nyóma

¹ Ḿróyó Tacaá tɔma-m si:

² Yulu nyá, teləsi Isə kuyəyɔtutu si: Mə laɲa í wakəli kuyɛɛɲ wei i kəɲ tɔ i tɔo.

³ Mpi tɔ, Tacaá pááná kuyaku kpeɣetaa ké. Ku ké səkpeɲvu anaam kuyaku ké. Piitimnaa tomle waatu kéle.

⁴ Yooú ká tii Icipiti nyóma tɔo. Yəlaa ká si na kolontunaa kuu pa wənaw, na pa tetu pəsi ncaa. Halɪ pə səyɔntu ká pu Itiyopii nyóma na pele pá seliyi.

⁵ Pə kraɣaw Itiyopii nyóma, na Puti*fa* nyóma, na Lutɪ nyóma, na tetu həyɔləɲ paɣale nyóma, na Lipii nyóma tɔ. Halɪ pu kpeɲna nɔyɔ pɛɛlvu piya na pá kó. ^a

⁶ Ḿróyó Tacaá tɔma si: Pu kpeɲna Icipiti sənlaa Mikitəɔli nyóma. Na ilim ntəxəɲ, na pə mpətəɲ tɔo ke Asuwan nyóma na pá kó yooú taa. Ilɛna Icipiti nyóma tɔma kalampaanɪ tii təfe. Tacaá Isə má ma yəyɔtəna mpu.

⁷ Pu kpiisi mə tetu na pá kəli tɛvnaa təna. Mə acalee ká pəsi ncaa.

⁸ Waatu wei maa tó Icipiti tetu ke kəkə, na pá wakəli mə sənlaa təna tɔyɔle í ká nyɪ si maɣale Tacaá.

⁹ Ma tillaa ká suv kriɔləɲ ke kuyaku ɲkuvu. Paa polo na pá liɣiti Itiyopii nyóma ke pa tərampm taa təna. Ilɛna pele pá suv seluyu, pə tɔɲna kɔntɛ ké.

¹⁰ Ḿróyó Tacaá Isə yəyɔtəna si: Maa yele na Papiloni wulaw Nepukanəsaa kpiisi Icipiti nyóma tuutuuma.

¹¹ I na i yəlaa mpa pa kəla isayatu tɔ paa pona. Paa ku Icipiti nyóma na pá suuli sətəa ke tetu na pá wakəli-ti.

¹² Maa yele na Icipiti pəyɔ pusi səkpeɲi nyəɔ. Maa tó pa tetu ke asayaa niɲ taa. Maa yele na tə wakəli na pá kpeɲna tə taa nyəm təna. Maɣa Tacaá má yəyɔtəna mpu.

¹³ Ḿróyó Tacaá Isə tasaa si: Maa kpiisi tuɲ na kulalaam tənaya Mamfi icate taa. Pa kaa tasa tetu təkɔlv nɔyɔlvu nav ke tɔ taa. Ilɛna má tó tə yəlaa taa ké səyɔntu səsəɔntu.

¹⁴ Maa kpiisi Patəɔsi icate. Maa sɔ kəkə ke Sowan nyəntɛ na má huɲna No nyóma.

¹⁵ Maa mó pááná səsəɔna na Siɲ icate nyóma. Koluɲa icate nte tɔ taɲa Icipiti nyóma tɔyɔle. Ilɛna má kpiisi No icate yəlaa tuutuuma.

¹⁶ Maa sɔ Icipiti nyóma ke kəkə. Ilɛna səyɔntu kra Siɲ nyóma. Paa tɔli No icate koluɲa ke púyó na ləm wat-tɛ.

¹⁷ Paa kó Oɲ na Pi-peseti pə acalee ifepiya na laɣate. Ilɛna pá kuu yəlaa təna na pá tɛɛna.

¹⁸ Kuyaku ɲkuvu maa pɛli Icipiti nyóma kawulaya kratəɲ. Maa su pa kalampaanɪ ké tənaya. Səkpeɲvu ká nyala Tapanɛsi icate taa. Paa kuu həyɔlvu ɲku ku yəlaa təna na pá tɛɛna.

¹⁹ Ḿróyó maa huɲna Icipiti nyóma. Ilɛna pá cekəna si maɣale Tacaá.

Isə lakəna Papiloni wulaw ke təmlɛ

²⁰ Ḿróyó Tacaá yəyɔtəna-m Iseɣeli nyóma kuuu waali pənaɣa naanɔwa na kɔlvɔm nyəɲka isətu kancaalaya nyəɲ kuyaku naatosompɔyɔlaya nyəɲku wule ke i yəyɔtəna-m si:

²¹ Yulu nyá, ma pɛla Icipiti wulaw ɲkpaləɲa. Nɔyɔlv ta tu-i kəɔle, yaa í həkə-i si, pá waa na ká məli isəna kaa wɛɛ tɔ. Na ká lá tɔɲ si i pəsi na í yoo.

^a 30:5 **Puti:** Puti pəsəyi na í wɛɛ si Lipii tetu yaa Somalii nyəntu.

22 Pə tɔɔ kɛ Tacaa Iso mʌ, ma yɔɔtɔyɪ si, maa yoonaa Icipiti wulav. Maa seti i ŋkpalasi naale, kɔpɔŋka na kɔpɛlaya ŋke. Layate ka lu i niŋ taa na tɔ hoti.

23 Maa yasɪ Icipiti nyɔma ke piitimnaa taa. Paa sɔv tetɔnaa payale taa.

24 Maa yelee na Papiloni wulav nyɔɔ toŋ na mʌ cele-i ma layate. Ama maa peli Icipiti wulav ŋkpalasi na i mɔlɔyɪ na i sɛki i kolontu kin.

25 Maa ha Papiloni wulav ke toŋ na i pɛsi Icipiti wulav ke icam. Waatu wei ilɛ i kʌ kolɪ Icipiti tɔɔ tɔɔle paa nyɪ si mayale Tacaa.

26 Maa yasɪ Icipiti nyɔma ke piitimnaa taa, na pʌ sɔv tetɔnaa payale taa. Waatu inɔyɪ paa nyɪ si mayale Tacaa.

31

Icipiti wulav nɔɔsɔna tɔyɔ sɔsɔv

1 Iseyeli nyɔma kuuu pɛnaya naanɔwa na kolɔm nyɔŋka. Isɔtu tooso nyɔŋ koyako kancaalaya nyɔŋko wule. Tacaa tɔma Isekiyeeli mʌ si:

2 Yɔlv nyʌ, pɔɔsi Icipiti wulav na i samaa mpa pa tɔɔ i tɔki kawulaya tɔ si, aweye mʌ keesɔna-weye pa toŋ sɔsɔŋ tɔm taa?

3 Pa nɔɔsɔna kɛ isu Siliɪ nyɔma.

Pele pa we kɛ isu Lipaŋ tɔyɔ sɔsɔv ŋku ku kola sɔsɔm tɔ.

Kv pilɪŋasi tewaya na sɪ tokiyina isɔŋmɔntɔ na sɪ wɛna isotom kɔpam.

4 Lumnaa ka piisɔna tɔyɔ ŋku. Pɔbɔyɔ sɔsɔv seela lɔm yekina na kv pu. Seela mpe pa pusi lɔm kpeŋayana timpri tɔyɔ ŋku ku wee tɔ.

5 Pə tɔɔ kɛ kv kɔla tuŋ lelɔŋ tɔnaya kɔŋkolɔmɔŋ. Kv pilɪŋasi hela teu na sɪ lɔ tɔkpimm, ke lɔm sɔsɔm mpi pu yelaa na kʌ pu tɔ pə tɔɔ.

6 Kv pilɪŋasi tɔɔ kɛ sumasi tɔna tɔkaya si tana. Taale wontu tɔna na lɔlɔyɪ kv tee. Na piitimnaa tuutuuma nʌa wɛ kv isotom taa.

7 Kv kola tɔyɔ kɛ na kʌ tewa, na kv pilɪŋasi hela teu. Mpi tɔ, lɔm sɔsɔm taa kɛ kv lila kama.

8 Paa Iso taale mayamaya taa tɔyɔ nakoli kv ta tee-ko. Nakoli kv pilɪŋasi u keesɔyɔna kv nyɔŋsi ke paa teu tɔm taa, yaa pulɔpu taa.

9 Ma tu-koyv pilɪŋasi kɔpampansi kɛ. Halɔna ma taale Iteni taa tuŋ tɔna lakaya-koyv isesemle.

Paa wakɔli Icipiti wulav isu tɔyɔ sɔsɔv

10 Mɔpɔyɔle Tacaa Iso si: Pə tɔɔ kɛ mʌ yɔɔtɔyɪ pɛnentaa si, tɔyɔ ŋku ku piwa, halɔna kʌ kalɔsɔna isɔŋmɔntɔ. Uena kv kalampansi puki na i puki.

11 Pə tɔɔ kɛ ma lɔ-ku. Ma tʌ-koyv wulav wei i kɔla toŋ ke tetɔ taa tɔ i niŋ taa. Uɛ i lana-koyv isɔna kv isayatu wee tɔ.

12 Mɔpɔyɔ muɔlaa musɔŋtɔnaa sɔsaa seta-ku na pʌ lɔ. Kv pilɪŋasi na kv akpaa pelaa na sɪ hoti tetɔ tɔna teteka na pulasi taa. Uena yɔlaa tɔna mpa pa caya kv isotom taa tɔ, pele pʌ lu na pʌ sɛ.

13 Mɔpɔyɔ sumasi waani waani piitimnaa caya kv taav tɔɔ. Taale wontu nʌ tawa tɔ lona ke kv pilɪŋasi tee.

14 Pə lapa mɔpɔyɔ si, tuŋ wei tev nuki teu, na lɔm taki-i na i puki na i kalɔsɔyɔna isɔŋmɔntɔ tɔ, i taa sa i tɔyɪ i kɔŋkolɔmɔŋ tɔɔ. Pə taya pulɔ, tuŋ na yɔlaa pə tʌ-weye sɔm kulɔmam kɛ. Paa te na pʌ saali yem na pʌ sɔv atetɔle taa, na pʌ mayana mpa pa hɛnta tɔna tɔ.

15 Mɔpɔyɔ Tacaa Iso yɔyɔta si, kuyɔŋku tɔyɔ sɔsɔv sɔv atetɔle taa tɔ, ma tʌ kɔŋmarɔmam tɔnaya layaya taa kɛ. Na mʌ sɔŋsi tetɔ tee seela tɔnaya kv tɔɔ, paa tasayɪ kpem. Maa yelee na sɔkpetuyv nyala Lipaŋ pɔɔŋ tɔɔ, na tuŋ tɔna lontili.

¹⁶ Waatu wei ma yelaa si tʉyʉ kʉne kʉ hoti na kʉ tii atetʉle taa kʉ lɛlaa kin tʉ. Piitimnaa nuwa ku hotuyʉ mʉi, ɛlena sʉyʉntʉ kra-we na pʉ seliyi. Mʉpʉyʉ Iteni taale tʉj kʉpampʉj, na Lipʉj nyʉj-ku na kʉ sʉv tʉtʉ tʉe. Na ku na ma ta nyi ɛsʉnaa, na laɲa heewa.

¹⁷ Pa tʉna pa wenna atetʉle taa tʉnaya mʉa pa sʉpʉna layate tʉ pa kin. Mʉe ɛni pa waasayana-ku na pʉ we ku isotom taa kʉ piitimnaa taa.

¹⁸ Iʉ taale Iteni taa tʉyʉ nakʉli ku keesʉyʉna tʉyʉ ɲkʉyʉ sʉsʉntʉ na teu. Paa na mʉv, maa tʉsi-ku na kʉ sʉv tʉtʉ tʉe. Na ku na ma ta nyi ɛsʉnaa, na yʉou kʉ mʉa tʉ pʉ ɕaya. Iʉna Icipiti wulav na ɪ waali samaa paa tʉesʉna tʉyʉle. Maya Tacaɪ Iʉ mʉ yʉyʉtʉna mʉv.

32

Icipiti wulav na ɪ tetʉ tʉw wula

¹ Mʉpʉyʉ Iseyeli nyʉma kuuu pʉnaya naanʉwa na naale nyʉjka ɛsʉtʉ naanʉwa na naale nyʉj kʉyaku kancaalaya nyʉjku wule. Tacaɪ tʉma Isekiyeeli mʉ si:

² Yʉlv nyʉ, ma kawʉyaya ke Icipiti wulav.

Icipiti wulav, n ka wee kʉ

ɛsu tʉyʉlaya kʉfalaya ke piitimnaa taa.

Yaa ɛsu nyʉw ke tenkuna taa.

N ɲmaaki pʉsi taa kʉ na ɲ ɕyʉtʉyʉ

si lum na nyʉ nʉʉheɛ,

na ɲ pʉyʉtʉyʉ-wi.

³ Tacaɪ Iʉ mʉ ma yʉyʉtʉyʉ si: Waatu wei piitimnaa kʉtiyi, ɛlena mʉ heɪ ma puluyʉ ke nyʉ tʉʉ na kʉ kra-ɲ na pʉ hʉ-ɲ na pʉ pʉna-ɲ kʉteɲ tʉʉ.

⁴ Na mʉ lʉyʉ-ɲ ate. ɛlena tetʉ tʉna taale wontu kʉʉ na tʉ tʉyʉ nyʉ nantʉ.

⁵ Maa ɲmʉsi nyʉ nantʉ kʉkaasʉtʉ ke pʉʉɲ tʉʉ na tetʉka taa.

⁶ Na mʉ ɲmʉsi nyʉ calʉm ke tetʉ tʉʉ. Pʉ su tetʉka na pʉ waasi pʉʉɲ tʉʉ.

⁷ Waatu wei pʉ su nyʉ tʉnaya ɛlena mʉ teesi ɛsʉtʉlʉɲasi na ɛsʉtʉ. Maa takʉ ilim tʉʉ kʉ ɛsʉɲmʉntʉ na ɛsʉtʉnyʉ yʉ.

⁸ Maa teesi ɛsʉtaa kʉkʉsi ke nyʉ tʉʉ. Sʉkʉtʉyʉ kʉ nyala tetʉ taa. Maya Tacaɪ Iʉ mʉ yʉyʉtʉna mʉv.

⁹ Piitimnaa pʉyale laɲa kʉ wakʉli. Waatu wei paa nu nyʉ tʉnaya tʉm tʉ. Halɪ pʉ kʉpenna tetʉnaa mʉa n taa nyi tʉ.

¹⁰ Paa haɪ nʉʉsi na mʉi pʉ mayana-ɲ tʉ pʉ tʉm. Pa awulaa sʉsaa kʉ sele. Waatu wei paa nʉ ma kʉsa ma layate ke pa nyʉʉɲ taa tʉ. Kʉyʉɲku n kʉ hoti tʉ, paa wei ɪ kʉ seliyi tam kʉ, ɪ mayamaɲ ɪ weesuyʉ tʉʉ kʉ.

¹¹ Mʉpʉyʉ Tacaɪ Iʉ yʉyʉtʉa si: Papiloni wulav yʉolaa tii nyʉ tʉʉ kʉ.

¹² Maa kʉna yʉolaa taa yʉolaa. Mʉa pa kʉla yʉlaa tʉnaya yʉou tʉyʉ. Paa kʉ nyʉ yʉlaa tuutuuma. Paa wakʉli Icipiti nyʉma kalampʉani.

¹³ Maa ku tʉla wena a tʉna ɪ wena tʉyʉ mʉ pʉyʉ sʉsaya nʉyʉ. Yʉlaa nʉʉheɛ yaa tʉla aɕʉwa kaa tasa lum ke ɕyʉtʉyʉ.

¹⁴ Maa yele na mʉ lumnaa ɕaya tʉtiyiɲi. Mʉ pʉsi kʉ kʉɲ tʉpamm ɛsu nim. Tacaɪ Iʉ mʉ ma yʉyʉtʉna mʉv.

¹⁵ Maa kʉiisi Icipiti tetʉ yʉlaa, na tʉ nyʉm tʉna. Icipiti tetʉ kʉ pʉsi wʉlaya tetʉ. ɪɛ ɪ kʉ nyi si maya Tacaɪ.

¹⁶ Wula nna piitimnaa alaa ka wii Icipiti tetʉ na tʉ samaa tʉʉ tʉyʉle. Tacaɪ mʉ ma yʉyʉtʉna mʉv.

Piitimnaa mʉa pa kʉlaa tʉ pa tʉw wula

¹⁷ Iseyeli nyʉma kuuu pʉnaya naanʉwa na naale nyʉjka ɛsʉtʉ naanʉwa na naale nyʉj kʉyaku naanʉwa na kakʉasi nyʉjku wule, Tacaɪ tʉma-m si:

¹⁸ Yʉlv nyʉ, wii Icipiti nyʉma tʉʉ. Pʉ tisi pʉ na piitimnaa sʉsaa lɛlaa ke atetʉle taa. Timpi sʉtaa tiiki tʉ.

¹⁹ Pʉʉsi-we si: ɪ huʉ si, ɪ tʉɛ lɛlaa ke teu ke? ɪ tii, na mʉ na cefelinaa mʉa pa sʉpa yʉou taa tʉ ɪ hʉnti.

²⁰ Paa kʉ Icipiti nyʉma ke yʉou taa. Pa tʉma layaleɛ ke kʉpʉv. A kʉ kʉ Icipiti wulav yʉolaa tʉna.

²¹ Yʉolaa taa akanaa mʉa pa sʉɲayana-me tʉ. Paa yʉyʉtʉ-meɲe atetʉle taa si: Halɪ cefelinaa mʉa pa sʉpa yʉou taa tʉ, pa tiiki ɕʉne si pa hʉnti tʉ heku.

²² Tʉnaya pa pima Asilii wulav. ɪ samaa pʉlaaɲ ɕʉna ɪ nyʉjku. Yʉou taa kʉ pa tʉnaya mʉv pa sʉpa.

²³ Atetæle hœyolvyo ŋku ku kæla lumanj tɔ ku taa ké pa pœlaaŋ weε. Mpe pa pœlaaŋ i tɔ pa wulav nyœŋku ke heku. Mpe pa nyaasayana antulinya taa. Waatu inœyi pa wœna pa ise. Yoou taa ké pa sœpa pa tœna.

²⁴ Tœnaya Ilaŋ hœntaa, na i yooola œœna i pœlaav. Pa tœnaya mpv layate kona-we, na pá hoti na pá sí. Yœlaa ma ta nyi isœnaa mpe, pa tiina nteye atetæle lumanj taa. Pœyele mpe pa nyaasayana antulinya taa ké saa wei pa wœna pa weesinj tɔ. Pa feele fei mœla pa tœ. Pá na mpa pa tiuwa pœlaav taa tɔ.

²⁵ Pa suwa i tœhœntæle ke mpa pa kœwa tɔ pa heku. Pœ œœnav i pœlaav tɔ, i yooola tuutuuma pœlaaŋ wœnna. Layate kona ma ta nyi isœnaa mpe inu pa tœna. Pœyele mpe pa nyaasayana antulinya taa ké saa wei pa wœna pa weesinj tɔ. Pa feelefele mœla pa tœ. Pá na mpa pa tiuwa pœlaav taa tɔ. Pa tœcaŋale ntœ sœtaa mpa pa sœpa yoou taa tɔ pa heku.

²⁶ Tœnaya Meseki na Tupaali pœ tetœnaa awulaa, na pa yooola ná weε tœtœ. Pa yooola pœlaaŋ tu-wœye heku. Yoou taa ké ma ta nyi isœnaa mpe pa tœna pa sœpa. Pœyele mpe pa nyaasayana antulinya taa. Waatu inœyi paa wœna pa ise.

²⁷ Ma ta nyi isœnaa mpa inu pa sœpa yoou taa ké mpv tɔ, pa ta pi-wœye yooola kœŋkœŋ taa. Mpe inu pa tiina atetæle taa, na pá suuwa pa yoou wontu. Iœna pá tɔ pa nyœœŋ ke pa layaleε. Pa kawalœya ká mœli pa mœwa tœ ké. Mpi tɔ, mpe pa nyaasayana antulinya taa ké saa wei pa wœna pa weesinj tɔ.

²⁸ Icipiti nyœma ká sí rœpœyœ. Paa pi-wœye ma ta nyi isœnaa mpa pa sœpa yoou taa tɔ pa kœŋkœŋ taa.

²⁹ Tœnaya Itœm nyœma na pa œwulaa na pa œwulumpiya weε tœtœ. Paa na pa akaŋtu nti tœ tœna tɔ, pa lapœna-wœye teitei ke isu mpa pa sœpa yoou taa tɔ. Pa na ma ta nyi isœnaa ke pa krœnta pim ke tetv tœε.

³⁰ Ilim ntœyœŋ tœ piitimnaa nyœœŋ nyœma we tœna tœtœyœ, na pœ krœŋna Sitœŋ nyœma. Ma ta nyi isœnaa mpe paa ké akanaa ké, na pá nyaasœyi antulinya. Ama nœœnœ feele piwa pa na lelaa mpa pa sœpa yoou taa tɔ.

³¹ Waatu wei Icipiti wulav ká ná mpe inu pa tœna tɔ. I lanje ká pasa heεv ke i na i yooola, na i samaa mpa pa sœpa yoou taa tɔ pa tœ. Tœcaa Isœ má ma yœyœtœna mpv.

³² Tœcaa sí: Maa yœlaa ké na Icipiti wulav nyaasi antulinya taa. Ama nœœnœ paa pi i maŋamaŋa na i yooola ke ma ta nyi isœnaa mpa yoou kœwa tɔ pa heku. Tœcaa Isœ má ma yœyœtœna mpv.

33

*Iso kpa Isekiyeeli ke feŋlu
(Isekiyeeli 3:16-21)*

¹ Mœpœyœ Tœcaa heela-m sí:

² Yœlv nyá, pœœsi Iseyeeli nyœma sí: Waatu wei ma tisiyi yoou ke tetv natœli tœ taa tɔ. Tœ yœlaa kraaki pa taa ke feŋlu ké.

³ Saa wei ílœ i nuku yoou tanj, iœna í hœli tutuŋu na í heeli yœlaa.

⁴ Yœlv í nuwa tutuŋu na í ta paasœna na kolontu tuti-i na í ku-i. I sœm tœm mœlœyi i maŋamaŋa i nyœvœv taa ké.

⁵ I liyituŋu kona-i. Mpi tɔ, i nuwa kraalœvœ. Iœ i ta kena-wi. Ye i ka paasœnaa, halu i ka yapa i weesuŋu.

⁶ Ama ye feŋlu nawa yoou na í tá hœli tutuŋu na yœlaa nu, iœna yoou ku nœyœlv. Iœ pœ ké feŋlu isayatu ké. I nyœvœv taa ké sœtu sœm mœlœyi.

⁷ Mœpœyœ Tœcaa tœma-m sí: Nyœya ma kpa feŋlu sí í telœsœyi Iseyeeli nyœma ke asolanaa. Pœ weε sí, í nu ma tœm nti tœ lukœna ma nœyœv taa tɔ. Telœsi-wœye-ti.

⁸ Ye isu ma yœyœtaa sí, isœyœv ka sí. Iœna nyaa kisi-i telœsœvœv sí, í layasi tœnte. Isœyœv inu i ká sí yaa. Iœ nyá nyœvœv taa ké i sœm mœlœyi.

⁹ Ama ye ma kraala isœyœv inu na í kisi layasœvœv. Isu i sœpa, i isayatu nti tœ tœ. Ama pœ kaa weε nyá tœm.

Isœyœv wei i layasaa tœ i yapv

¹⁰ Mœpœyœ Tœcaa tœma-m sí: Yœlv nyá, pœœsi Iseyeeli nyœma sí isu í yooki yontu sí, mœ isayatu nu-me na té yeki na í teŋ taasi na? Halœna í pœœsœyi mœ ti sí isœnaya í ká hikina weesuŋu?

¹¹ Heeli-we sí, maŋa Tœcaa Isœ weesuŋu tœ ké. Ma ta sœli sí isœyœv i sœna i isayatu. Ama ma caa ké sí i layasi tœnte na í hiki weesuŋu. Iseyeeli nyœma me í yele mœ mpaav isœyœv na í mœli. Pepe tœ ké i sœla sœm?

¹² Mœpœyœ Tœcaa tœma-m sí: Yœlv nyá, heeli ma yœlaa Iseyeeli nyœma sí, ye siyisilu sœv isayatu lapv. I kœpœntu kœpœntu kaa waasi-i i isayatu kœyaku wule. Pœyele isœyœv isayatu ná kaa wakœli-i

kuyanjku i yeki-ti to. Na ye tampana tɛŋlo sɔwɔa isayatu lapu. Pə kaa kenti i weesuɣu tɔɔ si, i ka nuɔa Iɔ kɛ lɔŋ.

¹³ Ye ma heela siɣisilu si, i ká weena weesuɣu. Ilena í sɔw isayatu lapu ke i siɣisuyu tɔɔ. Maa sɔɔ i siɣisuyu mpi pə tɔɔ. Ilena í sí isayatu nti i lapa mpɔ tɔ tɔ tɔ.

¹⁴ Ye ma heela isayau si i ká si. Ilena í lɔ i isayatu na í tɛŋɔyi tampana. Ye i laki kusiyisim, i kaa si.

¹⁵ Ye i mɛlɛna mpi i ka kraɣa tɔluma tɔ, na mpi i ŋmɔlaa tɔ. Ye i kisa isayatu, Ilena í tɔki kiinj wei i haaki weesuɣu tɔ, i kaa si. Ama i ká weena weesuɣu kɛ.

¹⁶ Pa kaa tɔɔsi i kɔpantɛŋ wei i ka lapa tɔ i taa kɔlɔmuyɔ tɔɔ. Mpi tɔ, i tɛŋɔyi tampana na í laki kusiyisim kɛ. I ká weena weesuɣu.

¹⁷ Mɔ́pɔ́yɔ Tacaa tɔma-m si: Ma yɛlaa yɔɔtɔyi si, ma mpaɔŋ ta siyi si. Ie pa nyɛŋ ta siyisina.

¹⁸ Ye siɣisilu yela i siɣisuyu na i laki isayatu, i ká si pə sɛm.

¹⁹ Ye isayau lɔwa i isayatu na í tɛŋɔyi tampana. Ye i laki kusiyisim i ká weena weesuɣu ke pə tɔɔ.

²⁰ Iseɣeli nyɔ́ma me í tɔŋ si, Tacaa má ma mpaɔw ta siyi si. Ie maa huɔna paa mə taa wei kɛ isu pɔntu tɔma tɔ.

Iseɣeli tetu kpiisuyu

²¹ Mɔ́pɔ́yɔ Iseɣeli nyɔ́ma kuuu pɛnaɣa, naanɔwɔa na naale nyɛŋka, isɔtu naanɔwɔa nyɛŋ kuyaku kakpa si nyɛŋku wule. Yosalem tɔ nyɛŋb i fitaa, na í kɔɔ Isekiyeeli má ma kin. Ilena í heeli-m si: Pa Iɛka Yosalem icate.

²² Ama Tacaa ka tɛma-m hav ke tɔma ke taanaɣa. I tɔ ma nɔɔ taa kɛ i tɔm, na pɔ́cɔ kɔfɛŋ tanaŋ na selu un i kɔŋ. Saa wei i kɔma tɔ ma ta ke kamumuka tɔtɔ. Ma pɛsɔyi na má yɔɔtɔ.

²³ Mɔ́pɔ́yɔ Tacaa heela-m si:

²⁴ Yɛlaa mpa pa we Yosalem ncaa taa tɔ pa yɔɔtɔyi si Apɛlaham naa we i tike kɛ. Paa na mpɔ Tacaa ta kisi-i tetu tɛnɛɣe hav. Kacɔŋfana ta mpa ta kɛla pɔɣale tɔ?

²⁵ Pə tɔɔ tɔ, heeli-we si, Tacaa Iɔ má ma tɔma si: I tɔki nantu nti pa ta lenti tɔ. I laaki tun na í kuyi yɛlaa. Ilena í tɛlɛɣi si mə tɛnna tetu na?

²⁶ Anɔ mə youu wontu ke í tɛlɛɣi. I laki acaalɛtu na wasaŋkalɛtu na mə tɔɔntɛlɛnaa alaa. Ilena í huɔki si mə tɛnna tetu na?

²⁷ Heeli-we si: Maya Tacaa Iɔ ma tɔma si ma kɛ weesuɣu tɔ kɛ. Youu ka ku mpa pa we ncaa taa tɔ. Mpa pɛle pa we tawa taa tɔ paa pɛsi taale wontu tɔɔnɔɣa. Mpa pa we huɔtɔ taa na kukpamɛŋ pɔɔŋ taa tɔ, pɛle paa sɛna kusɛku.

²⁸ Maa kpiisi tetu, na tɔ pɛsi wɔlaya nyɛntu. Tɔ tɔŋ wei tɔ yɛlaa lakayana kalampaanɔ, i, i ka saali yem. Iseɣeli pɔ́ɔŋ ká wee isu pa lɔ-i. Nɔɔŋb kaa tasa i taa kɛ kraɔ.

²⁹ Maa kpiisi Iseɣeli nyɔ́ma tetu, na tɔ pɛsi wɔlaya nyɛntu. Pu hɔ mə ŋkraŋɔyɔ ke acaalɛtu nti í lapa tɔ tɔ tɔ. Waatu inɔyi i ka cɛkɛna si maya Tacaa.

³⁰ Mɔ́pɔ́yɔ Tacaa tɔma-m si: Yɔlu nyá, yɛlaa yɔɔtɔyɛna nteɣe ma tɔm. Pa tɛŋɔyi koloosi, na kutuluŋ nɔnɔɔsi. Paa wei na i taapalu kɛ, na pá heeliyi tɔma si: Tɔ polo tɔ nu Tacaa tɔm.

³¹ Ilena pá kotiyi nyá kin si pa nukɔ ma Tɔm. Ama paa laki nti n yɔɔtɔyi tɔ. Mpi pə we-weɣe teu na pá caaki tɔɔ pa laki.

³² Iɔ we-weɣe isu yonyoolu kɔpaŋ wei i yontu we lelen, na pá makɔ wontu ke teu tɔ. Pa nukɔ i tɔm yaa, paa laki-ti.

³³ Waatu wei salɛkanaa paa paa kɔɔ tɔ. Pɛyele pa tu kraɣeta kɔntɛ kɛ. Waatu inɔyi í ká cɛkɛna si Iɔ kuyɔɔtɔtu tɛlɛsɔlu ka we mə heku.

34

Iseɣeli tiikilaa kalɛnɔw

¹ Mɔ́pɔ́yɔ Tacaa heela-m si:

² Yɔlu nyá, Tɛlɛsi Iseɣeli tiikilaa ke kraalɔyɔ mpi ma kraalɔyi-we tɔ pə tɔm. Iseɣeli tiikilaa tɔm we waiyo kɛ. Pu wee kɛ si kalɛkɛŋ ke tiikilaa í paasɛna. Ilena mu mɛlɛ na í paasɛyɛna mə ti.

³ I nyɔ́wɔa naalɛm na í luɔ huɔtu ke wontu. I lapa kataya ke tɔla nim nyɛna. Ama u tiikiyi kalɛkɛŋ.

⁴ I ta kraasi heenɛ acamaa apalɔtu. I ta la kɔɔle ke wei i fɛina alaafɔya tɔ. I ta hɔkɔ wei i wena hin tɔ. Pɛyele í ta keeti wei i hɛlayaa tɔ. Pɔ́cɔ í ta pɛɛki kolepin. Ama í ŋmakɛla-i kɛ na muɔŋ na tɔŋ.

⁵ Tɔla anɔ ale a laŋa tiikilu Ilena á ya, na a pɛsi taale wontu isayatu tɛna tɔɔnɔɣa.

⁶ Ma kalɛku ya yem kɛ tetu tɛna taa. Ku cɔki pɔ́ɔŋ na pulasi taa. Nɔɔŋb u nyɛsɔyi ku tɔm, yaa í pɛɛki-ku.

⁷ Pə tɔɔ kɛ Iseɣeli tiikilaa me, i ke ŋkraŋŋ na í nu Tacaa kuyɔɔtɔtu.

8 Maya Tacaa Iso weesuylu tu ke. Ma heen laha tiikilu, na i we leekalaa nin taa. I pæsa taale wontu tæonaya. Mpi pæ tæ tæ, ma tiikilaa yela heen paasæna ke. Ilena pá paasæyæna pa ti.

9 Pæ tæ tæ, Iseyeli tiikilaa i nu ma tæm.

10 Maya Tacaa Iso, ma heeliyi-me si maa kuli mæ tæ. Maa leeki ma heen ke mæ nin taa. Ma kaa yelina-mege-i, de i kaa tasa mæ tæyi tiikuylu. Maa hetu ma heen ke mæ nin taa, i kaa wee mæ tæonaya.

11 Mþógý Tacaa Iso yógotaa si: Maa tiiki ma kalæku ke ma mayamaa na má paasæna-ku.

12 Maa kpeyeli-ku, isu tiikilu lakuyv i kalæku ke waatu wei ku ya yem yem tæ. Maa polo na má pæeki ma tæla ke timpi a yawa tæ. Kuyaku nku ku ké sækretuyv kuyaku sôsôsú ké.

13 Maa læsi-mege tetonna kra nyéma na yelaanaa taa. Maa kpeyeli-mege mæ tetu taa. Ilena má tiiki-mege Iseyeli pulasi taa. Maa tæh læh na timpi timpi pæ we çayv tæ.

14 Maa pona-mege nyutu kopantu taa. I ká tæy Iseyeli pulasi taa. Tænaa í ká çaya na í tæki nyutu kulækælekætu.

15 Maa tiikina ma kalæku na má pona-kuyl tæheesæle. Maya Tacaa Iso, ma yógotæna.

16 Maa pæeki wei i lepa tæ. Maa keeti kuhelæh na má hækwei pæ kuwa tæ. Maa ha alaafæya ke wei pæ wuki tæ. Siyisuyv ke maa tæh na má tiikina-i. Ama maa kpiisi i taa alaafæya nyæh na nim nyæh.

Iso kæh i yælaa waasuyv

17 Mþógý Tacaa tasaa si: Maya Tacaa Iso. Maa faya kalæku tæla taa. Maa faya iwaah na pæhtvlnh.

18 Mæ laha ta hulvbm si í tiiki nyutu kopantu taa. Ilena í felæyi næhæe ke mæ nyutu kukaaasætv. Mæ laha ta hulvmana lum çæli çæli nyæm nyæv, Ilena í çuytæyi kukaaasæm na má næhæe.

19 Ilena ma heen lælæh tæki nyutu nti pa felaa tæ. Na í nyæki lum mpi pa çuytæa tæ.

20 Pæ tæ ké maya Tacaa Iso ma tæh si, maa hvvna heen kuyasælæh na wei i tema taasi tæ.

21 Mpi tæ, mæ asæhkpekin na mæ hæh ke í tusina heen acamaa. I yæka-i hæh na í tæyæni-ku kalæku taa.

22 Pæ tæ ké maa waasi ma heen na pá taa tasa-i kuuu. Ilena má hvvna pá na ma heen.

23 Maa læsi ma kalæku ke tiikilu kvlbm, na í tiiki-ku. Pøntv inæyæle ma tæmle tv Tafiti. Inu i ka pææna ku tiikilu na í tiiki-ku.

24 Maya Tacaa, mayale mæ Iso, na ma tæmle tv Tafiti ke awulumpu. Tacaa má ma yógotæna mpv.

25 Tacaa si má na ma kalæku tu pæli heesvyn næy. Maa kpiisi taale wontu ke tetu taa. Tæla ká çayana a tæyi wlaya tetu taa. A ka tooki hætv tæe.

26 Maa yele na í çaya na í çæi ma pulaya nañ nyæka. Maa yele na tev nuiki-mege ku waatu. Pu wee koolee kupa na tev ké.

27 Tun ká luli pæe, na tetu náa luli. Pu çayana paa wei, na má çe-mege mæ nmakællaa nin taa. Waatu inæyi í ká çækæna si mayale Tacaa.

28 Piitimnaa kaa tasa-mege kuuu. Pæyele ate taale wontu isaytv kaa tasa-mege tæyov. I ka çayana mæ tæyi, næyvlbm kaa çæsi-me.

29 Maa tv-mege tun taale nte tæ hæte yaawa teu tæy. Nyæçæsi kaa tasa-mege kuyv ke tetu taa. Pæçó í kaa tæy fæele ke piitimnaa taa.

30 Waatu inæyi í ká nyi si maya Tacaa Iso. Ma we ma yælaa waali, na pa ké ma nyéma Iseyeli nyéma. Tacaa Iso má ma yógotæna mpv.

31 I ké ma yælaa kalæku ké, na má tiikiyi-me. Mayale mæ Iso Tacaa, má yógotæna mpv.

35

Tacaa kalæyæna Itæm nyéma

1 Mþógý Tacaa tæma-m si:

2 Yvlbm nyá, keesi ise na Seyii puyv tæ. Yógoti nti tu mayana-ku tæ.

3 Heeli-ku si, Tacaa Iso má ma yógotæa si, maa kuli nyá tæ. Maa tv-n nin, na má pæsi-n wlaya tetu nti tæ taa næyvlbm fei tæ.

4 Maa pæsi nyá acalæe ke ncaa. Næyvlbm kaa wee. Ilena pæçó n nyi si ma ké Tacaa.

5 Mpi tæ, Seyii nyéma ka hayana Iseyeli nyéma ke páána ke tam tæ ké. Halæna pá ku-weye yovu taa ké kuyaku nku pæle pa tænte isayale puwa teu tæ.

6 Pæ tæ ké maya Tacaa Iso weesuylu tu. Maa tv-weye sæm na pá læti-we. Timpi pa ta kisi lelæa kuyv tæ, pæ tæ ké mpæ paa si.

7 Maa kpiisi Seyii puyv nyá. N ká pæsi wlaya tetu nti tæ taa næyvlbm fei tæ. Maa ku potaa na kntaa.

8 Maa sæyoti yovu taa sætaa ke pæh na pulasi tæ. Paa wee teteka na lumpvnh tæna taa.

9 Maa kpiisi ma yælaa tæna. Pu yele mæ acalæe ke kpete ke tam tæ. Waatu inæyi í ká nyi si maya Tacaa.

¹⁰ Mpi pə tɔɔ maɔ la mpɔ tɔɔle si, í mɔpa laŋle na í yɔɔtɔ si, ma kaa leeki Yuta na Iseyeli pa tɔtu, na tɔ pəsi ma nyantu. Pəyele Tacaa má ma wenna tetɔnaa mpe pa taa.

¹¹ Maya Tacaa Iɔ weesuyu tɔ ké. Pááná sɔsɔna wena í laɔna-wɛ tɔ, anəyi maɔ lana-me na má huɔna-me. Ilena má hólí ma təyi pa heku taa.

¹² Waatu iní í ká nyi si maya Tacaa, ma nuwa kotɔvu ŋku í tuɔwa Iseyeli póŋ tɔ. Si pə kpiisa póŋ na í pəsi mə tɔɔnaya.

¹³ Ikrɔasa mə təyi ma tɔ na mə kɔyɔtɔtu. I yɔɔta-m kalampaaɔni tɔmnaa mpa tɔ, ma nuwa.

¹⁴ Mɔpóyó Tacaa Iɔ yɔɔtaɔ si, ma kpiisi-me. Tetɔnaa mpa pa cɔna-me tɔ, pa laŋa ká hɔlɔm.

¹⁵ Seyii na Itəm pulasi me, pu kpiisi mə tɔtu tɔna. Mpi tɔ, waatu wei pə kpiisa Iseyeli tɔtu na tɔ pəsi ncaale tɔ, mə laŋa hɔlɔma. Waatu inəyi antulinya ka cekəna si maya Tacaa.

36

Iseyeli nyóma ká mv pa tɔtu

¹ Mɔpóyó Tacaa tɔma-m si: Yɔlu nyá, yɔɔtɔ nti tu mayana Iseyeli póŋ tɔ. Heeli-ɔ si í nu Tacaa kɔyɔtɔtu.

² Pə taɔa pɔlv, kolontunaa wona-me na pá kpaləsi. I tɔma si Iseyeli laŋta póŋ pəsi mə nyəŋ.
³ Pə tɔɔ ké ma caaki si, ma heeli Iseyeli nyóma. Ma nawa si paa timpriyi yəlaa nyuləna Iseyeli póŋ. Haləna piitimnaa krai nyóma leeki-ɔ. Pa tuɔkəna-me na pá wonɔiyina-meɣe pə tɔm.

⁴ Teləsi Iseyeli póŋ ke ma tɔm. Póŋ í nu Tacaa Iɔ má ma nɔsi suw tɔm. Ma suwa ma nɔsi nɔsi pulasi, na lɔŋ, na teteka. Paa ncaa na acalɛ, nna yəlaa luwa na pá lɔ tɔ. Pə waasa piitimnaa mpa pa cɔna-me na pá won-me tɔɔ.

⁵ Tacaa Iɔ má ma yɔɔtəyi si, ma wena ma yəlaa iseseemle ké. Pə tɔɔ ké ma yɔɔtəyena piitimnaa na Itəm nyóma tɔna. Mə hana mə təyi ma tɔtu na í kuu tɔ kɔlɔlɔm na laŋhɔlɔmle. I nyəŋəyi-m yem ké.

⁶ Pə tɔɔ ké pə wɛɛ si má yɔɔtɔ Iseyeli tɔtu tɔm. Má heeli pəŋ na pulasi na lɔŋ na teteka ke ma tɔm. Maya Tacaa, Iɔ, ma yɔɔtaɔ si, iseseemle na pááná sɔsɔna ke ma yɔɔtəyena. Mpi tɔ, piitimnaa kotɔvu wɛ mə tɔɔ.

⁷ Pə tɔɔ ké maya Tacaa Iɔ, ma yɔɔtəyena tuunav, si piitimnaa mpa pa cɔna Iseyeli nyóma tɔ, pɛle paa tɔɔ fɛle ke mpv tɔtɔ.

⁸ Waatu inəyi Iseyeli nyóma me mə póŋ taa tuŋ ká neɣtɔ na í lɔl-wɛɣe pɛe. Mpi tɔ, yaasinaa mpe pa kɔɣɛtaɔ ké.

⁹ Maa paasəna-me na má feŋ mə tɔɔ. Maa hala mə tɔtu na má tuu.

¹⁰ Maa yele na Iseyeli nyóma me mə tɔtu tɔna taa yəlaa huki sɔsɔm, na í məli acalɛ taa. Mpi tɔ, maa yele na í taɔani ŋmav ke mpi pu yɔkaa tɔ.

¹¹ Yəlaa na tɔla ká huki paa timpriyi. Paa wɛɛ paɔale na pá wɛɛna lɔlvɔ nyóma. Paa huki tɔtu taa ké isu pu wɛw tɔ. Maa sɔsi-meɣe tetɔnaa na pə kəli isu laŋta. Waatu inəyi ɔ ka nyi si maya Tacaa.

¹² Maa yele na ma yəlaa me í tɔ tɔtu taa ké paa timpri. Tɔtu ká pəsi mə nyəntɔ. Mə piya kaa tasa sɔm ke tɔ taa.

¹³ Mɔpóyó Tacaa Iɔ yɔɔtaɔ si: Piitimnaa lɛlaa təŋ me si í ké yɔlvɔtəyɔlaa. I pɛma mə mayamaɔa mə piitim ke piya.

¹⁴ Pə tɔɔ tɔ, í kaa tasa yəlaa ke tɔɔv. Pəcɔ í kaa tasa mə mayamaɔa mə piitim ke piya pɛm. Tacaa Iɔ má ma yɔɔtəna mpv.

¹⁵ Ma kaa yele na í tasa nuw ke piitimnaa kotɔvu. Pəyele pa kaa tu-meɣe fɛle. Pəcɔ pa kaa tasa mə piitim ke kɔv. Tacaa Iɔ má ma yɔɔtəna mpv.

Tacaa ká kɔɣeli Iseyeli nyóma

¹⁶ Mɔpóyó Tacaa tɔma-m si:

¹⁷ Yɔlu nyá, Iseyeli nyóma me mə tɔntɛ na mə lakasi pilisa mə tɔtu nti tɔ taa ɔ ká wɛɛ tɔɔ. Isu alɔ asilima ke ɔ sɔtv nav waatu.

¹⁸ Tənaɔa ma mu-me na pááná. Mpi tɔ, í kɔwa yəlaa ke tɔtu taa. Ilena í pilisi-ti na tuŋ.

¹⁹ Mɔpóyó ma huɔna-me isu mə tɔntɛ na mə tɔma wɛɛ tɔ. Ilena má yas-meɣe piitimnaa taa ké tetɔnaa taa.

²⁰ I tala piitimnaa mpe pa tɛ, Ilena í wakəli ma hətɛ naŋ wɛɛtɔ. Haləna yəlaa yɔɔtəyi si: Tacaa yəlaa ké. I tɔtu taa ké pa luna.

²¹ Ilena má mayasi si, má taɔani timpri Iseyeli nyóma tɔv ma hətɛ ke piitimnaa lɛlaa tɛ tɔ.

²² Pə tɔɔ ké pə wɛɛ si, má heeli Iseyeli nyóma. Tacaa, Iɔ, yɔɔtəyi si: Pə taɔa mə tɔɔ ké ma laki mpi ma caa lapv tɔ. Ama ma hətɛ tənanaŋ wɛɛtɔ, nti í wakəla waatu wei ɔ ka wɛ piitimnaa lɛlaa tɛ tɔ, tɔ tɔ ké.

²³ I wakəla ma hətɛ sɔsɔle ke piitimnaa taa. Iɛ maa taɔani-tɛ. Waatu wei maa taɔani-tɛ na mə nɔɔ na í naaku, Ilena í cekəna si mayale Tacaa Iɔ má ma yɔɔtəna mpv.

- 24 Maa læsi-meyɛ piitimnaa taa, na tetɔnaa taa na má mǝhna-meyɛ mǝ tɛ.
- 25 Maa yɔgɔh mǝ tǝw kɛ lɔm naɲɲ nyǝm, na í wɛɛ tǝnaɲɲ. Maa nyaali mǝ isayatu tǝna na tǝ hɔsi. Maa læsi tuɲ kɔlalaɲ tǝnaɲ mǝ heku taa.
- 26 Maa tu-meyɛ nyama kɔfana. Maa tú mǝ taa kɛ lǝmayasǝle kɔfate. Maa læsi mǝ nyama wena a wɛ isɔ pɛɛ tǝ, na má tú-meyɛ nyama kɔpana.
- 27 Maa tu ma lǝmayasǝle kɛ mǝ taa. Maa yele na í tǝkɔ ma kɔtɔtɔ na ma kiɲɲ.
- 28 I ka caya tetu nti ma hawa mǝ caanaa tǝ tǝ taa. I ka wɛɛ ma yǝlaa na maa wɛɛ mǝ Iɔ.
- 29 Ilena má kpiisi mǝ asilima tǝna. Maa yele na mǝ tǝgɔnaya lɔlɔ teu. Nyɔgɔsi kaa tasa-meyɛ luu.
- 30 Maa yele na tuɲ kɔlɔlɔm huki. Tetu ká lɔlɔ tǝgɔnaya. Iɛ í kaa tasa nyɔgɔsi fɛɛle kɛ tǝgɔw kɛ piitimnaa taa.
- 31 Waatu inǝyɔ I ka tǝwsi mǝ tǝntɛ isayale tǝw. I ka tǝwsi mǝ lakasi nsi si fɛi teu tǝ si tǝw. Ilena mǝ mayamaɲa í nyɔgɔsi mǝ ti. Mpi tǝ, í lapa isayatu na acaalǝtɔ.
- 32 I nyɔ si pǝ taya mǝ tǝw kɛ ma laki mpɔ. Iseyɛli nyǝma mǝ tǝntɛ fɛɛle í kra-me na í ká nyɔɔɲ.
- 33 Mǝpǝgú Tacaɔ Iɔ yɔgɔtaa si: Kɔyaku ɲku maa kpiisi mǝ isayatu tǝ. Maa kɔsi mǝ ncaa na mǝ acalɛɛ huki.
- 34 Tetɔnaa mpa pu wakǝlaa na tɛɛlaa naaki tǝ. Paa tayani-wɛyɛ halǝm.
- 35 Halɔ yǝlaa ká tǝ si, tetu nti pu wakǝlaa tǝ, tǝ pǝsa isɔ taale Iteni. Na acalɛɛ nna paa yǝkaa na á pǝsi ncaa tǝ, pa tayana-yɛ na á pǝsi koloosi acalɛɛ na yǝlaa caya.
- 36 Na piitimnaa mpa pa cǝɔna-me tǝ, paa ná si, maya Tacaɔ ma tayana ɲmav kɛ mpi pu yǝkaa tǝ. Ma tuu mpi pu wakǝlaa tǝ. Maya Tacaɔ, má yǝgɔtǝna, maa la isɔ ma yɔgɔtaa tǝ.
- 37 Mǝpǝgú Tacaɔ Iɔ yɔgɔtaa si: Maa yele tǝtǝ na Iseyɛli nyǝma me í yaa-m si má waasi-me. Maa cǝ-me na má yele na í huki isɔ tǝla kɛ kalǝku taa.
- 38 Yǝlaa ká su acalɛɛ ncaa taa kɛ teitei, isɔ kalǝkǝɲ wei pa ha Iɔ tǝ. Ilena pá pukina-ɔ Yosalem kɛ acima sǝsǝna waatu. Iɛ í ka nyɔ si mayale Tacaɔ.

37

Mɔwa kɔwɔlɛɛ tǝm

- 1 Mǝpǝgú Tacaɔ tɔɲ tii ma tǝw. Ilena ɔ Feesuɲu tɛɛna-m ma lǝmayasɛɛ taa tǝlɛɲɲ. Mǝpǝgú kɔ pona-m tɛtɛkǝle sǝsǝle nte mɔwa waasaa tǝ tǝ heku taa.
- 2 Ilena pǝ cǝɔna-m-yɛ na pǝ tǝ. A pǝyale ka wɛ sǝgɔntɔ kɛ na á wɔlaa.
- 3 Mǝpɔyɔle Tacaɔ pǝsa-m si: Yulu nyá, mɔwa anɔ á pǝsǝyɔ na á kɔli na á feesiɲi? Ntɛna má cǝ si: Tacaɔ Iɔ, nyá tike ɲ nyǝmna.
- 4 Ilena í tǝ-m si: Yǝgɔti a tǝm. Si mɔwa kɔwɔlɛɛ me, í nu Tacaɔ Iɔ tǝm.
- 5 Heeli-yɛ si, maa tu mǝ taa kɛ feesuɲu na í feesiɲi.
- 6 Maa tu-meyɛ hola na nantu na tǝnɔyɔ. Maa tu-meyɛ weesuɲu na í feesiɲi. Waatu inǝyɔ í ká nyɔ si mayale Tacaɔ.
- 7 Mǝpǝgú ma yǝgɔtǝna mɔwa isɔ Tacaɔ heela-m tǝ. Iɛ ma nu kǝkǝtɛ natǝlǝyǝle. Ilena á seliɲi na á suv tǝmaya kǝtǝnava.
- 8 Ma nyǝnaya mpɔ, Iɛ pǝ tu-yɛyɛ hola ntɛ na nantu náá suv matɔyɔ. Ilena tǝnɔyɔ takɔ tǝ tǝw. Iɛ pǝ taa feesiɲi kɛ.
- 9 Mǝpǝgú Tacaɔ tǝma si: Yǝgɔtǝna feesuɲu. Heeli-kɔ si, luna antulɲina hǝgɔlǝɲ tǝna. Kǝw na ɲ woso heelim kɛ yǝlaa mpɛ pa tǝw na pá suv feesuɲu.
- 10 Ma yǝgɔta teitei isɔ Tacaɔ heela-m tǝ. Ilena pá fé na pá kɔli na pá sǝɲ pa nǝɔhɛ tǝw. Paa kɛ yoolaa samaa tuutuuma kɛ.
- 11 Mǝpǝgú Tacaɔ heela-m si: Mɔwa anɛ a tǝm nǝgǝsǝna Iseyɛli nyǝma nyǝntɔ kɛ. Pa heela-m si mpɛ pa lɛpaya. Pa mɔwa wɔlaa, paa tasǝyɔ pɔlɔyɔ tɛɛlɔyɔ.
- 12 Heeli-we si, Tacaɔ yǝgɔtaa si: Maa kuli ma yǝlaa pǝlaaɲ na pá lu. Maa mǝhna-meyɛ Iseyɛli tetu taa.
- 13 Maa kuli ma yǝlaa Iseyɛli nyǝma pǝlaaɲ. Saa wei maa læsi-me tǝgɔ í ka nyɔ si mayale Tacaɔ.
- 14 Maa tú mǝ taa kɛ má feesuɲu. I ká wɛɛna weesuɲu, na má mǝhna-meyɛ mǝ tetu taa. Waatu inǝyɔ í ká nyɔ si, maya Tacaɔ Iɔ, ma yǝgɔtaa na má lá. Tacaɔ má ma yǝgɔtǝna mpɔ.

Tacaɔ ká kǝɛntɔ Yuta na Iseyɛli pǝ nyǝma

- 15 Mǝpǝgú Tacaɔ tǝma Isekiyeeli má si:
- 16 Yulu nyá, kǝpaya tǝhǝgɔlaya. Nmaa ka tǝw si: Yuta na Iseyɛli nyǝma mpa pa wɛ kawulaya kane ka taa tǝ. Kǝpaya tǝhǝgɔlaya Iɛɲka. Nmaa kɛɛ ka tǝw si: Ífǝlayim na Iseyɛli nyǝma mpa pa wɛ kawulaya kane ka taa tǝ.
- 17 Ilena ɲ kǝɛntɔ-si, na si wɛɛ isɔ kɔlɔmaya. Pǝ wɛɛ si, si pǝsi kɔlɔmaya kɛ ma niɲ taa.
- 18 Waatu wei nyá nyǝma ká pǝsi-ɲ si, ɲ seyɛsi-wɛyɛ pǝ huwɛɛ,

19 Ilena n̄ c̄-we si, Tacaa Iso si: Ma kpakaxi t̄h̄ȳolaya n̄ka ka k̄e Yosefu, na ka we If̄elayim niŋ taa na Iseyeli nȳoma mpa pa we kawulaya kan̄e ka taa t̄o, pa nȳn̄ka t̄o. Ilena m̄a k̄renti-keye t̄h̄ȳolaya n̄ka ka ke Yuta nȳn̄ka t̄o ka t̄o. Ilena si p̄asi kolomaya ke ma niŋ taa.

20 Toki t̄h̄ȳolasi n̄si si t̄o n̄ nȳmaawa mpu t̄ȳo nȳa niŋ taa, na pa t̄ana p̄a naaki.
21 Ilena n̄ tel̄asi-we si, Tacaa, Iso m̄a ma ȳȳotaa si: Maa l̄asi Iseyeli nȳoma meye piitimnaa mpa pa taa i wee t̄o. Maa k̄p̄eyeli-me na m̄a m̄eŋna-meye m̄o t̄etu taa.

22 Maa k̄renti-meye piitim kolom̄m̄ ke t̄etu taa. I k̄a weena m̄o t̄onaya wulaw kolom̄ ke Iseyeli p̄oŋ taa. I kaa tasa piitimnaa naale yaa kawulasi naaleye weew.

23 I kaa tasa m̄o t̄eyi pilisuyu na piitimnaa tuiŋ, yaa pa acaal̄etu, yaa pa kawulasi t̄ona. Maa l̄asi-meye lona t̄ona nna a taa i ka wee na i p̄ant̄ona-m̄ t̄ȳo. Maa t̄ayani-me na i p̄asi ma ȳl̄aa, na m̄a wee m̄o Iso.

24 Ma t̄amle t̄u Tafiiti k̄a lana m̄o wulaw. I k̄a weena m̄o t̄onaya tiikilu kolom̄. I ka t̄eŋ ma kot̄ot̄o, na i t̄ok̄eyi ma kiŋi na i laki-.

25 I k̄a wee t̄etu n̄ti ma hawa ma t̄amle t̄u Yak̄oɓu t̄o t̄e taa. T̄onaya m̄o caanaa ka cayaa. I ka cayaa t̄e taa na m̄o piya n̄āa cayaa t̄o. P̄ele pa piya piya k̄a cayaa t̄o t̄ȳo tam t̄o. Ma t̄amle t̄u Tafiiti k̄a t̄ȳona m̄o t̄o k̄e kawulaya ke tam t̄o.

26 Ma na-me t̄u p̄eli hees̄oyu n̄ȳo na k̄a wee tam t̄o. Ilena m̄a m̄eŋna-meye m̄o t̄etu taa, na m̄a ye le na i huki. Na m̄a nȳm̄a ma t̄eyaya ke m̄o heku taa, na k̄a wee tam t̄o.

27 Ma t̄ecayale k̄a wee m̄o heku taa k̄e. Maa wee m̄o Iso, na mu wee ma ȳl̄aa.

28 Waatu in̄eyi piitimnaa k̄a nyi si, mayale Tacaa. M̄a lar̄ona Iseyeli nȳoma na pa mpa. Waatu in̄eyi ma t̄ecayale k̄a wee m̄o heku ke tam t̄o.

38

Tacaa kal̄aȳona wulaw K̄oki t̄o

1 M̄p̄ȳo Tacaa t̄oma-m̄ si:
2 Ȳulo nȳa, keesi nȳa ise na wulaw K̄oki wei i t̄oki Mak̄oki t̄etu t̄o k̄e kawulaya t̄o i t̄o. Tel̄asi-i ma kal̄on̄av. In̄i i ken̄a Mes̄eki na Tupaali pa acal̄ee nȳoyu t̄o.

3 Tacaa Iso ȳȳot̄eyi si: Maa kul̄i K̄oki t̄o. In̄i i ken̄a Mes̄eki na Tupaali pa nȳoyu t̄o.

4 Maa t̄u i n̄ȳo taa k̄e kulaya. Maa h̄o i na i k̄p̄aȳan̄eŋ cayalaa, na m̄a l̄as̄ona toma ke t̄etu taa. Pa k̄e yoolaa tuutuuma k̄e. Pa suuwa wontu kupant̄u, na p̄a t̄oka k̄p̄al̄eŋ na layal̄ee.

5 P̄eesi na Itiyopii na Puti pa t̄etu yoolaa t̄ona. Paa t̄oki k̄p̄al̄eŋ na p̄a p̄a yoou kahusi na p̄a t̄eŋ K̄oki.

6 Kom̄ee t̄etu yoolaa, na P̄eti-Tokaama t̄etu nȳoma ke ilim n̄t̄oȳeŋ t̄o. Paa t̄eŋ nȳa waali, na piitimnaa lel̄aa ȳl̄aa p̄ayal̄e t̄o.

7 T̄ayani nȳa ti na nȳa s̄oolo pu. Nȳa na nȳa samaa tuutuuma wei i we nȳa waali t̄o, wee pa nȳoyu t̄o.

8 P̄o wee pu k̄o, Ilena k̄oyaku nak̄oli m̄a t̄u-ŋ kot̄ot̄o. N̄ k̄a polo na n̄ wati t̄etu n̄ti t̄e ȳl̄aa fita yoo, na p̄a lu piitimnaa p̄ayal̄e taa, na p̄a koti Iseyeli p̄oŋ wei pu k̄piisa hatoo l̄eŋ, na p̄a ye le-i k̄p̄ete t̄o i t̄o. Ȳl̄aa mpa in̄i paa l̄asi m̄p̄ȳo piitimnaa lel̄aa taa t̄o, paa cayana pa t̄eyi t̄ek̄pataa.

9 Nyana nȳa yoolaa na nȳa waali nȳoma tuutuuma i k̄a t̄ii pa t̄o k̄e isu t̄e heelim, na i t̄aki pa t̄etu isu is̄eŋm̄ont̄u.

10 M̄p̄ȳo Tacaa Iso ȳȳot̄aa si, k̄oyaku n̄kyo huwee p̄ayal̄e k̄a k̄o nȳa l̄emayasee taa. Ilena n̄ mayasi nȳa taa k̄e isayatu.

11 N̄ k̄a mayasi nȳa taa si n̄ kraaki ȳl̄aa mpa pa cayana hees̄oyu t̄o. Pa acal̄ee fei koloosi. P̄ōc̄o pa ta t̄eki-ye na man̄kuulinaa.

12 Nȳa si n̄ k̄a t̄ii ȳl̄aa mpa pa t̄ayana pa n̄caa ke nȳm̄av t̄o pa t̄o na n̄ kuu pa nȳom. An̄i pa cayaa pa t̄eesi taa k̄e na p̄a huki. Pa hika kal̄ek̄eŋ na wen̄av. Pa lu piitimnaa taa na p̄a cayaa antulinya heku taa.

13 Sapaa na Tet̄eŋ p̄e t̄etu ȳl̄aanaa, na Taasisi taat̄elaa na pa awulumpiya t̄ona k̄a p̄ōsi-ŋ t̄om. Paa p̄ōsi-ŋ si wontu kuu t̄o k̄e n̄ t̄ayana nȳa yoolaa na? N̄ k̄oma si n̄ kuuki wola na liyitee na kal̄ek̄eŋ na wen̄av si, nȳa wontu kukukuutu i t̄o s̄os̄om na?

14 M̄p̄ȳo Tacaa t̄oma-m̄ si: Heeli K̄oki si, maya Tacaa Iso, ma ȳȳot̄aa si, k̄oyaku n̄ku ma ȳl̄aa k̄a cayana pa ti t̄o n̄ ka nyi.

15 Maa lu ma t̄etu taa k̄e ilim n̄t̄oȳeŋ t̄o t̄ona. Na ma waali k̄e piitimnaa t̄ona yoolaa. Pa cayaa pa t̄onaya k̄p̄aȳan̄eŋ, na p̄a l̄a yoolaa s̄asaa.

16 K̄oki k̄a k̄o na i t̄ii ma ȳl̄aa Iseyeli nȳoma t̄o na i t̄aki pa t̄etu isu is̄eŋm̄ont̄u. Mpu in̄i pu te na p̄a l̄a t̄onaya waatu. K̄oki ke maa t̄ili na i wati ma t̄etu. Ilena piitimnaa nyi si maya Iso nan̄eŋtu. N̄ti ma caa si m̄a h̄uli-we na K̄oki n̄ȳo t̄ȳole.

17 M̄p̄ȳo Tacaa Iso ȳȳot̄aa si: K̄oki t̄om ke ma ȳȳot̄aya hatoo l̄eŋtaa. Ma t̄amle nȳoma Iseyeli Iso k̄oȳoȳot̄u tel̄es̄elaa n̄ōsi ke ma ȳȳot̄onaa. Pa kraala p̄usi p̄ayal̄e taa si, maa t̄ili n̄ȳolo na i yoo na pa ȳl̄aa.

18 Ama koyaku ηku Koki ka kpa Iseyeli tetu too to. Ma paana sasana ka huuna-i. Maya Tacaaloo, ma yagotona.

19 Ma paana sasana ke ma tuukina. Tetu ka sele katatolaga ke koyaku ηku ku taa.

20 Tenku tiina na sumasi na taale wontu na ate kotutuutu. Pa kpena yalaa tona mpa pa we tetu too to. Paa sele ma isentaa. Poon na kokpameng kokolun ka yaki na kolun tona hoti ate.

21 Ma nyaasi-me na yaasinaa payale. Ma yoolaa ka ku tama. Maya Tacaaloo, ma yagotona.

22 Ma meye kotomeng sasana na me yalaa si. Ma yele na teu sasana na tampere na koko po nu me yoolaa, na lelaa tuutuuma too.

23 Ma yele na piitimnaa tuutuuma na ma sasanta na ma tanaeng weetu. Iena pa cekana si maya Tacaaloo.

39

1 Mporoo Tacaaloo tama-m si: Yulu nya, telasi Meseki na Turaa pa yalaa nyugu tu soso Koki si, maa kuli nya too.

2 Ma caali-η na ni lu ma tetu taa ke ilim ntogeng too tona. N ka polo na ni yona Iseyeli nyoma poon.

3 Ma yona-η na nya too peli nya nin mpateng taa. Nya nyoma ka lu nya ntogeng taa na a hoti.

4 Iena pa ko nya na nya yoolaa na nya taapalaa samaa ke Iseyeli poon taa. Ma yele na sumasi na taale wontu togome.

5 Taale ke i ka si, isi Tacaaloo Ioo yagotugu too.

6 Tacaaloo si, maa so koko ke Makoki tetu taa. Tana yalaa caa taramm ke tenku nogo. Polupu u pekolegi-we. Tana yalaa tona ka nyona si, magale Tacaaloo Ioo.

7 Ma holi ma hete neng weetu ke ma yalaa Iseyeli nyoma. Ma kaa yele na pa tasa-meye pilisuyu. Iena piitimnaa nyi si magale Tacaaloo Ioo, Iseyeli nyoma nengtu.

8 Yaasinaa mpe paa ko ke. Hal pa tu tama caalugu. Koyaku ηku ku tom ke maa yagotaa. Tacaaloo Ioo yagotona mpu.

9 Iseyeli nyoma ka lu pa acalee taa. Paa lu koko na pa nyagasi pa kolontunaa yoo wontu. Paa kpaleng sasana na sekpen, na tona na nyoma. Nmantaasi sasana na sekpesi, ka kraasana koko ηke ka ton ke pusi naatosompogolaga.

10 I kaa tasa tepayaga caa ke taale. Yaa i seti-keye hotugu taa. Mpi to, yoo wontu ke i ka tayanagana koko. I ka kuu kolontunaa wontu tana. Iu pele paa kuu me nyanta to. Tacaaloo Ioo ma yagotona mpu.

11 Mporoo Tacaaloo si: Koyaku ηkugu maa ha Koki ke tetu ke Iseyeli taa na pa pimi-i. Tetu ntu tu wee tanta tetekale taa ke tenku kosapu ilim telule too. Hal palaan ηku ku taki mpatanta mpasu. Tana paa pi Koki na i yoolaa samaa. Iena pa ha lonte nteye hete si, Koki na i samaa pa tetekale.

12 Isotunaa naatosompogolaga tucu ke Iseyeli nyoma ka pi Koki-we. Iena po nyaali tetu asilima.

13 Hogolugu ηku ku yalaa tona ka lana pa tamle nte. Koyaku ηkugu maa holi ma tugi me heku na teeli, na me nyugu kuli. Tacaaloo Ioo ma ma yagotona mpu.

14 Paa lesi yalaa na pa too tetu ke isotunaa naatosompogolaga tucu, heesugu fei. Paa peeki setaa tona, na pa pi-we na po nyaali tetu asilima.

15 Paa too tetu tana tampa. Ye pa nawa yulu ke timpi, de pa kaa kanmaaga ke i too. Pintaa ka tanga na pa kuuki. Iena pa pukina Koki na i samaa pa tetekale taa, na pa pin.

16 Hal paa yaa icate nateli si Hamona. Samaa ke pa yaa mpu na pa te taa. Pele pa waali ke pu nyaali tetu asilima.

17 Mporoo Tacaaloo Ioo tama-m si: Yulu nya, yaa sumasi na taale wontu na ni telasi-ti. Te lu paa timpi, na te ko acima wena ma laki-ti to. Pa ke koga sasana ke poon taa ke. Tu tog nantu na te nyoo calam.

18 Tu tog akanaa nantu. Tu nyoo ate nyugu nyoma calam. Nyugu nyoma mpeye pa lapana kotaga ke iwaan, na iweesi, na penguleng, na Pasan tetu naan kofan nim nyeng lonte taa.

19 Wontu ka tog nantu nim na te haya. Tu nyoo calam na po ku-tugi solom nyam. Kotaga ηka ma laki-me to ka wule ke pu lu mpu.

20 Wontu ntu tu tog krayaneng na i calalaa, na akanaa na yoolaa nantu na te haya. Tacaaloo Ioo ma ma yagotona mpu.

21 Ma holi ma ton ke piitimnaa taa. Paa na isana ma huuki ma huule, na isana ma hen pa ηkpaeng to.

22 Pa krayan nanta to, Iseyeli nyoma ka cekana si, magale me Ioo Tacaaloo, halana tam too.

Isekiyeeli waasu kpeyeluyu

23 Piitimnaa ka cekana si, Iseyeli nyoma me me isagatu too ke po kuu-me. I ta tuki Ioo Tom ke teu, Iena i ha-meye siyile. I to-meye me kolontunaa nin taa, na pele pa ku-me.
24 Ma ha-meye siyile ke. Ma lapa-me isi me asilima na me kawalaga wee to.

²⁵ M̄p̄r̄ȳḡ Taca*a* I*s̄o* ȳḡȳt̄aa si: Ma wena ma h̄ete iseseemle k̄e. Maa wena Iseyeeli nȳma t̄ena p̄t̄ēt̄ē. Maa k̄ona Yak̄ar̄u ȳelaa mpa kolontunaa ka kuuw̄a t̄e.

²⁶ Waatu wei í ká caya m̄e tetu taa, na u nyanna p̄olu t̄o. P̄eyele n̄ȳolu kaa wak̄eli m̄e lan̄a. Ilena í s̄oo m̄e f̄eele t̄oo. Na is̄ena í taa t̄oku ma t̄om ke teu t̄o p̄e t̄oo.

²⁷ Maa l̄asi-meye piitimnaa taa. Maa c̄oo m̄e kolontunaa acal̄ee, na má k̄reyeli-me. Waatu in̄ayi í ká nȳoni-m I*s̄o* nan̄j̄tu ke piitimnaa payale isentaa.

²⁸ I*e* í ká nyi si mayale m̄e I*s̄o* Taca*a*. Má lar̄ona na pá kuu-me na pá t̄ena. Maa k̄reyelina-meye m̄e tetu taa. Ma kaa yele m̄e taa n̄ȳoluȳu t̄ena.

²⁹ Ma kaa t̄asa-meye siȳile hav. Ama maa t̄u Iseyeeli nȳma taa k̄e ma feesuȳu k̄e. Taca*a* I*s̄o* má ma ȳḡȳt̄ana mpu.

ISEKIYEELI NAWA I*S̄O* T̄EYAȲA KE TOOSEE TAKA TAA

40

*I*s̄o* t̄eyaya kofalaya t̄om*

¹ M̄p̄r̄ȳḡ Iseyeeli nȳma kuuu p̄anaya hiu na kakpasi nȳn̄jka, is̄otu kancaalaya nȳn̄j kuyaku naan̄owa nȳn̄jku*fa*. Yosalem icate leekuȳu p̄anaya naan̄owa na liyiti nȳn̄jka. Taca*a* I*s̄o* toj̄ tii ma t̄oo na í p̄ona-m t̄ena. ^a

² I*s̄o* lapa na p̄e la-m toosee taka, na í t̄ena-m Iseyeeli tetu taa. M̄p̄r̄ȳḡ p̄e su-m p̄oyu k̄ok̄oluȳu nak̄oli k̄o t̄oo. Na má ná kutuluj̄ na ilim m̄p̄et̄ēj̄ t̄oo, is̄u icate.

³ I*s̄o* p̄ona-m t̄ena, ilena má ná apalu n̄ȳolu. I n̄ȳəs̄əna k̄e is̄u nȳəğ̄əlȳu k̄useem̄ȳu. Na í t̄aka í nin̄ taa k̄e k̄ron̄k̄rontu toj̄ nȳənt̄o nat̄el̄ t̄e ĩm̄ənaɣa. Na k̄r̄át̄ȳḡ k̄om̄aɣas̄ȳu, na í s̄əna n̄ənȳḡ.

⁴ Nt̄ena apalu in̄u í yaa-m si: Yuls̄ nȳá, nȳoni teu na í k̄e ĩk̄r̄an̄j̄ȳu na í nu n̄ti ma caa-ĩ heeluȳu t̄o. Mpi t̄o, p̄e k̄ona-ĩ c̄ənȳe si n̄ ná. P̄e waali ilena í heeli Iseyeeli nȳma ke mpi n̄ nawa t̄o.

Taya na awali t̄oo n̄ənȳḡ

⁵ Mpi na naakaya t̄əȳol̄: Koluɣa c̄əna t̄eyaya k̄e, na ká tá. Ilena apalu n̄ȳolu ná t̄aka k̄r̄át̄ȳḡ k̄om̄aɣas̄ȳu ke í nin̄ taa. Ku t̄ayal̄e ke mēet̄əl̄ənaa tooso*fa*. M̄p̄r̄ȳḡ í mayasa koluɣa wan̄ na ka k̄on̄k̄olm̄əj̄. Ilena p̄e lu mēet̄əl̄ənaa tooso tooso. ^a ke pa mayas̄əyi. Ama L̄əkra taa paa mayas̄əyi mpu.

⁶ Ilena í polo ilim t̄elule t̄oo n̄ənȳḡ. M̄p̄r̄ȳḡ í k̄pa kumlee, na í mayasi n̄ənk̄pete luman̄, na p̄e lu mēet̄əl̄ənaa tooso.

⁷ Tan̄laa kutuluj̄ mala t̄ētēle heku taa nȳənt̄e n̄ənȳḡ k̄e. Kutuluj̄ t̄ayal̄e na í wan̄ ka we mēet̄əl̄ənaa tooso tooso k̄e. Koloosi n̄si si faya kutuluj̄ in̄u t̄o, si yas̄alaya ná we mēet̄əl̄ənaa tooso na h̄əȳol̄uȳu h̄əȳol̄uȳu. N̄ənȳḡ nak̄eli kele ka t̄ayal̄e we mēet̄əl̄ənaa tooso. Keleɣe n̄ teeki na p̄əc̄ í tala kutuluȳu ĩku k̄u s̄əna I*s̄o* t̄eyaya isentaa t̄o.

⁸⁻⁹ M̄p̄r̄ȳḡ apalu in̄u í mayasa p̄e taa kutuluȳu ĩku. Ku luman̄ ka we mēet̄əl̄ənaa liyiti, na ku koloosi yas̄alaya ke mēet̄əl̄i k̄ol̄m. N̄ənȳḡ na p̄e taa t̄oo kutuluȳu nt̄e ĩku k̄u k̄ela I*s̄o* t̄eyaya ke k̄r̄et̄ənan̄ t̄o.

¹⁰ Ilim t̄elule n̄ənȳḡ tan̄laa kutuluj̄ naatoso ka we teitei k̄e. Ilena í t̄u m̄paa ke heku, tooso na c̄əne tooso na c̄əne. Koloosi n̄si si faya heku taa t̄o, s̄əle si yas̄alaya ná we teitei k̄e.

¹¹ M̄p̄r̄ȳḡ apalu in̄u í mayasa pat̄ema wei í t̄oo n̄ənȳḡ t̄ul̄əyi t̄o. Ilena p̄e lu mēet̄əl̄ənaa kakpasi. T̄ētēle heku taa nȳənt̄e wan̄ t̄ena k̄p̄enta mēet̄əl̄ənaa naatoso na h̄əȳol̄uȳu.

¹² Tan̄laa kutuluj̄ wan̄ na í t̄ayal̄e ke we teitei k̄e. Mēet̄əl̄ənaa tooso tooso. Na koluɣa k̄aya t̄ētēle k̄on̄k̄om̄əj̄ naale t̄oo na ka k̄on̄k̄olm̄əj̄ we mēet̄əl̄i h̄əȳol̄uȳu.

¹³ Ilena apalu in̄u í mayasi p̄e k̄rayan̄ tan̄laa kutuluj̄ in̄u í taa l̄eɣku koluɣa, na p̄e suna l̄eɣku nȳn̄jka, na t̄ētēle na c̄əne t̄oo. Ilena p̄e lu mēet̄əl̄ənaa naan̄owa na naale na h̄əȳol̄uȳu.

¹⁴ M̄p̄r̄ȳḡ í mayasa t̄ət̄əɣ̄o kutuluȳu ĩku k̄u we mēet̄əl̄ənaa naan̄owa t̄o k̄u wan̄. I*s̄o* t̄eyaya t̄aya ka t̄u kutuluȳu ĩkuȳu heku k̄e.

¹⁵ P̄e k̄rayan̄ kancaalaya n̄ənȳḡ ke awali t̄oo koluɣa hal̄əna kutuluȳu awali t̄oo koluɣa, na p̄e polo t̄anaya kan̄e t̄o. Ilena p̄e lu mēet̄əl̄ənaa hiu na kakpasi.

¹⁶ Paa kama puluj̄ ke tan̄laa kutuluj̄ in̄u í p̄ətolee t̄oo na awali t̄oo k̄e. Na koloosi k̄ok̄ayasi na kutuluȳu nȳn̄j̄si taa. Pa t̄ula-yeɣe na á c̄oo n̄ənȳḡ na á ta. Ilena pá l̄asi p̄an̄j̄ fotoonaa ke p̄e taa t̄oo koluɣa t̄oo.

¹⁷ M̄p̄r̄ȳḡ apalu in̄u í p̄ona-m I*s̄o* kutuluȳu t̄aya awali nȳn̄jka t̄oo. Paa h̄əla-keɣe teu k̄e na nan̄j̄ hiu na naan̄owa t̄o-keɣe heku.

¹⁸ Pa h̄əla h̄əl̄ət̄o nt̄əyi na t̄e c̄oo n̄ənȳḡsi t̄ena. I*e* awali t̄oo nȳənt̄o k̄ela k̄ol̄uȳu.

^a 40:1 Pusi na koyeɣe wei pa t̄owa c̄əne t̄o í we m̄paa m̄paa k̄e. ^a 40:5 mēet̄əl̄ənaa tooso: Piipilinaa lel̄aa taa, i*e* ĩkuluɣa na p̄e suna m̄pee

¹⁹ M̄p̄oḡȳ apalu unu i mayasa taya wan. Pə krayan kancaalaya nənəyo tə haləna pə suna pə taa tə taya koluja. Ilena pə lu meətələnna nule na naanowa. Ilim təlule tə kənkəŋ ke i caalənna. Ilena i təkəna pə ntəyoŋ tə nyəŋku.

²⁰ Ilena i mayasi ilim ntəyoŋ tə nənəyo. Kele ka nyənəyoŋa awali tə taya tə kə. Ka wan na ka tayaləŋ ke i mayasa.

²¹ Nənəyo ŋke kaa wena tanjaa kutuluy naatoso kə. Tooso na kənkəŋ kuŋe, na tooso na kuŋe. Koloosi yasələya na kutuluyu wan, pu we teitei kə, isu ilim təlule tə nənəyo nyənəsi. Nənəyo tayaləŋ tənə krenta meətələnna hiu na kakpasu. Ka wan ke meətələnna naanowa na naale na həyoluy.

²² Kutuluyu na pətəlee na pə p̄aŋ fotoonaa we teitei kə, isu nənəyo leŋka nyəma. Yulu təŋ kumlee naatosompəyolaya ke, ilena i kpa ilim ntəyoŋ tə nənəyo.

²³ Nke unu ka isentaa, leŋka we ŋka yulu suku na i tala pə taa taya tə tə. Isu pu weu na ilim təlule tə tə. M̄p̄oḡȳ apalu unu i mayasa nənəosi nsi si heku taa wan. Ilena pə lu meətələnna nule na naanowa.

²⁴ Ilena i pona-m ilim mp̄ətəŋ tə həyoluy, na má ná nənəyo kufalaya. M̄p̄oḡȳ i mayasa tanjaa kutuluy, na koloosi na nan. Ilena pə lu teitei isu i ka mayasuy kancaalaya nyəŋsi tə.

²⁵ Tənə tətə, pətəlee ka we kə. A cəna kutuluyu nənəyo. A we teitei na ilim ntəyoŋ na pə mp̄ətəŋ nyəna. Nənəyo tayaləŋ tənə krenta meətələnna hiu na kakpasu. Ka wan ke meətələnna naanowa na naale na həyoluy.

²⁶ Kumlee naatosompəyolaya ke yulu təŋ na i kpa nənəyo ŋke. Ka wenna kutuluyu səsəw isentaa kə. Paa ləsa p̄aŋ fotoonaa ke tətəle heku taa nyəntə kəŋkəŋ tə kə.

²⁷ Nənəyo leŋka ka we kane unu ka isentaa, ŋka yulu suku na i tala pə taa taya tə tə. Apalu unu i mayasa ilim mp̄ətəŋ tə nənəosi nsi si heku taa. Ilena pə lu meətələnna nule na naanowa.

Pə taa tə taya na pə nənəosi

²⁸ M̄p̄oḡȳ apalu unu i təŋna-m ilim mp̄ətəŋ nənəyo. Ilena i suna-m pə taa taya tə. I mayasa nənəyo ŋke, ilena ka tayaləŋ na ka wan we teitei na awali tə koluja nənəyo.

²⁹ Tanjaa kutuluy na heku taa koluja, na nan pə tayaləŋ na pə wan ka we teitei kə, isu nənəosi leŋsi. Ilena pətəlee cəna nan na á tá. Nənəyo tayaləŋ tənə ka we meətələnna hiu na kakpasu. Ka wan ke meətələnna naanowa na naale na həyoluy.

³⁰⁻³¹ Nan taa kə n tənəyoŋa na í tala awali taya tə. Paa ləsa p̄aŋ fotoonaa ke pə taa koluja tə kə. Kumlee pələfei ke yulu kraaki na i tala kutuluyu taa.

³² M̄p̄oḡȳ apalu unu i təŋna-m ilim təlule nənəyo. Ilena tə suw pə taa taya tə. I mayasa nənəyo, ilena i mayasa si kana kancaalaya nyəŋsi wan na si tayaləŋ pə we teitei.

³³ Tanjaa kutuluy na heŋke taa koloosi, na nan tayaləŋ na pə wan ka we teitei kə, isu nənəosi leŋsi. Na pətəlee cəna nan ŋku ku nənəyo. Nənəyo ŋke ka tayaləŋ tənə krenta meətələnna hiu na kakpasu. Ka wan ke meətələnna naanowa na naale na həyoluy.

³⁴ Nan taa kə yulu tənəyoŋa na i tala awali taya tə. Paa ləsa p̄aŋ fotoonaa ke pə taa koluja tə kə. Ilena pə təŋ heku taa tətəle kəŋkəŋ tə. Kumlee pələfei ke yulu kraa na i suw.

³⁵ Apalu unu i pona-m ilim ntəyoŋ tə nənəyo, ilena i mayasi kele. Ka wan na ka tayaləŋ ka we teitei kə isu leŋsi.

³⁶ Nənəyo ŋke kele ka wena tanjaa kutuluy tətə. Heku taa koluja na nan na pətəlee cəw-ku na pə tá. Ka tayaləŋ tənə we meətələnna hiu na kakpasu. Ka wan ke meətələnna naanowa na naale na həyoluy.

³⁷ Nan taa kə n tənəyoŋa na í lu awali taya tə. Ilena pá ləsi p̄aŋ fotoonaa ke pə taa koluja tə. Na tətəle ke heku taa. Kumlee pələfei ke yulu kraa na p̄əc̄ó i suw.

³⁸ Kutuluyu nakoli ku we ilim ntəyoŋ tə nənəyo isentaa. Tənaya pa nyaalaya tala wena pa kəkaya na pá laki kətaya ŋka kəkə lusa ka tənə tə.

³⁹ Taapələnaa naale ka we nan ŋku ku kəŋkəŋ naale tə kə koluja kite kə təkram. Taapələnaa mpe pa tə kə pa kəkaya kətaya tala. Isu kətaya ŋka kəkə lusa ka tənə tə, na isayətu husuy nyəŋsi.

⁴⁰ Taapələnaa liyiti ka we nan waali tə tətə. Ye n pukina ilim ntəyoŋ nənəyo təsule, n naaki-weye. Naale na kəŋkəŋ kuŋe, naale na kuŋe.

⁴¹ Taapələnaa pələfei tə kə pa kəkaya kətaya tala. Liyiti na nənəyo kəŋkəŋ kuŋe, na liyiti na kuŋe.

⁴² P̄əc̄ó pə kaasi kətaya ŋka kəkə lusa ka tənə tə. Kele ka taapələnaa pə nyəma ke liyiti tətə. Paa wei i tayaləŋ seka meətəli kulum ke p̄əc̄ó. Na i wan ke mp̄u tətə. Pa kəŋkəŋ ke meətəli na həyoluy həyoluy. Taapələnaa mpe pa tə kə pa sukaya wontu nti pa lakəna kətaya ŋka kəkə lusa ka tənə tə. Na kətasi leŋsi.

⁴³ Pa lapa canəm ke taapələnaa mpe pa ntompəe tə kə, na pá cəw na pá tá. Pa tə kə pa sukaya kotaya nantu.

44 M̄p̄r̄óȳ apalv un̄i i pona-m p̄e taa taya t̄oo. Nan̄h naale ka we t̄onaya. Len̄hku ka we ilim nt̄óȳon̄ n̄on̄ȳo kin̄. Uena k̄ó ha ilim mp̄̄et̄eh̄ ke siyile. Len̄hku ke ilim mp̄̄et̄eh̄ n̄on̄ȳo kin̄. Uena k̄ó ha siyile ke ilim nt̄óȳon̄.

45 Uena í heeli-m si: Nan̄h n̄ku ku kees̄ona ilim mp̄̄et̄eh̄ t̄oo t̄o. Ku k̄é kot̄l̄aa m̄pa pa lak̄i Īso t̄aya taa k̄é t̄emle t̄o pa nȳeh̄ku k̄é.

46 Ama n̄ku kole ku kees̄ona ilim nt̄óȳon̄ t̄oo t̄o. Koleyele kot̄l̄aa m̄pa pa paas̄ȳona kot̄aya t̄olate t̄o pa nȳeh̄ku. Uena í tasa si, Lefii nȳ́ema taa ile, Sat̄oki t̄aya nȳ́ema tike ka wenna m̄paav̄ si, pá sov̄ Īso t̄aya taa na pá la i t̄emle.

Iso t̄aya mayamaya

47 M̄p̄r̄óȳ apalv un̄i i mayasa p̄e taa taya. Ka wan̄ na ka tayal̄eh̄ ka we teitei k̄é. Paa k̄on̄k̄on̄ n̄kyu meēt̄el̄onaa nule na naan̄owa. Uena kot̄aya t̄olate ke Īso t̄aya isent̄aa.

48 M̄p̄r̄óȳ apalv un̄i i sov̄na-m Īso t̄aya n̄on̄ȳo sakaya t̄ee. I mayasa sakaya akelenaa t̄o, paa wei i yas̄al̄aya we meēt̄el̄onaa naale na h̄ȳol̄ȳo k̄é. N̄on̄ȳo wan̄ ke meēt̄eli kol̄om̄ na h̄ȳol̄ȳo.

49 N̄on̄ȳo sakaya tayal̄eh̄ we meēt̄el̄onaa naan̄owa na wan̄ ke meēt̄el̄onaa naatoso. Kumlee naan̄owa ke ȳol̄v k̄paaki na í sov̄. Uena akelenaa naale t̄owa n̄on̄ȳo ke heku.

41

1 M̄p̄r̄óȳ apalv un̄i i pona-m Īso t̄aya kutuluȳu s̄os̄ov̄ taa. Uena í mayasi-k̄ó. Koloosi t̄owa t̄eēle ke heku k̄é. S̄ale si wan̄ we meēt̄el̄onaa tooso.

2 N̄on̄ȳo wan̄ ka we meēt̄el̄onaa kak̄pas̄i k̄é. H̄ȳol̄ȳo k̄oneye meēt̄el̄onaa naale na k̄oneye m̄pv̄ t̄ot̄o. Īso t̄aya mayamaya tayal̄eh̄ ka we meēt̄el̄onaa h̄iu k̄é. Ka wan̄ ke meēt̄el̄onaa naan̄owa.

3 P̄e waal̄i, Uena í sov̄ l̄ol̄ nan̄h taa na í mayasi n̄on̄ȳo. Ka n̄on̄ak̄rete lum̄an̄ we meēt̄eli kol̄om̄ na wan̄ ke meēt̄el̄onaa tooso. Ka k̄on̄k̄om̄eh̄ t̄oo k̄pus̄eh̄ ke meēt̄el̄onaa tooso na h̄ȳol̄ȳo.

4 Uena í mayasi kutuluȳu mayamaya na ku wan̄ na ku tayal̄eh̄ we teitei k̄é meēt̄el̄onaa naan̄owa naan̄owa. M̄p̄r̄óȳ i heela-m si t̄onayale kate taa kate t̄ayale.

Iso t̄aya kutuluȳ l̄el̄eh̄

5 M̄p̄r̄óȳ apalv un̄i i mayasa Īso t̄aya p̄e taa kol̄uh̄a. Ka k̄pus̄eh̄ we meēt̄el̄onaa tooso. Uena pá n̄m̄á kutuluȳ na p̄e c̄oo na p̄e t̄á. I wan̄ we meēt̄el̄onaa naale.

6 Kutuluȳ k̄os̄oȳon̄ un̄i i ka k̄é ate na is̄o kutuluȳ ke t̄ema t̄oo k̄é. Paa n̄ku ku wena nan̄h h̄iu na naan̄owa. Paa nan̄h n̄ku ku we awal̄i t̄oo kol̄uh̄a taa k̄é. Ie p̄e taya Īso t̄aya kol̄uh̄a taa.

7 Kol̄uh̄a wal̄aȳona is̄ot̄aa k̄é. Uena p̄e s̄os̄oȳi paa ate na is̄o kutuluȳu n̄kyu wan̄ na p̄e p̄uki. M̄p̄r̄óȳ p̄e wee na p̄e c̄oo Īso t̄aya na p̄e t̄á. P̄e t̄oo k̄é ye n̄ k̄paaki, nan̄h s̄os̄oȳi wan̄ na í k̄paaki. P̄e k̄raȳav̄ kancaalaya ate na is̄o kutuluȳu t̄o. Ȳol̄v p̄es̄oȳi na í polo heku taa nȳeh̄ku. Uena í t̄ee n̄ku ku we is̄ot̄aa t̄o.

8 M̄p̄r̄óȳ ma cek̄onaa si, Īso t̄aya kutuluȳ wei i c̄on̄a-keye m̄pv̄ t̄o, i k̄ela kol̄ȳo, is̄u meēt̄el̄onaa tooso.

9 K̄on̄k̄on̄h̄ taa kutuluȳ un̄i, i waal̄i t̄oo kol̄uh̄a yas̄al̄aya we meēt̄el̄onaa naale na h̄ȳol̄ȳo. Lonte nte p̄e yela k̄rete t̄o,

10 na kutuluȳ l̄el̄eh̄ p̄e heku taa, meēt̄el̄onaa naan̄owa ka wenna na p̄e c̄oo Īso t̄aya.

11 Kutuluȳ un̄i i n̄on̄os̄i naale t̄ol̄ayaana kol̄uh̄a taa t̄oo k̄é. N̄on̄ȳo len̄ka na ilim nt̄óȳon̄ t̄oo. Len̄ka na p̄e mp̄̄et̄eh̄ t̄oo. Kol̄uh̄a n̄ke ka yas̄al̄aya ka we meēt̄el̄onaa naale na h̄ȳol̄ȳo k̄é na p̄e c̄oo na p̄e t̄á.

12 Kutuluȳu nak̄oli ku s̄eh̄a Īso t̄aya ilim t̄ot̄ole t̄oo k̄é kol̄uh̄a kite. Ku tayal̄eh̄ we meēt̄el̄onaa nule na kak̄pas̄i. Ku wan̄ ke h̄iu na naan̄owa. Ku koloosi yas̄al̄aya ke meēt̄el̄onaa naale na h̄ȳol̄ȳo.

13 Apalv un̄i i mayasa Īso t̄aya. Uena ka tayal̄eh̄ lu meēt̄el̄onaa nule na naan̄owa. Kol̄uh̄a na kutuluȳu n̄ku ku s̄eh̄a ilim t̄ot̄ole t̄oo t̄o, ku koloosi tayal̄eh̄ ka we meēt̄el̄onaa nule na naan̄owa t̄ot̄oȳo.

14 Īso t̄aya h̄ȳol̄ȳo n̄ku ku kees̄ona ilim t̄ol̄ule t̄oo t̄o, na k̄on̄k̄om̄eh̄ t̄oo pat̄emanaa wan̄ ka we meēt̄el̄onaa nule na naan̄owa.

15 Apalv un̄i i mayasa t̄ot̄oȳo Īso t̄aya waal̄i kutuluȳu tayal̄eh̄. P̄e na pat̄emanaa m̄pa pa we k̄on̄k̄om̄eh̄ un̄i i naale i t̄oo t̄o. P̄e k̄p̄enta meēt̄el̄onaa nule na naan̄owa.

Iso t̄aya p̄etaa t̄oo

16 Paa saaka k̄pon̄k̄polonaa k̄é. Uena pá mati Īso t̄aya k̄paan̄ na p̄e nan̄h s̄os̄ov̄ na l̄ol̄ nȳeh̄ku taa. Na p̄et̄olee nna pa tv̄ puluȳ t̄o na sakasi. Na p̄e c̄oo ate na is̄o kutuluȳ un̄i i tooso na p̄e t̄á. P̄e t̄ona pu k̄é k̄pon̄k̄polonaa k̄é. P̄e k̄raȳav̄ ate na p̄e s̄una p̄et̄olee t̄o. Uena pá t̄eni p̄et̄olee an̄i a mayamaya ke k̄pon̄k̄polonaa.

17 Īso t̄aya waal̄i, na ka taa t̄oo n̄on̄ȳo k̄os̄os̄uȳa, hal̄ona l̄ol̄ nan̄h t̄o, paa l̄esa koloosi t̄oo k̄é,

18 is̄ot̄aa tan̄l̄aa na paan̄h p̄e fotoonaa. Fotoonaa ka sita t̄ema taa k̄é. Paav̄ fotoo, na is̄ot̄aa tan̄l̄aa naale fotoo, na p̄e polo m̄pv̄. Is̄ot̄aa tan̄l̄aa m̄pe pa isent̄aa we t̄om̄ naale naale.

¹⁹ Yolu isentaa nyənəxi paaw kune na cəneye. Na təyəlaya isentaa nāa nyənəxi kune na cəne. Mpróyó pə wee na pə cəw Iso təyaya na pə tá.

²⁰ Paa ləsa isətaa tərllaa na paan fotoonaa ké. Pə kraəaw kolunja kite tee təyo, haləna nənəəsi nyuyv taa.

²¹ Nan səsəw akelenaa tayaləh na pə wəh ka we teitei ké.

Ulena kate taa kate nāa nəyəsəna

²² kotəya təlate. Təyege pa saaka kprəhkolonaa. Tə kəhkoləməh we meətəh koləm na həyəlvuy. Tə wəh ke mpu. Tə wəna hkolunjası na nəəhe. Tə kəhkoləməh təw ké kprəhkolonaa. Mpuvule apəlv unı ı heela-m sı: Taapəhı wənnə Tacaa isentaa.

²³ Iso təyaya nənəyo ka wəna kotəkuyv ké. Ulena kate taa kate təcaəale na tə nyəhku.

²⁴ Paa nənəyo hka kaa wəna kampunaa naale ké. Ulena pá tuləy na pá təkəyi.

²⁵ Ulena pá ləsi kutuluyv səsəw kampv təw ké fotoonaa. Isətaa tərllaa na pə paan koləməh unı ı fotoonaa ke paa ləsa isı koloosi təw. Ulena pá ká pə taa təw kraan nənəyo nyuyv taa ké sakaya taka ké kprəhkolonaa.

²⁶ Kraan hku kv koloosi naale təw ka we pətəlee. A təw na pulun, na pá ləsi páán fotoonaa tətə.

42

Iso təyaya təw kutuluyv kəsəsəh lələh

¹ Mpróyó apəlv unı ı luna-m awalı təw təya təw. Ulena í pona-m kutuluyv wei ı we ilim ntəyojh təw təw. Kolunja na Iso təyaya waalı kutuluyv pə kın nté.

² Ilim ntəyojh təw kutuluyv unı, ı tayaləh ka we meətələnaa nule na naanəwə ké. ı wəh ke meətələnaa hiu na kakpası.

³ Kutuluyv hku kv həyəlvuyv ləhku nyənəya, ıkpate nte tə wəh we meətələnaa naanəwə təyo. Təle tə cəw Iso təyaya ké. Ulena kv həyəlvuyv ləhku nāa nyənəxi awalı təw təya kumte. Kv ate na isə kutuluyv unı ı tooso, ı wəna sakası ke təma təw ké.

⁴ Pə taa təw təya həyəlvuyv təw ke mpuh isentaa, ıkpate natəh tə wee na tə wəh ke meətələnaa kakpası. Tə tayaləh ke meətələnaa nule na naanəwə. Ilim ntəyojh təw ké kutuluyv unı ı nənəəsi ka wənnaa.

⁵ Isətaa kutuluyv seka wəh ke pətəe nyəh. Mpi tə, sakası hmusə-ı ké, na pə kəhı həkə taa nyəh, na pətəe nyəh.

⁶ Kutuluyv hku kv ate na isə kutuluyv tooso, ka wəna sakası ke təma təw ké. Ule pa ta tu-ı akelenaa isı kutuluyv lələh. Pə təw ké kutuluyv hmusə npróyó ate təw na pə kraaki.

⁷ Mpuh unı ı koloosi nsı sı wənnə awalı təw təya təw həyəlvuyv tə, sı tayaləh ka we meətələnaa hiu na kakpası ké.

⁸ Mpi tə, kutuluyv unı ı maəamaəa ı tayaləh ka we meətələnaa hiu na kakpası ké. Ulena kutuluyv wei ı wənnə Iso təyaya həyəlvuyv tə ı tayaləh ke meətələnaa nule na naanəwə.

⁹ Kutuluyv unı ı pətəe ka we nənəyo na ilim təlule təw. Ye n luna awalı təw təya təw nyəhka, hkege n suəkəna.

¹⁰ Təya kolunja təcaalle ke nənəyo hke ka wee.

Kutuluyv ka we ilim mpətəh təw, na í nyənəxi kolunja. Na kutuluyv hku kv we Iso təyaya waalı təw.

¹¹ ıkpate natəh tu we kutuluyv unı ı kın. Kutuluyv unı ı səhuyv na ı wəh na ı tayaləh na ı nənəəsi, ka nəyəsəna ilim ntəyojh təw nyəh ké.

¹² Mpu tətəyo pu wee, na ilim mpətəh təw kutuluyv nənəəsi. Timpi ıkpate nte tə caalaa təyo nənəyo ka wee. Na ká nyənəxi Iso na yəlaa pa təsulle kolunja. Ilim təlule təw ké pa suəkayana.

¹³ Mpróyó apəlv unı ı heela-m sı, ilim ntəyojh na pə mpətəh təw kutuluyv wei ı nyənəxi təya təw ı ké Iso nyəh ké. Kətəlaa mpa pa suəkı Iso kutuluyv taa tə, ı taa ké pə wee sı pá təyo Iso təyoənaə. ı taa tətəyo pə wee sı, pá su Iso nyəm. Isı kəhəv na kətəya hka pa lapa isəyatv təw tə. Na tayənyuyv nyəhka. Mpi tə, pə ké Iso lonte ké.

¹⁴ Ye kətəlaa mpa pa laalaa na pá suv Iso lonte taa təna. Pə feı sı pá luna təya təw nənəyo. Pə wee sı, pá yele tənaəya wontu nti pa suuwa na pá lana Tacaa təmlə təyo. Ulena pá suu lentı na pá polo timpi samaa kotaa təw.

Awalı təw kolunja maəasuyv

¹⁵ Mpróyó apəlv unı ı tema Iso təyaya taa təw ké maəasuyv. Ulena í yaa-m na tə luna ilim təlule nənəyo. Ulena í naalı maəasuyv ke ıkpate nte tə cəwəna Iso təyaya təw.

¹⁶ Camlvuyv ke ı maəasayana. Nkuyv ı nyəmna ilim təlule təw həyəlvuyv tayaləh. Həyəlvuyv hku kv we meətələnaa hmutnyuyv na nule na naanəwə (250).

¹⁷⁻¹⁹ Mpróyó ı maəasa ilim ntəyojh təw həyəlvuyv. Na pə mpətəh təw nyəhku, na pə tətule nyəhku. Ulena pə tayaləh lu koləm. Paa həyəlvuyv hkuəy meətələnaa hmutnyuyv na nule na naanəwə (250).

²⁰ Isəna i maɣasa koluŋa ŋka ka cəɔna Iso təyaya tɔ, ka kɔŋkɔmɛŋ liyiti tɔɣɔle. Koluŋa ŋke ka taɣalɛŋ na ka wanŋ ka we teitei kɛ. Paa kɔŋkɔŋ ŋkuɣu mɛɛtəlɛnaa ŋmɔnuɣu na nuɛle na naaɔwa (250). Koluŋa ŋke kaa faɣana yɔlaa tɛna tɛcaɣale na Iso nyɛntɛ.

43

Isə mɔlvɔ ke i təyaya taa

¹ M̀p̀r̀ỳỳ apalɔ inɪ i pona-m ilim tɔlule tɔɔ nɔnɔɣɔ.
² Ilɛna m̀a ǹa Iseyeeli Iso teeli luna ilim tɔlule tɔɔ na i kɔŋ. Pə kɔkɔtɛ ka we kɛ isu tenku nyɛntɛ, na pɛ naaki tɛtu tɔɔ.

³ Toosee taka wei ma na isɛntɔ tɔ a we kɛ isu wena maa tɛma nav tɔ. Maa nawa ale a taa si Iso kɔma si i wakɔlɛɣi Yosalem. Yaa nna maa toosaa si, ma we Kepaa pɔɣɔ sɔsaya kɔtɛŋ tɔɔ tɔ. M̀p̀r̀ỳỳ ma hoɔta ma nɔɣɔ tɔɔ.

⁴ Ilɛna Tacaɔ teeli sɔvna nɔnɔɣɔ na i caya Iso təyaya taa.

⁵ Ntɛna Iso Feesuyi kɔɣaya-m ma lɛmɔɣasɛ taa na kɔ sɔvna-m pɛ taa taɣa tɔɔ. Ilɛna m̀a ǹa si Tacaɔ teeli sɔsɔ tɔŋa suɣi ke Iso təyaya.

⁶ M̀p̀r̀ỳỳ ma nuwa nɔɣɔlv yɔɣɔtɔɣɛna-m hatoo Iso təyaya taa. Yɔlv wei i ka sɔvna-m pɛ taa tɔ, i we ma kɔŋkɔŋ taa kɛ tam kɛ.

⁷ Ilɛna Tacaɔ tɔ-m si: Yɔlv nyá, nyɛni, ma kumte lonte ntɔ. Timpi maa su ma nɔntaalɔvɔ tɔɣɔle. Maa caya Iseyeeli nyɔ́ma heku ke tam tɔɔ kɛ. Pana pa awulaa pa kaa tasa ma hɛtɛ sɔsɔle pilisuɣu na pa wasaŋkalɛtu. Yaa pa pi pa awulaa mpa pa sɛki tɔɣɔ tɛna.

⁸ Ma nɔnɔkpelee cɔlvɔ awulaa mpe pa ŋmaaki pa nyɛna. Koluŋa kulmɔɣa wenna m̀a na-we tɔ heku taa. M̀p̀r̀ỳỳ pa pilisina ma hɛtɛ sɔsɔle na pa acaalɛtu tɛma. Pə tɔɔ kɛ ma kpiisa-we na páana.

⁹ Pɛnɛntaa Iseyeeli nyɔ́ma ká hatɔlɛna-m pa wasaŋkalɛtu. Na pa awulaa sɔsaa mpa pa sɛki tɔ. Ilɛna m̀a we pa heku ke tam tɔɔ.

¹⁰ M̀p̀r̀ỳỳvɛ Tacaɔ tɔma Isekiyeeli m̀a si: Kɛ́́́́́ Iso təyaya tɔm ke Iseyeeli nyɔ́ma. Pá maɣasi isəna ka we tɔ, na pa isayatu tɔm kpa-weye feele.

¹¹ Ye pa kulaputu lapa-weye feele, ile hólí-weye isəna pa pi Iso təyaya na pɛcɔ́ pá ŋma-ke tɔ. Na isəna pa faɣa kutuluŋ tɔ. Na nɔnɔɔsi kusɔsɔvsi na kulɔlusi. Na isəna Iso təyaya tɛna we tɔ tɔsokoloko. Nmaa na ŋ hólí-we na pá náná pa ise ke kiŋ na kusɛsɛtu nti pə weɛ si pá tɔki tɔ. Ilɛna pá tɛŋ-ti na pá laki-ti.

¹² Iso təyaya kusɛsɛtu sɔsɔntu ntɛ. Ikpate nte tɔ cəɔna Iso təyaya ŋkeɣe pɔvɔ nyɔvɔ taa tɔ, pə weɛ si pá nyɛni-tɛɣe Iso nyɛntɛ kɛ.

Kɔtaɣa tɔlate na pə kɔtasi tɔm

¹³ Isəna pa maɣasa kɔtaɣa tɔlate tɔɣɔlv. Maɣasɔlaya ŋka ka we mɛɛtɛli hɔɣɔlvɔ tɔɣɔ pa maɣasənaa. Lɔɔv ŋku paa heɛwa na pɛ cɔ́ kɔtaɣa tɔlate na pə ta-te tɔ, kv lumaŋ ka we mɛɛtɛli hɔɣɔlvɔ, na kv wanŋ ke mpu tɔtɔ. Ilɛna pá ŋmá pɔlv isu kumte, na pɛ kɔlv isu mpiiu na pɛ cɔ́ lɔɔv ŋku na pɛ tɔ. Ye pə kaasa kɔtaɣa tɔlate kɔŋkulɔmɛŋ ile,

¹⁴ pə kɔɣayv kɔtaɣa tɔlate atɛ tɔɔ, na pɛ suna tɔ nyɔvɔ taa tɔ tɔ kɔŋkulɔmɛŋ we mɛɛtɛli kulɔm, na tɔ wanŋ ke mɛɛtɛli hɔɣɔlvɔ. Pə kɔɣayv nɔ́hɛ sɔkɔpɛna na pə polo sɔsɔna tɔ. Pə taɣalɛŋ we mɛɛtɛli kulɔm na pə wanŋ ke mɛɛtɛli hɔɣɔlvɔ.

¹⁵ Kɔtaɣa tɔlate tɔɔ mɔsaya na atɛ, pə kɔŋkulɔmɛŋ ka we mɛɛtɛlɛnaa naalɛɣe. Na hɔlɛŋasi ke pə ŋkulunɔasi liyiti taa.

¹⁶ Mɔsaya wanŋ na ka taɣalɛŋ ka we teitei kɛ. Paa kɔŋkɔŋ ŋkuɣu mɛɛtɛlɛnaa naatoso.

¹⁷ Nɔ́hɛɛ wanŋ na a taɣalɛŋ ka we teitei kɛ. Mɛɛtɛlɛnaa naatosompɔɣɔlaya mpɔɣɔlaya. Kɔtaɣa tɔlate ntompɛe wena a cəɔwa na á tá tɔ a wanŋ we mpiiu kulɔmɔv. Lɔɔv náá cɔ́ na kɔ́ tá, kɔle kv wanŋ tɔtɔɣɔ mpiiu. Kɔtaɣa tɔlate nítɛ tɔ tɔkpale keesəna ilim tɔlule tɔɔ kɛ.

¹⁸ M̀p̀r̀ỳỳ Tacaɔ Iso tɔma Isekiyeeli m̀a si: Yɔlv nyá, nu. Ma sukɔ-ŋ kusɛsɛtu. Paa tɛŋ-tɛyi saa wei kɔtaɣa tɔlate ká tɛ ŋmav tɔ. Waatu inɔyi paa la tɔ tɔ kɛ kɔtaɣa ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ. Na pá ŋmusɔyi tɔ tɔ kɛ tɔla calɛm.

¹⁹ N ká cɛla latɛɛ ke Lefii kɔtɔlaa mpa pa kɛ Satɔki lɔlvɔvɔ nyɔ́ma tɔ. Pa tike ke ma ha mpaav si pá la Tacaɔ Iso maya tɛmle. Paa la latɛɛ ke kɔtaɣa na m̀a husi pa isayatu.

²⁰ Kɔɣaya latɛɛ inɪ i calɛm na ŋ taa-wɔyi kɔtaɣa tɔlate hɔlɛŋasi liyiti. Na tɔ ntompɛe ŋkulunɔasi taa, na pə cɔ́-ye na pɛ tá. Ile pə husa kɔtaɣa tɔlate asilima ntɛ. Ilɛna tɔ́ pɛsi Iso nyɛntɛ.

²¹ Ilɛna ŋ pona isayatu husɔvɔ kɔtaɣa latɛɛ inɔyi Iso lonte nte pa lɛsaa tɔ tɔ taa, na ŋ wɔpɔ-i kɔkɔ. Ile pə taɣa Iso təyaya taa.

²² Kuyaku naale nyɛŋkv wule ilɛna ŋ la pɛŋtɔlvɔvɔ ŋku kv tiili tá caamu tɔɣɔ isayatu husɔvɔ kɔtaɣa. Na pɛ husi kɔtaɣa tɔlate asilima. Isu paa tɛm-tɛɣe husɔvɔ na latɛɛ tɔ.

²³ N tɛŋ asilima husɔvɔ, ilɛna ŋ la kɔtaɣa ke latɛɛ kɔfalɔ, na iwaav ŋku kv tiili tá caamu tɔ.

²⁴ Ilena ní hohi tóla anáyi Tacaa. Kótólaa ká tó a tóo ké tóm. Paa la-yege kótaya nka kókó lusa ka tóna tó.

²⁵ Paa koyaku nkuyu paa la isayato husuyu kótaya. Pə waali ké latəce na iwaau nku ku tiili ta caami tó. Haləna kuyeyi naatosompəyolaya.

²⁶ Kuyeyi naatosompəyolaya təcu ké paa husi kótaya təlate asilima, na pá pəsi-teye Isə nyənte. Ilena pəcós pá tóli-te.

²⁷ Kuyeyi inu i tēeki, na pə kpaɣa koyaku pələfei nyəhku na pə puki, ilena kótólaa la mə nyuyó tóo ké kótaya nka kókó lusa ka tóna tó. Na nəyó kulómaya krentuyó nyəhka. Ilena Isə lanje heename. Tacaa má ma yəyótəna mpɔ.

44

Awulaa nənəyó ke ilim təlule tó

¹ Mpróyó apalu inu i pona-m Isə təyaya awalí tóo nənəyó. Nka ka wenna ilim təlule tóo tó, ile ka təkaa.

² Mpróyó Tacaa heela-m si: Nənəyó nke kaa təki mpróyó. Nəyólu kaa təhna tóna, yaa í tu tóli-ke. Mpi tó, tənaya Isəyeli nyóma Isə Tacaa sɔvnaa. Ile kaa təki mpróyó.

³ Ama ye pə kaasa awulumpu, ilé i pəsəyi na í caya Tacaa kin tóna, na í təyó təyónaya. Ile kpaɣi nənəyó mpaav ke i ka sɔvna, na i luna tóna tóo.

Mpa pa pəsəyi na pá sɔv Isə təyaya taa tó

⁴ Mpróyó apalu inu i sɔvna-m na ilim ntəyən nənəyó, ke Isə təyaya kəhkeh taa. Ma nyənaya mpɔ, ile Tacaa teeli suwa i təyaya nté. Ntəna má hoti ma isentóo.

⁵ Ilena Tacaa tó-m si: Yólu nyá, la laakali. Nyənna nyá ise, na ní nuna nyá nkpaɣi ke pə tóna mpi maa keesi-n Tacaa təyaya kəsəsitó tóna, na pə kótaya tóo tó. Na ní la laakali na Isə təyaya nənəəsi kəsəsvəsi na kuləlusi tóm.

⁶ Tələsi tóo kullaa Isəyeli nyóma mpɛ si, maya Tacaa Isə, má nyəyəsə mə acaalətu təma wena í lapə tó.

⁷ I sɔsa kpaɣi nyóma mpa pa ta nyi-m təyó ma təyaya taa. Ilena í pilisiyi ma təyaya ke waatu wei í laki-m kótaya ke təyónaya, na nantu nim nyəntu, na caləm tó. Mpróyó í pilisina ma təyaya. Mə acaalətu kulapótu ke í yókəna má na me tá nəyó pələyó.

⁸ I tá paasəna ma təmlə ke ma təyaya taa ké mə maɣamaɣa. Ama kpaɣi nyóma ke í yelinaa, na pələ pá laki-teye mə lonte.

⁹ Tacaa Isə má si, kpaɣi tó kutapələyó nku ku ta nyi-m tó ku kaa sɔv ma təyaya taa. Paa pɔntu wə Isəyeli nyóma heko taa.

Nti pə su Lefii nyóma tó

¹⁰ Tacaa si: Pə kaasuyó Lefii nyóma mpa me mə kisa-m tó, saa wei Isəyeli nyóma me í toolaa na í ha-m siyile tó, mə təhna mə tuj ké. Mə nyəyən taa ké mə isayato saləka ká maɣana.

¹¹ Təmlə nte í ká pəsi na í lá-m təyole ma təyaya nənəəsi təhuyó, na ka taa təma lapu. Isu samaa kótaya nka kókó lusa ka tóna tó, na kótasi lənsi tóla lentuyó. Ilena í laki samaa məyi təma.

¹² Mə tē Isəyeli samaa ke nəyó ke tuj tóm taa. Halí i tusi-wəye isayato taa. Maa yele-mə, na í səyəli mə isayato saləka.

¹³ I kaa kpatəna-m si í laki kótólaa təmlə natəli. Yaa í tokina ma wontu katə nyəntu, yaa katə taa katə nyəntu. Mui səyələna mə fēle fēi. Na acaalətu təma wena í lapə tó a saləka.

¹⁴ Təma lenna wena a wə lapu ke Isə təyaya təyənuyó tóm taa tó, a tike ke í ká la.

Nti pə su kótólaa tó

¹⁵ Mpróyó Tacaa má ma yəyótəa si: Pə kaasa Satəki pəyalaa kótólaa Lefii nyóma tó. Mə tóka təsulle kəsəsitó ké. Paa saa wei Isəyeli nyóma toolaa na pá hatələna-m tó. Mə tike í ká kpatəna-m, na í lá-m təmlə. I ká cəle-m nantu nim na pə caləm. Tacaa Isə má ma yəyótəna mpɔ.

¹⁶ Mui sɔvna təsulle na í kpatəna ma taapəli. I ká wəe ma təmlə taa, na í paasəna ma təmlə.

¹⁷ Kpəhkpəntu tɔh nyəntu wontu ke í ká suu. Ilena pəcós í sɔvna pə taa taya nənəyó. I taa suu heeh huntu pəlu ke waatu wei í laki pə taa taya təma tó. Paa Isə təyaya taa nyəna.

¹⁸ I ká te mə nyəyən ke kpəhkpəntu tɔh nyəntu saalasi, na í təyóli pə takasi. Ama í kaa ləli tampalanaa, pə taa kəɔ na í tii hanɣaya.

¹⁹ Ye í luki si í puki yəlaa kin ke awalí tóo taya tóo ile í wəyəsí mə wontu nti í lapəna kótaya ke mpɔ tó. Na í si-təyi təsulle kutuluy taa, na í kpaɣa wontu lentí. Pə taa kəɔ na samaa pilisi kótaya wontu nti.

²⁰ Kótólaa í kaa looli mə nyəyən, yaa í yele na nyəəsi su. Ama í ká kə-səyi tətətete.

²¹ Kótólu nəyólu i kaa nyəə sulum na pəcós í sɔv pə taa taya tóo.

²² Pəyele kótólu kaa kpaɣa alu leelu ke yem, yaa alu wei pá təyónaa tó. Isəyeli nyóma piitim taa pələ wei í ta nyənta apalu təyó pə wəe si kótólu í kpaɣa. Yaa ye kótólu ləlu səpa na í yele leelu, ile inu í kpaɣa.

²³ Pə wee si kətəlaa me í seyesu ma yəlaa. Í faɣa Iso nyəm na kraí nyəm. Í hólí-we na pá nyí naŋŋ nyəm, na asilima nyəm pə fayav.

²⁴ Mpi pə ké huule təm ile, miu tərŋa siyisuyu. Í ká huukəna na pə keesəna ma kusəsutu. Í təkí ma kiiŋ na ma kutótutu ke ma acimanaa taa. Í nyəmí kuyeeŋ kuhesəŋ ke ma nyəŋ.

²⁵ Pə fei si kətulu í kpətəna sətu na í pilisi í tu. Ye pə taya í caa, yaa í too, yaa í pəyaya. Yaa í taalv, yaa í neu, yaa í kəyo. Yaa í neu alv nyəŋ wei í ta saata tə.

²⁶ Ye pə maɣana kətulu ke mpv, í la nyvvo təo asilima keelvu kətaya. Í taŋ na kuyeeŋ naatosompəyolaya tɛe na pəc'ó í suv í təmle taa.

²⁷ Kuyajku í mələyi təsulle taya pə taa nyəŋka təo tə, í ka la kətaya na pə husi í isayatu. Taca Iso má ma yəyətəna mpv.

²⁸ Kətəlaa kpancoou nté má. Í kaa weena mə paa nyəm napələyi Iseyeli taa. Maɣale mə paa nyəm.

²⁹ Mə təyənaya nté kuhaan, na təla nna pa laki kətaya si pə husi isayatu tə. Pə təna mpi pa suwa si, ma nyəm ke Iseyeli taa tə, miu təyənə.

³⁰ Kətəlaa tənna kumtu kancaalaya nyəntu həyoləŋ, na mpi Iseyeli nyəma ləsa-m pa wənav taa tə. Yəlaa ká cəla kətəlaa ke pa molum kəpampam. Ilena má kooli pa tɛsi ke kəpantu.

³¹ Ama kətəlaa kaa təyo wontu kusəputo yaa nti pulvpu kowa tə. Paa sumaya paa wontuyu ŋku.

45

Təvnaa mpa pa wəna pa mpa tə

¹ Mpyó Taca yəyətəa si: Ye í taləyi Iseyeli kpeka ke tɛtu ile í ləsi həyolvu nakuli na í ha-m. Həyolvu ŋku kv tayaŋ ká wee kilomɛɛtələnəa naanowa na naale na həyolvu. Kv waŋ ke kilomɛɛtələnəa kakpasi. Ilena tɛtu nti tó pəsi Iso nyəntu təkpaata.

² Ilena í cəsi iso təsɛle tɛtu ke tə taa. Tə tayaŋ na tə waŋ ká wee teitei. Paa kəŋkəŋ ŋkuyu mɛɛtələnəa ŋmənvyu na nule na naanowa (250). Na pə yele ikpate na pə cəo na pə tá tɛtu nti. Təle tə waŋ ká wee mɛɛtələnəa hiu na kakpasi.

³ Tɛtu nti tə taa ké í ká maɣasi na í ləsi kilomɛɛtələnəa naanowa na naale na həyolvu. Tə waŋ ke kilomɛɛtələnəa kakpasi. Təyənə í ká ŋmá Iso təyaya. Lonte nté tə kəna lonte kate nyənte.

⁴ Həyolvu ŋku kv ké Iso lonte kate nyənte ké. Pə su-kv na kv mpa ke kətəlaa mpa pa laki Taca təmle ke Iso təyaya taa təyo. Lonte nté tə taa tənaya í ká ləsi lona nna a taa í ká ŋmá mə tɛsi na Iso təyaya tə.

⁵ Tɛtu nti tə tayaŋ we kilomɛɛtələnəa naanowa na naale na həyolvu, na tə waŋ ke kilomɛɛtələnəa kakpasi tə tə ké Lefii kətəlaa nyəntu ké. Mpe pa paasəyənəna Iso təyaya taa təmle kəpante. Paa wəna tə taa ké acalɛ wəna a taa paa caa təyo.

⁶ Ilena pá maɣasi tɛtu nti tə taa tətəyo itayaŋ təo ké kilomɛɛtələnəa naanowa na naale na həyolvu na waŋ təo ké kilomɛɛtələnəa naale na həyolvu. Ilena í ŋmá icate nte tə taa Iseyeli nyəma ká wəna mpaav si pá caya tə.

⁷ Paa kaasi awulumpu ke lonte ke Taca tɛtu na icate nyəntu kəŋkəməŋ naale təo. Tɛtu nti tu kpaɣa hatoo Metitelənee tənku ké. Pə kpaɣav ilim tətule təo, haləna Iseyeli tɛtu ilim təlule təo tənə. Tə tayaŋ ká wee teitei na paa kpekəle nte tə nyəntu.

⁸ Ile awulumpiya ká wəna pa maɣamaya pa tɛtu ke Iseyeli taa. Pa kaa tasa Taca yəlaa ke muyluyu. Paa yelina tɛtu kakaasaya ke Iseyeli nyəma.

Nti pə su awulumpiya tə

⁹ Mpyó Taca Iso má ma yəyətəa si: Iseyeli awulumpiya me í teləsa mpəle. Pə wee si í kisi mvsəŋ na ŋmakəlvu. Í təŋ tampana na kusiyisim. Ilena í yele ma yəlaa wənav ke leekvov. Taca má ma yəyətəna mpv.

¹⁰ Pə wee si í wəna sanəyənəa mpa pa siyisaa tə. Í wəna pee nyəm maɣasəlaya kusiyisaya ŋka pa yaa si ifaa tə, na ləm nyəm nyəŋka kusiyisaya ŋka pa yaa si paati tə.

¹¹ Maɣasəlasi ifaa na paati pa təo ka wee teitei ké. Paa ŋka kaa təyo isu maɣasəlaya ŋka pa yaa si homee tə ka həyoləŋ naanowa taa kulumvov. Maɣasəlaya homee ke paa keesəna isəna maɣasəlasi nsi si təkí tə.

¹² Pa lixitee nyəyəlvu ŋku pa yaa si keelaa tə, kvle kv təm hiu maɣana ŋku pa yaa si sikəl tə kv təm kulvəm. Ilena sikələnəa nutoso náa maɣana ŋku pa yaa si miini tə kv təm kulvəm.

¹³ Isəna paa ləsəyi pa kuhaan təyolə. Həyoləŋ nutoso taa kulumvov ke paa wei í ká ha í təyənaya pee nyəŋka.

¹⁴ Ye í maɣasəyi mə nim, maɣasəlaya ŋka pa yaa si paati təyo í ká maɣasəna. Paati təm naanowa lakəna homee kulvəm. Maɣasəlaya ŋka pa yaa koo tə, na ŋka pa yaa si homee tə si teitei ké. Paati həyoləŋ naanowa taa kulumvov ke í ká ləsi.

¹⁵ Iseyeli nyáma kaləkəŋ taa ile, heeŋ yaa páŋ ħmɔnɔyɔ (200) taa ké pə wɛɛ sɪ pá læsi ləo kɔhau ke kulom. Mpi pa læsəyi mpu təyɔ paa la təyɔnaya kɔhau kətaya. Yaa ŋka kəkɔ lusa tɔ, yaa nɔyɔ kulomaya krentɔyɔ nyəŋka sɪ pə hɔsi pa isayatu. Tacaá má ma yəyətəna mpu.

¹⁶ Iseyeli tetu yəlaa təna ká kɔnna kɔhau ŋkɔ. Ilena pá cela pa tetu awulumpiya.

¹⁷ Awulumpiya ká caana kətasi nsi kəkɔ lusa sɪ təna tɔ sɪ wontu na sulum kɔliisim ke acimanaa waatu. Isu isətu kɔfalɔ na kuyaku kɔheesuyɔ. Na lenna nna a kɔtiyi Iseyeli nyáma tɔ. Mpe paa caana kɔpəntəŋ tayanuyɔ kətasi na kɔhaaŋ. Na kətasi nsi kəkɔ lusa sɪ təna tɔ. Na nɔyɔ kulomaya krentɔyɔ nyəŋsi. Ilena ləo nyəni Iseyeli nyáma pətətəle na í hɔsi pa isayatu.

¹⁸ Ḿpóyó Tacaá yəyətáa sɪ: Isətu kancaalaya nyəŋ kuyaku kancaalaya nyəŋkɔ wule, paa la kətaya ke latəce wei í tiili tá caami tɔ. Ilena pə nyaali ləo təyaya asilima.

¹⁹ Kɔtulɔ ká kɔpaya kətaya kɔpəntə ŋtə tə caləm. Na í taa-wəyi ləo təyaya nənəyɔ təo. Na kətaya təlata ŋkulɔŋasi taa. Na pə taa təo taya nənəyɔ təo.

²⁰ Pə takɪ isətu kuyaku naatosompɔyɔlaya nyəŋkɔ ilena pá lá mpu tətəyɔ mpa pa pəntaa na pa ta nyi yaa pə yəkəna-we tɔ. Ile pə keela ləo təyaya asilima nté.

²¹ Isətu kancaalaya nyəŋ kuyeyi naanɔwa na liyiti wule ke paa təyɔ Tɛɛɔ acima. Kuyeyi naatosompɔyɔlaya ke paa təyɔ acima anɪ na potopotonaá mpa pa taa kɔkɔsɔm fɛi tɔ.

²² Awulumpu ká la latəce ke kətaya ke acima kuyaku kancaalaya nyəŋkɔ wule. I na icate təna yəlaa pa isayatu hɔsuyɔ təo ké í ká la-ké.

²³ Pə kaasi ile, acima kuyeyi naatosompɔyɔlaya inɪ í taa tətəyɔ í ka la kətaya ŋka kəkɔ lusa ka təna təyɔ latəce naa naatosompɔyɔlaya, na iwaan naatosompɔyɔlaya. Ilena í la paa kuyaku ŋkuyɔ pəŋtulɔyɔ ke isayatu hɔsuyɔ kətaya.

²⁴ Na í ha təyɔnaya pee nyəŋka isu kiloonaá hɪu na naanɔwa. Ilena í səsɪ nim liitilinaa naatoso ke paa kətaya latəce na iwaav ŋku kɔ təo.

²⁵ Pə takɪ isətu naatosompɔyɔlaya nyəŋ kuyaku naanɔwa na kakpasɪ acima wule, ilena awulumpu la kətaya na kɔhau ke teitei. Isu í ka lapu Tɛɛɔ acima waatu tɔ. Acima kuyeyi naatosompɔyɔlaya inɪ í taa ké í ká la paa kuyaku ŋkuyɔ isayatu hɔsuyɔ kətasi kulomasɪ nsi. Na nsi kəkɔ lusa sɪ təna tɔ. Na təyɔnaya pee na nim pə kɔhau tətə.

46

Nti pə su awulumpu tɔ

¹ Ḿpóyó Tacaá ləo yəyətáa sɪ: Pə taa təo taya nənəyɔ ŋka ka wenna ilim təlule təo tɔ, kaa takɪ ḿpóyó təmlɛ kuyeyi naatoso taa ké. Ama paa tulɔ-keye kuyaku kɔheesuyɔ na isətu kɔfalɔ kuyaku wule.

² Awulumpu sɔkəna awalɪ təo taya təo ilena í fayana kutuluyɔ ŋku kɔ kɔpətəna nənəyɔ tɔ kɔ taa. Na í səŋ nənəkɛelasɪ tənaya, saa wei kətəlaa lakɪ awulumpu inɪ í kətasi nsi kəkɔ lusa sɪ təna tɔ. Na nɔyɔ kulomaya krentɔyɔ nyəŋsi. Ilena í həntɪ ateyɛ nənəkpete na pəcɔ í tɛɛ. Pə fɛi sɪ pá takɪ nənəyɔ na pəcɔ pə faani.

³ Ye pə tala kuyaku kɔheesuyɔ na isətu kɔfalɔ acima. Tetu yəlaa ká kəo nənəkpete cəne, na pá sɛɛ-m. Maya Tacaá.

⁴ Iwaav kulomuyɔ na iwɛɛsɪ naatoso, wei í tiili tá caami təyɔ, awulumpu ká la kətaya ŋka kəkɔ lusa ka təna tɔ. Tacaá ke í ka la kətaya ŋkeye kuyaku kɔheesuyɔ wule.

⁵ Ilena í kəna təyɔnaya pee kɔhau. Isu kiloonaá hɪu na naanɔwa ke iwaav təo. Ye pə kaasa iwɛɛsɪ təo ile í kəna təyɔnaya pee kɔhau ke isəna í hɔv sɪ pə mɔnaa tɔ. Ilena í səsɪ nim liitilinaa naatoso ke təyɔnaya pee kiloonaá hɪu na naanɔwa təo.

⁶ Isətu kɔfalɔ acima wule í ka la kətaya ke latəce. Na iwɛɛsɪ naatoso, na iwaav kulomuyɔ. Pə tənaya mpu pu wɛɛ tɔla nna a tiili tá caami tɔ.

⁷ Ilena í təni təyɔnaya pee kɔhau isu kiloonaá hɪu na naanɔwa. Paa latəce wei na paa iwaav ŋku kɔ təo ke í tənəyi mpu. Ye pə kaasa iwɛɛsɪ, ile í ha təyɔnaya pee ke isəna í hɔv sɪ pə wɛ teu tɔ. Ilena í təni nim liitilinaa naatoso ke təyɔnaya pee kiloonaá hɪu na naanɔwa təo.

⁸ Mpaav kulomuyɔ ke awulumpu ká təŋ na í sɔv na í lu. Kutuluyɔ ŋku kɔ kɔpətəna nənəyɔ tɔ, kɔ taa ké í ká fayana.

⁹ Waatu wei Iseyeli yəlaa ká sɔv ləo sɛɛv ke acima kuyeyi taa tɔ. Mpa paa sɔvna ilim ntəyɔŋ təo nənəyɔ na pá sɛɛ-ɪ tɔ, ilim mpətəŋ təo nyəŋka ke paa luna. Mpa pɛle pá sɔvna pə mpətəŋ təo nyəŋka, ile pa luna pə ntəyɔŋ təo nyəŋka. Yulɔ kaa luna nənəyɔ ŋka í sɔvnaa tɔ, kɔfalaya ke í ká təŋ.

¹⁰ Awulumpu na tetu yəlaa paa krentəna sɔvɔ na pá krentɪ luu.

Nti pə su kɔhaaŋ waanu waanu təo tɔ

¹¹ Ye pə tala acima yaa waatənaa səsaa, təyɔnaya kɔhau ká wɛɛ isu kiloonaá hɪu na naanɔwa ké, paa kətaya latəce na pə iwaav ŋku kɔ təo ké. Ye pə kaasa iwɛɛsɪ ile, paa wei í ká sɔna í kɔhau təoməŋ. Ilena pá təni nim liitilinaa naatoso, ke təyɔnaya pee kiloonaá hɪu na naanɔwa təo.

12 Ye isu awulumpu caaki luɣu kolomɔyɔ kɔtaga larɔ ke Tacaa, paa ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ. Yaa nɔyɔ kolomaya kɔɔntɔyɔ nyɛŋka. Pɛ wee si pɔ tɔli-ɪ ilim tɔlule tɔɔ nɔnɔyɔ kɛ. Ilena ɪ ha ɪ kɔhaaŋ unɪ, isu pa lakɔyɔ kuyako kɔheesɔyɔ wule tɔ. Ye ɪ tema teɛv, ɪe pa tɛki nɔnɔyɔ.

13 Paa ifemle nte, paa la Tacaa ke pɛnaya kolomaya iwɔyaya ŋka ka tiili ta caamu tɔyɔ kɔtaga ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ. Tanaŋ tanaŋ ke paa laki-si.

14 Paa ha Tacaa ke tɔyɔnaya kɔhav tɔyɔ mɔlɔm mayasɛlasɪ naale ke ŋpɔyɔ paa tanaŋ ŋku. Ilena pɔ siti mɔlɔm mpɪ na nim liitilinaa naale. Paa ifemle nte tɔ tɔyɔnaya kɔhav kɔne, ku wee ŋpɔyɔ tam tɔɔ kɛ, ku kaa si.

15 Paa tanaŋ ŋkuɣu paa la iwɔyaya, na mɔlɔm, na nim ke kɔtaga ŋka kɔkɔ lusa ka tɛna tɔ.

Awulumpu pɔyala kpancoou

16 ŋpɔyɔ Tacaa yɔyɔtaa si: Ye awulumpu ha ɪ nyɛm napɔlɔyɪ ɪ pɔyala taa nɔyɔlv, pɛ pɛsa pɔyalv unɪ na ɪ piya piya pa nyɛm ke tam tɔɔ kɛ.

17 Ama ye awulumpu cosa ɪ nyɛm, na ɪ ha ɪ tɔmlɛ nyɛma taa nɔyɔlv ɪ tɔki-wɔyɪ mpɔ, halɛna ɪ cɛɔv pɛnaya. Ilena pɛ tayanɪ mɔlɔyɔ ke awulumpu nyɛm. Mpɪ awulumpu hawa ɪ mayamaya ɪ piya tɔ pɛ tike pɛ keɛna pɛle pa nyɛm.

18 Pɛ feɪ si, awulumpu ɪ leeki yɛlaa taa nɔyɔlvɔv pɔntɔ nyɛm. ɪ mayamaya ɪ nyɛm ke ɪ kɔ cɛla ɪ pɔyala. ɪe Iɔ yɛlaa taa nɔyɔlv kaa hatɔlɛna ɪ nyɛm.

Iɔ tɔyaya tɔtɔsɛlɛnaa

19 ŋpɔyɔ apalv unɪ ɪ tɔŋna-m tɛsvɔle nte tɔ we nɔnɔyɔ kin tɔɔ tɔ. Ilena tɔ svɔ kɔtɔlaa kutulɔy taa. Ilena tɛ keɛna ilim nɔyɔŋ tɔɔ kɛ kɔtɔlaa lontɛ. Patɔma nɔyɔlv ɪ ka we lɔlɔ kɛ ilim tɔtɔle tɔɔ.

20 Ilena ɪ hulɪ-m si: Cɛnɛyɛ kɔtɔlaa kɔ tɛsi tɔla nna pa lapa kɔtaga si pɛ tayanɪ pa ɪsayatɔ tɔ a nantv. Tɛna tɔtɔyɔ paa tɛsi kɔhaaŋ. Pa taa lɛsi kɔtaga nyɛm mpɔyɪ awalɪ taya tɔɔ. Pɛ taa kɔɔ na samaa pilisi Iɔ nyɛm.

21 ŋpɔyɔ ɪ luna-m awalɪ tɔɔ taya tɔɔ. Ilena ɪ cɔɔna-m taya ŋkulɔyɔsi liyiti taa. Paa ŋkulɔyɔ ŋka kaa wɛna taya kɛ.

22 Nkulɔyɔsi taa taasi nsi si we pɛcɔ pɛcɔyɔ. Si wɔŋ na si tayaɔlɛŋ ke teitei. Tayaɔlɛŋ we mɛɛtɔlɛnaa hiu. Wɔŋ ke mɛɛtɔlɛnaa naanɔwa na kakpasɪ.

23 Pɛɛ kolɔyɔ cɔɔna paa taya ŋkayɔ. Ilena mɛsasɪ cɔɔna kolɔyɔ ŋke na pɛ tɔ.

24 ŋpɔyɔ apalv unɪ ɪ heela-m si, mɛsasɪ nsi si tɔɔ Iɔ tɔyaya tɔmlɛ nyɛma tɛsɔyɪ tɔla nna yɛlaa lapa kɔtɔsi tɔ, a nantv tɔyɔle.

47

Iɔ tɔyaya lɔm seelv

1 ŋpɔyɔ apalv unɪ ɪ mɔlɛna-m Iɔ tɔyaya nɔnɔyɔ, ɪlena mɔ nɔ lɔm lukɛna nɔnɔyɔ tɛɛ, na ilim tɔlule tɔɔ. Iɔ tɔyaya na ilim nɔyɔŋ tɔɔ kɛ lɔm kɔɔŋayana. Ilena pɛ mɔlɔyɔna kɔtaga tɔlate, na ilim mpɔtɔyɔ tɔɔ.

2 ŋpɔyɔ ɪ luna-m na ilim nɔyɔŋ nɔnɔyɔ. Tɛ keɛna awalɪ tɔɔ nɔnɔyɔ ŋka ka siyisina ilim tɔlule tɔɔ tɔ, na lɔm tɔŋa kɔɔntɛ na kɔŋkɔŋ nɔyɔŋ nyɛŋku tɔɔ.

3 Ilena ɪ mɔŋna ilim tɔlule tɔɔ, na ɪ tɔka ŋmɛnaya. Ilena ɪ mayasɛna-keɣɛ mɛɛtɔlɛnaa nasɔle na nuɔwa (500) ke hɔyɔlvɔy ŋku ku tɔɔ. Pɛ waali kɛ ɪ tɛsɛna-m na lɔm. Pɛle pɛ suna ma nɔɔsɛ.

4 ŋpɔyɔ ɪ tasa mayasɔyɔ ke mɛɛtɔlɛnaa nasɔle na nuɔwa (500). Ilena ɪ tɛsɛna-m lɔm, na pɛle pɛ suna ma tɔna. ɪ tasa mayasɔyɔ ke mɛɛtɔlɛnaa nasɔle na nuɔwa (500) tɔtɔ. ɪ tasa-m lɔm tɛsɛnav, ɪlena pɛ kpa ma tɔnaya.

5 ŋpɔyɔ ɪ tasa mayasɔyɔ ke mɛɛtɔlɛnaa nasɔle na nuɔwa (500). ɪe lɔm mpɪ pɛle pɛ kɔla lumay, ma ta pɛsi tɛsɔyɔ. Pɛ kɛ lɔɔv kɛ, na ye pɛ taya yav nɔyɔlv kaa pɛsi tɛsɔyɔ.

6 ŋpɔyɔ ɪ pɔɔsa-m si: Yɔlv nyɔ, n nawa teu na? Ilena ɪ pɔna-m kɔɔŋna na ɪ tayanɪ-m mɔŋnav ke lɔɔv nɔyɔ.

7 Ilena mɔ paasɛna si, tun nyala sɔsɔm ke lɔɔv ŋku ku kutemɪŋ naale tɔɔ.

8 ŋpɔyɔ apalv unɪ ɪ heela-m si: Lɔɔv kɔne ku lɔm kɔɔŋ ilim tɔlule hɔyɔlvɔy tɔɔ kɛ. Yaatanɪ tɛtɛkɔle ke pɛ tɔŋyɔ, na pɛ tiiki tenku kɔsɔɔv taa, na pɛ tayanɔyɪ-wɪ.

9 Ilena lɔm taa weesɔyɔ nyɛm tɛna wɛna weesɔyɔ, ke paa timpɪ lɔɔv ŋku ku lɔm ka tala tɔ. Waatv unɔyɪ tiina ka huki. Pɛ taya pɔlv, tenku lɔm ka tayanɪ. Ye lɔɔv ŋku ku lɔm ɪ tala timpɪ, weesɔyɔ laki kɛ.

10 Pɛ kɔyav hatoo An-Keŋti, na pɛ polo An-Ankɔlayim tɔ. Tiina kɔpala kɔ tɔyɪ pa pulun kɛ, na pɛ lenj tenku kɔtenj tɔɔ. Paa kpa tiina waanɪ waanɪ kɛ isu tenku sɔsɔ taa.

11 Ama lɔcayam na luna nɔ kaa tayanɪ. Pɪ pɛsi tɔm lona kɛ.

12 Tun kolɔlvɔy waanɪ waanɪ kɔ nyɔ lɔɔv kutemɪŋ tɔɔ. ɪ hatv kaa lontili paa pɔlee, na ɪ lɔlvɔy pɛe ke tam tɔɔ. Paa ɪsɔtɔ wei ke paa kooliyɪ ɪ kolɔlvɔm. Mpɪ tɔ, tɔsulle tɛɛ kɛ lɔm lukɛna na pɛ kɔɔŋ ɪ tɛɛ. Paa tɔki ɪ pɛe kɛ, na pɔ waasɔyɔna pa tɔyɪ ɪ hatv.

Tacaa suku Iseyeli tetv toosi

¹³ M̄p̄ȳȳ Tacaa Iso ȳȳȳȳta s̄i: Tetv nti paa tala Iseyeli kpeka naan̄owa na naale t̄o t̄o toosi n̄to. T̄om naaleye paa cela Yoseefu kpek̄ale nȳ̄oma.

¹⁴ Teitei k̄e paa tala-ti. Mpi t̄o, m̄a ȳȳȳȳta k̄e na tuun̄av na m̄a si si, ma haaki-t̄ȳi pa c̄os̄ona. Ie t̄o p̄esa pa krancoou k̄e.

¹⁵ Tetv ilim nt̄oȳȳ t̄o t̄oŋa, k̄rak̄ȳi Metitelanee ten̄ku. Uena k̄a t̄ȳ hap̄ele nte t̄o t̄oȳȳona Het̄el̄on̄ na Lepo-Hamati na Setati p̄o acal̄ee taa t̄o.

¹⁶ P̄o waali uena k̄a lu Pelota na Sip̄elayim p̄o acal̄ee. An̄i a wenna Tamasi na Hamati tetv p̄o heku taa. Na Has̄e-Tikon̄ icate nte t̄o k̄r̄et̄ona Haul̄an̄ tetv t̄oŋa t̄o.

¹⁷ T̄oŋa ŋke kaa polo ten̄ku Metitelanee. Hal̄ona Hasaa-Inan̄ tetv ke ilim t̄elule t̄o. Uena k̄a m̄ali Tamasi na Hanati pa tetv. Is̄ona t̄oŋa ka wee ilim nt̄oȳȳ t̄o t̄oȳle.

¹⁸ Ilim t̄elule t̄o t̄oŋa k̄a lu lonte nte t̄o we Tamasi na Haul̄an̄ pa heku t̄o. Uena k̄a t̄ȳ Yaatan̄i t̄et̄ek̄ele ke Kalaaŋi na Iseyeli tetv p̄o heku taa. Kaa polo timpi pa yaa si Tamaa t̄oȳ ten̄ku kus̄op̄v. Is̄ona t̄oŋa k̄a wee ilim t̄elule t̄o t̄oȳle.

¹⁹ Ilim mp̄et̄ȳ t̄o t̄oŋa ile kaa lu timpi pa yaa si Tamaa t̄oȳ Melipa l̄om na Kat̄eesi p̄o tetv c̄olo. Uena k̄a m̄ali Icipiti tetv l̄oo. Hal̄ona Metitelanee ten̄ku. Is̄ona t̄oŋa k̄a wee ilim mp̄et̄ȳ t̄o t̄oȳle.

²⁰ Ilim t̄et̄ule t̄o nȳ̄n̄ka ile, ten̄ku Metitelanee kel̄e t̄oŋa. P̄o k̄raȳav ilim mp̄et̄ȳ t̄o t̄o, hal̄ona Lepo-Hamati ke ilim nt̄oȳȳ t̄o. Is̄ona ilim t̄et̄ule t̄o nȳ̄n̄ka ka wee t̄oȳle.

²¹ Iseyeli kpeka nȳ̄oma ke i k̄a tala tetv nti.

²² Tete k̄e i k̄a t̄o na i tal̄ona-ti. Ie i taa s̄o muv̄l̄aa m̄pa pa we m̄a heku taa na pa lula piya ke m̄a tetv taa t̄o. P̄o wee k̄e si i la-weȳe teitei is̄u Iseyeli nȳ̄oma. Uena p̄ele p̄a hiki pa paa tete ke Iseyeli kpeka taa.

²³ Paa wei i k̄a hiki i paa tete ke Iseyeli kpek̄ale nte t̄o taa i k̄a c̄aya t̄o. Tacaa Iso m̄a ma suna mp̄v.

48

Ilim nt̄oȳȳ t̄o kpeka tetv

¹ Iseyeli kpeka nȳ̄oma h̄ela n̄to, na pa tetvnaa. Tan̄ kpek̄ale nȳ̄oma tetv we ilim nt̄oȳȳ t̄o k̄e. T̄o mala hap̄ele nte t̄o t̄oȳȳona Het̄el̄on̄ na Lepo-Hamati na Hasaa-Inan̄ p̄o tetvnaa taa t̄o. Uena p̄o polo Tamasi, na Hamati p̄o tetvnaa c̄olo. Uena k̄a polo k̄a lu ilim t̄elule t̄oŋa. Hal̄i Metitelanee ten̄ku na ilim t̄et̄ule t̄o.

² Tan̄ tetv n̄a t̄oŋa ilim ke itayalav t̄o k̄e, hal̄ona Asee kpek̄ale nȳ̄entv.

³ Asee tetv itayalav t̄o k̄e Nef̄et̄ali nȳ̄entv wee.

⁴ Uena Manasee tetv n̄aa wee Nef̄et̄ali nȳ̄entv itayalav t̄o.

⁵ If̄elayim tetv we Manasee nȳ̄entv itayalav t̄o k̄e.

⁶ Uena Lur̄eȳ tetv n̄aa wee If̄elayim nȳ̄entv itayalav t̄o.

⁷ Uena Yuta tetv ke Lur̄eȳ nȳ̄entv itayalav t̄o.

Tacaa nȳ̄entv

⁸ P̄o k̄raȳav Yuta tetv itayalav t̄o k̄e ilim t̄elule na p̄o t̄et̄ule t̄o, i k̄a kaasi tetv na t̄o tayal̄eȳ wee teitei is̄u paa kpek̄ale nte t̄o nȳ̄entv. T̄o tayal̄eȳ k̄a wee kilom̄eet̄el̄on̄aa naan̄owa na naale na h̄oȳlȳv. Uena i ŋm̄a t̄o heku taa k̄e Iso na ȳelaa pa t̄esulle.

⁹ Tacaa tetv tayal̄eȳ k̄a wee kilom̄eet̄el̄on̄aa naan̄owa na naale na h̄oȳlȳv. T̄o wan̄ ke kilom̄eet̄el̄on̄aa naan̄owa.

¹⁰ Tetv h̄oȳlȳv ŋku pa cela k̄ot̄elaa t̄o, ku tayali kilom̄eet̄el̄on̄aa naan̄owa na naale na h̄oȳlȳv k̄e. P̄o k̄raȳav ilim t̄elule na p̄o polo p̄o t̄et̄ule t̄o. Uena i magasi kilom̄eet̄el̄on̄aa kak̄pasi ke p̄o k̄raȳav ilim nt̄oȳȳ na p̄o mp̄et̄ȳ t̄o. Na i s̄eŋsi Iso na ȳelaa pa t̄esulle ke heku taa.

¹¹ Tetv h̄oȳlȳv ŋku, ku p̄asi Sat̄aki l̄ul̄v̄v nȳ̄oma k̄ot̄elaa m̄pa pa k̄pa k̄at̄v̄v t̄o pa nȳ̄entv k̄e. Pa lapa Tacaa t̄emle ke teu k̄e. Pa ta la is̄u Lefii nȳ̄oma m̄pa pa l̄owa Iso k̄e waatu wei Iseyeli nȳ̄oma toolaa t̄o.

¹² P̄o t̄o k̄e paa ha-weȳe kelika nan̄ȳ nȳ̄n̄ka. Nka pa cosa Iseyeli nȳ̄oma tetv t̄o k̄e Lefii nȳ̄oma t̄oŋa kin̄ t̄o.

¹³ Lefii nȳ̄oma nȳ̄entv k̄a wee teitei k̄e is̄u k̄ot̄elaa nȳ̄entv. T̄o t̄ona t̄o tayal̄eȳ k̄a wee kilom̄eet̄el̄on̄aa naan̄owa na naale na h̄oȳlȳv. T̄o wan̄ ke kilom̄eet̄el̄on̄aa kak̄pasi.

¹⁴ P̄o f̄ei si ȳv̄o i layasi tetv nti na p̄v̄o. Yaa i p̄eeti-ti, yaa i kee-t̄ȳi n̄aȳv̄o. P̄o t̄aya p̄v̄o, t̄o k̄ela tetv t̄on̄aya s̄os̄oentv ke Iseyeli taa. Mpi t̄o, t̄o k̄e Tacaa nȳ̄entv t̄o se.

Acal̄ee na tetv h̄oȳl̄eȳ p̄o paa tete

¹⁵ Tetv k̄a kaasi Iso nȳ̄entv c̄olo t̄ona. T̄o wan̄ we kilom̄eet̄el̄on̄aa naale na h̄oȳlȳv. T̄ele t̄o t̄o ke Iso nȳ̄entv. Icate nȳ̄entv k̄e si ȳelaa i c̄aya. Uena p̄a ŋm̄a icate ke heku taa.

¹⁶ Tə taɣaləŋ na tə waŋ ká wée teitei ké. Meeɗələnaa iyisi naale na ŋmɔnɔɣu na nule na naanɔwa (2250) ké paa kəŋkəŋ ŋku.

¹⁷ Paa yelee ikpaɗe na tó cəɔna ɪcate na tó tá. Tə waŋ ká wée meeɗələnaa nuɔnɔwa na hiu na kakpasɪ (125).

¹⁸ Pii kaasi Tacaɗa tetu tɔ kə hɔɣɔlɔɣu. Ku taɣaləŋ ke kilomeeɗələnaa kakpasɪ, na ɪcate ilim təhule tɔ. Na kilomeeɗələnaa kakpasɪ tɔtɔɔ ilim tətule tɔ. Tetu nti tə taa ké paa hiki tɔɣɔnaɣa na pa cɛla ɪcate yɛlaa.

¹⁹ Paa Iseyeli kpekəle tu wei ɪ we ɪcate taa te. I pəsəɣi na í hala-ti.

²⁰ Tacaɗa tetu na ɪcate nyəntu, pə kəkɔɔɔntɔɣu təna taɣaləŋ na pə waŋ wə teitei ké. Paa kəŋkəŋ ŋkuɣu kilomeeɗələnaa naanɔwa na naale na hɔɣɔlɔɣu.

²¹ Pii kaasi ntiɣi Iɔ tetu na ɪcate nyəntu heku taa tɔ, awulumpu nyəntu nté. Tu pə ŋpɔɣó na tó təŋ lɛntənaa. Tə taɣaləŋ ká wée kilomeeɗələnaa naanɔwa na naale na hɔɣɔlɔɣu. Tu yoosina ilim təhule tɔ tɔŋa. Ilena tó polo Metitelanee tenku ke ilim tətule tɔ. Tacaɗa tetu na təsulle ká wée tetu nti tə wɛna tə paa ke mpu tɔ, tə heku taa ké.

²² Lefii nyóma tetu na ɪcate pii faɣa awulumpu tetu ke hɔɣɔləŋ naaleɣe. Tu təŋ Yuta tetu na ilim ntɔɣɔŋ tɔ, na Pɛncamee nyəntu na pə mpətəŋ tɔ.

Ilim mpətəŋ tɔ kpekə tetu

²³ Kpekə lɛnna na a tɛtɔnaa ntɔ cəne. Pɛncamee tetu tənaya nté pə kraɣaw ilim təhule tɔ tɔŋa tɔ. Na pə polo Metitelanee tenku na ilim tətule tɔ tɔ.

²⁴ Pɛncamee nyəntu təŋa ilim ke ɪtaɣalaw tɔ ké. Tə kəŋkəŋ taa ké Simiyəŋ tetu wée.

²⁵ Isakaa nyəntu ke Simiyəŋ nyəntu kəŋkəŋ taa.

²⁶ Na Saɔɔləŋ tetu ke Isakaa nyəntu kəŋkəŋ taa.

²⁷ Na Katu nyəntu ke Isakaa tetu kəŋkəŋ taa.

²⁸ Katu nyóma tɔŋa ŋka ka wə ilim mpətəŋ tɔ tɔɣɔle tetu tɔŋa. Nke ka kraɣana Tamaa ke ilim təhule tɔ. Ilena ká polo Melipa na Katɛɛsi tetu lum cɔlɔ. Pə waali ilena ká təŋ Icipiti lɔw haləna Metitelanee tenku.

²⁹ Mpɔɣó paa tala Iseyeli kpekə ke tetu na tete tɔ. Paa kpekəle nte tu wɛɛna tə lonte ke tetu taa. Tacaɗa Iɔ suna mpu.

Yosalem nɔnɔsi naanɔwa na naale

³⁰⁻³¹ Iɔna Yosalem ɪcate nɔnɔsi naanɔwa na naale ká wée tɔɣɔlɔ. Iseyeli nyóma kpekə həla ke paa ha paa nɔnɔɣo ŋka. Koluŋa taɣaləŋ ká wenna ilim ntɔɣɔŋ tɔ kə meeɗələnaa iyisi naale na ŋmɔnɔɣu na nule na naanɔwa (2250). Koluŋa ŋke ka tɔ ka wée nɔnɔsi tooso. Lupeŋ nɔnɔɣo na Yuta nyəŋka na Lefii nyəŋka.

³² Ilim təhule tɔ hɔɣɔlɔɣu koluŋa taɣaləŋ ká wée meeɗələnaa iyisi naale na ŋmɔnɔɣu na nule na naanɔwa (2250). Koluŋa ŋke ka tɔ ka wée nɔnɔsi tooso tɔtɔ. Yosɛɛfu nɔnɔɣo na Pɛncamee nyəŋka na Taŋ nyəŋka.

³³ Ilim mpətəŋ tɔ koluŋa taɣaləŋ ká wée teitei ké ɪsu lɛŋsi. Koluŋa ŋke ka nɔnɔsi ka wée tooso. Simiyəŋ nɔnɔɣo, na Isakaa nyəŋka na Saɔɔləŋ nyəŋka.

³⁴ Ilim tətule tɔ hɔɣɔlɔɣu taɣaləŋ ká wée teitei ké na lɛləŋ. Koluŋa ŋke ka nɔnɔsi ká wée tooso tɔtɔ. Katu nɔnɔɣo, na Asee nyəŋka, na Nefətali nyəŋka.

³⁵ ɪcate koluŋa təna taɣaləŋ kɔɔnta meeɗələnaa iyisi pɔɣɔlayafɛi naanɔwa (9000).

Pə kraɣaw waatu un tɔɣo paa ha ɪcate ke həte si: Tacaɗa wə cəne.

ISO KUYOYOTUTU TELISULU
TANIYEELI
TOM TAKELAYA
Kotolutu

Takelaya kané ka taa ile, Yuta ifepiya liyiti sɔhna tɔca ke Iso seeu taa. Paa na paa we Papiloni tetu taa ké ma ta nyi isɔnaa te tɔ, pa kisa pa Iso ké pɔntɔnav. Tɔ naaki tɔtɔyɔ Iso tɔh ke wulaw kalampaanu tu tɔ na isɔna Iso kɔla piitimnaa tɔ.

Isɔna pa faya Taniyeeli takelaya tɔ:

Isɔyeli ifepiya liyiti taa tɔm na Iso, titite 1-6

Yaasinna liyiti wei pɔ kulaa na pɔ hólí Taniyeeli tɔ, titite 7-12

Taniyeeli na i taapalaa ke Papiloni

¹ Yuta wulaw Sowakim kawulaya pusi tooso nyɔhka taa, Papiloni wulaw Nepukanɛsaa na i yoolaa pa pola Yosalem icate ke yoonav. Uena pá ta-te.

² Ḿpɔ́yɔ́ Tacaá tɔwá Yuta wulaw Sowakim ke pa nih taa. Pa kra salɔkatɔnaa, na pá kraya Iso tɛsele taa wontu lentɔnaa, na pá kpeena na pá su pa tuh kutuluɔu kpancoou taa.

³ Ḿpɔ́yɔ́ wulaw Nepukanɛsaa tɔma i kawulaya tɔyaya nyɔma nyɔɔu tɔ Asepenasi si: Ləsi Isɔyeli awulumpiya. Yaa mpa pa nyɔɔh kɔlaa tɔ, pa ifepiya narəli.

⁴ Mpa pa sɔhɔa teu na pa isɛntaa luwa, na pá lapa ceu tɔ. Pɔ te yɔlaa ká wɛɛna nyɔm na layatu ké. Na pa pɔsɔxi na pá lá wulaw tɔyaya taa ké tɔmlɛ. Uena pá hólí-wɛyɛ Papiloni tɔm na pɔ hmaatu

⁵ ke pusi tooso. Wulaw tɔɔnaya ke paa tɔki na pá nyɔki i solum. Pɔle pɔ waali uena pá suu i tɔmlɛ taa.

⁶ Yuta kpekɔle nyɔma ka sita ifepiya mpe pa taa ké. Mpeyɛle Taniyeeli, na Hananiya, na Mikayeli, na Asaliya.

⁷ Ḿpɔ́yɔ́ kawulaya tɔyaya nyɔma nyɔɔu tɔ layasa-wɛyɛ hɔla. Taniyeeli kele Pelɔtasaa, na Hananiya si Satɔlakɔ, na Mikayeli si Mesaki, na Asaliya si Apeti-Neko.

⁸ Ama Taniyeeli ná kisaá tɔsayasaya si unu i kaa pilisi i ti na wulaw kotɔɔu na solum mpi. Uena i sɔlɔmi kawulaya tɔyaya nyɔma nyɔɔu tɔ si, i taa caali na wulaw tɔɔnaya na i solum mpi.

⁹ Ḿpɔ́yɔ́ Iso lapa na apalu unu i hulɔ Taniyeeli ke pɛɛɛɛ, na i nu i tɔm.

¹⁰ Paa na mpu, ilé i cɔ-i si: Ta caa wulaw maɔmaya suna mɔ tɔɔnaya na mɔ kɔnyɔnyɔm. Ue ma nyah ké si pɔ taa kɔɔ na mɔ saalanaa tɛɛ-mɛyɛ alaafɔya. Ue pu la na wulaw ləsi ma weesuɔu.

¹¹ Ḿpɔ́yɔ́ Taniyeeli pola wei Asepenasi ka krawa si i feh i na i taapalaa pa tɔɔ tɔ i kin, na i tɔmi-i si:

¹² Maɔasi-tɔyɔ celɔyɔ ke tuusi hatu na lom ke kɔyɛɛh naanɔwa.

¹³ Pɔle pɔ waali, uena h nyɔmi tá na tá saalanaa. Mpa pa tɔki wulaw tɔɔnaya tɔ, ta alaafɔyanaa. Ue n ká nyi isɔna n ká la tɔ.

¹⁴ Ḿpɔ́yɔ́ i tisa nti pa sɔlɔma-i tɔ. Uena i maɔasi-wɛyɛ ḿpɔ́yɔ́ kɔyɛɛh naanɔwa.

¹⁵ Kɔyɛɛh kɔma na i tala naanɔwa, uɛ fehlu nawayale si Taniyeeli pa kɔla pa taapalaa ke alaafɔya na yasɔlaya. Pɔyɛle pɛle pa tɔkayana wulaw tɔɔnaya.

¹⁶ Pɔ tɔɔ ké fehlu yela-wɛyɛ wulaw tɔɔnaya ke celɔyɔ na i tɔyi-wɛyɛ tuusi hatu tike.

¹⁷ Ḿpɔ́yɔ́ Iso ha ifepiya mpe pa liyiti ké tɔm kate nyɔntu cekɔnav, na layatu, na takelaya nyɔm. Taniyeeli ná sɛyɛsaya toosee waani waani hɔwɛɛ.

¹⁸ Kɔyaku hku wulaw ka suwa tɔ kv tapa. Uena Asepenasi pona ifepiya mpe pa tɔnaya wulaw si i maɔasi-wɛ.

¹⁹ Ḿpɔ́yɔ́ ilé i yɔɔtɔna ifepiya mpe pa tɔna. Ama i ta na pa taa narəli, isu Taniyeeli na i taapalaa. Ḿpɔ́yɔ́ i tu-wɛyɛ i tɔmlɛ taa.

²⁰ Paa tɔm kate nyɔntu ntiyi i pona-we pa nyɔh-tɔyi. Uena i ná si Taniyeeli pa kɔla tɔwaa, na cele tɔm nalaa, mpa pa tɔna pa we i kawulaya taa tɔyɔ tɔm naanɔwa.

²¹ Taniyeeli ka we wulaw tɔmlɛ taa ké ḿpɔ́yɔ́. Halɔna pɔnaya hka Pɛɛsi wulaw Silusi lɛɛka Papiloni icate tɔ.

2

Nepukanɛsaa toosee

¹ Ḿpɔ́yɔ́ Nepukanɛsaa toosa toosee ke i kawulaya pɔnaya naale nyɔhka taa. Toosee anu a pekɔla-i na i maɔasi tɔm na i wu.

² Ilena í yele na pá koti tōwaa, na cele tōm nalaa na pee pōsōlāa na isōtōlōhasi tōm nyēntaa si, pá heeli-í i toosee.

³ Pa kotaa ilena í tō-we si: Ma toosaa ké na pé pēkēli-m sōsōm. Ile ma caa si í keesi-m ma toosee aní.

⁴ M̄pōyó pa cō-í na Alaamee tōm taa si: Hai, ta caa wulaw, mā na tetō*fa*. Heeli-tōyū nyá toosee aní, ilena taa keesi-ŋ a hōwēe. ^a wēe si wulaw i wēe tam.

⁵ Ntēna wulaw si: Ye í tá heeli-m ma toosee, na a hōwēe paa tōsōi mā nantū na kpatasi. Ilena mā tēsi pōsi ncaa.

⁶ Ama ye í heela-m-ye na a hōwēe, maa la-mēye kucōōŋ sōsōōŋ. Maa kusōi mā nyōōŋ. Mpu tō, í yōyōti.

⁷ M̄pōyó pa lēla cōw si: Hai, ta caa wulaw. Heeli-tōyū nyá toosee aní. Ilena taa seyesi-ŋ a hōwēe.

⁸⁻⁹ Ntēna wulaw cō si: Ma nawa tēkpataa si, í caa ké si í kee tōm na í hiki waatō. Ilena í tayāni mā ti na í heeli-m pōpōtō, na pé layasi mā kusōsitō. Mpu tō, pē wēe ké si í heeli-m ma toosee aní. Ile tēnaya maa nyōna si í pōsōyū na í seyesi-m a hōwēe tōtō. Ye pē tayā mpu, maa krenti mā tēnaya kpatōyó kulōmōyū.

¹⁰ M̄pōyó pa cō wulaw si: Nōyōlv fēi atē cānē wei i pōsōyū na í heeli-ŋ nti n pōsōyū tō. Pāyēle tōō tō, wulaw sōsō yaa tōŋ tō nōyōlv i ta pōsōta tōm tōnē tō taka ké tū, yaa pee nalv, yaa nyōntū nōyōlv.

¹¹ Nti n pōsōyū tō, tē wē katē. Ye pē tayā tiy wei i fēi yōlāa hēko tō, i paasi nōyōlv fēi wei i pōsōyū na í cō-ŋ-ti tō.

¹² Tēnaya pē hanja wulaw na í mō pāánā ke sōsōm. Ilena í tō si, pá kv Papiloni nyēntaa tēna.

¹³ M̄pōyó pa kraalaa si, pá kú nyēntaa tēna. Na pá pēeki Taniyeeli na i taapalaa tōtō si pa kuyō-we.

Isō hula Taniyeeli ke wulaw toosee

¹⁴ Wulaw tanjāa nyōyū tō Aliyōki tō mpaaw si, i puki Papiloni nyōma kuyō. Ilena Taniyeeli yōyōtēna-i tēpamm na lēmāyāsēe.

¹⁵ I pōsōa-í ké si: Pepe tōō ké wulaw salēka wē tōŋ ke mpu? M̄pōyó Aliyōki keesa-i-ti.

¹⁶ Ilena Taniyeeli polo wulaw kiŋ na í sōlēm-i si: Ha-m waatō na mā heeli-ŋ nyá toosee, na a hōwēe.

¹⁷ M̄pōyó Taniyeeli pola tēyāyā ke kpaakraa, na í heeli tōm ntēyū i taapalaa Hananiya na Mikayēli na Asaliya

¹⁸ na í tō-we si: I wiina isōtaa Isō, na í la na tē cēkēna toosee aní. Pē taa kōō na pá kv ta na Papiloni nyēntaa.

¹⁹ M̄pōyó pē hula Taniyeeli ke kōmēsētō tōnē unōyū toosee taa ké ahoō. Ilena í sa isōtaa Isō si: ²⁰ Tō sa Isō ké tam tōō.

Inōyōle lēmāyāsēe tō na tōŋ tō.

²¹ Iní i layāsōyōna yōlāa waatōnaa.

I cāyāsōyū awulaa na í kusōyū-wē.

Na í haaki lēmāyāsēe nyōma ke

lēmāyāsēe na pá cēkōyōna.

²² Iní i kuliyina kōmēsēm sōsōm tōō.

I naaaki sēkpetōyū taa, i wē nyaalēm taa.

²³ Ma caanaa Isō ma sama-ŋ.

Nyá hana-m lēmāyāsēe na tōŋ.

Mō ta kusōlēmōtō na tē nyū wulaw toosee.

²⁴ Pēle pē waali ké Taniyeeli pola Aliyōki kiŋ. Inōyū wulaw ka tōwa si í kv Papiloni nyēntaa. I pola i kiŋ na í tōm-i si: Yele nyēntaa mpe. Ama pōna-m wulaw kiŋ na mā heeli-í i toosee kuvēsēsētō.

²⁵ M̄pōyó Aliyōki pōna Taniyeeli ke wulaw tēye kpaakraa. Ilena Aliyōki tō wulaw si: Ta caa, ma hika Yuta nyōma taa ké nōyōlv. Iní i ka heelina-ŋ nyá toosee hōwēe.

Lēesōyū ŋku wulaw nawa i toosee taa tō kv tōm

²⁶ M̄pōyó wulaw pōsōa Taniyeeli wei pa cūyūsa si Pelōtasaa tō si: Tampana n pōsōyū na í keesi-m ma toosee na a hōwēe na?

²⁷ Ntēna Taniyeeli si: Ta caa, nyōntō, yaa pee nalv, yaa tū, yaa isōtōlōhasi tōm nyēntaa kaa pōsi na pá nyū-ti na pá heeli-ŋ.

²⁸⁻²⁹ Ama Isō wē isōtaa na í kuliyi kōmēlēm tōō. Iní i hōlōna-ŋ mpi pu tē na pé lá tō. Ta caa, n hēntaa, ilena í kpaayā hōwēe na í kalōyū nyá kawulayā loosi. Ilena Isō wei uní i kuliyi kōmēlēm tōō tō, í hōli-ŋ mpi pu la tō.

^a **2:4 mā na tetō:** Pēle pa tē sētō fayāna Lōkpa nyōma. Pa sētō taa kōolee

³⁰ Inu i kulina-m pə təə si má heeli-ŋ nyá toosee. Ilena í cekena mpi pə cəəsəxi-ŋ nyá hŋwəe taa tə. Təfə pə taya isu ma tēe lelaa ke nyəm se.

³¹ N toosaa ké si, n na yulu leesyuy anaam nəyolu na ku nyənnyu na səxəntu. Pəcə ku tee kəkə ke səsəm.

³² Ku nyuyu ke wola maɣamaɣa ké. Ku laŋle na ku ŋkpalasi ke liɣitee nyəɣəlyuy. Ku lotu na ku tala ke nyəɣəlyuy kuseemuy.

³³ Na ku nəɔheɛ ke nyəɣəlyuy maɣamaɣa. Ku nəntaaləŋ sita tiili-weyɛ nyəɣəlyuy, tiili-weyɛ cuy.

³⁴ N nyənaɣa, ilena pə ləsi pəle natəli na pulaya təə na té polo té yaya ku nəɔheɛ timpri sita nyəɣəlyuy na cuy tə, na té putiti-yɛ.

³⁵ Ḿpóyó leesyuy ŋku ku hota kɔakɔraa. Na cuy na nyəɣəlyuy maɣamaɣa na nyəɣəlyuy kuseemuy, na liɣitee nyəɣəlyuy na wola pə yəki tənəŋŋəŋ. Ilena heelim kɔaya pə tənə isu ləət.

Ḿpóyó pəle nte tə yaya leesyuy ŋku tə tə lapa puy səsəu na té su antulinya tənə.

³⁶ Ta caa, nn naaki toosee anəɣəleɛ? Maa heeli-ŋ pə hŋwəe.

³⁷⁻³⁸ Nyayale leesyuy nyuy wola nyəŋku ŋku. Nyá kəlna awulaa tənə. Isotaa Iso hana-ŋ kawulaya na toŋ na teeli. I to nyá niŋ taa ké ate nyəm, paa yəlaa, paa wontu.

³⁹ Nyá waali kawulaya kaa tala nyá nyəŋka. Pəle pə waali tooso nyəŋka wenna isu nyəɣəlyuy kuseemuy, kaa təyɔ antulinya tənə.

⁴⁰ Liɣiti nyəŋka ká wəe toŋ isu nyəɣəlyuy maɣamaɣa, ŋku ku yəkəyi pə tənə tə. Kaa yəki kawulasɪ tənə na ká faɣa-səxi həyolasi.

⁴¹⁻⁴² Nəntaaləŋ na nəmpəe na sita tiiliyi nyəɣəlyuy, na tiiliyi cuy tə, ḿpóyó kawulaya ŋke kaa wəe təm naale. Kaa wəena toŋ isu nyəɣəlyuy, na ɪcəntu isu cuy.

⁴³ Na isu n nau nyəɣəlyuy sitina cuy tə ḿpóyó yəlaa kəlna maɣasi si pá kɔrenti piitim koluməm na akɔayale taa. Ama pə kaa la, teitei isu nyəɣəlyuy na cuy pə ta tamsi tə.

⁴⁴ Kawulasɪ nsi si waatu taa ké Iso ká kusi tam təə nyəŋka nakəli. Kaa yəki si tənə na sí saali yem. Nakəli ka kaa kɔa ka təə.

⁴⁵ Nkəyɛle pəle nte n nawa pə ləsa pulaya təə tə. Nte tə yəkəna leesyuy ŋku ku nyəɣətu, na cuy, na wola. Iso səsə lapəna na í nyi mpi pu la tə. Toosee anɪ a wə tampana. A kuseyəsətu kaa saali.

⁴⁶ Ḿpóyó wulav Nepukanəsaa hənta Taniyeeli ke ate. Ilena í tə si: I fəenɪ Taniyeeli na í wəpɪ-t tulaalɔna.

⁴⁷ Na í tasa si: Tampana mə Iso kele tuŋ na awulaa tənə Iso. I kuliyi kŋmɛləm təə, isu n pəsyuy na n heeli-m tə.

⁴⁸ Pəle pə waali ké wulav kusa Taniyeeli nyuy. I lapa-t kucəŋ kɔpəŋ pəyale. I cɛla-t Papiloni tetu tənə həyoluy tayanuy na í su-t nyəntaa tənə səsə.

⁴⁹ Ḿpóyó Taniyeeli sələma wulav ke nəyɔ na í cɛla Satəlaki, na Mesaki, na Apɛti-Neko ke Papiloni tayanuy. Ilena Taniyeeli náa saali wulav təyaya taa.

3

Wulav wola leesyuy təm

¹ Ḿpóyó wulav Nepukanəsaa lupa wola ke yulu leesyuy. Ku tayaŋ wə mɛɛtələnnaa hiu na naanɔwa, na ku wan ke mɛɛtələnnaa tooso. Ilena í sɛŋsi-kuy Papiloni tetu həyoluy taa ké Tula tetəkəle taa.

² Ilena í yaa t tetu tənə həyoləŋ nyəŋ nyəma. Pə kɔayav awulumpiya, na kumatəŋnaa səsaa, na kɔfənɛnnaa. Na layatv tasəlaa, na liɣitee paasənlaa, na hɔwlaa, na kiŋ nyəntaa, na tetu həyoləŋ nyəŋ nyəma tənə tə. I yaa-weyɛ si pá polo leesyuy ŋku ku sɛv tulyuy.

³ Ḿpóyó pa tənə pa kɔta leesyuy ŋku ku kiŋ.

⁴ Ilena kɔaalv kiisina nəyɔ səsaya si: Piitimnaa yəlaa na nsəma tənə, í ke ŋkɔpəŋ na í nu yoo.

⁵ Ye waatu wei í nuwa tutuytu, na həlaya, na saŋku, na cəmyuy, na kitiko, na wontu ntɪ tə tənə. Pə wəe si í hənti ateyɛ, na í sɛe wulav wola leesyuy ŋku.

⁶ Ye wei í kisa, paa pɛti pɔntv ke kɔakɔraa ke kəkə səsəŋka taa.

⁷ Pə təə ké waatu wei yəlaa nuwa tutuytu, na həlaya, na saŋku, na cəmyuy, na kitiko, na wontu ntɪ tə tənə tə taŋ tə, ḿpóyó pa tənə pa luŋaa na pá sɛe wulav wola leesyuy ŋku.

Taniyeeli taapalaa kisuyu ke leesyuy sɛv

⁸ Ḿpóyó Papiloni nyəma napəli pa pola wulav kiŋ. Ilena pá kuli Yuta nyəma waali.

⁹ Pa sɔv wulav kiŋ, ilena pá sɛe-si: Ta caa, wulav, mənə tetu.

¹⁰ Isu n suwa si, ye tə nu tutuytu, na həlaya, na saŋku, na cəmyuy, na kitiko, na wontu ntɪ tə tənə. Pə wəe si yəlaa tənə í hənti ateyɛ na pá sɛe nya wola leesyuy na?

¹¹ Ye wei í kisa paa pɛti pɔntv ke kɔakɔraa ke kəkə səsəŋka taa?

¹² Pəyɛle Yuta nyəma Satəlaki, na Mesaki, na Apɛti-Neko mpa n tɔv Papiloni tetu həyoluy tayanuy tə, pa ta təkɪ nyá kusəsitv. Pa kisa nyá tuŋ na nyá wola leesyuy təmle.

¹³ M̄p̄óḡ p̄ááná k̄pa wulaw ke s̄as̄om na í t̄o s̄i, p̄á k̄ona-w̄e. Ilena p̄á p̄ona-w̄eɣe-i.

¹⁴ Na í p̄oosi-w̄e s̄i: Sat̄elaki, na Mesaki, na Ap̄eti-Neko. I kisa ma t̄un na ma w̄la l̄eɣ̄s̄uɣu p̄e t̄emle lap̄u yaa?

¹⁵ P̄enente í t̄ayan̄i m̄a ti. Ye waatu wei í nu tutuɣu, na h̄alaya, na s̄an̄ku, na c̄om̄uɣu, na kitiko, na wontu n̄ti t̄e t̄ena. Ie í h̄enti ate na í s̄ee l̄eɣ̄s̄uɣu ŋku ma s̄əŋsaa t̄o. Ye p̄e t̄aya m̄pu, p̄aa p̄eti-meɣe k̄rakp̄aa ke k̄ok̄o s̄əŋs̄oŋka t̄aa. Ilena má ná s̄i t̄uɣu ŋku ku l̄əsi-me?

¹⁶ M̄p̄óḡ Sat̄elaki, na Mesaki, na Ap̄eti-Neko, pa c̄o wulaw s̄i: Hai, ta caa, tu n̄ak̄əyi na t̄e t̄ayan̄i ta ti t̄om.

¹⁷ P̄aa na m̄pu, ta l̄so wei í t̄emle t̄e lak̄i t̄o, í p̄əs̄əyi na í l̄əsi-t̄uɣu k̄ok̄o s̄əŋs̄oŋka t̄aa. I k̄á waasi-t̄uɣu nyá niŋ t̄aa.

¹⁸ P̄əyele, p̄aa íl̄e í ta tu la m̄pu, t̄e k̄aa la nyá t̄un t̄emle. T̄e k̄aa s̄ee nyá w̄la l̄eɣ̄s̄uɣu ŋku n̄ s̄əŋsaa t̄o.

¹⁹ T̄ənaɣa p̄ááná k̄pa wulaw ke s̄as̄om, na í k̄p̄ee-w̄eɣe íse. Ilena í t̄o s̄i: I han̄si k̄ok̄o s̄əŋs̄oŋka ke t̄om naatosom̄p̄əɣolaya.

²⁰ M̄p̄óḡ í t̄əma í yoŋlaa alaaf̄əya nȳəma nap̄əli s̄i: I h̄ok̄o-w̄e, na í p̄eti ka t̄aa.

²¹ T̄ənaɣa pa h̄ok̄o-w̄eɣe k̄rakp̄aa, na pa t̄ələs̄oŋnaa na pa caɾanaa na pa k̄raŋnaa. Ilena p̄á p̄eti-w̄eɣe k̄ok̄o t̄aa.

²² P̄aa han̄sa-keɣe teu k̄e ísu wulaw ka suw t̄o. Hal̄əna k̄á ku m̄pa pa p̄eta m̄p̄e un̄i pa toosoɣo ka t̄aa t̄o.

²³ M̄p̄óḡ Sat̄elaki na Mesaki na Ap̄eti-Neko pa hota k̄ok̄o s̄əŋs̄oŋka t̄aa na pa kuh̄ok̄om.

Sat̄elaki-w̄e pa tooso ke k̄ok̄o s̄əŋs̄oŋka t̄aa

²⁴ M̄p̄óḡ s̄əɣontu k̄pa wulaw. Ilena í k̄v̄li t̄əkp̄aka na í p̄oosi í waali nȳəma s̄i: Ísu ȳəlaa kuh̄ok̄aa toosoɣo t̄e p̄eta k̄ok̄o t̄aa? Ilena p̄á c̄o-i s̄i: M̄p̄óḡ, ta caa.

²⁵ N̄t̄ena í má kapuka s̄i: Ma naaki ȳəlaa liyiti k̄e ka t̄aa. Pa ta h̄ok̄o-w̄e, p̄éc̄o pa t̄əŋ k̄aa nyaki-w̄e. Na liyiti nȳəŋ n̄əɣəs̄əna ísu ís̄otaa tillu.

²⁶ P̄əle p̄e waali, il̄ena wulaw k̄p̄ət̄əna k̄ok̄o ŋke ka n̄əɣo. M̄p̄óḡ í yaawa s̄i: Íso s̄əso t̄emle nȳəma, Sat̄elaki, na Mesaki, na Ap̄eti-Neko yoou. I lu na í k̄oo.

Ilena p̄á lu k̄ok̄o t̄aa k̄e k̄rakp̄aa.

²⁷ M̄p̄óḡ wulaw akewenaa t̄əna kotaa na p̄á willi-w̄e. Ilena p̄á ná s̄i k̄ok̄o ta nyaya pa tiili. P̄aa pa nȳəsi yaa pa wontu. P̄əyele pa t̄ə maɣamaɣa f̄ei k̄ok̄o s̄əŋ.

²⁸ M̄p̄óḡ wulaw t̄əma s̄i: Ma sama Sat̄elaki, na Mesaki, na Ap̄eti-Neko pa l̄so. In̄i í tilina í ís̄otaa tillu na í ya í ȳəlaa. M̄pi t̄o, pa tisa pa yun̄ ke í t̄əo k̄e. Pa mu s̄əm na p̄á kisi ma k̄uɣəɣot̄ot̄o. S̄i pa k̄aa s̄ee t̄uɣu na p̄á yele pa l̄so.

²⁹ P̄ə t̄əo k̄e ma k̄paal̄əyi ma kawulaya t̄əna t̄aa piitimnaa. Ye wei í t̄uɣwa p̄ane un̄i pa l̄so, p̄aa t̄əsi p̄untu n̄antu na k̄p̄atasi. P̄éc̄o í t̄əɣaɣa k̄á m̄əli n̄caale. M̄pi t̄o, l̄so n̄əɣəlu í f̄ei, na í yak̄i ȳəlaa ísu íŋe.

³⁰ M̄p̄óḡ wulaw s̄əsa pa nȳəŋ k̄us̄uɣu ke Papiloni tetu t̄aa.

Wulaw toosee naale nȳəna

³¹ M̄p̄óḡ Nepukan̄esaa ŋma tak̄əlaya ke piitim na ns̄əma t̄əna ȳəlaa m̄pa pa we antulinya t̄əna t̄aa t̄o na í s̄ee-w̄e s̄i: Alaaf̄əya w̄ee?

³² Ma caa ma k̄eɣ̄s̄i-meɣe piti t̄əma s̄əŋs̄oŋna w̄ena l̄so s̄əso lap̄a-m t̄o.

³³ I piti t̄əma t̄əw̄aɣa.

A w̄e t̄əŋ.

I kawulaya w̄e tam t̄əo.

4

¹ Nepukan̄esaa má, ma caɣa ma kawulaya t̄əɣaɣa t̄aa. Ma t̄ək̄aɣa k̄e na má nȳəki na má suma.

² M̄p̄óḡ ma h̄ənta ahoɔ naali na má toosi. S̄əɣontu k̄pa-m, na p̄é p̄əsi ma lan̄le.

³ M̄p̄óḡ ma yaa Papiloni nȳəntaa t̄əna s̄i p̄á heeli-m ma toosee an̄i a h̄uw̄ee.

⁴ K̄el̄ena t̄uɣaa na ís̄ətl̄əŋasi t̄om nȳəntaa na pee n̄alaa na toɾotoɾo nȳəma pa k̄oo na má heeli-w̄eɣe toosee an̄i. Ama pa ta p̄əsi na p̄á s̄eɣ̄eɣ̄e-m a h̄uw̄ee.

⁵ Waali waali k̄e Taniyeeli wei í w̄ena l̄so Nan̄ŋtu l̄əmaɣas̄əle na pa cuɣusa-i ma t̄uɣu h̄əte s̄i Pel̄ət̄asaa t̄o í k̄oma.

⁶ M̄p̄óḡ ma heela-i ma toosee. Ma s̄i: T̄uɣaa wulaw Pel̄ət̄asaa, ma nȳəma s̄i, n̄ w̄ena l̄so Nan̄ŋtu l̄əmaɣas̄əle. T̄om k̄ŋm̄el̄ətu nat̄əli tu c̄əŋs̄əyi-ŋ. Ie s̄eɣ̄eɣ̄e-m ma toosee an̄i a h̄uw̄ee.

⁷ Ma h̄əntaa k̄e, il̄ena má toosi s̄i:

T̄uɣu s̄əŋs̄oŋku nak̄əli ku s̄əŋa antulinya h̄ek̄o t̄aa.

⁸ M̄p̄óḡ ku lap̄a t̄əŋ na ku k̄pa ís̄otaa t̄əliɣ̄iliɣ̄i.

Pa naaki-k̄uɣu antulinya t̄ənasi t̄əna t̄aa k̄e.

⁹ Kó hatu ka suwaya na kó lóla pee ke sósóm.

Taale wontu cósaya ku isotom taa ké.

Sumasi na tókaya sí tana ke ku piliñasi tóo.

Weesuyu nyám tana hikaya pè tóyonaya na kó kin.

¹⁰ Pè tasaa ile, ma ná isóttaa tillu nóyólo i tiina isóttaa kele.

¹¹ Ḿpóyó i kiisina nóyó sósaya sí:

I hu tóyo ñku, na í seti ku piliñasi.

I kpiisi kó hatu, na í ñmusi kó pee.

Wontu na sumasi í se kó tee.

¹² Ama í yele kó kite na tó lila ke tétu taa.

I hókó kó kite nte na nyóyólyo mayamaya,

na kóseemuyó pè alukpala,

ke taale nyutu heku taa na ankópálee só-te.

Kite ñté tó tóyo nyutu isu hontu wontu.

¹³ Pá ləsi tó yulutu lámayasálee

na pá tu-teye wontuyu nyónte.

Tó wee ḿpóyó pusi naatosompóyólaya.

¹⁴ Isóttaa tillaa kónna tóm tóne ni. Antulinya yólaa tana i nyi sí, isóttaa Isó tónna yólaa kawulasí tana. I noka paa yulu sákpeli i tu-i.

¹⁵ Ma toosee anóyálee. Ma kawulaya taa nyóntaa tana ta pásí na pá heeli-m a húwee. Ile ma nyómá sí Pelátasaa, n wena Isó Nariñtu lámayasálee. N ká pásí na ñ heeli-m-ye.

Taniyeeli seyesəyi wulaw ke i toosee huwee

¹⁶ Ḿpóyó Taniyeeli wei pa cyusaa sí, Pelátasaa tó, i laakali pásaa. Pè pekéla-i i húwee taa ké laasaya tóo. Ntana wulaw ma má tómi-i sí: Ma toosee aní a tóm í taa pekéli-ñ. Ilena í cò-m sí: Hai, ta caa, toosee aní á pásí nyá kolontunaa nyóntu.

¹⁷ Tóyo sósóñku toñ nyóñku ñku n na kó kra mpó tóiyiliyi tó, pa naakaya-kóyo antulinya tónasi tana taa ké.

¹⁸ Kó hatu ka suwaya na kó lóla pee ke sósóm. Taale wontu cósaya ku isotom taa ké. Sumasi ná tókaya sí tana ke ku piliñasi tóo. Weesuyu nyám tana hikayi pè tóyonaya na kó kin.

¹⁹ Ta caa, nyayale tóyo ñku. Nyá laréna sósó na ñ la toñ na ñ pu na ñ kalésena isóttaa. N ñmakéla antulinya tónasi tónaya.

²⁰ Pálee pè waali n nawa isóttaa tillu tiina isóttaa na í tó sí, pá hu-kó na pá wakéli-kó. Ama pá yele kite na tó lila ke tétu taa. Ile pá hókó-te na nyóyólyo mayamaya, na kóseemuyó alukpala ke taale nyutu heku taa. Ankópálee í só-te, na tó na wontu pá kaa taale nyutu ke pusi naatosompóyólaya.

²¹ Wulaw, nyá toosee aní a húwee nté sí, isóttaa Isó ká paaséna-ñ.

²² Paa tóyonu-ñ yólaa heku. Nyana taale wontu í ka kaa tóyálee na ñ tóki nyutu isu naañ. Ankópálee ká só-ñ na ñ wee ḿpóyó pusi naatosompóyólaya. Ilena pécó ñ nyi sí isóttaa Isó tónna yólaa kawulasí tana. Ye i noka wei i tu-i.

²³ Tóm nti pa yóyóttaa sí pá yele kite tó. Tóyeyele sí, ye n kóma na ñ cekéna sí Isó kele pè tóna pè tó. Ile n mǎli nyá kawulaya taa.

²⁴ Ta caa wulaw, pè tóo tó, tóki layatu nti ma tasayi-ñ tó. Ló isayatu, na ñ tóñ kósiyisim. Weéna acamaa pótótólee na nyá larñhulómle ká leeli.

Wulaw toosee lapa isu i toosuyu to

²⁵ Ḿpóyó pè lapa teitei isu Taniyeeli ka keesaa tó.

²⁶ Pónaya síkaa ilena kóyaku nakóli wulaw cókó i kawulaya kutuluyu nyóyo taa ké Papiloni.

²⁷ Ilena í má, i larñe taa na í tó sí: Má ñmana ma kawulaya ícate sósólee Papiloni ine. Ma lapa ḿpóyó sí ma toñ na ma sósóntu, na ma teeli í ná.

²⁸ I nóyo ta tiita ate, ile i nu pè yóyótána isóttaa kele sí: Wulaw Nepukanesaa, nu teu yoo. Paa te na pá leeki-ñ nyá kawulaya ñke.

²⁹ Paa tóyonu-ñ yólaa heku. Nyana taale wontu í ká kaa tóyálee. N ká tóki nyutu isu naañ. Haléna pusi naatosompóyólaya. Ilena pécó ñ nyi sí isóttaa Isó tónna yólaa kawulasí tana. Ye i noka wei i tu-i.

³⁰ Ḿpóyó pè lapa ḿpóyó krapkaa. Ilena pá tóyonu Nepukanesaa ke yólaa heku, na í tóyo nyutu isu naañ. Ankópálee só-i, haléna i nyóosi pu isu hekélenaa hontu, na i sákray isu sumasi.

Nepukanesaa alaaḡaya hikuyu

³¹ Pusi naatosompóyólaya teeéwa ilena Nepukanesaa má ma kósi ise na isóttaa. Ḿpóyó ma lámayaséee mǎlaa, na má see Isó sí: Hai, isóttaa Isó, ma sama-ñ. Ma see Isó Tacaa nyá. Nyá kawulaya we tam tóo ké. Nyá sósóntu kaa sí tónaya.

³² Antulinya yólaa tana ta hariña-ñ. N lakéna pa na isóttaa tillaa ke iséna n caa tóyo. Nóyólo u pósóyi-ñ natólayi pè taa.

³³ M̄p̄ógó ma ləməyasəe mələ-m. Ulena pá mələna-m ma kawulaya, na ka teeli, na ma teu na ma səsəntu. Ntəna ma waali nyəma na ma akewenaa səsaa koti ma kinj. Ulena pá tayan-m ma kawulaya taa ké suw na ká kəli isu kaa wew tə.

³⁴ Pə təw ké Nepukanesaa má ma sanj, na má p̄yóləyi na má t̄ȳi teeli ke isətəa Wulaw. Inu i təhəyəna tampana ke pə təna pə taa na i laki k̄osiyisim. I tisiyi wei i h̄əh̄ i t̄ȳo.

5

Wulaw Pələsasaa acima

¹ M̄p̄ógó kuyaku nakoli wulaw Pələsasaa lapa acima səsəna. I akewenaa səsaa iyaga (1000) ke i lapa-ye na i na-we pá nyəw solum.

²⁻³ Pə keesaa ulena solum cəw wulaw isentaa. Tənağa i tilaa na pá kəna wula na liyitee nyəgəloyu poosiyanaa. Wontu ntəyi i caa Nepukanesaa ka ləkka Yosalem isə təsəele taa. M̄p̄ógó i na i akewenaa səsaa na i alaa, na i saalaa, pa nyəna wontu ntəyi solum.

⁴ Ulena pá taləyi pa tuŋ kələlaaj. Wula na nyəgəloyu mayamağa, na pə k̄os̄eem̄oyu ke paa lupa tuŋ inu. Pa saaka lələh ke taasi na pəe.

⁵ M̄p̄ógó ntantaku luwa krapkaa. Ulena k̄o ŋmaaki fətəla kinj ke kawulaya kutuluɣu kolunja k̄oh̄l̄omaya təw.

⁶ Wulaw ná m̄p̄u, ulena səȳəntu kra-i na i seliyi. Haləna i t̄ona makəna təmaga krapkrapka.

⁷ M̄p̄ógó i mara kapuka si pá kəna Papiloni isət̄ol̄n̄as̄i nyəntaa, na nyəntaa na p̄ee nalaa. P̄ee pa kəma ulena i t̄o-we si: Ye wei i kala ŋmaatu tən̄e na i heeli-m t̄ə h̄ow̄ee. Paa suu p̄ont̄o ke toŋ toko, na pa t̄u-i wula lul̄oyu. Ulena pá su-i kawulaya t̄əcayale tooso nyente taa.

⁸ Ulena pa təna pá magasi. Ama pa ta p̄əsi na pá kala ŋmaatu nt̄i na pá heeli wulaw ke t̄ə h̄ow̄ee.

⁹ Tənağa wulaw laŋle səsaa wakəloyu na i akewenaa səsaa laŋa náá c̄e.

Taniyeeli seyesəyi wulaw ke ŋmaatu h̄ow̄ee

¹⁰ M̄p̄ógó wulaw too nuwa i na i akewenaa pa maki kapusi ke ŋmaatu nt̄i t̄ə t̄om. Ulena i s̄ov pa kinj na i s̄ee i p̄əyal̄u si: M̄ə na tetu. Səȳəntu i taa kra-ŋ na p̄ə wakəli nyá laŋle.

¹¹ Apalw n̄əȳəlu i we nyá kawulaya taa, i wena Isə Naŋtu ləməyasəle. Hali nyá caa Nepukanesaa waatu taa ké pa ná ȳol̄w inu. I ké c̄ek̄ənl̄o, na laɣat̄u, p̄əȳele p̄ə ha-i nyəm. M̄p̄ógó nyá caa kra-i t̄uwa, na isət̄ol̄n̄as̄i t̄om nyəntaa, na nyəntaa, na p̄ee nalaa pa nȳȳu t̄u.

¹² I h̄ət̄e nt̄e Taniyeeli, ulena nyá caa c̄uȳusi-i si Pələtasaa. I wena ləməyasəle ké, na p̄ə k̄əli l̄elaa. I nyəmaga na i seyesəyi toosee h̄ow̄ee. I k̄pek̄iyi as̄əsun̄a, na i kuliyi k̄ŋm̄el̄om t̄ə na i heeliyi. Yaa-i, i ká kala-ŋ ŋmaatu nt̄i.

¹³ M̄p̄ógó pa kəna Taniyeeli ke krapkaa, na wulaw p̄əs̄i-i si: Nyagale Taniyeeli wei ma caa k̄onna Yuta t̄ə?

¹⁴ Pa ȳəȳəta nyá t̄om na má nu si, n wena Isə ləməyasəle na nyəm na n c̄ek̄əȳəna na p̄ə k̄əli l̄elaa.

¹⁵ Pa kəna-m nyəntaa na isət̄ol̄n̄as̄i nyəntaa si pá kala ŋmaatu tən̄e na pá heeli-m t̄ə h̄ow̄ee pa ta p̄əsi.

¹⁶ Ma nuwa si n p̄əs̄əyi na ŋ c̄ə t̄om təna. N kuliyi k̄ŋm̄el̄om t̄ə, na ŋ heeliyi. M̄p̄u t̄ə, ye n kala ŋmaatu tən̄e na i seyes̄i-m t̄ə h̄ow̄ee. Paa suu-ŋ toŋ toko, na pá t̄u-ŋ wula lul̄oyu. Paa su-ŋ kawulaya t̄əcayale tooso nyente taa.

¹⁷ M̄p̄ógó Taniyeeli c̄ə wulaw si: Ma sama, ta caa. Ie su nyá k̄oc̄əŋ, yaa ŋ ha wei n n̄okaa t̄ə. Paa na m̄p̄u maa kala-ŋ ŋmaatu nt̄i na má heeli-ŋ t̄ə h̄ow̄ee.

¹⁸ Isət̄əa Isə s̄əs̄ə ka kpana nyá caa Nepukanesaa ke wulaw s̄əs̄ə na i t̄u-i teeli.

¹⁹ Na p̄ə la na piitimnaa na ns̄əma t̄əna ȳəlaa nȳaŋna-i na pá seliyi. Ye i n̄ək̄əna wei i k̄v̄ il̄é, na i s̄əla wei i yele il̄é. I k̄os̄aga m̄pa i caa t̄ə pa nȳəŋ, na i tisiyi m̄pa i luɣu fei t̄ə.

²⁰⁻²¹ Ama i h̄əma i ti na i la kalampaan̄i. Ulena p̄ə t̄u-i wontuɣu ləməyasəle. Pa k̄v̄sa-i i kumte t̄ə na i teeli si t̄ək̄pataa. Pa t̄əȳəna-i ȳəlaa h̄ek̄o na i na taale k̄raŋasi pá kaa t̄əcayale. I t̄əȳo nyutu isu naaŋ, na aŋk̄p̄ələe s̄ə-i. Haləna waatu wei i nyəmá si, isət̄əa Isə s̄əs̄ə t̄əna ȳəlaa kawulas̄i t̄əna, i n̄oka wei i t̄u-i.

²² Ama i p̄əyal̄u nyá, nyá nyəmá m̄p̄ógó teu. Paa na m̄p̄u n ta p̄asa nyá ti na ŋ t̄o Isə ké teeli.

²³ N kraasa nyá t̄əyi isət̄əa Isə t̄əw ké. M̄pi t̄ə, n yelaa na pá l̄əsi Isə t̄əs̄əle nyənasi. Haləna nyana nyá akewenaa səsaa, na nyá alaa na nyá saalaa, i nyəna solum. Ulena i tala mə tuŋ wei pa lupəna liyitee nyəgəloyu na wula, na nyəgəloyu mayamağa, na pə k̄os̄eem̄oyu t̄ə. Paa mə tuŋ wei pa saaka taasi, na p̄ee, na u naaki, na u nuk̄i, p̄əȳele i ta nyi pul̄w t̄ə. N p̄ema Isə wei i t̄oka nyá wees̄uȳu ke i niŋ taa t̄əȳo teeli.

²⁴ Pə t̄əw ké i yelaa na ntantaku ŋmaa m̄p̄u

²⁵ Si: Mene mene tek̄el u paas̄ən.

²⁶ T̄om p̄ee an̄i a h̄ow̄ee nt̄o. Mene h̄ow̄ee w̄ee si, Isə kala nyá kawulaya k̄oȳeŋ, na i su ka t̄ənağa.

27 Tekel, hōwēē wēē si, i maγasa-η sanōya tōō na i nā si, n fei yuη.

28 Paasēn hōwēē wēē si, i tala nyā kawulaya na i cēla Mete nyōma na Pēesi nyōma.

29 Tēnayaēle wulaw si, pā suu Taniyeeli ke tonj toko na pā tu-i wula lulūyo. Uēna pā kpaali si paa su-i kawulaya tēcayale tooso nyōnte taa.

30 M̄pōgō pa ku Papiloni wulaw Pelētasaā ke ahoo anj.

6

1 Uēna Mete wulaw Taliyusi mu kawulaya ke i lulūyo pēnaya nutoso na naale nyōjka taa.

Taniyeeli kolontunaa nyōki-i katōka

2 M̄pōgō Taliyusi faya i tēto ke hōgōlēη nuuōwa na hiu (120). Uēna i kpa pē nyōjη nyōma.

3 Ntēna i kpa sōsaa napōlēyi naale na pē tōlēna Taniyeeli si pā feηijī sōsaa mpe pa tōō, na wulaw pulu i taa wakēli.

4 Ama Taniyeeli nā tēē mpe inj na nyōjη nyōma ke lēmaγasāle tēcayacaya. Uēna wulaw huō si i kā kpa-i i kawulaya tēna paasēnlv.

5 M̄pōgō pa na nyōjη nyōma mpe pa pēeka isēna paa la na pā hiki Taniyeeli tō. Paa kawulaya tōm natēli tō taa, uēna pā wu. Mpi tō, Taniyeeli lakaya i tēmlē ke teu kē i ta colēsi natēli.

6 M̄pōgōlē yōlaa mpe si, ye pē taya Taniyeeli isō sēēv kiηj taa tō kaa hiki tōwaanlē.

7 Uēna pā polo wulaw kiη na pā sēē-i si: Wulaw, nyana tēto.

8 Nyā kawulaya tēna taa akewēnaa sōsaa tēna caa si, n̄ kpaalēna tonj si, ye wei i luηa tōyū, yaa yōlv nōgōlv ke kuyēēη hiu na naanōwa taa, ye pē taya wulaw nyā, pā peti pōntu ke tōyōlasī pōgōgō taa.

9 M̄pō tō, mu kōsēsutō nti. Nmaa-ti na n̄ tu niη. Nōgōlv i taa kpeesi-ti. Mpi tō, Mete nyōma na Pēesi nyōma pa kiū u layasāyī.

10 M̄pōgō wulaw Taliyusi mu tōm nti na i tu niη.

Taniyeeli pētuyv ke tōyōlasī pōgōgō taa

11 Taniyeeli kutuluyū ka ke atē na isōtaa nyōjku kē na ku pōtote tōlēna Yosalem icate tōō. Tēnaya i kpaakaya na i luηijī akula na i saη i Isō. I sōlēmaya-i paa kuyaku ŋkuyū tōm tooso kē. I nuwa wulaw tōm nti, uēna i polo Isō sōlēmuyv isū i tu laki tō.

12 M̄pōgō i kolontunaa mpe pa pōla kpaakraa, na pā maγana i tōjηna sōlēmuyv na i yaaki Isō.

13 Uēna pā polo wulaw kiη na pā tō si: Isu n ηmaawa na n̄ su si, ye wei i sōlēma Isō nōgōlv, yaa yōlv nōgōlv, ke kuyēēη hiu na naanōwa taa, na pē tā kē nyā, paa peti pōntu ke tōyōlasī pōgōgō taa? Wulaw si: Eēna. Mete nyōma na Pēesi nyōma kiū u layasāyī mēē.

14 Ntēna pā heeli-i si: Mpa pa kōmma Yuta tō pa taa wei pa yaa si Taniyeeli tō u nyōnēyi nyana nyā kiū ke pōlv se. Halj tōm toosoγō ilē i sōlēmāyī i Isō kē paa kuyaku ŋku.

15 Wulaw nuwa si Taniyeeli, uēna i lanjle wakēli. M̄pōgō i maγasaā si i waasi-i. Halēna ilim tōyū.

16 M̄pōgō yōlaa mpe pā mēla i kiη na pa pōasi-i na isōlē kōsēēmlē si: Ntōj n nyōmā teu si Mete nyōma na Pēesi nyōma pa kiū u layasāyī?

17 M̄pōgō wulaw yēlaa na pā kōna Taniyeeli na pā peti-i tōyōlasī pōgōgō taa. Uēna i tōm-i si: Nyā Isō wei i tēmlē n sēēsēna isōlē tō i tike i pēsōgōna na i ya-η.

18 Uēna pā tēki pēlē ke tōyōlasī pōgōgō ŋku ku nōgō. M̄pōgō wulaw na akewēnaa sōsaa pa yusa pōlē tōō si nōgōlv i taa tōli.

19 M̄pōgō wulaw mēla i tōyaya na i suō m̄pō. I ta kpētēna i alaa taa nōgōlv. Pēyēle i keela tom.

Taniyeeli luw na alaaγaya ke tōyōlasī pōgōgō taa

20 Pā kōma isū pē nyaalēyī, uēna wulaw kulj lōj na i polo tōyōlasī puuyv nōgō.

21 I kpētēna-ku, uēna i yaa Taniyeeli na lanjwakēlle na i pōasi si: O oo Taniyeeli. Isō Weesuyū tu wei i tēmlē n lakēna isōlē kōsēēmlē tō. I pōsaa na i waasi-η tōyōlasī sēkraη taa?

22 Uēna Taniyeeli cō, na i sēē wulaw si: Ta caa, nyana tēto.

23 Ma Isō tila isōtaa tillu na i tēki tōyōlasī nōasi, si ta la-m pulu. Mpi tō, ma ta wakēlēna-i. Pēcō ma ta pētēna nyā tōō.

24 Tēnaya wulaw lanjle hulōma katatōlaya, na i tō si, pā lēsi Taniyeeli. M̄pōgō pa lēsa-i. Paa hiηaya, ka fei i tōō. Mpi tō, Taniyeeli tema Isō na i taa kē.

25 Uēna wulaw yēle na pā kpa yōlaa mpa pa kuu Taniyeeli nōāhēē tēē tō. Uēna pā peti pā na pa alaa na pa piya ke tōyōlasī puuyv taa. Na tōyōlasī te-wē na sī salj pa mōwa, na pa ta tu tiita atē.

26 Pēlē pē waali kē wulaw Taliyusi ηmaa takōlaya ke piitim na nsōma tēna yōlaa, mpa pa wē antulinyā tēna taa tō si: Ma sēē-mē.

27 Ma sukj ma kawulaya tēna taa kē kōsēsutō. Paa wei i nyana Taniyeeli Isō na i se-i. Mpi tō, unōgōlē Isō Weesuyū tu na i wē tam tōō.

I kawulaya kaa tē na i sōsōntō kā wēē m̄pōgō tam tōō.

28 Inu i hetəxəna na í waasəyi.
I laki piti təma ke isətaa na atə.
Inu i waasəna Taniyeeli ke təxəlasu nəxə taa.

29 Mpróyó Taniyeeli nyuyó kula Taliyusi kawulaya waatu taa, na Peesi wulaw Silusi waatu tətə.

7

Taniyeeli toosee kancaalaya nyəna

1 Mpróyó Papiloni wulaw Pələtasaa kawulaya pənaya, kancaalaya nyəjka taa, Taniyeeli həntaa na í toosi toosee.

2 Ilena í nmaə-yə.

Taniyeeli toosaa ké si: Heelim luna antulinya təna taa, na pə lanthəyi tenku səsə.

3 Mpróyó taale wontu səsəontu liyiti luna tenku taa. Tu fayana təmayə.

4 Kancaalaya nyəjku nəxəsəna təxəlayə. Ilena ku wəna həkəle keŋ. Mpróyó pa kpesa ku keŋ nu. Ilena pá kusi-ku, na pá sənsə-kuxu ku nəəhəe naale təə isu yulu. Mpróyó pa tu-kuxu yulu ləmayasəe.

5 Naale nyəjku ná nəxəsəna taale wontuyu isayau nakuli. Na ku səŋa ku nəəhəe tooso təə ké kəŋkəŋ. Ilena ku təkə səntası tooso na ku kela. Na pá yəxətəyi-ku si, kú kuli na kú li nantu.

6 Pəle pə waali ké ma ná lenku, na kú nəxəsəna isu kprou. Ku siyile waali ké keŋ liyiti isu sumaya, na ku nyəŋ ke liyiti. Ilena pá tu-kuxu toŋ.

7 Mpróyó ma na wontuyu liyiti nyəjku. Ku wə səxəntu ke səsəm, na ku toma feina taka. Ku wəna nyəxəluyó kela səsəna ké. Ku təkı na kú feləyi nəəhəe ke mpi pə kaasaa tə. Ku ta nəxəsəna wontu nti tə təm tə təma keesuyó tə. Ku həŋ wə naanəwa.

8 Mpróyó ma na həlyu səkpeleyu luwa həko taa, na kú kpesi i taa tooso. Ku wəna isə ké isu yulu, na ku nəxə yəxətəyi kalampaanı təm.

Isə huə təm

9 Mpróyó ma na pa suwa kumlee. Ilena Tam təə tu nəxəlu i caya. I wontu huluma ké təlalai. I nyəsı wə isu kponkromoləm mayamaaya. Ukumte mukaya kəkə ké, na tə pəpəle wə isu mamala.

10 Kəkə lukaya tə feə na ká kpen isu pəxə ke i isəntaa. Yəlaa ke iyisi iyisi səŋa i kiŋ na pa taa ləlaa laki-i təmlə. Mpróyó huəlaa caya na pá həti takəlası.

11 Ma nyənaya wontuyu ŋku ku həlyu yəxətəyi kalampaanı təm ke mpə tə, ilena má na pa ku-ku, na pá pəti kəkə taa si kú nyaya.

12 Mpróyó pa ləeka wontu ləntı toma. Ama pa səsə-təyi weesuyu ke pəcəxə waatu nəxəlu i təə.

13 Pə waali ké ma nawa nəxəlu na isəŋmuntə kəŋna-i. I nəxəsəna yulu pəyaya. Mpróyó ŋmuntə nti tə pona-i na tə kpeətəna-i Tam təə tu nu.

14 Mpróyó pa ha-i toŋ na teeli na kawulaya. Si piitimnaa təna, na nsəma yəlaa, í lapı-i təmlə. I toŋ ká wəe tam ké, na i kawulaya kaa tə.

Taniyeeli toosee kancaalaya nyəna huwəe kilisuyu

15 Mpróyó Taniyeeli təma si: Ma toosee kra-m səxəntu, na pə pəkəli-m ma taa.

16 Ilena ma kpeətəna mpa paa wə təna tə, pa taa nəxəlu. Ilena má pəsı-i pə təna pə tampana, na ilé i keesi-m pə huwəe.

17 Si taale wontu səsəontu liyiti inəxələ, antulinya kawulası nsi su kəə tə.

18 Pəle pa waali ké isətaa Isə səsə yəlaa ká təyó kawulaya ke tam təə.

19 Pə waali ké ma luŋu lapa si, má nyi wontuyu liyiti nyəjku tampana. Ku wə səxəntu ke səsəm ké. Ku ta nəxəsəna ləntı. Ku kela ke nyəxəluyó ké. Ku səkpaŋ ke nyəxəluyó kuəemuyó. Ku təkı ké na ku feləyi nəəhəe ke mpi pə kaasaa tə.

20 Ma nyəna tətəxə ku həŋ naanəwa. Na i taa lenku ŋku ku nyəwa na ku kpesi tooso tə. Ku wəna isə ké na nəxə. Ku yəxətəyi kalampaanı təm na ku kəla lələŋ.

21 Tənaya ku yoonə Isə yəlaa, ku caakaya-wəxə kəlyu.

22 Mpróyó Tam təə tu kəma na í ha isətaa Isə səsə yəlaa ke tampana. Pa kawulaya təxəu waatu talaa kəle.

23 Ilena í kilisi-m wontuyu liyiti nyəjku ŋku ku huwəe si, ŋkuwəle atə kawulaya liyiti nyəjka ŋka ka ta nəxəsəna lensi tə. Kaa təyó atə yəlaa təna, na ká felı-wə na ká yəkı-wə.

24 Həŋ naanəwa kele, ka taa awulaa mpa paa təkı na pá kaasəyi təma tə. Naanəwa na koləm nyəŋ wəi i ta nəxəsəna kancaalaya nyəma tə, i ká təyó i nyəjka ke pəle pa waali, na í təxənu pa taa tooso.

25 I ka tuu isətaa Isə səsə na í ŋmakəli i yəlaa. I ká mayası i taa si í layası Isə kiŋ na i acimanaa. I ká ŋmakəli Isə yəlaa ke puı tooso na həxəluyó.

26 Pəle pə waali paa huəna-i na pá ləeki i toŋ. Paa wakəli-i tam təə.

27 Paa ləeki atə awulaa səsəontu na pa toŋ. Paa cəla isətaa Isə səsə yəlaa. Yəlaa mpə pa kawulaya ká wəna tam təə, na ŋmakəllaa təna ká nuəna-wə na pá laki-wəxə təmlə.

²⁸ Təm nti tē tənaya nto. M̄p̄ógó pə pəkəla-m ma hōwēē taa ké səsəm. Uēna má maγasəxi-təyi ma taa.

8

Taniyeeli toosee naale nyəna

¹ M̄p̄ógó Taniyeeli má, ma tasa toosuyu ke wulav Pelətasaa kawulaya pənaya tooso nyəjka taa.

² Ma toosaa ké si, ma wē llam tetu həyóluyv taa. Koluŋa ıcate səsəde Susi taa keke ma səjə Wulayi pəγə nəγə.

³ Uēna má ná iwaav səjə pəγə ŋke ka nəγə, na ku wēna həj kutayaləj. Ama i taa ləjku ta nyə ləj pəyele ku kəla ləjku.

⁴ M̄p̄ógó ku suv yəkuyv ke ilim tətule na pə ntəjəŋ na pə mp̄ətəŋ həyóləj. Wontuyu nakoli ku ta pəsi na kú tan-ku. Pécó nəyolv ta pəsi na i ya mpa ku yəkəyi mpv tə. Ku lakaya isəna ku luyv wēē təγə, na ku toŋ səsəxi.

⁵ Ma təjəna mpi ma nawa mpv tə pə təm maγasuyv ke mpv. Uē ma tuta pəŋtvluyv luna ilim tətule tō keke. Ku təjəya heelim tō ké ləjləj ké na kú cəki tetv. Ku wēna həluyv toŋ nyəjku nakoləyi ku isē heku taa.

⁶ M̄p̄ógó ku kp̄ətəna həj naale iwaav ŋku ma na ku səjə pəγə nəγə tə. Uēna ku pukina ku tō na sewa na ku toŋ təna.

⁷ Ku tala-ku uēna ku niki-kuyv yəkuyv haləna ku pēli ku həj naale. Iwaav ta pəsi-ku pécó nəyolv ta waasi-ku. Uēna pəŋtvluyv hu-kuyv ate na kú feli-kuyv nəsəhe.

⁸ M̄p̄ógó ku lapa toŋ ke səsəm. Ku toma pu teu uēna ku həluyv səsəov ŋku ku pēli kprakpa. Uēna həj toŋ nyəj liyiti nyə ku lonte taa. Na i nyənəγəna antulinya həyóləj təna taa.

⁹ M̄p̄ógó həluyv səkpeluyv nakoli ku nyə həj inı i taa ləjku tō. Uēna kú pu səsəm na kú tala ilim təlile na pə ntəjəŋ tō na tetv kupantv tō.

¹⁰ M̄p̄ógó ku kpa isətvləŋasi kiy na kú pēti ləŋsi ke ate na ku feli-səyi nəsəhe.

¹¹ Uēna kú kpa isətvləŋasi caa tō. Ku kuwa i tanəŋ na taanaya kətasi na kú yəki i Isə təsēele.

¹² M̄p̄ógó pa tv isətəa yəlaa na kətaya tam nyəjka ke ku niŋ taa ké ku isayətv tō. Uēna kú feli tampana Isə seev ke nəsəhe, na kú waa ku təma taa.

¹³ M̄p̄ógó ma nu isətəa tillu nəyolv i yəγətəya. Uēna ləlv pəsəsi-ı si: Pəlee ké paa tasa kətəya ke lapv? Na pá tayənu Isə təsēele na pá feli isətvləŋasi ke nəsəhe?

¹⁴ M̄p̄ógó i cə-ı si: Tanəŋ na taanası iyisi naale, na ŋm̄nuyv nuŋvwa (2300) waali. Pəle pə waali ké paa tayənu Isə təsēele.

Taniyeeli toosee naale nyəna hōwēē kilisuyv

¹⁵ Waatv wei Taniyeeli má, ma toosa mpv, na má pəkəxi ma toosee anı a hōwēē ıle, ma tuta nəyóluyvle ma isəntaa na i nəγəsəna yolv.

¹⁶ Na má nu nəyolv kpeesa-ı na pəγə wulayi waali si: Kapəyee, seγesi-ı toosee anı a hōwēē.

¹⁷ M̄p̄ógó isətəa tillu inı i kp̄ətəna-m na səγəntv kpa-m. Uēna má hoti ma nəγə tō. Ntəna i tə-m si: Yolv pəyaya, nu teu yooov. Toosee anē a ké antulinya tem təm ké.

¹⁸ I yəγətəyana-m mpv, uēna ma isē pili na má ká nyūyv. Uēna i kusi-m na i səŋsi-m.

¹⁹ M̄p̄ógó i təma-m si: Maa heeli-ŋ mpi pu cəov Isə páná waatv tə. Mpi tə, pa təma a waatv suv ké.

²⁰ Iwaav ŋku n nawa na ku wēna həj naale tə, ku ké Mete nyəma na Peesi nyəma pa awulaa ké.

²¹ Pəŋtvluyv ná ké Kələeki kawulaya. Ku isē heku taa həluyv səsəŋku ŋkuyvle kancaalaya wulav.

²² Ku həluyv səsəŋku ŋku ku pelaa, na həj liyiti wei i nyə ku lonte taa təyole, kawulası nsi su tē na si kuli piitim mpi pə taa tə. Ama si kaa hiki toma ke mpv.

²³ Ye pə tala pa kawulası tem waatv na pa isayətv puwa teu wulav aciləyətə tv na kalampaanu tv nəyolv i ká kuli.

²⁴ I toma ká səsəsi, ıle pə kaa luna i maγamaya i kiy. I ká wakəli səsəm ké pə kaa wēē nyənuyv, na i waaki i kuləpəm təna taa. Haləna i kp̄enna toŋtənaa na Isə yəlaa na i kú.

²⁵ I aciləyətə katətəlaya ke i ka təsəna yəlaa. I kalampaanu ké i ká kuva yəlaa pəyale mpa pa huvi si pa cayəna pa ti tə. Haləna i kuli Awulaa Wulav tō. Waatv inəyi pu wakəli-ı, pə kaa luna yolv kiy.

²⁶ Tanəŋ na taanası nsi si təm wē tampana ké. ıle su-təyi nyá taa. Mpi tə, tə waatv tatata.

²⁷ M̄p̄ógó pə yəlaa-m na pə pəsi-m kətəntv ke wēē pəyale. Pə cəpa ma tō, uēna má məli wulav təmle taa. Toosee anı a wakəla ma ləjle ke m̄p̄ógó ma ta cəkəna-ye.

9

Taniyeeli sələmvuy

- ¹ Mete tv Aselusi pəyalv Taliyusi, wei i təyɔ Papiloni tətɔ tɔ, i kawulaya
² pənaya kancaalaya nyəŋka taa ké Taniyeeli má, ma kala Iso tɔm takəlasɪ taa. Ma cəkənaa sɪ pusi nutoso na naanɔwa ké Yosalem icate ká wee ncaale. Mpróyɔ Tacaa ka heela Iso kuyɔyɔtɔtv teləsɔlv Selēmii.
³ Mpróyɔ ma laŋle wakəlaa, na má suu ləyaya wontu flətənaa taka. Na má pəli ma nyuvu taa ké tɔlvma na má həkɔ nɔyɔ. Ilena má keesi ise na Tacaa Iso tɔɔ, na má sələməyi-i na má wiikina-i.
⁴ Mpróyɔ ma hulə ma Iso Tacaa ke ma yəlaa isayətv. Na má sələmi-i sɪ, Tacaa Iso Sɔsɔ wei nyá tə seeki na ń təkəyi nyá nɔyɔ suv tɔ. N huləyi suulu ke mpa pa sələyi-ŋ na pá təkəyi nyá kiinj tɔyɔ.
⁵ Tə wakəlaa ké na tɔ pəsi asayaa. Tə kɔla nyá tɔɔ na tɔ kisi nyá kiinj.
⁶ Tə ta nuna nyá kuyɔyɔtɔtv teləsəlaa mpa pa kpaaləna nyá hətə ke tá awulaa, na tá səsaa, na tá caanaa, na tá piitim təna yəlaa tɔ.
⁷ Tacaa, nyayale tampana tv, tayale tasəkəle nyəma. Pə kraɣav Yuta yəlaa, na Yosalem nyəma, na lseyeli nyəma, na pəɔlv nyəma, na pooluj nyəma mpa pa we acalee wena a taa n ka tɔyənə-weye isayətv nti pa lapa-ŋ tɔ tɔ tɔ.
⁸ Tacaa, tana ta awulaa na tá səsaa, na tá caanaa nté tasəkəle nyəma.
⁹ Tacaa Iso, n wena yɔlv pətəɔtəle. N ka wii-tuyv timpi tɔ kɔla nyá tɔɔ tɔ.
¹⁰ Tə ta nu nyá kiinj wei nyá təmle nyəma, nyá kuyɔyɔtɔtv teləsəlaa teləsə-tv tɔ.
¹¹ lseyeli nyəma təna yɔka nyá kiinj, pa kisa nyá nɔyɔ nuv. Ilena mpusinaa na wahalanaa mpa pa tɔm nyá təmle tv Moisi ŋmaawa i kiinj takəlaya taa tɔ, pá watɪ-tuyv timpi tɔ pəntəna-ŋ tɔ.
¹² N kəna Yosalem tɔɔ ké wakəlvuy səsəŋku ŋku kv taka pa ta nata antulinya təna taa tɔ. Isu n ka kpaalvuy tá na tá awulaa na tá səsaa tɔ.
¹³ Wahala un i mayana-tuyv isu Moisi ŋmaawa i kiinj takəlaya taa tɔ. Paa na mpv tɔ, tɔ ta nuna ta isayətv səŋ ke haləna saŋa sɪ tɔ paasəna nyá tampana.
¹⁴ Pə tɔɔ ké n yelaa na wahala un i kəɔ-tv. Mpi tɔ, n təŋəyi tampana ke nyá kɔlɔpəm təna taa ké. Ama tá ta nuna nyá nɔyɔ.
¹⁵ Tacaa Iso, nyá ləsəna-tuyv Icipiti tətɔ taa. Ilena nyá toma səsəna na nyá hətə yaaki haləna saŋa. Ama tá tá nuna-ŋ ilena tá tɔm sɪ.
¹⁶ Tana tá caanaa tá isayətv tɔɔ ké Yosalem na nyá yəlaa we feele taa ké mpa pa cəna-tv tɔ pa hekv taa. Ile heesi nyá pááná ke nyá pulaya nanŋ nyəŋka icate Yosalem tɔɔ ké nyá suulu səsɔ tɔɔ.
¹⁷ Hai, ta Iso, nu ma sələmvuy na ma wiinaɔ. Nyəna suulu ke nyá təsele nte tɔ yɔkaa tɔyɔ nyá sələlv tɔɔ.
¹⁸ Ma Iso ke ŋkraŋvuy na ń na isəna tá na nyá icate tɔ wakəlaa tɔ. Pə tayə ta teu tɔɔ ké tə wiikina-ŋ. Ama nyá sələlvuy səsəŋku tɔɔ ké.
¹⁹ Hai, Tacaa, ke ŋkraŋvuy na ń nu tá sələmvuy na ń wii-tv. Ma Iso paasəna nyá icate na nyá yəlaa ke ləŋ ke nyá suulu tɔɔ.
- Isətaa tillu kilisuyu ke pusi nutoso na naanɔwa tɔm*
- ²⁰ Ma tɔyənə sələmvuy na má tisiyi má na lseyeli yəlaa tá isayətv. Na má wiikina-i Iso təsele tɔm ke mpv
²¹ tɔyɔ isətaa tillu Kapəyee wei maa nawa toosee taa tɔ i kula huntv ke ləŋ na i kpatəna-m taanaya kətaya lapv waatv.
²² Ilena i seyesi-m Iso kuyɔyɔtɔtv teləsɔlv tɔm nti maa kalaa tɔ. Ilena i tɔ-m sɪ: Ma kəmayə sɪ ma kilisiyi-ŋ tɔ hɔwee.
²³ N caala sələmvuy tɔ, Tacaa heela-m tɔm sɪ má heeli-ŋ. Mpi tɔ, i sɔla-ŋ ké. Ke ŋkraŋvuy ke teu na ń nu toosee anɪ a hɔwee.
²⁴ Nyá icate na nyá yəlaa pa tɔɔ ké pa su pusi nutoso na naanɔwa ke tɔm naatosompɔyolaya. Pa lapa ŋpróyɔ sɪ pá heesi kiinu yɔkvuy na isayətv lapv. Pa wii-we na pá təŋ siyisuyv tam nyəŋku, na toosee. Ilena Iso kuyɔyɔtɔtv teləsɔlv tɔm yoosi, na pá tayənu isɔ təsele.
²⁵ Pə wee sɪ ń nyɪ na ń cəkəna sɪ, pə kraɣav waatv wei pa kpaalaa sɪ, paa tayənu Yosalem ke ŋmav tɔ, na pə polo nyuvu tv wei pa pəla nim na pá kpa tɔ i kɔntə tɔ. Pə we pusi naatosompɔyolaya ke tɔm naatosompɔyolaya ké. Pəle pə paasi, pusi naatosompɔyolaya tɔm nutoso na naale taa ké paa tayənu icate ŋmav na tɔ kolunə. Ama pə waatvnaa ka wee kate ké.
²⁶ Waatvnaa mpe pa waali ké paa kv apalv nɔyɔlvuy mvsəŋ. Apalv un paa pəla-i nim ké na pá kpa-i nyuvu tv. Wulav nɔyɔlv na i yoolaa paa watəna icate, isu lum na pá wakəli-te na isɔ təsele. Mpróyɔ i na i yoolaa pa wakəlyi isu pə suwa tɔ.

²⁷ I ká caali yelaa payale ke pusi naatosompwólalaya taa. I ká la na pá yelee katasí lapu ke iso taseele taa ké pusi nsi si heko taa. I ká la acaalətu təma ke ləhəhə. Haləna pə tala ni i wakəluvu isu Iso ka siw to.

10

Taniyeeli toosee tooso nyəna

¹ Peesi nyəma wulav Silusi kawulaya pənaɣa tooso nyəhka taa. Taniyeeli wei pa cuɣusaa si Pələtasaa to, i toosa toosee naali. A ké tampana ké. Ama wahalanaa səsaa təm ke a keesəyi. Mpróyó i maɣasa a təm ke i taa na í cekəna-ye na í keesi.

² Mpróyó lah wakəlle səsəle kra Taniyeeli má. Ilena má wii ma yelaa toó ké cimaasənaa tooso.

³ Maa təkí təɣənaɣa kəpəhka nakəli yaa nantu. Pəcɔ sulum u suuki ma nəɣo taa. Pəyele maa saɣaləyi nim, haləna cimaasənaa tooso un i te.

⁴ Mpróyó ma səha pəɣo səsaya Tikili nəɣo ke isətu kancaalaya nyəh, kuyeyi hiu na liyiti wule.

⁵ Ma kosa ma ise lena má ná yəlv nəɣəlv na í suu kponkrontu toh nyəntu natəli tə wontu na í ləla wəla kəpəh tampara.

⁶ Na i tənəvu mɣi kəkə isu pəle nte tə pəkəvu we kate to. I isentaa nyəəsəxi ké isu teu, na i isəpee we isu kəkə mukəvu to. I hkalasi nəɣəsəna isu pa sotuɣu nyəəlvəvu kuseeməvu to. Na i nəɣo yuɣ we isu kuyaku kəkəte.

⁷ Ma tike ma nana mpv. Ma na mpa to, pəle pa ta na pəlv. Ama səɣəntu kpana-weɣe səsəm, na pá se na pá hmelí.

⁸ Pə yela-m na má təhna yaasi səsə unəyi nyənvəvu. Ilena pá yəki ma mɔwa taa, na ma isentaa həlvni təfatata.

⁹ Mpróyó yəlv un i kula i nəɣo təo si i yəɣətəyi. Ilena ma ise pili na má hoti ma nəɣo təo.

¹⁰ Mpróyó niɣ nuli i kusa-m, na má luɣ ma təna na ma niɣ təo na má seliyi.

¹¹ Ilena yəlv un i heeli-m si: Taniyeeli, Iso luɣu wə-ɣ ké. Kəli na n ke hkaləh na má heeli-ɣ. Iso tila-m nyá cəlvə. Ilena má kəli na má təhna seluɣu.

¹² Mpróyó i heela-m si: Taniyeeli, taa nyá. Pə kpaɣav hatoo kuyəhku n pasa nyá ti tə, nyá luɣu lapa si n cekəna kəhmelətu təɣo Iso mɔ nyá sələmvəvu. Ilena í kusi-m si má kəo má heeli-ɣ.

¹³ Ama Peesi kawulaya isəttaa tillu kaɣata-m kuyeyi hiu na kəlvuməvu. Haləna isəttaa tillaa nyəvu nyəma taa ləlv, Mikayeli kəo ma kiɣ ke Peesi timpi maa saalaa to, na í waasi-m.

¹⁴ Nəəlvə ma kəmaɣa si ma heeliyi-ɣ mpi pui maɣana nyá yelaa ke cele to. Mpi to, ntəyi n nawa mpv.

¹⁵ Waatu wei isəttaa tillu un i heelaya-m təm təne to. Ma sumaya tətiyitiyi, na nyəvu kamna ate.

¹⁶ Mpróyó yəlv wei maa nawa to, i tokina ma ntəmpee. Ilena má pəsi na má kuli nəɣo na má heeli-i si: Taca, nyá təm kra-m səɣəntu ke səsəm na ma mɔwa taa yəki.

¹⁷ Ma ta tala má yəɣətəna-ɣ. Mpi to, ma fəi toma, pəcɔ ma feesij lipa.

¹⁸ Mprəvle i tasa-m tokinav na í ha-m toma.

¹⁹ Ilena í heeli-m si: Alaɣaya təm ké. Iso luɣu wə-ɣ ké. Taa nyana pəlv. Təki nyá ti. I təhna-m hpróyó yəɣətənav, lena má yoo toh na má to si: Taca, yəɣoti. Mpi to, n ha-m toma.

²⁰⁻²¹ Ilena í heeli-m si: Ma kəma nyá kiɣ ké si ma keesəyi-ɣ nti pa hmaa tampana takəlaya taa to. Pəcɔ pə wəe si má polo má yoonaa Peesi kawulaya isəttaa tillu. Ye ma kəla ílé Kələeki nyəh ká kəo. Ye pə taya isəttaa tillu Mikayeli wei i təhəyi nyá yelaa to i paasi, nəɣəlv u səhna-m.

11

¹ Ma maɣamaya maa səna iləɣe, Mete tu Taliyusi kawulaya pənaɣa kancaalaya nyəhka taa ké.

² Mpróyó isəttaa tillu təma si: Maa heeli-ɣ tampana təm.

Ilim mpətəh na pə ntəɣəh awulaa yoo

Peesi awulaa səsaa tooso ká təkí kawulaya ké na pá kaasəyi təma. Kantəkaya nyəma ká kəli kancaalaya nyəma ke wənav. Ilena liyiti nyəh kuu pə təna na í kəli Kələeki kawulaya təo.

³ Ama yoolu nəɣəlv i ká təɣəna Kələeki kawulaya səsaya, na í lakí isəna i səlɣaa to.

⁴ I kawulaya puki teu, lena ká faya təm liyiti. Ilena yelaa ləlaa tala-ke. Ie pa kaa wəena toma isu kancaalaya nyəh.

⁵ Ilim mpətəh wulav ká la toma ke səsəm yaa. Ama i kəpəɣalaa taa nəɣəlv ká kəli-i na í ləkí kawulaya.

⁶ Pusi ká cəo pəcə, lena Icipiti wulav na Silii nyəh pá pəeli nəɣo. Icipiti nyəh ká ha Silii nyəh ke i pəelə. Ama pə kaa taahj. Alv un na i paalv, na i pəɣaya, na i caa paa si.

⁷ Ilena alv un i calaya tə nəɣəlv, í kpaɣa i caa lonte. Ilena í polo pa koloosi acaləe taa, na í yoonaa-wə na í kəli-wə.

⁸ Halı ı ká kuu pa tuŋ na pa wantu nti pa lupa wola na liyitee nyəəətu tɔ, na í pona Icipiti. Ilena yooú hɛɛ pusi payale.

⁹ Ilena Silii wulaw yooŋa Icipiti nyəŋ, na í kpisi-ı na í məli ı tetu taa.

¹⁰ Ama ı pəyalaa ká koti yoolaa ke tintika tintika ke səsəm. Pa taa ləlu na ı yoolaa paa wati kolontunaa isu lom. Ilena í məli, na pá tayanı pa tɔ kə kolovɔ. Haləna pá tana-wɛɛ wulaw kolunja ıcate.

¹¹ Pááná ká kpa Icipiti wulaw. Ilena í kpaɣa ı yoolaa na í kpa Silii nyəma tɔ. Paa kəli-wɛ, na pá kpa pa yoolaa tuutuuma.

¹² Paa na Icipiti wulaw ka kowa pa taa kə yoolaa iyisi iyisi, na í hɔ ı tı tɔ, ı kaa la aka.

¹³ Pusi tɔ pəcɔ Ilena Silii wulaw kpaɣa yoolaa kofama. Pɛle pa kəla kɔpəma ke payale, na pa yooú wantu təna. Na pá polo Icipiti nyəma waali.

¹⁴ Waatu inı ı taa kə payale ká kuli Icipiti nyəma tɔ. Halı nyá yəlaa taa mʊsɔntɔnaa ká kuli ı tɔ sı, pa yooŋi isəna n nawa toosee taa tɔ. Ama paa kpisi.

¹⁵ Ilena Silii wulaw tuusi na í tá kolunja ıcate, na pá lo hapəle na pá lɛkɛ-ı-te. Icipiti yoolaa ká kpisi, paa pa taa akanaa maɣamaya, pɛle pa taa feina tonj.

¹⁶ Silii nyəma ká la isəna pa nəkkaa təɔ. Nəɔlv kaa tanj-wɛ, halı paa kɔpəna Iseyeli nyəma. Paa nmakəli-wɛ na pá wakəlayı-wɛ.

¹⁷ Paa maɣası pa taa sı pá na Icipiti wulaw pá pɛli nəɔɔ na pá hikina-ı na təna. Halı paa ha-ı pa pɛli. Ama pə kaa la.

¹⁸ Pəle pə paası í ká kɛsəna Kəlɛkɛ tetunaa mpa pa wɛ tɛŋku nəɔɔ tɔ pa tɔ. Ama wulaw nəɔlv ı ká səŋsi-ı. Iɛ ı ká ləsi ı nyəm na í tɔ ı niŋ taa.

¹⁹ Ilena ı mələna ı koloosi acalɛɛ tɔ na í kəli-ı na í sı na pə saali.

²⁰ Wulaw wei ı ká lɛtɛ ı lonte taa tɔ ílɛ ı ká su lampuu mɔlv ke Iseyeli taa. Ama pu la wɛɛ naale Ilena pə kv-ı. Ama pə kaa wɛɛ yooú taa yaa pa muɣula-ı.

²¹ Yulw wei paa tɔyona na ı ta nəɔsəna kawulaya təɔlv tɔ. Inı ı ká cayaŋa ı lonte. Hɛsɔyɔ waatu ke ı ká kɔɔ na í lɛkɛ kawulaya na acilayatu.

²² ı ká kv yoolaa tənaya na pə kɔpəna Iɔ yəlaa nyuvɔ tɔ. Nəɔlv kaa kpa ı tɔ.

²³ Yəlaa ká polo ı kin sı ı na-wɛ pá pɛli nəɔɔ. Ama inı ı ká muɣuli-wɛ. Paa na ı yəlaa fei payale tɔ, ı tonj ká səsəyɛ tam kə.

²⁴ Hɛsɔyɔ waatu ke ı ká tɔ tetu taa. ı ká la mpi ı caanaa taa la tɔ, isu wantu kuuu na tə talvɔ. Halı ı ká maɣası isu ı tii koloosi acalɛɛ tɔ. Ama pə kaa taŋı kə.

²⁵ ı tonj na ı apalɔtu tɔ ı na ı yoolaa tuutuuma paa polo Icipiti wulaw waali. Ama ílɛ ı yoolaa kəla inı ı nyəma ke tonj na payale. Paa yooŋa-ı na pá kpisi-ı. Mpi tɔ, acilayatu ke paa lana-wɛ.

²⁶ ı na mpa pa kaa nyənaɣa tɔ, mpe paa luna ı waali. Ilena ı yoolaa ya na pa taa payale sı.

²⁷ Pəle pə waali kə awulaa naale mpe paa ciiki acəsaaɛsaa ciikuyɔ. Ama pə kaa la. Mpi tɔ, pə ta tata tənaya waatu na pəcɔ.

²⁸ Silii wulaw ka mələyɛ ı tetu taa na tonj səsəŋ. Ilena í tɔ ı taa sı ı ká wakəli yəlaa mpa na Iɔ pa pɛla nəɔɔ tɔ pa isə sɛv.

²⁹ Pə waali kə ı ká wati Icipiti tətɔ. Ama pə kaa lana-ı isu pu lapɔ tɔ.

³⁰ Lom nyəma ká kəna pa kpiləŋ na pá yooŋa-ı. ı ká lɔ ı apalɔtu na í se na í məli. Ilena í mu pááná na í kpɛntəna mpa pa lɔ Iɔ tɔ. Ilena í wakəli yəlaa mpa na Iɔ pa pɛla nəɔɔ tɔ pa isə sɛv.

³¹ ı ká tili ı yoolaa na pá polo pá pilisi Iɔ tɛsɛɛɛ. Paa səŋsi tanaŋ na taanaya kətasi na pá sikı pa acalətu tɔyɔ.

³² ı ká tolisi isə sɛv taa acamaa na ı acilayatu. Iɛ ı kaa pəsi isəle sɛsəlaa.

³³ Ama mpa pa kəla layatu ke pa taa tɔ, paa sɛyɛsi lɛlaa payale. Pu la wɛɛ naale, Ilena pá kó pa taa lɛlaa, na pá wə lɛlaa ke kəkɔ. Paa tɔ lɛlaa ke saləka, na pá lɛkɛ lɛlaa wantu.

³⁴ Pəcɔ tike ke paa səna-wɛɛ pa wahalanaa taa. Mpi tɔ, mənəafikitɔ ke payale səsəyana pa tɔ.

³⁵ Layatɔnaa mpe pa taa lɛlaa ká sı. Pa səm mpi pu tayanna yəlaa na pá wɛɛ teu tənəŋ. Haləna tənaya waatu. Mpi tɔ, waatu wei pa suwa tɔ ı ká kɔɔ.

³⁶ Ama Silii wulaw ka la isəna pə maɣa-ı təɔ. ı ká maɣası ı taa sı ı kəla tuŋ təna. Haləna í kpa Iɔ maɣamaya tɔ. Mɔpóyú ı ka la, haləna waatu wei Iɔ ká hɔ ı nkpənyuvɔ tɔ. Isəna Iɔ sukı tɔ mpu pə lakəna.

³⁷ ı ká nyəni yem kə ı caanaa tuŋ na alaa tɔyɔ Talamusi. ı ká hɔ ı təyɛ na í footi tuŋ təna.

³⁸ Paa na mpu ı ká laa koloosi acalɛɛ tɔyɔ nku ı caanaa taa nyi tɔ. Haləna í ha-kuvɔ wola na nyəəəlvɔ kvɛɛmuvɔ na liyitee pɛɛ na wantu kɔpantu.

³⁹ Tɔyɔ nku kv tonj ke ı ká yooŋa koloosi acalɛɛ na í kvsi kv tɛŋlaa nyəŋ. ı ká kpa pa taa payale ke nyuvɔ nyəma, na í ha-wɛɛ tetunaa.

⁴⁰ Icipiti wulaw ká kuli Silii nyəŋ tɔ kə tənaya waatu. Ama Silii nyəŋ ká səŋı-ı na ı yooú kɛkɛnaa, na kpaŋəŋ na pə kpiləŋ ke payale. ı ká wati tetunaa isu pəyɔ lom.

⁴¹ I ká tii Iseyeli tetu tóo na í ku yelaa iyisi naanówa. Ama Itám na Mowapu pə yelaa na Amoni yoolaa səsaa ká fiti.

⁴² I ká tó niñ ke acalee payale tóo. Icipiti tetu kaa fiti paa pəcə.

⁴³ I ká kuu Icipiti wola na liyitee nyəəlyu na kacoka wontu. I ká ηmakəli Lipii na Itiyopii nyáma.

⁴⁴ I ká nu si ilim təlule na pə ntəəŋ nyéma kəma-ı yoonau. Ilena í məli pa waali na pááná na í ku payale.

⁴⁵ I ká siki í kawulaya cokəle ke tenku na puəy Siyən pa heko taa. Timpi tetu kəla teu tə. Pəle pə waali ké pu tala í tənaya. Pəyele nəəlyu kaa waasi-ı.

12

Tənaya waatu

¹ Mpróyó isəttaa tillu heela-m tótə si: Waatu inəəle isəttaa tillu səsə Mikayeli wei í tanəyi ma yelaa tə í ká kəli. Wahala wei too yelaa kulaa pa ta nata tə, í ká kəo waatu un. Ilena pə ya ma yelaa mpa pa həla we weesuəy takəlaya taa tə pa nyəəŋ.

² Mpa pa tooki tə, pa taa payale ká fe. Lelaa ká hiki weesuəy ηku ku ten tə. Ilena lelaa ke fəele səsəle tam nyəntə.

³ Layatənaa mpa paa seəsa yelaa samaa ke tampana tənyu təm tə paa te kəkə isı isətəlyəsı ke tam təo.

⁴ Təo, Taniyeeli, su təm tənəye nyá taa. Nmaa-təyi takəlaya taa na í taali ka təo. Yusi-ke haləna tənaya waatu. Payale ka kala-ke na pá səsı nyəm.

Tənaya waatu ke kəŋmesəm ké

⁵ Mpróyó Taniyeeli má, ma nawa ma toosee anı a taa ké apalaa lelaa ke naale. Ləlu səŋa pəyə koteŋ na cəne na lelə na cəne.

⁶ Mpróyó pa taa lelə pəsa isəttaa tillu wei í suu kponkponu toŋ nyəntə wontu na í səŋa pəyə nəyə tə si: Pəlee ké piti təma ane a ka tə?

⁷ Mpróyó isəttaa tillu kraasa í niñ na isə na í tə si: Ma tuuna Tam təo Isə həte taa. A ká taanı puıi tooso na həyəlyu. Waatu wei paa heesi Isə yelaa ke ηmakəlyu təy mpu un pu te.

⁸ Ma nu təm tənə, ile ma ta cekəna-tı. Pə təo ké ma pəsa ma səsə si isənaya pu tənə?

⁹ Mpróyó í cə-m si: Taniyeeli, taa nəəsi. Mpi tə, pə wee si pá ηmesi təm ntəyi, na pá yusi haləna tənaya waatu.

¹⁰ Mayasəŋ ká taanı yelaa payale na pá te. Ama asayaa na kaa cekəna. Ilena pá ká nyuəy ke tə taa. Ilena layatənaa náa cekəna.

¹¹ Pə kraəyau waatu wei pa səŋsa taanəŋ na taanaya kotası na pá siki tuəy tə. Pə kuyeeŋ we iyaya na ηmənyu na nunaasa na naanəwa (1290).

¹² Lelenı nuə nté wei í ka kaasi í ti na í tan na í tala kuyeeŋ iyaya na ηmənyu nuəwa na hiu na naanəwa na kakpası (1335) tə.

¹³ Ye nyá ile, kaasi nyá ti na í suu próyó na í heesi. Pəle pə waali n ká fe na Isə ká ha-ŋ nyá kasəyayə.

ISO KUYOYOTUTU TELĒSULU
OSEE
TOM TAKĒLAYA
KUTULUTU

Iseyeli tetu ilim ntəxəŋ təw, timpri pa yaa si Samalii təxə Osee teləsaya Iso kuyoyotutu ke yəlaa. Waatu unu i taa tə, tetu ta caya teitei. Yəlaa muyuliyi təma, na leləa nāá kuləyi tetu təkəlaa təw. Iso seew maɣamaya ná heewa na Iseyeli nyəma məli laatu taa. Kəpəntəŋ wei i wahala Osee təkaya i waatu taa təxəle.

Isəna pa fayə Osee takəlaya tə:

Osee akpəyalə na i təyaya pə təm, titite 1-3

Tacaa kaləyənə Iseyeli nyəma, titite 4-13

Isə səlbyu na i nəsə suw, titite 14

¹ Takəlaya kanə ka taa kə pa keesa təm. Tacaa ka heelina-təyi Peeli pəyalu Osee. Sowasi pəyalu Solopwam wei i ka ke Iseyeli wulaw tə i pəle taa kə Tacaa keesa Osee ke təm nti. Waatu kolum unu i taa tətəyo, Osiyasi na Yotam na Ahasi na Isekiyasi, pələ pa təkaya kawulaya ke Yuta taa, na pə kaasəyi təma.

Isə kuyoyotutu teləsulu Osee alu na i piya pa təm

² Təm kancəalaya nyəntu nti Tacaa heela Osee təxəle si:

Polo na ŋ kraɣa apalaa tənə alu nəxəlu.

I piya i təŋ si too ikpate.

Mpi tə, Iseyeli nyəma tənə kisa Tacaa maya,

na pə ha pa təyi tuŋ laaw taa.

³ Mprəyú Osee polaa na i kraɣa Tipilayim pələ Koməe. Iləna alu unu i ləli-i apaləpəyaya.

⁴ Mprəyú Tacaa təma Osee si:

Ha-ke si, Sisilee.

Mpi tə, pə kaasa pəcə maa ləeti Yehu ləbyu nyəma

ke yulokole nte pa lapa Sisilee tə tə təw.

Iləna má si Iseyeli kawulaya tənaya.

⁵ Maa wakəli pa yoolaa təŋ ke

Sisilee tetəkəle taa kə kuyaku ŋku.

⁶ Koməe tasa həyo hayaw, iləna i ləli apaləpəyaya, na Tacaa heeli Osee si:

Ha-ke si, Pətətəle fəi.

Pə hūwəe nte si Tacaa má ma kaa nyəni

pa pətətəle na má həli-wəye suulu.

⁷ Ama ma kaa la mprəyú Yuta nyəma. Halu pa Iso Tacaa má, maa waasi-wəye. Ma paa fəina yosu yaa təw, yaa laɣate, yaa yosu kraɣanəŋ, yaa i cəyalaa.

⁸ Koməe tisa Pətətəle fəi, iləna i kraɣa həyo na i ləli apaləpəyaya.

⁹ Iləna Tacaa heeli Osee si:

Ha-ke si, Pa ta ke ma nyəma.

Mpi tə, Iseyeli nyəma ta ke ma yəlaa,

na má tá kə pa Iso.

2

Sisilee cele kuyaku səsəŋku

¹ Ama kuyaku nakəli Iseyeli nyəma ká la paɣaw ke səsəm.

Paa wəe isu lum nəxo kanɣəŋa.

Halu pa kaa pəsi pa kalbyu.

Waatu unu Iso weesuyu tu

má ma kaa tasa yəyotuyu si,

pa ta ke ma yəlaa.

Maa yaa-wəye ma pəyalaa kə.

² Iləna Yuta na Iseyeli pə krenti na pə kra wulaw kolum,

na pə pəsi tetu nyəma.

Sisilee cele kuyaku səsəŋku nté.

³ Tacaa si i ha mə teetunaa apalənyəma si:

Pa ke ma nyəma, na alənyəma si: Pətətəle wəe.

Iseylı we ke isı alv tetelatv

⁴ Mıpóyó Tacaa yóçotaa sı:

I kaləna mə too Iseyli,

ı taa yeleye-ı.

Mpi tə, ı ta ke ma alv tətə,

pócs ma ta ke ı paalv.

I hıııı tetelatətv cacaa sı ke ı isentaa,

na ı lə sı wasaηkalətv ke ı taa.

⁵ Ye pə taça mpv,

maa yeleye-ı kpe te təyələyəli,

ısu koyaηku pa lula-ı tə.

Maa yeleye na ı tətə pə sı wolaça

nyəntv na tə wvli na ı səna lukətv.

⁶ Ma feına ı piya pətəətəle.

Mpi tə, sı təηa ı ıkrate ké.

⁷ Pəyeleye sı too kuyı ı ti nyvuyv ké na tetelatətv.

Halı ı kpaaləyi tam sı,

ııı ı ka təη ı taηnaa mpa pa haaki-ı

təçənaça na lvm tə.

Paə na ı kvtakəm na ı kvətəçələm na nim na svlm.

⁸ Ama Tacaa má,

maa təkı-ı mpaav na səwa kalaa.

Maa ηma kolurja na má cəəna-ı na ı taa tasa lıv.

⁹ I ká maçası ısu ı preekı ı taηnaa

na ı təη pa waalı, kpe te.

Waavtv ııəçələle ı ká tə sı:

Pə wee sı má məli ma paalv kancəaaləça nyəη.

Mpi tə, ma nuikaça tənəça leleη na pə kəli nəəəə.

¹⁰ N taa cəkəna sı,

ıəə má, ma cəlaçana-η kvətəçəv,

na svlm, na nim, na má svsi-η toη,

na má ha-η liyitee na wvla.

Uena n kpaça na n lakəna tvçv Paalı ke təmlə.

¹¹ Pə təə ké maa ləkı ma təçənaça,

na ma svlm ke kvmtv waavtv.

Uena ma ləkı kponkprontu toη nyəntv na heeη hvntv,

na n laη nyá kvatakəm na nyá kvətəçələm na n lu kpe te.

¹² Nyá taηnaa isentaa ké maa wəçəsi nyá wontu,

pa taa nəçəlv kaa kpesi.

¹³ Maa yeleye na nyá laηhvlvmlə,

na nyá ıəətv kofalv acımanaa,

na nyá kvyeeyη kvheesəη,

na nyá kvətəsi lensənaa pə sı tənəça.

¹⁴ Uena nyvıtv ləkı nyá tvη tawa

nna n tənəça sı nyá taηnaa kvələvçv tə,

na taale wontu náá təçə.

¹⁵ Maa hə nyá ηkpaηçvçv ke timpi n səə ma təə tə pə təə.

Pəyeleye n laaki Paalənaa,

na n laki kacəka na n təηçyi nyá taηnaa.

¹⁶ Mıpóyó Tacaa yóçotaa sı:

Maa taçanı ma alv ke mvçv

na má pona-ı wolaça tətə taa,

na má na-ı tə la acacaa le faacı.

¹⁷ Uena ı təηı-m na luyv kvlvmvçv ısu ı pələlətv waavtv.

Yaa ısu ı İcipiti lıv saa.

Waavtv ııəçyi maa cələ-ı ı leseyη tvη.

Uena laηpəsəle tətəkəle pəsi ısu tēləvçv nəəəçə.

Cikuyv kvyakv

¹⁸ Mıpóyó Tacaa yóçotaa sı:

Kvyaηkvçv Iseyli n ka yaa-m nyá paalv,

n kaa tasa-m yaav ke nyá Səə Paalı.

19 Maa læsi nyá nǝǝ taa ké Paali na tuŋ lɛlɛŋ hɛla,
 n kaa tasa-yɛɛ yaav.
 20 Ilɛna má na taale wontu, na sumasi,
 na aɛ nyamanyamaanaa tɛ pɛɛli nǝǝ si wontu nti
 tɛ taa la ma yɛlaa kɛ pɛlv.
 Ilɛna ma kpiisi tetɔ tɔo kɛ yoou wontu tɛna,
 na pɔ yele na ma yɛlaa hɛɛsi tɛpamm.
 21 Iɛɛɛli ma na-ŋ ta akpaɣale ka wɛɛ tam kɛ mǝpɔgɔ.
 Maa sɔɔli-ŋ na má tɛŋǝɣi tampana,
 na má paasǝǝna-ŋ teu.
 22 Ma kaa laɣasi.
 Ilɛna pɔcɔ́ n nyi si ma kɛ Tacaa.
 23 Kuyɛŋkuyɛ maa mu má kusɛlɛmutɔ,
 na isɔtɔnɔɣu kusɛlɛmutɔ.
 Ilɛna isɔtɔnɔɣu náa mu tetɔ kusɛlɛmutɔ,
 24 na tetɔ náa mu tɔɣnɔɣa na tuŋ pɔ kusɛlɛmutɔ.
 Kɔhalɛm mǝi pɛle pu mu Sisilee kusɛlɛmutɔ.
 Iso tuuki kɛ pa yaa Sisilee na pa tɛ taa.
 25 Maa mǝŋna Pɛtɔtɛle fɛi nyɔɣa tetɔ taa,
 na má wɛɛna nyá pɛtɔtɛle.
 Maa heeli Pa ta kɛ ma nyɔma nyá si n kɛ ma nyɔŋ,
 na n yaa-m si nyá Iso.

3

Mɔɣasɔɣu

1 Mǝpɔgɔ Tacaa heela-m si: Tasa nyá alɔ kɛ kpaɣav. Paa i mɛla apalaa tɛna alɔtv taa tɔ. Ma sɔɔla
 mǝpɔgɔ Iɛɛɛli nyɔma kɛ na pá tɛŋǝɣi tuŋ na pá sɔɔla pɔ lɛɛɛŋ kakalasi.
 2 Ma mɔwa ma alɔ na liyitee nyǝǝtɔ naanɔwa na kakpasi, na tɔɣnɔɣa pɛɛ saakɛnaa naatoso.
 3 Ma heela-ŋ si: Caya na pɛ taŋi, taŋi-m na n yele wasaŋkalɛtv. Ma mɔɣamaɣa maa taŋi-ŋ
 mǝv tɔtɔ.
 4 Mǝv unɔɣi Iɛɛɛli nyɔma mɛ i ká caya, i kaa wɛɛna wulav na paasɛlv. Yaa kɔtasɔ na kɔtɛlaa
 toko wei pa pɔsǝǝna Tacaa kɛ tɔm tɔ, yaa tɛlaale.
 5 I ká tɛ na i mɛli mɛ tetɔ taa, na i mɛlɛna mɛ Iso na mɛ wulav Tafiiti lɔlvɔv tɔ tɔo. I ká nyana
 Tacaa má na máa kooli-mɛɛ kɔpantɔ.

4

Iso hvɔnav kɛ i yɛlaa

1 Iɛɛɛli nyɔma mɛ,
 i nu Tacaa tɔm,
 i hvɔkɛna-mɛ si,
 yɛlv kɔpɔŋ yaa kɔpantɔ latɔ nɔɣɔlv i fɛi.
 Nɔɣɔlv u tasɔɣi unɔɣi nyɔnɔɣu kɛ Iso.
 2 Yɛlaa tɛŋsɔɣi tɛmɔɣa mǝpusinaa kɛ,
 na pá muyuliyi tɛma.
 Pa kuyi tɛma,
 na pá ŋmulɔɣi,
 na pá laki wasaŋkalɛtv,
 na yulɔkɔle kɛ kɔtamasa.
 3 Pɔ tɔo kɛ wɔlaɣa ká la tetɔ taa na yɛlaa
 tɛna na wahala na pɔ kɛnna taale wontu na sumasi.
 Halɔ tenku taa tiina mɔɣamaɣa ká saali yem.

Iso kalɛnav kɛ kɔtɛlaa

4 Mǝpɔgɔ Tacaa tɔma si:
 Pɔ taya yɛlaa tɛnɔɣa yem kɛ
 maa pɔsɔi yaa maa kalɛna.
 Ama kɔtɛlaa kɛ ma hvɔkɛna.
 5 Ilim na pɔ isɛle kɛ pu tuuli kɔtɛlaa mɛ.
 Ilɛna pɔ tuuli mɛ na mɛ taapalaa Iso
 kuyɔɣɔtv tɛlɛsɛlaa kɛ ahoɔ,
 na má kv mɛ piitim tɛna.

Μπι πə wənnə ɪsu toto.

⁶ Ma yəlaa ta nyi-m,
ɪɛna pá səki.

Paə na mpv kətəlaa mə tá səɔh si í nyi-m.

Haləna í səɔ ma kəsəsutu.

Pə təɔ ké í kaə tasa ma kətəlaa ke lapv,
maa səɔ mə piya təɔ.

⁷ ɪsəna kətəlaa me í hukaa tə mpv inəyi í wakələna-m.

ɪɛ maa kəɔli mə teeli na má taa-məye fəɛɛɛ.

⁸ Ma yəlaa ɪsəyatv kəhaan ke í sʊkəna cəncəməŋ.

Mpi í nyuləyi təɔɛɛ si pɛɛ pá lakv ɪsəyatv.

⁹ Mpi pə maɣana ma yəlaa tə pu maɣana-me tətə.

Maa hə mə ŋkranjv ke mə tənte ɪsəyalɛ təɔ.

Maa fɛli-məye ɪsəyatv nti í lapa tə.

¹⁰ ɪ ká li, ama í kaə haɣa.

ɪ ká ha mə təyi wasanjalətv taa.

Ama í kaə na piya.

Mpi tə, í lə Tacaa maɣa na

ma kiin na í paasəna tuŋ.

¹¹ Wasanjalətv na sʊlvm kofam

pəsa ma yəlaa nyəɔŋ ké.

¹² Tʊyv kʊsaakv ke ma yəlaa me í sələməyi.

Taakukulaya heeliɣina-məye kʊŋmɛsətv.

Laatv heelim mara-me na pá yasɪ-me,

na í faɣana mə ɪsə má.

¹³ ɪ laaki pulasɪ nyəɔŋ taa,

na í wəki tulaaɔnaa ke hətʊ tɛɛ ɪsotom kʊpam taa.

Pə təɔ ké mə pɛɛlaa ká la apalaa təna alaa,

na mə pʊolaa náa la wasanjalətv.

¹⁴ ɪɛ pə taɣa pɛɛ pa ŋkranjv ke maa hə.

Ama cɛɛnaa me mə maɣamaɣa mə nyəŋkʊ ke maa hə.

Mpi tə, í pona wasanjalənaa ke kpeɛŋa

na í təɔv kətaya təɔnaya.

Pa tuka ɪtuule si:

Yəlaa mpa paə cəkəɣəna tə pa lɛpaɣa.

¹⁵ Ye ɪsɛɣɛli nyəma laaki tuŋ,

ɪɛ Yuta nyəma náa taa kɛɛna-wɛ.

ɪ taa pʊlo Kilikaa, yaə Pɛtɛɛli.

Tənaɣa yəlaa pəsəna təlaalɛnaa,

na pá tuukina Tacaa.

¹⁶ ɪsɛɣɛli nyəma kəla nyalam nyalam, ɪsu nav aɔnɔyəŋ wei ɪ kisa akuyv kɔátʊɣʊ tə. ɪɛ pɛpɛ təɔ ké Tacaa ká paasəna-me ɪsu ɪwɛɛsi nsi pa pukina tətiiikile kʊpante taa tə?

¹⁷ ɪfələyim nyəma təŋəyi tuŋ ké, yeɛ-wɛ.

¹⁸ Pa ta tu yelita sʊlvm nyəɔv, ɪɛna pá svv wasanjalətv taa ké yaə. Pa nyvɔv nyəma luyv svvwa fɛɛɛ fɛi ké.

¹⁹ Kacuculaya ká paaləna-wɛ, na pa kətasi təvm la-wɛye fɛɛɛɛ.

5

ɪsɛɣɛli paasənlaa asayaa təm

¹ Mpiɣʊ Tacaa təma si:

Kətəlaa na ɪsɛɣɛli paasənlaa

na wʊlav təɣaɣa nyəma me, í nu teu.

Pu wɛɛ ké si í fɛŋ na pá tə teu.

Paə na mpv, ɪɛna mu pəsi ma yəlaa ɪsu katəka,

yaə puluyv ke Misipa,

ke Tapəɔ pʊɣv təɔ,

² na ɪsu pʊɣʊ anaam ke Sitim.

Ama maa sɛɣɛsi mə təna na í ná na í tisi.

³ Ma nyəmə lseyeli təm ké,
tə fəi-m səkrətyu.
Mə tusina lʔəlayim nyəma ke laatu na pə wasaŋkalətu taa.
lɛna pə tɛɛ mə təna.

⁴ lseyeli nyəma mə kulapəle ta ha-meyɛ mpaav si
í məli mə lso má ma kin.

Laatu ləmɔyasəle wenna mə taa na í yəyi-m.

⁵ Mpi lseyeli nyəma me í huləsəna laŋle to
mpɪ pə huləyəna mə wɛɛtu.
Mə isayatu copina-me na pə kpɛnna Yuta nyəma.

⁶ I pona mə tala si í laki kotaya,
lɛna í koo-m yəyətənav.

Ama í ta mayana-m.

Mpi to, ma yela-me.

⁷ I yela-m na í luli kpaɪ piya.

Mə icate ka pəsi ncaale pə kaa tala isətu.

Yuta na lseyeli nyəma pa yoo

⁸ Mpróyó Tacaa tasaa si:

I hulɪ apalɔtutuɣu ke Kipeya,
na akantəle ke Lama.

I yaga apalɔkakiisasi ke Petɛɛli.

Pɛncamɛɛ, la laakali ke nyá waali.

⁹ lseyeli nyəma ká wakəli yem ke ŋkraŋyɔv həm wule.

Nti ma kraaləyɪ-meyɛ isəntə to,
tə wɛ tampana ké.

¹⁰ Yuta nyɔvɔ nyəma ná layasəyi tɛtu toosi ké.

Ama ma rááná ká huu mə təɔ isu pəyɔ lum.

¹¹ I muyula lseyeli nyəma,

í ta ha-weyɛ pa tampana.

Mpi to, í caakaya si í tɛŋ mə kusəsitu.

¹² Maa kra-meyɛ isu caləmbola,

na Yuta nyəma isu səmola.

¹³ Mə naale í cəkənaa si í fɛina alaafəya.

Ntɛna lseyeli nyəma tili Asilii wulav

səso kin na pá yəyətəna-i.

Ama ílé i kaa pəsi mə sənav.

Hali mpróyó i ká waa-me.

¹⁴ Pə taya pulɔ, Tacaa ma,

ma kpana Yuta na lseyeli isu təyolaya.

Ye ma kra ma təyonaɣa ma tɛna ké,

nəyɔlv fɛina toma si í lɛki-m.

Yəlaa məlvɔv ke lso tɛɛ

¹⁵ Mpru to, maa məli ma tɛ,

haləna yəlaa cəkəna pa isayatu

na pá kɛɛsəna ma təɔ.

Ye pa svv wahala taa, paa pɛɛki-m ké.

Tacaa má ma yəyətəna mpu.

6

¹ Waatu inəyəle lseyeli nyəma ká to si:

Tə mələyi Tacaa nyá nyá təɔ.

Nyá kɔna-tv.

lɛ n ká həkɔ ta hiŋ na n waa-tv,

² na n ha-tvɔv weesvɔv.

Pə kaasa kvyɛɛŋ naale,

lɛna n kɔsi-tvɔv tooso nyəŋkv taa.

³ Mpru to, tə sɛɛsi isəle ke teu na tɛ nyi Tacaa.

Isu ilim lukvɔv tanav na tev náá nu toomaya to.

Mpru tətəyɔ Tacaa sənav təm wɛ naani.

4 Waatu inəyi Tacaa ká pəəsi i ti si:
 Isənaɣa ma təna Yuta na Iseyeli pa təm?
 Anı pa luɣu u laa-m luw kə isu tanan ihunte,
 ɣaa cələw saalɣu tə.
 5 Pə təw kə ma ɣookina-we na
 Isə kɣəɣətətə tɛləsəlaa waasv.
 Ma kpaaləɣi-we si paa kɔ mə təna.
 Ma kvsəələm naa teu kə təcəiceɪ isu ilim.
 6 Ma caa kə si yələa i nyi-m na pá laki kɔpantv.
 Pəle pə kəla kətasi nsi kəkə lusa si təna tə.

Iseyeli taa acaalətv

7 Teitei isu yələa təna lapv tə,
 m̄p̄óyó mə ta təkɪ isəna
 í ká su mə nəsɪ tə.
 8 Kalaatɪ ná kə asayaa ɪcatɛ kɛ,
 na pá kɣi yələa.
 9 Kətəlaa kpekəle ná pəsa yəlvkəlaa kə.
 Pa cɛnəyi yələa kɛ Sikem mpaav taa.
 Mpi tə, pa ha pa təyi kawalaya taa kə.
 10 Ma nawa acaalətv kɛ Iseyeli piitim taa.
 Tɪn kɛ pa laaki na pá pilisiyi təma.
 11 Pə kaasa Yuta nyəma tə,
 ma tv mə hvəle pəle kə.

7

Iseyeli taa kɔwakələm

M̄p̄óyó Tacaa təma si:
 Waatu wei ma tayanı məjnəw kɛ ma yələa
 mpa paa kuuwa na pa tɛɛna tə.
 1 Saa wei ma tɣi ma taa si ma tayanı Iseyeli nyəma tə,
 pə kuliyi mə isayətv na mə mʊsəɪ təw kə.
 Mpi tə, í laki pɣɣusuɣu təma kə,
 na í n̄muləyi tɛɛsɪ taa, na mpatəntaa.
 2 I hvəkɪ si ma nyəmá mə isayətv təw.
 Nəwəwə tə saləka kele í təkɪ na má naaki.
 3 Kawalaya kɛ yələa cətəɣəna wuləw na i waalı nyəma,
 na pá we laɪhvləmlɛ taa.
 4 I kɛ wasəɲkalənaa kɛ mə tənaya.
 I wee kə isu potopotona tuɣuluɣu,
 n̄ku pa haɲsaa na pá yele kəkə tikuyv
 na pá nuɣutiyi somtv tə,
 haləna tə kra.
 5 Ye pa təkɪ wuləw acima
 i waalı nyəma nyəwəki kə na pá haya.
 Səlvəm kɣi-we,
 iləna pá svv yem yem ɣəɣətaya.
 6 Pa cakɪ wuləw aɣaya kə na pá haɲa isu kəkə.
 Ahoo ɣuyi, iləna pá hɛɛ.
 Kɔfɛɲ iləna pá kvlɪ i təw.
 7 Pa təna pa hakɪ pááná kə.
 Iləna pá kɣi pa əwulaa kɛ kvləm kvləm.
 Pə́cɔ pa taa nəɣəlv ta ɣaa-m si má sənə-i.
 8 Iseyeli nyəma í matəna piitimnaa ləmpənaa kə.
 I lapaya isu pɛtɛpɛtaya n̄ka pa ta pəsi na ká nyaya tə.
 9 Krai nyəma nyəwəkəna mə toɪ,
 na í kpatələyi, na mə nyəwəɪ hvələməyi, í ta cəkəna.
 10 Mpi Iseyeli nyəma mɛ í hvələsəna laɲa tə,
 mpi pə hvələɣəna mə weɛtv.
 Ma yələa mə kalampaanɪ kɣvona mə təm.

Ραα να μρω υ πεεκάγι σι ί μάλι μα κιν.
 11 Ifəlayim nyóma í pəsa isu alukuku kómelenj ké.
 Həli í γαα Icipiti nyóma na Asilii nyóma si pá waasi-me.

12 Ye í puki μρω,
 μαα κρα-μεγε μα puluyu
 τaa ké teitei isu sumasi,
 na má hə mə ηκρηηη,
 isu μαα kraaluyu-me tə.

13 Isu í seekuyu-m μρω tə, í lepaya.
 Μαα wakəli-meγε í kuluyu ma təw ke μρω tə pə təw ké.
 Ma caakaya mə waasuyu ké.
 Ama mə isəseu ke kaloolaya ké.

14 I wiiki yem ké na í pilimiyi na í heetəyi mə tu.
 Ama u teη mə τaa,
 na í sələməyi-m təyənaya pəcə í kuləyi ma təw.

15 Anu ma susəna-meγε toη.
 Uena ma kucəw pəsi ikpatəle.

16 I kisa ma təw ké mələnav,
 na í yəwəyi apalutu isu təw kra nyəηku.
 Mə kolontunaa ká kv mə səsaa ke pa kalampaanu təw.
 Uena pə waasi Icipiti nyóma na pəle pa paana-me.

8

Ye Yəlv tuu heelim, kacuculaya ke i kovj

1 Mróyó Tacaa təma si:
 I huli apalututuγu.
 Kolontu tii ma tetu təw ké isu yepelaku.
 Mpi tə, Iseyeli nyóma í yəka ma kiuu,
 na í wakəli má na-me tá nəyə pəeluyu.

2 Uena í wiina-m si,
 meγε Iseyeli nyóma,
 í nyəma-m si maya mə Isə.

3 I ləwa tampana təyə
 kolontu ka təyən-me.

4 I kraaki awulaa,
 na pa waali nyóma,
 u pəwəy-i-m natəli.
 Mə liyitee na mə wəlanaa ke
 í kraakəyi na í ləki yem si,
 í luki tuη.

Pə təw ké paa wakəli-me.
 5 Samalii nyóma me,
 í lə mə wəla nawle.
 I kraasəyi ma rááná ké.
 Waatu wei ké í ká yele isayatu
 na má yele-meγε kalənav?

6 Iseyeli koolu lapəna mə nawle níté.
 Tə feina Isə puləpu.
 Pə təw ké tu yəki.

7 Timpri í tuukuγu heelim tə,
 isu í kuma kacuculaya.
 Teitei isu pa tukuγu ituule tə si:
 Ye təyənaya ta tu nyəwη mələm fei.
 Paa mələm tu wəe, cəyalaa ká təyənaw-i.

8 Iseyeli nyóma me,
 mə təm təma.

I we piitimnaa τaa ké isu
 tiyaya ηka paa lakəna tə.

9 Pepe təw ké í pola Asilii,
 isu taale kraηaya ηka ka yəwəyi ka tu təw tə,

si pá waasi-me?
 Haləna í ha kúhaan si í hiki cewaa?
 Í tá kisi ηmakəlyu,
 isu taale krahasi suwe?
 10 Paa í haaki lelaa ke kúhaan tə,
 mə kpeyeluyu waatu kəmma ntə.
 Pə kaasa pəco, í ká təyə wahala,
 na səyəla nna wulaw səso ká sukí-me tə.
 11 Í ηmawa kətaya təlatenaa ke səsəm si í pəntəyi.
 Mə kətasi təlatenaa yelina na í pəntəyi.
 12 Paa maa ηmaa-meye layatu
 tasuyunaa ke təm isəna,
 í kaa paasəna.
 13 Luluyu təo ké í laki mə kətasi.
 Ama maa muyi.
 Mpi tə, maa səokí mə isayatu təo.
 Isu ma pona-meye Icipiti na pə hə mə ηkrahyu.

14 Iseyeli nyəma me,
 í səowa mə ηmalu təo,
 na í ηma mə təyi kutulun kəpəη.
 Yuta nyəma ná ηma koloosi na pá cəəna acaləe tuutuuma.
 Ama isu ma wəpa mə acaləe na mə kutulun kəpəη ke kəkə.

9

Iseyeli nyəma ká laη pə təna

1 Iseyeli nyəma í taa yəəlyəəna
 kəmtu isu piitimnaa lelaa.
 Mpi tə, í ləwa mə ləo na í təηəyi tuη.
 Pəco í səəla kufeluyu asilima
 nyəηku ke təfallenaa taa.
 2 Ama mə təyənaya pee na mə nim,
 na mə sələm kəfam mpi í taηaa tə,
 pə ta ke mə nyəm.
 3 Í kaa pəsi na í cəya Tacaa tetu taa.
 Pə wee si í məli Icipiti,
 yaa Asilii na í təyə asilima təyənaya.
 4 Í kaa pəsi na í la Tacaa ke kətasi,
 yaa í liisi-ı sələm na í laηle hēe.
 Mə təyənaya ká pəsi-meye ləyaya nyəηka ké.
 Wei í təyaa ı pəsi asilima pəlu.
 Mə nyəyosi tike ke mə təyənaya ká ku.
 Í kaa səuna-keye ləo təsəele taa.

5 Isənaya í ká la Tacaa
 acima kuyaku səsoəu wule?
 6 Ye pə wakəla mə ıcate na í cəəsi Icipiti taa,
 pəle paa pi-meye Mamfi ıcate taa.
 Uəna mə liyitee nyəyətə wontu wakəli,
 na nyutu na səwa pə nyala tə taa.
 7 Tacaa hūle waatu tapəna ntə,
 ı ká feli-me.
 Mē si ləo kuyəyətətu tələsulə ná suu krahyu,
 na yulu wei ləo yəyətənaa tə ı laki yeleyele.
 Ue mə isayatu na mə kəwakələm kələna təəu na pə we mpu.
 8 ləo kuyəyətətu tələsulə wei í yaaki kraηtu tə
 í na ləo pa fenjiina Iseyeli təo.
 Isu ı nyəkəyū sumasi ke katəηmusi tə,
 ηpəyū ı laki ləo kuyəyətətu tələsulə maηa paa timpi.
 Paa ləo təsəele taa yəlaa,
 pa nyənəyi-m pa kolontu ké.
 9 Mə isayatu nti í ka lapa Kipeya təyə í təkāa.

Ue Tacaa kaa sɔɔ tɔ tɔ.
 I ka yele na í ná pə nav.

Tacaa laɲwakəlle ke lseyeli tɔɔ

¹⁰ Ḿpóyó Tacaa yɔyɔtaa si:
 lseyeli nyóma ka we-m lɔɲ ké isu
 yulɔ hikuyuu lesɛɲ pəle kɔpampante ke wulaya tetu taa tɔ.
 Pəyele na ma nyənəyi mə caanaa isu fiki kalaalaya.
 Ama í tɔɲa tɔyɔ isayau Paali-Peyɔɔ*fa*
 lɛna í pəsɪ acaalətu nyóma ke teitei isu kɔ wee tɔ. ^a Tɔyɔ kulalaa hətɛ ke.
¹¹ Mə yəlaa teeli ká kuli hɔntɔ isu sumaya.

I kaa tasa husi haɣav,
 ḿpóyó pɪ laki lɔlvɔ.
¹² Paa í pəsaa na í hiki piya napəli,
 isu ma kpiisa si təna na si ta lata yəlaa.
 Ye ma ha-meɣe siɣile mə tɔm tɛma.

¹³ Ma nawa lseyeli nyóma,
 na pá sɔɲa lonte kɔpante taa isu Tiii nyóma.
 Ama paa pona pa piya ke kulaa isentaa ké.

¹⁴ Ḿpóyó Osee tɔma si:
 Tacaa, pɛpɛɣe n ká hɔna yəlaa pane pa ɲkrapɔyɔ?
 La na pa alaa husi luki,
 na hələm nyɔɔ pa həla taa.

¹⁵ Ḿpóyó Tacaa tɔma si:
 Kilikaa ke ma nawa mə isayatu təna.
 lɛna ma mɔna-meɣe rááná.
 Maa tɔyɔni-meɣe ma tɛɣe mə tɔma asayɛe tɔɔ.
 Mə nyɔyɔ nyóma təna kuləyi ma tɔɔ ké.
 Ma kaa tasa-meɣe sɔɔlvɔ.

¹⁶ Pə hika-me na mə lila təna wuli.
 I kaa tasa pəle ke lɔlvɔ.
 Paa na mə alaa tasa piya lɔlvɔ,
 ma kɔyi si tənaya.

¹⁷ Ḿpóyó Osee tɔma si:
 Ma lɔɔ luyɔ fɛi-me tɔtɔyɔ timpɪ í kisa-i nunav tɔ.
 I ká la cəlaa ke piitimnaa lɛlaa taa ké.

10

lseyeli nyóma kawulaya na pa laatu tənaya suw

¹ lseyeli nyóma mə í ka we ké isu tɔɲ
 wei pa yaa si lesɛɲ tɔ i taale kɔpante,
 nte tɔ lɔlvɔyi teu tɔ.
 lɛna í lulayɔ tɔyɔ
 í lɔləsaya təlaalɛnaa na tɔɲ.
 lɛna í tayənəyi-i teitei,
 isu pa tayənɔyɔ ɪcətɛ tɔ.
² Yəlaa mə í ké pəpətɔnaa ke hatoo mə taa ké.
 Pə tɔɔ ké Tacaa ká yɔki mə təlaalɛnaa,
 na mə isayatu məli mə nyɔɔɲ taa.
³ I ká yɔyɔti ké si:
 Ye tɔ fɛina wulav,
 tɔ ta sɛɛ Tacaa tɔyɔ.
 Ye lɛ í fɛi pɛpɛɣe pə ku-tɔ?
⁴ Mə yɔyɔtaya na mə tuunav katatəlaya taka.
 Pəyele kutamsa ké í pɛɛla pəpətu nəɔsi.
 Siɣisuɣu wakəlaa ké,
 isu kraɲkalayalaya nyɔɔkɔyɔ kutəyɔv taa tɔ.

^a 9:10 **Paali-Peyɔɔ**: Paali-Peyɔɔ kulom inəyi pa yaaki tɔtɔ si Peti-Peyɔɔ.

⁵ Samalii nyóma ná lunjiyi wola nawle nte tã we Peteeɓi tã.

Ilena kãtãlaa na yãlaa pá seliyi na pá cãya tã læyaya.

Mpi tã, tã yur cãa kolobu ke mã hekũ kã.

⁶ Paa pona wola nawle nte tã maɓamaɓa ke Asilii kã,

na pá ha wulaw sãso.

Pu pasa Iseyeli nyóma meɓe sãsom kã,

na í tãɓo fẽele ke yaasi un i tão.

⁷ Samalii nyá tãm tãma.

Pã tala nyá wulaw tãnaɓa kã isu lwm kpaɓa taaw.

⁸ Pã kpiisa Peteeɓi tãlaalãnaa mpa

pa tusa Iseyeli nyóma tã pa tãna, na sãwa nyã.

Waatu unãɓi í kã wiikina pãóŋ si

í takɩ-me na pulasi si si nyãki-me.

Iseyeli nyóma kom ke pa kututum

⁹ Hatoo Iseyeli nyóma me í lapu

mã kaanutu ntiyi Kipeɓa tã, í ta layasi.

Ile pã wee kã si kolontu í nan- meɓe tãna.

¹⁰ Maa yeke na piitimnaa hã mã ŋkraŋɓu,

ke mã isayatu kulãlãtu nti tã tão.

¹¹ I ka we kã isu nau abunɓeŋ kofalu

wei pa falãsa na í makɩ kutãɓu tã.

Tãcaa nãwa si i luɓu kii teu.

Ilena í nyuli si i tãɓi-i akuyu kpatóɓu.

Yuta ka lukiyi, na Iseyeli náã tãɓanãɓi.

¹² I tuu kusiyisim na í ku sãlɓu.

I toosi taale kofate.

Pã tãlaa si í keesãna Tãcaa má ma tão

na má kão na má kooli-meɓe kãpantu.

¹³ Ama isayatu ke mã halaa na í kũŋ-ti,

na í tãɓo kaloolaya pãle.

Yoo keekãnaa na yoolaa

tuutuuma ke í lakaya na í taaki.

¹⁴ Pã tão kã pu wiisina-meɓe yoo taa,

na pã kpiisi mã koloosi acalãe tãna.

Teitei isu Mowãpu wulaw Salãman ka yooŋa

Peti-Apãeɓi nyóma na í nanɩi totonaa na pa piya tã,

¹⁵ m̄póɓu maa lana-meɓe

mã isayatu katatãlaya tão.

Mã wulaw tomle ntã tanãŋ tãe.

11

Iseyeli nyóma kaanutu na Iso sãlɓu

¹ M̄póɓu Tãcaa tãma si:

Waatu wei Iseyeli n ka kã ifepu tã,

maa sãla-ŋ kã.

Halãna má yaa-ŋ ma pãɓaya,

na má læsi-ŋ Icipiti taa.

² Ma tãŋna-ŋ yaaw,

ilãna nyaa seeki-m na ŋ laaki Paali na tuŋ lelãŋ.

Ilena n wãki-i kãtãɓa tulaalu.

³ Pãyele má tãkãna nyá niŋ na má hã-ŋ taataa.

Ama n ta nyãna tãna.

⁴ Ma sãla-ŋ kã,

na má paasãna-ŋ tãpamm,

na má wayalãɓi-ŋ,

isuu cãcã lakɓu i pãɓaya tã.

Ma sãpa nyá tãe,

na má haaki-ŋ tãɓanãɓa.

⁵ Icipiti nyóma kaa tasa-meçe yomle krau yaa.

Ama Asilii nyóma ká ñmakələna-meçe
tĩmpi í kisa ma kin ke kante tó.

⁶ Pə tóó ké youu ka wəe mə acaləe taa,
na ku wakəli a kəkentim.

Iseyeli nyóma kumayəsəm kasəyaya nté.

⁷ Ma yəlaa caaki-m kisuyu
na pá yaaki-wə na Iso tóó, paa nuki.

⁸ Isənaya maa pəsi na má lo Iseyeli na pə saali?

Na má wakəli-ñ isu ma lapu Atəma,
na Sepoyim pə acaləe tó?

Tófo pu wakəli ma lanje na má nyasa ma təyi kela.

⁹ Ma kaa tasa lfəlayim nyóma ke wakəlyu.

Mpi tó, ma ké Iso Nanñ tu ké,
ma ta ke yulu.

¹⁰ Iso ká yaa i yəlaa mpa pa kuuwa
na pá tənna hatoo tənku waali tó na pá koo.

Teitei isu təyolaya wiikuçu na ká kotiyi ka piya tó.

¹¹ I ka lu Icipiti na Asilii ke lanñ,
isu sumpwəw, yaa alukuku kolyu tó.

lɛna má məñna-meçe mə te.
Tacaá má, ma yəyətəna mpw.

12

Krou u ləlyi pite

¹ Mpyóyó Tacaá təma sɪ:

Kaloolaya tike ke Iseyeli nyóma me í
laku-m na í puçusuçu-m tam.

Ama Yuta ná tamsəna Nanñ tu má.

² Iseyeli nyóma haaki Icipiti nyóma ke nim sɪ pá hii camte.

Mə na Asilii nyóma í pəeləyi nəosi.

I lələsəyi mə kaloolaya,
na mə mwsəñ təma ke paa kuyaku ñku.
Ama mə camte kaa kəli heelim ké leeluyu.

³ Tacaá má maa huəna Yuta nyóma meçe.

Maa paasəna Yakəpu ləlyu nyóma meçe mə təntə isayale tóó.

Maa yele na í təy mə isayatu saləka.

⁴ Hatoo toto lotu taa ké Yakəpu nyá n caala nyá tətə tóó ké kolyu.

Pə koo na nyá na Iso í lo waatu wei nyá isə nyaalaa tó.

⁵ Nyá na isətaa tillu í ləpa na í kəli ílé.

lɛna í wii na í sələmi-ɪ sɪ í kooli-ñ kəpantu.

N pola Peteeɪ, lɛna Tacaá lu nyá tóó na í heeli-ñ sɪ:

⁶ Mayale Toma təna tu Tacaá.

⁷ Maa yele na í məli cəne.

Ama pə wəe sɪ í təñ tampana na í laku kəpantu ké.

Tu nyá Iso má, ma tike ke naani.

⁸ Iseyeli nyóma í təkə mə niñ taa ké
mə sanəya isayaw ké,

isu taatəlaa.

I səla kamuçulaya.

⁹ I təñ sɪ mə hikuçu ke mə təmlə sote ké,
pə taya kawalaya təm.

lɛ isayatu fəi təñ sɪw taa se.

Pə taya kəpantu ke təna.

¹⁰ Ntəna Tacaá sɪ:

Hatoo í wəw Icipiti taa təy ma ké mə Iso.

lɛ maa yele na í məli cəka taa çayale,

isu mə acima waatənaa.

¹¹ Iso kəyəyətətə tələsəlaa ke ma heeliyi ma təm.

Ma hüləyɪ-mɛɣɛ ma luɣu nyəntu,
na má sɛɛ-mɛɣɛ ɪsənaa ke toosee taka taa si,
pá teləsi-me.

¹² Kalaati nyóma mə pəsa asayaa kpitikpitinaa ké.
Səm ke pə kaasəna-me.

Naah kataasi ke í haakaya kúhaah ke Kilikaa.
Ama mə kətasi təlate pəsa haləm taa kaŋmaasi huwa.

¹³ Yakəpu ka cəsa Mesopotami tetu taa,
na í pəsi ləlu ntiyilu ke alu təu.

¹⁴ Ama ɪsə kuyəɣətutu teləsulu ke ɪsə tilaa si
í ləsi ɪsɛyɛli nyóma mɛɣɛ ɪcipiti taa.
Kuləm inəyi ɪ towa si í tiiki ɪ yəlaa.

¹⁵ ɪsɛyɛli yəlaa mə í yəlaa Taca aɣalətu,
na í wakəli ɪ lanje tənəŋŋəŋ.

Ama ɪlé ɪ ká lɛɛti-mɛɣɛ mə fɛɛɛ.

ɪ ká mələna mə yuləkule ke mə nyəŋŋ taa ké.

13

ɪsə təu kullaa səm

¹ ɪfələyim kpekəle nyóma mə
í ka ŋmakələyana ɪsɛyɛli taa,
na í yəɣətəyi na yəlaa təna tɛɛ sʊkəna-me.
Ama í kʊ mə ti təm na tuŋ laaɣ, ɪlɛna í si.

² Paa na mpu, í kama nyɣu ke mə ɪsəyatu taa ké.

ɪ luki mə liyitee nyəɣətu ke tuɣu lɛsuyɣu.
Pəyele koolu lupina nawee lɛsəŋ un.

ɪlɛna mə si í wəɣaləyi-ɪ na í laaki-ɪ.

³ Pə təu ké ɪ ka saali yem, ɪsu tanəŋ ihunte.

Yaa aŋkɣələɛ, yaa lətu kuluyɣu təŋnaya təmate tə.

Yaa ɪsu nyəsi lukuyəna kutuluyɣu ləpətu taa tə.

⁴ Mpu yəɣətə si:

Má kəna mə ɪsə ke hatoo í luw ɪcipiti taa tə.

ɪ ta nata nəɣulu na í nəɣəsəna-m.

Pəyele nəɣulu fɛɪ na í waasəyi ɪsu má.

⁵ Má fɛŋna mə təu ké wəlaya tetu

taa ké timpɪ nikaya fɛɪ mpu tə.

⁶ ɪ hikaa na í haɣa.

ɪlɛna í sʊv kalampaanɪ taa,

na í səu ma təu.

⁷ Pə təu ké ma pəsa mə təna,

ɪsu təɣəlaya yaa krou wei ɪ papa mpaan taa tə.

⁸ Ma kula mə təu ké,

ɪsu pa kɣakuyɣu taale wontuyɣu ɪsəyau pəyaya tə.

Maa cəli-me na má li-me, ɪsu təɣəlaya.

Taale wontu ká cəli-me təyətəyətə.

⁹ ɪ lə ma wei pu wɛɛ si má waasi-me tə,

pə təu ké pə wakəla-mɛɣɛ mpu.

¹⁰ Mə sələməna-m si má kpa-mɛɣɛ wulaw na paasənlaa.

Pɛɛ pa tɛmna wɛ? Pá ya-me ɪɛ.

¹¹ Pááná ke ma kpaana-mɛɣɛ wulaw,

na kuləmɛɛ anəyi maa təŋnəna-ɪ.

¹² Pa ŋmaa ɪsɛyɛli nyóma mə mə tasəkəle tənaya,
na pá ŋmɛsi teu.

¹³ ɪ nəɣəsəna ké ɪsu aħuləm kʊmɛɛŋ

luluyɣu takuyɣu na í kisi luw tə.

¹⁴ Ama ma kaa lɛɛki-mɛɣɛ səm nəyɣ taa,

na má ya-mɛɣɛ atətəle taa.

Pə təu tə, səm nyá kʊ-wɛ.

Atətəle, nyaa li-wɛ.

Ma feina mə pətətəle.

¹⁵ Paa lseyeli nyóma í ká leesi mə tɛstunaa heku.

Maa yele na kolontunaa lu mə tɔ kɛ́.

Hilimate nyɔ́kɔ́yɔ hila na lɔkɔnaa ke isəna tɔ,

ńpɔ́yɔ́ pɛle pa kuu mə kpancoou təna.

14

¹ Pə wee si Samalii nyóma me

í tɔyɔ mə isayatu saləka kɛ́.

Mpi tɔ, í kɔla ma tɔɔ.

Paa ku mə na mə piya ke yoo taa,

na pá tɔli mə ahontonaa lotu.

Isɔ waasɔyɔ ke ɪ yɔlaa

² Mɔ́yɔ́ Taca a yɔ́ɔta a si:

lseyeli nyóma í məli mə Isɔ Taca ma ma kinj.

Mpi tɔ, mə isayatu pɛta-meyɛ.

³ ɛle í layasi na í məli ma kinj na í wiina-m si:

Tayani-tɔyɔ ta isayatu,

na ń mu ta sɛɛtu isu kɔhaan.

⁴ Pə taya Asilii ká waasəna-tɔ.

Pɔ́cɔ́ tɔ kaa tasa yoo kpaɔanəh ke naani tɔyɔ.

Tə kaa tasa tɔh inəxi luɔyɔyɔ isu ta Isɔ nyá.

Mpi tɔ, nyá tike n wenna katayəlaya pətətəle.

⁵ ɛlena Taca si:

Ye í mələna ma tɔɔ,

maa tayani mə isayatu.

Maa ku ma pááná ke mə tɔɔ na má sɔɔli-meyɛ teu.

⁶ Maa wee lseyeli nyóma isu cəɔɔ kɔpɔɔhku kraakɔyɔ tɔ.

Nyutu ká tɔ heɔ, na Lipan tɔyɔ sɔsɔɔ ka lila.

⁷ ɛ ká heli piliɔasi ke teu isu tɔyɔ ŋku pa yaa si olifi tɔ.

Mə sɔsɔɔh ká nyala isu Lipan hɔtɔyɔ.

⁸ ɛ ká kɔɔ na má kenti mə tɔɔ

na í hala tɔɔnaya na pɔ́ lá teu.

ɛ ka tɔ heɔ isu leɛɛh taale,

na mə hətɛ yaa isu Lipan sɔɔɔm.

⁹ Mə na tɔh kɔɔɔaɔh í kaa we?

Má muɔna mə sələməh na má feɔɔyɔ mə tɔɔ.

Ma we-meyɛ isu tɔyɔ ŋku ku hatu u tɔɔki tɔ.

Má haakəna-meyɛ mə tawa kɔɔɔɔm.

¹⁰ Yɔɔ wei ɪ kɛ́ layatu

na nyəntɔ tɔ í cɛkəna tɔm tənɛ.

Taca mpaav huləyəna weesuyɔ na alaafəya.

Tampana tɔhlaa pəsəxi na pá təh-ku.

Ama tɔɔ kɔɔlaa ná hotiyi.

ISO KUYOYOTUTU TELISULU
SOWĒELI
TOM TAKĒLAYA
Kotolotv

Kuyakv nakvli kv wēē, na pa yaaki-kv si Iso kuyaku sōsōv. Kv wule kv i ká hvuna Iseveli nyóma na i toma sōsōna. I ká keēsana pa yaasi isayav ké. I ká hvuna piitimnaa lempōnaa, na i keēsana yaasi wei pele pa lakayana Iseveli nyóma tō. Mpi mpi pē hulayaa si kuyaku sōsōv ŋkv ku kōv tōyōlv. Kvtolonŋ liuv, na wōlaya, na kōkōsi nyayav, na kolontunaa yoolaa tutuyv.

Išana pa faya Sowēeli takēlaya tō:

Kvtolonŋ liuv na Iseveli nyóma nyōleleŋ si pá keēsana Iso tōv, titite 1:1-2:17

Išo su i yōlaa kv nōyōv si i ká mōlēna-wēyē pa wule taa, titite 2:18-3:5

Išo ká hvuna piitimnaa krai nyóma na i wakēli-wē, titite 4:1-21

¹ Tom nti Tacaa heela Petuyeli
 pəyalv Sowēeli tōyōlv.

Wōlaya na kvōyōv tōyōlaa pō tōm

² Yuta nyóma na pē sōsaa mē,
 í tv ŋkpaŋŋ na í nu.

Too tō, yaasi mē i tēma kōntē kv
 mō caanaa waatv yaa mō waatv taa?

³ I keēsəyi-təyi mō piya

na pele pa keēs-i-təyi pa nyōŋsi.

Ilena pele pá keēs-i pa waalv nyóma.

⁴ Tōyōlaa tōm liyiti ka tōyōna mō hatōmōtv.

Sonsompee í kpisa mpi lē kvōlonŋ náá tōyō.

Kvtolonŋ í kpisa mpi lē kahvsi náá tōyō.

Kahvsi í kpisa mpi lē cōlēŋ náá tōyō.

⁵ Sōlvnyōlaa mē, í fe,

na mō laŋa wakēli na í wii.

Mpi tō, pē lōsa-wəyi mō nōyōv taa lē í laŋa sulum.

⁶ Piitim tuutuuma lu ma tetv taa,

na pē tōŋ wē sōyōntv.

Pē tamasi na pē kēla wē isv tōyōlaya.

⁷ Pē kpaala ta leseŋ na ta fikinaa tuj.

Pē kōōla tōna na pē yelev tōyōv na kv hulōmaa.

⁸ I wii isv asaav kvfalv

cakvōv i paalv lōyayā tō.

⁹⁻¹⁰ Pē tōyō tawa tōna na pē wakēli tetv laŋle.

Pē tōv kē paa tasəyi kvōyā tōyōnaya pee

na sulum na nim ponav kv Iso tēsēle taa.

Kōtōlaa ná caya lōyayā.

¹¹ Hataa na leseŋ tawa nyóma wiiki.

Mpi tō, tōyōnasi pee nyōŋsi saala yem.

¹² Leseŋ tuj wōlaa.

Fikinaa tuj na kvōlvōŋ lēlēŋ tōna lōntilaa.

Yōlaa laŋhōlvmlē tōna saala yem.

Nōhōkvōv na Iso wiinav

¹³ Kvōyā tēlate kvōtōlaa,

mē mpa i kē Iso tēmle lataa tō.

I suu mō lōyayā wōntv isv fōlētōnaa taka na í wii,

í hētōna laŋwakēlle.

Mpi tō, paa tasəyi ponav kv Tacaa tēsēle

taa kē kvōyā tōyōnaya pee na sulum.

¹⁴ I la kvōtuyv sōsōv.

I kvēyeli sōsaa na yōlaa tōna kv tá

Išo Tacaa tēsēle taa.

I hōkō nōōsi na í wiina-i.

Tacaa páána kvoyav

15 Hai, waiyo!
 Tacaa huule koyaku kpegetaa.
 Wule nteye Iso Toma tona to ka wakeli.
 16 Ta isenta tona ta tona tona
 ka saali yem ta ka pasi pulo.
 Lanhuwume na anmaala ka lu ta Iso tona taa.
 17 Matutuuna mona tetu tee.
 Tona tona pee nyeka fei to.
 Pa yela kpeen ke kpete na i yaki.
 18 Tala feina nyutu,
 na a wiiki, na a caki yem.
 Heen mayama na tema taasi.

Iso koyogotv telosv selamayi Iso

19 Tacaa, nyaga ma wiikina.
 Mpi to, wulaga tetu taa nyutu
 na tun tona nyaga ke isu kaka.
 20 Taale wontu mayama na
 keesa ise na nya to ke.
 Mpi to, pusi tona nyawa na nyutu wuli.
 Kaka nyaga wulaga tetu nyutu.

2

Tacaa koyaku kpegetv

1 I holi tutuyu ke Iso puy
 nan nyeku Siyoni taa.
 Tetu nyoma me, i sele.
 Mpi to, Tacaa huule koyaku kpegetaa ke.
 2 Ku ke isonmontu koyaku nku ku yuwa tona.
 Ku ke sakpetuyu koyaku ke.
 Piitim sasom ton nyam kraaki ke
 isu tefeme nyaalam nyaalvu pona to to.
 Too to, pa ta nata pa taka ke
 waatnaa mpa pa teewa to.
 Paeye pa kaa na pa taka ke
 waatnaa mpa pa koo to pa taa.
 3 Piitim mpi pa naga to we ke isu kaka komomoka.
 Na pa waali naa we isu kaka nka ka nyaki to.
 Ye pa ta tata timpi,
 pa we telekoleku ke isu Iteni taale.
 Ye pa teewa de pa ye kpete,
 piitim mpi pu saki pulo.
 4 Pa we ke isu krayanah,
 na pa seeki isu krayanah cayalaa.
 5 Pa kulayi puy to ke na pa telese lenku to.
 Pa wiiki ke isu yoo kekeanaa,
 yaa nyu sasoo mukuyu to.
 Pa we ke isu yoolaa sasaa teekuyu yoo to.
 6 Ye pa kpegetaa sonyon pu
 yalaa tona na pa seliyi.
 7 Pa ton ke isu akanaa na
 pa kraaki koloosi isu yoolaa.
 Polupu u kee-wi.
 8 Pa wei na i mpaaw ke,
 naga u kayatayi lel.
 Pa nyoma ke pa to-we pa tee ke.
 Polupu u yasayi pa cana.
 9 Pa tiiki icate to ke na pa seeki koloosi to.
 Pa kraaki kutulun to na pa sokona potole isu nyulaa.
 10 Tetu na isotonvu pa seliyi pa naga to ke.
 Uena ilim na isoto na isotonyasi pa si takpitii.
 11 Tacaa naga niiki ke isu

teu hula ke i yoolaa nõyo tso
 na pá we tuutuuma na pa toŋ we sɔyɔntu.
 Pa laki nti i tɔyɔ-we tɔ.
 Mpi tɔ, Tacaa huule kuyaku we sɔyɔntu ké.
 Nɔyɔlu kaa fiti ku wule.

Tacaa yaav ke i yɔlaa si pá layasi

12 Ḿpóyó Tacaa yɔyɔtaa si:
 Pə na pə mpu tɔ,
 pənente í pəsəyi tɔtɔ na í məli ma kin na lotu kolumtu.
 Í həkɔ nɔɔsi, í pəli isəlum na í wiina-m.
 13 Pə taɣa mə wontu ke pə wee si í cəli.
 Ama mə laŋa ke pu wee si á wakəli.
 Pə wee ké si í məli mə Iso Tacaa má ma kin.
 Mpi tɔ, ma sɔələyi yɔlaa ké na má wena pa pətəətəle.
 Maa mɔyi pááná ke ləŋ,
 ma kɔpantu fei tənaya.
 Maa ləkɔ isəna ma tɔ ma taa si maa nyəŋsi mə ise tɔ.
 14 Ntanyɔ maa layasi huwee na má kati-meyɔ kɔpantu.
 Ilena mu la-m kɔtasi ke mə tɔyɔnaya pee na solum.

Nəhəkɔtu na Iso wiinav

15-16 Í huli tutuyu ke Siyɔŋ taa.
 Í koti yɔlaa tənaya kɔtuyu sɔsɔɔv.
 Pə kɔɣav kəkpatəlaa na ifepiya, na ahulumnaa.
 Hali akɔɣalaa maɣamaɣa ká lu pa nanŋ taa.
 Pa tənə pá həkɔ nɔɔsi.
 17 Tacaa təmle lataa kətəlaa í wii Iso təsəele
 nɔnɔyɔ na kɔtaɣa təlate pə heku taa.
 Í təkɔ Iso ké niŋ, na í nyəni ta pətəətəle.
 Í taa tu-tuyɔ fele.
 Pə taa kɔɔ na kɔrai nyəma wonyi-tu si:
 Pa Iso ni i we le si í sənə-we?

Tacaa nuwa i yɔlaa wiinav

18 Ḿpóyó Tacaa nyá luɣu taɣana lapu ke nyá tetu.
 N wena tə yɔlaa pətəətəle.
 19 N nu ta wiinav na n tɔ si,
 n ká ha-tuyɔ tɔyɔnaya pee na solum,
 na nim, na pə tələnə-tu
 Si n kaa tasa yeluyu na kɔrai nyəma won-tu.
 20 N ká tɔyɔni ta kolontunaa
 mpa pa kəmna ilim ntɔyɔŋ tɔ tɔ.
 N ká pona-weyɔ pooluŋ ke wɔlaya tetu taa.
 N ká tənɔ pa nõyo tɔɔ nyəma ke tɔm tenku lum.
 Ilena pa waali nyəma ke tenku Metitelanee lum.
 Pa sətəa sɔŋ ká nyala paa timpi.
 Mpi tɔ, n lapa təma sɔsɔnə ké.
 21 Tetu, taa nyá,
 nyá laŋle í hulumi.
 Mpi tɔ, Tacaa lakəna təma sɔsɔnə.
 22 Taale wontu í taa nyá.
 Nyutu ká nyala wɔlaya tetu teteka taa,
 na tuŋ náá ləl i pee.
 Tuŋ wei pa yaa si fikinaa na lesenaa tɔ pu susi təyɔvɔ.
 23 Siyɔŋ nyəma í ŋmaali mə Iso Tacaa tɔɔ.
 Mpi tɔ, i ká yele na teu nu-meyɔ ku waatu.
 Kancaalaya teu na kantəkaya nyəŋku
 ká nu-meyɔ teitei, isu hatoo ləŋ taa.
 24 Tɔyɔnaya pee təmatənəa suwa.
 Solum na nim pəle pə su heesi.
 25 Ḿpóyó Tacaa təma si:
 Maa leeti-meyɔ mə tɔyɔnasi.

Paa nsi sonsompee na kutolon
na kahusi na cɛlɛɛ ka tɔya pusi liyiti tɔ.

ISO KUYOYOTUTU TELISULU
AMOOSI
TOM TAKELAYA
Kotolotu

Pu wee si Iseyeli nyoma i caya tama kin ke na heesoyu. Ilena tonjonaa naa taki acamaa ise na pa muyuliyi tama. Ntana Iso su isana pa wee si paa wei i ka tɔh tɔ, na Amoosi telasi yɔlaa. Iso pɔɔsɔyi Iseyeli nyoma ke mpi pa laki na pa fei teu tɔ pɔ tom.

Isana pa faya Amoosi takelaya tɔ:

Iso kalɔyɔna Iseyeli kawulaya na pa cɔlɔ nyoma, titite 1-2

Mpi pɔ yoosiyi Iso na i yɔlaa tɔ, titite 3-6

Tɔmnana mpa pɔ kulaa na pɔ hɔli Amoosi tɔ, titite 7-9

¹ Taca Iso kula tom tɔ na i heeli Yuta icate Tekowa tiikulu Amoosi. Tom nti tɔ ke Iseyeli kawulaya tom ke. Iso yɔyɔta-tɔyi na pusi naale siki na pɔcɔ tetu seliyi. Yuta wulaw Osiyasi na Iseyeli nyɔh Solopɔwam, wei i ke Sowasi pɔyalɔ tɔ pa pɔole taa ke Iso yɔyɔta tom nti si:

² Taca mo pɔana,

na i nɔyɔ nu Siyɔh pɔyɔ taa ke Yosalem,
 isi tɔyɔlaya wula.

Tɔla tɔtɔyɔlenaa nyuto wulaa,
 na Kameeli pɔyɔ nyuto lontili.

Taca kalɔnav ke Iseyeli na i cɔlɔ piitimnaa

(Sili nyoma nyantu)

³ Mɔpɔyɔ Taca yɔyɔtaa si:

Pɔ taya isayatu kolomtu ke ma kalɔyɔna

Silii icate sɔsɔle nyoma me.

Ilena pɔ tu kɔlɔna isana i kɔwa

Kalaati nyoma ke musɔh na naah akun tɔ.

Pɔ tɔ ke ma kaa layasi nti ma tema suw ke mɔ tɔ tɔ.

⁴ Maa nyagasi kɔkɔ ke mɔ awulaa,

Hasayeli na Peni-Hatati pa teesi.

⁵ Maa peli Silii icate Tamasi kampɔnaa kɔkalɔsɔh.

Ilena kolontu suw na i kɔ mɔ wulaw na i yɔlaa.

Mpi tɔ, isayatu heele taa ke i yɔlɔyɔ.

Ye pɔ kaasa mɔ tetu tana ile paa kuu-me na pɔ teena Kiii.

(Filiisi nyoma nyantu)

⁶ Mɔpɔyɔ Taca tasaa si:

Pɔ taya isayatu kolomtu ke

ma kalɔyɔna Kasa Filiisi nyoma me.

Ilena pɔ tu kɔlɔna isana i kuu acalɛ tɔcu yɔlaa,

na i pɛetɔna-yeyɛ Itɔm nyoma tɔ.

Pɔ tɔ ke ma kaa layasi nti ma tema suw ke mɔ tɔ tɔ.

⁷ Maa nyagasi kɔkɔ ke Kasa icate,

na tɔ kutuluh kopah.

⁸ Maa kpiisi Asɔtɔti nyoma na Asɔkalɔh nyoma wulaw.

Ilena mɔ niki Ikolɔh nyoma tɔ.

Pɔ kaa kaasi Filiisi nyoma taa ke nɔyɔlv.

Taca Iso mɔ, ma yɔyɔtɔna mpu.

(Fenisii nyoma nyantu)

⁹ Mɔpɔyɔ Taca tasaa tɔtɔ si:

Pɔ taya isayatu kolomtu ke

ma kalɔyɔna Tiii Fenisii nyoma me.

Ilena pɔ tu kɔlɔna isana i ta taki

nɔyɔ hka mɔ na Iseyeli nyoma i ka pɛelaa tɔ.

Halɔna i kuu acalɛ tɔcu yɔlaa na

i pɛetɔna Itɔm nyoma tɔ.

Pɔ tɔ ke ma kaa layasi nti ma suwa mɔ tɔ tɔ.

¹⁰ Maa nyaγasi mē ɪcate Tiii
na tē kawulaya tēsi kupaŋsi ke kōkō.

(Itəm nyáma nyəntv)

¹¹ M̄p̄ógó Tacaa tasaa si:
Pə taγa isayatu kulomtu ke
ma kaləγəna Itəm nyáma.
Ilena pə tu kələna isəna í təγəna
mē tēttonaa Iseyeli nyáma na layate tō.
Halí í kisi pə pətətəle
nyəntv si í kú mē pááná.
Ilena í tōki-we na mē taa ké tam.
Pə tō ké ma kaa layasi nti ma suwa mē tō tō.
¹² Maa nyaγasi mē ɪcate Temaj na pə kawulaya
tēsi kupaŋsi nsi si we Posəla ɪcate taa təγə kōkō.
Mpi tō, tənaya mē awulaa səsaa ka wēē.

(Amoni nyáma nyəntv)

¹³ M̄p̄ógó Tacaa tasaa si:
Pə taγa isayatu kulomtu ke
ma kaləγəna Amoni nyáma.
Ilena pə tu kələna isu í yasuyv
Kalaati ahontonaa lotu tō.
Í lapa m̄p̄ógó si í waləsəyi mē tetv.
Pə tō ké ma kaa layasi nti ma suwa mē tō tō.
¹⁴ Maa nyaγasi kōkō ke mē ɪcate səsəəle Lapa,
na pə nyaγa mē kawulaya tēsi kupaŋsi.
Yoou wula na kv kakiisasi na kv
kacuculaya taa ke maa la mpv.
¹⁵ Paa kpa mē wulav ke yomle
na pə kpeenna í waali nyáma.
Tacaa Isə yəγətəna mpv.

2

(Mowapu nyáma nyəntv)

¹ M̄p̄ógó Tacaa tasaa si:
Pə taγa isayatu kulomtu ke
ma kaləγəna Mowapu nyáma mē,
Ilena pə tu kələna isəna í wəpa
Itəm wulav mowa na í la kayalv tō.
Pə tō ké ma kaa layasi nti ma suwa mē tō tō.
² Maa nyaγasi Mowapu tetv ke kōkō,
na mē kawulaya tēsi kupaŋsi nsi si
we Keliyo ɪcate taa tō.
Paa yaγa yoou kakiisasi na pə tutuuy
na Mowapu nyáma si.
³ Maa kv mē wulav na í waali nyáma təna.
Tacaa Isə má ma yəγətəna mpv.

(Yuta nyáma nyəntv)

⁴ M̄p̄ógó Tacaa tasaa si:
Pə taγa isayatu kulomtu ke
ma kaləγəna Yuta nyáma mē.
Ilena pə tu kələna isəna í kisa ma kusəγəsətv,
na í yelev ma kusəsitv təkuyv tō.
Í təja tuŋ na pə tolisi-mē,
isu pu lapv mē cəsənaa tō.
Pə tō ké ma kaa layasi nti maa
suwa mē tō tō.
⁵ Maa nyaγasi mē tetv na mē kawulaya tēsi

kuparisi nsi si we Yosalem icate taa to.

(Iseyeli nyoma nyantu)

6 M'p'og'og' Taaca tasaa si:
 Pə taya isayatu kulomtu ke ma
 kaləyənə Iseyeli yəlaa me.
 Pə tō kē ma kaa yele nti ma suwa mə tō tō.
 Ilena pə tu kələnə isənə í pɛɛtəyi yəlaa kupama si,
 pa ta pəsi pa kəma fəlvu tō.
 Í pɛɛtəyi konyəntənəa ke ntanjkpala
 mayamaɣa nyuvu tō.
 7 Í fɛləyi acamaa ke nəhɛɛ,
 na í pɛɛɛ konyəntənəa ke pa tampana ke hʉle taa.
 Pəyele cɛɛɛ na pəyaya pa kaaki alu kulom,
 na pə kuyi ma nyuvu.
 8 Wontunaa mpa í lɛɛka konyəntənəa kin ke təluma tō,
 pa tō kē í həntəyi mə tuj kutuluɲ taa na,
 í nyəəki sulom mpi í lɛɛka-we tō.
 9 Pəyele mə tō kē ma kowa
 Amolii nyoma tənəɲnəɲ.
 Paa tayalaa kē isu koomasɪ,
 na pá we alaafəya isu heləmɛɲ.
 10 Pəle pə paasi,
 ma ləsənə-mɛɣɛ Icipiti tetu taa.
 Pusi nɪde təcu ke maa we mə
 waali ke wɔlaya tetu taa.
 Halənə í lɛɛki Amolii nyoma tetu.
 11 Pə waali kē ma kpa mə pəyalaa taa kē
 Iso kuyəyətutu teləsəlaa.
 Ma ləsa pa taa lɛlaa na pá ha-m pa ti
 na pá su nəəsɪ si pa kaa nyəə sulom.
 Yaa ma cəsəyi, Iseyeli nyoma mɛ?
 12 Ama í hayasa-weɣɛ-wi.
 Ilena í kayati ma kuyəyətutu
 teləsəlaa si pá taa yəyoti ma təm.
 13 Maa tələki-mɛ isu kɛkɛ səyəluyu
 təyənaya pɛɛ ke səsəm na í nɛɲti yulu tō.
 14 Hali pu la ti faləsulv kuparɛ ke kate si í tɔlɪ-ti.
 Aka kaa wɛɛnə tɔɲ.
 Yooola taa yoolu kaa hiki weesuɣu.
 15 Tətəlv kuparɛ kaa səɲ,
 na kpaɣanv ɔayəlv na selu kuparɛ kaa lu-ti.
 16 Yooola nəyɔ tɔ mayamaɣa ká lɔ
 í wontu na í kuu-tɛɣɛ niɲ kɛɛtɛ.
 Taaca má, ma yəyətənə mpu.

3

Isə ká pəəsi í yəlaa ke pa kulapəle

1 M'p'og'og' Taaca tasaa si: Iseyeli nyoma mpa me ma ləsa Icipiti tō, mɛɣɛ ma yəyətəyi təm tənɛ.
 2 Mə tike ke ma səla atɛ yəlaa tənə taa na má ləsi.
 Pə tō kē maa pəəsi-mɛɣɛ isayatu tənə nti í lakɪ tō.
 Pə wɛɛ si Iso kuyəyətutu teləsulv í teləsi Iso Təm
 3 Yəlaa naale ká kaa mpaav
 na pa ta mayasi ku təm?
 4 Təyolaya ka nyusi yem kē hətuyv
 taa na ká tá hiki təyənaya?
 Ye təyolaya pəyaya ta kpa pulv,
 kaa kiisi yem kē ka tante taa?
 5 Sumaya ka tii yem kē apai taa na ká tá na toolee?
 Yaa puluyu ká kpəti yem na ku ta puu pulv?

6 Paa huli apalvtutuɣu ke yem na yɔlaa kaa nya?
 Yaa wahala ká tii icate taa ké yem na Tacaa má ma ta kɔna-1?
 7-8 Mpu tɔ, ye tɔɣɔlaya í nyusaa aweye sɔɣɔntɔ kaa kra?
 Yaa ye Tacaa má ma yɔɣɔtɔna ile pa kisi ma tɔm telɔsuyɔ?
 Pɔpɔtɔ fei lelen, Iso Tacaa má ma kaa la pɔlɔ na má nmesɩ
 Iso kuyɔɣɔtɔ telɔsɔlaa.

Iseyeli icate sɔsɔle Samalii nyɔma hɔnnav

9 Tacaa si: I kraali Asɔtɔti na Icipiti
 pə kawulasɩ kutulɔɣ nyɔɔɣ taa.
 Yɔlaa í kreyeli Samalii pulasɩ taa,
 na í ná isayato sɔsɔɔntɔ na musɔɣ
 wei pa laki tɔ.
 10 Pa ta nyɩ mpi pa yaa yaasi kɔpaɣ tɔ.
 Mpi pa leekəɣi musɔɣ na pá nmuləɣi tɔɣɔ
 pa nyəka pa kawulasɩ teesi taa.
 11 Pə tɔɔ ké kolontu ka nyala mə tetɔ.
 I ká yəki mə koloosi na í kuu mə wontu.

Waasuyɔ lah wakalle nyəm

12 Mpu yó Tacaa yɔɣɔtaa si:
 Teitei isɩ tɔɣɔlaya kraakuyɔ heu
 na tiikulu hiki nɔɣkraasi yaa nkpaɣuyɔ
 titite ke aseeta tɔ,
 nɔpu yó pu la Samalii nyɔma na pa kpelasɩ kɔpaɣsi.

Iso kraaləɣi ɩ yɔlaa

13 Mpu yó Tacaa Iso Toma tɔna tɔ kraalaa si:
 I teləsɩ Yakɔpɔ lɔluyɔ nyɔma si
 14 kuyaku nakuli maa kɔɔ Iseyeli nyɔma
 meye leetuyɔ ke mə isayato.
 Maa wakəli Peteeɩ tɔlaalenaa,
 na má kpesɩ kɔtaga tɔlate hɔlɔhasɩ.
 15 Maa yəki tɔɣtɔnaa lɔɣle kutulɔɣ,
 na yoluma nyɔɣ.
 Pa kutulɔɣ wei pa lapa kacɔka na tuuɣ kela tɔ,
 na pa ate na iso kutulɔɣ na í pəsɩ ncaa.
 Tacaa má, ma yɔɣɔtɔna mpɔ.

4

1 Mpu yó Tacaa yɔɣɔtaa si:
 Samalii alaa mpa me ɩ yasɔlaa tɔlɔpɔlɔpɩ
 isɩ Pasɔɣ nyɔma naaɣ tɔ,
 í ke nkpaɣɣ na í nu.
 I leekəɣi acamaa,
 na í muɣuliyi kɔnyɔntɔnaa.
 Ilɔna í tɔɣ mə paalaa si pá ce solɔm na í nyɔɔ.
 2 Tacaa Iso má,
 ma tuuna ma hɔte naɣɣ nyɔnte si,
 kuyaku nkɩ paa ləsɩ mə nɔɣɔ na mə sukɩ
 isɩ kulayɩ na tinte tɔ, kɔ tɔɣa kɔnte.
 3 Paa ləsɩ-me na icate kolɔɣa kafɔɣɣ.
 Paa pɔna-meɣe ilim ntɔɣɔɣ tɔɔ.
 Tacaa má, ma yɔɣɔtɔna mpɔ.

AcəsaaɔeSaa iso sɔelaa

4 Mpu yó Tacaa tɔma si:
 Iseyeli nyɔma me,
 í cesɩ na í puki Peteeɩ yaa Kilikaa
 si í laki Iso ké tɔmlɔ,
 na í tɔɣna-m pɔntɔnav ke mpɔ.
 I ha mə kɔhaaɣ ke paa tanaɣ nkɩ,
 ilɔna í kɔna mə kɔhaham ke tooso nyɔɣku wule,
 pəyele í wakəlɔna-m.

5 I ha mə seetv kuhav na mə kükvsum potopotonaa.
 I kraaləna nəχə səsaγa si í haaki-m luγu kuləmvγv
 kvcəəv na paa wei í nu.
 Isayav ntəγi i səəlaa.
 Iso Tacaa má, ma γəγətəna mpv.

Iseγeli nyəma lahkrusəη

6 Mpvó Tacaa γəγətəa si:
 Ma yelaa na nyəγəsi lu mə acaləe taa,
 na í lah si í suu mə nəχə pvvγv.
 Paa na mpv í tá mələna ma təə.
 Tacaa má ma γəγətəγəna mpv.

7 Ma pəma-məγe tev ke waatv wei mə kohaləmv nyula-ku tə.
 Ma ha ícate lentə ke tev na má pə lentə.
 Ma yelaa na taale lentə hvl tuu
 na lentə náá wvl lvm lahvvγv təə.
 8 Acaləe naale γaa tooso pukaya
 kuləmtəle kīη si á hiki lvm na á nyəə.
 Paa na mpv pu takī-γe.
 Pəyele í tá mələna ma təə.
 Tacaa má ma γəγətəna mpv.

9 Ma yelaa na kulaya na kpeeləmv
 pə kv mə kvətəχəη,
 na kvtoləη təχə mə tuη tawa pəγale.
 Paa na mpv í tá mələna ma təə.
 Tacaa má ma γəγətəna mpv.

10 Ma yelaa na kvəkv kv mə tala
 isv maa lapv ícipiti ke Moisi waatv taa tə.
 Na má yele na kolontu la sakasaka
 ke mə ifepiya ke yovu taa,
 na í kuu mə krayanəη.
 Na sətəa səη nyala mə təsikile taa na pə nu-me.
 Paa na mpv í tá mələna ma təə.
 Tacaa má ma γəγətəna mpv.

11 Ma wakəla pə tənaya mə te isv
 maa lapv Sətm na Kəməə tə.
 Ulena mə taa ləlaa fiti isv pa
 ləsvγv təputuyv ke kəkə taa tə.
 Paa na mpv í tá mələna ma təə.
 Tacaa má ma γəγətəna mpv.

12 Pə təə ké Iseγeli nyəma mə
 í ká na isəna maa lana-mə tə.
 Ue í tayaví mə ti na í sulu-m.

13 Ma lapəna pəəη, na heelim,
 na má hvl yelaa ke mpi mpi ma luγv we lapv tə.
 Ma pəsəγi ilim ke ahoo,
 na má təη tətə comcom nəəsi taa.
 Məγa Pə təna pə tv Tacaa Iso má,
 ma γəγətəna mpv.

5

Iseγeli təə wula

1 Iseγeli nyəma í nu mə səmv wula:
 2 Iseγeli we ké isv pəelə wei í səpa tə.
 U tasəγi kulvγv.
 Pəcə nəγəlv kaa kvsi-i.
 3 Mpi tə, Tacaa Iso γəγətə Iseγeli təmv si:
 Ye yelaa iyaya (1000) pola yovu,
 nuvəwa (100) tike ka mələna.

Ye nuunwa (100) polona,
naanuwa ke pu soo.

Iso yaa-we pe taa koo na pa si

⁴ Tacaa yooṭaa si:

I koo ma kin na ma ha-mege weesuyu.

⁵ Ama i taa polo Peteei, na Kilikaa,
na Feeſepa acalee təkətəlena.

Pə taya pəlv,

pa kuu Kilikaa nyoma,

na pa kpiisi Peteei nyoma.

⁶ Yosēfu ləlvu nyoma me,

ye i caa weesuyu,

pə wee si Tacaa ke i peeki.

Təfo tō, ilē i ká pəsi ké isu kəko

na i nyaga pə tənaga Peteei.

Nəyolv kaa pəsi ka teesuyu.

⁷ Waiyo, i layasəyi tampana na isayatu,

na i muyuliyi tampana nyoma.

⁸ Tacaa lapəna isətəlvəsi ke waani waani.

Ini i layasəyana səkrətvu ke nyaaləm,

na nyaaləm ke səkrətvu.

Na i həŋ tənku lvm na i pələyi tetv tō.

I hətə nté Tacaa.

⁹ Ini i kuyona tənəna

na i laki pa koloosi acalee ke ncaa.

¹⁰ Mə taa kraakəna tampana yooṭəlv ke huule taa ké,

na wei i hvləyi-mege mə təwakəlle tō.

¹¹ I muyuliyi acamaa na i ŋmuləyi pa kəhaləm.

Pə tō ké i kaa nu mə kutuluŋ kupaŋ leleŋ.

Pəcə i kaa təŋ mə leseŋnaa kəpama suləm.

¹² Maa səki mə isayatu tuutuuma taa natəli.

I muyuliyi yəlvəŋ na i mvi kəcəŋ.

Ilena i kuyi acamaa təm ke huule taa.

¹³ Tasəkəle tvu waatu kəlv inē.

Pə tō ké layatənaa suma si pə taa koo pə na-we.

¹⁴ I yelee isayatu na i la kəpantu.

Ilena Pə təna pə tv Iso wee mə waali ké tampana,
isu i yooṭəlv tō.

¹⁵ I kisi isayatu na i səali kəpantu,

na i tənəyi tampana ke huule taa.

Ntanyi Pə təna pə tv Iso ká wii Yosēfu

ləlvu kakaasaya pətətəle.

¹⁶ Məpəy Pə təna pə tv Iso Tacaa yooṭaa si:

Pa nu layaga wula ke nənəsi tē.

Yəlaa ká maki kapusi ke hapee təna tō si:

Mpusi wei kəle, mpusi wei kəle?

Pa ya hataa na wiilaa ke wiiu.

¹⁷ Waatu wei maa koo yəlaa ke fəlvu tō,

layaga wula ká nu leseŋ tawa təna taa.

Tacaa waasvuv kuyaku

¹⁸ Tacaa kuyaku səsoov tənlaa me,

pə taya nyaaləm ke i ká ná ku wule yoo.

Ama səkrətvu ké.

¹⁹ Teitei isu yəlv seekuyi təyolaya,

na i sulina ka camna,

ilena i sov təyaga na i teesina kolunə.

Ilena təm nyasa-i tō.

²⁰ Tacaa kuyaku səsoov ká wee məpəy.

Kv ta ke nyaaləm nyəŋku.

Ama səkrətvu ké.

Isosεελε nte Iso u caaki to

²¹ M'p'og'oo Tacaa toma si:

Ma taa kraana ma kotasi na ma kotun ke.

²² Ma kotasi nsi koko nyaga si tana to
na ma t'og'ona nyehsi lu-m sa.

Maa tu caa ma nawee nim nyona.

²³ I yeke kokoole ke ma h'krahej taa si
i yooki-m yontu.

Maa caa ma nu ma cameh taj.

²⁴ Pa kala teu si i yeke na tampana weε ma heku,
isu p'og'o sasaga h'ka kaa nyooki to.

²⁵ Iseyeli nyoma me, pusi nule wei i toma wolaya tetu taa to i lapa-m kotasi na?

²⁶ Ntohej ma tun Sakuti na Kewahj wei i saaka ma ti toyo i ka tokaa na i laaki?

²⁷ Pa too ke maa yeke

na pa pona-meye Tamasi

icate waaki ke Asilii tetu taa.

Pa tona pa to Iso ma,

ma y'og'ona mpv.

6

Acεsaacesaa naani

¹ Felentunaa mpa me i taki Siyeh p'og'o

na Samalii pulaya too ke kawulaya na naani to,
ma tom we waiyo ke.

Meyele piitim sosom taa acera

na meyele Iseyeli nyoma

tana layatu tasalaa.

² I polo Kalone na Hamatu icate sosole,

na Filiisi nyoma teye Kati,

na i na Asilii nyoma toyo pa tetu.

I ta tee mpe inehi p'ob,

pa na pa tetu ta h'ajna ma nyantu to.

³ Ma luki kele si mpusi koyaku i polo pooluh.

Seε ile ma musuh t'ehna-kuyh yaav.

⁴ I caya ma kpelasi kopahsi nsi pa tayanna

tuuh kela to si too,

na i nyasahi heeh na nawee nim nyona nantu.

⁵ I kiisiyina ma cameh si i yooki yontu.

Peyele i keekana Tafiiti na i luki yontu.

⁶ I tej solom na h'kraahj,

na i toyi tulaalunaa kupampama.

Ama ma paa feina isona Iseyeli kawulaya wakalaa to.

⁷ Pa too ke ma kraalahi noonoo si i ka weε

mpa pa kra yomle to pa kancalaya nyoma.

Felentunaa acima su tanaaya.

Samalii icate wakaluyv

⁸ M'p'og'oo Pa tona pa to Iso Tacaa toma si:

Ma tuuna ma ti si ma ny'og'osa

Iseyeli nyoma kalampaan ke.

Maa caaki ma kutuluh kupampahj.

Maa to ma kolontunaa nih taa ke

mpi pa we Samalii taa to.

⁹ Ye pa kaasa yalaa naanowa ke tayaya taa, pele paa si.

¹⁰ Paa wei i pola i setu krayav si i pinj, na i mayana pa kaasa n'og'ob ke nahj lehku taa. I ka p'oo-si-i si: Nyana n'og'ob? Uena p'untu si: Aa. Ile setu krayav ka t'eki-i si, su. Taa yaa Tacaa h'ete na i nyi si yob we canε.

¹¹ Pa taya p'ob,

ye Tacaa i y'og'taa,

kutuluh sosohj na s'ekpeh ka yoki i tanaaya.

Akatv we tom naale ama pa ke kpetε

12 Wulee kpaɣanəŋ kpaɣa asewa ke kəkpaɣnyu tɔɔ?

Yaa í na pa hala ku tɔɔ na naaŋ?

Ue pepe tɔɔ ké mə layasəyi tampana na isayatu,
na a kulblum pəsəyi nyaŋ pulu?

13 Na mə lanja heewa si í lɛka ɪcatɛ kpaɪ nyəntɛ, na í hən mə ti si mə toma tɔɔ ké í lɛka ton ɪcatɛ.

14 M̀p̀ỳỳ Pə tənə pə tɔɔ Isə Tacaa tɔma si: Maa yele na piitim napəli pə kuli na pə huli-meyɛ pə ton. Pə kpaɣan Lepo-Hamati ke Iseyeli tetu ilim ntəɔŋ tɔ, haləna Alapa ləɔv ke ilim mpətəŋ tɔɔ.

7

Aməssi toosee kancaalaya nyəna

1 M̀p̀ỳỳ Tacaa Isə lapa na má toosi si pa tɛma wulaw kɔmtɔ kancaalaya nyəntɔ, na pə kaasi kufatu. Ulena Isə tisi kutolon isu isəŋmɔntɔ.

2 Waatu wei kutolon tɛma tetu tənə taa nyutu ke niisuyu, ulena má wiina-ı si: Hai, Tacaa Isə, wii nyá yəlaa. Pa kəla pəciuu, paa si.

3 Ulena í layasi huwɛɛ na í tɔ si: Tələ tə kaa la.

Toosee naale nyəna

4 M̀p̀ỳỳ Isə Tacaa lapa na má tasa toosuyu si, kəkɔ nté ı huɔkayana yəlaa, na ká nyaki tenju lɔm na tetu.

5 Ntəna má wiina-ı si Hai, Tacaa, yele mpv. Tɔfɔ Iseyeli nyəma kəla pəciuu, paa si.

6 Kelela í layasi na í tɔ si: Tələ tə kaa la.

Toosee tooso nyəna

7 M̀p̀ỳỳ Tacaa lapa na má tasa toosuyu si, ı sənə kolunja tɔɔ keke na í təkə kɔmɔasənyu ke ı nin taa.

8 Ulena í pəssi-m si: Aməssi, weye n naaki ma nin taa? Ma si: Kɔmɔasənyu. Mpɔyule si: Ma caa ma maɔasi ma yəlaa ké na má ná si pa siyisaa yaa pa ta siyisi. Mpi tɔ, ma kaa husi pa kawalaya.

9 Maa wakəli Iseyeli nyəma təkətələnaa, na má kɔ wulaw Solopwam luləv nyəma na layatɛ.

Aməssi təɔnnyu ke Petɛli

10 M̀p̀ỳỳ Petɛli kətɔlv Amasiya heela Iseyeli wulaw Solopwam si: Aməssi na ı yəlaa pa pɛla nəɔv ke nyá tɔɔ ke Iseyeli taa cənɛɛ, na ı kuyəɔtɔtɔ maɔamaɔa wakələyi Iseyeli tetu.

11 Hali ı yəɔtəa si:

Paa kv-ŋ, ulena pá kuu Iseyeli nyəma
na pá pona-weye poolun.

12 M̀p̀ỳỳ Amasiya tɔma Aməssi si: Toosee tɔ nyá, lu cənɛ na ń kpe Yuta na ń teləsəyi nyá Isə kuyəɔtɔtɔ ke tənə, na ń təkənə.

13 Ama yele-təyi Petɛli cənɛ. Mpi tɔ, pə ké kawulaya Isə təsɛɛɛ səsəɛɛ ké.

14 Mpɔyule Aməssi cə-ı si: Paa fələyi-m ma Isə kuyəɔtɔtɔ teləsənyu tɔɔ. Ama təla ke ma təkə na má haləyi tun.

15 Ma kaləkv waali ké Tacaa yaa-m. Ntəna í tɔ-m si má polo má kraali ı tɔm ke ı yəlaa Iseyeli kawulaya nyəma ke ilim ntəɔŋ tɔɔ.

16 M̀p̀ỳỳ nyá kisiina-m si ma taa kraali-ti. Pə tɔɔ ké Tacaa si má teləsi-ŋ si

17 nyá alv ká pəsi apalaa tənə alv ke ɪcatɛ taa, na pá kv nyá piya ke youu taa. Ulena nyaa si ma ta nyi isənəa tetu taa, na pá pona Iseyeli nyəma ke tetu poolun nyəntɔ taa ké təlası.

8

Toosee liyiti nyəna

1 M̀p̀ỳỳ Tacaa lapa na ma tasa toosuyu. Tun pee kɔpəpuna na təkɔ nté ma nawa.

2 Ulena í pəssi-m si: Pepeye n naaki, Aməssi? Ma si: Tvyu pee wena a puwa tɔ a təkɔ. Mpɔyule si: Ma yəlaa Iseyeli nyəma puwaya, pa tala pa tənaya. Ma kaa tasa-weye wiuu.

3 Ma heela-we si:

Isə Tacaa ma, ma huɔle kuyaku wule,
kawulaya təyaya taa yontu ká pəsi wula.
Ulena sətəa səɔtɔ, na pə suma tiyitiyi.

Taatəlaa isayatu

4 M̀p̀ỳỳ Tacaa tɔma si:

Mpa me mə fələyi konyontənəa ke nəəheɛ,

na í kuyi tetu taa wahala nyéma,
⁵ Ilena í tɔŋ si isətu kɔfalu acima
 u teŋ lɔŋ si tɔ taatu.
 Aayee si, kuyaku kuhɛɛsɔyɔ
 naa teŋ lɔŋ si tɔ ləsi tɔɣɔnaya pee
 na tɔ pasa mayasələya.
 Ilena tɔ kraasi ka liyitee.
 Na tɔ lu sanəyanaa kumuyullaa,
⁶ na tɔ kpeŋəyona toolee na tɔ pɛɛtəyi.
 Ye konyɔntu ta pəsi
 na í feli-meɣe ntaŋkpala liyitee,
 ile í kra-i yomle.

⁷ Mɔ́yó Taaɔa tuuwa si:
 Na tetu nti í hɔŋna mə ti isənto tɔ,
 ma kaa sɔɔ mə lakasi səne.
⁸ Pə tɔɔ ké tetu ká sele,
 na tɔ taa yəlaa təna ɔaɣa ləyaya.
 Tu kraaki na tɔ tiiki isu Nili pəɣə lom.

⁹ Mɔ́yó Taaɔa Iso tasaa si:
 Kuyankuyi maa yele na ilim tu pə sikuyi waatu.
 Ilena səkpɛtɔyɔ nyala tetu təna tɔɔ.
¹⁰ Maa pəsəna mə acima ke ləyaya,
 na mə laŋhulɔmle yontu pəsi wula.
 Na yəlaa təna looli pa nyɔɔŋ isu ləyaya
 na pá suu ləyaya wontu isu fɔlɔtənaa taka,
 isu pəyaya ikramle səpəna.
 Ilena pə tənaya mpɔ pə pəsi laŋwakəlle kuyaku.

¹¹ Mɔ́yó Taaɔa təma si:
 Maa kəna wahala ke kuyaku nakoli.
 Wahala inəɣəle si ma kuyɔɔtoto nuu
 konyulɔyɔ ká kra yəlaa,
 na pə kəli isu nyɔɔsi yaa ləkətu kəkuyi-we tɔ.

¹² Paa cɔɔ yem ké tetu təna,
 na pá pɛɛkəyi si pá nu ma tɔm,
 ama pa kaa na.

¹³ Kuyankuyi ləkətu ká ku ifepiya akpala nyéma,
 na pɛɛlaa kɔpama, na pá pi-we.

¹⁴ Na mpa pa tuukina Samalii tɔyɔ,
 yaa Taŋ nyəŋku yaa Pɛɛsɛpa nyəŋku tɔ.
 Pa təna paa hoti, pa kaa tasa kulɔyɔ.

9

Toosee kakpasɔ nyəna

¹ Mɔ́yó ma na Taaɔa na í sɛŋa kɔtaɣa tɔlatɛ tɔɔ na í tɔŋ si: I yɔki Iso təsɛɛle akele nyɔyɔ na pə
 ciɣiti kutuluyi təna kite.

Maa yəki akelenaa,
 na pá hoti yəlaa tɔɔ na pə ku-we.
 Ilena yooɔ náá ku mpa pu kaasi tɔ,
 nɔyɔlɔ kaa fiti.

² Paa pa tii atɛtəle taa,
 maa ləsi-weɣe təna.

Paa pa kra isɔtaɔ isu ma tisa-we.
³ Paa Kameeli puyɔ taa ké pa ŋmela-m,
 isu ma kula pa tɔɔ na má kra-we.
 Paa pa sewa na pá suu lom tɛɛ mayamaɣa,
 maa yele na lom tɛɛ tɔm nyasa-weɣe təna.

⁴ Ye kolontunaa pona-we,
 maa yele na pá ku-weɣe təna.
 Ma kaa tasa-weɣe waasɔyɔ,
 isu ma kpiisa-we.

⁵ Ye Toma təna tu Iso Taaɔa táka mpəle ke tetu tɔɔ,

tə kpa kə na tə tiiki, isu Nili pəɣo lom.
 Ilena tə yəlaa təna caya ləyaya.
 6 Iso pama isətənyu ke tetu tə kə.
 I lapa i təcayale ke isətənyu nyuy taa.
 I hən tenku lom na í pələyi-wəyi tetu tə.
 I hətə nté Taca.

Tasəkəle nyəma hɔnav

7 Mpróyó Taca təma si:
 Iseyeli nyəma me,
 í tá tēe Itiyopii nyəma se.
 Isəna ma ləsa-meyē Icipiti tə,
 mpróyó ma ləsa Filiisi nyəma ke Kələeti,
 na má ləsi Silii nyəma ke Kiii.
 8 Ma nawa mə kawulaya tasəkəle,
 ilena má tu ma taa si maa kpiisi-meyē tetu tə.
 Paa na mpu ma kaa kpiisi Yakəpu luluy nyəma
 təna təkpaata.
 9-10 Maa yasí-meyē piitimnaa lempənaa həkə.
 Pu kpiisi mə taa asayaa mpa paa tisiyi si
 mpusinaa ká mayana-me təɣo yoo taa.
 Isu pa lintuyuu təɣəna pəe na pə yeki pəe tə.

Nəosi suw na lahhele

11 Mpróyó Taca təma si:
 Kuyaku nakvli maa kusí Tafiiti icate
 ncaale na má tə pəɣole.
 Maa ŋma icate nte isu tu wəv ləŋ tə.
 12 Ie Iseyeli nyəma ká taɣanı muɣo ke Itəm tetu
 na tə cəlo tetu nti tə kə Taca nyəntu tə.
 Taca má, ma yəɣətəna.
 Maa la mpróyó teitei.
 13 Mpróyó Taca tasaa si:
 Pu kə na hataa haləyi,
 pə kaa leeli, ilena pá kv.
 Paa tuu, pə kaa leeli,
 na leseŋ kooluy tala.
 Ilena solum kufam kpe pə́óŋ tə
 na pə feyeni pulasi təna.
 14 Waatu inəyi maa cē Iseyeli nyəma meye mə yomle taa.
 I ka taɣanı mə acalee nna pu kpiisaa təɣo ŋmau
 na í caya.
 Ilena í hala na í təɣo,
 na í sə tuŋ wei pa yaa si leseŋnaa tə
 na í nyə pə solum.
 15 Maa su ma yəlaa meye tetu nti ma ha-me tə tə taa.
 Nəɣəlv kaa tasa-meyē təɣənyu tətə.
 Taca mə lə má, ma yəɣətəna mpu.

**ISO KUYOYOTUTU TELISULU
APITIYAASI
TOM TAKELAYA
Kotulutu**

Takelaya kanε ka ηmaaou keesa Isau lɔlɔyɔ nyoma Itom nyoma tom. Paa caaki Yakɔpu lɔlɔyɔ nyoma Iseyeli nyoma, pa luki-weyε kolɔna kε. Ama Iso ká huuna i yɔlaa Iseyeli nyoma nɔyɔ, na í heesi pa lanja.

Isəna pa faya Apitiyaasi takelaya tɔ:
Tacaα huukəna Itom nyoma, kɔkalutu 1-14
Tacaα kuyaku sɔsɔv, kɔkalutu 15-21

¹ Tom nti Tacaα Iso kulaa na í hɔli Apitiyaasi si, í yɔyɔti Itom tetu nyoma tɔv tɔyɔv.

Tacaα kpaalvyu ke Itom ncaale tom

Pa tila tillu ke piitimnaa heku.
Tə nu i yɔyɔta Tacaα tom si:
I kɔli, na tɔ yooa Itom nyoma.

² Mɔpɔyɔ Tacaα yɔyɔta Itom si:
Maa la-η waali tɔ ke piitimnaa lelaa taa.
Paa nyəni-η yem.

³ N caγa hatoo kɔkɔpaməɣ heku,
timpi nɔyɔlv u taku tɔ.
Kalampaaɔi kuy-η si,
nɔyɔlv kaa ləsi-η təna.

⁴ Paa n ká kpa isɔtaa isu hekəle,
na í tɔ nyá tante ke isɔlvɔɔɔsi taa,
isɔ ma tisa-η təna.

Tacaα má, ma yɔyɔtəna mɔv.
⁵ Ye ηmilaa svu nyá tɔyε aħoo,
paa kuu pə təna mpi pa pəsəɣi tɔyɔ,
na pə yele-η kɔɔtε.

Ye kontaa svu nyá taale taa,
kumkum tike ke pu kaasi-η.

⁶ Isau nyoma me,
mə kolontunaa γasa mə wɛnau taa na pá kuu-wi.

⁷ Məna mpa i ka pɛla nɔvsi tɔ,
pa tɔyɔnəyɔ-meyε mə tetvnaa taa kε.
Mə cewaa luki mə waali.

Mə taapalaa na ηmakəɔɔɔi-me.
Məna mpa í ka kaawa nyənaγa tɔ,
pa svu-meyε katəsi nyəvɔ.
Pa tɔvki-me si í fɛi ləməγasεε.

⁸ Tacaα má, ma tɔ ma taa si,
maa kpiisi Itom layatvnaa tənaya kuyaku ηkv.
Maa kpiisi mə layatv təna.

⁹ Səyɔntv ká kpa Temaη icate yoolaa.
Paa kɔ Itom yoolaa təna.

Itom nyoma waawa Iseyeli nyoma wahala taa

¹⁰ Mɔpɔyɔ Tacaα yɔyɔtaa si:
Pu kpiisi Itom nyoma me.
Fεεε ka pu-meyε teu.
Mpi tɔ, í kó mə tetvnaa
Yakɔpu lɔlɔyɔ nyoma,
na í kuu pa wontu.

¹¹ Waato wei kolontunaa kəla-me,
na pá svu mə icate taa tɔ, i ka wε təna.
Halɔ pa tɔ tɛtε kε Yosalem wɛnau tɔv tɔ,
mə na-weyε.

¹²⁻¹³ Pə taa mvna si,

í sɔv pa ɪcɛtɛ taa,
 na mə ɪsɛntaa hɛtəna pa wahala.
 Ʋkpasa amukɔyɔ na pa hotuyɔ,
 na í tw-wɛɣɛ pa kɔnyɔntɔɣɔlɛ waatu.
 Haləna í kuu pa wɛnɔv ɪsu pa kolontunaa.
¹⁴ Ʋsəŋa mpa hɛla na í kuyi selaa.
 Yaa í twɪ-wɛɣɛ pa kolontunaa nin taa
 kɛ pa wahala wule.
¹⁵ Kuyaku ŋku Tacaá ká hɔvna yɛlaa tɔ kv kɔpɛɣetaa kɛ.
 Ʋsɛyatu nti í lapa tɔ, tu məli mə nyɔɔŋ taa.
 Paa lana-mɛ ɪsu mə lapənav-wɛ tɔ.

Ʋsɛyɛli nyáma lɛɛtɔyɪ Ʋtəm nyáma

¹⁶ Mpróyɔ Tacaá tasaa si:
 Ʋsɛyɛli nyáma mɛ,
 í tɛma ma pááná kərvu nyɔɔv kɛ
 ma pɔyɔ nanŋ nyəŋku tɔɔ.
 Yɛlaa lelɛa ná kaa tɛ a nyɔɔv.
 Paa nyɔɔ-yɛɣɛ mpróyɔ,
 ɪlɛna pə kriisi-wɛ na pá saali yem.
¹⁷ Ama mpa pu kaasi tɔ paa cɔɔsi Siyən pɔyɔ taa.
 Ku pəsi Ʋsɔ pɔyɔ.
 Yakərvu lɔlvɔyɔ nyáma ká lɛɛki tɛtv kɛ tɔ mɔlaa nin taa.
¹⁸ Ʋlɛna Yakərvu na Yosɛɛfv pa lɔlvɔyɔ
 nyáma pəsi ɪsu kəkɔ,
 na ká nyaga Ʋsav lɔlvɔyɔ
 nyáma ɪsu nyutu.
 Pu wakəli-wɛ tənəŋnanŋ,
 pə kaa sɔɔ paa kulom.
 Tacaá má, ma yɔyɔtəna mpu.

Paa lɛɛki pəcɔlv tɛtvnaa

¹⁹ Yuta nyáma ká tɔyɔna Ʋtəm tɛtv na ilim mpətəŋ tɔɔ. Paa tɔyɔ Filiisi nyáma tɛtv hɔyɔlvɔyɔ tɛtɛkəle, na Ʋfəlayim nyáma tɛtv kɛ Samalii. Ʋlɛna Pɛncamɛɛ nyáma náá tɔyɔ Kalaaɪ.
²⁰ Ʋsɛyɛli nyáma mpa pa kuuwa na pá tɛna tɔ, pa taa yoolaa kɔpama ká lɛɛki Fenisii tɛtv.
 Haləna pə polo Salepəta ɪcɛtɛ. Yosalem nyáma mpa pa kuuwa na pá wɛ Sefalati tɔ, pɛlɛ paa tɔyɔ ilim mpətəŋ tɔ acalɛɛ.
²¹ Pa kɛ akanaa kɛ. Paa nyəkəli Siyən pɔyɔ na pá caya təna. Paa tɔyɔ Ʋtəm nyáma tɔɔ.
 Tacaá ká tɔyɔna ɪ yɛlaa tɔɔ kɛ kawulaya.

**ISO KUYOYOTUTU TELESULU
YONAASI
TOM TAKELAYA
Kotolotu**

Apalu wei pa yaaki Yonaasi to i ke Iseyeli to ke na Iso tili-i piitim lempu nyoma teye Asilii tetu taa ke Ninifi icate taa si i polo na i kuli pa isayato too. Ama mpe ini paa ke Iseyeli nyoma kolontunaa ke. Pa too ke Yonaasi kisaya pote. Paa na mpu Iso pona-i na ton na Yonaasi kpaali-we na pa mu i tom na pa layasi tante na Iso wii-we.

Isena pa faya Yonaasi takelaya to:

- Isa towa Yonaasi ke tamle na i kisi, titite 1
- Yonaasi layasaa na pa ya i nyovu, titite 2
- Yonaasi kpaaluyu ke Ninifi nyoma, titite 3
- Tacaa waasa Ninifi nyoma, titite 4

Yonaasi mayasaya si i kisiyi Tacaa tiluyu

- ¹ Mporoyo kuyaku nakoli Tacaa heela Amitayi payalo Yonaasi si:
- ² Kuli na ni polo Ninifi icate sasaele na ni kpaali-te. Ma nyaxasa ta isayato.
- ³ Ilena Yonaasi kuli si i seeki Tacaa. Pa too ke i tiwa kpuloh teesan ke Yopee. I mayana kpuluyu sasoo nku ku puki Taasisi to. Ilena i felu ku liyitee na i sov si i puki tona.
- ⁴ Mporoyo Tacaa lapa na heelim sasoom ma tenku too. Kacuculaya sasaya kolona na ka caa kpuluyu yokoyu si lum i tayo-we.
- ⁵ Ntena saxantu sasootu kpa kpuluy saalaa. Ilena pa yaaki pa tuh hela. Na pa lesayi wontu na pa petayi lum taa si pa ka kpuluy tefufufu. Ama Yonaasi na tiwa kpuluy nan lejku taa na i tooki sasoom.
- ⁶ Mporoyo kpuluy saalaa nyovu to pola Yonaasi kin na i paasi-i si: Nyá tooki yaa? Kuli na ni yaa nyá tuyu. Ntanyi ku waasi-tu, na té taa si.
- ⁷ Mporoyo kpuluy saalaa yaa tema si: I koo na té to tete na té nyi wei i kona-tuyu mpusi ine to. Mporoyo pa to tete lena pa kpa Yonaasi.
- ⁸ Ntena pa tami-i si: Heeli-tuyu mpi pa kona mpusi ine to. Nyá teye le. Nyá piitim ke mpi. Nyá kolapale ke nte?
- ⁹ Mporoyo i co-we si: Ma ke Hepela to ke. Isotaa Iso Tacaa wei i lapa tetu na tenku tayo ma seeki.
- ¹⁰ Ilena i keesi-we si ini i seeki Tacaa. Ntena saxantu sasootu kpa mpe ini. Kena pa paasi-i si: Pepe too ke n lapa mpu?
- ¹¹ Na isanaya tu la-ij na paco tenku hee?
Mpi to, lum paa na ton na sasoyu ke.
- ¹² Ilena i co-we si: I peti-m tenku taa, lena lum hee. Mpi to, ma nyoma si ma konna kacuculaya sasaya kaneye mo too.
- ¹³ Mpuyle kpuluy saalaa mayasa saav isu paa tala koten, pa ta paasi. Mpi to, tenku paa na ton na sasoyu ke.
- ¹⁴ Ilena pa salami Tacaa si: Hai, taa ku-tuyu yob ine i weesuyu too. Peyele taa yele na i calam tom mali ta nyoon taa. Mpi to, Tacaa nyá, n laki mpi n soolaa tayo.
- ¹⁵ Ntena pa kraya Yonaasi na pa peti tenku taa na lum hee kpa kraa.
- ¹⁶ Mporoyo Tacaa tom kpa yalaa mpeye saxantu ke sasoom. Ilena pa lapi-i kotasi na pa su pa paasi si paa see-i.

2

Yonaasi salomuy ke tinte lotu taa

- ¹ Mporoyo Tacaa lapa na tinte sasaele nateli koo na té li Yonaasi. Mporoyo i caya ta lotu taa ke koyeeij tooo na aho tooo.
- ² Ilena i salami i Iso Tacaa ke tinte lotu taa si:
- ³ Tacaa, ma yaa-ij ma wahala taa na ni nu. Ma kiisa atetale taa na ni nu ma nayo.
- ⁴ N peti-m luhayaya taa ke tenku heko taa. Lum kulaa isu koloosi na pa ta-m, lum koloosi teeki ma too ke kulom kulom.
- ⁵ Maa huwa si n tayo-na-m ke, ma kaa tasa nyá taseele ke nav.
- ⁶ Lum lipa-m na pa tanj-m tayo.

Pə lipa-m na səsəncaasi həko ma nyovu.

⁷ Ma tiüwa haləna má tala pəəñ kila.

Atətəle nənəəsi təkaya ma təw kə tam təw.

Ama ma Isə Tacaa nyá, n ləsa-m na weesuü.

⁸ Waatu wei ma ləsaü caakaya liu ke ma tənüvü taa tə.

Ma tisaya feesuü ülena má təəsi nyá təw.

Ülena n mu ma sələmüvü ke nyá təsəele taa.

⁹ Mpa pa laaki tuñ tə pa lañəyi nyovu yaru kə.

¹⁰ Ama ma sē-ñ kə.

Maa la-ñ nyana təmlē sētü kətasi,

Maa yoosi isü maa süw nəvə tə.

Mpi tə, Tacaa nyaxale nyovu yatü.

¹¹ Mpróyó Tacaa təma tinte si tə polo tə tə Yonaasi ke kətəñ təw.

3

Yonaasi kpaalvü ke Ninifi wakəlvü təm

¹ Mpróyó Tacaa tasa Yonaasi ke heelüvü ke təm naale nyəm si:

² Kuli na n polo Ninifi icate səsəle nité. Kpaal-teye təm nti maa heela-ñ tə.

³ Mpróyó i kulaa na i polo Ninifi, isü Tacaa yəvətə tə. Icate nité tu wala katətəlaya kə. Pü wee si kuyeyñ tooso ke yulu i tə na pəcə i tēsi-te.

⁴ Ama Yonaasi ná təma tə taa kə kuyaku kuləmvü. I təñaya tə na i kiisiyi kə si: Pə kaasa kuyeyñ ke nüle, na pá wakəli Ninifi icate.

⁵ Mpróyó icate nyəma təna, pə kraçav səsaa na pə səkpema tə. Pa laña wakəlaa, na pá mü Isə təm nti na pá həko nəəsi. Ülena pá takü ləyaya wontu isü fələtənaa taka si pə huli si pa laçasaa.

⁶ Mpróyó təm nti tə tala Ninifi wulav. Ülena i kulü i kumte təw. Mpróyó i wəvəsa kawulaya krañ na lañwakəlle na i takü ləyaya wontu isü fələtə taka. Ülena i çaya tələma taa.

⁷ Mpróyó i na i waali nyəma pa kpaalaa si, yəlaa na təla pá taa təñ ləm yaa təvənaça.

⁸ Pa laña i wakəli na pá takü ləyaya wontu isü fələtənaa taka na pá wiina Isə na isələ küsəmlē. Pá lu pa mpaav isayav taa, pá yele pa isayatu kuləpətv.

⁹ Ntanyü Isə ká həesi i pááná səsəna, üle pa kaa sí.

¹⁰ Mpróyó Isə nawa pa kuləpətv nti. Na isəna pa yela pa isayatu tə. Ülena i yele isəna i ka hüvwa si i ká la-we tə.

4

Yonaasi mü pááná si Isə hula Ninifi nyəma ke suulu

¹ Mpróyó Yonaasi lañle ta həena isəna Tacaa hula Ninifi nyəma ke suulu ke mpv tə. Ntəna i mü pááná ke səsəm.

² Haləna i yəvəti Tacaa si: Añhaa, pə taya ntəyi maa hüvwa ma taa kə maa wəv ma te tə? Pə maçamaça pə təw kə ma seekaya si ma tēe Taasisi. Mpi tə, ma nyəmá si n wəna yəlaa pətətəle. N hüləyi suulu, na n lakü kəpəntü ke səsəm. Nyá səlū puwa si n taa lēti.

³ Pə təw tə, Tacaa kraçav-m. Səm kəla-m weesuü ke teu.

⁴ Ntəna Tacaa pəəsi Yonaasi si nyá pááná müvü maçaa?

⁵ Mpróyó Yonaasi lu icate taa. Ülena i tuusina ilim təlülē təw kə pəcə. Ntəna i siki cokəle na i çaya tə isətom taa. Ülena i taña si i naaki isəna icate ká tēna tə.

⁶ Mpróyó Tacaa lapa na aloolaya nakəli ká nyə. Ka pu tūvü ülena ká lapü i isətom, na ká həesi i pááná. Ülena i lañle həena-keye səsəm.

⁷ Ama tēv fema, ülena Tacaa kəna sonsompəle. Mpróyó tə təvə aloolaya ñkeye tefemle na ká wuli.

⁸ Ülena Tacaa kəna tēv kite heelim kühañəm ke ilim krañ. Pə nyaya Yonaasi nyovu ülena i tənüvü hoo na i çee fiçinuü. Təñaxale Yonaasi koolaa si: Səm kəla-m weesuü ke teu.

⁹ Mpróyó Tacaa pəəsi Yonaasi si: Nyá pááná müvü maça aloolaya ñke ka təm taa?

Ülena Yonaasi çə si: Ma pááná müvü maçaa kə haləna səm.

¹⁰ Ntəna Tacaa si: Nyá tá təvə aloolaya ñke ka wahala nəvəlv. Ahoo ke ká nyəwa, na ká si ahoo ləna. Paa na mpv n wəna ka pətətəle.

¹¹ Pə təw kə maa wəna Ninifi icate səsəle nité tə pətətəle. Tə taa yulənyəvəñ kəla iyisi nünəwa na hiu (120000). Pa ta nyü pa ntəvəñ na pa mpətəñ pə façav. Pəyele tə taa təla wə payale.

ISO KUYOYOTUTU TELĒSULU
MISEE
TOM TAKĒLAYA
Kotulutu

Isō kuyoyotutu telēsulu Misee na Isō yulu Isayii pa waatu kolum kē. Waatunaa mpe pa taa kē Yuta awulaa Akarī na Isekiyasī pā tōyo pa kawulasi. Ilena Asilii yoolaa nāá cōsōyī Yuta nyóma. M̄póyó Misee kpaalaa si kolontunaa ká tōyo Yuta icate sōsōle Yosalem ke pa isayatu tō. Ama waatu ka kōo wei i taa Isō ka lēsi waasulu wei í ká tōyo kawulaya ke Iseyeli tōo tō (titite 5).

Isōna pa faya Misee takēlaya tō:

Isō kpaalēyi si i ká hūna i yēlaa na í hō pa ŋkraŋŋ, titite 1-3 na 6:1-7:7

Isō si un i ká ya i yēlaa, titite 4-5 na 7:8-20

Isō si un i ká kpa-weye wulaw ke Tafiti loloyu taa, titite 5:1-4

¹ M̄póyó Tacaa tū Moleśi tū Misee taa kē i tōm. Yuta awulaa Yotam na Ahasi na Isekiyasī pa waatunaa taa kē Isō tōwa i tōm ntēyi Misee taa. M̄póyó Misee yoyota Yosalem na Samalii pa acalēe tōm.

Tacaa kalōnav ke i yēlaa

²⁻³ Tēto yēlaa mē mā tēna í ke ŋkraŋŋ.

Tacaa ká lu i tēcayale

na í tii pōōŋ comcom nōyo taa.

I ká kōo na í keesi mā isayatu tēna.

⁴ Na pōōŋ hooki na í suuliyi tēteka,

isū kōkō nyakoyu keetu na tē hooki tō,

yaa lom kpeŋyū tontonā tōo tō.

⁵ Iseyeli nyóma wakēlaa na pā pāntēna

Isō tōyo pē laki mpu.

Samalii icate sōsōna Iseyeli

nyānte si tē kulī Isō tōo.

Na Yosalem nāá sōsi Yuta ke laatu taa.

⁶ M̄póyó Tacaa tōma si:

Pē tōo kē maa yele na

Samalii pēsi ncaale huyule.

Nyá pēe ká pilimi na a tii tētekēle taa,

na pē yele kpeṽe na tūmēŋ nyō.

⁷ Paa yōki nyá tūŋ kolalaŋ tēnaya hōyōlasī.

Paa wō kōkō ke kucōŋ wei paa lapa tūŋ

wasan̄kalēnaa tō.

Pē yeki nyāyātu ilena kolontunaa

kpaŋa na pā feli wasan̄kalēnaa lelāa.

Tacaa naasoyu ke Yosalem

⁸ M̄póyó Misee tōma si:

Ye ma tōosa naasoyu m̄pi pē tōm,

ma lan̄le wakēlēyi kē.

Ilena má casōyi kapusi isū sunsōmoyu,

na má salōmōyi na ma luyū tē lēli isū taataanaa,

na má wōyōsi ma wontu na má tōŋ nōohēe kpeṽe.

⁹ Samalii kaa fiti sēm, halī pi tatī

Yuta tēto icate Yosalem timpri ma

yēlaa wēe tō, pē nōnōosi.

¹⁰ I tōki mā isōlom ke Ako.

I taa heeli sēm tōm ntēyi

ta kolontunaa Katī icate nyóma.

I caŋa lōyāŋa ke Pēti-Lōyafōla:

Mūsōyu tōyāŋa ke pa yaa mpu.

¹¹ Safii icate nyóma: Icate kōpante ke pa yaa mpu,

mi wōyōsi mā wontu na í tēe yomle na fēle.

Saanaa icate nyóma: Icate luw ke pa yaa mpu,

pele pa ta tala pá lu.

Peti-Seele: Koluŋa icate ke pa yaa mpv,
icate u kentiŋi tã yãlaa tã,
na pá wiiki læyaga wula.

¹² Malo icate nyóma: Lanwakalle icate ke pa yaa mpv,
pele pa nyan si pa nyvvo yarv tãm ká saali.
Wahala wei Tacaa kãnaa tã i tala Yosalem icate kin,
ke tã nõnõgã.

¹³ Lakisi icate nyóma: Paa kãlãgi kã pa yaa mpv,
í kpeeli mã krayanãh na í se.
Í keena lseyeli nyóma kaanutu.
Í sũsi Yosalem nyóma ke lã tã kolvvõ taa.

¹⁴ Pã tã kã Yuta nyóma me,
í kaa tasa na í ti Molele-Katv icate:
Katv tãna ke pa yaa mpv.
Akasipv icate nyóma: Puyusuvv ke pa yaa mpv,
pele pa kaa sãna lseyeli awulaa.

¹⁵ Malesa icate nyóma:
Kãlv icate ke pa yaa mpv.
Tacaa kã tasa-mege kãlv niŋ taa kã tũv.
Na lseyeli wulãv kã ñmeli Atulam kãkramvõv pãvõgã taa:
Wulãv kãkramvõv ke pa yaa mpv

¹⁶ Yosalem nyóma í looli mã nyõõh isv yepelkunaa,
í wii mã piya tã.
Mpi tã, paa krayã-we na pá teena yomle ke poolv.

2

Mpi konyõntõnaa muvullaa ka teesãna tã

¹ Yãlaa hãntãgi na pá maŋasãgi isãgv,
pã nyaalãgi ulãna pá laki-tãgi waatv wei
pa wãna pã mpaav tã.
Pã yãlaa tãm we wãvõ kã.

² Ye tãwa yaa teesi ke pa nyulaa pa leeki.
Pa lakãna mvsõh ke yãlaa na pa wãnav.

³ Pã tã kã Tacaa yãvõtaa sv:
Ma tãvanãgi isãgv ke mã nyvõv tã.
Í kaa fiti-ti,

pãcã í kã tãh kã na í kama nyõõh.
Mpi tã, wahala kũyeeh kãhna.

⁴ Waatv inãgi í kã wiiki na lãlaa maŋasãgi-me sv:

lãv kpiisa-me tãnanãh,
na í cãla mã tetv ke mã kolontunaa.
Pã ta kaasi-mege pãlv.

⁵ Mã taa nõvõlv kaa hiki i paa nyãm
ke tetv nti Tacaa yãlaa kã tãvanv
talvõv tã tã taa.

Tacaa tãm kisilaa

⁶ Lãlaa ná sãv pa nyõntv tã,
na pá tãh mã sv mã sv,
sv mã kãlãgi kakalãga.
Sv feele kaa tãvõ mpe.

⁷ Halãna pá tãh sv lãv kaa mv páãná
ke lãh na í la mpege mpv.
Mpa pa tãh kũvõvõsim taa tã,
pa tike ke mã heeliŋi tãm kãpãntv.

⁸ Ama Tacaa yãvõtãgi mã tãm sv:
Hatoo lãh ke í pãsvõgi mã yãlaa kolontunaa.
Í leekãgi yulvãpãna mpa pa luna yõõv na alaafãya tã,
pa sayãtãnaa ke mvsõh.

⁹ Í tãvõnãgi pa alaa ke pa te.

I tɔŋ si í lɛɛkəxi pa piya ke kɔpantu nti Iso ha-we tɔ.

¹⁰ I polo í tee yoo,
mə heesɔyɔ temaya.
Wahalanaa tɔŋa-meɣe mə isayatu tɔɔ ké.

¹¹ Iso kuyɔɔtɔtu teləsəlaa
tetelataa mpa pa cɔɔki yem,
na pá looliyi-me si í ká yá
sɔlɔmnaa taa tɔɔ í caaki.

Iso kpeyeliyi Iseyeli kakaasaya

¹² Mɔ́yó Taca tɔma si:
Maa kpeyeli Iseyeli kakaasaya me
isu heen ke tətəkəle,
yaa tətɔyɔle taa na í caɣana mə ti.

¹³ Máá heena-meɣe yomle nənɔyɔ,
na í pəsi na í fiti.
Mayale mə wulav,
máá tiikina-me.

3

Nyɔyɔ nyɔma kɔkpaalɔw

¹ Mɔ́yó Misee pɔɔsa Iseyeli nyɔyɔ nyɔma si:
Pə taya mə nyante nté si í tɔŋ tampana?

²⁻³ Ama í kisa kɔpantu,
na í sɔɔli isayatu.
I tɔɔkəna mə tɔxi ma yəlaa na í litiyi pa tɔnɔŋ.
I kɔɔləxi pa nantu na pə yeki mɔwa.

I cətəxi-we na í hiisiyi isu nantu nti
paa tu tiipile taa tɔ.

⁴ Pə tɔɔ ké paa í wiina Taca si
í waasi-me, ílé í kaa cɔ.
I ká ha-meɣe siyile ke mə isayatu tɔɔ ké.

Iso kaləyana í kuyɔɔtɔtu teləsəlaa tɔsəlaa

⁵ Taca yɔyɔtəxi Iso kuyɔɔtɔtu teləsəlaa
mpa pa tɔsəxi í yəlaa tɔ si:
Ye í hikiyi na í mɔləyi,
íle waatu inəyɔle í heeliyi alaafəya tɔm.
Ye í laŋaa, íle í kpaaləxi yooŋ kɔnte tɔm.

⁶ Mpu tɔ, mə toosee tema.
Ahoɔ ká yu mə tɔɔ.
Cele tɔm nav su tənaya.
Səkpɛtyu ká nyaləna mə tɔɔ isu ilim tɔwa,
í kaa na pɔlv.

⁷ Cele tɔm nalaa tana ká ka nyɔɔŋ na fɛele.
Mpi tɔ, Iso u cɔɔki-me.

⁸ Misee si: Ama má íle
Taca ha maya í Feesuyu.
Ma wena tɔŋ na má təŋəxi siyisuyu
na má wena apalvɔ,
na má kuliyi Iseyeli nyɔma kawalaya tɔɔ.

Yosalem wakəlvɔ tɔm kpaalvɔ

⁹ Iseyeli nyɔyɔ nyɔma meɣe ma wena.
I kisiyi siyisuyu təŋyɔ,
na í pɛŋ tampana ke a nyɔma.
¹⁰ I ŋmaaki Yosalem na muɣuluyu na yɔlvkɔle.

¹¹ Kuhav tɔɔ ké hvɔlaa ná paasəyəna tɔm.
Kətəlaa ná mɔyɔ kɔfɛlvɔ na pəcɔ pá seɣesəxi.
Iso kuyɔɔtɔtu teləsəlaa ná kpaaləxi liyitee tɔɔ.
Ílena paa na mpv pá yaaki pa təxi Taca nyɔma.
Halɔ pa tɔŋ si: Iso we ta waali ké,

mpusi nəǵəlb ɪ kaa maɣana tɔ.
¹² Mɪ yelina na Siyɔŋ ɪcɛtɛ pəsi haləm.
 Na Yosalem nɔ́á pəsi pɛe kaŋmaɣa.
 Tɪŋ ká waasi Iso tǽsɛɛɛ pulaya.

4

Hɛsɔyɔ ɪcɛtɛ Yosalem tɔm

¹ Kɔyaku nakɔli Iso tǽsɛɛɛ pulaya
 ká tɛɛ lensɪ tənaya kɔŋkɔlɔmɔŋ.
 Waatɔ inəyi piitimnaa ká kpa ka tɔɔ kɛ tuutuuma.

² Paa heeli tɛma si:
 Tǽ kpa Isɛyeli Iso Tɔcaa tɔyaya kɛ pulaya tɔɔ,
 na ɪ hɔli-tɔyɔ ɪ mpaɔv na tǽ tɔŋ-kv.
 Mpi tɔ, Siyɔŋ kɛ Tɔcaa tɔm lukəna.
³ ɪ ká hɔvna yəlaa pɔyale
 na ɪ faɣasi piitimnaa tɔŋ nyəm,
 paa mpi pə wɛ poolɔŋ tɔ.
 Na pá məŋna pa layalɛɛ na pa
 ŋmantaaɪ na pá lu akɔŋ na asantənaa.
 Piitim narəli pə kaa yoonə lemɪ,
 pǽcɔ yooɔ faləsuyɔ kaa tɪ wɛɛ tɔtɔ.

⁴ Paa wei ɪ ká haləna hɛsɔyɔ kɛ ɪ tɪŋ tawa,
 nəǵəlb kaa nyaasi-t.
 Tɔma təna tɔ Tɔcaa yɔyɔtəna mpv.

⁵ Tɪŋ kɛ piitimnaa lɛlaa ná laaki.
 Ama Tɔcaa tá Iso kɛ Isɛyeli nyəma tá,
 tá sɛɛkɪ na tǽ tɔŋəyi tam tɔɔ.

Tɔcaa kawulaya tɔyɔv kɛ Yosalem tɔɔ tɔtɔ

⁶⁻⁷ Mɔpɔyɔ Tɔcaa yɔyɔtəna si:
 Kɔyaku nakɔli maa mɔ mpa pa ŋkraŋyɔyɔ
 ma hɔma na má yele na pǽ kv-wɛ tɔ.
 Maa mələna mpa pa kuuwa tɔ,
 na má pəsi-wɛyɛ piitim tɔŋ nyəm.
 Maa tɔyɔ pa tɔɔ kɛ kawulaya kɛ Siyɔŋ
 puyɔ taa kɛ waatɔ inɪ,
 haləna pǽ polo tam tɔɔ.

⁸ Yosalem, nyá wei nyá pəsa isɪ
 tiikilaa kaləkəŋ tǽfɛŋlɛ tɔ,
 pu tɔ-ŋ nyá tɔŋ kawulaya nyəŋ.
 N ká məli ɪcɛtɛ səsɔɛɛ,
 isɪ n ka wɛv tɔ.

Yosalem mayaɔyɔv na ɪ waasuyɔ

⁹ Yosalem yəlaa mɛ ɪ fɛina wulav,
 mə tɔm tasəlaa səpa.
 Pə tɔɔ kɛɛ ɪ makɪ kapusi na ɪ
 saləməyi isɪ wɔsasi tala ahonto?
¹⁰ Siyɔŋ nyəma mɛ ɪ Saləmɪ na ɪ wii isɪ alɔlɔ.
 Mpi tɔ, pu ləsi-mɛyɛ ɪcɛtɛ taa kɛ,
 na ɪ polo taale, haləna Papiloni.
 Tənaya Tɔcaa ká waasi-mɛ,
 na ɪ lɛɛkɪ-mɛyɛ mə kolontunaa niŋ taa.

¹¹ Piitimnaa pɔyale tɛma kotuyɔ kɛ mə tɔɔ.
 Ilɛna pá tɔŋ si,
 Yosalem ɪ pilisi na pá paana ɪ ncaa.
¹² Yəlaa mɛ pa ta nyɪ nti Tɔcaa ləsaa na ɪ su tɔ.
 ɪ caa kɛ si ɪ kpɛyeli-wɛ isɪ məhəwa kɛ timpi ɪ ká ma-wɛ tɔ.
¹³ Yosalem yəlaa mɛ ɪ kɔli na ɪ hɔ pa ŋkraŋŋ.
 Maa ha-mɛyɛ tɔŋ,
 isɪ nau wei ɪ wɛna nyəǵəlbɔyɔ həŋ tɔ.
 Yaa nyəǵəlbɔyɔ kɔsɛɛmɔyɔ acɔwa tɔ.

1 Ká ku piitimnaa paɣale.
 Ilena í su Tetu t̄na tu Tacaa maya
 wenaɔ s̄s̄oɔm mpi í ká kuu t̄o.
 14 P̄nente Yosalem ȳlaa me í kpeyeli
 na í heeti m̄e ti na lanwak̄alle.
 Pa t̄nja-meȳe kotaya tam k̄e.
 Pa mak̄i Iseyeli wulav̄u isenta ke k̄r̄at̄ȳḡo.

5

Waasv̄u icate Pet̄elehem t̄m

1 M̄p̄ȳḡo Tacaa t̄ma si:
 Pet̄elehem icate nyaga If̄elata taa,
 n k̄e Yuta acal̄e taa s̄ak̄pete k̄e.
 Ama nȳa taa k̄e māa l̄ēi wei í ká
 tiiki Iseyeli nȳoma na ma h̄ete t̄o.
 P̄ontu in̄i í l̄ol̄ȳv̄u hoolaya lu s̄osaa taa k̄e.
 2 Tacaa ká l̄o í ȳlaa,
 hal̄na p̄é tala waatu wei
 alu n̄ȳol̄u í ká l̄vl̄i p̄ayaga t̄o.
 M̄pa pu s̄ō m̄pa pa kuuwa t̄o pa taa t̄o,
 pele pāa k̄ō na pá s̄ōsi Iseyeli nȳoma lelaa t̄o.
 3 P̄ayaga ñke, ka Iso Tacaa ton̄ ke kaa
 tiikina Iseyeli nȳoma na pá caɣana pa ti.
 M̄pi t̄o, antulinya ȳlaa t̄na ká
 ȳȳot̄ȳi ka p̄es̄ȳv̄u t̄m k̄e.
 4 Ñke kaa yelina na t̄é heesi.
 Pāa Asilii nȳoma k̄oma na pá wat̄i t̄á tetu
 na pá s̄ov̄ t̄á teesi taa.
 Tu kus̄i t̄á nȳȳv̄u nȳoma tuutuuma,
 na pá polo pa t̄o.

5 Pāa leek̄i Nimloti Asilii nȳoma na ton̄.
 Pāa waasi-t̄ȳv̄u pa niñ taa k̄e waatu wei pele
 pāa tes̄i t̄á kan̄maaya na pá wat̄i-tu t̄o.

Iseyeli nȳoma m̄pa p̄é s̄ōwa lelaa taa t̄o

6 Iseyeli nȳoma kakaasaya ka wee
 piitimnaa lelaa taa isu c̄ol̄o.
 Yaa t̄ev̄ ñku Tacaa yeki na ku nuk̄i
 na p̄é t̄á luna ȳlv̄u ton̄ taa t̄o.
 7 Pāa wee ton̄ k̄e,
 isu t̄ȳol̄aya ke taale wontu heku,
 yaa heen̄ kal̄ek̄v̄ taa.
 Pāa timp̄iȳi pa t̄on̄ pa kp̄iki pa t̄ȳon̄aya k̄e,
 na pá c̄eli, n̄ȳol̄u u leek̄ȳi-we.

8 Iseyeli k̄pa nȳa kolontunaa
 t̄na na n̄ c̄eli-we.

Iso ká wak̄eli yoou wontu nti ȳlaa wena naani t̄o

9 M̄p̄ȳḡo Tacaa ȳȳot̄aa si:
 Kȳak̄v̄ nak̄v̄i ku k̄ō,
 ñku ku taa māa ku m̄e k̄paɣan̄ñ
 na má wak̄eli m̄e yoou keekēnaa t̄o.
 10 Māa ȳk̄i m̄e acal̄e
 na m̄e koloosi nȳona.
 11 Māa wak̄eli nȳa topotopo t̄ema,
 hal̄i pa kaa na nȳa teye t̄o.
 12 Māa ȳk̄i m̄e t̄un̄ na p̄ee kulalaana.
 1 I kaa tasa l̄un̄ȳv̄u ke wontunaa
 m̄pa í lupa m̄e maɣamaɣa t̄o.
 13 Māa k̄pes̄i m̄e t̄ȳv̄u alonȳñku

Asətati tesika kələlaaya,
na má yəki mə acaləe.
14 Maa nu páána səsəna,
na má ləeti piitimnaa mpa paə təyuna-m tə.

6

Tacaa kalənav ke ı yəlaa

1 Mpróyó Misee tōma sı:
I ke ηkpaηη na í nu Tacaa tōm.
I kulı na í wiina pōōη
na pulası na sí nu mə nəyō.
2 Pōōη, na tətō kite nyá wei nn ciyitiyi tō.
I nu sı Tacaa kaləyəna ı yəlaa
na í pəəsəyi-weyə pa kulaputo sı:
3 Ma yəlaa mə,
ısayatu ntiyi ma lapa mə?
Wenteyə ma tō-mə na tó tēe-mə?
I cə-m.
4 Anı ma cəpa-meyə mə yomle taa ké Icipiti.
Ma ləsa-mə na má kpa Moisi na Aləη na Maləyam,
na pá paasəna-mə.
5 I təəsı ısayatu nti Mowapu wulaw
Palakı caakaya-meyə lapu tō,
na nti Peyəə pəyalu Palaam cə-ı tō.
I təəsı isəna ma tēsəna-meyə Yaatanı pəyō tō.
Sitim na Kilikaa pa hekō ke ma lapa-meyə kəpantu.

Mpi Tacaa caana yəlaa tō

6 I pəəsəyi mə ti sı
ye í kəη Tacaa Tōma təna tō sēev,
pənaγa kuləmaya kuləmaya naaη ke
í ká lapı-ı kətaya ηka kəkə nyaya ka təna tō,
7 yaa iwaaη tuutuuma, na nim ke səsəm,
yaa mə kancaalaya piya ke ma təna sı
í la-m kətaya na pəcō má tayanı mə ısayatu na?

8 Pa sēyəsə-meyə isəna ma caaki sı
í təη tampana tō.
I ləna í lakı təmaya kəpantu na í paša
mə ti na mana-mə tó təη.

Iso ká hvvna ηmulaa na mvəηtənaa

9 Yuta yəlaa mə mpa mə təna
í kōta ıcate taa tō í nu.
Meyə ma yəyətəyəna
na ma waasəyi mpa pa wəna ma səyontu tō.
10 Pə fəi-m teu sı
asayaa í kaa pa tēesı taa ké
pa ηmuləm wənav, na pá lakəna.
Maa caaki mə mpusi mayasəlaya kətasaya.
11 Ma kaa huli suulu ke yəlaa mpa
pa lakəna sanəyanaa mpa pa ta təη tō.
12 Mvəηη akpaə ke ıcate təne tə təηtənaa təηəyi.
Mə təna í ké təsəlaa.
13 Təv, ma naala-meyə lapu nté mpi
pu wakəli-mə təyō mə ısayatu təv.
14 I ká təyō í kaa hayə,
paə wiliyi nyəyəsı ke mə tēyē tam.
Paə mpiyi í ká ηmēsı ısu ma kəna
yoou na kv wakəli-wı.
15 I ká tuu í kaa kv,
I ká mōli nim, í kaa lana-wı.
I ká puu sələm í kaa nyəv-wı.

16 Wulaw Omili na i pəyalw Akari,
 na i piitim pa ikpate isayale ke
 í təkaa təkem na í təhəyi.
 Pə taw kə ma yele na mə icate
 pəsi ncaale na pá wonjiyi-me.
 Í ká təyo ma yəlaa təna fəele.

7

Isə kuyəyətutu teləslw lahwakəlle

1 Mpiyó Isə kuyəyətutu teləslw yəyətəa si:
 Wawo, ma we kə isu pa tənəyū tūy kooluyū
 na yulw polo kw tēē na í laŋ tə.

2 Pə ta kaasi yulw kəpəŋ ke tetu taa.
 Yulwkwle təm na təma cənəyū tike ke pa laki.

3 Pa kə cecənəa ke isayatu lapw taa kə.
 Akewənəa ná pəkəyənə pa sipənəa.
 Həwəlaa ná laki kwəwəŋ taw.

Təŋtənəa ná yəyətəyi nti tə maŋa-we tə
 na pá krentəyi nəəsi.

4 Pa taa kəpəŋ weē kə isu səwa tūy.
 Ūnəa tənəpənə təŋlə náa weē isu səwa tiikiya.
 Mə wahala kwəyaku ŋku Isə kuyəyətutu teləwəlaa
 kpaalaa təyolw. Í ká təŋ ŋku?

5 Í taa tē mə taa na mə asəməa na mə cewəa.
 Í taa tu kuli nəyo ke mə alaa kīŋ.

6 Halı pəyalw tūwki cecə kə,
 na pəelə náa kuləyi toto taw,
 na poolu u caaki pəŋ.

Paa wei i kolontunəa nté
 i maŋamaŋa i ləlyū nyəma.

7 Ama má ūe Tacaə taw kə ma kəsəyənə
 na má nyənəyi Isə wei i waasəyi-m tə,
 í ká nu ma yaaw kə.

Tacaə kəna nyəyū yarw

8 Hai, ta kolontunəa mə í taa paana-tu.
 Paa tə hotaa tə, tu tē na tə kuli.

Paa tə we səkpətūyū taa tə,
 Tacaə kəle tá nyaaləm.

9 Pə weē kə si
 Tacaə í kaləna-tūyū mpw na tə sumə.
 Mpi tə, tə wakələnə-i kə.

Ama waaw ká kəw,
 wei i taa í ká tayəni tá təm tə.

Tu weēna tá lona,
 na í məŋna-tūyū nyaaləm taa,
 na í haŋasi-tūyū kəpəntu.

10 Ye ta kolontunəa í na mpw fəele ka pu-we.
 Mpi tə, mpe pa pəsəyənə si tá Isə Tacaə məla isənə?

Pu feli-weye nəəhēe isu haŋəle tetu,
 na táa nyənəyi.

11 Kwəyaku ka kəw, ŋku kw taa pu tayəni
 mə icate səsəle koloosi ke ŋməw tə.
 Paa tuusi mə tetu toosi ke poolwŋ.

12 Ūe mə nyəma ká luna paa timpi.
 Pə kpaŋaw Asilii, na Icipiti, na Ifəlati pəyo tə.

Haləna həyələŋ tənkwənə nəəsi,
 na pə siina pəwəŋ.

13 Ama pu kpiisi tetu yəlaa na pá yele-təyi
 kpete kə tə yəlaa isayatu taw.

¹⁴ Taca, paasəna nyá yəlaa tá
isu tiikulu na ɪ kaləku.

Tə we tɛsəpaya taa ké kpeɛŋa tɔɔ ké.

Pona-tɔyɔ tɛtɔ kɔpantɔ nti
tə cəɔna-tɔ tɔ tə taa ké Pasaŋ,
na Kalaati, isu tu wɛw lɔŋtaa tɔ.

¹⁵ La-tɔyɔ piti təma isu waatu wei
n ləsa-tɔyɔ Icipiti tɛtɔ taa tɔ.

¹⁶ Piitimnaa ká ná ta toŋ səsəŋ təna.

Waatu wei paa ná mpɔ tɔ,
pu liyiti-wɛ na pá kpa nɔɔsi na pə taamɪ-wɛ.

¹⁷ Paa tuu mɔsɔyɔ taa ké isu tɔmaa,
na pá lu pa koloosi acalɛɛ taa,
na pá kɔɔ Taca tá lɛɔ nyá nyá kiŋ,
na sɔyɔntɔ na watɔ.

¹⁸ Tɔyɔ nakuli ta nəgəsəna Taca nyá.

N taɣanəyi nyá yəlaa kɔkaasaa ɪsayaɔ ké.

Nn təkəyi nyá pááná ke tam tɔɔ.

Na nyá luɣu wɛ-tɔ na ń laki-tɔyɔ kɔpantɔ.

¹⁹ N ká nyəni tá pətəətəɛ,

na ń fɛli tá ɪsayaɔ ke nɔɔhɛɛ.

N ká lə-təyi hatoo tɛŋku tapɔyɔ tɛɛ.

²⁰ N ká huli nyá sɔɔlɔyɔ kɔpəŋkɔ ke

Apələham na Yakəpɔ pa lɔlɔyɔ.

Isu n ka suw hatoo lɔŋtaa ké tá cəsənaa tɔ.

ISO KYOYOTUTU TELISULU
NAHUM
TOM TAKELAYA
Kotulutu

Pa keesa Nahum tom takelaya taa ke Yuta nyoma kolontunaa Asilii nyoma tom. Pa keesa isena Asilii nyoma kolontunaa Pabiloni nyoma leeka pa icate sosole Ninifi to. Nahum si mpu uti pe ke Iso huule ke. Pe taya pulo, icate nte tu ke kalampaanu nyante ke. Te laki isayatu na wasajkalatu. Ninifi icate we ke isu toj wei antulinya yalaa lakana na Iso u caaki-i to. Nahum si mpu uti pe tona pu saali.

Isena pa faya Nahum takelaya to:

Isu toj tee kumamam tona na i huokana antulinya, titite 1:2-8

Ninifi icate yokoyu na Yuta nyoma waasoyu, titite 1:9-2:3

Ninifi ncaale na to toj tom, titite 2:4-3:19

¹ Ipekasi icate to Nahum wei i ke Iso kyooyotutu telisulu to, i tom takelaya nto. Ka taa ke pa keesa Ninifi tom nti to tao Iso kulaa na i holi-i to.

Isu ke kupaj paco paa liyiliyina-i

² Iso Taca caa ke si yalaa i nuna-i talasi.

I hoh mpa pa kreesayana-i to pa njraji.

I leetayi i kolontunaa na paaana sosona.

I huule-wege suulu.

³ Taca ke suulu to ke,

I wena toma.

I yeki tasakale to njrajiyu ke ham.

Ye i toj, kacuculaya anaam kolayana,

i nahe musoyu nte isojmuntu.

⁴ I holina tenku, ile i lom nyoo ke,

na i laki na pusi lom nyooki.

Pasaj na Kameeli pe nyuto caa wolyu.

Lipaj yaayana lontilaa.

⁵ Pooj seliyi i isentaa ke,

na pulasi naa yokoyi.

Tetu na to taa yalaa seliyi.

⁶ Ye Iso mu paaana sosona ani,

awe ka sagna?

A muyi ke isu koko.

Kokramaj mayama yokoyi i isentaa toyo.

⁷ Ama i ke kupaj ke.

I uti waasayana lahwakelle waatu.

I paasayana mpa pa cossayi i tee to.

⁸ Ye wahala i wataa,

i yokoyi icate ke.

I wakelayi i kolontunaa tona,

na i lya-wege sam sakpetoyu taa.

Tomnaa mpa pe yoyona Yuta na Ninifi nyoma to

⁹ Pepe tao ke i tokana Taca ke ma taa ye?

I ka la na ma kolontunaa saali yem,

pa kaa tasa-mege njmakolyu.

¹⁰ Pa we teitei ke isu sawa meloyu tema taa to.

Yaa isu pa nyowa na pe ku-we.

Pa muyi koko ke isu nyuto kowoluto.

¹¹ Ninifi icate nya,

nya taa ke yulu isayau wei

i kulayi Taca tao to i luwa.

¹² Mrojo Taca heela Yuta nyoma si:

Paa kolontunaa we payale na pa we toma,

pa saali yem ke.

Ma yalaa na i toyo konyamaj payale.

Ama ma kaa tasa-meçe mpv.

¹³ Maa ce mə aləkpala na ma həti-meçe
kolontunaa ηmakəlyv taa.

¹⁴ Μρόγύ Τασα γόγτα Ninifi nyəma təm si:
I kaa wəena ləlyv nyəma mpv paa yaakəna mə həla tə.
Maa yəki mə tuj ləesəη ke i kutuluγv taa.
I təηa mə pəlaaη huluγv ké.
Mpi tə, í tá tala pəlyv ma isentaa.

2

¹ Μρόγύ Τασα γόγτα si:
I naaki təm kəpantu kpaallo
kəηna nteγe pəđη nyəəη taa.
Həesvγv təm ke í kpaaləγi.
Yuta nyəma me,
í təγv Isə acima.
I pəna-i mpi í ka suwa si í ha-a-tə.
Kolontu wei i təkaya-meçe wahala tə,
pə pəla i niη, i kaa tasa mpv.

² Hei Ninifi, kolontu kpaaki nyá təə.
I kpaγa yoou wontu,
paa wei í səη i təsəηle na í feη hapee.
I təγv apalətv.
³ Τασα κά məηna Yakərv ləlyv nyəma
ke teeli wei paa wəna ləη tə i taa.
Mpi tə, í pəsa ké isu
ləsəη təγv ηku ηmulaa koolaa,
iləna pá wakəli tə.

Ninifi icate wakəlyv

⁴ Kolontunaa kəη ké na pá seesa
pa kpaaləη na pa wontu kususuuu təcəηcəη.
Pa yoou keekənaa mvyi kəkə na pá teγetiγi
pa ηmantaa si ke yoou wule.
⁵ Keekənaa ηmaaki hapee təə ké,
pa təη nənəə si tēe,
isu pa ləγv kahulas i,
yaa tēv nyəγəsvγv.
⁶ Ninifi wulav yaawa i yoolaa nyvγv nyəma
na pá puki na pé coki-wē.
Kolontu sewa na í křətəna koluηa na í cəəsəna-ke.
⁷ Μρόγύ pa caηsa pusi həγəlyv təə icate
nənəə si na pá lēki kawulaya təγaya.
⁸ Pa tēma icate təm,
Pa kuu tə yəlaa,
Tə alaa kra pa laηa
na pá casəγi kapusi ke səsəm.
⁹ Isu lum caatvγv akəla na pə křeη tə.
Μρόγύ Ninifi nyəma lu icate taa na pá seeki
na pá křeesəγi-wē si pá səη.
Ama nəγəlv ta pəsi.
¹⁰ Kolontu kuu wəla na liγitee nyəγətv.
Pəna wontu kəpampantu pə kaawa icate taa ké,
pə fēi tēm.
¹¹ Pa ηmuləγi na pá kuuki pə təna
təkřatakřata na pá wakəlyv.
Ile na icate yəlaa təna lək i apalətv
na pa isentaa laγasəγi.
Pa nəəhēe nukiyi na pa tənəη seliyi.

Ninifi wē isu təγəlaya ηka pə kəlaa tə

12-13 Ninifi we ké isu tɔɔɔɔɔɔa pɔ́ɔ́ɔ́ ɲku
 ku taa ka luki na ká yeli na ká kra wontu
 na ká celi na ká kɔna ka alu na ka piya ke
 nantu na ká sɔɔɔɔɔna-ku tɔ.

Icate ɲté tɔ tɛmna weye nɔɔnɔɔ?

14 Mɔ́ɔ́ɔ́ Toma tɔna tu Taca tɔma si:

Maa paasɔna Ninifi,

na má yele na kɔkɔ nyaga i yoou keekɛnaa,
 na pɔ́ ku i yoolaa na má su i leekyɔ ke tɔnaya.
 Nɔɔɔɔɔ kaa tasa i tillaa ɲmakɔlɔɔ tɔm nuu.

3

Ninifi icate mɔusi tɔɲɔɔɔ

1 Ninifi icate tɔm tɛsɔna mɔusi kele.

Yɔlɔkɔle na kaloolaya na mɔsɔɲ su tɔ taa
 ké na tɔ yɔlaa ke leekɔlaa.

2 I nu tɔ taa akratee wula,
 na yoou keekɛnaa tɔɲ,
 na kraɲanɔɲ acɔwa.

3 Kraɲanɔɲ cayaalaa nika,
 na layalee mɔɲi kɔkɔ,
 na ɲmantaaɔi ɲmelɔsɔɲi.
 Sɔta na mpa pɔ́ kɔwa tɔ,
 pa sɔɔɔɔɔ paa tɔmpɔ.
 Pa kaa huwa huwa,
 pa coki yɔlaa, pa fɛi kalɔɔɔ.

Fɛle puwa Ninifi nyɔma

4 Ninifi ké apalaa tɔna alu ké,
 i teu na i toɔotoɔ tɔma ke i hɔɲayana piitimnaa,
 na i ɲmakɔlɔɔ yɔlaa na i tutɔ.

5 Mɔ́ɔ́ɔ́ Toma tɔna tu Taca tɔma si:
 Pɔ́ tɔɔ ké maa paasɔna-me na má ce
 mɔ́ wontu na má suna mɔ́ luɲ tɛɛ.
 Piitimnaa í ná isɔna pɔ́ paa-me tɔ.

6 Maa tuu-meɲe afɔla taa
 na yɔlaa paakɔna-me.

7 Pa tɔna mpa paa na-me tɔ,
 paa seeki na pá tɔɲ si:
 Ninifi pɔ́sa ncaale.

Awe ná wɛna tɔ pɔ́tɔtɔle si i ká puɲusi-tɛ?

Mpi pu mayana Tɛɛpi icate tɔ pu mayana Ninifi nyɔnte

8 Ninifi icate nyá,
 n huɔ si n tɛ Tɛɛpi icate nte tɔ we Nili pɔ́ɔ taa,
 na lɔm tama-tɛɲe kɔtaɲa na pɔ́ kenta-tɛ tɔ?

9 Yoou í tiwa, Itiyopii, na Puti,
 na Lipii pa kɔɲna na pá sɔna-tɛ.

10 Paa na mɔɔ,
 pa kuu pɛle pa acalɛe yɔlaa na pá tɛɛna.
 Pa tu pa nyɔɔ nyɔma ke alukpala.
 Iɛna pá tɔ tɛtɛ na pá talɔna-we.
 Pa naɲa pa piya ke haɲɛɛ kɔɲkɔmɔɲ tɔɔ.

11 Ninifi pɔ́ tala nyayale si,
 wɔsasi í ku-ɲ sɔlɔm tɔle na pɔ́ kɔli-ɲ.
 N ká pɛɛki tɔcɔɔsɔle si,
 ɲ fiti nyá kolontunaa, n kaa ná.

Ninifi u pɔsɔɲi si í kisi

12 Nyá koloosi acalɛe we ké
 isu filki tɔɲ pɛɛ pikɔɔɔ,
 na pá nyamsi-ku, na pɛɛ hotiɲi tɔɲlaa nɔɔsi taa tɔ.

13 Acamisi tike ke pɔ́ kaa-ɲ.

Icate nənəəsı tən nyənı,
 tüləyi sı təyi yem.
 Mpi tə, kəkə nyaga kəkələsəŋ.
 14 Ninifi nyəma me,
 í lú lom.

I puu tetv, na í loo pilikinaa,
 na í tayanı mə kolunə.
 15 Ama mə icate kəkə ká nyayana-me,
 yaa pá kv-meŋe yooü taa.
 Paa wakəli-meŋe ısu
 kahvı təkvyv hatv tə.

Icate yəlaa saaləyi yem

Mə icate yəlaa ká nyəpələyi ké ısu kütölən sesekv.
 16 Mə taatəlaa paŋale ka teewa ıstəlvŋası.
 Pa nəŋəsəna ısu kütölən kəlvv tə.
 Ama pə saala yem ké nəənə.
 17 Mə tə fəŋlaa, na mə akewenaa we ké ısu
 kütölən cakvvyv kolunə pəŋələe
 taa ké watv waatv tə.
 İlim hanəyi dena kó ya,
 n ta nyı timpı kv teenaa tə.

Asalav wei ıfei tayanvvyv tə

18 Asilii wulav,
 nyá waalı nyəma toowa tam tə tom.
 Nyá yoolaa səsaa ná həntaa na pə suma.
 Nyá yəlaa ya pódŋ taa,
 nəŋəlv kaa taša-weŋe kpeyeluyv.
 19 Pə kv-ŋ ısayakvvyv ké.
 Pəśó nyá wakəlvvyv kaa tayanı.
 Pa təna mpa paa nu nyá təm tə,
 paa kpaşı aməkəŋ ké.
 Mpi tə, yəlaa təna təŋəna nyá yəlvkəle
 tam nyənte nté tə kənyəŋ.

**ISO KUYOYOTUTU TELĒSULU
HAPAKUKU
TOM TAKĒLAYA
Kotolutu**

Hapakuku naaki isēna yēlaa u tēhēgi tampana na pā pētēygi na Iso suma tō. Uēna í tōki wahala ke pē tō. Pē tō ké í pōōsēgi Iso si: Isēnaya Iso ké siyisulu na yēlaa laki mpi pē ta siyisi tō na í suma? Ama Iso ná cōōki si, waatu wēē wei í taa uní í ká huōna asayaa na pētēlaa tō. Pē tō tō, pē wēē si Iso kuyōyōtutu telēsulō í cayana tōnan na í tanj waatu wei Iso huōnan ká tala tō.

Iēna pa faya Hapakuku takēlaya tō:

Misee wiinav ke Iso, na ílé í cōv, titite 1:1-2:6

Mpusinaa kakpasi, titite 2:7-20

Yulv í tanj Iso waasuyv na naani, titite 3

¹ Tōmnaa mpa Tacaa kulaa na í huōl Iso kuyōyōtutu telēsulō Hapakuku tō.

Hapakuku yaaki Iso si í waasi

² Ḿpógý Iso kuyōyōtutu telēsulō Hapakuku wiina Tacaa si:

Hatoo, ma yaa-ŋ si ŋ waasi-tv

si pa laki-tuyv muōŋ tō, pēlee ké n ká cō-m?

³ Isēnaya n ká tisi na má nyēnēgi yēlaa isayātōnaa?

Na nyaa nyēnēgi mpi pē ta siyisi tō?

Mpi tō, ŋmakēluyv na muōŋ,

na yooŋ na huōle tike ke yēlaa laki.

⁴ Nōyōlv u tasēgi kiŋ ke tēhēyū.

Pācō paa hulēgi tampana ke a lonte taa.

Asayaa ntē tampana nyōma,

na huōle wakēlēgi.

Papiloni nyōma wataa

⁵ Ḿpógý Tacaa cōwa si:

I nyēni piitimnaa na sōyōntv kra-me.

Mpi tō, tēmle natēl tu la na í nana mē ise.

Hali ye paa heela-meyē pē tōm,

mē taa nōyōlv taa tisi.

⁶ Maa kōna Papiloni kpanjtōnaa mpe.

Pa fēi nōyōlv pētōōtēle.

Pa cōōki antulinya tēnaya na pā lēekēgi lēlaa tetv.

⁷ Pa tōm wē sōyōntv ké.

Kalampaanu ké pa tuyvna mpi pa caaki lapv tō.

⁸ Pa kraγanēh lōhōh lapv tēē kroōŋ.

Pa kēla toŋ ke sunsumuyv ŋku nyōyōsi piwa tō.

Ye pa luna poolvŋ pa kraγanēh ŋmaaki ké.

I kolēgi huōntv ké isi hekēle tiliyi kampaya waali.

⁹ Wontu kuuv ke pa kōŋ paa nyōyōsēgi.

Pa kuuki salakatōnaa ke tuutuuma isi kanyēŋa pēē.

¹⁰ Pa footiγi awulaa na pā wōŋiyi tetv tōkēlaa.

Koloosi acalēē u kayātēgi-wē.

Pa loŋ hapēē ke koloosi acalēē kila ké,

na pā lēekēgi-yē.

¹¹ Pa hōka tam ké isi kacuculaya.

Akpala ke pa tēlēgi.

Iso kuyōyōtutu telēsulō yaaki Iso ké tōm naalē nyōm

¹² Hatoo kancaalaya taa,

Tacaa nyā kēna ma Nāŋŋtv.

Ūē tō kaa si.

Hai, nyayale ma kentulu.

Nyā kōnna tā kolontunaa panē si,

n hōŋna tā ŋkpanjuyv.

¹³ Ama nyā ise u nyēnēgi isayātō yaa muōŋ.

Ule pepe tōō ké n sumna asayaa mpa
 pa wakələyi kupaama tō?
 Pəyele pele pa lapəna sana.
 14 Pepe tōō ké n nyənəyi yəlaa isu tiina.
 Yaa isu filifilinaa mpa pa feina paasənlə tō?
 15 Papiloni nyəma kpa yəlaa ké isu kulaya.
 Yaa isu puluyu puukuyu tinte tō.
 Pa lanja huluma kə pə tu fei.
 16 Pa laawa pa puluŋ na pá wə pə tulaalona.
 Mpi tō, inəyi pa waakəna,
 na pa təyənəya ke kupaŋka.
 17 Pa kaa heesi piitimnaa lempa
 kuyu na pa layalee ke mpw?

2

1 Mporóyo Iso kuyəyətutu teləsulu tasaa si:
 Maa caya ma tətəŋle na má feŋiyi.
 Ilena má nu nti Iso ká cə-m ma kusələmutu tōō tō.

Siyisilu na ŋmakəllv pa təm

2 Ntəna Taca cə-m si:
 Nmaa nti ma kulaa na ma huli-ŋ tō.
 Tu-təyi kpaatanaa tōō ké teu,
 na paa wei í pəsi na í kala-ti.
 3 Təm nti tə waatu ta tata ké si tə la.
 Ama pa su tə waatu ké.
 Ule təŋ-ti na naani.
 Tu leeli ké tə kaa saali.
 4 Nmaa si isayav saaləyi yem ké.
 Ama tampana təŋlə ná wəna weesuyu ke í taa təm tō.
 5 Wəna wə kə asola ké.
 Mpi tō, kalampaanu yəlaa u heesəyi.
 Pa we hiliŋ ké isu atətəle.
 Pəyele paa haki, isu səm.
 Pa leekəyi piitimnaa na pá puki,
 na pá ŋmakələyi-wə.
 6 Piitimnaa mpa paa kəlaa tō
 pele paa kulv pa ŋmakəllaa tōō.

Mpusinaa kakpası

Paa tu-wə si mpusi wə pa tōō ké.
 Isu pa leekuyv ləlaa nyəm na pá kaaki
 na pá pəsəyi-wəye kəmle tō,
 pəlee ké paa yelee mpw inı pə lapu?
 7 Mə kəma nyəma ká məli
 mə tōō na pá leeti-me.
 8 Isəna í ká leeka ləlaa təyō,
 paŋale ka leeki-me mpi pə tōō tō,
 í lapa tətənaa na acaləe ke mūsəŋ na í kv-wə.
 9 Mpusi wə mə tōō ké.
 Mpi tō í pəkəyi kasəyaya asilima nyəŋka si
 yəlaa í nyənəyi-meŋe səsaa.
 Paa na mpw na í huli si
 mə təŋ ká ləsi-meŋe wakəlyv taa.
 10 Mə mayamaya í
 ləsəna fəele na í tu mə ti.
 Í kv yəlaa tuutuuma,
 na í wakəli mə ti.
 11 Paa kolooosi taa pəe,
 isu a mpa kapusi na á pəsı-me
 na lətasi náá tisi.
 12 Mpusi wə mə tōō ké.
 Mpi tō, yulokole na ŋmakəlyv ke í sukəna acaləe.

13 Pə təo kə piitimnaa təmlə nyaya kəkə.

Pa wahala saala yem.

Pə tənaya mpu Ate na isətaa tu Tacaa təmlə kə.

14 Yəlaa tənə ká te na pá nyi Tacaa teeli tu kə.

Paa nyəmi-ı tetu tənə taa kə isı tenjku lum waasuyu
kanyəna təo tə.

15 Mpusi we mə təo kə.

Mpi tə, í tuyi mə təyəntələnaa ke solum ke səsəm.

Pə kuyi-we na pa kətəyoləm ce,

na pə yele-weye kpela,

lənə í nyənəyi.

16 Fəele ke í nanəyi na í taaki mə tokuy.

Pə taya teeli,

mu nyə-wi na í səy kpela.

Tacaa ká mu páána,

na í tu-meye wahala na tən.

Í ká pəsi tetelataa.

17 Isı pa setuyə Lipən hətuyə ke mvsən tə,

pu məli mə nyəy taa.

Mpi tə, í kpiisa taale wontu.

Í kə yəlaa.

Í lapəna tən ke tetu taa acaləe yəlaa.

Pu nyaasi mə pəntu.

18 Pepe təo kə í luki tən ke nyəyətə?

Í saakəyi-ı taasi,

na í puysiyina mə ti.

Í tuyi mə niy kulapəm ke naani,

anı pələ pu yəyətəyi?

19 Mpusi we mə təo kə.

Mpi tə í yaaki taakukulaya sı ká fe,

na í tən pələ sı tə kəli.

Pəcə pə taa pələpu kaa pəsi na pə heeli-meye natəli.

Paa na í waasa tən ıı təo kə wəla na liyitee nyəyətə tə.

Í feina weesuyu nakəli.

20 Ama Tacaa ná we ı təsele taa kə.

Antulinya yəlaa me í su.

3

Hapakuku sələmvuy na Isə waasuyu

1 Wiinau mpi Isə kuyəyətətə teləsəl Hapakuku wiina Tacaa təyole sı:

2 Hai Isə, Tacaa,

pa yəyətə nyá təma səsəəna təm na má nu.

lənə má nyənə-ı.

La tá waatu taa kə təma anı a takanaa na yəlaa ná.

Paa pu wee sı, í mu páána, həl-tuyə suulu.

3 Isə luna Temən,

Isə Nanjətə luna Palən puuy təo.

Í teu naaki isətənyuy təo kə,

na ate nyəm saıı-ı.

4 Í kəy na í muyi kəkə na ı niy taa

tımpı ı toma lukəna tə pə ımeləsəyi.

5 Kətən we ı nəyə təo kə na ı waal.

6 Ye ı səyaa, tetu seliyi kə.

Ye ı nyənəyi,

kolontunaa huıutiyi pa lotu ke na səyəntə.

Tam təo pəyən ná seliyi.

Ləntaa pulası nsi sı təo ı tənaya tə sı yəkəyi.

7 Ma nawa Kusən nyəma laıwakəlle

na Matiyən nyəma səyəntə.

8 Tacaa, pusi təm kpaə-ı páána na?

Yaa tenjku yelina na nyá páána huı?

N caya isəŋmuntə kɛ ɪsu yooɪ kɛkɛ,
na ɪ kraŋanəŋ pukina-ŋ akautə taa.

⁹ N kraasa nyá tɔɔ.

Nyá nyəma wɛ ɪsu mpusi təŋsɔyɔ.

Tɛtɔ haə nəŋə na pusi lu.

¹⁰ Ye pɔ́ɔŋ í na-ŋ ɪ seliyi kɛ,

na tɛv huki tɛtɔ tɔɔ.

Tɛŋku sɔsɔ sɔv wula,

na ɪ lɔm səŋəyɪ ɪsu koloosi.

¹¹ Nyá nyəma kɔtɔtɔna nyaaləm,

na nyá ŋmantaaŋa ŋmeləsɔyɔ,

səŋsəyɪ ilim na ɪsɔtɔ pə tɔntɛ kɛ.

¹² Ye pááná ɪ kra-ŋ,

n cɔɔki tɛtɔ kɛ na ń naŋti piitimnaa.

¹³ N puki nyá yəlaa na pə wulav

wei n krawa tɔ pə waasɔyɔ.

Ilɛna ń kv asayaa nyɔyɔ tɔ na ɪ waali nyəma.

¹⁴ Kolontunaa nyəma kɛ n tɔləŋəna pə nyɔəŋ.

Pə nəŋəsəna kɛ ɪsu kacuculayə.

Pə huliyi sɪ pá yasɪ-tɔ.

Pə kiisiyi laŋhɔlumlɛ kakiisasi.

Pə sɔɔlv puwa sɪ pá kv-tɔ.

¹⁵ N cɔɔkəna nyá kraŋanəŋ kɛ

tɛŋku lɔm koloosi sɔsɔnsɪ taa kɛ.

¹⁶ Ma nu kəkɔtɛ ńtɛ tɔ təna na ma laŋlɛ pəstɪ.

Səŋəntɔ kra-m na ma ntompɛe seliyi.

Ma tənɔyɔ kawa,

ma tɔna hoowa na má wu səŋyɔ.

Ilɛna má su na má tɛŋa ta tɔɔ kollaa

ŋkraŋyɔyɔ həm kɔyaku.

¹⁷ Fikinaa na lesɛŋnaa na Olifinaa pə tɛŋ ná kisa lɔlɔyɔ.

Tawa kɔhaləm naa laki.

Heeŋ na naaŋ pə tema.

¹⁸ Ama Taaaa haana maŋa laŋhɔlumlɛ.

Ma nu leleŋ kɛ ɪsɔ waasɔlv tɔɔ.

¹⁹ Taaaa ɪsɔ kɛlɛ ma tɔŋ.

ɪnɪ ɪ hana-m tɔntɛ nyəm ɪsu nam,

na má tɛŋ pulasi taa.

Yontu tənɛŋɛ pə yooŋa saŋkv na tɔ wɛ yonyoolaa nyɔyɔ tɔ yontunaa taa.

ISO KYOYOTUTU TELESULU
SOFONI
TOM TAKELAYA
Kotulutu

Yuta tetu taa ke Sofoni telasaya Iso kyooyotutu ke wulaw Sosiyasi paae taa. Wulaw inu i kpiisina tun na telaalanaa tana na i tayani isoseev, na i tulu Iso taseele nte paa takaa to na i tayani. Sofoni heela piitimnaa lelaa si Iso huule koj. Ama waatu koj wei i taa Tacaá ká koo na i waasi Yosalem to. Piitimnaa mpa paa paa pa ti to paa see Iso ke nayo kulomaya.

Isona pa faya Sofoni takelaya to:

Iso ka huona Yuta tetu na Yosalem icate nyoma, titite 1:1-2:3

I ka wakeli piitimnaa mpa pa caona Yuta to, titite 2:4-15

Iso ka mohna Yosalem nyoma ke pa wule taa, titite 3

¹ Yuta wulaw Sosiyasi wei i ke Amohn poyalw to. I paae taa ke Tacaá yoyotona Sofoni. Isekiyasi lulona Amaliya na Amaliya naa luli Ketaliya, na Ketaliya naa luli Kusi, na Kusi naa luli Sofoni. Tom nti Iso heela-i toyale si:

Tacaá huule kyaku tom

² Maa ku tetu to weesuyu nyom tana.

³ Pa krayaw yelaa, na sumasi,
na tiina, na wontu tana to.

Maa wakeli asayaa na pa krai tama.
Pa kaa kaasi nayolu.

Iso ka ho Yuta na Yosalem nyoma nkrahh

⁴ Maa ho Yuta na Yosalem pa yelaa nkrahh.

Maa kpiisi toyu Paali na ku kotelaa tana.

⁵ Maa ku mpa pa kraaki kutuluh to ke aho to.

Pa te yelaa laaki isatolohasi ke paco pa seeki-m.
Ani pa tuukina ma hote na toyu Milikom nyante.

⁶ Maa wakeli mpa pa haaki-m siyile to.

Mpi to, paa peekayi-m paco paa caaki ma luyi nyantu.

⁷ I su, ma huule kyaku kreyeta.

Ma tema kotasi toyonaya saav.

Ma tayana mpa ma yaawa to.

⁸ Wule nteye maa ho nyoyu nyoma na wulaw piya pa nkrahh.

Paa mpa pa keekana krai nyoma to pa nkrahh toto.

⁹ Mpa pa hmaaki nonokrete isi ma ta nyi isonaa to.

Paele pa suulixi pa toyu kutuluh,
ke wenav mpi pa hmulona yolokole to.

Maa ho pa nkrahh.

¹⁰ Kyanhkuyu paa nu yoou kakiisasu

sosoonsi ke Yosalem icate taa,

ke nonayo nka pa yaa si tiina nonayo to ka kin.

Paa nu lahwakalle wula ke icate hoyoluvo kofaluy taa.

Paa nu totoyo acufu soso ke pulasi to.

¹¹ Icate pate nyoma me i wii teu.

Mpi to, maa kpiisi taatelaa tana.

¹² Waatu unoyi maa kraya fetela

na ma peeki Yosalem icate taa.

Maa yoonu yelaa mpa pa cayana pa ti

isi solom tayatu ke atihkra taa to.

Pa te yelaa tohna si maa waasayi pulu.

Paa kopantu paa isayatu.

¹³ Paa leeki pa wenav na pa yaki pa teesi.

Paa hma kofasi yaa.

Ama pa kaa suv si taa.

Paa so lesen tun.

Ama pa kaa toh pa solomaya.

Tacaá kyaku

¹⁴ Μρύγύ Sofoni tasaa si:
 Tacaa huule kuyaku səsəəu kpegetaa kele.
 Ku tɔŋa kɔntɛ ke lɔŋlɔŋ kɛ.
 Ye ku talaa,
 yɛlaa ká wii na pə kɛnna yoolaa taa yoolaa.
¹⁵ Mpi tɔ, ku kɛ páná səsəəna kuyaku kɛ.
 Yɛlaa laŋa ká wakəli tətəyɔtəyɔ kɛ pə wule íté.
 Pɛ yəki na pə yele ncaa.
 Ihunte ká kpa na səkpeɔvɔ anaam nyala.
¹⁶ Yoolaa ká huɓi akantɛɛ.
 Paa yaɣa yoou kakiisasi.
 Paa yoonaa koloosi acalee na a tɛfɛŋle.
¹⁷ Μρύγύ Tacaa tɔma si:
 Maa pɛti yɛlaa ke laŋwakəlle taa.
 I ká tutiyi kɛ isu yulumaa.
 Mpi tɔ, í wakələna-m tɔ pə tɔɔ.
 Mə caləm ká ya isu musɔyɔ,
 na mə nantɔ tasa isu hute.
¹⁸ Mə liyitee yaa mə wula kaa pəsi
 na í waasi-mɛyɛ kuyaku ŋku ku wule.
 Ma páná kəkə ka nyɔɣa tɛtɔ tɛna.
 Maa kpiisi tɛ taa yɛlaa tɛna.

2

Təpasəlaa yaav

¹ Μρύγύ Sofoni tɔma si:
 Fɛɛɛfɛi nyəma mɛ.
 I kpa mə ti na í maɣasi mə taa.
² Pə taa yasi-mɛ isu nyutɔ ke kuyaku kolumɔyɔ taa,
 na pəcɔ pɛ takɪ kuyaku ŋku Tacaa ká mu-mɛ na páná
 səsəəna tɔ.
³ Tɛtɔ taa təpasəlaa mɛ mpa í təkəyi Iə kiinj ke teu tɔ.
 I kɛɛəna Tacaa tɔɔ.
 I təkɪ mə təpasɔyɔ na í tɛŋyɛi tampana.
 Ntanyɪ pɛ kenti mə tɔɔ kɛ Iə páná kuyaku wule.

Ilim tətɔle tɔɔ nyəma ŋkpaŋyɔvɔ hɔm

⁴ Kasa icate ká pəsi wulaya tɛtɔ.
 Asəkəlɔŋ nyəntɛ ká yəki.
 Paa tɔyɔnɪ Asətɔti yɛlaa ke ilim taa.
 Paa ləsi Ikolɔŋ nyəma.
⁵ Kələti nyəma mɛ mpa í kɔma tɛŋku nəyɔ tɔ,
 mɔusi wɛ mə tɔɔ kɛ.
 Tacaa si: Maa kpiisi Filiisi nyəma na pa tɛtɔ tɛna.
⁶ Mə tɛtɔ ke tɛŋku nəyɔ tɛna ká pəsi tala tətəyɔɛ.
 Tiikilaa ká tɔŋ tɛ taa, na pá la pa heej tətəkəɛ.
⁷ Yuta yɛlaa kukaasaa ká tɔyɔna hɔyɔlvɔyɔ ŋku.
 Tənaɣa í ká tiikiyi mə kaləkəŋ,
 ɪɛna í puki Asəkəlɔŋ na í sɔvki taanasɪ.
 Mə Iə Tacaa ká yoonaa mə nəyɔ.
 I ká məŋna mə yɛlaa mpa kolontunaa ka kpawa yomle tɔ.

Ilim təlule nyəma ŋkpaŋyɔvɔ hɔm

⁸ Μρύγύ Tacaa tɔma si:
 Ma nuwa isəna Mowapɔ nyəma
 na Amɔŋ nyəma pa wɔŋa ma yɛlaa mɛ,
 na pá footi-mɛ tɔ.
 Pa tɔv-mɛ,
 pa cusa mə tɛtɔ na kalampaanɪ
 na pá səsɪ pa nyəntɔ tɔɔ.
⁹ Pə tɛna pə tɔ Iə Tacaa má,
 ma tuuki si isu ma kpiisa Mowapɔ

na Amone pə nyəma isi Sətam na Kəməə.
 Pa tetu ká pəsi təm təhulle na wəlaya tetu
 na səwa tike nyala.
 Ma yəlaa kakaasaya ká kənnə na pá kuu pa wənav,
 na pá təyə pa tetu.

¹⁰ Isəna maə hə pa ηkpaηyuy təyole.
 Mpi tə, pa kəla kalampaanu ké
 na pá tūv Pə təna pə tū má,
 ma yəlaa.

¹¹ Tacaa má, maə nyəηsi pa ise ke teu ke tənaya.
 Maə wakəli antulinya təna taa tuη.
 Ie piitimnaa təna ká see-m pa tetu taa.
 Haləna pə kpəenna hatəlaya nyəma təna.

Ilim ntəyəη na pə mpətəη nyəma ηkpaηyuy həm

¹² Mpróyó Tacaa təma si:

Maə ku Itiyopii nyəma me mə tənaya yooū taa.

¹³ Maə tū ilim ntəyəη təə həyələyū Asilii nyəma ke niη.
 Maə wakəli-ku na Ninifi icate səsəəle pəsi ncaale
 na wəlaya tetu.

¹⁴ Kaləkəη ká həntəyəna icate lonte taa,
 na taale wontu ke waanu waanu.
 Kpiisij na aluyucana ká caya akelenaa ncaa taa.
 Paa pəli kutuluj taa kpəηkpelasi kupaηsi,
 na si səyətə nənəyə.

Katəkətəη ká wiiki ncaa pətəlee təə.

¹⁵ Isəna icate hətə tū tənə təyole.

Paa na tə yəlaa nyənaya-təyē səsəəle,
 nte tə feina saala tə.

Tu pəsi ncaale na pé yelina taale wontu.

Ilena tēlaa təna kpəetəyū nyəəη na pá sósóləyí-tē.

3

Yosalem nyəma ta nu Isə yaav

¹ Mpróyó Sofoni təma si:

Yosalem icate yəlaa mpa me

í lakí isayatu tə.

I ηmakələyí ləlaa,

pəyēle í koləyí Tacaa təə tə.

Mpusi wē mə təə ké.

² Mpi tə, í ta nu Tacaa təm.

I kisa i kpaaləyū mpi i kpaala-me tə.

Pəyēle í tá tū-í naanī,

í tá pəeki si Isə í sənə-me.

³ Mə nyuyū nyəma wē ké isi

təyələsi nsi si mu páaná tə.

Mə hūvlaa ná wē isi sənəməη

likuyū na u təəyū cele təə tə.

⁴ Mə Isə kəyəyətətə tēləsəlaa u paasəyənə pa təmle.

Pa kooki yem na pá kisiyí pa tilitu.

Mə kətəlaa ná nyənəyí Isə nyəm ke yem ké

na pá yəkəyí i kiiu.

⁵ Tacaa wē icate taa ké,

na í təkí kawulaya na siyisuyū.

I lakí isayatu.

I təηəyí tampana ké,

na í hūvkəna paa tapan ηku.

Paa na mpv tə, asayaa fēi fēele.

⁶ Mpróyó Tacaa yəyətəa si:

Ma tēma piitimnaa təcu ké h́próyó kpiisuyū.

Ma yəka pa kolooši acalee.

Ma wakəla pa haɾeɛ.
Təntaa maɣamaɣa fɛi tətə.
Pu kpiisi pa acalee,
nəɣəlb kaa weɛ.

⁷ Ma təŋaɣa si,
Yosalem nyəma me í ká nyana-m,
í ká nu ma kpaalɔɣu.
Ile ma kaa yəki mə təcaɣale isu ma a kaləna-me tə.
Ama mə məlaa ké na í teləsəyi mɾəle.
⁸ I təŋ kɔyaku ŋku ma kəə mə waali isu təɣolaya tə.
Ma tu ma taa si,
ma kotiyi piitimnaa na kawulasɪ.
Maa yeke na ma pááná nyaya pa na
antulinya təna isu kəkə.

Tacaa layasvɔv ke yəlaa yaasi

⁹ Mɾóyó Tacaa yəɣətaa si:
Maa layasɪ yəlaa,
maa nyaali mə isayabɔ.
Ile na í sɛɛ-m na lotu kəlbmtu.
¹⁰ Paa ma yəlaa mpa me í yawa na
í tɛɛ Itiyopii tə təcaɣacaya tə.
Í ká kəə na í la-m kətasi.

Iseyeli yəlaa kakaasaya

¹¹ Kuyajku tə ma yəlaa kaa weɛna
isəna paa pəntəna-m tə pə fɛɛɛ.
Maa ləsi mpi pə laki-meɣe kalampaaɪ nyəma tə.
Ile na í yeke mə təyi həm ke ma pɔɣu naŋŋ nyəŋku təə.
¹² Maa kenti mə taa mpa pa pasəyi pa ti tə
na konyəntənaa mpa pa tɛɛləyi-m tə pa təə.
¹³ Iseyeli nyəma me mə kakaasaya
kaa tasa mpi pə ta siyisi təɣə lapu.
Pəyele í kaa looli,
yaa í tusi nəɣəlb.
Í ka təkí ké na í heɛsi,
nəɣəlb kaa nyaasi-me.

Yosalem laŋheɛsəle

¹⁴ Yosalem icate yəlaa,
na Iseyeli nyəma me,
mə təna mə laŋa í huləmi,
Í yəələna mə lotu təna.
¹⁵ Tacaa yela mə ŋkpaŋvɔv ke həm.
Í təɣəna mə kolontunaa.
Iseyeli nyəma wulav Tacaa we mə waali ké.
Pə fɛi si í nyana wahala nəɣəlb.
¹⁶ Kuyaku ŋkɔv yəlaa ká tə si:
Yosalem nyəma me,
í taa nyá,
mə apalətv í taa le.
¹⁷ Tacaa mə Isə we mə waali,
na í təŋ.
Í ká yeke na í la akanaa.
Mə təə ké í laŋle huləmaa.
Í səəla-meɣe na í haaki-meɣe weesuyu kofalɔvɔ.
¹⁸ Mɾóyó Tacaa yəɣətaa si:
Yosalem yəlaa mpa me í hatələna acima,
na mə laŋle wakəlaa tə.
Maa kpeɣeli-me na má keɛli mə fɛɛɛ.
¹⁹ Waatv unəyi maa hə mə muyulla ŋkpaŋŋ.
Maa la kəəle ke mpa pə kəwa tə.
Maa məŋna mə yəlaa mpa pa kpawa yomle tə.

Μαα yeλε na mē kutuyv pāsı isante.
20 Uena má kreyeli-me na má kōna.
Μαα tu-meγε teeli na má kusı mē nyuyv
ke ate yēlaa tēna taā.
Τασαα má ma yōgōtēna mpv.

ISO KUYOYOTUTU TELƏSULU ASEE TOM TAKƏLAYA Kutubtu

İso kuyoyotutu teləsulb Asee lupa si, pá tayanı Yosalem İso təsele ħmav. İle pu wəe si Yuta nyəma mpa pa laala kənte na Papiloni tə mpe pá ħmana İso təsele ħté. Ama pele pa apalbtu ta laa yəəlyu. Ntəna Asee tasa nyuyu nyəma ke apalbtu si, pá suv təmle taa.

İsəna pa fayə Asee takəlaya tə:

Pa tayənyəi İso təsele ħmav tətə, titite 1

İso təsele kofate teu, titite 2:1-9

Yəlaa asilima, titite 2:10-19

Tacaa nəəsi kəpəni, titite 2:20-23

Pa tayənyəi İso təsele ħmav tətə

¹ Mpuv Pəesi wulav səsə Taliyusi kawulaya pənaya naale nyəħka isətu naatoso nyəħ kuyaku kancaalaya nyəħku wule. Tacaa heela İso kuyoyotutu teləsulb Asee ke təm si í teləsi-təyi Yuta nyuyu tv Salatiyəli pəyalv Solopəreli, na kətlv səsə Yosataki pəyalv Yesuwa.

²⁻³ Ntəna Asee yəyoti təm nti si: Pə təna pə tv Tacaa má ma yəyotaa si, İseyli yəyotəyi si, pə ta tata İso təsele ħmav.

⁴ İle pə wəe teu si mu ħəntəyi kutuluħ wei pa lapa kacəka ke teu tə í taa. İlena İso təsele náá ké ncaale na?

⁵ Pə təna pə tv Tacaa má ma təma İseyli nyəma si í ħuv mə tənte təm ke mə taa.

⁶ İ tuuwa səsəm ama mə kumtv ta kpa. Mə təyənaya ta təə si, í təyə na í ħaya. Pəcə mə sulum ta təə si, í nyəə na pə kv mə ləkətv. İ feina wontu si í suu na pə ħəħ-mə. Pəyele təmlataa kofeləyü kuləyi ħuntu ke yem.

⁷ Pə təna pə tv Tacaa təma si í ħuv mə tənte təm ke mə taa.

⁸ İlena í kpa pulaya təə na í seti taasi, na í ħma-m İso təsele. Waatu inəyi pu kusı ma nyuyu ke isəna pə mənəa tə, na ma ləħle hee.

⁹ İ ka tənəə si í kv təyənaya ke səsəm. Ama í ta hiki mpv. İso wosa heelim ke mpi í kpeena mə tēsi taa tv İlena pə saalı yem. Pə təna pə tv Tacaa má ma pəəsəyi-mə si pepe təə ké mpv? İ yela İso təsele ke ncaale, na paa wei í paasəna í mağamaya í təyaya.

¹⁰ Mpv pə təə ké paa tev kuləmvu ta nu. Pəcə pəlvə tv nyə.

¹¹ İso kəna wulaya ke tetv taa na pulası təə. Mə təyənaya pee tawa, na mə leseħ na olifinaa pə tvħ na mə ħaləmnəə lempri wəlaa. Yəlaa na təla pa lakı wəhala. Mə wəhala saala yem.

¹² Mpuv Salatiyəli pəyalv Solopəreli, na Yosataki pəyalv kətlv səsə Yesuwa, na İseyli nyəma kakaasaya təna, pa mənəə Tacaa təm nti İso kuyoyotutu teləsulb heela-wəyē mpv təyə ħiħ naale. İlena Asee náá pəsi na í la í təmle ke teu. Kuyaku ħku yəlaa ka wəna İso səyontu ké.

¹³ Mpuv í tasa-məyē İso Təm lənti ke heeluyü si Tacaa yəyotaa si: Ma su nəyə si, maa wəe mə waalı.

¹⁴ Mpuv Tacaa ħawa Yuta nyuyu tv ke apalbtv, na Yesuwa, na kətlv səsə, na pa təna mpa pa luna yomle tə. İlena pə suv pa İso Pə təna pə tv Tacaa təsele ke ħmav.

¹⁵ Wulav Taliyusi kawulaya pənaya naale nyəħka, isətu naatoso nyəħ kuyaku ħiu na liyiti nyəħku ke pa caala təmle.

2

İso təsele kofate teu

¹ Mpuv wulav Taliyusi pənaya naale nyəħka, isətu naatosompəyələya nyəħ, kuyaku ħiu na kuləmvu wule. Tacaa tasa İso kuyoyotutu teləsulb Asee ke təm heeluyü.

² İ təma-ı ké si: Heeli Solopəreli na kətlv səsə Yesuwa na pa təna mpa pa luna yomle tə si

³ mə taa nəyəlv təəsəyi isəna İso təsele ħté tu tewa ləħtaa tə? Ama nəənəə tə teu mpı pə səpa.

⁴ Pə təə ké Tacaa má ma təma si, Solopəreli na Yesuwa na tetv yəlaa təna í kaasi mə ti na í suv pə təmle taa. Mpi tə, ma wə mə waalı ké.

⁵ Waatu wei í luna İcipiti təyə maa su mpv. İlena ma feesuyü wə mə waalı, İle í taa nyə.

⁶ Pə təna pə tv Tacaa si, pə kaasa pəcə. Maa ciyiti isətənyu na tetv na tənəuna təna.

⁷ Maa liyiti piitimnaa ke yem yem. Maa kəna mə wənəv ke cənə. Maa yele na İso təsele la teu ke səsəm.

⁸ Pə tayə pəlv, mə tənna antulinya wəla na pə liyitee təna.

⁹ Ӏе Iсо тәсееле наале ныӀнте кӀ тее канцаалага ныӀнте ке теу тӀкпатаа. Lonte тӀне тӀ тaa кӀ маа yele на Ӏ хееси. ПӀ тӀна пӀ тв Tаcаа мӀа ма yӀгӀтӀна мпу.

YӀlaa asilima

¹⁰ МпуӀу Tалиyуsi kawulага пӀнага наале ныӀнка, исӀтв пӀгӀлаyаfеи ныӀн, кyуакyу hиu на лиyити ныӀнкv wule. ПӀ тӀна пӀ тв Tаcаа таса Asee ке тӀм heeluyу

¹¹ Си: ПӀӀси кӀтӀлаа си

¹² Nтanyи мӀа тaa нӀгӀлv тv кӀтаyа нantvгyу нтӀ Ӏ тоkо тaa. Ӏlena тоkо иӀи Ӏ тоkina potopoto yaa тууси hatv, yaa сӀлvм yaa nim yaa тӀгӀнаyа nakӀли. ПӀ мvнaa си Ӏ таса-кеyе Iсо кӀ хав на? Nтena кӀтӀлаа си: Aаи.

¹³ Ӏlena Asee таса си: Ye нӀгӀлv тоkina сӀтv Ӏlena пvнтv тоkina тӀгӀнаyа. Kаа пӀси asilima ныӀнка на? Nтena кӀтӀлаа си: Xе.

¹⁴ МпуӀвӀе Asee тӀма си: Tаcаа си, мӀпуӀу ма ныӀнӀyи тетv тӀне тӀ yӀлаа, на мӀ куларӀм тӀна. ПӀ тӀна мпи Ӏ laki-m кӀтаyа тӀ пӀ кӀ аsilima кӀ.

I paasӀna teu ke пӀ kpayav saӀa тӀ

¹⁵ Мпу тӀ, Ӏ paasӀna teu. Ӏ нӀ мпи тоо пӀ кpаyа larv на пӀ сuna саӀа, на пӀсӀ Ӏ кpеyели пpе на Ӏ нмаакi Iсо тәсееле тӀ.

¹⁶ Waatv иӀи тӀ, ye нӀгӀлv pola кpӀу лvв ке тӀкӀн hиu. Naanvwa тike ке Ӏ кӀ маyана. Yaa wei Ӏ pola сӀлvм liitilinaa нule на naanvwa кӀе cosuyу hиu тike ке Ӏ кӀ маyана.

¹⁷ Ma yelina на мӀа тӀгӀнаyа pee ныӀнка wvли на тӀмpеe wakӀли мӀа кvтӀгӀv. Paa на мпу мӀа тaa нӀгӀлv та пӀсӀна ма тӀ.

¹⁸ ПӀ кpаyав саӀа тӀ Ӏ paasӀna teu ке мпи пvи ла тӀ. Мпи тӀ, исӀтв пӀгӀлаyаfеи ныӀн кyуакyу hиu на лиyити ныӀнкv кvнеyе Ӏ су Iсо тәсееле kite. Ӏ paasӀna-тӀyи teu.

¹⁹ NтӀн пvлv та кааси кpееӀн тaa? Paa ма тvн кvтӀтӀгӀн, Ӏ та лvли. Ama пӀ кpаyа саӀа waali тӀ, маа kooli-meye кvпantv.

Tаcаа нӀӀси кvпaӀси

²⁰ МпуӀу Tаcаа таса Asee ке heeluyу ке тӀм наале ныӀм ке кyуакyу кулvмvгyу нкv си:

²¹ Heeli Yuta wulav Solopapeeli си, маа ciyiti исӀтvнvгyу на тетv.

²² Maa кvси ate awulaa, на ма yele на ate kawulasи су тӀнаyа. MӀ кеекенаа на pa саyалаа кӀ пӀси nyаyаnaа, на кpаyанӀн нӀаа си. KpаyанӀн саyалаа кӀ кv тӀма.

²³ Ama кyуакyу нкv ма тӀмle тv Solopapeeli nyаyа маа kpa wulav на Ӏ wee иsu ма кyуvсyу. Мпи тӀ, nyаyа ма kpawa си Ӏ тӀгӀ kawulага на ма hatе. ПӀ тӀна пӀ тв Tаcаа мӀа, ма yӀгӀтӀна мпу.

**ISO KUYOYOTUTU TELƏSULU
SAKALI
TOM TAKƏLAYA
Kutubtu**

Pa lula Iso kuyoyotutu teləsulu Sakali ke Papiloni tetu taa timpı Yuta nyəma ka we isu yomaa tə. Pə waali ke pana Solopapeeli na kotulu səsə Yosuwə pa kəma Yuta tetu taa. Waatu kuləm ke Sakali na Asee pa lapa pa təma. Sakali tasa yəlaa ke layatu sı pá məli Iso kin na pá ŋma Iso təseele. Sakali təm takəlaya faya təm naaleye. Iso təseele ŋmav na Yosalem məluvu ke i wule taa. Iso ká tayanı i yəlaa.

Iso ka tilina wulav nəyəlv, na i pasəyi i ti, pəcə i kə tiikilu. Yəlaa ka te na pá kv-i. Lelaa ná naaki sı Yesu təm ke pa keesəyi mpv.

İsəna pa faya Sakali takəlaya tə:

Mpi mpi Iso hula Sakali ke toosee taka taa tə, titite 1-8

Iseyeli nyəma na piitimnaa lelaa pa təm, titite 9-14

TƏMNAA MPA PƏ HULA SAKALI TƏ

Tacaa mələyənə Iseyeli nyəma

¹ Peesi wulav səsə Taliyusi kawulaya pənaya naale nyənka, isətu pələfei nyən, ke Tacaa yoyotəna Pelekiya pəyalu Sakali. Itoo saali kele.

²⁻³ Sı i heeli Iseyeli nyəma sı: Pə tənə pə tv Tacaa má, ma muna mə cəsənəa ke pááná kə təsəyəsəyi. I məli ma kin, ilena máa keesənə mə tə. Ma sı mpuvu ma nəyə kə.

⁴ I taa keena mə caanaa. Maa təma ma kuyoyotutu teləsəlaa heeluyi ke ləŋta sı pá teləsı-me sı, i lə mə təntə na mə lakası isayası. Ama i ta tisi na i mu ma təm na i nuna-m.

⁵ I nyəma teu sı mə cəsənəa na ma kuyoyotutu teləsəlaa mpe pa səpa.

⁶ Pəyele ma kukpaalətu na ma kusəsutu nti tə təm maa heela ma kuyoyotutu teləsəlaa sı, pá teləsı-me tə, tə mayana-meyə teitei kə. İlena i cekəna sı mə lakası isayası tə kə Tacaa má, ma lapa-meyə mpv. İlena i layası.

Sakali toosee taka kancaalaya nyənə

⁷ Mpuvu Tacaa yoyotəna Pelekiya pəyalv Iso kuyoyotutu teləsulu Sakali. Wulav səsə Taliyusi kawulaya waatu taa kə i yoyotəna-i, pənaya naale nyənka isətu naanwə na kuləm nyən kuyaku hiu na liyiti wule.

⁸ İlena pá lá Sakali isu toosee taka na i ná nəyəlv cəyə krayənuşeeəməyə. İlena i səŋə tiikası nəşəli sı heko ke tetəkəle natəli tə taa. I waali kə krayənuşeeəması na krayənəhəlvəması na huluhuluŋ.

⁹ Ntəna má pəəsı isətəa tillu wei i ka yoyotəna-m tə sı: Tacaa, krayənəŋ inı, i kotoluyi suwe? Mpuvle sı: Maa keesı-ŋ.

¹⁰ Mpuvu apəlv wei i səŋə tiikası heko taa tə i təma sı: Tacaa tilina-we sı, pá cə tətə.

¹¹ Ntəna krayənəŋ cəyala mpe pa keesəyi isətəa tillu sı: Tə cəwə tətə tənə. Ama heesəyü wenna paa timpı, yoo fə tiili.

¹² Ntəna isətəa tillu nəyə təkpa sı: Tacaa Pə tənə pə tv, pusi hiu na naanwə kolə n mu Yosalem na Yuta acaləe lenna na pááná. Pələe kə n ká huli-yeyə suulu?

¹³ Mpuvle Tacaa heela-i təm naanı nyəntv nti tə kraasəyi apəlv tə.

Tacaa paasəyənə Yosalem tətə

¹⁴ Mpuvu isətəa tillu wei i yoyotəyana-m tə i təma-m sı: Kraalı Pə tənə pə tv Tacaa má ma təm. Ma səla Yosalem na Siyən pulaya kə isu yem na kpete.

¹⁵ Ama ma taa kraana piitimnaa mpa me i hən mə ti təyə.

Mpi tə, pəciıu ke ma muna Iseyeli na pááná.

İlena mu pəsəyi-i ncaale.

¹⁶ Pə tə kə ma kraaləyi

sı mayə Pə tənə pə tv Tacaa,

maa məli Yosalem.

Maa la kəpəntv na i tayanı Iso təseele ke ŋmav,

na i kusı icatə tətə.

¹⁷ Mpuvu isətəa tillu tasa-m heeluyi sı:

Kraalı tətə sı,

maa tasa Yosalem ke ləşuyi.

Maa waasi Siyoni na pé cayana ma acalée tərəkée.

2

Sakali toosee taka naale nyana

¹ Mpuvu pə tasa-m isu toosee taka tətə na ma ná hən liyiti.

² Uena má pəəsi isətəa tillu wei i yəgətəyənə-m tə si: Hən inu i kətoluɣu suwe? Mpuvle si: Inu i huləyənə piitimnaa toj nyəm. Mpi pə yasənə Yuta na Iseyeli na Yosalem pə yəlaa.

³ Uena Tacaa hulə-m koolaa liyiti.

⁴ Mpuvu ma pəəsə-i si: Pepeye pa kəma lapu ke cənə? Uena í cə-m si: Pa kəmaɣa si, pa nyaasəyi piitimnaa. Mpe pa yoonna Yuta nyəma na pá yasi pa yəlaa. Uena pá yoki pa toj.

Sakali toosee taka tooso nyana

⁵ Mpuvu pə lapa-m isu toosee taka na ma ná yulu na í təkə nmanaya kumayasaɣa.

⁶ Uena má pəəsi-i si: Leye n puki? Mpuvu si: Ma puki si ma maɣasəyi Yosalem icate wan na tə tayaləj.

⁷ Ntəna isətəa tillu wei i yəgətənə-m tə í kpətəna isətəa tillu ləlu wei i sənə-i tə.

⁸ Mpuvu i təma-i si: Polo n heeli ifepu wei i təkə nmanaya tə si, pa kaa nma kolunə na pá cənə Yosalem. Mpi tə, i taa yəlaa na təla pa kəla pəyalə.

⁹ Ama Tacaa yəgətəa si: Maa wəenə isu icate kolunə kəkə nyənka na ma teu naaki tə taa.

Tacaa yaaki yomle nyəma

¹⁰ Mpuvu Tacaa təma si:

Mpa me ma yasa tetu tənə taa tə,
í lu ilim ntəyən tə tetu taa na í se.

¹¹ Yosalem nyəma mpa me
í we yomle taa ke Pəpiloni tə,
í tayanu mə ti na í se.

¹² Mpuvu Sakali təma si: Pə tənə pə tə Tacaa tilinana-m təm səsəntu tənə. I yəgətəyənə piitimnaa mpa pa yoonə i yəlaa me tə si:

Ye wei í tokina-me pə we isu maɣa pəntu tokinaa.

¹³ Maa kəli piitimnaa
mpa pa nmakəla-me tə pa təə.

Maa yele na mə yomaa nmakəli-me.

Pu kəə na pə la mpv de pələyele í ká nyi si Pə tənə pə tə Tacaa tilina-m.

¹⁴ Tacaa si:

Yosalem nyəma í nmaaləna lanjhuləmlə.

Maa kəə na má cəya mə cəlu.

¹⁵ Waatu inəyi piitimnaa pəyalə ka kpəntənə-m.

I ká pəsi ma yəlaa.

Uena má wəe mə həkə.

Waatu wei mpv inu pu la təyó í ká nyi si, maɣalə Pə tənə pə tə Tacaa wei i tila-m mə kin tə.

¹⁶ Yuta ká tayanu pəsəyɣu ke ma kpəntə ke ma tetu taa.

Uena Yosalem ná pəsi ma icate kələsələ.

¹⁷ Yəlaa tənə í su.

Tacaa luna i təyaya taa.

3

Sakali toosee taka liyiti nyana

¹ Mpuvu Tacaa hula-m kətəlu səsə Yesuwa. I sənə isətəa tillu isəntəa. Satanu ná we ntəyən təə si, i caa-i təm suuu.

² Ntəna isətəa tillu təkə Satanu si: Su, Tacaa ləsənə Yosalem. Yesuwa ná we isu tuputuɣu nku pa ləsa kəkə taa tə.

³ Yesuwa ka sənə tənə tə na í suu asilima wontu ke.

⁴ Mpuvu isətəa tillu təma í na mpa tə si: I wəyəs-i-ti. Ma husa i sayatu. I ká suu-i acima wontu.

⁵ Na í tasa si: I temi-i saalaya kəpənka. Uena pá la mpv. Pa suu-i wontu kəpəntu tətəyɣə na isətəa tillu we tənə.

⁶ Tənəyən isətəa tillu təma si:

⁷ Pə tənə pə tə Tacaa má ma su ma nəyɣə si:

Ye Iseyeli nyəma təkə ma kiinj

na pá tənəyi ma kətətətə

maa kpa-meyə lə təsələ

sɔsaa sɔsaa na ma taya paasɛnlɔaa.
Maa tu-meyɛ isɔtaa tillaa mpa
pa we ma tɛmlɛ taa isɛntɔ tɔ pa taa.

Isɔ kɔnav kɛ i tɛmlɛ tu

⁸ Mpuvu Tacaa yɔyɔtaa si:
Kɔtɔlɔ sɔsɔ Yesuwa na i taapalaa mɛ.
Mɛ hɔlɔyɛna nyɔvu yavɔ mpi pu kɔɔ tɔ pɛ tɔm.
I kɛ nkpaɲɲ na i nu.
Maa yelee na ma tɛmlɛ tɔ Tafiiti Hoole lu.
⁹ Ma sukɪ pɛlɛ nte tɛ wɛna isɛ
naatosompɔyɔlaya tɔyɔ Yesuwa isɛntaa.
Iɛna mɔ́ hmaa tɛ tɔɔ kɛ ma tɔm.
Maa kɔɔli isayavɔ nti tɛ pilisiyi
icɛtɛ tɛna tɔyɔ kuyakɔ kulɔmɔyɔ.
Pɛ tɛna pɛ tɔ Tacaa mɔ́,
ma yɔyɔtɛna mpvɔ.
¹⁰ Kuyakɔ nkɔ kɔ kɔma,
ilɛ i kɔ́ yaa lɛlaa na mɛ na-we i yɔɔli
mɛ tɔɲ kulɔɔɲ na mɛ fikinaa tɛɛ na hɛɛsɔyɔ.

4

Sakali toosee taka kakpasɪ nyɛna

¹ Mpuvu isɔtaa tillu wei i yɔyɔtɛyɛna-m tɔ, i kɔma na i ciyi-m isɔ pa feesuyɔ yɔlɔ wei i tooki tɔ.
² Iɛna i pɔɔsi-m si: Pepeye n naaki? Ma cɔ-i si: Ma naaki wɔla fɛtɛla. Na nim tɛtɛle kɛ i nyɔvu taa. Na fɛtɛlanɔa kɛ naatosompɔyɔlaya, na pa kponkponu na tɛ kɔkɔ.
³ Pɛ kaasi na Olifi tɔɲ naale sɛɲa tɛnaɲa ɲwaɲɲ na mpɛle tɔɔ.
⁴ Ntɛna mɔ́ pɔɔsi isɔtaa tillu wei unɪ i yɔyɔtɛna-m tɔ si: Ma caa, pepeye pɛ tɛna isɛntɔ pɛ hɔlɔyi?
⁵ Iɛna i pɔɔsi-m si: Ye mpvɔ n ta nyɪ? Ma si: Aa, ma caa.
⁶ Mpuvɔlɛ si, Tacaa heela-m tɔm si mɔ́ tɛlɛsi Solopapɛli si:
Pɛ taya tɔɲ yaa nantɔ taa alaafɛya tɔm.
Ama ma feesuyɔ tɔɲ kɛ.
Pɛ tɛna pɛ tɔ mɔ́ ma yɔyɔtɛna mpvɔ.

Nɔɔsi nsi pa su Solopapɛli tɔ

⁷ Paa wahalanaa kaawa isɔ puɔvɔ,
Tacaa kɔ́ yɔki-weyɛ.
Solopapɛli kɔ́ lɛsi kantakaya pɛlɛ nte
pa kɔna Isɔ tɛsɛɛle nyɔvu tɔ.
Iɛna yɔlaa wiliti teu.
⁸ Mpuvu Tacaa heela-m si:
⁹ Solopapɛli kɔ́ ɲmana Isɔ tɛsɛɛle tɛne
na i niɲ na i tɛ-tɛ.
Waavɔ unɛyi i kɔ́ nyɪ si Pɛ tɛna pɛ tɔ Tacaa tilina-m mɛ kinj.
¹⁰ Mpa pa nyɛnɛyi yem kɛ tɛmisi sɛnɛ tɔ,
pa laɲa kɔ́ hɔlɔmɪ waavɔ wei paa nɔ́
kɔmɔyɔsɔyɔ kɛ Solopapɛli niɲ taa tɔ.
Fɛtɛlanɔa naatosompɔyɔlaya unɛyɛle
Tacaa isɛ nna i naakɛna tɛtɔ tɛna tɔ.
¹¹ Mpuvu mɔ́ pɔɔsa-i si: Olifinaa tɔɲ wei i sɛɲna ɲpuvu fɛtɛla ɲwaɲɲ na i mpɛle tɔɔ?
¹² Iɛna mɔ́ tasa pɔɔsɔyɔ si: Olifinaa tɔɲ wei kɛlɛ wɔla fusi nsi si taa nim lukɪ tɔ?
¹³ Ntɛna ilɛ i pɔɔsi-m si: N ta nyɪ? Ma si: Aa.
¹⁴ Mpuvu i cɔ-m si: Olifinaa tɔɲ unɛyɛle apalaa naale wei pa pɛla nim na pɔ́ kra-weyɛ Pɛ tɛna
pɛ tɔ Tacaa tɛmlɛ nyɛma tɔ.

5

Sakali toosee taka naatoso nyɛna

¹ Mpuvu pɛ lapɔ-m isɔ toosee taka. Ilɛ ma nawa takɔlaya na kɔ́ kulɔyi hɔntɔ nte.
² Iɛna isɔtaa tillu pɔɔsi-m si: Pepeye n naaki? Ma si: Takɔlaya hɛtɛna na kɔ́ kulɔyi hɔntɔ. Ka
tayalɔɲ wɛ mɛɛtɛlanɔa naanɔwa. Ka wan kɛ mɛɛtɛlanɔa kakpasɪ.

³ Mpuvu i tarna-m si: Mpusi ka mayana tetu taa nmulaa, na mpa pa tuukina yem yem to, paa lasi-weye tetu. Mpeye pa nmaa ka taa na ka waali.

⁴ Pə tana pə to Tacaa si: Ma mayamaɣa maa konna mpusi unu. Mpusi unu i ka sɔv paa nmulu wei, na mpa pa tuukina ma hɛte ke yem yem to, pa teesi taa. I ka caya tana na i wakali kutuluɣu na ku pɛɛ na ku kpatɛɛ.

Sakali toosee taka naatosompɔɣolaya nyana

⁵ Mpuvu isɔtaa tillu wei i yɔɔtana-m to i koma na i to-m si: Kusɔ ise. Pepe na pepeye n naaki tana?

⁶ Uena ma pɔɔsi-i si: Pepeyele? Mpuvule si: Taku nku ku taa we isayatu tana tɔɔle.

⁷ Waatu unayi taku nku ku pɔle nyɔɔlɔvu nyante kulaa na ma na alɔ nɔɔlɔ na i caya ku taa.

⁸ Ntɛna isɔtaa tillu si: Alɔ unɛ i kɛna isayatu. Uena i tɔsi-i na i mɛɛna ku taa tana na i pa pɔle.

⁹ Ma kɔsa ise, ile heelim kɔɔa alaa napɔlɔɔle naale na pɔ kɔna. Pa kɛɛ nyɔɔsɛna kɛ ise kɔlaalɛɛ. Mpuvu pa kɔɔa taku nku na pa tɛna.

¹⁰ Mpuvu ma pɔɔsa isɔtaa tillu si: Leye pa pukina-ku?

¹¹ Ntɛna i cɔ-m si: Papiloni ke pa puki si pa nma kutuluɣu na pa su-i na pa laaki.

6

Sakali toosee taka pɔlefeɛ nyana

¹ Mpuvu pə lapa-m isɔ toosee taka, uena ma na yoo kekenaa liyiti. Na pa lukana nyɔɔlɔvu kɔsɛmɔvu pɔɔɛ naale heku taa.

² Kɔɔanɛɛ kɔsɛmɔɛ hɔɛna kancaalaya kekeke. Kɔɔanɛɛ kukɔɔɛɛ ke keke naale nyɛɛ.

³ Kɔɔanɛɛ kɔsɛmɔɛ ke keke tooso nyɛɛ. Uena kɔɔanɛɛ wei i wɛna cɔntu tɔlɔnɔsi tɔɔ keke liyiti nyɛɛ. Kɔɔanɛɛ unu i tana i ka wɛna tɔɛ kɛ.

⁴ Mpuvu ma pɔɔsa isɔtaa tillu wei i yɔɔtana-m to si: Kɔɔanɛɛ na i kekenaa mpe pa kɔtoluɣu suwe?

⁵ Uena pɛle pa cɔ-m si: Tetu tana to Tacaa kin ke feesin liyiti unu i lunaa. Uena i puki antulinya hɔɔlɔɛɛ tana taa.

⁶ Mpuvu kɔɔanɛɛ kekeke na mɛɛna ilim ntɔɔɛ tɔ, kɛ Papiloni tetu taa. Uena kɔɔanɛɛ kɔsɛmɔɛ naa mɛɛna ilim tɔtɔle tɔ. Na cɔntu tɔlɔnɔsi nyɛɛ ke ilim mpɔɔɛ tɔ.

⁷ Mpuvu cɔntu tɔlɔnɔsi nyɛɛ unu i sɔlɔmaa si i ka cɔ tetu. Uena Tacaa si pa cɔ-ti.

⁸ Mpuvu Tacaa yaa-m na i heeli-m si: Kɔɔanɛɛ wei i pola Papiloni tetu taa to. Inu i ka yelina na ma Feesuɣu tii hɔɔlɔɛɛ nku ku taa.

Yesuwa kawulaya tɔɔv

⁹ Mpuvu Tacaa heela-m si:

¹⁰ Mu kɔcɔv ke mpa Papiloni nyɛma kuuwa to pa kin. Mpeyele Helɔtayi, na Topiya, na Yetaya. Polo sɔɛna mayamaɣa ke Sefaniya pɔyalɔ Yosiya tɔɔɔɔ taa. Tɔɔɔɔ yɔlɔ mpe pa weɛ.

¹¹ Caa wɔla na liyitee nyɔɔɔv. Uena n lu ntenuɣu nku n ka te Yosataki pɔyalɔ kɔtolɔ sɔv Yesuwa nyɔv to.

¹² Heeli-i si, Pə tana pə to Tacaa yɔɔtɔɔ si:

Yɔlɔ nɔɔlɔ we cɔnɛ na pa yaa-i si Hoole.

I ka lu i tetu taa.

Inu i ka nmana Isɔ tɔsɛɛle.

¹³ Inu i ka tayanana-tɛɛ nmaa.

I ka wɛna kawulaya kuyusum,

i ka caya ka kumte tɔ na i tɔɔ-ke.

Kɔtolɔ ka weɛ i kɔɛɛɛ taa,

na pa nukana tɔɔɔɔ teu.

¹⁴ Ntenuɣu ka caya Isɔ tɔsɛɛle taa. Pu tɔsɔɔi-weye Helɔtayi, na Topiya, na Sefaniya pɔyalɔ pa kɔpantɔ tɔ.

¹⁵ Yɔlɔ ka luna poolun na pa kɔ na pa sɛna Isɔ tɔsɛɛle nmaa. Ile i ka nyi si Pə tana pə to Tacaa tilina-m mɛ kin.

Ye i nukana mɛ Isɔ Tacaa ke teu pu la mpu.

7

Nɔhokɔv ke Yosalem ncaale tɔ

¹ Mpuvu Tacaa heela-m tɔm. Taliyusi kawulaya pɔnaya liyiti nyɛɛna isɔto pɔɔlɔɔɔɔ nyɛɛ wei pa yaa si kisile to i kuyaku liyiti nyɛɛnku wule ke i heela-m ti.

² Petɛli nyɛma ka tilina Salesee na Lekem-Mɛleki si pa kɔ Tacaa wiinau ke isɔ tɔsɛɛle taa.

³ M̄p̄ȳȳu pa p̄oosa k̄ot̄elaa na Iso k̄uȳȳot̄utu tel̄es̄elaa si: P̄ə w̄ee si, t̄ə wiiki na t̄ə h̄ək̄əyi n̄oosi, ke paa p̄anaya ŋka ka is̄ot̄u kakpas̄i nȳəŋ, is̄u too t̄ə lakaya p̄usi payale taa t̄o?

⁴ M̄p̄ȳȳu P̄ə t̄əna p̄ə t̄u Tacaa t̄əma-m si,

⁵ tel̄esi k̄ot̄elaa na tet̄u taa ȳelaa t̄əna t̄əm si:

Too p̄usi nutoso na naan̄owa

k̄ələ í h̄ək̄əyi n̄oosi,

na í wiiki paa is̄ot̄u kakpas̄i nȳəŋ

na is̄ot̄u naatosomp̄əȳolaya nȳəŋ wei.

Ile p̄ə t̄əya ma laŋh̄ol̄mle ke í caaki na í laki mp̄u.

⁶ Hal̄i waatu wei í t̄əki na í nȳəki t̄ə,

m̄ə ti lelen̄ ke í p̄eek̄əyi.

⁷ Iso k̄uȳȳot̄utu tel̄es̄elaa k̄á t̄ema Tacaa k̄okpraal̄et̄unaa pane pa n̄əȳas̄ele nau ke hatoo l̄əŋtaa. Waatu in̄i í taa Yosalem na í c̄ələ acal̄ee w̄e h̄ees̄uȳu taa. P̄əc̄o ȳelaa k̄á w̄e ilim nt̄əȳəŋ na p̄ə mp̄ət̄əŋ tet̄u taa.

⁸⁻⁹ M̄p̄ȳȳu P̄ə t̄əna p̄ə t̄u Tacaa t̄əsa-m nti í ka ȳəȳot̄uȳu t̄ə si:

Í t̄əŋ tampana na í h̄uok̄əna.

Í laki k̄up̄ant̄u, í h̄ul̄əyi t̄əmaȳa suulu.

¹⁰ Í taa mūȳuli suluwaa, yaa leelaa,

yaa mūvlaa, yaa k̄onȳənt̄unaa.

Í taa maȳasi is̄aȳatu ke m̄ə t̄əma t̄ə.

¹¹ Ama ȳelaa m̄e í kisa-ti. Í t̄əka m̄ə ŋk̄raŋŋ si í taa nu.

¹² Í lapa m̄ə nyama ke k̄pus̄əŋ is̄u p̄e. Í kisa P̄ə t̄əna p̄ə t̄u Tacaa má ma k̄useȳes̄ətu. Nt̄əyi ma Fees̄uȳu heela Iso k̄uȳȳot̄utu tel̄es̄elaa, na pá tel̄esi-m̄ēȳe too l̄əŋtaa ilena í kisi nuw. M̄p̄ȳȳu ma p̄áaná huuna-m̄e.

¹³ Ilena ma t̄ə si:

Tim̄pi ma yaa-m̄e na í kisi t̄ə.

P̄ə t̄əo k̄é m̄ə yaa-m si má waasi-m̄e na maa kisi c̄əu.

¹⁴ Maa yasi-m̄ēȳe ȳelaa m̄pa í ta nȳi t̄ə pa heku.

Í ka yeke m̄ə tet̄u ke k̄p̄ete.

M̄ə taa n̄əȳəlv̄ u p̄uki,

p̄əc̄ó n̄əȳəlv̄ u k̄əŋ.

Í ku m̄ə tet̄u na m̄ə niŋ na t̄ə p̄əsi tes̄əp̄aya.

8

Tacaa si í ȳelaa ke n̄əȳo k̄up̄arŋka

¹ M̄p̄ȳȳu P̄ə t̄əna p̄ə t̄u Tacaa heela-m si:

² Maya Tacaa ma lūȳu s̄u Yosalem

nȳəma ke t̄eu na má s̄əki pa s̄əm.

Na ma taa k̄paak̄əna pa kolontunaa.

³ P̄ə t̄əo k̄é ma ȳəȳot̄aa si maa m̄əli Yosalem.

Maa tasa Siȳəŋ icate taa k̄é caȳəw t̄əo.

Hal̄i maa yaa Siȳəŋ si tampana icate.

Maa laȳasi Siȳəŋ icate pulaya si n̄arŋŋ nȳəŋka.

⁴ K̄okpat̄elaa k̄á nȳəki pa k̄rat̄əŋ t̄əo

na pá k̄əo pá caȳa Yosalem taa.

⁵ Ȳelaa k̄á tasa Yosalem taa ke m̄əlv̄ȳu.

Piya k̄á tasa luw ke tuutuuma na pá liȳiliyi

icate hap̄ee t̄əo.

⁶ Is̄eȳeli ȳelaa kakaasaya u h̄uoki si mp̄u in̄i p̄ə w̄e lap̄u.

Ama P̄ə t̄əna p̄ə t̄u Tacaa ná p̄əs̄əȳəna na í la piti t̄əml̄e n̄t̄e.

⁷ Maa waasi ma ȳelaa m̄pa m̄e pa k̄pawa yomle t̄ə.

Ilim t̄əlule na p̄ə t̄ətol̄e acal̄ee taa ke pa pona-m̄e.

⁸ Maa k̄əna-m̄ēȳe Yosalem na í w̄ee ma ȳelaa.

Maa w̄ee m̄ə Iso,

na má t̄əki m̄ə t̄əo k̄é kawulaya na siȳisuȳu.

⁹ M̄p̄ȳȳu P̄ə t̄əna p̄ə t̄u Tacaa ȳəȳot̄aa si:

Í kaasi m̄ə ti.

M̄pi t̄ə, n̄əon̄əo í nuki ma n̄oosi nsi maa suwa t̄ə.

Ns̄əyi Iso k̄uȳȳot̄utu tel̄es̄elaa ka k̄paala waatu wei

pa taȳana Iso t̄əs̄ēle kite suw si pa ŋmaaki-t̄e t̄ə.

¹⁰ Na p̄əc̄ó pá taki waatu in̄i t̄ə,

yəlaa yaa təla taa hikiyi kəfeləyɔ.
Páćó pa sʊukɪ paal luki.
Ma yela yəlaa ké sɪ pá lakɪ təmaja isəna pa səlaa tə.
¹¹ Ama pənente ma heeliyi-me sɪ,
ma kaa tasa me mpa pə kaasaa
təyɔ lapu isɪ ləjtaa nyáma.
¹² Maa la-meɣe kɔpantu nti tə təna.
Teu kɔpankɔ ká nu.
Lesɛnnaa na kɔtutum ká la teu na í heesi.
¹³ Yuta na lseyɛli pa kawulasɪ me.
I ka we piitimnaa lɛmpa hekɔ ké isɪ mpusinaa.
Ama pənente maa waasi-me.
I ká pəsɪ piitimnaa mpi pa tɛjsa nɔɔsɪ kɔpanɪ tə.
Ile í kaasɪ mə tɪ, í taa nyá.
¹⁴ Maa tə ma taa ké sɪ ma ləkɪ-meɣe wahala taa.
Mpi tə, mə caanaa ka kraasa ma pááná ké,
na má təkə-ye.
¹⁵ Ama nɔɔnɔ ma tə ma taa sɪ maa katɪ
Yosalem na Yuta nyáma meɣe kɔpantu.
Ile í taa nyá.
¹⁶ Isəna í ká la təyɔle sɪ
paə wei í heeli í tɔyɔntale ke tampana.
I tɛnjəyi siyisuyɔ ke mə hʊlɛnaa taa,
na í pɛekəyi heesuyɔ.
¹⁷ I taa la təmaja isayato yaa í tuuna yem.
Mpi tə, Tacaa má, maa caakɪ yaasinnaa mpe pa taka.

Nəhəkotɔ kʊyɛɛj pása acima nyəj

¹⁸ Mɪpɔyɔ Pə təna pə tə Tacaa heela-m sɪ,
¹⁹ má telasi-me sɪ: Nəhəkotɔ nti í həkəyi isətu liyiti nyəj na kakpasɪ nyəj na
naatosompɔyɔlaya nyəj na naanɔwa nyəj ke pənaya taa tə. Tu te na té pəsɪ acima səɔɔna ke
Yuta nyáma. Ama í səli siyisuyɔ na heesuyɔ ké.
²⁰ Pə təna pə tə Tacaa yəyɔtaa sɪ:
Piitimnaa kraɪ nyáma na acalɛe paɣalɛ
yəlaa ká taɣanɪ Yosalem ke kɔntɛ.
²¹ Haləna icatɛ lɛntɛ yəlaa heeli lɛntɛ nyáma sɪ:
Tə polo na té sɛɛ Pə təna pə tə Tacaa na té wiina-ɪ.
Ile na pɛlɛ pá tisi.
²² Piitimnaa tɔj nyəm
na yəlaa paɣalɛ ká kɔɔ
Yosalem na pá sɛɛ-m na pá wiina-m.
²³ Ma heeliyi-me sɪ,
waatɔ inəyi piitimnaa waanɪ waanɪ naanɔwa
yəlaa ká kra Yuta tə nəyɔlv ɪ toko taa sɪ:
Tə caa tə tɛj-meɣe isəsɛɛle.
Mpi tə, tə nuwa sɪ Isə we mə waalɪ.

ISEYELI NYƏMA NA PIITIM LEMPI NYƏMA

9

Isə hʊnɔv ke piitimnaa lɛlaa

¹ Tacaa yəyɔta ɪ təm
na té tala Hatəlakɪ tɛtu taa.
Tə nu Tamasi icatɛ taa.
Ile pə taya lseyɛli nyáma tike ke ɪ paasəyana.
Ama yəlaa tənaya.
² Tamasi icatɛ cɔlv Hamatɪ icatɛ,
na Tiiɪ na Sitəj acalɛɛ nna a wɛna
kpelikpeka səsaya təyɔ Tacaa yəyɔtəyana.
³ Tiiɪ nyáma í ŋmawa mə icatɛ ke koluja ké.
I kaa liyitee isɪ kanyəja na wula isɪ afəla.
⁴ Ama Tacaa ká lɛekɪ-te.
I ká tusi tə koluja ke tɛjku taa

na í nyagasi-teye kòkò.

⁵ Filiisi acalɛɛ Asəkaləŋ, na Kasa,
na Ikoləŋ nyáma ká ná mpɔ.
Səɣəntɔ ká kra-we na pá kpisi kantəlvɔ.
Wulav kaa kaasɪ Kasa.

Pəyele Asəkaləŋ ɪcate ná kaa na tə yəlaa.
⁶ Yəlaa sitaa ké na pá koo pá caɣa Asətəti.
Maa ləsi mpi pə tɔɣi Filiisi nyáma ke kalampaanu tə.

⁷ Maa ləsi mə nɔɔsi taa ké
nantɔ nti pa ta lentɪ tə,
yaa kɔlalaatu.
Mə taa mpa pə kaasaa tə,
na Yuta nyáma í ká yaana-m mə Iso.
Ikoləŋ nyáma ká suv mə yəlaa taa isɪ
Yepusi nyáma lapa tə.
⁸ Maa taŋ Iseyeli tetɔ ké.
Yoolaa napəli kaa pəsi-ti,
paa teela yaa kəntaa.
Pəcɔ ŋmakəllɔ kaa tasa mə tɔɔ ké təŋnav.
Mpi tə, ma paasəyənə-meyɛ.

Yosalem waasvɔ

⁹ Mɔvɔvɔ Tacaɔ tasaa si:
Yosalem ɪcate nyá,
nyá laŋle í hɔlɔmɪ sɔsəm.
Siyəŋ nyáma me,
mə wulav kəŋna nteye mə cɔlɔ.
I siyisaa na ɪ ké aka.
I pasa ɪ ti na í caɣa kpaŋaɣa tɔɔ.
¹⁰ Maa ləsi Ifəlayim taa ké yoo kekeɛnaa
na Yosalem taa ké pə kpaɣanəŋ na pə tɔəŋ.
Wulav ɪnɪ í ká tɔ piitimnaa ke heesvɔ.
I ká tɔɔ kawulaya ke antulinya tana təpaɪ.

Saləkatɔnaa hetvɔ

¹¹ Mɔvɔvɔ Tacaɔ yəɣətəɔ si:
Maa cɛ mə nyáma mpa pa təkə saləka
ke ləkɔ wei ɪ taa lɔm fei tə.
Má na me tá nɔɔ pɛelɔvɔ kətaya
caləm tɔɔ ké maa la mpɔ.
¹² Saləkatɔnaa me,
í məli kolɔŋa ɪcate taa na teelɔvɔ.
Saŋa ma tasəɣi yəɣətvɔvɔ si
maa lɛɛti-meyɛ kɔpantɔ ke tɔm naale.
¹³ Maa pəsi Yuta ke tɔɔv,
na Ifəlayim ke nyəmə.
Maa kɔsi Siyəŋ nyáma
na pá yooɔa Kələeki nyáma
na má lá na pá pəsi isɪ aka laɣate.
¹⁴ Tacaɔ má maa sɔɔsi ma yəlaa tɔɔ.
Maa yaɣa apalvtutuyɔ isɪ tev hola.
Maa tɔ nyəmə isɪ tev ŋmɛləsɔvɔ.
Maa həkɔ mə waɔli isɪ lim mpətəŋ tɔɔ kacuculaya.
¹⁵ Pə tana pə tv Tacaɔ má maa kenti ma yəlaa tɔɔ.
Maa tɔ mə kolontunaa ke pəntəlvɔpɛɛ na má wakəli-we.
Iseyeli nyáma í ká kɔ mə kolontunaa.
Caləm ká kpe isɪ sɔlɔm.
Yaa isɪ kətaya tətate caləm sukuyɔ poosiisi,
na pá ŋmusɪ tə ŋkulɔŋasɪ tɔɔ tə.
¹⁶ Waatu ɪnɪ ɪ taa ké
Iso Tacaɔ ká waasɪ ɪ yəlaa.
Isɪ tiikilu waasvɔ ɪ kaləkɔ tə.
I ká teeki kəkɔ isɪ liyitee pɛɛ.

17 Mə tətə taa,
lanhuləmle na kacoka ká wée.
Təyov na nyəov ká ha ifepiya ke kpelikpeka.

10

I səlami Tacaa ke tev

1 I səlami Tacaa si í ha-meɣe tev ke toomaya.
I ká yele na kv nu-meɣe səsəm
na tɔɔnaya nyala tawa taa.
2 I kvɔi mə təyi yem ké na tuɔ,
i wé kɔɔte ké.
Pəcɔ twaa naa naaki mə pee.
Pa puyusiɣi-me na pəpətv toosee si,
pa heesəɣi mə lanja.
Mɔvɔv mə caanaa lapa na pá yasi-wé
isu heen wei i feina tiikilu tɔ.

Waasvɔv tɔm yɔɔtɔvɔ

3 Pə tənə pə tv Tacaa má,
ma mu pááná na kpai nyéma.
Mɔɔ pa tiikiɣina Iseyeli nyéma na mɔsɔɔ.
Maa səɔ pa tɔ.
Maa paasəna ma Yuta yəlaa
na má tv-meɣe tɔɔ isv ma yooɔ kraɣanəɔ.
4 Mə taa ké awulaa ká lu waani waani.
Mə tɔɔ ká wée isv kutuluɣu kite tée pələ.
I sənjaa ké taca isv lanja tesika,
na í wena pəsɔv isv yooɔ tɔv.
5 I ká wée isv yooɔ akanaa,
na í feləɣi mə kolontunaa ke atə.
Mɔvɔv í ká yoo.
Mpi tɔ, Tacaa má,
maa wée mə waal ké.
Féele ká kra mə kolontunaa kraɣanəɔ cayalaa.
6 Maa yele na Yuta nyéma nyəov tɔɔ.
Maa waasi Yosəfv təyaya nyéma.
Maa məɔna-meɣe mə tətə taa isv ma taa lə-me.
Mpi tɔ, mayale mə Iə,
ma wena mə pətətale ké, maa cə-me.
7 Iseyeli nyéma ká pəsi akanaa ké.
Mə lanja ká huləm isv í nyəov solum.
Mə piya ká na mə akaitv nti.
Ilena pələ pa taa heena Tacaa.
8 Maa yaa ma yəlaa me na má heti-me na má kpeyeli-me.
I ká huki isv pa hukaya ləɔ tɔ.
9 Mpi tɔ, maa ɔmɔsi-meɣe piitimnaa taa.
Ama í ká tɔsɔi ma tɔv ké poolɔɔv taa tənə.
Məna mə pəyalaa í ká caya tənə.
Ilena í taɣani məlvɔv.
10 Maa ləsi-meɣe Icipiti na Asilii pa tətənaa taa.
Maa məɔna-meɣe mə tɔ na má səsɔi-meɣe Kalaati
na Lipaɔ tətə.
Paa na mpv tɔ, təcayale kaa tala-me.
11 Paa lanwakəlle mayana-me isv tɔɔku.
Maa cə mə hola na halɔ Nili pəɔv pələ mayamaya woli.
Kalampaanɔ tv Asilii ká hoti isv taav.
Icipiti ílé i tɔɔ ká yəki.
12 Maa yele na Iseyeli nyéma nyəov tɔɔ.
I ká nuna-m na í təkɔ ma kiɔɔ.
Tacaa má, ma yɔɔtəyənə mpv.

11

Piitimnaa toŋ nyam yoonav

¹ Lipaŋ tetu toli nyá nánáasi
na kəkə nyaga nyá tuŋ səsəəŋ.
² Tuŋ me, í wii, pa heela mə tuŋ kopaŋ lələŋ.
Pasaŋ tuŋ səsəəŋ me, mu wii,
pa heela mə hətuɣu anaam.
³ Tiikilaa nyɔɔɔ kɔlvɔɔ waatu tɛɛwa,
ilena pá wiiki.
Pa heela tɔɔɔlasɔ hətu kɔpantɔ
ilena sɛle sɔ wiliyi na sí maləyi Yaatanɔ pəɔɔ.

Tiikilaa naale təm

⁴ Mpuɣu kɔyakɔ nakuli ma Iso Tacaa tɔma-m si: Pəsi heeŋ wei pa puki kɔɣu tɔ ɪ tiikilu.
⁵ ɪ yataa ná lentəyi-ɪ ké paa naaki pa tasakəle. Pə kaasi na ɪ pɛɛtəlaa náá wonjiyi na pá saŋ Iso
sɪ pa suu toŋ. Heeŋ mayamaya tiikilaa ná fe ɪ pətəətəle.
⁶ Tacaa yɔɔɔtəna si: Ma kaa wɛɛna atɛ yəlaa pətəətəle. Maa tu paa wei ké ɪ wuluv yaa ɪ cɔlə tɔ
niŋ taa. Awulaa ká kpiisi tetu, ma kaa fiti nəɔɔlvɔɔ pa niŋ taa.
⁷ Mpuɣu Sakali tɔma si: Má pəsəna ntɛɛɛ tiikilu wei ɪ heeŋ yampayətəlaa yakɔ na pá kɔɣɪ tɔ.
Maa caa kpatəŋ ke naale na má ha ləŋkɔ si: Səəlvɔɔ. Ilena ləŋkɔ si: Nəɔɔ kɔlvɔmaya. Maa paasəna
ma heeŋ.
⁸ Isoɔ kɔlvɔm taa ké ma yasa tiikilaa tooso. Ma suulu tɛma ma heeŋ təə, na ilé í nyəɔɔsi-m.
⁹ Ilena ma tɔmɪ-ɪ si: Ma kaa tasa-mɛɛɛ paasənav na pə taŋŋ. ɪle mpa pɛle pa caaki sɛm tɔ pá
sɪ. Pá kɔ mpa pə wɛɛ sɪ pá kɔ tɔ. Ye pə kaasa mpa ɪle pɛle pa li təma.
¹⁰ Ilena má kraɣa kpatəyɔŋ ŋku pa yaa sɪ Səəlvɔɔ tɔ na má pɛli-ku. Ilena má yəkɪ nəɔɔ ŋka má
na piitimnaa tu pɛləa tɔ.
¹¹ Ma na-mɛ tá nəɔɔ pɛlvɔɔ yəkaa. Ilena heeŋ payətəlaa mpa pa keŋna-m tɔ pá cəkəna sɪ
Tacaa nəɔɔ wɛ pə taa.
¹² Ilena má heeli-wɛ si: Ye pə maya-mɛ í fe-li-m liyitee, ye pə taɣa mpɔ awusa. Ntəna pá
mayasi-yɛɛɛ nyəɔɔtɔ hiu na naanɔwa.
¹³ Mpuɣu Tacaa tɔma-m si: Pɛti liyitee səsəəna nna pa mayasəna-m mpɔ tɔyɔ koolu. Ilena má
pɛti-yɛɛɛ koolu ke Iso təsɛɛle taa.
¹⁴ Pəle pə waali, ilena má pɛli ma kpatəyɔŋ ŋku pa yaa sɪ Nəɔɔ kɔlvɔmaya tɔ. Ilena pá yasi Iseyeli
na Yuta.
¹⁵ Mpuɣu Tacaa tasa-m heeluyɔ si: Pəsi tiikilu kumeləŋ.
¹⁶ Pəle pə paasi maa pona-mɛɛɛ tiikilu kufalɔ. ɪlé ɪ kaa paasəna heeŋ, halɪ ɪ ká pɛkɪ ɪ kɔɣu
ké. ɪ kaa pɛkɪ kuləpiŋ, yaa í fe wei pə wuki tɔ. Yaa í paasəna alaafəya nyəŋ. Halɪ ɪ ká tɔyɔ ɪ taa
kɔyasələŋ. ɪ ká seti lələŋ aɔwa sɪ í taa tɔ.
¹⁷ Tiikilu kumeləŋ nyá wei nn paasəyənə heeŋ tɔ,
nyá təm wɛ wayo ké.
Yoou í pɛli nyá niŋ
na kɔ yəkɪ nyá isəle ntəyɔŋ nyəntɛ.
Pə la-ŋ isəkɔlvɔɔ,
nyá ŋkɔpələŋa í kɛkɪ.

12

Yosalem waasvɔv

¹ Iseyeli təm nti Tacaa yɔɔɔtəa tɔyɔle si: Má suna atɛ na isətaa. Má tɔna yulɔ ke weesuyɔ.
² Maa pəsi Yosalem isɪ sɔlvɔm atɪŋkpa. Pəcɔlə piitimnaa me í ká nyəə na pə cəə mə isəntaa.
Kolontunaa ká ta Yosalem na Yuta tetu təna.
³ Waatu ɪnɪ ɪ taa ké maa pəsi Yosalem isɪ puw, na mpa paa kuli-ku tɔ pu kɔ-wɛ. Antulinya
piitimnaa təna ká pɛkɪ sɪ pá seki-ku. Paa kɛyeli na pá kəə ɪcətɛ ke yoonav.
⁴ Pəɛyɛle maa yele na sɔyɔntɔ kpa pa kraɣanəŋ. ɪ ká seliyi isɪ sɔlvɔm kɔyɔ-ɪ, na ɪ caɣalaa náá
suu kraŋyɔ. Maa feŋ Yuta nyəma me mə təə. Pɔlvɔ í taa tokina-mɛ. Ilena ma yulɔsɪ piitimnaa
təna kraɣanəŋ isɛ, na í tutiyi yem.
⁵ Halɪ Yuta nyɔyɔ nyəma ká tɔ si: Pə təna pə tɔ Tacaa kiŋ ke Yosalem yəlaa hikiyiŋa toŋ.
⁶ Ilena maa yele na í yoonə piitimnaa mpa pa cəəna-mɛ tɔyɔ cemace. Na í kalɪ-wɛ isɪ kəkə
mɔkɔyɔ hətuɣu tɔ, yaa isɪ kəkə mɔkɔyɔ camhuyule tɔ. Ama pɔlvɔ kaa tokina Yosalem yəlaa.
⁷ Tacaa ká kəə na í waasi Yuta nyəma. ɪle Tafiiiti lɔlvɔyɔ nyəma na Yosalem nyəma í kaa huɔ sɪ
í tɛɛ Yuta nyəma lələa.

⁸ Waatu unu i taa ké Tacaa ká kenti Yosalem nyáma tóo. Ilena má taa acamaa pəsi tonjuna isu Tafiti. Ilena Tafiti lolvuy nyáma náá pəsi-me isu Iso. Yaa Tacaa isótáa tillu wei i tən mə nayo tóo tó.

Pa caya layaga ke tetv tana taa

⁹ Mpuvu Tacaa yóótáa si: Waatu unu i taa ké maa ku piitimnaa tana mpa pa kən Yosalem ke yoonav tó.

¹⁰ Maa tu Tafiti lolvuy nyáma na Yosalem nyáma meye luyi kulomuy na səlomuy lamayasəle. Ilena í keesəna ma wei paa tola pódó ke muson tó ma tóo. I ká caya layaga isu pa cakuy pəyaga ikpamle layaga tó. I ká wii-m isu í saki í saki, isu kancaalaya pəyaga.

¹¹ Waatu unu i taa, Yosalem taa layaga ká tóo ké. Kaa wee isu Mekito tetekele taa Hatati-Limən nyəka.

¹²⁻¹⁴ Paa lolvuy ŋku ku tike ku cayana ku layaga. Paa Tafiti lolvuy, paa Nataŋ nyəŋku, paa Lefii nyəŋku, paa Simeyi nyəŋku, na pá polo lolvuy leləŋ ke mpv. Paa lolvuy ŋku ku apalaa na alaa paa caya mpa mpa ké.

13

¹ Mpuvu Tacaa yóótáa si: Waatu unu i taa ké seelv nəvəlv í ká toli. I ká nyaali Tafiti lolvuy nyáma na Yosalem nyáma me má isayatu.

Iso ká kpiisi tun na Iso kuyóótətv teləsəlaa kvcesaa

² Ilena Pə tana pə tu tasa yóótuyv si: Waatu unu i taa ké maa kpiisi tetv tana taa tun tana, na í kotəlaa. Nəvəlv kaa tasa í hətə yaav. Maa ləsi laatu konyuluyv ke mə taa.

³ Haləna ye pə cəpa mə taa wei na í yóóti pəpətv təm natəli, í caa na í too paa təmi-i si: Timpi n looliyina Iso Tom tó, isu ní səpa. Pa mayamaya paa tu kəna-ŋ pə təlatə.

⁴ Waatu unu i taa Iso kuyóótətv teləsəlaa ká weena pa təm kəaluyv, na pa toosee heeluyv fəele. Halí pa kaa tu suu pa təmlə tokonaa mpa pa puysiyina yəlaa tó.

⁵ Paa wei í ká tó si: Ma ké hátu ké, ma ta ke Iso kuyóótətv teləsəlv. Hatoo ma pəcaatu ke ma wəna tawa na má haləyi.

⁶ Ye pa pəsa-i si: Pepe kəna-ŋ nyá lanjle taa ké isəntə? Ie í cə si: Ma na ma camnanaa ké, na pá kə-m mpv.

Tacaa seev

⁷ Mpuvu Pə tana pə tu Tacaa təma si: Layate nyá, ku ma sənlv wei í ké tiikilu tó, na heen ya yem yem.

Ilena má kuli iwéesi tóo.

⁸ Tetv heen həvəlv naale ká si na pá kaasi kulomuyv tike.

⁹ Maa tayani kəkaasaa me isu pa wəkvuy wəla na liyitee nyəvətv ke kəkə na pá nyaali-ti tó. Ilena í sələmi-m na má mv, na má yaa-meye ma yəlaa. Ilena mu yóóətəyi si: Tacaa kele Iso.

14

Tacaa kuyaku

¹ Tacaa pááná kuyaku kreyətəna ntó. Yosalem nyáma me, paa tala mə kvram na í nyənəyi.

² Tampana tóo,

Tacaa ká kreyeli piitimnaa.

Paa kuli Yosalem tóo na pá ləeki-tə.

Paa kuu téesi taa wontu, na pá kpi alaa.

Paa kuu yəlaa həvəlv na pá tēna.

Ama pu yeke kəkaasaa ke icate taa.

³ Pə waali ké Tacaa ká yoon piitimnaa me,

isu too í tu lakuyv yoo waatu taa tó.

⁴ Waatu unəyi í ká tən í nəvəle ke Olifinaa pulaya tóo ké Yosalem kin ke ilim təlvle tóo.

Pulaya ká faya na ká tən ilim.

Ilena həvəlv ləŋku náá mənəna

ilim mpətən na ləŋku na pə ntəvəŋ.

⁵ Pulaya tetekele nte tu wee mpv haləna Asaali icate.

Nteye í ká tən na í se,

isu mə ləŋcənaa ka lapv pənaya ŋka

tətv sela Yuta wulav Osiyasi pəle taa tó.

Waatu unəyi Tacaa Iso na isótáa tillaa paa tala. ^a pə nəvəsəna ké isu icate hətə. Ie tá tu Ləkra taa

^a 14:5 Asaali icate: Lonte tənə unu tə ta nyi si icate yaa pəvə yaa pepe hətə. Ama

sı ıcate.

6-7 Pə kpaγaw waatu ını tə,
pə fei sı ilim ntə ahoo ntə.
Səkrətuyvú ká múkú kέ ná nyaaləm wεε tam təə.

Tacaa tike nyə̀nna kuyakv́ ηku.

8 Waatu ını ı taa seelo ká lu Yosalem
na ı lom lempı kpeη Tenjku Kvsəpυv taa,
na lempı ke Metitelanee Tenjku taa.

Pı kpe rıpvuyv tam kέ,
paa lıηle paa yoluma.

9 Tacaa tike ká tıyona kawulaya ke tetv́ tana taa.
Nyá tike takon kέ yalaa tana ká nyı na pá seeki-η.

10 Pə cəənav Yosalem tə pı pəsi ısu tetekəle.

Pə kpaγaw Kepa ıcate ke ilim ntıyən tə tə,
na pá polo pə mpətəη tə ke Limən ıcate tə.
Yosalem ká kəli ı colə acalεε ke kηkηlvməη.

ıcate wəη ká kpaγa Pəncameε nənəyə,
haləna nənəyə kupənaya ke ηkulurja taa.
Ulena pá polo Hananeyεli kutuluγu səsəəv.
Haləna wulav leseη tənyaasəle.

Ulena tetekəle náá kpaγa Kipeya na tə polo Limən.

11 ı ká caya tə taa təpamm,
nəyəlv kaa nyaası-tε na yəkvuyv.

12 Ye pə kaasa piitimnaa mpa me
ı pola Yosalem ke yoonav tə.

Mpi mpi Tacaa ká la-me tıyəlv.
Mə nantv́ ká tasəna mə ıse.

Mə ısəpee ká tasa a pıyələη taa.
Mə nsəma ká tasa mə nəəsı taa.

13 Waatu ını ı taa kέ Tacaa
ká yelev na sıyəntv́ anaam kpa-me,
na ı kuli təma təə.

14 Yuta nyə̀ma ká yoonə Yosalem nəyə,
paa leeki piitimnaa lempa wənav.

Pə kpaγaw wəla, na liyitee nyəyətə tə,
na wontu ke tuutuuma.

15 Kvtəη ηku kv́ kpaə kolontunaa tə,
ku kpa pa təla ke teitei kέ rıpvuyv.

16 Waatu ını ı taa kέ Yosalem
kolontunaa kakaasaya ká puki Yosalem taa kέ
paa pənaya ηkaya Pə tənə pə tv́ Tacaa wulav ke seev.
ı ká təkı coka acima.

17 Ye tetv́ yəlaa mpa pa ta polo
Yosalem ke Tacaa seev,
tev́ kaa nu pelev pa te.

18 Ye İcipiti nyə̀ma me ı kisa Yosalem
ke pote sı ı tıyə coka acima,
wahalanaa ká mayana-me ısu piitimnaa
lempa mpa paa puki acima anı tə.

19 Mpvuyv pı hənə mə na piitimnaa mpa
paa kisi acima anı a tıyəv tə mə ηkpaηη.

20 Waatu ını ı taa, paa ηmaa na pá kpeηna
kpaγanəη luuη tεε kəηkəηlee təə sı:
Tacaa tənna.

Halı İsə təseεle taa tiipee kpaı nyənə ká pəsi ısu
caləm poosiyanaa mpa pa sı kətaya təlātε tə.
21 Yosalem na Yuta taa tiipee tənə ká pəsi Tacaa nyənə.

A taa kέ kətəlaa tənə ká təsi pa nantv́.
Paγatəlaa kaa tasa wεev ke Pə tənə pə tv́ Tacaa
İsə təseεle taa kέ waatu ını ı taa.

ISO KUYOYOTUTU TELESULU
MALASI
TOM TAKELAYA
Kotolutu

Na pécó pə takí Malasi waatu tó Iseyeli nyóma ka təŋa Asee na Sakali pa seyəsəŋ ké. Haləna pá tayani Iso təsele ke ŋma. Ama pə kəma na pə keesi, ilena pá tayani Iso seev ke yepu. Ilena pá puyusiyi Iso ké pa kohaŋ tom taa. Kətəlaa ná yela pa təmlə na kiin wei Iso cəla-we si pá huli yəlaa tó.

Išəna pa faɣa Malasi takəlaya tó:

Iso ləsa Iseyeli nyóma si pá pəsi i yəlaa, titite 1

Iso kpaaləyi kətəlaa, titite 2:1-16

Tacaa tillu na Iso hɔvle, titite 2:17-3:23

1 Tacaa heela Malasi ke təm si í teləsi Iseyeli nyóma.

Iseyeli nyóma ke Tacaa lasaa

2 Təm ntəyale si uní səəla-we. Ilena pələ pa pəəsi Iso si: Pepe húləyənə mpɔ? Ntəna Iso si: Isav na Yakəpɔ paa we tətəle ké. Paa na mpɔ ma səəla Yakəpɔ.

3 Ilena má kisi Isav. Ma kpiisa Isav luluyɔ Itəm nyóma tetu, na pé waasi taale hasi.

4 Itəm nyóma me í təma si: Pə kpiisa-tu yaa. Ama tu tayani ta ncaa kəsvuyɔ. Ile maɣa Pə təna pə tó Tacaa maa heeli-me si: Paa í ŋmawa, isu ma yəkaa. Ilena má ha-meɣe hətə si isayatu tə. Yaa yəlaa mpa Tacaa u heesəyi pááná mənau tó.

5 Iseyeli nyóma me, í ká ná mpɔ na mə isəle. Haləna í yoyoti si: Paa Iseyeli nyóma tetu toosi na waali tó, Tacaa húləyi í tɔŋ ké.

Kətəlaa səsaa kalənav

6 Mpɔyɔ Pə təna pə tó Tacaa pəəsə kətəlaa si: Pəyaya seeki ka caa ké, na təmlə tó náá seeki i səsə. Aní maɣale mə Caa na mə Səsə. Ile pepe tó ké u seeki-m, na u nuna-m? I nyənəyi-m yem, na í tayənəyi-m pəəsuyɔ si: Pepe taa ké tə nyənəyi-ŋ yem?

7 I kəŋna ma kətəya təlata tó ké asilima təyənaya. Ilena í tayənəyi-m pəəsuyɔ si: Tá pepe kəna asilima? Timpí í nyənəyi ma kətəya təmlə ke yem təyɔ.

8 Tacaa Pə təna pə tó má, ma pəəsəyi-me si: Waatu wei í laki-m kətəya ke isəkəpəlyɔ kpənte, yaa kusekəlle, yaa kətəntu tó, pə we teu na? Ye kpənte isu rɔpɔyɔ n ha nyá tetu nyuyɔ tó í ká mənə larɔhuləmlə na?

9 Təv, í maɣasi-m wiinav si, má nyənəyi mə pətəətəle na í ná. Isu ma kisaa.

10 Pə kəla teu si mə taa nəyəlv í polo í təkí Iso təsele nənəəsi. I taa la-m kpai kətəya ŋka maa caaki tó. Ma luyɔ fəi si má na mə kətasi. Tacaa Pə təna pə tó má, ma yoyətəna mpɔ.

11 Ma hətə yaawa ilim təlule na pə polo pə tətule ke piitimnaa taa ké. Paa timpiyi pa laki-m tulaalv kətəya na ma hətə taa. Pa haaki-m kəcəŋ wei i mənə-m tó.

12 Ama mə nyənəyi-m yem ké timpí í tɔŋ si ma kətəya təlata ta ke pulv tó. Halí í kəŋna ma kətəya təlata tó ké mpi pə fəi teu tó.

13 I kəntəyi si pə we-meɣe təlasi. Ntompee ke í tuluyɔ-m. Na í laki-m kətəya ke təla kəŋmulee, na kətəntənaa. Pə təna pə tó Tacaa má, ma kaa mɔ mpɔ.

14 Ye yulu ká su i nəyɔ si í ká ha-m í kaləku tətə kpənte. Ilena í kəv na í cəle-m kpai nyəntə. Mpusi we i tó ké. Mpi tó, ma ke Wulav Səsə ké, na piitimnaa nyənəna ma tɔŋ.

2

Tacaa kpaalvyɔ ke kətəlaa

1 Mpɔyɔ Pə təna pə tó Tacaa kpaala kətəlaa si:

2 Ye í tá nuna-m na í təkí ma təm na í tɔyi ma hətə ke teeli. Maa yele na mə koolee kɔpana pəsi mpusinaa. Mpɔyɔ maa la-me. Mpi tó, u seesəyi isəle.

3 Maa wakəli mə luluyɔ nyóma. Ye pə kaasa-me, ile ma ŋmusi mə isəntaa ké təla wena í laki kətəya ke mə acima waatu tó a pəntv. Ilena pá kpənti mə təna na pá lə.

4 Ntəna Tacaa si: Waatu inəyi í ká cəkəna si Iso Tacaa má, ma kpaala-me si í təkí nəyɔ ŋka má na Lefii na í luluyɔ nyóma tə pəelaa tó.

5 Pəyele má na-í tá nəyɔ pəelvyɔ mpi pə haakayana-meɣe weesuyɔ na alaafəya. Ma lakayana-meɣe rɔpɔyɔ si í nuna-m na í nyənəna-m, ilena í la mpɔ.

6 Təm tampana nyəntu tike ke Lefii nyóma me í yoyotaa, í ta looli. Má na-me tə kpənta teu, na í laki-m yalle. I hula yəlaa payale si pələ pa lə isayatu.

7 Kòtulo tàmle nté si í seyesí yáala na pá nyi Iso. Ileye pa pòosəyi si í huli-weye kiin wei wei paa tóki tó. Mpi tó, inəyale Pə tana pə tó má ma təm teləsulu.

8 Ama kətəlaa me, mə yela mpaav kusiγisuyu. Mə seyesəη pilisa yəlaa paγale. I wakəla nəyo ηka ma na-me tə pəelaa tó.

9 Maa yele na yəlaa tana kuli mə tóo, na pá tisi-me. Mpi tó, í kisa ma luγu nyəntu. I fayasəyi yəlaa ke mə seyesuyu taa.

Iseyeli nyóma lapa mpi Iso kisina-we tó

10 Aní Tacaa ke kulóm ké. Ta nəyo na ta suka Iso kulóm ηmana-tu. Ie pepe tóo ké tə lukí təma waali. Na tə wakələyi Iso na tá caanaa pa nəyo pəeluyó?

11 Yuta nyóma me í wakəla mə nəyo suu. I lapa acaalətu ke Yosalem na Iseyeli tetu tana taa. Mpi tó, í wakəla Tacaa Iso təsəele. Ilena í kpaγa alaa mpa pa laaki tuη tó. Pəyele Iso ka səala í təsəele ké.

12 Tacaa Pə tana pə tó í kpiisi-meγe Yakəpu ləlvuyó taa. I taa tasa-í mə kətasi lapu.

13 Mə kuləpətu naale nyəntu nté si í pələyi isəlóm ke Tacaa má ma kətaya tələte tóo. Mpi tó, ma kisiyi mə kəhaham. Pécó maa caaki mə kətasi ke pənente.

14 Aní paa mə taa wei í ka sūna í nəyo si í ká tóki í kancaalaya alu. Mə ləsəna-we, na pa ké mə alaa, paa na mpó í kisa-we.

15 Pəyele Tacaa krenta-meγe tənuyó kulómuyó na ləmγasəle kulómtəle ké. Ie pepe tóo ké í krenta-meγe mpó? Piya ke í caakaya si í ha-me. Mpó tó, í la laakali na nəyóló í taa kisi í kancaalaya alu.

16 Iseyeli Iso Tacaa Pə tana pə tó yəγətəa si: Ma taa kpaakəna apəlu na alu pa yau təm. Mpi tó, pə taa we səm ké. Paa wei í la laakali na í ti. I taa wakəli í nəyo suu.

Tacaa tillu tiluyú

17 I tui Iso maγa wahala na mə təmnaa. Ilena í tayanəyi yəγətuyó si: Pepe taa ké tə tuyú-η wahala? Timpí í təη si Iso má ma caaki isayalataa. Ma lanje heəkəna-weγe teu. Aaiyee si: Iso wei í həη tə ηkraηη tó í we le? Tənaγa í tuyəna-m wahala.

3

1 Mpuvó Pə tana pə tó Tacaa cəwa si: Ma tiliyi ma tillu na í kpałi-m mpaav. Səso wei í pəkəyi tó, í ká suu Iso təsəele taa tələv. Pəyele nəyo pəeluyó tillu wei í nyuləyi tó, í kəηna nté.

2 Awe ká weena í ti na í pəsi na í səη í kuyako kókómuyó wule? Mpi tó, í ká wee ké isu kuluku kəko, yaa kpałəkrəm mpi pə we ləη ke teu tó.

3 I ká caya ké na í tayaní Lefii nyóma kətəlaa asilima təkpataa. Isu pa nyaaluyó wula na liyitee nyəγəlvuyó tó. Waatu inəyi í ká la Tacaa ke kətaya isu í suu tó.

4 Ilena Tacaa mu Yuta na Yosalem nyóma me mə kucəəη təkpa, isu hatoo kancaalaya taa.

5 Pə tana pə tó Tacaa má ma yəγətəa si: Maa kəo na má huəna mpa paa nyaηna-m tó. Isu toptopo nyóma, na wasanjalənaa, na mpa pa sukí pa nəosi ke yem tó. Na mpa paa sarj təmle nyóma ke fəlvuyó tó. Na mpa pa muγuliyi leelaa, na suluwaa tó. Na mpa pa tui tasəkəle ke mvolaa tó.

Tacaa kiη məlvuyó

6 Mpuvó Iso təma si: Maγa Tacaa ké, maa laγasəyi. Pécó mə ké Yakəpu ləlvuyó nyóma ke tam ké.

7 Hatoo mə caanaa waatu ke í caala ma kiin ke kisuyu na í lə-í. Mpó tó, Pə tana pə tó má, ma caa si í məli ma kiη na maa məli mə kiη. Ilena mu təη si: Isənaya tu la na tó məli nyá kiη?

8 Ha, yulu ηmuləyi Iso ye? Pəyele mə ηmula-m na í tayanəyi-m pòosuyó si: Leye tə ηmula-η? Mə wənəv həγələη naanəwa taa kulóm tələsəle, na mə kucəəηnaa hav taa ké í ηmuləyi-m.

9 Yəlaa me, mə tana í we mpusi taa ké mpó uní pə taa ké.

10 Mpó tó, í kəna mə kəwənəm həγələη naanəwa taa kulómtəle tana ke ma təsəele taa. Ie kətəlaa kaa lanj təγənaγa. I taa nəγəsi si ye í ləsa mpó í ká lanj təγənaγa. I maγasi-m na í ná si ma kaa tui isətənyuyó ke pəəη na má pəli-meγe kəpəntu ke səsəm?

11 Na má tanj təγəlaa ke mə kəhaləm tóo.

12 Tacaa Pə tana pə tó má, ma heeliyi-me təfoo si piitimnaa tana ká yaa-meγe lelenj nulaa. Mpi tó, mə tetu ká weena kəpəntu ké.

Iso siγisuyu həlvuyó

13 I yəγətəyi ma tóo ké təm isayətu. Ilena í təη si: Le na leye tə pəntəna-η?

14 Pécó í kəntəyi si í təkə ma təm. Si í lapa lanjakəlle kətasi. Si Pə tana pə tó ma, má ná mə pətətalə. Ama mə ta waa pulv. Pə tó mə huuki si paa í lapa-m təmle yem ké.

15 Haləna í təη si: Kalampaaní nyóma na asayaa ke pə cəyanaa. Paa pa wakəlaa Iso íle í suma tam ké.

16 Mpa pa nyaηna Iso tó, pa yəγətəyana təma, Ilena Tacaa ke ηkraηuyó na í nu pa kəyəγətətu. Pécó pa ηmaa pa tana mpa pa nyóma í təη tóo, na pá nyaηna-í tó, pa həla ke takəlaya taa.

¹⁷ Ntɛna Pə təna pə tɔ Tacaa yəɣɔti si: Kɔyaŋku maa hɔli ma toŋ tɔ. Maa nyəni yəlaa mɛyɛ ma nyəma. I ká pəsi ma nyəma təkpaataa na má laki-mɛyɛ kɔpantɔ, ɪsu cɛcɛ na i pəyɔɔa ŋka ka paasəyənə-i tɔ.

¹⁸ Kɔyaŋkuɣu í ká na siyisilaa na asayaa. Na mpa pa laki ma tɛmlɛ na mpa paa laki-tɛ tɔ pa faɣav.

¹⁹ Tacaa Pə təna pə tɔ má, ma pááná kɔyakɔ tɔŋna kɔntɛ kɛ ɪsu kəkɔ səsəŋka. Kɔyaŋkuɣu paa nyayasi kalampaaŋi nyəma na asayaa kɛ kəkɔ ɪsu nyutɔ. Pə kaa kaasi-wɛyɛ pɔlv cəcəka.

²⁰ Ama ma suku mpa pa seeki-m təyɔ nəsɔ si, ma toŋ ká waasi-wɛyɛ ɪsu ilim lukɔyɔ na pə waasəyi tɛtɔ tɔ.

²¹ Kɔyaŋkuɣu í ká paa asayaa kɛ nəsɛɛ ɪsu tɛtɔ. Pə təna pə tɔ Tacaa má, ma yəɣɔtəna mpɔ.

Ilii məlvɔ

²² I təsɔi ma tɛmlɛ tɔ Moisi kɔsɛyɛsətu tɔɔ. Na kiinj na kɔsəsɪtu nti ma cela-i Hɔlɛpɔ pɔyɔ tɔɔ si í tɛləsi Iseyɛli nyəma təna tɔ.

²³ Maa tili-ɪ lɔɔ kɔyɔyɔtɔtu tɛləsɔlv Ilii. Maa tili-ɪ na pácɔ pə tala ma kɔyakɔ səsəŋku səyɔntɔ nyəŋku ŋkɔ.

²⁴ Inu i ká ciikina cɛcɛnaa na piya. Iɛ ma kaa wakəli mə ɪcatɛ.

LAAPAAII KUPAN WEI
MATIYEE
NMAAWA TŌ
Kutuŋtu

Matiyee takəlaya nté Laapaalənaa taa kancaalaya takəlaya. Ka taa ké tə naaki sɪ Yesu ké Mesii pə́cɔ́ inəyəle wulaw səsə tətə. Isə ləsəna-ɪ hatuu kancaalaya taa. Yuta nyəma ka tənɔa ké sɪ Isə ká kpa pa taa ké wulaw səsə nɔyɔlɔ na ɪ fiti-weyɛ Lom nyəma ɲmakəlyɔ taa. Ama Matiyee hóləyɪ sɪ kawulaya ɲka ka təm Isə ka yɔyɔtaa tə ka ta ké antulinya inɛ ɪ nyənka. Matiyee kɛsəyɪ Yesu ləlyɔ təm na ɪ Isə ləm sɔw na ɪ təmle na ɪ konyəntəyɔle na ɪ səm na ɪ fem na ɪ kpaɔw ké ɪsɔtaa.

Isəna pa faya Matiyee takəlaya tɔ:

- Ləlɔɲ loosi na Yesu ləlyɔ, titite 1:1-2:23
- Ləm sɔw Yohaani təmle na Yesu maɣasɔyɔ, titite 3:1-4:11
- Yesu təmle ké Kalilee tətɔ taa, titite 4:12-18:35
- Yesu pote ké Yosalem, titite 19-27
- Yesu səm na ɪ fem, titite 28

Yesu caanaa caanaa
(Luku 3:23-38)

- 1 Apələham ləlyɔ tɔ nté Tafiiti, Tafiiti ləlyɔ tɔ Yesu Kilisiti ləlyɔ looɲa nté cənɛ.
- 2 Apələham ləla Isaaka, na Isaaka náa ləlɪ Yakəpu, na Yakəpu náa ləlɪ Yuta na ɪ newaa.
- 3 Yuta ná ləla Falesɪ na Sela. Pɛle pa too kɛle Tamaa. Falesɪ ná ləla Həsəlɔɲ, na Həsəlɔɲ náa ləlɪ Alam,
- 4 na Alam náa ləlɪ Aminatari, na Aminatari náa ləlɪ Naasəɲ, na Naasəɲ náa ləlɪ Saləma.
- 5 Saləma ná ləla Poosi, Poosi too kɛle Lahari. Poosi ná ləla Opeti, Opeti too kɛle Luuti. Opeti ná ləla Seseɛ,
- 6 na Seseɛ ná lələna wulaw səsə Tafiiti. Tafiiti ná ləla Saləmɔɲ, Saləmɔɲ too kɛle Yulii əlɔ.
- 7 Saləmɔɲ ná ləla Ləpɔwam, na Ləpɔwam náa ləlɪ Apiya, na Apiya náa ləlɪ Asafi,
- 8 na Asafi náa ləlɪ Yosafati, na Yosafati náa ləlɪ Yolam, na Yolam náa ləlɪ Osiyasi.
- 9 Osiyasi ná ləla Yowatam, na Yowatam náa ləlɪ Akasi, na Akasi náa ləlɪ Isekiyasi,
- 10 na Isekiyasi náa ləlɪ Manasee, na Manasee náa ləlɪ Amonɲ, na Amonɲ náa ləlɪ Yosiyasi.
- 11 Yosiyasi ná lələna Cekoniyasi: na ɪ newaa kɛ waatɔ wei pa kuu Iseyɛli nyəma na pá pona Papiloni tɔ.
- 12 Pa pona Iseyɛli nyəma kɛ Papiloni tənə, ɪlənə Cekoniyasi náa ləlɪ Selatəyɛli, na Selatəyɛli náa ləlɪ Solopapɛli,
- 13 na Solopapɛli náa ləlɪ Apiyuti, na Apiyuti náa ləlɪ Iliyakim, na Iliyakim náa ləlɪ Asəɔ.
- 14 Asəɔ ná ləla Satəki, na Satəki náa ləlɪ Akim, na Akim náa ləlɪ Iliyuti,
- 15 na Iliyuti náa ləlɪ Ulasaa, na Ulasaa náa ləlɪ Matari, na Matari náa ləlɪ Yakəpu.
- 16 Yakəpu ná ləla Yosɛfɔ wei ɪ ké Mali paalɔ tɔ, na Mali unɪ ɪ lələna Yesu wei pa yaa sɪ Mesii tɔ.

17 Ye mpu, ɪsu pa kɛsəyɔ sɪ inɛ ɪ ləla inɛ na inɛ ɪlɛ ɪ ləlɪ inɛ tɔ, pə kpaɣaw hatoo Apələham haləna pə́ tala Tafiiti tɔ, ləlyɔ loosi kpenta naanəwa na liyiti. Na pə kpaɣaw Tafiiti haləna pə́ tala waatɔ wei pa kuu Iseyɛli nyəma na pa pona Papiloni tɔ, ləlyɔ loosi wɛ naanəwa na liyiti tətə. Na ləlyɔ loosi naanəwa na liyiti tətəyɔ pə kpaɣaw hatoo pa ponaw Iseyɛli nyəma kɛ Papiloni tɔ, haləna pə́ suna Mesii ləlyɔ.

Yesu Kilisiti ləlyɔ təm
(Luku 2:1-7)

- 18 Isəna pa ləla Yesu Kilisiti təyɔlɔ. ɪ too Mali wei ɪ ké Yosɛfɔ amusaya tɔ, ɪ haɣa hɔyɔ na Feesuyɔ Nanɲtɔ toma na pə́cɔ́ ɪ saa.
- 19 ɪ paalɔ Yosɛfɔ ka ké yɔlɔ kupaɲ ké, ɪlɛ ɪ taa tisiyɪ sɪ ɪ kuli Mali waalɪ ké yələa samaa taa. ɪlənə ɪ hɔw sɪ ɪ ká kisi-ɪ mukaya tɛɛ.
- 20 ɪ huəkaya ɪ taa ké mpu, ɪlənə Tacaa ɪsɔtaa tillu kəɔ ɪ kin kɛ toosee taa, na ɪ heeli-ɪ sɪ: Tafiiti ləlyɔ tɔ Yosɛfɔ, taa nyana nyá amusaya Mali kpaɣaw. Pə taya pulɔ, hɔyɔ ɲka ɪ haɣaa tɔ, Feesuyɔ Nanɲtɔ kin kɛ ka lunaa.
- 21 ɪ ká ləlɪ apalɔ pəyaya, na ɲ yaa-kɛ sɪ Yesu. Pə taya pulɔ, pəyaya ɲkɛ kaa waasəna ka yələa kɛ pa ɪsayatɔ taa.
- 22 Pə tənaya mpu pə lapa na pə́cɔ́ təm nti Tacaa ka yɔyɔtəna Isə kuyɔyɔtɔ tɔ teləsulɔ nɔyɔ tɔ tɔ lá tampana sɪ:
- 23 ɪ nyənɪ, pɛləlɔ wei ɪ ta nyənta apalɔ tɔ

ι κά ηαγα ηαγο, na ι λολι αραλο παγαγα,
na paa yaa-ke si Imaniyeli.
(Hete tane ta yagotayi si Iso we ta kin.)

²⁴ Yoseefu fema, uena i la nti Tacaa isotaa tillu ka heela-i to. I kraya i amosaya Mahi.

²⁵ Ama i ta nyami-i halona i te pagaya lolovu. Na Yoseefu yaa-ke si Yesu.

2

Ilim tölule nyantaa koma Yesu naw

¹ Pa lula Yesu ke Yuta Petelehem taa ke wulaw saso Heloti pöole taa. Mporöy isotoluhasi tom nyantaa napali pa luna ilim tölule na pa tala Yosalem.

² Na pa pöosi si: Leye pagaya nka pa lula nönö na kaa la Yuta nyoma wulaw saso to ka wee? Tö na ka isotoluhä lu ilim tölule ke na tö köö si tö see-ke.

³ Wulaw Heloti nu mpv, uena pö pekeli-i sösöm. Pö pekela Yosalem nyoma tönaya mpv töto.

⁴ Uena i koti kotalaa sösaa tona, na Iso Tom seyeläa na i pöosi-weye timpi pa wee si paa lulu Mesii to.

⁵ Mporöy pa cö-i si, Yuta Petelehem ke. Mpi to, Iso kuyogotutu teläelaa nmaawa si:

⁶ Yuta taa Petelehem nyä,
tampana n ta ke Yuta acaläe sösöna taa säkpete paa pöcö.

Mpi to, nyä taa ke wulaw ka luna,
wei i ka taki ma Iseyeli nyoma ke teu to.

⁷ Tönaya Heloti yaa nyantaa mpeye kpeeha na i pöosi-weye pö tona si i nyöh waatu wei mayamaya isotoluhä luwa to.

⁸ Mporöy i hula-weye Petelehem mpaaw na i heeli-we si: I polo na i peeki pagaya nkeye teu. Waatu wei i na-ke i heeli-m na ma mayamaya mä polo na mä see-ke.

⁹ Nyantaa tema wulaw tom ntöy nuw uena pä te. Na isotoluhä nka kaa luwa ilim tölule na pä na-keye mpv to ka tönaya pa nöy töö, halöna ka tala timpi pagaya nke ka wee to, uena ka söy.

¹⁰ Nyantaa loosa isotoluhä nke, uena pa lanja hulömi pö tu fei.

¹¹ Mporöy pa suv tönaya taa na pä na pagaya na ka too Mahi. Uena pä hänti ate na pä see-ke. Na pä heti pa wontu na pä ha-keye wöla na tulaalv köfögöto na tulaalv miili.

¹² Pö waali ke Iso heela nyantaa mpeye toosee taa si pä taa mäli Heloti cölo. Uena pä cölo mpaaw na pä kpe.

Yesu seenav

¹³ Nyantaa teewa uena Tacaa isotaa tillu nöyölo i köö Yoseefu kin ke toosee taa na i heeli-i si: Köli na n kraya pagaya na ka too, na n se na n polo Icipiti, na n caya tona. Halöna waatu wei maa heeli-ij si n mäli to. Pö taya pölv, Heloti ka peeki pagaya nke si i köyö-ke.

¹⁴ Tönaya Yoseefu kölaa na i kraya pagaya na ka too, na pä tee Icipiti ke ahoö anu.

¹⁵ Mporöy i caya tona halöna Heloti si. Uena pö la nti Tacaa ka yögötöna Iso kuyogotutu teläelav nöy to si: Ma lösa ma pagaya ke Icipiti.

Piya sakasaka lapu

¹⁶ Heloti nawa si nyantaa puçusa-i, uena pö sali-i sösöm. Mporöy i tilaa si pä kv Petelehem icate na acaläe nna a cöna-te to pö araluyiya tona. Halöna nsi si piusi tala naale naale to, na i keesöna saa wei nyantaa heela-i si isotoluhä luwa to.

¹⁷ Mporöy pö lapa isu Iso kuyogotutu teläelav Selemii ka kraalaa to si:

¹⁸ Pa nuwa kapuka ke Lama.
Wula na lanwakälle sösöle mäla.

Laseehi wiina mporöy i piya.

I ta tisi si pä puçusi-i ke si fei to pö töö.

Yoseefu pa luw ke Icipiti

¹⁹ Heloti söm waali Tacaa isotaa tillu nöyölo koma Yoseefu kin ke toosee taa ke Icipiti,

²⁰ na i heeli-i si: Köli na n kraya pagaya nke na ka too na i mäli Iseyeli tetu taa. Mpa pa peekaya si pä kv pagaya nke to pa säpa.

²¹ Tönaya Yoseefu kölaa na i kraya pagaya na ka too na pä mäli Iseyeli tetu taa.

²² Ama Yoseefu nuwa si Aaselayusi töyö kawulaya ke Yuta ke i caa Heloti lonte. Uena söyöntv kpa-i na tetu nti tö taa pote. Iso tasa-i mporöy hulövu ke i toosee taa, uena i löyö i töyü Kalilee tetu taa,

²³ na i caya icate nte pa yaa si Nasaleti to tö taa. Mporöy pö lapa isu Iso kuyogotutu teläelaa ka yögötöa to si: Paa yaa-i si Nasaleti to.

3

*Isə Lvm Səlv Yohaani waasv
(Maləki 1:1-8; Luku 3:1-18; Yohaani 1:19-28)*

¹ Pə kəma na pə kəesi ile, Isə lvm səlv Yohaani kəma Yuta wəlaya tətə taa kələ na í niki waasv lapv.

² Na í təh sɪ: I layasɪ təntɛ, isətəa Kawulaya wɔsa kəntɛ kɛ.

³ Yohaani təm kɛ Isə kuyəyətətə tɛləsəlv Isayii ka yəyətaya saa wei ɪ yəyətaya sɪ:
Nəyəlv yəyətəyənə nəyɔ səsəyɔ kɛ wəlaya tətə taa sɪ:
I tayani Tacaa mpaav.
I hee-i-kv na kv siyisi.

⁴ Yohaani taka yooyoonaa hontə kunti, na í ləla tənuyə tampala kɛ ɪ tənaya taa. I təyənaya ntɛ cələh na taale tun nim.

⁵ Mpróyó Yosalem nyəma na Yuta tətə tənə nyəma na Yaatanɪ nəyɔ tətə tənə nyəma svv pote kɛ ɪ kin.

⁶ Na pá kuliyi pa isayətv təw kɛ yəlaa taa, na Yohaani səkɪ-weyɛ Isə lvm kɛ Yaatanɪ pəyɔ taa.

⁷ Yohaani nawə Falisanaa pəyalɛ na Satusee nyəma pəyalɛ na pá pukɪ ɪ cəlv sɪ í sɔ-weyɛ Isə lvm. Ilɛna í tɔ-wɛ sɪ: Akala piya mɛ, awɛ kraala-mɛ na í seeki Isə pááná nna a kəh tɔ?

⁸ I la mpa pa yela isayətv tɔ pa kɔlapələ.

⁹ I taa tɛləsəyi ləlv sɪ mə caa kɛlɛ Apələham. Ma heeliyi-mɛ sɪ ye pələ pə təw ilɛ, Isə pəsəyi na í lá na pɛɛ anɛ á pəsi Apələham piya.

¹⁰ Pa tɛma laale tuyv kɛ tun sɪ pa huɣu-i na ɪ tɛɛ kɛ tɛ. Tuyv ŋku kv lɔləyi pɛɛ kɔpana tɔ, paa hu-kv na pá tɔ kəkɔ.

¹¹ Ma ilɛ, lvm kɛ ma sənə-meyɛ Isə lvm sɪ pə hólɪ sɪ í layasa təntɛ. Ama ma waah wei ɪ kəh tɔ, pɔntv kələ-m təh tɛayacaya. Ma ta tala má huɪsɪ ɪ nɔshɛɛ taa ntanhkɔla msvvuyə mayamaya. Úɛ ɪ ká sɔ-mɛ na Feesuyv Nanjtv na kəkɔ.

¹² I təkə ɪ kɔfaluyv kɛ ɪ niŋ taa. I ká fala pə tənə tɛayacaya, na í suu pɛɛ kɛ ɪ kprou taa. Ama ɪ ká tv lətv kɛ kəkɔ ŋka kaa tɛh tɔ ka taa.

*Yesu Isə lvm səv
(Maləki 1:9-11; Luku 3:21-22)*

¹³ Mpróyó Yesu luna Kalilee na í kəw Yaatanɪ kɛ Yohaani cəlv sɪ Yohaani í sɔ-i Isə lvm.

¹⁴ Ama Yohaani ta tisi. Haləna í tɔ sɪ: Pə nəyəsənə isv náá sənə ma, na í məlɪ na í kəh ma kin na?

¹⁵ Tənaya Yesu cɔ Yohaani sɪ: Yelɛ na pə lá mpu. Pə wɛɛ sɪ tə yooɪ pə tənə mpi Isə yəyətaya sɪ tɔ la təyɔ.

Mpróyó Yohaani tisa.

¹⁶ Pa tɛma Yesu kɛ Isə lvm svv ilɛna í lu lvm taa. Tənaya isətənuyv hɛta kɔrakpaa, na Yesu ná Isə Feesuyv isv alukuku na kv tiiki ɪ tɔw.

¹⁷ Ilɛna pá nu pə yəyətəna isətəa sɪ: Ineyɛlɛ ma luyv tɛɛ Pəyaya, ma lanjɛ heɛna-i səsəm.

4

*Satanɪ mayasvuyv kɛ Yesu
(Maləki 1:12-13; Luku 4:1-13)*

¹ Pə waah kɛ Feesuyv pona Yesu kɛ wəlaya tətə taa sɪ Iləyɔv ɪ mayasɪ-i.

² Yesu tɛma nəyɔ həkuyv kɛ ilim na ahoɔ kɛ kuyɛɛh nulɛ. Ilɛna nyəyəsɪ kra-i.

³ Mpróyó Iləyɔv krəntənə-i na í təmɪ-i sɪ: Yɛ n kɛ Isə Pəyaya yəyətɪ na pɛɛ anɛ á pəsi təyənaya.

⁴ Yesu cɔ-i sɪ: Pa ŋmaawa Isə Təm taa sɪ pə taya təyənaya tikɛ kɛ yəlv ká hikina weesuyv. Ama təm tənə nti tɛ lukənə Isə nəyɔ taa tɔ tɛ kin tətəyɔ.

⁵ Pələ pə waah, Iləyɔv pona Yesu kɛ ɪcətɛ nanjɪ nyəntɛ taa na í kraasɪ-i Isə təsɛɛɛ comcom nəyɔ taa,

⁶ na í təmɪ-i sɪ:

Yɛ n kɛ Isə Pəyaya,
lu cənɛ na í ŋmaa atɛ.

Pə taya pɔlv, pa ŋmaawa Isə Təm taa sɪ:
Isə ká heeli ɪ isətəa tillaa kɛ nyá təm sɪ pá paasənə-ŋ tɛu.

Na paa teeli-ŋ pa niŋ taa sɪ pə taa kəw na pələ natəlɪ tɔ cɔ-ŋ.

⁷ Ama Yesu cɔ-i sɪ: Pa ŋmaawa Isə Təm taa tətɔ sɪ, n kaa mayasɪ nyá Caa Isə sɪ n naa ɪ waah.

⁸ Ilɛna Iləyɔv tasa Yesu kɛ pɔnəv kɛ puyv ŋku kv kula səsəm tɔ kv tɔw na í hólɪ-i antulinya kawulasɪ tənə na sɪ teeli,

⁹ na í təmɪ-i sɪ: Yɛ n ka həntɪ-m atɛ na í sɛɛ-m, maa ha-ŋ mpu unɪ pə tənə.

10 Μῦρόγῳ Yesu cō-ι si: Satani, tee. Pa ηmaawa Iso Tōm taa si, n ká see nyá Caa Iso, na ι tike ι tōmle ke n ká la.

11 Tēnaya Ulogou yela Yesu. Ilena isōtaa tillaa kōō na pá paasēna-ι.

*Yesu caaləyi ι tōmle ke Kalilee
(Maləki 1:14-15; Luku 4:14-15)*

12 Yesu nuwa si pa tō Yohaani ke saləka, Ilena í teeena Kalilee.

13 I yela Nasaleti, Ilena í polo na í caya Kapənahum. Icate nte tē we Kalilee lōm nəyo ke Sapuləη na Nefətali pa tēto taa tō.

14 Μῦρόγῳ pə lapa isu Iso kuyəyətətə teləsəlo Isayii ka yəyətəta tō si:

15 Sapuləη tēto na Nefətali tēto, na tēηku tōō tōō, na Yaatanι waali, na mpa pa ta ke Yuta nyōma tō pa Kalilee.

16 Pə yəlaa mpa pa caya səkpeṭuyə taa tō, pu na-we tənyau isu kəkō. Na mpa pa caya səm səkpeṭuyə icate taa tō, pu ná pa tōō tənyau.

17 Pə kpaayə waatu unι tō Yesu sūw waasu lapu na í təη si: I layasi tantē, isōtaa Kawulaya wusa kōnte.

*Yesu yaav ke tiina kpalaə liyiti
(Maləki 1:16-20; Luku 5:1-11)*

18 Yesu tēnaya Kalilee tēηku nəyo, Ilena í ná tiina kpalaə ke naale. Siməη wei pa yaa si Piyeē tō na ι neu Antəlu, na pá tōyi puluyə ke tēηku taa.

19 Tēnaya Yesu tōma-we si: I kōō na má la-mē na í puuki yəlaa isu í puukuyə tiina tō.

20 Μῦρόγῳ pēle pa yela pa puluη na pá tēη-ι kpaakraa.

21 I tasa pote ke pəcō, Ilena í ná Sepetee pəyalə Saaki na ι neu Yohaani na pa caa Sepetee pa we kpuləyo taa na pá tayənəyi pa puluη. Tēnaya Yesu yaa-we,

22 na pá yele pa caa na kpuləyo na pá tēη-ι kpaakraa.

23 Yesu cōwa Kalilee tēto tēna na í seye si Yuta nyōma təkotilēnaa taa, na í kraali Iso Kawulaya Laaprahi Kupaη. Na í waasəyi yəlaa taa kōtəntənaa na acamaa tēna.

24 Μῦρόγῳ yəlaa nu Yesu təη ke Siliι tēto tēna taa. Na pá kōna-ι yəlaa tēna mpa kōtəməη na wəsasi pəyalē tēηna kōnyəη tōyo tō. Aləyōhilaa na timle nyōma na kōtəη kōtəyuləyo nyōma, na í waasi-we.

25 Samaa sōsō tēηaya-ι ké. Pa luna Kalilee na Acalēe Naanōwa tēto, na Yosalem na Yuta na acalēe nna a we Yaatanι waali tō.

5

Yesu waasu ke puyə tōō (titite 5 na 6 na 7)

1 Yesu nawa samaa, Ilena í kra puyə tōō na í caya. Tēnaya ι ifalaa kpətəna-ι.

2 Μῦρόγῳ ι sūw-weye seye sūyo si:

*Leləη nulaa təm
(Luku 6:20-23)*

3 Mpa pa feina kalampaani tō pa nu leleη ké.

Mpi tō, mpe pa tēna isōtaa Kawulaya.

4 Mpa pa we laηwakəlle taa tō pa nu leleη ké.

Mpi tō, Iso ká heesi pa laηa.

5 Mpa pa wēna yuləto tō pa nu leleη ké.

Mpi tō, mpe paa təyōna tēto tēna, isu Iso ka heeluyə-we tō.

6 Mpa pa nyuləyi sōsəm si pá tēη isu Iso caa tō pa nu leleη ké.

Mpi tō, Iso ká sēna-weye teu na pá tō mpō.

7 Mpa pa wēna lēlaa pətōətəle tō pa nu leleη ké.

Mpi tō, Iso ká nyəni mpe pa pətōətəle.

8 Mpa pa lotu taa hūwēē tewa tō pa nu leleη ké.

Mpi tō, paa na Iso.

9 Mpa pa təyənəyi yoou ke lēlaa heku tō pa nu leleη ké.

Mpi tō, Iso ká yaa-weye ι piya.

10 Mpa pa laki Iso kucacaam na pá naasəyi-weye

pə təw tə pa nu leleŋ ké.

Mpi tə, mpe pa tənna isətaa Kawulaya.

¹¹ Paa yəlaa ka tʉuki-me, yaa pa naasəyi-me, yaa paa looli isayətu na pá suu-me, si í ké ma ífala a tə pə təw. I nu leleŋ ké.

¹² Waatu unu mə laŋa í hee səsəm, í nu leleŋ ké. Pə taɣa pulu təw, mə kasəyaya ká təw səsəm ke isətaa ké. Mpu unu pə mayamaya ke paa naasa Iso kuyəyətutu teləsəlaa kʉpəma.

*Antulinya təm na í kəkə kʉpaŋka təm
(Maləki 9:50; Luku 14:34-35)*

¹³ Meyele antulinya təm. Ama ye təm mpi pə laŋ kəma na í sí, pepeye paa la na pəcə pə taa laŋ lapu? Pə kaa waasi pulu tətə ye pə taɣa ləw na yəlaa feŋi nəəhe.

¹⁴ Meyele antulinya kəkə. Icate nte pa ŋmawa puɣu təw təw tə fei ŋmesuɣu.

¹⁵ Paa mʉsəyi fətəla na pá pamu-í təkə tee. Ama pa pusiyi-í timpí taa í wee pu naa yəlaa tənaya təyaya taa təɣə.

¹⁶ Mpu inəyi mə kəkə ká naaki teu ke yəlaa na pəcə pá ná mə təma kʉpana, na pá sá mə Caa wei í we isətaa tə.

Isə kʉsəsutu fei kʉyɔ

¹⁷ I taa huɔ si ma kəma si ma kʉyi Moisi kʉsəsutu na Iso kuyəyətutu teləsəlaa takəlasí. Ma ta kəw kʉyɔ. Ama ma kəma pə tampana huɔyɔ ké.

¹⁸ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəyi, ye isətaa na ate pə wee, kʉsəsutu taa pəle kulmətəle titiliya yaa tə suka we ŋpúyɔ pə kaa saali. Haləna pə təna pə kəw na pə yoosi na pəcə.

¹⁹ Pə təw ké wei í ta təkí kʉsəsutu taa səkpetu na í seyesí ləlaa si pəle pá taa təkí-tí təw, paa yaa-í isətaa kawulaya taa səkpele. Ama ye wei í təkə tə təna na í heeliyi ləlaa si pá la mpu, puɔntu nté səsə ke isətaa Kawulaya taa.

²⁰ Ma heeliyi-me si ye í ta təŋ isəna Iso caa tə na pə kəli isu Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa pa təŋyɔ tə, í kaa suɔ isətaa Kawulaya taa.

Páána mʉyɔ təm

²¹ I nuwa nti pa heela mə laŋtaa nyəma tə si: N kaa kʉ yulu. Ye wei í kʉwa, paa pona-í huɔle.

²² Ama ma, ma heeliyi-me si, wei í təkə í təyontəle na í taa, paa pona-í huɔle. Na ye wei í tuɔwa í təyontəle si: Kʉmelen, paa pona-í Kʉtuɣu səsəw taa. Na ye wei í təma í təyontəle si: Pə laki-ŋ ké. I nəyəsəna kəkə ŋka ka we tənəsəle səsəle taa tə ka taa suɔw.

²³ Ye n pona nyá kuhaham ke kətaɣa tətəle, na n təw si nyá təyontəle wəna-ŋ natəli,

²⁴ si nyá kuhaham ke təkətəle tənə, na n polo na nyá na nyá təyontəle í taɣanu-tu. Ilena n məli na n í na nyá kuhaham mpi.

²⁵ Ye n wakəla nəyɔlu na í yaa-ŋ nənəyɔ, la kookali na nyá na-í taɣanu mə təm ke mpaaw taa na í ta tata huɔlu kiŋ. Pə taa kəw na huɔlu náa tu-ŋ toŋtənaa niŋ taa na pəle pá təkí-ŋ.

²⁶ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəyi, n ka təm pə təna mpi pa pəla-ŋ təɣə feɔyɔ paasi n ka luɔ təna.

Wasanjaləw təm

²⁷ I nuwa isəna pa yəyətəa si: N kaa la wasanjaləw təw.

²⁸ Ama má heeliyi-me ye tampana si, ye wei í nyəna ləlu əlu na í nyuɔ-í, í təma wasanjaləw lapu ke í nyamle taa ké.

²⁹ Ye nyá ntəyɔŋ isəle ká hu-ŋ, ləsi-te na n í lə-təye pooluŋ. Sana n laŋ nyá tənuyɔ təw ké pulu kulməm na mpi paa pəti nyá tənuyɔ tənaya tənəsəle səsəle taa tə.

³⁰ Ye nyá niŋ ntəyɔŋ ká hu-ŋ, seɔ-í na n í lə pooluŋ. Sana n laŋ nyá tənuyɔ təw ké pulu kulməm na mpi paa pəti nyá tənuyɔ tənaya tənəsəle səsəle taa tə.

*Alu na apalu pa yav təm
(Matiyee 19:9; Maləki 10:11-12; Luku 16:18)*

³¹ Pa tu yəyətə mpu tətə si: Ye yulu təyontəyi í əlu, í ŋmaa-í kisuɣu takəlaya.

³² Ama má kpaaləyi-me si, ye yulu təyona í əlu na pə ta ké wasanjaləw təw, í pona əlu inəyi wasanjaləw taa ké. Ye isu ílé í tasa saaw. Na ye pa kisa əlu na nəyɔlu náa təŋ na í kpaɣa-í, puɔntu lapa wasanjaləw ké.

Tuunaw təm

³³ I nu isəna pa yəyətə ta caanaa caanaa tə si: N tuuwa si n ká la mpi, n kaa ye-le-wi. Ama n ka la pə təna mpi n yəyətəna tuunaw ke Tacaá isəntaa təyɔ.

³⁴ Ama má heeliyi-me si, í taa tu tuuna puluɣu paa pəcə. Paa isətaa. Pə taɣa pulu, Iso kumte nté.

³⁵ Paa ate. Pə taɣa pulu, í nəəhe təsile nté. Paa Yosalem, pə taɣa pulu, Wulaw səsə icate ké.

³⁶ Taa tu tuuna nyá nyuɔv tɔtɔ. Mpi tɔ, n kaa pəsi na n í la na nyá nyuɔv taa nyɔɔlaya kolumaya holumi yaa ká pili.

³⁷ Ye n ká tisi si nn, n tisi nn. Ye aai ké, n tisi si aai. Nti yulu sɔsɔyɛ tɔ tɔ tɔ tɔ lukəna lɔyɔv kinj ké.

Leetvɔv tɔm
(Luku 6:29-30)

³⁸ I nuwa isəna paa yɔyɔtaa si: Ye wei í yɔka lelv isəle, paa yɔki i nyənte, na wei í hola lelv kete, paa holi i nyənte tɔ.

³⁹ Ama ma heeliyi-me si, í taa felɪ isayatu ke isayatu. Ye nɔyɔlv mapa nyá ntɔyɔn ləkrayasaɣa, keesi-i leŋka.

⁴⁰ Ye nɔyɔlv pona-ŋ tɔm huɔv si i leekəyi nyá cara, teesi-i nyá kraɪ ke celvɔv.

⁴¹ Ye tɔŋ tɔ sɔka-ŋ səyɔla na tɔlasɪ si n tɔ isu kilomɛɛtɔli kolum, ilɛ n tɔ kilomɛɛtəlɛnaa naale.

⁴² Ha wei í sələməyi-ŋ tɔ. Taa pɛ wei i caa n kənti-i tɔ.

Kolontu sɔɔlvɔv tɔm
(Luku 6:27-28,32-36)

⁴³ I nuwa isəna paa yɔyɔtaa si: N ká sɔɔli nyá taapalv na nyá taa kpana nyá kolontu tɔ.

⁴⁴ Ama ma heeliyi-me si i sɔɔli mə kolontunaa na í sələmi Isɔ ké mpa pa tɔyi-meyɛ kɔnyɔn tɔ pa tɔɔ.

⁴⁵ Ilɛ í kraɣa mə Caa wei i we isɔtaa tɔ i weɛtɔ nté. Pə taɣa pulv, ilé i lakəna na ilim lukɪ asayaa na kɔpama pa təna pa tɔɔ, na í kɔpəntəyi mpa pa keesaa na mpa pa ta keesi tɔ na í haaki tev.

⁴⁶ Ye í sɔɔla mpa pa sɔɔla-me tɔ pa tike, pepeyele mə teewa ilé? Lampuu mɔlaa maɣamaya u laki mpv?

⁴⁷ Ye í sɛeki mə taapalaa tike, ilɛ í tɛ lelaa ke we? Ma ta nyi isənaa maɣamaya u laki mpv?

⁴⁸ I tɛ təkɔpataa ilɛ, isu mə isɔtaa Caa teu təkɔpataa tɔ.

6

Nyá ti hvlvɔv si pa na-ŋ tɔm

¹ I la laakali, í taa laki yəlaa isəntaa ké mə Isɔsɛle kolapvɔtɔ si pá na na pá sa-me. Ye í laki mpv si yəlaa í na, mə Caa wei i we isɔtaa tɔ i kaa tasa-meyɛ haɔ.

² Pə tɔɔ ké waatv wei n haaki liyitee ke kɔnyɔntɔnaa tɔ n kaa kraali si yəlaa í kəna-ŋ. Pə maɣamaya ke cesəlaa laki Yuta nyəma təkotilɛnaa taa na harɛɛ tɔɔ si pá sa-we. Tampana ke ma heeliyi-me yoo maɔ cesəyi. Pa kasəyɔɣa ke pa hikiyi mɔpɔyɔ kraɣpaa.

³ Ama nyá, ye n haaki kɔnyɔntɔnaa ke liyitee, taa yele na nyá taapalv wei i we nyá kəŋkəŋ taa maɣamaya tɔ í ná.

⁴ Saa unɪ nyá kɔcɔɔv kaa weɛ mpi yəlaa təna nawa tɔ, na nyá Caa wei i naaki mukayɔ tɛ tɔ i ká felɪ-ŋ.

Isɔ sələmvɔv hvlvɔv
(Luku 11:2-4)

⁵ Waatv wei í sələməyi Isɔ tɔ, í taa la isu cesəlaa mpa pa sɔɔla isɔ səŋyɔv ke Yuta nyəma təkotilɛnaa taa na harɛɛ nɔɔsi na pá sələməyi si yəlaa təna í na-we tɔ. Ma heeliyi-meyɛ tampana si pa kasəyɔɣa ke pa hikiyi mɔpɔyɔ kraɣpaa.

⁶ Ama nyá, ye n caa Isɔ sələmvɔv, svv nyá nan taa na n təkɪ nyá tɔɔ, na n sələmi nyá Caa wei i we tənaya ŋmelav tɔ. Na nyá Caa wei unɪ i naaki mpi n laki ŋmelav tɔ i ká ha-ŋ nyá kasəyɔɣa.

⁷ Ye í sələməyi, í taa lɔlɔsəyi tɔm payale ke yem isu ma ta nyi isənaa lakvɔv tɔ. Pa huɔ si pa tɔm taɣalɔŋ tɔɔ ké paa hiki.

⁸ I taa kɛna-we. Pə taɣa pulv tɔɔ, mə Caa tɛma nyəm ke mpi pə tɔm caala-me tɔ na pɛcɔ́ í sələməyi.

⁹ Isəna í ká sələmi tɔyɔle si:

Ta Caa wei nyá n we isɔtaa tɔ,
nyá hətɛ í weɛ katɛ.

¹⁰ Tɔyɔ nyá Kawulayɔ.

Ye le na nyá luyɔ nyəntɔ la
atɛ cənɛ isu tɔ lapv isɔtaa tɔ.

¹¹ Haɔ-tɔyɔ saŋa tɔyɔnaɣa.

¹² Hólɪ-tɔyɔ suulu ke timpɪ tɔ pəntəna-ŋ tɔ.

Isu ta hólɔyɪ mpa pa pəntəyənə-tv tɔyɔ suulu tɔ.

¹³ Taa ye le na tɔ svv maɣasvɔyɔ isayav taa.

Ama ləsi-tɔyɔ isayav niŋ taa.

[Mpi tɔ, nyayale kawulayɔ tɔyɔlv,
na pəsvlv na teeli tɔ ke tam tɔɔ. Ami.]

5 Cēsolv nyá, ləsi krátóyú ηku kv we nyá maγamaγa nyá isəpəle taa tó, ilena pácó η ná teu təcεi na η ləsi nyá tóyóntəle isəle taa nyuliim un.

6 I taa kpaγa mpi pə kέ Isə nyəm tə na í pətɪ hasɪ, sí taa kəw na sí kuli mə təw na sí cəli-me. I taa pətɪ mpi pə tewa tóyó afanaa kin, paa feli.

Pəsuvv na pεekuvv na nənəyɔ mapv təm
(Luku 11:9-13)

7 I sələməyi, paa ha-meγe. I pεekəyi, í hikiyi kέ. I maki, pa tóləyi-meγe.

8 Sələmvlv kε pa haaki. Pεekəlv hikiyina. Matv kε pa tóləyi.

9 Wulee mə taa awe pəyaya sələma-ɪ kakalaya na í kpaγa pəle na í cεle-kε?

10 Yaa wulee mə taa awe pəyaya sələma-ɪ tinte na pəntv cεle-kεyε cimte ye?

11 Ye asaya me mu pəsa mə piya kε kəpantv lapv, mə Caa wei ɪ we isətaa tɔ ɪ kaa la kəpantv kε mpa pa sələməyi-ɪ tɔ?

12 Isəna mə caaki sɪ lɛlaa í la-me tɔ, mu la-weγe mpv tətɔ. Ye í lapa mpv, í təɲa kusəsutv təna na Isə kuyəyətvtv teləsəlaa təm təna nté.

Nənəyɔ kukpɪlaya təm
(Luku 13:24)

13 I sʊvna nənəyɔ ηka ka we təfəku tɔ. Asaala tete nənəyɔ wala kέ, na pə mpaav kε payale təɲəyi.

14 Ama nənəyɔ ηka ka we təfəku tɔ ka we wahala kέ, pácó weesuyv nyəɲka nté. Yəlaa pəcɔ tike təɲəyəna pə mpaav.

Tuyv nyəm na kv pəle kin
(Luku 6:43-44)

15 I la laakali na Isə kuyəyətvtv teləsəlaa pəpətunaa. Pa kəɲ mə kin na pá cəsəyi isv pa kέ heeɲ, səsε ilε sɔnsɔməɲ kpitikpitinaa nté.

16 Pa kulapətunaa kin kε í ká nyəna-we. Yvlv kaa kooli tóyv ηku pa yaa sɪ lɛsɛɲ tɔ kv pee kε səsɔv təw se. Pácó paa kooliyi tuyv ηku pa yaa sɪ fikí tɔ kv pee kε kəlvɲ təw.

17 Tuyv kupaɲkv luləyi pee kəpana kέ, na tuyv isayav náá lɪl pee asayε.

18 Tuyv kupaɲkv ɪ luləyi kraɪ pəle se. Pácó kraɪ tuyv naa luləyi pəle kəpantε tətɔ.

19 Tuyv ηku kv luləyi pee kəpana tɔ, pa sətəyi-kuyv na pá tɔ kəkɔ.

20 Pə təw kέ í ká nyɪ Isə kuyəyətvtv teləsəlaa kucəsaa mpε na pa kulapətunaa kin.

Yesu nyəm kε mpa pa nyəma-ɪ tɔ
(Luku 13:25-27)

21 Pə taya pa təna mpa pa yaa-m Tacaa Tacaa tɔ pa təna paa sʊvna isətaa Kawulaya taa. Ama mpa pa laki ma Caa wei ɪ we isətaa tɔ ɪ luyv nyəntv tɔ pa tike paa sʊvna.

22 Kuyakv ηkv kv wule payale ká tɔ-m sɪ: Tacaa Tacaa, nyá tɔɲ taa kέ tə kpaaləna Isə kuheelitv. Nyá tɔɲ taa kέ tə təyənna aloyaa. Na nyá tɔɲ kε tə lapəna piti təma payale.

23 Tənya maa cə-we təfɔv sɪ: Ma ta nyɪ-meγe paa pəcɔ. I tεé í fεε-m, isayalataa mε.

Layav na kɔmɛlɛɲ pa kutuluyv ηmav
(Luku 6:47-49)

24 Wei ɪ nuiki təm nti ma yəyɔta isəntv na í təkəyi-tɪ tɔ, pəntv nəyəsəna layav wei ɪ ηma ɪ kutuluyv kε pətɔlaya taa tɔ.

25 Mpróyú tɛv nuina heelim səsəɔm na pə casəyi kutuluyv ηkv, na pusi su na sɪ lu. Kutuluyv ta hoti. Mpi tɔ, pa su kv kite kε pətɔlaya taa kέ.

26 Ama wei ɪ nuiki təm nti ma yəyɔta isəntv na ɪ təkəyi-tɪ tɔ, pəntv nəyəsəna isv kɔmɛlɛɲ ηkv kv ηma kutuluyv kε kanyəɲa taa tóyɔ.

27 Mpróyú tɛv nuina heelim səsəɔm na pə casəyi kutuluyv, na pusi su na sɪ lu. Tənya kutuluyv hotaa na pə təna pə pəsi ncaale təkpaataa.

Yesu tɔɲ təm

28 Yesu təma sɛyəsuvv, ilena pə cε samaa laɲa kε teu.

29 Mpi tɔ, ɪ sɛyəsaya-weγe na tɔɲ ɪ ta nyá. I fεɪ isv pa Isə Təm sɛyəsəlaa lɛlaa.

8

Yesu waasuvv kε asilima kvɔɲ tɔ
(Maləki 1:40-45; Luku 5:12-16)

1 Yesu luna puyv təw na í tii, ilena samaa səsɔ tɔ ɪ waah.

2 Tənya tənvuyv təw asilima kvɔɲ tɔ nvəlv ɪ kɔpətəna-ɪ na í sɔpi ɪ tεε na í təmɪ-ɪ sɪ: Tacaa, ye n ka tisaya n taa waasi-m?

3 Mpróyú Yesu kosa niɲ na í tokina asilima kvɔɲ tɔ un na í cə-ɪ sɪ: Teu ma tisaa, alaafəya í la.

Təne inəxi pə waa apəlu inəxi kprakpaa.

⁴ İlena Yesu kpaali-tu sɪ: Taa heeli nəyɔlu. Ama tɛɛ kprakpaa na kətulu na-ŋ. İlena n̄ yiɣisi isu Moisi ka keesuyu tɔ na p̄a n̄a sɪ pə waa-ŋ.

*Yesu waasuyu ke Lom yoolaa nyuyv tu yom
(Luku 7:1-10; Yohaani 4:43-54)*

⁵ Yesu suukaya Kapənahum, İlena Lom yoolaa nyuyv tu nəyɔlu kɛtəna-i na í wiina-i
⁶ sɪ: Tacaa, ma yom nəyɔlu hənta təyaya. Kutəŋ kutuluɣu təkəna-i na í saləməxi teu.

⁷ Yesu cɔ-i sɪ: Maa polo na má waasi-i.

⁸ Tənaɣa yoolaa nyuyv tu in̄i ɪ pəsəna sɪ: Tacaa, ma ta tala sɪ n̄ sɔv ma təyaya. Ama yəɣɔti kuyəɣɔtu ke təm kulum na ma yom hiki alaafəya.

⁹ Má isəntɔ ma see ma səsaa ké. P̄écɔ ma wəna ma səkpema na pɛɛ p̄a lakɪ ma luɣu nyəntu. Má heela pa taa wei sɪ í polo cənɛ, ilé ɪ puki ké. Má heela wei sɪ í kɔɔ, ilé ɪ kɔɔ tɔtɔ. P̄écɔ ye ma heela ma yom sɪ í la pənɛ, ɪ lakɪ ké.

¹⁰ Yesu nu təm tənɛ, İlena í pəsəna mpa pa tənaɣa-i tɔ pa tɔɔ na í tɔ sɪ: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cəsəxi. Ma ta nata yulu ke İseyeli nyəma taa na í tɛma ɪ taa na İso ké isəntɔ.

¹¹ Ma heeliyi-me tɔtɔ sɪ, payalé ká luna ilim təlule na ilim tətule, na p̄a na Apələham na İsaaka na Yakəru paa caya təyɔv ke isətəa Kawulaya taa.

¹² Ama mpa paa ké Kawulaya nyəma tɔ paa lə-weyɛ awalɪ ké səkpɛtuyv taa, timpi paa casəxi kapusi na p̄a nyasəxi pa təxi kela tɔ.

¹³ M̄p̄óyú Yesu heela yoolaa nyuyv tu sɪ: Kpe, isəna mpi n tɛma nyá taa na İso tɔ pu la m̄p̄óyú teitei.

Waatu in̄i ɪ mayamaya ke pə waa yoolaa nyuyv tu yom.

*Yesu waasuyu ke kutəntənaa payalɛ
(Maləki 1:29-34; Luku 4:38-41)*

¹⁴ M̄p̄óyú Yesu p̄ola Piyɛɛ təyaya, na í mayana watu wəna Piyɛɛ yəsɔ na í həntaa.

¹⁵ M̄p̄óyú Yesu tokina kutəntu niŋ na ɪ watu ya kprakpaa. İlena í kulɪ na í caləsɪ-wɛ.

¹⁶ Taanaya taanaa İlena p̄a kəna Yesu ke aləɣəhilaa payalɛ. Na í yəɣɔti kuyəɣɔtu na aləɣaa se, na í waa kutəntənaa təna tɔtɔ.

¹⁷ İlapa mpu sɪ p̄ə la nti İso kuyəɣɔtutu tɛləsulɔ İsayii ka yəɣɔtaa tɔ sɪ: İləsa tá ɪcəntu na í lə, na í mu ta kutəməŋ.

*Yesu təŋyuv nyullaa
(Luku 9:57-62)*

¹⁸ Yesu ná samaa kotina-i, İlena í tɔ-wɛ sɪ p̄a tɛsɪ tɛŋku na waali.

¹⁹ M̄p̄óyú İso Təm sɛɣesəlu nəyɔlu ɪ kɛtəna Yesu na í tɔ sɪ: Tacaa, maa təŋəxi-ŋ nyá təpote təna taa.

²⁰ Yesu cɔ İso Təm sɛɣesəlu in̄i sɪ: Səɣŋ wəna ɪ lona na sumasi wəna sɪ tana. Ama Yulu Pəyaya má, ma feina nyuyv tətule mayamaya.

²¹ Tənaɣa Yesu ifalaa taa nəyɔlu ná tɔma-i sɪ: Tacaa yeɛ na má polo na má pi ma caa na p̄écɔ.

²² İlena Yesu cɔ-i sɪ: Təŋi-m na n̄ yeɛ na sətəa pi pa sətəa.

*Yesu heesuyv ke kacuculaya
(Maləki 4:35-41; Luku 8:22-25)*

²³ M̄p̄óyú Yesu na ɪ ifalaa pa sɔv kpuɣu taa.

²⁴ Tənaɣa heelim səsəəm kula tɛŋku tɔɔ na lum hola waasəxi kpuɣu. Ama pə pamna Yesu tooki.

²⁵ M̄p̄óyú ɪ ifalaa polaa na p̄a feesi-i na p̄a təm-i sɪ: Tacaa, ya-tu, tə lepaya.

²⁶ İlena Yesu cɔ ɪ ifalaa sɪ: Pɛpɛ tɔɔ ké səɣəntu kpaə-me? İ tɛ tɛ İso na mə taa na pə tɔɔ suwe? M̄p̄óyú ɪ kulaa na í kaləna heelim na lum, na pə təna pə heɛ təli.

²⁷ İlena piti kpa pa təna na p̄a p̄əsəxi sɪ: Aweyɛ inɛ in̄i na p̄ə kɛŋna heelim na tɛŋku lum na p̄ə nukəna-i?

*Aləɣəhilaa naale na afanaa pa təm
(Maləki 5:1-20; Luku 8:26-39)*

²⁸ Yesu tɛsa tɛŋku kutəŋ lɛŋku tɔɔ ké Katalee nyəma tɛtu taa. İlena apalaa naale luna pələaŋ taa na p̄a sənəxi-i. Apalaa mpe paa hii aləɣaa ké, na pa nyar wɛ səɣəntu. Yəlaa cəɣa pa mpaav ŋkuyv.

²⁹ Tənaɣa pa sɔv kiisuyv sɪ: İso Pəyalv, ta na-ŋ suwe? N kəma sɪ n tuyɪ-tuyv wahala na pə waatu mayamaya ta tata?

³⁰ Pə pamna afanaa kaləku səsəv nakolɪ ku wɛ pə cəɔ təna na kv tuliyi.

³¹ M̄p̄óyú aləɣaa wiina Yesu sɪ: Ye n ká tɔyoni-tu, yeɛ na tɔ sɔv afanaa kaləku kɔnɛ ku taa.

³² Yesu cə-we si: Ƨ polo. Ƨlena pá se apalaa naale inu Ƨ waali na pá tæena afanaa taa. Ƨlena afanaa tu casæle ke yem ke kprakpaa, na pá tii kalakala na pá tu lum na pá si.

³³ Ḿpógó afanaa tiikilaa ná loma kprakpaa na pá polo icate taa, na pá keesi pə təna mpi pə lapa tə, na isəna aləyaa mpe pa təm lapa tə.

³⁴ TənaƧa icate nyəma təna luwa si pa sənjəƧi Yesu. Pa na-Ƨ, Ƨlena pá tæki-Ƨ si Ƨ lu pa tetu taa.

9

*Yesu waasvɔv ke kvətəj kvətɔlvɔv tv
(Maləki 2:1-12; Luku 5:17-26)*

¹ Yesu svu kpuvɔv na Ƨ tæsi tənku na Ƨ polo Ƨ maƧamaƧa Ƨ icate taa.

² Ḿpógó pa kəna-Ƨ kvətəj kvətɔlvɔv tu na Ƨ hənɔa Ƨ kratəle təə. Yesu nawa apalaa mpe pa naani, Ƨlena Ƨ heeli kvətəntu si: Ma pəyalv, təkɔ nýá ti, nýá isayatu husaa.

³ TənaƧa Isə Təm səyəsəlaa napəli pa huɔ pa taa si: Apalv inə Ƨ kprakəƧi Ƨ ti na Ƨ keesəƧəna Isə.

⁴ Yesu nyəmá nti pa huvkɔ tə, Ƨlena Ƨ pəəsi-we si: Pepe təə ké Ƨ huvkɔ huwəe asayəe ke mpv?

⁵ Na nti tə ƧəƧəvɔv kəla təlev: Nýá isayatu husaa, Ƨaa Kuli na ń tə?

⁶ Təv, ma hólí-me si Yulv Pəyaya má, ma pəsəƧi na má huɔ isayatu ke ate cəne.

TənaƧa Yesu təma kvətəntu si: Kuli na ń kraya nýá kratəle na ń kpe.

⁷ Ḿpógó apalv inu Ƨ kulaa na Ƨ kpe.

⁸ Samaa ná mpv, Ƨlena səƧəntv kra-we. Na pá san Isə ké mpi pə təə Ƨ ha Ƨalaa ke pəsəvɔv ŋkɔ kv taka ke mpv tə.

*Yesu yaav ke Matiyee
(Maləki 2:13-17; Luku 5:27-32)*

⁹ Yesu lu təna na Ƨ tæki, Ƨlena Ƨ na apalv wei pa Ƨaa si Matiyee tə, na Ƨ caya lampuu təmɔle. Ƨlena Ƨ Ƨaa-Ƨ si: Kuli na ń təƧi-m.

TənaƧa Matiyee kulaa na Ƨ hu Yesu waali.

¹⁰ Yesu na Ƨ ifalaa na lampuu mɔlaa na asayaa payale pa krenta Matiyee tə na pá təkɔ.

¹¹ Falisanaa na mpv, Ƨlena pá pəəsi Ƨ ifalaa si: Pepe təə ké mə caa na lampuu mɔlaa na Ƨalaa asayaa pa krentəƧi na pá təkɔ?

¹² Yesu nu pa kvəpəsvɔv, Ƨlena Ƨ cə si: Pə taya alaafəya nýəma nyuləƧəna fətaa. Ama kvətəntvnaa ké.

¹³ Pa ŋmaawa si: Kvəpəntv ke ma səlaa, pə taya kvətasi. Ƨ polo na Ƨ pəeki ŋmaatv təm təne tə huwəe. Mpi tə, ma kəmaƧa si ma yaaki asayaa, pə taya kvəpama.

*Yesu keesvɔv ke nəhəkvɔv təm
(Maləki 2:18-22; Luku 5:33-39)*

¹⁴ Ḿpógó Isə Lum Səlv Yohaani ifalaa kvətəna Yesu na pá pəəsi-Ƨ si: Pepe təə ké ta na Falisanaa tə həkəƧi nəəsi na nýá ifalaa u laki mpv?

¹⁵ Ƨlena Yesu cə-we si: Ƨ ká pəsi na Ƨ la na akpayəlv taapalaa wəe lanwakəlle taa na Ƨ na-we pá wəe? Aai, pəle pə fəi lapv ke paa pəcə. Pu kəə na pá keesi kvayaku nakvli, Ƨlena pá ləsi-Ƨ pa həkɔ. Pəleye paa həkə nəəsi.

¹⁶ NəƧəlv fəi wei Ƨ ka tə Ƨ wontuƧu kvəpənəvɔv na saaliya kufalaya tə, pə taya pəlv təə, saaliya ŋke kaa hə-kv na púƧó kəli isu kv wəe tə.

¹⁷ Pəcə nəƧəlv kaa suu səlvm kofam ke səlvm huluv kvəpəƧ taa, təfə huluv ká Ƨa na səlvm ti na huluv náa wakəli yem. Ama huluv kvəfəƧ taa ké pa suuki səlvm kofam, Ƨlena pə təna pə caya teu.

*Yailu pəelə na alv təƧəllv pa təm
(Maləki 5:21-43; Luku 8:40-56)*

¹⁸ Yesu tənna-wəƧe təm tənəƧe heeluvu, Ƨe Yuta nýəma səsə nəƧəlv Ƨ kəmaƧale, na Ƨ hoti Yesu nəəhe təe na Ƨ tə si: Ma pəelə həe nəəəə, kəə na ń tənɔ nýá niŋ ke Ƨ təə, Ƨ ká hiki weesuvu.

¹⁹ Ḿpógó Yesu na Ƨ ifalaa pa kulaa na pá təƧi-Ƨ.

²⁰ Ḿpógó alv nəƧəlv, wei hatoo puɔi naanəwa na naale taa Ƨ tənna təƧəlvɔv na pá wə-Ƨ tən tə, Ƨ kvətəna Yesu na Ƨ waali təə, na Ƨ tokina Ƨ cara ntompəle.

²¹ Mpi tə, alv inu Ƨ ka tə Ƨ taa ké si: Ye ma pəsaa na má tokina paa Yesu cara maƧamaƧa pu waa-m.

²² TənaƧa Yesu pəsa Ƨ waali na Ƨ na-Ƨ na Ƨ təm-Ƨ si: Taa nýá, n təma Isə na nýá taa təƧə pə waasa-ŋ ma pu.

TənaƧa pə waa-Ƨ kprakpaa ke tənə inu.

²³ Yesu tala Isə təsəle səsə inu Ƨ təyaya taa na Ƨ maƧana həsi hullaa na samaa kəkəte.

²⁴ Ḿpógó Ƨ təma si: Ƨ lu cəne, pəeliya ta si. Ama ka too kvətəo ké.

Ḿpógó pa wəŋa-Ƨ.

25 Pa tema samaa ke læsvyo, ðena Yesu sʊv nanj taa, na í tǎki pæliya niñj taa na ká kul.

26 Mpróyó pə tǎm yawa pa tetv tǎna taa.

Yesu waasvyo ke yʊlɔmaa naale

27 Yesu lu tǎna na í tæeki na í tala tiili, ðena yʊlɔmaa napələxi naale tv ɪ waali na pá kiisiyi si: Tafiti Pəyaya nyəni tá pətətəle.

28 Yesu tala təyaya taa, ðena yʊlɔmaa mpe pá kpətəna-ɪ. Təyaya ɪ pəsa-we si: ɪ tema-m na mə taa si ma pəsəxi na má la mpv?

ɪlena pá cə-ɪ si: Ee, Taa.

29 Mpróyó Yesu tokina pa ise na í tǎ si: Pə la isu í tema mə taa tǎ.

30 ɪlena pa ise kuli. Mpróyó Yesu kraala-we na tonj si: Təv, í taa yeke na nəyɔlv nu yoo.

31 Ama pa luwa na pá yasɪ Yesu tǎm ke tetv tǎna taa.

Yesu loou ke ɪlɔyɔv kamumuka

32 Pɛle pa lu mpróyó kraakraa, ðena pá kəna Yesu ke ɪlɔyɔhilu kamumuka.

33 Təyaya ɪ təyona ɪlɔyɔv, na kamumuka sʊv yəyətvyo ke kraakraa. Piti kra samaa na pá tən si: Tə ta keesita isəntəyɔv iseyeli tetv taa.

34 Ama Falisanaa ná tǎma si: Aləyaa wulav tonj ke ɪ təyənəyənə aləyaa lelaa.

Samaa pətətəle kra Yesu

35 Yesu cəakaya acalɛe na acalisi tǎna na í seyesəxi Yuta nyəma təkotilena taa. Na í laki waasv ke Iso Kawulaya Laapaali Kəpanj tǎm. ɪ waakaya kətəməñj tǎna na acamaa tǎna.

36 Yesu nyənaya samaa na pətətəle kraa-ɪ. Mpi tǎ, yəlaa pane pa kawaya, pa feina apalətv. Pa nəyəsəna heej wei ɪ feina tiikilu tǎ.

37 Təyaya ɪ heela ɪ ifalaa si: Kəmtv təwə səsəm. Ama kəntaa fei payale.

38 ɪle í wiina kəmtv tv si í səsɪ kəntaa ke ɪ kəmtv taa.

10

Yesu ifalaa həla

(Maləki 3:13-19; Luku 6:12-16)

1 Mpróyó Yesu yaa ɪ ifalaa naanəwa na naale ke í kin, na í ha-weye pəsəyv si pá təyənɪ aləyaa na pá waa kətəməñj tǎna na acamaa tǎna.

2 Tillaa mpe pa naanəwa na naale həla ntə. Kancaalaya nyəñj nté Siməñj wei pa yaa si Piyee tǎ, na ɪ neu Antəlu, na Sepetee pəyalv Saaki na ɪ neu Yohaani,

3 na Filipu na Paatelemi, na Tomaa na lampuu mʊlv Matiyee, na Aləfe pəyalv Saaki na Tatee,

4 na Selotɪ tv Siməñj, na Yutaasi Isəkaleeu wei ɪ tv Yesu ke ɪ kolontunaa niñj taa tǎ.

Yesu tillaa naanəwa na naale tiluyv

(Maləki 6:7-13; Luku 9:1-6)

5 Yesu tila yəlaa naanəwa na naale ɪni na í seyesi-we si: ɪ taa polo tetv nti tǎ ta ke Yuta nyəma nyəntv tǎ tǎ taa, í taa sʊv Samalii acalɛe taa.

6 Ama í polo iseyeli nyəma mpa pa lepa isu heej tv pa cəlv.

7 ɪ ká laki waasv na í heeliyi mə mpaav taa si: Isətə Kawulaya wusa kəntə.

8 ɪ waa kətəntunaa, na í feesi sətəa, na í waasi asilima kətəñj nyəma, na í təyənɪ aləyaa. Mə hika faalaa ké, ɪ ha tətəyɔv faalaa.

9 ɪ taa tv mə sipanaa taa ké liyitee, paa nna.

10 ɪ yeke mə mpaav huluj. ɪ taa təni tokonaa, í taa lee ntəñkpala, í taa tǎki kpátóyó. Mpi tǎ, tǎmle latv na ɪ caləsvyo ké.

11 Ye í sʊv ɪcate yaa ɪcaliya nakəli ka taa, í pɛeki wei ɪ luyv wee si ɪ ká mv-mə tǎ, na í caya tǎna haləna mə tɛɛv.

12 Ye í sʊv təyaya nakəli ka taa ɪle í tǎ si: Iso í ha-meyə alaafəya.

13 Ye təyaya ŋke ka nyəma í mv-mə, pu la-we isu í kooluyv tǎ. Ama ye pa kisa-mə, mə koolee í məli mə tǎ.

14 Ye pa kisa-meyə mvyo yaa mə tǎm nuw ke təyaya nakəli yaa ɪcate natəli tǎ taa, í lu na í kpiisi-weye mə nəhɛe mʊsvyo na í tɛɛ.

15 Tampəna ke ma heeliyi-mə yoo maa cəsəxi, Sətəm na Kəməv tetv kaa na wahala ke Hʊvlə wule na pá kəli ɪcate nté.

Wahalanaa mpa paa kəv tǎ

(Maləki 13:9-13; Luku 21:12-17)

16 ɪ nyəni, ma tiliyi-mə isu heej ke sʊnsʊməñj həkə. ɪ la layatv isu tomaa, na təpamm isu alukukunaa.

17 ɪ la laakali, yəlaa ká yaa-meyə puloonaa taa. Paa ma-meyə akpatɛe ke Yuta nyəma təkotilena taa.

¹⁸ Paa yaa-meɣe nɔnɔsi ke tetu tɔkɔlaa na awulaa sɔsaa pa kiŋnaa ke ma tɔɔ. Ilena pɔ́cɔ́ í hólí ma tɔm tampana ke pa na mpa pa ta ke Yuta nyɔ́ma tɔ pa isentaa.

¹⁹ Waatu wei paa pɔna-meɣe puloɔnaa taa ké mpu tɔ, í taa nɔyɔsi nti í ká yɔyɔti na isɛna í ká yɔyɔti-ti tɔ. Pɛ waatu í tala, pu tu má luuŋ tɛ ké kpakpa ke nti í ká yɔtɔti tɔ.

²⁰ Mpi tɔ, pɛ taɣa má kiŋ ke má kɔyɔyɔtɔtu ka luna. Ama má Caa Feesuyu ká yɔyɔtɔna na má nɔɔsi.

²¹ Yɔ́laa ká kuli na pá hólí pa taalɔnaa yaa pa newaa sí pá ku-we. Cɛcɛnaa ká la pa piya ke mpu tɔtɔ. Piya sále su kuli sí nyɔ́ma tɔɔ sí pá ku-we.

²² Yɔ́laa tɛna taa ká kpana-meɣe ma tɔɔ. Ama wei í nyaya apalɔtu na í tala tɛnaya, pɔntu nyuɣu ke pu ya.

²³ Ye pɛ kɔma na pá tu-meɣe kɔnyɔŋ ke ɔcate natɛli tɛ taa, í se na í polo lentɛ taa. Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cɛsɛyi, í kaa tɛ Isɛyeli acalɛ ke cɔɔu na pɔ́cɔ́ Yulu Pɛyaya má ma kɔɔ.

²⁴ Tɛmlɛ kɛlɛmɛlɔv ta kɛli í hullɔ. Pɔ́cɔ́ ifalɔ nɔyɔlɔ í fɛi wei í kɛla í caa tɔ.

²⁵ Ye pɛ lapa tɛmlɛ kɛlɛmɛlɔv isu wei í hólóyí tɔ, pɛ mayanaa ké. Na ye pɛ lapa ifalɔ isu í caa pɛ mayanaa tɔtɔyɔ. Pa ta kisi tɛyaya Caa ke tɔɔu sí Pesepule, kacɛŋfana tɛyaya nyɔ́ma na?

Isɔ seu tɔm

(Luku 12:2-7)

²⁶ Ye mpu ɔlɛ, í taa nyana yɔ́laa. Pɛ tɛna mpi pɛ ŋmelaa tɔ, isu pɛ tɛma na pɛ́ kuli pɛ tɔɔ. Pɛ tɛna mpi pɛ lapa mukaya tɛ tɔ, isu pa tɛma na pá nyi-wi.

²⁷ Pɛ tɔɔ ké tɔm nti ma ŋmɛsɛyi na má heeliyi-meɣe ahoɔ tɔ, í kraali-tɔyi ilim taa. Na nti pa welɛta má ŋkraŋŋ taa tɔ, í kraali-ti na nɔyɔ sɔsɔyɔ.

²⁸ Í taa nyana mpa pa pɛsɛyi na pá lɛsi yulu weesuyu tike, na pɛ waali paa pɛsɛyi pulɔ tɔ. Ama í se Isɔ, inɔ í pɛsɛyɔna na í ku yulu. Pɛyele í pɛsɛyi na í tu-ti tɛnaaasɛle sɔsɔle taa.

²⁹ Pɛ taɣa sumpuwɔwɔnaa naalɛye pa pɛɛtɔyi santii kɔlɔm taa? Pɛyele kɔlɔm nyuɣu u leki na pɛ́ tá luna má Caa kiŋ.

³⁰ Mpu inɔ tɔtɔyɔ na má nyuɣu taa nyɔɔɔsi, Isɔ nyɔ́má sí tɛna sí nyuɣu ké.

³¹ Ye mpu í taa nɔyɔsi. Í kɛla sumpuwɔwɔnaa tɛayacaya.

Yesu Kilisiti mnyu yaa í kisuɣu

(Luku 12:8-9)

³² Ye yulɔv ta ŋmɛsi sí í ké ma nyɔŋ, ma mayamaya maa tisi ma Caa wei í wɛ isɔtaa tɔ í isentaa sí pɔntu ké ma nyɔŋ tɔtɔ.

³³ Ama wei í kɛɛsa yɔ́laa isentaa sí í ta nyi-m, ma mayamaya maa tɔ ma Caa wei í wɛ isɔtaa tɔ í isentaa sí ma ta nyɔmi-ti tɔtɔ.

Yɔ́laa fayav ke Yesu tɔɔ

(Luku 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ Í huɔ sí hɛɛsɔyɔv ke ma kɔna antulinya taa? Aa, yooɔ ke ma kɔna.

³⁵ Ma kɔmaya sí ma yooɔsiyi cɛcɛ na í pɛyaya, na pɛɛlɔ na í too, na poolu na paŋ alɔ nyɔŋ.

³⁶ Yulu tɛyaya nyɔ́ma mayamaya ká pɛsɛna í kolontunaa.

³⁷ Ye wei í sɔlɔyi í caa yaa í too na pɛ́ kɛli ma, í ta tala í la ma ifalɔ. Na ye wei í sɔlɔyi í pɛyalo yaa í pɛɛlɔ na pɛ́ kɛli ma, í ta tala í la ma ifalɔ.

³⁸ Ye wei í ta sɔyɛli í sɛm tesika na í tɛŋi-m, pɔntu kaa pɛsi na í la ma ifalɔ.

³⁹ Wei í nyɔna í weesuyu tɛcututu, í tɛŋna sɛpu. Ama wei í lapa í tɔyi awusa ke ma tɔɔ, pɔntu ká hikina weesuyu.

Cele kasɛɛsi

(Malaki 9:41)

⁴⁰ Ye wei í mu-me, maya í mɔwa. Na ye wei í mu-ma, pɔntu mu wei í tila-m tɔyɔ.

⁴¹ Ye wei í mu Isɔ kɔyɔyɔtɔtu telɛsulɔ nɔyɔlɔ sí í ké Isɔ nyɔŋ tɔ pɛ tɔɔ, pɔntu ká hiki kasɔyaya ŋka Isɔ kɔyɔyɔtɔtu telɛsulɔ ká mu tɔ. Na ye wei í mu yulu wei Isɔ nyɔnɔyɔti kɔpaŋ tɔ sí í ké kɔpaŋ tɔ pɛ tɔɔ, pɔntu ká hiki kasɔyaya ŋka paa ha yulu kɔpaŋ tɔ.

⁴² Tampana ke má, ma heeliyi-me, wei í ha lɔm sasala anɛ a mayamaya ke piya sɔne sí taa nakɛli ke ka ké ma ifalɔ tɔ pɛ tɔɔ, pɔntu kaa laŋ pɛ kasɔyaya.

11

Isɔ Lɔm Sɔlv Yohaani tiluɣu ke Yesu kiŋ

(Luku 7:18-35)

¹ Yesu tɛma í ifalaa naanɔwa na naale ke pɛ tɛnaya kɛɛsɔyɔv ke mpu, ɔlena í kuli tɛna na í tɛɛ sí í sɛyɛsɛyi na í laki waasɔv ke acalɛ taa.

² Lɔm Sɔlv Yohaani wɛ salɔka taa na í nu pa yɔyɔtɔyi nti nti Kilisiti laki tɔ pɛ tɔm. Ilena í tili í mayamaya í ifalaa taa napɔli,

³ sí pá pɔɔsi-ti sí: Nyayale wei í tɔm paa tɔma sí í ká kɔɔ tɔ, yaa nɔyɔlɔ wɛɛ í kɔŋ tɛ taŋ ɔlɛ?

⁴ Μπρόγó Yesu cə-wε sɪ: I polo na í keesi Yohaani ke nti í nukɪ na nti í naaki tɔ sɪ, ⁵ yulɔmaa naaki, kaakalasi tɔŋ, na tɔnɔyɔ tɔ asilima kutɔŋ nyɔma naaki nyɔyɔ, ntamaa nukɪ, sɔtaa ná feŋ. Pécó konyɔntɔnaa ná tɔŋna Laapaali Kɔpaŋ ke nuw.

⁶ Wei ɪ naani kaa lu ma tɔ tɔ pɔntu nu lelenj ké.

⁷ Yohaani ifalaa mpɛ pa kɔma na pá kpe, ɪlena Yesu sɔw samaa ke Yohaani tɔm pɔsɔsɔyɔ sɪ: Pepeye í ka pola wolaya tetu taa ké nau ye? Heelim makɪ na pá ciyítɪyi səsəncəŋa ŋka tɔ? Anɪ pə taya təle.

⁸ Ile pepe nau ke í polaa? Yaa yulu wei ɪ suu kacɔka wontu tɔ? Tɔw mpa pa suuki kacɔka wontu tɔ awulaa tɛsi taa ké pele pa weɛ.

⁹ Ile pepe mayamaya ke í ka tu pola nau? Yaa Iso kuyɔɔtɔtu teləsɔlu nəyɔlu? Tampam, Iso kuyɔɔtɔtu teləsɔlu ké. Halɪ ma heeliyi-me sɪ ɪ tu kəla mpɔ.

¹⁰ I tɔm ke pa tu ŋmaawa Iso Tɔm taa sɪ: Nyəni, ma tillu ntɔ ma teləsəyi nyá nəyɔ tɔw, sɪ í tayanɪ nyá mpaaw na ŋ kɔŋ.

¹¹ Ma heeliyi-meɛe tampana sɪ, yulɔpiya təna taa nəyɔlu feɪ wei ɪ kəla Iso Lum Sɔlu Yohaani tɔ. Ile paa na mpɔ isɔta Kawulaya taa səkpele mayamaya tɛɛ-ɪ.

¹² Hatoo pə kpayaw waatu wei Iso Lum Sɔlu Yohaani lakaya waasɔ na pə tana saŋa tɔ, isɔtaa Kawulaya hikuɔyɔ ké isəle kɔsɛemle tɔm ké. Na mpa pa sɛɛsa isɛ tɔ mpɛ pa hikiyina-ke.

¹³ Iso kuyɔɔtɔtu teləsəlaa təna na Moisi kɔsɛsɪtu kpaala Kawulaya ŋke ka tɔm, haləna pá tala Yohaani kɔntɛ.

¹⁴ Iɪ caa ma tɔm mɔyɔ tɔyɔ, tɔfɔ ma heeliyi-me sɪ Yohaani ɪnəyale Ilii wei paa tɔma sɪ ɪ ká məli tɔ.

¹⁵ Ye í ké nulaa í nu.

¹⁶ Pepeye maa keesəna kɔfalanj yəlaa panɛ? Pa nəyəsəna ké isɪ piya cakuyɔ kataasi taa na sɪ tɔŋ təma sɪ:

¹⁷ Anɪ tɔ mpa-meɛe sɔo sɪ í paa, na í kisi. Pécó tɔ wii sɔm wula, pə ta cɛ mə lanja na í wii.

¹⁸ Tɔw, Yohaani ná kɔma, ɪ tɔki, ɪ nyɔki sɔlɔm, na pá yɔyɔtəyi ílé sɪ ɪ ké ɪlɔyɔhilu.

¹⁹ Yulu Pəyaya má, ma kɔma na má tɔki na má nyɔki, ɪlena pá tayanəyi maya tɔm tɔtɔ sɪ ma ké hilitu na sɔlɔnyɔɔlu. Aaiyee sɪ lampuu mɔlaa na asayaa pa ceu ké. Ama Iso layatu hulə pə teu.

Yesu kalənav ke acalɛɛ

(Luku 10:13-15)

²⁰ Μπρόγó Yesu sɔw acalɛɛ nna a taa ɪ wiisa piti təma payale lapu tɔ a nyəma ke kalənav na tɔŋ. Mpi tɔ, pa ta layasi tɔntɛ. I tɔma-weɛɛ sɪ:

²¹ Hai, Colasɛŋ nyəma me, mə tɔm we waiyo. Hai Petesaita nyəma me, mə tɔm we waiyo ké. Piti təma nna pa lapa-yeɛe mə heku taa tɔ, ye isɪ isəntɔ Tiini na Sitɔŋ pa acalɛɛ taa ke paa lapa-ye, isəntɔ paa təma suuu ke ləyaya wontu isɪ flətənaa taka na pá pəli pa tɔw ké tɔlɔma sɪ pá hólɪ sɪ pa caa pa layasi tɔntɛ.

²² Pə tɔw ké ma heeliyi-me sɪ paa hólɪ suulu ke Tiini na Sitɔŋ acalɛɛ nyəma ke Hɔule kuyaku wule na pá kəli-me.

²³ Pə kaasuyɔ Kəpənahum nyá tɔ, n huɔ sɪ n ká pu na ŋ kaləsəna hatoo isɔtənyɔ na? Ama paa tisi-ŋ ké tɔfɛ ke tuu tənəasəle səsəle taa. Pə taya pulo piti təma nna pa lapa nyá taa tɔ. Ye Sɔtɔm ke paa lapa-ye, isəntɔ ɪ ka təpəna saŋa.

²⁴ Pə tɔw ké ma heeliyi-me sɪ paa hólɪ Sɔtɔm ke suulu ke Hɔule wule na pá kəli-me.

Yesu kinj heɛsvyɔ tɔm

(Luku 10:21-22)

²⁵ Waatu ɪnəyi Yesu yɔyɔta sɪ: Hai, ma Caa, isɔtaa na atɛ pə tɔ, ma sɛɛ-ŋ. N ŋmɛsa tɔm tənɛyɛ layatɔnaa, ɪlena ŋ kuli-təyi piya.

²⁶ Ma Caa, pɔpɔtu feɪ ma sɛɛ-ŋ. Nyá ɪni nyá luɔyɔ tu lapəna mpɔ.

²⁷ Ama ma Caa cɛla-m pə tənaya. Ye pə taya ma Caa tike nəyɔlu ta nyɪ Pəyalɔ. Na pá taya Pəyalɔ tike, nəyɔlu ta nyɪ Cɛɛ tɔtɔ. Anja, ye Pəyalɔ nəkəna sɪ ɪ hólɪyi wei pə paasi.

²⁸ Mɛ mpa ɪ kawa na mə səyəla nu-me tɔ, mə təna í kɔw ma cɔlɔ na má yele na í heesi.

²⁹ I yele na má tɔki-meɛe teu na má sɛyɛsɪ-meɛe ma layatu. Pə taya pulo tɔw, ma wɛna suulu na má we təpamm, na mə mayamaya í ká heesi.

³⁰ Mpi pə tɔw tɔ, ye ma tɔka-me í nukɪ lelenj ké, na səyəla nna maa sɔki-me tɔ a feɪ yun.

12

Yesu kele kuyaku kɔheɛsvyɔ tɔ

(Maləki 2:23-28; Luku 6:1-5)

¹ Pə waali ké Yesu tɛɛkayana tɔyɔnaya pee taale natəli tɔ kinj ke kuyaku kɔheɛsvyɔ nakoli ku wule. Μπρόγó nyɔyɔsɪ kpa ɪ ifalaa, ɪlena pá sɔw tɔyɔnaya pee pɛlɔyɔ na pá tɔki.

2 Falisanaa ná mpw, ilena pá yǒǒt-i si: Nyǒni, nyá ifalaa lakwyo mpi pǒ fei lapw ke kuyaku kuhesuyw wule tǒ yee?

3 Tǎnaya Yesu cǒ-we si: Ye mpw í tá kala mpi Tafiti lapa waatu wei nyǒǒsi pu í na mpa paa we í cǒlǒ tǒ?

4 I sww Isǒ tǎyaya taa na í kpaǵa potopotonaa mpa paa si Isǒ tǒ na í na í yǒlaa pá tǎǵǒ. Pǎyele potopotonaa isw mpw tá ké mpa yǒlaa tǎna ka tǎǵǒ tǒ. Ama kǒtǎlaa tike ka wenna mpa si pá tǎǵǒ-we.

5 Yaa í ta kala Moisi Kusǎsutw taa si kǒtǎlaa ta nyi kuyaku kuhesuyw ke waatu wei pa tǎǵna tǎmle lapw ke Isǒ tǎsele taa tǒ. Pǎyele nǒǵw u nyǎnǎyi-we isw pa wakǎǎyi-ku.

6 Ma heeliyi-me si pulupu we cǎne na pá kǎla Isǒ tǎsele.

7 Pa yǒǒta Isǒ Tǎm taa si: Kǒpantw ke ma sǎlaa, pǒ tǎǵa kǒtasi. Ye í ka cekǎna tǎm tǎne tǒ hwǎe í taa tw yǒlaa pǎnye kǒpǎntwyo ke yem ké mpw.

8 Ywlb Pǎyaya maǵale kuyaku kuhesuyw Sǎsǒ.

*Nkpalǎkpekaya tw
(Malǎki 3:1-6; Luku 6:6-11)*

9 Yesu lu tǎna, ilena í sww Yuta nyǎma tǎkotile natǎli tǎ taa.

10 Pǎ pamna nkpalǎkpekaya tw nǒǵw í ka we tǎna. Mǎpǒǵǒ mpa paa we tǎna tǒ pa caakaya pa hiki tǎmpi paa waana Yesu tǒ. Ilena pá pǒǒsi-i si: Ta mpaaw taa, paa waasi ywlb ke kuyaku kuhesuyw wule yaa isǎna?

11 Tǎnaya Yesu pǒǒsa-we si: Mǎ taa awe wǎna heu kulwm tǎkǒǵ na heu iní hoti pǒǒǵǒ sǎsǎw nakwli kw taa ké kuyaku kuhesuyw wule, na í yele-i lǎsuyw si pǎ ké kuyaku kuhesuyw?

12 Na ywlb na heu ke we? Tǎw, ye mpw pa pǎsǎyi na pá waasi ywlb ke kuyaku kuhesuyw wule mǎe.

13 Ilena Yesu tǒ nkpalǎkpekaya tw iní si: Tǎw, loosi nyá niǵ.

Nkpalǎkpekaya tw loosa í niǵ, ilena í niǵ mǎli teu tǎmammam isw lelǎǵ.

14 Tǎnaya Falisanaa pǒlaa na pá cǎǵa na pá maǵasi isǎna paa la na pá kw Yesu tǒ.

Isǒ tǎmle tw lǎsuyw tǎm

15 Yesu nu mpw, ilena í se tǎna na yǒlaa pǎǵale tǎǵi-i. Ntǎna í la na pa tǎna mpa paa ké kǒtǎntǎna tǒ pá hiki alaafǎya.

16 Ama í kpaala-weǵe teu si: I taa yele na pá nyi ma tǎw.

17 Pǎ lapa mpw si pǎ la nti Isǒ kuyǒǒtwtw telǎswlb Isayii ka yǒǒtuyw tǒ si:

18 Isǒ yǒǒtaaa si,

ma tǎmle tw wei ma lǎsaa tǎǵǒlǒ.

Wei ma sǎlaa na ma lǎǵle heǎna sǎsǎm tǒ.

Maa tw ma Feesuyw ke í taa.

I ka heeli hwǎnaw tǎm ke piitimnaa.

19 I na nǒǵwlb pa kaa yoo.

Pǎyele pa kaa nu í tǎǵ.

Pa kaa na-i na í laki faaci ke

samaa taa ke icate pǎtǎma taa.

20 I kaa tǎesi tǎesuyw ke fǎtǎla

wei í kǎkǎ tǎǵna fiǵinuyw tǒ.

Halǎna í te siǵisuyw tǎm nyǒw ke kusuyw.

21 Katerǵa tǎna yǒlaa kǎ tekǵi-i.

*Yesu cǒw ke í tǎm twlaa
(Malǎki 3:22-30; Luku 11:14-23)*

22 Mǎpǒǵǒ pa kǎna Yesu ke ilǒǵhílu wei u naaki pǎyele u yǒǒtǎyi tǒ. Ilena Yesu la na í sww yǒǒtuyw na naw.

23 Mǎpǒǵǒ piti kpa yǒlaa tǎna na pá tǒ si: Yaa Tafiti Pǎyalw inǎǵǎle?

24 Ama Falisanaa ná kǎma na pá nu mpw, ilena pá tǒ si: Alǒǵaa sǎsǒ wei pa yaa si Pesepule tǒǵ ke apalw inǎ í tǎǵnǎǵǎna alǒǵaa lempa.

25 Yesu ná cekǎna pa taa hwǎe, ilena í tǒ-we si: Ye kawulaya í weǎe na ka taa yǒlaa fei nǒǵǒ kulwmǵa, nǎǎnǎw ka yawǵa. Na icate í weǎe na tǎ taa yǒlaa yaa ye tǎyǵa wenna na ka taa nyǎma fei nǒǵǒ kulwmǵa, nǎǎnǎw ka yawa.

26 Ye Satani tǎǵnǎǵi í ti, ile pǎ we isw í kawulaya nyǎma yooki pa taa pa tike nté. Na saa iní í kawulaya nyǒw nté ka isǎna?

27 Ye ilǒǵw Pesepule tǒǵ ke ma lookina alǒǵaa isw mǎ hwǎkuyw tǒ, ile awe tǒǵ ke mǎ pǎyalaa ná lookina pa nyǎma? Tǎnaya mǎ pǎyalaa mpe pa maǵamaǵa paa kǎna mǎ tǎm.

28 Ama ye Isǒ tǒǵ taa ké ma lookina alǒǵaa, ile Isǒ Kawulaya we mǎ tǎe mǎ tǎe ké.

²⁹ Nəxəlv kaa pəsi na í svv yvlv tɔŋtv təyaxa sɪ ɪ kuuki ɪ wontu na í ta tɛmɪ-ɪ ŋmɪsɪ kɛ həkuvv. Ama ɪ kpa-a kɛ na í həkɔ təkɛŋkɛŋ na pəčɔ́ í svv wontu kuuvv kɛ təyaxa taa.

³⁰ Wei ɪ fɛɪ ma tɔɔ tɔ, pɔntv kɛ ma kolontv kɛ. Na wei ɪ sɛŋna-m tɔɔsvv tɔ ɪ yaasəxi kɛ.

³¹ Pə tɔɔ kɛ ma heeliyi-me tɔfoov sɪ paa yɛlaa kwakələm ka tɔɔ isəna, yaa paa yɔɔɔtɪ isaxatv isv we, isə pəsəxi na í hólí-wɛyɛ svulu. Ama wei ɪ ka yɔɔɔtɪ isaxatv kɛ Feesuyv Nanŋtv tɔɔ tɔ, pa kaa hólí pɔntv kɛ svulu.

³² Ye wei ɪ yɔɔɔta Yvlv Pəyaxa má, ma tɔɔ kɛ isaxatv, paa hólí pɔntv kɛ svulu. Ama wei í yɔɔɔta Feesuyv Nanŋtv tɔɔ kɛ isaxatv, pɔntv kaa na svulu, paa saŋa, paa cele.

Tuyv nyəm na kv pəle kin
(Luku 6:43-45)

³³ Tuyv ɪ lɔləxi pɛe kɔpana kɛ pa tɔŋ sɪ kv kɛ tuyv kɔpankv. Na tuyv ɪ lɔləxi pɛe asaxɛ kɛ pa tɔŋ sɪ kv kɛ tuyv isaxav. Pə taxv pvlv tɔɔ, tuyv lɔləxv kin kɛ pa nyəŋna-kv.

³⁴ Akala piya mɛ, isənaxa mɛ mpa í kɛ asaxaa tɔ í ká pəsi na í yɔɔɔtɪ tɔm kɔpantv? Pə taxv pvlv, isəna yvlv lotv taa tɔɔwa tɔ mɔpúy ɪ yɔɔɔtaxa hóləyí.

³⁵ Yvlpəŋ kɔpantv lukəna tuu ɪ lotv taa kɔpantv kin kɛ. Ilena isaxav ɪnɪ ílɛ ɪ isaxatv luna tuu ɪ lotv taa isaxatv kin.

³⁶ Ma heeliyi-me sɪ Hvule wule paa pɔɔsɪ yəlaa na paa heelina pa mayamaya pa nɔɔsɪ kɛ paa tɔmaya krai nyəŋka ŋka pa yɔɔɔta yem tɔ.

³⁷ Pə taxv pvlv, nyá yɔɔɔtaxa taa kɛ paa nyəna sɪ nyá tɔm tɛwa yaa tə sɛpa.

Piti təmle nyulvɔv
(Maləki 8:11-12; Luku 11:29-32)

³⁸ Mɔpúy Isə Tɔm sɛyəsəlaa napəlɪ na Falisanaa napəlɪ pa tɔma Yesu sɪ: Tacaa, tɔ caa sɪ nɪ la-tuyv piti təmle natəlɪ na tɔ ná.

³⁹ Tətaxv Yesu tɔma-wɛ sɪ: Kɔfalan yəlaa asaxaa mpa paa tɛŋ Isə na pa taa tɔ pa caa pá ná piti təmle natəlɪ. Ilɛ pa kaa na natəlɪ, yə pə taxv isə kvɔyɔɔtɔtv tɛlasvlv Yonaasɪ nyəntɛ.

⁴⁰ Pə taxv pvlv, isv Yonaasɪ saxav tinte sɔsɔle lotv taa kɛ kvɛyɛŋ tooso kɛ ilim na ahoov tɔ, mpv tɔtəxv Yvlv Pəyaxa má maa caɣa tɛtv tɛɛ kɛ kvɛyɛŋ tooso kɛ ilim na ahoov.

⁴¹ Ye pə tala Hvule wule Ninifi nyəma ká kv kɔfalan yəlaa panɛ pa tɔm. Pə taxv pvlv, kvəŋkv pɛlɛ pa nu Yonaasɪ waasv tɔ pa yɛla pa isaxatv kɛ kpaɔpaa kɛ. Pəyɛle pvlvpv wɛ cəne na pə tɛɛ Yonaasɪ ɪnɪ.

⁴² Na ye pə tala Hvule wule tɔtɔ, ilim mpətəŋ tɔɔ wulav avlv nyəŋ ká kv kɔfalan yəlaa panɛ pa tɔm kɛ mpi pə tɔɔ ílɛ ɪ ka luna tuu tɛtv pɔoluv taa na í kɔɔ sɪ ɪ nukɪ isəna Salvməŋ yɔɔɔtaxana nyəmtɔ. Pəčɔ́ pvlvpv wɛ cəne na pə tɛɛ Salvməŋ tɛaxaxaa.

Iləvɔv wei pa loowa tɔ ɪ məlvɔv
(Luku 11:24-26)

⁴³ Waatv wei pá loowa vləvɔv, wvlaxa taa kɛ ɪ cəakɪ sɪ í hɛɛsɪ. I ləŋəxi

⁴⁴ Ilena í taxanɪ ɪ taa sɪ: Maa məli təyaxa ŋka ka taa ma luwa təxv. I takɪ kɛlɛ ka taa, ilɛ ɪ ká mayana pa hasa-kɛ na pá taxanɪ pə tənaya tɛv, na nəxəlv fɛɪ ka taa.

⁴⁵ Pəlɛ tɔ ɪ puki kɛ na í caa avlaxa lɛlaa mpa pa kəla ɪnəxi isaxatv təxv tɔm naatosompɔyolaxa, na pá kɔɔ na pá caɣa təyaxa ŋkɛ ka taa. Ilena ləŋ nyəntv náa məli na tɔ lá sana na nɔɔnɔv nyəntv. Mɔpúy pə wɛɛ na kɔfalan yəlaa asaxaa panɛ.

Yesu too na ɪ newaa pa tɔm
(Maləki 3:31-35; Luku 8:19-21)

⁴⁶ Yesu tɔŋna samaa kɛ yɔɔɔtənav kɛ mpv, ilɛ ɪ too na ɪ newaa apalaa nyəma pa talaa kɛlɛ, na pá səŋa awalɪ na pá caa pa yɔɔɔtəna-ɪ.

⁴⁷ Mɔpúy nəxəlv tɛlasa Yesu sɪ: Nyá too na nyá newaa pa səŋna ntɛyɛ awalɪ na pá caa pa yɔɔɔtəna-ŋ.

⁴⁸ Tətaxv Yesu nəxv təkpaɔv sɪ: Awɛyɛ ma too, na mpaxa ma newaa ye?

⁴⁹ Ilena Yesu hólí ɪ ifalaa kɛ niŋ na ɪ tɔ sɪ: Iɪ naa ma too na ma newaa ntɔ.

⁵⁰ Pə taxv pvlv tɔɔ, mpa pa laki mpi ma Caa wei ɪ wɛ isɔtaa tɔ ɪ caakɪ tɔ, mpɛyɛlɛ ma newaa na ma toonaa.

13

Mətutuuna tɔm
(Maləki 4:1-9; Luku 8:4-8)

¹ Mɔpúy kvəyaku ŋkv Yesu kula təyaxa na í polo lvm nəxv na í caɣa na í sɛyəsəxi.

² Tətaxv yəlaa kɔta ɪ kin kɛ sɔsɔm pə fɛɪ kɛesvɔv. Haləna í kvli na í kpa kvɪlvvɔv taa na í caɣa. Na yəlaa náa səŋa lvm nəxv.

³ Ilena í la-wɛyɛ faaci kɛ tɛv na í sɛkɪ-wɛyɛ isənaa sɪ pá cəkəna. Ilena í tɔ sɪ: Tuulu póləna tuutu.

4 I tuukaya i matutuuna ilena, lenna hoti mpaav naxo naxo na sumasi tii na si toosi-ye.

5 Mporoyo lenna hota kowaw too timpri tetu ta lim to. Ilena a tethna nyoo ke tetu we tetayasam to po too.

6 Ilim koma na po hah na po nyaya mahoo, ilena a woli, ke a ta hiki tetu si a ka hoosi kwanisi to po too.

7 Pee lenna naa hoti sowa taa na ale a nyoo isi a ka koli teu, ilena sowa fete-ye na a kpisi luluyv.

8 Ama pee lenna na hota tetu musoh nyentv taa na ale a la teu, lenna naa loli sasom sasom, lenna ke mayana, lenna ke paco.

9 Yesu tema mporoyo yagotv ilena i cuyusi si: Ye i ke tom nulaa i nu.

*Yesu seyesvuv na atuwa nyuvv
(Malaki 4:10-12; Luku 8:9-10)*

10 Tethaya Yesu ifalaa pola i kin na pa roosi-i si: Pepe too ke n tukiyi-weye atuwa ke kotuku?

11 Mporoyo i co-we si: Me po ha-meye si i nyi isotaa Kawulaya tom kohnesoth. Ama po kaasa lelaa to, pele pa ta hiki te nyom.

12 Po taya pulv too, wei i wena to paa soosi-i na po tolona-i taho. Ama wei i feina to paa leeki pociimaya wei i wena to.

13 Po too ke ma tukiyi-weye atuwa ke kotuku. Mpi to, pa nyonayi paa naa, pa keh nkranh poyele paa nuki, paa cekayona.

14 Te mayamaya ke Isayii ka na lah na i yagoti si:

I ka nu teu yaa, ama i kaa cekana.

I ka nyoni teu yaa, ama i kaa na.

15 Po taya pulv too, yalaa pane pa lomayase sapa.

Pa taka pa nkranh,

pa wiisa pa ise si pa ise i taa na,

pa nkranh i taa nu.

Si pa taa cekana po yaasi.

Po taa koo pa pasana ma too.

Na ma la na po waa-we.

Isa yagotona mpv yoo.

16 Ye me ile, ma nu lelen ke. Po taya pulv too, ma ise naaki na ma nkranh nuki.

17 Ma heeliyi-meye tampana tefoo si Isa koyagotv telasalaa payale na Isa yalaa taa payale nyula teu si pa na mpi i naaki isentv to, pa ta na. Pa nyulaa si pa nu nti i nuki isentv to, pa ta nu.

*Yesu kilisuyv ke matutuuna howee
(Malaki 4:13-20; Luku 8:11-15)*

18 Tov, ponente i yele na ma kilisi-meye iso wei ma see-meye mpv to i howee ile.

19 Mpa pa nuki Isa Tom na pa ta cekana-ti to pa wee ke isi mpaav kpeenja tetu nti te too matutuuna hotaa to. Isayatu to tethayi kpakpaa ke na i lasi tom nti pa nu mpv tayo pa taa.

20 Lelaa na we isi kowaw too timpri pee lenna hotaa to. Pelayele mpa pa nuki Isa Tom na pa mu-tayi kpakpaa na lahulbml.

21 Paa yeke si te souna-weye teu. Pa takayi-tayi tetantaa. Saa wei wahala noyolv i ka tala, yaa Isa Tom too konyoh tuyv ka koo, ilena pa lu Isa seev taa ke kpakpaa.

22 Lelaa na nayasana wena a hota sowa taa to. Mpi to, pa teh Isa Tom nuw ilena ate cane kolapov nayase na wenv konyuluyv puyusi-we na po ko tom nteyi pa taa, na te can te kpisi luluyv.

23 Po kaasa pee lenna na hota tetu musoh nyentv taa. Anhaa, ale a wenna nte isi yalaa mpa pa nuki Isa Tom na pa cekana-tayi teu na pa lulayi pee to. Lelaa ke sasom sasom, lelaa ke mayana, na lelaa ke paco.

Nyutu isayatu

24 Mporoyo Yesu tasa-weye iso seev toto si: Isotaa Kawulaya nayasana isona taylor. Apalv noyolv i tuuna i halom na i tee.

25 Mporoyo i kolontu keesa ahoos heka ke waatu wei yalaa tona tookaya to, ilena i tuu nyutu isayatu ke kotayov heku na i tee.

26 Po koma na kotayov koli na kv pu, ilena pa tuti nyutu isayatu tale toto.

27 Tethaya taale nte te to payalaa roosa-i si: Taca pa taya kotayov ke n ka tuu nya taale taa? Po lapa isona na nyutu isayatu siti po heku taa?

28 Tethaya pa caa co-we si: Ma kolontu noyolv i lapana mpv. Mporoyo apalv un i payalaa mpe pa roosa-i si: Te polo na te kpesi nyutu isayatu nti?

29 Ilena apalv un i co-we si: Aai, i taa kpesi. Ye i tama si i kpesayi-ti, ntanyi pu kpenha kotayov na po kpesi.

³⁰ I yele na pə təna pə krenti puw ke mpu, haləna pə tala kəm. Pə tala kəm de maə heeli kontaa si pə caaləna nyutu isayatu ke setoyu na pə həkə-ti təcari təcari, na pə tə kəkə. Ilena pácó paa kpaɣa kutəyov na pə tə ma kprou taa.

Səɣa pile təm
(*Maləki 4:30-32; Luku 13:18-19*)

³¹ Mpróyó Yesu tasa-weyɛ keesoyu si: Iso Kawulaya wee ké isu yolv tuukuɣu səɣa pile ke i haləm taa tə.

³² Wontu pee təna taa nté tə kələna weev təminimini. Ama tə teɲ nyov tə tə puki toyv ké na tə kəli tuusi lensi. Haləna sumasi kəɲ na sí toyi tana ke kv piliɲasi təv.

Potopoto taa kvkvsom təm
(*Luku 13:20-21*)

³³ Mpróyó Yesu tasa-weyɛ heeluyi si: Isotaa Kawulaya nəɣəsəna ké isu alb maɣasoyv mvləm ke cemse təpam, na i kpaɣa kvkvsom ke pəco na i tə na i huɣuti, na pə təna pə kpa təfv toyv.

Yesu tukuɣu ke atuwa
(*Maləki 4:33-34*)

³⁴ Təmnaa panɛ, Yesu yəɣotaya-weyɛ samaa taa tə na atuwa ké. I ta seɣesi-weyɛ natələyi yem na i ta keesəna pulv.

³⁵ I lakaya mpróyó si pə la nti Iso kvɣototv teləsvlv ka yəɣotaa tə si: Atuwa ke maə yəɣotəna-we.

Maə heeli-weyɛ təmnaa mpa paa we
ɪɲmesav ke hatoo antulinya lapv waatu tə.

Yesu kilisuyi ke nyutu isayatu təm hwew

³⁶ Mpróyó Yesu yela samaa na inu i polo təyaya. Ilena i ifalaa polo i kin na pə təm-i si: Kilisi-tovv haləm taa nyutu isayatu nti tə təm na tə nu.

³⁷ Tənyaya Yesu cə-we si: Kutəyov tuulu nté Yvlv Pəyaya ma.

³⁸ Na antulinya ineyele taale nté. Na mpi pa tuuwa təyole mpa pa ké Iso Kawulaya nyəma tə. Nyutu isayatu nté mpa pa ké Isayatu tə nyəma tə.

³⁹ Kolontu wei i tuu nyutu nti təyole Iləyov. Na kəmtv waatu kele antulinya təm. Isotaa tillaa nté kontaa.

⁴⁰ Isu pa təsvovv nyutu na pə tə kəkə tə, mpróyó pu la antulinya təm waatu.

⁴¹ Yvlv Pəyaya má maə tili ma isotaa tillaa, na paa ləsi ma Kawulaya taa ké mpa pa tusiyi ləlaa ke isayatu lapv taa na mpe pa maɣamaɣa pa laki mpi pə fei teu tə.

⁴² Na pə tə-weyɛ kəkə səsəɲka taa timpɪ paa casəyi kapusi na pə nyasəyi pa təyi kela tə.

⁴³ Na saa inu mpa pa nukəna Iso tə, pele paa tee kəkə ke pa Caa Kawulaya taa isu ilim. Ye i ké nulaa i nu.

Kvpam mpi pə ɲmelaa tə

⁴⁴ Isotaa Kawulaya wee ké isu pa ɲmesoyovv liyitihutaya pvlvovv tetv tee, na nəɣəlv kəv na i hii-wi, na i tayani-wəyi ɲmesoyv ke teu. Ilena i teena lanɲvlvmlɛ na i polo i pɛeti pə təna mpi i wena tə na i kəv i yana tetv nti tə.

Lulvovv kvpankv təm

⁴⁵ Isotaa Kawulaya wee ké isu paɣatvlv wei i pɛekəyi lutv kvpantv tə.

⁴⁶ Waatu wei i suliyina nakulv ilena i pɛeti pə təna mpi i wena tə na i yana-kv.

Kvpama na asayaa pa fayav

⁴⁷ Isotaa Kawulaya wee ké isu pa pətovv tiina puluyv ke lile taa na pə kpa tiina ke yem yem tə.

⁴⁸ Puluyv suyi ilena tiina kpalaə hə-kv na pə luna kpeenə, na pə caya na pə təsvi mpi mpi pə we teu tə na pə tə təkə taa. Pə kaasəyi mpi pə fei teu tə, ilena pə mələna na pə pɛti lvm taa.

⁴⁹ Mpu tətəyov pu la antulinya təm wule. Isotaa tillaa ka kəv na pə təsvi kvpama.

⁵⁰ Pə kaasəyi asayaa ilena pə tə kəkə səsəɲka taa. Tənyaya paa casəyi kapusi na pə nyasəyi pa təyi kela.

Kvpantv kvpəntv na kvfatv

⁵¹ Mpróyó Yesu pəsa-we si: I cekəna təm nti tə təna na? Ilena pele pa cə si: Ee, tə cekənaa.

⁵² Tənyaya i toma-we si: Ye Iso Təm seɣesəlv nəɣəlv i pəsa isotaa Kawulaya taa ifalv, i wee ké isu təyaya tə kvpan wei i ləsəyi i wontu təsile ke kvfatu na nti tə taɲaa təyov waatu waatu təyov.

Nasaleti nyəma kisuyi ke Yesu
(*Maləki 6:1-6; Luku 4:16-30*)

⁵³ Yesu təma-weyɛ isənaa paneyɛ seev, ilena i kulv təna

54 na í polo icate nte tē taa í ka puwa tō, na í sūv tēna Yuta nyóma təkotile taa na í seyesəyi. Tənaɣa í nyəm lapa mpa paa we tēna təyo piti, na pá təŋ si: Leye ue í hika nyəm pəne un pə taka? Leye í hikina piti tēma lapō toma?

55 Pə taya kaafənta pəyalv ilé taa? Pə taya Malí luləna-i? Pə taya í newaa nté Saaki na Yosəefu na Siməŋ na Yuti?

56 Pəyele ta na í newaa alaa nyóma tē wenna. Leye í hikina toma ane un?

57 Pə tənaya mpv pə lapa pa lanja ke kpūsəŋ, na pá kpisi Yesu təm mūv. Tənaya Yesu tōma-we si: Isə kuyəçəttv teləsəlv ta lanj sam ke tiili ye pə taya í maɣamaya í icate taa, na í təyaya nyóma hekv.

58 Yesu tá pəsí na í lá piti tēma ke mawaa nəçəlvv tənaya pa ta tv Isə ké naani tō pə tō.

14

Lum Səlv Yohaani kuy

(Maləki 6:14-29; Luku 9:7-9)

1 Waatv un í taa ké Kalilee kəfəne Heləti nu Yesu təŋ.

2 Uena í yəçəti í təmle nyóma kin si: Lum Səlv Yohaani ilé í taɣanna fem. Pə tō ké í pəsəyi na í lakí piti tēma.

3 Kəpam Heləti un í ka təmna si pá kra Yohaani na pá həkə-i na pá tv-i saləka taa. Pə taya pəlv tō ké Heləti lapa mpv, í ka kraɣa í taalv Filipv alv Helətiyati ké,

4 na Yohaani yəçəti-i si: Pə ta mōna si n la Helətiyati ke alv.

5 Tənaya Heləti nyulaa si í kuyi Yohaani. Ama í nyanɣana Yuta nyóma. Mpi tō, pəle pa maɣamaya pa nyənaya-i Isə kuyəçəttv teləsəlv ké.

6 Mpróçy Heləti ləlvv acima wule Helətiyati pəelə polaa na í paaki mpa pa yaa təçv tō pa isəntaa. Tənaya pə lapa Heləti ke leleŋ.

7 Haləna í yəttv na í tuu si: Paa mriyi n sələma-m maa ha-ŋ-wi.

8 Uena í too seyes-i si: Polo si í ha-ŋ Lum Səlv Yohaani nyv v ke nyənaya taa.

9 Mpróçy wulav lanje wakəlaa. Ama isv í ka tēma tuunav ke í moolaa isəntaa il, pə fei si í ká kisi.

10 Tənaya í kusa yəlv na í polo í seti Lum Səlv Yohaani nyv v ke saləka taa.

11 Na pá tv-kuy nyənaya taa na pá cəla pəeliya ŋke, na ká polo ká cəla ka too.

12 Mpróçy Yohaani ifalaa kama na pá kraɣa-i na pá polo pa pi. Uena pá polo pá keesi Yesu ké isəna pə lapa tō.

Yəlaa iyisi kakpasí caləsvv

(Maləki 6:30-44; Luku 9:10-17; Yohaani 6:1-14)

13 Yesu nu təm təne, uena í sūv kpulv v na í tēe í tike ke kpeenja. Samaa nu mpv, uena pá luna acaləe taa na pá maləyi lum na pá təŋəyi Yesu waalv.

14 Yesu luna kpulv v taa na í ná yəlaa ke səsəm ke mpv, uena pa təm lapí-i pətəttəle na í waa pa kutəntənaa.

15 Pə kəma taanaɣa, uena Yesu ifalaa polo na pá təm-i si: Cəne ké nyutv taa ké na ilim tēma. Təçvni yəlaa pane na pá polo acaləe taa na pá ya kutəçv na pá təçv.

16 Tənaya Yesu cəwa í ifalaa si: Yəlaa í taa nəki tēv, mu hana-weye təçvnaɣa ke mə maɣamaya.

17 Tənaya Yesu ifalaa cəwa si: Ntəŋ potopotonaa kakpasí na tiina nađeyə tə wəna yaa.

18 Mpróçy Yesu tōma ifalaa si: I kəna potopotonaa kakpasí na tiina naalə un.

19 Uena Yesu heeli yəlaa si: I caya atəye nyutv tō. Tənaya í kraɣa potopotonaa kakpasí na tiina naalə un, na í teki isə na í seə Isə ké í na təmle. Uena í faɣa-we na í cəla í ifalaa si pá tala samaa un.

20 Mpróçy pa tēna pa təçaa na pá haya na pə kpisi həçəlasí, haləna í ifalaa koti-sí na sí su təkəŋ naanvwa na naalə.

21 Pəyele mpa pa təçv mpv tō pa nyəŋ tala isv iyisi kakpasí. Alaa na piya pa paasi.

Yesu tənte ke lum tō

(Maləki 6:45-52; Yohaani 6:15-21)

22 Mpróçy Yesu tōma í ifalaa ke pə waalí ké kraɣaa si: I sūv kpulv v na í tēe-m nəçv na í tēsi kətəŋ ləŋkv. Uena un í saalí tēna na í paasəna samaa yasv v.

23 Yesu tēma samaa ke yasv v, uena í kra puv nakvli kv tō ké í tike si í sələməyi, haləna ahoo caŋ na a yu-i tənaya í tike.

24 Saa unəyi mpv tō na kpulv v náa tēma pote ke poolvŋ ke lum hekv taa na lum hola təŋ-kv. Mpi tō, heelim makí tulvŋa ké na pə mələçəna-we na waalí waalí.

25 Mpróçy Yesu tōma lum tō na í puki í ifalaa kinj. Waatv un tō pə wəsəna kampaan koo ke mpv.

26 Pa ná í təŋ lum tō, uena səçəntv kra-weye səsəm si asənəalv ké, na pá sūv kapusi mpv.

27 Ama i tōma-weye kpakpaa si: I tōki tōnɛɛ, maɣa, i taa nyá.
 28 Tōnaya Piyee tōma Yesu si: Tācaa, ye nyaya tampana, tō si má tō lóm tōo na má kōo nyá kinj.
 29 M̄pógó Yesu tōma-i si: Ee, kōo.
 Tōnaya Piyee lu kpulɔɔ taa na i sɔv lóm tōo ké tōnte na i puki Yesu kinj.
 30 Ama Piyee kōma na i ləmayasee polo heelim kinj, ɛlena sɔyɔntɔ kpa-i. Tōnaya pə sɔv-i tisuyɔ ke lóm tēe na i kiisi si: Hai, Tācaa, ya-m.
 31 ɛlena Yesu siisi kpakpaa na i kpa i ninj taa na i pōsɔ-i si: Pepe tōo ké n lapa sika. Ama n ta tē nyá taa na Isɔ na pə tōo yoo.
 32 M̄pógó pa naale pa kpa kpulɔɔ taa, ɛlena heelim hēe t̄li.
 33 Tōnaya Yesu ifalaa mpa paa wē kpulɔɔ taa tō pa lunja akula ke i tēe na pá tōm-i si: Tampana n ké Isɔ Pəyaya.

*Yesu waasuyɔ ke kvtəntɔnaa ke Kenesaletɔ
 (Maləki 6:53-56)*

34 Yesu na i ifalaa pa tēesa tēsuyɔ ke lóm, ɛlena pá tala Kenesaletɔ tetu taa.
 35 Tōna nyōma nyōmá si Yesu, ɛlena pá heeli na pə tēləsi tōmaya pa tetu tōna taa si Yesu kōma. ɛlena pá kōna-i kvtəntɔnaa mpe pa tōna.
 36 Na pa wiikayana-i si i yele na pá tokina i kpa i ntɔmpee maɣamaɣa. Na pa tōna mpa pa tokina i kpa i ni tō pə waa-wē.

15

*Falisanaa kvsɛyəsətv ke kotasi tōo
 (Maləki 7:1-13)*

1 M̄pógó Falisanaa na Isɔ Tōm sɛyəsəlaa luna Yosalem na pá kōo pá maɣana Yesu, na pá pōsɔ-i si:
 2 Pepe tōo ké nyá ifalaa naa təhəyi ɛsəna ta caanaa siwa si pá laki tō? Pə taya pɔlv, paa sarjəyi isu Isɔ sētv taa pə wēe si yulv ká la na p̄cɔ́ í təyɔ tō.
 3 M̄pógó Yesu ná pōsɔa-wē tətɔ si: Pepe tōo ké me mə yeki Isɔ kvyəyɔtɔtu ke təhuyɔ na i təhəyi mə maɣamaɣa mə kvsɛyəsətv?
 4 Isɔ ka yəyɔtaa si: Se nyá caa na nyá too, na tətɔ si: Ye wei i tvv i caa yaa i too, isu pa kv-i.
 5 Ama me mə sɛyəsəyi si yulv pəsəyi na i heeli i caa yaa i too si: Mpi ma ləsa ma wənəv taa na má tena-me tō pə pəsa kvhaham mpi pə ké Isɔ nyəm tō.
 6 Saa ini pə fēi si i tēj i caa tōtō. I t̄a ná t̄impi í wakələyi Isɔ Tōm na i təhəyi mə maɣamaɣa mə kvsɛyəsətv tō.
 7 Cēsəlaa me, Isɔ kvyəyɔtɔtu tēləsɔlv Isayii ka nawa mə tōm ké təkēlekele na p̄cɔ́ í ŋmaa-təyi i takələya taa si:
 8 Nəyɔ taa ké yələa panē pa sarj-i-m yem. Paa caa-m paa pəcəyɔ hatoo pa taa. Isɔ yəyɔtəna mpv.
 9 Pa sēeki-m yem ké. Pa kpaɣa yələa kvyəyɔtɔtu na pá sɛyəsəyi isu Isɔ nyəntv.

*Mpi pə laki yulv ke isayav tō
 (Maləki 7:14-23)*

10 Pəle pə wadl Yesu yaa samaa na i tō-wē si: I nu tōm tənē na i nyi si
 11 mpi pə sɔvki yulv nəyɔ taa tō pu laki-i isayav. Ama mpi pə lukəna yulv nəyɔ tō mpi pə lakəna-i isayav.
 12 M̄pógó Yesu ifalaa pola i kinj na pá tōm-i si: Ntəɛ n yəyɔta mpv tō n nawa si pə ta la teu ke Falisanaa?
 13 M̄pógó Yesu cə-wē si: Ma Caa wei i wē isəttaa tō ye i ta sɔ tvyɔ ŋku, paa kpesi-kuyɔ na pá p̄eti.
 14 I yele p̄ele, pa ké mpa pa hóləyi lələa ke mpaav na p̄cɔ́ mpe pa maɣamaɣa pa isē i naa təyɔ. Ye yulv hən yulv ləlv, pa tōna paa kpeɛnti na pá hoti p̄óyó taa ké.
 15 Tōnaya Piyee tōma Yesu si: Kílisi-tvyɔ ituule tənē tō hōwēe.
 16 Tōnaya Yesu tōma si: Pə kpeɛɛna-me mə ta cəkəna-təyələ?
 17 I ta nyi si pə tōna mpi pə sɔvki yulv nəyɔ taa tō, pə tiiki i hiluyɔ taa na pə tē tō pə lukəna i tapvɔy?
 18 Ama mpi yulv nəyɔ ná yəyɔtəyi tō hatoo i lotu taa ké pə lukəna, na mpv pə lakəna yulv ke isayav.
 19 Pə taya pɔlv tōo, yulv lotu taa ké isayav hōwēe caaləyi na a pukina-i yulv kōle na wasəɛkalətv na asilima lapv taa, na ŋmuləm na kaloolaya na yələa cəyanav taa.

²⁰ Mpi pə lakɪ yʊlə kɛ ɪsʌyʌv tɔʒɔlə. Ama sɪ n̄ tɔʒɔ na n̄ t̄ saŋ nyá niŋ ɪsu yʊlə ká la ɪsɔ sɛɛv taa na pácó í tɔʒɔ tɔ, pələ pu lakɪ yʊlə kɛ ɪsʌyʌv.

Kanaaŋ alv tɔm
(*Malakɪ 7:24-30*)

²¹ Yesu lu təna, ɪlena í polo tetv nti tə wɛ Tiiɪ na Sitəŋ pə cɔlə tɔ tə taa.

²² Pə pamna Kanaaŋ alv nɔʒɔlə ɪ ka wɛ tetv nti tə taa. Mpróyɔ alv unɪ ɪ kɔma Yesu kiŋ na í wiina-ɪ na nɔʒɔ sɔsɔʒa sɪ: Tafiiɪ Pəyalv Tacaa, nyəni ma pətɔtɔlə. Ma pɛɛlə hiina alɔʒaa na pə tɔka-ɪ teu.

²³ Ama Yesu ta cɔ alv unɪ sɪ pɔlv. Tənaʒa Yesu ɪfalaa pɔlaa na pá tɔ Yesu sɪ: Tɔʒɔni-ɪ, ɪ kələʒɪ ta ŋkraŋŋ təkʊv na í təŋəʒɪ-tv.

²⁴ Tənaʒa Yesu heela-ɪ sɪ: ɪsɛʒɛɪ yələa mpa pa lepa ɪsu heeŋ tɔ pa waalɪ kɛ ma kɔma.

²⁵ Ama alv unɪ ɪ kɔlaa na í kɔɔ í sopi Yesu tɛɛ na í tɔ sɪ: Hai, Tacaa, waasi-m.

²⁶ ɪlena Yesu náa cɔ alv unɪ sɪ: Pə ta muna sɪ pá kraʒa piya tɔʒɔnaʒa na pá tɔ hasɪ.

²⁷ Mpróyɔ alv unɪ ɪ tɔma sɪ: Hai, ma cɛ, paa na mpv hasɪ təŋəʒɪ na sɪ tɔsɔʒɪ mpi sɪ nyəma tɔki na pə pətɔtɔʒɪ aɛ tɔ mɛɛ.

²⁸ Mpróyɔ Yesu tɔma-ɪ sɪ: Pɔwɛ, alv nyá, nyá naani tɔwɔa yoo. Mpi n caa tɔ n ka na-wɪ. Tənaʒa ɪ pəʒaʒa hika alaafəʒa kɛ krakraa.

Yesu waasɔʒv kɛ kvɔntɔnaa pɔʒalɛ

²⁹ Mpróyɔ Yesu kɔla təna na í polo Kalilee tɛŋku nɔʒɔ, na í kra pʊʒv nakʊɪ kv tɔ na í cəʒa.

³⁰ Na yələa samaa samaa kɔɔ ɪ kiŋ na pá kraŋna kvɔntɔnaa kɛ pɔʒalɛ mpa pa tɔŋ tala tɔ na yʊlvmaa na acamaa na kamumusi na kvɔtməŋ lɛləŋ nyəma tɔtɔ. Pa pona kvɔntɔnaa mpe na pá su-wɛʒɛ Yesu kiŋ, ɪlena Yesu la na pá hiki alaafəʒa.

³¹ Mpróyɔ pə lapɔ yələa kɛ piti kɛ ɪsəna kamumusi svv yɔʒɔtʊʒv na acamaa hiki toma na tala tɔntaa náa tɔŋ teu na yʊlvmaa náa svv nav tɔ. Tənaʒa pa svv ɪsɛʒɛɪ ɪsɔ kɛ sam.

Yələa iyisi liyiti calɔsvyɔ
(*Malakɪ 8:1-10*)

³² Mpróyɔ Yesu yaa ɪ ɪfalaa na í tɔ sɪ: Yələa panɛ pa tɔm wɛ-m pətɔtɔlə. ɪ nyəni, kʊyɛɛŋ tooso kɔlə pa wɛ ma kiŋ cəne na pa kvɔʒɔv tɛma. Pəyɛɛ ma luʒv fɛɪ sɪ má yɛɛ na pá kraŋna nyɔʒɔsɪ, pá taa kɔɔ na pá kpisi tənəŋ kɛ mpaav taa.

³³ Tənaʒa ɪ ɪfalaa pɔsɔsɔ-ɪ sɪ: Nyutv taa cəne, lɛyɛ tu hiki tɔʒɔnaʒa na tɔ cɛla samaa unɛ ɪ taka?

³⁴ ɪlena Yesu pɔsɔsɔ-wɛ sɪ: Potopɔtonaa ɪsənaʒa í wɛna? ɪlena pɛɛ sɪ: Potopɔtonaa naatosompɔʒɔlaʒa na tiinisɪ kɛ pɛcɔ.

³⁵ Mpróyɔ Yesu heela samaa sɪ: ɪ cəʒa aɛ.

³⁶ Tənaʒa Yesu kraʒa potopɔtonaa naatosompɔʒɔlaʒa unɪ na tiina anɪ, na í sɛɛ ɪsɔ kɛ í na tɛmlɛ na í cəɪ, na í cɛla ɪ ɪfalaa na pɛɛ pá tala samaa.

³⁷ Mpróyɔ pa təna pa tɔʒaa na pá haʒa. ɪlena ɪ ɪfalaa kvɔti hɔʒɔlasɪ nsi sɪ kpisaa tɔ na pə su tɔkvŋ naatosompɔʒɔlaʒa.

³⁸ Pəyɛɛ mpa pa tɔʒaa tɔ pa wɛ yələa iyisi liyiti kɛ, alaa na piya pa paasi.

³⁹ Yesu tɛma samaa unəʒɪ yasɔʒv ɪlena í kra kraɪlvɔv taa na í tɛɛ Makataŋ tetv taa.

16

Waatɔnaa cɛkənav
(*Malakɪ 8:11-13; Luku 12:54-56*)

¹ Mpróyɔ Falisanaa na Satusee nyəma pa kɔma Yesu kiŋ na pá tɔmɪ-ɪ sɪ: La piti tɛmlɛ natəɪ na pə hɔɪ sɪ nyá tɔŋ luna ɪsɔ kiŋ. Pa kuukaya Yesu nɔʒɔ kɛ kvɔkuu kɛ.

² Tənaʒa Yesu cɔ-wɛ sɪ: ɪlim í kɔma tʊʒv na ɪsɔtɔlvŋasɪ sɛɛwa, í tɔŋ sɪ: Cɛɛ ɪsɔtaa ká cɛ tənəŋŋ.

³ Na ye tanəŋ tɔhulu kɛ pə sɛɛwa na pə wɛ təsutii, ɪ tɔŋ sɪ: Tɛv ká kɔɔ saŋa. Mpi tɔ, ɪsɔtɔlvɔv sɛɛwa na pə wɛ səkɛtɔʒv. Pə lapɔ ɪsəna na í nyəŋ mpi mpi pə lakɪ ɪsɔtɔlvɔv taa tɔ, na ɪ nyəŋ mpi pə lakɪ kʊyɛɛŋ unɛ ɪ taa tɔ.

⁴ Kvɔfalaŋ yələa asayaɛ mpa paa tɛŋ ɪsɔ na pa taa tɔ pa pɛɛkəʒɪ sɪ pá la-wɛʒɛ piti tɛmlɛ. Ama pa kaa na piti tɛmlɛ natəɪ se. Ye pə taya Yonaasi nyəntɛ.

ɪ yɔʒɔta mpv, ɪlena í yɛɛ-wɛ na í tɛɛ.

Falisanaa na Satusee nyəma pa kvɔkɔsvm
(*Malakɪ 8:14-21*)

⁵ Yesu ɪfalaa kɔma na pá tɛsɪ lvm kvɔtɛŋ lɛŋkv tɔɔ, ɪlena pá sɔɔ potopɔtonaa kraʒav.

⁶ Mpróyɔ Yesu tɔma-wɛ sɪ: ɪ la laakali na Falisanaa na Satusee nyəma pa kvɔkɔsvm.

⁷ ɪlena Yesu ɪfalaa svv tɔmaya tɔm sɪ: Tə ta kraʒa potopɔtonaa tɔʒɔ ɪ yɔʒɔtɔʒɪ mpv.

8 Yesu nu nti pa tɔhna yɔɔtɔyɔ ke mpɔ tɔ, ilena í pɔɔsi-we si: Pepe tɔɔ kɛ́ í tɔh si í fɛina potopotonaa tɔ pɛ tɔɔ? Ama í ta tɛ Isɔ na mɛ taa na pɛ tɔɔ yoo.

9 Halɛna sɔhɔ í tá cekɛna kɛlɛ? Í tá tɔɔsi potopotonaa kakpasí wei ma fayaa na apalunyaɔɔh iyisi kakpasí tɔyɔ tɔ í tɔɔ? Na tɔkɔh isɛna pɛ kpisaa na í kpayɔ tɔ, í sɔɔ ílɛ́ í nyuyɔ na?

10 Na í ta tɔɔsi tɔtɔyɔ potopotonaa naatosompɔɔlaya wei ma fayaa na apalunyaɔɔh iyisi liyiti tɔyɔ tɔ ílɛ́ í tɔɔ? Na tɔkɔh isana pɛ kpisaa na í kpayɔ tɔ, í sɔɔ ílɛ́ í nyuyɔ na?

11 Isɛnaya pɛ lapa na í ta cekɛna sí pɛ taya potopotonaa tɔm ke ma yɔɔtɔyɔ? Í taa yele na Falisanaa na Satusee nyɛma kɔkɔsɔm sɔv-mɛ.

12 Waatu inɔyɔ Yesu ifalaa cekɛnaa sí pɛ taya kɔkɔsɔm mayamaɔa tɔm ke Yesu yɔɔtaya. Ama Falisanaa na Satusee nyɛma pa kɔsɛɛsɛtɔ ke í tɔh.

*Piyee hulbyɔ si Yesu kɛ Mesii
(Malɛkɪ 8:27-30; Luku 9:18-21)*

13 Mɔ́pɔ́yɔ Yesu pola Sesalee Filipu tetu taa kɛ́ tiili. Ilɛna í pɔɔsi í ifalaa si: Yɛlaa tɔh si Yulɔ Pɛyaya má ma kɛ́ awe?

14 Mɔ́pɔ́yɔ pɛlɛ si: Pa tɔh si n kɛ́ Lɔm Sɔlv Yohaani. Lɛlaa sí Ilii kɛ́, na lɛlaa sí n kɛ́ Selemii yaa Isɔ kuyɔɔtɔtɔ telɛsɛlaa taa nɔyɔlv.

15 Tɛnaya Yesu pɔɔsa-we si: Na mɛ se, mɛ hɔvki sí ma kɛ́ awe?

16 Mɔ́pɔ́yɔ Simɔh nɔyɔ tɔkpaɔv si: N kɛ́ Isɔ weesuyɔ tu Pɛyaly Mesii.

17 Tɛnaya Yesu tɔma-i si: Yohaani pɛyaya Simɔh, n nu lɛlɛh kɛ́. Mpi tɔ, pɛ taya yulɔ cɛpɛna-h tampana anɛ. Ama ma Caa wei í we isɔtaa tɔyɔ.

18 Na má, má heeliyi-h tɔfoo sí nyá hɛtɛ yɔɔtɔyɔ sí, Pɛlɛ, na pɛlɛ nyá nyá tɔɔ kɛ́ maa sí ma yɛlaa kpekɛle. Na sɛm kaa pɛsí na pɛ la-weyɛ pulɔ cɛcɛka.

19 Maa cɛlɛ-h isɔtaa Kawulaya saafɔnaa. Na mpi n kaa ha mpaav ke atɛ cɛnɛ tɔ, pɛ kaa na mpaav ke isɔtaa. Na mpi n ká ha mpaav ke atɛ cɛnɛ tɔ, pu hiki mpaav ke isɔtaa.

20 Ilɛna Yesu kpaalɪ í ifalaa si: Í taa heeli nɔyɔlv sí ma kɛ́ Mesii.

*Yesu sɛm na í fem pɛ tɔm
(Malɛkɪ 8:31-9:1; Luku 9:22-27)*

21 Pɛ kpayav waatu unɪ tɔyɔ Yesu sɔv í ifalaa ke heeluyɔ tɔfoo si: Pɛ weɛ sí má polo Yosalem na nyuyɔ nyɛma na kɔtɛlaa sɛsaa na Isɔ Tɔm sɛɛsɛlaa pá tu-m kɔnyɔh ke tɛnaya sɛsɛm. Paa kv-m, na maa fe pɛ kuyɛh tooso wule.

22 Mɔ́pɔ́yɔ Piyee yaa Yesu na í luna kpeeha na í tɛkɪ-i-ti, si: Aa! Taca, Isɔ í taa yele na tɛlɛ tɔ́ kɔɔ.

23 Tɛnaya Yesu pɛsaa tɔkpeɔv na í tɔ Piyee si: Satani tɛɛ ma tɔɔ. Isayatu taa kɛ́ n caa n tusi-m. Nyá huwɛɛ ta ke Isɔ nyɛna, yɛlaa nyɛna kɛ́.

24 Pɛlɛ pɛ waalɪ, ilɛna Yesu pɛsɛna í ifalaa tɔɔ si: Ye wei í caa sí í tɛhɪ-m pɔntɔ í la í tɔyɔ awusa na í sɔyɛlɪ í sɛm tesika na í tɛhɔyɛna-m.

25 Pɛ taya pulɔ, ye wei í pɛɛkɛyɔ í weesuyɔ tɛcututu í tɛhna sɛpɔ. Ama wei í lapa í tɔyɔ awusa ke ma tɔɔ, pɔntɔ ká hikina weesuyɔ.

26 Ye yulɔ pɛsaa na í hiki antulinya nyɛm tɛna ilɛna unɪ sí, í kawaaya ntɛ we? Pɔlvɔp weɛ mpi yulɔ ká kpayɔ na í layasɛna í weesuyɔ tɔ?

27 Mpi tɔ Yulɔ Pɛyaya má, maa kpayɔ ma Caa teeli na má na ma isɔtaa tillaa tɔ́ kɔɔ na má fɛlɪ paa wei kɛ́ isɛna í kulapɔtɔ weɛ tɔ.

28 Tampana ke ma heeliyi-mɛ yoo maa cɛsɛyɔ, mpa pa we cɛnɛ tɔ pa taa lɛlaa ká ná Yulɔ Pɛyaya má na má kɔh isɛ wulav sɔsɔ na pɛcɔ́ pá sí.

17

*Yesu isɛntaa layasɔvɔ
(Malɛkɪ 9:2-13; Luku 9:28-36)*

1 Kuyɛh naatosɔ tɛɛwa, ilɛna Yesu kpayɔ Piyee na Saaki na ílɛ́ í neu Yohaani na pá polo pɔyɔ kɔkɔlvɔvɔ nakɔli kv tɔɔ kɛ́ pa tike.

2 Tɛnaya í layasa pa isɛntaa kɛ́ kpaakraa, na í isɛntaa tɛɛ kɔkɔ.

3 Mɔ́pɔ́yɔ í ifalaa tooso unɪ í na Moisi na Ilii, na pá na Yesu pá yɔɔtɔyɔ.

4 Tɛnaya Piyee tɔma Yesu si: Taca, isɛ tɛ wɛv cɛnɛ isɛntɔ tɔ pɛ we teu napɛlɔyɔ te. Ilɛ ye n caaki maa siki cɔka tooso. Nyaya lɛntɛ, Moisi ke lɛntɛ, na Ilii ke lɛntɛ.

5 Piyee tɛhna mɔ́pɔ́yɔ yɔɔtɔyɔ ilɛ isɛhɔmɔntɔyɔ kɔhɔlvɔmɔyɔ lailai nɔyɔlv í kɔmayalɛ na í taki-we. Na pá nu pɛ yɔɔtɔyɔ hɔmɔntɔyɔ hkv kɔ tɛɛ si: Ma luyɔ tɛɛ Pɛyaya hka ma lanje hulɔmɛna sɔsɛm tɔyɔlv. Í nuha-ke.

6 Yesu ifalaa nu tɔm tɛnɛ, ilɛna sɔyɔntɔ kpa-weyɛ sɔsɛm na pá hoti pa nɔɔsi tɔɔ.

7 Mɔ́pɔ́yɔ Yesu polaa na í tokina-we na í tɔ si: Í kulɪ, í taa nyá.

8 Tɛnaya pa kɔsa isɛ na pá nyɛni, ilɛna pá mayana Yesu tike tɔkɔh.

⁹ Yesu na i ifalaa pa tiikayana puɔɔ tɔɔ ilena Yesu kraali-we si: I taa heeli nɔɔlɔɔɔ mɔpi i nawa mɔɔ tɔ. Halɛna kɔyanɔku Yulu Pɔyaya mɔ maa si na mɔ fe tɔ.

¹⁰ Mɔpɔgɔ Yesu ifalaa pɔɔsa-i si: Pepe tɔɔ kɛ Iso Tɔm seɣesalaa nɔ tɔɔ si Ilii kɔ caalɛna kɔntɛ?

¹¹ Tɛnaya i cɔ-we si: Tampana pɔ weɛ si Ilii kɔ kɔɔ na i tayani pɔ tɛnaya teitei na pɔcɔ.

¹² Ama ma heeliyi-me si Ilii tɛma kɔntɛ. Ama yɛlaa ta nyɔm-i, ilena pɔ lana-i isu pa sɔɔlaa tɔ. Na mɔɔ tɔtɔɔ paa la Yulu Pɔyaya mɔ ma mayamaɔa ke nyaj.

¹³ Tɛnaya i ifalaa nyɔmɔ kɔkɔraa si Iso Lum Sɔlu Yohaani tɔm ke i yɔɔtɔɔyi.

Pu nɔɔlɔɔ i alɔɔaa loou
(Malɔki 9:14-29; Luku 9:37-43)

¹⁴ Yesu na i ifalaa pa tala timpi samaa ka kotaa tɔ, ilena apalu nɔɔlɔɔ i polo i luɔ Yesu tɛɛ,
¹⁵ na i tɔm-i si: Hai, Tacaɔ, nyɔm ma pɔyaya pɔtɔtɔlɛ. Timle wenna-ke. Tɔm payale pɔ pɛtɔyi-keɣe kɔkɔsi taa na lum taa.

¹⁶ Ma kɔna-keɣe nyɔ ifalaa nɔ, na pɔ kɔpisi ka waasɔɔɔ.

¹⁷ Mɔpɔgɔ Yesu tɔma i ifalaa si: I tɛɔ Iso na mɔ taa, pɔcɔ i kɛ kɔtakaɛɛsɔɔn kɛ. Weɛ isɛnaya mɔ na-me tu caya na mɔ tɔki mɔ kɔnyɔɔn? I kɔna-m pɔyaya nɔkeɣe cɔnɛ.

¹⁸ Ilena Yesu kalɛna ilɔɔɔn wei i ka we pɔyaya nɔke ka waali tɔ na tɔɔ na i tɔɔɔn-i. Ilena pɔyaya hiki alaafaya ke kɔkɔraa ke tɛnɛ un.

¹⁹ Mɔpɔgɔ Yesu ifalaa pɔɔsa-i pa tike si: Pepe tɔɔ kɛ tɔ ta pɔsi na tɔ loo ilɔɔɔn un?

²⁰ Mɔpɔgɔ Yesu cɔwa i ifalaa si: I ta tɛ Iso na mɔ taa na pɔ tɔɔ tɔɔɔ. Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cɛsɔɔyi. Ye mɔ taa tɛmnaɔ ke Iso ka tu tala isu sɔɔɔa pile ke yasɔɔɔɔɔ, i pɔsɔyi na i tɔ pulaya kanɛ si kɔ kɔpɛsi na kɔ layasi, kaa kɔpɛsi kɛ. Pɔlu kaa weɛ mɔpi i kɔ kɔpɛsi tɔ. [

²¹ Ilɔɔɔn isu mɔɔ, ye pɔ taya Iso sɔlɔmɔɔɔ na Iso sɔlɔmɔɔɔ, na nɔhɔkɔtɔ na nɔhɔkɔtɔ, pɔlu u tɔɔɔnɔɔ-i.]

Yesu sɛm na i fem pɔ tɔm tɔtɔ
(Malɔki 9:30-32; Luku 9:43-45)

²² Mɔpɔgɔ kɔyaku nakɔli pɔ ramna Yesu ifalaa kota tɛntɛmlɛ ke Kalilee tɛtu taa. Tɛnaya Yesu heela-we si: Paa tu Yulu Pɔyaya maya yɛlaa niɔ taa,

²³ na pɛlɛ pɔ kv-m. Ama weɛ tooso wule maa fe.

Mɔpɔgɔ tɔm tɛnɛ tɔ wakɛla i ifalaa lanɔ ke sɔsɔm.

Iso tɛsɛlɛ lampuu fɛlɔɔ

²⁴ Yesu na i ifalaa pa tala Kapɔnahum, ilena Iso tɛsɛlɛ sɔsɔɔlɛ lampuu mɔlaa polo pa pɔɔsi Piyɛ si: Mɔ Caa naa fɛlɔyi Iso tɛsɛlɛ sɔsɔɔlɛ lampuu yɛɛ?

²⁵ Ilena Piyɛ si: I fɛlɔyi.

Saa wei Piyɛ sɔukaya tɔyaya ilena Yesu caali-i pɔɔsɔɔɔ si: Simɔn, n huɔ suwe? Le nyɔma fɛlɔɔɔna antulinya unɛ i awulaa ke lampuunaa na patantɛnaa ye? Tɛtu piya yaa mɔɔlaa?

²⁶ Mɔpɔgɔ Piyɛ cɔwa si: Mɔɔlaa fɛlɔɔɔna. Mɔpɔgɔ Yesu tɔma si: Tampana ke te, pɔ fɛi si tɛtu piya i fɛlɔ lampuu se.

²⁷ Paa na mɔɔ tu caa si pɔ la yɛlaa pane pa taa kɛ pɔlu, ilɛ polo pɔɔɔ taa na nɔ tɔ kulaya. Kancaalaya tinte nte n kɔ kɔra tɔ, wiili tɔ nɔɔ taa, n kɔ mayana liyitee nyɔɔɔlɔɔɔ. Lɛsi-ku na nɔ kɔɔ na nɔ fɛlɔ ma na-nɔ tɔ lampuu.

18

Sɔsɔɔntɔ tɔɔ hɔm
(Malɔki 9:33-37; Luku 9:46-48)

¹ Waatɔ inɔɔi Yesu ifalaa pɔla i kiɔn na pɔ pɔɔsi-i si: Awɛyɛlɛ sɔsɔ ke isɔtaa Kawulaya taa?

² Tɛnaya Yesu yaa peiya na i si-keɣe pa isɛntaa,

³ na i tɔ-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cɛsɔɔyi, ye i tɔ layasi na i pɔsi isu peisi, i kaa sɔɔ isɔtaa Kawulaya.

⁴ Wei i pasɔyi i ti na i pɔsi isu peiya kanɛ tɔ, inɔɔɔlɛ isɔtaa Kawulaya taa sɔsɔ.

⁵ Na wei i kɔ mɔ peiya isu kanɛɣe ma nyɔɔ tɔ tɔ, maya pɔntɔ mɔwa.

Lɛlaa tusuyɔ ke isayɔtɔ taa
(Malɔki 9:42-48; Luku 17:1-2)

⁶ Ye wei i lapa na piya nsi si mɔ ma tɔm ke isɛntɔ tɔ si taa nakɛli pɛnti, pɔ nyɔɔsɛna pɔ tɔ pɔntɔ luɔɔ tɛɛ kɛ namle sɔsɔlɛ na pɔ tɔsi-i tɛnɔku taa.

⁷ Ama antulinya unɛ i tɔm we wayo kɛ. Mpi tɔ, mpi pu la na yɛlaa hoti isayɔtɔ taa tɔ pɔ weɛ kɛ. Mpi pu tusi yɛlaa ke isayɔtɔ taa tɔ pɔ kaa lanɔ. Ama wei i lapa na i tɔɔntɛlɛ la isayɔtɔ, pɔntɔ kɔ nɔ.

8 Ye nyá ninj yaa nyá nɔɔhɔle tusiɣina-ŋ isayatu larɔ taa, seti-te na ń lɔ poolunj. Sana kele si ń suw weesuyu kɔpaŋku taa na ninj kulɔmɔŋ yaa nɔɔhɔle kulɔmtɔle, na mpi n ká weena nyá ninj naale yaa nɔɔheɛ naale na pá peti-ŋ kɔkɔ tam nyɛŋka taa tɔ.

9 Ye nyá isɔle tusiɣina-ŋ isayatu larɔ taa, hɔɔsi-te na ń lɔ poolunj. Sana ń hiki weesuyu kɔpaŋku na isɔle kulɔmtɔle, na mpi n ká weena ise naale na pá peti-ŋ kɔkɔ ŋka ka we tɔnaasɔle sɔsɔle taa tɔ.

*Heu kɔlepu tɔm
(Luku 15:3-7)*

10 I la laakali na piya sɔne si taa nakɔlɔxi nyɛnɔxu ke yem. Pɔ taɣa pulɔ tɔɔ, ma heeliɣi-me si tampana tɔɔ si isɔtaa tillaa sɔŋa tam ké ma Caa wei i we isɔtaa tɔ i sentaa ké. [

11 Mpi pɔ lepa tɔ pɔ maɣamaɣa pɔ nyɔxu yaru tɔɔ ké Yulu Pɔyaya má ma kɔma.]

12 Awe wɛna heej nunɔwa (100) na i taa kulɔm le, na i kaa ye le pɔɔlayafɛi nunɔwa ineyɛ pulaya tɔɔ na i tɛe na i suw kɔlepu ineyɛ pɛekɔyɔ?

13 Ye i kɔma na i hii-i, pɔpɔtu fɛi, i lanje hulɔmɔyɔna-i ké na pá kɔli pɔɔlayafɛi nunɔwa wei i ta le tɔ.

14 Mpɔ tɔtɔyɔ má Caa wei i we isɔtaa tɔ u caa si piya sɔne si taa nakɔli i le.

Tɔyɔntɔle pɔntɔnav tɔm

15 Ye nyá tɔyɔntɔle pɔntɔna-ŋ, polo na ń yaa-i mɔ naale na ń hul-i timpi i pɔntɔna-ŋ tɔ. Ye i nuna-ŋ, pɔ lepa n waasa-i kéle.

16 Ama ye i kisaa, n yaa nɔɔɔlu yaa napɔlɔxi naale na i na-i na pɔcɔ pɔ lá isu pa ŋmaaw Isɔ Tɔm taa tɔ si: Paa tɔm nti tu wɛna seliya nyɔma ke naale yaa tooso.

17 Ye saa inu i tasa kisuyu, ile n heeli Yesu seelaa kɛkɔle. Na i kisa Yesu seelaa kɛkɔle ke nunav tɔtɔ, ile n nyɛni-i isu ma ta nyi Isɔ yaa isu lampuu mulɔ.

Yɔlaa i we timpiɣi naale maa wɛe pa heku

18 Tampana ke ma heeliɣi-me yoo maa cɛsɔyi, pɔ tɔna mpi i kaa ha mpaɔ ke ate cɛne tɔ, pɔ kaa na mpaɔ ke isɔtaa. Na pɔ tɔna mpi i ká ha mpaɔ ke ate cɛne tɔ, pu ná mpaɔ ke isɔtaa.

19 Ma tasɔyi-meɣe heeluyu si: Ye mɔ taa naale lapa nɔyɔ kulɔmɔyaa na pá sɔlɔmi pulɔ, ma Caa wei i we isɔtaa tɔ i ká ha-wɛɛe-wi.

20 Pɔ taɣa pulɔ tɔɔ, yɔlaa naale yaa tooso i kɔta timpiɣi ma pulɔ larɔ tɔɔ, ma wɛe pa heku ké.

Tɔmle tu wei i fɛi i tɔyɔntɔle pɔtɔtɔle tɔ

21 Mpɔyɔ Piyee pola Yesu kinj na i pɔɔsi-i si: Tacaɔ, ye ma tɔyɔntɔle pɔntɔyɔna-m tam na má sumu, tɔm isanaya pɔ talaɔ má kaa su? Tɔm naatosompɔɔlaya na?

22 Tɔnaya Yesu cɔ-i si: Ma heeliɣi-ŋ si pɔ taɣa tɔm naatosompɔɔlaya se. Ama tɔm nutoso na naanɔwa naanɔwa ke tɔm naatosompɔɔlaya ké.

23 Pɔ tɔɔ ké isɔtaa Kawulaya nɔyɔsɔna isu wulav sɔsɔ nɔyɔlu wei i caakaya si i mu i kɔma ke i tɔmle nyɔma kinj tɔ.

24 I cayaa na i tɔŋna i kɔma ke marɔ, ilɛna pá kɔna-i apalu nɔyɔlu. Apalu inu ile i wɛna-i kɔmle ke liyitee nyɔyɔtu iyisi iyisi.

25 I ta nyi isɔna i ká la na i hiki liyitee anu na i fɛli tɔ. Ilɛna wulav tɔ si: I kra kɔmle tu inu na i alɔ na i piya na i wontu tɔna na i pɛeti, na má hiki ma liyitee.

26 Tɔnaya apalu inu i hɔta wulav tɛe na i wiina-i si: Hai, tacaɔ, la-m suulu, ye ma hikaa maa fɛli-ŋ pɔ tɔna tɔciwɔ.

27 Mpɔyɔ wulav inu i nyɔna tɔmle tu pɔtɔtɔle na i cɛpi-i, na i yele-i na i tɛe.

28 Tɔmle tu inu i tɛe mpɔ, ilɛna i sulina i tɔmle taa taapalu nɔyɔlu, ilɛ i ka wɛna inɔyɔ kɔmle ke liyitee nyɔyɔtu ŋmɔnɔyɔ. Tɔnaya tɔmle tu inu i lɔla i taapalu luyɔ tɛe tɔkem, si i fɛli-i i kɔmle ke i fɛli-i.

29 Mpɔyɔ i taapalu inu i hɔta inu i tɛe na i wiina-i si: Hai, la-m suulu, ye ma hikaa maa fɛli-ŋ.

30 Ama tɔmle tu inu i kisaa na i kra i taapalu inu na i pɔna na i tɔki salɔka taa, si i fɛli inɔyɔ i kɔmle.

31 Wulav sɔsɔ inu i tɔmle nyɔma lelaa ná mpɔ, ilɛna pa lanja wakɔli sɔsɔm, halɔna pá polo pá heeli-tɔyi pa caa.

32 Tɔnaya pa caa inu i yaa tɔmle tu inu na i tɔmi-i si: Tɔmle tu isayav nyá, nyá wiina-m na má cɛ-ŋ tɔkɔpatakɔta.

33 Pɔ nɔyɔsɔna isu nyá tɔtɔ nyaa nyɛni nyá taapalu pɔtɔtɔle isu má nyɛnɔyɔ nyá nyɛntɛ tɔ.

34 Tɔnaya pááná kra pa caa inɔyɔ sɔsɔm na i kra tɔmle tu inu na i tu-i naasɔlaa ninj taa si i fɛli i kɔmle tɔna tɔciwɔ na pɔcɔ i lu.

35 Tɔnaya Yesu tɔma-wɛe si: Mpɔyɔ ma Caa wei i we isɔtaa tɔ i ká la-me. Ye u hulɔxi mɔ tɔyɔntɔlenaa ke suulu na lotu kulɔmtɔ.

19

*Apalw na alw pa yaw tɔm
(Maləki 10:1-12)*

1 Waatu wei Yesu tɛma m̄pɔ́yɔ sɛyɛsuyɔ, ilɛna í kɔlɪ Kalillee tetɔ na í tɛe Yuta tetɔ nti tɛ we Yaatanɪ waali tɔ tɛ taa.

2 Tɛnaɣa samaa ke sɔsɔm tɛɣa-ɪ na í waa pa kɔtɔmɔɣ.

3 M̄pɔ́yɔ Falisanaa napəli pa polaa sɪ pa kuuki Yesu nɔyɔ, ilɛna pá pɔɔsɪ-ɪ sɪ: Tá mpaav taa yɔlɔ pəsəyɪ na í tɔyɔnɪ ɪ alw ke natəli tɛ tɔɔ?

4 Tɛnaɣa Yesu pɔɔsa-we sɪ: ɪ ta kala nti pa n̄maa Isɔ Tɔm taa tɔ? Pa n̄maaawaya sɪ: Hatoo kancaalaya, antulinya inɛ ɪ latw lapa-wɛyɛ apalw na alw kɛ.

5 Ilɛna í tɔ sɪ: M̄pɔ́ pɛ tɔɔ kɛ apalw ká yele ɪ caa na ɪ too na í na ɪ alw pá caya na pa naale pá pəsɪ yɔlɔ kɔlɔm.

6 Saa unɪ apalw na alw pa ta ke yɔlaa naale tɔtɔ. Ama pa pəsa yɔlɔ kɔlɔm kɛ təkɔɣ. Ye m̄pɔ́ ilɛ, yɔlɔ í taa yasɪ m̄pi Isɔ kpɛntaa tɔ.

7 M̄pɔ́yɔ Falisanaa pɔɔsa-ɪ sɪ: Pepe tɔɔ kɛ Moisi naa ha mpaav sɪ apalw pəsəyɪ na í la ɪ alw ke kisuyɔ takəlaya na í tɔyɔnɪ-ɪ?

8 Tɛnaɣa Yesu cɔ-we sɪ: Mə lan̄kpusəɣ tɔɔ kɛ Moisi ka ha-mɛyɛ mpaav sɪ tɔyɔnɪ-ɪ? Ama hatoo kancaalaya pɛ taa wɛɛ m̄pɔ́.

9 Ma heeliyɪ-mɛ tɛfɔo sɪ, ye yɔlɔ tɔyɔna ɪ alw na pɛ tá kɛ sɪ alw unɪ í lapa wasan̄kalətɔ tɔ pɛ tɔɔ, ilɛna apalw tɛɛ na í kpaɣa alw lɛlɔ, pɔntɔ lapa wasan̄kalətɔ kɛ.

10 Tɛnaɣa Yesu ifalaa tɔma sɪ: Ye m̄pɔ́yɔ pɛ we apalw na alw pa hekɔ, ilɛ pə kəla teu sɪ yɔlɔ í caya itantɛ ilɛ.

11 M̄pɔ́yɔ Yesu cɔ-we sɪ: Yəlaa tɛna u pəsəyɪ na pá mu sɛyɛsuyɔ kɔnɛ. Ama mpa Isɔ ná ha pɛ tɔma tɔ pɛle pa pəsəyɪ.

12 M̄pi pə kayatəyɪ yəlaa ke alaa kpaɣaw tɔ pə we n̄kan̄ka kɛ. Lɛlaa kin̄ ilɛ, pa luləyɪ-wɛyɛ m̄pɔ́ na pá fɛina pa ti. Lɛlaa ilɛ, yəlaa lapəna-wɛyɛ kataasi. Pə kaasi lɛlaa ná kisa alaa kpaɣaw ke kɔkisu ke isɔtaa Kawulaya tɔɔ. Ye wei í ká pəsɪ na í mu sɛyɛsuyɔ kɔnɛ, í mu-kɔ.

*Piya səkpesi kɔpantɔ kooluyɔ tɔm
(Maləki 10:13-16; Luku 18:15-17)*

13 Yəlaa pukayana piya kɛ sɪ Yesu í tɔnɪ sɪ tɔɔ kɛ nin̄ na í sələməna-səyɪ Isɔ. Tɛnaɣa ɪ ifalaa kaləna sɪ kɔntaa.

14 Ilɛna Yesu tɔ ɪ ifalaa sɪ: ɪ yele na piya kɔɔ ma kin̄, í taa kayati-sɪ. Pə taya pɔlɔ tɔɔ, mpa pa we isɔ piya tɔ m̄pɛ pa tɛna isɔtaa Kawulaya.

15 M̄pɔ́yɔ ɪ tɛna nin̄ ke sɪ tɔɔ. Ilɛna í kɔlɪ tɛna na í tɛɛ.

*Yɔlɔ tɔɣ tɔ tɔm
(Maləki 10:17-31; Luku 18:18-30)*

16 M̄pɔ́yɔ apalw nɔyɔlɔ pola Yesu kin̄ na í pɔɔsɪ-ɪ sɪ: Taca, kɔpantɔ ntiyɪ pə wɛɛ sɪ maa la na má hiki weesuyɔ n̄ku ku tɛɣ tɔ?

17 M̄pɔ́yɔ Yesu cɔ-ɪ sɪ: Pepe tɔɔ kɛ n̄ pɔɔsəyɪ-m̄ kɔpantɔ tɔɔ? Yɔlɔ kɔlɔm təkɔɣ kɛna kɔpən. Ye n caa sɪ n̄ hiki weesuyɔ, tɛɣ m̄pi pa kɛɛsa kɔsəsɪtɔ taa tɔ.

18 Tɛnaɣalɛ apalw unɪ ɪ pɔɔsa Yesu sɪ: Kasɪ ntiyɪ pa kɛɛsa ye?

Ilɛna Yesu cɔ apalw unɪ sɪ: Taa kɔ yɔlɔ, taa la wasan̄kalətɔ, taa n̄mulɪ, taa suu lɛlɔ ke tɔm.

19 Se nyá caa na nyá too. Səli nyá tɔyɔntəle isɔ nyá ti.

20 Tɛnaɣa ifepu unɪ ɪ tɔma sɪ: Ma tɔka kɔsəsɪtɔ nti tɛ tɛnaɣa. Ilɛ pepeyɛ pə kaasa má la tɔtɔ?

21 Tɛnaɣa Yesu tɔma-ɪ sɪ: Ye n caa n̄ tɛ təkpaata, polo na n̄ pɛɛti pə tɛna m̄pi n wɛna tɔ na n̄ tala kɔnyɔntɔnaa ke pə liyitee, na cele n̄ sɔv tɔɣ ke isɔtaa. N̄ tɛma m̄pɔ́ pə lapɔ ilɛ n kɔɔ na n̄ tɛɣ-m.

22 Ama ifepu unɪ ɪ nu m̄pɔ́, ilɛna ɪ lan̄le wakəli tətɔyɔtɔyɔ. Pə taya pɔlɔ tɔɔ, ɪ ka wɛna kɛ pə tu fɛi.

23 Tɛnaɣa Yesu tɔma ɪ ifalaa sɪ: Tampana ke ma heeliyɪ-mɛ yoo maa cɛsɪyɪ, liyitee tɔ isɔtaa Kawulaya sɔvɔ wɛ katɛ kɛ pə tu fɛi.

24 Ma tasəyɪ-mɛyɛ heeluyɔ sɪ: Isəna m̄pi pə we yooyoo kɛ katɛ sɪ í sɔvna pənyalaya p̄bɔ́yɔ na í lu tɔ, m̄pɔ́ tɔtɔyɔ pə we liyitee tɔ ke katɛ sɪ í sɔv Isɔ Kawulaya taa, halɪ pə tu tɛɛ m̄pɔ́.

25 ɪ ifalaa nu tɔm nti ilɛna pɛ la-wɛyɛ piti na pá tɔ sɪ: Ilɛ awe ka tɔləna nteyɛ-tɪ ilɛ?

26 Tɛnaɣa Yesu nyəna-we, ilɛna í tɔ sɪ: Yəlaa kin̄ ke pə fɛi pəsuyɔ. Ama Isɔ ilɛ, pə tɛna tɛləv kɛ.

27 M̄pɔ́yɔ Piyeɛ nɔyɔ təkpaav sɪ: Pepeyɛ taa hiki ilɛ?

28 M̄pɔ́yɔ Yesu cɔ-we sɪ: Tampana ke ma heeliyɪ-mɛ yoo maa cɛsəyɪ, waatu wei Yɔlɔ Pəyaya ma maa caya ma teeli kumte tɔɔ kɛ aləsanna taa tɔ, mɛ mpa í tɛɣa-m̄ mə naanɔwa na naale tɔ, í ká caya mə kumlee tɔɔ tɔtɔ, na í huɔna lseyɛli kpeka naanɔwa na naaleyɛ tɔm.

²⁹ Na pa tēna mpa paa yele pa teesi, yaa pa taalbnaa, na pa kaʒona, na pa newaa, yaa pa caanaa, yaa pa toona, yaa pa piya, yaa pa tawa ke ma tō tō, paa hiki mpi mpi pa yela mpu tō pē tōm nuuowa (100). Pəyele paa hiki pa paa nyəm ke weesuɣu ŋku ku teŋ tō ku taa.

³⁰ Mpa pa we lələ ké kaɣana tō pa taa paɣale ká mēli waali. Na waali nyéma taa paɣale náá mēli lələ.

20

Apa nyéma tōm

¹ Ii naa isēna isōtaa Kawulaya nɔɣəsēnaa tɔɣələ. Səso nɔɣələ i kolōna tanaŋ ahula tee tərām si i caa apaa nyéma na i tō i lesen taale taa.

² Mpróyó i tisaa si: Ilim i tēma maa feli-meɣe liɣitee nyəɣələɣu kolomɔɣu kolomɔɣu. Ilena í heeli-we si: I tee na í lunj ma taale taa.

³ Ilim kōma na pē kpa pəcɔ ulena í tasa luw na í maɣana napəli, pēle pa caɣa yem ké nənɔɣo tee.

⁴ Tənaɣa i heela pēle si: I tee ma lesen taa, maa feli-meɣe isēna pə nɔɣəsēnaa tō.

⁵ Ilena pēle pá tee. Mpróyó səsɔ un i kōma na í tasa luw ke ilim sikuɣu na í hiki napələɣi mpu tōtō. Pə kōma na pē tala ilim huɔɔ ulena í tasa lelāa ke hikuɣu na í pona i taale taa tōtō.

⁶ Pə kōma taanaɣa ilim ulena í lu na í maɣana napəli, pēle pa caɣa nənɔɣo tee. Ilena í pəsɔsi-we si: Pepe tōo ké í caɣa yem ke mpu?

⁷ Mpróyó pēle pa cɔ-i si: Tə ta hiki wei i ká kpaɣa-tuɣu tēmle tɔɣo. Tənaɣa i tōma si: Ye mpu, í polo ma lesen taale taa yaa.

⁸ Ilim kōma na pē te ulena səsɔ un i yaa i tēmle tōo nyənllɔ na í tōm-i si: Tōo, yaa apaa nyéma mpe na n̄ feli-weɣe pa liɣitee. Caaləna mpa pa təkəna kpaɣau tō na n̄ tesēna mpa pa caala kpaɣau tō.

⁹ Mpróyó mpa i ka hika taanaɣa ilim tō pēle pa kōma na pá hiki liɣitee nyəɣələɣu nyəɣələɣu.

¹⁰ Mpróyó mpa pa caala tēmle taa ké sɔɔu tō pa huɔɔwa si mpe pa nyəna ká kəli pane pa nyəna. Ama liɣitee nyəɣələɣu nyəɣələɣu ké pa cela-we.

¹¹ Səsɔ un i fələɣu-weɣe mpu tō pə ta maɣa-we.

¹² Ilena pá tō si: Mpa pa kōma nənɔɔ tō kalifu kolom ke pēle pa lapa tēmle, ulena n̄ mēli na n̄ kpeni-tuɣu kufələɣu kolomɔɣu na? Pəyele tá kana na ilim nyaga-tuɣu hatoo tanaŋ tee.

¹³ Tənaɣa səsɔ un i cɔ pa taa lələ si: Ma taapalu, ma ta muɣuli-ŋ se. Ma na-ŋ tu su mpróyó si n̄ lapa ilim na pə tem maa feli-ŋ liɣitee nyəɣələɣu, yaa pə taɣa mpu?

¹⁴ Mv nyá liɣitee na n̄ tee n̄ fēe-m. Má nəkəna si má cela wei pə təkənaa tótɔɣo teitei isu ma cela nyá tō.

¹⁵ Ma feina mpaau si má lana ma liɣitee ke isēna ma səlāa tō? Ma lapa kɔpantu tɔɣo pə wuki-ŋ yaa?

¹⁶ Tənaɣa Yesu tasaa si: Waali nyéma ká mēli lələ, na lələ nyéma náá mēli waali.

Yesu səm na i fem pə tōm tōtō (Maləki 10:32-34; Luku 18:31-34)

¹⁷ Mpróyó Yesu pukaya Yosalem, ulena í yaa i ifalaa ke kpeenja ke waatu wei pa we mpaau taa tō na í tō-we si:

¹⁸ Tōo, tə kpa Yosalem isəntə tō, paa kpaɣa Yələ Pəɣaya má na pá tō kətələa səsaa na Isə Təm seɣesələa pa niŋ taa. Paa tō si pá ku-m.

¹⁹ Paa tō-m ma ta nyi isēnaa niŋ taa, na pēle pá paana-m na pá casa-m akpatēe na pá ka-m səm tesika tōo. Na kuyeeŋ tooso wule maa fe.

Saaki na Yohaani pa sələma mpi tō (Maləki 10:35-45)

²⁰ Tənaɣa Sepetee pəyalaa na pa too pa pola Yesu kin, ulena pa too lunj Yesu tee na í wiina-i si: La-m kɔpantu natəli.

²¹ Tənaɣa Yesu pəsəsi-i si: Pepeɣe n caa má la-ŋ? Ilena alɔ cɔ-i si: Ma caa si n̄ tō si ma pəyalaa pane pa naale paa caɣa nyá kin ke waatu wei n ká tɔɣo nyá Kawulaya tō. Lələ ke nyá ntɔɣəŋ tōo, lələ ke nyá mpətəŋ tōo.

²² Mpróyó Yesu cɔ-we si: I tá nyi mpi i sələməɣi tō yee? I pəsəɣi na í tɔɣo wahala səsɔ wei maa tɔɣo tō? Tənaɣa pa tōma si: Tu pəsi.

²³ Ilena Yesu cɔ-we si: Tampana í ká tɔɣo wahala səsɔ wei maa tɔɣo tō. Ama pə taɣa má ləsəɣəna mpa paa caɣa ma ntɔɣəŋ tōo, na mpa paa caɣa ma mpətəŋ tōo tō. Mpa pa tōo ma Caa taɣana lona an i tō pēle pa kəna a nyéma.

²⁴ Yesu ifalaa naanowa wei pə kaasaa tō pēle pa ná mpu, ulena pa taa wuna Sepetee pəyalaa mpe pa naale.

²⁵ Tənaɣa Yesu yaa pa tēna na í tō-we si: I nyéma si mpa pa ké yələa awulaa tō, pēle pa tək i kawulaya ke lelāa tōo. Na mpa pēle pa ké kufeelaa tō, pēle pa ŋmakələɣi səkpepa.

26 Ama pə fei si pu wee řpřóyú mə kin. Nti təyole si, ye mə taa wei í caa í la səsə ke mə heku, pəntu í pəsi mə pəyalu.

27 Na ye mə taa nəyǝlú í caa í la mə nəyǝ tǝ, pəntu í pəsi mə yom.

28 Mřu tətəyǝ Yulu Pəyaya má, ma ta kǝ si má tǝyǝ cəceele. Ama ma kǝmaya si má pəsi yǝlaa tǝna tǝmlə tǝ, na má ha ma weesuɣu na pə cə yǝlaa pəyale ke pa yomle taa.

*Yesu kuluɣu ke yǝlǝmaa naale íse
(Maləki 10:46-52; Luku 18:35-43)*

29 Waatu wei Yesu luna Yeliko ícate taa tǝ samaa tuutuuma tǝɣa í waalı.

30 Pə panna yǝlǝmaa naale ka caɣa mřaav nəyǝ. Pa nuwa si Yesu tǝena nté, ílena pá sǝv kouu si: Tafiiti Pəyalu, Tacaá, nyǝni tá pətǝtǝle.

31 Tǝnaya samaa kalǝna-we na pá heeli-we si pa su. Ama pele pa sǝsǝ kouu ke sǝsǝm si: Tafiiti Pəyalu, Tacaá, nyǝni tá pətǝtǝle.

32 Mřpřóyú Yesu sǝɣaa na í yaa-we na í pǝsı-we si: Í caa ma la-meɣe-we?

33 Ílena pele pa cǝ-ı si: Tacaá, tǝ caa ké si ř kuli tá íse.

34 Mřpřóyú pa tǝm lapa Yesu ké pətǝtǝle na í takı pa íse na pá sǝv nau ke tǝne unǝyı křakřaa na pá tǝɣ í waalı.

21

*Yesu caɣa křaɣaya
(Maləki 11:1-11; Luku 19:28-40; Yohaani 12:12-19)*

1 Mřpřóyú pa tala Petafası ke Olifınaa puyǝ tǝv. Waatu unı tǝ pa fei pooluɣ na Yosalem. Tǝnaya Yesu tila í ífalaa naale si:

2 Í polo ícate nte tǝ we mə nəyǝ tǝv tǝ tǝ taa. Ye í tala tǝ taa ké křakřaa í ká ná pa tu křaɣaya toto nəyǝlú na í pile ke í kin, í heı-sı na í kǝna-m.

3 Ye nəyǝlú í pǝsǝ-me si pulǝ, í cǝ pəntu si Tacaá caakǝna. Ye í cǝ mřu paa yele-me na í tǝena.

4 Pə lapa mřpřóyú si pá la nti Ísǝ kuyǝyǝtutu tǝlǝsǝlu ka yǝyǝtaa tǝ si:

5 Í heeli Siyǝɣ ícate nyǝma si, í nyǝni, mə wulav kǝɣ mə kin, na í caɣa křaɣaya toto tǝv, na í we tǝramm.

Nn na í caɣa křaɣaya pəyaya tǝv.

6 Mřpřóyú Yesu ífalaa mřa í tilaa tǝ pa tǝewa na pá lá ísu í keesa-we tǝ.

7 Mřpřóyú pa kǝna křaɣaya toto unı na í pile, na pá křaɣa pa wontu na pá pǝ si tǝv, na Yesu křa na í caɣa pǝ tǝv.

8 Na yǝlaa pəyale ke sǝsǝm náá pǝ pa wontu ke mřaav taa. Lǝlaa náá cə akǝv na pá pǝ mřaav taa.

9 Samaa wei í ka we Yesu nəyǝ tǝv na wei í ka we Yesu waalı tǝ pele pa tǝɣna yǝyǝtuyǝ na nǝsı sǝsǝnsı si: Paa wei í tu Tafiiti Pəyalu ke teeli. Ísǝ í wee wei í kǝɣna Tacaá toɣ tǝ í waalı. Paa wei í tu Ísǝ ké teeli ke ísǝtaa.

10 Yesu kǝma na í sǝv Yosalem taa, ílena ícate la yuɣ tǝkemmm, na yǝlaa pǝsǝyı si: Aweyɣe ye?

11 Ílena samaa cǝ si: Kalilee Nasaletı Ísǝ kuyǝyǝtutu tǝlǝsǝlu Yesu ké.

*Yesu ke Ísǝ tǝsele taa
(Maləki 11:15-19; Luku 19:45-48; Yohaani 2:13-22)*

12 Mřpřóyú Yesu sǝv Ísǝ tǝsele taa na í tǝyǝni pa tǝna mřa pa pǝetǝyaa na mřa pa yakaya tǝ. Na í pəsi liyitee yǝkǝlaa taapǝlǝnaa ke alele na alukukunaa pǝetǝlaa křeləsi tǝtǝ.

13 Ílena í tǝ-we si: Pa řmaawa Ísǝ Tǝm taa ké si: Paa yaa ma tǝyaya si Ísǝ tǝsǝlǝmǝle. Ama mə pǝsǝna-keɣe řmulaa tǝyaya.

14 Mřpřóyú yǝlǝmaa na sekǝllaa pa pola Yesu kin ke Ísǝ tǝsele taa na í lá na pá hiki alaafaya.

15 Ísu Yesu lapa piti tǝma ke mřu, na pǝ kaası na piya náá yǝyǝtǝyǝna nǝsı sǝsǝnsı ke Ísǝ tǝsele taa si: Paa wei í tu Tafiiti Pəyalu ké teeli tǝ, pǝ ta maya kǝtǝlaa sǝsǝa na Ísǝ Tǝm sǝyǝsǝlaa nté.

16 Tǝnaya pa pǝsǝ Yesu si: N nuki nti pa yǝyǝtǝyı tǝ? Ílena Yesu náá cǝ-we si: Ee, ma nuki. Mřpřóyú í pǝsǝ-we si: Í ta kalǝta Ísǝ Tǝm taa ké timpi pa řmaawa si: Piya sǝkřesi na aǝlǝmnaa nǝsı taa ké n yelaa na nyá sam luna tǝ ye?

17 Pə waalı ké í yela-we na í lu na í se pa ícate, na í polo í sǝv kuyǝɣkuɣu Petanii.

*Fiki tuyǝ mřusi tǝɣsuɣu
(Maləki 11:12-14,20-24)*

18 Kǝ fema ílena Yesu kǝlı na í mǝlǝyı ícate taa, ílena nyǝyǝsı křa-ı mřaav.

19 Mřpřóyú í loosa fiki tuyǝ ke mřaav nəyǝ. Ílena í polo na í maɣana hatu tike. Tǝnaya í tǝma fiki tuyǝ si: N kaa tasa pile lǝlǝyǝ ke paa pǝcǝ.

Ilɛna tʉyʉ ɲkʉ kʉ wʉlɪ tɛnaya kpaakraa tɛwɔɲwɔɲ.

²⁰ Yesu ifalaa nɔ mpu, ilɛna pɛ la-wɛyɛ sɔyɔntu kɛ sɔsɔm. Ilɛna pɔ pɔɔsi Yesu si: Isɛnaya pɛ lapa na fiki tʉyʉ ɲkʉ kʉ wʉlɪ kpaakraa kɛ mpu?

²¹ Tɛnaya Yesu cɔwa si: Tɔmpana kɛ ma heeliyi-me yoo maa cɛsɛyi, ye ɪ tʉ Isɔ kɛ naani na ɪ tɔ lɔ sika, pɛ taya mpi ma lapa fiki tʉyʉ kʉnɛ tɔ pɛ tike kɛ ɪ kɔ la. ɪ pɛsɛyi na paa pulaya kanɛ ɪ tɔ-kɛ si kɔ kpesi na kɔ hoti tenku taa, pɛ laki kɛ.

²² Ye ɪ wɛna naani pɛ tɛna mpi ɪ sɛlɛmɛyi si Isɔ ɪ la-mɛ tɔ, ɪ laki-mɛyɛ-wɛyi.

Yesu pɛsuyɔ tɔm

(Malɔki 11:27-33; Luku 20:1-8)

²³ Mpuɔyɔ Yesu sʉ Isɔ tɛsɛlɛ taa na ɪ niki sɛyɛsuyɔ. Ilɛna kɔtɛlɛa sɔsaa na Yuta nyɔma taa sɔsaa polo na pɔ pɔɔsi-si: Kanɲkante nteyɛ n maki nyɔ taa na ɲ laki isɛntɔ? Yaa awe tu ha-ɲ pɛ mpaav?

²⁴ Tɛnaya Yesu cɔwa Yuta sɔsaa mpe si: Tɔv, ma maɲamaɲa maa pɔɔsi-mɛyɛ tɔm kʉlɔmtʉ tɔkɔɲ. Ye ɪ cɔ-m ɪlɛ, maa heeli-mɛyɛ kanɲkante nte ma maki ma taa na mɔ laki isɛntɔ tɔ.

²⁵ Isɔ yaa yɛlɛa tilina Yohaani si ɪ sɔɔki yɛlɛa kɛ Isɔ lɔm? Mpuɔyɔ pɛ maɲasa-tɛyi pa taa pa tike. Ilɛna Yuta sɔsaa mpe pɔ tɔ si: Ye tɔ tɔma si Isɔ tilina-i, ɪ kɔ pɔɔsi-tʉ si na pepe tɔv kɛ tɔ ta mu ɪ tɔm ɪlɛ?

²⁶ Pɛyɛlɛ ye tɔ tɔma si yʉlɔ tilina-i kɔlɔ, tɔ wɛna samaa sɔyɔntʉ. Pɛ taya pʉlɔ tɔv, pa tɛna pa nyɔmɔ si Yohaani kɛ Isɔ kʉyɔyɔtʉtʉ tɛlɛsʉlɔ kɛ.

²⁷ Mpuɔyɔ Yuta sɔsaa mpe pa pɛsɛna Yesu si: Tɔ ta nyi. Tɛnaya Yesu nɔ cɔ-wɛ si: Anhaa, mɔ kaa heeli-mɛyɛ kanɲkante nte ma maki na mɔ laki isɛntɔ tɔ.

Apalɔ na ɪ pɛyalaa naale pa tɔm

²⁸ Mpuɔyɔ Yesu tasa Yuta sɔsaa mpe si: ɪ na-wɛyɛ tɔnɛ tɔ taa? Apalɔ nɔyɔlɔ ka wɛnna pɛyalaa kɛ naale. Ilɛna ɪ heeli lɛlɔ si: Akele polo na ɲ hala ma lɛsɛɲ taalɛ taa kɛ sanɲ.

²⁹ Tɛnaya pɛyalɔ cɔ-i si: Ma kaa polo. Pɛlɛ pɛ waalɪ ilɛna pɛyalɔ kɔv ɪ layasi hʉwɛɛ na ɪ polo.

³⁰ Mpuɔyɔ pa caa ɪnɪ ɪ polaa na ɪ heeli lɛlɔ kɛ mpu tɔtɔ. Ilɛ si: Tɔv yaa, paapa. Ama ɪ ta polo.

³¹ Pa naale pa taa awe lapɛna nteyɛ ɪ caa luyɔ tɛɛ nyɔntʉ? Mpuɔyɔ Yuta sɔsaa cɔ-i si: Kancaalaya nyɔɲ. Tɛnaya Yesu tɔma-wɛ si: Tɔmpana kɛ ma heeliyi-me yoo maa cɛsɛyi, lampuu mʉlɛa na wasanɲkalɛnaa kɔ tɛɛ-mɛyɛ nɔyɔ kɛ Isɔ Kawulaya taa.

³² Pɛ taya pʉlɔ tɔv, Yohaani nɔ kɔma si ɪ hʉlɔyi-mɛyɛ mpaav kʉpanɲkʉ na ɪ kisi ɪ tɔm mʉyʉ. Ama lampuu mʉlɛa na wasanɲkalɛnaa nɔ mu ɪ tɔm. Paa na mɔ kɔma na ɪ nɔ mpuɔyɔ waalɪ waalɪ tɔ, ɪ tɔ tɔ si ɪ layasɛyi mɔ taa hʉwɛɛ na ɪ mu ɪ tɔm.

Tɔmlɛ nyɔma asayaa tɔm

(Malɔki 12:1-12; Luku 20:9-19)

³³ Mpuɔyɔ Yesu tasa Yuta sɔsaa mpeyɛ yɔyɔtʉyʉ si: ɪ nu, ma sɛɛki-mɛyɛ isɔ lɛlɔ. Sɔsɔ nɔyɔlɔ ɪ ka sɔna lɛsɛɲ kɛ taalɛ tɔcu na ɪ ɲma kʉlɔɲa na ɪ cɔɔna. Na ɪ lɔ timpri ɪ kɔ nyaaɛsɛyi pɛ lɔm tɔ. Na ɪ ɲma akele tanɲkaw wei ɪ tɔv pa sɛɲɛyi na pɔ fenjiyi tɔ. ɪ tɛma mpu ilɛna ɪ caa yɛlɛa na ɪ su tɔ taa, ilɛna ɪ tɛɛ yɛla.

³⁴ Pɛ kɔma na pɛ tala tɔɲ ɪnɪ ɪ kʉlɔyʉ waatʉ, ilɛna ɪ kʉsi ɪ tillaa napɛli si: ɪ polo ma tɔmlɛ nyɔma kinɲ na pɔ cɛlɛ-m ma tɛtɛ.

³⁵ Tɛnaya tɔmlɛ nyɔma mpe pa kpa ɪ tillaa mpe na pɔ mɔ lɛlɔ kɛ tɛu, na pɔ kʉ lɛlɔ, na pɔ yoo lɛlɔ kɛ pɛɛ.

³⁶ Mpuɔyɔ sɔsɔ ɪnɪ ɪ tayaɲa tillaa lɛlɛa kɛ kʉsuyɔ kɛ payalɛ na pɛ kɔli kancaalaya nyɔma. Ilɛna tɔmlɛ nyɔma tasa pɛlɛyɛ lapɔ kɛ tɛitɛi isʉ paa lapɔ kancaalaya nyɔma tɔ.

³⁷ Tɛnaya ɪ tɛɛsa ɪ pɛyalɔ kɛ tiluyɔ, na ɪ hʉvki si paa nyɔ ɪ pɛyalɔ isɛlɛ.

³⁸ Ama tɔmlɛ nyɔma nɔ kɔma na pɔ loosi ɪ pɛyalɔ, ilɛna pɛ heeli tɔma si: ɪ loosiyi kpancoosu tʉ kɔɲna nte? ɪ kɔv na tɔ kʉ-i na ɪ taalɛ pɛsi tɔ nyɔntɛ.

³⁹ Tɛnaya pɔ kpa-i, na pɔ lɛsi-i taalɛ na waalɪ na pɔ kʉ-i.

⁴⁰ Tɛnaya Yesu pɔɔsa Yuta sɔsaa mpe si: Taalɛ tʉ ɪ kɔma na ɪ kɔv, isɛnaya ɪ kɔ la tɔmlɛ nyɔma pane?

⁴¹ Mpuɔyɔ Yuta sɔsaa cɔ Yesu si: ɪ kaa nyɔni yɛlɛa asayaa pane pa pɛtɔtɛlɛ. Ama ɪ kʉyi-wɛyɛ, na ɪ kpaɲa taalɛ na ɪ cɛla lɛlɛa mpa pɛ tala pɛ waatʉ paa cɛlɛ-i ɪ tɛtɛ tɔ.

⁴² Tɛnaya Yesu pɔɔsa Yuta sɔsaa si: ɪ tɔ kalɛta nti pa ɲmaa Isɔ Tɔm taa tɔ yɛɛ? Pa ɲmaaɛwaya si:

Pɛlɛ nte tɛtʉ ɲmalaa ɲmaakaya na pɔ lɔ tɔ, ɲtɛ tɔ tɔv kɔlɔ ɲmatʉ tɛna mɛlɛa na tɔ sɛɲ. Mpi Tacaɔ lapa na tɔ nyɔnɛyi na pɛ wɛ-tʉyʉ piti tɔyɔlɛ.

⁴³ Mpuɔyɔ Yesu tasa-wɛ si: Pɛ tɔv kɛ ma heeliyi-me si paa lɛɛki-mɛyɛ Isɔ Kawulaya na pɔ cɛla-kɛyɛ yɛlɛa mpa pa mʉna ka tɔmlɛ tɔ. [

44 Ye pə cəpa wei na í hoti pəle nté tə təo, tə putətəyi-í kέ, í kaa wεε hiiu. Yaa pə cəpa yəlv nəyəlv na pəle nté tə nyəki-í, tə taaləyi-í na atεye.]

45 Kətəlaa səsaa na Falisanaa pa nu mpw, ləna pá nyí sí mpeye Yesu sεεna isə nu.

46 Tənaɣa pa sʉv mpaav pεεkʉv sɪ pá kpa-í. Ama pa nyamna samaa. Pə taɣa pulv təo, pεle pá nyənaya Yesu kέ isə kʉyʉtʉtʉ tɛləsʉlv kέ.

22

Mpa pa yaa təyov na pá kisi tə
(Luku 14:15-24)

1 Mpróyú Yesu tasa isənaa sεεv ke mpa pa nukaya í təm tə sí:

2 Í naa isəna isətəa Kawulaya nəyəsənaa təyov. Wulav nəyov í lapəna təyənaya ke í pəyalv alv kpaɣav təo.

3 Mpróyú í tila í təmle nyéma sí: Í polo í yaa mpa ma lapa təyənaya tə. Tənaɣa pεle pa kisa kənte.

4 Iləna í taɣanɪ kufama ke tiluyv sí pá heeli mpa í yaa təyov tə sí: Ma kv naan kataasi na wontu nim nyəntv, na pə təna pə tɛma piw na pá cayaa. Pá kəo na pá təyov ma akpaɣale təyənaya.

5 Ama mpa pa yaa mpw tə pa taa nəyov ta ke. Paa wei í tεε í nyəhkv kέ. Inεye ílé í taale, inεye ílé í kʉyaku.

6 Pə kaasi leləa na pεle pá kpa tillaa mpe na pá hólí-wεye kanjanɪ na pá kv-wε.

7 Tənaɣa pə lapa wulav ke pááná na í tili í yoolaa sí pá kv yəlvkolaa mpe, na í sə pa ícəte.

8 Í tɛma mpw ləna, í heeli í təmle nyéma sí: Təv, akpaɣale təyənaya piwa. Pəyele mpa ma yaawa tə pa lahəa.

9 Mpw tə í polo nənəəsi səsənsɪ tεε na pa təna mpa í ká ná tə í yaa-wε sí pá kəo na pá təyov.

10 Mpróyú pεle pa tεewa nənəəsi tεε na pá kotí pa təna mpa pa nawa tə, asaya na pə kʉpama ke mpw, na yəlaa su acima kutuluɣv.

11 Mpróyú wulav sʉvwa sí í naa mpa pa pola təyov tə. Iləna í maɣana nəyov, í ta suu akpaɣale wontu.

12 Iləna í pəəsi-í sí: Ma taapav, isənaya n sʉv cəne na n tá suu akpaɣale wontu? Apav nu í ta cə sí pulv.

13 Tənaɣa wulav heela í təmle nyéma sí: Í həkə í nin na í nəəhεε na í polo í pεtí-í səkpeɣv taa. Tənaɣa í ká casa kapusi na í nyasəyi í təyi kela.

14 Iləna Yesu tə sí: Pa yaa paɣale, ama pəcəyov pa ləsaa.

Lom wulav səsə lampuu təm
(Maləki 12:13-17; Luku 20:20-26)

15 Mpróyú Falisanaa caya na pá sεyεsɪ isəna paa nyí Yesu kέ katəka na təm kʉpəəsʉtʉ na pá hiki-í tə.

16 Mpróyú pa tila pa ifalaa taa napəli na Helətí kpekəle nyéma napəli tətə sí pá polo na pá tə Yesu sí: Taca, tə nawa sí tampana ke n yəyətəyi na n sεyεsəyi teu, na isəna mpi pə maɣamaya isə caa sí yəlaa í la tə pə tampana ke n heeliyi. Nn nyanɪna nti yəlaa hʉv tə, na nn paasəyənə təo, pəcəc nn faɣasəyi yəlaa.

17 Pə wε mpw tə, ta mpaav taa pə mʉna pá felí lampuu ke Lom wulav səsə na? Heeli-tʉyov nti n hʉvki tə.

18 Ama Yesu ná tɛma nyəm ke pa hʉwεε asayεε. Iləna í pəəsi-wε sí: Cεsəlaa mε, pεpe təo kέ í nyəki-m katəka.

19 Í hʉlɪ-m liyitee wena í feləyi lampuu tə na má ná.

Mpróyú pa ləsa liyitee nyəyəlvɣv na pá cεle-í.

20 Iləna í pəəsi-wε sí: Awe nyʉyov fotoo na í hətε ke pa nɪmaa pə təo cəne?

21 Mpróyú pa cə-í sí: Lom wulav səsə kέ.

Mpróyú Yesu ná cə-wε sí: Ye mpw í cεla Lom wulav səsə ke mpi í tɪ tə, na í cεla isə ilεye mpi ílé í tɪ tə.

22 Pa nu təm təne ləna pə la-wεye piti ke səsəm. Na pá yele-í na pá tεε.

Ti sí na tə fe na tə wεε isəna tə
(Maləki 12:18-27; Luku 20:27-40)

23 Mpróyú kʉyaku nkv kv maɣamaya Satusee nyéma napəli pa kəma Yesu kɪn. Satusee nyéma mpe pa tənayana sí paa pə la isəna sətəa kaa tε na pá fe. Mpróyú pa pəəsə Yesu

24 sí: Taca, Moisi ka təma sí ye yəlv í səpa na í feina pəyaya, í neu hən í alv ke leelu na í hikina í taalv səlv ke piya.

25 Təv, yəlaa naatosompəyələya ka wε tá həkə, yəlv na í newaa. Mpróyú taalv kpaɣa alv ləna í sí, í feina pəyaya. Iləna ílé í neu hə leelu.

²⁶ Μπόγύ naale nyəh səpa, pəyaya fei, na tooso nyəh tətəyō mpv. Haləna pə polo pə siyili pa naatosompəyōlaya ηke ka tənaya mpv təpai, nəyōlv ta hikina-i pəyaya.

²⁷ Pə waali ké alv un i lé i tēsa səpv.

²⁸ Təv, sətaa fem wule pa taa aweyele alv tv? Mpi tə, pa naatosompəyōlaya un pa təna pa kpaγana-i alv.

²⁹ Μπόγύ Yesu cə Satusee nyōma mpe si: I ta nyi Isə Təm na i toh təyō pə liyitiyi-me.

³⁰ Mpi tə, waatv wei sətaa ká fe tə, akpaγale təm kaα wēe. Ama apalaa na alaa paa wēe ké isu isōtaa tillaa wēv tə.

³¹ Ye sətaa fem təm ile, í ta kala nti Isə heela-me tə yeē? I tōmaya si:

³² Ma ké Apələham na Isaa ka na Yakəpv pa Isə ké. Isə ké weesuγu nyōma nyəh ké, í ta ke sətaa Isə.

³³ Yəlaa samaa wei i nu Yesu seγesuγv ηkv tə, pə lapa-wēye piti.

*Isə kəsəsvt v taa səsəntv
(Maləki 12:28-34; Luku 10:25-28)*

³⁴ Waatv wei Falisanaa nuwa si Yesu lapa na Satusee nyōma ta hiki kəcəcətv ilena pá koti.

³⁵ Ilena pa taa Isə Təm seγesəlv nəyōlv í kəv si í kuuki Yesu nəyō. Ilena í pəosi Yesu si:

³⁶ Tacaα, Isə kəsəsvt v taa təm ntiyile səsəntv?

³⁷ Tənaya Yesu cə-i si: N ká səlv Tacaα nyá Isə na luγu kəlvmvv v na nyá ləsaγa svv-i təmammam.

³⁸ Kəsəsvt v taa səsəntv nté, na nti tə kələna tə təna.

³⁹ Na kəkəlv tv lentv tətəyōle, sv n ká səlv nyá təyōntəle ke isu nyá tv.

⁴⁰ Təm naale un i təv ké Moisi kəsəsvt v təna na Isə kəyōyōtv tv tēləsəlaa təm təna səhaα.

*Tafiti pəyaya nté Mesii
(Maləki 12:35-37; Luku 20:41-44)*

⁴¹ Falisanaa kota mpv, ilena Yesu pəosi-we si:

⁴² I hvv suwēye Mesii təv? Awe ləlvv tv ke-i? Μπόγύ pēle pa cə-i si: Tafiti ləlvv tv ké.

⁴³ Tənaya Yesu pəosa-we si: Ye pə wē mpv, ile isənaya pə lapa na Feesuγu Naηηtv náá lá na Tafiti yaα-i si Tacaα? Pə taγa pəlv təv, Tafiti yōyōtv si:

⁴⁴ Tacaα Isə heela ma Səsv si,

caγa ma kəηkəη taa,

haləna má kəna nyá kolontunaa ke nyá nəhēe tēe.

⁴⁵ Ye Tafiti ná yaα-i i Səsv, ile isənaya Mesii ná mēlaa na í ké Tafiti ləlvv tv tətə?

⁴⁶ Pa taa nəyōlv ta pəsi na í cə. Pə kpaγav kyaαv ηkv tə nəyōlv n nyuləxi sv i pəosiγi-i təm.

23

*Falisanaa na Isə Təm seγesəlaa tooluγu
(Maləki 12:38-39; Luku 11:43,46; 20:45-46)*

¹ Μπόγύ Yesu heela samaa na i ífalaα si:

² Isə Təm seγesəlaa na Falisanaa təmle nté si pá kéési yəlaa ke Moisi kəsəsvt v.

³ I ká nuna-wēye teu na í la pə təna mpi pa heeliyi-me sv í la tə. Ama í taa la isu mpe pa maγamaγa pa lakv tə. Pə taγa pəlv təv, nti pa seγesəyi tə, pə taγa ntəyi pa lakv.

⁴ Pa kpaκəyi səyəla yvη nyəna na pá svkəyi lēlaα. Pəyele mpe paa caα sv pá tv taa-wēye taav maγamaγa.

⁵ Pa lakv pə tənaya sv yəlaα í na-we. Pə təv ké pa ηmaakv Isə Təm loosi na pá tvyi, na pá kəkv pa kraηnaα təcηcēη.

⁶ Acima taa səsaa səsaa təcayale ke pa pəkəyi na pá cakv. Na Yuta nyōma təkotilenaα taa teeli teeli təcayale ke pa pəkəyi.

⁷ Pa səlv pá seēk-wēye samaa taa ké na pá lunjiyi na pá yaakv-we sv ta caα ta caα.

⁸ Ama mē, í taa yele na pá yaα-me sv ta caα ta caα. Pə taγa pəlv təv, mə təna í wē teitei ké, na mə Səsv nté kəlv.

⁹ I taa yaα atē cənyē nəyōlv sv mə caα. Pə taγa pəlv təv, mə Caa wē kəlv ké təkəη, na unəyēle wei i wē isōtaa tə.

¹⁰ I taa yele sv pá yaα-mēye səsə səsə. Pə taγa pəlv təv, mə Səsv wē kəlv ke təkəη, unəyēle Mesii.

¹¹ Mə taa səsə í pəsi mə təmle tv.

¹² Wei í kpaasa i tv paa tisi-i, na wei i tisiyi i tv paa kostv i nyuγv.

*Falisanaa waali kuluyv
(Maləki 12:40; Luku 11:39-52; 20:45-47)*

¹³ Isə Təm seγesəlaa na Falisanaa, cēsəlaa mē, mə təm wē waiyo. I təkəyi yəlaα ke isōtaa Kawulaya. Mə maγamaγa u svvki, pəyele u yekv sv mpa pēle pa luγu wēe tv pá svv.

[

14 Iso Töm seyesälää na Falisanaa, cesälää me, mæ tøm we waiyo. I leekæyi leelaa ke pæ tæna mpi pa wena to, na í sælæmæyi Iso na pæ tayalæyi si pæ hûli si meye kupama. Pæ tæo kè í ká te na í ná katatälåya nav napælæyi teu.]

15 Iso Töm seyesälää na Falisanaa, cesälää me, mæ tøm we waiyo. I cæki katerja tæna, na pæ kpejna tenku tæo si í hiki Iso seelv kulom mayamaa tækon. Na í tu hika-i kolæ, í lap-i isayav. Halæna ilé í nyæsäna tænaasæle sæsæle taa sovu na pæ kæli isu meye tøm naale.

16 Mpa me í hæn lelaa pæyele mæ ise naa naa to, mæ tøm we waiyo. I tøn si ye yulv tuuna Iso tæsæle sæsæle pæ we isu í ta tuu kele. Ama ye í tuuna Iso tæsæle sæsæle taa wola ile í tuuwayale.

17 Ama mæ kumelento na mæ yulvmlæ tæwaa yoo. Pepe kælää? Wola yaa Iso tæsæle sæsæle nte tæ lapa wola unæyi kate pulv to?

18 I yögætæyi tæto si ye yulv í tuuna kætaya tælate pæ we isu í ta tuuna kele. Ama ye í tuuna mpi pæ mayamaa pa lapa kætaya na pæ we kætaya tælate ile í tuunaa kele.

19 Yulvmaa me, pepe kælää? Kætaya tælate yaa kætaya nyæm mpi kætaya tælate lakí na pæ pæsi kate pulv to?

20 Ye yulv tuuna kætaya tælate, í kpejna pæ tæna mpi pæ we kætaya tælate taa tæyo na í tuuna.

21 Yulv í tuuna Iso tæsæle sæsæle, í kpejna Iso wei í cakí Iso tæsæle nte tæ taa tæyo na í tuuna.

22 Yulv í tuuna isætônuyv, í kpejna Iso kumte na Iso wei í çaya tæ tæo tæyo na í tuuna.

23 Iso Töm seyesälää na Falisanaa, cesälää me, mæ tøm we waiyo. Ye í hika nyutv nti pa yaa sæmantí na fenuwili na kumæn, í læsäyi pæ hægölæn naanwaa taa kulom na í çelæyi Iso. Pæ kaasi na í lækæna mæ lumasi waali kè kusæsitv taa sæsæntv. Tælyeyle siyisuyv na kupantv na tampana tænyv. Pécó tælye pæ muna í seesæna isæle. Ile í taa sæo hægölæn naanwaa taa kulom uní í tæo.

24 Mpa me í hæn lelaa, pæyele mæ ise naa naa to, ye í na mæ lom taa kè kacæka í læsäyi kè. Ama ye yooçoo ile, í kpehtëna na í li.

25 Iso Töm seyesälää na Falisanaa, cesälää me, mæ tøm we waiyo. Iyisi na nyænasi waali kè í nyaalæyi tælailai, na si taa suna mæ kuhmulæm na mæ isayav huwæe.

26 Falisanaa yulvmaa me, pæ wæe si iyaya taa kè í ká nyaali na í kpeňna waali, na pæ tæna pæ la tænaññ.

27 Iso Töm seyesälää na Falisanaa, cesälää me, mæ tøm we waiyo. I wæe kè isu pælaañ wei pa hulæsaa na í nyænuyv we teu, na í taa suna mæ waa kusægæt v nti tæ tæna to.

28 Mpv tætæyo í wæe, yulv í nyæna-meye isentæo, í tøn kè si í kè kupama. Ama mæ taa ile, cesuyv na isayav pæ mayalæna.

Yesu kpaalvov ke Falisanaa na Iso Töm seyesälää (Luku 11:47-51)

29 Iso Töm seyesälää na Falisanaa, cesälää me, mæ tøm we waiyo. I tayanæyi Iso kuyögætvtv telæsälää pælaañ ke teu tæmammam, na í lakí kacæka ke mpa pa tæja tampana to pa pælaañ.

30 Na í tøn si: Ye tu we waatv wei ta caanaa kækaya Iso kuyögætvtv telæsälää mpe to, tæ taa tæñ-we na tæ kv-we.

31 Na mþóyó í hulægæna si í kè mpa paa kowa Iso kuyögætvtv telæsälää mpe to pa piya.

32 Mpv to, pa akpaa ke í tægæyi, na mpi pæle paa caalaa na pá su to mpæyi í tæesæyi.

33 Tømæa piya me, akalanaa me. I tøn to, í tá kè tænaasæle sæsæle taa svulaa nte?

34 Pæ tæo kè ma heeliyi-me si í nu yoo. Maa tili Iso kuyögætvtv telæsälää na layatvnaa na isekullaa ke mæ kin. I ká kv lelaa ke kükuyv, na í ká lelaa ke sæm tesikasí tæo. I ká ma lelaa ke akpatee ke mæ tækotilænaa taa na í tøn na í pæki-weyæ acalæe taa.

35 Mpa paa kowa yem ke tulv to, mæ nyæñ taa kè pa kulaa isayav ká mæli. Pæ kpayav yulvpañ Apeeli kuyv na pæ polo Palasii pæyav Sakali wei í kv kate taa kate na kætaya tælate pæ hekv to í nyæm to.

36 Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesæyi, kayana nyéma nyæñ taa kè pu tæna.

Yosalem yökuyv tøm (Luku 13:34-35)

37 Hei Yosalem, Yosalem, nyá taa kè pa kuyi Iso kuyögætvtv telæsälää, na nyá taa tætæyo pa yooki Iso tillaa ke pæe na pá kuyi. Tøm payale ke ma sælää si ma kpeyeliyi nyá taa yælää tæna tækotokoto isu kantuyv papuyv kv piya tæo to. Ama pa kisaa.

38 Tæv, mæ tægaya ká tæki kaav tækpataa, nægölv kaa paasæna-ke.

39 Pæ tæo kè ma heeliyi-me tæfoov si, pæ kpayav saña to í kaa tasa-m keesuyv. Halæna pæ tala wöle nte í ká to si: Iso í sæna Tacaa tillu to.

24

Iso tæsæle wakölvov tøm (Malæki 13:1-2; Luku 21:5-6)

1 Yesu luna Iso tæsæle taa na í tønna tæev, ilæna í ifalaa kpehtëna-i na pá hulv-i Iso tæsæle ñmatv.

2 Tənaɣa Yesu tōma-we si: Ntəŋ í nawa pə təna ísəntə? Tampana ke ma heeliyi-me yoo maas cesiyi, pə kaa kaasi pəle lente na tó təna lente tə, paa tusi pə təna.

Mpi pə lapu ká hvi antulinya tɛm tɔ
(Maləki 13:3-13; Luku 21:7-19)

3 Yesu kōma na í caɣa Olifinaa puɣu tə, ulena í ifalaa fayasi na pá pəəsi-í si: Heeli-tuyv kuyanɣu mpv unu pu la tɔ. Nmaatəle nteye pu hólí na tə nyəna nyá konte na antulinya tɛm.

4 Mpróyó Yesu cə í ifalaa si: Í la laakali, í taa ye le na nɔɣəlv kəo na í tolisi-me.

5 Mpi tə, payale ká kəo na pá ha pa təyi ma hətə si mpeyele Mesii. Halí paa tolisi payale.

6 Í ká nu yoon təŋ ke mə cəlv mə cəlv. Paa heeliyi-meɣe poolunɣ yoon təmnna. Ama í taa ye le na mpv unu pə cə mə lanɣa. Pə wee si mpv unu pəle pu la ké. Ama waali waali ké antulinya náá kəo na í tɛŋ.

7 Tətv kateŋa leŋka ká yoon leŋka nyəma, kawulaya leŋka ká kuli leŋka tə. Nyɔɣəsi ká la tiiliwe tiiliwe, tətə ka sele tiiliwe tiiliwe tətə.

8 Pəne unu pə təna pə wəna ísu alv luluyv na pə caali-í wuv ke səŋŋəsəŋ tə.

9 Yəlaa ká kuli na pá hólí sí pá tɔ-meɣe konyon, na paa kv-me. Kateŋa təna yəlaa taa ká kpana-meɣe ma tə.

10 Yəlaa payale ká lv Isə seev təm ke waatu unu, na paa lu təma waali, na pa taa kpana təma.

11 Isə kuyɔɣotv teləsəlaa pəpətvnaa ká lu payale na pá tolisi yəlaa ke səsəm.

12 Isayətv ká tə səsəm səsəm, haləna yəlaa payale səlvuyv ká paa.

13 Ama ye wei í nyaya apəlvv na í tala tənaya, puntu nyuyv ke pu ya.

14 Pə wee si paa kpaali Isə Kawulaya Laapaali Kəpəŋ ke antulinya təna taa ké na paa piitim mpi pə nu. Ye pə təma mpróyó lapu ke antulinya ka tɛ.

Acaalətv təm
(Maləki 13:14-23; Luku 21:20-24)

15 Mpróyó Yesu təma si í ká kəo na í ná acaalətv taa acaalətv nti tə təm Isə kuyɔɣotv teləsvlv Taniyeeli ka yɔɣotaa tɔɣv kate taa. Wei í kaləyi tə í cəkəna-təyi tɛu.

16 Mpv unu tə, mpa paa we Yuta tə pá se na pá kpa póŋ.

17 Ye pə mayana wei na í wə kutuluyv tə na í tiiva, í taa tə si í svvki təyaya na í kpaɣa í pulv.

18 Na wei pu mayana í wə taale tə í taa tə si í kpeŋ í tɛ na í kelí í kpai.

19 Ahusitənaa na asəŋ təm ká la waiyo ké waatu unu.

20 Í sələmí Isə na mə kuseu kəne kv taa pamsəna watv waatu yaa kuyakv kuhəsəyuv wule.

21 Pə taya pulv, waatu unu wahala ká la səɣəntv ke səsəm pə tui fei. Pa ta nata wahala unu í taka ke hatoo antulinya kancaalaya na pə kəo saŋa, na pa kaa taa í taka ké nav.

22 Na ye pə taya ísu Isə huɣwa si í ká paa kuyeeŋ unu tə, nɔɣəlv kaa tvli-ti. Ama í paa pə kuyeeŋ unəyi yəlaa mpa í ləsaatə pə tə.

23 Na ye yəlv təma-me si: Í nyəni, Mesii we cəne yaa cəne, í taa nu.

24 Pə taya pulv tə, Mesiiina na Isə kuyɔɣotv teləsəlaa pəpətvnaa ká lu na pá lá kəkəlv nyəmnna na piti təma. Halí ye paa pəsəya pa puɣusiyi mpa pa mayamaɣa Isə ləsaatə tə.

25 Təv, ma laalaa na má kpaali-meɣe.

26 Mpv tə ye pa kəma na pá heeli-me si: Í nyəni, í wenna nteye wəlaya tətə taa, í taa polo. Yaa si, unu í ŋmeləna nteye cəne, í taa nu.

27 Yəlv Pəyaya ma ma konte ká la ké ísu tɛv nyəəsəyuv hatoo tɛv kite tɛɛ na pə kaləsəna kv nɔɣv tə.

28 Timpi pulv səpa na pə həntaa tə tənaya yepəlekunaa kotiyi.

Yəlv Pəyaya konte
(Maləki 13:24-27; Luku 21:25-28)

29 Wahala kuyeeŋ unu í tɛeki kpaakraa tə, ilim ká si təkpitii, isətv kaa tasa holvmuyv. Isətvlnɣasí ká luna isətaa na si hoti. Pu ciyiti isətaa kəkəlvnaa.

30 Waatu unəyi paa nu Yəlv Pəyaya má ma təŋ ke isətvntuyv taa. Kateŋa təna taa yəlaa ká kpa pa lanɣa na pá wii səsəm. Paa na Yəlv Pəyaya má ma səŋa isəŋmuntuyv tə na má tiiki na ma toma ke səsəm na ma teeli.

31 Akantəle səsvəle ká wii, ulena má tili ma isətaa tillaa ke antulinya hɔɣəlv təna taa. Pə kpaɣav ilim təlvle na pə tətvle tə, na pə polo pə ntəɣəŋ na pə mprəŋ tə, si pá cəv pá koti mpa ma ləsaatə tə antulinya təna taa.

Fiki tuyv təm
(Maləki 13:28-31; Luku 21:29-33)

32 Í nyənna fiki tuyv na í cəkəna. Saa wei kv neɣətəyi na kv hatv yeɣəlv tə, í nyəná kpaakraa si həsəyuv talaa kele.

33 Mpv tətəyov waatu wei í ká ná pə tənaya mpv pə lakí tə, í nyi si pə wusaa kele, pə caa lapu nté.

³⁴ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesæyi, yælaa mpa pa we isentæ tæ pa kaa si pa tæna na pæcæ pæ tænaa mpv pæ la.

³⁵ Isætænyv na atæ ká mukí yem. Ama ma kuyæçotvt kaa saali paa pæcæ.

*Isa tike nyænna antulinya tem
(Malæki 13:32-37; Luku 17:26-30,34-36)*

³⁶ Næçvæ fei wei i nyæmá pæ waatu yaa pæ wvle tæ, paa isætæa tillaa na Pæyaya má ma maçamaça. Ama Tacaa tike tækvnyænna.

³⁷ Isæna pu lapa Nowee pæle taa tæ, mpv uní pæ maçamaça pu lana kuyavjku Yvlu Pæyaya má maa kæ tæ.

³⁸ Kvpam, kuyevj wei i taa lvm taa waasæta tetv tæ tæ, pæ tækaya ké na pæ nyæçki, na pæ haa tæmaya alaa, na pæ kpvækæyi mpv yoo, halæna kuyavjku Nowee svv kvvlvçv taa tæ.

³⁹ Pa çaya mpvçy yem ké mpvçy, pa ta hvv pulv tæ. Halæna lvm sæsævm kæ na pæ tæçv pa tæna tævat. Mpvçy pu la kuyavjku Yvlu Pæyaya má maa kæ tæ.

⁴⁰ Pu pana apalaa naale ká wee taale. Pu kpvaya lèlv na pæ yelev lèlv.

⁴¹ Pu pana alaa naale we nama tæ na pá nanævji. Pu kpvaya lèlv na pæ yelev lèlv.

⁴² I fej, pæ taya pulv tæ, í ta nyi kuyavjku mæ Sæsv ka kæ tæ.

⁴³ I nyi teu si ye nyæm ka nyævaya na tævaya çaa nyi waatu wei nvmlv ká kæ ahvv tæ, i ka çayana i ise ké. I kaa yelev-i na í svv i tævaya.

⁴⁴ Pæ tæ ké me tvt mu tavavni mæ tævji mpv. Yvlu Pæyaya má ma kvj kvntæ ke waatu wei í kaa hvv tæçv.

*Tæmle tv isayav na kvpan pa tæm
(Luku 12:41-48)*

⁴⁵ Aweye tæmle tv kvpan na layatv? Ye pæ taya wei i çaa yelina-i tæmle nyæma lèlaa si í nyænævji-we, na pæ talaa i çele-weçv pa kvçvçv tæ?

⁴⁶ Cæç uní í kvma na í mæli na í maçana tæmle tv uní i isæle sèena tæmle nvté tæ lavv, i nyvçv lapa lèlev ké.

⁴⁷ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesæyi, tævaya çaa ka tv tæmle tv unævji i kvpam tæna tæ fejnyv ké.

⁴⁸ Ama pæ çæpa tæmle tv uní na í tv i taa si: Ma çaa kaa kæ lvj se.

⁴⁹ Ilena í svv i taapalaa ke mavv, na í tæki, na í na svlvnyæçlaa lèlaa pá svv svlvv nyæsv na pæ kvyi-we.

⁵⁰ Pu kæ na kvyakv nvku na isæma waatu i taa tv i taa si tævaya tv ka tala tæ, ílé i ká svv tækvvv.

⁵¹ Na í la tæmle tv uní tækavjkan, na í mælvna-i na í pev-i çesælaa tæ. Tævaya i ka çasævji kvpusi na í nyasævji i tævji kela.

25

Peelaa naavnva tæm

¹ Mpvçy Yesu tæma si: Mpvçy pæ wee, isætæa Kawvlaya ká næçæsæna ké isv pevælaa naavnva wei i kvaya fætælanaa na í tee akpvavlv sænvçv tæ.

² Pa taa kvkpvæsi ke kvmelevmæv na kvkpvæsi ke layatvnaa.

³ Kvmelevmæv ná kvaya fætælanaa, ilena pá yelev nim çosvçv si pa tækævji pa tæ.

⁴ Ama layatvnaa ná kvaya pa fætælanaa, ilena pá çosi nim ke kvpæpænaa taa na pá tæki pa tæ tvt.

⁵ Akpvavlv fei í kæ lvj, ilena tom çav na pæ kelí-we na pá too pa naavnva uní.

⁶ Mpvçy pæ kvæsa ahvv heka, ilena pá nv pæ kviasaa si: Akpvavlv nvté, í kvli na í sævi-i.

⁷ Tævaya pevælaa mvpe pa fema na pá nyæçævji pa fætælanaa.

⁸ Mpvçy kvmelevmæv tæma layatvnaa si: I pæsa-tvçv mæ nim, ta fætælanaa çaa tem.

⁹ Ilena layatvnaa ná çv-we si: Ye tæ pæsa-me pæ kaa tala tá. I pvlv pevætaa çvlv na í ya.

¹⁰ Waatu wei kvmelevmæv tee mpvçy nim yavv tæ, ilena akpvavlv tala. Na í na mpa pa sævlv ka pvva mpv tæ pá svv akpvavle kvçvçv tæçvle taa, na pá tæki nvnvçv na pá kalæsv tækem.

¹¹ Pæ lapa laasavla ile kvmelevmæv uní í mælav kelé, na í tvj si: Tacaa Tacaa, tvli-tv.

¹² Mpvçy akpvavlv ná çv-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesæyi, ma ta nyi-me.

¹³ Tævaya Yesu tæsa-weçv kvpælvçv si ye mpv í fejnyv. Mpi tæ, í ta nyi kuyavjku na isæna waatu pu la tæ.

*Timpi pæ wee tv tævaya pæ sæsævji
(Luku 19:11-27)*

¹⁴ Pu næçæsæna ké isv yvlu kvlvçv si i tee yelev, na í yaa i tæmle nyæma na í tv pa nvj taa ké i wenvv tæ.

15 I yaa kancaalaya nyeh na í cele ileye wula nyəətu nasəle na nunowa (500). Na í yaa lelv ilena í cela ileye wula nyəətu nyəətu (200). Pə tala tooso nyeh, ilena í cela ileye wula nyəətu nunowa (100). I keesəna paa wei í pəsvu kə na í cele-i. Ilena í kuli na í tee.

16 Tənyaya wei í ka cela nyəətu nasəle na nunowa (500) tó í tee kprakpaa na í svu taatvu, na pə see-i nyəətu nasəle na nunowa (500) tótó.

17 Wei paa cela nyəətu nyəətu (200) tó, íle í taata mpv tótó, na pə see-i nyəətu nyəətu (200) tótó.

18 Ama wei paa cela nyəətu nunowa tó, íle í polaa kə na í huli púyú ke ate na í nyemsi pa caa liyitee aní.

19 Pə leelaa, ilena pa caa uní í kəə. I tala mpv, ilena í yaa-we sí pá huli-i isəna pa lapa pa liyitee na pə lu mpi tó.

20 Mpvúyú wei cee ka cela nyəətu nasəle na nunowa (500) tó íle í koma na í huli-i nyəətu nasəle na nunowa (500) wei pə see-i tó. Na í tó sí: Taca, n ka cela-m nyəətu nasəle na nunowa (500), na pə see-m nyəətu nasəle na nunowa tótó.

21 Mpvúyú í toma-i sí: Pə we teu, n kə təmlə tó krapmanj. Isəna mpi n lapəna pəə nyəm ke teu ke isəntó tó, maa cele-ny səsəm. Kəə na má na-ny tó yəəli.

22 Pəle pə waali kə təmlə tó wei pa cela nyəətu nyəətu (200) tó, íle í koma na í tó sí: Taca, n ka cela-m nyəətu nyəətu (200), na pə see-m nyəətu (200) tótó.

23 Mpvúyú pa caa uní í toma íle tótó sí: Pə we teu, n kə təmlə tó krapmanj. Isəna mpi n lapəna pəə nyəm ke teu ke isəntó tó, maa cele-ny səsəm. Kəə na má na-ny tó yəəli.

24 Pə tala wei paa cela nyəətu nunowa (100) tó, ilena í tó sí: Taca, ma nyəmə nyá təə sí n kə yulv katə tó. Pə taya pulv təə, timpi n ta tuu təyó n kvh, na timpi n ta nymsi təyó n cekí.

25 Səyóntu lapa-m, ilena má polo na má pí nyá liyitee ke ate ke teu təkulakula. Mv nyá cee.

26 Tənyaya í caa toma-i sí: Ama n kə təmlə tó isayav na felentu kə. N ka nyəmə mpv sí timpi ma ta tuu təyó ma kvh, na timpi ma ta nymsi təyó ma cekí íle,

27 pepe təə kə n taa tó ma liyitee anəyi panči taa? Ma koma isəntó tó maa mayana pə see a tó na má kvəntí na má mv.

28 Təv, í leeki nyəətu nunowa (100) inəyi í nih taa, na í səsəsi nyəətu nasəle na nunowa (500) tó.

29 Pə taya pulv, timpi pə we təyó pə səsəsi teu sí pə təəna pəle. Ama wei í feina pulv tó, paa pəciuu mayamaya ke í wəna, paa leeki kə.

30 I kraya təmlə tó yem uní na í peti-i awalí kə səkvətu taa. Tənyaya í ká casəyi kapusi na í nyasəyi í təyi kela.

Tənyaya hvle wule təm

31 Mpvúyú Yesu yəyətəa sí: Waatu wei Yulv Pəyaya má, maa kəə isu wulav səsə na isətəa tillaa təna tó, maa caya ma teeli kumte təə.

32 Na ate putimnaa təna ká koti ma isəntaa. Maa fayasi yəəla isu tiikilu fayasvu heeh na pəh tó.

33 Maa sí heeh ke ma ntəyoh təə na pəh ke ma mpətəh təə.

34 Wulav Səsə má, maa heeli mpa pa we ma ntəyoh təə tó sí: Mə mpa ma Caa yelaa na í nu ləlel tó, í kəə na í təyó Kawulaya nka paa sí-məye hatoo antulinya lapv waatu tó.

35 Pə taya pulv, nyəyəsí ka kpa-m tó mə hana-m təyənaya. Ləkətó kpa-m tó mə hana-m lvm na má nyəə. Maa kə mvlv tó mə krayana-m na í pona mə te.

36 Maa we kvəte tó mə hana-m wontu. Pə wukaya-m tó ma fəpəna-m. Paa təka-m saləka taa tó mə kənyana na í naa-m.

37 Kvpama ká cə-m sí: Taca, leyə tə na-ny na nyəyəsí wu-ny na tó ha-ny təyənaya, na ləkətó wəna-ny na tó ha-ny lvm?

38 Leyə tə na-ny na hí kə mvlv na tó kraya-ny na tó pona ta te? Yaa n we kvəte na tó suu-ny wontu?

39 Leyə tə na-ny na pə wuki-ny, yaa pa təka-ny saləka taa na tó polo nyá wiiluvu?

40 Wulav ma maa cə-we sí: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, timpi í lapa ma taapalaa panə pa səkvəma taa nəyóləyú kvəntu tó, maya í lapa.

41 Pəle pə waali kə Wulav má, maa heeli mpa pa wəna ma mpətəh təə tó sí: Mpusi nyəma mə í tee na í fəe-m. I polo kəkə nka pa tayana ləyóv na í isətəa tillaa pa təə na kaa tey tó ka taa.

42 Pə taya pulv təə, nyəyəsí ka kpa-m tó í ta ha-m na má təyó. Ləkətó kpa-m tó í tá ha-m lvm sí má nyəə.

43 Maa kə mvlv, í ta kraya-m na í pona mə te. Maa we kvəte tó í ta ha-m wontu sí ma suu. Pú wukaya-m tó í ta fəe-m. Waatu wei ma we saləka taa tó í ta wiili-m.

44 Na pəle paa cə-m sí: Taca, leyə tə na-ny na nyəyəsí yaa ləkətó pə wəna-ny, yaa n kə mvlv, yaa n we kvəte, yaa pə wuki-ny, yaa n we saləka taa, na tə ta paasəna-ny?

45 Ӏе маа сә-вее си: Тампана ке ма heeliyi-me yoo маа сесәџи, timpri í tá la sәkprema pane pa taa nәџlvyo kupaпtv tә, maya í tá la.

46 Pane ипi paa polo salәka tam nyәh taa, na kupaпa náa polo weesyuy njku ku tәh tә kv taa.

26

Sәsaa sәsaa cayav ke Yesu acaya
(Malәki 14:1-2; Luku 22:1-2; Yohaani 11:45-53)

1 Yesu tema tәm tәne tә tәnaya yәџtvyo, иena í heeli í ifalaa si:
2 Ntәh í nyәmá teu si pә kaasa kuyeyh naale na pá tәџ Teev acima na? Teev acima andi a tәә ké paa tv Yvlb Pәyaya maya yәlaa nin taa na pá ka-m sәm tesika tәә.

3 Mprygy kәtәlaa sәsaa na Yuta nyvvyo nyәma nyvvyo nyәma pa kota kәtәlaa wulav wei pa yaa si Kayifi tә í tәyaya.

4 Na pá caya na pá mayasi na pá si иәәna paa kpa Yesu tәheә na nәџlv ta na tә, na pá kv-i.

5 Pa yәџtaya pa taa si: Tә taa kpa-i acima waatv, tәfv pu la youu ke yәlaa taa.

Alv tulaalv pәlvyn ke Yesu tәә
(Malәki 14:3-9; Yohaani 12:1-8)

6 Yesu ka we Petanii ke tәnvvyo tәә asilima kvtәh tv Simәh tәyaya taa.

7 Tәnaya alv nәџlv í kәma í kin na í tәka tulaalv kupaпpav na pá lapa í akpәlәpviya ke liyitee pәle kuhvlvmәle taa tә. Yesu cayaә na í tәhna tәџv, иena alv ипi í pәli tulaalv иnәџи Yesu nyvvyo taa.

8 Yesu ifalaa ná mpv tә pә ta maya-we, na pá tә si: Pa wakәlvvyo tulaalv иneyә иәәntә tә suweyәle?

9 Ye paa pәәta-и pә taa la liyitee ke sәsәm na pá ha kunyәntvnaa?

10 Yesu сәкәәna si pa yәџtәџи mpv, иena í pәәsi-we si: Pepe tәә ké í pәsәџи alv ипe í lanje ke mpv? Mpi í lapa-m mpv tә pә tewayә hal.

11 Mә na kunyәntvnaa í wenna tam. Ama má na-me tә kaa weә tәma kin ke tam.

12 Ma pim tәә ké í pәla tulaalv ke ma tәnvvyo tәә ké mpv.

13 Тампана ке ма heeliyi-me yoo маа сесәџи, paa timpriyi paa heeli Laapaalv Kupaпh иneyә antulinya tәna taa, paa кәәsi alv ипe í lapa mpi tә pә tәm na pá tәsәџи í tәә.

Yutaasi kәlmәtә tәm
(Malәki 14:10-11; Luku 22:3-6)

14 Mprygy Yesu ifalaa naanvwa na naale taa lәlv wei pa yaa si Yutaasi Isәkaleev tә, í kvlaa na í polo na í mayana kәtәlaa sәsaa,

15 na í pәәsi-we si: Ye ma tv Yesu ké mә nin taa pepeyә í ka ha-m?

Mprygy pәle pa kala liyitee nyәџtv ke hiu na naanvwa na pá сәle-i.

16 Pә kpaџa kvyaпku tәџ Yutaasi svv kvyaпk kupaпhkv ke pәekvvyo si í tv Yesu ké pa nin taa.

Teev acima kvtәџv tayanvvyo
(Malәki 14:12-21; Luku 22:7-14,21-23; Yohaani 13:21-30)

17 Pә tala potopotvnaa mpa pa taa kvkvsvm fei tә pә acima kvyaпk kancaaļaya nyәhkv wule. Иena Yesu ifalaa polo na pá pәәsi-i si: Leye n caa si tә polo na tә la-h Teev acima kvtәџv?

18 Tәnaya Yesu tәma-we si: I polo icate taa ké akele te na í heeli-i si: Ma wole talaa, nyá tәџe má na ma ifalaa tv tәџ Teev acima.

19 Mprygy Yesu ifalaa lapa nti í кәәsa-we tә. Pa polaa na pá lá Teev acima kvtәџv.

20 Pә kәma иsu taanaya иe, í na pa naanvwa na naale pa caya tәџv ntә.

21 Pa tәhna tәџv иe mpv, иena Yesu yәџti si: Тампана ке ма heeliyi-me yoo маа сесәџи, mә taa nәџlv ká la-m kәlmәtә.

22 Tәnaya í ifalaa иәәntaa nyәhna sәsәm na tәm tәne. Иena pá svv-i pәәsvvyo ke kvlm kvlm. Ипe si: Matәh pә taya má, Tacaә? Ипe si: Matәh pә taya má, Tacaә?

23 Mprygy Yesu сә-вее си: Ma na wei ta nin kprenta svsvvyo ke nyәnaya taa tә pntv ká lana-m kәlmәtә.

24 Yvlb Pәyaya má, ma sәki teitei ké иsu pa кәәsa ma tәm ke Isә Tәm taa tә. Ama wei í ká la Yvlb Pәyaya maya kәlmәtә ke mpv tә í tәm ká la wayyo ké sәsәm. Puntv ипi, ye pa taa lvl-i, pәle pu lapa sana.

25 Pә kpehna Yutaasi wei í lak-i kәlmәtә tә na í pәәsi Yesu si: Matәh pә taya má, Tacaә?

Иena Yesu сә-i si: Ntәџәle mpv.

Tacaә sәm tәsvvyo
(Malәki 14:22-26; Luku 22:14-20; Kәlentv I 11:23-25)

26 Mprygy waatv wei pa tәkaya tә Yesu kpaџa potopoto na í сәә Isә ké í na tәmlә, na í faya-i na í сәla í ifalaa, na í heeli-we si: I mv na í tәџv, ma tәnvvyo ntә.

27 Pəle pə waali ké Yesu kpaɣa kəpu na í sɛɛ lɔ́ ké í na təmle. ɪlɛna í cɛle-wɛ na í tɔ sɪ: ɪ nyɔɔ-wəyɪ mə tənə.

28 Ma caləm nté mpi pə hóláyí lɔ́ nɔyɔ pɛɛlɔyɔ tampana tɔ. Mpi pə kɛmna yɛlaa pəyale tɔ sɪ pə hɪsɪ isayatonaa.

29 Tampana kɛ ma heeliyi-me yoo, saɲa waali ma kaa tasa sɔlɔm pənɛyɛ nyɔɔ. Haləna kuyanjku má na-me tu nyɔɔ sɔlɔm kɔfam kɛ ma Caa Kawulaya taa tɔ.

30 Pa tɛma mpɔ ɪlɛna pá yoo acima yontu, ɪlɛna pá tɛɛ Olifinaa puyɔ tɔɔ.

Piyee kɛɛsɔyɔv tɔm kpaalɔyɔv
(Maləki 14:27-31; Luku 22:31-34; Yohaani 13:36-38)

31 Mpróyó Yesu tɔma í ɪfalaa sɪ: Saɲa ahoɔ anɛ a maɣamaɣa í ká yele-m mə tənə na í se. Pa ŋmaa npróyó lɔ́ tɔm taa sɪ: Maa kv tiikilu na heɛɲ ká ya yem yem.

32 Ama waato wei maa fe ɪlɛna, má tɛɛ-meɣe nɔyɔ kɛ Kalilee.

33 Tənaɣa Piyee nɔyɔ təkɛɛv sɪ: Paa pa tənə paa yele-ŋ na pá se, má, ma kaa la mpɔ.

34 Ama Yesu tɔma-ɪ sɪ: Tampana kɛ ma heeliyi-ŋ yoo maa cɛsəyɪ, n ka kɛɛsɪ tɔm tooso kɛ ahoɔ anɛ sɪ n ta nyɪ-m kɛ n ta nyɪ-m na pə́cɔ́ kampaav koo.

35 Tənaɣa Piyee tɔma-ɪ sɪ: Paa ma na-ŋ tu sɪ tu sɪ kɛ, ma kaa kɛɛsɪ sɪ ma ta nyɪ-ŋ.

Mpróyó pa tənə pa yoyota mpɔ.

Yesu səlɔmɔyɔv kɛ Ketəsemanee
(Maləki 14:32-42; Luku 22:39-46)

36 Mpróyó Yesu na í ɪfalaa pa tala timpi pa yaa sɪ Ketəsemanee tɔ. ɪlɛna í tɔ-wɛ sɪ: ɪ caɣa cənɛ na má polo lɔ́ səlɔmɔyɔv kɛ hatoo cənɛ.

37 ɪlɛna í kpaɣa Piyee na Sepetee pəyala naale. Tənaɣa isənyəŋle na laɲwakəlle səsəle sɔv-ɪ kpaɣ.

38 ɪlɛna í tɔ-wɛ sɪ: Ma laɲle wakəlaa kɛ tətəyɔtəyɔ pə feɪ kɛɛsɔyɔv. ɪ caɣa cənɛ na má na-me tɔ fɛɲiyɪ.

39 ɪ tuusa í nɔyɔ tɔɔ kɛ pəcɔ, ɪlɛna í luɲ na í səlɔmɪ sɪ: Ma Caa, ye pə wɛ pəsɔyɔv kɛɛli wahala səsɔ inɛyɛ ma nyɔyɔ tɔɔ. Paa na mpɔ mpi n nəkaa tɔ pəle pə la, pə taa la ma luɲu nyəntv.

40 ɪ tɛma mpɔ, ɪlɛna í məli í ɪfalaa tooso unɪ í kɪɲ na í maɣana pa təɲna tom. ɪlɛna í tɔ Piyee sɪ: ɪ kɛpisa caɣav nté sɪ má na-me tɔ fɛɲ paa pəcɔ maɣamaɣa.

41 ɪ fɛɲ na í səlɔmɪ, tɔfɔ́ í ká hotɪ waatv wei maɣasɔyɔv kəɲ-me tɔ. Pááná wɛɛ, aɲna tɔnyɔv u pəsəyənə.

42 ɪ tasa tuusuyɔv, ɪlɛna í tasa lɔ́ kɛ səlɔmɔyɔv sɪ: Ma Caa, ye pə feɪ pəsɔyɔv sɪ wahala səsɔ inɛ í hatələnə-m, nyá luɲu nyəntv í la.

43 ɪ tasa í ɪfalaa kɪɲ kɛ məlɔyɔv, ɪlɛna í maɣana pa təɲna tom tɔtɔ, pa kɛpisa pá caɣana pa ɪɛ.

44 Mpróyó í tasa-wɛyɛ yeluyɔ na í tuusi na í tasa lɔ́ səlɔmɔyɔv kɛ tɔm tooso nyəm kɛ tɔm kulɔmtv nti.

45 Tənaɣa í məla í ɪfalaa kɪɲ na í pɔɔsɪ-wɛ sɪ: ɪ təɲna tom na í hɛɛsəyɪ yaa? ɪ naa, pə talaa kɛɛ. Paa tv Yɪlv Pəyaya maɣa asaya nɪɲ taa.

46 ɪ kvli na tɔ tɛɛ. ɪ nyənɪ kəlɔmɔtɔ tv tala cənɛ.

Yesu Kpaɣ
(Maləki 14:43-50; Luku 22:47-53; Yohaani 18:3-12)

47 Yesu təɲna yoyotaɣa kɛ mpɔ ɪɛ, í ɪfalaa naanɔwa na naale taa lɛlv Yutaasi talaa kɛɛ. Na í waali kɛ yəlaa samaa tuutuuma, na pá təkə layalɛ na kpaɛɲ. Kətəlaa səsaa na Yuta nyɔyɔ nyəma nyɔyɔ nyəma pa tilina yəlaa mpɛ.

48 Yutaasi wei unɪ í lakɪ Yesu kɛ kəlɔmɔtɔ kɛ mpɔ tv í ka kɛɛsa samaa inəyɪ isənə í ka la tɔ. ɪ heela-wɛyɛ sɪ: Ye ma polaa na má wayala wei ɪɛ, inəyəlɛ, í kpa-ɪ.

49 Tənaɣa Yutaasi kɛtəna Yesu kɛ kpaɛkpaɛ na í sɛɛ-ɪ sɪ: Fɔ́v Tacaɔ.

ɪlɛna í wayalɪ-ɪ.

50 Mpróyó Yesu tɔma-ɪ sɪ: Ma taapalv, la nti n kɔma lapv tɔ.

Tənaɣa í na mpa tɔ, pɛle pa tv nɪɲ kɛ Yesu tɔv na pá kpa-ɪ.

51 ɪlɛna Yesu na mpa paa wɛɛ tɔ pa taa nɔyɔlv kɛɛ ɪ layatɛ na í lo tɔlv səsɔ təmle tv ŋkpaɲuyɔv na í kəɔli tɔfɛɲ.

52 Mpróyó Yesu tɔma-ɪ sɪ: Suu nyá layatɛ kɛ tɔ suyute taa. Pə taɣa pulv tɔɔ, ye wei í kpaɣa layatɛ, pɔntv ká sənə layatɛ.

53 N ta nyɪ sɪ, má səlɔlaa, maa yaa ma Caa na í ha-m isətəa tillaa kɛ iyisi naatoso (6000) kɛ loosi naanɔwa na naalɛyɛ cənɛyɛ kpaɛkpaɛ yɛɛ?

54 Ama ye ma lapa mpɔ nti paa kɛɛsa lɔ́ tɔm taa sɪ tu la tɔ, isənaya pu la na təle tɔ lá ɪɛ?

55 Tənaɣa Yesu pɔɔsa samaa unɪ sɪ: ɪ kəɲɪ-m kpaɣ na í nəkɪ na í kpaɛkpaɛ layalɛ na kpaɛɲ tɔ, maɣa ŋmulv isayav kɛ? Koyɛɲ tənə lɔ́ təsɛɛle taa kɛ ma caɣaa na má sɛyɛsəyɪ, í tá kpa-m.

56 Ama pə təna isəntə pə lapaya si pə la nti Iso kuyəyətətə teləsəlaa ka yəyətəa na tē we Iso Təm taa tō.

Tənaɣa i ɪfalaa təna yela-i na pə se na pə tɛɛ.

*Yesu ponaw ke Kotuyu səsəw taa
(Maləki 14:53-65; Luku 22:54-55,63-71; Yohaani 18:13-14,19-24)*

57 Mpa pa kpa Yesu tō pa pona-i kətələa wulaw Kayifi tɛ na pə mayana Iso Təm sɛyəsəlaa na nyəyɔ nyəma nyəyɔ nyəma pa kotaa.

58 Piyee tənaɣa Yesu kə tālālān tōw, haləna i tala kətələa wulaw taɣa tōw. Ilena i sɔw na i ɔaya təmle nyəma kin si i naa si pu tɛna-we.

59 Mprɔy kətələa səsaa na Kotuyu səsəwɛk nyəma pa pɛkka si paa təm suuu pa suu Yesu na pə hiki mpaaw na pə ku-i.

60 Paa na yələa pəyale kulaa na pə suuki-i pəpəw təmnaa tō, pa ta hiki nti paa waana-i tō. Waali waali kə yələa napəli pa kula naale

61 na pə tō si: Apalɔ unɛ i ka tōma si unɛ i pəsəyɛ na i yəki Iso təsɛɛle səsəwle na i taɣani-tɛyɛ ɪmaw ke kuyɛɛn tooso taa.

62 Mprɔy kətələa wulaw kulaa na i tō Yesu si: N kaa yəyətɔ? Suweyɛ yələa pane pa yəyətəyənə-ɪ ye?

63 Ama Yesu suma. Tənaɣa kətələa wulaw tōma-i si: Na Iso wei i wɛna weesuyu tō, ye n kə Iso Pəyalɔ Mesii heeli-tu təfoo.

64 Mprɔy Yesu cə-i si: Ntəyɛ n yəyətəa. Ma heeliyɛ-mɛ təfoo si pə kpaɣaw pənɛntɛ tō i ká ná Yulɔ Pəyaya má na má ɔaya Iso Tɔɪ təna tu kəɪkəɪ taa. Na i ká na-m isətəa ɪmɔntəyɔ tōw na má tiiki.

65 Tənaɣa kətələa wulaw cəla i wontu na i tō si: I kpa Iso tōw. Tə tasəyɛ aseeta nyəma ke pɛkəyɔw si tɛ lɛpɛ? Mə mayamaɣa i ná isəna i kpa Iso tōw tɔyɔle.

66 Təw, i na-we?

Mprɔy pa tōma si i təm səpa, paa ku-i kə.

67 Tənaɣa pa sɔw ntaɣama tōw ke i isəntaa, na pə makɪ-i ɪkuma, na lɛlaa náa mapɪ-i kataasi.

68 Na pə təɪ si: Mesii kpɛyɛ, heeli-təyɔ wei i mapə-ɪ tō.

*Piyee kpɛsɔyɔ
(Maləki 14:66-72; Luku 22:56-62; Yohaani 18:15-18,25-27)*

69 Piyee ka ɔaya awalɔ kə taɣa tōw. Tənaɣa kətələa wulaw təmle tu alɔ nyəɪ nɔyɔlɔ kpətəna-i na i tōmɪ-i si: Nyá tōtə n ka we Kalilee tu Yesu unɛ i kinɪ.

70 Mprɔy Piyee kpɛsəa yələa təna isəntaa si: Ma ta nyɛ nti n yəyətəyɛ mpu tō.

71 Pəle pə waali kə Piyee kulaa na i polo nɔnɔkeelasi. Ilena təmle tu alɔ nyəɪ lɛlɔ náa na-i na i heeli mpa paa we təna tō si: Inɛ unɛ i ka we Nasaletɪ Yesu unɛ i kinɪ kə.

72 Mprɔy Piyee taɣana kpɛsɔyɔ si: Na Iso, ma ta nyɛ apalɔ unɛ.

73 Pə lapa laasaya ilena mpa paa we təna tō pə kpətəna Piyee na pə tōmɪ-i si: Nyá n ta laɪ yələa mpe pa taa nɔyɔlɔ. Nyá yəyətəyɛ huləyənə timpɪ n lunaa tō.

74 Mprɔy Piyee kpɛsəaa təlɔlala na i tuu na i tō si: Na Iso, ma ta nyɛ apalɔ unɛ.

Tənaɣa kampaaw koo kraakraa.

75 Ilena Piyee tɔwsi nti Yesu ka yəyətə-i tō tə tōw si: Mpi pu takɪ kampaaw koo tō n tɛma təm toosoɣo kpɛsɔyɔw si n ta nyɛ-m kə n ta nyɛ-m. Mprɔy i tukaa na i lu, ilena i wii isu i səki i səki.

27

*Yesu ponaw ke Pilati
(Maləki 15:1; Luku 23:1-2; Yohaani 18:28-32)*

1 Mprɔy tanaɪ kɔpaɪkɔ tɛ kətələa səsaa təna na Yuta nyəyɔ nyəma nyəyɔ nyəma ɔaya na pə mayasi na pə su si pə ku Yesu.

2 Tənaɣa pa hɔka-i na pə kraɣa-i na pə polo na pə cəla Kufənɛ Pilati.

*Yutaasi kv i ti
(Tillaa Təmle 1:18-19)*

3 Yutaasi wei i lapa-i kələmɔtə tō, i nawa si pa suwa si paa ku Yesu kə tampana ilena i laɪle pəsi səsəm. Tənaɣa i kraɣa liyitee nyəyətəw hiu na naanɔwa unɛ na i polo i cəla kətələa səsə na nyəyɔ nyəma.

4 Na i heeli-we si: Ma lapa isayato, ma cəla-mɛyɛ yulɔ si i ku-i tulum ke yem.

Mprɔy nyəyɔ nyəma cə Yutaasi si: Tá paaye, pə kə nyá təm kə.

5 Tənaɣa Yutaasi məɪna liyitee anɛ na i pɛti Iso təsɛɛle səsəwle taa, na i tɛ na i polo na i tu ɪmənaɣa ke i luɣu tɛ na i si.

6 Mprɔy kətələa səsaa ná tɔwə-yɛ na pə tō si: Ta mpaaw taa pə fɛi pəsəyɔ si tə kraɣa liyitee anɛ na tə tasa tɔyɔ ke Iso təsɛɛle səsəwle atakaa taa. Pə taɣa pulɔ tōw, yulɔkole liyitee kə.

7 Tənaɣa pa caya na pá maɣasi, ɔlena pá kpaɣa liyitee anɪ na pá yana tetu natəli nti pa yaa si cɔɣu təhulle tɔ, si pa piŋ muɔlaa ke təna.

8 Ḿpɔ́yó haləna saŋa pa məɣna tetu ntəxi həte si: Caləm tetu.

9 Ḿpɔ́yó pə lapa nti Isə kɔɣɔɣotutu teləsɔlu Selemii ka kraalaa tɔ si: Pa kpaɣa liyitee nyəɣətu hiu na naanɔwa. Liyitee anəxi Isəɣeli yəlaa tisa si pá feli i tɔ.

10 Pa kpaɣa-yə na pá yana tetu nti pa yaa si cɔɣu təhulle tɔ, na pə maɣamaɣa ke Tacaa ka heela-m.

Pilati pɔɔsəyi Yesu ke tɔm

(Maləki 15:2-5; Luku 23:3-5; Yohaani 18:33-38)

11 Ḿpɔ́yó pa pona Yesu ke Kɔfəneɛ isentaa, na ɔlé i pɔɔsi-i si: Nyayale Yuta nyəma wulaw sɔsɔ inəyi? ɔlena Yesu cɔ-i si: Ntəɣələ n yɔɣota mpu.

12 Pələ pə waali waatu wei kətəlaa sɔsaa na nyuɣu nyəma təɣaya si i lapa pəne na pəne tɔ, i ta cɔ si pulɔ.

13 Tənaɣa Pilati təma-i si: Nn nukɪ isəna pa təɣuɣu si n lapa pəne na pəne tɔ?

14 Ama tə tənaɣa mpu Yesu tá cɔ-i tɔ tɔ si pulɔ. ɔlena pə lá Kɔfəneɛ ke piti ké sɔsəm pə tu fei.

Si pá kv Yesu ké pá kv-i

(Maləki 15:6-15; Luku 23:13-25; Yohaani 18:39-19:16)

15 Paa Təɛu acima wena Kɔfəneɛ tuləxi saləka tu nɔɣɔlu wei samaa caa si pá tɔli tɔɣo.

16 Pə pamna saləka tu kpitikpiti nɔɣɔlu wei pa yaa si Palapaasi*fa* tɔ i we saləka taa. ^a

17 Samaa kota ḿpɔ́yó təna, ɔlena Pilati pɔɔsi-we si: Aweɣe í caa má tɔli-me, Yesu wei pa yaa si Kilisiti tɔ?

18 Pə taɣa pulɔ tɔ ké i pɔɔsa-weɣe mpu, i nyəma təkelekele si isesemle tɔ ké pa pona-i Yesu.

19 Waatu wei Pilati caya təhulle tɔ i alɔ tilaa si pá heeli-i si: Taa sɔsi nyá nɔɣo ke tampana təɣlu inɪ i tɔm taa. Pə hɔla-m i tɔm ke tom taa ké ahoɔ anɛ, na pə pəkəli-m sɔsəm.

20 Ḿpɔ́yó kətəlaa sɔsaa na nyuɣu nyəma pa puɣusa samaa si pá sələm-i na í tɔli-weɣe Palapaasi, na pə kaasi na í kv Yesu.

21 Tənaɣa Kɔfəneɛ taɣana-weɣe pɔɔsɔɣu si: Pa naale pa taa aweɣe í caa si má tɔli-me yee? Ḿpɔ́yó pa cɔ-i si: Palapaasi ke tɔ caa si n̄ tɔli.

22 ɔlena Pilati pɔɔsi-we si: Na isənaɣa má la Yesu wei pa yaa si Kilisiti tɔ? Tənaɣale pa təna si: Kamɪ-i səm tesika tɔ.

23 Ḿpɔ́yó Pilati pɔɔsa-we si: ɔle isayatu ntiɣi i lapa?

Tənaɣa pa tasa kapusi maɣu na toŋ si: Kamɪ-i səm tesika tɔ.

24 Pilati kəna na í ná si i ka pəsi-ti, pəyele yoou caa tiluɣu. ɔlena í caa lɔm na í saŋ i niŋ ke samaa isentaa na í tɔ si: Apalɔ inɛ, pə taa weɛ si má kɔɣona-i yoɔ. Pə ké mə tɔm ké.

25 Ḿpɔ́yó samaa təna cɔ-i si: Nnn, i səm tɔm í məli tá na tá piya tá nyɔɔŋ taa.

26 Tənaɣa Pilati tula-weɣe Palapaasi. Pə kaasa Yesu ɔlena, í yele na pá casa-i akpateɛ, na í kpaɣa-i na í cele-we si pá polo na pá kamɪ-i səm tesika tɔ.

Yoolaa paanaw ke Yesu

(Maləki 15:16-20; Yohaani 19:2-3)

27 Pilati yoolaa pona Yesu ké Kɔfəneɛ təɣaya taa, ɔlena pa samaa təna kotina-i.

28 Ḿpɔ́yó pa wəɣasa i wontu, ɔlena pá suu-i cara kuseem təkpaɪ.

29 Na pá lɔv sɔwa ke ntenuɣu na pá te i nyuɣu, na pá tu i niŋ ntɔɣɔŋ taa ké kɔpátóyó, na pá paakəna-i na pá lunji i te ké akula, na pá sɛ-i si: Yuta nyəma wulaw sɔsɔ fɔɔ.

30 Na pá tɔkɪ i tɔ ké ntayama, na pá muɣi kɔpátóyó na pá taɣanəxi i nyuɣu taa ké maɣu.

31 Pa tɛma-i paanaw ke mpu, ɔlena pá wəɣasi cara inɪ na pá məɣna-i i wontu na pá tɛna-i kam ke səm tesika tɔ.

Yesu kam

(Maləki 15:21-32; Luku 23:26-43; Yohaani 19:17-27)

32 Pa lukaya icate ɔlena, pá tə sulina Silɛni tu nɔɣɔlu, pa yaa-i si Siməŋ. Tənaɣa yoolaa kɔpɪpa ɔlé na toŋ si í səɣəli Yesu tesika ŋke.

33 Ḿpɔ́yó pa tala timpɪ pa yaa si Kələkɔta tɔ, nti tə yɔɣotəxi si nyuɣmɔɣolaya te tɔ.

34 Tənaɣa pa cəla-i sɔlɔm mpi pə taa pa sita tɔɣu nakɔli kv cələm*fa* tɔ. Ama i təɣaa ɔlena í kisi-wəxi nyɔɔv. ^a

35 Ḿpɔ́yó pa kama-i səm tesika tɔ, na pá tɔ tete ké i wontu tɔ na pá tala-tɔ.

36 Pa tɛma ḿpɔ́yó ɔlena pá caya təna na pá taŋɪ-i.

^a 27:16 Palapaasi: Piipilinaa lɛlaa na sɔsəyi si Yesu Palapaasi. ^a 27:34 tɔɣu nakɔli kv cələm: Pə ké kɔle nte tɔ laki na yolo toɔ na pə kv i wəsasi tɔɣo. Ama Yesu na sɔlɛna si í weena i isɛ ke mpu haləna i səm.

³⁷ Pa ημααwa na pá pusi i nyuvu tóo sí: Yuta nyóma wulau sósó Yesu kóló. Pa ηmaa ήρρύóυ sí pá hólí mpi pá tóo pa ku-i tó.

³⁸ Pa κρηηna í na ηmulaa ke naale na pá ka-weye sám tesikasí tóo, lelu ke i ntóyoyη tóo, lelu ke i mpátayη tóo.

³⁹ Yólaa mpa pa teekayana tóna tó pele pa κρεετáyι nyóoyη na pá tóokí-i sí:

⁴⁰ Matóyη nyá tómma sí n yókáyι Iso téséele sósóole na í tayani kofate ηmaa ke kuyeyη tooso taa. Waasi nyá ti íle. Ye n kέ Iso Páyayá lu tesika tóo na í tii.

⁴¹ Μρύόυ na kotélaa sósaa na Iso Tóm seyesélaa na nyuvu nyóma tótó. Pélé pa tñηna-i paanav na pá yóyótáyι sí:

⁴² I yapa lélaa nyóoyη isónayá na í kaa pásí na í ya i mayamaya i nyóoykú. Isu sí ináyóle íseyeli wulau sósó na? Pónente í lu tesika tóo na í tii. Ilena tó na na tó tisi.

⁴³ I tu Iso kέ naani na í tó sí ináyóle Iso Páyayá. Tóu, tó ná sí Iso ká sósó sí i waasi-i yaa isóna.

⁴⁴ Na pá κρηηna ηmulaa mpa paa kama ήρρύόυ i coló tó na pele pá tuu-i mpv tótó.

Yesu heev

(Malaki 15:33-41; Luku 23:44-49; Yohaani 19:28-30)

⁴⁵ Pó kóma na pá tala ilim sikuyu, ílena sákrpetuvu nyala ícate tóo halóna ilim kπili.

⁴⁶ Ilim kπila mpv, ílena Yesu kiisina náyó sósóyá sí: Eli Eli, Iema sapatani? Na tèle tó yóyótáyι sí: Ma Iso ma Iso, pepe tóo kέ n lo-m?

⁴⁷ Mpa paa sñyá tóna tó pa taa lélaa nu mpv, ílena pá tó sí: I yaana nteye Ilii.

⁴⁸ Ilena pa taa náyólu kpayá asewa na í polo na í lii kpalékram sarη ke lom kunyoyñm napóli pá taa, na í tuv kpatóyó náyó taa na í hulí Yesu sí í nyóo.

⁴⁹ Ama lélaa ná tóma sí: I yele na tó ná Ilii ká kóo na í waasi-i yaa isóna.

⁵⁰ Tónayá Yesu tasa kiisuyu ke sósóm, ílena í hee.

⁵¹ Μρύόυ waatu ináyι kpakpaa, puuvu sósóov ηku ku kayá Iso téséele sósóole taa tó, ku fayá yem kέ hatoo isótaa na pá kalésóna kv ate. Na tetu sele na kókrampñy ya páyólee,

⁵² na pálaay tulí na Iso yólaa mpa pa sapa tó pa taa payále fe.

⁵³ Μρύόυ pa lu pálaay taa, na waatu wei Yesu kóma na í fe tó pá súv Iso ícate nanñ nyónte taa, na yólaa payále na-we.

⁵⁴ Μρύόυ Lom yoolaa sósó na yoolaa mpa i na-we paa tanñ Yesu tó, pa nawa tetu seluyu na pá tóna mpi pá lapa tó, ílena pá nyá sósóm na pá tó sí: Tampána, yólu iné i kέ Iso Páyalu kέ.

⁵⁵ Alaa payále ka we tóna na pá sñyá poolunñ na pá nyónayí. Mpe uní pa tñyayana Yesu kέ hatoo Kalílee na pá calésayí-i.

⁵⁶ Makótala Malí na Saakí na Yosεεfv pa too Malí na Sepetee páyalaa too, paa we alaa mpe pa taa.

Yesu pim

(Malaki 15:42-47; Luku 23:50-56; Yohaani 19:38-42)

⁵⁷ Waatu wei taanaya taánaa tó, Alímatee apalu tonñ tu náyólu wei pa yaa sí Yosεεfv tó i kóma. I mayamaya i ka tñyayá Yesu kέ.

⁵⁸ Μρύόυ i pola Pilatí kinñ na í sélomí-i sí i kpakáyι sávú Yesu. Tónayá Pilatí tóma sí pá céle-i.

⁵⁹ Ilena í kpayá sávú na í takí-i kponkrontu tonñ nyóntu nti pa yaa sí leñ tó tó pñkahlólyñá kofalaya.

⁶⁰ Na í polo na í pimi-i i mayamaya i pálaav ηku pa hula kókrampuvu taa tó kv taa. Na í pilimi piuv sósóov nakóli na í sulí pálaav náyó. Ilena í tee í kpe.

⁶¹ Na Makótala Malí na Malí lelu pá caya tónayá pálaav ísentaa.

Pálaav tanñyuv

⁶² Kuyáku kóhεεsvuv tóo sósólu lapv téma na tev fe, ílena kotélaa sósaa na Falisanaa kπentí na pá polo Pilatí kinñ,

⁶³ na pa heeli-i sí: Tacaá, tó tósóaa sí pópótv uní i ka yóyótáa sí ye pá lapa weε tooso uní i ká fe.

⁶⁴ Tóu, mpv tó, yele na pá tanñ pálaav halóna pá tala kuyeyη tooso wule. I ífalaa í taa kóo na pá ηmulí-i na pá loolí samaa sí i fema sótáa taa. Ye pá lapa mpv, tèle tó pópótv ká káli kancaalaya nyóntu.

⁶⁵ Μρύόυ Pilatí tóma-we sí: Yoolaa mpa paa tanñ táyólu, í polo í tanñ-kóyv teu teu.

⁶⁶ Tónayá kotélaa polaa na pá tayani pálaav tóo piuv ηkóyv teu, na pá tu pa kuyósvm sí náyólu í taa tokina. Ilena pá súv yoolaa sí pá tanñ.

Yesu fem

(Malaki 16:1-10; Luku 24:1-12; Yohaani 20:1-10)

¹ Kuyaku kuhesuyu teewa na pə fe cimaasi, ilena Makətala Malı na Malı lelu pə kuli tanaj təpam si pa puki pəlaav təv.

² Mpróyó tetu sela səsəm ke kprakpa. Mpi tó, Taca isətaa tillu lunna isə na í tii, na í polo í kuli puu nkuyu pəlaav nəyo na í su kpeeha, na í kra tə tə na í caya.

³ I teu nəyəsəna isu teu nyəyəsuyu tó, na í wontu hólóməa isu kponkromólóm.

⁴ Mpróyó pə lapa tanjaa ke səyontu ke səsəm na pá seliyi, na pá səpa pa tuŋ tó ké yem təkətu.

⁵ Tənaɣa isətaa tillu təma alaa si: Mu taa nyá, ma nyəmə si Yesu wei pa kama səm tesika tó təyo í kəma pəkuyu.

⁶ I fei cəne, í fema isu í ka yəyətəa tó. I kəv na í ná timpí paa husa-í tó.

⁷ I polo ləŋ na í heeli í ifalaa si, í fema na í tee-meɣe nəyo ke Kalilee. Tənaɣa í ká na-í. Nti ma wena si ma heeliyi-me təyole.

⁸ Tənaɣa alaa mpe pa kula pəlaav tó ké kprakpa na pá tee, na səyontu na laŋhólómle pə kuyi-we. Ilena pá polo na pá kaasi Yesu ifalaa ke laapaali iní.

⁹ Pa təŋna teev ke mpv, ilena Yesu suli-weɣe kprakpa na í tə-we si: Ma see-me.

Mpróyó pa krətəna-í na pá təkí í nəhəe, na pá hənti-í ate na pá see-í.

¹⁰ Ilena Yesu heeli-we si: I taa nyá. I polo í heeli ma taapalaa si pá polo Kalilee, tənaɣa paa na-m.

Nti tanjaa keesaa tó

¹¹ Alaa mpe pa we mpaav taa na pá kpeŋ mpv, ile sese yoolaa mpa paa tanja pəlaav tó, pa taa leləa ná təma məlvu ke icate taa kəle na pá keesi kətəlaa səsaa ke pə təna mpi pə lapa tó.

¹² Mpróyó kətəlaa səsaa na nyuyu nyəma pa kətəa na pá lá nəyo kulmɣa na pá ha yoolaa ke liyitee tuutuuma,

¹³ na pá heeli-we si: I tó si tom kpaɣa-meɣe ahoo na í ifalaa kəv na pá ŋmuli-í.

¹⁴ Na ye Kəfəneé í nu mpv, taa heesi í laŋle, í kaa la-meɣe pəlv.

¹⁵ Tənaɣa tanjaa mu liyitee aní na pá lá isu pa heela-we tó. Na təm təne tə yekí Yuta nyəma hekv, haləna saŋa.

Yesu ifalaa tó luw

(Maləki 16:14-18; Luku 24:36-49; Yohaani 20:19-23; Tillaa Təmlə 1:6-8)

¹⁶ Mpróyó Yesu ifalaa naanowa na kəlvəm iní pá kulaa na pá polo Kalilee pulaya ŋka Yesu ka keesa-we tó ka tó.

¹⁷ Pa na Yesu ilena, pá hənti-í ate na pá see-í. Ama pa taa leləa ka wəna sika.

¹⁸ Tənaɣa Yesu krətəna-we na í heeli-we si: Ma niŋ taa ké pa tv isətəa na ate.

¹⁹ Mpv tó, í polo na í la na katerasí təna taa yəlaa pəsi ma ifalaa. I səkí-weɣe Isə ləm na í yaakəna Caa na Pəyaya na Feesuyu Naŋŋtu pa hətə.

²⁰ I seɣesi-we si pá təkí pə təna mpi ma seɣesa-me tó. I nyi teu si má, maa wee mə waali ké paa kuyanjkuɣu, haləna antulinya polo na í kuli.

**LAAPAALI KUPAN WEI
MALƏKI
NJMAAWA TƏ
Kotluləv**

Maləki wei i ηmaa takəlaya kanə tə i ta ke Yuta tu. I yəgətə i takəlaya taa sɪ Yesu kə təmlə tu kə (10:45). I seyesəyi na i waaki na i looki aləyaa. Ama Maləki ta yəgətə Yesu ləlvuy təm, i hulaa kə sɪ Yesu kə I sə Pəyaya na Yulə Pəyaya.

I sə na pa faya Maləki takəlaya tə:

- Yesu təmlə taγanuyə, titite 1:1-13
- Yesu təmlə ke Kalilee, titite 1:14-8:26
- Yesu na i ifalaa, titite 8:27-9:50
- Yesu təmlə ke Yuta na Yosalem, titite 10-13
- Yesu səm na i fem, titite 14-16

*I sə Ləm Səlv Yohaani waasəv
(Matiyee 3:1-12; Luku 3:1-18; Yohaani 1:19-28)*

- ¹ I sə pəyalə Yesu Kilisiti Laapaali Kupaη təcəalle ntə.
- ² Pa ηmaaawa I sə kəyəgətətə tələsulə Isayii takəlaya taa sɪ:

Nyəni, ma tillu ntə,
ma tələsəyi nyá nəgə təə sɪ
i taγanɪ nyá mpaas na n̄ kəη.

³ Nəgəlv yəgətəyənə nəgə səsəyā ke wəlaya tətə taa sɪ:
I taγanɪ Tacaə mpaas,
i siyisi i mpaasi.

⁴ M̄p̄ȳḡ p̄ə lapa na I sə ləm səlv Yohaani kəə wəlaya tətə taa na i səəki yələa ke I sə ləm. Na i kpaaləyi sɪ: I laγasɪ təntə na p̄ə sə-meyə ləm na I sə husɪ m̄ə isayətə.

⁵ Ilena Yuta tətə yələa tənə, na Yosalem nyəma tənə puki i kin, na paa wei i kuliyi i isayətə təə kə yələa taa, na Yohaani səəki-weyə I sə ləm ke Yaatanɪ p̄əyə taa.

⁶ Yooyoo hontə kunti ke Yohaani takaa, na i lələ tənvuyə tampala ke i tənaya taa. I təyənaya ntə cələη na taale tuη n̄im.

⁷ Na i kpaaləyi samaa taa sɪ: Ma waali wei i kəη tə p̄ontə kələ-m toη. Halɪ ma ta tu tala sɪ má s̄opi na má wəgəsɪ i nəəhɛɛ taa ntəηkpaala mayamaya.

⁸ Ma lɛ, ləm ke ma sə-mɛ. Ama Feesuyə Nəηηtə ke ilɛ i ká sə-mɛ.

*Yesu I sə ləm səv na i mayasuyə
(Matiyee 3:13-4:11; Luku 3:21-22; 4:1-13)*

⁹ Saa unɪ i taa Yesu luna Nasalɛti ke Kalilee tətə taa, na i polo na Yohaani sə-i I sə ləm ke Yaatanɪ p̄əyə taa.

¹⁰ Yesu lukayana ləm taa, ilena i ná isətənvuyə tulaa na Feesuyə Nəηηtə tii i təə isɪ alukuku.

¹¹ Ilena p̄ə nu p̄ə yəgətəyənə isətəa sɪ: Nyayale ma luyə tɛɛ Pəyaya, ma luyə suv-η səsəm.

¹² P̄ə tɛma m̄p̄ȳḡ kpaakraa, ilena I sə Feesuyə pona Yesu kə wəlaya tətə taa.

¹³ Na i caya tənaya wɛɛ n̄ilɛ, na Satanɪ kəə na i mayasəyi-i. Na i wɛ taale wontu hekə na isətəa tillaa paasənə-i.

*Yesu yaav ke tiina kpalaə liyiti
(Matiyee 4:12-22; Luku 4:14-15; 5:1-11)*

¹⁴ M̄p̄ȳḡ p̄ə tə I sə ləm səlv Yohaani ke saləka, ilena Yesu náa polo Kalilee na i suv I sə Laapaali Kupaη ke kpaaləvuyə.

¹⁵ Na i təη sɪ: P̄ənɛntɛ p̄ə tala m̄p̄v, I sə Kawulaya kpeɣɛtəa. I laγasɪ na i m̄v Laapaali Kupaη.

¹⁶ Yesu malaya Kalilee tɛηku kətəη, ilena i ná tiina kpalaə ke naale. Siməη na i neu Antəlu, na p̄ə t̄uyi puluyə ke ləm taa.

¹⁷ M̄p̄ȳḡ i təma-wɛ sɪ: I kəə na i təη-i-m na má la-mɛ na i puuki yələa isɪ i puukuyə tiina tə.

¹⁸ Tənaya pɛɛ p̄ə yelə pa puluη na p̄ə təη-i kpaakraa.

¹⁹ I tasa p̄otɛ ke p̄əcə, ilena i ná Sepetee p̄əyalə Saaki na ilɛ i neu Yohaani, na p̄ə caya k̄p̄iləvuyə taa na p̄ə taγanəyi p̄ə puluη.

²⁰ Tənaya i yaa pɛɛɣɛ kpaakraa, ilena p̄ə yelə p̄ə caa Sepetee na i paa nyəma ke k̄p̄iləvuyə taa na p̄ə təη-i.

*I ləyohilu nəgəlv i təm
(Luku 4:31-37)*

²¹ M̄p̄r̄óyú Yesu pa pola Kapənahum icate taa na í s̄ov̄ S̄yuta nȳəma təkotile taa ké k̄oyaku kuh̄eS̄yuta wule na í niki seyeS̄yuta.

²² M̄p̄r̄óyú í seyeS̄yuta c̄əpa yəlaa laŋa. Pə taɣa p̄olv̄, í seyeS̄aya-weȳe na toŋ í ta nyá. Í fei ísu pa Iso Təm seyeS̄əlaa.

²³ M̄p̄r̄óyú pa tuta Yuta nȳəma təkotile taa ké apalv̄ nəɣolv̄ na í h̄ii il̄əɣov̄ nəɣolv̄. Tənaɣa apalv̄ un̄ í k̄oowa s̄i:

²⁴ Nasalet̄i Yesu, n̄ caa-weȳe tá kin̄? N̄ k̄oma-t̄oɣv̄ wak̄əlv̄oɣv̄ k̄e? Ma nȳəma-ŋ̄ teu, n̄ ké Iso Yolv̄ Nan̄ŋ̄to wei í tilaa t̄o.

²⁵ Tənaɣa Yesu holina-í s̄i: Hei, nyá, su na n̄ se apalv̄ un̄ í waal̄i.

²⁶ M̄p̄r̄óyú il̄əɣov̄ un̄ í selisa apalv̄ in̄əɣi teu. Il̄ena í má kapuka na í se í waal̄i.

²⁷ M̄p̄r̄óyú p̄ə c̄əpa yəlaa t̄əna laŋa ke s̄əS̄əm, na pá t̄əŋ̄ t̄əma s̄i: Maamaaci wei k̄ele mp̄u? Toŋ seyeS̄yuta k̄ofalv̄oɣv̄ n̄t̄e yaa. P̄w̄w̄e. P̄ə k̄reŋ̄na al̄əɣaa, í ȳəɣ̄əɣ̄əɣ̄ə peleȳe na apalv̄to na pá nuk̄əna-í.

²⁸ M̄p̄r̄óyú Yesu h̄əte yaa k̄rak̄raa in̄əɣi Kalilee tet̄v̄ t̄əna taa.

*Yesu waas̄yov̄ ke kut̄ənt̄onaa p̄aȳal̄e
(Matiyee 8:14-17; Luku 4:38-41)*

²⁹ Pa lu Yuta nȳəma təkotile taa, il̄ena pa na Saaki na Yohaani pá polo Sim̄əŋ̄ na Ant̄əlu pa t̄əȳaɣa ke k̄rak̄raa.

³⁰ Na pá maɣana wat̄v̄ w̄ena Sim̄əŋ̄ ȳəS̄ə na í h̄ənt̄aa. Yesu t̄alaa, il̄ena pá heeli-í al̄v̄ un̄ í w̄əS̄as̄i t̄əm.

³¹ Tənaɣa Yesu pola í kin̄ na í t̄əki í nin̄ taa na í k̄v̄si, na í wat̄v̄ ya na í k̄v̄li na í cal̄əsi-w̄e.

³² M̄p̄r̄óyú pa k̄əna-í kut̄ənt̄onaa t̄əna na al̄əɣ̄əh̄ilaa t̄ənaɣa taanaɣa t̄əw̄ ké waat̄v̄ wei ilim̄ t̄əwa t̄o.

³³ Na icate t̄əna koti t̄əc̄əɣ̄əc̄əɣ̄ə ke t̄əȳaɣa ŋ̄ke ka n̄əŋ̄əɣ̄ə t̄e.

³⁴ Il̄ena Yesu la na mp̄a kut̄ənt̄əŋ̄ c̄əS̄əȳa t̄ə pá h̄iki alaaf̄əȳa. Na í t̄əɣ̄əŋ̄i al̄əɣaa p̄aȳal̄e. Í ta t̄isi s̄i al̄əɣaa í ȳəɣ̄əɣ̄ə. Pə taɣa p̄olv̄, p̄el̄e pa nȳəmá í k̄é mpi t̄o.

*Yesu waas̄v̄ ke Kalilee tet̄v̄ taa
(Luku 4:42-44)*

³⁵ M̄p̄r̄óyú waat̄v̄ wei p̄ə w̄əS̄a fem na s̄əp̄et̄əɣ̄əv̄ w̄e t̄ə, Yesu luwa na í polo tim̄pi yəlaa fei t̄ə na í s̄əlv̄əmi Iso.

³⁶ Il̄ena Sim̄əŋ̄ pá s̄ov̄-í p̄eek̄oɣv̄.

³⁷ Pa k̄əma na pá na-í, il̄ena pá heeli-í s̄i: Yəlaa t̄əna caaki-ŋ̄.

³⁸ Tənaɣa Yesu c̄ə-w̄e s̄i: T̄ə polo p̄əc̄əlv̄ə p̄əc̄əlv̄ə acal̄e leŋ̄na taa na má lá p̄el̄eɣ̄e waas̄v̄ t̄əw̄. Pə maɣamaɣa p̄ə t̄əw̄ ké ma k̄əma.

³⁹ M̄p̄r̄óyú í s̄ov̄ Kalilee tet̄v̄ t̄əna taa ké c̄əov̄, na í lak̄i waas̄v̄naa ke Yuta nȳəma təkotil̄ena mp̄a pa w̄ena t̄əna t̄əw̄ t̄ə pa taa, na í t̄əɣ̄əŋ̄əɣ̄ə al̄əɣaa.

*Yesu waas̄yov̄ ke t̄əŋ̄v̄v̄ t̄əw̄ asilima kut̄əŋ̄ t̄v̄ nəɣolv̄
(Matiyee 8:1-4; Luku 5:12-16)*

⁴⁰ Tənaɣa t̄əŋ̄v̄v̄ t̄əw̄ asilima kut̄əŋ̄ t̄v̄ nəɣolv̄ í k̄əma Yesu kin̄, na í sopi í t̄e na í t̄eɣ̄ə-í nin̄ na í t̄ə s̄i: Ye n̄ ka t̄is̄əȳa n̄ taa waas̄i-m?

⁴¹ M̄p̄r̄óyú t̄əŋ̄v̄v̄ t̄əw̄ kut̄əŋ̄ t̄v̄ un̄ í t̄əm laɣa Yesu ke p̄ət̄ət̄əle ke s̄əS̄əm, na í k̄v̄si í nin̄ na í t̄əkina-í na í c̄ə-í s̄i: Teu, ma t̄is̄aa, alaaf̄əȳa í la.

⁴² M̄p̄r̄óyú apalv̄ un̄ í kut̄əŋ̄ t̄əma t̄əne in̄əɣi k̄rak̄raa na í m̄əli t̄əmam̄mam̄.

⁴³ Il̄ena Yesu t̄əɣ̄əŋ̄-í k̄rak̄raa, na í k̄raal̄-í na toŋ s̄i:

⁴⁴ Taa heeli nəɣolv̄. Ama t̄e k̄rak̄raa na k̄əlv̄to na-ŋ̄. Il̄ena n̄ ȳiɣ̄isi ísu Moisi ka k̄eS̄əȳv̄ t̄ə, na pá ná s̄i p̄ə waa-ŋ̄.

⁴⁵ Ama apalv̄ un̄ í t̄eewa, il̄ena í s̄ov̄ p̄ə t̄əm k̄raalv̄oɣv̄ ke paa tim̄pi. Hal̄əna í k̄raalv̄oɣv̄ mp̄i p̄ə t̄əw̄ Yesu tá p̄əsi na í s̄ov̄ icate nat̄əli t̄ə taa t̄əkaa. Ama k̄reŋ̄na t̄əw̄ ké í cak̄aya k̄pai taa, na yəlaa luk̄əna paa tim̄pi na pá mak̄əna-í.

2

*Yesu waas̄yov̄ ke kut̄əŋ̄ kut̄v̄lv̄oɣv̄ t̄v̄
(Matiyee 9:1-8; Luku 5:17-26)*

¹ W̄e laɣa naale, il̄ena Yesu m̄əli Kapənahum na yəlaa nu s̄i í w̄e t̄əȳaɣa taa.

² Mp̄r̄ȳul̄e pa kota s̄əS̄əm p̄ə tu fei. Pə nȳəkaa ké t̄ək̄əŋ̄ na pá k̄reŋ̄na n̄əŋ̄əɣ̄ə na pá t̄əki, na Yesu t̄əŋ̄na-weȳe seyeS̄yuta.

³ M̄p̄r̄óyú yəlaa nap̄əli pa k̄əma í kin̄ na pa taa liɣ̄iti s̄əɣ̄əla kut̄əŋ̄ kut̄v̄lv̄oɣv̄ t̄v̄ nəɣolv̄.

⁴ Ama yəlaa samaa t̄əw̄ pa k̄p̄isa is̄əna paa la na pá tana-í Yesu kin̄ t̄o. Il̄ena pá k̄pa na pá w̄es̄i kut̄v̄lv̄oɣv̄ ŋ̄ku kv̄ taa Yesu ka w̄e t̄ə k̄əlv̄to, na pá t̄isi k̄pat̄əle n̄t̄e t̄ə taa kut̄ənt̄o un̄ í ka w̄e t̄ə na p̄óyó ŋ̄kv̄.

5 Yesu nawa yelaa mpe pa naani, ilena i to kotoh kotobulubu to uni si: Ma payalɔ, nya isayatu husaa.

6 Pɛ pamna Iso Tom seyeselaa narɛli paa caya tɛna na pɛ huuki pa taa si:

7 Pepe to kɛ arɔlɔ inɛ i makɪ kanjante na i kprakɛyi i ti na i keesɛyɛna Iso? Awe pɛsɛyi na i husi isayatu ye pɛ taya Iso paasi?

8 Ama Yesu nɛ cekɛna nti pa huokaya pa taa tɔyɔ kprakpaa. Ilena i pɔɔsi-we si: Pepe to kɛ i huuki nɛpɔyɔ mɛ taa?

9 Nti tɛ yɔyɔtubu kɛlɛna tɛlɛv. Mɛ heeli kotontu si Nyɛ isayatu husaa, yaa Kuli na n keli nya kratɛle na n to?

10 To, maa hulɛ-me si Yulɔ Pɛyaya mɛ, ma pɛsɛyi na mɛ husi isayatu ke atɛ cɛnɛ.

Tɛnaya Yesu tɛma kotontu si:

11 Ma heeliyi-ɲ si n kuli na n kraya nya kratɛle na n kpe.

12 Tɛnaya kotontu kula kprakpaa na i kraya i kratɛle na yelaa nyɛnɛyi-ɛ mpu, na i tɛɛ. Mɛpɔyɔ pɛ lapa pa tɛnaya piti ke sɔsɔm, na pɛ san Iso na pɛ tɔɲ si: Tuu to, tɛ ta nata isɛntɛ uni i nɛyɛsɛle.

*Yesu yaav ke Lefii
(Matiyee 9:9-13; Luku 5:27-32)*

13 Mɛpɔyɔ Yesu tasa Kalilee tenku nɔyɔ ke pote na yelaa puki i kin ke sɔsɔm na i seyesɛyi-we.

14 Yesu tɛɛkaya, ilena i nɛ Alɛfɛ payalɔ Lefii na i caya lampuu tɛmɛle. Ilena Yesu tamɛ-i si: Kuli na n tɛɲi-m.

Mɛpɔyɔ Lefii kulaa na i tɛɲi-i.

15 Pɛle pɛ waali Yesu caya na n i tɔki kotɔyɔ ke Lefii tɛ. I na lampuu mɛlɛa payalɛ, na asayaa payalɛ, na i ifalaa pa tɔkayana. Yelaa asayaa isu mpu ka tɛɲaya-i payalɛ tɔtɔyɔ.

16 Mɛpɔyɔ Iso Tom seyeselaa mpa pa kɛ Falisanaa kpekɛle nyɛma to, pa nawa Yesu na asayaa, na lampuu mɛlɛa pa caya na pɛ tɔki mpu. Ilena pɛ pɔɔsi i ifalaa si: Pepe to kɛ Yesu na lampuu mɛlɛa na yelaa asayaa pa krentɛyi na pɛ tɔki?

17 Yesu nu mpu, ilena i to-we si: Pɛ taya alaafɛya nyɛma nyulɔyɛna fetaa. Ama kotontɔnaa kɛ. Ma kɔmɛya si ma yaaki asayaa, pɛ taya kɔpama.

*Yesu keesɔyɔ ke nahokɔvɔ tom
(Matiyee 9:14-17; Luku 5:33-39)*

18 Koyako nakuli Lum Solɔ Yohaani ifalaa na Falisanaa pa hɔka nɔɔsi. Tɛnaya yelaa kɔma na pɛ pɔɔsi Yesu si: Pɛ lapa isɛna na Lum Solɔ Yohaani ifalaa na Falisanaa nyɛma nɛ hɔkɛyi nɔɔsi na nya ifalaa naa toosiyi pɛ tom.

19 Mɛpɔyɔ Yesu cɔ-we si: I huɔ si akpayalɔ taapalaa kɛ hɔkɔ nɔyɔ na i na-we pɛ weɛ? Aai, pɛle pɛ fei lapu ke paa pɛcɔ. Ye i we pa heku, paa tɔki tam kɛ.

20 Ama pu kɔɔ na pɛ keesi koyako nakuli, ilena pɛ lɛsi-i pa heku. Ilɛ pɛlɛyɛle paa hɔkɔ nɔɔsi.

21 Nɔyɔlɔ kaa kraya saaliya kɔfalaya na i to wontuyɔ kɔpɛnɔyɔ. Tɔfɔ, saaliya nke kaa hɔ wontuyɔ nku na pɔyɔyɔ tɛsi walɔyɔ.

22 Nɔyɔlɔ kaa suu solɔm kɔfam ke solɔm hulɔɲ kɔpɛɲ taa. Tɔfɔ solɔm kɔfam yasɛyi hulɔɲ kɔpɛɲ inɛyi, na solɔm mpi na hulɔɲ pɛ wakɛli yem. Ama hulɔɲ kɔfam taa kɛ pa suuki solɔm kɔfam.

*Yesu kɛle koyako kuhɛesɔyɔ tv
(Matiyee 12:1-8; Luku 6:1-5)*

23 Mɛpɔyɔ Yesu na i ifalaa pa fayana tɔyɔnaya pɛe taale natɛli tɛ taa kɛ koyako kuhɛesɔyɔ kuli ku wule. Ilena i ifalaa suu tɔyɔnaya pɛe pɛlɔyɔ na mpaasɔ.

24 Tɛnaya Falisanaa tɛma Yesu si: Nyɛni nya ifalaa lakɔyɔ mpi pɛ fei lapu ke koyako kuhɛesɔyɔ wule to yee.

25 Ilena Yesu cɔ-we si: Ye mpu i ta kalɛta paa pɛcɔyɔ mpi Tafiti lapa waatu wei pɛ caala-i na nyɔyɔsi pu i na mpa pa we i cɔlɔ to?

26 Isɛna i suv Iso tɛyaya taa na i tɔyɔ potopotonaa mpa paa su Iso to. Apiyataa ka kɛna kɔtɔlv sɔsɔ ke saa uni. Pɛyɛle pɛ fei si nɔyɔlɔ i tɔyɔ potopotonaa mpeyɛ yem na pɛ tɛ kɛ kɔtɛlɛa. Ama Tafiti nɛ tɔyɔ-we. Halɛna i ha i taapalaa.

27 Mɛpɔyɔ Yesu tasa-we tɔtɔ si: Yulɔ to kɛ pa su koyako kuhɛesɔyɔ. Ama pa ta la yulɔ ke koyako kuhɛesɔyɔ to.

28 Pɛ to kɛ Yulɔ Pɛyaya mɛ, ma kɛ koyako kuhɛesɔyɔ sɔsɔ tɛsiyisiyi.

3

*Nkpalɛkpekaya tv tom
(Matiyee 12:9-14; Luku 6:6-11)*

1 Pəle pə waalı Yesu tayana Yuta nyóma təkotile taa ké məlvəy. Pə pamna ηkpaləkpekaya tu nəyəlv i ka wə təna.

2 Na yəlaa mpa paa wə təna tə pá çayaa na pá keηna Yesu ké teu si pa naa si i ká waasi apəlv inəyi kuyaku kuhəesəy wule yaa isəna? Pa lakaya m̄p̄óy si pá hiki nti paa waana-tə.

3 M̄p̄óy Yesu təma ηkpaləkpekaya tu si: Kəli na n̄ səη hekv taa.

4 Ulena Yesu pəəs̄i mpa pa çaya m̄p̄u tə si: Ta mpaav taa, kəpantə ke pə muna pá la kuyaku kuhəesəy wule yaa isayatu? Paa waasi yaa paa kv?

Ama pa ta çə si pəlv.

5 Tənaçə i nyəna pa təna pa isəntaa na pa təm lap̄-i p̄ááná, na pa taa hūwəe asayəe wakəli i lanjə ke səsəm tətə. Ulena i tə ηkpaləkpekaya tu in̄i si: Təv, loosi nyá niη.

M̄p̄óy ηkpaləkpekaya tu loosa i niη, ulena i niη het̄i.

6 Tənaçə Falisanaa luna Yuta nyóma təkotile taa ké kpaakraa, ulena pa na Heləti nyóma pá çaya na pá maçasi isəna paa la na pá kv Yesu tə.

Samaa kəntə ke Yesu kiη

7 M̄p̄óy Yesu lu təna təfav, na í na i ifalaa pá polo Kalilee tenku nəçə, na samaa tuutuuma hu i waalı. Samaa in̄i i ka luna Kalilee, na Yuta,

8 na Yosalem, na Itumee tətə taa, na Yaatan̄i pəçə waalı, na Tii i na Sitəη pə acaləe çəlv həyəlvəy. Yəlaa pañe pa nu m̄pi m̄pi Yesu təηna lap̄u təçə pa kotaya i kiη ke səsəm ke m̄p̄u.

9 M̄p̄óy Yesu təma i ifalaa si pá tan̄-i na kviləy, tətə samaa yuη ka nyək̄-i.

10 Pə taya pəlv təv, yəlaa nawə si Yesu təηna lap̄u na kutəntunaa hik̄iyi alaafəya. Ulena pa təna mpa pə wukaya tə, pá huliyi si pá hiki-i na pá tokina-i.

11 Ye aləçaa loosa Yesu, pa svəki kiisuçy ké na pá luη-i na pá təη si i ké Isə Pəyalə kv.

12 Ama Yesu ná kaləna-wə si pá taa yçətəyi m̄p̄u.

*Tillaa naanəwa na naale kvav
(Matiyee 10:1-4; Luku 6:12-16)*

13 M̄p̄óy Yesu kpa pəçy təv na í yaa mpa i çaa təçə i kiη, na pəle pá polo.

14 Tənaçə i ləsa pa taa yəlaa naanəwa na naale na í ha-wəçy hətə si tillaa. I ləsa pəçy si pá wəe i kiη ke tam na í tiliçy-wəçy waasə lap̄u.

15 Na í ha-wəçy aləçaa təçənyəy pəsvəy.

16 Yəlaa naanəwa na naale wei i ləsa tə pa həla ntə. Siməη wei Yesu ha hətə si Piyee tə,

17 na Sepetee pəyalə Saaki na i neu Yohaani. Pəle pa naaləçy Yesu ka ha hətə si Pəwanəes̄i, na tələ tə hūwəe nt̄e si tēv holuçy piya.

18 Na pə kaasi Antəli, na Filipu, na Paatelemii, na Matiyee, na Tomaa, na Aləfe pəyalə Saaki, na Tatee, na Siməη wei i ka ləkaya tətə təkəy təm taa tə,

19 na Yutaasi Isəkaleeu wei i hulaa si Yesu kolontunaa i kpa-i tə.

Yesu nyóma kəntə ke i kvayav

20 Pəle pə waalı Yesu məla təyaya, na yəlaa tuutuuma tasa kotuçy pə tu fei. Haləna Yesu na i ifalaa pa ta hiki tapacayale si pá təçə təçəv maçamaya.

21 I nyóma nu m̄p̄u, ulena pá kvli si pá puki na pá kpa-i. Pə taya pəlv təv, pa təηaya ké si pə laki-i ké.

*Yesu çəv ke i təm tvlaa
(Matiyee 12:22-32; Luku 11:14-23; 12:10)*

22 Isə Təm səçesəlaa mpa pa luna Yosalem na pá kəv tə pəle pa təηaya si: Yesu nyəna Pesepule^a ké.

Ulena lələa náá təη si: Aləçaa wulav təη ke Yesu təçənyəna aləçaa lem̄pa.

23 M̄p̄óy Yesu yaa-wə na í sēe-wəçy isənaa si: Isənaya Satan̄i ká təçəni i t̄i?

24 Ye kawulaya wəe na ká fei nəçə kvlv̄m̄aya, nəənəv ka saaləyi yem ké.

25 Na yəlaa í wə təyaya taa na pá fei nəçə kvlv̄m̄aya, nəənəv təyaya ηkə ka saaləyi yem ké.

26 M̄p̄u tətəçə ye Satan̄i wakələyi i ti na i kawulaya nyóma yooki pa taa pa tike, i kawulaya yaa ké na i təη saali yem təkpaata.

27 Nəçəlv kaa pəsi na í svə yəlv təη təyaya si i kuuki i wontu na í tá tē təη tə inəyi həkəy ke ηm̄si. Ama i kpa-a-i ké na í həkə-i təkəηkəη na pəçó í svə i wontu kuuu ke təyaya taa.

28 Tamp̄ana ke ma heeliyi-mē yoo maa çesəyi, paa yəlaa kowakələm ká təv isəna, yaa paa pa yəçəta isayatu isu wə, Isə pəsəyi na í hólí-wəçy suulu.

29 Ama wei i ká yəçəti isayatu ke Feesyu Nan̄ηtu təv tə pa kaa huisi p̄untu isayatu ke paa pəçə. Pə taya pəlv təv, p̄untu səçələ isayatu tam nyəntə ké.

30 M̄pi pə təv Yesu yəçəta m̄p̄u tə, pa təηaya-i ké si i nyəna uləçəv.

^a 3:22 **Pesepule:** Aləçaa wulav ke Yuta nyóma yaaki si Pesepule.

Yesu too na i newaa
(*Matiyee 12:46-50; Luku 8:19-21*)

- 31 M̄p̄oḡ Yesu too na i newaa apalaa nȳoma pa koma na p̄a s̄eh awali na p̄a tili si p̄a yaa-i.
- 32 P̄a pamna ȳalaa samaa caɣaa na p̄a c̄ona Yesu. T̄onaɣa pa heela Yesu si: T̄e taa ce nȳa n̄oḡo t̄oo, nȳa t̄oo na nȳa newaa pa wenna nteɣe awali na p̄a caa-ŋ.
- 33 M̄p̄oḡ Yesu n̄oḡo t̄okpaɣ si: Aweɣe ma too na mpaɣa ma newaa ye?
- 34 Yesu nȳona mpa pa t̄ona pa caɣaa na p̄a c̄ona-i kotaya t̄o, ilena i t̄o si: Ii naa ma toona na ma newaa nto.
- 35 P̄a taya pulv t̄oo, mpa pa laki mpi Iso caaki t̄o p̄ont̄ona nte ma newaa na ma toona.

4

M̄atutuuna t̄om
(*Matiyee 13:1-9; Luku 8:4-8*)

- 1 M̄p̄oḡ Yesu tasa seɣesuvu ke Kalilee tenku n̄oḡo. T̄onaɣa ȳalaa kota i kin ke s̄os̄om p̄e fei keesuvu. Hal̄ona i kuli na i kra kpuluvu taa na i caɣa. Na ȳalaa n̄aa caɣa ateɣe lom n̄oḡo na inu i we kpuluvu taa ke lom taa.
- 2 M̄p̄oḡ Yesu seɣesa-weɣe t̄omnaa paɣale na is̄ona seɣe taa. Hal̄ona i keesi-we si:
- 3 I nuu teu, tuulu pol̄ona tuutu.
- 4 I tuukaya i m̄atutuuna, ilena lenna hoti mpaav n̄oḡo n̄oḡo na sumasi tii na si t̄oḡo-ye.
- 5 M̄p̄oḡ lenna hota kowav t̄oo timpi tetu ta lim t̄o, na ale a t̄ehna nȳov ke tetu we t̄etayasam t̄o p̄e t̄oo.
- 6 Iim koma na p̄e haŋ na p̄e nyaya m̄ehoo, ilena a wuli. Mpi t̄o, a ta hiki tetu si a ka hoosi kupaŋsi.
- 7 Pee lenna n̄aa hoti s̄owa taa na ale a nȳo isu a k̄a kuli teu, ilena s̄owa fete-ye na a kpisi luluvu.
- 8 Ama pee lenna n̄a hota tetu musuŋ nȳantu taa. M̄p̄oḡ ale a nyowa na a kuli na a pu tun na a lul pee. Lenna ke p̄eco, lenna ke maɣana, lenna ke s̄os̄om s̄os̄om.
- 9 M̄p̄oḡ Yesu t̄oma si: Ye wei i ke t̄om nuvo p̄onto i nu.

Yesu seɣesuvu na is̄ona seɣe nyuvu
(*Matiyee 13:10-17; Luku 8:9-10*)

- 10 Pa koma na p̄a luna kpeenja, ilena mpa paa we Yesu c̄o t̄o na i ifalaa naanowa na naale p̄a p̄os̄o-i si: Keesi-t̄ov is̄ona mpa n seɣe-t̄ov mpu t̄o pa huwee.
- 11 M̄p̄oḡ Yesu c̄o-we si: Me, p̄e ha-meɣe si i nyi Iso Kawulaya t̄om kuŋmes̄ov. Ama is̄ona seɣe taa ke kra nȳoma n̄a nȳehna p̄e tampana.
- 12 P̄eco p̄e tisi na paa pa nȳona teu, p̄a taa n̄a. Na paa pa nu teu, p̄a taa cek̄ona. T̄of̄o t̄oo paa k̄oo na p̄a p̄es̄ona Iso t̄oo na i husi-weɣe pa isayatu.

Yesu kilisuvu ke m̄atutuuna t̄om
(*Matiyee 13:18-23; Luku 8:11-15*)

- 13 M̄p̄oḡ Yesu p̄os̄a-we si: I t̄a cek̄ona iso wei ma seɣe-m̄eɣe mpu t̄o yaa? Na is̄onayale i k̄a cek̄ona is̄ona l̄elaa mpa paa seɣe-m̄e t̄o?
- 14 P̄e we isu Iso T̄om ke tuulu inu i tuuki.
- 15 Ȳalaa wee, na ye pa nu Iso T̄om Satan̄i t̄eh na i hoɣosi-t̄eyi pa taa ke kra kra. P̄ele pa wenna nte isu pee nna a hota mpaav n̄oḡo n̄oḡo t̄o.
- 16 Pee wena ale a hota kowav t̄oo t̄o, aleɣele mpa pa nu Iso T̄om na p̄a mu-t̄eyi kra kra na laŋhulomle t̄o.
- 17 Ama paa yeke si t̄e s̄ovna-weɣe teu. Pa t̄ok̄eyi-t̄eyi t̄etantaa. Saa wei wahala n̄oḡov i k̄a tala, yaa Iso T̄om t̄o kuŋȳon̄ t̄ov k̄a k̄oo, ilena p̄a lu Iso seɣe taa ke kra kra.
- 18 L̄elaa n̄a n̄oḡes̄ona wena a hota s̄owa taa t̄o. Mpi t̄o pa t̄eh Iso T̄om nuu,
- 19 ilena ate c̄ane kulap̄ov n̄oḡaseɣe na wena kot̄o puɣusi-we. Na kuŋyul̄eh l̄el̄eh ku t̄om n̄teɣi pa taa, na hal̄i t̄e can na t̄e kpisi luluvu.
- 20 P̄e kaasa pee lenna n̄a hota tetu musuŋ nȳantu taa. Anhaa, ale a wenna nte isu ȳalaa mpa pa nuk̄i Iso T̄om na p̄a mu-t̄eyi teu na p̄a lul̄eyi pee t̄o. L̄elaa ke p̄eco, l̄elaa ke maɣana, na l̄elaa ke s̄os̄om s̄os̄om.

F̄et̄ala musuvu t̄om
(*Luku 8:16-18*)

- 21 M̄p̄oḡ Yesu p̄os̄a-we t̄of̄o si: Yulv k̄a kraɣa f̄et̄ala na i pam̄i-nȳonaɣa t̄ee yaa i susi-i kato tee? P̄e taya ye i we timpi taa, pu na ȳalaa t̄ona t̄oḡo paa su-i?

22 Kəhmələm napəli pə fəi sɪ pə kaə kuli pə təə, pəcə mukayə tēə pəlv fəi mpi pa kaə ləsi na paa wəi í ná tə.

23 Ye wəi í kə təm nuəlv pəntə í nu.

24 Məpəyó Yesu tasa-weyə heeluyə sɪ: ɪ la laakali na nti nti í nukɪ tə. Mayasəlayə ŋka mə mayamaya í mayasəyənə tə, ŋkeyə ləə ká mayasənə í kəcəəŋ na í ha-me.

25 Wəi í wənə təyə paa ha. Paa ləəkɪ wəi í fəina təyə pəciimaya wəi í wənə tə.

Kututuum nyəv təm

26 Məpəyó Yesu tāsaa tətə sɪ: ləə Kawulayə wəe kə isɪ yəlv tuukuyə pəe kə í taalə taa tə.

27 Paa í tookɪ yaa í wənə í isə, paa ilim paa ahoə, í kaə nyɪ isənə pəe anɪ a nyəəki na á lakɪ məhoə tə.

28 Tətə mayamaya lakənə na pə puki. Pə caaləyənə məhoə kə, waali kə pə tɔyɪ nyəəŋ. Pələ pə waali kə pəe ná puki təcasəlaa.

29 Pə puki mpə, ilənə pá cə na pá huɪsɪ na pá niki kəm.

Səəya pələ təm

(Matiyee 13:31-32,34; Luku 13:18-19)

30 Yesu tasa yəyətəyə tətə sɪ: Pepeye tɪ kəesənə ləə Kawulayə ilə yee? Na isə wəi kə tɪ sɛɛ na pə kəesɪ ka təm ilə yee?

31 Ka nəyəsənə kə isɪ səəya pile. Pəe nna pa tuuki tə a tənə a taa nté tə kələnə wəəv təminimini.

32 Ama ye pa tuu-tə, tə puki kə na tə kpa səsəm na tə kəlɪ tuusi ləŋsɪ. Na tə helɪ pilɪŋasɪ kə səsəm, halənə sumasɪ kəŋ na sɪ tɔyɪ tana kə sɪ hoəv taa.

33 Yaasinəə pəyalə isɪ mpə pə taka kə Yesu kpaɣaa na í seyeəsənə-wə. ɪ mayasa isənə yələə mpa pa kətina-ɪ mpə tə paa pəsɪ na pá cəkənə tə.

34 ɪ ta seyeəsɪ-weyə natələyɪ yem na í ta kəesənə pəlv. ɪ na í ifalaa pa kəma na pá cəyə pa tike, ilənə í kilisi-weyə pə tənə.

Kacuculayə heesəyɔv təm

(Matiyee 8:23-27; Luku 8:22-25)

35 Kuyakəv kəne unɪ kv taanayə təə Yesu təma í ifalaa sɪ: Tə tesɪ na tə polo kətəŋ ləŋkə təə.

36 Pa təma yələə kə yasəyɔv, ilənə Yesu ifalaa kəlɪ-ɪ kpuləyɔv ŋkɪ kv taa í ka cəyaa tə, na kpuləŋ lələŋ ka wə í kɪŋ tənə.

37 Tənəyə heelimuyə səv məpəv na ləm huuki na pə watəyɪ pa kpuləyɔv taa, halənə kulə kv caa suyɪ.

38 Pə pamna Yesu ná tə í nyəyɔv kə lefeli na í təŋna tom na waali təə. Məpəyó í ifalaa feesa-ɪ sɪ: Taəaa, n suma yaa? Tə ləpəyə.

39 ɪ fema ilənə í kalənə heelim. Na í heeli ləm sɪ: Su, hɛɛ tənə.

Tənəyə heelim suma, na pə tənə pə hɛɛ təli.

40 Ilənə í pəəsɪ-wə sɪ: Pepe təə kə í wənə səyəntə kə mpə? ɪ ta tɛ mə taa na ləə kələ?

41 Səyəntə pu-weyə səsəm na pá təŋ təma sɪ: Aweyələ unɛ unɪ na pə kpeŋna heelim na tɛŋkɪ ləm na pə nukənə-ɪ?

5

ləyəhɪlu na afanaa pa təm

(Matiyee 8:28-34; Luku 8:26-39)

1 Məpəyó pa tala Kaliləe tɛŋkɪ kətəŋ ləŋkɪ kə Selasini nyəma tətə taa.

2 Yesu lɪna kpuləyɔv taa kə kpaakraa, ilənə yəlv nəyəlv í lɪna pələaŋ taa na í səŋɪ-ɪ.

3 Apaləv unɪ í ka hɪi iləyəv kə, na í wə pələaŋ taa. Paa alukpala mayamaya kə paa həkə-ɪ pu cakɪ.

4 Təm pəyalə kə pa kama-ɪ ŋkpasɪ na í pəli, na pá həkə í nɪŋ kə alukpala na í pətətɪ pə tənə. Nəyəlv fəi wəi í pəsəyɪ na í ŋmakəlɪ-ɪ tə.

5 Pulasi taa na pələaŋ taa kə í wə ilim na ahoə kə tam, na í makɪ kapusi na í heətəyɪ í təyɪ pəe.

6 Apaləv unɪ í loosa Yesu kə pooləŋ, ilənə í kpaɣa asewa na í polo í lɪŋ ɪ tɛə

7 na í kookɪ sɪ: Isətəə ləə Səsəə Pəyalə Yesu, ma na-ŋ suwə? Ma wiina-ŋ, haɪ, nyənɪ ləə, taa tɔ-m wahala.

8 Pə təyə pəlv təə kə apaləv unɪ í yəyətə mpə, Yesu ka təma í iləyəv kə sɪ í se apaləv unɪ í waali.

9 Məpəyó Yesu pəəsə apaləv unɪ sɪ: Pa yaa-ŋ suwə?

Ilənə ilé ɪ cə-ɪ sɪ: Pa yaa-m sɪ Kəpɪŋ kə tə wə pəyalə tə pə təə.

10 Ilənə apaləv unɪ í wiina Yesu kə teu sɪ í taa təyənɪ-weyə tətə nti tə taa.

11 Afanaa kaləkəv səsəəv nakəlɪ kv wə tənəyə puyə cəlv na kv tuliyɪ.

12 Məpəyó aləyaa mpə pa wiina Yesu sɪ í yelə na pá səv afanaa mpə pa taa.

13 **Ḳpóyú** Yesu tisaa. Tənaɣa alɔɣaa mpe pa yela apalɔ unɪ na pá sɔv afanaa mpe pa taa. Ulena pele pá tv casəle ke yem na pá tii kalakala na pá tv lɔm na pá si. Afanaa mpe pa nyuɣv tala isu iyisi naaleɣe (2000) mpv.

14 **Ḳpóyú** afanaa mpe pá tiikilaa ná loma kɔakɔraa na pá polo na pá taɣasɪ tɔm ntɪ, na té yeɣɪ kɔakɔraa ke acalɛ taa na cacakəŋ tɛɛ, na yəlaa lu si pa naakɪ mpi pə lapa tɔ.

15 Yəlaa kəma Yesu kiŋ, ulena pá maɣana apalɔ wei i kiŋ alɔɣaa kɔpiŋ ŋkɔ ku weɛ tɔ na í caɣaa na í suu wontu na pə cɛpa i tɔɔ. Ulena səɣontɔ kpa-we.

16 Mpa pa na tɔm ntɪ na pa isəpəle tɔ pá keesa-weɣe isəna pə lapa na uləɣɔhilu alɔɣaa se tɔ. Na mpi pə lapa afanaa tɔ.

17 Ulena yəlaa sɔv Yesu ké tɛɛkɔɣv si í lu pa tetv taa.

18 Yesu kəma si i kpa kɔpɪlɔɣv taa, ulena uləɣɔhilu unɪ si: Ma təŋəɣi-ŋ.

19 Ama Yesu kisaa na í tɔmɪ-i si: Məli nyá təɣaɣa taa ké nyá nyəma kiŋ, na í keesi-weɣe isəna Taca na nyəna nyá pətəɔtəle na í la-ŋ tɔ.

20 **Ḳpóyú** apalɔ unɪ i tɛɛwa na í niki mpi Yesu lapa-i təɣv heeluyv ke timpɪ pa yaa si acalɛ naanɔwa tɔ pə tetv taa, na pa təna mpa pa nuwa tɔ pa lanɔ cɛpa.

Yailu pɛɛl na alv təɣollv pa tɔm

(Matiyee 9:18-26; Luku 8:40-56)

21 Yesu taɣana tɛsɔɣv ke kutɛŋ ŋku kɔ tɔɔ i ka weɛ tɔ na kɔpɪlɔɣv. Ulena yəlaa kotɪ səsəm, na unɪ i we lɔm nəɣv.

22 **Ḳpóyú** Yuta nyəma təkotile səsə nəɣɔlv i kəma i kiŋ, pa yaa-i si Yailu. I ná Yesu, ulena í hotɪ i nəɔhɛ tɛɛ,

23 na í wiina-i təkɔɔɛ si: Ma pɛɛliya caana nteɣe səm. La suulu na í polo í tɔmɪ nyá niŋ ke ka tɔɔ, na pə waa-ke na ká hiki weesuyv.

24 **Ḳpóyú** Yesu təŋə-i na pá tɛɛ, na samaa səsə təŋəɣa-i na pə nyəka teu.

25 Pə pamna alv nəɣɔlv i ka we təna, hatoo pusɪ naanɔwa na naale taa ké i təŋna təɣɔlvv na pə wɛ-i tɔŋ.

26 I ná wahalanaa ke fetaa tɛ, na halɪ í caŋ na í təɣv i liyitee təna, pə ta tu lapv sooci maɣamaɣa. Pə mələa ké na pə səsəɣɪ kɔsəɔsv.

27 Alv unɪ i nu Yesu taŋ, ulena í tɔ na í sɔv yəlaa samaa taa, na í polo na í tokina Yesu capa na ilɛ i waalɪ tɔɔ.

28 Pə taɣa pɔlv tɔɔ, i huɔwa i taa ké teu ké si: Ye ma pəsaa na má tu hiki i tɔɔ wontu na má tokina tɛ, pu waa-m.

29 Tənaɣa pə tɛma-i kɔakɔraa unɪ, na í nu i tɔnɔɣv taa si i hika alaafəya.

30 **Ḳpóyú** Yesu nu i taa si toma lɛnna luwa. Ulena í pəsəna i waalɪ ké samaa taa təna na í pəsə si: Awe tokina ma wontu?

31 Ulena Yesu ifalaa cə-i si: A a, n naa yəlaa paɣale nyəkəɣi-ŋ isəntɔ na í taɣanəɣi pəsəɣv si awe tokina-ŋ?

32 **Ḳpóyú** Yesu nyəna i taa na i waalɪ si i naa wei i tokina-i mpv tɔ.

33 Alv unɪ i nyəmá mpi pə lapa-i tɔ, ulena í sɔv seluyv na í polo i hotɪ Yesu nəɔhɛ tɛɛ na í heeli-i i tampana.

34 Tənaɣa Yesu tɔma-i si: Ma pu n tɛma Iso na nyá taa təɣv pə waasa-ŋ. Tɛɛna lanɔhulɔmle, nyá kɔtəŋ í tɛŋ təkɔpataa.

35 Yesu təŋna ɣəɣtɔɣv ke mpv, ilɛ tillaa luna Yuta nyəma təkotile səsə Yailu unɪ i təɣaɣa ntɛ na pá heeli-i si: Nyá pɛɛl fɛɪ. Taa tv Taca ke kɔnyəŋ ke yem.

36 Ama Yesu ta nyənɪ pa kɔɣəɣtɔtv si tɔ ké pɔlv. Ulena í tɔ Yailu si: Taa nyá. Ama nyaa tɛ Iso na nyá taa tɛ.

37 **Ḳpóyú** Yesu təɣəna pa təna na pə kaasi Piyɛɛ na Saakɪ, na ilɛ i neu Yohaani pa tike.

38 Pa tala Yuta nyəma təkotile səsə unɪ i tɛ, ulena Yesu ná yəlaa wiliɣi na pá makɪ kapusi ke səsəm na pə hanɔ yem.

39 **Ḳpóyú** i sɔv təɣaɣa taa na í pəsə-we si: Pepe tɔɔ ké í wiiki na pə hanɔ mpv? Pəɣaɣa kanɛ ka too kɔtɔo ké, ka ta si se.

40 Tənaɣa təɣaɣa nyəma wɔŋə-i. **Ḳpóyú** i təɣəna pa təna na pá luna awalɪ. Ulena í kpaɣa pəɣaɣa caa na ka too na i ifalaa tooso unɪ na pá sɔv timpɪ paa husa pəɣaɣa ŋke tɔ.

41 Tənaɣa Yesu təkə ka niŋ taa na í tɔ si: Talita kum. Tɔm tənɛ tə huwɛɛ ntɛ si: Ma heeliyi-ŋ si í kɔlɪ pɛɛliya nyá.

42 Tənaɣa pɛɛliya kula kɔakɔraa na ká sɔv tɔntɛ. Ka pusɪ ka we naanɔwa na naale. Pa ná mpv, ulena pə la-weɣe piti ke səsəm.

43 Ama Yesu kpaala-we si pá taa yele na nəɣɔlv nu-ti. Ulena í tɔ si: I cɛla-keɣe kɔtəɣv na ká təɣv.

6

*Nasaletı nyəma kisuyı ke Yesu
(Matiyee 13:53-58; Luku 4:16-30)*

- ¹ Mpróyó Yesu lu təna na í polo ıcatə nte tə taa ı puwa tə, na ı ifalaa ke ı waalı.
² Koyakv kəheesuyv talaa, ılena í niki seyesuyv ke Yuta nyəma təkotile taa. Yəlaa payale nu ı təm, ılena pə la-weye piti kə səsəm, na pá tən sı: Leye ı hika pəne inı pə təna isəntə? Na nyəm mpiyile pə ha-ı mpu? Na isənağa ı lakı piti təma ane a taka kə mpu?
³ Pə tağa Malı pəyalv kaafənta? Pə tağa Saakı na Yosee na Yuti na Siməŋ pa taalv? Pə tağa tá na ı newaa alaa nyəma ntə cənə?
 Pə tənaya mpu pə lapa pa lanja ke kpuisəŋ na pá kpisi ı təm muyv.
⁴ Mpróyó Yesu təma-we sı: Iso kuyəyətvtv teləsulb ta lan sam ke tiili, ye pə tağa ı mağamaya ı ıcatə taa, na ı ləlvəy nyəma na ı təyaga nyəma hekv.
⁵ ı ta pəsi na ı la piti təmle natələyi təna. Ye pə tağa kətəntənaa pəcə wei ı tə ı təna niŋ na pə waa tə.
⁶ Mpróyó ı lanje cəpəna isəna pa feina Iso kə naani tə.

*Yesu ifalaa naale naale tiluyı
(Matiyee 10:5-15; Luku 9:1-6)*

- Pəle pə waalı Yesu cəw acaləe nna a we pəcəlv təna tə a təw na ı seyesı.
⁷ ılena í yaa ı ifalaa naanəwa na naale na ı tili-weye naale naale. Na ı tv-weye tən sı pá təyənı aləyaa.
⁸ Na í heeli-we sı: Kpátuyó paası, í taa təkı pulv tətə. ı taa kpaya təyənaya, í taa təkı huluyı, na í taa təkı liyitee ke mə sipanaa taa.
⁹ ı lee ntanjkpala. ı taa suu wontu na ı tənı.
¹⁰ Mpróyó ı tasa-we tətə sı: Ye í tala ıcatə taa na ı svv təyaga ŋka ka taa, í caya təna haləna mə kuləyı.
¹¹ Na ye pa ta mu-meye tiili yaa pa ta nuna-me, í lu təna na ı kpisi-weye mə nədeə musuyv, na pə hulı-we sı í kpala-we.
¹² Mpróyó Yesu ifalaa tēewa na pá lakı yəlaa ke waasv sı pá layası təntə.
¹³ Na pá təyənı aləyaa payale, na pá taa kətəntənaa payale ke nim na pə waa-we.

*Lvm Səlv Yohaani kuyv
(Matiyee 14:1-12; Luku 9:7-9)*

- ¹⁴ Yesu həte tənna yaav ke paa timpı. Mpróyó wulav Heləti nu Yesu tən. Na yəlaa ləlaa náá tən sı: Iso Lvm Səlv Yohaani ıle í femna. Pə təw kə ı wəna piti təma lapv pəsuyv.
¹⁵ ılena ləlaa sı İlii luna.
 Pə kaası ləlaa ná tən sı ləŋtaa Iso kuyəyətvtv teləsəlaa taka nəyəluyv.
¹⁶ Heləti nu mpu, ılena í tə sı: Lvm Səlv Yohaani wei ı nyuyv ma yəlaa na pá setı tə inı ı femna.
¹⁷ Nn kupam, wulav Heləti inı ı ka təmna sı pá kpa Yohaani na pá həkə-ı na pá tv-ı saləkə taa. Pə tağa pulv tək kə Heləti lapa mpu. ı ka kpaya ı taalv Filipv alv Helətiyati kə.
¹⁸ ılena Yohaani yəyətı-ı sı: Pə ta mənə sı nı ləkı nyá taalv alv na nı suna nyá tı.
¹⁹ Mpróyó Helətiyati taa wına Yohaani ke səsəm, na ı pəkəyi sı ı kv-ı. Ama Heləti təw ı ta pəsi na ı la pulv.
²⁰ Pə tağa pulv tək, wulav Heləti nyəma sı Yohaani kə yulv kupaŋ, ı kə Iso yulv. Pəyele ı nyaŋayana-ı kə, na ı kentiyi ı tək. Ye ı nu Yohaani təm pə pəkələyi-ı ı taa kə. Paa na mpu ı nyulaya sı ı nukı-tı.
²¹ Mpróyó wulav Heləti ləlvəy koyakv acima talaa. Na ı la acima na ı yaa ı kawulaya taa səsaa səsaa na yoolaa səsaa, na Kalilee tətə taa nyuyv nyəma nyuyv nyəma. Sese pə wəe sı koyakv ŋkuyv Helətiyati ká hiki mpi ı pəkəyaa tə.
²² Mpróyó Helətiyati inı ı pəelə svv timpı yəlaa sēe mpu tə na ı paa. Ntəna pə la Heləti na ı moolaa mpəye leleŋ. Tənağa Heləti təma pəelə inı sı: Sələmı-m mpi n caa tə, maə ha-ŋ.
²³ Haləna Heləti tuu sı paa mpiyi ı sələma-ı, inı ı ká ha-ı. Paa inı ı kawulaya mağamaya həyəluyv.
²⁴ Pəelə inı ı luwa, ılena í polo ı pəsı ı too sı: Pepeye ma sələmı-ı?
 ılena toto cə-ı sı: Tə sı ı ha-ŋ Iso Lvm Səlv Yohaani nyuyv.
²⁵ Tənağa ı məla wulav kiŋ ke kpakpaa na ı tə sı: Ma caa sı nı ha-m Iso Lvm Səlv Yohaani nyuyv ke nyənaya taa kə cənəye nənəw.
²⁶ Mpróyó wulav Heləti lanje wakəla səsəm. Ama ı təma tuuu ke ı moolaa mpə pa təna pa isəntaa, ıle pə feı sı ı ká kisi.
²⁷ Tənağa ı tila tanjaa taa nəyəluyv kpakpaa sı ı polo ı kəna Iso Lvm Səlv Yohaani nyuyv. ılena tanjlv náá tēe saləkə nanj taa na ı setı Yohaani nyuyv.

28 Na í tv-kuyv nyənaya taa na í kəw í cəla pəeləw un, na ilé í polo í cəla í too.

29 Yohaani ifalaa nu mpv, iləna pá polo pá kpaɣa Yohaani na pá pi.

Yəlaa iyisi kakpası caləsvyv

(Matıyee 14:13-21; Luku 9:10-17; Yohaani 6:1-14)

30 Mpróyó Yesu tillaa mələa, iləna pá kəesi-ı pə təna mpi pa lapa na pa sɣesaa tə.

31 Mpa pa pukaya Yesu kin, na mpa pa kulayaa sı pa kpeñ tə pa payale fei kəesvuv. Haləna Yesu na í ifalaa pa ta na ise sı pá təy təyov mayamaya. Iləna Yesu tə í ifalaa sı: I kəw na tə luna kpeñja ke timpi nəyov fei tə na í həesi pəco mayamaya.

32 Mpróyó Yesu na í ifalaa pa svv kpułvov ke pa tike na pá təena kpeñja tə.

33 Ama yəlaa payale loosa-we na pá nyı-weɣe kpaɣpa. Iləna yəlaa lu acaləe acaləe na pá kpaɣa asewa na pá laalı-weɣe tənaya tate.

34 Yesu luna kpułvov taa na í na yəlaa samaa, iləna pa təm lapı-ı pətəətəle ke səsəm. Pə taya pulv tə, pa nəyəsəna ké isv heen wei í feına tiikilu tə. Mpróyó ı sɣesaa-weɣe səsəm.

35 Pə kəma taanaya iləna í ifalaa polo na pá təmı-ı sı: Cəne ké nyutu taa ké, na ilim təma.

36 Təyovı-we na pá yelı kutəyov ɣapv ke pəcolə pəcolə cacakəñ tē na pə acaləe taa.

37 Tənaya Yesu təma-we sı: Mu hana-weɣe tənaya ke mə mayamaya.

Mpróyó Yesu ifalaa pəsa-ı sı: Paa tu polo na tə ya kutəyov ke Liyitee nyəətv nmunvov (200), pu tala yəlaa pañeyə we?

38 Tənaya Yesu təma-we sı: I polo na í wiili na má ná, potopotonaa isənaya í wəna?

Yesu ifalaa wiilaa, iləna pá heeli-ı sı: Potopotonaa kakpası na pə kaası tiina ke naale.

39 Mpróyó Yesu təma ı ifalaa sı: I ɣaɣası samaa tənaya tintika tintika ke nyələwee tə.

40 Tənaya pa ɣaɣa loosi, lələa ke niunvwa (100) niunvwa (100), lələa ke nule na naanvwa naanvwa.

41 Tənaya Yesu kpaɣa potopotonaa kakpası na tiina naale un, na í teki ise na í sēe İso ké í na təmle, na í faɣa-we na í cəla í ifalaa sı pá tala yəlaa. Na í tēesi tiina naale ke mpv tətə, na pá tala pa təna təpaı.

42 Mpróyó pa təna pa təyaa na pá haya.

43 Na ı ifalaa koti həyolası nsi sı kpisaa tə, na pə su təkuv naanvwa na naale.

44 Mpa pa təyov mpv tə pa taa apalaa nyəəñ tala isv iyisi kakpası (5000).

Yesu təntə ke lvm tə

(Matıyee 14:22-33; Yohaani 6:15-21)

45 Mpróyó Yesu təma ı ifalaa ke pə wəalı ké kpaɣpa sı: I svv kpułvov na í tēe-m nəyə na í tesəna Petesaita icate tə. Iləna Yesu náa saalı təna na í paasəna samaa ɣasvov.

46 Pa ya təma, iləna Yesu polo í kpa puyv nakvli kv təw ké İso sələmvov.

47 Pə kəma yuyv, ilə kpułvov tala tənku həkv taa kəle, na Yesu wə ı tike ke tetv tə.

48 Mpróyó ı loosa-we na pá saakı kpułvov pə fei pə polo. Heelim makı tulunja ké na pə mələyənə-we na waalı waalı. Mpróyó Yesu təma lvm təw na í puki pa kin. Saa un pə wəsəna kampaañ kooı ke mpv.

49 Pa na-ı na í təñ lvm təw, iləna pá hvv sı asənaalı, na pá svv kapusi maɣv.

50 Pə taya pulv təw, pa təna pa naakaya-ı mpv tə pə lapa-weɣe səyovtv ke səsəm ké. Ama ı təma-we sı: I təkı tənəñ, maɣa, í taa nyá.

51 I ɣəyotə mpv, iləna í kpa pa kin ke kpułvov taa na í ɣaɣa na heelim hēe, na piti kpa ı ifalaa ke səsəm.

52 Pə taya pulv təw, pa ta cəkəna potopotonaa mpe pa piti təmle ke pa lañkpusəñ tə.

Kotəntvnaa waasvov ke Kenesaletı

(Matıyee 14:34-36)

53 Yesu na ı ifalaa pa tēesa tsvov ke lvm na pá tala Kenesaletı tetv taa, iləna pá tv pa kpułvov na kutəñ.

54 Yesu luna kpułvov taa ké kpaɣpa, iləna yəlaa nyəəmı-ı.

55 Tənaya yəlaa svv cəov ke tetv təna taa, na pá kelı kutəntvnaa na pa kuhəntəñ na pá pukina-weɣe timpi timpi pa nukı sı ı wēe tə.

56 Paa timpiyi Yesu polaa te, paa isv acalısı taa, paa acaləe səsəna taa, paa cacakəñ tēe, yəlaa kəñayana pa kutəntvnaa ké na pá hısvı-ı-weɣe icate patəma taa, na pá wiikina-ı sı í yele na pá tokina ı kpaı ntəmpee mayamaya. Na pa təna mpa pa tokina ı kpaı un tə pə waa-we.

7

Falısanaa kvseɣesətv ke kotası tə

(Matıyee 15:1-9)

1 Mpróyó Falısanaa na İso Təm sɣesəlaa napəlı pa luna Yosalem na pá kəw na pá kotina Yesu.

2 Pa nawa si i ifalaa ləlaa təkəna niŋ asilima, paa saŋəxi isu Iso seətu taa yulb ká la na pəcś í təxo tə.

3 Tampana m̄pógó pə wee, Falisanaa na Yuta nyéma ləlaa təna təkə pə caanaa kulaputu ke teu ké. Ye pa ta saŋ pa niŋ təc̄eici paa tək̄i.

4 Ye pa kəmma kuyaku na pá ta sə lum, paa tək̄i kutəxəv. Na pə kaasi pa təŋəxi ləŋtaa kulaputu lentənaa isu kəpuna nyaalvəv, na nyənasi, na taanuisənaa, na kuhəntəŋ pə nyaalvəv, na yaasinaa pəyalə ke mpv.

5 Pə təw kə Falisanaa na Iso Təm seyesəlaa pa pəəsa Yesu si: Pepe təw kə nyá ifalaa ləwa ta caanaa kulaputu na pá təkəna niŋ asilima ke mpv?

6 M̄pógó Yesu cə-we si: Pə we isu Isayii ka nawa cəsəlaa meye təkəlekele na pəcś í ŋmaa mə tam ke i takəlaya taa si:

Nəxo taa kə yəlaa pane pa saŋi-m yem.

Paa caa-m paa pəcəxo hatoo pa taa.

Iso yəxətəna mpv.

7 Pa seeki-m yem kə.

Pa kpaɣa yəlaa kuyəxətutu

na pá seyesəxi isu Iso nyəntv.

8 M̄pógó Yesu təma-we si: I yeki Iso kuhelitu kə na í paasəxəna yəlaa kuşeyesətu.

9 M̄pógó Yesu tasa-weye yəxətuyv si: I kpaɣa Iso kuhelitu na í fiyitina waali, na í paasəna mə mayamaɣa mə kuşeyesətu.

10 Moisi ka yəxətəna si: Se nyá caa na nyá too. Na tətə si: Ye wei i tvv i caa yaa i too, isu pa ku-i.

11 Ama me mə seyesəxi si yulb pəsəxi na í heeli i caa yaa i too si: Mpi ma ləsa ma wenav taa si ma tənə-ŋ tə pə pəsa kəəpaŋ. (Iso kuhaham ke pa yaa mpv).

12 Mu tasəxi yeluyv si yulb í səna i caa yaa i too tətə.

13 Təne inu mayamaɣa kə í wakəlxəŋəna Iso Təm na mə kuşeyesətu nti í teləsəxi təma na í wee tə. Na í laki lentənaa ke pəyalə ke mpv tətə.

Mpi pə laki yulb ke isayav tə

(Matiyee 15:10-20)

14 Pəle pə wadi Yesu tasa samaa ke yaav ke i kiŋ na í tə si: Mə təna təpai í nu ma təm na í nyi si

15 pulb fei mpi pə suuki yulb nəxo taa na pə tii i hiluyv taa na pə lapı-i isayav tə. Ama mpi pə lukəna hatoo yulb lotu taa tə mpi pə lakəna-i isayav. [

16 Ye wei i ke tam nuib puntu í nu.]

17 Yesu kəma na í yele samaa na í svv təyaya, iləna i ifalaa pəəsi-i ituule n̄tə tə yaasi.

18 M̄pógó i pəəsa-we si: Pə kpeŋna-me mə ta cəkəna-təxələ? I ta nyi si pulb fei mpi pə suuki yulb nəxo taa na pə tii i hiluyv taa na pə lapı-i isayav tə?

19 Pə taɣa pulb təw, mpi pə suuki yulb nəxo tə i hiluyv taa kə pə tiiki. Iləna pə polo pə luna i tapvəv tē, pu cakı i ləmayasēe kiŋ.

(Yesu yəxətə m̄pógó si pə hólí si yulb pəsəxi na í təxo pə təna).

20 Iləna Yesu tasa-weye heeluyv si: Mpi pə lukəna yulb taa tə mpi pə lakəna-i isayav.

21 Pə taɣa pulb təw, hatoo yulb taa kə i lotu taa mayamaɣa ke i caaləxəna isayavtu ke hvv na pəcś í la-ti. Paa asilima kulaputu, paa ŋmuləm, paa yulbukəle,

22 paa wasaŋkalətu, paa ləlaa nyəm nyulvəv, na nyəməŋ na puɣusuyv na yem yem lapv, na isesemle na yəlaa caɣanav, na təhəm na kəmeləntv.

23 Pə tənaya mpv yulb taa kə pə lukəna na pə laki-i isayav.

Kanaaŋ alv təm

(Matiyee 15:21-28)

24 Yesu lu təna, iləna í polo tetv nti tə we Tiii cəlv tə tə taa, na í caɣa təyaya nakəli ka taa. I ta səəli si yəlaa í nyi i təw. Paa na mpv tete isu saŋa tə pa təma i təw kə kulusuɣv.

25 Alv nəxəlv i pəeliya ka hiina iləxəv. M̄pógó pa heela alv inəxi Yesu təm, iləna í polo kpaɣaa ke Yesu kiŋ na í hoti i tē.

26 Alv inu i kə piitim ləmpıv tə kə. Pa ləla-i Fenisii ke Silii tetv taa. M̄pógó alv inu i təma Yesu si í təxənu i pəeliya ŋke ka iləxəv.

27 Iləna Yesu náá cə-i si: Yele na piya haɣa na pəcś. Pə ta mvna si pá kpaɣa piya təxənaɣa na pá tv hasi.

28 Tənaya alv inu i cə-i si: Hai, ma cē, ye piya tək̄i na pə pvtvta atē, hasi təŋəxi na si təsəxi mēe.

29 Mpuɣvle Yesu si: Nyá kuvəcətv təne tə təw kpe. Nyá pəəlv iləxəv sewa.

30 Tənaya alv inu i ha lumaya na í kpe i tē. I talaa iləna í mayana i pəyaya hənta kato təw, na iləxəv təma seu.

Ntam kaayɔɔɔɔɔɔɔɔɔ waaɔ

³¹ Pɛle pɛ waaɔ Yesu lu Tiini tetɔ na í tɛhna Sítɛɛ na í fayana timpɛ pa yaa sí Acalɛɛ Naanɔwa tɔ, na í mɛli Kalilee tɛɛku kiŋ.

³² M̀p̀ɔ̀ỳ pa kɔna-i ntaɔ nɔɔɔɔ, i matɔyɛ kɔmatɔ kɛ́, u pɛsɔyɛ yɔɔɔɔɔɔɔɔ. Na pá wiina Yesu sí í tɛni niŋ kɛ i tɔɔ.

³³ Yesu lɛsa-i kpɛɛhɛ, ilɛna í sɔsɔ i mpeɛ kɛ i h́kraŋŋ taa na í la ntaɔama kɛ i mpɛle tɔɔ na í taa i nsɛmle.

³⁴ Na í teki i isɛ na í tisi feesuyɛ na í tɔ sí: Ifɔfata. (Tɔm nti tɔ hɔwɛɛ ntɛ sí: Tɔli na pa tɛ taa).

³⁵ Tɛnaɔa ntaɔ h́kraŋŋ tɔla kraŋkpaɛ, na i nsɛmle hɛti na í sɔɔ yɔɔɔɔɔɔ kɛ teɔ.

³⁶ Ilɛna Yesu kraali pa tɛna sí pá taa heeli-tɔyɛ nɔɔɔɔ. Ama waaɔɔ inɔyɛ pɛle pa sɔɔ-tɔyɛ kraalɔyɔ.

³⁷ M̀p̀ɔ̀ỳ pɛ lapa yɛlaa kɛ piti kɛ sɔsɔm pɛ tu fɛi, na pá tɔŋ sí: Waaɔyɔɔ ntɛ i waaɔyɛ yaa. I laki na ntaɔaa maɔamaɔ náa nukɛ na kamumusi náa yɔɔɔɔyɛ.

8

Yɛlaa iyisi liyiti (4000) calɔɔɔyɛ
(Matiyee 15:32-39)

¹ Kuyɛɛɛ inɔ i taa, samaa taa kotuyɛ kɛ sɔsɔm, pa fɛina kutɔyɔɔ. Tɛnaɔa Yesu yaa i ifalaa na í tɔ-wɛ sí:

² Yɛlaa panɛ pa tɔm wɛ-m pɛtɔɔtɛle. Inyɛni kuyɛɛɛ tooso kolɔ pa wɛ ma kiŋ çɛne na pa kutɔyɔɔ tɛma.

³ Ye ma yɛlaa sí pá kɛna nyɔɔɔsɔ, lɛlaa ká kpisi tɔnɔŋ kɛ mpaɔɔ taa. Pɛ taya pɔɔɔ, pa paɔale lu pɔɔɔɔɔ kɛ́.

⁴ Tɛnaɔale i ifalaa sí: Leyɛ yɔɔ ná hikiyɛ tɔyɔnaɔa kɛ nyɛtu taa çɛne na í çɛla kuɔriŋ kɔne ku tɛna?

⁵ Ilɛna Yesu pɔɔsɔ-wɛ sí: Potopotɔnaa isɛnaɔa í wɛna? Ilɛna pá çɔ-i sí: Naatosompɔyɔɔlaya kɛ́.

⁶ M̀p̀ɔ̀ỳ Yesu heela samaa sí: I çaya aɛ. Tɛnaɔa i kraɔa potopotɔnaa mpe pa naatosompɔyɔɔlaya na í sɛɛ Isɔ kɛ́ í na tɛmlɛ, na í fayɔ-wɛ na í çɛla i ifalaa sí: I çɔɔ na í tala-wɛ. Na pɛle pá la mpɔ.

⁷ Paa wɛna tiina sɛkpɛna kɛ pɛçɔ tɔtɔ. M̀p̀ɔ̀ỳ Yesu sɛɛ Isɔ kɛ́ í na tɛmlɛ kɛ pɛ tɔɔ, ilɛna í tɔ i ifalaa sí pá tala-wɛyɛ-yɛ tɔtɔ.

⁸ M̀p̀ɔ̀ỳ pa tɛna pa tɔyaa na pá haɔa. Ilɛna i ifalaa koti hɔyɔlasɔ nsi sí kpisaa tɔ na pɛ su tɔkuŋ naatosompɔyɔɔlaya.

⁹ Pɛyle yɛlaa mpa pa tɔyaa tɔ pa nyɔɔŋ ka tala isɔ iyisi liyiti (4000). Pɛ tɛma mpɔ, ilɛna Yesu tɔ-wɛ sí pá kpe.

¹⁰ Ilɛna inɔ na i ifalaa pá kra kpɔɔɔyɔ taa kɛ kraŋkpaɛ na pá polo timpɛ pa yaa sí Talɛmanuta tɔ.

Falisanaa sɔlɔmɔyɛ kɛ Yesu piti tɛma
(Matiyee 16:1-4)

¹¹ M̀p̀ɔ̀ỳ Falisanaa kɔma na pá sɔɔ Yesu kɛ kpɛɛsɛnaɔ. Na pá kuuki i nɔɔɔ sí i la piti tɛmlɛ natɛli na pɛ́ h́lɛ́ sí i tɔŋ luna Isɔ kiŋ.

¹² Tɛnaɔa Yesu mɔla i taa kɛ́ teɔ na í tɔ sí: Kɔfalɔŋ yɛlaa mɛ, í pɛɛkɔyɛ piti tɛmlɛ suwɛ? Tampana kɛ ma heeliyɛ-mɛ, í kaa na piti tɛmlɛ natɛli se.

¹³ M̀p̀ɔ̀ỳ i yɛla-wɛ na í tayanɛ kpɔɔɔyɔ taa kɛ kraɔ na i tɛsɛna kuɛŋ lɛŋku tɔɔ.

Falisanaa na Helɛti pa kɔkɔsɔm
(Matiyee 16:5-12)

¹⁴ Yesu ifalaa ka sɔɔ kutɔyɔɔ kraɔɔɔ. Potopoto kɔɔɔm ka wɛnna pa kiŋ kɛ kpɔɔɔyɔ taa.

¹⁵ Ilɛna Yesu kraali-wɛ sí: I la laakali na Falisanaa na Helɛti pa kɔkɔsɔm.

¹⁶ Ilɛna i ifalaa sɔɔ tɛmaɔa tɔm sí: Tɛ́ fɛina potopotɔnaa tɔyɔ i yɔɔɔyɛ mpɔ.

¹⁷ Yesu nu nti pa tɔŋna yɔɔɔyɔyɔ kɛ mpɔ tɔ, ilɛna í pɔɔsɔ-wɛ sí: Pɛpɛ tɔɔ kɛ́ í tɔŋ sí í fɛina potopotɔnaa tɔ pɛ́ tɔɔ? Halɛna saŋa í ta çɛkɛna keɛ? I ta nyɛnta keɛ? Pɛ́ ku mɛ layatɔ kɛ?

¹⁸ I wɛna isɛ pɛyle u naaki? I wɛna h́kraŋŋ pɛyle u nukɛ? I sɔɔwayaɔ?

¹⁹ Saa wei ma fayɔ potopotɔnaa kakpasɔ na yɛlaa iyisi kakpasɔ (5000) tɔyɔ tɔ, tɔkuŋ isɛnaɔa kɔkpisasi suwa na í kraɔa? M̀p̀ɔ̀ỳ pa çɔwa sí: Naanɔwa na naale.

²⁰ Pɛle pɛ paasi waaɔ wei ma fayɔ potopotɔnaa naatosompɔyɔɔlaya na yɛlaa iyisi liyiti (4000) tɔyɔ tɔ, tɔkuŋ isɛnaɔa í tɔ hɔyɔlasɔ kɔkpisasi? Ilɛna pá tɔ sí: Tɔkuŋ naatosompɔyɔɔlaya.

²¹ Ilɛna Yesu pɔɔsɔ-wɛ sí: Pɛ́ na pɛ́ mpɔ na i ta çɛkɛnta?

Yɔɔɔm isɛ kuluyɛ kɛ Petesaita

²² Pa tala Petesaita, ilɛna pá kɔna-i yɔɔɔm nɔɔɔɔ, na pá wiina-i sí i tokina-i.

23 *Mróyó* Yesu həma i ninj taa na í luna ícate waalı, na í la ntaɣama na í taa yolum unı i íse, na í tənı i ninj ke i təə. İlena í pəəsı-i sı: N naaki pulu?

24 *Mróyó* yolum kusa íse na í tə sı: Ma loosiyi yəlaa təcantəlaa na pá we ísu tıj na pá tıj.

25 İlena Yesu tasa i ninj tənıyü ke yolum íse təə na pə waa-i. İlena í nyəmı poolunj na í na pə tənə təcıceı.

26 İlena Yesu heeli-i sı í kpe. İ taa məlı ícate taa.

Piyee hılvıyü sı Yesu ké Mesii
(*Matiyee 16:13-20; Luku 9:18-21*)

27 Yesu na i ífala pa kula tənə ílena pá tee Sesalee Filipü acaləe taa. Pa we mpaav taa ílena í pəəsı i ífala sı: Yəlaa tıj sı ma ké awe?

28 *Mróyó* pəle sı: Pa tıj sı n ké Lum Səlu Yohaanı. Ləlaa sı İlii, na ləlaa sı n ké İso kuyəçotutu tələsəlaa taa nəyölvü.

29 Tənaya i pəəsə-we sı: Na me se, mə hıvki sı ma ké awe?

Mróyó Piyee nəçə təkpaı sı: N ké Mesii.

30 İlena í kpaalı-we sı pá taa heeli-təyi nəçölv.

Yesu səm na i fem pə təm
(*Matiyee 16:21-28; Luku 9:22-27*)

31 Pəle pə waalı ké i svı i ífala ke heelıyü sı: Pə wee sı Yulu Pəyaya má maa təçö konyəj ke səsəm. Na nyıvyü nyəma na kətəlaa səsaa na İso Təm seçesəlaa ká lo-m, halı pá ku-m. İle maa fe pə kuyeyj tooso wule.

32 İ heela-weçə-təyi təfoo ké yəlaa taa. *Mróyó* Piyee yaa-i kpeejə na í təkı-i-tı.

33 Tənaya Yesu pəsəna i ífala təə na í kaləna Piyee ke teu sı: Satanı tee ma təə, nyá hıwee ta ke İso nyəna, yəlaa nyəna ké.

34 Pəle pə waalı i yaa samaa na i ífala, ílena í tə-we sı: Ye wei i caa sı i təjı-m, pıntı í la i təyi awusa, na í səçələyi i səm tesika na í təjəçəna-m.

35 Pə taya pulv, ye wei i pəkəyi i weesıyü təcıtutu i təjəna sərv. Ama wei í lapə i təyi awusa ke ma təə, na ma Laapaalı Kırıj təə, pıntı ka hikina weesıyü.

36 Ye yulu pəsaa na í hiki antulinya nyəm tənə na unı i maçamaya í sı i kawaaya nté we?

37 Pulıpv wee mpi yulu ká kpaaya na í laçasəna i weesıyü tə?

38 Ye wei i səpa ma feele yaa ma kúseçesətü feele ke kufalan yəlaa pañe mpa pa kisa İso ké təjıyü na pá lakı ísayatı tə pa hekv, Yulu Pəyaya má maa sı pıntı feele tətəçö ma məlvü wule ke waatı wei maa kəə na ma Caa teeli na ísətəa tillaa nanj nyəma tə.

9

1 Yesu tasa-weçə heelıyü sı: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəyi, mpa pa we cənə tə pa taa ləlaa ká na İso Kawulaya kəmna toma na pəcó pá sı.

Yesu ísentaa laçasıyü
(*Matiyee 17:1-13; Luku 9:28-36*)

2 Kuyeyj naatoso téewa, ílena Yesu kpaaya Piyee na Saakı na Yohaanı na pá polo pıvyü kúkvlyü nakvli kv təə ké pa tıke. Tənaya i laçasa pa ísentaa ke kpaakpa.

3 Na i wontı paası na tə hılvımi təlailai ísu kponkromılvım na tə teeki kəkə. Nəçölv feı atə cənə sı i ká la na pulıpv hılvımi mpı pə taka.

4 *Mróyó* i ífala tooso unı, pa nawa İlii na Moisi na pá na Yesu pá yəçotəyi.

5 Tənaya Piyee tama Yesu sı: Taca, ísu tə wew cənə ísəntı unı tə pə we teu napələyi te. İle pə mına ísu tə siki coka toosoçö. Nyaya lentə, Moisi ke lentə, na İlii ke lentə.

6 Səçəntı kpa Piyee na i taapalaa ləlaa na í lanj kuyəçotutu təçö i yəçotə mpı.

7 İlena ísəjımntıyü nakvli kv kəə na kv takı-we na pá nu pə yəçotə ĩjımntıyü ĩkv kv tee sı: Ma lıyü tee Pəyaya ntə, í nına-ke.

8 Tənaya Yesu ífala caa pa taa na pa waalı pa ta na nəçölv. Ye pə taya Yesu tıke ke pa ná pa kınj.

9 Yesu na i ífala pa tiikayana pıvyü təə, ílena Yesu kpaalı-we sı: İ taa heeli nəçölv ke nti í nawa tə. Haləna kuyanjku Yulu Pəyaya má maa sı na má fe tə.

10 *Mróyó* Yesu ífala təkə təm ntəyi pa taa na pá pəəsəyi təma sı: Pepeçə səm na fem íe?

11 Pəle pə waalı Yesu ífala pəəsə-i sı: Pepe təə ké İso Təm seçesəlaa ná tıj sı İlii ká caaləna kəntə?

12 Tənaya Yesu cə-we sı: Tampana, pə wee sı İlii ká kəna kancaalaya na í tayanı pə tənaya teitei na pəcó. Ye mpı ntıyi pa ĩjımaawa Yulu Pəyaya təə sı kaa na konyəj ke səsəm na pá la-keçə nyayj?

13 Ama ma heeliyi-me sı İlii təma kəntə na pá lana-i ísu pa səçəlaa təçö teitei ísu paa ĩjımaav i təm tə.

*Pu nəyəlv i ələyaa loou
(Matiyee 17:14-21; Luku 9:37-43)*

14 Yesu na Piyeə we pa tala ifalaa lələa kin, iləna pá mayana samaa kotina-wə, na pá na ləo təm səyesəlaa pá hən təm.

15 Tuu isu yəlaa nau Yesu tə pə yeyeta-weyə səəəm nte, na pá seeki na pá puki i səev.

16 İlena í pəəsi i ifalaa si: Nti tə təo kə mə na-wə í hən?

17 Məpəyú samaa taa nəyəlv i cə Yesu si: Taaəa, ma kəna ma pəyaya kə. Ka hii dəyov kə na í la-keye kamumuka.

18 Paa tımpıyí pə kuləna dəyov unı i pətəyi-keye ateyə. Na ka nəyov taa lu kuhulan, na ká saləyi ka kela na ka tənuyv kii təkəkiləe. Ma wiina nyá ifalaa sı pá loo-i, pa ta pəsi.

19 Tənyaya Yesu təma si: Yələa lanjkrusəy nyəma me, wəe isənyaya má na-me tii cəya na má təkı mə konyəh? İ kəna-m pəyaya njeyə cəne.

20 Məpəyú pəyaya nyəma pəna-keye Yesu. Tuu isu dəyov tu keesuyv Yesu tə, i suv pəyaya njeyele selisuyv ke teu. Haləna ká hoti atə na ká pilimi na kuhulan lukəna ka nəyov taa.

21 İlena Yesu pəəsi ka cəa si: Waatv wei kə pə caala-keye lapv ke mpv?

Məpəyú pəyaya cəa cə-i si: Hatov ka pəcaatv pətəpətə taa kə.

22 Təm pəyalə ke dəyov pətə-keye kəkə taa na lum taa sı ká sı. Mpv tə, hai, ye n ka pəsi nyəni ta pətətəle na í waası-tv.

23 Tənyaya Yesu təma-i si: Pepe təo kə n təy sı ye ma pəsəyi? Ye yolv təma i taa na ləo, pulv fəi mpı i kpisiyi tə.

24 Məpəyú pəyaya njə ka cəa mapə kapuka si: Ma təma ləo na ma taa. İle səna-m na pə səəsi.

25 Yesu nawa samaa kotiyina-wə, iləna í kaləna dəyov unı, na í təm-i si: Dəyov nyá wei n pəsəyi yələa ke kamumusi na ntamaa tə, ma heeliyi-n kuləmayə sı nı se pəyaya kanə ka waalı. Taa taa-keye tənyov.

26 Tənyaya dəyov unı i kiisaa na í paası na í selisi-keye teu, iləna í se ka waalı. Məpəyú pəyaya fiyinaa. Haləna yələa tə sı ka səpaya təkrem.

27 Məpəyú Yesu kpa ka niy taa na í kvsı-ke na ká səy isə.

28 Yesu kəma na í suv təyaya na í na i ifalaa pá cəya, nəyov ta siti pa taa. İlena i ifalaa pəəsi-i si: Pepe təo kə tə ta pəsi na tə loo dəyov unı?

29 Məpəyú Yesu cə-wə si: Dəyov isu mpv, ye pə taya ləo sələmuyv na sələmuyv, pulv u təyənəyi-i.

*Yesu səm na i fem pə təm tətə
(Matiyee 17:22-23; Luku 9:43-45)*

30 Yesu na i ifalaa pa lu təna, iləna pá təsi Kaliləe tenku. Yesu luyv fəi sı pá nu i tanj.

31 Pə taya pulv, i səyesəya na í heeliyi i ifalaa si: Paa tv Yolv Pəyaya mayə yələa niy taa na pələ pá kv-m. Ama maə fə pə kuyeyə tooso wule.

32 İle i ifalaa ta cəkəna təm tənə. Pəyele pa nyamna tə pəəsuyv.

*Səsəəntv təo həm
(Matiyee 18:1-5; Luku 9:46-48)*

33 Yesu na i ifalaa pa tala Kərənahum, na Yesu suv təyaya taa, iləna í pəəsi i ifalaa si: Ntiyi i kresəyana təmayə mpaav taa?

34 Məpəyú i ifalaa suma. Pə taya pulv təo, pa hənyaya səsəəntv təo kə mpaav taa kə.

35 Tənyaya Yesu cəyaa na í yaa pa naanəwa na naale ke i kin na í heeli-wə si: Ye wei i cəa i la mə nəyov təo tv, pəntv ká pəsi i təyi mə taa səkpəlu kə, na mə təna mə təmle tv.

36 Məpəyú i kpaaya peiya na í sı-keye pa isəntaa na í wayalı-ke. İlena i tə-wə si:

37 Ye wei i məwa peiya kanə ka taka kə ma nyuvv təo, mayə pəntv məwa. Na wei i tu mə-m pə taya ma tike ke i məwa. Ama pəntv kreyəna wei i tila-m təyov na í mə.

*Wei i fəi ta təo i kə ta kolontv
(Luku 9:49-50)*

38 Məpəyú Yohaani heela Yesu si: Taaəa tə nawa nəyəlv na í looki ələyaa na nyá hətə. Pəcı u tənəyi-tv. İlena taa kisina-i.

39 Ama Yesu cəwa Yohaani si: İ taa tanj-i sı í taa la. Pə taya pulv təo, nəyəlv fəi wei i pəsəyi na í la piti təmle na ma hətə tənə na í tə na í yəyətı isəyatv ke ma təo kə kpaakraa tə.

40 Ye yolv ta ke ta kolontv, ta nyəh kə tə.

41 Na ye wei i ha-meyə lum sasala anə sı í kə Kilisiti nyəma, pəntv kaa lanj pə kasəyaya.

*Ləlv tusuyv səyəntv
(Matiyee 18:6-9; Luku 17:1-2)*

42 Məpəyú Yesu təma si: Ye wei i lapə na piya nsi sı mə ma təm ke isəntə tə sı taa nakəli pəntı, pə nəyəsəna pá paa pəntv luyv tē kə piw na pá tsv-i tenku taa.

⁴³ Ye nyá niñ tusiųina-ñ isayatu lapu taa, seti-i. Sana ñ suv weesuɣu kupaŋku taa na niñ kuloməñ, na mpi n ka weena nyá niñ təna na pá peti-ñ tənaasəle səsəle taa ké kəkə ŋka kaa teñ tə ka taa tə. [

⁴⁴ Təna sonsomppee nna a təkɪ yəlaa nantu tə aa səki. Pəyele kəkə u teñ paa pəco.]

⁴⁵ Ye nyá nəsəhəle tusiųina-ñ isayatu lapu taa, seti-te. Sana ñ suv weesuɣu kupaŋku taa na nəsəhəle kulomtəle, na mpi n ká weena nəsəhəe naale na pá peti-ñ tənaasəle səsəle taa tə. [

⁴⁶ Təna somppee nna a təkɪ yəlaa nantu tə aa səki. Pəyele kəkə u teñ paa pəco.]

⁴⁷ Ye nyá isəle tusiųina-ñ isayatu lapu taa, həyəsɪ-te. Sana ñ suv Isə Kawulaya taa na isəle kulomtəle na mpi n ká weena isə naale na pá peti-ñ tənaasəle səsəle taa tə.

⁴⁸ Təna sonsomppee nna a təkɪ yəlaa nantu tə aa səki. Pəyele kəkə u teñ.

⁴⁹ Pə taɣa pulu tə, paa piti yəlaa təna tə kəkə isu pa təkuvu təm ke təyənaya tə tə.

⁵⁰ Təm ké puluɣu mpi pə waasəyɪ təyɔ. Ama ye təm ləñ səpa, pəpəye paa la na pə ləñ inɪ í tasa məluɣu? Í weena təm ke mə taa na í weena təma na leleñ.

10

Alv na apalv paɣav təm

(Matiyee 19:1-12; Luku 16:18)

¹ Yesu lu təna, ɪlena í polo Yuta tetu taa na Yaatanɪ pəyɔ waalu. ɪlena samaa tasa kotuyu ke ɪ kiñ ke səsəm, na í niki-weye seɣesuvu isu ɪ tu laki tə.

² Mpróyó Falisanaa napəli pa polaa sɪ pa kuuki ɪ nəyɔ. ɪlena pá pəsɪ-i sɪ: Ta mpaav taa yulu pəsəyɪ na í təyənɪ ɪ alv na?

³ Tənaɣa ɪ pəsəsa-we sɪ: Ntiyɪ Moisi ka heela-me sɪ í la?

⁴ ɪlena pəle pá cə-i sɪ: Moisi ná ha mpaav sɪ yulu pəsəyɪ na í ŋmaa ɪ alv ke kisuyu takəlaya na í təyənɪ-i.

⁵ Mpróyó Yesu cə-we sɪ: Mə lanɣpusəñ tə ké Moisi ŋmaa-meɣe kəsəsutu nti.

⁶ Ama hatoo antulinya ŋmau kancaalaya taa Isə ŋma apalv na alv ké.

⁷ Pə tə ké apalv ká yele ɪ caa na ɪ too, na í na ɪ alv pá caɣa.

⁸ Na pa naale pá pəsɪ yulu kulom. Saa inɪ pa ta ke yəlaa naale tətə. Ama pa pəsə yulu kulom ké təkəñ.

⁹ Ye mpv ɪle, yulu í taa yasɪ mpi Isə krentaa tə.

¹⁰ Pa kəma na pá suv təyaya, ɪlena ɪ ifalaa taɣanɪ-i təm pəsəyɪ ke nti inɪ tə taa.

¹¹ ɪlena í cə-we sɪ: Ye yulu təyənɪ ɪ alv na í kpaɣa lelu, ɪ wakələna kancaalaya nyəñ, pécó ɪ lapa wasanɣalətu.

¹² Na mpv tətəyɔ na alv, ye í kisa ɪ paalv na í saa kofalv, ɪ lapa wasanɣalətu.

Piya səkpesi kupaŋtu kooluyu

(Matiyee 19:13-15; Luku 18:15-17)

¹³ Yəlaa pukayana piya ke Yesu sɪ í tənɪ sɪ tə ké niñ. Ama ɪ ifalaa kaləna sɪ kəntaa.

¹⁴ Yesu ná mpv, ɪle pə ta maɣa-i. ɪlena í tə ɪ ifalaa sɪ: Í yele na piya kə ma kiñ, í taa kayati-sɪ. Pə taɣa pulv tə, mpa pa we isu piya tə, mpe pa tənna Isə Kawulaya.

¹⁵ Ma heeliyɪ-meɣe tampana sɪ ye wei ɪ ta pəsɪ isu pəyaya na Isə təyɔ ɪ tə ké kawulaya, pəntu kaa la ka tu ke paa pəco.

¹⁶ ɪlena Yesu kpaɣa-səyɪ ɪ niñ taa na í təm niñ ke sɪ tə, na í kooli-səyɪ kupaŋtu.

Yulu toñ tv təm

(Matiyee 19:16-30; Luku 18:18-30)

¹⁷ Yesu təkaya mpaav, ɪlena apalv nəyəlɪ í kpaɣa asewa na í kəw í luñ ɪ tɛe na í pəsɪ-i sɪ: Tacaa kupaŋ, pəpəye pə we sɪ ma la na má hiki weesuɣu ŋku ku teñ tə?

¹⁸ Tənaɣa Yesu pəsəsa-i sɪ: Pə lapa isəna na ñ yaa-m sɪ kupaŋ? Nəyəlɪ ta ke kupaŋ ye pə taɣa Isə tike.

¹⁹ Ntəñ n nyəmə nti pa suwa sɪ: Taa kv yulu, taa la wasanɣalətu, taa ŋmulɪ, taa suu lelu ke təm, taa puɣusi ləlaa. Se nyá caa na nyá too tə?

²⁰ Mpróyó apalv inɪ ɪ cə-i sɪ: Tacaa, ma təkə kəsəsutu nti tə tənaya hatoo ma pəcaatu ké.

²¹ Mpróyó Yesu nyəna-i tərɪñ, ɪlena ɪ luɣu lapɪ-i, na í təm-i sɪ: Kulomtu tike təkəñ kaasəna-ñ lapu. Polo na ñ pəeti pə təna mpi n wəna tə, na ñ tala konyəntənaa ke pə liyitee, na cele ñ suv toñ ke isətəa. Ye n təma mpróyó lapu, ɪle n kəw na ñ təñ-m.

²² Ama apalv inɪ ɪ nu mpv, ɪlena ɪ isəntaa nyəñ na ɪ lanɣle wakəli tətəyətəyɔ na ɪ tɛe. Pə taɣa pulv tə, ɪ ka wəna ké pə tu feɪ.

²³ Yesu caa ɪ ifalaa isəntaa, ɪlena í heeli-we sɪ: Ama liyitee nyəma Isə Kawulaya suvu we kate ké pə tu feɪ.

²⁴ Təm nti ɪ yəyətə mpv tə tə lapa ɪ ifalaa ke piti. ɪlena Yesu tasa-weɣe heeluyu sɪ: Nnn, ma piya, sɪ yulu í suv Isə Kawulaya taa tə pə we kate ké fa.

25 Isəna mpi pə we yoooyo ké kate si í sɔvna pənyalaya puyɔv na í lu tɔ, mpɔ tɔtɔyɔ pə we liyitee tɔ ké kate si í sɔv Isə Kawulaya taa. Halɪ pə tu tɛɛ mpɔ.

26 Tənaɣa pə tasa-weye piti lapu ké sɔsɔm, na pá təŋ təma si: Ile awe ka tɔləna nteye-ti ile?

27 M̄pɔyú Yesu nyəna-we, ilena í tɔ-we si: Yəlaa kinj ké pə fei pəsvɔv. Ama Isə kinj pə fei mpɔ. Pə taɣa pulv tɔɔ, Isə ɪ kpisiyi pulv.

28 Tənaɣa Piye təma-i si: Tɔɔ, ta yela pə təna təkpataa ké na taa hu nyá waali.

29 Ilena Yesu cɔ-i si: Tampana ké ma heeliyi-me yoo maa cɛsəyi, ye nəɣɔlv yela ɪ təɣaya, yaa ɪ taalvnaa na ɪ kəɣənaa, yaa ɪ newaa, yaa ɪ too, yaa ɪ caa, yaa ɪ piya, yaa ɪ haləmnaa ké ma tɔɔ, na Laapaali Kupaŋ tɔɔ,

30 pu ha pɔntv ké pə tɔm nunɔwa (100) ké atɛ cəne na pəcɔ. Paa tɛɛsi, paa taalvnaa, paa kəɣənaa, paa newaa, paa toonaa, paa piya, paa haləmnaa, na pə tənaɣa m̄pɔyú wahalanaa taa. Pəyele ɪ sɔm waali ɪ ká wɛɛna weesuyu ŋku ku tɛŋ tɔ.

31 Mpa pa we ləlv ké kaɣana tɔ, pa taa paɣale ká məlɪ waali. Na waali nyəma paɣale náá məlɪ lolɔ.

*Yesu sɔm na ɪ fem tɔm tɔtɔ
(Matiyee 20:17-19; Luku 18:31-34)*

32 Pa we mpaav taa na pá puki Yosalem, ilena Yesu tɛɛ ɪ ifalaa ké nəɣɔ, na pɛle pá təŋna piti. Na mpa pɛle pa tənaɣa-we tɔ pɛle pa caɣana sɔyɔntv. M̄pɔyú Yesu taɣana yaav ké pa naanɔwa na naaleye ɪ kinj, na í heeli-weye mpi pu maɣana-i nəɔnɔ tɔ.

33 Nti ɪ heela-we tɔyɔle si: Tɔɔ, tə puki Yosalem isəntɔ tɔ, paa kpaɣa Yvlv Pəɣaya má na pá tɔ-m kotəlaa sɔsaa na Isə Tɔm sɛyɛsəlaa pa niŋ taa. Paa tɔ si pá kv-m. Paa kpaɣa-m na pá tɔ-m mpa pa ta nyi Isə tɔ pa niŋ taa.

34 Pɛle paa paana-m na pa tɔ-m ntaɣama, na pa casa-m akpatɛɛ. Pəle pə waali ilena pá kv-m. Ama maa fe pə kuyɛɛŋ tooso wule.

*Mpi Saaki na Yohaani pa sələmaa tɔ
(Matiyee 20:20-28)*

35 Pəle pə waali, Sepetee pəyalaa Saaki, na Yohaani, pa pola Yesu kinj na pá təmi-i si: Taca, tɔ caa si n̄ la-tɔyɔ mpi tu səlami-ŋ tɔ.

36 Tənaɣa Yesu pɔɔsa-we si: Pɛpɛye í caa si má la-me?

37 M̄pɔyú pa cɔwa si: Saa wei n ka wɛɛ nyá teeli kawulaya taa tɔ tɔ caa si n̄ yele na tɔ caɣa nyá cɔlv. Ləlv ké nyá ntəɣəŋ tɔɔ, na ləlv ké nyá mpətəŋ tɔɔ.

38 Tənaɣa Yesu pɔɔsa-we si: ɪ ta nyi mpi í sələməyi tɔ yeɛ? ɪ pəsəyi na í tɔyɔ wahala sɔsɔ wei maa tɔyɔ tɔ? Paa sɔ-m Isə lum mpi tɔ, í pəsəyi na í sɔ-wi?

39 M̄pɔyú pa cɔwa si: Tu pəsi.

Iləna Yesu cɔ-we si: Tampana, í ká tɔyɔ wahala sɔsɔ wei maa tɔyɔ tɔ, na í sɔ Isə lum mpi paa sɔ-m tɔ yaa.

40 Ama pə taɣa ma ləsəɣəna mpa paa caɣa ma ntəɣəŋ tɔɔ yaa mpa paa caɣa ma mpətəŋ tɔɔ tɔ. Mpa pa tɔɔ Isə taɣana lona aɛ tɔ pɛle pa kəna a nyəma.

41 Yesu ifalaa naanɔwa wei ɪ kaasaa tɔ ilé ɪ na mpɔ, ilena ɪ taa wiuna Saaki na Yohaani.

42 Tənaɣa Yesu yaa pa təna na í tɔ-we si: ɪ nyəma si mpa pa nyənəyi isu yəlaa awulaa tɔ pɛle pa təkɪ kawulaya ké ləlaa tɔɔ. Na mpa pɛle pa ké kufelaa tɔ pɛle pa ŋmakələyi səkɛma.

43 Pə fei m̄pɔyú mə kinj se. Nti tɔyɔle si, ye mə taa wei í caa ɪ la sɔsɔ ké mə heku, pɔntv ɪ pəsi mə tɔmle tɔ.

44 Na ye mə taa nəɣɔlv í caa ɪ la mə nəɣɔ tɔ, pɔntv ɪ pəsi mə təna mə yom.

45 Pə taɣa pulv tɔɔ, Yvlv Pəɣaya ma tɔtɔ ma ta kɔɔ si má tɔyɔ cɛcɛle. Ama ma kəmaɣa si ma pəsəyi yəlaa təna tɔmle tɔ, na má ha ma weesuyu na pə cɛ yəlaa paɣale ké pa yomle taa.

*Yvlm Paatimee tɔm
(Matiyee 20:29-34; Luku 18:35-43)*

46 M̄pɔyú pa tala Yeliko. Yesu na ɪ ifalaa, na yəlaa samaa pa kəma si pa luki ɪcate n̄tɛ tə nəyɔ ilena pá maɣana yvlm nəɣɔlv, Timee pəyalv Paatimee, na í caɣa mpaav nəyɔ tɔɔ na í lakɪ pala.

47 M̄pɔyú pa heela-i si: Nasaleti Yesu tɛɛkəna. Tənaɣa ɪ koo sɔsɔm si: Tafiiiti Pəɣaya Yesu, nyənɪ ma pətɔtəle.

48 Tənaɣa paɣale kaləna-i na pá heeli-i si í su. Ama ɪ sɔsaa kouu ké sɔsɔm si: Tafiiiti Pəyalv, nyənɪ ma pətɔtəle.

49 M̄pɔyú Yesu səŋaa, na í tɔ si pá yaa-i.

Tənaɣa pa heela yvlm si: Nyaya apalvɔ na n̄ kulɪ, ɪ yaa-ŋ.

50 Iləna í lb ɪ kpaɪ na í kulɪ təwaka na í polo Yesu kinj.

51 M̄pɔyú Yesu pɔɔsa-i si: N caa ma la-ŋ we?

Iləna yvlm cɔ-i si: Taca, ma caa ké si n la na má naaki.

52 Tənağa Yesu təma-ı sı: Polo, nyá taa temnav ke Iso waasa-ŋ ké.
Mpróyó ı sʉv nav ke təna inəyi kpakpaa na í təŋəyi Yesu ke mpraav taa.

11

Yesu cayav ke kpaŋaya
(Matiyee 21:1-11; Luku 19:28-40; Yohaani 12:12-19)

1 Mpróyó na ı ifalaa pa tala Olifinaa puyv. Waatv unı tʉ pa kreyetəna Yosalem. Pa fei poolun na Petafası na Petanii. Tənağa Yesu tila ı ifalaa taa naale

2 sı: ı polo ıcate nte tə we mə nəyɔ tɔ tə taa. ı takı kpakpaa tʉ í ká mayana pa tʉ kpaŋaya pile natələyi ŋmənağa. Nəyɔlv ta cayata tə tɔ. ı hetı-te na í kəna.

3 Ye nəyɔlv pɔɔsa-me sı: Pepe tɔ kə í lakı mpv? ıle í cɔ punto sı: Ta Səsə caakəna, ye ı təma ı ká mələna-keye nɔnɔ kə cəne.

4 ı ifalaa tɛwə, ılena pá mayana kpaŋaya pile nteye mpraav taa, na pá tʉ-keye ŋmənağa ke təyaya nakəli ka nəyɔ, ılena pá hetı-te.

5 Mpróyó mpa paa we təna tʉ pa taa napəli pa pɔɔsa-we sı: Pepeye í lakı təna? ı hetəyi kpaŋaya pile nte suwe?

6 Mpróyó Yesu ifalaa cəwa ısu Yesu ka heela-we tʉ, ılena pá yele-we na pá tɛna.

7 Na pá pona-teye Yesu, na pá pə tə tɔ kə pa wontu, na Yesu caya pə tɔ.

8 Mpróyó yəlaa pəyale pa pa wontu ke mpraav taa, na ləlaa náa cə hatv na pá pə.

9 ılena mpa paa we Yesu nəyɔ tɔ na mpa paa we ı waah tʉ pá kookı sı: Paa wei í tʉ Iso kə teeli. Iso í wee wei ı kəŋna Tacaa tʉŋ tʉ ı waah.

10 Iso í hetı kawulaya ŋka ka təŋna kənte tʉ, ŋka ka kə Tacaa Tafiiti nyəŋka tʉ. Paa wei í tʉ Iso kə teeli ke hatv ı sətəa.

11 Yesu tala Yosalem, ılena í sʉv Iso təsɛɛle taa. ı nyəna ı taa na ı waah kə teu, ılena í na ı ifalaa naanwə na naale pá tɛ Petanii ke ilim təma tɛm tʉ pə tɔ.

Yesu təŋsa fiki tʉyʉ ke mpusi
(Matiyee 21:18-19)

12 Kʉ fema na pá lukı Petanii, ıle nyəyɔsı kpa Yesu kele.

13 Mpróyó ı loosa fiki tʉyʉ ke poolun na kʉ ləpa təkɔpimm. ılena í polo sı ntanyı ı səntə kʉ ləla pee. ı kəma na í tala kʉ tɛ, ılena í mayana hatv tike. Mpi tʉ, pə ta ke fiki tʉŋ luluyv waatv.

14 Tənağa Yesu təma fiki tʉyʉ ŋkʉ sı: Nəyɔlv kaa tasa nyá pile ke təŋyʉ.

Na ı ifalaa nu mpv.

Pɛətəlaa təyənuyv ke Iso təsɛɛle taa
(Matiyee 21:12-17; Luku 19:45-48; Yohaani 2:13-22)

15 Mpróyó Yesu na ı ifalaa pa tala Yosalem. ılena Yesu sʉv Iso təsɛɛle taa na í niki təyənuyv ke mpa pa pɛətaya na mpa pa yakaya tʉ. Na í pəsı liyitee yəkəlaa taapələnaa ke əlele, na əlukukunaa pɛətəlaa kpeləsı tʉ.

16 ı ta tisi sı nəyɔlv í səyəli pulv na í təŋna Iso təsɛɛle taa.

17 Pəle pə waah ı seyeəsa-we sı: Pa ŋmaəwa Iso Təm taa sı, paa yaa ma təyaya sı yəlaa təna Iso təsələmlɛ. Ama mə pəsə-keye ŋmulaa təyaya.

18 Kətəlaa səsaa na Iso Təm seyeələla nu mpv, ılena pá pɛəkəyi ı sənə paa la na pá kʉ Yesu tʉ. Ama paa wəna ı səyɔntv. Pə taya pulv tɔ, ı kʉseyeəstʉ sʉv yəlaa samaa ke teu kə pə tʉ fei.

19 ılim kəma na pə tɛ ılena Yesu na ı ifalaa pá kʉl ıcate taa na pá lu.

Fiki tʉyʉ ŋkʉ kʉ wəlaa tʉ kʉ təm
(Matiyee 21:20-22)

20 Tɛv fema na pá kʉlı tanəŋ ke ləŋ na pá tɛkı, ılena ı ifalaa na fiki tʉyʉ ŋkʉ na kʉ wəlaa təwəŋwəŋ na pə kpeŋna kʉ kite.

21 Pıye tɔsə nti tʉ lapa tʉ ılena í tʉ sı: Nyənı Tacaa, fiki tʉyʉ ŋkʉ n ka təŋsa mpusi tʉ kʉ wəlaa təwəŋwəŋ.

22 Mpróyó Yesu təma ı ifalaa sı: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəseyi, ye í tʉ Iso kə naani, 23 í pəsəyi na í tʉ pulaya kane sı ká kpesı na ká hotı tɛŋkʉ taa. Ye í təma mə taa təkpataa sı pu la na sika fei, pə lakı kə.

24 Pə tɔ kə ma heeliyi-me sı pə təna mpi í sələməyi Iso tʉ í hʉv sı í təma-wəyi hikuyv, ıle paa ha-meye-wı.

25 Saa wei í kʉləyi sələməyʉ tʉ, ye í nawə sı mə na nəyɔlv í wəna natəli, ıle í kʉ-təyi mə taa. Waatv inəyi mə Caa wei ı we ı sətəa tʉ, ı ká husı-meye mə ı sayatv tʉ. [

26 Ye mə təyɔntələnaa wakələyənə-me na ı hʉləyi-wəye suulu na í tayanı, mə Caa wei ı we ı sətəa tʉ, ı kaa husı-meye mə ı sayatv tʉ.]

Yesu pəsvyv təm
(*Matıyee 21:23-27; Luku 20:1-8*)

²⁷ Mpróyú Yesu na í falaa pa tasa Yosalem ke pote, na Yesu polo na í cəki Isə təsele taa. Tənya kətəlaa səsaa, na Isə Təm seyeşəlaa, na səsaa pa kəma í kinj,

²⁸ Na pá pəəsi-ı sı: Kanjante nteye n makı nyá taa na nı lakı isəntə? Yaa awe tu hana-ŋ pə mpaav?

²⁹ Tənya Yesu cə-we sı: Maa pəəsi-meye təm kələmtə. Ye í cə-m-tı, ıle maa heeli-meye kanjante nte ma makı ma taa na má lakı isəntə tə.

³⁰ Isə yaa yəlaa tilina Yohaani sı í səkı yəlaa ke Isə ləm? I cə-m.

³¹ Mpróyú pa mayasa-təyi pa taa pa tike. İlena pá tə sı: Ye tə təma sı Isə tilina-ı, ı ká pəəsi-tu sı: Na pepe tə kə í tá mu ı təm?

³² Pəyele ye tə təma sı yəlaa tilina-ı...

(Pa nyanayana samaa. Pə taya pulv tə, yəlaa nyənaya Yohaani ke Isə kuyəytəv tələsulv kəpaŋ kə).

³³ Mpróyú kətəlaa səsaa pəsəna Yesu sı: Tə ta nyı. Tənya Yesu ná cə-we sı: Anhaa, ma kaa heeli-meye kanjante nte ma makı na má lakı isəntə tə.

12

Təmle nyəma asayaa təm
(*Matıyee 21:33-46; Luku 20:9-19*)

¹ Mpróyú Yesu svə kətəlaa səsaa kə isə seev sı: Yulv nəyəl vı ka səna ləseŋ tuŋ ke taale təcu. Na í ŋma koluŋa na í cəəna, na í la timpı ı ká nyaasəyi pə ləm tə. Na í ŋma akele tanjkan nəyəl, wei ı tə pa səŋəyi na pá feŋyi tə. I tema mpv, ılena í caa yəlaa na í su tə taa, ılena í tee yela.

² Pə kəma na pé tala tuŋ ıv ı kooluyv waatv, ılena í kusı ı tillu nəyəl sı í polo təmle nyəma kinj na pá cəle-ı ıv ı tete.

³ Tənya təmle nyəma mpe pa kpa tillu ıv na pá má. İlena pá təyənı-ı ı nıŋ naanvwa təyələyəl.

⁴ Mpróyú taale tv ıv ı tasa tillu lelə ke kvsəyv na í tili. İlena pá kpa íle na pá má ı nyvəv ke teu na pá tvv-ı.

⁵ Mpróyú taale tv tasa lelə ke tiluyv, ılena pá kpa íle na pá kv. Pa lapa mpróyú təm payale tətə. Pa mara ləlaa na pá kv ləlaa.

⁶ Yulv wei pı kaasa taale tv ıv ı kinj təyələ ı mayamaı ı koləlv wei ı luyv svə teu tə. İleye ı teesa tiluyv ke pa kinj, na í həkı sı paa nya ı pəyaya isəle.

⁷ Ama təmle nyəma mpe pa heela təma sı: ıv loosiyi kpancoov tu kəŋna nté. ı kəə na tə kv-ı na taale pəsi tá nyəntə.

⁸ Tənya pa kpa taale tv pəyalv ıv na pá kv-ı, na pá lə taale nə waalı.

⁹ Mpróyú Yesu pəəsa-we sı: Isənaya taale tv ıv ı ka la? ı ká kəə kə na í kv təmle nyəma mpe, ılena í caa yəlaa kofama na í su taale taa.

¹⁰ Matəŋ í tema kaləv ke Isə təm taa sı:

Pəle nte tetv ŋmalaa ŋmaakaya na pá lə tə, nté tə tə kəlv ŋmatv təna məlaa na tə səŋ.

¹¹ Mpi Tacaa lapa na tə nyənəyi

na pé we-təyv piti təyələ.

¹² Tənya Yuta nyəma taa səsaa pəeka isəna paa la na pá kpa Yesu tə. Pə taya pulv tə, pa nyəma teu sı mpeye ı seəna isə ıv. Ama pa nyamna samaa. İlena pá yele-ı na í tee.

Lom wulav səsə lampuu təm
(*Matıyee 22:15-22; Luku 20:20-26*)

¹³ Mpróyú Yuta nyəma taa səsaa tila Falisanaa napəli na Heləti kpekəle taa nyəma napəli tətə sı pá polo na pá má Yesu nəyə tə na pá ná.

¹⁴ Pəle pa talaa, ılena pá tə Yesu sı: Tacaa, tə nyəma sı tampana ke n yəyətəyi. Nn səyətəyənə mpi yəlaa həkı pa taa tə. Pə taya pulv tə, nn paasəyənə tə, nn fayasəyi yəlaa. Ama isəna mpi mayamaı Isə caa sı yəlaa í la tə pə tampana ke n heeliyi. Təv, pə we mpv tə, tá mpaav taa pə we sı ye lampuu té feŋı Lom wulav səsə na? Tə feŋı yaa tə taa feŋı? Tə caa sı nı heeli-tv.

¹⁵ Ama Yesu ná nyəma pa taa laıatv, ılena í pəəsi-we sı: Pepe tə kə í nyəkı-m katəka ke konyəv? ı kəna-m liyitee nyəyələyv na má na.

¹⁶ Tənya yəlaa kəna-ı-kv, ılena í pəəsi Yuta nyəma taa səsaa sı: Awe nyvəv fotoo na ı hətə ke pa ŋmaa liyitee nyəyələyv tə cəne? Mpróyú pa cə-ı sı: Lom wulav səsə kə.

¹⁷ Tənya Yesu təma-we sı: Anhaa, í cəla Lom wulav səsə ke mpi ı tv tə, na í cəla Isə ıleye mpi ı tv tə.

Mpróyú Yesu kvcəcətv ntı tə məla-weye təmsəyv ke səsəm.

*Isəna tu weε ta fem waali tɔ
(Matiyee 22:23-33; Luku 20:27-40)*

¹⁸ M̄p̄r̄ȳḡ Satussee nȳəma nap̄əli pa k̄əma Yesu kin. Satussee nȳəma m̄pe pa t̄əjaya na si paa p̄ə la isəna s̄ətaa kaa t̄ə na p̄ə f̄e. M̄p̄r̄ȳḡ pa p̄əssa Yesu si:

¹⁹ Taca, Moisi s̄u-t̄ȳḡ k̄əs̄əsut̄o k̄ə tak̄əlas̄i taa si: Yul̄b̄ í w̄ena neu, na yul̄b̄ in̄i í si na í yele í al̄b, na al̄b in̄i í f̄eina-í na p̄əyaya, neu ká h̄ə leelu in̄i na í hikina-í piya. Ulena pa yaaki-si na í taal̄b s̄əlb̄ h̄əte.

²⁰ T̄əb, yul̄b̄ n̄əȳəlb̄ na í newaa paa k̄ena yul̄b̄nȳəəj̄ naatosomp̄əȳəlaya. M̄p̄r̄ȳḡ taal̄b̄ k̄paya al̄b, ul̄ena í si, í f̄ei p̄əyaya.

²¹ T̄ənaɣa í waali nȳəj̄ h̄ama leelu, na il̄é í can̄ í si t̄ət̄ə, í f̄ei p̄əyaya. M̄p̄r̄ȳḡ il̄é í waali nȳəj̄ ná k̄paya al̄b in̄i na il̄é í si m̄p̄u t̄ət̄ə.

²² Haləna p̄ə polo p̄ə siȳili pa naatosomp̄əȳəlaya ŋk̄e ka t̄ənaɣa m̄p̄u t̄əpai na p̄ə s̄əki m̄p̄u, n̄əȳəlb̄ ta hiki p̄əyaya. P̄əle p̄ə waali k̄é al̄b in̄i í t̄eesa s̄əp̄u.

²³ T̄əb, pa t̄əna pa k̄paya-í m̄p̄u t̄ə, s̄ətaa fem wule pa naatosomp̄əȳəlaya in̄i í taa aw̄eȳele al̄b t̄ə?

²⁴ M̄p̄r̄ȳḡ Yesu c̄ə-we si: Í nȳəmá m̄pi p̄ə t̄əb̄ p̄ə liȳitiyi-me t̄ə? Í ta nyi Is̄ə T̄əm na Is̄ə toma t̄ə p̄ə t̄əb̄ k̄é.

²⁵ Waat̄u wei s̄ətaa ká f̄e t̄ə ak̄paya t̄əm kaa w̄εε. Ama apalaa na alaa paa w̄εε k̄é is̄u is̄ətaa tillaa w̄εv̄ t̄ə.

²⁶ Ye s̄ətaa fem t̄əm ul̄e, í ta kal̄əta Moisi tak̄əlaya taa k̄é timpi pa ȳəȳəta s̄əwa hotiya t̄əm t̄ə ȳεε? Pa ŋmaa t̄əna si Is̄ə t̄əma Moisi si: Ma k̄é Ap̄əlaham na Isaa ka na Yak̄əp̄u pa Is̄ə k̄é.

²⁷ Is̄ə k̄é weesuɣu nȳəma nȳəj̄ k̄é, í ta k̄é s̄ətaa Is̄ə. P̄ə liȳita-m̄ɣe yem k̄é.

*Is̄ə k̄əs̄əsut̄v̄ taa s̄əs̄əənt̄v̄
(Matiyee 22:34-40; Luku 10:25-28)*

²⁸ Is̄ə T̄əm s̄eȳes̄əlb̄ n̄əȳəlb̄ í ka w̄ε t̄əna na í naaki isəna p̄ə na Yesu pa lak̄i t̄ə. Í nawa si Yesu c̄əwa Satussee nȳəma k̄ə teu. Ulena í polo na í p̄əssi-í si: Is̄ə k̄əs̄əsut̄v̄ t̄əna taa n̄tiȳile s̄əs̄əənt̄v̄ t̄əkp̄em?

²⁹ T̄ənaɣa Yesu c̄ə-í si: K̄əs̄əsut̄v̄ taa s̄əs̄əənt̄v̄ n̄t̄é si, Is̄eȳeli nȳəma í nu, Taca Is̄ə tike k̄ena S̄əs̄ə t̄əkoŋ.

³⁰ N ka s̄əali Taca nyá Is̄ə na luɣu kol̄m̄ȳəv̄, na nyá l̄əsaɣa s̄u-í t̄əmam̄mam̄ k̄ə paa m̄pi p̄ə taa.

³¹ T̄əle t̄ə waali n̄ti t̄ə w̄εε t̄əȳəlb̄. N ká s̄əali nyá t̄əȳənt̄əle is̄u nyá ti. K̄əs̄əsut̄v̄ nat̄əli t̄ə f̄ei t̄ət̄ə na t̄ə k̄əla t̄əne t̄ə naale in̄e.

³² M̄p̄r̄ȳḡ Is̄ə T̄əm s̄eȳes̄əlb̄ t̄əma Yesu si: Taca n̄ c̄ə teu p̄ə tu f̄ei. Timpi n̄ ȳəȳəta si Taca tike k̄ena Is̄ə na í paasi Is̄ə n̄əȳəlb̄ í f̄ei t̄ə tampana k̄ə n̄ ȳəȳəta.

³³ M̄p̄u t̄ə yul̄b̄ ká s̄əali Is̄ə na luɣu kol̄m̄ȳəv̄ na í l̄əsaɣa s̄u-í paa m̄pi p̄ə taa. Na p̄əle p̄ə waali í s̄əali í t̄əȳənt̄əle is̄u í ti. M̄p̄u in̄i p̄ə k̄əla is̄u pa lak̄ȳəv̄ Is̄ə k̄é k̄ətaɣa ŋka k̄əko nyaya ka t̄əna t̄ə, na k̄ətas̄i n̄si si t̄əna t̄əpai t̄ət̄ə.

³⁴ Yesu nawa si í c̄əna l̄əmaɣas̄ε ul̄ena í t̄əm̄-í si: Nyá na Is̄ə Kawulaya s̄uub̄ í f̄ei poolun̄j̄. P̄əle p̄ə waali n̄əȳəlb̄ u nyul̄əyi si í t̄asa-í t̄əm p̄əss̄ȳəv̄.

*Tafiiti p̄əyaya n̄t̄é Kilisiti
(Matiyee 22:41-46; Luku 20:41-44)*

³⁵ Yesu t̄əj̄na s̄eȳes̄əȳəv̄ k̄ə Is̄ə t̄əs̄εle taa, ul̄ena í p̄əssi si: Is̄ənaɣa Is̄ə T̄əm s̄eȳes̄əlaa t̄əj̄ m̄p̄u si Mesii k̄ə Tafiiti p̄əyaya ȳe?

³⁶ P̄əyele Feesuɣu Nan̄j̄t̄ə ná t̄əna Tafiiti taa k̄é t̄əm na il̄é í maɣamaɣa í ȳəȳəti si: Taca heela ma S̄əs̄ə si,

caɣa ma k̄əj̄k̄əj̄ taa,
haləna má k̄ə na má si nyá
kolontunaa k̄ə nyá n̄əh̄εε t̄εε.

³⁷ Tafiiti maɣamaɣa ná yaa-í si S̄əs̄ə n̄t̄é, ul̄e is̄ənaɣa Mesii ná m̄əlaa na í k̄é Tafiiti in̄i í p̄əyaya t̄ət̄ə ul̄e?

*Is̄ə T̄əm s̄eȳes̄əlaa waali kuluyu
(Matiyee 23:1-36; Luku 20:45-47)*

M̄p̄r̄ȳḡ samaa tuutuuma nu Yesu t̄əm na lan̄j̄h̄əlb̄m̄le.

³⁸ Í k̄paaɣa ȳəla m̄pa í s̄eȳes̄əȳə t̄ə si: Í lana Is̄ə T̄əm s̄eȳes̄əlaa m̄pe na laakali. Pa s̄əla tokona s̄əsa suuu k̄é na p̄ə c̄əki, na p̄ə caaki pa s̄εki-w̄eȳε samaa taa na p̄ə lun̄jiyi.

³⁹ Na Yuta nȳəma t̄əkotilena taa teeli teeli t̄əcaɣalena k̄ə pa p̄εk̄əyi, na acimanaa taa s̄əsa s̄əsa t̄əcaɣale k̄ə pa p̄εk̄əyi na p̄ə caki.

⁴⁰ M̄pe pa l̄εk̄əȳəna leela k̄ə p̄ə t̄əna m̄pi p̄ele pa w̄ena t̄ə. Ulena p̄ə s̄u Is̄ə s̄əl̄əmȳəv̄ na p̄ə taɣali si p̄ə h̄əli si m̄p̄eȳε k̄əpama. P̄ə t̄əb̄ k̄é paa t̄ə na p̄ə ná katat̄əlaya nau nap̄əl̄əyi teu.

*Alv wei i tv santiinaa naale tɔ
(Luku 21:1-4)*

41 Mprɔyɔ Yesu caya Iso taseele səsəle taa kɛ kuhaan atakaanaa isentaa, na yɔlaa samaa kɔŋ na pɔ tɔyi liyitee na i nyənəyi. Mprɔyɔ tonɔtɔnaa payale kɔna liyitee ke səsəm na pɔ tv.

42 Tənaɣa leelu konyɔntɔ nɔyɔlv i kɔna santiinaa ke naale na i peti.

43 Mprɔyɔ Yesu yaa i ifalaa na i heeli-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəyi, leelu konyɔntɔ inɛ i tɔ mpiyi kuhaan atakaa taa tɔ pɔ kɔla pa tənə pa nyəm.

44 Pə taɣa pɔlv, yɔlaa lɛlaa nɔ kpaɣa pa liyitee nna a kpisa yem tɔyɔ na pɔ tv. Ama alv inɛ ɛ pa na i kɛ konyɔntɔ tɔ pɔ tənə mpi i ka wɛna tɔyɔ i kpaɣaa na i tv. Pə ta kaasi-ɪ pɔlv si i yana tɔyɔnaɣa maɣamaɣa.

13

*Iso taseele wakəlyɔv tɔm
(Matiyee 24:1-2; Luku 21:5-6)*

1 Yesu kɔma si i lukəna Iso taseele taa, ɛna i ifalaa taa nɔyɔlv tɔm-ɪ si: Taca, nyənɪ nmatɔ tənɛ tɔ tɔɔv, na tɔ pɛ kɔpana teu yee?

2 Tənaɣa Yesu cɔ-ɪ si: Matɔŋ n na nmatɔ səsəntɔ tənɛ? Pə kaa kaasi pəle lentɛ na tɔ tənə lentɛ tɔɔ, paa tusi pə tənə.

*Mpi mpi pu hvli si antulinya caa tɔm tɔ
(Matiyee 24:3-14; Luku 21:7-19)*

3 Mprɔyɔ Yesu caya Olifinaa pɔyɔ tɔɔ kɛ Iso taseele isentaa. Pə pamna Piyee na Saaki na Yohaani na Antəlu pa liyiti pa wɛna i kinj. Tənaɣa pa pɔɔsa Yesu si:

4 Pəlee kɛ mpɔ unɪ pu la? Na nmatəle nteye pu hól na tɔ nyəna si pə wɔsaa?

5 Tənaɣa Yesu sɔv-wɛye kraalɔyɔ si: I la laakali, i taa yele na nɔyɔlv kɔɔ na i tolisi-me.

6 Mpi tɔ payale ká kɔɔ na pá ha pa təyi ma hətɛ si mpeyele Mesii, na paa tolisi payale.

7 Ye i koma na i nu yooŋ tɔŋ ke mɔ cɔlv mɔ cɔlv, na pɔ heeliyi-me pɔolun nyəŋ tɔmnaa, sɔyɔntɔ i taa la-me. Pə wɛɛ si mpɔ unɪ pəle pu la kɛ. Ama waali waali kɛ antulinya nɔ́á kɔŋ na i tɛŋ.

8 Tɛtv katenɔ lɛŋka ká yooŋa lɛŋka nyəma. Kawulaya lɛŋka ká kuli lɛŋka tɔɔ, na tɛtv ká sele tiiliwɛ tiiliwɛ, na nyɔyɔsənaa ká la. Na mpɔ unɪ pəle pu wɛɛ isu alv kɔlvɔyɔv lɔlvɔyɔ na pɔ caali-wuv ke səŋsəŋ tɔyɔle.

9 Mə maɣamaɣa i la laakali. Pə taɣa pɔlv tɔɔ, paa yaa-mɛye puloona taa. Paa ma-mɛye kpatəŋ ke Yuta nyəma təkotilena taa. Paa yaa-mɛye nənɔsi ke tɛtv təkɔlaa na awulaa səsaa pa kinnaa ke ma tɔɔ, na i ká hól ma tɔm tampana.

10 Ama pə wɛɛ si paa heeli Laapaali Kɔpan ke katenɔsi tənə taa yɔlaa kɛ na pɔcɔ.

11 Saa wei paa kpa-me na pɔ pona-mɛye puloona taa ke mpɔ tɔ, i taa nəyəsɪ nti i ká yɔyɔtɪ tɔ na pə ta tata. Ama ye pə talaa, i yɔyɔtɪ nti tu kɔɔ mə luuŋ tɛ tɔ. Pə taɣa pɔlv tɔɔ, Iso Feesuyɔ Nəŋŋtɔ ka tɔna-təyi mə luuŋ tɛɛ, pə taɣa mə cɔlvɔyɔ tu luna.

12 Halɪ yɔlaa ká kuli na pá hól pa taalunaa yaa pa newaa maɣamaɣa si pá ku-wɛ. Na cɛcɛnaa ká la pa piya ke mpɔ tɔtɔ. Piya sɔle su kuli si nyəma tɔɔ na si la na pá ku-wɛ.

13 Yəlaa tənə taa ká kpana-mɛye ma tɔɔ. Ama ye wei i nyaya apalɔtv na i tala tənaya, pɔntɔ nyɔyɔv ke pu ya.

*Acaalətv tɔm
(Matiyee 24:15-28; Luku 21:20-24)*

14 Mprɔyɔ Yesu tama si: I ká kɔɔ na i na acaalətv taa acaalətv ke timpi pə ta nəyəsəna tə wɛɛ tɔ. Wei i kaləyi tɔ i cəkəna-təyi teu. Mpɔ unɪ tɔ, mpa paa wɛɛ Yuta tɔ pá se na pá kpa pɔ́ŋŋ.

15 Ye pə maɣana wei na i wɛ kutuluɔyɔ tɔɔ na i tiiva, i taa tɔ si i sɔvki tɔyaya na i kpaɣa pɔlv.

16 Na wei pu maɣana i wɛ taale tɔ, i taa tɔ si i kpeŋ i tɛ na i kelɪ i kpaɪ.

17 Ahusitonaa na asəŋ tɔm ká la wayɔv ke waatɔ unɪ.

18 I səlɛmɪ Iso na kuyɛŋ unɪ i taa pamsəna watɔ waatɔ.

19 Pə taɣa pɔlv tɔɔ, wahala ká la kuyɛŋ unɪ i taa kɛ səsəm kɛ pə tu fɛɪ. Wahala wei i taka hatoo Iso lapɔ antulinya tɔ pa ta nata, pəyele pa kaa tasa i taka kɛ nav tɔ.

20 Na ye pə taɣa isu Taca huɔwa si i ká pasa kuyɛŋ unɪ i tɔɔ nɔyɔlv kaa tɔlv-tɪ. Ama i pasa pə kuyɛŋ unɔyɪ yɔlaa mpa i ləsaa si pá pəsɪ i nyəma tɔ pa tɔɔ.

21 Na ye pɔlv tama-me si: I nyənɪ, Mesii wɛ cənɛ yaa cənɛ, i taa nu.

22 Pə taɣa pɔlv tɔɔ, Mesiinaa na Iso kuyɔyɔtɔtv teləsəlaa pəpətvnaa ká lu na pá la kəkɔlv nyəm na piti təma. Halɪ paa pəsaya pa puɔyusiɔi mpa pa maɣamaɣa Iso ləsaa tɔyɔ.

23 Mpɔ tɔ i la laakali, ma tɛma-mɛye kraalɔyɔv.

*Yɔlv Pəyaya kɔntɛ
(Matiyee 24:29-31; Luku 21:25-28)*

24 Wahala unı ı waahı k yeyen unı ı taa, ilim k  sı t kpitii, is t  kaa tasa h l m y .
 25  sotoln sı k  luna is taa na sı hoti, pu ciyiti is taa k koln a.
 26 Waatu in yi paa na Y l  P yaya m  ma s ya is n m nt  t  na m  tiiki na ma toma ke s s m na ma teeli.
 27 Maa tili ma is taa tillaa sı p  koti ma l s laa ke antulinya h y l h t na taa. P  krayav ilim t le na p  t tule na p  polo p  nt y n na p  mp t h t  t .

Fiki t y  t m
(Matiyee 24:32-35; Luku 21:29-33)

28   ny nna fiki t y  na   cek na, saa wei ku ney t yi na hatu yeyel yi t    ny m  kprakpaa sı heesy v talaa kele.

29 Mpu t t y  waatu wei   k  n  t mnaa pane pa lakı t    nyı sı p  w saa kele, p  caa lapu nt .
 30 Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa ces yi, y laa mpa pa we is nt  t  pa kaa sı pa t na na p c  p  t naya mpu p  la.

31  sotn y  na ate k  m ki yem. Ama ma k y y t t  kaa saalı paa p c .
Is  tike ny nna k y nku antulinya k  te t 
(Matiyee 24:36-44)

32 N y lv fei wei   ny m  p  waatu yaa p  w le t , paa is taa tillaa, na P yaya m  ma maayama. Ama Taca tike k h ny nna.
 33 Mpu t ,   la laakalı na   fey. P  taya pulv t ,   ta nyı w le nte mpu unı pu tii t kpili t .

34 Pu wee isı y lv s s  kolv v ı t yaya sı ı puki mpa na   yaa ı p yalaa mpa pa lakı ı kin ke t mle t , na   t  p  t naya pa niy taa, na   h lı paa wei k  nte ı k  la t , na   heeli t yaya t  ny lv sı   fey teu.

35 Ye ı ta nyı waatu wei t yaya caa k  k  t   le   fey teu. Taanaya ke ı k  k , aho  heka ke, kampaa h koou na, yaa tana h k , n y lv ta nyı.

36 Ye ı k  k  t m kulvm t  t ny s ,  le   taa yele na   maayana   t hna tom.

37 Nti ma heeliyi-me is nt  t  nt yi ma heeliyi paa wei sı   fey yoo.

14

S saa s saa cayav ke Yesu acaya
(Matiyee 26:1-5; Luku 22:1-2; Yohaani 11:45-53)

1 P  kaasa k yeyen naale sı p  t y  Teev acima na potopotonaa mpa pa taa fei k k sum t . M r y  kot laa s saa na Is  T m seyes laa pa p eka is na paa la na p  kpa Yesu t hee na n y lv ta na t  na p  kv-ı.

2 Pa y y taya pa taa sı: Ye t  t ma sı t  kpa-ı acima waatu taa, pu la yoo ke y laa taa.

Yesu t  tulaalv p lvv
(Matiyee 26:6-13; Yohaani 12:1-8)

3 K yak  nak lı Yesu we Petanii ke t nvy  t  asilima kut h t  Sim h t yaya taa, na   cayaa na   t hna t y v. T naya alv n y lv ı sv wa na   t ka tulaalv k ra h wei pa yaa sı naati na p  lapa ı akpal piya ke liyitee p le k h lm le taa t  na tulaalv unı ı we liyitee ke s s m t . M r y  alv unı ı p la akpal piya hke na   p lı tulaalv in yi Yesu nyoyu taa.

4 T naya mpu unı p  ta maay mpa pa cay t na t  pa taa lelaa na p  t  sı:   lv tulaalv unı is nt  t  p  teu nte we?

5 Ye paa p eta-ı ı liyitee taa k lı liyitee ny y t  n m nvy  na nunvwa (300) na p  ha k ny ntvnaa? M r y  pa kala alv unı ı t m ke s s m.

6 Ama Yesu t ma-we sı:   yele alv unı t kpi yoo. Pepe t  k    p s yi ı lanje ke mpu? Mpi ı lapa-m mpu t  p  tewaya halı.

7 M  na k ny ntvnaa   wenna tam. Paa waatu wei k    n kaa   k  la-weye k pantv. Ama m  na-me t  kaa wee t ma kin ke tam.

8 Mpi ı p saa t y  ı lapa.   laalaa na   sayalı-m tulaalv ke kprakpaa sı p  pına-m.

9 Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa ces yi, paa timpıyi paa heeli Laapaalı K ra h ke antulinya unı ı t na ı taa, paa keesi alv unı ı lapa mpi t  p  t m na p  t s yi ı t .

Yutaası kol m t 
(Matiyee 26:14-16; Luku 22:3-6)

10 M r y  Yesu ifalaa naanvwa na naale taa n y lv wei pa yaa sı Yutaası Is kaleeu t  ı kulaa, na   polo ı maayana kot laa s saa, sı unı ı ka t  Yesu k  pa niy taa.

11 Pele pa nu mpu  lena pa lanja hee s s m na p  t  sı paa ha-ı liyitee.  lena Yutaası sv  k yakv k ra h ke p ekv v sı ı t  Yesu k  pa niy taa.

Teev acima kut y v t y v
(Matiyee 26:17-25; Luku 22:7-14,21-23; Yohaani 13:21-30)

12 Pə tala potopotonaa mpa pa taa kəkəsum fei tə pə acima kuyaku kancaalaya nyəhku wule, ɪlena Yesu ifalaa pəəsɪ-sɪ: Leye n caa sɪ tɔ polo na tɔ la-ŋ Tɛɛu acima kutəyɔv? Pə wule nteye pa kuyi ɪweəsɪ nsi pa lakəna Tɛɛu acima kutəyɔv tɔ.

13 Mprɔyɔ Yesu tila ɪ ifalaa taa naale sɪ: ɪ polo ɪcate taa, ɪ ka sulina apalv nɔyɔlv na ɪ səyɔla lɔm na həyaya, ɪ tɔŋɪ-ɪ.

14 Pəntu ɪni ɪ sɔv timpi, ɪle mu pəəsɪ təyaya tv sɪ: Tacaa sɪ kutuluɔy ɲku kv taa ɪ na ɪ ifalaa paa caɔy na pə tɔyɔ Tɛɛu acima kutəyɔv tɔ kv wɛ le?

15 Apalv ɪni ɪ ká hólɪ-meyɛ atɛ na ɪsətəa kutuluɔy taa ké naŋ səsəŋkv nakoləyɪ ɪsətəa, na pə tema-kuyɔ tayanɔy na kv taa wɛ wontu nti ɪ ká lana tɔ. Kv taa tənaya ɪ ká təsɪ-tɔyɔv pə təna.

16 Tənaya Yesu ifalaa kɔlaa na pə tɛɛ ɪcate taa na pə mayana teitei ɪsu Yesu ka heela-wɛ tɔ. ɪlena pə təsɪ Tɛɛu acima kutəyɔv kɛ təna.

17 Pə kəma ɪsu taanaya ɪle Yesu na ɪ ifalaa naanɔwa na naale pa talaa kele.

18 Pa caɔaa na pa tɔŋna tɔyɔv, ɪlena Yesu yɔyɔtɪ sɪ: Tampəna kɛ ma heeliyɪ-me yoo maa cəsəyɪ, má na mpa mɛ tɛ caɔaa na tɔ təkɪ ɪsəntɔ tɔ mə taa nɔyɔlv ká la-m kəlɔmɔtɔ.

19 Tənaya Yesu ifalaa ɪsəntəa nyəŋa səsəm, na pə sɔv-ɪ pəəsɔyɔv kɛ kɔlɔm kɔlɔm. ɪne sɪ: Matəŋ pə taya ma? ɪne sɪ: Matəŋ pə taya ma?

20 Tənaya Yesu cə-wɛ sɪ: Mə naanɔwa na naale taa nɔyɔlvɔy. Má na wei tá niŋ ká kvɛntɪ sɔsɔyɔv kɛ nyənaya taa tɔ.

21 Yɔlv Pəyaya má, ma səkɪ teitei ké ɪsu paa kɛɛsa ma təm kɛ ɪsɔ Təm taa tɔ. Ama wei ɪ ká la Yɔlv Pəyaya maya kəlɔmɔtɔ kɛ mpv tɔ ɪ təm ká la wayo ké səsəm. Pəntu ɪni ye pa taa lɔlɪ-ɪ pələ pu lapa sana.

*Tacaa səm təəsɔyɔv
(Matiyee 26:26-30; Luku 22:14-20; Kəlentɪ I 11:23-25)*

22 Mprɔyɔ waatu wei Yesu na ɪ ifalaa pa təkaya tɔ, Yesu kvaya potopoto na ɪ sɛɛ ɪsɔ ké ɪ na təmle, na ɪ faya-ɪ na ɪ cɛla ɪ ifalaa, na ɪ heeli-wɛ sɪ: ɪ mv, ma tənɔyɔv ntɛ.

23 Pələ pə waalɪ ké ɪ kvaya kəpɔ na ɪ sɛɛ ɪsɔ ké ɪ na təmle na ɪ cɛle-wɛ, na pələ pə nyɔv pa təna.

24 ɪlena ɪ heeli-wɛ sɪ: Ma caləm ntɛ mpi pə hólɔyɪ ɪsɔ nɔyɔv pələlvɔv tampəna tɔ. Mpi pə kvemna yəlaa payale tɔv.

25 Tampəna kɛ ma heeliyɪ-me yoo maa cəsəyɪ, ma kaa tasa sɔlɔm pənəyɛ nyəv haləna kvayŋku maa tasa pə nyəv kɛ ɪsɔ Kawulaya taa tɔ.

26 Yesu na ɪ ifalaa pa tema mpv, ɪlena pə yoo acima yontu, ɪlena pə tɛɛ Olifinaa puyɔ tɔv.

*Piyɛ kpeəsɔyɔv təm yɔyɔtaya
(Matiyee 26:31-35; Luku 22:31-34; Yohaani 13:36-38)*

27 Mprɔyɔ Yesu təma ɪ ifalaa sɪ: Mə təna ɪ ká yelev-m na ɪ se. Pa ɲmaa ɲprɔyɔ ɪsɔ Təm taa sɪ: Maa kv tiikilu na heer ká ya yem yem.

28 Ama waatu wei maa fe, ɪlena má tɛɛ-meyɛ nɔyɔ kɛ Kalilee.

29 Tənaya Piyɛ təma-ɪ sɪ: Paa pa təna paa yelev-ŋ na pə se, má ma kaa la mpv.

30 Ama Yesu təma Piyɛ sɪ: Tampəna kɛ ma heeliyɪ-ŋ yoo maa cəsəyɪ, n ká kvɛsɪ təm tooso kɛ saŋa ahoɔ anɛ a mayamaya sɪ n ta nyɪ-m ké n ta nyɪ-m na pəcɔ kampəav koo təm naale nyəm.

31 Ama Piyɛ tasa kvɛsɔyɔv na tɔŋ sɪ: Paa má na-ŋ tu sɪ tu sɪ kɛ. Ma kaa kvɛsɪ sɪ ma ta nyɪ-ŋ. Mprɔyɔ pa təna pa yɔyɔta mpv.

*Yesu sələmvɔv kɛ Ketəsemanee
(Matiyee 26:36-46; Luku 22:39-46)*

32 Pələ pə waalɪ pa tala timpi pa yaa sɪ Ketəsemanee tɔ, ɪlena Yesu tɔ ɪ ifalaa sɪ: ɪ caɔa cənɛ na má polo ɪsɔ sələmvɔv kɛ hatoo cənɛ.

33 Mprɔyɔ ɪ kvaya Piyɛ na Saaki na Yohaani. Tənaya səyɔntɔ na laŋwakəlle səsəle sɔv-ɪ kvav,

34 ɪlena ɪ tə-wɛ sɪ: Ma laŋle wakəlaa ké tətəyɔtəyɔ pə fei kvɛsɔyɔv. ɪ caɔa cənɛ na ɪ feŋyɪ.

35 ɪ tuusa ɪ nɔyɔ tɔv ké pəcɔ, ɪlena ɪ luŋ na ɪ sələmɪ sɪ ye pə wɛ pəsɔyɔv wahala waatu ɪne ɪ taa kəv ɪni ɪ tɔv.

36 ɪ sələmaa ké sɪ: Hai, ma Caa, n pəsəyɪ pə təna, kəvli wahala səsɔ ɪneyɛ ma nyɔyɔv tɔv. Paa na mpv mpi n nəkaa tɔ pələ pə la, pə taa wɛɛ ma luɔy nyəntɔ.

37 Yesu tema mpv, ɪlena ɪ məlɪ ɪ ifalaa tooso ɪni ɪ kin na ɪ mayana pa tɔŋna tom. Tənaya ɪ pəəsə Piyɛ sɪ: Siməŋ, n too kɛ? N kvɪsa feŋyɔyɔv kɛ pəcɔ mayamaya?

38 ɪ feŋ na ɪ sələmɪ, tɔfɔ ɪ ká hoti waatu wei mayasɔyɔv kəŋ-mɛ tɔ. Pááná wɛɛ, ama tənɔyɔv ɪ pəsəyɔna.

39 Mprɔyɔ Yesu tasa tuusɔyɔv, ɪlena ɪ tasa kɔlɔmtɔ ntəyɪ sələmvɔv.

40 ɪ tasa ɪ ifalaa cəlvɔv mələvɔv, ɪlena ɪ mayana pa tɔŋna tom tɔtɔ. Pa kvɪsa pə caɔana pa ɪsɛ. ɪle pa ta nyɪ nti pə cə-ɪ tɔ.

41 Yesu məla tooso nyəm ɫena í pəəsi-we si: Ʋ tərna tom na í heəsəyi yaa? Təu, í yele mpv, pə talaa kele. Ʋ nyəni, paa tu Yulə Pəyaya maya asayaa niŋ taa.

42 Ʋ kəli na tə tee. Ʋ nyəni, ma kələmətə tu tala cəne.

Yesu kpav

(Matiyee 26:47-56; Luku 22:47-53; Yohaani 18:3-12)

43 Yesu tərna yəyətaya ke mpv, ɫe ɫ ifalaa naanəwa na naale taa ɫəlv wei pa yaa si Yutaasi tə ɫ talaa kele. Na ɫ waali ké yəlaa tuutuuma na pá təkə layalee na kpatəŋ. Kətəlaa səsaa na ɫsə Təm seyesəlaa na nyəy nyəma pa tilina yəlaa mpe.

44 Yutaasi wei ɫni ɫ lakɫi Yesu ké kələmətə ke mpv tə ɫ ka keesa samaa ɫnəyi ɫsəna ɫ ká la təyə. Ʋ heela-weye si: Ye ma polaa na má wayala wei ɫe ɫnəyələ. Ʋ kpa-ɫ na í təkɫi-ɫ teu na í tee. Na.

45 Yutaasi talaa ɫena í kpatəna Yesu na í tə si: Taca.

ɫena í wayalı-ɫ.

46 Mpvəy samaa ɫni ɫ tu niŋ ke Yesu tə na pá kpa-ɫ.

47 Tənaɣa mpa na Yesu paa we təna tə pa taa nəyəlv ɫ kpee ɫ layate na í lo kətvlv səsə təmlə tu ŋkpaŋyuv na í kəəli təfeŋ.

48 ɫena Yesu pəəsi samaa si: Ʋ kəŋi-m kpav na í nəki na í kprakəyi layalee na kpatəŋ tə, maya ŋmvlv isayav ke?

49 Ma na-meye ɫsə təsele səsəle taa ké kuyeyəŋ tənaɣa na má seyesəyi. Pəyele í ta kpa-m. Ama pə lapa isəntəyə si pə la ɫsəna paa ŋmaa ɫsə Təm taa tə.

50 Tənaɣa Yesu ifalaa təna yela-ɫ na pá se na pá tee.

51 Pə pamna ifepu nəyəlv ɫ ka taka kunti tike na í təŋ Yesu waali. Pa siisaa si pa kraa ifepu ɫni,

52 ɫena kunti fiti na í yele na í tee tapakpəte təyələyəli.

Yesu ponav ke Kotuyi səsəŋk taa

(Matiyee 26:57-68; Luku 22:54-55,63-71; Yohaani 18:13-14,19-24)

53 Mpvəy Yesu kpala pona Yesu ké kətəlaa wulav te, na pá mayana kətəlaa səsaa na nyəy nyəma na ɫsə Təm seyesəlaa pa kəta təna.

54 Piyee tənaɣa Yesu ké tááləŋ təu, haləna í tala kətəlaa wulav taya təu. ɫena í caya təna na í na təmlə nyəma pá holiyi kəkə.

55 Mpvəy kətəlaa səsaa na Kotuyi səsəŋk nyəma pəeka taalı wei paa tu Yesu na pá hiki mpaav na pá kv-ɫ tə, na pá kpisi.

56 ɫena yəlaa pəyale náa kəli na pá təŋ si: Taalı ɫeyə ɫ lapa, ɫeyə ɫ lapa. Lelaa si ɫeyə, na pá tayənyəyi pa taa pa tike ke kpeesəy.

57 Na lelaa náa lu yem na pá looli təm na pá suu-ɫ si:

58 Tə nu Yesu yəyətə si ɫni ɫ ká yəki ɫsə təsele səsəle tənə, nte yəlaa niŋ ŋmawa tə. ɫni ɫ ká ɫeɫi kəfatə nte yulə niŋ kaa ŋma təyə kuyeyəŋ tooso wule.

59 Paa na mpv pa təm ta kaa.

60 Mpvəy kətəlaa wulav kəla pa təna pa isəntaa na í pəəsi Yesu si: N kaa yəyətə? Suweye yəlaa pane pa yəyətəyənə-ŋ ye?

61 Ama Yesu suma, ɫ ta cə si pəlv. ɫena kətəlaa wulav tasa-ɫ pəəsəy si: Nyayale ɫsə wei pa pəyvləyi tə ɫ pəyalv Mesii?

62 Tənaɣa Yesu cə-ɫ si: Nn, ma mayamaya kele. Na mə təna təpai í ká na Yulə Pəyaya má na má caya ɫsə təŋ təna tu kəŋkəŋ taa. Na í ká na-m isətəa ŋməntv taa na má tiiki.

63 Tənaɣa kətəlaa wulav cəla ɫ wontu na í tə si: Seliya nyəma mpaɣa tə tasəyi pəkəy tətə.

64 Mə mayamaya í ná ɫsəna ɫ kpa ɫsə təu təyələ. Təu, í na-we? Mpvəy pa təna pa tama si ɫ təm səpaɣa, paa kv-ɫ ké.

65 Tənaɣa yəlaa mpe pa lelaa svv-ɫ ntaɣama təv, na pá takɫi ɫ isəntəv na pá maɫi-ɫ ŋkuma, na pá pəəsi-ɫ si: Kpəye wei ɫ maɫa-ŋ tə.

Pəle pə waalı yoolaa kpaɣa Yesu na pá maɫi-ɫ kataasi.

Piyee kpeesəy

(Matiyee 26:69-75; Luku 22:56-62; Yohaani 18:15-18,25-27)

66 Piyee ka we taya təu ké ateyə mpv təyə kətəlaa wulav təmlə tu alv nyəŋ nəyəlv ɫ kəma

67 na í mayana-ɫ na í holiyi kəkə, na í nyəni-ɫ təriniŋ na í tə si: Nyá tətə, n ka we Nasaletɫi tu Yesu ɫni ɫ kiŋ.

68 Mpvəy Piyee kpeesaa na í tə si: Ma ta nyi nti n yəyətəyi mpv tə. Ma ta cəkəna-ti.

Pəle pə waalı ké Piyee ɫiwa na í polo kraaŋ taa. [ɫena kampəav koo.]

69 Tənaɣa təmlə tu alv nyəŋ ɫni ɫ tayana-ɫ nav, na í tasa í na mpa paa we təna təyə heeluyə si: Pa taa mpeyele na apəlv ɫnə tətə.

⁷⁰ M̄p̄r̄ȳḡ Piyee tayana kpeesvuy. Pə lapa laasaya ilena mpa paa we təna tə p̄a tə Piyee si: Nyá, n ta lan̄ yəlaa mpe pa taa nəyól. Pə tayə pulv təə, n k̄ Kalilee tv tə se.

⁷¹ M̄p̄r̄ȳḡ Piyee kpeesaa təlalala na í tuu na í tə si: Na lsa, ma ta nyi apalu wei í t̄m í yəȳtəȳ t̄.

⁷² Tənaɣa kampaav ləla kouu ke t̄m naale nyəm, ilena Piyee t̄əsi nti Yesu ka yəȳtə-i t̄ t̄ə t̄ə si: Mpi pu tak̄i kampaav kouu naale nyəm t̄ n t̄ema t̄m toosoɣo kpeesvuy si n ta nyi-m k̄e n ta nyi-m. Ilena Piyee wii isəlum.

15

Yesu ponav ke Pilati

(Matiyee 27:1-2,11-14; Luku 23:1-5; Yohaani 18:28-38)

¹ K̄ət̄əlaa s̄əsa, na nyuyv nȳəma, na l̄ə T̄əm seɣesəlaa, na Kotuyu s̄əəəv nȳəma pa kota t̄əmaɣa tanaɲ k̄əpaɲk̄o t̄e si pa paasəȳəna Yesu t̄əm. M̄p̄r̄ȳḡ pa h̄əka-i na p̄a k̄raɣa-i na p̄a polo p̄a c̄əla Pilati.

² Tənaɣa Pilati p̄əsa-i si: Nyagaɣe Yuta nȳəma wulav s̄əəə inəȳ?

Ilena Yesu c̄ə-i si: Ntəȳəle n yəȳtə m̄p̄v.

³ Na k̄ət̄əlaa s̄əsa n̄á t̄əɲ si í lapa taalənaa ke s̄əəəm k̄e.

⁴ Tənaɣa Pilati t̄asa-i p̄əəsvuy si: N sumaya? Nyəni p̄a t̄ənyuyv si n lapa p̄əne na p̄əne t̄ə.

⁵ Ama Yesu t̄a c̄ə si pulv. Ilena p̄ə la Pilati ke p̄iti k̄e s̄əəəm.

Isale seesvuy ke Yesu kvuy t̄ə

(Matiyee 27:15-26; Luku 23:13-25; Yohaani 18:39-19:16)

⁶ Paa T̄euv acima wena Pilati t̄əlȳi saləka t̄v nəȳól wei samaa caa si p̄a t̄v t̄əȳ.

⁷ Pə p̄amna apalu nəȳól wei pa yaa si Palapaasi t̄ə, í na l̄əlaa paa kowa yulv ke t̄ətv t̄m yooou ŋku ku k̄əlaa t̄v k̄v taa na p̄a t̄əka-wɣe saləka.

⁸ M̄p̄r̄ȳḡ samaa k̄əlaa na p̄a k̄pa na p̄a maɣana Pilati si í la-we is̄u í tu lak̄i-we t̄ə.

⁹ Tənaɣa Pilati p̄əsa-we si: Í caa má t̄vli-mɣe Yuta nȳəma wulav s̄əəə na?

¹⁰ Pə tayə pulv t̄ə k̄e í p̄əsa-wɣe m̄p̄v, í ka nyəmaɣa t̄əkelekele si is̄əseemle t̄ə k̄e k̄ət̄əlaa s̄əsa ka pona-i Yesu.

¹¹ Ama k̄ət̄əlaa s̄əsa mpe pa seɣesəna yəlaa si p̄a t̄ə si Palapaasi ke p̄a t̄vli-we.

¹² M̄p̄r̄ȳḡ Pilati tayana samaa ke p̄əəsvuy si: T̄əv, isənaya í caa má lana mə Yuta nȳəma wulav s̄əəə in̄i?

¹³ Tənaɣa pa map̄a kapusi si: Kam̄-i s̄əəm tesika t̄əv.

¹⁴ Ilena Pilati p̄əəsi-we si: Il̄e isayət̄v ntiȳi í lapa?

M̄p̄r̄ȳḡ pa t̄asa kapusi map̄v na t̄əɲ si: Kam̄-i s̄əəm tesika t̄əv, kam̄-i s̄əəm tesika t̄əv.

¹⁵ Pilati s̄əəlaa si samaa in̄i lan̄j̄e í h̄eena-i, ilena í t̄vli Palapaasi, na í yele na p̄a casa Yesu ke ak̄pate. Ilena í k̄raɣa-i na í c̄ele-we si p̄a polo p̄a kam̄-i s̄əəm tesika t̄əv.

Yoolaa paanav ke Yesu

(Matiyee 27:27-31; Yohaani 19:2-3)

¹⁶ M̄p̄r̄ȳḡ yoolaa pona Yesu k̄e kv̄əneɣe t̄əyaya t̄əy t̄əv, ilena pa yaa pa looɲa t̄əna.

¹⁷ M̄p̄r̄ȳḡ pa suu Yesu k̄e capa kv̄əeem t̄əkrau, na p̄a l̄v s̄əwa ke ntenuȳv na p̄a t̄e í nyuyv.

¹⁸ Ilena p̄a se-e si: Yuta nȳəma wulav s̄əəə, f̄əv.

¹⁹ Na p̄a mak̄i í nyuyv taa k̄e k̄p̄át̄ȳḡ, na p̄a t̄ə í t̄əv k̄e ntayama, na p̄a lun̄ȳi í t̄e k̄e akula ke t̄ev t̄əkulakula.

²⁰ Pa t̄ema-i paanav ke m̄p̄v, ilena p̄a w̄əȳəsi capa kv̄əeem in̄i, na p̄a mələna-i í wontu. Ilena p̄a luna-i si pa kan̄i-i s̄əəm tesika t̄əv.

Yesu kam

(Matiyee 27:32-44; Luku 23:26-43; Yohaani 19:17-27)

²¹ Pə p̄amna Sil̄eeni tv nəȳól n̄á luna taale, pa yaa-i si Sim̄əɲ. Í k̄e Alek̄əsant̄əli na Lufusi pa caa. Tənaɣa pa k̄p̄ipa il̄e na t̄əɲ si í s̄əȳəli Yesu tesika ŋke.

²² M̄p̄r̄ȳḡ pa pona Yesu k̄e timpi pa yaa si K̄ələk̄əta t̄ə. (Pə h̄uv̄e n̄t̄e si nyump̄əȳəlaya t̄e).

²³ M̄p̄r̄ȳḡ pa nyəmə́ si pa c̄əlȳ-i s̄ələm mpi p̄ə taa pa sita k̄əəle nte pa yaa si miili t̄ə si í nyəə. Ama Yesu k̄isa nyəəv.

²⁴ Pə waali k̄e pa kam̄-i s̄əəm tesika t̄əv, na p̄a t̄ə t̄e t̄e k̄e í wontu t̄əv si pa nyəɲ isəna paa wei í k̄a hiki t̄ə na p̄əc̄ə p̄a tala-t̄i.

²⁵ Waatv wei pa kan̄ȳə-i m̄p̄v t̄ə p̄ə we tanaɲ ilim kaləfu p̄əȳəlayaf̄e naan̄əw̄a t̄əv.

²⁶ M̄p̄r̄ȳḡ pa lapa lamp̄a na p̄a ŋmaa í t̄əv si: Yuta nȳəma wulav s̄əəə. Pa lapa ŋp̄r̄ȳḡ si p̄ə hul̄i mpi p̄ə t̄əv pa lapa-i m̄p̄v t̄ə.

²⁷ Pa k̄p̄eɲna í na ŋmulaa ke naale na p̄a k̄a s̄əəm tesikas̄i t̄əv, l̄əlv ke í nt̄əȳəɲ t̄əv, na l̄əlv ke í mp̄ət̄əɲ t̄əv, [

²⁸ si pə la isu paa ηmaaawa Iso Təm taa tə si: Asayaa taa ké pa tu-ı.]
²⁹ Yəlaa mpa paa təkayana təna tə pele pa kpeətəyi nyəən na pá tʉuki-ı si: Anyan̄ka, matəŋ nyá təmna si n yəkəyi Iso təsəele səsəəle na ń tayanı kofate ke ηmau ke kuyeyη tooso taa.
³⁰ Waasi nyá ti ıle. Lu tesika təw na ń tii ıle.
³¹ M̄p̄óyó na kotəlaa səsaa na Iso Təm sɛyəsəlaa tətə. Pəle pa təŋna-ı paanau na pá yəyətəyi pa təma si, ı yapa ləlaa nyəən isənaya na í kaa pəsı na í ya ı mayamaya ı nyəŋku.
³² Pənəntaa İseyeli wulaw səsə Mesii í lu tesika təw na í tii na tət ná na tət tisi.
 Pə kpeŋna í na mpa paa kama tə na pəle pá tʉuki-ı tətə.

Yesu heev
 (Matiyee 27:45-56; Luku 23:44-49; Yohaani 19:28-30)

³³ Pə kəma na pə tala ilim sikuyu, ılena səkpeɽuyɽ nyala ıcatə təw haləna ilim kpili.
³⁴ İlim kpila mpu, ılena Yesu kiisina nəyɽ səsəya si: Eloı, Eloı, Lema sapatani. (Na təle tə huwɛ n̄tə si: Ma Iso ma Iso, pepe təw ke n lə-m?)
³⁵ Mpa paa wɛ təna tə pa taa ləlaa nu mpu, ılena pá tə si: İ nu, ı yaana nteyɽ İlii.
³⁶ İlena pa taa nəyɽlu kraɽa asewa na í polo í lii kraləkrəm saŋ ke ləm konyəŋəm napəli pə taa na í tʉw kpatóyó nəyɽ taa na í huli Yesu si í nyəw. Na ı tə si: İ yele na tət ná İlii ká kəw na í tisi-ı yaa isəna?
³⁷ Tənaya Yesu kiisa səsəm ılena í heɛ.
³⁸ M̄p̄óyó puuyɽ səsəw ηku ku kaɽa Iso təsəele taa tə ku fayə ku heku taa ké huŋ naale ke yem ke hatəw isətəa na pə kaləsəna atɛ.
³⁹ Lom yoolaa səsə wei ı ka səŋa Yesu isəntaa tə ı na isəna Yesu tɛma kiisuyu na í si tə. İlena í tə si: Tampana, yulw ıne ı ké Iso Pəyayə.
⁴⁰ Alaa napəli paa səŋa pəoluw na pá nyənəyi. Makətala Malı ka wɛ pa heku. İlena pə kaasi Saaki səkpeɽu na Yosee pa too Malı na Salomee tətə.
⁴¹ Alaa mpe pa təyayə Yesu ké saa wei ı ka wɛ Kalilee tə na pá caləsəyi-ı. Na pə kaasa alaa ləlaa payale mpa í na-wɛ paa kpawa Yosalem tə.

Yesu pim
 (Matiyee 27:57-61; Luku 23:50-55; Yohaani 19:38-42)

⁴² Pə pamna kuyaku ηkuyɽ pa laki acima səsəw. Mpi tə pə feŋ kuyaku kuheesuyɽ ké. M̄p̄óyó pə kəma na pə keesi taanaya,
⁴³ ılena Alimatee Yosɛfɽ kəw. Mpe pa kotayana kotuyu səsəw ηku, na yəlaa tʉkayana-ı ké. İ mayamaya ı ka kenayana Iso Kawulaya təw. Yosɛfɽ ıni ı nyayə apaləw ke teu na í polo í mayana Pilati na í səlami-ı si ı kpakəyi sətə.
⁴⁴ Ama pə lapa Pilati ke piti ke isəna ı səpa ləŋ ke mpu tə. İlena í yaa yoolu na í pəsı-ı si: Yesu səpa tə pə leela.
⁴⁵ Yoolu heela-ı pə tampana, ılena í ha Yosɛfɽ ke mpaaw si í polo na í kraɽa sətə.
⁴⁶ M̄p̄óyó Yosɛfɽ yapa kpon̄kpontu təŋ nyəntw nti pa yaa si ləŋ tə təp̄ŋkaholəŋa, na í tisi sətə ke tesika təw na í taki-ı p̄ŋkaholəŋa ηke. İlena í polo í pimi-ı pəlaaw ηku pa hula kukpamuyɽ taa tə ku taa. İlena í pilimi puw səsəw nakulı na í sulı pəlaaw nəyɽ.
⁴⁷ Makətala Malı na Yosee too Malı paa wɛ na pá naaku timpı pa pima-ı tə.

16

Yesu fem
 (Matiyee 28:1-8; Luku 24:1-12; Yohaani 20:1-10)

¹ M̄p̄óyó kuyaku kuheesuyɽ tɛwə, ılena Makətala Malı na Saaki too Malı na Salomee pá ya nim səsəyη nyəm si pa puki na pá sayalı Yesu ké pəlaaw taa.
² M̄p̄óyó cimaasi wule pa kula tanəŋ təpam na pá polo pəlaaw kin ke ilim luw waato.
³ Pa pəsəyayə təma si: Awe ká tʉli-tuyɽ puw ηkuyɽ pəlaaw nəyɽ ıle?
⁴ Pa kusa pa ıse ılena pá na si pa tɛma puw səsəw ηkuyɽ pilimuyɽ na pá su kpeŋə. Ku təw teu ké.
⁵ İlena pá suw pəlaaw taa na pá mayana ifepu nəyɽlu na í suu capə kuhəɽəm na í çayə ntəyən təw. M̄p̄óyó səyəntw lapa-wɛ.
⁶ İlena ifepu ıni í heeli-wɛ si: Səyəntw í taa la-mɛ. Nasaletı Yesu wei pa kama səm tesika təw təyɽ í pɛkəyi. İ fema, ı fei çənɛ. İ nyəm, ı naa timpı paa husa-ı tə.
⁷ Təw, ı polo í heeli ı ifalaa ləlaa na Piyɛ si ı tɛɛ-meyɛ nəyɽ ke Kalilee, tənaya í ká mayana-ı ısu ı ka heela-mɛ tə.
⁸ Pa lu pəlaaw taa na səyəntw pu-wɛ təkəŋkəŋ na pá seliyi. M̄p̄óyó pa sewa na pa səyəntw katatəlayə təw pa ta pəsı na pá heeli nəyɽlu si pəɽə.

*Makətala Mali na Yesu
(Matiyee 28:9-10; Yohaani 20:11-18)*

[
9 Yesu fem m̄pógú cimaasi tananj kupanjku t̄e t̄o, Makətala Mali t̄o k̄é i caala luu. Alu un̄i i waali k̄é Yesu ka t̄yóna alóyaa naatosomp̄óyolaya.

10 T̄ənyaa Mali un̄i i kolaa na í pona laapaali k̄é í na mpa paa w̄e na pá caya l̄əyaya na pá wiiki t̄o.

11 Alu un̄i i heela-w̄eȳe mp̄u si Yesu w̄ena i weesuyu na un̄i i mayamaya i na-i t̄o. Pa ta mu i t̄om.

*Yesu na tillaa naale pa t̄əm
(Luku 24:13-35)*

12 P̄əle p̄ə waali Yesu lu pa taa naale t̄o na w̄eetu lenti k̄é waatu wei p̄ele pa w̄e mpaav taa na pá puki tawa taa t̄o.

13 M̄pógú p̄ele pa m̄əlaa na pá heeli l̄əlaa, na p̄ele t̄ət̄ə pa ta mu-ti.

*Yesu ífalaa t̄o luw
(Matiyee 28:16-20; Luku 24:36-49; Yohaani 20:19-23; Tillaa T̄əml̄e 1:6-8)*

14 P̄ə waali k̄é Yesu lu i ífalaa naan̄owa na kul̄um t̄o k̄é waatu wei pa caya t̄ȳəu t̄o, na í kal̄əna-w̄e si: Pepe t̄o k̄é í lapa kate na m̄ə laŋa la k̄pus̄əŋ na pá heeli-m̄e si ma fema na í ta tisi.

15 P̄əle p̄ə waali i t̄əma-w̄e si: I ya antulinya t̄əna taa na í heeli paa wei k̄é ma Laapaali K̄op̄anj.

16 Ye wei i m̄owa na pá s̄ə-i l̄ə lum, pu ya p̄ont̄u nȳoȳo. Ama ye wei i kisa t̄ə m̄oȳo, paa ku p̄ont̄u t̄om.

17 Ye mpa pa m̄owa, piti t̄əma nna paa la t̄ȳələ. Paa t̄ȳəni alóyaa na ma t̄on̄, na pá ȳəȳəti ns̄əma l̄ənna.

18 Paa k̄pa tumaa na pa niŋ, yaa pá nȳəə k̄əə w̄ena a k̄uyi ȳəlaa t̄o, p̄ə kaa la-w̄eȳe pul̄u. Paa t̄əni kutant̄onaa t̄o k̄é niŋ na p̄ə waa-w̄e.

*Yesu k̄pav k̄e is̄ə
(Luku 24:50-53; Tillaa T̄əml̄e 1:9-11)*

19 Tacaa Yesu t̄əma i ífalaa k̄e ȳəȳət̄ənav k̄e mp̄u, ul̄əna p̄ə k̄paasi-i is̄ətaa na í caya l̄ə k̄əŋk̄əŋ taa.

20 M̄pógú i ífalaa ná t̄eewa na pá heeliyi Laapaali K̄op̄anj k̄e paa timp̄i. Tacaa ka w̄e pa waali k̄é pa kulap̄ətu taa na í k̄os̄əyi pa waas̄onaa nȳəəŋ na piti t̄əma w̄ena a t̄əŋna lap̄u t̄o.]

LAAPPAALI KUPAN WEI
LUKU
NMAAWA TŌ
Kotulutu

Takolaya kane ka to Luku ta ke Yuta to, Kaleski to ke, i tamle nte lokotulo tamle. Luku caakaya si i hulu si Yesu ke yalaa tona waasulu ilena i keesi Yesu lulu nyoma ke pa krayan Yosēfu to halona Atam. Mpi to, yalaa tona cōso kele. Yesu ta ke Yuta nyoma tike nyeh, i sōla yalaa tōnaya, kasayampiya na konyontōnaa. I komaya si i preekayi mpa pa lepa to na i waasi-we (19:10).

Isōna pa faya Luku takolaya to:

- Yesu lulu na i pacaato, titite 1-2
- Yesu tamle tayanuyū, titite 3-4
- Yesu tamle ke Kalilee, titite 5-9
- Yesu pote ke Yosalem, titite 10:1-19:27
- Yesu tamle ke Yosalem, titite 19:28-21:1-38
- Yesu sam na i fem, titite 22-24

Mpi pa to Luku nmaa takolaya kane to

- 1 Ma yulu Teufili, yalaa payale mayasaa si pa keesi mpi pa lapa ta heku taa tayo takolaya taa.
- 2 Isu mpa pa nana pa ise ke pa kancaalaya na pa pəsi Isō Tom tamle nyoma to.
- 3 Ma mayamaya ma tema yasuyū ke pa krayan tom nti to kancaalaya to, na ma nawa pa tampana tona. Pə to ke pa lapa-m teu si mā keesi-ŋ tom nti to tona tōuŋŋ ma yulu kupan.
- 4 Si i cekona pə tona mpi pa seyesa-ŋ to pa tampana ke teu.

Isōta tillu si paa lulu Isō lom sōlu Yohaani

- 5 Yuta wulan sōso Heloti waatu taa, kotulu nōyulu i ka we Apiya kotolaa looŋa taa, pa yaa-i si Sakali. I alu ka ke kotulu Aluŋ lulu to, pa yaa ilē si Iisapeti.
- 6 Pa naale unu pa tonte ka keesa Isō ke. Pēcō pa tōnaya Taca kusosutu na i koheelitu tōnaya teitei.
- 7 Iisapeti ka ke kaalolaya, ilē pa feina pōyaya. Pōyele pa naale unu pa puwa.
- 8 Mṛōyō kuyaku nakuli pə tala Sakali looŋa tamle waatu, ilena i polo na i tōŋna kotuyū tamle lapu ke Isō tēsēle taa.
- 9 Mṛōyō pa to tete isu kotolaa laki to, ilena pə kpa Sakali si i sōu na i wō tulaalōna ke hatoo kotaya tōlate to.

- 10 Na yalaa samaa tona we awalū na pa tōŋna Isō səlōmuyū ke tulaalu wōru waatu.
- 11 Tōnaya Taca isōta tillu nōyulu i lu Sakali to na i sōŋ tulaalu kotaya tēwote ntōyōŋ to.
- 12 Waatu wei Sakali nawa isōta tillu ilena sōyōntu kpa-i na i lanje ce.
- 13 Ama isōta tillu heela-i si: Sakali taa nyā, Isō mu nyā səlōmuyū. Nyā alu Iisapeti ká lulu-ŋ apalupōyaya, na n ká ha-keye hāte si Yohaani.
- 14 Nyā lanje ká heena-ke pə tu fei, na payale lanja ká hulēmōna ka lulu.
- 15 Pə taya pulu, kaa la sōso ke Taca isēntaa. Ka kaa tōŋ sulōmāya yaa konyōnyōom kokokom napəli. Feesuyu Nanjtu toŋ ká wee ka taa ke sōsōm ke hatoo ka too lotu taa.

- 16 Kaa mōŋna Iseyeli nyōma payale ke pa Caa Isō kin.
- 17 Kaa yooosi ka tamle ke Isō isēntaa na Feesuyu Nanjtu toŋ. Ka lōmayasēle na ka toŋ ká wee isu Ilii. Kaa krenti caana na pa piya. Kaa la na kaanūtōnaa tōŋ tampana. Kaa la mṛōyō si ká tayan Taca ke yalaa kupampama mpa pa muna i tamle lapu to.
- 18 Tōnaya Sakali cō isōta tillu si: Nyā tom tōne tē we muyo nte? Pə taya pulu, ma weu isēnto to, ma puwāya. Pēcō ma alu mayamaya nā puwa.

19 Mṛōyō isōta tillu cō-i si: Maya Kapiyee ke, Isō cōlōy ma wee. Inu i tilina-m si mā yōyōtōna-ŋ na mā heeli-ŋ tom kōpantu tōne.

20 Mpi pə to n ta tōna ma tom nti tu te na tē la tampana ke tō waatu to pə to n ká la kamumuka. Nyā nōyō kaa kuli, halōna wule nte ma tom tōne tu la isu ma yōyōtuyū to.

21 Waatu unu to na yalaa we awalū ke na pa tanja Sakali na piti ke mpi pə to i taŋa sōsōm ke hatoo pə taa tona to.

22 Waatu wei i luwa to i ta pəsi na i yōyōtōna-we. Ilena pēle pá cekōna si i ná puluyū pə taa tona. Mṛōyō i yōyōtōna-we na nin, na i nōyō sula mpu.

23 Sakali tamle kuyeyŋ tema Isō tēsēle sōsōle taa, ilena i kpe.

24 Pə lapa wee naale, ilena i alu Iisapeti la teu. Mṛōyō i ŋmela isōtōna kakpasu na i to si: Taca lōsuyū ma fēle tōneye pēnenteye yalaa taa to, kupantu ke i lapa-m sōsōm.

Iso tillu si paa lvi Yesu

26 Pə kəma na lliſapeti iſotnəa la naatoso, lina Iso tili iſotaa tillu Kapiyee ke Kalilee icate nte pa yaa si Nasaleti tə tə taa kə pəelo nəyolo i kinj.

27 Pəelo inəyi Tafiiti ləlyuſ taa tu Yoſeefu ka muſaa, na pə yaa-i si Mali.

28 Iſotaa tillu pola i kinj na i təmi-i si: Ma see-ŋ. Tacaa we nyá waali kə, i hula-ŋ pəelee pə tu fei.

29 M̄pəyú Mali lanje cepeəna iſotaa tillu təm ntəyi səsəm, na i maſaſi seetu nti tə huwee ke i taa i ta cekəna.

30 M̄pəyú iſotaa tillu təma-i si: Mali taa nyá, kəpantu ke Iso caana-ŋ.

31 Nyəni, n ká la teu, n ká lvi apaluſu na ŋ yaa-i si Yesu.

32 I ká la səsə na paa yaa-i si iſotaa Iso Səsə Pəyalv. Tacaa Iso ká cele-i i ləŋce Tafiiti kawulaya.

33 I ká la Yakəpu piitim nyəma wulav səsə ke tam təə, i kawulaya kaa si tənaya.

34 M̄pəyú Mali pəəsa iſotaa tillu si: Iſənaſale pu la mpu na má ta nyənta apalv?

35 lina iſotaa tillu cə Mali si: Feesuyu Nanjtu ká tiina nyá təə, na iſotaa Iso Səsə ká lana i toma ke nyá kinj. Pə təə kə pəyaya ŋka n ká lvi tə paa yaa-ke si yəlv nanjtu na Iso Pəyalv.

36 Nyəni, nyá lulyuſ tu lliſapeti wei pa yaakaya kaalulaya tə, i haſa apaluſpəyaya həyə na i kpatəlaya, halv i iſotnəa naatoso kəlo.

37 Pə taya pəlv, Iso tá kpisi pəlvuſ se.

38 M̄pəyú Mali təma si: Ma tu kə Tacaa təmlə tu kə. Iso i mu nyá nəyə. lina iſotaa tillu yele-i na i tee.

Mali puki lliſapeti ke wiiluyu

39 Wee anv a taa kə Mali kəlaa na i ləyə i təyi Yuta icate natəli tə taa kə pəſəŋ taa.

40 I tala lina i sūv Sakali təyaya na i see lliſapeti.

41 Waatu wei lliſapeti nu Mali seetu ke krapkaa tə, m̄pəyú i taa pəyaya yəkaa na Feesuyu Nanjtu toŋ tii i təə.

42 Na i yəyətəna nəyə səsaya si: Iso koola-ŋ kəpantu ke alaa taa, na i koola pəyaya ŋka n ka lvi təyə kəpantu tətə.

43 Halv ma taka ma təə keke wei i ka lvi ma Caa tə i kəma cəəv na?

44 Ma nu nyá seetu na ma taa pəyaya yəkəna lanjəlvmlə ke krapkaa.

45 Ama n nu lelen yoo. Pə taya pəlv, n təma nyá taa na təm nti Tacaa heela-ŋ si i ká la-ŋ tə.

Mali yoo yontu

46 M̄pəyú Mali təma si:

Ma sama Iso kə hatoo ma lotu taa kə i kəlyuſ təə.

47 Ma lanje həlvməna ma waasəlv Iso pə tu fei.

48 Pə taya pəlv, i nawa i təmlə tu kənyəntv má.

Saŋa waali yəlaa təna ká yaa-m si lelen nvlv.

49 Pə taya pəlv, Toma təna tv lapa-m

kəpantu səsəəntv ke səsəm.

Ama i hətə kə səsəle kə.

50 I wiiki mpa pa nyəŋna-i na pə see-i tə pa pətəətəle ke paa pepe wule.

51 I hula i toma ke səsəm.

I yasa mpa pa lotu taa we iſəcəv huwee tə.

52 I kusa awulaa səsaa ke pa kumlee təə, na i təyən-i-we.

I kusa kənyəntnəa nyəəŋ.

53 I haſasa nyəyətənaa ke təyənaya kəpəŋka.

I təyənə toŋtənaa ke niŋ naanəwa.

54 I seena i ifalaa Iſeyeli nyəma təə.

I lapa nti i ka si ta ləŋceŋaa si i ká la tə.

55 Iſu i ka heeluyv ta caanaa Apələham na i piitim nyəma ke tam təə tə.

56 Mali caſa lliſapeti kinj iſu iſətnəa tooso, lina i kpe.

Iso lvm əlv Yohaani ləlyuſ

57 Pə kəma na pə tala lliſapeti ləlyuſ, lina i lvi apaluſpəyaya.

58 M̄pəyú i cəlv nyəma na i ləlyuſ nyəma nuwa si Tacaa lapa-i kəpantu ke səsəm. lina pa na-i pə krentv na pa lanja hee səsəm.

59 Pəyaya kəyeeŋ lapa pələfei naanəwa lina pə kəə-keſe pəlyuſ, na pə təŋ si pa haə-keſe ka caa hətə si Sakali.

60 Tənaya ka too yəyətəa si: Aai, Yohaani ke paa yaa-ke.

- 61 M̄p̄óyó p̄ele pa t̄oma si: Nyá l̄obv̄o taa aw̄eɣe paa yaawa h̄aɛe n̄íɛ?
- 62 T̄onaya pa ȳoḡot̄ona ka caa na niŋ si pa naa nte i luɣu w̄ee si pá yaa-ke t̄o.
- 63 M̄p̄óyó i h̄v̄l̄aa si pá k̄ona-i k̄paata. Pa k̄onaa, l̄ena i n̄maa si ka h̄aɛe n̄ɛ Yohaani. l̄ena pá la pa t̄onaya p̄iti.
- 64 T̄onaya Sakali ns̄amle h̄eta k̄pak̄paa na i s̄u ȳoḡot̄aya, na i saŋ Īso na n̄oḡo s̄os̄oḡa.
- 65 M̄p̄óyó s̄oḡont̄o k̄pa pa c̄olo nȳoma t̄ona, na Yuta p̄óŋ taa nȳoma t̄ona lakaya t̄o faaci.
- 66 Pa t̄ona m̄pa pa nuwa t̄om t̄one t̄o pa mayasa-t̄ayi pa taa na pá t̄on si: P̄eɣe p̄ayaga kane kaa t̄e na ká la?
- P̄e t̄aya p̄olv, Taca ka we ka waali k̄e teu k̄e.

Sakali ná cele nȳant̄o na i kees̄ayi-t̄ayi yontu taa

- 67 M̄p̄óyó Feesuȳo Nan̄ŋt̄o t̄on̄ k̄ol̄ona Sakali ke s̄os̄om, na i ná t̄omnaa na i s̄u t̄o ȳoḡot̄oȳu si:
- 68 T̄e sa Taca Īseɣeli Īso.
I paas̄ona i ȳol̄aa ke n̄on̄o.
I h̄eta-t̄oȳu t̄a yomle.
- 69 I l̄asa-t̄oȳu waas̄olv̄ wei i w̄ena toma t̄oȳo
i t̄amle tu Tafiiti l̄obv̄o taa.
- 70 M̄p̄u in̄ayi i ka lapa na i k̄yoḡot̄ot̄o
t̄el̄es̄el̄aa k̄w̄ama k̄paali.
- 71 Hal̄i i su i n̄oḡo si i ká ya-t̄oȳu
ta kolontunaa na m̄pa pa luɣu f̄ei-t̄o t̄o pa niŋ taa.
- 72 Na i wii ta caanaa caanaa p̄et̄ot̄ele,
na i t̄as̄i n̄as̄i p̄el̄obv̄o k̄w̄am̄ mpi
i na-we paa p̄el̄aa na tampana t̄o.
- 73 I ka tu ȳoḡot̄ona tuunav̄ ke m̄p̄óyó
t̄a caanaa caanaa caa s̄os̄o Ap̄alaham̄ kin̄ k̄e,
- 74 si i ká ya-t̄oȳu ta kolontunaa niŋ taa,
na t̄e paas̄ona i luɣu nȳant̄o na s̄oḡont̄o f̄ei.
- 75 Na t̄e w̄ee t̄onan̄ŋ k̄e i s̄ent̄aa.
Isaȳat̄o kaa w̄ee hal̄ena ta s̄am.
- 76 P̄ayaga nyá, paa yaa nyá si is̄ot̄aa
Īso s̄os̄o k̄yoḡot̄ot̄o t̄el̄es̄olv̄.
- P̄e t̄aya p̄olv, n ká t̄ee ta s̄os̄o ke n̄oḡo
na n t̄ayan̄ i m̄paan̄.
- 77 N ká heeli i ȳol̄aa ke is̄ona paa la
na pa isaȳat̄o t̄ayan̄ na pá ya pa nȳon̄ t̄o.
- 78 Ta Īso k̄e ȳolv̄ p̄et̄ot̄ele t̄o,
na i h̄ól̄óȳi suulu.
Iim̄ luki tan̄an̄ na p̄e t̄ewa s̄os̄om ke is̄ona t̄o,
m̄p̄óyó i ka k̄ona t̄a nȳoȳu yaɣv̄.
- 79 P̄u luna is̄ot̄aa na pá waas̄i m̄pa pa we
s̄ak̄p̄et̄oȳu t̄ee na pá nuk̄i s̄am̄ s̄on̄ t̄o.
P̄u la na t̄e nȳi alaaf̄aya m̄paav̄.
- 80 P̄ayaga t̄on̄na p̄u na ká nȳon̄ laȳat̄o na ká caɣa nyutu taa. Hal̄ona k̄oyan̄ku ka lu Īseɣeli nȳoma taa k̄e pat̄ema t̄o.

2

*Yesu Kilisiti l̄obv̄o
(Matiyee 1:18-25)*

- 1 Waat̄o in̄i i taa k̄e Wulav̄ s̄os̄o Akusi k̄paalaa si paa kala i t̄etu t̄ona taa ȳol̄aa.
- 2 K̄okal̄obv̄o kanc̄aalaya nȳon̄ku k̄one kv̄ lapa Silii k̄of̄an̄ee Kiliniyusi p̄ole taa.
- 3 M̄p̄óyó paa wei i pola i icate taa si pá kala-i.
- 4 P̄e t̄o k̄e Yos̄eef̄u luna Nasalet̄i icate ke Kalilee na i polo Yuta ke wulav̄ Tafiiti icate P̄et̄el̄ehem taa,
- 5 si pá kala i na i am̄os̄aya ahont̄o Mal̄i. P̄e t̄aya p̄olv, i k̄e Tafiiti l̄obv̄o taa t̄o.
- 6 M̄p̄óyó waat̄o wei pa we t̄ona t̄o, Mal̄i l̄obv̄o talaa.
- 7 l̄ena i l̄vl̄i i kanc̄aalaya p̄ayaga ke ap̄al̄up̄ayaga. Na i hus̄i-keɣe wontu k̄ot̄oȳu t̄et̄ule taa na i tak̄i-keɣe saalasi. P̄e t̄aya p̄olv, t̄ecayale taa tala-w̄eɣe m̄v̄ol̄aa t̄es̄v̄ole.
- Is̄ot̄aa tillu pola tiikilaa kin̄*
- 8 Tiikilaa nap̄eli paa we icate n̄íɛ t̄e tawa taa na pá f̄en̄iyi pa kal̄ok̄on̄ ke ahoo ahoo.

⁹ Tənaɣa Tacaa isəttaa tillu kəma pa kin na Tacaa teeli na pa tɔɔ isu kəkə səsəŋka nyaləmæle. M̄p̄ɔ́yú sɔ́ɣəntu kra-wɛyɛ səsəm.

¹⁰ Ama isəttaa tillu təma-wɛ sɪ: Sɔ́ɣəntu í taa kra-mɛ. Pə taɣa pɔlv, ma kamaya sɪ ma heeliyi-meyɛ təm kɔpantɔ nti yəlaa təna lanja ká heena teu tɔ.

¹¹ Tom ntəɣəle sɪ, pa lɔla-meyɛ waasɔlv ke sanja ahoɔ aneyɛ Tafiiti icate taa wei ɪ kɛ Tacaa Kilisiti tɔ.

¹² ɪ naa isəna í ká nyəna-ɪ tɔ. ɪ ká mayana pa husa aɬɔlv nɔɣɔlv ke wontu kɔtəɣɔv tətɔle taa na pá taka-ɪ saalasi.

¹³ M̄p̄ɔ́yú isəttaa tillaa samaa tuutuuma səsə isəttaa tillu unɪ ɪ tɔɔ kɛ kpakpaa na pá san Isə na yontu sɪ:

¹⁴ Isə kɛle teeli tɔ təkpara ke hatoo isəttaa te.

Ate yəlaa mpa ɪ sɔɔlaa tɔ pa lanja í hɔlvni.

Tiikilaa puki Petəlehɛm

¹⁵ Waatu wei isəttaa tillaa yela tiikilaa na pá məli isəttaa tɔ tiikilaa mpe pa təma pa təma sɪ: Tɔ kɔli na tɔ polo Petəlehɛm təna, na tɔ ná mpi pə lapa na Tacaa heeliyi-tɔɣv pə tɔm tɔ.

¹⁶ M̄p̄ɔ́yú tiikilaa lɔɣv pa tɪ na pá mayana Mali na Yosɛfɔv na pá husa aɬɔlv inəɣɪ wontu kɔtəɣɔv tətɔle taa.

¹⁷ Tiikilaa tɛma-keɣɛ nav, ɪlena pá keesi nti isəttaa tillu ka tɛma-wɛyɛ heeluyɔ ke aɬɔlv unɪ ɪ tɔm tɔ.

¹⁸ M̄p̄ɔ́yú piti kra pa təna mpa pa nu tiikilaa tɔm nti tɔ.

¹⁹ M̄p̄ɔ́yú Mali tɔka tɔm nti tɔ tənaya ɪ taa na í mayasəɣɪ tɔ hɔwɛɛ.

²⁰ Tiikilaa mpe pa mɔlaya krente ɪlena, pá pɔɣɔlvɔ Isə sɔsəntɔ na pá sanɪ-ɪ pə təna mpi pa nuwa na mpi pa nawa tɔ pə tɔɔ. Pə taɣa pɔlv, pə təna pə lapa teitei kɛ isu isəttaa tillu ka keesuyɔ-wɛ tɔ.

Yesu hətɛ hav

²¹ Pəɣaya ŋke ka kɔyɛŋ kəma na pɔ tala pələfei naanɔwa sɪ pa pələɣɪ-ke tɔ, pa ha-keɣɛ hətɛ nte isəttaa tillu ka heela-wɛ na pəcɔ ka too kraɣa ka hɔɣv tɔ sɪ Yesu.

Pa kraana Yesu kɛ Isə təsɛle səsəle

²² M̄p̄ɔ́yú waatu wei pə tɔpa sɪ Yosɛfɔv na Mali pá kəti pa tɪ taɣanuyɔ tɔɔ isu paa keesuyɔ Moisi kəsəsutɔ taa tɔ, pa pona pəɣaya ke Yosalem sɪ pa hɔli-keɣɛ Tacaa.

²³ Pə taɣa pɔlv, paa ŋmaa m̄p̄ɔ́yú Tacaa kəsəsutɔ taa kɛ sɪ: Paa aralɔpəɣaya kancaalaya nyəŋka ŋka Tacaa tənna-ke.

²⁴ Na pa pɔlaa sɪ pa laki kətaɣa na thokasi naale yaa alukukunaa naale isu paa keesuyɔ Tacaa kəsəsutɔ taa tɔ.

²⁵ Aralɔ nɔɣɔlv ɪ ka wɛ Yosalem na pá yaa-ɪ sɪ Simiyɔŋ. Aralɔ unɪ ɪ təŋaɣa tampana, na ɪ isələ seena Isə təmle, na ɪ tanja sɪ í na wei ɪ ká kəɔ na í waasi ɪ seɣɛli nyəma tɔ. Na Feesuyɔ Nanɣtɔ wɛ ɪ waali.

²⁶ Feesuyɔ Nanɣtɔ unɪ ɪ ka hɔlvna-ɪ sɪ ɪ ká ná Tacaa tillu Mesii na pəcɔ í sɪ.

²⁷ M̄p̄ɔ́yú Feesuyɔ Nanɣtɔ lapa na í polo Isə təsɛle taa kɛ waatu wei aɬɔlv caa na ɪ too pa pona-ɪ sɪ pa laki ɪ tɔɔ kɛ mpi paa suwa tɔ.

²⁸ M̄p̄ɔ́yú ɪ mɔ-ɪ ɪ niŋ taa na í seɛ Isə sɪ:

²⁹ Pənente Tacaa, nti n ka yəɣəttaa tɔ n lapa-tɪ.

ɪle yele nyá təmle tɔ má na má tɛena lanɣhɔlvmlɛ.

³⁰ Ma nana ma isəpəle ke waasɔlv

³¹ wei n taɣana yəlaa təna isentaa tɔ.

³² Fətəla wei piitimnaa ká nana tɔ.

ɪnəɣəle ɪ seɣɛli nyəma teeli.

Simiyɔŋ nawa cele nyəntɔ na í kpaali-tɪ

³³ M̄p̄ɔ́yú piti kra ka caa na ka too na nti unɪ ɪ yəɣətɔ ka tɔɔ kɛ mpɔv tɔ.

³⁴ M̄p̄ɔ́yú Simiyɔŋ koola-wɛyɛ kɔpantɔ na í tɔ ka too Mali sɪ: Pəɣaya kanɛ ka nyənte ntɛ sɪ ká hu paɣale na ká kusi paɣale ke ɪ seɣɛli taa. Yəlaa paɣale ká kpeəsəna mpi ɪ ká hɔli-wɛ tɔ.

³⁵ Pɪ kuli pa paɣale taa təmnaa tɔɔ təkɛɛɛ. Lanwakəlle səsəle ká tɔli toto nyaya p̄ɔ́yú isu layate ke pa səpa-ŋ.

Isə kɔyɔɣətɔ tɛləsɔlv alɔnyəŋ Ana

³⁶ Isə kɔyɔɣətɔ tɛləsɔlv alɔnyəŋ nɔɣɔlv ɪ ka wɛ təna tətɔ. Aseɛ lɔlvɔv taa tɔ Fanɔwɛli pɛɛlv Ana. ɪ kpatəla teu təkunɣku. ɪ saav ɪ paalv tɔ, pusi naatosompəɣəlaya ke pa caɣaa ɪlena ɪle ɪ sɪ.

³⁷ Na unɪ ɪ caɣa mpɔv haləna pusi nunaasa na liyiti. ɪle Isə təsɛle taa kɛ ɪ ka wɛ tam na í laki Isə təmle ke ɪlim na ahoɔ. Paa Isə sələmuyɔ ɪ sələməɣɪ, paa nəhokɔtɔ ɪ həkəɣɪ.

38 Simiyɔŋ pa tɔŋna n̄pɔ́yɔ lapu tɔyɔ un̄ i kɔma na í sɔu Isɔ kɛ sam, na í yɔyɔtɔyɔna pa tɔna mpa pa tan̄aa si Isɔ í waasi Yosalem tɔyɔ Yesu tɔm.

Pa mɔlɔyɔ kpente ke Nasaletɔ

39 Waatu wei pa tɔma pɔ tɔna mpi pa kɛesa Tacaa kɔsɔsitɔ taa tɔyɔ lapu tɔ, Yosɛefu na Malu pa mɔla pa te Nasaletɔ ke Kalilee.

40 Mpu tɔ na pɔyaya tɔŋna puu na ka tɔnyɔ tɔkɔyɔ na ká tɔŋna layatu nyɔm ke teu na Isɔ we ka waali.

Yesu kɛ Isɔ tɔsɛɛle taa

41 Paa pɔnaya ŋka Yesu nyɔma pukaya Yosalem ke Tɛɛu acima tɔyɔ kɛ.

42 Yesu lɔlɔyɔ pɔnaya naanɔwa na naale nyɔŋka taa pa pola acima tɔtɔ isɔ pa tu pukuɔyɔ tɔ.

43 Acima wɛɛ kɔma na a te ilɛna i nyɔma tu mpaan na pá kpeŋ. Ama Yesu ná saala Yosalem, na i nyɔma ta nyi mpu.

44 Pele paa huɔwa si ntanyi i wɛ tantaa lɛlaa taa, halɔna pá tɔ ilim na pɔ tem ilɛna pá sɔu-i pɛɛkɔyɔ ke pa lɔlɔyɔ nyɔma na pa asɔmaa kiŋ.

45 Pa ta na-i, ilɛna pá tayani Yosalem ke mɔlɔyɔ si pa pɛɛkɔyɔ-i.

46 Pɔ lapa kɔyɛɛŋ tooso ilɛna pá na-i Isɔ tɔsɛɛle taa na í caɔa Yuta nyɔma sɛyɛsɔlaa sɔsaa kiŋ na i nuki pa sɛyɛsɔyɔ na í pɔsɔyɔ-wɛyɛ tɔmnaa.

47 Na i nyɔm na nti i cɔkɔyɔ-wɛ tɔ lapa pa tɔna mpa pa nukaya tɔyɔ piti kɛ sɔsɔm.

48 Waatu wei i nyɔma na-i tɔ sɔyɔntɔ kra-wɛ. Ilɛna i too tɔm-i si: Ma pɔyaya, n lapa-tɔyɔ mpu suwe? Nyɔni, má na nyá caa tɔ pɛɛka-ŋ na lan̄wakɔlle sɔsɔle kɛ.

49 M̄pɔ́yɔ Yesu cɔwa si: Pepe tɔɔ kɛ mɔ pɛɛkɔyɔ-m? I ta nyi taa si pɔ wɛɛ kɛ si má wɛɛ ma Caa tɔyaya taa?

50 Ama pele pa ta cɛkɔna nti i yɔyɔta mpu tɔ.

51 Tɔnaya i tɔŋa-wɛ na pá mɔli Nasaletɔ, na í nukɔna-wɛyɛ pɔ tɔna pɔ taa. Ama i too tɔka tɔm tɔne un̄ tɔ tɔnaya i taa.

52 Yesu tɔŋna puu na i layatu nyɔm tɔŋna sɔsɔyɔ, na Isɔ na yɔlaa pa lan̄ja tɔŋna-i hɛɛnɔv ke tam.

3

Isɔ lɔm sɔlv Yohaani waasu

(Matiyee 3:1-12; Malaki 1:1-8; Yohaani 1:19-28)

1 Waatu wei wulav sɔsɔ Tipɛɛ kawulaya puɔi lapa naanɔwa na kakpasɔ tɔ, Pɔŋsi Pilati ná kɛ Yuta kɔfɔnɛɛ, na Helɔti ná kɛ Kalilee wulav, na ílɛ i neu Filipu ná tɔki kawulaya ke Itulee na Tɔlakoniti pɔ tetu taa, na Lisaniya ná kɛ Apilɛni wulav.

2 Ilɛna Ana na Kayifi pele pa kɛ kɔtɔlaa sɔsaa tɔyɔ Isɔ tɔm kɔma Sakali pɔyɔlv Yohaani taa kɛ wulaya tetu taa.

3 Na í cɔɔ Yaatanu tetekɔle tɔna na í heeliyi yɔlaa si pá layasɔ tɔntɛ, na pá sɔ-wɛyɛ Isɔ lɔm na Isɔ huɔi pa isayatu.

4 Ilɛna pɔ́ lɔ isɔ paa ŋmaav Isɔ kɔyɔyɔtɔtɔ telɔsɔlv Isayii takɔlaya taa tɔ si:

Nɔyɔlv yɔyɔtɔyɔna nɔyɔ sɔsɔyɔ ke

wulaya tetu taa si, í tayani Tacaa mpaav,

í hɛɛ-i mpaɔsi na si siyisi.

5 Paa suuli kɔtaalomɔŋ tɔna.

Paa yɔsi pɔ́ɔŋ na pulasɔ tɔna.

Paa siyisi tɛkɛlɛnaa. Paa kuli pɛɛ tɔna.

6 Na yɔlvpiya tɔna ká ná isɔna Isɔ waasɔyɔ-tu tɔ.

7 Yohaani yɔyɔtɔyɔ samaa wei i kɔŋaya i kiŋ si í sɔ-wɛyɛ Isɔ lɔm tɔ si: Akala piya mɛ, awe kpaala-mɛ na í seeki Isɔ pááná nna a kɔŋ tɔ?

8 I la mpa pa yela isayatu tɔ pa kulapɔle. Ilɛ í taa telɔsɔyɔ lɔlv si mɔ caa kɛle Apɔlaham. Ma heeliyi-mɛ si ye tɔle tɔ tɔwɛ, Isɔ pɔsɔyɔ na í la na pɛɛ anɛ á pɔsi Apɔlaham piya.

9 Pa tɔma laale tɔyɔ ke tuŋ si pa huɔu-i na i tɛ kɛ te. Tɔyɔ ŋku ku lɔlɔyɔ pɛɛ kɔpana tɔ, paa hu-kɔ na pá tɔ kɔkɔ.

10 Tɔnaya samaa pɔsɔa Yohaani si: Ye mpu nti na ntiyi tu la?

11 Yohaani cɔ-wɛ si: Ye wei i wɛna tokonaa ke naale í pasa wei i fɛina tɔ. Na ye wei i wɛna kɔtɔyɔv ilɛ í la mpu tɔtɔ.

12 M̄pɔ́yɔ pɔ kpeŋna lampuu mɔlaa na pá kɔɔ i kiŋ si í sɔ-wɛyɛ Isɔ lɔm, na pá pɔsɔ-i si: Tacaa, nti na ntiyi tu la?

13 Yohaani cɔ-wɛ si: I taa mu na pɔ tɛɛ isɔna paa siwa tɔ.

14 Yɔlaa ná pɔsɔa-i tɔtɔ si: Na tá se, nti na ntiyi tɔ́a la? M̄pɔ́yɔ Yohaani cɔ pele si: I taa muɔuli nɔyɔlv. Pɔ́cɔ́ í taa tu nɔyɔlvɔv tɔm. Mɔ lan̄ja í hɛɛna mɔ kɔfɛlvɔv.

15 Yəlaa tɛlayaa teu si pulo ká la, haləna pá kəə pá sɔv maɣasɔvɔv ke pa taa si, yaa Yohaani kɛle Mesii inɪ.

16 ɪlena Yohaani heeli pa təna si: Ma ɪle, lɔm ke ma sɔv-me. Ama nɔɣɔlv wɛɛ ɪ kɔŋ, ɪlé ɪ kəla-m. Halɪ ma ta tala má wɔɣɔsi ɪ nɔɣeɛ taa ntaŋkpala maɣamaya. Feesuyu Nanjɪtu na kəkɔ ke ɪlé ɪ ká sɔ-me.

17 ɪ təká ɪ kɔfalɔvɔv ke ɪ ninj taa. ɪ ká fala pə təna tɔɔaɣaɣa na ɪ suu pee ke kpróu taa. Ama ɪ ká tu lɔɔtu ke kəkɔ ŋka kaa tenj tɔ ka taa.

18 Sɛɣesəŋ waani waani ke mpóvɔ ɪ kaakayana samaa na ɪ heeliyina-wɛɣe Laaraali Kɔraŋ.

19 Yohaani ka kaləna wulav Heləti ke timpɪ ɪ kpaɣa ɪ taalv alv Helətiyati tɔ, na isayatu təna nti ɪ ka lapa tɔ tə tɔɔ.

20 Mpóvɔ ɪ lela isayatu lentɪ tɔtɔ, ɪ kpa Yohaani na ɪ təkɪ-saləka.

*Yesu Iso lɔm sɔv
(Matiyee 3:13-17; Maləki 1:9-11)*

21 Yohaani tɔŋna yəlaa tənaya Iso lɔm sɔv, ɪlena Yesu náá polo tɔtɔ na pá sɔ-ɪ.

22 Waatu wei Yesu tɔŋna səlɔmvɔv tɔ, isɔtɔnvɔv tulaa na Feesuyu Nanjɪtu tii ɪ tɔɔ, na pá naaki-ɪ isu alukuku. Na pá nu nɔɣɔlv nɔɣv ke isɔtaa si: Nyayale ma luɣv tɛɛ Pəyaya, ma lanje heɛna-ŋ sɔsɔm.

*Yesu lɔlvɔv lɔoŋa nyəma
(Matiyee 1:1-17)*

23 Yesu caalɔvɔv ɪ tɔmlɛ ke waatu wei kə mpɔ tɔ, ɪ pusi wɛ isu hiu na naasɔwa, na yəlaa nyənaya-ɪ isu Yosɛɛfɔ pəyaya. Yosɛɛfɔ ná kə Heli pəyaya,

24 na Heli kə Matati pəyaya, na Matati kə Lefii pəyaya, na Lefii kə Meleci pəyaya, na Meleci kə Yannayi pəyaya, na Yannayi kə Yosɛɛfɔ pəyaya,

25 na Yosɛɛfɔ kə Matatiyasɪ pəyaya, na Matatiyasɪ kə Amɔɔsi pəyaya, na Amɔɔsi kə Nahum pəyaya, na Nahum kə Isali pəyaya, na Isali kə Nakayi pəyaya,

26 na Nakayi kə Maati pəyaya, na Maati kə Matatiyasɪ pəyaya, na Matatiyasɪ kə Semeyiŋ pəyaya, na Semeyiŋ kə Yosɛci pəyaya, na Yosɛci kə Yota pəyaya,

27 na Yota kə Yowanəŋ pəyaya, na Yowanəŋ kə Lesa pəyaya, na Lesa kə Soloparɛɛli pəyaya, na Soloparɛɛli kə Salatiyɛɛ pəyaya, na Salatiyɛɛ kə Neli pəyaya,

28 na Neli kə Meleci pəyaya, na Meleci kə Atii pəyaya, na Atii kə Kosam pəyaya, na Kosam kə ɪlimatam pəyaya, na ɪlimatam kə Eɛli pəyaya,

29 na Eɛli kə Yosuwee pəyaya, na Yosuwee kə ɪliyesɛɛ pəyaya, na ɪliyesɛɛ kə Yolim pəyaya, na Yolim kə Matati pəyaya, na Matati kə Lefii pəyaya,

30 na Lefii kə Simiyəŋ pəyaya, na Simiyəŋ kə Yuta pəyaya, na Yuta kə Yosɛɛfɔ pəyaya, na Yosɛɛfɔ kə Yonam pəyaya, na Yonam kə ɪliyakim pəyaya,

31 na ɪliyakim kə Meleya pəyaya, na Meleya kə Menna pəyaya, na Menna kə Matata pəyaya, na Matata kə Natan pəyaya, na Natan kə Tafiiti pəyaya,

32 na Tafiiti kə Sese pəyaya, na Sese kə Opɛti pəyaya, na Opɛti kə Powaaɪsi pəyaya, na Powaaɪsi kə Sala pəyaya, na Sala kə Naasəŋ pəyaya,

33 na Naasəŋ kə Aminatarɪ pəyaya, na Aminatarɪ kə Atamiŋ pəyaya, na Atamiŋ kə Alini pəyaya, na Alini kə ɪsəlɔm pəyaya, na ɪsəlɔm kə Falesɪ pəyaya, na Falesɪ kə Yuta pəyaya,

34 na Yuta kə Yakɔrv pəyaya, na Yakɔrv kə Isaaka pəyaya, na Isaaka kə Apələham pəyaya, na Apələham kə Tala pəyaya, na Tala kə Nasoo pəyaya,

35 na Nasoo kə Seluci pəyaya, na Seluci kə Lakao pəyaya, na Lakao kə Faleki pəyaya, na Faleki kə ɪpɛɛ pəyaya, na ɪpɛɛ kə Sala pəyaya,

36 na Sala kə Kayinam pəyaya, na Kayinam kə Alafasati pəyaya, na Alafasati kə Sem pəyaya, na Sem kə Nowee pəyaya, na Nowee kə Lamɛki pəyaya,

37 na Lamɛki kə Matusala pəyaya, na Matusala kə Henəki pəyaya, na Henəki kə Yaleti pəyaya, na Yaleti kə Maleleyɛɛ pəyaya, na Maleleyɛɛ kə Kayinanəŋ pəyaya,

38 na Kayinanəŋ kə ɪnɔsi pəyaya, na ɪnɔsi kə Seti pəyaya, na Seti kə Atam pəyaya, na Atam kə Iso pəyaya.

4

*Satanɪ maɣasəyi Yesu
(Matiyee 4:1-11; Maləki 1:12-13)*

1 Yesu luna Yaatanɪ na Iso Feesuyu Nanjɪtu tɔŋ tɔɔ ɪ kin ke sɔsɔm. Mpóvɔ Feesuyu Nanjɪtu tɛɛna-ɪ wɔlaya tɛtu taa.

2 ɪlena ɪlɔɣɔv maɣasɪ-wɛɛ nɪle. ɪ ta tɔɣv pulɔvɔv kuyɛɛŋ inɪ ɪ taa. Pə yooɔa wɛɛ nɪle ɪlena nyɔɣɔsi kpa-ɪ.

3 Tənaya ɪlɔɣɔv tɔma-ɪ si: Ye n kə Iso Pəyaya, yɔɣɔti na pələ tənɛ tə pəsi tɔɣonaya.

4 Ama Yesu cɔ-i si: Pa ηmaawa Iɔ Tɔm taa si, pə taɣa tɔɣɔnaɣa tike ke yɔlb ka hikina weesuɣu.

5 Μπρόγύ Ιλωγυθου pona-i timpi pə kɔlaa tɔ, na í kɔpenti antulinya kawulasɔ tənaya tɔm kɔlbm na í hul-i.

6 Ilena í tɔm-i si: Maa ha-η pə ton na pə teeli təna. Pə taɣa pɔlb, ma niη taa ké pa tɔ pə təna, na má nɔkaa ma ha wei ma sɔlaa tɔ.

7 Ie ye n ka hɛnta-m aɛ, n ká kɔɣa pə təna.

8 Ama Yesu cɔ-i si: Pa ηmaaawa Iɔ Tɔm taa si, n ká sɛɛ nyá Caa Iɔ, na í tike í tɔmle ke n ká la.

9 Μπρόγύ Ιλωγυθου pona-i Yosalem na í kɔpaasi-i Iɔ tɛsɛɛle comcom nɔɣo taa, na í tɔm-i si: Ye n ké Iɔ Pəɣaya ηmaa aɛ.

10 Pə taɣa pɔlb, pa ηmaaawa Iɔ Tɔm taa si, í ká heeli í isɔtaa tillaa ke nyá tɔm si pá paasəna-η teu.

11 Páɔ́ lenti weɛ tɔtɔ si: Paa teeli-η pa niη taa ké teu təkpa si pə taa kɔɔ na pəle natəlɔ tɔ co-η.

12 Ama Yesu cɔ-i si: Pa ηmaaawa Iɔ Tɔm taa si, n kaa maɣasi nyá Caa Iɔ si n ná í waali.

13 Waatu wei Ιλωγυθου tɛma-i maɣasɔɣu ke pə tənaya mpɔ, ilena í tɛɛ na í taηa wɔle kɔfate.

*Yesu caaləyi í tɔmle ke Kalilee
(Matiyee 4:12-17; Maləki 1:14-15)*

14 Pəle pə waali ile Yesu məla Kalilee na Feesuɣu Naηηtu ton ηaɣa-i, na í tɔm ye kəxi hɔɣɔlɔɣu ηku kɔ təna kɔ taa.

15 I seɣesaya Yuta nyəma təkotilena taa na yəlaa təna pɔɣɔlaya-i.

*Nasaleti nyəma kisa Yesu
(Matiyee 13:53-58; Maləki 6:1-6)*

16 Μπρόγύ Yesu pola Nasaleti timpi í piwa tɔ, na í suu Yuta nyəma təkotile taa ké kuyaku kɔhɛɛsɔɣu wule, isu í tu laki tam tɔ. Μπρόγύ í kɔlaa si í kaləyi Iɔ Tɔm.

17 Ilena pá cɛɛ-i Iɔ kuyɔɣɔtɔtu teləsɔlb Isayii takəlaya. Μπρόγύ í heta timpi pa ηmaaawa si:

18 Taca a Feesuɣu we ma kin, na í ləsa-m si má heeli

Laapaali Kɔpaη ke kɔnyɔntɔnaa.

Na í tila-m si má heeli saləkatonaa ke pa hetɔɣu tɔm.

Na yɔlbmaa ke pa ise kuluɣu tɔm.

Si má waasi mpa pa muɣuliyi tɔ.

19 Si má heeli-weɣe pənaya ηka

Taca ká waasi í yəlaa tɔ ka kəntɛ tɔm.

20 Yesu tɛma ilena í kpili-ke na í cɛla paasənlɔ na í caɣa. Μπρόγύ Yuta nyəma təkotile taa nyəma təna pama ise ke í tɔɔ.

21 Tənaya í suu-weɣe yɔɣɔtɔɣu si: Tɔm nti paa ηmaaawa na í tu nu-təyi nɔɔnɔ tɔ, saηa nté tɔ lapa.

22 Μπρόγύ pa təna pa tisa teu na pá sam-i. Na í kuyɔɣɔtɔtu təna lapa-weɣe lelen, halí pá la-weɣe piti na pá tɔ si: Isu Yosɛfn pəyalɔ?

23 Tənaya Yesu tɔma-we si: Tampana tɔɔ, í ká tɛ na í tuku-m ituule si: Fɛtu, fɛ nyá ti. Halí í ká yɔɣɔti-m si má la ma icate taa cənɛɣe mpi pə lapa Kapənahum na í nu tɔ.

24 Μπρόγύ Yesu tasa-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, paa nyənəyi Iɔ kuyɔɣɔtɔtu teləsɔlb nɔɣɔlɔɣu pɔlbɔɣu í maɣamaɣa í icate taa.

25 Ntɔη í nyəmá si alaa leelaa ka we paɣale ke Iseyeli taa ké waatu wei wɔlaya lapa pusi tooso na isɔtɔnaa naatoso ke Ilii waatu taa tɔ. Halí nyɔɣasi səsəηsi lu tetu təna.

26 Paa na mpɔ Iɔ tá tili Ilii ke pa taa nɔɣɔlb kin. Ama alaa leelu nɔɣɔlb wei í ka we Sitəη tetu taa ké Salɛpəta tɔ, í kin ke í tila-i.

27 Na Iɔ kuyɔɣɔtɔtu teləsɔlb Iisee waatu taa tənɔɣu tɔɔ asilima kɔtəη nyəma ka we səsəm tɔtɔɣo Iseyeli. Paa na mpɔ pa ta waasi pa taa nɔɣɔlɔɣu í kɔtəη. Ama Silií tu Naamaη tike ke pa waasaa.

28 Waatu wei Yuta təkotile taa nyəma nu í tɔm nti tɔ, pə haηa-weɣe səsəm.

29 Μπρόγύ pa kɔlaa na pá ham-i na pá luna icate waali, na pa kraana-i hatoo pɔɣu ηku kɔ tɔɔ pa icate weɛ tɔ kɔ nyɔɣu taa, timpi pə lapa tokuɣu tɔ, si pa tusiyi-i.

30 Ilena Yesu faɣana pa heku taa na í tɛɛ í nyəηku.

*Iλωγυθου nɔɣɔlb í tɔm
(Maləki 1:21-28)*

31 Μπρόγύ Yesu pola Kapənahum, Kalilee tetu taa icate natəli, na í seɣesi-weɣe kuyaku kɔhɛɛsɔɣu wule.

32 Μπρόγύ í seɣesɔɣu cɛpa pa laηa ke teu. Pə taɣa pɔlb, í seɣesa-weɣe na ton, í ta nyá.

33 Pə pamna apalb nɔɣɔlb ka we Yuta nyəma təkotile taa na í hií ilɔɣu isayau nɔɣɔlb. Μπρόγύ apalb nu í koo səsəm si:

³⁴ Ee Nasaleti Yesu, n caa-weye tá kinj? Ta wakəlbəyü ke n kəma? Ma nyəma-nj teu, n ké Iso yulb nanjtu wei i tilaa tə.

³⁵ Tənaɣa Yesu kaləna-i si: Hei nyá, su na n se apəlu inu i waalı.

Ṁpóyó ubəyüw petə-i samaa heku taa na í yele-i na í se. Ama i ta lapu-i pəlv.

³⁶ Ṁpóyó pə lapa yəlaa ke səyəntu na pá tənj təma si: Hm, təm tənə. I yəyətəyənə ələyaa na apəlvto na toma, na í təyənəyi-wə.

³⁷ Ṁpóyó i hətə yaa tətə təna taa.

Yesu waasa kətəntənaa payale

(*Matiyee 8:14-17; Maləki 1:29-34*)

³⁸ Yesu luna Yuta nyəma təkotile taa ləna í polo Simənj təyaya. Watu səkəyaa Simənj yəsə ke səsəm, ləna pá wiina Yesu si í waası-i.

³⁹ Ṁpóyó Yesu lunja i təw na í kaləna watu, na tə ya i təw. Tənaɣa əlv kula kpaakraa na í caləsi-wə.

⁴⁰ Ilim tə kpaakraa, ləna pa tənə mpa paa wəna kətəntənaa ke waanu waanu tə pá kəna-wə.

Ṁpóyó i tənə i ninj ke paa wei i təw na pá hiki əlaafəya.

⁴¹ Ələyaa mayaməya ná se yəlaa payale waalı na pá kooki si: N ké Iso Pəyalu ké. Ama i kaləna-wə, i ta tisi si pá yəyət: Pə taɣa pəlv, pa nyəmə si i ké Mesii.

Yesu lakı waasv ke Yuta tətə taa

(*Maləki 1:35-39*)

⁴² Waatu wei təw fema tə, Yesu luwa na í polo timpı yəlaa fəi tə. Ṁpóyó yəlaa samaa pəkə-i, haləna pá tala i cəlv. Pa luɣu lapa si pá tək-i, pá taa yele na í tət.

⁴³ Ama Yesu cə-wə si: Aai, pə wəe ké si má heeli əcaləe lenna ke Iso Kawuləyaa Laapaalı Kəpənj. Pə taɣa pəlv, pə mayaməya pə təw ké Iso tila-m.

⁴⁴ Tənaɣa Yesu tətəwa na í lakı waasv ke Yuta tətə taa pa təkotilenəna taa.

5

Yesu kpa i kancaalaya ifalaa

(*Matiyee 4:18-22; Maləki 1:16-20*)

¹ Kuyəkv nakulı yəlaa nyəkəyaa Yesu ké Iso Təm nuw təw, na í səɣa Kenesaleti lum nəyə.

² Ṁpóyó i nawa kpulənj naale səɣa kətənj təw, na tiina kpalaa lu i taa na pá polo pa pulun cəyəy.

³ Ilena í kpa i taa lənj taa, na kpuləyü njk ku ké Simənj nyənjk. Ṁpóyó i sələma-i si í hatələna-i-kuyü kətənj ke pəcə. Ilena í cəya kv taa na í sɔv i seɣəsəyü taa.

⁴ Waatu wei i təma-wəye seɣəsəyü tə i heela Simənj si: Tuusi na n polo lumənj taa na í tɔ mə pulun na í puu tiina.

⁵ Simənj cə-i si: Taca, tə təma wuw ke yem ké təw na kv fem, tə ta puu pəlv. Paa na mpv n təma si má tɔ tə, ma tɔ.

⁶ Pa tɔ mpv ləna pá puu tiina ke səsəm pə tu fəi, halı pa pulun caakəyaa cəlvəy.

⁷ Ṁpóyó pa hata pa taapalaa mpa paa wə kpuləyü lənj taa təyə ninj si pá kəw pá səna-wə. Pələ pa kəma ləna pá ləsi tiina na pá suuli kpulənj inu i naale, haləna pə njmilisiyi-wə.

⁸ Simənj Piyee nawə mpv, ləna i lunj Yesu ke əkula ke kpaakraa na í tɔ si: Taca, taa kpətəna-m, ma ké isayəv mayaməya ké.

⁹ Pə taɣa pəlv təw, tiina nna pa kpa mpv tə, a təwv ka lapa í na mpa paa wəe təyə səyəntu ke səsəm.

¹⁰ Haləna pə la mpv tətəyü i taapalaa Sepetee pəyalaa Saaki na Yohaanu. Tənaɣa Yesu heela Simənj si: Taa nyá pənente yəlaa ke n ká puu.

¹¹ Pa ləsa kpulənj ke lum taa, ləna pá yele pə tənə təpai na pá hu i waalı.

Yesu waasa tənuyü təw əsilima kətənj tɔ

(*Matiyee 8:1-4; Maləki 1:40-45*)

¹² Yesu ka wə icate natəli tə taa, na yəlv wei tənuyü təw əsilima kətənj waasa i tənə tə i ka wə tənə. I na Yesu ləna í polo na í hənti-ate na í wiina-i təkpeə si: Taca, ye n ka tisəyā n taa waası-m?

¹³ Ṁpóyó Yesu kvsa i ninj na í tokənə-i na í təm-i si: Teu ma tisaa, əlaafəyā i la. Ṁpóyó i kətənj təma kpaakraa.

¹⁴ Ilena Yesu kpaalı-i si: Taa heeli nəyəlv. Ama tət kpaakraa na kətəlv na-nj, ləna n yiyisi isu Moisi ka kəsəyü tə, na pə la yəlaa ke əseeta.

¹⁵ Paa na mpv tə, i hətə tənna yaav na pə puki, na samaa kotiyi i kinj ke səsəm səsəm si pa nukı i seɣəsəyü, na í waasəyi-wəye pa kətəmən.

¹⁶ Ama inu i pukəyā waatu waatu ke timpı timpı yəlaa fəi tə, na i sələməyi Iso.

Yesu waasa kotōj kotuvlvōv tv
(*Matiyee 9:1-8; Malōki 2:1-12*)

¹⁷ Kuyako nakoli Yesu seyesaya. Pə pamna Falisanaa na Iso Təm seyesəlaa mpa pa luna Kalilee na Yuta pa acalee təna taa na Yosalem tə paa we təna na pa caya. Na Taca tomā ka we Yesu kin na i laki na kotəntənaa hikiyi alaafəya.

¹⁸ M̄pōyō yəlaa səyəla kotōj kotuvlvōv tv nəyōlv na kpatəle, na pā pəkəyi si pā tana-i Yesu kin ke kutuluvu taa na pā su-i i isentaa.

¹⁹ Ama yəlaa samaa tōv pa ta na timpi tōv paa susəna-i tō. Ilena pā kraana-i ləpōtv tōv na pā wesi-ti, na pā tisi i na i kpatəle ke samaa həkō ke Yesu isentaa.

²⁰ Waato wei Yesu nā pa naani tō i tōma si: Ma taapalv, nyā isayətv husaa.

²¹ Tənaɣa Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa pa suv miituyv si: Aweyēle inē unu na i kpakəyi i ti na i keesəyənə Iso? Awe pəsəyi na i husi isayətv, ye pə taya Iso paasi?

²² Ama Yesu nā cəkəna pa huwē, ilena i pəəsi-we si: Pepe tōv kē i huoki m̄pōyō mə taa?

²³ Nti tə yəyōtvōv kələna təlvō? Nyā isayətv husaa, yaa kōli na n̄ tō?

²⁴ Tōv, maa huli-mē si Yvlv Pəyaya mā, ma pəsəyi na mā husi isayətv ke atē cəne.

Tənaɣa i tōma kotəntv si: Kōli na n̄ kraɣa nyā kpatəle na n̄ kpe.

²⁵ Tənaɣa i kula kpakraa ke pa təna pa isentaa, na i kraɣa kpatəle nte tōv tōv paa husa-i tō na i saɣ Iso na i kreɣ.

²⁶ M̄pōyō pə lapa pa tənaɣa piti kē səsəm na pā saɣ Iso. Halī pə la-weyē səyōntv na pā saɣ pā yəyōti si: Ama pūwē, saɣa ke tā na kəkōlv təm.

Yesu yaaki Lefii
(*Matiyee 9:9-13; Malōki 2:13-17*)

²⁷ M̄pōyō Yesu luwa na i maɣana lampuu mōlv nəyōlv wei pa yaa si Lefii tō, na i caya i lampuu təmōle. Ilena i tōm-i si: Kōli na n̄ təɣi-m.

²⁸ M̄pōyō Lefii kōlaa na i yele pə təna na i hu i waali.

²⁹ M̄pōyō Lefii lapa-i mōvlle ke teu ke i tayaɣa taa, na pā na lampuu mōlaa paɣale na yəlaa ləlaa pā caya təyōv.

³⁰ M̄pōyō Falisanaa na pēle pa Iso Təm seyesəlaa pa kōma na pā pəəsi i ifalaa ke imiitv si: Pepe tōv kē mə na lampuu mōlaa na asayaa i kreɣta tətəyōle na tənyōle?

³¹ Ama Yesu cə-we si: Pə taya alaafəya nyəma nyuləyənə fetaa, ama kotəntənaa kē.

³² Ma kōmaɣa si ma heeliyi asayaa si pā laɣasi, pə taya kōpama.

Yesu keesəyi nəhəkōtv təm
(*Matiyee 9:14-17; Malōki 2:18-22*)

³³ M̄pōyō yəlaa napəli pa tōma Yesu si: Yohaani ifalaa na Falisanaa nyəma pa həkəyi nəəsi ke tam na pa sələməyi pə waatvnaa, na nyā nyəma nāá təkī na pā nyōkī yem.

³⁴ Ilena i cə-we si: I kə pəsi na i la na akpaɣalv taapalaa həkō nəyō na i na-we pā wē? Aa.

³⁵ Ama pu kōv pə keesi kuyako nakoli, ilena pā ləsi-i pa həkō, ilē waato inəyi paa həkō nəyō.

³⁶ M̄pōyō i tasa-weyē ituule ke tukuyv tōtō si: Paa cələyi puvvōv kofalvōv tōv na pā tō kōpənvōv. Pā lapa mpu, pa wakəla kofalvōv. Pəyēle saaliya kaa mōna kōpənvōv.

³⁷ Nəyōlv kaa suv sōlvōv kofam ke sōlvōv hulvōv kōpəɣ taa, tōfō sōlvōv kofam yasəyi hulvōv kōpəɣ inəyi na pə ti na hulvōv wakəli yem.

³⁸ Ama hulvōv kofan taa kē pa suuki sōlvōv kofam.

³⁹ Yvlv wei i tēma sōlvōv kōpəpvm ke nyōōv tō, i luɣu u laki apila. Pə taya pōlv, kōpəpvm ke yəlaa saɣ.

6

Yesu kele kuyako kvheesvōv tv
(*Matiyee 12:1-8; Malōki 2:23-28*)

¹ M̄pōyō Yesu na i ifalaa pa faɣana təyōnaɣa pēe taale natəli tō taa kē kuyako kvheesvōv kōli kv wule. Tənaɣa i ifalaa svōv təyōnaɣa pēe nyəɣka ke pēlvōv, na pā nuɣutiɣi pa niɣ taa na pā saləyi.

² M̄pōyō Falisanaa napəli pa pəəsi-we si: Pepe tōv kē i laki mpi pə fēi lapv ke kuyako kvheesvōv wule tō?

³ Tənaɣa Yesu cə-we si: Ye mpv i ta kala mpi Tafiiti lapa waato wei nyōyōsi pu i na mpa paa wē i cōlv tō?

⁴ Isəna i svōv Iso tayaɣa taa na i kraɣa potopotonaa mpa paa su Iso tō na i təyō na i ha i taapalaa tō. Pəyēle pə fēi si nəyōlv i təyō-weyē yem na pə tə kē kōtəlaa.

⁵ M̄pōyō Yesu tasa-weyē heeluvvōv tōtō si: Yvlv Pəyaya maɣale kuyako kvheesvōv səsō tōtō.

Nkpalàkpekaya tɔ
(*Matiyee 12:9-14; Malàki 3:1-6*)

⁶ M̀p̀r̀ỳ Yesu sɔw Yuta nyáma təkotile taa ké kuyako kuhéesyɔ kuli ku wule na í seyesəyi. Pə pamna apalw nɔyɔlɔ ɪ wɛ tɛna na ɪ nkpalaya ntɔyɔn nyəŋka kpekaa.

⁷ Na Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa caɣaa na pá keŋna- teu, sɪ pa naa sɪ ɪ ká waasi yulu ké kuyako kuhéesyɔ wule yaa isəna. Pa laki m̀p̀r̀ỳlɛ sɪ pá hiki nti paa waanna- tɔ.

⁸ Ama ɪ cəkəna pa hɔwɛɛ, ɪlena í tɔ nkpalàkpekaya tɔ unɪ sɪ: Kuli na n̄ səŋ heko taa cəne.

ɪlena nkpalàkpekaya tɔ unɪ ɪ kuli na í polo í səŋ təna.

⁹ Na Yesu tɔ-wɛ sɪ: Ma p̀ẁsəyɪ-mɛ sɪ tá m̀p̀r̀aaw taa, kɔpantɔ ké pə m̀ẁna pá la kuyako kuhéesyɔ wule yaa isayatu? Paa waasi yaa paa ku?

¹⁰ Tənaɣa Yesu nyəna pa təna pa isɛntaa, na í tɔ apalw unɪ sɪ: Tɔw, loosi nyá ninj.

M̀p̀r̀ỳ nkpalàkpekaya tɔ unɪ ɪ lapa m̀p̀r̀, ɪlena ɪ ninj hetɪ.

¹¹ M̀p̀r̀ỳ p̀ááná kra-wɛyɛ səsəm, na pá mayasəyi isəna pá la Yesu tɔ.

Tillaa səsaa naanɔwa na naale kpaw
(*Matiyee 10:1-4; Malàki 3:13-19*)

¹² Waatu unɪ ɪ taa ké Yesu kra puyɔ taa ké Iso sələmnyɔ, na í sələmi m̀p̀r̀ỳ tɔw na ku fem.

¹³ Pə kɔma pə fe ɪlena, í yaa ɪ ifalaa na í ləsɪ pa taa ké yəlaa naanɔwa na naale, na í ha-wɛyɛ hətɛ sɪ tillaa.

¹⁴ M̀p̀r̀ unɪ pa həla ntɔ. Siməŋ wei ɪ cuyusaa sɪ Piyɛɛ tɔ, na ɪlɛ ɪ neu Antəli, na Saaki na Yohaani, na Filipɔ, na Paatelemii,

¹⁵ na Matiyee, na Tomaa, na Aləfe pəyalɔ Saaki, na Siməŋ wei pa cuyusaa sɪ Seloti tɔ,

¹⁶ na Saaki pəyalɔ Yutaasi, na Yutaasi Isəkaleeu wei ɪ lapa Yesu ké kolmɔtɔ tɔ.

Yesu seyesəyi samaa na í waaki kɔtəntɔnaa
(*Matiyee 4:23-25*)

¹⁷ Yesu na ɪ ifalaa pa tiikayana puyɔ tɔw, ɪlena í səŋ timpɪ taa puyɔ feɪ ipilisaw na pə walaa tɔ. Təna unɔyɪ ɪ ifalaa pəyalɛ na Yuta təna samaa na Yosalem nyəma na Tiini na Sitəŋ lɔm nɔyɔ nyəma pa təna paa timsaa.

¹⁸ Paa kɔmɔyɔ sɪ pa nukɪ ɪ seyesyɔw, na í waasi-wɛyɛ pa kɔtəməŋ tɔtɔ. Na ɪ waasa m̀p̀r̀ pɛlɛ aləyaa tukaya wahala tɔ tɔtɔ.

¹⁹ Samaa unɪ ɪ təna ɪ lukaya ké sɪ í tokiyina-ɪ. Pə taɣa pɔlb, toma naali a ka wɛ ɪ kin na pá nukɪ a taŋ, na a waasəyi pa tənaya pa kɔtəməŋ.

Kɔpantɔ na isayatu
(*Matiyee 5:1-12*)

²⁰ M̀p̀r̀ỳ Yesu kɔsa isɛ na í nyənɪ ɪ ifalaa na í tɔ sɪ:

M̀p̀r̀ mɛ í ké kɔnyəntɔnaa tɔ,

í nu leleŋ ké.

Mə tənna Iso Kawulaya.

²¹ Mɛ m̀p̀r̀ nyəyɔsɪ wɛna kayana tɔ,

í nu leleŋ ké.

Mu tɛna na í haya teu.

Mɛ m̀p̀r̀ í wiiki kayana tɔ,

í nu leleŋ ké.

ɪ ká tɛ na í wɔŋ teu.

²² Paa yəlaa taa huuna-mɛ, yaa pa tɔyɔna-mɛ, yaa pa tɔw-mɛ, yaa pa ku mə nyəyɔŋ ké Yulu Pəyaya má ma tɔw, í nu leleŋ ké.

²³ Waatu unɪ mə laŋa í hɛɛ səsəm na í paa teu. Pə taɣa pɔlb, mə kasəyaya ká tɔw səsəm ké isəttaa ké. M̀p̀r̀ unɪ pə mayamaya ké pa caanaa ka lapa Iso kuyəyɔtɔtɔ teləsəlaa.

²⁴ Tɔŋtɔnaa mɛ mə tɔm wɛ waiyo ké,

í tɛma mə leleŋ tɔyɔw tɔ se.

²⁵ Haɣalaa mɛ mə tɔm ná wɛ waiyo ké m̀p̀r̀ unɔyɪ.

ɪ ká ná nyəyɔsɪ ké teu tɔ se.

M̀p̀r̀ mɛ mə wɔŋyɪ kayana tɔ,

mə tɔm wɛ waiyo ké m̀p̀r̀ỳ.

ɪ tɛŋ í caɣa ləyaya na isəlɔm pə taa ké.

²⁶ Yəlaa təna í kɔma na pá saŋ-mɛ, mə tɔm ká la waiyo ké. M̀p̀r̀ unɪ pə mayamaya ké m̀p̀r̀ pa caanaa ka lapa Iso kuyəyɔtɔtɔ teləsəlaa pəpɔtɔnaa.

Səli nyá kolontu
(*Matiyee 5:38-48; 7:12*)

²⁷ Μπόγú Yesu tóma sí: Ma heeliyi mpa me í nukí ma tóm tó sí: Í sáali má kolontunaa, na í lá mpa paa caa-me tóyo kópantu.

²⁸ Í kooli kópantu ke mpa pa kooliyi-meje mpusi tó. Í sálómána má isayaláta ke Iso.

²⁹ Wei í mapa nyá lakragasaya, keesi-í lenka. Nólóli í leska nyá kraí, cele-í nyá capa tótó.

³⁰ Wei í sálóma-η, taa pεm-í, wei í leska nyá kowenam, taa póssi-í pε tóm.

³¹ Mpi má caa sí yólaa í la-me tó, mu la peléye-wí tótó.

³² Ye mpa pa sáolayi-me tó pa tike ké má sáolayi, íle pepeye í teewa tótó? Asayaa mayamaya ná sáolayi mpa pa sáola-we tó pa tike tótóyo.

³³ Ye mpa pa laki-meje kópantu tó pa tike ke í ká tēhəyi na í laki, íle pepeyele í teewa? Μπόγú asayaa mayamaya ná laki tótó mee.

³⁴ Ye mpa í teelayi sí paa te na pá felí-me tóyo í tēhəyi na í kántəyi, íle pepeyele má teewa? Asayaa mayamaya ná teelayi sí paa te na pá felí pelé tóyo pa kántəyi pa tóma mee.

³⁵ Aai, í sáolayi má kolontunaa na í laki-weje kópantu. Í kántəyi, í taa teləsi feləyo tóm ke loló. Pú yele na má kasəyaya tó səsóm, na í ká pəsi isətaa Iso Səso pəyalaa. Paa fəfeinaa na asayaa, ílé í laki kópantu ké.

³⁶ Í laki tómayá kópantu ke teu isú má Caa laki-meje kópantu tó.

Təma footuyú fəi teu

(Matiyee 7:1-5)

³⁷ Í taa footi leləa, pá taa kóo na Iso footi-me. Í taa tó leləa ke tasəkəle, pə taa kóo na Iso tu-meje tasəkəle. Í hólí tómayá suulu ke timpí í pəntəyəna tóma tó, na Iso ká hólí-meje suulu.

³⁸ Í haaki na Iso ká haaki-me. Pə taya póló, Iso ká mayası ké na pá su na pá watí na í ciyiti na í nyəki na í pəli-me. Mayasəlaya ηka má mayasəyəna leləa tó, ηkeje Iso ná kəη na í mayasəna-me tótó.

³⁹ Μπόγú Yesu tasa-weje lentí sí: Ntəη í nyómá teu sí yólóm kaa pəsi na í hó í lelú, tófó pa naale paa hotí púyú taa ké.

⁴⁰ Təmlé kpeleməlv ta kəli í hulló. Ama kpeleməlv í kóma na í nyí təkprəsəkprəsi, í na í hulló pa pəsa kólóm ké.

⁴¹ Isənayá pəlapa na ní naaki nyuliim wei í we nyá tóyántəle isəpəle taa tó, na ní kaa na kprátóyú ηku kú we nyá mayamaya nyá nyənte taa tó?

⁴² Isənayəle nyá pəsəyi na ní tó sí: Aprəη nyá səη təkpi na má ləsi nyá isəle taa nyuliim, na kprátóyú we nyá nyənte taa? Cəsəlv nyá, ləsi kprátóyú ηku kú we nyá mayamaya nyá isəpəle taa tó, ílena pəcó ní ná teu təcεi tεi na ní ləsi nyá tóyántəle isəle taa nyuliim ínu.

Pa nyəη tuyv na kv pile ké

(Matiyee 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ Tóyo kprəηku í luləyi kraí pile se, pəcó kraí tóyo naa luləyi pile kópante tótó.

⁴⁴ Pa nyəηna paa tóyo ηku na kv pile caləyo. Yóló kaa kooli tóyo ηku pa yaa sí fikí tó kv pée ke səsó tó se, pəcó paa kooliyi tóyo ηku pa yaa sí lesəη tó kv pée ke kələη tó tótó.

⁴⁵ Yólóprəη kópantu lukəna tuu í lotu taa kópantu kíη ké. Ílena isayav ínu í isayətv luna tuu í lotu taa isayətv kíη. Pə taya póló, isəna yóló lotu taa təwa tó ípúyú í yóyotəya hóləyi.

Ləyətə na kumεləη pa kutuluy ηmav

(Matiyee 7:24-27)

⁴⁶ Μπόγú Yesu tóma sí: Í yaa-m Tacaa Tacaa suwe na ú tēhəyi má kuyəyótótó?

⁴⁷ Máa hólí-meje yóló í kóma má kíη na í nu ma tóm na í tēη-tí pəntó we isəna tó.

⁴⁸ Í nəyəsəna ké isú yóló caakuyó kutuluy ηmav na í huli na í tala atε kúkrəmyóv na pəcó í síu kite tóyo. Pəyo kóma na ká sí ílena lóm watí, haləna pə hola má-kú. Paa na mpú pə ta ciyiti-kuyó kv ηmató teu tótó.

⁴⁹ Ama wei í nukí ma tóm na ú tēhəyi-tí tó, ílé í we ké isú wei í ηma kutuluyú ke atεye yem tó, kite kópante fεi. Lóm hola mapa-kú, ílena kv tí kprakraa na kv la asaala səsó ke yem.

7

Yesu waasa Lom yoolu yom

(Matiyee 8:5-13)

¹ Yesu kóma na í te yólaa ke faaci lapó, ílena í məli Kapənahum.

² Lóm yoolu səsó nólóli ka wəna yóm na í luyú súb-í səsóm. Yóm ínəyi pə wukaya na í caaki səm.

³ Í nu Yesu təη, ílena í tili Yuta nyóyo nyómá napəli sí pá wiina-í na í kóo í waası í yóm ínu.

⁴ Pélé pa tala Yesu kíη, ílena pá wiina-í təkprε sí: Apaló ínu í nəyəsəna ní waası-í.

⁵ Pə taya póló, í sáola ta piitím ke səsóm, hali í ηma-tóyo təkotile.

⁶ Tənayá Yesu tēηa-we. Í kóma í kprətəna təyaya, íle yoolu ínu í tila í taapalaa nté sí: Tacaa, taa kv nyá təyi yem, ma ta tala sí ní súb má təyaya.

⁷ Halı mpv unəyi ma hūwa sı ma ta tala má kəw ma mayamaɣa ke nyá kiŋ. Pə təw ɔ, yəɣotı kuyəɣotı ke təm kulom na ma yom hiki alaafəya.

⁸ Pə taɣa pulv, ma isəntə ma see ma səsaa ké. Pə́cɔ́ ma wena ma səkpema na pele pa lakı ma luyy nyəntə. Na má heela pa taa wei sı í polo cəne, ı puki ké. Na má heela wei sı í kəw, ɔlé ı kəw tətə. Pə́cɔ́ ye ma heela ma yom sı í la pəne, ı lakı ké.

⁹ Yesu nu mpv, ɔlena ı sa yoolu səsə unı, na í pəsəna samaa wei ı təɣaya-ı tı təw na í tə sı: Pəpətu fei lelenj, paa lseyeli taa mayamaɣa ma ta nata yulv na í tema ı taa na ləw ké isəntə.

¹⁰ Yoolu unı ı tillaa kəma na pá məli təɣaya, ɔle pa mayana yom unəɣəle na ı alaafəya təmmam.

Yesu feesa alv leelu pəyalv

¹¹ Pəle pə waalı Yesu pola ıcatə nte pa yaa sı Nayıŋ tə tə taa ké kpakpaa, na ı ifalaa na samaa payale ke ı waalı.

¹² Yesu kəma isı ı sūkı ıcatə, ɔle alv leelu nəɣəlv ı pəɣaya səpəɣale na pá pukina-keɣe pim, na ıcatə nyəma samaa təŋ leelu unı ı waalı. Nke unı ka tıke ke leelu unı ı ka lulaa.

¹³ Taca na-ı, ɔlena ı təm lapı-ı pətətəle, na í təmı-ı sı: Taa wii.

¹⁴ Mpvəyú Yesu polaa na í təkı sətu kpatəle, ɔlena səɣəllaa náá səŋ, na Yesu tə sı: Ifepu nyá ma caa sı n kvl.

¹⁵ Tənaɣa sətv unı ı kulaa na í sūv yəɣotaya, na Yesu cele-ı ı too.

¹⁶ Mpvəyú səɣontu kpa pa təna na pá saŋ ləw na pá təŋ sı: ləw kuyəɣotutu teləsulv səsə lu ta heku taa. Na pá tasa tətə sı: Pəwe, ləw kəma sı ı təŋ ı yəlaa.

¹⁷ Mpvəyú mpi Yesu lapa mpv tə pə təm ya Yuta tetv təna, na pə cəlv tetvnaa təna taa.

Lum səlv Yohaani tila Yesu kiŋ sı ı naa

(Matıyee 11:2-19)

¹⁸ Mpvəyú Yohaani ifalaa heela-ı təm ntı tə təna. ɔlena ı yaa pa taa naale,

¹⁹ na í tili-weyə Yesu kiŋ sı pá pə́sı-ı sı unəɣəle wei ı təm paa təma sı ı ká kəw tə, yaa nəɣəlv wee ı kəŋ, tə taŋ ɔ?

²⁰ Pele pa tala Yesu cəlv, ɔlena pá tə sı: ləw Lum səlv Yohaani kəsəna-tv sı tə pə́sı-ı sı: Nyayale wei ı təm paa təma sı ı ká kəw tə, yaa nəɣəlv wee ı kəŋ, tə taŋ ɔ?

²¹ Pə pamna waatv unı ı taa Yesu waasaya yəlaa payale ke pa kətəməŋ, na ı lakı na acamaa hikiyi alaafəya, na ı lookı alyaa, na ı kulıyi yulvnaa payale isə.

²² ɔlena ı tə-we sı: ı polo na í heeli Yohaani ke mpi ı nawa na ntı ı nuwa tə sı: Yulvnaa naaki, kaakalası təŋ, tənuyv təw asilima kətəŋ nyəma naaki nyuyv, na ntamaa ná nuki, na sətəa ná feŋ. Pə́cɔ́ konyəntvnaa ná təŋa Laapaalı Kupaŋ ke nuv.

²³ Wei ı naani kaa lu ma təw tə, pəntv nu lelenj ké.

²⁴ Yohaani tillaa mpe pele pa kəma na pá kpe, ɔlena Yesu sūv samaa ke Yohaani unı ı təm ke pə́sı-ı sı: Pepeye ı ka pola wəlaya tetv taa ké nav ye? Heelim makı na pá ciyıtıyi səsəncəŋa ŋka tə?

²⁵ ɔle pepe nav ke ı polaa? Yaa yulv wei ı suu kacəka wontu tə? Təw, mpa pele pa suuki kacəka wontu na pá we lelenj taa tə, awulaa téesı taa ké pele pa wee.

²⁶ ɔle pepe mayamaɣa ke ı ka tu pola nav? Yaa ləw kuyəɣotutu teləsulv nəɣəlv? Tampam, ləw kuyəɣotutu teləsulv ké, halı ma heeliyi-me sı ı tu kəla mpv.

²⁷ ı təm ke pa tu ŋmaawa ləw Təm taa sı:

Nyəni ma tillu ntə,
ma teləsəyi nyá nəɣə təw sı
ı taɣanı nyá mpaav na n kəŋ.

²⁸ Tampana ke ma heeliyi-me yoo, tuu tə pa ta lələta nəɣəlv na pəntv tēe Yohaani fa. ɔle paa na mpv tə, ye mpa pa tisaa na ləw təɣə pa təw ké kawulaya, pa taa səkpəlu mayamaɣa tēe-ı.

²⁹ Pa təna mpa pa nu təm ntı tə pa ha ləw ké tampana, halı pə kpeŋna lampuu mūlaa mayamaɣa. Pə taɣa pulv, paa tema tisuyv sı Yohaani ı sə-weyə ləw lum.

³⁰ Ama Falisanaa na ləw Təm səyəsəlaa ná kisa təmlə nte ləw ka hūwa sı ı ká la-we tə, pa ta tisi sı Yohaani ı sə-weyə ləw lum.

³¹ Mpvəyú Yesu tasaa sı: Pepeyele má keesəna kufalanj yəlaa pane? ısu pepe cav kəle pa nəɣəsənaa tə?

³² Pa nəɣəsəna ké isı piya cakuyv kataya taa na sı təŋ təma sı: Anı tə hula həsı ı ta paa. Pə́cɔ́ tə wii ləyaya wula, ı tá wii.

³³ Pə taɣa pulv, lum səlv Yohaani kəma tə, ı təkı təɣanaɣa, pə́cɔ́ ı nyəəkı sulvm. ɔlena mu təŋ sı ɔlyəhilu ke-ı ké.

³⁴ Yulv Pəɣaya má, ma məlaa na má kəw na má təkı na má nyəəkı, ɔlena ı taɣanəyi maya yəɣotuyv tətə sı ma ké hilitu na sulvnyəəlv. Aayıe sı lampuu mūlaa na asayaa pa ceu ké.

³⁵ Ama ləw ləmayasəe tewaya, halı pə naaki mvpəyú mpa pa təŋəyi-ye tə pa kiŋ.

Yesu sɔv Simɔŋ tɔyaya taa

³⁶ Kuyaku nakoli Falisa nɔyɔlɔ ɪ ka we ɪcate ɪtɛ tɔ taa. M̄pɔyɔ alɔ ɪnɪ ɪ nuwa sɪ Yesu caya tɔyɔv kɛ Falisa tɔyaya taa, ɪlɛna ɪ kɔna tulaalɔ kɔpɔŋ nɔyɔlɔ na akpalɛpiya.

³⁸ Na ɪ lunɔ Yesu nɔɔhɛɛ tɛɛ na ɪ waali tɔɔ na ɪ wiiki. M̄pɔyɔ ɪ taana Yesu nɔɔhɛɛ kɛ ɪsɔlɔm, ɪlɛna ɪ husɪ-yɛ na ɪ nyɔɔsi, na ɪ waɣali-yɛ na ɪ saɣali-yɛyɛ tulaalɔ.

³⁹ Falisa wei ɪnɪ ɪ yaa-ɪ tɔyɔv kɛ mpɔ tɔ ɪ na mpɔ. ɪlɛna ɪ mɔli ɪ taa sɪ: Ye apalɔ ɪnɛ ɪ ka kɛ ɪsɔ kɔyɔɔtɔtɔ telɔsɔlɔ ɪ ka nyɔmá alɔ wei ɪnɪ ɪ tokiyina-ɪ ɪsɛntɔ tɔ ɪ cakɛle na ɪ yaasi we ɪsɛna tɔ. ɪ ka nyama-ɪ sɪ ɪ fɛi teu.

⁴⁰ Mpɔyɔlɛ Yesu tɔma-ɪ sɪ: Simɔŋ maa heeli-ŋ tɔm natɛli. Tɛnaɣalɛ Simɔŋ cɔwa sɪ: Tacaɔ yɔɔɔtɪ.

⁴¹ ɪlɛna ɪ tɔ sɪ: Liyitee kɛntɔlɔ nɔyɔlɔ ɪ ka wenna kɔma nyɔma kɛ naale, lɛlɔ felɔyɪ-ɪ liyitee nyɔyɔtɔ nasɛle nuɔɔwa (500), na lɛlɔ kɛ nyɔyɔtɔ nuile na naaɔɔwa.

⁴² Pa ta hiki sɪ pá felɪ-ɪ, ɪlɛna ɪ cɛ pa naale ɪnɪ. Tɔv, pa taa awe lanɛ ká kɛlɔna-ɪ hɛɛnaɔ?

⁴³ Tɛnaɣa Simɔŋ cɔwa sɪ: Ma huɔ sɪ, wei ɪ nyɔntɛ kɛla tɔɔv tɔ. Yesu sɪ: Ama n huɔ teu.

⁴⁴ ɪlɛna ɪ pɔsɛna alɔ tɔɔ na ɪ tɔ Simɔŋ sɪ: Simɔŋ n ná alɔ ɪnɛ? Ma sɔv nyá tɔyaya taa tɔ, n ta ha-m lɔm sɪ má kɔ ma nɔɔhɛɛ. Ama ɪlɛ ɪ taana-yɛyɛ ɪsɔlɔm, na ɪ husɪ-yɛ na ɪ nyɔɔsi.

⁴⁵ Ma tala nyá tɛ tɔ, n ta waɣali-m. Ama tuu ɪsu ma sɔv tɔ, ɪlɛ ɪ ta hɛɛsɪ ma nɔɔhɛɛ waɣalɔyɔ.

⁴⁶ N ta pɛli ma nyɔyɔv taa kɛ nim. Ama tulaalɔ kɔpampɔŋ kɛ ɪlɛ ɪ pɛla, halɪ ma nɔɔhɛɛ tɔɔ.

⁴⁷ Pɛ tɔɔ kɛ ma heeliyi-ŋ sɪ, ɪ sɔɔlɔyɔ m̄pɔyɔ sɔsɔm tɔ pɛ hólɔyɪ kɛ sɪ paa ɪ ɪsɔyɔtɔ na tɔ tɔɔv kɛ mpɔ tɔ pa husa-tɪ. Pɛ tɔɔ ɪnɔyɪ wei ɪ wɛna ɪsɔyɔtɔ kɛ pɛcɔ na pá husa-tɪ tɔ, pɔntɔ sɔɔlɔyɪ maɣana kɛ.

⁴⁸ Tɛnaɣa ɪ heela alɔ ɪnɪ sɪ: Nyá ɪsɔyɔtɔ husaa.

⁴⁹ M̄pɔyɔ ɪ na mpɔ pa caya tɔyɔv tɔ pɛlɛ pa sɔv pa taa kɛ yɔyɔtɔyɔ sɪ: Aweyɛlɛ ɪnɛ ɪnɪ na halɪ ɪnɪ ɪ taka ɪ husɔyɪ ɪsɔyɔtɔ?

⁵⁰ Ama Yesu ná heela alɔ ɪnɪ sɪ: N tɛma nyá taa na ɪsɔ tɔyɔ ɪ yapa nyá nyɔyɔv. Tɛɛna lanɛhulɔmlɛ.

8

Alaa mpa pa sɔŋayana Yesu tɔ

¹ Pɛ waali kɛ Yesu sɔv cɔɔv kɛ acalɛɛ sɔsɔɔna na sɛkpɛna na ɪ lakɪ waasɔ, na ɪ kpaalɔyɪ ɪsɔ Kawulaya Laɔpaali Kɔpɔŋ. Na ɪ ifalaa naaɔɔwa na naale,

² na alaa mpa pa alɔyaa ɪ loowa, na ɪ waasa mpa pɛlɛyɛ pa kɔtɔmɔŋ tɔ. ɪsu Malɪ wei pa yaakaya Makɛtala tɔ na paa loo-ɪ alɔyaa naatosompɔyɔlɔyɔ tɔ,

³ na Helɔtɪ pɔyalɔ Cusa alɔ Saani, na Susaani, na lɛlaa kɛ pɔyalɛ mpa pa sɔŋayana Yesu na ɪ ifalaa na pa wɛnɔv tɔ.

Mɔtutuuna tɔm

(Matiyee 13:1-9; Malɔki 4:1-9)

⁴ Yɔlaa samaa lukayana acalɛɛ acalɛɛ na pá kɔŋ ɪ kin, ɪlɛna ɪ sɛɛ-wɛyɛ ɪsɔ sɪ:

⁵ Tuulu pɔlɛna tuutu. ɪ tuukaya ɪ mɔtutuuna, ɪlɛna lenna hoti mpaɔv nɔyɔ nɔyɔ. Na pá felɔyɪ-yɛyɛ nɔɔhɛɛ, na sumasi tii na sɪ tɔɔsi-yɛ.

⁶ M̄pɔyɔ lenna hota kɔwɔv tɔɔ, ɪlɛna a nyɔ na a tayanɪ wɔlɔyɔ kɛ nikaya fɛi tɔ pɛ tɔɔ.

⁷ Lenna náá hoti sɔwa taa na a na sɔwa pá kɛntɪ nyɔv, ɪlɛna sɔwa náá ku-yɛ.

⁸ Lenna náá hoti tetɔ musɔŋ nyɔntɔ taa, na a nyɔ na a lolɪ teu pɛ tɪ fɛi. ɪ tɛma m̄pɔyɔ yɔyɔtɔyɔv, ɪlɛna ɪ cuɣusina nɔyɔ sɔsɔyɔ sɪ: Ye wei ɪ kɛ tɔm nuɔv pɔntɔ ɪ nu.

Mpi pɛ tɔɔ Yesu sɛyɛsana atuwa tɔ

(Matiyee 13:10-17; Malɔki 4:10-12)

⁹ M̄pɔyɔ ɪ ifalaa pɔɔsa-ɪ ɪsɔ sɛɛv mpi pɛ huwɛɛ.

¹⁰ ɪlɛna Yesu cɔ sɪ: Pɛ ha-mɛyɛ sɪ ɪ nyɪ ɪsɔ Kawulaya tɔm kɔŋmɛsɔtɔv. Ama pɛ kaasa lɛlaa tɔ, ɪsɔnaa kɛ paa sɛɛ-wɛ sɪ:

Paa pa nyɔnɔyɪ ɪsɛntɔ, pá taa ná.

Paa pa nuki, pá taa cɛkɔna pɛ huwɛɛ.

Yesu kilisiyi mɔtutuuna tɔm huwɛɛ

(Matiyee 13:18-23; Malɔki 4:13-20)

¹¹ Maa kilisi-mɛyɛ ɪsɔ sɛɛv mpi pɛ huwɛɛ. ɪsɔ Tɔm ntɛ mɔtutuuna anɪ.

¹² Wɛna wɛna a hota mpaɔv nɔyɔ nɔyɔ tɔ, alɛ a wɛnna ɪsu mpa pa nuki ɪsɔ Tɔm na ɪlɔyɔv tɔŋ na ɪ lɛsi-tɔyɪ kɔpakpa kɛ pa lotu taa, sɪ pá taa kɔɔ na pá mu-tɪ na ɪsɔ ya pa nyɔɔŋ.

¹³ Nna alɛ a hota kɔwɔv tɔɔ tɔ, alɛ a wɛnna ɪsu mpa pa nuki-tɪ na pá mu-tɪ na lanɛhulɔmlɛ, ɪlɛ tɔ ta caya pa taa. Pa muɣɪ kɛ na pɛ la wɛɛ naale, maɣasɔyɔv kɔŋ ku kɔɔ, ɪlɛna pá lu ɪsɔ sɛɛv kɛ kɔpakpa.

14 Wena a hota sowa taa to, ale a wenna isi mpa pa tej to nuw, dena ate cene nagesee na pe wena na pe konyidaj pe tom ko na pe ku-tayi pa taa, na pa kpisi pee kopana lubyo to.

15 Wena ale a hota tetu muson nyantu taa to, ale a wenna isi mpa pa nu Iso Tom na pa mu-ti na lotu kulomtu na howee nna a tewa to, na pa taka-ti takpankpankpa, na pa lolayi pee kopana ke teu to.

*Fatela muson
(Malaki 4:21-25)*

16 Awe musayi fatela na i pamu-i pulupu tee, yaa i susi-i kato tee ye? Tesika too ke paa pusi-i si pe na mpa pa suki tayaya taa to.

17 Kojmelom narali pe fei si pe kaa kuli pe too. Pecs mukaya tee pulupu fei mpi pa kaa lasi na paa awe na to.

18 I la laakali na isona i nuki to. Pe taya pulb, wei i wena tayo paa ha, na pa leeki wei i feina tayo peciimaya wei i huw si i ti to.

*Yesu too na i newaa
(Matiyee 12:46-50; Malaki 3:31-35)*

19 Mporoyu Yesu too na i newaa pa koma i kinj. Ama samaa too pa ta pəsi pa tala i kinj.

20 Mporoyu naxal heela-i si: Nyaa too na nya newaa pa we awali na pa caa pa na-ij.

21 Mporoyu Yesu co-we si: Ma too na ma newaa nte mpa pa nuki Iso Tom na pa tējayi-ti to.

*Yesu lapa na kacuculaya hee
(Matiyee 8:23-27; Malaki 4:35-41)*

22 Mporoyu koyaku nakuli Yesu na i falaa pa kra kpulubyo taa, dena i to-we si i na-we pa tesi lum. Mporoyu Yesu na i falaa pa tewa.

23 Pa tēja pote ke lum too ke mpu, dena Yesu too. Tənya heelimuyu hoka lum too tona, na lum falayi kpulubyo taa halena ku caa suyu, na lum caa pe tayo-we.

24 Tənya pa pola Yesu kinj na pa feesi-i si: Taca, Taca, ta lepay.

25 Mporoyu i pəsa-we si: Mə taa temna ke Iso kele le de?

Tənya soxontu na piti kra Yesu ifalaa, na pa tən tema si: Aweyele me unu na hali i yəotəyəna heelim na lum na pe nukəna-i?

*Iloyhilu na afanaa pa tom
(Matiyee 8:28-34; Malaki 5:1-20)*

26 Mporoyu pa tarəna pa kpulubyo ke Selasini nyama tetu nti to we kotesuyo too na te nyənayi Kalilee to.

27 Yesu tii tetu too, dena icate nte te yob naxol wei i hii alɔyaa to i ko i kinj. Hatoo to yob unu i ta nyi wontuyu ke i too. Pecs i təcəyale nte pəlaaj taa, i ta nyi tayaya.

28 I na Yesu, dena i ma kapuka na i hoti i nohe tee na i kooki si: Isəta Iso Sosə Pəyalu Yesu, ma na-ij suwe? Hai, la suulu taa to-m wahala.

29 Pe taya pulb, Yesu ka heela loyoo si i se i waali tayo i yəota mpu. Pe keesayi na pe kuləyəna-i to, pa həkəyi-i alukpala na i cek, na loyoo susuyi-i nyutu.

30 Mporoyu Yesu pəsa loyohilu si: Pa yaa-ij suwe? Ilena i co si: Pa yaa-m si Kojinj.

Pe taya pulb, alɔyaa payale ka wena i waali.

31 Na alɔyaa mpe pa wiikayana Yesu si i taa to-we si pa mali pa hoo tee.

32 Afanaa kaləko səsəu nakuli ku we tənya pəsj taa na ku tuliyi. Mporoyu alɔyaa mpe pa wiina Yesu si i yele na mpe pa suw afanaa mpe pa taa, dena Yesu tisi.

33 Tənya alɔyaa mpe pa yela apalu unu na pa suw afanaa taa. Ilena afanaa to casəle ke yem na pa tii kalakala na pa to lum na pa si.

34 Afanaa tiikilaa na mpu, dena pele pa lo krapaa na pa polo pa heeli tom nti, na tom yeki krapaa ke acale taa na cacakəj tee.

35 Mporoyu yəlaa kola si mpe pa puki na pa na mpi pe lapa to. Pa pola Yesu kinj, dena pa magana apalu wei unu i alɔyaa pa loowa to, na pe cepa i too, na i caya Yesu nohe tee na i suu wontu. Ilena soxontu kra-we.

36 Mpa pa na tom nti na pa isəpəle to, pa keesa-weye isəna pe lapa na apalu unu i hiki alaafəya to.

37 Mporoyu pe lapa Selasini tetu nyama ke soxontu ke səsəm, dena pa to Yesu si i la suulu na i tee. Ilena Yesu kra kpulubyo si i teeki.

38 Mporoyu apalu wei unu i alɔyaa pa loo mpu to, i sələma Yesu si i yele na unu i tən-i. Ilena Yesu naa kisi na i tomi-i si:

39 Mali nya tayaya taa na n heeli pe tona mpi Iso lapa-ij to.

Μπόγυ άραλυ ινι ι τεεωα να ι heeli icate tona taa ke pa tona mpi Yesu lapa-i to.

*Yailu paelo na alv taylorl
(Matiyee 9:18-26; Malaki 5:21-43)*

40 Yesu mela Kalillee taa, ilena samaa lanja hee teu. Pa taya pulv, pa tona paa tanja-i teu ke.

41 Μπόγυ άραλυ ναγολv wei pa yaa si Yailu na ι ke pa takotile nyuvu to to ι kama na ι hoti Yesu noohee tee, na ι wiina-i si ι polo ινι ι te.

42 Pa taya pulv, ι ka wena paelo na ι caaki sapv. Pécó ι tike ke ι ka wena, na ι pusι we naanowa na naale.

Yesu kolaa si ι puki to na samaa nyokaa ke teu.

43 Alv ναγολv náá we tona wei hatoo pusι naanowa na naale taa ι tagna taylorvυ na pá we-i tonj to. Alv ινι ι liyitee tona temna fetaa. Pécó ναγολv ta pásι na ι waasi-i.

44 Μπόγυ ι kpatena Yesu na ι waali taa, na ι tokina ι cara ntumpile. Ilena pá tem-i kpakpaa ινι.

45 Ntena Yesu pócosi si: Awe tokina-m ye? Mpuyule yelaa tona kpeesaa. Ilena Piyee naγo tεkpaυ si: Tacaa, ke yelaa timsina-η na pá nyakayi-η?

46 Ama Yesu cowa si: Aa, ναγολv tokina-m ke. Ma nu ma toma lenna luwa.

47 Alv koma na ι nyi si pá nyamá ι taa, ilena ι kolv na ι polo ι hoti Yesu noohee tee na ι seliyi. Na ι yoyoti samaa tona isentaa ke mpi pá taa ι tokina-i, na isona pá tu waasa-i kpakpaa to.

48 Mpuyule Yesu tona-i si: N tema Iso na nyá taa tayo pá waasa-η ma pu, teena lanjholvmlε.

49 Yesu tona yoyotuvυ ke mpv, ilena Yuta nyóma takotile nyuvu to ινι ι tayaγa to ναγολv kaa na ι heeli-i si: Taa to Tacaa ke konyon ke yem, nyá paelo fei.

50 Tonaγale Yesu naγo tεkpaυ si: Taa nyá, nyaa te Iso na nyá taa te, ι ká hiki alaafaya.

51 Yesu we pa koma pá tala tayaγa to Yesu ta tisi si samaa ι taji-i na pá svv. Ama Piyee na Yohaani na Saaki na payaγa caa na ka too pa tike pa svvna.

52 Pa tona paa kpa pa lanja ke na pá wiiki sósom. Ama Yesu heela-we si: I taa wii, ka too kotoo ke, ka ta si se.

53 Yelaa nyamá si yvlu tema teev tεkpataa, ilena pá wonji-i.

54 Ama Yesu taka payaγa ninj taa na ι yoyotona naγo sosaγa si: Payaγa nyá, kolv.

55 Tonaγa ka mela na ká kolv kpakpaa. Ilena Yesu si pá ha-keγe tayloraγa.

56 Ilena piti kpa paelo ινι ι nyóma. Μπόγυ Yesu heela-we si pá taa yele na ναγολv nu nti ινι to lapa mpv to.

9

*Yesu ifalaa naanowa na naale tiluyu
(Matiyee 10:5-15; Malaki 6:7-13)*

1 Μπόγυ Yesu kota pa naanowa na naale na ι to alaya ke pa ninj taa, na ι ha-weγe toma si pá looki-we paa mpa, na pá waaki kotómaj.

2 Na ι tili-we si pá polo pá kraali Iso Kawulaya tvm, na pá waasayi kotóntona ke pa kotómaj.

3 Ilena ι to-we si: Ye ι teeki ι taa kraγa pulv, paa kpatóγó, paa huluyu, paa tayloraγa, paa liyitee, pécó ι taa kraγa capanaa ke naale naale.

4 Ye ι tala timpι na ι laali na ι svv tayaγa nka ka taa, ι saali tona hali má teev.

5 Na ye ι tala timpι na yelaa ι ta mv-me, ι lu na ι kpiisi-weγe má noohee mvsvvυ, na pá hólι si ι lapa-weγe tav, ι yele.

6 Μπόγυ pa teewa na pá caki icate icate na pá heeliγi Laapaali Kupan, na pá waasayi kotóntona ke pa kotómaj.

*Heloti piti ke Yesu taa
(Matiyee 14:1-12; Malaki 6:14-29)*

7 Wulav Heloti nu pá tona mpi pá tona lapv ke mpv to, ilena pá liyiti-i sósom, ι ta nyi isona ι la to. Pa taya pulv, lelaa ná tayaγa ke si Yohaani wei paa kowa to ινι ι femna.

8 Lelaa si Ilii luna.

Halona lelaa si Iso kuyoyotv telaselaa kupama taa ναγολv luna.

9 Ilena Heloti si: Ma yelaa na pá seti Yohaani nyuvu de, aweγele punto wei ινι ι tvm ma nu pa yoyotayi isantv to?

Halona ι preekayi si ι na-i.

*Yelaa iyisi kakpasι (5000) calavvυ
(Matiyee 14:13-21; Malaki 6:30-44; Yohaani 6:1-14)*

10 Yesu Tillaa koma pá mali Yesu kin, ilena pá keesi-i pá tona mpi pa lapa to. Μπόγυ ι kraγa-we na ι ponaweγe kpeenja ke icate nte pa yaa si Petesaita to tε kinj.

11 Paa na mpw to, samaa nuwa na pá hu i waali, na i lanje hulóməna pa kəntə. Na i heela-weyə Iso Kawulaya təm, na i waasi pa təna mpa pa feina alaafəya to.

12 Pə kəma na ilim caa tēm, lē i ifalaa naanowa na naale kəma i kin nte, na pá təmi-i si: Təyənı samaa mē unı na i polo acalee taa na pə colə cacakəy tēe na pá hiki təsvulənəa na təyənasi. Pə taɣa pulb, cənə kē nyutu taa kē.

13 M̄p̄r̄ógú Yesu cəwa si: Mui hana samaa inəyɪ təyənaya ke mə mayamaya.

Tənyale pa cə-i si: Ntəy potopotonaa kakpası na tiina naaleɣe tə wena yaa? Yaa n caa si táá yana təyənaya na tə cəla samaa tuutuuma inə i təna?

14 Apalaa ka we isu yolopee iyisi kakpası (5000) ke mpw. M̄p̄r̄ógú Yesu heela i ifalaa si: I caɣasi-weyə tintika tintika isu yolopee niule na naanowa naanowa.

15 Ilena Yesu ifalaa nu nti na pá caɣasi pa təna təmam.

16 Tənyaya Yesu kpaɣa potopotonaa kakpası na tiina naale inı, na i teki i ise na i see Iso kē i na təmle. Ilena i faɣa-we na i cəla i ifalaa si pá tala samaa inı.

17 M̄p̄r̄ógú pa təna pa təyaa na pá haɣa. Haləna pá təəsi haɣəlası kəkpiası ke təkəy naanowa na naale.

Piyee huluyv si Yesu kē Mesii

(Matiyee 16:13-19; Maləki 8:27-29)

18 Kuyaku nakuli Yesu sələmaya Iso kē i tike ke kpeenja. Ilena i ifalaa polo i kin. M̄p̄r̄ógú i pəsa-wə si: Yəlaa təy si ma kē awe?

19 M̄p̄r̄ógú Yesu ifalaa cəwa si: Pa təy si Iso ləm səlɔ Yohaani, na ləlaa si Ilii, na ləlaa si Iso kuyəyətətə teləsəlaa kypəma taa nəyəlɔ luma.

20 Tənyaya Yesu pəsa i ifalaa si: Na mē se, mə huuki si ma kē awe?

M̄p̄r̄ógú Piyee nəyə təkpaɣ si: N kē Iso Mesii.

Yesu səm na i fem pə təm

(Matiyee 16:20-28; Maləki 8:30-9:1)

21 Tənyaya Yesu kpaala-weyə teu si pá taa heeli-təy i nəyəlɔ.

22 M̄p̄r̄ógú i heela-we tətə si: Yulɔ Pəyaya má maə təyə konyəy ke səsəm. Nyuyə nyəma na kotəlaa səsaa na Iso Təm seɣəsəlaa ká lə-m, halı pá kə-m. Ama maə fe kuyeyə tooso wule.

23 M̄p̄r̄ógú Yesu tasa pa tənyaya heeluyv si: Wei i caa si i tənı-m pənto i la i təy i awusa, na i səyələy i səm tesika ke paa ifemle nte, na i tənəyənə-m.

24 Pə taɣa pulb, ye wei i pəkəy i weesuyv təcütütü, i tənə səpə. Ama wei i lapa i təy i awusa ke ma tə, pənto ká hikina weesuyv.

25 Ye yulɔ pəsaa na i hiki antulınyə nyəm təna, na i mayamaya i wakəlaa, yaa i lapa yem, leyelə pənto kasəyaya lē?

26 Ye wei i səpa ma fəle yaa ma kuseɣəsəto fəle, Yulɔ Pəyaya má maə si pənto fəle tətəyə waatw wei maə kənnə ma teeli na ma Caa nyəy na ma isətaa tillaa nanjə nyəma nyəy tə.

27 Tampana ke ma heeliyi-mə, mpa pa we cənə tə pa taa napəl ká ná Iso Kawulaya na pəcə pá si.

Yesu isəntaa layasuyv

(Matiyee 17:1-8; Maləki 9:2-8)

28 I təma təm ntəy yəyətuyv na kuyaku siki kē ilena i kpaɣa Piyee na Yohaani na Saaki na pá kpa puyv tə kē Iso sələmuyv.

29 I tənə sələmuyv, ilena i isəntaa layasi, na i wontu hulumi, haləna tə tee kəkə ke səsəm.

30 Tənyaya pa tuta apalaa napələy i kin ke naale na pá na-i pá yəyətəy. Apalaa mpe səsə Moisi na Ilii kele.

31 Mpe pa kəmma na isətaa teu səsəsəm, na pá yəyətəyənə-i i kpente nte tə caa Yosalem ke lapv isu Iso ka suwa tə tə təm.

32 Mpw to na Piyee na i taapalaa pa tənə tom ke pə feina. Paa na mpw pa fema, na pá ná Yesu teu səsəsəm na apalaa mpa pa naale pa səy i kin to.

33 Pə kəma isu apalaa mpe pa yeki Yesu, ilena Piyee to si: Tacaə, isu tə wəv cənə inı isəntə to, pə we teu napələy te. Ile pə muna isu tó siki coka toosoyv. Nyaya ləntə, Moisi ke ləntə, na Ilii ke ləntə. Nti inı i yəyətuyv mpw to tə lu yem kē, i ta na-ti.

34 I tənə m̄p̄r̄ógú yəyətaya, ilena iso n̄m̄ntuyv nakuli ku kəw na ku takı pa təw. Ku tənə pa təw kē tiu, ilena səyənı kpa Piyee-weyə səsəm.

35 M̄p̄r̄ógú pa nu pə yəyətə isə n̄m̄ntuyv tēe si: Inəyale ma Pəyaya kuləsaya, i nuna-ke.

36 Pə yəyətuyv mpw na pə tē to, Yesu tike nté pa naaki. M̄p̄r̄ógú i ifalaa təkə pə təna mpi pa nu mpw təyə pa taa, pa ta yele na nəyəlɔ nu-ti.

Pu nɔyɔl ɪ alɔɔaa loou
(*Matiyee 17:14-18; Malaki 9:14-27*)

³⁷ Pə kɔma pə fe na pá tiikina pɔyɔ tɔɔ, ɪlena samaa anaam nɔyɔl ɪ kati Yesu.
³⁸ Ḿpóyó yulɔ nɔyɔl ɪ yɔɔtəna nɔyɔ sɔsaya ke samaa ɪnɪ taa si: Taca, ma wiina-ŋ nyənɪ ma pəyɔl yee. Anɪ ɪ tike ke ma lɔlaa.
³⁹ Ye ɪɔyɔ kɔla ɪ tɔɔ ɪ maki kapusi ké, na pɔ pɛtɪ-ɪ atɛ na kuhulaŋ lukəna ɪ nɔyɔ. Ye pə lapa-ɪ mɔv, pə wɛɛ ké na pə tɔyɔ-ɪ wahala, pɪ cɛki ɪ tɔɔ ké lɔŋ.
⁴⁰ Ma wiina nyá ɪfalaa sɪ pá loo-ɪ, pa ta pəsi.
⁴¹ Ḿpóyó Yesu tɔma-wɛ sɪ: Lanɔkɔpɔsəŋ nyáma na kɔtakeesəŋ mɛ, wɛɛ ɪsənaya má na-mɛ tu caɔa na má tɔki mə kɔnyɔŋ? Kəna nyá pəyɔl ɪnəxi cənɛ.
⁴² Pəyaya kɔpɛtəna-ɪ, ɪlena ɪɔyɔl selisi-keɔɛ teu, na ɪ pɛtɪ-keɔɛ atɛ. Ama Yesu ná kaləna ɪɔyɔl na tɔŋ, na ɪ la na pəyaya hiki alaafəya, na ɪ cɛla-keɔɛ ka caa.
⁴³ ɪlena ɪsɔ toma sɔsɔɔna anɛ a tɔm kpa pa tənaya sɔyɔntɔ.

Yesu sɔm na ɪ fem pə tɔm tɔtɔ
(*Matiyee 17:22-23; Malaki 9:30-32*)

Pa tənə pa tɔŋna ɪ kɔlapɔtɔ tənaya sam, ɪlena Yesu heeli ɪ ɪfalaa sɪ:
⁴⁴ Paa tɔ Yulɔ Pəyaya maya yəlaa niŋ taa, ɪ nu ḿpóyó teu yoo.
⁴⁵ Ama Yesu ɪfalaa ná tá cɛkəna tɔm tənɛ ɪnɪ. Tə hɔwɛɛ ka wɛ-wɛɔɛ ɪmɛsɔv ké, sɪ pá taa cɛkəna tə tarɔyɔ. Paa na mɔv pa nyámna tə pəsɔyɔ.

Səsɔɔntɔ tɔɔ hɔm
(*Matiyee 18:1-5; Malaki 9:33-37*)

⁴⁶ Ḿpóyó Yesu ɪfalaa hɔma səsɔɔntɔ tɔɔ sɪ pa naa sɪ pa taa aweyele sɔsɔ.
⁴⁷ Yesu ná cɛkəna pa lotu taa hɔwɛɛ, ɪlena ɪ kraɔa pɛiya na ɪ sənɪsɪ-keɔɛ ɪ cɔlɔ,
⁴⁸ na ɪ tɔ sɪ: Ye wei ɪ mɔv pɛiya kanɛɔɛ ma nyɔyɔ tɔɔ, maya pɔntɔ mɔwa. Na wei ɪ tu mɔ-m, ɪ mɔv wei ɪ tila-m tɔyɔ. Pə taya pɔlv, wei ɪ pəsə ɪsɪ mə taa səkɔpɛlu, pɔntɔ ntɛ sɔsɔ.

Wei ɪ fei ta tɔɔ ɪ ké ta kolontu
(*Malaki 9:38-40*)

⁴⁹ Tənayalɛ Yohaani nɔyɔ təkɔv sɪ: Taca tə na nɔyɔl na ɪ looki alɔɔaa na nyá hətɛ, pəcɔ ɪ tənəxi-tɔ. ɪlena taa kisina-ɪ.
⁵⁰ Ḿpóyó Yesu cɔwa sɪ: ɪ taa tənɪ-ɪ sɪ ɪ taa la. Pə taya pɔlv, yulɔ ɪ ta ke mə kolontu, mə nyəŋ ké te.

Samalii ɪcate natəli tə kisa Yesu

⁵¹ Pə kɔma pə kɔpɛtəna Yesu kɔlvɔv ke antulinya taa, ɪlena ɪ su sɪ ɪ ká polo Yosalem.
⁵² Ḿpóyó ɪ kɔsa yəlaa na ɪ teləsɪ nɔyɔ sɪ pá polo Samalii ɪcaliya kalɪ ka taa, na pá caa-ɪ tɔsvɔle.
⁵³ Ama pɛle pa kisa-ɪ mɔyɔv, sɪ ɪ pukina Yosalem tɔɔ tɔ pə tɔɔ.
⁵⁴ ɪ ɪfalaa Saaki na Yohaani pa ná mɔv, ɪlena pá tɔ sɪ: Taca, yaa tə yele na ɪsɔtaa kəkɔ tii na ká nyaya-wɛ?
⁵⁵ Ama Yesu pəsə pa tɔɔ na ɪ kaləna-wɛ.
⁵⁶ ɪlena pá tɛɛ ɪcate lente taa.

Yesu tənɔyɔv nyullaa
(*Matiyee 8:19-22*)

⁵⁷ Yesu na ɪ ɪfalaa pa wɛ mpaav taa na pá tɔŋa pɔtɛ tɔ nɔyɔl tɔma Yesu sɪ: Maa tənəxi-ŋ nyá tɔpɔtɛ tənə taa.
⁵⁸ Mɔvɔvɔle Yesu cɔ-ɪ sɪ: Taale hasɪ wɛna sɪ lonə na sumasɪ ná wɛna sɪ tana. Ama Yulɔ Pəyaya má, ma feina nyɔyɔ tɔtɔle mayamaɔa.
⁵⁹ ɪlena Yesu tɔ lɛlv sɪ: Nyaa kɔɔ na ń tənɪ-m.
Ḿpóyó apɔlv ɪnɪ ɪ tɔ sɪ: Taca, yele má polo má pi ma caa na pəcɔ.
⁶⁰ Tənayalɛ Yesu tɔma-ɪ sɪ: Yele na sətəa pi pa sətəa. Ama nyaa polo na ń kraalɪ ɪsɔ Kawulaya tɔm.
⁶¹ ɪlena lɛlv náá tɔ sɪ: Taca maa tənɪ-ŋ, ɪɛ yele na má polo má la ma nyáma ke pə lapa wulee na pəcɔ.
⁶² Ama Yesu cɔ ɪlé sɪ: Ye yulɔ kraɔa akuɔyɔ sɪ ɪ haləxi na ɪ nyənəyənəna kraɪ taa, pɔntɔ ta mɔna ɪsɔ Kawulaya.

10

Tillaa nutoso na naanɔwa na naale tiluɔ

¹ Pələ pə waalɪ Taca tasa apalaa nutoso na naanɔwa na naaleɔɛ ləsɔyɔ, na ɪ tili-wɛɔɛ naale naaleɔɛ acalɛ na timpɪwɛ ɪ wɛɛ sɪ ɪ puki tɔ.

2 Na í heeli-we si: Kómto tǝwǝǝa, ama kǝntaa feina. Í sǝlǝmi hatǝce na í sǝǝsi kǝntaa kǝnav ke lǝj ke í kǝmto taa.

3 Tǝǝ, í polo, isu ma tiluǝu-me isǝntǝ tǝ, í pǝsaa ké isu heenj ke taale hasi heku.

4 Í taa kǝpǝa liyitee yaa huluyu, í taa kǝpi ntaǝkǝpala, pǝcǝ í taa paasǝna yǝlaa seev ke mǝpǝav taa.

5 Ye í suv tǝyǝǝa ǝka ka taa í kooliyi si: Alaafǝya í tǝǝ tǝyǝǝa kane ka tǝǝ, na pǝcǝ.

6 Íle ye pǝ ké si tǝyǝǝa tv sǝlaa alaafǝya, mǝ koollee aní a ka tǝǝǝi-i. Tǝfǝ ye pǝ tǝǝǝa mǝv, kulǝmaa me mǝ tǝǝ ké mǝ koollee aní a tǝǝǝǝǝi mǝlvu.

7 Í caǝa tǝyǝǝa ǝka ka taa na pá cela-meǝe mpi, í tǝǝǝ na í nyǝǝ. Pǝ tǝǝǝ pulv, tǝmle tv mǝna pá felí-i ké. Í taa layasǝǝi tǝesí ke yem yem.

8 Paa ícate nte tǝ taa ké í suvwa na pá mv-me na pá cela-meǝe pulv, í tǝǝǝ.

9 Í waasí pa kǝtǝntǝnaa, na í heeli-we si: Iso Kawulǝǝa suv mǝ tǝe ké.

10 Ye í suv ícate nte tǝ taa na tǝ yǝlaa í ta mv-me, í lu na í tǝ si:

11 Tǝ kǝpiisiyi mǝ tǝǝ ké mǝ mayamaya mǝ ícate mǝsvuǝǝ ǝku kv taana ta nǝǝhe tǝ. Íle paa na mǝv, í nyi teu ké si Iso Kawulǝǝa suv mǝ tǝe mǝ tǝe na ká lu.

12 Ma heeliyi-me si Sǝtǝm ká la sana na ícate nteǝe tǝǝǝǝa huule wule ke suulu hulǝvǝ tǝm taa.

Acales lenna kisuyu ke Yesu (Matiyee 11:20-24)

13 Hai, Colasenj nyǝma me, mǝ tǝm we waiyo. Hai, Petesaita nyǝma me, mǝ tǝm we waiyo ké. Piti tǝma nna pa lǝpa-ǝeǝe mǝ heku taa tǝ, ye isu isǝntǝ Tiií na Sitǝǝj ke paa lǝpa-ǝe, paa tema pa isǝǝǝtv lǝv ke lǝj, halí pá suu fǝlǝtǝnaa na pá caǝa hula taa.

14 Pǝ tǝǝ ké paa hulí suulu ke Tiií na Sitǝǝǝ pǝ nyǝma ke huule kǝyǝkv wule na pǝ kǝli-me.

15 Pǝ kaasǝvǝ Kǝpǝnǝhnm nyá tǝ, n huǝ si n ká pi na í kalǝǝna hatǝo isǝtǝnvuǝ na? Ama paa tisi-ǝj ké tǝfe ke tuu tǝnaasǝle sǝsǝǝle taa.

16 Mǝpǝǝǝ í tasa í ífalaa ke heeluyu si: Yulv í nukǝna-me, mǝǝa pǝntǝ nukǝna. Wei í kisa-me, ma uní tǝtǝǝ pǝntǝ kisa. Na wei í kisa-me, í kisa wei í tila-m tǝǝ.

Tillaa nutoso na naanǝwa na naale uní í mǝlvu

17 Mǝpǝǝǝ pá nutoso na naanǝwa na naale mǝla í kin na lanǝhulǝmle sǝsǝǝle, na pá tǝǝ si: Tacaa nyá tǝǝ alǝǝaa mayamaya nuna-tv.

18 Tǝǝǝǝ Yesu tǝma-we si: Ma nawa Sataní na í hotiyina isǝtaa isu tev nyǝǝǝsvuǝ tǝ.

19 Íle ma ha-meǝe toma si í tǝ tǝmaa tǝǝ, na pǝcesí tǝǝ, na kolontu toma tǝna tǝǝ, pulv kaa la-me.

20 Íle paa na mǝv mǝ lanǝ í taa hulǝmi si alǝǝaa se-me. Ama a hulǝmi ké si pa ǝǝaa mǝ hǝla ke isǝtaa tǝ pǝ tǝǝ.

Yesu lanǝhulǝmle (Matiyee 11:25-27; 13:16-17)

21 Tǝǝǝǝ Feesuyu Nanǝǝtv lǝpa na Yesu lanǝle hulǝmi sǝsǝm. Ílena í tǝ si: Ma Caa, isǝtaa na ate pǝ tv, ma se-ǝj. N ǝǝesa tǝm tǝǝeǝe lǝmǝǝase nyǝma na nyǝntaa, ílena í kuli-tǝǝi piya. Ma Caa, pǝpǝtv fei, ma se-ǝj, nyá uní nyá luǝv tu lǝpǝna mǝv.

22 Ama ma Caa cela-m pǝ tǝǝǝǝ. Ye pǝ tǝǝǝ ma Caa tike, nǝǝlv ta nyi si aweǝeǝe Pǝyǝlv. Na ye pǝ tǝǝǝ Pǝyǝlv tike, nǝǝlv ta nyi si aweǝeǝe Cǝce. Anǝha, ye Pǝyǝlv nǝkǝnaa si í hulǝǝi wei pǝ paasi.

23 Mǝpǝǝǝ í pǝsǝna í ífalaa tike tǝǝ na í tǝ-we si: Mpi mpi mǝ isǝpǝe naaki isǝntǝ tǝ, lelenj ke í nuwa.

24 Ma heeliyi-me si, Iso kǝyǝǝǝtv tǝlǝsǝlaa pǝǝale na awulaa sǝsǝa pǝǝale nyulaa si pá ná mpi mǝ naaki isǝntǝ tǝ, na pá lanǝ. Pǝeǝe pa nyulaa tǝtǝ si pá nu nti mǝ nukí tǝ, na pá kǝpisi.

Samalii tv yǝlle

25 Mǝpǝǝǝ Iso Tǝm seǝesǝlv nǝǝlv í kulaa si í mayasǝǝi Yesu. Ílena í tǝ si: Tacaa, ntiyi má la na má hiki weesǝvǝ ǝku kv tǝǝ tǝ?

26 Yesu cǝ-i si: Susuweǝe pa ǝǝaa Iso Tǝm taa? Na n kalǝǝi tǝ, huwee nǝǝǝa n nukí pǝ taa?

27 Ílena í cǝ-i si: Ma nukí si n ká sǝǝí Tacaa nyá Iso na luǝv kulǝmvuǝ na nyá lǝsǝǝa svu-i tǝmamam ke paa mpi pǝ taa, na n sǝǝí nyá tǝǝǝntǝle isu nyá ti.

28 Mǝpǝǝǝ Yesu tǝma-i si: Ama n cǝ teu. Anǝha, laki mǝv, n ka hiki weesǝvǝ.

29 Iní í caakǝǝa si paa na mǝv í tǝm í te, mǝpǝǝǝle í tasa Yesu ké pǝsǝvǝ si: Na aweǝeǝe isu ma tǝǝǝntǝle uní íle?

30 Mǝpǝǝǝ Yesu cǝ-i si: Tǝǝ, yulv nǝǝlv í lunna Yosalem na í pukina Yeliko, na í lu ǝǝmúlaa tǝǝ na pá kǝpǝ-i na pá wǝǝsi í wontu na pá mǝpǝ-i isu isǝna mpi pǝ wee tǝ. Ílena pá tǝe pa yele-i na í kaasa weesǝvǝ kulǝmvuǝ.

31 Pǝ pamna kǝtvlv nǝǝlv ná tǝǝǝǝa mǝpǝav ǝkv. Íle í na-i, ílena í cǝlv na í tǝe.

32 Mǝpǝǝǝ Lefii tv nǝǝlv ná talaa na í mayana-i mǝv. Ílena íle í cǝlv tǝtǝ na í tǝe.

³³ Ama Samalii to tontu nɔɔɔlv nά tala tēna na í na apalv un, ilena í tōm lapu-í pētōtēle ke sōsōm.

³⁴ Mpróyú í hela í kin, na í taa nim na kōole ke í hin taa. Ilena í kpreli-í saalasi, na í cayasi-í í kpanaya tō, na í pona-í muɔlaa tēsuvle na í paasēna-í teu.

³⁵ Kú fema ilena í ləsi liyitee nyəɔtō naale na í cēla muɔlaa tēsuvle to, na í heeli-í si: Paasēna-í teu, na ń tu taya í nyuvu tō na pē tēe mpv, ma kōma, maa feli-ŋ yoo.

³⁶ Tōv, pa tooso un pa taa, aweɔe n hvv si ŋmɔlaa mapa wei un to í tɔɔntēle ilē?

³⁷ Ilena Iso Tam seɔesvsv un í cō-í si: Wei un í lapa-í kɔpantō tō.

Mpruvle Yesu si: Tōv, polo na nyá maɔamaya ń laki mpv.

Yesu pote ke Maləta na Mali pa te

³⁸ Yesu na í ifalaa pa tēna pote, ilena pá tala ícate natēli na alv nɔɔɔlv í lapu-í muɔlle. Pa yaa alv un si Maləta.

³⁹ I wena neu, pa yaa-í si Mali. Ilé í ka caya Taca nōɔhe tēe ké na í nukí í seɔesvsv.

⁴⁰ Taya tō tēma kpreli Maləta, ilena pē pēkəli-í í taa. Mpróyú í koma Taca kin na í tō si: Isu ma neu yeluvu-m ma tike na má cōkəna taya ke isəntō un to pē wē-ŋ teu nté ma cē? Pəle pē tō tō, heeli-í si í sēna-m.

⁴¹ Mpruvle Taca nά cō-í si: Hai, Maləta, n kuyi nyá təyi yem ké na ń kpetiliyina tēma pəɔale.

⁴² Pəyele mpi pē waasəyi to pē ké kulvməm tike ké. Mali ləsəna təpante, í na nɔɔɔlv pa kaa hō.

11

Sələmvyv hlvvyv

(Matiyee 6:9-13; 7:7-11)

¹ Mpróyú kuyaku nakoli Yesu caya tiili na í sələməyi Iso. I kōma na í te, ilena í ifalv nɔɔɔlv í tōm-í si: Taca, hólí-tvyv Iso sələmvyv isu Yohaani ná hólóyú í ifalaa tō.

² Mpruvle Yesu heela-wē si: Ye í caa sələmvyv í sələm si:

Taca, nyá hətē í wēe kate.

Təɔ nyá kawulaya.

³ Haaki-tvyv paa ifemle nteɔe təɔnaya.

⁴ Hólóyí-tvyv suulu ke timpi tē pəntəɔəna-ŋ tō,

isu tá tōtō tá hlvvyv suulu ke mpa pa pəntəɔəna ta tō.

Taa yele na tē svv maɔasvvyv isayav taa.

⁵ Mpróyú Yesu tasa-wēɔe heeluvu tōtō si: Ye isu mē taa nɔɔɔlv wena taapalv nté, na pŋntu polo ahoo heka na í maɔana-í si: Hai, ma taapalv, kənti-m potopotonaa tooso.

⁶ Ma taapalv nɔɔɔlv í luvna nteɔe mpa na í tala-m nōnō, pəcō ma fema mpi maa cēle-í tō.

⁷ Ilena í tɔɔntēle náá cō-í hatoo pē taa si: Taa caali-m mpv. Má na ma piya tē tēma svv na tē təkí na tē kaləsi. Maa pəsəyi má tasa kulvvyv ke nyá təɔnaya celvyv tō.

⁸ Ma heeliyi-mē si, paa í kōma í kulí na í cēle-í í kuləŋəm tēna, pē taya taapalle tō ké í lapa mpv, ama caalvyv ke í kisa.

⁹ Ilē ma heeliyi-mēɔe si í sələməyi, paa ha-mēɔe, í pēkəyi, í hikiyi ké, í maki, pa tuləyi-mēɔe.

¹⁰ Sələməlv ke pa haaki, na pēkəlv hikiyina, na matv ke pa tólóyí.

¹¹ Wulee mē taa awe pəyaya sələma-í potopoto na pŋntu cēle-keɔe pəle ye? Yaa ye ka sələma-í tinte pŋntu cēle-keɔe tōm.

¹² Yaa mē taa awe pəyaya sələməna-í yate, na pŋntu cēle-keɔe pəcəka?

¹³ Ye asayaa mē mu pəsa mē piya ke kɔpantō lapv, Taca wei í wē isətaa tō í kaa cēla í Feesuyv Nanŋto ke mpa pa sələməyi-í tō?

Yesu cōki í tōm tōlaa

(Matiyee 12:22-30; Maləki 3:22-27)

¹⁴ Yesu loo iləɔhili kaɔɔyətaya, ilena iləɔv se. I se ńpróyú ilena kamumuka svv yəɔtōvyv na pē la samaa ke piti ké sōsōm.

¹⁵ Mpruvle pa taa lēlaa pəsēnaa si: Pesevule toŋ ke un í təɔnəɔəna aləyaa lēmpa.

¹⁶ Ilena Yesu tōm tōlaa taa lēlaa náá tōm-í si: La piti tēmlē na pē hólí si Iso toŋ ke n lakəna. Pa yəɔta ńpróyú si pa naa í waali.

¹⁷ Yesu ná cəkəna pa taa hvwēe, ilena í tō-wē si: Ye kawulaya wēe na ká fei nəɔv kulmāyaa, nōnō ka yawaya. Təyaya í wē mpv, kēle ka yəkəyi ké.

¹⁸ Ye Sataní kawulaya nyəma yooki pa taa pa tike, í kawulaya nyvvyv nté ka isəna? Mpi tō, mē tōŋ si Pesevule toŋ ke ma lookina aləyaa.

¹⁹ Ye Pesevule toŋ ke ma lookina aləyaa isu mē hvvkvyv tō, ilē awe toŋ ke mē pəyala na lookina pa nyəma? Təyaya pa maɔamaya paa kōna mē tōm.

²⁰ Ama ye Iso toŋ taa ké ma lookina aləyaa, ilē Iso Kawulaya wē mē tēe mē tēe kēle.

²¹ Yulv toŋ tō í tanja í təyaya ke teu na yoov wontu, pōlvv un tokiyina í wēnav.

22 Ama wei i kēla-i tonj tō í kōma na í kōli i tōo na í pēsi-i, ile i leekəxi i youu wontu nti unu i taakaya tōyo, na í mēna i wēnaw mpi, na í tala lēlaa.

23 Wei i fei ma tōo, pōntō kē ma kolontu kē. Wei u sēhna-m tōosuyō tō, i yaasəxi kē.

*Πλογον wei pa loowa tō i mōlvv
(Matiyee 12:43-45)*

24 Mprōyō Yesu tōma si: Ye pa loowa dlōyōv, wulaya taa kē i cōkū si í heesu. I lanəxi, lēna í tayanu i taa si: Maa mēli tēyaya ŋka ka taa maa luwa tōyo.

25 I takī kēle ka taa, ile i ká mayana pa hasa-kē na pá tayanu pē tēnaya teu.

26 Pēle tō, i puki kē na í caa alōyaa lēlaa mpa pa kēla inəxi isayatu tōyo naatosompōyōlaya, na pá kōo na pá caya tēyaya ŋke ka taa. Ilena lōj nyəntō náa mēli na tē la sana na nōnōo nyəntō.

Κοπαντο mayamaya siyisiyi

27 Yesu tōhna mprōyō yōyōtōyō, lēna alv nōyōlv i yōyōtēna nōyō sōsaya ke samaa taa si: Pōwe nyá too wei i lula-ŋ na n̄ mvsi-i tō, i nyolelej we sōyōntō.

28 Mprōyō Yesu cō alv unu si: Mpa pa nu Išo Tōm na pá tōki-ti, pōntōnaa ntē nyolelej nyōma te.

*Piti tēmlē nyulvvyv
(Matiyee 12:38-42)*

29 Samaa tōhna-i nyōkōyōv kē sōsōm, lēna í svv i faaci taa si: Kōfalanj yōlaa pane asayaa kē. Piti tēmlē nte tē hōlōyī si Išo lakēna tōyo mpe pa caaki. Ile pa kaa na natēli, ye pē taya Yōnaasi nyəntē.

30 Isəna mpi pē lapa Yōnaasi kinj tō pē hōla Ninifi nyōma kē si Išo lakēna. Na mpv unu tōtōyō Yōlv Pēyaya má ma nyəntō ká hōlī kōfalanj yōlaa tōtō si Išo lakēna.

31 Ye pē tala hōvle wule, ilim mpōtəj tōo wulav alv nyəj ká kv kōfalanj yōlaa pane pa tōm kē mpi pē tōo ilē i ka lu hatoo tetv poolunj taa na í kōo, si i nukū isəna Salōmōj yōyōtēna lēmāyasee tō. Pōcō pulōv we cōne na pō tēe Salōmōj tēcayacaya.

32 Ye pē tala hōvle wule Ninifi nyōma ká kv kōfalanj yōlaa pane pa tōm. Pē taya pulv, kōyanjku pēle pa nu Yōnaasi waasō tō, pa yela pa isayatu kē kpakpaa kē. Pōcō pulōv we cōne na pē tēe Yōnaasi unu.

*Mpi tōnyōv naana tō
(Matiyee 5:15; 6:22-23)*

33 Nōyōlv u mvsexi fētēla na í ŋmes-i, yaa í pam-i nyanaya tēe. Ama í sv-i timpi taa í wēe pu naa yōlaa tēna tōyo. Ilena mpa pa kōj tō, fētēla kōkō na-wē.

34 Mprōyō pē wēe na nyá ise. Anu a kēna nyá tōnyōv pōlimile fētēla. Ye nyá ise í naaki teu, pē waasəxi nyá tōnyōv tēnaya. Ama ye nyá ise í yōlvmaa, nyá tōnyōv tēna pōlimile we səkpetvōyō tēe kē.

35 La laakali, pē taa kōo na isəna n̄ naaki tō pē mēli səkpetvōyō.

36 Pē we mpv tō, ye n̄ naa tēcēicei, na pē fei-ŋ tēyuyulee, n̄ naa teu kē, isu fētēla kōkō naakvōyō yōlv tō səkpetvōyō fei.

*Falisanaa na Išo Tōm seyesəlaa tooluyū
(Matiyee 23:1-36; Malōki 12:38-40)*

37 Yesu tēma yōyōtōyōv kē mpv, lēna Falisa nōyōlv í yaa-i si í svv i tē na í nyōo lōm. Mprōyō Yesu svōvwa Falisa tē na í niki tōyōv.

38 Falisa nawa í tōki na í nyōōkēna asilima, lēna pē lap-i ha.

39 Tēnaya Tacaa tōma-i si: Anu Falisanaa mē nyəntō ntē mpv. Iyisi na nyōnasu waalēnaa kē í nyaaləxi tēlalai. Ama pē krayav mē taanaa tō, ŋmulēm na isayatu pē hōwēe mayalēna.

40 Lēmāyasee feinaa mē, Išo wei i ŋma yōlv tōo tō, ilē i wēna i ti na wei i ŋma yōlv lotu taa tō yēe?

41 Pē kēla teu si í ha mpi i wēna mē iyisi na mē nyōnasu taa tōyo konyōntōnaa, ile pē tēna pu wēe-meyē teu.

42 Pōpōtv fei, Falisanaa mē, mē tōm we waiyo kē. I kpesəxi nyuto nti pa yaaki sv mantu na luu tō na tuusi hatv tēna na í hilixi na í lēsəxi Išo kē pē hōyōlən̄ naanōvwa taa kōlvōm. Pēyēle mē paa feina tampana tējvōv na Išo sōlvōyō tōm. Ama tampana tējvōv na Išo sōlvōyō tōm kē pu mvna í seesəna isəle, ile i taa sōo hōyōlən̄ naanōvwa taa kōlvōm unu i tōo.

43 Falisanaa mē, mē tōm we waiyo kē. Yuta nyōma təkōtilēnaa taa, teeli teeli tēcayalēnaa kē í pēekəxi. Na í sōla pa seeki-meyē samaa taa kē na pá lunjixi.

44 Falisanaa mē, mē tōm we waiyo kē. I wē kē isu pēlaaj wei i salētaa na pá tōj i tōo kē yem, na pá ta nyi sv pēlaaj tō.

45 Tēnaya Išo Tōm seyesəlv sōsō nōyōlv i pēsəna-i si: Tacaa, n̄ yōyōtōyōv mpv tō n̄ krentēna tā tōtōyo na n̄ tvv.

46 Mprōyō Yesu cōwa si: Išo Tōm seyesəlaa sōsaa mē, mē tōm ná we waiyo tōtōyo. I sūkəxi yōlaa kē səyōla yunj nyəna. Pēyēle mu tu taa-weyē taav mayamaya.

47 Waiyo na mə tɔm kɛ́, mə caanaa ná kɔna Iso kuyɔɔtɔtu teləsɛlaa, na mu hɛlɛxi pa pɛlaan na í tayanɛxi tɛtɛtɛ.

48 Isu í lakoyu mpɔ tɔ, pɛ hólɛyí kɛ́ sɪ mə lanja hɛɛna mə caanaa lapa mpi tɔ. Pɛlɛ pa kɔna Iso kuyɔɔtɔtu teləsɛlaa, na mə hɛlɛyɛna pa pɛlaan.

49 Pɛ maɣamaɣa pɛ tɔ kɛ́ Iso lɛmɛyaseɛ ka hula mpɔ sɪ: Iso má, maa tili Iso kuyɔɔtɔtu teləsɛlaa na tillaa kɛ pa kin. Ama paa kɔ lɛlaa, na paa tu lɛlaa kɛ konyɔɔn kɛ kɔtuyɔ.

50 Tuu pɛ njan antulinya na Iso kuyɔɔtɔtu teləsɛlaa mpa pá kɔ tɔ, kaɣana nyɛma nyɔɔn taa kɛ́ pa sɛm tɔm ká tɛna.

51 Kpaɣa Apɛɛli kuyɔ, halɛna Sakali wei pa kɔ kɔtaɣa tɛlatɛ na Iso tɛsɛɛlɛ sɔsɔɛlɛ pɛ hɛkɔ taa tɔ pa sɛm, ma heeliyi-mɛ tɛfoo kɛ́ sɪ, isu pɛ tɛma pa nyɔɔn taa.

52 Iso Tɔm sɛyɛsɛlaa sɔsaa mɛ, mə tɔm wɛ waiyo kɛ́. I tɔka saafu wei pa tulɛyɛna Iso Tɔm nyɛm tɔ tɔ, na mə luyɔ fɛi sɔsɔ. Pɛyɛlɛ u tisiyi sɪ mpa pɛlɛ pa caa tɔ pá sɔsɔ.

53 Yesu kɔla tɛna, ilɛna Iso Tɔm sɛyɛsɛlaa na Falisanaa pá sɛn i tɔ kɛ́ nɔɔhɛɛ naalɛ na rááná, na pá makɪ i nɔɔɔ tɔ na kɔpɔsɔtu kɛ yem yem.

54 Na pá kuuki i nɔɔɔ sɪ í cɔtaa ilɛ pa kpa-i na tɛna.

12

Laakali na cɛsvyɔ tɔm (Matiyee 10:26-27)

1 Mɔpɔyɔ samaa kɔta sɔsɔm kɛ waatu unɪ, halɛna pá tusiyi tɛma. Tɛnaya Yesu caalɛna i ifalaa kɛ kpaalɔyɔ sɪ: I la laakali na Falisanaa kɔkɔsɔm, pa mɛnaafikito kɛ ma yaa mpɔ.

2 Pɛ tɛna mpi pɛ nɛmɛlaa tɔ, isu pɛ tɛma na pá kuli pɛ tɔ. Na pɛ tɛna mpi pɛ lapa mukaya tɛ tɔ, isu pa tɛma na pá nyɪ-wɪ.

3 Pɛ tɔ kɛ́ paa í ka nɛmɛsɪ tɔm na í yɔɔɔtɪ-tɛyɪ ahoɔ, isu tɛ yawa ilim taa. Na paa nan taa kɛ́ í wɛlɛta nɛkpaɔnyɔ taa, isu pa kpaala-tɪ na nɔɔɔ sɔsɔɣa.

Yulɔ konyamnam (Matiyee 10:28-31)

4 Mpa mɛ í kɛ́ ma taapalaa tɔ, ma heeliyi-mɛ sɪ í taa nyana mpa pa pɛsɛyɪ na pá lɛsɪ yulɔ wɛsuyɔ tike, na pɛ waali paa pɛsɛyɪ pɔlɔ tɔ.

5 Maa hólɛ-mɛyɛ wei pɛ muna sɪ í sɛ tɔ. I sɛ Iso, unɪ i pɛsɛyɛna na í kɔ yulɔ. Pɛyɛlɛ i pɛsɛyɪ na í tu-tɪ tɛnaasɛlɛ taa. Tampana tɔ sɛntɔ, unɛyɪ pɛ muna í sɛ.

6 Pɛ taɣa santiinaa naalɛ kɛ pa pɛtɛyɪ sumpɔwɔwɔnaa kakpasɪ taa? Paa na mpɔ pa wɛw mpɔ tɔ, Iso tá sɔɔ pa taa kɔlɔm tɔ.

7 Mpɔ unɪ tɔtɔɔ na mə nyɔɔyɔ taa nyɔɔsɪ, Iso nyɛmá sɪ tɛna sɪ nyɔyɔ kɛ́. Ye mpɔ í taa nɔɔyɛsɪ, í kɛla sumpɔwɔwɔnaa tɛɔɔɔɔɔɔɔ.

Yesu Kilisiti mvyɔ yaa i kisuyɔ (Matiyee 10:19-20; 10:32-33; 12:32)

8 Ma heeliyi-mɛ sɪ, ye yulɔ ta nɛmɛsɪ sɪ í kɛ́ Yulɔ Pɛyɔɣa má ma nyɛn, ma maɣamaɣa maa tisi Iso isɔtaa tillaa isɛntaa sɪ pɔntɔ kɛ́ ma nyɛn.

9 Ama wei í kpɛɛsa yɛlaa isɛntaa sɪ i ta nyɪ-m, ma maɣamaɣa maa tɔ Iso isɔtaa tillaa isɛntaa sɪ ma ta nyɛmɪ-tɔ tɔ.

10 Ye wei í yɔɔɔta Yulɔ Pɛyɔɣa má ma tɔ kɛ́ isayatu, paa hólɛ pɔntɔ kɛ́ suulu. Ama ye Feesuyɔ Nanɔnɔ kɛ́ i yɔɔɔta isayatu, pa kaa hólɛ-tɔ suulu.

11 Ye pɛ kɔma na pá yaa-mɛyɛ nɔnɔsɪ kɛ́ Yuta nyɛma tɛkɔtilɛnaa taa, yaa awulaa kpaamɛn taa, yaa tɔntɔnaa kin, í taa nɔɔyɛsɪ nti í ká huɔ na í lu na nti í ká yɔɔɔtɪ tɔ tɔ tɔ.

12 Feesuyɔ Nanɔnɔ ka sɛyɛsɪ-mɛyɛ kpakpaa kɛ́ nti í ká yɔɔɔtɪ tɔ.

Tɔn tɔ kɔmɛlɛn tɔm

13 Mɔpɔyɔ nɔɔɔlɔ lu samaa taa na í tɔ Yesu sɪ: Taca, heeli ma taalɔ sɪ má na-tɔ tɔ tala tá caa yelina-tuyɔ mpi tɔ.

14 Tɛnaya Yesu pɛsɛna-sɪ: Apaɔn nyá, awe kpa-m mə tɔm tayanɔ na mə wontu tallɔ?

15 Ilɛna Yesu heeli pa tɛna sɪ: I la laakali na wɛnau luluɣu. Pɛ taɣa pɔlɔ tɔ, wɛnau hikuyɔ u hulɛyɪ sɪ yulɔ tula-tɪ sɛ. Paa pɔntɔ ká wɛna isu cɛnɛ na lɛ.

16 Mɔpɔyɔ Yesu sɛɛ-wɛyɛ iso sɪ: Apaɔn tɔn tɔ nɔɔɔlɔ ka wɛnna halɛmnaa, na í kɔ kɔtɔɔɔ kɛ́ pɛ taa pɛ́ tu fɛi.

17 Ilɛna í caya na í maɣasɪ i taa sɪ: Isɛnɔɔyɛlɛ maa la ilɛ? Kpɛɛn u takɪ-m sɪ má nyɛkɪ ma tɔɔnɔɔɔɔɔ.

18 I taa i taa ilɛna í tɔ sɪ: Ma nyɛmá isɛna maa la tɔyɔlɛ. Ma yɔkɛyɪ ma kpɛɛn inɛyɛ na má sɪ sɔsɔɔn. Ilɛna má suu kɔtɔɔɔ na ma kɔpam lɛmpɛnaa tɛnaya i taa.

19 Ilɛ maa ma ma lanɛ taa na má tɔ sɪ, yulɔ wɛna pusɪ paɣalɛ taa kɔtɔɔɔ ilɛ pɛ kaasa wɛ, ye pɛ taɣa caya na tɔyɔ na nyɔɔ na yɔɔlɔyɔ pɛ paasi?

²⁰ Tənaɣa Iso təma-i si: Kəmelen nyá, n ká si ahoó ane a maɣamaɣa. Ilena má ná wei í ká kpaɣa pə təna mpi n taɣana nyá tɪ tɔ́ kɛ mpu tɔ.

²¹ Ilena Yesu tasa si: Ḿpógó pə wee na mpa pa kaa wənaυ ke pa maɣamaɣa pa tike tɔ́, na Iso isenta pa ke konyəntənaa tɔ.

*Naani tɔɣv ke Iso
(Matiyee 6:25-34)*

²² Pə waali kɛ Yesu təma i falaa si: I tá ná mpi pə tɔ́ ma heela-me si í taa nəɣəsəɣi mə tɔɣənaɣa ŋka pə wee si í ká tɔɣə na í hiki weesin, na mə tənəɣ tɔ́ kotakəm pə tɔm tɔ.

²³ Pə taɣa pəlv tɔ́, weesɣu kəla tɔɣənaɣa, na yəlv tənɣu kəla wontu kususuutu.

²⁴ I nyənna katəkətəɣ na í na. Ii tuuki, u kəɣ. Pəyele i fei kotəɣu təsile, i feina kprou, Iso caləɣəna-i. Na mə tá kəli sumasi ke tɔm napəle?

²⁵ Paa mə taa yəlv ká kv i təɣi isəna, pəntu pəsəɣi na í tuusi i təɣi wəle koləmtəle maɣamaɣa?

²⁶ Ye u pəsəɣi səkpətu səkpətu, pəpə tɔ́ kɛ í kuyi mə ti na səsəntu nti tə kaasaa tɔ?

²⁷ I nyənna tawa nyutu təkuyv hetu nti tɔ na í na. Nyutu nti, tu laki təmlə təli, tu ləvki pəɣ. Paa na mpu ma heeliyi-me si wuləv Saləmən na i tɔɣ təna i ta suu wontu na í tala paa tə taa koləmvəv ke kacəka.

²⁸ Ye Iso laki kacəka ke tawa taa nyutu nti tə we saɣa na cele isəntə pa tika-ti tɔ, i kaa la-meyə kacəka na pə kəli mpu? I polo í tee, u tɛɣ Iso na mə taa təcayacayə tə se.

²⁹ I taa pəkəli mə ti na í nəɣəsəɣi tam kɛ mə kotəɣəm na mə konyənyəəm pə tɔm.

³⁰ Antulinya taa cəne ma ta nyi isənaa pəkəɣəna təleɣe tam. Ama me mə wəna Caa, na mə Caa un i nyəmá mpi í nyuləɣi tɔ.

³¹ I sə nyuvv na Iso Kawuləɣa pəkəvəv, na Iso ká ha-me tətəɣo mpi pə kaasaa tɔ.

*Kpaɣtə ləmaɣasəe í we timpí tənaya i akaləvəv wee
(Matiyee 6:19-21)*

³² Ma kalakiyə nyá, taa nyá, mə Caa sələnə si i ha-a-meyə i kawuləɣa.

³³ I pəeti mə kopamnaa na í məɣna pə liyitee na í ha konyəntənaa. I pəkəi fatakanaa mpa paa səki tɔ, na í kaaki mə wənaυ ke isətaa timpí pəlv u leki tɔ. Nmuləv kaa tala tənaya ŋmuləv, pəcə puka kaa təɣo.

³⁴ Pə taɣa pəlv tɔ́, kpaɣtə ləmaɣasəe í we timpí, tənaya i akaləvəv wee.

Təmlə lataa mpa pa fəɣiyi tɔ

³⁵ I tantɪ na í taɣaa, í ləli mə həɔ taa, í mvsɪ mə fətəlanaa.

³⁶ I la isu təmlə nyəma mpa pa taɣaa si pa caa í luna akpaɣale taa na í tɔ si: Ma tala, pa tɔli-tɔ.

³⁷ Cəce un i tala na í maɣana i təmlə nyəma mpe na pa taɣaa, pa nyuvv lapa lelen kɛ. Ma heeliyi-meyə tampana si i kootiyi i wontu kɛ na í həkəna i ti, na í hól-weyə təcayale si rá caya na í tu-weyə tɔɣənaɣa.

³⁸ Paa tapule yaa tefemle ke i kəma na í kəɔ na í maɣana-weyə mpu na rá taɣaa, pa lapa nyulelen kɛ.

³⁹ I nyi teu si, ye nyəm ka nyəɣaɣa koləv na təɣaɣa caa nyi ŋmuləv kəntə waatu, i kaa yele-i na í suv təɣaɣa taa se.

⁴⁰ Mə tɔ́, pə tɔ́ kɛ mu taɣani mə təɣi mpu. Yəlv Pəɣaɣa ma, ma kəɣ kəntə ke waatu wei í kaa hu təɣo.

*Təmlə tv isayəv na kupaɣ pa tɔm
(Matiyee 24:45-51)*

⁴¹ Tənaɣa Piyee pəɔsa Yesu si: Taca, ta tike ke n seəkəna isə un, yaa yəlaa tənaya n seəkəna-i?

⁴² Ḿpógóle Taca cəwa si: Aweyele təmlə tv kupaɣ na laɣatv? Ye pə taɣa wei i caa ká yelina təɣaɣa fəɣuyv, si nyəɔsi í kpa təmlə nyəma ləla, ile un i cəla-weyə tɔɣənaɣa tɔ.

⁴³ Cəce un i kəma na í məli na í maɣana təmlə tv un i isələ seəna təmlə nté tə lapv, i nyuvv lapa lelen kɛ.

⁴⁴ Ma heeliyi-meyə tampana tɔ́ si, təɣaɣa caa ká tv təmlə tv unəyi i kopam təna tɔ́ fəɣuyv kɛ.

⁴⁵ Ama ye pə cəpa təmlə tv un, na í tv i taa si: Ma caa kaa kəɔ ləɣ se, iləna í suv təmlə nyəma apəlvnyəma na əlvnyəma ke mapv. Na í təkɪ, na í nyəɔki na pə kvɪ-i.

⁴⁶ Pɪ kəɔ na kuyakv ŋku na isəna taa i taa tv i taa si təɣaɣa tv ka tala tɔ, íle i ka suv təkpuv. Na i ká la təmlə tv unəyi təkəɣkəɣ, na í məɣna-i na í pəti-i ma ta nyi isənaa tɔ́.

⁴⁷ Təmlə tv wei i nyəmá i caa luyv tɛ nyəm na í tá taɣani i ti, pəyele i ta la mpi i caa sələla tɔ, paa həl-i teu.

⁴⁸ Ama təmlə tv wei íle i ta nyi i caa luyv tɛ nyəm, na í laki mpi pə mvna pá mapɪ-i pə tɔ́ tɔ, pəciiu tike ke paa ma íle. Wei pa ha səsəm tɔ, səsəm ke pa kəɣi-i pəɔsvəv. Na wei pa paasaa na pá kaa səsəm tɔ, səsəm taa səsəm ke pa kəɣi-i pəɔsvəv.

*Yəlaa fayaw ke Yesu təw
(Matiyee 10:34-36)*

⁴⁹ Kəkəkə ke ma kəma tətəw təw kə mʊsʊyʊ, na pə caya-m isu isəntə tə kaa təma mʊyʊ dɛ mhm̄m̄ tɛw ntɛ.

⁵⁰ Pə wɛɛ sɪ pʌ sɔ-m lɔɔ lʊm nʌpəlɪ, dɛ yɛ pʌ tʌ sɔ-m lʊm mʊrɪ mʌ nɔyʊsɛɛ kaa tɛ.

⁵¹ Mə hʊv sɪ hɛɛsʊyʊ kɛ mʌ kɔna antulɪnyʌ taa? Aaɪ, mʌ heeliyɪ-mɛ sɪ kɔlonʒa kɛ mʌ kɔnaa.

⁵² Pə kʀaya pənɛntɛ tɔ, yəlaa ɪ wɛ kakpasɪ kɛ pʌ tɔyaya taa, paa fayaw. Tooso kʌ lɪ naale inɛyɛ kɔlonʒa, na naale nʌʌ lɪ tooso kɛ kɔlonʒa.

⁵³ Cɛɛ kʌ kʊlɪ ɪ pɔyɔlʊ tɔw, na pɔyɔlʊ kʊlɪ cɛɛ tɔw. Tɔtɔ kʌ kʊlɪ ɪ pɛɛlɔ tɔw na pɛɛlɔ nʌʌ kʊlɪ tɔtɔ tɔw. Pʌŋ alɔ nyɛŋ kʌ kʊlɪ pʊulʊ tɔw, na pʊulʊ kɛ pʌŋ tɔw.

*Waatnaa cəkənav
(Matiyee 16:2-3)*

⁵⁴ Mʀɔyʊ Yesu tɔma samaa tɔtɔ sɪ: Ye ɪ nʌ tɛw pʊ ɪmaalaya na ilim tətɔlɛ, ɪ tɔŋ kʀakʀaa sɪ saŋʒa ɪnɪ tɛw wɛɛ. ɪlɛna tampana tɔw kʊlɛ kʊ nɪ.

⁵⁵ Na ɪ kɔma na ɪ nʌ ilim nyakɪ sɔsɔm, ɪ tɔŋ sɪ tahaŋlɛ wɔsaa. ɪlɛna tahaŋlɛ nʌʌ haŋ.

⁵⁶ Mənaafikinaa mɛ, ɪ lapʌ ɛsəna na ɪ nyɛŋ aɛ na isɔ pə kəkɔlɔnaa fayasʊyʊ, na ɪ cɛkɔyɔna nti tɔlɛ tə lakɪ isəntə tə tɔ hʊwɛɛ.

*Kolontu na kolontu pa ciikuyu
(Matiyee 5:25-26)*

⁵⁷ Isənaya pə wɛɛ na mə maɣamaya ɪ tu maɣasəyɪ sɪ ɪ nyɪ tampana na ɪ tɔŋ-yɛ yɛ?

⁵⁸ Ye n wakəla nɔyɔlʊ na ɪ yaa-ɪ nənɔyɔ, la kooʀkʌlɪ na nyʌ na-ɪ ɪ taɣanɪ mə tɔm kɛ mʀaav taa na ɪ ta tata hʊvɔl kɪŋ. Pə taa kɔw na hʊvɔl nʌʌ tʊ-ɪ tɔŋtɔnaa nɪŋ taa, na pɛɛ pʌ təkɪ-ɪ.

⁵⁹ Mʌ heeliyɪ-ɪ tampana sɪ ye n ta tɛ pə tɔna mʀɪ pʌ pɛla-ɪ tɔyɔ fɛlyʊv n kaa lɪ tɔna.

13

Ye ɪ ta layasɪ tɔntɛ ɪ kʌ sɪ

¹ Mʀɔyʊ yəlaa nʌpəlɪ pʌ kəma tənɛ ɪnɔyɪ kʀakʀaa na pʌ heeli Yesu sɪ: Kalilee nyəma nʌpəlɪ pʌ lakaya kɔtaya kɛ Iso, ɪlɛna Pilatɪ yeɛ na pʌ kʊ-wɛ.

² Tənayaɛ Yesu cɔ-wɛ sɪ: ɪ hʊv sɪ Kalilee nyəma mʀa pʌ kʊ mʀʊ tɔ, pʌ tɛɛ Kalilee nyəma lɛlaa tənaya kawalasɪ tɔyɔ pʌ kʊ-wɛ?

³ Aaɪ, mʌ heeliyɪ-mɛ sɪ, pə taya mʀʊ sɛ. Ama mʊ ta layasɪ tɔntɛ, ɪ kʌ sɪ mə tənaya isu pɛɛ pʌ sɔpʊ tɔ.

⁴ Na yəlaa pələfɛi hɪu wei Silowee kutuluyɪ kʀɛsaa na kʊ takɪ na kʊ naŋtɪ tɔ, ɪ hʊv sɪ Yosalem nyəma tɔna taa pɛɛ pʌ kəlɔna isayatu na?

⁵ Aaɪ, mʌ heeliyɪ-mɛ sɪ, pə taya mʀʊ sɛ. Ama mʊ ta layasɪ, ɪ kʌ sɪ mə tənaya isu pɛɛ pʌ sɔpʊ tɔ.

Fiki tɔyɔ ŋku ku lɔlɔyɪ tɔ kʊ tɔm

⁶ Mʀɔyʊ Yesu sɛɛ-wɛyɛ isɔ sɪ: Apalɔ nɔyɔlʊ ɪ ka sɔna ɪ lɛsɛŋ tɪŋ taalɛ taa kɛ fiki. Mʀɔyʊ ɪ pola pɛɛ kooluyɪ. Ama ɪ ta maɣana kʊ tɔw kɛ paa pʊlʊpʊ cɛcɛka.

⁷ Tənaya ɪ tɔma taalɛ tɔkʊlʊ sɪ: Nyənɪ, pʊsɪ tooso kɔlʊ ma tɔ kontɛ sɪ mʌ kooliyɪ pɛɛ. Ama maa makəna pʊlʊ cɛcɛka kɛ kʊ tɔw. Setɪ-kʊ. Pɛpɛ tɔw kɛ kʊ sɔŋ yem na ku lɔlɔyɪ?

⁸ ɪlɛna taalɛ tɔkʊlʊ cɔ-ɪ sɪ: Tacaɔ, tasa-kʊyʊ yeluyɪ kɛ pʊntɔ, na maa hʊlɪ na mʌ cɔɔna kʊ kite na ma tɔ hʊtɛ na mʌ nʌ.

⁹ Ntanyɪ pʌ talɔna pəntɛ kʊ lɔlɪ pɛɛ. Kʊ ta lɔlɪ dɛ n setɪ-kʊ.

Alv ɪcam waasʊyʊ ke kʊhɛsʊyʊ wule

¹⁰ Mʀɔyʊ kuyaku kʊhɛsʊyʊ nakʊlɪ kʊ wule Yesu sɛyɛsaya Yuta nyəma təkotilɛ natəlɪ tɔ taa.

¹¹ Pə pamna alɔ kʊtɔntɔ nɔyɔlʊ ɪ ka wɛ tɔna. ɪ hɪi dɔyɔv na pə kəkəlɪ-ɪ pʊsɪ pələfɛi hɪu tɔcʊ, ɪ pəsəyɪ na ɪ siyisi ɪ tɔyɪ paa pɛcɔ maɣamaya.

¹² Yesu na-ɪ, ɪlɛna ɪ yaa-ɪ na ɪ tɔmɪ-ɪ sɪ: Alv nyʌ, saŋʒa waalɪ n hɪka alaafəya kɛ.

¹³ ɪlɛna Yesu tənɪ ɪ tɔw kɛ ɪ nɪŋ, na alɔ siyille siyisi tənɛ ɪnɔyɪ kʀakʀaa, na ɪ nɪki Iso kɛ sam.

¹⁴ Isu Yesu lapʊ na yʊlʊ hɪkɪ alaafəya kɛ kuyaku kʊhɛsʊyʊ wule kɛ mʀʊ tɔw pə ta maɣa Yuta nyəma təkotilɛ nyʊyʊ tʊ ntɛ. Tənaya ɪ pəsəna samaa sɪ: Kuyɛɛŋ naatoso kɛ pʌ lakɪ tɔmlɛ. Ye ɪ caa ɪ hɪkɪ alaafəya, ɪ kɛɛsəna kuyɛɛŋ ɪnɪ ɪ taa na ɪ kɔw. ɪ taa kɔŋ kʊhɛsʊyʊ wule sɪ pʌ ha-mɛyɛ alaafəya.

¹⁵ Tənaya Tacaɔ nʌ cɔ Yuta nyəma təkotilɛ nyʊyʊ tʊ ɪnɪ sɪ: Mənaafikinaa mɛ, ye pə tala kuyaku kʊhɛsʊyʊ wule mə taa awe yeki ɪ nav yaa ɪ kʀaŋaya kɛ tɔlɔyʊ sɪ kʌ nyɔɔ lʊm ye?

¹⁶ Yaa ɪ nyəmá sɪ Apələham lɔluyʊ taa alɔ inɛyɛ pʌ kaa waasɪ kuyaku kʊhɛsʊyʊ wule? Páćć Satani tɔka-ɪ na ɪ cɔɔsəyɪ-ɪ tɔ pʊsɪ pələfɛi hɪu ntɔ.

¹⁷ Yesu cɔ Yuta nyɔ́ma tɔ́kotile nyɔ̀nyɔ̀ tu unɛ́yɔ̀ mpɔ̀, ɔ̀lɛna fɛ́ɛɛle kpa mpa paa caa-t tɔ́. Ama samaa wei pɛ́ kaasaa tɔ́ ɔ̀lɛ̀ ɔ̀ tɛ̀na ɔ̀ lanjɛ́ ná hɛ́ɛna tɛ́ma kɔ́pampɛ́na nna Yesu lakaya tɔ́.

*Sɔ́ɔ́ga pɔ̀le tɔ́m
(Matíyee 13:31-32; Malɔ́ki 4:30-32)*

¹⁸ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Yesu tasa yɔ̀ɔ̀tɔ̀ỳỳ si: Isu pepeyele Isɔ́ Kawulaya nɔ̀ɔ̀sɛ́nɛ́na, na pepeye maa keesɛ́nɛ́-na ke ɔ̀lɛ̀ yee?

¹⁹ Ka nɔ̀ɔ̀sɛ́nɛ́na kɛ́ isɔ̀ yɔ̀nb tuukuɔ̀yɔ̀ sɔ́ɔ́ga pile ke ɔ̀ taale taa na tɛ́ nyɔ́, na tɛ́ pɔ̀ tu ỳỳỳ sɔ́sɔ́ɔ̀ na sumaasi kɔ̀n na sí tɔ̀ỳ tana ke kɔ̀ pɔ̀lɛ́nɛ́si tɔ́ tɔ̀ỳ.

*Potopoto kɔ̀kɔ̀sɔ̀m tɔ́m
(Matíyee 13:33)*

²⁰ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Yesu tasaa si: Pepe caɔ́ kɛ́ maa keesɛ́nɛ́na Isɔ́ Kawulaya ɔ̀lɛ̀ yee?

²¹ Ka nɔ̀ɔ̀sɛ́nɛ́na kɛ́ isɔ̀ alɔ́ maɔ́sɔ̀yɔ̀ mɔ̀lɔ̀m ke cemse tɛ́pam na ɔ̀ kraɔ́ kɔ̀kɔ̀sɔ̀m ke pɛ́cɔ̀ na ɔ̀ tu, na ɔ̀ huɔ̀ti na pɛ́ tɛ́na pɛ́ kpa tɛ́fɔ̀b tɔ́.

*Nɔ̀nɔ̀yɔ̀ kɔ̀kpaɔ́laya
(Matíyee 7:13-14, 21-23)*

²² Yesu kɔ́lɛ́a sí ɔ̀ puki Yosalem, ɔ̀lɛna ɔ̀ seyeɔ̀sɔ̀yɔ̀na mpa ke acalɛ́ sɔ́sɔ́ɔ̀na na sɛ́kpɛ́na nna a taa ɔ̀ tɛ́nɛ́yana tɔ́ na ɔ̀ puki.

²³ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ nɔ̀ɔ̀yɔ̀b pɔ́ɔ́sɛ́-t si: Tacaɔ́, ntɔ́n yɔ́lɛ́a pɛ́ciimaya tike nyɔ́ɔ́n ke pɔ̀ yɔ́ na?

ɔ̀lɛna Yesu cɔ́-we si:

²⁴ ɔ̀ ɔ̀ la kookali na ɔ̀ sɔ̀na nɔ̀nɔ̀yɔ̀ nka ka we tɛ́fɔ́ku tɔ́. Tɔ́m faawu tɔ́, yɔ́lɛ́a payale ká luna teu sí pá tɛ́nna tɛ́na na pá sɔ̀. Ama pa kaa hiki mpa.

²⁵ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Yesu tɔ́ma si: Pɔ̀ kɔ́ na tɔ́yɔ́a caa tɛ́ki na ɔ̀ kalɛ́si, na mu wɛ́na awalɔ́ tɔ́, ɔ̀lɛ̀ ɔ̀ sɔ̀ mpa nte nɔ̀nɔ̀yɔ̀ si: Tacaɔ́, tɔ̀li-tɔ̀. ɔ̀lɛ̀ ɔ̀ ká cɔ́-me si: Ma ta nyɔ́ timpi ɔ̀ lunaɔ́ tɔ́.

²⁶ Pɔ̀lɛ́yɛ́le ɔ̀ ka sɔ̀ yɔ̀ɔ̀tɔ̀ỳỳ si: Tá na-ɛ́ tɔ́ tɔ́kayana na tɛ́ nyɔ́ɔ́ki. Ta ɔ̀cate harɛ́ tɔ́ kɛ́ n tu seyeɔ̀yɔ̀.

²⁷ ɔ̀lɛ̀ ɔ̀ ká lɛ́li-mɛ́yɛ́ yɔ̀ɔ̀tɔ̀ỳỳ si: Ma ta nyɔ́ timpi ɔ̀ lunaɔ́ tɔ́ yoo. Mɔ́ tɛ́na ɔ̀ tɛ́ ɔ̀ fɛ́ɛ́-m, ɔ̀sɛ́yɔ́lataa mɛ́.

²⁸ ɔ̀ ká kɔ́ na ɔ̀ na Apɔ̀lɛ́ham na Isaaka na Saaki na Isɔ́ kɔ̀yɔ́ɔ̀tɔ̀tu telɛ́sɔ́lɛ́a tɛ́nɛ́yɔ́ Isɔ́ Kawulaya taa, na pá fíyita-me na awalɔ́ tɔ́yɔ́le isɔ̀ ɔ̀ ká tu casɔ́ kapusi na ɔ̀ nyasɔ́yɔ̀ mɔ́ tɔ́yɔ̀ kɛ́la te.

²⁹ Yɔ́lɛ́a ká luna ilim tɔ́lɔ́le tɔ́, na pɛ́ tɔ́tɔ́le tɔ́, na lɛ́lɛ́a luna pɛ́ ntɔ́yɔ́n na pɛ́ mpɛ́tɛ́n tɔ́ na pá sulɔ́ Isɔ́ Kawulaya taa kɛ́ tɔ́yɔ́.

³⁰ Waatu inɔ́ mpa pa we lɔ́lɔ́ kɛ́ kayana tɔ́ pa taa lempa ká mɔ́li waali, na waali nyɔ́ma náá mɔ́li lɔ́lɔ́.

*Yesu lanwakɔ́le ke Yosalem tɔ́
(Matíyee 23:37-39)*

³¹ Waatu inɔ́ ɔ̀ maɔ́amaya ke Falisanaɔ́ napɔ́li pa kɔ́ma Yesu kɛ́n na pá heeli-t si: Wulɔ́ sɔ́sɔ́ Helɔ́ti pɛ́ɛkɛ́yɔ́-ɛ́ kɔ̀yɔ̀. Pɔ́le pɛ́ tɔ́ lu cɔ́ne na ɔ̀ laɔ́yɔ́ ɔ̀cate.

³² M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Yesu cɔ́-we si: ɔ̀ polo ɔ̀ heeli mɔ́ taale haya nke si, saɔ́na na cele pɛ́ taa ma tɔ́ɔ́nɔ́yɔ̀ alɔ́yɔ́a, na má waasɔ́yɔ̀ kɔ́tɔ́ntɔ́na, na pɛ́ kɔ́femuyɔ̀ ke maa te ma tɔ́mlɛ́.

³³ Ama pɛ́ we kɛ́ si má tɔ́ ma mpaɔ̀ ke saɔ́na na cele na pɛ́ kɔ́femuyɔ̀. Pɛ́ taya pɔ́lɔ́, paa kɔ̀yɔ̀ Isɔ́ kɔ̀yɔ́ɔ̀tɔ̀tu telɛ́sɔ́lɛ́ ke tiiliyi yem na pɛ́ ta kɛ́na Yosalem taa.

³⁴ Hei Yosalem, Yosalem, nyá taa kɛ́ pa kɔ̀yɔ̀ Isɔ́ kɔ̀yɔ́ɔ̀tɔ̀tu telɛ́sɔ́lɛ́a, na nyá taa tɔ́tɔ́yɔ̀ pa yooki Isɔ́ tillaa ke pɛ́ na pá kɔ̀yɔ̀. Tɔ́m payale ke ma sɔ́lɛ́a sí ma kpeyeliyɔ̀ nyá taa yɔ́lɛ́a tɛ́na tɔ́kotokoto isɔ̀ kantuyɔ̀ papɔ̀yɔ̀ kɔ̀ piya tɔ́ tɔ́. Ama pa kisaɔ́.

³⁵ Tɔ́, mɔ́ tɔ́yɔ́a ka tɛ́ki kaɔ́ tɛ́kpatɛ́a, nɔ̀ɔ̀yɔ̀b kaa paasɛ́na-ke. Ma heeliyɔ́-me tɔ́fɔ̀ si, ɔ̀ kaa tasa-m keesuyɔ̀, halɛ́na pɛ́ tala wule nte ɔ̀ ka yɔ́yɔ́ti si, Isɔ́ ɔ̀ sɛ́na Tacaɔ́ tillu tɔ́.

14

Kɔ́tɔ́ntɔ̀ nɔ̀ɔ̀yɔ̀b ɔ̀ waasɔ̀yɔ̀

¹ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ kɔ̀yɔ́ku kɔ́hɛ́ɛsɔ̀yɔ̀ nakɔ́li Yesu sɔ̀ Falisanaɔ́ sɔ́sɔ́ nɔ̀ɔ̀yɔ̀b ɔ̀ tɛ́yɛ́ tɔ́yɔ́. Mpa paa we tɛ́na tɔ́ pa cayaa na pá kɛ́nɛ́-tɔ́ teu.

² Yɔ̀nb nɔ̀ɔ̀yɔ̀b ɔ̀ ka sɛ́nɛ́a ɔ̀ isɛ́ntɛ́a, na tɔ́nɔ̀yɔ̀ tɔ́ asilima kɔ́tɔ́n wɛ́na-tɔ́.

³ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Yesu pɔ́ɔ́sɛ́ Isɔ́ Tɔ́m seyeɔ́lɛ́a na Falisanaɔ́ si: Ta mpaɔ̀ taa, pɛ́ mɔ́na pá waasi kɔ́tɔ́ntɔ̀ ke kɔ̀yɔ́ku kɔ́hɛ́ɛsɔ̀yɔ̀ wule yaa pá taa waasi-t?

⁴ Ama Falisanaɔ́ mpe pa ta tisi cɔ̀. Tɛ́nɛ́yɔ́ Yesu hɔ́ma kɔ́tɔ́ntɔ̀ na ɔ̀ waasi-t, na ɔ̀ heeli-t sí ɔ̀ tɛ́.

⁵ M̀p̀r̀ỳg̀ỳ Yesu pɔ́ɔ́sɛ́ Falisanaɔ́ si: Kɔ̀yɔ́ku kɔ́hɛ́ɛsɔ̀yɔ̀ wule, mɔ́ taa awe nawɔ́ ɔ̀ pɔ́yɔ́a yaa ɔ̀ nau hɔ́ta lɔ́kɔ́ taa, na ɔ̀ yele lɛ́sɔ̀yɔ̀ ke kpaakraɔ́ sí kɔ̀yɔ́ku kɔ́hɛ́ɛsɔ̀yɔ̀ wule?

⁶ ɔ̀lɛna pá maɔ́yasi-tɔ́yɔ̀ cɔ̀ na pá kpisi.

Təyov yaav na təcayalə kupante təm

⁷ Yesu nawa si mpa pa yaa təyov ke mpv to, pa hulişina təmayə kpelee kupana təo cayav. İlena í seşesi-we si:

⁸ Ye nəşovl kpaşə alb na í yaa-ŋ təyov, ŋ talaa, taa hulina təcayalə kupante na pácsó. Ntanyi isəntə pa yaa nəşovl ílé na í kəla-ŋ.

⁹ Pá taa kəo na wei í yaa-meşə təyov to í heeli-ŋ si: Kuli na ŋ kaasi ineyə təcayalə. İle n koləna feele nté tənyəəmii, na ŋ cayana waali təo.

¹⁰ Ama ye pa yaa-ŋ təyov, ŋ talaa, cayana waali təo. İle wei í yaa-meşə təyov to ye í kəma ílé í ká təna-ŋ si: Apan nyá, tuusina cəne təo na ŋ cayə təcayalə kupante. Saa unı pa tu-ŋ teeli ke nyá na pa təna mpa í cayə mşóyó təyov to pa isentaa ké.

¹¹ Pə taşə pulv təo, wei í həŋ í ti paa tisi-ı, na wei í pasəşı í ti, paa kəsi í nyovv.

¹² Mşóyó Yesu heela wei í yaa-ı təyov to si: Ye n lapa təşənaşə yaa acima, taa yaa nyá cewaa, yaa nyá tətənaa, yaa nyá ləşovv nyəma, yaa nyá təŋtənaa ləlaa. Pə taşə pulv təo, pəle pa pəsəşı to na pá yaa-ŋ təyov, na pá ləeti-ŋ nyá kəcəov ke kpaşə.

¹³ Ama ye n lapa acima, koti konyəntənaa, na acamaa, na kaakalasi, na şulmaa, na pá təşə.

¹⁴ Waatv inəşəle n hika kupantv. Pə taşə pa taa nəşovl ká pəsəna na í ləeti-ŋ-ti. Ama İso ká feləna-ŋ kəşəŋku í ká feesi sətəa mpa paa lapa kupantv to.

*Mpa pa yaa təyov na pá kisi to
(Matişee 22:1-10)*

¹⁵ Pa nu təm təne unı İlena Yesu na mpa pa cayə təyov to pa taa ləlv yəşəti-ı si: Wei í ká cayə təyov ke İso Kawuləşə taa təşəle isı ləleŋ nuıv te.

¹⁶ Təşəşə Yesu cə pəntv unı si: Apalv nəşovl í larəna təşənaşə təkpeşəte. İlena í yaa yəlaa samaa si pá kəo pá təşə.

¹⁷ Pə kəma na pə şı, İlena í tili í pəşəlv si í polo na í heeli mpa í yaa təyov to si pá kəo mpv, pə talaa.

¹⁸ Ama pa təna pa şov-ı wiınav si pa kaa pəsi. Kancaaləşə nyəŋ heela tillu si: Ma şapa taale, ye ma ta polo ma na-te pə kaa la-m teu. Mpv to, ma şələməşı-ŋ mpa, ma kaa pəsi na má kəo.

¹⁹ Ləlv náa to si: Ma şapa naaş kəhaləŋ ke naaşəwa, ma caa ma tamsı-ı naale naale na ma faləsi-ı. Mpv to, ma şələməşı-ŋ mpa, ma kaa pəsi na má kəo.

²⁰ Na ləlv to tətə si: Nəəşəo ké ma kpaşə alb, ma kaa pəsi na má kəo.

²¹ Mşóyó tillu məla í caa kiŋ na í keesi-ı isəna pə luwa to. Təşəşə təşəşə caa unı pááná lapa-ı, na í taşəni tillu ke tiluşı si: Polo ləŋ ke kəşəşə taa na həşəe nəəsi na ŋ kuu konyəntənaa, na acamaa, na şulmaa, na kaakalasi, na ŋ kəna.

²² Pə taa pəcə İlena tillu taşəni məşovv na í heeli-ı si: Tacaşə, ma lapa nti n keesaa to, paa na mpv təcayalə kpisa yem ké.

²³ Təşəşə təşəşə caa tasha-ı təm si: Cə mpaşəşə taa na ŋ cəo kutuluş kila kila, ye n hika mpa n kpa-weşə yem yem na ŋ şovna na ma təşəşə su.

²⁴ Ma heelişı-me si yəlaa mpa pa hətə pa şaanaa to, pa taa nəşovl kaa təşə ma təşənaşə.

*Mpi şovl ka la na pácsó í pəsi Yesu ifalv to
(Matişee 10:37-38)*

²⁵ Mşóyó samaa tuutuuma hu Yesu waali. Təşəşə Yesu pəsaa na í to-we si:

²⁶ Ye şovl í caa í təŋi-m na í ta lu luşı ke í caa na í too, na í alb na í piya, na í taalənaa na í kəşənaa na í newaa, haləna í kpeşəna í maşəmaşə í ti, paa í təŋə-m, í kaa pəsi na í la ma ifalv.

²⁷ Ye wei í ta şəşəli í səş tesika na í təŋi-m, pəntv kaa pəsi na í la ma ifalv.

²⁸ Ye mə taa nəşovl caa kutuluşı şəşəşəŋku ŋmau, í cakı ké na í maşəşə pə təna pə lişitee nyovv, sı í naa sı í lişitee ká tala-ı yaa a kaa tala-ı.

²⁹ Təfe í kəŋ í te kite şıv, İlena í kpisi kv kəşıv, na tēlaa kəo na pá wəŋi-ı,

³⁰ sı hali şovl í su kutuluşı na í kpisi kv kəşıv na?

³¹ Mpv tətəşə pə wəe, ye wulav nəşovl í caa í yoona wulav ləlv, í cakı ké na í maşəşə teu na í ná sı şoolaa iyisi naaşəwa (10000) wei í wəna to, í pəsəşı na í yoona í kolontu wei ílé í wəna şoolaa iyisi hiu (20000) to, yaa í kaa pəsi.

³² Ye í nawa sı í kaa pəsi, í kəsəşı yəlaa ke kotatəşıv ké na í tili sı pá heeli í kolontu ke ləŋ sı í yeşə təm nti, na pá sulı tiili na pá taşəni.

³³ Təşəşə Yesu tasha-weşə yəşəşıv si: Mpv tətəşə mə taa nəşovl kaa pəsi na í la ma ifalv, ye pəntv í ta ləsi í konyuləşıv ke í nyəm təna təo.

*Təm mpi şı waasəşı şovl to
(Matişee 5:13; Maləki 9:50)*

³⁴ Təm ke şovşıv mpi pə waasəşı təşə. Ama ye təm mpi pə ləŋ kəma na í sı, pəşəşə paa la na pə ləŋ unı í məli?

35 Pəle tə pu waasəxi pulo. Paa n ηmusa haləm taa, paa n pəta hute taa, isu pa lə-wi paasi. Mpa pa wəna ləmayasəe tə pə kə ηkpaηη na təm tənə.

15

Heu kolepu təm (Matiyee 18:12-14)

1 Lampuu mɔlaa na tetelataa lɛlaa pa pola Yesu kiη kə pa tənə sɪ pa nu ɪ təm.

2 Tənaya pə ta maya Falisanaa na Iso Təm seγesəlaa na pa tə sɪ, Yulv inə unɪ na tetelataa pa cakəna, na ɪ na-wə pa təkəna.

3 Tənaya Yesu pɔsa-wə sɪ:

4 Ye isu mə taa nəγəlv wəna heeη ntə nunəwa (100), lɛna ɪ taa koləm tə le, ɪ kaa yele pəγəlayafɛ nunəwa inəγe nyuto tətəγəle na ɪ tɛɛ na ɪ sɔv kolepu inəxi pɛɛkəlv haləna ɪ na-ɪ?

5 ɪ naa-ɪ mpv, lɛna ɪ lanjɛ hɔlvəmɪ teu, na ɪ kraγa-ɪ na ɪ həγəlv.

6 ɪ takɪ təγaya, lɛna ɪ yaa ɪ cewaa na ɪ cəlv ɪ cəlv nyəma sɪ: ɪ kəə na má na-mə tə yəəlv. Pə taya pulv, ma ná ma heu wei ɪ ka lepə tə.

7 Ma heeliyi-mə sɪ m̄pəγú pə wɛɛ, ye isayav koləm yelina ɪ isayav, lanjhəlvmlɛ təkɪ Iso təγaya taa kə ɪ təkə kə, na pə kəlv kɔpama pəγəlayafɛ nunəwa mpa pa fɛina taalɪ nəγəlv tə.

Liyitee nyəγətv naanəwa taa ləηkə lepu

8 Na ɪ tasa lenti tətə sɪ: Ye isu alv nəγəlv ɪ ka wəna liyitee nyəγətv naanəwa, lɛna koləmvəlv le, ɪ mɔsəxi fətəla kə, na ɪ hasa ɪ təγaya tənə na ɪ taasi tətətete, haləna ɪ kəə na ɪ na-kv.

9 ɪ naa-kəlv mpv, lɛna ɪ yaa ɪ cewaa na ɪ cəlv ɪ cəlv nyəma na ɪ tə sɪ: ɪ kəə na má na-mə tə yəəlv. Pə taya pulv, ma ná ma liyitee nyəγəlvəlv ηkv ku lepə tə.

10 Ma heeliyi-mə sɪ m̄pəγú pə wɛɛ, ye isayav koləm yelina ɪ isayav, Iso isətəa tillaa lanja hɔlvəma teu kə.

Pəγaya ηka ka wakəla ka caa wənav tə

11 M̄pəγú Yesu tasa-wɛγɛ iso sɛɛv sɪ: Apalv nəγəlv ɪ ka wəna pəyalaa naale.

12 M̄pəγú səkpevv nyəη təma ɪ caa sɪ ɪ cɛle-ɪ pa wontu həγəlvəlv ηkv unɪ ɪ kəγa ɪ hiki pa caa unɪ ɪ səm waalɪ təγə kpaakraa. M̄pəγú pa caa tala-wɛγɛ ɪ wənav.

13 Pə lapə wɛɛ naale, lɛna səkpevv nyəη pɛɛtɪ ɪ nyəm tənə, na ɪ koti liyitee na ɪ sɔv nyuto təyutulu. ɪ tala tənə lɛna ɪ sɔv təkpaalətv lapv, na ɪ təγə ɪ liyitee tənə tərapa.

14 ɪ tɛma a tənaya təγəlv kə mpv, lɛna nyəγəsv anaam nəγəlv ɪ lu ɪcate ntə tə taa. M̄pəγú ɪ sɔv wahala taa.

15 Tənaya ɪ pola ɪcate tv nəγəlv ɪ kiη na ɪ sələmv təmlɛ. lɛna ilɛ ɪ pona-ɪ taale sɪ ɪ nyənəxi afanaa.

16 ɪ nyula teu isu paa afanaa təγənaγa mayamaya ɪ təγə, ama ɪ ta hiki.

17 Tənaya ɪ caγaa na ɪ kraγa hɔwɛɛ na ɪ mayasɪ ɪ tɪ təm, na ɪ tə sɪ: Halɪ pə tə sɪ ma caa təγaya taa kele təmlɛ nyəma tə səsəm, na pə təkɪ na pə kpiisɪyi, na nyəγəsv ná kəγɪ mayə cənɛ.

18 Maa kolɪ kə na má məlv ma caa tɛ. Ma talaa ma heeli-ɪ sɪ: Paapa, ma pəntənə Iso, na ma pəntənə nyá tətə.

19 Pənɛntɛ ma ta nəγəsənə sɪ n̄ yaa-m nyá pəyalv. Ama nyənəxi-m teitei isu n nyənəlv nyá təmlɛ nyəma tə.

20 Tənaya ɪ kulaa na ɪ kraγa mpaav sɪ ɪ kpeη ɪ caa tɛ.

ɪ kəma ɪ wəsənə təγaya, ilɛ ɪ caa loosa-ɪ kɛɛ, na ɪ təm lapɪ-ɪ pətəətəle kə səsəm. Tənaya ilɛ ɪ se ləη na ɪ səηɪ-ɪ, na ɪ kpiɪ-ɪ na ɪ wəyalɪ-ɪ.

21 M̄pəγú ɪ pəyalv unɪ ɪ təma-ɪ sɪ: Paapa, ma pəntənə Iso, na ma pəntənə nyá tətə. Ma ta nəγəsənə n̄ yaa-m nyá pəγaya tətə.

22 Tənaya ɪ caa təma ɪ pəyalaa sɪ: ɪ kəna toko kɔpampaη kə ləη na ɪ suu-ɪ. ɪ lɛɪ-ɪ kukuule kə ɪ mpəle təə, na ntəηkpaala kə ɪ nəəhɛ taa.

23 ɪ kəna ta nav wei unɪ ɪ wəna nim kə teu tə na ɪ kv, na tə la təγənaγa kəpaηka.

24 Ma pəyalv inɛ pə wɛɛ isu ɪ səpəγa na ɪ fe. ɪ ka lepəγa na má hiɪ-ɪ. Tənaya pa nika acima təγəlv kə kpaakraa.

25 Pə lakəγa mpv tə, pə pamna pəyalv səsə náá wəna taale. Ulɛ ɪ kəma ɪ luna taale na ɪ wəsənə təγaya, lɛna ɪ nu soo na paale pə haηa kauu.

26 Tənaya ɪ yaa ɪ təmlɛ nyəma taa nəγəlv, na ɪ pɔsɪ-ɪ sɪ: Pɛpɛ lapə na pə haηa mpv?

27 lɛna ilɛ ɪ cə-ɪ sɪ: Nyá neu ilɛ ɪ mələna, na mə caa kə ta nav wei unɪ ɪ wɛ nim kə teu tə. Mpi tə ɪ tasa-ɪ nav na ɪ alaafəya tə pə təə.

28 M̄pəγú ɪ pəyalv səsə unɪ ɪ mɔ pánán na ɪ kisi təγaya sɔvv. lɛna ɪ caa lu na ɪ pəəlv-ɪ sɪ ɪ sɔv.

29 Tənaya ɪ təma ɪ caa sɪ: Nyəni, pusɪ pəγalɛ ntə ma haləxi nyá taale, na n yəγəta nti maa kpeəsəxi. Na paa kəγakv koləmvəlv n ta tənta sɪ, ooo ma pəyalv, kraγa pinəγa kanɛ, na nyá na nyá taapalaa ɪ leyelina.

³⁰ Nyá pəyalv kəma tə, n ka yelev ta nav wei un i we nim ke teu təyč kəyč na? Pəyele un i kpaɣana nyá wənav təna təpai, na í polo na í wakələna acacaale.

³¹ Tənaɣa cəce cə-i si: Ma pu, nyá we ma kinj ké tam ké, na pə təna mpi ma ti tə nyá tənna tətə.

³² Pə muna tə la acima ké na tə yəli. Nyá neu un, pə we isu i səpaɣa na í fe. I ká lepaya na ma hu-i.

16

Təmle tv layatv təm

¹ Mpróyó Yesu see í ifalaa ke isə si: Apalv tonj tv nəyəlv ka wenna təmle tv nəyəlv wei i ninj taa tonj tv un i mələna i wənav təna na í tv tə. Tənaɣa yələa polaa na pá maɣana tonj tv un na pá heeli-i si: Nyá təmle tv un i wakələyi nyá wənav ké.

² Tənaɣa tonj tv yaa i təmle tv na í pəəs-i si: Nti nti ma nukı si n laki tə, tə we tampana yaa pəpətv? Ama maa ləsi-ŋ ma təmle taa. Mpu tə, kəesi-m isəna nyá təmle yaasi lapa tə na pəcə ŋ tē nyá nyəŋkv.

³ Mpróyó təmle tv un i caɣaa na í hu v i taa si: Tacaa ləsəyi-m təmle taa tə, nteyele maa la ile? Anu ma kaa pəsi haləm. Pəyele pala lapv ná we fele.

⁴ Eehee, ma nyəmá nti maa la, na pá kəma na pá təyčn-i-m, má taa lanj yələa mpa paa tək-i-m tə.

⁵ Tənaɣa i yaa mpa mpa paa wəna i caa ke kəmle təyč kəlv m kəlv m, na í pəəs-i kancaalaya nyəŋ si: Isənaɣa n wəna ta caa ke kəmle?

⁶ Ilé si, Olifinaa nim tonoonaa nunəwa (100) ke ma wəna-i kəmle. Tənaɣa təmle tv un i heela-i si: Nn naa pə takəlaya ntə, caɣa ləŋ na ŋ ŋmaa si nim tonoonaa nile na naanəwa.

⁷ I yela ilé na í ŋmaa ləlv təə si: Na nyá se, isənaɣa nyá nyənte wəe? Mpróyó ilé i cə-i si: Təyčnaya pəe saakənaa nunəwa (100). Ilena í heeli ilé si: Nn naa pə takəlaya ntə, ŋmaa si təyčnaya pəe saakənaa nunaasa.

⁸ Mpróyó tonj tv un i sama i təmle tv isayav unəyi i layatv təə. Pə taya pulv, antulinya un i yələa wəna nyəm ke isəna pa lakəna təma təyč, na pə kəli mpa pa ta ke antulinya un i nyəma tə.

⁹ Mpróyó Yesu tasa-wəye heeluyv si: Má, ma heeliyi-me si í kpaɣa wənav ŋku í wəna atə cəne tə na í lana na í hiki taapalaa, na pə kəma na í lanj-wi pa mv-məye icatə nte tə we tam təə tə tə taa.

¹⁰ Wei í te səkpetu taa, mpv un tətəyč i te səsəntv taa. Na wei i ta te səkpetu taa, mpv un tətəyč i kaa te səsəntv taa.

¹¹ Ye í lapa cakəli cakəli na atə cəne wənav, pa kaa nəki-məye isətəa nyəm ke celəyv.

¹² Ye í ta pəsi ləlv nyəm təkəyč ke teu na tampana, leye í ká hiki mə maɣamaɣa mə ninj nyəm.

¹³ Təmle tv kaa pəsi na í kpi yələa naale na í laki pa təma. Ye i kpəpa mpv, i ləmaɣasəe kəŋ a wəe ləlv təə ké, na í yelev ləlv. Yaa ntanyi, i paasəna ləlv na í kisi ləlv. Me i kaa pəsi na í kpi isə na liyitee na í təŋ mpv.

Yesu kvheelitu ke Falisanaa (Matiyee 5:31-32; 11:12-13; Maləki 10:11-12)

¹⁴ Falisanaa nu təm nti tə təna, iləna pá wəŋ Yesu. Pə taya pulv, mpe paa wəna liyitee kətəi ké.

¹⁵ Tənaɣa Yesu təma-we si: I laki si yələa í nyəni-məye tampana nyəma. Ama isə nyəmá mə lotu taa hūwəe. Pə taya pulv, mpi yələa ná nyənəyi səsəmv tə, isə isəntaa pəle pə ta ke pulv.

¹⁶ Moisi kəsəsutv na isə kuyəyčtv tv teləsəlaa kəŋmarjmaatv lapa tə waatv haləna isə lum səlv Yohaani náa kəə. Pə kpaɣav waatv un təyč pa svv isə Kawulaya Laapaali Kəpaŋ təm kpaaləyv, na paa wei i lukəna isəle kəsəmlə si í svv Kawulaya ŋke ka taa.

¹⁷ Isətənyəv na atə pə tēv ta tala katə ke isə təm taa təmiya kəlv maya saaləyv.

¹⁸ Ye yəlv təyčna i əlv na í kpaɣa kofəlv, i lapa wasəŋkalətv ké. Ye pa kisa əlv na nəyəlv náa təŋ na í kpaɣa-i, pəntv lapa wasəŋkalətv ké.

Apalv tonj tv na Lasaa pa təm

¹⁹ Apalv tonj tv nəyəlv i ka wenna, na í suuki liyitee wontu tənyənənyəni ke teu. Paa ifemle nte lelenj taa ké i wəe, na í təkı təyčnaya kəpaŋka.

²⁰ Pə kaasi kuyəntv nəyəlv i ka wəe tətə, na pá yaa-i si Lasaa. I təna isəntə tə hinj ké, na i həntaya tonj tv un i təyaya nəyč.

²¹ Na í tanja si, ye tonj tv un i kəma na í təkı i təyčnaya na cəyələsi hoti atə, ilə i təəsı na í təyč. Haləna hası maɣamaɣa kəŋaya na si niisiyi kuyəntv un i hinj taa.

²² Tənaɣa kuyəntv un i kəma na í si, na isətəa tillaa kpaɣa-i na pá pona-i Apələham cəlvč ələsanna taa. Mpróyó tonj tv un i kəma na í si tətə, na pá pimi-i.

²³ Na í svv wahala taa ké atətəle taa təna. Tənaɣa tonj tv teka i se na í loosi Apələham, na Lasaa caɣa i kəŋkəŋ taa.

²⁴ Ilena í wuli na í yaa si: Hai ta caa Apələham, nyəni ma pətəətəle na í tili Lasaa na í lii í mpəle nəyo taa ké lum, na í tosi ma nsəmle təə na pə tu niyiti-m niyituɣu maɣamaɣa. Pə taya pəlv təə, pə haŋa-m kəkəkə kanə ka taa ké pə tu fəi.

²⁵ Tənya Apələham cə-i si: Ma pəyalu, təəsi si, n ka wəv atə tə, n təyo nyá leleŋ ke teu, na Lasaa íle í təyo nyəŋ ké pə tu fəi. Nəəntə kele pə tala íle í leleŋ si í laŋle í hee, na pə tala nyá wahala.

²⁶ Pəle pə paasi tá na-me tá heko we púyó ke yem təlemm, ŋku kv lumaŋ na kv walasi fəi tənaya tə. Mpə tə, yəlv kaa pəsi na í lu cəne na í polo mə kiŋ, na mə cəlv tə kaa pəsi na í lu na í kəə tá kiŋ cəne.

²⁷ M̄púyó təŋ tə uní í tasa-i yəyətəyó si: Tacaə la suulu na í tili Lasaa ke ma caa təyaya taa.

²⁸ Ma wəna newaa ke kakpasí ke təna. Í polo na í kpaalı-wəyε teu, na pəle pá taa kəə pá tasa wahala me í taa ké sɔv tətə.

²⁹ M̄púyó Apələham cə-i si: Ye kpaəlvə ke pa caa, Moisi na ləə kuyəyətətə teləsəlaə pa wεe ile, pá nuna pəle.

³⁰ Tənya təŋ tə təma si: Aai hai, ta caa Apələham. Ye isu atətənaə taa nəyolv ka mələna na í maɣana-wε, paa laɣasa təntε.

³¹ Apələham tasa-i heeluyú si: Ye pa kpeesa Moisi na ləə kuyəyətətə teləsəlaə pa təm, paa atətənaə taa nəyolv ka pona, pa kaa təna.

17

Ləlv tusuyú səyəntə

(Matiyee 18:6-7,21-22; Maləki 9:42)

¹ M̄púyó Yesu təma í ifalaa si: Mpi pu tusi yəlaə ke isayətv taa tə pə kaa laŋ. Ama ye pə cəpa wei na í la na í təyəntəle la isayətv, pəntu ká na.

² Ye yəlv uní í ká la na piya səne si taa nakəli pənti, pə nəyəsəna pá tv pəntu luyú tεe ké namle na pá təsi-i tənku taa.

³ Í la laakali.

Ye nyá təyəntəle lapa-ŋ isayətv, yaa-i na í huli-i si í lapa mpi tə pə fəi teu. Ye í tisaa na í laɣasi í kulapətv, n kv-təyi nyá taa təkpaataa.

⁴ Ye wəle kuləmtəle taa í pəntəna-ŋ təm naatosompəyəlaya, na í kəŋ tam na í wiiki si ma pəntaa ké, n ká huli-i suulu ké.

Taa temnav ke ləə

⁵ M̄púyó tillaa təma Tacaə si: La na ta taa temnav ke ləə səəsi.

⁶ Tənya Tacaə cəwa si: Isəna í temna ləə ké mə taa tə ye pu tv tala isu səəya pile ke yasəlaya, paa təyú ŋku kv səŋa isəntə təyo í təma si: Kpəsi təna na í polo í səŋ tənku taa, pə lakí m̄púyó.

Təmle tv kulapəle

⁷ Mə taa awe wəna yom na í haləyi í tawa na í tiikiyi í kalakəŋ, na í luna taale ke kpaakraa, na pəntu paatəna-i heeluyú si: Kəə ləŋ na í cəya na í niki təyov?

⁸ Aai, í təŋi-i ké si: Saa-m, ilena í laɣasi nyá wontu na í kəŋna-m təyənaya, na má təyo na má nyəə. Maa haɣaa ile, nyaa cəya na í təyo na í nyəə.

⁹ Í ká nəki-i sεεv si í lapa mpi í təma-i si í la na í la tə?

¹⁰ Mpə uní tətəyo na me, ye í kəma na í tε mpi ləə ka tv-me tə pə lapv, í tə si: Tə ké təmlε nyəma ke yem ké, nti pu wεe si tə la tə, tə tike ke tə lapa.

Tənyəv təə asilima kvətəŋ nyəma waasəyəv

¹¹ Yesu kulaa na í puki Yosalem, ilena í təŋna Samalii na Kalilee pə heko taa.

¹² Í sɔvkəyá icatε natəli tə taa, ilena tənyəv təə asilima kvətəŋ nyəma napəli pá tə na pá suli-i. Pa we yəlaə naəntəwa. M̄púyó pa səŋa poolun,

¹³ na pá kpeesi-i si: Tacaə Yesu, wii tá pətəətəle.

¹⁴ Tənya Yesu na-wε ilena í tə-wε si: Í polo na kvətəlaə wiili-me.

Asilima kvətəŋ nyəma təŋna pote, ilena pə waa-wε.

¹⁵ Pa taa ləlv nawa si pə waa-i mpv, ilena í mələna í waalı ke kpaakraa, na í səŋ ləə na nəyo səəyá.

¹⁶ M̄púyó í hota Yesu tεe na í sεe-i si í na təmlε. Apəlv wei í mələ mpv na í sεe Yesu tə, í ké Samalii tv.

¹⁷ Tənya Yesu təma si: Pə taya asilima kvətəŋ nyəma mpe pa naəntəwa hikina alaafəya? Na pəyəlayafεi naəntəwa me í wε le?

¹⁸ Isu pa taa nəyolv ta tu toosi kele si í mələyi na í sεe ləə ké í na təmlε, ye pə taya kpai tv me í paasi?

¹⁹ Ilena Yesu heeli asilima kvətəŋ tv si: Kəli, n təma ləə na nyá taa tə í yelaa na í hiki alaafəya.

*Isò Kawulaya kònte tòm
(Matiyee 24:23-28,37-41)*

²⁰ M̀róyó Falisanaa pòssa Yesu si: Pòlee kèle pu tala Isò Kawulaya tóyóó ìlé? Tónaya Yesu cò-we si: Pò taya si Isò tókí ì Kawulaya na yèlaa naa təkeelee se.

²¹ Pò taya isu paa yáyóti si ka we còne yaa hatoo tóna. Pò taya pulb tóó, í nyi teu si Isò tònja ì Kawulaya tóyóó kè m̀ həkoo taa.

²² Yesu tɛma m̀róyó yáyótyu, ìlena í heeli ì ifalaa si: Pu kòó na m̀e í nyuli si Yulb Pəyaya má ma kuyaku í kòó na í na-kv. Ama í kaa na.

²³ Paa heeli-me si í paasəna hatoo tóna, yaa í paasəna cəne. Ama mu taa polo si í pəkəkýi.

²⁴ Yulb Pəyaya má ma kuyaku wule pu la ḱe isu teu nyəyəsuyb təhmeləu na pə ná na pə còo antulinya tóna təpai təyó.

²⁵ Ama maa təyó konyəh kə səsəm, na tá kofalan yəlaa pane paa lə-m təkpataa.

²⁶ Isəna pu lapa Nowee pòole taa tó, mpv unı pə mayamaɣa pu lana Yulb Pəyaya má ma kuyeyi taa.

²⁷ Pò kɛesa Nowee wɛe anı a taa tó, pə təkaya ḱe na pə nyəkı, na pə haaki təmayaa alaa na pə kɔrakəyi mpv yooó, haləna kuyanjku Nowee sɔv atakaa pɔyólvy səsəv taa na pə yele-we, na lum kòó na pə tóyó pa tóna təpai tə.

²⁸ Pu la teitei ḱe isu pu lapv Ləoti pòole taa tó. Pə təkaya m̀róyó na pə nyəkı, na pə pɛetəyi na pə yaki, na pə haləyi tawa na pə hmaaki kutulw.

²⁹ Ama kuyanjku Ləoti lu Sətəm təkɛv tó, asimti na kəkó pə luna isətəa təyooó isu teu, na ká nyaya pa tóna təpai.

³⁰ Kuyanjku Yulb pəyaya má maa kòó tó, mpv pə mayamaɣa pu lana.

³¹ Pə wule nté ye pə mayana yulb wɛ kutuluyv pata tó na ì wontu wɛ təyaya taa, pɔntv í taa tó si ì tiiki na í sɔv təyaya na í kɔyaya ì wontu nti tə wɛe tó. Na ye pə pamma taale kɛ ì wɛe, í taa tó si ì mələyi təyaya.

³² I tóosi Ləoti alv tòm.

³³ Wei í pəkəkýi ì weesuyv təcutu ì tɛhna səpv ḱe. Na wei í lapa ì təyi awusa, unı ì ká hikina weesuyv.

³⁴ Pə wule nté pə ahoó, pu pana yəlaa naale hənta nyáalvy kólvmvy tóó, na pə kɔyaya ləlv, na pə yele ləlv.

³⁵ Pu pana alaa naale wɛ nama tóó, na pə kɔyaya ləlv na pə yele ləlv. [

³⁶ Pu pana apalaa naale wɛ taale taa, na pə kɔyaya ləlv na pə yele ləlv.]

³⁷ M̀róyó ì ifalaa pòssa-ı si: Taca, ləyɛle mpv unı pu la ìlé? Tónaya Yesu cò-we si: Timpi pulb səpa na pə həntaa tó, tónaya yepelekunaa kotiyi.

18

Alv leelu na wulav pa tòm

¹ Yesu caa ì holi-we si pá sələməyi Isò ḱe tam, pá taa tó si pə nu-we, ìlena í sɛe-wɛyɛ isò unɛ si:

² Wulav nəyolv ì ka wɛnna ıcatɛ natəli tə taa, ì paa fɛina Isò. Pəyele ì nyənəyi yulb si ì ḱe pulb.

³ Pə pamma alv leelu nəyolv naa wɛ ıcatɛ h́tɛ tə taa, tam ḱe ì pukaya ì kın na í sələməyi-ı si ì waasi-ı. Si nəyolv təkəna ì isɛ, na í caa si ì waasi-ı.

⁴ Paa alv unı ì puki tam kɛ mpv tó, wulav unı ì kisa-ı nunav. Pə waali ḱe ì mayasa ì taa si: Anı ma paa fɛina Isò, pəyele maa nyənəyi yulb si ì ḱe pulb.

⁵ Ama isu leelu unɛ ì kənyv tam na í pəkələyi-m tó pə tóó, maa paasəna ì tòm na má waasi-ı. Tɛfɛ ì ka kəh isənəyó tam ḱe na í cəsəyi-m.

⁶ M̀róyó Taca tasaa si: I ta nu nti wulav ısayav unɛ ì yáyótəa tó taa?

⁷ Ilɛ Isò ká yelina ntɛyɛ waasvyv kɛ mpa ì ləsaa na pá wiikina-ı ilim na ahoó tó? I ká la kaninika na pa sənəv na?

⁸ Ma heeliyi-me si: Isò ká tayanı pa tòm kɛ ləh təlɛv. Ilɛ waatv wei Yulb Pəyaya ma maa kòó tó, maa mayana atɛ cənɛyɛ yəlaa mpa pa tɛmna Isò ḱe pa taa tóyɛle yɛe?

Falisa na lampuu mvlb pa Isò sələmvyv

⁹ Yəlaa lɛlaa ka tɛma pa taa təkpataa si mpe pa kəna kɔpama kɛ Isò isɛntaa, haləna pá nyənəyi lɛlaa kɛ yem. M̀róyó Yesu sɛe-wɛyɛ isò si:

¹⁰ Yəlaa naale kɔpaa Isò təsɛɛle taa ḱe Isò sələmvyv. Ləlv kɛ Falisa na ləlv kɛ lampuu mvlb.

¹¹ M̀róyó Falisa səhna ì mpa na ì sələmı Isò si: Isò nyana təmle. Pə taya pulb tóó, ma fɛi isu yəlaa lɛlaa wɛv tó. Pɛle pa ḱe hmulaa na asayaa na wasanjkalənaa ḱe. Pécó ma fɛi isu lampuu mvlb unɛ ì wɛv tó.

¹² Cimaasi na cimaasi, kuyeyi naale naaleyɛ ma həkəyi nəyó. Na pə tóna mpi ma hikiyi tó, ma ləsəyi pə həyóləh naanvwa taa kólvmvyv ḱe na má ha-ı.

13 M̄p̄r̄óȳ lampuu m̄ol̄v ná c̄ōssa k̄p̄eej̄a na í kama nȳv̄v̄o na k̄ōsv̄v̄o f̄ei, na í tek̄əȳi nīj̄ s̄i: Ha ís̄o, ma k̄é ísaȳav k̄é, wii ma p̄ət̄ə̄t̄ə̄l̄e.

14 Ma heeliȳi-m̄e s̄i ís̄o na ap̄al̄v īn̄e pa taȳanaa, na í kol̄i na í k̄p̄e. Ama í na Falisa pa ta taȳani. P̄ə taȳa p̄ul̄v t̄ə̄, wei í h̄əj̄ í ti, p̄aa t̄isi-i. Na wei í pas̄əȳi í ti, p̄aa k̄osi í nȳv̄v̄o.

*Piya s̄əkp̄esi k̄v̄p̄ant̄v k̄ool̄utȳu
(Matiyee 19:13-15; Maləki 10:13-16)*

15 Ȳəlaa puk̄aȳana piya s̄əkp̄esi t̄ə̄t̄ə̄ȳo Yesu s̄i í t̄əni s̄i t̄ə̄ k̄é nīj̄. Ama Yesu ífalaa na ȳəlaa m̄p̄e ílena pá kal̄əna-w̄e.

16 T̄ənaɣa Yesu ȳela na pá k̄p̄ət̄əna piya k̄e í kīj̄, na í t̄ə-w̄e s̄i: I ȳele na piya k̄ə̄ ma kīj̄, í taa kaȳati-s̄i. P̄ə taȳa p̄ul̄v t̄ə̄, m̄p̄a pa w̄e ísu piya t̄ə, m̄p̄e pa t̄əna ís̄o Kawulaya.

17 Ma heeliȳi-m̄eɣe tam̄pana s̄i, ye wei í ta p̄əsi ísu p̄əȳaya na ís̄o t̄ə̄ȳo í t̄ə̄ k̄é kawulaya, p̄unt̄o kaa la kawulaya ŋk̄e ka to k̄e p̄aa p̄əc̄ə.

*Ȳul̄v t̄əj̄ tv t̄ə̄m
(Matiyee 19:16-30; Maləki 10:17-31)*

18 T̄ənaɣa Yuta nȳə̄ma nȳv̄v̄o tv n̄əȳol̄v í p̄ə̄ssa Yesu s̄i: Tacaa k̄v̄p̄aŋ, p̄eɣeɣe p̄ə w̄ee s̄i maa la ílena má h̄iki weesuɣu ŋku ku t̄əj̄ t̄ə?

19 M̄p̄r̄óȳ Yesu c̄ə-i s̄i: P̄ə lapa ís̄əna na ŋ̄ yaa-m k̄v̄p̄aŋ? N̄əȳol̄v ta k̄e k̄v̄p̄aŋ ye p̄ə taȳa ís̄o t̄ike t̄əkoŋ.

20 N̄t̄əj̄ n nȳə̄má n̄ti pa síwa s̄i: Taa la was̄aŋkal̄ətv, taa kv̄ yul̄v, taa ŋmul̄i, taa suu l̄el̄v k̄e t̄ə̄m. Se nȳá caa na nȳá too.

21 T̄ənaɣa ap̄al̄v t̄əj̄ tv un̄i í c̄əwa Yesu s̄i: Ma t̄əka k̄v̄s̄əsit̄v n̄ti t̄ə t̄ənaɣa hat̄oo ma p̄əcaat̄v k̄é.

22 Yesu nu m̄p̄v ílena í t̄əmi-i s̄i: Ama kol̄vmt̄v t̄ike t̄əkoŋ kaas̄əna-ŋ lap̄v. Polo ŋ̄ p̄eeti p̄ə t̄əna m̄pi n w̄ena t̄ə na ŋ̄ tala k̄v̄nȳənt̄onaa k̄e p̄ə liȳitee, na cele ŋ̄ sv̄v̄ t̄əj̄ k̄e ís̄otaa. N̄̄ t̄əma m̄p̄v p̄ə lap̄v íle n̄ k̄ə̄ na ŋ̄ t̄əŋi-m̄.

23 Ap̄al̄v un̄i í nu t̄ə̄m t̄əne, ílena í lan̄j̄e wak̄əli t̄ə̄t̄ə̄ȳə̄t̄ə̄ȳo. P̄ə taȳa p̄ul̄v t̄ə̄, í ka w̄ena k̄é p̄ə tu f̄ei.

24 Yesu nawa s̄i ap̄al̄v un̄i í lan̄j̄e wak̄əlaa, ílena í t̄ə s̄i: Ama liȳitee nȳə̄ma ís̄o Kawulaya sv̄v̄v̄ w̄e kate p̄ə tu f̄ei.

25 Ís̄əna m̄pi p̄ə w̄e yooyoo k̄é kate s̄i í sv̄v̄v̄a p̄ənȳálaya p̄óȳóȳ na í lu t̄ə, m̄p̄v t̄ə̄t̄ə̄ȳo p̄ə w̄e liȳitee to k̄e kate s̄i í sv̄v̄v̄ ís̄o Kawulaya taa, hali p̄ə tu t̄ee m̄p̄v.

26 T̄ənaɣa m̄p̄a pa caɣaa na pá nuk̄i í t̄ə̄m t̄ə, pa t̄əma s̄i: Íle aw̄e ká tul̄əna n̄t̄eɣe-t̄i?

27 M̄p̄r̄óȳ Yesu c̄əwa s̄i: M̄pi ȳəlaa t̄əj̄ s̄i p̄ə f̄ei p̄əsv̄v̄v̄ t̄ə, ís̄o kīj̄ t̄ə̄l̄ev k̄é.

28 M̄p̄r̄óȳ Piyee n̄əȳo t̄əkp̄av s̄i: T̄ə̄v, ta ȳela p̄ə t̄əna t̄əkp̄ataa k̄é na taa hu nȳá waali.

29 M̄p̄r̄óȳ Yesu c̄ə-w̄e s̄i: Ma heeliȳi-m̄eɣe tam̄pana t̄ə̄ s̄i, ye n̄əȳol̄v ȳela í t̄əȳaya yaa í al̄v, yaa í taal̄vnaa yaa í k̄əȳənaa yaa í newaa, yaa í nȳə̄ma yaa í piya k̄e ís̄o Kawulaya nȳv̄v̄o t̄ə̄,

30 p̄u ha p̄unt̄o na p̄ə k̄əli m̄p̄r̄óȳ p̄ə k̄p̄aȳav n̄ə̄n̄ə̄ t̄ə. P̄əȳele í s̄ə̄m waali í ká w̄eeɣna weesuɣu ŋku ku t̄əj̄ t̄ə.

*Yesu s̄ə̄m na í fem p̄ə t̄ə̄m t̄ə̄t̄ə̄
(Matiyee 20:17-19; Maləki 10:32-34)*

31 M̄p̄r̄óȳ Yesu yaa í ífalaa naan̄v̄wa na naaleɣe í kīj̄, na í heeli-w̄e s̄i: T̄ə̄v, t̄ə k̄p̄aa Yosalem k̄ele. P̄ə t̄əna m̄pi ís̄o k̄v̄ȳəȳə̄t̄ə̄t̄ə̄ tel̄əs̄əlaa ka ŋ̄maawa s̄i p̄u maɣana Yul̄v P̄əȳaya má t̄ə, t̄ənaɣa p̄u la.

32 Paa t̄ə-m ma ta nȳi ís̄ənaa nīj̄ taa. Pele paa paana-m, paa tv̄v̄-m, paa t̄ə-m n̄t̄ayama.

33 Paa casa-m h̄ikas̄i, paa kv̄-m. Ama k̄v̄ȳeŋ̄ tooso wule, maa fe.

34 Ama Yesu ífalaa ta cek̄əna t̄ə̄m n̄ti. T̄ə̄m n̄ti t̄ə h̄əw̄ee t̄ee pa t̄ə̄ k̄é, íle pa ta tu nȳə̄m m̄pi p̄ə t̄ə̄m Yesu ȳəȳə̄t̄ə̄ t̄ə.

*Yesu kul̄iȳi ȳol̄v̄m n̄əȳol̄v í ís̄e
(Matiyee 20:29-34; Maləki 10:46-52)*

35 Yesu k̄ə̄na na í k̄p̄eɣēt̄ə̄na Yeliko íle, s̄ese ȳol̄v̄m n̄əȳol̄v í ka caɣa m̄p̄aav n̄əȳo n̄t̄e na í lak̄i pala.

36 I nu ȳəlaa samaa t̄əj̄ na pá t̄eeki, ílena í p̄ə̄ssi s̄i: Pepe lapa ye?

37 M̄p̄r̄óȳ pa heela-i s̄i: Nasal̄eti Yesu t̄eek̄əna.

38 T̄ənaɣa í koo s̄ə̄s̄ə̄m s̄i: Tafiiti P̄əȳaya Yesu, nȳə̄ni ma p̄ət̄ə̄t̄ə̄l̄e.

39 M̄p̄a paa t̄ee n̄əȳo t̄ə, p̄ele pa kal̄əna ȳol̄v̄m na pá heeli-i s̄i: Su. Ama íl̄e í s̄ə̄ssa koōu k̄e s̄ə̄s̄ə̄m s̄i: Tafiiti P̄əȳaya, nȳə̄ni ma p̄ət̄ə̄t̄ə̄l̄e.

40 M̄p̄r̄óȳ Yesu s̄ə̄ŋaa, na í t̄ə s̄i: I k̄ə̄na-i ma kīj̄. Ȳol̄v̄m tala Yesu kīj̄, ílena Yesu p̄ə̄ssi-i s̄i:

41 N̄̄ caa má la-ŋ w̄e? Ȳol̄v̄m c̄əwa s̄i: Tacaa, ma caa k̄é s̄i ŋ̄ la na má naaki ísu maa w̄ev̄ ma wule taa t̄ə.

42 T̄ənaɣa Yesu t̄əma-i s̄i: T̄ə̄v, naa íle, nȳá taa t̄ə̄m̄nav k̄e ís̄o waasa-ŋ k̄e.

43 I sɔv naʋ nte tɛne inɛyi kraakraa, na i tɔŋɛyi Yesu na i sanj Iso. Samaa tɛna nɔ mpu, ilena pɔ sɔv Iso kɛ sam tɔtɔ.

19

Yesu na Sakee pa tɔm

- 1 Mprɔyɔ Yesu sɔv Yeliko, ilena i fayana icate taa na i teeki.
- 2 Apalɔ nɔyɔlɔ i ka we tɔ taa tɛna, na pɔ yaa-i si Sakee. Apalɔ inɔ i kena lampuu mulaa sɔsɔ, na i ka pilaa kɛ.
- 3 I caakaya si i nyi wei pa yaa si Yesu Yesu tɔ. Ama i topulɔn tɔ i taa pɛsi na i na-i. Mpi tɔ, samaa nyɔkaa kɛ.
- 4 Mprɔyɔ Sakee tɛe nɔyɔ na i kraɣa asewa, na i polo na i kra tɔyɔ nakoli kv tɔɔ, si Yesu i teekɔna kv tɛe ilɛ i na-i.
- 5 Yesu kɔma na i tala tɛna, ilena i teki i ise na i tɔm-i si: Sakee tii tɛcaʋ, sanja nyɔ tɔyaya kɛ ma caɣa.
- 6 Mprɔyɔ Sakee tii kraakraa, na i mv Yesu na lanholɔmlɛ.
- 7 Pa tɛna mpa pa nɔ mpu tɔ pɔ ta maɣa-we, ilena pɔ tɔn si: Halɔ yɔlɔ isayaw tɛyɛlɛ i kulaa i polo.
- 8 Pa tala tɔyaya taa, ilena Sakee kvli na i heeli Tacaa si: Tacaa, ma seee, maɣa ma kɔpam kɛ calɔ na mɔ ha kɔnyɔntɔnaa. Ye maɣa muɣula nɔyɔlɔ na mɔ tɔyɔ i liɣitee, maɣa felɔ punto kɛ pɔ tɔm liɣiti.
- 9 Tɛnaya Yesu tɔma si: Sanja tɔyaya kanɛ keke ka nyɔma nɔ nyɔyɔ nte. Pɔ taya pɔlɔ, Sakee maɣamaɣa nɔ kɛ Apɔlaham pɔyaya tɔtɔyɔ mɛɛ.
- 10 Yulɔ Pɔyaya mɔ ma kɔmaya si ma pɛɛkɔyi mpi pɔ lepa tɔ na mɔ ya pɔ nyɔyɔ.

Timpi pɔ weɛ tɔ tɛnaya pɔ sɔsɔyɔ (Matiyee 25:14-30)

- 11 Mprɔyɔ Yesu tasa mpa pa nu tɔm nti i yɔyɔtaa tɔyɔ isɔ sɛɛv. Pɔ taya pɔlɔ, pa kɛyɛtɛna Yosalem tɔ, yɔlaa huɔkaya si ntanyɔ Iso kɔ sɔv Kawulaya tɔyɔv kɛ tɛne inɛyi kraakraa na pɔ nɔ.
- 12 Iso wei i sɛe-we tɔyɔlɛ si: Kawulaya tɔyaya taa awulumpu nɔyɔlɔ i kvlɔna na i polo tetu pɔsulɔ nyɛntɔ si pɔ tu-i kawulaya, na pɔ tɛma ilɛ i mɔl.
- 13 I caakaya tɛɛv, ilena i yaa i tɔmlɛ nyɔma naanɔwa, na i tala-weyɛ liɣitee nyɔyɔlɔyɔ nyɔyɔlɔyɔ kɛ pa nyɔyɔ tɔɔ. Na i heeli-we si: I taatɛna liɣitee anɛ, halɔ mɔ polo mɔ kɔɔ.
- 14 Ama i icate nyɔma luɣu nɔ fɛi-i, ilena pɔ kvsi tillaa si pɔ polo pɔ heeli-we si: Tu caa si apalɔ inɔ i la ta wulaw.
- 15 Pa tu apalɔ inɛyi kawulaya ŋke, ilena i kvli na i mɔl i icate taa. Mprɔyɔ i kɔta i tɔmlɛ nyɔma mpa i ka cela liɣitee tɔ, si i naa isɛna isɛna pɔ sɛe-wɛnaa tɔ.
- 16 Mprɔyɔ kancaalaya nyɔyɔ kulaa na i tɔ si: Tacaa, pɔ sɛe-m liɣitee nyɔyɔtɔ naanɔwa kɛ nyɔyɔlɔyɔ ŋku n ka cela-m tɔ kv tɔɔ.
- 17 Tɛnaya wulaw tɔma-i si: Pɔ weɛ teu, n kɛ tɔmlɛ tu kɔpɔŋ kɛ. Timpi isu n lapa teu kɛ pɛɔ nyɔm taa isɛntɔ tɔ, n kɔ tɔyɔ acalɛ naanɔwa tɔ kɛ kawulaya.
- 18 Ilɛna naalɛ nyɔyɔ nɔ kɔlɔ na i tɔ si: Tacaa, pɔ sɛe-m liɣitee nyɔyɔtɔ kakpasɔ kɛ nyɔyɔlɔyɔ ŋku n ka cela-m tɔ kv tɔɔ.
- 19 Tɛnaya wulaw tɔma ilɛ si: Nyaa tɔyɔ acalɛ kakpasɔ tɔ kɛ kawulaya.
- 20 Tɔmlɛ tu lelɔ nɔ kulaa, ilena i tɔ si: Tacaa, nyɔ nyɔyɔlɔyɔ ŋku n ka cela-m tɔyɔlɔ. Ma hɔka-kɔyɔ saalaya taa kɛ na mɔ si.
- 21 N we-m sɔyɔntɔ kɛ. Pɔ taya pɔlɔ, n kɛ yɔlɔ kate tu kɛ. N ta su mpi tɔ mprɔyɔ n kraakɔyi, na timpi n ta tuu tɔ tɛnaya n kvɔ.
- 22 Tɛnaya wulaw tɔma-i si: N kɛ tɔmlɛ tu isayaw kɛ, nyɔ maɣamaɣa nyɔ kɔyɔyɔtɔtu kɛ ma kɔyɔna nyɔ tɔm. N ka nyɔmɔ teu si ma kɛ yɔlɔ kate tu, na mpi ma ta su tɔyɔ ma kraakɔyi, pɔcɔ timpi ma ta tuu tɔyɔ ma kvɔ.
- 23 Ilɛ pepe tɔ kɛ n taa tu ma liɣitee kɛ panci taa? Ma kɔma isɛntɔ tɔ, maɣa maɣana pɔ sɛe a tɔ na mɔ kɛntɔ na mɔ si.
- 24 Mprɔyɔ i heela i cɔlɔ nyɔma si: I lɛɛki liɣitee nyɔyɔlɔyɔ ŋkɔyɔ i ninj taa, na i sɔsɔ nyɔyɔtɔ naanɔwa tɔ.
- 25 Tɛnaya pɛlɛ pa cɔ-i si: Tacaa, kɛ ilɛ i wɛna naanɔwa?
- 26 Mprɔyɔ wulaw cɔ-we si: Ma heeliyi-me si timpi pɔ weɛ tɔ tɛnaya pɔ sɔsɔyɔ. Ama wei i fɛina pɔlɔ tɔ, paa pɛciimaɣa kɛ i wɛna, paa lɛɛki kɛ.
- 27 Tɔv, i kɔna ma kolontunaa mpa pa kisaa si mɔ taa tɔyɔ pa tɔ kɛ kawulaya tɔyɔ cɔnɛ, na i kv-weyɛ ma isɛntaa.

Yesu caɣaw kɛ kraŋaya (Matiyee 21:1-11; Malaki 11:1-11; Yohaani 12:12-19)

28 Yesu tɛma nɔpɔyɔ yɔyɔtɔyɔ, ilena i tɛe nɔyɔ na i pukina Yosalem.

29 Pa kōma pa kpegetəna Petafasi na Petanii na Olifinaa puyɔ, ɔlena í tili í ufalaa taa naale si:
 30 I polo ɔcate nte tə we nɔyo tɔɔ cəne tɔ. I talaa, í ká mayana pa tu kpanɔaya pile natələyi ɲmənaɔa. Nɔyolo ta cəɔata tə tɔɔ. I hetɪ-te na í kəna.
 31 Nɔyolo í pɔɔsa-me si: I hetɪ-te suwe? I cɔ pɔntu si: Tacaɔ caakəna.
 32 M̀p̀r̀ỳg̀ m̀pa í tilaa tɔ pa tɛɛwa, na ṕa mayana pə tənaya teitei ɪsu Yesu ka tɛm-wɛyɛ heeluyɔ tu.
 33 Pa kōma pa hetɪyi kpanɔaya pile ɲ́tɛ ɔlena tə nyóma si: I hetɪyi kpanɔaya pile ɲ́tɛ suwe?
 34 Ntɛna Yesu tillaa cɔ si: Tacaɔ caakəna.
 35 ɪlena tillaa pona-tɛyɛ Yesu. M̀p̀r̀ỳg̀ pa pə pa wontu ke kpanɔaya pile tɔɔ na ṕa kpaɔa Yesu na ṕa cəɔasi.
 36 Yesu tɔɲa tɛɛv, ɔlena yəlaa pɔɔki-ɪ pa wontu na í tɔɲ pə tɔɔ.
 37 I kōma í tiikina Olifinaa puyɔ na í kpegetəna Yosalem, ɔlena í tɔɲlama samaa ɪni í təna í lanɔa hulbmɪ teu, na ṕa saɲ Iso ké sɔsəm ke piti təma nna pa nawa tɔ a tɔɔ si:
 38 Iso í wɛɛ wulav sɔsɔ wei í kɔɲna Tacaɔ tɔɲ tɔ í waali. Lanɲhulɔmlɛ í wɛɛ hatoo ɪsɔtaa. Paa wei í tu Iso ké teeli.
 39 Falisanaa napəli paa we samaa ɪni í hekɔ. M̀p̀r̀ỳg̀ pɛle pa tɔma Yesu si: Tacaɔ, sumsi nyá ɪfalaa mpe.
 40 Kele na Yesu si: Ma heeliyi-me təfoo si, paa pɛle pa suma, atɛ pɛɛ mayamaɔa ká kɔli na á yɔyɔti.

Yosalem tɔɔ wula

41 Yesu kōma na í kpegetəna ɔcate ke teu, ɔlena í nyəni-te, na í wii-te si:
 42 Aaa, kasa, Yosalem, nyá mayamaɔa, saɲa kɔyakɔ kɔɲɛ, ye n ka tu cɛkəna cɛkənav mayamaɔa ke mpi pə pəɔəyi na pə ha-ɲ lanɲhulɔmlɛ tɔ. Ama pənɛntɛ pə ɲməsa-ɲ-wi, n kaa ná.
 43 Wɛɛ kɔɲ nna a taa nyá kolontunaa ká cɔɔna-ɲ na yooou wontu tɔɲ nyəntu, na paa ta-ɲ kotaya na ṕa nyala-ɲ təkprələkpəli.
 44 Paa nanɲi nyá na nyá taa yəlaa təna tənəɲnaɲ, halɪ pa kaa tu sɔɔ pɔle lentɛ ke lentɛ tɔɔ. Pə taya pɔlv, n taa cɛkəna waatu wei Iso kōma si í waasayɪ-ɲ tɔ.

Pɛɛtəlaa tɔyɔɲuyɔ ke Iso tɔsɛɛle taa
(Mat̄iyee 21:12-17; Maləki 11:15-19; Yohaani 2:13-22)

45 M̀p̀r̀ỳg̀ Yesu sɔv Iso tɔsɛɛle taa na í niki pɛɛtəlaa ke tɔyɔɲuyɔ.
 46 Na í tɔ-we si: Pa ɲmaawa Iso Tɔm taa ké si, ma tɔyaya ká la Iso tɔsələmlɛ ké. Ama ma pəsəna-keɔyɛ ɲmulaa tɔyaya.
 47 Yesu seɔesaya Iso tɔsɛɛle taa ké paa ɪfemle nte. M̀p̀r̀ỳg̀ kotəlaa taa sɔsaa sɔsaa na Iso tɔm seɔesəlaa na samaa taa nyuyɔ nyóma pa pɛɛkaya si pa kuyɔ-ɪ.
 48 Ama pa ta nyi nti ṕa pusina tɔ. Pə taya pɔlv tɔɔ, samaa təna tu ɲkpanɔuyɔ ke teu ké na ṕa nukɪ í tɔm.

20

Yesu pəsuyɔv tɔm
(Mat̄iyee 21:23-27; Maləki 11:27-33)

1 M̀p̀r̀ỳg̀ kuyakɔ nakɔli Yesu seɔesaya samaa ke Iso tɔsɛɛle taa na í heeliyi Laapaali Kupaɲ. ɪlena kotəlaa taa sɔsaa sɔsaa, na Iso Tɔm seɔesəlaa, na sɔsaa pa polo
 2 ṕa pɔɔsi-ɪ si: Heeli-tuyɔ kanɲkante nte n makɪ nyá taa na ɲ́ lakɪ ɪsəntɔ tɔ. Yaa awe tu hana-ɲ pə mpaav?
 3 Tənaya Yesu cəwa si: Tɔv, ma mayamaɔa maa pɔɔsi-meɔyɛ tɔm.
 4 Iso yaa yəlaa tilina Yohaani si í sɔɔki yəlaa ke Iso lɔm? I cɔ-m ma nu.
 5 M̀p̀r̀ỳg̀ Iso Tɔm seɔesəlaa mayasa-təyi pa taa pa tike, ɔlena ṕa tɔ si: Ye tə tɔma si Iso tilina-ɪ í ká pɔɔsi-tu si: Na pepe tɔɔ ké í ta mu í tɔm?
 6 Pəyɛle t́ tɔma si: Yɔlv tilina-ɪ kələ, samaa təna ká ku-tu na pɛɛ. Pə taya pɔlv tɔɔ, pɛle pa tɛma pa taa təkpataa ké si Yohaani ké Iso kuyɔyɔtutu teləsɔlv.
 7 M̀p̀r̀ỳg̀ Iso Tɔm seɔesəlaa pəsənaa si: Tə ta nyi wei í tila-ɪ Iso lɔm sɔv tɔ se.
 8 Tənaya Yesu ná cɔ-we si: Aɲha, ma kaa heeli-meɔyɛ kanɲkante nte ma makɪ na má lakɪ ɪsəntɔ tɔ.

Təmlɛ nyóma asayaa tɔm
(Mat̄iyee 21:33-46; Maləki 12:1-12)

9 Pə waali ké Yesu sɛɛ samaa ke ɪsɔ si: Yɔlv nɔyolo ka səna lesɛɲ tunɲ ke taale tɛcu. M̀p̀r̀ỳg̀ í caa yəlaa na í su tə taa, ɔlena í kɔli na í tɛɛ yɛla na pə taanɲi.

10 Pə kəma na pə tala tuŋ inu i kooluŋu waatu, uena i kusi i tillu nəŋəlv, si i polo təmle nyəma kin na pá cele-i inu i tete. Tənaŋa təmle nyəma mpe pa kpa tillu inu na pá má, uena pá təŋəni-niŋ naanowa təŋələyəli.

11 Mpróŋó taale tu inu i tasa i tillu nəŋəlvu kusəvu na i tili. Uena təmle nyəma mpe pá má íle, na pá tu-i, na pá təŋəni-niŋ naanowa təŋələyəli.

12 I tasa tooso nyəŋ ke tiluŋu, uena təmle nyəma ma íle, na pá kv i təna, uena pá pet-i haləm na waali.

13 Tənaŋa haləm tu təma si: Təv, isənaŋale ma la ule? Ma maŋamaŋa ma kəlvəv wei ma luŋu suv teu təŋə maali tili. Ntanyi paa nya i isəle.

14 Ama təmle nyəma ná kəma na pá loosi i pəyalv na í puki, uena pá heeli təma si: I loosiŋi kpancoou tu kəŋna nté. I kəə tə kv-i, na taale pəsi ta nyənte.

15 Mpróŋó pa kpa-i, na pá ləsi-i taale na waali na pá kv-i.
Tənaŋa Yesu pəsəsa si: Taale tu inu, isənaŋa i ká la təmle nyəma mpe?

16 I kəma na í kəə, i ká kv təmle nyəma mpeŋe, uena í caa yəlaa kəfama na í su taale taa.
Samaa nu təm təne uena pá tə si: Iso i pona təleŋe pooluŋ.

17 Tənaŋa Yesu caa pa isəntaa, uena í tə si: Iso Təm taa pa ŋmaawa si:

Pəle nte tetu ŋmalaa ŋmaakaya na pá lə tə,
ńtə tə təə kəlv ŋmatv təna məlaa na tə səŋ.
Suweŋele mpv?

18 Ye pə cəpa wei na í hoti pəle ńtə tə təə, pə pətətəŋi-i ké, i kaa wee hiiu. Ye pə cəpa yəlv nəŋəlv na pəle ńtə tə hoti i təə, tə taaləŋi-i na tetu ké.

*Lom wulav səsə lampuu təm
(Matiyee 22:15-22; Maləki 12:13-17)*

19 Təne inəŋi kpaakpa tə Iso Təm seŋesəlaa na kətəlaa taa səsaa səsaa caakaya Yesu ké kpaav nté. Pə taŋa pəlv təə, pa nyəmə teu si mpeŋe i kəpəŋnaa na í seena isə inu. Ama pa nyámna samaa.

20 Mpróŋó pa suv Yesu ke cəŋəvu, haləna pá caŋ pá tili feŋlaa si pá feŋŋi-i. Uena feŋlaa mpe pəle pá cəsi isu pa ké kəpama napəli pəŋele yem. Pa makaya Yesu nəŋə təə na pa təm kəpəsəsvu si pá ná. Pa caakaya ké si pá hiki mpi pə təə paa kpa-i tə, na pá tu-i kəfəne niŋ taa.

21 Tənaŋa pa təma-i si: Taca, tə nyəmə teu si nyá kəŋəŋətu na nyá kəseŋətu pə təna kəpəntv ké. Nn paasəŋəna təə, nn faŋasəŋi yəlaa. Ama isəna mpi maŋamaŋa Iso caa si yəlaa í la tə, pə tampana ke n heeliŋi.

22 Pə we mpv tə, ta mpaav taa pə məna tə felu lampuu ke Lom wulav səsə na?

23 Yesu təma Iso Təm seŋesəlaa aciləŋətu tənaŋa nyəm, uena í tə-we si:

24 I hul-m liŋitee nyəŋəlvu na má ná. Awe nyəvu fotoo na i hətə ke pa ŋmaa pə təə?

25 Mpróŋó Iso Təm seŋesəlaa cəwa si: Lom wulav səsə. Tənaŋa Yesu cə-we si: Anha, í cəla Lom wulav səsə ke mpi i ti tə, na í cəla Iso uləŋe mpi i ti tə.

26 Tə təna nti Yesu yəŋəta samaa taa tə, feŋlaa ta na isəŋətu natələŋi tə taa. Ama Yesu kəcəcətv mələna-weŋe təmsəvu na pá su təkulum.

*Səm waali tə fema isəna tu wee tə
(Matiyee 22:23-33; Maləki 12:18-27)*

27 Mpróŋó Satusee nyəma napəli pa kəma Yesu kin. Satusee nyəma mpe pa təŋəŋana si, sətəa kaa te na pá fe. Mpróŋó pa pəsə Yesu si:

28 Taca, Moisi suna-təvu kəsəsvu ke takələsi taa si, yəlv í wəna neu, na yəlv inu í si na í yele i əlv, na əlv inu i feina-i na pəŋəŋa, neu ká hə leelu inu na í hikina i taəlv səlv ke piya.

29 Təv, Yəlv nəŋəlv na i newaa, paa kəna yəlv nyəŋ naatosompəŋəlaŋa. Mpróŋó taəlv kraŋə əlv, uena í si, i fei pəŋəŋa.

30 Tənaŋa naale nyəŋ həma leelu, haləna tooso nyəŋ náá hə tətə.

31 Pa naatosompəŋəlaŋa ŋke ka təna ka səpəŋa, əlv inu i ta hiki pa taa nəŋəlv na pəŋəŋa.

32 Pə waali ké əlv inu i tesa səpv.

33 Təv, pa təna pa kraŋəv-i mpv tə, sətəa fem wule pa taa aweŋele əlv tu?

34 Mpróŋó Yesu cə-we si: Antulinya inə i taa cəŋəŋe apalaa kpaŋəŋi əlaa, na əlaa náá saaki apalaa.

35 Ama apalaa na əlaa mpa pa ké si paa te na pá fe na pá caŋa cele antulinya wei i kəŋ tə i taa tə, akpəŋale kaa wee təna.

36 Mpe inu paa tasəŋi səpv tətə, paa wee ké isu isətəa tillaa wəv tə. Pa fem mpv tu pa pəsa Iso piya ké.

37 Moisi hulaa təkəlekele ké si sətəa ká te na pá fe. Pə təə ké i yaa Taca si: Apələham na Isaaka na Yakəpv pa Iso, ké timpə pə yəŋəta hotiya təm tə.

38 Iso ké weesəŋu nyəma nyəŋ ké, i ta ke sətəa Iso. Iso inu i təə ké pa təna pa wəna weesin si pá laki i təmle.

³⁹ Tənaɣa Iso Ƨəm seɣesəlaa taa napəli pa tōma si: Tacaa, n tu yəɣota teu ké.

⁴⁰ Pə taɣa pulu, pa taa nyi nti pá pəosi-i tō.

*Isəna Mesii na Tafiiiti pa wee tō
(Matiyee 22:41-46; Maləki 12:35-37)*

⁴¹ M̄p̄r̄ȳo Yesu pəosa Iso Ƨəm seɣesəlaa si: Isənaɣa pa təŋ mpu si Mesii ke Tafiiiti pəɣaɣa ye?

⁴² Pəyele Tafiiiti maɣamaɣa ná ŋmaa i yontu takəlaɣa taa ké si:

Tacaa Iso heela ma səsə si,

caɣa ma kəŋkəŋ taa.

⁴³ Haləna má kəna nyá kolontunaa

na í loosi nyá nəəhe ke pa tō.

⁴⁴ Tō, Tafiiiti ná yaawa si Tacaa kele, isənaɣa Mesii náa məli na í ké Tafiiiti pəɣaɣa?

*Iso Ƨəm seɣesəlaa laakali lapənan
(Matiyee 23:1-36; Maləki 12:38-40)*

⁴⁵ Samaa təna təŋna Yesu təm nuw, uləna Yesu tō i ifalaa si:

⁴⁶ I lana Iso Ƨəm seɣesəlaa mpe na laakali. Pa səla tokonaa səsaa suuu ké na pá cəəki. Pa caaki si pá seeki-weɣe kuyeyɛ taa ké. Yuta nyəma təkotilənaa taa, teeli teeli təcaɣale ke pa pəekəyi. Acima taa, səsaa təcaɣale ke pa pəekəyi na pá caki.

⁴⁷ Mpe pa ləekəyənə leelaa ke pə təna mpi pəle pa wəna tō. Uləna pá suw Iso sələmuɣu na pə taɣali, si pə hólí si mpeɣe kəpama. Pə tō ké paa te na pá ná katatəlaɣa.

21

*Alv wei i tv santiinaa naale tō
(Maləki 12:41-44)*

¹ Yesu kəsa isə, uləna í na tontənaa tuyi pa kəhəv ke Iso təsəele səsəle kəhaaŋ atakaanaa taa.

² Na í ná tətəyɔ alv leelu konyontu nəɣəlv, na í pətəyi santiinaa naaleɣe pə taa təna.

³ Tənaɣa Yesu tōma si: Təm tampana tō ké ma heeliyi-mə. Mpi leelu konyontu unə i tōwa tō, pə kəla panə pa təna pa kətvətm.

⁴ Pə taɣa pulu, yəlaa ləlaa təna ná kpaɣa pa liyitee nna a kpisa yem təyɔ na pá haaki. Ama alv unə, paa na í ké konyontiya tō i kpaɣa i liyitee təna na í tv. Pə ta kaasi-i pulu si í yana paa təyənaya maɣamaɣa.

*Iso təsəele wakəlvɣv təm
(Matiyee 24:1-2; Maləki 13:1-2)*

⁵ M̄p̄r̄ȳo napəli pa caɣaa na pá yəɣətəyi Iso təsəele təm si: Pəe kəpana wəna pa lapəna Iso təsəele ke canəm tō na mpi mpi pa haaki Iso ké tə taa tō, pə lapa na tē te teu ké. Tənaɣa Yesu heela pəntənaa si:

⁶ Pə təna mpi í naa isəntə tō, kuyeyɛ ká kəw wei i taa pə kaa kaasi pəle lentə na tē təna lentə tō tō, paa tusi pə təna.

*Mpi mpi pə lapv ká hólí si antulinya caa təm tō
(Matiyee 24:3-14; Maləki 13:3-13)*

⁷ M̄p̄r̄ȳo mpe unə pa pəosa Yesu si: Pəlee ké mpu unə pu la? Na ŋmaatəle nteɣe pu hólí na tē nyəna si pə wəsa?

⁸ Tənaɣa Yesu si: I la laakali, í taa yele na nəɣəlv kəw na í tolisi-mə. Mpi tō, paɣale ká kəw na pá haa pa təyi ma hətə, si mpeɣele Mesii, na pá təŋ si, pə wəsa ké. Ama í taa nuwa-we.

⁹ I kəma na í nu yooŋ na pə təna pə pəsuɣv yem ké krentəlasí tə pə təŋ, í taa nyá. Təle tə tənaya mpu, pə wee si tə la na pəcəyɔ. Ama waali ké antulinya náa kəw na í təŋ.

¹⁰ M̄p̄r̄ȳo Yesu taa-weɣe heeluɣu si: Tətə kəteŋa ləŋka ká yooŋa ləŋka nyəma, na kawulaya ləŋka ká kuli ləŋka tō.

¹¹ Tətə ká sele pə kaa la nyənuɣv, nyəɣəsí na yələkəsəku ká lu tiiliwe tiiliwe. Kəkəlv təma səɣəntv nyəna na atəma səsəna ká luŋa isətəa na pə tii.

¹² Ama na pəcə tənə unə tē təna tē lakú ulə, paa kpa-mə, na pá tv-məɣe wahala səsə. Paa cele-məɣe Yuta nyəma təkotilənaa taa nyəma, na pəle pá huŋna-mə. Paa tv-məɣe saləkənaa, paa yaaməɣe nənəəsí ke awulaa səsaa na tətə təkəlaa pa kiŋ ke ma tō.

¹³ Ama təna wəɣe pu topili-məɣe mpaəŋ si í hólí ma təm tampana.

¹⁴ I taɣani mə ti si, paa pu la isəna, í taa nəɣəsí nti í ka huw na í lu tō na pə ta tata.

¹⁵ Pə taɣa pulu, ma maɣamaɣa maa tasəna-məɣe laɣatv ke təm nti í ká yəɣoti na mə kolontunaa taa nəɣəlv kaa na kvcəcətv, pəyele pa kaa kəe pa nyəntv tō.

¹⁶ Mə caanaa na mə toonaa na mə taalunaa na mə newaa na mə nyəma na mə cewaa ka tu tūna-məɣe mə kolontunaa niŋ taa, halí paa kə mə taa paɣale.

¹⁷ Yəlaa təna taa ká kpaŋa-məɣe ma tō.

¹⁸ Paa na mpu mə taa nəǵəlv nyvvy kaa holi-i holuyu mayamaɣa.

¹⁹ Ie mu nyaya apalvtv, pu ya mə nyvvy.

Yosalem yəkvyn tvm

(Matiyee 24:15-21; Maləki 13:14-19)

²⁰ Ye í koma na í ná yoolaa kəpɪŋ tama Yosalem ke kotaya, í nyi si i yəkvyn wosaa kele waatu un.

²¹ Mpu un tɔ, mpa pá we Yuta, pa se na pá kra pɔ́ŋ. Na mpa pele pá we Yosalem taa, pá lu na pá hatəli. Na mpa pele pá we tawa taa, pá taa kpe.

²² Pə taya pulv, kuyeyɪ un i taa ké pu naasi Yosalem nyǝma ilena pɔ́cɔ́ pə təna pɔ́ lá isu paa ŋmaav Isə Tvm taa tɔ.

²³ Ahusitonaa na asəŋ pa tvm ká la waiyo ké waatu un. Wahala ká tɔv icate nítə tə taa, yəlaa pane paa ná Isə páná.

²⁴ Paa kv-we na layate, paa kra-weye yomle ke piitimnaa təna taa. Ma ta nyi isənaa ke pu yelina Yosalem na pá pááləyi i taa, haləna pele pa waatu kəv na í si tənaya.

Yvl Pəyaya kənte

(Matiyee 24:29-31; Maləki 13:24-27)

²⁵ Pu hólí ŋmaate ke ilim na isətv na isətvŋasɪ pə tɔv. Lanwakəlle səsəle ká kra katerja təna, na nəǵəsɛ ká kv-weye tenku na i hola səsəna pə kəkəte səsəle tɔv.

²⁶ Yəlaa ká hvv mpi pu kəv antulinya təna taa tɔ pə tvm, ilena səyŋtv səsəntv kra-we na pá si pa tvŋ tɔv ké yem təkətv. Pə taya pulv tɔv, pu ciyiti isətvnyv taa kəkələnaa.

²⁷ Waatu inəyi paa na Yvl Pəyaya má ma səŋa isəŋmŋtvnyv tɔv, na má tiiki na ma toma ke səsəm na ma teeli.

²⁸ I koma na í na mpu un pə svv lərv ilə, í kosi mə nyvvy na isə na í feesi təfvv. Pə taya pulv, mə waasvyv caana kənte.

Fiki tvyn tvm

(Matiyee 24:32-35; Maləki 13:28-31)

²⁹ Mpróyú Yesu tama-we si: I nyənaa tvyn ŋku pa yaa si fiki tɔ na tvŋ ləlvŋ na í na.

³⁰ Ye i koma na í svv nyevtvyn i nyəmá kraakraa si heevtvyn talaa ké.

³¹ Mpu tətəyɔ́ pə we, í koma na í na mpu un pə laki, í nyi kraakraa si Isə Kawulaya wosaa.

³² Tampana ke ma heeliyi-me, yəlaa mpa pa wəv isəntv tɔ pa kaa si pa təna na pɔ́cɔ́ pə tənaya mpu pɔ́ la.

³³ Isətvnyv na atə ká mʊki yem. Ama ma kvəyɔ́tv tɔv kaa saali paa pəcɔ́.

I fey teu

³⁴ I la laakali, í taa yelev na tətəyɔ́le na svlvnyvəle pə pəsi-me, na kayana antulinya inə i nyəntv nəǵəsɛ kv-me. Ye í paasəna mpu kvayaku ŋkv kv tuti-meyə.

³⁵ Pə kəŋ kvuu ke antulinya təna taa yəlaa təna təmaa ké isu pa pətvyn puluyv tɔ.

³⁶ Pə tɔv tɔ í fey na í svləməyi Isə ké tam, na í hiki toma na í lu mpi pu kəv tɔ pə taa, na í kəv í səŋ Yvl Pəyaya má ma isəntaa.

³⁷ Yesu seyesaya Isə təsəle taa ké ilim ilim na í mələyi Olifinaa pvyv tɔv ké taanaya taanaya na í svvki.

³⁸ Yəlaa təna pukaya Isə təsəle taa ké tanəŋ tanəŋ təhuluhulu na pá nuki i waasv.

22

Yutaasi koləmətə tvm

(Matiyee 26:1-5; Maləki 14:1-2; Yohaani 11:45-53)

¹ Potopotonaa mpa pa taa kvkəsvm fei tɔ pa acima wena pa yaa si Təev acima tɔ a wosaa.

² Mpróyú kvələaa səsaa na Isə Tvm seyesəlaa pa tvŋna mayasvyv ke isəna paa la na pá kv Yesu tɔ. Ama pa səyɔ́magaana samaa ké.

Yutaasi səvlv puwa si i tvyi Yesu ké nyvvy nyǝma niŋ taa

(Matiyee 26:14-16; Maləki 14:10-11)

³ Mpróyú Satanɪ svv Yutaasi Isəkaleev pa naanvwa na naale taa ləlv taa.

⁴ Iləna í polo na í na kvələaa səsaa, na Isə təsəle səsəle tvŋlaa taa səsaa pá seyesɪ isəna i ká la na í tv Yesu ké pa niŋ taa tɔ na pá sv.

⁵ Tənaya pele pa ləŋa heeva səsəm. Iləna pá tɔ si paa ha-i liyitee.

⁶ Iləna Yutaasi tisi, na í svv pəekvyv ke kvayaku kvəŋkv ŋkv kv taa i ká tv Yesu ké pa niŋ taa na samaa ta nyi tɔ.

Təev acima kvəyɔ́v tvəŋnyv

(Matiyee 26:17-25; Maləki 14:12-21; Yohaani 13:21-30)

7 Potopotonaa mpa pa taa kokosom fei to pa acima koyaku nku ku wule pa kuyi Teev acima iwesi to ku talaa.

8 Mporog Yesu kusa Piyee na Yohaani si: I polo i tasayi-tuyv Teev acima tayonaya.

9 Tanaya Piyee pa posa-i si: Leye n caa si to tasi-ke?

10 Ilena Yesu co-we si: Ii naa, i ka koo isu i suv icate to, i ka sulina apalu noyolo na i sayela lom na hayaya. I tani-i na i suv tayaya nka ka taa i ka suv to.

11 Ilena i posa tayaya to si: Taca si, kutuluynu nku ku taa ke i na i ifalaa paa caya na pa tayv Teev acima kotayov?

12 Apalu unu i ka holi-meye ate na iso kutuluynu taa ke nan sayoso nakolayi isotaa, nku ku taa we wontu nti i ka lana to. Ku taa tanaya i ka tasi pa tona.

13 Mporog Piyee pa polaa na pa mayana teitei isu Yesu ka heela-we to. Na pa tasi Teev acima kotayov ke tona.

*Taca sam toosuvv
(Matiyee 26:26-30; Malaki 14:22-26; Kolenti I 11:23-25)*

14 Teev acima waatu talaa, ilena Yesu na i tillaa pa caya tayov.

15 Ilena i heeli-we si: Isana ma nyula teu si ma na-me to tayv Teev acima tayonaya na pacos ma suv ma koyantayole taa to pa we sayontu.

16 Pa taya pulv too, tampana ke ma heeliyi-me si ma kaa tasa-yeyv tayov halena po koo po holi i tayov tampana ke Iso Kawulaya taa na pacos.

17 Mporog Yesu kraya solom na koru, na i see Iso ke i na tamle na i to si: I mu-wi na i nyoo ma tona.

18 Pa taya pulv, ma heeliyi-me si pa krayav panente to ma kaa tasa solom nyoo halena Iso koo na i tayv i Kawulaya na pacos.

19 Pa waali ke Yesu kraya potopoto na i see Iso ke i na tamle, ilena i fayav-i na i cele-we na i to si: Potopoto ine i kena ma tonuvv nku pa ha ma too to. Mporog i ka laki na i toosayi ma too.

20 Pa tema tayov ilena Yesu kraya koru ke mpv to na i to si: Koru ine i kena Iso noyv paeluvv kofam yoo, na ma calom mpi pa krema ma too to mpi pa hulona pa tampana.

21 I nyi teu si wei i tuyv-m kolontunaa nin taa to i we cane, na ma na-i to takana.

22 Tampana too Yulu Poyaya ma maa tee ke isu Iso ka suv to. Ama wei i tuyv-m kolontunaa nin taa to i tom we wayo.

23 Tanaya Yesu ifalaa suv tamaya posa-suvv si: Ie ta taa awe ka lana nteyve mpv?

Sosantv too ham

24 Mporog Yesu ifalaa suv ham ke pa taa pa tike si pa naa wei paa nyonayi soso to.

25 Tanayale Yesu si: Piitimnaa awulaa sosaa nmakolayi pa yalaa ke. Na mpa pa ke tonjtonaa to, pele pa caa pa cuyusi-yeyve ta caa ta caa ke.

26 Ama me ile po taa wee mporog ma kin. Ma taa soso i pasi i tayi ma sakpelu, na wei i ke wulav to, i pasi i tayi tamle latu.

27 Kotayov latu na wei pa laki-ku to, awe kalena? Pa taya wei pa laki-ku to. Anha, mpv inayi na ma, ma we ma heko ke isu kotayov latu.

28 Me ma taka ma tayi teu na i ta kisi-m ma wahalanaa taa.

29 Pa too ke ma tayi-meyv kawulaya isu ma Caa na tayv ma to.

30 Ma na-me tu takana na to nyooki ma kawulaya taa, na i ka caya kumlee too na i huokana Iseyeli kpeka naanowa na naale.

*Simon kreesuvv tam kraalvuv
(Matiyee 26:31-35; Malaki 14:27-31; Yohaani 13:36-38)*

31 Mporog Yesu toma si: Simon Simon Simon, ke nkrayn. Satanu seloma noyv na po ha-i si i payalayi ma tona isu pa payaluvv tayonaya pee na pa lasayi looto to.

32 Ama ma seloma Iso ke nya too si po taa koo na n yele Iso ke nya taa temmau. Nyaa koma na n layasi ile nyaa sosu nya taapalaa ke apaloto.

33 Tanaya Piyee toma Yesu si: Taca, ma tema ma tayi takuvv ke, paa salaka pa taki ma na-n, na paa sam ma na-n tu sona.

34 Mporog Yesu co Piyee si: Piyee, ma heeliyi-n tefoo si mpi pu taki kampaa koou ke sanja to, n tema tom toosoyv kreesuvv si n ta nyi-m ke n ta nyi-m.

Liyitee na layate po takuvv tam

35 Pole pa waali ke Yesu posa i ifalaa si: Maa tiluyu-me na i tee mpv tayalayeli, liyitee fei, huluvv fei, ntankpate fei to, i lanja pulvpu cacoka na? Pa co-i si: Aai to ta la-n pulv.

36 Mporog Yesu toma i ifalaa si: Too, panente wei i wena liyitee, ponto i taki i too, na wei i wena huluvv i taki-ku, na wei i feina layate, ponto i peeti i toko na i yana.

37 Ma heeliyi-me tæfoo si, nti pa ηmaa Iσo Tøm taa si: Asayaa taa kέ pa tv-i tø, pø wee kέ si pø la mþrøgø ma nyøvu taa. Na nti ηmaatv taa yøgøta mþrøgø ma tø tø tu la teitei kέ.

38 Tønaya Yesu ifalaa tøma si: Tacaa, layalee ntø cøneye naale. Ilena Yesu cø-we si: Aai, í yele tøle.

*Yesu sælømυγν κε Olifinaa pnyγν tøø
(Matiyee 26:36-46; Maløki 14:32-42)*

39 Mþrøgø Yesu kølaa na í lu, na í polo Olifinaa pnyγν tøø, isu i tu lakøγv tø, ilena i ifalaa tøj i waali.

40 Pa talaa ilena Yesu tø-we si: I sælømøγi Iσo na pø taa køø na í hoti maγasøγv taa.

41 Tønaya Yesu yela-we na í hatøli pøcø isu yølv í løγv pøle tu tala timpri tø, ilena i lunj akula, na í sølømi Iσo si:

42 Hai, ma Caa, ye n nøkaa, køøli wahala søøø ineye ma nyøvu taa. Ie paa na mpv la mpi n nøkaa tø, yele ma kønøkøm.

[
43 Tønaya isøtaa tillu nøγølv i lu Yesu tøø, na í søøsi-i apalvø.

44 Mþrøgø laηwakølle søøøøle kra Yesu, ilena í seesi isøle tøkøηkøη na Iσo sælømυγv. Na haηaya lukaya isu caløm na kùkøsi atē.]

45 Yesu tøma Iσo sælømυγv, ilena í køli na í møli i ifalaa cølv na í maγana isønøyηle kra pøle na halu pá caη pa too.

46 Mþrøgø i pøøsa-we si: Suweyøle í tookuγv mpv tø? I køli, í sælømøγi Iσo, pø taa køø na í hoti maγasøγv taa.

*Yesu krav
(Matiyee 26:47-56; Maløki 14:43-50; Yohaani 18:3-11)*

47 Yesu tøjna mþrøgø yøgøtvøγv, ilø yølaa samaa tapayale, na ifalaa naanvwa na naale taa lelø Yutaasi tønø-weγe nøγv na í kønø-we. Mþrøgø i krøtøna Yesu si i krøkøγønø-i.

48 Tønaya Yesu pøøsa-i si: Yutaasi, krøkønøv kē n høløγønø kolontunaa si pá kra Yølv Pøγaya má na?

49 Mpa pa we Yesu tøø tø, pa ná mpi pø caa lapv tø, ilena pá pøøsi-i si: Tacaa tø yoonø ta layalee kē?

50 Tønaya Yesu tøø nyøma mpø pa taa lelø loma køtvølv søøø tømle tv ntøγøη ηkraηøyv na í køøli tøføj.

51 Ilena Yesu tø-we si: I yele mpv pø maγanaa.

Mþrøgø Yesu tokina yølv inu i ηkraηøyv, ilena kv møli isu kv wøv tø.

52 Pø waali kέ Yesu pøøsa køtølaa søøøaa na Iσo tæsele taηlaa taa søøaa na Yuta nyøma taa nyøvu nyøma nyøvu nyøma mpø pa kømø-i krav tø si: I køj na í nøki na í kraγa layalee na kratøj tø, maγa ηmulø isayav kē?

53 Má na-me tu wenna Iσo tæsele taa kέ kuyeeη tønø na í tá pøeki si í kra-m. Ama mø na ahoø sækpøtvøγv tē asayaa søøøaa mø waatv tapønø saηa.

*Piyee krøesøγv
(Matiyee 26:57-58,69-75; Maløki 14:53-54,66-72; Yohaani 18:12-18,25-27)*

54 Mþrøgø pa kra Yesu na pá pønø køtvølv søøø tøyayø, na Piyee tøjaya i waali kέ tåúløm tøø.

55 Paa tayana køkø kē tayø høkø taa. Tønaya Piyee pølaa na í søti mpø pa pamna køkø ηkē tø pa høkø taa.

56 Tømle tv ølvøyøη nøγølv i na-i køkø krøeηa na í cayaa, ilena í nyønø-i tøjøjøj na í tø si: I na apalv ineye.

57 Tønaya Piyee krøesaa si: Alv nyá, aai, ma ta nyønø-i yoo.

58 Pø lapø layasayø kē pøcø, ilena nøγølv tøtø náá na Piyee, na í tø si: Pa taa wøyøle na nyá tøtø. Ama Piyee cø apalv inu si: Pø tayø ma.

59 Pø tasa layasayø kē lapv, ilena nøγølv tøtø náá seesi isøle si: Tampøna tøø, apalv inø na Yesu kέ. Pø tayø pølv tøø, i kέ Kalilee tv kέ.

60 Tønaya Piyee cøwa si: Nti apalv nyá n yøgøtøyi tø ma ta nyu-i.

I nøγv ta tu tūita atē ilø kampøav koo kraκraa inøγøle.

61 Tønaya Tacaa pøaa na í yaya Piyee kē isøle. Ilena Piyee tøøsi nti Tacaa ka yøgøta-i tø tø tø si: Mpi pu taku kampøav koo kē saηa tø n tømna tøm toosøγv krøesøγv si n ta nyu-i-m kέ n ta nyu-i-m.

62 Mþrøgø i tukaa na í lu, ilena í wii isu i søkø i søkø.

*Yesu tvnø na i mapv
(Matiyee 26:67-68; Maløki 14:65)*

63 Yølaa mpø pa taηa Yesu tø, pa paakayønø-i, na pá makø-i.

64 Pa taka i isøntøø kέ na pá tøj-i si: Krøyø, awe mapønø-η?

⁶⁵ Pa yǒyǒta-i tǒmnaa tǒmnaa kǒwǒwutu ke paǵale tǒta.

Yesu ponav ke kotuyu sǒsǒw

(Matiyee 26:59-66; Malǎki 14:55-64; Yohaani 18:19-24)

⁶⁶ Kǒ fema, ilena Yuta nyuǵu nyǒma nyuǵu nyǒma na kǒtǒlǎa sǒsǎa na Iso Tǒm seǵesǒlǎa pǎ koti pa tǒma. Mǐrǒǵǒ pa pona Yesu kǐ pa kotuyu sǒsǒw taa.

⁶⁷ Na pǎ pǒǒsi-i si: N kǐ Mesii? Cǒ-tǒ na tǒ nu.

Mǐrǒǵǒ Yesu cǒ Yuta nyuǵu nyǒma si: Ma heeliyi-meǵe na u tisiyiina-m.

⁶⁸ Ye ma pǒǒsa-meǵe kǒpǒǒsǒtu nti, u cǒ-m natǒli.

⁶⁹ Ama pǎ kǵraǵau pǎneǵte tǒ, Yulu Pǵaya mǎ maa caya Iso toǵ tǒna tu kǒǵkǒǵ taa.

⁷⁰ Tǒnaya Yuta nyuǵu nyǒma tǒna pǒsǒnaa si: Ye mǵu n kǐ Iso Pǵaya ntǒ?

Mǐrǒǵǒ Yesu cǒ-we si: Tǒ maǵamaǵa tǒ lunna mǒ nǒǒsi taa, ma kǐ Iso Pǵaya kǐ.

⁷¹ Tǒnaya Yuta nyuǵu nyǒma tǒma si: Tǒ luna i nǒǵǒ na tǎ maǵamaǵa tǒ nu ile, tǒ tasǵyi aseeta nyǒma ke pǵekǵyǒ si tǒ lepe?

23

Yesu ponav ke Pilati

(Matiyee 27:1-2,11-14; Malǎki 15:1-5; Yohaani 18:28-38)

¹ Tǒnaya kotilǎa tǒna kǒlǎa na pǎ pona-i Pilati isentǎa.

² Mǐrǒǵǒ pa suu-i tǒm tuǵu ke tǒna si: Tǒ maǵana apǎlu ine i tǒsǵyi tǎ yǒlǎa si pǎ taa felǐ Lom wulǎu sǒǒ ke lampuunaa. Halǒna i toǵ si mǒǵǒle wulǎu sǒǒ Kilisiti.

³ Mǐrǒǵǒ Pilati pǒǒsa Yesu si: Nyǵale Yuta nyǒma wulǎu sǒǒ mǒǵyi?

Ilena Yesu cǒ Pilati si: Ntǒǵǒle n yǒyǒta mǵu.

⁴ Mǐrǒǵǒ Pilati heela kǒtǒlǎa sǒsǎa na samaa si: Maa naa apǎlu ine i kǒwakǒlǒtu se.

⁵ Ama kǒtǒlǎa sǒsǎa na seesa isǒle si: I seǵesǵyi yǒlǎa kǐ si pǎ kisi tetu sǒsǎa. Hatoo Kalilee ke i caala-tǐ, na i cǒ Yuta tetu tǒna, halǐ nǒǒnǒ kele i tǎla cǎne.

Yesu ponav ke Helǒti

⁶ Pilati nu kǒtǒlǎa sǒsǎa tǒm nti, ilena i pǒǒsi si: Apǎlu unǐ Kalilee tu ke?

⁷ Pilati kǒma na i cǵekǒna si Yesu kǐ Helǒti ifǎlu ilena i to si: I pona-i Helǒti. Pǒ pamna ilǐ i ka we Yosalem ke kǒyǵeǵ unǐ i taa tǒta.

⁸ Helǒti nǎ Yesu ilena i lanle hǒlǒmǐ sǒsǒm. Pǒ taǵa pulb, i ka nu i tǒm, ilena i nyulu hatoo loǵ si i na-i. Na i teelǵaǵa si i kǎ lapǐ-i piti tǒmle natǒli na i nǎ.

⁹ Na i pǒǒsa-i tǒmnaa paǵale. Ama Yesu ta cǒ-i paa kǒlǒmǒyǒ.

¹⁰ Kǒtǒlǎa sǒsǎa na Iso Tǒm seǵesǒlǎa naa we tǒna na pele pǎ suuki-i isǵatǒ na isǒle kǒseǵmle.

¹¹ Helǒti na i yoolǎa pa wǒǵaǵa Yesu kǐ na pǎ lakǐ-i nyǵn ke sǒsǒm. Mǐrǒǵǒ pa suu Yesu ke kacǒka toko sǒǒ nǒǵǒlu, ilena pǎ mǒǵna-i Pilati kiǵ.

¹² Kǒyǒko ŵku kǒ maǵamaǵa ke Helǒti na Pilati pa ciikaa. Pǵeyle paa wǛna tǒma na kolǒǵa kǐ.

Si pǎ kv Yesu kǐ pǎ kv-i

(Matiyee 27:15-26; Malǎki 15:6-15; Yohaani 18:39-19:16)

¹³ Mǐrǒǵǒ Pilati kǒta kǒtǒlǎa sǒsǎa na icate nyuǵu nyǒma na samaa,

¹⁴ na i tǒ-we si: I kǒna-m apǎlu ine si i tolisiyi yǒlǎa. Tǒu, ile ma pǒǒsa-i tǒmnaa ke mǒ isentǎa. Ama ma ta na kawalǎsi nsi i tu-i to si taa nakǒlǒyi i kiǵ.

¹⁵ Helǒti maǵamaǵa nǎ tǎ na isǵatǒ ke Yesu kiǵ tǒta, pǒ tǒ kǐ i taǵana-tǒyǒ-i mǒǵna. Apǎlu ine i ta wakǒli pulb mpi pǒ nǒǵǒsǒna pǎ kv-i pǒ tǒ tǒ.

¹⁶ Ile maa yele na pǎ marǐ-i akpateǵ ilena i teǵ.

[

¹⁷ Paa Teǵu acima wǛna a tǒ pǒ weǵe si Pilati i tǒli-weǵe salǒka tu nǒǵǒlǒyǒ.]

¹⁸ Mǐrǒǵǒ pa tǒna pa kǵpǒntǎa na pǎ koo si: Yele pǎ kv ine unǐ, na ŵ tǒli-tǒyǒ Palapaasi.

¹⁹ Yǒlǒkǒle tǒm na yoou nakǒli ku lapǒna icate taa na pǎ tǒki Palapaasi.

²⁰ Pilati sǒlǎa teu si i yeki Yesu, ilena i tasǒna- weǵe yǒyǒtǒnau.

²¹ Ama pele pa marǐ kapusi si: Kamǐ-i sǒm tesika tǒ, kamǐ-i sǒm tesika tǒ.

²² Mǐrǒǵǒ Pilati tasa-weǵe yǒyǒtǒnau ke tǒm tooso nyǒm si: Ile isǵatǒ ntiyi i lapa? Ma ta na nti tǒ tǒ paa kv-i tǒ. Ile maa yele na pǎ marǐ-i akpateǵ ilena i teǵ.

²³ Ama pa tasa kiisuyu na toǵ na isǒle kǒseǵmle si paa kamǐ-i tesika tǒ. Halǒna pa kakiisǎsi nsi si nu Pilati.

²⁴ Tǒnaya Pilati tǒma si: I la isǒna i caa tǒ.

²⁵ Ilena i tǒli-weǵe wei paa tǒka yulǒkǒle na yoou tǒ na pa tǒǵaǵa si pǎ yele-i tǒ, na i cele-weǵe Yesu si pǎ lana-i nti pa sǒlǎa tǒ.

Yesu kam

(Matiyee 27:32-44; Malaki 15:21-32; Yohaani 19:17-27)

²⁶ Pa teekayana Yesu ile pa pamna Silēni tu wei pa yaa si Simōη tō i luna taale ntē na pá suli-i, na pá kpa-i na pá svki-i Yesu tesika si í tēηna i waali.

²⁷ Yēlaa samaa tuutuuma tēηaya i waali na alaa tōtō, na pele pá kpa pa laηa na pá wiiki i tōo.

²⁸ M̄pōyō Yesu pēsēna alaa mpe pa tōo na í tō-we si: Hai Yosalem alaa me, í taa wii-m. Ama í wii mā na mā piya.

²⁹ Pē taηa pulo, kōyeeη wee i ká kōo wei i taa paa tō si: Nyōleleη nyōma ntē kaalolasi, mpa pa ta tu māli mālvyo mayamaya yaa, mpa pa hēla pē ta mōsi tō.

³⁰ Waato inēyi paa wiikina pōōη si: I nyēki-tu. Na paa tō pulasi si: I taki-tu.

³¹ Pa ta kpisi talee, kacafana tawōsi na?

³² M̄pōyō pa kreηna yēlaa asayaa ke naale tōtō si pa kōyi pá na Yesu.

³³ Pa kōma pa tala timpī pa yaa si Nyompōyolaya tō, ilena pá ká Yesu kē sēm tesika tōo kē tēna, na pá ká asayaa mpe tōtōyō tesikasī tōo, lelu ke i ntōyōη tōo, lelu ke i mpōtēη tōo.

³⁴ M̄pōyō Yesu si: Taca, taa nyēni pa isayato, pa ta nyi nti pa laki tō.

Ilena pá tō tete kē i wontu tōo na pá tala-ti.

³⁵ Yēlaa samaa sēηa tēna na pá nyēnēyi. Yuta nyōyō nyōma wōηaya-i na pá tēη si: Ye tampana i kē Mesii wei Iso lēsaatō í ya i ti nyōyō, isu i ka yaru lēlaa tō ile.

³⁶ Yoolaa ná wōηaya-i tōtō na pá pona-i lom kōnyēηēm napēli,

³⁷ na pá tēη-i si: Ye n kē Yuta nyōma Wulaw sōsō, waasi nyá tēyi nyá mayamaya.

³⁸ Paa ηmaawa na pá pusi i nyōyō tōo si: Yuta nyōma Wulaw sōsō ntō.

³⁹ Asayaa mpa pa kama tesika tōo tō pa taa lelu ná tu-i si: Isu si Mesii kele nyá yaa? Ya nyá ti nyōyō na ḡ krentēna tá na ḡ ya tōtō.

⁴⁰ Ama lelu ná kalēna ilē si: Salēka kolum inēyi pa tu nyá, ile pepe tōo kē nn see Iso?

⁴¹ Pa tōyō taηa salēka inē tō pē keesaa kē. Ta kōlapōtō felēyōna-tu. Ama inē ilē, i ta la kawalaya nakēli.

⁴² Ilena í tō Yesu si: Yesu n kēη ḡ kōo nyá kawulaya tōyō tō tōosi mā tōo.

⁴³ M̄pōyō Yesu cō-i si: Tōm tampana ke mā heeliyi-η, sanja wule tēne tē mayamaya mā na-η tu suv alēsanna.

Yesu heev

(Matiyee 27:45-56; Malaki 15:33-41; Yohaani 19:28-30)

⁴⁴ Tēnaya pē māla yuyū isu ahoō, pēyele pu we isu ilim sikuyū taka kē. M̄pōyō sēkretuyō nyala icate tōo, halēna pē tala ilim huuv waato.

⁴⁵ Pōyō ηku ku kayā Iso tēsēle sōsōle taa tō kōle kō keesēna kō hēkō taa na kō fayā huη naale ke yem.

⁴⁶ Ilena Yesu kiisina nōyō sōsōya si: Ma Caa, kpayā-m. I tēma m̄pōyō yōyōtuyō ilena í hēe.

⁴⁷ Lom yoolaa nyōyō tu ná pē tēna mpi pē lapa mpv tō, ilena í sa Iso na í tō si: Tampana tōo, yolo inē i ka kē yolōpaη kē.

⁴⁸ Samaa wei i tēna i kōma nyēnyō tō i ná pē tēna mpi pē lapa mpv tō, ilena pá kpa pa laηa na pá māli kpente.

⁴⁹ Yesu cewaa tēna, na alaa mpa pa tēηaya-i hatoo Kalilee tō pa sēηa tálēlēm tōo na pá nyēnēyi mpi pē laki tō.

Yesu pim

(Matiyee 27:57-61; Malaki 15:42-47; Yohaani 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Yuta icate Alimatee apalu nōyōlvyo pa yaakaya Yōsēfu. Apalu inē i kē yolōpaη na í tēηēyi tampana na i kenayana Iso Kawulaya tōo. Mpe pa kotayana kotuyū sōsōv ηku. Ama i taapalaa kotuyū nyōma lēlaa tu nti tē pōle na pá la tō tē ta maya-i.

⁵² M̄pōyō i kōlaa na í polo Pilati kiη na í sēlēm-i si i kpaēyi sētō.

⁵³ Ilena í polo na í tisi sētō ke tesika tōo na í caa kpoηkrontu toη nyēntō pōηkahōlōηa na í taki-i, na í pimi-i pēlaav ηku paa hula kōkpaḡvyū taa na pa ta pinta nōyōlv tō kō taa.

⁵⁴ Alēsima wule ntē pē tēna pē hōla mpv, na kōyako kōhēesōyō caaki caalvyō.

⁵⁵ Alaa mpa pa tēηaya Yesu kē hatoo Kalilee tō pá na Yōsēfu pa polēna. Pa wiila pēlaav taa na pá ná isēna pa huśa sētō tō.

⁵⁶ Ilena pá kpe na pá tayani nimnaa na tulaalōnaa mpa paa sayali sētō tō. Ama pa hēesa kōyako kōhēesōyō wule isu kōsēsuto taa wēv tō.

Yesu fem

(Matiyee 28:1-10; Malaki 16:1-8; Yohaani 20:1-10)

¹ M̄p̄r̄ȳḡȳ alaa taa tɛv kɛ cimaasi tanan̄j tɛɛ na p̄a k̄v̄li na p̄a polo p̄əlaav t̄əə, na p̄a t̄əka pa nim s̄əəsuŋ nȳəm mpi paat̄a yanana t̄ə.

² M̄p̄r̄ȳḡȳ pa maɣana p̄ə kula p̄əlaav p̄əle kɛ p̄əlaav n̄əɣ̄ə na p̄ə pilimi-te na p̄ə pona poolun̄j.

³ T̄ənan̄ja pa s̄uɔv p̄əlaav taa, ama pa ta maɣana Tacaa Yesu.

⁴ Pa wɛɛ na pa t̄əŋna p̄ə t̄əm maɣas̄uɔv, ilɛ apalaa nap̄ələɣ̄i naale lu pa t̄əə kɛle na p̄a suu wontu na t̄ə tee k̄ək̄ə t̄ənȳən̄ənȳəm.

⁵ S̄əɣ̄ənt̄u kpa alaa na p̄a k̄a pa nȳəŋ na atɛ. Ulena ȳəlaa mpɛ p̄a t̄ə-wɛ s̄i: Weesuɣu t̄ə kɛ m̄ə p̄ɛɛk̄əɣ̄i s̄ət̄aa h̄ɛk̄u na?

⁶ I fɛi c̄ənɛ, i fema. I t̄a t̄əəs̄i nti i ka heela-mɛyɛ i ka wɛv Kalilee t̄ə s̄i:

⁷ P̄ə wɛɛ k̄é s̄i p̄a t̄u Ȳul̄v P̄əȳaɣa kɛ asayaa niŋ taa, na p̄a ka-kɛɣɛ tesika t̄əə, ilɛ kaa fe p̄ə wɛɛ tooso wule.

⁸ T̄ənan̄ja pa t̄əəs̄a Yesu k̄uɣ̄əɣ̄ənt̄u t̄u.

⁹ Alaa luna p̄əlaav t̄əə, ulɛna p̄a kpaɣa p̄ə t̄ənan̄ja mp̄u na p̄a kɛɛs̄i Yesu ifalaa naan̄w̄a na k̄uɔɔm na lel̄aa t̄əna.

¹⁰ Alaa mpɛyɛle Mak̄ət̄ala Mal̄i na Saan̄i na Saak̄i too Mal̄i. Pa na lel̄aa k̄é, na t̄əm k̄uɔɔmt̄u nt̄əɣ̄i p̄əle pa t̄asa tillaa kɛ heeluȳu.

¹¹ Ama tillaa ná huuk̄aɣa s̄i t̄əm nti alaa heela-wɛ t̄ə t̄ə luna-wɛyɛ yem k̄é, pa ta mu-wɛ na-t̄i.

¹² Paat̄a na mp̄u Piyɛɛ k̄uɔlaa na í kpaɣa asewa na í polo p̄əlaav t̄əə. I talaa ulɛna í luŋ na í wiili na í maɣana k̄p̄əŋk̄p̄ont̄u t̄əŋ nȳənt̄u p̄əŋk̄ah̄uɔŋja saalas̄i t̄ike. P̄ə waal̄i k̄é i k̄uɔlaa na í m̄əli i t̄ə na p̄iti kpa-i s̄əəəm kɛ nti t̄ə lapa mp̄u t̄ə t̄əə.

*Yesu na tillaa naale pa t̄əm
(Mal̄aki 16:12-13)*

¹³ W̄əle nt̄é t̄ə maɣamaɣa kɛ Yesu na tillaa taa naale nap̄əli ná k̄uɔlaa na p̄a p̄uki icatɛ nte pa yaat̄ s̄i Imayusi t̄ə. Icatɛ nt̄é na Yosalem p̄ə poolun̄j n̄əɣ̄əs̄əna kilomeɛt̄əl̄ənaa naan̄w̄a na k̄uɔɔm.

¹⁴ Mpi p̄ə t̄əna p̄ə h̄olaa t̄ə p̄ə faaci kɛ pa lakaya.

¹⁵ Pa t̄əŋna ȳəɣ̄ənt̄u na p̄a maɣas̄əɣ̄i-t̄i ilɛ Yesu maɣamaɣa h̄ika-wɛyɛle, na í na-wɛ p̄a t̄əŋ.

¹⁶ Pa na-i, ilɛ p̄ə ta cɛ pa isent̄əə k̄é s̄i p̄a nȳəm-i.

¹⁷ T̄ənan̄ja Yesu p̄əəs̄a-wɛ s̄i: I t̄əŋ ilɛ t̄əm ntiȳi í maɣas̄əɣ̄i mp̄u?

M̄p̄r̄ȳḡȳ pa s̄əŋaa na pa lan̄ja wak̄əla t̄ənan̄jan̄j.

¹⁸ T̄ənan̄ja pa taa lel̄v wei pa yaat̄ s̄i K̄əleupaasi t̄ə i t̄əma-i s̄i: P̄ə p̄əv Yosalem inɛ i t̄əna t̄ə, nȳá t̄ike nȳá ta nuna nteyɛ k̄ək̄əl̄ənaa mpa pa h̄əla k̄uyɛɛŋ inɛ i taa t̄ə?

¹⁹ M̄p̄r̄ȳḡȳ i p̄əəs̄a-wɛ s̄i: K̄ək̄əl̄ənaa mpa ye?

Ulena t̄əŋlaa naale c̄ə Yesu s̄i: Mpi p̄ə maɣana Nasalet̄i Yesu wei i k̄é Is̄ə k̄uȳəɣ̄ənt̄u t̄əl̄əs̄ul̄v s̄əəə t̄ə. P̄ə́c̄s̄ i ka p̄əsa t̄əma s̄əəəəna lapu na s̄əyɛs̄uɔv kɛ p̄ə tu fɛi, hal̄əna Is̄ə maɣamaɣa nȳəna-i s̄əəə na ȳəlaa t̄əna t̄ət̄ə.

²⁰ Ta k̄ət̄əlaa s̄əəə, na t̄a nȳuɔv nȳəma pa kpana-i na p̄a k̄u-i, na s̄əm tesika t̄əə k̄é pa kama-i.

²¹ T̄a t̄əɛlayaa s̄i in̄i i k̄a yan̄a nteyɛ Is̄eyɛli nȳuɔv. T̄əv saŋa taa wɛɛ tooso k̄ələ, p̄ə t̄ənan̄ja mp̄u p̄ə h̄əlȳv t̄ə.

²² P̄əle p̄ə paasi t̄a taa alaa nap̄əli pa t̄u-t̄uɣ̄v p̄iti taa. Pa taa t̄əv na p̄a polo p̄əlaav t̄əə.

²³ Ama pa ta maɣana s̄ətv. Pa m̄əlaa ulɛna p̄a heeli-tv s̄i: Is̄ətat̄a tillu lu t̄a t̄əə, na i heela-tv s̄i i fema.

²⁴ T̄a taa lel̄aa ná pola p̄əlaav t̄əə na is̄əna mpi alaa k̄ɛəs̄aa t̄ə, m̄p̄r̄ȳḡȳ pa maɣanaa t̄ət̄əŋɛɛŋ. Ama i maɣamaɣa kɛ pa ta ná.

²⁵ T̄ənan̄ja Yesu t̄əma-wɛ s̄i: I k̄é layat̄v fɛuna k̄é. Pepe t̄əə k̄é u muɣ̄i l̄əŋ kɛ nti Is̄ə k̄uȳəɣ̄ənt̄u t̄əl̄əs̄əlaa ka kpaalaa t̄ə ye?

²⁶ Pu wɛɛ s̄i Mesii k̄a t̄əɣ̄ə k̄uɔnȳəŋ kɛ m̄p̄r̄ȳḡȳ na p̄ə́c̄s̄ p̄a t̄u-i teeli mɛɛ.

²⁷ M̄p̄r̄ȳḡȳ i kpaɣa Is̄ə T̄əm tak̄əlaya taa t̄əm na í s̄əyɛs̄i-wɛyɛ timp̄i pa ȳəɣ̄ənt̄u i t̄əm t̄ə. Moisi tak̄əlas̄i kɛ í caal̄əna na í k̄p̄ənt̄i na í t̄uɣ̄ənt̄əna Is̄ə k̄uȳəɣ̄ənt̄u t̄əl̄əs̄əlaa t̄əna nȳəŋs̄i taa.

²⁸ Pa k̄əma na p̄a tala icatɛ nte pa pukaya t̄ə, ulɛna Yesu la is̄u i t̄ɛk̄i t̄əna t̄əə.

²⁹ Ama pa kpa-i s̄i: T̄a na-ŋ t̄é s̄uɔv, nn̄ naa taan̄ja taanaa, na p̄ə caa ȳuɣ̄u.

M̄p̄r̄ȳḡȳ Yesu caɣaa na í na-wɛ p̄a tan̄j taan̄ja.

³⁰ I na-wɛ pa caɣaa na p̄a t̄əki, ulɛna í kpaɣa potopoto na í s̄ɛɛ Is̄ə k̄é í na t̄əmle, ulɛna í faɣa-i na í c̄ɛle-wɛ.

³¹ T̄ənan̄ja p̄ə cɛpa pa isent̄əə na p̄a nȳəm-i. M̄p̄r̄ȳḡȳ i muka yem k̄é pa h̄ek̄u taa t̄əna.

³² T̄ənan̄ja pa t̄əma t̄əma s̄i: An̄ja, p̄ətooli, t̄ə ȳəɣ̄ənt̄u na í s̄əyɛs̄əɣ̄i-t̄uɣ̄v Is̄ə T̄əm kɛ mp̄aaɔv taa t̄ə p̄ə s̄uɔ-t̄uɣ̄v teu t̄ək̄əŋk̄əŋ na?

³³ T̄ənan̄ja t̄əŋlaa naale in̄i i k̄əla kpaakraa na p̄a m̄əli Yosalem. Ulena p̄a maɣana pa naan̄w̄a na k̄uɔɔm in̄i na pa taapalaa pa kotaa,

³⁴ na p̄a t̄əŋ s̄i: Tampana t̄ə Tacaa fema. Sim̄əŋ na-i.

³⁵ Μπρόγυ μπρε πα μαγαμαγα πα κεεσα-βεγε mpi πə lapə-βεγε mpaav taa tə, na isəna pa nyəmma Yesu kə topoto təfayale tə.

Yesu ifalaa tə luv

(Matiyee 28:16-20; Maləki 16:14-18; Yohaani 20:19-23; Tillaa Təmle 1:6-8)

³⁶ Pa tənna μπρόγυ γογούγυ, ilena Yesu μαγαμαγα lu pa heku taa na í tə-we si: Iso í heesi lanja.

³⁷ Tənaγa səχəntu kra-we na pá tənəη paaki. Pə taγa pəlv, paa nyəmaγa si asənaadu kə.

³⁸ Tənaγa Yesu təma-we si: Pepe tə kə mə puntu kpeetəγi mpu? Na pepe tə kə í laki sika ke μπρόγυ mə taa?

³⁹ I nyəni ma niη na ma nəəhe na í ná, maγa te. I taki-m na í ná. Ma wena tənuyu na mwəa, ma fei isu mpi πə naa yem tə.

⁴⁰ Yesu γογəta mpv, ilena í hólí-weγe í niη na í nəəhe.

⁴¹ Lanηulumle na piti wei í kra-we tə πə katatəlaya tə pa ta pəsi na pá mv-ti. Tənaγa í pəssa-we si: I wena təχənaγa nakəlayi cəne?

⁴² Μπρόγυ pa kəna-í tinte kowəpəle tilimle,

⁴³ na í mv na í təγə pa isəntaa.

⁴⁴ Pə waadi kə í təma si: Ntəγi maa heela-meγe waatu wei ma na-me tu wee tə si, ma təm nti nti paa ηmaa Moisi takəlasí taa na Iso kuyəχəntu teləsəlaa nyəηsi taa na Yontu taa tə tu la.

⁴⁵ Μπρόγυ í kula pa ise si pá cekəna Iso Təm takəlasí.

⁴⁶ Na í heela-we si: Pa ηmaawaγa si πə wee si Mesii ká si kə na í ká fe πə kuyeeη tooso nyəηku wule.

⁴⁷ Pə wee si pá təkí í hətə na pá lakəna waasu ke piitimnaa təna, na πə hə yəlaa na pá layasi təntə na πə hui si pa isəyatənaa. Ie Yosalem ke paa caaləna na pəcó.

⁴⁸ Μεγəle mpa pa nawa na paa hólí πə tampana tə πə seeta nyəma.

⁴⁹ Ma Caa təma si í ká la-meγe kucəəu ηku tə ma μαγαμαγα maa yelina na kv kəə-me. Ama í ká cəγa Yosalem taa kə haləna Iso təma kəə na a tii mə təə na pəcó.

Yesu kpav ke isətaa

(Maləki 16:19-20; Tillaa Təmle 1:9-11)

⁵⁰ Pə waadi kə Yesu kraγa-we na pá lu ícate waadi na pá wəsəna Petanii. Tənaγa í kusa í niη na iso na í kooliyi-weγe Iso kəpəntu.

⁵¹ I tənna-weγe kooləe ke kooluyu, ilena í yele-we na pá kraasi-í isətaa.

⁵² Pəle pa təma-í ssev ilena pá məli Yosalem na lanηulumle kuyi-we.

⁵³ Pa saasəγa Iso təsəele ke tam kə na pá saη Iso.

LAAPAALI KUPAN WEI YOHAAANI NJMAAWA TO Kotulutu

Laapaali ine i njmaalb Yohaani sɔsa i takɔlaya taa kɛ tɔmnaa payale mpa Laapaalɔnaa lelaa ta yɔyɔti tɔ, isu akpayale ke Kana, na Nikotem pote ke Yesu kin, na Samalii alɔ na Yesu kɛ lɔkɔ nɔyɔ, na apalɔ wei i hɛnta wɔsasi ke pusi pɔlefei nɔle tɔ, na apalɔ wei pa lulɔna yulɔmtɔ tɔ. Yohaani yaaki Yesu si: Iso Tɔm nti tɔ pɛsa yulɔ na tɔ kɔɔ na tɔ caya yɔlaa heko tɔ. Yesu kɛ Iso Pɔyaya kɛ, na i we Iso kin ke hatuu kancaalaya taa. Yohaani si Yesu kele weesuyu na ye wei i tɛma-i na i taa pɔntɔ ka hiki weesuyu tam tɔ nyɛŋkɔ. Yohaani sɛɛwa isɔnaa payale kɛ i sɛyɛsɔyɔ taa ke. I tɔma si Yesu weɛ isu lɔm, inɔyɔle tɔyɔnaya, inɔyɔle tiikulu kupan, inɔyɔle nyaalɔm, i kɛ mpaaw, inɔyɔle nanɔyɔ.

Isɔna pa faya Yohaani takɔlaya tɔ:

- Tɔm pɛsa yulɔ, titite 1:1-18
- Iso lɔm sɔlb Yohaani aseeta, titite 1:19-51
- Yesu tɛmlɛ ke patɛma, titite 2:1-12:50
- Yesu kɔsɛsɔtu kantakaya nyɛntɔ, titite 13-17
- Yesu konyɔntɔyɔle na i sɛm na i fem, titite 18-21

Kɔkɔ ŋka ka naa yɔlaa tɔ na pa weesuyu halb

- ¹ Hatoo kancaalaya Tɔm ka weɛna. Na Iso cɔlɔyɔ Tɔm ka weɛ, na Tɔm unɔ i ka tu kɛ Iso kɛ.
- ² Iso cɔlɔyɔ i ka we hatoo kancaalaya.
- ³ I nin ke Iso lapɔna pɛ tɔna. Pɔlb cɛcɛka fei mpi pɛ lapa na i nin fei pɛ taa tɔ.
- ⁴ Inɔ i kin ke weesuyu ka weɛ, na weesuyu ŋkɔ kɔ yelina na kɔkɔ kɔɔ yɔlaa kin na pɛ naa-we.
- ⁵ Kɔkɔ naaki sɛkrɛtɔyɔ na sɛkrɛtɔyɔ, ta teesi-keye paa pɛcɔ maɔamaya.
- ⁶ Mprɔyɔ Iso tila i tillu nɔyɔlb, pa yaa-i si Yohaani.
- ⁷ Ilɛ i kɔma si i hɔlɔyɔ kɔkɔ ŋka ka naa mpɔ tɔ ka yaasi. Na i konte nyɔyɔ ntɛ si i yɔyɔti na yɔlaa tɔna tɔna, na pɛ tɔy-ti.
- ⁸ Pɛ taya unɔ i maɔamaya i kena kɔkɔ ŋke. Ama i kɔmaya si i keesɛyi kɔkɔ ŋke ka yaasi.
- ⁹ Kɔkɔ ŋke ka tike ka kena tampana nyɛŋka, na kɔ kɔɔ antulinya taa na kɔ yeke na yɔlaa tɔna naaki.
- ¹⁰ Tɔm unɔ i ka kɔma antulinya taa, paa na mpɔ antulinya tɔ nyɛmɔ-i. Pɔyele i nin ke Iso ka lapɔna antulinya.
- ¹¹ I maɔamaya i tɛye i kɔma. Ama i tɛ nyɛma ta mu-i.
- ¹² Paa na mpɔ lelaa mu-i na pɛ tisi i tɔm, ilɛna i ha-weye tɔy si pɛ pɛsi Iso piya.
- ¹³ Pɛ taya isɔ pa lula-weye kɔlbɔlɔ ke Iso piya, yaa pɛ kɛ yulɔ sɔlɔyɔ tɔm, yaa yulɔ nɔkɔyɔ tɔm. Ama Iso lapɔna i maɔamaya si pɛ pɛsi i piya.
- ¹⁴ Tɔm unɔ i pɛsa yulɔ tɔkrataa na i kɔɔ na i caya tɔ heko, na i pɛleɛ na i tampana feina taka. Tɔ nawa i teeli ke teu, teeli inɔyɔ Tacaa ha Pɔyaya ikpamle.
- ¹⁵ Yohaani ka yɔyɔta i tɔm na i kpaali si: I tɔm ke maa yɔyɔta, si ma waali nɔyɔlb kɔ te na i kɔɔ, ilɛ i kɔla-m. Pɛ taya pɔlb, pa lula-m tɔ, ma maɔana-i kɛ.
- ¹⁶ I kupantɔ sɔsɔantɔ tɔɔ, tɔ tɔna tɔ nu i leleŋ pɛ tu fei. Ulapa-tuyɔ kupantɔ ke tɔma tɔɔ, tɔne tɔ tɛy na tɔne tɔ leetɔyi.
- ¹⁷ Moisi kin ke tɔ hika kiinj. Ilɛna Yesu Kilisiti nɔɔ kɔna pɛleɛ na tampana pɛ tɔm.
- ¹⁸ Tɔ tɔ, nɔyɔlb ta nata Iso. Ama Iso Pɔyaya ikpamle ŋka ka kɛ Iso na kɔ we ka Caa Iso kin tɔ, ŋke ka lapɔna na yɔlaa nyi Iso.

*Lɔm sɔlb Yohaani waasɔ
(Matiye 3:1-12; Malaki 1:1-8; Luku 3:1-18)*

- ¹⁹ Waatɔ wei Yuta nyɔyɔ nyɛma kɔsa kɔtɔlaa na Lefii nyɛma ke Yosalem na pɛ tili-we si pɛ polo pɛ pɔsɔ Yohaani si i kɛ awe tɔ, nti Yohaani unɔ i yɔyɔtaa tɔyɔlɔ:
- ²⁰ Yohaani ta kisi cɔv, i tisa tampana kɛ si: Ma ta ke Mesii.
- ²¹ Ilɛna tillaa mpe pɛ pɔsɔ Yohaani si: Ilɛ n kɛ awe? Ilii? Na i cɔ si: Ma ta ke Ilii. Pa tasa-i si: Nyayale Iso kɔyɔyɔtɔtɔ tɛlɛsɔlb wei tɔ? Na i cɔ si: Aa!
- ²² Tɔnaya pa tayaana-i tɔm si: Ilɛ n ke awe? Heeli-tɔ na tɔ polo tɔ heeli mpa pa tila-tɔ tɔ. Nyɔ maɔamaya n yaa nyɔ ti suwe?
- ²³ Mprɔyɔ Yohaani tɔma si:
Mɔ, ma kɛ nɔyɔlb wei i yɔyɔtɔyɔna nɔyɔ
sɔsɔya ke wulaya tetɔ taa si pɛ taya

Tacaa ke mpaa na kó siyisi teu.

Isó kuyogótutu teləsulu Isayii ka yogótəna-ti.

²⁴ Tillaa mpe paa ké Falisanaa.

²⁵ Na pele pa pəəsəna-ı tacululu si: Ye n ta ke Mesii, n ta ke Ilii, pəyele n ta ke Isó kuyogótutu teləsulu wei tó de, pepe tóó ké n sáo yəlaa ke Isó lóm?

²⁶ Mporóy Yohaani cə-we si: Ma de lóm ke ma sáo-me. Ama nəyóló we mə heku taa wei í ta nyi tó.

²⁷ Ma waahí ílé í kəŋ, ma ta tala má wəyəsı ı nəəhe taa ntəŋkpala maɣamaya.

²⁸ Pə tənaya mpu pə lapa Petanii ke Yaatanı pəyó waahí ké timpı Yohaani səkaya yəlaa ke Isó lóm tó.

Isó İwəyaya Yesu

²⁹ Tev fema na Yohaani na Yesu na í kəŋ ı kin, de na í tó si: İ naa Isó İwəyaya ŋka ka huşəyi antulinya isayato təyole?

³⁰ İ tóm ke maa heela-me si: Ma waahí nəyóló ká te na í kəó, de ı kəla-m. Pə taya puló, pa lola má tó, ma maɣana-ı ké.

³¹ Ma taa nyi si aweyele puntu inı. Ama ma kəmaɣa si ma sáo yəlaa ke Isó lóm na lóm si pə la na İşeyeli nyəma nyəmi-ı.

³² Yohaani tasa yogótuyú tótó si: Ma nana ma isəpəle ke Isó Feesuyú, na kó we isı alukuku na kó tiina isó na kó caya Yesu tóó.

³³ Ma taa nyənta Yesu. Ama Isó wei ı tila-m si má sáo yəlaa ke Isó lóm tó inı ı heelina-m si: N kəma n ná Feesuyú tiina na kó caya yóló wei ı tóó, puntu inı í ká səna yəlaa ke Isó lóm na Feesuyú Nanŋtu.

³⁴ Tóó, ma ná mpu təyó ma yogótəyi təcəiceı si inı ı kəna Isó Pəyaló.

Yesu ifalaa kancaalaya nyəma

³⁵ Tev fema de na Yohaani we təna tótó, í na ı ifalaa taa naale.

³⁶ İ kəma na í ná Yesu te, de na í tó si: İ naa Isó İwəyaya nté.

³⁷ Yohaani ifalaa naale inı ı nu mpu, de na pá təŋ Yesu waahí.

³⁸ Yesu pəsəna ı waahí təkpu na í ná si pa təŋəyi-ı, de na í pəəsı-we si: Pepeye í pəkəyi?

İna ifalaa naale inı í pəəsı-ı si: Lapi, (Tacaa ke pa yaa mpu na pa te taa.) Leye nyá təyaya?

³⁹ Yesu cə-we si: İ kəó na í ná.

Mporóy Yohaani ifalaa polaa na pá nyi Yesu te, na í na-we pá la taanaya ke təna. (Waato inı tó lim huşwaya.)

⁴⁰ Mpa pa naale pa nu Yohaani tóm na pá təŋ Yesu tó pa taa leló nté Siməŋ Piyee neu Antəlu.

⁴¹ Na Antəlu inı ı sulina ı taaló Siməŋ ke kancaalaya na í heeli Siməŋ si: Tə hika Mesii. (Kilisiti ke pa yaa mpu na pa te taa.)

⁴² İna Antəlu kpaya Siməŋ na í pona Yesu kin. Mporóy Yesu nyəna-ı təpiŋ na í təmi-ı si: N ké Yohaani pəyaló Siməŋ ké, de kaɣana paa cuyusi-ŋ si Sefası. (Piyee ke pa yaa mpu na pa te taa.)

Filip na Natanayee pa yaav

⁴³ Tev fema, de na Yesu luɣu la si ı ləki ı təyi Kalilee. Mporóy ı sula Filip, na í təmi-ı si: Kəó n təŋı-m.

⁴⁴ Filip ka ké Antəlu na Piyee pa ıcate Petesaita tó ké.

⁴⁵ Pə waahí ké Filip nawa Natanayee na í heeli-ı si: Wei ı tóm Moisi ka ŋmaa kəsəsutó takəlaya taa na Isó kuyogótutu teləsəlaa náa yogóti tótó tó, tə hika-ı pəne. İnəyole Nasaletı tó Yosəfu pəyaló Yesu.

⁴⁶ Tənaya Natanayee nəyó təkpu si: Kəpantó natəli tə wee si tu luna Nasaletı? İna Filip cə-ı si: Kəó na n nana nyá isəle.

⁴⁷ Yesu nawa Natanayee na í kəŋna ı tóó, de na í yogóti si: İşeyeli tó maɣamaya ntó cəne. Pəpətiya tu fei ı kin ke paa pəcə.

⁴⁸ Mporóy Natanayee pəəsı-ı si: Leye n nyəmma-m?

Mporóy Yesu cə-ı si: Ma na-ŋ fikı tuyú te na pəcə Filip yaa-ŋ.

⁴⁹ Tənaya Natanayee təma si: Ama Tacaa, n ké Isó Pəyaló, İşeyeli nyəma wulaw səsə ké.

⁵⁰ Mporóy Yesu cə-ı si: İsu ma heeluyuu-ŋ si ma na-ŋ fikı tuyú te təyole n mu-tı yaa? N ká te na n mpi pə kəla təne inı təkpaata tó.

⁵¹ Mporóy Yesu təma si: Tamapana ke ma heeliyi-me yoo, maa cəsəyi. İ ká te na í ná isətənyu tulaa na Isó isətəta tillaa təŋəyi Yulo Pəyaya má na pá kraa na pá tiiki.

- 1 Kuyaku tooso nyehku wule pa kra peele ke Kalilee Kana taa, na Yesu too polo.
- 2 Na pa yaa Yesu na i ifalaa tətəyo akpayale n̄t̄e t̄ə taa.
- 3 Tənaɣa solum tɛma, ulena Yesu too heeli Yesu si: Pa solum tɛma.
- 4 M̄p̄r̄óȳ Yesu c̄ə i too si: Al̄u nyá, nyaa heelina-m na p̄c̄ó má lá na? Ma waatu ta tata.
- 5 Tənaɣa Yesu too heela t̄əmle nyáma si: Ye í heela-mɛye nti í la nti.
- 6 P̄ee n̄kraan̄ naatoso wei i taa Yuta nyáma al̄owala l̄um ka wee t̄ə i ka we t̄əna, na paa i taa n̄ku k̄u t̄ok̄i is̄u liitilinaa nun̄wa (100) k̄é mp̄u.
- 7 M̄p̄r̄óȳ Yesu t̄əma t̄əmle nyáma si: I suuli n̄kraan̄ in̄əyi l̄um. Tənaɣa pa suulina i n̄əs̄i t̄əke t̄əke.
- 8 Ulena í t̄ə-we si: T̄əv, p̄ən̄ente í cosi l̄um mp̄i na í p̄ona kut̄əȳu tall̄u il̄e.
- 9 M̄p̄r̄óȳ t̄əmle nyáma cosaa na p̄ə p̄ona kut̄əȳu tall̄u.
- 10 Ulena tall̄u t̄əȳ l̄um mp̄i p̄ə p̄əsa solum ke mp̄u t̄ə. Ama i ta nyi timp̄i solum mp̄i p̄ə luna t̄ə. Ule t̄əmle nyáma mp̄a paa cosa l̄um t̄ə p̄ele pa nȳəmá. M̄p̄r̄óȳ tall̄u yaa akpayalu,
- 11 na í t̄əm̄-i si: Solum k̄upam ke ȳəlaa t̄əna caal̄əȳəna l̄əs̄uȳu, na p̄ə k̄əma na pa t̄əna p̄á haya il̄e, pa t̄ək̄əna mp̄i p̄ə ta t̄uɫ̄i t̄ə. Ama nyá, nyá solum k̄upam ná we hal̄əna n̄əɔn̄ə.
- 12 Piti t̄əmle kanc̄aal̄aya nȳənt̄e nte Yesu lapa Kalilee Kana taa t̄əȳəle. Na piti t̄əmle nteye i hul̄əna i teeli, na i ifalaa t̄əna-i na pa taa.
- 13 P̄əle p̄ə waah̄ il̄e, Yesu na i too na i newaa na i ifalaa pa pola Kar̄ənahum na p̄á c̄aya t̄ənaɣa wee naale, il̄e pa ta taan̄i.

*Payat̄əlaa t̄əȳənȳu ke Is̄ə t̄əs̄eɛle s̄əs̄əle taa
(Mat̄iyee 21:12-13; Mal̄əki 11:15-17; Luku 19:45-46)*

- 13 Yuta nyáma T̄eev acima w̄əsaa, ulena Yesu polo Yosalem.
- 14 M̄p̄r̄óȳ i maɣana naan̄ na heen̄ na alukukunaa p̄et̄əlaa c̄aya Is̄ə t̄əs̄eɛle taa, na liyitee ȳok̄əlaa náá c̄aya p̄ele pa taap̄əl̄ənaa t̄ee.
- 15 Tənaɣa Yesu kraɣa n̄musi na í kunt̄ili-si na í t̄əȳənna pa t̄ənaɣa Is̄ə t̄əs̄eɛle taa, pa na pa heen̄ na pa naan̄ t̄ət̄ə. Na í n̄musi liyitee ȳok̄əlaa liyitee ke ate, na í p̄əsi pa taap̄əl̄ənaa ke alele.
- 16 Ulena í holina alukukunaa p̄et̄əlaa si: I l̄əsi-weye c̄əne. I taa p̄əsi ma Caa t̄əȳəȳa ke kuyaku ke mp̄u.
- 17 M̄p̄r̄óȳ i ifalaa t̄əs̄əsa si pa n̄maawa Is̄ə T̄əm̄ taa si: Hai Is̄ə, ma luɣu s̄u nyá t̄əȳəȳa t̄əmle k̄é is̄u yem na k̄r̄ete.
- 18 Tənaɣa Yuta nyáma t̄əȳə-i t̄əkp̄u si: Piti t̄əmle nteye n̄ ka la-tu na p̄c̄ó t̄é nyi si p̄ə ha-n̄ mp̄aav si n̄ la is̄ənt̄ə in̄i?
- 19 M̄p̄r̄óȳ Yesu c̄ə-we si: I ȳok̄i Is̄ə t̄əs̄eɛle t̄əne, na maa t̄əȳəni-t̄eȳe n̄mav ke kuyeȳn̄ tooso taa.
- 20 M̄p̄r̄óȳ Yuta nyáma t̄əma-i si: Pusi n̄ule na naatoso ke pa n̄ma Is̄ə t̄əs̄eɛle t̄əne, na nyaa n̄maa-t̄eȳe kuyeȳn̄ tooso taa?
- 21 Ama Yesu maɣamaɣa i t̄əyi i yaak̄aya mp̄u si Is̄ə t̄əs̄eɛle.
- 22 P̄ə t̄ə k̄é waatu wei Yesu k̄əma na í si na í fe t̄ə, i ifalaa t̄əs̄əsa si i ka ȳəȳə-ti. Hal̄əna p̄á t̄ə pa taa na Is̄ə T̄əm̄ na Yesu kuȳəȳət̄ət̄ə t̄ət̄ə.

Yesu nȳəmá ȳəlaa lotu taa h̄w̄ee

- 23 Yesu w̄əv Yosalem ke T̄eev acima t̄ə k̄é mp̄u t̄ə, ȳəlaa payale nawa piti t̄əma nna i lakaya t̄ə na p̄á mu-i k̄rak̄raa t̄əkra si in̄əyi.
- 24 Ama Yesu ná t̄á t̄ə-we na i taa. P̄ə t̄əȳə p̄əlv, i nȳəmá pa t̄ənaɣa teu k̄é.
- 25 P̄ə f̄ei si n̄ȳəlv i s̄eȳesi-i pa t̄əm̄ na p̄c̄ó. I maɣamaɣa i nȳəmá mp̄i p̄ə we ȳəlv taa t̄ə.

3

Yesu na Nikotem pa faaci

- 1 Apalv n̄ȳəlv i ka wenna Falisanaa taa na p̄á yaa-i si Nikotem. I k̄é Yuta nȳəȳu nyáma taa l̄əlv.
- 2 M̄p̄r̄óȳ i pola Yesu kin̄ ke ahoos̄ naali na í ȳəȳəti-i si: Taca, t̄ə nȳəmá si Is̄ə k̄ənna-n̄ si n̄ s̄eȳesi-t̄ə. P̄ə t̄əȳə p̄əlv, n̄ȳəlv f̄ei wei i p̄əs̄əyi na í la piti t̄əma is̄u n̄ lakuȳu t̄ə na p̄á t̄á k̄əna Is̄ə t̄əȳ.
- 3 Yesu c̄ə-i si: Tampana ke ma heeliyi-n̄ yoo, maa c̄əs̄əyi, ye p̄ə ta l̄əli ȳəlv ke l̄əlvuȳu, i kaa na Is̄ə Kawulaya.
- 4 Tənaɣa Nikotem p̄əs̄ə-i si: Is̄ənaɣale pu t̄əȳəni ȳəlv ke l̄əlvuȳu na í t̄əma s̄əs̄ə ke lapu? Ama i kaa p̄əsi na í l̄əli i too lotu taa k̄é s̄uun̄ na p̄á t̄əȳəni-i l̄əlvuȳu?
- 5 Yesu c̄ə-i si: Tampana ke ma heeliyi-n̄ yoo, maa c̄əs̄əyi, ye p̄ə ta l̄əli-n̄ na l̄um na Feesuȳu, n̄ kaa s̄u Is̄ə Kawulaya.
- 6 Ȳəlv ke ȳəlv l̄əlv̄əyi. Ama Is̄ə Feesuȳu l̄əlvuȳu w̄əna p̄ə mp̄aa, na p̄əle p̄ə we ȳəlv taa t̄əm̄ k̄é.
- 7 Taa la piti na nti ma heela-n̄ si p̄ə wee si m̄ə t̄əna pu l̄əli-m̄eȳe l̄əlvuȳu t̄ə t̄ə t̄ə.

⁸ Nyəni, heelim maki timpri pə luɣu wɛɛ tɔɣo, na ń nuki pə tanj. Pəyele n ta nyi pə təlule yaa pə təpote. Wei Iso Feesuyu lɔlaa tɔ ɪ wɛ mpv tɔtɔ.

⁹ Mpɔ́yó Nikotem tɔma si: Isənayale mpv?

¹⁰ ɪlena Yesu cɔ-ɪ si: Hal meyele Isɛyeli sɛyəsəlaa sɔsaa na ń ta cəkəna tɔm tənɛ?

¹¹ Tampana ke ma heeliyi-ɲ yoo, maas cɛsəɣi, tə nyəmá nti tə yɔɣotəyi tɔ na nti tə nawa tɔ ntəyi tə kɛsəɣi-mɛ. Pə na pə mpv tɔ mu caa tá tɔm muɣu.

¹² Isəna pə tənja lapv ke ate cəne tɔyɔle ma heeliyi-mɛ na u sarj muɣv. ɪle ye ma kɛesa-mɛye isəna pə wɛ isətaa tɔ, mə taa aweyele mɔlv?

¹³ Nɔɣɔlv ta kpata isətaa ye pə taya Yɔlv Pəyaya má wei ma luna isətaa na má tii tɔ ma paasi.

¹⁴ Isu Moisi ka tɔyɔ nyəɣɔlvɔv kɔsɛɛmuɣv tɔm ke tesika nyɔvɔv taa na í siki wɔlaya tɛtv taa tɔ, mpv un tɔtɔɣo pə wɛɛ si paa kpaasi Yɔlv Pəyaya má.

¹⁵ ɪlena yəlaa mpa pa təna paa mv ma tɔm tɔ pá hiki weesuyu ɲku ku tɛj tɔ.

¹⁶ Pə taya pɔlv, Iso sɔlaa yəlaa tənaya sɔsəm, haləna í caɲ í ha ɪ Pəyaya ikpamle, si pa təna mpa paa tɛj ka tɔm tɔ, pá taa si, ama pá hiki weesuyu ɲku ku tɛj tɔ.

¹⁷ Pə taya isu yəlaa tɔm kɔyɔv tɔə kɛ Iso tila ɪ Pəyaya. Ama pa nyɔvɔv yavv tɔə kɛ.

¹⁸ Paa kɔyɪ wei ɪ tənja ka tɔm tɔ pɔntv tɔm. Ama wei ɪ tənəyi ka tɔm tɔ, pɔntv tɔm tɛma sərv, ɪ ta tən Iso Pəyaya ikpamle tɔm tɔ pə tɔə.

¹⁹ Pa tɔm səpa timpri tɔyɔle si fətəla wei ɪ naaki tɔ ɪ kɔma antulinya taa, na yəlaa sɔlv səkretvɔv na pá kisi-ɪ pa lakasi isayasi tɔə.

²⁰ Ye wei ɪ laki isayatu ɪ taa kpaakəna fətəla inəyi. ɪ kɔtəɣəna-ɪ si pə taa kɔə na í la na pə ná ɪ isayatu tɔə.

²¹ Ama wei ɪ tənəyi tampana tɔ ɪ kɔtəɣəna fətəla inəyi si í la na pə ná tɛcɛcɛɪ si Iso nunav tɔə kɛ ɪ laki mpv.

Yesu na Yohaani pa tɔm

²² Pəle pə waalı kɛ Yesu na ɪ ifalaa pa kɔla təna na pá polo Yuta tɛtv taa, na í na-wɛ pá caya tənaya wɛɛ naale, na ɪ sɔəki yəlaa kɛ Iso lvm.

²³ Yohaani ná sɔəkaya yəlaa kɛ Iso lvm tətəɣo Ayinɔɲ kɛ Salim kinj. Lvm ka wɛ tənaya sɔsəm kɛ. Yəlaa kənaya Yohaani kinj na í sɔəki-wɛyɛ Iso lvm.

²⁴ Waatu un tɔ pa ta təkəta Yohaani kɛ saləka.

²⁵ Mpɔ́yó Yohaani ifalaa taa lelɔa na Yuta tv nɔyɔlv pa sɔv hɔm kɛ Iso sɛɛv kɔtasi nsi yɔlv tayanəɣəna ɪ ti tɔ si tɔə.

²⁶ Mpɔ́yó pa pola Yohaani kinj na pá pɔəsi-ɪ si: Tacaa, n tɔəsa yɔlv wei ɪ tɔm n ka heela-tv na nyá na-ɪ í ka wɛ Yaatanu waalı tɔ ɪ tɔə? Nyəni pənente un ɪ sɔəkəna nteyɛ yəlaa kɛ Iso lvm, na pa təna pá puki ɪ kinj.

²⁷ ɪlena Yohaani cɔ-wɛ si: Yɔlv u hikiyi pɔlvɔv yem na Iso tá ha-ɪ-wi.

²⁸ Mə mayamaya ɪ pəsəyi na í ləsi ma aseeta si ma yɔɣotaa si ma ta kɛ Mesii. Ama ma tɛɪ ɪ nɔyɔ kɛ kɔtɛɪ.

²⁹ Akpɔaylv tənna asasaalv. Ama akpɔaylv taapalv səja təna na í kema ɲkpaɲɲ. Pə kɔma na í nu akpɔaylv nɔyɔ, ɪlɛ ɪ lanje hulvm sɔsəm. Mpv un tətəɣo ma lanje hulvmaa, na pənente pə maya-m teu.

³⁰ Pə wɛɛ si Yesu í pɪkəna na maas səki.

Wei ɪ kɔmna isətaa tɔ ɪ tɔm

³¹ Wei ɪ luna isətaa tɔ un ɪ kələna pə təna. Na wei ɪlɛ ɪ wɛ ate cəne tɔ, ɪ kɛ ate nyəɲ kɛ, na ate nyəntv kɛ ɪ yɔɣotəyi. Ama wei ɪ luna isətaa tɔ un ɪ kələna pə təna.

³² Na ɪ yɔɣotəyi mpi ɪ nawa na í nu tɔ pə tɔm, ama nɔyɔlv ɪ muɣv ɪ tɔm.

³³ ɪlɛ wei ɪ tu mv ɪ tɔm, pɔntv tisina ntɛ si Iso yɔɣotəyi tampana.

³⁴ Wei Iso tilaa tɔ pɔntv yɔɣotəyi Iso tɔm kɛ. Pə taya pɔlv, Iso cɛləyi-ɪ ɪ Feesuyu tənaya.

³⁵ Tacaa sɔlaa ɪ Pəyaya na í tv pə tənaya ka niɲ taa.

³⁶ Ye wei í nuna Pəyaya ɪ tɛma weesuyu ɲku ku tɛj tɔyɔ hikuyv. Ama wei í kisa Iso Pəyaya kɛ nunav tɔ ɪ lanjaa kɛ, na Iso mvna-ɪ na pááná kɛ tam kɛ mpɔ́yó.

4

Yesu na Samalii alv pa faaci

¹ Falisanaa nuwa si Yesu hikiyi tənlaa na í sɔəki-wɛyɛ Iso lvm na pə kələyi Yohaani.

² Pəcɔ pə taya Yesu mayamaya sɔəkayana-wɛyɛ Iso lvm, ama ɪ ifalaa kɛ.

³ Yesu kəma na í nu si Falisanaa nu mpv, ɪlena í kɔlv Yuta tɛtv taa na í mənna Kalilee tɛtv taa.

⁴ Na pə wɛɛ si Samalii nyəɲkv kɛ ɪ tən.

⁵ Mpɔ́yó Yesu wosəna Samalii icate natəli nte pa yaa si Sikaa tɔ, na tə kɔtəna tɛtv nti Yakɔrv ka ha ɪ pəyaya Yosɛfv tɔ.

⁶ Na Yakɔrv ləkv ka wɛ təna. Təntɛ nu Yesu ɪlena í caya ləkv nɔyɔ, na waatu un ilim sikaa.

7 Μπόγύ Samalii alv nǵǵlv kǵma lvm luγu, na Yesu sǵlǵm-i si: Ha-m lvm na mǵ nyǵǵ.

8 Waatu unǵ Yesu ifalaa ka tema tevu ke icate taa kǵ kutǵǵv yarv.

9 Samalii alv cǵ-i si: Pepe tǵǵ kǵ nyaga Yuta tv na nǵ sǵlǵmǵγ-i-m lvm si n nyǵǵ. Pǵcǵ maγa Samalii tv? (Pǵ taya pulv tǵǵ, Yuta nyǵma na Samalii nyǵma paa suliyi.)

10 Μπόγύ Yesu cǵ-i si: Ye n ka cekǵna mpi Isǵ haaki tv, na nǵ ka nyǵmǵ wei mǵ ma sǵlǵmǵγ-i-η lvm kunyǵnyǵǵm ke isǵntǵ tv, nyǵ maγamaγa n ka laalǵna-m sǵlǵmǵv na ma ha-η weesuγu lvm.

11 Μπόγύ alv cǵ Yesu si: Ma ce, n feina kolulunav ηku n kǵ luna tv. Pǵcǵ lǵkǵ nǵ tu lumaa. Ite leyv n kǵ hiki weesuγu lvm mpi?

12 Tǵ lǵηce Yakǵrv hulina lǵkǵ unv na tǵǵ maγana-i. Halǵ Yakǵrv na i piya na i kalǵkǵη pa nyǵǵ lǵkǵ unǵ i lvm. Ite n hvv si n kǵla ilǵ?

13 Μπόγύ Yesu cǵ alv si: Wei i nyǵǵ lǵkǵ unv i lvm lǵkǵtv tasǵγ-i-η kǵrav kǵ.

14 Ama wei i nyǵǵ lvm mpi ma ha-i tv, lǵkǵtv u lelǵγ-i-η kǵrav paa pǵlee. Pǵ taya pulv, lvm mpi ma ha-i tv pu la i taa kǵ lvm sevlv wei i cetǵγ-i tv. Halǵna i hiki weesuγu ηku ku tev tv na i kinj.

15 Μπόγύ alv cǵ Yesu si: Ma ce ha-m lvm mpi, ilv lǵkǵtv kaa tasa-m kǵrav, na mǵ taa tasa cǵneyv mǵlvv ke lvm luγu.

16 Μπόγύ Yesu tama alv si: Polo nǵ yaa nyǵ pavalv na nyǵ na-i i kǵǵ cǵnev.

17 Μπόγύ alv cǵwa si: Ma feina apalv.

Ilena Yesu cǵ alv si: Tampava ke n yǵǵtǵaa si n feina apalv.

18 Pǵ taya pulv, n tema apalaa kakpasi ke saav, na wei i te n tu we kǵyana isǵntǵ tv n we yem, pǵ taya nyǵ pavalv. Pǵ tǵǵ kǵ nyǵ tǵm wena tampava.

19 Μπόγύ alv cǵ Yesu si: Tacaa, ma naa si n kǵ Isǵ kvǵyǵtv tv telǵsvlv.

20 Ta lǵηcǵnaa seekǵyǵ Isǵ kǵ pulv kvnev kv tǵǵ. Ama Yuta nyǵma me mǵ tvη si ye paa seev Isǵ Yosalem kǵ.

21 Μπόγύ Yesu cǵ alv si: Alv nyǵ nu ma tvm, pu kǵǵ tv, Tacaa Isǵ sevv kaa wev tǵntǵmle tvm, si pulv kvnev kv tǵǵ yaa Yosalem.

22 Samalii nyǵma me i ta nyǵ wei i seeki tv. Ama Yuta nyǵma ta tǵ nyamǵ wei tǵ seeki tv. Pǵ taya pulv, Yuta nyǵma kinj ke Isǵ sevv mpi pǵ waasǵγ-i tv pǵ wev.

23 Ama pǵ wev pu kǵǵ, halǵ pǵ tu tema kvnte te, na mǵra pa seeki Isǵ na tampava tv paa seev hatov pa taa kǵ na cǵsvv fei. Isǵ seelaa isv mǵv weγv Caa Isǵ sǵlǵaa.

24 Isǵ i naa isǵntǵ, pǵ tǵǵ kǵ mǵra pa seev tv, pǵ taya isǵntǵ ke paa seev. Ama pa taavana kǵ na cǵsvv fei.

25 Μπόγύ alv cǵ Yesu si: Ma nyǵmǵ si Mesii wei pa yaa si Kilisiti tv i kǵ kǵǵ tv, ye ilv i kǵma, i kǵ kilisi-tvγv pǵ tǵna.

26 Μπόγύ Yesu cǵ alv si: Ma wei ma yǵǵtvǵǵna-η isǵntǵ tv, maγale Mesii unǵ.

27 Yesu na alv pa tvηna yǵǵtǵyǵ ke mǵrvǵ ilena i ifalaa tala, na pǵ la-weγv piti kǵ mpi pǵ tǵǵ i na alv taka pa yǵǵtǵγ-i tv. Paa na mǵv pa taa nǵǵlv ta pǵǵsi si: Pepeγv n caa i kinj? Yaa ntiγi nyǵ yǵǵtvǵǵna-i?

28 Tǵnaya alv mǵηna i hǵyaga na i sv. Ilena i mǵlv icate taa na i yaa yǵlǵaa si:

29 I kǵǵ na i nǵ apalv nǵǵlv wei i kǵraya pǵ tǵna mpi tuu ma lapa tv na i keesi. I ta ke Mesii yee?

30 Μπόγύ yǵlǵaa lv icate taa na pǵ puki Yesu kinj.

31 Alv unǵ i tev mǵv tv, na i ifalaa nǵǵ tvηna-i teekvγv kǵ si: Tacaa n kaa tvγv mǵv?

32 Ama Yesu cǵ-we si: Tvǵvnaγa ηka ma tǵki tv i ta nyǵ-ke.

33 Μπόγύ Yesu ifalaa pǵǵsa tǵma si: Nǵǵlv kvna-i tvǵvnaγa ke yee?

34 Tǵnaya Yesu cǵ-we si: Ma tvǵvnaγa ntǵ wei i tila-m tv i luγv nyǵntv larp, na i tvmlv nte i hǵla-m si mǵ la tv tǵ yovsvγu.

35 Me mǵ tvη si: Pǵ kaasa isǵtvnaa liγiti na kvmtv tala. Ama mǵ, ma heeliγi-me si, i kvsv mǵ isv na i na isǵna kvtvǵv seena tava na kv tǵηa kvntaa tv.

36 Kvntv wei i kvη tv, i tvηa i kvfelvγv hikvγv kǵ, na i nyǵkǵγi pee tvtvγv i weesuγu ηku ku tev tv kv tǵǵ. Mǵv pǵ lakǵna na tuulu na kvntv pǵ kvntǵγi yǵlvγv.

37 Pǵ tǵǵ kǵ tvm nti pa yǵǵtǵγ-i tv tǵ wena tampava si: Levv tuuki kǵ na levv nǵǵ kv.

38 Mǵv tvtvγv, ma tila-me si i kv halǵm mpi i taa hala tv. Lelaa nǵ halaa na kǵyana pǵ waasǵγ-i-me.

39 Icate ntv tǵ taa Samalii nyǵma pǵγale mǵ Yesu tvm ke tvm nti alv ka yǵǵtǵaa tǵfoov si: I kǵraya pǵ tǵna mpi tuu ma lapa tv na i keesi tv tǵ tǵǵ.

40 Waatv wei Samalii nyǵma tala Yesu kinj na pǵ na-i tv, pa wiina-i si i la wev naaleγv pa kinj. Ilena i cǵyǵ tǵnaya kvγevη naale.

41 Pǵ kvma na pǵ nu i maγamaγa i kvǵyǵtv tv, ilena yǵlǵaa samaa ke sǵsvm tasa i tvm ke mǵv.

⁴² Na pá t̃n̄ alv̄ s̄i: P̄n̄ent̄e p̄a t̃aγa n̄ti n̄ heela-t̄v̄ t̄o t̄o t̄o t̄ike k̄e t̄o m̄v̄ t̄ōm̄. Ama t̄a maγamaγa t̄o n̄una t̄a ḡkpaḡḡ na t̄e t̄ema t̄a t̄aa s̄i, tampana i k̄e antulinya Waasolv̄.

Yesu waav̄ k̄e akewe s̄os̄o p̄aγaya

⁴³ Yesu lapa kuv̄eēḡ naaleγe t̄ena, il̄ena i k̄v̄li na i t̄ena Kalilee.

⁴⁴ Yesu maγamaγa ka t̄ema γ̄oγ̄oṽv̄v̄v̄ s̄i: N̄oγ̄olv̄ u t̄oγ̄v̄na Isov̄ kuv̄oγ̄oṽv̄v̄v̄ tel̄esolv̄ k̄e i maγamaγa i iṽate t̄aa.

⁴⁵ Waatv̄ wei Yesu tala Kalilee t̄o, t̄ena nȳōma m̄v̄-t̄u k̄e niḡ naale. M̄pi t̄o pa maγamaγa p̄aa pola T̄eēv̄ acima t̄oγ̄v̄v̄ k̄e Yosalem, na pa nawa p̄e t̄ena m̄pi i lapa T̄eēv̄ acima an̄i a t̄o t̄o.

⁴⁶ M̄p̄oγ̄v̄ Yesu m̄ela Kalilee Kana tim̄pi i ka p̄esa l̄vm̄ k̄e sol̄vm̄ t̄o. Akewe s̄os̄o n̄oγ̄olv̄ i ka we t̄ena, na i p̄aγaya we Kap̄anahum na p̄e w̄v̄v̄ki-k̄e.

⁴⁷ Akewe n̄iwa s̄i Yesu luna Yuta na i k̄ov̄ Kalilee, il̄ena i polo na i s̄el̄m̄v̄-t̄i s̄i: Ma p̄aγaya we Kap̄anahum na k̄a caa s̄eṽv̄, polo ḡ waasi-k̄e.

⁴⁸ Yesu c̄o-t̄i s̄i: An̄i tam̄m̄ mu ta na p̄iti t̄ema na k̄ok̄olv̄ nȳōm̄, u t̄isiγ̄i.

⁴⁹ M̄p̄oγ̄v̄ akewe in̄i i c̄o-t̄i s̄i: Hai ma ce, t̄e t̄e p̄eṽc̄o ma p̄aγaya i t̄aa k̄ov̄ na k̄a s̄i.

⁵⁰ M̄p̄oγ̄v̄ Yesu c̄o akewe s̄i: K̄pe, nȳa p̄aγaya k̄aa s̄i.

M̄p̄oγ̄v̄ ap̄alv̄ in̄i i m̄v̄ Yesu kuv̄oγ̄oṽv̄v̄v̄ na i t̄u m̄p̄aaṽ.

⁵¹ Akewe k̄peḡaγa, il̄ena i t̄em̄le nȳōma s̄eḡ-t̄i na p̄a heeli-t̄i s̄i: Nȳa p̄aγaya h̄ika alaaf̄oγa.

⁵² M̄p̄oγ̄v̄ akewe p̄oosa-weγe is̄ōna waatv̄ p̄e c̄eṽa p̄aγaya t̄o t̄o. Il̄ena t̄em̄le nȳōma c̄o-t̄i s̄i: Tete il̄im̄ k̄p̄ila p̄eṽc̄o t̄oγ̄ watv̄ c̄eṽa ka t̄o.

⁵³ M̄p̄oγ̄v̄ p̄aγaya caa t̄oosa k̄p̄ak̄p̄aa s̄i, tete m̄p̄v̄ in̄i p̄e taka teitei k̄e Yesu ka heela-t̄i s̄i: Nȳa p̄aγaya k̄aa s̄i. Il̄ena i na i t̄oγ̄aγa t̄ena p̄a t̄e Yesu na pa t̄aa.

⁵⁴ Yesu p̄iti t̄ema k̄p̄enta naaleγe i l̄uv̄ Yuta na i k̄ov̄ Kalilee t̄o.

5

K̄v̄t̄ont̄v̄ waav̄ k̄e l̄ule n̄oγ̄o

¹ P̄e p̄e waal̄i Yuta nȳōma Isov̄ s̄eēv̄ acima naal̄i a talaa, na Yesu polo Yosalem.

² L̄ule nat̄el̄ t̄e we heeḡ n̄on̄oγ̄o c̄oṽoγ̄o Yosalem, na akelenaa sakas̄i taka kak̄pas̄i s̄eḡa t̄ena. T̄eḡe in̄eγ̄i pa yaa s̄i Pet̄asata k̄e Alaamee nȳōma t̄ōm̄ t̄aa.

³ Na k̄v̄t̄ont̄v̄naa sel̄eta laḡas̄i ns̄i s̄i t̄e k̄e s̄os̄ōm̄. Ȳol̄ōmaa na kaakalasi, na m̄pa k̄v̄t̄ōm̄eḡ t̄v̄l̄aa t̄o. [Pa t̄aḡa l̄vm̄ laḡt̄oγ̄v̄.

⁴ P̄e t̄aγa p̄olv̄, is̄ōtaa tillu tiikaγa waatv̄ waatv̄ k̄e l̄ule t̄aa, na i lak̄i na l̄vm̄ laḡt̄oγ̄v̄. Na wei i laala tiiv̄ k̄e waatv̄ wei l̄vm̄ laḡt̄oγ̄v̄ k̄p̄ak̄p̄aa t̄o p̄e waa-t̄i, p̄aa i k̄v̄t̄ōḡ k̄e ḡku.]

⁵ Ap̄alv̄ n̄oγ̄olv̄ i ka we t̄ena na i h̄ēnt̄a k̄v̄t̄ōḡ t̄o p̄us̄i p̄eṽf̄ei n̄ule k̄olv̄.

⁶ Yesu na-t̄i na i h̄ēnt̄a m̄p̄v̄, na i nȳōm̄a s̄i i taḡa t̄enaya s̄os̄ōm̄, il̄ena i p̄oos̄-t̄i s̄i: N̄ caa p̄e waa-ḡ k̄e?

⁷ M̄p̄oγ̄v̄ k̄v̄t̄ont̄v̄ c̄o Yesu s̄i: Ma ce, ma f̄eina n̄oγ̄olv̄ s̄i i t̄isi-m̄ l̄vm̄ t̄aa k̄e waatv̄ wei p̄e laḡt̄oγ̄v̄ t̄o. Na mā polaa s̄i ma tiiki, n̄oγ̄olv̄ n̄aa laali-m̄.

⁸ M̄p̄oγ̄v̄ Yesu heela-t̄i s̄i: K̄v̄li na ḡ k̄p̄aγa nȳa k̄v̄h̄ēnt̄oγ̄v̄ na ḡ t̄o.

⁹ T̄enaya p̄e waa k̄v̄t̄ont̄v̄ k̄e k̄p̄ak̄p̄aa, na i kel̄i i k̄v̄h̄ēnt̄oγ̄v̄ na i t̄ōḡ. P̄e pam̄na kuv̄ako k̄v̄h̄eēsv̄oγ̄ wule.

¹⁰ M̄p̄oγ̄v̄ Yuta nȳōma t̄ōma wei p̄e waa m̄p̄v̄ t̄o s̄i: Saḡa kuv̄ako k̄v̄h̄eēsv̄oγ̄o k̄e, p̄e f̄ei s̄i ḡ s̄eγ̄el̄i nȳa k̄v̄h̄ēnt̄oγ̄v̄ k̄e m̄p̄v̄.

¹¹ Ama k̄v̄t̄ont̄v̄ na c̄o-we s̄i: Wei i waasa-m̄ t̄o in̄i i heelina-m̄ s̄i mā kel̄i ma k̄v̄h̄ēnt̄oγ̄v̄ na mā t̄o.

¹² M̄p̄oγ̄v̄ Yuta nȳōma c̄o k̄v̄t̄ont̄v̄ s̄i: Aweγe p̄v̄nt̄v̄ na i heela-ḡ s̄i ḡ kel̄i nȳa k̄v̄h̄ēnt̄oγ̄v̄ na ḡ t̄o?

¹³ Ama wei p̄e waaṽa t̄o i ta nȳi Yesu. P̄e t̄aγa p̄olv̄, il̄e i ka saala samaa wei i suwa t̄ena t̄o i t̄aa.

¹⁴ P̄e p̄e waal̄i Yesu n̄a ap̄alv̄ in̄eγ̄i Isov̄ t̄es̄eēle t̄aa na i heeli-t̄i s̄i: Nȳōni, p̄ōn̄ent̄e p̄e waa-ḡ is̄ōnt̄o t̄o, t̄aa t̄asa is̄aγat̄v̄ laṽv̄ t̄ōt̄o. P̄eṽc̄o p̄e t̄aa k̄ov̄ na ḡku k̄v̄le k̄v̄ k̄ēla m̄p̄v̄ t̄o k̄v̄ maγana-ḡ.

¹⁵ T̄enaya ap̄alv̄ in̄i i polaa na i heeli Yuta nȳōma s̄i: Yesu waas̄ōna-m̄.

¹⁶ P̄e t̄o k̄e Yuta nȳōma sv̄o Yesu k̄e k̄v̄n̄oγ̄v̄ t̄oγ̄v̄ k̄e i laṽv̄ m̄p̄oγ̄v̄ kuv̄ako k̄v̄h̄eēsv̄oγ̄o wule t̄o p̄e t̄o.

¹⁷ M̄p̄v̄ p̄e yelina na Yesu γ̄oγ̄ot̄i s̄i: Ma Caa n̄a t̄ōḡa t̄em̄le laṽv̄ k̄e tam̄ k̄e. P̄e t̄o k̄e ma t̄ōt̄o ma t̄ōḡna laṽv̄.

¹⁸ T̄ōm̄ t̄ōne t̄e maγamaγa t̄e t̄o Yuta nȳōma m̄v̄ s̄eγ̄ōna k̄e t̄eu s̄i pa l̄ēs̄eγ̄i Yesu wees̄ȳu. S̄i p̄e t̄aγa kuv̄ako k̄v̄h̄eēsv̄oγ̄o t̄ike k̄e i wak̄ēlaa, p̄e k̄p̄enna is̄ōna i k̄eēsa i ti na Isov̄ na i yaat̄-i i maγamaγa i Caa t̄o p̄e t̄o t̄ōt̄o.

Isov̄ P̄aγaya p̄es̄v̄oγ̄v̄ k̄e γ̄ōl̄aa t̄o

¹⁹ M̄p̄ȳȳ Yesu t̄ma-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa ces̄eyi. P̄ȳȳȳ ma ma kaa lu nat̄eli na má la. Ama nti ma Caa t̄nja lap̄u na má naaki t̄o nt̄eyi ma t̄nj̄eyi. Ma Caa laki p̄ t̄na mpi t̄o, P̄ȳȳȳ ma ma laki-wi t̄t̄ȳȳ.

²⁰ P̄ t̄aya pul̄u, ma Caa s̄ola-m ké, na í h̄olí-m p̄ t̄na mpi í laki t̄o. Í ká h̄olí-m t̄ma s̄as̄ona nna a k̄ela an̄e t̄o si má la, na pu la-mēye ha.

²¹ Isu ma Caa feesiyi s̄ataa na í m̄anna-wēye weesuyu nȳma hek̄u t̄o, mp̄u un̄i t̄t̄ȳȳ P̄ȳȳȳ má ma t̄ȳyi weesuyu ke m̄pa ma n̄kaa t̄o.

²² T̄le t̄e paasi ma Caa u huok̄ena n̄ȳol̄u. Ama í t̄u huole t̄enaya P̄ȳȳȳ ma ma niñ taa.

²³ Ilena pa t̄na pa se-m isu pa seekuyu ma Caa t̄o. Yul̄o í ta se P̄ȳȳȳ ma, í kaa p̄asi na í se ma Caa wei í tila-m t̄o.

²⁴ Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa ces̄eyi, ye wei í nu ma t̄m na í te í taa na wei í tila-m t̄o, í t̄ema weesuyu ŋku ku t̄ej̄ t̄ȳȳ hikuyu, pa kaa huona-i. Ama í t̄ema weesuyu t̄o ke p̄s̄ȳȳu ké.

²⁵ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa ces̄eyi, p̄ wēe pu k̄oo, hal̄i p̄ tu t̄ema k̄onte te. S̄ataa ká nu Is̄o P̄ȳȳȳ má ma n̄ȳȳ, m̄pa paa nu-ke t̄o, paa fe na pá kul̄ona pa ise.

²⁶ Isu Tacaá Is̄o wena weesuyu ke í taa t̄o, mp̄u t̄t̄ȳȳ í yelaa si P̄ȳȳȳ ma má weena weesuyu ke ma taa.

²⁷ Ma ké Yul̄o P̄ȳȳȳ t̄ȳȳ í ha-m m̄paa si má huona ȳl̄aa ke t̄m.

²⁸ Ile p̄ t̄aa la-mēye ha. Mpi t̄o pu k̄oo na pa t̄na m̄pa pa we p̄l̄aaj̄ taa t̄o pá nu ma n̄ȳȳ,

²⁹ na pá lu í taa. M̄pa pa lapa k̄opant̄u t̄o paa fe si pá wēe tam t̄o. M̄pa p̄ele pa lapa isayatu t̄o, paa fe si pá huona-we na pá t̄-wēye sal̄eka.

Mpi p̄ h̄ól̄ȳi Yesu tampana t̄o

³⁰ Maa p̄s̄eyi na má lu t̄el̄eyi ma mayamaya. Ama isu Is̄o kees̄eyi-m t̄o, m̄p̄ȳȳȳ ma huok̄ena, na ma huole tewa. Mpi t̄o, p̄ t̄aya ma mayamaya ma luyu nȳent̄u ke ma p̄ek̄eyi lap̄u. Ama wei í tila-m t̄o í luyu nȳent̄u ké.

³¹ Ye ma ȳȳȳt̄eyi ma ti t̄m, n̄ȳol̄u kaa sa tampana wena maa h̄olí t̄o.

³² Ama n̄ȳol̄u wenna na í lé í h̄ól̄ȳi si ma ké tampana t̄o. Na ma nȳmá si nti í ȳȳȳt̄eyi ma t̄o t̄o t̄e tampana.

³³ Hal̄i m̄o mayamaya í tila m̄o tillaa ke Yohaani k̄in̄ na í lé í h̄ola-mēye tampana.

³⁴ Ye ma, p̄ t̄aya isu ma nyulaa si yul̄o n̄ȳol̄u í h̄olí ma tampana. Ama si p̄ s̄ona-me na p̄ ya m̄o nȳȳȳ t̄o ké ma ȳȳȳt̄eyi mp̄u.

³⁵ Yohaani naa we ké isu f̄et̄ela wei í m̄ȳyi na p̄ naaki t̄o. Í t̄isaa na í ȳol̄ona f̄et̄ela un̄i í nau ke p̄ēo.

³⁶ Ama ma wena mpi p̄ h̄ól̄ȳi ma tampana na p̄ k̄eli t̄e t̄na nti Yohaani ȳȳȳt̄o ma t̄o t̄o. T̄ema nna un̄i ma Caa h̄ula-m si má la na ma t̄nja a lap̄u ke is̄ent̄o t̄o, an̄i a h̄ol̄ȳȳona ma tampana si ma Caa tilina-m.

³⁷ Ma Caa wei í tila-m t̄o í h̄ól̄ȳi ma tampana t̄t̄o. Me í ta nu í n̄ȳȳ ke paa t̄m kul̄om. P̄c̄ó í ta loosi í is̄ent̄aa ké paa t̄m kul̄om t̄t̄o.

³⁸ P̄ēyele u sañ í t̄m m̄ȳȳ si t̄é caya m̄o taa ké paa p̄ēo. Ile u t̄ej̄ m̄o taa na wei Is̄o tilaa t̄o, p̄ t̄o ké p̄ we mp̄u.

³⁹ Í p̄ek̄eyi Is̄o T̄m tak̄elasi taa t̄cututu, na í teel̄eyi si p̄ taa ké í ká hikina weesuyu ŋku ku t̄ej̄ t̄o. An̄i t̄a tak̄elasi kul̄omas̄i ns̄i si ȳȳȳt̄eȳona ma t̄m.

⁴⁰ P̄ na p̄ mp̄u t̄o, u sañ si í k̄oo ma k̄in̄ na í hiki weesuyu k̄op̄an̄ku.

⁴¹ P̄ t̄aya ȳl̄aa isante ke ma p̄ek̄eyi.

⁴² Ama ma nȳma-me, ma nȳmá si u caa Is̄o.

⁴³ Ma Caa k̄onte ke ma k̄oma na mu sañ ma m̄ȳȳ. Ama ye n̄ȳol̄u ná lu yem na í k̄oo, í mu ílé t̄ak̄pa.

⁴⁴ Me m̄o s̄ola m̄o t̄ema isante ké, u p̄ek̄eyi Is̄o wei í t̄ike nt̄é Is̄o t̄o í nȳent̄e. Ile is̄enaya í ká la na í mu ma t̄m.

⁴⁵ Í taa hūv si maa polo má kuli m̄o waali ké Is̄o is̄ent̄aa. Ama Moisi wei í teel̄eyi t̄o un̄i í ká kulina m̄o waali.

⁴⁶ Ye í ka m̄owa Moisi t̄m na tampam, is̄ent̄o t̄o í ka mu ma nȳent̄u t̄t̄o. P̄ t̄aya pul̄u, ma t̄m ke ílé í ŋmaawa.

⁴⁷ Í ta t̄isi na í mu nti Moisi ŋmaawa t̄o, ile is̄enaya í ká t̄isi na í t̄ona ma t̄m nti ma heeliyi-me t̄o.

6

Samaa iyisi kakpas̄i (5000) cal̄s̄ȳȳ

(Mat̄iyee 14:13-21; Mal̄aki 6:30-44; Luku 9:10-17)

¹ P̄le p̄ waali ké Yesu t̄ayana Kalilee t̄ej̄ku waali ké tes̄ȳȳ. (L̄elaa yaa si Tipeliyat̄i t̄ej̄ku).

² Na ȳl̄aa samaa hu í waali. P̄ t̄aya pul̄u t̄o, pa ná p̄iti t̄ema nna í waakayana kut̄ant̄unaa t̄o.

- 3 Μπόγó Yesu na ι ifalaa pa kpa puvu tó na pá caya tana.
- 4 Na Yuta nyóma acima wena pa yaa si Teεb acima tó a wúsa.
- 5 Μπόγó Yesu nyéna ι taa na ι waali na í ná si samaa sósó tóηna ι kin ke kónte. Tánaya ι póosa Filipu si: Leye tu ya kutóχóu na tó cela samaa ine unι na ι tana í tóχó?
- 6 Yesu γóχta mpó si í nuu nti Filipu ká cò tó. Tófó ι maγamaγa ι téma iséna ι ká la tóχó nyám.
- 7 Μπόγó Filipu cowa Yesu si: Paa liχitee nyóχtu ηmónuvu (200) maγamaγa ke tó yapa kutóχóu, ku haηna yélaa pane pa tiili?
- 8 Ilena Yesu ifalaa taa nóχólu wei pa yaa si Antélu na í ké Simóη Piyee neu tó í cò-ι si:
- 9 Iwaaséle natéli tó we cáne na tó tóka potopotonaa ke kakpasι na tiina ke naale. Ama pále pu la-weye samaa tuutuuma ine?
- 10 Tánaya Yesu tóma si: I heeli pa tana si pá caya ate. (Pé pamna nyutu ka pá ateyé tánaya sósóm, ilena pá caya.) Pa taa apalaa nyóχη tala isu iyisi kakpasι (5000).
- 11 Tánaya Yesu kraya potopotonaa mpε na í see Isó ké í na tэмle ke pa tó, ilena í tala mpa pa caya tó. Na í tala-weye tiina ke mpó tótó, na paa wei í haγa.
- 12 Waatu wei pa haγaa tó, ι tóma ι ifalaa si: I tóosi potopotonaa hóχóλη wei ι kaasaa tó, na pulupu í taa le.
- 13 Ilena ι ifalaa tóosi hóχóλη unι, na pé su tókéη naanówa na naale. Potopotonaa kakpasι unι ι kprisina mπόγó waatu wei pa téma tóχóu tó.
- 14 Waatu wei yélaa ná Yesu piti tэмle ríté tó, pa tóma si: Tampana Yólu ine inóχále Isó kuyóχótutu telósólu wei ι tóm paa γóχtaa si ι ká kó antulinya taa tó.
- 15 Yesu nyémá si pa sósólu piwa si paa kpa-ι wulav na toη ke táne inéχι kpakpa. Ilena í ηmelι tákεu na í kpa pósóη tó ké í tike.

*Yesu tónte ke lóm tó
(Matiyee 14:22-33; Malakι 6:45-52)*

- 16 Pé kóma na pé taani, ilena ι ifalaa tii lóm nóχó,
- 17 na pá kpa kpuóvu taa si pa teséχι Kapánahum. Halι pé canη pá yu Yesu ta kónta pa kin.
- 18 Μπόγó heelim sósóom mapa na pé lahηtáχι tenku lóm ke sósóm.
- 19 Yesu ifalaa tóma lóm taa isu kilómεεtélénaa kakpasι yaa naatoso, ile pa na Yesu kéle na í toη lóm tó na í kóηna pa tó tó. Tánaya sóχóntu kpa-we.
- 20 Ama Yesu heela-we si: Sóχóntu í taa la-me, maγa.
- 21 Yesu ifalaa luyu lapa na pá kraya Yesu ke kpuóvu taa. Tete isu saηa tó, pa téma tate ke timpi na pukaya tó.

Samaa pεekáχι Yesu

- 22 Ku fema ilena samaa wei pá yela tenku waali tó, í ná si kpuóvu kólómuvu ka kaaséna tana. Pécós pa nyémá si Yesu na ι ifalaa pa ta kaa kpuóvu. Ama péle pa tike pa tεéna.
- 23 Paa na mpó kpuóλη leleη wei ι luna Tipeliyatι tó ι kóma, na ι ta hatélena timpi Tacaα ka see Isó ké ι na tэмle na pécós pá tóχó potopotonaa tó.
- 24 Samaa unι ι náwa si Yesu na ι ifalaa pa taa nóχólu fei tana, ilena pá kpa kpuóλη unι ι taa na pá tεε Kapánahum ke Yesu pεekúyu.

Kutóχóu ηku kv haaki weesuyu tó

- 25 Samaa kóma na pá na-ι tenku waali ilena pá póosi-ι si: Tacaα, páleε ké n kóma cáne?
- 26 Tánaya Yesu cowa samaa si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa ceséχι, pá taya isu í ná ma piti téma tóχó í pεekáχι-m. Ama í tóχó potopotonaa na í haγa tóχó.
- 27 I taa náki na í kana kutóχóu ηku kv tenη tóχó pεekúyu. Ama í lu ηku kv we tam na kv kóηna weesuyu ηku kv tenη tó kv tó. Yólu Páγaya má maa hana-meγe kutóχóu ηku. Pé taya puló, Tacaα Isó téma-m ι toη cacaaλaya tóyu.
- 28 Μπόγó samaa póosa Yesu si: Pepeye tu la na pécós tó la téma nna Isó caaki tó?
- 29 Ilena Yesu cò samaa si: Témle nte Isó caa si í lapι-ι tóχóle si í mu ι tillu tóm.
- 30 Μπόγó samaa póosa Yesu tótó si: Iε n kaa la piti tэмle natéli na tó ná na pécós tó mu nyá tóm? Tó, tэмle nteye n ka la?
- 31 Ta caánaa caánaa tóχona manna ke wóλaya tetu taa, isu pa ηmaav Isó Tóm taa tó si: I tisa isóttaa kutóχóu na í cela-we na pá tóχó.
- 32 Μπόγó Yesu cò samaa si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa ceséχι, mpi Moisi cela-me tó pá ta ke isóttaa kutóχóu ke tana. Ama pánente isóttaa kutóχóu maγamaγa ke ma Caa celéχι-me.
- 33 Na kutóχóu ηku Isó celéχι-me tóχóle ηku kv luna isóttaa na kv tii na kv haaki yélaa ténaya weesuyu tó.
- 34 Tánaya samaa cò Yesu si: Tacaα, haaki-tóyu kutóχóu ηkúyu tam.

35 Ilena Yesu co samaa un i si: Ma magamaya kele kotogoo nku ku haaki weesuyu to. Ye wei i koma ma kin nyoochi kaa kra pooto paa paco. Poyele wei i mu ma tom to, loko to kaa kra pooto toto.

36 Ama ma tema-meye-tayi heeluyu si i na-m, paco i ta mu ma tom.

37 Pa tona mpa ma caa ha-m to, pa kon ma kin ke. Ma kaa toonu wei i kon ma kin to.

38 Pə tayə puł, ma tiina iso ke si ma laki wei i tila-m to i luyu nyantu, pə tayə ma magamaya ma nyantu.

39 Wei i tila-m to i luyu nyantu nte si ma taa ye le na mpa i cela-m to pa taa noyolu le. Ama si ma kosi pa tenaya setaa taa ke koyako kantakaya nyanku wule ke.

40 Ma Caa luyu nyantu nte si mpa mpa pa na Pəyaya ma na pa mu ma tom to, pootona i hiki weesuyu nku ku ten to, na maa feesi-woye kantakaya koyako wule.

41 Iku Yesu yoochuyoo mpu si unoyale kotogoo nku ku tiina isetaa to, sese pa ta maga Yuta nyoma nte.

42 Tenaya pa toma si: Iku Yosefu poyolu Yesu kele? To nyoma i caa na i too me. Ie ntiyi i yoochuyoo si un i tiina isetaa?

43 Mporoo Yesu co Yuta nyoma si: I taa miitina-m mpu.

44 Taca wei i tila-m to i yaa wei, pooto tike konna ma kin, na maa feesi-i kantakaya koyako wule.

45 Iso koyoochuyoo teloselaa nmaa tom tene si: Yelaa tona ka wee iso koseyosaa. Pa too ke yelaa tona mpa pa nukona Taca iso na pa mu i koseyosato to, pa kon ma kin.

46 Ie pə tayə iso noyolu tema Taca iso ke nau se. Ye pə tayə wei i luna iso kin to un i nana-i.

47 Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cesayi, wei i mu ma tom, pooto tema weesuyu nku ku ten togo hikuyu ke.

48 Magale kotogoo nku ku haaki weesuyu to.

49 Ma caanaa caanaa toona manna ke wulaya tetu taa, poyele pa sapa.

50 Ama kotogoo nku ku luna isetaa to, nyokoo yulu i toya i kaa si.

51 Magale kotogoo nku ku tiina isetaa na ku ha weesuyu to. Ye wei i togo kotogoo nku, pooto ka wee tam ke, u tasayi sapa. Kotogoo nku maa ha toole ma magamaya ma tonuoyoo nantu. Ma haaki-tayi si yelaa tona i hiki weesuyu.

52 Tenaya Yuta nyoma soo to too ke hom na isole koseemle ke pa taa pa tike si: Isenaya un i ka kraayi i magamaya i tonuoyoo nantu na i ha-tu si to togo?

53 Mporoo Yesu cowa si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cesayi, ye i ta togo Yulu Pəyaya ma ma tonuoyoo nantu, na i ta nyoo ma calom, i kaa hiki weesuyu ke ma magamaya.

54 Ye wei i toki ma tonuoyoo nantu na i nyoochi ma calom, pooto tema weesuyu nku ku ten togo hikuyu ke, na maa feesi-i setaa taa ke kantakaya koyako wule.

55 Pa tayə puł, ma tonuoyoo nantu ke kotogoo koraŋku ke, na ma calom ke konyonyoom koram toto.

56 Ye wei i togo ma tonuoyoo nantu, na i nyoochi ma calom, ma na pooto tu wee tema taa ke.

57 Taca iso wei i tila-m to, i wena i weesuyu, na i too ke ma wena ma weesuyu toto. Pa too ke wei i togo-m, pooto wena weesuyu ke ma too toto.

58 Too, kotogoo nku ku luna iso toole. Ku ta ke nku ma caanaa caanaa ka toya na kayana pa fei to. Ama ye wei i toki kotogoo kone, pooto ka wena i weesuyu ke tam.

59 Karənahum ke Yesu seyasa tom teneye Yuta nyoma takotile taa.

To m nti ta haaki weesuyu to

60 Waatu wei Yesu ifalaa nu tom tene to, pa taa poyale toma si: To m tene ta kola kate. Awe na pasayi ta nuw?

61 Yesu nawa si tom tene ta ta maga i ifalaa, lena i to-we si: Iku tom tene ta kola-meyele yaa?

62 Na i ka koo na i na Yulu Pəyaya ma na ma kraa timpi maa wee to, ie isenayale i ka la?

63 Iso Feesuyoo haakona weesuyu, yulu tonuoyoo kone kule ku waasayi puł. To m nti ma heela-me isanto toole Feesuyoo nyantu, na nti un ta haakona weesuyu.

64 Paa na mpu, ma taa lelala u tonyota-ti. (Pa tayə puł, hatoo kancaalaya Yesu ka nyoma mpa pa kaa toki i tom to. Halu i nyoma wei i ka lapi-i kolomoto to.)

65 Yesu soosa lenti si: Pə magamaya pa too ke maa heela-me si: Noyolu kaa pəsi na i koo ma colu, na pa ta kena si iso hana-i pə mpaav.

66 Pə kraayoo koraŋku togo Yesu ifalaa taa lelala yela-i, pa ta tasa-i tonuoyoo.

67 Mporoo Yesu pōasa pa naanowa na naale wei i kaasa to si: Na me se, mu tee ma nyanku?

68 Tenaya Siməŋ Piyee cowa Yesu si: Taca, awe kin ke tu polo? Nyā tom pee haakona weesuyu nku ku ten to le.

69 Na pənente ta muwa na to te ta taa si n ke Yulu Nanjtu un, na n luna iso kin.

70 Ilena Yesu naa to i ifalaa si: Ma naanowa na naale me pə tayə ma ləsona-me? Pəco ma taa lelu na ke ilogoo.

71 Simōn Isəkaleeu pəyalb Yutaasi tōm ke Yesu yəɣətaya mpv. Paa na i kē pa naanowa na naale taa lelb tō, kōlōm un i kōmna na i lapi-i kōlōmōtō.

7

Yesu na i newaa pa tōm

1 Pəle pə waali Yesu cōkaya Kalilee tētō taa. I luɣu fēi Yuta tētō taa kē cōv. Pə taya pōlv tōv, Yuta nyōma pəkaya i kuɣu.

2 Yuta nyōma acima wēna pa yaa si coka acima tō a wōsaa.

3 Ilena i newaa tōm-i si: Kōli cāne na n polo Yuta na nyā ifalaa na tōma nna n lak i tō tōtō.

4 Ye yōlv caa si pā nyōm-i i njesəyi i tōma. Ye n lak i tōma anəyi mpv ile, yele na yēlaa tēna nyi-ŋ mēē.

(
5 Pə taya pōlv, Yesu newaa maɣamaya nā tā mu i tōm tōtō.)

6 Mprōyō Yesu cō-wē si: Pə ta maɣata-m na pécō. Ama ye mē, paa pəlee pə maɣa-mēɣe.

7 Pə taya pōlv, antulinya nyōma taa kaa kpana-mē. Ama pa taa kpaana mā. Mpi tō, ma hōlōyī si pa kōlapōtv fēi teu.

8 Mu kpa tēnaya acima. Ye ma, ma kaa polo. Pə taya pōlv, pə ta maɣata mā.

9 Yesu tēma-wēɣe heeluyu ke mpv ilena un i saali Kalilee.

Yesu ke coka acima taa

10 Yesu newaa kōma na pā kpa acima təɣōv, ilena Yesu maɣamaya polo. Ama i ta yele si nəɣōlv i nyi, i pola ŋmelav kē.

11 Yuta nyōma pəkaya-i acima wēē taa, na pā tōŋna tōmaya pōsōyō si: Ie leye i wēē?

12 Halī samaa wēlētaya Yesu tōm ke pa taa pa tike ke sōsōm. Lēlaa si: Yōlv kōpaŋ kē. Lēlaa si: Aa, i kē yōlvōtōlv kē.

13 Paa na mpv Yuta nyōma səɣōntō tōv nəɣōlv taa yəɣətəyi tōfōo.

14 Pə kōma na acima haɣa hēkō, ilena Yesu polo na i sōv Išo tēsēle taa na i seɣesəyi.

15 Mprōyō pə lapa Yuta nyōma ke piti, na pā tōŋ si: Isənaya pə lapa na i nyi pə tēnaya mpv pécō i ta la ceu?

16 Tēnaya Yesu cō-wē si: Nti ma seɣesəyi isəntō tō, ma ta lu-təyi kōlupu. Ama wei i tila-m tō un i hōlōna-m-ti.

17 Ye wei i sōla Išo luɣu nyōntō tōŋyōv, pōntō tike ka nyōna si ma kōseɣesətv luna Išo kin yaa ma maɣamaya ma kanjante ke ma lakōna.

18 Wei i lakōna i kanjante tō, i maɣamaya i sam ke i pəkəyi. Ama wei i pəkəyi i tillu sam, pōntō ntē tampana tv, pōpōtv fēi i kin.

19 Ntōŋ Moisi hōla-mēɣe Išo seēv kōsəsutō tōna na? Pécō paa mā taa kōlv u təŋəyi-ti. Aŋha, na i caa i kō-m suwe?

20 Mprōyō samaa cōwa Yesu si: N nyōna alōɣaa kē? Awe caa i kō-ŋ?

21 Tēnaya Yesu cōwa si: Pə taya pōlv, wule tēli ma lapa tēmle sōsōle natēli na piti kpa mā tōna.

22 Moisi nā tv-mēɣe pēlvōv, (pəyele pə ta tu kev Moisi kin ke pə luna. Ama hatōo mā caanaa caanaa kin kē,) na paa kuyaku kōhēsəyō wule i pēləyi pəɣaya kē.

23 Ye i pēləyi pəɣaya ke kōhēsəyō wule si pə taa kōv na i yōki Moisi kōsəsutō. Pepe tōv kē mā waa yōlv pilimile tōcu ke kōhēsəyō wule na mu mu-m na pāpnā?

24 I taa nyōnəyi tōv tike. Ama i təŋəyi tampana na pécō i yəɣətəyi.

Yēlaa lak i Yesu na piti

25 Yosalem nyōma narəli pa yəɣətaya si: Pə taya wei pa pəkaya si pa kuɣi tōɣōle?

26 I nyōm ilē i mōlaa na i yəɣətəɣəna-wē na u nyarŋna pōlv, na pā suma. Išu tā sōsaa mpe pa tēŋ pa taa si i kē Mesii kele yaa?

27 Tə nyōmā si waatō wei Mesii ká kōv tō, nəɣōlv u nyōŋ i te. Tōfō ye pə kaasa un ile, tə nyōmā ilē i tēhule mēē.

28 Yesu tōŋna seɣesəyō ke mprōyō Išo tēsēle taa, ilena i pōs-i-wē na nəɣō sōsaya si: Mē si i nyōma-m, na i nyōmā mā tēhule yaa? Aa, ma ta kōv ma maɣamaya ma kōntē se. Ama wei i tila-m tō i wēē na i kē tampana tv. Ie mā ta nyōm-i.

29 Ama ma, ma nyōma-i, pə taya pōlv tōv, i kin ke ma luna, na un i tilina-m.

30 Yēlaa luɣu lapa si pā kpa-i, ile nəɣōlv ta tv nin ke i tōv, i wule ta tata tv pə tōv.

31 Paa na mpv samaa un i taa pəɣāle mu Yesu tōm na pā te pa taa. Halōna pā tōŋ si: Mesii i kōma i ká la piti tōma na a kōli un i nyōna na?

Pa tila filisinaa si pā kpa Yesu

32 Pə kōma na Falisanaa nu nti samaa miitiyi Yesu tōv tō, ilena pā na kōtēlaa sōsaa pā tili filisinaa si pā polo pā kpa-i.

³³ Tənaɣa Yesu təma si: Pə kaasa-m wɛɛ naaleɣe mə heko ké, ilena má məli wei i ka tila-m tɔ i kin.

³⁴ I ká pɛɛki-m í kaa na-m. Pə taɣa pɔlv, í kaa pəsi na í koo timpri maa wɛɛ tɔ.

³⁵ Tənaɣa Yuta nyəma pəsa təma si: Leye Yesu ká polo na tɔ kaa na-i? I ká polo Yuta nyəma mpa pa yawa na pá polo tuu Kələeki acalee taa tɔ pa kin na í paasəna Kələeki nyəma yaa isəna?

³⁶ Ye pə taɣa mpv, ntiyile i yəɣətəyi mpv si: Tu pɛɛki-i tə kaa na-i? Tə kaa pəsi na tɔ polo timpri i ka wɛɛ tɔ?

Weesuyu ləm pusi təm

³⁷ Acima kuyaku kantəkaya nyəhku ŋku ku ke kuyaku səsəw tɔ ku wule, Yesu səha isə na í kpaali si: Ye lɔkɔtɔ í wɛna wei, pɔntɔ í koo ma kin na í nyoo.

³⁸ Wei í mu ma təm weesuyu ləm pusi ká lukəna i taa na pə kpen, isu pa yəɣətəyɔ Isə Təm taa tɔ.

³⁹ (Mpa pa mu Yesu paa koo pá hiki Isə Feesuyu ŋku tɔ, ku təm ke i yəɣətaya. Mpi tɔ, waatu inɔ Isə Feesuyu taa kənta. Pə taɣa pɔlv, Yesu taa sɔvta i teeli taa tɔ pə tɔɔ).

Samaa fayav ke pa taa tike ke Yesu tɔɔ

⁴⁰ Samaa inɔ i taa yəlaa nu mpv, ilena pá tɔ si: Inəɣəle Isə kuyəɣətɔtɔ tɛləsɔlv wei tɔ.

⁴¹ Mprɔɣú lɛlaa si: Mesii ké. Na lɛlaa náa tən si: Kalilee ke Mesii ká luna?

⁴² Isə Təm takəlasɔ taa wɛɛ si: Mesii ka wɛɛ Tafiti lɔlvɔy taa tɔ ké. Pɛtələhem timpri Tafiti ka wɛɛ təɣɔ í ká luna.

⁴³ Mprɔɣú samaa fayə Yesu tɔɔ.

⁴⁴ Pa taa lɛlaa luyɔ lapa si pá kpa Yesu. Ama nəɣɔlv ta tɔ niŋ ke i tɔɔ.

Falisanaa səsaa laŋkpusəŋ

⁴⁵ Mprɔɣú filisinaa məla kətəlaa səsaa na Falisanaa pa kin na pɛle pá pəsa-i wɛ si: Pepe tɔɔ ké í tá kəna-i?

⁴⁶ Tənaɣa filisinaa cəwa si: Tuu tɔ yɔlv nəɣɔlv i ta yəɣətəta isu inɔ.

⁴⁷ Mprɔɣú Falisanaa pəsa-wɛ si: I kpenna-me na í puɣusi tətəɣɔ?

⁴⁸ Wulee í keesa tá səsaa yaa Falisanaa taa nəɣɔlv na pɔntɔ tənɣəyi-i?

⁴⁹ Samaa wei i ta nyɔ Moisi kusəsutɔ ke mpv tɔ, səntə nyəma ké.

⁵⁰ Falisanaa taa lɛlv wei pa yaa si Nikotəm na í ka pola Yesu kin ke ahoɔ tɔ, ilé i təma-wɛ si:

⁵¹ Anɔ i nyəma si, ta kɔlapɔtɔ taa pə fɛi si tə ku yɔlv təm ke mpv, na tə tá caya na tə nu pə tənə na tə cəkəna mpi i wakəlaa tɔ.

⁵² Mprɔɣú Falisanaa cəwa Nikotəm si: Sɛsɛ Kalilee nyəma mpeɣele na nyaɣa? Willi Isə Təm taa na ŋ ná, tuu tɔ Isə kuyəɣətɔtɔ tɛləsɔlv nəɣɔlv ta tɛnta luw na Kalilee se.

[

⁵³ Pəle pə waali ké pa yawa na paa wei í məli i təyaya.

8

Alv wasaŋkali təm

¹ Mprɔɣú Yesu ná kpa Olifinaa pɔyɔ.

² Tɛw fema ilena í kɔli ləŋ ke tanəŋ tɛɛ na í məli Isə təsɛɛle taa na samaa tənə koo i kin. Ilena í caya na í sɛɣəsəyi-wɛ.

³ Tənaɣa Isə Təm sɛɣəsəlaa na Falisanaa pa kəna-i alv nəɣɔlv wei pa kɔpəlaa na í laku wasaŋkalətv tɔ. Mprɔɣú pa sənɣa-i samaa heko taa.

⁴ Ilena pá tɔ Yesu si: Taca, tə kɔpəla alv inɛ inɔ na í laku wasaŋkalətv.

⁵ Moisi yəɣətə i kusəsutɔ taa si, alv í lapa mpv pə taka, tə yaya-i pɛɛ na tɔ kv-i. Nyá ná wɛ?

⁶ Pa nyəpa Yesu ke təm ke konyəpɔ ke mprɔɣú si pá hiki timpri paa tənə-i taali tɔ. Ama Yesu luŋaa na í ŋmaana mpəle ke atɛ.

⁷ Pa tənna-i pəəsəyɔ ilena í kɔli na í tə-wɛ si: Mə taa wei i nyəma si tuu tɔ i ta lata isayətv, pɔntɔ í caali-i pəle ləɣəv.

⁸ Ilena Yesu tasa luŋuyɔ na í ŋmaa atɛ.

⁹ Waatu wei pa nu təm tənɛ ilena, pá sɔv ləlvɔy ke kɔlv m kɔlv m. Pə kpaɣav səsaa na pá polo piya tɔ. Halɔ pá koo pá yelev Yesu tike na alv inɔ, na í sənə tənəɣa tam.

¹⁰ Yesu kəma na í kɔli ilena í təm-i si: Alv nyá, nyá yəlaa mpe pa wele? Ntən nəɣɔlv ta la-ŋ pɔlv?

¹¹ Ilena alv cə si: Nn Taca. Yesu cə-i si: Tɛɛ, ma tətə ma kaa yəɣətɔ si pá la-ŋ pɔlv. Ama taa tasa isayətv ké.]

Yesu ké antulinya kəkə

12 Μῦρόγῳ Yesu mēla i seyeσyυ taa si: Ma wee kē isu kōkō ŋka ka naa yōlaa tō. Ye wei i tēŋəyi-m, kōkō ŋka ka kōŋna weesyυ tō kaa naa-i na i tōŋ. I kaa fei sēkpetyυ taa kē nōōhēle ke paa pēcō tōta.

13 Tēnaγa Falisanaa tōma-i si: Isu n keeσyυ nyā ti tōm ke mpu tō, pē feina nyōy se.

14 Μῦρόγῳ Yesu cō-we si: Paa ma keeσyι ma ti tōm, tō we tampana tōyō. Pē taγa pōlv, ma nyēmā timpι ma lunaa tō, pōcō ma nyēmā timpι ma puki tō. Ama mē ta nyι ma tōlule, pōyele i ta nyι ma tōpote.

15 Mē hōvki yōlvhōvle ke yem kē. Ama ma de maa hōvki nōyōlv tōm ke ma taa.

16 Iē paa ma tu hōvwa, tampana tōō kē. Pē taγa pōlv, ma fei ma tike tō se: Ama mā na ma Caa wei i tila-m tōyō.

17 Pa ŋmaawa mē kusēsutv takēlasι taa si: Ye yōlaa naale lēsa aseeta kōlv m, pa aseeta unι i we tampana.

18 Ma, ma yōyōtəyi ma ti tōm na ma Caa wei i tila-m tō, Iē i yōyōtəyi ma tōm ke mpu tōtō.

19 Μῦρόγῳ Falisanaa pōosa Yesu si: Leye nyā Caa unι i wee?

Tēnaγa Yesu cō Falisanaa si: I ta nyι mā, pōyele i ta nyι ma Caa. Ye i ka nyōma-m, i ka nyēmā ma Caa tōtō.

20 Yesu yōyōta tōm tēneye i seyeσyυ taa kē Isō tōseēle taa kē kuvōōŋ tōtule cōlv. Na nōyōlv ta kra-i, i wōle ta tata tō pē tōō.

Yesu tōpote

21 Μῦρόγῳ Yesu tasa-weye heeluyυ si: Ma tēeki na i ká pēeki-m. Ama i ká si mē isayato taa. Mpi tō, i ká pēsι na i polo timpι ma puki tō.

22 Tēnaγa Yuta nyōma tōma si: I ká kv i ti, yaa isēnaγale i tōŋ si tá kaa pēsι na tē polo timpι i puki tō?

23 Μῦρόγῳ Yesu tōma Yuta nyōma si: Mē kē ate nyōma kē. Ama mā, ma kē isōtaa tv. Mē kē antulinya unē i nyōma. Ama mā tá kē antulinya unē i nyōŋ.

24 Pē tōō unəyi ma heeliyi-me si, i ka si mē isayato taa. Ye i ta tisi si tampan ma wee, i ká si mē isayato taa.

25 Iēna pá pōōsi-i si: Iē n tu kē aweye tēkrem ye?

Tēnaγa Yesu cō Yuta nyōma si: Ma kē wei i tōm maa heela-me ye hatōo kancaalaya tō.

26 Ma wēna tōm pōyale nti maa yōyōti mē tōō na nti maa hōvna-me tō. Iē wei i tila-m tō i kē tampana tv, na nti ma nu i kin tō, tō tike ke ma heeliyi antulinya taa.

27 Pa ta cēkōna si Tacaa Isō tōm ke i heeliyi-we.

28 Tēnaγa Yesu tōma-we si: Waatu wei i ká kraasι Yōlv Pōyaya mā de, waatu unəyi i ká nyι si, maγale wei unι tō. Na i ká nyι tōtō si, maa lakι pōlv na ma maγamaγa ma kanjante. Ama nti Tacaa Isō seyeσa-m tōyō ma laki.

29 Wei i tila-m tō i we ma waali, i ta yele-m ma tike. Mpi tō, i luyυ tēe nyēntv ke ma laki.

30 Yesu yōyōta mpu iēna pōyale mv-i.

Yōmaa na kasayampiya tōm

31 Μῦρόγῳ Yesu heela Yuta nyōma mpa pa mv-i tō si: Ye i tēŋəyi ma tōm ke teu, i ká pēsι ma ifalaa na tampana.

32 Na i ká nyι tampana, na tampana anι a ká cēna-me ye mē yomle taa.

33 Μῦρόγῳ pēle pa cō-i si: Tē kē Apōlaham lōlvōy kē, nōyōlv taa kra-tuyō yomle ke paa pēcō. Iē pepe cērv ke n tōŋ si pu cē-tv?

34 Tēnaγa Yesu cō-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cēsēyi, wei i lakι isayato tō, pōntv pōsa tō yom kē.

35 Na yom ná we saŋa kē, i fei cele. Ama tōyaya pōyaya ná we tam.

36 Iē ye Pōyaya mā ma hēta-me, mē yomle tēma tampana tē m kē.

37 Ma nyēmā si i kē Apōlaham lōlvōy nyōma te. Paa na mpu, i pēekəyi ma kuvv. Pē taγa pōlv, i kisiyι ma kuvēsətv.

38 Nti ma Caa ná hōla-m tōyō ma yōyōtəyi, na mu lakι nti mē caa ná heela-me tō.

39 Μῦρόγῳ Yuta nyōma cō-i si: Aai tá caa kēle Apōlaham. Tēnaγa Yesu cō-we si: Ye tampana i ka kē Apōlaham piya, isēntō i ka lakaya Apōlaham kolapōtv mēe.

40 Anι tampana nna ma nu Isō kin tō, a tike ke ma heela-me, pōcō paa na mpu i caa i kv-m tēkrem. Iē Apōlaham ná taa la mpu.

41 Mē caa kolapōtv ke i lakι.

Tēnaγa Falisanaa cō Yesu si: Tē ta ke apalaa naale piya se. Ama ta Caa ke kōlv m kē, unəyēle Isō.

42 Iēna Yesu tō Falisanaa si: Ye tampana, Isō ka kē mē Caa, i ka sōla-m. Mpi tō, i kin ke ma luna, na i kōnte ke ma kōma. Ma ta kōō ma maγamaγa ma kōnte. Ama unι i tilina-m.

43 Pē taγa pōlv tōō kē u cēkəŋna ma kuvōyōtōtv, u caa tē nuw ke paa pēcō tōyō.

44 Mə Caa kəle İləyən, na i luyu nyəntu ke mə səəla lapu. Hatoo kancaalaya ilé i ké yulokolu ké, u caa tampana tənyəy ke paa pəcə. Pə tayə pulu, i mayamaɣa i ta ke tampana tu tə pə təə. Waatu wei i yəyətəyi pəpətu tə, i tənayale tənə. Mpi tə, i mayamaɣa i ké pəpətu, na pəpətu tənə caa ké.

45 Ye ma, tampana ke ma yəyətəyi. Pə mayamaɣa pə təə ké u muɣi ma təm.

46 Mə taa awe pəsəyi na i hólí ma tərəntəle? Təu, na ma tu yəyətəyi tampana tə, pepe təə ké u saŋ muɣu?

47 Wei i ké İso nyəŋ tə, pəntu nukí İso Təm ké. Ama mə tá ké İso yəlaa napəli, na pə təə inəyi u tu nukí.

Yesu Yəyətə Apələham təm

48 Tənaya Yuta nyəma cə-i si: Pə tayə isəntə təə ké tu təma si n ké Samalii tu, pəcó n hii ələyaa?

49 Mpróyú Yesu cə-we si: Ma ta hii ələyaa ke paa pəcə. Ama ma Caa ke ma seeki. Na me, mu nyənəyi-m yem təkpataa.

50 Pə tayə isu má pəkəyənə ma mayamaɣa ma teeli ke ma ti. Nəyəl tuɣuna-m teeli na i haaki-m tampana.

51 Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cəsəyi, ye wei i təkəyi ma təm, pəntu caa si.

52 Tənaya Yuta nyəma təma Yesu si: Pənəyele tə nyəmá təkpataa si n ké ələyihilu. Apələham səpa, na İso kəyətətu teləsəlaa náa si tətə, əlena náa təŋ si, wei i təkə nýá təm pəntu caa si?

53 Ta caa Apələham ná səpa, ye mpu nýá huɔ si n kəla ələyele? İso kəyətətu teləsəlaa mayamaɣa ná səpa tətə. İe n nyənəyi nýá təyi we?

54 Mpróyú Yesu cəwa si: Ye maa təkayana ma təyi teeli, əle ma teeli inu i taa ké pulu se. Ama ma teeli tulu nté ma Caa, wei mə təŋ si i ké mə İso tə.

55 Pəyele inəyi i tá nyi. Ama má nyəma-i. Haləna ye ma kɾeəsaa si ma ta nyəm-i, ma pəsa pəpətu ke teitei isu mɛyɛ. Ama ma nyəma-i, na ma təŋəyi i kəheelitə na má laki.

56 Mə caa Apələham laŋle naa hulumə teu. Pə tayə pulu təə, i teləyaa si i ká ná ma kəntə. Na i tu na-te, na pə heesi i laŋle ke teu.

57 Tənaya Yuta nyəma cə-i si: Nýá puɔi ná ta tu tata nuile na naanowa na í təŋ si n təma Apələham ke nau na?

58 Mpróyú Yesu cə Yuta nyəma si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cəsəyi tuu na pəcó pá ləli Apələham tə, ma wee ké.

59 Tənaya pa kɾaya pɛe si pa yakí-i. Ama Yesu ŋməlaa na í lu İso təsəle taa.

9

Yulu wei pa lələna yuləmtu tə

1 Yesu təkəyaa əlena í ná yulu wei pa lələna yuləmtu tə.

2 Mpróyú Yesu əfalaa pəsa Yesu si: Tacaə, apəlu inə inu i lapəna isayətu yaa i caanaa na pá ləli-mpu?

3 Tənaya Yesu cə-we si: Pə ta ke isu inu i lapəna isayətu yaa i caanaa. Ama pə lapa mpróyú pəcó İso toma nana nti i ka lapı-i tə tə kinj.

4 Pə nəyəsəna tə laki wei i tila-m tə i təma ke ilim taa. Pə tayə pulu, əhoə caa yuyu, əle təmlə kaa wee pəsəy tətə.

5 Kuyəŋ wei i taa ma we antulinya taa cəne tə, mayale kəkə ŋka ka naa yəlaa tənə tə.

6 Yesu təma mpróyú yəyətəy, əlena í tə ntayama ke ate, na í lá tɛliya, na í taa yuləm inu i isə.

7 Na í təmu-i si: Polo na ŋ saŋ nýá isə ke Silowee lule taa. (Hətə tənə tə huwəe wee si: Pa tilaa.) Yuləm polaa na í saŋ i isə, əlena í məli na í naaki təcəciə.

8 Mpróyú yuləm cələ nyəma mpa paa nyəma-i ləŋ si i ké pala latu tə, pa təma si: Pə tayə inə inu i ka cakayana na í laki pala?

9 Lələa si inəyi.

Lələa si: Aai pə tayə inu, i nəyəsəle ké.

Ama apəlu inu i cəwa si: Ma mayamaɣa ké.

10 Tənaya pa pəsa-i si: İsənaya n lapa na nýá isə anı a kuli?

11 Mpróyú i cə-we si: Apəlu wei pa yaa si Yesu tə, inu i lapəna tɛliya na í taa ma isə, na í tə-m si má polo Silowee lule taa na má saŋ ma isə. Ma polaa na ma saŋ, əlena má suu nau.

12 Tənaya pa pəsa-i si: Ləyɛ apəlu inu i wee? İlena í cə si: Ma ta nyi.

Falisanaa pəəsəy ke yuləm waaw təm

13 Mpróyú pa kɾaya wei inu i ka ké yuləm tə na pá pona-i Falisanaa kinj.

14 Pə tayə pulu, kuyakə kəheəsəy wule ke Yesu lapa tɛliya na í kulina apəlu inu i isə.

15 Pə təə inu i mayamaɣa ke Falisanaa ná lələ-i pəəsəy ke isəna pə lapa na i isə kuli tə. İlena yuləm cə-we si: Tɛliya ke i taa ma isə, əlena má saŋ na pənə má naaki.

16 Tənaɣa Falisanaa taa lɛlaa ná tǝma sɪ: Pə taɣa Isə kiŋ ke apalɔ wei ɪnɪ ɪ lakɪ mpɔ tɔ ɪ lunaa. Mpi tɔ, ɪ təŋəɣɪ kuyaku kuhɛsɔvɔ kiin.

Lɛlaa sɪ: Ye ɪ ka ké isayav isənaɣa ɪ ka pəsaa na ɪ lá piti tǝma ane a takanaa ke mpɔ?
Halɪ pá caŋ pa faɣa pa taa pa tike.

17 Mpróɣó Falisanaa tasa yulɔ wei ɪ isɛ pə kula mpɔ tǝɣɔ pǝsɔvɔvɔ sɪ: Na nyá huɔki suweɣe apalɔ wei ɪnɪ n tǝŋ sɪ ɪ kula nyá isɛ tɔ ɪ tǝɔ? Ilé ɪ cɔ-we sɪ: ɪ ké Isə kuyǝɣɔtɔtɔ teləsɔlɔ ké.

18 Ama Yuta nyǝma mpe pa ta mu-tɪ sɪ apalɔ ɪnɪ ɪ ka ké yulɔm ké na ɪ isɛ kulɪ, haləna pá kəna ɪ caa na ɪ too.

19 Na pá pǝsɪ-we sɪ: Ntəŋ mə pəɣaɣa ke ɪnɛ ɪnəɣɪ təkpeɪ na? Pǝcɔ ɪ tǝŋ sɪ ɪ lɔla-ɪ na yulɔmtɔ yɛɛ? Tǝv, ɪlɛ isənaɣa pə lapa na ɪ naaki pəne?

20 Mpróɣó ɪ nyǝma ná cɔwa sɪ: Tə nyəma-ɪ sɪ tá pəɣaɣa ke-ɪ. Pǝcɔ tǝ lɔla-ɪ na yulɔmtɔ.

21 Ama tǝ ta nyɪ isəna pə lapa na kaɣana ɪ naaki tɔ. Pəyele tǝ ta nyɪ wei ɪ kula ɪ isɛ tɔ. ɪ maɣamaɣa ɪ ta ke pəɣaɣa, ɪ pǝsɪ-ɪ ɪ ká heeli-meɣe isəna pə lapa tɔ.

22 Yulɔm nyǝma ná ɣǝɣɔta mpɔ, mpi tɔ, pa see Yuta nyǝma. Pə taɣa pɔlɔ, Yuta nyǝma ka pɛla nǝɣɔ sɪ, ye wei ɪ tǝma ɪ taa na ɪ tisi sɪ Yesu ké Mesii, paa ləsi pɔntu ke pa təkɔtile taa.

23 Pə tǝɔ ké ɪ nyǝma ná tǝma sɪ: ɪ maɣamaɣa ɪ ta ke pəɣaɣa, ɪ pǝsɪ-ɪ.

24 Mpróɣó Falisanaa tasa apalɔ wei ɪ ka ke yulɔm tǝɣɔ yaav na pá tǝmɪ-ɪ sɪ: Ama na Isə tǝɔ ɣǝɣɔtɔ tampana. Tə nyǝmá apalɔ ɪnɛ ɪ tǝɔ sɪ ɪ ké isayav ké.

25 Tənaɣa apalɔ ɪnɪ ɪ cɔ Falisanaa sɪ: Ma ta nyɪ sɪ ɪ ké isayav yaa ɪ ké kɔpaŋ tɔ. Ama kulɔmtɔ tike ke ma nyǝmá sɪ, maa ké yulɔm na pəne pə taa ma naaki.

26 Ilɛna pá pǝsɪ-ɪ sɪ: Pepeɣe ɪ lapa-ŋ? Isənaɣa ɪ lapa na pǝcɔ nyá isɛ kulɪ?

27 Mpróɣó ɪ cɔ-we sɪ: Ma tǝma-meɣe heeluyɔ na ɪ tá mu. ɪlɛ pepe tǝɔ ké ɪ caa ɪ tasa-təɣɪ nuɔ? Yaa mə caa ɪ sǝsɪ ɪ ifalaa tǝɔ tǝtɔ?

28 Tənaɣa Falisanaa tuv-ɪ na pá tɔ sɪ: Nyá kəna yulɔ ɪnɪ ɪ ifalɔ. Ama ta ké Moisi ifalaa ké.

29 Tə nyǝmá sɪ, Isə ɣǝɣɔtəna Moisi. Ama pə kaasɔvɔvɔ yulɔ ɪnɪ tɔ, tǝ ta tu nyəm ɪ təlɪle.

30 Mpróɣó apalɔ ɪnɪ ɪ cɔ-we sɪ: Ama nti tǝ we piti tǝɣɔle sɪ, mə tá nyɪ ɪ təlɪle, pəyele ɪ kula maɣa ma isɛ.

31 Tə nyǝmá sɪ Isə ɪ muɣɪ asayaa nǝsɪ. Ama wei ɪ tuvɪ-ɪ teeli na ɪ lakɪ ɪ luɣɪ nyəntɔ tɔ, pɔntu nǝɣɔ ke ɪ muɣɪ.

32 Tuu tɔ, tǝ ta nuta sɪ nǝɣɔlɔ kula yulɔ wei pa lələna yulɔmtɔ tɔ ɪ isɛ.

33 Pə tǝɔ ké ye apalɔ ɪnɛ ɪ taa ké Isə nyəŋ ɪ taa pəsɪ na ɪ lá pɔlɔ.

34 Mpróɣó Falisanaa cɔ yulɔm sɪ: Hatoo pa ləlɔvɔ nyá tɔ, isayav tike ke nyá nyǝmá, na nyaa caa n seɣesɪ ta na?

Ilɛna Falisanaa tǝɣɔnɪ-ɪ pa Isə tǝsɛle taa.

Ise nyǝma sǝkpetɔvɔ

35 Mpróɣó Yesu nuwa sɪ pa tǝɣɔna yulɔm ɪnɪ, ɪlɛna ɪ kǝɔ ɪ sulɪ-ɪ na ɪ pǝsɪ-ɪ sɪ: N mu Yulɔ Pəɣaɣa tam na?

36 Tənaɣa yulɔm cɔ-ɪ sɪ: Taca, huɪ-m wei pa yaa mpɔ tɔ na má mu.

37 Mpróɣó Yesu tǝma sɪ: N na-ɪ mɛɛ, ɪ maɣamaɣa kele ma wei ma ɣǝɣɔtǝɣəna-ŋ isəntɔ tɔ.

38 Ilɛna yulɔm tɔ sɪ: Taca, ma muwa. Na ɪ luŋɪ-ɪ atɛ.

39 Mpróɣó Yesu tǝma sɪ: Ma kǝma antulɪnya taa cəneɣe sɪ ma fakɪ tampana nyǝma na tasəkəle nyǝma, na mpa paa naaki tǝ pá ná, na mpa pa naakaya tǝ pá yulɔmɪ.

40 Falisanaa napəlɪ paa we təna na pá nukɪ tǝm nti, ɪlɛna pá pǝsɪ Yesu sɪ: Pə kpeŋna tá, tá ké yulɔmmaa tǝtɔ?

41 Mpróɣó Yesu cɔ Falisanaa sɪ: Ye tampana ɪ ka ké yulɔmmaa, ɪ taa wɛna isayav. Ama isɪ ɪ tǝŋvɔvɔ sɪ ɪ naaki tɔ, pə tǝɔ ké mə isayav we tam.

10

Heeŋ kaləkv tǝm

1 Tampana ke ma heeliɣi-me yoo, maa cəsəɣɪ, wei ɪ yela heeŋ kaləkv nǝnǝɣɔ ke sɔvna na ɪ ŋmaana tiili tǝɔ na ɪ sɔv tɔ, pɔntu ké ŋmuɔlɔ na wakəllɔ ké.

2 Ama wei ɪ tǝŋɣəŋəna nǝnǝɣɔ na ɪ sɔv tɔ, pɔntu nté tiikulu.

3 Nǝnǝɣɔ tǝŋlɔ tuləɣɪ-ɪ na ɪ sɔv. Heeŋ nyǝmá ɪ nǝɣɔ. ɪ kaləɣɪ ɪ heeŋ həla ke kulɔm kulɔm na ɪ lukəna-ɪ awalɪ.

4 Waavɔ wei ɪ tǝŋ ɪ heeŋ ɪnɪ ɪ tənaya lunav tɔ, ɪlɛna ɪ tɛɛ-ɪ nǝɣɔ na heeŋ naa tɔ ɪ waalɪ. Pə taɣa pɔlɔ, ɪ nyǝmá ɪ nǝɣɔ tǝ pə tǝɔ.

5 Ama ye kpaɪ tɔ, ɪ kaa tǝŋ ilé, halɪ ɪ ká se-ɪ sǝsəm ké. Mpi tɔ, ɪ ta nyɪ kpaɪ nyǝmá nǝsɪ tɔ se.

6 Yesu kɛɛsa-weɣe təne ɪnɪ. Ama pa ta cɛkəna tǝ huwɛɛ.

Yesu kəna tiikulu kɔpaŋ

⁷ Μήρύό Yesu tasa yəgətaya si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maə cəsəyi. Maɣale heenj kaləku ŋkɔ ku nənəgə.

⁸ Pa tənə mpa pa laala-m kəntɛ tɔ, paə kə ŋmulaa na wakəllaa kə, heenj ta tu nuna-we.

⁹ Maɣale nənəgə, wei í təŋna ma tɔ na í sɔv, pi ya i nyɔv. Í ká sɔvki na í luki, na í hikiyi nyuto kɔpantɔ.

¹⁰ Nmɔlvɔv na lentɔv na wakəlvɔv tɔ tike ke ŋmulv ná kəŋ. Ama ma kəmaɣa si ma heenj í weə alaafəya taa kə tam təpəkεεε.

TILLAA TƏMLE Kütölvö

Tillaa Təmle takəlaya wenna isu salav wei i kava Laapaaləna na Pəəli-we pa kəŋmaŋmaasi heku taa tə. Ka taa ké pa keesəy-tuyə isəna Yesu Kilisiti Isə seelaa caala Yuta nyəma taa na piitimnaa taa tə.

Yuta nyəy nyəma na Lom nyəma pa to kancaalaya Isə seelaa ke wahala ke səsəm. Pəəli ka ké wahala tolaa mpe pa taa lelu wei Isə layasa tampana layasuyə to si i kraali Laapaali Kəpəŋ ke piitimnaa ləlaa. Takəlaya ŋke ka keesa-tv tətəy Pəəli cəənav ke Laapaali Kəpəŋ ke tetv taa.

Isəna pa faya Tillaa Təmle takəlaya tə:

- Feesuyu Nəŋŋtv taŋuyv, titite 1
- Aseeta nyəma ke Yosalem taa, titite 2-7
- Aseeta nyəma ke Yuta na Samalii taa, titite 8-12
- Pəəli təmle, titite 13-28

Feesuyu Nəŋŋtv ka tii tillaa səsaa tə

- ¹ Ma yulv Teufiili, ma takəlaya kancaalaya nyəŋka taa ma keesa mpi mpi Yesu caala lapv tə, na nti nti i seyesə pə kraayv kancaalaya,
- ² na pə suna kəyənku i kra iso tə. Na pəcə Yesu kra iso tə, i ka heelina Feesuyu Nəŋŋtv toŋ ke mpi i caa si yəlaa mpa i ləsaas si i tillaa tə pə la tə.
- ³ Yesu səm waali i lukaya i tillaa tə, na i hóləyənə-weye yaasinəa payale taa si i fema. Hali kuyeyŋ nule taa təcu ké Yesu lukaya i tillaa tə na i laki-weye Isə Kawulaya waasu.
- ⁴ Mpróy kuyaku nakvli Yesu na i tillaa pa cayaa na pə təŋna təyov. Təŋaya i heela-we si: I taa hatələna Yosalem. Ama i kəŋna mpi Tacaa ka təma si i ká ha tə, kuvəov ŋku kv təm ma heela-me tə.
- ⁵ Mpi pə tə tə, lom mayamaya ke Yohaani naa sənə yəlaa ke Isə lom. Ama ye me le, pu la wee naale tə Feesuyu Nəŋŋtv mayamaya ke paa kəli na pə sə-me.

Yesu kra iso

- ⁶ Mpróy Yesu na mpa paa kota mpv tə pa pəəsa-i si: Tacaa, ye mpv pəneyele n ká taŋanv i seyele kawulaya ŋkeye kusuyv na?
- ⁷ Təŋaya Yesu cv i na mpa paa kota mpv tə si: Pə taŋa si mu nyəna kuyeyŋ yaa waatənaa mpa Tacaa mayamaya suna i toŋ tə se.
- ⁸ Ama kəyənku Isə Feesuyu Nəŋŋtv ka tii mə tə tə, i ká hiki toma na i hól pə təna mpi i nana mə isəpee tə pə tampana ke Yosalem, na Yuta, na Samalii pə tetvnaa təna taa. Haləna pə polo pə tala antulinyə tənasi təna təpə.
- ⁹ Yesu tema mpróy yəyətuyv, iləna pə kraasi-i iso na pə nyənəy-i mpv. Haləna pəlvv isu ŋməntuyv kəv pə takv i tə, pa ta tasa-i nav.
- ¹⁰ Yesu kra iso na i tillaa wee na pə təŋna nyənuyv təŋiŋ ke mpv, le pa tuta apalaa naaleye pa cəlyəle na pə suu wontu kuhvlovmtə.
- ¹¹ Na apalaa mpe pə pəəsi tillaa si: Kalilee nyəma me, pepe təv ké i səŋaa na i nyənəy iso ké mpv? Yesu wei pə ləsa mə heku na pə kraasi-i iso ké isəntə tə, i ká te na i məli mpróy teitei isu i na-i na i kraaki isəntə tə.

Matiyası məla Yutaası lonte

- ¹² Mpróy tillaa kvla tuŋ wei pa yaa si Olifinaa tə i puyv ŋku kv kiŋ paa wee tə na pə məli Yosalem. Puyv ŋku na Yosalem pə fei poolvŋ. Pə ta kəli kiloməetəli kolvm.
- ¹³ Pa talaa, iləna pə kra pa isətaa kutuluyv ŋku kv taa paa svəkaya tə. Mpa pa svəkaya təna təyəle Piyee, na Yohaani, na Saaki, na Antəli, na Filipv, na Tomaa, na Paatelemii, na Matiyee, na Aləfə pəyalv Saaki, na Simvŋ wei i ké mpa pa ləkaya si pa mvv pa tetv tə pa taa lelv tə, na Saaki pəyalv Yuti.
- ¹⁴ Pa təna pa kotaya təntəmle ke tam na pə sələməy Isə. Pa taa ka we alaa napəli, na Yesu too, na Yesu newaa.
- ¹⁵ Kuyeyŋ unv i taa, kuyaku nakvli yəlaa kotaa, hali pa tala isu yulvnyəvŋ nuvovwa na hiu (120). Iləna Piyee kvli na i səy i taapalaa mpe pa hekv na i tə si:
- ¹⁶ Ma taapalaa mə, təm nti Isə Feesuyu Nəŋŋtv ka tv Tafiiti nəyə taa na i yətəti, na tə we Isə Təm takəlaya taa ké Yutaası wei i tee Yesu kpalaa ke nəyə tə i təm tə, pə wee ké si tu la.
- ¹⁷ Yutaası unv i ka ké ta taa lelv, na tá na-i tv krentə təmle tənə tə taa.
- ¹⁸ Apalv unv, waatv wei i tema tetv yəpv na i tulvm liyitee anv tə, i polaa na i hoti tə taa ké i nəyə tə, na i lotu tvli, na i taa lotu ya na tə ŋmaa.

19 Təm tənə tə yeka Yosalem nyəma tənə kin, haləna pá ha tetu ntəyi hətə na pa te taa si: Akeletama. Caləm tetu ke pa yaa mpv na pa te taa.

20 Pa ηmaa Yontu takəlaya taa si:

I təyaga í təkí kaav.

Nəyolv í taa kvsí-ke.

Na lentí tətó si:

Nəyolv í ləeti í lonte.

21-22 Ye mpv pə wεε si mpa pa təyaga-tuyv waatu wei tá na Tacaa Yesu tə cəkaya tetunaa tó, pa taa nəyolv í səsósi tá tóo, na tá na-í tó hólí Tacaa Yesu səpv na í fe tó pə tampana. Puntv uní í ká wεε wei kuyεεη tənə í ka wε tá waalı kέ pə krayav Yohaani sáv Yesu ke ísə lvm tó, haləna kuyavηku pə ləsa-í tá hekv na pə kraasi-í isə tó.

23 Mpvóyú pa ləsa yəlaa naale, Yosεεfv wei pa yaa sí Paasapasi na pá cuyusi-í sí Yutusi tó, na Matiyasi.

24 Iləna pá sələmi sí: Tacaa, nyá nyəmna yəlaa lotunaa, hólí-tuyv yəlaa pane pa naale pa taa wei n ləsa sí í la tillu,

25 na í paasəna təmle nte Yutaasi yelaa na í tεε í nyəηkv tó.

26 Tənyaga pa tó tete na pə kra Matiyasi, na í səsósi tillaa naanəwə na kvləm uní í tóo.

2

Feesuyu Nanηtv tiiv

1 Mpvóyú pə tala Pentakonta acima wule, iləna ísə sələaa koti pa tənaga təntəmle.

2 Pə tasaa ilə, kəkətə natəli, ísu heelim səsəəm makuyv tó, luna ísətaa kele, na tó nyaləna təyaga ηka ka taa paa wε mpv tó.

3 Mpvóyú pvlvrvnəaa lu pa tóo na pə nəyəsəna ísu kəkə nsəma. Iləna pvlvrvnəaa mpe pá ya na pá caya paa wei í tóo kέ kvləm.

4 Tənaga Feesuyu Nanηtv haγa pa tənə pa taa təmamam, na pá svv piitim ləmpv təm yəyótuyv, na nti Feesuyu tó pa taa tó ntəyi pa yəyótaya.

5 Pə pamna mpa pa təyayi ísə mpaav ke teu tó pa luna antulinya tənə taa na pá wε Yosalem ke waatu uní.

6 Yəlaa mpe pa nu kəkətə ínté tə tan, iləna pá koti səsəm. Mpvóyú pə lapa-wεyε ha, pə taya pvlv, paa wei í nukaya ísə sələaa yəyótəyənə í te taa.

7 Tənaga pa kra nəsí na pə la-wεyε piti, na pá tó sí: Isu Kalilee nyəma tike yəyótəyənə ísəntó.

8 Ilə pə lapa ísəna na paa tá taa wei í nukí pa yəyótəyənə í te taa?

9 Aní tá tara cəne mpa pa luna Paati tetu tó pa wεε, Metii na Ilam pə nyəma ná wεε, Mesopotami nyəma ná wεε, na Yuta na Karatəsí pə nyəma, na Pəη nyəma na Asii tetu nyəma,

10 Filicii na Pamfili pə nyəma, na Icipiti nyəma na Silēni cəlv Lipii tetu həyolvuyv ləηkv nyəma, na pə kaasa ləlaa mpa pa luna Lom tó.

11 Yuta nyəma síyisíyí wεε, na pə kaasi mpa pa svv Yuta nyəma ísəsəle ke kvsuv tó, na Kələeti nyəma na Alarv nyəma. Paa na mpv pa tu keesəyi ísə təma səsəna təm na tá təmnaa waani waani taa, na tə nukí tá tənə.

12 Pə təmsa pa tənə, pa ta nyí nti paa yəyóti tó. Iləna pá pəsəyi təma sí, təm tənə ntiyile mpv?

13 Ama ləlaa ná wəηa-wε, na pá tó sí svlvəm puna-wε.

Piyεε waasv

14 Tənaga Piyεε na tillaa ləlaa naanəwə na kvləm uní pa kvləa na pá səη ísə. Iləna Piyεε yəyótəna samaa na nəyó səsaya sí: Ma Yuta nyəma mε, na mpa mε mə kəma Yosalem ke kəkəm tó, í tó ηkraηη na í cəkəna teu ke nti ma heeliyí-mε tó.

15 Pə taya svlvəm kuyvna yəlaa pane uní ísu í hvvki tó. Pə taya pvlv tóo, pə kəla tananη.

16 Ama nti ísə kuyəyótvtv teləsəlv Soweeli ka yəyótəa tó, nti tə maγamaya tə lakəna saηa.

17 Ísə yəyótəa sí:

Nti maa la kuyεεη kantəkaya nyəη taa təyólə.

Maa tisi ma Feesuyu ke yəlaa tənə tóo.

Mə pəyalaa na mə pəelaa ká na nti

tu la cele tó na pá yəyóti.

Pv hólí mə ífepiya ke təmnaa na pá nana pa ísəpεe.

Na mə kvkpatəlaa ká toosi toosee.

18 Tampana tóo, maa tisi ma Feesuyu ke ma təmle nyəma,

apalaa na alaa nyəma, pa tóo kέ kuyεεη uní í taa.

Paa ná nti tu la cele tó na pá yəyóti-tí.

19 Maa la kəkəlv nyəmnaa ke hatoo ísətənyv taa, na piti təma ke atε.

Caləm na kəkə na nyəsəi səsəənsi ká nyala.

²⁰ Ilim ká si təkpitii.

Isətv ká sēē isu caləm.

Pə təna pu la mpv na pécó pə tala

Tacaa kuyaku səsəəŋku teeli nyəŋku ŋku.

²¹ Pə na pə mpv tə yəlaa təna mpa

paə yaa Tacaa hətə tə paə tui-ti.

²² Iseyeli nyəma me, í nu nti ma heeliyi-me tə. Nasaletí Yesu ké yəlv wei í səsəəntv Išo hólá-me təyə. Pə taɣa pəlv, Yesu niŋ ké Išo lapəna piti təma na səyəntv təma na Išo kəkəlv nyəmnəa mpa í hólá mə hekv taa tə. Isu mə maɣamaya í nyəm pə təna tə.

²³ Na yəlv inəyi Išo kpaɣaa na í cələ-me isu í ka hūv í taa na í tə pə pələ si í ká la tə. Ama mə kv-ı, mə yelina na yəlaa asaɣaa kamı-ı səm tesika təə.

²⁴ Ama Išo yəka səm toma na í feesi-ı. Pə taɣa pəlv, pə fei si səm í lapı-ı pəlv cəcəka.

²⁵ Tampana, Tafiiti yəyətə Yesu inı í təm ké mpv si:

Ma naakaya Tacaa ké tam ké ma cəlvəy.

Í ka səŋa ma waalı ké si má taa selina pəlv.

²⁶ Pə təə ké ma laakalı caya təntəmlə ké teu,

na laŋheele kvv-m ma yəyətəyaa taa.

Paə ma ké yəlv na maə si tə,

ma cəyana tēēlvəy.

²⁷ Pə taɣa pəlv təə,

Išo nyá n kaa lə-m yem ké atətəle taa.

N kaa yele si nyá yəlv má má tu səŋ

paə pəcə maɣamaya.

²⁸ N hula-m weesuyu mpaəŋ.

N ká wēē ma kiŋ na í hóləsəyi ma laŋle ké teu.

²⁹ Apalaa me, í yelev má tvləsi-meɣe tá ləŋce Tafiiti təm təcēci si, í səpa na pá pimi-ı, na í pəlaəv wē tá hekv ké haləna saŋa.

³⁰ Tafiiti inı í ka ké Išo kvəyətəvtəv teləsvlv ké na í nyəmə təu si, Išo ka təma nti na tuunav si í ká lapı-ı tə pu la. Səsi Tafiiti ləlvəy taa tə nəyəlv ká təyənə kawuləyə ŋka Tafiiti inı í ka təyaa tə.

³¹ Hatoo ləŋ Tafiiti nawa mpi pu te na pə la tə. Pə təə ké í yəyətə Mesii səpv na í fe tə pə təm si:

Pa ta lə-ı yem ké atətəle taa.

Í ta tu səŋ paə pəcə maɣamaya.

³² Yesu wei inı í təm ma yəyətəyi isəntə tə, Išo feesa-ı, na tá təna tə nana tá isəpēe təkēlekele.

³³ Išo kusa í nyəvə na í cəyəsı-ı í kəŋkəŋ taa. Ilena í kpaɣa Feesuyu Naŋŋtv, wei í ka təma si í ká ha tə, na í cələ-ı. Na Feesuyu Naŋŋtv inəyi Yesu tisa tá təna tá təə, na í təŋna na na vlv ké isəntə.

³⁴ Pə taɣa isu Tafiiti maɣamaya ná kpa isə se. Ama paə na mpv í yəyətəa si:

Tacaa Išo heela ma Səso si:

Caya ma kəŋkəŋ taa.

³⁵ Haləna má kəna nyá kolontunaa,

na í loosi nyá nəəheē ké pa təə.

³⁶ Pə wēē si Iseyeli yəlaa təna ká nyi teu təkpataa si, Yesu wei í kama səm tesika təə tə, inəyi Išo lapa Səso na Mesii.

³⁷ Iseyeli nyəma nu təm tənə ilena pa laŋa pəsi səsəm, na pá pəcəsi Piyeē na tillaa leləa si: Ta taapalaa me, isənaya pə wēē si tə la ilə?

³⁸ Tənaɣa Piyeē cə-wē si: Í lə mə isayətv na í layəsı hūwēē, na pá yaa Yesu Kilisiti hətə na pá səna paə mə taa wei ké Išo lum, na pə hūsi mə isayətv. Ilena í hiki Išo kvəcəv səsəv ŋku kv ké Feesuyu Naŋŋtv tə.

³⁹ Pə taɣa pəlv təə, mə na mə piya na hatəlayə nyəma ké Išo təma si í ká ha, í tu laalaa na í yaa wei te, ilé í hikaa ké.

⁴⁰ Mpvəy Piyeē tasa Iseyeli nyəma ké təm pəyale ké heeləyü tətə, nti tu səna-wē na tə səsı-wēyē apəlv tə. Səsi, í ləsi mə təyi yəlaa letaa paŋe pa taa na í tui-ti.

⁴¹ Mpvəy Iseyeli nyəma taa yəlaa tuutuuma mv Piyeē təm na pá sə-wēyē Išo lum. Kvyaŋku, mpa pa svv Išo sēēv tə, pa nyəvəŋ tala isu iyisi tooso (3000).

⁴² Pa isəle ka sēēna tillaa kvəyēsətv ké nuv, na pa təyaya təma na laŋhəlvmlə ké səsəm. Pa təkaya təntəmlə ké tam, na pá puki Išo sələmvəyü pu səə nəyəlv.

Išo sēēlaa cakəle

⁴³ Tillaa lakaya piti təma na Išo kəkəlv nyəmnəa, na pə kpaə paə wei ké səyəntv.

⁴⁴ Išo sēēlaa təna ka wēna nəyə kvəlvməyaa, na pa kvəntəyaa mpi mpi pa wēna tə.

45 Pa pəətaya pa tətunaa na pa wontunaa na pá kotiyi pə liyitee ke təntəmle, na pə caala pa taa wei pa waasəna-ı.

46 Pa təna paa kotaya paa ifemle nteye İso təseəle ke İso sələmuyv pu səv yulv. Ye pa saa-weye pa təesı taa, təntəmle ke pa kotiyi na pá təkı. Ləñhuləmle ke pa təkayana pa təyonasi, na pa taa hetəna təma.

47 Na pá san İso, na yələa təna laña heəna-we. Paa koyanjku Tacaa səvsaya pa kpekəle təv kə mpa mpa pa nyəñj pə yapa tə.

3

Kaakalaya hika nəəheə

1 Mpróyó koyakv nakvl Piyee na Yohaani pa pukaya İso təseəle ke ilim kphiluyv sələmuyv.

2 Apalv nəçəlvuyv pa luləna kaakalətv, na pá pukina-ı na pá sukı İso təseəle səvəle nəñəyç ħka pa yaa sı Cañəm Nəñəyç təyç paa koyakv ħku sı í sələməyi İso təseəle taa svulaa ke liyitee.

3 İ nawa Piyee na Yohaani pa svukı İso təseəle taa, İlena í sələmı-we sı pá ha-ı pulv.

4 Mpróyó Piyee na Yohaani pa nyəna-ı tərıñj. İlena Piyee təmi-ı sı: Paasəna çəne.

5 Tənyaç kaakalaya paasəna-weye teu, na ka tēelayaç sı paa ha-keye pulv.

6 Mpróyó Piyee təma-ke sı: Ma feina liyitee sı maa ha-ñ. Ama maa ha-ñ mpi ma wəna tə. Na Nasaləti Yesu Kilisiti tən taa kvl na ħ tə.

7 İlena Piyee sıisi na í təkı kaakalaya na niñ ntəyç, na í kvı. Tənyaç kaakalaya nəəheə na ka nəçəvası kpa tən ke kpaçpaa.

8 Mpróyó ka kvlaa təhapa na ká tii ka nəəheə təv, na ká səñ təye na ká niki təntə, na ká na tillaa səsa pá krentı na pá svv İso təseəle taa. Na ká tən na ká ħmaaləyi na ká san İso.

9 Samaa təna ná ka təntə na ka İso sam.

10 Pa kəma na pá çekəna sı ħke ka çakayana İso təseəle Cañəm Nəñəyç kiñ na ká sələməyi liyitee, İlena səyçntə na piti la-we na isəna ka hika nəəheə tə.

Piyee waasv ke İso təseəle taa

11 Mpróyó kaakalaya ħke ka nyəəna Piyee na Yohaani ke tam. Mpróyó piti kpa samaa ke səvəm, İlena pá watı Piyeeve pa təv kə sakaya səvsaya ħka pa yaakaya sı Salvməñ sakaya təv ka tēe.

12 Piyee ná mpv, İlena í tə samaa sı: İseyəlı yələa mē, pepe təv kə apalv İne í kvlvuyv təv pə çekı mə laña? Na pepe təv kə í nyəñəyi-tv İsu tá maçamaya tá tən yaa tá İsəseəle teu napəli pə yelina na apalv İne í tən?

13 Apalaham na İsaaka na Yakərv pa İso, wei í kə ta çanaa çanaa İso tə, í kvı sı təmle tv Yesu nyvuyv. Ama mē mə tv-ı tənəna niñ taa. Pəle pə waalı Pilatı luyv lapa sı í yekı-ı tə, mə tayanna kisuyv.

14 İ kisa yulv kvpañ tampana təñlv İni, na isayav kpitikpiti kə í svəlaa na í sələmı Pilatı sı í tvlı-meyē İle.

15 Mpróyó pə lapa na í yele na pá kv weesuyv halv. Ama İso ná feesa-ı na tə nana tá isəpee.

16 Yesu İni í maçamaya í tən taa na táa temnav ke-ı yelina apalv İne í kvlaa. İ nyəma-ı na İni í səñna mə İsentaa İsentə. Táa temnav ke Yesu yelina apalv İne í wəna í tv təmamman na mə təna í naakı mpv.

17 Təv, ma nyəma mē, ma nyəmaı teu sı mə na mə səsa í taa çekəna təyç í lapa Yesu İnəyi mpv.

18 İle təm nti İso yelaa na İso kvçyçətvtə teləsəlaa təna kpaalı hatoo lən taa, sı í Mesii ká təyç kvnyçñ tə, nti İni tə maçamaya ke í yelaa na tə lá.

19 Pə təv tə, í lv mə isayavtv na í layası hūwēe, na í pəsəna İso təv. İlena İle í tayanı mə təwakəllənaa.

20 İle Tacaa ká ha-meyē kvyeñj wei í taa pu waası-mē tə, na í kvna Mesii wei í ka ləsa hatoo lən na í sı-mē tə. Mesii İnyəle Yesu.

21 Ama pə wēe kə sı Yesu Kilisiti í çaya isətəa, haləna pə tala waatv wei paa tayanı pə tənaya kvfam pəsuyv, İsu İso ka tem yeluyv ke hatoo lən na í kvçyçətvtə teləsəlaa kvpama yççvtı tə.

22 Halı Moisi maçamaya ná yççvtı í təm ke mpv sı: Tacaa mə İso ká kvna-meyē İso kvçyçətvtə teləsəlv nəçəlv wei í wē İsu má, na í ká wēe mə maçamaya mə piitim tv, na í ká təñ tə təna nti í ká heeli-mē tə.

23 Ye wei í ta nuna İso kvçyçətvtə teləsəlv İni, paa ləsv pntv ke İso yələa taa na pá kv-ı.

24 İso kvçyçətvtə teləsəlaa mpa pa təna pa yççvtı pə kpaçav Samiyēli na í waalı nyəma pa loña ħke ka tənaya mpv tə, pa yççvtı kvyeñj İne İni í təm.

25 Mpi İso ka təma sı í ká ha na İso kvçyçətvtə teləsəlaa ħmaa pə təm tə, meyē í təma sı í ká la. Halı mə təm ke İso ka yççvtı saa wei í na mə çanaa çanaa paa sı təmaya nəsv tə. Waatv İnəyi İso təma Apalaham sı: Nyá piya təv kə maa la ate yələa tənaya kvpañtv.

26 Pə təv kə İso ləsa í təmle tv tə, mə çəlvçv í laaləna-ı kvnav. İ kvna-meyē-ı ħpróyó sı í la-meyē kvpañtv, sı í layası-mē na paa wei í yele í yaası isayav.

4

Pa yaa Piyee na Yohaani ke nənəy

¹ Piyee na Yohaani pa tənna samaa ke yəyətənav ke mpu, ilena kətəlaa na Isə təsēele tanlaa nyuyv to na Satusee nyəma pa tala.

² Mpróyó pə sala-we. Pə taɣa pəlv tillaa səsaa naale ná seɣesaya samaa si Yesu fema. Mpu tə sətəa ka te na pá fe.

³ Tənaɣa Yuta nyəma kpa-we na pá təkí-weɣe saləka, si pə fema de paa cəkəna. Pə taɣa pəlv, saa iní tə pu tema taanvuy.

⁴ Paa na mpu mpa pa nuwa Piyee faaci tə, pa paɣale mowa. Haləna mɔlaa mpe pa taa apalaa tapə isu iyisi kakpasí (5000) ke mpu.

⁵ Təv fema, ilena Yuta nyəma səsaa na nyuyv nyəma na Isə Təm seɣesəlaa səsaa, pa koti Yosalem.

⁶ Pə kpaɣav isu kətulo səsə Ana, na Kayifi, na Yohaani, na Alekəsantəli-weɣe mpu na kətulo səsə ləlvuy nyəma təna.

⁷ Ilena pá ləsi tillaa səsaa na pá kəna-weɣe pa hekv taa, na pá pəəsi-we si: Mpi iní í lapa isəntə tə, awe heela-me si í la mpu? Na awe toŋ taa ké í tu lapəna mpu?

⁸ Tənaɣa Feesuɣu Nanŋtə toŋ kələna Piyee na í tə-we si: Təv, tetv səsaa na nyuyv nyəma me,

⁹ saŋa pa pəəsəyi-tuyv kəpantv nti tə lapa kaakalaya tə tə təm, na isəna tə lapa na ká kuli tə.

¹⁰ Ilə pə wee si í nyi təm ntəyi mə təna. Iseɣeli yəlaa təna í nyi-ti tətə si, Nasaleti Yesu Kilisiti wei í kama səm tesika təv na Isə feesi-í tə, í toŋ taa ké yulv inə í hika í ti ná í naa-í mə hekv taa ké isəntə.

¹¹ Na Yesu iní í təm ke pa ŋmaawa Isə Təm taa si:

Nmalaa me, í ka ləwa pəle nte tə,

ńtə tə pəsəna nteɣe kite tē pəle səsəle.

¹² Í tike təkəŋ í yakəna yəlaa nyəvəŋ. Pə taɣa pəlv, hətə tənə tə paasi, lentə fei antulinya təna taa nte Isə hulə yəlaa si tə yaa-te na pá ya tá nyəvəŋ tə.

¹³ Mpróyó kotuyv səsaa mpe pa nawa isəna Piyee na Yohaani pa yəyətəna apalvto tə, ilena piti kpa-weɣe səsəm. Pə taɣa pəlv, pa maɣamaɣa pa nyəmə si Piyee na Yohaani pa ké yəlaa ke yem ké, pa ta la ceu nəɣəlv. Ilena pá təəsi si paa ké Yesu tənlaa.

¹⁴ Pəcə yulv wei í ka hika í ti tə, í səŋa pa isəntaa təna. Ilə pa ta nyi nti paa yəyətə tə.

¹⁵ Ilena kotuyv səsaa tə Piyee na Yohaani si pá lu təhvəle taa. Pə kaasa mpe ilena pa niki tə saawala.

¹⁶ Si: Isənaɣa tii lana yəlaa panə iní? Pə taɣa pəlv, Yosalem yəlaa təna təma nyəm si mpe pa lapəna piti təmle səsəle tənə, pəcə pə fei tu kpeesi.

¹⁷ Ilə tii kisina-weɣe təpəlvəlv si ye pa tasa nəɣəlvuy Yesu hətə tənə tə təm heeluyv paa na. Pə taa kəv na tə təm səsəi yav ke yəlaa taa.

¹⁸ Mpróyó kotuyv səsaa yaa Piyee-we, na pá kisina-we təpəlvəlv si pá taa tasa Yesu hətə ńtə tə təm yəyətəvuy yaa seɣesuyv ke paa fəŋ maɣamaɣa.

¹⁹ Mpróyó Piyee na Yohaani pa cə kotuyv səsaa mpe si: Mə maɣamaɣa í maɣasí-təyi mə taa na í na. Pepe kəla teu ke Isə isəntaa? Məyə tə se yaa Isə?

²⁰ Ama nti nti tá nuwa na tə nana ta ise tə, ta kaa pəsi na tə su tə yəyətəvuy.

²¹ Mpróyó kotuyv səsaa mpe pa ta nyi isəna mpi paa la Piyee-we tə. Ilena pá tasa-weɣe kpaalvuy ke teu na pá yele-we. Pa ta hiki mpi pə təv paa hə pa ŋkraŋvuy tə. Mpi pə təv tə, yəlaa təna saŋaya Isə ké pə təna mpi pə lapa mpu tə pə təv ké.

²² Apalv wei iní piti təmle lapa na í hiki alaafəya ke mpu tə, í ləlvuy pusi ka kəla nule.

Isə Seela sələmvuy

²³ Kotuyv səsaa yela Piyee na Yohaani ilena pá tēe kpaakpa ke pa taapalaa kin, na pá keesi-weɣe tə təna nti kətəlaa səsaa na nyuyv nyəma pa yəyətəa tə.

²⁴ Pəle pa nu-təyi mpu, ilena pa təna pá sələmi Isə si: Hai, Taca, nyá lapəna isətəa na atə na tənku na pə təna mpi pə we pə taa tə.

²⁵ Nyá yelina na Feesuɣu Nanŋtəv nyá təmle tə ta ləŋce Tafiti nəɣə taa ké təm na í yəyətə si: Pepe təv ké piitimnaa cəka pə taa na kalampaani ké mpu?

Pepe təv ké yəlaa ná paasəna nəvhe tēe

kuuu ke yem ké mpu?

²⁶ Ate awulaa səsaa kəla təŋ.

Tətv təkəlaa ná pəela nəy

na pá kuli Taca na í Mesii pa təv.

²⁷ Tampəna təv, Helət, na Pəŋsi Pilat, na mɔlaa, na Iseɣeli piitim nyəma pa pəela nəy ke nyá təmle tə nanŋ tə, wei n ləsaa si í la Mesii tə, í təv ké icate tənə tə taa.

²⁸ Mpi tu ləŋ nyá toma taa n nəkaa na ŋ maɣasí na ŋ su tə, pə maɣamaɣa ke pa lapa təkəle.

29 Tacaa, pənenɛ nyəni kpaalɔvɔ mpi pa kpaala-tu na isələ kəsɛɛmlɛ tɔ, na ń yele na nyá təmle nyəma tá tə heeli nyá təm na tu nyaŋna pɔlvɔvɔ paa pəcɔ.

30 Tɔ nyá niŋ na kɔtəntɔnaa hikiyi alaafəya, na ń yele na yəlaa naaki nyá kəkələ nyəm na nyá piti təma ke nyá təmle tɔ naŋŋtu Yesu tɔŋ taa.

31 Tillaa təma sələmɔvɔ, ɔlena lonɛ nte tə taa paa kotaa tɔ tə sele. M̀p̀r̀óỳ Feesuɔvɔ Naŋŋtu tɔŋ kələna pa təna. ɔlena pá sɔv Isɔ Təm heeluyɔ na paa nyaŋna pɔlvɔ.

Isɔ seelaa taləyi pa tənaya pa wɛnav

32 Isɔ seelaa kpekəle təna ka kaa lotu na ləmayasəle kɔlvmtəle ké təkpataa. Pa taa nəyɔlv taa fayasəyi na í nyənəyi ɪ kɔwɛnam isɪ ɪ tike ɪ nyəm. Ama pa nyənaya pə təna mpi paa wɛna tɔyɔ isɪ pa təna pa nyəm.

33 Tillaa kɛɛsaya Tacaa Yesu fem təm na apalɔvɔ ké, na Isɔ ká wɛ pa təna pa waali ké teu.

34 Pa taa nəyɔlv taa laŋ pɔlv. Pə taya pɔlv tɔ, mpa paa wɛna tɛtɔnaa yaa tɛsɪ tɔ pa pɛɛtaya ké na pá kəŋna pə liyitee,

35 na pá cələyi tillaa. Ye pə caala wei pa waasəna-ɪ.

36-37 M̀p̀r̀u ɪni pə yelina Lefii tɔ nəyɔlv, wei pa yaakaya sɪ Yosɛfɔvɔ na pá lɔla-ɪ Sipili tɔ, í pɛɛta ɪ tɛtu natəli na í məŋna pə liyitee na í cɛla tillaa. Inəyi tillaa ka cuyusaa sɪ Paanapasɪ. (Apalɔvɔ halɔ ke pa yaa mpɔ na pa tɛ taa.)

5

Ananiyasɪ na ɪ alb Safila pa təm

1 M̀p̀r̀óỳ apalɔvɔ nəyɔlv ílɛ, pa yaa-ɪ sɪ Ananiyasɪ, na ɪ alb sɪ Safila. ɪ pɛɛta pa tɛtu natəli na ɪ alb wɛna pə nyəm.

2 ɪ təma pɛɛtɔvɔ, ɔlena í faya liyitee taa na í sɪ. ɔlena í pona wɛna a kaasaa tɔ, na í cɛla tillaa na ɪ alb wɛna pə tənaya mpɔ pə nyəm.

3 Tənaya Piyɛɛ pɔɔsa-ɪ sɪ: Ananiyasɪ pepɛ tɔɔ ké Satanɪ hika-ŋj m̀p̀r̀óỳ katatəlaya, na ń kaasi nyá təyi tɛtu nti n pɛɛtaa tɔ tə liyitee, na ń puyusi Feesuɔvɔ Naŋŋtu?

4 N taa pɛɛtəta-ti tɔ, nyá tɛtu ké mɛɛ. Na n tu təma-təyi pɛɛtɔvɔ tɔ, awe ti liyitee, pə taya nyá? ɪlɛ isənaya pə lapa na ń paasi na ń mayasi nyá taa na ń la yaasi isayavɔ ɪnɛ ɪ taka? Isɔ ke ń puyusaa pə taya yəlaa se.

5 Ananiyasɪ nu təm tənɛ ɪni, ɔlena í hoti na í sɪ. M̀p̀r̀óỳ pə lapa pa təna mpa pa nu təm tənɛ ɪni tɔyɔ keniŋa nakəli pə tu fɛɪ.

6 ɔlena ifepiya kɔli na pá taki-ɪ pɔvɔvɔ na pá pona-ɪ pim.

7 Pə lapa laasaya isɪ kaləfuna a tooso, ɔlɛ Ananiyasɪ ɪni ɪ alb sɔvɔwəyale. Ama ɪ ta nuta nti tə təma lapɔ tɔ.

8 M̀p̀r̀óỳ Piyɛɛ pɔɔsa-ɪ sɪ: ɪ pɛɛta mə tɛtu nti tɔ tə liyitee tənayalɔ? Heeli-m.

ɔlena Ananiyasɪ alb cɔ sɪ: Anəyələ mpɔ.

9 Tənaya Piyɛɛ yəyɔta-ɪ sɪ: Isənaya mə lapa na í kɛntɪ na í paasi na í hɔv sɪ í mayasəyi Tacaa Feesuɔvɔ Naŋŋtu sɪ í naa ɪ waali? Nyəni, mpa pa pima nyá paalɔvɔ tɔ pa təma kɔntɛ, mɛɛyɛle nənəyɔ tɛɛ. Paa tɛɛsɪ nyaya tɛnau.

10 Tənaya Ananiyasɪ alb ɪni ɪ hota Piyɛɛ nəɔhɛ tɛɛ ké kɛkɛpa na í sí. Ifepiya sɔvɔwa, ɔlena pá mayana ɪ sɛpa. ɔlena pɛle pá kɛɛpa-ɪ na pá polo pá pimi-ɪ ɪ paalɔvɔ kəŋkəŋ taa.

11 M̀p̀r̀óỳ təm nti tə lapa Yesu seelaa kpekəle təna na mpa pa nu-ti tɔ pa tənaya keniŋa nakəli pə fɛina.

Piti təma pəyale təŋna lapɔ

12 Tillaa lapa Isɔ kəkələ nyəm, na piti təma pəyale ke yəlaa hekɔ taa. Isɔ seelaa təna kotaya Saloməŋ sakaya sɔsaya tɛɛ.

13 Samaa puyulaya-wɛyɛ pə tu fɛɪ, paa na mpɔ yɔlv kpaɪ tɔ ke yem nyaŋayana pa taa sɔvɔ.

14 Ama apalaa na alaa samaa mpa pa mɔkaya Tacaa təm na pá sɔsəyi isɔ seelaa kpekəle tɔ tɔ, pa nyəŋ təŋna hukuyɔ ke sɔsəm.

15 ɔlena yəlaa náá sɔv kɔtəntɔnaa ke lunav, na pá husɪ-wɛyɛ katɔnaa na nyaaləŋ tɔɔ ké hapɛɛ nəɔsɪ, sɪ ye Piyɛɛ tɛkəna təna, ɪ lɛɛmɔvɔ mayamaya tu tokina kɔtokinav ke pa taa lɛlaa.

16 Yəlaa samaa lukayana Yosalem cəlv acalɛɛ taa na pá kəŋna kɔtəntɔnaa na mpa alɔyaa cɔsaya tɔ, na pa təna pa hikiyi alaafəya.

Tillaa tɔyɔ kɔnyəŋ

17 Tənaya isəsɛɛmlɛ kpa kɔtɔlv sɔsɔ ke sɔsəm ke tillaa tɔ, na ɪ kinɪŋ cəyala təna mpa pa ké Satusee kpekəle nyəma tɔ. Haləna pá hɔv sɪ paa kɔli pa tɔ.

18 M̀p̀r̀óỳ pa kpa tillaa na pá təkɪ-wɛyɛ tɪmpɪ pa təkəyi samaa təna tɔ.

19 Ama Tacaa isətəa tillu nəyɔlv kɔma ahoɔ taa na í tɔli saləka nənəɔsɪ, na í ləsi tillaa. ɔlena í heeli-wɛ sɪ:

²⁰ I polo Iso təsele taa təkaa na i keesi samaa ke layasuyv mpaav kune kv tōm.

²¹ Mprógy tillaa lapa nti isətəa tillu heela-we tō. Pa kola tanəj ahula tee na pá polo Iso təsele taa na pá niki waasu lapv.

Tənaəa kətulv səsə na i kin çayalaa təna pa kota Yuta Kotuyv səsəəv nyəma. Ilena pá tili si pá ləsi tillaa ke saləka taa na pá kəna.

²² Waatv wei filisinaa ná tala saləka taa tō, pa ta maəana-we. Ilena pele pa məli kpaçraa na pá heeli huve səsaa mpe si:

²³ Tə talaa na tē maəana saləka nənəəsi kaləsa mpv təkəjkej, na tanjlaa náa səja pa təsəjlenaa ke nənəəsi təna. Ama tə tula nənəəsi, ile nəçəlv fei pə taa.

²⁴ Iso təsele tanjlaa nyuyv tv na kətəlaa səsaa pa nu mpv, ilena tillaa məkuyv mpv pə tv-weçye piti ke teu. Haləna pa ta nyi mpi tōm təne tii tēna tō.

²⁵ Tənaəa nəçəlv ná lu yem na i heeli-we si: I nawaa, mpa un i ka tv saləka tō, pa wenna nteçye Iso təsele səsəəle taa na pá laki yəlaa ke waasu.

²⁶ Mprógy tanjlaa nyuyv tv un na i yəlaa pa polaa na pá kəna tillaa təheə. Pə taçya pulv tō, paa wena yəlaa səçəntv si pá taa kəə pá yoo mpeçye pəe.

²⁷ Tanjlaa nyuyv tv tana tillaa, ilena pá səjisi-weçye təhuve taa, na kətəlv səsə suv-weçye tōm pəəçuyv.

²⁸ Tənaəa i tōma-we si: Isu tə kisina-me təsaçasaya si i taa tasa apalv un i tōm ke yəçətvuyv ya? Na pəpeçele i lapa isəntə? I yasa mə seçesuyv nté Yosalem icate təna təmam, na i çaa i məjəna i səm tōm nté ta nyəəj taa.

²⁹ Ntəna Piyee na tillaa ləlaa pa çə kətəlv səsə si: Pə wee si Iso ké tə se, pə taçya yəlaa.

³⁰ Ta çaanaa çaanaa Iso feesa Yesu wei un mə kama tesika tō na i sí tō.

³¹ Iso kusa i nyuyv na i çayasi-i i kəjkej taa, na i lapv-i wulav na waasəlv səsə, si pə la na Iseçeli nyəma layasi təntə na Iso huvi pa isəçatv.

³² Tə ké pə təna mpi pə lapa mpv tō pə aseeta nyəma. Pə taçya tá tike. Ama tá na Feesuyv Nanjətv wei Iso ha mpa mpa pa nukəna-i təçə.

³³ Kotuyv səsəəv kotilaa mpe pa nu mpv, ilena pa pááná huu səsəəv, haləna pa çaaçaya pa kv tillaa səsaa.

³⁴ Ama pa taa ka we Falisa nəçəlv wei pa yaa si Kamaliyee tō, i ké pa Iso Təm seçesəlv səsə, na yəlaa seekaya-i. Mprógy i kulaa na i səj huve taa, na i tō si pá ləsi tillaa na awali tō na pəçó.

³⁵ Ilena i heeli kotilaa si: Iseçeli nyəma me, i la laakali na mpi i çaa i la yəlaa pane tō.

³⁶ Matəj wulənaa taa ké Teutasi kulaa na i nyəni i ti isu yəlv nəçəlv, na yəlaa isu nasəle (400) təj i waali. Mprógy pa kv-i, na mpa pele pa təjəçya i waali tō pá ya njəjka, na pə təna pə saali yem.

³⁷ Ile i waali ké Kalilee tv Yutaasi ná kola kəkəlvuyv waatv, na i təjisi yəlaa kupin ke i waali. Ama pa kv ilé tətə, na pə çasi pa təna mpa pa təjəçya-i tō.

³⁸ Pə tōə ké pəntə ma heeliçyi-me si, i taa paasəna yəlaa pane un pa tōm tətə. I yelev-we na pá tee. Pə taçya pulv tō, ye yəlaa kin ke pa kookali na pa təma lunaa, pu saali ké.

³⁹ Ama ye tampana Iso kin ke pə lunaa, i kaa pəsi na i la-weçye pulv. I la laakali, pə taa kəə na i yoonə Iso.

Mprógy kotilaa mv Kamaliyee tōm.

⁴⁰ Ilena pá yaa tillaa na pá həəki-we, na pá heeli-we si: Yesu tōm i taa tasa mə nəəsi taa ké luu. Ilena pá yelev-we si pá tee.

⁴¹ Mprógy tillaa lu kotuyv taa na lanjəlvmlə kvv-we isu Iso tōna-we na i yelev na pá ná kvnyəj ke Yesu tō tō.

⁴² Paa ifemle nte, pa ta həesi Yesu wei i ké Mesii tō i Laapaali Kupəj heeluyv, na waasu lapv ke tēesi taa na Iso təsele taa.

6

Yəlaa naatosompəçəlaya ləsvuyv

¹ Waatv un i taa Tacaa təjlaa təjəna səsəçuyv. Mprógy pə lapa təmaçya ke Yuta nyəma mpa pa yəçətaçya Kələeki tōm tō na tətə Yuta nyəma pa həkv, si tətə Yuta nyəma u paasəçəna mpe pa leelaa ke teu ke paa ifemle nte tə təçənaçya taləv taa.

² Tənaəa tillaa naaənvwa na naale un i kota Tacaa təjlaa kpeçəle təna na pá tv-we si: Pə ta muna si tē yelev Iso Təm paasəəna na tē laki kvtəçəj tōm.

³ Pə tōə tō, apalaa me, i nyəni na i ləsi mə taa ké yəlaa naatosompəçəlaya, mpa yəlaa sama na Feesuyv Nanjətv təj tō pa kin na pá wəna ləmaçasəe ke səsəəv tō, na tē tv-weçye təmle təne.

⁴ Ile saa un taa hiki çayale na tē paasəçəna Iso sələmuyv na waasu lapv ke tam.

⁵ Mprógy pa kpeçəle təna lanjə heəna tōm nti, ilena pá ləsi Itiyeeni. Yəlv un i tisa i çun ke Iso tōə ké teu, na Feesuyv Nanjətv təj tō i kin. Pa ləsa tətəçə Filipv, na Puləkəlv, na Nikaəə, na

Timəŋ, na Paləmenasi, na Antiyoŋka Nikolaa, wei i ka sɔv Yuta nyəma mpaav taa ké kɔsɔv ke hatoo ləŋ tɔ.

⁶ Iləna pá pona-weye tillaa kin, na pele pá sələməna-weye Iso na pá təni pa tɔə ké niŋ.

⁷ M'pógó Iso Təm təŋna yekovv na tə puki, na Tacaə təŋlaə nyəŋ təŋna sɔsɔvɔv ke sɔsəm ke Yosalem taa. Haləna kətəlaə payav tisi na pá mv Yesu təm ke teu.

Itiyəni kpav

⁸ Iso we Itiyəni waal na í hikiyi toma ke sɔsəm, na í lakɪ piti təma na Iso kəkɔlɔ nyəm ke yəlaə hekv taa.

⁹ M'pógó Yuta nyəma təkotile nte pa yaa sɪ Yomaə Kəhetaə təkotile tɔ, tə taa yəlaə napəli mpa pa ké Siləni na Aləkəsantilií nyəma tɔ, pá na Silisii na Asii tətɔ pə Yuta nyəma napəli pa kɔla Itiyəni tɔə, na pá na-i pá sɔv təm həm taa.

¹⁰ Ama Itiyəni kəla-we na təm. Pə taya pɔlv, Feesuɣu Nanjɔv hana-i ləmayasəe na í yəvətəyəna.

¹¹ M'pógó yəlaə mpe pa ha yəlaə ke liyitee sɪ pá yəvətɪ sɪ: Tə nuwa i sayata Moisi na Iso.

¹² Na pa sɔsa yəlaə na nyovv nyəma na Iso təm seɣesəlaə sɔsaa, na pele pá kɔli Itiyəni tɔə, na pá kpa-i na pá pona-i təhɔvle sɔsəole taa.

¹³ M'pógó pa caa yəlaə napəli sɪ pele pá suu Itiyəni ke təm sɪ: Apalv unv i sayatəyɪ tá Iso təsəele sɔsəole kɔpante tənə na Iso Təm ke tam ké.

¹⁴ Halɪ tə nu i yəvətəyɪ sɪ: Nasalətɪ Yesu unv i ká yəkɪ tá Iso təsəele sɔsəole tənə, na í layasi kətasi nsi Moisi naa hula-tv tɔ.

¹⁵ M'pógó təhɔvle taa cayalaa təna pama Itiyəni tɔə ké isə, na pá ná sɪ i isentaa mv isətəa tillu wətv.

7

Itiyəni waasv

¹ Təŋaya kətɔlv sɔsɔ pəɔsa Itiyəni sɪ: Tampana pə lapa mpv?

² M'pógó Itiyəni cəwa sɪ: Ma tətənaə na ma caanaə mɛ, í tv ŋkrajɪ na í nu. Teeli Iso lv ta caanaə caanaə caa sɔsɔ Apələham tɔə ké i ka wəv Mesopotami na pəcɔ í kɔləyɪ na í puki Halaj ke cayav tɔ.

³ Na í təm-i sɪ: Kɔli na ŋ yele nyá tətɔ na nyá nyəma. Maa hɔli-ŋ tətɔ nti tə taa n ká polo ŋ cayav tɔ.

⁴ M'pógó Apələham kɔla Kalətəe tətɔ taa na í polo í cayav Halaj. Apələham caa səpa, iləna Iso ləsi-i Halaj təna na í kəna-i timpi mə we kayana isəntɔ tɔ.

⁵ Iso tá ha-i tətɔ nti tə taa ké pɔlv mayamaya. Paa teeliya sɪ í sɔpi sɔpɔyɔv mayamaya. Ama Iso təma-i kətəm ké sɪ i ká ha-i tətɔ nti. I mayamaya i piya ká təna na pá ti-ti tətəyɪ i səm waalɪ. Pəcɔ waatv unv Apələham feina pəyaya.

⁶ Ilə nti Iso heela-i təyale sɪ: Nyá piya ká cayav cayalətv ke ləlaə tətɔ taa, na pele paa la-weye yomaə. Paa tv-weye wahala ke pusi nasəle (400) təcu ké təna.

⁷ Ama Iso təma sɪ i ká pəɔsi piitim mpi pu tv-weye yomle ke mpv tɔ. Pəle pə waalɪ ilə paa lv tənə na pá kəɔ tətɔ tənə unv tə taa na pá paasəna Iso sɛv.

⁸ M'pógó Iso lapa na pelvɔv pəsi Apələham ke kətəyɪ ŋka kaa təɔsəyɪ-i nti í na Iso paa yəvətəyɪ na pá su tɔ. Pə tɔə ké Apələham kəma í lɔli Isaka tɔ, i pəla-i i kuyeyɪ pələfəi naanɔwa wule. Iləna Isaka náa pəli m'pógó Yakərv, na Yakərv ná pəla m'pógó i piya naanɔwa na naale mpa pa ke ta kpeka caanaə caanaə sɔsaa tɔ.

⁹ Ta caanaə caanaə mpe pa lapa Yosəefv ke isəsəemle na pá pɛtɪ-i, na pá pona-i Icipiti ke yomle. Ama Iso ka we Yosəefv waalɪ,

¹⁰ na í yapa-i i wahalanaə təna taa. Pə kəma na Yosəefv tala Icipiti wulav sɔsɔ kin tɔ, Iso lapa na wulav laŋle hɛna i yaasi na i layatv. Haləna Icipiti wulav nana-i kufənɛ kpav, sɪ í nyənəyɪ Icipiti tətɔ təna na i mayamaya i təyaya pə tɔə.

¹¹ M'pógó nyəvəsi anaam lv Icipiti na Kanaaj pə tətɔ təna taa. Pu hanja teu ké təkəŋkəŋ haləna ta caanaə caanaə mpe pá pɛkɪ mpi paa təyɔ tɔ na pá kpisi.

¹² Pə kəma na Yakərv nu sɪ təyənaya pɛe we Icipiti, iləna í kɔsi tá caanaə caanaə mpeye təm kancaalaya nyəm na í tili.

¹³ Pa kəma na pá məli təm naale nyəm, iləna Yosəefv lá na i taalɔnaə nyəm-i. Na pə lapa tətɔ na Icipiti wulav sɔsɔ mayamaya náa cəkəna i piitim.

¹⁴ M'pógó Yosəefv tila i caa Yakərv na i nyəma təna waalɪ na pá kəɔ. Pa we yɔlvnyəŋ nutoso na naanɔwa na kakpasɪ.

¹⁵ Mpɔv pə lapəna Yakərv nana Icipiti pote, na í can í sɪ təna. Ta caanaə caanaə ná səpa təna tɔtɔ.

¹⁶ Pə kṛakayaa-weyɛ na pá mələyənə Sikem, na pá piŋ-weyɛ pələav ŋku Apələham ka yara Heməə nyəma kiŋ na liyitee tə ku taa.

¹⁷ Pə kəma na pá tala nti ləə ka təma sɪ ɪ ká la Apələham tə tə lapu tə, tá piitim nyəma hukə səsəm, pa payav ke Icipiti we səyɔntu.

¹⁸ M̄p̄óyó wulav səsə kofalu nəyɔlu ná cayaa, ílé ɪ taa nyɪ Yosεεfu.

¹⁹ Wulav unɪ ɪ lapa tá piitim ke acilayatu. ɪ tu ta caanaa caanaa ke wahala ke teu na kɔcaalɔv, sɪ pá lə pa ahulumnna na pá sɪ.

²⁰ Waatu unɪ ɪ taa ké pa ləla Moisi. ɪ ka ké pəyayə kupaŋka ŋka ka te ləə ké teu tə. M̄p̄óyó Moisi nyəma təə-ɪ isətɔnaa tooso ké pa te.

²¹ Pə kəma na pá lə-ɪ tə, Icipiti wulav səsə pɛɛlɔ hiina-ɪ na í təkɪ-ɪ isɪ ɪ maɣamaya ɪ kələlɔ.

²² M̄p̄u pə lapəna Moisi nyəma Icipiti nyəma nyəm təna. Haləna í lá yulv wei í yəyɔta nti tu hotiyi aɛ tə, na í pəsa təma.

²³ Pə kəma na Moisi pusi tala nule, ilena í hɔv sɪ ɪ ká polo na í wiili ɪ Iseyeli nyəma ləlaa.

²⁴ Moisi polaa ilena í maɣana Icipiti tɔ nəyɔlu í lakɪ pa taa nəyɔlɔv mɔsɔŋ. Ilena í mɔ wei pa lakɪ m̄p̄óyó mɔsɔŋ tə ɪ təm na í suna ɪ ti, na í lɛɛti Icipiti tɔ, na í caŋ í ku-ɪ.

²⁵ Moisi ka nyəmayə sɪ ɪ Iseyeli nyəma ká nyɪ sɪ inəyi ləə ləsa sɪ ɪ waasi-wɛ. Ama pɛɛ pa ta nyɪ m̄p̄u.

²⁶ Ku fema ilena í maɣana Iseyeli nyəma naale na pá maki, ilena í polo pa loluyɔ. Na í tə-wɛ sɪ: Apalaa mɛ, mə kuləm ké, ilɛ pɛpɛ təə ké í lakɪ təmayə mɔsɔŋ?

²⁷ Ama mɔsɔŋtɔ wei ɪ lakaya ɪ təyɔntələ ke mɔsɔŋ tə ɪ nyasa-ɪ təm sɪ: Ma na-ŋ, tá wulav na tá təm hɔvlɔ.

²⁸ Tete n tɛma Icipiti tɔ ke kɔvɔ təyɔlɛ saŋa n nyəma sɪ n ká tɛɛsɪ ma na?

²⁹ Moisi nu m̄p̄u, ilena ɪ se kṛakpaa na í polo í cayə Matiyəŋ tɛtu taa. Matiyəŋ tənaya ɪ ləla apalv piya naale.

³⁰ Pə kəma na pusi nule cəə, ilɛ kuyakɔ nakulɪ ɪ we wɔlayə tɛtu taa ké puyɔ Sinayi kiŋ. M̄p̄óyó hotiya nakəlɪ ka sɔv kəkɔ mɔvɔ, ilena isətəa tillu lu ɪ təə ké hotiya ŋkɛ ka kəkɔ taa.

³¹ Moisi nawa m̄p̄u, ilena pá lapɪ-ɪ piti. Tənaya ɪ tuusaa sɪ ɪ wiiliyi teu, ilena í nu Tacaa nəyɔ sɪ:

³² Maɣalɛ nyá caanaa caanaa ləə, Apələham na lsaaka na Yakəpɔ pa ləə. Tənaya səyɔntu kpa Moisi ke səsəm na í seliyi, haləna í kpisi nyənɔyɔ.

³³ Ilena Tacaa tə Moisi sɪ: Wəyɔsɪ nyá ntəŋkpala, timpɪ taa n səŋa m̄p̄u tə pə ké tɛtu katɛ nyəntu ké.

³⁴ Ma nawa ma yələa mpa pa we Icipiti tə pa wahala, ma nu pa wula. Ilena má tii sɪ ma yakɪ-wɛ. Təv, kulɪ, ma tiliyi-ŋ Icipiti.

³⁵ Moisi wei unɪ ɪ təm Iseyeli nyəma ka kisaa təkpatəkpata na pá təmɪ-ɪ sɪ: Tə na-ŋ, tá wulav na tá təm hɔvlɔ tə, kuləm inəyi ləə tayana kusɔvɔ na í tilɪ pa kiŋ, sɪ í la pa wulav na í waasi-wɛ na isətəa tillu wei ɪ ka lu ɪ təə ké hotiya kiŋ tə ɪ toŋ taa.

³⁶ Inɪ ɪ lapəna piti təma na ləə kəkələ nyəm na í ləsi-wɛyɛ Icipiti tɛtu taa. ɪ lapa m̄p̄u tətəyɔ səsencaasi tɛŋku taa na wɔlayə tɛtu taa, halɪ pusi nule.

³⁷ Moisi unɪ ɪ heelina Iseyeli nyəma sɪ: ləə ká kəna-mɛyɛ ləə kuyəyɔtɔtu tɛləsɔlv nəyɔlu wei ɪ we isɪ má, na ɪ ká wɛɛ mə maɣamaya mə piitim tɔ tə.

³⁸ Kuləm unɪ ɪ ka wenna Iseyeli nyəma mpa paa kota wɔlayə tɛtu taa tə pa kiŋ. ɪ na isətəa tillu wei ɪ ka yəyɔtəna-ɪ puyɔ Sinayi təə tə pa wenna tá caanaa caanaa kiŋ kɛ tənɛ unɪ. Moisi unɪ ɪ mɔna ləə təm nti tə lakɪ təmlɛ ke səsəm tə sɪ ɪ tɛləsəyi-tv.

³⁹ Ama tá caanaa caanaa ta nuna-ɪ. Pa kisa-ɪ na pá kṛaya pa laakələnaa na pá məŋna Icipiti.

⁴⁰ Haləna pá yəyɔti Aləŋ sɪ: Lu-tuyɔ tuyɔ na tɛ nyənəyi-ku. Pə tayə pulv, tə ta nyɪ mpi tá Icipiti taa ləşəlv Moisi tɛmnaa tə.

⁴¹ M̄p̄óyó pa lupa naule na pá pəsi-tɛyɛ pa tuyɔ na pá laa-tɛ. Haləna pá yəşəlvəna pa niŋ kɔlurum m̄p̄əyi teu.

⁴² M̄p̄óyó ləə lapa-wɛyɛ awusa na í yelɛ-wɛ sɪ pá nyənəyi isətɔlvŋasi ke pa tuŋ, isɪ paa ŋmaav ləə kuyəyɔtɔtu tɛləşəlaa takələsi taa tə sɪ:

Iseyeli nyəma mɛ,

mayə í lapa kətasi na í fɛɛni

wɔlayə tɛtu taa ké pusi nule taa?

⁴³ Aai, tuyɔ Mələki cəkələ na mə tuyɔ

Ləfaŋ isətɔlvŋa lɛsɔyɔ ke

í kṛayaa na í paasəyənə.

ɪ tənaya m̄p̄u, pə tayə wei í lupa sɪ

í təŋəyi təyɔlɛ?

Pə təə ké maa yelɛ na pá pona-mɛyɛ Pəpiloni,

haləna í tɛɛ pə waalɪ.

44 Wɔlaya tetu taa təne unɪ t́a caanaa caanaa ka wɛna cokəle, na tɔ taa na seliya kpaatanaa. Paa sika-teye teitei ḱe isu Iso ka heeluyu Moisi tɔ. Teitei isu nte tɔ taka Moisi ka nawa tɔ.

45 T́a caanaa caanaa cɛla-teye pele pa waali nyɔma. Ilena pele ṕa kpenna-teye timpi Yosuwee tɛ-wɛye nɔyo na Iso yasɪ piitimnaa ke pa isɛntaa na ṕa tɔyo tetu tɔ. Na t́e wɛe tənaya mpɔ, haləna Tafiti waatu.

46 Iso lanje heena-i teu, ilena Tafiti náá sələmi-i nɔyo, sɪ i laki unɪ wei i ḱe Yakəpu Iso tɔyo tɔcayale.

47 Pə na pə mpɔ tɔ, Saloməŋ ŋmana-i kutuluyu ŋkɔ.

48 Ama pə taɣa isɔtaa Iso Sosɔ unɪ i cakɪ kutuluy wei yəlaa nin ŋmawa tɔ i taa se. Halɪ Iso kuyɔɔtotu teləsɔlv maɣamaɣa yɔɔta mpɔ sɪ:

49 Tacaɔ yɔɔtaɔ sɪ:

Isɔtɔnɔyɔ nte ma kumte.

Ateyele ma nɔɔhe tɔsule.

Ile kutuluyu ŋkɔ kɔ taka ḱe í pəsəyi na í ŋma-m?

Na leyele ma təhesəle?

50 Pə taɣa má lapəna pə tənaya mpɔ na ma nin?

51 Tɔy, yəlaa mpa me í tɛma keeluyu tɔ, mə lanja lapa kpusəŋ na mə ŋkraŋŋ tɛli na í kisi Iso Tɔm. I kpɛesəyənə Feesuyu Nanjɔtɔ ke tam, mə caanaa kate ke í kpaɣaa.

52 Mə caanaa naasa Iso kuyɔɔtotu teləsəlav mpe pa tənə na ṕa sɔv kulɔm ke? Pa kɔ mpa pa heelaya sɪ tampana tɛŋlv unɪ i ḱa kɔv tɔ. Kulɔm inəyɔle mə lapa kələmɔtɔ ke nɔv nɔv na í kɔ.

53 Halɪ meye isɔtaa tillaa teləsə Iso kɔsɔsitɔ. Pəyele u caakɪ tɔ təkɔyɔ.

Itiyɛni sɔm

54 Yuta nyɔma nu mpɔ, ilena ṕaaná huu pa taa, na ṕa sala pa nin ke Itiyɛni tɔv na ṕa tanjaa.

55 Ḿpɔyú Feesuyu Nanjɔtɔ toma kuləna Itiyɛni ke teu. Ilená í teki i isɛ na isɔv ná na Iso teu sɔsɔm na Yesu sɛŋa i nɔyɔŋ tɔv.

56 Tənaya i tɔma sɪ: Ii naa, isɔtɔnɔyɔ tɔlaa, na má naa Yulv Pəyayə na ḱa sɛŋa Iso nɔyɔŋ tɔv.

57 Ḿpɔyú Yuta nyɔma mpa kapusi ke teu, na ṕa təkɪ pa ŋkraŋŋ na ṕa huli Itiyɛni.

58 Na ṕa tuli-i na ṕa luna icate waali, na ṕa sɔv-i pɛe yayav sɪ ṕa kɔ-i. Mpa paa ḱe pə aseeta nyɔma tɔ, pele pa suna ifepu wei pa yaa sɪ Sɔvli tɔyo pa wontu.

59 Pa tɔŋna Itiyɛni ke pɛe yayav, ilena í sələmi sɪ: Tacaɔ Yesu kelɪ-m.

60 Ilená í lɔŋ akula na í yɔɔtəna nɔyo sɔsɔŋka sɪ: Tacaɔ, taa nyəni pa isayatu tənə. Itiyɛni yɔɔta mpɔ, ilena í hee.

8

1 Sɔvli lanje ka heena Itiyɛni kuyɔ.

Wahala yasa Yesu sɛelaa kpekəle

Kuyakɔ ŋkɔ kɔ maɣamaɣa ke pa sɔv Yosalem Yesu sɛelaa kpekəle ke konyəŋ tɔyɔ ke teu. Ilená pa tənə ṕa ya Yuta na Samalii taa, na pə yele tillaa tike.

2 Ḿpɔyú yəlaa mpa pa təŋəyi Iso mpaav ke teu tɔ pa pima Itiyɛni, na ṕa wii-i sɔsɔm.

3 Ama pə yela Sɔvli ilé tɔ, Yesu sɛelaa ke í tɔŋna lɔv sɪ i laki sakasaka. Tɛɛsɪ taa ḱe i sɔvkaya na í kpaakɪ apalaa na alaa na í təkəyi.

Filipɔ kpaaləyi Laapaali Kɔpaŋ ke Samalii

4 Mpa mpa pa ya mpɔ tɔ pa cɔkayə paa le na ṕa heeliyi Iso Tɔm Laapaali Kɔpaŋ.

5 Samalii icate ke Filipɔ ná polaa na í heeliyi tənə nyɔma ke Mesii tɔm.

6 Piti tɛma nna Filipɔ lakaya tɔ samaa nu a tɔm na ṕa nana pa isɛ. Pə tɔv ḱe waatu wei í yɔyɔtəyi, pa tənə tɔpa pa tɔyi ŋkraŋŋyɔ ke teu.

7 Pə taɣa pulv, əlyaa kiisaya na ṕa seekɪ əlyəhilaa payale kin na acamaa na kaakalasi payale hika əlaafəya.

8 Ḿpɔyú yəlaa lanja hulɔma katatəlaya, haləna ṕe la icate nteye yuy.

9 Apalv nɔyɔlv naa wɛ icate nte tɔ taa ḱe hatoo ləŋ, pa yaakɪ-i sɪ Siməŋ. Apalv unɪ i lakaya topotopɔ tɛma ḱe, na pə laki Samalii nyɔma tənaya piti. I nyənaya i tɔyi sɔsɔ ḱe pə tii fei.

10 Pə kpaɣav piya na ṕe polo sɔsaa tɔ pa tənə pa wutayə-i ḱe. Haləna yəlaa tənaya sɪ: Iso toma nna pa yaa tɔma sɔsɔna tɔ a tɔ nɔv.

11 Ilená ṕa wutiyi Siməŋ unɪ i waali. Pə taɣa pulv, i topotopɔ tɛma ka tɛmna-wɛye piti lapv ke hatoo ləŋ.

12 Ama Filipɔ kɔma na í heeliyi-wɛye Iso Kawulayə na Yesu Kilisiti pə Laapaali Kɔpaŋ tɔ pa mv Laapaali Kɔpaŋ inəyi teu, haləna ṕa sɔ apalaa na alaa ke Iso lom.

13 Siməŋ ilé i maɣamaɣa i mɔwa na ṕa sɔ-i Iso lom. Ilená í sɔv Filipɔ ke təŋyɔv na i nyənaya Iso kəkəlɔnaa sɔsaa na piti tɛma nna a lakaya tɔ na pə wɛ-i piti.

14 Tillaa mpa paa we Yosalem tə pa nuwa si Samalii nyəma mu Iso Təm, de na pá kusi Piyeə na Yohaani na pá tili si pá polo na pá ná.

15 Piyeə pa tala təna, de na pá sələməna Samalii nyəma mpeye Iso si pá hiki FeesuYu Nəhətu.

16 Pə taɣa pulu, Tacaə Yesu hətə tike ke paa yaawa na pá səna-weye Iso lum. İle FeesuYu Nəhətu ta tiita pa taa nəɣulu i təə.

17 Tənaɣa Piyeə na Yohaani pa təna niŋ ke pa təə. İlena pá hiki Iso FeesuYu Nəhətu.

18 Waatu wei Siməŋ nawa si tillaa təna-weye niŋ na pá hiki FeesuYu Nəhətu tə, i cəla-weye liyitee,

19 na í tə si: İ cəle maɣa mpu unı pə lapu tətə, na má təna wei ké niŋ, puntu hiki FeesuYu Nəhətu ke mpu.

20 Tənaɣa Piyeə təma si: İ səna mpi n huɔu si pa pəsəyi pá ya Iso hate na liyitee tə, nyá na nyá liyitee í la yem.

21 N kaa na pulu cəcəka. Pəyele nyá paa maɣamaɣa tu fei təne unı tə taa. Pə taɣa pulu, Iso isentaa nyá lotu ta te.

22 İle lo nyá huwəe asayee anı, na n wiina Tacaə na í huɔl-ŋ suulu na í taɣanı-ŋ nyá huwəe asayee anı.

23 Pə taɣa mpu, ma naakuy-ŋ tə, nyá na nyan ké isı kakaya. İsayatu lapu təkəna-ŋ təkem.

24 Məpəy Siməŋ cə-we si: Mu wiina-m na Tacaə, na nti i yəɣota mpu tə tə taa natəli i taa la-m.

25 Tillaa mpe pa naale pa təma nti nti pa nawa təyə keesuyu na waasu lapu. İlena pá kuli na pá məli Yosalem. Pa məlaya mpu tə, pa heelaya Laapaali Kupaŋ ke Samalii acaləe payalə taa ké na pá təŋna pote.

Filipu na İtiyopii tu pa təm

26 Tacaə isətaa tillu nəɣulu heela Filipu si: Kuli na n təŋ ilim mpətəŋ təə, na n katı hapəle nte tə luki Yosalem na tə puki Kasa tə. Wulaya tetu taa ké hapəle nte tə fayanaa.

27 Məpəy Filipu kulaa na í tu mpaav. İ təŋna pote, de i nawa yulu nəɣoluyule. SeSe İtiyopii yulu katanja nté. İni i ka keŋa İtiyopii wulaw səso alu nyəŋ wei pa ya si Kantasi tə i akewe səso, wei i nyənaɣa i kpancoou təna təə tə. Apalu unı i ka luna Yosalem kele Iso seə.

28 İ caya i keeke taa, na í kaləyi Iso kuyəɣotutu teləsulu İsayii takəlaya taa na í təŋna kpente.

29 Tənaɣa FeesuYu Nəhətu heela Filipu si: Tə na n kpətəna keeke unı.

30 Məpəy Filipu kpaɣa asewa na í tala i kiŋ, na i nu i təŋna Iso kuyəɣotutu teləsulu İsayii takəlaya taa ké kaluyu. İlena í pəsı-i si: N cəkəna nti n kaləyi təyole?

31 Məpəy yulu katanja cə Filipu si: Ye nəɣulu ta seye-sı-m, isənaya maə la na má cəkəna?

İlena yulu katanja tə Filipu si: Kpa na n caya ma kiŋ.

32 Təm nti i kalaya takəlaya ŋke ka taa təyole si:

Pa tənə-i isı pa təkuyuna

heu ke nampayətəle tə.

İ lapaya isı iwəyaya ŋka

ka huɔtu pa kəkı na ká suma tə.

İ suma məpəy i ta cə natəli.

33 Pa tu-i taaləm na pá ku i təm ke pətətəle ke yem.

Awe ká pəsi na í keesı i piitim təm?

Pa tama i weesuYu tomle ke ate cənə.

34 Tənaɣa akewe unı i təma Filipu si: La suulu na n heeli-m, awe təm ke Iso kuyəɣotutu teləsulu keesəyi mpu? İ maɣamaɣa i təm yaə nəɣulu nyəntu?

35 İlena Filipu suv yəɣotuyu, na í kpaɣa təm nti unı apalu unı i kalaya mpu tə, na i seye-səna-i Yesu Laapaali Kupaŋ.

36 Pa təŋna təntə ke mpu, de na pá tala tiili isəntə, lum ka we tənaya. Məpəy akewe unı i təma si: Nyəni lum yee, n kaa sə-m Iso lum ke cənəye kpaakraa? Yaə pə kaasa-m pulu?

[

37 İlena Filipu cə yulu katanja si: Ye n təma nyá taa təkpaataa te, má sə-ŋ ké.

Məpəy yulu katanja cəwa si: Ma təma ma taa si Yesu Kilisiti ké Iso Pəyaya ké.]

38 Tənaɣa yulu katanja səŋsa keeke na Filipu na akewe unı pá tii pa naaleye lum taa, na Filipu sə-i Iso lum.

39 Pa luna lum taa, de na Tacaə FeesuYu kehi Filipu, akewe unı i ta tasa-i keesuYu. Məpəy i tu i mpaav na laŋhuləmle kuyı-i.

40 Ama Filipu ná tuta i təyi Asoto, na í laki waasu ke acaləe nna nna a taa i təŋnaa tə, haləna í tala Sesalee.

9

*Səəli Layasuyv**(Tillaa Təmlə 22:6-16; 26:12-18)*

¹ Ama Səəli ná təjnə Tacaa təjləə kuyv kpeesuyv na isəle kuseemle. M̄p̄r̄ȳ ı kələa na í polo kətulv səsə kin,

² na í sələmı-ı sı: La-m takələya, na má pola Taması, na má mayana Yuta nyəma təkotilənaa taa ké mpa pa təñəyi Tacaa mpaav tə, paa apalaa paa alaa, ma kpa-we na má həkə na má pona Yosələm.

³ Waavt wei Səəli we mpaav taa na í k̄p̄ətəna Taması, ulə pə luna isə kele na pə la ı isentəv tənyalulu isı kəkə ke təm kolum təv na pə ná na pə cəəna-ı.

⁴ M̄p̄r̄ȳ ı hota atə na í nu pə pəsəyı-ı sı: Səəli Səəli pepe təv ké n tuyv-m konyəñ ke mpu?

⁵ Tənağa Səəli pəsəa sı: Tacaa nyəya aweye ye?

İləna pə cə Səəli sı: Maya Yesu wei n tuyi konyəñ tə.

⁶ Kulı na n̄ polo ıcatə taa, paa heeli-ñ nti n ka la tə.

⁷ M̄p̄r̄ȳ pə tənmsa mpa pa tənağa Səəli tə na pá səña yem. Pa nukaya pə yəçətəyi, ama paa naaki nəçəlv.

⁸ Tənağa səəli kəla atə na í nyənəyi yem ı naaki. İləna pá təkı ı nıñ taa na pá həmi-ı na pá pona Taması.

⁹ Na í çaya kuyeyñ toosəçə yəlvmlə tēē, ı ta təçə, ı ta nyəv.

¹⁰ Tacaa təjlv nəçəlv ı ka we Taması na pá yaa-ı sı Ananiyası. M̄p̄r̄ȳ pə lapa-ı isı toosee taka, na í ná Tacaa, na ilé ı yaa-ı sı: Ananiyası.

Na í tisi sı: Tacaa mayəlv.

¹¹ İləna Tacaa təmi-ı sı: Kulı təkəka na n̄ təñ hapələ nte pa yaa sı Kusiçisile tə, na n̄ svu Yutaası təyaya, na n̄ pəsə: Taası ıcatə apəlv wei pa yaa sı Səəli tə ı təv. I we təna na í təjnə İso sələmuyv.

¹² Pə lapa-ı isı toosee taka, na í ná nyə wei pa yaa sı Ananiyası tə, na n̄ svu sı n tənəyi-ı nıñ na ı isə kulı.

¹³ M̄p̄r̄ȳ Ananiyası təma sı: Tacaa, ma nu təjləə payələ kin ke apəlv inə ı təm, na ı isayətv nti tə təna ı lapa nyə yələa ke Yosələm tə pə təm tətə.

¹⁴ Kətələa səsəa ha-ı nəçə sı ı kəv çənə tətə na í həkə mpa pa təkə nyə təm tə.

¹⁵ Tənağa Tacaa cə Ananiyası sı: Polo, ma ləsa apəlv inəyi sı ma lakı-ı na í heeliyi ma təm ke piitimnaa na əwulaa səsəa na İseyəl nyəma.

¹⁶ Ma mayamaya maa hüləna-ı konyəməñ wei ı ká təçə ma nyuyv təv tə.

¹⁷ M̄p̄r̄ȳ Ananiyası tēēwa. I kəma ı tala təyaya nke ka taa, iləna í təni ı nıñ ke Səəli təv na í təmi-ı sı: Ma taapəlv Səəli, Tacaa Yesu wei n kəñaya na n̄ ná mpaav taa tə, unı ı tilina-m sı nyə isə í kulı na Feesuyv Nəñntv toma hağa nyə taa ké səsəm.

¹⁸ M̄p̄r̄ȳ pəlvərvnaa isı hutu taka kələa Səəli isentəv ké kpaakraa na pə hoti atə na í svu nav. İləna í kulı na pá sə-ı İso lvm.

¹⁹ Na í təçə kətəçəv na í hiki toma.

Səəli lakı waasv ke Taması

Səəli çaya Tacaa təjləə mpa pa we Taması tə pa cəçəçə weē naale.

²⁰ M̄p̄r̄ȳ Səəli svu waasv lapv taa ké kpaakraa ke Yuta nyəma təkotilənaa taa. I heeləya təfoo ké sı Yesu kele İso Pəyalv.

²¹ Na pa təna mpa pa nu ı waasv unı tə, piti kpa-we na pá təñ sı: Pə taya unı ı ka sēsəna isəle na mpa pa təkə Yesu təm tənəye Yosələm təçə konyəñ tuyv? İsu ı ka kəma çənə sı ı kraa-we na í həkə na í pona kətələa səsəa ya?

²² Paa na mpu Səəli ná təjnə waasv lapv na ı toñ səsəyı tam na pə puki. I hüləyaa Taması Yuta nyəma sı Yesu kele Mesii. İləna pə məli pələye liyituyv, paa nyəñ nti pá cə-ı tə.

²³ Weē lapa naale, iləna Yuta nyəma çaya na pá tayanı sı pá kv-ı.

²⁴ Ama Səəli nu nti pa həkəa na pá sı tə. Na ıcatə kolunə nənəsı təña ilim na əhoo sı pá hiki-ı na pá kv-ı.

²⁵ M̄p̄r̄ȳ əhoo naalı Səəli ifalaa tv-ı sətəkəv səsəv taa na pá tisi-ı na ıcatə kolunə na í tēē.

TAKĒLAYA NJKA PŌLI NJMAAWA
LOM
NYĒMA TŌ
Kutubtu

Kōlentū icate taa kē Pōli ka wē waatu wei ī yelaa na pā ŋmaa takēlaya kaneyē Kilisiti nyōma mpa pa wē Lom tō. I hōlōyī ka taa sī yēlaa tēna lapōna isayatu, paa Yuta nyōma na mpa pa ta ke Yuta nyōma tō. I hulaa tōtō sī Laapaali Kupaŋ kē toma sōsōna kē, ī yakī mpa pa tēna pa mu-ī na pā tem-ī na pa taa tō. Pōli hōlōyī tōtō sī Iseyeli nyōma lelāa lōwa Iso, ama Iso nā tā lo ī yēlaa. Kantākaya nyāntū kē layatu nti Pōli tasa Iso sēelaa ke isēna paa caya pa taa pa tike tō, na isēna pa na mpa pa ta ke Iso sēelaa tō paa caya tō.

Isēna pa faya Lom takēlaya tō:

Yēlaa tēna pōntēna, na pā nyūlēyī nyūyū yapu, titite 1-8

Isēna Iso caana Iseyeli nyōma tō, titite 9-11

Iso sēelaa tōnte kupante, titite 12:1-15:13

Sēeto, titite 15:14-16:1-27

Sēetu

¹ Maya Pōli, Yesu Kilisiti yom. Maya Iso kpa tillu na ī lēsi-m na ma mpa ke Laapaali Kupaŋ kpaalvū tō. Mā ŋmaana-meyē takēlaya kanē.

² Hatuu lōŋ ke Iso ka tōma sī ī kā kōna Laapaali Kupaŋ unī. Halī Iso yelaa na ī Iso kuyōyōtū tēlēsēlaa ŋmaa ūpōyō ī takēlasi taa.

³ Laapaali Kupaŋ inōyēle ī Pōyaya Tacaā Yesu Kilisiti tōm. Ye Yesu yōlōwēto tōm ile, wulau Tafiiti lōlvū taa tō kē.

⁴ Ama Feesuyu Naŋŋtū kin ile, Iso hulōna toma sī Yesu kē ī Pōyaya ke waatu wei Yesu sēpa na ī feesi-ī tō.

⁵ Kilisiti unī ī tō kē Iso hulō-m pēelēe na mā la tillu sōsō ke kolōm unī ī tō, sī mā la na katerjasi tēna yēlaa mu ī tōm na pā nuna-ī.

⁶ Mē tōtō ī wē pa taa, mē mpa Iso lōsa Lom sī ī pēsī Yesu Kilisiti nyōma tō.

⁷ Mō tēna mpa mē ī wē Lom na Iso sōlāa na ī yaa sī ī pēsī ī nyōma tō, mō takēlaya ntō. Tacaā Iso, na Tacaā Yesu Kilisiti pā hōlī-meyē pēelēe na pā la na mō lanja hulōm.

Pōli nyūlēyī sī ī polo ī nā Lom Iso sēelaa

⁸ Kancalaya ile, Yesu Kilisiti tō ma sēe ma Iso kē mō tēna mō tō. Mpi pō tō tō, pa pūyōlēyī antulinya tēna taa kē isēna ī nūkēna Iso kē teu tō.

⁹ Iso wei ī Pōyaya Laapaali Kupaŋ kpaalvū tēmle ma lakēna luŋyū kolōmvūyū tō, ī nyōmā sī maa looliyī. Iso nyōmā mpū sī tam ma tōsōyī mō tōm

¹⁰ Ke paa waatu wei ma sōlēmōyī tō. Ma wiikina-ī sī ī la luŋyū na mā hiki mpa ke pōntēte na mā polo mā kin.

¹¹ Ma nyūlēyī teu sī mā nā-mē. Ilēna ī hiki kōcōvū ke Feesuyu Naŋŋtū kin, na ī la toma.

¹² Nti ma tu kōlēyī nyūlvūyū tōyōle sī mā wēe mō hēkū, na tē nyōnōyōna tēma naani tūyū ke Iso tō, na pō sōsōyī-tūyū apalōtū.

¹³ Ma taapalaa mē, ī nyī teu sī tam ma hōvkaya sī ma puki mō kin, ile pō tuu-m, halōna saŋa. Ma nyūlēyī sī ma tēmle ī lōlī pōlvōpūyū mō te, isū tō lōla piitim lēmpī nyōma kin tō.

¹⁴ Pō taya pōlv, pō caala-m kē sī mā polo yēlaa tēna kin. Paa acalēe sōsōna taa, paa cacakēŋ tēe, paa isōkullaa cōlō, paa isōkpeetēe nyōma cōlō.

¹⁵ Pō tō kē ma nyūlēyī teu sī mā pōna mē mpa ī wē Lom tōyō Laapaali Kupaŋ tōtō.

Laapaali Kupaŋ toma

¹⁶ Laapaali Kupaŋ kpaalvū tōm fēi-m fēelē. Pō taya pōlv tō, Iso toma ntē tēna. I waasōyī pa tēna mpa pa tēŋ-ī na pa taa tō. Yuta nyōma ke kancalaya, pa waali kē mpa pa ta ke Yuta nyōma tō.

¹⁷ Kupam Laapaali Kupaŋ tō kē tō nyōŋ isēna Iso laki na yēlaa pēsōyī kupama ke ī isentaa tō. Pō kpaŋvū hatuu kancalaya halōna pō tēm tō, yōlv tēŋ ī taa na Iso kē ilēna Iso la, pō ta kaasi pōlv tōtō. Iso Tōm taa mayamaya kilisa mpū tēcēicēi sī: Ye Iso nyōna wei kē yōlvpaŋ sī ī tēma ī taa tō pō tō, pōntū tike tōlēyōna-tī.

Yēlaa tōm sēpa

¹⁸ Iso mōyī pānā ke hatuu isōtaa kē yēlaa kōpōntōŋ na pa isayātōnaa tēna tō na pō naa mpū. Pō taya pōlv, yēlaa tētēlakasi nyōkōyī tampana na a mōlēyī yēm.

¹⁹ Mpū pō yelina na Iso tūyī-wēyē naŋya. Mpi tō pa nyōmā timpīwē pō wēe sī pā nyōŋna Iso tō, ī tēma-wēyē-wōyī hōlōyōyō ke teu tō pō tō.

²⁰ Kōpam hatuu Iso lapa antulinya tō, i mukaya tee weeto, isu i toma tamm nyəna na isəna i mayamaya i wee tō, pə naaki i kulapəm mpi pə kin ké. Tənya pə wee si yəlaa i nyəna i toma na i weeto, pə tō ké pa feina tampana.

²¹ Pa nyəmə Iso, ama paa see-i, pəyele paa see-i i na təmle isu pə nəyəsəna yəlaa i la Iso tō. Pa hōwee liyita yem, paa layatiya ka fei.

²² Pa tōj si pa nyəm tōwa, ama iwēēj ké.

²³ Isu paa tō Iso wei u səki tōyō teeli tō, yōlv wei i səki tō i leēsəj na sumasi na nōhēe liyiti wontu na nti tō tuuki atē tōyō pa seeki.

²⁴ Pə tō ké Iso yela-weye pa tetelakasi isayasi nsi pa luuj sōwa tō si taa, na pá laki təmaya mpi pə we feele tō.

²⁵ Mpe pa mōlaa ké na pá kpaɣa Iso tō tampana na pá pəsəna pəpətv. Pa seeki na pá təhəyi mpi mpi Iso lapa tō, na pá yelee Iso wei i lapa-wi tō i mayamaya. Pəyele pu mōna isu inəyi pá sanj tam.

²⁶ Pə tō ké Iso ná yela-weye pa taaləntutu taa. Na pa alaa mayamaya náá yeeki apalaa na pá sōvkəna təma.

²⁷ Mpu tōtōyō na pa apalaa, pəle pa yeeki alaa təm, na pa konyuləj í kpa pa nyōj taa pa ketitiyi təma. Apalaa lakəna təmaya feele fei nyəntv. Na pa taaləntutu nti tō naasoyu makəna pa nyōj taa.

²⁸ Isu pa kisa Iso ké nyəm təkēlekele tō, pə tō ké Iso ná yela-weye pa kōmeləlayatu taa na pá laki acaalətv.

²⁹ Pa kəla kawalasi, na isayatu, na konyuləj, na nyan, na isesēemle, na yōlvkole, na yōou, na puuyusu, na muyluyu tike ke pa nyəmə. Pa ké yōyōtəlaa.

³⁰ Pa cakəna təma. Pa ké Iso kolontunaa, na kalampaanu nyəma na isəcav nyəma na təhəntaa. Pa hləsəyi isayatu kufatu, paa see pa caanaa.

³¹ Pa feina laakali, paa təkəyi nti pa tōj si paa la tō. Pa laki təkatu, pa feina ləlaa pətəotəle.

³² Pa nyəmə Iso tō si mpa pa laki mpu tō pa ké səlunaa. Paa na mpu pa tōjna lapv, haləna pá sanj pə lataa tōtō.

2

Iso hvole

¹ Ie nyá wei n footiyi nyá ləlv tō, paa n ké we te, n feina tampana. Pə taya pulv, nyá footiyi ləlv pəyele hípóyó nyá mayamaya nyá laki tō, n kuyi nyá ti təm ké.

² Tə nyəmə si tampana ke Iso təhəyi na í hvokəna pa təna mpa pa laki mpu iní pə taka tō te.

³ Ie aranjya, isu nyá footuyuu mpa pa laki mpu, pəcō nyá mayamaya nyá laki teitei isu pəle tō, n hvō si Iso kaa pəsi-ij?

⁴ Iso kōcōsv nte n mēla n kpaləyi na n kisiyi i suulu si i taa wii nyá pətəotəle? N ta nyi si Iso laki-ij kōpantu ke hípóyó si isəwee n ká layasi təntē?

⁵ Nyá lanjkusəj inē. Ama nn caa layasoyv se. N lakoyv mpu tō, saləka kōkəlv ke n caaki na n kəjna nyá nyoyv taa ké kuyanju Iso ká caya na í hólí i pááná na isəna i təhəyi siyisuyu na í hvokəna tō.

⁶ Kuyaku nkoyv Iso ká fei paa wei ké i kulaptv.

⁷ Mpa pa sōla kōpantu lapv ke tam, na pá pəkəyi Iso kin teeli, na sam na tam weeto tō, mpeye Iso ká ha weesuyu njku ku tej tō.

⁸ Ama mpa pa sapa nyoyv na pa nyəntv teləsuyv ke ləlv, na paa təhəyi tampana, na pá laki pə təna mpi pə fei teu tō, Iso ká hólí pəleye isəna i taa kpaana-we na pa təm ta maya-i tō.

⁹ Waha na lanwakəlle səsəle ká kpa pa təna mpa pa laki isayatu tō. Yuta nyəma ke kancaalaya, pə waali ké mpa pa ta ke Yuta nyəma tō.

¹⁰ Ama mpa pa laki kōpantu tō, Iso ká kvi pəle pa nyoyv na í sa-we na í hóləsi pa lanja. Yuta nyəma ke kancaalaya, pa waali ké mpa pa ta ke Yuta nyəma tō.

¹¹ Mpi tō Iso u fayasəyi yəlaa tō se.

¹² Mpa pa ta nyi Moisi kūsəsvtu na pá pəntəyi tō, paa le na kūsəsvtu nti tō təm ta na-we. Ama mpa pəle pa nyəmə Moisi kūsəsvtu na pá tōjna pəntoyv tō, kūsəsvtu ntəyi paa kēsəna na pá hvōna-weye təm.

¹³ Mpi tō pə taya yəlaa mpa pa nukí kūsəsvtu təm ke kōnu tō mpeye Iso nyəhəyi kōpama se. Ama mpa pa təkə-ti tōyō.

¹⁴ Ye piitim ləmpi nyəma nəkāa na pá təhəyi mpi Yuta nyəma kūsəsvtu kēsəyi tō, pəyele nōyōlv ta hvli-we, iē pa kūsəsvtu we pa mayamaya pa taa kēle, paa na pa taa feina-ti tō.

¹⁵ Pa lakoyv mpu tō, pa hóləyi kēle si, paa pa taa feina kūsəsvtu, pə tō Moisi nyəntv nte pa lotunaa taa. Na pə naaki hípóyó pa laakalənaa taa. Pə taya pulv tō, wutee wutee pa pətəyi pa kulaputu taa ké, na wutee wutee pa wena naani.

¹⁶ M̄p̄óyú pu lu teitei ké kuyan̄ku Iso ká yele si Yesu Kilisiti í huona yelaa ke pa mukaya tee kulaputu tó tó. Na pə mayamaya ke Laapaali Kupan̄ wei ma kraaləyi tó i hólóyí.

Yuta nyóma na Iso kusəsutu pə təm

¹⁷ Ama nyá, n tən nyá təyi Yuta tu Yuta tu, na Moisi kusəsutu ntəyəle Moisi kusəsutu, na í muyləyəna nyá Iso.

¹⁸ Pəc̄ó n nyəmə mpi Iso caa si n̄ la tó, na kusəsutu nti təkula nyá ise ke teu si n̄ cekəna kupantu.

¹⁹ N nyənəyi nyá təyi yulmaaa hontu na səkrətyu te nyóma isentəo cətu,

²⁰ na isəkrəte nyóma isəkullu, na piya seyesəlv. Mpi pə tó n nyənəyi nyá təyi mpv tó, n teeləyi ké si nyá nana pə tənaya kusəsutu nti tə taa, paa nyəm, paa tampana.

²¹ An̄ha, nyá wei n seyesəyi lelaa tó, nn seyesəyi nyá ti suwe? Nyá wei n laki waasv si pá taa n̄mul̄i tó, pepe tó ké nyá n̄muləyi?

²² Nyá wei n tən̄ si pá taa la wasan̄kalətu tó, pepe tó ké nyá laki? Nyá wei nn caa t̄n̄ təm ke paa pəc̄o tó, pepe tó ké n nayaləyi i tee kupampam?

²³ Pə taya nyá muyləyəna si n wena Iso kusəsutu? Ie pepe tó ké n pəntəyi-ti na pə kuyi Iso nyoyu?

²⁴ Iso Təm taa pa n̄maawa təkəlekele si: Yuta nyóma me mə yelina na piitim ləmpri nyóma t̄v̄ki Iso.

²⁵ Ye n təkəyi Moisi kusəsutu ke pəlvu waasəyi-n̄. Ama ye nn təkəyi-ti, pə we isu pa ta pəli-n̄ kəle, paa n pəlaa.

²⁶ Ye yolv í ta pəli, pəyele i tən̄əyi teu ke Moisi kusəsutu keesa nti tó, Iso kaa nyəni p̄ontu isu pəllv?

²⁷ Wei i ta pəli pəyele i təkə kusəsutu nti tó, i ká kv̄ Yuta tu nyá nyá təm. Pə taya p̄olv tó, nyá wena kusəsutu nti tə takəlas̄i, na n pəlaa pəyele nn tən̄əyi-ti.

²⁸ T̄v̄, isənaya Yuta tu siyisiyi ná wee? Pə taya isentəo na i pəlvu kin̄ ke pa nyəhna-i si Yuta tu.

²⁹ Ama Yuta tu siyisiyi iə, pa nyəhna-i na i taa ké, na hatuu i lotu taa ké pa pəla-i. Iso Feesuyu pələna-i, pə taya Iso kusəsutu nti pa n̄maa k̄n̄maa tó tə təm təkuyv tó. Yuta tu siyisiyi ke mpv, Iso sahna-i, pə taya yelaa.

3

¹ Kawaaaya we Yutaitv taa ke? Pəlvu ná wena kasəyaya na?

² Kawaaaya we pə tənaya mpv pə taa ké səsəm mee. Pə taya p̄olv, kancaalaya iə, Yuta nyóma m̄p̄eɣe Iso yelina i təm nti i kaya i heeli yelaa tó.

³ Ie ye pa taa lelaa kisa tə m̄v̄v, pu la na Iso náa kee nti i ka yəyotaa tó?

⁴ Aai, pə kaa la mpv se, paa pəc̄o. Paa yelaa təna ká la kaloolutunaa, isu Iso lapa tampana tu ke tam. Pa n̄maawa m̄p̄óyú Iso Təm taa si:

Isu yelaa təna nyəmə si
tampana ke n yəyotəyi.
Na ye pa tu yaa-n̄ huule,
nyá təm teena.

⁵ Ama ye isayatu nti tə laki tó tə k̄v̄sa Iso nyoyv, haləna pá sa i tampana tən̄yuv, iə tu t̄sa suweɣe yəyot̄yuv tótó? Yaa tu tó si t̄m̄pi i t̄v̄kuyv-t̄yuv cəɣeɣe ké tá isayatu tó tó i yov̄wayale? Aai. (Ama nti yelaa yəyotəyi t̄yov̄ ma yəyotəyi cəne.)

⁶ Tófó ye pu we mpv, iə isənaya Iso ká te na í la na í huona yelaa təna t̄p̄ai ké təm?

⁷ Ye ma p̄əp̄əv̄ lakəna na pə hólóyí Iso tampana təkəlekele na i hikiyi teeli, iə pepe tó ké pa nyənəyi-m̄ isayav̄ tótó?

⁸ Yaa pepe tó ké tə kaa tó si tó la isayatu na pə k̄v̄na kupantu iə? Haləna ləmpa caakaya ma nyoyv kuyv, iəna pá waana si m̄p̄óyú ma t̄n̄na seyesəyv. Paa kv̄ yelaa m̄pa pa waana-m̄ mpv tó pa təm, na pa təm kuyv mayaa.

Yolv kupan̄ fei

⁹ Ie isəna tó ké pə wee? Yuta nyóma tá tə tee piitim ləmpri nyóma yaa isəna? Aai, pə taya mpv. Ma t̄ema hólóyú si isayatu təkə yelaa tənaya təkem, paa Yuta nyóma, paa yelaa m̄pa te.

¹⁰ Iso Təm taa pa n̄maawa mpv si:

Yolv fei wei i siyisaa tó,
paa kul̄m̄ k̄v̄n̄.

¹¹ Nəȳlv̄ ta cekəna p̄olv̄p̄uyv paa pəc̄o.
Pəyele nəȳlv̄ u p̄eekəyi Iso.

¹² Pa təna pa toolaa na pá hatələna Iso,
pa k̄p̄enta pa təna na pá la yem.

Pa taa kul̄m̄ mayamaya u laki kupantu.

¹³ Pa nəȳv̄ taa we isu pəlaav̄ n̄ku kv̄ kulaa tó.

Pa puuyusiyi lelaa na pa nöölelenj.

Pa ntomppee í nyöpötaa,

pə we ké ísu akala sətə.

¹⁴ Mpusi koolee na təm ísayatə wenna pa nöösi taa.

¹⁵ Pa niŋ we ləŋ ke yəlaa təkule.

¹⁶ Pá kula timpí,

wakələyən na ísayatə ke n makəna.

¹⁷ Pa ta nyí ísəna paa la na pá lu

pə taa na pá heesi tə.

¹⁸ Pa feina Iso səyətə ke pulə taa.

¹⁹ Təw, tə nyəma sí Iso kəsəsutə yəyətəyi pə təna mpi tə, pa təna mpa pa təŋəyi-ti təyə pə nawa. Ilena pə təkí samaa təna nöösi, na pá taa hiki təwaanle ke tiili, yaa nəyələ fiti Iso huonaw taa.

²⁰ Pə taya kəsəsutə lakəna na Iso nyənəyi yulə ke yuləpaŋ, paa pəntə ké awe. Ama kəsəsutə təmle nté sí pə huli-ŋ nyá təpəntəle, pə təna nté.

Isəna Iso yakí yəlaa tə

²¹ Ama pənente Iso hula-tuyə ísəna í lakí na tə pəsəyi yuləpama ke í ísentaa na pə tá lu kəsəsutə təŋyutə təm tə. Hali kəsəsutə takəlasí na Iso kuyəyətətə teləsəlaa nyənsí taa ké pa yəyətə pə təm ke mpu sí:

²² Ísu yulə təŋyutə í taa na Yesu Kilisiti tə, mpu pə yekina na í pəsi kupaŋ. Wei í tu laalaa na í temí-í na í taa te, í lakí na ílé í pəsi kupaŋ ke m̄pəyóy. Iso naa faɣasəyi yəlaa.

²³ Pə taya pulə, yəlaa təna lapəna ísayatə, ilena pə pə-weyɛ Iso teeli.

²⁴ Ama Iso kupantə təw í yelaa na Yesu Kilisiti wei í waasəyi-we tə í la na pá pəsi yuləpama ke Iso ísentaa ke faalaa.

²⁵ Səm mpi í səpa tə, Iso lapəna-í kətaya sí í pəsi wei í kiŋ yəlaa mpa pa nukəna-í tə paa hikina suulu ke pa ísayatə təm taa na pə hui-si-weyɛ-ti tə. Iso lapa m̄pəyóy sí pə hólí sí í siyísaa. Hatuu ləŋ Iso hula suulu na í yele yəlaa ke pa ísayatə pəsəyutə.

²⁶ Ama kayana íle í paasəna ísayatə nti uní, na í hóləyi ísəna í lakí na yəlaa pəsəyi kupaŋ ke í ísentaa tə. Mpu uní pə taa ké í hóləyi sí í maɣamaɣa í ké kupaŋ, pəyele í lapa na mpa pəle pa nukəna Yesu tə pá pəsi kupaŋa tətə.

²⁷ Ye mpu pulə kaasaa mpi yulə ká həŋna í ti tə? Paa pəcə pulə fei. Ile pəpe təw? Pa təŋəyi kəsəsutə tə pə təw yaa? Aai, taa temnaw təw ké.

²⁸ Pə taya pulə, tə nawa sí taa tem təw ké Iso lakí na yulə pəsəyi yuləpaŋ ke í ísentaa, pə taya kəsəsutə təŋyutə təw.

²⁹ Yaa Iso uní í ké Yuta nyəma tike nyəŋ, na piitim ləmpí nyəma nyəŋ na íle? Aai pə taya mpu. Kuləm uní í kena pa təna pa Iso.

³⁰ Pə taya pulə təw, Iso kuləm uní í wenna na í lakí, na Yuta nyəma pəsəyi kupaŋ ke í ísentaa ké pa temna-í na pa taa tə pə təw. Taa temnaw kuləməm mpi pə təw ké í ká la na mpa pa ta ke Yuta nyəma tə pəle pá pəsi kupaŋa ke mpu tətə.

³¹ Ye mpu pə mələa kele sí tə ləw kəsəsutə na tə paasəna Iso taa temnaw təm yaa ísəna? Paa pəcə. Hali tə tu kəsəyi kəsəsutə nti tə nyuyə ke kukəwə ké.

4

Mpi Apələham təm hóləyi tə

¹ Təw, tə nyənaa tá caanaa caa səsə Apələham kiŋ na tə ná. Pəpəyɛ í hikaa?

² Ye təma kuləpəe təw ké Iso ka nyəna-í yuləpaŋ íle í taa laŋ mpi í ká sana í ti tə. Ama í kaa tu pəsi na í sa í təyi Iso ísentaa mɛe.

³ Pə taya pulə, pa yəyətə Iso Təm taa ké sí, Apələham təma Iso na í taa, na í taa tem mpaŋi Iso ná nawa na í yaa-í yuləpaŋ na í mu-í.

⁴ Yulə í lakí təmle, pa feləyi-í ké mɛe. Ile pa kaa yaa í kufələyətə ŋkə sí kuhav, í iwule lonte ke pa felə-í.

⁵ Ile paa yulə ta la təmle na í te Iso wei í wiiki asayaa konyəŋ tə na í taa ké kotem, Iso nyənəyi pəntə taa tem tətəyə, na í mu-í sí í ké kupaŋ.

⁶ Pə təw maɣamaɣa ke Tafiti yəyətəyi wei Iso muwa sí í ké yuləpaŋ na í tá keesəna í təma tə í laŋhələmle təm sí:

⁷ Lələŋ nulaa nté mpa pa pəntaa na

Iso hólí-weyɛ suulu tə.

Pəyele í hui-si pa ísayatə.

⁸ Lələŋ niulə nté wei í ísayatə Iso ləwa tə.

⁹ Pəllaa tike nukəna lələŋ uné? Kutəpələŋ naa nukí-í? Tə təma yəyətəyutə ke nəənəw sí Apələham təma Iso na í taa, na í taa tem mpaŋi Iso ná nawa na í yaa-í yuləpaŋ na í mu-í.

¹⁰ Ile waatu wei ké pə lapa mpv? Waatu wei i pelaa tɔ, yaa na pécó í peləyi? Aai na pécó í peləyi ké.

¹¹ Waali waali ké pa pela-i, na i pelvɔvɔ mpi pə hɔlaa ké si i laalaa na í te lɔ na i taa tɔɔɔ ilé i mv-i si yulɔpaŋ. Pécó waatu inɪ i taa peləta. Mɔvóvɔ pə lapa na Apələham pəsi pa təna mpa pa tɔŋna lɔ ké pa taa ké mpv na í mvɔvɔ-wɛ si kɔvama tɔ pa caa, paa pa ta peli.

¹² I pəsa pella caa tɔtɔ. Ile pə taɣa mpa pa mvɔvɔlɔvɔna pelvɔvɔ tɔm tike tɔɔvɔ ma tɔŋ. Ama mpa pa tɔŋna tá caa Apələham ikpate na pá te lɔ na pa taa isɪ ilé i ka temnav lɔ na i taa na pécó pá peləyi-i tɔɔvɔ.

Ń tema nyá taa na lɔ n hikiyi i kɔvanto təna

¹³ lɔ ka heela Apələham na i piya si kateŋa kane ka təna kaa te na ká pəsi pa nyəm təkpataa. Ile pə taɣa kɔsəsutv tɔŋvɔvɔ tɔɔ ké pa heela Apələham ke mpv. Ama i temna lɔ ké i taa na ilé i mv-i si yulɔpaŋ tɔɔvɔ.

¹⁴ Ye kateŋa ŋke kaa te na ká pəsi kɔsəsutv tɔŋlaa tike nyəŋka, ile taa temnav ke lɔ u waasəyi pulvɔvɔle, na mpi lɔ tɔŋ si i ká la tɔ pəle pə mɔla yem.

¹⁵ Kɔsəsutv yekina na lɔ pááná kɔŋ, na kɔsəsutv wenna na tɔ pəntvɔvɔ wɛɛ tɔtɔ.

¹⁶ Mpi lɔ ka suwa si i ká la tɔ, taa temnav tɔɔ ké, lɛna pə pəsi pulvɔvɔ mpi lɔ haa faalaa tɔ, pə taa wɛɛ kɔsəsutv tɔŋlaa tike nyəm. Ama na pa təna mpa pa tɔŋ na lɔ ké teitei isɪ Apələham lapv tɔ pa nyəm tɔtɔvɔ. Apələham ké tá təna tá caa ké.

¹⁷ Halɪ pa ŋmaawa mɔvóvɔ lɔ tɔm taa si: Ma lapa na í pəsi piitimnaa payale caa. lɔ wei Apələham temna i taa ké mpv tɔ, ilé i sentaa Apələham inəvɔle tá caa. lɔ inɪ i feesiya səttaa na í laki na mpi pə taa wɛɛ tɔ pə wɛɛ.

¹⁸ Na paa na pu tɛɛ pə tɔ tɔ, Apələham tema-ti na i taa na í tɛɛlɔyi. Pə tɔɔ ké i pəsa piitim payale caa, isɪ lɔ ka yɔvɔtɔvɔ tɔ si: Nyá piya nyvɔvɔ ká wɛɛ mpv.

¹⁹ Paa na i pusi ka wəsəna isɪ nunɔwa (100) na í kpatəla təkɔŋkɔŋku, na Saala ná taa fɛi lɔlvɔvɔ tɔm taa tɔ, í ta nyənna təna. Ama i tisa i yvɔŋ ke lɔ tɔɔ ké tam.

²⁰ I taa tem mpi pə ta pasa. Pəyele i ta la sika na mpi lɔ tɔma si i ká la tɔ. Halɪ i naani sɔsɔa kɔsəsɔvɔ ké, na í nyɔvɔ tɔŋ, na í tɔŋna lɔ ké sam.

²¹ I ka tema i taa təkpataa si lɔ pəsəyi na í la pə təna mpi i ka tɔma si i ká la tɔ.

²² Mpi pə tɔ lɔ mv-i si i ké yvɔvɔ kɔpaŋ ke i taa tem tɔ tɔvɔle.

²³ Ile pə taɣa i nyvɔvɔ tɔ tike ke pa ŋmaa mpv si: Pa mv-i si i ké yvɔvɔ kɔpaŋ.

²⁴ Ama na tá mpa tá taa temna wei i kusa Taca Yesu ke səttaa taa na paa mv-tv si kɔvama ke mpv tɔtɔ tɔ, tá tɔɔ ké pa ŋmaawa tɔtɔ.

²⁵ Tá isaytv tɔɔ ké pa kv-i, na pa feesa-i səttaa taa ké si i la na tɔ pəsi kɔvama ke lɔ sentaa.

5

Tá na lɔ tá leleŋ

¹ Tɔv, isɪ kaɣana pa tem lapv na tɔ pəsi yulɔpama ke lɔ sentaa ké tá taa temnav tɔ tɔ, tá na-i tɔ wɛna təma na leleŋ ke Taca Yesu Kilisiti tɔv.

² Tə temna lɔ ké tá taa tɔv tɔ kɔpətəna lɔ kɔvanto təhikile ke Yesu Kilisiti tɔv ké timpɪ tə wɛ kaɣana ke isəntɔ tɔ. Na tə yɔlɔyi ké. Mpi tɔ, tə nyəmá si tu pəsi lɔ teeli nyəma.

³ Halɪ tá mɔlaa ké na tɔ yɔlɔyi, paa tə wɛv wahala taa tɔ. Pə taɣa pulv, wahala kəŋna na suulu.

⁴ Na suulu yekina na yvɔvɔ kantəlɔyi wahala taa, na kantəlvɔvɔ yekina na tɛɛlvɔvɔ kɔv.

⁵ Tə tɛɛlvɔvɔ mpv tɔ pə ta puɣusi-tv se. Pə taɣa pulv, Feesuyv Naŋŋtv wei lɔ ha-tv tɔ inɪ lapəna na tá təna tɔ nyi teu si lɔ sɔla-tv.

⁶ Tə taa pəsəyi pulv tɔ Kilisiti səpəna asayaa tá, tá tɔɔ ké saa wei pə maɣa lɔ tɔ.

⁷ Ama si yvɔvɔ í tisi na í si siyisulu tɔ tɔ, tɔcatətəvɔvɔvɔ ké. Ń ta tu nyəm nɔvɔlvɔ ná wɛɛ wei i pəsəyi na í si yvɔvɔ kɔpaŋ tɔ tɔ.

⁸ Paa na mpv lɔ ná hula-tvɔvɔ isəna tənaya i sɔla-tv tɔ. Kilisiti səpa tá tɔv paa na tə ké asayaa tɔ.

⁹ I səm tɔv ké tə pəsa yulɔpama ke kaɣanaɣa lɔ sentaa, ile isənaya pu kpisi-tvɔvɔ yavv ke lɔ pááná niŋ taa?

¹⁰ Tá na lɔ tu wɛ kɔlɔŋa ké. Ama i Pəɣaya səm taa ké i lapa na tá na-i tɔ ciiki. Tɔv, kaɣana tá na lɔ tə wɛ leleŋ. Pécó i Pəɣaya ná wɛna wɛesuyv tɔtɔ, ile kaa waasi-tv na pə kəli mpv.

¹¹ Na pə ta tu kev pə tənayale, tə tɔŋna lɔ ilɛyɛ yɔlɔvɔvɔ ke Taca Yesu Kilisiti wei i lapa na kaɣana tá na lɔ tɔ ciiki tɔ tɔ.

Atam na Kilisiti pa təm

¹² Yvɔvɔ kɔlvɔm tənna isaytv svv yəlaa təna. Ilɛna isaytv náá kɔna səm. Na səm náá ya yəlaa təna tɔv. Pə taɣa pulv, pa təna pa lapəna isaytv tɔ pə tɔv.

¹³ Isaytv ka tema antulinya taa ké wɛɛv na pécó lɔ tv Moisi ke kɔsəsutv. Ama isɪ kɔsəsutv taa fɛi ilɛ, lɔ taa nyənti-tv isɪ pulv.

14 Paa na mpu sɛm naa tɔɔ kawlulaya ke pɛ kpaɣaɔ Atam na pɛ polo Moisi, halɛna pɛ can pɛ kpeɲna mpa pa taa la isayatu nti Atam lapa tɔ. Iso kuheelitu ke Atam na kpeesɛnaa na i pɛsi isayau.

Atam inɛ inɛ i nɔɔsɛna wei i kaa i kɔɔ tɔɔ.

15 Ama pa ta lu kulɔm. Pɛ taya pulɔ tɔɔ, mpi Iso hawa faalaa tɔ pɛ fayana isayatu nti Atam lapa tɔɔ. Mpi tɔ, yulɔ kulɔm inɛ i isayatu tɔɔ yɛlaa payale sɛpa. Ama Iso pɛlee nɔ tema payale na pɛ tɛɛ mɔpɔyɔ sɔsɛm, na pɛ kaasi kucɔɔɔ ŋku i lapa faalaa na yulɔ kulɔm Yesu Kilisiti kin tɔ kule ku tɔɔwa sɔsɛm tɔtɔ.

16 Ama yulɔ kaa kpaɣa mpi Iso kucɔɔɔ laki tɔ na i maɔasɛna mpi yulɔ kulɔm isayatu laki tɔ. Pɛ taya pulɔ tɔɔ, isayatu kulɔm tɔ lapɛna na pɛ hɔɔna yɛlaa na pa tɔm si. Ama Iso faalaa kucɔɔɔ nɔ tayaɲa isayatu payale na pɛ la teu.

17 Kulɔm isayatu tɔɔ kɛ sɛm tɔɔ kawlulaya mɛɛ, nn kulɔm inɛ i tike i tɔɔ kɛ. Ama nti Yesu Kilisiti tike kɔna-tɔ tɔ tɛle tɛ kɛla mɔpɔyɔ tɔɔ tɛaɔaɔaɔa. Pɛ weɛ si pa tɛna mpa pa hika Iso pɛlee ke sɔsɛm sɔsɛm na i la na pɛ pɛsi kɔpama ke faalaa tɔ, Kilisiti tɔɔ paa hiki weesuyu na pɛ tɔɔ kawlulaya.

18 Isu yulɔ kulɔm isayatu sɔsa yɛlaa tɛnaya tasɛkɛle taa tɔ, mpu tɔtɔɔ yulɔ kulɔm tɔmle kɔpante kɔ fiti yɛlaa tɛnaya hɔɔle pɔɔle taa na pɛ tɔli-tɔ.

19 Isu yɛlaa tɛna lapu asayaa ke yulɔ kulɔm kpeesuyɔ tɔ tɔ, mpu tɔtɔɔ yɛlaa payale kɔ la kɔpama ke Iso isentaa kɛ yulɔ kulɔm nunav tɔɔ.

20 Kusɛsɛtu kɔmɔɔa si isayatu i huki. Ama timpi isayatu hukaa tɔ, Iso pɛlee nɔ tɛ-tɔyɔ tɔɔ ke sɔsɛm.

21 Na isu isayatu lee sɛm ke yɛlaa tɛna tɔ, mpu tɔtɔɔ Iso pɛlee nɔ lee-tuyɔ siyisuyu si pɛ pɔna-tuyɔ weesuyu ŋku ku tɛɲ tɔ ku taa kɛ Tacaɔ Yesu Kilisiti tɔɔ.

6

Pa cɛpa-tu na isayatu si tɔ weɛ Kilisiti tɔɔ

1 Ile isɛnaya pɛ weɛ ile? Tu laki isayatu ke mɔpɔyɔ tam si Iso i sɔsi-tuyɔ i pɛlee yaa isɛna?

2 Aai, pɛ taya mpu se, paa pɛɔɔ. Tɔ mpa sɛm cɛpa-tu na isayatu tɔ, isɛnaya tu weɛ na tɔ tɛɲna isayatu lapu tɔtɔ?

3 I tɔ nyɛ si tɔ tɛna mpa pa sɔ Iso lum si tɔ na Yesu Kilisiti tɔ kɛntaa tɔ, i tɔsɛtɛ ke pa kɛnta-tɔ na pɛ sɔ-tɔ?

4 Ye mpu ile Iso lum sɔɔ taa kɛ pa pima tɔ na-i si tɔ na-i tɔ sɛpɛna. Na isu Kilisiti sɛpa na Tacaɔ toma sɔsɔɔna feesi-i tɔ, tɔ tɔtɔ tɔ layasa tɔntɛ tɛkpataa kɛ.

5 Ye tɔ na-i tɔ kɛntaa na tɔ si isu i sɛpɔ tɔ, paa kɛnti tɔ na-i na pɛ feesi-tuyɔ sɛm taa isu pa feesa inɛ tɔ.

6 Tɔ nyɛmɔ tɛu si kɔyaŋku Kilisiti sɛpa tesika tɔ tɔ, pɛ kɛnna tɔ yaasi kɔpɛɲ na pɛ ku tɔtɔtɔ. Ilena timpi tu ke asayaa na tɔ tɛyɛle mpu tɔ, pɛ la yem na i hɛti-tɔ, na tɔ taa tasa isayatu yomle taa kɛ weɛv.

7 Yulɔ wei i tema sɛpɔ tɔ pɛ lɛsa ilɛyɛ isayatu yomle taa kɛ.

8 Ye tɔ na Kilisiti tɔ sɛpa, tɔ nyɛmɔ si tɔ na-i tu weɛna weesɛɲ tɔtɔ.

9 Tɔ nyɛmɔ tɛu si isu Kilisiti fem tɔ sɛm u tasɛyi-i nyaasuyɔ. Pɛyɛle i kaa tu sɛpɔ tɔtɔ.

10 Tɔm kulɔm ke i sɛpa na pɛ cɛ i na isayatu. I wɛv kaɣana na i weesuyu tɔ Iso tɔɔ kɛ.

11 Mɔpɔyɔ mɛ tɔtɔ i kɔ nyɛni mɛ tu isu mpa pa sɛpa na pɛ cɛ pɔ na isayatu tɔ, na isu mpa pa fema sɛtaa taa na kaɣana pa we Iso tɔɔ kɛ pɔ na Yesu Kilisiti pa kɛntuyɔ tɔ tɔ.

12 Ye mpu ile, isayatu i taa tasa mɛ tɔnɛɲ kusɛpɛɲ inɛyɛ ŋmakɔluyɔ na i nuna mɛ tɔnɛɲ kɔnyulɔɲ.

13 I taa yɛle na isayatu tasa mpaav hikuyɔ ke mɛ tɔnɛɲ taa kɛ tiili na i la isayatu. Ama i ha mɛ tɔyɔ Iso isu mpa pa fema sɛtaa taa tɔ, ilɛna i kpaɣa mɛ tu na i pɛti Iso tɔmle taa na i lana-mɛyɛ kɔpam.

14 Pɛ taya pulɔ tɔɔ, pɛ fɛi isu isayatu i ŋmakɛli-mɛ. Mpi tɔ, pɛ taya kusɛsɛtu tɔɔ kɛ i weɛ. Ama Iso pɛlee tɔɔ kɛ.

Siyisuyu yomle

15 Mpu tɔ, tu tɛɲna isayatu lapu si Iso pɛlee tɔɔ kɛ tɔ weɛ pɛ taya kusɛsɛtu tɔɔ? Aai pɛ taya mpu se, paa pɛɔɔ.

16 I nyɛmɔ tɛu si, ye i ha mɛ tɔyɔ wei na i nukɛna-i, i pɛsa wei i nukɛna mpu tɔ i yom kɛ. Mɔpɔyɔ pɛ weɛ na isayatu, ye n nukɛna-tɔyɔ tam n tɛɲna sɛm kɛ. Na mpu inɛ tɔtɔɔ pɛ weɛ na Iso, ye n nukɛna ilɛyɛ tam, pɛ layasɛyi-ŋ tɔntɛ nte tɛ kɛsɛna-i tɔɔ.

17 Aaa, Iso fɔɔ, mɛ mpa tuu isayatu ka kpa yomle tɔ pɔnɛntɛ i nuna nti pa sɛyɛsa-mɛ si i kɛsɛna tɔ tɛkpataa.

18 Pɛ lɛsa-mɛyɛ isayatu yomle taa, na nɔɔnɔ siyisuyu yomaa kɛ i pɛsaa.

¹⁹ Mə icantv tōō ké ma huγi tēlye kōhuγy si í cekəna. Pui wəv tō, tetelakasí na isayato taa ké í petá mē tī, na pəle pə kpa-meyə yomle na pə laki-meyə yeleyele nyəma. Mpu tōtəyō pənente, í peti mē tēyí siγisuyū tēma lapv taa na pəle pə kpa-meyə yomle na mē tōnte keesi teu.

²⁰ Waatv wei isayato ka kpa-meyə yomle tō, kōpantv lapv tōm ta na-mē.

²¹ Na í lakaya lakasí nsi si wē-meyə feele ke kaγana tō, pəpəyē í waa si taa? Si teesayana-meyə kuyv ké.

²² Ama kaγana pə ləsa-meyə isayato yomle taa na í laki Isō təmle. Na mpi í waaki təyōle pa təhna-meyə keesuyv si mē tōnte í te na cele í ká hiki weesuyū ŋku ku tēh tō.

²³ Isayato fōōtō kele sēm. Ama weesuyū ŋku ku tēh təyō Isō ná haa faalaa ke mpa na Tacaa Yesu Kilisiti pa kpentaa tō.

7

Mpi alv na í paalv pa tōm hóləyí tō

¹ Ma taapalaa, ntəyí í nyəmá Moisi kəsəsutv ke teu yaa. Tōv, tē mayamaya tē tōm ke maa keesi-meyə pəne. Yulv weesuyū tō tike niŋ ke kəsəsutv nti tē pələyí.

² Í nyənna alv, í paalv í wēna í weesuyū, kəsəsutv nti tu haa-í mpaasí si í kōli. Ama í paalv unv í səpa, tē ha-í mpaasí ké, í saaki í saa.

³ Í kōla kōkōlv ná í saa, paa yaa-í wasaŋkali. Ama sēm í kēla í paalv, kəsəsutv ta tasa í niŋ pələyū tōtō, tē ha-í mpaasí ké. Pəle tō, ye í saa kōfalv í ta ke wasaŋkali.

⁴ Ma taapalaa mē, m̄póyō na-mē tōtō. Ye kəsəsutv tōm taa, í pəsa səttaa ké. Pə taya pulv tōō, mē na Kilisiti í kpenta tōnyū, na pənente í pəsa kōfalv wei í fema səttaa taa tō í nyəma, na pə wēv si tē la Isō ké tēma nna a nəyəsənaa tō.

⁵ Pə taya pulv tōō, waatv wei tu wē tá kōpəntv taa tō, kəsəsutv kraasaya tá nantv tēna taa kōnyuləy isayəh apalvtv, na pə susəyí-tuyv sēm tēma lapv taa.

⁶ Ama pənente tē lu kəsəsutv yomle taa na sēm lapəna na tē lu mpi pui kpa-tuyv yomle ke mpv tō pə taa təkpataa. Pə tōō ké tu təh isəna kaγana pə layasaa tō, na tē lá Isō təmle ke Isō Feesuyū tōh taa. Pə taa wēv isv tō təhaya takəlasí taa kəsəsutv na tē laki tō.

Isō kəsəsutv na isayatv pə tōm

⁷ Íle isənaya pə wēv íle? Kəsəsutv ké isayam yaa? Aai pə taya mpv se, paa pəcō. Kəsəsutv yelina na má nyi isayato tōm. Kōpam ye kəsəsutv í taa tō si n kaas nyulv, ma taa nyi kōnyuluyv tōm.

⁸ Kōheelitv nti tē yelina na isayato hiki mpaasv na tē kv kōnyuləy unv í tənaya ma taa. Pə taya pulv, ye pə taa ké kəsəsutv tōō, isayato taa hiki tē tī.

⁹ Ma kiŋ íle, kəsəsutv taa kōnta tō, ma wēna ma tī. Ama kōheelitv nti tē kōma, ílena isayato nti tē nyəki na tē kōli.

¹⁰ Ílena má məlī sətō. Pui wēv si kōheelitv nti tē waasi. Ama ma kiŋ íle tē mēla maya kuyv ké.

¹¹ Pə taya pulv tōō, isayato hika mpaasv na tē puγusi-m na kōheelitv nti, na tē kv-m na kōheelitv nti.

¹² Isō kəsəsutv wē tənəhŋ, na kōheelitv ná wē tənəhŋ tōtō na tē siyisaa na tē tewa.

¹³ Teu nyəm mpi pə mələna ntē na pə kōna maya sēm na? Aai, pə taya mpv se, paa pəcō. Isayato lapəna kōkōlv unv. Tənaya tē kulina tē tī waalv si ntəyōle nti. Tē kraγa mpi pə wē teu təyō na tē kōna-m. Tənaya kəsəsutv yelaa na isayato tōm la səyōntv na pə tēe caasa.

Yəlaa pui isayatv taa

¹⁴ Tē nyəmá mpv si Isō kəsəsutv tōkuyv wē lotv taa tōm ké. Ama maya yulv ke yulv ké na icantv tēlv, na pə pēeta-m na isayato na má pəsí tē yom.

¹⁵ Ma ta cekəna mpi ma laki tō. Pə taya pulv tōō, maa laki mpi ma sōla lapv tō. Ama mpi ma kisaa tō mpəyí ma laki.

¹⁶ Ma ta sōlv mpi na má laki-wi təyō ma nyəmmaasí si Isō kəsəsutv wē teu.

¹⁷ Ye mpv pə taya má lakəna mpv. Ama isayato nti tē wē ma taa tō tēle tē lakəna.

¹⁸ Ma nyəmá teu si kōpantv natəhí tē fei ma kiŋ, ma pilimile tənē tē tōm ke ma tōh. Kōpam paa ma luyv wē teu si má la kōpantv, maa pəsəyí tē lapv.

¹⁹ Maa laki kōpantv nti ma sōlaa tō. Ama isayato nti ma kisaa tō ntəyí ma mēlaa na má laki.

²⁰ Ma laki nti maa caa tō, pə taya má nəkəna. Ama isayato nti tē kanta ma taa tō nti tē tənna mpv.

²¹ Ma cekəna yaasi unv si ye ma caaki kōpantv lapv isayato tēna nəyō.

²² Hatuu ma lotv taa ma sōla Isō kəsəsutv mē.

²³ Ama ma mayana yaasi nəyōluyv ma tənuyv taa, na tam í pəkələyí na í yoonaa yaasi wei í tō ma layatv nyəmá tō, na í la-m isayato tiipile nte tē kanta ma taa tō tē saləka tv.

²⁴ Ama ma tōm wē kōnyəh yōō, tənuyv kōnē kv təhna-m kuyv ké. A yakí-m?

²⁵ Ama Tacaa Yesu Kilisiti tōō Isō fōō.

Mpv tō, hatuu ma hōwēv taa Isō kəsəsutv ke ma təhəyí. Pə kaasa ma yulvtv pilimile tənē tō, isayato yaasi ke tēle tē təhəyí.

8

Mpa pa tɔŋɔyi Iso Feesuyu Nanjɔtu tɔ pa tɔntɛ

- 1 Ye mpɔ mpa na Yesu Kilisiti pa kpɛntaa tɔ pa kaa tasa pa tɔm ke kuyɔ.
- 2 Pɛ taya pulɔ tɔɔ, Iso Feesuyu laki isɛna na i haa weesuyu ke mpa na Yesu Kilisiti pa kpɛntaa tɔ, mɔpɔyɔ pɛ lapa na pɛ lɛsi-m isayatu na sɔm pɛ yaasi un i taa.
- 3 Iso lapa mpi Moisi kusɛsutu taa pɛsi na tɛ la yulwɛɛtu tɔɔ tɔ. I hula yɛlaa tasɛkɛle ke timpi pa laki isayatu ke tam tɔ, mpi tɔ i tila i mayamaɣa i pu. Na wɛɛtu nti tɛ nɔyɛsɛna yɛlaa asayaa nyɛntu tɔyɔ i kɔmnaa si i huɔi isayatu.
- 4 Iso lapa mɔpɔyɔ si nti kusɛsutu caalɔyaa-tu si tɛ la tɔ, tɛ la pɛ tɔnaya teitei. Pɛ taya pulɔ, kaɣana tɛ yela tɛ wɛɛtu kɔpɛntu tɔŋɔyɔ na tɛ tɔŋɔyi Iso Feesuyu.
- 5 Mpa pa tɔŋna tɔntɛ ke yulɔ wɛɛtu kɔpɛntu taa tɔ tɛ tike tɛ tɔm ke pa nyɛmá. Na mpa pa tɔŋɔyi Iso Feesuyu tɔ kule kɔ nyɛntu tike ke pa laki.
- 6 Ye n tɔŋɔyi yulɔwɛɛtu kɔpɛntu ke tam, n tɛɛsɔyɛna sɔm kɛ. Ama ye Iso Feesuyu nyɛntu ke n laki tam, n hikiyi weesuyu na laŋhele kɛ.
- 7 Mpa pa sɛɛsa isɛle na yulɔwɛɛtu kɔpɛntu tɔŋɔyɔ tɔ, pa kɛ Iso kolontunaa kɛ. Paa tɔŋɔyi Iso kusɛsutu, paa tu pɛsɔyɛ-ti tɔ se.
- 8 Mpa pa tɔŋna pa yulɔwɛɛtu kɔpɛntu tɔŋɔyɔ tɔ, paa pu la isɛna, pa kaa tɛ Iso.
- 9 Ama mɛ ilɛ mɛ fɛi yulɔwɛɛtu kɔpɛntu taa tɔtɔ. Iso Feesuyu nyɛntu taa kɛ i wɛɛ. Pɛ taya pulɔ tɔɔ, Iso Feesuyu ɔaya mɛ taa tɔ se. Wei i taa Kilisiti Feesuyu fɛi tɔ i ta ke i nyɛŋ.
- 10 Ye Kilisiti wɛ mɛ kin paa na mɛ isayatu ka kɔ mɛ tɔnɔŋ tɔ, Iso Feesuyu wɛ mɛ taa na toma. Mpi tɔ pɛ pɛsa-mɛyɛ kɔpama ke Iso isɛntaa kɛ.
- 11 Ye Iso Feesuyu ŋku kɔ feesa Yesu kɛ sɛtaa taa tɔ kɔ ɔaya mɛ taa, wei un i ka feesa Kilisiti ke sɛtaa hɛkɔ tɔ, kulɔm un i ká ha mɛ tɔnɔŋ kusɔpɔŋ inɛyɛ toma na i Feesuyu ŋku kɔ ɔaya mɛ taa tɔ kɔ tɔŋ taa.
- 12 Ma taapalaa, pɛ tɔɔ kɛ pɛ nyɛka-tu, na pɛ taya si tɛ tɔŋ tɛ yulɔwɛɛtu kɔpɛntu na tɛ laki nti tɛ nyulɔyi tɔ.
- 13 Pɛ taya pulɔ, ye i tɔŋɔyi mɛ yulɔwɛɛtu kɔpɛntu, i ká si. Ama ye i kisa mɛ yulɔwɛɛtu kɔpɛntu yaasi si tɛ saali na Iso Feesuyu Nanjɔtu tɔŋ, ilɛ i tula-ti.
- 14 Pa tɔna mpa Iso Feesuyu tiikiyi tɔ pa kɛ Iso piya kɛ.
- 15 Pɛ taya pulɔ tɔɔ, Iso Feesuyu ŋku pa ha-mɛ tɔ kɔ ta ke Feesuyu ŋku kɔ laki-mɛyɛ yomaa na kɔ tasɔyi-mɛyɛ sɔyɔntu tɔyɔ tɔ. Ama kɛ Iso Feesuyu ŋku kɔ laki-mɛyɛ Iso pɔyalaa na kɔ laki na i yaaki Iso si ma Caa, Paapa tɔ.
- 16 Tɛ kɛ Iso piya, na Iso Feesuyu mayamaɣa húlɔyi mɔpɔyɔ hatuu tɛ taa.
- 17 Tɛ kɛ i piya, na kɔpɛntu nti Iso toma si i ká ha i yɛlaa isɛ kpancoou tɔ, tu hiki-ti tɔtɔ. Tá na Kilisiti tu kpɛntɔna-tɔyi hikuyɔ. Ye tá na-i tɛ kpɛnta wahala hikuyɔ tá na-i tu kpɛnti i teeli taa tɔtɔyɔ.

Cele teeli

- 18 Ye ma kin pɛ fɛi isɛ paa kɔɔya tɛ kaɣana kɔnyɔntɔyɔle na pá kɛɛsɛna teeli wei cele Iso ká tu-tu tɔ.
- 19 Kɔŋmanɔmam tɔna taŋaa tɛtɛyɛtɛyɛ si Iso i lɛsi i pɔyalaa na pɛ ná.
- 20 Pɛ taya pulɔ tɔɔ, taalɛm nyɛm taa kɛ pɛ sɔsa kɔŋmanɔmam mpi, na pɛ taya si pɛ nɔkaa. Iso tɔna-wɔyi mpɔ. Paa na mpɔ tɔ na tɛɛlɔyɔ wɛɛ kɛ.
- 21 Pɛ taya pulɔ tɔɔ, kuyakɔ nakulɔ pu tɛ na Iso kɔŋmanɔmam tɔna hɛɛsi wakɛlɔyɔ yomle na pɛ tɛ tɛkpataa kɛ teitei isɛ Iso piya ka tɛ waatu wei paa tɛ kasayampiya pɛsuyɔ tɔ.
- 22 Tɛ nyɛmá si halɛna saŋa kɔŋmanɔmam tɔna tɔŋna mɔla na pɛ salɛmɔyi isɛ alɔllɔ salɛmɔyɔ tɔ.
- 23 Pɛ taya kɔŋmanɔmam tike mɔlɔyɛna. Ama na tá mpa tɛ wɛna Iso Feesuyu isɛ kancaalaya kɔcɔɔ ŋku Iso lapa-tu tɔ, tá mɔlɔyi tá taa tɔtɔ, na tɛ taŋa kɔyɔŋku Iso ká pɛsi-tɔyɔ i piya na i tɛɛsi tá tɔnɔŋ inɛyɛ yapu tɛkpataa tɔ.
- 24 Tɛ nawa si tɛ hika tɛ yapu yaa, ilɛ pɛ wɛ tɛɛlɔyɔ taa tɔm na pácó. Ye mpi yulɔ naa tɔ pɛ tɔɔ kɛ i tɛɛlɔyi, ilɛ pɛ taya tɛɛlɔyɔ ntɛ tɔna. Awe ká tasa tɛɛlɔyɔ ke mpi i tɛma nau tɔ?
- 25 Ye mpi tɛ ta nata tɔ pɛ tɔɔ kɛ tɛ tɛɛlɔyi ilɛ tɛ ɔayana suulu kɛ na tɛ taŋa-wi.
- 26 Pɛ kaasa Iso Feesuyu ná kɔŋ tɔtɔ na kɔ sɔŋna tá mpa tɛ kɛ acamaa tɔ. Pɛ taya pulɔ, tɛ ta nyi isɛna tu sɛlɛmɔ na pɛ tɛ tɔ. Ama Feesuyu ŋku kɔ sɛlɛmɔyɛnana-tɔyɔ Iso, na miituyɔ mpi yulɔ kaa pɛsi na i kɛɛsi nɔyɔ taa tɔ.
- 27 Iso wei i naa lotu taa tɔ i nyɛmá kɔakpaa ke mpi Feesuyu Nanjɔtu caa i sɛlɛmɔ tɔ. Pɛ taya pulɔ, mpa pa kɛ Iso nyɛmá tɔ mɛyɛ Iso Feesuyu Nanjɔtu sɛlɛmɔyɛna teitei isɛ Iso caaki tɔ.
- 28 Tɛ nyɛmá si kɔpɛntu ke Iso laki pɛ tɔna pɛ taa kɛ mpa pa sɔla-i na pá kɛ mpa i yaawa isɛ i nɔkɔyɔ wɛɛ tɔ.
- 29 Mpa Iso ka lɛsa hatuu lɔŋ tɔ, i laalaa kɛ na i fayasi-wɛ na pa mpa si pá nɔyɛsɛna i Pɔyaya, na kɛle ká hiki newaa payale.

30 Mpa Iso ka laalaa na í fayası mpv tó i læsa-weyε, na mpa inu i læsa mpv tayo i lapa na pá pásu yulópama ke i ísentaa. Mpa i lapa na pá pásu yulópama ke mpv inu tayo i yelaa na pá hiki pa paa nyəm ke i teeli taa tótə.

Isəna Iso luyu svv-tv pə tu fεi tə

31 Ye mpv suweye tu tasa yəgətuyv tótə? Ye pə weε sɪ Iso wε tá tó, ile awe ká lu-tuyv koloŋa? 32 I ta kisina i maɣamaɣa i Pəyaya tó. Ama i ha-ke təkpeɛm ké tá təna tá tó. Tóv, i ta kisi i Pəyaya hav, kacaŋfana pə təna mpi pə kaasaa tó?

33 Ye mpv awe ká tu taalı ké mpa Iso læsaa tó? Pə tu fεi, pə taya pvlv tó, Iso maɣamaɣa huləna sɪ pa təm ta sɪ tiili.

34 Na awe ká maɣası pa təm kuyv tótə? Pə tu fεi, pə taya pvlv tó, Yesu Kilisiti tu səpəna, na í tu fεm na í we Iso kəŋkəŋ taa na í sələməyənə-tv.

35 Ilε pepe ká læsi Kilisiti səlɔyuv ke tá tó? Wahala ká pásu? Lanpəsəle səsəole na? Yaa konyəŋ ŋku paa tv-tv tó? Nyəgəsɪ na? Yaa huləməŋ? Asola taa weεv na? Yaa səm?

36 Iso Təm taa pa ŋmaawa mpv sɪ: Nyá tó ké tə we səm nəyɔ taa ké ilim na pə təm. Na pá lakɪ-tv isu heeŋ wei pa tεena əbəkisam tə.

37 Ama pə təna pə taa ké mpv ilε, tá wəpəna təcayacaya ke wei i səla-tv tə i toŋ tó.

38 Ma tɛma ma taa təkpataa sɪ pvlvpv fεi mpi pu læsi Iso səlɔyuv ke tá tó tó, paa səm paa weesuyv, paa isətaa tillaa, paa isətaa əlɔyaa nyuvv nyəma yaa pa toma səsəəna. Paa saŋa nyəm, paa mpi pu kə cele tə.

39 Paa tətʊ tó cənε kəkələnə, paa tətʊ tεε nyəma. Paa kəŋmaŋmam mpi pə kaasaa tə pə taa pvlv kai fεi mpi pu kayati səlɔyuv ŋku Iso sələnə-tuyv Yesu Kilisiti tó tə na kó səki tá kɪŋ ke tate ke paa waatv wei.

9

Isə na i yəlaa kvləsaa pa təm

1 Tampana ke ma yəgətəyɪ, maa looliyɪ, ma ké Kilisiti yvlv tə pə tó. Ma lanle u tó paa pəcə maɣamaɣa sɪ yaa ma looliyɪ. Mpi tə Iso Feesuyv Nanŋtv hólólɔyɪ-m mpiyɪ ma taa tayo ma təŋəyɪ.

2 Pə taya pvlv tó, ma lanle wakəla səsəm na pə cəsəyɪ-m tam.

3 Halɪ pə caya-m isu pu kisaya, Iso ka kisa-m na pá yasɪ má na Kilisiti, na pə kpaɣa ma tεtənaa na pə məŋna ma lonte. Ma piitim maɣamaɣa nyəma təm ke ma təŋ.

4 Pa ké Isɛyɛl nyəma, na Iso lapa-weyε i pəyalaa, na i yelaa na pá naaki i teeli. I na-we pa pεela nəyɔ, na í cεle-weyε kvsəsutv. Na í hólɪ-weyε Iso sεetv, na í heeli-weyε mpi mpi i ká la-wε tə.

5 Pa ké tá kite caanaa kulɔlaa. Ye yvlvwεstv təm taa ilε, Kilisiti ké pa piitim tv. Inu i ŋmakələna pə təna, inu i kɛna Iso wei paa saŋ tam tə. Iso í yele na pá la mpv.

6 Pə taya isu ma yəgətəyɪ sɪ mpi Iso təma sɪ i ká la tə pə cotaa. Pə taya Isɛyɛl nyəma təna kɛna Isɛyɛl nyəma.

7 Pəyεle Apəlahaɛm kulɔlaa ta ke Apəlahaɛm piya maɣamaɣa. Pə taya pvlv tó, Iso ka heela-i ké sɪ: Mpa paa luna Isaaka taprvv tεε tə mpe pa tike təkəŋ kɛna nyá piya təsiyisiyɪ.

8 Pə nyuvv nté sɪ, pə taya mpa pa mləa na pá lɪl təfəlo ke yem tə mpe pa kɛna Iso piya. Ama mpa Iso ka təma sɪ i ka ha-i na pá lɪl-wε tə mpeye pa nyənəyɪ i kulɔlaa təsiyisiyɪ.

9 Waatv wei i heelaya-i mpi i ka lapɪ-i tə i təmaɣa sɪ: Ye pə kəma na pə talaa, maa məli na Saala ká hiki apalv pəyaya.

10 Pə taya pə tənayale. Lεpeka piya nsɪ sɪ naale sɪ kaa caa ké. Inəyale tá piitim caa səsə Isaaka.

11 Iso læsvuvv yəlaa tə, pə taya sɪ i nyənəyənə mpi pa lakɪ tə, ama i maɣamaɣa i nəkuyv kɪŋ ke pə weε.

12 Iso heela Lεpeka na í ta tu lələta i piya sɪ: Waalı nyəŋka ká tayoəna səsəəntv. Piya nsɪ sɪ ta nyənta kəpəntv na isayətv. Iso lapa mpv sɪ í hólɪ sɪ mpi i suwa tə, mpəyɪ i təŋəyɪ.

13 Halɪ pa ŋmaawa mpvəyɪ Iso Təm taa sɪ:

Ma luyv lapa Yakərvv na má kisi Isav.

14 Suweyele tu yəgətɪ ilε, Iso i təŋəyɪ tampana yaa isənə? Aaɪ, pə taya mpv se, paa pəcə.

15 Iso ka heela Moisi sɪ: Má nəkə wei i pətətətəle wiiu ma wii, má nəkə wei ké suulu hólólɔyɪ ma hólɪ-i.

16 Ye mpv ilε pə taya yvlv nəkuyv yaa i lərvv tó. Ama Iso wei i wiiki pətətətəle tə i kɪŋ tike ké təkəŋ.

17 Pa təma Iso Təm taa sɪ Iso təma Icipiti wulav səsə təfəo sɪ: Mpi pə maɣamaɣa pə nyuvv tó ma tv-ŋ kawulaya təyole sɪ yəlaa í nana ma toma ke nyá kɪŋ, na ma hətε yaa antulinya təna taa.

18 Mpv tə, wei Iso nəkəaa tə puntv pətətətəle ke i wiiki. Ye i nəkə wei ké kəŋkante tayo i tu ilε.

Isə pááná na i pətətətəle pə təm

19 Ntanyɪ mə taa nəyɔlv ná təŋ sɪ: Ye pə weε mpv ilε, pepe tó ké Iso tasəyɪ sɪ yəlaa lapa taalı? Awe pəsəyɪ na í kayati-i sɪ í taa la i luyv nyəntv?

²⁰ Yulo nyá, awe ke-η na í kpeesəna Iso? Cυγυ nyənaγa pəsəγi na ká pəsəsi ka ηmalə si pepe təw ké n ηma-m na má we isəntə?

²¹ Tiisi ηmalə í səələna cυγυ ke isəna ípəyú i laki-ku. I pəsəγi na í cosi cυγυ ηku, na í səəlaa i ηmana puluku, na pə kaasi na í ηmana ntoole.

TAKELAYA KANCAALAYA NYENKA NKA PŌŌLI NMAAWA KŌLENTI NYEMA TŌ Kotobtu

PŌŌli nuwa KŌlenti Iso taseele taa isayatu tom isu yoon, na fayau, na wasanjkalatu, na akpayale, na nantu kolalaatu tayo, na nsama lenna yoyotuyo, na setaa fem tom.

Isena pa faya KŌlenti I takelaya to:

KŌlenti Iso taseele weetu, titite 1-6

PŌŌli coaki Iso yelaa kpekale koposutu, titite 7-15

Kantakaya kototutu na seetu, titite 16

Seetu

¹ Maya PŌŌli, Iso luyu lapena na ma la Yesu Kilisiti tillu. Ma na ta taarabv Sosateenu to nmaakena takelaya kane.

² Iso seelaa kpekale nyema mpa me i we KŌlenti taa tayo to nmaa-ke. Me mpa Iso yaawa si i la i nyema, na ma na Yesu Kilisiti ma krentuyo to i ti-me to. Ma na pa tona mpa pa we paa timpri na pa yaaki Taca Yesu Kilisiti wei i ke ta na-we ta Sosu to i hate to.

³ Taca Iso na ta Sosu Yesu Kilisiti pa la-meye pelee na pa ha-meye alaafaya.

Iso kopantvnaa

⁴ Ma see ma Iso ke tam si i na tamle ke ma to ke pelee nna i lapa-meye Yesu Kilisiti kinj to a to.

⁵ Kopam Iso na Kilisiti ma krentuyo to pa saa-meye tacam. Ilena pa tu kalena yoyotaya na nyam pa saav.

⁶ Tampana nna pa yoyota Kilisiti to to a sarya ma heko ke teu taca.

⁷ Na pa we mpv tayo Iso yelaa na pa tona pa saa-me. Me mpa i tanja wole nte Taca Yesu Kilisiti ka holi i ti to.

⁸ Taca Yesu Kilisiti ni i ka takena-meye teu halena tenaya. Ilena koyanjku i koyaku ka tala to pa taa na kawalaya nakelayi ma kinj.

⁹ Iso wei i yaa-me si ma na i Poyaya Taca Yesu Kilisiti i krenti to, mpi mpi i tama si i ka la to, i toka-wayi, u yeki.

Kolenti Iso seelaa fei nayo kolomaya

¹⁰ To, ma taaralaa ma wiikena-me si i nyenna Taca Yesu Kilisiti na i la nayo kolomaya, na fayasyu i taa we ma heku. I krenti teu, i mayasayi lamayasee kolomee, i hvoki hvwee kolomee.

¹¹ Ma taaralaa, pa taya pulv to, Kolowee tayaya nyema heela-m si i yooki ke.

¹² Nti ma caa yoyotuyo taye si ma taa paa wei na i nyantu ke na to mpa. Lelv tonj si: PŌŌli to ke ma wee. Na ne ile si Apolossi to ke ma wee. Ine ile si Piyee to ke ma wee. Na ne ile si Kilisiti to ke ma wee.

¹³ I hvoki si Kilisiti faya i taa tayapalee ke? PŌŌli sapena sam tesika to ke ma to? PŌŌli hate ke pa yaana na pa so-meye Iso lom na?

¹⁴ Ma sama Iso ke timpri ma ta so ma taa noyaluy Iso lom to, ye pa taya Kalisipusi na Kayusi pa paasi.

¹⁵ Pa to ke noyalv kaa yoyoti tafoo si PŌŌli hate ke pa yaana na pa sava-meye Iso lom.

¹⁶ Ehee ma sova, ma so Satefanasi tayaya nyema to tayo Iso lom. Ye pa kaasa lelaa ma ta toosi pa to.

¹⁷ Pa taya Iso lom sov to ke Kilisiti tila-m. Ama i tila-m ke si ma kraali Laaraali Kupa. Na ye ma kraalayi-i, ma taa kraalena yulv lamayasee nolelenj. P'ac' pa taa ko na Kilisiti tesika to sam tom mali yem.

Yesu Kilisiti kena Iso toma na i lamayasee

¹⁸ Letaa isenta, Yesu tesika to sam tom ke komelentv tom ke. Ama ta mpa pa to nna ta nyooj yaru to Iso toma nte taya tona.

¹⁹ Pa nmaawa Iso Tom taa si:

Ma wakali lamayasee nyema lamayasee, ma l' nyentaa nyam.

²⁰ Lamayasee to tasayi ntiyi yoyotuyo to? Na ntiyi akewe ka tasa yoyotuyo? Yaa ntiyi antulinya ne i taa lamayasee to ka mayasi to? Iso hulaa si antulinya ne i taa, mpi pa yaa lamayasee to, pa ke komelentv ke.

²¹ Pə taya pulu, antulinya taa yəlaa na pa ləmayasɛɛ pa kpisa lɔ kɛ nyəm ke timpɩ lɔ ná lapəna ɪ ləmayasɛɛ sɩ pá nyəna-ɪ tɔ. Pə tɔɔ kɛ lɔ huɔ teu sɩ, ɪ ká ya mpa pa tɛɲna-ɪ pa taa tɔ, na Laapaali Kɔpaŋ wei tɛ kraaləɣɪ tɔ. Laapaali kɔpaŋ inəɣɪ wei ɪ ta na tɔ ɪ yaa sɩ kumelətəm.

²² Yuta nyəma ná caa pá ná piti təma na pácɔ. Ama ləmayasɛɛ ke Kələɛki nyəma ná pɛəkəɣɪ.

²³ Ama tá lɛ, Kilisiti wei pa kama səm tesika tɔɔ tɔ ɪ tɔm ke tɛ kraaləɣɪ. Tɔm təne tɛ huɣɪ Yuta nyəma, na mpa pɛle pa ta ke Yuta nyəma tɔ pa nyənəɣɪ-təɣɪ kumelətəm kɛ.

²⁴ Ama mpa lɔ yaaawa tɔ, paa Yuta nyəma taa, paa mpa pa ta ke Yuta nyəma tɔ pa taa tɔ, Kilisiti kɛna-wɛɣe lɔ toma na lɔ ləmayasɛɛ.

²⁵ Pə taya pulu tɔɔ, yulu pəɣaya ləmayasɛɛ təna ta tala lɔ kumeləntu, na pa toma təna ta tala lɔ ɪ cantu tete.

²⁶ Kɔpam, ma taapalaa, ɪ nyəm na ɪ ná sɩ lɔ yaa-mɛ na ɪ la kpɛkəle tɔ, antulinya taa cənɛ mpa pa yaa ləmayasɛɛ nyəma tɔ pa fɛɪ paɣalɛ ke mə heku, na tɔɲtɔnaa fɛɪ paɣalɛ, na awulumpiya fɛɪ paɣalɛ.

²⁷ lɔ ləsəna mpi antulinya yəlaa yaa sɩ kumelənyəm tɔ sɩ pá tɔ ləmayasɛɛ nyəma ke fɛɛlɛ. Na ɪ ləsə mpi antulinya yəlaa yaa sɩ icantu tɔ sɩ pá tɔ akpala nyəma ke fɛɛlɛ.

²⁸ Na ɪ ləsə mpi antulinya yəlaa nyənəɣɪ taaləm na pá footɣɪ na paa nyənəɣɪ-wəɣɪ pulu mayamaɣa tɔ, sɩ pá wakəli mpi pa tɣyona nyɔɣu tɔ.

²⁹ lɛ yulu pəɣaya nakəli ka kaa sa ka təɣɪ lɔ isentaa.

³⁰ Ama lɔ kpɛnta mə na Yesu Kilisiti kɛ, na ɪ lapa na Kilisiti pəsɩ tá ləmayasɛɛ. Kilisiti tɔɔ kɛ lɔ nyənəɣɪ-tɣyɔ yulɔpama. Inɩ ɪ lapəna na tɔ pəsɩ lɔ nyəma, na kulɔm inɩ ɪ yapəna tá nyɔɔŋ.

³¹ Pə tɔɔ kɛ pa ŋmaawa lɔ Tɔm taa sɩ: Ye wei ɪ caa ɪ sa, ɪ sa nti Taca lapa tɔ, ɪ taa sa ɪ ti.

2

Kilisiti səm tɔm heeluyɔ

¹ Ma taapalaa, waatu wei ma kɔma mə tɛ sɩ ma heeliyi-mɛɣe lɔ tampana nna a ŋmelaa tɔ a tɔm tɔ, pə taya nɔlelɛŋ wawawa nuɔi, yaa nyəmtu natələɣɪ ma lapəna.

² Ma paɣalɛ tənaya mə kin ma ta caa sɩ má la natələɣɪ mə heku ke yem na pá tá kɛ Yesu Kilisiti tɔm. Inɩ pa kama-ɪ səm tesika tɔɔ tɔ pə tɔm mayamaɣa ke ma siyisinaa.

³ Pə tɔɔ kɛ ma poluyɔ mə tɛ tɔ icantu taa kɛ, na ma selayana sɔɣontu kɛ.

⁴ Pə taya yulu ləmayasɛɛ yekuyɔ na pá yɔɣɔtəɣɪ tɔmnaa na caŋəm ke isəna mpi tɣɔ ma seɣesəna ma seɣesəŋ na má lana ma waasu. Ama lɔ Feesuyɔ toma ke ma lapənaa, na a naa mpu təkɛleɛ.

⁵ lɛna mə lɔ seɣ seɣ səŋ lɔ toma tɔɔ, pá taa səŋ yəlaa ləmayasɛɛ tɔɔ.

Mpi lɔ yaa ləmayasɛɛ təsiyisiyi tɔ

⁶ Paa na mpu tɔ, mpa pa pu lɔ nyəm taa tɔ ləmayasɛɛ mpaav ke ma huləɣɪ-wɛ. Ama pə taya ləmayasɛɛ nna antulinya inɛ na mpa pa kɛ ɪ tɔɲtɔnaa na paa tɛ na pá kpɩisi-wɛ tɔ pa yaa ləmayasɛɛ tɔ.

⁷ Ama lɔ ləmayasɛɛ mukaya tɛɛ nyəna nna a ŋmela yəlaa tɔ a tɔm ke ma kraaləɣɪ. lɔ ka ləsəna-yɛ na ɪ su tá teeli tɔ na pácɔ pá la antulinya.

⁸ Antulinya taa cənɛ tɔɲtɔnaa taa nɔɣɔl ta cəkəna lɔ ləmayasɛɛ anɛ. Pə taya pulu, ye paa cəkənaa pa taa ká Taca teeli tɔ ke səm tesika tɔɔ.

⁹ Pə lapaɣa inɩ pa ŋmaav lɔ Tɔm taa tɔ sɩ:

Mpi yulu ta tu nav na ɪ ta nu pə tɔm tɔ.

Mpi pə tɔɔ yulu ta tu huɔ tɔ,

lɔ taya-wəɣɪ mpa pa sɔla-ɪ tɔ pa tɔɔ.

¹⁰ Tá tɔɔ kɛ lɔ kula kɔŋmelətu təne na Feesuyɔ Nanŋtu kin. Mmm Feesuyɔ Nanŋtu wiiliyi pə tana pə taa kɛ sɩ ku naa. Paa nti tɛ pələ lɔ tɣɪ na tɔ ŋmela tɔkulukuɔ tɔ mayamaɣa.

¹¹ Pə wɛv yəlaa taa tɔ awe nyəŋ lɛlv taa tɔm? Ye pə taya yulu ləmayasɛɛ nte tɛ wɛ ɪ taa tɔ nti tu nyəna ɪ tɔm. Mpu tɔɣɔ na lɔ Feesuyɔ, ŋku ku nyəmna lɔ nyəntu təna.

¹² Pə taya antulinya inɛ ɪ ləmayasɛɛ ke pə tɔ-tɔ. Ama Feesuyɔ ŋku ku luna lɔ kin tɣɔ, sɩ tɛ cəkəna pə tana mpi lɔ ha-tɔ tɔ pə tɔm.

¹³ Pə taya yulu ləmayasɛɛ seɣesuyɔ nɔlelɛŋ wei tɣɔ tɛ yɔɣɔtəɣɔna pə tɔm. Ama nti lɔ Feesuyɔ seɣesuyɔ tɣɔ. Pə tɔɔ kɛ mpa pa wɛna lɔ Feesuyɔ tɔ tɛ keesuyɔ-wɛɣe lɔ nyəm tampana.

¹⁴ Wei ɪ feina lɔ Feesuyɔ tɔ ɪ pəsəɣɪ na ɪ mu Feesuyɔ kɔnɛ ku tampana. ɪ yaa-təɣɪ kumelətəm kɛ, na ɪ tɔ pəsəɣɪ tɛ cəkənav mayamaɣa. Mpi pə tɔ tɔ, wei ɪ wɛna Feesuyɔ tɔ inɩ ɪ paasi ɪ cəkəɣəna-tɩ.

¹⁵ Yulu wei ɪ wɛna lɔ Feesuyɔ tɔ inɩ ɪ cəkəɣənaa tɔ təna. Nɔɣɔl fɛɪ wei ɪ pəsəɣɪ na ɪ cəkəna Feesuyɔ ŋku ku tɔm tɔ.

¹⁶ Pa ŋmaa lɔ Tɔm taa sɩ:

Awe nyəmma Taca hɔwɛɛ?

Awe pəsəɣɔna na ɪ tasa-ɪ tɔm?

Ama tá ile, Kilisiti hówee ke tá wena.

3

Iso tamlé nyóma

1 Ma taapalaa, tampana tó isəntə, ma ile ma ta pəsi na má yəɣotəna-me isu pa yəɣotuyona mpa pa wena Iso Feesuyu tó. Ama ma yəɣotəna-meɣe isu pa yəɣotuyona mpa pa təŋəyi antulinya ine i hówee tó, isu piya kəsəkəsənaa ke Iso sevu taa.

2 Pə we isu kafa ke ma suukaya-me, pə taɣa mʉtv. I taa nyənta tɔɣuv tə pə tɔv, na haləna sarja í ta nyənta tɔɣuv.

3 Mpi tó, í tərɲa antulinya ine i hówee ke təŋəyv ké. Isəseemle na yosu pə wev r̄póɣó mə heko tó, mpv un̄i pu hóláyi s̄i antulinya hówee ke í təŋəyi? Pu hóláyi tətə s̄i í lak̄i ké isu yəlaa ke yem, pə taɣa Iso seelaa?

4 Pə taɣa p̄vl, lélv təŋəyv s̄i Pəvl tóv ké ma wee, na ine ílé s̄i Apələəs̄i tóv ké ma wee tó, pə taɣa ma ta nȳi isənnaa kolap̄tv ke í lak̄i mpv?

5 Aweye pa yaa Apələəs̄i? Na aweye Pəvl ye? Ta naale tə ké Iso tamlé nyóma mpa pa lapa-me na í te Iso na mə taa tɔɣv. Paa tá taa wei i lapa na í yos̄si nti Taca a tv-ı s̄i í la tɔɣv.

6 Mayalé t̄yuv s̄vl na Apələəs̄i pələna lum ke kv tóv. Ama Iso lapəna na kv te.

7 Pə tóv ké t̄yuv s̄vl na lum p̄llv pa ta ke p̄vl. Ama Iso kelé t̄m̄ tv, un̄i i lapəna na t̄yuv te.

8 T̄yuv s̄vl na kv tóv lum p̄llv pa teitei ké. Iso ká keesəna paa wei i tamlé na í fel̄i-ı.

9 Pə taɣa p̄vl tóv, tá tamlé taa tə ké təma taapalaa ké, na Iso ké tə lak̄i tamlé, na mə kena Iso tamlé.

10 Iso yelina na pə saa-m, na ma tu paasaa ké na má su kíte isu ĩmalv kɔp̄ŋ suk̄uv tó. Ama pənente lélv tənəyona pə tóv. Paa wei í la laakal̄i na í kena isəna i tənəyi tə yoo.

11 Pə taɣa p̄vl tóv, Yesu Kilisiti mayamaya kena kite, na pə fel̄i isu yvlv nəɣvlv pəsəyi na í tasa kufate natələyi svv.

12 Lelaa wee na wəlanaa na nyəɣəlv̄yv kuhvlm̄yv̄yv na liyitee p̄ee ke pa tənəyi pə tóv. Ama lelaa ile taasi na nyv̄tv na kiisi ke p̄ele pa tənəyi.

13 Ama h̄vle wule pu kuli paa wei i tamlé tóv na p̄á ná tə cakəle. Kuyaku kuhv̄vn̄av ĩkv kv wule tóv kəkó ké. Kəkó ká mayasəna paa wei i tamlé s̄i ka naa mpi tə kena tó.

14 Ye wei i təna kite tóv ké tamlé nte kəkó kaa nyaya tó, i ká hiki i kufel̄yv̄yv.

15 Ama wei i nyənte i m̄waa, ílé i kufel̄yv̄yv lepa-ı ké. Ama paa ya i mayamaya na p̄é mayana isu kəkó mp̄ee p̄əŋ ke i lunaa.

16 I nȳi teu s̄i í ké Iso təɣayalé, na Iso Feesuyu cakəna mə taa.

17 Ye pə cəpa wei na í wak̄eli Iso təɣayalé, Iso ká wak̄eli p̄v̄tv. Pə taɣa p̄vl, Iso təɣayalé we ké tənəŋŋ na mə kiŋ ke i cak̄i.

18 Mə taa nəɣvlv i taa puɣusi i ti. Ye mə taa nəɣvlv h̄v̄v s̄i antulinya ine i taa p̄v̄tv nte ləmayas̄ee t̄v i p̄əsi kumel̄ŋ, ílena i weena ləmayas̄ee ke tampana.

19 Pə taɣa p̄vl, Iso ná nyənəyi antulinya ine i taa ləmayas̄ee ke kumel̄entv ké. Pa ĩmaawa Iso Təm taa ké mp̄v s̄i: Ləmayas̄ee nyóma ləmayas̄ee ke Iso nyəkəna-weɣe kat̄s̄i na í kpaa-we.

20 Pa tasa ĩmaav tətə s̄i: Taca nyóma s̄i ləmayas̄ee nyóma hówee ta ke p̄vl.

21 Pə tóv ké yvlv kaa yəvləna yəlaa lelaa. Pə taɣa p̄vl tóv, mə tənna pə təna.

22 Paa Pəvl, paa Apələəs̄i, paa Piye, paa antulinya, paa weesuyv, paa sən̄m paa sarja nyəm, paa cele nyəm, mə tənna pə təna.

23 Ama Kilisiti tənna-me, na Iso tənna Kilisiti ílé.

4

Kilisiti tillaa

1 Pə tóv ile, í nyənəyi-t̄yuv Kilisiti tamlé lataa mpa pa niŋ taa pə tv Iso tampana nna a ĩmelaa tó.

2 Ye pa tv p̄vl lapv ke yvlv niŋ taa, tampana ke i ká təŋ na í lakəna-wi.

3 Ye ma kiŋ ile, paa me yaa yəlaa ka caya na s̄i pa p̄ekəyi ma t̄m̄ taa na p̄á na, p̄ele pə ta na má. Ma mayamaya maa p̄ekəyi ma kiŋ s̄i má ná s̄i ma tewa yaa ma ta te tó.

4 Tampana tóv isəntə, ma mayamaya ma kiŋ ma ta na taal̄i nəɣvlv se. Paa na mpv t̄ele tu hóláyi s̄i ma tewa təkpataa se. Ama Taca ká p̄ekəna na í ná s̄i ma tewa yaa ma ta te tó.

5 Pə tóv ile, í taa hulina nəɣvlv t̄m̄ tampana p̄ek̄yv̄yv na pə waatv ta tata. I yele na hal̄i Taca kəv. In̄i i ka kulina mpi pə ĩmela sək̄p̄tv̄yv te tə pə tóv t̄eyelele. Na i ká kuli yəlaa lotu taa hówee. Pəɣe Iso ká sa paa wei isu pə m̄vna i sam̄i-ı tó.

6 Ma taapalaa, ma kpaya má na Apələəs̄i tá t̄m̄ na má keesəna mpv s̄i í cekəna ituule nte pa tukaa s̄i: N̄ti pa ĩmaawa tó, taa s̄əs̄i tə tóv. Pə tóv ké mə taa nəɣvlv í taa yəvləna lélv na í footyi lélv.

7 Awe yelaa na n hiki na n kəli lelaa? Pə təna mpi n wəna tə pə taɣa ləo hana-ŋ? Ye pa ha-ŋ kəhau ile pepe təo kə n haŋ nyá tı isu nyá ləpu təo kə n hikaa?

8 Pəwe, i tema hikuyu ke pə təna mpi i nyuləyi tə, i tema piluyu. I tema awulaa ke pəsoyo kə, na taa we tá konyəntətu taa. Ye pu kə isu i kə awulaa təsiyisiyi kəo pu lapa-m lelen. Pə taɣa pəlv təo, saa unı tá na-me tu krenta kawulaya təyo.

9 Pə ɔaɣa isu tillaa taɣa ləo pəsəna waalı. Pə taɣa pəlv, tə we kə isu yələa mpa pa suwa sı paa ku patəma taa tə. Tə kə mpa pa təna pa nyənəyi təsoo tə, paa isətaa tillaa paa yələa.

10 Ta pəsa kəmeleməŋ, na mı kə ləmaɣasəe nyəma ke Kilisiti kəlvəm unı i təo. Tá kə acamaa, na meye toŋtənaa. Pa tɔyona-me, ama yem kə pa nyənəyi tá.

11 Haləna saŋa wəle tənə, nyəɔsı na ləkətu kəyənə-tu, na tə feina pəcekəle. Pa makı-tuyə na tə ɔəki yem, tə feina tapasopile.

12 Tá maɣamaya tá kookalı kə tə lakı na tə təkəna. Pa tɔvki-tu, na taa səkı-we. Pa tɔyi-tuyə konyəŋ, tá sumaya sı pá tu-tu.

13 Pá kuyı ta nyəŋ, tu ləetəyi-weye pa isayatu. Haləna saŋa paa nyənəyi-tu sı tə kə pəlvəpəyo antulinya unı i taa. Pa nyənəyi-tuyə isu hute yaa pənto maɣamaya.

14 Pə taɣa ma caa sı má tu-meye feele təyo ma ŋmaawa na má keesi-meye mpu. Ama ma luyə wəe kə sı má seyesı-me isu ma piya nsi ma luyə wəe tə.

15 Paa i ká hiki seyesələa ke iyisi naanəwa (10000) kə Kilisiti mpaaw təm taa mə caa kele kəlvəm. Maɣale mə caa ke Kilisiti tənyəy təm taa. Pə taɣa pəlv, má kənnə-meye Laapaalı Kəpaŋ.

16 Pə təo kə ma heeliyi-me sı i təŋ ma yaası.

17 Na pə maɣamaya pə nyəyo təo kə ma kəsa Timotee sı i polo mə te. Inı i kəna ma pəyalə wei ma sələa tə. Tacaə təm taa i kə yəlv wei paa lana naani təyo. I ká keesi-meye yaası wei ma təkəa na má təŋna Kilisiti təm taa na má hóləyi paa leye Yesu seələa kpeka taa sı pá təŋ tə.

18 Mə taa lələa huwa sı ma kaa kəo, ləna pá sɔv kalampaanı lapu.

19 Ye Tacaə tisaa maa kəo mə teye nəoəo. Waatu unəyi maa ná sı kalampaanı nyəma mpe, nəyo taa tike ke pa lakı, yaa pa waasəyi kəlv.

20 Pə taɣa pəlv təo, ləo Kawulaya təm ta ke nəyo taa təm tike. Ama sı nı pəsi na nı lakı kə.

21 I ləsi mpi i caa tə ile. I caa sı má kənnə kpatəyo, yaa ma kəo təpamm na sələyo?

5

Yesu seələa kpeka taa asilima

1 Pa təŋna mə təm ke yəyo təyo ke teu kə sı mə koləpətu we asilima ke səsəm. Paa ma ta nyı isənaə maɣamaya kiŋ pa kaa na asilima anı a taka. Pa yəyo taa sı mə taa nəyəlv ná kpaɣa i caa alb.

2 Paa na mpu mı təŋna mə təyi sam pə tu fei. Pu nəyəsəna kə isu koləpətu nti tə wakəli mə laŋa ke səsəm, na i ləsi mə heku ke wei unı i lapa mpu tə.

3-4 Paa ma na-me tə we təma na pooluŋ tə, ma ləsaɣa we mə kiŋ ke tam kə. Ye ma, na Tacaə Yesu toma taa ma tema apəlv unı i təm kuyə kə isu ye maa we mə kiŋ maa lapa tə. Waatu wei i ká koti na ma ləsaɣa ká wəe mə heku tə, Tacaə toma ká wəe tá təna tá heku taa təna.

5 I kpaɣa apəlv unı na i pəti Satanı niŋ taa na pə naası-i na i use, ləna pə waası-i kuyəŋku Tacaə Yesu Kilisiti ká kəo tə.

6 Kəkəsvəm pəciimaya kpaasəyənə somtu təna təfo.

7 I ləsi mə heku taa kə mpi pə lapa-meye asayaa tə, ləna i pəsi kəpama təkpa taa. Waatu unı i ká nəyəsəna somtu kəfatə nti tə taa kəkəsvəm fei tə. Mpu pə maɣamaya ke i tu wəe. Pə taɣa pəlv təo, tə nika tá Təev acima təyo kə. Mpi tə pa tema tá Təev acima iwəyaya kuyə tə se, ŋkeyele Kilisiti.

8 Ye mpu ile tə təyo ta acima. Ye tə təkı-ye, tə taa təyo-ye na potopoto wei i taa kəkəsvəm kəpəm wəe tə. Isayatu na asilima pə lite nté. Ama tə təyo tá acima na potopoto wei i taa kəkəsvəm fei tə. Inı i kəna potopoto kəpaŋ na tampana nyəŋ.

9 Takələya ŋka maa ŋmaa-me tə ka taa ma heela-me sı mə na yələa mpa pa lakı asilima tə i taa krenti.

10 Pə taɣa yələa tənaya yem kə ma yəyo təyi. Mpi tə, antulinya taa cənə mə na asilima nyəma na nyullaa na ŋmulaa na tun laalaa i sitina. Ye i təma sı i cələyi-we, pə wəe sı i ká lu antulinya unı i taa kele.

11 Nti təyo le sı ye yəlv nyənəyi i təyi ləo seəlv pəyele i lakı asilima, na i ta yeve nyuləy na tun laav na yələa təvə na səlvəm nyəoəv na ŋmuləm, i taa kpatəna pənto. Mə na yəlv isu mpu i taa təyo təyo maɣamaya.

12-13 Ye pə kaasa mpa pa ta ke ləo seələa tə, pə taɣa maa lana pələ pa təm. Ama ləo ká huwəna pələ. Mə na mpa i kaa kpeka le tə pə taɣa pa təm ke i ka la? Pa ŋmaawa ləo təm taa sı: Yəlv i lakı isayatu i ləsi-i mə heku.

6

Təma təmnaa tayarvuy

1 Ye mə taa nəyolb na ı taapalb pa wena təm, pə mənə pá yaa təmayə nənəyö ke ma ta nyi isənəa kiñ na İso yəlaa wəe?

2 İ tá nyi sı İso yəlaa ká hɵvnanə yəlaa tənəyā təm ke cele? Ye mu hɵvnanə yəlaa ke təm ke cele, ıle pepe tō kē í kaa pəsi na í hɵv wenti tə we pəciıu tō?

3 İ tá nyi sı taa hɵvnanə isətəa tillaa ke təm? Tə kaa kpisi isətəa tillaa ke təm hɵvnaı, kacanfanə antulinya taa cənə nyəntu na?

4 Təmnaa isı mpu pə taka mayana-mə, ılenə í məli na í kpaɣa-tı na í pukina mpa pa ta ke Yesu sələa kpekəle pulo tō?

5 Ma yəyətəyi řıpıyú sı fəele í kpa-mə. Isu í wəv mpu tə ləmayəsəe tı nəyolb ı fəi mə taa kele sı yəlaa ı yooıa ı tayanı-wə?

6 Pə nəyəsənə mə taa nəyolb í wena ı təyontəle na təm, pá yaa təmayə nənəısi ke ma ta nyi isənəa kiñ na?

7 Isu í yaakıyıtı təmayə nənəısi ke mpu tə pə hólóyí kpaakraa kē sı ı kpisaa təkpaıaa. Pepe tō kē yolb í lapa-məyε nti u haaki mə təyi suulu? Paa pu nəyəsənə í yaa-tı nənəyö? Pepe tō kē u yeki sı ye pa řımuləyi-mə pa řımulı?

8 Pəyεle mə tənə isayətu lapu na řımuləm ke mə taa mə tike.

9 Anı mə mayamaya í nyəma teu sı isayalataa kaa na İso Kawuləyā. İ taa puıyusi mə ti, asilima lataa, na tıñ laalaa, na wasarjkalənaa, na apalaa mpa pa svəkəna təma tə,

10 na řımulaa, na nyıllaa, na svəlnyəsəlaa, na tıvlaa, na řımulaa kpitikpitinaa, pa tənəyā mpu pa taa nəyolb kaa keesi İso Kawuləyā.

11 Anı mə taa lələa ka wε řıpıyú. Ama pa ləsa-məyε isayətu taa na í pəsi kıpama. Na pə fayasa-mə na mə mpa sı í pəsi İso nyəma. Taaıa Yesu Kilisiti tənə taa, tá İso Feesıyıtı yelaa na í pəsi kıpama ke İso isəntəa.

Mpi í lakəna mə tənəy tó í yele na pə hólí İso teelí

12 Mə taa lələa tənə sı ye pa nəka mpi pa la. Tampana mpaıv wəe yaa, ıle pə taya pə tənə pə taa kē í ká waa. Ma pəsəyi má yəyətı sı ma wena mpaı sı má la pə tənə yaa. Ama ma kaa yele kē sı pulıvı í pəsi-m pə yom.

13 Mə í tənə sı hilıyıtı tō kē pə ləsa kıtəyıtı na kıtəyıtı tō kē pə tı hilıyıtı. Mm, pə wε mpu mεε. Paa na mpu İso ká wakəli pə təm naale ınu. Pə ta la yulb tənıyıtı ke asilima lapu tō, ama Taaıa tō kē. Na tənıyıtı řıkı kı tō kē Taaıa wəe.

14 Na isı İso feesıyıtı Taaıa tı, ı ká te na í feesi taya mpu tətı na ı toma taa.

15 Anı í nyəmá sı mə tənəy kē Kilisiti tənıyıtı həyöləñ kē. Ma wəv isəntı tı pə nəyəsənə má kpaɣa Kilisiti tənıyıtı tō pulb na má křətəna apalaa tənə alb na? Pəle pə kaa la paa pəcə.

16 Yaa í tá nyi sı yulb í svəna apalaa tənə alb, í na-tı pa křəntə tənıyıtı kılıbmıyıtı? Pa řımaawa İso Təm taa sı: Pa naale pa pəsa tənıyıtı kılıbmıyıtı kē.

17 Ama wei na Taaıa pa křəntəa tı pa pəsa kılıbm ke pa ləmayəsəe taa kē.

18 İ taa křətəna asilima. Isayətınəa mpa pə kaasaa na yulb lakı tı tı tokiyına ı tənıyıtı. Ama yulb wei ı ha ı təyi asilima lapu taa tı ı mayamaya ı tənıyıtı ke ı lakı isayətu.

19 İ ta nyi sı mə tənəy wε isı Feesıyıtı Nanřıtı təcəyale yεε? Feesıyıtı Nanřıtı wei İso ha-me na í wε mə taa tıyıtı ma tənə. İ tá tı mə tı se.

20 İso yapa-məyε haləna í fəli. Mpu tı, í lana mə tənəy ke mpi pə hólóyí İso teelı tı.

7

Akpaıale tō křıpıısvıtı

1 Pənəntε tə paasənə təm nti í ka pəsəa-m mə takələyā taa tı ıle. Pə kəla teu sı yulb í taa kpaɣa alb yaa.

2 Ama asilima wena a tō səsəm ke katatələyā tı a tō, pə nəyəsənə sı paa apalb wei í wεenə ı alb, na paa alb wei í wεenə ı paalb kē mpu tətı.

3 Apalb í la ı alb ke isənə pə nəyəsənə apalb ká la ı alb tı, na alb náa la ı paalb kē isənə pə nəyəsənə alb ká la ı paalb tı.

4 Pə fəi isı alb ká lana ı təyi isənə ı sələa tı. İ paalb tənna-tı, ı nıñ na ı nəsəhε. Na mpu tətıyıtı na apalb, pə fəi sı ı ká lana ı təyi isənə ı sələa tı, ı alb tənna-tı, ı nıñ na ı nəsəhε.

5 İ taa pε təma, ye pə taya isı mə tənə í lapa nəyıtı kılıbmıyā na í tısi təma sı: Tə yele řıpıyú wε naale na tə paasənə İso sələmıyıtı. Ama pəle pə waalı, í məli na í křəntı nanř. Ye í ta křəntı nanř ke ləñ ke mpu í ká kō na í kpisi tənəy na í hotı Satanı mayəsəñ taa.

6 Nti ma yəyətı isəntı tı pə taya kıcaalıyıtı təm, ama ayεenεε kē.

7 Tampana tō, ma nyıllaa isı paa yulb wei í wεε isı ma wəv isəntı tı. Ama paa wei na ı İso hatε kē. Pə haıa ıneyε pənəyε, na pə ha ıneyε pənε.

8 Təm nti tə wεε sı má heeli atamεε na alaa leelaa tɔyɔle sı, ye pa tɔka pa itantu isu ma tɔkuyɔ ma nyəntɔ tɔ pu kəli-wεye sεεv.

9 Ama ye í kaa pəsi tənəŋ tɔkuyɔ, ile apalaa náa kpaɣa alaa, na leelaa náa saa apalaa. Pə kəla teu sı apalı í kpaɣa alv, na alv náa saa, na mpi yulɔ ká caya na katəi kuyi-tɔ.

10 Nti ma heeliyi mpa pa tɛma tɛmaya kpaɣav tɔyɔle sı: Alv í tɛma saav pə fɛi sı í kisi í paalv. Tacaa tu yɔyɔtəna-ti.

11 Na í kisa-i kol, í caya mpv, í taa saa kɔfalv. Ye í ká məli kuyəŋ í məli-i. Apalı ná fɛina mpaav sı í tɔyɔni í alv.

12 Mpa pə kaasaa tɔ, ma heeliyi pɛle sı, ye apalı í kə lso sɛelv na í alv kə ma ta nyi lso, pəyele alv unı í luyv wεε sı í na-i pá caya, apalı í taa tɔ sı í kisiyi-i.

13 Mpv tɔtɔyɔ alv í kə lso sɛelv na í paalv náa kə ma ta nyi lso, pəyele apalı unı í luyv wεε sı í na-i pá caya, alv í taa tɔ sı í kisiyi-i. Ma maɣamaɣa ma yɔyɔtəna tɛle, tɛ ta luna Tacaa kiŋ.

14 lso tá kisi apalı wei í ta kə lso sɛelv tɔyɔ í na í alv lso sɛelv pa cayale tɔ, pə́cɔ í ta kisi alv wei í ta kə lso sɛelv tɔyɔ í na í paalv lso sɛelv pa cayale tɔ. Ye pə taya mpv pə tɔ pa piya ká wεε isu ma ta nyi isənaa, pəyele sı kə lso nyənsi kə.

15 Ama ye wei í ta kə lso sɛelv tɔ ilé í caana fayav, waatv unı pa taa wei í kə lso sɛelv tɔ í wɛna mpaav sı í yele na pá faya. Pə taya pulv tɔ, lso yaa-mεye sı í caya tɛma kiŋ na lelen.

16 Alv lso sɛelv nyá n nana-we sı nyaa tɛna na ní ya nyá paalv nyuyɔ? Na apalı lso sɛelv nyá n nana-we sı nyaa tɛna na ní ya nyá alv nyuyɔ?

lso í yaa-ŋ na ní we isəna caya mpv

17 Ama nti tɔyɔle sı Tacaa í ha-ŋ mpi náa təŋ pəle. Na ye lso yaa-ŋ í mpaav taa na ní we isəna náa caya mpv. Sɛyεsuyɔ ŋku ma sɛyεsəyi Yesu sɛelaa kpeka təna sı á təŋ tɔyɔle.

18 Ye lso yaa wei kə í mpaav taa na í tɛma pɛlvɔy, pɔntu í caya mpv, í taa hvɔ sı í mələyi isu í taa pɛli. Na lso í yaa wei kə í mpaav taa na í tá pɛli, pɔntu í taa pɛeki sı í pələyi.

19 Paa n pɛlaa, paa n ta pɛli, tɛle tə we yem kə. Ama lso kuheelitu tɔkuyɔ nté səsəntɔ.

20 Paa wei í wεε isəna í ka wεε na pə́cɔ lso yaaki-i í mpaav taa tɔ.

21 Ye n ka kə yom kə na lso yaa-ŋ í mpaav taa, taa nəɣəsi sı n pəsəyi kasayampu. Ama ye pə kɔma sı ní lu nyá yomle taa, ile taa kisi.

22 Pə taya pulv tɔ, ye Tacaa yaa yom kə í mpaav taa, pɔntu pəsa Tacaa kasayampu kə. Ḿpóyɔ pə wεε tɔtɔ, ye Kilisiti í yaa kasayampu, pɔntu pəsa í yom kə.

23 lso yapa-mεye haləna í feli, ile í taa pəsi mə təyi yəlaa yomaa.

24 Ma taapalaa, paa wei í caya lso sɛelv taa isu isəna í ka wεε na pə́cɔ lso yaa-i í mpaav taa tɔ.

Atamεε na leelaa pa tɔm

25 Ye apalaa mpa pa ta kpaɣata alaa, na alaa mpa pa ta saata tɔ. Tacaa ta heeli-m pa tɔm sı pulv. Ama Tacaa pɛlɛε tɔ ma nəɣəsəna yulv wei í yɔyɔta nti pá mu-ti tɔyɔ. Pə tɔ kə ma heeliyi-mεye nti ma maɣamaɣa ma hvɔki tɔ.

26 Kaɣana wahalanaa pane pa tɔ ilɛ, ma hvɔki sı pə kəla teu sı yulv í caya mpv.

27 Ye n wɛna alv, taa lv sı n kisiyi-i, na ní tu fɛina taa pɛeki sı í kpaɣa.

28 Paa na mpv, ye n tu kpaɣa alv, na ye pɛelv saana, í ta la isayatu tɔtɔ. Ama apalaa mpa pa kpaɣəyi alaa na alaa mpa pa saaki tɔ, paa ifemle nte pa naaki wahala kə. Wahala unəyi ma caa ma kɛli mə nyɔwɔŋ tɔ.

29 Ma taapalaa, nti ma yɔyɔtəyi tɔyɔle sı wɔle puwaya. Pə tɔ tɔ, pə kpaɣav sarja waali tɔ, mpa pa wɛna alaa tɔ pá la isu pa fɛina,

30 na mpa pɛle pa wiliyi tɔ pá la isu pa fɛina laŋwakəlle. Mpa pa yakı tɔ pə́ la-we isu pə taya mpe pa tənna pa kuyarəŋ mpi.

31 Mpa pa təkəna antulinya unɛ tɔ pá la isu mpa paa təkəna-i tɔ. Pə taya pulv tɔ, wɛεtv nti tɔ taa antulinya unɛ í wɛε tɔ í kaa tasa taŋuyv se.

32 Mpi ma nyuləyi tɔyɔle sı í lu nəɣəsεε tɔm taa təkpataa. Apalı wei í ta kpaɣa alv tɔ Tacaa tɛmlɛ kə í səkəna nyuyɔ, na í lɔki sı Tacaa luyv í lapı-i.

33 Ama wei í kpaɣa alv tɔ atɛ cəŋε nyəŋ kə í səkəna nyuyɔ, na í lɔki sı í alv luyv í lapı-i.

34 Mpv unı pə tɔ-ı hɛkɔ kə. Mpv tɔtɔyɔ na alv yaa pɛelv wei í ta saa tɔ. Tacaa tɛmlɛ kə pa sɔpəna nyuyɔ. Pə taya pulv, pa caa kə sı Tacaa í ti pa tənəŋ na pa ləsası. Ama alv wei í laalaa na í saa tɔ atɛ cəŋε nyəŋ kə í səkəna nyuyɔ, na í pɛekəyi sı í paalv luyv í lapı-i.

35 Ma yɔyɔtəyi ḿpóyɔ sı pə́ səna-mε, pə taya isu katəka kə ma tuyi-mε. Ama ma caa kə sı má tusi-mεye mpi pə we teu tɔ pə taa na í kprɛntəna Tacaa kə teu na í tɔ isu pə mvnaa tɔ.

36 Tɔv, pənɛntɛ tɔ paasəna yulv wei í luyv fɛi sı í pɛelv í saa tɔ pə tɔm ilɛ. Ye í kɔma na í ná sı pə fɛi teu sı í yele í pɛelv na í tɛε pə taa, í la isu í luyv wɛε tɔ. I yele-i na í saa, í ta la isayatu.

37 Ama ye unı í nəkəna na í tɛma í taa təkpataa sı í pɛelv í caya mpv, na pə́ tá kə nəyɔlv kisinana-i kókisı, unı í təkəna tənuyv na í kisina í luyv kə mpv, í pɛelv unı í ta saa pə we teu.

38 Mpv tɔ, wei í yelaa na í pɛelv saa í ta la taali. Ama wei í ta yele na í saa pəle pə kəla teu.

³⁹ Alu paalu í wena í weesuýu, í alu iní í feina mpaau sí í köli-í. Ama ye í paalu sapa, pø ha-í mpaau ké, í luyú í we wei, í saa. Íle kolumto ké, pi wee Ísø seelu ké.

⁴⁰ Paa na mpø ma huú sí ye í caýaa ísu í wee to í ká káli lelen nuu. Ma nyamá sí ma huwee aña a luna Feesuýu Nanjntu kinj.

8

Nantu kulalaatu tøm

¹ Pøenente tó paasøna nantu kulalaatu tøm íle.

Tø nyamá sí tå tæna tø wena pø nyøm mee. Na tø nyamá tø nyamá iní í yekina na yulu høn í ti. Ama søuluyu ná lakí na tó nyø tøj.

² Ye nýgulu huú sí í nyamá puluyu, í ta cekænta-wí ísu pø we tækpataa sí í cekæna-wí to.

³ Wei íle í søuluyi Ísø, Ísø ná nyámá puutu tø ké.

⁴ Ntí í ka pøøaa tøýle sí, ye pa laawaa, yulu ká tøýo yaa í kaa tøýo? Tø nyámá teu sí tuj ná naa ísentøø ké yem ké. Ama Ísø tike koj wenna.

⁵ Ísøtaa nyøm payale na ate nyøm payale ke yølaa yaa pa ísønaa. Paa yaa mpø sí ísønaa na mpa pa nyønæyi sí pa ti-wee to pa we payale.

⁶ Ama tá kinj íle, Ísø we kulóm tækøj ké. Inæýøle Taaaa wei í lapa pø tæna to, na í tøø ké tø wena weesin. Na Taaaa kèle kulóm, inæýøle Yesu Kilisiti wei í yelaa na pø tæna pø wee, na wei í tøø tø wena weesin to.

⁷ Ama yølaa tæna ta nyí mpø. Lelaa wee na pø tæna-weye tuj tøm taa, na ye haløna sanja pa tøjna nantu kulalaatu tøýu, pø we ísu tuj ke pa tøjæyi. Pa nyøm we tåtântølaa, ílena pá mælæyi nau sí kutøýu ŋku ku wakælæyi-weye.

⁸ Pø taýa kutøýu yekina na tó krætæna Ísø kinj. Paa tø ta tøýo pø taýa pø pasæyi-tuyu pulu, paa tø tøýaa pø taýa pø søøæyi-tuyu pulu.

⁹ Paa na mpø me mpa mpaau wee faa sí í lakí mpi í lá to, í la laakali, pø taa koo na í hu Ísø seelu taa acamaa.

¹⁰ Ye nýgulu yem nawa nyá wei sí n nyámá to na í caýa tøýu tee na í tøjna tøýu, ícam iní í laakali kaa polo ísu í tøýo nantu kulalaatu ntí?

¹¹ Waatu iní nyá nyøm mpi pø lapa na nyá tøýøntøle ícam wei í tøø Kilisiti sapa to í la yem kèle.

¹² Ye í pøntæýæna mæ tøýøntølenaa na í kpesæyi pa laakalønaa mpa pa we tåtântølaa ké mpø to, Kilisiti ke í pøntæýæna.

¹³ Pø tøø ké ye ma takí mpi na pi hu ma tøýøntøle, ma kaa tøýo. Paa pæco mayamaya ma kaa tu tøýo nantu. Pø taa koo na má hu ma tøýøntøle.

9

Tillu tæma tøm

¹ Ma feina mpaau sí ye ma lakí mpi ma la? Ma ta ke tillu? Ma ta na Taaaa Yesu? Pø taýa mæ kenaa ma lapa Taaaa tømle na pø lu mpi to?

² Ye lelaa u nyønæyi-m tillu pø krænna-me? Mpi to, ísu mæ na Taaaa í krøntuyu to pø hólæyi tækelekele ké sí ma ké tillu.

³ Mkýýo ma søøki mpa pa kotiyina-m paa timpí na pá tøj sí ma ta ke pulu to.

⁴ Ye pa felæyi-m kutøýu na konyønøom ke ma tømle tø ma yuwa?

⁵ Ye ma tøjæa alu Ísø seelu nýgulu ma waali na tó søøki ísu tillaa lelaa na Taaaa newaa na Piyee pa lakuyu to ma yuwa?

⁶ Yaa ma na Paanaarasí tá tike ke pø wee sí tó lana tá nin na tó tøýæna tá nýgo?

⁷ Yóólú wei í puki yooú na í tækí í ti? Na awe søøki lesen tuyu na í kaa tøýo ku pee? Na awe tiikiyi kaløku na í kaa nyaasi naaløm?

⁸ Ntí ma tøj to, yølaa yøýøtæýæna-tæyi kuyøýøtu, kusæsutu taa pø fei mpø?

⁹ Moisi kusæsutu taa pa ŋmaasaa sí: N kaa hækø nau wei n makæna nyá mæla to í nýgo. Naan tøø tike ke Ísø søýømæýæna?

¹⁰ Pø taýa tá mayamaya tá nyuyu tøø ké í yøýæta mpø? Tá mayamaya tá nyuyu tøø tækrem ké pa ŋmaasaa sí: Wei í halæyi í haløna tæluuyu, na wei í koj í kona tæluuyu, sí ká hiki í paa nyøm.

¹¹ Ye tø tuuwa Ísø nyøm ke mæ heku na kaýana tó hiki mpi pi waasi tá tøjøn tøýo mæ kinj tø yuwa?

¹² Lelaa ta kisi mpaau ke hikuyu sí pá hikiyi-wi, kacanjana tá na?

Paa na mpø tá tá nyønna tæna. Ama tø tøýa pø tæna pø konyøn sí tø taa koo tø wakæli Kilisiti tæø Laapaali kupaŋ tømle.

¹³ Aní í nyámá teu sí mpa pa lakí tæma ke Ísø tæsele taa to Ísø tæsele caløsæýæna-we. Na mpa pa lakí kotasí ke kótaya tølatø tø to pa hikiyi pa paa nyøm ke kotasí nsi sí taa ké.

¹⁴ M̄pógú p̄ w̄ee. M̄pa pa kraaləyí Laapaali Kupaŋ t̄o Tacaa ha-w̄eɣe n̄əɣ̄o sɪ p̄á t̄əɣ̄ona k̄otasi n̄səyɪ.

¹⁵ Ama má, ma ta la t̄əne un̄i t̄ə taa nat̄əli, na ma ŋmaau is̄ənt̄o t̄o, p̄ə taɣa sɪ ma p̄os̄əyɪ sɪ má hiki se. Sana s̄əm na mp̄u un̄i p̄ə lap̄u. N̄əɣ̄olu kaa wak̄əli mpi ma ȳol̄əɣ̄əna mp̄u t̄o.

¹⁶ P̄ə taɣa ma ti sam t̄ə k̄é ma kraaləyí Laapaali Kupaŋ se. Ama caal̄ȳu na caal̄ȳu k̄é. Na ye p̄ə c̄əpa-m̄ na má t̄á kraal̄i Laapaali Kupaŋ, mayale.

¹⁷ Ye ma mayamaɣa maa t̄ona ma ti sɪ má la t̄əml̄e t̄əne, má n̄əkaa ma haaku n̄əɣ̄o k̄é na má taŋa k̄ofel̄ȳu. Isu pa tu-m-t̄eɣe k̄ot̄ȳu t̄o, p̄ə w̄ee sɪ má la-t̄eɣe na má lu t̄əsoo.

¹⁸ Ma k̄ofel̄ȳu nt̄é ŋku ile? N̄k̄uȳule sɪ má h̄ul̄əsɪ lan̄le na Laapaali Kupaŋ kraal̄ȳu. Má kraaləyɪ faalaa, má taa ha a n̄əɣ̄o na má taŋaa is̄u Laapaali Kupaŋ kraal̄lu laki t̄o.

¹⁹ Ma ti ma t̄əyɪ, ma ta ke yom. Paa na mp̄u ma lapa ma t̄əyɪ ȳəlaa t̄əna yom sɪ má hiki ȳəlaa paɣale ke s̄əs̄əm ke is̄əna p̄ə w̄ee t̄o.

²⁰ Yuta nȳəma taa, ma laki k̄é is̄u Yuta t̄o, lena má hiki-w̄e. Paa na maa t̄əŋəyɪ Moisi k̄us̄əs̄ut̄o t̄o, ye ma we m̄pa pa t̄əŋəyɪ Moisi k̄us̄əs̄ut̄o t̄o pa hek̄u, ma laki k̄é is̄u ma t̄əŋəyɪ-t̄i lena má hiki-w̄e.

²¹ Na mp̄u t̄ət̄əȳo ye ma we m̄pa pa ta nyɪ Moisi k̄us̄əs̄ut̄o t̄om t̄o pa hek̄u, ma we k̄é is̄u pa w̄e t̄o, maa paas̄əɣ̄əna k̄us̄əs̄ut̄o, lena má hiki-w̄e. P̄ə taɣa is̄u ma t̄əŋ sɪ ma l̄o Is̄o k̄us̄əs̄ut̄o se, Kilisiti k̄us̄əs̄ut̄o t̄əna ma t̄əŋəyɪ k̄é.

²² M̄pa pa we icant̄u ke Is̄o s̄eev taa t̄o, ma lapa pa hek̄u k̄é is̄u icam na p̄əc̄o má hiki acamaa m̄pe. M̄pógú ma laki paa m̄pa pa hek̄u, lena paa p̄ə k̄əli we má ya pa taa l̄elaa.

²³ Ma laki p̄ə t̄ənaɣa m̄pógú Laapaali Kupaŋ t̄ə k̄é, lena ma mayamaɣa maa waa p̄ə taa.

²⁴ Nt̄əŋ í nȳəm̄á sɪ pa t̄ək̄uȳu asewa tete t̄o paɣale seena, ama k̄ol̄m̄ t̄ək̄oŋ t̄ək̄əna. M̄e t̄əto í kaasi m̄ə t̄əyɪ mp̄u na sewa, na í laali na í t̄əȳo n̄əɣ̄o.

²⁵ Lutaa na selaa pa t̄əna pa lak̄uȳu mp̄u t̄o, pa w̄ena pa k̄ok̄ok̄iim̄naa k̄é na is̄əle k̄us̄eem̄le. Pa laki m̄pógú sɪ p̄á hiki sam nt̄enuȳu ŋku ku taŋəyɪ t̄o. Ama tá ile, tá laki k̄é sɪ t̄ə hiki sam nt̄enuȳu ŋku ku we tam t̄ə t̄o.

²⁶ P̄ə t̄ə k̄é má t̄əŋna sewa na má yaɣa is̄əle ke timpi un̄i t̄o. Ma we k̄é is̄u ŋkuma mat̄o wei u hayaləyɪ yem t̄o.

²⁷ Ama ma w̄os̄əyɪ ma t̄ənuɣ̄o k̄é na má t̄ək̄əyɪ ma t̄əyɪ teu sɪ p̄ə taa k̄ə na ma wei ma lapa l̄elaa ke waas̄o t̄ə má kp̄isi na p̄á l̄o-m.

10

Tuŋ t̄əm laakali lap̄ənan

¹ Ma taapalaa ma luɣu w̄ee sɪ í t̄əosɪ mpi p̄ə mayana tá caanaa caanaa m̄pa na Moisi pa t̄oma t̄o pa t̄əm. Pa t̄əna t̄əpai is̄əŋm̄unt̄uȳu kent̄ina pa t̄ə, na pa t̄əna t̄əpai pa t̄əs̄əna s̄əs̄əncaasi t̄əŋku.

² Na is̄əŋm̄unt̄uȳu ŋku ku t̄ee k̄é t̄əŋku taa k̄é p̄ə s̄ə pa t̄əna t̄əpai k̄é Is̄o l̄um ke pa muɣu Moisi na p̄á t̄əŋəyɪ-t̄i p̄ə t̄ə.

³ Pa t̄əna t̄əpai pa t̄əɣona piti t̄əɣənaɣa k̄ol̄m̄aya ŋke.

⁴ Na pa t̄əna t̄əpai pa nȳəna piti k̄onȳonȳəəm̄ k̄ol̄m̄əŋ mpi p̄ə luna piw taa t̄o. Na piw ŋku ku h̄ol̄əyɪ k̄é sɪ p̄á na Kilisiti pa t̄əŋna.

⁵ Paa na mp̄u t̄o Is̄o lan̄le ta h̄eena pa taa paɣale, mp̄u p̄ə yelina na p̄á sɪ w̄olaya tet̄u taa.

⁶ P̄əne un̄i p̄ə lap̄aya sɪ p̄ə h̄ol̄i-t̄uȳu l̄əŋ na p̄ə taa k̄ə na t̄ə nȳuli is̄ayak̄onȳul̄əŋ is̄u m̄pe un̄i paa nȳul̄ȳu t̄o.

⁷ Na p̄ə taa k̄ə na í k̄eesi na í s̄uv̄ tuŋ laav taa is̄u pa taa l̄elaa ka lap̄u t̄o. Is̄o t̄əm taa pa ŋmaawa mp̄u sɪ: Ȳəlaa caɣaa na p̄á t̄əȳo na p̄á nȳə, lena p̄á nȳək̄i na p̄á k̄əli sɪ pa paaki.

⁸ Na t̄ə taa la was̄əŋkal̄əw̄ is̄u pa taa l̄elaa ka paas̄ənav̄-t̄o na k̄uyak̄o k̄ol̄m̄uȳu t̄ike ȳol̄onȳəŋ iyisi h̄iu na tooso (23000) lu na p̄á sɪ t̄o.

⁹ T̄ə taa mayasɪ Tacaa sɪ t̄ə naa í waali. M̄pógú pa taa l̄elaa ka lapa na p̄á s̄əna t̄əmaa.

¹⁰ T̄ə taa miiti, mpi t̄o, pa taa l̄elaa ka miitaya m̄pógú na wak̄əllu ku-w̄e t̄o.

¹¹ P̄ə t̄əna mpi p̄ə mayana-w̄e t̄o p̄ə h̄ol̄əyɪ l̄elaa ke l̄əŋ k̄é. Pa ŋmaa-t̄əyɪ sɪ pa kraaləyɪ-t̄u yoo. P̄ə taɣa pul̄u, waatu wei í taa t̄ə w̄e is̄ənt̄o t̄ə t̄ənaɣa waatu k̄é.

¹² P̄ə t̄ə ile ye wei í h̄uv̄ sɪ í s̄əŋaa p̄unt̄u í la laakaaali, í taa k̄ə na í hoti.

¹³ Mayas̄uȳu nak̄uli ku ta mayana-m̄e na p̄ə k̄əli is̄u mayas̄uȳu mak̄uȳona yul̄u t̄o. Is̄o t̄əma sɪ í laki mpi t̄o u yeki-wi. P̄ə t̄ə k̄é í kaa yele na mayas̄uȳu mayana-m̄e na p̄ə k̄əli-m̄e. Ama mayas̄əŋ un̄i í k̄əma í k̄á h̄ol̄i-m̄eɣe is̄əna í k̄á la na í t̄uli na í p̄əsi-t̄o.

¹⁴ P̄ə t̄ə ile ma taapalaa kupama m̄e, í la laakali na tuŋ t̄əm.

¹⁵ Ma ȳəɣ̄ət̄əȳəna-m̄e is̄u ȳəlaa layat̄naa, ile nti ma ȳəɣ̄ət̄əyɪ t̄o í h̄uv̄ m̄ə mayamaɣa na í ná.

¹⁶ Í nȳəna t̄ə t̄ək̄uȳu k̄əp̄u na í suna Is̄o kupant̄u na t̄ə s̄e-i í na t̄əml̄e ke p̄ə t̄ə t̄o na í ná. T̄ə nȳək̄uȳu t̄o, pu k̄p̄ent̄əyɪ-t̄uȳu m̄pógú Kilisiti cal̄əm t̄ə? Na potopoto wei t̄ə fak̄i t̄o, t̄ə t̄ək̄uȳu t̄o, pu k̄p̄ent̄əyɪ-t̄uȳu m̄pógú Kilisiti t̄ənȳu t̄ə?

17 Isu potopoto wew kulom na taa we kupin na té talayi-í tò tē krenta kulom kē. Mpi tò potopoto kulom ke tò taki tò se.

18 Í nyænna lseyeli yēlaa na í na. Mpa pa tòki mpi pa lapa kōtaga tò pá na Isō wei í tike í tò kōtaga tēlate tò pa krentaa kē.

19 Ilē isēnaga pē wēe ilē? Tūyū kulalaam kenā pulō? Yaa tūyū mayamaya kenā pulō? Pulō fēi paa pēco.

20 Ama pa laakuyū tò alōyaa tō kē pa laaki, pē taga Isō. Na ma kisaa sī mō na alōyaa í taa wēe tōma tōm taa ilē.

21 Í kaa pēsi na í nyōō Tacaa kōpū na í tasa alōyaa nyōhē ke nyōō. Na í kaa pēsi na í cāya Tacaa nyānaga tēe na í tasa alōyaa nyōhēka tēe kē cāyau tōtō.

22 Yaa tē caa tē sōsi Tacaa ke isēsēemle taa? Tá kēlōna-í toma yaa isēna?

Isō teeli tūyū ke paa mpi pē taa

23 Mō taa lēlaa tōh sī mpaaw wēe sī té nōka mpi tē lá. Tampana, mpaaw wēe yaa. Ama pē tōna pē fēina kawaaya kē. Mpaaw wēe sī té nōka mpi tē la. Ama pē taga pē tōna pē lapu sōsēyōna pulōpūyū Isō sēen taa.

24 Nōyōlō í taa pēki í mayamaya í nyūyū nyēntū tike. Ama paa wei í pēekāyī í tōyōntōlēnaa nyēntū tōtō.

25 Nantū tōna nti pa pēētāyī kuyaku taa tò í tōyō, í taa kpeye mpi mō taa í wēna sika tò.

26 Pē taga pulō, pa ŋmaawa Isō Tōm taa sī: Tacaa tēnna tetū na pē tōna mpi pē wē tē taa tò.

27 Ye ma ta nyī Isō yaa-ŋ tōyō na nyā luyū wēe sī n puki, ŋ polaa, tōyō pē tōna mpi í ká saa-ŋ tò, taa kpeye mpi nyā laakali taa n wēna sika tò.

28 Ama ye nōyōlō heela-ŋ sī tōne unī pa laawāya, ilē taa tōyō, ke wei í cōpa-ŋ ŋpūyō sēkpaluyū tò ilē í tōō, na nyā laakali ta cāya í tēcāyāle tò pē tōō.

29 Pē taga nyā laakali ke ma yōyōtāyī cāne. Ama wei unī í heela-ŋ tò í nyōhē tōō kē.

Ilē pepe nyūyū tōō kē lēlō laakali tōm ká pēlī ma nīh ke mpū?

30 Ye ma sēeki Isō kē í na tēmle na pēcō má tōki, pepe tōō kē paa tūw-m tĩmpi ma tōkōna sēetū tò?

31 Pē wēe sī paa í tōki, paa í nyōōki, paa í laki mpi, í la na Isō hiki teeli ke pē tōna pē taa.

32 Í taa hu nōyōlō, paa Yuta nyōma, paa mpa pa ta ke Yuta nyōma tò, paa Yesu sēelaa.

33 Í la isu ma lakuyū tò. Ma lōki kē sī pē tōna mpi ma laki tò pē la yēlaa tōnāya lēlē. Pē taga ma mayamaya ma nyūyū nyēntū ke ma pēekāyī. Ama yēlaa tōna nyēntū kē sī pē ya pa nyōōhē.

11

1 Í kēsēyōna-m isu má kēsēna Kilisiti tò.

Alō ka te saalaya ke Isō tēsēle

2 Í tōōsa ma tōm ke pē tōna pē taa na í tōka kolapōtōnaa ke teitei isu ma kēsēyū-me tò ma sama-me.

3 Ama ma caa kē sī í nyī sī Kilisiti kēle paa apalū wei í sōō, na apalū ntē alō sōō, na Isō kēle Kilisiti ilē í sōō.

4 Ye apalū í sēlēmāyī yaa í kpaalāyī Isō kōheelitū ke Isō tēsēle na í tá kuli í nyūyū tōō, Kilisiti ke í kpeēnaa.

5 Na ye alō í sēlēmāyī yaa í kpaalāyī Isō kōheelitū na í tá te saalāya, í paalō kē í kpeēnaa, na pē pōsa isu pa loola-í kē.

6 Na ye alō kaa te saalāya ilē pá kō í nyōōsi. Ama ye pē wē-í fēelē sī pá kō-í yaa pá looli-í, ilē í te saalāya.

7 Apalū kaa pa í nyūyū tōō kē pulō, mpi tò, í kē Isō lēsēyū na í kin ke Isō teu naaki. Ama alō kin ke apalū teu ná naaki.

8 Pē taga alō ke pa cosaa na pá ŋmana apalū. Ama apalū ke pa cosaa na pá ŋmana alō.

9 Na pē taga alō tōō kē pa ŋma apalū. Ama apalū tōō kē pa ŋma alō.

10 Pē tōō kē isōtaa tillaa tōō, alō ká wēena í nyūyū tōō kē mpi pē hōlōyī sī í ta tī í tī, ama apalū tēnna-í tò.

11 Paa na mpū tò, Tacaa tōm taa alō fēi í tī tōō tike, na apalū ke ilē í tī tōō tike, pa tōna pa tī pa tōmāya.

12 Pē taga pulō tōō, apalū ke pa cosaa na pá ŋmana alō, na mpū tōtōyō alō na lōla apalū, na pē tōnāya mpū Isō kin ke pē lunaa.

13 Mō mayamaya í mayasi-tōyī mō taa na í ná, sī waatu wei alō puki Isō sēen na í sēlēmāyī tò, í cāya nyūyū kpele na?

14 Antulinyā taa cāne mayamaya se, ye apalū yēlōyōna nyōōsi kutāyalasi, fēelē sōsōlē kē.

15 Ama ye alō nyōōsi tūyālēna mpū, isante sōsōlē ntē. Tampana yaa pē ha paa alō wei kē nyōōsi kutāyalasi kē sī sī takōyī-í isu tēkēntē.

¹⁶ Ama ye nǎǎǎb tǎsǎyí tǎne inǎyí kǎeēsǎnǎw pǔntu í nyí sí, pǎa ta, pǎa Isǎ seelǎa kǎepka, tǎ feina lakási nǎsǎli tǎtǎyǎ tǎ Isǎ seew wule na pǎ tǎ kǎna sǎne.

Ta Caa sǎm tǎǎsǎyí

(Matíyee 26:26-29; Malǎkí 14:22-25; Luku 22:15-20)

¹⁷ Tǎw, nti ma nǎwa na ma caa ma yǎǎyí-tí tǎ, pǎ ta mǎna má sa-meǎe pǎa pǎcǎ se. Pǎ tǎya pǔlb, má kotunj wei í kotiyí tǎ, ye pǎ tǎya isǎyǎt, u sǎǎsǎyí-meǎe kǔpǎntǎ natǎli.

¹⁸ Kǎncǎalǎyǎ nyǎntu ile, pǎ heela-m kǎe sí í kotiyí tǎ, má kotuyú fayǎ kǎepka kǎepka kǎe, na u caa tǎma. Ile ma tisa-tǎyí isí ma ta tisi.

¹⁹ Ye fayǎsǎyú í we má heku tǎa kǎǎb, kǔ wee na pǎcǎ pǎ nyí má tǎa mpǎ pǎ kǎe kǔpǎma na tamǎana tǎ.

²⁰ I kotuyú tǎ, pǎ tǎya Tǎcaa tǎǎǎǎyǎ kǎe í tǎkí.

²¹ Pǎ we mǎpǔyǎ kǔpǎm mee, í cakǔyǎ nyǎnǎyǎ tee tǎkǎem tǎ pǎa wei í huliǎina í mayǎmaya í tǎǎǎǎyǎ kǎe. Nyǎǎyí ná tǎjǎna lǎlǎa ke kǔyǎ na sulǔm náǎ kǔyí lǎlǎa.

²² I kǎ tǎkí na í nyǎǎkí má teesi nsi sí tǎa tǎyǎ í feina yǎa we? Yǎa Isǎ seelǎa kǎepkǎe ke í nyǎǎyí yem? Na mpǎ pǎle pǎ feina pǔlb tǎǎǎe í caa feele tǔyǎ na? Yǎa í caa má heeli-me suwe? Pǎ nǎǎǎsǎna ma sa-me? Pǎa pǎcǎ ma kǎa sa-me se.

²³ Pǎ tǎya pǔlb tǎǎ, tǎmǎna mpǎ Tǎcaa tǎsa-m na má caa ma heeli-me tǎǎǎe sí, ahoǎ nna a tǎa pǎ yelǎa na pǎ kǎpǎ Tǎcaa Yesu uní tǎyǎ í kǎpǎa potopoto.

²⁴ I see Isǎ kǎe í na tǎmle na í te ilena í fayǎ-i na í tǎ sí: Ine í kǎna ma tǎnǔyú njku pǎ ha má tǎǎ tǎ, mǎpǔyǎ í kǎ lakí na í tǎǎǎyí ma tǎǎ.

²⁵ Pǎ tǎma tǎǎyǎ ke mpǔ ilena í kǎpǎa kǎpǔ na í tǎ sí: Kǎpǔ ine í kǎna Isǎ nǎǎǎ pǎeleǔyú kǔfam yǎǎ, na ma calǎm hulǎna pǎ tamǎana. Pǎa waatǔ wei kǎe í nyǎǎkí í nyǎǎkí mpǔ na í tǎǎǎǎyǎna ma tǎǎ yǎǎ.

²⁶ Kǔpǎm ye í wee na í tǎkí potopoto ine na í nyǎǎkí kǎpǔ ineyǎe mpǔ, í heeliǎyí Tǎcaa sǎm tǎm, halǎna íle í kǎǎ í mǎli.

²⁷ Pǎ tǎǎ kǎe ye nǎǎǎb wee na í tǎkí Tǎcaa potopoto na í nyǎǎkí í kǎpǔ pǎyǎle í ta nǎǎǎsǎna sí í tǎyǎ na í nyǎǎ pǔntu í nyí sí Tǎcaa tǎnǔyú na í calǎm pǎ tǎm we í nyǎyǎ tǎa kǎe.

²⁸ Pǎ wee sí pǎa wei í pǎǎsí í tǎyí í mayǎmaya na í ná na pǎcǎ í tǎyǎ potopoto ine na í nyǎǎ kǎpǔ ine.

²⁹ Pǎ tǎya pǔlb tǎǎ, ye wei í tǎkí potopoto na í nyǎǎkí kǎpǔ ke yem tǎǎ na í tǎ cekǎna sí pǎ kǎe Tǎcaa tǎnǔyú, í kǎjǎna í mayǎmaya í nyǎyǎ tǎa kǎe tǎm ke í tǎyǎ na í nyǎǎw mpǔ pǎ tǎa kǎe.

³⁰ Isǎntǎ uní í mayǎmaya í lapǔ tǎǎ kǎe má tǎa pǎyǎle kǎe kutǎntǎnaa na acǎmaǎ na yǎlǎa kǔpǎnj sǎpǎ.

³¹ Ye ta mayǎmaya tǎ pǎǎǎǎyǎna tǎ tǎyí tǎmǎna na pǎcǎ ile, tǎ kǎee tǎ tǎyí tǎm nti Isǎ kǎ hǔna-tǎ tǎ tǎ tǎa kǎe.

³² Ama Tǎcaa ile í hǔkǎna-tǔyǎ na í hǎnj tǎ njkǎnj ke sí pǎ tǎa kǎǎ na pǎ kǎa tǎ na antulinya ke kǎatǎte kǔlǔmtǎle.

³³ Pǎ tǎǎ ile ma taapalǎa waatǔ wei í kotiyí sí í tǎkí Tǎcaa tǎǎǎǎyǎ tǎ í tǎj tǎma.

³⁴ Ye nyǎǎyí sí pǔ wei pǔntu í tǎyǎ í tǎyǎyǎ, na pǎ tǎa kǎǎ na má kotunj tǎǎ Isǎ kǎǎ í nǎna-meǎe natǎlǎyí lapǔ. Nti nti pǎ kaasǎa tǎ má kǎma na má kǎǎ ile ma teesi tǎleǎe tǎyǎnǔyú.

12

Mpí mpí pǎ lapǔ saakí yǎlǎa tǎ

¹ Pǎǎntǎ tǎ pǎasǎna mpí mpí Isǎ Feesuyú Nǎnjǎtǔ yeki na pǎ saa yǎlǎa tǎ pǎ tǎm ile.

Ma taapalǎa ma caa kǎe sí mpí mpí pǎ saakǔyǎ yǎlǎa tǎ í nyí tamǎana nna a tǎǎ pǎ saa mpǔ tǎ.

² I nyǎmǎ teu sí í kǎ keu ma ta nyí isǎnaa tǎ tǔnj wei u yǎǎtǎyǎ natǎli tǎ í tǎm tǎa kǎe pǎ hǎna má ise na cǔyǎlǔyú fei.

³ Pǎ tǎǎ mayǎmaya ke ma caa sí í nyí na í te má tǎa sí yǎlb nǎǎǎb í fei wei Isǎ Feesuyú tiikiǎyí na pǔntu luna pǎ waalí na í tǎ sí Yesu kǎe mpusi tǎ. Na ye Feesuyú Nǎnjǎtǔ u tiikiǎyí wei pǔntu kǎa pǎsí na í tulǎyí na í yeki sí Yesu kele Tǎcaa.

⁴ Mpí mpí pǎ saakí yǎlǎa ke Isǎ mpǎaaw tǎa tǎ pǎ we njka njka kǎe. Ama Isǎ Feesuyú kǔlǔmǔyú njku kǔ yekina na pǎ saakí yǎlǎa.

⁵ Tǎma lapǔ we fakási fakási. Ama Tǎcaa kǔlǔm uní í tǎma ke pa lakí.

⁶ Kulǎpǎm we njka njka, ile Isǎ kǔlǔm uní í tǔyǎna pǎ tǎnǎyǎ kulǎpǎmǎna mpǎe pǎ tǎna.

⁷ Isǎ Feesuyú hǔlǎyí pǎa wei í kǎnj kǎe sí kǔ wee na kǔ yeki na pǔlb lapǔ saa pǔntu ilena pǎ tǎna pǎ hiki kǔpǎntǔ ke pǎ tǎa.

⁸ Isǎ Feesuyú hǎa nǎǎǎb ileǎe lǎmayǎsee tǎm yǎǎtǎyǎ. Na Feesuyú kǔlǔmǔyú njku kǔ ha nǎǎǎb ile tǎtǎ sí í yǎǎtǎyǎna nyǎm.

⁹ Isǎ Feesuyú kǔlǔmǔyú kǔne kǔ yekina na nǎǎǎb náǎ tisiǎyí Isǎ tǎǎ kǎe yunj ke teu. Na kǔ hǎa nǎǎǎb ileǎe kutǎntǎnaa waasǔyú pǎsǔyú.

¹⁰ Iso Feesuɣu yeki na nɔɔɔɔ náá lakɪ piti tɔma, na ku tɔɣu nɔɔɔɔ ɔle sɪ í kraalɔɣi Iso kɔheelitɔ, na ku yeki na nɔɔɔɔ náá nyɔnɔ na í fayasɔɣi aɔɔɔɔ nyɔntɔ na Iso Feesuɣu nyɔntɔ. Ku yeki na nɔɔɔɔ ɔlé í yɔɔtɔɣɔnɔ tɔmnaa mpɔ nɔɔɔɔ u nuki tɔ, na ku yeki na nɔɔɔɔ náá cɛkɔɣɔnɔ-tɪ na í telɔsɔɣi.

¹¹ Iso Feesuɣu kɔlɔmɔɣu kɔne ku taa ku tike ku lakɔna pɔ tɔnɔɔa mpɔ. Ku yeki na paa mpɪ mɪ pɔ lapɔ saa paa wei kɛ nka nka isɔ ku nɔkaa tɔɔ.

Tɔnɔɣu pilimile kɔlɔmtɔle

¹² Tampɔna tɔɔ Kilisiti weɛ kɛ isɔ yɔɔ tɔnɔɣu pilimile weɔ na kú wɛna nɔɔheɛ na niɣ na nkaɔɔnɔ na isɛ na pɔ tɔnɔɔa mpɔ tɔ. Tɔnɔɣu weɔ tɔ paa ku tɔɔ ku wɛna nɔɔɔɔ waaɔni waaɔni tɔ pɔ tɔna pɔ kpɛnta kɔlɔm kɛ sɪ tɔnɔɣu.

¹³ Mpɔ tɔtɔɔ na ta tɔna, paa tɔ kɛ Yuta nyɔma yaa tɔ ta kɛ Yuta nyɔma, paa tɔ kɛ yomaa yaa kasɔɔampɔɔa, Iso Feesuɣu kɔlɔmɔɣu nkaɔɔ pa sɔna-tɔɣu Iso lom sɪ tɔ kpɛntɔ isɔ yɔɔ tɔnɔɣu pilimile weɔ tɔ, na Iso Feesuɣu kɔlɔmɔɣu nka kɔ lom kɛ tɔ nyɔkɔi teu kɛ tɔ tɔna.

¹⁴ Yɔɔ tɔnɔɣu pilimile weɔ tɔ pɔ tɔɔa nɔɔheɛ tike yaa niɣ yaa nkaɔɔnɔ yaa isɛ tike wɛnna. Ama pɔ tɔnɔɔa mpɔ pɔ wɛnna ku tɔɔ.

¹⁵ Nɔɔhɛle ka pɔsɪ na tɔ tɔ sɪ: Ma ta kɛ niɣ tɔ, ma ta kɛ tɔnɔɣu? Paa tu yɔɔtɔ mpɔ pu lɔsɪ-tɛɣɛ tɔnɔɣu tɔɔ?

¹⁶ Nkaɔɔnɔ ká pɔsɪ na kú tɔ sɪ: Ma ta kɛ isɔle tɔ ma ta kɛ tɔnɔɣu? Paa ku tu yɔɔtɔ mpɔ pu lɔsɪ-kɔɣu tɔnɔɣu tɔɔ?

¹⁷ Na pɔ weɔ mpɔ tɔ, ye isɔle tike tɔkɔn wɛnna yɔɔ tɔnɔɣu tɔna tɔɔ, pɛpɛɣɛ yɔɔ ká niɔna tɔm? Na ye nkaɔɔnɔ tike wɛnna, pɛpɛɣɛ yɔɔ ká niɔna sɔn?

¹⁸ Tampɔna tɔɔ Iso nɔka isɔna tɔ nɔɔɔɔ í lapa, í tu yɔɔ tɔnɔɣu tɔɔ kɛ paa mpɔɔi waaɔni waaɔni.

¹⁹ Ye kɔlɔmɔm ka wɛnna yɔɔ tɔnɔɣu tɔna ɔle pɔ taa kɛ yɔɔtɔnɔɣu ntɛ.

²⁰ Ama yɔɔtɔnɔɣu na weɔ tɔ ku wɛna nɔɔheɛ na niɣ na nkaɔɔnɔ na isɛ na pɔ tɔnɔɔa nɔɔɔɔ.

²¹ Pɔ tɔɔ kɛ isɛ ná kaa pɔsɪ na á tɔ niɣ sɪ ye ɔlé í fɛi pɔ lá isɔna? Na nyɔɣu ná kaa pɔsɪ na ku tɔ nɔɔheɛ sɪ ye aɔle fɛi pɔ lá isɔna?

²² Pɔ fɛi nɔɔɔɔ paa pɔcɔ, mpɪ mɪ pɔ kɛ taalɔm nyɔm kɛ yɔɔ tɔnɔɣu taa tɔ mpɔɔle weesuɣu.

²³ Mpɪ tɔ nyɔnɔɔi nɔɔɔɔ taalɔm tɔ mpɔɔi tɔ mɔla na tɔ seena na pɔ kɔli lempɔnaa. Na pɔ kaaɔa lempɪ, pɔle pɔ yaaɔ wɛ fɛle, pɔleɣɛ pa kɔlɔɔi nɔmɔsɔɣu tɔkɔlakula,

²⁴ na pɔ kɔli tɔ tɔnɔɣu tɔɔ lempɔnaa mpɪ pu mɔnaa sɪ tɔ la mpɔ tɔ. Iso lapa yɔɔ tɔnɔɣu kɛ nɔɔɔɔ sɪ lempɪ í takɔɔi lempɪ waaɔni.

²⁵ Pɔ tɔɔ kɛ fayasɔɣu fɛi yɔɔ tɔnɔɣu tɔɔ. Ama pɔ tɔna mpɪ pɔ weɔ tɔnɔɣu tɔ tɔ pu nɔɔɔɔɔi tɔma tɔɔ kɛ tam kɛ.

²⁶ Ye yɔɔ tɔnɔɣu tɔɔ lempɪ salɔmɔɔi, pɔ tɔna pɔ salɔmɔɔnɔ, na ye pa sama yɔɔ tɔnɔɣu tɔɔ lempɪ, pɔ tɔna pɔ samtu kɛ.

²⁷ Mɔ tɔna í kɛ Kilisiti tɔnɔɣu kɛ, na paa mɔ taa wei í kɛ Kilisiti tɔnɔɣu kɔne ku tɔɔ pɔɔɔɔ kɛ.

²⁸ Pɔ tɔɔ kɛ Iso kra tillaa kɛ Yesu seɛlaa kɛkɔle taa kɛ kancaalɔɔa, pɔ waaɔni kɛ Iso kɔɔɔɔtɔtɔ telɔsɔlaa, pɛle pa waaɔni kɛ seɣɛsɔlaa, pɔ waaɔni kɛ í kra piti tɔma lataa, na kɔtɔntɔnaa waaɔsɔlaa, na lelaa tentaa, na nyɔnɔ nyɔma, na mpɔ tɔmnaa mpɔ nɔɔɔɔ u nuki tɔ pa yɔɔtɔɣu saawa tɔ.

²⁹ Pa tɔna pa ta kɛ tillaa se, pɔyɛle pa tɔna pa ta kɛ Iso kɔɔɔɔtɔtɔ telɔsɔlaa yaa seɣɛsɔlaa. Pa tɔna paa pɔsɔɔi piti tɔma lapɔ.

³⁰ Pɔ tɔɔa pa tɔna pa waaɔsɔɔnɔ kɔtɔntɔnaa, pɔyɛle pɔ tɔɔa pa tɔna pa yɔɔtɔɣɔnɔ na tɔmnaa mpɔ nɔɔɔɔ u nuki tɔ, yaa tɔmnaa mpɛ pa telɔsɔɣu.

³¹ Ye í nyɔɔlɔɔi sɪ pɔɔ lapɔ í saa-mɛ, í nyɔɔlɔ mpɪ pɔ kɔla nyɔntɔ tɔ.

Maa hólɪ-mɛɣɛ pɔnɛntɛɣɛ mpɔaɔ nka ku kɔla í tɔna tɔ.

13

Tɔma sɔɔlɔɣu tɔm

¹ Paa ma yɔɔtɔɔi yɔlaa nɔmɔ na isɔtɔa tillaa nɔmɔ tɔtɔ, ye maa sɔɔlɔɣu yɔlaa ma yɔɔtɔɔa tɔna we yem kɛ isɔ suule wiikɔɣu tɔ yaa kanjkonte wiikɔɣu tɔ.

² Paa pɔ weɛ sɪ Iso kɔheelitɔ kraalɔɣu saana-m, yaa paa maa nyɪ pɔ tɔna na má cɛkɔna kɔnɔmɔm tɔna, yaa paa maa tisa Iso tɔɔ kɛ ma yunɔ kɛ teu na má yɔɔtɔɣɔnɔ pɔɔn sɪ í kpɛntɔ na í layasɪ, na í kpɛsɔɔi na í layasɔɔi, na maa sɔɔlɔɣu yɔlaa, ma we yem kɛ.

³ Paa ma apɪtɪtɪ tɔnɔɔa maa kraɔa na má tala kɔnɔntɔntɔnaa, yaa paa ma tɔnɔɣu maɔamaɔa kɛ ma lapa awusa sɪ ye pa wɔkɔ kɔkɔ pa wɔ, ye maa sɔɔlɔɣu yɔlaa pɔ tɔnɔɔa mpɔ yem kɛ.

⁴ Sɔɔlɔɣu í weɛ isayakɔnyɔɔɔɔ fɛi, tɪ hɔm fɛi, isɔcɔu fɛi.

⁵ Ye sɔɔlɔɣu í weɛ fɛle fɛi nyɔntɔ natɔli tu kɔn, ye sɔɔlɔɣu í weɛ yɔɔ u pɛkɔɔi í nyɔntɔ nyɔntɔ tike. Sɔɔlɔɣu í weɛ pááná mɔɣu fɛi, sɔɔlɔɣu í weɛ tɛ ku tisiɣi sɪ maa ná maa ná pɔ weɛ.

⁶ Sɔɔlɔɣu í weɛ ku caa ku nu kawalɔɔa tɔnɔ. Ama tampɔna tɔnɔ kɛ ku caaki.

⁷ Ye sɔɔlɔɣu weɛ cɔtɔɣu fɛi paa mpɪ pɔ taa. Ye sɔɔlɔɣu we paa mpɪ pɔ taa naani na tɛelɔɣu na suulu pɔ weɛ kɛ.

⁸ Sɔɔlɔyɔ tɔm ka wɛɛna tam tɔɔ, Isɔ kɔheelitɔ kraalɔyɔ ká sɩ tɔnaya. Wei pɛ saawa na í yɔyɔtɔyɔnɔ tɔmnaa mpa nɔyɔlɔ u nukɩ tɔ pɩ tɛ na pɔ tɛ. Nyɔm ká tɛ na pɔ saali yem.

⁹ Pɛ taya pulɔ tɔɔ, mpi mpi tɛ nyɔmá tɔ titite kɛ́, na Isɔ kɔheelitɔ nti tɛ kraalɔyɔ tɔ tɛ tɛ sɛkɔyɔ kɛ́.

¹⁰ Ama pɛ kɔma na mpi pɛ tewa tɛkpataa tɔ pɛ kɔɔ, mpi mpi pɛ sɛkaa tɔ pɛ saalɔyɔ yem kɛ́.

¹¹ Maa kɛ́ pɔyaya tɔ ma yɔyɔtaya na ma hɔwɛɛ na ma kɔmayasɔm pɛɛnyɔm kɛ́. Ama ma isɛ kɔma na á nyaali tɔ ma lɔ pɛɛnyɔm tɔna.

¹² Kayana tɛ naa kɛ́ isɩ pa naakɔyɔ pulɔ ilɛmɔyɔ tɛcantɔlaa kɛ tinj taa tɔ. Ama tu tɛ na tɔ ná tɔkelekele. Kayana mpi mpi ma nyɔmá tɔ titite kɛ́. Ama maa tɛ na má nyɩ pɛ tɔna tɔrapai isɩ Isɔ nyɔma-m tɔ.

¹³ Pɛnɛntɛ pɔ yelina yaasinaa pane pa tooso ilɛ, naani na tɛelɔyɔ na sɔɔlɔyɔ. Ama sɔɔlɔyɔ ntɛ pa tooso taa aɛpa.

14

Mpi mpi pɛ lapɔ saaki yɔlaa tɔ pɛ tɔm tɔtɔ

¹ Ye mpɩ ilɛ í niina isɛ kɛ sɔɔlɔyɔ tɔm. I nyɩli teu sɩ pulɔ lapɩ í saa-mɛyɛ Isɔ mpaaw taa tɔtɔ, ilɛ pɔ kɔlɔna Isɔ kɔheelitɔ kraalɔyɔ.

² Wei í yɔyɔtɔyɔ tɔmnaa mpa nɔyɔlɔ u nukɩ tɔ pɛ taya yɔlaa kɛ́ í yɔyɔtɔyɔnɔ, ama Isɔ kɛ́. Pɛ taya pulɔ, í na í yɔyɔtɔyɔ na í tɛm nɔyɔlɔ u nu í tɔm tɔ se. Tampana nna a ka pama tɔ anɔyɔ í kuliyina Isɔ Feesuyɔ tɔnj.

³ Ama wei í kraalɔyɔ Isɔ kɔheelitɔ tɔ í laki kɛ́ na yɔlaa nyɔɔki tɔnj kɛ Isɔsɛɛɛ mpaaw taa. I kraasɔyɔ pa apalɔtɔ na í hɛɛsɔyɔ pa laɩja kɛ́.

⁴ Ama wei ilɛ í yɔyɔtɔyɔ tɔmnaa mpa nɔyɔlɔ u nukɩ tɔ í tɔyɔ í sɔɔsɔyɔ tɔnj, na wei ilɛ í kraalɔyɔ Isɔ kɔheelitɔ tɔ Yesu sɛɛlaa kpekɔle tɔnaya í sɔɔsɔyɔ tɔnj.

⁵ Ma sɔɔla teu sɩ mɔ tɔna í yɔyɔtɔyɔ tɔmnaa mpa nɔyɔlɔ u nukɩ tɔ. Ama ma kɔla nyɩlɔyɔ kɛ teu sɩ Isɔ kɔheelitɔ kraalɔyɔ í saa-mɛ. Pɔpɔtɔ fɛɩ, wei í kraalɔyɔ Isɔ kɔheelitɔ tɔ í waasɔyɔ na pɔ kɔli wei í yɔyɔtɔyɔ tɔmnaa mpa nɔyɔlɔ u nukɩ tɔ. Ama ye nɔyɔlɔ wɛɛ na í ká pɛsɩ na í tɛɛsɩ na Yesu sɛɛlaa sɔɔsɩ tɔnj pɛ paasi.

⁶ Ma taapalaa ma pɔɔsɔyɔ-mɛ sɩ ye ma kɔma mɔ tɛ na má yɔyɔtɔyɔnɔ-mɛyɛ tɔmnaa mpa nɔyɔlɔ u nukɩ tɔ nti tɛ taa kele ma waasa-mɛ ilɛ? Ma ta waasi-mɛyɛ natɔli tɔ taa kɛ́ paa pɛɔ pɛɔ. Ama ye ma kɔma na má heela-mɛyɛ tɔm kɔnjmesɔtɔ natɔli, yaa nyɔm tɔm natɔli, yaa Isɔ kɔheelitɔ natɔli, yaa sɛyɛsɔyɔ, ilɛ teu ntɛ.

⁷ Tɔ́ kɛɛsɔna paaɛ wontu na tɔ́ ná. Ye pa hɔlɔyɔ hɔlaya yaa pa makɩ sanjɔ, na pɛ hɔlɔyɔ na pɛ mapɩ ta tɔnj, isɔnaya paa ɛkɔna sɩ tɔnɛyɛ hɔlaya hɔlɔ hɔlɔyɔ na sanjɔ matɔ makɩ?

⁸ Tutuyɔ hɔlɔl í ta yaya apalɔ tutuyɔ, isɔnaya pulɔ ká nyɔna sɩ í tayanɔyɔ í tɔyɔ yooɩ tɔɔ?

⁹ Mpɩ tɔtɔyɔ pɛ wɛɛ, isɔnaya pulɔ ká pɛsɩ na í ɛkɔna tɔm nti lɛlɔ yɔyɔtɔyɔ tɔ, ye tɔm nti nɔyɔlɔ u nukɩ tɔyɔ í yɔyɔtɔyɔnɔ í tɔm nti? Ye mpɩ yɔyɔtɔlɔ lɔɔ í tɔm kɛ yem kɛ́.

¹⁰ Antulinya taa ɔmɛ nsɔma tɔɔwaya, na a taa kɔlɔmtɔle fɛɩ nte tɔ ta kɛ tɔm tɔ.

¹¹ Paa na mpɩ ye wei í yɔyɔtɔyɔnɔ-m na maa nukɩ í tɔm, tɔ nyɔnɔyɔ tɔma na isɛ kɛ́.

¹² Mpɩ tɔ isɩ í sɔpɩ nyɔyɩ sɩ Isɔ Feesuyɔ í yeɛ na pulɔ lapɩ saa-mɛ tɔ, í pɛɛkɔyɔ sɩ pɛ saa-mɛyɛ teu. Ama pɔ kɔlɔna mpi pɩ sɔɔsɩ Yesu sɛɛlaa kɛ tɔnj tɔ.

¹³ Pɛ tɔɔ kɛ́ wei í yɔyɔtɔyɔ tɔmnaa mpa nɔyɔlɔ u nukɩ tɔ, pɔntɔ í sɔlɔmɩ Isɔ na í hiki tɔm nti tɛ tɛlɔsɔyɔ nyɔm tɔtɔ.

¹⁴ Pɛ taya pulɔ, ye ma sɔlɔmɔyɔnɔ tɔmnaa mpa nɔyɔlɔ u nukɩ tɔ, ma taa kɛ́ pɛ sɔlɔmɔyɔ yem na ma lɔmayasɔle náá ɔaya kɛtɛ.

¹⁵ Ye mpɩ isɔnaya maa la? Maa sɔlɔmɩ hatuu ma taa kɛ́, na má sɔlɔmɔna ma lɔmayasɔle tɔtɔ. Ye yontu ma yoo ma taa, na má yooɩna ma lɔmayasɔle tɔtɔ.

¹⁶ Mpɩyɔ́ pɛ wɛɛ mɛɛ, ye hatuu nyá taa tike kɛ n sɛɛ Isɔ kɛ́ í na tɔmlɛ, isɔnaya wei í wɛ samaa taa kɛ yem na í tá ɛkɔna tɔ ká nyɔna tɩmpɩ ilɛ í ká tɔ sɩ: Ami, tɔyɔ nyá sɛɛtɔ tɔnɛ tɔ taa? I kaa pɛsɩ na í nyɩ nti n yɔyɔtɔyɔ tɔ.

¹⁷ Paa na nyá Isɔ sɛɛv sɩ í na tɔmlɛ tewa teu tɔ, lɛɩ ná ta waa pulɔyɔ pɛ taa.

¹⁸ Ma sama Isɔ, mpi tɔ ma yɔyɔtɔyɔ tɔmnaa mpa nɔyɔlɔ u nukɩ tɔ na pɛ kɔli mɔ tɔna tɔpai.

¹⁹ Ama isɩ Yesu sɛɛlaa sɛɛkɔyɔ tɔɛɔyɔ tɔ pɛ kɔla-m teu sɩ má yɔyɔtɔ tɔm pɛɛ kakpasɩ tike nti paa nu teu na pɛ kuliyɩ lɛlaa isɛ tɔ, na mpi maa hutiyɩ tɔmɔj tɔmɔj na tɔmnaa mpa nɔyɔlɔ u nukɩ tɔ pa taa tɔ.

²⁰ Ma taapalaa, ye í hɔvki hɔwɛɛ, í yeɛ pɛɛɛ nyɔna. Ama ye isayɔtɔ tɔm taa ilɛ, í laki isɩ piyaa nsi sɩ ta nyɩ isayɔtɔ lapɩ tɔ. Ama í wɛɛna sɔsɔhɔwɛɛ kɛ mɔ hɔwɛɛ taa.

²¹ Isɔ Tɔm taa pa njmaawa sɩ:

Tacaa tɔma sɩ maa yɔyɔtɔna piitim pɔnɛyɛ.

Maa yeɛ na yɔlaa kraɩ nyɔma

yɔyɔtɔna-wɛ na pɛɛ pa tɛ taa.

Kpaı nyáma ká yáçotána-we.

Paa na mpv tō ma yēlaa kaa nuna-m.

²² Pə tō kē tōmnaa mpa nōçlv u nuıki tō pa yáçotvuy saakvuy yvlu na í yáçotayı tō, í yáçotayı kē sı pə hólı mpa pa ta ke İso seelaa tayo pulvuy. Ama mpa pa kē İso seelaa tō pu hóláğı peleye mpv. Na İso kvehelıtu kpaalvuy saav ná hóláğı İso seelaa kın ke pulvuy. Ama mpa pa ta ke İso seelaa tō pu hóláğı peleye mpv.

²³ Ye Yesu seelaa kpekəle tēna í kotaa na pá tēna pá svv tōmnaa mpa nōçlv u nuıki tayo yáçotvuy, na mpa pa ta cekəna yaa mpa pa ta ke İso seelaa tō pá mayana-me, pa kaa yaa-meğe kpaıtunaaa?

²⁴ Ama ye İso kvehelıtu ke mə tēna í kpaalayı, na wei í taa kē İso seelv yaa yvlu wei í ta cekəna pulv tō í svv, tō tēna nti í nuıki mpv tō tu yele na pə kuli í waalı na í ná sı isayato ke í laktı.

²⁵ Na pu kuli í taa hvwee tō təkəlekele na í həntı İso tēe na í se-e na í tōğ sı tampana İso we pane pa hēkv.

Liyıtuıu kaa wee Yesu seelaa kpekəle taa

²⁶ Pənentē ma taapalaa suweğe tu yōtōtı na tē sıı yee? İ kotığı İso seev tō, nōçlv ná wena yontu, nōçlv ileğe seğesvuy, nōçlv ileğe tōm kvımesətv natəlı nōçlv ileğe tōmnaa mpa nōçlv u nuıki tō tē yáçotvuy, na nōçlv ileğe tē teləsuyv nyəm. Tōv pə tōnağa mpv pə wee kē sı pə səna Yesu seelaa kpekəle na tē polo ləl.

²⁷ Ye pa yáçotəğəna tōmnaa mpa nōçlv u nuıki tōğəlv, yēlaa naale yaa tooso í yáçotayı na pá kaasəğı tēma, pa taa tēe mpv. Na nōçlv náa teləsəğı-tı.

²⁸ Ye nōçlv feı sı í ká pə sı na í teləsı pə hvwee ile yáçotəlaa mpe pa taa nōçlv í taa yáçotəna nōçv səsəğa ke samaa taa. Ama í yáçotayı í taa na pə wee í na İso pa naale pa tōm.

²⁹ Ye İso kvayáçotvuy teləsəlaa ile, yēlaa naale yaa tooso í yáçotayı na pə kaasa mpa, pəle pa mayasəğı teu ke nti yáçotəlaa yáçotayı tō na pá ná.

³⁰ Ama ye vlv nōçlv we samaa taa tēna na İso hvla-ı tōm kvımesətv natəlı, wei í ka yáçotayə tō ilé í su na pəçó.

³¹ İ pəsəğı na í kpaalı İso kvehelıtu ke mə tēnağa kvlv m kvlv m, İlena pə kuliğı yēlaa İse na pə ha-weğe apalbtv.

³² İso kvayáçotvuy teləsəlaa mpe, pá nyı pa tı kpaav ke pə taa.

³³ Mpi tō, hēesvuy ke İso kvına pə tayə liyıtuıu.

Yesu seelaa kpeka tēna taa mrvyó pə wee.

³⁴ Ye Yesu seelaa í kotaa, alaa nəsı taa í taa lu feğ. Pa feına mpa sı pá yáçotayı. Kvsəsıtu yáçotə mpv sı alaa ká paa pa tayı.

³⁵ Ama ye pa caa natəlığı pəsvuy, pá kvema təyayə ile paa pə sı paalaa. Yesu seelaa í kotaa, pə ta mvna alaa í yáçotı.

³⁶ Pə lapa mpv tō mə kın ke İso Tōm ka lunaa kē yee? Yaa mə tıke í nuna-tı?

³⁷ Ye nōçlv hvv sı í ke İso kvayáçotvuy teləsvlv, yaa İnağı İso mpaav taa pulv lapv saawa, pıntı í nyı teu sı, nti ma nmaa-me tō Tacaav kvəsıtu kē.

³⁸ Ama wei í ta nyı mpv, pá taa nyanı-ı sı pulv.

³⁹ Pə tō ile ma taapalaa í ká nyılvğı İso kvehelıtu kpaalvuy kē, ile í taa kısı tōmnaa mpa nōçlv u nuıki tō pa yáçotvuy tōtō.

⁴⁰ Pə tēna mpi í laktı tō í la İsu pə nəğəsəna tō, í taa la yem yem.

15

Kılısıtı səm na í fem pə tōm

¹ Ma taapalaa, ma səlaa teu sı pənentē má təvı-meğe Laapaalı Kvaıı wei maa kpaala-me tō, wei í İnwa na í tēmvna-ı mə taa kē teu təkpataa tō.

² Laapaalı Kvaıı İı í tō kē pə yapa mə nyuvuy, ye í tōka-ı teu İsu maa seğesvuy-meğe-tı tō. Ye pə tayə mpv í tēm mə taa tō yem tō kē.

³ Seğesvuy səsəsvv nku pa seğesa má na maa seğesı-meğe-ku tōğəle sı: Kılısıtı səpa tá isayato tō İsu İso Tōm taa yáçotaa tō.

⁴ Pa pıma-ı İlena kvıveğ tōoso wule í fe, na İso Tōm taa ka yáçotə mrvyó.

⁵ Mrvyó í lu Pıye tō, pə waalı kē í lu tillaa naanvwa na naale tō.

⁶ Pə waalı waalı kē í lu í ifalaa mpa pa nyuvuy kəla nasəle na nıvıvwa (500) tō pa tō kē nōçv kvlv mpağa. Pa taa ləlaa wəna pa İse, ama ləlaa ná səpa.

⁷ Pə waalı kē í lu Saaktı tō, Saaktı tō İv waalı kē í lu tillaa tēna tō.

⁸ İ lu mrvyó pa tēna pa tō na pə tē, İlena í lu ma wei ma we İsu yvlu wei pə həlvsa kvlv svlv tō ma tō tōtō.

⁹ Tillaa taa səkpeıv nté má, na ma ta tu nəğəsəna pá yaa-m İllı. Mpi tō, má naasayana İso seelaa kpeka.

¹⁰ Ama Iso pɛɛɛ tɔɔ ɔɛ, ma kɛ mpi ma kɛ isɛntɔ tɔ. Na pɛɛɛ nna Iso lapa-m mpɔ tɔ, a ta saali yem. Ama a tɔɔ ma lapa tɛmlɛ na pɔ kɛli tillaa lɛmpa tɛna. Tampɛna pɔ taya ma tɔɛ taa kɛ ma lapɛnaa. Ama Iso pɛɛɛ nna i hula-m tɔ a tɔɔ kɛ.

¹¹ Pɔ tɔɔ kɛ paa ma cɔɔɔɔ pu lunaa yaa pɛɛ pa cɔɔ, tɔ waaso inɔɔɔɛ, na nti i mɔwa tɔɔɔɛ.

Tɔ sɛm na tɔ fem pɔ tɛm

¹² Isɛnaya pɔ wɛɛ na mɔ taa lɛlaa tɔɛ si sɛtaa kaa te na pɔ fe? Pɔɛɛle Kilisiti fem na sɛm taa tɔ pɔ waaso kɛ tɔ wɛɛ laki.

¹³ Ye tampɛna sɛtaa kaa te na pɔ fe ɔɛ pɔ wɛɛ si Kilisiti nɔ tɔ fe ntɛ.

¹⁴ Na ye tampɛna Kilisiti taa fe ntɛ, tɔ waaso tɔɔ fɛina nyɔɔ tɔtɔɛ, na i taa nyi nti i kɔ lana naani tɔ.

¹⁵ Ye tampɛna si sɛtaa kaa te na pɔ fe, pu kula tɔ waali kɛ. Mpi tɔ, pɔ wɛɛ isɛ tɔ tɔ Iso kɛ tɛm ntɛ. Pɔ taya puɔ tɔ, tɔ yɔɔɔtɛna na tɔ nɔɔ si Iso fɛesa Kilisiti pɔɛɛle yem.

¹⁶ Mpi tɔ, ye sɛtaa i taa tɛɛ si pa fe, Kilisiti nɔ taa fe mpɔ.

¹⁷ Na ye Kilisiti i taa fe ntɛ, i tɛm mɔpɔɔ mɔ taa tɔ pɔ puɔusa-mɛɛ, na i lɛpa mɔ isayɔ taa tɔɔɔɛ.

¹⁸ Na pɔ wɛɛ tɔtɔ si mpa pa tɛma pa taa na Kilisiti halɛna pa sɛm tɔ pa lɛpa.

¹⁹ Ye tɔ wɛw na tɔ isɛ kɛ isɛntɔ tɔ pɔ tɔ tɛ kɛ tɔ tɛɛɔɔ Kilisiti kin ɔɛ yɔɔɔ tɛna taa tayalɛ asalaɔ nyɔɔma maɔamaɔ.

²⁰ Ama tampɛna tɔɔ Kilisiti femaya si pɔ hɔli tɛkpaɔa si mpa pa sɛpa tɔ paa te na pɔ fe mpɔ tɔtɔ.

²¹ Pɔ taya puɔ tɔ, puɔ lɛɔ kɔnna sɛm, na lɛɔ nɔɔ kɔna tɔtɔɔ sɛtaa fɛesuyɔ tɛm.

²² Yɔɔɔ tɛna na Atam pa kɛntaa kɛ, pɔ tɔ kɛ pa sɛki. Ama pɔ na Kilisiti pa kɛntaa tɔɔ pa tɛna paa te na pɔ kɔli.

²³ Ama paa wei na i loɔna kɛ. Kilisiti kɛ pa taalɛna fɛesuyɔ kɛ pa tɛna pa taa, na kɔyanɔku i kɔ kɔ tɔɔ pa tɛna mpa i tɔ pɛɛ paa fe.

²⁴ Pɔ waali ɔɛ pɔ kɔɛ tɛm ntɛ. Pɔ taya puɔ, Kilisiti kɔ wakɛli kawulasa tɛna, i kɔ lɛsi pɛsɔɔ tɛna na i yɔki tɛma sɔsɔna tɛna na i mɔɛna kawulaya na i cɛla Taaɔa Iso.

²⁵ Pɔ taya puɔ, pɔ wɛɛ si Kilisiti kɔ tɔki kawulaya kɛ mɔpɔɔ halɛna Iso tɛ kolontunaa tɛnaya kɔɔɔ na i mɔɛna-wɛɛ Kilisiti tɛɛ.

²⁶ Kantakaya kolontu wei paa wakɛli tɔɔɔ sɛm.

²⁷ Mɔpɔɔ mɛɛ, Iso Tɛm taa yɔɔɔa si: Iso mɔɛna pɔ tɛnaya Kilisiti tɛɛ. Na pa yɔɔɔɔ mpɔ si pɔ tɛna tɔ, pɔ hɔliɔ tɛkɛkɛɛ si pa ta kɛɛna Iso wei i tɔ pɔ tɛnaya Kilisiti tɛɛ tɔ.

²⁸ Pɔ tɛna pɔ kɔɛ pɔ mɔli Kilisiti tɛɛ ɔɛna Kilisiti maɔamaɔ wei i kɛ pɔɔɔ tɔ i mɔli Iso wei i mɔɛna pɔ tɛnaya i tɛ tɔ ɔɛ i tɛɛ. ɔɛna Iso tɔɔ kawulaya tɛkpaɔa kɛ pɔ tɛna pɔ tɔ.

²⁹ I maɔasi mpa pa yeki si pɔ sɔ-wɛɛ Iso lɔm kɛ sɛtaa lɔna tɔ na i na. Pa tɛɛɔ si paa hiki wɛɛɛ ɔɛ yɛ? Na ye tampɛna tɔ si sɛtaa kaa fe, pɛɛ tɔ kɛ pa yeki na pɔ sɔ-wɛɛ Iso lɔm kɛ pa lɔna?

³⁰ Na tɔ, pɛɛ maɔamaɔ nyɔɔ tɔ kɛ tɔ wɔ tɔ ti na tɔ wɛ sɛm nɔɔ taa kɛ paa kɔyanɔku?

³¹ Ma taalaa, paa kɔyanɔku mɛmɛ taa kɛ ma wɛɛ. Pɔ taya puɔ tɔ kɛ ma heeliɔ-mɛɛ mpɔ, ma muɔɔɔɔna mɔ Yesu Kilisiti tɔɔɔ kɛ tɛu kɛ.

³² Ye atɛ cɔnɛ kawaaya nakɛli ka tɔ kɛ ma na taalɛ wontu tɔ suu haɛ kɛ Ifɛesu cɔnɛ ɔɛ pɛɛɛɛ pɔ waasa-m? Ye sɛtaa kaa te na pɔ fe tɔ la isɛ yɔɔɔ yɔɔɔ tɔ si: Tɔ tɔɔ na tɔ nyɔ kɛkpaɔ, cɛɛ tɔ si tɔ pɔ tɔ.

³³ I taa puɔ si mɔ ti, taalaa asayaɔ kin kɛ yaasi isayɔ tɛkɛna.

³⁴ I cɔki mɔ taa kɛ tɛu kɛ isɛna mpi pɔ wɛɛ tɔ na i yɛɛ isayɔ. Mɔ taa lɛlaa ta nyi Iso, i tɛɛ i fɛɛ fɛɛɛ.

Mpa paa fe tɔ pa wɛɛ tɔ

³⁵ Ntanyɔ nyɔɔɔ nɔ wɛɛ na i maɔasɔ si isɛnaya sɛtaa kɛ te na pɔ fe ɔɛ yɛ? Na pa tɔnɔɔ kɔ wɛɛ isɛnayaɔ?

³⁶ Kɔmɛɛɛ nyɔ, n tuukuɔ puɔ pɔɛ kɛ atɛ tɔ, pɔɛ ntɛ tɔ taalɔɔ tɛtɔ tɛ kɛ ɔɛna hoole nɔɔ nyɔ.

³⁷ Pɔ taya pɔɛ kɛ yem kɛ n tuuki? Pɔ pɛsɔɔ pɔ wɛɛ si tɔɔnaya pɔɛ yaa puɔ kɔtutuɔm paa mpi. N ka tuukaya tɔ, pɔ fɛɛ isɛ kɔyana pɔ nyɔ isɛntɔ na pɔ wɛ hatu tɔ.

³⁸ Mpi Iso nɔkaa tɔ mpɔɔ i laki na pɔɛ ntɛ tɔ nyɔ, na i yeki na paa pɔɛ nte tɔ nyɔ isɛ tɔ wɛw tɔ.

³⁹ Wɛɛɛɛ nyɔm tɛna tɔnɔɔ fɛɛ kɔɔmɔɔ, yɔɔɔ tɔnɔɔ wɛna i mpaɔ na wontu nyɔɔ nɔ wɛna ɔɛ i mpaɔ tɔtɔ. Sumasi tɔnɔɔ wɛna i mpaɔ kɛ na tiina tɔnɔɔ nɔɔ wɛnna ɔɛ i mpaɔ tɔtɔ.

⁴⁰ Isɛntɔɔ taa nyɔm wɛɛtɔ wɛɛ kɛ na atɛ nyɔm wɛɛtɔ nɔɔ wɛɛ, na isɛntɔɔ taa nyɔm wɛɛtɔ tɛu fayana atɛ nyɔm wɛɛtɔ tɛu.

⁴¹ Ilim wɛna pɔ maɔamaɔ pɔ tɛu kɛ, na isɛntɔ nɔɔ wɛna ɔɛ i nyɔm, na isɛntɔɔ nɔɔ wɛna sɛɛ si nyɔm na si mpaɔ, na isɛntɔɔɔ maɔamaɔ tɛu tɛɛ tɛma.

⁴² Sətaa ká te na pá fe to ímpóyó paa wée. Pa piñuyú yulb to, ı səpaya. Ama pu kəo na yulb fe səm taa to ı tasəyi səpυ.

⁴³ Pa piñuyú yulb to í fei teu se. Pəyele í kė ıcam kė, ama pu kəo na í fe səm taa to ı teu na ı toma pə taka.

⁴⁴ Pa piñuyú yulb to, tənuyú kənəye pa piñ. Ama pu kəo na yulb fe səm taa to tənuyú ŋku ı ká luna to kə kė ŋku Feesuyú ti təyo. Pə taya pulb, tənuyú kənə kə wəetu wée kė na tənuyú ŋku Feesuyú ti to kule kə wəetu náa wée.

⁴⁵ Kupam kė, İso Tam taa yəyətəyi si: Kancaalaya yulb nté Atam na pə ŋma-ı to pə to-ı weesuyú kė. Ama waalı waalı Atam ná kė İso Feesuyú ŋku kə haa weesuyú təyo.

⁴⁶ Pə taya wei Feesuyú ti to ıni ı caaləna luu. Ama tənuyú kənəye, pə waalı kė wei Feesuyú ti to ı luwa.

⁴⁷ Ate tətə kə pa ŋmana kancaalaya Atam. Ama waalı waalı Atam ná luna isətaa kė.

⁴⁸ Mpa pa kė tətə təo nyáma to pa nəyəsəna wei pa ŋmana tətə təyo, na mpa pa kė isətaa nyáma to pa nəyəsəna wei ı luna isətaa təyo.

⁴⁹ İsu tə nəyəsənav yulb wei pa ŋmana tətə to, ímpóyó tu te na tə nəyəsəna wei ı luna isətaa to.

⁵⁰ Ma taapalaa nti ma yəyətəyi təyəle si, yulb tənuyú ŋku pə ŋmawa na kə taa na caləm to kú pəsəyi na kə təyo İso Kawulaya kə paa pəco. Pəyele kəsəpəm ná kaa pəsi na pə caya tam na pə kaa si.

⁵¹ Natəli tə wənna na tə ŋmelaa, maa kuli-ti na í ná. Ntəyəle si tá təna tə kaa si. Ama tá təna pu te na pə layası-tuyú wəetu kə

⁵² təm kuləm təo kė kpakpaa İsu ıse cəpələyú kə waatu wei paa hulı akantəle si pə təna pə su tənaya to. Pə taya pulb, pá kəma na pá hulı-te, sətəa feñ kė, pa kaa tasa səpυ, na pu layası taya wəetu kə kulayasu.

⁵³ Tampana təo ímpóyó mée, İsu mpi pu caki tam to pə kpaya mpi pə caki tam to na pə to pə təo, na mpi pə səki to İsu pə kpaya mpi pu səki to na pə to pə təo.

⁵⁴ Pə kəma na mpi pu caki tam to pə kpaya mpi pə caki tam to na pə to pə təo, na mpi pə səki to pə kpaya mpi pu səki to, ıe nti pa ŋmaawa İso Təm taa si pa naŋta səm tənəŋnaŋ to tə lapa tampana nté.

⁵⁵ Səm leye nyá akaito wée?

Səm leye nyá toma wée si í kú?

⁵⁶ İsayatı haana səm kə toma si pə kə, na kəsəsitə səşəyənə İsayatı.

⁵⁷ Ama İso fəo. İni ı yelina na Tacaa Yesu Kilisiti lakı na tə kələyi.

⁵⁸ Pə təo ıe ma taapalaa kəpama, í təkı mə təyi teu na pulb í taa ciyiti-mə. Paa kuyankı í seəsi ısele na Tacaa təmlə lapυ. Pə taya pulb, í nyómá si mə na Tacaa í krentaa na í lakı təmlə nte to pə kaa saalı yem.

16

Lelaa sənav təm

¹ Ma tasəyi-məye lenti, ntəyəle İso yələa mpa pa we Yosalem to pa sənav təm. ı la teitei İsu maa kəsəyú Kalati Yesu seelaa kpeka to.

² Paa mə taa wei í ləsəyi liyitee kə cimaası cimaası na pə kəsəna ıseəna mpi ı hikaa to na í sukəna a mpa. Ye ma kəma má tala, pə taa wée si í kəna mə kəhav mə kəhav.

³ Má kəma ma kəo maa tili yələa mpa í ká ləsi to na má la-wəye takələya na pá krentəna mə kucəu na pá pona Yosalem.

⁴ Na ye pə tu wée si máa pona, paa su-m na má na-wə tə polo.

Nti nti Pəoli ká la to

⁵ Maa kəo mə te te, ama Masetoni tətə taa kė maa təŋna na pəcə má kəo. İsu ma təŋna Masetoni na pəcə.

⁶ Ntanyı maa caya wée naaleye mə te. Pə ta tu səŋ təca, hilimate waatu təna maa wée, na má tu kəma si ma puki paa timpı, í ká səna-m kė na má polo.

⁷ Pə taya pulb, maa caa si pə wée si təu taa kė ma təŋaa na má na-məye kənav. Ma taa wée si ye Tacaa luyú í lapa, má tala maa caya mə təye wée naale.

⁸ Paa na mpυ ma huş si İfeesu taa cəneye Pentakənta ká mayana-m.

⁹ Pə taya pulb təo, paa na kolontunaa təo cənə to, pə ha-m mpaau kə teu kė si má la təmlə səşəle.

¹⁰ Timotee í kəma ı tala, í mu-ı teu na ı lanjle hee. Pə taya pulb, ı lakı Tacaa təmlə kə teu kė İsu ma lakuyú to.

¹¹ Nəyóló í taa kpeəna-ı. ı səna-ı na pə səna-ı ı mpaau taa na lanjhələmlə na í məli ma cələ, má na tá taapalaa tə tanə-ı kė.

¹² Ye tá taapalaa Apələsi təm ıe, tam kė ma kaana-ı si í na tá taapalaa leləa pa kəo mə te. Ama ı luyú fei paa pəco si í kəo nəəno. Ama í hika pə kuyakı ı tenj í kəo.

Kantàkaga kòtòtòv na sèèv

¹³ I feŋ na í tókí Isò sèèv mpaav ke teu. I nyaga apalvto, í nyòò toŋ.

¹⁴ Paa mpiyi í laki í la tãma sòòvuv tòò.

¹⁵ Ntòŋ í nyómá Sətefanasi na í nyóma na? I nyómá sí Akayi tetv taa mpe pa caaləna Isò sèèv mnyv, na pa lapa Isò yəlaa paɣale ke kookali. Ma taapalaa ma heeliyi-me sí,

¹⁶ yəlaa isv mpe na pa təna mpa pá na-we pa isəle sɛɛna təmle lapv tò, í təŋəyi nti pa heeliyi-me tò.

¹⁷ Ma laŋle heɛna Sətefanasi na Fəɔtunatusi na Akaikusi pa kənte ké. Ye mu wenna ma kinj timpí í kaa í səna-m tò mpe pa kəma ile pa səna-m yoo.

¹⁸ Pa kraasa ma apalvto isv pa kraasvuv mə nyəntv tò. Yəlaa isv mpv pə taka ké pə mɔna í saŋ teu.

¹⁹ Asii tetv taa Yesu sɛɛlaa kpeka sɛɛ-me. Akilaasi na Pilisila na Isò sɛɛlaa mpa pa kotiyi pa təyaga tò pa ha-mɛye Isò sɛɛlaa sɛɛtv kɔpantv.

²⁰ Ta taapalaa təna mpa pa we cəne tò pa sɛɛ-me.

I sɛɛ təmagaya teu na í lelí.

²¹ Pòòlí má ma magamaya ma niŋ ke ma ŋmaana təm təne sí ma sɛɛ-me.

²² Ye wei u caa Tacaa, mpusi í təŋi-i.

Malanata, Tacaa kəò mpv.

²³ Tacaa Yesu í la-mɛye pɛɛlɛɛ.

²⁴ Yesu Kilisiti təm taa ma sòòla mə tənaya.

TAKELAYA NAALE NYENKA NYKA PŌJLI NMAAWA

**KŌLENTI
NYEMA TŌ
Kutulutu**

Takelaya kane ka taa tō caaləyənə naŋ sɪ PŌli na Iso tēsēle nyəma paa nukəna tēma. Pa tasa keesuyə tōtəyō kucəŋj wei Iso sēelaa mpa pa ta ke Yuta nyəma tō pa haaki sɪ pə waasi Yosalem Iso yəlaa kpekəle tō.

PŌli tasəyi Iso sēelaa ke apalutu sɪ pə haaki. Mpi tō, Yesu nāá kē tonj tō kē na í pəsi ɪ təyi kunyontu sɪ t́áə sɔv tonj. Ilena ɪ təkəna ɪ təyi hólóyó sɪ ɪ ke Tillu, na ɪ yəyota isəna ɪ təmle ka tēsəna tō.

Isəna pə fayə Kolenti II takelaya tō:

PŌli na Kolenti Iso yəlaa kpekəle pa fəi lelenj, titite 1-7

Luyə kulumuyə hanav, titite 8-9

PŌli hólóyí sɪ ɪ kē Tillu, titite 10-13

Sestv

¹ Məyə PŌli, Iso luyə lapəna na má la Yesu Kilisiti tillu. Má na tá taarabv Timotee tə ŋmaakəna takelaya kane.

Iso sēelaa kpekəle nte tē we Kolenti tō tə nyəma meye tə ŋmaa-ke. Na Iso yəlaa tēna mpa pa we Akayi tetv tēna taa tō sɪ tə sēeki-me.

² Tacaa Iso na tá Sosə Yesu Kilisiti pə la-meyə pēelē na pə ha-meyə alaafəya.

PŌli sēeki Iso kē í na təmle

³ Tə sa Iso tá Sosə Yesu Kilisiti Caa. Inɪ ɪ kēna Caa wei ɪ kopantu təowa pə tu fəi tō. ɪ kē Iso wei ɪ səsəyi-tuyə apalutu ke pə tēna pə taa təyō.

⁴ Inɪ ɪ səsəyəna-tuyə apalutu ke tá wahalanaa tēna taa sɪ tá mayamaya tē səna mpa wahalanaa leləa kayətəyi mpv tō, na tē pona-weye sənau ŋku tə hika Iso kinj tō.

⁵ Pə taya pulv, tə təkuyə Kilisiti kunyontəyələ ke isəna mpiyí səsəm tō, mpv tōtəyō Kilisiti səsəyi-tuyə apalutu ke səsəm tōtō.

⁶ Tə təkɪ kunyənə kē sɪ pə səsə-meyə apalutu na pə ya mə nyuvv tōtō. Pə səsəyi-tuyə apalutu kē sɪ taa səsə-me na í nyōv tonj na í pəsi na í təyona suulu ke kunyontəyolēnaa mpa pa mayamaya tá tēna təyōv tō.

⁷ Tə wəna naani kē teu ke mə tōv kē. Pə taya pulv tōv, tə nyəmá sɪ isu tá na-me tə kpenta kunyənə təyōv tō, pu kpenti-tuyə apalutu səsəyuvv tōtō.

⁸ Ta taaralaa, tə caa sɪ í nyɪ sɪ isəna mpi tə təyō kunyənə ke Asii tetv taa tō pu nu-tuyə səsəm na pə kəli-tv pə tu fəi, haləna tə tēma tá taa sɪ tá təm tēmayə.

⁹ Pu cəyə-tuyə isu nəyolv təmna sɪ pə kv-tuyə kəkuyə. Ama pə lapa řpəyó sɪ pə hólí-tv sɪ Iso wei ɪ feesiyí sətəa tō ɪ paasi tə taa tv tá təyi naani.

¹⁰ Waatu wei tu we səm nəyō tōv təcmlaa ke mpv tō inɪ ɪ yarəna-tv, na inɪ ɪ ká yana-tv tōtō. Tampəna tə tēləyi řpəyóv teu sɪ í ká tasa-tuyə yarv tōtō.

¹¹ Pə taya pulv tōv, mə mayamaya í ká tē-tv na mə sələməŋ. Na sələməŋ wei yəlaa samaa mə í sələməyi ta tōv tō, Iso ká mv-ɪ na í la-tuyə kopantu tēne inɪ, na yəlaa payələ sēe-ɪ í na təmle ke tá tōv.

PŌli layasa mpi pə pələ ɪ ka tōwa tō

¹² Mpi pə tōv tə pəsəyi na tē sa tá tɪ təyələ sɪ tə nyəmá teu ke hatuu tá taanaa sɪ Iso yaasi kopəŋ na tampəna nyənə ke tə təkəa na tē lana yəlaa taa, lena pə tu kələna mə kinj. Iso pēelē tiikayəna-tv, pə taya yuləyatu natəl.

¹³ Nti í kaləyi tá takelasɪ taa na í nukɪ tō ntəyələ, pə taya natəl tə kaasaa tōtō se. Na ma huukɪ teu sɪ í ká tē na í cəkəna təm tēne sɪ,

¹⁴ í ká yələyəna-tuyə Tacaa Yesu kuyakv wule kē na taa yələyəna-me. Kayana í tá cəkənta řpəyóv teu se.

¹⁵ Maa wəna naani ke tənēni tə tōv təyō maa huəwa sɪ maa caaləna mə tēye pote na í hiki kopantu ke təm naale.

¹⁶ Pu wēe sɪ ye ma puki Masetoni ke maa heləna mə tē, na ye ma kəma məluyv ma tēŋna mə tē tōtō. Na í ká səna-m na ye ma puki Yuta pə taa la-m kate.

¹⁷ Waatu wei maa huəwa mpəav ŋkv kv təm tō faawu ke ma lapa kuləpv na? Saa wei ma cakɪ na ma sɪ mpi ma təyəyi na má lakɪ tō yəlaa huwēe ke ma təyəyi? Ye maa təyaya yəlaa huwēe nn na aai pu wəna təntəmle.

¹⁸ Iso tampəna tōv isəntō, nti ma heela-me tō pə taya nn na aai pə tisuyv ke təntəmle.

19 Iso Pəyalv Yesu Kilisiti wei i tɔm má na Silaasi na Timotee tə heela-me tɔ i ta ke nn na aai tɔm. Ama i ké Iso tisuyv nn wei təyɔ.

20 Nn unv i ké Iso kotisitu ké. Inv i huləyənə sɪ Iso laki kɔpantv tənə nti i ka tɔma sɪ i ká la tɔ. Pə tɔɔ ké tə tisiyi sɪ: Ami, ke Yesu Kilisiti tɔɔ sɪ pə kɔsɪ Iso teeli.

21 Iso mayamaya yekina na tá na-me tə nyɔkɔi tɔŋ ke Kilisiti mpaav taa, na unv i fayana-tv na tá mpa.

22 Inv i yɔsənə-tv na i kuyɔsɔm sɪ pə hólí sɪ tə ké i nyɔma. Na i su tá taanaa ke Feesuyv Nanjɔv ke tɔluma sɪ pə hólí-tv sɪ i su-tuyv kɔpantvnaa.

23 Na Iso, mə waali takuyv tɔɔ ké ma kisa Kolenti ke məluyv. Na ye ma tu looliyi ké, Iso i kɔ-m.

24 Tv pəkəyi sɪ tə caali-me sɪ i tɔŋ pənə na i yele pənə. Pə taya pulv tɔɔ, tə nawa sɪ i tɔka Isəsəele mpaav ke teu. Ama tá luyv wəe ké sɪ tə tv-meyə niŋ ke mə təmle taa na pə waasi-me.

2

1 Pə tɔɔ ké ma tɔwa ma taa sɪ ma kaa kɔɔ mə tɔ, pəcɔ má taa kɔɔ má tasa mə laŋə wakəlyv.

2 Pə taya pulv tɔɔ, ye ma wakəla mə laŋə, awe ká hɛəsənə ma nyɔntə tɔtɔ? Ye pə taya mpa pa nyənə ma wakəlyv tɔ pa tike?

3 Pə tɔɔ ké maa ŋmaa-meyə mpv. Ma taa caa sɪ ye ma kɔma na má tala mə tɔ, mpa pə mɔna pá ha-m laŋhɔlmle tɔ pá məli-m laŋwakəlle hav. Ma nyɔmá teu sɪ ye ma wənə laŋhɔlmle, mə tənə tɔpaɪ mə nyənə ná hɔlmmaa tɔtɔyɔ.

4 Pəpɔtv fɛi, piti səsɔ na laŋwakəlle səsɔle na isəlv m pə taa ké ma ŋmaana-meyə takəlaya ŋke, na pə taya sɪ má tayanv mə laŋə wakəlyv. Ama sɪ i nyi ké sɪ ma sɔla-me pə tv fɛi.

Wei i wakəlaa tɔ i suulu hɔlvv

5 Wei i yelaa na piti kɔɔ mə hɛkɔ tɔ pə taya ma laŋle ke i wakəlaa, ama mə tənə mə laŋə ke i wakəlaa. Na paa pə ta tv kev mə tənə, mə taa payale laŋə ke i wakəlaa.

6 Mə taa payale tisaa sɪ pá hɔ yɔlv unv i ŋkpaŋyɔv tɔ, pə mayaa ké.

7 Ama pənente i cɛpɪ-i mpv, na i sɔsɪ-i apalɔtv, pəcɔ pə taa kɔɔ na i laŋle wakəli səsɔm na i lɔ tɔŋ.

8 Pə tɔɔ ké ma seyəsəyi-me sɪ i lana yaasinaa mpa paa hólí-i sɪ i sɔla-i tɔ.

9 Ma caakaya ké sɪ má mayasi-me na má na mə waali, sɪ mə luyv wə tam ké ma kɔseyəsətv tɔŋyɔv yaa mə luyv fɛi. Pə mayamaya pə nyɔv tɔɔ ké maa ŋmaa-me.

10 Ye nɔyɔlv i pənta natəli na mu cɛpɪ-i ma mayamaya ma cekɪ-i tɔtɔyɔ. Pə taya pulv, ye yɔlv pənta natəli na má cɛpɪ-i isv ma cəpv isəntɔ tɔ, mə tɔɔ ké ma laki ŋpɔyɔ Kilisiti isəntaa,

11 pəcɔ Satanv i taa kɔɔ na i kəli-tv. Anv tə nyɔmá isənə i kɔlapɔtv wəe tɔ.

Mpi pə pəkəla Pəli ke Tvlvvasi tɔ

12 Waatv wei ma tala Tvlvvasi sɪ ma kpaaləyi Kilisiti tɔɔ Laapaali Kɔpaŋ tɔ, Taca tɔɔ ma mayanaa sɪ mpaav wəe faa sɪ má la təmle ke teu.

13 Paa na mpv tɔ, isv ma ta mayana tá taapalv Titv tɔ ma laakali kɔla səsɔm ké. Pə tɔɔ ké ma yela Tvlvvasi nyɔma na má tɛ Masetoni.

Kəlyv ŋku Yesu Kilisiti yeki na tə hikiyi tɔ

14 Iso fɔɔ, pə taya pulv tɔɔ, tá na Kilisiti tá kpentuyv tɔɔ i tv-tuyv i akatv looŋa taa ké na i tɛna-tuyv tam. Kɔlv m unv i mayamaya i yekina sɪ tə la na pá nyi Kilisiti ke paa timpɪ isv tulaalv sɔsɔŋ nukoyv paa le tɔ.

15 Mpa pa wə mpaav kɔwaasuyv taa na mpa pele pa tɔŋna lepu tɔ, tə wə pa tənə pa kin ké isv tulaalv kɔpaŋ wei Kilisiti hawa Iso tɔ i sɔsɔŋ.

16 Mpa pa tɔŋna lepu tɔ tə wə pele pa kin ké isv sɔm sɔŋ wei i kəŋna sɔm tɔ. Ama mpa pa wə mpaav kɔwaasuyv taa tɔ tə wə pele pa kin ké isv weesuyv sɔsɔŋ, wei i haaki weesuyv tɔ. Awe pəsəyi na i la təmle tənə tə taka?

17 Tá fɛi isv lelāa payale kpaakuyv Iso Tɔm na pá kekɪ sɪ pə lana-wə tɔ. Ama tampāna ke tá yɔyɔtəyi na Iso naa mpv. Pə taya pulv tɔɔ, unv i tilina-tv, na Kilisiti təmle ke tə laki.

3

Nəyɔ pɛlvv kufam təmle lataa

1 Təmnaa pānə pa hólíyi sɪ tə caa tə svv tá tv sam taa? Yaa tv hólí-meyə takəlasɪ nsi sɪ hólíyi sɪ tá kɔlapɔtv tɔwa tɔ? Yaa tv sələm-mə sɪ i ha-tuyv-səyi mə mayamaya isv lelāa lakuyv tɔ?

2 Mə mayamaya mə pilima kənə tá takəlaya, na tá lotv taa ké pa ŋmaa-ke, na yəlaa tənə pəsəyi na pá ná na pá kala.

3 Nn, pə wə ŋpɔyɔ təkpaata sɪ i ké Kilisiti takəlaya ŋka i ŋmaawa təyɔ, na taya i ŋmaana takəlaya kanə. Pa ta ŋmaa takəlaya kanə na ŋmaalaya. Ama weesuyv tv Iso Feesuyv ke pa ŋmaana-ke, na pə taya pɛ kpaatānaa tɔɔ ké pa ŋmaawa, ama yəlaa lotv taa mayamaya ke pa ŋmaawa.

⁴ Naani wei tō wēna Iso kin ke Kilisiti tō tō i tōō ké tō yōyōtəyi mpu.

⁵ Pəpətu fei, tō ka pəsi na tō tō paa pəco si tá maɣamaɣa tá toma ke tē lapəna təmle tēne. Iso yelina na tē pəsəyi na tē laki mpi tē laki tō.

⁶ Pə taya pulb tōō, Iso in i yelina na tē pəsi nəyō pēelvyo kufam təmle lataa. Na ka ta ke kusəsitu nti pa nmaawa tō tē nyəŋka, ama Iso Feesuyu nyəŋka ké. Kusəsitu nti tē we takəlaya taa tō tē kuyi ké. Ama Iso Feesuyu ná ha weesuyu ké.

⁷ Nmaatu pee ke pa nmaana kusəsitu ke pēe kraatanaa tōō. Paa na mpu pə hula Iso teeli ke tē təcəlle, na Moisi isentaa teekaya kəko nakəli te, nn. Haləna Iseyeli nyəma ta pəsi na pá nyəni i isentaa ké təm naale, pəyele i isentaa teu mpi pu ké mpi pu te na pə saali yem təyo. Ye kusəsitu nti tələ tē kuyi tō tē ta kisi teeli ke hikuyu,

⁸ kacəŋfana təmle nte Iso Feesuyu ná laki tō?

⁹ Ye təmle nte tē lapa na yəlaa pəsi tasəkəle nyəma tō tələ tē ta kisi teeli ke hikuyu, ile kacəŋfana nte tələ tē laki na yəlaa pəsəyi yəlpəpama ke Iso isentaa tō?

¹⁰ Tē tu pəsəyi na tē yōyōti si tuu ləŋ teeli ná mēla yem ké kayana nyəŋ tōō tōō. Kayana nyəŋ tēe- i ké təpəlpəpə.

¹¹ Mpi pə taŋa pəco tō pəle pə ta kisi teeli ke hikuyu, kacəŋfana mpi pə cakı tam tōō tō?

¹² Tē teeləyi mpu təyo tá naani tōō səsəm.

¹³ Tá fei isu Moisi wei i ka taka i isentəō ké saalaya si Iseyeli nyəma í taa kōō na pá ná i teu mpi pu te na pə si tō pə saalyə.

¹⁴ Ama pəle pa ta pəsi na pá cəkəna, na haləna saŋa mǝpúyō pə tu wēe. Ye pa sūu nəyō pēelvyo kupəŋ takəlaya ke kalvyo ke isəntō, pa layatv tōō taka saalaya ŋkəyē. Yəlv wei na Kilisiti pa krenta kuləm tō puntu tike tōō ké saalaya kane ka ta krenti.

¹⁵ Na haləna saŋa isəntō, ye pa kōla Moisi takəlası kalvyo, saalaya ŋke ka tēka pa layatv tōō ké.

¹⁶ Pa nmaawa Iso Təm taa ké mpu si: Yəlv kēsəyəna Tacaa tōō ké uləna saalaya ŋke ká kəōli i tōō.

¹⁷ Tacaa wei i təm pa yōyōtəyi Iso Təm taa cəne in i tō Iso Feesuyu ké. Ye Tacaa Feesuyu í we timpı, hēsəyō wēnna.

¹⁸ Tá tēna mpa tá saalaya kēēla tá isentəō tō, Tacaa teu naaki tá tōō ké tənyənyəni. Na pə layasa-tvyo mǝpúyō si tē nəyəsəna Tacaa. Tē lu teu taa ké na tē sūu teu kəkələm ləmpı taa tətō. Tacaa Feesuyu lapəna təmle tēne tē taka.

4

Tá tē we ké isu cyyo wontu

¹ Iso kupantu tōō ké i tu-tvyo təmle tēne tē lapv, na pə tōō ké tu ləōkı tá apəlvto.

² Tá ləwa mukaya kuləpntv fele fei nyəntv. Tu hólúyı təkpaalətv. Tu kee Iso Təm, ama tampana ke tē hólúyı təcēci, na tē laki mǝpúyō Iso isentaa ké si yəlaa í tu pa laakali ke tá tōō na pá ná.

³ Pə tōō ké Laapaali Kupəŋ wei tē kraaləyi tō i ta ke muku təm. Ama mpa pa ləpa təyo i ké muku təm.

⁴ Antulinya in i taa iləyō meləməna-we na paa tēŋ pa taa na Iso. Antulinya taa iləyōv in i kentina-we si pá taa na Kilisiti teeli Laapaali Kupəŋ yelaa na pə ná tənyai ke isəna mpi tō. Kilisiti in i kələna Iso tətēŋelēŋ.

⁵ Pə taya tá maɣamaɣa tá təm ke tē laki waasv. Ama Yesu Kilisiti tōō nyəntv ke tē kraaləyi si Tacaa kēle. Na Yesu tōō ké tē yaaki tá təyi mə təmle nyəma.

⁶ Iso wei i yōyōtaa si pə ná na səkpetvyo cē tō, kuləŋv in i lapəna na pə ná tá lotu taa si tē nyı təcēci ké Iso teeli wei i ná Kilisiti isentaa tənyənyəni tō.

⁷ Ama tá mpa tē taka Iso kupəmpəŋ pəne tō tē we ké isu cyyo wontu. Pə lapa mǝpúyō si pá ná teu si Iso hana-tvyo toma səsəna aneyē kuhav, pə taya tá maɣamaɣa tá nyəna.

⁸ Konyəntəyolənaa ke waani waani puana-tv, ama tē ta kpsı. Nəyəsēe ná kuyi-tv, paa na mpu tu yeki teelvyo.

⁹ Pa tvyı-tvyo konyəŋ, ama Iso ilé i ta lə-tv. Pa huɣı-tvyo ate, ama paa na mpu pa ta kv-tv.

¹⁰ Tam tē səkı Kilisiti səm ke tá tənəŋ taa ké si pə hólı tá tənəŋ kuləməŋ in i taa ké i weesuyu.

¹¹ Tē wēv na tá isē ke isəntō tō, tam ké tē we səm nəsı taa ké Yesu tōō, si pə hólı si i weesuyu wēnna tá tənəŋ kusəpəŋ in i taa.

¹² Mǝpúyō pə wēe, səm wēnna tá taa na pə laki na weesuyu náa wēe mə taa na kó laki.

¹³ Pa nmaawa Iso Təm taa si: Ma tēma ma taa na Iso təyo ma yōyōtaa. Tá tətō tá hūwēe wē taa tēmpav mpi pə təm taa təyo tē tēma ta taa na Iso na pə tōō ké tá nəsı tōō u sun.

¹⁴ Pə taya pulb, tē nyəmə si Yesu səpa na Iso feesi-ı tō i ká te na í feesi-tv na Yesu, na í lá na tá na-mē tē səŋ i isentaa.

¹⁵ Mə tōō ké pə tənaya mpu pə laki, Iso tēŋna i pēelēe hólúyō ke yəlaa payale ke tam ké si í la na yəlaa mpe pa samaa payale sēe-ı si í na təmle, na pə kvsı i teeli.

¹⁶ Pə təo kə tu ləo tá apalətu ke paa pəco. Paa pə wee si tá tənuyə təo təhna caamuyə ke pəco tə, tá taa ná təhna təh səosuyə ke paa kuyənkuyə.

¹⁷ Konyəmisi nsi si makuyəna-tuyə waatu tə si tayəneyi-tuyə teeli taa teeli wei i kaa tə təyo, na teeli inu i kəla konyəməh inu təcayacaya.

¹⁸ Pə taya mpi pə nyənəyi təkəleele tə pə təo kə tə tu tá laakali, ama mpi pu naaki tə pə təo kə. Mpi pə naa təkəleele tə pələ pu leeliyi. Ama mpi pu naa tə pələ pə we tam təo.

5

¹ Tá tənuyə kune, kə we kə isu cokəle nte tə taa tə səkə tə. Na tə nyəmə si saha ye pa yoka cokəle nté, tə wəna təsəle ke isətəa nte Isə təhna-tu tə. Na lonte nté Isə mayəmayə tayəanna-te, na tu wee tam təo.

² Ama pənente tə təhna mələ kə na tə tənəa tətəyətəye si pə tu-tuyə tá isətəa weetu.

³ Pə taya pulə təo, ye pə tu-tuyə tá isətəa weetu tə fei yem se, pələ pə tənəh wee tətəyo.

⁴ Kəpam ye tə we tam kə tá ate coka ane a taa tə mələyi kə isu səyəla nu-tu. Pə taya isu tə caa si tə lu tá ate tənəh inə i təm taa təkpatəa se. Ama tə kooliyi kə si pə tu-tuyə isətəa nyəh tətə, ləna weesuyə nyəm li mpi pə səki tə.

⁵ Isə mayəmayə tayəanna-tu na í yele si pə layasi-tuyə mpə na í su-tuyə i Feesuyə ke təluma si tə nyəna si i su-tuyə kəpam.

⁶ Pə təo kə tə nyaki apalətu ke tam. Na tə nyəmə si ye tə wəna tənəh ineyə n̄p̄yó tam, tə hatələna timpi Tacaa wee təyo.

⁷ Tə təma Isə na tá taa təyo tə təh, ama tə ta nata na tá ise se.

⁸ Tə nyaki apalətu ke teu kə na tə səla teu si tə lu tənuyə kune kə taa na tə polo tə caya Tacaa colə.

⁹ Mpi tə nyuləyi səsom təyole si paa tə wəna tá ise paa tə fei, í la-tuyə luyə.

¹⁰ Pə taya pulə təo, paa pə kpa na pə tii pə wee si tá tənə təpa tu səh Kilisiti isentaa kə na í huona-tu, na pəcə pə ləeti paa wei ke mpi i ka wəna i ise na í la tə, ye kupantu ke i ka lapa, pə ləeti-i kupantu, ye isayatu pə ləeti-i tələ.

Kilisiti ciika tá na Isə

¹¹ Tə nyəmə mpi pa yaa Tacaa səyontə tə mēe, na tə caa tə hólí yəlaa kə na pá cəkəna na pá tisi. Isə nyəma-tuyə teu, na ma huə si mə nyəma-m mpə tətəyo hatuu mə taa.

¹² Pə taya tə tasəyi-meyə tá mayəmayə ke hólýó si í ná tá teu. Ama tə pəkəyi kə si tə hólí-meyə tampana nna a təo í ká yələna-tu, na pəcə í pəsi na í cə mpa pa yələyəna tənəh təo kolapəm na pa paa feina taa nyəm tə.

¹³ Ye tampana si tə kə kpañtənaa ile Isə təo kə tə kə kpañtənaa. Ama ye tə wəna tá ise, mə təo kə tə wəna tá ise.

¹⁴ Pə taya pulə təo, Kilisiti sələyə caaləyəna tá mpa tə təma tá taa si yulə kolum səpa yəlaa tənə təo tə, na mpə inu pə hólýí kə si í na paa wei pa kpañtəna səm.

¹⁵ Yəlaa tənə təo kə í səpa si pə hólí si mpa pa wəna pa ise tə pá nyi si pə taya si mayəmayə pa təo kə pa wee. Ama wei i səpa na í fe pa təo tə i təo kə.

¹⁶ Pə təo kə tu tasəyi yuləhuwee tənuyə ke yem na pəcə tə nyi yuləweetu, paa isu tuu n̄p̄yó tu lakaya na tə huəki huwee ke Kilisiti təo tə, kayana tu laki mpə tətə.

¹⁷ Ye yulə na Kilisiti pá kpañtəa te, pə layasa-i weetu kufatu kə. Weetu kpañtə muka yem, weetu kufatu layasəna.

¹⁸ Pə tənaya mpə Isə kin ke pə lunaa, na Kilisiti təo kə í ciika tá na-i na í tu-tuyə təmle si tə lá na í na yəlaa lələ pá ciiki.

¹⁹ Pə taya pulə təo, Kilisiti kin ke Isə lapənaa na í na i yəlaa tənə pá ciiki, i ta huə pa isayatu təm təo. Na taya i təwa si tə kpaaləyi ciikuyə təm tənə.

²⁰ Tə kə Kilisiti təmle nyəma səsa kə, na pə caya kə isu Isə yaa-mə na tá nəsə. Hai tə wiikəna-mə, Kilisiti təo í yele na mə na Isə í ciiki.

²¹ Isayatu taa wee Kilisiti kin se, ama Isə pəsəna-i isayatu ke tá təo. Mpə pə yelina tá na Kilisiti tá kpañtəyū təo, Isə lapa na tə pəsi yuləpama.

6

¹ Pə təo kə tá mpa na Isə tə laki təmle tə, tə wiina-mə si í taa yele na Isə hula-meyə pələe nna tə á pəsi yem.

² Isə yəyətə i təm taa si:

Waatu wei ma lakaya ma kupantu tə ma nuna-ŋ.

Yapu kuyaku wule ma səna-ŋ.

Təo, pənente ye pə muna Isə kupantu hikuyə. Saŋa ke pə pəsəyi na pə ya yulə nyuyə.

³ Tu caa si n̄yolə í footi tá təmle, pə təo kə tu caa tə tusi n̄yoləyū paa mpi pə taa.

⁴ Ama tɔ hóláǵí pə təna pə taa ké sɪ tə ké Iso təmle nyəma. Pə tɔɔ ké tɔ cəyana suulu ke səsəm na tɔ təkɪ kunyoməŋ na tɔ wɛ isənyəŋle na laŋwakəlle səsəle taa.

⁵ Pa mara-tv, pa tv-tvɔ saləka, pa lapa na yəlaa təna yoona-tvɔ yem yem. Tə lapa kaŋkaŋsi təma, tə keela tá tom, tə səpa nyɔɔsɪ.

⁶ Tə hóláǵí ké sɪ tə ké Iso təmle nyəma, na tá yaasi kɔpaŋ taa na tá nyəm taa na tá suulu taa na tá kɔpantɔ lapu taa. Na tə lapa mpv tɔ na Iso Feesuyɛ Nəŋŋtɔ tɔŋ ké na tá tampana səlɔyɔ.

⁷ Na tá waasu tampana taa ké na Iso toma taa. Tampana təŋvɔv kəna-tvɔv yoou wontu nti tə yoona na tɔ kentiɔina tá tɔɔ tɔ.

⁸ Pa tvɔvna-tvɔv pəyele pa tvɔi-tvɔv fɛele tɔtɔ. Pa tvɔki-tvɔv, pəyele pa saŋ-tv tɔtɔ. Pa nyənəvɪ-tvɔv pəpɔtvnaa ké, pəyele tayale tampana yɔɔtəlaa.

⁹ Pa nyənəvɪ-tv isu mpa pa ta nyɪ tɔ pəyele tayə pa təna pa nyəmá. Pa nyənəvɪ-tvɔv sətəa, pəyele tá na tá isɛ, na í pəsəvɪ na í ná mpv. Pa tvɔi-tvɔv saləka, paa na mpv paa kvɔv-tv.

¹⁰ Pa nyəŋsəvɪ tá isɛ, paa na mpv laŋhɔlvɔmle taa ké tɔ wɛ tam. Tə wɛɛ ké isu kunyɔntɔnaa, ama tɔ svəvɪ yəlaa pəyale ke apititv. Tə wɛ isu mpa pa fɛina pulɔ tɔ, pəyele tampana tɔɔ tá wɛnna pə təna.

¹¹ Tá taapalaa kɔpama ke Kolenti, tampana ke tə heeliɔi-mɛ, ye pa fayə tá taa mɛyɛ pa makəna.

¹² Tə səlɔ-mɛyɛ, ama mə́ tá səlɔna tá.

¹³ Pə tɔɔ ké ma yɔɔtəna-mɛ isu piya. Nti tá hvv mə tɔɔ tɔ mɪ́ hvv mɪ́pɔ́yú tá tɔɔ, í səlɔ-tvɔv mpv tɔtɔ.

Ma ta nyɪ isənaa cɔlvvɔ

¹⁴ Í taa yele na mə́ na mpa paa tɛŋ pa taa na Iso tɔ í kɛntv. Pə tayə mpa pə́ muna pə́ kɛntv mə́ na-wɛ tɔyɔle. Pə tayə pulɔ tɔɔ, isənayale kɔpam na isayam pu sítv? Na isənaya ilim na ahoo ká sítv?

¹⁵ Isənaya Kilisítv na Ilɔyɔv paa nuna təma? Wei ɪ tɛŋ ɪ taa na Iso na wei ɪ tɛŋ ɪ taa na Iso tɔ pa kaa wɛ?

¹⁶ Yaa isənaya Iso tɔcayale na ma ta nyɪ isənaa tvɪ pu kaa? Pə tayə pulɔ, tá kəna Iso weesuyɔ tv tɔcayale. Iso mayamaya yɔɔtəna mpv sɪ:

Maa cəyə pa kíŋ na maa wɛɛ pa həkv.

Maa pəsɪ pa Iso na paa pəsɪ ma yəlaa.

¹⁷ Pə tɔɔ ké Tacaə yɔɔtəa sɪ:

Pə wɛɛ sɪ í ká lu pa həkv

na pə́ yasɪ mə́ na-wɛ.

Í taa yele na asilima nyəm napəli tokina-mɛ.

Ilɛ má, maa mv-mɛ.

¹⁸ Maa pəsɪ mə́ Caa,

na mɪ́ pəsɪ ma pəyalaa na ma pɛɛlaa.

Tacaə toma təna tv yɔɔtəna mpv.

7

¹ Ma taapalaa, tayə pa yɔɔtə pə təna mpi pa yɔɔtə isəntɔ tɔ. Pə tɔɔ ké tv ləsɪ tá təvɪ mpi pu pilisɪ tɔnvɔv yaa ləsayə tɔ pə taa. Tɔ́ cáálí tá tv na tɔ́ pəsɪ Iso nyəma təkpataa, na tɔ́ wɛɛ ɪ nyamnav taa ké tam.

Pəli laŋhɔlvɔmle

² Mə́ ləsasɪ í wɛɛ tá tɔɔ. Tə ta la nəyɔlvɔv kawalaya nakəli, tə ta hɔlvsv nəyɔlv, tə ta tɔyɔ nəyɔlv tɔɔ.

³ Pə tayə isu ma caa má kú mə́ tɔm tɔyɔ ma yɔɔtəvɪ mpv. Ama pə wɛɛ ké isu ma tɛm yɔɔtɔvɔv tɔ sɪ tɔ səlɔ-mɛyɛ səsəm tɔyɔ pə́ kɛnta-tvɔv tam, paa weesuyɔ taa paa səm taa.

⁴ Ma wɛna naani ké mə́ tɔɔ ké səsəm ké, ma yɔɔlɔyəna-mɛyɛ. Tá kunyɔntɔyɔle təna taa ma wɛna apalɔtv ke səsəm, na ma laŋhɔlvɔmle tɔɔv taka.

⁵ Tə talvɔv mɪ́pɔ́yú Masetonɪ tɔ tapasopile fɛɪ paa pəcɔ. Tə mayana kəkayətəm ke pə təna pə́ taa ké, tá na lɛlaa tɔ svv lɔpv taa ké, na nyamnav wɛ tá taa.

⁶ Ama Iso wei ɪ haə apalɔtv ke mpa pa apalɔtv lepə tɔ, ɪ ha-tvɔv apalɔtv na Titv kəntɛ.

⁷ Na pə́ tayə ɪ kəntɛ tɪke səsəna-tvɔv apalɔtv. Ama na isəna ɪ kɛɛsa-tv sɪ mə́ səsəa ɪ ɪ mayamaya ke apalɔtv tɔ pə́ tɔɔ tɔtɔ. ɪ kɛɛsa-tvɔv isəna í nyuləvɪ sɪ í na-m tɔ, na isəna mə́ isɛ nyəŋaa tɔ, na isəna í taŋaa tətɛyɛtɛyɛ sɪ ye sɛɛnav í sɛɛna ma tɔɔ tɔ. Pə́ tɔɔ tɔtɔyɔ pənɛntɛ ma laŋle hɔlvma səsəm tɔtɔ.

⁸ Paa maa ŋmaav-mɛyɛ takəlayə na ká pəsɪ mə́ laŋa tɔ, maa təŋ nəɔnəɔ sɪ ye maa nyəmá. Mpi tɔ ma nawa sɪ takəlayə ŋkɛ ka pəsə mə́ laŋa ke pəcɔ.

⁹ Ama pənɛntɛ ma laŋle həɛwa, pə́ tayə isu ma pəsə mə́ laŋa tɔ pə́ tɔɔ. Ama mə́ laŋpəsəle yeluyɔ na í layasɪ yaasi tɔ pə́ tɔɔ ké. Pə́ ha Iso ké mpaav ke laŋpəsəle nítɛ tə taa ké na í la ɪ nyəntv, hələnə mpi tv lapa-mɛ tɔ pə́ ta ke isayətv tɔtɔ.

10 Pə taya pulv tō, lah̄pəsəle nte tē haa Isə kē mpraav na í laki ı nyəntv tō, tē kəh̄na lah̄asəyō kē. Na lah̄asəyō kəh̄na nyuvu yavv pə fei sɪ yolv ká tō sɪ ye maā nyəmá. Ama sə̄m kē antulinya nyə̄ma lah̄pəsəle ná kəh̄na.

11 Lah̄pəsəle nte tē mayana-me tō n̄tē tē hana Isə kē mpraav na í la ı nyəntv, na pə̄nente í tá na mpi pə̄ temnaa tō taa? Í tá ná isəna mpi lah̄pəsəle yelaa na í paasəna mpi pə̄ taa í wēe tō pə̄ təm kē teu, na í pəsɪ na í lā apalaa na í kēelí təm kē mē nyə̄w̄h̄ tō. Pə̄we, paa yaa mpv sɪ təm tə̄ne tē ta māya-me. Paa yaa h̄p̄yō nyamnav. Paa yaa mpv sɪ í nyuləxi sɪ í na-m. Paa yaa mpv sɪ í sēsə isələ. Paa yaa mpv sɪ í səpa nyuvu sɪ í h̄w̄h̄ isayavv latv h̄krah̄yuv. Pə̄ təna pə̄ taa í hulaa kē sɪ í táá ná təm tə̄ne tē taa.

12 Maā h̄maā-mēye takəlaya tō, pə̄ taya wei ı lapa isayavv ntɪ yaa wei pa lapa-tɪ tō pa tō. Ama sɪ p̄́ hólí Isə isentaa təkəlekele kē luvv mpi í luvv tá tō tō.

13 Pə̄ tō kē mpi í lapa tō pə̄ səsə-taya apalv̄tō tōtō.

Pə̄ taya apalv̄tō tike kē pə̄ səsə-tv, ama waatv wei tē nawa isəna mē təna í səsə Titv kē apalv̄tō na ı lah̄le h̄lvm̄tɪ tō, tá lah̄h̄lvm̄le tō səsəm.

14 Ma sam-mēye isəna mpīxi ı kin̄ tō pə̄ ta la-m fēle. Isəna tē heelīxi-mēye tampana kē tam tō, mpv tətəyō tē puv̄la-mēye Titv kin̄, na ílé ı māyamaya ı mayanaa sɪ tampana kē.

15 Pə̄ tō kē ı sələyv kē-mē tō səsəm kē waatv wei ı təsəyɪ isəna mē təna í see yələa, na isəna í mv-ı na í seliyina səȳv̄tō tō.

16 Ma lah̄le h̄lvm̄ta səsəm, pə̄ taya pulv, ma tēləyɪ mē tō kē paa mpi pə̄ taa kē.

8

Luyv kolvm̄yō hanav

1 Tōv, pə̄nente tá taapalaa tē caaki kē sɪ í nyɪ isəna Isə p̄́ele təm lapa Masetoni Yesu s̄́elaa kpeka taa tō.

2 Konyə̄ntəȳlənəna mpa pa mayana Masetoni isə s̄́elaa mpe tō pa māyasa-wēye teu kē. Paa na mpv pa lah̄h̄lvm̄le tō səsəm, haləna pa kəpantv lavv fei taka, pə̄yele pa tu kē konyə̄ntv̄naa kutukutv̄naa kē.

3 Maā loolīyɪ, isəna mpi pa pəsaa təyō pa hawa. Haləna pa tu hawa na p̄́ tē isv̄ pa pəsuyv wēe tō mē. Pa māyamaya pa nəkəna

4 na p̄́ kaana-tv̄yō teu sɪ t̄́ la suulu na t̄́ yele na mpe p̄́ səna tətəyō Isə yələa mpa pa we Yuta tō.

5 Na tē taa hv̄v sɪ pu tala isəna mpi tō p̄́ tē mpv. Kancalaya ile Tacaā kē pa ha pa tɪ. Pə̄ waak kē Isə luyv lapa na p̄́ ha pa t̄́yɪ tá tōtō.

6 Pə̄ tō kē tē wiina Titv sɪ í polo mē tē, na í laki tə̄mlē nte ı ka caalaa tō. Iləna í la na mu tēs̄́ tə̄mlē kəpante tēne.

7 Í tu wē toma kē pə̄ təna pə̄ taa kē, paa taa temnav kē Isə, paa yə̄yətaya, paa nyəm taa. Mē isələ sēs̄́uyv təm fei kēs̄́uyv. Na í tu səlā-tv̄yō, pə̄ tō kē tē səlāa sɪ í hólí mē tōh̄ kē tə̄mlē kəpante tēne tē taa tōtō.

8 Ntɪ ma yə̄yətəyɪ isəntō tō pə̄ taya k̄́caaləyv nyə̄ntv, ama isəna mpi lələa ná sēs̄́a isələ təyō ma heelīxi-me, sɪ ma naā mē sələyv tampana.

9 Pə̄ taya pulv tō, í nyəmá Tacaā Yesu Kilisiti p̄́ele təm mē. Í ka kē tōh̄ tō kē. Ama mē tōv ı pəsə ı t̄́yɪ konyə̄ntv, sɪ í sv̄sɪ-mēye tōh̄ na ı konyə̄h̄ h̄kō.

10 Pə̄ tō ile maā kēs̄́sɪ-mēye ma h̄wēe kē təm tə̄ne tē taa na í ná. Pə̄ wē teu sɪ mpi í ka caala lavv kē tuu pə̄nte tō í laki mpv. Mēyēle kancalaya nyə̄ma mpa pa lapa tō. Na mē tu sələ̄na hatuu ləh̄ sɪ í laki.

11 Pə̄nente í laki mpv haləna í tēs̄́sɪ tə̄mlē tēne. Í tēs̄́sɪ-tē na luyv kolvm̄yō, isv̄ ı ka tō pə̄ p̄́le na luyv kolvm̄yō tō. Í lana mpi ı wēna tō.

12 Pə̄ taya pulv tō, ye yolv í hana luyv kolvm̄yō, Isə kēs̄́əȳəna mpi p̄́ntv wēna na í la təyō na í mv ı k̄́cə̄v, Isə kaā kēs̄́əȳəna mpi p̄́ntv feina tō.

13 Pə̄ taya isv̄ p̄́ k̄́piisi-mēye iləna p̄́ k̄́v̄sɪ lələa. Ama pə̄ wēe kē sɪ paa mpa p̄́ wēna p̄́cə̄ p̄́cə̄.

14 Pə̄ tələnəv-mēye waatv inē tō, í p̄́səyɪ na í səna mpa p̄́le pa lah̄aa tō. Na ye k̄́v̄ȳh̄k̄́ mu lah̄aa na p̄́ tələna p̄́le ile, pa pəsɪ na p̄́ səna-me. M̄́p̄́ȳó ı ká laki na mē təna í wēna teitei.

15 Pa h̄maā Isə Təm taa kē h̄p̄́ȳó sɪ:

Wei ı ka təsə səsəm tō pə̄ ta kələna-ı.

Na wei ı ka təsə p̄́cə̄ tō pə̄ ta lah̄na-ı.

Titv na ı taapalaa

16 Isə fə̄v, un̄ ı yelina na Titv luk̄́ h̄p̄́ȳó mē tō isv̄ tá lək̄́yō tō.

17 Í lapa ntɪ tē sələma-ı tō na pə̄ tu kəla mpv tē. Í sēs̄́a isələ kē səsəm, haləna ı māyamaya í tu mē tē p̄́tē p̄́le.

¹⁸ Tə tənsa ı waalı ké tá taaralu wei Yesu seelaa kpeka təna puɣoləyi ı təmlə ke Laarपाली Kupaŋ təm taa tə.

¹⁹ Pələ pə paasi Yesu seelaa ka ləsəna-ı sı ı sukı-tuɣu tá yela taa ké timpi timpi tə laki təmlə kupaŋtə tənəye Tacaa teeli tə tə. Na pə hólóyi tətəɣo isəna mpi tá luuŋ ná wée sı tə səhna ləlaa tə.

²⁰ Tə preekəyi na tət cələyi sı tə paasuyona liyitee səsəona ane a təm tə, nəɣolu ı taa koo na ı caɣana-tu.

²¹ Paa Tacaa isentaa paa yəlaa kiŋ tə preekəyi sı tá kupaŋto ı lu təcəiceı.

²² Tə tiliyi pá na tá taaralu ləlu. Tə maɣasa ıleɣe təm paɣale sı tə naa ı waalı, na tam tə nawa sı ı seesa isələ ké. Ama pənente ı tu-məye naani ke teu, ıle ı seesa isələ na pá kəli mpu.

²³ Ye Titu ıle ma waalı tu nté ıle, má na-ı tə lakəna təmlə ke mə tə. Tá taaralaa ləlaa mpa pa su-ı tə, Yesu seelaa kpeka tilina pələ, na pələ pa laki ké sı pá ha Kilisiti ke teeli.

²⁴ ıla na pá hólí sı ı sɔla-wə na tampam, ılena Yesu seelaa kpeka tə a taa na á nyı sı tə sama-me tə, pə taɣa yem tə se.

9

Yuta isə seelaa tem

¹ Pə taɣa isı maanəki na ma ŋmaa-məye takəlaya na má heeli-məye Iso yəlaa mpa pa wə Yuta tə pa sənau təm ntəyi kuheelu.

² Ma nyəmə isəna ı lakəna luɣu kolumbuɣo tə mēe, haləna ma sama-məye Masetoni nyəma kiŋ, sı tá taaralaa ke Akayi tetu taa nyəssa pa təyi sənau təm taa ké tuu pənte. ı seesuyu mpuɣo isələ tə pə nyəmtəyi pa taa paɣale ké.

³ Paa na mpu ma tiliyi tá taaralaa panəye mə te, pəcɔ puɣoluyu mpi tə puɣula-məye təm tənə tə taa tə, pá nana pa ise. Ma caa ké sı tampana pá maɣana ı nyəssa mə təyi teu na pá la teitei na nti ma heeləya-wə tə.

⁴ Ye pə taɣa mpu, ma na Masetoni nyəma tət kəma na tət maɣana ı ta nyəssi mə ti, taɣa pə tu fəele. Mpi tə ı yelaa na tət tə-me na tá taa ké teu. Na ye mə nyənte təm ıle paa yəɣətəyi tələ.

⁵ Ma maɣasaa na ma ná sı pə kəla teu sı má wiina tá taaralaa pane na pá tēe nəɣo na pá polo mə te, na pá taɣanəyi kuɔɔɔu kupaŋku ŋku ı təma sı ı ká la tə. Maa kəo na má kəŋ tə, pə təna pə nyəssaa təkəŋkəŋ na pá hólí sı luɣu kolumbuɣo ke ı lapənaa, pə taɣa kuɔaaluɣu nakuli.

⁶ ı təssi teu sı ye wei ı tuu pəcɔ, pəcəɣo ı ká ku, na wei ı tuu səsəm, səsəm ke ı kəŋ kum.

⁷ Ye mpu paa wei ı ha isəna pə ha-ı tə, ı taa hana wula yaa kuɔaaluɣu. Pə taɣa pulu tə, wei ı haana laŋhuləmlə təɣo Iso sɔlaa.

⁸ Na Iso wəna pəsuyu sı ı ha-məye kupaŋto ke səsəm, pəcɔ ı taa laŋ mpi mpi ı nyuləyi tə. Ama ı hiki, na haləna pə kaasi na ı lana təma kupaŋa.

⁹ Pa ŋmaa Iso Təm taa sı:

ı haa konyəntənaa na luɣu kolumbuɣu.

ı kupaŋtu ı təŋ.

¹⁰ Iso wei ı haa tuulu ke kututuum na ı ha-ı təɣənaɣa sı ı təna ı ti tə, Iso ıni ı ká ha-məye kututuum təna mpi ı nyuləyi tə. Iso ıni, ı ká la na pə pu, na mə kupaŋto huki səsəm.

¹¹ Iso ká tu mə niŋ taa ké isəna mpi pə wée təɣo tam na pəcɔ mu pəsi na ı laki kupaŋto ke tam. ıle paɣale ká sēe Iso ké ı na təmlə ke kuɔəŋ wei ı laki na tət pukina tə ı tə.

¹² Pə taɣa pulu tə, kookali wei ı laki isəntə tə pə taɣa Iso yəlaa sənau tə tike. Ama pə yeki tətəɣo na yəlaa sēe Iso ké ı na təmlə.

¹³ Kookali ıne ı lapu taa ké pu hólí mpi ı kəwa tə, na yəlaa paɣale ká sana Iso ké isəna mpi ı nunaa na ı laki sı pá hólí sı ı təma mə taa na Kilisiti Laarपाली Kupaŋ tə. Na paa sa Iso tətəɣo isəna mpi mə na-wə na ləlaa ı taluyu mə kupaŋ na luɣu kolumbuɣu tə.

¹⁴ Na paa sələməyənə-me na Iso, na paa sɔlə-məye səsəm ke pəele taa pəele nna Iso lapa-me tə a tə.

¹⁵ Iso fəo, nyá kuɔəŋ fəi kəesuyu.

10

Pəli təmlə tampana huluy

¹ Pəli má, ma maɣamaɣa təkrem ma wiikəŋna-me. Ma wei yəlaa yəɣətəyi sı ye ma wə mə kiŋ ıle na wə təhəe. Ama ye ma fəi mə kiŋ ıle ma apalbu krawaɣale. Ma təkəyi-məye Kilisiti kupaŋto na ı leleŋ tə sı,

² ı taa yele na waatu wei ma kəŋ mə te tə má hólí ma apalbu. Pə taɣa pulu tə, ma huɔ teu sı ma huli ma apalbu ke mpa pa huɔ sı tə təŋəyi yuləhuwəe ke yem tə.

³ Kupaŋtə wə tá yuləntənyu taa yaa, ıle pə taɣa yuləhuwəe ke yem ké tə təŋəyi na tət yookina.

⁴ Ama yoou wontu nti tá yooŋa tə tə ta ke nti antulinya ıne ı yəlaa yooŋa tə. Iso yoou wontu nti tə pəsəyi na tət wakəli təcəsələ toŋ nyənte təɣo tə yooŋa. Tə wakəliyi pəpətu ləmaɣasēe.

5 Tə kpeesəyənə pə tənə mpa pa lakı kalampaanı na pá kayatəyi sı pá taa nyı İso tə pə hūwēe. Tə kēe yəlaa hūwēe tənə na toŋ na tətə tūyi Kilisiti tətə sı pá nuna-ı.

6 Ye mu kəma na í la na pə ná sı í nuna təkpataa, de pə kaasa mpa pa tənə na paa caakı nuna to tá səlv puwa sı tətə hə pa ŋkpaŋŋ.

7 Paa mpi, pə tənuyə tətə kə mə nyənəyənə. Ye yəlv nəyəlv ı teŋ ı taa sı Kilisiti tənna-ı, pəntu í mayası teu na í ná sı Kilisiti ti tá tətəyə, isı ı ti unı tə.

8 Pə taɣa pəlv tətə, paa ma sama ma ti na səsəntu nti Tacaa ha-tv tətə, fēele ı kraa-m se. Pə ha-tuyə səsəntu ntəyi sı pə la na í te mə taa na İso kē səsəm. Ama pə taɣa sı pə wakəli-me.

9 Ma ŋmaakuyə ma takəlası tətə, maa pəkəyi sı má kpeeti mə pəntu se.

10 Nti yəlaa yəyətəyi təyələ sı: Pəli takəlası taa təm we toŋ na apəlv kē. Ama waatv wei ı mayamaya ı we tá heku tətə ı wee kē təhee na ı yəyətəya we konyəŋ.

11 Ye wei ı yəyətəyi mpv pəntu í nyı teu sı nti tətə ŋmaa tá takəlası taa kē waatv wei tətə feı mə kiŋ na nti tu la waatv wei tu wee mə kiŋ tətə, pə kaa wee ŋkaŋka se.

12 Tə kaa nəki na tətə keena yaa tətə mayası tá tu na ləlaa mpa pa makı pa laŋa taa sı pa kē pəlv tətə. Pa kē wəeŋ kē, na pa mayamaya pa caana pa kəmayasuyə ŋku paa mayasənə pa ti tətə, na pa taa pa tike ke pa kpeesəyənə təma.

13 Ye tá, tá kaa pəsi na tətə sa tá tu na pə tēe caasa. Ama tətə saŋ tá tu na pə keesənə təmle nte İso tv-tv tətə tənaya. İso hana-tuyə mpaav sı tətə tala mə tē.

14 İsanə pa sına-tv tətə tu ŋmaana pə tətə, ye tətə kəə mə tē de mpuyəle. Ama tətə tala mə tēyē teu na tətə heeli-meye Kilisiti təm Laapaalı Kupaŋ.

15 Pə tətə kē tu ŋmaana isənə pa sına-tv tətə pə tətə. Tu saŋ tá tu na ləlaa lapa təma nna tətə. Ama tətə caa kē sı mə taa tərnnav ke İso í səsı, ilena tətə pəsi na tətə la təmle nte təkəla ləŋ nyənte təcəyacaɣa təyə mə heku, na tətə taa ŋmaana isənə İso sı-tv tətə pə tətə.

16 Pə waalı de tətə pəsəyi tətə yələna Laapaalı Kupaŋ ke tətənaa mpa pa we mə tē ləlv tətə pa taa, na tətə taa sa tá tu na nti ləlaa təma lərv ke pa təma taa tətə.

17 Pa ŋmaa İso Təm taa sı: Ye wei í caa ı sa ı ti, pəntu í sa ı ti na nti Tacaa lapa tətə.

18 Kupaŋ, pə taɣa yəlv wei ı nyənəyi ı ti isı ı kē pəlv tətə unı ı sam yana. Ama wei ı tətə Tacaa yəyətəyi kupaŋto təyə.

11

Mpa pa yaa pa təyi tillaa ke yem tə

1 Ma kooliyi kē sı isəwēe í tu nyəni-m pəcəyə kraŋtv. Pə we mpv mēe, í nyənəyi-m mpv.

2 Ma wəna isesemle ke mə təm taa kē, de İso tənə-m isesemle nte. Pə taɣa pəlv tətə, í wee kē isı pəeəlv wei ı ta nyənta apəlv ke paa pəcə na má tətə sı apəlv kəlvəm koŋ ke maa ha-ı tətə, apəlv inəyələ Kilisiti.

3 Ama ma nyəŋ kē sı pə taa kəə na mə layətv saalı na í lə mə na Kilisiti í krentuyə tam na pə we teu ke isənə mpi tətə. Na pə kəə pə lá isı lfa ka yeluyı na tum marı-ı pəpətv təm ke ı nəyə taa na í tolisi-ı tətə.

4 Pə taɣa pəlv, í təma mə taa sı nəyəlv í kəə í kpaalı-meye nyənte Yesu nəyəlv ı təm na pə tá kəna Yesu wei ı təm tá kpaala-me tətə. Na í taŋaa tətəyətəyē sı í muvi nyənte feesuyə nakəli kv təm na pə tá kəna İso Feesuyə ŋku kv təm tətə heela-me tətə, na nyənte Laapaalı nəyəlv na pə tá kəna Laapaalı Kupaŋ wei tətə heela-me tətə.

5 Ma ta hvv sı mə nyənte tillaa taa səsaa mpe pa tēe-m pəlv taa se.

6 Ama pə pəsəyi pə wee yəyətəya wawawa wei ma ta nyı tətə. Təfə pa ta kəli-m nyəm. Tə hula-meye nupəyə təcēci kē paa mpi pə taa kē na paa timpi.

7 Waatv wei ma kpaalaya-meye İso Laapaalı Kupaŋ tətə, faalaa ke ma kpaalaya. Ma paa ma təyi nupəyə sı pə kvı-me. Yaa ma lapa mpv tətə kawalaya nte?

8 Ma tisaa sı Yesu seelaa kpeka lenna í fələyi-m, de pə we isı ma huləsa aleyele na má sənə-me.

9 Waatv wei maa we mə tē na konyəŋ wəna-m tətə ma ta svki mə taa nəyəlvuyə səyələ. Pə taɣa pəlv, tá taapalaa mpa pa luna Masetoni tətə pə kəna-m pə tənə mpi pə laŋa-m tətə. Ma təkə ma təyi sı pə taa kəə na má svki mə taa nəyəlvuyə səyələ. Na mpv inəyi maa təkəyi ma təyi tam.

10 Na Kilisiti tampana nna ma təkə isəntə tətə ma kaa yele mpi ma yələyənə isəntə təyə yəəlvənv ke Akayi tətə tənə taa.

11 Pepe yelina na ma yəyətəyi mpv? Ma ta səali-me tətə pə tətə yaa? İso nyəmá teu sı ma səəla-me.

12 İsu ma lakuyə pənente tətə nupəyə maa lakı, ilena má ləsi mpa pa həŋ pa ti na pá təŋ sı tá na-we tətə kaa təmle təyə pə taa.

13 Yəlaa mpe pá kē tillaa pəpətvnaa kē. Pa looliyi nti pa lakı tətə taa na pá cesəyənə pa ti isı Kilisiti tillaa.

14 Na tələ tətə feı piti mēe, nupəyə Satanı mayamaya ná cesəyənə ı ti isı isətaa tillu kupaŋ nəyəlv.

15 Ye mpw pə fei piti si i tæmle nyóma í cesəna pa ti isu siyisuyu lataa. Ama te, pu te na pə fel-weyε mpi pa laki tə.

Pəɔli konyəntəyɔle ke lso tæmle təɔ

16 Ma tasəyi-təyi yoyotyuw kɛ, nəyɔlv í taa nyəni-m isu ma kɛ kraŋtv. Yaa ye í tu nyənəyi-m kraŋtv ntə, í yaa-m kraŋtv, ɔlena pəcɔ má pəsi na má sa ma təyi pəcɔ tətə.

17 Nti ma yoyotəyi isəntə tə pə taya ntəyi Tacaα luyu weε si má sa ma ti un. Ma yoyotəyi kɛ isu kraŋtv.

18 Pə taya pulv təɔ, timpi yəlaa lelaa saŋ pa ti na yulvhwεε ke yem tə, isu ma sama ma ti tətə mεε.

19 Mε mpa mε mə na mə ise tə, paa pa ta tu sələmi-mε si í mv kraŋtvnaα, í mvyi-wεyε.

20 I yelaα kɛ si pá pəsi-mεyε yomaα, si pá təkəna-mε, si pá puɣusiɣi-mε, si pá kraaki mə tə na pá feləyi, si pá makɪ mə nəsɪ.

21 Tí icantv təɔ kɛ tá taa la mpw. Pə wε feεle si má yoyotəyi mpw.

Paa na mpw tə, ye nəyɔlv makɪ kanƋante si i wena mpi i ká saŋna i ti tə, ma pəsəyi na maa má kanƋante tətə mεε. Ma yoyotəyi kɛ isu ma svv kraŋtvv.

22 Ntəŋ pa kɛ Hepəla nyóma yaa? Na má tətəyɔ te. Ntəŋ pa kɛ lseyelɪ nyóma yaa? Na má tətəyɔ te. Ntəŋ pa kɛ Apələham piya yaa? Na má tətəyɔ.

23 Ntəŋ pa kɛ Kilisiti tæmle nyóma yaa? Má kɛ Kilisiti tæmle tv na pə kəli-wε. Ma lapa tæmle na pə kəli-wε. Pa təkα-m təm paɣale na pə kəli-wε. Pa mapa-m na pə kəli-wε, səm nəyɔ taa kɛ ma wε tam.

24 Təm kakpasɪ ke Yuta nyóma mapa-m akpateε pəyɔlayafei nule nule.

25 Lom nyóma ná mapa-m təm tooso, pa yaɣα-m pεε ke təm kvləm si pa kvyv-m. Təm tooso kɛ lvm lipa kpvələŋ wei i taa ma wεε tə, ma caɣα ilim kvləməm na ahoο kvləmεε ke teŋku taa.

26 Ma cəv katatəɣα taa, pusi na ŋmulaa niŋ taa kɛ ma wεε. Səm nəyɔ taa kɛ ma wε ma wε Yuta nyóma maɣamaya hekv taa, na səm nəyɔ taa kɛ ma wε kraɪ nyóma te. Na səm nəyɔ taa kɛ ma wε acalεε taa, na səm nəyɔ taa kɛ ma wε wvlaya tev taa. Na səm nəyɔ taa kɛ ma wε teŋku taa. Na səm nəyɔ taa kɛ ma wε tá taaplaα kvεsaa kiŋ.

27 Pa yaa si kanƋanɣi təma na wahalana səsaa tə, má nana. Təm paɣale ke maa kpətəyi isəle. Nyəɣəsi na lkvətə tə, paa pəsəyi. Ma kpisa kvətəyɔv təyov ke wuleε wuleε. Ma təyɔ wahala na watv, paa wontuyv kvatakvyv ma feina.

28 Na pə tu kaasa mpi tə, maa yoyotəyi pə təm. Yesu seεlaα kpeka təna təm nəyəsεε ná kvyv-m paa kvyaŋkvuyv.

29 Ye yvlv nəyɔlv lapa icam, má laki icam tətəyɔ. Ye pə tv nəyɔlv ke isayətv lapv, pə wuki-m kɛ təsəŋŋ.

30 Ye pə wεε si má sa ma təyɔlv, ma icantv ma icantv cəɣyɔ maa saŋna ma ti.

31 Tacaα Yesu Caa lso nyəmá si maa looliyi. Inəyi paa saŋ tam.

32 Maa wε Tamasi tə, wulav səsə Aletasi sv kvfəneε wei ke təna tə i sv taŋlaα ke kolvŋa ŋka ka cəna icate tə ka nəyɔ si pá kra-m.

33 Ama pa tv-m səsətəv səsəv taa na pá tisi-m na icate kolvŋa ŋke ka pətote. Mpw pə yelina na má fiti i niŋ taa.

12

Mpi mpi pə hvla Pəɔli ná í ná tə

1 Paa ti sam fei teu tə, isu ma sama ma ti. Pə lapa-m isu toosee taka na má ná mpi mpi na mpi Tacaα kulaa na í hólí-m tə, maa yoyotɪ pə təm ke pənente.

2 Ma nyəmá isə seelv nəyɔlv, pusi lapa naanvwa na liyiti kəlv pə kraasvuyv-i hatuu isətəα tə. Ma ta nyi si pə kraasa-i tampana yaa pə lapa-i isu toosee taka kɛ kvlapv tə. Ama lso tike nyəmna.

3 Ma nyəmá si kvəpam pə kraasa yvlv inəyi hatuu aləsanna taa. Ma tasəyi yoyotəyi sv ma ta nyi si tampana pə kraasa-i yaa pə lapa-i toosee taka kɛ kvlapv tə. Ama lso tike nyəmna.

4 Na í nu pa yoyotaya tənaya təmnaα mpa yvlv kaa pəsi na í yoyotɪ tə, na pə ta tu hav yvlv pəyaya si ká yoyotɪ tə.

5 Yvlv inε maa samv-i, ɔε ma maɣamaya ma kaa sa ma ti se. Ye pə wε sam, ma icantv kiŋ ke maa sana ma ti.

6 Ye ma ti sam ke maa pεekaya ma taa la kraŋtv se. Pə taya pulv təɔ, tampana ke maa heelaya tə se. Ama ma kra ma təyi na ma ti sam, maa caα si nəyɔlv í nyəni-m si ma kɛ pulv na pə kəli isəna mpi í naaki na í nukɪ si ma laki tə.

7 Pə tv-m ma tənvyv taa kɛ kvətəŋ kvəwəwv sv ma taa saŋ ma ti si maya pə kula səsəntv na pə hólí. ɔε kvətəŋ ŋkv kv wε kɛ isu Satanɪ tillu wei i tilaa tə si í kayatv-m na má taa sa ma ti tə.

8 Təm tooso kɛ ma sələma Tacaα ke kvətəŋ kvε kv tə sv í waasi-m-kv.

9 Ama i cə-m sv i pεεε paasi, pulv ta kaasi sv í tasa-m lapv, sv pə taya pulv təɔ, ma icantv taa kɛ un i toma ná naα teu. Ye mpw ma icantv ke maa sana ma ti na Kilisiti toma kenti ma təɔ.

¹⁰ Pə təw kə icantu na kotuŋ na isənyəŋle na wahalanaa na lanwakalle səsəale, pə təna mpi ma naa isəntəyo Kilisiti təw tə ma mʉyələyənə-wəyi. Pə taya pulw təw, ma kə icam ile ma toŋ taa toŋ nté təna.

Kolenti nyəma təm caalɔv ke Pəwli

¹¹ Ma yəyətəyi kə isu ma sʉv kraŋyʉ, ile mə yelina na má yəyətəyi mpv. Pʉ mʉna isu mu seenna ma təw. Mpi tə, paa ma ta ke pulw tə mə nyente tillaa səsaa mpe pa ta tē-m pulw.

¹² Pə lapa təma wena a hólóyí sɪ ma kə tillu təyo mə heku taa na suulu səsə mee. Səyontu təma na Iso kəkəlo nyəm na piti təma ke a larənaa.

¹³ Nti tə taa kə pa ta la-me isu pa lakɔv Yesu seela kpeka lenna tə ye pə taya təkɔv mpi mə tə təkɪ-m tə pə paasi? Ma təm səpəna-meye tene un tə taa.

¹⁴ Ma nyəsəyi ma ti si ma kəŋ mə tɛye təm tooso nyəm, ile maa caa si í təkɪ-m se. Mə maɣamaya ke ma caa pə taya mə liyitee. Pə taya piya caləsəyənə liyitee si si təw si caanaa. Ama caanaa caləsəyənə liyitee si pa tənə pa piya.

¹⁵ Ye ma ma lanhulomle nté si má təyo mə təw kə pə təna mpi ma wena tə, paa ma ti má ku na pə sənə-me. Ye máá sɔla-meye r̄p̄r̄yú tɛ ye, mu məŋna maya sɔlɔv ke pəw?

¹⁶ I nyemá teu si ma ta mʉsənə-me. Ama lelaa ná tɛna-ti si acilyatə ke ma larənaa na má nyi-meye katəsi na pəpətonaa na má kra-me.

¹⁷ Mpa ma tila mə kin tə pa taa nəyɔlv lapa na má təyo mə təw?

¹⁸ Ma wiina Titu si í polo mə tɛ na ma tənɣa i waali kə tá taaralw ile. Yaa í caa í tə si Titu təyənə mə təw kə? Pə taya ma yaasi na ma ikpate ke Titu tənɣa?

¹⁹ Ntany pə kraɣaw waatu nəyɔlv tə i huw kele si tə pɛkəyi si tə kɛli tá nyóŋ təw. Aa pə taya mpv. Isəna Kilisiti caaki tə r̄p̄r̄yú tə yəyətəyi Iso isentaa. Tá taaralaa kɔpama tə heeliyi-meye pə tənaya r̄p̄r̄yú si í pulw ləlo.

²⁰ Ma nyan si ye ma kəma na má tala mə tɛ má taa maɣana-meye nti maa caa tə tə taa, na mu taa na nti mu caa təyo ma kin. Ma nyan kə si pə taa kəw na yoo, na isəsemle, na pááná, na kəlvɔv pɛkɔv, na kotuŋ, na yəyətəya kraɪ nyəŋka, na isəcau, na liyituɣu pə wɛɛ.

²¹ Ma nyan kə si má tala mə kin ma Iso í taa pəsa-m mə isentaa na má kəw na má wii yəlaa paɣale mpa pa lapa isayətonaa ke tuu ləŋ, na pá tá yele tətɛlakasi, na asilima, na yaasi isayəw wei paa təkaa tə pa təw.

13

Kantəkaya kəkpaaləw na seetv

¹ Təm tooso nyəm nté ma caa kənte ke mə tɛ tə. Aseeta nyəma naale yaa tooso ká huləna tamnaa təna mpa pa wɛɛ tə pa tampana na pəcɔ. Pa ŋmaa r̄p̄r̄yú Iso Təm taa kə.

² Ma kpaaləyi tuu mpa paa lapa isayətu tə na lelaa si ye ma kəma na má kəw si ma naa-me, ma kaa wii nəyɔlv pətəwəle. Maa kəma təm naale nyəm tə ma təma-meye kpaalɔv ke mpv. Pənente ma fei mə kin ile ma tasəyi-meye kpaalɔv.

³ Ntəŋ í caa í ná si Kilisiti toŋ ke ma yəyətəyənə yaa pə taya Kilisiti toŋ yaa? I ká ná mɛɛ. Kilisiti u hólóyí icantu natələyi mə təm taa se. Ama toma ke i hólóyí mə heku.

⁴ Paa na mpv i icantu təw kə pa kama-i səm tesika təw. Ama i wena i weesuyu ke Iso toma taa. Tá na-i tə kpentaa kə, na tə kə acamaa tətəyo. Ama yaasi wei tə lakəna mə kin tə pə hólóyí kə si tá na-i tə wena weesuyu ke Iso toma təw.

⁵ I mayasi mə maɣamaya mə ti na í feŋ mə ti na í ná si í təkə Isəsəele mpaaw yaa í tá təkɪ. Ntəŋ í nyemá teu si Kilisiti wɛ mə kin na? Təw, í tɛmna Iso na mə taa tə, ye í pəsaa na í hólí tampana ke mpv ile, mpvɔle.

⁶ Ma huw si í nyemá teu si tá kin, tə pəsəyi na tə hólí mpv mɛɛ.

⁷ Iso kə tə sələməyi si í yele na í taa la kawalaya nakəl. Tu caa si tə hólí tənə tə taa kə mpi tə pəsəyi tə, paa pʉ lu si pəsɔv ke tu pəsəyi, kɔpantu ke tə caa mu laku.

⁸ Pə taya pulw təw, tə kaa pəsi na tə lu Iso tampana waali. Iso tampana anəyi tu lana.

⁹ Tá keu acamaa na mu kə toŋtənaa tə, tá lanɣa hulomaa kə. Pə təw tətəyo tə sələməyi si í la kɔpantu ke teu.

¹⁰ Mpi pə təw ma wɛ-me na pooluŋ na ma ŋmaa-meye takələya təyole si waatu wei maa kəw mə kin tə ma taa lana-me na toŋ ke toma nna Taca a ha-m tə. Pə ha-m toma anəyi si pə la na í polo ləlo, pə ta ha-m-ye si pə wakəli-me.

¹¹ Pənente ma taaralaa pə lapa wulee. I lv si í tɛ teu. I səsəyi təmaya apalətu. I wɛɛ nəyɔ kəlvəya, na í wɛɛ təma na leleŋ. Iso wei i səsəyi na í haa alaafaya tə í wɛɛ mə kin.

¹² I seɛ təmaya teu na í lel.

Iso yəlaa tənə seɛ-me.

¹³ Taca a Yesu Kilisiti pɛɛɛɛ na Iso sɔlɔv na kpentuyv ŋku Feesuyu Nanŋtu kəŋna tə pə wɛɛ mə tənə mə kin.

TAKĒLAYA ŅKA PŌLI NMAAWA
KALATI
NYĒMA TŌ
KŌTŌLŌTŌ

PŌli űmaa takĒlaya kaneyĕ Kalati Iso seĕlaa mpa i maġamaġa i pona Laapaali kűraű na pa mu tŌ. I ka nuwaya si yĕlaa kűma na pa seġesĕġi-weġe Yuta nyĕma kolapűtű. Iĕ i lanġe ta heĕna pa koseġesĕtű nti. Pĕ tű kĕ i tűma si: Laapaali Kűraű wei ma heela-me tű i ta ke wei yűlű lupa kolupu tű (1:11). I yĕġűtű tűtű si Iso pĕĕĕĕ yakĕna yűlű, pĕ taya kolapűtű tűyűyű tű. Pĕ tű kĕ pĕ weĕ si tű tűű Feesuyű Nanġtű nyĕntű pĕ taya yĕlaa nyĕntű.

Isĕna pa faya Kalati takĒlaya tű:

- Laapaali Kűraű we kolűm kĕ, titite 1-2
- Iso pĕĕĕĕ yakĕna yűlű nyűyű, titite 3
- Iso seĕlű wei i fita yomle tű na i kolapĕĕ, titite 4-5
- Kűtĕkĕtű, titite 6

Seĕtű

¹ Maġa tillu PŌli, iĕ pĕ taya isu yĕlaa tűna-m tiluyű. Pĕyele pĕ taya isu yűlű nűġűlű i telĕsĕna-m tiluyű mpa. Ama Yesu Kilisiti na Caa Iso wei i ka feesa-i waatu wei i sĕpa tű mpe pa maġamaġa pa tűna-m-wi.

² MĀ na ma taapalaa mpa pa tĕna pa we cĕne tű tű tamsĕna na tű űmaa takĒlaya kaneyĕ Kalati Yesu seĕlaa kpeka me si tű seĕki-me.

³ Tacaa Iso na tĀ Sosű Yesu Kilisiti pĀ hűlĭ-meġe pĕĕĕĕ na pĀ ha-meġe alaafĕya.

⁴ Kilisiti iű i hana i ti si i ya-tuyű tĀ isayatu taa na i lĕsi-tuyű kűyĕĕű kűtakĕĕsĕű iűe i taa, na mpu iű pĕ kĕ Tacaa luyű nyĕntű kĕ.

⁵ TĀ tű Iso kĕ teeli ke tam tű. Ami.

Laapaali kolűm inűġĕle kolűm tĕkoű

⁶ Ma ta huű si i kĀ ha siyile ke űpűyű lűű ke wei i yaa-meġe Kilisiti pĕĕĕĕ tű tű na i tűű Laapaali Kűraű lĕlű, ma tutaa kĕ.

⁷ Ma yĕġűtűyű mpu tű pĕ taya isu Laapaalĕnaa Kűpama we naale se. Ama ma nawaya si yĕlaa weĕ na pĀ laku-meġe yeĕyele na pĀ caa pa keĕ Kilisiti Laapaali Kűraű iű.

⁸ Ye nűġűlű kűma na i heeli-meġe Laapaali kűfalű nűġűlű na pĀ tĀ kĕ wei tű tĕma-meġe heeluyű tű, Iso kĀ nana pűntű paa i kĕ awe. Paa tĀ taa yűlű maġamaġa, paa isűtĕa tillu nűġűlű maġamaġa.

⁹ Tu tĕma-meġe heeluyű na ma tasűġi-meġe heeluyű ke mpu, si ye nűġűlű kűma na i heeli-meġe Laapaali kűfalű nűġűlű na pĀ tĀ kĕ wei i tĕma muűyű tű, Iso kĀ nana pűntű.

¹⁰ Iĕ pĕ luwa si yĕlaa isante ntĕ ma caa yaa we? Aa, ama Iso isante ke ma pĕĕkĕű. Ma caa si yĕlaa lanġa i heĕna-m? Ye maa caakĕya si yĕlaa lanġa i heĕna-m ma taa la Kilisiti tĕmlĕ tű.

Isĕna pĕ lapa na PŌli pĕsi tillu tű

¹¹ Ma taapalaa ma heeliġi-me tĕfoo si Laapaali Kűraű wei ma heela-me tű i ta ke wei yűlű lupa kolupu tű.

¹² Ma ta nu-tűġi yűlű nűġűlű i kin. Pĕ taya yűlű nűġűlű seġesĕna-m, ama Yesu Kilisiti maġamaġa kulina tű tű na mĀ nyi-tű.

¹³ I nu isĕna ma yaasi ka we waatu wei maa seesa isĕle na Yuta nyĕma Iso seĕtű. Na i nyĕmĀ isĕna maa naasaya Iso seĕlaa kpeka tĕkanġan na mĀ seesa isĕle si ma wakĕlĕűyű-we tĕkpataa tű.

¹⁴ Mpa paa kĕ ma piitim nyĕma na pĀ kĕ ma saalanaa tű pa taa nűġűlű ta haűna-m puluyű tĀ Yuta Iso seĕtű taa. Isĕna maa tűűaya tĀ caanaa kűtasi tű pĕ fĕi keesuyű.

¹⁵ Ama Iso suulu tű i lĕsa-m na ma mpa ke waatu wei pa ta tu lűlĕta-m tű, na i yaa-m si mĀ la i tĕmlĕ.

¹⁶ Pĕ kűma na pĀ maġa Iso na i kuli i Pĕyalű tű si mĀ nyĕm-i tĕĕĕĕi, na mĀ seġesű mpa pa ta ke Yuta nyĕma tűġű i tűm Laapaali Kűraű tű ma ta polo nűġűlű cűlűġű saawala lapu.

¹⁷ Pĕyele ma ta polo Yosalem si ma naa mpa pa lapa tillaa na ma tű tű. Ama ma tĕĕ Alaru ke kpakpaa, pĕle pĕ waali ilena mĀ mĕli Tamasi.

¹⁸ Pĕle pĕ waali pĕ lapa pusi tooso tűġű ma pola Yosalem si ma nyĕű Piyeĕ. Ilena mĀ na ilĕ tĀ caya weĕ naanűwa na kakpasi.

¹⁹ Ma na tillaa taa nűġűlű tű ta na ye pĕ taya Tacaa neu Saaki.

²⁰ Tampana tűm ke ma keesűġi-meġe takĒlaya taa cĕne, na Iso maa looliġi.

²¹ Pĕle pĕ waali ma cű Sili na Silisii pa tĕtűnaa taa.

²² Pĕ na pĕ mpu tű Yuta tĕtű taa Yesu seĕlaa kpeka ta keesita-m.

²³ Ama pa yɔɔɔta ma tɔm kɛ na mpe pɔ nu kɔnu, si wei inɔ i ka naasaya-tv tɔ kaɣana i tɔɣna Iso sɛw mpi i ka sɛɛsa isɛle si i wakɛli tɔkpataa tɔ pɔ waasv lapv.

²⁴ Na pɔ sanj Iso kɛ ma tɔɔ.

2

Pɔɔli na tillaa lɛlaa

¹ Pɔ lapa pusi naanɔwa na liyiti ilena mɔ mɛli Yosalem, na Panapaasi su-m, na mɔ kpɛnna Titv tɔɔ.

² Pɔ taɣa pulv tɔɔ kɛ ma pɔla Yosalem, Iso hulɔna-m si pɔ weɛ si tɛlasɔ mɔ polo kɛ. Ma na tɔna nyɔɔv nyɔma tɔ kɔta tɔ tike, ilena mɔ kpaya Laapaali Kɔɔɔɔ wei ma laki mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ i tɔm na mɔ kɛɛsi-we tɛɛɛɛɛɛ. Ma luyv taa fɛi si mpi ma tɛma lapv na mpi ma tɔɣna lapv tɔ pɔ pɛsi yem.

³ Na Titv wei i tɔɣa-m mpv na i kɛ Kɔlɛɛki tv tɔ pa ta caali-si si i peli.

⁴ Ama acɛsaacɛsaa nyɔma mpa pa sita tɔ hekɔ tv pɛle pa lɔpɔna si i peli. Acɛsaacɛsaa nyɔma mpe, pa lɔlaa kɛ tɛkɛv na pɔ sɔv tɔ hekɔ, si pa fenjiyi na pɔ nɔ tɔ na Yesu Kilisiti tɔ kpɛntaa na tɔ we kasayampiitu nti tɔ taa tɔ. Pa caakaya kɛ si pɔ pɛsi-tuyv yomaa.

⁵ Ama tɔ tɔ ha-weye pɔ mpaav ke paa pɛɔɔ mayamaya. Tɔ sɔlaa kɛ si mɔ tɔɔ ilɛ tɔ tɔki Laapaali Kɔɔɔɔ tampana tɔkpɔɔɔɔkpɔɔɔɔ.

⁶ Mpa ma tɔɣ si nyɔɔv nyɔma ke mpv tɔ, tɔv, ma ta nyi si tampana mpeyele nyɔɔv nyɔma yaa we tɔ. Ilɛ paa pa tu kɛ mpa te, pɔ kulɔm. Iso ilɛ u nyɔnɔɣi tɔ tɔ se. Mpe inɔ pa taa nɔɔlv ta tasa-m tɔm kɔfatv natɔlɔɣi sɔɔsɔv si mɔ la.

⁷ Ama pa nawaya tɔkelekele si Iso tv-m tɔmlɛ si mɔ heeli Laapaali Kɔɔɔɔ ke mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔɔv teitei isv i tv Piyɛ ilɛ si i heeli Laapaali Kɔɔɔɔ ke Yuta nyɔma tɔ.

⁸ Isv Iso kpav Piyɛ ke tillu si i paasɔna Yuta nyɔma tɔ mpv tɔtɔɔv i kpa maya tillu si mɔ paasɔna mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ.

⁹ Saaki na Piyɛ na Yohaani, mpa mpe pa nyɔnɔɣi mpv si pa nyɔɔv nyɔma tɔ, pɛle pa nawa si Iso paasaa kɛ na i tv tɔmlɛ nteye ma niɣv taa na tɔ mpa. Ilɛna pɔ kpa mɔ na Panapaasi tɔ niɣv taa na pɔ ciyiti. Tɔ lapa nɔɔv kulɔmaya ke mpv, ilɛna tɔ tɔna tɔ yɔɔv na tɔ tisi tɔma si tɔɔ mɔlɔna mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ pa kiɣv na mpe pɔ polo Yuta nyɔma kiɣv.

¹⁰ Ama nti pa wiina-tv tɔɔle si, tɔ tɔsi pa kɔnyɔntɔnaa mpe pa tɔɔ, na ma lapa teu ke nti pa yɔɔv mpv si tɔ la tɔ.

Pɔɔli kalɔnav ke Piyɛ ke Antiyɔka

¹¹ Waatv wei Piyɛ kɔma Antiyɔka tɔ ma yɔona-i yɔlaa taa kɛ i toola mpaav tɔ pɔ tɔɔ.

¹² Nti ta taa i toola tɔɔle si, Saaki ka tila napɔli, na waatv wei pɛle pa ta tata tɔ, Piyɛ na tɔ taapalaa mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ pa tɔkaɣana. Ama pɛle pa kɔma na pɔ tala, ilɛna i se mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ pa tɔlɔɔv tɔɔv. Pɔ taɣa pulv, i nyanɔɣana mpa pa sɔla pɛlvv tɔm tɔ.

¹³ Tɔ taapalaa Yuta nyɔma mpa pɔ kaasaa tɔ pɛle pa tɔɣa Piyɛ ikpate tɔɔ, halɔna pɔ kpɛɣna Panapaasi na pɔ tɛlasɔ ilɛv pa iɛantv nti.

¹⁴ Saa wei ma nawa si pa tɔntɛ ta maya na pa ta tɔɣv Laapaali Kɔɔɔɔ tampana ke teitei tɔ, ma tɔma Piyɛ ke yɔlaa tana isɛntaa si: N kɛ Yuta tv pɔyɛn n lapa cɔneyɛ isv wei i ta ke Yuta tv tɔ, n ta la isv Yuta tv ka la tɔ. Ilɛ isɔnɔɣv na nyɔmɔ si nɔɔnɔ n kɔ la na n caali mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ si pɔ la isv Yuta nyɔma tɔ.

Tɔɔ tɛm na Iso yakɔna paa wei i nyɔɔv

¹⁵ Tɔ mayamaya tɔ kɛ Yuta nyɔma kɛ tɔsiyiysi, tɔ ta ke asayaa isv piitim lɛmpv nyɔma.

¹⁶ Paa na mpv tɔ nyɔmɔ si pɔ taɣa isv yɔlv tɔɣv kɔsɔstv tɔɔ Iso nyɔnɔɣi-yɔlvɔɔ. Ama i tɔɣv i taa na Yesu Kilisiti tɔɔ. Tɔ mayamaya isɛntɔ, tɔ tɛmna Yesu Kilisiti inɔɣi tɔ taa kɛna Iso nyɔnɔɣi-tuyv yɔlvɔpama. Tɔ tɛma tɔ taa na Yesu Kilisiti tɔɔv yɔv, pɔ taɣa kɔsɔstv tɔɣv tɔɔ. Pɔ taɣa pulv, Iso kaa nyɔmɔ nɔɔlvv yɔlvɔɔv ke i kɔsɔstv tɔɣv tɔɔ.

¹⁷ Ye tɔ lukv si Kilisiti tɔ pa nyɔnɔɣi-tuyv yɔlvɔpama tɔɔv pɔ naa si tɔ kɛ asayaa isv mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ, ilɛ pɔ weɛ si Kilisiti kɛle isayavv caa yaa isɛna? Aai, pɔ taɣa nɔɔlvv paa pɛɔ.

¹⁸ Ye ma kulaa na mɔ tayɔnɔɣi nɔmav ke mpi ma tɛma yɔlvv tɔ, pɛle pɔ hɔlɔɣi kɛ si ma ta ke kɔsɔstv tɔɣv nɔɔlv.

¹⁹ Ye kɔsɔstv tɔm taa, ma sɔpaya tɔnɔɣvɔv, na kɔsɔstv nti tɔ mayamaya tɔ kɔna-m mpv. Na pɔ lapa-m nɔɔlvv si mɔ weɛ Iso tike tɔɔ. Pa kɔ mɔ na Kilisiti ke sɔm tɛsika tɔɔ.

²⁰ Na ma wɛv isɛntɔv kaɣana tɔ pɔ taɣa ma mayamaya ma wɛnna. Ama Kilisiti wɛnna ma taa. Weesuyv nku ma wɛna sanja taa isɛntɔ tɔ ma tɣv ma taa na Iso Pɔyavv tɔɔv ma wɛna-kv. Iso Pɔyavv inɔ i sɔlɔna-m na i si ma sɔm.

²¹ Maa kpɔlɔv Iso kɔcɔv se. Ye kɔsɔstv ka yekayana na yɔlv pɔsɔv kɔɔɔv ke Iso isɛntaa, ilɛ pɔ we isv Kilisiti sɔpaya yem kɛle.

3

Kusəsutv na táá tem na Iso pə təm

¹ Aaa, Kalati komeleməŋ me, de nəŋəlv nyala-meŋe konyalo yaa isəna? Anı meŋe pa tema keəsuyv ke Kilisiti tesika təw səm təm təkelekele ke teu.

² İle təm kəlvmtv təkəŋ ke ma pəsəŋi-me, sı ı təŋvuyv Iso kusəsutv təŋv ı hika Iso Feesuyv yaa ı nuw Laapaalı Kuparı na ı mv-ı təŋv ı hika? İ cə-m na má nu.

³ Mə kəmelentv təw ımpəyú? Iso Feesuyv təŋ ke ı hikina mə təŋi kancaalaya, ılena nəwəw ı caa ı təsəna mə mayamaya mə təŋ na?

⁴ Pə lapa pə lapa mə hekv na ı hii layatənaa mpa tə pele pa pəsa yem kele yaa? Aaı, pə kaa pəsı yem ke mpv me.

⁵ İsu Iso celuyv-meŋe ı Feesuyv na ı laki piti təma ke mə hekv ke mpv tə, mə kusəsutv təŋvuyv təw, yaa mə Laapaalı Kuparı nuw na ı mvuyv təw ke pə laki mpv?

⁶ Mpv ııı pə yelina na pá ħmaa Apələham təm ke Iso Təm taa sı: İ təma Iso na ı taa, na ı taa təm mpəŋi Iso ná nawa na ıle ı yaa-ı yəlvparı na ı mv-ı.

⁷ Pə təw ke ı ká nyı teu sı, mpa pa tema pa taa na Iso təŋəle Apələham piya təsiyisiyi.

⁸ Pə mayamaya pə tu we Iso Təm taa ke mpv sı: Mpa pa ta ke Yuta nyəma tə paa kəw na pá te pa taa na Iso, ılena pá pəsı yəlvpama. Na pə təw ııəŋı hatuu ləŋ Iso heela Apələham ke təm kəpantv təne na tə wə ħmaatv taa sı: Nyá təw ke Iso ká la ate yəlaa tənaya kəpantv.

⁹ Apələham tema Iso na ı taa na Iso lapi-ı kəpantv. Na mpv tətəŋv pa təna mpa pa təŋ pa taa na Iso tə, ıle ı laki-weŋe kəpantv ke mpv tətəŋv.

¹⁰ Mpa pa wee na pá tēləŋı sı pa kusəsutv təŋvuyv təw ke pa hikiyi kəpantv tə pá na mpusi kele. Tə mayamaya ke pa yəŋta Iso Təm taa sı: Mpusi tv nte wei ı təŋəŋı pə təna mpi pa ħmaawa kusəsutv təkələya taa təŋv tam tə.

¹¹ Pə tu naaki mpv təkelekele sı nəŋəlv kaa pəsı yəlvparı ke Iso isentaa ke kusəsutv təŋvuyv təw. Ama pa ħmaa Iso Təm taa təkpataa sı: Wei ı ke yəlvparı ke Iso isentaa sı ı təma ı taa tə pə təw tə, pəntv tike tələŋəna-tı.

¹² Pə taya pəlv təw, kusəsutv təŋvuyv na táá tēmnəv ke Iso tá kaa pəlv. Ama pə wee ke ısu pa yəŋtuyv Iso Təm taa tə sı: Wei ı təkə kusəsutv təmnəa təna tə, pəntv ká tui-təŋı tə təw.

¹³ İsəna Kilisiti lapa na ı səŋəlı tá mpusi ke ı mayamaya ı nyuyv taa tə pə təw ke ı pəsaa na ı ləsi kusəsutv mpusi ııəŋı tá təw. Tə mayamaya ke pa yəŋta Iso Təm taa sı: Ye pa laalaa na pá pusi wei na tuyv, mpusi tv ke.

¹⁴ Pə lapa ımpəyú sı kəpantv nti Iso ka təma sı ı laki Apələham tə, ı la-təŋı mpa pa ta ke Yuta nyəma təŋv Yesu Kilisiti təw. Na tá táá tēmnəv ke Iso yelina na tə hiki Feesuyv Nanħtv wei Iso ka təma sı ı ká ha-tv tə.

Kusəsutv na Iso kəpantənaa pə təm

¹⁵ Ma taapaalaa ma keəsəŋi-meŋe yəlaa tá ta kəlapətv na ı cəkəna. Ye yəlv cəŋaa na ı taŋanı pə təna təmamam ke isəna ı caa pá lana ı wənao ke ı səm waalı, na ı tv təkələya taa na ı sı, nəŋəlv ı pəsəŋı na ı kv-tı yaa ı səəsı ı nyəntv ke tə təw.

¹⁶ Anħa, ımpəyú pə wee na nti Iso ka təma sı ı ká la Apələham na ı pəŋaya tə. Pa ta ħmaa Iso Təm taa sı ı piya, sı pə taa kəw na pə lá ısu yəlaa pəŋale. Ama pa təmaya sı: Nyá pəŋaya, sı pé hólı sı yəlv kəlvmtv ke pa paasənaa, na yəlv ııəŋəle Kilisiti.

¹⁷ Ntı ma caa ma hólı təŋəle sı: Iso ka taŋana nti ı caa ı na ı yəlaa pá la tə, haləna ı tə sı ı ká təkı ı nəŋv sıw. Pə kəma na pusi la nasəle na hii na naanəwa (430) ke, ılena kusəsutv təm ııı. Kusəsutv təm ııı mpv tə, pə feı sı təle tə kv nti Iso təma taŋanuyv tə, na mpi mpi ı təma sı ı ká la yəlaa tə təle tə saalı yem.

¹⁸ Pə taya pəlv, ye ısu kusəsutv təkələa ke Iso təŋəŋı na ı ħaa ı kucəŋı wei ı ka sıwa ı yəlaa təw tə, ıle pə taya nəŋv sıw nté. Ama cəne ıle Iso ka təma sı ı ká la Apələham ke kəpantv təŋv ı lapa-ı-təŋı faalaa.

¹⁹ Pepe nyuyv təw ke pa sı kiıŋ ıle? Pa səəsə ıleŋe sıw ke sı pé hólı yəlaa ke pa kəlapətv nti Iso ı caa tə. Pə wee sı kusəsutv nti tə cəŋa mpv, haləna Apələham pəŋaya ħka ka təw Iso ka təma sı ı ká la kəpantv nti tə ká kəw. Na isətəa tillaa ke Iso tilina kusəsutv nti, na yəlv ke pele pa cəlaa sı ı tələsi ı lələa.

²⁰ Ama ye tımpi pə ke sı yəlv kəlvmtv təm ke pə paasənaa, ıle tələsəlv nəŋəlv ı kaa wee pə taa tətə. Na mpv ııəŋı pə tu wee, Iso wə kəlvmtv ke.

Kusəsutv nyuyv

²¹ İle pə ııwa sı kusəsutv na mpi mpi Iso təma sı ı ká la tə pu kəntəŋı kele? Aaı, pə taya mpv se, paa pəcə. Ye paa tv kusəsutv natəlı nti tə pəsəŋı na tə lá na yəlaa hiki weesuyv, anħaa, ıle kusəsutv təŋvuyv ka yekəŋana nté na yəlv pəsəŋı kəparı ke Iso isentaa.

²² Ama pa ħmaawa Iso Təm taa sı ı sayatv ħmakəla yəlaa təna təpai. Na pə we mpv, sı mpa pa təma pa taa na Yesu Kilisiti tə, pá hiki kucəŋı wei Iso ka təma sı ı ká ha təŋv pa taa tēmnəv təw.

²³ Táá temnav ke Iso taa kanta ile, kusosuto ka takana-tu isu salakatona, na pé tana si pé koo pé kuli-toyo Iso táá temnav tom nti tó tó.

²⁴ M'póyó pé lapa na kusosuto wee isu tá tó nyenlo halena Kilisiti koo, si tó té tá taa na Iso na pé lá na tó pəsi kópama ke Iso isentaa.

²⁵ Pənente Iso táá temnav tom nti tale tó koma ile kusosuto ná fei isu tá tó nyenlo tóto.

²⁶ Tó, me má tema má taa na Iso tóyo í pəsi í piya ke má na Yesu Kilisiti má krentoyó tó.

²⁷ Pé taya pulo, má tona tərpa pa so-meçe Iso lum si má na Kilisiti í krenti na í kpaça Kilisiti kin ke yaasi kofalo na í tóki.

²⁸ Waatu iní, pé fei si Yuta tu nto, me ílé í ta ke Yuta tu. Yaa yom nto, kasayampu nto. Yaa apalo nto, alv nto. Ama má na Yesu Kilisiti í krenta má tənaya kolum ké, fayav fei.

²⁹ Ye Kilisiti tənma-me ile í ké Apələham piya ké, na í ká hiki kəpantona mpa Iso tóma si í ká ha-me na pé pəsi má nyəm təkpaata tó.

4

¹ Nti ma wena na má caa ma tasəna-meçe kilisinav tóyole si, pəyaya nka ka wee na káá te na ká tóyo ka caa wənav tona tó, ka pəcaatu ka wee ké isu yom wəv tó. Pəyele nke kaa tona na ká ti pé tona.

² Ka pəcaatu tona taa ka we paasənlaa nin taa, na pəle pa lakəna-keçe pé tona halena ká koo ká tala pusi isəna ka caa ka suwa tó.

³ Tá tóto waatu wei tu we isu piya tó, tu we antulinya iné í pé tona pé kancalaya nyəm taa ké na pé kpa-toyo yomaa.

⁴ Ama pé koma pé tala saa wei Iso ka suwa tó, ilena í tili í pəyaya, na alv lələna-ke, na ká tən Yuta nyəma kolapoto.

⁵ Ka koma mpv si ka ceki mpa kusosuto ka takaa tó na tó hiki mpaav na tó pəsi Iso piya.

⁶ Iso tu í Pəyaya Feesuyu ke tá taa si pé hólí teu si tó ké í piya mayamaya, na Feesuyu nku ku yelina na tó yaa Iso si ma Caa Paapa.

⁷ Ye mpv ile n ta ke yom tóto, ama n pəsi pəyalv ke. Na isu n kev í pəyalv ke mpv tó, Iso ká ha-n kəpantona mpa í su í piya tó tó.

Kalati nyəma tom caaləyi Pəəli

⁸ Tuu lən í taa nyi Iso, na í tənaya mpi pé ta ke Iso mayamaya tó na í pəsi pəle pé yomaa.

⁹ Ama pənente isu í nyəma Iso, yaa isu Iso ílé í nyəma-me tó, pepe tó ké í caa í məli pé tona pé kancalaya nyəm mpi pé taa fei waav na pé we yem ké mpv tó pé taa? Na pé koma suwe tóto na í caa í tasa pé yomaa lapó?

¹⁰ Mə ise sənna má kuyeyen kəpampən fayasoyv na mə isətonaa kəpama na mə waatonaa kəpama na mə pusi kəpənši fayasoyv ke teitei.

¹¹ Mə tom cəpa ma lanje ke teu ké. Isu ma iwule nté tó tənaya má tó kola huntv nté yaa?

¹² Ma taapalaa, ma wiikina-me si í tən ma ikpate isu ma mayamaya ma tənə má ikpate tó. Í ta la-m isayato natələyi tiili se.

¹³ Na í nyəma teu si ma kətən tó ké ma heela-meçe Laapaali Kəpən ke tom kancalaya nyəm.

¹⁴ Na í ná cəsse ke səsom ke ma wəsasí nsi si taa, paa na mpv í tá cuti si ma tom nti tó nu-me. Pəyele í ta lə-m, ama í tóka-m teu ké isu isətaa tillu nəyolv, yaa isu Yesu Kilisiti mayamaya.

¹⁵ Waatu iní má lanjholumle tó paa pəosəyi. Íle kayana í na-we tóto? Halí ma pəsəyi má ləsí má nyuloyv si waatu iní taa, pu lakaya mpv, paa má ise mayamaya í ka ləsa na í tu-m.

¹⁶ Isu má heeluyv-meçe tampana tóyole ma pəsi má kolontu yaa?

¹⁷ Yəlaa panə pa laki ké na n nawa n tó si pa səəla-meçe teu. Aai, pé taya mpv se, paa pəcə. Pa caaki ké si má na-me tó wakəli, na í mələna mpe pa tó na í nyənəyi pa tike.

¹⁸ Pé we teu si yolv í səələyi í ləlv ke mpv yaa. Ama kəpantu lapv taa ké í ká səələyi m'póyó tam, pé taa wee waatu wei ma we má kin tó tike.

¹⁹ Ma piya kəpama, ma tənəna wəsasí taa ké səvv ke má tó. Na wəsasí nsi si nəyəsəna isu luloyv wəsasí takoyv alv tó, si pé la na í kpaça Kilisiti yaasi na má na-í í nəyəsəna təmaya teu.

²⁰ Pepe pukina-m má heko ke nəonəv isəntv na má heeli-meçe kofatona. Pé taya pulo tó, má tom caala-m səsom ke cənəye.

Akaa na Saala pa tom

²¹ Mə mpa í caa kusosuto í tóki-me tó, ma pəosəyi-me si í nuwa nti pa nmaawa kusosuto nti tó takəlasí taa tó, yaa í tá nu?

²² Pa nmaawa si Apələham ka wəna piya naaləye, kasayampu ná lula-í lənka na yom náá luli-í lənka.

²³ Iso ka təmna si kasayampu ká ləli. M'póyó kasayampu koma na í luli na pé mv Iso nəyo taa tom təkəle. Ama yom ná lula í nyənka ke yem ké pulo fei.

²⁴ Təm tənə tə hóláyi-tuyv yaasi nəyóluyv. Alaa mpə pa we ké isu Iso nəəsi nsi í na í yélaa pa krentaa na pá pəhi təm naale tə. Kancaalaya nəyó nté Akaa, na nke ka kena Sinayi puyv nyəjka, na ká hləyi yomaa.

²⁵ Akaa iní í kena isu Alapv Sinayi puyv, na í nəğəsəna Yosalem ícate nte tə we saŋa isəntə tə, na tə na tə yélaa tənə mpa pa ké yomaa tə.

²⁶ Yosalem wei ílé í we isətəa na í ké tá tənə tá too tə ílé í ké kasayampu ké.

²⁷ Tə maɣamaya ke pa ŋmaawa Iso Təm taa si:

Alv kaalblaya nyá nyá laŋle í hóləmí.

Nyá wei n ta tu málí paa təm kóləm tə, wiliti teu.

Alv wei pa lə yem tə í ká kəli piya ke

alv wei í wəna paalv tə.

²⁸ Ma taapalaa, ye me íle Iso ka təma sí paa ləli-me təyó pa ləla-me. Na pə lapa teitei isu í ka təma sí paa ləli Isaaka na tampana pá ləli-í tə.

²⁹ Pəyaya ŋka paa ləla yem ké mpv tə ka təkaya ŋka pa lələna Iso Feesuyv ton təyó konyonj. Na mpv inəyi pə we saŋa wəle tənə tətə.

³⁰ Na ntíyi pa ŋmaawa Iso Təm taa yee? Pa ŋmaawaya sí: Təyəní alv yom iní na í pəyaya na pá tée. Pə taya pulv tətə, yom pəyaya na kasayampu pəyaya pa kaa krentí na pá tala pa caa wontu.

³¹ Pə tətə íle ma taapalaa, tə ta ke yom piya se, ama tə ké kasayampu piya ké.

5

I taa yele na í pəsi yomaa tətə

¹ Kilisiti cəpa-tuyv tá yomle taa ké sí tə pəsi kasayampiya təkrem. Pə tətə íle í səŋ təca, na í taa yele na cəpv pəne pə təm liyiti-mə na í tayaní yomaa ke pəsvuyv tətə.

² I tə ŋkraŋj ke teu, Pəli má ma tóləyi-meɣe təfoo sí, ye í təma mə taa na í pəli, pə we isu Kilisiti kənte lapa mə kíŋ nté yem.

³ Ma tasəyi yélaa tənaya kpaaləyúv sí, wei í pəlaa, təlasi isu í təkə kusəsutv tənə təpai, í kaa sekí pulv.

⁴ Me mpa í caa sí Iso í nyəní-meɣe kəpama ke mə kusəsutv tənuyv tətə tə, mə na Kilisiti í yaa ké na í pəŋ mə təyi Iso pəlee.

⁵ Ye ta íle tə nyəmá sí Iso ká pəsi-tuyv yulopama na tə taŋa mpróyú na Iso Feesuyv ton wei í lakí tá kíŋ ke tá tem Iso na tá táá tə pə tətə tə.

⁶ Pə taya pulv tətə, ye tá na Yesu Kilisiti tə laalaa na təkrentí, paa tə pəlaa paa tə ta pəli pə lu kóləm ké. Ama mpi pa caa təyole sí tə te Iso na tá táá na táá tem mpi pə taa ké sələyúv ná wəe na kule kv təŋa.

⁷ I ka lakaya teu íle nəənəə awe lapa na í məlí heev ke tampana tənuyv taa?

⁸ Nti pa heela-me na í te mə taa na í tisi tə tə ta luna Iso wei í yaa-me tə í kíŋ.

⁹ Pa tuka ituule sí: Kókusum ke pəciimaya kpaasəɣəna somtv təfəvv.

¹⁰ Paa na mpv Tacaa yelaa na má wəəna naani ke mə tətə təkpaataa sí í kaa kpaɣa hūwəe nna a faɣana ma nyənə tə. Ama wei í lakí-meɣe yeleyele tə paa í ké wei te Iso ká nana pəntv.

¹¹ Ma taapalaa ye pəlyəv tam waasv ke ma tənna lapv tətə, paa təkaya-m konyonj suwe tətə? Ye pu we mpróyú tampana, Kilisiti wei pa kama tesika tətə na ma kpaaləyi í təm tə í təm ntí tə taa wv nəyól.

¹² Ama ma kooliyi ké sí mpa pa lakí-meɣe yeleyele ké mpv tə pəle pá lakí mpv na pá puki te, haləna pá pəsi kataasi ke pa maɣamaya.

¹³ Ma taapalaa ye me íle pa ləsa-meɣe sí í pəsi kasayampiya. Ama kóləmtv ké sí í taa hūv sí ye í pəsa kasayampiya ke mpv í hika mə təyole sí í tənəyi mə yulwəətv konyuləj. Aa pə fei mpv se. Ama ntí təyole sí í sələyi təma, na í tənə təma, na mpv uní pə lapv sūvna-meɣe teu.

¹⁴ Kusəsutv tənə nyuyv nté sí: Səlí nyá təyənətəle isu n ká səlí nyá tí tə.

¹⁵ Ama ye í lakí isu taale wontu na í cələyi təmaɣa səkraŋ na kela na í wakələyi təmaɣa mpv, í la laakalı, təfə í ká kəə na í kv təma təkpaataa ké atə cəne.

I tən Iso Feesuyv nyəm

¹⁶ Nti ma wəna sí ma heeliyi-me təyole sí í tənəyi nti Feesuyv Nanjtv hóləyi-me təyó tam, í taa nuna mə yulwəətv konyuləj.

¹⁷ Pə taya pulv, yulwəətv konyuləm na Feesuyv konyuləm pə ta kaa pulv, haləna pu tu caa pə nu təma sən. Pə tətə ké u pəsəyi na í lá isu mə maɣamaya í caa tə.

¹⁸ Ye nti Feesuyv Nanjtv hóləyi-me təyó í tənəyi íle í ta ké kusəsutv yomaa tətə.

¹⁹ Paa wei í nyəmá teu ke isəna yélaa mpa pa tənəyi pa yulwəətv tə pa kulaputv wəe tə. Asilima na tetelakasi isayasi na yaasi isayav.

²⁰ Pa paasəyənə tuŋ laav na toptoto təmanaa. Pa lukí təmaɣa koləŋa na pá yookina təmaɣa tam na isesemee haŋa pa hekv, pa kəla pááná na íkəlle pəkəyúv, n ká ná pa faɣa na pá tala kpeka kpeka na pá svv təmaɣa yoonav.

²¹ Ye i nawa i tɔɔntɔle pulu i taa haŋ, pa ké sɔlɔnyɔɔlaa, pa fei pa ti kpaɔ ke leleŋ nuɔi i taa, na pá laki isayatu lentɔnaa ke mpɔ tɔtɔ. Ma tasəyi-meɣe heeluyɔ isu ma tem-meɣe heeluyɔ tɔ, pa tɔna mpa pa laki mpɔ tɔ pa kaa feɔi nɔɔhɔle ke Iso Kawulaya taa.

²² Ama Iso Feesuyɔ ná laki na yɔlaa sɔɔləyi tɔma na pá hikiyi lanɔhulumle, na pulu u pekəłəyi-we, na pá wɛna tɔma na suulu, na pa wɛna pɛɛɛɛ na pa laki tɔmaya kɔpantu na pá tɔŋəyi tampana.

²³ Na pa we tɔpamm na pá təkəyi pa təyi teu. Kiiu fei ŋku kɔ kɔyi tɔne inɔ tɔ taa natəli tɔ.

²⁴ Mpa pa pɔsa Yesu Kilisiti nyɔma tɔ pɔntɔnaa kpeŋna pa yɔlɔwɛɛtɔ na tɔ konyuləŋ na tɔ kɔtɔnaa ké na pá kɔ tɔnaŋnaŋ.

²⁵ Feesuyɔ lapɔna na tɔ hiki weesuyɔ pə tɔɔ ké tu ye le na tɔ tɔŋ mpi kɔ hóləyi-tɔ tɔ.

²⁶ Tɔ taa haŋ tá ti na tɔ kpaasəyi, tɔ taa kɔsəyi tá tɔma pááná na tɔ laki tɔmaya isesɛɛmɛɛ.

6

I tɛŋ tɔma

¹ Ma taapalaa, ye nɔɔlɔ i pɔnta natəli, mɛ mpa i tɔŋəyi Iso Feesuyɔ ke teu tɔ i mɔŋna pɔntɔ ke mpaav kɔpaŋku taa na i lapɔ-i tɔpamm. Ma tasəyi-meɣe sɛɣesuyɔ si paa mɔ taa wei i feŋ i ti na ilé i taa kɔɔ na i tasa mayasuyɔ taa ké hotuyɔ tɔtɔ.

² I sɔŋna tɔmaya mɔ kɔpekələmnaa taa. Ye i lapa mpɔ i yoosa Kilisiti kɔsəsutɔ tɔna nté.

³ Ye yɔlɔ haŋ i ti, pəyele i ta tala pulu, pɔntɔ puyusiyi i təyi.

⁴ Ye wei i caa i yɔɔlɔna i yaasi teu nyɔŋ pɔntɔ i taa tɔv lɛlaa na i sa i təyi yem. Ama i wiili i mayamaya i yaasi taa na ye pə nəɣəsɔna yɔɔlɔv ilɛ i yɔɔli.

⁵ Pə taya pulu tɔɔ, paa wei i kɔlapɔtɔ mələyi i nyuyɔ taa ké.

⁶ Ye nɔɔlɔ sɛɣesəyi wei ké Iso Tɔm pɔntɔ i cosiyi i wɛnau tɔna taa na i haaki i sɛɣesəlv inɔ.

⁷ Hei i taa puyusi mɔ ti yoo, paa nyənəyi Iso ké yem fa. Yɔlv i tuu mpi mpəyi i kɔŋ.

⁸ Ye yɔlɔwɛɛtɔ konyuləm ke i tɔŋaa na i tuu, yɔlɔwɛɛtɔ nti tu yelina na i kɔɔ i kɔ sɔm. Ama ye mpi Iso Feesuyɔ caaki tɔɔ i tɔŋaa na i tuu, kɔlɛ ku yelina na i kɔɔ i kɔ weesuyɔ ŋku ku tɛŋ tɔ.

⁹ Tɔ taa la felentu na kɔpantu lapu. Pə taya pulu tɔɔ, ye tɔ ta lo tá apalɔtɔ halɔna pə tala pə waatɔ mpi tu kɔ tɔ pu tɔɔ sɔsɔm.

¹⁰ Pə tɔɔ ké ye tɔ hika mpaɔ ke timpi tɔ la yɔlaa tɔnaya kɔpantu. Ilɛ pə kələna tá na mpa tɔ kaa Iso sɛɛv tɔ.

Pɔɔli tasəyi-weɣe kpaalvɔv na i sɛɛtɔ

¹¹ Tɔv, i ná isɔna ma ŋmaaki-mɛ na ma mayamaya ma niŋ ke cəne na ŋmaatɔ pɛɛ kɔyasələɛ tɔ.

¹² Mpa pa yɔɔləɣəna tɔv nyɔm na pá caa yɔlaa i sa-we tɔ mpe pa caana si pá caali-mɛ na i peli. Ilɛ paa caa si pá tɔ-weɣe konyɔməŋ ke Kilisiti sɔm tesika tɔm tɔv tɔɔ.

¹³ Yɔlaa mpa inɔ pa pələyi mpɔ tɔ paa tɔŋəyi kɔsəsutɔ se. Ama pa caa ké si ye mu nuna-we na i peli ilɛ pa sa pa ti si mpe pa yelina i kɔta mɔ tɔnuyɔ tɔv ké kɔkɔtəm pəne.

¹⁴ Ma ilɛ ye pə taya Yesu Kilisiti sɔm tesika ma kaa yɔɔlɔna pulu. Tesika ŋke ka tɔv ké má na antulinya tɔ fayana tɔma təkpatakpata na lɛlv ta nyi si lɛlv wɛɛ.

¹⁵ Paa n pɛlaa paa n ta peli pə lu kɔlvb ké. Ama nti tɔ wɛɛ tɔɔlɔ si n layasi na n pəsi yɔlv kɔfalv.

¹⁶ Mpa paa teləsəyi pɛlvɔv tɔm ke lɔlv ke pa weesuyɔ taa tɔ ma kooliyi ké si Iso i ha pa tɔnaya alaafəya na i la-weɣe kɔpantu na i kpenna i yɔlaa samaa tɔna tɔpa na i la mpɔ.

¹⁷ Pə kaasuyɔ tɔ, nɔɔlɔ i taa tasa-m wahala tɔv tɔtɔ. Pə taya pulu tɔɔ, tɔntɔləŋ wei i wɛ ma tɔv isɔntɔ tɔ i hóləyi kpaakraa ké si ma ké Yesu yom.

¹⁸ Ma taapalaa mɛ Taca Yesu Kilisiti i hólí mɔ tɔnaya pɛɛɛɛ. Ami.

TAKELAYA NKA PƆƆLI NMAAWA IFEESU NYAMA TƆ Kutulutu

Lom icate taa ké Pɔɔli ka we waatu wei i nmaa takelaya kane tɔ. Payale huuki si Ifeesu haɔɔlvɔ taa Yesu seelaa kpeka payale ke i nmaa-ke. Pɔɔli hóláyi isəna Iso tayaŋa yəlaa nyɔvu yaru tɔm tɔ, na Yesu Kilisiti haakəna nyɔvu yaru mpəxi saa wei yɔlv tɛŋi-ɪ na i taa tɔ. Pə ké Iso kɔcɔɔv ké. I hulaa si Yesu seelaa wee ké isu yɔlv tɔnɔvu pilimile, na tɔ tɔo niŋ na nɔɔhe, na paa wei na i kulapəle, ɔlena pa wena nɔɔv kɔlvmaɔa. Pɔɔli caaki si yəlaa i nu teu ɔlena i kpəna i seɔseɔvu na kutuluɔu si Iso seelaa wee isu kutuluɔu na Yesu kele kite tɛe pəle. I kpəpəna tɔtɔɔv aralu na alv ke tɔyaya taa si Yesu wenna isu paalv na Iso seelaa nɔ́a wee isu alv.

Isəna pa faya Ifeesu takelaya tɔ:

Yesu Kilisiti nyɔvu yaru, titite 1-3

Tɔntɛ kufate, titite 4-6

Seetu

¹ Maa Pɔɔli, Iso luɔu lapəna na má lá Yesu Kilisiti tillu, má nmaa kəna takelaya kaneyɛ Iso yəlaa mpa pa we Ifeesu na pa na Yesu Kilisiti pa kpɛntaa na pá nukəna-ɪ tɔ.

² Tacaa Iso na tá sɔsɔ Yesu Kilisiti pá hólí-meyɛ pɛleɛ na pá ha-meyɛ alaafəya.

Isə lapa-tuyv kɔpantvnaa mpaya Kilisiti tɔo tɔ

³ Tə sa Iso Tacaa Yesu Kilisiti Caa ke teu. Tá na Kilisiti tá kpɛntuyv tɔo Iso unɪ i kpayana Iso seɛv kɔpantvnaa na í la-tuyv sɔsɔm ke hatuu isɔtaa.

⁴ Pə taya pulv, fau na pəcɔ Iso laki antulinya tɔɔv i ka tema ləsvuyv na í su si tá na Kilisiti tɔ kpɛnti na tɔ pəsi i nyəma na tá tɔntɛ keesi teu ke i isɛntaa na kɔwakəlvəm napəli pə fei tá kin.

⁵ I ka tema suv ke hatuu ləŋ ke i sɔlvuyv tɔo si i ká pəsi-tuyv i piya maɔamaya ke Yesu Kilisiti tɔo, ɔle i maɔamaya i luɔu lapəna mpv pəcɔ pə lapv tu we-ɪ lelenj ké.

⁶ Ye mpv tu sa Iso ké teu ke i hɔlvuyv-tuyv i pɛleɛ taa pɛleɛ kɔpəna na luɔu kɔlvmyɔv na i luɔu tɛe Pəyaya kin tɔ.

⁷ Pə taya pulv tɔo, Kilisiti weesuyv lu tá tɔo tɔɔv pə yapa-tv na pə huɪi tá isayətɔnaa. Tənyaya Iso lapa na tɔ ná i pɛleɛ sɔsɔna

⁸ nna i hulə-tv tɔ a tɔv katatəlaya, ke waatu wei i ha-tuyv ləmaɔaseɛ sɔsɔna na nyəm sɔsɔm tɔ.

⁹ Na i lapa na tɔ nyi mpi i suwa na í təŋəyi na í laki na pə we nmeləv tɔ. Na hatuu ləŋ ke i maɔamaya i ka huɪi i taa na í su si i ká yoosi-wi na Kilisiti kin.

¹⁰ Pə kəŋ na pə tala kuyɛɛŋ kvtɛsəŋ taa na Iso koti isɔtaa nyəm na aɛ nyəm na í mələna-wəyi Kilisiti tike tɛe na íle i tɔɔv pa tɔo ké kawulaya, ɔle Iso tv mpi i suwa na í təŋəyi na í laki tɔ pə nyɔvu nté.

¹¹ Iso təŋa isəna i suwa na í laki tɔɔv i ləsa-tuyv hatuu ləŋ si tá na Kilisiti tá kpɛntuyv tɔo tɔ hiki tá paa tete ke nyɔvu yaru tɔm taa. Iso u laki pulv na pə coti nti i suwa na i maɔamaya i luɔu la si í la tɔ.

¹² Ye mpv tá mpa tə laala Kilisiti tɔo ké tɛlvuyv tɔ, tɔ sa Iso ké i sɔsɔntv tɔo.

¹³ Mə maɔamaya waatu wei i nu tampana tɔm, Laapaali Kɔpəŋ wei i yapa mə nyɔv tɔ, i tema Kilisiti na mə taa ké ɔlena Iso nɔ́a yusi-mɛ si pə hólí si i ké i nyəma na i kuyvsum mpəxəle Feesuyv Nanjtv wei i ka tɔma si i ká ha-mɛ tɔ.

¹⁴ Feesuyv Nanjtv inəyi Iso su-tuyv tɔlvma si pə hólí si nyɔvu yaru mpi pə tɔm i ka heela i yəlaa si i ká kəna na pə wee-we isu pa pulv tɔ pə kəma na pə ya-tv təkpataa ɔle tu ti tá pulv unɪ. Ye mpv tɔ sa Iso ké i sɔsɔntv tɔo.

Pɔɔli Iso sələmvv ke Ifeesu nyəma

¹⁵ Pə təna isəntə pə tɔo na ma tu nuv pənente tɔtɔ si i tema Tacaa Yesu na mə taa na í sɔla Iso yəlaa təna tɔ,

¹⁶ maa hɛsəyi Iso ké seetu si i na təmlɛ ke mə tɔo se. Na ma tɔsəyi mə tɔo ké ma Iso sələməŋ taa ké na má sələməyi mə tɔo.

¹⁷ Nti ma sələməyi tá Sɔsɔ Yesu Kilisiti Iso, Tacaa teeli təna tv tɔyɔle si i ha-meyɛ i Feesuyv, kvlɛ ku yelina na í cəkəna, na ku hólí-meyɛ Iso na í nyəm-ɪ teu.

¹⁸ Ma sələməyi Iso ké si pə tv-meyɛ layatv ke hatuu mə taa na í nyi mpi pə tɔo Iso yaa-mɛ na í tɛləyi tɔ, na í nyi kɔpantv sɔsɔntv teu teu nyəntv nti i su mpa i ti tɔ pa tɔo tɔ.

¹⁹ Na i nyi i toma sɔsɔna taa sɔsɔna nna i wena na í lakəna Iso seelaa tá tá kin tɔ. Toma sɔsɔna anəyɔle mpv na nna i huləna tvŋ na tvŋ

20 ke waatu wei i feesa Kilisiti na i kraasi-i isotaa na i caγasi-i i kəŋkəŋ taa tə.

21 Kilisiti wew tənə tə i kəla pə tənə tərpa ké, paa tənə tənə, paa pəsvy ŋku, paa toma nna, paa kawulası nsi, na həla tənə nna pa yaa tə, na pə taya antulinya inε i taa tike, ama pə krentəna wei i ka kə tə i kəla m̄p̄yó ílé i taa tətəyɔ.

22 Iso mələna pə tənə tərpa ké Kilisiti nɔɔhεε tεε na inəyɪ i həlaa sɪ Yesu sɛɛlaa kpekə i nyənəyɪ a wulaw sɔsɔ.

23 Yesu sɛɛlaa kpekə wew mpv tə a ké Kilisiti tənuyv ké, na a kinj ke i wεε təkpataa, unı wei i mayala paa timpı tə.

2

I fita səm na i hiki weesuɣu

1 Tuu ləŋ mə kɔpəntəŋ na mə isayatu ka yelaa ké na i wε isu sətəa ke Iso nyəntu taa.

2 Pə taya pɔlv, antulinya inε i mpaav isayav ke i ka tənaya na i nukayana aɔyaa toŋ nyəma mpa pa wε isotaa tə pa sɔsɔ. Aɔyaa sɔsɔ unı i wenna na i lakı i nyəntu ke yəlaa mpa pa kisa Iso ké nınav tə pa taa.

3 Tá tənə isəntə m̄p̄yó tu wεε, tə tənaya tá yɔlvwεεtu kɔpəntu konyuləŋ ke yem ké. Na mpi tá tənəŋ na tá hɔwεε caakaya tə mpv teitei ké tə lakaya. Pə lula-tv na tə wε isəna tə pə wεε sɪ Iso pááná ká huu tá tə ké isu a ka huu ləlaa tə tə.

4 Ama Iso həla-tvyv suulu ke sɔsəm, na isəna i sɔla-tv tə pə fεi nyənuyv.

5 Pə tə ké tu wew isu sətəa ke Iso nyəntu taa ké tá kɔpəntəŋ tə tə, i krenta tá na Kilisiti ke weesuɣu hav. Iso suulu tə ké pə yapa mə nyɔəŋ.

6 Tá na Yesu Kilisiti tá krentvyv tə ké Iso feesa tá na-i sɪ tə təyɔ kawulaya ke hatuu isotaa.

7 I lapa m̄p̄yó sɪ pə hólíyí tam tə ké isəna i suulu tə katatəlaya na i hólí-tvyv suulu na Yesu Kilisiti kinj tə.

8 Pə taya pɔlv Iso pεεεε tə ké pə yapa mə nyɔəŋ na i tɛmna-i na mə taa təyɔ pə lapa mpv. Na mpv unı pə lapa tə pə ta luna mə mayamaya mə kinj, ama Iso hate ké.

9 Pə taya mə iwıle tə, pə tə dε nəyɔlv í taa kə na í sa ti.

10 Pə taya pɔlv tə Iso ŋmana-tv, na tá na Yesu Kilisiti tə krentaa təyɔ i ŋma-tvyv mpv sɪ tə lakı təma kɔpəna nna i ka tayanaa na i su təyɔ sɔsəm.

Mə na Yesu Kilisiti mə kɔlv m̄p̄svyv

11 Mε mpa í ká ké Yuta nyəma təsiyisıyı na Yuta nyəma yaakaya-mεyε kɔtapeləŋ na mpe pa yaaki pa təyı pɛllaa tə, pəyεle yɔlv niŋ pɛləna-wεyε kɔpɛlv sɪ pə hólí sɪ kɔtaya ké. I tɔsı isəna í ka wεε tə na í ná.

12 Pı wεε tə í ka hatələna Kilisiti ké, í ká ké kraı nyəma ké, í fεi mpa Iso ləsa sɪ i yəlaa tə pa taa. Na pə tənə mpi Iso ka təma i yəlaa sɪ i ká la-wε, haləna i na-wε pá caŋ pá su təmaya nɔsı ke pə təm taa tə, mə taa fεi pa taa se. I ka wε yem ké ate cəneyε, i fεina mpi pə tə í tɛɛləyı tə pácó í taa nyı Iso.

13 Ama pənente mə na Yesu Kilisiti mə krentvyv tə i weesuɣu luv yelaa ké na i ka hatələnav pə tənə tə í tayanı-wəyı kɔpətanav.

14 Pə taya pɔlv, Kilisiti mayamaya kraγana Yuta nyəma na mpa pa ta ke Yuta nyəma tə na í lá na tə pəsi piitim kɔlv m̄m na hεsvyv kə. I tənuyv ke i kraγaa na i yasəna koləŋa ŋka kaa kaya pa hεkv taa isu koləŋa tə.

15 Na i kɔwa Yuta nyəma kɔsəsıtu na tə kɔheelıtu na tə kɔkɔkiim sɪ i kraγəyı Yuta nyəma na mpa pa ta ke Yuta nyəma tə, piitim m̄p̄ı pə naale na í krentəna i ti na pá pəsi piitim kɔlv m̄m ke kɔfam na hεsvyv kə.

16 Kilisiti səm ke tesika tə lapəna na taa kraınav ke təma saalı, na tesika tə tənεyε i krenta piitim m̄p̄ı pə təm naale na pá pəsi piitim kɔlv m̄m na í ciiki pə na Iso.

17 Kilisiti kəmna na i kraalı Laapaalı Kɔpəŋ wei i hεsvyı yəlaa laŋa tə paa mpa mε í tá ké Yuta nyəma na i ka hatələna Iso tə, paa Yuta nyəma mpa paa kɔpəna-i tə.

18 Kilisiti unı i tə ké tá tənə tə pəsəyı na tə səŋ Iso isentaa na Feesuɣu Naŋŋtv kɔlv m̄ unı i toŋ taa.

19 Ye mpv mε mpa í tá ké Yuta nyəma tə í tá ké kraı nyəma yaa caγalaa. Ama pənente mə na Iso yəlaa í kaa ıcate, na i pəsa Iso təyaya nyəma mayamaya təkpeı.

20 I pəsa isu pa ŋmaakvyv kutuluɣu təyɔ. Yesu keɛ kancaalaya cεyɔ, na ílé i tə ké tillaa na Iso kvyɔyɔtv tɛɛsələa, na pá kaasi-mεyε isotaa.

21 I tə ké kutuluɣu ŋmatv tənə səŋa teu, na tə tənə pıw sɪ timpı tá na Taca təkrenta mpv tə tə pəsi Iso təcayale naŋŋ nyəntε.

22 I krentvyvna-i tə pə tənə-mε tətəyɔ kutuluɣu tə ké sɪ mə na ləlaa í krentı na í pəsi kutuluɣu ŋku kv taa Iso Feesuɣu ká caya na pə hólí sɪ Iso wenna kv taa tə.

3

Təmle nte pa tu Pəli tə

1 Pə təw kə Pəli má wei ma kə saləka tu ke Yesu Kilisiti təw sɪ pə waasɪ mpa me í tá kə Yuta nyóma tə, ma sələməyi Iso.

2 Ma huɔ teu sɪ isəntə í nuwa isəna Iso lapa-m suulu na í tu-m sɪ má la təmle ke mə kinj tə.

3 Iso sɪ isəna mpi na í təŋəyi na í lakɪ na pə ŋmelaa təw ɪ kulaa na í hólí-m na má nyɪ. Halɪ ma təma-meɣe pə təm keesuyɔ ke cəne inəyi pəcə.

4 Na ye í kalaa í ká ná isəna mpi ma nyəmə Kilisiti təm nti unɪ nəɣəlɔ taa cekəna mpɔ tə.

5 Iso táa hólí-təyi səsaa taa yəlaa isu kaɣana ɪ lapa na ɪ Feesuyɔ kuli-tɪ na kó hólí tillaa na Iso kuyɔɔtɔtɔ teləsəlaa mpa pa kə ɪ yəlaa kɔpama tə.

6 Na təm kɔŋmelətu ntəɣəle sɪ: Laapaali Kɔpaŋ lapa na mpa pa ta ke Yuta nyóma tə na Yuta nyóma pa təna pá hiki pa paa tete ke kɔpantu nti Iso sɪ ɪ yəlaa tə tə taa, na pá pəsi kolɔm təkpaataa, na Iso təma sɪ ɪ lakɪ mpi na Yesu Kilisiti kinj tə piitim ləmpi nyóma ná we pə taa tətəɣə.

7 Suulu ke Iso huɔlaa na í tona-m na í paasɪ na í ha-m toma sɪ má la Laapaali Kɔpaŋ inɪ ɪ təmle.

8 Maɣale Iso yəlaa səkpema taa səkpelu, paa na mpɔ ma inəyi Iso tona na í hólí suulu inɪ sɪ má cəw na má heeli mpa pa ta ke Yuta nyóma təw Kilisiti teu səsəw mpi pə feina akpele tə pə Laapaali Kɔpaŋ.

9 Na má la na yəlaa təna cekəna Iso sɪ isəna mpi na í təŋəyi na í lakɪ na pə ŋmelaa tə, isəna pə weɛ sɪ pə la tə. Iso wei ɪ lapa pə təna na pə weɛ tɔ ɪ ŋmesa hatuu ləŋtaa kə isəna mpi ɪ suwa na í təŋəyi na í lakɪ mpɔ təw.

10 Sɪ pə koma na pə tala waatu inɪ de ɪ yele na isətaa kawulaya nyuyɔ nyóma na ka toŋtənaa nana Yesu seelaa kpeka kinj ke Iso nyəm yaasi təna.

11 ɪ ka huokaya ntiyi tam tə Tacaɔ Yesu Kilisiti kinj ke ɪ lapa-tɪ. Na pə nəɣə taa təkɔlɔŋkɔlɔ kə ɪ lapa.

12 Na tá na-ɪ tə kpentaa na tə tɛmɪ-ɪ na tá taa təw tə hika mpaaw na tə səŋ Iso isentaa na naani ke teu.

13 Ye mpɔ de ma wiikəna-me sɪ í taa lɔ təw ke konyəŋ ŋku ma təkɪ mə təw tə kɔ təw. Pə taya pulɔ pu tɛ na pə kɔsɪ mə nyuyɔ.

Kilisiti səlɔyɔ ke yəlaa

14 Pə təw kə ma luŋa akula ke Tacaɔ

15 wei ɪ haaki ate na isətaa piitimnaa tənaya pə həla tə,

16 sɪ ɪ teeli səsə təw ɪ yele na ɪ Feesuyɔ la na mu hiki pəsuyɔ na í nyəw təŋ ke hatuu mə ləmaɣasɛ taa,

17 na í tɛ Iso na mə taa kə teu, na Kilisiti weɛ mə waali kə tam. Na ma sələməyi Iso kə sɪ í sələyi təma na í səŋ pə taa kə teu təkəŋkəŋ.

18 Na mə na Iso yəlaa təna í kpentɪ na í hiki pəsuyɔ na í cekəna isəna Kilisiti səlɔyɔ təwaa tə haləna kɔ fei tənaya. Nwaan na mpəle, isətaa na ate.

19 Na paa Kilisiti səlɔyɔ fei sɪ nəɣəlɔ pəsəyi na í cekəna kɔ təna tə, mu cekəna-kɔ, na í hiki Iso nyəm təna na pə maɣali mə taanaa tərampam.

20 Təw, toma nna a we tá taa na á waasəyi-tuyɔ tam tə anəyi Iso pəsəyi na í lana-tuyɔ kɔpantu na pə tɛ tə sələmuyɔ təw təcayacaya, haləna pə tu tɛ mpi mpi tə pəsəyi na tə huɔ tá taa tə.

21 Iso unɪ ɪ seelaa təna təpai, na Yesu Kilisiti pá tuyɪ-ɪ teeli na pə polo m̀p̀r̀ỳg̀ tam haləna tam. Ami.

4

Yesu seelaa we kə isu Kilisiti tənuyɔ

1 Ye mpɔ ma wei ma kə saləka tu ke Tacaɔ təmle lapɔ təw tə, ma tɛkəyi-me na wiinaɔ sɪ í yele na mə tontɛ te teu, na pə keesəna tontɛ nte Iso caa na í yaa-me sɪ í tə tə.

2 ɪ pasəyi mə tɪ, ɪ lakɪ təheɛ, ɪ hólíyi təmaɣa suulu, ɪ səŋna təma na səlɔyɔ.

3 Isəna Iso Feesuyɔ yelaa na í kpentɪ tə ɪ seɛsɪ isəle na mə kpentuyɔ ŋkuyɔ təkuyɔ, na nəɣə kulɔmaɣa ŋka í wena tə ká yele na í lá mpɔ.

4 Tənuyɔ kulɔmuyɔ tike təkəŋ wenna, na Feesuyɔ Nanŋtɔ kulɔm tike təkəŋ wenna, na tətɛelle nte tə təw Iso ləsa-me tə tɛle tə we kulɔm tətəɣə.

5 Tacaɔ we kulɔm kə təkəŋ, na ɪ mpaaw we kulɔmuyɔ kə təkəŋ, na Iso lɔm səw we kulɔməm kə təkəŋ.

6 Kulɔm tike təkəŋ kɛna yəlaa təna Iso na pa Caa. Inəɣəle pa təna təpai pa wulaw, na kulɔm unɪ ɪ lakəna pə tənaya isəna ɪ nəkaa tə, na kulɔm unɪ ɪ wena pa təna pa waali.

7 Iso yəlaa kə na pulɔ lapɔ saa paa tá taa wei kə ŋkaŋka na pə keesəna isəna mpi Kilisiti yelaa sɪ pə lapɔ ɪ saa yulɔ tə.

8 Haləna Iso Təm taa pa ŋmaa m̀p̀r̀ỳg̀ sɪ:

Waatu wei ɪ kpawa hatuu isətaa tə,

ι κρεννα ι κωκρακρμα παγαλε να ι κρααα,
να ι λαπα γολαα κε κωωωη.

⁹ Του, πα γωγωτου μπυ σι ι κρραα το wentiyile μπυ? Ντəγəλε σι ι tiwa katatəlaya, haləna ι tala tətə tεε μαγαμαγα κέ να πəσό ι κραακι.

¹⁰ Wei ινι ι tii μπυ το κωλθμ ινι ι κρανα haləna ι tεε ισətaa təyamyam σι ι wεε να ι μαγαλι παα timpi.

¹¹ Na κωλθμ ινι ι yelina να κωλαπəληνα saa γəλαα κε ηκα ηκα. Ι tu ləlaa σι πά la tillaa səsaa, ləlaa κε Ισə κωγωγωτου teləsəlaa, na ləlaa σι pele πά cəəna Laapaali Kəpəη, na ləlaa σι pele πά la paasənləa na Ισə Təm seγesəlaa.

¹² Ι λαπα ημπόγυ σι πα ηόλι Ισə γəλαα κε ισəna παα λα ι təmlə να kilisiti tənuyə tuusi lələ κε Ισə seεv taa το.

¹³ Ye pə tayə μπυ τά təna təpai τά taa təmnaw κε Ισə κά la κωλθμəθ, na tā nyəθ κε Ισə Pəyaya κά la κωλθμəθ tətə. Na tu la səsaa κε ι təm taa haləna τά teu tala Kilisiti teu səsəəθ.

¹⁴ Tə kaa tasa pəcaatu taa kέ wεεv να παα πυyusulu wei ι lanjəyi-tu να ι kuseγesətu, tə məηna cəne tə məηna cəne, ιsu heelim lakuyə το. Pyyusulaa mpε pa lukəna-ti να πα acilayatu, na πά tusəyəna ləlaa.

¹⁵ Ama ye tə heeliyi təmayə tampana να səluyə ιε tu səsəyi piw κε pə təna pə taa να tə tala Kilisiti wei ι kέ tā tənuyə nyuyə το.

¹⁶ Ι tə kέ niη na nəəheε na pə təna pə wεv ημπόγυ waanι waanι κε tənuyə təο tə pə təkəna təmayə teu, na tənuyə atama atama tamsəna təmayə teu təyə pə krenta pilimile. Pə tə kέ pə təna mpi pə wε tənuyə təο tə pə lakι pə təmlε κε teu, tənuyə təna puki kέ, na kv səluyə təηna səsəyuyə.

Tənte kofate κε Kilisiti mpaav taa

¹⁷ Ye pə wε μπυ, να Tacaa ma heeliyi-me təfoo σι ι taa tasa tənte ιsu cefelinaa. Pele pa təηyι pa kraι hūwεε κε yem kέ.

¹⁸ Pa layatu ta təlι. Pa ιsəkpeεtεε να πα lanjkrusəη katatəlaya təο πα παα feι weesuyυ ηku Ισə haα το kv taa.

¹⁹ Pa kέ fεεle feι nyəma kέ, yaasi ιsayav taa kέ πα ha πα ti təkpataa, na πά huliyι asilima təlatənaa.

²⁰ Ama Kilisiti təm nti me ι nyəmá το pə tayə ημπόγυ tə wεε.

²¹ Νtəη ι tema ι təm nuw να? Haləna ι kev Kilisiti nyəma το πα seγesə-meγe ι təm təna tampana mεε.

²² Ye μπυ pə wεε kέ σι ι wəγəσι mə yaasi kəpəη wei ι təkα hatuu ləη το. Yaasi kəpəη ινι ι konyuləη kopyusiniη pukina təlete taa kέ.

²³ Pə wεε kέ σι ι layasi mə lotunaa taa να mə ləmayaseε taa təkpataa.

²⁴ Na ι kelι yaasi kofalv wei Ισə ləsaa να ι kέ ι mayamaya ι nyəη το. Mə tənte ι keεsaa να tə teu ιsu tampana hóləyι το ιε piη hólι σι ι kraγa yaasi ινι.

²⁵ Pə təο ιε ι yele təmayə pəpətv peluyə təkpataa, na παα mə taa wei ι γωγωtəyi tampana κε ι ləlaa kiη. Pə tayə pəlv, τά təna na tə tuusiyi lələ kέ Ισə seεv taa το, ιε tu waasi tə nulaa təna.

²⁶ Na ye pánán kra-me ι taa yele να á pona-meγe wakəluyə taa. Na pánán ι taa leeli να á wε mə taa.

²⁷ Ι taa ha mə təyi ιləyov κε παα pəcə mayamaya.

²⁸ Ye wei ι ka ημιulaya pəntv ι taa tasa ημιuluyə. Ama ι seεsi ιsəle να təmlε lapv να ι hiki ι mayamaya ι niη nyəθ mpi pə təο ι wu teu το, να ι pəsi να ι səna mpa pa feina pəlv το.

²⁹ Kawalaya təm natəli tə taa lukəna mə nəsəi. Ama ι γωγωtəyi təmnaa kəpama mpa pa waasəyi yəlaa να pá yeki να tə tuusiyi lələ kέ Ισə seεv taa το, ιε tu waasi tə nulaa təna.

³⁰ Ι taa wakəluyι Ισə Feesuyυ Nanjətv lanjε. Pə tayə pəlv, ιməγəle Ισə kuyəsum mpi ι yəsəna-me το. Na ιnəyi Ισə su-meγe təlvma σι pə hólι σι koyako wεε kv kəη, ηku kv wule Ισə κά ya-me təkpataa το.

³¹ Ι yele hūwεε nyəη nyəna təna να təma təkənav κε táá να pánán muyə. Ι yele hola να kotuyv. Ι yele ιsayatu tənaya lapv, παα tə kέ nti.

³² Ι lakι təmayə yəlle να ι wii təma pətəotεε. Ye ι pəntəna təma ι hólι təmayə suulu ιsu Ισə ná huluyə-meγe suulu κε Kilisiti təο το.

5

Mə lakasi ι te teu

¹ Ιsu ι kev ιsəntəyə Ισə piya nsi ι səlaa tə ι seεsi ιsəle να ι kraγa ι yaasi təna ιε.

² Ι hóləyι təmayə səluyə κε mə lakasi təna taa ιsu Kilisiti ná səluyə-tv haləna ι pəsi ι təyi kohaham kəpam, να ι kraγa ι ti να ι la kətayə κε τά təο σι pə lá Ισə kέ teu να səsəη kəpəη το.

³ Asilima να tetelakasi ιsayasi να konyuluyə, pə tənaya μπυ pə təm mayamaya ι taa lu mə nəsəi taa, pə tayə pəlv, lakasi nsi σι taka τά mvna Ισə yəlaa.

⁴ Na pə ta muna tətə si í yəgətəyi fəele fəi təm, yaa təm krai nyəntə, yaa keesəlaya təm natəl. Ama í paasəna Iso ké sevu si í na təmle.

⁵ I nyi teu si asilima latu, na tetelakasi isayasi latu, yaa liyitee kətəi tv, pa taa nəyolv kaa fəli nəohəle ke Kilisiti na Iso pa kawulaya taa. Halí liyitee kətəi tv na tuij laalu pa isayatu lu kolum ké.

⁶ I paasəna teu na nəyolv í taa tolisi-me na í kumələtəm, halí nti uní tə təw ké Iso ká lana mpa paa caa í luyi nyəntə lapu tə na pááná.

⁷ Mə na pə yəlaa í taa kaa pəlvəv paa hoolaya.

⁸ Ləj í ka we ké isu yolv tənuyv ahoo ke səkrətvuyv taa tə. Ama kaɣana mə na Tacaa í krentaa, ile pə we isu ilim lu mə təw ké. Pə təw ile mə lakasi í te isu kəpama mpa pa we ilim taa tə pa nyəjisi.

⁹ Pə taya pəlv timpi pə nyaalaa tə kəpantənaa lapu na siyisij tənuyv na təm tampana yəgətəyv ke pə kəjina.

¹⁰ I seesi isəle na í cekəna mpi pə we Tacaa ke teu tə.

¹¹ Mə na mpa pa lakí səkrətvuyv tee təma krai nyəna tə í taa kaa pəlv paa hoolaya. Ama í la na pə kuli a təw na paa wei í ná.

¹² Yəlaa mpe, mpi pa ηmələyi na pá lakí tə si pə təm í ti lu yolv nəyov taa tə pə we fəele ké.

¹³ Ye pa lakasi nsi si təw í kulaa na pə ná, ile paa wei í ká ná pa wəetv cakəle təkəlekele.

¹⁴ Mṛpəy pə tu wəe, ye pə kula pəlv təw na pə naaki təcəicəi, pəle pə pəsəyi fətəla ké. Pə təw ké pa yəgətəyi si:

Nyá wei n tooki tə fe mpv.

Kəli na rí lu sətəa taa,

Kilisiti ká ce nyá səkrətvuyv.

¹⁵ Ye mpv ile í la laakali na mə tənte ke teu, í taa tə isu kumələməj, ama í tə isu ləmayasəe nyəma.

¹⁶ I taa yele na aləseke kuyeyj fiti-meyə yem. Pə taya pəlv isayatu hukina tá kaɣana kuyeyj inə í taa.

¹⁷ I taa la isu kumələməj lakuyv tə. Ama í seesi isəle na í nyi mpi Tacaa luyi wəe si me í la tə.

¹⁸ I taa yele na solum kv-me. Solum kuyv ká tv-meyə yem yem lakasi. Ama í yele na Feesuyv Nəjətv haxa mə taa təmamam.

¹⁹ Ye í caya təma kin mə nəəsi taa í wəe Iso Təm yontu na apəlvv nyəntə na Iso samtv nyəntə. I sa Tacaa na samtv yontu na Iso Təm nyəntə na luyi kolumuyv.

²⁰ I seeki Tacaa Iso ké í na təmle ke paa waatv wei ké paa mpi pə təw ké Tacaa Yesu Kilisiti təw.

Apalaa na pa alaa pa təm

²¹ I nukəna təmayə teu ke Kilisiti səyəntv təw.

²² Alaa-me í seeki mə paalaa isu í seekuyv Tacaa tə.

²³ Pə taya pəlv, isəna mpi Kilisiti ná kəla Yesu seelaa kpekəle tə mpv tətəyov apəlv ná kəla əlv. Yesu seelaa kpekəle kəna Kilisiti tənuyv pilimile, na Kilisiti mayamaya kəna pa nyuyv yatv.

²⁴ Na isu Yesu seelaa kpeka seekuyv Kilisiti tə, mpv tətəyov alaa ká seeki pa paalaa ke pə təna pə taa.

²⁵ Apalaa mu səli mə alaa isu Kilisiti səlvuyv Yesu seelaa kpeka na í si a səm tə.

²⁶ I lapə mṛpəy si í nyaali-wəe na lum na í tayan-wəe na í təm na pá te teu na pá muna Iso yəlaa.

²⁷ Pə taya pəlv í caakaya ké si í kpayə Yesu seelaa kpeka na a teu təkpataa na í suna í ti, na á wəe tənəjə, a tiili tá wakəli, na paa asilima a fəina, na á tá caamu. Pəyele kəwakələm napəli fəi a kin.

²⁸ Ye mpv pə wəe si apalaa í sələyi pa alaa ke teitei ké isu pa səlvuyv pa ti tə. Ye yolv sələyi í əlv pə we isu í mayamaya ke í sələyi.

²⁹ Ama tampana təw nəyolv fəi wei í taa kpana í mayamaya tə, halí paa wei í paasəyənə í tənuyv təw ké teu ké na í tayanəyi í ti tətətete isu Kilisiti paasuyvəv Yesu seelaa kpeka tə.

³⁰ Pə taya pəlv, tá kəna í tənuyv pilimile təw nin na nəohəe na pə tənaya mpv.

³¹ Halí pa ηmaa mṛpəy Iso Təm taa si: Pə təw ké yolv ká ce í caa na í too si í na í əlv pá caya. Na pa naale pá krenti na pá pəsi yolv kolum.

³² Ama tampana səsəna ke pə kula loonə kanə ka təw cəne. Kilisiti na Yesu seelaa pa təm lapə isəna təyov ma naa ka taa.

³³ Paa na mpv meye pə heeliyi si paa wei í sələyi í əlv isu í səlvuyv í ti tə. Na paa əlv wei ilé í seeki í paəlv tətə.

6

Piya na si caanaa pa təm

¹ Piya me, Tacaa isəntaa mə nyəntv nté si í nuna mə nyəma. Mpi tə, nti uní tə wəhna teu.

² Kəsəsütü nti pə suwa təyəle sı: Seeki nyá caa na nyá too. Tə təo ké pə caala kəpantu təna kasəyaya ke sɛɛv sı:

³ N ká nu lelen na nyá weesuyü ká tayalı ate cəne.

⁴ Cɛcɛnaa mə, mu taa la na ráána kpa mə piya. Ama í təkı-sı na í seɣesəyi-səyi kəpantu, na í hólíyí-səyi ləŋ isü Tacaa luyü wɛɛ tɔ.

Yomaa na pa caanaa pa təm

⁵ Yomaa mu nukəna mə caanaa mpa pa təkə-mɛyɛ antulinya taa cəne tɔ na luyü kələmuyü. I wɛɛna pa sɔyontu na í nyana-wɛyɛ teitei isü ye pu ke Kilisiti i ka lapa tɔ.

⁶ I taa seeki-wɛyɛ waatu wei pa wɛɛki tɔ tike sı pə la-wɛyɛ lelen. Ama í la Iso luyü nyəntu na luyü kələmuyü isü Kilisiti yomaa.

⁷ Yomle təmle nte pa tɔyi-mɛ tɔ í la-tɛ na luyü kələmuyü na pə wɛɛ isü Tacaa təmle ke í laki, pə taya yəlaa tike nyənte.

⁸ I nyi teu sı paa yom paa kasayampu Tacaa ká te na í felı paa wei ké kəpantu nti i lapa tɔ.

⁹ Na mpa mə í ke yomaa caanaa tɔ mu la-wɛyɛ mpw tɔtɔ, í kpa mə ti na pa nyaasuyü. Na í tɔəsı sı mə na wɛ í kaa caa kələm ke isətəa na ílé u fayasəyi nəyɔlv se.

¹⁰ Nti tə kaasaa təyəle sı mu pɛɛkəyi sı í nyəo tɔŋ ke mə na Tacaa mə kɛntuyü taa na i tɔŋ səsəŋ taa.

¹¹ I tɔ mə təo ké yoou wontu təna nti Iso haakı-mɛ tɔ, na í səŋ təca na í təŋ lloɣu na i acilayatu təna.

¹² Pə taya yəlaa ke tə yoona, ama mpa tə yoona təyəle alɣaa tɔŋtɔnaa asayaa mpa pa wɛ isətəa tɔ, na səkɛtuyü taa cəne awulaa na tɔŋtɔnaa na səsaa.

¹³ Pə təo tɔ í co Iso yoou wontu nti tə tənaya kɛakɛraa, na pə kəma na pə tala kuyɛŋ isayəŋ taa na mə kolontu kələyi mə təo, í pəsi na í təŋı-i teu. Na ye í təkə mə təyi teu na í yoo haləna í tɔ yoou ŋkɔ kɔ nyuyü, de í ká nyəo tɔŋ ke řpɔyó tam.

¹⁴ Ye mpw í tantı na í təŋaa, na í təŋ təmpəna ke teu na pə wɛɛ isü pa ləlvuyü təmpala ke tənaya taa tɔ. Na í təŋ sıyısuyü ke pə təna pə taa na pə wɛɛ isü nyəyətɔ toko ke í suuwa.

¹⁵ I sɛɛsı isəle na Laapaalı Kɔpəŋ wei i kəŋna hɛɛsuyü təyɔ kpaalvyu na pə wɛɛ isü ntəŋkɛpala kəpəna ke í lɛɛwa.

¹⁶ I tɛ mə taa na Iso ké tam na pə wɛɛ isü kɛpələyó ŋku í ká kentıyına isayətɔ tɔ nyəma sətɔ nyəna tɔ.

¹⁷ I nyəni yəpɔ mpi Iso yakı-mɛ tɔ isü yoou kahuka, na í təkı Iso Təm isü layatɛ nte i Feesuyü cɛla-mɛ tɔ.

¹⁸ I laki pə tənaya mpw na Iso sələmuyü, na í wiikına-i sı í səna-mɛ. I sələməyi paa mpi pə taa, na Feesuyü Nəŋŋtɔ í hólí-mɛyɛ isəna í ká sələmı tɔ. I la kɛpəlɛkɛka nyəma na í sɛɛsı isəle ke řpɔyó tam. I sələməyənə Iso yəlaa təna.

¹⁹ Na í sələməna ma tɔtɔ, na waatu wei má caakı ma nəyɔ təo ké kuluyü, Iso í tɔ ma taa ké təm nti tə təŋa teu tɔ, na má hólí Laapaalı Kɔpəŋ təm nti tu ŋməlaa tɔ na apalɔtɔ.

²⁰ Paa na pa təkə-m saləka taa tɔ má kəna Laapaalı Kɔpəŋ inɛ i təmle tɔ səsɔ. Pə təo tɔ í sələməna-m na má yəyətı i təm na apalɔtɔ ke isəna mpi pə nəyəsənaa tɔ.

²¹ Ta taapəlv Tısıkı wei i laki Tacaa təmle na luyü kələmuyü tɔ i ká kɛɛsı-mɛyɛ ma təm na í nyi isəna taa ma wɛɛ tɔ.

²² Pə təo mayamaya ke ma tiliyi-i mə kın, sı mə í nyi isəna taa tə wɛ cəne tɔ, na pə səsı-mɛyɛ apalɔtɔ.

²³ Tacaa Iso na tá Səsɔ Yesu Kilisiti pá ha tá taapəlaa tənaya alaafəya na pa təma sələvyu na taa tɛmnəv ke Iso.

²⁴ Iso í hólí pɛɛlɛ ke pa təna mpa pa səla Tacaa Yesu Kilisiti ke tam tɔ.

TAKELAYA NKA PŌLI NMAAWA
FILIPU
NYŌMA TŌ
Kotulvto

Pə nəyəsəna isu saa wei Pōli ηmaakaya takəlaya kanə tō saləka taa kē i wēe. Mpa i ηmaa-ke tō pa taa payale ta ke Yuta nyōma. Pōli lapəna Iso tēsēle yəlaa mpeye waasv na pā mv Iso Tōm. Hal pa tiliina Pōli ke kōcōn ke tōm payale. Pə tō kē Pōli ηmaa-we na i sēe-we na i tasa-weye layatv sī pā wēe nōyō kolvmaya na pā pasa pa ti isu Tacaā Yesu. I sēyēsəyi-we sī pā la laakali na sēyēsəlaa pōpōtūnaa. Pōli sēyēsuyō loonja sāsaya ntē sī yolv i wēena laηhōlvmlē paa wahala taa.

Isəna pa faya Filipu takəlaya tō:

Pōli təmle, titite 1

Iso sēela nōyō kolvmaya na pa ti pasuyv, titite 2:1-18

Timotee na lrafəlotiti, titite 2:19-30

Laakali na sēyēsəlaa pōpōtūnaa, titite 3:1-4:9

Sēetv, titite 4:10-23

Sēetv

¹ Taya Yesu Kilisiti təmle nyōma Pōli na Timotee.

Tā ηmaakəna takəlaya kaneyē Iso yəlaa mpa pa wē Filipu na pā tema Yesu Kilisiti na pa taa tō, na Iso tēsēle sāsaa na tō taa tēma lataa.

² Tā Caa Iso na tā Sōsō Yesu Kilisiti pā hōli-meyē pēelē na pā lā na mē laηa hōlvml.

Filipv nyōma tō sələmvuyv

³ Paa waatv wei kē ma tōsaa mē tō kē isəntv, ma sēeki ma Iso kē i na təmle ke mē tēna tēpai mē tō kē.

⁴ Na paa waatv wei kē ma sələməyənə-meyē Iso, laηhōlvmlē ke ma sələməyənə.

⁵ Mpi tō, i sənə-m kuyakv kancaalaya nyəηkv wule na haləna saηa na mā yasəyi Laapaali Kōpaη tō.

⁶ Ma nyōmā teu təkpaata sī Iso wei i caala təmle kōpantē tēneyē mē kin tō, i ká la-teyē mēpōyō haləna tē kōv na tē yoosi Yesu Kilisiti kuyakv wule.

⁷ Pə nyōmā teu kē sī mā hōv mēpōyō mē tēna tēpai mē tō. Ma luyv svv-meyē sōsōm sōsōm kē. Pə taya pōlv tō, mē tēna tēpai i hika mē paa nyəm ke pēelē nna Iso lapa ma tō a taa kē. Iē paa pōnēntē ma wēv saləka taa isəntv yaa tuu ma tu wēv na ma ti, sī mā taa yelē na Laapaali Kōpaη pəsi tētepvlv, ama sī mā sv-i teu kē tēka.

⁸ Ma yōyōtuyv sī ma sōla mē tēna tēpai kē isu isəna mpi Yesu Kilisiti sōlvuyv-tuyv sōsōm tō, Iso mayamaya nyōmā sī tampana mēpōyō.

⁹ Nti ma sələməyi Iso kē mē tō tōyōlē sī mē sōlvuyv i sōsōyē tam, na nyəm kōpampam sōsōm na pē tēna pē cəkənav i wēe mē sōlvuyv taa.

¹⁰ Iēna i pəsi na i ləsi mpi pē wē teu tō. Ye pē lapa mpv i ká la kōpama na pa kaa na mē kin ke taali nōyōlvuyv Kilisiti kuyakv wule.

¹¹ Na i ka la tēma kōpana nna Yesu Kilisiti kəηna tōyō sōsōm, na pō tō Iso kē teeli na samtv.

Isəna Kilisiti kē tā weesuyv tō

¹² Ma taapalaa ma caa sī i nyi sī tampana tō isəntv, mpi pē mayana-m tō pē waasaa kē, pē yelaa kē na Laapaali Kōpaη sōsōyē yav.

¹³ Pə yelaa na wulav tēyaya taηlaa tēna na yəlaa lēlaa tēna nyi sī Kilisiti təmle lapv tō kē pa tv-m saləka.

¹⁴ Tā taapalaa taa payale nawa ma wē saləka taa, iēna pā tōki tōnəη na Tacaā tōm, haləna pā nyaya apalvtv na pā heeliyi Iso Tōm na sōyōntv fēi-wē.

¹⁵ Paa na ma isēsēemle tō kē lēlaa lakv Kilisiti waasv na sōsōōntv hōm hōwēe tō, lēlaa ná lakv-i na hōwēe kōpana kē.

¹⁶ Pānē unv pēle pa lakuyv na sōlvuyv wē pē taa tō, pa nyōmā sī Iso tv-m sī mā taa yelē na Laapaali Kōpaη pəsi tētepvlv tōyō.

¹⁷ Ama lēlaa iē kōlvuyv pēekuyv tō kē, paa paasəyi na pā heeli Kilisiti tōm ke isəna mpi pē mvnnaa tō sē, pa hōv kē sī ma wēv saləka taa tō paa sōsōi-m kōnyōη na mā ná.

¹⁸ Kpai kē. Ye kōpantv yaa isayatv kolokv ke pa lōki, ma laηlē tu hēewa. Mpi tō pa tu heela Kilisiti tōm. Na ma laηlē ká hēe mēpōyō na pō puki.

¹⁹ Pə taya pōlv tō, ma nyōmā sī mē sələməη na Yesu Kilisiti Feesuyv sənau tō pē tēnaya mpv pū mēli ma nyoyv yavv.

²⁰ Ma tanɔaa na má teeləyi nípróyó teu ké sí ma kaa tɔyó féele natəli. Ama pənentɛ naani ké maa la teu isu ma lakoyó tam tɔ, ɔlena má hólí Kilisiti səsəntu ke ma tənuyó təna taa, paa ma na ma ise, paa ma səki.

²¹ Pə taya pɔlv, paa maa wɛɛ, Kilisiti kele ma pə təna. Na má tu səpa, ɔle pə kəlaa kele.

²² Ntanɔyi ye ma wɛna ma ise, maa tasa waasaya nakələyi lapu. Tɔv, maa nyəŋ nti má ləsi tɔ se.

²³ Pə kprəpa-m ké, ma nyuləyi ké sí má kpe na má wɛɛ Kilisiti kin. Nti tə kəla-m teu tɔyole.

²⁴ Ama mə tɔv ɔle, pə wɛɛ ké sí má wɛɛna ma ise.

²⁵ Ma tɛma ma taa ké teu na tɛle, pə tɔv ké ma nyəmá sí ma kaa kpe. Na ma nyəmá sí má na mə təna tɛpa tu wɛɛ, na maa sənə-mɛ na í polo lələ ké mə Iso sɛv mpaav taa, na í hiki lanɔlvmlɛ ke pə taa.

²⁶ Pə tɔv ké ye ma kɔma na má məli mə te í ká hiki ma kin ke mpi í ká yooləna mə Yesu Kilisiti mpaav taa tɔ.

²⁷ Kɔlvmtv ké sí í təkí yaasi wei í keesəna Kilisiti Laapaalı Kɔpaŋ tɔ. ɔle paa maa kɔv mə nav yaa ma ta tu kəm, má nu sí í nyɔv tonj te, na í kprɛnta hɔwɛɛ, na í yoo taa tɛm mpi Laapaalı Kɔpaŋ tuyv-mɛ tɔ pə yoo na lotu kɔlvmtv ke mə təna.

²⁸ Í taa yele na mə kolontunaa nyaasəyi-mɛɛ pɔlv taa. Mpi pə hóləyi pɛle sí pa tɔm ká te tənəŋŋəŋ tɔyole. Na pə hóləyi-mɛ sí pu te na pə ya mə nyɔŋ, na Iso lakəna mpv.

²⁹ Pə taya pɔlv, Iso hana-mɛɛ mpaav sí í la Kilisiti tɛmlɛ. ɔle pə taya í tɔv yunj tisuyv tike tɔm, ama na í tɔv konyəntəyole tɔtəy.

³⁰ Mə sɛwə ma tɔv ké pənentɛɛ na tɛ yoo yoo. Yoo ŋku í ná ma yoo hatuu ləŋ na í tu nyəmá tɔtɔ sí ma tu tɛŋna-koyv yoo tɔ, ŋkoyvɛ mpv na ŋku í yookuyv tɔ.

2

Kilisiti tɔ pasvɔv na í Iso nunav

¹ Mə na Kilisiti í kprɛntoyv mpv tɔ pə səsəyi-mɛɛ tonj nte? Í sɔlvoyv səsəyi-mɛɛ apalvtv nte? Mə na Feesuyv Nəŋŋtɔv í kprɛnta kɔlv na? Í lakí təmaɔa yəlle na kupantv na?

² Tɔv, ye pə wɛ mpv ɔle, ma wiina-mɛ sí í kprɛnti teu, na í sɔlvəyi mə tɛma, na í wɛna lotu kɔlvmtv na hɔwɛɛ kɔlvmlɛ, na pə hɔlvsí ma lanɔle ke səsəm.

³ Í taa la pɔlvoyv tɛma kəlvoyv tɔv, yaa teeli yem tɔv. Ama í pasa mə ti, na paa wei í nyəm í ləlv isu wei í kəla-ı tɔ.

⁴ Nɔyɔlv í taa pɛɛki í maɔamaya í nyovv nyəntv tike, ama í tɔsəyi í tɔyəntələnaa tɔv.

⁵ Í wɛna hɔwɛɛ nna Yesu Kilisiti ka hɔvkaya tɔyv mə taa.

⁶ Hatuu tɔ ı ka tu wɛna Iso wɛɛtv ké.

Pə na pə mpv tɔ, pə ta tv-ı sí í pɛɛkəyi

na í lana tonj na í kpa Iso tɔv sí ı sadla.

⁷ Ama ı maɔamaya ı yelina pə təna mpi ı ka wɛna tɔ na í kpaɔa yom wɛɛtv.

Í kpaɔa yəlaa wɛɛtv ké tətəŋɛlɛŋ,

na ı kəmaɔa isu yɔlv wɛv tɔ.

⁸ Í tisa na í pasa ı ti na í nuna Iso ké nípróyó, haləna ı səm, səm mpi í səpa tesika tɔv tɔ.

⁹ Pə tɔv ké Iso kusa ı nyovv ke teu ke səsəm,

na í ha-ı hətɛ nte tə kəla həla təna tɛpaɔpa tɔ.

¹⁰ Pə təna mpi pə wɛna wɛesuyv

na pə wɛ isətaa na tɛtv tɔv

na tɛtv tɛɛ tɔv pə hənti-ı atɛ.

¹¹ Na pə təna pə tisi sí Yesu kele Səsə,

na pə ha Tacaa Iso ké teeli.

Isəna tu tee isu kəkəsí ke antulinya taa tɔ

¹² Ye mpv ɔle ma taapalaa, waatv wei maa wɛ mə ɔlv tɔ í nuna-m pə təna pə taa ké. Na paa pənentɛ ma fɛi mə ɔlv, pə kəla teu sí í nuna-m mpv tɔtɔ. Í pɛɛkəyi mə nyɔŋ yarv tɔm na sɔyəntv na seluyv.

¹³ Pə taya pɔlv, Iso wɛɛ ké na í lakí mə taa ké tam, sí mɛ mu pəsi na í sɔlv na í lá mpi ı ka suwa na í təŋəyi na í lakí tɔ.

¹⁴ Kɔntoyv na ntəŋkprɛsəya í taa wɛɛ pə təna mpi í lakí tɔ pə taa.

¹⁵ ɔle í ká pəsi yəlaa mpa pa fɛina taalı na pá wɛ tənəŋ tɔ, na í pəsi Iso piya nsi sí fɛina kawalaya nakələyi antulinya yəlaa kɔtakɛsəŋ na asayaa pa həku taa tɔ. Pə́s pə wɛɛ ké sí mu mɔyona kəkə ke pa həku taa ké nyəŋnyəni isu isətolŋasi ke isətaa

¹⁶ na í heeliyina-weye weesuyu tòm. Ye í laki mpv, maa pəsi na má yóləna-meye Kilisiti kuyaku wule ke teu. Tampana tō isəntə, mpv pu hóləna si ma tōma təna na ma lvpv təna ta məli yem.

¹⁷ Ntanɣi ma caləm ká lu, ma səm təm ke ma wena mpv. Na ye pu tu lapa mpv, pə we isu kətaya ŋka mə Iso seətə tasa Iso ké larv tɔyale. Ye pu la mpv, ma lanje heewaya. Na má na mə təna tá lanja heena.

¹⁸ Na mpv tətəyɔ na me, pə wee ké si mə lanja í hee, pə wee si má na me tá lanja í heena.

Timotee na Irafəlotiti

¹⁹ Ma huv si, na Iso toŋ taa ye pə we isəna, maa tili Timotee ke mə teye nəonəɔ na má nu mə cakəle təm, na pə səsɔsi ma mayamaya ke apalətv.

²⁰ I tike í wenna, na í səna-m mpi ma səpəna nyɔyɔ tə pə taa, na í paasəyəna mə təm ke na tampana.

²¹ Lelaa ile, pele pa mayamaya pa niŋ nyəm tike tō ké pa nəyəsəyi, pə taya Yesu Kilisiti nyəm tō.

²² Mə mayamaya í nyəmá isəna Timotee uní í hulaa si í ké yolvəŋ tə, na isəna má na-í tə lapa təmle isu yolv na í pəyaya ke Laapaali Kvpəŋ təm taa tō.

²³ Ma huv si ye ma kəma na má cəkəna teu ke nti tə taa ma wee tə, ile maa tili-í mə col.

²⁴ Na ma wena naani ké teu ke Tacaa toŋ tō si ma mayamaya maa polo mə teye nəonəɔ na má ná-me.

²⁵ Ma mayasaa na má ná si pə kəla teu si tá taapəlv Irafəlotiti, wei me í ka ha-m mpi maa lanja na í tilina-m si í kəna-m, na má na-í tə lakəna təmle na tš yooki youu tə, unəyi maa yele na í məli mə kiŋ.

²⁶ I nyuləyi ké si í ná mə təna, haləna pə pəkəla-í. Mpi tə, me í ka nuv í wəsasi tə pə tō.

²⁷ Tampana tō isəntə, pə wu-í teu ké, haləna í caakaya səm. Ama Iso wii í pətətəle. Na pə taya í tike í nyəntə, na ma nyəntə tətəyɔ, si pə taa kə pə səsɔsi-m lanwakəlle ke lente tō.

²⁸ Pə tō ké ma huv si maa kvsɔ-í ləŋ təcav na í məli mə te, na mu na-í na mə lanja tasa huləmvɔy, na ma mayamaya ma lanwakəlle te mpv.

²⁹ Pə tō ile í mv-í niŋ naale na lanjhuləmlə səsəle, isu pa məkəyɔ taapəlv ke Tacaa təm taa tō. Yəlaa isu pane uní weye pə wee si í seeki.

³⁰ Pə taya pulv tō, Kilisiti təmle nyɔyɔ tō ké səm cee-í. I lapa í weesuyu ke awusa ké na í kəna-m kəsənam mpi mə mayamaya í taa pəsəyi si í kəna-m tə.

3

N pelaa yaa n ta peli pə kolvm

¹ Ma taapalaa, pənentaa í yóləyi Tacaa təm taa ile. Kolvmto tənə tə ŋmaav ke tam u kuyv ma, na nti uní tə tu kələyənə-meye tampana huləyv.

² I la laakali na isayalataa, hasi nsi, yəlaa mpa pa kama nyɔyɔ si pəlvɔy ke pəlvɔy tə.

³ Mpe pa pəlvɔy ke mpi? Təyale pəllaa na tampana. Pə taya pulv tō, Iso Feesuyu wenna tá kiŋ na táb laki Iso təmle. Na Yesu Kilisiti ke ta laki na taa taaki, na pə taya yolv koləpəle haana taya naani.

⁴ Ye maa nəkəa kolə, ma pəsəyi na má tv koləpələnaa paneye naani. Na ye nəyolv wee na í huvki si yolv koləpəle ká yelina na í tul-ti ile, ma tee pəntv ke koləpələnaa ké təpaipa.

⁵ Nyəni, ma ləlvɔy kuyeeŋ pələfei wule ke pa pəla-m, na ma ké Iseyeli tv ké təsiyisiyi. Na ma kpekəle nté Pənsaməe nyəntə, na ma ké Hepəla tv ké təsiyisiyi. Na təyale Falisanaa ke Yuta nyéma Isəsəle təŋyɔ taa.

⁶ Na maa seesa isəle ké pə taa ké pə feina, haləna má təkayana Yesu seelaa kpeka ke kuyəŋ. Na ye pa tōma si kəsəntv taa təm təŋyɔ si yolv í təŋ na pə larɔ-í kvpəŋ tə tá təyayana, taal nəyolv í taa wee ma kiŋ.

⁷ Pənentə Kilisiti tō ile, ma nyənəyi kəpəntvnaa mpa ma mɔyolayana təyɔ mpi pu waasəyi pulv təyɔ.

⁸ Na pə taya kəpəntvnaa pane pa tike ke ma nyənəyi mpv, na kawasɔsi nsi si tənaya ma nyənəyi mpi pu waasəyi pulv təyɔ ma nyəm ma Səsə Yesu Kilisiti tə pə tō. Təpante taa təpante nté tənə uní. I tō ké ma keela pə tənə mpi pə kəsəyi ma nyɔyɔ tə na má suna kpeeŋa, na ma nyənəyi pə tənə isu hute si pə yele na má hiki Yesu Kilisiti,

⁹ na má na-í tš kpeŋti teu ke kolvm. Maa yóləyi si ma kəsəntv təkuyv tō ké pá yaa-m kvpəŋ. Ama ma təma ma taa na Kilisiti təyɔ ma lapa kvpəŋ. Tənaya Iso hana pəsəyɔ si yəlaa í la kəpəma, na ye wei í mowa tá Səsə təm, pəntv ke Iso haa pə pəsəyɔ.

¹⁰ Mpi ma nyuləyi teu təyale si má nyi Kilisiti na í səm taa fem toma, si maa hiki í wahalanaa taa ké ma nyéma na má təyɔ, na má si isu í səpv tə.

¹¹ Na má tēləyi si paa feesi maya mpv tō.

Tə kaasəyɔv

¹² Maa yooləyi si ma tema hikuyu ke mpi ma preekaya to se, yaa ma tema teu takpataa. Ama ma tənna lupv ké na má kaasəyi ma ti si má hiki ma asewa fəotə. Mpi pə təw tə, Yesu Kilisiti tema-m hikuyu na í kpa-m í kpa-m ké.

¹³ Ma taapalaa, maa huvki si ma tema pə fəotə hikuyu se. Ama kolomtu nti ma nyəmə təyole si, ma yela ma waali nyəntu ké, na má kaasəyi ma ti si má hiki mpi pə we ma nəyə təw tə.

¹⁴ Pə təw ké ma see na má pukina mpi pə suwa to pə təw, si má hiki pə fəotə wei Iso yaa-tu si tə hiki isətaa ke Yesu Kilisiti kin tə.

¹⁵ Tá tənna mpa tá tə ké yolokpasaa ke Iso nyəntu taa tə, tə huv hūwee kolomēe ane. Na ye mə taa lelāa u huv m̄p̄ȳȳ hūwee ane a təw, de Iso ká kilisi-meyē-ti.

¹⁶ Mpaav ŋku tə tənəyi haləna sanja tə, paa pə la isəna tə tənəyi-kuyv mpv.

¹⁷ Ma taapalaa, í keesəna-m mə tənna. Tə tema hólóyó ke isəna í ká la tə, de í nyənəyənna mpa pa laki isu tə hólóyó si pá laki tə.

¹⁸ Tam ké ma heeliyi-meyē-ti, na pənenta isəlum ke ma tasəyənna-meyē-təyi heeluyu ke isəntə. Payale wenna na pá wakələyi mpi Kilisiti lapa í səm tesika təw tə na pa yaasinaa asayaa.

¹⁹ Pa təm ka te tənəjan, pə taya pulv təw, pa hiliŋ ke pa tənəyi, pə taya Iso. Na mpi pə nəyəsəna pə la-weyē fēele təyó pa yooləyənna. Na ate cənē nyəm tike təw ké pa laakalənaa wee.

²⁰ Pə kaasa tá tə tá tēyēle isətaa, na tə tanja teu tətēyētēyē si tá Yato tá Sosə Yesu Kilisiti í luna isətaa na í tii.

²¹ I toma nna í hulaa na í mənna pə tənaya í tē tə, anəyi í ká hólí na í layasi tá ate tənəy pətəw tēle nyəy inē, na tə nəyəsəna tənuyv teeli nyəŋku.

4

Pooli caaki si pá laki nti tə

¹ Pə təw de ma taapalaa mpa me ma nyuləyi teu si má tasa nav tə, mə heesəyənna ma lanje ke səsəm, na meye ma yooləyənna. Ma yəlaa me, isəna pə wee si í to teu ke Iso mpaav taa təyole.

² Hai, ma wiikina Ifoti na Sentisi, ma hənta-weyē ateyē cənē, si pá ciiki isu Tacaá təm taa tētənaa lakuyv tə.

³ Na ma təmle taa akpele kupaŋ nyá, ma wiikina-ŋ si n̄ sənna alaa mpe tətə. Ma na-we tə yoonna yoonu na tə yasi Laapaali Kupaŋ ke paa timpí, na tá na Kələmaŋ na tá təmle taa taapalaa lelāa tənna mpa pa həla pa ŋmaa weesuyv takəlaya taa tə.

⁴ I yooləyi Tacaá mpaav taa ké tam. Ma tasəyi-təyi yoyotuyv si í yooləyi.

⁵ I wee tərəmm ke yəlaa tənna kin. Tacaá kəŋ nəonəw ké.

⁶ I taa nəyəsəyi natəli, paa nti tə mayana-me í heeli Iso ké sələmyuv taa ké mpi í nyuləyi tə, na í sē-e nyana təmle.

⁷ Ye pə lapa mpv de lanholomle nte Iso haa na yulv u pəsəyi na í cəkəna tə tənaya to tu wee mə lotunaa taa na mə lamayasee taa ké Yesu Kilisiti təm taa, na pulv kaa pekəli-me.

⁸ Təw, ma taapalaa, mpi pə ké kupaŋ na pə nəyəsəna samtu tə pə təw ké í ká pona laakali. Mpayəle mpi pə ké tampana nyəm, na mpi pə nəyəsəna pa tona-wi, na mpi pə keesaa tə, na mpi pə fei asilima, na mpi pə we teu, na mpi pə kusəyi nyuyv tə.

⁹ Ma hula-meyē na má keesi-me, í laki nti í nu ma yoyotaa na í nawa ma lapa tə. Iso wei í haa-tuyv alaafəya tə í ká wee mə waali.

Pooli sestv ke Filipo nyəma

¹⁰ Ma lanje hóloma Tacaá təm taa ké isəna mpi í hika pəsuyv na í tasa-m hólóyó si í təsəyi ma təm tə. De pə taya isu ma yoyotəyi si í ka yela ma təm ke huvv. Ama pə mpaav ke í taa hikita si í hólí-m si í huvki ma təm.

¹¹ Na pə taya pə caala-m təyó ma yoyota isəntə. Ye ma we isəna, ma tema pəle pə taa cayale layatv hiiu ké.

¹² Ye ma we konyəŋ taa, ma nyəmə ma konyəntole təntē. Na ye ma we hayanaya taa, ma nyəmə pəle pə taa təntē. Paa le na pə tənna pə taa, ma tema isəna ma cayə na pə keesəna-m tə pə layatv hiiu ké. Ye ma wena təyənaya ke səsəm, ma nyəmə təle. Na ye ma we nyəyəsəyi taa, ma nyəmə təle. Ye pə tələnna-m ma nyəmə. Ye pəcəyə ma wena, ma nyəmə.

¹³ Ma pəsəyi pə tənaya m̄p̄ȳȳ Kilisiti wei í haa-m toma tə í təw ké.

¹⁴ Paa na mpv, í təyov ma konyəŋ tə í lapa teu ké.

¹⁵ Filipo nyəma me, mə mayamaya í nyəmə si ma lunav Masetoni ke waatu wei na Laapaali Kupaŋ heeluyv təm caalaya kəntē tə, mə Yesu seelaa kpekəle tike sənna-m. Mə tike í tona-m niŋ ke ma kawaaŋa na ma asalənaa pə taa.

¹⁶ I ka tema-m mə kəsənammnaa tilinav ke maa wev Tesaloniki tə na pə tema-m teu.

¹⁷ Pə taya isu kuvəy isəle taa mayamaya ke ma nyənəyi se, ama ma caa ké si pə mənna-meyē mə tələsələnnaa.

¹⁸ Ma nawa pə təna mpi í tilinaa tɔ, na pə tɔv feina taka. Ipaʔəlotiti kəna-m mə kucəŋ tɔ, pənenta pə təna pə tələna-m yem ké. Mə kucəŋ we ké ʔsu kətaɣa wəv sɔsɔŋ ke teu, na ʔsɔ mɔɣi-ke na ká we-i teu pə tu fei tɔ.

¹⁹ Ma ʔsɔ ká kpaɣa ɪ apititu kɔpantu nti tə we Yesu Kilisiti kin tɔ tə taa na í ha-meɣe mpi mpi í laŋaa tɔ.

²⁰ Tá Caa ʔsɔ inəɣəle teeli tɔ ke tam tɔv. Ami.

Kantəkaya seetv

²¹ ʔ seɛ ʔsɔ yəlaa təna mpa pa we Yesu Kilisiti mpaav taa tɔ. Tá taapalaa mpa pa we ma kin cəne tɔ pa seɛ-me.

²² ʔsɔ yəlaa təna mpa pa we cəne tɔ pa seɛ-me, ɪlena pə tu kələna ʔsɔ yəlaa mpa pa we Lom wulav təɣaɣa taa tɔ.

²³ Tá Sɔsɔ Yesu Kilisiti í hólí mə tənaya ɪ pɛɛɛɛ.

TAKĒLAYA NKA PŌOLI NMAAWA

KOLOSI NYĒMA TŌ KŌtŌlŏtŏ

Kolosi icaate we Asii tetŏ taa kĕ isŏ acalĕe lenna. Pĕ caŏa isŏ Pŏoli taarpalŏ wei pa ya a sŏ Irafĕlasŏ tŏ unŏ ɪ ponna Isŏ Tŏm kĕ Kolosi nyŏma. Irafĕlasŏ mayamaŏa ta lanŏ Kolosi tŏ (1:7 na 4:12). Pĕ caŏa isŏ Irafĕlasŏ kĕesa Pŏoli sŏ Isŏ seŏu krai nyŏm napĕli pĕ nyŏma luwa. Na pĕ nyŏma seŏesŏyŏ sŏ, ye yŏlŏ caa sŏ ɪ nyŏ Isŏ na pĕ ya ɪ nyŏyŏ. Pĕ we e sŏ ɪ tŏŏ kŏtasŏ na ɪ luŏ isŏtaa nyŏm mpi pu naaki tŏ. Pĕcŏ pĕ we e sŏ ɪ pĕli na ɪ kii tŏŏnasŏ na kŏnyŏnyŏom na pĕ polo. Pĕ tŏ kĕ Pŏoli ŏmaa-we na ɪ heeli-we sŏ nyŏyŏ yaru mpi Yesu hawa tŏ pĕ mayanaa.

Isŏna pa faŏa Kolosi takĕlaya tŏ:

Isŏ samtŏ na Kolosi nyŏma seŏtŏ, titite 1:1-14

Yesu mayanaa, titite 1:15-2:19

Kilisiti haaki weesuyŏ kŏfalŏyŏ, titite 2:20-4:18

Seŏtŏ

¹ Maya Pŏoli, Isŏ luŏyŏ lapĕna na mĀ lĀ Yesu Kilisiti tillu. MĀ na tĀ taarpalŏ Timotee tŏ ŏmaakĕna takĕlaya kanŏye.

² Isŏ yŏlaa mpa me ɪ we kolosi na ɪ kĕ tĀ taarpalaa kŏpama kĕ Kilisiti tŏŏyŏ taa tŏ. Taca a Isŏ ɪ hŏli-meŏe pĕeĕe na ɪ ha-meŏe alaafaya.

Pŏoli se Isŏ kĕ ɪ na tĕmle

³ Ye tŏ kola mĕ tŏ kĕ sŏlŏmŏyŏ, seŏtŏ kĕ tŏ seŏki tam kĕ tĀ Sŏsŏ Yesu Kilisiti Caa Isŏ.

⁴ Pa heela-tŏyŏ isŏna ɪ tema mĕ taa na Yesu Kilisiti, na isŏna ɪ sŏla Isŏ yŏlaa tĕna tŏ.

⁵ Waatŏ wei tampana tŏm Laapaali Kŏpaj caala mĕ teŏe tate tŏ pa hula-meŏe tĕelŏyŏ ŏku kŏ we tampana tŏm nti tĕ taa tŏ. Pĕ tŏ kĕ mĕ taa tĕmnaŏ kĕ Isŏ na mĕ sŏlŏyŏ teesina mpi pa su-meŏe hatuu isŏtaa na ɪ tĕelŏyŏ-wi tŏ.

⁶ Laapaali Kŏpaj yeŏŏyŏ kĕ, na paa ɪ tala timpiŏi antulinya tĕna taa ɪ laki kŏpantŏ kĕ. Mŏrŏyŏ ɪ lapa mĕ heku kĕ kŏyanŏku ɪ taala Isŏ pĕeĕe tŏm kĕ nuw tŏ, ɪ hii lŏŏ na ɪ nyŏ pĕeĕe anŏ a tampana.

⁷ Ta tĕmle taa taarpalŏ kŏpaj Irafĕlasŏ seŏesŏna-meŏe mpu. TĀ nŏŏ kĕ ɪ lakĕna tĕmle isŏ Kilisiti tĕmle tŏ kŏpaj.

⁸ ɪ heela-tŏyŏ tĕma sŏlŏyŏ ŏku Isŏ Feesuyŏ tu-me tŏ kŏ tŏm.

⁹ Pĕ tŏ kĕ tu heesŏyŏ Isŏ sŏlŏmŏyŏ kĕ mĕ tŏ kĕ tuu kŏyanŏku pa heela-tŏyŏ mĕ tŏm tŏ. Tĕ sŏlŏmŏyŏ Isŏ kĕ sŏ ɪ ha-meŏe ɪ Feesuyŏ haaki nyŏm na layatŏ nti tŏ tĕ tĕna na pĕ yele na ɪ nyŏ ɪ luŏyŏ nyĕntŏ kĕ teu.

¹⁰ Mpu pu yelina na mĕ tŏntĕ mayā Taca a na mĕ kŏlapŏtŏ lapi-ɪ teu kĕ tam. Na pu yele na ɪ laki tĕma kŏpana anŏ a tĕna, a nŏŏ na a suka, na ɪ kĀ sŏesŏyŏ Isŏ kĕ nyŏm.

¹¹ Tĕ sŏlŏmŏyŏ Isŏ kĕ sŏ ɪ la-me na ɪ nyŏ tŏŏ kĕ teu na ɪ pŏsuyŏ teeli nyŏŏku tŏŏ taa, na ɪ pŏsŏ na ɪ kantĕli pĕ tĕna mpi pu mayana-me tŏ pĕ taa na suulu.

¹² ɪ se Taca a kĕ ɪ na tĕmle na lanŏhŏlŏmle, unŏ ɪ yelina na me ɪ mŏna sŏ ɪ hiki mĕ paa nyŏm kĕ kŏpantŏnaa mpa Isŏ su ɪ yŏlaa kĕ tĕnanŏŏ taa tŏ pa taa.

¹³ Inŏ ɪ lĕkĕna-tŏyŏ ahoŏ sŏkŏpĕtŏyŏ te e asaŏaa sŏsaa niŏŏ taa na ɪ sŏsi-tŏyŏ ɪ luŏyŏ te Pŏyaya kawulaya taa.

¹⁴ Na ɪ pŏyaya ŏke ka tŏ kĕ pĕ yapa-tŏ na pĕ husŏ tĀ isayatu.

Kilisiti weŏtŏ na ɪ tĕmle

¹⁵ Kilisiti kelĕna Isŏ wei paa naaki tŏ tĕtĕŏelĕŏ. Inŏŏŏle Isŏ kancaalaya kŏlŏlŏ wei ɪ kĕla pĕ tĕna mpi Isŏ lapa tŏ.

¹⁶ Inŏyŏ Isŏ lapĕna pĕ tĕna, paa isŏtaa na ate pĕ nyŏm mpi pa naa na mpi paa naa tŏ. Pĕ kŏpajŏ pŏsŏlaa na sŏsaa na awulaa na tŏŏtŏnaa pĕ loosi tĕna tŏ ɪ niŏŏ kĕ Isŏ lapĕna pĕ tĕna, na ɪ tŏ kĕ Isŏ lapa-wi.

¹⁷ Pĕ tĕna pĕ luwaŏa na pĕ mayana-ɪ, na pĕ tĕna mpi pĕ lapa tŏ pĕ tamsĕna-ɪ tŏyŏ pĕ we pĕ lona taa.

¹⁸ Yesu seĕlaa kŏpeka kĕna tŏŏyŏ na unŏŏle nyŏyŏ. Inŏ ɪ yelina na a tĕna a we e. Inŏ ɪ kĕna Isŏ kancaalaya kŏlŏlŏ wei ɪ sŏpa na pĕ taalĕna-ɪ feesuyŏ sŏ ɪ la pĕ tĕna tĕrapai pĕ nŏŏ tŏ tŏ.

¹⁹ Pĕ taŏa pŏlŏ tŏ, Isŏ luŏyŏ lapĕna sŏ ɪ weŏtŏ tĕna ɪ mayali ɪ Pŏyaya taa.

²⁰ Na ɪ luŏyŏ lapa tŏtŏ sŏ ɪ Pŏyaya kĀ yelina na ɪ na kŏŏŏŏŏŏŏŏŏ tĕna pĀ ciiki. Na Isŏ Pŏyaya calĕm lŏi sŏm tesika tŏ tŏyŏ Isŏ yelaa na pĀ lĀ heesŏyŏ tŏm. Mpu pĕ yelina na Isŏ na pĕ tĕna tĕrapai pa ciiki, paa isŏtaa nyŏm paa ate nyŏm.

²¹ Me tətə tuu ləŋ mu hatələna Iso ké, na mə huwəe asayəe na mə isayakolaputə ka lapəna-meɣe i kolontunaa.

²² Ama i Pəyaya səpu ka tənuyə kəne ku səm tə pənente Iso ciika mə na-i ké, si pá yele na í læsi-meɣe i sɛntaa na í wɛ tənəŋŋ na í ké kəpama na paa kawaliya ka fɛi mə kin.

²³ Ama kolumtu ké si mu təkɪ Iso sɛv ke ŋpóyɔ tam, na í səŋ tɛca ke teu ke ŋpóyɔ tam, pulupu í taa ciyiti-mɛ, na í taa yele na pə kó mə tɛɛlɔyɔ ŋku í tɛɛlɔyɪ tuu kɔyɔŋku í nu Laapaali Kɔpəŋ tɔ. Laapaali Kɔpəŋ inəyɪ pa heela antulinya taa yɛlaa tənə, na Pəəli má ma pəsəna i heellu.

Təmlɛ nte pə tv Pəəli si í la Yesu sɛɛlaa kpeka taa tɔ

²⁴ Kaɣana konyəntəyɔlɛnaa mpə ma təkɪ mə tɔ tə pa huləsəyɪ ma ləŋle ké. Pə taya pulə tɔ, Yesu sɛɛlaa kpekəle kəna Kilisiti tənuyə, na i tɔya konyəŋ ke pa tɔ na mpi pə kaasi tə pə tɔ ké ma saləməyənə konyəŋ ke ma tənuyə taa, si má sənə na pə yoosi-wi.

²⁵ Iso tɔ-m təmlɛ nte si má yoosi-tɛyɛ mə cəlɔ tɔ, mpɔ tɔtɔyɔ pə tɔ-m si má la Iso yɛlaa kpekəle təmlɛ tɔ, na i tɔ-m ké si má heeli i təm təfoo, má taa ŋmɛsi.

²⁶ I ŋmɛsa i təm kŋmɛsətu tənɛyɛ yɛlaa tənaya təkulakula ke hatuu ləŋ, na pənenteɣe i kula tɔ tɔ na í hólí mpi i ti tɔ.

²⁷ Mpi pə tɔ tɔ, Iso sɛɛlaa ké si í la na pá nyi isənə i suwa na í təŋyɪ na í laki na pə wɛ ŋmɛlav tə pə tɔɔ na pə teu səsəm. I su mpi inəyɪ si i ká la yɛlaa tənə. Kŋmɛsətu ntəyɛle si Kilisiti wɛ mə waali na un i yekina na mu taaki si i ká hiki Iso teeli taa ké mə paa tete.

²⁸ Pə tɔ ké tə heeliyɪ yɛlaa tənaya Kilisiti təm. Na tɔ lakəna tá layətu tənə, na tɔ kraaləyɪ paa wei ké pə tam taa, na tɔ sɛyəsəyɪ si pə táná paa wei ké Iso sɛntaa na í tɛma puw ke í na Kilisiti pa kɛntuyə təm taa.

²⁹ Təmlɛ tənɛ tə yoosuyɔ tɔ ké ma laki na má ləkəna toma taa toma nna Kilisiti haaku tɔ, toma anɛ a wenna ma taa.

2

¹ Ma caa í nyi si, mə na Layotisee nyəma na pa tənə mpə pa nu ma hətɛ ke kənu na pá tá nyi ma mayamaya tɔ, mə kuləkə ke ma wɛɛ na má ləkɪ pə tu fɛi.

² Ma ləkɪ ké si pə kraasi pa apalɔtə si pá la nəyɔ kuləmaya ke sɔɔluyə təm taa, na pá hiki naani wei yulə í nyəmá teu i hikiyɪ tɔyɔ teu təmammam. Ye pə lapa mpɔ paa nyi Iso kŋmɛsəm. Mpəyɛle Kilisiti mayamaya.

³ Kilisiti un i kin ke Iso haa nyəm na layətu nti tə pə kin kinte wɛɛ na pə ŋmɛlaa.

⁴ Ma yɔyɔtaa tɔ í nuwaɣalɛ, í taa yele na nəyɔlɔ tolisi-mɛ na layətu təmnaa.

⁵ Paa ma na-mɛ tə wɛv tɛma na pooluy tɔ, ma læsaya wɛ mə kin ké, na ma ləŋle hulumaɛ isu ma nau mə tənə i tɛma mə taa na Kilisiti, na í kɛntaa na í səŋa tɛca ké pə taa tɔ.

Kilisiti tɔ tə hika tá ti

⁶ Tɔ, i tisuyɔ si Yesu Kilisiti í la mə Səsɔ tɔ, í yele na mə na-i í kɛntɪ mə tɛntɛ taa.

⁷ I nyəəna-i teu isu tɔyɔ nyəəkyəna tɛtə tɔ. Kilisiti í wɛɛ mə kolaputə tənə kite. Paa kuyəŋku í nyəəki tɔŋ ke Iso sɛv taa. Mpóyɔ pa sɛyəsə-mɛ si í laki. I sɛəki Iso ké í na təmlɛ ke teu.

⁸ I fɛŋ teu, í taa yele na nəyɔlɔ kɔɔ na í hii-mɛ na i yuləlayətu nyəm təm kɔpuyusutu kra i nyəntu nti yɛlaa sɛyəsə na pá tɛləsi tɛma tɔ. Təmnaa mpɛ pa ké pə tənə pə kancaalaya nyəm ke antulinya taa, pa ta ke Kilisiti nyəntu.

⁹ Pə taya pulə, Iso wɛɛtə tənaya Kilisiti kraɣa i tənuyə taa na pə mayali i taa.

¹⁰ Na mə na-i í kɛntuyə kuləm tɔ í hika pə tənaya, un i kələnə kawulasɪ tənə na tɔŋtənə tənə.

¹¹ Mə na-i í kɛnta kuləm ke mpɔ tə pə pɛla-meɣe, na pɛluyə mpi pə fɛi isu yulə pɛluyə tɔ. Ama pə ké Kilisiti pɛluyə ké. Mpəyɛle pə læsuyə yulətənyə isayətu toma ke yulə taa tɔ.

¹² Pa sɔ-meɣe Iso lom tə pə huləa ké si pa pima mə na Kilisiti na mə na-i í tayanɪ fem. Na í tisaa si Iso wei i feesa Yesu ké sətəa taa tɔ i wɛna toma tə pə tɔ ké pə lapa mpɔ.

¹³ Tuu ləŋ isu i taa nyi Iso tə mə isayətu ka yɛlaa ké na í wɛɛ isu sətəa ke Iso nyəntu taa. Ama pənente Iso kɛnta mə na Kilisiti ke weesuyɔ hav. Na Iso husa mə isayətu tənə.

¹⁴ Tá kəma nna a fɛi nyuyə na pə pɛləyɪ tá niŋ tɔ Iso yela a nyuyə maru na pə saali yem. Kəma anɛ a nyuyə maru ka wɛv təlasi tə pə caala-tuyə. Kəma anɛyɛ i kama səm tesika tɔ na í lo a təm.

¹⁵ Kilisiti tesika ke Iso kɛna awulaa na tɔŋtənəa pa nyəm. Iso tɔ-wɛyɛ Pəyaya akatu loŋŋa taa ké isu saləkətnəa na í tɛəkəna na pá nyənəyɪ-wɛ təcɔ.

¹⁶ Pə tɔ dɛ í taa yele na nəyɔlɔ footi-meɣe mə tɔyənaya na mə konyənyəm na acima kuyɛɛŋ na isətə kufalə na kuyɛɛŋ kuhɛsəŋ pə tɔ.

¹⁷ Kɔpantə nti tu kɔɔ tə tə nyaləmɛlɛ ntɛ pə tənaya isəntə, na Kilisiti kəna pə kin kinte.

¹⁸ I taa tisi na nəyɔluyə yem wei í sɔɔlaa i pasa i təyɪ yɛlaa sɛntaa na í sɛəki isətəa tillaa tə pɔntə ku mə təm. Yulə í laki mpɔ, i toosee nna i toosaa tɔyɔ i təŋyɪ na í laki. Na wei i wɛ mpɔ tə yuləhwɛɛ kalampaani kuyənə-i na í fɛina tampaana.

¹⁹ I caa í matəna Kilisiti wei i ké nyuyə tə, pəyɛle Kilisiti un i yelina na tənuyə hikiyɪ ku tɔyənaya na ku atama na ku nantə pə kɛntaa na pə təkə teu na ku puki isu Iso caa tɔ.

Tá na Kilisiti tə səpa tá na-ı tu weəna weesuɣu

²⁰ Mə na Kilisiti í səpu tə pə ləsa-meɣe antulinya ıne ı pə təna pə kancaalaya nyəm taa ké. İle pepe təə ké í tasəɣi təntə isı antulinya tənna-me? İle pepe təə ké í tisiyi na pá tɔyɔ-meɣe kiinj

²¹ sı: Taa kpaɣa pəne, taa təj pəne, taa tokina pəne?

²² Mpi pə ləsaə sı yulɔ í lana-wı na pə té tə pə təə ké pa sı kiinj ıne. Yəlaə təkəlekele suna kuşeyəsətu na kiinj ıne.

²³ Kiinj ıne ı nəɣəsəna ləmaɣasəe kəpana ké, mpi tə, ı yelaa na yulɔ cəsəɣəna İso seɣu, na ı yelaa na yulɔ pasəɣi ı ti, na ı caala yulɔ sı í tı ı tənuyɔ kə wahala. Ama pəsuyɔ kə kiinj ıne ı feina sı í kpa yulɔ tənuyɔ kə ku konyuləj təlate.

3

¹ Mə na kilisiti kə pa feesaa. Pə təə ile timpi Kilisiti caya isətaa ké İso kəjəkəj taa tə tənə nyəm ıkpate kə í ká huli.

² İ seɣsi isəle na isətaa nyəm təm, í taa seɣsi isəle na atə nyəm pəkəyɔ.

³ Pə taɣa pulɔ təə, ı səpu tə pə ŋməsa mə weesinj kə Kilisiti kiinj kə İso cəlyɔ.

⁴ Mə weesinj maɣamaɣa nté Kilisiti, ı kəj í luki tə mə na-ı í lukəna, na í ka hiki ı teeli taa ké mə paa nyəm.

Təntə kəpəntə na kəfate pə təm

⁵ Ye mpɔ atə cəne nyəntɔ tənə nti í ka təkəa tə í ku-təyi mə kiinj. Ntəɣəle asilima, tətəlakaɣi, wasaŋkalətu, na konyuləj isayaŋ, na liɣitee kətəi, hali liɣitee kətəi tɔ na tuŋ laalu pa isayaɣtu lu kolum ké.

⁶ İsayatɔ tənəwe tə təə ké İso ká mu páána na í má mpa paa nukəna-ı tə.

⁷ İsayatɔ tənə tu ŋmakəlyu-meɣe ləj tə, m̄póyú í təjaya teitei.

⁸ Ama pəntəntə í lə pə tənə mpi pə we mpɔ tə, páána muɣɔ na kakalaya kəkəkə na nyan. Kətyu yaa kəsəlaya təm natəli tə taa luna mə nəəsi taa.

⁹ İ taa pələyi təmaɣa pəpətu, pə taɣa pulɔ, í həɣəsa mə yulɔweɣtu kəpəntɔ na tə yaasinaə tənaya na í lə.

¹⁰ Na yulɔweɣtu kəfatɔ kə í kpaɣaa na í suu. Yulɔ kəfalɔ ıni ı təjna ı ŋmalɔ İso kə kəlyu tətəjələj kə sı pə yele na í nyi İso kə teu təkəsəkpaɣsi.

¹¹ Pə lapa mpɔ tə, pə fei sı pə tasəɣi tətə sı pane pa ta kə Yuta nyəma, Yuta nyəma ntə, na pəllaa ntə kətəpələj ntə, isəkpaɣeɣe nyəma ntə səsaa taa nyəma ntə, yomaa yaa kasayampiya ntə. Aaı, Kilisiti kəna pə tənə, na í we pa tənə pa waali.

¹² İ kə İso yəlaə ké. İso səoləna-me na í ləsi-me sı í la ı nyəma. Pə təə ile í təkı kəpəntɔ taa kəpəntɔ na í luki. İ hóləyi yulɔtu, na í pasəyi mə ti, na í we təpamm, na í təkı suulu.

¹³ İ təkı təma, mə taa ləlu í pənta ləlu na nti í hólı təmaɣa suulu. İ hóləyi təmaɣa suulu, Tacaa ná hula-meɣe m̄póyú.

¹⁴ Pə tənaya mpɔ təpaı ile təma səoluyɔ kə í ká təkı teu. Təma səoluyɔ mpi pu yelina na í kəpəntı yulɔ kolum.

¹⁵ İ yele na Kilisiti səoluyɔ hóləyi mə lotu taa ké mpi í ká lakı tə. Həsəyɔ kəne ku maɣamaɣa ku təə ké İso kəpənta-me na í yaa, na í we ké isı yulɔ tənuyɔ təə niŋ na nəşee na pə tənaya mpɔ pə weɔ na pə kəpənta tə. İ seeki İso sı í na təmle.

¹⁶ Kilisiti təm na tə təə tənə ı weɣe mə kiinj kə teu. İ seɣesəyi təma, í kpaaləyi təma na layatɔ səsəntɔ. İ yooŋa luyɔ kolumuyɔ kə İso kə yontu na İso Təm yontu na İso sam nyəntɔ na yontu nti tə səsəyı apalətu tə, na í seəna-ı í na təmle.

¹⁷ Paa mpiyi í luki, yaa paa ntiyi í yəɣətəyi, í yaana tá Səso Yesu hətə, na í seeki Tacaa İso kə í na təmle kə í təə.

İsəna təntə kəfate cakəle weə tə

¹⁸ Alaa mé í seeki mə paalaa, Tacaa isəntaa, nti pə muna í la təɣəle.

¹⁹ Apalaa mu səli mə alaa na í taa la-weɣe nyan kə paa pəcə.

²⁰ Piya mə Tacaa isəntaa mə nyəntɔ nté sı í nuna mə nyəma kə pə tənə pə taa. Ye í nukəna mə nyəma pə lakı İso kə teu ké pə tu fei.

²¹ Cəcənaə mə í taa la na páána kpa mə piya na sı kəə sı lə apalətu.

²² Yomaa, mu nukəna mə caanaə mpa pa təkə-meɣe antulinya taa cəne təyɔ pə tənə pə taa. İ taa seeki-weɣe waatɔ wei pa weki tə tike sı pə la-weɣe lelej. Ama í nuna-we na luyɔ kolumuyɔ kə seı mpi í seeki Tacaa tə pə təə.

²³ Paa təmle nteye pa tı-me te, í la-te na luyɔ kolumuyɔ, na pə weɣe isı Tacaa təmle kə í lakı, pə taɣa yəlaə nyəntə.

²⁴ İ nyi teu sı í lakuyɔ tə Tacaa ká tənə na í fəli-meɣe mə kəfəlyu. İ ká hiki kəpəntɔ nti ı sı ı nyəma təə tə. Pə taɣa pulɔ, Kilisiti kəna mə Caa maɣamaɣa wei ı təmle í lakı tə.

²⁵ Pə təə ké ye wei ı lakı isayaɣtu, pu te na pə fəli-ı isayaɣtu nti ı lapa tə. İso ı fayasəyi nəɣəlu se.

4

¹ Yomaa caanaa me, í tǎki mə yomaa ke isəna mpi pə keesaa na pə siyisa teu tǎ. I nyi teu si mé tǎto mə wəna Caa ke isətaa.

Nti Pɔɔli si pá laki tǎ

² I sǎləmyi Iso, í taa ye. I feñji na í seeki-í í na tǎmle ke mə Iso sǎləmuyu taa.

³ I krentəna tá na í sǎləməyəna Iso na í ha-tuyu ukpate na tǎ la í waasə na tǎ kpaali Kilisiti tǎm kuñmesətu. Tǎm kuñmesətu tǎne tǎ tǎo ké ma we saləka taa ké isəntǎ.

⁴ I sǎləmi Iso na má, ilena má yasí í tǎm tǎceicei na pá nyəmi-í teu, mpi pə tu má si má la tǎyǎle.

⁵ I nyi mə tǎnte ke mpa pa ta ke Iso seelaa tǎ pa kiñ, na í taa yele na aləseke kuyeeñ fiti-meyə yem.

⁶ Paa kuyanju í yǎyǎtəyi kǎpantu, na kawaaya nyəntǎ í lukəna mə nǎosi taa. I nyi isəna pə mǎna í cǎ tǎm tǎ na í cǎaki paa wei.

Kantəkaya seetv

⁷ Tá taapalə kǎpəñ Tisiki ká heelina-meyə ma tǎm tǎna tǎpaipa. Ma na-í tǎ lakəna Taca tǎmle na í ke tǎmle latv kǎpəñ ké.

⁸ Pə mayamaa pə nyuyv tǎo ké ma kusa-í si í polo í na-me na í heeli-meyə tá alaafəya tǎm na pə heesi mə lanja.

⁹ Tá taapalə kǎpəmpəñ Honesim wei í ké mə taa lelv tǎ ilé í suna-í. I ká keesi-meyə tǎ tǎna nti tǎ laki cǎne tǎ.

¹⁰ Ma saləka taa akpele Alisitaaki na Paanapasí kǎyǎ pəyaya Maləki si pá see-me yoo. Pa tema-meyə Maləki uní í tǎm heeluyv, ilə ye í tala mə te í tǎki-í teu.

¹¹ Yesu wei pa yaa si Yutusi tǎ í see-me tǎto. Yǎlaa tooso uné í tike í luna Yuta nyǎma mpa pa layasaa tǎ pa taa, na má na-we tǎ lakəna Iso kawulaya tǎmle, na pa paasaa ké na pá sǎosi-m apalv.

¹² Irafelasí wei í ké mə taa lelv tǎ í see-me. I ké Yesu Kilisiti tǎmle tu ké na í seesa isəle na Iso sǎləmuyv ke mə tǎo ké teu si í sǎñ tǎca na pulv í taa ciyiti-me, na í pi Iso nyəntv taa, na í tanja tǎteyeteye si í la pə tǎna mpi Iso caa tǎ.

¹³ Ma ləsəyi í nyulvuyv, ye n na isəna í kuyi í tǎyi mə na Layotisee na Hiyelapolisi nyǎma mə tǎo tǎ pə fei keesuyv.

¹⁴ Tá lokotulo kǎpəñ Luku na Temasí si pá see-me.

¹⁵ I see tá taapalaa mpa pa we Layotisee tǎ, na í see Nemfa na Yesu seelaa kpekəle nte tǎ kotiyi í tǎyaya ke Iso seev tǎ.

¹⁶ Ye mu tema takəlaya kaneyə kalvuyv ilé í teləsi Layotisee Yesu seelaa na pəle pá kala-ke tǎto. Me tǎto mu mv Layotisee nyǎma nyəñka na í kala.

¹⁷ I heeli Aasipi si í paasəna Taca tǎmle nte pa tv-í si í la tǎyǎ teu.

¹⁸ Ma mayamaa ma niñ ħmaatv nté cǎne. Pɔɔli má ma see-me. I taa sǎo si ma we saləka taa yoo.

Iso í hǎli-meyə pəlee.

**TAKELAYA KANCAALAYA NYEJKA NJKA PƆOLI NMAAWA
TESALONIKI
NYEMA TO
Kotoloto**

Pɔli waaso yelɛnaw waato ke Iso seelaa luwa Tesaloniki ucate taa. Ama i maɣamaɣa i ta caya tɛna na pɛ taanɔ kɛ. Yuta Iso seelaa kpekɛle natɛli tɛ yelaa na i kuli na i tɛna Kɔlenti ucate taa. Tɛnaya i taapalɔ Timotee polaa na i keesi-ɪ Tesaloniki nyɛma tɔm. I nuwa mpɔ lɛna i apalɔ kpa. Halɛna i sa Iso kɛ pɛ tɔɔ. Pɔli maɣamaɣa nyula teu isu i nɔ Tesaloniki nyɛma. I tasa-weyɛ apalɔtu si pɔ kantɛli na pa puki Iso seɛv taa. Pɔli cɔwa tɔm nti Tesaloniki nyɛma ka pɔɔsa-ɪ sɛtaa fem tɔɔ na Kilisiti mɛlɔyɔ tɔm tɔɔ tɔɔ. I tɔma si paa nɔyɔlɔ ta nyi Yesu mɛlɔyɔ kuyaku na pɛ waato tɔ, pɛ weɛ kɛ si ta sɔɔlɔ i pu na tɛ tanɔaa.

Isɛna pa faɣa Tesaloniki I takelaya tɔ:

Iso samtu na seɛtu, titite 1:1-3:13

I tasɛyi-weyɛ layatu si pɔ puki Iso seɛv taa, titite 4:1-12

Kilisiti mɛlɔyɔ tɔɔ layatu tasuyɔ, titite 4:13-5:11

Kantɛkaya kotɔtɔtu na seɛtu, titite 5:12-28

Seɛtu

¹ Taya Pɔli na Silaasi na Timotee.

Tɔ nɔmakɛna takelaya kaneyɛ Tesaloniki Yesu seelaa kpekɛle nyɛma mɛ mpa i kɛ Tacaa Iso na tɔ Sɔsɔ Yesu Kilisiti pa nyɛma tɔ. Iso na Yesu Kilisiti pɔ hɔli-meyɛ pɛɛɛɛ na pɔ ha-meyɛ alaafɔya.

Tesaloniki nyɛma Isosele teu

² Tam tɛ seeki Iso si i na tɔmlɛ ke mɛ tɛna mɛ tɔɔ, na tɛ sɛlɔmɛyɔna-meyɛ tam tɔtɔ.

³ Pɛ taya pulɔ tɔɔ, tɛ ta heeli-meyɛ Laarpaali Kɔpan na nɔyɔ taa tɔm tike. Ama na tɔma na Feesuyu Nanɔntɔ tɔn taa kɛ tɛ heelina-meyɛ-ɪ. Na tɛ tɛma tɔ taa kɛ teu si tɔm tɛnɛ tɛ kɛ tampana nyɛntɔ. Mɛ maɣamaɣa i nyɛmɔ isɛna tɛ tɔma mɛ heku si pɔ sɛna-mɛ tɔ.

⁴ Tɔ taapalaa mɛ, tɛ nyɛmɔ si Iso sɔɔla-mɛ na i lɛsi-mɛ si i pɛsi i nyɛma.

⁵ Pɛ taya pulɔ tɔɔ, tɛ ta heeli-meyɛ Laarpaali Kɔpan na nɔyɔ taa tɔm tike. Ama na tɔma na Feesuyu Nanɔntɔ tɔn taa kɛ tɛ heeli-meyɛ-ɪ. Na tɛ tɛma tɔ taa kɛ teu si tɔm tɛnɛ tɛ kɛ tampana nyɛntɔ. Mɛ maɣamaɣa i nyɛmɔ isɛna tɛ tɔma mɛ heku si pɔ sɛna-mɛ tɔ.

⁶ I tɛnɔ tɔ na Tacaa tɔ ukpate, na i nɔ kɔnyɛntɔyɔlɛ sɔsɔɔlɛ, paa na mpɔ i mu Iso Tɔm na lanɔhɔlɔmlɛ sɔsɔɔlɛ nte Feesuyu Nanɔntɔ kɔnna tɔ.

⁷ Halɛna mɛ yaasi hɔla Masetoni na Akayi Iso seelaa tɛnaya isɛna paa la na pɔ te tɔ.

⁸ Na pɛ taya Masetoni na Akayi pa tetɔnaa taa tike ke Tacaa tɔm nu mɛ tɔɔ. Ama paa timpɪ pɛ nuwa isɛna i mu Iso Tɔm tɔ na pɔ yɔyɔtɛyi pɛ tɔm. Halɔ pɛ fei si tu nɔki na tɛ tasa nɔyɔlɔyɔ mɛ tɔm heeluyɔ.

⁹ Paa wei i keesɛyi isɛna tu pola mɛ tɛ na i mu-tɔ tɔ, na isɛna i lɔ tunɔ tɔm na i mɛlɛna Iso tɔɔ si i laki tampana Iso weesuyu tɔ tɔmlɛ,

¹⁰ na i tanɔ si i Pɔyaya Yesu wei i ka feesa sɛtaa taa tɔ i luna isɔtaa na i kɔɔ. I Pɔyaya nke kaa yana-tuyɔ cele ke Iso pɔɔnɔnɔ taa.

2

Tɔmlɛ nte Pɔli lapa Tesaloniki tɔ

¹ Tɔ taapalaa mɛ, mɛ maɣamaɣa i nyɛmɔ si waato wei tɛ kɔma mɛ kinɔ tɛ ta lu yem.

² Iso i tɛma nyɛm tɔ pa tɛma-tuyɔ nyanɔ lapɔ na kotuyɔ ke Filipɔ kɛ na pɔcɔ tɛ takɪ mɛ tɛ Tesaloniki. Ama Iso ha-tuyɔ apalɔtu si tɛ heeli-meyɛ i Laarpaali Kɔpan, paa kayatuyɔ tɔɔ isɛna.

³ Pɛ tɛna mpi tɛ seyesɛyi yɛlaa si pɔ la tɔ pɛntuyɔ fei pɛ taa yaa hɔweɛ asayɛɛ naali, na tu pɛekɛyi si tɛ puyusi nɔyɔlɔ.

⁴ Ama tɛ yɔyɔtɛyi pɛ tɛnaya teitei kɛ isu Iso caaki tɔ, pɛ taya pulɔ tɔɔ, Iso unɔ i sama-tu na i celatuyɔ i Laarpaali Kɔpan si tɛ heeli. Iɛ pɛ taya yɛlaa lanɔheɛle ke tɛ pɛekɛyi na tɛ laki mpɔ. Ama Iso wei i wiiliɔi tɔ lotunaa taa na i naa tɔ taa hɔweɛ tɔ i lanɔheɛle ke tɛ pɛekɛyi.

⁵ Mɛ maɣamaɣa i nyɛmɔ teu si tɛ ta ma-meyɛ nɔyɔ taa kɛ tiiliyi paa pɔcɔ maɣamaɣa, na tɛ ta la liyitee kɔtɔi ke tiili na tɛ puyusi-mɛ. Na Iso maɣamaɣa nɔ nɔ pɛ tɛnaya mpɔ.

⁶ Tɛ ta pɛeki yɛlaa isante, paa mɛ maɣamaɣa mɛ kinɔ yaa nɔyɔlɔ i kinɔ.

⁷ Pɔcɔ tɛ kev Kilisiti tillaa isɛntɔ tɔ, ye tu nɔkaa tu nɔmakɛla-mɛ na i lɔ isɛna tɛ caa tɔ. Ama tɛ caya mɛ heku na suulu na tɛ laki-mɛ tɔpamm isu asɔntuyɔ lakuyɔ kɔ pɔyaya tɔ.

⁸ Tɛ sɔɔla-meyɛ katatɛlaya kɛ, halɛna tɛ tɛm-meyɛ Laarpaali Kɔpan ke heeluyɔ tɔ, ye paa tɔma si tɛ lɛsi tɔ weesinɔ maɣamaɣa na tɛ tɔ-mɛ, tu lɛsaa. Pɔpɔtɔ fei, tɔ luunɔ sɔv-meyɛ teu kɛ.

⁹ Tá taapalaa, ntəŋ í tɔɔsa isəna tə lapa təma na tə konti haŋaya tɔ? Isəna tə lapa təmlə na isələ kɔsɛɛmlə kə teu sɪ tɔ́ taa sukɪ mə taa nəɣɔlvɔ sɛɣəla kə saa wei tu wɛ mə hekv na tə heeliyi-meyɛ Isə Laapaali Kɔpaŋ tɔ.

¹⁰ Í pəsəyi na í ləsi tá nyulvɔ kə isəna tá təntə tewa Isə seelaa mə mə kin, na tə keesaa na tɔ́ tá liyiti tili tɔ, Isə maɣamaɣa ná ná mpɔ tɔtɔ.

¹¹ Pɔ́s í nyɔ́má tɔ́tɔɣɔ isəna tə lapa paa mə taa wei isu ece lakvɔvɔ í pəyaya tɔ.

¹² Tə lapa na í tɔki tɔnəŋ kə teu na tə sɔɔsa-meyɛ apalvɔ, na tə seesi-me na isələ sɪ í tɔ na pɔ́ keesəna teitei isu Isə caaki tɔ. Isə unɪ í yaana-me sɪ í hiki mə paa tete kə í kawulaya na í teeli taa.

¹³ Tə seeki Isə sɪ í na təmlə kə tam tɔtɔ. Pə taɣa pulv tɔɔ, waatv wei tə heela-meyɛ Isə Tɔm tɔ í tá mv-tv isu yəlaa nyəntv. Ama í nuwa tɔ í mvwaya sɪ tə kə Isə Tɔm, na tampana tə maɣamaɣa kə. Ntɪ unɪ tə lakəna təmlə kə Isə seelaa mə mə taanaa.

¹⁴ Tá taapalaa-me, mpi pə lapa Kilisiti nyɔ́ma hekv kə Isə seelaa kpeka wena a wɛ Yuta tɔ a taa tɔ, pə akpele lapəna ntɛyɛ mə kin tɔtɔ. Naasvɔvɔ mpi Yuta nyɔ́ma naasa pɛlyɛ təna tɔ pə taka kə mə ɪcate nyɔ́ma ná naasa-me tɔtɔ.

¹⁵ Yuta nyɔ́ma mpɛ pa kɔna Tacaa Yesu, na mpɛ unɪ pa kɔna Isə kɔyɔɣɔtɔv teləsəlaa. Kulmɔaa mpɛ unɪ pa naasəna-tv tɔtɔ. Pa fei Isə kə teu, na pa kə yəlaa təna kolontunaa.

¹⁶ Paa yeki sɪ tə seɣesi mpa pa ta kə Yuta nyɔ́ma tɔ na pɔ́ ya pɛle pa nyɔ́ŋ. Isayətənaa mpa tuu ləŋ paa lapa tɔ mpɛ pa tɔ́ kə pa təŋna lentənaa kə kaav na pɔ́ kpa huɣule. Ama pənɛntɛyɛle Isə təma pa tɔm.

Pɔ́li nyuləyi sɪ í ná Tesaloniki nyɔ́ma

¹⁷ Tá taapalaa-me, tuu isu tə yeluvɔ təmaya wɛɛ naaleyɛ mpɔ tɔ, tə nyula sɔsɔm sɪ tɔ́ na-me, haləna pu tu lakɪ-tvɔv ləŋ. Ama paa tu naa təmaya mpɔ tɔ tá laakalənaa wɛ təma kin kə.

¹⁸ Tə nyula teu sɪ tɔ́ məli mə kin, haləna Pɔ́li má, tɔm paɣale kə ma tv mə te pote pəle na Satanɪ tá tisi sɪ tɔ́ hiki mpaav.

¹⁹ Mə tike təkəŋ kə tə teeləyi na tə huləsəyənə laŋa, na meɣɛ tu mvɔvləna Tacaa Yesu kəntɛ wule kə í isəntaa sɪ tə yoowa yoou na tɔ́ lá akanaa.

²⁰ Nn, meɣɛ tu yəələnə, na meɣɛ tu huləsəna laŋa mɛɛ.

3

¹ Tə tv mə te pote pəle kə řpɔ́yɔ́ tam na pɔ́ kɔɔ pɔ́ nu-tv ɪlena tɔ́ hiki hɔwɛɛ sɪ taa caɣa Atɛɛnɪ kə tá tilke,

² na pɔ́ kaasi na tɔ́ tili tá taapalv Timotee wei tá na-ı tə lakɪ Isə təmlə kə Kilisiti Laapaali kɔpaŋ heeluvɔ taa tɔ. Tə kɔsa-ı na tɔ́ tili-ı řpɔ́yɔ́ sɪ í sɔɔsi-meyɛ toma na apalvɔ kə mə Isə mpaav taa,

³ na pɔ́ taa kɔɔ na kɔnyəntəyɔle nte tə taa tə wɛ isəntɔ tɔ tɔ́ kɔɔ tɔ́ kəli mə taa nəɣəlv na í lɔ tɔəŋ. Mə maɣamaɣa í nyɔ́má mpɔv, sɪ kɔnyəntəyɔlənaa mpɛ pa kə mpi mpi Isə ka təma sɪ pu maɣana-tv tɔ pə taa lempənaa kə.

⁴ Haləna pə maɣamaɣa kə tə heela-meyɛ waatv wei tá na-me tə wɛɛ tɔ, sɪ paa tv-tvɔv kɔnyəŋ. Mpɔ unɪ pə maɣamaɣa kə í naa pə kɔma isəntɔ.

⁵ Pə tɔ́ kə tə tvɔv mə te pote pəle kə řpɔ́yɔ́ tam na pɔ́ nu-tv tɔ, ma kɔsa Timotee sɪ í polo na í na isəna mə Isə mpaav təŋvɔv yaasi wɛɛ tɔ. Ma nyəŋ sɪ pɔ́ taa kɔɔ sɪ lləɣvɔv maɣasa-me na tá təmlə saali yem kə mə kin.

⁶ Ama Timotee kɔmna mə te isəntɔ tɔ í keesa-tvɔv isəna í səŋa Isə mpaav taa kə teu na í tɔka təma sɔlvɔv tɔm tɔ. Na í heela-tv sɪ í tɔsəyi tá tɔm kə tam na laŋhɔlvmlə. Haləna í nyuləyi sɪ í na-tvɔv teitei isu tá nyuləyi sɪ tɔ́ na-me tɔ.

⁷ Tá taapalaa mɛ, waatv wei tə nu mə tɔm tɔ pə heesa tá laŋa kə teu kə sɔsɔm kə tá wahalanaa na ta kɔnyəntəyɔlənaa panɛ pa təna pa taa kə. Isə mpaav řku í tɔka teu tɔ řkv kɔ heesəna tá laŋa kə mpɔ.

⁸ Na í səŋvɔv tɔca kə Tacaa tɔm taa tɔ tə feesaa kə təfv.

⁹ Seɛtv ntiiyi tu seɛ Isə na pɔ́ tala isu laŋhɔlvmlə nte tə hika mə kin kə í isəntaa tɔ?

¹⁰ Ta isələ seɛna Isə sələmvɔv kə tam sɪ í yele na tá na-me tɔ́ ná təma na tá isəpɛɛ na tá teesi-meyɛ Isə mpaav tɔm kə hólóyɔ́.

¹¹ Tacaa Isə maɣamaɣa na tá Səsə Yesu pá la na tɔ́ hiki mpaav na tɔ́ polo na tɔ́ na-me.

¹² Tá Səsə í la na mə sɔlvɔv sɔsəyi tam kə təma kin na yəlaa təna kin, haləna kv tala isu tá maɣamaɣa tə sɔlvɔv-me tɔ.

¹³ Ye tá Səsə unɪ í lapa mpɔv, mɛ í ká hiki toma kə hatuu mə hɔwɛɛ taa na í pəsi Isə nyɔ́ma, na í te təkpaataa kə Tacaa Isə isəntaa kə kɔyaŋku tá Səsə Yesu na í nyɔ́ma paa kɔɔ tɔ.

4

Təntɛ nte tə maya Isə tɔ

¹ Pə tənaya mpv de tá taapalaa me í ná tá kin ke isəna pə wee si í ká tə na pə maya Isə tə, halí í tənna ínpóyó lapv mee. Ama nti nōōnō ma wiikina-me təyole si, ha, Tacaa Yesu tōó í sōōsi ləpv ke pə taa.

² Aní í nyəmá Tacaa Yesu kuseyēsətu nti tə seyesa-me si í tən tə.

³ Mpi Isə caaki təyole si í pəsi í nyəma na í yeke asilima kolapətv təkpataa.

⁴ Paa mə taa wei í nyi isəna í ká kpaya alv na pə we tənənə na pə wena nyuyv tə.

⁵ Pə taa wee kōtōina tike tōm isu yəlaa mpa pa ta nyi Isə tə pele pa lakuyv tə.

⁶ Nəyolv í taa pəntəna í təyōntəle ke tōm tənə tə taa na í taa wakəli-í pulv. Tə tēma-meyə tōm tənəyē heeluyv na tə kpaa-la-meyə teu si Tacaa ká tv saləka ke mpa pa lakí isayətv ntəna tə.

⁷ Isə tá yaa-tuyv í mpaav taa si tó lakí asilima kolapətv, ama si tó la tá tv tənənə ké.

⁸ Pə tōó ké ye wei í kpaya tōm tənə na í ləyona lumaya waali, pə taya yolv kuheelitu ke pūntv lōwa. Ama Isə wei í ha-tuyv í Feesuyv Nənətv tə í nyəntv ke í lōwa.

⁹ Ye mə taa mə tike tēma sōolvv tōm de, paa nma-me na pá sōōsi-meyə nti tōtə? Isə mayamaya tənna-meyə pə tənaya ínpóyó seyesuyv de.

¹⁰ Halí nti uní tə mayamaya ke í tənna mə taapalaa mpa pa tēna pa we Masetoni tēna taa tōyó lapv. Ama tá taapalaa me, tə tasəyi-meyə wiinav si í sōōsi ləpv ke pə taa.

¹¹ Paa mə taa wei í lv si í na í təyōntəle pá weena tēma na lelen, na paa wei í paasəna í nyəntə na í hiki í mayamaya ke mpi í ká suu í nōyó tə. Nti inəyi tv tēma-meyə heeluyv.

¹² Mpv uní pu yelina na ma ta nyi isənaa tōna-me, na í kaa caya na í teeli nəyolvv pulv taa.

Tacaa kōntə

¹³ Ta taapalaa tə caa si í cəkəna mpa pa səpa tə pa tōm na í taa wee piti taa isu mpa pa feina teelvvyv ke Isə kin tə.

¹⁴ Isu tə tēma tá taa si Yesu səpa na í tayan fem tə, mpv tətəyó tə tēma tá taa tətə si Isə ká kpenna Yesu na mpa pa səpa Yesu mpaav taa tə na í mənna.

¹⁵ Tacaa kuheelitu mayamaya ke tə caa-meyə sōōsyv ke cəne, si tá mpa tv weena tá ise ke Tacaa kuyakv kəkəmvvyv wule tə tə kaa tē nōyó ke mpa pa tēma səpv tə.

¹⁶ Pə kōn pə keesi na pə holi na pá nu isətāa tillu sōōs tən na Isə akantəle, de na Tacaa mayamaya luna isətāa na í tiiki. Mpa pa səpa Kilisiti mpaav taa tə pele paa fe kancaalaya.

¹⁷ Pə waali ké pu kelí ise nyəma tá, na tá na-we təkəntí na tó svv n̄mōntv tē na tó sulí Tacaa ke isətāa. Na tá na-í tv caya tam.

¹⁸ I heesəyi tēma lanə na tōm tənə.

5

¹ Tá taapalaa, pə fei isu paa nōki-meyə takəlaya nmaav na pa keesi-meyə waatu yaa wee nna a taa mpv uní pu la tə pə tōm.

² Isu mə mayamaya í tēma nyəm ke teu tə, Tacaa kuyakv ká la ké isu n̄mūlv keesuyv na í kōó ahoo tə.

³ Waatu wei yəlaa ká kōó na pá tən si: Nhn̄n, pənenteeyele antulinya caya í tete, na pənenteeyele tə heesaa tə. Waatu inəyi pu tii pa tō təkpiil ke tōm kōlv̄m tōó, na pə la-weyē sakasaka pa kaa fiti. Pu la ké isu lōlvvyv wōsasi takuyv ahonto tə.

⁴ Ama tá taapalaa, kayana í tá ké səkpetvyv tē nyəma, na pə fei si kuyakv kōne kv tuti-meyə kōtutu isu n̄mūlv tutuyuu tə.

⁵ Nōōnō taa isəntə pə nyaala mə tōó ké na í pəsa ilim taa nyəma ké. Tə ta ke mpa pa we ahoo taa na səkpetvyv tē tə.

⁶ Mpv tə tó taa paasəna tom isu lelaa lakuyv tə. Ama tó cayana tá ise na tó feŋ na tó lakí pə tēna na laakali.

⁷ Ahoo ke toolaa tooki, na ahoo ke sōlv̄m kuyi pə nyəlaa.

⁸ Ama tá mpa pə nyaala tá tōó na tó pəsi ilim taa nyəma tə tv lakí pə tēna na laakali ké. Tə yeke na tá Isə taa tēmn̄av na tá tēma sōolvvyv pəsi-tv isu nyəyōlvvyv toko. Tə cayana naani si pu ya-tv, na pəle pu wee isu tə parvyv yōōv kahuka tə.

⁹ Tə ta ke mpa Isə suwa si cele pu felí nyan tə se. Ama si pə ya tá nyōōŋ ke Tacaa Yesu Kilisiti tōó ké.

¹⁰ Kilisiti uní í səpa tá tōó ké si ye pə tala í kōntə wule na í mayana tá na tá ise, yaa paa tə tēma səpv, tá na-í tó kpəntí na tə kaa təkayale ke tam tōó.

¹¹ Pə tōó de í sōōsəyi tēmaya apəlv̄tv, na í tuliyi tēmaya teitei isu í tənna lapv tə.

Pooli caa pa lakí mpi tə

¹² Tá taapalaa, tə heeliyi-me si í tōna mpa pa lakí tēmlə ke mə heko tə, mpa Tacaa kpawa si pá tiikiyi-me na pá seyes-me tə.

¹³ Mə luun í la-we, na í sōōl-weyē teu ke tēmlə nte pa tənna lapv tə tə tōó. Í weena tēma na lelen.

14 Tá taapalaa, hai, í kaləna mpa paa caa pəlv lapv tə. I la na mpa pa kəla fəelə tə pa fəelə ya, í tən acamaa, í hólóyí yəlaa tənaya suulu.

15 I la laakalı na mə taa nəvəlv í taa ləeti ləlv kə ısaɣatv. Ama í lv sı í laki təmaga kəpantv kə tam, paa mə mayamaya mə təma, paa kpaı nyəma.

16 Mə lanja í hólvmı tam.

17 I sələməyi Isə ké tam, í taa yele.

18 I sɛɛ Isə sı í na təmlə kə paa mpi pə taa. Isəna Isə caa sı ye í tənəyi Yesu Kilisiti í laki təvələ.

19 I taa kaɣatı Feesuyı Nanətv, í yele-ı na í la ı təmlə.

20 I taa nyəni Isə kəhelitu kpaaləvəv kə yem.

21 I wɛsı paa mpi pə taa ké teu na í ná nti nti tə wɛ teu tə na í təkı tələ.

22 Na í lv nti tə fəı teu tə paa tə ké nti.

23 Isə wei ı laki na tə nukı leləv tə í yele na í pəsı ı nyəma təkpaata. Isə mı í paasəna mə ləmayasɛɛ na mə tənəv, na mə wɛstv nti tə tənə tə wɛɛ tənəv kə Tacaa Yesu Kilisiti kəntə wule.

24 Wei ı yaa-mɛ tə ı ké kəpaɳ. Pə təv ké ı kaa yele-mɛyɛ taɣanəvəv kə mpv.

25 Tá taapalaa í sələməna-təvəv Isə tətə.

26 I sɛɛ tá taapalaa tənaya teu na í ləl.

27 Hai, ma wiikina-mɛyɛ, Tacaa təv sı í kala takələya kanɛ na yələa tənə nu.

28 Tacaa Yesu Kilisiti í la-mɛyɛ pɛɛɛɛ.

**TAKELAYA NAALE NYEŊKA ŊKA PƆƆLI NMAAWA
TESALONIKI
NYEMA TƆ
Kotolɔtɔ**

Pɔɔli tasəyi Tesaloniki nyɔma ke sam ke takelaya kane ka taa kɛ pa taa tɛm na pa tɛlɔyɔ tɔɔ. I caa si i tayaŋi Yesu mɔlɔyɔ tɔm nti yɛlaa pɛnta nuu tɔ. Lɛlaa huɔki si wahalanaa mpa Isɔ sɛɛlaa tɔki tɔ pa tɔɔ Yesu ka kɔɔ lɔŋ, halɛna pɔ yele tɔma lapɔ. Ama Pɔɔli heela-we si pɛ wɛɛ si isayatu tɔ i kɔɔ kɛ na pɛcɔ Yesu ka kɔŋ. Pɛ tɔɔ kɛ i tasa-wɛyɛ apalɔtɔ si pɔ hatɛlɛna felentunaa na pɔ sɛlɔmɔyi, na pɔ laki tɛmlɛ.

Isɛna pa faɣa Tesaloniki II takelaya tɔ:

- Sɛɛtɔ na apalɔtɔ sɔɔsuyɔ, titite 1
- Kilisiti mɔlɔyɔ tɔm, titite 2
- I tasəyi layatu si pa sɛlɔmi na pɔ la tɛmlɛ, titite 3

Sɛɛtɔ

¹ Taya Pɔɔli na Silaasi na Timotee.

Tɔ ŋmaakɛna takelaya kaneyɛ Tesaloniki Yesu sɛɛlaa kpekɔle nyɔma mɛ mpa i kɛ Tacaɔ Isɔ na tɔ Sɔsɔ Yesu Kilisiti pa nyɔma tɔ.

² Tacaɔ Isɔ na tɔ Sɔsɔ Yesu Kilisiti pɔ hɔlɛ-meyɛ pɛɛɛɛ na pɔ ha-meyɛ alaafɔya.

Kilisiti kɔntɛ wulɛ huɔle

³ Tɔ taapalaa, pɛ wɛɛ si tam tɔ sɛɛki Isɔ kɛ i na tɛmlɛ ke mɔ tɔɔ, na pɛ tu muɔna mpu. Pɛ taya pulɔ tɔɔ, i tɔŋna tɔŋ nyɔɔɔ ke mɔ Isɔ mpaav tɔŋyɔ taa kɛ tam kɛ, na mɔ tɔma sɔɔlyɔ nɔ tɔŋna sɔɔsuyɔ ke teu tɔtɔ.

⁴ Pɛ tɔɔ kɛ tɔ yɔɔlɔyɛna-meyɛ Isɔ sɛɛlaa lɛlaa taa kɛ isɛna mpi i pɛsaa na i kantɛli na i tɔki Isɔ mpaav ke kɔnyɔntɔyɔle na wahalanaa mpa pa tɔyi-mɛ tɔ pa taa tɔ.

⁵ Na pɛ tɔnaya mpu pɛ hɔlɔyɛ isɛna Isɔ tɔŋyɛ siyisuyɔ ke i huɔle taa tɔyɔ. Pɛ taya pulɔ tɔɔ, mpu unɛ pu yele na i muɔna Isɔ kawulaya ŋka ka tɔɔ i naa wahalanaa mpe tɔ ka hikuyɔ.

⁶ Isɔ kɔ tɔŋ tampa na i lɛɛti mpa pa tɔyi-meyɛ wahala tɔyɔ wahala.

⁷ Na i ha tɔ na mpa mɛ i tɔki kɔnyɔŋ tɔyɔ hɛɛsuyɔ. I kɔ la mpu yɔ wɔle nte Tacaɔ Yesu kɔ luna isɔtaa na isɔtaa tillaa tɔŋ nyɔma

⁸ na kɔkɔ ŋka ka muɔi kemkem tɔ, si i tɔyi salɔka ke mpa pa ta nyi Isɔ na mpa pa kisa Tacaɔ Yesu Laapaali Kɔpɔŋ ke muɔyɔ tɔ.

⁹ Salɔka wei i kɔ tɔ-wɛ tɔyɔle wakɔlyɔ mpi i ka wakɔli-we tɔnɔŋnɔŋ ke tam tɔɔ, na paa hatɛlɛna Tacaɔ na i toma nna a tɛwa sɔsɔm tɔ.

¹⁰ Pu la mpu yɔ wɔle nte unɛ i ka kɔɔ si i nyɔma i tɔ-i teeli na mpa pɛɛ paa mu i tɔm tɔ pɔ samɛ-tɔ tɔ. Na mɔ maɣamaɣa i kɔ wɛɛ pɛ taa. Mpi tɔ, i mu tɔm nti tɔ heela-mɛ tɔ sɛ.

¹¹ Pɛ tɔɔ kɛ tɔ sɛlɔmɔyɛna-meyɛ tam si tɔ Isɔ i la na i muɔna weesuyɔ ŋku kɔ tɔɔ i yaa-mɛ tɔ kɔ hikuyɔ. Tɛ kooliyi kɛ si i hɔlɛ i toma na i la na kɔpantɔ nti u huɔki mɔ taanaa tɔ i pɛsi na i la-tɔ, na mɔ Isɔ sɛɛv tɔma tɛ te.

¹² Waatu inɔyi i kɔ la na Tacaɔ Yesu hɛtɛ hiki teeli, ulɛna i la na mu hiki teeli tɔtɔyɔ tɔ Isɔ na Tacaɔ Yesu Kilisiti pa pɛɛɛɛ tɔɔ.

2

Isayatu tɔ tɔm

¹ Tɔ taapalaa, yɛ Tacaɔ Yesu Kilisiti kɔntɛ na tɔ kotuyɔ ke i kin tɔm ulɛ,

² i taa yele na pɛ liyiti-meyɛ mpu tɔhɛɛ na pɛ cɛ mɔ laŋa si Tacaɔ kuyaku tema tate. Ntanyɛ cele nyantɔ nalɔ nɔyɔlɔ i yɔyɔtɛna mpu, yaa nɔyɔlɔ lapɛna waasɔ ke kɔlapɔ ke mpu, yaa ntanyɛ nɔyɔlɔ nɔ loolina si tɔ takelaya nakɔli ka taa kɛ pa ŋmaa mpu.

³ Na paa pa tu heela-mɛ si nti tɛ, i taa nu. Pɛ taya pulɔ, yɛlaa kɔ kɔli na pɔ tɛsi Isɔ kɛ kisuyɔ tɔsayasaya. Na Isayatu Yɔlɔ wei unɛ paa wakɔli tɔnɔŋnɔŋ tɔ i kɔ lu na pɛcɔ wɔle ŋitɛ tɔ kɔɔ.

⁴ Pɛ tɔna mpi yɛlaa sɛɛki na pɔ nyɔnɔyi si Isɔ nyɔm tɔ i kɔ kisi-wi tɔkpatatakpa. I kɔ kɔli pɛ tɔnaya mpu pɛ tɔɔ, halɛ i kɔ sɔv na i faɣa Isɔ tɛsɛɛɛ sɔsɔɛɛ taa maɣamaɣa na i tɔ si unɔyɔɛ Isɔ.

⁵ I tɔ tɔɔsi si maa tɛma-meyɛ pɛ tɔm ke heeluyɔ ke waatu wei maa wɛ mɔ kin tɔ?

⁶ I nyɔmɔ mpi pɛ tɔɔ mpu unɛ pu hikiyi mpa si pɛ la nɔɔnɔɔ tɔ. Pɛ wɛɛ kɛ si pu tala pɛ waatu kɛ na pɛcɔ Isayatu Yɔlɔ unɛ i lu.

⁷ Isayatu nti tɔ toma tɔŋna kookali kɛ lapɔ ke mukaya tɛɛ. Ama wei unɛ i sɔŋsɔyi-tɔ tɔ, i kɔma na i tɛɛ ke tu la.

8 Saa unəyi Isayətu Yəlv unı ilé i ka lu. Tacaa Yesu ká woso-i heelim ke kəwosu ké na í si, na Yesu unı i konte teeli ká lana na í saalı yem təkpataa.

9 Satanı toj ke isayətu Yəlv unı i ká kəna na í lá piti təma na kəkəlv nyəmnaa na səyətıv təmana, kupuyusumnaa mpı pə təna.

10 I ká la isayətu ke mpaa mpaa na í puysina mpa pa ké kəlepaə tə. Mpe unı paa le. Mpi tə pa kisaa pa ta səalı tampana nna a ká waası-we təy tənyu tə pə tə.

11 Pə tə kə Isə laki si tolusu yu təma sə səəna naalı á tēna-weyē kprakpaə na pá tənyu pəpətu.

12 Mpróy pu la na pá tu pə təna mpa isayətu lapa leleñ na pá kisi tampana tənyu təy saləka.

Pə ləsa-meyē si pə ya mə nyəñj

13 Pə weē ké si tē səeki Isə ké í na təmle ke tá taapalaa me mə tə kə tam, me mpa Tacaa səlaa tə. Pə tayə pulv tə, Isə ləsa-meyē si Feesuyu Naññtu wei i yeki na í pəsəyi Isə yəlaa tə i tə na mə tampana mnyu tə pə caaləna-me mə nyəñj ke yapu.

14 Laapaalı Kupañ wei tə heela-me tə i nuw taa ké Isə yaa-me si í hiki mə paa tete ke Tacaa Yesu Kilisiti teeli taa.

15 Ye mpv ilé tá taapalaa, í səñ təca na í təkı seyesəñ wei tə seyesə-me tə, paa wei tə yəyətəna tá nəəsi tə, paa takəlası taa nyəñj.

16 Tə, tá Səso Yesu Kilisiti maçamaça, na Tacaa Isə wei i səla-tu na í hüləyi-tuyv pəleē na í heəsi tá lañja ke tam tə na í tu-tuyv tēlvuyv kupañku tə,

17 pa naaleye mpv pá səəsi-meyē toj na pá səna-me na í pəsi na í laki na í yəyətəyi kupañtu tike.

3

I sələməna-tuyv Isə

1 Tá taapalaa, nti tə kaasaa təyole si, í sələməna-tuyv Isə na Tacaa Təm ya ləñ na tē hiki teeli isı pə lapv mə kınj tə.

2 I sələməna-tv tətə na pə ləsi-tuyv yəlaa asayaa mpa pa ta kəəsi tə pa niñ taa. Pə tayə pulv, yəlaa weē mpa paa caa pá mv Isə mpaav təm tə.

3 Paa na mpv tə Tacaa ké yulupañ. I ká yele na í nyə təñ na í kenti mə tə na Isayəv kaa hiki-me.

4 Tacaa lapa na tē wəna naanı ké mə tə təkpataa si í ká tənyu tam i kaa yele təmnaa mpa tə seyesə-me tə.

5 Tacaa í kpaça mə ləsası na í tó Isə tə na í səli-i, na í yele na Kilisiti tu-meyē suulu ke teu tətə.

Pə weē si paa wei í la təmle ke

6 Tá taapalaa, Tacaa Yesu Kilisiti tə tə heeliyi-me si í hatələna mə taa mpa paa caa pulv lapv na paa tənyu seyesuyv ñku tá teləsa-me tə.

7 Mə maçamaça í nyəmə isəna í ká la na í təñ tá ikpate tə, pə tayə pulv, waatu wei tu we mə heku tə tə ta ke yəlaa mpa paa caa pulv lapv tə.

8 Tə ta çaya si nəyəlv í çalı-tuyv faalaa. Ama tə lapa təma ké na tē konti hançaya. Tə lapa təma na isəle kuseemle ke teu si tē taa sukı mə taa nəyəlvuyv səyələ.

9 Tu wəna mpaav si tē təy mə kutəyəv ke faalaa. Ama tə kisa ñpróy si í nana-tu na í təñ tá ikpate.

10 Haləna waatu wei tu we mə heku tə tə heela-me təkəlekele si: Ye wei u caa pulvpu lapv pəntv í taa təy.

11 Pə tayə pulv tə, tə nuwa si ləlaa we mə heku taa mpa paa caa pulv lapv tə, ye pə tayə təm fav tike.

12 Tacaa Yesu Kilisiti tə tə heeliyi yəlaa isı mpv si paa wei i isəle í sēna təmle lapv, na í hiki i maçamaça ke mpi i ka suu i nəy tə.

13 Tá taapalaa, ye me ilé kupañtu lapv i taa la-meyē felentu.

14 Ye nəyəlv weē na u sañ nti tə ñmaa takəlaya kanē ka taa çəne təy tənyu, í nyı pəntv tə na í fayana-i təkpataa, na feleē kpa-i.

15 Ilé í taa nyəni-i isı kolontu. Ama í lana-i isı yəlv í caa i tayanı i taapalv i laki tə.

Koolee kupa na sətə

16 Tacaa wei i ké alaafəya halv tə í ha-meyē alaafəya ke tam ké pə təna pə taa. Tacaa í weē mə təna mə waalı.

17 Pəalı má, ma sēē-me na ma maçamaça ma niñ ñmaatu ke çəne. Isəna ma tuyv ma hətē ke ma takəlası təna taa təyole. Mpróy ma ñmaaki.

18 Tacaa Yesu Kilisiti í hülí mə tənaça pəleē.

TAKĒLAȲA KANCAALAYĀ NYĒĪKA ŅKA PŌLI NMAAWA TIMOTEE TŌ KŌTŌLŌTV

Timotee caa ke Kāleeki tŭ kē na ı too kē Yuta tŭ. Timotee pəsa PŌli waali tŭ na ı tēŋəyi-ı Laapaali Kupaŋ cōōnav taa. PŌli ņmaawa Timotee ke takēlaya sı ı caȳa lfeesu na ı seȳeȳyi lso seelaa na ı tasəyi-wēȳe apalŌtv. Takēlaya kanē ka taa wē layatŭ tasŭȳu na Yesu seelaa kpeka paasənav tōm. PŌli tōwa Timotee sı ı nyōōna lso Tōm na ı paasəna lso Tōm seȳesŭȳu.

Isəna pa faȳa Timotee I takēlaya tō:

Isəna paa paasəna lso yēlaa kpekāle tō, titite 1-3

Isəna Timotee ka la ı tēma tō, titite 4-6

Seetv

¹ Maȳa PŌli, Yesu Kilisiti tillu. Tā Yatŭ lso na Yesu Kilisiti wei tē teeləȳi tō mpe pa kpana-m sı mā la tillu.

² Mā ņmaakəna takēlaya kanēȳe Timotee. Nyā kēna ma pəȳaya təsiȳisiȳi kē lso seev taa. Tacaa lso na tā Sōsə Yesu Kilisiti pā hŭli-ņ pēleē na suulu na pā ha-ņ alaafəȳa.

Pŏpŏtv seȳesəŋ

³ Ma teekaya Masetoni na mā heeli-ņ sı ı ņ saali lfeesu tō, saali ņpŏȳŏ tēna, na ı heeli pa taa mpa unı tō sı pā taa seȳeı pa pŏpŏtv seȳesəŋ.

⁴ Heeli-wē sı pā yele lŏŋ taa tōmnaa mpa pa tōkaa tō, na hatuu lŏŋ taa lŏlvŭv loosi nsi pa tamŭȳi tō. Tēle tō kŏŋna ntŏŋkpeesaya ke yem kē, tŭ kusəȳi yarŭv tōm nti lso suwa na ı laki tō. Yŏlv tēŋ ı taa na lso kē na pŏcŏ ı nyı pāle pə tōm.

⁵ Ma tŭ-wēȳe ņpŏȳŏ sı pā wēena lotu kŏlvmtŭ, na pā tēŋəyi siȳisuyŭ, na pā tē lso na pa taa kē teu, na pā lā na pā wēena sŏlvŭȳ.

⁶ Lelaa yela yaasi kupaŋ inēȳe tŏkŭȳu, na pā tooli na pā sŭv kŏmelŏntŏŋkpeesaya taa kē yem.

⁷ Pa lŏki yem sı mpeȳele lso kusəsutŭ seȳesəlaa, pəȳele paa cekəȳəna pa maȳamaȳa pa kŭȳŏȳatŏtv. Pa ta cekəna mpi mpi pə tōm pa tŭ yŏȳŏȳi mpu na apalŏtv tō.

⁸ Tē nyēmā sı ye n tēŋa lso kusəsutŭ ke teitei isŭ tē wēv tō, tē wē teu kē.

⁹ Na pu tōsŏ-ņ sı kusəsutŭ fēi nti pə paasaa na pə sŭv kŏpantŭ lataa tō tō. Ama isayalataa, na kaanŭtŏnaa, na nyarņ nyŏma, na kawalaya nyŏma, na mpa paa seeki lso na paa seeki ı nyēm tō, na mpa pa kŭȳi pa caanaa yaa pa tŏōnaa tō, na yŏlvkŭlaa,

¹⁰ Na apalaa mpa pa sŭvkəna apalaa lelaa tō, na yŏlvpēetəlaa, na pŏpŏtvŏnaa, na mpa pa sukı pa nŏsı ke yem tō, yaa mpa pa takəȳi ntiwē tē ta tēŋ seȳesŭȳu kupaŋkŭ ņku kŭ waasəȳi yēlaa tō, pa tŏōnaa ke pa sŭv kusəsutŭ.

¹¹ Laapaali Kupaŋ wei pə yelina-m tŭ unı ı seȳesəȳəna seȳesŭȳu kŏnē. Teeli lso na kŏpantŭ tŭ tō Laapaali Kupaŋ ntē.

Isŏ kŏpantŭ

¹² Tacaa Yesu Kilisiti wei ı ha-m toma ke sŏsŏm na mā lakəna ma tēmlē tŏȳŏ ma seē ı na tēmlē. ı tŏna mā sı ma nŏȳəsəna pā tē-m na taa, na ı kpa-m sı mā la tēmlē tō, ma seē-ı ı na tēmlē.

¹³ Tuu lŏŋ mā yŏȳŏȳayana isayatu ke ı tō, na mā tŏna-ı kŏnyŏŋ, na mā tŏv-ı. Ama lso wii ma pŏtŏtŏtēle. Pə taȳa pŏlv, ma taa tē ma taa na lso tŏȳŏ ma ta nyı ma kŏlapŏtv nti.

¹⁴ Tacaa hŭla-m ı pēleē ke sŏsŏm, na ı lapa na mā tēŋ ma taa na lso na mā sŏlvəȳi yēlaa isŭ tē kŏpntənav Yesu Kilisiti na tē wēna tō.

¹⁵ Tōm nti tē kē tampana nyŏtv tŏkelekele na tŏ mŏna pā mv-tı tŏkŏpŏm na pā tē-tı na taa tŏȳŏle sı: Yesu Kilisiti kŏma antulinyā taa sı ı yakı isayalataa nyŏŏŋ, na maȳale pa taa acēpa.

¹⁶ Pə tō kē lso wii ma pŏtŏtŏtēle, unı ı sŏlŏna sı Yesu Kilisiti ı hŭli isayalataa taa acēpa maȳa ı suulu tēna, na pu hŭli waali nyŏma mpa paa tē na pā mv ı tōm na pā hiki weesuyŭ ke tam tō tō sı pā nyŏȳəna-m na pā nā.

¹⁷ Aaa, Kawulaya tŭ, unı ı wenna tam tō, ı sŏki, paa naa-ı, ı tike tŏkŏŋ ntē lso. Yēlaa tēna ı samı-ı na pā tŏȳŏ-ı teeli ke tam tō. Amı.

¹⁸ Tŏv, ma pu Timotee, lso ka lapa hatuu lŏŋ na pā nā nyā tōm nti na pā yŏȳŏtı tŏȳŏ ma tōkaa na mā kpaaləȳi-ņ isəntŏ, sı ı tŏki tōmnaa mpeȳe teu, na ı paasi na ı nyŏ yŏŏu ke teu.

¹⁹ N tēma lso na nyā taa tō tŏki mpu na ı wēena lotu kŏlvmtŭ. Lelaa tā tŏki lotu kŏlvmtŭ ilena pa lso seev pəsi yem.

²⁰ Pa taa mpeȳele na Himenee na Alekəsantəli. Satanı ke ma yilina-wē sı ı la-wē na pŏcŏ pā nyı sı pa yŏȳŏtŭv isayatu ke lso tō tŭ pə fēi teu.

2

Isə sələmvyv

¹ Təv, kancaalaya ile, nti ma tuyi-me si í la təyǝle si í tekəyi Isə kə nin ke yəlaa təna təə, na í sələməyi-i pa təə, na í wiikina-i pa təə, na í seeki-i í na tǝmlǝ ke pa təə.

² Í sələmi Isə kə awulaa səsaa na tǝtǝvnaa təna təə, ɫena tǝ pəsi na tǝ çaya tǝpamm na alaafəya na tǝ paasəna Isə nyəntu ke teu, na tǝ tǝka tǝ yaasi kupaŋ.

³ Nti tǝ maŋamaŋa tǝ kə tǝ Yatv Isə luŋu tǝe nyəntu na tǝ wε-i teu təyǝle.

⁴ Imi i caana si pǝ yǝ yəlaa təna nyəəŋ, na pǝ lá na pá nyi tampana.

⁵ Pǝ taya pǝlv, Isə kǝlv m tike tǝkǝŋ wenna, na Isə na yəlaa pa heko taa sǝnlv ke kǝlv m, mǝyǝle yǝlv wei pa yaa si Yesu Kilisiti tǝ.

⁶ ɫé i hana i ti na í feli na pǝ çε yəlaa ke pa yomle. Waatu wei paa tǝwa tǝyǝ i kǝma, na í hólí si tampana Isə caa kə si pǝ yǝ yəlaa təna nyəəŋ.

⁷ Pǝ maŋamaŋa pǝ tǝ kə pǝ kra-m pǝ tǝm heellu na tillu, na pǝ tu-m si má seŋesəyi mpa pa ta ke Yuta nyǝma tǝyǝ Isə seεv mpaav na tampana pǝ tǝm. Tampana ke ma yǝçǝtəyi, maa looliyi.

⁸ Pǝ tǝ kə ma caa si paa timpixi apalaa sələməyi Isə, pá tiyisi Isə kə nin, na pá sələməna lotu kǝlv m, na páána yaa yooú i taa wεε.

⁹ Ma caa tǝtǝ si alaa í təyǝləyi pa wontu ke isəna pǝ mǝna pá təyǝləyi tǝ, pá taa la isəçav na pá sulí mpǝle teləsəyǝ. Pá taa tiŋiliyina nyəəsí taŋanəyǝ katatǝlaya, yaa wǝlanaa na lutv pǝ tǝyǝ, yaa liyitee pǝəŋ təyǝləyǝ si pá tǝ.

¹⁰ Ama lakasi kupaŋsi ke paa tiŋilina isu lakasi nsiwe si mǝŋna alaa mpa pa tǝŋ si pa seeki Isə tǝ.

¹¹ Ye pa seŋesəyi, pǝ wεε kə si alv í su na í pasa i tǝyi teu na í nukí seŋesəyǝ.

¹² Ma ta ha alv ke nǝçǝ si í seŋesí yaa í kpiliki apalv ke pulǝv taa. Ama pǝ wεε kə si í su.

¹³ Pǝ taya pǝlv, Atam ke pǝ caaləna ŋmav, pǝ waalı kə pǝ ŋma ífa.

¹⁴ Pǝ taya Atam ke pǝ puŋusaa. Ama alv ke pǝ puŋusaa na í kisi Isə nǝçǝ taa nyəntu ke nuna.

¹⁵ Ye pa tǝŋ pa taa na Isə na pá sələyi yəlaa na pa yaasi máyá Isə, na paa lakí isəçav na pá tǝka ŋpǝyǝ tam, ɫe pu ya pa nyəəŋ na pa piya lǝlvəyǝ taa.

3

Isə yəlaa kpekǝle səsaa kpav

¹ Tǝm nti tǝ kə tampana nyəntu tǝkelekele təyǝle si, ye yǝlv caa í la Isə yəlaa kpekǝle səsǝ pǝ kə tǝmlǝ kǝpante kə.

² Wei í kin pa kaa na kawaliya nakəlǝ tǝ uní i kǝ tǝyǝna Isə tǝseεle səsəəntu. Na alv kǝlv m ke pǝntu uní i kǝ wεεna. Í kǝ kraaki i tǝyi paa mpi pǝ taa, na í wεε lǝmǝyaseε tu na wei i nyǝmá pǝ təna pǝ taŋanəyǝ ke teu tǝ. Í kǝ wεε wei i nyǝmá mǝulle lapu tǝ, na í pəsəyi seŋesəyǝ.

³ Í kaa wεε səlvnyəəlv yaa mǝsəŋ tu. Ama i kǝ wεε tǝpamm kə, na í wεna yǝlle. Í kaa wεε pǝçǝlaya nyǝnlv.

⁴ Í kǝ wεε wei i paasaa na í pəsai i tǝyayǝ ke teu teu, na í mǝŋna i piya ke i nǝəheε tǝe na si nukəna-i na si nyaiŋna-i teu tǝ.

⁵ Mpi tǝ, ye yǝlv ta pəsi i maŋamaŋa i tǝyayǝ, isənaŋa i kǝ pəsi na í paasəna Isə seεlaa kpekǝle?

⁶ Ye pǝntu kə Isə seεlv kǝfalv pǝ kaa ía. Pǝ taya pǝlv, i kǝ kǝ kə na í saŋ i ti na i tǝm nana səpǝ isu ɫǝçǝv nyəntu ka lapu tǝ.

⁷ Í kǝ wεε wei i kǝpantv ma ta nyi isənaa maŋamaŋa sama tǝ, pǝçǝ pǝ taa kǝə na pá footiyi-i, na í kǝə i nana ɫǝçǝv nyǝpǝtv taa kə tiuu.

Yesu seεlaa kpekǝle taa tǝma lataa

⁸ Mpa mpa pa lakí tǝma ke Yesu seεlaa kpeka taa tǝ paa wεεna yaasi kupaŋ ke mpǝ tǝtǝçǝ. Pa kaa wεε ataa na a waalı nyǝma, pa kaa wεε səlvnyəəlaa, yaa mpa pa miyǝliyi si pá hiki liyitee tǝ.

⁹ Paa wεε mpa pa tǝŋəçəna laakalı kupaŋ ke Isəseεle mpaav tampana nna a tǝə Isə kulaa tǝ.

¹⁰ Pá maŋasi-wε na pǝçǝ, ye pa ta na isayatiya nakəlǝyi pa kin ɫe pa svv Yesu seεlaa kpekǝle tǝmlǝ lapu taa.

¹¹ Pa alaa tǝtǝ kǝ wεεna yaasi kupaŋ, pa kaa cakəna yəlaa. Paa kraaki pa ti na pá wεε kǝpama ke pǝ təna pǝ taa.

¹² Wei i lakí Yesu seεlaa kpekǝle tǝmlǝ tǝ i kǝ wεεna alv kǝlv m kə, na i kǝ wεε wei i paasaa na í pəsai i piya na i tǝyayǝ ke teu teu tǝ.

¹³ Yesu seεlaa kpekǝle tǝmlǝ lataa mpa pa lapa pa tǝma ke teu tǝ, pa nyəəŋ kǝləyi kə. Na pa pəsəyi na pá yǝçǝtǝ tá na Yesu Kilisiti tá kǝntəyǝ lapa na tǝ wε Isə seεv mpi pǝ taa tǝ pǝ tǝm na paa nyaiŋna pǝlv.

Səsəəntv nti pǝ ŋmesaa tǝ

¹⁴ Ma ŋmaaki-ŋ takǝlaya kane na má teələyi kə si maa kǝə nǝəntəə na má na-ŋ.

⁷ Nti tə wɛɛ si n ká tɔɔsi-wɛ tɔɔlɛ yoo, ɔlɛ pa kaa na ɔsaɣatɔ natəlɔɣi pa kin.

⁸ Yulɔ wei ɔ paasəɣəna ɔ lulɔɣɔ nyəma na pə tu kələna ɔ maɣamaɣa ɔ təɣaɣa tɔ pɔntɔ kisa ɔsə sɛɛv kɛ, na ma ta nyi ɔsɔ lapɔ-ɔ na sana.

⁹ Leelu wei ɔ lulɔɣɔ pɔsi tɛɛ nutoso tɔ ɔ tike ɔ hətɛ kɛ n ká tɔ leelaa hɔla taa. Ama ɔ ká wɛɛ wei ɔ layana apalɔ kɔlɔm kɛ hatuu ɔ kɔlɔɣɔ tɔɔ.

¹⁰ Na pá nyəma-ɔ na təma kɔpɔna ɔsu ɔ piya təkɔɣɔ na muɔlaa təkɔɣɔ na ɔsɔ yəlaa nɔɔhɛ kɔv na kɔnyɔntɔɔlɔaa sənɔv na təma kɔpɔna təna lapɔ.

¹¹ Pə kpaɣav leelaa səkɔpema tɔ, taa ŋmaa pa hɔla kɛ takəlaya taa. Pə taya pɔlv tɔɔ, pa kɔnyuləŋ kəŋ í kpa pa nyɔɔŋ taa tɔ pə tɔɣi-wɛɣɛ saav kɛ. Na mpɔ tɔ, pa haa Kilisiti kɛlɛ siɣilɛ,

¹² ɔlɛna pə pəsəɣi-wɛɣɛ tasəkəle nyəma. Mpi tɔ, pa ta təkɔ nɔɔɔ ŋka paa suwa kancaalaya tɔ.

¹³ Na təlɛ tə paasi paa cɔɔki tɛɛsi taa kɛ na felentu caŋ na tɔ tɛlənɔ-wɛ təkɔpətu. Na kɔkələtu ntɛ si pa lakɔ yəɔɣtəlaa kɛ na katayəsətunaa, na pá faaki təmnaa kɛ yem.

¹⁴ Pə tɔɔ kɛ ma caa si leelaa səkɔpema í saa, na pá lɔlɔ piya na pá paasəna pa tɛɛsi. Pəlɛ ɔlɛ tá kolontunaa kaa hikina timpɔ paa footiyi-tɔ tɔ.

¹⁵ Pə taya pɔlv tɔɔ, leelaa lɛlaa təma mpaav kɔpɔŋkɔ kɛ siɣilɛ hav, na pá sɔv Satanɔ kɛ təŋɔɣɔ.

¹⁶ Ama ye ɔsɔ sɛɛlv wei ɔ lulɔɣɔ taa wɛ leelaa, pɔntɔ ká mv Yesu sɛɛlaa kɔkəkəle kɛ səɣəla kɛ na í səŋna ɔ leelaa, ɔlɛna pə hetɔ Yesu sɛɛlaa kɔkəkəle na pɛlɛ pá səŋna mpa pa kɛ leelaa təkɔpɛm tɔ.

TAKĒLAYA NAALE NYĒŊKA ŊKA PŌŌLI NMAAWA TIMOTEE TŌ KŌTŌLŌTV

PŌŌli we salŋka taa kĕ Lom na i taapalaa paŋale lŌ-i. I nawa si i sŏm kpeŋetaa lŋna i tŋy i pŋyalo Timotee ke mpi mpi pŋe we lapu tŌ. I hŋla-i si i yoo isŏsele yoou kŋpaŋku isi Kilisiti sŏse kŋpaŋ. Si i tŋŋ in i ikpate na i kisi tŏm kpaŋ nyŏntŏ tŏ ke hŏm. Na i kisi yooŋ wei i hatŏlŏŋna yulŏ ke taa tŏm tŌ. Si i tŏki Isŏ Tŏm nanŋ nyŏntŏ nti i mŏwa hatuu i pŋcaatŏ tŌ. PŌŌli tala takŏlaya tŏkŏle tŌ, i tasa Timotee ke apalŏtv si i kantŏli wahala taa na i yoo isŏsele taa yoo. Pŋ tŏ kĕ i tasŋyi takŏlaya kallaa tŋnaya apalŏtv si pŋ nyŏ tŋŋ na pŋ yoo isŏsele yoou ŋku.

Isŏna pa faŋa Timotee II takŏlaya tŌ:

Isŏ samtŏ na apalŏtv tasŋyŏ, titite 1:1-2:13

Layatu tasŋyŏ na kŏtŏtŏtv, titite 2:14-4:5

PŌŌli yoou kŋpaŋku, titite 4:6-22

Seetv

¹ Maŋa PŌŌli, Isŏ luŋy larŋna na mŋ la Yesu Kilisiti tillu si ma kpaalŋyi weesuŋy ŋku Isŏ ka tŏma si i kŋ ha mpa na Yesu Kilisiti pa kpentaa tŏ kŏ tŏm.

² Mŋ ŋmaakŏna takŏlaya kanŋŋe ma pu kŋpaŋ Timotee. Taca Isŏ na tŋ Sŏsŏ Yesu Kilisiti pŋ hŏl-i-ŋ pŋele na suulu na pŋ ha-ŋ alaafŋya.

Apalŏtv sŏsŋyŏ

³ Isŏ wei i tŏmle ma lakŏna lotu kŏlŏmtŏ isi ma caanaa lakaya tŏŋ ma seeki. Maa hŏsŋyi nyŋ kĕ tŏsŋyŏ ke ma sŏlŏmŋ tŏna taa kĕ ilim na ahoŏ, na mŋ seeki Isŏ kĕ i na tŏmle.

⁴ Ma tŏsa nyŋ wula, na mŋ nyulŋyi sŏsŏm si mŋ na-ŋ tŏ nŋ na ma lanle hulŏmŏ teu.

⁵ Ma tŏsŋyi isŏna n tŏma nyŋ taa na Isŏ na tampana tŌ. Nyŋ neese Loisi na nyŋ too Iniisi pŋle paa tŏma pa taa na Isŏ kĕ ŋpŏyŏ na pŏcŏ pŏ taki nyŋ. Ma nyŏmŋ teu tŏkpataa si nyŋ maŋamaya n tŏma nyŋ taa na Isŏ kĕ ŋpŏyŏ.

⁶ Pŋ tŏ kĕ ma tŏsŋyi-ŋ si maa tŏna ma niŋ ke nyŋ tŏ na Isŏ yele na mpi pŋ lapu saa-ŋ tŏ taa yele na pŏ si paa pŏcŏ.

⁷ Pŋ tŋya pulŏ, Isŏ tŋ ha-tŋyŏ i Feesuŋy si kŏ la-tŋyŏ sŏŋtŏntŏna. Ama si kŏ la-tŋyŏ kpelikpeka nyŏma na tŏma sŏllaa na lŏmaysŏe nyŏma kĕ.

⁸ Pŋ tŏ ile taa si feele na Taca tŏm heeluyŏ. Taa si feele na mŋ wei ma kĕ salŋka tŏ ke Yesu Kilisiti tŏ tŏ ma tŏm. Ama nyaa tŏŋ Laapaali Kŋpaŋ kŏnyŏŋ ke isŏna Isŏ ha-ŋ pŋ toma tŏ.

⁹ In i yarŋna tŋ nyŏŋ na i yaa-tŏ si tŏ la i yŏlaa. Pŋ tŋya tŏ lakasi kŋpaŋsi nasŏli si tŏ. Ama isŏna mpi i suwa na i tŋŋŋyi na i laki tŏ, na i pŋele pŋ tŏ kĕ i lapa mpu. Hatuu yem taa kĕ i tŋyana i pŋele anŏ si i hŏlŏyŏ-tŋyŏ-ye na Yesu Kilisiti kiŋ.

¹⁰ Ama kaŋana Taca Yesu Kilisiti kŏma tŏŋ i hŏla-tŋyŏ-ye na tŏ nŋ. Pŋ tŋya pulŏ, Yesu Kilisiti kŏna sŏm apalŏtv, na i kuli weesuŋy ŋku ku tŋ tŏ ku tŏ na Laapaali Kŋpaŋ.

¹¹ Isŏ lapa na mŋ pŋsi Laapaali Kŋpaŋ inŋ i kpaallŏ na i tillu na i seŋesŏlŏ.

¹² Pŋ tŏ kĕ ma tŏki kŏnyŏŋ ke isŏntŏ. Paa na mpu ma ta lŏ tŏŋ. Pŋ tŋya pulŏ, ma nyŏmŋ wei ma laki na mŋ tŋelŋyi tŏ, na ma nyŏmŋ teu tŏkpataa si i pŋsŋyi na i tŏki mpi ma yelina-i tŏ halŏna kŏyaku ŋku inŏ ku wule.

¹³ Keesŏŋna seŋesŏŋ kŋpaŋ wei ma keesa-ŋ na i waasŋyi yŏlaa tŏ, na ŋ tŏki teu ke Isŏ seŋ na tŏma sŏlŏyŏ mpi tŏ hika tŏ na Yesu Kilisiti tŋ kpentŋyŏ taa tŏ.

¹⁴ Feesuŋy Nanŋtŏ wei i cakŏ tŋ taa tŏ i sŏna-ŋ na ŋ tŏki teu ke seŋesŏyŏ kŋpaŋku ŋku pa seŋesa-ŋ tŏ.

¹⁵ Asii tetŏ nyŏma tŏna lŏ-m tŏ n nyŏmŋ mpu. Mpa pa ha-m siŋile ke mpu tŏ pa taa mpeŋele Fiŋeeli na Heemŏseenuwe.

¹⁶ Honesifŏ temna-m tŏm paŋale. Isŏ i feeli i na i nyŏma ke kŏpantŏ. Ma salŋka tŏkŋyŏ ta lapi-i feele,

¹⁷ i tala Lom tŏ, i pŋeka-m kĕ na isŏle kŏseemle na halŏna i na-m.

¹⁸ Taca i yele na i hiki kŏpantŏ ke kŏyaku ŋku inŏ ku wule. Nyŋ maŋamaya n nana nyŋ isŏle ke kŏkalŏnaa mpa i lapa-m lfeesu tŏ.

2

Kilisiti yoolu kŋpaŋ yaasi

¹ Ma pu, ye nyŋ ile tŏki pŋele nna pŋ hŏla-tŋyŏ tŋ na Yesu Kilisiti tŋ kpentŋyŏ tŏ tŏ na ŋ nyŏ tŋŋ.

² Tuu n we ma kin na má seyesəxi nti nti tō n nu-ti, na yəlaa paɣale ná mpw. Ile keli tē tēna na h́ hólí apalaa mpa n wena naani na paa pəsi na pá teləsi-təxi pa lelaa tō.

³ Nyaa təɣo nyá konyəŋ isu Yesu Kilisiti yoolu kɔpaŋ.

⁴ Yulb wei i we yoo taa tō, kɔ təm ke i paasəyənə sɪ i səsə wei i kpaɣa-i tō i lanje í heena-i, i kaa caɣa na í paasəyənə kraɪ nyəntu ke yem.

⁵ Na yulb lɔtú í suuwa na í luki na í ta təŋ isənə mpi pə wee sɪ pá lɔ tō, paa i huwa, nəɣɔlɔ ná kaa samɪ-t.

⁶ Na wei i konta hanjasi ke təhatə na í lɔ tō, unɪ i laaləyənə i hatəmɔtɔ təŋyɔ.

⁷ Mayasəxi təm nti ma yəɣətəxi təɣo nyá taa, Tacaa ká ha-ŋ tē nyəm na h́ cekəna.

⁸ Təsəxi Tafiti lɔlɔyɔ taa tɔ Yesu Kilisiti wei i fema sətəa taa tō i təm. Ntəxi Laarpaalɪ Kɔpaŋ wei ma kraaləxi tō i hóləxi.

⁹ Na Laarpaalɪ Kɔpaŋ unɪ i kraalɔyɔ tō kē ma təkɪ konyəŋ, haləna pá caŋ na pá həkə-m isu isayalətu səsə nəɣɔlɔ. Paa na mpw tō pə taɣa Iso Təm ke pa həkəa.

¹⁰ Pə tō kē pa tɔyɔ-m konyəməŋ na má suma, sɪ pə waasi mpa Iso ləsaa tō na pə ya pa nyɔyɔ, na pá hiki teeli wei u təŋ təɣo Yesu Kilisiti kinj.

¹¹ Təm nti tē kē tampana təɣɔle sɪ:

Ye tá na-i tē kaa səm,
tá na-i tu kaa weesuyɔ tōtō.

¹² Ye tē nyɔɔa apalɔtɔ,
tá na-i tu təɣo kawulaya.

Ye tē kisa-i,
unɪ i ká kisi-tɔ tōtō.

¹³ Ye tē lu i waalɪ,
íle i ta ke pə tɔ.

Pə taɣa pɔlɔ,
i kaa pəsi na í kreesəyənə i tɪ.

Təmle latɔ kɔpaŋ

¹⁴ N ta na nti n ká təsəxi-we təɣɔle. Heeli-we na isəle kuseemle ke Iso isentaa sɪ pá yele təmnaa tō yoo ke pa hekɔ. Mpi tō yooŋ unɪ u waasəxi nəɣɔlɔ. Ama wakəlɔyɔ tike ke i kəŋna mpa pa caɣaa na pá nuuki tō.

¹⁵ Kaasi nyá tɪ sɪ h́ la na Iso tike sa-ŋ. La isu təmle latɔ wei i fei fele na i təmle, na í heeliyi Iso tampana təm ke teitei kē tō lona taa tō.

¹⁶ Kisiyi kraɪ faacinaa mpa paa laki na yulb tē i taa na Iso tō. Pə taɣa pɔlɔ, mpa pa sɔpa nyɔyɔ na faacinaa mpe tō pa na Iso pa təŋna hatəlɔyɔ kē na pá puki.

¹⁷ Nti nti pa seyesəxi tō tē wakələxi yəlaa ke teitei kē isu sɔlɔlɔ sɔmkɔyɔ sɔmote taa tō. Faacinaa mpe pa lataa taa wəyɔle na Himenee na Filəeti.

¹⁸ Yəlaa panə pa ləɣo tampana təm na lumaya waalɪ kē, haləna pá seyesəxi sɪ tá sətəa fem təm tēma tēu. Na pa seyesəŋ unɪ i tɔsa leləa na pá yele Iso sēu.

¹⁹ Paa na mpw Iso su kite nte tō tē səŋa m̀pɔyó tam kē teu kē tēca. Na pə ŋmaa tē tō sɪ: Tacaa nyəmá mpa pa kē i yəlaa tō. Na tōtō sɪ: Pa tēna mpa pa yaa pa təxi Tacaa yəlaa tō pə wee sɪ paa kisi isayətu lapɔ kē.

²⁰ Təŋtɔ təyɔɔa wəu mpw tō, pə taɣa wontu nti pa lupəna wɔla yaa lixitee nyəətu tō tē tike ke pa lakəna ka taa. Ama tɔyɔ nyəntu na cɔyɔ nyəntu wee tətəyɔ na pá lakəna pə tēna. Pa suki lentɪ kē na pá lakəna fele kuyaku kuyaku, iləna pə kaasi na pá lakəna lentɪ ke paa ifemle nte.

²¹ M̀pɔyó pə wee na yulb, ye n kisa isayətu nti tē təm ma yəɣətəa təɣo lapɔ, n we teitei isu wontu nti pa suwa na pá ləsəxi fele kuyaku təɣo. Mpi tō nyá caa tənna-ŋ, na n waasəxi-i kē. Na n mɔna pa lana-ŋ paa təmle kɔpante nte.

²² Se iferutu konyuləŋ isayəŋ. Luki tam sɪ h́ təŋ siyisuyɔ, na h́ tē Iso na nyá taa, na h́ sələxi nyá yəlaa leləa, na nyá na mpa pa təŋəxi Tacaa na luɣu kɔlɔmɔyɔ tō i maɣa teu, pɔlɔ í taa yasɪ-mə.

²³ Yele həm ke kumelətmnaa na kraɪ nyəntu pə tō. Nyá maɣamaɣa n nyəmá sɪ yoo ke təm isu mpw tēsəyənə.

²⁴ Pəyɔle Tacaa təmle tɔ ná wee tō pə fei sɪ i ká wee yoolu. Ama i ká wee wei i təm yəlaa tēna caaki təɣo, na i ká wee wei i pəsə leləa ke seyesəyɔ na suulu hólóyɔ tō.

²⁵ Na i ká seyesəxi mpa paa nukəna-i tō təpamm təpamm. Ntanyɪ Iso ká yele na pá layasi na pá tisi tampana.

²⁶ Pəlye paa məli yaasi kɔpaŋ taa, na pá kpee pa təxi lɔyɔyɔ nyəpa nyəpəntu nti na í kra-we na í ŋmakələxi-we na pá laki i luɣu nyəntu tō tē taa.

3

Kantəkaya kuyeyŋ

¹ Təsəi teu sɪ pə tēna pu la kate ke səsəm ke kuyeyŋ kantəkaya nyəŋ taa.

2 Pə taɣa pʊlb, yəlaa ka wɛɛ mpa paa ka nyɔɔn na pa maɣamaɣa pa lelen pɛɛkɔyɔ tɔ, liyitɛɛ isɛlɛ taa kɛ paa nyənəyɛi. Paa hɔ pa ti, na paa la isəcau. Paa yɔyɔti Isɔ tɔ kɛ isayatu, pa kaa seeki pa caanaa. Paa la fəɔfɛinaa, pa kaa seeki Isɔ.

3 Paa la təkati, pa kaa wɛɛna lɛlaa pətətɔlɛ. Paa la nɔɔhɛɛ tɛɛ kuulaa na mpələ tɛləsɔlaa na nyən nyəma. Pa kaa sɔli kɔpantu.

4 Paa la kɔlɔmɔtɔ nyəma na páná nyəma. Paa san pa ti, na paa yele Isɔ na pá paasəna mpi pə hɛɛsəyɛi pa lanɔ tɔ tike.

5 Paa cɛsi m̀p̀r̀ỳg̀ isɔ isɔ kɛ si pa təhəyɛi Isɔsɛɛɛ mpaau pəyele pa ku pə toma kɛ pa taa. Ye le yəlaa isɔ mpu pə takanaa.

6 Pa taa lɛlaa cɛhəyənə tɛɛsi taa na pá puɣusiyi alaa mpa pu kantələyɛi na pá teela isayatu na konyuləhɛi inɔ i tənə i kɔyɛ-wɛ tɔ.

7 Pə alaa pɛɛkəyɛi tam kɛ si pá sɛyɛsəyɛi-wɛ, pácɔ paa pa sɛyɛsa-wɛ, paa pəsəyɛi na pá cəkəna tampana naali.

8 Isɔ Yanɛɛsi na Yamɔlɛɛ paa kɛɛsəna Moisi tɔ, mpu tɔtɔyɔ yəlaa panɛ pa kɛɛsəyənə tampana. Pa ləmaɣasɛɛ səpaya pa Isɔsɛɛɛ ta təh.

9 Pa nyɔyɔ kaa tasa kɔlbɔy, mpi tɔ pu kuli pa waali kɛ na yəlaa tənə cəkəna si pa kɛ kɔmɛɛmən. Yanɛɛsi na Yamɔlɛɛ pa nyəntɔ ka lapa m̀p̀r̀ỳg̀ teitei kɛ.

Nti Timotee ká laki tɔ

10 Ye nyá ilɛ n tənə ma sɛyɛsɔyɔ tənə, na ma yaasinaa, na mpi pə lapu maa tɔ ma lotu taa tɔ, na isənə ma tema ma taa na Isɔ tɔ, na ma suulu, na isənə ma sɔələyɛi lɛlaa tɔ, na ma isələ sɛɛsɔyɔ

11 kɛ ma konyɔntəyɛlɛnaa na ma wahalanaa taa. Pəpɔtɔ fɛi lelen, ma paasaa kɛ na má təyɔ konyɔmən kɛ Antiyɔka na Ikonyiɔm na Lisitəla, na nyá maɣamaɣa n nyəma mpu. Ama Tacaɔ yapa-m pə tənə pə taa.

12 Aa m̀p̀r̀ỳg̀ pə tu wɛɛ, mpa pa sɔlaa si pá na Yesu Kilisiti pá kɛntɛi na pá nuna Isɔ kɛ pa tɔntɛ tənə taa tɔ m̀p̀r̀ỳg̀ paa tɔyɔ-wɛyɛ konyɔn.

13 Ama pə kaasa asaɣaa na puɣusilaa tɔ pɛɛ pa isayatu kaa wɛɛ tənaya. Paa puɣusiyi lɛlaa kɛ m̀p̀r̀ỳg̀ na pá kɛɛnə pa maɣamaɣa tɔtɔ na pá puɣusiyi.

14 Ama nyá ilɛ, nyaa təkɛi teu kɛ sɛyɛsɔyɔ ŋku pa sɛyɛsa-ŋ na n mɔ-ku na n tema-ku na nyá taa tɔ. Tɔɔsi mpa paa sɛyɛsa-ŋ sɛyɛsəhɛi inɔ tɔ pa tɔ.

15 Na n tɔɔsi tɔtɔ si hatuu nyá pəcaatu kɛ n nyəma Isɔ Təm nanɛ nyəntɔ, na nti tɔ pəsəyənə na tɔ ha-ŋ layatu nti n ká lana na n tɛ nyá taa na Yesu Kilisiti na pə ya nyá nyɔyɔ tɔ.

16 Isɔ yelina na pá ŋmaa i təm kɛ takəlasɛi taa. Na tə waasəyɛi yəlaa, pə taɣa pʊlb, tə sɛyɛsəyɛi-wɛ na tɔ kisiyina-wɛyɛ pəpɔtɔ, na tɔ tayanəyɛi-wɛyɛ timpi timpi pa pəntəyɛi tɔ, na tɔ hóləyɛi-wɛyɛ isənə paa təh tampana mammam kɛ pa kɔlapɔtɔ taa tɔ.

17 Tə laki m̀p̀r̀ỳg̀ si tə tayanəyɛi Isɔ yəlaa na pá tɛ teu, na pá taa lan mpi paa lana pa təma kɔpana tɔ.

4

1 Ma heeliyɛi-ŋ na isələ kɔsɛɛmlɛ kɛ Isɔ na Yesu Kilisiti wei i ká hɔna weesuyɔ nyəma na sətəa kɛ tam tɔ pa isɛntaa, na Yesu Kilisiti inɔ i kɔntɛ na i kawulaya pə tɔɔ si,

2 n laki Isɔ waasu, nyaa sɛɛsi isələ tɛ, paa pə maya-ŋ paa pə ta maya-ŋ. Kaana-wɛ na n la na pá mɔ-ti. Kaləyənə-wɛyɛ timpi timpi pa pəntəyɛi tɔ. Sɛyɛsəyɛi-wɛ na suulu sɔsɔ na pə sɔsɔi-wɛyɛ apalɔtɔ.

3 Pə taɣa pʊlb tɔɔ, pu kɔɔ na pə kɛɛsi waatu nɔyɔlb tɔ, yəlaa kaa caa si pá tasa sɛyɛsəhɛi kɔpan wei i waasəyɛi yəlaa tɔyɔ mpu tɔtɔ. Ama pa maɣamaɣa pa konyuləhɛi kɛ paa təhəyɛi, na pá kɔti sɛyɛsəlaa pəyalɛ na pɛɛ pá sɛyɛsi-wɛyɛ ntiwɛ ntiwɛ pa caa pá nuki tɔ.

4 Paa kisi tam tampana nyəntɔ, na pá paasəna sɔsaa taa kɛrai tɔmnaa.

5 Ama nyá ilɛ, kpa nyá təyɛi pə tənə pə taa. Kantələyɛi konyɔntəyɛlɛnaa taa. La Laapaali Kɔpan kɛraalb təmle. Paasəna nyá təmle tənaya teu tətɛtɛtɛ isɔ Isɔ təmle tɔ laki tɔ.

6 Tɔɔ, ye ma ilɛ wule nte paa lana-m kətaya tɔ tə talaa kɛ, ma kuyaku kɔkɛmuyɔ talaa.

7 Ma yooa tɛcam. Ma sewa na má tala ma tənaya. Isɔ kɛ ma tɛmna ma taa kɛ tam.

8 Na pəntɛ tampana təhlaa teeli ntenuyu tɔhna-m, ŋkuyɔ Tacaɔ wei i təhəyɛi tampana na i hɔkəna tɔ i ká ha-m kuyaku ŋku kɔ wule. Na pə taɣa ma tike kɛ i ká ha, ama na pa tənə mpa pa caɣa na pá nyuləyɛi i kɔntɛ wule tɔ.

Pəli ləlaa na i təkəlaa

9 La kookali na n kɔɔ ma kin kɛ ləh.

10 Mpi tɔ Temasi sɔla kaɣana antulinya inɛ i nyəntɔ kɛ na i lə-m na i tɛna Tesaloniki. Kəɛsəhɛi ná tɛna Kalati na Titu ilɛyɛ Talamatii.

11 Luku tike kɛ pə yelina-m. Ye n kəh kɛɛnə Maləki na nyá na-i i kɔɔ, i ka səhna-m ma təmle.

12 Ma tila Tisiki ilɛyɛ Ifeesu.

¹³ Μα γελα μα κραι κε Καλθρυσι τεγε Τολωσσι, γε η κθη λε η κρηηνα η κθη. Κρηηνα τθηγυ
μα τακθλασι, η ησι μα ηη κθη ηηυλογυ τθηγε τθηηη ηηθησι.

TAKĒLAYA NJKA PŌŌLI NMAAWA

TITU TŌ KŌtŌlutu

Titu ta ke Yuta tŌ, i kē piitim lēmpu tŌ kē. Ama í pŏsa Yesu tēhŌ. Halēna PŏŌli ŋmaa-i na í tŌ-i sŏ, í paasēna tetu nti lŏm cōŋnaa na pá yaaki-ti si KŌletŏ tŌ, tŌ Isŏ seelaa.

PŏŌli kpeyela i kŏseyesētŌ ke takēlaya kŏtŌlutŌ taa. Pŏ waali kē í hula yaasināa mpā Isŏ tŏseele nyŏŋh nyŏma ká wēena tŌ. PŏŌli hula Titu tŏtŏyŏ yēlaa mpā Isŏ yulŏ ká paasēna Isŏ tŏseele taa tŌ. Kŏkpatēlaa, alaa sŏsaa, na ifepiya na pēlaa na yŏmaa. Í hula tēma nna nna pŏ wēe si Isŏ seelŏ í la tŌ, na isēna pŏ wēe si yulŏ í cayana hēesuyŏ tŌ, na í hatēlŏna fayaw. Pŏ waali ulēna í tŌ Titu ke nti nti i ká la tŌ, na sēetŌ.

Isēna pa fayā Titu takēlaya tŌ:

- Isēna Isŏ tŏseele nyŏŋh nyŏma ka tŌ tŌ, titite 1
- Isēna leelaa na suluwaa na yŏmaa paa wēe tŌ, titite 2
- Isēna Isŏ seelaa ka tŌ tŌ, titite 3

SēetŌ

¹ Maya Isŏ tŏmlē tŌ PŏŌli, Yesu Kilisiti tillu.

Pa tŌ-m kē si má la na mpā Isŏ lŏsaa tŌ pá mu Isŏ, na má hŏlí-wēye tampana nna tá Isŏseele mpāaw seyesēyi tŌ,

² na pá tē pa taa si paa hiki weesuyŏ ŋku ku tēh tŌ. Isŏ ka tŏmna hatuu lŏh ke yem taa si i ká ha-tuyŏ weesuyŏ ŋku, Isŏ tá kē kalŏolaya tŌ.

³ Pŏ tŏŏ kē pŏ kŏma na pŏ tala waatŏ wei i ka siwa tŌ ulēna í yele na í tŏm kuli weesuyŏ ŋku ku tŏŏ na pŏ hŏlí. Tá Yatŏ Tacaa Isŏ unŏ i tŌ-m si má kpaali i tŏm na má tŏhna-tŏyi kpaaluyŏ tŌ, nti tŏ kuliyina mpŏ na tŏ hŏlŏlyi.

⁴ Titu, má ŋmaakēna-ŋ takēlaya kanē. Nyá kēna ma pŏyalŏ na tampana ke Isŏseele mpāaw ŋku tá tēna tŏ tēhŏyi tŌ ku taa. Tacaa Isŏ na tá Yatŏ Yesu Kilisiti pá huli-ŋ pēlele na pá ha-ŋ alaafāya.

Tŏmlē nte pa tŌ Titu si í la KŌletŏ tŌ

⁵ Maa yela-ŋ KŌletŏ kē si nŏ tayanŏ mpi pŏ kaasa tayanŏyŏ tŌ tŏtetete, na nŏ kpa paa icate nte tŌ Isŏ tŏseele sŏsaa. Tŏŏsi nti ma kēsa-ŋ tŌ si:

⁶ Wei i kinŏ pa kaa na kawaliya nakŏli tŌ unŏ i ká tŏyŏna Isŏ tŏseele sŏsŏŏntŌ. Alŏ kŏlŏm ke pŏntŏ unŏ i ká wēena. Na i piya ká la Isŏ seelaa, si taa wēe piya nsi yēlaa tŏh si si ke yem yem lataa si nukēna yēlaa tŌ.

⁷ Isŏ tŏseele sŏsŏ wēekuyŏ Isŏ tŏseele taa tŌ Isŏ tēma ke pŏ tŌ-i si í paasŏyŏna. Pŏ tŏŏ kē pŏ fēi si pá ná kawaliya nakŏlŏyi i kinŏ. Í kaa wēe kalampaanŏ tŌ yaa wei u laa pááná muŏyŏ tŌ, yaa sŏlunŏyŏlŏ yaa muŏŏh tŌ, yaa wei i muŏyuliŏyi si í hiki liŏyitee tŌ.

⁸ Í ká wēe wei yēlaa í kŏma i tē i nyŏmá muŏlle lapu, na í sŏla mpi pŏ wēe teu, na í wēna lŏmayasee tŌ. Í ká wēe wei i tēhŏyi tampana, na í kē Isŏ yulŏ, na í nyŏmá i ti tŏkuyŏ tŌ.

⁹ Í ká wēe wei i nyŏŋna Isŏ Tŏm mayamāya tŏkpanŏkpanŏkpa ke teitei isŏ paa seyesa-i tŌ, ulēna í pŏsi na í seyesŏ lelaa ke seyesŏh kŏpanŏ wei i waasŏyi yēlaa tŌ na í tasa-wēye tŏm. Pŏ kaasa kpeesŏlaa pŏpŏtŏnnaa mpā pēle tŌ, í hŏlí-wēye isēna mpi pa toolaa tŌ.

¹⁰ Pŏ taŏa pulŏ tŏŏ, yēlaa wēe paŏale na pŏ tu kŏlŏna Yuta nyŏma mpā pa mu Yesu na pá kē kaanutŏnaa tŌ. Krai tŏmnaa ke pa seyesŏyi na pá puyusiŏina lelaa.

¹¹ Tŏki-wēe si pá su mpŏ. Pŏ taŏa pulŏ, pa kē tēesi yŏkŏlaa kē, na nti tŏ fēi seyesuyŏ tŌ ntŏyi pa seyesŏyi na pá muŏyi liŏyitee ke tulum.

¹² KŌletŏ nyŏma Isŏ kuyŏyŏtŏtŏ telŏsŏlaa taa nŏyŏlŏ wei i mayamāya i kē KŌletŏ tŌ tŌ i ka yŏyŏta ŋpŏyŏ sŏ: KŌletŏ nyŏma nyŏntŏ ntē cesuyŏ. Pa kē nyŏmŏhŏtŏnaa kē isŏ taale wontu. Hilikpaakŏnaa kē, pŏcŏ paa caa lapu.

¹³ Nti i yŏyŏta mpŏ tŌ i na-tŏyi. Pŏ tŏŏ lŏ kŏpŏli-wēye teu na pŏ la na pá tē Isŏ na pa taa kē teu.

¹⁴ Na pá yele Yuta nyŏma sŏsaa taa tŏmnaa kraŏ nyŏntŏ na kŏsŏsŏtŏ nti yēlaa mpā pa kisa tampana tēhuyŏ na pá lu tŌ tŏ tēhuyŏ.

¹⁵ Mpā pa taa tewa tŏ pŏ tēna pŏ tē pēleye. Ama mpā pa taa tá tē pŏyēle paa tēh Isŏ na pa taa tŏ pŏ tēna pŏ kē isayam ke pēle pa kinŏ kē. Pŏ taŏa pulŏ, isayatu tŏŏ kē pa layatu na pa laakalēnaa layalaa.

¹⁶ Pá cayaa lŏ si pa nyŏmá Isŏ. Ama nŏ nyŏnna pa lakasi pu hŏlŏlyi si pa nyŏmá Isŏ se. Pa lu yēlaa ke sŏh kē, na pa kē kaanutŏnaa, paa pŏsŏyi tŏmlē kŏpanŏte natŏlŏyi lapu na nŏ ná.

2

Seysesuyu kupaŋku

- 1 Ye nyá ðe seyesi-weye seysesəŋ kupaŋ wei i waasəyi yəlaa tɔ.
- 2 Heeli apalaa kukpatəlaa si pá kpa pa ti, na pá wəɛna yaasi kupaŋ, na pá kpa kaxi ləmaɣasɛɛ. Pá tɔki Isəsele mpaav na ləlaa sɔɔluyɔ na suulu hólóyó kɛ teu.
- 3 Heeli alaa kukpatəlaa si pɛle pá tɔki yaasi kupaŋ isu Isə yəlaa wɛkuyɔ tɔ. Pá taa cakəna yəlaa, na pá taa yele na sulɔm hókə-wɛ. Ama pá wɛɛ mpa pa tasəyi alaa səkɛma kɛ tɔm
- 4 kɛ isəna pɛle paa sɔɔli pa paalaa na pa piya tɔ,
- 5 na isəna paa kpaɣa ləmaɣasɛɛ na pá hatələna wasaŋkalətu tɔ, na isəna paa laki pa taasi təma kɛ teu tɔ, na isəna mpi paa laki kupaŋtu na pá seeki pa paalaa tɔ. ðe nɔyɔɔ kaa ku Isə Təm nyuyɔ kɛ pa tɔɔ.
- 6 Seyesɪ ifepiya kɛ teu tɔtɔ si pá kpaɣa ləmaɣasɛɛ kɛ teu.
- 7 Nyá maɣamaɣa laki təma kupaŋa na pá nyənəɣəna-ŋ na pá laki. Paasi na ñ seysesəna tampana na isəle kusɛɛmlɛ.
- 8 Tayaŋəyi nyá tɔm, taa yele na ñ kɔɔ na ñ pəntəyi nyá yəɣotaya taa na pá footuyɔ-ŋ na-kɛ. Ye n tayaŋa-kɛyɛ teu ðe pi tu tá kolontunaa kɛ fɛɛɛ. Mpi tɔ pa kaa na isayatu nti paa yəɣoti tá tɔɔ tɔ.
- 9 Yoma ká nuna pa caanaa na pá lá na pɛle pa laŋa hɛɛna-weye pa kulapəle təna taa, na pá taa kɛsəyi-weye natəli.
- 10 Pá taa ŋmuli paa pulɔ cəcəka. Ama pá laki tam na pa caanaa naaki si pa yoma kɛ kupaŋa na pá nukəna-wɛ, na pi la na tá Yatv Isə tɔɔ tɔm nti tɔ seysesəyi tɔ tɔ nyuyɔ kul pə təna pə taa.
- 11 Pə taya pulɔ, Isə kulina i pɛɛɛɛ tɔɔ na i hólí si pə ya paa wei i nyuyɔ.
- 12 Pɛɛɛɛ anu a seysesəna-tv si tɔ yele isayatu taa kɛ təntɛ na atɛ cəne konyuləŋ kɛ mpv, na tɔ kpaɣa ləmaɣasɛɛ na tɔ təŋ siɣisuyɔ, na tɔ nukəna Isə kɛ tam kɛ tá təntɛ taa kɛ antulinya taa cəne.
- 13 Pɛɛɛɛ seysesəyi-tvuy si tɔ caya mpv na tɔ taŋa leleŋ nuu kuyaku ŋku tɔ wɛɛ na tɔ tɛɛɛyi tɔ. Ku wule kɛ tá Yatv Yesu Kilisiti Isə Sɔsɔ teeli ká kɔɔ.
- 14 Yesu Kilisiti unu i hana i təyi tá tɔɔ na í ya-tvuy isayatu təna taa, na í tayaŋi-tvuy teu na tɔ pəsi yəlaa mpa i tike i ti tɔ, na tá isəle sɛɛna təma kupaŋa lapu.
- 15 Təne inəyi n ka heeliyi-wɛ. Lakəna sɔsəntv nti pa tv-ŋ tɔ tɔ toma təna, na ñ sɔsəyi nyá yəlaa kɛ apalvɔ, yaa ye kalənav kaləna-wɛ. Taa yele na nɔyɔɔ kɛɛna-ŋ.

3

Isə seelv yaasi

- 1 Tɔɔsi pa təna si pə wɛɛ si pá seeki tɛtv təkəlaa. Pə wɛɛ si pá nukəna-weye. Na pa sɔɔlú í pi təma kupaŋa lapu tɔɔ.
- 2 Pá taa tvuki nɔyɔɔ, ama pá wɛɛ təpamm, na pá wɛna yəlle, na pa na yəlaa təna pa wɛna təma na leleŋ.
- 3 Tá maɣamaɣa isəntɔ tu kɛ tuutuulataa tətəyɔ hatuu ləŋ kɛ, na kaanvɔtənaa, na tu toolaa kɛ. Na konyuləŋ na mpi pə hɛsəyi tá laŋa tɔ pə tənaya mpv pə nɔyɔ na pə suka ka kpaŋa-tvuy yomle, na isayatu na konyuləŋ pə taa kɛ tu wɛɛ. Tə taa caaki tá tənaya paa pəcɔ maɣamaɣa.
- 4 Ama pə koma na Isə tá Yatv hólí yəlaa kɛ i kupaŋtu na i pɛɛɛɛ,
- 5 ðena í ya-tv. ðe pə taya tá təma kusiyisee tɔɔ. Ama tá pətətəle kɛ i wiiwa na í la mpv. Isə lum mpi pa sɔ-tv na Feesuyv Naŋŋtu náa wɛ pə taa na í layasəyi-tv na tɔ pəsəyi kufama na tɔ təŋ təntɛ kufatɛ tɔ mpəyi i yarəna-tv.
- 6 Pə taya pulɔ, Isə yelina tá Yatv Yesu Kilisiti kɛ na í tisi Feesuyv Naŋŋtu kɛ tá tɔɔ pə tu fɛi,
- 7 si i hólóyí-tvuy i pɛɛɛɛ na tɔ pəsi kupaŋa kɛ Isə isentaa, na tɔ hiki weesuyv ŋku ku tɛŋ na tɔ wɛɛ na tɔ tɛɛɛyi-ku tɔ.
- 8 Təm təne tampana təm tike təkɛɛɛɛ kɛ.
- Ma caa kɛ si ñ sɛɛsi isəle na təm təne tɔ seysesuyv, na mpa pa təma Isə na pa taa tɔ pá ha pa təyi təma kupaŋa lapu taa kɛ tam. Mpi pə tewa na pə waasəyi təyɔɛ.
- 9 Ama cəlyi kəmelətəmmnaa tɔɔ hɔm na lələŋ loosi təŋvuy. Cəlyi yooŋ na ntəŋkɛɛsasi kɛ Moisi kusəsutv tɔɔ. Nti unu tɔ kuyi təma kɛ teu kɛ, pəcɔ tu waasəyi pulɔ.
- 10 Mpa pa yeki na faɣav kəŋ yəlaa taa tɔ, ye n kpaala-weye tɔm naale na pá tá nu n təyɔŋi-wɛ.
- 11 Pə taya pulɔ, n nyəmə teu si yulv í wɛ mpv pə hólóyí kɛ si i yela mpaav kusiyisuyv təŋvuy kɛ. Na isayvɔnaa mpa i laki tɔ pə hólóyí kɛ si i toolaa.
- Kantəkaya kukpaalətv*
- 12 Ye ma koma na má tili Aatema yaa Tisiki kɛ nyá kin, ðe n nyəkí ləŋ na ñ kɔɔ na ñ maɣana-m Nikopoli. Mpi tɔ ma tvwa si tənaya maa caya hiliimate waatv.
- 13 Paasəna təm huulv Senasi na Apəɔsɔsi kɛ teu na pá taa laŋ pulvuyv waatv wei paa tvyi pa mpaav tɔ.

¹⁴ Pə wεε si tá yəlaa tətə ká nyi isəna paa paasəna təma kupaana lapu ke tam tə, na ye pə caala wei ké teu, pa waasəna-i, na pá taa caya yem təkpaša.

¹⁵ Pa təna mpa pa we ma kinj cəne tə pa səkki-ŋ. Səe tá Isəsele taa taapalaa kupaana. Iso í hólí mə tənaya i pεεεε.

**TAKƏLAYA NKA PƏƏLI NMAAWA
FILEMƏŋ
TƏ
Kutulu**

Pə nəyəşəna ké isü Filemən ké Kolosi Iso təşeele tə. Pəcə í pəsa Kilisiti təŋlə. I ké Pəəli ceu ké. Filemən inü i ka wəna i yom na pá yaaki-i sɪ Onesim. Tə ta nyi mpi Onesim wakələna Filemən na í se na í polo Pəəli kin na í cəəsi təna tə. Ama səsəəntü nté sɪ yom nawa i tasəkəle na í pəsi Iso sɛəlv. İlena Pəəli mələŋəna-i i caa Filemən. Pəəli caaki nti təŋəle sɪ Filemən í mü Onesim isü Iso sɛəlv. Mpi tə, pa naale pa nyəmá Iso.

İşəna pa faya Filemən takəlaya tə:

- Pəəli sɛə Filemən na i cəlo nyəma, 1-3
- Pəəli sɛə Iso ké Filemən taa tɛm təə, 4-7
- Pəəli yəŋətəna Filemən ke Onesim təm, 8-22
- Sɛətv kantəkaya nyəntu, 23-25

Sɛətv

- ¹ Maya Pəəli wei má ma ké saləka tə ke Yesu Kilisiti təə tə, má na tá taarəlv Timotee. Tá ŋmaana takəlaya kanɛɛə tá taarəlv kupəŋ Filemən, nyá wei tá na-ŋ tə kaa təmle tə,
- ² na tá kəŋə Apiya na ta na Aasipi wei tə yooki yoou tə, na mpa pa kotiyi Yesu sɛəv ke nyá təŋəŋə taa tə, pa tənəŋə ŋpəŋə tə ŋmaa-ke.
- ³ Tacaa Iso na tá Səso Yesu Kilisiti pá hólí-mɛɛə pɛəleə na pá ha-mɛɛə alaafəya.

Filemən səəlvəŋ na i taa tɛmnav ke Iso

- ⁴ Tam ma sələmən taa ma təəşəŋi nyá təə na má sɛəki ma Iso ké í na təmle.
- ⁵ Pə təŋə pəlv təə, ma nu işəna n səəla Iso yəlaa təna, na işəna n təkə Tacaa Yesu mpaav təm tə.
- ⁶ Na ma sələməŋi Iso sɪ işəna tá na-ŋ tə kɛɛntə isəntəŋə Iso mpaav təə tə pə yele na í cəkəna təu təkɛɛntə ké kəpəntənaa mpa pa təna tə hikiyi tá na Kilisiti tá kɛɛntəŋə təə tə.
- ⁷ Ma taarəlv, pəpətu fɛi, işəna n səəlvəŋ yəlv təə pə lapa-m lelen, na pə tasa-m apəlvə ke təu. Pə təŋə pəlv təə, nyá yaasi inü i hɛəsa Iso yəlaa pəŋəle laŋə.

Pəəli wiinau ke Filemən ke Onesim təə

- ⁸ Təə, təm natəŋəŋi ma caa-ŋ nav, na paa ma wəna mpaə ke Kilisiti təə sɪ má caalı-ŋ pə taa,
- ⁹ ma luyə lapa sɪ má na-ŋ-ti na tə wii kəŋəŋə ke kəwii. Nyəni, saŋə isəntə Pəəli má ma kɛɛntəlaa kɛle, pəcə ma ké saləka tə ke Yesu Kilisiti təə.
- ¹⁰ Ma pəŋəŋə Onesim təm ke ma caa ma na-ŋ, ma pəsa i Iso Təm taa caa ke saləka taa cəne.
- ¹¹ I ka ké kaawəasaŋə ke waatə wei i wɛə nyá kin tə. Ama kəŋəna i waasəŋi má na-ŋ.
- ¹² Təə, nəcəəə ma mələŋəŋəŋ-i na ma ləsaŋə ké.
- ¹³ Ma nyula təu sɪ í saalı ma kin cəne na í şəna-m na nyá nəŋə ke saləka wei ma təkə Laarəalı Kəpəŋ təə tə i taa.
- ¹⁴ Ama ma ta səəli sɪ má lá pəlvəŋ na nyá waalı ké mpu. Pə təŋə pəlv təə, ma luyə fɛi sɪ í la-m kəpəntə natəli na təlası. Ama ma caa ké sɪ í la işəna n nəkaa tə.
- ¹⁵ Ntəŋəŋi pə yaasə nyá na-i ké wɛə naaleŋə sɪ pə təŋəŋi-mɛɛə kɛɛntəŋə ke tam təə.
- ¹⁶ Pənəntaa pə kaa wɛə isü yəlv na i yom ke yem, i tɛə mpu. I pəsa tá taarəlv kəpəmpəŋ ke Kilisiti mpaav taa. I tɛma ma nyəŋ ke pəşəŋə təkɛɛntə, ilɛ nyəŋə pə kaasənaa sɪ í pəsi nyá nyəŋ na pə kəli mpu, paa isü nyá yom, paa isü nyá taarəlv ke Tacaa təŋəŋəŋə taa.
- ¹⁷ Mpu tə ye n nyəŋəŋi-m isü nyá taarəlv, mü-i isü ye má n ka mü-m tə.
- ¹⁸ Ye i ka wakəla-ŋ pəlv, yaa i wəna-ŋ kəmlɛ natəli, pəəsı má.
- ¹⁹ Maa feli-ŋ pə təna. Pəəli má ma məŋəməŋə ma ŋmaana na ma niŋ ke mpu. İle maa nəkəŋi na má heeli-ŋ sɪ nyá məŋəməŋə n wəna-m kəmlɛ, haləna nyá niŋ na nyá nəşəe, ma tənna.
- ²⁰ Hai hɛəsi ma laŋə ke tə ké Kilisiti nyəma təə pə təə.
- ²¹ Ma təŋəna takəlaya kanɛɛə ŋmaav ke isəntə təə na má tə-ŋ naani ké sɪ n ká la pə təna, haləna pə tələsi mpu.
- ²² Na pə kaasa-m lɛnti sɪ í caa-m kutuluŋə, pə təŋə pəlv təə, ma tə təəlvəŋ sɪ mə Iso sələməŋəŋ ká yele na pá tulı-m na má kəə mə tɛ.

Kantəkaya Sɛətv

- ²³ Ma taarəlv İpəfələsi wei pa təkə ma na-i ké saləka taa cəŋəŋə Yesu Kilisiti təə tə i sɛəki-ŋ.
- ²⁴ Maləki na Alisitaaki na Temasi na Luku mpa ma na-wɛə tə lakı təmle ke cəne tə pɛle pa sɛə-ŋ təə.
- ²⁵ Tacaa Yesu Kilisiti í hólí-mɛɛə pɛəleə.

TAKɛLAYA NKA PA NMAAWA
HEPɛLA
NYɛMA Tɔ
Kɔtolɔtu

Takɛlaya kanɛ ka nmaabɔ ta tu i hɛtɛ sɪ tɛ nyɛmɪ-i. Uɛ nmaabɔ unɪ i ta lanɪ Yuta tu wei i pɛsa Yesu tɛnɔ wei i nyɛmɔ nɔɔ sɔw kɔpɛnaya taa tɔm tɔ. Yuta nyɛma mpa pa pɛsa Yesu tɛnɔlaa mpa pa tɛnɔna mɔlvɔ ke pa lɔn isɛsɛɛ taa tɔ mɛɛɛ i nma-ke. Ama takɛlaya nmaabɔ tasɛɣi-wɛɛɛ apalɔtu sɪ pɔ tɔki tɔnɔn sɪ Yesu kɛla isɛtaa tillaa na Apɛlaham na Moisi na Alɔn mpa pa ke pa lɔn caanaa tɔ. Yesu kɛla kɔtasɪ na nɔɔsɪ pɛɛlvɔ tɔtɔ. Mpi tɔ, Yesu kpɛyɛla pɛ tɛna na i la tɔm kɔlvɔm ke tam tɔɔ.

Isɛna pa faya Hepɛla takɛlaya tɔ:

Isɔ Pɛyɔlvɔ Yesu, titite 1-4
Yesu kɔtaya ke sɔsɔnɔka, titite 5:1-10:18
Taa tɛm na kantɔlvɔ, titite 10:19-13:25

Isɛna Isɔ hvla i hvwɛɛ tɔ

¹ Lɔn Isɔ ka wɛ Isɔ kɔyɛɔtɔtu telɛsɛlaa kin kɛ na i yɔɔtɛna tɔ caanaa caanaa ke tɔm payalɛ taa na yaasinɔa payalɛ taa.

² Ama pɛ tala kayana kɔyɛɛn kɔtɛsɛn unɛ i taa tɔ i mayamaya i Pɛyaya kin ke i wɛɛ na i yɔɔtɛna-tɔ. Na i Pɛyaya nke ka nin ke i lapɛna isɛtaa na atɛ, na nkeɛɛ i lɛsaa sɪ kɔ tɪ pɛ tɛna tɛpaɪ.

³ Nkɛ ka kin ke Isɔ teeli naaki na pɛ tee isɔ kɔkɔ. Na ka kin tɔtɔɔ pɛ hɔlvɔyɛ teitei kɛ isɛna Isɔ wɛɛtu mayamaya wɛɛ tɔ. I nɔɔ taa tɔm toma ke i tɔkɛna isɛtaa na atɛ na pɛ sɛnɔa. I tɛma yɛlaa isayatu kpiisuyɔ tɛkpatɔkpatɔ dɛna i kpa na i caɣa Isɔ kawulɔɣa tu kɔnɔn taa.

Isɔ Pɛyaya kɛla isɛtaa tillaa tɛɛayacaya

⁴ Isɔ Isɔ Pɛyaya nke ka kɛla isɛtaa tillaa tɛɛayacaya tɔ, nɔlvɔyɛ Isɔ ha-keɛɛ hɛtɛ nte tɔ kɛla isɛtaa tillaa nyɛna tɔ.

⁵ Pɛ taya pɔlvɔ tɔɔ, Isɔ ta yɔɔtɛta isɛtaa tillu nɔɔlvɔ sɪ:

Nyayalɛ ma Pɛyaya,
sɛnɔ ke ma pɛsa nyɔ Caa.

I ta yɔɔtɛta isɛtaa tillu nɔɔlvɔ i tɔm tɔtɔ sɪ:
Maa la nyɔ Caa na nyaa pɛsɪ ma Pɛyaya.

⁶ Ama waatu wei Isɔ kɔnɔɣana i Pɛyaya kancaalaya nyɛnka ke antulinya taa tɔ i tama sɪ:
Isɔ isɛtaa tillaa tɛna kɔ sɛɛ-i kɛ.

⁷ Mpi Isɔ yɔɔta isɛtaa tillaa tɔ tɔɔlɛ sɪ:
Isɔ kpaɣa isɛtaa tillaa na i lana-wɛ na pɔ pɛsɪ heelim.

I lapa na i tɛmle nyɛma nɔɔ pɛsɪ kɔkɔsɪ nsi sɪ mɔvɔ kemkem tɔ.

⁸ Ama pɛ tala i Pɛyaya dɛna i yɔɔtɪ tɛfoo sɪ:
Isɔ, aa, nyɔ kumte wɛ tam kɛ.

Tampɛna taa kɛ n tɔki nyɔ kawulɔɣa.
⁹ N sɔɔla kɔpantu na n kisi isayatu tɛɛayacaya.

Isɔ, pɛ tɔ kɛ nyɔ Isɔ lɛsa-nɔ na nyɔ mpaɔ.
I su-nɔ teeli tɛɛayalɛ taa sɪ

nyɔ lanɔlɛ i hɔlvɔmɪ sɔsɔm.
Tɛɛayalɛ nte tɔ taa i su-nɔ mpa tɔ,
tɔ kɛla nte tɔ taa i su nyɔ taapalaa lɛlaa tɔ tɛɛayacaya.

¹⁰ I yɔɔtaa tɔtɔ sɪ:
Tacaɔ, nyɔ lapɛna tɛtu tɛnaya kancaalaya.

Nyɔ mayamaya nya nin lapɛna isɛtaa.
¹¹ Pɛ tɛnaya mpa pu saali yem.

Ama nyaa caɣa tam.
Pɛ tɛnaya mpa pu cɛɛɛtɪ isɔ
wontu kususuutu cɛɛɛtɔvɔ tɔ.

¹² N kɔ kpili-wɪ isɔ pa kpiluyɔ kpaɪ tɔ.
Paa layasɪ-wɪ isɔ yɔlvɔ layasɔvɔ

i tɔɔ wontu kususuutu tɔ.
Ama nyɔ, nyaa wɛɛ tam kɛ nɔlvɔyɛ,
n kaa kpatɛɪ.

¹³ Tuu tɔ Isɔ ta yɔɔtɛta i isɛtaa tillaa taa nɔɔlvɔ sɪ:

Caɣa ma kəŋkəŋ taa haləna má kəna nyá kolontunaa
na n̄ loosi nyá nəhɛe ke pa tə.

¹⁴ Mpu tə, isətaa tillaa ná kɛ weyelo? Pa təna pa kɛ Isə təmlɛ nyəma kɛ, na paa naa isentə. Mpeɣe Isə tiliyi si pá teŋ mpa pə kɛ si pu ya pa nyəŋ tə.

2

Nyuyv yaɣv səsəəm

¹ Pə tə kɛ tu təkɪ teu ke tampana təmnaa mpa pa heela-tv tə na pəcɔ pə taa kəə na pə pona-tuyv təlete taa kɛ yem.

² Isətaa tillaa kpaala təm nti tə təle tə hika nyuyv kɛ, haləna ye wei ɪ pənta-tɪ yaa ɪ kisa-tɪ pa tuyv pəntv ke saləka wei pə nəɣəsənaa si pá tv-ɪ təɣə.

³ Təv, pa ta kisi saləka tuyv ke mpa pa kisa isətaa tillaa nyəntv tə, kacəŋfana ta mpa tu la awusa ke nyuyv yaɣv səsəəm pəne pə taka tə? Taaɓa ka caaləna nyuyv yaɣv pəne pə təm heeluyv ke ɪ mayamaɣa. Ilena mpa pɛle pa nu-tɪ tə pɛle pá teləsi taɣa pə tampana.

⁴ Na Isə kusa pa təm nyuyv na ɪ kəkələ nyəm na səɣəntv təma na piti təma təna lapv taa. ɪ yelaa na ɪ Feesuyu Nanjtv lá na pulv lapv saa yəlaa isu ɪ nəkaa tə.

Wei ɪ tə pə yakɪ yəlaa nyəŋ tə

⁵ Mpuɣv pə weɛ, mpi tə pə taɣa isətaa tillaa nəhɛe tɛe kɛ Isə məŋna antulinya wei ɪ kəŋ na tɔ yəɣətəɣɪ ɪ təm tə.

⁶ Ama nəɣəlv yəɣəta Isə Təv taa kɛ tiili si:

Hai Isə, yəlv kɛ we na n̄ təəsəɣɪ ɪ təm?

Yəlv wev mpv təkpev tə ɪ kɛ we na n̄ paasəɣəna-ɪ?

⁷ N yelaa si ɪ seki isətaa tillaa ke pəcɔ.

N tv-ɪ teeli na n̄ kusɪ ɪ nyuyv isu wulav.

⁸ N məŋna pə təna təpai kɛ ɪ nəhɛe tɛe.

Pa yəɣətuyv mpv si Isə məŋna pə tənaya ɪ nəhɛe tɛe tə, pə nyuyv ntɛ si ɪ kpaɣa pə təna təpai kɛ na ɪ tɔ yəlv niŋ taa, pə ta kaasi pulv cəcəka. Paa na mpv tə naa kaɣana si pə təna pə ta məlɪ yəlv nəhɛe tɛe.

⁹ Ama mpi tə naa təɣəle si pə lapv Yesu na ɪ seki isətaa tillaa ke pəcɔ si ɪ si yəlaa təna səm ke Isə pɛleɛ tə. Wahala wei ɪ təɣaa na ɪ caŋ ɪ si tə ɪ tə, nəəntə tə naa pa tv-ɪ teeli na pá kusɪ ɪ nyuyv isu wulav.

¹⁰ Kupam pu mɔna mpv si Isə wei ɪ lapv pə təna na ɪ tə kɛ paa mpi pə weɛ tə ɪ la na Yesu te təkpaɓaa kɛ ɪ konyəntəɣələnaa taa, na pəcɔ ɪ pona pəyalaɓa pəyale ke ɪ teeli taa. Pə taɣa pulv tə, Yesu yekina na pə yakɪ pa nyəŋ.

¹¹ Yesu kpiisiɣina yəlaa isəɣətv. Pa təna mpa pa isəɣətv kpiisa mpv tə, ɪ na-we pa kpenta Caa kolum kɛ. Pə tə kɛ pə fɛɪ Yesu kɛ fɛɛle si ɪ yaa-we si ɪ newaa

¹² ke waatv wei ɪ təŋ si:

Hai Isə, maa heeli ma newaa ke nyá təm.

Maa yoo yəntv na má tala-ŋ samaa təna taa.

¹³ ɪ təma tətə si:

Maa tv Isə kɛ naani.

ɪ tasa yəɣətəɣa tətə si:

Má na piya mpa Isə ha-m təɣəlv.

¹⁴ Isu mpa ɪ yaa mpv si piya tə pa kɛ tənuyv na caləm koluməm tə, Yesu mayamaɣa pəsa teitei isu mpe, na ɪ na-we pá kpenti kolum. ɪ lapv mpuɣv si ɪ yəkv ɪlɣəv wei ɪ kiŋ səm təŋ weɛ tə ɪ ɪlɛ ɪ təma ɪ yəkv təkpaɓaa tə kɛ ɪ ɪ lapv mpv na ɪ si ilena

¹⁵ ɪ waasi mpa səm səɣəntv tə pa pəsa isu yomaa ke pa weesin təna taa tə.

¹⁶ Mpi tə pə taɣa isətaa tillaa ke ɪ waasəɣɪ. Ama Apələham piya ke ɪ waasəɣɪ isu pa ŋmaav Isə Təv taa tə.

¹⁷ Pə tə kɛ pə weɛ si ɪ nəɣəsəna ɪ newaa təkpaɓaa, na ɪ pəsi pa kətəlv səsə kupəŋ wei ɪ hɔləɣɪ yəlaa ke suulu ke səsəm ke ɪ təmlɛ taa kɛ Isə isəntaa tə, pəcɔ pə huɪ samaa isəɣətv.

¹⁸ Na isu pə mayasuyv ɪni na ɪ ná konyəŋ tə, pənɛntɛ ɪ pəsəɣɪ na ɪ waasi mpa pa we mayasuyv taa tə.

3

Yesu kəlvv ke Moisi

¹ Ma taapalaa Isə seɛlaa me mpa Isə yaawa tə, ɪ paasəna Yesu wei Isə tilaa na ɪ kɛ ta Isə seəv mpi pə təm tə hɔləɣɪ isəntə tə pə kətəlv səsə na ɪ ná.

² Isə ka ləsəna-ɪ si ɪ la təmlɛ tənɛ, na ɪ nuna Isə kɛ teu isu Moisi ka nuna Isə na ɪ la ɪ təmlɛ ke Isə təɣa təna taa tə.

³ Kutuluɣu ηmalv wenna sam na pə kəli kutuluɣu maɣamaɣa. Mpu tətəɣo Yesu mɔna sam na pə kəli Moisi təcayacaya.

⁴ N kaa na kutuluɣu ke yem na kv feina kv ηmalv, na Iso ilé i kəna wei i lapa pə təna tə.

⁵ Ye Moisi ile, ilé i nuna Iso ké teu ke Iso təyaya təna taa. Inəɣi pa tv təmle sɪ ye Iso i yəɣota nti de inu i heeli.

⁶ Ama Kilisiti wei ilé i ké Pəyalv maɣamaɣa na pa su-i Iso təyaya səsə tɔ ilé i nuna Iso ké teu tətə. Ye tə təkə tá teɛlvɔv na naani na pə tá ciɣiti-tv ile tə ké i təyaya nyəma nté.

Heesvɔv ηku pa ha Iso yəlaa tə kv təm

⁷ Pə təw ké Feesuɣu Nanηtv maɣamaɣa ka yəɣota mpu sɪ:

Ye i nu Iso nəɣo ke saɲa,

⁸ i taa tasa ηkpanteeleɲ lapv,

isu i ka lapv waatv wei i kpeesəna

Iso ké kuyanjku i maɣasa-i sɪ i naa

i waali ké wəlaya tetv taa tə.

Iso yəɣotaa sɪ:

⁹ Mə caanaa caanaa maɣasa-m təna,

na pá lá sɪ pa naa ma waali.

Pəyele pa ná pə təna mpi mpi ma lapa pusɪ nule taa tə.

¹⁰ Pə təw ké yəlaa panε pa təm kra-m pááná na má tə sɪ:

Tam mpyóv pa liyitiyi pa hɔweε taa.

Pa ta tu cekəna ma yaasi ké paa pəcə.

¹¹ Pááná kra-m mpu lena má tuu sɪ:

Pa kaa svv ma heesvɔv tete ke paa pəcə.

¹² Ma taapalaa i lá laakali na mə taa nəɣolv i taa kəw na i lá isayatu ke i lotu taa na i lá lanɲpusəɲ na i ha weesuɣu Iso ké siyile.

¹³ Ama i tasəɣi təmaɣa apalvto ke paa ifemle nte, haləna mpi pa yaa sɪ saɲa ke Iso Təm taa tə pə svv tənaya. Nəɣolv i taa yele na isayatu puɣusi-i na i lá lanɲpusəɲ.

¹⁴ Pə we mpu sɪ ye tə təkə ta kancaalaɣa naani wei tu wəna təɣə teu haləna pə tənaya, tá na Kilisiti tu pəsɪ taapalle.

¹⁵ Nti pa ηmaa Iso Təm taa təɣole sɪ:

Ye i nu Iso nəɣo ke saɲa,

i taa tasa ηkpanteeleɲ lapv,

isu i ka lapv waatv wei i kpeesəna Iso tə.

¹⁶ Mpa pa taa nuna Iso nəɣə na pá kólí na pá kpeesəna-i? Mpa pa təna Moisi læsa Icipiti taa təɣo mεε.

¹⁷ Na mpa pa təm kpana Iso ké pááná ke pusɪ nule taa? Mpa pa lapa isayatu na pá sí wəlaya tetv taa təɣə.

¹⁸ Mpaɣa Iso ka tuunaa sɪ pa kaa svv i heesvɔv tete ke paa pəcə? Mpa paa kpeesəna-i təɣə.

¹⁹ Tə nawa mpu sɪ pa ta te Iso na pa taa təɣə pa ta svv.

4

¹ Iso tɛma-tvɣv heeluvu təkpataa sɪ tə pəsəɣi na tə svv timpí tá na-i tu caya na tə heesi tə. Mpu tə tə lá laakali na pə taa kəw na mə taa nəɣolv i wuna heesvɔv ηkv kv taa ké svv.

² Pə taɣa pulv təw, tə nu Laapaali Kupaɲ inəɣi teitei ké isu wəlaya tetv taa nyəma mpe. Pa nu təm nti tə tə ta waasi-wεɣε pulv. Mpi tə, pa nu-t tə pa ta mu-t na pá té Iso na pa taa.

³ Ta mpa tə tɛmna Iso ké tá taa tə tu svv heesvɔv ηkv kv taa. Heesvɔv ηkv kv təm ke Iso yəɣotaa sɪ:

Pááná kra-m na má tuu sɪ,

pa kaa svv ma heesvɔv tete ke paa pəcə.

I yəɣota mpu, pəyele i təmle tɛma tɛm ke hatuu waatv wei i lapa antulinya tə.

⁴ Pa yəɣota kuyaku naatosompəɣəlaya nyəɲkv təm ke Iso Təm taa ké tiili sɪ: Iso yela i təmle təna na i heesi kuyaku naatosompəɣəlaya nyəɲkv wule.

⁵ Na pá tasa tiiliyi yəɣətvv sɪ: Pa kaa svv ma heesvɔv tete ke paa pəcə.

⁶ Mpa pa caala Laapaali Kupaɲ inəɣi nuv tə pa ta svv heesvɔv ηkv kv taa, mpi tə pa ta te Iso na pa taa. Pə na pə mpu tə pə we pəsuvv sɪ lɛlaa i svv.

⁷ Pə təw ké Iso tasa kuyaku kvfalvɔv ke svv na i yaa-kv sɪ Saɲa. Tə maɣamaɣa tə təm ke pusɪ kəma na sí siki səsəm lena Iso yele na Tafiiti yəɣoti təm nti tə tɛma nuv tə sɪ:

Ye i nu Iso nəɣo ke saɲa,

i taa tasa ηkpanteeleɲ lapv.

⁸ Ye Yosuwεε ka susa yəlaa mpeɣε heesvɔv ηkv kv taa, Iso taa tasa kuyaku lenkv təm ke yəɣətvv.

⁹ Ama heesəyən nakulı ku wee na pa hula-kuşu İso yəlaa, na ku nəyəşəna İso kuşaku naatosompəyolaya wule nyəŋku.

¹⁰ Pə wee kə sı ye wei i sū İso heesəyən tete nté tə taa pəntu ká yele i təma na í heesi İsu İso mayamaya yeru ílé i nyəna na í heesi tə.

¹¹ Pə tə kə tu la kookalı na tē sū heesəyən ŋku ku taa. Tə taa yele na tá taa nəyolə kə na í la kpeesul İsu lelaa lapu wolaya tətə taa tə na í lan heesəyən ŋku ku taa sūbu.

¹² İso Təm wena toma na tē lakı təmlə. Tə kəla layatə nte tə setəyi taa na waalı təyolə ləŋ. İso Təm nti tə sūki na halı tə takı tımpı ləşaya na ləmayasəle pə nyəm suliyi tə. Tə fakı atama na mōyule taa pəeləm, na tə fayasəyi nti yulə nyuləyi na nti i hūki i lotu taa tə.

¹³ Kuŋməŋmam nəpəli pə fei mpi İso i naaki tə. İso ílé i naa pə tənaya təyau, pəlu ta ŋməli-i. I kiŋ kə tá tənə tu polo na tē keesi ta kulapəntə tənə.

Yesu kə kətəlaa səsaa səsə

¹⁴ Ye mpə tē təkı tá İso seey ŋku ku təm tə hūləyi isəntə təyolə teu. Mpi tə, tə wena kətəlaa səsaa taa səsə wei i təma na í tala İso cələ mayamaya tə, inəyələ İso Pəyalu Yesu.

¹⁵ Ta kətul səsə inı i kə wei i pəsəyi na í cəkəna ta icəntə tete tə. Pə mayasa i mayamaya kə pə tənə pə taa İsu ta, i ta la isayətə kə paa pəcə.

¹⁶ Ye mpə tē kətəna İso pəlele kumte na naani, tu hiki suulu na pəlele na pə waasi-təyolə waatu wei pə nəyəşəna tə.

5

¹ Pə ləşuyən yəlaa heku kə kətul səsə na pə su tə, pə su-i mīpūyō sı i la İso təmlə na pə waasi samaa. I pukina kəhaham na í lakı kətəya kə yəlaa isayətə tə.

² Kətul səsə ná takaa na í ná isəna icəntə wee tə, ilə i pəsəyi na í hólí suulu kə pəcəyolə isə kəkpeetee nyəma na mpa pa pəntəyi kəpəntə tə.

³ Na İsu kətul səsə mayamaya wena icəntə tə i lakı kətasi kə i mayamaya i tə na samaa tə tətə.

⁴ Pə fei sı nəyolə ká tu i təyi teeli na í sūsi i təyi kətul səsəntə taa. İso kpaana kətul səsə, na mpə inı pə mayamaya kə pə lapa Aləŋ kiŋ.

⁵ Mpə inəyi na Kilisiti, i ta tu i təyi teeli na í kpa i təyi kətul səsə. Ama İso mayamaya təmna-i təkəlekele sı:

Nyayələ ma Pəyaya, saŋa kə ma pəsa nyá Caa.

⁶ I təma tiili tətəyolə İso Təm taa sı:

N ka pəsi kətul kə tam tə İsu Meləciseteeki.

⁷ Saa wei Yesu ka we ate cənə tə i sələmaya İso wei i pəsəyi na í ləsi-i səm taa təyolə, na í wiikina-i na kapusi səsənsı na isəlbəm. İlena İso mū i sələmuyolə kə i seekaya İso tə pə tə.

⁸ Paa na i ka kə İso Pəyaya tə, konyəntəyolənaa taa kə i nyəmə nınəu təm.

⁹ Pa kəma na pá tēmi-i lapu na í tē təkpataa, iləna í pəsi wei i kiŋ mpa pa tənə pa nukəna-i tə pə yakəna pa nyəŋ kə tam tə tə.

¹⁰ İlena İso tə sı inı i kəna kətul səsə İsu Meləciseteeki.

İso seelaa mpa pa tayənəyi kpisuyolə tə pa təm

¹¹ Tə wena kuşoyotutə kə səsəm kə təm tənə tə tə, na pə we katə sı tə kilisi-meyə pə tənə təcəci kə i cəkəyənə ləŋ tə pə tə.

¹² Hatuu tə pə nəyəşəna İsu isəntə mə seyesəyənə lələa, iləna mū məli na í pəsi İsu mpa paa hólí İso Təm İsu kpeləməlaa tə. Pə tala mə mətə təyolə, iləna í məli na í nyəki kafa kə tam.

¹³ Wei i paasəyənə kafa nyəntə tə i kə əhuləm kə. I ta nyi sı pənə pə tewa, aai pənə pə ta tē.

¹⁴ Ama səsaa mpa tam lapu tə pa nyəmə təmpam na isayəm pə fayəu tə mətə kə pəle pa təkı.

6

¹ Pə tə tə lu Kilisiti təm nti pa caaləyənə seyesəyolə tə taa na tə sū mpa pa pu pə taa tə pa nyəntə taa. Tə taa tayənı kite tē nyəntə taa kə məluyolə, İsu kpaı təma yeluyolə na taa təmnau kə İso,

² na ləm sənəna na niŋ tənuyolə pə təmnaa, na sətəa feesuyolə na tam hūle pə təmnaa.

³ Tə pukina pə isəntəa kə tam. Mpə pə mayamaya kə tu la ye İso í tisa.

⁴ Na mpa pəle pa tayənəyi isayətə taa kə hotuyolə tə pəle pa təm ká tənə weyolə ilə? Tə, İso təma pa isə kuluyolə na pá təŋ isətəa kucəu lələŋ na pá hiki pa paa nyəm kə İso Feesuyolə Naŋŋtu kiŋ.

⁵ Pəle pə waalı pa nawa sı İso Təm we teu na pa cəkəna isəna antulinya wei i kəŋ tə i toma wee tə.

⁶ Pə tənaya mpə pə waalı kə pa luwa na pá tayənı isayətə taa kə hotuyolə. Yəlaa İsu mpə pə taka pə fei pəsuyolə sı pá hólí-we sı pá tayənı təntə kofatə kə layasuyolə. Pə taya pəlu tə, İso Pəyaya kə pa lələyi kam kə səm tesika tə na pá tuyi-keye fele kə samaa taa.

⁷ Ye pa hala haløm na tev nuiki pø taa kè tam na pø ta lah nikaya, na kotøγov la pø taa kè teu na pø waasi hallaa, ile haløm mpi Iso koola-wøyi kupantu kè.

⁸ Ama ye sowa ke yem na kpa nyutu tike lakøna pø taa, haløm mpi pø pøsa yem kele, na Iso naa kpal-i-wi na pá teesøna-wøyi køkø søpø.

⁹ Ma taapalaa me, paa tø yøγøtøyi mpø tø tø tema tá taa tøkpataa si í tá tooli, i we waasøvø mpaav taa kè.

¹⁰ Iso tá kè wei u tønøyi tampana tø, na i kaa søø mæ tøma tøø. Pøyele i kaa søø isøna í paasaa na í søøli-i na í waasi mæ Iso seelaa lelæa, na í tu tønna-weye waasøvø tø.

¹¹ Ta luunj wee si paa mæ taa wei í tasa isøle seesøvø ke mpø haløna pø tønaya, pøcø pá lá teitei isø í teeløvø tø.

¹² Tá luunj fei si í loosi nøøhe. Ama tø caa kè si í tøn mpa pa tøn Iso na pa taa na pá wena suulu na paa hiki mpi Iso ka tøma si i ká ha tø pa akpaa.

Iso tøma si i laki mpi tø i laki-wøyi

¹³ Waatu wei Iso heelaya Apølaham si i ká lap-i-pøne na pøne tø, na tuunav kè. Na isø nøγølv fei wei i køla-i na í ká tuuna ile tø ilena í tuuna i ti,

¹⁴ na í tø si: Ma heeliyi-nj tøkpataa si i maa la-nj køpantu, na maa la na n hiki piya ke søsøm.

¹⁵ Mjøγø Apølaham cayana suulu, haløna í køø na í hiki mpi Iso ka tøma si i ká lap-i mpø tø.

¹⁶ Ye yølaa í caa tuunav, wei i køla-we tø i høte ke pa yaaki na pá tuuna. Tuunav kè pulv mpi pø lolliyi yølaa ke waatu wei pa laki ntønkrøesaya tøγø.

¹⁷ Iso ilè i caakaya kè si mpa i tøma si i ká la køpantunaa mpe tø, pá nyi tøkelekele si í yøγøta nti, i yøγøtaa kè tø kaa layasi. Pø tøø kè i yøγøtaa na i tuu.

¹⁸ Tøm naale ine i fei layasøvø, na pø fei pøsvøvø si Iso í looli-ti. Pø tøø mayamaya ke pø søøsa ta mpa tø hika tønmlø ke i kinj tøγø apaløtv, si tø tøkø teeløvø nku kø tøm pa køesa-tø tøγø teu tøkønjkej.

¹⁹ Teeløvø nku kø wee kè isø ta læsasi kanjanøvø køtølvø nku tø wena naani na kø kiiwa tø. Tø nyøma si ta mayamaya tø pøsvøvø na tø søv na tø polo na tø lu isøtaa Iso tæsele taa pøvøvø kukakayav waali haløna tø tala pø taa nanj taa.

²⁰ Tønaya Yesu te-tøvøvø nøγø, na í pøsi køtvøvø søø isø Meløcisetøeki ke tam tøø.

7

Køtvø na wulav Meløcisetøeki

¹ Meløcisetøeki un i ka kè Salem wulav, na i kè isøtaa Iso søø køtvø. Meløcisetøeki un i søønna Apølaham ke waatu wei ilè i tema awulaa ke kølvøvø ke yøov taa na í møløyi kpente tø, na í kooli-i køpantu.

² Tønaya Apølaham tala pø tønna mpi i ka wena tøγø tøm naanøwa na í kpayà høγølvøvø kølømvøvø na í ha-i. Meløcisetøeki høte nyvøvø ntè si tampana tv. Pøle pø waali i kè Salem wulav, na pøle pø nyvøvø ntè si heesøvø tv.

³ Nøγølvø ta nyi Meløcisetøeki caa, pa ta nyi i too. Nøγølvø ta nyi si akele løløna na pø løli na pø tala-i. Pa ta yøγøti i løløvø tøm ke tiili, yaa i søm tøm. I nøγøøna Iso Pøyaya, na i kè køtvøvø ke tam tøø kè.

⁴ I paasi na í ná apalv un i søøøantø yee. Hal i caanaa caanaa caa søø Apølaham ná faya pø tønna mpi i hika yøov taa tøγø tøm naanøwa na í kpayà høγølvøvø kølømvøvø na í ha-i.

⁵ Lefii nyøma mpa pa kè køtølaa tø køsøsvøvø ha-weye mpa kè si pá pøsvøvø Iseyeli nyøma si pá celøyi-weye pa kohikim tønna høγølvøvø naanøwa taa kølømvøvø. Pøyele paa kè yølaa kølømaa kè, na pa tønna pa kè Apølaham piya.

⁶ Meløcisetøeki na taa kè Lefii tv, paa na mpø i mvø mpi Apølaham wena tø pø høγølvøvø naanøwa taa kølømvøvø. Pøle pø paasi i koola kooløe kopana ke wei i hika køpantu nti Iso tøma si i ká la tø.

⁷ Na isøna pø wee tø, søø kooliyina sækpelv ke køpantu.

⁸ Ama køtølaa kinj ile, mpa pa mvøyi mpi yølaa wena tø pø høγølvøvø naanøwa taa kølømvøvø tø, pa kè yølaa mpa sanja pa wee cele pa fei tøγø. Ama ye Meløcisetøeki kinj ile wei i we tam isø pa njaav Iso Tøm taa tø ilè i mvøna høγølvøvø naanøwa taa kølømvøvø nku.

⁹ Ye pø lapa mpø tø pøsvøvø na tø tø si waatu wei Apølaham faya i wenaav taa kè tøm naanøwa na í ha mpø tø, Lefii mayamaya nyá felaa kè. Pøyele Lefii nyøma mpeye pa tayønøyi fayav naanøwa un i wontu celøvø.

¹⁰ Pø taya pulv tøø, waatu un i paa pa ta løløta Lefii tø i ka we i cøø Apølaham taa kè saa wei Meløcisetøeki sønyaya-i tøγø.

¹¹ Lefii nyøma køtvøvø luna køsøsvøvø nti pa tv Iseyeli nyøma si pá tøn tø tø kinj. Pø na pø mpø tø Lefii nyøma køtølaa mpe pa ta la tømle nte tø tewa tøkpataa tø. Tøfø pø taa yele Aløn loonja taa na pø tasa køtvøvø køfalv søv isø Meløcisetøeki.

¹² Mpi tø, pø wee kè si ye køtølaa í layasaa, køsøsvøvøvø náa layasi tøtø.

13 Təv, Tacaa wei i təm pa yəgətəyi isəntə tə i kə kpekəle lənte tə kə. Na pa kpekəle taa tə nəgəlv ta la ləta kətvlv səsə təmlə kə kətəya təlatə taa.

14 Tə nyəmə teu təkpataa s i kə Yuta kpekəle tə. Moisi yəgətəya kətəlaa təm tə i ta yaa kpekəle nté tə hətə.

Kətvlv wei i nəgəsəna Meləcisətēeki tə

15 Mpi pə tēsəyi-tuyv pə tampana kilisuyv təgələ s i: Kətvlv nəgəlv ná luwa na í nəgəsəna Meləcisətēeki.

16 Pə təya yəlaa kəkēsətv kə pə tənəa na pə kpa-i kətvlv. Ama weesuyv ηku kə fəi wakəlvuyv tə kv tən taa kə pə kpana-i kətvlv.

17 Pa ηmaa mḡyó Iśə Təm taa s i:

N ka pəsi kətvlv kə tam təv isu Meləcisətēeki.

18 Nti pa su ləη na pá tənəyi-ti tə tələ tə taa fəina toma, na tu waasəyi pulv, ləna pá kó tələ.

19 Moisi kəsəsvtv ná taa la nəgəlv na í tē təkpataa, tə ná mpv. Ama pə kəna-tuyv tēlvuyv kofalvuyv kḡpampḡkv ηku kv yeki na tə krətəna Iśə tə.

20 Mpi pə təv nəsətv nyəη inə i kəlaa tə, pa kpa-i kətvlv na Iśə tuunav kə. Ama pa kpa ləlaa kə kətəlaa kə yem kə.

21 Pa kpa Yesu kə kətvlv na tuunav, halı Iśə yəgətəi təfoo s i:

Tacaa yəgətəa na í tuu s i,

n ká pəsi kətvlv səsə kə tam təv.

I kaa tuli tapən kə nti i yəgətə mpv tə tə taa.

22 Pə təv maγaməya kə Yesu ná kəna-tuyv nəgə pēlvuyv kḡpampam mpi paa pu kpa na pə tii pə kaa saalı tə.

23 Pə kaasa lənti tətə s i kətəlaa kpa i nyəma mpə paa wə payalə, pə təya pulv təv, ləlaa səkəya kə na ləlaa lētəyi pa luna taa.

24 Ama Yesu ilé i wəna i weesuyv kə tam na í tək i kətvlv təv kə tam, na nəgəlv kaa lēti i ləntə.

25 Pə təv kə paa pələe i pəsəyi na í waası pa tənə mpa pa krətəyənə Iśə kə inu i təv tə. Pə təya pulv təv, i wəna weesuyv kə tam kə, na í sələməyənə-weyə Iśə.

26 Yesu kə pə tu mənə mpv s i pá kpa-tuyv kətvlv səsə. Pə təya pulv təv, i wə tənəηη, i fəina taalı nəgəlv. Pəcə isəyatv fəi i kīη tə se. Pa fəya í na asəyaa na halı pá kraası-i na í tēe isətənvuyv təv.

27 Pə fəi s i i ká lakı kətəsi kə tam kə inu i maγaməya i isəyatv təv, na pə kaası na í lá samaa isəyatv təv, isu kətəlaa səsaa ləlaa lakuyv tə. Ama waatv wei i ha i tu na í s i tə pə wə isu i lapə kətəya kə təm kəlv m kə krakpaa kə tam təv kə.

28 Mpa Moisi kəsəsvtv kpaakı kətəlaa tə pa teu ta tuli. Ama Iśə ná kəma na í nyəsi kəsəsvtv nəgə taa, na í yəgətəna tuunav na i Pəyəya pəsi kətvlv səsə, na i teu tula krakpaa kə tam təv.

8

Yesu kəle ta kətvlv səsə

1 Təm nti tə tənəna yəgətəya kə mpv tə tə kite nté s i, tə wəna kətvlv səsə kə mpv wei i kpaawa na í cəya Iśə kawuləya tə kumtə kəηkəη taa kə isətəa tə.

2 I lakı kətvlv səsə kəlvapələ kə kətəya təlatə cəkələ nte yəlv ta siki, ama Tacaa maγaməya sikina-tə tə tə taa.

3 Pa kpaaa kətvlv səsə tə s i í pona Iśə kə kəhaham na í la kətəsi kə. Pə təv kə pə wēe s i tə kətvlv səsə í wēena mpi i ká polo na í lapı-i kətəya tə.

4 Ye atə cənəyē Yesu ka wēe i taa tu lapv kətvlv. Mpi tə kətəlaa ka wēe na pá tənəna Iśə kə kəhaham pona isu pa kēesa kəsəsvtv taa tə.

5 Mpi mpi kətəlaa mpə pa lakı mpv tə, pa kēesəna mpi pə wə isətəa təyə na pá lakı. Ue pə nəyəsələ kə pə təya pə maγaməya. Pə lapə kəlv m na nti tu tēm Moisi kīη kə lapv tə. Saa wei i lapə səsəlv s i i sikıyı cəkələ tə Iśə heela-i s i í siki-tēyē teitei isu paa kēesa-i puyv təv tə, í taa coti.

6 Ama təmlə nte pa tə Yesu tə tə kəla mpə pa nyənə təcayacəya. Pə təya pulv təv, inu i tēləsənə-tuyv nəgə pēlvuyv kḡpampam mpi pə luna kḡpantv kəkələtv nti Iśə ka təma s i i ká la tə tə kīη tə.

7 Ye kancaaləya nəgə pēlvuyv ka tewa təkpataa pa taa tasa nəgə kəfaləya kə pēlvuyv tətəyə kḡpənəya ləntə.

8 Ama Iśə yəlaa lapə taalı na Iśə kaləyənə-wə s i:

Pə kəma na pə kəv maa yelə na má na Iśeyeli

nyəma tē tasa nəsəi kofası pēlvuyv,

na pə krənna Yuta kpekəle nyəma tətə.

Tacaa má ma yəgətəna mpv.

9 Nəgə ηka ma na-wə tu pēli tə ka kaa wēe

isú má na pa caanaa caanaa tu pēlvuyv ηkəya

waatv wei ma həma-wə na má ləsi Icipiti taa tə.

Pa ta tæki nɔɔɔ ŋka má na-we tu pøela mpv tɔ.

Mpv pø lapøna na máa lɔ pa tɔm ke luyv.

Tacaa má ma yɔɔtøna mpv.

¹⁰ Nn, Tacaa má ma yɔɔtøna mpv si:

Nɔɔɔ ŋka kuyeyɛn un i waali maa yeke na má na

Iseyeli nyøma té pøeli tɔɔɔle si:

Maa kpaɔa ma kusəsuto na má tv hatuu pa læmayasɛɛ taa.

Maa ŋmaa-təyi pa lotu taa.

Maa pəsi pa Iso na mpe paa pəsi ma yølaa.

¹¹ Saa un nɔɔɔlv kaa naki i tɔɔntøle ke seɔesuyv.

Nɔɔɔlv kaa tɔ i taapalu si:

Nyi Tacaa.

Pə taɔa pulv tɔɔ,

pa tønə paa nyi-m.

Pə kpaɔav pəyaya na pə polo səsɔ tɔ.

¹² Maa husi pa kɔpəntəɔɔ.

Ma kaa tɔɔsi pa isayatu tɔ ke paa pəcɔ.

¹³ Ue timpri Iso yɔɔtøtəyi nɔɔɔ kufalaya pøeluyv tɔm tɔ pə weɛ si kancaalaya nyøŋka pønnaa ké. Na pulv i pønnaa na pə ceɔetəyi, pə caa tɛm ké.

9

Ate cəne Iso seɛv na isøtaa Iso seɛv

¹ Kancaalaya nɔɔɔ ŋka paa pøela tɔ keke kaa wena nti pa suwa na pa təɔɔyi na pá seeki Iso tɔɔɔ, na tɔ Iso təsɛɛle ka we ate cəne.

² Paa sika cokøle ké, na nté tə keɔna pə tɔɔ pə tɔɔ nyəntɛ, na pa yaa-te si kate taa. Na tənaya pa sukaya fətəla na taapəli na potopotonaa mpa pa ha Iso tɔ.

³ Puyv kukakayav naale nyøɔɔk waaali keɔna cokøle nte pa yaa si kate taa kate tɔ.

⁴ Na tənaya wola cofolo ka weɛ na pá wəki tulaalonaa ke i taa, na Iso nɔɔɔ pøeluyv atakaa na pá waasa i tənaya wola təpai. Atakaa un i taa ka we wola nyənaya na ka taa na mana, na Aləɔ kpátóyɔ ŋku ku tɔwa heɔv tɔ na pøe kraatanaa mpa pa tɔɔ pa ŋmaa nɔɔɔ pøeluyv tɔm tɔ.

⁵ Atakaa un i tɔɔ ka we teeli nyøma napəli mpa pa húlóyɔ si Iso we tənə tɔ, na pa keɔ lɔpa timpri pa lakaya kɔtaɔa ke yølaa isayatu husuyv tɔ tɔ. Pə taɔa si cəneye tu yas-i-məɔe pə kantəlasɔ tənə tətəci.

⁶ Mpyóy pə tənə pu weɛ, paa mpiyi pə lonte taa, na kətəlaa ná sukaya tam ké pə tɔɔ pə tɔɔ cokøle taa na pá laki pa təmlɛ.

⁷ Ama hatuu pə taa nyəntɛ taa ule kətɔlv səsɔ tike sukayana tənə, na pənaya taa tɔm kulɔm təkɔɔ ké i sukaya. Caləm ke i pukayana tənaya feɔnyuv ke Iso ké i mayamaɔa i kɔpəntəɔɔ na kɔpəntəɔɔ wei ule samaa ná pənta kɔpəntv tɔ i tɔɔ tɔtɔ.

⁸ Feesuyv Nanɔtə húlóyɔ tənə si pə tɔɔ pə tɔɔ cokøle waatv tənə taa, mpaav feɔ si yulv i tala timpri pa yaa si kate taa kate taa tɔ.

⁹ Mpv un pə húlóyɔ isəna tə we kayana isəntɔ tɔ. Pə nyuyv nté si isu pa kpaɔuyv kɔhaham na pa kpaɔuyv wontu na pá laki Iso ké kɔtasɔ tɔ, mpv un pu pəsəyi na pə taɔanv teu təkpaataa ké wei i laki mpv tɔ i lotu taa.

¹⁰ Kutəɔv na konyonyoəm na nyuyv tɔɔ asilima keeluyv tɔm tike ke pə paasənaa. Pə ké yulv tɔnyuv nyəm mpi pa suwa si pa təɔɔyi, haləna kuyanku Iso ká taɔanv pə tənaya kufam tɔ.

¹¹ Ama Kilisiti ná lapa kɔpəntənaa mpa pa tɛma kontɛ tɔ pa kətɔlv səsɔ. Na cokøle nte tə taa i laki təmlɛ tɔ tə kəlaa, na tə tewa təkpaataa. Pə taɔa yølaa sikina-ke, na tə ta tu keɔ antulinya wei pa lapa kuləpv ke isəntɔ tɔ i nyəntɛ.

¹² Kilisiti sɔvv tɔm kulɔm ke i kpaɔpaa sɔvv ke kate taa kate taa tɔ pə taɔa acənaa na nawee caləm ke i lapəna kɔtaɔa. Ama i mayamaɔa i caləm ké, uləna pə kɔna-tuyv tá nyəɔɔɔ yəpv ke tam tɔɔ.

¹³ Ye acənaa na latəcənaa pə caləm na naaɔv alv nyəɔɔ wei pa nyayasa i tənə na pá ŋmusəyi i təlɔma ke yølaa asilima nyøma tɔ tɔ ta kpisi pa asilima ke kpiisuyv,

¹⁴ kacəɔfana Kilisiti caləm na? Feesuyv tam nyøɔɔk tɔɔ taa ké i lapəna i təyi Iso ké kɔtaɔa ŋka ka tewa təkpaataa tɔ. I caləm ká læsi ta lotu taa ké kpaɔ təmana læmayasɛɛ na tɔ pəsi na tɔ la Iso weesuyv tɔ təmlɛ.

¹⁵ Pə tɔɔ ké Kilisiti ke wei i teləsəyi nɔɔɔ pøeluyv kufam ke leləa tɔ si mpa Iso yaawa tɔ pá hiki kɔpəntv tam nyəntv nti Iso ka təma si i ká ha na pə weɛ isu pa kpancoou tɔ. Pa pəsəyi na pá hiki-ti. Pə taɔa pulv tɔɔ, səm lapa pə taa, na səm mpi pə yekina na mpa paa we nɔɔɔ pøeluyv kɔpəm taa na pá pəntəyi tɔ, pá lu kɔpəntəɔɔ un i taa.

16 Ye yulə caɣaa na í taɣanɪ isəna ɪ caa pá lana ɪ wənau ke ɪ səm waali tɔ na pá tɔ takəlaya taa na pá su, isɪ ɪ səpa na pə́cɔ.

17 Ye ɪ wəna ɪ isɛ, takəlaya isɪ mpɔ kaa la təmlɛ. Ama ye ɪ kɔma na í si ke paa lana-keɣe təmlɛ.

18 Pə tɔɔ ké pa tɔla kancalaya nəɣɔ pɛɛlvɔv tɔɔ na caləm.

19 Kancalaya ɪlɛ Moisi kpaɣa Isɔ kəsəsutɔ taa heeliɣi mpi pə təna tɔɣɔ na í keesi samaa təna. ɪlɛna í kpaɣa hisɔpɔv kpatóyú na heej hɔntɔ kɛsɛmtɔ na í lii nawee caləm na lɔm pə taa, na í kɛntəna Isɔ tɔm takəlaya na yəlaa pa tɔɔ na í ηmɪsɪ.

20 Na í tɔ sɪ: Pəne unɪ pə kəna caləm mpi pə laki na nəɣɔ ηka Isɔ pɛɛlaa na í tɔ sɪ í tɔki təkɛnɛn tɔ ká la tampana.

21 ɪlɛna Moisi tasa caləm ke kpaɣav na í ηmɪsɪ cokəle tɔɔ na Isɔ sɛɛv wontu təna tɔɔ.

22 Na isɪ pa keesa kəsəsutɔ taa tɔ, caləm mpi, pə we isɪ pə tənaya pə taɣanaa, na ye caləm ɪ ta ti, pa kaa husɪ nəɣɔlv ɪ isayato ke paa pəcɔ.

Kilisiti kɔtaɣa husɔvɔv ke isayato

23 Na isɪ pa taɣana mpi pə we isəttaa tɔ pə nəɣəsəle ke mpɔ tɔ, pə weɛ sɪ pá la isəttaa nyəm maɣamaɣa ke kɔtasɪ kɔpaɪsɪ nsi sɪ kəla mɔpóyú teu tɔ.

24 Pə taɣa pulv tɔɔ, kate tete nte tə taa Kilisiti sɔvwa tɔ tə ta ke nte yəlaa lapa na tə nəɣəsəna isəttaa nyənte ke kɔnəɣəsv tɔ. Ama isəttaa maɣamaɣa ke ɪ kpawa sɪ ɪ puki í səɣ Isɔ isentaa na í wiiki ta kɔnyɔɣ.

25 Paa pənaya ηka Yuta nyóma kɔtɔlv sɔsɔ pukina wontu caləm ke kate tete ké. Ama Kilisiti ílɛ ɪ ta sɔv sɪ ɪ laki ɪ təɣi kɔtaɣa na í lɛləɣi.

26 Ye pu we mpɔ ɪ ka tɔɣɔ kɔnyɔɣ ke tɔm paɣale ke hatuu antulinya lapv waatu. Ama ɪ kɔma kaɣanaɣa tɔm kɔlvɔm ke ɪ kɔakpaa kɔnte ke tənaya kuyɛɛɪ unɛ ɪ taa sɪ í la ɪ təɣi kɔtaɣa na í kú isayato tənəɣnəɣ.

27 Pə tɛma sɔv sɪ paa yulv wei ɪ ká sɪ tɔm kɔlvɔm ké, na pəle pə waali ɪlɛna Isɔ huɔna-ɪ tɔm.

28 Mpɔ unɪ tɔtɔɣɔ pa lapa Kilisiti ke kɔtaɣa ke tɔm kɔlvɔm sɪ pə ləsi yəlaa samaa isayato. ɪ ká tasa məlvɔv, ɪlɛ pə taɣa isayato tɔm tɔɔ ké ɪ ká kɔɔ pəle. Ama mpɔ pa taɣa-ɪ tɔ pa nyɔɣɪ ɣapv ké.

10

1 Kəsəsutɔ nti paa tɔwa Yuta nyóma tɔ tə ta hɔlv kɔpantɔnaa mpɔ paa kɔɔ cele tɔ pa maɣamaɣa ke teitei. Ama pə nəɣəsəle ke pə huɔlaa. Pə tɔɔ ké kəsəsutɔ nti tə ta pəsi na tɔ́ lá na mpɔ pa kɔtəɣəna Isɔ tɔ pá te təkɔpataa, na kɔtasɪ kɔlvɔmasɪ nsi pa laki paa pənaya ηkaɣa tam tɔ.

2 Ye pu kpiisa mpɔ pa sɛɛkaya Isɔ ké mpɔ pə taka tɔ pa isayato təkɔpataa ke tɔm kɔlvɔm tɔɔ, pɛle pa taa tasəɣi pa isayato tɔm tɔsɔvɔv, pəcɔ pa taa nɔki kɔtasɪ nasələɣi lapv tɔtɔ.

3 Mpi tɔɣɔle sɪ pa lakɔvɔ kɔtasɪ nsəɣi paa pənaya ηka tɔ pə tɔsəɣi yəlaa ke pa isayato tɔɔ ké.

4 Pə taɣa pulv tɔɔ, latəcɛnaa na acɔɔnaa pa caləm kaa pəsi na pə ləsi isayato ke paa pəcɔ.

5 Pə tɔɔ ké waatu wei Kilisiti kɔtaɣa antulinya taa tɔ ɪ tama Isɔ sɪ:

Nn caa kɔtasɪ pəyele nn caa kɔvahaam.

Ama n ηma-m tɔnvɔv.

6 Kɔtasɪ nsi kəkɔ lusa sɪ təna tɔ sɪ ta ke-η pulv.

Na isayato husɔvɔv kɔtasɪ we-η yem tɔtɔ.

7 Tənaya ma tɔma sɪ:

Hai Isɔ, maɣalɔ.

Ma kəɣ sɪ má la nyá luɣv nyəntɔ isɪ pa keesa

ma tɔm ke Isɔ kəsəsutɔ takəlaya taa tɔ.

8 ɪ caala ɣɔɣɔtɔvɔv ke sɪ: Nn caa kɔtasɪ na kɔvahaam na kɔtasɪ nsi kəkɔ nyaya sɪ təna tɔ na isayato husɔvɔv kɔtasɪ. Pə tənaya mpɔ pə ta ke-η pulv. Pəyele pə we kəsəsutɔ taa sɪ pá la kɔtasɪ nsəɣi mpɔ.

9 ɪ tɛma mɔpóyú ɣɔɣɔtɔvɔv tɔɣɔ ɪ tɔma sɪ: Hai Isɔ, maɣalɔ. Ma kəɣ sɪ má la nyá luɣv nyəntɔ. Mɔpóyú pə lapa na Isɔ kú kɔtasɪ nsi pa lakaya tɔ, ɪlɛna Kilisiti kɔtasɪ lapv náa mv kɔpəm lonte.

10 Yesu Kilisiti lapa Isɔ luɣv nyəntɔ na í lá ɪ təɣi kɔtaɣa na pə kpiisi ta isayato ke tam tɔɔ.

11 Paa kɔtɔlv wei ɪ səɣvɔv isɔ na í laki kɔtasɪ ke paa ifemle nte tɔ, kɔlvɔmasɪ nsəɣi ɪ laki tam. Pəyele sɪ kaa pəsi na sɪ husɪ isayato ke paa pəcɔ.

12 Ama Kilisiti ílɛ ɪ lapa isayato husɔvɔv kɔtaɣa ke tɔm kɔlvɔm təkɔɣ, na kɔtaɣa ηke ka laki təmlɛ ke tam. Kilisiti tɛma mpɔ ɪlɛna í kpa na í caɣa Isɔ kəɣkəɣ taa.

13 Kaɣana tənaya ɪ weɛ na í caɣaa na í taɣaa sɪ Isɔ í kɔna ɪ kolontunaa na í loosi nɔɔheɛ ke pa tɔɔ.

14 Tɔm kɔlvɔm təkɔɣ ké ɪ ha ɪ ti sɪ pa təna mpɔ pa isayato kpiisaa tɔ pá té təkɔpataa.

15 Na Feesɔvɔv Naɣɣtɔv huləɣi-tɔvɔv pə tampana. Pə tɔɔ ké ɪ caala ɣɔɣɔtɔvɔv sɪ:

16 Nn, Tacaɔ ɣɔɣɔta mpɔ sɪ,

nəɣɔ ηka kuyɛɛɪ unɪ ɪ waali maa yele na

má na-we tɔ́ pɛɛli tɔɣɔle sɪ,

maa kpaɣa ma kəsəsuto na má to pa lotunaa taa.

Maa ηmaa-təyi pa ləmayasε taa.

¹⁷ ɪlena í tasa si: Ma kaa tasa təsəyɔ ke pa isayato na pa kɔpəntəŋ təw kε paa pəcɔ.

¹⁸ Ye pa tema yulɔ isayato ke husəyɔ u nəkəyi na í tasa kətaya ke lapu si pə husi í isayato tətɔ.

Isə kɔpətənav

¹⁹ Təw, ma taapalaa, isu Yesu weesuyu luw tɔ pə tɔw tə pəsəyi na tɔ suw kate taa kate taa təkaa.

²⁰ Pənente í tula-tuyɔ weesuyu mpaaw kufalɔyɔ, kɔ luna puyɔ kukakayaw na waali. Puyɔ ηku kɔ kɛna isu í tənuyɔ mayamaɣa.

²¹ Tə wena kətulɔ səsɔ wei pa suwa si í nyənəyi Isə təyaya tɔw tɔ.

²² Ye mpɔ ulε tɔ kɔpətəna Isə na lotu kulumtu na naani kɔpamparɔ na tənəŋ wei pa sɔwa lɔm kɔpam tɔ. Tə taa nu isayatiya tarɔ ke ta lotu taa.

²³ Tɔ təkɔ tɔ tɛlɔyɔ ηku kɔ tɔm tɔ hóləyi isənta tɔyɔ teu. Pə taya pulɔ tɔw, tə pəsəyi na tɔ cəyana naani si mpi mpi Isə ka tɔma si í ká la-tɔ tɔ í ká la-wi.

²⁴ Tɔ nyənəyi ta tɔma tɔw na tɔ lá na tə səsɔ tɔmaya sɔlɔyɔ na tɔ kɔsi ta konyuləŋ ke kɔpantu lapu tɔw.

²⁵ Tɔ taa ye le timpi pə kε si tɔ tənə tɔ kotɔ tɔyɔ pote isu leləa ná kisuyɔ pote tɔ. Ama tɔ tɛŋ tɔmaya tam na pə tɔ kələna waatu unε wei í taa tɔ loosiyi Tacaa kuyakɔ na kó kɔŋ tɔ.

²⁶ Pə taya pulɔ, ye tə tɔŋna isayato lapu tɔfaa pəyele tɔ tema tampana nyəm, pə ta kaasi isayato husəyɔ kətaya nakəli tɔtɔ.

²⁷ Ama tɔ cəyana tapahoi si Isə huule ná tarɔ-tuyɔ cele.

²⁸ Pa suwa si ye nɔyɔlɔ pənta Moisi kəsəsuto na yəlaa naale yaa tooso na-i na pa isəpεe na pá tisi si yεε mɔpɔyɔ, pá ku-i, pá taa nyənɔ í pətətəle.

²⁹ Təw ye pə wε mpɔ ulε isənaya paa lana wei í fela Isə pəyaya ke í nɔwεε tεε na í nyənɔ nɔyɔ pɛelɔyɔ caləm mpi pə tayana-i tɔyɔ yem na í kɔ Feesuyɔ Nanɔŋ nyuyɔ tɔ? I nyi teu si í saləka kaa wεε kεesuyɔ.

³⁰ Tə nyəmá wei í yɔyɔta si: Mád lεtəna paa wei kε í isayato na mád feləna paa wei kε mpi í lapu tɔ. Na kulɔm unɔ í tasəna yɔyɔtuyɔ si: Tacaa ká huɔna í yəlaa ke tɔm.

³¹ Si n̄ tuti nyá təyi Isə weesuyɔ tɔ niŋ taa tɔ pə wε sɔyɔntɔ ke səsəm yoo.

³² I tɔsɔ isəna pə tɔma-mεyε lapu ke waatu wei Isə lapu na mə isəntəw cε tɔ. Pɔ sɔsuyɔ-mεyε konyəntəyɔle səsɔle taa kε kɔakpaa na í səŋ tɔca ke wahala unɔ í taa tɔ.

³³ Kulɔmaa mεyε pa tɔŋna tɔw na pá laki mpi pə fεi teu tɔyɔ samaa taa. Pəyele kulɔmaa mε mə sɔlɔ ná pɔna si í te mpa pa tɔŋna wahala tuyɔ isu mε tɔ.

³⁴ I tɔ cɔli mə ti na saləkətɔnaa konyəŋ tɔyɔ. Waatu wei pa lεkayə mə wɛnaw tɔ í tɔ kεε nyuyɔ mayamaɣa. Pə taya pulɔ tɔw, í ka nyəmá teu si í wena wɛnaw mpi pə kəla mɔpɔyɔ teu na pə taarɔyi tam tɔ.

³⁵ Ye mpɔ ulε mə naani í taa si. Mpi tɔ í tɔw kε pa su-mεyε kasəyaya səsəyɔ.

³⁶ Ye í fεina suulu í kaa pəsi na í la Isə luyɔ nyəntɔ na ilε í ha-mεyε mpi í ka tɔma si í ká ha-mε tɔ.

³⁷ Pə mayamaɣa ke pa ηmaa Isə Təm taa si:

Pə kaasa pəcɔ mayamaɣa kε si

wei í kaya í kɔw tɔ í kɔw.

I kaa tarɔ se.

³⁸ Na wei ma yaa ma yulɔparɔ tɔ í ká tε-m na í taa kε ilena í tulɔ-tɔ.

Ama ye í tula tarəŋ ma kaa lapu-i luyɔ tɔtɔ.

³⁹ Tɔ tá kε mpa pa tuliyi tarəŋ na pá leki yem tɔ. Ama tə kε mpa pa tema Isə na pa taa na pɔ ya na nyəŋ tɔyɔ.

11

Taa tɛmnav ke Isə laki mpi tɔ

¹ Timpi pa tɔŋ si yulɔ tema í taa na Isə tɔyɔle waatu wei í tarɔ pulɔ na sika fεi tɔ, na í tuyi pulɔpɔ naani pəyele pəle pɔ naa tɔ.

² Isə taa tɛmnav mpi pə tɔw kε Isə sama ləŋtaa nyəma.

³ Isə taa tɛmnav mpi pə yelina na tɔ cəkəna si Isə yɔyɔta kuyɔyɔtɔ na isətəa na atε pə lá, haləna mpi pɔ naa tɔ pə luna mpi pə naa tɔ pə taa.

⁴ Isə taa tɛmnav mpi pə tɔw kε Apɛɛli lapu Isə kε kətaya ηka ka kəla Kayini nyəŋka ke teu tɔ. I tɛmna Isə na í taa tɔyɔ Isə ná yaa-i yulɔparɔ, pə taya pulɔ tɔw Isə sama í kuhaw. Apɛɛli tɛmna Isə na í taa tɔyɔ paa na í səpɔ tɔ í tɔŋna yɔyɔtaya.

⁵ Isə taa tɛmnav mpi pə tɔw kε pə ta ye le si Henəki í si kəsəpɔ. Ama pə kpaɣa-i na í isε na pə kpaasi-i Isə cɔlɔ, na nɔyɔlɔ ta tasa-i keesuyɔ, Isə kpaasa-i í cɔlɔ tɔ pə tɔw. Pa ηmaa Isə Təm taa si: Henəki tε Isə tɔyɔ Isə kpaasa-i.

³⁴ na pá teesi kókosi nsi sɪ mʊyɪ kemkem tɔ. Pa tɛma lɔsɔ na pa taa tɔɔɔ pa lu layate nɔɔɔ taa. Mpu pə yelina na paa keu acamaa tɔ pə pəsi tampana nyəma. Pa tɛma lɔsɔ na pa taa tɔɔɔ pa lapa akanaa ke yoonj taa na pá kəli pa kolontunaa yoolaa loosi.

³⁵ lɔsɔ taa tɛmnav tɔɔ kɛ pa feesa alaa ke pa səttaa na pá cɛla-wɛ.

Lɛlaa ná nawa kanjanɪ na haləna pá canj na pá sɪ, pa ta kisi wahala inɪ ɪ tɔɔɔ. Pə taya pulɔ tɔɔ, pa caakaya kɛ sɪ pá feesi-wɛ na pá hiki weesuyu kɔpampɔŋku.

³⁶ Pa foota lɛlaa na pá ma-wɛyɛ akpateɛ, pa hɔka lɛlaa ke alukpala na pá tu-wɛyɛ saləka.

³⁷ Pa yaya lɛlaa ke pɛɛ na pá sɪ, na pá naasi lɛlaa, na pá tala lɛlaa ke tilima naale naale na pa isɛ. Pa laa lɛlaa ke kɔlaa na sɛɛsɪ. Heen na pəŋj pə əlema ke pa tɔɔɔɔɔɔɔ na pá yeləyɪ. Anɪ pa hulɔmaa təkɔŋkɔŋ pəyɛle pa tɔŋna-wɛyɛ wahala tɔyɔ na pá laki-wɛyɛ nyaj.

³⁸ Yəlaa pane pa tɛɛ antulinya taa cəne cayav. Pa cɔɔkaya yem kɛ wɔlaya tetu taa na pɔɔŋ taa. Pa təsɔlɛnaa ntɛ kɔkɔpaməŋ tɛɛ na tulukusi taa.

³⁹ Panɛ inɪ pa tənə pa tɛma pa taa na lɔsɔ tɔɔɔ lɔsɔ sama-wɛ. Paa na mpɔ pa ta hiki mpi lɔsɔ ka toma sɪ ɪ ká ha-wɛ tɔ.

⁴⁰ Pə taya pulɔ tɔɔ, lɔsɔ ka huɔwa sɪ ɪ ká la taya mpi pə kəla teu tɔ ɪlɛ ɪ ta tisi sɪ pá te təkɔpataa na taa fɛɪ.

12

lɔsɔ kele Taca

¹ Tɔɔ, isɪ yəlaa samaa tuutuuma inɛ ɪ tama-tɔyɔ kotaya na ɪ tɛma rɪpɔyɔ lapu na tɔ nyəmá təkɛkɛle tɔ, ta tɔtɔ tɔ hɔyɔsɪ na tɔ pɛtɪ pə tənə mpi pu kayati-tu sɪ tɔ taa polo lɔŋlɔŋ tɔ, na tɔ lɔ isayatu nti tɔ matəna-tɔyɔ tam tɔ. lɛna tɔ kɔɔɔ casələ ke teu ke mpi pə wɛ tá nɔɔɔ tɔ tɔ pə wadh.

² Tɔ kɔɔɔ tá isɛ na tɔ pá Yesu tɔɔ, inɪ ɪ kɛna ta lɔsɔ sɛɛv nyɔyɔ na pə tapuyɔ. ɪ ta nyənɪ tesika tɔɔ sɔm fɛɛle, ɪ tisa sɪ pá kamɪ-ɪ tesika tɔɔ na í sɪ. Pə taya pulɔ tɔɔ kɛ ɪ tisa mpɔ, lanjholɔmlɛ nte tɔ tanja-ɪ cele tɔɔ ɪ nyənaya. Na kayana í caya lɔsɔ kumte kəŋkəŋ taa.

³ Mɛ mu caya na í mayasi mɛ taa na í na isəna asayaa yoonə-ɪ na í tá kɔpɛsɪ tɔ. ɪ nyənna tənə, pəcɔ í taa kɔɔ na í kpisi na í lɔ tɔɔŋ.

⁴ Pə taya pulɔ tɔɔ, tuu mə na asayaa í lɔkɪ tɔ í ta lɔta na halɪ í canj í sɪ mə tɔltɛ taa.

⁵ ɪ sɔɔwa apalɔtu sɔɔsɔyɔ tɔm nti lɔsɔ heeliyɪ-mɛ isɪ yɔlɔ sɛyɛsɔyɔ ɪ piya tɔ yɛɛ? ɪ toma sɪ:

Ma pəyalɔ, paasəna teu ke waatu wei

Taca hən nyá ŋkɔpɔyɔ tɔ.

Na ye ɪ kaləyənə-ŋ taa lɔ nyá apalɔtu.

⁶ Pə taya pulɔ tɔɔ,

wei Taca sɔɔlaa tɔ pɔntɔ ŋkɔpɔyɔ ke ɪ hən.

Na wei ɪ nyənəyɪ ɪ pəyaya tɔ pɔntɔ ke ɪ kɔtəyɪ.

⁷ ɪ tɔɔ mə konyɔməŋ na suulu na í nyənɪ-ɪ isɪ cɛɛɛ hənɔyɔ ɪ pəyaya ŋkɔpɔyɔ tɔ. Konyɔməŋ wei í tɔkɔyɔ mpɔ tɔ inɪ ɪ huləyənə sɪ lɔsɔ nyənəyɪ-mɛyɛ ɪ piya. Pəyaya ŋka ka ŋkɔpɔyɔ ke ka caa u hən?

⁸ Ye u hən mə ŋkɔpɔŋ isɪ ɪ laki ɪ piya tənə tɔ pə hóləyɪ kɛ sɪ í tá kɛ ɪ piya mayamaya. Ama í kɛ apalaa naale piya kɛ.

⁹ Tɔ nyənna ta caanaa mayamaya ke atɛ cənɛ. Pa hən tá ŋkɔpɔŋ na tɔ seeki-wɛ. Ye tá caanaa hən tá ŋkɔpɔŋ na tɔ seeki-wɛ, pə wɛɛ sɪ tu nuna tá isəttaa Caa na pə kəli mpɔ na tɔ hiki weesɪŋ.

¹⁰ Ta caanaa mayamaya ná hən tá ŋkɔpɔŋ ke wɛɛ naale ke isəna pə maya-wɛ tɔ. Ama sɪ pə waasi-tu tɔ kɛ lɔsɔ ná hən tá ŋkɔpɔŋ sɪ tɔ kɔɔɔ ɪ tənəŋ wɛɛtɔ.

¹¹ Waatu wei pa hən tá ŋkɔpɔŋ tɔ pə caya-tɔyɔ isɪ pa tɔyɪ-tɔyɔ wahala, pə fɛɪ lanjholɔmlɛ se. Ama pə kəŋ na pə leeli ɪlɛna mpa pa ŋkɔpɔŋ pa hɔma mpɔ na pə sɛyɛsɪ-wɛ tɔ, pá na kɔpantɔ ke pə taa. Pɔntɔnaa tɔntɛ teeki na pə kəna-wɛyɛ hɛɛsɔyɔ.

Kɔsɛyɛsɔtɔ na kɔkɔpɔlɔtɔ

¹² ɪ la na mə niŋ kɔsɔpəŋ na mə nɔɔhɛɛ acamaa pə nyɔɔ tɔŋ.

¹³ Na í təŋyɪ rɪpɔyɔ tam kɛ mpaŋ kɔsɪyɪsɪŋ, pə taa kɔɔ na sekəllu nɔyɔlɔ í cɔləsɪ mpaav, ama í hiki toma.

¹⁴ ɪ la kookali na mə na yəlaa tənə í wɛɛna tɛma na lelenj na mə tɔntɛ kɛɛsɪ teu. Pə taya pulɔ, ye yɔlɔ tɔntɛ ta kɛɛsɪ teu pɔntɔ kaa keesi Taca.

¹⁵ ɪ la laakali na nɔyɔlɔ í taa kɔɔ na í tayanɪ lɔsɔ pɛɛɛɛ ke lanjɔyɔ. ɪ la laakali tɔtɔ na pə taa kɔɔ na mə taa nɔyɔlɔ pəsi isɪ tɔyɔ isayav nyɔɔkɔyɔ na kɔ nyaj wakələyɪ yəlaa tɔ.

¹⁶ ɪ la laakali tɔtɔ na mə taa nɔyɔlɔ í taa la asilima yaa lɔsɔ nyəm pəsi ɪ isɛntaa kɛ yem, isɪ pə lapu lɔsɔ na í kɔɔɔ ɪ sɔsɔɔntɔ lonte na í pɛɛtɪ tɔyənɪya tɔ tɔ.

¹⁷ Mə mayamaya í nawa isəna pə kɔma wadh wadh na í nyɪli sɪ ɪ caa í kooli-ɪ kɔpantɔ, ɪlɛna pá lɔ-ɪ tɔ. Pə taya pulɔ tɔɔ, pə fɛɪ pəsɔyɔ sɪ í məlɪ wadh na í tayanɪ mpi ɪ ka tɛma wakəyɔ tɔ, ɪlɛna í wii yem.

18 Mə i tá kprətəna puyv ηku yulv pəsəyi na i tokina tə isu lseyeli nyəma, ηku ku təw kəkə ton nyənkə mukaya tə, na isənmuntv na səkrətvuyv na heelimuyv pə nyalaa tə,

19 na pá nu akantəle wula na pé yəyətəyi tə. Saa wei lseyeli nyəma nu pə yəyətəya mpv tə, pa təma si pé yelev mpv, pé taa tasa-weyə yəyətənav ke paa pəcə mayamaya.

20 Pə taya pulv təw, təm nti paa heela-we si ye yulv yaa kprəntə mayamaya tokina puyv ηku, paa yaya-təye pəe na pá kv tə, tə kəla-weyə ton.

21 Pə nyənuyv lapa səyontv haləna Moisi mayamaya tə si səyontv kəla inu na i seliyi.

22 Ama mə mə kprətəna Siyən puyv, na Iso weesuyv tə icatə isətəa Yosalem na tə isətəa tillaa tuutuuma.

23 I kprətəna Iso kancalaya kulblaa mpv pa həla pa ηmaa isətəa na pá kotina lanjhulbmle tə. I kprətəna Iso wei i ká hvəna yəlaa tənaya təm tə, na i kprətəna i yəlaa kupama mpv pa lapa na pá tə təkpataa tə pa ləsasi.

24 I kprətəna Yesu wei i kə nəyə pəeluyv kufam tələsulv tə. I kprətəna i caləm kənmusəm mpi pə yəyətəya kəla Apəli nyəm nyənkə təcayacaya tə.

25 I la laakalu, i taa kisi wei i yəyətəyənə-mə tə i təm ke nuw. Mpv pa kisa wei i kraalaya Iso təm ke atə cənə tə i təm nuw tə pa ta kpisi pələ pa ηkrapuyv ke həm, kacənfana ta mpv tu ha lumaya ke wei i we hatuyv isətəa na i yəyətəna-tv tə?

26 I yəyətəa na i yəyətəya ciyiti tətə tənə. Ama i tasa-tuyv heeluyv si i ká tasa atəyə ciyituyv, haləna i kprətəna isətəa.

27 Timpi pa tən mpv si paa tasa tə pə wəe kelev si mpi mpi pə lapa na pu ciyiti-wi tə pu saali yem iləna mpi pu caya tam tə pələ pə ləeti.

28 Tu hiki kawulaya ηka kaa caya tam tə ilə tə la Iso kə təmlə ke isəna mpi pu maya-i tə, na tə see-i na tə nyənəna-i na tə hvli si i nyənəna təmlə sēev nté.

29 Tə Iso kə kəkə ηka ka nyaki pə tənə təyə.

13

Isəna tu la na Iso səəli-tv tə

1 I səələyi təmayə tam isu yulv na i neu.

2 Anu pə wəe si i təkəyi msvlāa mpv pa kən mə tə təyə teu tə i nuwa. Lələa lapa isətəa tillaa ke msvlle ke pə lapv taa, pa tənna si yəlaa ke yem.

3 I təəsə saləkətnəa təw isu ye mə na-wə i ka wəna saləka inu i taa i ka lapa tə. Na i təəsə mpv pa lakı nyən tə pa təm isu mə mayamaya ke pa lakı mpv.

4 Paa wei i nyənə alv krapayv təm isu pulv səsəəm. Na apalv na alv pa taa nəyəl v nāa taa la yem yem tətə. Iso ká hvəna təm ke mpv pa lakı asilima na mpv pa lakı wasənkəlatv tə.

5 I taa nyənəyi pəyələya ke mə kulaputv taa. Ama mə lanja i həəna mpi i wəna tə. Pə taya pulv təw, Iso yəyətəa si: Ma kaa la-η paa pəcə, maa wəe nyá waalı kə tam.

6 Pə təw kə tə pəsəyi na tə yəyətəna naani si:

Tacaə kelev ma tentu,

ma kaa nyənə pulv.

Yulv pəsəyi na i la-m wə?

7 I təəsə mə kancalaya səsaa mpv pa caala-məyə Iso təm heeluyv tə pa təw. I nyənəna isəna pa yaasi ka wəe tə, na isəna pələ pa səpa tə, na i kəsəna isəna pələ pa təma Iso na pa taa tə na i lá mpv.

8 Isəna Yesu Kilisiti ka wəe tə mprəyú i wə sanja, na mprəyú i ká wəe tam.

9 I taa yelev na səyəsəy kufan inu i tənə, i nəyə na i suka, i tolisi-mə. Pə taya pulv təw, mpi pə kəla teu təyələ si Iso pəeləe i la na tə hikiyi ton ke ta hōwəe taa. Pə taa wəe kutəyəv cəlyəv kin. Mpv pa pəsəyənə kutəyəv cəlyəv tə paa waalı pə taa kə pulv.

10 Kətələa mpv pa lakı təmlə ke Yuta kətasi cəkələ taa tə pa fəina mpv si pá təyə mpi pa kv tá kətəya tələte taa tə.

11 Yuta kətulv səsə krapəyi wontu nti tə caləm kə, na i pona cəkələ taa na i fəeni si pé husi yəlaa isəyatv. Iləna pá krapəya wontu nti pa kōwa mpv tə tə mayamaya na pá pona təsikile waalı na pá tə kəkə.

12 Pə təw kə Yesu səpa icatə na waalı si i mayamaya i caləm i tayanı yəlaa samaa.

13 Mpv tə tə polo i kin ke təsikile waalı na pá kisi-tv isu pa kisuyv inu tə.

14 Mpi tə tə fəina icatə tam nyəntə ke atə cənə. Ama cele nyəntə ke tə pəkəyi.

15 Tə san Iso kə tam na pá lá teitei isu tə lapa-i kətəya na Yesu ton taa. Pə nyūyū nté si i hətə i yaalı tá nəəsə taa kə tam.

16 I taa səw kəpantv lapv na təmayə tem ke tam, pə taya pulv təw, kətəya isu mprəyú Iso sələa.

17 I nukəna mə səsaa na i seeki-wə. Pə taya pulv təw, pa fəniyi mə ləsasi təw kə. Mpi tə pa nyəmá si cele Iso ká pəəsə-wəyə si təm. Ye i nukəna-wə, pa təmlə lapv kaa la-wəyə felentv. Ama ye u nukəna-wə, pa təmlə ká pəsə-wəyə təlasi təm, na saa inu pə kaa waasi-məyə pulv.

¹⁸ I sələməna-tuyv Iso ké n̄p̄r̄ȳú tam. Tə nyəmə teu ke tá taa təkpataa si tə wena lotu kolumtv. Pə tayə p̄lv tə, tə caa ké si paa mpi pə taa tá t̄nt̄e í maya.

¹⁹ Nti ma wiikina-me təsiyisiyi t̄ȳəle si í sələmi Iso na í lá luyv na má məli mə kinj ke ləj.

Iso sələmuyv

²⁰ Iso feesa Tacaa Yesu ke səm taa, inəȳəle heen̄ tiikilu s̄s̄ə ke ı səp̄v t̄ə p̄ə t̄ə. Na ı səm mpi pə yelina na n̄ȳə p̄el̄vuyv tam nyəm la tampana.

²¹ H̄ēs̄uyv Iso í la na mu p̄əsi na í lá k̄p̄ant̄ona na í lá ı luyv nyəntv t̄əmmam. Iso inı í yele na Yesu Kilisiti la tá kinj ke mpi pə w̄e-ı teu t̄ə. Yesu í hiki teeli ke tam. Ami.

Kantəkaya t̄əm na s̄ētv

²² Ma taapalaa ma wiikina-me si í nu apal̄tv s̄ə̄s̄uyv t̄əm t̄əne na suulu. Pə tayə p̄lv t̄ə, t̄əm nti ma n̄maa-m̄ēȳe c̄əne t̄ə t̄ə t̄ə.

²³ Ma heeliyi-me si pa t̄la ta taapalv Timotee. Ye ı tala ləj ke c̄əne ma na-ı tu k̄onna mə t̄e.

²⁴ I s̄ēe mə s̄ə̄s̄aa t̄əna na Iso ȳəlaa t̄əna t̄əpat. Ta taapalaa Italii nȳəma s̄ēe-me.

²⁵ Iso í la mə t̄ənya p̄ēlēe.

**TAKƏLAYA NJKA
SAAKI
NMAAWA TƏ
Kutubtu**

Isə yəlaa mpa pa yawa antulinya tənə taa təyo Saaki nmaawa i takəlaya. I kəseyəsətu ta ke nəyo taa təm ke yem. Yaasinaa mpa yulu ka lakəna tə, pa təm ke Saaki səyesaa. Saaki hula Isə seelaa ke yaasi wei pa lakı na i fəi teu tə.

Isəna pa fayə Saaki takəlaya tə:

- Nyəm na taa təm pə təm, titite 1:1-8
- Isə seev mayamaya naaki lakası taa ke, titite 1:9-27
- Yəlaa fayəsuyə təm, titite 2:1-13
- Taa təmnaə na Isə na təma pə təm, titite 2:14-26
- Isə seelaa na pa nsəma kpaə təm, titite 3:1-12
- Ləmayasəe nna a luna Isə kinj tə, titite 3:13-18
- Isə seelə na antulinya pə təm, titite 4:1-5:6
- Suulu na Isə sələmuyə na sənəv təm, titite 5:7-20

Səstv

- 1 Maya Saaki Isə na Tacaa Yesu Kilisiti pa yom.
- Má nmaakəna takəlaya kanə. Ma seə Isə yəlaa tənə mpa pa ya antulinya tənə taa tə.

Isə hate

- 2 Ma taapalaa, ye mayasəh i kama na i mayasəyi-meyə nka nka, i caɣana laŋhəlməle ke səsəm.
- 3 Pə tayə pulə təə, i nyəmá sı ye i səha teu təca ke naani wei i towa Isə tə i taa, ilə i pəsa kantəllaa nté.
- 4 Ama i yele na paa wei i ná sı i kantələna tampana. Saa unı i ká la yəlaa mpa pa tewa təkpataa na pá wə təmammam na pá tá laŋ pulə tə.
- 5 Paa na mpə ye mə taa nəyulu laŋa nyəm, i sələmı Isə na i ká ha-i-wı. Pə tayə pulə təə, Isə ilé i fəi felentu ke paa pəca. Pəyele u kootiyi nəyəlb.
- 6 Ama ye pəntə i sələməyi Isə, i sələmı na i tə i taa, i taa la sika. Ye yulu i sələməyəna sika, pəntə wə ké isı tənku ləm hola nna heelim lakı na á laŋtəyi yem tə.
- 7 Yulu isı mpə pə taka i taa teelı sı Tacaa ká ha-i pulə cəcəka.
- 8 Mpi tə, i ké yeleyele tə na tutulu ke i yaasi tənə taa ké.

Konyəntə kvsuyə

- 9 Ye konyəntə i wə tá taa, ilé i muyəlı sı Isə ká kusı i nyuyə tə pə təə.
- 10 Na ye apite i wə ta taa, təle tə muyəlı sı Isə ká tisi-tə tə pə təə. Apite kəŋ na tə saalı yem ké isı nyuluyə hətə ke taale taa.
- 11 İlim lukı na pə kəə pə haŋ səsəm, iləna pə nyayə nyuluyə nku na ku wulı, iləna hətuyə nku ku hotı, na ku kacəka saalı yem. Mpə unəyi pu kəə na apite na tə kulapətu tənə saalı yem.

Mayasəh na cəəsəe

- 12 Mayasəh i mayana wei na pə tá ciyiti-i, pəntə nu leleŋ ké. Pə tayə pulə təə, waatə wei pə tənı-i mayəsuyə na pə tá ciyiti-i tə, Isə haaki-i weesuyə teeli ntenuyu nku ku ké mpi Isə təma sı i haa mpa pa səələyi-i təyo.
 - 13 Ye mayəsuyə i mayana wei, pəntə i taa tə sı: Isə mayasəyəna-m. Mpi tə, pu mayasəyi Isə sı i la isayətə, pəyele Isə mayamaya naa mayasəyi nəyəlb.
 - 14 Pa tən sı pə mayasəyi yulu tə, i mayamaya i konyuluyə isayəv həŋna-i na pə kra-i isı katəka.
 - 15 Konyuluyə nku kule ku wəeki mpə iləna kú kəə kú ləlı isayətə. Na isayətə ná kəŋ tə pu təmammam iləna təle tə ləlı səm.
 - 16 Ma taapalaa kəpama, i taa puɣusi mə tı yoo.
 - 17 Isətəa ké kəpantənaa mpa tə hikiyi faalaa tə na kucəəŋ kəpaməŋ unı i tənə i lukəna. Isə wei i nma isətənyuyə taa kəkəsı tə i ninj taa ké pə luna. Isə naa layəsəyi ye i səha nti tə taa, tə taa ké i səhaa. Səkrətiya nakəlı ka fəi i kinj.
 - 18 İni i nəkəna na i ha-tuyə weesuyə na i tampana təm kinj. İlapa nıpəyó sı tə mə kəŋməŋmam mpi pə tənaya nəyə.
- I taa nukı kənu ke yem*
- 19 Ma taapalaa kəpama, i təəsı təm tənə unı sı paa wei i wəe ləŋ ke nuw taa. Ama i taa wəe wei i pəsəyi yəyətəya tə. Pəyele i taa wəe wei u layəsəyi páná nəyə tə.
 - 20 Ye yulu i mə páná u pəsəyi na i la mpi Isə caa tə.

21 Pə təo kə́ í ká kisi mpi pə lakı yəlv kə ısaɣav tə, na í lə kolapətv nti tə ta kəesi tə. I pasa mə tı na í mɔ nti tu lə sətəyi mə í tɛɛ, ɪlɛna í səo ısəna í ka wɛɛ təɔɔ kpakpaa.

22 I taa nukı ləo Təm kə kənu kə yem. Ye í lakı mpv í puɣusiyı mə təyi. Ama í təɣ teitei ısu í nukı tə.

23 Wei ı nukı-təyi kənu tə ı wɛ kə ısu yəlv nyənəv ı təyi tıɣ taa na í ná ısəna ı wɛɛ tə,

24 na í tɛ ı təyi nyənəv na í tɛɛ, ɪlɛna í səo ısəna ı ka wɛɛ təɔɔ kpakpaa.

25 Ama wei ı kələyi ləo Təm nti tə tewa mpv na tə hətəyi-təv tı yomle taa na í wiili tə taa kə teu, na í nyənə-tı təkpaɣkpaɣ tə. Pəntv ı nukı-təyi kənu kə yem na í tɛwə pə tɛma. Ama ı təɣəyi-təyi teu kə, pəntv ká ná sı ləo wɛ í waalı kə í kolapətv taa.

26 Ye yəlv hɔvki sı ı kə ləo sɛɛlv na í tá nyı ı nəɔ təo suluyv, pəntv puɣusiyı ı təyi, na ı ləo sɛɛtv wɛ yem.

27 ləo sɛɛv mpi pə te Tacaa ləo na pə maɣa-tı təɔlə suluwaa na alaa mpv pə səpa na pə yelev yem tə pa təkəv kə pa wəhalanaa taa. Pə kaasaa tətə sı yəlv í taa yelev na antulinya kolapətv asilima taana-ı pa pəçə.

2

Yəlaa fayəsəv

1 Ma taapalaa mə, í taa təɣəyi Tacaa teeli tv Yesu Kilisiti mpaa na í tasəyi yəlaa kə fayəsəv.

2 Ye ısu í kətaa na í ɔaɣaa kələ, na nəɔlv svv na í lɛɛ wəla kukuule na í suu wontu kəpəntv, na kənyəntv nəɔlv náa svv tətə, na ɪlɛ ı wontu çəla çələyi çələyi.

3 ɪlɛna í fayəsı wei ı suu wontu kəpəntv kə mpv tə na í se ɪlɛ, na í təmı-ı sı: Kəo na ń ɔaɣa təçəylə kəpəntə tənɛ tə taa. ɪlɛna í tə kənyəntv sı: Nyaa səɣ mpv, yaa kəo na ń sopı ma nəçhɛ tɛɛ çənɛɛ aɛ.

4 I lakı mpv tə pə təɣa í fayəsəyi mə təmaɣalɛ? Na ısəna í maɣəsəyi mpv tə pə fɛı teu.

5 Ma taapalaa kəpəma mə, í nu ma təm tənɛ sı, ləo nyənə antulinya ıne ı taa kə na í ləsv kənyəntənəa sı pá pəsv apıla kə ı mpaa taa, na pá hiki kawuləɣa ɣka ı təma sı ı ká çəla mpv pa səla-ı tə.

6 ɪlɛna mə mı məlı na í nyənəyi kənyəntənəa mpɛɛ yem suwɛ? Pə təɣa apıla anı aa çaaçəna mə təm na á həɣ-mɛ na á pukına təm təhvulɛ taa?

7 Pə təɣa kəlvmaa mpɛ pa footiyına hətɛ kəpəntɛ nte ləo ha-mɛ tə?

8 Ye í təɣəyi ləo Kawuləɣa kəsəsutv nti pa ɣmaawa ləo Təm taa sı: Səalı nyá təɔntələ ısu n ka səalı nyá tı tə, pə wɛ teu.

9 Ama ye í fayəsəyi yəlaa, í lakı ısaɣav kə. Na ye pa kəesəna nti pa suwa tə mə təm səpaɣ, mpi tə ı təɣəyi kəsəsutv.

10 Na ısəna pə wɛɛ təɔlə sı ye nəɔlv təɣa kəsəsutv kəhelıtv təna na í kəo í kpısi tə taa kəlvmtv kə təɣəv, pə tənəɣa ı kpısa.

11 Pə təɣa pəlv təo, wei ıni ı təma sı: Taa la wasaɣkalətv tə, ıni ı təmna tətə sı: Taa kv yəlv. Mpv tə, ye n ta la wasaɣkalətv na ń kv yəlv, n kpısa kəsəsutv təɣəv kə.

12 I yəɔtəyi na í lakı ısu yəlaa mpv paa kəesəna ləo Təm nti tə hətəyi-təv ta yomle taa na pá hvvna tə.

13 ləo kaa nyənı wei ı ta nyənı ı təɔntələ pətətələ tə ı pətətələ kə hvvle wule. Paa na mpv tə, ye wei ı nyənə ləlaa pətətələ, pəntv təm ká səɣna hvvle taa.

ləo sɛɛk na tə təma təm

14 Ma taapalaa mə, ye yəlv yəɔtəa sı ı təma ləo na ı taa pəyelev pu hələyi ımpóɣ ı təma taa, pə təɣa yem kələ? I ləo taa təmnaa mpı pu yaɣı-ı?

15 Ye ısu nyá təɔntələ apəlv yaa əlv laɣna nteɛ kətəkəv, na təçənəɣa maɣamaɣa ta talə-ı.

16 ɪlɛna ń təmı-ı sı: Təo, pə ləpa taa, ləo í ha-ɣ əlaafəya, kv nyá watv, təɔv kətəɔv kə teu. Pəyelev n ta çələ-ı mpi ı laɣaa tə, ɪlɛ pɛpɛɛ pu waası-ı?

17 ımpóɣ pə wɛɛ, ye yəlv təma ı taa na ləo na ı lakı pə təma, ı taa təm məla yem kə.

18 Ntanyı nəɔlv ká tə sı: Taa təm na ləo tıke kə ləlv lakı, na ləlv náa lakı təma tıke. ɪlɛ ma çəo pəntv sı: Həlı-m ısəna yəlv ka tɛ ı taa na ləo na ı lakı pə təma tə, na maə həlı-ɣ ləlv taa təm na ı təma taa.

19 N təma nyá taa sı ləo kəlvmtv tıke wənnə, tampana kə. Aləɣaa maɣamaɣa ná təma pa taa kə mpv, haləna pá seliyına səɔntv.

20 Yəlv kəmələɣ nyá, n çaa ń çəkəna sı taa təmnaa na ləo kə yem na təma fɛı, ı waasəyi pəlv?

21 Təo, ısənəɣa pə ləpa na ləo nyənı ta çanaa çaa səsə Apələham kə yəlvəpəɣ ye? I kolapətv kıɣ kə waatv wei ı laakəɣa ı pəyalv lsaaka kə kətəɣa tələtə təo təɔv.

22 N ta na mpv taa? I təma ləo na ı taa pəyelev təma na wɛ pə taa tətə. Na pə təna pə kɛpəntə mpv təɔv ı taa təmnaa kə ləo tewa təkpataa.

23 ɪlɛna pə lá teitei ısu pa ɣmaa ləo Təm tə sı: Apələham təma ləo na ı taa, na ı taa təm mpəyi ləo ná nawə na í yaa-ı yəlvəpəɣ na í mɔ-ı. Na ləo yaa-ı ı çeu.

²⁴ Pənentə mə mayamaɣa ı nawaɣale sı yulb təma ke İso nyənəxəna-ı yulbɔɔɔɔ, pə taɣa ı taə tem na İso pə tə tike.

²⁵ Mɔv tətəɣo pə lapa apalaa təna əlv Laharɔ kin, İso nyəna-ı yulbɔɔɔ ke ı təmlə təo kə waatu wei ı mɔv tillaa ke ı tē na ı cəələna-wəɣe mɔrau tə.

²⁶ Ye İsu pɔlɔpɔ həntaa na pı feesiyi pə səpaya. Mɔv tətəɣo İso taa tɛmnau ke yem nā kə kusəpəm.

3

Yulb nsəmlə təm

¹ Ma taapalaa mə, ı taa nyulı sı ı la seɣesələa ke pəɣale. Pə taɣa pɔlv təo, anı ı nyəmá sı ta mpa tə kə seɣesələa tə tá hɔvnaɔv ká lana tɔɔɔ na pə kəli kpa nyəma.

² Yaasinna pəɣale taa kə tá təna tə pəntəyi. Ye yulb wəe na ı pəntəyi ı yəɣotaya taa, pɔntu kə yulb wei ı tewa təkɔɔtata təɣo, na ı pəsəyi na ı kpa ı təyi pə təna pə taa kə.

³ Tə tɔyi kɔɔaɔnɔkɔpasi ke kɔɔaɔnəɔ nəsı taa kə sı tə pəsi na tə ɔmakəli-ı na ı nuna-tu, paa na ı təo mɔv pə təna.

⁴ ı nyəna kɔvələɔ səsəɔɔɔ wei heelim səsəəm tuliyi tə na ı ná tətə. Kɔɔtəyɔ səkpəluɣu nakələyi saalv kəsəɣəna-ı na ı pukina-ı timpi təo ı sələaa tə.

⁵ Mɔv tətəɣo pə wəe na yulb nsəmlə. Yulb nsəmlə kə pɔlv səkpəm ke ı tənɔv təna taa kə. Ama tə pəsəyi na tə la kalampaaɔ kə səsəntɔnaa taa.

ı nyəni na ı ná isəna kəkəiya pəsəyi na ká naɔ hətəv anaam nəɣəlv tə.

⁶ Nsəmlə wəe kə İsu kəkə. Tə taa kə isayatu mayalaa, na tə wə tá tənɔv taa na tə wakələyi tá tənɔv təna təpə. Tənaasələ səsələ kəkə ke tə heeki na tə səkı mɔv haləna ta səm.

⁷ Yulb pəsəyi na ı ɔmakəli taale wontu nti tə təna, na suması təna, na wontu nti tə tuuki tə lotu təo tə tə looɔa təna, na ləm taa nyəm. Halı yulb tu təma pə tənaya ɔpɔyɔ ɔmakələvɔ məe.

⁸ Ama tuu tə nəɣəlv tə tənə nsəmlə ke ɔmakələvɔ. Pə kə isayatu nti yulb ı pəsəyi na ı kpa təɣo. Tə taa sətə tɔɔɔ fəina taka.

⁹ Ntəɣe tə səkəna Taa Səsə kə ı na təmlə, na ntəɣe tə tənəɣəna mɔv sı kə yələa mpa İso ɔmawa na pá nəɣəsəna-ı tə.

¹⁰ Nəɣo kulumaɣa ɔke ka taa kə fəo wəe. Pəyele ka taa kə anyanɔka wəe. Ma taapalaa, pə taa wəe mɔv.

¹¹ Hite kulomtələ taa ləm kaa wəe leleɔ nyəm ke saalvɔv na təsəlv nyəm ke saalvɔv.

¹² Ma taapalaa mə, tɔvɔ ɔkɔ pa yaa sı fiki tə kɔ kaa pəsi na kɔ lɔlı tɔvɔ ɔkɔ pa yaa sı olifi tə kɔ pəe. Na tɔvɔ ɔkɔ pa yaa sı ləseɔ tə kɔ kaa lɔlı fiki tɔvɔ pəe. Na ləm mɔv pə wə tənəɔɔɔ tə pə kaa pəsi na pə lá leleɔ nyəm.

Ləmayasələ nte tə luna İso kin tə

¹³ Nəɣəlv wə mə həkə na ı kə ləmayasələ tə na nyəntə tətə? Pɔntu ı yele na ı təma hɔlv mɔv, na ı lakı ı təma na ı pasəvɔ na ləmayasəe.

¹⁴ Ama ye mə lotunaa taa wə hanɔa səsəɣa na ı kəllə pəkəvɔv həwəe, ıle ı taa nəkı mə təyi həm na ı pəsi pəpətənaa na ı kɔpəsı tampana.

¹⁵ Ləmayasəe İsu mɔv pə taka tá luna İso kin se, pə kə antulinya ıne ı nyəm kə, na yulwəe təv hɔvlə, na pə luna dəɣəv kin.

¹⁶ Pə taɣa pɔlv təo, timpi taa hanɔa na ı kəllə pəkəvɔv pə wəe tə tənaya liɣituyı na isayatu nti tə təna tə wə tam.

¹⁷ Ama ye wei ı hika İso nyəm pɔntu wəe kə təcəicəi. Pələ pə paası ı ta ke yoolu, ı kə suulu tə, na pəlele tə, na kɔpəntə tike ke ı lakı, na ı təma tewa. ı fayasəyi yələa sı ma nyəmə akele ma ta nyı akele, na cəsəvɔ fəi ı kin.

¹⁸ Mpa pa lakı na pa cəlv nyəma wəkəna leleɔ tə pə wə İsu leleɔ taa kə pa tuuki pa kətutuum, na weesuyı ɔkɔ kə tewa təɣo pa kəɔ hikuɣu.

4

İsəna İso na antulinya pa fəi kɔpəv tə

¹ Leye yooɔ na ntəɔkɔpəsəɣa luna mə həkə ke mɔv? Mə kətənaa mpa pa caaləyi-məɣe tam kə mə tənəɔ taa tə mɔv pa kəɔna na yooɔ na ntəɔkɔpəsası nsı.

² Ntənyı ı nyuləyi pɔlv pəyele ı kaa hiki-wı, ılena ı sɔv yələa kəvɔ taa. Yaa mə luuɔ sɔv pɔlv pəyele ı kaa hiki-wı, ılena ntəɔkɔpəsası na yooɔ sɔv mə həkə. Pə taɣa pɔlv təo kə ı hikiyi. Mpi ı caakı tə ı sələməyi sı İso ı ha-məɣe-wı təɣo.

³ Yaa ı tu sələməyi ı hikiyi-wəyi mə ləmayasəe fəi təu tə pə təo. ı caa kə sı ı hika-wı ıle ı lana mɔv mə mayamaɣa ı nəkaa tə.

⁴ Ama ı kə ma ta nyı isənaa kə yoo. ı tá nyı sı ye n sələyi antulinya nyəm n kə İso kolontu taa? Wei ı caa ı səlv antulinya nyəm tə pɔntu na İso pa lapa kolonɔa kə.

⁵ I taa huv si yem tōó ké pa ηmaa Iso Tōm taa si: Iso pōosəyəna isēsēmle ke weesuyu ηku i tu tá taa tō.

⁶ Pə na pə mpv tō i laki-təyυ kōpantūnaa mpa pa kəla mpv tō. Na pə tōm ke pa ηmaa Iso Tōm taa si: Iso yōona kalampaanu nyóma, na i laki kōpantu ke mpa pa pasəyi pa ti tō.

⁷ Mpυ tō, i pasa mə ti na i nuuna Iso ké teu, na i səη lləyυ tōó, i ká se mə kīn na i polo poolunj.

⁸ I křətəna Iso, na Iso ká křətəna-me tōtō. Asayaa me i saη mə niη, yeleye nyóma me i tayanu mə lotunaa.

⁹ Mə laηa i wakəli, i toli nōosi na i wii səsəm. I yele na mə wōηa pəsi wula, na mə laηhəlvmlē náá pəsi laηwakəlle.

¹⁰ I pasa mə təyi Tacaa isentaa na i ká kōsi-me.

Təyəntəle footuyu tōm

¹¹ Ma taapalaa, i taa cakəna i təyəntəle yaa i footiyi-i, Iso kūsəsuto ke pōntu cakəna yaa i footiyi. Pəyele ye n footiyi Iso kūsəsuto n ta ke tō təkəlv tōtō, n pəsə tə hūvnlv ké.

¹² Iso tike sukəna kūsəsuto, na unu i tike i kəna tōm hūvnlv. Na unu i tike i pəsəyəna na i tayanu yaa i wakəli. Nyá n ké we na n footiyi nyá təyəntəle?

Cele təma lapv tōo faalvyv

¹³ Mə mpa mə tōη si saηa yaa cele tu polo icate təne na təne na tó cəyā tənaya pənaya na tó taati na tó hiki liyitee tō, pənente mu nu ile.

¹⁴ Aai, i tá nyi cele nyəntv. I wee ké isu ihunte nte tō křaa pəcō na pu laki laasaya ilena tó cē tō.

¹⁵ Pu wee ké si i yōyoti si: Ye Tacaa i tana-tv, tu la pəne na pəne.

¹⁶ Ama mə mēlaa na i laki kalampaanu na i hōη mə ti. Kalampaanu isu mpv pə taka fei teu.

¹⁷ Pə tōó ké ye wei i nyəmá kōpantu lapv na i kisi tē lapv, pōntu lapa isayatu ké.

5

Apila laakali lapv

¹ Tōv pənente apila me, mu nu. I wii na i mələyi křakřaa. Pə taya pōlv tōó, asalav ká mayana-me.

² Mə wənav puyota yem, pə mvv mə tōó wontu.

³ Kakōtəyā sēsə mə wōlanaa na mə liyitee. Kakōtəyā ηke kaa kulina mə waali na ká nyaya mə tōnəη isu kōkō. I kaa wənav ke yem ké kōyēη kantəkayā nyəη unē i taa.

⁴ I kisa mə tēmlē nyóma mpa pa hala mə tawa tōyō fəlvv, i nu pēle pa tōηna wula tō. Mpa pa tayənəyi mə tawa kōlvōlv tō pa kakiisası tala Pə təna pə tv Tacaa Iso ηkřaηη taa.

⁵ I tōyā leleη na i lá isəna i sōlāa tōyō atē cəne. I pəyālaa isu pá kv-me na pá tōyō.

⁶ I tv tasəkəle ke wei i fəina taali tō, na i yele na pá kv-i na ilē i tu suma mpv.

Suulu təkvyv na sələmvv

⁷ Ma taapalaa i cəyāna suulu na haləna Tacaa kōnte tala. I nyənna isəna hatv kantələyi na i cəyāna suulu na haləna i haləm kōtəyōv kōpāηku pu tō. I tanəyənna suulu ke toomaya tēv na salāη nyəηkv.

⁸ Mē tōtō mu cəyāna suulu ke mpv. I nyaya apalōtv kē səsəm, Tacaa kōnte wūsaa.

⁹ Ma taapalaa, nōyōlv i taa pooli i təyəntəle, pə taa kōō na Iso hūvna-me. Tōm hūvnlv wūsaa unu i caana nteyē svvv.

¹⁰ Ma taapalaa me i nyənna Iso kuyōyōtv teləsəlaa mpa pa yōyōta Tacaa tōm tō na i tōη pa akřaa na i kantəli waatv wei wahala makəna-me tō.

¹¹ Pa kantələvyv tōó ké tōηna-weyē yaav si leleη nulaa. I nuwa Soorpu tōm ke isəna i kantələna suulu tō. Na i nyəmá pə kōma na pə tē na Tacaa ha-i mpi tō. Tacaa wəna yōlv pətōtōle ke səsəm ké, na i kōpantu fei kēsvyv.

¹² Ma taapalaa me i taa tuuna pōlvpōyv paa pəcō. I taa tuuna isətōnvv, pəyele i taa tuuna atē tōtō, i taa tv tuuna pōlvpō te. Ye pə ké n ká tisi, ilē n tisi si: Nn. Na ye pə fei n ka tisi, ilē n tó si: Aai. Təfō i kōη na i cəη i svv Iso hūvnlv taa.

¹³ Ye wahala mayana mə taa wei, pōntv i sələmi Iso. Na ye wei i nuki leleη, pōntv náá yoo sam yontu.

¹⁴ Ye pə wūki mə taa wei, pōntv i yaa Yesu sēlaa křekəle nyvvyv nyóma na pēle pá sələməna-i Iso, na pá yaa Tacaa hətē na pá pəli nim ke i tōó.

¹⁵ Sələmvv ηku pa sələma mpv na pá tēma Tacaa na pa taa tō kv waasi kōtōntv. Tacaa ká ha-i alaafəyā na pá huvi isayətōnaa mpa i ka lapa tō.

¹⁶ Ye i wakələna tēma, i hənti tēmayā atē. I sələməyənna mə tēmayā Iso na i ká hiki alaafəyā. Ye yōlvpāη i sələma Iso na isələ kūsēmle pə laki tēmlē ke səsəm ké.

¹⁷ Ilii ka ké yulɔ isu tá tətəɣɔ. I səlɛma Isə na isəle kuseemle si tɛv í taa nu, na tɛv ta tosi atɛɣɛ halɪ pusi tooso na həɣɔlvɔ.

¹⁸ M̀p̀ɔ́ɔ́ ɪ kɔma na í tasa Isə ké səlɛmvɔ, ɪlena tɛv luna isətaa na kv nu na kvətəɣɔv lá.

¹⁹ Ma taapalaa, ye mə taa nəɣɔlvɔ ha tampana ke siɣile na ɪ təɣɔntəle kra-ɪ na í məɣna,

²⁰ mu nyɪ si wei unɪ ɪ kra-ɪ m̀p̀ɔ́ɔ́ ɪ tətɔolle na í məɣna tɔ, pɔntɔ yapa ɪ ləsaya ke səm nəɣɔ taa ké, na ɪ lapɔ mpɔ tɔ pə husa isayavɔ tuutuuma ké.

TAKELAYA KANCAALAYA NYEHKA NKA
PIYEE
NMAAWA TŌ
Kotulutu

Kilisiti nyōma mpa pā yawa na pa we Asii tetu hōyoloyu taa tō, mpye Piyee nmaawa takēlaya kanē. Piyee yōyotaya taa pē naa ke si mpa paa seeki Iso tō pa footiyi Iso seelaa mpe. Pāyele pā suuki-weye tōm. Pa tukaya-weye konyonj ke mpyōyō musonj kē. Pē tō ke Piyee tasayi-weye apalutu si pa tekiyi Yesu tike.

Isōna pa faya Piyee I takēlaya tō:

- Seetu, titite 1:1-2
- Teeloyu kopanjku, titite 1:3-12
- Tēnanj tōnte na Yesu matēnav pē tōm, titite 1:13-2:10
- Isō seelaa yaasi kopanj, titite 2:11-4:19
- Isō seelaa tēpasuyō na pa tēmle tōm, titite 5

Seetu

¹ Māya Piyee, Yesu Kilisiti tillu.

Ma nmaakēna takēlaya kanēye me mpa Iso lāsaa si í nyōma, na pē yasa-me na í caya cayalētu ke Pōj na Kalatí na Kapatōosi na Asii na Pitinii pa tetūnaa taa tō.

² Tācaa Iso lēsuyō-me tō, pē keesōna teitei kē isōna mpi í ka suwa hatuu lōj na í tōjōyi na í lakú tōyō. Na í Feesuyū yelina í pēsa í nyōma si í nuna Yesu Kilisiti na ílē í calēm tayani-me.

Isō í hulí-mēye pēlēē, na í ha-mēye alaafōya ke sōsōm sōsōm.

Teeloyu kopanjku

³ Tō sa Iso tá Sōsō Yesu Kilisiti Caa. I feesa Yesu Kilisiti ke sētaa taa na pē ha-tuyō weesuyū kofaloyu ke í suulu sōsō tō. Na pē yelaa na tá teeloyu hanja teu tēkau,

⁴ si tu hiki kopantōnaa mpa Iso su í nyōma tō. Kopantōnaa pane paa wakōlēyi, paa pilisiyi, pāyele pa teu u sēki. Isōtaa kē Iso su-mēye-we.

⁵ Mē, í tema Iso na mē taa ilēna Iso toma náa tēki-me, na pē tanja nyoyu yaru mpi pē tayanaa si pu kōna na pē kuli kōyēenj kōtēsēsōj taa tō pē kōnte.

⁶ Paa pē weē si kayana mayasōj un í nōyō na í suka í wakōli mē lanja ke weē naale tō, mē lanja í hulōmi tōm tōne tō tō.

⁷ Pē lakú mpyōyō si pē ná mē Iso taa tēmnau waali. Wōla ke pē lapa si í tēj na í saali yem, na kōkō ke pa tayanōyōna-í na í la teu. Na mē taa tēmnau na Iso ná kēla wōla ke nyoyu tēcayacāya. Pē tō kē pē mayasōyi mē taa tēmnau mpi si pē naa pē toma tēnāya, na koyanjku Yesu Kilisiti ká kō tō í hiki sam na teeli na nyoyu.

⁸ Paa í taa keesi-í tō í sōla-í kē, na kayana paa u tu keesiyi-í tō, í tōjna-í mē taa kē tēmnau kē. Pē tō kē mē lanj hulōmlē wēna teeli na tē tō sōsōm pē tu fēi yōyotaya.

⁹ Pē taya pulō, í hika mpi pē tō í tema Iso na mē taa tō, mpyōlē mē lāsasi nyōyōj yaru.

¹⁰ Nyoyu yaru pōne pē tōm ke Iso kuyōyōtōtō telēsōlāa pēkkaa na pá taasi na pá wiili pē taa tēcululu, na pá ná na pá keesi kōcōw ŋku Iso ká te na í la-me tō ku tōm.

¹¹ Mpi mpi Kilisiti Feesuyū keesaa tō mpyōyi mpe pa kaasa pa ti na pá pēeki si pá nyi pē waatōnaa na mpi pē lapu pu pana tō. Pē taya pulō, Feesuyū ŋku ku we pa taa kē na ku heeli-we na pē taa kanta si, Kilisiti ká tōyō konyonj, pē waali kē í teeli kōj.

¹² Na Iso heela í kuyōyōtōtō telēsōlāa si tōm wenti pa tu-we si pá heeli tō tē ta na-we, mēye pē nawa. Na ntōyōle nti í mu kayana tō. Laapaali Kōpanj tōm waasu lataa kpaalōna-mēye-ti, na Feesuyū Nanjtu wei pē tāsina isōtaa tō í toma ke pēle pa yōyōtōnaa. Na isōtaa tillaa mayamāya ná sōlāa si pá nyi-ti.

Tēnanj tōnte tōm

¹³ Pē tō kē í caya na mē hōweē tanjaa tētēyētēye kē tēmle lapu. I lakú pē tēna na laakali ke tam, na í tu mē teeloyu ke kōcōw ŋku í ká hiki koyanjku Yesu Kilisiti ká kō tō.

¹⁴ I nuna Iso na í taa tasa wēw isu í ka wēw isākpeētēle taa kē tuu lōj na í tōjōyi mē konyulōj tō.

¹⁵ Ama í weē tēnanj nyōma ke mē yaasinaa tēna taa, isu Iso wei í yaa-me tō í wēw tēnanj tō.

¹⁶ Pa nmaa Iso Tōm taa kē mpyōyō si: I weē tēnanj isu ma wēw tēnanj tō.

¹⁷ Iso wei í hōukēna yōlāa tēnāya teitei na u fayasōyi nōyōlō, na ye wei í kulapōtō we isōna í hōuna ulēye mpō tō, inōyi í yaa mē Caa mē Caa ke mē sēlēmoyu taa. Tōy, ye mpō í hulōna mē yaasinaa taa si í seeki-í weē nna pē kaasa-mēye antulinya taa cōne tō a taa ilē.

¹⁸ I nyemá liyitihutaxa nka pa yarəna-meɣe yaasi krau nyəŋ wei mə caanaa caanaa teləsa-me tɔ i nin̄ taa tɔ. Na pə taɣa pulv yem nyəm mpi pə kuyaku səki tam isu liyitee weu tɔ.

¹⁹ Aa, pə taɣa mpv, Kilisiti wei i we isu iwəyaxa nka ka tiili tá caamu na ka feina taɣaŋmala tɔ i caləm kɔpampam ke pa yarəna-me.

²⁰ Kilisiti ke ləsa ka ləsa na í su na pəcɔ pá lakɪ antulinya. I ləsa-i kuyeeŋ kantəkaxa nyəŋ ine i taa na í hólí kɛ sɪ pə waasi-me.

²¹ I tɔɔ kɛ í tɛmna ləsa wei í feesa-i na í tu-i teeli tɔ na mə taa, na pə lapa mpv tɔɣo í tó ləsa kɛ naani na mə teelɔv məlɪ i tɔɔ.

²² Na isu í nuna tampana na í paasi na í sɔɔli mə ləsaeele taa lelala tɔ, í taɣana mə tɔxi. I sɔɔlɔv mə tɛmxa n̄pɔ́yó teu na lotu kɔlɔmtv.

²³ Pə taɣana-meɣe lɔlɔv kɛ, lɛ pə taɣa mə caanaa mpa pa səki tɔ mpe pa tasəna-meɣe lɔlɔv. Ama pə tuu mpiyi mə taa na pu səki tɔ mpi pə yelina na pə lá mpv. ləsa tɔm nti tɔ wɛna weesuɣu na tɔ we tam tɔɔ tɔ nti tɔ tɛmna pə lapa mpv.

²⁴ Pa nmaawa ləsa tɔm taa sɪ:

Yəlaa təna wɛɛ kɛ isu nyutu,
na pa teeli təna wɛɛ kɛ isu nyutu hɛtv.

Nyutu wɔlɔvɪ ulɛna hɛtv náá tɔ.

²⁵ Ama Taca tɔm ná cakɪ tam tɔɔ kɛ.

Na tɔm ntəyɔle Laapaali Kɔpaŋ kɔna-me.

2

Weesuɣu pəle kɔlɔlɔle tɔm

¹ Ye mpv lɛ í yele paa isaxatv ntiyi lapv, na pɔpɔtv, na cɛsvɔv, na isɛsɛmɛɛ, na caɣanav.

² I wɛɛ isu piya aɔlɔlmnaa na í nyulɔvɪ tam kɛ hɛlɛm mpi pə kɛ ləsa nyəm na pə kɛ kɔpam tɔ, na í musɪ na í pu na pə ya mə nyɔɔŋ.

³ Pa nmaa n̄pɔ́yó ləsa tɔm taa kɛ sɪ: I tɔŋa Taca kɔpantv.

⁴ I kɔtəna Taca, mɔyɔle pəle nte yəlaa lɔwa na tɔ wɛna weesuɣu tɔ. Pəyele tɔ kɛ ləsa lɛyɛ kɔpampante tɔyɔ i ləsa-te.

⁵ Mu kɔtəna-i na í wɛɛ isu pɛɛ nna a wɛna weesɪŋ tɔ, na pá kraɣa-me na pá nmana ləsa kɛ kutuluɣu. Na í ká la kv taa tənaxa kətəlaa nan̄ŋ nyəma mpa pə tɔwa sɪ pá lakɪ ləsa kɛ í kɔtasɪ ke Yesu Kilisiti tɔɔ na pə lapɪ-i teu tɔ pa kɔkəle.

⁶ Pə taɣa pulv, pa nmaa ləsa tɔm taa sɪ:

Pəle kɔpante taa kɔpante ke ma ləsa.

Pənente ma su-tɛyɛ Siyɔŋ,

sɪ tɔ wɛɛ kite tɛɛ pəle.

Na ye wei i tɛma-te na i taa,

puntv kaa kɔɔ na í yɔyɔtɪ sɪ ye maa nyəmá.

⁷ Mɛ mpa í tɛma-te na mə taa tɔ, tɔ ke-meɣe kɔpam taa kɔpam kɛ. Pə yela mpa pəle na pá tá tɛ pa taa tɔ tɔ kɛ pɛlɛyɛ

pəle nte n̄malaa lɔwa na tɔ pəsɪ nte tɔ tɔɔ

pə təna pə səŋaa tɔyɔ.

⁸ Pa tasa tiiliɣi nmaav tɔtɔ sɪ:

Pəle nte tɔ cokɪ yəlaa tɔyɔlɔ.

Kɔkɔmpɔvɪ nku kv huɣi tɔ.

Pa kisa ləsa tɔm muɣv tɔyɔ pə cokɪ-wɛ,

na n̄pɔ́yó tuu pu suwa sɪ pu la-wɛ.

⁹ Ama mɛ lɛ mə kɛ piitim mpi pa ləsa tɔyɔ, na Wulav Sɔsɔ kətəlaa, na i piitim nan̄ŋ nyəm, na ləsa yəlaa kɛ. Na pə ləsa-meɣe sɪ í kraalɔvɪ ləsa wei i yaa-me sɪ í lu səkpɛtɔyɔ taa na í sɔv i tənəŋŋ tɛtɛ tɔ i tɛma sɔsɔna tɔm.

¹⁰ Lɔŋ í taa kɛ ləsa yəlaa, ama pənente í kɛ ləsa yəlaa. Lɔŋ í taa nyɪ sɪ ləsa wɛna pətɔtɔle yaa i feina tɔ. Ama pənente í nyəmá sɪ i wɛna.

ləsa tɔmle lataa yaasi

¹¹ Ma taapalaa, isu í kev muɔlaa na cɔsɔlaa ke atɛ cəne tɔ, ma wiikina-me sɪ í la laakali na tɔnɔv kɔnyuləŋ wei i wakəlɔvɪ mə ləsaeele tɔ.

¹² I tɔkɪ yaasi kɔpaŋ ke ma ta nyɪ isənaa hɛkv, lɛ paa ná mə tɛma kɔpana ke timpi pa tɔyɔna-me sɪ í kɛ asayaa tɔ, na paa sa ləsa kɛ kɔyayku i ká kɔɔ tɔ.

¹³ I tɔyɔna sɔsaa mpa yəlaa suwa tɔyɔ Taca tɔɔ, paa lom wulav sɔsɔ wei i tɪ pə təna tɔ.

¹⁴ Paa kɔfənɛnaa mpa i suwa tɛtv taa sɪ pá hɔŋ asaxaa n̄kpaŋŋ na pá sɔŋ kɔpantv lataa tɔ.

¹⁵ Tampana tɔɔ isəntɔ, ləsa caa kɛ sɪ mu tɔkɪ kɔpantv na í lakɪ-tɪ, na pə mɔtɪ isəkpɛtɛɛ nyəm na kɔmɛlɛmɔŋ pa nɔsɪ na pə taa na kɔyɔyɔtɔtv.

16 I tøj isu kasayampiya. Ama í taa nyəni mə kasayampiitu ke mpi ye í lapa isayatu pu takı mə waalı tə. Ama í la isu Isə təmle nyəma lakuyv tə.

17 I seekı yəlaa təna, na í səələyi mə Isəsəele taa ləlaa, na í nyanηna Isə, na í seeki Lom wulav səsə.

Kilisiti ikpate tənyuv təm

18 Təma lataa, mu nuna mə caanaa na í se-weye teu. Pə taya mpa pa ké kəpama na pá wəna suulu tə pa tike ke í ká nukəna na í ká seekı, ama na mpa pa wəna nyan tətə təy.

19 Pa təkuyv yulv ke konyəη ke yem na í suma sı Isə tətə tə pə we teu ké.

20 Ama ye yulv lapa isayatu ké na pá makı-ı tə tətə, de ı isante nté isəna tətə? Yulv lakı kəpantu ké na pá tu-ı konyəη ke kəpantu nti ı lapa mpv tə tətə na í suma, de na pə lá Isə deye leleη.

21 Pə tətə mayamaηa ke Isə yaa-me. Pə taya pulv tətə, Kilisiti mayamaηa ná təyə konyəη ke mpóyó mə tətə ké, na í hulı-me sı í təη ı ikpate.

22 I ta la isayatu natəli, ı nəyə taa tá lu pəpətə təm natəli ke paa fəη.

23 Pa tuv-ı tə, ı ta ləeti. Pa tu-ı konyəη tə, ı ta nyaasi-we. Ama ı yelina pə tənaya Isə wei ı təηəyi tampana na í həkəna təy.

24 Na Kilisiti mayamaηa səyələna tá isayatu ke ı nyuyv taa ké səm tesika tətə, sı tə sı na pə cə tá na isayatu, na tə fe na tə təη siyisuyv. Pə kv deye kuyv kuyv təyə pə waa-me.

25 Pə taya pulv, ı ka wee ké isu heeη kutooluv. Ama pənente pa keeta-me na pá məηna wei ı ké tiikulu na ləsasi tətə fəηlu tə ı kin.

3

Apalaa na pa alaa pa təm

1 Alaa mə tətə, í seekı mə paalaa ke mpv. Pu la na pa taa mpa pa ta mv Isə Təm tə, pá ná mə yaasinaa na pə hə-we na pá svv Isə seev taa. Pə taya isu í ká yəyətı natəli na mə nəəsı na pəcə.

2 Aaı, paa ná isəna mə yaasi mayaa na í seekı mə paalaa təy pə hə-we.

3 I taa pəkəyi sı í tuyı mə tənəna ke kacəka nyəm, isu nyəsı tayənyuv na wula nyəmnaa tuyv, yaa wontu kəpantu suuv sı pə la-me na í te.

4 Ama í pəkəyi sı hatuu mə lotu taa í tena. Na teu mpi, pə wee ləmayasəle nte tə we teu na tə we təpamm tə tə teu, mpi pu saaləyi yem tə. Tə ké liyitihutaya pulv ke Isə isentaa ké.

5 Mpóyó ləηtaa alaa mpa pa təηaya Isə mpaav ke teu na pa tēlayaa ı kin tə pa tayənyana pa ti. Pa seekaya pa paalaa ké.

6 Mpóyó Saala lapa, ı nuna Apəlaham ké, haləna í yaakı-ı sı: Ma cə. Ye mu lakı kəpantu na í tá yele na pulv səyəntv kpa-me, ı wee ké isu ı pēlaa.

7 Apalaa mə tətə, í təkı mə alaa na í nyı pa tətə sı pə ηma-we tə pa toma ta tala mə nyəna. I seekı pa isə, pə taya pulv tətə, mə na-weye Isə ká ha weesuyv ke faalaa. I lakı mpv, na pulv í taa kəv na pə kayati-meyə mə sələməη taa.

Wahala təyuv ke tuluv

8 Pə tənaya mpv de í hvvki həwee koluməe na kusələm koluməm. I səəli təma isu yulv na ı neu. I təkı təmayə teu. I taa la təma na kalampaanı.

9 Ye yulv í lapa-meyə isayatu í taa fəli-ı, paa kutuyv, ı taa ləeti-ı. Ama í kooli puvntv tətə ké kəpantu, pə taya pulv, Isə yaav-me tə, ı mayamaηa ı kəpantu ke ı təma sı ı ká ha-me.

10 Pa ηmaa Isə Təm taa ké mpv sı:

Ye wei ı caa sı ı nu leleη
na í ná kuyeyη kupaη ke ate cəne,
puvntv ı yele isayatu yəyətaya,
na í taa tasa pəpətə pəlvuyv.

11 I ha isayatu ke siyile na í svv kəpantu lapv taa.

I pəkı ləlaa na leleη na í hulı pə ikpate.

12 Pə taya pulv,

Tacaə kama isə ke yulvpaama tətə ké,
na í nukı pa sələməη.

Ama ı haə siyile ke mpa pa lakı isayatu təy.

13 Ye í seesa isəle na kəpantu lapv, awe ká la-meyə isayatu?

14 Paa pə wee sı í lapa kəpantu nti tə tətə ké pa məla-meyə konyəη tuyv, ı nu leleη ké. I taa nyana yəlaa ke paa pəcə, na í taa yele na pə liyiti-me.

15 Kilisiti kəna mə Caa, de í samı-ı hatuu mə lotunaa taa ké mpv. I təη tətəyətəyə ké tam, na ye mpa pa pəsəa-meyə mpi ı tēləyi tə pə təm, de í keesi-we tətetete.

16 I keesi-we təpamm na í se-we. I weena lotu kolumtv, de mpa pa təη sı í ké taalı nyəma na pá hvvki-meyə mə yaasi kupaη wei Kilisiti ha-me tə ı tətə tə, fəele ká məli-weye kpaav ke pa nəəsı taa təm pee tətə.

17 Pə taɣa pɔlb, ye yɔlb tɔki kɔnyɔŋ ke kɔpantɔ nti ɪ lapa tɔ tɔ tɔɔ, na pə kɛ Isɔ luyɔ nyɛntɔ sɪ ɪ tɔɔ mpɔ, pəle pə kəla teu na mpi ɪ ká tɔɔ-kɔyɔ isayatu nti ɪ lapa tɔ tɔ tɔɔ.

18 Haləna mə tɔɔ kɛ Kilisiti maɣamaɣa ná sɛpa, na yəlaa isayatu tɔɔ ke ɪ sɛpa tɔm kɔlbm ke ɪ kpaakraa sɛpɔ. Inəɣəle yɔlbpaŋ wei ɪ sɛpa asayaa tɔɔ tɔ, sɪ ɪ kpaɣa-me na ɪ pona Isɔ kin. ɪ tɔnyɔ kɔneye pa kɔwa, ama Feesuyɔ Naŋŋtɔ ná feesa-ɪ.

19 Feesuyɔ kɔneye ɪ takaa na ɪ polo na ɪ lana waasɔ ke ləsasi nsi sɪ we saləka taa tɔ.

20 Ləsasi nsi sɪ taa nuna Isɔ kɛ tuu ləŋ ke kɔyeeŋ wei ɪ taa Nowee tɔŋna ɪ atakaa pəɣɔlbɔyɔ sɔsɔɔb saakɔyɔ na Isɔ taŋna suulu tɔɔ ma taŋ. Na yəlaa mpa pa sɔb kpɔlbɔyɔ ŋkɔ kɔ taa na lɔm ta tɔɔ-we tɔ pa we pəɔ kɛ, yəlaa pələfeɪ naanɔwa tike.

21 Lum pəne pə nəɣəsəna Isɔ lɔm sɔb mpi pə yakɪ mə nyɔŋ ke kayana tɔɔ. Na Isɔ lɔm sɔb pəne pə ta ke tɔnyɔ tɔɔ asilima ləsɔyɔ. Ama pə kɛ mpi pə hólóyɪ sɪ yɔlb wiikina Isɔ sɪ ɪ ha-ɪ lotu kɔlbmtɔ tɔɔ. Yesu Kilisiti fema tɔɔ Isɔ lɔm sɔb yakɪ mə nyɔŋ.

22 Inɪ ɪ kpana isəttaa na ɪ ɔaɣa Isɔ kəŋkəŋ taa, na ɪ tɔki kawulayaa ke isəttaa tillaa na isəttaa kawulasɪ na pə tɔŋtɔnaa tɔɔ.

4

Tɔnte kɔfate tɔm

1 Isu Kilisiti tɔɔ kɔnyɔŋ na pə wɪ ɪ nantɔ tɔ, me tɔtɔ ɪ caali mə tɪ na ɪ tɔki pə ləmaɣasəle ke mpɔ. Pə taɣa pɔlb, wei ɪ tɔki kɔnyɔŋ haləna pə wɪkɪ ɪ nantɔ tɔ, pɔntɔ lu isayatu paa taa kɛ.

2 Pə kpaɣaɔ kayana tɔ, ɪ tɔ kɔyeeŋ wei pə kaasa-meɣe atɛ cənɛ tɔ isɪ Isɔ caa tɔ, ɪ taa tɔ isɪ yɔlbkɔnyɔlɔŋ caaki tɔ.

3 ɪ yele isəna tuu ləŋ ɪ paasaa na ɪ lá isɪ ma ta nyɪ isənaa tɔ, ɪ taa tasa mpɔ. Yaasi isayaa, na kɔnyɔlɔŋ isayaaŋ, na sulɔnyɔɔle, na hiluyɔ, na sulɔkɔle, na tuŋ laab mpi pə feɪ lapɔ tɔ pə tənayaa mpɔ pə taa kɛ ɪ ka weɛ.

4 Ama pənente mə tɔm lakɪ ma ta nyɪ isənaa ke ha kɛ timpɪ mə na-we ɪ yela kpɛntɔyɔ ke yaasinaa asayaa sɔsaa taa tɔ, iləna pá mələyɪ-meɣe kɔtɔyɔ.

5 Ama paa tɛ na pá kɛɛsɪ pa kɔlapələ tənayaa Isɔ wei ɪ sɔɔlb puwa sɪ ɪ huɔkəna weesiŋ nyəma na səttaa ke tɔm tɔ.

6 Pə maɣamaɣa pə nyɔyɔ tɔɔ tɔtɔɔ pa kraala səttaa ke Laapaali Kɔpaŋ sɪ pá huɔna-we isɪ yəlaa mpa pa wɛna pa weesiŋ tɔɔ teiteɪ isɪ pa lakɪ yəlaa təna tɔ, na pa kraala-weɣe Laapaali Kɔpaŋ kɛ sɪ Isɔ Feesuyɔ tɔŋ tɔ pá weɛ isɪ Isɔ wɛw tɔ.

Isɔ seela cakəle

7 Pə tənə pə wɔle puwayaa, pə tɔɔ ilɛ ɪ kpaɣa ləmaɣasɛ ke teu, ɪ taa ɔaɣa yem tɔpoto na ɪ sɔɔ Isɔ səlɔmɔyɔ tɔɔ.

8 Kancaalaya nyəntɔ nti tɔ weɛ tɔɔle sɪ ɪ sɔɔli təmaya sɔsɔm. Pə taɣa pɔlb, ye sɔɔlbɔyɔ ɪ weɛ isayatu payale puki poolɔŋ kɛ.

9 ɪ lakɪ təmaya mɔulle ke mə tɛɛsɪ taa na ɪ taa kɔntəyɪ.

10 Paa mə taa wei ɪ paasəna teu ke mpi Isɔ yeke na pə lapɔ saaki-ɪ tɔ. Ye Isɔ ɪ yelaa na pɔlb lapɔ saa nəɣɔlb tike, pɔntɔ ɪ paasəna teu na lelaa waa pə taa.

11 Ye waasɔ latɔ lakɪ ɪ waasɔ, pə weɛ sɪ Isɔ kɔyɔɣɔtɔ ke ɪ teləsəyɪ yəlaa. Ye wei ɪ lakɪ tɔmlɛ, pɔntɔ ɪ lana toma nna Isɔ ha-ɪ tɔ, na pə tɔ Isɔ kɛ teeli ke Yesu Kilisiti tɔɔ. Yesu inəɣəle teeli tɔ na pəsɔlb ke tam tɔɔ. Ami.

Isɔ seele tɔ kɔnyɔntɔɔle

12 Ma taapalaa mə laŋa ɪ taa tənə isəna pə maɣasɔyɔ-meɣe tɔŋ na tɔŋ sɪ pə naa mə waali tɔ isɪ mpusi nəɣɔlb.

13 Ama mə laŋa ɪ huɔlbɔm sɪ mə hika mə paa nyəŋ ke Kilisiti wahalanaa taa na mu tɔɔ. Mpɔ tɔtɔɔ mə laŋa ká huɔlbɔm kɔyaŋku pu kuli ɪ teeli tɔɔ tɔ.

14 Ye pa tɔvki-me isɪ ɪ keu Kilisiti ifalaa tɔ pə tɔɔ, ɪ nu leleŋ kɛ. Pə taɣa pɔlb tɔɔ, teeli Feesuyɔ ŋkɔ kɔ kɛ Isɔ Feesuyɔ tɔ kɔ weɛkɪ mə waali kɛ.

15 Pá taa tɔ mə taa nəɣɔlbɔyɔ kɔnyɔŋ ke yɔlbkɔle yaa ŋmɔlɔm yaa isayatu lapɔ yaa tɔm fau pə tɔɔ.

16 Ama ye wei ɪ tɔki kɔnyɔŋ ke Kilisiti tɔnyɔyɔ tɔɔ, feɛle ɪ taa kra-ɪ. ɪ sa Isɔ kɛ isəna mpi pa tənə-ɪ na Kilisiti tɔ.

17 Huɔle waatɔ talaa kɛ, na Isɔ yəlaa ke pa caaləɣəna tɔm huɔnaɔ. Tɔy, ye taɣa Isɔ taaləɣəna huɔnaɔ, ilɛ isənayale huɔle ntɛ tii tɛəsəna waatɔ wei pu tala mpa pa kisa Laapaali Kɔpaŋ ke mɔyɔ tɔ?

18 Pa ŋmaawa Isɔ Tɔm taa sɪ:

Ye meumɛv kɛ na pə ya kɔpama nyɔŋ,
ilɛ awe náá tɪ pɔsɪ nyarɔtɔnaa na asayaa pa tɔm ilɛ?

19 Pə tɔɔ kɛ ye Isɔ luyɔ lapa sɪ mpa pá tɔyɔ kɔnyɔŋ, pɔntɔnaa ɪ lakɪ kɔpantɔ ke rɪpɔyɔ tam. Pá yelina pa tɔyɪ Nmalɔ wei ɪ kaa yele lapɔ ke nti nti ɪ tɔma sɪ ɪ ká la tɔ.

5

Isə kvlapvto təə feŋyuy

¹ Mə taa mpa mpa pa ké Isə təsele səsaa təyō ma wena pəne. Ma mayamaya isəntō ma ké Isə təsele səsō ké. Na ma nana ma isəpəle ke Kilisiti təyō konyōməŋ wei tō. Kōyənku paa kuli i teeli tō tō maa hiki ma paa nyəm ke pə taa. Nti ma wiikina-me təyōle si:

² I paasəna kaləku ŋku Isə yelina-me təyō teu, isu tiikilaa lakuyō tō. I feŋ kv tō na luŋu kulbmuyō isu Isə caaki tō, pə taa wee təlasī təm. I laki mə təma tətetete, pə taa wee pəyōlaya nyənuyō tō. Ama í ha mə ti təkpataa ké pə lapu taa.

³ I taa pəeki si í ŋmakələyi mpa pə cəla-me si í feŋiyi pa tō tō. Ama í wee mpa kaləku ka nyənəyənə na ku laki tō.

⁴ Na tiikilaa Wulav í kōma na í kōə, ilé í ká hiki mə teeli ntenuyu ŋku kv ŋmaləm ká tee kōkō ke tam tō.

⁵ Səkpema me mə nyəntu nté si mu seeki səsaa. Na mə təna təpai í pasa mə ti na í səŋna təma, pə taya pulo, pa ŋmaa Isə Təm taa si Isə yōona kalampaanī nyəma, na i laki kvpantō ke mpa pa pasəyi pa ti tō.

⁶ Ye mpv ilé í pasa mə təyi Isə niŋ toma nyəŋ taa, na pə kōma na pə tala waatu wei i ka siwa tō, i ká kusi mə nyuyō.

⁷ I pəti mə nəyəsəe tənaya Isə, pə taya pulo, i paasəyənə-me tō se.

⁸ I nyōəsī mə ti, í taa caya yem təpoto. Pə taya pulo tō, mə kolontu iləyōw wee ké, na í cəəki isu təyōlaya wiikuyō na ka cəəki na ká pəkəyi si ká hika wei ka tayaŋu tō.

⁹ I paasi na í səŋ Isə seev mpaav taa ké teu na í tən-i teu. Pə taya pulo tō, í nyi si mə taarpalaa mpa pa yana antulinya tō, konyəntəyōlenaa pane pa makəna pələye mpv tətəyō.

¹⁰ I təkī konyəŋ ke laasaya tō tō, pələe təna tv Isə wei i yaa-me si í hiki mə paa tete ke i teeli wei i tən tō i taa ké mə na Kilisiti mə kvəntuyō tō tō, i mayamaya i ká tayanəna-meye teu təmmam. Na i ká la na í nyōə tōŋ, na í ha-meye apalvtō, na í səŋsi-meye kite nte tə tō pə kaa ciyiti-me tō.

¹¹ I pəsuyō kōne kó wee tam. Ami.

Kantəkaya seetv

¹² Silaasi wei ma nyənəyi isu ta taarpalo kvpən tō im i sənna-m na má ŋmaa-meye takəlaya kanē. Ma caa ma səsī-meye apalvtō na má la na í te mə taa si Isə tampana pələe təm wenna takəlaya kanē ka taa. I təkī-yeŋe niŋ naale.

¹³ Pəpiloni Isə seelaa mpa Isə yaawa isu i yaav-me tō pa seə-me, ma pəyalv Maləki seə-me tōtō.

¹⁴ I seə təmayā teu na səluyō kvpənkv na í leli.

Isə í ha mə təna mpa Kilisiti ti təyō alaafəya.

**TAKƏLAYA NAALE NYƏJKANJA NJKA
PIYEE
NMAAWA TƏ
KUTULUT**

Isə seelaa tənəya Piyee ηmaawa i takəlaya naale nyəjka kanə. Seyesəlaa kraa nyəma mpa pa ləlaa na pa sən Isə seelaa taa tə, mpeye i yookina i takəlaya taa. Piyee kraaləyi Isə seelaa ke Yesu məlvuy təm na i seyəsəyi-we si: Ye haləna sanja Yesu ta kənta i caa ke si pə ya yəlaa tənə nyəəj. **Isəna pa faya Piyee II takəlaya tə:**

- Sestv, titite 1:1-2
- Yulv wei Isə yaawa tə i yaasināa kəpama, titite 1:3-21
- Piyee kuliyi pəpətv seyəsəlaa waah, titite 2
- Kilisiti kantəkaya kəntə təm, titite 3

Sestv

- 1 Maya Siməj Piyee, Yesu Kilisiti təmle tv na i tillu.
- Tá Isə na tá Yatv Yesu Kilisiti pa tənə siyisuyv na pə yelev na mpa pa tənə pa taa na Isə ké teu ke teitei isv ta təyə ma ηmaa takəlaya kanə.
- 2 Isə í hólí-meyə pəlee na í ha-meyə alaafəya ke səsəm ke nyəm mpi í nyəmə í na Tacaa Yesu tə pə təə.

Isə yaav na i ləsvyv

- 3 Isə un i isəitv tənə hana-təyv pə tənə mpi pə yeki na tə matəyəna-i tv. Inu i yekina na tə nyəj wei i yaa-tv si tə hiki i mayamaya i teeli na i kəpantv taa ké ta paa nyəm tə.
- 4 Na pə təə ké mpi mpi i suwa si i ká la-tv tə pə ké kəpampam na pə təəwa səsəm pə tu fei. Na ye í hika mpi Isə suwa si i ká la tə, de í ká pəsi na í fiti kənyuləj isayəj wei i ηmakəla antulinya taa cənə tə i niñ taa na í kpağa Isə wəetv.
- 5 I təma mə taa na Isə tə, tənə un tə nyəyv təə mayamaya ke í ká huli teu na í təkí yaasi kəpəj. Yaasi kəpəj waah iləna í pəeki nyəm.
- 6 Na nyəm waah iləna í pəeki ti təkuyv. Ti təkuyv waah iləna í pəeki suulu. Na suulu waah iləna í pəeki si í matəyəna Isə.
- 7 Na Isə matənav waah iləna í pəeki si i wəe təma na lelenj. Təma lelenj waah iləna í pəeki si í sələyi təma.

- 8 Yaasināa kəpama mpa pə muna í təkí təyələ. Ye í wəna-wə na pá təə səsəm, paa la-meyə kpelikpeka nyəma ke Tacaa Yesu Kilisiti nyəm təm taa, na í kaa wəe kaawaasasi.
- 9 Ama wei i feina yaasināa pane tə, i tēe i tēe ké i naaki, na i wəe ké isv yulvm. Na pə sənəna-tə tələnəj si pa kpiisa i ləj isayətv.
- 10 Ma taapalaa, pə təə ké í ká caali mə tu na í təkí yaav mpi Isə yaa-mə na ləsvyv mpi i ləsa-mə təyə teu. Pə taya pulv, ye í təkə mpv, natəl tə kaa hu-meyə paa pəə.
- 11 Mpv pu yelina na pá təlí-meyə Tacaa na tá Yatv Yesu Kilisiti Kawulaya tam nyəjka nəyə təyelele.
- 12 Mpi pə təə ma wəe na má tənə-meyə təm tənəyē təəsvyv təyələ. I təma-təyi nyəm, haləna tampana təm nti i mōwa tə í pu tə təm taa.
- 13 Ye ma wəna ma isē, ma hūv si pə wə teu si ma kətəəsvtv tənəyē maa təəəyi-meyə tam na í taa hēe.
- 14 Pə taya pulv təə, ma nyəmə tu si nəəəə maa lu tənəyv kəsəpuyv kənə kv taa na má tēe, isv Tacaa Yesu Kilisiti hula-m tə.
- 15 Maa paasəna na má yelina-meyə mpi pu təəəyi-meyə təm tənəyē paa ma kəma na ma fei tə.

Kilisiti teeli nalaa

- 16 Tampana təə isəntə, pə taya mola nna yuləlayətv lələsaa tə anəyi tə təkāa na tə hələnə-meyə Tacaa Yesu Kilisiti kəntə tənə na tənə nyəntə təm. Ama tə ná i səsəəntv na ta isəpəe mayamaya ké.
- 17 Tu wə timpí Tacaa Isə kusa i nyūyv na í ha-i teeli ke waatv wei Teeli səsə tv un i lapa na pə yəyətí na í nu si: Ma luyv tēe Pəyāya nté unē un, inəyi ma lanjē hūlvmənaa pə tu fei.
- 18 Tá mayamaya tə nuna tá njkənj ke waatv wei pə yəyətə m̄p̄ȳȳ hatuu isətāa ké tá na-i tu wə puyv kate nyəjku təə tə.
- 19 Mpv un pə yelina na tē tē tá taa təkpatāa na təm nti Isə kuyəyətvtv tēləsəlaa ka kraalaa tə. Na tə muna mu kəna-təyi teu. Pə taya pulv təə, tə wə ké isv fətəla wəv səkretuyv taa na í naaki na halí pə kəə pə fe tə. Təlvmaluyv ká la na pə ná mə taa.

20 Pə tənaya mpu ile í tóosi si yulu kaa pəsi na í lu í mayamaɣa í təm na í seɣesi nti pa ŋmaa Iso Təm taa si cele tu la to tə tō.

21 Pə taya pulu, yulu nəkuɣu tike u lələsəɣi cele təm natəli. Ama Feesuɣu Nanŋtu tukayana-təyi yəlaa taa na pá yəɣətəɣəna Iso nəɣə.

2

Pəpətu seɣesəlaa təm (Yuti 4-13)

1 Hatuu ləŋ Iso kuyəɣətutu tələsəlaa pəpətonaa ka luwa yəlaa heku. Mpu tətəɣo seɣesəlaa pəpətonaa ká lu mə heku taa tətə. Pəpətu seɣesəŋ na wei í kəŋna wakələɣu təɣo paa suu seɣesuɣu. Na paa kisi Tacaa wei í yapa-we tō. Mpu uní pu yelina na pá kəna wakələɣu ke kraakraa ke pa mayamaɣa pa nyəŋ taa.

2 Payale ká təŋna-weɣe pa tetelakasi mpraau ŋku kv taa, na paa tvu tampana mpraau ke pa yaasi wei pá təkaa na pá lakəna to í tō.

3 Seɣesəlaa pəpətonaa mpe paa lu təmnaa na pá heeliyi-meɣe pəɣolaya nyənuɣu tō si pá təɣo mə tō. Ama pa Həuulu səlɔ tema puw ke hatuu ləŋ si í ká la, na pa Wakəllu ná tənaa tətəɣeɣe.

4 Pə taya pulu tō, yulu tá yeke isəttaa tillaa mpa pa wakəlaa təɣo yem. Ama í pəta-weɣe saləka səsə taa ké, na pá həkə-weɣe alukpala ke səkrətɣu taa si pá tan Həule wule.

5 Iso tá yeke antulinya kəpəŋ ke yem. Ama í lapa na lum səsəəm waasi antulinya ine na í yəlaa asayaa pa tō təwasawasa. Nowee wei í lakaya tampana təŋɣu waasu tō na lələa naatosompəɣolaya tike nyəŋ ke í yapa.

6 Iso kó Sətəm na Kəməə pa acaləe təm, na í wakəli-ye na kəkə. Na rúpúy í hələna asayaa si isəna mpi pə wee si í ká la-we təɣəle.

7 Ama í yapa Ləəti. Yuləpəŋ ine, yəlaa asayaa yaasi asilima nyəŋ ka təkə-í ké na pá cəsəɣi.

8 Pə taya pulu tō, yulu pəŋ ine í ka wep pa heku tō, paa kuyəŋku í naakaya ké na í nukɪ yaasinaa asayaa panə, na lakasi isayasi nsi si pəkələɣaa-í ké.

9 Mpu yə pə wee mee, Tacaa nyəmna isəna mpi í ká lasi mpa pa matəna-í təɣo mayasəŋ taa, na isəna mpi í ká su asayaa si Kuyaku Kuhəunaw wule ile í ká tu-weɣe saləka tō.

10 Pə tu kələna mpa pa təŋəyi pa tənəŋ konyuləŋ isayəŋ na pá footiyi Iso səsəəntu tō.

Seɣesəlaa pəpətonaa panə pa ké apalaa taa apalaa ké. Timpi pa ta tala təɣo pa kraasəyi pa ti. Paa tu see isəttaa teeli nyəma na ŋ ná, pa tuku-weɣe.

11 Isəttaa tillaa mayamaɣa kələna seɣesəlaa panəɣe toma na pəsəɣu, paa cakəna teeli nyəma mpeɣe Tacaa isəntaa.

12 Yəlaa panə pa laki ké isu ləmayasəe feinaa, pa we yem ké isu pə lələɣu taale wontu si pá kra-ti na pá kv tō. Mpi mpi pa ta cekəna təɣo pa tuku. Pa kəŋ saalɣu ke yem ké isu taale wontu.

13 Konyəntəɣələnaa mpa mpe pa kəŋna təɣo pu te na pá ləeti-we. Ilim na pə isəle ke pa konyuləŋ isayəŋ kuləɣəna-we na pá laki-í na pa laŋa hee pamm. Pa muyuliyina pa puɣusuɣu ké na mə na-we í təkɪ mə təɣənasi. Ye pa we timpi, feele na tusuyu wenna.

14 Alaa yem yem nyəma ke pa pəkəɣi tam. Paa nyəɣəsəyi isayatu lapu, na pá təsəyi acamaa acamaa. Pa pəɣolaya nyənuɣu fei yəɣətɣu. Iso tənəsa-weɣe mpu si ké.

15 Pa yela mpraau kəpəŋku ké na pá tooliyi. Posəə pəyalu Palaam ikpate ke pa tənəaa. Ilé í ka sələna liyitee na í nyi si kawalaya lapu taa ké í ká hikina-ye.

16 Ama pa kaləna-í í kaanutu tənə tō tō. Kəpam, kəpəŋaya alɔnyəŋka ŋka kaa yəɣətəyi to ka yəɣətəa isu yulu, na pá kra Iso kuyəɣətutu tələsulə ke í kəmələkələpətu nti tə təlata, na í yeke lapu.

17 Yəlaa panə pa wee ké isu hila nna a nyəowa tō, na isu tən piluɣu na heelimuɣu kusi-ku tō. Iso tənəsa-weɣe pa təɣayele caav ke səkrətifile anaam taa.

18 Kalampaanu təm na kəmələnyəntu ke pa kraaləyi. Yuləweetu konyuləŋ asilima nyəŋ ke pa təsəɣəna mpa pa lu nəənəə ké yəlaa toollaa heku tō.

19 Na pá heeliyi pələ si paa waasi-we na pá pəsi kasayampiya. Pəyele yaasi kəwakəlu kra mpe pa mayamaɣa ke yomle ké. Pə taya pulu, ye mpi pə maləna yulu, í pəsa pə yom ké.

20 Tampana tō, ye yəlaa nyəmə Tacaa na tá Yatv Yesu Kilisiti na pá ləsa-weɣe antulinya isayəŋmakələɣu taa, na pá kəə ilena antulinya tasa-weɣe isayəŋmakələɣu mpi na pə kra-weɣe yomle, kancəalaya nyəm lapa sooci na waali nyəntu.

21 Ye pa taa nyi tampana mpraau, sana keke na mpi pa tənə-kuyə nyəm na pá ha kəheelitu kəpəmpəntu nti pa tələsa-we təɣo siyile tō.

22 Nti tə mayana-we tō tə lapa teitei ké isu pa tukuɣu ituule təɣəle si: Haɣa məlaa na ká təɣo ka tətə. Pa sə afa təpəpai na í məli afəla taa na í tasa həntɣu.

3

¹ Ma taapalaa, ma takəlaya naale nyəjka ntə ma tu-meyə nmaav tə. Nti ma təsa-meyə ma takəlası nsi sı naale sı taa tə ma caa ké sı pə tu-meyə huwəe kupaana ke mə ləmayasəe taa na í taa hee.

² Ma caa ké sı í təası təm nti Isə kuyəyətətə teləsəlaa nanjə nyəma ka yəyətə hatuu ləj tə, na Tacaa na tá Yatə kuheelitu nti mə tillaa seyesa-me tə.

³ Kancaalaya ile í nyi teu sı yəlaa ká kuli kuyeej kantəkaya nyəj taa mpa paa təj pa mayamaya pa konyuləj tə, na paa wəj-me.

⁴ Haləna paa pəası-me sı: Í taa tə sı í ká məli ya? Na haləna sanjə í wə le? Ta caanaa ná kulaa kəle na pele pá sı, na tuu pa nmaav antulinya tə í te í teyle mpu, pulə ta layası.

⁵ Isə yəyətəna hatuu ləj taa na pə lá isətənyu na tetu. Ama təm təneyə mpe pa səwa təfaa. Tetu fayana lum, na lum ke pa lapəna-ti.

⁶ Na pə kaası lum mpi pə waasəna tuu ləj antulinya təwasawasa na pə wakəli-í.

⁷ Kayana Isə kuyəyətətə koləmtə nti tə suna isətənyu na tetu, sı pu te na pə wə-təyi kəkə ke kuyanjku paa huuna asayaa na pá wakəli-wə tə.

⁸ Ma taapalaa, natəli tə wenna pə ta muna isu í ká səw tə tə. Ntəyələ sı kuyaku kolənyu wə Tacaa ké isu pusi iyaya, na pusi iyaya náa wəe-í isu kuyaku kolənyu.

⁹ Tacaa təma sı í ká la nti tə, pə taya isu í wə kaninika na tə lapu isu leləa huukuyə tə. Ama suulu ke í huləyi-me. Mpi tə, í caa sı yulə nəyolú í le, paa pəntu ké awe. Ama í caa ké sı yəlaa təna í layası təntə kəpante.

¹⁰ Paa na mpu tə, Tacaa kuyaku kəj kəntə ké isu nmulə kənyu tə. Isə tənyu ka mukı yem ké kuyanjku, na pə kəkəlyu ká la səyəntə. Kəkə ká nyaya isətənyu təw nyəm təna, na pu nyaya atə na í nyəm təna.

¹¹ Pə kəj pə tənaya wakəlyu ke mpuwəle, ile mu nyəna nteyə mə cakəle. Mə yaası ká te na í hólí sı í matəna Isə,

¹² na í tanja Isə kuyaku, na í lə teu sı kuyaku njkú kú tala ləj. Kuyanjku kəkə ká nyaya isətənyu, na ku təw nyəm təna ká huona ká hanaya.

¹³ Ama Isə təma sı í ká te na í ləsi isətənyu kəfaləyú na tetu kəfatu, na tampana tike ká wenna pə taa. Nti tá tanjaa təyələ.

¹⁴ Ma taapalaa, pə təw ké í ká lə teu na í lá kəpama ke Isə isəntaa na í taa na isayatu natələyi mə kin, na mə na-í í ciilki na í tanj kuyaku njkú.

¹⁵ Í nyəna Tacaa suulu na í ná, í suulu iní í yelina na pə ya mə nyəwə. Ta taapalə kupaŋ Pəli nmaav-me na í keesi-meyə pə təm na ləmayasəe nna Isə ha-í tə.

¹⁶ Mpuwə í nmaaki í takəlası təna taa ké timpri timpri í yəyətəyi təm tənə tə. Í takəlası taa huwəe cəkənav wə kate ke tiili tiili, lena isəkpeete nyəma na mpa pa fei toj tə pele pa keeki pə huwəe. Na mpwəyə pa keeki Isə Təm taa təmnaa lentı tətə. Pa mayamaya pa lepu ke pa tənə caav ke mpu.

¹⁷ Ma taapalaa, pənente mə isə kulaa. Pə təw ile í taa yele na yəlaa asayaa kupuyusutu tolisi-me, na pə kəw na timpri í səjaa təca tə pə layası-meyə lonte.

¹⁸ Ama í wəe na í pukı lələ ké Tacaa na tá Yatə Yesu Kilisiti pəlele na í nyəm təm taa. Pə krayav sanjə haləna tam tə, teeli tə nté iní. Ami.

TAKƏLAYA KANCAALAYA NYƏŇKA ŇKA
YOHAAŇI
NMAAWA TƏ
Kotulutu

SeysesəŇ kpa nyəŇ payale ka we saa wei Yohaani Ňmaakaya i takəlaya təyo. SeysesəŇ kpa nyəŇ un i taa leŇku nté si mpi pə naaki isentəo tə pə ke isayam ké. Mpi pu naaki təyole kopam. Pə təo ké pa seysesəya si pə ta muna Yesu i weena yəlb weetu, mpi tə i ké Iso ké. Ama Yohaani na hulaa təfoo si Yesu ké Iso, pəco i ké yəlb, pəyele i ké Feesuyu.

Isəna pa fayə Yohaani I takəlaya tə:

- Kotulutu, titite 1:1-4
- Tə wee nyaaləm taa isu Iso, titite 1:5-2:17
- Kilisiti kolontu təm, titite 2:18-29
- Mpi pa nyəŇna si yəlb ké Iso pəyaya tə, titite 3
- Tampəna na pəpətu pə fayəv, titite 4:1-6
- Iso ké səlbəy, titite 4:7-21
- Taa təm mpi pə kəlaa tə, titite 5

Weesuyu təm

¹ Weesuyu Təm ke tə Ňmaa-meyə takəlaya taa cəne. Təm nti tu we kancaalaya ké, na tə nu-ti, na tə na-ti na ta isəpee, na tə nyəni-təyi teu, na tá niŇ tokinaa.

² Waatu wei weesuyu kune kv koma tə tə na-kv. Pə təo ké tə heeliyi-me na tə kpaaliyi-meyə weesuyu Ňku ku təŇ tə kv təm. Taaaa cəlyə kv wee na pə kuli-kv na pə hólí-tu.

³ Nti tə nawa na tə nuwa təyo tá heeliyi-me tətə, si i krentəna-tuyv tá na Taaaa na i Pəyaya Yesu Kilisiti ta krentuyv taa.

⁴ Tə Ňmaa takəlaya si tə heeliyi-meyə təm tənəye na tá laŇa həlbmí teu.

Iso wee ké isu kəko səsəŇka

⁵ Nti tə nu Yesu Kilisiti kiŇ na tə heeliyi-me təyole si, Iso wee ké isu kəko səsəya Ňka ka naa tə, na paa səkpetiya kai fei i kiŇ.

⁶ Ye tə yəyətəyi si tá na Iso tə krentaa na pəyele na tə tərŇna səkpetuyv taa ké tənte, tə ké pəpətnaa ke tá yəyətəya na tá kulapəle pə naale pə taa ké.

⁷ Ama ye tə təŇ tənəŇ taa isu Iso maŇamaya wev tənəŇ taa tə pə krentəyi-tuyv, na i Pəyaya Yesu caləm kpiisiyi-tuyv ta isayatu təna.

⁸ Ye tə yəyətəyi si tə wev isəntə tə tə feina isayatu, ta maŇamaya ke tə puyusiyi, na tampəna fei tá kiŇ ke paa pəco.

⁹ Ama ye tə heela Iso ké tá isayatu, tə pəsəyi na tə tu-i naani. Pə taya pulb təo, i təŇəyi siyisuyu ké, ile i ká husi tá isayatu na i kpiisi ta kawalasi təna tərəpaia.

¹⁰ Ye tə yəyətəyi si tə ta la isayatu, Iso ké tə yaaki pəpətu, na tu mvyi i təm.

2

Kilisiti kele ta sənə

¹ Ma piya, ma Ňmaa-meyə tənə inəyi si pə la na í taa la isayatu. Ama ye pə tu yelaa na nəyəlb la isayatu, ile tə wəna ta təm tayanə ke Taaaa kiŇ. Inəyole Yesu Kilisiti wei i ké tampəna təŇlb tə.

² Pə taya pulb, Yesu Kilisiti inəyi pa ləpa kətəya si pə tayaní tá isayatu, na pə taya tá tike tá isayatu, ama na yəlaa təna tərəpa isayatu tətəyo.

³ Ye tə təŇəyi Iso kəheelitə ile tu cəkəna si tampəna tə nyəmə Iso.

⁴ Ye nəyəlb təma si i nyəmə Iso, na pəyele pəntu u təŇəyi i kəheelitə, pəntu ké pəpətu ké, na tampəna fei i kiŇ.

⁵ Ama wei i təŇəyi Iso kuyəyətətu tə pəntu sələna Iso na tampəna təkpataa. Mpi pə yeke na tə nyəŇ si tá na Iso tə krentaa yaa tə ta krenti təyole.

⁶ Ye wei i yəyətəya si í na Iso pa krentaa, pəntu í tə tənte nte Yesu ka təma tə.

Kəsəsutv kofatv

⁷ Ma taapalaa, pə taya kəsəsutv kofatv natələyi ma Ňmaa takəlaya si ma heeliyi-me. Ama kəsəsutv kəpəntu nti pə heela-meyə hatuu kancaalaya təyo. Na kəsəsutv kəpəntu ntəyole təm nti í təma nuw tə.

⁸ Paa na mpv pə we isu kəsəsutv kofatv təo ké ma Ňmaa-meyə takəlaya, pə hula tə tampəna ke Kilisiti kiŇ na mə kiŇ tətə. Səkpetuyv keelaa na tampəna kəko təma nau tənyau.

⁹ Ye wei i yəɣətəyi si i we tənəŋŋ taa na pəyele i taa kraana i yəlvətəyontəle, səkrətəyən ta ceta pəntu tə se.

¹⁰ Ama ye wei i sələyi i yəlvətəyontəle, pəntu wenna tənəŋŋ taa, na pulv mpi pu pəsi na pə tusi lelv na ilé i lá isəyatv tə pə fəi i kin.

¹¹ Ama səkrətəyən nyələna wei unu i taa kraana i yəlvətəyontəle tə i tə. Ku taa ké i tən, i ta cəkəna i təpote. Mpi tə, səkrətəyən yulvsa i se tə se.

¹² Ma piya, pə huusa mə isəyatv ke Kilisiti tə təyō ma ŋmaa takələya na má heeliyi-me.

¹³ Caanaa mə mə nyəmna wei i ka we hatuu kancalaya tə, pə tə ké ma ŋmaa takələya si má heeliyi-me. Ifeɸiya mə, mə kəla Isəyav təyō ma ŋmaa takələya si má heeliyi-me.

¹⁴ Piya, mə nyəmá Taca təyō ma ŋmaa takələya na má heeliyi-me. Caanaa mə, mə nyəmá wei i ka we hatuu pə kancalaya tə, pə tə ké ma ŋmaa takələya na má heeliyi-me. Ifeɸiya, mə wenna toma, na Isə Təm cakı mə taa, na i kəla Isəyav, pə tə ké ma ŋmaa-meɸe takələya.

¹⁵ I taa sələ antulinya, paa mpi pə tu ké antulinya nyəm maɸamaɸa tə, i taa sələ. Ye nəɣəlv sələ antulinya, pəntu ta sələ Taca tətə.

¹⁶ Pə tənə mpi pə ké antulinya nyəm təyōlv, yəlvətəyən konyuləŋ isəyən, na yəlv naakəyō pulv na pə isəsəemle kraí tə, pə taya Taca kin ke pə luŋna.

¹⁷ Antulinya na pə tənə mpi yələa naaki i taa na pá nyuləyi tə pə tənna təm ké. Ama wei i lakı Isə luɸy nyəntv tə pəntu cakəna tam.

Kilisiti kolontu

¹⁸ Ma piya, antulinya təm wəsaa ké. I təma nuw si Kilisiti kolontu ka lu. Təv, kaɸana i kolontunaa mpe pa lu payale ké tənəyō. Pə tə ké tə nyəmnaa si pə wəsa təm ké.

¹⁹ Yələa pənə pa taa ké ta nyəma na tampana se, pə tə ké pa lu tá taa. Ḿpóyó mee, ye paa ké tá nyəma, pa taa lu tá taa se. Ama pa lu ta taa ké si pə hólí teu si pa taa nəɣəlv taa ké tá nyəŋ na tampana.

²⁰ Ye mə ɪe Feesuyu Naŋŋtə wei Kilisiti tisa paa mə taa wei i tə tə unəyi i hikaa, na mpv pə yelina mə tənə i nyəmá tampana.

²¹ Ye mpv pə taya isu i tá nyi tampana təyō ma ŋmaa-me si má heeliyi-me. Ama isu i nyəma-ye, na i nyəmá tətə si pəpətv natəli tə fəi tampana taa tə pə tə ké.

²² Aweɸele pəpətv ɪe? Wei i yəɣətəyi təfoo si Yesu tá ké Kilisiti tə pəntu nté pəpətv. Na unəyələ Kilisiti kolontu. Pəntu kpeŋna Taca na i Pəyayə ké na i kisi.

²³ Ḿpóyó mee, ye wei i kisa Pəyayə, pəntu kisa Taca tətəyō. Na ye wei i nyəmá Pəyayə, pəntu nyəmá Taca tətəyō.

²⁴ Pə tə ké i ká la kookali na i təkı təm nti i nu hatuu kancalaya təyō mə taa ké teu. Ye i təkə wenti i nu kancalaya təyō mə taa ɪe mə na Pəyayə na Taca i ká kpeŋti na i caya mpv.

²⁵ Kilisiti təma si i ká ha-təyō mpi təyələ weesuyu ŋku kv kaa té tə.

²⁶ Mpa pa pəkəyi si pá puɸusi-me tə, pa tə ké ma ŋmaa-meɸe tənə unu si má heeliyi-me.

²⁷ Ye mə ɪe Kilisiti tisa i Feesuyu ke mə tə ké. Na i Feesuyu wəv mə kin tə nəɣəlv u nəkəyi-meɸe natələyi hólóyó tətə. Feesuyu huləɸəna-meɸe pə tənə na tampana ke kv seɸesəyi, kv seɸesəyi pəpətv. Pə tə ɪe i tən Feesuyu kvseɸesətv na mə na Kilisiti i kpeŋti mpv.

²⁸ Nn ma piya, mə na Kilisiti i kpeŋti na i caya mpv, na tu tə-i naani ké waatv wei i ka lu tə, tə kaa kuu fəele ke i isentaa ké kəyənku i ká kə tə.

²⁹ I nyəmá teu si siɸisuyu ke Kilisiti ná tənəyi, mpv tətəyō i ká nyi si yələa tənə mpa pa tənəyi siɸisuyu tə pa ké Isə piya ké.

3

Isə piya

¹ I nyəni isəna mpi Taca sələ-tv tə i paasaa ké na i sələ-tv na halı pá yaa-tv si i piya, na tə tu ké i piya nsəyi. I tá ná mpi pə tə antulinya nyəma ta nyi-tv təyələ. Pa taa nyi Isə təyō pa ta nyi tá.

² Ma taapalaa, kaɸana tə ké Isə piya ké, ɪe pə ta kulita isəna tu te na tə wəe tə pə tə təkəlee na pəcə. Paa na mpv tə nyəmá si Kilisiti kəŋ na i lu tə tu nəɸəsəna-i ké, mpi tə tu ná i wəetv.

³ Yələa tənə mpa pa tēləyi Kilisiti ke mpv tə pá tayanəyi pa təyi na pá lá kvpama isu Yesu Kilisiti ke kvəŋ tə.

⁴ Yələa tənə mpa pa lakı isəyatv tə Isə kəsəsutv ke pa kpeesəɸəna. Pə taya pulv, isəyatv lapv kəna kəsəsutv kpeesəŋav.

⁵ Na i nyəmá teu si Yesu Kilisiti kəmaɸa si i ləsəyi yələa isəyatv na i lə. I maɸamaɸa i fəina isəyatv ke paa pəcə.

⁶ Pə tə ké ye i na wei pa kpeŋtaa, pə cəpa pəntv na isəyatv lapv ké. Ama ye wei i wəe na i tənna isəyatv lapv, i ta na Yesu na i ta tu nyəm-i.

⁷ Ma piya i taa yele na nəɣəlv puɸusi-me. Ye wei i tənəyi tampana, pəntv maɸamaɸa ké tampana tə ké isu Yesu Kilisiti.

⁸Ye wei i wee na i tɔŋna isayatu lapu, ulɔyɔu tɔnna pɔntu. Pɔ taya pulu ulɔyɔu lapɔna isayatu ke hatuu kancaalaya. Pɔ mayamaɔa pɔ tɔɔ tɔkɔpɛm kɛ Isɔ Pɔyaya kɔma si ka wakɔlɔyɔi ulɔyɔu tɔma tɔnaŋnaŋ.

⁹Wei i kɛ Isɔ pɔyaya tɔ pɔ ɔɔpa-i na isayatu lapu kɛ. Pɔ taya pulu, i ta ke sɔtu tɔtɔ, i tɛma weesuɔu tɔ ke pɔsɔyɔu kɛ. Na Isɔ keke i Caa, ile i kaa pɔsi na i tɔŋna isayatu lapu.

¹⁰Ii naa mpi pɔ yeki na pɔ nyɛŋ Isɔ piya na ulɔyɔu nyɛnsi tɔyɔlɔ. Wei u tɔŋɔyɔi tampana yaa u sɔɔlɔyɔi i yulɔyɔŋtɔle tɔ i ta ke Isɔ pɔyaya.

Tɔma sɔɔlɔyɔu tɔm

¹¹Nti i nuwa hatuu kancaalaya tɔyɔle si tɔ sɔɔlɔyɔi tɔ tɔma.

¹²Pɔ fɛi si tɔ la isɔ Kayini ka lapu tɔ, i ka kɛ Isayau nyɛŋ kɛ na i kɔ i neu. Na pepe tɔɔ kɛ i tu kɔ-i tɔ? I neu lakaya kɔsiyisim na inɔ i lakaya isayam tɔ pɔ tɔɔ kɛ.

¹³Apalaa mɛ, ye antulinya yɔlaa taa kraana-mɛ, tɔle tɔ taa la-mɛyɛ piti.

¹⁴Tɔ nyɛmɔ si tɔ lu tɔsɛtɛ kɛ na tɔ sɔu weesuɔu tɔhikile. Tɔ sɔla ta yulɔtɔyɔntɔlɛnaa tɔyɔ tɔ nyɛmɔ mpɔ. Wei u sɔɔlɔyɔi i lelu tɔ i we sɔm taa kɛ, i ta luta.

¹⁵Yulɔ wei i taa kraana i yulɔtɔyɔntɔle tɔ i kɛ yulɔkɔlɔ kɛ, na mɔ nyɛmɔ si yulɔkɔlɔ fɛina weesuɔu ŋku ku tɛŋ tɔ.

¹⁶Tɔ tɔɔ kɛ Yesu Kilisiti lɔ i weesuɔu. Mpi tɔ nyɛmɔ si yulɔ sɔla i lelu tɔyɔle. Ye mpɔ pɔ wee kɛ si taa lɔ tɔ weesin ke ta tɔyɔntɔlɛnaa tɔɔ.

¹⁷Ye yulɔ wɛna keke, ilɛna i nɔ pɔ caala i yulɔtɔyɔntɔle na i ta toosi i tɔm si pulu, wɛɛntu inɔ i pɔsɔyɔi na i tɔ si i sɔla Isɔ keke?

¹⁸Ma piya tɔ taa makɔ nɔɔsi taa kɛ yem kɛ tɔ tɔma sɔɔlɔyɔu tɔm. Ama tɔ lakasi i hɔlɔyɔi tɔtɔ si tɔ sɔla tɔma na tampana.

Isɔ naani tɔyɔ

¹⁹Mpi pu yele na tɔ nyɛ si tampana ke tɔ tɔŋɔyɔi tɔyɔle. Pu yele na tɔ wɛɛna naani kɛ Isɔ isɛntaa.

²⁰Ye pɔ heeliyɔi-tɔyɔ hatuu tɔ lotu taa si tɔ fɛi teu, tɔ nyɛmɔ si Isɔ kɔla tɔ lotu taa nyɛntu tɔnaya tɔɔ na i nyɛmɔ pɔ tɔna tɔpa.

²¹Ma taapalaa pɔ tɔɔ kɛ ye pɔ ta heeli-tɔyɔ natɔlɔyɔi hatuu tɔ lotu taa, tɔ kaa nya Isɔ isɛntaa keke paa pɔɔ.

²²Tɔ tɔŋɔyɔi i kɔheeliu na tɔ lakɔ mpi i caa tɔ pɔ tɔɔ kɛ i ha-tɔyɔ pɔ tɔna mpi tɔ sɔlɔmɔyɔi-i tɔ.

²³Nti i tu-tɔ tɔyɔle i Pɔyaya Yesu Kilisiti tɔm mɔyɔ na si tɔ sɔɔlɔyɔi ta tɔma isɔ Kilisiti tu-tɔ si tɔ lakɔ tɔ.

²⁴Ye wei i tɔŋɔyɔi Isɔ kɔsɔsɔtu pɔntu kpɛntɔna Isɔ kɛ na Isɔ we pɔntu waali. Isɔ ha-tɔyɔ i Feesuɔu tɔyɔ tɔ nyɛmɔ si Isɔ we tɔ waali.

4

Isɔ na Satanɔ pa feesin fayaw

¹Ma taapalaa, nyɛntɛ yɔlaa mpa si Isɔ Feesuɔu tii mpe pa tɔɔ tɔ i taa mɔyɔi pa tɔna pa tɔm ke yem. I tɛɛ pa waali na i nɔ si feesuɔu ŋku kɔ kɛ Isɔ nyɛŋku yaa ŋku. Pɔ taya pulu, Isɔ kɔyɔyɔtɔtu tɛlɛsɔlaa pɔpɔtɔnaa kupinɔ yana na antulinya.

²Isɔna i kɔ nyɛna si Isɔ Feesuɔu nyɛmɔ tɔyɔlɔ, ye wei i tɔŋ si Yesu Kilisiti pɔsa yulɔ na tampana ile Isɔ Feesuɔu tɔ nte.

³Ama wei u tisiyɔi si Yesu pɔsa yulɔ na tampana tɔ Isɔ Feesuɔu fɛi i kin. Kilisiti kolontu nyɛŋku tɔ nte pɔntu. I kɔ nuwa si i kɔ kɔɔ tɔ, i tɛma kɔntɛ ke antulinya taa.

⁴Ama ma piya mɛ mɛ kɛ Isɔ nyɛmɔ kɛ na i kɔla Isɔ kɔyɔyɔtɔtu tɛlɛsɔlaa pɔpɔtɔnaa. Pɔ taya pulu, Feesuɔu ŋku kɔ we mɔ kin tɔ kɔ kɔla feesuɔu ŋku kɔ we antulinya nyɛmɔ kin tɔ.

⁵Antulinya yɔyɔtɔyɔ ke pa yɔyɔtɔyɔi, na antulinya nyɛmɔ nukɔi pa tɔm ke pa kɛ antulinya nyɛmɔ tɔ pɔ tɔɔ.

⁶Ama tɔ ile, Isɔ tɔnna tɔ. Na wei i nyɛmɔ Isɔ tɔ inɔ i nukɔna tɔ tɔm, wei i ta ke Isɔ nyɛŋ tɔ u nukɔi tɔ tɔm. Mpi pu yele na tɔ nyɛŋ tampana Feesuɔu na feesuɔu ŋku kɔ tɔlisiyɔi yɔlaa tɔyɔle.

Isɔ ke sɔɔlɔyɔu

⁷Ma taapalaa, i yele na tɔ sɔɔlɔyɔi tɔma, pɔ taya pulu Isɔ kin ke sɔɔlɔyɔu lunaa. Na wei i sɔɔlɔyɔi i yulɔtɔyɔntɔle tɔyɔle Isɔ pɔyaya na pɔntu nyɛmɔ Isɔ kɛ.

⁸Ama wei u sɔɔlɔyɔi i yulɔtɔyɔntɔle tɔ, pɔntu ta nyɛ Isɔ. Pɔ taya pulu Isɔ nɔ kɛ sɔɔlɔyɔu tɔ se.

⁹Isɔ tilina i Pɔyaya ikrampɛ ke antulinya taa si tɔ nɔ weesuɔu ke ka tɔɔ. Tɔɔ, mpi Isɔ hulɛnaa si i sɔla-tɔ tɔyɔle.

¹⁰Na isɔna pɔ hulɛna si sɔɔlɔyɔu tɔm tɔkɔpɛm tɔyɔle timpɔi tɔ tɔ sɔlɔi Isɔ na inɔ i sɔlɔi-tɔ na i tili i Pɔyaya si pɔ husɔi tɔ isayatu ke ka tɔɔ tɔ.

¹¹Ma taapalaa, Isɔ nɔ tɔ kisi-tɔyɔ mɔyɔyɔle sɔɔlɔyɔu, ile pɔ wee kɛ si tɔ tɔtɔ taa sɔɔlɔyɔi mɔpɔyɔ tɔ tɔma.

12 Nɔ̀ɔ́lɔ̀ tɔ̀ keesita Iɔ̀ se. Ama ye tɔ̀ sɔ̀lɔ̀ɣi tɔ̀ tɔ̀ma, Iɔ̀ wɛ tɔ̀ waali kɛ na i sɔ̀lɔ̀ɣu naa tɔ̀ kin tɔ̀kelekele.

13 Iɔ̀ ha-tɔ̀ɣu i Feesuɣu tɔ̀ɣɔ̀ tɔ̀ nyɔ̀mɔ̀ sɔ̀ tɔ̀ kɛntɔ̀na-i na i wɛ tɔ̀ waali.

14 Tɔ̀ nana ta isɔ̀le kɛ na tɔ̀ heeliyi tɔ̀foɔ sɔ̀ Taa tila i Pɔ̀ɣaya sɔ̀ kɔ̀ la antulinya Yatu.

15 Ye wei i yɔ̀ɔ̀tɔ̀ɣi sɔ̀ Yesu kɛ Iɔ̀ Pɔ̀ɣalɔ̀, Iɔ̀ wɛ i waali kɛ na pɔ̀ntu kɛntɔ̀na-i.

16 Sɔ̀lɔ̀ɣu mpi Iɔ̀ sɔ̀la-tu tɔ̀ nyɔ̀ma-wi, na tɔ̀ tema-wi na tɔ̀ taa.

Iɔ̀ kɛ sɔ̀lɔ̀ɣu tɔ̀ kɛ, ɔ̀ ye wei i sɔ̀lɔ̀ɣi i lelo, pɔ̀ntu nyɔ̀mɔ̀ Iɔ̀ na Iɔ̀ wɛ i waali.

17 Mpi pɔ̀ hɔ̀lɔ̀ɣi sɔ̀ ta tɔ̀ma sɔ̀lɔ̀ɣu tu fɛi pɔ̀ yɔ̀ɔ̀tɔ̀ tɔ̀ɣɔ̀le sɔ̀ tɔ̀ kaa nyana pɔ̀lɔ̀ɣu paa pɔ̀ɔ̀ɔ̀ɔ̀ Iɔ̀ huɔ̀le n̄tɛ tɔ̀ wule. Pɔ̀ taya pɔ̀lɔ̀, isɔ̀na Yesu Kilisiti tɔ̀na antulinya taa tɔ̀ n̄pɔ̀ɔ̀ tɔ̀ tɔ̀ma.

18 Sɔ̀ɔ̀ntu sɔ̀lɔ̀ɣu ta ke sɔ̀lɔ̀ɣu. Ama sɔ̀lɔ̀ɣu mpi pɔ̀ kɛ tampana nyɔ̀m tɔ̀ pɔ̀ yasɔ̀i sɔ̀ɔ̀ntu kɛ. Pɔ̀ tɔ̀ kɛ sɔ̀ɔ̀ntu sɔ̀lɔ̀ɣu ta ke sɔ̀lɔ̀ɣu kɔ̀pɔ̀nkɔ̀ nakuli. Pɔ̀ taya pɔ̀lɔ̀, salɔ̀ka kɔ̀ɣna na sɔ̀ɔ̀ntu.

19 Ye tɔ̀, Iɔ̀ laalɔ̀na-tɔ̀ɣu sɔ̀lɔ̀ɣu iɛna taa sɔ̀li-i.

20 Ye nɔ̀ɔ́lɔ̀ nɔ̀ɔ̀ taa luwa sɔ̀: Ma sɔ̀la Iɔ̀. Ama ye i yɔ̀lɔ̀tɔ̀ɣɔ̀ntɔ̀le, u sɔ̀lɔ̀ɣi iɛ, pɔ̀ntu kɛ pɔ̀pɔ̀tɔ̀ kɛ. Ye i ta sɔ̀li i yɔ̀lɔ̀tɔ̀ɣɔ̀ntɔ̀le wei i naaki tɔ̀ isɔ̀naya i kɔ̀ sɔ̀li Iɔ̀ wei u naaki tɔ̀?

21 Kɔ̀sɔ̀sɔ̀ntu nti Kilisiti tɔ̀-tɔ̀ tɔ̀ɣɔ̀le sɔ̀: Pɔ̀ wɛɛ sɔ̀ ye wei i sɔ̀la Iɔ̀, pɔ̀ntu i sɔ̀li i yɔ̀lɔ̀tɔ̀ɣɔ̀ntɔ̀le tɔ̀tɔ̀ɔ̀.

5

Ta kɔ̀lɔ̀ɣu ke antulinya

1 Yɔ̀lɔ̀ wei i tema i taa sɔ̀ Yesu kɛle Kilisiti tɔ̀, pɔ̀ntu kɛna Iɔ̀ pɔ̀ɣaya, na ye wei i sɔ̀la piya caa, pɔ̀ntu sɔ̀la piya tɔ̀tɔ̀ɔ̀.

2 Tɔ̀ sɔ̀lɔ̀ɣu Iɔ̀ na tɔ̀ lakɔ̀ i kɔ̀sɔ̀sɔ̀ntu tɔ̀ɣɔ̀ tɔ̀ nyɔ̀mɔ̀ sɔ̀ tɔ̀ sɔ̀la i piya.

3 Tɔ̀ tɔ̀ɣɔ̀ɣi Iɔ̀ kɔ̀sɔ̀sɔ̀ntu tɔ̀ɣɔ̀ pɔ̀ hɔ̀lɔ̀ɣi sɔ̀ tɔ̀ sɔ̀la Iɔ̀. Na Iɔ̀ kɔ̀sɔ̀sɔ̀ntu ta kɔ̀li-tɔ̀ɣu kate.

4 Pɔ̀ taya pɔ̀lɔ̀ tɔ̀ paa Iɔ̀ pɔ̀ɣaya nka kɔ̀ pɔ̀sɔ̀ɣi na kɔ̀ kɔ̀li antulinya kɛ. Tɔ̀ tema Iɔ̀ na ta taa tɔ̀ɣɔ̀ tɔ̀ kɔ̀la antulinya.

5 Awe pɔ̀sɔ̀ɣɔ̀na na i kɔ̀li antulinya, ye pɔ̀ taya wei i tɛɣ i taa sɔ̀: Yesu kɛle Iɔ̀ Pɔ̀ɣalɔ̀ tɔ̀ i paasi?

Kilisiti tɔ̀ tampana hɔ̀lɔ̀ɣu

6 Yesu Kilisiti kɛle wei i kɔ̀mna lum na calɔ̀m tɔ̀. Pɔ̀ taya lum tike kɛ i kɔ̀mnaa, ama na calɔ̀m tɔ̀tɔ̀ɔ̀. Na Feesuɣu lɔ̀sɔ̀ɣɔ̀na seliya sɔ̀ n̄pɔ̀ɔ̀ pɔ̀ wɛɛ. Pɔ̀ taya pɔ̀lɔ̀ Feesuɣu kɛna tampana tɔ̀.

7 Seliya nyɔ̀m wɛ tɔ̀m tooso kɛ.

8 Feesuɣu na lum na calɔ̀m, na pɔ̀ tɔ̀na pɔ̀ tooso isɔ̀ntɔ̀ u kɛɛsɔ̀ɣɔ̀na tɔ̀ma.

9 Ye yalaa lɔ̀sɔ̀ɣi seliya tɔ̀ muɣi. Tɔ̀, Iɔ̀ nyɔ̀ɣi nɔ̀ kɔ̀la yɔ̀laa nyɔ̀ma tɔ̀ɔ̀ɔ̀ɔ̀ɔ̀ɔ̀ɔ̀. Iɔ̀ seliya kɛle wei i lɔ̀sa i Pɔ̀ɣaya tɔ̀ tɔ̀.

10 Pɔ̀ tɔ̀ kɛ wei i tɛɣ Iɔ̀ Pɔ̀ɣaya na i taa tɔ̀ pɔ̀ntu cɛkɔ̀nna seliya inɛɣɛ hatuu i taa. Ama ye wei u tɛɣ i taa na Iɔ̀, pɔ̀ntu yaa Iɔ̀ kɛ pɔ̀pɔ̀tɔ̀ kɛ. Pɔ̀ taya pɔ̀lɔ̀ tɔ̀, i ta mu seliya wei Iɔ̀ lɔ̀sa i Pɔ̀ɣaya tɔ̀ tɔ̀.

11 Na seliya wei Iɔ̀ lɔ̀sɔ̀ɣi tɔ̀ɣɔ̀le sɔ̀: I ha-tɔ̀ɣu weesuɣu nku ku tɛɣ tɔ̀, na i Pɔ̀ɣaya cɛlɔ̀na-tɔ̀ɣu-kɔ̀.

12 Ye wei i kɛntɔ̀na Pɔ̀ɣaya, i hika weesuɣu kɔ̀nɛ inɛɣi. Na wei i ta kɛntɔ̀na Iɔ̀ Pɔ̀ɣaya tɔ̀ pɔ̀ntu kaa na-kɔ̀.

Weesuɣu nku ku tɛɣ tɔ̀ kv tɔ̀m

13 Ma n̄maa takɔ̀laya na mɔ̀ heeli-mɛɣɛ n̄pɔ̀ɔ̀ sɔ̀ mɛ mpa i tema mɔ̀ taa na Iɔ̀ Pɔ̀ɣaya tɔ̀ i hika weesuɣu nku ku tɛɣ tɔ̀ɣɔ̀.

14 Tɔ̀ nyɔ̀mɔ̀ sɔ̀ ye tɔ̀ sɔ̀lɔ̀mɔ̀ɣi Iɔ̀ kɛ mpi pɔ̀ kɛ i luɣu nyɔ̀m tɔ̀, i nukɔ̀ tɔ̀ kɛ tɔ̀ naani tɔ̀ sɔ̀sɔ̀m kɛ i tɔ̀.

15 Isɔ̀na mpi tɔ̀ nyɔ̀m sɔ̀ ye tɔ̀ sɔ̀lɔ̀mɔ̀ɣi-i pɔ̀lɔ̀ i nukɔ̀ tɔ̀, mpɔ̀ tɔ̀tɔ̀ɔ̀ tɔ̀ nyɔ̀mɔ̀ sɔ̀ i ha-tɔ̀ɣu mpi tɔ̀ sɔ̀lɔ̀mɔ̀ɣi-i tɔ̀.

16 Ye nɔ̀ɔ́lɔ̀ nawa i taarpalɔ̀ na i lakɔ̀ isayatu nti tu kɔ̀ɣna sɔ̀m tɔ̀, pɔ̀ wɛɛ sɔ̀ pɔ̀ntu i sɔ̀lɔ̀mɔ̀na i taarpalɔ̀ na Iɔ̀ kɛ, na Iɔ̀ ha-i weesuɣu. Isayatu nti tu kɔ̀ɣna sɔ̀m tɔ̀ɣɔ̀ ma tɔ̀ɣi. Isayatu nti tɔ̀ kɔ̀ɣna sɔ̀m tɔ̀ pɔ̀ taya tɔ̀le tɔ̀ tɔ̀ kɛ ma tɔ̀ɣi sɔ̀ i sɔ̀lɔ̀mɔ̀na.

17 Pɔ̀ tɔ̀na mpi pɔ̀ ta siɣisi tɔ̀ pɔ̀ kɛ isayatu kɛ. Ama isayatu lentɔ̀naa wɛɛ na tu kɔ̀ɣna sɔ̀m.

18 Tɔ̀ nyɔ̀mɔ̀ sɔ̀ Iɔ̀ pɔ̀ɣaya nakɔ̀li ka kaa wɛɛ na kɔ̀ tɔ̀ɣna isayatu lapu. Pɔ̀ taya pɔ̀lɔ̀, Iɔ̀ pɔ̀ɣaya kentina i tɔ̀, na Isayatu kaa kɔ̀ɣa pɔ̀lɔ̀ɣu i tɔ̀.

19 Tɔ̀ nyɔ̀mɔ̀ sɔ̀ Iɔ̀ tɔ̀nna-tɔ̀, na Isayatu nin taa kɛ antulinya tɔ̀na nɔ̀ wɛɛ.

20 Tɔ̀ nyɔ̀mɔ̀ sɔ̀ Iɔ̀ Pɔ̀ɣaya kɔ̀ma na kɔ̀ lɔ̀ na tɔ̀ hii layatu sɔ̀ tɔ̀ nyi tampana Iɔ̀. Na ta na-i na i Pɔ̀ɣaya Yesu Kilisiti tɔ̀ kɛntɔ̀na na tɔ̀ wɛɛ mpɔ̀. Inɛɣɔ̀le tampana Iɔ̀, inɛɣɔ̀le weesuɣu nku ku tɛɣ tɔ̀.

21 Ma piya, i la laakali na tuɣi.

**TAKĒLAYA NAALE NYĒŊKA ŊKA
YOHAAANI
NMAAWA TŌ
Kŭtŭlŭtŭ**

Takĕlaya kane ka taa ile ŋmaalu ha i tĕyi hĕte ke si sŏsŏ. I tasĕyi i takĕlaya kallaa ke apalŭtu si pa tĕŋ tampana na sŏlŭyŭ. I kraalĕyi Isŏ sĕelaa si pa la laakali na pŏpŏtu sĕyĕsĕlaa. Ilena i tĕki i takĕlaya na sĕĕtu.

Isŏna pa faya Yohaani II takĕlaya tŏ:

- Tampana tĕŋyŭ na sŏlŭyŭ, 1-6
- Laakali lapu na sĕyĕsĕlaa pŏpŏtonaa, 7-11
- Sĕĕtu, 12-13

Sĕĕtu

¹ Sŏsŏ ma, mĕ ŋmaakĕna takĕlaya kaneyĕ alu wei nyĕ Isŏ lĕsaa tŏ, na nyĕ piya mpa ma sŏlĕa na tampana tŏ. Pĕ taya ma tike ma sŏlĕna-me, ama pa tĕna mpa pa nyĕmĕ tampana tŏ pa sŏla-meŷe.

² Pĕ taya pulu tŏ, tampana ke tĕ tŏkaa na anĕyi tu tŏki tam.

³ Tacaa Isŏ na Tacaa inu i Pĕyalu Yesu Kilisiti pĕ hŏli-tuyŭ pĕelĕ na suulu na pĕ ha-tuyŭ alaafŏya na pĕcŏ tŏ hiki kŭcŏŋ ineyĕ tampana na sŏlŭyŭ pĕ taa.

Tampana na sŏlŭyŭ pĕ tŏm

⁴ Ma lanje huluma sŏsŏm ke timpi ma nawa nyĕ piya taa lensi tŏka tampana isu Tacaa tu-tu si tŏ tŏki tŏ.

⁵ Ma wiikina-ŋ alu nyĕ, si tŏ sŏli tĕ tĕmaŷa. Ie pĕ taya kŭsĕsuto kufatu natĕli tĕ tŏ kĕ ma ŋmaaki. Ama nti pĕ su-tuyŭ tuu kancaalaya tŷŏle.

⁶ Isŏ kŭsĕsuto tŏkuyŭ ntĕ sŏlŭyŭ tĕŋyŭ, na kŭsĕsuto nti pĕ su-meŷe hatuu kancaalaya tŷŏle si i wĕna sŏlŭyŭ.

⁷ Pŏpŏtonaa paŷale yana antulinya kĕ, paa caa pĕ nu si Yesu Kilisiti pĕsa yulu tĕtĕŋelĕŋ ke tampana. Yulu wei u caa i nu mpu tŏ pŭntŏ kĕ pŏpŏtu kĕ, na inĕŷŏle Kilisiti kolontu.

⁸ Mpu tŏ i la laakali na mĕ ti, i taa yele na mĕ tĕmle kawaaŷa le. Pu te na pĕ felu-meŷe kŭpantu ke sŏsŏm.

⁹ Ye wei i ŋmaana Kilisiti sĕyĕsŭyŭ tŏs si kŭ ta maŷa-i, pŭntŭ na Isŏ pa faya kĕ. Ama ye wei i tĕŋa Kilisiti sĕyĕsŭyŭ, pŭntŭ krentĕna Tacaa na i Pĕyalu kĕ.

¹⁰ Ye nŷŏlu kŏma na pĕ tĕ kĕ sĕyĕsŭyŭ kŭneyĕ i sĕyĕsĕyi, i taa tĕe pŭntŭ waali si i sŭu mĕ tĕyŷa, na paa sĕĕtu maŷamaya i taa sĕe-i.

¹¹ Pĕ taya pulu, ye wei i sĕe-i pĕ wĕ isu i na pŭntŭ pa pĕela nŷŏ ke isŷatŭ tĕma nna i laki tŏ a taa kĕ.

Tĕnaya nyĕntŭ na sĕĕtu

¹² Tŏm nti ma wĕna si ma heeliyi-me tŏ tĕ tŏwa, ile ma nyulĕyi si maa kŏ mĕ tĕŷe na mĕ heeli-meŷe-ti na nŷŏ na pĕ ha-tuyŭ lanjhulŭmle sŏsŏle. Ma kaa ŋmaa-tĕyi kŭŋmaa ke takĕlaya taa na ŋmaalŷa.

¹³ Nyĕ kŷŏ wei Isŏ lĕsaa tŏtŏ tŏ, i piya sĕeki-ŋ.

**TAKƏLAYA TOOSO NYƏŇKA ŇKA
YOHAAŇI
NMAAWA TƏ
Kutubtu**

Apalaa mpa pa yaa si Kayusi na Temetiyusi təyə Yohaani Ňmaa i takəlaya kanə. Ama tə ta nyi pa təm ke teu. Nti Yohaani yəyətə pa təw təyələ si pa təŇ tampana taa. Ulena i keəsəyi-tuyə apalə wei pa yaa si Tiyotələfi tə i təm si i kə isayaw.

Isəna pa faya Yohaani III takəlaya tə:

- Yohaani ləsəyi Kayusi aseeta, 1-8
- Tiyotələfi tənte isayale, 9-10
- Temetiyusi tənte kopante, 11-12
- Səetu, 13-15

Səetu

- ¹ Səwə má, ma Ňmaakəna takəlaya kanəye ma yələ kupaŇ Kayusi. Ma səwə-Ň səwəm kə.
- ² Ma taapalə kupaŇ, ma koolee ntə si n cəyana nyá ti, na pə ha-Ň tənuyə taa alaafəya isu nyá ləsəya weu alaafəya tə.
- ³ Ta taapalaa tala cənə uləna pá heeli-m si n təkə tampana kə pə tu fəi, isu tuu ləŇ n ka tu təkuyə-ye tə, uləna ma ləŇle huləm si səwəm.
- ⁴ Isu ma nukuyə si ma piya təŇyə tampana tə pə wə-m leleŇ kə pə tu fəi.

Kayusi kopantu

- ⁵ Ma taapalə kupaŇ, paasənaw mpi n paasəna tá taapalaa haləna pə kpeŇna muvəlaa maɣamaya tə n kə yələ kupaŇ kə.
- ⁶ Yələa panə pa puɣula nyá səwəyə təm ke Yesu səelaa təna isentaa. Hai, ma wiikina-Ň si n nyəni ləwə na n səna-wəye pa mpaaw təm taa.
- ⁷ Kilisiti təmlə lapu təw kə pa tu mpaaw, pa ta tisi si mpa pa ta nyi ləwə pá səna-wə.
- ⁸ Pə muvəna Kilisiti təŇlāa ta taa təkəna yələa isu panə un i pa takanaa, na tə tu-wəye niŇ kə tampana təmlə nte pa lak i tə taa.

Tiyotələfi na Temetiyusi pa təm

- ⁹ Ma Ňmaa Yesu səelaa kpekəle ke takiliya tənyəw, na Tiyotələfi wei i pəkəyi si pa nyənəyi-i pa səwə tə i kisi si un i kaa mu ma təm.
- ¹⁰ Pə təw kə ye ma kəma na má kəw maa kuli isayətəm na pəpəw təm nti i suu-tu tə tə təw na i nu. I ta yele i nyəŇ un se. Ta taapalaa mpa pa kəŇ təna tə u muɣu-wə. Haləna ye mpa pa caaki si pa mu-wə, i kaləyənə-wəye na i nyaasi-wə na Yesu səelaa kpekəle taa təyənuyə.
- ¹¹ Ma taapalə kupaŇ, taa kəena isayalatu. Ama kəena kupaŇ latu na n lak i. Isə tənna kupaŇtu latu. Ye wei u lak i kupaŇtu, pəntu ta nyi ləwə kə paa pəcəyə.
- ¹² Yələa təna puɣuləyi Temetiyusi kupaŇtu kə, na i tampana maɣamaya ná ləsəyi i nyuluyə tətə. Inəyi tá tətə tə kuliyi kahuka ke i kupaŇtu təw, na n nyəmá teu si taa yəyətə nti, mpyəyə pə wəe.

Tənyaya Səetu

- ¹³ Təm nti ma wəna si ma heeliyi-Ň tə tə təwəyaya, ulə ma kaa nək i na má Ňmaa-təyi kuŇmaa kə takəlaya taa na Ňmaaləya.
 - ¹⁴ Ama ma nyuləyi si maa kəw na má na-Ň nəwəwə na tə cəya na tə yəyətə.
 - ¹⁵ Isə i ha-Ň alaafəya, nyá taapalaa səeki-Ň.
- Səe paa ta taapalə wei.

**TAKĒLAYA NJKA
YUTI
NMAAWA TŌ
Kŏtŏlŏtv**

Yuti takĒlaya ta siyisina yŏlv yaa kpekĒle natĒli. Iso sĕelaa tĕnaya pĕ krentaa. Iĕ mpa pa sĕyĕsĕyĕ pĕpĕtv sĕyĕsĕyĕ tŏyŏ Yuti yookina i takĒlaya taa. I hulĕyĕ si mpe unĕ paa tĕsĕna kĕ isu lŏy nyŏma, na isŏtaa tillaa mpa pa kola Iso tŏo na ilĕ i tŏyŏnĕ-wĕ tŏ.

Isŏna pa faya Yuti takĒlaya tŏ:

- Kŏtŏlŏtv na sĕstv, 1-2
- Pĕpĕtv sĕyĕsĕlaa na pa hŏvnaŏv tŏm, 3-16
- Tampana tĕyĕlaa i tŏki pa taa tĕm kĕ teu, 17-23
- Isŏ kŏlvn na ta waasŏlv Yesu pa samtv, 24-25

Sĕstv

- 1 Maĕa Saaki neu Yuti, Yesu Kilisiti tĕmlĕ tv.
- Mĕ ĩmaana takĒlaya kanĕyĕ mpa Tacaa Iso yaawa na i sŏlv-wĕ, na Yesu Kilisiti nĕ tŏka-wĕ tŏ.
- 2 Iso i hulĕ-mĕyĕ suulu, na i ha-mĕyĕ alaafŏya, na i tv-mĕyĕ tĕma sŏlvŏyŏ na pĕ tŏo sŏsŏm.

*Sĕyĕsĕlaa pĕpĕtvnaa
(Piyyĕ II 2:1-17)*

3 Ma taapalaa, ma lupā teu si nyŏyŏ yarŏv tŏm nti tĕ kĕ tĕna tĕ tŏm tŏ pĕ tŏm kĕ mĕ ĩmaa-mĕ. Kĕna pĕ caali-m si mĕ ĩmaa-mĕyĕ takĒlaya kanĕ na mĕ sŏsŏi-mĕyĕ apalŏtv na i yoo Iso sĕelĕ nte Iso ha tŏm kŏlvn tŏo kĕ kpakpaa kĕ mpa i ti tŏ pĕ yooŏ.

4 Pĕ taya pŏlv tŏo, yĕlaa asayaa napĒli mpa pa sŏvva tĕkĕv kĕ ta taa tŏ, mpe pa kĕena tĕ Iso pĕelĕ tŏm na pĕ kŏsŏyŏna pa asilima taa tŏntĕ tŏm nyŏyŏ, na pĕ kisiyi Yesu Kilisiti wei i tike tŏkŏy i kĕ Tacaa na ta Sŏsŏ tŏ. Pa tĕma kpaalŏyŏ kĕ Iso Tŏm takĒlaya taa kĕ hatuu lŏy kĕ pa tŏm kŏyŏ.

5 Paa na i ka tĕma-tŏyĕ nyŏm tĕkpataa tŏ, pĕ wĕĕ si mĕ tasa-mĕyĕ lĕnti tŏsŏyŏv kĕ isŏna Tacaa yarā Iseyĕli yĕlaa kĕ Icipiti taa na pĕ waali i kv mpa pa ta tĕmi-i na pa taa tŏ.

6 I tŏsŏi si isŏtaa tillaa mpa pa laĕa ta heena pŏsŏyŏ ĩku pĕ ha-wĕ si pa lakĕna, na pĕ kŏli na pĕ yele pa maĕamaĕa pa lona tŏ, Iso hŏka-wĕyĕ alukpala kĕ tam tŏo, na i su-wĕyĕ atĕ sŏkpetŏyŏv taa, na i tŏyĕna kŏyaku sŏsŏv. Kv wule kĕ i kĕ tv-wĕyĕ salŏka.

7 I tŏsŏi si Sŏtŏm na Kŏmŏo na acalĕ nna a cŏna-yĕ tŏ a yĕlaa lakaya kĕ isu isŏtaa tillaa pane. Pa lakaya asilima kŏlarŏtv kĕ. Pa tĕyĕyĕ pa tŏnĕy kŏnyulŏy isayayĕ wei i fĕi larŏv tŏ. Iĕ kŏkŏ tam nyŏyĕka ntĕ pa salŏka, na mpi pĕ lapa-wĕyĕ mpu tŏ pĕ kpaala paa wei kĕ tĕkelekele.

8 Yĕlaa mpa pa sŏvva tĕkĕv kĕ ĩpŏyŏ mĕ hekv tŏ mpu pĕ maĕamaĕa kĕ pĕle pa laki. Pa toosee nna pa toosiyi na pĕ tĕyĕyĕ mpu na pĕ laki tŏ anĕ a tŏsŏyŏna-wĕ na pĕ wakĒlayĕ pa ti, na pĕ footiyĕ Iso sŏsŏntŏ, na pĕ tŏvki isŏtaa teeli nyŏma.

9 Isŏtaa tillu sŏsŏ Mĕsĕli ta la mpu. Moisi sĕpa na Mĕsĕli na ilŏyŏv pĕ hŏyĕ-i na pĕ yooki tŏ, Mĕsĕli ta kuli nŏyŏ na i kv ilŏyŏv tŏm na kŏtvŏy. Ama i tŏma-i kĕ si: Tacaa kĕ nana-ĕy.

10 Yĕlaa pane, mpi pa ta nyĕi tŏ mpŏyĕ pa tŏvki. Na mpi pa nyŏmĕ yem kĕ pa ti isu taale wontu maĕamaĕa nyŏyŏv tŏ, mpi pĕ kŏyŏna-wĕ tĕkpataa.

11 Pa tŏm wĕ waiyŏ kĕ. Kayini ikpate kĕ pa tĕyĕyĕ, na pŏyŏlaya tŏo kĕ pa tolisa pa ti isu Palaam larŏv tŏ. Isŏna mpi Kŏlee nĕ kĕsĕsŏna Moisi tŏ ĩpŏyŏ pa lapa, ilĕna pĕ wakĒli tĕnĕyĕnaĕy.

12 Ye pa wĕ mĕ tŏyŏnĕsi tĕtŏyĕle, tusuyŏ wenna, na tĕnaya pa pŏsŏyŏna pa acina na fĕle tu fĕi-wĕ, hiliĕy haana. Pa wĕĕ kĕ isu tĕv piluyŏu na heelim kŏsi-kŏ tŏ, na isu tŏyĕ wei paa pĕ tala i lŏlvŏy u lŏlvŏy tŏ, na isu tŏyĕ wei pa kĕsĕsŏna i lila na i wŏli yem tŏwŏkŏkŏ tŏ.

13 Pa kŏlarŏtv lŏlĕsŏyĕ fĕele fĕi tĕma kĕ pa kiĕy kĕ isu tĕyĕyĕ hŏla pĕpĕnĕ nyŏna tŏkŏyŏv kŏhulayĕ tŏ. Pa wĕĕ kĕ isu isŏtvŏyŏsi kŏkĕsŏsi. Iso tĕma-wĕyĕ pa tŏcayale caav kĕ sŏkpetiile anaam taa kĕ.

14 Atam saali kŏlvŏyŏv naatosompŏyŏlaya nyŏyĕ ntĕ Henaki, na unĕ i ka nana yĕlaa pane pa tŏm kĕ hatuu lŏy na i yŏyŏti si: I tv ĩkpaŕyĕ na i nu. Tacaa kĕ kŏo na i kĕ kĕyĕna i isŏtaa tillaa nŏyĕy nyŏma isu iyisi naanŏwa,

15 si i hŏvĕkŏna yĕlaa tĕnaya tŏm. I kĕ kv asayaa tĕna mpa pa kĕsĕsŏna Iso na pĕ lĕ tĕma asayĕĕ anĕ a tĕna tŏ, na isayatŏm nti kawalasĕ nyŏma mpa paa sĕe nŏyŏlv tŏ pa tv-i tŏ pa tŏm.

16 Yĕlaa pane, tam kĕ pa kŏntŏyĕ na pĕ kalĕyĕ. Pa maĕamaĕa pa kŏnyulŏy kĕ pa tĕyĕyĕ. Kalampaanĕ tŏm kĕ pa yŏyŏtŏyĕ, na mpa pa kiĕy kawaaĕa wĕĕ tŏyŏ pa talĕyĕ.

Kantĕkaya kŏyĕyĕyĕ taa tĕma

17 Ama ma taapalaa mĕ, mu tŏsŏi nti Tacaa Yesu Kilisiti tillaa heela-mĕyĕ tuu lŏy tŏ.

¹⁸ Pa heela-meγe si: Tampana tōō, kuyeyē kuteesəγ taa, yōlaa ká lu mpa pa təγəγi pa konyuləγ isayāγ tō, na paa wōγ-me.

¹⁹ Mpe pa yelina na faγav kəγ, pa yulwēetv ηmakələna-we, pə taγa Iso Feesuyu.

²⁰ Ama ma taapalaa me, mu sōōsi toγ ke mə Iso seev kōpam naγγ nyəm taa ké tam. I sələməna Iso Feesuyu Naγγtə pəsuyv,

²¹ na í səγ Iso sōōlyv təm taa ké tam na í taγaa si Tacaa Yesu Kilisiti í ha-meγe weesuyv ηku ku tēγ tōγv í kōpantv tōō.

²² Sika nyəma təm í la-meγe pətōōtēē.

²³ I hō-we na í ləsi kōkō taa na í ya pa nyōōγ. Lelaa təm í la-meγe pətōōtəle tōtō na sōγontv. Ama pə kpaγav pa wontu nti pa yulwēetv asilima taanaa tō í taa tokina.

Iso sam

²⁴ Iso pəsəγi na í te-meγe təhotile təna taa, na í la na í səγ í isentaa na í feina kawaləγa, na laγhuləmlē kuyi-me.

²⁵ Ta Yatv Iso wei mu í tike í ké Iso tō í teeli na í sōsōontv na í pəsuyv na í toγ ka we n̄p̄r̄ȳ, íe pə weē n̄p̄r̄ȳ saγa taa na tam tōō ké Tacaa Yesu Kilisiti tōō. Ami.

KUKULUTU Kotolutu

Kukulutu takəlaya ηmaalu ka we tetu nti lom cənaa na pə yaaki-ti si Patəmasi to tə taa ké. Iso sevu tə konyontəyole ka təyənəna-ı na ı polo ı cəosi təna. Yesu seelaa kpeka naatosompəyolaya wei ı ka we Asii tetu taa təyö ı ηmaawa ı takəlaya. ı tasa-weye apalutu si pə təkı pa taa tem na pə tēləyi. ı takəlaya taa təm pəyalə cəkənav we kate ké. Mpi tə, mpi pə huləyi yaasinaa təyö ı ηmaawa ı takəlaya taa isu Yesu ke pə təna pə kancaalaya, ı ké awulaa wulav, na səsaa səsə, inəyəle Yuta təyolaya, inəyəle kotəlaa kotulv. Pəco inəyəle kotaya İwəyaya. Yesu na ı nyəma paa kələna hūble səsəle waatu.

İsəna pə faya kukulutu takəlaya to:

- Yohaani ké Kilisiti tillu, titite 1:1-8
- Yesu seelaa kpeka naatosompəyolaya takəlası, titite 1:9-3:22
- İsə na Yesu Kilisiti pa seetu, titite 4-5
- Takəlaya na ka kutaalətv naatosompəyolaya, titite 6:1-8:1
- Akantəe naatosompəyolaya, titite 8:2-11
- Təm səsə na wontu naale, titite 8:12-13:18
- Yəlaa iyisi nınəwa na nule na liyiti (144000), titite 14
- İsə pəáná kəpnaa naatosompəyolaya, titite 15-16
- Papiloni hotuyu na İləyöv kpisuyu, titite 17-20
- İsətanuyv kofaluyv na tetu kufatu Yosalem kofalv, titite 21:1-22:5
- Ma kəη nəonə, titite 22:6-21

Takəlaya kanə ka hūwee

¹ Takəlaya kanə ka taa kəesəyənə Yesu Kilisiti kula mpi pə təo na ı hólı tə. Iso yelina si ı hólı ı pəyalaa ke mpi pə wee si pə kəη nəonə tə. Kilisiti tilina ı isətəa tillu na ı hólı-təyi ı pəyalv Yohaani má.

² Na pə təna mpi Yohaani má, ma nawa təyö ma kəesaa. Na Iso kəheelutu na tampəna nna a təo Yesu Kilisiti kulaa təyölv.

³ Wei ı kaləyi təm tənə, na mpa pa to ηkraηη ke mpi pu la cele na pə yəyətə pə təm tə, na pə taka nti pa ηmaa cənə tə, pəntənaa nté lelen nulaa. Pə taya pəlv, mpi pə wee si pu la mpv to pə waatu wəsaá ké.

Yesu seelaa kpeka naatosompəyolaya seetu

⁴ Maya Yohaani, má ηmaakəna takəlaya ke Yesu seelaa kpeka naatosompəyolaya mpa me ı we Asii tetu taa to.

İsə wei ı wee, na ı ka wee, na ı ká kəo tə, ı hólı-meyə pəlee na ı ha-meyə alaafəya. Na feesin naatosompəyolaya wei ı we İso kawulaya kumte isəntəa tə, ılé ı hólı-meyə pəlee na ı ha-meyə alaafəya tətə.

⁵ Yesu Kilisiti wei ı ké seliya tv kəpəη, na pə taaləna-ı sətəa taa ké feesuyv təcəci na ı ké tetv təo awulaa wulav tə, ılé ı hólı-meyə pəlee na ı ha-meyə alaafəya tətə.

İni ı sələna-tv na ı sí si pə ləsi-tuyv tá isəyatv,

⁶ na ı lapa-tuyv awulumpiya si tə la ı Iso wei ı ké ı Caa təyö təmle isu kotəlaa. Yesu teeli na ı pəsuyv ı wee tam. Ami.

⁷ ı Nyəni, ı kəηna na isəηmuntv. Yəlaa təna təpai haləna pə krentəna mpa paa tola-ı pəóη tə paa na-ı. Ate piitinnəa tənə ká wii isu pa səki. Nn, pə la mpv. Ami.

⁸ Maya Aləfa na Omeka. Tacaá İso kawulaya tv wei ı wee, na ı ka wee, na ı ká kəo tə unı ı yəyətəna təfoo ké mpv.

İsəna pə lapa na Yohaani na Kilisiti to

⁹ Mə taapəlv Yohaani má, má na-me tə təkuyv konyəη na tə təkuyv kawulaya na tə təηna suulu tə, tá na Yesu tə krentəa təyö. Ma lapa İso Təm na tampəna nna a təo Yesu kulaa tə pə waasv təyö pa su-m Patəmasi. Lom cəna tetv nti tə tə taa cənə.

¹⁰ Mpyóv Tacaá kuyaku wule, Feesuyv tənə-m. Tənyaya ma nu pə yəyətə ma waalı na nəyö səsəya isu akantəle wula taka.

¹¹ Pa yəyətəya ké si: Nmaa takəlaya taa ké mpi n naaki tə, na ı tilina-keye Yesu seelaa kpeka naatosompəyolaya unə: İfeesu, Simiini, Pəekam Tiyatii, Saati, Filateləfii, Layotisee.

¹² Ma pəsaa si ma naa wei ı yəyətəyənə-m tə, ıle má ná wəla kpatəη ke naatosompəyolaya wei ı təo pa məsa kəkəsi təyole.

¹³ Na ı həkə taa we nəyölv na ı nəyəsəna yəlv, na ı suu capa kotəyalv, na ı ləla ı həale taa ké wəla tampala.

¹⁴ ı Nyəosi huluma laıai ké isu kayəlv, yaa isu kponηkroməlv, na ı ıse muyi kəkə.

¹⁵ I nɔntaaləŋ muŋi kəkəké ké isu pa tókuyɔ nyəŋəlyɔvɔ kɔsɛɛmuŋvɔ kɛ kuluku kəkəkɛ səsəŋka taa na ku hoo na pá sotiti-ku tɔ. Na i nɔyɔ yuŋ kəla isu lum kpeŋyɔvɔ na pá faləyi tɔ.

¹⁶ I təká i niŋ ntəŋɔŋ taa ké isətɔlvɔŋasi naatosompɔŋɔlaya, na layatɛ nte tɔ wɛ lɔŋ kɛ taa na waali tɔ tɛ lukayana i nɔyɔ taa. I sɛntaa muŋi kəkəké ké isu ilim sikuyɔ na pá nyaki isəna mpi tɔ.

¹⁷ Ma na-mpu, lɛna má hoti i nɔɔhɛ tɛɛ isu sətɔ. Ḿpɔ́yó i təna i niŋ ntəŋɔŋ kɛ ma tɔɔ na í tɔ si: Taa nyá, má kɛna kancaalaya tɔ na kantəkaya tɔ.

¹⁸ Ma wɛna ma weesuɔvɔ. Maa sɛpa, lɛ pəɛntɛ ma wɛna ma weesuɔvɔ kɛ tam tɔɔ. Má kpilíkina sɛm na atɛtɔnaa tɔcayalɛ kɛ ma niŋ taa.

¹⁹ Ye mpɔ tɔ takəlaya taa ké mpi n naa tɔ, paa nɔɔnɔɔ nyəntɔ tɛnɛ, paa pá waali nyəntɔ nti tu kɔɔ tɔ.

²⁰ Isətɔlvɔŋasi naatosompɔŋɔlaya wei n ná ma təká ma niŋ ntəŋɔŋ taa, na wɔla kpatəŋ naatosompɔŋɔlaya wei i tɔɔ pa musa kəkəkɛ tɔ pá húlóyí mpi tɔŋɔlɔ. Isətɔlvɔŋasi naatosompɔŋɔlaya nté Yesu sɛlɛaa naatosompɔŋɔlaya isətɔaa tillaa, na wɔla kpatəŋ wei i tɔɔ pa musa kəkəkɛ tɔ lɛyɛlɛ Yesu sɛlɛaa naatosompɔŋɔlaya maɔamaɔa.

2

Təm nti pa heela lfeesu Yesu sɛlɛaa kpekəle tɔ

¹ Nmaa takəlaya na í heeli lfeesu Yesu sɛlɛaa kpekəle isətɔaa tillu si: Má wei ma təká isətɔlvɔŋasi naatosompɔŋɔlaya kɛ ma niŋ ntəŋɔŋ taa, na ma tɔŋ wɔla kpatəŋ naatosompɔŋɔlaya wei i tɔɔ pa musa kəkəkɛ tɔ i hɛku taa tɔ ma yɔŋtɔaa si:

² Ma nyəmá pá təna mpi n lapa tɔ. Na ma nawa isəna n wuwa tɔ, na suulu wei n təkkaa tɔ. Ma nyəmá si nn caa asayaa tɔm. N maɔasa mpa pa yaa pa tɔyi tillaa, pəyɛlɛ kpatəkɔ pa ta kɛ pɔlv tɔ, si n naa pa waali. N nawa si pa ké pɔpɔtɔnaa ké.

³ N tɔyɔ suulu na í tɔyɔ ma konyɔŋ, na paa na mpɔ tɔ n ta lɔ tɔɔŋ.

⁴ Ama kɔlvmtɔ nti ma lanlɛ ta hɛɛna-ŋ tɔŋɔlɛ si, nn tasəyi-m sɔlvɔvɔ isu hatuu kancaalaya n ka sɔlvɔvɔ-m tɔ.

⁵ Tɔɔ, tɔmpi inɔ n cɔlɛsa mpɔ tɔ tɔɔsi pá tɔɔ na í ha nyá isayətɔ kɛ siyilɛ, na í lá isu n lakaya tuu kancaalaya tɔ. Ye n ta ha nyá isayətɔ kɛ siyilɛ maa kɔɔ nyá kɔŋ na má kpɛsi nyá kəkəkɛ kpatúyɔ kɛ ku lonte taa.

⁶ Paa na mpɔ kɔlvmtɔ nti ma lanlɛ hɛɛna-ŋ tɔŋɔlɛ si, nyá kpiisa nkpaŋyɔvɔ tɔtɔyɔ Nikolai nyəma kɔlapɔtɔ nti ma kpiisa nkpaŋyɔvɔ tɔ.

⁷ Ye wei i wɛna nkpaŋŋ pɔntɔ í tɔ-i teu, na í nu nti Feesuɔvɔ heeliyi Yesu sɛlɛaa kpekə tɔ lɛ.

Ye mpa pa lapa kəllaa maa ha-wɛyɛ nɔyɔ na pá tɔyɔ Iso tun taalɛ taa weesuɔvɔ tɔyɔ pəle.

Təm nti pa heela Simiini Yesu sɛlɛaa kpekəle tɔ

⁸ Nmaa takəlaya na í heeli Simiini Yesu sɛlɛaa kpekəle isətɔaa tillu si: Má wei ma ké kancaalaya tɔ na kantəkaya tɔ na ma sɛpa na má fe tɔ, ma yɔŋtɔaa si:

⁹ Ma nyəmá konyɔmɔŋ wei n tɔyɔaa tɔ. Ma nyəmá nyá hɔlvɔmɔŋ tɔɔ. Paa na mpɔ tampana tɔɔ isəntɔ n pilaa ké. Ma nyəmá isayətɔ nti mpa pa yaa pa tɔyi Yuta nyəma pəyɛlɛ pa ta kɛ Yuta nyəma tɔ pa yɔŋtɔyɔ nyá tɔɔ tɔ. Pa ké Satanɔ nyəma ké.

¹⁰ Taa nyana konyɔŋ ŋku n ká kɔɔ na í tɔyɔ tɔ. Nyəni, llɔŋvɔ ká tɔ mɛ taa payalɛ kɛ saləka taa si i maɔasəyi-mɛ na í ná mɛ waali. Na kuyɛɛŋ naanɔwa taa ké í ká tɔyɔ konyɔŋ. La yɔlvɔpaŋ haləna nyá sɛm wule, maa tɛ na má ha-ŋ weesuɔvɔ teeli ntenuyɔ.

¹¹ Ye wei i wɛna nkpaŋŋ pɔntɔ í tɔ-i teu, na í nu nti Feesuɔvɔ heeliyi Yesu sɛlɛaa kpekə tɔ lɛ.

Ye mpa pa lapa kəllaa pa kaa na sɛm kɔlɛlɔm.

Təm nti pa heela Pɛɛkam Yesu sɛlɛaa kpekəle tɔ

¹² Nmaa takəlaya na í heeli Pɛɛkam Yesu sɛlɛaa kpekəle isətɔaa tillu si: Má wei ma wɛna layatɛ nte tɔ wɛ lɔŋ kɛ táa na waali tɔ ma yɔŋtɔaa si:

¹³ Ma nyəmá tɔmpi n wɛɛ tɔ, Satanɔ kawulaya tɔtɔyɔlɛ nté təna. N nyɔɔna-m teu təkpaŋ, haləna waatɔ wei pa ku ma aseeta tɔ kɔpaŋ Antipasi kɛ mɛ tɛ tɔmpi Satanɔ ná lapa i tɛ tɔtɔ tɔ, n tɛma-m na nyá taa ké ḿpɔ́yó, n ta yele.

¹⁴ Ama kɔlvmtɔ nti ma lanlɛ ta hɛɛna-ŋ tɔŋɔlɛ si, mpa pa təká Palaam sɛyɛsuɔvɔ tɔ pa wɛ nyá tɛ təna. Palaam ka sɛyɛsəna Palakɔ si í tɔsi lɛyɛli nyəma si pá tɔyɔ tun kɔlalaam, na pá la asilima na pá pɛsi asayaa.

¹⁵ Na mpa pa təká Nikolai nyəma sɛyɛsɛŋ tɔ pa wɛ nyá tɛ tɔtɔ.

¹⁶ Yelɛ nyá isayətɔ nti, ye pá tɔyɔ mpɔ maa kɔɔ nɔɔnɔɔ ké nyá kɔŋ na má yooana yəlaa mpe na ma nɔyɔ taa layatɛ.

¹⁷ Ye wei i wɛna nkpaŋŋ pɔntɔ i tɔ-i teu, na í nu nti Feesuɔvɔ heeliyi Yesu sɛlɛaa kpekə tɔ lɛ.

Ye mpa pa lapa kəllaa maa ha-wɛyɛ manna kɔŋmɛsɔ. Na maa ha paa pa taa wei tɔtɔyɔ pəle kɔhɔlvɔmɛlɛ nte tɔɔ pa ŋmaa hətɛ kɔfatɛ nte nɔyɔlvɔ ta nyi tɔ ye pá tɔyɔ pɔntɔ wei paa cɛlɛ-tɛ tɔ i paasi.

Tòm nti pa heela Tiyatii Yesu seelaa kpekàle tó

18 Nmaa takàlaya na ñ heeli Tiyatii Yesu seelaa kpekàle isòtaa tillu sí: Má wei ma ké Isò Pəyalu, na ma íse nuyi kəkə, na ma nɔntaaləŋ tee kəkə ke nyənənyəni ísu nyəǵəluɔy kɔsɛɛmuyɔ ŋku pa sotitaa tɔ, ma yǵɔtaa sí:

19 Ma nyəmá pə təna mpi n lapa tɔ, ma nyəmá nyá sɔɔluɔy tɔm na nyá Isò tɔɔ yuy tisuyu tɔm, na ísəna n paasaa na ñ kuyi nyá təyi təmle lapu tɔɔ, na ísəna n təkə suulu tɔ. Ma nyəmá sí nyá kolapəle nɔɔnɔ nyənte kəla tuu kancaalaya nyənte.

20 Ama kolumtu nti ma lanle ta heena-ŋ tǵɔle sí n yela alu Cesapeli na í yǵɔtəyi sí Isò tilina un sí í yǵɔtəyi, pəyele kpatəko. I seyesəyi ma pəyalaa sí pá la asilima na pá tǵɔ tuj kolalaam tɔ, í pilisiyi-weye.

21 Ma ha-i waatu sí í yele í isayatu nti, ama u caa í asilima yeluyu.

22 Pə tɔɔ tɔ maa kpaya-i na má husi konyəntǵɔle kato tɔɔ, na maa la na mpa pa lakəna-i wasanjalətu tɔ pəle pá na konyəŋ ke sɔsəm tɔtɔ. Ama ye pa yela asilima kolaputo nti pá na-i pa laki tɔ pə paasi.

23 Na kəkəluɔ nte sí maa ku í piya na pécó Yesu seelaa təna nyi sí mayale wei í nyəmá yulu lotu taa hɔwɛɛ na í konyuləm tɔ. Maa te na má feli paa wei ké ísu í lapa tɔ.

24 Pə kaasa mpa mɛ má wɛ Tiyatii Yesu seelaa kpekàle taa təna na í tá təŋ seyesuyi isayau kɔnɛ tɔ, mɛ tá nyəna mpi yəlaa pəne pa yaa sí Satani mukaya tee mukaya nyəm tɔ, ma heeliyi-mɛ sí ma kaa tasa-mɛye səǵəla naalayi sukuyɔ.

25 Ama í təkɪ mpi í wena tǵɔɔ teu təkem na haləna má kɔɔ.

26-28 Mpa paa la kəllaa na pɔntɔnaa laki mpi ma caaki haləna tənaya tɔ, maa cɛla pɔntɔnaa ke pəsuyɔ ŋku ma Caa ná cɛla má tɔ. Maa ha-weye pəsuyɔ na pá ŋmakəluɔyi piitimnaa. Na paa tiiki-we na nyəǵəluɔy kpatəyó, na pɔntɔnaa ká nan piitimnaa ísu pa yokuyɔ cyɔy nyəm tɔ. Na maa ha-weye tulmaluyɔ tɔtɔ.

29 Ye wei í wena ŋkpanŋ pɔntu í tu-i teu, na í nu nti Feesuyi heeliyi Yesu seelaa kpeka tɔ íle.

3

Tòm nti pa heela Saati Yesu seelaa kpekàle tó

1 Nmaa takàlaya na ñ heeli Saati Yesu seelaa kpekàle isòtaa tillu sí: Ma wei ma tí Isò feesin naatosompɔǵəlaya na ísətuɔnɔasi naatosompɔǵəlaya tɔ, ma yǵɔtaa sí: Ma nyəmá pə təna mpi ñ lapa tɔ. Ma nyəmá teu sí ísəntɔ kɛ n nyənəyi sí n wena weesuyi pəyele n səpaya.

2 Kuli nyá naasi taa na ñ la mpi pə kaasaa tɔ na pə nyəɔ toŋ, pə taa kɔɔ na pə teesi səpɔ tənəŋnan. Pə taya pɔlu, ma nawaya sí nyá kolapɔtɔnaa ta te teu ke ma Isò ísəntaa.

3 Seyesuyɔ ŋku paa seyesa-ŋ tɔ tɔasi ku tɔɔ. Tɔasi sí n ka tɛma seyesuyɔ ŋkuyɔ nuu, təkɪ-ku na ñ yele nyá isayatu. Ye n ta kuli nyá naasi taa, ma kəŋi-ŋ tutuyi ké ísu ŋmulu kəŋuyɔ tɔ, n kaa nyi waatu wei maa kɔɔ tɔ se.

4 Paa na mpv nyá yəlaa mpa pa wɛ Saati taa tɔ pa taa lɛlaa ta pilisi pa wantu se. Wantu kɔhulomtu ke paa suu na má na-we tɔ təŋ. Pə taya pɔlu, pə mɔna-weye ŋpɔyó.

5 Mpa paa la kəllaa tɔ wantu kɔhulomtu ke ŋpɔyó paa suu, ma kaa ku pa həla ke weesuyi takəlaya taa. Maa yǵɔti ma Caa na í isòtaa tillaa pa ísəntaa sí pa ké ma nyəmá.

6 Ye wei í wena ŋkpanŋ pɔntu í tu-i teu, na í nu nti Feesuyi heeliyi Yesu seelaa kpeka tɔ íle.

Tòm nti pa heela Filateləfi Yesu seelaa kpekàle tó

7 Nmaa takàlaya na ñ heeli Filateləfi Yesu seelaa kpekàle isòtaa tillu sí: Má wei ma wɛ tənəŋŋ na ma ké tampana tu, na ma təkə wulav sɔsɔ Tafiiti saafu na ma təkəyi na nǵɔlu u pəsəyi tuluyɔ, na ma tulaa nǵɔlu u pəsəyi təkuyɔ tɔ, ma yǵɔtaa sí:

8 Ma nyəmá pə təna mpi n lapa tɔ. Ma nyəmá sí nyá toma ta tɔɔ te, paa na mpv tɔ n təkə ma tɔm na ñ lapa yulɔpan. Ma ha ikpate ke nyá ísəntaa na nǵɔlu kaa wakəli-te.

9 Satani nyəma pɔpɔtɔnaa mpa pa yaa pa təyi Yuta nyəma, pəyele kpatəko pa ta ke polo tɔ, maa lana-wɛ. Maa caal-wɛ na pá hənti-ŋ ate na pa se-ŋ. Mpɔyó paa nyəna sí ma sɔɔla nyá tɔm.

10 Ísəna mpi n nuna ma nǵɔy taa tɔm sí ñ təkɪ suulu, na tampana n təkɪ-i tɔ, ma tɔtɔ maa kenti nyá tɔɔ ké waatu wei wahala kəŋ í kɔɔ sí í mayasəyi antulinya təna taa yəlaa sí í naa tɔ.

11 Maa kɔɔ nɔɔnɔ yoo. Mpi n wena tɔ təkɪ-wəyi teu təkem, pəcɔ nǵɔlu í taa kɔɔ na í lɛkɪ-ŋ nyá kəluɔy teeli ntenuyu.

12 Wei í lapa kəllu tǵɔɔ maa la ma Isò təsɛɛle sɔsɔɛle akele, na pɔntu kaa tasa fituyi. Maa ŋmaa í tɔɔ ké ma Isò hətɛ na má Isò ícəte nyənte tɔtɔ, Yosalem kufalu wei í ka luna ma Isò kinj ke ísətaa na í tii tɔ. Na maa ŋmaa pɔntu tɔɔ tɔtǵɔɔ ma hətɛ kufate nte pa ha-m tɔ.

13 Ye wei í wena ŋkpanŋ pɔntu í tu-i teu, na í nu nti Feesuyi heeliyi Yesu seelaa kpeka tɔ íle.

Tòm nti pa heela Layotisee Yesu seelaa kpekàle tó

14 Nmaa takəlaya na ń heeli Layotisee Yesu seelaa kpekəle isətaa tillu si: Má wei ma ké Ami, na má huləyəna pə təna pə tampana ke teu na má kəna pə təna mpi Iso ńmawa tə pə tʉ tə, ma yəyətəa si:

15 Ma nyəmə pə təna mpi ń laki tə. Ma nyəmə si nyayale nyá, n ta niyiti pəyele n ta hanj. Ma caa ké si ye n ká niyiti, niyiti, ye n ká hanj, hanj.

16 Anı n ta hanj pəyele n ta niyiti, na ń we tətəmləe ké mpu tə, maa tə-ń ké.

17 N faaluyə mpu si n pilaa, si n wena ké, n ta lanj pulu tə, n ta nyi si nyá təm we waiyo, na n ké kunyontu kutukutu. N huləmmaa ké, na tapakpete ke n wee, na n ké yuləm ké.

18 Pə təo ké ma tasəyı təm si ń ya ma cəlyə wəlanaa mpa kəkə tayanaa tə na ń pili. Ya tətəyə wontu kuhuləmtə na ń suu na pə waasi nyá tapakpete feele təo. Na ń ya tətəyə kəale na ń tʉ nyá isə na á kuli.

19 Pa təna mpa ma səlaa təyə ma kaləyəna na má hən pa ńkrańj. Ye mpu seesi isəle na ń yele nyá isayatu.

20 N naa ma sənyuy nənəyə na má laki kaafala, ye nəyolə nu ma nəyə na í tʉli nənəyə, maa suv pʉntu tə na má na-ı tə kaa nyanaya.

21 Mpa pa lapa kəllaa maa ha-weye mpaav na pá caya ma cəlyə ma kawulaya kumte təo isu ma lapu kəllə na má caya ma Caa kınj ke ı kawulaya kumte təo tə.

22 Ye wei ı wena ńkrańj pʉntu í tʉ-ı teu, na í nu nti Feesuyu heeliyi Yesu seelaa kpeka tə ıle.

4

Isətonyʉ taa Iso seetu

1 Pəle pə waali pə tasa-m lapu isu toosee taka na má ná pə tula isətonyʉ taa ké nənəyə. Ḿpʉyú pə yəyətəyi na pə seeki isu akantəle seekuyə tə. Maa tema-keye nuw ke hatuu ləj. Tənaya pə təma-m si: Kpa cəne na má huli-ń nti tə wee si tu kəo tənə tə waali tə.

2 Ḿpʉyú Feesuyu tənə-m kpakpaa na má ná isətaa tənaya kawulaya kumte, na nəyələ caya tə təo.

3 ı isəntaa tee kəkə ké na pə nəyəsəna isu liyitee pəe ke təm naale nna a cələtaa tə. Na káyálə cəna kumte na í tee kəkə na pə nəyəsəna isu liyitee pəle kasasəna nyəntə.

4 Kumlee hiu na liyiti ka cəna kumte ńtə, na səsaa hiu na liyiti caya a təo, na pá suu wontu kuhuləmtə na pá tema wəla nteninj.

5 Kumte ńtə tə tee, tən nyəyəsaya ńmələu ńmələu ké, na pə yəyətəyi, na tən huliyi krań krań. Fətəlanaa səsaa naatosompəyələya ná mukaya kumte isəntaa. Fətəlanaa səsaa mpeyele Iso Feesinj naatosompəyələya.

6 Kumte nəyə təo, tınj pəna isu tenku, na pə taa naa təcəiceı isu tınj kʉpampaj nəyələ. Pə cənaav kumte luyi luyi təkpaam tə, weesinj nyəma napələyi liyiti mpa pa taa na pa waali isə waasaa təwisiwisi tə, mpe pa puləna.

7 Kancaalaya tʉ nəyəsəna ké isu təyələya, naale nyəń ná nəyəsəna isu naule, tooso nyəń isəntaa ná nəyəsəna yul. Pə yela liyiti nyəń tə ıle ı nəyəsəna ké isu hekəle səsə kuluyu isətaa təyə.

8 Weesinj nyəma mpe pa liyiti ké mpu tə paa pa taa wei ı wena keń naatosə naatosə ké, na isə waasa paa pa taa wei ı taa na ı waali təwisiwisi. Tam pa we ḿpʉyú na pá yooki yontu si: Nanj tʉ, nanj tʉ nanj tʉ nté Tacaa Iso Toma təna tʉ. ı ká wee, na ı wee, na ı ká kəo.

9 Weesinj nyəma liyiti unı ı kuləyi yontu yoou si ı taləyi na í sa na í seə wei ı caya kumte təo na í we tam təo tə si ı na təmlə.

10 ılena səsaa hiu na liyiti unı í həntı wei í caya ḿpʉyú kumte təo na í we tam təo tə ı tee, na pá se-ı, na pá kəəli pa nteninj na pá su kumte isəntaa. Na pa tə si:

11 Tacaa na tá Iso, teeli na samtə na toma.

Puwe, pə mʉna-ń ké.

Pə taya pulu təo,

nyá lapəna wontunaa təna tə se.

Na nyá nəkəna na pə wee na pə ha-wəyi weesuyu.

5

ıwəyaya takəlaya

1 Ḿpʉyú ma ná takəlaya ke wei ı caya kumte təo tə ı ninj taa, na pá kpila-keye kekeele na pá ńmasawa ka taa na ka waali, na pá taala ka təo ké təm naatosompəyələya na pə tʉ ninj.

2 Na má ná isətaa tillu tʉj tʉ nəyələ na ıle ı kraaləyəna nəyə səsaya si: Awe nəyəsəna í kəəli kutaalətu tənə na í hetı takəlaya?

³ Μπόγυ πά τα να νόγολν wei ι κά πəsi na ί ηεti takélaya ηke na ί wiili ka taa tóγo ισόtaa na tetó na tetó pə tee.

⁴ Τənaγa ma pəla isəlóm ke teu, pə taγa pólν təo, pa ta na nόγολν wei ι nəγəsəna takélaya ηke ka hətóγv yaa ka wiiluyu tu.

⁵ Μπόγυ səsaa taa nόγολν təma-m si: Taa wii. Nyəni, Yuta kpekəle taa tóγolayá, wulav səsə Tafiti hólvy taa tv, lapa kəllv. I pəsəγi na ί kəəlν kutaalətv naatosompóγolayá unι na ί ηeti takélaya.

⁶ Μπόγυ ma ná Iwəγaya na ká səηa kumte həkν taa, na weesij nyəma liγiti na səsaa pa cəəna-i. Ka nəγəsəna kέ isu paa ku-ke. Na ι ka wena həη naatosompóγolayá na ι ise ke naatosompóγolayá nna a kέ Isə feesij naatosompóγolayá wei ι tila tetó təna taa tv.

⁷ Τənaγa Iwəγaya polaa na ká mv wei ι caya kumte təo tv ι niη ntəγəη taa kέ takélaya.

⁸ Iwəγaya mv takélaya ηkeγe mpv, ilena feesij nyəma liγiti unι na səsaa hiu na liγiti unι pá hənti-i atε. Pa təna paa wena san̄kənaa kέ na wola poosiisi na sí suna tulaalvnaa kowəpaa mpə pa kέ Isə yəlaa sələməη tv.

⁹ Na pá yoo yontu kofatv si:

Nyá nəγəsənana takélaya ηke ka mvyg
na ka təo kutaalətv kəəlvyg.

Pə taγa pólν təo, nyaya pa kəwa,

na n yapa Isə kέ yəlaa ke nyá səmv taa,

kέ kpeka təna taa, na nsəma təna taa,

na piitim təna taa, na kateηasi təna taa.

¹⁰ Na n lapa-weyε awulumpiya si pá la tá

Isə kέ təmlε isu kətəlaa,

na paa tóγo kawulayá ke atε.

¹¹ Ma təηna mπόγυ nyənyv ilε ma nu ισόtaa tillaa tuutuuma təη nté, paa we yəlaa iyisi iyisi. Na pá səηaa na pá cəəna kumte na weesij nyəma na səsaa.

¹² Na pá yoo yontu na nόγo səsaya si:

Iwəγaya ηka paa kəwa tv,

ηkeγe pə nəγəsəna pá ha pəsuyv na təη

na ləmayasεε na toma na samtv na teeli na talətv.

¹³ Na má nu tətóγo ισόtaa na tetó təo na tetó tee na təηku taa nyəma, na antulinya unε ι taa nyəmv təna təpai yooki yontu si:

Yəlaa təna ί tala na pá sa

wei ι caya kumte təo tv na iwəγaya.

Pa teeli na pa pəsuyv ι weε tam.

¹⁴ Τənaγa weesij nyəma liγiti cəwa si: Ami. Ilena səsaa náá hənti atε na pá sεε.

6

Kutaalətv

¹ Pə waali kέ ma na Iwəγaya kəəla kutaalətv naatosompóγolayá unι ι taa kəlómtv. Μπόγυ ma nu weesij nyəma liγiti mpε pa taa nόγολν nόγo. Pə lapaγa isu tev hóluyv taka, na ί təη si: Kəo.

² Ma nyənaγa mpv ilε ma ná kraγanvshulomayá nté, na wei ι caya ka təo tv ι təka təo. Μπόγυ pa ha-i teeli ntenuyv. I kέ kəllv kέ, na ί tee si ι tasəγi kəlvny tətə.

³ Pə waali kέ Iwəγaya kəəla kutaalətv naale nyəntv. Ilena má nu weesij nyəma mpε pa taa naale nyəη nόγo si: Kəo.

⁴ Ma nyənaγa ilena má ná kraγanvseemayá luwa. Na pá ha ka təo cayalv ke pəsuyv si ι yoosi tetv təo yəlaa təna na pá yoo na pá kv təma. Ilena pá cεle-i layatε taa layatε.

⁵ Pə waali kέ Iwəγaya kəəla kutaalətv tooso nyəntv, na má nu weesij nyəma tooso nyəη təma si: Kəo. Ma nyənaγa mpv ilena má ná kraγanvkpeetayá luwa na ka təo cayalv təka sanəya ke ι niη taa.

⁶ Μπόγυ ma nuwa isu nόγολν nόγo taka na ka luna weesij nyəma liγiti mpε pa hεkv na ká tv si: Kuyaku kolumvyg təmlε lapv kufelvyg nté təγənaγa pεε kiloo kəlvmv. Ilena təγənaγa pεε lεηka ke kiloonaa tooso kέ kuyaku kolumvyg təmlε. Ama pə kraγav nim na səlvm tv, taa ke pələ.

⁷ Pə waali ke Iwəγaya kəəla kutaalətv liγiti nyəntv, na má nu weesij nyəma liγiti nyəη təma si: Kəo.

⁸ Ma nyənaγa mpv ilena má ná kraγanv atəntəte taka luwa. Na pa yaa ι təo cayalv si səmv, na wei ι hóləγi sətəa tεcayalε tv ilé ι təηγi ι waali. Μπόγυ pa ha-weyε toma ke tetv həγoləη liγiti táa kolumvyg təo, si pá kv yəlaa na layatε na nyəγəsi səsənsi na kətəməη, na pá lá na taale wontu kv yəlaa.

⁹ Pə waali ké Iwəyaya kəala kutaalətu kakpası nyəntu. M̄póyó ma ná kətaɣa təlatə tɛɛ ké mpa paa kəwa tə pa ləsaɪ. Iso Tam na tampana nna pa nawa na pá heeliyi-yɛ tə pə tɔɔ ké pa ku-we.

¹⁰ Na pá yəɣətəɣəna nɔɔsi səsənsi si: Tacaɔ nanɲ tɔ na tampana tɔ, pələe ké n ká huɔna atɛ nyəma, na pa kuyi-tuyɔ isəntə tɔ, ń tɔ-weɣe saləka?

¹¹ M̄póyó pa ha paa pa taa wei ké capa kəhulum na pá heeli-we si pá yele na pəcɔ. Pə kaasa pəcəyɔ, haləna pa taapalaa na pa təmlɛ taa akpelenaa mpa paa ku isu pa kuyɔ mpe tə pa nyuyɔ kəɔ na ku yoosi na pəcɔ.

¹² Pə waali ké Iwəyaya kəala naatoso nyəntu. M̄póyó tɛtu paasaa na tə sele teu, na ilim náá məli pilin isu pa piisuyɔ puuyɔ tɔ, na isətu náá məli sɛɛ isu caləm.

¹³ Na isətulɔɲasi náá lu isətəta na si hotiyi atɛ isu heelim ciyituyɔ fiki tuyɔ na fikinaa akaa ceki na á hotiyi tɔ.

¹⁴ Na isətuɔnyu kɛɛli isu pa kpiluyɔ takəlaya na paa naa-ke tɔ. M̄póyó pə kpesa póɲ tənaya i lona taa na pə ləsa tɛtu nti lum cənaa tɔyɔ tə lona taa.

¹⁵ Ate awulaa səsaa na nyuyɔ nyəma nyuyɔ nyəma na yoolaa taa səsaa na apila na pəsəlaa na yəlaa ləlaa təna, paa yomaa paa kasayampiya pa sewa na pá ɲməli kəkraməɲ taa na póɲ silasi taa.

¹⁶ Na pá tɔɲ póɲ na kəkraməɲ si: I kɔrəti tá tɔɔ, í takɪ tá tɔɔ ké teu təkulakula na tɔ taa lu wei i caɣa kumte tɔ tɔ i isəntaa, na pə hatələna-tu na Iwəyaya pááná tɔtɔ.

¹⁷ Pə taɣa pulɔ, pa pááná kuyako səsəɲku tapəna. Awe pəsəyənə na í kantəli?

7

Iseyeli kpeka yəlaa nyuyɔ

¹ Pələ pə waali ma ná isətəta tillaa liyiti səɲa tɛtu ɲkulɔɲasi liyiti tɔɔ, na pá kpa si tənasi heelim na pá təkaa si heelimaya i taa fete tɛtu na tenku na tuyɔ nakuli ku tɔɔ.

² Na má ná isətəta tillu nɔyolɔ ilé tɔtɔ, na í luna ilim təluɛ tɔɔ na í təkə Weesuyɔ tɔ Iso kuyɔsuyɔ. M̄póyó i yəɣətəna nɔyɔ səsəɣa ke isətəta tillaa liyiti wei pa ha toma si pá la tɛtu na tenku pə taa ke nananana tɔ si:

³ I taa lata isayatu ke tɛtu na tenku na tɔɲ pə tɔɔ, haləna tɔ tɛ tá Iso pəyalaa tokunɲ taa ké yosuyɔ na pəcɔ.

⁴ M̄póyó pa heela-m mpa pa tokunɲ taa pa yusa Iso kuyɔsum tə pa nyuyɔ. Pa we yulɔnyɔɲ iyisi nuɔwa na iyisi nule na liyiti (144000) ké Iseyeli nyəma kpeka təna taa.

⁵ Yulɔnyɔɲ iyisi naanɔwa na naale (12000) pá yusa Yuta kpekəle taa. Lupɛɲ kpekəle taa ké iyisi naanɔwa na naale (12000). Katɪ nyəntɛ ké iyisi naanɔwa na naale (12000).

⁶ Asee nyəntɛ ké iyisi naanɔwa na naale (12000). Nefətali nyəntɛ ké iyisi naanɔwa na naale (12000). Manasee nyəntɛ ké iyisi naanɔwa na naale (12000).

⁷ Simiyɔɲ nyəntɛ ké iyisi naanɔwa na naale (12000). Lefii nyəntɛ ké iyisi naanɔwa na naale (12000). Isakaa nyəntɛ ké iyisi naanɔwa na naale (12000).

⁸ Sapulɔɲ nyəntɛ ké iyisi naanɔwa na naale (12000). Yosɛfy nyəntɛ ké iyisi naanɔwa na naale (12000). Pɛncamee nyəntɛ ké iyisi naanɔwa na naale (12000).

Yəlaa tuutuuma taa tuutuuma

⁹ Pə waali ma nyənaya tɔtɔ, ilɛna má ná yəlaa kupin, nɔyɔlu kaa pəsi na í kala pa təna mpa paa we pə taa tɔ. Katenasi təna taa na kpeka təna taa na piitim təna taa na nsəma təna taa yəlaa ka wenna. Na pá səɲa kumte na Iwəyaya pa isəntaa, na pá suu capanaa kəhulɔmaa na pá təkə pacontu ke pa niɲ taa.

¹⁰ Na pá yəɣətəɣəna nɔɔsi səsənsi si: Ta Iso wei i caɣa kumte tɔ tɔ í na Iwəyaya pa yarəna tá nyɔɲ.

¹¹ Isətəta tillaa təna ná səɲaa na pá cəna kumte na səsaa na weesin nyəma liyiti nu. M̄póyó pa hənta atɛ tənɛnɛnɛ na pá sɛɛ Iso.

¹² Na pá tɔɲ si: M̄póyó pə weɛ. Tá Iso tənna talətu, na teeli, na ləmayasɛɛ, na nyana təmlɛ sɛɛ, na samtu, na pəsuyɔ, na toma ke tam tɔɔ. Amí.

¹³ Tənaya səsaa mpe pa taa nɔyɔlu pəɔsa-m si: Yəlaa mpa pa suu capanaa kəhulɔmaa tə pa ké mpa na lɛyɛ pa luna?

¹⁴ Ilɛna má cə-i si: Ma cɛ nyá nyəmma. M̄póyó i heela-m si: Mpa paa nawa konyɔɲ səsəɔ ɲku tɔyɔle. Pa cəta pa capanaa ké na pá huləsi-weɣe Iwəyaya caləm taa.

¹⁵ Pə tɔɔ ké pa səɲa Iso kumte tɛɛ na pá lakɪ i təyaya taa ké təmlɛ ke tam tɔɔ. Wei i caɣa m̄póyó kumte tɔ tɔ i ká caɣa pa kin na í kentiyi pa tɔɔ.

¹⁶ Nyɔyɔsi yaa ləkətu kaa tasa-weɣe krau. Ilim kaa nyaya-we, hanaya nakəli ka kaa tasa-weɣe lapu.

¹⁷ Pə taɣa pulɔ, Iwəyaya ɲka ka we kumte hɛku tɔ ɲke kaa tiikiyina-we, na kaa pukina-weɣe weesuyɔ lum sɛɛlaa kin. Na Iso ká husi pa isəlɔm təna tərapai.

8

Kutaalatu naatosompanyalaya nyantu

¹ Iwāyaya kōma na ká kōali kutaalatu naatosompanyalaya nyantu lena pō su isōtaa tōketekete halōna pō polo isi kalāfu hekō taa kē mpu.

² Pē waali kē ma ná isōtaa tillaa naatosompanyalaya mpa pa sēhāxi Isō isentaa tō. M̄pōyō pa cela-weye akantee naatosompanyalaya.

³ Tēnaya isōtaa tillu nōyōlu ná kōma na í sēh kōtaya tōlate na í tōka í nin taa kē wōla cofolo wei í taa pa wōki tulaalu tō. M̄pōyō pa cela-í tulaalu kē sōsōm sī í kpēnna Isō yōlaa sēlōmuyō na í lá kōtaya kē kōtaya tōlate nte pa lapōna wōla na tē wē kumte isentaa tō tē tō.

⁴ Isōtaa tillu wei í sēhā Isō isentaa na í tōka tulaalu na í wōki tō tulaalu uní í nyōōsi na Isō yōlaa sēlōmuyō pē kpēntaa kē na pō kraaki.

⁵ Pē waali kē isōtaa tillu kpaaya tulaalunaa cofolo uní na í haa kōtaya tōlate tō kē mamala kē í lōpam na í mēhna na í peti-í tetu tō. M̄pōyō teu sū hōla kē kpan kpan, na pō yōyōtēxi yem yem, na teu nyōyōsēxi ŋmēleu ŋmēleu, na tetu náa sele.

Akantee hulvyu

⁶ Isōtaa tillaa naatosompanyalaya mpa pa tōka akantee naatosompanyalaya tō pele pa tayana pa tēxi sī pa caa hulvyu.

⁷ M̄pōyō isōtaa tillu kancalaya nyēh hōla akantēle. Tēnaya pē pēta atēye tōmpēe na kōkō na pō sitina calēm, lena antulinya hōyōlēh tooso taa hōyōluyō kulōmuyō nyāya, na pō nyāya nyutu lum nyantu tēna.

⁸ Pē waali kē isōtaa tillu naale nyēh ná hōla ílé í nyānte. Ilena pō peti pōlu isi puyō sōsōŋku kē tenku taa na pē mōyi kōkō. M̄pōyō tenku hōyōlēh tooso taa hōyōluyō kulōmuyō lum pōsa calēm.

⁹ Na weesuyu nyām mpi pū wē tenku taa tō pē tintika tooso taa kulōmtēle sī, na kpulēh tēna tintika tooso taa tintiyile kulōmtēle wakēli.

¹⁰ Pē waali kē isōtaa tillu tooso nyēh hōla í akantēle. M̄pōyō isōtulōhja sōsōŋka ŋka ka mukaya kōkō isi kahulaya tō ka kpēsa isōtaa na ka hoti. Na pusi sōsōnsi na lum sēelaa pē tintika tooso taa tintiyile kulōmtēle tō kē ka nyōkaa.

¹¹ Isōtulōhja ŋke ka hētē ntē sī Nyāh. Tēnaya lum huwa tooso taa huylēle kulōmtēle lapa nyāh, na yōlaa payale nyōō-wi lena pā sī.

¹² Pē waali kē isōtaa tillu liyiti nyēh ná hōla ílé í nyānte. M̄pōyō pē hika ilim hōyōlēh tooso taa hōyōluyō kulōmuyō, na pē hika isōtu kē í hōyōlēh tooso taa hōyōluyō kulōmuyō kē mpu tōtō, na isōtulōhjasī tintika tooso taa kē tintiyile kulōmtēle. Na timpī timpī pē hika mpu tō pē nau sī. M̄pōyō sēkpetuyō lapa ilim taa waatōnaa tooso taa waatu kulōm. Na m̄pōyō na ahoō, isōtu na isōtulōhjasī pē yela nau kē waatōnaa tooso taa waatu nōyōlu.

¹³ Ma tasa nyēnuyō tōtō íle cōlō ntē hatuu isōtaa na í kulēxi, na má nu í yōyōtēyōna nōyō sōsōya sī wāyo wāyo. Isōtaa tillaa tooso wei pē kaasaa tō í kōh na í hulēxi í akantēe tōyōle isi atē yōlaa tōm ká la wāyo tē.

9

¹ M̄pōyō isōtaa tillu kakpasī nyēh hōla í akantēle, lena má ná isōtulōhja nakēli na ká kpēsōna isōtaa na ká hoti atē. Tēnaya pa cela-keye lumāh pōyōyō sōsōō saafō.

² Isōtulōhja tōla pōyōyō ŋku lena nyōōsi isi kōkō sōsōya nyōōsi sū luu. M̄pōyō nyōōsi nsi sī kulaa lena sī kō ilim na sī tēki heelim.

³ Tēnaya kōtolōh luna nyōōsi nsi sī taa na ku ya tetu tō, na pō tu-kuyō pācēka sōtu.

⁴ Na pē kraala-ku sī kō taa la kawalaya kē nyutu na tuŋ na kōnyōnyōm tēna. Ama yōlaa mpa pa tōkuj taa fēi Isō kuyōsūm tō pa tike.

⁵ Pē ta ha kōtolōh kē mpaav sī kō ku-we. Ama sī naasuyō tike kē kō naasi-weye isōtulōnaa kakpasī. Ku nyasuyō wōsasī wē teitei kē isi pācēka.

⁶ Yōlaa ka pēeki sēm kē isōtulōnaa kakpasī uní í taa sī sana sēm. Ama sēm ká polo pooluh.

⁷ Kōtolōh ŋku ku nyōyōsōna kē isi pa kpēeluyō kpaayanōh sī í tēe yōōu tōyō. Kō nyōōh tō ka wē kē isi wōla ntenih kē ku tema, na ku isentaa nyōyōsōna isi yōlaa isentaa.

⁸ Ku nyōōsi tayalaa kē isi alaa nyōōsi, na ku kēla wē kē isi tōyōlāya kēla.

⁹ Ku lahja tō cāya kē isi nyōyōtō toko kē ku suuwa. Ku kuluyō na ku kēh makī tō, ye n nuwa n tōh kē sī kpaayanōh hōhuyō kēkēnaa payale na í lakī kpētele kpētele sī í puki yōōu tō.

¹⁰ Kō susi na nyōmā kē isi pācēsī, na ku susi nsēxi ku pēsōyōna na kō la yōlaa kē isayatu kē isōtulōnaa kakpasī.

¹¹ Lumāh pōyōyō sōsōō taa isōtaa tillu ntē ku wulav sōsō. Hēpēla nyōma ná yaa-í sī Apatōh, na Kēlēki nyōma sī Apoliyōh, na pē kōtoluyō ntē sī wakēllu.

¹² Kancalaya wahala tēna ntē, pē kaasa wahalanaa naale wē pa kōh.

¹³ M'p'ógú is'otaa tillu naatoso nyəh hula i akantəle. Tənaɣa ma nu pə yəg'otə kətəɣa tələte nte pa lapəna wola na tə we Iso isentaa tə tə ŋkuluŋa taa həŋ liyiti kin.

¹⁴ Is'otaa tillu naatoso nyəh wei i təkə akantəle təgə pə heela si i hetu is'otaa tillaa liyiti wei pa tu alukpala ke pəgə səsaya l'əlati nəgə tə.

¹⁵ Tənaɣa pa heta is'otaa tillaa liyiti unu. Paa tɛma-wɛɣɛ tayanuɣu kə na pə caɣaa si ye pə tala pənaya na is'otə na kuyaku na waatu unɛɣɛ teitei de pa ku yəlaa tintika tooso taa tintiyile kuləmtəle.

¹⁶ Na pa heela-m yoolaa mpa pa caɣa kpaɣanəh tə pa nyuɣu. Paa we iyisi iyaya (1000) kə təm ŋmunuɣu (200) kə.

¹⁷ Pə lapa-m mpɔ isu toosee taka, na má ná kpaɣanəh na i təw caɣalaa na pə we isəna mpi təg'olə, paa suu nyəg'ətu tokonaa kə na pə sɛɛwa isu kəkə, na pə we pooku isu liyitɛe pələ na pə we kasasəŋa isu asimti wɛw tə. Kpaɣanəh nyəŋ ka wɛɛ kə isu təg'olasi nyəŋ, na kəkə na nyəŋsi na asimti pə lukayana i nəŋsi.

¹⁸ M'p'ógú isayatu səsəntu tooso unɛ, kəkə na nyəŋsi na asimti mpi pə lukayana kpaɣanəh nəŋsi tə, pə ku yəlaa tintika tooso taa tintiyile kuləmtəle.

¹⁹ Pə taya pɔlɔ təw, kpaɣanəh nəŋsi taa na i susi taa kə i apalətu ka wɛɛ. I susi nəg'əsəna tumaa kə. Si wɛna nyəŋ na nyəŋ unəɣi si lakəna yəlaa ke isayatu.

²⁰ Paa na mpɔ, yəlaa mpa pə kaasaa tə, pa təna mpa wahalanaa səsaa pənɛ pa ta ku tə, pa ta ye le pa maɣamaɣa pa nin kolupumnaa. Pa ta ye le aɔg'aa na tun wei pa lupəna wola na nyəg'əluɣu kuhuləmuɣu na nyəg'əluɣu kuseemuɣu na pɛɛ təw na tun kila ke laaw. Pəyele pə tənaya mpɔ pu naa, pu nuki, pu tən.

²¹ Na yəlaa mpa pə yela mpɔ tə pa ta ye le pa nyəh unu se isu, yələkələ na topotopo təma na asilima na pa ŋmuləm.

10

Is'otaa tillu na takəlaya səkɛlaya

¹ Pə waali kə ma ná is'otaa tillu tun tɔ lɛlɔ na i luna is'otaa na i tii, na pɔlɔpɔ isu isəŋmunuɣu nyala i təw na kayalɔ cəna i nyuɣu. I isentaa wɛ kə isu ilim na i nəŋhɛɛ isu kəkə nsəma səsəŋa kuləɣu tə.

² I ka təkə i nin taa kə takiliya na ká hetaa, na i su i ntəg'əh nəŋhələ ke tenku təw na i mpɔtəŋ nyəntɛ kə tɛtu təw.

³ Ilena í má kapuka na nəg'ə səsəɣa isu təg'əlaya wiikuɣu tə. I tɛma m'p'ógú ka mapɔ lena tɛw hola naatosompəg'əlaya unu i cəna hola.

⁴ Pə tɛma yəg'otəɣa ke mpɔ lena má tayanu ma ti si ma ŋmaaku. M'p'ógú ma nu pə yəg'otəna-m na is'otaa si: Nmɛsi nti tɛw hola naatosompəg'əlaya unu i yəg'otaa tə, taa ŋmaa.

⁵ Is'otaa tillu wei maa nawa na i səŋa tenku na tɛtu pə təw tə, i kpaasa i nin ntəg'əh na isə,

⁶ na i tuuna Iso wei i wɛ tam təw tə, wei i ŋma isətənuɣu na pə təna mpi pə wɛ ku taa tə, na tɛtu na pə təna mpi pə wɛ ta taa tə, na tenku na pə təna mpi pə wɛ ilɛ i taa tə, si pə fɛi wɛle suw tətə.

⁷ Waatu wei is'otaa tillu naatosompəg'əlaya nyəh ká huli i akantəle təgə Iso ká yoosi lapɔ ke mpi i suwa na i tənəɣi na i laki na pə ŋmelaa tə. I ka tɛma pə təm heeluɣu ke Iso kuyəg'otutu tɛləsəlaa mpa pa ke i pəyala tə.

⁸ Pə waali kə yəg'otənu mpi pu tɛma is'otaa ke yəg'otənaw na má nu tə pə tasa-m si: Polo na ŋ mu is'otaa tillu wei i səŋa tenku na tɛtu pə təw tə i nin taa kə takiliya ŋka ka heta mpɔ tə.

⁹ M'p'ógú ma kulaa na má polo is'otaa tillu kin na má təm-i si: Cɛle-m takiliya ŋkɛ. Tənaɣa i təma-m si: Mu-ke, na ŋ təg'ə-ke. Kaa la lelen isu tun ke nyá nəgə taa. Ama kaa la nyəh ke nyá hiluɣu taa.

¹⁰ Ma mu takiliya ŋkɛɣɛ is'otaa tillu nin taa lena má təg'ə-ke. Ka lapa lelen ke ma nəgə taa isu tun. Ama ma kəma na má li-ke lena ká lá nyəh ke ma hiluɣu taa.

¹¹ M'p'ógú pə təma-m si: Pə wɛɛ si n ká tasa tətəg'ə Iso kəhelelu kpaaləɣu ke yəlaa pəɣalɛ na piitimnaa pəɣalɛ na nsəma pəɣalɛ na awulaa səsaa pəɣalɛ kə. Tə ke pa nyəntu ke.

11

Seliya nyəma naale

¹ Pə tɛma təg'ə pə cɛla-m camluɣu ŋku pa maɣasəg'əna na ku nəg'əsəna isu kpát'ógú tə. Ilena pə tə-m si: Kuli na ŋ kɛɛsi Iso tɛsɛɛle səsəɔle na kətəɣa tələte tətə, na ŋ kala mpa pa sɛɛ Iso kə Iso tɛsɛɛle səsəɔle tənɛ tə taa tə.

² Ama yelina tə waali təw taasi, taa maɣasi. Pə taya pɔlɔ təw, pa yelina kpaɛ nyəma ke icatɛ nanŋ nyəntɛ kə si pələ pə yaya-tɛɣɛ nəŋhɛɛ ke isətənaa nule na naale taa.

³ Maa kusi ma tɔm tampana hullaa naale mpa pa suu ləyaya wontu nti tə wε isu fəlɛtənaa taka tɔ na má tili. Paa kpaali Isə kʰheelitu ke kʷeyɛŋ iyaya na kʷeyɛŋ ŋmɔnuɣv na nutoso (1260) inu i taa.

⁴ Ma tɔm tampana hullaa naale inəɣəle Olifinaa naale na fətəlanaa naale wei i səŋəyi katerja tɛna Caa isɛntaa tɔ.

⁵ Ye nɔɣɔlv kulaa si i laki-weyɛ isayatu, kəkə lukəna pa nɔəsi taa ké na ká kuyi pa kolontunaa. Na mpv tətəɣə pə weɛ, ye wei i koləyi si i laki-weyɛ isayatu, ka ku-i kele mpv.

⁶ Pa wena pəsuyv si pá kpa tev na ku taa nu pa Isə kʰheelitu kpaaluyv waatu tɛna taa. Na pa wena pəsuyv tətə si pá la na lum pəsi caləm, na tətə si pá naasi ate na wahalanaa tənaya kotokoto ké isəna mpi pa caa tɔ.

⁷ Pa kəŋ na pá tɛ nti pə heela-wε təɣə kpaaluyv ilena lumaŋ púɔyɔ səsəuv taa wontuyv kuli pa tɔ. Na ku kəli-wε na kó ku-wε.

⁸ Na paa hənti mɔpúyɔ icate səsəule patəma taa. Tə taa tənaya pa tema pa Səsə ke sɛm tesika tɔ ké kam. Ye pə kɛsaa, pa yaakuyv si Sətəm na Icipiti tɔ, icate səsəule nteye pa wena.

⁹ Na piitim təna na kpekə təna na nsəma təna na katerjasɔ təna taa pə yəlaa ká nyənəyi sətəa mpeye kʷeyɛŋ tooso na kuyaku hekv taa na pá hənta mpv. Pa kaa tisi si pá pi-we.

¹⁰ Tətu tɔə yəlaa təna lanje ká hεe isu yəlaa panε pa səpu tɔ. Paa paa teu na pá lá tamaya kuvəəŋ. Pə taya pulv tɔ, Isə kuyəɣətutv teləsəlaa panε pa naale paa paasaa kə na pá tɔ ate yəlaa ke wahala.

¹¹ Kuyeyɛŋ inu i tooso na kuyaku hekv taa kəma na pə tɛɛ ilena weesuyv feesinɔ luna isə na i sɔv pa taa na pá kuli. Mpa pa təna pa na-wε tɔ səɣəntv kpa-weyɛ səsəm.

¹² Mɔpúyɔ pə yəɣətəna isətəa ké Isə kuyəɣətutv teləsəlaa mpe pa naale si: I kpa cəne. Tənaya pa sɔv pulv isu isəŋmɔntuyv taa na pá kpa isə, na pa kolontunaa təŋna-weyɛ nyənuyv ke mpv.

¹³ Təne inəyi kpaakpa ke tətə sɔv seluyv ke səsəm, ilena icate səsəule həɣələŋ naanɔwa taa leŋku kutuluyv hoti, na pə kú yəlaa iyisi naatosompəɣəlaya (7000) ke tətə seluyv mpv tɔ. Səɣəntv kpa yəlaa leləa ke səsəm, ilena pá sɔv isətəa Isə ké teeli hav.

¹⁴ Wahala naale nyəŋ tɛwəyale. Ama tooso nyəŋ ká kəna nəənə.

Akantəle naatosompəɣəlaya nyənte hvluyv

¹⁵ Mɔpúyɔ isətəa tillu naatosompəɣəlaya nyəŋ hula i akantəle. Ilena pə yəɣətəna isətəa na toŋ si: Pənəntaa Taca na i Mesii paa təkəna tətə tɔ ké kawulaya, na tam tɔ ké paa təkə-ke.

¹⁶ Tənaya səsaa hiu na liyiti wei i caya kumlee tɔ ké Isə isɛntaa tɔ i kulaa, na i hənti ate na pá sɛɛ Isə si:

¹⁷ Taca Isə kawulaya tɔ,
nyá wenna, na nyaa wenna.
Nyana təmlε ke isəna n lapv
na nyá toŋ səsəəŋ tɔ.

Na isəna n sɔv kawulaya təɣəv tɔ.
¹⁸ Piitimnaa məkaya pááná ke səsəm.
Pənəntaa kele pə tala si nyaa huli nyá pááná.
Sətəa hɔnnav tala mpv.

Pənəntaa kele pə tala si n feli nyá pəyalaa
Isə kuyəɣətutv teləsəlaa ke pa fəətə.
Na n feli nyá nyəma təna mpa pa nyəŋna-ŋ tɔ.
Paa səsaa paa piya.
Na pənəntaa kele pə tala n wakəli mpa
pa wakələyi tətə tɔ.

¹⁹ Mɔpúyɔ Isə təsεεε səsəule ke isətənuɣv taa tula, na nɔəsi pɛeluyv atakaa naaki. Tənaya tev nyəɣəsaa, na pə yəɣəti, na tev holi, na tətə sele, na təmpɛε hotiyi səsəm səsəm.

12

Alv na Tum səsə pa təm

¹ Mɔpúyɔ kəkəlv səsə nɔɣɔlv i lapv hatuu isətəa. Alv nɔɣɔlv i takəna ilim ke i tɔə isu pa takuyv puyv tɔ, na isətv náa wε i nəhεε tɛ, na pə lvv isətəlvŋasɔ naanɔwa na naaleye ntenuyv na pə tɛ i nyuyv.

² I ka piwaya tətəɣətəyɔ na i wəsa ləlvuyv, na ləlvuyv konyəntəɣəle na pə wəsasi kpa-i na i sɔv kapusi marv.

³ Tənaya kəkəlv leləv ná tasa lapv tətəɣə isətəa. Tum səsə wei i sɛwə isu kəkə tɔ i luwa, i nyəəŋ wε naatosompəɣəlaya na i həŋ ke naanɔwa, na ntenin tema paa i nyuyv ŋku kv tɔ.

⁴ Mɔpúyɔ i paala isətəa ké isətəlvŋasɔ tintika tooso taa kuləmtəle na i suka na i pɛti tətə tɔ. Ilena i səŋ alv isɛntaa si ilé i luli i pəyaya na inu i li.

⁵ Apalupəyaya ŋka kaa tiiki piitimnaa təna na nyəxəlvu kpatóyó təxə alv inu i lɔlaa. Ulena pə kpaana i pəyaya na pə pona-keye Iso na i kumte pə kin.

⁶ Ulena alv náa se na í polo wɔlaya tetu taa. Iso ka tayana i təcayale ke tənaya si í caya na pá tɔɔ-i kuyeyɛ iyaya na kuyeyɛ ŋmɔnɔyɔ na nutoso (1260) taa.

⁷ Ḿpóyó yoou kola isɔtaa. Misɛeli na i isɔtaa tillaa na tum na ílé i isɔtaa tillaa pa yookina na təma.

⁸ Ama Misɛeli-we pa kəla tɔm na pá tɔxɔni i na i isɔtaa tillaa ke isɔtaa.

⁹ Na pá peti tɔm sɔsɔ yaa Satanu wei i puɣusiyi antulinya təna tɔ. I na i isɔtaa tillaa ke pa krentaa na pá peti atɛ.

¹⁰ Ḿpóyó ma nu pə yəxətəna isɔtaa na toŋ toŋ si: Pənentaa pə tala Iso í waasi. Pənentaa ké Iso ká hólí i kawulaya toŋ. Na pənentaa ké i Mesii ká hólí ílé i pəsuyɔ. Pə taya pulv tɔɔ, tá taarpalaa tɔm suulu wei i ka sənaya tá Iso isentaa na í suuki-weye tɔm ke tam to pa ləsa-i isɔtaa na pá peti.

¹¹ Iwəyaya caləm toŋ tɔɔ, na tampana tɔm nti pa kraalaya tɔ tɔ toŋ tɔɔ pa kəla-i. Paa hawa pa weesin ké si ye səm səm.

¹² Pə tɔɔ ílé isɔtənyɔ na ku taa nyəma me í paa teu. Ama atɛ na tenku pə tɔm wenna waiyo. Mpi tɔ, Uɔxɔv sɔsɔ luna isɔtaa na í tii mə cəlv na í haɣa pááná ke teu, ílé pə taya pulv tɔɔ, i nyəma si i wɔle wɔsaa.

¹³ Tum kəma na í ná si pa peta-i atɛ, ulena í svu alv wei i ka lɔla apalupəyaya tɔ i waali ké seu.

¹⁴ Ḿpóyó pə nyɔsa alv ke həkəle sɔsɔ kɛŋ naale si í kólí hɔntv na í tala i təcayale ke wɔlaya tetu taa. Tənaya paa tɔɔ-i pusi tooso na pənaya həxəlvu taa, na tum kaa keesi-i.

¹⁵ Tənaya tɔm tɔ lɔm na i nəxɔ na pə lá isu pəxɔ sɔsɔya ke alv inu i waali si lɔm hola í kpaɣa-i.

¹⁶ Ama tetu waasa alv inu, tetu haa nəxɔ na tɔ lí lɔm mpi tum ka təna i nəxɔ ke mpv tɔ.

¹⁷ Ḿpóyó tɔm mv alv na pááná ke sɔsɔm, na í polo na í yooona alv piya nsi pə yelaa tɔ. Mɛyɛle pa təna mpa pa tənəxi Iso kəheelitv na pá tɔka teu ke tampana nna a tɔɔ Yesu kulaa tɔ.

¹⁸ Ulena í polo i səŋ tenku nəxɔ tɔɔ.

13

Wontu naale tɔm

¹ Ḿpóyó ma na wontuyɔ nakólí na ku lukəna tenku taa. Ku həŋ we naanɔwa na ku nyɔŋ ke naatosompɔxɔlaya. Na ntenin tema paa ku həlvu ŋku ku tɔɔ. Na pá ŋmaa ku nyɔŋ tɔɔ ké həte nte tɔ tɔvki Iso tɔ.

² Wontuyɔ ŋku ma na mpv tɔ ku nəxəsəna kprou ké, na ku nɔxɛe ná nəxəsəna wontuyɔ ŋku pa yaa si wusi tɔ ku nyəna, ku nəxɔ isu tɔxɔlaya nyəŋka. Ḿpóyó tɔm sɔsɔ ha-kuyv i toma na i kawulaya kumte na i pəsuyv sɔsɔŋku.

³ Wontuyɔ ŋku ku nyɔŋ taa lenku caya ké isu pu ku-kuyv isayakuyv. Ama timpí pu ku-kuyv isayakuyv ke mpv tɔ pə waawa. Ḿpóyó antulinya təna puɣvla wontuyɔ ŋku na pá we ku waali.

⁴ Tənaya yəlaa təna svu tum sɔsɔ ke seɔv ke i hav i pəsuyv ke wontuyɔ tɔ pə tɔɔ. Na pa seekaya wontuyɔ tɔtɔ na pá faaləxi si: Wontuyɔ kɔnɛ ku taka weɛ kele? N ke awe na nyá na-ku í səŋ na í yoo?

⁵ Ḿpóyó pə ha wontuyɔ ke mpaav na kó yəxətí kalampaani tɔm na ku tvv Iso. Na pá ha-kuyv pəsuyv si ku paasi na kó lá isɔtɔnaa nuile na naale taa.

⁶ Tənaya ku svu Iso ké footuyv, na ku yaa i həte na timpí i weɛ tɔ na pa təna mpa pa we isɔtaa tɔ na ku tvv.

⁷ Na pá ha-kuyv mpaav si ku yooona Iso yəlaa na kó kəli-we. Na pá ha-kuyv pəsuyv si ku kpiliki kɛka təna na piitim təna na nsəma təna yəlaa na katerasí təna yəlaa.

⁸ Atɛ yəlaa təna ká seena-ku. Mpa pa həla pa ta ŋmaa Iwəyaya ŋka pa kuwa tɔ ka weesuyv takəlaya taa ké tuu antulinya kancaalaya tɔ mpe paa seena-ku.

⁹ Ye wei i ké tɔm nulv pɔntv í nu.

¹⁰ Ye pə tv yɔlv wei ké hatuu i tanan tee si paa təkí-i saləka, isu pa təka-i saləka inu, pu saaləxi. Na ye pə tv wei íley hatuu i tanan tee si paa ku-i na layatɛ, isu pa ku-i na-te, pu saaləxi. Pə tɔɔ ké Iso yəlaa ka təkí suulu na pá tv Iso ké naani ké ŋpóyó tɔ.

¹¹ Ḿpóyó ma ná wontuyɔ lenku na ku luna tetu tee. Ku həŋ we naale na í nəxəsəna iwəyaya həŋ, na ku yəxətaya isu tum sɔsɔ.

¹² Ku lapəna kancaalaya wontuyɔ pəsuyv tənaya kɔle ku isentaa. Na ku caalaya tetu na tɔ tɔ yəlaa si pá seɛ kancaalaya wontuyɔ ŋku pu kuwa isayakuyv na pá waa tɔ.

¹³ Ḿpóyó wontuyɔ naale nyəŋku kɔnɛ ku lapa piti təma sɔsɔna. Haləna ku lakaya na kəkə lukəna isɔtaa na ká tiiki ateyɛ yəlaa təna isentaa.

¹⁴ Pə ha-kuyv mpaav si kó la piti təma nnaɣa kancaalaya wontuyɔ isentaa tɔ, ku tolisa atɛ yəlaa ké na-ye. Ku heelaya atɛ yəlaa si pá lu wontuyɔ ŋku layatɛ hikaa na paa na mpv ku wena ku weesuyv tɔ ku lɛsuyv.

¹⁵ Ilena pə há wontuyu naale nyəŋku ŋkɔyɔ pəsɔyɔ sɪ ku woso weesuyi feesinj ke kancaalaya wontuyu leesuyɔ tɔɔ, na leesuyɔ ŋku ku yɔɔtəyi, na kó pəsi na kó kó pa təna mpa paa sɛeki-ku tɔ.

¹⁶ Ḿpɔ́yú wontuyu ŋku ku caala yəlaa təna təpai, piya na səsaa na apila na konyəntɔnaa na yomaa na kasayampiya, sɪ paa yɔsɪ paa wei ɪ nin ntəyɔŋ taa na ɪ tokuyu taa.

¹⁷ Ye pa ta yɔsɪ wei kɛ kɔyɔsum pəne, pɔntu u pəsəyi na ɪ ya yaa ɪ pɛeti pɔlv. Kuyɔsum mpəyəle wontuyu ŋku ku hətɛ, yaa kɔkalətu nti tɔ hólóyí sɪ ku hətɛ tɔ.

¹⁸ Ləmayasɛ təhólle ntɛ cəne. Ye wei ɪ wəna layatu pɔntu pəsəyi na ɪ cəkəna wontuyu ŋku ku kɔkalətu, pə taya pɔlv tɔɔ, kɔkalətu nti tɔ lu yɔlv hətɛ kɛ. Kɔkalətu ntəyəle nasətoso na nutoso na naatoso (666).

14

Mpa pa nyəŋ pə yapa tɔ pa yontu yoou

¹ Ḿpɔ́yú ma nyənaya, ɪlena má ná Iwəyaya na ká səŋa Siyɔŋ pɔyɔ tɔɔ, na yəlaa iyisi nunɔwa na iyisi nule na liyiti (144000) wɛ ka colɔ, na pá ŋmaa pa tokuj taa kɛ kana ka Caa pa həla.

² Tənaya ma nu pə yɔɔtəna isəttaa na pə la yur isu lum kperjuyi na pə faləxi səsəm tɔ, isu tɔv holuyɔuna tɔŋ tɔ pə taka. Pə yɔɔtaya na má nuki tɔ, pə nəyəsəna kɛ isu sanjku mataa kolɔyɔv pa sanjkonaa mapu na pə wiiki isəna tɔ.

³ Na yəlaa iyisi iyisi inu ɪ səŋa ḿpɔ́yú kumte na weesinj nyəma liyiti na səsaa pa isəntaa na pá yooki Isəsɛɛle yontu kɔfatu. Yəlaa iyisi nunɔwa na iyisi nule na liyiti (144000) wei pa yapa tɔv tɔ tɔ ɪ paasi, nəyɔlv fɛi wei ɪ pəsəyi na ɪ nyi yontu tənɛ tə yoou tɔ.

⁴ Mpe inu pa ta pilisi pa tu na alaa, pa caya ḿpɔ́yú təcɔŋŋ. Paa timpixi Iwəyaya puki, pa təŋəyi-keye. Pə yapa-weyɛ yəlaa hɛku taa kɛ sɪ pə caaləyənə-weyɛ Isə na Iwəyaya ke hau.

⁵ Pa ta nuna pa nɔɔsɪ na pəpətiya, pa fɛina taali nəyɔlv.

Isəttaa tillaa tooso tɔm

⁶ Ḿpɔ́yú ma na isəttaa tillu lɛlv na ɪ koləyi hɔntɔ ke hatuu isəttaa. ɪ wəna Laapaali Kɔpəŋ tam tɔv nyəŋ nəyɔlv sɪ ɪ kaasəyi atɛ yəlaa na piitimnaa təna pəntu yəlaa na kpeka təna na nsəma təna na yəlaa təna.

⁷ ɪ yɔɔtəyana nəyɔ səsəya sɪ: ɪ nyana Isə na ɪ tɔ-ɪ teeli. Pə taya pɔlv tɔɔ, pənɛntɛ pə tala kɛ sɪ ɪ hɔbna yəlaa ke tɔm. Wei ɪ lapa isətəntɔyɔv na tɔv na tɛŋku na hila tɔ ɪ sɛɛ inu.

⁸ Tənaya isəttaa tillu naale nyəŋ ná luwa kancaalaya nyəŋ waali na ɪ tɔŋ sɪ: ɪ tu hotaa, Papiloni səsɔ tu hotaa. Inu ɪ nyəəsəna piitim təna yəlaa ke ɪ sɔlvɔm, ɪ asilima səsəna anu a sɔlvɔm.

⁹ Isəttaa tillaa naale inu ɪ waali kɛ tooso nyəŋ luwa na ɪ yɔɔtəyənə nəyɔ səsəya sɪ: Ye wei ɪ sɛɛ wontuyu ŋku na ku leesuyɔ na ɪ tó ku kuyɔsum ke ɪ tokuyu taa yaa ɪ nin taa tɔ,

¹⁰ pɔntu mayamaya ká tɛ na ɪ nyəɔ Isə sɔlvɔm, ɪ pááná səsəna nyəm mpi ɪ pəla ɪ pááná kəpɔv taa na pá tá pala pə taa kɛ pɔlv tɔ. ɪ ká ná kanjansi ke kəkɔ na asimti pə taa kɛ isəttaa tillaa nanj nyəma na Iwəyaya pa isəntaa.

¹¹ Na kəkɔ ŋka ka taa pa naa ḿpɔ́yú kanjansi tɔ tam tɔɔ kɛ ka nyəəsɪ koləyənə isə. Mpa pa sɛɛ wontuyu ŋku na ku leesuyɔv na pa yɔsa-wɛ na ku hətɛ kuyɔsum tɔ, ḿpɔ́yú pu wɛɛ tam tɔɔ, hɛesuyɔv fɛi.

¹² Pə tɔɔ kɛ Isə yəlaa mpa pa təŋəyi ɪ kɔheelitu na pá nukəna Yesu ke teu tɔ pə wɛɛ sɪ pá tɔki suulu.

¹³ Ḿpɔ́yú ma nuwa pə tɔma-m na isəttaa sɪ: Nmaa takəlaya taa sɪ pə krayav pənɛntaa tɔ mpa pa səki Tacaa təmlɛ taa tɔyɔlɛ lɛlɛn nulaa. Ilena Feesuyɔ tɔ sɪ: Nn, tampana kɛ, pa təma tɔŋ nyəna wəna pa lapa tɔ, pə tala pa hɛɛsɪ. Pə taya pɔlv, kɔpantɔ nti pa lakaya tɔ nti tɔ təŋəyənə-wɛ.

Kumtv tate

¹⁴ Ma nyənaa tɔtɔ ɪlɛ ma ná isəŋmɔntɔyɔv kɔhɔlvɔmɔyɔv ntɛ, na nəyɔlv caya ku tɔɔ, na pɔntu nəyəsəna yɔlv, na wola ntenuyi tema ɪ nyuyɔ, na ɪ nin taa kɛ lemse lɔŋ nyəŋ.

¹⁵ Ḿpɔ́yú isəttaa tillu lɛlv luna Isə tɛsɛɛle səsəle taa na ɪ yɔɔtəna wei ɪ caya isəŋmɔntɔyɔv tɔv tɔ na nəyɔ səsəya sɪ: Kraya nyá lemse na ń kó, kumtv tala kɛ. Tɛtv puwa tɔ, kumtv tala kɛ.

¹⁶ Tənaya wei ɪ caya isəŋmɔntɔyɔv tɔv tɔ ɪ tɔ ɪ lemse kɛ tɛtv tɔɔ, ɪlena pə kó tɛtv tɔɔ.

¹⁷ Na isəttaa tillu lɛlv náá luna isətəntɔyɔv taa Isə tɛsɛɛle səsəle taa na ɪlɛ ɪ tɔka lemse lɔŋ nyəŋ tɔtɔ.

¹⁸ Ḿpɔ́yú isəttaa tillu lɛlv wei ɪlɛ ɪ wəna pəsuyɔv ke kəkɔ tɔv tɔ ɪ luna kɔtaya tɔlatɛ na ɪ kɔɔ. Ilena ɪ yɔɔtəna isəttaa tillu wei ɪ tɔka lemse lɔŋ nyəŋ tɔ na nəyɔ səsəya sɪ: Kraya nyá lemse na ń kóólí tɛtv tɔv lɛsɛŋ tukuj, ɪ puwaya.

¹⁹ Tənaya isəttaa tillu tɔ ɪ lemse na ɪ kóólí tɛtv tɔv lɛsɛŋ tukuj, na ɪ pɛtɪ-ɪ Isə pááná səsəna lɛsɛŋ tənayaasəle taa.

²⁰ Ilena pá nyaasɪ lɛsɛŋ ke ɪcatɛ waali kɛ tənayaasəle taa, na caləntɔyɔv luna tənayaasəle təna na ku kpe kɔkɔpɔkɔ na pə polo isu kilomɛɛtələnnaa ŋmɔntɔyɔv na nuwɔwa (300), na pə luma isu mɛɛtəlɪ kulɔm na hɔyɔlvɔv.

15

Kantakaya naasvuyv

¹ Mpróy ma ná isótənyv taa ké kəkəlv nɔyɔlv ilé tətə. I təwəya na i tɔm wɛ ha. Isətəa tillaa naatosompɔyɔlaya təkəna kənaasənam ké tɔm naatosompɔyɔlaya. Mprəyi pə tɛsəyənə naasənav ilɛ pə tɛma. Na kantakaya nyəntv tənɛyɛ Isə ná tu yekina mpróy i pááná.

² Mpróy ma ná tin pə isv tɛŋku, na i na kəkə pə sitaa. Na má ná tətəyɔ mpa paa kəla wontuyv na kv lɛsəyɔv na ŋkv kv kəkəlv nte kv hətɛ tə. Pa sɛŋa tin wei i pə mpv isv tɛŋku tə i nɔyɔ, na pá təkə sənknəa mpa Isə cɛla-wɛ tə.

³ Na pá yooki Isə təmle tv Moisi yontv na Iwəyaya nyəntv sv:

Tacaa Isə kawulaya tv,

nyá tɛma kɔlapɛɛ tɔsv wɛ sɔyɔntv,

na a tɔm wɛ piti.

Piitimnaa tənə tɛpa wulav.

Mpi n suwa na ŋ tɛŋyɛ na ŋ lakv tə,

pə siyisaa na pə wɛna tampana.

⁴ Tacaa, wei i kaa nyana-ŋ tə pɔntv wɛɛ?

Awe ká kisina-ŋ teeli tvyɔ?

Pə taya pɔlv, nyá tike n wɛnna tənəŋ.

Piitimnaa tənə yəlaa ká tɛ na pá kəv,

na pá luv nyá tɛɛ na pá sɛɛ-ŋ.

Pə taya pɔlv, pə kula nyá kɔlapɔtv

kɔpantv təvé na pə hól təkɛɛɛ.

⁵ Pəle pə waalv ké ma ná isətəa Isə tɛsɛɛɛ səsəɛɛ tulaa, na tə taa ké cokəɛ nte tə hólóyí sv Isə wɛɛ tə.

⁶ Mpróy isətəa tillaa naatosompɔyɔlaya wei i ka təkə kənaasənam tɔm naatosompɔyɔlaya unv tə pa lv Isə tɛsɛɛɛ səsəɛɛ nte tə taa. Na pá suu kɔŋkɔpɔntv tɔŋ nyəntv wontv kɔhɔlvmtv na tó mvv kəkə ké nyənənyəni, na pá ləla pa ləŋa taa ké wɛla tampanaa.

⁷ Təŋaya weesiv nyəma liyitv unv i taa nɔyɔlv i cɛla isətəa tillaa naatosompɔyɔlaya unyɛ wɛla kəpnaa ké naatosompɔyɔlaya, na pá suna Isə wei i wɛ tam tə tə i pááná.

⁸ Mpróy Isə teeli na i toma pə nyaləna Isə tɛsɛɛɛ səsəɛɛ təkɔmm. Nɔyɔlv ta pəsi na í sv Isə tɛsɛɛɛ səsəɛɛ taa, haləna isətəa tillaa yoosi kənaasənam tɔm naatosompɔyɔlaya unv na pəc.

16

Isə pááná mvv tɔm

¹ Mpróy ma nu pə yɔyɔtəna isətəa tillaa naatosompɔyɔlaya na nɔyɔ səsəyɛ ké Isə tɛsɛɛɛ səsəɛɛ taa sv: I polo na í pəlv Isə pááná kəpnaa naatosompɔyɔlaya unyɛ atɛ.

² Təŋaya kancəalaya nyəŋ tɛwə na í pəlv i kəpɔv ké atɛ. Iɛna səmolə asayɛɛ na kɔwəwina kpa yəlaa mpa paa yɔsa wontuyv kɔyɔsvm ké pa tə na pa sɛkaya kv lɛsəyɔv tə.

³ Isətəa tillu naalɛ nyəŋ ná pəla i kəpɔv ké tɛŋku taa, ɛlənə lvm pəsi isv yɔlv sətə caləm, na weesyv nyəm mpi pu wɛ tɛŋku taa tə pə sv pə tənə tɛpaipa.

⁴ Isətəa tillu tooso nyəŋ ná pəla i kəpɔv ké pusi səsəŋsv na sɛɛlaa tənə taa, ɛlənə pə lvm pəsi caləm.

⁵ Mpróy ma nu isətəa tillu wei i nyənəyənə lvmnaa tə tə i tama sv: Nyá wei n wɛ tənəŋ tə, nyá wɛnna, na nya wɛnna. N tənə siyisyv ké nyá hvle tənə tə taa ké.

⁶ Isv paa lentə Isə yəlaa na Isə kɔyɔyɔtv tɛləsəlaa təyɔ n cɛɛyɛ-wɛyɛ caləm ké pənəntaa sv pá nyə. Mpi paa lapa tə mpi pə fɛlɔyənə-wɛ.

⁷ Mpróy ma nu pə yɔyɔtə kantaya təlɛtɛ sv: Mpróy mɛɛ, Tacaa Isə kawulaya tv, tampana na siyisyv ké n tɛŋyɛ na ŋ hvkəna.

⁸ Isətəa tillu liyitv nyəŋ ná pəla i kəpɔv ké ilim tə, ɛlənə pə kraasi-wəyɛ tɔŋ sv pə kəkə í nyaya yəlaa.

⁹ Mpróy hanaya paasaa na ká han yəlaa, haləna pá yaa Isə wei i təkə kənaasənam pənə pə takanaa na i pəsuyv tə i hətɛ na pá tvv-i. Ama pa ta yelə pa isayətv na pá tv Isə ké teeli.

¹⁰ Isətəa tillu kakpasv nyəŋ ná pəla i kəpɔv ké wontuyv ŋkv kv kawulaya kumte tə, ɛlənə səkɔpɔtv nyala kv kawulaya taa, na yəlaa paasi na pá svlɔyənə wɔsəsv pə tv fɛi.

¹¹ Na pá tvv isətəa Isə ké pa wahala na pa səmolə pə tə. Paa na mpv tə, pa ta yelə pa lakasv isayəsv.

¹² Isətəa tillu naatosv nyəŋ ná pəla i kəpɔv ké Ifəlatv pəyɔ səsəyɛ taa, ɛlənə ka lvm nyəv na pá ha mpaav ké avulaa səsaa mpa pa lukəna tɛv kite tə tə.

¹³ Mpróy ma ná əlɔyaa tooso na pá nɔyəsənə salɛɛ, na pa luna tɔm səsəv na wontuyv na Isə kɔyɔyɔtv tɛləsvl pəpətv pa nəsiv taa.

14 Alɔyaa mpeyele mpa pa laki piti tɛma tɔ. Tɛnaɣa alɔyaa mpe pa tooso pa kulaa na pɔ cɔkɪ tɛtu tɛna awulaa sɔsaa tɔ sɪ pa kotiyi-wɛye Iso kawulaya tu kɔyakɔ sɔsɔɔ wule yoonaw tɔɔ.

15 Nyani, ma konj kɔntɛ kɛ isu nɔmulɔ. Ile ye wei i tɔka i wontu sɪ ye pɛ talaɔ i taa tɛɛ tapakpɛtɛ, ile pɔntu ntɛ lelenj nuɔ. Mpi tɔ, ye pa na-i mɔpɔyɔ tapakpɛtɛ fɛɛle kɔ lapɪ-i.

16 Mɔpɔyɔ alɔyaa mpe pa kota awulaa mpeye timpi pa yaakɔna Hepɛla taa sɪ Haamakɛtɔnj tɔ.

17 Isɔtaa tillu naatosompɔyɔlaya nyɔnj nɔ pɛla i kɔpɔ kɛ heelim tɔɔ, ilɛna pɛ yɔyɔtɛna Iso tɛsɛɛle sɔsɔɛle taa na kumte kinj na nɔyɔ sɔsɔyɔ sɪ: Pɛ lapayale.

18 Mɔpɔyɔ tɛv nyɔyɔsaa, na pɛ yɔyɔtɛ, na tɛv holi, na tɛtu sele sɔsɔm. Hatuu pɛ nɔmav yulɔ tɔ tɛtu ta selita seluyu pɔnɛ pɛ taka. Pɔnɛ unɪ pɛ kɛla kpakpaa.

19 Tɛnaɣa pɛ faya ɪcatɛ sɔsɔɛle kɛ hɔyɔlɔnj tooso na pɛ yɔki. Na acaɛɛ sɔsɔɔna hoti tɛtu tɛna taa. Iso tɔsɔa Papiɔloni sɔsɔ tɔɔ, ilɛna i nyɔɔsɪ-i i kɔpɔ taa pɔɔnɔ sɔsɔɔna sulɔm.

20 Na tɛtɔnaa mpa lom ka cɔɔnaa tɔ pɔ muki yem, pa ta tasa pɛ keesi pɔɔnj tɔtɔ.

21 Tɛv tɔmpɪnj hotayana isɔtaa kɛ na i nyɔkɔyɪ yɛlaa. Tɔmpɛle kulɔmtɛle yuj ka wɛ isu kilooɔna nule. Mɔpɔyɔ yɛlaa tɔv Iso kɛ naasuyɔ mpi tɔmpɛɛ anɪ a naasaya-wɛ tɔ pɛ tɔɔ. Pɛ taya pulɔ, naasuyɔ mpi pɛle pu kɛla kpakpaa kɛ.

17

Wasanjali kpitikpiti tɔm

1 Isɔtaa tillaa naatosompɔyɔlaya wei i ka tɔka kɔpɔnaa naatosompɔyɔlaya tɔ pa taa lɛɔ kɔma na i yaa-m sɪ: Kɔɔ na mɔ huli-nj salɔka wei paa tɔ pusi payale heku taa wasanjali sɔsɔ tɔ.

2 I kinj kɛ atɛ awulaa lakaya pa asilima kulapɔtu, na i asilima sulɔm kɛ atɛ yɛlaa nyɔɔwa na pɛ kɔyɪ-wɛ.

3 Mɔpɔyɔ Feesuyu tɛɛna-m ilɛna isɔtaa tillu pɔna-m wɔlaya tɛtu taa. Tɛnaɣa ma nɔ alɔ nɔyɔɔ na i caya wontuyu kɔsɛɛmuyɔ tɔɔ, na i tɔɔ waasa hɛla nna a tɔvki Iso tɔ tɔwisiwisi. Wontuyu nɔku kɔ nyɔɔnj ka wɛ naatosompɔyɔlaya kɛ, na kɔ hɛnj kɛ naanɔwa.

4 Alɔ unɪ i tɔyɔla wontu kɔpampantɔ nti tɛ sɛɛwa tɔ, na wontu nti tɛ sɛɛwa tɔkɛnjɛnj tɔ, na i tu wɔla na liyitee pɛɛ luto kɔpantɔ, pɛ tu fɛi. Na i tɔka i ninj taa kɛ wɔla kɔpɔ na i suna acaalɔv. Asilima nna i ka lapa tɔ a isayatu ntɛ.

5 Pa nɔmaa i tokuyɔ taa kɛ hɔɛ natɛli, ama pɛ hɔwɛɛ ta tɔli teu kɛ tɔyau. Sɪ, Papiɔloni sɔsɔ, antulinya wasanjalaɔnaa na acaalɔv pɛ tɔɔ.

6 Ilɛna mɔ nɔ sɪ Iso yɛlaa calɛm na mpa pa lentaa sɪ pepe tɔɔ kɛ pa niuna Yesu kɛ teu tɔ, pɛle pa calɛm kɔyɪ alɔ unɔyɪ sulɔm nyɔm.

Ma na-i, ilɛna pɛ paasi na pɛ la-m ha.

7 Mɔpɔyɔ isɔtaa tillu pɔɔsa-m sɪ: Pepe tɔɔ kɛ pɛ laki-nj ha? Maa heeli-nj mpi alɔ na wontuyu nɔku kɔ tɔɔ i cayaɔ na kɔ wɛna nyɔɔnj naatosompɔyɔlaya na hɛnj naanɔwa tɔ pa hɔlɔyɪ mukaya tɛɛ tɔ.

8 Wontuyu nɔku n na mpɔv tɔ, ku wɛna weesuyu kɛ hatuu lɔnj kɛ, ama kɔ fɛi mɔpɔyɔ nɔɔnɔɔ. Pɛ wɛɛ sɪ kɔ lu lumanj pɔvuyɔ sɔsɔɔv taa kɛ na kɔ polo timpi pu tɛ kɔ tɔm tɛnanɔnanj tɔ. Atɛ yɛlaa mpa pa hɛla pɛ taa nɔmaa weesuyu takɔlaya taa kɛ hatuu antulinya kancaalaya tɔ, paa nɔ wontuyu kɔnɛ tɔ pu la-wɛyɛ ha. Pɛ taya pulɔ, ku wɛna weesuyu kɛ hatuu lɔnj kɛ. Ama kɔ fɛi mɔpɔyɔ nɔɔnɔɔ, na ku tayanɪ luv tɔtɔ.

9 Nyɔm na lɔmayasɛɛ pɛ tɔhɔlle kinj ntɛ cɔnɛ. Nyɔɔnj naatosompɔyɔlaya unɪ i hɔlɔyɪ pulasi naatosompɔyɔlaya wei i tɔɔ alɔ unɪ i cayaɔ tɔyɔ. Na i hɔlɔyɪ tɔtɔyɔ awulaa sɔsaa naatosompɔyɔlaya.

10 Awulaa sɔsaa mpe pa taa kakpasɪ tɛma hotuyu. Kulɔm nɔ wɛɛ, na i tɔnjna kawulaya tɔyɔv. Na lɛɔ nɔ ta kɔnta, ile i kɔnj i kɔɔ tɔ i cayaɔv kaa tɔɔ.

11 Wontuyu nɔku ku wɛna weesuyu na kɔ fɛi mɔpɔyɔ nɔɔnɔɔ tɔ, kɔɛyɛɛ wulav sɔsɔ pɛɛfɛi nyɔnj. Mpeyele mpɔv na kancaalaya awulaa sɔsaa naatosompɔyɔlaya unɪ. Ku puki timpi pu tɛ kɔ tɔm tɛnanɔnanj tɔyɔ.

12 Hɛnj naanɔwa wei n nawa tɔ i hɔlɔyɪ awulaa sɔsaa naanɔwa mpa pa ta tɔyɔta kawulasi tɔ. Ama pu ha-wɛyɛ kawulasi toma, na pa na wontuyu nɔku pɔ tɔyɔ kawulaya kɛ kalɛfu kulɔm taa.

13 Pa naanɔwa unɪ pa tɛna paa la lɔmayasɛɛ kulɔmtɛle na pɔ mɛnjna pa toma na pa kawulasi na pɔ cɛla wontuyu.

14 Paa kɔli na pɔ yooɔna lɔwɔyaya, ama lɔwɔyaya kɔ kɛli-wɛ. Pɛ taya pulɔ tɔɔ, njkɛyɛɛ sɔsaa sɔsɔ na awulaa tɛna Wulav. Ka na ka nyɔɔna mpa pa yaawa na pɔ lɛsɪ na pa kɛ nuntaa tɔ paa kɛli-wɛ.

15 Mɔpɔyɔ isɔtaa tillu tasa-m heeluyɔ sɪ: Pusi nsi n nawa na wasanjali caya sɪ heku tɔ, yɛlaa na samaa na piitimnaa taa yɛlaa na nsɛma taa yɛlaa ntɛ mpɔv.

16 Hɛnj naanɔwa wei n nawa tɔ na wontuyu pa taa kɔ kpɔna wasanjali unɪ, na pɔ lɛɛki i wontu tɛna na pɔ yɛɛ-i kpɛtɛ. Paa tɔyɔ i nantɔ, na pɔ wɔpɪ-i kɔkɔ.

²³ Fətəla kaa tasa muvyu ke nyá taa, pécó pa kaa tasa akpayale ayəla tarj nuw ke nyá taa. Nyá taa taatəlaa həte ka yaana antulinya taa ké ləj, na nyá puɣusa yəlaa təna na nyá topotopo təma pɛekuyv.

²⁴ Pa nawa Iso kuyəɣotutu teləsəlaa na Iso yəlaa pa caləm, na pa təna mpa pa ku tetu təo tə pa caləm ke Pabiloni taa təɣə pa tu-tɛyɛ saləka.

19

¹ Pəle pə waali ké ma nu pə yəɣətəna nəsəi səsənsi na isətəa, na pə we isu samaa tuutuuma yəɣotuyv tə si: I sa Iso. Ta Iso yakəna, na inəɣəle teeli na toma pə tu.

² Tampana na siɣisuyv ke i təjəɣi na i huəkəna. Pə taya pulv, wasanjkalɪ səsə wei i wakəlaya tetu na i asilima tə, i ku i təm. Na isəna mpi inɪ i ka ku Iso yəlaa tə, Iso ná tu-i pə saləka.

³ Na pa tasa yəɣotuyv tətə si: I sa Iso. Icate səsəle nte tə kəkə nyəsəi təjəna kuluyv ke tam ké.

⁴ Mpróyú səsaa hiu na liyiti inɪ na weesinj nyəma liyiti inɪ pa lunj akula na pá sɛɛ Iso wei i caya kumte təo tə, ilena pá tə si: Ami. I sa Iso.

Iwəyaya akpayale kotəɣov

⁵ Mpróyú pə yəɣota kumte kin si: Səsaa na piya mpa me i ké Iso pəyalaa na i see-i tə, i sa ta Iso.

⁶ Ma nu pə tasa yəɣotuyv na pə nəɣəsəna isu samaa tuutuuma yəɣotuyv tə, na pə we yujv isu lum kpejuyv na pə faləɣi cooo tə, isu tev holuyuu səsəm tə taka. Ma nu pə yəɣotaa ké si: I sa Iso, pə taya pulv Taca Iso kawulaya tu inɪ i təkəna kawulaya.

⁷ Iwəyaya pɛelə kpaɪv talaa, na ka pɛelə maɣamaɣa ná tu tayaana i ti. Pə təo ile tə paa na tá lanjə hulmi, na tə tu-i teeli.

⁸ Pə ha i pɛelə ke mpaas i i suu kponkponu toj nyəntu puuyv kpaɪkɪ ŋku ku muɣi kəkə ke nyəhənyəni na ku fei asilima tə. Puuyv ŋku ku wee ké isu Iso yəlaa təma kopana.

⁹ Mpróyú isətəa tillu təma-m si: Nmaa takəlaya taa si Iwəyaya kpa ka pɛelə na pá yaa mpaɣa təɣəv təɣələ lelej nulaa. Na i tasaa si: Təm tənə tə ké Iso kuyəɣotutu tampana nyəntu ké.

¹⁰ Tənaɣa ma hənta i tɛɛ si ma sɛɛ-i. Ama i təma-m si: Taa la mpv, ta tənaya təmlə nyəma ké. Tayalə mpv na nyá taapalaa mpa Yesu kula tampana təo na pá nyi-yɛ tə. Ye sɛɛtu ile, Iso ké n ká sɛɛ.

Yesu kula tampana nna a təo tə, anɪ a tona Iso kuyəɣotutu teləsəlaa ke yəɣotuyv.

Kpaɣanvəhəlmaya cayaɪv

¹¹ Mpróyú ma ná isətənyv tulaa, ilena kpaɣanvəhəlmaya lu. Pa yaa ka təo cayaɪv si Kpaɣan na Tampana tu. Siɣisuyv ke i təjəɣi na i huəkəna i təm na i yookina i yooɪv tətə.

¹² I sɛɛ wee ké isu kəkə mukuyv tə, na nyuyv taa ka we teeli nteninj payale. Pa ŋmaa həte natəɣəyi i təo, na nəɣəlv ta nyi-tɛ ye pə taya i tike.

¹³ I caya wei i suuwa tə i təna na caləm ké. I həte nte si: Iso Təm.

¹⁴ Mpróyú isətənyv taa yoolaa hu i waali na pa kpaɣanvəhəlmasi, na pá suu kponkponu toj nyəntu puuyv kpaɪkɪ ŋku ku hulmaa təlalai na ku fei asilima tə.

¹⁵ Layatə kusenjtəle nte i ka kəna katenasi təo yəlaa tə i nəɣəv taa ké tə lukaɣana. Na nyəɣəlvuyv kpatóyú ke i ká tiikiɣina-we. Na i ká yətɪ lesɛj ke tənayaasəle nte tə ké Iso kawulaya tu pááná səsəna sulum tənayaasəle tə tə taa.

¹⁶ Pa ŋmaawa i nəɣhe na i caya pə təo ké si: Awulaa Wulav, səsaa Səsə.

¹⁷ Mpróyú ma ná isətəa tillu nəɣəlv ilé na i səjə ilim təo. Na i má kapusi na i heeli sumasi nsi si koləyi isə tə si təna si: I timsi na i kəo Iso acima səsəna taa.

¹⁸ I kəo na i təɣə awulaa na yoolaa na pa səsaa pa nantv, na kpaɣanəj na i təo cayaɪv pa nantv, na i təɣə yəlaa təna, yomaa na kasayampiya na səsaa na piya, pa nantv.

¹⁹ Mpróyú ma ná wontuyv ŋku na ate awulaa na pa yoolaa pa kotaa si pa yookina kpaɣanv təo cayaɪv inɪ na ilé i nyəma.

²⁰ Tənaɣa pa kpa wontuyv ŋku na Iso kuyəɣotutu teləsəlv pəpətv wei i ka lapa piti təma ke ku isəntaa tə na pá təkɪ. Piti təma nna i lakaya mpv təɣə i puɣusayana mpa pa yusəna wontuyv kuyəsum pəyɛle pa sɛɛkaya ku lɛsəyuv tə. Mpróyú pa kpaɣa wontuyv ŋku na Iso kuyəɣotutu teləsəlv pəpətv inɪ na pá pɛt-wɛyɛ kəkə tɛjku wei i təjəna muɣv tə i taa na pa isɛ.

²¹ Pə kaasa mpa tə, pa ku pɛle na layatə nte tə lukəna wei i caya kpaɣanv təo tə i nəɣəv taa tə. Ilena sumasi təɣə pa nantv na pə tala-si.

20

Pusi iyaya (1000) təm

¹ Mpróyú ma ná isətəa tillu nəɣəlv na i luna isətəa na i tiiki, na i təkə i ninj taa ké lumanj pṛóyú səsəsv saafv na alukpalaɣ tənkuɣ nuli.

² Tənaɣa ɪ siisaa na ɪ kpa tɔm sɔsɔ kɔpəŋ ni na ɪ tɔ-ɪ alukpala si ɪ caya ɪnpɔyɔ pusi iyaya (1000). ɪlɔyɔ ke pa yaa mpɔ si: Tɔm sɔsɔ kɔpəŋ, na kolɔm ɪnɔyɔle Satanɪ.

³ Mpɔyɔ ɪsɔtaa tillu kpaɣa-ɪ na ɪ pɛti lumaj pɔyɔyɔ sɔsɔɔ taa na ɪ tɛki, na ɪ kaləsi na ɪ tɔ pɛ tɔɔ kɛ kɔyɔsɔm si tɔm sɔsɔ ɪ taa tasa mpaɔa hikuyɔ na ɪ tolisi katerɛɛsi tɔɔ yɔlaa, haləna pusi iyaya (1000) ŋke ká tɛ na pɛcɔ. Pə waali ɪle paa tɔli-ɪ wɛɛ naale.

⁴ Mpɔyɔ ma ná kumlee na pɛ hawa a tɔɔ cayaalaa ke pəsuyɔ si pá huɔki tɔm. Na má ná tɔtɔyɔ mpa pa heelaya tampana nna a tɔɔ Yesu kulaa tɔ na Iso Tɔm na pá lenti-wɛyɛ pɛ tɔɔ tɔ pa ləsasi. Pɛle pa taa sɛɛ wontuyɔ ŋko na kv lɛsuyɔ. Pəyɛle pa ta tɔ wontuyɔ ŋko kv kɔyɔsɔm ke pa tokunɣ yaa pa niŋ taa. Mpɔyɔ pa fema na pá ná Kílísiti pá tɔyɔ kawulaya ke pusi iyaya (1000).

⁵ Ama pusi iyaya (1000) ŋke kaa tɛma na pɛcɔ sɛtaa lɛlaa fe. Sɛtaa taa fem kancaalaya nyəm nté.

⁶ Mpa paa fe fem kancaalaya nyəm pəne pə taa tɔ mɛɣɛle lelenɪ nulaa, na mɛɣɛle pə paasaa na pɛ kooli koolee kɔpana. Səm kolelɛm ɪ tasəyi-wɛyɛ pəsuyɔ. Ama paa la Iso na Kílísiti pa kɔtɔlaa, na pá na-ɪ paa tɔyɔ kawulaya ke pusi iyaya (1000) taa.

Satanɪ kpisuyɔ

⁷ Pusi iyaya (1000) ŋke ka kəŋ na ká yoosi ɪlena pá tóli Satanɪ ke ɪ saləka taa.

⁸ Na ɪ ká cɔɔ antulinya piitimnaa təna tɔɔ tɔpai na ɪ puɣusi yɔlaa. Mɛɣɛle Kəkɪ na Makəkɪ. ɪ ká kotɪ-wɛ si pá yoo, na paa wɛɛ payale ɪsu tenku nɔyɔ kanyɔja pɛe.

⁹ Pa luna nté na tɛtɔ təna tɔɔ kɛ paa le, na pá tá kotaya ke Iso yɔlaa təkikile na Iso luyɔ tɛɛ ɪcate. Ama kəkɔ luna ɪsɔtaa na ká kv pa təna tənajnaŋ.

¹⁰ Mpɔyɔ pa pɛta ɪlɔyɔ wei ɪ puɣusaya-wɛ tɔyɔ kəkɔ na asimti pə tenku wei ɪ taa paa tɛma wontuyɔ na Iso kuyɔyɔtɔtɔ teləsɔlɔ pɔpɔtɔ ke pɛtɔyɔ tɔ ɪ taa. ɪlim na ahoɔ ke pu naasəyi-wɛyɛ tam tɔɔ kɛ mpɔ.

Kantəkaya huɔle

¹¹ Mpɔyɔ ma ná kumte sɔsɔle kɔhulɔmlɛ na tɔ tɔɔ cayaɔ. Tənaɣa tɛtɔ na ɪsɔtɔnyɔ mɔka yem kɛ ɪ ɪsɛntaa təkpaataa.

¹² Pə waali kɛ ma ná sɛtaa sɔsaa na səkɛma na pá sɛŋa kumte ɪsɛntaa. Mpɔyɔ pa hɛta takɛlasɪ. ɪlena pá hɛti takɛlaya lɛŋka tɔtɔ, kɛɣɛle weesuyɔ nyəŋka. ɪlena pá suɔ sɛtaa kɛ tɔm nti nti paa lapa na pá ŋmaa-təyi takɛlasɪ nsi si taa tɔyɔ huɔnaɔ.

¹³ Mpɔyɔ tenku ləsa sɛtaa mpa ɪ ka lipa tɔ. Na səm na sɛtaa tɛcayale náa ləsi tɔtɔyɔ yɔlaa mpa paa wɛ pə taa tɔ. ɪlena pá pɔəsi paa wei kɛ nti ɪ ka lapa tɔ.

¹⁴ Pə yela səm na sɛtaa tɛcayale, ɪlena pá pɛti pɛɣɛ kəkɔ tenku taa. Kəkɔ tenku ɪnɔyɔle səm kolelɛm.

¹⁵ Ye wei ɪ hətɛ ɪ fɛi weesuyɔ takɛlaya taa, kəkɔ tenku taa kɛ pa pɛtəyi-ɪ.

21

ɪsɔtɔnyɔ kɔfalɔyɔ na tɛtɔ kɔfatɔ

¹ Mpɔyɔ ma ná ɪsɔtɔnyɔ kɔfalɔyɔ na tɛtɔ kɔfatɔ. ɪsɔtɔnyɔ kɔpənyɔ na tɛtɔ kɔpəntɔ ka mɔka yem kɛ, na tenku ná fɛi tɔtɔ.

² Na má ná ɪcate naŋŋ nyəntɛ. Yosalem kɔfalɔ, na tɔ luna ɪsɔtaa kɛ Iso kin na tɔ tiiki. Tə tayana tɔ təyi teu kɛ ɪsu pɛleɔ tayanɔyɔ ɪ ti na ɪ puki ɪ paalɔ kin tɔ.

³ Tənaɣa ma ni pə yɔyɔtəna kumte kin na nɔyɔ sɔsɔya si: Pənɛntɛ Iso tɛcayale wɛ yɔlaa hɛkv. ɪ na-wɛ paa cayaɔna, na paa la ɪ yɔlaa. Pá na Iso maɣamaɣa paa cayaɔna na pá nyənəyi-ɪ pa Iso.

⁴ ɪ ká huɔsi pa ɪsɔlɔm təna tɔpai. Səm kaa tasa wɛɛv. Kɔpəŋ mɔpi pə təna pu mɔki yem.

⁵ Mpɔyɔ wei ɪ caya kumte tɔɔ tɔ ɪ tɔma si: Pənɛntaa ma pəsəyi pə tənaya kɔfam. Na ɪ heela-m si: Nmaa-ti. Mpi tɔ ma kuyɔyɔtɔtɔ ke tampana kɛ, na tɔ mɔna pá tɛ-ti na taa.

⁶ Na ɪ tasa si: Pə lapayale. Maɣale Aləfa na Omeka, kancaalaya tɔ na kantəkaya tɔ. Ləkɔtɔ ɪ wɛna wei, maa ha-ɪ weesuyɔ lɔm sɛɛlɔ ke faalaa na ɪ nyɔɔ.

⁷ Ye wei ɪ lapa kəllɔ maa lapɪ-ɪ kɔcɔɔv kɔnɛ, na ɪ ká yaa-m ɪ Iso, na maa yaa-ɪ ma pəyalɔ.

⁸ Ama pə yela sɔyɔntɔnaa na ma ta nyi ɪsɔnaa na acaalɔtɔ nyɛma na yɔlɔkɔlaa na asilima lataa na mpa pa lakɪ topotopɔ tɛma tɔ na tuŋ laalaa na pɔpɔtɔnaa təna pa tɛcayale nté kəkɔ na asimti pə tenku wei ɪ mɔyi kəkɔ tɔ ɪ taa. Səm kolelɛm nté.

Yosalem kɔfalɔ

⁹ ɪsɔtaa tillaa naatosompɔyɔlaya wei ɪ ka tɔka kəpɔnaa na pá suna kɔnaasənam kantəkaya nyəm ke tɔm naatosompɔyɔlaya tɔ pa taa lɛlɔ kɔma na ɪ tɔ-m si: Kɔɔ na má hɔli-ŋ pɛleɔ wei paa kpa tɔ, ɪwəyaya alɔ nté.

¹⁰ Mpɔyɔ Feesuyɔ tɛna-m na ɪsɔtaa tillu kpaɣa-m na ɪ kraasi puɣɔ sɔsɔɔv nakɔli kv comcom nɔyɔ taa. Tənaɣa ɪ hula-m Yosalem, ɪcate naŋŋ nyəntɛ nte tɔ luna Iso kin ke ɪsɔtaa na tɔ tiiki tɔ.

¹¹ Na tó na Iso teeli tányənənyəni. Tə teekaya kəkó ké na pá nəyəsəna liyitee pəle kucələcələ nte tə naa isu tin tó.

¹² Koluja səsənjka kəkólaja cəna-te, na tə wəna nənəəsi naanəwa na naale, na isətəa tillaa naanəwa na naale tənə tə nənəəsi. Na pá nma nənəəsi nsi sɪ tó ké lseyli nyəma kpeka naanəwa na naale həla.

¹³ Nənəəsi tooso ka wəna paa həyələy nku kú tó, ilim təlule tó ké nənəəsi tooso, na ilim ntəyən tó ké tooso, pə mpətəy tó ké tooso, na ilim tətule tó ké tooso.

¹⁴ Pɪn naanəwa na naale tó ké koluja na icate pə sənəa. Na pá nmaawa pɪn unɪ ɪ tó ké lwayəa tillaa naanəwa na naale həla.

¹⁵ Isətəa tillu wei ɪ yəyətəyana-m tó ɪ tóka camlyəy kuməyasəy ke ɪ nin taa. Camlyəy nku kú ké wəla ké, sɪ ɪ mayəsəyənə icate na tə nənəəsi na tə koluja.

¹⁶ Kənkəməy liyiti ké icate wəna, na tə wəy tó na tə tayaləy tó wə teitei. Mpyóy isətəa tillu mayasa icate na ɪ camlyəy nku, na icate kənkəy tayaləy wə kilomestələnəa iyisi naale na nmunəy (2200), na tə wəy tó na tə kənkələməy tó tətəy mpv.

¹⁷ Na isətəa tillu mayasi koluja tətə, na kele ka kənkələməy mayana mestələnəa nutoso na kəkpasɪ. Isəna pa mayəsəy təy ɪ mayasaa.

¹⁸ Liyitee pəe kucələcələ ke pa nmana koluja. Pə yela icate tó, wəla mayaməy ke pa nmana təle, na wəla unɪ ɪ wə təcɛɛi ké isu tin.

¹⁹ Liyitee pəe ke pa lapəna kəkəka ke icate koluja kite tē pəe tó. Kancəaləy nyəntə nté liyitee pəle nte tə sita cəntu na pooku tó. Naale nyəntə nté liyitee pəle nte tə wə pooku təle tó. Tooso nyəntə nté liyitee pəle pooku na atəntəte. Liyiti nyəntə nté liyitee pəle tin atəntəte.

²⁰ Kəkpasɪ nyəntə nté liyitee pəle kəkpəetəle. Naatoso nyəntə nté liyitee pəle kəsəmlə cəntu taka. Naatosompəyoləy nyəntə nte liyitee pəle atəntəte na pooku. Pəlefɛi nyəntə nté liyitee pəle atəntəte na pooku nyəntə. Pəyələyafɛi naanəwa nyəntə nté liyitee pəle tin kasasəy nyəntə. Naanəwa nyəntə nté liyitee pəle atəntəte kasasəy nyəntə. Naanəwa na kuləm nyəntə nté liyitee pəle pooku atəntəte nyəntə. Naanəwa na naale nyəntə nté atəntəte akpəayala.

²¹ Nənəəsi nsi sɪ naanəwa na naale su ké kəkəka wontu naanəwa na naaləy, paa nənəy nka na ka kəkəka wontuyə. Wəla mayaməy pəna icate nte tə hapələ təna, na wəla unɪ ɪ wəe ké isu tin wəv tó.

²² Ma ta na Iso təsəle səsəle ke icate nte tə taa. Mpi tó, Tacaa Iso kawuləy tɔ na lwayəy paa kəna icate nte tə Iso təsəle səsəle.

²³ Icate nte tə ta tasa ilim yaa isətə pə təm ke lapu sɪ pá naaki tə taa. Mpi tó, Iso teeli ká naana tə taa isu kəkó, na lwayəy kəna tə kəkó.

²⁴ Antulinyə taa yələa ká tənəna tə kəkəsi, na atə awuləa səsaa ká pona tə taa ké pa apititu.

²⁵ Tə nənəəsi ká tóli npyóy ilim taa ké, sɪ kaa təkɪ. Pə tayə pəlv, ahoo fɛi tətə sɪ a tasəy yuyɔ.

²⁶ Paa pona tə taa ké piitim tənə yələa apititu na pa səsəntu.

²⁷ Na asillima nyəm nəpəli yaa yələa mpa pa lakɪ acəalətu na pəpətu tó pa kaa svu tə taa. Ama mpa pa həla wə weesuyə takələy nka ka ké lwayəy nyənkə tó ka taa tó, mpe paa svəna icate nte tə taa.

22

¹ Isətəa tillu hula-m tətəy weesuyə ləm pəy səsəy, na ka ləm wə təkəikəi isu tin, na ká luna Iso na lwayəy pa kumte tē.

² Na ká kpen icate səsəle nte tə hapələ həku taa. Na weesuyə tuy sənə pəy səsəy nke ka kəntemɪn naale tó, kənə na cənə na kənə na cənə, na kú lələy təm naanəwa na naaləy pənəy taa. Paa isətə wei ké kú lələy. Kú hatu haaki piitim yələa ke alaafəy.

³ Mpi Iso tənəa mpusi tó pə taa pəlv kaa wəe icate nte tə taa.

Iso na lwayəy pa kumte ká wəe tə taa, na Iso pəyalaa ká səkɪ-ɪ.

⁴ Paa ná ɪ isəntaa, na paa nma ɪ hətə ke pa tokun taa.

⁵ Ahoo fɛi sɪ a tasəy yuyɔ tətə. Pa kaa nyuli sɪ fətələ yaa ilim ɪ naa-wə. Pə tayə pəlv, Tacaa Iso ká t-wəy kəkəsi. Na paa təy kawulasɪ ke tam tó.

Yesu konte

⁶ Mpyóy isətəa tillu heela-m sɪ: Təmnaa panə pa ké tampana ké, na pa nəyəsəna pá tē-wə na taa. Na Tacaa Iso wei ɪ haa Iso kuyəyətutu tələsəlaa ke ɪ Feesuyə tó, unɪ ɪ ka tilina ɪ isətəa tillu sɪ ɪ hólɪ ɪ pəyalaa ke mpi pə wəe pə kəy nənəə tó.

⁷ Mpyóy Yesu yəyətəa sɪ: N nuwaa, maa kə nənəə. Lelən nulu nté wei ɪ tənəyɪ cele təmnaa mpa pa nma takələy kane ka taa tó.

⁸ Yohaani má, ma nana na má nana ma isələ ke pənə unɪ pə tənə. Ma kəma na má tē pə tənəy npyóy nuw na nau, dena má hənəi isətəa tillu wei ɪ hula-m-wɪ tó ɪ nəhəe tē sɪ ma səkɪ-ɪ.

⁹ Tənəy ɪ təma-m sɪ: Taa la mpv, ta tənəy təmle nyəma ké. Tayalə mpv na nyá taapalaa Iso kuyəyətutu tələsəlaa na mpa pa tənəyɪ takələy kane ka taa təmnaa tó. Ye sətə lə, Iso ké n ká səkɪ.

¹⁰ Μπόγύ ι τόμα-μ σι: Ταα ημεσι takélaya kané ka cele tòmnaa pané yoo. Pə tayá pòlv, paa síwá waatu wei sí kəkəlónaa pané paa la tò waatu mɪ ɪ wɔsaa.

¹¹ Wei ɪ lakɪ ɪsáyatɔ tò pɔntɔ ɪ wɛɛ ɪ ɪsáyatɔ taa na ɪ tɔɪna lapɔ. Na wei ɪlé ɪ ké asilima tò tò pɔntɔ ɪ wɛɛ ɪ asilima taa na ɪ tɔɪna ɪ tɔɪ ɪ pilisuyɔ. Na wei ɪlé ɪ ké kɔpɔɪn tò pɔntɔ ɪ wɛɛ ɪ kɔpɔntɔ taa na ɪ tɔɪna tɔ lapɔ. Na wei ɪlé ɪ wɛ tɔnɔɪnɪ tò pɔntɔ ɪ wɛɛ ɪ tɔnɔɪnɪ taa ké mpɔ.

¹² Μπόγύ Yesu yɔɔtɔaa sí: N nuwaa, maa kɔɔ nɔɔnɔɔ. Maa kpɛnna ma kɔfɛlɔɪn na má kɔɔ na má fɛli: paa wei ké mpi ɪ lapɔ tɔ.

¹³ Μαγα Aləfa na Omeka, μαγα kancaalaya tɔ na kantəkaya tɔ. Μαγαλε caallɔ na tɛɛsəlv.

¹⁴ Lelɛɪ nɪlɔaa nté mpɔ pa cətəɪ ɪ pa capanaa na pə ha-wɛɪɛ mpɔaɔ sí pá tɔɔ weesuyɔ tɔɪv pɛɛ, na pá tɔɪna ɪcɛtɛ nɔnɔɔsí na pá svɔ ɪcɛtɛ taa tɔ.

¹⁵ Ama acaalətv nyəma na mpɔ pa lakɪ topotopɔ təma tò na asilima lataa na yɔlvkɔlɔaa na tɪɪ laalaa na mpɔ pa ké pɔpɔtɔnaa ké pa yɔɔtɔaya taa yaa pa kɔlapɔtv taa tɔ, ɪcɛtɛ waalɪ ké pɪ kaa-wɛ.

¹⁶ Yesu má má tilina ma ɪsətɔaa tillɔ sí ɪ kpaaɪ-mɛɪɛ tɔ tɔnaya Yesu sɛɛlaa kpɛka taa. Tafiiti lɔlɔna na pə lɔlɪ na pə lɔlɪ-m. Μαγαλε tulɔmalɔɪv.

¹⁷ Feesuyɔ na asaalɔ kɔfalɔ sí: Kɔɔ.

Ye wei ɪ nu mpɔ pɔntɔ ɪ tò tətɔ sí: Kɔɔ.

Lɔkɔtɔ ɪ kpa wei pɔntɔ ɪ kɔɔ. Ye wei ɪ caa weesuyɔ lɔm, ɪ ka hiki-wəɪ ɪ faalaa.

Nti pa tɛɛsəna takélaya kané tɔ

¹⁸ Yohaani má ma kpaaɔɔɔna na ɪsəɛ kɔsɛɛmlɛ ké mpɔ pa tɔna pa nu cele tòmnaa mpɔ pa ηmaa takélaya kané ka taa tɔ sí: Ye pə cəpa wei na ɪ sɔɔsa pɔlvɔɪv tɔ tɔɔ, ɪsɔ ká sɔɔsí kɔnaasənam mpi pə tɔm pa kɛɛsa takélaya kané ka taa tɔɔ pɔntɔ saləka tɔɔ.

¹⁹ Na ye pə cəpa nɔɔɔlv na ɪ pasa cele tòmnaa mpɔ pa wɛ takélaya kané ka taa tɔ, ɪsɔ ká pɛ pɔntɔ ké ɪ paa nyəm ké weesuyɔ tɔɪv pɛɛ taa, na ɪsɔ ɪcɛtɛ nɔɪnɪ nyəntɛ nte tɔ tɔm pa kɛɛsa takélaya kané ka taa tɔ tɔ taa.

²⁰ Wei ɪ tɔɔ pə tɔna ɪsəntɔ pə wɛna tampana tɔ ɪ tɔma sí: Kɔpam maa kɔɔ nɔɔnɔɔ. ɛɛ, pə ɪa mpɔ. Tacaa Yesu, kɔɔ mpɔ.

²¹ Tacaa Yesu ɪ hólɪ mə tɔnaya pɛɛɛɛ.

